CHRONOLOGISK FORTEGNELSE OVER HIDTIL TRYKTE DIPLOMER OG ANDRE...

Kongelige Danske videnskabernes selskab

REGESTA DIPLOMATICA

HISTORIÆ DANICÆ.

INDEX CHRONOLOGICUS

DIPLOMATUM ET LITERARUM,

HISTORIAM DANICAM INDE AB ANTIQUISSIMIS TEMPORIBUS
USQUE AD ANNUM 1660

ILLUSTRANTIUM,

QUÆ IN LIBRIS HACTENUS EDITIS VULGATA SUNT.

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

SERIES SECUNDA. TOMI POSTERIORIS PARS POSTERIOR.

AB ANNO 1608 AD ANNUM 1660.

HAVNIÆ.

TYPIS EXCUDEBAT H. H. THIELE.

MCMVII.

CHRONOLOGISK FORTEGNELSE

OVER HIDTIL TRYKTE

DIPLOMER OG ANDRE BREVSKABER

TIL OPLYSNING AF DEN DANSKE HISTORIE

FRA DE ÆLDSTE TIDER INDTIL AAR 1660,

MED KORT ANGIVELSE AF INDHOLDET.

UDGIVEN VED

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES

SELSKABS OMSORG.

ANDEN RÆKKE. ANDET BINDS ANDEN AFDELING.

FRA AAR 1608 TIL AAR 1660

KJØBENHAVN.

H. H. THIELES BOGTRYKKERI.

1907.

FORTALE.

Efterat anden Rækkes første Bind af Regesta Diplomatica Historiæ Danicæ var sluttet i Aaret 1889, vedtog det kongl. Danske Videnskabernes Selskab at fortsætte og afslutte Værkets anden Række med et nyt Bind, der skulde omfatte Tidsrummet 1537—1660. Der forelaa hertil et allerede tidligere indsamlet betydeligt Materiale, hentet fra Skrifter, der vare udgivne før Udløbet af Aaret 1877, saaledes at de efter dette Aar udgivne Bøger ikke vare benyttede. Det blev imidlertid anset for rigtigst at udvide denne Grændse, og paa Kommissionens Forslag vedtog Selskabet at fastslaa Aaret 1889 som Grændseaar for de Skrifter, fra hvilke Uddrag skulde medtages. I Henhold til de Erfaringer, man havde gjort under Arbejdet paa første Del af Suplementbindet, blev det tillige anset for nødvendigt at foretage en yderligere Revision af de i Regestaværkets første Række benyttede Værker. Udførelsen af disse Arbejder tillige med Redaktionen af Værket overdroges Dr. *W. Mollerup*, der havde redigeret anden Halvdel af første Suplementsbind (1448—1536). Efterat disse Arbejder vare fuldførte, skredes til Udgivelsen og Trykningen af anden Rækkes andet Bind. Det betydeligt forøgede Stof nødvendiggjorde nogle Forandringer i Udgivelsesmaaden i Henseende til Forkortelser af enkelte stadig gjenkommende Ord, Bogtitler m. m., og til en saa vidt mulig gjennemført Ensartethed og Korthed i Gjengivelsen af Uddragene. Tillige udelodes

af samme Grund Registreringen af forskjellige, lettere tilgjængelige danske og norske Kildeskrifter, hvis Indhold var ordnet chronologisk — nemlig Kancelliets Registranter og Brevbøger, Norske Rigsregistranter, Rørdams Kirkelove, Sechers Forordninger og Recesser, Erslevs Aktstykker til Rigsraadets og Stændermødernes Historie, Brickas og Fridericias Udgave af Christian IV.'s Breve, Sechers Samling af Kongens Retterthings-Domme, O. Nielsens Kjøbenhavns Diplomatarium og Heises Diplomatarium Vibergense. Da Dr. Mollerup paa Grund af ny Embedsstilling maatte fratræde Redaktionen, blev denne i Begyndelsen af 1898 overdraget til Dr. phil. *M. Mackeprang*.

I Kommissionen for Udgivelsen af danske diplomatiske Regester,

Kjøbenhavn, September 1907.

E. Holm. **H. F. Rørdam.** **Joh. C. H. R. Steenstrup.**

FORTEGNELSE

over

de Skrifter, som ere benyttede for Regesta Diplomatica Historiæ Danicæ 2. Række. 2. Bind.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1878—89. Kjbhvn.

Aarsberetninger fra Geheimearchivet. VI, H. 2. og VII. Kjbhvn. 1877—83. 4.

Årsskrift utg. af Kongl. Vetenskaps-societeten i Upsala. 3. Serie. 1.—2. Årg. Upsala 1855—58. (Ogsaa med latinsk Titel).

Abdruck aller Acten in Sachen des G. Rantzowen Christoffers Sohn zum Quarnbeck ... contra Dorotheen Seesteden ... Hans Levens Erbschafft betr. U. A. og St. 4.

S. Abildgaards og *R. Nyerups* antiqvariske Rejser i Aarhus Stift i Aarene 1771 og 1807. Kjbhvn. 1808.

Wisse aftryck af någhre bref som Carl IX ... hafwer skrifwit Christian IV ... til. Sthlm. 1610. 4.

Ahlqvist, A. G., Konung Erik XIV's fängelse och död. Sthlm. 1868.

Alciati, A., Contra vitam monasticam ad ... Bernardum Mattium. Accedit syllogc epistolarum ... Tychonis Brahe ... aliorumque virorum clarissimorum. Lugd. Bat. 1695.

Annalen des Vereins für nassauische Alterthumskunde und Geschichtsforschung. XXII. Wiesbaden 1882.

Annerstedt, C., Grundläggningen af svenska väldet i Livland 1558—1563 samt deraf alstrade strider inom Vasahuset. (Upsala universitets årskrift). Upsala 1868.

Annerstedt, C., Upsala universitets historia. I. 1477—1654. Upsala 1877.

Annerstedt, T., Resningen 1568. En historisk studie. Götehorg 1880.

Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit. Neue Folge XXV—XXVII. Nürnberg 1878—80. 4.

Apelblad, J., Rese-beskrifning öfwer Saxen. Sthlm. 1759.

Arcadius, C. O., Om Bohusläns införlifvande med Sverige. Bidrag till Bohusläns historia under senare delen af 17. århundradet. Akad. afh. Lund 1883.

Archiv for Pharmacie og technisk Chemie. XXVII—XXVIII. Kjbhvn. 1878—80.

Archiv für die Geschichte Liv-, Est- und Kurlands. Neue Folge I—VIII. Hrsg. von *C. Schirren.* Reval 1861—81.

Archiv für die sächsische Geschichte. Neue Folge V—VII. Leipzig 1878—80.

Neues Archiv für sächsische Geschichte und Alterthumskunde. I, VIII—IX. Dresden 1881, 1887—88.

Archiv für oesterreichische Geschichte. 57.—70. Bd. Wien 1878—87.

Archæologia. I—L. London 1779—1887. 4.

Arckenholtz, J., Mémoires concernant Christine reine de Suède. I—IV. Amsterdam & Leipzig 1751—60. 4.

Aretin, C. M. v., Wallenstein. München 1845. 4.

Arkiv till upplysning om Svenska krigens och krigsinrättningarnes historia. I—III. Sthlm. 1854—61.

Arnholtz, M. C., Bidrag til Helsingørs Historie. Helsingør 1866.

Aschehoug, T. H., Statsforfatningen i Norge og Danmark indtil 1814. Chria. 1866.

— Den nordiske Statsret. Kjbhvn. 1885.

Aubert, L. M. B., De norske Retskilder og deres Anvendelse. I. Chria. 1877.

August, H., Om Helligaands eller Helliggeistes Hospital i Kjøbenhavn, i daglig Tale Vartou. Kjbhvn. 1817.

Baillon de, Henriette Marie de France, reine d'Angleterre. Paris 1877.

Baltische Studien. Hrsg. v. d. Gesellschaft f. pommersche Geschichte u. Alterthumskunde. 28.—38. Jahrg. Stettin 1878—88.

Barfod, H. P., Om Aalborgs Hellig-Aands Hus: det nuværende Hospital. Aalborg 1878.

Barfod, J. C., Märkvärdigheter rörande skånska adeln. Sthlm. 1847.

Becker, P. V., De Io. Pauli Resenii versione Danica sacræ scripturæ. Hafn. 1831.

— Historiske Afhandlinger. I—II. Kjbhvn. 1874—75.

Becker, T., Herluf Trolle og Birgitte Gøje. Kjbhvn. 1865. 4.

Bendz, C. F. V., Breve fra forskjellige, tildels historisk bekjendte, Mænd til Professor, Rector Oluf Worm. Horsens 1844.

Kort oc sandferdig Beretning om den merckelig Sag, som paa en kort Tid ved ordentlig Process bleff udført met Dina Vinhofvers oc Jørgen Walter udi Kiøbenhafn Anno 1651. Kjbhvn. 1651. 4.

Berg, V., Smaa Bidrag til Fredericias Kultur- og ældste Historie, samlede af utrykte Kildeskrifter. Fredericia 1883.

Bernhard, C., Samlede Noveller og Fortællinger. I. Kjbhvn. 1856.

Bertheau, F., Ueber die Beziehungen Christian's III von Schleswig-Holstein und Dänemark zu den wittenberger Reformatoren. Ratzeburg 1884.

Betænkning fra Commissionen angaaende Kjøbenhavns Fæstningsværkers Sløifning og Expropriation af Eiendommene. Bilag. Kjbhvn. 1858.

Beyer, S. M., En geographisk-historisk og oeconomisk, physisk-antiqvarisk Beskrivelse over Bringstrup og Sigersted Sogne ved Ringsted. Sorø 1791.

— En antiqvarisk og statistisk Topographie over Egitzlefmagle Sogn og Vester Flakkeberg Herreds Pastorater. Slagelse 1820.

Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. I—XXXVI. Helsingfors 1857—81.

Bienemann, F., Briefe und Urkunden zur Geschichte Livlands in den Jahren 1558—62. I—IV. Riga 1865—73.

Biesner, J. H., Geschichte Pommerns und Rügens nebst angehängter Specialgeschichte des Klosters Eldena. Greifswald 1834.

Bijdragen voor vaderlandische geschieden en oudheidskunde. 3. Reeks 3. D. s'Gravenhag 1886.

Bing, L. H., Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Lessøe. Kjbhvn. 1802.

Bircherodii, Joan, Palæstra antiquaria. Hafn. 1688.

Blad for Boghandlermedhjælpere. I. Kjbhvn. 1877.

Blade fra danske Kvinder. Kjbhvn. 1872.

Blom, O., Kristian IV's Artilleri, hans Tøjhuse og Vaabenforraad. Kjbhvn. 1877.

Boeck, T., Oversigt over Litteratur, Love etc. vedrørende de norske Fiskerier. Chria. 1866.

Bohlen, Die Erwerbung Pommerns durch die Hohenzollern. Berlin 1865.

de Boineburg, Jo Chr. ... epistolæ ad Jo. Conr. Dietericum. Norimbergæ 1703.

Boldt, H. W., Sammlung der Privilegien, Gesetze etc., welche die deutsche Kirche und Gemeinde St. Petri zu Kopenhagen ... betreffen. Kopenh. 1883. Fol.

Boll, E., Geschichte Mecklenburgs mit besonderer Berücksichtigung der Culturgeschichte. II. Neubrandenburg 1856.

Jac. Bongarsi epistolæ ad Joachimum Camerarium ... scriptæ. Lugd. Bat. 1647.

Jacques de Bongars lettres en Latin et en Français. Nouvelle éd. La Haye 1695.

Both, L., Kongeriget Danmark. I—II. Kjbhvn. 1871—72.

The Correspondence of Robert Bowes the ambassador of queen Elizabeth in the court of Scotland. London 1842. (Publications of the Surtees Society.)

Brandt, C. J., Om Lunde-Kanniken Christian Pedersen og hans Skrifter. Kjbhvn. 1882.

Brandt, F., Forelæsninger over den norske Retshistorie. I—II. Chria. 1880—83.

Brandt, G., u. Cattenburgh, Historia van het leven des heeren Huig de Groot. I—II. Amsterdam 1727. Fol.

Briefe und Acten zur Geschichte des dreissigjährigen Krieges in den Zeiten des vorwaltenden Einflusses der Wittelsbacher. I—V. Bearb. von *M. Ritter.* München 1870—83.

Brock, P., Historiske Efterretninger om Rosenborg. 1. Det 17de Aarhundrede. Kjbhvn. 1881.

Bruun, C., Curt Sivertsen Adelaer. Kjbhvn. 1871.

— Det Store Kongelige Bibliotheks Stiftelse under Frederik III og Christian V. Kjbhvn. 1873. 4.

— Aarsberetninger fra det Store Kongelige Bibliothek. Kjbhvn. 1876—80.

— Slaget paa Kolberger Heide d. 1. Juli 1644 og de derefter følgende Begivenheder. Kjbhvn. 1879.

— Gunde Rosenkrantz. Et Bidrag til Danmarks Historie under Frederik den Tredie. Kjbhvn. 1885.

— Kaj Lykke til Gissselfeld, Rantzausholm m. m., Oberst til Hest, Befalingsmand paa Aalborghus. En historisk Undersøgelse. Kjbhvn. 1886.

— Enevældens Indførelse i Danmark og Kongelovens Tilblivelse. Nogle Bemærkninger i Anledning af Skriftet: Kongeloven og dens Forhistorie. Kjbhvn. 1887.

Bruun, C. F., Til Erindring om det kgl. danske Udenrigsministeriums 100-aarige Bestaaen som selvstændigt Regjeringsdepartement. 1770—1870. Kjbhvn. 1870. 4.

Bruun, H., Forsøg til en Beskrivelse over Eylandet Mandøe. Haderslev 1806.

Aug. Buchneri epistolæ. I—II. Dresdæ 1687.

Buchwald, G. v., Zur Bildungsgeschichte im endenden Mittelalter. Kiel 1885.

Buder, J., Nützliche Sammlung verschiedener meistens ungedrückter Schriften etc. Frankfurt u. Leipzig 1735.

Burckardt, F., Aus Tycho Brahes Briefwechsel. Basel 1887.

Burmannus, Petr., Sylloges epistolarum a viris illustribus scriptarum. 1—IV. Leidæ 1727. 4.

Burmann-Becker, J. G., Forsøg til en Beskrivelse af og Efterretninger om vævede Tapeter i Danmark. 2. Udg. Kjbhvn. 1878.

— En Borger i Odense i det 17. Aarhundrede. Kjbhvn. 1880.

Busse, K. H. v., Herzog Magnus, König von Livland. Leipzig 1871.

Bør den lærde Skole i Slesvig være dansk eller tydsk? Kjbhvn. 1847.

Börring, M., Skånska kyrkoegendomens användande för skolväsendet. Ak. afh. Lund 1877.

Campori, C., Raimondo Montecuccoli, la sua famiglia e i suoi tempi. Firenze 1876.

Konung Carl IX's Rim-Chrönika jämte Bilagor, utg. af *B. Bergius.* Sthlm. 1759. 4.

Carlsen, Fr., Efterretninger om Gammelkjøgegaard og Omegn. I—II. Kjbhvn. 1876—78.

Carstensen, E., Det i Frederiksborg Amt liggende Vigsø Sogns Historie. Kjbhvn. 1884.

Cavallin, S., Lunds stifts herdaminne. 1—V. Lund 1854—58.

Chalybaeus, R., Geschichte Ditmarschens bis zur Eroberung des Landes im Jahre 1559. Kiel u. Leipzig 1888.

Letters written by John Chamberlain during the reign of queen Elizabeth. Ed. by *S. Williams.* London 1861. 4.

Chlumecky, P. v., Die Regesten der Archive im Mähren. I. Brünn 1856.

Christensen, C., Hørsholms Historie fra 1305 til 1875. Kjbhvn. 1879.

— Agrarhistoriske Studier. I. Danske Landboforhold førend Enevælden. Kjbhvn. 1886.

Christian den Fjerdes norske Lovbog af 1604, udg. af *F. Hallager* og *F. Brandt.* Chria. 1855.

Dav. Chytræi epistolæ. Hannoviæ 1614.

Chr. Cilicius Cimber, Belli Ditmarsici 1559 vera descriptio. Basil. 1570.

Cohn, A., Shakespeare in Germany in the 16. and 17. centuries. London 1865. 4.

Collin, E., Om Rigsmønt og Courant. Kjbhvn. 1855.

Compte rendu des séances de la commission royale d'histoire. 4. Serie T. XI. Bruxelles 1883.

Corpus juris Danicum eller den fuldkommene danske Low-Bog. Collig. af Chr. Cassuben. Kjhhvn. 1668 og 1670. 4.

Oliver Cromwells letters and speeches with elucidations by *Th. Carlyle.* I—IV. Leipzig 1861.

Cronholm, A., Sveriges historia under Gustaf II Adolphs regering. I—VI. Sthlm. 1857—72.

— Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland från Gustaf II Adolphs död till Westfaliska fredsslutet. I—II. Sthlm. 1876—80.

Petri Cunæi et doctorum virorum ad eundem epistolæ. Leidæ 1725.

Daae, L., Throndhjems Stifts gejstlige Historie fra Reformationen til 1814. Throndhjem 1863.

— Det gamle Christiania (1624—1814). Chria. 1871.

— Geistliges Kaldelse i den norske Kirke efter Reformationen. Chria. 1879.

Dahlerup, H., Mariager Klosters og Bys Historie. Kjhhvn. 1882.

Dansk Museum. I—II. Kjbhvn. 1782.

Danske Magazin. 4. Række V—VI. 5. Række I. Kjbhvn. 1884—89. 4.

Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt en zijn tijd. I—III. Haag 1862.

Diplomatarium Norvegicum, udg. af *C. C. A. Lange, C. R. Unger* og *H. J. Huitfeldt.* IX—XII. Chria. 1878—86.

Dithmarsisches Land-Recht. Glückstadt 1667. 4.

Documents relatifs à l'histoire de Russie LIX. St. Petersbourg 1887.

Droysen, G., Gustaf Adolf. I—II. Leipzig 1869—70.

— Schriftstücke von Gustaf Adolf zumeist an evangelische Fürsten Deutschlands. Halle 1877.

Druffel, A. v., Briefe und Acten zur Geschichte des 16. Jahrhunderts mit besonderer Rücksicht auf Bayerns Fürstenhaus. 1—II. München 1873.

Dudík, B., Waldstein von seiner Enthebung bis zur abermaligen Uebernahme der Armee-Ober-Commando. Wien 1858.

Dyrlund, N. K. F., Tatere og Natmandsfolk i Danmark. Kjbhvn. 1872.

Eberstein, L. F. v., Urkundliche Nachträge zu den geschichtlichen Nachrichten von dem reichsritterlichen Geschlechte Eberstein. 3. Folge. Dresden 1880.

The Egerton Papers. A collection of public and private documents chiefly illustrative of the times of Elizabeth and James I. Ed. by *J. Paine Collier.* London 1840. 4. (Publications of the Camden Society.)

Ekmark, J. O., Huru i de skandinaviska rikena böndernas ställing utvecklade sig till tiden för enväldet. Akad. afh. Lund 1869.

Erichsen, J., Udtog af C. Lunds Indberetning af 1664 om Søtoge til Grønland i Aarene 1652 og 53. Kjbhvn. 1787.

Erichson, C., Viborg Byes Beskrivelse. Kjhhvn. 1727.

Konung Erik XIV's nämnds dombok, utg. genom *C. Silfverstolpe.* Sthlm. 1884. (Handlingar utgifna af samfundet för utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia. 13. Delen.)

Erslev, Kr., Konge og Lensmand i det sextende Aarhundrede. Kjbhvn. 1879.

Esmarch, L., Historisk Efterretning om Sandflugten i Nørre-Jylland. Kjbhvn. 1817.
Lettres, mémoires et négociations d'Estrades. I—IX. Londres 1743.

Fabricius, A., Drejø Sogns Beskrivelse og Historie. Kjbhvn. 1882.
Fabricius, O., Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie. Odense 1878.
Falkman, A., Ortnamnen i Skåne. Lund 1877.
Faye, A., Christiansands Stifts Bispe- og Stiftshistorie. Chria. 1867.
Feith, H. O., Lettres de Gustave Adolphe roi de Suède adressées à son général Dodo v. Inund Kniphausen en 1630, 1631 et 1632. Groningen 1860.
Bertrand de Solignac de la Mothe Fénélon. Correspondance diplomatique publ. par *C. Purton Cooper*. I—VII. Paris & Londres 1838—40.
Lettres et négociations du marquis de Feuquières 1633—34. I—III. Amsterdam 1753.
Fischer, P. E. de, Beretning om Kronborg Slotskirkes Indvielse. Helsingør 1844.
Fleischfresser, W., Die politische Stellung Hamburgs in der Zeit des dreiszigjährigen Krieges 1618—26, 1627—29. Hamburg 1882—83. 4.
P. J. Flemløses elementiske og jordiske Astrologie. Efter Udg. af 1591 udg. af *F. R. Friis*. Kjbhvn. 1865.
Aus Flensburgs Vorzeit. Beiträge zur Geschichte der Stadt. 1. H. Flensburg 1887.
Fløe, P. og *O. Nielsen*, Historiske Efterretninger om Nørre Horne Herred. Varde 1875.
Fontes rerum Austriacarum. 2. Abth. Diplomata et acta. XLI. Wien 1879.
Forordninger, som ere udgangne siden Recessen Anno 1643. Kjbhvn. 1664. 4.
Forschungen zur deutschen Geschichte. XXV. Göttingen 1885.
Forsten, G. V., Aktstykker og Breve til det baltiske Spørgsmaals Historie i det 16. og 17. Aarhundrede. St. Petersborg 1889. (Russisk Titel.)
Forstneri, Chr., Epistolæ negotium pacis Osnabrugo Monasterieneis concernentes. Montpelgardi 1657.
The Fortescue Papers consisting chiefly of letters relating to state affairs. Ed. by *S. R. Gardiner*. London 1871. 4. (Publications of the Camden Society.)
Fridericia, J. A., Danmarks ydre politiske Historie i Tiden fra Freden i Lybek til Freden i Kjøbenhavn (1629—1660). I—II. Kjbhvn. 1876—82.
Friderich II's Danske Særæt 1561. Kjbhvn. 1567. 4.
Fries, E., Bidrag till kännedom om Sveriges och Nederländernas diplomatiska förbindelser under Karl X Gustafs regering. Akad. afh. Upsala 1883.
Friis, F. R., Tyge Brahe. En historisk Fremstilling efter trykte og utrykte Kilder. Kjbhvn. 1871.
— Samlinger til dansk Bygnings- og Kunsthistorie. Kjbhvn. 1872—78.
— Breve og Aktstykker angaaende Tyge Brahe og hans Slægtninge. Kjbhvn. 1875.
— Tychonis Brahei et ad eum doctorum virorum epistolæ collectæ et editæ. Hafn. 1876—86. 4.
— Frederiksborg Slot i det 17. Aarhundrede. Kjbhvn. 1877.
— Optegnelser om Gjentofte Sogn. Kjbhvn. 1877.
Friis, J. J. F., Mindeblade om Nakskovs Fortid, udg. af *A. Hansen*. Nykjøbing F. 1862.
Friis, St., Roskilde Domkirke. I—II. Kjbhvn. 1851—52.
— Kong Christian den Fjerdes Grav-Kapel. Kjbhvn. 1868.
Frost, P. N., Beskrivelse over Kjøbstaden Ringkjøbing. Borris 1817.
— Statistisk-oeconomisk Beskrivelse over Vaarbasse og Heinsvig Sogne i Slaugs Herred. Borris 1819.
— Optegnelser om Ribe. Ribe 1842.
Fruin, R., Tien jaren uit den tachtigjahrigen oorlog, 1588—98. Amsterdam 1861.

Frølund, L. C. T., Maabjerg Sogn før og nu. Holstebro 1875.

Fyens Stiftstidende. Aarg. 1875—78, 1883. Odense. Fol.

Förster, F., Wallenstein als Feldherr und Landesfürst in seinem öffentlichen und Privatleben. Potsdam 1834.

Gaarman, G. F., Efterretninger om Veile Kjøbsted. Fridericia 1794.

Gachard, L. P., Actes des états-généraux des Pays-Bas 1576—85. I. Bruxelles 1861.

Gahne, A., Bidrag till Gotlands historia under åren 1645—54. Akad. afh. Sthlm. 1857.

Galthen, M., Forsøg til en Beskrivelse over Kiøbstaden Randers. Aarhus 1802.

Garde, H. G., Sømagtens Historie 1535—1700. Kjbhvn. 1861.

Gardiner, S. R., Lettres and other documents illustrating the relations between England and Germany at the commencement of the Thirty-Years War. 1—2. Series. London 1865—68. 4.

— Lettres relating to the mission of sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—1630. London 1875. 4. (Publications of the Camden Society.)

— The fall of the monarchy of Charles I. Vol. I—II. 1637—49. London 1882.

— History of the great Civil War 1642—49. I. 1642—44. London. 1886.

de Geer, I. L. W., Lodewijk de Geer. 2. uitg. 's Gravenhage 1841.

Geijersstam, J. G. af, Om orsakerna till konung Carl X Gustafs anfall på Danmark i augusti 1658. Sthlm. 1854.

Die preussischen Geschichtsschreiber des XVI und XVII Jahrhunderts. IV. 2. Abth. Leipzig 1881.

Gigas, E., Grev Bernardino de Rebolledo, spansk Gesandt i Kjøbenhavn 1648—1659. Kjbhvn. 1883.

Gillberg, I. L., Historisk, oeconomisk och geographisk beskrifning öfver Christianstads län. Lund 1767.

Gillberg, I. L., Historisk, oeconomisk och geografisk beskrifning öfver Malmöhus län. 2. uppl. Lund 1840.

Gindely, A., Waldstein während seines ersten Generalats im Lichte der gleichzeitigen Quellen 1625—30. I—II. Prag u. Leipzig 1886.

Gjellerup, S. M., Biskop Jens Dinesen Jersin. Kjbhvn. 1868—70.

Gjörwell, C. C., Den swenska Mercurius I—VI. Sthlm. 1755—61.

— Historiska Läsningar. I—II. Sthlm. 1807—09.

Goldschmidt, P., De liga evangelica anni 1625. Berolini 1864.

Goll, J., Der Convent von Segeberg 1621. (Abhandl. d. K. böhm. Gesellsch. d. Wissensch. VI F. VIII. Phil.—hist. Classe Nr. 1). Prag 1875.

Goodman, The court of king James the first. I—II. London 1839.

Weis, C., Papiers d'état du cardinal de Granvelle. Paris 1—IX. 1841—52. 4.

Poullet, E., Correspondance du cardinal de Granvelle 1565—86. I—V. Bruxelles 1878—86. 4.

Grasshoff, R., Die briefliche Zeitung des XVI. Jahrhunderts. Leipzig 1877.

Griebel, E. F. C., Bemerkungen über die Aussendeiche in Norder-Dithmarschen. Heide 1841.

Hugonis Grotii epistolæ quotquot reperiri potuerunt. Amstelod. 1687. Fol.

Hugonis Grotii epistolæ ineditæ. Harlemi 1806.

Grundtvig, J., Frederik II's Statshusholdning. Kjbhvn. 1876.

Marquardi Gudii et ad eum epistolæ. Ultraj. 1697. 4.

Gachard, L. P., Correspondance de Guillaume le Taciturne prince d'Orange. I—VI. Bruxelles 1847—66.

Konung Gustav II Adolfs skrifter. (Utg. af *C. G. Styffe*). Sthlm. 1861.

Günther, J. E., Die Politik der Kurfürsten von Sachsen und Brandenburg nach dem Tode Gustaf Adolfs und der Heilbronner Bund. 1. Dresden 1877.

Gynther, S. W., Blekings historia och beskrifning. 1. Sthlm. 1847.

Gärthner, C. W., Westphalische Friedens Cantzley nebst einer vollständigen Historie des westphälischen Friedens-Schlusses. 1—IX. Leipzig 1731—38.

Göttingisches historisches Magazin. 1—VIII. Hannover 1787—91.

Hallenberg, J., Svea rikes historia under konung Gustaf Adolf den stores regering. 1—V. Sthlm. 1790—96.

Hallwich, H., Wallensteins Ende. 1—II. Ungedruckte Briefe und Acten. Leipzig 1879.

The Hamilton Papers. Relating to the years 1638—50. Ed. by *S. R. Gardiner.* London 1880. 4. (Publications of the Camden Society).

Hammarstrand, S. F., Förhandlingarne om Sveriges deltagande i trettioåriga kriget till fördraget i Beerwalde 1631. 1. Upsala 1855.

— Historisk öfversikt af förhandlingarne mellan konung Gustaf II Adolf af Sverige och kurfursten Fredrik V af Pfalz åren 1618—1620. Akad. afh. Upsala 1855.

Hauch, J. H. T., Kong Frederik II og Oluf Bager. Odense 1837.

Handlingar rörande Sveriges äldre, nyare och nyaste historia, utg. af ett sällskap. 1—IX. Sthlm. 1830—33.

Heilmann, I., Bidrag til Slagelse Bys Historie. Slagelse 1885.

v. *Heinemann, O.*, Die Handschriften der herzoglichen Bibliothek zu Wolfenbüttel beschrieben. 1. Abth. Die Helmstädter Handschriften. 1—II. Wolfenbüttel 1884—86.

Heise, A., Familien Rosenkrantz's Historie II, 1. Kjbhvn. 1882. 4.

Helmcke, P. B., Die Belagerung Rendsburgs 1645. Kiel 1850. 4.

Helveg, L. N., Den danske Kirkes Historie efter Reformationen. 2. Udg. Kjbhvn. 1880—83.

Henke, E. L., Georg Calixtus' Briefwechsel. Halle 1833.

Henrichsen, R. J. F., og *Mumme, H. P.*, Bidrag til Odense Cathedralskoles Historie. 1.—3. H. Odense 1846, 50 og 55.

Hermod. Det nordiske Oldskrift-Selskabs Tidende for 1825 og 1826. Besørget af *R. Rask.* Kjbhvn.

Hermod, et Tidsskrift, udg. af *M. Hansen.* Odense 1876.

Hersleb, H. C. og *M. Munck*, Fortegnelse over de udi Kjøbenhavns Raadstues Archiv bevarede gamle og vigtigste Documenter. Kjbhvn. 1786. Fol.

Hess, Gottfried Heinrich Graf zu Pappenheim. Leipzig 1855.

Historical manuscripts commission. Calendar of the manuscripts of the marquis of Salisbury. Part 1—II. London 1883—88.

— Reports on the manuscripts of the earl of Eglinton etc. London 1885.

— The manuscripts of the earl of Westmoreland, captain Stewart, lord Stafford, lord Muncaster, and others. London 1885.

— 11. report, appendix, part I. III. IV. London 1887.

— 11. report, appendix, part VII. The manuscripts of the duke of Leeds, the Bridgewater trust, Reading corporation, the Inner Temple etc. London 1888.

— 12. report, appendix, part I. The manuscripts of the earl Cowper. Vol. I. London 1888.

Historisk Tidsskrift. 5. Række I—VI. 6. Række I. Redig. af *C. F. Bricka.* Kjbhvn. 1879—88.

Historisk Tidskrift. Utg. af svenska historiska föreningen genom *E. Hildebrand.* Sthlm. 1881—89.

Hjärne, H., Till belysning af Polens nordiska politik närmast före kongressen i Stettin 1570. Upsala 1884.

— Sigismunds svenska resor. Upsala 1884.

— De äldsta svensk-ryska legationsakterna. Efter originalen i Stockholm och Moskva. Upsala 1884.

Hoffmann, F. L., Der gelehrte Buchhändler Georg Ludvig Frobenius in Hamburg. 1867.

Hojer, A., Kurtzgefasste Dännemarckische Geschichte. Flensburg 1718.

Holm, C., Peltzner og Handskemagernes Laugsartikler 1460—1684. Kjbhvn. 1884.

Holm, V., Efterretninger om Borger- og Kjøbmandslaget i Nykjøbing paa Falster. Nykjøbing F. 1883.
Franc. et Joan. Hotomannorum et ad eos epistolæ. Amstelod. 1700. 4.
Hundrup, F. E., Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole. I—III. Aalborg 1869—70.
Hurter, Fr. v., Wallensteins vier letzte Lebensjahren. Wien 1862.
Mémoires de Constantin Huygens. Publ. par *Th. Jorissen.* La Haye 1873.
Hvass, F., Samling af Meddelelser om Personer og Familier af Navnet Hvas. IV. Kjbhvn. 1880.
Hänel, A., Das Recht des Erstgeburts in Schleswig-Holstein. Kiel 1864.
(Høiberg), W., Kiøbenhavnske Samlinger af rare trykte og utrykte Piecer. I—II. Kjbhvn. 1755—56.
Høst, J. K., Rigshofmester Grev Korfits Ulfelds og Eleonora Christina Ulfelds Levnet. Kjbhvn. 1825.

Indbydelsesskrift til Aalborg Kathedralskoles Indvielse 1848.
Ingerslev, C. F., Bidrag til Kolding lærde Skoles Historie. Kolding 1845.
Irmer, G., Hans Georg von Arnim als kaiserlicher Oberst und Feldmarschall. Halle 1877.
— Die Verhandlungen Schwedens und seiner Verbündeten mit Wallenstein und dem Kaiser von 1631 bis 1634. 1. Th. Leipzig 1888.
Isberg, A. U., Anteckningar om Malmö stad. Malmö 1876.
Jahn, F. H., Historie om Calmarkrigen. Kjbhvn. 1820.
— Historie om Danmarks Deeltagelse i Trediveaarskrigen. Kjbhvn. 1822.
Jahrbücher des Vereins für meklenburgische Geschichte und Alterthumskunde. 51.—52. Jahrg. Schwerin. 1886—87.
Jensen, H. N. A., Schleswig-holsteinische Kirchengeschichte, überarbeitet u. hrsg. von *A. L. J. Michelsen.* III—IV. Kiel 1877—79.

Bezold, F. v., Briefe des Pfalzgrafen Johann Casimir mit verwandten Schriftstücken. I—II. München 1882—84.
Jonæ, Arngrim., Apotribe calumniæ. Hamburg 1622.
Avé-Lallemant, R. C. B., Des Dr. Joachim Jungius aus Lübeck Briefwechsel mit seinen Schülern und Freunden. Lübeck 1863.
Den rette Judske Lowbog. Kjbhvn. 1590. 4.
— Samme Lovsamling „paany igien oplagt". Kjbhvn. 1642. 4.
Jørgensen, A. D., Udsigt over de danske Rigsarkivers Historie. Kjbhvn. 1884.
Jørgensen, S., Efterretning om Rudkjøbing Kjøbsteds nærværende Tilstand. Odense 1796.
Jørgensen, S., Efterretninger om Faaborg Kjøbstad. Faaborg 1878.

Karamsin, Geschichte des russischen Reiches. VIII—IX. Riga 1820—27.
Key, E., Anteckningar om Helsingborgs stad och granskap. Helsingborg 1885.
Kinch, J., Ribe Bys Historie og Beskrivelse fra Reformationen indtil Enevoldsmagtens Indførelse. (1536—1660). Odder 1884.
Kinderen, F., De nederlandsche republiek en munster gedurende de jaren 1666—1679. Leiden 1874.
Kirkehistoriske Samlinger. 3. Række II—VI. Udg. af *H. F. Rørdam.* Kjbhvn. 1877—89.
Klemming, G. E., Ur en antecknares samlingar. 1.—2. utg. Upsala 1880—82.
Kobbe, P. v., Geschichte und Landesbeschreibung der Herzogthümer Bremen und Verden. I—II. Göttingen 1824.
Koch, E. F., Oluf Borch, en litterær-historisk-biographisk Skildring. Kjbhvn. 1866.
Koenen, H. J., Levensbeschrijving van Adriaan Pauw. Amsterdam 1842.
Den af Frederik den 3. . . . . givne Kongelov ledsaget med en kort Oversigt af denne Lovs Historie. Kjbhvn. 1849.
Koppmann, K., Aus Hamburgs Vergangenheit. Hamburg 1885.

Kornerup, J., Roeskilde Domkirke. (Danske Mindesmærker II). Kjbhvn. 1877. Fol.

Krag, H. P. S., Sagn samlede i Gudbrandsdalen om Slaget ved Kringlen. Chria. 1838.

Krause, G., Ludwig Fürst zu Anhalt-Cöthen und sein Land vor und während des dreiszigjährigen Krieges. I. Cöthen 1877.

Kristensen, E. T., Nogle Efterretninger om Herregaarden Lerchenfeldt's (Bonderup's) Historie. Viborg 1889.

Krog, A. C., Samlede Efterretninger om Viborg Bye. Viborg 1779.

Krüner, F., Johan v. Rusdorf, kurpfälsischer Gesandter und Staatsmann während des dreiszigjährigen Krieges. Halle 1876.

Krøyer, H. N., Danmarks Fiske. I—III. Kjbhvn. 1838—53.

Kühl, C., Beretning om Slagelse Hospital i Anledning af dets trehundredaarige Jubelfest den 24. October 1885. Kjbhvn. 1886.

Küsel, A., Der Heilbronner Convent. (Hallesche Abhandlungen zur neueren Geschichte, 7. H.). Halle 1878.

Købke, I. P., Historiske Optegnelser om Kjøbenhavns Fæstningsværker. Kjbhvn. 1858.

Köcher, A., Geschichte von Hannover und Braunschweig 1648 bis 1714. 1. Th. 1648—1668. Leipzig 1884. (Publicationen aus den k. preussischen Staatsarchiven).

Adolffen ... Hertogen tho Schleszwig, Holstein etc. ... Landrecht .... in vnsen dreien Landen Eiderstedt Euerschop vnde Vttholm .... Hamborch 1573. 4.

Lange, C. C. A., Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur. I—V. Chria. 1847—52.

Lange, H. C., Die innere Stellung Christian des III zur Reformation und sein persönliches Verhältnisz zu den Reformatoren. Altona 1857.

Lange, I. C., Beskrivelse over 6 jydske og slesvigske Stæders Sprog, Sæder osv. Kjbhvn. 1833.

Langebek, J., Udkast til Souverainitets Historien. Medd. af *J. H. Bang*. (Sorø Akademis Program 1881—84. Her efter Særtryk).

Huberti Langueti consiliarii Saxonici epistolæ secretæ ad principem suum Augustum ducem. Halæ 1699. 4.

Larsen, A., Kampen om Kalmar 1611. Kjbhvn. 1884.

Larsen, J., Bidrag til Kjøbenhavns offentlige Skolevæsens Historie. Kjbhvn. 1881.

Larsen, H. J., Ods- og Skippinge-Herrederne topographisk beskrevne. Kjbhvn. 1832.

— Laaland og Falster topographisk beskrevne. I. Kjbhvn. 1833.

Joannis a Lasco opera ed. *A. Kuyper*. I—II. Amstelod. 1866.

Lassen, V., Bidrag til Helsingørs Historie. I—II. Helsingør 1867—68.

Le Bret, J. F., Magazin zur Gebrauch der Staaten- und Kirchengeschichte. I—VI. Ulm 1771 ff.

Leerbech, H., Forsøg til en Beskrivelse over Ringe Sogn. Odense 1826. 4.

Lefèvre-Pontalis, A., Vingt années de république parlementaire au dixseptième siècle. Jean de Witt, grand-pensionaire de Holland. I—II. Paris 1884.

Lenz, M., Briefwechsel Landgraf Philipp's des Grossmuthigen von Hessen mit Bucer. I—II. 1880—87. (Publicationen aus den k. preussischen Staatsarchiven).

Leth, A., og *G. L. Wad*, Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm 1565—1875. Nestved 1875.

Leti, G., La vie d'Olivier Cromwell. Nouv. édit. I—II. Amsterdam 1703.

Lettres et négociations entre Jean de Witt et M. M. les plénipotentaires des Provinces unies. I—IV. Amsterdam 1725.

Lettres de M. J. de Wicquefort ... avec les reponses de M. G. Barlée. Amsterdam 1696.

Liljegreen, J. G. et *J. Forsander*, Analecta monimentorum. Lundæ 1814. 4.

Lind, H. D., Nyboder og dets Beboere, især i ældre Tid. Kjbhvn. 1882.

— Kong Christian IV og hans Mænd paa Bremerholm. Kjbhvn. 1889.

Lindblom, J. A., *J. F. Neikter* et *O. Kolmodin* Legatio Johan Skytte sen. in Daniam 1615. Pars 1—8. Upsala 1786—1828. 4.

Lossius, J., Drei Bilder aus dem livländischen Adelsleben des 16. Jahrhundert. I—II. Leipzig 1875—78.

— Die Urkunden des Grafen de la Gardie in der Universitetsbibliothek zu Dorpat. Dorpat 1882.

Epistolæ ad Lucam Lossium. Hamburg 1728.

Lovén, H., Bidrag till historien om 1650 års riksdag. Akad. afh. Sthlm. 1851.

Lund, F. C., Beskrivelse over Øen Thorseng. Odense 1823. 4.

Lund, Tr., Historiske Skitser efter utrykte Kilder. Kjbhvn. 1876.

— Om Peder Oxes Finantsbestyrelse. Et Svar til Hr. Contoirchef Joh. Grundtvig. Kjbhvn. 1876.

— Mogens Heinesøn. Et Tidsbillede fra det 16. Aarhundrede. Kjbhvn. 1877.

— Danmarks og Norges Historie i Slutnipgen af det 16. Aarhundrede. I. Indre Historie. I—IX. Kjbhvn. 1879—88.

Løvenskiold, C. L., Efterretninger om den Kgl. Livgarde til Fods. Kjbhvn. 1858.

Mackay (late) of Herriesdale, I., An old Scots brigade: being the history of Mackay's Regiment, now incorporated with the Royal Scots. Edinburgh 1885.

Macray, W. D., Report on libraries in Sweden. — *W. H. Bliss*, Records of Sweden. Reports to the master of the rolls on paper relating to the history of England contained in the stats-archives, Stockholm. Appendix to the report of the deputy-keeper of records for the year 1881. London 1882.

— Report on the royal archives of Denmark, and further report on libraries in Sweden. Appendix to the report of the deputy-keeper of records for the year 1883. London 1884.

— Second report on the royal archives of Denmark, and report on the royal library at Copenhagen. Appendix to the report of the deputy-keeper of records for the year 1884. London 1885.

Macray, W. D., Third report on the royal archives of Denmark. Appendix to the forty-seventh report of the deputy-keeper of the public records. London 1886.

Mankell, J., Erik XIV's fall. Sthlm. 1876.

Mareš, F., Die maritime Politik der Habsburger in den Jahren 1625—28. I—II. Innsbruck 1880—81. (Mittheil. d. Instituts f. oesterreich. Geschichtsforschung. I—II.)

Marryat, H., A residence in Jutland, the danish isles und Copenhagen. I. London 1860.

Mathiesen, C., Et Bidrag til Landbrugets Historie i Vardeegnen. Odense 1881.

Matzen, H., Kjøbenhavns Universitets Retshistorie 1479—1879. I—II. Kjbhvn. 1879.

Maurenbrecher, W., Karl V und die deutschen Protestanten 1545—55. Düsseldorf 1865.

Lettres du cardinal Mazarin, éd. *Chéruel*. I—IV. Paris 1872—87. 4.

Meddelanden från svenska riksarchivet. Sthlm. 1877—88.

Meddelelser fra det norske Rigsarchiv. I. Chria. 1870.

Meidell, F., Fra Enevældens Dæmring i Danmark. En paa Kildeskrifter støttet historisk Undersøgelse. Kjbhvn. 1884.

— Træfningen ved Vidsø (Wittsjö) den 11. Febr. 1612. Kjbhvn. 1886.

Mejborg, R., Borgerlige Huse, særlig Kjøbenhavns Professor-Residentser 1540—1630. Kjbhvn. 1881.

Melbye, T., Forsøg til en fyensk Præstehistorie. I. II. Odense 1783.

Melchior, H. B., Historisk Efterretning om den frie adelige Skole Herlufsholm paany udg. og forts. af *A. Leth*. Næstved 1865.

Metger, C. H., Die Statuten des Verbandes der Flensburger Schmiedegesellen aus dem 15.—17. Jahrhundert. Berlin 1883. 4.

Michell, T., History of the scottish expedition to Norway in 1612. London 1886.

Militært Tidsskrift. 15. Aarg. Kjbhvn. 1886.

Mittheilungen des Vereins für hamburgische Geschichte. 10. Jahrg. Hamburg 1887.

Mittheilungen des Vereins für lübeckische Geschichte und Alterthumskunde. Lübeck 1883.

Mollerup, W., Danmarks Forhold til Livland fra Salget af Estland til Ordensstatens Opløsning (1346—1561). Kjbhvn. 1880.

Monumenta pietatis et literaria virorum illustrium. I—II. Francof. ad M. 1701. 4.

Moser, F. K., Diplomatische und historische Belustigungen. I—VII. Frankfurt u. Leipzig 1753—64.

— Patriotisches Archiv. I—XII. Frankfurt, Mannheim u. Leipzig 1784—90.

— Neues patriotisches Archiv. I—II. Mannheim 1792—94.

Motley, J. L., The life and death of John of Barneveld. I—II. London 1874.

Muller, F. S., Mare clausum. Bijdrage tot de geschiedenis des rivaliteit van Engeland en Nederland in de 17. eeuw. Amsterdam 1872.

Mumme, H. P., St. Knuds Kirke i Odense. Odense 1844.

Munk, Jens, Navigatio septentrionalis. Udg. igjen med Tillæg af hans Levnet. Kjbbvn. 1723.

Historisk Museum for utrykte historiske Kildeskrifter udg. af *T. A. Becker*. I. Kjbhvn. 1848.

Mülertz, A. F., Noget om Altertavlen i Frue Kirke i Odense. Odense 1813.

— Actstykker til Odense Cathedralskoles Historie. Odense 1819.

Mylius, P. B., Cort Adelers Liv og Levnet. Kjbhvn. 1740. 4.

Märkische Forschungen. I—XXX Bd. Berlin 1841—1887.

Møller, C. F., Nogle historiske Optegnelser om Fredericia i det 17de og 18de Aarhundrede. Fredericia 1882.

Möller, P. v., Strödda utkast rörande svenska jordbrukets historia. Sthlm. 1882.

Møllmann, B., Antiqvitatum patriæ spicilegii periculum. I—V. Hafn. 1753—65.

Mönckeberg, K., Johannes a Lasco und seiner Fremdengemeinde Aufnahme in Dänemark und Norddeutschland. (Zeitschrift für kirchliche Wissenschaft und kirchliches Leben. 11. H. 1883).

Nathansen, M. L., Historisk Fremstilling af Jødernes Forhold og Stilling i Danmark, navnlig i Kjøbenhavn. Kjbbvn. 1860.

De Navorscher. Amsterdam 1875.

Neckelmann, C. F., Skandinaviske Blade af lingvistisk-historisk Indhold. 1.—7. H. Randers 1861—64.

Négociations secrètes touchantes la paix de Munster et d'Osnabrug. I—II. La Haye 1725—26. Fol.

Nellemann, J., Ægteskabsskilsmisse ved kongelig Bevilling. Kjbhvn. 1882.

Neue Mittheilungen aus dem Gebiete historisch-antiquarischer Forschungen. Hrsg. von dem thüring.-sächsischen Verein für Erforschung des vaterländischen Alterthums. I—XIV. Halle 1834—78.

Nicholls, J., The progresses, processions and magnificent festivities of king James I. I—IV. London 1828. 4.

Nielsen, A. H., Personal-historiske Notitser om Embedsmænd og Bestillingsmænd i Aalborg i Fortid og Nutid samlede af *E. Tauber*. Aalborg 1880.

Nielsen, N. P., Hellig Trefoldigheds Gilde udi det danske Compagnie eller det kongelige kjøbenhavnske Skydeselskabs og danske Broderskabs Historie. Kjbhvn. 1836.

Nielsen, O., Gamle jydske Tingsvidner. Kjbhvn. 1881—82.

— Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse. 3. Del. Kjbbvn. 1881.

Nielsen, Y., Jens Bjelke til Østraat, Norges Riges Kantsler. Chria. 1872.

— Det norske Rigsraad. Chria. 1880.

Nilsson, A., Den svenska riksdagen under Erik XIV's regering. Akad. afh. Karlstad 1886. 4.

Nimptsch, E. H. de, Singularia quædam potissimum anecdota ad historiam Erici XIV. Giessæ Hassorum 1711. 4.

Nissen, H. N., Efterretninger om de Siellandske og Møenske Jordegodsers Hartkorn, Ejere, Kjøbepriser, Salg og Bebæftelser. Sorø 1807.

Nissen, J., Danmarks Historie i Udtog. 2. Udg. Kjbhvn. 1842.

Nordisk Tidsskrift for Fiskeri. I—VII. Kjbhvn. 1874—82.

Nordström, M., Jemtlands kyrkliga ställning före föreningen med Sverige 1645. Hernösand 1884.

Norsk historisk Tidsskrift. I. Chria. 1871.

Notizenblatt. Beilage zum Archiv für Kunde oesterreichischer Geschichtsquellen. I—IX. Wien 1851—60.

Nyerup, R., Langebekiana. Kjbhvn. 1794.

Nyrop, C., Strandmøllen. Aktstykker til Oplysning om den danske Papirfabrikation. Kjbhvn. 1878.

Odhner, C. T., Sveriges inre historia under drottning Christinas förmyndare. Sthlm. 1865.

— Sveriges deltagande i Westfaliska fredskongressen och grundläggningen af det svenska väldet i Tyskland. Sthlm. 1876. (Kongl. vitterhets, historie och antiqvitets akadem. handl. N. F. VII).

Olavius, O., Oeconomisk-physisk Beskrivelse over Skagens Kiøbstæd og Sogn. Kjbhvn. 1787.

Olufsen, O. C., Collectanea til et antiqvarisk-topographisk Lexicon over Danmark. Kjbhvn. 1829.

Opel, J., Der Niedersächsisch-dänische Krieg. I—II. Halle u. Magdeburg 1872—78.

Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna. I—II. Sthlm. 1810—19.

Rikskansleren Axel Oxenstiernas skrifter och brefvexling. Förra afd. 1. Bd. Senare afd. 1. Bd. Sthlm. 1888.

Palm, H., Martin Opitz von Bobenfeld. Breslau 1862.

— Beiträge zur Geschichte der deutschen Literatur des XVI und XVII Jahrhunderts. Breslau 1877.

Paludan-Müller, C., Om St. Hans Kloster i Odense. Odense 1831.

Panum, I. S. N., Beskrivelse over Bornholm. Slesvig 1830.

Panum, P. L., Bidrag til Kundskab om vort medicinske Fakultets Historie 1648—1766. (Universitetets Indbydelsesskrift). Kjbhvn. 1880. 4.

Papendrecht, C. P. Hoynck v., Analecta Belgica. I—III. Hagæ Com. 1743. 4.

Personalhistorisk Tidsskrift. 1. Række. 2. Række I—IV. Kjbhvn. 1880—89.

Petersen, A., Vallø og Omegn. En historisk Skildring. Kjbhvn. 1877.

— Kjøge Bys Historie efter trykte og utrykte Kilder. Kjbhvn. 1888.

Petersen, F., Greving Sogn, en historisk-topografisk Skildring. Paa Grundlag af og med delvis Gjengivelse af et gl. Haandskrift fra 1750, forf. af Lyder Høyer. Kjbhvn. 1887.

Posselt, E. L., Wissenschaftliches Magazin für Aufklärung. I—III. Kehl u. Leipzig 1785—87.

Proceedings of the society of antiquaries of Scotland. Vol. I—X og XXI. Edinburgh 1855—75 og 1887. 4.

Prowe, L., Mittheilungen aus schwedischen Archiven und Bibliotheken. Berlin 1853. 4.

— Nicolaus Coppernicus. I—II. Berlin 1883—84.

Psilander, N. C., Ystads historia. Ystad 1858.

Ranke, L., Fürsten und Völker von Süd-Europa im 16. und 17. Jahrhundert. I—IV. Hamburg u. Berlin 1827—36.

— Englische Geschichte vornehmlich im 16. und 17. Jahrhundert. I—VII. Berlin 1859—68.

Rasbech, J. P., Frederiksborg Slots Beskrivelse. Kjbhvn. 1832.

Rasmussen, A. Kall, Historisk-topographiske Efterretninger om Musse Herred paa Laaland. I. Kjbhvn. 1866.

Rasmussen Søkilde, N., Holstenshus og Nakkebølle med tilliggende Sogne og Øer, samt Udsigt over Egnens almindelige Historie fra Oldtiden til vore Dage. Odense 1875.

— Kai Lykkes Fald med dets Forspil og Følger, tildeels efter utrykte Kilder. Odense 1876.

— og *S. Jørgensen*, Hillerslev og Østerhæsinge Sogne med Arreskov og Gjelskov i ældre og nyere Tid. Odense 1881.

Raszfeld, C., Zwei Monate Wallensteinischer Kriegsführung. Sept. bis Oct. 1627. Inaug. Dissert. Halle-Wittenberg 1882.

Ratjen, H., Johann Rantzau und Heinrich Rantzau. Kiel 1862.

Recueil des instructions données aux ambassadeurs et ministres de France depuis les traités de Westphalie jusqu'à la révolution française. Pologne. T. I. (1648—1729). Paris 1888.

Reichard, K., Die maritime Politik der Habsburger im siebzehnten Jahrhundert. Berlin 1867.

Johann Renners Livländische Historien. Hrsg. von *R. Hausmann* u. *K. Höhlbaum*. Göttingen 1876.

Report of the royal commission on historical manuscripts. I—X. London 1870—85.

Revue historique. T. 9 og 27. Paris 1879 og 1885.

Avenel, Lettres, instructions diplomatiques et papiers d'état du cardinal de Richelieu. I—VIII. Paris 1853—77.

Dispacci Ridolfi. Des Florentiner Residenten A. Ridolfi Depeschen vom Regensburger Reichstage 1641, hrsg. von *Fl. Tourtoual*. Regensburg 1871.

Riegels, N. D., Forsøg til femte Christians Historie. Kjbhvn. 1792.

Riliers, Lettres et mémoires d'estat. I.

Rosencrantii, O., Apologia nobilitatis Danicæ. Lubeccæ 1681.

Rosendahl, E. P., Optegnelser fra Fredericia. Nykjøbing F. 1841.

Russwurm, C., Nachrichten über das Geschlecht Ungern-Sternberg. I—II. Breslau u. Reval 1875—77.

Rørdam, H. F., Mester Jørgen Jensen Sadolin, Fyens Stifts Reformator og første evangeliske Biskop. Odense 1866.

— Klavs Christoffersen Lyskanders Levned samt hans Bog om danske Skribenter. Kjbhvn. 1868.

— Fra Universitetets Fortid. Kjbhvn. 1879.

— Historiske Kildeskrifter og Bearbejdelser af dansk Historie især i det 16. Aarhundrede. 2. Række I—II. Kjbhvn. 1884—87.

Samlinger til Fyens Historie og Topographie. VII—IX. Odense 1881—84.

Samlinger til jydsk Historie og Topographie. 1. Række VII—X, 2. R. I. Aalborg 1880—88.

Schade, C., Beskrivelse over Øen Mors. Aalborg 1811.

Schanz, G., Englische Handelspolitik gegen Ende des Mittelalters mit besonderer Berücksichtigung des Zeitalters der beiden ersten Tudors. I—II. Leipzig 1881.

Scharling, W., Pengenes synkende Værdi belyst ved danske Aktstykker samt ledsaget af en kort Udsigt over den danske Mønthistorie. Kjbhvn. 1869.

Scheber, E., Wallensteiniana in Memoiren, Briefen und Urkunden. (Mittheil. d. Vereins f. Geschichte der Deutschen in Böhmen. 13. Jahrg.). Prag 1874.

Scheel, H. O., Almindelig Udkast af Krigens Skueplads, overs. af Th. Thaarup. Kjbhvn. 1785. 4.

Scheltema, J., Geschied en letterkundig mengelwerk. I—II. Utrecht 1825.

Scheltema, P., Aemstels oudheid. I—IV. Amsterdam 1855.

Scherer, H., Der Sundzoll, seine Geschichte, sein jetziger Bestand und seine staatsrechtlich-politische Lösung. Berlin 1845.

Schiemann, T., Characterköpfe und Sittenbilder aus der baltischen Geschichte des 16. Jahrhunderts. Mitau 1877.

Schirren, C., Neue Quellen zur Geschichte des Untergangs livländischer Selbständigkeit. Aus dem dänischen Geh. Archive zu Kopenhagen I—III. Reval 1883—85.

Schirrmacher, F. W., Johann Albrecht I Herzog von Mecklenburg. I—II. Wismar 1885.

Schlosser, F. C., Weltgeschichte für das deutsche Volk. XII. Frankfurt a. M. 1851.

Schröder, I. H., Underhandlingar emellan Henrik IV af Frankrike och Karl IX af Sverige. I. Akad. afh. Sthlm. 1839.

Schybergson, M. G., Underhandlingarna om en evangelisk allians 1624—25. Akad. afh. Helsingfors 1880.

— Sveriges och Hollands diplomatiska förbindelser 1621—30 belysta genom aktstycken ur svenska riksarkivet. Helsingfors 1881. (Finska Vetenskaps Societetens bidrag. 36. Hefte.)

Schoettgen, C., u. *G. Chr. Kreyssig,* Diplomataria et scriptores historiæ Germanicæ. I—III. Altenburg 1753—60.
Secher, C. E., Danmark i ældre og nyere Tid. I—III. Kjbhvn. 1874—76.
Secher, V. A., Meddelelser om Slægten Secher (Siker), om de nulevende fire Hovedlinjers Forfædre, Slægten Siker i Middelalderen og den yngre Slægt. Kjbhvn. 1885.
Sehested, J. H. S., Fyens billige Berømmelse. Udg. af *R. Nyerup.* Kjbhvn. 1784.
Sehested, T., Hannibal Sehested. En Beretning efter trykte og utrykte Kilder. I—II. Kjbhvn. 1886.
Sell, J. J., Geschichte des Herzogthums Pommern bis zum Westphalischen Frieden. I—III. Berlin 1819—20.
Silfverstolpe, C., Historiskt Bibliotek. I—VII. Sthlm. 1875—80.
Simons, Johann de Witt und seine Zeit. I—II. Amsterdam 1832—36.
Sitzungsberichte der Kurländischen Gesellschaft für Litteratur und Kunst. 1880. Mitau.
Skovgaard, P. N., Bornholms Saga. Aalborg 1834.
Slange, N., Geschichte Christian des IVten übersetzt etc. durch *J. H. Schlegel.* I—II. Kopenh. u. Leipzig 1757—71. 4.
Smäländska archifvet. I—III. Wexsjö 1853—74.
Smith, A. H., Vejle og Omegn med et Forord af F. Barfod. Kjbhvn. 1882.
Smith, S. B., Leonora Christina (Ulfeldt) paa Maribo Kloster. Kjbhvn. 1872.
— Leonora Christina Grevinde Ulfeldts Historie. I—II. Kjbhvn. 1879—81.
— Om Kjøbenhavns Universitetsbibliothek før 1728, især dets Håndskriftsamlinger. Kjbhvn. 1882.
Dr. med. Otto Sperlings Selvbiografi (1602—1673), oversat i Uddrag efter Originalhaandskriftet med særligt Hensyn til Forfatterens Ophold i Danmark og Norge samt Fangenskab i Blaataarn af *S. B. Smith.* Kjbhvn. 1885.
Sperlingii, O., Boreas ejusque laudes. Havn. 1707.
— De nomine et festo Juel. Havn. 1711.
State Papers collected by *Edward Earl of Clarendon.* I. Oxford 1767. Fol.
Sterm, S., Topographie over Frederiksborg Amt. Kjbhvn. 1831.
— Statistisk-topographisk Beskrivelse over Kjøbenhavns Amt. I—III. Kjbhvn. 1834—38.
— Statistisk-topographisk Beskrivelse over Kjøbenhavn. 1.—3. H. Kjbhvn. 1839—41.
Stieve, F., Die Verhandlungen über die Nachfolge Kaiser Rudolfs II in den Jahren 1581 bis 1602. München 1880. 4. (Abb. d. hist. Klasse d. bayer. Akad. d. Wissenschaften. 15. Bd. 1. Abth.).
Stolpe, P. M., Dagspressen i Danmark, dens Vilkaar og Personer indtil Midten af det 18. Aarhundrede. I—II. Kjbhvn. 1878—79.
Stralsundische Chroniken hrsg. von *Mohnike* u. *Zober.* I—II. Stralsund 1833—34.
Svanholm, C., Notitser om Sebber Kloster og dets Ejere tildels efter de paa Gaarden værende Papirer. Aalborg 1885.
(Svart, Peder), Någer stycker aff then danske Cröneke. Utg. af *G. E. Klemming.* Sthlm. 1863.
Svenska riksrådets protokoll. I—III. utg. genom *N. A. Kullberg,* IV. genom *S. Bergh.* Sthlm. 1878—86.
Svenska riksdagsakter jämte andra handlingar, som höra till statsförfattningens historia under tidehvarfvet 1521—1718. 1. delen utg. af *E. Hildebrand* och *O. Alin.* I. 1521—44. Sthlm. 1887.
Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll, med tilhörande handlingar från 17. århundradet. I—VIII. Sthlm. 1855—81.
Sverges traktater med främmande magter jemte andra dit hörande handlingar, utg. af *O. S. Rydberg.* 4. delen. II. 1534—1560. Sthlm. 1887.
Sylvander, G. V., Kalmar slotts och stads historia. I—VII. Kalmar 1864—74.
Sypesteyn, I. W. v., Geschiedkundige bijdragen. I—III. 's Hage 1864—65.
Særtryk af Forordninger. (Justitsministeriets Samling af samtidige Enkelttryk af Forordninger).
Säve, T. A., Kejsarevalet i Frankfurt 1657—58 och Sveriges underhandlingar derunder. Sthlm. 1869.

Söderberg, J. E., Utskottsmötet 1651 och riksdagen 1652. Akad. afh. Sthlm. 1877.

(Tegel), Eric Jör., Erics XIV's historia. Sthlm. 1751. 4.

Memoires du chevalier de Terlon. I—II. Paris 1681—82.

Thaarup, F., Journal for Kjøbenhavnere. I. Kjbhvn. 1796.

— Biographiske Efterretninger om Familien Vibe. Kjbhvn. 1840.

Tham, W., Bidrag till svenska riksdagarnes historia 1626—29. Akad. afh. Sthlm. 1855.

Theiner, A., Schweden und seine Stellung zum heiligen Stuhl unter Johan III, Sigismund III und Karl IX. I—II. Augsburg 1838—39.

Theologisk Tidsskrift for den evangelisk-lutherske Kirke i Norge. 3. Række 1. Bd. Chria. 1887.

Tidander, L. G. T., Daniel Rantzaus vinterfälttåg i Sverige 1567—68. Historisk skildring. Sthlm. 1886.

Tidsskrift for nordisk Oldkyndighed. I—II. Kjbhvn. 1826—29.

Trampler, R., Correspondenz des Cardinal Dietrichstein mit dem Hofkriegsrathspräsidenten Collalto. Wien 1873.

A treatise on the pretended divorce between Henry VIII and Catharine of Aragon. London 1878. 4. (Publications of the Camden Society).

Treschow, Chr. de, Contributions to the history of queen Elizabeth derived from documents in the danish state archives. London 1871.

Trevelyan Papers. Ed. by *I. Paine Collier.* I—III. London 1857—72. 4. (Publications of the Camden Society).

Underholdende Læsning. Følgeblad til Dagblad for Frederiksborg Amt 1868—69. 4.

Urkunden und Actenstücke zur Geschichte des Kurfürsten Friedrich Wilhelm von Brandenburg. 1—XI. Berlin 1864—87.

Urkunden und Actenstücke betreffend die preussischen Erbansprüche an Schleswig-Holstein. Berlin 1865.

Brieven en onuitgegevenen stukken van *Johannes Wtenbogaert,* uitgeg. dor *H. C. Rogge.* I—III. Utrecht 1868—75.

Waaranen, J. E., Samling af urkunder rörande Finlands historia. Handlingar under Karl IX's tid. I—III. Helsingfors 1863—66.

Wad, G. L., Herlufsbolms to ældste Inventarier med nogle indledende Bemærkninger om Skolen paa Kong Christian IV's Tid. Næstved 1881.

— Om Eggert Christoffer Knuth og Søster Lerche. Kjbhvn. 1881.

— Mindeblade om Næsbyholm samlede i Anledning af 300-Aaret efter Hovedbygningens Opførelse 1585. Kjbhvn. 1885.

Vand Compagnietz Fundatz ... indgaaet 1630 ... herhos nogle fornøden Slutninger ... vedtagen Aar 1657 d. 15. Octobr. S. l. & A. (Optryk Kjbhvn. 1666). 4.

Weber, K. v., Anna Churfürstinn zu Sachsen. Leipzig 1865.

Vedel Simonsen, L. S., Biedrag til Danske Slottes og Herreborges Bygnings- og Befæstnings-Historie i den catholske Tidsalder. Odense 1840.

— Bidrag til Læensmanden paa Dronningborg, Rigsraad Eske Brocks Levnetsbeskrivelse; med hans egenhændige Dagbøger for 1608 og 1612 og 1613. I—II. Odense 1842—43.

Weinmann, E., Sammlung einiger juristischen Abhandlungen bestehend in Erläuterung einiger Artikel des Jütiscben Lowbucbs. Schleswig 1772. 4.

Werken van het historisch genootschap gevestigd te Utrecht. Nieuwe serie, nr. 50. Utrecht 1888.

Werlauff, E. C., Historiske Efterretninger om det Store Kongelige Bibliothek. 2. Udg. Kjbhvn. 1844.

Vertot, R. A. de, Les ambassades des messieurs de Noailles en Angleterre (depuis 1552 jusqu'en 1656). I—V. Paris 1763.

Werwing, J., Konung Sigismunds och Carl den 9des historier. I—II. Sthlm. 1746—47. 4.

Villermont, Tilly. I—II. Tournay 1859.
Winkelmann, O., Politische Correspondenz der Stadt Strassburg im Zeitalter der Reformation. 2. Bd. 1531—39. Strassburg 1887.
Winther, N., Færøernes Historie. Kjbhvn. 1876.
Witt, P. de, Un patricien au XVIIe siècle. Louis de Geer. Étude biographique. Paris 1885.
Wittich, K., Magdeburg, Gustav Adolf und Tilly. I—II. Berlin 1874.
Vogelsang, H. C., Fortegnelse over Haandskrifterne i Karen Brahes Bibliothek. Odense 1857.
Wolf, G., Zur Geschichte des deutschen Protestantismus 1555—1559. Nebst einem Anhange von archivalischen Beilagen. Berlin 1888.
Wolff, J., Geschichte des Geschlechts von Hardenberg. I—II. Göttingen 1824.
Wolff, O., Greve Peder Griffenfelds Levnet. Kjbhvn. 1820. 4.
Vort Forsvar. Aarg. 1881—89. Kjbhvn. Fol.
Verbaal van de ambassade van Gaspar v. Vosbergen bij den Koning van Denemarken 1625. Utrecht 1867.
Ger. Joan. Vossii et clarorum virorum ad eum epistolæ. Augustæ Vindelic. 1691. Fol.
Vreede, G. W., Nederland en Zweden in staatkundige betrekking van Gustaaf Wasa tot Gustaaf Adolf. I—II. Utrecht 1841—44.
Vreede, G. W., Lettres et négociations de Paul Choart seigneur du Buzanval et de François d'Aerssen. Leide 1846.
Wulff, D. H., Statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Historie i det 16. og 17. Aarhundrede. Aalborg 1872—74.
— Jens Bang, Kjøbmand i Aalborg 1605—1644. Aalborg 1885—88.
— Bidrag til Aalborgs Handels Historie. Aalborg 1889.
Wurm, C. F., Urkundliche Mittheilungen über die Schuld und die letzten Schicksale des Foppius van Aitzema. Hamburg 1855. 4.

Epistolæ Jo Udalr. Zasii quas 1547—48 ad Bon. Amerbachium scripsit. Cur. *J. A. R. Stintzing*. Basil. 1857. 4.
Zeitschrift für Geschichtswissenschaft u. Allgemeine Zeitschrift für Geschichte, herausg. von *Schmidt*. I—IX. Berlin 1844—48.
Zeitschrift für Kirchengeschichte. 8. Bd. 1884.
Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum Schlesiens. 20.—21. Bd. Breslau 1886—87.
Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-holstein-lauenburgische Geschichte. VIII—XVI. Kiel 1878—86.
Zeller, B., Étude critique sur le règne de Louis XIII. Richelieu et les ministres de Louis XIII de 1621 à 1624. Paris 1880.

1608.

*10368. M. CHAMBERLAIN tilskriver Dudley Carleton bl. a. om et Fyrværkeri ved det engelske Hof, som er blevet foranstaltet af en Dansk. — The 5. of January. (Engelsk.) Nichols, the progresses of king James the first II. 162. 5. Januar.

*10369. Rapport af Griffieren AERSSEN til Generalstaterne om hans Samtaler med de danske Gesandter, blandt hvilke nævnes Dr. Jonas (Charisius), ang. Fredsforhandlingerne med Spanien. — 8. January. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt III 165—66. 8 Januar.

5175. Brudstykk. i Hätschner, Die Staats-Erbfolge d. Herzogth. Schleswig-Holstein S. 41—42. 9. Januar.

*10370. Markgrev JOHAN SIGISMUND af Brandenburgs Memorial til Kurf. Johan Sigismund af Brandenborg, hvori han anbefaler at sikre sig Raad og Hjælp hos Danmark for det Tilfælde, at Østrig eller Spanien skulde bemægtige sig de jülichske Lande. — (Anf. Febr.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 664. Init. Febr.

*10371. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om Tilladelse for John Sterne til at udføre Høge fra Island. — Westm., 14. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. 14. Febr.

*10372. K. CHR. IV.'s Akkord med Stenhugger Jesper Hogardt i Helsingør om Arbejde til Frederiksborg Slots Kirke, Galleri og Porthus. — *Haffniæ*, 15. Februarii. Hist. Tidsskr. IV. 580. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 224. 15. Febr.

*10373. Protokol om et Møde paa Rigsdagen i Regensburg, hvor Østerrig protesterer mod at der tillægges K. af Danmark Titel af Majestæt. — 1. Mart. (Tydsk.) Muller, Entdecktes Staatscabinet IV. 245—47. 20. Febr.

*10374. Protokol over Fyrst Christian af Anhalts Forhandlinger med de kurpfalziske Raader; den første gjør opmærksom paa, at Hert. af Neuburg igjennem sin Søn August søger at knytte Forbindelser med K. Chr. IV. af Danmark. — 4. Martii. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 673—75. 4. Martii.

*10375. K. CHR. IV. tilskriver Joakim Bülow paa Frederiksborg, at Laurits Klausens Hustru i Ellingegaard maa efter Mandens Død blive siddende paa Gaarden mod at svare en billig Indfæstning og yde Ægt, Arbejde og anden Herlighed til Frederiksborg Slot. — 15. Marts. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 678. Jvfr. Christensen, Agrarhist. Studier I. 105. 15. Martii.

*10376. Kurf. FREDERIK IV. af Pfalz's Skrivelse til sin Gesandt hos Generalstaterne, Hippolyt v. Colli, hvori han befaler ham at søge at udforske K. af Danmarks 17. Martii.

1608.

Hensigter overfor de nederlandske og tydske Sager og erfare, hvad der er forhandlet ved K. af Danmarks og Englands sidste Sammenkomst. — *Heidelberg*, d. 17. Martii. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 680—81.

21. Martii *10377. ABBELL KNUDSDATTER (AKELEYE) og HANNS OLLDELAND paa sin Hustrus Vegne oprette Arvepagt med førstnævntes Broder Christiann Knudsen, i Følge hvilken Abbell Knudsdatter frasiger sig Arv og Gjæld efter ham til Fordel for hans Broder Gabriels Børn, mod at disse efter hans Død betale hende eller eventuelt hendes Datter Sophia Huasz 2500 Daler. — *Schenderup*, d. 21. Marty. Hvass, Meddel. om Fam. Hvass IV. 337—38.

22. Martii. *10378. Epistola JOH. STEPHANII ad M. Magnum Matthiæ, episc. Lundensem, de voluntate cancellarii erga eum, de defunctione ejus atque de iis, quæ socer suus episc. Siellandiæ ad comitia electionis futura spectantia fecerit. — *Hafniæ*, 22. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 237—38.

23. Martii. 5183 se *10380.

Ante 24 Martii. *10379. RAADET i CREMPE beder K. Chr. IV. om at beskytte det i dets Ret til frit Fiskeri i Borg- og Stadsgraven imod Amtmanden i Steinburg, Baltzar v. Alefelde. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 45—46.

24. Martii. *10380 (= 5183). For 23. Martii læs 24. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 87.

24. Martii. *10381. K. CHR. IV.'s Befaling til Baltzer v. Alefeld, Amtmand i Steinburg, at forbyde Husfogeden i Crempe, Christoffer Blume, at fiske i Borggraven. — (24. März.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 48—49.

29. Martii. 5185. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1809 III. 107—13. Friis, Tyge Brahe S. 343—46.

7. Aprilis. *10382. HIPPOLYT v. COLLIS Skrivelse til Kurf. Frederik II. af Pfalz, hvorefter Oldenbarneveldt opfordrer denne til i Anledning af den paatænkte Forbindelse med Generalstaterne ikke at tage for meget Hensyn til Danmark. — *Gravenhag*, d. 7. Aprilis. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 685.

18. Aprilis. *16383. Universitetets REKTOR og PROFESSORER give Dr. Peder Vinstrup og M. Hans Rasmussen Fuldmagt til at deltage i Valget af Hert. Christian til Tronfølger. — *Kiøbenhaffn*, thenndt 16. Aprilis. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Till. S. 45—46.

18. Aprilis. *10384. M. THEOPHILUS CANGISER, qui a senatu academiæ frustra græcas litteras privatim docendi facultatem petierat, ab universitate petit, ut se sublevet. — XIIX. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 593—94.

19. Aprilis. *10385. BØRLUM HERREDSTHINGS Vidne, at Ennold Kruse, Rentemester og Lensmd. over Segelstrup Len, lod nedlægge Forhud mod at have Fædrift eller lade lægge Vej eller Sti gennem Hesthaffue Mark, som hører til Albeck Præstegaard. — Thissdagen thenndt XIX. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 221—22.

Ante 24 Aprilis. *10386. Fru MALENE MUNKS Klageskrift til K. Chr. IV. over hendes Husbond Sigfred v. Reinschatt. — Uden Datum. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II 166—68.

24. Aprilis. *10387. K. CHR. IV. tilsiger Fru Malene Munk at møde d. 2. Juni i Kjøbenhavn i Anledning af hendes Klage over hendes Husbond Sigfred v. Reinschatt. — 24. April. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 169.

26. Aprilis. *10388. RECTOR et PROFESSORES universitatis Hafniensis a rege petunt, ne censui civium subjiciantur cum diminutione privilegiorum academiæ. — 26. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 594—95.

1608.

*10389. K. CHR. IV. befaler Joachim Bylow at tilsende Universitetet »det Automaton eller store Sejerværk«, som staar paa Frederiksborg Slot. — *Hafniæ*, 11. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 595—96. 11. Maji.

*10390. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV. for Tilsendelsen af 17 Hjorte og anmoder ham om nogle Daadyr. — *Greenwich*, 17. May. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S 7. 17. Maji.

*10391. BGM. og RAAD i Helsingør tilstaa, at de i Anledning af den unge Prins Christians Valg førstkommende Trinitatis havde sammenkaldt menige Borgerskab paa Raadhuset, og at der da udvalgtes til Byens Fuldmægtige ved denne Lejlighed Borgemestrene Gudmand Nielsen og Konrad Buwinckhausen og Raadmændene Mikkel Seydel og Johan Villumsen. — *Helsingør*, 18. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 85—86. 18. Maji.

*10392. K. CHR. IV. befaler, at der hver Fredag skal holdes Torvedag i Rudkjøbing, hvortil menige Bønder og Almue paa Langeland skulle søge og ikke drive Handel andetsteds. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 21. May. Rasmussen, Oplysn. betræff. Rudkjøbing S. 43. 21. Maji.

*10393. BEGE KLAVSDATTER t. Hundsbæk skjøder til Thomas Juel t. Estrup en Gaard og et Gadehus i Malt Sogn og By. — 23. Maj. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 175. 23. Maji.

5198. Rasmussen, Oplysn. betræff. Rudkjøbing S. 64—65. Udt. p. Sv. i Handl. ror. Skand. Hist. XXXV. 495. 25. Maji.

5199. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel I. 429—30. 25. Maji.

*10394. K. CHR. IV.'s Revers til Rigets Raad og menige Danmarks Adel, at Valget af hans Søn Christian til hans Efterfølger ikke skal være til Forkrænkelse paa deres Privilegier og Friheder. — *Kiobenhaffn slaat*, d. 25. May. Aarsberetn. fra Geheimearch. II 109—10. 25. Maji.

*10395. K. CHR. IV.'s Revers til Universitetet i Kbhvn. og hele Rigets Gejstlighed, at den udvalgte Konge Prins Christian i sin Tid skal stadfæste deres Privilegier. — *Kiobenhaffn slot*, d. 25. Mai. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 596—97. 25. Maji.

*10396. VORGAARDTZS BIRKETHINGS Vidne om et af Las Mörck i Stackstedt paa Præsten i Albeck Hr. Peder Jensøns Vegne taget Syn over en Sti, som gik over Præstegaardens Mark. — Fredagen tendl 27. May. Saml. t. jydsk Hist og Topogr. 2. R. II. 222. 27. Maji.

*10397. Litteræ PHILIPPI NICOLAI, Doct. theol. et ecclesiastæ Hamburgensis, ad Arngrimum Jonæ Isl. datæ de fatis Crymogææ ejus excudendæ et de novis theologicis. — *Hamburgi*, 28. Maji. Arngr. Jonæ Apotribe calumniæ S. 106—109. 28. Maji.

*10398. K. CHR. IV. stadfæster (Lensmanden) Jørgen Skrams Bevilling for Jens Thomessøn, Bg. i Bergen, til at indplanke en Plads af Munkelif Klosters Grund. — *Kjøbenhavn*, 1. Juni. Udt. i Norske Mag. II. 279. 1. Junii.

*10399. K. CHR. IV. tillader Jacob Jørgenssøn, Gulathings og Bergens Lagmand, at opsætte et Stenhus paa Almenningen ved Smærsgaard i Stedet for de Huse, han efter Kongens Befaling nedbrød ved Dreggen. — *Kjøbenhavn*, 2. Juni. Udt. i Norske Mag. II. 279—80. 2. Junii.

*10400. HERREDAGS Dom, hvorved Ryomgaardt tildømmes Axel Galtt, der har Skjøde paa den, og ikke Itoritte og Anna Vestenie, der have Pantebreve paa den, eftersom den ikke er fulgt Pantebrevene. — 4. Juni. Brudst i Matzen, Den danske Panterets Hist. S 247—48. 4. Junii.

1608.

Ante 6. Junii. *10401. Fyrst CHRISTIAN af Anhalts Memorial om de Rustninger, som de Evangeliske bør foretage; han tilraader at søge Understøttelse hos England og Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II 20

6. Junii. *10402. JOH. STEPHANIUS D. Petro Vinstrupio, episcopo Roschildensi, Dn. Georgium, electum in pastorem in locum patris, qui infirmitatis causa officium resignaverit, commendat, ut electio approbetur. — *Soræ*, 6. Jun. Ny kirkehist. Saml. V. 474—75.

8. Junii. *10403. K. CHR. IV's Befaling til Predbjørn Gyldenstjerne, at han skal lade Skodborg Herredsthing flytte til Fjerdingskirken midt i Herredet. — 8. Juni. Ny kirkehist. Saml. III. 834.

12. Junii. *10404. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at Kapitain de la Mote, som har plyndret et dansk Skib, ikke er fra England, men at han er en Franskmand, som har levet nogle Aar i England som fransk Agent. — *Greenwich*, 12. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7.

15. Junii. *10405. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Fru Magdalene Munk, hvorved det tillades hende paa Grund af hendes Husbond Sigfred v. Reinschatts tyranniske Fremfærd imod hende at nyde, bruge og beholde sin Gaard og sit Jordegods, samt at sælge Sølv, Guld og Løsøre til Afbetaling af hendes Gjæld. — 15. Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 170—72.

15. Junii. *10406. HERREDAGS Dom, hvorved Gods, tilhørende afdøde Mogens Juel og hans Efterleverske Fru Birgitte Rosenkrantz og pantsat til Christoffer Lycke t. Hessell og Johan Brockenhuus t. Thostrup, tildømmes disse sidste til Ejendom. — 15. Juni. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 401—402.

27. Junii. *10407. K. KARL IX. tilskriver Baltzar Beck ang. Forholdene i Lapmarken bl. a., at han skal vedblive med Bygningen af en Kongsgaard paa Tenoholmen uden at bryde sig om de Breve, K. af Danmark har givet en vis Hollænder paa denne Holm, ligeledes med Opførelsen af Kirkebygninger ved Teno og Alta Elvene, uagtet de Danskes Trusel om at nedrive dem, samt at han billiger, at han imod de Danskes Forbud har krævet »Rysse skatten« af Waranger. — *Stockholm*, then 27. Junii. (Svensk.) Waaranen, Handl. til Finlands Hist. under Karl IX.'s Tid II. 374—78.

1. Julii. *10408. K. CHR. IV. tilskriver D. Peder Winstrup, Superint. i Sælland, at han paa Hert. Johan Adolfs Forbøn har optaget Slesvigeren Kay N. blandt de 100 Studenter. — *Hafniæ*, 1. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 597—98.

12. Julii. *10409. JOH. STEPHANIUS ad D. Petrum Winstrupium, episcopum, socerum, scribit, Dn. Johannem Nicolai, pastorem ecclesiarum Gyrstinge et Flinterup mortuum esse et viduam ejusque amicos valde cupere, ut Johannes Petri, præfectus scholæ Coagiensis, successor ejus festinanter designetur, antequam superiores electioni se immisceant. — *Soræ*, 12. Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 475—76.

13. Julii. *10410. K. CHR. IV. befaler sine Sekretærer Jens Juel t. Aabjerg og Jens Bielke t. Østeraad at overvære Udleveringen af Hr. Eske Billes Breve, der ere indlagte i Hellig Giestes Kirke i Kjøbenhavn, til de tilstedeværende af hans Arvinger og registrere Brevene. — *Hafniæ*, 13. Juli. Wad, Om E. C. Knuth og S. Lerche S. XIV—XV.

14. Julii. *10411. Fyrst CHRISTIAN af Anhalts Skrivelse til Kurf. af Pfalz, hvori han tilraader at lære Danmarks Hensigter at kjende, førend man giver en endelig Erklæring til Generalstaterne. — *Amberg*, d. 14. Julii. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 35—36.

1608.

*10412. Instrux for Admiral Godske Lindenov til med to Orlogsskibe at krydse under Bornholm for at iagttage den mecklenburgske Flaade. — (D. 18. Juli.) Udt. i Garde, Efterr. om d. danske Sømagt I. 84. 18. Julii.

*10413. Børlum Herredsthings Vidne, at Anders Jenssenn i Nørvraa paa sin Husbonds Jørgen Friis's Vegne lod fordele fredløs en ulovlig Vej, som ligger over Albeck Præstegaards Mark, Hesthaffuindt kaldet. — Thissdagen thendt 19. Jully. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 222—23. 19. Julii.

*10414. Joh. Stephanius a D. Petro Winstrupio, episcopo Roschildensi, petit, ut Johanni Dionysii, pastori Draxholmensi, potestatem concionem in Gyrstinge habendi det, ut legitimam vocationem consequatur, quum successor ab amicis viduæ designatus conditionem plane repudiaverit. — *Soræ*, 25. Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 476. 25. Julii.

*10415. Protokol over den evangeliske Unionsdag i Rothenburg; der anføres som Grund til ikke at optage Hansestæderne i Unionen, at man derved fornærmer K. af Danmark; man beslutter for Tiden ikke at drage England og Danmark med ind i Unionen. — (7.—14. August.) (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 43—58. 28. Julii.— 4. Augusti.

*10416. K. Chr. IV. befaler Ulrik Sandberg uden al Forsømmelse at fængsle Sigvardt Reinskat paa Lundenæs. — *Antvorskov*, 4. Aug. Udt. i Vedel Simonsen, Eske Brocks Levnetsbeskriv. II. 72—73 og i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 173. 4. Augusti.

*10417. K. Karl IX. giver Fuldmagt til Isaach Beehm, Statholder over det Cajaneske Land, til med Statholderen paa Archangel Jwan Wasiliwitz Melenkow at fastsætte Grænserne mellem Kimi Lapmark og Rusland; heri siges bl. a., at K. af Sverig og Danmark fra gammel Tid af hver havde haft en Tredjedel i al Rettighed af Tarschanawolath, men vare blevne trængte derfra af de forrige Czarer, hvilket K. af Sverig nu ikke længer vil taale. — *Stocholm*, d. 13. Augusti. (Svensk.) Waaranen, Handl. upplysande Finlands Hist. under Karl IX.'s Tid II. 387—90. 13. Augusti.

*10418. Vidnesbyrd aflagt af Hr. Peder Jenssen Vinstrup, Superint. i Sjællands Stift, om, hvad Hr. Peder Jakobsen, Sognepræst i Spiellerup og Smerup, har erklæret om den for Trolddom anklagede Giertrud Laurids's i Spiellerup. — D. 23. August. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 137. 23. Augusti.

*10419. Christoph v. Dohnas Relation til Fyrst Christian af Anhalt om sit Ophold i Venedig, hvori han bemærker, at man i Venedig ikke veed mere om Danmark og de tydske Fyrster, end hvad der staar i 10—50 Aar gamle Relationer. — (12. Sept.) (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 77—89. 2. vel 12. Septbr

*10420. Testimonium Thomæ Finckii professoris pro Paulo Andreæ, filio D. Andreæ Laurentii, olim professoris academiæ Hafniensis, academias Germaniæ adipiscendæ eruditionis causa invisuro. — *Hafniæ*, 10. Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 598. 10. Septbr.

*10421. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om at udtale sin Mening om Striden mellem Hert. af Braunschweig og Byen af samme Navn, da han er bleven anmodet om at mægle i Striden. — *Theobald's*, 12. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. 12. Septbr.

*10422. K. Chr. IV. forlener Laurids Ebbesen, Lensmd. i Skanderborg og Aakjær Len, med en Aalegaard ved Grenaa. — (16. Sept.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 200. 16. Septbr.

1608.

25. Septbr. *10423. WILHADI ADAMII ad D. Jonam Charisium, legatum regium, litteræ, in quibus, eum incolumem ex legatione Helgica rediisse, gaudet, et ab eo petit, ut sibi in novis ædibus æstimandis ac emendis ad sedem episcopalem adsit. — *Bergis Norvagorum*, d. XXV. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 592—94.

29. Septbr. vel 9. Octobr. *10424. HEINRICH KREFTINGS Skrivelse til Oberst Fuchs, hvori han omtaler den Tid, da de hansiske Kontorer ikke vare skadede af Sverig og Danmark som nu. — 9. Oct. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 247.

1. Octobr. *10425. JOH. STEPHANIUS ad Johannem Alanum, professorem academiæ Hafniensis, inter alia de negotiis Nicolai Petri, olim advocati universitatis, scribit. — *Soræ*, cal. Octobr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 710—11.

2. Octobr. *10426. K. CHR. IV.'s Befaling til Hospitalsforstanderne i Helsingør, at de skulle tillade Bønderne i Ingelsted, Jerrested og Herrested Herreder at levere deres Tiende til Hospitalet i Ystad i Stedet for i Malmø, eller og at give Penge for Kornet. — *Skanderborg*, d. 2. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 66.

11. vel 21. Octobr. *10427. Prins MORITZ af Oraniens Skrivelse til Hollands Stæder, hvori han omtaler de tidligere givne Afslag paa Kejserens, K. af Danmarks og fleres Tilbud om Mægling overfor Spanien. — *'s Grauenhage*, d. XXI. October. (Hollandsk.) Kronijk v. het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 28. Jaarg. S. 363—73.

12. Octobr. *10428. FRIDR. TAUBMANN, Rektor ved Universitetet i Wittenberg, bevidner, at Paulus Andreæ Haffn. Danus har ladet sig indskrive ved Universitetet smstds. — 12. Oktober. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 598—99.

14. Octobr. *10429. FAXE HERREDSTHINGS Vidne, at 16 Nævnsmænd kjendte Giertrud Laurids Madsens af Spiellerup fri af Trolddoms Sag. — Fredagen d. 14. Octobris. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 131—40.

15. Octobr. *10430. Kansler CHRISTIAN FRIIS tilraader D. Peder Winstrup, Universitetets Rektor, at gjøre Alvor af Søgsmaalet mod dets forrige Foged Niels Pedersen paa Grund af hans Forurettelser mod dets Bønder. — *Borreby*, d. 15. Octob. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 711—12.

17. Octobr. *10431. ENWOLD KRUSE anbefaler Biskop Niels Clausen Sinnings Andragende (Nr. *10432) til Universitetet i Kbhvn. — *Aggershus*, 17. Oktobr. Udt. og Brudst. i Rørdam Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 600.

21. Octobr. *10432. NICOLAUS SENNINGIUS, episcopus Osloensis, ab universitate petit, ut discernat, quid sibi pro anno gratiæ a successore suo M. Petro, pastore ecclesiæ virginis Hafniensis, debeatur. — *Aslojæ*, 21. Octob. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 599—600.

23. Octobr. *10433. Udkast til Hert. HANS (den yngre) af Slesvig og Holstens Skrivelse til Kongen og Hert. af Gottorp ang. hans Arvehylding og Ret til Prinsessestyr. — *Reinfeld*, d. 23. Octobr. (Tydsk.) Brudstykk. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig-Holstein S. 65—66.

28. Octobr. *10434. MAGDALENE MUNK skriver til sin Husbond Sigfrid Reinschatt, som er fængslet, at han bør fly til Kongens Naade og ikke pukke paa sin Ret, samt beklager hans sørgelige Skæbne. — 28. Oktober. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 179—82.

16. Novbr. *10435. Hert. af Braunschweig-Wolfenbüttels Erklæring til Markgrev Joachim Ernst af Anspach, hvori han tilraader at vinde Danmark og Holsten for Unionen. — *Liebenburgk*, d. 16. Novembris. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 159—60.

1608.

*10436. K. Chr. IV.'s aabne Brev til Lensmændene, hvorved det paabydes dem at straffe de Bogførere, som imod Kongens Forbud falbyde D. Herlicii og andres i Lübeck trykte tydske og danske Kalendarier. — *Skanderborg*, 20. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 592—93. 20. Novbr.

*10437. K. Chr. IV. befaler Lensmanden p. Lundenæs at lade Bromanden ved Skjærn Bro, Niels Lavridsen, betjene sin Bestilling, indtil Kongen faar Lensmanden selv i Tale. — 29. Novbr. Brudst. i Fiøe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 70—71. 29. Novbr.

*10438. Kongeligt Privilegium for Dr. Johannes Resenius paa Udgivelsen af nogle Bøger af Hieronimus Savonarola, som han har oversat paa Dansk. — *Schanderborgh*, 29. Nouembr. 1609(?). Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 601. 29. Novbr.

*10439. Magdalene Munk skriver til sin fængslede Husbond Sigfrid Reinschatt, at Thomas Maltesen har ført to Brevkister og Nøglerne dertil med sig fra Vig til Tanderup, uden at de ere blevne forseglede, samt klager over hans haarde Skæbne. — Uden Datum. Brudstykk i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 182. Novbr.

*10440. K. Chr. IV.'s Skrivelse til M. Hans Knudtzenn, Superint. i Fyn, at det er hans Ønske, at Hr. Peder N. (Michelsøn), fordum Kapellan i Gamtofft, beordres til Sognepræst i Asperup og Røerstøff, dog at han tilforn lovligen kaldes og forpligter sig til at forsørge den derværende bedagede Præst Hr. Hilarius Othonis. — *Skanderborgh slaat*, d. 4. Decembris. Kirkehist. Saml 3 R. I. 331—32. 4 Decbr.

*10441. (Prof. Knud Bieskes) Trøstebrev til Holger Rosenkrands i Anledning af dennes lille Datters Død. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 735. Decbr

*10442. K. Chr. IV.'s Brev til Enevold Kruse om at sende nogle Tylter Dannemarks Deler (Brædder) til Koldinghus. Udt. i Fyhn, Efterr om Kolding S. 18.

*10443. K. Chr. IV. bevilger Ringkjøbings Borgere at have Torvedag hver Fredag i Stedet for Lørdag og at holde den aarlige Markedsdag S. Egidii Dag (1. Sept.) Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 8.

*10444. Canutus Bieschius, professor, ad Oligerum Rosencrantium de rebus theologicis scribit. — *Hafniæ*. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 732—35.

*10445. Opgjørelse om Rigens Indtægt og Udgift. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1872 S. 28—98.

*10446. (Kurpfalzisk?) Betænkning om de Sager, der skulle forhandles paa den næste Sammenkomst af den evangeliske Union; herimellem nævnes ogsaa Midlerne til at bevæge Danmark til virkelig Bistand. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 32—34

*10447. Betænkning, opsat i Hollands Staters Forsamling, til Fordel for Stilstand med Spanien, hvori omtales, at dette Rige har Fred med Danmark. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 28. Jaarg. 230—39.

*10448. Betænkning, opsat i Hollands Staters Forsamling af Amsterdams Pensionær, imod Stilstand med Spanien, hvori Danmark og Sverig nævnes som Valgriger. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 28. Jaarg. S. 242—62.

*10449. Betænkning af Prins Moritz af Oranien og Grev Wilhelm af Nassau om Vaabenstilstanden, hvori Danmark nævnes som et Valgrige. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor Genootschap te Utrecht S. 270—83.

C. 1608.

C. 1608.

*10450. Catalogus manuscriptorum ad historiam Danicam spectantium, quæ bibliothecæ universitatis Hafniensis post mortem M. Jonæ Jacobi Venusini tradita esse videntur Kirkehist. Saml. 3. R. I. 305—10.

1608-1609.

1608—1609.

*10451. Regnskab over K. Jakob af Englands Udgifter, hvoribl.: »the king of Denmarks servants in reward 148 Pund«. Nicholls, the progresses of king James the first II. 246—47.

1609.

1609.

6. Januar. *10452. JOANNES WOWERUS Georgio Ludovico Frobenio librum quendam remittit et ab eo petit, ut libros Italicos studiose asservet; promittit se effectuum esse, ut pretio exiguo quercus complures a præfecto præstinare possit. — *In arce Tunderensi*, VI. Januar. Hoffmann, Der gelehrte Buchhändler G. L. Frobenius S. 31—35.

8. Januar. *10453. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om nogle flere Høge. — *Westm.*, 8. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7.

10. Januar. *10454. Hert. JOHAN ADOLF af Gottorp opfordrer Ridder- og Landskab i Slesvig og Holsten til at angive hvem af Stænderne, der skulle tilforordnes Kongens og Hertugens Raader til den Ret, som skal nedsættes over Bartram Reventlow i Anledning af hans Voldsgjerninger i Landsbyen Suxdorf, og hvornaar og hvor den bør afholdes. — *Gottorf*, 10. Jan. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. I. 54.

12. Januar. *10455. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Universitetets Rektor D. Peder Winstrup, at han skal forbyde Professor M. Ivarus Stubbæus at disputere over de af ham udgivne Theses af Job og indtil videre at holde Forelæsninger. — *Schanderborgh slautt*, d. 12. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 307—308.

12. Januar. *10456. KONGELIG og HERTUGELIG Proposition til den slesvig-holstenske Landdag i Kiel, hvorefter den er sammenkaldt i Anledning af den af Hert. Hans d. yngre ved det kejserlige Hof anlagte Mandatproces, hvorved han efter Forleningen med Holsten og Slesvig fordrer Hylding og Ydelse af Prinsessestyr. — *Gottorf*, 12. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 321.

14. Januar. *10457. Kongens Kansler CHR. FRIIS skriver til Biskop Vinstrup, at Kongen er misfornøjet med, at M. Iffuer Stub har udgivet sine Theses; han lover Biskoppen nærmere Besked om, hvad der skal foretages i denne Sag. — *Skanderborg*, 14. Januar. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 308.

C. 21. Januar. *10458. KONGELIGE og HERTUGELIGE KOMMISSARIERS Betænkning over to dem af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab tilstillede Skrivelser ang. Hert. Hans d. yngres Fordring paa Hylding, hvorefter Kongen og Hert. af Gottorp ere villige til at indrømme ham denne, naar det kun lyder paa det Tilfælde, at begge de regerende Linier maatte være uddøde. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 321—22.

C. 21. Januar. *10459. KONGELIGE og HERTUGELIGE KOMMISSARIERS Betænkning over en dem af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab tilstillet Erklæring ang. Hert. Hans d. yngres

1609.

Fordring paa Hylding, hvori det opfordres til at udelade nogle Udtryk om Valg og Antagelse af Landsfyrsterne. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 322.

*10460. K. CHR. IV.'s RETTERTHINGS Dom, hvorved Ulrik Sandberg, Embedsmand paa Lundenæs, frikjendes i en ham af Sigfrid Reinskat t. Herningsholm, Friherre til Friborg, paaført Injuriesag. — *Horsens*, d. 25. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. t. Eske Brocks Levn. II. 70—73 og i Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 78. 25. Januar.

*10461. K. CHR. IV.'s RETTERTHINGS Dom, hvorved Sigfrid Reinskat t. Herningsholm dømmes til evigt Fængsel for tyrannisk Fremfærd mod Præst, Bønder, Karle og Piger samt sin egen Hustru. — *Horsens*, d. 26. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. II. 73—77 og i Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 177—78. 26. Januar.

*10462. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Arild Hvitfeld at modtage Sigvard(!) Reinskat (t. Herningsholm), der af Rigets Raad er dømt til evigt Fængsel, paa Draxholm Slot. — *Horsens*, d. 26. Jan. Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. II. 77—78. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 178—79. 26. Januar.

*10463. K. CHR. IV. skjænker Hr. Jørgen Jakobsen, Sognepræst i Kallundborg, til Arv og Eje et gammelt Taarn, der staar i hans Gaard, samt Grunden, hvorpaa det staar. — *Horsens*, 27. Jan. Ny kirkehist. Saml. V. 154. 27. Januar.

*10464. Litteræ JOH. STEPHANII ad socerum suum D. Petrum Vinstrupium, episcopum, de vocatione, quæ valde exoptatur et quam commendat, Francisci, collegæ scholæ Soranæ, ad functionem scholasticam vacaturam in urbe Hellespontica. — *Soræ*, 30. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 476—77. 30. Januar.

5216. Westphalen Monumenta IV. Præf. S. 157. 31. Januar.

*10465. K. CHR. IV.'s Forordning om Mynten, hvorefter 1 Daler i Danmark og Norge sættes lig 34 Sk. Lybsk eller 68 Sk. Dansk, 4 Mark Dansk lig 1 Rigsdaler og 1 Mark Dansk lig 17 Skilling. — 3. Febr. Holberg, Danmarks Hist. II. 915—16. Holberg, Geistl. og verdsl. Staat S. 405. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 423. 3. Febr.

*10466. Overenskomst mellem Enkedr. SOFIE og Hert. JOHAN ADOLF af Gottorp, hvorefter hun tilbagegiver Hertugen Administrationen af de til hende pantsatte Amter Kiel, Bordesholm og Neumünster; dog vedblive de at være hende pantsatte, og hun faar Nytten, Brugen og Forvaltningen af Amterne Aabenraa og Løgumkloster. — *Kiel*, 26. Febr. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 100. 16 Febr.

*10467. K. CHR. IV. befaler Anders Dresselberg t. Wonserop, Wilhelm Dresselberg t. Vinddinge, Detloff Holck t. Høigord og Holger Gagge t. Førslow at dømme i en Trætte mellem Universitetet og dets forrige Foged Niels Pederssøn, samt mellem Prof. Iffuer Stub og samme Foged. — *Skanderborgh*, d. 16. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 712—14. 18. Febr.

*10468. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Koldinghus at give Kristoffer Rosenkrands et bekvemt Værelse paa Slottet, hvor han uden al Varetægt kan indsættes og forvares, og Kost som til Folkene i Borgestuen. — 18. Feb. Brudstykk. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 92. 18. Febr.

*10469. 8 SOGNEMÆND i Roersløff Sogn kalde Niels Madizen Rygbierg til deres Sognepræst i Hr. Eyler Ottessøns Sted. — *Roersløff kircke*, d. 26. Februarii. Kirkehist. Saml. 3 R. I. 332—33. 26. Febr.

1609.

Februario. *10470. JOH. STEPHANIUS ad D. Petrum Winstrupium, episcopum Sielandiæ, socerum suum, denuo de Francisco, hypodidascalo scholæ Soranæ, impatiente moræ de functione scholastica Helsingorensi, quam cupit, scribit. — Sine loco et die. Ny Kirkehist. Saml. V. 477—78.

6. Martii. *10471. HELSINGØR BYTHINGS Vidne, at Liutke Diriksen tilskjødede S. Olai Kirke smstds. en Gaard i Helsingør. — 6. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Gehelmearch. IV, Till. S. 26.

13. Martii. *10472. K. CHR. IV. bevilger, at Søfren Søfrensen og Henrik Diriksen maa oprette en Vinkjælder i Bergen i den Gaard, som forhen har været lejet til Tyskerne. — *Haderslevhus*, 13. Marts. Norske Mag. I. 62—63.

14. Martii. *10473. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Riberhus at lade Præsten Hr. Søren i Maltbæk forfølge til Doms, fordi han ved et falsk Thingsvidne har villet tilvende sig 3 Ørte Korn for Vin og Brød. — 14. Marts. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 22

9. Aprilis. *10474. Skrivelse fra JOHAN VAN OLDENBARNEVELT, Raad og Advokat for Staterne af Holland, til Francois Aerssen, hvori han omtaler, at det brandenburgske Parti i den cleveske Arvefølgesag blandt andre stoler paa Kongen af Danmark. — *Antwerpen*, desen 9. Aprilis. (Hollandsk.) Deventer, Gedenkstukken van Johan van Oldenbarnevelt III. 308—309.

11. Aprilis. *10475. Hert. JOHAN ADOLF befaler Præsterne i Slesvig og Holsten at afholde sig i deres Prædikener fra al Smæden og Skjælden ligesom og fra alle Personligheder, og derimod at prædike Guds Ord rent efter den hellige Skrift og føre et ustraffeligt Levnet. — *Gottorff*, d. 11. Aprilis. (Tydsk.) Særsk. trykt, 1 Bl. fol. pat.

22. Aprilis. *10476. (K. CHR. IV.) befaler Eske Bilde og Bispen i Lund at dømme i en Sag ang. Hr. Jens N., som havde lovet Boel Marqwardsdatter Ægteskab for at faa Quidinge Pastorat, men senere har forlovet sig med en anden, efterat have faaet Pastoratet. — 22. April. Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 176.

23. Aprilis. *10477. Instrux for Mogens Ulfeld, der som Admiral for 10 Skibe skal afsejle til Østersøen for at beskytte Søfarten. — (D. 23. April.) Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 85—86.

23. Aprilis. *10478. K. CHR. IV. beder Universitetet og Gejstligheden i Kbhvn. om til Befæstningens Behov denne ene Gang at give Skat af deres Huse og Lejevaaninger. — *Vort Slott Kiøbenhaffn*, d. 23. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 601—602.

23 Aprilis. *10479. K. CHR. IV. beder Dr. Resenius om at give Abel Werner, hvem Kongen har lovet at blive optaget ved Universitetet, Kommunitetet. — *Haffniæ*, d. 23. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 602.

24. Aprilis. 5234. Ingerslev, Bidr. t. Kolding lærde Skoles Hist., Bil. S. XVI—XIX. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1819 IV. 75—79.

28 Apr. v. 7 Maji. *10480. Kurf. FREDERIK af Pfalz opfordrer K. af Danmark til at anmode Kejseren om at forskaane de jülichske Lande for Anordninger og lade de interesserede Parter selv komme overens derom. — (7. Maj.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr Krieges II. 289.

3. Maji. *10481. K. CHR. IV. befaler M. Hans Knudsen, Biskop i Fyns Stift, at ordinere Peder Jacobsen, hvem Bispen har nægtet Ordination paa Grund af hans Umodenhed i Kundskaber, men som er i Besiddelse af gode Talegaver, til Præst i Vestenskov paa Laaland. — *Haderslevhus*, d. 3. Maji. Saml. t. Fyens Hist. VII. 347—48.

1609.

*10482. K. Jakob I. af Englands Anbefalingsskrivelse til K. Chr. IV. for John Delbridge, hvis Skib, Ørnen, er blevet taget af et dansk Skib paa Vejen til Lissabon. — *Westm.*, 3. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. John Delbridges Andragende til K. Chr. IV. findes i Udt. smstds. S. 42. 3. Maji.

*10483. Kurf. Frederik IV. af Pfalz's Instrux for sine Gesandter til den evangeliske Unionsdag i Schwäbisch-Hall; om Forholdet til England og Danmark skulle de komme overens med de andre Gesandter. — *Heidelberg*, d. 4. Maii. (Tydsk.) Brudstykk og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 235—39. 4. Maji.

*10484. Johan, Greve af Nassau, opfordrer K. Chr. IV. til at formaa Kejseren til at forskaane Landet Jülich for Paalæg og Forordninger, da de stridende Parter have Udsigt til at kunne komme overens. — (7. Maj.) (Tydsk.) Udt. i Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 248, Anm. 2. 7. Maji.

*10485. Grev Friedrich von Solms Skrivelse til Grev Albert af Solms, hvorefter Hansestæderne gjøre deres Tiltrædelse til den evangeliske Union afhængig af de over- og nedersachsiske Fyrsters, hvorimellem Hert. af Holstens. — (17. Maj.) (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 248. 7 vel 17. Maji.

*10486. Protokol over den evangeliske Unionsdag i Schwäbisch-Hall; blandt andet forhandles om Forholdet til Danmark. — (19—30. Maji.) (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 246—63. 9.-20. Maji.

*10487. K. Jakob I. af Englands Anbefalingsskrivelse til K. Chr. IV. for Sir James Sandeland, som agter at rejse gjennem Danmark. — *Westm.*, 13. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. 13. Maji.

*10488. K. Jakob I. af England tilsender K. Chr. IV. en Kopi af den anden Udgave af hans »Apologia«. — *Westm.*, 28. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. 28. Maji.

*10489. Kurf. Johan Sigismund af Brandenburgs Instrux for Christian v. Bellin, der bl. a. skal opfordre K. af Frankrig til i Forening med K. af England og Danmark at støtte Kurfyrstens Krav paa de jülichske Lande hos Kejseren. — *Konigsbergk in Preussen*, d. 30. Mai. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 278—80. 30. Maji.

*10490. Kurf. Johan Sigismund af Brandenburgs Instrux for Nickel von Kötteritz paa hans Sendelse til K. af Danmark, hvem han skal anmode om at opfordre Kejseren til at indrømme Kurfyrsten Besiddelsen af de jülichske Lande — (14. Juni.) (Tydsk.) Udt i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 280. 4. v. 14. Junii.

*10491. Actio (prima) D. Johannis Pavli Resenii contra M. Ivarum Stubbæum de vellicata non necessario sed odiose Danica versione Bibliorum novissima. — Sine die. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 319—20. ante 8. Junii.

*10492. M. Ivari Stubbæi responsio ad actionem D. Joh. Resenii. — Sine die. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 320—21. post 8. Junii.

*10493. K. Chr. IV. bekræfter for Slesvigs Vedkommende den af Hert. Johan Adolf af Gottorp indførte Primogeniturret. — *Copenhagenn*, d. 13. Juny. (Tydsk.) Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 108—11. 13. Junii.

*10494. 5 Kjøbstadpræster i Vendelbo Stift udvælge M. Hans Bang, Sognepræst til Helliggejst Kirke i Kbhvn., til deres Superintendent, dog indstillende Valget til Kongens gode Behag, og befuldmægtige M. Thøger Pedersøn, Sognepræst til S. Bodels Kirke i Aalborg, til at kalde bemeldte Hans Bang eller hvem Kongen maatte ønske. — *Olborrig*, d. 18. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 107—108. 18. Junii.

1609.

21. Junii. *10495. K. CHR. IV. befaler Jacob Ulfeld at paase, at der udleveres Fru Anne Ulfeld, Mouritz Emiksens Efterleverske, nogle Breve af en Kiste og et Skrin, der opbevares paa Domstuen i Odense. — *Kjøbenhavn*, d. 21. Juni. Wad, Om E. C. Knuth og S. Lerche S. XXIII—XXIV.

22. Junii. *10496. Grev JOHAN af Nassaus Skrivelse til Landgrev Moritz af Hessen, hvori han tilraader, at Kurbrandenburg uden Hert. af Neuburgs Vidende formaar Frankrig, England, Danmark og Generalstaterne til at tilbyde at sende Gesandter til de fremtidige Forhandlinger om den jülichske Sag. — *Heidelberg*, d. 22. Junii. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 283—84.

26. Junii. *10497. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmændene i Jylland, Fyn og Skaane om snarest mulig at skikke saa mange arbejdsføre Kumpaner og ørkesløse Folk, de kunne overkomme, til Kjøbenhavn til Arbejde i Tugthuset. — D. 26. Juni. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 41.

26. Junii. *10498. K. CHR. IV. tilskriver Jørgen Lunge, at han skal befale Kapitainen over de i hans Len landede engelske Krigsfolk at føre disse over Thisted til Aalborg, hvorefter de kunne overføres til Elfsborg. — *Haffniæ*, d. 26. Junii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 251.

27. Junii. *10499. THØGER PEDERSSEN underretter Kongen om, at Kjøbstadpræsterne i Vendelbo Stift have paa Kongens gode Behag udvalgt M. Hans Bang, Sognepræst til Helliggejst Kirke i Kbhvn., til deres Superintendent og befuldmægtiget Brevskriveren til at kalde bemeldte M. Hans Bang eller en anden, hvem Kongen maatte ønske. — *Kiøbenhaffn*, d. 27. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 109.

29. Junii. *10500. Grev JOHAN af Nassaus Skrivelse til den kurbrandenburgske Raad Diskau, hvori han omtaler, at Kurf. af Pfalz har anmodet K. af Danmark om at gjøre Kejseren Forestillinger imod en Sekvestration af de jülichske Lande. — *Heidelberg*, am 29. Junii. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 288—89.

4. Julii. *10501. BERGENS RAAD overdrager Borgemester Mikel Jensen en af de Munkelifs Klosters Grunde, som Kongen havde skjænket Byen. — *Bergen*, 4. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 280.

11. Julii. *10502. K. CHR. IV. befaler Jørgen Lunge at forbyde Bønderne i hans Len at møde bevæbnede ved Stranden uden Lensmandens Befaling, fordi det befrygtes, at nogle Orlogsskibe ville gjøre Landgang, og tilholder ham at straffe en Bonde, som har dræbt tre engelske Soldater. — *Hafniæ*, d. 11. Julii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 251—52.

13. Julii. *10503. K. HENRIK IV. af Frankrigs Skrivelse til sin Gesandt Bongars, hvori han omtaler Kurf. af Brandenburg som forbunden med K. af Danmark. — *Paris*, le XXIII. jour de Juillet. (Fransk.) Brudstykk. og Udt. i tydsk Overs. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 300—301.

16. Julii. *10504. K. CHR. IV. befaler Manderup Parsberg og Jørgen Lunge i Anledning af en befrygtet Landgang af spanske Tropper i Riget, at holde Vagt ved Kysterne i deres Len og at udspørge søfarende Folk, om de have set nogen Flaade i Søen. — *Hafniæ*, d. 16. Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 252—53.

16. Julii. *10505. Kurbrandenburgsk Raad BELLINS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvorefter K. af Frankrig gjerne synes at ville lede den jülichske Sag uden at drage K. af England og Danmark med ind derl. — *Heidelberg*, d. 16. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 301—303.

1609.

*10506. BREIDE RANTZOV t. Rantzovholm, Statholder, slutter paa Kongens Vegne kontrakt med Helle Torbensen, Maler i Kbhvn., om forskjelligt Malerarbejde ved Huset i Kongens Lysthave udenfor Byen (ɔ: Rosenborg Have). — D. 18. Juli. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 15. 18. Julii.

*10507. K. JAKOB I. af England anbefaler en landflygtig fransk Adelsmand, de Boisdorée, til K. Chr. IV. — *Windsor,* 23. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. 23. Julii.

*10508. VILHELM DRESSELBERG t. Vindinge, Landsdommer i Sjælland, stævner Lavrids Olsen i Ølkistrup, fordum Herredsfgd. i Merløse Herred, for en Dom, som han havde fældet imellem Universitetets Fuldmægtige og Peder Smed i Bukkerup. — *Ringsted,* d. 27. Julii. Danske Mag. 4. R. IV. 136—37. 27. Julii.

*10509. SOFFRINN JØNSSON, Lensmd. p. Elfsborg, lover Steen Maaltszonn t. Ronneholm, Lensmd. p. Bahus, at give ham Underretninger om den spanske Armada, som forventes til Norden, sender Afskrift af et Brev fra en Jesuit i Prag til hans Medbroder i Polen, og udtaler sig om de politiske Forbindelser mellem Polen og Spanien. — *Elffzborgh,* d. 28. Julii. (Svensk.) Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII 253—55. 28. Julii.

*10510. JUNIUS's Skrivelse til den kurpfalziske Raad Colli, hvori han meddeler, at Generalstaterne have opfordret de i den jülichske Sag interesserede Fyrster til ved Gesandtskaber til K. af Frankrig, Storbritannien og Danmark at anmode dem om virksom Bistand. — *De la Haye,* à $^{13}/_{3}$ Aoust. (Fransk.) Brudstykk. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 337. 3. Augusti.

*10511. Skrivelse fra KURPFALZISKE GESANDTER til Kurf. af Pfalz, hvori de tilraade, at K. af Frankrig, England og Danmark maa opfordres til at afsende nogle Mænd til de de jülichske Lande besiddende Fyrster for at staa dem bi med Raad. — *Düsseldorf,* d. 5. Aug. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 337—39. 5. Augusti.

*10512. (K. CHR. IV.) slutter Kontrakt med Christoffer Caspersen, Murmester, om Opmuringen af 3 Hvælvinger paa Ibstrup. — (6. August.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 137. 6. Augusti.

*10513. Den franske Gesandt BADOUÈRES Skrivelse til den franske Minister Villeroy, hvori han omtaler, at den kurpfalziske Raad von Plessen har forsikret, at hvis K. af England og Danmark samt Generalstaterne kunne holde K. af Spanien Stangen, vil Kejseren ikke kunne skade den tydske Union. — *Dusseldorp,* le 19. d'aoust. (Fransk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges I. 344—48. 9. Augusti.

*10514. VOLRAT V. PLESSENS Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han omtaler, at de de jülichske Lande besiddende Fyrster have opfordret K. af England og Danmark til at sende Mænd til dem som Raadgivere. — *Düsseldorf,* le 10. d'Aoust. st. a. (Fransk.) Brudstykk og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 349—50. 10. Augusti.

*10515. POVL MADSEN (Universitetets Foged) beder Peder Christensen at gjøre Kongens Forbud mod, at nogen huser eller hæler Peder Smeds Gods. — *Ringsted,* d. 21. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV 138—39. 21. Augusti.

*10516. VILHELM DRESSELBERG t. Vindinge, Landsdommer i Sjælland, og Landsthingsskriveren Jørgen Nielsen stadfæste en Dom af Merløse Herredsthing over Peder Smed i Bukkerup (21. Febr. 1605 Nr. *10175). — *Sjælandsfar Landsting,* Onsd. d. 23. Augusti. Danske Mag. 4. R. IV. 137—38. 23. Augusti.

*10517. De WÜRTEMBERGSKE OG BADENSISKE GESANDTERS Skrivelse til Hert. af Würtemberg og Markgreven af Baden, hvori de omtale, at Pfalzgreven af Neuburg frygter 26. Augusti.

1609.

for, at England, Danmark og Generalstaterne ville begunstige Brandenburg i den jülichske Sag. — *Dusseldorf*, Sambstags $\frac{26. \text{ Augusti.}}{5. \text{ Septemb.}}$ (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 367—68.

28 Augusti. *10518. Den franske Minister VILLEROY's Skrivelse til den franske Afsending Hotmann, hvori han omtaler, at K. af Danmarks Gesandt allerede er paa Vejen til Fyrsterne i de jülichske Lande. — 7. Sept. (Fransk.) Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 373—74.

29. Augusti. *10519. Hert. CHRISTIAN af Anhalts Beretning om sit Gesandtskab til Kejseren, hvori han omtaler, at han paa Spørgsmaal derom har nægtet at vide noget om, at K. af Frankrig, England og Danmark hos Kurfyrsterne have støttet Erkehertugerne Matthias's og Maximilians Fordringer paa Succesionen i de jülichske Lande eller selv stræbe efter den. — *Prag*, d. 29. Augusti. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 390—413.

Augusto. *10520. M. IVARUS STUBRÆUS D. Gellio Sasceridi, rectori academiæ, causas exponit, cur verbis durioribus in responsione ad D. Resenium usus sit. — Sine die et loco. Ny kirkehist. Saml. VI. 321—22.

1. Septbr. *10521. K. CHR. IV. befaler Almuen i Vendsyssel at holde Strandvagt ved Kysten, da der skal være set en Del Krigsskibe, der siges at ville gjøre Landgang. — *Hafniæ*, 1. Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 255—56.

2. Septbr. *10522. K. CHR. IV. befaler Manderup Parsbjerg at lade forkynde det kgl. Brev til Almuen i Vendsyssel om at holde Vagt ved Strandsiden for at hindre Landgang af fjendtlige Krigsskibe. — *Hafniæ*, 2. Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 256.

8 Septbr. *10523. K. CHR. IV.'s Afregning med Johannes v. Wick for de sex hele Patroner, som han har malet for Kongen og hvorefter det flamske Tapetseri skal væves. — D. 8. Septbr. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 244—45.

25 Septbr. *10524. Landgrev MORITZ af Hessens Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori han tilraader, først at faa Unionen til at tage Beslutninger om Forsvar for de jülichske Lande og derefter formaa Frankrig, England, Danmark og Generalstaterne til Hjælp. — *Berlin*, 25. Septembris. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II. 433—35.

30. Septbr. *10525. K. CHR. IV. befaler Henrick Lycke at indtage i Maribo Kl. Jomfru Sophie Lindenow. — D. 30. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 204.

Septbr. *10526. Overenskomst mellem KURPFALZ's, WÜRTEMBERGS, BADENS og HESSENS GESANDTER, hvorefter større Forholdsregler til Forsvar for Fyrsterne i de jülichske Lande, som kræve Frankrigs, Englands, Danmarks og Generalstaternes Bistand, ere ugjørlige før Vinteren. — *Düsseldorf*, uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr Krieges II. 422.

3 Octobr. *10527. (K. CHR. IV.) slutter Kontrakt med Jens Brunn, Stensætter, at han skal sætte Grunden af Kampesten omkring Skandsen paa Ibstrup Ladegaard. — (3. October.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 137—38.

3. Octobr. *10528. Bestemmelser vedtagne af BGM. og RAAD i Kbhvn. om Borttagelsen af Skure, Bislag og smaa Hytter, der hindre Færdselen, og om Afgiften af dem, der faa Lov til at blive staaende. — 3. Octbr. Thaarup, Journal for Kjøbenhavnere I. 384—86.

8. Octobr. *10529. FRANÇOIS D'AERSSENS Skrivelse til Oldenbarneveld, hvori han meddeler, at K. af Frankrig har svaret Fyrsterne i de jülichske Lande, at han først maatte kjende

1608.

Englands, Danmarks og Generalstaternes Hensigter, førend han paatog sig deres Forsvar. — 18. Octobr. (Fransk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 444—47.

*10530. Volrat v. Plessens Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han tilraader at indblande Storbritannien, Danmark og Generalstaterne i den jülichske Sag som Modvægt imod Frankrig. — Le 13. octob. st. ancien. (Fransk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch d. 30jähr. Krieges II. 452—53. 13. Octobr.

*10531. Francois d'Aerssens Skrivelse til Oldenbarneveld, hvori han omtaler, at K. af Frankrig gjør de tydske Fyrsters Union og K. af Storbritanniens og Danmarks Bistand til Betingelser for sin Indblanding i den jülichske Sag. — 27. Oct. (Fransk.) Brudstykk. og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 455—57. 17. Octobr.

*10532. Francois d'Aerssens Skrivelse til Oldenbarneveld, hvorefter den franske Minister Villeroi har spurgt ham, om Generalstaterne vilde støtte K. af Frankrig i Beskyttelsen af Fyrsterne i de jülichske Lande, naar K. af Danmark og Storbritannien, hvad han allerede nu troede, ikke vilde medvirke. — 8. Nov. (Fransk.) Brudstykk. og Udt i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges II 468—69. 29. Octobr.

*10533. Landthingsstævning udtaget af Universitetets Professorer mod Peder Smed i Uggerløse, fordi han ikke havde efterkommet den over ham fældede Dom. — (31. Oktober.) Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 139. 31. Octobr.

5252. Udt. i Zeitschr. f. Seldesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 97. 3. Novbr.

*10534. K. Chr. IV. erklærer den kurbrandenburgske Afsending, Dr. Götz, at han maa opsætte at tiltræde den evangeliske Union og at staa Fyrsterne i de jülichske Lande bi, indtil han har Vished om K. af Frankrigs og Englands Beslutninger; derimod gaar han ind paa at sende Dr. Jonas Carisius til Düsseldorf. — *Copenhagen,* d. 6. Novembris. (Tydsk.) Brudstykk og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 477. 6. Novbr.

*10535. K. Chr. IV. befaler Casper Miltuis, »Hopmendt« paa Kronborg, at anvise den Billedskjærer, der er ankommet til Helsingør med noget Billedskjærerværk til Frederiksborg, Plads i »Gyshuset«. — *Hafniæ,* d. 8. Novemb. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 256. 8. Novbr.

*10536. Kaal Bryske t. Markgaard og Jens Godesen, Superint. i Aarhus Stift, stævne M. Hans Petersen Horsens, Kannik i Aarhus, i Anledning af et af M. Christen Stub over ham fort Klagemaal. — *(Aarhus),* S. Martini Aften. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III 344. 10 Novbr.

*10537. K. Jakob I. takker K. Chr. IV. for nogle Falke. — *Westm.,* 12. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 7. 12. Novbr.

*10538. Kaal Bryske t. Markgaard og Jens Godesen, Superint. i Aarhus Stift, stævne M. Hans Horsens, M. Chr. Stub, Anders Ibsen, Locat i Skolen, og Laurits Jensen, Degn t. Malling, til at møde næstk. Temperdag i Aarhus Kapitel i Anledning af deres Strid om Kortjenesten i Aarhus Kapitel. — 15. Novbr. Udt. i Kirkehist Saml. 3. R. III. 344 45. 15. Novbr.

*10539. Brev fra Biskop Peder Hegelund i Ribe til Hr. Jens Bredal i Piedsted, Provst i Holmands Herred, om Afholdelse af Bededage 6—8. Febr. 1610. — *Ripis,* 25. Novembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI 665. 25. Novbr.

*10540. Kjendelse af Bgm. og Raad (i Slesvig) i en Retssag, hvorefter den ene af Parterne skal aflægge Ed alene, men derimod ikke Tolvmandsed, der for mange Aar siden er afskaffet ved denne Ret. — Uden Datum. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 335. 8. Decbr.

*10541. Landsthingsdom, hvorved Peder Smed i Uggerløse kjendes fredløs, fordi han ikke har efterkommet den over ham fældede Dom. — (13. December.) Udt i Danske Mag. 4. R. IV. 139—40. 13 Decbr.

1609.

18. vel 28 Decbr. *10542. Den kurbrandenburgske Afsending Dr. GÖTZ's Relation, hvorefter Hert. Johan Adolf af Gottorp har udtalt sig for Nødvendigheden af den evangeliske Union, men erklæret først at maatte forhandle med K. af Danmark og sine adelige Landraader, inden han tiltraadte den. — 28. Dec. (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr Krieges II. 477.

20. Decbr. *10543. Fyrst JOHAN GEORG af Anhalts Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han omtaler, at K. af Danmark skal have raadet Kurf. af Brandenburg til at besøge den evangeliske Unionsdag i Schwäbisch Hall. — *Dessau*, d. 20. Decemb. (Tydsk.) Brudstykk og Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges II. 532.

23. Decbr. 5255. Ny kirkehist. Saml. VI. 594.

*10544. Indlæg fra de kongelige KOMMISSARIER til den slesvig-holstenske Landdag i Kiel, hvori klages over, at Hert. Hans d. yngre ikke vil svare Prinsessestyr. (Tydsk.) Brudst. i Das Erbfolgerecht Herzog Friedrich's VIII auf die Herzogthümer Schleswig-Holstein S. 56.

*10545. Prof. KNUD BIESKE tilskriver Holger Rosenkrands, at han ikke har kunnet modtage dennes Indbydelse til at besøge ham, da han har paataget sig at prædike baade paa Dansk og Latin for Kongen; tillige gaar han i Forbøn for Olaus Borrichius. — *(Hafniæ.)* Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 735—36.

1609—10.

1609—1610.

*10546. Regnskab over K. Jakob af Englands Udgifter, deribl.: »the king of Denmark's servants, for bringing of deer, in reward 100 Pund«. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 288.

1610.

1610.

3. Januar. *10547. K. CHR. IV. indkalder Rigsraaderne til Herredag (i Kjøbenhavn) i Anledning af Prinsens Hylding og opfordrer dem til at overveje, hvem de anse for dygtigst til at bestyre Rigsmarsk-Embedet, der skal besættes. — D. 3. Januar. Udt. i Hist. Tidsskr 4. R. III. 582.

3. Januar. *10548. K. CHR. IV. indkalder Universitetets Rektor og samtlige dets Professorer til at møde ved Prins Christians Hylding i Kblhvn. d. 14. Marts. — *Wortt slott Kiøbenhaffn*, thend 3. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 603—604.

3. Januar. *10549. K. CHR. IV. stadfæster Valget af M. Christen Hansen, Professor ved Universitetet, til Superint. i Aalborg Stift. — *Haffniæ*, d. 3. Januarii. Kirkehist. Saml 3. R. III. 732—33.

9. Januar. *10550. KARL BRYSKE tilskriver Kansler Chr. Friis om M. Chr. Stubs Indtægter af Kantoratet i Aarhus og klager over, at han ikke opfylder sine Pligter som Kantor. — 9. Januar. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml 3. R. III. 345.

12. Jan.-13. Febr. *10551. Protokol over det evangeliske Forbunds Møde i Schwäbisch Hall, hvori der bl. A. forhandles om Afsendelser af Sendebud til K. af England og Danmark, hvilken sidste har gjort sin Deltagelse afhængig af Englands Optræden. — (12. Januar—13. Febr.) (Tydsk.) Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges III. 83—85.

1610.

*10552. Litteræ Pauli Martini, rectoris Ripensis, rectori et professoribus universitatis Hafniensis datæ, in quibus scribit, se professionem pædagogicam sibi oblatam accepisse. — *Ripis Cimbrorum*, 29. Januarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 604—605. Udt. p. Dansk i Wegener, Om A. S. Vedel, 2. Udg. S. 243. 29. Januar.

*10553. Gustaf Adolf, Sverigs »Arvefyrste« og det svenske Rigsraad tilskrive det danske Rigsraad, at de altid have bestræbt sig for at faa de i Aaret 1603 udsatte Sager afgjorte, samt fremfører nogle nye Anker over danske Fogeders Optræden imod Finnerne, over danske Admiralers Forsøg paa at tvinge svenske Skibe til at stryge Sejlet for dem under Domusnäss, m. m. — *Nyköpingh*, then 2. Feb. (Svensk.) Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 811—19. 2. Febr.

*10554. Union mellem de evangeliske Stænder. K. af Danmark skal opfordres til at tiltræde den. — *Schwäbisch-Hall*, d. 3. Februarii. (Tydsk.) Lünig, Teutsches-Reichs-Archiv, Bd. 8. Pars spec. 2. Cont. 4. Abth. 1. Abs. S. 154—65. 3. Febr.

*10555. Johannes Stephanius Dn. Georgio, pastori Callundburgensi, Franciscum Richardi, collegam docentium in schola Sorana, ad locum vacantem præceptoris scholæ Callundburgensis commendat. — *Soræ*, 5. Februarii. Ny kirkehist. Saml. V. 478. 5. Febr.

*10556. K. Jakob I. af England gjentager sin Anbefaling for John Delbridge til K. Chr. IV. — *Westm.*, 5. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 5. Febr.

*10557. K. Chr. IV. befaler Andreas Dresselberg at lade forfølge den fredløse Peder Smed, der skal opholde sig i hans Len (Holbæk). — *Hafniæ*, 10. Februarii. Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 140. 10. Febr.

*10558. Universitetets Professorer klage til Kansleren over Peder Smed, der til Trods for den ham overgaaede Fredløshedsdom vedbliver med sine Trusler og Undsigelser. — (10. Februar.) Udt. i Danske Mag. 4. R. IV. 140. 10. Febr.

*10559. Prins Henry af Wales anbefaler til K. Chr. IV. Brevbæreren, som for tre Aar siden paa Kongens Anbefaling blev ansat i Prinsens Tjeneste, senere har været i Frankrig, men nu vender hjem paa Grund af hans Faders Død. — *St. James's*, 11. Feb. (Latin.) Udt. i Macray, Second Report S. 19. 11. Febr.

*10560. Det evangeliske Forbunds Instrux for Gesandter til England, Danmark og Generalstaterne ang. fælles Optræden i den jülichske Arvefølgestrid. — (14. Febr.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe und Acten z. Gesch. d. 30jähr. Krieges III, 98. Anm. 14. Febr.

*10561. Thønnis Gurrisson tilskjøder Smedelavet i Ystad et Stolestade i vor Frue Kirke smstds. — D. 20. Febr. Svensk Udt. i Danske Saml. IV. 347. 20. Febr.

*10562. Raadmændene i Helsingør, Claus Ruhofdt, Johan Villumsen og Christian Davidsen, samt flere Borgere meddele Fuldmagt til Borgemester Gudmund Nielsen, Raadmændene Peder Holst, Mikkel Seidel og Niels Jensen samt 4 Borgere til paa Byens Vegne at deltage i Hert. Christians Hylding i Kbhvn. d. 14 Marts. — *Helsingør*, d. 26. Februar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 86. 26. Febr.

*10563. Merløse Herredsthings Vidne, givet Universitetets Foged Povl Madsen, om den Skade, der var tilføjet de Mænd, som skulde paagribe Peder Smed. — *Mierløse Ting*, Torsd. d. 1. Martii. Danske Mag. 4 R. IV. 140—41. 1. Martii.

*10564. (K. Chr. IV.)'s Kontrakt med David Nyborg, Murmester i Kjøge, om Opførelsen af Slottet paa Ibstrup. — (7. Marts.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 138. 7. Martii.

1610.

12. Martii. *10565. Brev fra Biskop PEDER HEGELUND i Ribe til Hr. Bernhardus Bernhardinus, Præst i Piedsted og Gaardsleff, om den forestaaende Hylding af Prins Christian i Viborg, hvori udvalgte af hvert Herreds Præster skulle deltage. — *Ripis,* 12. Martii. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 665—66.

16. Martii. *10566. BREIDE RANTZOV, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Stenbugger Hans Brockmann om Tilhugningen af gullandske Sandstensgavle til det store nye Hus, som Kongen vil lade bygge paa Ibstrup. — (16. Marts.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 138.

16. Martii (?). *10567. PRÆSTERNE i Endle og Holmands Herreder befuldmægtige Hr. Bertel Iversen, Provst i Endle, og Hr. Bernt Berntsen, Præst i Pjedsted og Gaardslev, til paa deres Vegne at deltage i Prins Christians Hylding i Viborg 11. Maj. — *Kolding,* 16. Maj(?) Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 666. Er kun et Udkast. Maj er vist en Trykfejl for Marts.

17. Martii. *10568. BREIDE RANTZOV t. Rantzovholm, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Bertel Lange, Bygmester i Kbhvn., om at denne skal have Tilsyn med Kongens Bygninger, saavel Mønten som andre. — D. 17. Marts. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 22.

24. Martii. *10569. K. CHR. IV.'s Rescript til Lensmanden Jochim Bylov, at Bgm. og Raad i Helsingør ikke maa paatage sig Værgemaal, men skulle betro slig Bestilling til vederhæftige Borgere. — *Hafniæ,* 24. Martii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 86.

26. Martii. *10570. K. CHR. IV. befaler Manderup Parsberg at lade sætte 2 Lys i Lygten paa Skagen paa den Side, der vender imod Byen. — 26. Marts. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 189.

28. Martii. *10571. K. CHR. IV. gjentager sin Befaling (af 25. Juli 1608) til Axel Brahe t. Elved, Jens Bille t. Vrelund (Vrejlev) og Henrik Gioe t. Tureby om at udtage af Brevhvælvingen i Valløe Breve vedrørende Arveskiftet efter Peder Billes Arvinger. — *Kjøbenhavn,* 28. Marts. Petersen, Vallø S. 366.

Martii. *10572. K. KARL IX.'s Instrux for Gesandterne Gustaf Stenbock og Johan Skytte til K. Jakob I. af England ang. Stridighederne med Polen og Danmark. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismundi och Carl IX.'s hist. II. 211—13.

3. Aprilis. *10573. K. CHR. IV.'s Forordning om Værdien af Rigsdaler og Mark Danske i Danmark og Norge, ligesom ogsaa af forskjellige i Udlandet slagne Dalere. — *Kiøbinghaffn slot,* d. 3. Aprilis. Særskilt trykt, Kbh. 1620, 6. Bl. Brudst. i W. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 423.

11. Aprilis. *10574. JOH. STEPHANIUS D. Petrum Winstrupium, episcopum et socerum suum, de morte Dn. Petri pastoris Sorani certiorem facit eique de successore eligendo scribit. — *Soræ,* d. 11. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 478—79.

19. Aprilis. *10575. UNIVERSITETETS PROFESSORER bede M. Isaach G(rønbæk), Biskop i Trondhjem, om at befordre Anders Rasmussen Gientoffte til en ærlig Bestilling, naar han først har gjort en alvorlig Pønitens, fordi han har avlet et Barn med Dr. Hanns Slangerups Datter; desuden bør han betale 15 Dlr. til de fattige ved Universitetet inden et Aar efter sin Ansættelse. — *Kiøbenhaffn,* d. 19. April. Ny kirkehist. Saml. III. 641—42.

19. Aprilis. *10576. POVL MADSEN indstiller, at, efterat Peder Smed er bleven dræbt ved sin Paagribelse, bør hans Boslod tilfalde hans Husbønder, Universitetets Professorer, og ikke Christen Thot, paa hvis Grund han sidst boede. — *Kiøbenhavn,* d. 19. Aprilis. Danske Mag. 4. R. IV. 142—43.

1610.

*10577. MERLØSE HERREDSTHINGS Vidne, givet Universitetets Foged Povl Madsen, om hvoriedes Hans Pedersen Smed havde forligt sig med Universitetet, efterat han havde saaret en Mand, der vilde paagribe hans Fader, den fredløse Peder Smed. — *Mierløse Ting*, Torsd. d. 19. Aprilis. Danske Mag. 4. R. IV. 141—42. 19. Aprilis.

*10578. Protokol over Forhandlinger i Rostock mellem Kurf. af Brandenburg og K. Chr. IV. ang. dennes mulige Indtræden i den evangeliske Union som Hert. af Holsten, hvortil han erklærer sig uvillig. — (2. Maji.) (Tydsk.) Udt. i Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30jahr. Krieges III. 354, Anm. 1. 2. Maji.

*10579. CHRISTEN THOT erklærer i Anledning af den mod ham af Universitetets Professorer udtagne Stævning, at Peder Smeds forbrudte Hovedlod bør følge ham, paa hvis Grund samme har boet utiltalt i flere Aar. — *Viborg*, d. 13. Maji. Danske Mag. 4. R. IV. 144. 13. Maji.

*10580. K. CHR. IV.'s Retterthings Dom, hvorved Johan Ruds Arvinger fritages for at svare Knud Gyldenstjerne t. Aagaard og hans Søskende til Værgemaal. — D. 23. Maji. Vedel Simonsen, Ruderne II. 113—14. 23. Maji.

*10581. (K. CHR. IV.) slutter Kontrakt med Christen Jensen, Lerklikker, om Opsættelsen af Grunden omkring Skandsen paa Ibstrup Ladegaard. — (23. Mai.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 138. 23. Maji.

*10582. LANGELANDS NØRRE-HERREDSTHINGS Vidne, om at menige Bønder og Indbyggere i Herredet paa Forespørgsel af Bgm. Anders Andersen i Rudkjøbing med Undtagelse af nogle faa have erklæret ikke at have noget at klage over nævnte Stads Borgere med Hensyn til Kjøb og Saig. — 27. May. Udt. i Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 39. 24. Maji.

*10583. JOH. STEPHANIUS ad D. P. Vinstrupium, episcopum et socerum suum, Franciscum, quondam hypodidascalum nunc ad ministerium ecclesiæ Soranæ vocatum, ut sacris initietur, mittit et ab eo consilia auxilii pastoribus Slaglildensibus ferendi, quorum curia pastoralis incendio plane consumta est, petit. — *Soræ*, die 27. Majl, ipso die Pentecostes Christianæ. Ny kirkehist. Saml. V. 479—80. 27. Maji.

*10584. LAURIDTZ EBBESEN anmoder Niels Krag t. Aggerkrog, kgl. øverste Sekretær, om at være Anders Pouilsøn, Slotsprædikanten Pouil Andersens Søn, behjælpelig til at faa Kongens Anbefalingsbrev til Kongen af Skotland, da han ønsker at studere i St. Andrews Kollegium i Skotland. — *Schanderborg*, d. 28. May. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 606—607. 28. Maji.

*10585. BREIDE RANTZOV, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Valentin og Melcher Spangenberg om Gravning af Fundamentet til det nye Hus, Kongen vil bygge i sin Lysthave (ɔ: Rosenborg). — (D. 30. Mai.) Udt. i Friis, Saml. til den danske Bygningshist. S. 23—24. 30. Maji.

*10586. CASPAR MARCHDANNER beder sin Foged paa Rønningesøgaard om at underrette ham om Arbejdet paa den nye Bygning paa Weilegaard. — *Coldinghuus*, d. 3. Juni. Udt. i Bendz, Efterretn. om Rønninge og Rolfsted Sogne S. 60—61. 3. Junii.

*10587. Kjendelse af den kongelige STATHOLDER og de kongelige RAADER i en til dem appelleret Sag mellem Marquard Jessen m. fl. paa den ene Side og Wulff Kalundt, Herredsfogden Peder Rasch samt hans Stokkenævninger paa den anden Side ang. 8. Junii.

1610.

Clawes Marckwardsens Gaarde, der ere satte som Underpant for hans Kreditorer. — *Flenszburg*, d. 8. Junii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 335—36.

26. Junii. *10588. K. CHR. IV.'s Forordning for Bagerne i Kbhvn. ang. Taxt paa Brød, saml dettes Vægt. — *Kiøbenhaffn*, d. 26. Junii. Berntsen, Danmarckis oc Norgis fructbar Herlighed S. 628—82.

4. Julii. *10589. K. KARL IX.'s Instrux for Stellan Mörner, i Følge hvilken han skal tage den samme Skat af Søfinnerne, som K. af Danmark opbebærer, og hvis de danske Fogder søge at hindre dette, da gjøre Indberetning derom til Kongen. — *Stockholm*, d. 4. Julii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 270—72. Udt. i Werwing, Konung Sigismundi och Carl IX.'s hist. II. 215.

19. Julii. *10590. MERLØSE HERREDSTHINGS Dom, hvorved den dræbte Peder Smeds Boslod tilkjendes hans Husbønder, Universitetets Professorer, imod Christen Thotts Paastand. — *Mierløse Ting*, Torsd. d. 19. Julii. Danske Mag. 4. R. IV. 142—145.

24. Julii. 5282. Klüver, Beschreibung d. Herzogthums Mecklenburg III, 2. S. 12—17.

26. Julii. *10591. KARL BRYSKE ønsker Betænkning af Kansler Christian Friis t. Borreby ang. Tilladelse for to Præster i Aarhus, M. Christen Stub og M. Hans Horsens, der under en Forestilling i Skolen have skældt hinanden ud for Tyv og Horeunge, til atter at prædike, efter at de have forligt sig med hinanden, samt ang. M. Michel, Præst i Maarslet, som har udeladt Exorcismen af Daaben. — *Aarhusgaard*, d. 26. Juli. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 345—47.

8. Augusti. *10592. K. CHR. IV. befaler Karl Bryske og M. Jens Gødesen, Superint. i Aarhus Stift, at fælde Dom over M. Michel, Præst i Maarslet, der har udeladt Exorcismen af Daaben, og at tillade M. Christen Stub og M. Hans Horsens paa ny at prædike imod at udrede en Pengebøde. — *Hafniæ*, d. 8. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 347—49.

11. Augusti— 15. Septbr. *10593. Menige BORGERSKAB i Rudkjøbing Klage til Langelands Sønder-Herredsthing over, at Almuen i Herredet og især i Magleby, Tryggeløv, Fodslet og Humble Sogne driver for liden Handel med Kjøbstaden. — *Rudkjøbing*, efter S. Lauritsdag. Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 44—46.

16. Augusti. *10594. ANDRES SINCLAR beder Jarlen af Salisbury om at staa Fadder til hans tredje Søn; de to ældste ere opkaldte efter Kongerne Jakob og Christian, hans to bedste Venner. — *From Court at Kiobenhaffn*, the 16. of Agust. (Engelsk.) Facsimiles of national manuscripts IV. 25.

20. Augusti. *10595. (K. CHR. IV.) slutter Kontrakt med Tømmermanden Vigert Jansen om Tømmerarbejdet paa det nye Hus paa Ibstrup. — (20. August.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 139.

22. Augusti. *10596. K. CHR. IV. befaler Rentemestrene at eftergive Slotsprædikant paa Frederiksborg M. Christian Noviomagus den Restance, han som Arving efter afgangne Magdalene Mikkel Tolders var pligtig at betale. — (22. Avgust.) Kirkehist. Saml. 3. R. II. 316.

23. Augusti. *10597. K. JAKOB I. af England meddeler K. Chr. IV., at han har sendt en øvet Falkemester til Danmark efter nogle velopdrættede Falke. — *Westm.*, 23. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8.

25. Augusti. *10598. K. KARL IX.'s Svar til det svenske Rigsraad paa dets Klage over, at Grænsefæstningerne vare i daarlig Stand, hvori han mener, at der er Svenskere, som indbilde de Danske, at Kongen er skrøbelig og Sønnerne umyndige, og derved faa K. af Danmark til at tro, at de ville slutte sig til ham. — D. 25. August. (Svensk.) Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs Hist. I. 53—54.

1610.

*10599. K. KARL IX. tilskriver Danmarks Riges Raad om de forgæves Forsøg, han og hans Raad have gjort paa at faa Ende paa de mellem Rigerne svævende Stridigheder, og opfordrer det til at faa K. Chr. IV. til at gaa ind paa Afholdelsen af et Grænsemøde. — *Stockholm*, then 25. Augusti. (Svensk.) Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Aij–Aiiij. 25. Augusti.

*10600. DECANI ET PROFESSORUM FACULTATIS THEOLOGIÆ in academia Archi-palatina ad Petrum Plancium, Amstelredamensis, et Johannem Becium Dordrechtanæ ecclesiæ pastores litteræ, in quibus sperant, ordines Belgii formulam doctrinæ orthodoxæ cum ecclesiis orthodoxis Germaniæ, Daniæ, Sveciæ etc. retenturos esse. — *Heidelbergæ*, XXVI. Augusti. Gabbema, Illustrium et clarorum virorum epistolæ S. 747—50. 26. Augusti.

*10601. KONGELIG og HERTUGELIG Proposition til Ridder- og Landskabet i Slesvig og Holsten ang. Rostjenesten, Riddersædernes og adelige Godsers Forandring til Len, Jagten, Justitsen m. m. — *Flenssburg*, d. 11. Septembris. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I 33—34 og S. 55—56. 11. Septbr.

*10602. Den SLESVIG-HOLSTENSKE LANDDAGS Dom, hvorved Joachim Brockdorff og Appolonia Rantzouw for at have myrdet Henneke Rantzouw t. Rastorf dømmes til at miste deres adelige Værdighed og til at overgives til K. Chr. IV.'s og Hert. Johan Adolfs Haand for at straffes paa Livet. — *Flenszburg*, d. 11. Septembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 336—37. 11. Septbr.

*10603. Den SLESVIG-HOLSTENSKE LANDDAGS Betænkning om Afsigelse af Domme imod Prælater og Adelige, der ere tiltalte for kriminelle Sager. — *Flensburg*, 15. Septbr. (Tydsk.) Vogt, De testamentis S. 29. Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 323. Udt. smstds. III. 59. 15. Septbr.

*10604. Erklæring af det SLESVIG-HOLSTENSKE Ridder- og Landskab paa Landdagen i Flensborg. Deri tilbyder det at give Kongen og Hertugen 40,000 Dlr., naar de det tilføjede Besværinger blive afhjulpne. — *Flensb.*, 15. Septb. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 323. 15 Septbr.

*10605. Dom af SØREN MICHELSEN, Herredsfgd. i Sønder-Herredsthing, om, at menige Bønder og Almue skulle sælge deres Varer i Rudkjøbing og kjøbe til deres Behov smstds. — 15. Sept. Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 42—50; jvfr. Udt. S. 39. 15. Septbr.

*10606. Besværinger, forebragte af det SLESVIGSKE og HOLSTENSKE Ridder- og Landskab, vedrørende forskjellige indre Forhold i Hertugdømmene (i 11 Punkter). — *Flensburg*, 15. Sept. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 56—57. 15. Septbr.

*10607. Erklæring af det SLESVIGSKE og HOLSTENSKE Ridder- og Landskab, hvori i Anledning af Kongens Ønske om, at en af Hert. Hans's Døtre maatte blive Abbedisse i Itzeho Kloster, Klostrenes Valgfrihed hævdes; tillige overgives en Opskrift ang. de tidligere Bestemmelser for Klostrene, som nu næsten ere forglemte, men som Kongen og Hert. Johan Adolf bedes om at haandhæve. — *Flenssborch*, 15. Sept. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 34. 15. Septbr.

*10608. Kort summarisk Relation af NICOLAUS JUNGE, hertugelig Kansler, og HIERONIMUS MÜLLER om, hvad de efter Hert. Johan Adolf af Gottorps Befaling have forrettet paa Landdagen i Flensborg i September. — *Schleswig*, 17. September. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 57—58. 17 Septbr.

*10609. Hert. HANS (d. yngre) af Slesvig og Holstens Erklæring til K. Chr. IV., hvori han nægter at gaa ind paa den af Kongen forelagte Reces ang. hans Arvehylding, 18. Septbr.

1610.

Succession og Ret til at fordre Prinsessestyr af Kongens og Hert. af Gottorps Undersaatter i Stæderne, Amterne og Landene. — *Glücksburgk*, d. 18. Septemb. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Schleswig u. Holstein S. 53—59.

20. Septbr. 5288. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 49.

24. Septbr. *10610. Beslutninger, fattede paa det EVANGELISKE UNIONSMØDE i Heidelberg, hvoriblandt, at Fyrst Rudolf af Anhalt skal bevæges til at gaa som Gesandt til Danmark, for at formaa Kongen til at indtræde i Unionen. — *Heidelberg*, d. 14. Septembris. (Tydsk.) Ritter, Briefe u. Acten z. Gesch. d. 30 jähr. Krieges III. 460—61.

6. Octobr. *10611 (= 5373). For 1611 læs 1610. Rørdam, Arrebos Levnet I. 43. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 607—10.

19. Octobr. *10612. K. KARL IX. forordner Lars Larsson til Foged over de norske Søsapper, boende ved Vesterhavet fra Titisfjorden til Malameer, med Befaling til at oppebære den halve Skat af disse imod K. af Danmarks Befalingsmænd. — *(Stocholm,)* 19. Octbr. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismundi och Carl IX.'s hist. II. 216.

21. Octobr. *10613. K. JAKOB I. af England anbefaler Andrew Ramsay til K. Chr. IV. — *Westm.*, 21. Octobr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8.

23. Octobr. 5297. Ny kirkehist. Saml. VI 595—96, jvfr. smstds. I. 547. For Pontoppidan læs Brudst. i Pontoppidan.

30. Octobr. *10614. (K. CHR. IV.) slutter Kontrakt med David Nyborg af Kjøge om Forfærdigelsen af flere Gallerier og Karnaper paa det nye Hus paa Ibstrup. — (30. October.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 139—40.

Octobri. 5298. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel I. 467—68.

13. Novbr. *10615. K. CHR. IV.'s Bestalling for Paul Romler som Maler og Contrafeyer. — *Copenhagen*, d. 13. Novemb. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 373.

20. Novbr. *10616. JOH. STEPHANIUS ad D. Pet. Winstrupium, episcopum et socerum suum, de examinatione peracta et de citatione futura Dn. Johannis in Gyrstinge, quem interim in custodia detineat, scribit. — *Soræ*, die 20. Novembris. Ny kirkehist. Saml. V. 480—81.

6. Decbr. 5303. Kirkehist. Saml. 1. 515—16.

10. Decbr. *10617. K. KARL IX. tillader Lübeckerne at fiske i de norske Fjorde imod en Afgift af hver tiende Fisk til Sverigs Krone og til K. af Danmark saa meget, som de kunne med ham overenskomme. — 10. Dec. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismundi och Carl IX.'s Hist. II. 216.

11. Decbr. 5304. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Aiij—Bij. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel I. 465—66.

11. Decbr. 5305. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Bij—Biij. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel I. 466.

15. Decbr. *10618. Hert. HENRIK JULIUS af Braunschweig og Lüneburgs Skrivelse til Kurf. Chr. II. af Sachsen, hvori han omtaler Muligheden af, at Danmark og Holsten ville hjælpe Kurf. af Brandenburg mod et eventuelt Angreb fra Sachsen. — *Prag*, d. 15. (25.) Dec. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv VI. 472—93.

22. Decbr. *10619. Brev fra K. CHR. IV. til Hert. Philip Julius af Pommern, hvorved han stadfæster et Forlig mellem Hertugen og Christian Bernekow, Kongens Lensmand paa Rygen, ang. Fiskeriet og Strandretten paa Rygen og tillige opfordrer Hertugen til at straffe sin Strandfoged i Wittow for utilbørligt Overgreb mod Chr. Bernekows Folk. — *Copenhagen*, d. 22. December. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 106—109.

1610.

5308. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Biij. 23. Decbr.

*10620. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Jochim Bylov, at han skal tilholde Bgm. og Raad i Helsingør at sørge for, at der holdes det sædvanlige Antal Færgebaade. — 24. December. Udt. i Aarsbereln. fra Gehelmearch. IV, Till. S. 86. 24. Decbr.

*10621. K. JAKOB I. af England henviser K. Chr. IV. med Hensyn til de svenske Forhold til Dr. Jonas, som skal give Kongen mundtlig Underretning. — *Westm.*, 24. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 24. Decbr.

*10622. Litteræ CASPARI BARTHOLINI Johanni Bauhino datæ, in quibus de Russmale Turcarum scribit. — *Basileæ.* Bartholini Cista medica S. 156—58.

*10623. Epistola D. CASPARI BARTHOLINI ad D. Philippum Mullerum, in qua eum hortatur, ut librum suum de miraculis chymicis edat. Bartholini Cista medica S. 159—61.

1610—1611.

1610-1611.

*10624. Regnskab over Kong Jakobs Udgifter, deribl.: »Claud Rolf, for bringing of bawks.« (Engelsk.) John Nicholls, the progresses of king James the first II. 411.

1611.

1611.

*10625. CHRISTIANN BARNEKOW klager til Hert. Philip Julius af Pommern over forskjellig Uret, som er tilføjet ham af Hertugens Landfoged paa Rygen, og beder om Erstatning. — *Birckholm*, d. 2. January. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rugen S. 109—12. 2. Januar.

5314. Wisse Aftryck af någhre Bref som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Biij—Biiij. 14. Januar.

5315. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Biiij—C. 14. Januar.

5316. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX ... hafwer skrifwit (1611). Fol. C (her dateret 13. Januar). 14. Januar.

*10626. JØRGEN KRAG t. Endrupholm skjøder til Thomas Juel t. Estrup Holsted Mølle med Tilliggende. — *Viborg Snapsting.* Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 175. Januario.

*10627. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om Underretning om Forholdet til Sverig, da et Gesandtskab fra Generalstaterne er kommet til England i den Anledning; han anbefaler Enighed mellem de protestantiske Fyrster. — *Westm.*, 2. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 2. Febr.

5319. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol C—Cij. 3. Febr.

*10628. K. KARL IX. dadler spottende sin Admiral Jacob Jacobson, fordi han ængsteligt har meddelt løse Rygter om Christian IV.'s Rustninger. — *Ørebro*, 13. Febr. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 50—51. Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf. I. 43. Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 85. 13. Febr.

*10629. Fru METTE HARDENBERG takker sin Fætter, Hansz Christoph. v. Hardenberg, brunsvigsk Ritmester, for hans Brev og sender ham sin Hilsen. — *Coppenhagen*, d. 15. Februarii. (Tydsk.) Wolf, Gesch. d. Geschlechts v. Hardenberg I. 148—49. 15. Febr.

5323. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Cij. 15. Febr.

5324. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Cij—Ciij. 15. Febr.

1611.

21. Febr. *10630. K. CHR. IV. overlader Hr. Morten Tuesøn, bosat i Næstved, Kronens Part af Korntienden af Hammer S., hvormed Elizabet Munte, M. Hans Michelsøns Efterleverske, hidtil har været forlenet. — D. 21. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. III 122, Anm. 1.

27. Febr. *10631. K. CHR. IV.'s Revers, at de af de slesvig-holstenske Landstænder paa den sidste Landdag i Flensborg bevilgede 20000 Dlr. ikke skulle være til Skade for deres Privilegier. — *Kopenh.*, 27. Febr. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 324.

6. Martii. *10632. Afbigt udstedt af M. PEDER SCHIELDERUP, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Kbhvn., for egenmægtig at have ladet Hr. Thomas Kortsøn ordinere til sin Medtjener. — *Kjøbenhavn*, d. 6. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 470.

7. Martii. 5329. Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. Ciij.

8. Martii. *10633. K. KARL IX. bebrejder paany Bo Gustafson og Jacob Jacobson, Befalingsmænd paa Kalmar Slot, at de paa Grund af, at de Danske have sendt 600 Mand over Sundet, frygter for et Angreb paa Sverig. — *Örebro*, d. 8. Mars. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 52. Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 86.

9. Martii. *10634. Hert. PHILIP JULIUS af Pommern tilskriver Christian Barnekow, at den største Skyld for de stedfundne Tvistigheder er at søge hos hans (Barnekows) Forvalter Peter Selfisch, der ikke har villet føje sig efter Skik og Brug paa Rygen, hvorfor Hertugen raader Barnekow at adjungere Forvalteren en erfaren, fredelig Mand. — *Franzburgk*, d. 9. Martii. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 112—14.

11. Martii. *10635. (K. CHR. IV.) slutter Kontrakt med Lambreckt Styrmand, Stenhugger, om Forfærdigelsen af en Skorsten paa Ibstrup. — (11. Marts.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 140.

12. Martii. *10636. Hert. PHILIP JULIUS af Pommerns Brev om Forlig indgaaet mellem hans Embedsmænd paa Rygen og Christian Barnekows Forvalter paa de Ralschwygske Godser. — *Frantzburgk*, am 12. Martii. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 114—16.

12. Martii. *10637. K. CHR. IV.'s og Hert. JOHAN ADOLF af Gottorps Proposition til Ridder- og Landskab i Slesvig og Holsten om at stille 150 Ryttere til Hjælp for Danmarks Krone og dertil bevilge en Plovskat. — *(Kiel)*, 12. Martii. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 57—58.

15. Martii. *10638. Det SLESVIG-HOLSTENSKE LANDSKABS Resolution, hvorved det bevilger Kongen en større Unionshjælp, end det er forpligtet til. — *Kiel*, 15. Mart. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 326.

21. Martii. *10639. K. CHR. IV.'s Paabud om Kirkebøn for Flaaden, der med det første løber ud for at hindre alt Plynderi paa Kongens og Kronens Strømme, og om Indsamling af Almisse i Kirkerne til dem, der paa Orlogsskibene maatte blive lemlæstede af Fjenden. — 21. Marts. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 666.

21. Martii. *10640. JOHANNES STEPHANIUS M. Joh. Alano scribit, M. Severinum Andreæ Sora sine salutatione, convivio instituto, se subduxisse; se M. Johanni Dionysii gubernationem scholasticam tradidisse. — 21. Marts. Brudst. i Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 44.

23. Martii. *10641. K. KARL IX. erklærer K. Chr. IV., at han stadig ønsker at blive ved det Stettinske Fredsforbund, hvorfor han opfordrer denne til at lade enten Konger, Kurfyrster eller andre søge at forlige Stridighederne. — *Örebro*, then 23. Martii. (Svensk.) Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611) Fol. Ciij. Udt. i Sylvander, Kalmars Hist. VIII. 52—53.

1611.

*10642. K. KARL IX. meddeler Danmarks Riges Raad Indholdet af det Brev, han har skrevet til K. Chr. IV. — *Örebro*, then 23. Martii. (Svensk.) Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. . . hafwer skrifwit (1611). Fol. Ciiij—D. 23. Martii.

*10643. THOMAS FINCKIUS in litteris ad M. Paullum Andreæ filium suum Jacobum, qui e schola Misnensi in Academiam Argentinensem profecturus sit, commendat. — *Hafniæ*, 28. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 610—12. 28. Martii.

*10644. K. KARL IX. klager til K. Chr. IV. over, at nogle af dennes Folk have overfaldet den svenske Øverste Jacob Spens, hvilket syntes i Strid med Stettinerfreden. — *Örebro*, then 28. Martii. (Svensk.) Wisse Aftryck af någhre Bref, som ... Carl IX. ... hafwer skrifwit (1611). Fol. D. Et Brev til Danmarks Rigsraad af samme Indhold og Datum. Smstds. Fol. D—Dij. 28. Martii.

5333. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christian IV. durch Schlegel I. 497—98. 4. Aprilis.

*10645. STATHOLDEREN i Norge tilskriver K. Chr. IV. om Forandringer i den af Kongen udkastede Felttogsplan for Hæren i Norge og anmoder om, at der maa blive sendt 1200 Lejeknægte. — *Oslo*, d. 4. April. Udt. i Larsen, Kalmarkrigen S. 80—81. 4. Aprilis.

*10646. K. CHR. IV. tillader Søfren Søfrensen, Byfoged, og Henrik Diriksen, Borger i Bergen, at flytte og paa ny opsætte en Mølle smstds. — 5. April. Brudst. i Norske Mag. II. 181. 5 Aprilis.

*10647. K. KARL IX. befaler Statholderne paa Kalmar Slot ikke at angribe den danske Flaade, som ligger ved Öland, før Kongen sender dem nærmere Befaling. — 10. Augusti (ɔ: Aprilis). (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 54—55 og i Larsen, Kalmarkrigen S. 86. 10. Aprilis.

*10648. K. KARL IX. befaler Statholderne paa Kalmar at afsende en skriftlig Forespørgsel til Admiralen for den danske Flaade Niels Urne om Hensigten med hans fjendtlige Optræden i Kalmar Sund. — *Örebro*, d. 13. April. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 56. 13. Aprilis.

*10649. K. KARL IX. svarer Statholderne paa Kalmar, at deres Meddelelse om, at de Danske have 40 Skibe liggende i Kalmar Sund, er urigtig og kun skyldes den »gamle Skælm« Claus Bjelkes løgnagtige Overdrivelser. — *Örebro*, d. 16. April. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 57—58. Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 87. 16. Aprilis.

*10650. K. CHR. IV.'s Instrux til Raaderne i Halmstad ang. den Felttogsplan, han havde udkastet for Hæren i Hallands Angreb paa Jönköping. — *(Christianopel)*, 24. April Udt. i Larsen, Kalmarkrigen S. 79—80. 24. Aprilis.

*10651. BREIDE RANTZOW beretter Kansler Christian Frijsz t. Borreby om Hærens Tilstand m. m. og beder om Tilsendelse af Proviant. — *Christianopel*, then 24. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 199—200. 24. Aprilis.

*10652. K. KARL IX.'s Brev til det svenske Rigsraad, hvori han befaler det at forklare Borgerskabet i Stockholm Aarsagen til de Danskes Angreb og at bede dem om at vogte sig vel for Forrædere og fremmede Gjæster, som opholde sig i Byen. — 24. April. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 88. 24. Aprilis.

*10653. K. KARL IX. tilskriver Erik Månson m. fl., at K. af Danmarks trykte Patent er kommet ham i Hænde, og at han derfor har givet Befaling til at samle Hæren ved Jönköping. — *Örebro*, d. 27. April. (Svensk.) Sylvander, Kalmars Hist. VIII. 69. 27. Aprilis.

*10654. K. CHR. IV.'s Svar paa Statholderen i Norges Skrivelse af 4. April, hvori Kongen fastholder sine Befalinger og nægter at sende Lejetropper til Norge. — 28. April. Udt. i Larsen, Kalmarkrigen S. 81. 28. Aprilis.

1611.

29. Aprilis. *10655. BREIDE RANTZOW beretter Kansler Christian Fris, at Flaaden er ankommen og at Kongen tænker paa at rykke ind i Sverig m. m. — *Christianopel*, then 29. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 200.

29. Aprilis. *10656. BREIDE RANTZOW tilskriver Kansler Christian Fris ang. den norske Adels Betænkning om Landets Forsvar og Kongens Svar derpaa m. m. — *Christianopel*, then 29. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 201.

30. Aprilis. *10657. BREIDE RANTZOW beder Christian Fris underrette ham om, hvorvidt der er forkyndt Lübeck Forbud mod at gjøre Sverig Tilførsel. — *Christianopel*, then 30. April. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 201.

e. Aprili. *10658. Fortegnelse over den danske Hærs Styrke ved Krigens Begyndelse. Nye Danske Mag. II. 123—24.

1. Maji. *10659. K. KARL IX.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han opfordrer ham til at lade deres Strid afgjøre ved fremmede Fyrsters Mægling eller af en Opmand. — *Örebro*, d. 1. Maj. (Svensk.) Brudsl. i Sylvander, Kalmars Hist. VIII. 75—76.

3. Maji. *10660. BREIDE RANTZOW meddeler Christian Fris, at Kalmars Belejring er begyndt samme Dag. — *Im lager for Calmer*, then 3. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 202.

7. Maji. *10661. K. KARL IX. svarer Statholderne paa Kalmar paa deres Brev om, at de Danske ere rykkede over Grænsen, at han med det første haaber at kunne undsætte dem fra Jönköping, hvorhen han nu agter at begive sig. — *Örebro*, d. 7. Maji. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 92. Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 98.

8. Maji. *10662. BARTHOLOMÆUS NASSERUS, Rektor ved Universitetet i Strasburg, bevidner, at Mag. Paulus Andreæ Hafn. Danus har ladet sig immatrikulere paa sidstnævnte Sted. — 8. Maj. (Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 599.

9. Maji. *10663. (BREIDE RANTZOW) giver Kansler Christian Fris Underretning om Kalmars Belejring; han frygter, at Svenskerne skulle falde Belejrerne i Ryggen, hvis de andre ikke rykke op ved Halmstad. — *Christianopel*, then 9. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 202.

11. Maji. *10664. CHRIST. FRIES og STEN BRAHE bede K. Jakob I. af England om ikke at tage noget Hensyn til James Spensers (Lairden af Wormeston) Klager over hans Behandling i Danmark. — *Copenh.*, 11. May. (Latin.) Udt. i Macray, Second Report S. 42.

13. Maji. *10665. BREIDE RANTZOW giver Kansler Christian Fris Meddelelser om Kalmars Belejring, beder om Tilsendelse af Proviant m. m. — *Im lager for Calmer*, then 13. May. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 202—203.

14. Maji. *10666. JARLEN af SALISBURY klager til Kansler Chr. Friis over den Behandling, som Lairden af Wormeston paa hans Tilbagerejse fra K. af Sverig har lidt i Danmark. — *Lond.*, 14. May. (Latin.) Udt. i Macray, Second Report S. 42.

16. Maji. *10667. BREIDE RANTZOW giver Kansler Christian Fris Underretninger om Kalmars Belejring m. m. — *Vdi lagertt for Calmer*, then 16. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 203.

19. Maji. 5346. Sylvander, Kalmars hist. VIII. 117—18.

20. Maji. *10668. Synsforretning over Silkeborg Slot, foretaget af KARL BRYSKE t. Margaard, Lensmd. p. Aarhusgaard, og HARTVIG KAAS t. Møllerup, i Anledning af Lenets Overdragelse fra Frands Rantzow til Kristian Holck. — 20. Mai. Brudstykk. i Aarb. f. nord. Oldk. 1885 S. 331—32.

20. Maji. *10669. K. KARL IX.'s Brev til Jesper Matssou, hvori han betvivler dennes Meddelelser om den danske Hærs Styrke i Halland under Henvisning til, at den

1611.

danske Hær foran Kalmar ikke var nær saa stor som oprindelig angivet. — *Jonköping*, d. 20. Maj. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist VIII. 130.

*10670. K. KARL IX. tilskriver Almuen i Norra og Södra Möre samt Statholderne paa Kalmar, at han den følgende Dag vil rykke frem fra Jönköping mod den danske Hær foran Kalmar. — *Jenecköping*, d. 19. Maj. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 131. 19. Maji.

*10671. BREIDE RANTZOW giver Kansler Christian Fris Underretning om Belejringen af Kalmar. — *Im lager for Calmer*, then 23. May. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 203—204. 23. Maji.

*10672. K. KARL IX.'s Brev til Admiralen Hans Claeson Bjelkenstjerna, hvori han paaminder denne om saa hurtig som muligt at sende Flaaden til Kalmar Sund, hvor K. af Danmark kun har 12 Skibe liggende med meget faa Krigsfolk ombord. — *Hvetlanda*, d. 26. Maj. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 133. 26. Maji.

*10673. K. KARL IX. befaler Johan Månson paa Borgholm at samle saa mange Baade som muligt paa et Sted, hvor de Danske ikke kunne opdage dem, og derfra sende dem over til Åhlem, hvor Kongen vil opslaa sin Lejr. — *Hvetlanda*, d. 26. Maj. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 134. 26. Maji.

*10674. K. CHR. IV.'s Befaling til Albert Skeel, Lensmd. p. Riberhus, om at tilsige Bønderne ved Strandsiden i Riberhus og Møgeltønder Len til at bygge Bavn og Varer paa de fornødne Steder og holde Strandvagt. — 27. Maj. Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 9. 27. Maji.

*10675. BREIDE RANTZOW meddeler Christian Fris, at Kalmar By har overgivet sig i Dagningen. — *Calmer*, then 27. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 204—205. 27. Maji.

*10676. K. KARL IX. meddeler Hert. Johan af Östergötland, at de Danske have indtaget Kalmar, og befaler ham at føre sin Hær hurtigst mulig frem. — *Högsby*, d. 29. Maji. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 135. 29. Maji.

*10677. K. KARL IX. befaler Jesper Matson at angribe den danske Hær ved Markaryd, da Sten Malteson ikke har mere end 1400 Mand hos sig, samt undrer sig over, at han ikke allerede har ladet »den røde Hane gaa over Danske Hisingen«. — *Högsby*, d. 29. Maj. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 138—39. 29. Maji.

*10678. BREIDE RANTZOW giver Kansler Christian Fris Underretning om Krigens Gang; Beskydningen af Kalmar Slot er ikke paabegyndt af Mangel paa Krudt. — *In belegerung for Calmerhus*, then 31. Maji. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 205—206. 31. Maji.

*10679. K. KARL IX. tillader Almuen i Norra og Södra Möre at forblive i Braalen, som den ikke tør forlade paa Grund af Frygt for de Danskes Augreb. — *Hogsby*, d. 31. Maj. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 137. 31. Maji.

*10680. K. KARL IX.'s Svar paa K. Chr. IV.'s Fejdebrev. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Werwing, Konung Sigismunds och Karl IX.'s hist. II. 223—24. Maji.

*10681. BREIDE RANTZOW giver Kansler Christian Fris Underretninger fra Kalmar; Lejren er forskandset og man frygter ikke den svenske Konge, der siges at nærme sig. — *In belegerung for Calmer slott*, then 3. Juniy. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 206—207. 3. Junii.

*10682. BREIDE RANTZOW giver Kansler Christian Fris Underretninger fra Kalmar; den svenske Hær staar syv Mil derfra. — *Vdi belegerung for Calmer slott*, then 4. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 207—208. 4. Junii.

1611.

4. Junii. *10683. K. KARL IX. befaler Johan Månson paa Borgholm at sende de paa Øland samlede Skibe til Åhlem tilligemed nogle Falkoner til Beskyttelse imod Angreb af de danske Gallejer. — *Ålem*, d. 4. Juni. (Svensk.) Brudstykk i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 143.

9. Junii. *10684. BREIDE RANTZOW anbefaler Kansler Christian Fris en vis Johann de Willem til at faa de Penge, der skyldes ham efter hans Afregning. — *Callmer*, d. 9. Junii. Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 208.

10. Junii. *10685. BREIDE RANTZOW beretter Kansler Christian Fris om et mislykket Angreb paa Kong Karls Lejr m. m. — *In belegerung for Calmer husz*, then 10. Junii. Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 208–209.

12. Junii. *10686. K. CHR. IV. bebrejder Raaderne ved Hæren i Halland, at de imod hans Befaling have begyndt Belejringen af Elfsborg og undladt at rykke frem mod Jönköping, hvorved hele den svenske Hær har faaet fri Hænder til at gaa mod Kalmar; de skulle straks rykke ind i Smaaland mod Wexiö for at dele Fjendens Magt. — *Sølvitsborg*, d. 12. Juni. Larsen, Kalmarkrigen S. 116.

12. Junii. *10687. K. KARL IX. meddeler Jesper Matson sin Ankomst til Kalmar d. 12. Juni og befaler ham at føre sin Hær gjennem Halland og Skaane til Kalmar, da K. Chr. IV. har kaldet Sthen Malthesen med hele sin Hær til Undsætning. — *Lägret vid Calmar*, d. 12. Juni. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 170—71, jvfr. 145–46.

13. Junii. *10688. K. KARL IX. tilskriver Dronning Christina om sin Ankomst til Kalmar d. 12. Juni, om sin heldige Kamp med den danske Hær og om K. Christians Afrejse til Avaskär. — 13. Juni. (Svensk.) Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. I. 65—66. Sylvander, Kalmars hist. VIII. 156. Larsen, Kalmarkrigen S. 112.

13. Junii. *10689. K. KARL IX. befaler Tideman Person m. fl. at samle Almuen i Norra og Södra Möre og med den gjøre et Indfald i Bleking. — *Lägret vid Kalmar*, d. 13. Juni. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 171.

14. Junii. *10690. BREIDE RANTZOW beretter Kansler Christian Fris om de alvorlige Forhold ved Kalmar, hvor Kong Karl med en overlegen Hær belejrer de Danske. — *Inn belagerung for Calmerhus*, then 14. Junii. Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 209—10.

15. Junii. *10691. K. KARL IX. befaler Statholderen i Jönköping at sende to Fænniker Knægte til Kalmar, da K. af Danmark kalder hele sin Krigsmagt til Kalmar. — D. 15. Juni. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 170.

16. Junii. *10692. K. KARL IX.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han tilbyder Fred mod Afstaaelsen af Kalmar By. — *Ex castris cis Calmarniam*, d. 16. Juni. (Svensk.) Udt. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 176.

18. Junii. *10693. BREIDE RANTZOW beretter Kansler Christian Fris om den store Mangel paa Ammunition i Lejren; »kommer der ikke Forsyning i en Dag eller tre, have vi slaaet os selv«. — *Im lager for Calmer*, then 18. Juni. Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 210.

18. Junii. *10694. K. KARL IX. befaler Jesper Matson at augribe den danske Hær i Halland og at følge den i Hælene, hvis den drager mod Kalmar. — *Lägret vid Kalmar*, d. 18. Juni. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 172.

18. Junii. *10695. K. KARL IX. bebrejder Statholderne i Stockholm, at de endnu ikke have afsendt Flaaden til Kalmar Sund, hvor der nu kun ligger 5 danske Skibe. — *Lägret vid Kalmar*, d. 18. Juni. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 173.

21. Junii. *10696. Instrux for de til Danmark og Sverig bestemte nederlandske Gesandter, opsat af GENERALSTATERNE, hvorefter de skulle virke for Fredens Gjenoprettelse mellem

1611.

de nævnte Magter og for Fjernelsen af de Hindringer, der lægges Handelen i Vejen. — 21. Junii. (Hollandsk.) Brudstykk. og Udt. i Vreede, Nederland en Zweden S. 81—84.

*10697. Breide Rantzow anbefaler Brevviseren Oluff Pedersen til Kansler Christian Fris; han ønsker at løbe paa Fribytteri i Østersøen. — *Udi leigeret for Callmer*, den 23. Junii. Aarsberetn fra Geheimearch. VI. 211. 23. Junii.

*10698. Bergens Magistrat vedtage paa Slotsherren, Niels Vinds Vilje og gode Behag flere Bestemmelser for Staden. — *Bergen*, 23. Juni. Norske Mag. II. 280—83. 23. Junii.

*10699. K. Karl IX. befaler Almuen i Norra og Södra Möre at stille sig under Befaling af Johan Mönichhofen, hvem Kongen har overdraget at bygge to Skanser ved Ljungby og Vejen fra Madesjö for at hindre Angreb fra den danske Hær. — *Lägret vid Kalmar*, d. 26. Juni. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 193. 26 Junii.

*10700. K. Karl IX. befaler paa ny Jesper Matson at følge efter den danske Hær, som efter Sigende er i Anmarsch mod Kalmar. — D. 28. Junii. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 191. 28. Junii.

*10701. Breide Rantzow beretter Kansler Christian Fris om K. Karls Indtagelse af Christianopel og beder om nye Pengetilsendelser; han indlægger en Oversigt over de maanedlige Udgifter. — *Kalmerhus*, then 29. Junii.. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 211—12. Dateringen fra Slottet beror sikkert paa en Fejlskrivning. 29. Junii.

*10702. K. Karl IX. befaler Jesper Matson, som er rykket op fra Elfsborg d. 24. Juni, at snige sig forbi den danske Hær ved Tranneås og om muligt naa førend den til Kalmar. — *Lägret vid Kalmar*, d. 29. Juni. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 191—92. 29. Junii.

*10703. K. Jakob I. af England anmoder K. Chr. IV. om Lejde for Sir Robert Steward, der agter sig til Kongen af Sverig. — *Westm.*, 30. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 30. Junii.

*10704. K. Karl IX. takker Ölands Almue for dens tapre Forsvar af Øen imod de Danskes Forsøg paa Landgang. — *Kalmar*, d. 31. Juni. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII 194. 31. Junii.

*10705. K. Jakob I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han beklager, at Thomas Watson, en Kjøbmand fra Edinburgh, er blevet fanget og udplyndret af danske Skibe paa Hjemvejen fra Sverig, hvilket strider imod Folkeretten, da man ikke har advaret Kjøbmændene imod Sejladsen. — *Westm.*, 1. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 1. Julii.

*10706. Prins Henry af Wales anbefaler Sir John Selbye til K. Chr. IV. — *Richmond*, 1. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 19 1. Julii.

*10707. K. Karl IX. opfordrer Hert. Georg af Lüneburg til at forlade den danske Hær, som med Undtagelse af Sten Malteson kun har lutter nøvede og uerfarne Befalingsmænd, særlig nævnes Brede Rantzau. — *Lägret för Kalmar*, 1. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 195 og i Larsen, Kalmarkrigen S. 124. 1. Julii.

*10708. Jørgen Lauridsen, Sognepræst t. Sølinge og Hellerup Sogne, udstæder Vidnesbyrd om den Ildsvaade, som er overgaaet Corfedz Hulttfelds Gaard Søllinge Nørregaard d. 6. Maj 1611. — *Søllinge Prestegaard*, d. 3. dag Julii. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IX 285. 3. Julii.

*10709. Videbrev, vedtaget af Bgm. og Raad i Ringkjøbing i Overvær. af Predbjørn Gyldenstjerne, Befalingsmd. p. Bøvling. — 5. Julii. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 18—22. 5. Julii.

1611.

5. Julii. *10710. K. Karl IX.'s Brev til Almuen i Bleking, hvorved det befales den at betale 20,000 Daler i Brandskat og sværge K. af Sverig Troskabsed. — 5. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 196.

6. Julii. *10711. Breide Rantzow beretter Kansler Christian Fris om Forholdene ved Kalmar, hvor de stadig belejres haardt af Kong Karl. — *Im lager for Calmer Husz,* then 6. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 212—13.

7. Julii. *10712. K. Jakob I. af England anmoder Kansler Chr. Friis om frit Lejde for Sir Rob. Stuart paa hans Rejse til Sverig. — *Westm.*, 7. July. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Second Report S. 8.

7. Julii. *10713. K. Karl IX. befaler Måns Stierna at rømme Avaskär og opgive det paatænkte Tog til Bleking, da de Danske have afsendt en større Styrke derhen. — *Lägret vid Kalmar*, d. 7. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 196.

9. Julii. 5354. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 9. Pars spec. 5. Forts. d. 2. Cont. 4. Abth. 3. Abs. S. 1038—45. Klüwer, Beschreib. d. Herzogth. Mecklenburg III, 2. S. 18—40.

9. Julii. *10714. Breide Rantzow beretter Kansler Christian Fris, at 11 svenske Orlogsskibe ere ankomne og nu kunne undsætte Slottet. — *Im lager for Calmer*, then 9. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 213—14.

9. Julii. *10715. K. Karl IX. opfordrer Hert. Johan af Östergötland til hurtigst mulig at sende Forstærkninger fra sit Hertugdømme til Hæren, efterdi den danske Hær fra Elfsborg daglig ventes at ville komme til Kalmar. — 9. Juli. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 198.

9. Julii. *10716. K. Karl IX. befaler Johan Mønichhofen at føre Skytset bort fra Avaskär og dræbe alle »Juthar« der. — 9. Juli. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 197

10. Julii. *10717. W. Trumbull tilskriver Sir J. Digbye, at de Danske have mistet 1800 Mand ved Kalmar og at K. af Danmark har været i stor Fare. — *Bruxelles*, 10. July. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man. commission; the man of the earl of Eglinton etc. S. 523.

13. Julii. *10718. Breide Rantzow underretter Kansler Christian Fris om de ulykkelige Forhold ved Kalmar. — *Im lager far Calmerh.*, then 13. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 214

14. Julii. *10719. K. Karl IX. befaler Statholderne paa Kalmar Slot at give Obersterne Laville, Taube og Rosen nøjagtig Underretning om, fra hvilke Punkter et Udfald fra Slottet paa den danske Lejr lettest lader sig udføre. — *Lägret vid Kalmar*, d. 14. Juli. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 207.

15. Julii. *10720. Breide Rantzow beretter Kansler Christian Fris om Forholdene ved Kalmar; Slottet er undsat af de tolv svenske Orlogsskibe. — *Im lager for Calmerhus,* then 15. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 215.

18. Julii. *10721. Breide Rantzow beretter Kansler Christian Fris, at K. Karl har erobret Kalmar By, dog ikke Volden; paa Søen ere Svenskerne nu ogsaa Herrer. — *Im lager for Calmer,* theu 18. Juli. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 215–16.

18. Julii *10722. K. Karl IX. anmoder Hert. Jørgen af Lüneburg og Brede Rantzau om Tilladelse til at lade begrave de i Kampen d. 17. Juli faldne Svenske. — *Lägret vid Kalmar,* d. 18. Julii. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 229.

18. Julii. *10723. K. Karl IX. tilskriver Dalkarlene om Kampen med de Danske d. 17. Juli og opfordre dem til hurtigst muligt at sende 1000 Knægte. — *Lägret vid Kalmar*, d. 18. Juli. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 229—30.

18. Julii. *10724. Skrivelse fra de nederlandske Gesandter i Sverig, Obdam, Hogerbeets og Bas, til Generalstaterne, hvorefter K. Karl IX. endnu holder den danske Herold, der har

1611.

overbragt Krigserklæringen, tilbage hos sig; de laplandske Stridigheder ere den væsentlige Aarsag til Krigen. — 18. Julii. (Hollandsk.) Brudstykk. i Vreede, Nederland en Zweden S. 115—16, 117.

*10725. De nederlandske Gesandters Skrivelse til Generalstaterne, hvori de berette om adskillige Skipperes Klager til dem over nogle danske Kaptainers Udpresninger, og om deres egne Forhandlinger med den danske Kansler, Rigsraad (Axel) Brahe og Dr. Carisius om Fængslingen af nogle Hollændere paa Rejsen fra Göteborg til Holland. — *Elseneur*, d. 18. Julii. (Hollandsk.) Brudstykk. og Udt. i Vreede, Nederland en Zweden S. 85—86. 18. Julii.

*10726. Breide Rantzow meddeler Kansler Christian Fris, at Monsz Ulfeldt er aakommen med Flaaden m. m. — *Im lager for Calmer hus*, then 21. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 216. 21. Julii.

*10727. K. Karl IX. tilskriver Statholderne i Stockholm om at sende 7 Skibe til Kalmar Sund for i Forening med den store Orlogsflaade under Hans Clason at forjage dea danske Flaade fra Kalmar Sund.. — *Lägret vid Kalmar*, d. 21. Juli. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 242. 21. Julii.

*10728. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om at yde M. Ivarus Stubbæus, 54 Aar gammel, som har maattet forlade sit Fædreland og sin Familie, en aarlig Understøttelse, saa at han atter kan vende tilbage til Danmark. — *Westm.*, 23. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 23. Julii.

*10729. K. Karl IX. underretter Chr. Some om den svenske Hærs paatænkte Tilbagetog til Ryssby og befaler ham daglig at skærmysle med de Danske i Kalmar. — *Fältlägret vid Kalmar*, d. 23. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 252—53. 23. Julii.

*10730. K. Karl IX. tilskriver Johan Månson p. Borgholm, at den svenske Flaade ikke skal sejle længere end til »Jungfrun eller Wåldö«, og befaler ham at vogte Øen for Angreb af de Danske. — *Lägret vid Kalmar*, d. 23. Juli. (Svensk.) Brudstykk i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 253. 23 Julii.

*10731. Breide Rantzow meddeler Kansler Christian Fris, at K. Karl har forladt sin Lejr og at de Danske atter have Herredømmet til Søs m. m. — *Im lager for Calmer hus*, then 24. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 217. 24 Julii.

*10732. K. Karl IX. befaler Tideman Skroe og Stellan Mörner at sætte Ild paa Madesjö Skanse og føre Folket til Ryssby, hvis de ikke kunne forsvare Skansen mod de Danske. — *Lägret vid Ryssby*, d. 24. Juli. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 256. 24. Julii.

*10733. Breide Rantzow beder Kansler Christian Fris om at oversende nogle Blæsebælge og Forhamre m. m. — *Vdi Calmer leigerit*, d. 25. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 217. 25 Julii.

*10734. K. Karl IX. lover Chr. Some p. Kalmar Slot Undsætning med Krudt og kugler og opfordrer ham til fortsat Troskab. — *Lägret vid Ryssby*, d. 25. Juli. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 256—57. 25. Julii.

*10735. K. Karl IX. befaler Admiralen Hans Clason at angribe den danske Flaade ved Kalmar, da Slottet er i stor Fare. — D. 29. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 259. 29. Julii.

*10736. Breide Rantzow meddeler Kansler Christian Fris, at Kong Karl har slaaet Lejr 2 Mil fra Kalmar og har faaet 10 nye Skibe i Søen. — *Vdi legirtt for Calmer hus*, then 31. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 218. 31. Julii.

*10737. K. Karl IX. befaler Niels Bjelke at afsætte Admiralen Hans Clason og indsætte Jacob Gottberg til Admiral; denne skal straks begive sig til Kalmar Sund og angribe den danske Flaade. — D. 31. Juli. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 260. 31. Julii.

1611.

2. Augusti. *10738. BREIDE RANTZOW beder Kansler Christian Fris om at oversende 300 lange Spidse samt en Tønde med Spiger og nogle Skippund Stangjern. — *Vdi Callmer leigeret*, d. 2. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 218—19.

2. Augusti. *10739. K. KARL IX. meddeler Admiralen Jacob Gottberg, at en stor Del af den danske Flaade har forladt Kalmar Sund, og befaler ham derfor at angribe Resten af Flaaden, da Kalmar Slot er i stor Fare. — *Ryssby*, d. 2. Augusti. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 269.

5. Augusti. *10740. RECTOR et PROFESSORES ACADEMIÆ HAFNIENSIS cancellarium universitatis rogant, ut se contra petitionem oppidanorum de vigiliis et excubiis defendat. — *Hafn.*, V. Augusti. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 612—13.

5. Augusti. *10741. K. KARL IX.'s Brev til Almuen paa Öland, hvori han meddeler den, at Kalmar Slot er erobret af de Danske og opfordrer den til Troskab. — *Ryssby*, d. 5. Augusti. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 289—90.

5. Augusti. *10742. K. KARL IX.'s Skrivelse til Statholderen i Stockholm, hvori han beskylder Some for forræderisk at have overgivet Kalmar Slot til de Danske. — 5. Aug. (Svensk.) Brudst. i Crunholm, Sverigs hist. u. Gustaf II. Adolf II. 94 og i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 29.) (her med Datum 6. Aug.).

6. Augusti. *10743. (BREIDE RANTZOW) underretter Kansler Christian Fris om Forholdene, efterat Kalmar Slot har overgivet sig. — *Koibenhaffuen(!)*, then 6. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 219—20. Dateringen fra Kjøbenhavn beror aabenbart paa en Fejlskrift; Brevet kom først hertil d. 11. August.

10. Augusti. *10744. K. KARL IX. befaler Hans Clason, Admiral, hurtigst muligt at føre Flaaden til Öland, da Borgholm Slot staar i Fare for at blive indtaget af de Danske. — *Ryssby*, d. 10. Augusti. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist VIII. 296. Et Brev af samme Indhold og samme Dag til Niels Bjelke smstds. S. 306.

11. Augusti. *10745 (= 5359). For 12. Augusti læs 11. Augusti. Löfgren, Calmar och dess Stift S. 48. Sylvander, Kalmars hist. VIII. 311—12. Larsen, Kalmarkrigen S. 143—44.

11. Augusti. *10746. K. KARL IX.'s Brev til Ryttere, Knægte og Almuen paa Öland, hvori han truer dem med Dødsstraf, fordi de have overgivet Øen til de Danske. — *Ryssby*, d. 11. Augusti. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 300—301.

11. Augusti. *10747. K. KARL IX.'s Fuldmagt for Peder Pederson til at samle de svenske Flaader og forberede et Angreb paa Öland, naar den danske Flaade er bortsejlet. — *Ryssby*, d. 11. Augusti. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 306—307.

12. Augusti. 5359 se *10745.

13. Augusti. *10748. K. CHR. IV.'s Skibs-Artikler. — *Hafniæ*, d. 13. Augusti. Særskilt trykt Kbh. 1664 (1644?). 4 Bl. Nissen, Danmarks Hist. i Udt. 2. Udg. S 76—77. Hammerich, Danmark u. Adelsvælden III. 111—12.

14. Augusti. 5360 se *10750.

15. Augusti. *10749. K. KARL IX. takker Niels Engelsman, fordi han med Skærgaardsflaaden er ankommet til Engesund og vil angribe de Danske, saasnart den store Flaade har forenet sig med ham. — *Ryssby*, d. 15. Augusti. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 309—10.

17. Augusti. *10750 (= 5360). For 14. Augusti læs 17. Augusti. Sv. Overs. i Löfgreen, Calmar och dess Stift S. 48—49. Sylvander, Kalmars hist. VIII. 313—14. Larsen, Kalmarkrigen S. 144—45 (med Datum 17. Augusti).

1611.

*10751. K. Karl IX. svarer de nederlandske Gesandter, som ville mægle Fred mellem ham og K. Chr., at han kan modtage dem den følgende Mandag eller Tirsdag. — *Ryssby*, d. 17. Aug. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 318. 17. Augusti.

*10752. K. Karl IX. tilskriver Hert. Johan, at de hollandske Sendebud have anmeldt deres Komme for at mægle Fred med K. af Danmark, og indbyder ham til at overvære Mødet. — *Ryssby*, d. 17. Augusti. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 320. 17. Augusti.

*10753. K. Jakob I. af England klager til K. Chr. IV. over Beslaglæggelse af engelsk Gods i et svensk Skib. — *Westm.*, 18. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 18 Augusti.

*10754. K. Jakob I. af England tilskriver K. Chr. IV., at Sir James Spens ikke har hvervet Tropper for K. af Sverig, hvorfor han anmoder om Restitution af de Spens tilhørende Varer, der vare tagne af danske Skibe ombord i et svensk Skib. — *Westm.*, 18. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 8. 18. Augusti.

*10755. Johannis Egidii, episcopi Arhusiensis, responsum Johanni Resenio, rectori academiæ Hafniensis, datum, in quo duos studiosos et pastores, D. Jacobum Petri in Tued et D. Christianum Michaelis de Seiling, contra querimonias academiæ defendit. — *Arhusii*, ipso die Lucæ evang. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 613—15. 18. Augusti.

*10756. W. Trumbull tilskriver Sir J. Digbye, at Kalmar Stad er erobret, men at Fæstningen forsvarer sig endnu, at den svenske Flaade, 40 Krigsskibe, er Herre paa Søen og at Svenskerne have erobret Christianopel. — *Brussels*, 20. Aug. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man. commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 529. 20. Augusti.

*10757. Breide Rantzow henviser Kansler Christian Fris til mundtlige Meddelelser af Jensz Jul og beder om, at denne maa overbringe Penge til 2 Maaneder. — *Calmer slohtt*, then 21. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 220. 21. Augusti.

*10758. Sir Rodolphe Winwood tilskriver Sir J. Digbye, at Kalmar Slot er erobret og at Smaaøerne deromkring have underkastet sig K. af Danmark. — *Haghe*, 22. August. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man. commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 529. 22. Augusti.

5364. Löfgreen, Calmar och dess Stift S. 45. 26. Augusti.

*10759. K. Karl IX.'s Brev til Prins Morits og Generalstaterne, hvori han takker dem for deres Fredsmægling og bevidner sin Kjærlighed til Freden. — *Ryssby*, d. 27. Augusti. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 321. 27. Augusti.

*10760. Den svenske Krigsrets Dom, hvorved Høvedsmanden Niels Jönsson dømmes fra Livet, fordi han i Forening med Christiern Somme har været i den danske Lejr og tilsagt K. af Danmark Kalmar Slot. — *Fäldtläghret vedh Rysby*, then 31. Augusti. (Svensk.) Hallenberg, Gustaf II. Adolphs Hist. II. 820—22. 31. Augusti.

*10761. Relation af Lejren for Kalmar, som Hans Bagger, Borger i Ribe, førte med sig d. 8. Sept. — Uden Datum. Nye Danske Mag. II. 28—30. c. Augusto.

*10762. 12 Bønder i Herjedalen sværge Troskabsed til K. Karl IX. og opsige K. af Danmark Huldskab og Troskab. — *Elfferos Kyrckige*, d. 3. Septembris. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 827—28. 3. Septbr.

*10763. K. Karl IX. bebrejder Admiralen Johan Gottburg, at han har kæmpet med den danske Flaade uden at have haft alle sine Skibe samlede. — 8. Septbr. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 153—54. 8. Septbr.

1611.

8. Septbr. *10764. Den SVENSKE KRIGSRETS Dom, hvorved Skibskaptain Anders Cordeel dømmes til Døden, fordi han ved sin Forsømmelse har foranlediget, at Kongens Skibe ere faldne i de Danskes Hænder. — *Läghret vedh Rysby,* d. 8. Septembris. (Svensk.) Hallenberg, Gustaf II. Adolphs hist. II. 822—24.

9. Septbr. *10765. K. KARL IX.'s Instrux for Admiralen Anders Johansen, som med Flaaden ved Elfsborg skal sejle til Amsterdam for at hente Jacob Spens's Folk og siden hærge paa Jyllands eller Norges Kyster. — 9. Septbr. (Svensk.) Brudstykk. i Larsen, Kalmarkrigen S. 158—59.

12. Septbr. *10766. JESPER MATSONS Brev til Gert Rantzau, hvori han foreslaar Udveksling af Fanger. — *Ryssby,* d. 12. Sept. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 333 og i Larsen, Kalmarkrigen S. 246—47.

13. Septbr. *10767. K. KARL IX. tilskriver Almuen i Helsingland, at den ikke behøver at frygte for Angreb fra Norge, hvor der intet Krigsfolk er; han haaner »Juthebonden«, én Polak er saa god i Krig som 6 »Juther«, Bønderne maa derfor ikke drikke af »Juthe-flasken«. — 13. Sept. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 161—62.

16. Septbr. *10768. K. CHR. IV.'s Svar til Befalingsmændene i Kalmar i Anledning af deres Skrivelse om K. Karls Angreb paa Kalmar d. 14. Septbr. — 16. Sept. Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 333.

16. Septbr. *10769. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at han har sendt et Bud til Danmark for at udvælge nogle gode Falke. — *Westm.,* 16. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9.

17. Septbr. *10770. BREIDE RANTZOW tilskriver Kansler Christian Fris ang. Proviantforsendelserne. — *Calmer,* then 17. Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 220—21.

18. Septbr. *10771. Den SVENSKE KRIGSRETS Dom, hvorved Admiral Niels Engelsman dømmes til Døden, fordi han ikke har efterkommet Kongens Befaling og er kommet Admiralen Jacob Gottburgh til Hjælp, da denne kæmpede med den danske Flaade. — *Läghret ved Rysby,* d. 18. Septembris. (Svensk.) Hallenberg, Gustav II. Adolphs hist. II. 824—26.

23. Septbr. 5370. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1810 IV. 218—221 (med Datum: 22. Sept.)

30. Septbr. *10772. BREIDE RANTZOW underretter Kansler Christian Fris om K. Karls Angreb paa Øland, hvor Borckholm ikke kan ventes at holde sig længe. — Then 30. Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 221—22.

6. Octobr. 5373 se *10611.

6. Octobr. *10773. GUSTAF ADOLF tilskriver K. Karl IX., at han samme Dag har erobret Borckholm paa Öland fra de Danske. — *Borckholm,* d. 6. Oktober. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 336—37.

8. Octobr. *10774. GUSTAF ADOLFS Overenskomst med den danske Besætning paa Borgholm ang. Slottets Overgivelse. — *Lägret för Borgholm,* d. 8. Oktober. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 338.

8. Octobr. *10775. K. KARL IX. takker Gustaf Adolf for Meddelelsen om Borgholms Erobring og befaler, at de af Besætningen, som ikke ville give sig i svensk Tjeneste, skulle drage til de danske Kjøbstæder, men ikke til Kalmar. — *Ålem,* d. 8. Oktober. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 341—42.

12. Octobr. *10776. GERTT RANTZOW beretter til K. Chr. IV., hvad der er hændet ham paa hans Tog til Øland. — *Vrrup,* d. 12. October. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 222—23.

13. Octobr. *10777. GERTT RANTZOW beretter Kansler Christian Fris om sit Tog til Øland og om Forholdene her. — *Wrup,* thend 13. Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 223—24.

1611.

*10778. Breide Rantzow beretter K. Chr. IV., at Borckholm har overgivet sig d. 10. Octbr., samt oplyser ham om Forholdene ved Kalmar og i Bleking. — *Christianopel*, then 16. Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 224 15. 16. Octobr.

*10779. K. Chr. IV. slutter Kontrakt med Baltzer Berner, Blytækker i Kjøbenhavn, om Tækningen af det nye Hus paa Ibstrup. — D. 19. October. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S 139. 19. Octobr.

*10780. K. Chr. IV.'s Afregning med Vilhelm Korffer angaaende det Kalksniderarbejde, som han har udført paa Frederiksborg Slot. — D. 19. Octobris. Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 234. 19. Octobr.

*10781. Jarlen af Rutland anbefaler Lord Robert Willughby til K. Chr. IV. til Overtagelsen af den militære Stilling, som Kongen havde tiltænkt Frederic Norman, som nu er i Jarlens Tjeneste. — *Belvoire*, 20. Oct. (Latin.) Udt. i Macray, Second Report S 42. 20. Octobr.

*10782. W. Trumball tilskriver Sir J. Digbye, at Handelen paa Østersøen er nærved at blive ødelagt paa Grund af den store Told, K. af Danmark har lagt paa alle Skibe, som sejle gjennem Sundet. — *Brussels*, 20. Oct. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man. commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 541. 20. Octobr

*10783. Litteræ Chr. IV. regis Daniæ comiti a Salisbury datæ, in quibus gratias pro receptione Jonæ Carisii agit eique postulata quædam, quæ regi Angliæ proposuerit, commendat. — *Hafniæ*, 24. Octobris. Facsimiles of national manuscripts IV. 29. 24. Octobr.

*10784. Lord Robert Willughby lykønsker K. Chr. IV. til hans Sejr ved Kalmar. — 25. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 42. 25. Octobr.

*10785. John Poley tilskriver K. Chr. IV., at Lord Willoughby er den dygtigste Krigsmand, som kan sendes fra England, samt fraraader at blande skotske Lejetropper sammen med engelske. — *Lond.*, 25. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Second Report S. 42—43. 25. Octobr.

*10786. Niels Clausøn S(enning), Biskop i Oslo, svarer Universitetet, at han paa Grund af Udgifterne i Anledning af Krigen endnu ikke har kunnet indfri sit Løfte om Oprettelsen af en »Almisse« til fattige Studenter. — *Opslow*, d. 3. Novembr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst og Breve S. 615—16. 3. Novbr.

*10787. Enkedronning Christine af Sverigs aabne Brev, hvori udtales Frygt for, at K. af Danmark skal søge at fremkalde Oprør i Sverig. — D. 4. Nov. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. u. Gustaf II. Adolf III. 5. 4. Novbr.

*10788. M. J. Stephanius Christiano Barnechovio juvenem, Silesii natum, commendat. — *Soræ*, 11. Novembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 616—17. 11. Novbr.

*10789. Thingsvidne ang. to Bønder paa Öland, som drog til Kalmar og hyldede K. Chr. IV. paa Ølændingernes Vegne. — *Hammarby*, then 12. Novembris. (Svensk.) Ahlquist, Ölands hist. och beskrifn. I. 155. Jvfr. Sylvander, Kalmars hist. VIII. 294—95. 12. Novbr.

*10790. Gustaf Adolf, Sverigs Arvefyrste, anmoder James Spens om at hverve 3000 Mand Infanteri at møde i Elfsborg d. 1. April, og opfordrer ham til at forene sig med Johannes Mænichovius, som til samme Tid vil hverve 1000 Mand til Krigen imod K. af Danmark. — *Ex arce Nycopensi*, die 16. Novembris. (Latin.) Eng. Overs. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 175—77. 16. Novbr.

*10791. K. Chr. IV.'s aabne Brev til det tydske Riges Stænder, hvori han tilbageviser de udspredte Rygter om, at de af ham lejede tydske Tropper ikke have faaet 24. Novbr.

1611.

Sold udbetalt, og opfordrer Alle, som have noget at klage over i saa Henseende, til at møde og bevise deres Krav. — *Copenhagen*, d. 24. Novemb. (Tydsk.) Schade, Sleidanus verus et uaque ad tempora nostra continuatus III. Sp. 1643.

Novbr. *10792. Klageskrifter til K. Gustaf II. Adolf og Stænderne paa Nyköpings Rigsdag i Anledning af Krigen med Danmark. (Svensk.) (Hallenberg,) Handl. t. Gustaf II. Adolfs Hist. I. 23—31.

19. Decbr. *10793. Forhør over Andreas Ramsø og Robert Douglas, skotske Kapitainer, tilfangetagne af de Danske paa Rejsen fra Sverig til Lübeck, i Overværelse af Georg Lung, Joachim Bulow og Tobias Lauterbraos. — *Friderichsburgi*, 19. die Decembris. (Latin.) Eng. Overs. i Michell, hist of the scottish exped. to Norway 1612 S. 152—57 (Den latinske Text S. 147—52).

22. Decbr. *10794. K. CHR. IV.'s og Hert. JOHAN ADOLF af Gottorps Svar paa de af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Flensborg d. 15. Septbr. 1610 (jvfr. Nr. *10606) overgivne Besværinger. Deri erklæres, at Stænderne og Stæderne ere uberettigede til alle private og hemmelige Kontributioner uden de regerende Fyrsters Samtykke. — 22. Decb. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. II. 325 og III. 60—61.

22. Decbr. *10795. KONGENS og HERTUGEN af Gottorps Memorial som Svar paa den af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Flensborg i Septbr. 1610 skete Erklæring (jvfr. Nr. *10604). Deri fastholdes Ønsket om den almindelige Landrets Afsigelse af Domme i alle kriminelle Sager samt om den begjærede Kontribution. — 22. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. II. 324 og III. 63—64.

27. Decbr. *10796. KONVENTET i Klostret Heiligenrode tilstaar paa Forbøn af Hertuginde Elisabeth af Braunschweig, født af den kongelige Stamme i Danmark, at have erholdt 100 Rdlr. til Laans af Klostret Barsinghausen. — *Heiligenrode*, d. 27. Decbris. (Tydsk.) Zeitschrift d. histor. Vereins f. Niedersachsen, Jahrg. 1858 S. 129—30.

*10797. Litteræ OLIGERI ROSENCHANTZII Johanni Pauli Resenio datæ, in quibus de exequiis affini sui Brahæi (Ottonis) atque de libris Resenii nuper editis (de uno dei et hominum mediatore) scribit. — Sine anno. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 737—40.

1612.

1612.

5. Januar. *10798. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om at tillade Hillebrand Prussen, Kjøbmand i London, at udføre 300 Mastetræer til den engelske Flaade. — *Westm.*, 5. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9.

6. Januar. *10799. K. GUSTAF II. ADOLF fritager Indbyggerne paa Öland for Udskrivning, saa længe Fejden mellem Sverig og Danmark vedvarer. — *Nyköping*, d. 6. Januarii. (Svensk.) Brudst. i Ahlquist, Ölands hist. och beskrifn. I. 156.

ante 13. Januar. *10800. Beretning fra Lübeck om politiske Nyheder, særlig fra Danmark og Holland, i Tiden fra 6. Decbr. 1611 til 13. Jan. 1612. — Uden Datum. (Svensk.) (Hallenberg), Handl. t. Gustaf II. Adolfs Hist. I. 32—34.

16. Januar. *10801. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at baade han og Jarlen af Salisbury have besvaret Kongens og Chr. Friis's Breve, og sender nu Robert Anstruther med yderligere Svar. — *Westm.*, 16. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9.

18. Januar. *10802. K. CHR. IV. befaler Anders Bille i al Hemmelighed at udruste Bønderne i sit Len og med dem understøtte Breide Ranzau, som skal foretage et Angreb paa Sverig. — *Kjøbenhavn*, d. 18. Januar. Meidell, Træfn. v. Vidas S. 30.

1612.

*10803. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Enkedronningen af Sverig og Raadet, at han har opgivet Angrebet paa Kalmar men derimod paatænker et Indfald i Bleking, hvorom han udbeder sig deres Raad. — *Westerwik*, d. 20. Januari. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 358. 20. Januar.

*10804. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Jesper Matsson i Anledning af de Danskes Indfald i Sunnerbo at spærre alle Passer til Jönköping med Braater. — *Döderhult*, d. 23. Januari. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 360. 23. Januar.

*10805. K. GUSTAF II. ADOLFS Søpas for Kronens Smaaskibe at plyndre og ødelægge dansk Ejendom, hvor det paatræffes. — *Döderhult*, d. 23. Januari. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 364. 23. Januar.

*10806. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Rigsraadet i Stockholm, at han vil rykke ind i Bleking for at tvinge de Danske til at opgive deres Tog mod Jönköping. — *Ryssby*, d. 24. Januari. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 361. 24. Januar.

*10807. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Peder Michaelson Hammersköld m. fl. at møde den følgende Dag med Klæde, Penge og Vaaben, da Kongen agter at gjøre Indfald i Bleking. — *Ryssby skans*, d. 25. Januari. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 362. 25. Januar.

*10808. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Statholderne paa Jönköping, at han har opgivet det paatænkte Angreb paa Kalmar Slot paa Grund af dets stærke Befæstning. — *Ryssby skans*, d. 27. Juni (ↄ: Januar). (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 357—58. 27. Januar.

*10809. Det SVENSKE RIGSRAAD fraraader K. Gustaf Adolf et Angreb paa Bleking og foreslaar et Indfald i Danmark fra Vestergötland for at hindre de Danske i Angreb paa Öland og for at afskjære dem fra Halmstad. — *Stockholm*, d. 27. Januari. (Svensk.) Udt. i Sylvander, kalmars hist. VIII. 358. 27. Januar.

*10810. K. GUSTAF II. ADOLF underretter Hert. Johan m. fl. om sit Plyndringstog i Skaane og om Tabet i Kampen ved Vidsø. — *Markaryd*, d. 13. Februar. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 185. 13. Febr.

*10811. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Bønderne i Baahus Len, hvorved det befales dem at begive sig til Bahus Slot. — *Baahus*, d. 14. Febr. Larsen, Kalmarkrigen S. 187. 14. Febr.

*10812. Relation om Krigsbegivenhederne, især Træfningen ved Øesbye Kirkegaard. — *Kiøbenhavn*, 17. Feb. Nye Danske Mag. II. 36—37. Meidell, Træfningen ved Vidsø S. 11—12. 17. Febr.

*10813. W. TRUMBALL meddeler Sir J. Digbye, at der er sluttet en 3 Maaneders Stilstand mellem Danmark og Sverig, og omtaler et Rygte, som dog atter er benægtet, at K. af Danmark er blevet dræbt ved en Kanonsprængning. — *Brussels*, 17. Feb. Brudstykk. i Hist. man. Commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 563. 17. Febr.

*10814. Kong GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til sin Moder, Enkedronning Christina, hvori han omtaler, at man ikke har hørt noget til Fjenden siden det Held, Hert. Johan havde; Jesper Matsson har begivet sig til Nylödelse for at jage de Danske bort derfra. — *Herntorp*, d. 29. Mar. [ↄ: Febr.?]. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 634—35, jvfr. S. 647. 29. Febr.?

5394. Meidell, Træfningen ved Vidsø S. 12—13. Febr.

5395. Brudst. i Paludan-Müller, Om Christ. Barnekovs Død S. 9—10. Febr.

*10815. HENR. LANGES Relation om Krigsbegivenhederne fra Decbr. 1611 til Febr. 1612. — Uden Datum. Nye Danske Mag. II. 34—36. Februario.

*10816. K. GUSTAF II. ADOLFS Brev til Jakob Jakobsson, hvori han omtaler Nederlaget ved Vidsö og K. Chr. IV.'s Nederlag ved Varberg. — 1. Marts. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 185. 1. Martii.

1612.

2. Martii. *10817. K. GUSTAF II. ADOLFS aabne Brev til Almuen i Norra- og Södra Möre Herreder og paa Öland, hvori han modsiger Rygterne om hans Tab ved Vidsö og vidtløftig dvæler ved K. Chr. IV.'s Nederlag ved Gulborg og Varberg. — 2. Marts. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 185.

5. Martii. *10818. Prins MORITS af Oranien og de DEPUTEREDE for Provinsen Utrecht forbyde i Henhold til en Beslutning af Generalstaterne, at der hverves Tropper eller udføres Krigsfornødenheder fra Utrecht til nogen af de krigførende Parter, K. af Danmark og Sverig. — D. 5. Maart. (Hollandsk.) Vreede, Nederland en Zweden S. 184—85.

7. Martii. *10819. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om at tillade John Corneliseu at fiske Aal nærved Kjøbenhavn, hvor der er Overflod af dem, til Brug for den kongelige Husholdning og Indbyggerne i London. — *Westm.*, 7. Mar. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S 9.

8. Martii. *10820. K. CHR. IV. befaler Biskoppen i Ribe at ordinere den Mand, som er kaldet til at være Præst i Malt Sogn, hvis han dertil findes skikket, og forholde Sognemændene i Annexet, som ikke have deltaget i Kaldelsen, at de annamme ham for deres Sognepræst. — 8. Marts. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 23.

12. Martii. 5396. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. I. 361—63.

15. Martii. *10821. K. CHR. IV. tilskriver Axel Brahe, at han har udnævnt denne til i Forening med Anders Bille at føre Kommandoen i Skaane under Kongens Fraværelse. — 15. Marts. Meldell, Bille Ættens Hist. II 124—25.

15. Martii. *10822. K. CHR. IV. befaler Oluf Rosensparre at ligge i Slotsloven paa Kronborg indtil videre. — *Haff.*, 15. Marts. Friis, Efterr. om Adelsfam Rosensparre S 47.

15. Martii. *10823. W. TRUMBALL meddeler Sir John Dighye, at K. af Danmark og Sverig hverve Tropper, og at K. af England begunstiger Danmark hermed, medens Nederlandene favorisere Sverig, saa meget de tør. — *Bruxelles*, 15. March. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man. commission. The man. of the earl of Eglinton S. 566.

20. Martii. *10824. K. CHR. IV.'s Instrux for Admiral Jørgen Daa, som med en Del af Flaaden skal lægge sig for Elfsborg og hindre de svenske Skibe i at løbe ud. — 20. Marts. Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 197—98.

30. Martii. *10825. ANDERS OLUFFSSEN, kgl. Renteskriver, kvitterer Aarhus By for 305½ Dlr. 31 Skill. som Borgelejepenge for 21 Baadsmænd. — *Kiøbenhaffn*, d. 30. Martii. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 28.

Martio. *10826. Beretning fra Lübeck om politiske Nyheder, særlig fra Danmark. — Uden Datum. (Svensk.) (Hallenberg), Handl. t. Gustaf II. Adolfs Hist. I. 34—35.

5. Aprilis. 5400. Sylvander, Kalmars hist. VIII. 370—71.

6. Aprilis. *10827. K. CHR. IV.'s Instrux for Admiralen Jakob Bek, som med en Del af Flaaden skal begive sig til Kalmar Slot og hindre fjendtlige Angreb fra Søen. — (6. April.) Udt. og Brudstykk. i Larsen, Kalmarkrigen S. 198—99.

7. Aprilis. *10828. Sir RALPHE WINWOODS Skrivelse til K. Jakob I. af England, hvori han meddeler, at Prins Morits af Oranien til ham har udtalt sig for et almindeligt protestantisk Forbund, bestaaende af Danmark, Sverig, de tyske Fyrster, de schweiziske protestantiske Kantoner og Nederlandene under Englands Ledelse. — *the Haghe*, the 7 of April, stilo vet., uden Aar. (Engelsk.) Motley, The life and death of Barneveld II. 454—58.

8. Aprilis. *10829. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Jacob Jacobsen at gjøre et Angreb fra Ryssby ind i Bleking og derfra rykke frem mod Aahus og opbrænde denne Stad. — *Stockholm*, d. 8. April. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 372.

1612.

*10830. Henry Peyton meddeler K. Chr. IV., at han har sendt 250 af ham hvervede Folk til Danmark, men at han selv ikke kan overtage Anførselen, da Generalstaterne, i hvis Tjeneste han har staaet i 10 Aar, har nægtet ham Tilladelse dertil. — *Lond.*, 8. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 43. 8. Aprilis.

*10831. K. Chr. IV.'s Artikels-Brev for Krigsfolket til Fods. — *Copenhagen*, d. 10. Aprilis. (Tydsk.) Særsk. trykt i Kbh. 1612. 12 Bl. 10. Aprilis

*10832. K. Chr. IV.'s Krigs-Artikler for Rytteriet, eller saakaldet »Reutter-Recht«, ligesom ogsaa for Ridderskabet. — *Schloss zu Copenhagen*, d. 10. Aprilis. (Tydsk.) Særsk. trykt i Kbh. 1612. 16 Bl. 10. Aprilis.

*10833. K. Gustaf II. Adolf befaler Jacob Jacobson at sende Spejdere ind i Kalmar og til Danmark. — D. 13. April. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 374. 13. Aprilis.

*10834. K. Gustaf II. Adolf opfordrer Hansestæderne til at slutte Forbund med Sverig og lover dem i saa Tilfælde at skaffe dem deres gamle Stapelret i Bergen, Fritagelse for Øresundstolden og Handelsprivilegier i Danmark. — *Stockh.*, 20. April. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. I. 357—58. 20. Aprilis.

*10835. K. Chr. IV. forbyder Steen Bille og Jens Bjelke at foretage noget Indfald i Jemteland i Løbet af Sommeren. — 23. April. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 306—307. 23. Aprilis

*10836. Conradi Rittershusii ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, nobilem adolescentem Cimbrum sibi litteras M. Dasenii rectoris attulisse. — *Altorfii*, d. 25. April. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 251—52. 25. Aprilis.

*10837. K. Gustaf II. Adolf befaler Jacob Jacobson m. fl. at straffe Indbyggerne i Madesjö Sogn, Konga Herred, som have svoret K. af Danmark Troskab. — *Gripsholm*, d. 26. April. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 378—79. 26. Aprilis.

*10838. Steen Bille tilskriver Kansler Chr. Friis om de af ham trufne Forholdsregler til at afværge fjendtlige Angreb paa den norske Grænse og anmoder om, at der maa blive ham sendt nogle dygtige Befalingsmænd. — *Trondhjem*, d. 27. April. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 307—309 27. Aprilis.

*10839. Hålger Rosenkrantz befaler Almuen i Kalmar Len at møde ved Rysby Skanse d. 7. Maji, hvis de ikke ville besøges »med Mord og Brand«. — *Ryssby*, d. 5. Maji. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 433. 5. Maji.

*10840. K. Jakob I. af Englands Trøstebrev til K. Chr. IV. i Anledning af Dronningens Død. — *Westm.*, 5. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9. 5. Maji.

*10841. Prins Henry af Wales anbefaler Robert Barlous(!), Lord Willoughy, Oberst for de engelske Hjælpetropper i dansk Tjeneste, til K. Chr. IV. — *St. James's*, 14. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 20. 14. Maji.

*10842. K. Chr. IV.'s Instrux for Rigsadmiralen Mogen Ulfeld, som med Hovedflaaden skal hindre Tilførsel over Østersøen til Sverig samt angribe den svenske Flaade. — 16. Maj. Brudstykk. i Larsen, Kalmarkrigen S. 199. 16. Maji.

*10843. Peder Michaelson, Stath. p. Borgholm Slot, underretter K. Gustaf Adolf om, at der til Kalmar er afsendt 3900 Mand Fodfolk og 1080 Ryttere fra Danmark, og at der ventedes endnu 7 Kompagnier fra Christianopel. — *Borgholm*, d. 16. Maj. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 380. 16 Maji.

*10844. K. Jakob I. anbefaler K. Chr. IV. Lord Willoughby, som i Henhold til Aftale med Jonas Carisius har sendt de af ham samlede Tropper over til Danmark og nu selv følger efter for at overtage Befalingen over dem. — *Westm.*, 20. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9. 20 Maji.

1612.

ante 8 Junii. *10845. Ny Tidende, sendt til Ribe af Kancelliet, om Elsborgs Indtagelse og Krigen i Sverig. — Uden Datum. Nye Danske Mag II. 45.

8. Junii. *10846. Sir ROBERT ANSTRUTHER tilskriver K. Jakob I. af England, at nogle skotske Fribyttere have plyndret paa Norges Kyster, og klager over, at en skotsk Officer ved Navn Pryngle, som var blevet fanget i Krigen men atter frigivet paa Anstruthers Forbøn, nu paa ny er fanget paa et Skib til Sverig, uagtet han havde lovet ikke mere at tjene imod Danmark. — *Coppenhagen*, the 8. of Juin. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 133—35.

11. Junii. *10847. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han bevidner, at Henry Levinston hører til en meget fornem Slægt og saaledes kan overtage den Stilling som Oberst og Fører af 2000 Mand, som Kongen har tiltænkt ham. — *Westm.*, 11. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9.

14. Junii. *10848. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Enkedronningen af Sverig, at han paa Grund af de Danskes Overmagt maa trække sig tilbage til Mareholm, skjønt han derved giver sit Land til Pris for Fjendens Plyndringer. — *Koltorp*, d. 14. Juni. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 404—405.

16. Junii. *10849. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Jacob Jacobson og Jesper Anderson at forhindre Oplæsningen af de Breve, hvori K. af Danmark opfordrer Indbyggerne i de svenske Herreder ved Kalmar til at udrede Skat og aflægge Troskabsed. — *Högnetorp*, d. 16. Juni. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 404.

17. Junii. *10850. MOGENS WLFFELDT meddeler Kansler Christiann Friis t. Borreby og Breide Rantzou, at han d. 21. Maj kom med Flaaden for Kalmar, beretter om Erobringen af Öland og Borgholm og om den store Sygdom mellem Kapitainerne paa Flaaden, særlig Englænderne, sender nogle opsnappede lybske Breve samt en Bekjendelse af en svensk Fange. — *Kong. Maj:ts Orloffskib Argo under Borkholm*, d. 17. Junii. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 832—37.

17. Junii. *10851. K. GUSTAF II. ADOLF af Sverig meddeler sin Moder, Enkedronning Christina, at Fjenden er trængt frem til Lidköping, men han haaber paa at kunne gjøre Modstand, naar Hertug Johan imorgen støder til ham. — *Høegtorp*, d. 17. Junii. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 587.

25. Junii. *10852. CHRISTIAN FRIIS og BREIDE RANTZOW meddele K. Chr. IV. hvilke Forholdsregler de have taget mod Mønninghoffuen, at Öland og Borgholm er erobret m. m. — *Haf.*, 25. Junii. Danske Mag. 4. R. V. 75—76.

25. Junii. *10853. Den venetianske Gesandt i London ANTONIS FOSCARINI's Skrivelse til sin Regering, hvori omtales K. Jakob I.'s Fredsmægling mellem Sverig og Danmark. — 5. Luglio. (Italiensk.) Brudst. i Ranke, Englische Geschichte I. 565.

27. Junii. 5417. Sylvander, Kalmars hist VIII. 406

30. Junii. *10854. K. CHR. IV. tilskriver Olaf Rosensparre samt Bgm. og Raad i Helsingør og Helsingborg, at Svenskerne samle Tropper i Danzig, Embden og andre Steder, og at man frygter et Angreb paa Indløbet til Øresund. — 30. Juni. Udt. i Larsen, Kalmarkrigen S. 194, Anm. 2.

30. Junii. *10855. K. JAKOB I af England lykønsker K. Chr. IV. til hans Held i Krigen, haaber, at Anstruther har haft Audiens og at Kongen er villig til at slutte Fred, samt takker for det James Spence givne Lejde til K. af Sverig. — *Westm.*, 30. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9.

1612.

*10856. Beretning af PEDER MICHILLSONN t. K. Gustaf II. Adolf om Borgholms Erobring af de Danske. — *Nyköpingh*, d. . . . Juni. (Svensk.) Sv. Hist. Tidsskr. 1889 S 369—72. Junii.

*10857. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Jacob Jacobson og Jesper Anderson om de Forholdsregler, de skulle træffe for at hindre de Danskes Fremtrængen fra Kalmar. — *Jönköping*, d. 5. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 409—10. 5. Julii.

*10858. K. GUSTAF II. ADOLF meddeler sin Moder Enkedronning Christina, at han frygter for, at Fjenden skal drage imod Östergötland; paa Opfordring af den engelske Gesandt Jacob Spens har han bestemt sig til at anmode K. af Danmark om Stilstand. — *Jönneckópingh*, d. 9. Julii. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 588—90. 9. Julii.

*10859. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Knut Hand at besætte Passet ved Säby Bro og at underrette Kongen om, ad hvilken Vej den danske Hær trænger frem i Östergötland. — *Jönköping*, d. 9. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 412. 9. Julii.

*10860. K. JAKOB I. af England anbefaler K. Chr. IV. Markisen af Rouillac, der er Neveu af Hert. af Espernon. — *Westm.*, 15. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9. 15. Julii.

*10861. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Hert. Johan, at de Danske ligge stille i Wimmerby og faa Proviant fra den danske Flaade over Vestervik. — *Hvetlanda*, d. 15. Juli. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. VIII. 420. 15. Julii.

*10862. K. GUSTAF II. ADOLF tilgiver Almuen i Norra- og Södher-Möre, som har gaaet de Danske til Haande og ydet dem Hjælp ved Kalmars Befæstning, og opfordrer den til at vise sig tro og lydig. — *Högsby*, then 20. Julii. (Svensk.) Löfgreen, Calmar och dess Stift S. 59—60. 20. Julii.

*10863. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Sven Håkansson, Høvedsmd. i Sönder Möre, at lægge sig med Almuen i Baghold i Skovene mod Fjenden (de Danske). — 22. Juli. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. u. Gustaf II. Adolf I. 483. 23. Julii.

*10864. K. GUSTAF II. ADOLFS Brev til Gert Rantzau om Udveksling af Fanger, i hvilket han klager over den danske Hærs grumme Optræden imod Bønderne. — *Högsby*, d. 23. Juli. (Svensk.) Brudst. i Sylvander, Kalmars hist. VIII. 423. 23. Julii.

5425. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1810 IV 221—23. Skeel, Optegn. om Fam. Skeel S. 374—75. 30. Julii.

*10865. En SVENSK AGENT tilskriver Johan Skytte, at Johan v. Munickhoeuen d. 14. Juli er sejlet fra Nederlandene med 1200 Mand og er landet ved Trondhjem for derfra at marchere gjennem Norge til Sverig. — *Amsterdam*, 30. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. i Norsk hist. Tidskr. IV. 109—10. 30. Julii.

*10866. K. JAKOB I. af Englands Brev til Raadet i Skotland, hvori han bebrejder det, at det ikke har forhindret, at der imod Kongens Forbud lejes Tropper i Skotland til K. af Sverigs Tjeneste imod Danmark. — *Kirbie*, the last of July. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 166—67. 31. Julii.

*10867. GENERALSTATERNES Forbud mod, at der i Nederlandene foretages Hvervinger af Officerer og Soldater til K. af Danmark og Sverig samt Storfyrsten af Moscau. — 1. Aug. (Hollandsk.) Vreede, Nederland en Zweden S. 185—86. 1. Augusti.

1612.

2. Augusti *10868. K. GUSTAF II. ADOLF bebrejder Rigsadmiralen Jöran Gyldenstjerna, at han har forsømt Tiden til at angribe de Danske, og befaler ham at sætte Kurs mod Lübeck og forjage den derliggende danske Eskadre. — 2. August. (Svensk.) Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 471—72 og i Larsen, Kalmarkrigen S. 232.

4. Augusti. *10869. Det SKOTSKE RAADS aabne Brev, hvorved det forbyder Hverving af Lejetropper i Skotland til K. af Sverigs Tjeneste imod K. af Danmark. — *Edinburgh*, quarto Augusti. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 160—64.

4. Augusti. *10870. Det SKOTSKE RAADS aabne Brev, hvorved det befales alle Embedsmænd at standse de Skibe, som Kapitainerne Hay, Ker og Sinclar have udrustet til at føre deres Soldater i K. af Sverigs Tjeneste imod Danmark. — *Edinburgh*, quarto Augusti. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 164—66.

4. Augusti. *10871. Det SKOTSKE RAADS Stævning til Oberst Ramsay til at møde for det og svare paa Anklage for at have hvervet Tropper for K. af Sverig mod Danmark uden K. Jakobs Tilladelse. — *Edinburgh*, 4. Augusti. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 166.

5. Augusti. *10872. K. JAKOB I. af England gjentager sin Anmodning til K. Chr. IV. om Tilladelse for Hildebrand Prussen til at udføre Mastetræer. — *Westm.*, 5. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9.

5. Augusti. *10873. Det SKOTSKE RAADS aabne Brev, hvorved det befales Ejerne af de Skibe, som ere fragtede til at føre Tropper til Sverig, at bringe Skibene ind i Leiths Havn. — *Edinburgh*, quinto Augusti. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 167—68.

6. Augusti. 5428. For HERMAN LANGE læs HENRIK LANGE. (Ligesaa i Nr. 5429).

9. Augusti. *10874. K. JAKOB I. af England befaler Sir R. Anstruther at meddele K. af Danmark, at Hverving af Tropper i Skotland til Sverig blev forbudt, saa snart det blev opdaget. — *Bever Castle*, 9. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9. Eng. Overs. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 135—36.

10. Augusti. *10875. Sir ROBERT ANSTRUTHER meddeler K. Jakob I. af England, at K. af Danmark har klaget over, at der i Skotland samles Lejetropper under Menigowes og Ramsays Anførsel, som skulle gjøre Indfald i Norge. — *Halmestade*, the 10. of Agust. (Engelsk.) Michell, hist of the scottish exped. to Norway 1612 S. 136—38.

12. Augusti. *10876. Kjendelse af BGM. og RAAD (i Slesvig), hvorved Caspar Koch og Hartman Quenstedt for Drab af Carsten Musz dømmes til at straffes paa Livet, undtagen forsaavidt de efter Stadsretten kunne affinde sig med Hertugen og hans Raad og opnaa Udsoning med Anklagerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 337—38.

12. Augusti. *10877. W. TRUMBALL tilskriver Sir John Digbye, at K. af Danmark skal have lidt et Nederlag i Nærheden af Stockholm og mistet 8 à 9000 Mand. — *Bruxelles*, 12. Aug. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man. Commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 598.

15. Augusti. *10878. Det SKOTSKE RAADS aabne Brev, hvorved det befales, at alle de af Oberst Ramsay lejede Kompagnier til Krigen mellem Danmark og Sverig skulle opløses. — *Edinburgh*, decimo quinto Augusti. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 169—70.

1612.

*10879. Det SKOTSKE RAADS aabne Brev, hvorved de Tropper, som Oberst Ramsay efter Kongens Villie har opløst, skulle landsættes dels i Leyth dels paa den anden Side af Forth. — *Edinburgh*, decimo quinto Augusti. (Latin.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 170—71. 15. Augusti.

*10880. K. GUSTAF II. ADOLFS Brev til Rigsadmiralen Jöran Gyldenstjerna, i hvilket han klager over det ringe Udbytte af hans Togt til Lübeck og befaler ham atter at gaa til Søs og at opsøge den danske Flaade, hvis den imod Forventning skulde vise sig i Østersøen saa sent paa Aaret. — 16. August. (Svensk.) Brudstykk. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 473—74 og i Larsen, Kalmarkrigen S. 232. 16. Augusti.

*10881. En SVENSK AGENT meddeler Johan Skytte, at de Skibe, som have ført Hr. Johan v. Muninckhoenen til Norge, nu ere komne tilhage, og at Oberst Harquett vil rejse til Edinburg, for at bringe de Folk, som Spens har hvervet, til Sverig. — *Amsterdam*, 24. Augusti. (Tydsk.) Brudstykk. i Norsk hist. Tidskr IV. 110. 24. Augusti.

*10882. Sir ROBERT ANSTRUTHER takker Sir Thomas Lache for Underretning om Mr. Ramsays Foretagende og haaber, at K. af Danmark vil blive tilfreds med Oplysningen herom. — *Coppenhagen*, the 26. of Agust. (Engelsk.) Brudst. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 138. 26. Augusti.

*10883. Det SVENSKE RIGSRAADS Brev til K. Gustaf II. Adolf, hvori det melder, at en Flaade paa 30 danske Skibe er ankommet til Skjærene ved Stockholm. — *Stockholm*, 1. Septbr. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 234. 1. Septbr.

*10884. W. TRUMBALL meddeler Sir J. Dighye et Rygte om, at K. af Danmark skal være taget til Fange. — *Bruxelles*, 9. Sept. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 601. 9. Septbr.

*10885. Det SKOTSKE RAADS Stævning til Oberst Ramsay til at møde for det d. 18. Septbr. og svare paa Klagerne imod ham for at have hvervet Tropper imod Danmark mod K. Jakobs Forbud. — *Edinburgh*, XI. Septembris. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 171. 11. Septbr.

*10886. K. GUSTAF II. ADOLF melder Axel Oxenstjerna, at den danske Flaade d. 10. Septbr. er løbet ud af Skjærene ved Stockholm. — *Gripsholm*, d. 12. Septbr. (Svensk.) Brudst. i Larsen, Kalmarkrigen S. 234—35. 12. Septbr.

*10887. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV., fordi han har benaadet Skotten David Burrell, som i Henhold til Krigsloven var dømt til Døden, da han var taget til Fange, og endog har ladet ham overbringe Kongen (Jakob) et Brev med Forbøn for ham, hvad han ogsaa har imødekommet. — *Wansted*, 12. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 9. 12. Septbr.

*10888. K. JAKOB I. af England meddeler Sir Robert Anstruther, at Skylden for, at det er lykkedes de hvervede Lejetropper i Skotland at komme ud af en skotsk Havn, falder paa det skotske Raad, og at han vil anklage Ramsay for hans Adfærd. — 16. Sept. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 139—40. 16. Septbr.

*10889. Indberetning fra EINWOLDT KRUSSE, OLUFF GALDE og PEDER IFFERSEN til Kongens Kansler Christian Friiss t. Borrebye om skotske Troppers Ankomst til Norge og Nederlag ved Kringellenn d. 26. August. — *Aggershuus*, d. 17. Septemb. Krag, Sagn om Slaget ved Kringelen S. 63—67. Eng. Overs. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 180—83. 17. Septbr.

1612.

18. Septbr. *10890. Det SKOTSKE RAADS Dom, hvorved Oberst Ramsay erklæres for Rebel, fordi han ikke har givet Møde for det i Henhold til dets Stævning af 11. Septbr. — *Edinburgh*, XVIII. Septembris. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norvay 1612 S. 172.

26. Septbr. *10891. Sir ROBERT ANSTRUTHER underretter Sir James Spens om Skotternes Nederlag i Norge. — *Koppenhauen*, the 26. of September. (Engelsk.) Brudst. i Michell, hist. of the scottish esped. to Norway 1612 S. 177—78.

29. Septbr. *10892. Kaldsbrev udstedt af BEBOERNE af SKAMSTRUP Sogn til Hr. Frandz Richardesen til at være deres Sognepræst. — *Skamstrup Kircke*, S. Michaelis dagh. Ny kirkehist. Saml. V. 481—82.

30. Septbr. *10893. K. JAKOB I. af England beder Sir Robert Anstruther om at underrette K. af Danmark om, at han vil drage Andrew Ramsay til Regnskab for Brud paa Tro og Love ligeoverfor den danske Konges Embedsmænd. — 30. Sept. (Engelsk.) Brudst. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 140—41.

1. Octobr. *10894. DORITHE GOYE t. Thorbenfeldt kalder med Provstens og menige Almues Vilje og Samtykke Hr. Frandtz Recardittzönn til Sognepræst for Thorbenfeldtt og Skamstrup Sogne. — *Thorbenfeldtt*, thendtt 1. October. Ny kirkehist. Saml. V. 482—83.

3. Octobr. *10895. Beretning fra ENNVOLDT KRUSZE, ANDERS GREEN, OLUFF GALDE og PEDER IFFUERSON til Kongens Kansler Christian Friis om de Breve, som ere fundne hos de faldne Skotter, og om Tabet paa begge Sider i Kampen paa Kringellen. — *Aggershuus*, d. 3. Octobris. Eng. Overs. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 184—86.

8. Octobr. *10896. Kjendelse af BGM. og RAAD (i Slesvig), hvorefter med Hertugens Tilladelse Akterne i den for forskjellige grove Forbrydelser fængslede Heinrich Cramers Sag skulle sendes til et upartisk Fakultet, for at der kan indhentes Raad i Sagen. — Uden Datum. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Sleswig III. 338.

8. Octobr. *10897. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han glæder sig over en snarlig Fred og anbefaler Henry Levingston. — *Westm.*, 8. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 10. Et Brev af samme Indhold til Chr. Friis. Smstds.

11. Octobr. *10898. K. JAKOB I.'s Instrux for Sir R. Anstruther, i Følge hvilken han skal meddele K. Chr. IV., at Generalstaterne have erklæret, at de ville hjælpe Sverig, hvis Freden ikke snart kommer i Stand. — *Westm.*, 10. Octobr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 10.

15. Octobr. *10899. Forhør over Alexander Ramse, skotsk Kapitain fanget i Norge, foretaget i Overværelse af Robert Anstruther, Christian Friis og Brinde Rantzov. — *Hafnie*, 15.die mensis Octobris. (Latin.) Engelsk Overs. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 145—46. (Den latinske Text S. 143—44).

20. Octobr. *10900. Litteræ THOMÆ FINCKII Christiano Frisio datæ, in quibus librum quendam Christiani Longomontani vehementer improbat. — *Hafniæ*, 20. Octobr. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 622—25.

26. Octobr. *10901. Sir ROBERT ANSTRUTHER underretter K. Jakob I. af England om det Nederlag, de skotske Lejetropper have lidt i Norge, og meddeler, at han har udvirket, at 4 af de fangne skotske Officerer blive udleverede til K. Jakob i Stedet for at dømmes af en Krigsret. — *Coppenhagen*, 26. October. (Engelsk.) Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 141—42.

1612.

*10902. Sir ROBERT ANSTRUTHER tilskriver Sir Thomas Lache, at de i Norge fangne skotske Officerer sikkert ville blive mildere behandlede af K. af England end af en Krigsret. — 26. of October. (Engelsk.) Brudst. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 142—43. 26. Octobr.

*10903. ERIK JÖRANSSON TEGEL tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at han har forfattet en historisk Beskrivelse af Krigen mellem Erik XIV. og Frederik II. og Lübeck. — 27. Oct. (Svensk.) Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist II. 773—74 27. Octobr.

*10904. K. JAKOB I. af England tilmelder K. Chr. IV. Prins Henry af Wales' Død, Afslutningen af Ægteskabskontrakten mellem Kurf. af Pfalz og Prinsesse Elisabet, m. m. — *Westm.*, 7 Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 10. 7. Novbr.

*10905. Brev fra ... (Navnet ukendeligt) til K. Chr. IV., i hvilket Brevskriveren meddeler, at han for at undgaa Mistanke er forblevet i Belgien efter Prins Moritz's og Grev Ernst af Nassaus Raad, og at han har sendt Kongens Breve til England; han ønsker at vide, om Kongen vil fornye Krigen. — *In Tielt*, 10. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Second Report S. 43. 10. Novbr.

*10906. En SVENSK AGENT i Amsterdam tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at K. Chr. IV. kun har 3 à 4000 Mand Fodfolk, men at han hverver Tropper i Tyskland i den Hensigt at angribe Stockholm i det kommende Aar med c. 50 Skibe og 10 à 11000 Mand. — *Amsterdam*, 10(?) November. (Tydsk.) Brudstykk i Norsk hist. Tidskr. IV. 110—11. 10.(?) Novbr.

*10907. THO. LAKE, LUDOLPH ENGELSTEDT og MARTIN OTTO bevidne, at Nic. Francisci har bragt et Brev fra K. Chr. IV. til K. Jakob I., tilligemed 4 Fanger. — *Lond.*, 18. Nov. (Latin.) Udt p. Eng i Macray, Second Report S. 43 18. Novbr.

*10908. Forhør over Andrew Ramsey, skotsk Kapitain, tilfangetaget af de Danske paa Vejen fra Sverig til Lübeck, foretaget i Overværelse af Hert. af Lennox og Viscount Fenton. — 27. Nov. (Engelsk.) Michell hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 146—47. 27. Novbr.

*10909. LENSMAND, BGM. og RAAD i Ribe tilstaa Johan Pack, som havde tjent Cornelius von der Hamsfort, Apotheker i Odense, Ret til at holde et Apothek i Ribe og flere Særrettigheder. — D. 28. Novbr. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 267. Brevet stadfæstedes af K. Chr. IV. 15. Febr. 1614. 28. Novbr.

*10910. Dr. PEDER JENSEN WINSTRUP, Superint. over Sjællands Stift, konfirmerer Hr. Frandtz Recardissens Kaldelse til Sognepræst for Skamstrup og Torbenfeld Sogne. — *Kiøbenhaffn*, d. 30. Novembris. Ny kirkehist. Saml. V. 483—84. 30. Novbr.

*10911. MATTHIÆ SEVERINI, rectoris scholæ Roskildensis, testimonium scholasticum pro Johanne Thomæ. — *Roeskildiæ*, IV. Non. Decembr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 480. 2. Decbr.

*10912. K. GUSTAF II. ADOLF takker Axel Oxenstierna og Henrik Horn for deres Meddelelse om, at de Danske trænge paa Svar om de fire Hovedpunkter, nemlig ang. Sonnenburg, de tre Kroner, Lapmarken og Tolden; han er enig med dem om at ville give efter i Spørgsmaalet om de tre Kroner; Forhandlingerne maa fremfor alt have Fremgang. — *Linckôping*, d. 9. Dec. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 471—72. 9. Decbr.

*10913. K. CHR. IV.'s Forordning om Haandværksdrenge og Svende. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 10. Decemb. Særskilt trykt, 4 Bl. 10. Decbr.

*10914. Litteræ JACOBI I., regis Angliæ, Chr. IV. datæ, in quibus de hostilitate ordinum Belgiæ contra regem scribit. — *Westmonasterii*, XXI. Decembris. Macray, Second Report S. 10. 21. Decbr.

1612.

21. Decbr. *10915. K. JAKOB I. af England tilskriver Sir Robert Anstruther, at han har dømt Andrew Ramsey til Landflygtighed, men frikjendt de øvrige Skotter, som havde haft Grund til at stole paa Ramseys Autoritet. — 21. Decbr. (Engelsk.) Brudstykk. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 157—59.

*10916. Litteræ amicitiæ CH(RISTIANI) THOMÆ(I) Oligero Rosencrantzio post reditum suum ad patriam datæ. — *(Tanderupii)*. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI 653.

Post 1612.

Post 1612.

*10917. GABRIEL KRUSZES Beretning om den danske Flaades Togt i Østersøen fra August 1612 til sidst i November samme Aar. Danske Mag. 4. R. V. 282—88

1613.

1613.

9. Januar. *10918. Mr. CHAMBERLAIN meddeler Sir Ralph Winwood de nærmere Omstændigheder ved Forlovelsen mellem Pfalzgrev Frederik og Prinsesse Elisabeth af England og udtaler, at Dronningen ikke finder Behag i sin Svigersøn bl. a. af den Grund, at Greven af Schomberg har sagt, at hans Herre »is a better man than the king of Denmark«. — The 9th of January. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first II. 514—16.

11. Januar *10919. 8 BORGERE i Tisted meddele M. Palli, fordum Skolemester i Aalborg, at deres Præst Hr. Jørgenn Perssønn Khoun er død, og bede ham om at komme til Byen og prædike for dem i deres Sognekirke. — *Tisted*, thend 11. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 733—34

12. Januar. *10920. Dom af HANS KNUDSEN, Biskop over Fyens Stif, m. fl. mellem Hr. Jens Mikkelsens Enke og Hr. Hans Jakobsen om Naadsens Aar af Sognekaldet i Nykjøbing. — 12. Januarii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 135—36.

14. Januar. *10921. K. CHR. IV. befaler Anders Bille at aftakke de gevorbne Ryttere i hans Fane samt ligeledes aftakke sit Kompagni Fodfolk. — 14. Jan. Udt. i Meldell, Træfn. ved Vidsø S. 42, Anm. 1.

16. Januar. *10922. K. CHR. IV.'s Befaling, at Staden Konngelff, som er bleven opbrændt af de Svenske, skal flyttes til Bahus. — *Laugholm*, d. 16. Januarii. Brudst. i Holmberg, Bohuslans hist. och beskrifn. III. 343, Anm.

20. Januar. 5447. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Chr IV. durch Schlegel I. 566—74 (med Datum: 26. Jan.).

23. Januar. 5449. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel I. 578—80.

24. Januar. *10923. Sir ROBERT ANSTRUTHER tilskriver Sir Thomas Lach, at K. af Danmark er vel fornøjet med den Straf, som Mr. Ramsay har faaet. — *Elsonbourg in Sconeland*, the 24. of Januarie. (Engelsk.) Brudst. i Michell, hist. of the scottish exped. to Norway 1612 S. 159.

25. Januar. *10924. BGM. og RAAD i Tisted erklære, at de efter Sognepræsten Hr. Jørgen Pederssønn Klynns Død have valgt M. Palli Knudssønn til deres Sognepræst. — *Tiisted*, s. Pauli omvendelsæ dag. Kirkehist Saml 3. R III. 735—37.

25. Januar. *10925. BORGERSKABET i Tisted befuldmægtiger Bgm. og Raad smstds. til at forhandle med Herredsprovsten om Kaldsbrev til den af det valgte Sognepræst, M. Palli Knudsenn. — *Tystedt*, s. Pouels Dag. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 734—35.

27. Januar. *10926. Det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- og LANDSKABS Svar paa Kongens og Hertugen af Gottorps Resolution ang. dets Besværinger (jvfr. Nr. *10794). Heri erklæres,

1613.

at Grunden til, at Landskabet har sammenskudt private Kontributioner, kun er Nodvendigheden af at maatte bestride Udgifterne ved den af Hert. Hans d. yngre mod det ved det kejserlige Hof anlagte Proces; desuden fastholdes Ønsket om, at Stæderne ikke maa separeres, men Prælater, Ridderskab og Stæder raadslaa som et corpus. — *Gottorf*, 27. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 325.

*10927. SEFFREN CHRISTENSEN i Silstrup m. fl. erkjende, at de have udvalgt Christen Hansen m. fl. til paa deres og Almuens Vegne i Tilsted Sogn at udvælge M. Palli Knudsen til deres Sognepræst. — *Tistedt*, d. 28. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 737—38. 28. Januar

*10928. K. JAKOB I. af England klager til K. Chr. IV. over, at nogle Danske have plyndret et engelsk Skib, som var strandet i Elben. — *Westm.*, 30. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 10. 30. Januar.

*10929. Brev fra … (den samme Brevskriver som i Nr. *10905) til K. Chr. IV., hvori Brevskriveren beklager, at Fredslutningen med Sverig har gjort hans Tjeneste og de af ham hvervede Troppers Oversendelse unødvendig. — *Ex Tielt*, 2. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 43. 2. Febr.

*10930. PALLI KNUDSEN tilskriver Bgm. og Raad i Tysted, at Manderup Parsberg har tilladt ham at frasige sig sit Kald, og at han derfor med det første vil komme til Tisted. — *Aalborg*, d. 13. Februar. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 738 39 13. Febr.

*10931. JAMES SPENS tilskriver Robert Anstruther om Fredsunderhandlingerne mellem Sverig og Danmark, i hvilke han havde formodet, at han vilde være kommet til at mægle. — *Newmarket*, 20. Feb. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Second Report S. 43. 20. Febr

*10932. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV. om Prinsesse Elisabeths Formæling d. 14. Febr. — *Westm.*, 22. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 10. 22. Febr.

5455. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V 740. 24. Febr.

*10933. K. CHR. IV. tilskriver Lensmanden paa Frederiksborg Claus v. Ahnen, at han skal paaminde Indbyggerne i Hillerød om efter Løfte at lade bygge Staldrum og anden nødtørftig Værelse for godt Folk. — 3. Marts. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 346, 366—67. 3. Martii.

*10934. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Johan Skytte ang. Forhøjelsen af Accisen i Søstæderne og Fastsættelse af en bestemt Pris paa fremmede Drikke, da de Danske paa Grund af Toldfriheden i Sverig drager al Handelen til sig. — *Stockholm*, 22. Mars. (Svensk.) Brudstykk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 774—75. 22. Martii.

5458. Tydsk Overs i Stange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel I. 565—75. 2. Aprilis

*10935. K. CHR. IV. skjænker M. Henrik Aretander, Skolemester i Aalborg, og hans Successor et Kannikedømme i Viborg Domkirke, som er ledigt efter M. Peder Rimboldtsenn. — 3. April. Kirkehist. Saml 3. R. IV. 547—48. 3. Aprilis

*10936. K. JAKOB I. af England befaler Lord Ellesmere, Kansler, at sætte Englands store Segl under den mellem Danmark og Sverig sluttede Fredstraktat, som Kongens Gesandt Robert Anstruther har mæglet, og som Kongen nu selv har undertegnet. — *Westminster*, the eight day of April. (Engelsk.) The Egerton papers S. 458. 8. Aprilis.

*10937. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV. for Nedsættelsen af Toldafgiften for de engelske Kjøbmænd. — *Westm.*, 12. Apr. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Second Report S. 10. 12. Aprilis.

1613.

12. Aprilis. *10938. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han udtaler sin Glæde over den med Sverig sluttede Fred og meddeler, at han har forseglet Fredstraktaten, som Robert Anstruther har overbragt. — *Westm.*, 12. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 10.

17 Aprilis. *10939. CHRISTOPHORI DYBVADII litteræ ad Holgerum Rosenkrands, in quibus de obitu matris ejus et de legatione Jacobi Ulfeldii in Hispaniam scribit. — *Hafniæ,* 17. Aprilis. Danske Mag. 4. R. II. 223—25.

6. Maji. *10940. GLENDSTRUP BIRKETHINGS Vidne, at Jensz Nielszen Hørbye, Sognepræst i Glendstrup, fik et Synsvidne om hans Sognekirkes Brostfældighed. — Torszdagen d. 6. Maji. Danske Mag. 3. R. VI. 88—89.

8. Maji. *10941. K. JAKOB I. af England anbefaler til K. Chr. IV. Bartholomew Henrick, som klager over, at John Laurence har hindret ham i at fange Høge i Lilly-Hommer, hvorpaa han og hans Forfædre i mange Aar have haft Privilegium. — *Westm.*, 8. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11.

15. Maji. *10942. SOGNEMÆND i STABY Sogn bede K. Chr. IV. om, at deres Kirke maa blive istandsat. — 15. Maji. Danske Mag. 3. R. VI. 86—87.

15. Maji. *10943. WLBORG HERREDSTHINGS Vidne, at Chrestenn Graffuerszenn i Kierckgaard paa sin Husbond Eske Bildes Vegne forlangte og fik et Synsvidne om Staby Kirkes Brostfældighed. — Leffnerdagenn thend 15. Maaj. Danske Mag. 3. R. VI. 87—88.

26. Maji. *10944. SOGNEFOLKET i GLENNDSTRUP Sogn beder K. Chr. IV. om, at deres Kirke maa faa to Kirkeværger til at bestyre dens Indkomster. — *Glenndstrup,* d. 26. Maji. Danske Mag. 3. R. VI. 90—91.

31. Maji. *10945. K. JAKOB I. af Englands Anbefalingsbrev til K. Chr. IV. for William Rider, der vil give Kongen Beretning om Prinsesse Elisabeths Bryllup og hendes Rejse til Heidelberg. — *Westm.,* 31. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11.

4. Junii. *10946. BREIDE RANTZOV, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Serfoes Berendz, Graver i Kbhvn., om at grave Graven om det store Hus i Kongens Lysthave (ɔ: Rosenborg). — (4. Juni.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 40.

8. Junii. *10947. HERREDAGS Dom, hvorved et Brev paa 1000 Dlr., udstedt af afgangne Enevold Kruse til hans Søstersøn Otto Lunow, hvorfor han sætter en Gaard i Wingebye i Pant, erklæres for magtesløst, da samme Gaard ikke bevistes at have fulgt Otto Lunow i Enevold Kruses levende Live. — 8. Juni. Udt. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 251—52

9. Junii. *10948. HERREDAGS Dom i en Sag mellem Esche Bilde Jørgennsenn og Erich Wadtzbinr om Retten til Esche Bilde Persenns Gods, hvilket tildømmes den førstnævnte, der har annammet det i Pant. — 9. Juni. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 250.

11 Junii. *10949. KONGENS RETTERTHINGS Dom mellem Godske Ranzov og menige Selvejere i Loe Herred, at disse skulle gjøre Ægt og Arbejde lige med Fæstebønder. — *Kjøb. Slot,* d. 11. Jun. Brudst. og Udt. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilst. i Danmark og Norge I. 418—20.

11. Junii. *10950. (K. CHR. IV.)'s Befaling til Bispen i Lund at afsætte Hr. Peder Jensen Brandstad paa Grund af hans »slemme sodomitiske Gjerninger«. — 11. Juni. Brudst i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 132.

19. Junii. 5464. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 172—73.

1. Julii. 5467. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 226.

1613.

*10951. Ramsø Herredsthings Vidne om Nørre-Gammelkjøges frie Græsgang fra Gaarden ned til Stranden og nord paa til Dridte Bro. — 12. Juli. Udt. i Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 108. 12. Julii.

*10952. K. Chr. IV. befaler Mogens Ulfeld t. Selsø, Breide Rantzov t. Rantzovsholm og 4 andre Adelsmænd at dømme i en Markeskjelssag mellem Jørgen Kaas, Lensmd. p. Kbhvns. Slot, paa Kjøge Borgerskabs Vegne og Jfr. Lisbet Bille t. Gammelkjøge. — 19. Juli. Udt. i Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 109. 19. Julii.

*10953. Overleveringsforretning af Dueholm Klosters Len til Otto Skeel. — 20. Juli. Brdst. i Dueholms Diplomatarium, udg. af Nielsen S. IV. 20. Julii.

*10954. Anne Løcke, Claus Maltesøns, beder Kansler Christian Fris tilhjælpe hos Kongen, at han faar noget Afslag i de 3000 Dl., som han skal give til Afgift af Øland. — *Køffuenhaffuen*, d. 22. Yully. Danske Mag. 4. R. V. 76—78. 22. Julii.

*10955. K. Chr. IV. befaler Knud Urne, Lensmd. p. Aalholm, at opsætte Bavner og mønstre Borgerne og Bønderne paa Laaland, da Lübeckerne udruste nogle Skibe og man ikke ved, hvad disse Forberedelser gjælde. — D. 23. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 364 23. Julii.

*10956. Christianus Johannis, episcopus Alburgensis, M. Johannem Alanum, rectorem universitatis Hafniensis, orat, ut studiosum nomine Senningium admoneat, ut Christinæ Andreæ summam pecuniæ solvat. — *Alburgi*, 11. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 739. 11. Augusti.

*10957. K. Jakob I. tilskriver K. Chr. IV. om den cleve'ske Arvestrid, sender et Brev fra Republiken Venedig, som ønsker at træde i Forbindelse med Danmark, og beder om Orlov for Andrew Syncler til at besøge England. — *Westm.*, 20. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11. 20. Augusti.

*10958. K. Chr. IV.'s Overenskomst med Lorents v. Steenvinkel, Bg. i Halmstad, om Bygningen af et Kapel ved Domkirken i Roskilde. — *Frederiksborg*, 23. Aug. Brudst. Friis, Chr. IV.'s Gravkapel S. 4. 23. Augusti.

*10959. Frederici Linnebrogii ad Janum Gruterum epistola, in qua carmina quædam rectoris scholæ Sleswicensis nunc viventis commemorat. — *Hamburgi*, XXIIII. Aug. Marquardi Gudii Epistolæ S. 286—87. 24. Augusti.

*10960. K. Chr. IV. skjænker Peder Raffuenkloe for udvist Troskab og Tapperhed sidste Fejde den Gaard (i Gudbrandsdalen), som han paabor, og Gaarden Gunderstatt smslds. — *Frederichsborgh*, 3. Septembris. Krag, Sagn om Slaget ved Kringlen S. 69. 3. Septbr.

*10961. K. Chr. IV. skjænker Lauritz Hage for udvist Troskab og Tapperhed i sidste Fejde den Gaard i Guldbrandtzdalen, som han paabor, og Gaarden Landgjem smslds. — *Frederichsborgh*, 3. Septembris. Krag, Sagn om Slaget ved Kringlen S. 68. 3. Septbr.

*10962. K. Chr. IV. skjænker Bardum Seilstadt for udvist Troskab og Tapperhed sidste Fejde den Gaard i Guldbrandtzdallen, som han paabor. — *Frederichsborgh*, 3. Septembris. Krag, Sagn om Slaget ved Kringlen S. 69—70. 3. Septbr.

*10963. Mogens Vlfeld, Breide Randtzow, Oluff Rossenspar, Ditleff Holck, Ebbe Munck og Peder Basse afsige Kjendelse i en Strid mellem Bgm. og Raad i Kjøge og Jfr. Lissebett Bilde i Gammel Kjøge om Markeskjel mellem Byen og hendes Gaard. — *Kiøge*, d. 6. Septembris. Pedersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 43—44. 6. Septbr.

*10964. K. Chr. IV. tillader Claus Londevin, Bager i Kbhvn. og Jacob Mikkelsen, Tolder smstds, at besejle Vispenø i 6 Aar under nøjere angivne Betingelser. — (12. Sept.) Udt. i Tidsskrift f. Fiskeri III. 227—29. 12. Septbr.

1613.

14. Septbr. 5473. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 237.

15. Septbr. *10965. K. CHR. IV. forlener Villum Carram med den nye Runstie Krogh (ɔ: Rungsted Kro). — (15. September.) Udt. i Christensen, Hørsholms Historie S. 261.

22. Septbr. *10966. Enkedronning CHRISTINAS Fuldmagt til Hr. Abraham Lejonhufvud, Friherre til Eneberga, og Johan Jöranson t. Torp, at oppebære en Kontribution til Elfsborgs Indløsning af Karl Philips Fyrstendømme, Sudermanland, Nerike, Wermeland, Waszbo og Walla Herreder. — *Giefleborg*, then 22. Septembr. (Svensk.) Stiernman, Riksdagars Besluth, Bihang S. 279—80.

20. Octobr. *10967. K. JAKOB I. af England klager til K. Chr. IV. over, at Henry Buckston efter Angivelse af Erasmus Hansen og Jacob Breme er blevet fængslet af Harloff Daa og udplyndret paa en Handelsrejse til Island. — *Westm.*, 20. Octobr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11.

22. Octobr. *10968. PAULUS MARTINIUS, Superint. Lundensis, e professoribus academiæ Hafniensis quærit, quomodo cum iis, qui reduces e scholis Jesuiticis in academia Hafniensi summos in philosophia honores consecuti sint, acturus sit, quum mandatum regis jubeat, ut discipuli Jesuitarum a publicis muneribus procul arcendi sint. — *Lundiæ*, 22. Octob. Ny kirkehist. Saml. V. 841—43.

20. Novbr. *10969. Thingsvidne angaaende en Trolddomssag mod Kirsten Poulsdatter af Kjelst. — 20. Nov. Udt. i Bruun, Danske Samlinger II. 33—34.

21. Novbr. *10970. K. JAKOB I. af England klager til K. Chr. IV. over, at det paa Elben plyndrede Strandingsgods ikke maa blive udleveret, med mindre der betales 2000 Daler, og beder om, at der maa blive givet Anorduing om menneskelig Behandling af Skibbrudne paa den danske Kyst. — *Westm.*, 21. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11.

28. Novbr. 5483. Brudst. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 29.

18. Decbr. *10971. PREBBEN GULDENSTIERN t. Woszborgh, ULRICH SANDTBERGH t. Ouchstrup. tilligemed Christoffer Rosenkrantz t. Kuxbülls øvrige Kreditorer sælge Godset Kuxebull i Tønder Amt til Gertt Rantzow, Amtmd. i Haderslev, for 18,600 Daler. — *Hatherslefhaus*, d. 18. Decembris. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 212—17.

5487. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 740—41.

*10972. Dom af BGM. og RAAD i KOLDING mellem Sognepræsten Mag. Poul Poulsen og hans Formand Jens Sorensens Enke, hvorved den saakaldte Præstelykke tilkjendtes forstnævnte pro officio. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 86.

*10973. Fortegnelse over de af de Danske ødelagte Gaarde paa Öland. (Svensk.) Ahlquist, Ölands hist. och beskrifn. I. 163.

1614.

1614.

10. Januar. *10974. JACOBI SPENS litteræ ad Johannem ducem Ostrogothiæ de adventu Andreæ Sinclairi legati Dani in Angliam et de mandatis ejus. — *London*, d. 10. Jan. Brudst. i Hammarstrand, Förhandlingarne om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 53.

10. Januar. *10975. JACOBI SPENS litteræ ad Axelinm Oxenstierna, in quibus commemorat, regem Daniæ cum compluribus principibus Germaniæ foedus iniisse, ut putetur, quum ad coercendam superbiam civitatum Hanseaticarum tum contra molimina principum Papisticorum et electorum spiritualium. — *London*, d. 10. Jan. Brudst. i Hammarstrand, Förhandlingarne om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 54.

1614.

*10976. KARENN SCHIENCKELL, Anders Dresselbergs Efterleverske, giver sit Samtykke til Peder Nielssøns Valg til Degn i Hørbye Sogn. — *Holbech*, d. 16. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 391–92. 16. Januar.

5491. Tresehow, Danske Jubel-Lærere S. 46–47. 29 Januar.

*10977. K. CHR. IV. paalægger Niels Lange, eftersom Fru Bege Klavsdatters Arvinger ville skifte mellem sig, ved den Lejlighed at være Værge for Jomfru Ingeborg Vind. — 22. Feb. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Mali Herred S. 92. 22. Febr.

*10978. K. CHR. IV. befaler Bispen i Fyn at ordinere Jacob Jensen Pugdal, som af Menigheden er kaldet til Sognepræst i Haarslev K. efter Hr. Niels Knudsen. — *Haderslevhus*, d. 18. Martii. Saml t. Fyens Hist. VII. 349–50. 18. Martii.

*10979. K. JAKOB I. af England meddeler K. Chr. IV., at Andrew Syncler paa sin Tilbagerejse skal udføre et Hverv for ham hos Prins Maurice og Generalstaterne. — *Westm.*, 29. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11. 29. Martii.

*10980. K. CHR. IV. sælger og skjøder til Claus Lauritzen, Billedhugger og Borger i Kolding, sin paa Rendebanen liggende Gaard. — D. 2. April. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 18. 2. Aprilis.

*10981. CLAUS LAURITZEN, Billedhugger og Borger i Kolding, forpligter sig til at forfærdige for Kongen 4 Billedstøtter til Koldinghus Slot, en Skorsten samt en Vindeltrappe i Kirken. — D. 2. April. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 18. 2. Aprilis.

*10982. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Silkeborg at træffe Anstalter til at udbedre de Mangler, som findes paa Silkeborg Slot, dog med saa ringe Omkostning som muligt. — 6. April. Brudst. i Aarb. f. nord. Oldk. og Hist. 1885 S. 332. 6. Aprilis.

*10983 (= 5502). For 14. Aprilis læs 13. Aprilis. Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 58. 13. Aprilis.

*10984. Relation af Dr. LAUR. LÆLIUS, hertugelig gottorpsk Afsending, om den i Haderslev i Marts 1614 afholdte Landdag. — *Hadersleben*, 13. April. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 326. 13. Aprilis.

5502 se *10983. 14. Aprilis.

*10985. AXELII OXENSTIERNA regni Sueciæ cancellarii ad Henricum Hornium litteræ, in quibus pacem cum Muschowita propter Danum, Sueciæ cervicibus perpetuo incumbentem, svadet. — *Stockholmiæ*, pridie Sac. Paschatos. Moser, Diplomatar. und hist. Belustigungen I. 434–39. 23. Aprilis.

*10986. K. CHR. IV.'s Befaling til Oluf Rosenspar om igjen at lade opbygge paa Draxholm Slot det Hus, hvoraf de 3 Lofter ere nedfaldne. — *Kjøbenhavn*, d. 2. Mai. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 47–48. 2. Maji.

*10987. JACOBUS SPENS ad Axelium Oxenstierna scribit, Andream Sinclerum in Angliam missum esse, ut cum rege de ordinibus Belgicis et eorum contra Daniam animo deliberaret; regem operam dedisse, ut constaret, ordines arma capiendi nullo modo studiosos esse. — *London*, d. 9 Maj. Brudst i Hammarstrand, Förhandlingarne om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 54–55. 9. Maji.

*10988. K. CHR. IV. befaler Iver Juel og Holger Rosenkrands at undersøge en Klage, som Knud Gyldenstjerne t. Thim, Befalingsmd. paa Hald Slot, har ført over M. Henrik (Arctander), Skolemester i Viborg, fordi denne har taget Skoledrenge i Forsvar, som have drevet Optøjer paa Gaden. — *Hafniæ*, 10. Majl. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 548–49. 10. Maji.

1614.

25. Maji. *10989. K. CHR. IV. befaler M. Pouel Mortensen, Superint. i Skaane Stift, at indstævne M. Niels Michelsen, Pastor i Helsingborg, til at møde i Konsistorium d. 8. Juni i Anledning af sin Forklaring til Apokalypsen, hvori findes noget om Hedningers Saliggjørelse, der ikke stemmer overens med »vore« Kirkers Bekjendelse, og som siges at være udgangen med det theologiske Fakultets Approbation. — *Hafniæ*, 25. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 596—97.

30. Maji. *10990. POUEL MORTENSSØN, Superint. i Skaane Stift, indstævner efter Kongens Befaling M. Niels Michelsøn, Sognepræst i Helsingborg, til at møde i Konsistorium d. 8. Juni i Anledning af hans Forklaring til Apokalypsen, hvori findes noget om Hedningers Saliggjørelse, der formenes ikke at stemme overens med »vore« kirkers Bekjendelse, og som siges at være udgangen med det theologiske Fakultets Approbation. — *Lund*, d. 30. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 597.

7. Junii. *10991. ESKE BROCK beder Kansler Christian Friis om at skaffe ham kongelig Anbefalingsbrev for sin Søn Laffue Brock, som han agter at sende udenlands til Tydskland og Frankrig. — *Droningborg*, 7. Juni. Danske Mag. 4. R. V. 78.

10. Junii. *10992. K. CHR. IV. befaler Amtmanden paa Vardøhus at tilholde Finnerne ved Søsiden saavel som Normændene at tiende retfærdig. — 10. Junii. Udt. i Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper S. 356.

27. Junii. *10993. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Rigskansleren Axel Oxenstierna paa hans Sendelse til Danmark for at bilægge Grænsestridigheder i Finmarken og at afværge K. af Danmarks Mægling i Sverigs Krig med Polen, samt klage over den Beskyttelse, Grev Axel Leyonhufvud nyder i Danmark. — *Narwa*, 27. Junii. (Svensk.) Udt i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. III. 235—37.

2. Julii. *10994. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til den til ham afsendte Gesandt fra Landgrev Moritz af Hessen, Johan Zobel, hvori han takker Landgreven for hans Tilbud om at mægle mellem Sverig og Danmark. — *Narfe*, d. 2. Julii. (Tydsk.) Svensk Udt. i Hammarstrand, Förhandlingarne om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 10—12.

3. Julii. *10995. K. CHR. IV. befaler Peder og Iver Lange at registrere og vurdere det Løsøre, som findes efter Børge Rosenkrands paa Sønderskov og derhos taxere Bygningen. — 3. Juli. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 38.

15. Julii. *10996. 6 EPISCOPI DANI tractatum Johannis Resenii (»de sancta fide«) censent, quem probant, optantes tamen, ut ille novos et in ecclesiis nostris insultatos terminos mutet et emendet, quam sententiam regi referunt. — *Hafniæ*, die 15. Julii. Ny kirkehist. Saml. I. 428—37.

16. Julii. *10997. Testament udstædt af HENNING LATER, Borger i Husum. — *Husum*, d. 16. Julii. (Plattydsk.) Lass, Samml. husumsch. Nachr. II. 189—95.

19. Julii. *10998. 6 EPISCOPI DANI in replicationem D. Johannis Resenii quasdam notas consignant, quas regi offerunt. — *Havniæ*, 19. Julii. Ny kirkehist. Saml. I. 437—41.

20. Julii. *10999. BREIDI RANDTZOW m. fl. indstævne Johan Sparre t. Knabstrup og Jfr. Dorritte Giøe t. Torbenfeld til at møde dem d. 22. Septbr. paa de Aasteder, hvorom der er Trætte imellem dem. — *Kiøpenhaffuen*, d. 20. Jully. Lunn, Knabstrup S. 45—47.

20. Julii. *11000. BGM. og RAAD i Helsingør anmode Universitetets Rektor og Professorer om at give deres Samtykke til Valget af Jørgen Henriksen til Kapellan ved S. Olai Kirke. — 20. Juli. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 355—56.

1614.

*11001. JACOBUS SPENS ad Axelium Oxenstierna scribit, famam esse, regem Daniæ in Angliam advenisse, ut Angliæ principis cum Galliæ filia matrimonium impediat ac ad Hispaniam transferat. — *Londini*, 8. cal. Augusti. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. II. 239 og i Hammarstrand, Förhandlingarne om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 86. 24. Julii.

*11002. Instrux for den svenske Gesandt Jacob van Dyk paa hans Sendelse til Generalstaterne, hvem han skal søge at faa til at paatage sig Pengeforstrækninger til Elfsborgsløsesummen. — *Narva*, d. 28. Juli. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandlingarne om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 18—19. 28 Julii.

*11003. Mr. LORKIN meddeler Sir Thomas Puckering, at K. Christian af Danmark uventet er kommet til England og har overrasket Dronningen, da hun sad ved Middagsbordet. — (29. July.) (Engelsk.) Goodmann, the court of king James the first II. 136—38. Nicholls, the progresses of king James the first III. 14—16. 29. Julii.

*11004. Mr. CHAMBERMAIN underretter Sir Dudley Carleton om K. af Danmarks Afrejse fra London og mener, at der ikke har været nogen politisk Aarsag til Kongens Besøg. — (4th of August.). (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 17—18. 4. Augusti.

*11005. Mr. LORKINS Brev til Sir Thomas Puckering, hvori han ytrer, at K. af Danmark har forhandlet med K. Jakob om et Giftermaal mellem den danske Prins og en Infantinde af Spanien. — (6th of August.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 18. 6. Augusti.

5518. Brudst. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 23. 15. Augusti.

*11006. K. CHR. IV. giver sin Sekretær Erik Juel Brev paa et Kannikedømme i Ribe efter Biskop Hegelund. — 30. Avg. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 93. 30. Augusti.

*11007. (K. CHR. IV.) slutter Akkord med Voldmester Cornelius Corneliussen om Opsættelsen af et Stykke Vold ved det store nye Hus i Lysthaven (ɔ: Rosenborg). — (31. August.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 40. 31. Augusti.

*11008. K. CHR. IV.'s Afregning med Adam Basseler fra Antwerpen om forskjelligt af ham forfærdiget Tapetseri. — D. 1. Septbr. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 248—49. 1. Septbr.

5521. Brudst. i Norske Magazin III. 80 6. Septbr.

*11009. Prins CHARLES af England tilskriver K. Chr. IV. om Krigen i Flandern og beklager, at han ikke kan lære Begyndelsesgrundene i Krigsvæsenet under Kongen som General. — *Theobald's*, 18. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 20. 18. Septbr.

*11010. Ærkebiskop ABBOTH af Canterbury takker K. Chr. IV. for hans Brev og meddeler, at Efterretningen om Spaniernes Fremgang i Nederlandene har vakt Englænderne, saa at Tropper blive sammendragne rundt om i Riget og Forholdsregler trufne imod Papisterne i England. — *Lambeth*, 18. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44 18. Septbr.

*11011. ROBERT MAXWELL takker K. Chr. IV. for hans under hans Ophold i England viste Venlighed og beder ham om at minde Kong Jakob om et af denne i Kongens Nærværelse givet Løfte om, at han maa indtræde i sin afdøde Broders Stilling. — *Theobald's*, 20. Sept. (Latin.) Udt. p Eng i Macray, Second Report S. 44. 20. Septbr.

*11012. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV. om sin Fredsmægling i Holland, om Spinolas Angreb paa Cleve og udtaler, at han heller vil have en nødvendig Krig end en svigefuld og skadelig Fred. — *Theobald's*, 21. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 11. 21. Septbr.

1614.

30. Septbr. *11013. J(ACOBUS) ULFELDT melder Holger Rosenkrands sin Ankomst til Jylland og forespørger, om det er ham belejligt at modtage ham. — *(Urup)*, ultima cal. Septbr. (Latin.) Brudst. p. Dansk og Latin i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 741—42.

1. Octobr. *11014. K. CHR. IV. udnævner Baltzer v. Alefeldt og Detleff Rantzow til Kommissarier i en Strid mellem Raadet i Crempe og Borgerne smstds. — *Schlosz Copenhagen*, (1. Octbr.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 51

28. Octobr. 5527. Bring, Handl. och. Påminnelser i Swänska Hist. III. 186—89.

17. Novbr. *11015. K. CHR. IV.'s Brev til Rigsadmiralen Mogens Ulfeld, Lensmanden paa Bahus og Elfsborg Jørgen Lunge samt Jens Bjelke og Peder Iversen Jernskjæg om Oprettelsen af en staaende Troppestyrke i Norge, udtagen blandt Odelsbønderne mod Skattefrihed for de Udskrevne. — 17. November. Brudst og Udt. i Nielsen, Jens Bjelke S. 45.

19. Novbr. *11016. Brev fra en SYDTYDSKER til en kurfyrstelig brandenburgsk Raad, hvori berøres den Hjælp, som K. af Danmark ydede Hert. Henrik Julius mod Byen Braunschweig. — 19. November. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich Geschichts-Quellen VIII. 285—90.

28. Novbr. *11017. K. CHR. IV.'s Dom i en Sag mellem Raadet og Borgerne i Crempe. — (28. Novbr.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch VIII, Repertor. S. 51.

1. Decbr. *11018. K. CHR. IV.'s Befaling til M. Hans Staphensen, Forstander i Soer, at optage en Moderbroders Søn af M. Anders Christensen, Slotspræst paa Frederiksborg Slot, i sin Skole. — *Kronborg*, 1. Decbr. Rørdam, Arrebos Levnet I. 31.

12. Decbr. *11019. K. CHR. IV.'s Resolution paa tre af Stænderne i Hertugdømmerne opsatte Punkter (om Ridderskabets Fordring paa at være til Stede ved den pinlige Ret, om Jagtretten og om en Revision af Landretten). — *Kronenburg*, d. 12. Dec. (Tydsk.) Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 27—28.

12. Decbr. *11020. KONGELIG og HERTUGELIG Resolution paa det slesvig-holstenske Ridder- og Landskabs Supplik, dat. Kiel 28. Juni 1614, hvori omtales den kriminelle Rettergang mod Adelige, Tilladelse for disse til Jagt paa Stifts-, Kloster- og Stadgods, Revision af Landretsordningen, Restancerne af de 1610 i Flensborg bevilgede 40000 Dlr., den begjærede Landafgift m. m. — *Cronsburg*, 12. Decb. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitatsbibl. II. 327—28.

21. Decbr. *11021. VILHELM DRESSELBERG t. Vindinge, Befalingsmd. p. Ringsted, overdrager med Sognepræstens og Borgermesterens Raad og Villie Mourids Ingvorsen S. Jørgens Gaard og Hospital i Ringsted mod sædvanlig Afgift. — 21. December. Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 475.

C. 1614.

C. 1614.

*11022. Ansøgning fra THOMAS BERGEMANN, Organist i Malmø, til Universitetet. om Tjenesten som Organist ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, eftersom Truid Organist skal være afsat fra sit Embede. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 402.

(1614-1615.)

(1614—1615.)

*11023. Politiske Betragtninger af Dr. CHRISTOPHER DYBVAD, stilede til K. Chr. IV. og indeholdende stærke Beskyldninger mod Adelen. Danske Mag. 4. R. II. 226—30.

1615.

1615.

*11024. K. Chr. IV. befaler Niels Lange ufortøvet at overlevere Volbjerggaard og Adkomstbrevene derpaa til Fru Dorthe Skram, Frans Poells Efterleverske, da Kongen med Forundring har erfaret, at hans ældre Befaling herom ikke er sket Fyldest. — 12. Jan. Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 12. 12. Januar.

*11025. Instrux for de til Landdagen i Kiel d. 18. Januar 1615 affærdigede kongelige og hertugelige Deputerede, hvorefter deres Proposition skal angaa Restancerne af den i Flensborg vedtagne Bevilling af 40,000 Dlr., en Landafgift af den hundrede Penning, Tilbud om Mægling af Kongen og Hertugen i Anledning af det kejserlige Hofs Dom i Hert. Hans d. yngres Sag m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 327. ante 18. Januar.

*11026. Kvittans paa Regnskab af Fiskemester Jørgen Havndorf for Fiskeriet i Frederiksborg og Kronborg Len. — (18. Jan.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 221. 18. Januar

*11027. Erklæring af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Kiel, navnlig ang. Domme i kriminelle Sager mod Adelige, Jagtvæsenet, Landretsordningens Forbedring, Betalingen af en Skatterestance af 20,000 Rdlr. samt Nægtelsen af den hundrede Pennings Afgift. — *Kiel*, 20. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 66. 20. Januar.

*11028. Relation af de kongelige og hertugelige Afsendinge Leonhard Metzner, Dr. Laur. Lælius og Dr. Georg Heistermann om de paa Landdagen i Kiel Januar 1615 førte Forhandlinger ang. Restancerne af de 1610 bevilgede 40,000 Dlr., Hert. Hans d. yngres Sag, m. m. — *Schleswig*, 25. Jan. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 328—31. 25. Januar.

*11029. Gerardi Joannis Vossii ad Hugonem Grotium epistola, in qua colloquium Coldingense Johannis a Lasco, Martini Micronii, Johannis Utenhovii cum Paulo Noviomago et Henrico Sylvæducensi pastoribus et illorum e regno Daniæ ejectionem commemorat. — X. Febr. Ger. Joan. Vossi Epistolæ S. 53—79. 31. Januar.

*11030. K. Chr. IV. befaler Knud Urne t. Aasmark og Laurids Grubbe t. Gammelgaard, Landsdommer paa Lolland og Falster, at besigtige noget af Maribo Klosters Gods samt noget Mageskiftegods, tilhørende Christen Hansen t. Nørregaard. — 2. Februar. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 205. 2. Febr.

*11031. K. Jakob I. af Englands Kreditiv for Robert Anstrudder paa hans Sendelse til K. af Danmark. — *Newmarket*, 3. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12. Instr. for Anstruther af 3. Jan. Smstds. S. 11. 3. Febr.

*11032. Pas udstædt af Breide Rantzov t. Rantzovsholm, Stath. i Kbhvn., for Hans Thomesen Roskilde paa hans Rejse fra Kbhvn. til Bergen. — *Kbhvn.*, 9. Februar. Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 480. 9. Febr.

*11033. Magistraten i Randers tilskjøder Eske Brok t. Estrup en Plads paa S. Mortens Kirkegaard der i Byen til Opførelse af et Gravkapel for ham og hans Efterkommere. — 14. Febr. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. III. 353. 14. Febr.

*11034. Litteræ Universitatis Hafniensis (Ludovico Frobenio) datæ, in quibus eum rogat, ut Latina Lutheri volumina ad se transmittat atque Germanica volumina, jam accepta, rursus recipiat, quia juventus Danica linguæ Germanicæ minus perita sit. — *Hafniæ*, 22. Febr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 650—51. 22. Febr.

1615.

25. Febr. *11035. RECTORES et PROFESSORES ACADEMIÆ HAFNIENSIS Nicolao Fossio, magistro, stipendium medicum deputant. — *Hafniæ*, 25. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 651—52.

26. Febr. *11036. K. CHR. IV. slutter Kontrakt med Hans Reemann, Brøndmester i Helsingør, om tre Spidser (Spir) til det store nye Hus i Lysthaven (ɔ: Rosenborg). — 26. Februar. Udt. i Friis, Saml. til Dansk Bygningshist. S. 26—27.

28. Febr. *11037. K. SIGISMUND af Polens Brev til Adam Schrapfer ang. Polens Forhold til Sverig, hvori han bl. a. klager over de Indrømmelser, den svenske Konge har maattet gjøre Danmark, og over at K. af Danmark til Sverigs Skade har bevæget Hansestæderne til Forandring i deres Privilegier. — *Warsov*, denn letzten Februarii. (Tydsk.) (Hallenberg), Handl. t. Gustaf II. Adolfs Hist. I. 124—30.

1. Martii. *11038. SJÆLLANSFARS LANDSTHINGS Dom, i Følge hvilken Markeskjellet mellem Byerne Dramstrup og Hanerup sættes saaledes, som »Oldingetoget« har bestemt det. — 1. Marts. Lund, Knabstrup S. 48—49.

1. Martii. *11039. JACOBUS SPENS ad Axelium Oxenstierna scribit, Robertum Anstrutherum ad regem Daniæ missum esse, ut hunc ordinibus Belgicis et Lubicensibus reconciliaret ac deinde operam daret, ut magnum foedus contra Hispaniam fieret. — *London*, d. 1. Mars. Brudst. i Hammerstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 55—57.

6. Martii. *11040. BGM. og RAAD i MARIAGER forene sig med Hr. Anders Ibsen Randers, Skolemester smstds., om, at denne skal holde en Aftensangsprædiken hver Løverdag aarlig og en Froprædiken hver Søndag fra Paaske til S. Mikkelsdag mod at faa Offer paa de tre Højtidsdage samt paa »Kirkmesdag« (ɔ: Kyndelmisse). — *Mariager*, 6. Marts. Dahlerup, Mariager S. 144—45.

7. Martii. *11041. K. CHR. IV.'s Instrux for Fiskemestrene paa Kronborg og Frederiksborg, som tillige skulle tage Vare paa Fiskeriet henholdsvis i Antvorskovs og Kjøbenhavns Len. — (7. Marts). Tidsskr. f. Fiskeri III. 211—13.

7. Martii. *11042. HELSINGØRS BYTHINGS Vidne, at Ellene, Niels Tygesens Efterleverske i Hellebæk, tilskjødede S. Olai Kirke 2 Boliger i Lundegaden. — 7. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 26.

11. Martii. *11043. Vidnesbyrd, udstædt af REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet om det Afkald, afdøde D. Peder Vinstrups Børn gav deres Moder Anne Eliædatter, da hun havde skiftet med dem. — 11. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 652—53.

28. Martii *11044. K. CHR. IV.'s RETTERTHINGS Dom, hvorved Fru Margrete Friis tilpligtes inden 6 Maaneder at indløse sin Hovedgaard Engelund, der ellers burde følge Fru Anne Rosenkrandtz t. Sjøholm, Frantz Rantzous Efterleverske, der havde bemeldte Gaard med Tilliggelse i Pant for 1000 Rdlr., som Ejendom. — 28. Marts. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 402—403.

31. Martii. 5544. Ogsaa trykt særskilt, Kbhvn. paa 14 Blade.

31. Martii. *11045. K. CHR. IV. befaler Knud Gyldenstern Henricksen at lade Peder Lavritsen i Hurup fængsle og derpaa føre ham velforvaret til Frederiksborg. — 31. Marts. Secher, Om Vitterlighed og Vidnebevis S. 76.

1. Maji. *11046. K. CHR. IV.'s Memorial for Møntmesteren Nicolaus Schwalbe paa hans Rejse til Prag og Tydskland, hvor han skal forhandle med Adrian de Fries om nogle Brøndfigurer, m. m. — *Friederichsburgh*, am ersten May. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 259—60.

1615.

*11047. Breide Rantzov, Statholder, akkorderer paa Kongens Vegne med Voldmester Jørgen Drycker om Opsættelsen af to Runddele og Fjerdeparten af Volden omkring det store nye Hus i Lysthaven (ɔ: Rosenborg). — (8. Mai.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 40—41. 8. Maji.

*11048. Bgm. og Raad i Kbhvn. sælge og skjøde det Stenhus østen for Gammeltorv paa det sydvestlige Hjørne ved Klædeboderne, der fra Arilds Tid har været en Residens for Byskriveren, til Peder Kristoffersen, Kræmmer og Bg. smstds., for 700 Rdlr. — *Kjøbenhavn*, d. 8. Maj. Danske Saml. VI. 102—103. 8. Maji.

*11049. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om, at de til Pinse fastsatte Forhandlinger om Bilæggelsen af Uenigheden mellem Danmark og Lübeck maa blive udsatte til en mere bekvem Tid. — *Greenwich*, 27. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12. 27. Maji.

*11050. Sognemændene i Glendstrup klage paany til K. Chr. IV. over, at deres Kirke er faldefærdig, fordi alle dens Indtægter tilfalde Mariager Kloster, uden at Lensmændene dér føle sig forpligtede til at holde den vedlige. — *Glenndstrup*, thenndt 31. Maji. Danske Mag. 3. R. VI 91—92. 31. Maji.

*11051. K. Chr. IV. befaler, at alle Borgere i den gamle Stad Wæ, som vilde drive borgerlig Næring og Handel, skulde indflytte til den ny Stad, Christiansstad, inden 31. August. — *Kiopenhamn*, 5. Junii. Udt. p. Sv. i Gillberg, Christianstads Län S. 7. 5. Junii.

*11052. Sandemænds Tov om Gørding Bys Markeskjel. — 5. Juni. Danske Saml. 2 R. II. 5—6. 5. Junii.

*11053. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om at sørge for, at Henry Beyn maa faa 4 Falke, som i et helt Aar have været vante til at tage Bytte til dem selv. — *Westm.*, 9. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12. 9. Junii.

*11054. K. Chr. IV. forbyder alle »Kirchmissen« i Crempe imod Straf af 40 Mk. lybsk. — (13. Juni.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor S. 52. 13. Junii.

*11055. Kontrakt mellem Jomfruerne Lisbeth og Eleonore Svave t. Sandager ved deres Fuldmægtig Henrik Hansen og Claus Mule, Rigens Kanslers Fuldmægtig, hvorved hine faa Begravelsessted i Skamby Kirke og derimod forære Kirken 160 Dlr. — 13. Juni. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 273—74. 13. Junii.

*11056. (K. Chr. IV.) antager Peder Orluf fra Ribe til at være Svinesnider ved 7 Len i Jylland og Sjælland. — 19. Juni. Udt. i Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VI. 160. 19. Junii.

*11057. K. Chr. IV.'s Bestalling for N. N. som Kaptajn over N. Bønderknægte. — *Kiøbenhaffuen slott*, dennd 26. Junii. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1872 S. 116—17. 26. Junii.

*11058. K. Chr. IV.'s Brev (til Greven af Schaumburg?), hvorved han meddeler, at han har overdraget Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig at afsige en Voldgiftskjendelse ang. Højhedsretten over Uetersen Kloster. — *Copenhagen*, 30. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Westphalen, Monum ined. I. 1123. 30. Junii.

*11059. Hert. Johan Adolf af Gottorp tilbyder de derværende Beboere Halvdelen af en paatænkt Inddigning imellem Büsum og Reinsbüttel i Ditmarsken. — *Gottorff*, d. 7. July. (Tydsk.) Griebel, Bemerkungen über d. Aussendeiche in Norder Dithmarschen S. 79. 7. Julii.

*11060. K. Chr. IV.'s Bestalling for Johan Meineken, Organist ved Vor Frue Kirke i Kbhvn., i Følge hvilken han imod Udbetaling af 120 Dlr. aarlig skal spille i Slotskirkerne og de kongelige Gemakker. — 8. Julii. (Tydsk.) Brudst. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 715—16. 8. Julii.

1615.

16. Julii. *11061. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV. for hans Imødekommen overfor Lübeck og beder ham om at opgive nogle af sine berettigede Krav paa det til August berammede Møde. — *Westm.*, 16. July. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 12.

25. Julii. *11062. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han forsvarer John Cootes imod de mod ham og hans Broder rettede falske Beskyldninger for at have hjulpet Svenskerne i den sidste Krig. — *Theobald's*, 25. Juli. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12.

(29. Julii.) *11063. RECTOR et PROFESSORES Acad. Hafniensis D. Clavdio Plum professionem juridicam, vacantem propter vocationem D. Leonhardi Metzneri ex universitate in aulam, offerunt. — Sine die et loco. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 654—55.

30. Julii. *11064. K. CHR. IV. befaler Christian Friis t. Kragerup, M. Elias Isenberg og M. Jesper Brockmand at forlange Erklæringer af Provsterne og Præsterne i Fyn og paa Laaland og Falster om, hvad M. Hans Knudsen, Superint. i Fyns Stift, har foretaget sig imod Kirkeordinansen. — *Hafniæ*, d. 30. Julii. Saml. t. Fyens Hist. VII. 356—57.

30. Julii *11065. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved det befales alle Kirkens Tjenere i Fyn og paa Laaland og Falster at afgive Erklæringer til den af Kongen udnævnte Kommission (jvfr. *11064) i Superintendenten M. Hans Knudsens Sag. — *Hafniæ*, 30. Juli. Saml. t. Fyens Hist. VII. 355—56.

10. Augusti. 5559. Saml. t. Fyens Hist. VII. 361.

21. Augusti. *11066. MELCHIORIS GOLDASTI ad Freder. Horflederum epistola, in qua de invitatione, quam nuper accepisset, ad aulam Holsato-Schaumburgicam veniendi, addito stipendio mille florenorum, refert; dicit etiam, comitem sponte promisisse, se suam »industriam regi Daniæ et ducibus Holsatiæ commendare, ut in controversiis regalibus meum (utor ipsius verbis) oraculum consulerent«. — *Francofurti*, 21. Augusti. Senckenberg, Selecta juris et historiarum I. 404—405.

23. Augusti. 5562. Bloch, Fyens Geistl. Hist. I. 81—82. Saml. t. Fyens Hist VII. 362—63.

1. Septbr. *11067. RECTOR et PROFESSORES acad. Hafniensis M. Johanni Michaelis, ecclesiæ Asnensis pastori, professionem pædagogicam offerunt. — *Hafniæ*, calend. Septemb. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 654—55

12. Septbr. *11068. BREIDE RANTZOV, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Kalksnider Valentin Dresler om, at han skal »donnike og staffere med Kalksniderarbejde« 20 Værelser paa Ibstrup. — (12. September.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 141—42.

24 Septbr. *11069. BREIDE RANTZOV, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Bertel Johansen om Vinduer af Glas og Bly til det nye Hus paa Ibstrup. — (24. September.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 141.

24. Septbr. *11070. Det SVENSKE RIGSRAAD paalægger Statholderen paa Jönköping, Niels Stjernsköld, hemmeligt at tage til Fange en Person, som har uddelt Oprørsskrifter blandt Folket; hvis Danske blive trufne med saadanne Breve, skulle de advares og deres Navne opskrives, saa at K. af Sverig kan klage derover til den danske Konge. — *Stockholm*, d. 24. September. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs Hist. IV. 533.

25. Septbr. *11071. BREIDE RANTZOV, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Snedkeren Hans Wegener om Døre, Vindueskarme og Friser til det nye Hus paa Ibstrup. — (25. September.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S 141.

29. Septbr. 5576. Jvfr. Qvistgaard, Forts. Efterr. om Slagelse Skole S. 12.

1615.

*11072. Landgrev Moritz af Hessen omtaler i en Skrivelse til Pfalzgrev Johan Kasimir et af ham foreslaaet og af K. af Danmark approberet Forligsmøde i den brunsvigske Sag. — *Kassel*, d. 29. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 14. 29. Septbr.

*11073. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om at benaade den skotske Skibsbygger David Balfour, som i 3 Aar har været fængslet. — *Theobald's*, 30. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12. 30. Septbr.

*11074. Testimonium Joh. Jan. Alani M. Paulo Andreæ Cartemundano, qui cum M. Canuto Bieschio triennium in Germaniam vixerit et deinde apud D. Holgerum Rosenkrantzium biennium insumpserit, datum. — Caleud. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 655—56. 1. Octobr.

*11075. Englands Raad tilraader K. Jakob I. ikke at tillade (K. af Danmark) at udføre 100 Tons Jord, som bruges til Katering, da dette strider imod en engelsk Lov; et ligaeade Svar er tidligere givet samme Konge paa hans Anmodning om Tilladelse til at udføre Uld tilligemed de Redskaber, som anvendes til Uldfabrikationen. — *Whitehall*, 9. Oct. (Engelsk.) Udt. i Macray, Second Report S. 12. 9. Octobr.

*11076. Key Hanszen, Herredsfgd. i Riess Herred, kundgjør en mellem Brødrene Peder og Hanss Rode foretaget Deling af deres Jordlodder, som de hidtil have dyrket i Fællesskab. — D. 11. Octobris. (Plattydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 176—78. 11. Octobr.

*11077. K. Jakob I. af England tilskriver K. Chr. IV. (med Adam Bulouu, som hjemvender,) at han kun af Kjærlighed til Freden er gaaet i Forbøn for Lübeckerne, hvis Stivsindethed han misbilliger, samt meddeler, at Udførsel af Jord til Katering er forbudt ved Lov. — *Royston*, 26. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12. 26. Octobr.

*11078. Kejser Matthias' Brev til Kurf. Johan Sigismund af Brandenburg, hvorved han stadfæster Kejser Maximilians Brev af 10. Maj 1517 (I. *10213). — *Prag*, d. 26. Octobris. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schlesw.-Holst. S. 32—33. 26. Octobr.

*11079. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet dømme Studenten Caspar Ericksson Norbagge til at relegeres fra Universitetet, fordi han havde overfaldet og saaret Kanslerens Staldmester Byrge Juel. — 28. Octobris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 716—18. 28. Octobr.

*11080. K. Jakob I. af England anmoder K. Chr. IV. om, at K. Gustav Adolf, hvis Pengemidler ere udtømte paa Grund af hans Krig med Rusland, maa faa Udsættelse med Betalingen af den fastslaaede Sum og at denne maa udbetales i andre Penge end kejserlige Dalere. — *Westm.*, 4. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 12. 4. Novbr.

*11081. Den svenske Agent Hieronymus v. Birkholz omtaler i sin Relation om sin Sendelse til Tydskland i Sommeren 1615, at Kurf. af Brandenburg havde gjort opmærksom paa, at Sverigs Forbund med Generalstaterne nødede Danmark til at bevare et godt Forhold til Sverig; K. af Danmark stoler paa Spanien, men har dog rost Gustaf Adolf meget for Kurfyrsten; Svenskerne ere af Naturen ikke venlig sindede mod de Danske. — *Stockh.*, 9. Nov. (Tydsk.) Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 18, 30, 53, 58. 9. Novbr.

*11082. K. Gustaf II. Adolf gjør K. Chr. IV. opmærksom paa den pavelige Ligas Anslag mod Norden og opfordrer ham til i denne Anledning at forene sig i Raad og Daad med sig. — *Narva*, 20. Novemb. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 58—59. 20. Novbr.

1615.

19. Decbr. *11083. Bgm. og Raad i Randers bevilge Mag. Peder Tygesen aarlig til Husleje 18 Daler og tillige de tre Agre, som ligge til Kaldet. — 19. Decbr. Udt. i Stadfeldt, Beskrivelse over Randers S. 172.

19. Decbr. *11084. Bgm. og Raad i Randers bevilge Mag. Bundi Nielsen aarlig 18 Slettedaler til Husleje og tillige de tre Agre, som ligge til Præstegaarden. — 19. Decbr. Udt. i Stadfeldt, Beskrivelse over Randers S. 172—73.

21. Decbr. 5595. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 5. 4. Abth. 4. Absatz S. 102—107.

22. Decbr. *11085. Synsforretning, optaget af 21 Synsmænd fra Ringkjøbings Nabosogne, over den Skade, Vandfloden d. 1. Decbr. har anrettet i Ringkjøbing og Omegn. — 22. Decbr. Udt. i Frost, Ringkjøbing S 10—11.

*11086. Klageskrift fra Hofjunkere og Hoftjenere i Slesvig over de høje Priser, Haandværkerne tage for deres Varer. (Tydsk.) Brudst. i Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 145.

1616.

1616.

12. Januar. *11087. Vedtægter for Bergen, samtykte af Slotsherren Knud Urne t. Aasmark og Byens Magistrat paa Kongens Behag — *Bergen*, d. 12. Januar. Norske Mag. II. 285—94.

23. Januar. *11088. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet, tilskjøde D. Thomas Finckius, Forstander for de hundrede Studenter, en Jord og Grund paa Nørregade, som salig Johan Bernekow tilforn havde i Leje og nu med Gaard og Bygning var indtaget til Studiegaard, for 213⅓ Rdlr. — *Kiøbenhaffn*, die 23. Januarii. Danske Saml. VI. 130—31.

27. Januar. *11089. K. Chr. IV. skjænker den nyopbyggede Stad Konngelffer Ladegaardsmarken ved Bohus og Funnathina Græsgang. — *Bahuus*, thend 27. Januarii. Holmberg, Bohuslans hist. och beskrifn. III. 344.

Jan vel Febr. *11090. Erklæring fra det russisk-engelske Handelskompagni i Anledning af K. af Danmarks Forbud imod Udlændiges Deltagelse i Hvalfangsten ved Islands og Grønlands Kyster, i hvilken det søges bevist ved originale Logbøger, at Englænderne i Aarene 1553—1587 først har gjort Opdagelser i de arktiske Egne. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Second Report S. 13.

12. Febr. *11091. Claudius Plum professoribus academiæ Hafniensis pro vocatione ad professionem juridicam gratias agens (jfr. *11063) ab iis petit, ut sibi annum ad Italiæ provincias lustrandas linguamque addiscendam concedant. — *Paduæ*, 12. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 656—57.

16. Febr. *11092. K. Chr. IV.'s Forordning om Afgiften af Stolestader i S. Olai Kirke i Helsingør, samt at Mænd og Kvinder ikke maa sidde imellem hinanden i bemeldte Kirke, men hvert Kjøn paa sin Side. — *Haffniæ*, 16. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 86—87.

19. Febr. *11093. K. Chr. IV. takker K. Gustaf II. Adolf af Sverig for dennes Oplysninger om de Paveliges Planer mod Norden, som det paahviler enhver evangelisk Potentat at sikre sig imod. — *Kjøbenhavn*, d. 19. Febr. Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 59.

19. Febr. *11094. Litteræ Rectoris et Professorum academiæ Hafniensis, quibus M. Janus Dionysius ad professionem pædagogicam Hafniensem vocatur. — *Hafniæ*, 19. Febr. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 238.

1616.

*11095. Jacobus Hasebarnus, Huslærer hos Holger Rosenkrands, tilraader denne at lade bam og hans Disciple rejse udenlands til Pinse. — *Rosenholmid*, 5. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R V. 742. 7. Martii.

5608. Collin, Om Rigsmont og Courant, Bil Nr. 1. 12. Martii.

*11096. Janus Dionysius Janus professoribus academiæ Hafniensis pro vocatione ad professionem pædagogicam Hafniensem gratias agens (jfr. *11094) ab iis petit, ut studiorum causa æstatem Giessæ protrahat. — *Giessæ*, XI. kal. Aprilis. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 239—40. 22. Martii.

*11097. K. Chr. IV. anmoder Universitetet om, at Kommunitetets Bønder i Anderschouff, Korsør og Søbyegaards Len maa blive tilsagte til at bringe hver 4 Tdr. Salpeterjord til Salpedersyderen paa Anderschouff. — *Andtuorschouff*, d. 26. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 658 26. Martii.

*11098. K. Chr. IV.'s Bestalling for Salpetersyderen Gert v. Gulick paa Antvorskov. — *Antvorskov*, 26. Marts. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 658. 26. Martii.

*11099. Statholder (Breide Rantzov?) slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Mester Hans Brockman, Stenhugger i Kbhvn., om Forfærdigelsen af en Brønd til Frederiksborg. — *Hafniæ*, dend 30. Martii. Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 78. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 227. 30. Martii.

*11100. Albret Skiell underretter Kansler Christian Friis t. Borreby om, at Giert Rantzou og han i Fællesskab have indsat en Præst i Siem, da de ikke kunde blive enige om, hvem jus patronatus tilhørte, hvilket Spørgsmaal Kongen eller Rigens og Hertugdommens Raad skal afgjøre. — *Ribe*, d. 30. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 535—36 30. Martii.

5615. Udt. i Kirkehist Saml. 3. R. I. 742—43. 17. Aprilis.

*11101. Hertuginde Elisabeth af Braunschweig-Lüneburgs Skrivelse til sin Søn, Hert. Frederik Ulrik, hvori hun bl. a. omtaler, at hun staar i Begreb med at rejse til Holsten. — (17. April.) (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 209. 17. Aprilis.

*11102. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om, at noget Gods, som engelske Pirater have ført til Havnen Westrisen nærved Mardou i Norge og som dér er blevet beslaglagt af Statholderen, maa blive udleveret til Ejerne. — *Westm.*, 20. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13. 20. Aprilis.

*11103. Axel Oxenstierna tilskriver Kansleren (Christian Friis) om de paveliges Planer imod de nordiske Riger og om deres Intriger i Kurland og med Hansestæderne. — *Åbo*, 20. April. (Svensk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 60. 20. Aprilis.

*11104. William Codner beder K. Chr. IV. om Tilladelse til i dette Aar at drive Hvalfangst ved Finmarkens Kyst, da hans Skib var udrustet, før han hørte om Kongens Forbud. — 25. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44. 25. Aprilis.

*11105. K. Jakob I. af England svarer K. Chr. IV., at han har indrømmet Berettigelsen for Kongen til at forbyde Udlændinge Deltagelse i Hvalfangsten ved Norges og Islands Kyster, men at han derimod hvad Fangsten ved Grønland angaar, under Henvisning til medfølgende Erklæring (*11090) maa hævde Englands Ret dertil, da Grønland er blevet opdaget af Englænderne i Aarene 1553—87. — *Theobald's*, 26. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13 26. Aprilis.

*11106. Skrivelse fra Mathematikeren Johan Keppler til de Forordnede fra Ærkehertugdømmet Østerrig ob der Enus, hvori han omtaler, hvad Tycho Brahe har udrettet ante 29. Aprilis.

1616.

med Hensyn til Tabulæ Rudolphi, paa hvilke han arbejdede i 38 Aar med Hjælp af 10, 20, 30 Studiosi. — Uden Datum. (Tydsk.) Notizenblatt. Beilage z. Archiv f. Kunde østerreich. Geschichtsquellen III. 155—58. (Paaskrift: Praesent. 9. Majl.)

29. Aprilis. *11107. VICE-REKTOR og PROFESSORER i Kbhvn. overlade Universitetets Rektor, Dr. Thommis Fincke, et Gravsted i S. Rochi Kapel i Vor Frue Kirke ved Siden af Dr. Peder Søffrensens Grav, for hvilket han har givet Kirken 100 Dlr. — 29. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 659.

29. Aprilis. *11108. REKTOR og PROFESSORER i Kbhvn. tilstaa M. Hans Aalborg, at et af hans Børn maa efter hans Død »nyde Universitetets Frihed« (som Boghandler) og benytte Rocchi Kapel i Vor Frue Kirke til Boglade mod 6 Dlr.s Afgift til Kirken. — 29. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 660.

29. Aprilis. *11109. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitetet overlade Claus thor Smede, Raadmd. i Kjøge, og hans Hustru Marine Eisenberg Bjeverskov Kongetiende for en aarlig Afgift af $5^1/_2$ Td. Rug, $5^1/_2$ Td. Byg og 6 Td. Havre. — 29. April. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 652—53, Anm. 1.

8. Maji. *11110. Norges Riges Kansler JENS BJELKE underretter Kansler Christian Friis om sin Fremgangsmaade ved Udstedelsen af Kongsdage og Landsvister. — 8. Maj. Brudstykk. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 59.

14. Maji. *11111. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet befale Kommunitetets Bønder i Andworskow, Korsør og Sæbygaards Len at kjøre Salpeterjord til Salpetersyderen Gert v. Gulich paa Antvorskov (jvfr. *11097). — *Kiøbenhaffn*, d. 14. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 660—61.

22. Maji. *11112. HOLGER ROSENKRANDS t. Rosenholm bortskjøder et Hus med Grund i Aarhus til Jens Nielssen Mørke og Jens Christenssen, Borgere i Aarhus. — 22. Mai. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 32

31. Maji. *11113. K. CHR. IV. RETTERTHINGS Dom, hvorved Thrude Brysche t. Estrup og Fru Ellene Rostrup t. Wedøe, Thyge Sandbiergs Efterleverske, kjendes frie for Tiltale af Albret Rostrup til Starupgaard, da de ved Geert Brysches Skjøder af 8. og 28. Januar 1616 allerede vare i Besiddelse af det Gods, hvori Albret Rostrup først den 1. og 2. Febr. samme Aar havde søgt Erstatning for det Løfte, han i Holsten havde gjort for Geert Brysche. — 31. Mai. Matzen, Den danske Panterets Hist. S 257—58.

Majo. *11114. K. CHR. IV. befaler Jørgen Daae, Lensmd. over Holbeks Len, at lade opsanke og salte Asparges, saa mange som muligt. — Uden Datum. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 377—78.

1. Junii. *11115. K. CHR. IV.'s Forleningsbrev til Fru Karen Andersdatter paa Øen Hveen — 1. Jun. Udt. i Nye Danske Mag. II 4.

3 Junii. 5627. Dommen alene hos Bloch, Fyens Geistligheds Hist. I. 84—85. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. VII. 369—70. Jvfr. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 698—700.

4. Junii. *11116. K. CHR. IV.'s Følgebrev for Fru Karen Andersdatter til Bønderne paa Hveen. — *Friderichsborg*, d. 4. Jun. Udt. i Nye danske Mag. II. 4.

4 Junii. *11117. HERREDAGS Dom, hvorved det tillades Ejerne af Torbenfeld at drive Fiskeri i Knabstrup Sø. — *Kobenhavn*, 4. Juni. Lunn, Knabstrup S. 48.

16. Junii. *11118. K. CHR. IV. befaler Albert Skeel, Lensmd. p. Riberhus, at lade M. Mads Pors tiltale for de af ham begaaede Forseelser. — 16. Juni. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel, 2. Udg. S. 252 og i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 244.

1616.

*11119. K. Chr. IV. befaler Axel Urne, Iver Vind og Axel Arenfeld at overlevere Breide Rantzov t. Rantzovholm, Fru Eline Marsvin t. Lundegaard og Holger Rosenkrands t. Rosenholm de Breve, vedrørende deres Gaarde og Gods, som fandtes i Brevkammeret paa Vallø. — *København*, d. 16. Juni. Petersen, Vallø S. 366—67. 16. Junii.

*11120. K. Gustaf II. Adolf befaler Ærkebispen i Upsala at skaffe en afsat dansk Præst, M. Olaus Coccius, som Kongen forgjæves har søgt atter at faa indsat i sit forrige Embede i Danmark, et Embede i sit Stift, men dog først undersøge, om han i Religionssager var »af rätta ullen.« — *Stockholm*, d. 23. Juni. Udt. i Hallenberg Gustaf II. Adolfs hist. IV. 669, Anm. b. 23. Junii.

*11121. Breide Rantzov, Statholder, slutter paa Kongens Vegne Kontrakt med Dirick Reindorff og Tommis Auenthussen, Gipsgetere, om Gipsningen af 3 Lofter paa Ibstrup. — Uden Dag. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 142. 23. Junii v. postea.

*11122. K. Chr. IV. tilskriver Jarlen af Thomond, at han sender et Skib til England efter Marmor; han ønsker det bedste Marmor, farvet og i store Stykker. — 24. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. 24. Junii.

*11123. David Lejel kvitterer paa Helsingørs Bys Vegne Ole Nielssøn, (Slotsfoged paa Kronborg?), for Betaling for Beværtning af de kongelige Kancellibud, Skippere, Postvognssvende o. a. i Tidsrummet fra December 1615 til Juni 1616. — 26. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 90. 26. Junii.

*11124. Hans Søffrenssøn, Sognepræst i Nyborg, Hans Vandall, Sognepræst til Graabrødre i Odense, Segud Jørgenssøn, Sognepræst i Svendborg, og Hans Jacobssøn, Sognepræst i Nykjøbing i Falster, befuldmyndigede af Kjøbstadpræsterne i Fyns Stift til at udvælge og kalde en Biskop, udvælge og kalde Hofprædikanten Dr. Hans Michelssen til Biskop i Fyn. — *Kiøbnehaffn*, d. 27. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 109—10. 27. Junii.

*11125. Obligatio Johannis Canuti, in qua fatetur, se contra doctrinam regni ordinationem et munus sibi concreditum graviter offendisse, et promittit, se nihil ad religionem regni impediendam moliturum. — *Hafniæ*, mense Junio. Saml. t. Fyens Hist. VII. 372—73. Junio.

*11126. K. Chr. IV. tilsender K. Jacob I. af England en Hest, som han selv har tilredet. — 1. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. 1. Julii.

*11127. K. Chr. IV. skriver til Lord-Admiralen af England ang. et af Sørøveren Marsch forøvet Overfald paa Islænderne. — 1. July. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Second Report S 37. 1. Julii.

*11128. K. Chr. IV. lykønsker Sir George Williers til hans Udnævnelse til »Master of the horses«. — 1. July. (Latin.) Udt. p. Engelsk i Second report of the royal commission of histor. manuscripts S. 52. 1. Julii.

*11129. K. Chr. IV.'s Forordning, at Baadsmænd og Bøsseskytter efter 5 Aars Tjeneste skulle være fri for aarlig Skat, saalænge de ikke drive stort Kjøbmandskab, men nære sig ved Sejlads og Fiskeri, samt at der i Hospitalerne i Roskilde, Helsingør og Slagelse for Fremtiden kun skal optages Baadsmænd og Bøsseskytter, som ere kvæstede i Kongens Tjeneste. — *Hafniæ*, d. 4. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 87—88 og i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 92. 4. Julii.

*11130. K. Chr. IV.'s Forordning, at en Rigsdaler in specie herefter skal gjælde 80 Skilling Dansk og en Mark 20 Skilling Dansk. — 4. Juli. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 423. 4. Julii.

5635. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 743. 18. Julii.

1616.

21. Julii. *11131. (JAKOB HASEBARD?) tilskriver Holger Rosenkrands om sin forestaaende Rejse med de ham betroede Disciple. — *Rosenholm*, 21. Juli. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 743.

29. Julii. *11132. Biskop IVER HEMMET i Ribe skriver til Universitetets Rektor M. Chr. Longomontanus ang. dets Andel i Naadens Aaret efter Niels Wind, som ikke er betalt, da Senior Capituli (d. e. Anders Vedel) er død. — D. 29. Juli. (Latin.) Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel, 1. Udg. S. 266, 2. Udg. S. 267.

30. Julii. *11133. PAULUS MARTINIUS, episcopus Scanensis, M. Christiano Longomontano, rectori universitatis Hafniensis, scribit, omnes pastores et ecclesiarum tutores in Borringia de solutione annui census juxta diploma regis consensisse. — *Lundiæ*, 30. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 664—65.

2. Augusti. *11134. JOHANNES MICHAELIS, episcopus Fionensis, Canuto Richardi, in gymnasio Giesseno studenti, promittit, se operam daturum esse, ut rector vel conrector scholæ Ottoniensis fiat. — 2. August. Brudst. i Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 57.

post 2. Augusti. *11135. CANUTUS RICHARDI Johannem Michaelis, episcopum Fionensem, obsecrat, ne in patriam prius vocetur, quam præsens rector scholæ (Ottoniensis) partes deposuerit. — Sine loco et die. Brudst. i Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 57.

3. Augusti. *11136. K. CHR. IV.'s Brev til Norges Riges Kansler Jens Bjelke om den Fremgangsmaade, han bør følge ved Udstedelsen af Landsviste. — 3. August. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 66.

6. Augusti. *11137. S(VENO) P(ETRI) tilskriver Holger Rosenkrands om hans Søn Jørgens Sygdom. — *E vestro Rosenholmiano*, 6. August. Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 743.

10. Augusti. *11138. SVENO PETRI tilskriver Holger Rosenkrands, at hans Søn nu er helt rask. — *Rosenholm*, 10. August. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 744.

17. Augusti. *11139. JARLEN af WORCESTER udtaler sin Taknemmelighed til K. Chr. IV. for hans Brev og for en Gave af 12 Oxer. — *Oatland*, 17. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Second Report S. 44.

28. Augusti. *11140. M. ANDERS SØRENSEN skriver til sin Moder, M. Anders Vedels Efterleverske i Ribe, at han forgjæves har søgt at faa Kongen i Tale i Nyborg, og at han nu opholder sig i Kbhvn., da han paa ny skal examineres af det theologiske Fakultet, og dette ikke kan ske før D. Hans Resens Hjemkomst fra hans Visitats. — *Kiøbenhaffn*, d. 28. Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 393—96. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 1. Udg. S. 262, 2. Udg. S. 261—62.

1. Septbr. *11141. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Christen Hansen (Baden), at lade det Stenhus i Helsingør, hvori Slotsdegnen hidtil havde boet, istandsætte til Bolig for den tydske Præst. — *Skanderborg*, 1. September. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 87.

4. Septbr. *11142. K. CHR. IV. antager M. Klaus Christoffersen (Lyskander), Sognepræst til Herfølge, til at skrive Danmarks Historie paa Latin, begyndende fra Christian III., og derpaa supplerende alt, som fattes »udi Saxone«, mod en aarlig Løn af 500 Daler og 100 Daler til tvende Amanuenses. — *Skanderborg*, d. 4. Septembris. Rørdam, Lyskanders Levned S. 60—61.

4. Septbr. *11143. K. CHR. IV. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet i Kbhvn. at udlevere mod Reversal de hos dem bevarede historiske Dokumenter til M. Claus Christoffersen (Lyskander), Sognepræst til Herfølge, der er tilbetroet at skrive Danmarks Historie. — *Skanderborigh slott*, d. 4. September. Rørdam, Lyskanders Levned S. 132—33. Udt. p. Tydsk i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel II. 67.

1616.

*11144. K. Chr. IV. befaler, at der ved Skolen i Lund skal være en Konrektor, der skal lønnes med Degnekald og nogen Indtægt af Kapitlet ligesom i Roskilde. — *Schanderborgh*, 4. Septembris. Rietz, Svenska Skolväsendets Hist. S. 205. 4. Septbr.

*11145. Jacobus Hasebardus tilskriver Holger Rosenkrands om sit svage Helbred og meddeler, at han er bleven undersøgt af Lægen Petrus Saxonius. — *Aarhusia*, 10. September. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 744. 10. Septbr.

*11146. K. Chr. IV. anmoder Universitetet om at maatte lade hugge Skibstømmer i dets Skove i Sjælland. — *Wortt slott Skanderborgh*, d. 20. Septembris. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 665—66. 20. Septbr.

*11147. Johannes Paul. Resens Betænkning ang. Bygningen af den nye Skole i Slagelse. — Uden Datum. Qvistgaard, Forts. Efterretn. om Slagelse Skole S. 4—5, jvfr. 5641. Septembri?

*11148. Sir George Williers takker K. Chr. IV. for hans Brev. — *Theobald's*, 3. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44. 3. Octobr.

*11149. Jarlen af Nottingham sender K. Chr. IV. en Beretning om Retsforfølgningen imod den for Sørøveri sigtede Henry Marche samt beder om, at Tucker maa blive løsladt af Fængslet. — 3. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44. 3. Octobr.

*11150. Jarlen af Thomond meddeler K. Chr. IV., at hans Skib efter Kongens Ønske er ladet med graat Marmor; til næste Aar vil han, hvis det forlanges, sende rødt Marmor. — *Limerick*, 3. Oct. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44. 3. Octobr.

*11151. K. Chr. IV.'s Forordning, at alene Borgerne i Helsingør og ingen andre, hverken Indenlandske eller Udenlandske, dog med Undtagelse af Adelen og Borgerne i Kbhvn., Malmø, Landskrone og Helsingborg, skulle have Ret til at handle med de fremmede Skibe, som komme til Byen. — *Koldinghuesz*, d. 4. Octob. (vel 4. Decbr.?) Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 88. I Følge Secher, Forordninger III. 488 er Datum sandsynligvis 4. Decbr. 4 Octobr. v. 4. Decbr.

*11152. Landgrev Moritz af Hessens Instrux for Justus Andrecht paa hans Sendelse til Hert. Frederik III. af Gottorp, hvem han skal kondolere i Anledning af hans Fader, Hert. Johan Adolfs Død og opfordre til at træde i dennes Fodspor med Hensyn til en rolig og besindig Virksomhed for den reformerte Bekjendelses Indførelse. — 5. October. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 113. 5. Octobr.

*11153. Adrian de Fries, kejserlig Statuarius, lover at udføre de hos ham af K. Chr. IV. bestilte Billedhuggerarbejder til en Brønd, hvorfor han skal have 10,600 Rdl. — *Prag*, d. 26. Octobr. (Tydsk.) Friis, Frederiksborg Slot i det 17. Aarh. S. 28—30 16. Octobr.

*11154. Nicolaus Nicolai og Ericus Nicolai Meirup, Studenter og Alumner i Valkendorfs Studenterhus, kræve paa alle Alumners Vegne af Universitetets Rektor og Dekanus de Penge, som formentlig tilkomme dem efter Kollegiets Fundats. — *Hafniæ ex musæo Walkendorph*, die 16. Octobris. Rørdam, Kbhvns Univ Hist., Aktst. og Breve S. 666—67. 16. Octobr.

*11155. Gustavi Adolphi regis Sveciæ ad Axelium Oxenstiernæ litteræ, in quibus commemorat, reginam matrem adventum agentis sui Jacobi Allevin ex Dania expectare. — *Ad fretum Osele*, 17. die Octobris. Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 474—76. 17. Octobr.

*11156. K. Chr. IV. befaler Bgm. og Raad i Roskilde, Helsingør og Slagelse at udvise af Hospitalerne i deres Byer de Hospitalslemmer, som vare indkomne efter Bekjendtgjørelsen af Forordningen af 4. Juli d. A. — *Skanderborg*, 25. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 88. 25. Octobr.

1616.

25. Octobr. *11157. K. CHR. IV. tilkjendegiver Bgm. og Raad i Helsingør, at der skal opføres en Mur omkring Byen til dens Forsvar og at han har befalet Breide Rantzou t. Rantzouholm, Stath. i Kbhvn., at træffe fornøden Aftale med dem. — *Skanderborg*, d. 25. Octobris. Aarsberetn. fra Gehelmearch. III, Till. S 88—89.

28. Octobr. *11158. K. CHR. IV. befaler Anders Bille at rejse med den hollandske Maler til Videsø Kirke i Skaane, hvor de Svenske i forrige Fejde bleve slagne. — 28. October. Meldell, Træfn. ved Vidsø S. 40—41. Meidell, Bille Ættens Historie II. 129.

Octobris. *11159. K. CHR. IV.'s Kontrakt med Carl von Mander fra Delft om Forfærdigelsen af nogle Tapeter med Fremstillinger af de vigtigste Begivenheder i den svenske Krig. — *Schanderburg*, Octobris. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygnigshist. S. 246—47.

7. Novbr. *11160. Hert. af LENOX takker K. Chr. IV. for et Brev. — *Lond.*, 7. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44.

post 12. Novbr. *11161. CHRISTIANI ducis Brunswicensis ad regem Chr. IV. litteræ, in quibus ei pro litteris acceptis gratias agit. — Sine loco et die. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg I. 181.

14. Novbr. *11162. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV. for den udmærkede Hest, han har sendt ham, og tillige for et smukt Harnisk af dansk Arbejde. — *Westm.*, 14. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13.

16. Novbr. *11163. K. JAKOB I. af Englands Anbefalingsbrev til K. Chr. IV. for Peter Byll, som vender hjem efterat have været i Tjeneste hos den engelske Gesandt i Spanien i 4 Aar. — *Westm.*, 16. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13.

16. Novbr. *11164. Ærkebiskop ABBOT af Canterbury tilskriver K. Chr. IV., at hans Brev er blevet forsinket, fordi Dronningen har tilbageholdt sit Bud indtil nu. — *Lambeth*, 16. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 44.

19. Novbr. *11165. K. Chr. IV. befaler Sten Villumsen, Befalingsmd. p. Bremerholm, at medgive Bøsseskytten Henrik noget Skibsredskab til det Skib, Kongen har ladet »opsætte« ved Skanderborg Slot. — *Haderslev*, 19. Nov. Brudst. i Lind, Kr. IV. og hans Mænd paa Bremerholm S. 4—5.

25. Novbr. *11166. K. CHR. IV. tilskriver Lord-Admiralen af England, at han sender sin Skibsbygger David Balfours Søn Henry til England for at lære under Kongens Skibsbygger Peter. — 25. Nov. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Second Report S. 37.

26. Novbr. *11167. K. CHR. IV.'s Stikbrev efter Breide R(antzov), som i Følge Cphr. R(osenkrands)'s Klage har forladt sit Indlager. — *Hadersleben*, d. 26. November. (Tydsk.) Schwarze u. Vehse, Nachr. v. d. Stadt Kiel S. 224—25.

28. Novbr. 5648. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 561.

29. Novbr. *11168. K. GUSTAF II. ADOLF begjærer hos K. Chr. IV. fri Fart gjennem Sundet for nogle Skibe, han vil lade hente i Holland til den forestaaende Krig med Polen. — *Calmar*, d. 29. November. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 669.

30. Novbr. *11169. K. CHR. IV. anbefaler Jørgen Hartvigsen til Glimstrup(!) til Hert. Johan Frederik af Würtemberg som Hofjunker. — 30. November. Brudst i Saml. t. Fyens Hist. IX. 23.

1. Decbr. 5650. J. E. Larsen, Samlede Skrifter I Afd. II. 299—300.

2. Decbr. *11170. K. CHR. IV. forlener Hert. Frederik med den gottorpske Del af Hertugd. Slesvig og Landet Femern. — *Colding*, d. 2. Dec. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 339—40.

4. Decbr. *11171 se *11151.

1616.

*11172. K. Chr. IV. befaler Breide Rantzau at indstævne Herluf Daa og Johan Schult for sig og forlige dem ang. den Sidstes Fordring paa en Brudeskat paa 5000 Dlr., som Herluf har givet sin Datter Brev og Segl paa. — 4. Dec. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 145. 4 Decbr.

*11173. Biskop Hans Povelsen Resens aabne Brev om de kjøbenhavnske Præsters Overenskomst om Beregningen af Naadensaar. — *Kjøbenhavn*, d. 11. December. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 471. 10. Decbr.

5654. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 56. 14. Decbr.

5655. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 56. 15. Decbr.

*11174. K. Gustaf II. Adolf takker Breide Rantzou for hans Advarsel mod et polsk Angreb næste Sommer. — *Wärnamo*, 15. December. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 668—69. 15. Decbr.

5656. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 57. 16. Decbr.

*11175. Besværinger, fremførte af det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Slesvig, navnlig ang. Religions- og Retsforhold, Stiftet Lübecks Deltagelse i at yde Rostjeneste, Embedernes Besættelse, m. m. — *Gottorf*, 18. Decb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 332 og III. 67—68. 18. Decbr.

5657. Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 68—69. 18. Decbr.

5658. Warnstedt, Das Recht d. Erstgebnrt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S. 128—30. Brudst. i Das Erbfolgerecht Herz. Friedrich's VIII. a. die Herzogth. S. 69—70. 18. Decbr.

*11176. K. Chr. IV. befaler Manderup Parsberg at gjenopbygge den omstyrtede Varde paa Hals. — 24. Decbr. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 189—90. 24. Decbr.

*11177. De slesvig-holstenske Stænders Antagelse af Hert. Frederik til Hertug. — Uden Datum. Das Erbfolgerecht Herzog Friedrich's VIII. a. die Herzogthümer S. 14—15, jvfr. S. 67. Decbr.

*11178. De slesvig-holstenske Stænders Erklæring, at der ikke i den af dem fordrede Valgret ligger Muligheden for Udelukkelsen af en af de regjerende Linier. — Uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbanspr. a. Sleswig-Holstein S. 67 (jvfr. S. CCCLXXXI). Brudst. i Das Erbfolgerecht Herz. Friedrich's VIII. a. die Herzogth. S. 55. Decbr.

*11179. Biskop Hans Knudsens Forslag til en Erklæring ang. hans Stilling til Kirkens Hovedlærdomme og hans fremtidige Optræden (efterat Dommen over ham er fældet). — Uden Datum. Saml. t. Fyens Hist. VII. 370—72.

1616—1617.

1616-1617.

*11180. Regnskab over Udgifter fra det engelske Skatkammer; deriblandt: K. af Danmarks Tjener, 100 Pund. (Engelsk.) Nichols, the progresses of king James the first III. 258—59.

Ante 1617.

Ante 1617.

*11181. Oligeri Rosenkrantzii ad D. Helvicum, professorem Giessenum, litteræ datæ de rebus theologicis. Dan. Biblioth. II. 153—58.

1617. 1617.

4. Januar. *11182. K. CHR. IV. befaler Ulrik Sandberg, Lensmd. paa Lundenæs, at indsætte Las Lavridsen i Bork som Herredsfoged i Nørre Herred og at udskrive en anden til i hans Sted at holde en Knægt. — *Skanderborg*, d. 4. Jan. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 21.

6. Januar. *11183. JOHANNES MICHAELIS, episcopus Fionensis, Canutum Richardi certiorem facit, cancellarium mortuum esse, quorum omnis simul spes de novo conrectore scholæ nostræ (sc. Ottoniensis) concepta ademta sit. — Die epiphaniæ Dñicæ. Brudst. i Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 57, jfr. S. 271.

7. Januar. *11184. K. GUSTAF II. ADOLFS Memorial for Carl Bröms, hvorved det befales ham at sende et Skib til de preussiske Farvande og til Kjøbenhavn for at skaffe Underretning om Polens Udrustninger mod Sverig. — *Jönköping*, d. 7. Januar. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 551—52.

7. Januar. *11185. MICHAELIS PICCARTI ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, quædam de Dani consiliis, Lubecensibus non ita læta, narrari. — *Altorfii*, 7. id. Jan. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 257—58.

8. Januar. *11186. K. CHR. IV. giver Biskop Iver Hemmet i Ribe Brev paa M. Anders Vedels Kanonikat i Ribe Kapitel. — 8. Jan. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 267.

10. Januar. 5665. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 744—45.

15. Januar. *11187. K. GUSTAF II. ADOLF takker K. Chr. IV. for hans Tilladelse til, at hans Skibe fra Holland uhindrede maa sejle gjennem Sundet, og beder om, at Kongen vil forbyde nogle Skibe, som Polen lader udruste i Dynkerken, fri Fart gjennem Sundet samt forhindre de polsksindede Svenske i Danmark i at udsprede Usandheder til Skade for Sverig. — *Marieholm*, d. 15. Januar. Udt i Hallenberg, Gustaf II Adolfs hist IV. 670

23. Januar. *11188. K. CHR. IV. befaler Jfr. Margrete Hardenberg, Abbedisse i Maribo Kl., at optage Jfr. Anne Kaas, afd. Emmike Kaas's Datter, i Klostret. — *Skanderborg*, d. 23. Januar. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 205.

23. Januar. *11189. K. CHR. IV.'s Forbud mod Indførsel af danske i Udlandet trykte Bøger. — *Schanderborg*, d. 23. Januarii. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 668—69. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör S. 342 (her uden Datum).

31. Januar. *11190. Hert. FREDERIK af Gottorps Bekræftelse paa de S. Johannis Klostret i Slesvig givne Privilegier. — *Schlosz Gottorff*, (31. Januar). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 125.

1. Febr. *11191. JENS GODISSEN, Biskop i Aarhus, tilskriver Kansler Christian Friis t. Krastrup(?), at Kapellanen Laurits Pederssøn, som er bleven fradømt sit Embede, fordi han har slaaet en Kvinde, vel kan anbefales til et Præstekald, da han har lovet at »leve som en ærlig Præstemand«. — *Aarhus*, 1. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 348—50.

4. Febr. *11192. Litteræ (CASPARI BROCHMAND, professoris) D. Oligero Rosæcrantzio datæ, in quibus de rebus theologicis scribit. — *Hafniæ*, 2. publicarum precum. Kirkehist. Saml 3. R. V. 745—49.

15. Febr. *11193. K. CHR. IV. tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at han maa kjende de nærmere Vilkaar, førend han indgaar Forbund med Sverig. — *Skanderborg*, d. 15. Febr. Udt. og Brudst. paa svensk i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 61.

23. Febr. *11194. M. EGIDIUS LAVRIDSEN, Ærkedegn i Ribe, M. NIELS SØRENSEN GLUD, Sognepræst til S. Catharinæ Kirke i Ribe, samt Bgm., Raad, Kirkeværger og menige

1617.

Sognemænd beslutte at bygge et nyt Taarn ved S. Catharinæ Kirke. — *S. Catharinæ Kirke*, d. 23. Februarii. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 282—86.

*11195. Enkedronning CHRISTINA af Sverig og Herl. JOHAN kundgjøre Rigsdagens Beslutning, hvorved (i 9de Post) loves paa næste Møde at udvise tilstrækkelig Hjælp til Elfsborgs Indløsning, hvis Restancerne af den udskrevne Hjælp, der skulle indbetales inden Juni Maaned, ikke skulde forslaa. — *Örebro*, d. 27. Februarii. (Svensk.) Stiernman, Riksdagars Besluth. I. 714—23. 27. Febr.

*11196. K. GUSTAF II. ADOLFS Biafsked til Almuen i Södermanland, hvori han (i 3dje Post) tilkjendegiver, at det paa Rigsdagen er besluttet, at Restancerne af det paabudne Bidrag til Elfsborgs Indløsning skulle være indbetalte inden 1. Juni førstkommende. — *Örebro*, d. 28. Februarii. (Svensk.) Stiernman, Riksdagars Besluth. Bihang S. 284—86. 28. Febr.

*11197. Litteræ C. E. B(ROCHMANNI) D. Oligero Rosekrantzio datæ, in quibus de statu ecclesiæ scribit. — *Hafniæ*, 7. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 749—51. 7. Martii.

*11198. Litteræ C. E. B(ROCHMANNI) D. Oligero Rosæcrantzio datæ, in quibus de pietate et prudentia ejus scribit. — *Hafniæ*, 20. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 751—52. 20. Martii.

*11199. VORGAARDS BIRKETHINGS Vidne, at Hr. Per Jensen i Albek fik Thingsvidne paa, at han havde begjæret skrevet Synsvidne paa noget Ellehug, som skal være hugget udenfor hans Markegjærde. — D. 21. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 223—24. 21. Martii

5681. Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 98. 22. Martii.

*11200. BØNDERNE i VESTERNÆS og KNUBBELØKKE Sogn bede K. Chr. IV. om at befale Præsten, Hr. Jørgen Jensen, at holde Gudstjeneste i Annexkirken Jule-, Paaske- og Pinsedag saavelsom de ordinære Søn- og Helligdage. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 471—72. Ante 23. Martii.

*11201. K. CHR. IV. tilskriver Rasmus Pedersen og Jeppe Hansen, at Gudstjenesten skal holdes i Annexkirken saavel de tre store Helligdage som de andre Helligdage i Aaret. — *Frederiksborg*, 23. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 472—73. 23. Martii.

*11202. NICOLAI PASCHASII, superintendentis Bergensis, testimonium laudans pro Johanne Thomsono, qui scholæ Bergensi præfuit, et quem professoribus academiæ Hafniensis commendat. — *Bergis*, pridie kal. Aprilis. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 480. 30. Martii.

*11203. Skriftlig Forestilling af den svenske Gesandt VAN DYCK til Generalstaterne, hvori han opfordrer dem til at sende Krigsskibe til Østersøen til Hjælp for Sverig mod Polen; K. af Danmark har ikke alene erklæret at ville lade dem frit passere gjennem Sundet, men ogsaa lovet Bistand mod den fælles Fare. — Maart. (Hollandsk.) Vreede, Nederland en Zweden S. 205—10. Martii.

*11204. RASMUS PEDERSEN og JEPPE HANSEN klage paa Vestenskovs Sognemænds Vegne til Biskop Hans Michelsen over nye Overgreb af dores Sognepræst Hr. Jørgen Jensen. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 473—75. Ante 7. Aprilis.

*11205. K. GUSTAF II. ADOLF advarer Herman Wrangel, Slotsherre p. Kalmar, mod en dansk Borger i Aveskär, som har lovet K. af Polen en Tegning af Kalmar Fæstning. — *Stockholm*, 8. Apr. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 552, Anm. 8. Aprilis.

*11206. K. CHR. IV. bevidner, at Hr. de Ramsey har bragt ham det Brev, K. Jakob havde betroet ham at overbringe. — 17. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. 17. Aprilis.

*11207. K. CHR. IV. udstæder et nyt Lensbrev for Albret Skeel som Lensmand p. Riberhus og Møgeltønder. — 19. April. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 302—303 19. Aprilis.

1617.

21. Aprilis. *11208. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Herman Wrangel, Slotsherre p. Kalmar, at forlange Forklaring af Falk Lycke, Lensmd. p. Christianopel, ang. Henrettelsen af en svensk Rytter og at berolige Bønderne, som have truet med at tage Selvhævn. — *Stockholm*, 21. April. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 671—72 og i Sylvander, Kalmars hist. IX. 68.

22. Aprilis. *11209. Biskop IVER HEMMET i Ribe skriver til Universitetets Rektor M. Chr. Longomontanus, at han endnu ikke har modtaget hele Indtægten af Korn og Smør efter Wellei Død. — 22. April. (Latin.) Udt. p. Dansk i Wegener, Om A. S. Vedel 1. Udg. S. 266, 2. Udg. S. 267.

28. Aprilis. *11210. K. CHR. IV. slutter Kontrakt med Peter Husum om Forfærdigelsen af en Hest af Metal, som strider med en Løve. — (28. April.) Udt. i Friis, Saml. til Dansk Bygningshist. S. 50.

2. Maji. *11211. K. GUSTAF II. ADOLF beder K. Chr. IV. om at lade ham vide, paa hvilke Vilkaar et nærmere Forbund mellem begge Riger kunde indgaas. — *Stockholm*, 2. Maji. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 672.

5. Maji. *11212. Kontrakt mellem FORSTANDERNE for Hospitalet og Latinskolen i Flensborg samt HENRIK HOLST, Bg. i Flensborg, om den sidstnævntes Leje af en til Hospitalet og Skolen hørende Have. — 5. Maji. (Tydsk.) Moller, And. d. Stiftungen d. Ludolphi Naamanni S. 14—15.

6. Maji. *11213. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Stath. p. Kalmar Slot at undersøge de Klager, de danske Undersaatter i Bleking fremfører mod de Svenske. — *Stockholm*, 6. Maji. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 672—73.

12. Maji. *11214. Litteræ JUARI HEMMETTÆI, episcopi Ripensis, D. Christierno Longomontano, rectori universitatis Hafniensis, datæ, in quibus M. Severinum Joannis, rectorem scholæ Coldingensis, ad testimonium publicum universitatis accipiendum commendat. — *Norup*, 12. Maji. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 669—70.

17. Maji. *11215. K. CHR. IV.'s Brev (til Greven af Schaumburg?) om, at han ønsker Hert. Frederik af Gottorps Samtykke til Kompromissionen ang. Uetersen Kloster. — *Fridrichsburg*, 17. May. (Tydsk.) Brudst. i Westphalen, Monum. ined. I. 1123.

22. Maji. *11216. K. CHR. IV. befaler Kai Rantzau, Befalingsmd. p. Kbhvns. Slot, og Palle Rosenkrands, Befalingsmd. p. Vordingborg Slot, at overvære Overleveringen af Inventarium, Breve etc. paa Høgstrup Gaard til Christoffer Giøe t. Gunderslevholm, Befalingsmd. p. Tryggevelde, under hvilket Len han har henlagt nævnte Gaard. — *Frederiksborg*, 22. Maji. Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 198.

23. Maji. *11217. K. CHR. IV. anbefaler til Jarlerne af Pembroke og Buckingham Sir John Poley, der har tjent som Oberst i den danske Hær. — 23. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Mneray, Second Report S. 37.

24. Maji. *11218. Mr. CHAMBERLAIN meddeler Sir Dudley Carleton bl. a., at Rygtet siger, at K. af Danmark kommer til England. — *London*, the 24. of Maj. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 331.

28. Maji. *11219. HERMAN WRANGEL, Stath. p. Kalmar Slot, befaler Birger Olofson at sende noget Vin, Sukker, Kanel og andre Krydderier ned til Grænsen i Anledning af det med Statholderen paa Christianopel berammede Møde. — 28. Maj. (Svensk.) Sylvander, Kalmars hist. IX. 69, Anm. 2.

1617.

*11220. K. CHR. IV.'s Brev til K. Gustaf II. Adolf, hvori han klager over de svenske Bønders voldelige Overfald paa Danske i Bleking og begjærer dem afstraffede. — *Köpenhamn*, 21. (ɔ: 31) Maji. Udt. p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 673. Om Dateringen jvfr. Bricka og Fridericia, Chr. IV.'s egenhændige Breve 1589—1625 S. 120, Anm. 31. Maji.

*11221. VORGAARDS BIRKETHINGS Vidne, at Gunde Langes og Fru Margrette Rosenkrandtz's Fuldmægtige fik Thingsvidne af 8 Dannemænd paa, at Beboerne af Alkebye, Albek Præstegaard og Gaard, samt Prestebrow, Heiselt og Kringgelheede altid havde haft fri Ellehug og Græsning i Aarkjær. — 13. Junius. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 224—25. 13. Junii.

*11222. VORGAARDS BIRKETHINGS Vidne, at Gunde Langes Fuldmægtig fik Thingsvidne af 8 Dannemænd paa, at Ellehugning var forbudt ved Albek Præstegaard, i Steerkier og Lysholtt. — 13. Junius. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 226. 13. Junii.

*11223. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver K. Chr. IV., at han har befalet Statholderen p. Kalmar Slot at undersøge de Klager, som danske Undersaatter have rettet mod de Svenske paa Grændsen, og anmoder Kongen om at staa dem bi, som anklage Lensmanden p. Christianopel for uretfærdigt at have ladet en uskyldig svensk Rytter henrette. — *Stockholm*, 21. Juni. (Svensk.) Brudstykk. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 674—75 og i Sylvander, Kalmars hist. IX. 70—71. 21. Junii.

*11224. K. CHR. IV. slutter Kontrakt med Lorentz v. Stenvinkel, Stenhugger i Kbhvn., om Udførelsen af en Brønd til Lysthaven udenfor Byen (ɔ: Rosenborg Have). — 28. Junii. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 47—48. 28. Junii.

5695. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 76. Brudst. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. u. Gustaf II. Adolf II. 259 og i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 675—76. 1. Julii.

*11225. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Stath. p. Kalmar Slot, saafremt de Danske behandle Svenskerne retfærdigt, da at lade henrette Hovedmændene blandt Urostifterne paa Grændsen, men i modsat Fald skulde de kun indtil videre holdes fængslede. — *Djurehamn*, 8. Juli. Brudstykk. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 677—79 og i Sylvander, Kalmars hist. IX. 73—74. 8. Julii.

*11226. (K. CHR. IV.)'s Kontrakt med Galde Trolde, Tømmermand, om, at han i Tønsberg Len skal hugge en Beriderstald, som skal oprejses ved Ibstrup. — (9. Juli.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 142—43. 9. Julii.

*11227. HENRICUS NICOLAI ARCTANDER Mag. Christierno Longomontano, rectori universitatis Hafniensis, summam pecuniarum, quæ academiæ pro portione sua a præbendis Fuer et Bartum debetur, mittit. — *Viburgi*, 14. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 672—73. 14. Julii.

*11228. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz at lade en øde Kirke, som findes i Maribo, nedrive og benytte Stenene til Reparation af det brøstfældige Hospital. — *Jungshoved*, 15. Juli. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 365. 15. Julii.

*11229. K. CHR. IV. befaler Steen Brahe, Eske Brock, Jacob Ulfeld, Hr. Anders Bilde, Jens Juel og Holger Rosenkrantz at tage til Maribo Kl. og der undersøge, hvilke Bygninger der kunne repareres og hvilke der uden Savn kunne afskaffes. — *Jungshoved*, 15. Juli. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 205. 15. Julii.

*11230. K. CHR. IV. befaler Jakob Ulfeld, Holger Rosenkrands, Jens Juel og Jørgen Grubbe, at de, naar de faa nærmere Ordre, skulle stille den Trætte, som er 17. Julii.

1617.

opstaaet mellem Oluf Rosensparre t. Skarbolt paa hans Datter, Fru Lisbeth Rosensparres Vegne og nogle af Adelen. — 17. Juli. Udt. i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 34.

17. Julii. *11231. K. CHR. IV. befaler Christoffer Giøe, Lensmd. p. Tryggevelde, at lade Taarnet paa Høgstrup Gaard nedbryde og henføre Stenene til Kbhvn. — *Haffniæ*, 17. Juli. Brasch, Vemmetoftes Hist I. 198.

18. Julii. 5697. Tilføj: Hos Lúoig er Dstom: 18. Juoli.

20. Julii. 5698. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 754.

21. Julii. *11232. K. GUSTAF II. ADOLF lover K. Chr. IV. at lade sine Undersaatter afstraffe og venter, at den danske Konge vil straffe dem, som have gjort Indfald over den svenske Grændse. — *Stockholm*, 21. Juli. (Svensk.) Brudstykk. i Halleoberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV 679—80 og i Sylvaoder, Kalmars hist. IX. 74—75.

21. Julii. *11233. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Statb. p. Kalmar Slot, Herman Wrangel, at gjøre, hvad K. af Danmark har fordret; Udleveringen af den svenske Rytters Lig skal finde Sted mod gjensidig Sikkerhed. — *Stockholm*, 21. Juli. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 680—81.

29. Julii. *11234. (K. CHR. VI.)'s Kontrakt med Galde Trolle, at denne i Tønsberg Len skal hugge et Boldhus, som skal oprejses ved Ibstrup. — (29. Juli.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 143.

3. Augusti. *11235. K. CHR. IV.'s Bestalling for Mester Fred. And. Klyne som Prædikant paa Frederiksborg Slot. — *Kbhvn.*, 3. Avg. Brudst. i Rørdam, Arrebos Levoet S. 53 og i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 317.

4. Augusti. *11236. K. CHR. IV.'s Befaling til Christen Hansen, Lensmd. p. Kronborg og Frederiksborg, ang. Salget til Borgerne i Helsingør af den Kalk, som bliver ført fra Mariager Len til Byen til den Mur, som der skal opføres ved Stranden. — *Kronborg*, 4. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimeareh. III, Till. S 89.

16. Augusti. *11237. K. CHR. IV. befaler Albert Skel, Lensmd. p. Riberhus, at syne Malt Kirke og gjøre Overslag over, hvad dens Istandsættelse kan koste, hvortil Stiftets formuende Kirker bør bidrage. — 16. Avg. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 19.

26. Augusti. *11238. JENS GRAVERSEN i Hjortlund og to andre vidne, at Hans Eskesen af Lunde udskjældte og slog Las Hansen, før han blev dræbt af denne. — *Riberbyting*, 26. Avgust. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 144.

Augusti. *11239. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for den svenske Rigsraad Johan Skytte paa hans Sendelse til Generalstaterne, hvorefter han skal udforske disses Stemning med Hensyn til et eventuelt Forbund mellem Sverig og Danmark og dettes Udvidelse til et almindeligt evangelisk Forbund. — *Stockh.*, Aug. (Latin.) Brudst. og Udt. paa svensk i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 66—68.

2. Septbr. 5702. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 75.

7. Septbr. *11240. Biskop HANS MICHELSEN svarer K. Chr. IV., at Bøndernes Klage over Hr. Jørgen Jensen i Vestenskov var aldeles uberettiget, eftersom han kun handlede efter Loven, naar han ikke holdt Gudstjeneste i Annexkirken de store Helligdage, og at han endog var kommen Bønderne saa vidt imøde, at han havde holdt Gudstjeneste dèr første Juledag. — *Odense*, d. 7. dag Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 475—77.

17. Septbr. *11241. K. CHR. IV. anbefaler til K. Jakob I. af England Christoph. Ivari, som han sender til England for at kjøbe noget Tin. — 17. Sept. (Latin.) Udt. p. Eog. i Macray, Second Report S. 37.

1617.

5704. Kirhehist. Saml. 3. R. I. 473—74. 19. Septbr.

*11242. K. Chr. IV. klager til K. Jakob I. af England over, at nogle engelske Skibe have røvet 5 Hvaler fra Danske under Hvalfangsten. — 20. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. 20. Septbr.

*11243. K. Chr. IV. klager til K. Jakob I. af England over, at Skotterne drive ulovligt Fiskeri ved Færøerne. — 22. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 37. 22. Septbr.

*11244. Den svenske Gesandt Johan Skytte tilskriver Kansleren Axel Oxenstierna om det Indtryk, som hans Omtale af de Paveliges Bestræbelser for at faa Magten i Østersøen havde gjort paa den danske Regering, samt om Drikkegilderne ved det danske Hof. — *Helsingør*, 24. September. (Svensk.) Brudstykk. i Cronholm, Sveriges hist. u. Gustaf II. Adolf V, 1. S. 244. 24. Septbr.

*11245. K. Chr. IV. befaler Holger Rosenkrands strax efter Modtagelsen af Kongens Brev at begive sig til Kbhvn. og der afvente nærmere Ordrer. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 3. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 36. 3. Octobr.

*11246. K. Chr. IV. befaler Dr. Hans Michelsen, Superint. i Fyns Stift, at paase, at der holdes Gudstjeneste i Annexkirken i Vestenskov Sogn hele Aaret rundt. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 4. Octobris. Kirkehist Saml. 3 R. VI. 478. 4. Octobr.

*11247. K. Chr. IV. befaler Holger Rosenkrands først at rejse, naar han har dømt i en Trætte mellem Enkedronningen og Fru Lisebeth Rosenspar, Axel Brahes Efterleverske. — *Kbhvn. Slot*, 5. Oktober. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 37. 5. Octobr.

*11248. Kalslunds Herredsthings Vidne om, at to Mænd erklærede, at Hans Eskesen i Lunde slog Las Hansen to Slag paa hans Mund, før denne gjorde ham Saar eller Skade. — Onsd. d. 8. Oktober. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 145. 8. Octobr.

*11249. Fortegnelse over »norske Antikviteter«, som Knud Urne efter Kongens Befaling tog til sig fra Dr. Henrick Høygers Bo. — D. 9. Octob. Birket Smith, Om Kbhvns. Universitetsbibliothek før 1728 S. 133—35. 9. Octobr.

*11250. Den svenske Gesandt Johan Skytte omtaler i en Skrivelse til Kansler Axel Oxenstierna den danske Konges Misfornøjelse med Forbundet mellem Lübeck og Nederlandene. — *Lübeck*, d. 10. Oktober. (Svensk.) Brudstykk. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. u. Gustaf II. Adolf V, 1. S. 245. 10. Octobr.

*11251. Den svenske Gesandt Johan Skytte tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at Dr. Johannes Witt, Hert. Adolf Fredrik af Mecklenburgs Raad, har talt til ham om at ville rejse til Sverig for at forhandle med Kongen om det Tryk, K. af Danmark anvender imod Mecklenburg og andre tydske Fyrster. — *Lübeck*, d. 10. Octob. (Svensk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 127—28. 10. Octobr.

*11252. Enkedronning Christina af Sverig, Hert. Johan og Sverigs Riges Raad og Stænder kundgjøre Rigsdagens Beslutning, hvorved (i 4de Post) tilstaas yderligere Midler til Elfsborgs Indløsning fra de Danske. — *Upsala*, d. 16. Octobr. (Svensk.) Stiernman, Riksdagars Besluth I. 723—35. 16. Octobr.

5713. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 73. 17. Octobr.

*11253. Overenskomst mellem Kapitularerne i Slesvig og Hert. (af Gottorps) Statholder ang. Jurisdiktionen over Kapitlets Undersaatter. — *Schleswig*, d. 23. Octobr. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogth. Schleswig III. 340—41. 23. Octobr.

*11254. Litteræ B. Mentzeri, professoris Giessensis, cuidam studioso (filio Oligeri Rosækrantzii?) datæ, in quibus contra doctrinam Calvinianam admonetur. — *Giessæ*, 24. Oct. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 671—72. 24. Octobr.

1617.

28. Octobr. *11255. K. GUSTAF II. ADOLF foreslaar K. Chr. IV. et Møde Nytaarsdag mellem Ulfsbæk og Knærød og beder om venlig Modtagelse for sin Broder paa dennes forestaaende Rejse gjennem Danmark til Tydskland. — *Upsala*, 28. October. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 683.

8. Novbr. *11256. TRY HERREDSTHINGS VIDNE om Læsningen af Breve lydende paa Slangerups Overdrev. — Løverdag n. f. Mortensz dag. Underholdende Læsning. Følgeblad til Dagblad f. Frederiksborg Amt 1868 Nr. 13.

10. Novbr. *11257. M. CLAUDIUS LYSCHANDER Willichio Westhovio, poetæ laureato, de elegiis, in quibus primordia Danorum tractat, gratulatur, errores tamen quosdam Plinianos de significatione Balthiæ et Scandinaviæ, quos adoptaverat, carpens. — *Herfolgæ*, 10. Novembris. Rørdam, Lyskanders Levned S. 136.

11. Novbr. *11258. K. CHR. IV. tilskriver Jørgen Lykke t. Fallemose, at han har erfaret, at hans Hustrus Fader (Sigvard Beinskat), der er fængslet paa Draxholm, har afhændet en stor Del af sin Hustrus Gods, hvorfor han tillader, at kun 500 Rdl. (i Stedet for de tidligere bestemte 1000 Rdl.) blive anvendte til hans Underhold. — *Frederiksborg*, 11. Nov. Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Broks Levn. II. 78.

11. Novbr. *11259. Den svenske Rigsraad JOHAN SKYTTE omtaler i en Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf den Mistillid, som baade han og Generalstaterne have udtrykt med Hensyn til Danmarks Forhold til Sverig, og nævner, at van Opdam var Sendebud til Sverig under den sidste danske Krig. — *Haag*, d. 11. Nov. (Svensk.) Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 75, 78, 127.

12. Novbr. *11260. K. CHR. IV.'s Brev til K. Gustaf II. Adolf, hvori han indrømmer Skibene fra Holland fri Fart gjennem Sundet paa Betingelse af, at de føre svensk Pas og Flag, men afslaar Forslaget om et Møde mellem svenske og danske Udsendinge. — *Frederiksborg*, 12. November. Udt. p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 685–86.

12. Novbr. *11261. WILLICHIUS WESTHOVIUS, poeta laureatus, in litteris ad M. Claudium Christophori Lyschandrum datis sententiam suam de Balthia et Scandinavia exponit. — *Nessapoli*, 12. Novembr. Rørdam, Lyskanders Levned S. 136–38.

15. Novbr. *11262. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til sin Gesandt Johan Skytte, hvorefter denne skal forestille Generalstaterne Elfsborgløsesummens Byrde og meddele dem, at han har foreslaaet K. Chr. IV. Opsættelse af Grændsemødet til den 1. Januar førstk. — (Svensk.) Udt. og Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 100–101.

25. Novbr. *11263. Lensmanden ALBRET SKIELL tilmelder Kansleren Hr. Christian Friis t. Kragerup, at det synes Bispen og ham bedst, at de to aarlige Provstemøder, som skulle afholdes i Ribe Stift, finde Sted det ene i Ribe tre Dage før S. Hans Dag det anden tre Dage før Tamperdag næst før Jul. — *Riberhuus*, d. 25. Nouembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 652.

26. Novbr. *11264. M. CLAUDIUS CHRISTOPHORI LYSCHANDER in litteris ad Willichium Westhovium datis sententiam ejus de Balthia et Scandinavia improbans suam ipsius cum autoritate docet. — *Herfolgæ*, 26. Novemb. Rørdam, Lyskanders Levned S. 138–39.

8. Decbr. *11265. Den svenske Rigsraad JOHAN SKYTTE tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at den engelske Konge havde fortalt, at han havde opfordret K. af Danmark til at tage vare paa, at Papisterne ikke fik Overhaand i Sverig. — *London*, 8. Decbr. (Svensk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 81, 86.

1617.

*11266. Sir John Finett tilskriver Sir Dudley Carleton om den svenske Gesandts Audiens hos K. Jakob, i hvilken der forhandledes om Kongens Fredsmægling imellem Danmark og Sverig. — Uden Datum. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 449—51. post 10 Decbr.

*11267. K. Chr. IV. befaler Jacob Wlfeldt, Holger Rosenkrandtz, Chresten Knudtzen og Dr. Hans Michelsen at afgive Betænkning om Sammenlægningen af S. Knuds Kirkesogn i Odense og et andet Sogn smstds. — *Croneburgi*, 13. Decemb. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 91. 13. Decbr.

*11268. K. Gustaf II. Adolf beder Enkedronningen om at advare den allerede afrejste Hert. Carl Philip mod at stole altfor sikkert paa det danske Lejdebrev, som efter Kongens Mening var stillet paa Skruer. — *Stockholm*, 15. December. (Svensk.) Brudstykk. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 695—96. 15. Decbr.

*11269. Den svenske Gesandt Johan Skytte omtaler i en Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf et Taffel hos K. af England, hvor denne havde udtrykt sin Glæde over det nu bestaaende gode Forbold mellem K. af Sverig og Danmark, talt om Jonas Carisius's Ophold i England og berørt K. Chr. IV.'s Livsfare i Kalmarkrigen og sin egen Rejse fra Norge til Danmark. — *London*, 17. Dec. (Svensk.) Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 86—96. 17. Decbr.

*11270. Skrivelse fra Foppius van Aitzema, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han omtaler, at K. af Danmark ønsker sin Søn valgt til Koadjutor i Bremen Stift og derfor smigrer for Staden Bremen. — 22. Dec. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über die Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 17. 22. Decbr.

*11271. K. Gustaf II. Adolf af Sverig meddeler Axel Oxenstierna, at Generalstaterne ikke synes at ville hjælpe til Betalingen af den tredje Termin af Elfsborgløsesummen, giver Ordrer med Hensyn til Forsøg paa at skaffe Pengene til Veje og udtaler Frygt for, at K. af Danmark skal erklære Freden for brudt, hvis ikke alle Pengene betales; han er tilbøjelig til Stilstand med Polen af Hensyn til den truende Krig med Danmark. — *Stockh.*, then 28. Decembris. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 476—80. 28. Decbr.

*11272. K. Gustaf II. Adolf af Sverig tilskriver Axel Oxenstierna, at det er rigtigst at skaffe saa mange Penge som muligt til Veje af Elfsborgløsesummen og ved Hjælp af Pfalzgreven søge Udsættelse hos Kongen for Betalingen af Resten. — *Stockholm*, 29. Decembris. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 480—83. 29. Decbr.

*11273. Johannis Skytte, legati Sueci, ad regem Angliæ expositio, in qua commemorat, illum regem frustra regem Daniæ ad leniendas conditiones in solvendo, quod rex Sueciæ ei ex foedere debeat, commovere conatum esse. — Uden Datum. Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 90—92. Decbr.

5731. Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 23.

5733. Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1796 I. 248.

*11274. C. E. Brochmanni ad Oligerum Rosencrantzium litteræ de rebus theologicis. — *Hafniæ*. Dän. Biblioth. II. 164—66. Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 749.

*11275. Litteræ C. E. B(rochmanni) ad Oligerum Rosækrantzium partim de informatione principis partim de rebus theologicis. — *Ex arce Helsingorensi*. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 753—54.

*11276. Litteræ (Brochmanni) Oligero Rosæcrantzio datæ, in quibus de litteris ab Hasebardo et D. Mentzero acceptis scribit. — *E regia Coronæburgica*. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 755—57.

1617.

*11277. En UNÆVNT (Caspar Bartholin?) tilskriver Holger Rosenkrands om hans »discursus theologici«. — *(Hafniæ.)* (Latin.) Brudstykk. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 757.

*11278. Litteræ D. C. DIBVADII ad virum excellentissimum (Jacobum Ulfeld?) datæ, in quibus acerbe de injuriis sibi oblatis scribit. Danske Mag. 4. R. II. 231—32.

*11279. SØREN ANDERSEN, Slotsskriver, skjænker 40 Slettedaler til Kolding Skoles Disciple. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 141.

*11280. EILHARDUS LUBINUS tilskriver Holger Rosenkrands om Joachim Morsius's Rejse til Danmark og ønsker, at han selv kunde følge med ham. — *(Rostock.)* (Latin.) Brudstykk. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 754—55.

*11281. Litteræ JOCHIMI MORSII D. O(ligero) R(osæcrantzio) datæ, in quibus se commendat dicens, se tomos aliquot scriptorum Danicorum »ad faciem rerum Germanicarum« moliturum esse. — *Hafniæ.* Kirkehist. Saml. 3. R. V. 757—59.

*11282. Litteræ B. MENTZERI, professoris Giessensis, studioso cuidam (sc. filio Oligeri Rosækrantzii) datæ, in quibus de »mixta religione in templo Lichensi« admonetur. — *Giessæ.* Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 670—71

*11283. Monitum SYNODI de collaribus longioribus diminuendis et non admittendo holoserico et tramoserico pro manicis vel subligaculis. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schelschelør S. 270.

C. 1617.

C. 1617.

*11284. Rationes breves, quæ regem Daniæ movere possunt, ut ecclesiæ Anglicanæ ministris succurrat, qui jam magna gravamina subeunt ob papisticas ceremonias, quæ nimis obtruduntur. Ny kirkehist Saml. VI. 631—32.

1617 v. 1618.

1617 v. 1618.

Octobr. *11285. OLAUS AND. OTTO(NIENSIS) beder Holger Rosenkrands om Tilladelse til at træde i Klientforhold til ham. — *(Lundæ)*, V. idus Octob., sine anno. Brudstykk. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 757.

1618.

1618.

4. Januar. *11286. K. CHR. IV. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at optage Jfr. Ingeborg Lange, Datter af Gunde Lange t. Søfde, Lensmd. p. Tønsberg, i Klostret. — *Kronborg*, 4. Januar. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 206.

7. Januar. *11287. K. CHR. IV. forbyder Ebbe Galt at forlade Riget, før han har betalt hvad han skylder Søffren Søffrensen, Bg. i Maribo. — *Kronborg*, 7. Januar. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 365.

7. Januar. *11288. Den svenske Gesandt JOHAN SKYTTE beretter K. Gustaf II. Adolf, at en af Generalstaternes Deputerede Albert Joachimi har talt til ham om K. af Danmarks Planer om at faa sin Søn valgt til Ærkebisp i Bremen, om hans Begunstigelse af Bremerne og om Rygter om Forbund mellem ham, Spanien og Polen. — *Haag*, 7. Januari. (Svensk.) Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. om Sverigs deltagande i Trettioåriga kriget I. 103—105.

14. Januar. *11289. ELIAS EISENBERG, professor universitatis Hafniensis, testatur, Andream Petrum Suenopolitanum 11. Maji 1616 baccalaureatus titulo donatum esse et inter candidatos decimum octavum locum obtinuisse. — *Hafniæ*, 14. Jan. Nyt hist. Tidsskr. V. 160.

1618.

*11290. Lensmand Jacob Ulfelds og Biskop Hans Michelsens Forslag om Sted og Tid for Afholdelsen af de Provstemøder, som aarlig skulle finde Sted i Fyns Stift. — *Odense*, 16. Jan. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 653. 16. Januar.

*11291. K. Chr. IV. befaler Holger Rosenkrands, Befalingsmd. i Dalum Kl., at rejse til et Møde i »Rømmis« (i Slesvig) og der søge at bilægge »den suabske, gottorpske og husume Trætte«. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, 17. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 37. 17. Januar.

5737. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 84—85. 22. Januar.

*11292. Litteræ credentiales Chr. IV. regis Daniæ Andreæ Sinclar, legato suo, ad Jacobum I. regem Angliæ datæ. — *Hafniæ*, 24. Januarii. Facsimiles of national manuscripts IV. 33. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38. 24. Januar.

*11293. Willichius Westhovius in litteris ad M. Claudium Christophori Lyschandrum datis responsionis suæ moram excusat, citatos aliquot autores, quos non habet, præstolans. — *Nessapoli*, 27. Jan. Rørdam, Lyskanders Levned S. 131. 27. Januar.

*11294. Geverharti Elmenhorstii ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua nuntiat, Rutgersium Hamburgo Haffniam profectum esse. — *Hamburgi*, VI. kal. Februarii Juliani. Vossii Epistolæ II. 18. 27. Januar.

*11295. Claws von Hagen sælger Godset Nüebell i Angel til Hert. Johan for 65,500 Rdlr. in Specie. — *Kiel*, in den acht tagen Trium regum. (Tydsk.) Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 107—109. Januar.

*11296. K. Chr. IV. befaler, at alle Sædedegne i Christiansstads Len skulle give aarlig 1 Skjæppe af hvert Pund Korn, som de have i Løn, til Skolebørnenes Ophold i Christiansstad. — *Fredriksborg Slot*, d. 4. Febr. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 492. 4. Febr.

*11297. K. Gustaf II. Adolf befaler sin Afsending Johan Skytte at tale til K. af Danmark om et Forbund med sig, hvilket den engelske Konge havde tilraadet, samt om et Grændsemøde. — *Jönköping*, 4. Febr. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 117. 4. Febr.

*11298. K. Chr. IV. befaler Kapitlet i Trondhjems Domkirke at lade udsøge i Byens Skole tre Personer, en Bassist, en Tenorist og en Altist, som kunne bruges i Kongens Kantori, og sende dem til Underkapelmesteren Mogens Pedersen. — *Kbhvn.*, d. 6. Februar. Ny kirkehist. Saml. I. 131, Anm. 6. Febr.

5741. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 86—87. 10. Febr.

*11299. Willichius Westhovius in litteris bilosis ad M. Claudium Lyschandrum datis controversiam de Scandinavia et Balthia tractat. — *Nessapoli*, 12. Februarii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 139—40. 12. Febr.

*11300. Rutgersius, consiliarius aulicus regis Sveciæ, ad Axelium Oxenstierna scribit, nobilem quemdam a rege Daniæ in Poloniam missum esse, et sententiam regis de bello Polonico-Svecico commemorat. — *Köpenhamn*, d. 14. Febr. Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sverigs deltagande i Trettioåriga kriget I. 64. 14. Febr.

*11301. Den svenske Gesandt Jacob van Dyk tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at Jonas Carisius er kommen som den danske Konges Sendebud til Nederlandene forat forhandle med Generalstaterne om det ostindiske Kompagni, om Øresundstolden og Successionen i Bremen Stift; desuden har han udtalt sig for et Forbund mellem England, Sverig, Danmark og Generalstaterne og opfordret disse til i den Anledning at sende et Gesandtskab til Danmark, hvilket vistnok ogsaa vil ske. — *Haag*, d. 17. Febr. g. St. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 118—19. 17. Febr.

1618.

21. Febr. *11302. K. CHR. IV.'s Befaling, at Thomas Juel skal eftergive Malt Kirke 305 Dlr., som den skylder ham, og med Sognemændene yde noget til dens Istandsættelse, før de andre Kirker i Stiftet komme den til Hjælp. — 21. Febr. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 19.

24. Febr. *11303. HOLGER ROSENKRANTZ JØRGENSØN tilskriver Hr. Chresten Fris t. Kragerup, at han finder det uforsvarligt af mange Grunde at nedrive Frue Kirke i Odense, men vilde derimod finde det formaalstjenligt at lægge Graabrødre Kirke til S. Knuds Kirke, for derigjennem at forhøje denne Kirkes Indkomster. — *Dallum,* 24. Febr. Saml. t. Fyens Hist. VIII. 91—96. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 759.

2. Martii. *11304. K. CHR. IV. forlener Dr. Christoffer Dybvad, som er antaget til kgl. Mathematicus, med det Kannikedømme og Vikarie i Lunds Domkirke, som er blevet ledigt ved Brede Rantzaus Død. — *Haffniæ,* d. 2. Martii. Danske Mag. 4. R. II. 233.

5. Martii. *11305. Mr. LAKE meddeler Sir Dudley Carleton, at K Jakob vil give Sir Andrew Sinclair Audiens og Dr. Jonas Afsked, som kom for nogle Aar siden fra Danmark i Anledning af en Strid om Fiskerierne under Grønland. — *Whitehall,* the 5. of March. (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 469.

11. Martii. *11306. K. CHR. IV. befaler Eske Brock, Albert Skeel, Jacob Ulfeldt og Holger Rosenkrands at begive sig til det Møde, der den 13. April skulde holdes i Rømes (ved Husum) i Anledning af Tvistighederne mellem det kongelige Amt Svabsted og de fyrstelige Amter Gottorp og Husum. — 11. Marts. Udt. i Vedel Simonsen, Bidrag til Eske Brocks Levn. I. 113—14.

23. Martii. 5747. Rothe, Rescripter III. 526—27.

24. Martii *11307. HOLGER GAGGE, Domprovst, og PEDER GALTT, Kannik, Værger for Roskilde Domkirke, samt menige residerende Kanniker forpligte sig til efter Kongens Befaling aarlig af Kirkens Smaaredsel at yde en Del Naturalier til en Professor ved Kbhvns. Universitet. — *Roskilde,* d. 24. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 673—74.

24. Martii. *11308. Den svenske Gesandt JACOB VAN DYK tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at Generalstaterne paaskynde deres Ambassade til Danmark, som skal alvorligt forestille Kongen »den allmänna fiendens« farlige Planer og afholde ham fra unødvendige Krige med sine Naboer. — *Haag,* d. 3. Apr. n. St. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 119—20.

26. Martii. *11309. C. E. BROCHMANNI ad Oligerum Rosenkrantzium litteræ datæ de rebus theologicis. — *Cronoburgi,* 26. Martii. Dän. Biblioth. II. 167—72. Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 760—61.

26. Martii. *11310. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til sine Afsendinge i Nederlandene Jacob van Dyk og Rutgersius, hvori omtales det polske Gesandtskab til Danmark og dets Fører Welers Forhandlinger med K. Chr. IV., der har tilbudt at være Mægler mellem Sigismund og Gustaf Adolf; Afsendingene skulle iagttage den største Forsigtighed i deres Meddelelser ang. Danmark. — *Wadstena,* 26. Mars. (Latin.) Brudstykk. og Udt. paa svensk i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 112—13.

27. Martii. *11311. JENS PALLESEN og ANDERS SØRENSEN i Lunde vidne, at Hans Eskesen, før han døde, erklærede for Sognepræsten, Hr. Kristen Høst, at han ikke vilde anke paa sin Drabsmand Las Hansen, da han selv havde været Aarsag til den Skade, han fik af denne. — *Lunde,* den næste Fredag for Palmesøndag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 145.

27. Martii. *11312. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at Jonas Charisius har faaet Bevis for, at de danske Undersaatter have faaet Erstatning for deres Tab ved Eng-

1618.

lædernes Fiskeri ved Grønland, og meddeler tillige, at det skotske Raad har ladet forbyde al Fiskeri ved Færøerne. — *Westm.*, 27. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13.

*11313. (JOHAN VAN OLDENBARNEVELD)S Indlæg til (Generalstaterne), hvori han bl. a. tilraader ved et Gesandtskab at søge at bevirke et Forlig mellem K. af Danmark og Ærkebispen af Bremen. — Uden Datum. (Hollandsk.) Kronijk v. h. histor. Genootschap te Utrecht 2. serie, 6. jaarg. S. 257—71. Imit. Aprilis.

*11314. Den svenske Gesandt JACOB VAN DYK tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at Jonas Carisius, der er kommen tilbage fra England, atter har udtalt sig for et Forbund mellem England, Sverig, Danmark, de unerede tydske Fyrster og Generalstaterne og udtrykt sin Glæde over de sidstes Gesandtskab til Danmark, hvorved hans Herres fjendtlige Planer mod sine Naboer maaske kunde forhindres. — *Haag*, d. 4/14 Apr. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 120. 4. Aprilis.

*11315. K. CHR. IV.'s Instrux for sine Møntmestre Nikolaus Svabe og Johann Post om Udmøntningen af Kroner. — 5. Apr. Tydsk Udt. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 111—13. 5. Aprilis.

*11316. K. JAKOB I. af England anbefaler til K. Chr. IV. Thomas Harteastle, som i Dronning Elisabets Tid er blevet fængslet og fradømt 5 Skibe, da han handlede paa Lapland. — *Westm.*, 9. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13. 9. Aprilis.

*11317. K. CHR. IV. tilsender sine Kommissarier Albert Skeel, Eske Brock, Jacob Ulfeldt og Holger Rosenkrands Hert. Frederiks Gravamina ang. Uenigbederne mellem Svabsted, Gottorp og Husum Amter. — 15. April. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. I. 114. 15. Aprilis.

*11318. Dom af BGM. og RAAD i HELSINGØR, hvorved Byens Klokker Peder Nielsen idømmes en Bøde af 200 Rdlr. for at have indbudet 24 Par Ægtefolk og derover til sit Bryllup med Oluf Klokkers Enke. — *Helsingørs Raadstue*, Tirsd. d. 21. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 84—85. 21. Aprilis.

*11319. K. JAKOB I. af England anbefaler til K. Chr. IV. Stephan Bille, som har været i hans Tjeneste i nogle Aar. — *Westm.*, 21. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 13. 21. Aprilis.

*11320. Sir ROBERT ANSTRUTHER tilskriver Jonas Charisius, at Mr. Sincklair skal overbringe ham en Guldkjæde fra K. af England. — *Whitehall*, 23. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 45. 23. Aprilis.

*11321. TOVSMÆNDS Ed, givet Borgeren Mads Lassen, som Fuldmægtig for Jens Eskesen af Lunde, Eftermaalsmand efter Broderen Hans Eskesen, der var bleven dræbt af Las Hansen af Jærnelund. — *Ribe*, d. 25. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 144—46. 25. Aprilis.

5753. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 354—57. 1. Maji.

*11322. K. CHR. IV.'s Forordning, at en Rigsdaler in specie herefter skal gjælde 84 Skilling Dansk, men at dog hele og halve Markstykker skulle beholde samme Værdi som tilforn, nemlig 20 og 10 Skilling Danske. — 1. Mai. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 424. 1. Maji.

*11323. NIELS PEDERSENS Testamente, hvori han bl. a. betænker de Fattige og Skolerne i Kbhvn. og Aars samt Vor Frue Kirke i Kbhvn. med Gaver. — *Hafniæ*, d. 3. Maji. Kirkehist. Saml 3. R. I. 474—76. 3. Maji.

1618.

6. Maji. *11324. Dr. CHRISTOPHORI DIBVADII ad Nicolaum Georgium, canonicum Lundensem, litteræ, in quibus secundum verba regis canonicatum Bredonis Rantsovii cum omnibus accidentiis, videlicet bonis communibus et residentia, exigit. — *Havniæ*, 6. Maji. Danske Mag. 4. R. II. 235—37.

7. Maji. *11325. Dr. CHRISTOPHORI DIBVADII ad capitulum Lundense in eadem causa litteræ. — *In urbe Metropolitana Danorum*, die VII. Maji. Danske Mag. 4. R. II. 237.

9. Maji. 5758. Birket Smith, Om Kbhvns. Universitetsbibliothek før 1728 S. 122—26.

16. Maji. *11326. ICARUS HEMMETÆUS, superintendens Ripensis, Bernhardo Falenkamp, pastori in Piedsted et Gaardsleff, præposito in Holdmindsherret, scribit, litteras regias de præpositorum synodo quotannis bis celebranda sibi oblatas esse, cique præcepta de his synodis dat. — *Ripis Cimbrorum*, 16. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 654.

16. Maji. *11327. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til sin Gesandt Jacob van Dyk, hvori han udtaler sin Mistillid til K. Chr. IV. og dennes Forhandlinger med Nederlandene; Dyk og Rutgersius bør modarbejde et særskilt Forbund mellem Danmark og Nederlandene. — *Stockh.*, 16. Maj. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 121—22.

21. Maji. *11328. GENERALSTATERNES Instrux for de til Danmark afsendte Gesandter, Grev Floris af Culenborch, Hr. Johan Berck, Adriaen Pauw, Albert Joachimi og Taco von Burmania. — 21. Mai. (Hollandsk.) Brudst. i Vreede, Nederland en Zweden S. 127—28.

25. Maji. *11329. Liste over historiske Dokumenter, efterladte af Arild Hvitfeldt, som Christoffer Ulfeld afleverede til Universitetsbibliotheket, med Bibliothekaren Elias Eisenbergs Kvittering for Modtagelsen. — *Hafniæ*, 25. Maii. (Latin og Dansk.) Birket Smith, Om Kbhvns. Universitetsbibliothek før 1728 S. 127—32.

27. Maji. *11330. K. CHR. IV. befaler Holger Rosenkrands at rejse til Bornholm og Gulland 1. Juli, hvor nogle Sager skulle paadømmes. — *Kbhvn.*, 27. Maj. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 37.

29. Maji. *11331. BERTILLI CANUTI ad M. Georgium Ludovicum Frobenium epistola, in qua typographiam ejus valde laudat. — *Malmogiæ*, IV. kalend. Junii. Brudst. i Hoffmann, Der gelehrte Buchhändler G. L. Frobenius S. 15.

2. Junii. *11332. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Helsingør at holde Senge beredte i Henrik Ramels Gaard til de nederlandske Gesandters Ankomst. — *Hafniæ*, 2. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 90.

9. Junii. *11333. Litteræ CHRISTOPH. DIBVADII (Nicolao Georgii, canonicio Lundensi) datæ, in quibus de novo de canonicatu suo scribit atque in verbis acerbis nobilitatem Danicam oppugnat. — *Havniæ*, 9. Junii. Danske Mag. 4. R. II 238—39.

19. Junii. *11334. M. CLAUDIUS CHRISTOPHORI LYSCHANDER ad Willichium Westhovium »convicia, probra, scommata etc. evomita« remittit, rem controversam judicio præstantiorum virorum tradens. — *Hafniæ*, 19. Junii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 140—41.

26. Junii. *11335. K. CHR. IV.'s Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han anfører nogle Ytringer af den polske Konge Sigismund i et Brev til sig om, at han ikke vil forhandle om Fred med Sverig, hvis Retten til dette Riges Krone ikke maa bringes paa Bane. — *Kjøbenhavn*, d. 26. Juni. Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sverigs deltagande i Trettioåriga kriget I. 65.

26. Junii. *11336. Litteræ ANDREÆ CHRISTIANI ARÖENSIS, episcopi, Christiano Frisio cancellario adscriptæ de statu ecclesiarum et scholarum Nidarosiensium. — *Nidarosiæ*, 26. Jun. Ny kirkehist. Saml. III. 642—47.

1618.

*11337. Dr. JOHANN DOMANN, Hansestædernes Generalsyndikus, tilskriver Syndikus Martin Tancke i Vismar bl. a., at Generalstaternes Gesandter igaar ere komne tilbage fra Danmark til Rostock. — *Rostock*, d. 27. Junius. (Tydsk.) Burmeister, Beiträge z. Gesch. Europas im 16. Jahrhund. S. 115. 27. Junii.

*11338. HOLGER ROSENKRANDS tilskriver Kansler Chr. Friis t. Kragerup om sit daarlige Helbred, der hindrer ham i at opfylde de ham paalagte Statshverv, og om Restaurationen af Dalum Kloster. — *E regio Ottoniano*, 1. Juli. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 761—62. 1. Julii.

*11339. Litteræ Dr. CHRISTOPHORI DIBVADII M. Nicolao Georgii, canonico Lundensi, datæ, in quibus proponit, ut lis inter capitulum Lundensem et se de canonicata per Uldaricum, fratrem regis, vel Christianum V., filium regis, quasi judicem, decernatur. — *Hauniæ*, 2. Julii. Danske Mag. 4. R. II. 239—40. 2. Julii.

*11340. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz at sørge for, at en Jomfru Kaas i Maribo Kl. bliver fjærnet fra Klostret paa Grund af Uorden. — 11. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 206. 11. Julii.

*11341. K. CHR. IV. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at optage Jfr. Anne Basse, Datter af Skibskaptajn Niels Basse t. Tveden, i Klostret. — *Frederiksborg*, 12. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 206. 12. Julii.

5772. Brudst. i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christian IV. durch Schlegel II. 96. 13. Julii.

5773. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 96. 14. Julii.

*11342. BGM. og RAAD i RIBE antage Kunstpiberen Johan Rissenbroch van Minden til Byens Instrumentist. — 15. Juli. Udt i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 156—57. 15. Julii.

*11343. AXEL OXENSTIERNA opfordrer den svenske Gesandt i Nederlandene Jacob van Dyk til med al Magt at modarbejde K. Chr. IV.'s Plan at skille Generalstaterne fra Sverig. — *Stockh.*, 16. Juli. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget i. 122. 16. Julii.

*11344. OLAUS WORM, decanus facultatis Philosophiæ, testatur, Svenonem Petri Scanum solenni forma candidatum philosophiæ proclamatum esse. — *Hafniæ*, 14. cal. Sextil. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 677. 18. Julii.

*11345. K. CHR. IV. befaler, at der i Henhold til tidligere Kongers Forordninger skal betales af nogle Jorder, som K. Chr. III. har henlagt til Universitetet, til Bgm. og Raad i Kbhvn. en Daler for hver 3 Mark, som tidligere gaves. — *Wortt slott Kiøbenhaffn*, d. 22. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 678. 22. Julii.

*11346. K. CHR. IV. befaler, at naar M. Niels Jørgensen faar det ham lovede Prælatur, skulle de to Sogne, der nu ere ham bevilgede, forblive under Lektoriet ved Kapitels Skolen i Lund. — (28. Juli.) Udt. i Danske Mag. 4. R. II. 234, Anm. 2. 28. Julii.

*11347. K. CHR. IV. befaler M. Povel Mortensen, Superintend. i Skaane Stift, gjennem Provsterne at tilholde de bosiddende Degne i de Sogne, hvortil Kongen eller hans Kleresi har Patronatsret, til at kontribuere til Stiftets Skoler efter Ordinansen. — *Kiøbenhafn Slot*, d. 29. Julii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 578. 29. Julii.

*11348. AXELL ROSENKRANTZ t. Glimminge sælger og skjøder, efter den med Kansleren Christian Friis t. Kragerup og Rigsraadet sluttede Kontrakt, til D. Thomas Fincke paa kongl. Majestæts Studenters og Kommunitets Vegne sin Gaard med Huse, Have og Bygninger, liggende i Kannikestræde og ud til Kjødmangergade og Skidenstræde. — *Kiøbenhaffn*, s. Laurentii dag, som er d. 10. Augusti. Danske Saml. VI 131—33. 10. Augusti.

1618.

13. Augusti. *11349. K. CHR. IV. befaler Anders Christensen Arrebo, Superintend. i Trondhjems Stift, at forordne Melchior Hansen (læs: Jacobsen) til Sognepræst i Hinten (læs: Hitteren) Sogn i Fosen Len, uden at tage Hensyn til, om andre havde Jus patronatus dertil. — 13. Avg. Rørdam, Arrebos Levnet I. 94.

15. Augusti. 5777. Saml. af Forordn. 1643 S. 21—27.

2. Septbr. *11350. Testimonium D. CASPARIS BARTHOLINI pro discipulo suo Johanne Thomæ Roeschildensi, baccalaureo philosophiæ, quem M. Paulo Martini, episcopo Scanensi, commendat. — *Hafniæ,* 2. Sept. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 480—81.

7. Septbr. *11351. ERENST GIEDDE i Lynderup sælger med sin Hustrus, Fru Karren Søffrensdatters Samtykke Halvparten af Mølgaardth og af Skjelbierrigh m. m. til Nielss Munck og Søffren Munck. — *Møllgaardh,* d. 7. Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 82—84.

11. Septbr. *11352. Fortegnelse paa de Hovedbreve og Forskrivninger, som Kongen havde ladet annamme af D. Thomas Fincke, mod de 9000 Rdl., som Kongen havde forstrakt de 100 Studenter udi Kommunitetet til Betaling af afgangne forrige Kansler Christian Friis t. Borrebys Gaard i Kannikestrædet i Kbhvn. — *Kiøbennhaffnn,* d. 11. Septemb. Danske Saml VI. 133—36.

14. Septbr. *11353. K. CHR. IV. opfordrer Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig til sammen med Biskop Christian af Minden d. 1. November i Segeberg at forsøge en Mægling i Uenigheden mellem ham, hans Broder Hert. Ulrik og Hert. Frederik af Gottorp ang. Stiftet Svabsted. — *Kopenhagen,* 14. Septemb. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 114.

14. Septbr. *11354. B. MENTZERUS, professor Giessensis, a Oligero Rosenkrantzio petit, ut notis quibusdam »textum Novi instrumenti« illustret. — *Giessæ,* 14. Septbr. Kirkehist. Saml 3. R. V. 762—63.

15. Septbr. *11355. K. CHR. IV. befaler Hans Povisk, der i nogen Tid har nydt Assens Provsti, hvormed Jørgen Brockenhus er forlenet, eftersom han har en Sum Penge tilgode hos denne, at gjøre denne Regnskab for Provstiets Indtægter og overlade ham det mod at faa, hvad han endnu har tilgode. — *Kjøbenhavn,* 15. September. Saml. t. Fyens Hist. III. 289

17. Septbr. *11356. K. CHR. IV. befaler Holgierd Rosenkrantz t. Rosenholm midlertidig at overtage Rigskanslerembedet for Jacob Ulfeld t. Urup, medens denne afgjør nogle Stridigheder ang. sit Gods. — *Wort slott Kiobenhaffn,* thend 17. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 37—38.

17. Septbr. *11357. K. CHR. IV. tillader Eske Brock at fragte et Skib til Gulland for at bente Bjælker til Dronningborgs Bygning. — 17. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. I. 114.

20. Septbr. *11358. K. CHR. IV. befaler Albert Skeel, Eske Brock, Jacob Ulfeldt og Holger Rosenkrands at møde den 1. Novbr. ved den i Segeberg berammede Kompromisdag i Anledning af de Svabstedske Tvistigheder. — 20. Sept. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. I. 114.

24. Septbr. *11359. RIBER GJÆSTETINGS VIDNE om en Duel mellem to Guldsmedsvende. Kristofer Raps og Tobias Harnach, hvorved den sidste fik Dødssaar. — 24. September. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 148—50.

5. Octobr. 5780. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. II, 2. S. 100—102. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel II. 109—10.

6. Octobr. 5781. Udt. og Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. IV. 274—75.

1618.

*11360. Monita synodi Arhusiensis. — 14. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. III, 357—58. 14. Octobr.

*11361. THEOCARUS HUASSIUS MARTINI f. tilskriver M. Christiern Longomontanus, Professor, om sine Bestræbelser for at skaffe Universitetet de Indlægter, som tilkomme det efter Dr. Hans's og Dr. Niels's Død af et Præbende i Viborg, og som sidstnævntes Søn M. Hendrig Nielsen endnu sidder inde med. — *Wiburg*, 19. Octobr. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 679—80. 19. Octobr.

*11362. TOVSMÆNDS Ed, givet Fogeden Hans Hegelund om Kristofer Raps's Drab paa Tobias Harnach, født i Augsburg. — *Ribe*, 24. Oktober. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 147—51. 24. Octobr.

*11363. K. GUSTAF II. ADOLF underretter sin Gesandt i Nederlandene, Jakob van Dyk, om, at han ønsker, at Generalstaterne ville sende Sendebud til det mellem ham og K. Chr. IV. berammede Møde i Februar 1619; han saa gjerne, at Lejligheden der benyttedes til Forhandling om en almindelig Alliance. — *Stockh.*, 3. Nov. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf Adolf och kurf. Fredrik V. af Pfalz S. 28. 3. Novbr.

*11364. Beretning af Hert. FREDERIK ULRIK af Braunschweigs Gesandter om de under deres Mægling af Afsendinge fra K. af Danmark, Hert. af Gottorp og Administratoren Ulrik af Schwerin i Segeberg stedfundne Forhandlinger om Stiftet Svabsted. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 114—15. post 7. Novbr.

*11365. (CASPARUS ER. BROCHMANNUS) Oligero Rosækrantzio librum suum de doctrina Jacobæa de salutari justificationis negotio censendum mittit. — *E regia Anderschovia*, 9. Nov. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 39—40. 9. Novbr.

5785. Saml. af Forord. 1643 S. 28—30 12. Novbr.

*11366. JANI GRUTERI ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, se de Hamburgo ad Henricum Ranzovium Bredenbergæ evocatum esse. — *Heidelbergæ*, XXI. Novemb. Marquardi Gudii Epistolæ S. 207—208. 21. Novbr.

*11367. ANDERS CHRISTENSSØN, Superint. i Trondhjems Stift, retter en Del Spørgsmaal til Kansler Christen Friis, om Naadensaaret, som skal udredes til hans Formands Enke, m. m. — *Skogns prestegaard*, d. 22. Novemb. Ny kirkehist. Saml. III. 647—52. 22. Novbr.

*11368. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han meddeler en Efterretning fra Danmark om, at Greven af Schauenburg vil overdrage K. af Danmark Pinneberg. — 24. Nov. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 14. 24. Novbr.

*11369. K. CHR. IV. stadfæster paa Opfordring af Dr. Jens Muhle i Odense et Oluff Bager givet Laasebrev af 28. Sept. 1584 paa Ejendomme i Odense. — *In castro nostro Neoburgo*, 27. die Novembris. Almeennyttige Samlinger XVII. 3—12. 27. Novbr.

*11370. K. CHR. IV. stadfæster, i Følge Anmodning af Haandværkerne i Fyrstendømmerne, sin Lavsforordning af 1615, i Følge hvilke alle Skraaer og Gilder nedlægges, og befaler, at ingen maa blive Mester i Wilster, før han har gjort et Prøvestykke og tjent et Aar hos en Mester smstds. — *Copenhagen(?)*, (27. November). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 99. 27. Novbr.

*11371. K. CHR. IV. befaler Holger Rosenkrands at være i Halmstad d. 20. Januar for der med den kgl. Rentemester at modtage 250,000 Rdl., som K. af Sverig skal betale i Henhold til Fredstraktaten af 1613. — *Kbhvn.*, 2. December. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 38. 2. Decbr.

1619.

1619.

5799. Efter Orig. p. Latin i Bartholini Cista medica S. 197—202. 6. Januar.

5801. Efter Orig. p. Latin i Bartholini Cista medica S. 641—45. 10. Januar.

*11383. Dr. LUDVIG CAMERARIUS, Kurf. Frederik af Pfalz's Raad, tilskriver Pfalzgrev Johan Kasimir, at Kurfyrsten har befalet sin Gesandt i England at søge at formaa K. af England til at virke for Opretholdelsen af Freden mellem Danmark og Sverig. — 16. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 123—24. 16. Januar.

*11384. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han omtaler, at Staden Bremen lader sig paavirke af K. af Danmark. — 20. Jan. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 18. 20. Januar.

*11385. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmanden Claus Daa, at tilholde den forrige Superintendent i Trondhjems Arvinger til den nye Superintendent (Arrebo) at udlevere i tilbørlig Stand det Inventarium, saa og Præstegaarde og Kirker, som efter Kongens Benaadninger tilkom ham. — *Frederiksborg*, 25. Jan. Rørdam, Arrebos Levnet I. 88. 25. Januar.

*11386. K. CHR. IV.'s Reskript til Superintendenten i Trondhjem, at ingen Svensk maa befordres til Præstekald i Jemteland. — 25. Januar. Rørdam, Arrebos Levnet I. 98—99. 26. Januar.

*11387. K. GUSTAF II. ADOLF sender Axel Oxenstierna en Kopi af sit Svar til K. af Danmark; han har bedet denne om Lejde. — *Linchöpingh*, 31. Jan. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 484. 31. Januar.

*11388. JACOBUS SPENS ad Gustavum Adolphum regem scribit, regem Angliæ promisisse, se Gustavo Adolpho, si rex Daniæ arcem Elsburgensem non reddiderit, auxilium contra eum laturum esse. — *London*, 1. Febr. 1618 eng. St. Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 124. 1. Febr.

5805. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 229. 2. Febr.

*11389. K. GUSTAF II. ADOLF sender Axel Oxenstierna et Brev fra K. af Danmark og udbeder sig hans Betænkning derom, førend han ansætter Dagen til Sammenkomsten. — *Grenna prestegård*, d. 9. vthi giöja. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S 485. 9. Febr.

*11390. DANSKE FULDMÆGTIGE paa Mødet i Knærød fremsætte forskjellige Klagepunkter til de svenske Fuldmægtige, som disse skulle forebringe K. Gustaf Adolf. — *Knærød*, 11. Febr. Udt. p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 813—14. 11. Febr.

*11391. K. GUSTAF II. ADOLF takker K. Chr. IV. for det tilsendte Lejdebrev, ønsker at have nogle af sine Raader med sig til Mødet og beder om, at dette maa blive berammet til d. 25. Februar. — (12. Febr.) (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 596—97. 12. Febr.

*11392. DANSKE FULDMÆGTIGE slutte en Afsked med de svenske, hvori der loves, at K. af Danmark ikke skal understøtte noget, der kan være K. af Sverig til Skade. — *Knærød*, dend 12. Februari. Slange, Chr. IV.'s Hist. S. 433—34. 12. Febr.*

*11393. K. CHR. IV.'s Befaling til de sjællandske Lensmænd Kai Rantzau, Christopher Basse og Mogens Pax om at træffe Foranstaltninger til Forhindring af Pestens Udbredelse. — *Halmstad*, 18. Februar. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 278. 18. Febr.

*11394. K. JAKOB I. af England tilmelder K. Chr. IV. Dronning Annas Død. — 2. March, n. s. (Latin.) Brudst. i Macray, Second Report S. 14. 20. Febr.

1619.

24. Febr. *11395. K. CHR. IV. paalægger de sjællandske Lensmænd Kai Rantzau, Christopher Basse og Mogens Pax at sørge for, at Ligene af de i denne farlige Tid Afdøde begraves snarest muligt. — 24. Februar. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplelens Hist. i Danmark S. 279.

1. Martii. 5808. Hos Friis (l. c.) findes kun et Brudst. Brudst. i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1813 III. 242—43.

2. Martii. *11396. K. JAKOB I. af England anbefaler til K. Chr. IV. Thomas Lothian, Bg. i Edinburg, hvis Skib er blevet konfiskeret i Danmark. — *Newmarket*, 12. March, n. s. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 111.

6. Martii. *11397. Mr. CHAMBERLAIN underretter Sir Dudley Carleton om Dronning Anna af Englands Død og fortæller, at kun »Danish Anna« var hos hende i hendes sidste Time, før Prins Carl kom. — (The 6. March.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 530—31.

9. Martii. *11398. K. CHR. IV. beder K. Jakob I. af England om at sende Gesandter for at mægle i en Strid mellem ham og K. af Sverig. — 9. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

9. Martii. *11399. K. CHR. IV.'s Anbefalingsbrev for Sinclar og Jonas Charisius til Sir Thos. Smith. — 9. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

10. Martii. *11400. K. CHR. IV. tillader, at Studiosus Hans Lauritsen maa blive sin Faders Kapellan til Røde Præstegjeld i Jemteland, hvis det forholder sig saa, at hans Fader under sidste Fejde har forladt Jemteland. — 10. Marts. Rørdam, Arrebos Levnet I. 99.

10. Martii. *11401. K. CHR. IV. takker Grevinden af Ruthven for hendes Omsorg for Dronning Anna og beder hende særlig om at opmuntre hende og bortjage hendes Melankoli. — 10. March. (Fransk.) Brudst. i Macray, Second Report S. 38.

11. Martii. *11402. Kurf. FREDERIK af Pfalz's Skrivelse til K. Jacob I. af England, hvori han anmoder denne om at virke for en Bilæggelse af Uenigheden mellem K. af Danmark og Sverig. — *Heidelberg*, le XI. de Mars. (Fransk.) Gardiner, Letters illustrat. the relations between England and Germany S. 52—55.

13. Martii. *11403. Pfalzgr. JOHAN KASIMIR meddeler K. Gustaf II. Adolf af Sverig Rygter om spændt Forhold mellem ham og Danmark i Anledning af dettes Fordringer med Hensyn til Elfsborg. — *Kleburg*, 13. Mars. (Fransk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. mellan konung Gustaf Adolf och kurf. Fredrik V. af Pfalz S. 33—34 og i Droysen, Gustaf Adolf I. 117.

20. Martii. *11404. K. CHR. IV.'s Brev til K. Jakob af England i Anledning af Dronning Annas Død. — 20. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

27. Martii. 5818. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 41.

27. Martii. *11405. Mr. CHAMBERLAIN underretter Sir Dudley Carleton om Dronning Annas efterladte Formue og Juveler og omtaler, at det skal have været hendes Hensigt at gjøre sin Broder K. af Danmark til Executor. — (The 27th. of March.) (Engelsk.) Nicholls, the progresses of king James the first III. 532.

28. Martii. *11406. K. CHR. IV. befaler Universitetet i Kbhvn. at give Hr. Knud Søffrensen en livsvarig Pension i Erstatning for Indtægterne af Bona Vicariatus Altaris Petri i Roskilde Domkirke, som Kongen vil anvende til Lønning af en Professor ved Universitetet. — *Frederichsburg Slott*, d. 28. Martii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 686—87.

1619.

*11407. Skrivelse fra Foppius van Aitzema, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han omtaler K. af Danmarks og Sverigs Sammenkomst i Halmstad. — 29. Marts. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Werm, Studien über die Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 18. 29. Martii.

*11408 (= 5885). Brevet er fra Marts Maaned. Jvfr. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplelens Hist. i Danmark S. 275. Martii.

*11409. Anders Sinclair og Jonas Charisius, K. af Danmarks Gesandter, bede Marquisen af Buckingham om at forskaffe dem Audiens hos K. Jakob. — *London*, 2. April. Udt. paa Engelsk i Second report of the royal commission of histor. manuscripts S. 55. 2. Aprilis.

*11410. K. Chr. IV.'s aabne Brev, hvorved han henlægger en Del Gaarde og Gods i Sjælland til det af ham ny oprettede Professorat ved Kbhvns. Universitet. — *Wortt Slott Kiobenhaffn*, d. 3. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 687—88. 3. Aprilis.

5821. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 424. Jvfr. Erslev, Aktst. til Rigsraadets Hist. I 247, Anm. 3. 8. Aprilis.

*11411. Norges Riges Kansler Jens Bjelke besvarer benægtende Befalingsmanden over Tønsberg Len, Gunde Langes Anmodning om at faa overdraget en af ham antagen Tømmersvend Søren Troelsen. — *Ellingård*, 12. April. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 84—85. 12. Aprilis.

5822. Begtrup, Beskr. over Svendborg S. 20—30. 12. Aprilis.

*11412. K. Chr. IV. mageskifter til Kjøbenhavns Stad »Overdrup« Sø samt tre Damme ved Vartov mod at faa Lersø, Peblingesø og St. Jørgenssø samt Sortedam, hvoraf Byen dog aarlig skal have 150 Karper. — (15. April.) Tidsskrift f. Fiskeri III. 207—8. 15. Aprilis.

*11413. Pfalzgr. Johan Kasimir udtrykker i en Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf sin Glæde over det befæstede Venskab mellem denne og K. Chr. IV., især af Hensyn til Forholdene i Tydskland. — *Kleburg*, 17. April. (Fransk.) Brudstykk. og Udt. i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 35. 17. Aprilis.

*11414. K. Chr. IV. skjænker Michel Wibe, Bgm. i Kbhvn., og Jacob Michelsen, Tolder smstds., til Arv og Eje en Grund uden for Vesterport til der at lade opføre et Gjæsteherberge og anrette et Skytteri derved. — *Kjøbenhafn*, 18. Aprily. Nielsen, Hellig Trefoldigheds Gilde udi det danske Compagnie S. 56—57. 18. Aprilis.

*11415. Rigskammerrettens Dom mod Hamburgerne, som ikke maa hindre den frie Skibsfart paa Elben, skulle nedlægge »Gammerdeich« og erstatte den tilføjede Skade. — 19. April. (Tydsk.) Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—1626 S. 10. 19. Aprilis.

*11416. Lord Doncaster takker K. Chr. IV. for hans Brev og tilbyder ham sin Tjeneste i Tydskland. — *Lond.*, 24. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 45. 24. Aprilis.

*11417. Dr. Ludvig Camerarius, Kurf. Frederik V.'s Raad, udtrykker i en Skrivelse til Pfalzgr. Johan Kasimir sin Glæde over Befæstelsen af Venskabet mellem K. Gustaf II. Adolf og K. Chr. IV. af Hensyn til Fordelen for Tydskland derved. — *Heidelb.*, d. 9. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Hammarstrand. Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 35. 9. Maji.

*11418. Janus Dionysius Jersinus professoribus academiæ Hafniensis pro vocatione ad professionem metaphysicam, quam acceptat, gratias agit. — *Fridericiburgi*, XI. Maji. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 240—41. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 691—92. 11. Maji.

*11419. Aerssens's Skrivelse paa Generalstaternes Vegne til K. Chr. IV., hvori de erklære altid at have været tilbøjelige til at støtte de Evangeliske i Paderborn, forsaavidt Hensynet til deres egen Stat har tilladt og tillader dem det, og udtrykke Haabet om, at 16. Maji.

1619.

Kongen stiller sig paa samme Maade og vil erklære sig nærmere derom. — (16. Maj.) (Plattydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 103.

27. Maji. *11420. Kansler CHR. FRIIS tilskriver D. Caspar Bertellsenn, at Kongen tillader, at Forelæsningerne udsættes, saa længe Sygdommen vedvarer i Kbhvn. — *Slagelse*, thend 27. May. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 692.

29. Maji. *11421. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori om Forhandlingerne mellem Greven af Schauenburg og K. af Danmark ang. Altona. — 29. Mai. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 14.

31. Maji. *11422. Det SVENSKE RIGSRAADS Svar paa de af de danske Fuldmægtige paa Mødet i Knærød fremførte Klager. — *Stockholm*, 31. Maji. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs Hist. IV. 822—24.

1. Junii. *11423. K. CHR. IV. befaler Niels Lange (t. Skrumsager) at være Værge for Jomfru Inger Huass, der har ønsket at skifte med sin Moder og Broder, og at sørge for, at det hende tilskiftede Gods efter hendes Begjæring mod en billig Betaling bliver solgt til hendes Broder. — *Anderskouf*, 1. Junii. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 4—5.

1. Junii. *11424. K. CHR. IV.'s Befaling til Eggert Abildgaard, Ulrik Sandberg og Kristoffer Rosenkrands, Arvinger efter Predbjørn Gyldenstjerne og Børge Rosenkrands, om at møde i Viborg i Anledning af, hvad der skal udlægges Gert Møllemand og hans Medarvinger af Kogsbøl Gods. — 1. Juni. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 63.

1. Junii. *11425. K. CHR. IV. tilskriver Mogens Kaas om igjen at besætte nogle øde Gaarde i Mariager Klosters Len. — *Antvorskov*, 1. Junii. Udt. i Danske Mag. VI. 210.

7. Junii. *11426. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Gulland at lade Eske Brock paa Forlangende erholde nogle Fyrrebjælker til Dronningborg Slots Bygning. — *Antvorskov-Slot*, 7. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. II. 88.

7. Junii. *11427. K. JAKOB I. af England lover K. Chr. IV. at understøtte den af Andrew Sinclair og Jonas Charisius fremførte Plan om de Danskes Handel paa Ostindien, men ytrer Tvivl om, at Hollænderne ville tillade den. — *Greenwich*, 7. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 14.

8. Junii. *11428. K. CHR. IV. paaminder Kbhvns. Universitet om, at dets Tjenere i Draxholm og Kallundborg Len skulle kjøre Salpeterjord ligesom andre Kronens Tjenere. — *Wort slot Andtuorschoff*, d. 8. Junii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 693.

12. Junii. *11429. K. JAKOB I. af England takker K. Chr. IV. for hans Trøstebrev i Anledning af Dronningens Død og omtaler den mærkelige Lighed mellem Kongen og Prins Charles. — *Greenwich*, 12. June. (Latin.) Brudst. i Macray, Second Report S. 14.

12. Junii. *11430. Grevinden af RUTHIN takker K. Chr. IV. for hans Brev, i hvilket han ytrer sin Glæde over hendes Venskab for den afdøde Dronning Anna. — *De mason de Dennemarca*, 12. June. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 45.

12. Junii. *11431. Ærkebiskop ABBOT af Canterburys Brev til K. Chr. IV., hvori han henviser ham til Sinclair, som gjennem sine Samtaler med K. Jakob har det nøjeste Kjendskab til Forhandlingerne med Spanien og med Hollænderne (ang. den ostindiske Handel). — *Lambeth*, 12. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 45.

16. Junii. *11432. Litteræ FRANCIS VERULAM, cancellarii Angliæ, ad Chr. IV. regem Daniæ scripta, in quibus de obitu reginæ Annæ et de statu bono et florenti rerum Anglicarum refert. — Junii 16. Archaeologia XLI. 266—67. Brudst. i Macray, Second Report S. 45.

1619.

*11433. Litteræ ANONYMI (sc. Caspari Bartholini) Oligero Rosecrantzio datæ, in quibus ei gratias agit pro benevolentia ejus. — *Roschildiæ*, 24. Junii. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 42. 24. Junii.

*11434. K. CHR. IV. tilskriver M. Hans Kruse, Sognepræst i Helsingør, i Anledning af dennes Strid med den tydske Prædikant Augustinus Sanlt, at han har befalet denne at afholde sig fra Ligtjeneste for afdøde Fremmede, ligesom han ogsaa befaler Sognepræsten ikke at befatte sig med Krigsfolket og de indfødte Haandværksfolk, som ikke havde nedsat sig i Byen. — *Friederigsborg*, d. 28. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III., Till. S. 90—91. 28. Junii.

*11435. GIJSLE HAUKONARSSON, Lagmand syden og østen paa Island, kundgjør, at eftersom Andres Hansson paa den nu afdøde kongelige Befalingsmand Fredrich Frijs's Vegne havde forelagt Altinget Kongens Brev, hvorved Jon Sigurðsson afsættes som Lagmand norden og vesten paa Island, da var nu paa Altinget Halldor Olaffson bleven valgt til Lagmand i hans Sted. — *Aa Almennjligu Oxaraarþyngj*, þann 30. dag Junj. (Islandsk.) Safn til sogu Íslands II. 239—40. 30. Junii.

*11436. Fortegnelse over Sognepræster og Kapellaner i Viborg Stift, forfattet af Biskop Hans Vandal. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 104—106. (Juni.)

*11437. K. CHR. IV.'s Befaling til Universitetets Professorer og Bgm. og Raad i Kbhvn. om at have nøje Tilsyn med Vor Frue Kirkes Regnskab og Pengemidler. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 1. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 410—11. 1. Julii.

*11438. K. CHR. IV. befaler Bispen, Rektor og Konrektor i Odense at sammenskrive en latinsk og græsk Grammatik og ligeledes forfatte vocabularia, colloqvia o. l., hvortil de skulle søge Raad hos M. Povell Mortenssøn Superintendent og M. Jens Dinessøn Professor. — *Haffn.*, d. 1. Julii. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 242. 1. Julii.

*11439. K. CHR. IV. tilskriver Kbhvns. Universitet, at M. Niels Fos endnu et Aar maa nyde det kongelige Rejsestipendium. — *Wort slot Anderschouff*, d. 2. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 693—94. 2. Julii.

*11440. CHRISTOFFER URNE meddeler Universitetets Rektor M. Wolffgang Rumann, at Kansleren har befalet, at en Præst fra Holland (Daniel Fett) skal have 10 Daler af Universitetet. — 2. Julii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 694—95. 2. Julii.

*11441. Protokol over de af de kurpfalziske Geheimeraader førte Forhandlinger ang. det forestaaende Valg af en romersk Konge; K. af Danmark nævnes blandt de mulige Kandidater. — *Heidelberg*, d. 5.—8. Julii. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv VII. 81—99. 5.-8. Julii.

*11442. K. CHR. IV. befaler Dr. Casper (Bartholin) at forfatte Enchiridion Logicum og Logicam Rhetoricam, Physicam, Ethicam, Metaphysicam til Skolebrug. — *Colding*, 10. Julii. Rietz, Skånske Skolväsendets Hist. S. 93—94. 10. Julii.

*11443. Anordning af ARVINGERNE efter Friderich Friiss t. Hesselagger, hvorved det af Johan Friis stiftede Legat for fattige Studenter ved Kbhvns. Universitet forøges med 2000 Rigsdaler. — *Ottense*, S. Knuds dag d. 10. Juli. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 695—96. Udt. i Danske Mag. II. 131. 10. Julii.

*11444. K. CHR. IV. beder Magistraten i Emden om at opfordre M. Johan Baptista til at indfinde sig paa Frederiksborg for der at opstille det af ham leverede Fundament til en Brønd. — (10. Juli.) (Tydsk.) Udt. p. dansk i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 258. 10. Julii.

*11445. Norges Riges Kansler JENS BJELKE tilsender Kansler Christian Friis en af ham udarbejdet Tavle eller Dispensatorium over den norske Lov; han tilraader desuden Udstædelsen af et Tillæg til Lovbogen. — 23. Juli. Brudstykk i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 85—86, 90. 23. Julii.

1619.

26. Julii. *11446. Det SKOTSKE RAAD skriver til K. Chr. IV. angaaende Robert Bailzie, Købmand i Edinburgh — 26. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

29. Julii. *11447. Sir ROBERT ANSTRUTHER meddeler J. Charisius politiske Nyheder fra det engelske Hof. — *Lond.*, 29. July. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46.

31. Julii. *11448. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, den nederlandske Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales en ny Strid mellem K. af Danmark og Hamburg, hvilken Stad har ladet nogle deserterede Soldater anholde paa Kongens Territorium. — 31. Juli. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 21.

8. vel 18. Augusti. *11449. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz's Votum ved Valget af en romersk Konge, hvorved han stemmer paa Hert. af Bayern, men nævner K. af Danmark blandt dem, der har kunnet være Tale om. — *Franckfurt*, 18. Augusti. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv VII. 99—102.

11. Augusti. *11450. WILL. CARMYCHEL, som i 32 Aar har berejst Ostindien, tilbyder K. Chr. IV. sin Tjeneste. — *Lond.*, 11. Aug. (Skotsk.) Macray, Second Report S 46.

15. Augusti. *11451. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han omtaler, at danske Sendebud have søgt at fremkalde Mistanke mod Generalstaterne hos Ærkebispen af Bremen og Hert. af Holsten. — 15. August. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 19.

21. Augusti. *11452. GENERALSTATERNES Beslutning om at tilstaa Karel van Mander Pas til at føre fra Nederlandene til Danmark 18 Stykker Tapeter, forfærdigede af ham til K. af Danmark. — 31. Aug. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 3. serie XII. Jaarg. S. 64.

21 Augusti. *11453. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales, at Danmark og Holsten paa Kredsdagen i Lüneburg protestere mod Hamburgs Sæde i Kredsforsamlingen, samt at Hert. af Braunschweig-Lüneburg har besluttet med Hjælp fra Danmark at ville gjennembryde »den Gammerdeich« (i Vierlandene). — 21. August. (Hollandsk.) Brudstykk. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 21—22.

1 Septbr. *11454. K. CHR. IV. forordner, at Skrædderne i Wilster kun kunne opnaa at blive Mestre efter at have forfærdiget et Stykke Tøj, og befaler, at de, som have »straffbahr eingeschnitten«, skulle idømmes Straf. — *Wallszbuel*, (1. September). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 99

1. Septbr. *11455. REKTOR og PROFESSORER ved Kbhvns. Universitet tilsikre Hr. Knud Søffrensen 100 Daler, hver regnet til 80 Sk., aarlig i Erstatning for Afstaaelsen af Indtægterne af hans Vikariat i Roskilde. — *Kiobenhaffn*, d. 1. September. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 696—97.

5. Septbr. *11456. Pfalzgrev JOHAN KASIMIR omtaler i en Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf af Sverig et til Danmark afsendt Brev. — *Kleburg*, d. 5. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredr. V. af Pfalz S. 38.

13 Septbr. *11457. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Morten Griis, over hvis uretfærdige Behandlingsmaade to danske Bønder fra Halland havde klaget, at tage sig i Agt, og truer ham og alle, som tillade sig Uretfærdigheder mod de danske Undersaatter, med stræng Straf. — *Elfsborg*, d. 13. September. Brudst. i Hallenberg Gustaf II. Adolfs hist. IV. 820, Anm.

1619.

*11458. Dr. Ludvig Camerarius, Kurf. Frederik af Pfalz's Raad, tilskriver Pfalzgrev Joban Kasimir om det ønskelige i en nøjere Forening mellem Danmark og Sverig. — 17. Sept. (Tydsk.) Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 50—51. 17. Septbr.

*11459. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Sir Robert Naunton, hvori han omtaler, at Kurf. af Pfalz's og Brandenburgs Afsendinge ved Kejservalget i Frankfurt have foreslaaet K. af Danmark. — *Turin*, $\frac{20}{30}$ September. (Engelsk.) Brudst. i Gardiner, Letters illustrating the relations between England and Germany 2. ser. S. 30—32. 20. Septbr.

*11460. Pfalzgrev Johan Kasimir omtaler i en Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, at han maaske vil blive sendt (af Unionen) for at forhandle med Danmark, hvis pludselig forandrede Stemning han ønsker maa blive af Varighed; et Rygte siger, at Gustaf II. Adolf sammen med K. af Danmark skal være kommen til Wolfenbüttel. — *Frankfurt*, d. 25. Septbr. (Fransk og Tydsk.) Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 24, 48—49 25. Septbr

*11461. Viscount Doncasters Skrivelse til Sir Dudley Carleton, hvori han omtaler, at K. af Danmark har givet Unionens Fyrster godt Haab om Hjælp ved Laan af Penge. — *Francfort*, the 27. of September. (Engelsk.) Gardiner, Letters illustrat. the relations between England and Germany 2. ser. S. 54—56. 27. Septbr.

*11462. Viscount Doncasters Skrivelse til Sir Robert Naunton, hvori han omtaler, at Kurf. Frederik af Pfalz vil sende en Gesandt til K. af Danmark for at underrette ham om de böhmiske Sagers Stilling. — *Francfort*, the 27. of Septemhr. (Engelsk.) Gardiner, Letters illustrat. the relations between England and Germany 2. ser. S. 45—52. 27 Septbr.

*11463. Skrivelse fra Foppius van Aitzema, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales, at K. af Danmark endnu stadig hegjærer Oprejsning af Hamburg og har begyndt at anlægge Glückstadt. — 2. October. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Worm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 21. 2. Octobr

*11464. Sir Dudley Carletons Skrivelse til Viscount Doncaster, hvori han omtaler, at Danmarks Erklæring er til Fordel for deres Venner. — *Hagh*, te 7th of October, stilo vetere. (Engelsk.) Gardiner, Letters illustrat. the relations between England and Germany 2. ser. S. 68—70 7. Octobr.

*11465. K. Chr. IV. paalægger Holger Rosenkrands uforløvet at begive sig til ham. — *Walsbüll.*, 10. October. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 39. 10. Octobr

5875. Collin, Om Rigsmønt og Courant, Bil. Nr. 3 (med Dat.: 2. Octob.) 12. Octobr.

*11466. Juari Hemmettæi, Superintendentis Ripensis, epistola D. Casparo Bartholino, Rectori magnifico Academiæ, adscripta, quacum legatum pastorum et catalogum contribuentium transmittit. — *Ripis Cimbrorum*, 18. Octobris. Ny kirkehist. Saml. VI. 541—43. 18. Octobr.

*11467. K. Chr. IV.'s aabne Brev, hvorved det forbydes Indbyggerne i Vendsyssel og paa Læssø at tænde Baal langs med Stranden om Natten. — 26. October. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 190. 26. Octobr.

*11468. Johannes Wtenbogaerts Skrivelse til Niclaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret, hvori han opkaster et Spørgsmaal om K. af Danmarks Hensigt med at indtage Stade. — 20. Novemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II. 1. S. 128—29. 10. Novbr.

*11469. K. Chr. IV. befaler Corfits Rud at sørge for, at Mester Peder Arehoe ansættes som Præst ved Asperup og Roerslev Sogne i Fyen. — *Frederiksborg*, 11. November. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 588. 11. Novbr.

1619.

11. Novbr. *11470. K. CHR. IV.'s Brev til Sognemændene i S. Peders Sogn i Slagelse, at de ved Valget af en Præst ikke maa opstille Betingelser om Præsteenkens Forsørgelse. — *Frederiksborg,* 11. Novembris. Ny kirkehist Saml. V. 659—60.

13. Novbr. *11471. K. CHR. IV.'s Brev til Storadmiralen og Jarlen af Pembroke, hvori han anker over, at det skotske Raad uden Bemyndigelse af Kongen af England har anmodet ham om Tilladelse til at lade overføre en Del Krudt til de skotske Fæstninger. — 13. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

13. Novbr. *11472. K. CHR. IV.'s Lejdebrev for Englænderen James Muthon, som vender tilbage til England. — 13. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

16. Novbr. 5880. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 425.

19. Novbr. *11473. Vidnesbyrd af FIRE BORGERE i Aalborg om det Svar, Jomfru Christendtze har givet dem paa Styge Høgs Stævning til at møde til Munds med Aplonne Guldsmeds, der har beskyldt hende for Trolddoms-Gjerninger. — *Aalborg,* dend 19. Nouembris. Nye Danske Mag. I. 386—87.

20. Novbr. *11474. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Sten Brahe om at lade den udvalgte Præst i Tersløse fungere, indtil Spørgsmaalet om Kaldsretten, hvor han mener sig forbigaaet, er afgjort ad Rettens Vej. — *Hafniæ,* d. 20. Novembris. Ny kirkehist Saml. V. 660.

26. Novbr. *11475. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om at udlevere det Krudt, som Robert Bailly paa Kongens Vegne skulde sælge i Dantzig, men som er blevet beslaglagt i Kjøbenhavn. — *Newmarket,* 26. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 14

27. Novbr. *11476. K. CHR. IV. meddeler Dr. Hans Michelsen og M. Jens Dynnissen (Jersin), Rektor og Konrektor, at da den skaanske Superintendent nu er død, skulle de sammenskrive de befalede Skolebøger i Forening med M. Niels Jørgensen, Kannik i Lunds Kapitel. — *Haffniæ,* d. 27. Nov. Rietz, Skånska Skolvasendets Hist. S. 94—95

29. Novbr. *11477. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales K. af Danmarks Planer overfor Stade, som hans Tropper allerede igjen have forladt. — 29. Nov. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 19—20.

30. Novbr. *11478. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for den svenske Hofraad Jan Rutgersius; han skal paa Gjennemrejse igjennem Danmark søge at overtale Peder Isakson til mod en aarlig Pension at sende den svenske Regering ugentlige Efterretninger fra Danmark og andre Lande; han skal udforske Ærkebispen af Bremens Forhold til K. Chr. IV. og søge at faa ham til at gaa i Borgen for et Laan, som den svenske Krone haabede at kunne faa af det holstenske Ridderskabs Kasse i Kiel. — *Stockh.,* d. 30. Nov. (Svensk.) Udt. i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 66.

2. Decbr. *11479. K. CHR. IV. befaler Knud Gyldenstjerne, Lensherre paa Bergenhus, at erklære sig om den paatænkte Opførelse af et Træbolværk til Forsvar for Bergen. — *Kjøbenhavn,* 2. December. Udt. i Norske Mag. II. 295.

2. Decbr. *11480. Sir ROBERT NAUNTONS Brev til Marquisen af Buckingham, hvori han bl. a. ytrer, at K. af Danmarks Angreb paa Stade vil hindre Fyrsterne i Nordtydskland fra at sende K. af Bøhmen Hjælp. — *Whitehall,* 2. Decembris. (Engelsk.) The Fortescue papers, edit. by. S. R. Gardiner S. 105—106.

5. Decbr. *11481. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz at undersøge, hvorvidt Maribo Klosters Gods Kiuse i Sjælland uden Skade for Klostret kan skilles fra dette. — 5. December. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 206.

1619.

*11482. K. CHR. IV. befaler Axell Arnfeld og Dr. Medzner at undersøge Hofraaden Jonas Charisius's efterladte Breve og Papirer og udtage deraf hvad der vedkommer Kongen og Riget. — *Haffniæ*, d. 7. Decembris. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 234—35. 7. Decbr.

*11483. Litteræ CASPARI BROCHMANNI Oligero Rosekrantzio datæ, in quibus gratias agit pro donatione ejus sibi oblata. — *Skanderburgi*, 13. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 44—46. 13. Decbr.

*11484. K. CHR. IV. tilskriver en unævnt Lensmand, at da Præsten i Ore har klaget over, at han ej kan leve af sit Embede, skal det undersøges, om der ikke ligger noget Præstekald i Nærheden, hvortil Ore kan annekteres. — 17. December. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 617. 17. Decbr.

*11485. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales K. af Danmarks Planer med Hensyn til Stiftet Bremen og særligt med Hensyn til at erhverve Herredømmet over Elben og Weser. — 20. Dec. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 20. 20. Decbr.

5885 se *11408.

*11486. Fru SOPHIE ULFSTAND klager til Borgemestrene i Malmø over, at de have ladet deres Bysvende gaa ind paa hendes frie Grund, taget hendes Tjenere og afbrudt deres Murarbejde. Brudstykk. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Skånes politiska hist. i. 501.

*11487. K. CHR. IV.'s Brev, at 6 Penge skal gives til Kongen og Byen (Skjelskør) af alle Udlændske. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 92.

*11488. DE KURPFALZISKE RAADERS Betænkning om Kurf. Frederik V.'s Overtagelse af den bøhmiske Krone, hvori omtales den Hjælp, han eventuelt kan gjøre sig Haab om fra K. af Danmark. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv VII. 109—18.

*11489. Opsats (af Kurf. FREDERIK af Pfalz?), hvori anføres Grundene til, at man ikke kan vælge K. af Danmark til K. af Bøhmen. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 643—47. (Tydsk Overs. S. 174—77.)

*11490. (CASPARUS BARTHOLINUS) ad Oligerum Rosekrantzium scribit, se jussu regis logicam rhetoricam pro scholis et futuris gymnasiis pæne confectam habuisse. — *Hafniæ*. Kirkehist. Saml. 3. R. VI 40—41.

*11491. B(ALTHASAR) MEISNERUS, professor, Oligero Rosekrantzio scribit, se libros suos nuper editos, filio Rosekrantzii transeunte, ad eum misisse. — *Witteb.* Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 41—42.

*11492. CHRISTIANUS MATTHIAS, rector academiæ Altorffensis, Oligero Rosekrantzio gratias agit pro litteris ejus atque Christianum Clementii, quem Rosekrantzius ei commendavit, maxime laudat. — *In academia Altorff.* Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 42—44.

*11493. (CASPARUS BARTHOLINUS) ad Oligerum Rosekrantzium compendium quoddam, a Rosekrantzio sibi missum, remittit. — *Hafniæ.* Brudstykk i Kirkehist. Saml. 3. R. VI 46—47.

*11494. MONITUM SYNODI, at Sjæleringen, som en katolsk Vildfarelse, aldeles skal være afskaffet. Udt. i Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 257.

*11495. Formula juramentorum a præpositis, ministris verbi divini diaconisque jurandorum a D. JOHANNE PAULI RESENIO episcopo præscripta. Ny kirkehist. Saml. V. 609—11.

c. 1619.

c. 1619.

*11496. K. CHR. IV. giver Prinsens Hofmester Christian Thommiszøn en Opskrift paa den Rejse, som Prinsen skal foretage sig i Sjælland og Fyn (fra 28. Juli til 12. Avg.). Chr. IV.'s egenhænd. Breve, udg. af Molbech I. 66—67.

*11497. K. CHR. IV. befaler Lensmanden p. Hagenschouff at gjøre en Fortingning med en Murmester og Tømmermand om Reparationer paa det meget forfaldne Slot Hagenschouff og indsende samme Fortingning til Kancelliet. Vedel Simonsen, Saml. t. Hagenskov Slots Hist. S. 62.

*11498. Statuta de recte conservandis scholis in Dania et necessaria præparatione juniorum in illis ad studia academica. Ny kirkehist. Saml. I. 130—32.

1620.

1620.

5. Januar. *11499. AXEL URNE sender, efter Kongens Befaling, Niels Friis en Jordebog over Ringsted Hospitals Indkomst, samt Forstanderens Regnskab og en Fortegnelse over Alumnerne. — 5. Januar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 476.

10. Januar. *11500. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Grev Jacob (de la Gardie), at nogle Kjøbmænd fra Reval ere blevne anholdte i Øresund og have maattet oplægge deres Gods. — *Stockh.*, 10. Jan. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 266.

10. Januar. *11501. RUTGERSIUS, consiliarius aulicus regis Sveciæ, Axelium Oxenstierna certiorem facit, se triduum Hafniæ morari ob morbum Petri Isacii, »e quo ea cognoscenda mihi fuerant, quæ Sacra Regia Majestas mihi mandavit«; etiam commemorat, Chr. IV. existimare, favorem imperatoris sibi opus esse, et amicitiam inter Danum et regem Britanniæ senescere. — *Köpenh.*, d. 20. Januari. Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 66 og Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 224.

10. Januar. *11502. RUTGERSIUS, svensk Hofraad, underretter Axel Oxenstierna om, at han har formaaet Peder Isakson til mod Løfte om en aarlig Pension at meddele den svenske Regering ugentlige Efterretninger om Stillingen i Europa og især i Danmark; men Peder Isakson frygtede meget K. Chr. IV.'s Vrede, hvis denne skulde faa det at vide. — *Köpenh.*, d. 20. Januari. (Latin.) Brudst. og Udt. paa svensk i Hammarstrand, Förhandl. mellan Gustaf II. Adolf och Fredrik V. af Pfalz S. 66—67.

11. Januar. *11503. PETRI CUNÆ ad Rochum Honertium epistola, in qua Henricum Lindenbrogium, ducis Holsatiæ nunc bibliothecarium, commemorat. — *Lugd. Bat.*, 21. Januarii. Petri Cunæ Epistolæ S. 192—94.

13. Januar. *11504. Litteræ FRANCISCI VERULAM ST. ALBAN, cancellarii Angliæ, ad Chr. IV., regem Daniæ, scriptæ, in quibus Robertum Amstrudder recommendat. — *Ex ædibus Eboracensibus,* 13. Janu. Archaeologia XLI. S. 268.

13. Januar. *11505. GENERALSTATERNE skrive til Raadet i Lübeck om K. Chr. IV.'s nye Planer og Besværinger ved Weser og Elben mod Stade og Stifterne Hamburg og Bremen. — 13. Januar. Brudst. i Fleischfresser, Die politische Stellung Hamburgs 1618—26 S. 7.

ante 20. Jan. *11506. JOHANNES WTENBOGAERTS Skrivelse til Niclaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret, hvori han omtaler den Beskyttelse af Danmark, han kan vente sig ved at nedsætte sig i Stade. — Uden Datum. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 1. S. 132—34.

1620.

*11507. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Pfalzgr. Johan Casimir, hvori han omtaler sin Uro over K. (af Danmarks) Foretagender mod Stade, der vise, at det er hans Hensigt at undergrave Ærkebispen af Bremen. — *Stockholm*, d. 25. Jan. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 320—27. 25. Januar.

*11508. K. Chr. IV. anbefaler til K. Jakob I. af England Borgerne i Stades Ansøgning om, at engelske Kjøbmænd maa nedsætte sig dèr. — (28. Jan.) (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38. 28. Januar.

*11509. N. Paschasius ad D. Andream Buckium, pastorem Vossensem, de negociationibus Indicis, de Arminianis, qui in Dania hospitium petunt, de adventu commissariorum regis atque de ἀκούσματα φορτικά Christophori Dibvadii seribit. — *Bergis*, IV. kal. Febr. Danske Mag. 4. R. II 241—42. 29. Januar.

*11510. Skrivelse fra Adrian Strick, dansk Agent i Haag, til K. Chr. IV., i hvilken han beretter, at Generalstaterne vente Kongens Hjælp i den bøhmiske Sag, og at K. af Storbritannien endnu ikke bar erklæret at ville hjælpe K. af Bøhmen. — *Haag*, 19. Februar n. St. (Fransk.) Brudstyk. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 108. 9. Febr.

*11511. Pfalzgr. Johan Casimir tiiskriver K. Gustaf II. Adolf, at han har truffet Andreas Pauli, Raad i Heidelberg, som sammen med Hert. af Lüneburg var vendt meget tilfreds tilbage fra deres Gesandtskab for K. af Bøhmen til Danmark. — *Rendsburg*, d. 22. Febr. (Fransk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 224. 22. Febr.

*11512. K. Chr. IV.'s Forordning for Skrædderne i Wilster ang. Erhvervelsen af Mesterskabet og Straf for dem, som udføre et daarligt Arbejde. — *Copenhagen*, (23. Februar). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 99. 23. Febr.

*11513. K. Chr. IV. notificerer ...., paa K. Jakobs Anmodning, Kurf. af Pfalz's Valg til Konge af Bøhmen og anmoder om hans Hjælp imod den katholske Union. — 27. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38. 27. Febr.

*11514. K. Chr. IV. befaler Abbedissen i Maribo Kl. at optage Jfr. Mette Lykke, Datter af afd. Erik Lykke t. Skovgaard, og Jfr. Anne Rosenkrantz, Datter af afd. Christopher Rosenkrantz i Klostret. — *Frederiksborg*, 29. Februar. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 207. 29. Febr.

*11515. Hert. Christian af Braunschweig-Lüneburgs Anklageskrift mod Stæderne Hamburg og Lübeck i Anledning af Hamburgs Foranstaltninger til ved Dæmninger at forandre Elbens Løb, i hvilket omtales Hamburgs Opsætsighed mod K. Hans af Danmark. — *Zell*, 29. Febr. (Tydsk.) Londorpius suppl. et contin. II, 2. S. 271—92. 29. Febr.

*11516. Lord Doncaster tilbyder K. Chr. IV. paa ny sin Tjeneste i Tyskland. — *Lond.*, 2. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46. 2. Martii.

*11517. K. Chr. IV.'s Befaling til Kbhvns. Magistrat om at foreslaa Midler til Bortførelsen af Urenlighederne i Byens Gader og Stræder. — 8. Marts. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 373. 8. Martii.

*11518. D. Magni Olavii epistola consolatoria data Arngrimo Jonæ ob calumniam contra eum sparsam, ei suadens, ut apologiam edat. — 10. Martii, sine anno. Arngr. Jonæ Aprotribe calomniæ S. 118—23. 10. Martii.

*11519. Prins Karl af Wales tilskriver K. Chr. IV., at han har formaaet sin Fader til at sende Sir Robert Amstruder til Kongen for at bevæge denne til at hjælpe Kurf. af Pfalz. — *St. James's*, 21. March n. s. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 20. 11. Martii.

5889. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 287—88. 16. Martii.

1620.

16. Martii. *11520. JOHN Lord DIGBY underretter K. Chr. IV. om Forhandlingerne mellem Spanien og England om Giftermaal og henviser til Robert Amstrudders Beretning. — *Lond.*, 16. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46.

16. Martii. *11521. Dr. LUDVIG CAMERARIUS, Kurf. Frederik af Pfalz's Raad, tilskriver Pfalzgr. Johan Casimir, at man til en Begyndelse kan være tilfreds med K. af Danmarks Holdning: han vil sammenkalde sine Raader og fatte en god Resolution. — *Prag*, d. $\frac{16}{26}$ Mars. (Tydsk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriga deltagande i Trettioåriga kriget I. 224.

19. Martii. *11522. K. CHR. IV. befaler Knud Gyldenstjerne, (Lensmd. i Bergen), at optage Vidnesbyrd om Dr. Christopher Dybvads Udtalelser og sende ham selv »velforvaret« ned til Kbhvn. — *Fredrichsborg*, 19. Martii. Danske Mag. 4. R. II. 242.

21. Martii. *11523. K. CHR. IV.'s Befaling til Landsdommerne over hele Riget, hvorved der indskærpes dem ikke at dømme nogen fredløs, som vil betale sin Bøde og ellers ikke efter Loven skal dømmes fredløs; særskilt forbydes det Landsdommerne i Sjælland og Laaland at dømme vornede Bøndersønner fredløse, fordi de opholde sig paa en anden Stavn end der, hvor de ere fødte. — 21. Marts. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 426—27.

21. Martii. *11524. K. CHR. IV. tilskriver Lensmanden Christoffer Basse, at Bgm. og Raad, Toldere og Toldskrivere i Helsingør skulle som hidtil være frie for den aarlige Skat, »Ecker«, Færgeløn, Vagt og Bøsseskyttehold, men derimod betale almindelig Landskat samt Bidrag til Kirker og Skoler, til Byens Tjenere, samt til dens Vanding, Gader og anden dens Bygning og Nødtørft. — *Haffniæ*, d. 21. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 91.

21. Martii. *11525. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at naar Præsten i Brenderup i Vends Herred dør, skal dette Sogn annexeres til Ore Sogn, hvis Præst har et saa ringe Kald og fælles Præstegaard. — *Frederichsborig slott*, d. 21. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 765—66.

22. Martii. *11526. Ærkebiskop ABBOT af Canterbury underretter K. Chr. IV. om den spanske Grev Gundamars Ankomst til London, om Forholdet til Frankrig og til K. af Bøhmen. — *Lambeth*, 22. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46.

23. Martii. *11527. K. CHR. IV.'s Forordning om Fremgangsmaaden ved Præsternes Kaldelse. — *Kiobenhaffn Slot*, d. 23. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 182—83.

23. Martii. *11528. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Ebbe Munch og Biskoppen D. Hans Reiseuer at forordne Jacob Christoffersen Meisner til Sognepræst i de Kald i Antvorskov Len, hvor Hovedsognet og Annexet ikke kunne blive enige om Valget. — *Frederiksborg*, d. 23. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 660—61.

25. Martii. *11529. Den svenske Agent P. PERSSON tilskriver Axel Oxenstierna, at K. af Danmarks Gesandt Ditlev Rantzau har haft Audiens hos K. af Bøhmen i Breslau. — *Leipzig*, 25. Mars. (Svensk.) Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 225.

28. Martii. *11530. Litteræ FRANCIS VERULAM, cancellarii Angliæ, ad Chr. IV. regem scriptæ, in quibus eum de adventu Roberti Amstrudder certiorem facit, et de statu Europæ, quam commotiorem nominat, refert. — 28. Mart. Archaeologia XLI. 267. Brudst. og Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46.

29. Martii. 5902. Udt. og Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 13.

6. Aprilis. *11531. K. GUSTAF II. ADOLFS Fornyelse af Privilegierne for Staden Westervik, som i sidste Fejde er bleven ødelagt og afbrændt. — *Slott Stockholm*, then siette Aprilis. (Svensk.) Sivers, Westerwiks Stads hist. S. 94—119.

1620.

5905. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. II, 2. S. 103—109. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 143, 151 og i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 12. 11. Aprilis.

*11532. MADS PEDERSEN, Sognepræst i Sæby, bevidner, at Niels Arnfeld t. Gundetved siden 1591 har haft 4 Konkubiner (og efter sigende tidligere 2) og avlet Børn med dem, og at han kun en eller to Gange har været til Guds Bord. — *Sæby,* d. 17. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. VI. 397—98. 17. Aprilis.

*11533. K. CHR. IV. befaler Jacob Ulfeld, Holger Rosenkrantz og Dr. Hans Michelsen at forhøre og dømme i en Sag mellem Corfits Rud t. Sandholt og M. Peder, Kapellan i Gamborg, ang. Asperup og Roerslev Sognekald. — *Koldinghus,* d. 18. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3 R. V. 589. 18. Aprilis.

*11534. K. CHR. IV.'s Befaling til Biskoppen M. Iffuer Iffuersøn om at undersøge, hvor vidt Kjeld Nielsen er skikket til at være sin Faders Kapellan og Efterfølger i Ildborg og Raasted Sogne. — *Hafniæ,* 19. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 661—62. 19. Aprilis.

*11535. Sir HENRY LEVINGSTONE tilbyder K. Chr. IV. sin Tjeneste som Oberst for et Regiment i Tydskland. — *The Hague,* 20. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46. 20. Aprilis.

*11536. JACOBUS SPENS ad Axelium Oxenstierna scribit, regem Angliæ cura regis Daniæ Bohemiæ regi summam centies mille librarum monetæ Anglicæ mutuam tradere velle. — *London,* d. 20. Apr. Brudstykk. i Hammarstrand, Förhandl. om Sverigs deltagande i Trettioåriga kriget I. 221—22. 20. Aprilis.

*11537. AXEL OXENSTIERNA meddeler Peter Isachsen i Kbhvn., at han er antaget til at meddele K. af Sverig Underretninger fra Danmark, og beder foreløbig om Oplysninger ang. Danmarks Forhold til Hamburg og Ærkebispen af Bremen. — *Stokholm,* d. 27. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 21—22. 27. Aprilis.

*11538. THEODORUS BUSSIUS ad Oligerum Rosenkrantzium de rebus literariis et studiis suis scribit. — *Rostochi,* ad kal. Majas. (Latin.) Dän. Bibliothek II. 189—92. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 49. 1. Maji.

*11539. Forpligtelse, udstædt af M. VALENTIN CHRISTENSEN, Kapellan ved Vor Frue Kirke, da han med Professorernes Tilladelse paa et Aar rejste til Tyskland for at fortsætte sine Studeringer. — *Haffniæ,* 3. Mai. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 722—23. 3. Maji.

*11540. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han meddeler, at to danske Krigsskibe have vist sig paa Elben, og at Hamborgerne ruste sig derimod. — 3. Mai. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 22. 3. Maji.

5911. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. II, 2. S. 109—12. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 154. 4. Maji.

*11541. RUSDORFII ad Johannem de Gruen, judicii imperialis Spirinsis Assessorem, litteræ, in quibus narrat, Gustavum Adolphum regem secum loquentem, Sveciam regi Daniæ non ita pridem decies centum millia imperialium pro restitutione Calmariæ urbis persolvisse, commemorasse. — *Heidelbergæ,* III. non. Maji. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 361—63. 5. Maji.

5912. Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—1626 S. 14. 6. Maji.

1620.

7. Maji. *11542. K. CHR. IV. anmelder til Sir Dudley Carleton, engelsk Gesandt i Holland, sit Sendebud Hadr. Stricks Ankomst dertil. — 7. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

9. Maji. *11543. K. CHR. IV. meddeler K. Jakob I. af England, at han har overdraget Sir Robert Anstruther at skrive til ham om nogle Anliggender. — 9. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38.

10. Maji. *11544. GEVENHARTI ELMENHORSTII ad Joannem Meursium epistola, in qua commemorat, heri duas naves bene armatas ex Dania adpulisse, Hamburgensibus thesaurum mali allaturas. — *Hamburgi*, X. Maii Juliani. Meursii Opera XI. 357.

10. Maji. *11545. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han meddeler, at to danske Skibe ere begyndte at udøve Højhedsretten paa Elben, og at Hamborgerne i den Anledning have sendt Gesandter til K. af Danmark, som dog har afvist dem strængt. — 10. Mai. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 22—23.

11. Maji. *11546. K. CHR. IV. forbyder Raadet i Wilster at krænke Haandværkernes Privilegier og lægge vilkaarlige Afgifter paa deres Mesterstykker. — *Crempe*, (11. Mai.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 100.

12. Maji. *11547. CLAUS CHRISTOPHERSEN, Sognepræst til Sædder og Herfølge Sogne og Provst i Bjeverskov Herred, udstæder Vidnesbyrd om, hvad Sognepræsten i Vollerslev og han have foretaget sig for at faa Niels Arnfeld til at skille sig ved sine Friller, og om hvorledes han har opført sig. — *Hafniæ*, 12. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 398—400.

12. Maji. *11548. Hert. af BUCKINGHAM tilskriver K. Chr. IV., at der er truffet en Overenskomst ved Grev Gondomar om det religiøse Spørgsmaal i Anledning af Prinsen af Wales's paatænkte Giftermaal. — *Lond.*, 12. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 46.

13. Maji. *11549. OLUF ROSENSPAR t. Skarolt og ANDERS BILLE t. Rosendal, Riddere, udstæde Erklæring om, hvad der er forhandlet mellem dem og Niels Arnfeld, hvem de efter kongelig Befaling have indstævnet for adskillige grove Forseelser og Lejermaal. — *Kjøbenhavn*, d. 13. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 397—402.

13. Maji. *11550. NIELS ARNFELD tilstaar, at han har gjort sig skyldig i Lejermaal og i Udeblivelse fra Guds Bord, hvilket han beder undskyldt hos Kongen. — *Kjøbenhavn*, d. 13. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 400—402.

17. Maji. *11551. K. CHR. IV. klager til den tydske Kejser over, at Greven af Schauenburg anmasser sig Titel af Greve af Holsten. — *Crempe*, 17. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 117.

17. Maji. *11552. JOHANNES WTENBOGAERTS Skrivelse til Niclaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret, hvori han omtaler, at Generalstaterne holde Øje med hans Partis Forbindelser med Danmark. — 27. May. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 1. S. 136—41.

24. Maji. *11553. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Prælater, Ridderskab, Borgere og andre Indbyggere i Slesvig og Holsten, hvori de forkynde, at de ville lade afholde en »Quartal-Gericht« ved deres dertil forordnede Raader næstfølgende Mandag efter Marie Besøgelse, d. 3. Juli i Rendsborg. — 24. Maj. (Tydsk.) Særtryk af Forordn.

ante 30. Maji. *11554. K. CHR. IV.'s Kontrakt med Murmester Morten Weichart om Opførelsen af den nye Børs ved den nye Amagerbro i Kbhvn. — Uden Datum. Udt. i Lassen, Bidrag i Horsens Hist. S. 10.

1620.

*11555. OLUF ROSENSPARRE tilskriver (Kansler Christian Friis i. Kragerup?), at, da hans Foged 1. Maj 1620 gjorde Regnskab, havde han erfaret, at der i forgangne Pest var givet fire Stude til Kirken og Præsten i Herfølge, men at Præsten Hr. Claus (Lyskander) ved sin Ed havde erklæret, at han ikke havde tænkt paa at handle mod Kongens Forordning, men havde modtaget Gaven som et Testament. — Uden Datum. Rørdam, Lyskanders Levned S. 141. (Brudstykke af Præstens Forsvarsskrift til Oluf Rosensparre, smstds. S. 142—43). Majo?

*11556. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at han har gjort alt for at fremme Kongens Ønsker hos Generalstaterne, og takker ham for Udleveringen af Krudtet og Pengelaanet, hvilket kun vil blive anvendt til at understøtte hans Svigersøn i Bøhmen. — *Greenwich*, 3. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 14. 3. Junii.

*11557. Hert. af BUCKINGHAM meddeler K. Chr. IV., at han har overdraget Amstruther at give yderligere Oplysninger om Forhandlingerne med Spanien om Prinsens Ægteskab. — *Greenwich*, 5. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 47. 5. Junii.

*11558. JACOBI I. regis Angliæ ad regem Chr. IV. litteræ, in quibus scribit, se officium, quod rex a se, ut apud confederatarum Provinciarum ordines faceret, petiisset, præstitisse, et se illud contendere, ut rex quantum in se est curet, quod argentum omne a rege sibi mutuum datum non ad bellum in Bohemia sustentandum, sed ad generi sui hereditarias terras protegendas adhibeatur. — *Greenwich*, 3. Juni. Brudstykk. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg I. 104—105. 6. Junii.

5920. Brudst. i Warnstedt, Das Recht der Erstgeburt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S 110. 8. Junii.

*11559. Sir DUDLEY CARLETON tilskriver K. Chr. IV., at han gjennem Samtaler med Prinsen af Oranien og de vigtigste Raadsherrer har erfaret, at de ønske at bevare Venskabet med Kongen og ingenlunde ville hindre Anlæget af en Fæstning ved Elben. — *Hague*, $\frac{9}{19}$ June. (Italiensk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 47. 9. Junii.

*11560. Generalstaternes GESANDTERS Memorial ang. Stillingen i Nordtyskland og Danmark, medgiven Voogt, som hjemsendes for at faa nye Instrukser. — *Celle*, 19. Junii n. st. 1621 (?). (Hollandsk.) Udt. p. Tysk i Goll, Der Convent v. Segeberg 1621, S. 13. 9. Junii.

*11561. Sir DUDLEY CARLETON sender K. Chr. IV. Generalstaternes imødekommende Svar ang. Handelsfriheden og tilraader en nøje Forening mellem alle protestantiske Magter. — *Hague*, $\frac{13}{23}$ June. (Italiensk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 47. 13 Junii.

*11562. Den nederlandske Gesandt VAN SOMMELSDIJCKS Indlæg til det venetianske Senat, hvori han omtaler K. af Storbritanniens og Danmarks Forberedelser til at understøtte K. af Bøhmen og Unionen. — Ce XXVI. de Juin. (Fransk.) Berigten van het histor. Genootschap te Utrecht V, 1. S. 106—11. 16. Junii.

*11563. K. CHR. IV. tilskriver Sir D. Carleton, at det af Hamborgerne udspredte Rygte, at han vil forbyde de forenede Stater fri Handel paa Elben, er falskt. 17. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38. 17. Junii.

*11564. Vidnesbyrd af Rektor ENGELBERTUS GEORGII om Ytringer, som Dr. Christopher Dybvad har brugt ved Superintendenten, Dr. Niels Paaskes Bord. — *Bergis Noruagicis*, 9. calend. Sextil. Danske Mag. 4. R. II. 248—49. 23 Junii.

*11565. Vidnesbyrd af Foged GUDMAND ERICHSEN om Ytringer, som Dr. Christopher Dybvad har brugt ved Dr. Niels Paaskes Bord. — Uden Dag. Danske Mag. 4. R. II. 249—50. c. 23. Junii.

1620.

25. Junii. *11566. Vidnesbyrd af NICOLAUS PASCHASIUS, Superint. i Bergen, om Ytringer, brugte af Dr. Christopher Dybvad angaaende Rigets Forfatning. — *Bergis*, VII. kal. Sextiles. Danske Mag. 4. R. II. 244–46.

c. 25. Junii. *11567. Vidnesbyrd af D. PETRUS ADOLPHUS om Christoffer Dybvads Udtalelser i Bergen. — Uden Datum. Danske Mag. 4. R. II. 246–47. Vidnesbyrd af PETRUS BROCK, Provst i Bergen, Lector JONAS SEVERINI, og Præsten JONAS PETREJUS i samme Sag. Danske Mag. 4. R. II. 247–48.

28. Junii. 5922. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618–1626 S. 14.

29. Junii. 5923. Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618–1626 S. 15.

4. Julii. 5925. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. II, 2. S. 113–16.

6. Julii. *11568. K. FREDERIK af Bøhmens Brev til K. Chr. IV., hvori han opfordrer denne til Deltagelse i Mæglingen mellem Lüneburg og Hamburg og udtaler sig om Nødvendigheden af en Alliance mellem de evangeliske Magter. — 6. Julii. (Tydsk.) Udt. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621 S. 14.

8. Julii. *11569. Generalstaternes GESANDTSKABS Indberetning om Forhold i Nordtyskland, især om Fyrsternes (og K. Chr. IV. af Danmarks) uvenlige Sindelag mod Hansestæderne. — 8. Julii. (Hollandsk.) Brudst. i Goll, Der Convent v. Segeberg 1621 S. 13.

10. Julii. *11570. K. CHR. IV. befaler Otte Brahe Pederssøn at lade skyde i sit Len et Stykke stort Vildt og et Raadyr, som han har forundt Iffner Lange (til Bramminge) til hans Bryllup. — *Bredsted*, d. 10. Jullii. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 5.

15. Julii. *11571. KJØBENHAVNS UNIVERSITETS Dom, hvorved Dr. Esbern Nielsen, Medicus i Kbhvn., dømmes til paa sin Hustrus Dorothe Pedersdatters Vegne at efterkomme og »fuldgjøre« hendes Brødres Palle Pedersens og Niels Pedersens Testamenter. — *Kjøbenhavn udi vores Consistorii Hus*, d. 15. Juli. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 472–77.

25. Julii. *11572. WLDRICK SANNDBERIG t. Quelstrup, Befalingsmd. p. Lundenis, stadfæster Kongens Kaldelse af Mikill Søffrinsøn til Sognepræst i Odumb. — *Lundenis*, 25. Julli. Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VII. 142–44.

25. Julii. *11573. Vidnesbyrd af Lovmand HANS GLADT om en Ytring af Dr. Christopher Dybvad, falden paa Bergenhus Slot. — *Bergen*, d. 25. Julii. Danske Mag. 4. R. II. 250.

26. Julii. *11574. K. CHR. IV. takker Lordkansleren (Bacon) for hans gjennem Anstruter modtagne Brev. — 26. July. (Latin.) Brudst. i Macray, Second Report S. 38. Lignende Breve til forskjellige engelske Stormænd smstds. S. 38.

27. Julii. *11575. K. CHR. IV. tillader vornede Bønder, som have bosat sig i Antvorskov Len, uagtet de ere barnefødte paa andre Kronens Len i Sjælland, frit at bo og bygge i nævnte Len. — 27. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 445.

28. Julii. *11576. Vidnesbyrd af SØFFREN SØFFRENSEN og WILLKEN THORMODTZEN, Bgm. i Bergen, om Ytringer af Dr. Christopher Dybvad, faldne paa Bergenhus Slot. — *Bergen*, d. 28. Julii. Danske Mag. 4. R. II. 251.

1. Augusti. *11577. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at han har befalet James Spens paa hans Rejse til Sverig at hilse paa Kongen og tilbyde sin Tjeneste til Fremme af begge Kongers Tarv. — *Salisbury*, 1. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 14.

2. Augusti. *11578. SIUERTT BECKH t. Førssløff kvitterer Aarhus By for 480 Daler, som skulle udredes til Halmstad, der har lidt ved Vaadeild. — 2. August. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 38.

1620.

*11579. K. CHR. IV. stadfæster de Indbyggerne i Staden Wilster 1607 og 1609 givne Privilegier med Hensyn til Skibsfarten paa Stør. — (4. August). (Tydsk.) Udt i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repertor. S. 100. 4. Augusti.

*11580. K. CHR. IV. stadfæster og fornyer Staden Itzehoes Privilegier af 13. Januar 1260. — *Bredstedt*, (4. August). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repertor. S. 98. 4. Augusti.

*11581. CASPAR BARTHOLIN beder Holger Rosenkrands om at hjælpe til, at han kan faa et ledigt Kannikedømme i Roskilde, og meddeler, at hans Hustru den 6. August har født det femte Barn. — Sine die. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 47. post 6. Augusti.

*11582. K. CHR. IV. takker K. Jakob I. af England for hans Brev af 30. (ɔ: 3.) Junii, og henviser ham med Hensyn til de forlangte Penge til Anstruters Meddelelser. — 8. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 38. 8. Augusti.

*11583. ULDARICI Pomeranorum ducis ad regem quendam litteræ, in quibus commemorat, se icones regis Daniæ, ejusdem defunctæ conjugis ac liberorum recepisse. — *Coslini*, 8. Augusti. Schoeltgen et Kreysig, Diplomataria et scriptores historiæ Germaniæ III. 357—58. 8. Augusti.

*11584. K. CHR. IV. anbefaler Jarlen af Leicester til K. Jakob I. af England paa Grund af hans Troskab imod Dronning Anna. — 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39. 10. Augusti.

*11585. K. CHR. IV. anbefaler til Sir D. Carleton Justus Høg, dansk Sendebud til Generalstaterne. — 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39. 10. Augusti.

*11586. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Holsten-Gottorps Brev til Prælater, Ridderskab, Stæder og Indbyggere i Slesvig og Holsten om Afholdelsen af en almindelig holstensk og slesvigsk Landret paa Flensborghus d. 30. Oktober førstk. og et Møde af Fyrstendømmernes Stænder i Flensborg d. 8. November. — *Flecken Bredtstede*, d. 14. August. (Tydsk.) Særtryk af Forordninger. 14. Augusti.

5936. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. II, 2. S. 117—19 og i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel II. 154—55. Brudst. i Fleischfresser. Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S 10. 17. Augusti.

*11587. K. JAKOB I. af England anbefaler sin Agent Francis Nethersol til K. Chr. IV. — *Westm.*, 22. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 14. 22. Augusti.

*11588. Handelstraktat mellem Kejseren af Ceilon og Kongen af Danmark. — *Venthane*, 25. Aug. Tydsk Udt. i Schlegel, Saml. z. Dan. Gesch. I, 4. S. 113—16 25. Augusti.

*11589. Dr. JESPER BROCHMANDS Brev til Holger Rosenkrands, hvori han udtaler sin Deltagelse i Anledning af dennes Datters, Christen Thomesens Hustrus, Sygdom, og lover at sende ham 2. Del af sine Controversiæ Ante-Pontificiæ. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 49. ante 26. Augusti.

5939. Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repertor. S. 53. 26. Augusti.

*11590. Dr. CASPARUS BROCHMANNUS Oligero Rosekrantzio librum suum de sacramentis mittit, Hasebardum ad vacantem professionem academicam recommendans. — *Hafniæ*, 26. Augusti. Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 50—51. 26. Augusti.

*11591. ÆGIDIUS LAURITZEN, Archidiaconus, SIDSEL ANDERSDATTER, sal. Mag. Povel Mortensens, Biskop i Lunds Efterleverske, o. fl. sal. Mag. Anders Weyles Arvinger give Mette, sal. Mag. Anders Weyles, Afkald for Arv efter deres Fader. — D. 1. Septbr. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel, 1. Udg. S. 267. 2. Udg. S. 267—68. 1. Septbr.

*11592. Forhør over Dr. Christopher Dybvad ang. hans Ytringer i Bergen, foretaget af 3 Rigsraader. — D. 1. Septembris. Danske Mag. 4. R. II. 243—51. 1. Septbr.

1620.

2. Septbr. *11593. ALBRETT SKIELL skriver til Kansleren Hr. Christiann Friss t. Kraggerup, at Statholderen Hr. Gierdt Rantzow vil, at Hans Anderssen, som er kaldet til Skierehech Sogn i Thørning Len, ikke skal tage Testimonium Universitatis fra Kbhvn., hvilket ikke synes Brevskriveren at betyde andet, »end de Tid efter Tid vil forringe Rigens Frihed og lægge det under Fyrstendømmet«. — *Riberhuus,* d. 2. September. Ny kirkehist. Saml. VI 537. Biskop Iver Hemmets Klage over dette Overgreb af Hr. Gert Rantzow findes smstds. S. 537—39.

8. Septbr. *11594. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han finder det passende, at K. af Danmark mægler imellem Hert. af Lüneburg og Hert. Frederik af Holsten; et Møde har fundet Sted i Husum, hvor der er blevet forhandlet om Kongens Planer mod Ærkestiftet Bremen, som han gjerne vil erhverve for at opnaa to Stemmer i den nedersachsiske Kreds; han ønsker nærmere Oplysninger. — *Stockholm,* d. 8. Septemb. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 398—401.

9. Septbr. *11595. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Pfalzgr. Johan Casimir, hvori han udtaler sin Tilfredshed med, at K. af Danmark laaner England Penge; det er tvivlsomt, om Hansestæderne have Midler til at hindre K. Chr. IV.'s Planer mod Elben; denne modsætter sig ikke offentligt hans Bryllup. — *Stockholm,* d. 9. Sept. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 331—37.

13. Septbr. *11596. Ærkebiskop JOHAN FREDERIK af Bremens Erklæring til K. Chr. IV.'s Gesandter Balthasar v. Ahlefeldt, Detlev Rantzau og Martin von der Meden, hvori han fastholder strængt at have overholdt den 1620 med Martin von der Meden sluttede Overenskomst ang. Hert. Frederiks Valg til Coadjutor, ligesaavel som de senere desangaaende i Crempe trufne Aftaler; derimod vil han ikke gaa videre og love at bevæge Kapitlet til Hert. Frederiks Valg og selv garantere derfor. — *Eutin,* 13. September. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 117—18.

19. Septbr. *11597. CHRISTIAN V. BELLINS Indberetning (til Kurf. af Brandenburg) ang. sin Sendelse til K. af Danmark, hvori han skildrer K. Chr. IV. som virksom og arbejdsom. — 9. ɔ: 19. September. (Fransk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evangelisk allians 1624—1625 S. 10, Anm. 1; smlgn. S. 39.

24. Septbr. 5942. Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 485—86.

24. Septbr. *11598. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Rigsadmiralen, som skal føre hans Brud til Sverig, paa Forlangende af den danske Admiral at sænke Topsejlet, hvis han har Kvinderne ombord, dog med Protest. — *Calmar,* 24. Sept. (Svensk.) Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. IV. 898—99.

30. Septbr. *11599. M. CLAUDIUS CHRISTOPHORI LYSCHANDER præpositus sacerdotes in Walløby, Horluff et Endisløff invitat, ut instantis synodi causa proximo die Martis, qui est 3. Novb., Herfolgæ compareant, cathedraticum et tributum academicum secum asportantes. — *Herfolgæ,* postridie Michaelis. Rørdam, Lyskanders Levned S. 143.

1. Octobr. *11600. THAGE THOTT, Lensmand i Trondhjem, og Biskop Anders Christensen (Arrebo) bede Kansler Christian Friis t. Kragerup om at skaffe Kongens Tilladelse til, at Skoledisciplene i Ferierne maa drage omkring i Stiftet og samle Gaver til Skolen. — *Trondhjem,* d. 1. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 351—52.

6. Octobr. *11601. ANDERS CHRISTENSSØN ARØBO, Superint. i Trondhjems Stift, underretter Hr. Christian Friiss t. Kraggerup, Kongens Kansler, om, hvad han har erfaret om Hr. Christen Michelssøn Seiling, og beder om, at Bisperesidensen i Trondhjem maa blive

1620.

repareret paa kongelig Bekostning og overleveret ham efter Syn, hvilket sidste hidtil er nægtet ham. — *Trundhiem,* d. 6. Octob. Ny kirkehist. Saml. III. 652—57.

*11602. BGM. og RAAD i Aarhus tilskjøde Anders Berttelssen, Slotsskriver paa Skanderborg, et Stykke Jord. — 12. October. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 38—39. 12. Octobr.

*11603. JACOBI I. regis Angliæ ad regem Chr. IV. litteræ, in quibus ei pro pecunia sibi mutua data gratias agit et dicit, se exemplar litterarum, quas ad Ordines Provinciarum conføderatos de archiepiscopatu Bremensi »serio et amanter« scripserit, ad eum misisse. — *Roistonæ,* 16. Octobris. Brudstykk. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 105. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 14. 16 Octobr.

*11604. K. JAKOB I. af Englands Brev til Generalstaterne, hvori han opfordrer dem til at understøtte K. af Danmarks Plan om at faa sin Søn udvalgt til Koadjutor i Bremen. — *Roiston,* (18?) Oct. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 15. (18. Octobr.)

*11605. M. PETRUS SCHIELDERUPS Optegnelse om den Bestemmelse, som Hr. Christen til Ovre ved Stranden tog om Anvendelsen af 200 Dlr., som han leverede ham. — 19. Oktob. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 420. 19. Octobr.

*11606. K. CHR. IV. giør vitterligt, at han har beskikket Sekretæren Axel Arnfeld til at tiltale Dr. Christopher Dybvad. — *Antuortschouff,* 22. Octob. Danske Mag. 4. R. II. 252. 20. Octobr.

*11607. K. CHR. IV. befaler Axel Arnfeld at indstævne Dr. Christopher Dybvad. — *Andtuorschouff,* 22. Octobris. Danske Mag. 4. R. II. 252. 20. Octobr.

*11608. K. CHR. IV. befaler Universitetets Rektor og Professorer at dømme i Dr. Christopher Dybvads Sag. — *Wort slott Anduorschouff,* d. 22. Octobris. Danske Mag. 4. R. II. 252—53. 20. Octobr.

*11609. Sir ROBERT DE NAUNTON meddeler K. Chr. IV., at K. Jakob har skrevet til Generalstaterne ang. Bremen, og at han selv har skrevet derom til Carleton. — *Lond.,* 31. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 47. 31. Octobr.

*11610. AXEL ARNFELD, som efter Kongens Befaling skal tiltale Dr. Christopher Dybvad for Konsistoriet, beder Universitetets Rektor Dr. Cort (Aslaksen) om en Stævning imod ham. — *Aff Kong. May.tz Candtzelie,* d. 1. Novemb. Danske Mag. 4. R. II. 253. 1. Novbr.

*11611. Forhandlinger i Konsistoriet angaaende Dr. Christoffer Dybvads Sag. — Danske Mag. 4. R. II. 256—59, 260—61. 3. Novbr.—22. Decbr

*11612. RINDS HERREDSTHINGS Vidne, at Jens Andersen, Foged paa Bonderup, paa sin Husbond Jørgen Parsbergs Vegne forbød nogen at benytte Forstranden ved Gjedsted Aas Munding, saa langt som Parsbergs Rettighed strækker sig. — 6. November. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 81. 6. Novbr.

*11613. KONGENS og HERTUGENS Proposition til det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Flensborg navnlig ang. Kloster- og Politiordningen, Bygning af et Gjældsfængsel, Prindsessestyr, Bestemmelser om adelige Ligbegængelser, Vedbliven med at holde Ryttere i Anledning af Kredsafskeden i Hannover 1615 m. m. — 11. September (ɔ: November). (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III, 2. S. 69. 11. Novbr.

*11614. Ærkebiskop ABBOT af Canterbury takker K. Chr. IV. for det store Laan, han har ydet K. Jakob til Hjælp for K. af Bøhmen og sender Oplysninger om politiske Forhold i England. — *Lambeth,* 16. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 47. 16. Novbr.

1620.

18. Novbr. *11615. Den svenske Agent i Holland, PETER FALK, tilskriver Axel Oxenstierna, at sandsynligvis kun meget faa i Danmark have anet det lykkelige Resultat af Kanslerens Forhandlinger med Brandenburg. — *Amsterdam*, 18. Nov. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Hammarstrand, Förhandl. om Sveriges deltagande i Trettioåriga kriget I. 212.

19. Novbr. *11616. Litteræ FRANCIS VERULAM, cancellarii Angliæ, ad Chr. IV. regem scriptæ, in quibus regi gratias pro litteris per manus Roberti Amstrudder datis agit. — *Ex ædibus Eboracensibus*, 19. Nov. Archaeologia XLI. 268.

1. Decbr. *11617. K. GUSTAF II. ADOLFS Brev til K. Chr. IV., hvori han roser den danske Rigsraad Holger Rosenkrans for hans værdige og smukke Optræden ved Bryllupshøjtidelighederne i Stockholm. — *Stockholm*, 1. December. (Svensk.) Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs Hist. IV. 901

4. Decbr. *11618. K. CHR. IV. tillader, at Helle Kjelsen, skønt født i Sverig, maa tilstædes Kald i Trondhjems Len, da der er Mangel paa dansk og norsk fødte Kandidater; dog maa det ikke være i Jemteland eller i Sognene ved den svenske Grænse. — 4. December. Rørdam, Arrebos Levnet I. 99—100.

ante 10. Decbr. *11619. PRINSEN AF ORANIENS Instrux for Caspar v. Vosbergen, som sendes til Danmark for at virke for Hjælp til Unionen. — Uden Datum. (Hollandsk.) Udt. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 18.

11. Decbr. *11620. (J. DE HAEN, Hert. Frederik af Slesvig og Holstens Raad,) anbefaler til Johannes Wtenbogaert Remonstranternes Nedsættelse i Hertugens Lande. — Desen 11. Decemb. ouden stijl. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II. 1. S. 159—60.

13. Decbr. *11621. AXEL ARNFELDT beder Universitetets Rektor (Dr. Cort. Aslaksen) om at sørge for, at Fældelsen af Dommen over Dr. Christopher Dybvad udsættes nogle Dage, da han maa rejse bort fra Byen den følgende Dag. — *Hafniæ*, 13. Decembris. Danske Mag. 4. R. II. 260.

21. Decbr. *11622. AXEL ARNFELD forespørger hos Universitetets Rektor, Dr. Cort (Aslaksen), om Dommen over Dr. Christopher Dybvad kan fældes den følgende Dag. — *Haffniæ*, 21. Decemb. Danske Mag. 4. R. II. 260.

22. Decbr. 5961. Domsslutningen (paa dansk) i Danske Mag. 4. R. II. 261

30. Decbr. *11623. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz at skrive en Liste over, hvor mange Jomfruer der er i Maribo Kl., samt deres Navne og hvor længe de have været i Klostret. — 30. December. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 207.

30. Decbr. *11624. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz at underrette Abbedissen og Jomfruerne i Maribo Kl. om, at de maa forberede sig paa at forlade Klostret henad Foraaret. — 30. December. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 207.

*11625. LAUES HANSON, Foged paa Kekenisgaard, o. fl. kalde Petrus Conradi til deres Sognepræst i Liusappell Sogn. — *Liusappell Kirke*, den anden Søndag efter Trinitatis. Personalhist. Tidsskr. II. 12—13.

*11626. Liste over Strand- og Bropengeafgifter i Rostock. Ibl. de opregnede Varer findes: skaanske og aalborgske Sild, gotlandsk Tjære m. m. — Udateret. (Tydsk.) Klüver, Beschreibung d. Hertzogthums Mecklenburg II. 486—97.

c. 1620.

c. 1620.

*11627. Fortegnelse over Maribo Klosters Jordegods ved dets Overdragelse til Sorø Akademi. — Uden Datum. Kall Rasmussen, Musse Herred S. 210—14.

1621.

1621.

*11628. K. Chr. IV.'s Befaling til Lensmændene i Danmark om at opspore og tilbagesende til Tugthuset i Kbhvn. en Del Personer, som ere komne bort i det foregaaende Aar, da Tugthuset blev opgivet formedelst den store Sygdom, og som ikke atter have indfundet sig. — 9. Januar. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 41. 9. Januar.

*11629. Den fynske Adel beslutter at møde til Landemod hver tyvende Dag Jul under Straf af visse Pengebøder, samt at Adelens Bønder skulle udvide deres Vogne efter Kongens Forordning inden næstkommende Paaske. — *Ottense*, wdi Landemoede, thiuffuende dag (Jul). Danske Mag. 4. R. V. 152–54. 13. Januar.

*11630. Ærkebiskop Abbot af Canterbury tilskriver K. Chr. IV., at Forholdene i Bøhmen nødvendiggjøre, at England maa gribe til Vaaben. — *Lambeth*, 14. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 47. 14. Januar.

*11631. K. Chr. IV.'s Ordinans om Fiskeriet i Kjøbenhavns, Kronborg og Frederiksborg Amter. — (18. Jan.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 206. 18. Januar.

5971. Udt. paa Svensk i Sehybergsson, Underhandl. om en evangelisk allians 1624—1625 S. 11 og i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 28, Anm. 27. Januar.

*11632. Hert. Philip Julius af Pommerns Møntforordning, hvori bestemmes Værdien af danske Krondalere og Ortsdalere i hans Lande. — *Uckermünde*, am 6. Februar. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. III. 650—52. 6. Febr.

*11633. K. Chr. IV.'s Svar paa den nederlandske Gesandt, Caspar v. Vosbergens Forslag om at yde Unionen Hjælp; han erklærer udtrykkelig ikke direkte at ville hjælpe Unionen, men er tilbøjelig til nærmere at forhandle med England, Sverig, Fyrsterne i den nedersachsiske Kreds og Generalstaterne om at antage sig »den evangeliske Sag«. — 7. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 23. 7. Febr.

*11634. K. Chr. IV.'s Brev til Bgm. og Raad i Aalborg om, hvor vidt Sønnen af »en dansk Skolemester her i Kjøbenhavn« har Adkomst til Ejendommen Raseng(?) beliggende ved Østeraa. — d. 8. Februar. Wulff, Jens Bang S. 38. 8. Febr.

*11635. K. Chr. IV. lader K. Gustaf II Adolf vide, at han vil mødes med de nedersachsiske Fyrster i Segeberg for at bestemme, hvad der skal gøres for den landflygtige bøhmiske Konge, samt spørger ham, om han vil bidrage til at holde en staaende Hær i Tydskland til Sikkerhed for Protestanterne. — *Kjøbenhavn*, d. 8. Februar. Udt. i Hallenberg, Gustaf II Adolfs hist. V. 2—3. 8. Febr.

*11636. K. Chr. IV.'s Brev til Sognepræsten til Vor Frue Kirke om Erstatning for Tienden af Solbjerg By, hvis Jordtilliggende skal inddrages under Slottets Ladegaard. — *Slott Kiøbenhaffn*, 8. Februarii. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 698—99. 8. Febr.

*11637. K. Chr. IV.'s Brev til Kristian Holck, hvori han befaler denne at lade foretage forskellige Reparationer paa Silkeborg Slot. — 10. Febr. Brudst. i Aarb. f. nord. Oldk. 1885 S. 333. 10. Febr.

*11638. K. Frederik af Bøhmens Brev til Generalstaterne, hvori han udtaler Ønsket om at træffe sammen med K. Chr. IV. og lover at ville give Møde ved det forestaaende Konvent i Segeberg. — *Celle*, 11. Februar. Udt. og Brudst. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 25. 11. Febr.

*11639. K. Chr. IV.'s Instruktion for (Jakob) Ulfeldt, der i Haag skal forhandle om Afslutningen af en Traktat med Generalstaterne. — 12. Febr. Udt. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 32. 12. Febr.

1621.

15. Febr. *11640. K. CHR. IV.'s Befaling til Bisperne i Danmark og Norge, at Skolerne ikke, som hidtil har været Skik, maa forløves og opgives i Hundedagene med mindre nogen smitsom Syge paakommer. — *Haffniæ*, 15. Februarii. Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. X. 9. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 706.

16. Febr. 5975. Jvfr. Jahrb. d. Vereins f. meklenb Gesch. LI. 286.

16. Febr. 5976. Rothe, Rescripter III. 340.

16. Febr. *11641. K. CHR. IV. beder Kapitlet i Lund om at give Kronen Erstatning for det Gods, der af ham er henlagt til Funderingen af en Stiftsskole, og henlægge Resten af det Gods, Kapitlet har at forlene, til Underhold for Skolen. — *Haffniæ*, d. 16. Februar. Rietz, Skånska Skolväsandets Hist. S 620.

18. Febr. 5979. Bloch, Fyens Geistligheds Hist. I. 245—49.

18. Febr. *11642. K. CHR. IV.'s Forordning om Kathedralskolen i Lund. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 18. Febr. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 616—19.

18. Febr. *11643. Brev fra Kurf. FREDERIK V. af Pfalz til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han udtaler Ønsket om, at K. af Danmark og de andre Fyrster ville tage gode Beslutninger i Segeberg; han skriver, at han ikke véd, om han faar Kongen at se. — *Hambourg*, ce $\frac{18}{28}$ Febvrier. (Fransk.) Hesz, Gottfr. Heinr. Graf zu Pappenheim S. 21.

20. Febr. 5981. Brudst i Scharling, Pengenes synkende Værdi S 426.

21. Febr. *11644. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz, da Maribo Kloster skal ophæves, at sørge for, at Jfr. Ingeborg Norby, som er meget svagelig, bliver lejet i Huset hos en god Borger i Maribo sammen med sin Pige. — 21. Februar. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 208.

21. Febr. *11645. UNIONSFYRSTERNES Brev til Generalstaterne, hvori de udtale deres Overensstemmelse med, at England og Danmark søge at bevæge Kurf. Frederik til at give Afkald paa Bøhmen. — *Heilbronn*, 21. Februar. (Tydsk.) Udt. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 29.

22. Febr. *11646. K. GUSTAF II. ADOLFS Svar paa K. Chr. IV.'s Opfordring til at deltage i Mødet i Segeberg, hvori han undskylder sig med de forestaaende Fredsunderhandlinger med Polen. — 22. Februarii. (Svensk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evangelisk allians 1624—25 S. 12, Anm. 14.

24. Febr. 5984. Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 215.

25. Febr. *11647. K. GUSTAF II. ADOLF svarer K. Chr. IV., at han, naar han har afsluttet Underhandlingerne med Polen, vil, hvis Protestanterne anmode ham derom, yde dem Hjælp. Foreløbig sender han Hofraad Rutgers som sin Representant til Mødet i Segeberg. — *Stockholm*, d. 25. Februar. Udt. i Hallenberg, Gustaf II Adolfs hist. V. 3.

3. Martii. *11648. Arveoverenskomst mellem Hert. ADOLF FREDERIK og HANS ALBRECHT af Mecklenburg, hvori bl. a. omtales en Gjæld til K. af Danmark. — *Güstrow*, den dritten Monats Martii. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 9. Pars spec. 5. Forts d. 2. Cont 4. Abth 3. Abs S. 1045—54.

4 Martii *11649. Hert. FREDERIK ULRIK af Braunschweig og Hert. CHRISTIAN af Lüneburg skrive til Vosbergen, at de ere ganske enige med K. Chr. IV. og forberede sig til en «virkelig Demonstration». — *Segeberg*, 4. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 25—26.

post 5. Martii. 5989 se *11671.

26. Martii *11650. Den danske Gesandt JACOB ULFELDTS Proposition til Generalstaterne, hvori han som sin Konges Betingelser for Deltagelse i de tydske Sager forlanger Sikker-

1621.

hed for den nedersachsiske Kredses Bistand i Defensionsværket samt især for, at Generalstaternes Forbund med hans Naboer ikke skulle være ham selv til Skade. — *Den Haag,* 6. Martii. (Tydsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 22. Jaarg. S. 481—86.

*11651. Skrivelse fra A. VAN ZUYLEN VAN NYEVELT, Utrechts Deputerede i Generalstaterne, til Utrechts Stater, hvori han omtaler, at det er overdraget ham at indføre en Gesandt fra Danmark i Generalstaterne; der er godt Haab om virksom Optræden af K. af Danmark i Forbindelse med den nedersachsiske Kreds, hvis man giver ham tilfredsstillende Oplysninger om Forbundet med Hansestæderne. — *'s Grauenhage,* desen seuenden Martii, olde stijll. (Hollandsk.) Kronijk van het histor Genootschap te Utrecht 6 Serie 26. Jaarg S. 514—16. 7. Martii.

*11652. ØSTER HERREDSTHINGS Vidne (paa Møen), at tvende Mænd sælge til Hr. Anders Abraham, Sognepræst til Borge Kirke, et Hus og en Gaard liggende i Borg. — Torsd. d. 8. Martii. Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 890—91. 8. Martii.

*11653. Fortingning paa Kongens Vegne med de hollandske Murmestre Dirick Peitersen og Tvænys Peitersen om med Murværk fra Grunden at opmure den Kirke, som Galde Threels Tømmermand har ophugget af Træ ved Frederichsborg Slot. — *Kiøbennhaffuen,* d. 9. Martii. Danske Samlinger I. 24—25. 9 Martii.

*11654. Skrivelse fra den engelske Gesandt i Danmark, ROBERT ANSTRUTHER, til Calvert, hvori han meddeler, at K. Chr. IV. har yttret, at han hellere vil slutte sig til Storbritanien, de tydske Fyrster og Nederlandene end indgaa Overenskomst med Kejseren. — 10. Mars. (Engelsk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evangelisk allians 1624—25 S. 13, Anm. 16. Udt. og Brudst. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 27—28. 10. Martii

*11655. GENERALSTATERNES Resolution til den danske Gesandt Jacob Ulfeldt, hvori de forsikre om deres Redebonhed til at hjælpe hans Konge imod de Fjender, han maatte paadrage sig ved en Deltagelse i de tydske Sager, samt om, at deres Forbund med hans Naboer ikke tilsigte noget Indgreb i hans Højhedsrettigheder. — *Grauenhage,* d. XXI. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 22. Jaarg. S. 486—88. 11. Martii.

*11656. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler, at K. af Danmark og K. af Bøhmen holde en Fyrstedag i Haderslev; den første har forespurgt hos ham, om han vil deltage i Lønningen af Krigsfolk til at hjælpe dem, som ere angrebne med Urette; Hansestæderne skulle have givet K. af Danmark Anvisning paa de Bispedømmer, som ere underlagte de Pavelige. — *Stockholm,* d. 15. Mertz. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter II. 340—42. 15. Martii.

*11657. CHLAUS DAA t. Raffnstrup, Befalingsmd. p. Westeruig, og HANNS SKRAM t. Regstrup kundgjøre et Mageskifte, hvorved den første faar $^1/_8$ af Bonderup, den sidste $^1/_8$ af Jernet. — *Bunderup,* d. 20. Marts. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 30—34. 20. Martii.

*11658. K. CHR. IV. befaler Henrik Ramel snarest at lade opmure den Del af Muren i Helsingør ved Stranden, som han og hans Søskende ere pligtige at gjøre færdig. — 26. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 89. 26. Martii.

5991. Jvfr. Macray, Second Report S 15 29. Martii.

*11659. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Anders Svensson at passe paa ved den danske Grændse, at Svenskerne ikke misbruge deres Toldfrihed, men tillige, at der ej sker dem Uret fra dansk Side. — *Stockholm,* d. 29. Marts. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 266. 29. Martii.

1621.

30. Martii. *11660. Hert. FREDERIK af Holsten takker K. Gustaf II. Adolf, fordi han, skønt han selv fører Krig, dog tænker paa at hjælpe Tydskland. — *Gottorp*, d. 30. Marts. (Latin.) Brudstykk p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 80.

30. Martii. *11661. Skrivelse fra Pfalzgrev JOHANNES, Markgrev JOACHIM ERNST af Brandenburg og Hert. JOHANN FRIEDRICH af Würtemberg til K. Chr. IV. hvori de bede ham om at fremskynde sine Hvervinger for at hindre, at Pfalz unddrages den evangeliske Sag, og om nærmere at angive, hvad de nødlidende Stænder kunne vente af ham, for derved at anspore de af Unionens Stænder, som vise sig vaklende. — (30. Marts.) (Tydsk.) Brudstykk. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 142

31. Martii. *11662. Sir R. ANSTRUTHERS Depesche til Calvert, hvori han meddeler, at K. Chr. IV. haaber i Forening med sine Allierede at faa samlet 30,000 Mand. — 31. Marts. (Engelsk.) Brudst. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 28.

31. Martii. *11663. BGM. og RAAD i Hamburg skrive til Generalstaterne om Opretholdelsen af det tidligere Forbund mellem Hansestæderne, Holland og Sverig, nærmest rettet mod Danmark. — *Hamburg*, 31. März. Udt og Brudst. i Goll, der Convent von Segeberg 1621, S. 24.

Martii. *11664. Instrux og Kreditiv, udstædt af Direktørerne for Remonstranternes Societet, JOHANNES WTENBOGAERT, SIMON EPISCOPIUS og NICOLAUS GREVINCHOVIUS, for Carolus Niellius og Wilhelmus Lomannus, der gaa som Afsendinge til Hert. af Slesvig og Holsten for at underhandle med ham om Remonstranternes Nedsættelse i hans Lande og Bygningen af en ny Stad ved Eideren. — *Antwerpen*, desen Martii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 1. S. 169—76.

10. Aprilis. *11665. K. CHR. IV.'s Befaling til Dr. Hemingius og Dr. Oluf Worm om at begive sig til Odense og Kolding og besigtige Apothekerne der, til hvilken Rejse Omkostningerne skulle godtgjøres dem af Apothekerne. — D. 10. April. Udt. og Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 352

13. Aprilis. *11666. K. CHR. IV. anmoder K. Gustaf II. Adolf om at sørge for, at svenske Udsendinge, som rejse gennem Danmark, ere forsynede med ordentligt Pas, og gjør tillige opmærksom paa, at svenske Orlogsskibe uden Lejde have vist sig i danske Farvande. — *Frederiksborg*, d. 13. April. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 5.

13 Aprilis. *11667. Litteræ D. JOH. WANDALII, episcopi Vibergensis, ad rectorem Universitatis Haffniensis de M. Henrico Arctandro. — *Viburgo*, 13. Aprilis. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 699—700.

15. Aprilis. 6001. Brudst. i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 168 og i Schlegel, Saml. zur Dän. Gesch. II, 2. S. 119—22.

16. Aprilis. *11668. K. CHR. IV.'s Brev til Biskoppen i Ribe Stift og Lensmanden paa Riberhus, at de skulle paase, at der forholdes lovlig med Hejnsvig og Grinsted Kald, hvortil Mads Nielsen Buk skal være kaldet. — 16. April. Danske Samlinger III. 119—20.

16. Aprilis. *11669. K. CHR. IV.'s Bevilling for Abraham de la Hage og Peter Bilefeldt til at oprette Papirmøller samt til i Kbhvn. at indrette et Destillatorium for Brændevin. — *Frederichsborgh*, d. 16. Aprilis. Nyrop, Strandmøllen S. 13—14.

18. Aprilis. *11670. R. ANSTRUTHERS Depesche til Calvert om K. Chr. IV.'s Tro paa at kunne vinde den nedersachsiske Kreds for K. Frederik af Bøhmen. — 18. April. (Engelsk.) Udt. og Brudst. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621. S 28.

20. Aprilis. 6004. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II 168—69.

21. Aprilis. *11671 (= 5989). Datum er: 21. Aprilis. Udt. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 26

1621.

*11672. K. CHR. IV. anbefaler Kapt. Tobias Hamor til K. Jakob I. af England. — 24. Apr. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 39. 24. Aprilis.

*11673. K. CHR. IV.'s Svar til Generalstaterne om det pfalziske Spørgsmaal, i hvilket han for Øjeblikket intet vil foretage sig. — 2. Maj. Udt. i Goll, Der Convent von Segeberg 1621, S. 29. 2. Maji.

6008. Rothe, Rescripter III. 509—10. 5. Maji.

6009. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml zur Dän. Gesch. II, 2. S 122—25. 5. Maji.

6010. Hundrup, Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole S. 6. 7. Maji.

*11674. Responsio CONVENTUS GENERALIS TERRARUM PRUSSIÆ nuntio regis (Poloniæ) data, in qua ordines rogant, ut rex, quum quotidie rumores de apparatu classis in Svecia et Dania, incertum quo fine, vulgentur, hujus provinciæ securitati provideat. — *Thorunii*, die 11. Maji. Lengnich, Gesch. d. preussischen Lande V, Docum. S. 95—100. 11. Maji.

*11675. K. GUSTAF II. ADOLF svarer K. Chr. IV., at der herefter skal passes nøje paa, at ingen svenske Udsendinge rejse uden Pas gjennem Danmark; at svenske Orlogsskibe have været i danske Farvande, er sket uden hans Vidende. — *Stockholm*, d. 12. Maj. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist V. 6. 12. Maji.

*11676. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler, at Hert. Christian af Anhalt vil søge Tilflugt hos ham, da han ikke kan være i Sikkerhed i Danmark paa Grund af de Rigslen, dette Riges Konge har. — *Stockholm*, d. 12. Maji. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 342—47. 12. Maji.

6011. Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 18—19. 14. Maji.

*11677. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales Lybekkernes Ængstelse for K. af Danmark og for, at han skal slutte Forbund med Nederlandene. — 16. Mai. (Hollandsk.) Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 30, i Goll, Der Convent von Segeberg 1621 S. 29 og i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 19. 16. Maji.

*11678. Kansler CHRISTIAN FRIIS t. Kragerup befaler Universitetet at forfatte en Plan over, hvad der hvert Aar skal gjennemgaas i Forelæsningerne under det filosofiske Fakultet. — Uden Datum. Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 700—701. Om Datum jvfr. smstds. S. 701. Ante 18. Maji (?).

*11679. K. CHR. IV. anordner en Del nye Regler for Kbhvns. Universitet. — *Kbhvn.*, 18. Maji. Danske Msg. 5. R. I. 45—47. Jvfr. 6012 18. Maji.

*11680. Norges Riges Kansler JENS BJELKE tilsender Holger Rosenkrands og Professor Hans Resen to af ham selv forfattede Arbejder, en Bøn for alle Stænders Bevarelse og en Forklaring over Herrens Bøn, med Anmodning om at udtale deres Mening om dem. — *Akershus*, 24. Maj. (Latin.) Brudst. og Udt. i dansk Overs i Nielsen, Jens Bjelke S. 92—94. 24. Maji.

*11681. Prins CHARLES af Wales anbefaler John Lord Wentworth og Oberst Heydon til K. Chr. IV. — *St. James's*, 6. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 20. 6. Junii.

*11682. PALLE RODTSTEEN bortskjøder 4 Bøndergaarde i Salling i Jylland til Jens Juel t. Kieldgaard. — *Kiøbenhavn*, 14. Juni. Udt i Boesen Beskr over Lundsgaard S 57—58. 14. Junii.

*11683. PALLE RODTSTEEN, som Værge for sin Frues Søster Kirsten Skeel t. Jungitgaard, bortskjøder til Jens Juel t. Kieldgaard 4 Bøndergaarde i Salling i Jylland. — *Kiøbenhavn*, 14. Juni. Udt. i Boesen, Beskr. over Lundsgaard S. 58. 14. Junii.

1621.

16. Junii. *11684. K. Chr. IV.'s Retterthingsdom i en Sag ang. en Forskrivning paa 2000 Rdl., som Knud Steensen t. Steensgaard havde givet Jørgen Grubbe t. Pederstrup til Sikkerhed for et Løfte, denne havde givet E. Steensen t. Grimstedgaard, der havde sagt god for Frantz Due til Oxholm for 1200 Rdlr., ved hvilken Dom E. Steensen først kjendes pligtig til at betale de 2000 Rdl., naar det bevises, at Jørgen Grubbe havde lidt Skade for sit Løfte paa de 1200 Rdlr. — 16. Juni. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 334—35.

21 Junii. *11685. K. Chr. IV.'s Retterthingsdom i en Sag mellem Hans Holst, Ilg. i Kbhvn., og Falck Brahe ang. en Pantegjæld, hvorved hin fandtes berettiget til at bruge det givne Pant, bestaaende af Guld, Sølv og Klenodier, efter den i Falck Brahes Hustru Anna Galts Nærværelse foretagne Taxation, og Falck Brahe og Hustru dømtes til at stande Holst til Rette for Gjældens Betaling, hvis Pantet ikke indløstes inden et Fjerdingaar. — *Kiobenhaffns Slot*, d. 21. Junii. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 503—507.

22. Junii. *11686. K. Chr. IV.'s Retterthingsdom, hvorved en Arvekontrakt mellem Fru Abel Knudsdatter Akeleye og Christen Knudsen til Skinnerup erklæres ugyldig. — *Kjøbenhavn*, 22. Junii. Hvass, Meddel. om Fam. Hvas IV. 335–39, jfr. 259—60.

Junii. *11687. Instructio Gustavi II. Adolphi Jano Wigando Rutgersio, in Belgium ablegato, data, in qua inter alia ordinatur, eum omni studio et diligentia de contentu foederis inter regem Daniæ et Ordines generales ineundi investigare, et propositionem Ulefeldii cognoscere. — *Stockholmiæ*, die Junii. Bidrag till Kännedom af Finlands Natur och Folk 36 Häftet S. 8—17.

4. Julii. 6028. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 10 Pars spec. 6. 2. Forts. d. 2 Cont. S. 272—74.

6. Julii. *11688. K. Chr. IV. takker Prins Charles af Wales for hans gjennem Sir John Wentworth modtagne Brev og for det udmærkede Portræt, han har sendt Kongen. — 6. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39.

8. Julii. *11689. Forlig mellem K. Chr. IV. og Hamburg, som indtil Rigskammerrettens definitive Afgørelse skal forblive i Undersaatsforhold til Holsten og sværge Hyldingsed saavel til K. af Danmark som til det holsten-gottorpske Hus. — 8. Juli. (Tydsk.) Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 20.

16. Julii. *11690. K. Gustaf II. Adolfs Instruction for det svenske Rigsraad i Kongens Fraværelse. I § 9 befales det dem at vedligeholde en venskabelig Forbindelse med Danmark og at besvare derfra indløbende gravamina med Sagtmodighed. — *Lägret vedh Elfznabben*, d. 16. Juli. (Svensk.) Handl. rör. Sveriges historia 3. Serien I. S. V.

18. Julii. 6030. Abdruck der das Recht Lübecks und Hamburgs & betreff. Urkunden S. 109—11 (her med Dato: den 8. Julii).

19. Julii. *11691. Skrivelse fra Foppius van Aitzema, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori om Forhandlingerne mellem Fyrsten af Schauenburg og K. af Danmark, der pludselig er rejst tilbage til Danmark. — 19. Juli. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über die Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 15.

21. Julii. *11692. K. Chr. IV. befaler Lensmanden Christoffer Basse og Superintendenten D. Hans Resen at undersøge, hvorvidt Hospitalsforstanderne i Helsingør ere berettigede til at lade gjøre Indsamling til Hospitalet ved saakaldte Thermebrødre, i Anledning af en vis Laurids Jensens uredelige Forhold ved en slig foregiven Samling. — *Kjøbenhavn*, 21. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 92.

1621.

*11693. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori han omtaler, at K. af Danmark atter er kommen (til Lübeck?), og at hans Strid med Fyrsten af Schauenburg nu er bilagt. — 23. Juli. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über die Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 15. 23. Julii.

*11694. Norges Riges Kansler JENS BJELKES Andragende til Kongen om, at det maa befales Lagmændene at opsætte en Betænkning om de mangelfulde Steder i den norske Lov, og at der efter en Undersøgelse heraf maa udarbejdes et Tillæg til den. — Uden Datum. Brudst. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 100 C. 31. Julii.

*11695. KNUD JØRGENSEN erkjender, at han har modtaget Kanslerens Befaling til at lade en Del af Kongens Bønder ride Hesten paa Holmen. — (1. August.) Christensen, Agrarhist. Studier I. 160, Anm. 3. 1. Augusti.

*11696. Instructio GUSTAVI II. ADOLPHI D. Jano Rutgersio, ad Segebergensem dietam ablegato, data, in qua inter alia Ruthgersius ordinatur operam dare, ut causam hujus conventus investiget. — *Stockholmiæ*, die 28. Februarii. Bidrag till Kännedom af Finlands Natur och Folk, 36 Häftet S. 1—7. 7. Augusti.

*11697. K. GUSTAF II. ADOLF forsikrer K. Chr. IV. om, at Sverigs Rustninger gjælde Polen og ikke Danmark. — 11. August. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V 6. 11. Augusti.

*11698. K. CHR. IV. takker Prins Charles af Wales for hans gennem Isaac de Beauclair modtagne Brev; han har givet denne 9 Heste. — 13. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39. 13. Augusti.

*11699. K. CHR. IV. befaler, at der af hver Pot Brændevin Aqvavit Rosasolis og andre lignende destillerede hidsige Drikke skal gives ham 1 Skilling dansk. — 14. August. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 91. 14. Augusti.

*11700. K. CHR. IV. befaler Superintendenten D. Hans Reiszener (Resen) at lade Provsterne ved Præsterne tilholde Almuen at levere, hvad den vil forunde Hospitalslemmerne i Helsingør, til Præsterne i Stedet for til de saakaldte Thermehrødre, der efter gammel Sædvane to Gange om Aaret pleje at udsendes fra Hospitalet til nogle Herreder i Sjælland. — *Haffniæ*, d. 15. August. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 92. 15. Augusti.

6140. K. CHR. IV.'s Svar til K. Frederik af Bøhmens Gesandt, Achatz von Dohna, med Raad til Pfalzgreven om for enhver Pris at redde sine Arvelande. — *Kjøbenhavn*, 22. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 21. 22. Augusti.

*11701. K. CHR. IV. tilskriver M. Hans Steffensen, Forstander for Sorø Skole, at han har lagt Maribo Kl. med tilhørende Gods under Sorø Akademi. — *Frederiksborg*, d. 22. August. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 208. 22. Augusti.

*11702. K. CHR. IV.'s Brev til K. Jakob I. af England, hvori han udtaler sin Forbauselse over, at 300 engelske Lejetropper ere ankomne til Sundet for at gaa til Polen, uden at have anmeldt deres Komme; han har tilladt disse at passere, men forbeholder sig at nægte Resten, som siges at være henved 1700 Mand, at drage gennem Landet, indtil Rigsraadet har givet sit Samtykke dertil. — *Copenhagen*, 31. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 15 og 39. 31. Augusti.

*11703. K. CHR. IV. beder Prinsen af Wales om at sende sig 10 af de bedste engelske Skibe. — 31. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39. 31. Augusti.

*11704. K. CHR. IV. befaler Johan Bøgwad at betale Dirich Peitersen og Thønnis Peitersen, Murmestere af Amsterdam, 55 Daler til Arbejde for Kirken i Hillerød. — *Frederichsborg*, dennd 1. September. Danske Samlinger I. 26. 1. Septbr.

1621.

7 Septbr. *11705. K. CHR. IV. befaler Laurids Grubbe, Lensmd. p. Aalholm, og Palle Rosenkrantz at overgive Maribo Kl. med alt dets Gods, Inventarium o. s. v. til M. Staffensen, Forstander paa Sorø. — D. 7. September. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 208.

10. Septbr. *11706. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmændene i Sjælland om at indsende en Del sunde, fattige Pigebørn, 10 til 14 Aar gamle, til Tugthuset i Kbhvn. for der at lære noget. — 10. Sept. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 42.

12. Septbr. *11707. K. CHR. IV. forbyder, at der maa gjøres noget Indgreb i Sognefolkets Ret til at kalde Præster. — *Kiobenhaffn Slott*, d. 12. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 183—85

13. Septbr. *11708. K. CHR. IV. befaler de Højlærde i Kbhvn. at paase, at de Testimonia fra Universitetet og den private Præceptor, som komme i Betragtning ved Præsters Ansættelse, stemme med Personernes Levned og Lærdom. — *Haffniæ*, d. 13. Septembris. Ny kirkehist. Saml. II. 659.

18. Septbr. *11709. Prins CHARLES af Wales' Brev til K. Chr. IV., hvori han beklager, at Raadet har nedlagt Forbud imod at sende ham de 10 Skibe, han havde ønsket. — *Theobald's*, 18. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 20.

26. Septbr *11710. K. CHR. IV. tillader en vis Saltsyder at anlægge en Salthytte ved Helsingør, dog at han ved Salget af den tilvirkede Salt ikke gjør Indgreb i det Johan Post og Konsorter forundte Benaadningsbrev. — *Hafniæ*, d. 26. Septemb. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 92—93.

6. Octobr. *11711. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at de i Sundet standsede engelske Hjælpetropper ikke skulde anvendes imod de katolske Fyrster, men vare bestemte til at understøtte K. af Polen imod Tyrkerne. — *Roiston*, 6. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 15.

7. Octobr. *11712. Sir ROB. ANSTRUTHER anmoder Kansleren Chr. Friis om Lejde for Oberst Arthur »Aiston«, som har været i Kejseren af Ruslands Tjeneste og nu er paa Vej til Polen med 2000 Md. for at tjene mod Tyrkerne. — 7. Oct. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

9. Octobr. *11713. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV., at danske Undersaatter maa deltage i det grønlandske Fiskeri paa Betingelse af, at de ikke sælge deres Varer i England, samt meddeler, at de engelsk-indiske Kjøbmænd have lovet at støtte de danske; til Gjengjæld haaber han, at Tolden i Sundet maa blive nedsat. — *Roiston*, 9. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16.

11. Octobr. *11714. K. JAKOB I. af Englands Ratifikation paa Traktaten mellem Danmark og England af 29. April 1621. — *Lond.*, 29. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 48.

12. Octobr. *11715. LORENTS SUIS af Amsterdam kvitterer Hans Mikkelsen, Slotsskriver paa Frederiksborg, for Bly, Talg og Søm, der er forbrugt til det nye Galleri paa Frederiksborg Slot. — *Frederichsborg*, thennd 12. Octobris. (Dansk og Tydsk.) Friis, Frederiksborg Slot i d. 17de Aarh. S. 31—32.

20. Octobr. *11716. Hertuginde ELISABETH af Braunschweigs Skrivelse til sin Søn Hert. Christian, hvem hun bebrejder at have handlet uden Danmarks Raad. — *Schöningen*, 20. October. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg 1846 S. 280.

26. Octobr. *11717. Kejser FERDINAND II. beder Hert. Johan Frederik af Würtemberg at formaa Kepler til at tilbagelevere Tyge Brahes Observationer og Instrumenter, som i sin Tid bleve laante til ham. — *Wien*, d. 5. Nouembris. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S 150—51

1621.

*11718. Brev fra Fru ELISEBETT ROSSENSPAR, Axell Brahes Efterleverske, til Hr. Anders Morthenssenn, Præst i Saxkjøbing, hvori han beder ham om at tilkjendegive Menigheden efter Prædiken, at der er gjort store Huller paa Gallmenagers Gjerde og Hollmgjerdet, med Opfordring til Gjerningsmanden om at mælde sig. — *Krenckerup*, d. 28. Octobris. Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 48. 28. Octobr.

*11719. Fyrsterne AUGUSTUS og LUDVIG JOHAN KASIMIR af Anhalt skrive til K. Chr. IV. som Kredsoberst i den nedersachsiske Kreds og bede ham om at tage sig af Hertug Christian den ældre og anvende sine bona officia til Gunst for ham hos Kejseren. — 2. Novbr. (Tydsk.) Krause, Ludvig, Fürst zu Anhalt-Cöthen I. 278—80. 2. Novbr.

*11720. DIRICH PETTERSØN og THØNNIS PETTERSØN, Murmestere af Amsterdam, tilstaa at have modtaget 198 Daler 48 Sk. for deres Arbejde ved Kirken i Hillerød, i Følge den med Kongens Kansler Christian Fris t. Kragerup oprettede Kontrakt. — *Hillerød*, 2. Nouemb. Danske Samlinger I. 26—27. 2. Novbr.

*11721. K. GUSTAF II. ADOLF svarer K. Chr. IV. at nu, da Riga er underlagt den svenske Krone, skulle danske Undersaatter have samme Handelsfrihed der som i det øvrige Sverig. Trods Chr. IV.'s Forbøn kan han ikke skaane Hert. Frederik af Kurland, med mindre K. af Danmark kan formaa ham til at forholde sig rolig. Ligeledes maa han angribe Stiftet Pilten, dog ikke hvis K. af Danmark og Biskoppen af Minden ville svare for, at Enkemarkgrevinden (Sofie af Ansbach, til hvem Stiftet var pantsat,) ej vil hjælpe Sverigs Fjender. — *Riga*, d. 3. November. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 7—8. 3. Novbr.

*11722. K. CHR. IV.'s Brev til Generalstaterne med Tilbud om Mægling til at opnaa en Fornyelse af Vaabenstilstanden med Spanien. — 5. November. Udt. i Goll, Der Konvent von Segeberg 1621. S. 33. 5. Novbr.

*11723. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrantz og M. Hans Staffensøn at underhandle med Maribo Borgere om Afgiften for Brugen af Ladegaardsjorderne, samt lade dem vide, at de herefter selv maa holde Kirken vedlige og selv lønne Præsten. — Uden Datum. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 224. ante 10. Novbr.

*11724. CHRISTOPHER MUNCH, NIELS JENSEN og JØRGEN SIMONSEN tilstaa at have annammet i Konsistoriet et forseglet Skrin, som var Hr. Christen Nielsens, med Sølv og Penge. — *Kjøbenhavn*, d. 10. Nov. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 421. 10. Novbr.

*11725. NIELLS KRAGH t. Agerkrog kundgør, at Tønne Friis t. Hessellagger, Befalingsmd. p. Ørumbslott, for ham har stævnet en Del Folk til at vidne mod Hans Pederssen i Hørdumb, som har forstyrret og bandet Præsten M. Sveder. — *Viborg*, d. 10. November. Danske Mag. 3. R. VI. 95—96. 10. Novbr.

*11726. K. CHR. IV.'s Befaling til Johan Bøgwad at betale Jacob Karker og Jochum Westfalenn, Tømmermænd i Hillerød, 125 Daler 8 Sk. for Arbejde paa Faurholms Ladegaard og paa Kirken i Hillerød. — *Frederichsborg*, 13. November. Danske Samlinger I. 27—28. (Med J. Karkers og J. Westfalens Kvittering af samme Dag.) 13. Novbr.

*11727. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Peder Galt, der skal drage som dansk Fuldmægtig til Sverig for at faa en endelig Afgørelse paa Toldstridighederne. — *Kjøbenhavn*, d. 17. November. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 11. 17. Novbr.

*11728. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om, at Severin Severinson maa blive tvunget til at udbetale Kongen den Erstatning, som Domstolen i Borgen har idømt ham. — *Newmarket*, 1. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16. 1. Decbr.

1621.

4. Decbr. *11729. Lord LIONELL CRANFEILDES Brev til Marquisen af Buckingham, hvori har bl. A. beklager, at han efter Kongens Befaling har maattet udbetale Hert. af »Howlsteen« 3000 Pund, som godt kunde have været sparede. — *Chelsey*, 4. December. (Engelsk.) Godfrey Goodmann, The court of king James the first II. 210—18.

4. Decbr. *11730. Kejser FERDINAND II. forlener Hert. Philip Julius med Pommern og dets Tilliggende, blandt andet, hvad de tidligere Hertuger have kjøbt af K. Frederik II. og Reinfeld Kloster. — *Wien*, d. 14. Decembris. (Tydsk.) Schoettgen et Kreysig, Diplomataria et scriptores historiæ Germanicæ III. 358—60.

8. Decbr. *11731. UNIVERSITETETS Forordning om Brug af Vin ved Gæstebud hos Professorer, ved Professorers Bryllup etc. — *Kjøbenhavn*, 8. December. Danske Mag. 5. R. I. 48—49.

10. Decbr. 6065. Først trykt i Kbh. hos Henr. Waldkirch, derefter hos hans Arvinger, og siden i Aarene 1643, 1649 og 1663. 4°.

10. Decbr. 6067. Et andet særskilt Aftryk, ligeledes 4 Bl., er u. Tr. ved en Trykfeil dateret: 10 Dec. 1612.

ante 22. Decbr. *11732. (PEDER ISACKSON?) meddeler K. Chr. IV. om sine Forhandlinger med Agenten Strick og Mester Euert Kreinsen van der Maes om Udførelsen af nogle Glasmalerier til Frederiksborg. — Uden Datum. (Hollandsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 371.

22. Decbr. *11733. (FREDERIK GÜNTHER) beder efter Kongens Befaling Agenten Adrian Strick om at forhandle med Mester Euert Kreinsen om Udførelsen af nogle Glasmalerier til Frederiksborg. — *Kopenhagen*, 22. Decb. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 371.

24. Decbr. *11734. GENERALSTATERNE afslaa K. Chr. IV.'s Tilbud om at mægle Forlængelse af Vaabenstilstanden med Spanien. — 24. December. Udt. i Goll, Der Konvent von Segeberg 1621, S. 33.

27. Decbr. 6071. Udt. i Kirhehist. Saml. 3. R. VI. 51.

28. Decbr. *11735. GEORGII REMI ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua existimat, reges Daniæ, Sveciæ, Britanniæ, Ungariæ vix tantum suppetiarum submissuros esse, quibus adjutus Fridericus Pragam reciperet. — *Norimbergæ*, die Innocentibus consecranea. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 216—17.

29. Decbr. *11736. Norges Riges Kansler JENS BJELKES Skrivelse til Kansler Christian Friis, hvori han omtaler sine Sammenligninger af den norske Lov med den jydske og med Kejserretten. — *Ellingård*, 29. December. Brudst. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 88—89.

31. Decbr. *11737. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om at hjælpe den med fuldstændig Undergang truede Kurfyrste af Pfalz. — *Westm.*, 31. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16.

Decbr. *11738. K. CHR. IV.'s Brev til K. Jakob I. af England, hvori han erkjender Modtagelsen (gjennem Fr. Gunter) af dennes Ratifikation af Traktaten af 29. April. — Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39.

6074. Udkom 1621 særskilt trykt, jvfr. Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 178

*11739. Mageskifte mellem K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorp ang. nogle Schwabstedske i Aabenraa Amt værende Fæstebønder, som bleve bortbyttede og lagte under Aabenraa Slot. Westphalen, Monumenta IV. 3201.

*11740. D. JESPER BROCHMANDS Udkast til kgl. Anordning om forskellige Reformer i de akademiske Forhold, med Tillægsbemærkninger af D. CASPAR BARTHOLIN. — Danske Mag. 5. R. I. 37—45.

1621.

*11741. CASPAR v. VOSBERGENS Rapport til Generalstaterne om sit Gesandtskab til Danmark og Nordtyskland. — (Hollandsk.) Udt. og Brudstykker i Goll, Der Konvent von Segeberg 1621, S. 18 ff.

*11742. MARQUISEN af BUCKINGHAMS Anbefalingsskrivelse for Sir Robert Anstruther til K. Chr. IV. (Engelsk.) Udt. i Second report of the royal commission of historical manuscripts S. 59.

*11743. Sir ROBERT ANSTRUDERS Anbefalingsbrev for Mr. Aruault til K. Chr. IV. (Engelsk.) Brudst. i Hist. man commission. The man. of the earl of Eglinton S. 122.

*11744. MARQUISEN af BUCKINGHAM skriver til K. Chr. IV., at K. Jakob I. af England har befalet ham at holde den danske Konge bekjendt med Sagernes Gang. Kongen vil forsøge at mægle mellem de stridende Parter, men hvis det ikke lykkes ham, vil han gøre Forberedelser til Forsvaret af Pfalz til Foraaret. Hist. man. commission. The man. of the earl of Eglinton S. 106—107.

*11745. Ansøgning fra RIDDERSKABET i ESTLAND til K. af Sverig, hvori det anmoder om Opretholdelsen af de det af de danske Konger Valdemar og Erik givne Privilegier med Hensyn til Arv og Godser samt Appel. (Tydsk.) Bunge, Archiv f. Gesch. Liv.-, Esth.- u. Curlands VII. 217—23.

*11746. R. HOGERBEETS Skrivelse til Johan de Haen, Hert. Frederik af Slesvig og Holsteens Geheimeraad i Tønningen, hvori han lykønsker ham til hans Udnævnelse dertil og beder ham formaa Hertugen til at beskytte Remonstranterne. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 28. Jaarg. S. 297—300.

*11747. Erklæring, afgivet til Generalstaterne, om det urigtige i at hjælpe en dansk Prins til Ærkestiftet Bremens Koadjutorat. (Tydsk.) Lond. Acta publ. II, 6. S. 418—21.

*11748. Betænkning, afgivet af DOMKAPITLET i Halberstadt, om, at det vil være tjenligst at vælge den tydske Kejsers Søn til Biskop, men ikke nogen Prins af Brandenburg eller Danmark. (Tydsk.) Lond. Acta publ. II, 6. S. 421—25.

1622.

1622.

*11749. K. CHR. IV. tilskriver Bgm. og Raad i Helsingør, at han har tilladt, at de, som have ladet opføre Muren ved Stranden, maa indenfor denne, men uden Forhindring for Gaderne, opsætte nogle Saltboder. — *Kronborg*, 3. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 93. 3. Januar.

*11750. K. CHR. IV.'s Privilegium for M. Klavs Christoffersen Lyskander paa uforstyrret af Eftertryk i 20 Aar at maatte lade prente Synopsin historiarum Danicarum, den store danske Krønike og hvad andet han nu har under Hænder eller som herefter bliver ham befalet. — D. 15. Januar. Udt. i Rørdam, Klavs Lyskanders Levned S. 81. 15. Januar.

*11751. Litteræ D. JESPERI BROCHMANDI ad Oligerum Rosenkrandsium, quibuscum ei judiciariam sententiam in causa Erasmi Petri latam mittit, quibusque de rebus theologicis scribit. — *Hafniæ*, 16. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 51—52. 16. Januar.

*11752. K. JAKOB I. af England spørger K. Chr. IV. om det er sandt, at han har sendt et Gesandtskab til Spanien for at mægle mellem dette Land og Nederlandene, og beklager i saa Fald, at dette er sket, uden at han iforvejen er blevet underrettet derom. — *Theobald's*, 20. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16. 20. Januar.

*11753. EGGERT ABILDGAARD t. Skodborghus skjøder til Fru Margrete Reedtz, sal. Malte Sehesteds t. Rydhave, sin Hovedgaard Estrupgaard, Holsted Mølle og en Del Gods. — *Viborg*, 22. Jan. Udt. i Nielson, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 175—76. 22. Januar.

1622.

2. Febr. *11754. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Markgrev Christian Wilhelm af Brandenburg, hvori han beder denne om ikke at paatage sig Executionen af en kejserlig Aktserklæring imod Hert. Christian af Braunschweig; han vil selv endnu engang forsøge at faa ham til at opgive sit Forehavende. — (2. Februar.) (Tydsk.) Brudstykk. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 334—35.

8 Febr. *11755. K. CHR. IV. bekræfter, i Anledning af, at Bgm. og Raad i Staden Buxtehude have vist sig hjælpsomme i Hert. Frederiks Koadjuratssag, den nævnte Stads Privilegier og lover, at hans Søn skal gjøre det samme ved sin Regeringstiltrædelse i Ærkestiftet. — *Copenhagen*, d. 8. Febr. (Tydsk.) Altes u. Neues aus d. Herzogthümern Bremen u Verden V. 236—38.

9. Febr. 6087. Ogsaa trykt tillige med den særsk Udg. af Privilegiet af 14/4 Juli 1621, Schlesw. 1623. fol. Bij—Biij.

9. Febr. *11756. ADRIAN STRICK underretter Frederik Günther om sine Forhandlinger med M. Euert Crynss van der Maes, der skal udføre nogle Glasmalerier for K. Chr. IV. — *Hage*, d. 19(?) Febr. st. novo. (Hollandsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 371—72.

14. Febr. *11757. K. CHR. IV. paaminder Johannes Isacius Pontanus om med det første at fuldføre det Opus historicum rerum Danicarum, som han har under Hænder. — *Hafniæ*, 14. Febr. Rørdam, Lyskanders Levned S. 88.

14. Febr. *11758. K. CHR. IV.'s Brev til Palle Rosenkrantz, at M. Poffuel, Sognepræst i Winding, er beskikket til at være Præst og Forstander paa Herloffsholm. — *Hafn.*, 14. Febr. Ny kirkehist. Saml. I. 95—96.

14. Febr. *11759. K. CHR. IV.'s Brev til Roskilde Kapitel, at han ønsker, at M. Fridrich Klyne, forhen Sognepræst til Frederiksborg, maa befordres til Windinge Kald, der er blevet ledigt ved M. Poffuels Forflyttelse til Herloffsholm som Provst og Forstander der. — *Hafn.*, 14. Febr. Ny kirkehist. Saml. I. 95.

15. Febr. *11760. K. CHR. IV. befaler M. Jens Dynissen at udarbejde en latinsk Grammatik efter den af den afdøde Rektor i Odense efterladte Koncept og fritager ham imidlertid for Forelæsninger. — *Hafn.*, d. 15. Februar. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 242—43.

15. Febr. *11761. K. CHR. IV. befaler D. Jesper Brochmand at samle Colloquia latina til Brug for Skolerne. — *Hafniæ*, d. 15. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 707.

23. Febr. *11762. PEDER GALTS Erklæring til den svenske Regjering, hvori han paa den danske Konges Vegne fordrer Afskaffelse af al Told i Sverige samt forlanger en Afskrift af det russiske Aftrædelsesbrev paa den siden til Danmark afstaaede Del af Lapland. — *Stockholm*, d. 23. Februar. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 11—12.

26. Febr. *11763. Norges Riges Kansler JENS BJELKES Skrivelse til Kansler Christian Friis, hvori han forsvarer sig imod den Klage, én ved Navn Niels Hansen vistnok vil rette imod ham for at have nægtet ham Rejsepas til Danmark. — *Akershus*, 26. Februar. Brudst. i Nielsen, Jens Bjelke S. 98—99.

26. Febr. *11764. JOHANNIS RUTGERSII ad Johannem Meursium epistola, in qua Adolphum ducem Gottorpiensem, filiosque ejus et Fridericum ducem nunc imperantem valde laudat. — XXVI. Febr. Meursii Opera XI. 368—69.

27. Febr. *11765. K. CHR. IV.'s Brev til menige praktiserende Medici i Kjøbenhavn, indskærpende Paalæget om at visitere Apotekerne i Byen og paabydende Affattelsen af en ny Taxt hvert Aar. — 27. Februar. Mansa, Folkesygdommenes og Sundbedspleiens Hist. i Danmark S. 351

27. Febr. *11766. K. CHR. IV.'s Optegnelse af Navnene paa Kbhvns. Borgmestre og Raadmænd. — *Kobenhaffuen*, d. 27. Februarii. Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 109—10.

1622.

*11767. Litteræ amicitiæ Dr. Caspari Bartholini ad Oligerum Rosenkrandsium. 28. Febr.
— *(Hafniæ)*, ult. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 53.

*11768. Hert. Christian af Braunschweigs Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han Februar.
tilbyder ham Stiftet Paderborn. — Uden Dag. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 341—42.

*11769. Litteræ amicitiæ Jac. Matth. Aarhusii ad D. Th. Bangium. — *Hafniæ*, 1. Martii.
Cal. Mart. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 250—51.

*11770. Jacobus Hemmettæus, superintendens Ripensis, Johanni Resenio, episcopo, 6. Martii.
adolescentem Johannem Petræum Ripensem commendat litteris, in quibus etiam medicum et pastorem Ripenses heterodoxiæ incusat. — *Ripis Cimbrorum*, 6. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 505—506.

*11771. Hugo Grotius Fridericum ducem Slesvici et Holsatiæ de rebus Galliæ 7. Martii.
politicis certiorem facit. — *Lutetiæ*, XVII. Martii. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 183—84.

*11772. Gunde Rosenkrands's Brev til Holger Rosenkrands om Fremgangen i 8. Martii.
hans Studier. — *(Lugduni Batav.)*, 8. Marts. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 53.

*11773. K. Chr. IV.'s Gesandter, Gert Rantzau og Siegfried Pogwisch, samt 14. Martii.
Gesandter for den nedersachsiske Kreds og Stæderne Bremen og Hamburg forene sig efter Kongens Foranledning om en fælles Interimsmøntforordning. — *Hamburg*, d. 14. März. (Tydsk.) Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurk. III. 656—60.

*11774. K. Gustaf II. Adolfs Instrux for Gabriel Oxenstierna, Rigsraad, Lands- 18. Martii.
høvding i Upland og Statholder paa Stockholm Slot, som sendes til Danmark, for at opnaa større Beredvillighed hos K. Chr. IV. til at hjælpe Sverig mod Polen ved at tillade svenske Krigsfolk og Forraad uhindret Fart gjennem Sundet, men ikke tillade Polakkerne det samme. — *Stockholm*, d. 18. Marts. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 9—10.

6096. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 201 (med Datum 22. Maj). 22. Martii.

*11775. Litteræ Suenonis Petri ad Brochmannum, quibus ei exhibitorem Th(omam) 25. Martii.
J(oannem) B(angium) commendat, ut hunc informatorem filioli eligeret. — *Otthoniæ*, 25. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 251—54.

*11776. K. Chr. IV.'s Instrux for Henrik Rantzau t. Schmol paa hans Sendelse 26. Martii.
til Kurfyrsten af Sachsen, hvem han skal opfordre til at støtte et dansk Gesandtskabs Anmodning til Kejseren om at lade det komme til en mindelig Forhandling med Pfalzgrev Frederik. — *Copenhagen*, 26. März. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 120.

*11777. Vidnesbyrd af Anders Eriksen, Provst i Kvernæs, Anders Pedersen, 28. Martii.
Præst i Tingvold, og 6 andre Præster, at Superintendenten M. Anders Christensen Arrebo i hele sit Forhold, ved Visitatser og andensteds, i Ord og Gjerninger havde vist sig som det sømmer sig en hæderlig Biskop. — *Tingvold*, 28. Marts. Rørdam, Arrebos Levnet I. 133—35.

*11778. K. Chr. IV. udstæder Pas for Peder Galt t. Tidselholt, der som hans 30. Martii.
Agent skal rejse til Sverig. — 30. Marts. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 129.

*11779. Epistola Joh. Isacii Pontani ad Christianum Frys, toparcham de Cra- 2. Aprilis.
gerup, Daniæ regis cancellarium, de adhortatione vel jussu potius regis, ut opus historicum rerum Danicarum inceptum ad finem perducat, de novis variis et de salario suo. — *Hardervici*, April. XII. A. Alcisti Epistola 1595 S. 301—303.

1622.

8. Aprilis. *11780. JARLEN af BRISTOL meddeler K. Chr. IV., at han skal afgaa til Spanien som Gesandt, og lover nærmere Meddelelse herfra. — *Plymouth*, 8. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 48.

8. Aprilis. *11781. K. CHR. IV. tilskriver Tolderne i Helsingør, at der til Fuldførelse af den nye Havn ved Byen af alle Skibe, fremmede og indenlandske, som sejle gjennem Øresund, skal erlægges noget vist, »eftersom I nu i Begyndelsen kan med dem forenes«. — *Fridrichsburg*, d. 8. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 93—94.

12. Aprilis. *11782. K. JAKOB I. af England anmoder K. Chr. IV. om Udsættelse af Tilbagebetalingen af Laanet paa 200,000 Daler i et Aar. — *Theobald's*, 12. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16.

13. Aprilis. 6109. Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 6.

15. Aprilis. *11783. Prins CHARLES af Wales's Brev til K. Chr. IV., hvori han tilbyder at være Garant for Tilbagebetalingen af det Laan, hans Fader har gjort hos Kongen. — *St. James's*, 15. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 20.

18. Aprilis. *11784. K. CHR. IV. tilskriver Tolderne i Helsingør, at der til Fuldførelse af Byens Havn af hvert gjennemsejlende Skib, fremmed eller Dansk, indtil videre skal oppebæres en halv Speciedaler. — 18. Aprilis. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 94.

18. Aprilis. *11785. K. CHR. IV.'s Pas og Anbefaling for Mag. Paulus Andreæ, der agter sig til Tydskland, Frankrig, Italien og andre Lande for at fortsætte sine Studier. — 18. April. (Tydsk og Latin.) Udt. p. Dansk i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 599.

20. Aprilis *11786. Skrivelse fra FOPPIUS VAN AITZEMA, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales Danmarks Forhandlinger med Spanien om Salthandelen. — 20. April. (Hollandsk.) Udt. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über die Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 27.

22. Aprilis. 6110. Tydsk Overs. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II, 2. S. 126—28.

8. Maji. *11787. BGM. og RAAD i LANTZCRONE udstæde et anbefalende Vidnesbyrd for M. Hans Thomisenn Schow Roschilde, som paa fjerde Aar har været Skolemester i Byens Latinskole. — *Lantzcrone*, dend 8. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 481.

10. Maji. *11788. MATTHIÆ JANI, superintendentis Scanensis, commendatio pro M. Johanne Thomæ Schowio, qui, rectoratus Landes-Coronensis officio ob quasdam causas abdicato, se alio deportare cogitat. — *Lundiæ*, 10. Maji. Kirkehist. Saml. 3 R. I. 482.

10. Maji. *11789. Hert. PHILIP JULIUS af Pommern udstæder efter Overenskomst med Kongen af Danmark, Hertugerne af Slesvig-Holsten og flere Nabofyrster og Stæder en Møntforordning. — *Wolgast*, d. 10. May. (Tydsk.) Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurk. III. 661—64

18. Maji. *11790. K. CHR. IV.'s Brev til Prinsen af Wales, hvori han giver sit Samtykke til Udsættelsen af Tilbagebetalingen af Laanet. — 18. May. (Latin.) Udt. p Eng. i Macray, Second Report S. 39.

6 Junii. *11791. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for det svenske Rigsraad i Kongens Fraværelse. I §§ 6 og 10 befales det Raadet at vedligeholde godt Naboskab med de Danske og at besvare derfra indløbende Klager med Høflighed, idet de henskyde Afgjørelserne til Kongens Tilbagekomst. — *Stockholm*, d. 6. Junii. (Svensk.) Handl. rör. Sveriges historia, 3. Serien I. S. VIII.

8. Junii *11792. UNIVERSITETETS PROFESSORERS Bestalling for Elias Taigler som Husmand paa Vor Frue Kirketaarn, hvor han for en aarlig Besoldning af 20 Dlr. cour. skal blæse hver Time om Natten. — *Kiøbenhaun*, d. 8. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 477—78.

1622.

*11793. Gregorius XV papa Philippo IV Hispaniarum regi Nicolaum Hermannum Danum, qui in Noruegiam et Daniam sacerdotes ad fidem propagandam ducturus est, commendat. — *Romæ apud S. Mariam Majorem,* die VIII. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 585—86. 8. Junii.

*11794. K. Chr. IV. befaler Universitetsprofessorerne at sørge for, at det ledigblevne medicinske Rejsestipendium denne Gang bliver givet til en theologisk Student. — *Kbhvn.,* 11. Junii. Danske Mag. 5. R. I. 50. 11. Junii.

*11795. K. Chr. IV. befaler Professorerne ved Kbhvns Universitet at bebo de dem tilhørende Huse, for at Husene ikke skulle forfalde. — *Kbhvns Slot,* 11. Junii. Danske Mag. 5. R. I. 49. 11. Junii.

*11796. K. Chr. IV.'s Revers, hvorved han, da hans Søn Hert. Frederik af Domkapitlet i Verden skal udvælges til Koadjutor, lover paa Grund af hans Mindreaarighed at undertegne Kapitulationen og give Sikkerhed for den ved 12 adelige Forlovere. — *Copenhagen,* 12. Juni. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl III 511—12. 12. Junii.

*11797. Det svenske Rigsraad befaler Statholderne i Grænseprovindserne at fordre udleveret de Smaalandsknægte, som ere rømte over Grænsen til Danmark. — (*Stockholm,* 13. Juni.) (Svensk.) Udt. i Handl. rör. Sveriges Historia, 3. Serien I. 1, Anm. 4. 13. Junii.

*11798. Kjerteminde Bytings Vidne ang. Anders Jensen Thalligh, der var druknet ved at falde ud fra et Skib paa Rheden, at de fire Ligsynsmænd ikke havde fundet Saar paa hans Legeme, samt at den Døde ikke havde givet noget Jertegn fra sig, da hans »Bannermand« Jon Andersen var ført til Liget og i Præstens og menige Almues Nærværelse under andægtig Bøn havde bedet Gud at ville give Jertegn paa den Døde. — Mand. d. 17. Juni. Danske Samlinger II. 275—76. 17. Junii.

*11799. Den danske Resident i Sverig, Peder Galt, roser i en Skrivelse til (Kansler Christian Friis?) den svenske Rigsadmiral Carl Gyllenhjelm for hans Hjælpsomhed mod de Danske og raader Regeringen til at takke ham derfor. Han omtaler tillige den svenske Hærs Tilstand. — D. 19. Juni. Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges historia under Gustaf II. Adolf IV, 611 og V, 1. 13t. 19. Junii.

*11800. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik af Gottorps Brev til Prælater, Ridderskab, Adel, Mænd og Stæder i Holsten om Afholdelse af en almindelig holstensk Landdag i Juli i Rendsborg for at raadslaa om en Skat til Landets Defension af 2 Rd. paa hver Plov og Paamindelse om, at de skyldige Ryttere til Rostjenesten skal holdes i god Beredskab. — 20. Junii. (Tydsk.) Særtryk af Forordninger. 20. Junii.

*11801. Biskop Iffuer Iffuersøn Hemmet i Ribe befuldmægtiger sin Svoger Hans Pallisen til for Konsistorium at anklage og videre forfølge Jens Hegelund Riber, som efter Sigende skal have opbrudt et Brev, han i Foraaret sendte Biskop Hans Povelsøn Resen ved Jens Pedersøn Riber. — *Ribe,* d. 31. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 507. 21. Junii.

*11802. Rektor og Professorer ved Kbhvns. Universitet tilskrive M. Hans Tausøn i Malmø, at han enten strax skal betale Marine Dringelbergs sammensteds, hvad han er hende skyldig, eller møde med sin Modpart for Konsistorium i Kbhvn. 6. Juli. — *Kbhvn.,* 21. Junii. Danske Mag. 5. R. I. 50—51. 21. Junii.

*11803. Olaus Wormius, professor, per litteras ad M. Andream Arrhensem, episcopum Nidrosiensem, datas, hunc bona conscientia suffultum de comitiis futuris, in quibus causa ejus agenda est, ad spem bonam hortatur; scribit prætercea de creatione XXXVII Junii.

1622.

baccalaureorum et de itinere D. Bartholini valetudinis causa ad Thermas Carolinas. — Sine anno et die. Rørdam, Arrebos Levnet I. 273. (Jvnf. smstds. S. 140—41.)

6. Julii. *11804. RIGSRAADETS Svar paa Kongens Propositioner, hvori det udvikles, hvor vidt Danmarks Riges Strømme i Østersøen strække sig. — 6. Jul. Brudst i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 152.

8. Julii. *11805. PEDER HANSEN, Sædedegn i Gundslev Sogn, udstæder Forpligtelse om at ville samme Kald flittig forestaa, adlyde sin Sognepræst og give Stubbekjøbing Skole aarlig Genant. — *Nykjøbing*, 8. Juli. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 392—93.

10. Julii. *11806. K. CHR. IV. tillader to svenske Skibe at passere uhindrede gjennem Sundet. — *Kroneborg*, d. 10. Juli. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 11.

11. Julii. *11807. K. CHR. IV.'s Kvittering til K. Jakob I. af England for Modtagelsen af Renten af Laanet fra K. Chr. og Enkedr. Sofie. — 11. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39.

18. Julii. *11808. K. CHR. IV. anbefaler den afdøde Dronning Annas Kok, John Popelman, til Prinsen af Wales. — 18. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 39.

19. Julii. *11809. Optegnelse af en Del Punkter, hvorom Biskop Iver Hemmet vil have M. Søffren Andersøn, Sognepræst i Ribe, paamindet med Hensyn til hans Embeds Udførelse i Kirken. — *Ripis*, 19. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 510—12.

19. Julii. *11810. Thingsvidne om en af 4 Bønder foretaget Vurdering af, hvad Gods Jep Jensen i Tved og Voldborg Jeppes efterlod sig. — *Ribe*, d. 19. Juli. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 153-54.

27. Julii. *11811. Litteræ amicitiæ SUENONIS PETRI ad Th. Bangium scriptæ. — *(Otthoniæ,)* 27. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 254—55.

1. Augusti. *11812. K. CHR. IV.'s Forordning om Skydsfærd i Norge (efter Udfarebalken Kap. 15), som Lensmændene og deres Fogder saa vel som Adelen og dens med Pas forsynede Tjenere kan gøre Fordring paa; dog maa de kun forlange 2 Heste til sig selv og 2 til deres Gods, kun Fogden kan fordre 3—4. — *Bergenhuus*, 1. August. Særtryk af Forordn.

2. Augusti. *11813. Hert. PHILIP JULIUS af Pommerns Taxt for Haandværksarbejde og Fødevarer, hvoribl. nævnes skaanske Sild. — *Wolgast*, d. 2. August. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. III. 757—70.

2. Augusti. *11814. Hert. PHILIP JULIUS af Pommerns Specification over fremmede Mønters Kurs, hvori nævnes de af Hert. Frederik og Johan af Slesvig-Holsten 1621 møntede dobbelte Skillinger. — 2. August. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. III. 667.

11. Augusti. *11815. K. CHR. IV. henlægger det første ledigblivende Kannikedømme i Roskilde Domkirke til Underhold for en Bogtrykker i Kjøbenhavn. — *Hafniæ*, 11. Augusti. Matzen, Kbhvns Universitets Retshist. I. Till. S. 25.

14. Augusti. *11816. K. GUSTAF II. ADOLF anmoder K. Chr. IV. om i Kraft af sit Slægtskab med det Brandenburgske Hus at beskytte Dronningen af Sverigs Moder mod de Ubehageligheder, hun paa Grund af sin Hengivenhed for K. Gustaf Adolf var Genstand for ved det brandenburgske Hof. — *Riga*, d. 14. August. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 102.

15. Augusti. *11817. JOHAN. ISACIUS PONTANUS Claudio Lysandro pro ejus synopsi historiæ Danicæ sibi missam, ad quam observationes aliquot communicat, gratias agit, de rebus ejus et fratris ejus Johannis quærit, deque historia Danica sua, in qua elaborat, scribit. — *Hardervici*, XXV. Augusti. Alciati Epistola 1695 S. 271—75.

16. Augusti. 6136. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 426.

1622.

*11818. K. CHR. IV.'s Bestalling for Salomon Sartor som Universitetets Bogtrykker og Boghandler i Kjøbenhavn. — *Frederiksborg*, d. 19. Aug. Rahbek, Læseudes Aarbog 1800 S. 29—31. 19. August I.

*11819. Kejser FERDINAND II.'s Brev, hvorved han bekræfter Kejser Maximilian I.'s Privilegium (dat. Bredaw 10. Maj 1517) og lover at give Kurf. af Brandenburg »de to andre Halvdele« af Fyrstendømmet og Landet Holsten og Slesvig, naar de hjemfalde til ham og Riget. — *Wien*, 23. August. (Tydsk.) Urk. n. Aktenst. betr. d. pr. Erbanspr. an Schl.-Holst. S. 34—35. 23. Augusti.

6143. Særskilt trykt. 2 Bl. 26. Augusti.

*11820. K. CHR. IV.'s Befaling til Fru Karen Rostrup at sørge for, at Hr. Peder Christenszenn Aalborg, forhen Skibspræst, bliver kaldet til Sognepræst for det ledige Kald i Karbeck Sogn i hendes Len. — *Haf.*, 30. Avg. Ny kirkehist. Saml. I. 94—95. 30. Augusti.

*11821. MICHEL MATZEN AALBORG, (Sognepræst i Sillejord i Tellemarken), erklærer paa Opfordring af sin Øvrighed, Ejler Urne, at der ikke er ham noget bekjendt om, at Folk i hans Sogn, som skulle giftes, ligge sammen tre Nætter, førend de vies i Kirken. — Uden Datum. Wille, Beskriv. ov. Sillejords Præstegield S. 259. 3. Septbr. vel postea.

*11822. K. CHR. IV. anbefaler Thomas Seget, som har tilbragt 14 Dage i Danmark, til K. Jakob I. af England. — 6. Sept. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Second Report S. 40. 6 Septbr

*11823. KNUD GYLDENSTJERNE, Befalingsmd. p. Bergenhus, overdrager en Kronens Grund i Bergen til Borgeren Jens Bloch mod den tidligere Grundleje. — *Bergenhus*, 8. September. Udt. i Norske Mag. II. 298—99. 8. Septbr.

*11824. K. CHR. IV. tillader det islandske Kompagnis Konsorter i dette Aar at sælge deres Varer i Hamburg eller andre Stæder, skjøndt de ellers skulde have Stapel i Glückstadt. — (9. Sept.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 230. 9. Septbr.

*11825. K. CHR. IV.'s Befaling om at jævne og forbedre Gaderne i Kbhvn. — *Kiobenhavn Slot*, d. 10. Sept. Thaarup, Journal for Kjøbenhavnere I. 232—33. Brudst. i Nyerup, Kbhvns. Beskriv. S. 94. 10. Septbr.

*11826. IFFUER IFFUERSEN HEMMETT, Superint. over Ribe Stift, tilbagekalder den Beskyldning for Papisteri, som han i et Brev til Biskop Hans Resen har brugt mod Dr. Christen Bordum, som ugrundet. — *Ripis*, 20. Sept. Ny kirkehist. Saml. VI. 512—13. 20. Septbr.

*11827. K. CHR. IV. befaler M. Hans Staffensøn at sørge for, at Abbedissen samt hendes Søster, som endnu bo i Maribo, faa det nødvendige Brændsel. — 23. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 210. 23. Septbr.

*11828. K. CHR. IV. lægger det første ledigblivende Vikarie i Roskilde Domkirke til Underhold for en Kobberstikker i Kbhvn. — *Kiobenhaffen*, d. 24. Septembris. Danske Mag. 5. R. I. 51. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist I, Till. S. 25. 24. Septbr.

*11829. K. CHR. IV. giver Servatius Kock Bestalling som Kobberstikker, mod at han strax paa sin egen Bekostning forfærdiger »hvis Landtavler vi naadigst haver ladet forfatte« samt alt, hvad Universitetet sender ham til Trykning. — 24. September. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 51—52. 24. Septbr.

*11830. K. CHR. IV. befaler M. Hans Steffensøn at lade Maribo Klosterbygning nedbryde og sælge det værdifulde Jærn og Tømmer. — D. 26. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 214. 26. Septbr.

*11831. CHR. IVti regis ad Jacobum regem Angliæ litteræ, in quibus scribit, Gundaeum Lange et alios heredes Nicolai Henrici Guldenlovii, quondam Norvegiæ aulæ 28. Septbr.

1622.

magistri, et Ingeriæ Ottonis filiæ conqueri, se in possessione bonorum suorum in insulis Orcadibus a subditis regis Angliæ turbari. — (28. Septbr.) Brudst. i Norsk hist. Tidsskr. III. 230. Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40 (her med Datum 8. Septbr.).

30. Septbr. *11832. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om at anbefale Sir Robert Stuart, hvem K. af Sverig skylder 200 Skpd. Kobber, til denne. — *Whitehall*, 30. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16.

Septbr. *11833. THOMAS HAHTCASTELL foreslaar den engelske Regjering, at alle fremmede Fiskere skulle betale Tiende, ligesom K. af Danmark og Kejseren af Rusland have indført i deres Stater. — (Septbr.) Udt. p. Engelsk i Fourth report of the royal commission on historical manuscripts S. 283.

3. Octobr. *11834. K. CHR. IV.'s Anordning om, hvorledes Taarnblæserne paa Kjøbenhavns Slot skulle blæse. — 3. Octobr. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 107—109.

5. Octobr. *11835. CHRISTIANUS THOMÆUS Johannio Meursio pro litteris et tribus libris sibi missis gratias agit, otium in aula, quod non prius responderit, incusans. — *Regia Friderciburgensi*, V. Oct. Meursii Opera XI. 378—79.

5. Octobr. *11836. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til Niclaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret, hvori han nævner, at det af visse Grunde er hans Hensigt ikke at nedsætte sig i Holsten. — *Lutet.* 15. Octobr., uden Aar. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. S. 15—16.

12. Octobr. *11837. K. CHR. IV.'s Anordning om Bryggergaardene i Kjøbenhavn. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 12. Octobris. Brudst. i Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 420—21. (Datum efter Kjøbenhavns Diplomatarium II. 719—20.)

12. Octobr. *11838. JOH. ISACIUS PONTANUS Antonium Thysium rogat, ut autorem indicare velit, quo testante pontifex Romanus, lecto Waldemari regis Daniæ epistolio et subscriptione nominis Waldemari, respondisset: Profecto est valde amarus. — *Harderv.*, 22. Octob. stilo nostro. Alciati Epistola 1695 S. 292.

14. Octobr. *11839. GABRIEL JACOBSSEN, Barber i Christianstadtt, sælger efter given Fuldmagt en Peder Graas Enke Ingeborg tilhørende Gaard der i Staden. — 14. Oktober. Sv. Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 496.

15. Octobr. 6156. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 427.

15. Octobr. 6157. Tydsk Overs. i Schlegel, Saml. zur Dän. Gesch. II, 2. S. 128—33.

15. Octobr. *11840. K. CHR. IV. tillader Hr. Jørgen Braad, Sognepræst i Vordingborg, at drage til et fremmed Universitet for der at studere 1½—2 Aar og imidlertid nyde sine præstelige Indtægter mod at holde en Vikar. — *Frederichsborg*, 15. Octobris. Ny kirkehist. Saml. II. 659—60.

23. Octobr. *11841. Litteræ amicitiæ S. PETRÆI ad Th. Bangium scriptæ. — *Otthoniæ*, 23. Oct. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 255.

24. Octobr. *11842. K. CHR. IV.'s Forordning om de fremmede Dalere, der maa være gangbare i Kongens Lande, og om deres Værd. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 24. Octobris. Særskilt trykt, 1 Blad in fol. pat.

25. Octobr. 6159. Collin, Om Rigsmønt og Courant, Bil. Nr. 7.

1. Novbr. *11843. M. JACOBUS WERENBERG sender Holger Rosenkrands et apologetisk Skrift, som han havde udgivet og tilegnet ham. — *Hamburgi*, cal. Novembr. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 58

2. Novbr. *11844. Norges Riges Kansler JENS BJELKE beder Niels Friis, hvis Kongen ikke er tilbøjelig til at forunde ham Oluf Galdes Forleningsgods paa en billig Afgift, da at

1622.

opsætte Anmodningen derom, indtil han faar sendt Kongen et Exemplar af de konfererede Lovbøger samt nogle lovede Egeplanker. — *Ellingård*, 2. November. Brudst. i Nielsen, Jens Bjelke S. 103.

*11845. JOHANNES WTENBOGAERTS Skrivelse til Nicolaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret, hvorefter de Haen (Hert. Frederik af Slesvig og Holstens Raad) har opfordret ham til at nedsætte sig i Holsten; dog foretrækker han Hamburg. — *Parijs*, 13. Novembris. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. S. 17—18. 3. Novbr.

*11846. FREDERIK RANTZOV, Lensmd. p. Øsel, meddeler Kansleren Christen Friis bl. a., at Sproget paa Øsel, hvorover han tilbyder en Ordbog, er en Dialekt af det estiske og finske Sprog. — 5. November. Brudst. i Danske Mag. 4. R. IV, 182 Anm. 5. Novbr.

*11847. Litteræ, quibus Dr. JESPERUS BROCHMANDUS ad Oligerum Rosenkrandsium de rebus theologicis scribit. — *Hafniæ*, 16. Novbr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 59. 16. Novbr.

*11848. CLAUDIUS LYSANDER Joh. Isaeio Pontano ad observationes ejus ad synopsin suam historiæ Danicæ respondet. — Uden Datum. Brudst. i Alciati Epistola 1695 S. 276—77. post 16. Novbr.

*11849. JACOB HASEBARTS Revers ved hans Beskikkelse til Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Kbhvn. — *Kiøbenhaffn*, d. 19. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 478—79. 19. Novbr.

*11850. K. CHR. IV. klager til Prinsen af Wales over, at Will. de Belou, som har tjent Dronning Anna i 30 Aar, ikke kan faa udbetalt sin Pension paa 150 Pd. — 20. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40. 20. Novbr.

*11851. K. CHR. IV. opfordrer Bønderne i Malt Herred, der trykke sig ved at give Brokorn til Foldingbro, til at levere dette, da han ellers lukker Broen med Slaghom, saa ingen kommer over uden særlig Afgift og Told. — 25. Nov. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 34. 25. Novbr.

*11852. K. CHR. IV. giver M. Jens Dynesen, Professor i Kbhvn., Privilegium paa ene i 10 Aar at maatte lade trykke sin Grammaticam Latinam majorem et minorem. — *Hafniæ*, dend 29. Novembris. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 243—44. 29. Novbr.

*11853. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Bisperne i Danmark og Norge, at de skulle paase, at M. Jens Dynissens Grammatica Latina major et minor efterhaanden indføres i Skolerne, og at de skulle sende en Rektor eller Konrektor af hvert Stift til Kbhvn. for at faa mundtlig Underretning af M. Jens om Brugen af hans Grammatik. — *Hafniæ*, 29. Novembr. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 244—45. 29. Novbr.

*11854. K. CHR. IV.'s Befaling til Professorerne ved Universitetet i Kbhvn., at de skulle tilholde de Studerende, som ville paatage sig Skoletjeneste, at de besøge M. Jens Dinesen for af ham at lære den Læremethode, som hans latinske Grammatik, der nu skal indføres i alle Skoler, udkræver. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 29. Novembris. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 245—46. 29. Novbr.

6171. Særtryk af Forordn. 14. Decbr.

*11855. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om hans Understøttelse, hvis han maa gribe til fjendtlige Forholdsregler i Anledning af Krigen i Tyskland. — *Roiston*, 15. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 16. 15. Decbr.

6174. Brudst. i Hanssen, Darst. d. Insel Fehmarn S. 16. 21. Decbr.

*11856. K. CHR. IV. meddeler Hert. Julius af Braunschweig, hvorledes Hamborgerne ere traadte i Vejen for ham ved at love de Englændere, som ikke kunde blive i Stade og som han forhandlede med om at nedsætte sig i Crempe, store Privilegier; han anmoder Hertugen om at formaa Kejseren til at tillade Anlæget af en Told i Holsten for 22. Decbr.

1622.

at hævne denne Spot; ogsaa Lybekkerne ere ham fjendske. — *Friderichsburg*, 22. Decemb. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. S. 118.

27. Decbr. 6178. Jvfr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 61.

*11857. K. CHR. IV.'s Optegnelse om Indholdet af Breve, som skulle sendes til Hertugen af Lyneborg, Greven af Mansfeldt og Biskoppen af Bremen. (Tydsk.) Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 105—106.

*11858. Udkast til en Skrivelse fra K. CHR. IV. til Greven af Mansfeldt, at han intet har at befrygte af Kongens i Oldenburg liggende Krigsfolk, naar han ikke selv foruroliger sine Nabolande. (Tydsk.) Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 106.

*11859. Litteræ JOAN. LAUREMBERGII ad Oligerum Rosenkrandsium, quibus huic gratias agit, quod tabulas Græciæ Antiquæ, quas delineaverit, publicandas curaturus sit, pecuniam necessariam præstans. — *Rostochii*. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 53—55.

*11860. CASPAR BARTHOLIN skriver til Holger Rosenkrands, at han maaske rejser til Leipzig og Carlsbad og vil besorge, hvad H. R. ønsker udrettet der. — *Hafniæ*. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 55.

*11861. DANIEL HEINSIUS anbefaler Holger Rosenkrands den leidenske Bogtrykker Izaacus Elzevirius, der i private Anliggender agtede sig til Danmark. — *(Lugd. Bat.)* (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 55.

*11862. JOH. CONR. ALSENIUS, der havde studeret en Tid lang udenlands, beder Holger Rosenkrands interessere sig for at skaffe ham en Lærerplads ved det nye Gymnasium, der skulde oprettes i Odense. — *Otthoniæ*. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 56.

*11863. Litteræ, quibus N. N. (scilicet JESP. BROCHMANDUS) Oligero Rosenkrandsio »de nepote et renato« gratulatur. — *Hafniæ*. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 56.

*11864. THEOD. BUSSIUS skriver til Holger Rosenkrands, at Thomas Seghetus efter over 20 Aars Rejser i Udlandet vil drage hjem, men paa Vejen hilse paa H. R. — *Rostock*. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 56.

*11865. Litteræ JOANNIS LAUREMBERGII ad Oligerum Rosenkrandsium, quibus ab eo pecuniam petit ad impensas, quæ »non exiguæ« requiruntur ut Græciam suam edat. — *Rostoch*. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 56—58.

*11866. Litteræ, quibus D. JESPERUS BROCHMANDUS Oligero Rosenkrandsio de rebus theologicis scribit. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 58.

*11867. Litteræ OLIGERI ROSÆKRANDSII ad Joan. Laurembergium, quibus cum eo communicat, eum designatum esse, ut juventutem nobilem in Gymnasio Soreuse linguas Graecam et Latinam doceret. — *Otthon*. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 60—61.

1622 v. 1623.

1622 v. 1623.

*11868. AUGUSTI BUCHNERI pro Sebaldo Thomæ Asloa Norvegico, qui triennium in academia (Wittebergensi) degit, testimonium, in quo Johanni Julio, domino in Kielgard, senatori regni Daniæ et proregi Norvegiæ, necnon Nicolao Simoni Glostrupio, episcopo Asloensi et Hammariensi, atque toti capitulo Asloensi eum commendat. Aug. Buchneri epistolæ II. 452—56.

Ante 1623. Ante 1623.

*11869. Pernille Gyldenstierne, sal. Jacob Rosenkrantzes t. Kierstrup, pantsætter til Otte Knudsen, Raadmand i Odense, et Jost Høgs Brev paa 2000 enk. Dlr. for 1738 slette Dlr., som hun ham skyldig er. — *Arveschouff.* Malzen, Den danske Panterets Hist. S. 332.

1623. 1623.

6183 se *11875. 3. Januar.

*11870. Rektor og Professorer i Kbhvns. Universitet kalde M. Johannes Thomæ Roeschildensis til Sognekapellan ved Vor Frue Kirke i M. Valentins Sted. — *Kiøbenhaffn,* d. 3. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. 1. 482–83. 3. Januar.

*11871. Pfalzgrev Johan Casimirs Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han beder ham om af og til at meddele sig Nyheder fra det Nedersachsiske og Holsten. — *Stockholm,* d. 3. Januar. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv t. 13–15. 3. Januar.

*11872. Oligeri Rosencrantzii ad Resenium litteræ datæ, per quas pro transmissis »religiosis-meditationibus« ei gratias agit, ceterum de rebus theologicis disputans. — *Otthoniano Regio,* VI. Januarii. Dän. Bibliothek. 2. Stuck. S. 143–46. Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 61. 6. Januar.

*11873. Rigsraadets Erklæring med Hensyn til Kongens Forslag af 29. Dec. 1622 (Nr. 6179). — *Horsens,* 7. Jan. Brudst. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve 1. 120–22. 7. Januar.

*11874. Camerarius's Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han angriber Danmarks egennyttige Holdning og Nølen, hvoraf Følgen kun vil blive, at Fjenden bemægtiger sig Elben og Weser og indeslutter det. — (*Haag,* 7/17. Januar.) (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg 1. 514. 7. Januar.

*11875 (= 6183). Datum er: *Boller,* d. 8. Januar. Se Vogelsang, Fortegn. ov. Haandskrifterne i Karen Brahes Bibl. S. 76. 8. Januar.

*11876. Niels Jensen Brun og Peder Pedersen vidne, at de af M. Hans Thomesen vare skikkede til M. Niels Mickelsen, Prædikant til Holmens Kirke i Kbhvn., for at faa hans Erklæring, om M. Hans var udlagt som Fader til noget Barn, der var døbt der i Kirken eller begravet paa dens Kirkegaard, hvilket M. Niels benægtede. — D. 8. Januar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. 1. 483, jvfr. S. 430. 8. Januar.

*11877. H(olgerus) Rosencrantz, director gymnasii, omnes doctæ pietatis amatores inaugurationi gymnasii religiosi adesse rogat. — *Otthoniæ,* 12. Jan. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 250–51. 12. Januar.

*11878. D. Casp. Bartholins Testimonium som Privatpræceptor for Johannes Thomæ Roeschildensis med Anmodning til Universitetets Rektor om at meddele ham Testimonium publicum. — *Hafniæ,* 12. Januarii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. 1. 483–84. 12. Januar.

*11879. Camerarius's Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt om, at Kongen af Danmark har ladet Mansfelds Afsending, Oberst Carpenzen, gaa bort med uforrettet Sag; han vil intet gjøre for den almene Sag, førend hans private Interesse staar paa Spil; men saavidt vil det snart komme. — (*Haag,* 17/27. Januar.) (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 514–15. 17. Januar.

1623.

21. Januar. *11880. Forestilling fra General J. P. COEN til den nederlandske Generalgouvernør General Pieter de Carpentier og de indiske Raader, hvori omtales Frygten for de Danskes Udvidelser i Indien. — *Fort Batauia,* Ady ultimo Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 2. serie IX. Jaarg. S. 67—95.

23. Januar. *11881. Erklæring af MATZ JENSØN, Superintendent i Skaane, at M. Hans Thomesøn er kommen af med Skolen i Landskrone paa Grund af Drukkenskab og Løsagtighed, og at han har forfalsket hans (Biskoppens) Testimouium, overladende til Professorerne at kjende, hvad Ret er. — *Haffniæ,* 23. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 484—85.

24. Januar. *11882. Hert. CHRISTIAN af Braunschweigs Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han udtaler Haabet om, at Kongen vil gjøre sig til Leder for de Bestræbelser, som skulle befri Tydskland for Katholikernes Aag, og giver ham Udsigt til, at hans Søn Frederik skal blive Koadjutor og Bisp i Halberstadt. — (24. Januar.) (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 410—11.

31. Januar. *11883. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDERSKAB paa Landdagen i Kiel, hvorefter der først maa forhandles med Stænderne og Landskabet, inden der kan tages Beslutning om Udvidelse af Unionen; en Bevilling gives i Anledning af Kredshjælpen. — *Kiel,* 31. Jan. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 333—34, III. 70—71

31. Januar. *11884. KONGELIG og HERTUGELIG Proposition til det slesvig-holstenske Ridderskab paa Landdagen i Kiel ang. Udvidelse af Unionen med Danmark, den forhaandenværende Kredsforsamling i Braunschweig og Forbedring af Veje. — *Kiel,* 31. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 333.

8. Febr. *11885. K. CHR. IV. giver det islandske Kompagni Stapelprivilegier i Glückstadt. — (8. Febr.) Udt i Tidsskr. for Fiskeri III. 230.

9. Febr. *11886. Betænkning om Indretteisen af Sore Akademi, afgivet af de under 3. Jan. dertil beskikkede 5 RIGSRAADER og 17 andre ADELSMÆND. — *Soroe,* d. 9. Februar. Brudst. i Tauber, Soroe Academies Forfatning 1623—65 S. 9—10. Jvfr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 61.

11. Febr. *11887. K. CHR. IV. befaler Kannikerne i Lund at indsende en Jordebog over hvad gejstligt Gods Kapitlet har at forlene, og at lade det ved Lauge Urnes Død ledige Kanonikat følge den Person, Kongen har forlenet dermed. — *Haffn.*, d. 11. Febr. Rietz, Skånske Skolväsendets Hist. S. 619.

14. Febr. *11888. Overenskomst mellem Hert. FREDERIK ULRIK og CHRISTIAN af Braunschweig-Lüneburg, hvorefter der skal søges opnaaet fuldstændig Tilgivelse hos Kejseren for Hert. Christian og hans Officerer og Folk ved Kongen af Danmarks Mægling. — *Calenberg,* d. 14. Febr. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1845 S. 64—65. Smstds. Neue Folge Jahrg. 1846 S. 310—11.

14. Febr. *11889. GERARDI JOHANNIS VOSSII ad Johannem Berckium, supremi in Hollandia consilii senatorem, epistola, in qua commemorat, eum iterum legatione ad Chr. IV. regem Daniæ functum esse. — *Lugduni Batav.,* VI. kal. Mart. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 24—25.

17 Febr. *11890. K. CHR. IV. tilskriver Bisperne i Danmark og Norge, at de berefter ikke maa tilstede nogen til Skolemesters Kald og Bestilling, uden han har Bevis fra M. Jens Dynisen, at han forstaar den »formam« at instruere Børn efter hans nye Grammatik. — *Hafniæ,* d. 17. Februar. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 246—47.

24. Febr. *11891. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler Kongen af Danmarks Hensigt at indsætte sin anden Søn til Ærkebisp i Bremen. — *The Hagh,* the 6. of March, stylo nouo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 131—33.

1623.

*11892. K. CHR. IV. forbyder Indbyggerne paa Lavind, Thorsinge, Stryn, Drogø, Thorø og andre omliggende Øer, da han har erfaret, at de fra Tydskland hjemhringe mere end til deres eget Behov og drive Landkjøb dermed, i Fremtiden at modtage andet end rede Penge for deres Varer i Tydskland, og befaler dem at indkjøbe alt i Kjøbstæderne Nyborg, Svendborg, Faaborg og Rudkjøbing og i det der oprettede Saltkompagni. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 25. Febr. Rasmussen, Oplysn. beiræf. Rodkjøbing S. 65—66. 25. Febr.

6197. Særtryk af Forordninger. Collin, Om Rigsmønt og Conrant Bil. Nr. 8. 28. Febr.

*11893. JOH. ISACII PONTANI epistola ad Claudium Lysandrum, observationes ad synopsin ejus historiæ Danicæ continens. — *Harderv.*, XI. Mart. Alcieli Epistola 1695 S. 277—84. 1. Martii.

*11894. UNIVERSITETETS Brev til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup om dets Andel i Købet af afd. Chr. Friis's Gaard. — *Kjøbenhavn*, 2. Martii. Udt. i Rørdam, Kbhvns. Univ. Hist., Aktst. og Breve S. 723. 2. Martii.

*11895. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver K. Chr. IV., at da danske Undersaatter ere toldfri i Sverig saavel for deres Person som for de Vares Vedkommende, som de indføre i Sverig, haaber han, at det samme maa blive svenske Undersaatter til Del i Danmark. — *Wästerås*, 4. Mars. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 270—72. 4. Martii

*11896. K. CHR. IV. anmoder Kejser Ferdinand II. om atter at tage Hert. Christian af Braunschweig, der ganske har opgivet sine tidligere Planer og skilt sig fra Greven af Mansfeldt, til Naade. — *Hadersleben*, am 6. Martii. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1845 S. 68—69. Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenburg. Gesellsch. II, 2. S. 121. 6. Martii.

*11897. Litteræ D. JESPERI BROCHMANNI ad Oligerum Rosenkrandsium, quibus eum super morbo uxoris consolatur et de Jacobo Matthiade, qui in domo Rosenkrandsii erat, ei gratias agit. — *Hafniæ*, 3. solennitate publicarum deprecationum. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 66—67. 6. Martii.

6198. Kongeos kortfattede Udkast om »de Punkter, som skulle proponeres 10. Marts i Odensee« flodes med hans Betænkning over hvert Ponkt i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 211—12. 8. Martii.

*11898. RIGSRAADETS Svar paa Kongens Propositioner af 8. Marts (6198). — Udt. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 126—30. post 8. Martii.

*11899. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz's Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han opfordrer ham til at sammenkalde et Møde af de evangeliske Kurfyrster og Fyrster, forat de Evangeliskes »corpus« kan blive gjenoprettet. — ($^{10}/_{20}$. Marts.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 512. 10. Martii.

*11900. Sir DUDLEY CARLETON anbefaler Constantius Hugins til K. Chr. IV. og sender politiske Nyheder. — *Hague*, 21. March, n. s. (Italiensk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 48. 11. Martii.

*11901. Prins CHARLES af Wales tilskriver K. Chr. IV. om sin Rejse til Madrid og den udmærkede Modtagelse, han har faaet dér. — *Madrid*, 12. March. (Latin.) Brudst. i Macray, Second Report S. 20—21. 12. Martii.

*11902. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han udtaler, at der ingen Udvej er for de tydske evangeliske Fyrster, medmindre Kongen af Danmark sætter sig i Spidsen for dem; men han er vistnok for forsigtig, omendskjøndt han dog har støttet Greven af Mansfeldt og Hertugen af Braunschweig; Generalstaterne ere skinsyge paa ham. — *Hagh*, this 27. of March, stylo nouo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 137—39. 17. Martii.

1623.

23. Martii. *11903. Litteræ OLIGERI ROSENKRANDSII ad Jac. Werenbergium (professorem Hamburgensem) de scriptis nonnullis theologicis. — *Ex Otthoniano Regio*, 23. Martii. Dän. Bibl II. 146—49. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 67—68, hvor det (efter Cimbr. literata I. 718) oplyses, at Werenberg allerede var død d. 29. Jan. 1623.

27. Martii. *11904. K. GUSTAF II. ADOLF svarer Peder Galt, at fordi enkelte Svenske misbruge Handelsfriheden i Danmark burde det ikke gaa ud over de øvrige svenske Handelsmænd. — Den Afträdelsestraktat fra Rusland til Sverig, som skulde omhandle Laplands Afstaaelse, havde aldrig existeret og kunde altsaa ikke udleveres til Danmark. — *Wästerås*, d. 27. Mars. Brudstykk. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 268—70.

29. Martii. 6203. Særtryk af Forordn.

30. Martii. *11905. K. CHR. IV.'s Befaling til Professorerne ved Kbhvns. Universitet, at de skulle lade opføre en Kirke af Sten paa Kirkegaarden udenfor Kbhvns. Nørreport, hvor Sognepræsten i Ovre skal forrette Tjeneste, hvorfor der skal opføres Vaaningshus til ham; de Landsbyer, som hidtil have søgt vor Frue Kirke i Kbhvn., skulle nu søge den nye Kirke eller en anden bekvem Landsbykirke. — *Kronborg Slot*, d. 30. Martii. Ny kirkehist. Saml. I. 356—57.

30 Martii. *11906. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Helsingør at tilholde Borgerskabet at indtræde i det spanske Kompagni, da han ikke vil tillade nogen at kjøbe Salt i Sundet eller af andre Fremmede. — 30. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 93.

6. Aprilis. *11907. K. CHR. IV.'s Befaling, at Soldaterne (i Helsingør), som ingen borgerlig Næring bruge, skulle være frie for Skat; ligeledes at der ved borgerlig Næring ikke skal forstaas, hvad nogen ved Hustru, Børn og Tyende tjener ved Væven, Spinden og Syen o. desl.; samt at Toldere og Toldskrivere, som ikke drive borgerlig Næring, skulle sættes i Skat af Lensmanden. — *Kjøbenhavn*, 6. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S 91.

6. Aprilis. *11908. CASPARUS HILS's Skrivelse til den magdeburgske Kansler Timæus ang. Rygterne om, at K. Chr. IV. vil mod en Pengesum søge at faa Hert. Christian af Braunschweig til at give Afkald paa Stiftet Halberstadt til Fordel for en af hans Sønner, der saa tillige skulde stræbe at blive Koadjutor i Ærkestiftet Magdeburg. — *Wanzleben*, 6. April. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 514.

7. Aprilis. *11909. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Prælater, Ridderskab og Stæder i Slesvig og Holsten om Indkaldelse af Landdagen til d. 5. Maj i Flensborg for at deliberere om Fyrstendømmernes Defension mod den Fare, Urolighederne i Tyskland syntes at true med. — *Gottorff*, 7. Aprilis. (Tysk.) Særtryk af Forordn.

9. Aprilis. *11910. Litteræ (D. JESPERI BROCHMANDI) ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus gaudet, quod litteræ nuper acceptæ sibi spem fecerint brevi videndi epistolam ad Dn. D. Cramerum adornatam. — 9. April. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 68—69.

12. Aprilis. *11911. Lord G. CAREWS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Kongerne af Danmark og Sverig og flere tyske Fyrster samle Tropper og protestere imod Regensborg-Rigsdagens Beslutninger. — *Savoy*, this 22. of Aprill. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe I. 143—45.

18 Aprilis. *11912. Grev ERNST af Mansfeldts Instrux for den forhenværende bøhmiske Storkansler (Friherre von Ruppa) paa hans Sendelse til K. Chr. IV., hvem han skal opfordre til at tiltræde det mellem Frankrig, Venedig og Savoyen sluttede Forbund mod Habsburg samt til at formaa Hansestæderne til ligeledes at gjøre det. — *Widtmundt*, 18. April. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1845 S. 100—101.

1623.

*11913. Prinds MORITZ af Oranien anmoder den nederlandske Resident i Hamburg Foppe van Aitzema om at meddele sig, om Cornelis Geesteranus, tidligere Præst i Gorchum, og Gerardt Velsius, tidligere Præst i Rackaigne, ere komne til Frederiksstad, og om Hert. af Holsten tager dem under sin Beskyttelse; tillige beder han ham om at skaffe sig Underretning om Arminianerne i Glückstadt. — *'s Gravenhage*, d. 28. Aprilis. (Hollandsk.) 18. Aprilis.
Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. serie XIII. Jaarg. S. 49—50.

*11914. K. CHR. IV. tilskriver Dr. Hans Michelsen, Biskop i Fyn, at dersom nogen af Rektorerne eller Konrektorerne i hans Stift foraarsages at gjøre nogle Rejser formedelst den nye Læremaade, som skal bruges i Skolerne, skulle Omkostningerne godtgjøres dem af Kirkerues Intrade og Forraad. — *Fredrichsborg Slott*, d. 19. Aprilis. 19. Aprilis.
Henrichsen, Bidr. t. Odense Cathedralskoles Hist. VIII. 11. Ligelydende Breve udgik til de andre Biskopper i Danmark, se Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 247.

*11915. K. CHR. IV.'s Brev til Bisperne i Viborg og Aalborg, at de af deres Stifters Indkomst og Forraad skulle godtgjøre M. Otte Blichfeld, Skolemester i Viborg, hans Udgifter til Rejser i Anledning af den nye Læremethode. — *Frederichsborg*, d. 19. Aprilis. 19. Aprilis.
Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S 247—48.

*11916. K. CHR. IV. tillader Borgerne i Helsingør at kjøbe Salt paa Rheden til Forhandling, indtil det spanske Kompagni faar Skibe og kommer tilbage fra Spanien; siden skulle de kjøbe Saltet til Forhandling af Kompagniet, men det skal være dem tilladt paa Rheden at kjøbe Salt til at føre udenrigs. — *Kjøbenhavn*, 19. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch III, Till. S. 93. 19. Aprilis.

*11917. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han beder ham om Oplysninger ang. det for to Aar siden mellem Danmark og Generalstaterne sluttede Forbund og meddeler Rygter om, at Kongen af Danmark gjærne vil hjælpe den fælles Sag i Tydskland, men at Rigsraadet er meget derimod. — 19. Aprilis. (Tydsk.) 19. Aprilis.
Moser, Neues patriotisches Archiv I. 19—22.

*11918. Kejser FERDINAND III. tilkjendegiver K. Chr. IV. de Betingelser, paa hvilke han vil tilstaa Hertug Cristian af Braunschweig Amnesti. — *Prag*, d. 29. April. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1845 S. 69—72. 19. Aprilis.

*11919. Ed aflagt af MARCUS WIBENITZ som kgl. Fiskerimester. — (26. April.) 26. Aprilis.
Tidsskr. for Fiskeri III. 220—21.

*11920 Ansøgning fra BERGENS BORGERE til K. Chr. IV. om Hjælp i Anledning af den deres By overgaaede Ildebrand. — 26. April. Brudst. i Norske Mag. II. 188. 26. Aprilis.

*11921. ERNST NORMANN t. Tribefidz, Befalingsmd. p. Antvorskov, og Dr. HANS RESEN i Kbhvn. gjøre vitterligt, at de have efterkommet Kongens Befaling med Hensyn til at give af Kirkernes Penge til Bolig og Pension for en Bogtrykker i Kbhvn. — 27. Aprilis. 27. Aprilis.
Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 53.

*11922. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Prælater, Ridderskab, Stæder og alle andre Indbyggere i Slesvig og Holsten om Afholdelsen af en »Quartalgericht« ved dertil deputerede Raader d. 25. Juni i Kiel. — *Gottorff*, 3. Maj. (Tydsk.) 3. Maji.
Særtryk af Forordn.

*11923. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Kejser Ferdinand II, hvori han opfordrer ham til at befale Tilly at rømme Hessen, hvor han nu i over 8 Uger har plaget Befolkningen og indjaget Skræk for videregaaende Planer. — (*Steinburg*, 7. Maj.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I 494—95. 7. Maji.

1623.

8.—10. Maji. 6223. Tilføj: I Propositionen findes bl. a. ogsaa Forslag om, at Slesvig hjælper Holsten i Anledning af den dette Hertugdømme paahvilende Kredshjælp, samt Ønske om Oprettelse af en formelig Afsked før Landdagens Slutning. I Resolutionen bevilges Fornyelsen af Unionen samt, at det slesvigske Ridder- og Landskab sammenskyder en Hjælp til det holstenske. Brudstykk. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 334—36, III. 71—72.

10. Maji. *11924. Litteræ JACOBI I. regis Britanniæ ad regem Chr. IV. de conjugio filii ejus, de qua re Christianum, quum filius reversus fuerit, certiorem faciet. — (10. Maj.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I 513.

10. Maji. *11925. Grev TILLYS Skrivelse til (Infantinde Isabella Clara Eugenia) i Brüssel, hvori han omtaler et Rygte om, at Hert. Christian af Braunschweig har overgivet sit Bispedømme Halberstadt til Kongen af Danmark. — *Assenheim*, le 20. de may. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 649—50.

13. Maji. *11926. De danske Gesandter DITLEV RANTZAU, BERND GEIST og FREDERIK GYNTHERS Proposition paa K. Chr. IV.'s Vegne til Hert. Christian af Braunschweig, hvori de opfordre ham til en personlig Sammenkomst med Kongen samt til at afskedige sin Hær. — 13. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1846 S. 325—26, jvfr. S. 303.

13. Maji. *11927. K. JAKOB I. af England tilskriver K. Chr. IV. om Prinsen af Wales's og Buckinghams Rejse til Spanien. — *Greenwich*, 13. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Second Report S. 16.

14. Maji. *11928. De NEDERSACHSISKE STÆNDER indbyde paany K. Chr. IV. til at sende Gesandter til den forhaandenværende Kredsdag. — *Gardelegen*, 14. Mai. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1846 S. 323—25.

15. Maji. *11929. Hert. CHRISTIAN af Braunschweigs Erklæring til Kongen af Danmark, hvori han udvikler sine Betingelser for at modtage Kejserens Pardon. — *Grøningen*, 15. Mai. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1846 S. 327—29.

17. Maji. *11930. K. CHR. IV. anbefaler til K. Jakob I. af England Kjøbmanden Matth. Bagge, der er blevet bedraget af en engelsk Skipper. — 17. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Second Report S. 40.

18. Maji. *11931. K. CHR. IV.'s Skrivelse til de nedersachsiske i Gardelegen samlede Stænder, hvori han, da han ikke kan sende nogen Gesandt til Kredsdagen, opfordrer dem til i Særdeleshed at arbejde paa, at Grev Ernst af Mansfeld fjernes fra Ostfriesland. — *Steinburg*, 18. Mai. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen 1846 S. 330—31.

20. Maji. *11932. K. JAKOB I. af Englands Skrivelse til K. Chr. IV. i Anledning af, at to af Østersø-Kompagniets Skibe ere blevne fastholdte i Helsingør. — *Greenwich*, 20. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Second Report S. 16.

24. Maji. *11933. Lavsskraa udstedt af BGM. og RAAD i Kbhvn. for Remmesnidere, Sadelmagere, Sønske Beredere, Handske- og Pungemagere. — 24. Maji. Indledn. og enkelte Artikler i Holm, Peltzner og Handskemagernes Laugsartikler 1460—1684 S. 8—10.

25. Maji. *11934. CHRISTEN HANSEN, Superintendent i Aalborg, skriver til Kansler Christian Friis t. Kragerup om Kjøb af Kongen af et lille Stykke Jord ved Bisperesidensen. — 25. Maj. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 747.

26. Maji. *11935. Skrivelse fra Kassel, hvori omtales Grev Tillys Indmarsch i Hirschfeld og udtales Tillid til, at, hvis Hert. (Frederik Ulrik) af Wolfenbüttel fatter en god Resolution, Kongen af Danmark da i Følge sit i Hamburg til Hertugen og til Landgreven af Hessen givne Løfte vil understøtte ham. — 26. Mai. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 194—97.

1623.

*11936. Sir Dudley Carletons Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Kongen af Danmark har skaffet Hert. Christian af Braunschweig Kejserens Tilgivelse. — *Hagh*, this 26. of May, stylo vet. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 155—57. 26. Maji.

*11937. K. Chr. IV.'s Befaling om Aubringelsen af en ny Tavle i Kjøbenhavns Kirker til Understøttelse for Børnene i Børnehuset. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 30. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 445—46. 30. Maji.

*11938. Kurf. Frederik V. af Pfalz's Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han underretter ham om Frankrigs Hensigt at optræde mod Østrig og udtaler Haabet om en hemmelig Overenskomst og om, at Kongen vil gaa i Spidsen for de evangeliske Stænder. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 512—13. Init. Junii.

*11939. Fyrst Christian af Anhalts Skrivelse til Camerarius om Modet mellem K. Chr. IV. og Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig samt dennes Moder, Elisabeth i Steinburg; han mener, at Hert. Christian af Braunschweig sikkert ikke har rettet sig efter Kongens og sin Moders Vink. — $^{2}/_{12}$. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 453. 2. Junii.

*11940. Camerarius's Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han omtaler, at Kursachsen skyder Skylden for, at det ikke optræder imod Kejseren, over paa Kongen af Danmark, der ikke mener det alvorligt. — $^{4}/_{14}$. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 461. 4. Junii.

*11941. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Hert. Frederik Ulrik (af Braunschweig), hvori han beklager den forestaaende Exekution mod Hert. Christian og opfordrer ham til at tage sig i Agt for, at hans egne Lande ikke skulle lide Skade derved. — *Kopenhagen*, 6. Juni. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1847 S. 32—33. 6. Junii.

*11942. Rigskansler Axel Oxenstiernas Skrivelse til Kongen af Bøhmens Raad Ludvig Camerarius, hvori han beder ham adressere sine Breve enten til Hamburg eller til den svenske Agent Andreas Svendsen i Helsingør. — *Aus dem Lager bey Nes*, d. 7. Junii. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv V. 25—29. 7. Junii.

*11943. Hert. Christian af Braunschweigs Skrivelse til Hert. Christian af Zelle, hvormed han sender Kopi af Kongen af Danmarks Intercessionsskrivelse for ham til Kejseren (jvfr. Nr. *11896). — *Wulffenbüttel*, am 9. Junii. (Tydsk.) Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1845 S. 79. 9. Junii.

*11944. K. Chr. IV. accepterer Valget af sin Søn Frederik, udvalgt Biskop til Verden og Koadjutor ved Bremens og Schwerins Stifter, til det ved Hert. Philip Sigismunds Død ledige Domprovsti i Halberstadt, og lover at beskytte Stiftet i Anledning af dette Valg mod Paven og enhver anden. — *Schloss Copenhagen*, d. 12. Junii. Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 11—12. 12. Junii.

*11945. K. Chr. IV. befaler Bgm. og Raad i Aalborg, Viborg, Holstebro og Lemvig at paase, at Borgerne i disse Byer give Bidrag til det nylig oprettede Saltkompagni i Aalborg, samt foregaa med et godt Exempel, ved selv at give større Bidrag. — 12. Juni. Wulff, Jens Bang S. 8—9. 12. Junii.

*11946. K. Chr. IV. gjør vitterligt, at han har tilladt Jens Bang, Rdmd. i Aalborg, at kjøbe en Gaard i Aalborg af Knud Olsens Arvinger. — 13. Juni. Wulff, Jens Bang S. 38—39. 13. Junii.

*11947. K. Chr. IV. underkjender en Dom af Aarhus Kapitel, der nægter Universitetets Ret til Halvdelen af Naadsensaaret ved Kannikedømmer, der ere forlenede pro officio. — (13. Juni.) Brudst. i Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. II. 324. 13. Junii.

125*

1623.

13. Junii. *11948. OLIGERUS ROSENKRANTZ Johanni Meursio pro Pisistrato ejus suo nomine inscripto et pro fide in filium suum gratias agit; geminati septidui vehementem morbum adhuc impedivisse, ne ad eum scriberet. — *Otthoniae,* XIII. Junii. Meursii Opera XI. 385—86.

14. Junii. *11949. KONGENS RETTERTHINGS Dom om det af Søren Munk paa Terkel Krabbe begaaede Drab. — 14. Juni. Udt. i Personalhist. Tidsskr. III. 54—57.

16. Junii. *11950. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori omtales, at Kejseren har meddelt Kongen af Danmark sin Beredvillighed til paa visse Betingelser at tilslaa Greven af Mansfeldt Pardon. — *Hagh,* this $^{16}/_{26}$. of June. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 161—63.

21. Junii. *11951. Instrux, opsat af den NEDERSACHSISKE KREDSDAG i Lüneburg, for dens Gesandter til Hert. Christian af Braunschweig, hvorefter de skulle omtale, at det er lykkedes Danmark og de nedersachsiske Stænder i Wien at udvirke Amnesti for Hertugens Tilhængere og gamle Tjenere. — 21. Junius. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1847 S. 18—19.

23. Junii. *11952. Grev TILLYS Skrivelse til (den nedersachsiske Kredsdag i Lüneburg), hvori udtales Haab om et godt Resultat af Kongen af Danmarks Skridt hos Hert. Christian af Braunschweig. — 3. Juli. (Tydsk.) Brudstykk. og Udt. i Villermont, Tilly S. 201—203.

23. Junii. *11953. CAMERARIUS's Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, at denne har Ret i, at man ikke kan stole paa Kongen af Danmarks Beslutninger. — 23. Juni—3. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 461.

25. Junii. *11954. K. CHR. IV. giver Hert. Hans d. Yngres Sønner, Hert. Christian, Alexander, Johan Adolf, Frederik, Philip og Joachim Ernst Samforening med deres Arvedel af Hertugdømmet Slesvig og Landet Femern. — *Copenhagen,* d. 25. Junii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 342—43.

26. Junii *11955. Stadsekretær WAGNERS Beretning til Raadet i Braunschweig om den nedersachsiske Rigsdag i Lüneburg, hvori han omtaler Kongen af Danmarks Begjæring om en Konference med Kredsen ved Zollenspiker. — 26. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg 1847 S. 14—15.

29. Junii. *11956. BERGENS MAGISTRAT takker K. Chr. IV. for den Ingeniør, han har sendt Byen efter Branden, og beder om, at det maa blive forbudt at have Ildsteder paa Søboder m. m. — 29. Juni. Udt. i Norske Mag. II. 188—89.

30. Junii. *11957. Indberetning fra den VENEZIANSKE AMBASSADØR i Frankrig; heri omtales en Rejse, som Landgreven af Hessen har gjort til Danmark, Sachsen og Brandenburg og hvad derved er blevet opnaaet. — 10. Juillet. (Italiensk.) Udt. og Brudst. paa Fransk i B. Zeller, Richelieu et les ministres de Louis XIII de 1621 à 1624 S. 263—64.

Junio. *11958. Kejser FERDINAND II.'s Skrivelse til den nedersachsiske Kreds, hvori han omtaler, at Kongen af Danmark er gaaet i Borgen for, at den katholske Armada uforløvet efter den halberstadiske Hærs Afskedigelse skal blive trukket tilbage fra Grændsen. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1847 S. 13.

Junio? *11959. K. CHR. IV.'s Memorial for hans Søster Hertuginde Elisabeth af Braunschweig om Forhandlinger med Administratoren af Stiftet Magdeburg, Hert. Christian Wilhelm, i Anledning af et gjentaget Tilbud af Hert. Christian d. Yngre, Biskop af Halberstadt, at resignere dette Stift til Fordel for en af Kongens Sønner. — Uden Datum. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 10—11.

1623.

*11960. Stadsekretær Wagners Beretning til Raadet i Braunschweig om den nedersachsiske Kredsdag i Lüneburg, hvorefter de fleste af Stænderne vente og haabe paa Kongen af Danmarks Ankomst. — 2. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1847 S. 29. 2. Julii.

6251. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 46 Anm. 2. Julii.

*11961. Hugonis Grotii ad Guiliehnum Grotii epistola, in qua scribit, se, si quis principum, qui sibi tutando et honeste alendo par sit, puta, Danus, Saxo aut similis operam suam desideret, rem dignam, de qua cogitetur, putare. — *Balagniaci*, 12. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 771. 2. Julii.

*11962. Camerarius's Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt, hvori han frakjender K. Chr. IV. rigtig Iver for den fælles Sag, men fremhæver, at hvis der ikke nu træffes kraftige Beslutninger, vil baade den over- og nedersachsiske Kreds svæve i yderste Fare, og Dansken selv ikke være rolig i sin Rede. — 4/14. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 461. 4. Julii.

*11963. K. Chr. IV.'s Forbud mod Samkvem mellem Danmark og Bremen paa Grund af den paa sidstnævnte Sted udbrudte Pest. — *Rotenburg*, 11. Juli. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 286. 11. Julii.

6255. Schlegel, Saml. zur Dän. Gesch. II, 2. S. 133—35. 14. Julii.

*11964. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederiks aabne Brev om Afholdelsen af en almindelig holstensk og slesvigsk Landret paa Slottet i Kiel den første September førstkommende. — *Gottorff*, 16. Julii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III 344—46. 16. Julii.

*11965. Hert. Christian af Braunschveig og Lüneburg giver Afkald paa Stiftet Halberstadt til Fordel for Kongen af Danmarks Søn Hert. Frederik. — *Lemgau*, 18. Julii. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 5. 4. Abth. 4. Absats S. 108. Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen, Neue Folge Jahrg. 1845 S. 85—86. 18. Julii.

*11966. Instrux af Hert. Christian af Braunschveig, Biskop i Halberstadt, for hans Overkæmmerer Heinrich Wernecke til Domkapitlet i Halberstadt; han skal underrette det om, at han i Anledning af de kejserliges truende Stilling er til Sinds at resignere Stiftet til Fordel for Kongen af Danmarks Søn Frederik, Biskop til Verden og Koadjutor i Bremen; han skal erfare Kapitlets Mening og sende ham Svaret med Expres til Gravenhagen. — *Lemgow*, d. 19. Julii. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 12—14. 19. Julii.

*11967. Jarlen af Middlesex beder K. Chr. IV. om at undskylde, at han ikke kan sende Renterne af det store Laan før Mikkelsdag. — *Chelsea*, 25. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 48. 25. Julii.

*11968. Instructio Gustavi Adolphi regis Sveciæ Iano Ruthgersio, ad Ordines Generales ablegato, data, in qua etiam de statu rerum inter Sueciam et Daniam scribit, eumque ordinat, ut causam discordiæ intem regem et Christianum IV explicet. — (31. Julii). Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk XXXVI. 18—38. 31. Julii.

*11969. Camerarius's Skrivelse til Fyrst Christian af Anhalt om Følgerne af Slaget ved Stadtlohn, hvoriblandt den, at Danmark nu vil holde sig tilbage. — (1/11. Aug.) (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 511. 1. Augusti.

*11970. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han tilraader Dannelsen af et Forbund imellem de mecklenburgske Hertuger, Hert. af Holsten, Greverne af Schaumburg og Ostfrisland og Stæderne Rostock, Lübeck og 6. Augusti.

1623.

Hamburg for at modstaa dels Kejserens Overgreb dels Kongen af Danmarks Planer mod Elben og Weseren; han lover sin Bistand til et saadant Forbund og omtaler desuden Faren for Krig imellem sig og Danmark. — *Gripsholm*, d. 6. Augusti. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 410–18

6. Augusti. *11971. K. CHR. IV.'s Skrivelse til hans Søster, Hertuginde Elisabeth af Braunschweig, hvori han opfordrer hende til at formaa hendes Søn, Hert. Frederik Ulrik, til ikke at blande sig i sin Broder, Hert. Christians Sager. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg I. 572.

7. Augusti. *11972. Instructio GUSTAVI II. ADOLPHI regis Sveciæ D. Iano Rutgersio, ad Ordines generales ablegato, data de statu evangelico in Germania. Inter alia scribit: »omnem molem belli cervicibus Dominorum Ordinum impendere, ... rege Britanniæ vel dormiente, vel cum hoste colludente, rege Daniæ se istis motibus immiscere nolente, cum forsan se neutri parte addicendo tutum fore speret.« — *In arce Gripsholmiana*, 7. Augusti. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk XXXVI. 39–49. Udt. i Droysen, Gustaf Adolf I. 187–88.

12. Augusti. *11973. Det SVENSKE RIGSRAADS Instrux for Salvius paa hans Rejse til Danmark for at underhandle om Afskaffelsen af Told mellem Rigerne. — *Stockholm*, d. 12. August. (Svensk.) Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 272.

16. Augusti. *11974. Kurf. JOHAN GEORG af Sachsen besvarer den danske Afsending Sievert v. Pogwisches Forslag om at slutte sig til den nedersachsiske Kredses Forestillinger hos Kejseren benægtende. — *Sizenroda* (16. Aug.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg I. 561–62.

18. Augusti. *11975. Sir DUDLEY CARLETON's Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler Kongen af Danmarks Bestræbelser for at drage Staden Embden ind under sin Beskyttelse; Generalstaterne ere ængstelige herover ligesaavel som over hans Magt paa Elben og Weser. — *Hagh*, this $^{18}/_{28}$. of August. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 172–73.

25. Augusti. *11976. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Skrivelse til K. Chr. IV. ang. Beskyldningerne mod hans Søster, Hert. Frederik Ulrik af Braunschweigs Gemalinde for Ægteskabsbrud. — *Cöln a. d. Spree*, 25. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudstykk. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 582.

25. Augusti. *11977. Forlig mellem RAADET og BORGERSKABET i Greifswalde; iblandt de Underskrivende ere Bergenfarerne og Skaanefarer-Kompagniet. — *Greifswald*, d. 25. August. (Tydsk.) Dähnert, Samml. pommersch-rügischer Landesurk. II. 310–21.

28. Augusti. 6262. Brudstykk. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 70.

29. Augusti. *11978. K. CHR. IV. takker Jarlen af Montgomery for hans Tilbud om militær Tjeneste, hvilket han ikke kan modtage, da han venter, at Krigen i Tyskland snart vil være forbi. — 29. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S 40.

29. Augusti. *11979. ANDERS SWENSSON tilskriver Rigsadmiral Carl Carlsson Gyldenhjelm forskjellige politiske Nyheder; Kongen er i Kjøbenhavn, forskjellige tydske Fyrster ventes dertil og danske Gesandter ere affærdigede til Tydskland. — *Helsingøer*, d. 29. Augusti. (Svensk.) (Hallenberg), Handl. t. Gustaf II. Adolfs Hist. I. 137–43.

30. Augusti. *11980. Grev TILLYS Skrivelse til (Infantinde Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han omtaler, at der er kommen Afsendinge til ham fra Kongen af Danmark med det Hverv at forhandle med Greven af Mansfeldt om hans Udmarsch af Ostfriesland. — *Wardenborch*, le 9. Septembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 661–63.

1623.

*11981. K. CHR. IV.'s Bestalling for Knud Hansen som Opsynsmand ved Haven 1. Septbr.
udenfor Kjøbenhavn (ɔ: Rosenborg Slotshave). — *Hafniæ,* d. 1. Septembris. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 54—55.

*11982. KNUD HANSONS Ed som Kongens Opsynsmand i Haven ved Kjøbenhavn 1. Septbr.
(ɔ: Rosenborg Slotshave). — *Haffniæ,* d. 1. Septembris. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 54.

*11983. (Infantinde ISABELLA CLARA EUGENIAS) Skrivelse til (Grev Tilly), hvori hun 1. Septbr.
omtaler hans Beretning i Skrivelse af 30. August om danske Afsendinge til Greven af Mansfeldt (jvfr. Nr. *11980). — *Bruxelles,* le 11. Septembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S 663—64.

*11984. Den danske Gesandt SIEVERDT POGWISCH underretter Kejseren om, at 3. Septbr.
Hert. Christian d. Yngre af Braunschweig efter almindelig Opfordring har forladt den nedersachsiske Kreds og resigneret Stiftet Halberstadt, hvis Domkapitel derefter har været betænkt paa Kongen af Danmarks Søns Postulation; Kongen formoder, at dette vil finde Kejserens Bifald, og beder om, at han paa nærmere Ansøgning vil tilstaa ham Regalierne. — 13. Septemb. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII 14—15.

*11985. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg FOPPE VAN AITZEMA 3. Septbr.
til Prins Moritz af Oranien, hvori han omtaler Kongen af Danmarks Bestræbelser for at vinde Lande i Tydskland, særlig Ærkestiftet Magdeburg, til Hertugen af Lüneburgs store Misfornøjelse; tillige omtales hans Hensigt at befæste en Ø i Elben. — *Hamburg,* d. 13. Septembris. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 3. serie. XIII. Jaarg. S. 51—54.

*11986. K. CHR. IV.'s Fundats paa den tydske Kirke i Kbhvn., for Silkevævere 5. Septbr.
og andre udlændske Folk. — *Haffniæ,* d. 5. Septembris. Ny kirkehist. Saml. III. 186.

*11987. HUGONIS GROTII ad Joannem Hotomanum epistola, in qua commemorat, 5. vel 15. Septbr.
nuntios principi Arausionensi Hagæ retulisse, Emdanos id agere, ut se in fidem ac tutelam regis Daniæ dent. — *Silvanecti,* XV. Sept. Fraoc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 413—14.

*11988. Hert. CHRISTIAN af Braunschweig tilkjendegiver den danske Agent Oberst- 12. Septbr.
Lientenant Bernd von Hagen genannt Geist, at, da han ikke har erholdt noget Svar i Anledning af de ham i Kongen af Danmarks Navn i Grevskabet Lippe gjorte Forslag, maa han anse Sagen for hævet, og beder ham om at sende hans (Hertugens) Transport tilbage til ham. — *Arnheim,* am 12. Septembris. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 14.

*11989. Kejser FERDINAND svarer den danske Gesandt Sievert Pogwisch, at han 14 Septbr.
med Hensyn til Religionsfreden og de ved Forsamlingen i Mühlhausen i Marts 1620 givne Tilsagn for Tiden ikke kan give nogen Erklæring i den Halberstadtske Sag eller foregribe de i den Interesserede; ang. Kongens i en hosføjet Memorial ytrede Ønske, at de kejserlige Krigsfolk skulde forlade den nedersachsiske Kreds, henviser han til det Kredsens Gesandter givne Svar. — *Wien,* d. 24. Septemb. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs Verein XIII. 15—17.

*11990. KONGELIG og HERTUGELIG Proposition til det slesvig-holstenske Ridder- 15. Septbr
og Landskab paa Landdagen i Kiel, hvori udtales Haab om, at det slesvigske Ridder- og Landskab vil hjælpe det holstenske i Anledning af den Holsten paalagte Kontribution af 14 (Romer) Maaneder. — *Kiel,* 15. Septb. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. II. 336—37.

1623.

18. Septbr. *11991. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- og LANDSKAB paa Landdagen i Kiel, hvorefter Slesvigs Prælater, Ridder- og Mandskab have bevilget en Skat for at hjælpe det holstenske Ridder- og Landskab. — 18. Septb. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 337.

26. Septbr. *11992. CHRISTIANUS JANUS (Rektor ved Odense Skole) tilskriver Holger Rosenkrands og hans Svigersøn Chr. Thomesen om, hvorvidt han skal modtage Tilbudet om et Professorat ved det nye Gymnasium i Odense. — *(Ex Musæolo)*, 6. cal. Octob. (Latin.) Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. VI 70—71

29. Septbr 6266. Jvfr. Qvistgaard, Forts. Efterr. om Slagelse Skole S. 12.

29. Septbr. *11993. ALBERTUS SCHEEL, præfectus regius Ripensis, scholæ cathedrali Ripensi 100 Imperiales legat, quorum usuræ uni discipulo, qui die S. Thomæ in examine luculentius sui profectus specimen edidisse, tribuendæ essent. — Die Michaelis. Udt. i Terpager, Rip. Cimbr. S. 500.

30. Septbr. *11994. Det DANSKE RIGSRAAD svarer det svenske Rigsraad, at det nærer Tvivl om, at Kongen af Danmark vil tillade noget Møde aug. Toldspørgsmaalet, som han holder for afgjort ved Freden i Knäred, men haaber at kunne faa Kongens Tilladelse til et Grænsemøde, hvor andre Tvistigheder kunne afgøres. — *Odense,* d. 30. September. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 272—73.

30. Septbr. *11995. Litteræ amicitiæ JACOBI MATTHIÆ ad Th. Bangium. — *E Regio Johannæo,* 30. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 256

30. Septbr. *11996. Instructio GUSTAVI II. ADOLPHI tribuno militum Gustavo Hornio super iis data, quæ ipsius fidei ad peragendum in Belgia concredita sunt. Inter alia eum oportere ostendere, regem Sueciæ a bello Danico in id elaborasse, ut classem haberet bonam. — *Gripsholmiæ,* die 30. Sept. Bidrag till Kännedom af Finlands Natur och Folk XXXVI. 50—62.

Septbr. *11997. HERTUGERNE af Mecklenburg bebrejde de mecklenburgske Stænder, at de ere utilbøjelige til Forbund mod Kongen af Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Lützow, Pragmatische Gesch. von Mecklenburg III. 170.

1. Octobr. *11998. Litteræ OLIGERI ROSENKRANDSII ad D. Danielem Sennertum, Medicinæ Doctorem et Professorem in Academia Wittebergensi, quibus cum eo communicat, constitutum esse a Nobilitate Fioniæ »Virum, qua Doctrinam, qua Experientiam in vicem vacantis apud nos Iatrices mature vocare«, et eum electum esse; hortatur igitur, ut Ottoniam veniat. — *Ottoniæ Fionum,* e Regio Johannæo, ipsis calend. Octobr. Kirkehist. Saml 3. R. VI. 71—72.

4. Octobr. *11999. JOH. WANDALS Brev til Kansler Christian Friis t. Kragerup om en »Scholeperson Tames Pederssøns y Ryss, ved Skanderborg, hans Søn«, som er imellem de andre Kongens Alumner i Viborg, men er forsømmelig. — *Viborg,* d. 4. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 550—51.

5. Octobr. *12000. D. JOANN. GERHARDUS Oligero Rosenkrandsio gratias agit, quod sibi stationem in Regia Academia detulerit; venire non posse, quod vinculis arctis in Saxonia teneatur; Dn. Gerbardum Gravium Osnabrugensem commendat ut virum hac statione dignissimum. — *Jenæ,* 5. Octobr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 73—75

12. Octobr. *12001. K. CHR. IV. beder sin Agent Oberstlieutenant Berend von Hagen genannt Geist at virke for hans Søns Valg til Biskop i Halberstadt hos Domherrerne dersteds samt hos Ridderskabet saavel i Stiftet Halberstadt som i Stiftet Magdeburg; imidlertid skal Kongens Sekretær Frederik Günther fortsætte Underhandlingerne med Hert. Christian d. Yngre. — *Kopenhagen,* am 12. Octobris. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 17—19.

1623.

6269. Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 275—76 (hvor Brevet igjen er aftrykt, men med Aarstallet 1627). 14. Octobr.

*12002. K. CHR. IV.'s Befaling til Erich Juul, Jørgen Krag, Hans Pors og Christopher Huas at være tilstede, naar Iffuer Lange t. Bramninge efter Kongens Befaling overtager Værgemaalet for afgangne Michel Wogensøns Børn af deres Farbroder Jacob Wogensøn, og at afgjøre alle mellem dem »iodfaldende Irrioger«. — *Haffniæ,* 14. Octobris. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvass II. 97. 14. Octobr.

*12003. W. S. Petro Galtio, regio Danico ad aulam Suecicam legato, mortem Urnii et mutationes quasdam præbeodarum Lundensium nuntiat. — *Lundis*, 17. Octob. Den Swenska Mercurius VI. 143—44. 17. Octobr.

*12004. (N. N.s) Forslag om »ordinarie post eller bud gemmell Rigitt«. — 22. Octhr. Brudst. i Olsen, Det danske Postvæsen S. 21—22. 22. Octobr.

*12005. Den danske Agent PEDER GALT forespørger hos Statholderen i Stockholm, Gabriel Oxenstierna, om de danske Undersaatter virkelig ere fri for at betale Told, da han selv har set dem betale denne. — *Stockholm*, d. 24. October. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 273. 24. Octobr.

*12006. HOLGER ROSENKRANDS skriver til Mag. Hans Knudsen mod kalvinistiske Ytrioger af deooe. — (*Sacrarium Johannæum*, 29. Oktober.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 75—76. 29. Octobr.

6275. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 218. 30. Octobr.

*12007. Hertuginde ELISABETH af Braunschweigs Skrivelse til hendes Søn, Hert. Christiao af Braunschweig, hvori hun bl. a. bebrejder ham at have bedraget Kongen (af Daomark). — Udeo Datum. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg I. 573. c. Octobr.

6277. Brudst. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 329 og i Lassen, Bidrag t. Børsens Hist. S. 16—17. 1. Novbr.

*12008. K. CHR. IV.'s Reskript til Jørgen Urne, Lensmd. p. Kronborg, hvorved det iodskærpes, at Bryggerne i Helsingør ikke maa sælge Øl i Pottetal, og Kroerskeroe ikke brygge. — 15. Nov. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Tillæg S. 97. 15. Novbr.

*12009. Litteræ D. JESPERI BROCHMANDI ad Oligerum Rosenkraodsium, quibus eum hortatur, ut uoiversam doctrioam Christianam exhibeat. — *Hafniæ*, 15. Novembr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 76. 15. Novbr.

*12010. Hert. CHRISTIAN d. Yngre af Braunschweig tilskriver Markgrev Christian Wilhelm, Administrator i Magdeburg, at han har erfaret, at hao i Anledning af haos forehavende Resignation af Stiftet Halberstadt til Fordel for K. af Danmarks Søn søger at gjøre sin Ret gjældende som dets Koadjutor; da han ved sin egen Resignation og ved at skaffe Stiftet en mægtig Beskytter i K. af Danmark kun har til Hensigt at skaane Stiftet for de Kejserliges Indfald, beder han ham om at afstaa fra sine Prætensioner. — *Greetsiel*, am 15. November. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 19—20. 15. Novbr.

*12011. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Greven af Oldenburg har besat alle Veje med nogle af K. af Danmarks Tropper for at hindre Greven af Maosfeldts Indfald. — *Hagh*, this $\frac{17}{27}$. of November. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 193—95. 17. Novbr.

*12012. DAVID NUYTS's Skrivelse til van Hilten, Sekretær ved Utrechts Stater, hvori hao tilraader visse Forholdsregler med Hensyn til det ostindiske Kompagni af Frygt 26. Novbr.

1623.

for, at de Engelske, Franske og Danske ellers skulle komme dem i Forkjøbet. — *'s Grauenhage,* d. 6. December. (Engelsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 118—24.

27. Novbr. *12013. K. CHR. IV. giver Bønderne i Kjøbenhavns, Kronborg og Frederiksborg Len Frihed paa de Gaarde, de paabo, saa at Bygningerne blive deres arvelige Ejendomme og Jorderne overlades dem for en billig Indfæstning, naar de ønske dem. — 27. Nov. Brudst. i Danske Samlinger 2. R. II. 18.

27. Novbr. *12014. N. N.s Brev til Holger Rosenkrands, hvormed han sender ham de af ham forfattede Commentationes in Psalmos aliquot pœnitentiales. — *Marnæ Dithmarsorum,* 27. November. (Latin.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 77.

27. Novbr. *12015. K. GUSTAF II. ADOLF lader den danske Konge vide, at han har forbeholdt sig, ligesaavel som K. af Danmark, selv at bestemme Tolden i sit Rige. Forøvrig foreslaar han, at de begge skulle sende Fuldmægtige, som kunne afhandle Sagen og faa Ende paa Toldstriden. — *Strengnäs,* d. 27. November. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 275—78.

29. Novbr. *12016. Litteræ commendatoriæ PROFESSORUM academiæ Hafniensis pro Grammatica Latina M. Jani Dionysii. — D. 29. November. Brudst. i Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 76.

29. Novbr. *12017. ESKE BROCK, Lensmd. p. Dronningborg, tilkjendegiver Kansleren Christian Friis t. Kragerup, at han anser et almindeligt Forbud paa Udførsel af al Slags Korn til S. Hans Dag for nødvendigt, og lover at holde det Korn, som er indkommet til Slottet, tilstede, til Kongen forlanger det. — *Droningborg,* 29. Novembris. Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. I. 123—24.

29. Novbr. *12018. Oberst JOHAN ALDRINGERS Svar til Hert. Adolf af Holsten paa et Brev af 24. Novbr. om Mønstringen og Betalingen af Hertugens Regiment. — *Eger,* 29. November. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth VIII. 40—42

30. Novbr. *12019. K. CHR. IV. overdrager Maribo Kl. til Sorø Akademi. — 30. November. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 214.

30. Novbr. *12020. JOHAN. ISACIUS PONTANUS ad Christianum Friis, toparcham de Cragerup, Daniæ regis cancellarium, de Procopio Græco-Latino ei mittendo et de historia Danica sua scribit; inquirit, an Heneti, Veneti et Vandali iidem sint. — *Hardervici,* X. Decembr. A. Alciati Epistola 1695 S. 263—66.

30. Novbr. *12021. K. GUSTAF II. ADOLF advarer indtrængende Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg mod K. af Danmark; han er i Virkeligheden Herre over hele den nedersachsiske Kreds; han selv vil ikke uden Nødvendighed paaføre ham Krig; men Hertugen bør tage sig i Agt for at miste sin Frihed; et Forbund mellem de nedersachsiske Fyrster og Stæder og Sverig er tilraadeligt. — *Gripsholm,* d. 30. November. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S 419 -27. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 73.

17. Decbr. *12022. SALOMON SARTOR, Universitetsbogtrykker, indgaar forskjellige Forpligtelser overfor Universitetet i Anledning af sin Stilling. — *Kbhvn.,* 17. Decembris. Danske Mag. 5. R. I. 52—53.

18. Decbr. *12023. Kejser FERDINAND II.'s Lensbrev til Hans d. Yngres Sønner »zu gesambter Hand«. — 28. Decbr. (Tydsk.) Larsen, Samlede Skrifter 1. Afd. III. 307.

27. Decbr. *12024. OLIGERUS ROSENKRANTZ ad Johannem Meursium, Slangendorpio iter ocius quam speraret ingredi coacto, lineolas pauculas de animo suo in eum mittit, cuius rei argumentum patriam propediem secum sua sponte ei suppeditaturam esse sperat. — *Ex Joanneo Regio Ottoniæ,* ipso Joanni Opt. Max. sacro die. Meursii Opera XI. 387.

1623.

*12025. Kejser Ferdinand II.'s Instrux for Friherre von Reck, som skal takke K. Chr. IV. for hans Mægling i Ostfriesland og bede ham om Hjælp i Krigen mod Tyrkerne. — 8. Januar 1624. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 57. 29. Decbr.

*12026. Kejserens hemmelige Biinstrux for Friherre von Reck paa hans Sendelse til K. af Danmark og de øvre- og nedersachsiske Kredse. — 8. Januar 1624. (Tydsk.) Brudst. i Wittich, Magdeburg, Gustav Adolf und Tilly I, Zusätze S. XIX—XX. 29. Decbr.

*12027. Markgrev Christian Wilhelm af Brandenburg, Administrator i Magdeburg, svarer Hert. Christian den Yngre af Braunschweig, at han ikke vil opgive sin Ret som Koadjutor i Halberstadt, idet han foreholder ham, at det dels er usikkert, hvorledes hans Resignation til Fordel for K. af Danmarks Søn vil blive optaget af Kejseren og de katolske, dels at K. af Danmark derved vilde komme i en fjendtlig Stilling til Huset Brandenburg. — *Wolmirstädt*, d. 30. Decembris. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sachs.-Verein XIII. 20—22. 30. Decbr.

6293. Udg først hos Henr. Waldkirch, 10 Bl., derefter hos dennes Arvinger, 8 Bl., og siden som Tillæg til Udgaverne af Rigens Ret og Dele, Kbhvn. 1643 og 1663. 4°.

*12028. K. Chr. IV.'s Instrux for Statholder Rantzov og Christen Thomissøn, som skulle rejse med Hertugerne Frederik og Ulrik, Kongens Sønner, til Rothenburg. (Tydsk.) Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 207. Vistnok fra 25 Maj, jvfr. Bricka og Fridericia, Chr. IV.'s egenhænd Breve I. 309.

*12029. Holger Rosenkrands's Svar paa D. Daniel Cramers Bebrejdelser for, at han hældede til de saakaldte Rosenkreutzere; han undskylder sig og forklarer vidtløftig sit Standpunkt. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 62—65.

*12030. Holger Rosenkrands's Brev til D. Hans Povlsen Resen med en Afskrift af Forsvarsskrivelsen til Cramer. (Latin.) Udt og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 65.

*12031. Gunde Rosenkrands beder Holger Rosenkrands om at maatte rejse til et andet Universitet paa Grund af Omgangen med daarlige Kammerater, hvor han var. — *Lugd.* 1623. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 77.

*12032. (Caspar Bartholin) takker Holger Rosenkrands for et Brev til ham og Brochmand i Forening. — *Hafniæ.* (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 62.

*12033. Litteræ amicitiæ D. Caspari Bartholini ad Oligerum Rosenkrandsium. — *Hafniæ.* Kirkehist. Saml 3. R. VI. 69—70.

*12034. (Wilhelm Alardus, Præst i Krempe) skriver til Holger Rosenkrands samtidig med, at han sender ham sin Søn, for at han skal sætte ham i Huset hos Rektoren i Odense. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 77.

*12035. General J. P. Coens Beretning om de nederlandske Besiddelser i Ostindien, hvori omtales de Danskes Handel derpaa. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie 9. Jaarg. S. 95—129.

1624.

1624.

*12036. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han omtaler, at Spærring af de danske Passer har forhindret et tidligere Brevs Afsendelse til ham. — *Auffem Kufferberge*, d. 7. Jenner. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 419—32. 7. Januar.

*12037. Lisbeth Gyldenstjerne, Oluf Rosensparres Efterleverske, tilskriver den kongelige Sekretær Jørgen Seefeld, at da hendes afdøde Husbond havde erfaret, at M. Klavs i Herfølge var død, lod han Præsten (Jacob Jensen i Faareveile) vide, at han havde i Sinde 16. Januar.

1624.

at kalde ham til Herfølge Sogn; hun beder Seefeld tale med Kongen derom. — *Dragsholm*, d. 16. Jan. Rørdam, Lyskanders Levned S. 109.

16. Januar. *12038. MADZ JENSSON HOLM, Præst i Tæbring paa Mors, skriver til Biskop Christian Hansen i Aalborg, at Niels Bille, en Søn af Hartuig Bille t. Damsgaard og Anne Kaas, »var nu paa Christi Aabenbarelsis Dag sist forleden fire Aar gammel«. — *Tebring*, 16. Januarii. Personalhist. Tidsskr. 2. R. II. 97.

16. Januar. *12039. HUGONIS GROTII ad Joannem Grotium, consiliarium comitis Hohenlo, epistola, in qua existimat, de suo Cimbrico negotio nihil movendum esse nisi per valde fidos. — *Lutetiæ*, 26. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 772—73.

17. Januar. *12040. (GREVEN AF OLDENBURGS) Skrivelse til (Grev Tilly), hvori han omtaler, at K. af Danmark stadig har givet ham Udsigt til Greven af Mansfeldts Troppers Bortmarsch. — *Oldenburg*, am 17. janaary. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 677—79.

19. Januar. *12041. Skrivelse fra P. DE VISCHER (fhv. Bgm. i Embden) til Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han omtaler, at K. af Danmark efter forskjellige Beretninger kun har faa Tropper. — *Warrendorp*, le 29. janvier. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 673—75.

24. Januar. *12042. K. CHR. IV. tilskriver Fru Lisbeth, salig Oluf Rosensparres, ang. Afleveringen af de historiske Dokumenter, som M. Claus (Lyskander) i Herfølge havde laant af Bibliotheket i Kjøbenhavn, samt af hans historiske Bogsamling, som han havde lovet at forære til Universitetet. — *Haffniæ*, d. 24. Januar. Rørdam, Lyskanders Levned S. 143—44.

24. Januar. *12043. K. CHR. IV. bevilger, paa Begjæring af Fru Lisbeth Gyldenstjerne, Oluf Rosensparres t. Skarolt Efterleverske, at Hr. Jacob (Jensen) maa »forløves« fra Faareveile Sogn ved Dragsholm for at kaldes til Herfølge Sogn. — *Hafniæ*, d. 24. Januarii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 109.

24. Januar. *12044. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua existimat, tam Danum quam alios Germaniæ principes a confœderatione cum Anglis, ad quam per Enstrouterum brevi invitandi sint, absterritum iri, si Batavos ab ea se subducere viderint. — 24. Januarii, st. v. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 272—78.

29. Januar *12045. LEO. METZNER testatur, se jussu cancellarii Christiani Fresen in præsentia Oveni Høken et Georgii Sefeldt, secretariorum regiorum, Mathiæ a Colen Jesuitæ dixisse, regem pœnam capitalem, quam conatu incolas regni ad errores papisticos illicendi meruerit, ei remisisse sub ea conditione, ut intra triduum regno excedat. — *Hafniæ*, 29. Januar. Ny kirkehist. Saml. V. 844.

29. Januar. *12046. FRANCISCUS CHRISTOPHORI (Præst i Ugilt) skriver til Biskoppen i Aalborg om de Adels Sønner, der findes »i Herredet«, nemlig Jens Huas i Skiortholts Sønner, Vogn og Erich, samt Offe, en Søn af Nils Arnefeld t. Kniffholt. — *Ugilt Prestgaard*, 29. Januarii. Personalhist. Tidsskr. 2. R. II. 98—99.

31. Januar. *12047. JANI GEBHARDI ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, Christianum ducem Brunsvicensem, quo facilius prætcritorum veniam ab imperatore impetret, abdicatis partibus Batavi intra Damis se occulturum esse. — *Gustrovii*, 31. Jan. Marquardi Gudii Epistolæ S. 28.

Januario. *12048. Optegnelse om en Overenskomst mellem Hert. CHRISTIAN af Braunschweig og (Grev TILLY?), hvorefter Hertugen efter Modtagelsen af 9000 Rdlr. skal trække sig tilbage til K. af Danmark eller til et andet Sted, indtil han er bleven forsonet med Kejseren. — Uden Datum. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 680—82.

1624.

*12049. Skrivelse fra P. DE VISCHER, (fhv. Ilgm. i Embden), til Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han omtaler, at det er meddelt ham, at K. af Danmark har aftakket sine Tropper og er meget velsindet mod Kejseren og Spanien. — *Linghen*, le 12. de febvrier. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 682—85. 2. Febr.

*12050. R. HOGERBEETS's Skrivelse til D. Carolus Niellius, hvori han omtaler, at han har været sammen med den nye Borgemester i Amsterdam, Bas, ved et Gesandtskab til Danmark. — 13. Febr. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 28. Jaarg. S. 323—24. 3 vel 13. Febr.

*12051. HUGONIS GROTII ad Joannem Grotium, consiliarium comitis Hohenlo, epistola, in qua aliquid de Fridericopoli scire avet; intelligit, tardos ibi progressus esse. — *Lutetiæ*, 16. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 774. 6. Febr.

*12052. HEINRICH JULIUS V. WIETERSHEIM, Befalingsmd. i Gatersleben, meddeler Dekanten i Halberstadt, Arendt Spiegel, bl. a., at han har erfaret, at et Sendebud fra Hert. Christian den Yngre i Wolfenbüttel skal have ladet sig forlyde med, at Hertugen havde opgivet sin Resignation, da K. af Danmark ikke havde holdt sit Løfte, hvorfor han var bleven nødsaget til at aftakke sit Krigsfolk. — *Gatersleben*, den 6. Feb. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 22—24 6. Febr.

6301. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 69—70. 8. Febr.

*12053. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua existimat, Anglum, ne dissidia inter Svecum et Danum in bellum erumpant, curare debere. — 13. (23.) Febr. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 286—91 (med en Efterskrift af 14. (24.) Febr.). 13. Febr.

*12054. Instrux fra DOMKAPITLET I HALBERSTADT for dets Sendebud Sekretæren Justus Rauch ved hans Forhandlinger med den Kursachsiske Raad Caspar Tryller, hvori bl. a. stilles i Udsigt, at det vil træde i Underhandling med K. af Danmark. — Am 23. Februarii. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 24—26 13. Febr.

*12055. K. CHR. IV.'s Forordning om Krone-Møntens Lødighed og Vægt, ligeledes om Kobber-Søslingers og Hviders Vægt. — 14. Febr. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 427—28. 14. Febr

*12056. MIC. BRANTHWAITES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af England vil sende Gesandter til Frankrig, Danmark og Nederlandene. — *Venice*, this $\frac{4}{14}$ of Febr. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 216—17. 14 Febr.

*12057. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se a rege Angliæ petivisse, ut ad regem Daniæ scribat, ut electorem Saxoniæ, ne in collationem electoralis dignitatis in Bavarum consentiat, hortetur. — *Londini*, XV. kal. Mart. Habn, Collectio monumentorum I. 934—39. 16. Febr.

*12058. Kejser FERDINAND II.'s Brev til Statholderinden i de spanske Nederlande, hvori han beder om, at de spanske Tropper maa blive fjærnede fra den nedersachsiske Kreds, da Stænderne der ellers maaske vilde falde fra og forene sig med Danmark. — 27. Febr. (Tydsk?) Udt i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 27. 17. Febr.

*12059. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, reipublicæ Christianæ permagni interesse, ut dissentiones inter Svecum et Danum orientes componantur. — *Londini*, XIII. kal. Mart. Habn, Collectio monumentorum I. 939—42. 18. Febr.

*12060. K. CHR. IV.'s Befaling til Bønderne i Christianstads Len at holde Vejene til Staden vedlige og at bekoste samt stadig vedligeholde Langebro. — *Kiøpenhamn*, den 20. Februarii. Udt. p. Sv. i Gillberg, Christianstads Län S 7. 20. Febr.

1624.

20. Febr. *12061. K. JAKOB I. af England beder K. Chr. IV. om at formaa Kurf. af Sachsen til at nægte sin Tilslutning til Pfalzkurfyrsteværdighedens Overdragelse til Baiern. — *Westm.*, 20. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 17.

25. Febr. *12062. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, Robertum Anstrutherum, legatum ad Danum et alios principes Germaniæ destinatum circa apparatus ad legationem necessarios occupatum esse et sibi persvadere, se non tam Dano, qvam omnibus principibus protestantibus, ut arma sumant, persvasurum esse. — VI. kal. Mart. Hahn, Collectio monumentorum I. 944—50.

26. Febr. *12063. NIELS SKINKEL erklærer at være E. Urne 600 Rdlr. skyldig, og hvis han findes dermed forsømmelig, har L. Skinkel forpligtet sig til at inddrage i Indlager eller til at afstaa E. Urne Jordegods til evindelig Eje. — 26. Febr. Udt. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 353.

26. Febr. *12064. HUGONIS GROTII ad Joannem Grotium, consiliarium comitis Hohenlo, epistola, in qua scribit, Cimbricum negotium ita temperandum esse, nequid a se proficisci videatur, quum recusor contrarius sibi Lutetiis valde nocere posset. — *Lutetiæ*, 7. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 774.

28 Febr. *12065. Epistola CASPARI BARTHOLINI ad Sigvardum Grubbe quacum ei scriptum »de ære pestilenti corrigendo consilium« iterum editum mittit. — *Hafniæ*, 3. kal. Mart. Bartholini Cista medica S. 204—205.

29. Febr. *12066. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se intelligere, libellum Monachii prodiisse cum hac inscriptione: »Informatio Rusdorffii ad Palatinatum de legatione electorum et principum confœderatorum ad regem Daniæ«. — *Londini*, Prid. kal. Martii. Hahn, Collectio monumentorum I. 953—56.

4. Martii. *12067. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se demonstrasse, regem Angliæ præsertim hoc tempore, quo Dani, Sveci et aliorum protestantium societate opus habeat, Polono regi in regno suo milites conscribendi potestatem dare non debere. — *Londini*, IV. Non. Mart. Hahn, Collectio monumentorum I. 956—59.

6. Martii. *12068. K. CHR. IV.'s Befaling til Bisperne om Afholdelse af Takkebønner i alle Kirkerne for Opdagelsen af Pavens Anslag paa at gjenindføre de gamle Vildfarelser i Riget samt for Fundet af Sølverts og Malm i Norge. — *Vort Slott Kiøbinghaffn*, den 6. Martii. Rørdam, Historiske Kildeskrifter II. 726.

7. Martii. *12069. Hert. CHRISTIAN den Yngre af Braunschweigs Instrux for sit Sendebud, Overkæmmerer Heinrich Wernecke, til Domkapitlet i Halberstadt, hvori han erklærer, at han vil tage sin endelige Beslutning ang. Stiftets Resignation efter Forhandling med K. af Danmark. — *Ins Gravenhag*, am $\frac{7}{17}$. Martii. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein. XIII. 26—27.

8. Martii. *12070. Hertuginde AUGUSTA af Slesvig og Holsten kundgjør, at hun til Ingewer Harring, Borger i Byen Husum, har solgt for 2000 Specie-Rdlr. Landet i Hatstäder gamle Marsk, kaldet Specking og Withvenne, som hun selv havde kjøbt af Hans Adolff Hoyers Kreditorer. — *Husum*, d. 8. Martii. Lass, Samml. Husumsch. Nachrichten II. 145—47.

9. Martii. *12071. JOH. ISACII PONTANI epistola Christiano Friis, toparchæ de Cragerup, Daniæ regis cancellario, una cum Procopio Græco missa, de opere suo historiæ Danicæ et de consilio nuptiarum inter principem Valliæ et sororem regis Hispaniæ. — *Hardervici*, XIX. Mart. A. Aleiati Epistola 1695 S. 303—305.

1624.

*12072. Gerardi Joannis Vossii ad Janum Gruterum epistola, in qua gaudet, eum a Daniæ rege ad ornandam academiam Hafniensem honestissimo stipendio invitari dici. — VI. Id.(? Eid.) Martii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 99—100. 10. Martii.

6307. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807, IV. 60—61 (udat.). Rothe, Rescripter III. 369 f. 11. Martii.

6308. J. E Larsen, Samtede Skrifter I. Afd. II. 300. 12. Martii.

*12073. Epistola Wilhelmi Alardi ad Oligerum Roseukrandsium, quibus ei gratias agit, quod filio de victu in familia hactenus prospexerit. Etiam ab eo petit, ut cancellario gratias agat, quod hic filio a Rosenkrandsio commendato locum in refectorio inter alumnos promiserit. — *Crempis*, 15. Martii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 294. 15. Martii.

*12074. Den magdeburgske Agent Dr. Arnoldus Engelbrecht beretter til Kurf. Johan Georg af Sachsen, at Administratoren i Magdeburg allerede var bleven urolig ved den danske Gesandt Siegfried von Pogwisch's Forestillinger til Kejseren ang. K. af Danmarks Søns Postulation til Stiftet Halberstadt, men var bleven beroliget ved den kejserlige Resolution; da Sagen nu atter er under Forhandling, fremstiller han udførlig sine Rettigheder til Stiftet som dets Koadjutor og beder Kurfyrsten om at understøtte sin Sag. — *Dresden*, am 15. Martii. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 23—34. 15. Martii.

*12075. Den kursachsiske Raad Caspar Tryller beretter til Kurf. Johan Georg af Sachsen om sine Forhandlinger i Mansfeld den 13. Marts med den Halberstadtske Sekretær Justus Rauch. Kapitlet har Betænkeligheder ved at overdrage Stiftet til Administratoren i Magdeburg, da det frygter for at støde ikke blot Hert. Christian den Yngre, men ogsaa K. af Danmark og den regerende Hertug i Braunschweig; det forlanger derfor Kurfyrstens Bistand. Det tilbudte Domprovsti har den unge Hert. af Holsten i Hænde, det indbringer 3 à 4000 Daler. — *Sangerhausen*, den 15. Martii. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 27—29. 15. Martii.

*12076. K. Chr. IV. forsikrer K. af Sverig om sit Venskab og paastaar at have Ret i den opstaaede Toldstrid. — *Kjøbenhavn*, d. 17. Marts. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 278—79. 17. Martii.

*12077. K. Chr. IV.'s Brev til Jørgen Grubbe, Lensmd. p. Halsted Kloster, om Opførelsen af et Hus ved Engelsborg paa Laaland til de Tømmermænd, der arbejde paa det Skib, som sammesteds skal bygges. — 19. Marts. Nyt hist. Tidsskr V. 177—78. 19. Martii.

*12078. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua scribit, se consilia ejus de Cimbrico negotio exposcere velle, ubi conditiones pernoverit. — *Lutetiæ*, 29. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 775—76. 19. Martii.

*12079. David Nuyts's Skrivelse til van Hilten, Sekretær ved Utrechts Stater, hvori han klager over, at Direktørerne for det ost- og vestindiske Kompagni have givet mange, der have tjent Kompagniet, Aarsag til at søge Tjeneste i Frankrig, England og Danmark. — *'s Grauenhage*, den 30. Meert. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5 Serie 25. Jaarg. S. 127—44. 20. Martii.

6310. Tydsk Overs. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II, 2. 136. Slange, Geschichte Christ IV. durch Schlegel II. 226. 23. Martii.

*12080. K. Chr. IV. befaler Lensmanden Jørgen Urne at lade Borgemestre og Raad i Helsingør tiltale for ikke at have tilholdt Borgerskabet at gjøre Muren ved Byen færdig. — 28. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 89. 28. Martii.

1624.

gjøre ham saadanne Forestillinger, at han forhaabentlig skal afstaa fra at bringe Krig og Ulykke over Stiftet og de omliggende Lande. — *Schloss Wolmirstädt*, d. 11. Aprilis. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. voo dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 51—56.

6315. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 226—27. 13. Aprilis.

*12091. K. Chr. IV.'s Brev, hvorved han tager Stiftet Schwerin i Beskyttelse. — 15. April. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. LI. 130. 15. Aprilis.

*12092. K. Chr. IV.'s Brev til K. Gustaf II. Adolf, hvori han fordrer de øselske Bønder tilbage, Tolden ophævet for alle danske Undersaatter og Frihed for danske Kjøbmænd til at handle i Sverig, mod samme Ret for de svenske i Danmark; endvidere forlanger han, at de svenske Undersaatter, som eje Jordegods i Danmark, især i Fyn, skulle opfordres til at skifte med deres Medarvinger i Danmark. — *Kjøbenhavn*, 15. Aprilis. Udt. og Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 281—82. 15. Aprilis.

*12093. Sir Dudley Carletons Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at et Brud mellem Danmark og Sverig sandsynligvis er forebygget ved den afsluttede Stilstand mellem Polen og Sverig; Sir Robert Anstruther skal gaa som Gesandt til Danmark. — *Hagh,* this 26. of Aprill. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 233—35. 16. vel 26. Apr

*12094. M. Jacobus Hasebardus ab Oligero Rosenkrandsio veniam petit, quod informationem divinam illam et singularem »de Testamento ἀναμνήσεως Christi J. nostri, quam usibus meis sacris reliquisti«, adhuc non remiserit. — *Hafniæ*, ipsa Jubilate. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 295. 18. Aprilis.

*12095. Joachimi Rusdorfii ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, Carolum principem Angliæ in Dano avunculo maximum permovendi et confirmandi patris fundamentum ponere. — *Londini*, XIV. kal. Maji. Hahn, Collectio monumentorum I. 974—79. 18. Aprilis.

*12096. K. Chr. IV. forpagter Maglebyes Indvaanere paa uvis Tid Kronens Ladegaard sammesteds mod 200 Rdlr. Specie aarlig etc. — (19. April.) Udt. hos Thurah, Beskrivelse over Amager S. 65. 19. Aprilis.

*12097. Rusdorfii ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, principem (Walliæ) ultimum refugium in Dano collocare, sperantem, illum sibi haud defuturum esse, sed patrem suum, ut progrediatur, commoturum esse. — $\frac{18}{28}$. Aprilis. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 302—305. 19. Aprilis.

*12098. K. Jakob I. af England tilskriver K. Chr. IV. om sin Beredvillighed til at tilbagebetale Laanet og beder om, at Østersøkompagniet ikke maa blive tvunget til at udrede det. — *Theobald's*, 23. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 17. 23. Aprilis.

*12099. (Johannes Wtenbogaerts) Skrivelse (til Niclaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret), hvorefter han har mere Lyst til at rejse til Holsten end til at blive, hvor han er, paa Grund af den der værende Frihed. — *Buyten Rouen*, desen 4. Mey. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stokken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 199—206. 24. Aprilis.

*12100. Mourits Podebusks Brev til Anders Billde, hvori han forsvarer sig mod forskjellige Beskyldninger, A. B. og dennes Gjæster »forgangen Søndag og nu igaar« har rettet mod ham. — *Kongsholt*, d. 28. April. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 262. 28. Aprilis.

*12101. Joachimi Rusdorfii ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, Robertum Anstrotherum propediem iter ad legationem suam ad Danum et principes Germaniæ obeundam ingressurum esse. — *Londini*, III. kal. Maji. Hahn, Collectio monumentorum I 982—85. 29. Aprilis.

1624.

30. Aprilis. *12102. K. JAKOB I. af Englands Brev til K. Chr. IV., hvori han anmelder Sir R. Austruthers Komme. — *Westm.*, 30. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 17.

April. *12103. K. CHR. IV. lover K. Jakob I. af England at anmode Kurf. af Sachsen om at hjælpe Kurf. af Pfalz. — Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40.

April. *12104. K. CHR. IV. tilmelder K. Jakob I. af England Hert. Ulriks Død. — Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40.

1 Maji. *12105. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua deplorat, regem Angliæ dissidiis inter reges Daniæ et Sveciæ, ut ad se tanquam arbitrum recurrant, gaudere videri, existimatque, Svecos Anstrontero, qui inter reges agere mandata habiturus sit, fidem non habituros esse, quia Daniæ regi vinculo juramenti obstrictus sit. — *Londini*, $\frac{1}{11}$. May. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 308—16.

4. Maji. *12106. Litteræ JANI GRUTERI ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus de statu suo et de studiis suis scribit; commendat ei Christophorum Joannis studiosum. — *Tubingæ*, 4. Maji. Dän. Bibl. III. 231—34. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 296.

4. Maji. *12107. Oberstlieutenant HEINRICH VICKE beretter til Administratoren Christian Wilhelm om sin Sendelse til Haag til Hert. Christian af Braunschweig, at denne havde svaret ham, at det vel forholdt sig saaledes, at han havde staaet i Forhandling med K. af Danmark om at resignere Stiftet Halberstadt til denne mod en Sum Penge, men han havde aldrig indsendt nogen formelig Resignation, saa at der i Virkeligheden ingen Sedisvacants fandt Sted. — *Magdeburg*, den 4. Maji. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 61—65.

7. Maji. *12108. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Kommissarierne ved Ulfsbeck om fremfor alt at bevare Freden med Danmark; kunde man derfor komme overens med de danske, navnlig om Toldspørgsmaalet, vilde han glemme, hvad han kunde have at klage over fra dansk Side. — *Stockholm*, d. 7. Maj. Udt. og Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 285—86.

7. Maji. *12109. Forlig mellem Grev ANTHON GÜNTHER af Oldenburg og PHILIP WILHELM, Herre af Kniphausen og Inhausen, hvori omtales, at K. af Danmark og Hert. Christian den Ældre af Braunschweig og Lüneburg efter kejserlig Kommission af 1623 have indsat Grev Anton Günther i Besiddelsen af Kniphausen. — *Oldenburg*, 7. Maji. (Tydsk.) Lunig, Teutsches Reichs-Archiv X. Pars spec. 6. 2. Cont. 2. Forts. S. 67—68.

8. Maji. *12110. BGM. OG RAAD I HELSINGØR ansøge K. Chr. IV. om at fritages for Slotsherren Jørgen Urnes Tiltale for den endnu ikke færdige Mur med Port og Taarn, da de dels havde været besværede med Brobygning, dels ikke erholdt den af afdøde Breide Rantzon lovede Kalk. — 8. Maj. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III. Till. S. 89.

9. Maji. *12111. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, Roberto Anstrouthero in mandato datum iri, ut regis Angliæ nomine, inter Danum et Svecum interveniat, sed illud Jacobo Spenso, ne Svecus eum suspectum habeat, timenti displicere. — *Londini*, VII. Idus Maji. Hahn, Collectio monumentorum I. 1002—18.

10. Maji. *12112. K. GUSTAF II. ADOLFS Pas for den fra Holland indforskrevne Ammunition, som K. Chr. IV. havde fordret forevist for at lade denne passere gennem Sundet. — *Stockholm*, 10. Maji. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolf hist. V. 281.

12. Maji. *12113. Litteræ, quibus [BROCHMANDUS] Oligerum Rosenkrandsium consolatur ob afflictiones a Deo ei adjunctas. — *Hafniæ*, 12. Maj. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 296—97.

1624.

*12114. Caspar Bartholinus skriver til Holger Rosenkrands for at anbefale ham en ung Mand til Rektorembedet i Odense og fortæller, at han i 8 Dage har været hos Kansler Chr. Friis, som blev syg i Roskilde paa Vejen til Kragerup. — *Hafniæ,* 12. Maji. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 297. 12. Maji.

*12115. Hert. Christian af Braunschweigs Skrivelse til sin Moder, Hertuginde Elisabeth af Braunschweig, hvori han bl. a. nægter at kunne underordne sig K. Chr. IV.'s umiddelbare Indflydelse. — (*Haag,* $\frac{13}{23}$. Maj.) (Tydsk.) Udt og Brudst. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg I. 584—85. 13. Maji

*12116. K. Jakob I. af England anmoder Prins Christian om at fremme de Hverv, som Sir R. Anstruther skal overbringe hans Fader. — *Greenwich,* 14. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 17. 14 Maji

*12117. K. Chr. IV. anbefaler K. Jakob I. af England Magnus Williamson, der ønsker at tjene som Kapitain i den engelske Hær. — 15. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40. 15. Maji.

*12118. Skrivelse fra Foppius van Aitzema, nederlandsk Resident hos Hansestæderne, til Generalstaterne, hvori omtales K. af Danmarks Fordring om, at Hamburg er hans Landstad. — 15. Mai. (Hollandsk.) Brudst. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 32. 15. Maji.

*12119. Johannes Wtenbogaerts Skrivelse til Hugo de Groot, hvorefter mange Remonstranter flytte til Holsten, især til Frederiksstad; han selv er uvis, om han vil følge med. — *Rouen,* 26. Mey. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 207—208. 16 Maji.

*12120. K. Jakob I. af England anmoder K. Chr. IV. om at tillade Falkoneren Peter Vanbriggen at opkjøbe Falke paa Island. — *Greenwich,* 17. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 17. 17. Maji

*12121. Axelii Oxenstjernæ, regni cancellarii Sveciæ, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, se cum collegis ad limites regni missum esse, ut controversiæ cum Danis ex more antiquo et præscripto fœderis componantur; eventum se nondum augurari posse scribit. — *Markerid,* die 23. Maji. Moser, Patriotisches Archiv V. 35—38. 23. Maji.

*12122. K. Jakob I. af England beder K. Chr. IV. om, at de »baltiske« Kjøbmænd frit maa drive deres Handel i Henhold til Traktaten (af 27. Sept. 1603). — *Westm.,* 25. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 17. 25. Maji.

*12123. Kejser Ferdinand II.'s Formaningsskrivelse til Staden Magdeburg, hvori han forbyder Hverving for Danmark og Sverig der i Byen. — 7. Juni n. S. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 21. 28. Maji.

6325. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 232—233. 30. Maji.

*12124. C. Erasmi Brochmand, pecuniam mittens M. Jano Dionysio, professori in academia Hafniensi, de rebus variis scribit, de statu rerum in Germania superiore, de metu propter apparatus Svecorum, de controversiis theologorum Germanicorum, de adventu expectato ducissarum Brunsvicensis et Holsaticæ etc. — *Hafniæ,* ult. Maji. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 254—55. 31. Maji.

*12125. Hert. Friedrich Ulrich af Braunschweig tilskriver sin Broder Hert. Christian om Forhandlingerne om hans Udsoning med Keiseren m. m.; han opfordrer 31. Maji.

1624.

ham til imidlertid at besøge K. af Danmark, hos hvem deres Moder for Tiden opholder sig. — *Wulfenbüttel*, d. 31. Maji. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 68—70.

4 Junii. *12126. LAURITZ HANSEN til (Erik Rosenkrands). Han beretter, at Wulff Griip med Frue og Datter er paa Vej til Malmø, og at »der skal ligge 18000 mand fremmit folck ved Hullweyen, som sigis skal were bud effter (dog uvist)«; endelig, at Svenskerne paastaa, at den danske Konge er død. — Aff *Olstrup*, 4. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 23.

4. Junii. *12127. K. GUSTAF II. ADOLF paalægger Statholder Kafle i Calmar og Oberst Gustaf Horn at være paa deres Post mod mulige Angreb fra de Danske. — 4. Juni. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 289—90.

5. Junii. *12128. Hert. FREDERIK af Slesvig og Holstens Pas for Johannes Wteubogaert, Simon Episcopius og Nicolaus Grevinckhovius, hvem han har antaget i sin Tjeneste, paa deres Rejse til Holsten. — Uff Unnserm *Schlosse Gottorff*, am vunften der monatt Junius. (Tydsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 439—40.

5. Junii. *12129. ERIK ROSENKRANS meddeler de kgl. Kommissarier, Hr. Christian Fris, Esge Brok, Christen Holk og Jakob Ulfeld, at han ikke kan skaffe Hø og Foder fra sit Len til Fæstningens Proviantering og heller ikke kan udlægge Soldater til Bønderne. — *Halmstedt slott*, 5. Juny. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 22.

5. Junii. *12130. HUGONIS GROTII ad Joannem Grotium, consiliarium comitis Hohenlo, epistola, in qua refert, Ransovium Daniæ regis legatum in aulam Gallicam, quæ Compendii est, ivisse, ibique auditum in Hispaniam porro ire dici. — 15. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 776—77.

6. Junii *12131. K. GUSTAF II. ADOLF advarer Rigskansleren mod danske Angreb ved Mødet og tillader ham, hvis det skulde vise sig nødvendigt, at tilkalde Hjælp fra Jönköping dog uden at berøve Byen for meget Mandskab. — *Linköping*, d. 6. Juni. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 291.

6. Junii. *12132. K. JAKOB I. af Englands Instrux for Robert Anstruther til K. Chr. IV. for at bevæge ham til Forbund mod Kejseren. — *Greenwich*, 6. Juni. (Engelsk.) Brudst. og Udt i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 28, Anm. 8. — Instr. af samme Dag for James Spens til Gustav II. Adolf.

6. Junii. *12133. (Grev TILLYS) Skrivelse til Kejseren, hvori han roser K. af Danmarks Bestræbelser for at faa Greven af Mansfeldt til at rømme Ostfriesland. — *Wardenburgh*, d. 16. Junii. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 676—77.

8. Junii. *12134. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se exemplum litterarum electoris Saxoniæ et regis Daniæ ad Anglum a secretario (regis Angliæ) petiisse, sed eum non mereri respondisse. — $\frac{8}{18}$. Junii. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 317—24.

10. Junii. 6329. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 233.

10. Junii. *12135. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Statholder Kafle at samle saa mange Skibe i Calmar, som vare nødvendige til et Regiment Fodfolk, der skulde staa under Oberstløjtnant Lars Kaggs Befaling, samt lade det have Udseende af, at Skibenes Maal var Lifland. — *Stockholm*, d. 10. Juni. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 292.

12. Junii. *12136. K. GUSTAF II. ADOLF underretter Rigskansleren om, at han inden en Uge vil gaa til Søs, og giver ham Befaling til at anvende Landehjælpen af Vestergötland og

1624.

Småland til Folkenes Underhold ved Grændsen. Hvis det kom til Krig, skulde der gjøres Udfald fra Lejren ved Horn, og da Jönköping Forsvar var meget vigtigt, skulde en af Kapitainerne bistaa Statholderen der. — *Stockholm*, d. 12. Juni. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 292—93.

*12137. K. GUSTAF II. ADOLFS Brev til Kommissarierne ved den Sjöredske Traktat, hvori han paalægger dem saa vidt muiig at undgaa Krig med Danmark; Rigskansleren skulde gjøre de danske Forestillinger ang. deres Konges uvenskabelige Holdning mod Sverig. Kunde Krig ikke undgaas, skulde Rigskansleren føre Befalingen over Hæren, og Gabriel Oxenstjerna rejse til Stockholm med Beretning om Underhandlingerne Forløb. — *Stockholm*, d. 12. Juni. Udt. og Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 293—95. 12. Junii.

6330. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel II. 233. 15. Junii.

*12138. DOMINICUS MOLINUS's Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han omtaler en dansk Adelsmand, der har overbragt ham et Brev fra ham, men strax er rejst videre til Rom. — *Venezia*, li XXV. Giugno. (Italiensk.) Meursii Opera XI. 418. 15. Junii.

*12139. Ærkebiskop ABBOT af Canterburys Brev til K. Chr. IV., hvori han udtaler sin Glæde over, at Ægteskabsforhandlingerne med Spanien ere strandede. — *Lambeth*, 15. June. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Eng. i Maeray, Second Report S. 49. 15. Junii.

*12140. Beretning af de kongelige Kommissarier JENS JUEL og JENS BJELKE om deres Undersøgelse af Tømmer- og Trælastafgifterne i Norge. — *Akershus*, 16. Juni. Brudst og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S 111—22. 16. Junii.

*12141. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, Robertum Anstroutherum confidentissimum esse, se ex animi sententia negotia sua apud Danum aliosque principes Germaniæ confecturum esse; sed se ipsum illud credere non posse. — *Londini*, XIV. kal. Quintii. Hahn, Collectio monumentorum I. 1018—19. 18 Junii.

*12142. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, Jacobum Spensium cum eo confidenter de fœdere, quod in medium proponatur inter Danum, Svecum et Anglum percutiendum, locuturum esse. — *Londini*, XIII. kal. Quintii. Hahn, Collectio monumentorum I. 1019—20. 19. Junii.

*12143. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Axel Oxenstjerna at lade Tropperne fortsætte Marschen mod den danske Grændse for at forøge de Danskes Skræk for Krigsforberedelserne; han tilraader en hurtig Afgjørelse af Forhandlingerne med de Danske og ikke at lade noget Stridsspørgsmaal forbiive svævende. — *Stockholm*, d. 20. Junii. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 493—94. 20. Junii.

6332. Lass, Samml. Husumsch. Nachr. II, Anlage S. 22—23. 21. Junii.

*12144. K. GUSTAF II. ADOLF befaler sine Kommissarier ved Mødet i Ulfsbæk, nu, da de Danske have givet efter i de vigtigste Punkter, at lade Sagen hurtig komme til en Afslutning selv med Indrømmelser i mindre vigtige Punkter; det er saameget mere vigtigt, som K. af Danmark foretager Hvervinger i Lübeck og Rostock. — *Stockholm*, d. 21. Junii. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 494—95. 21 Junii.

*12145. ÆRKEBISKOPPEN AF CANTERBURYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Sir Robert Anstruther skal gaa som Gesandt til Danmark. — *Lambeth*, June 23. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 251—53. 23. Junii.

1624.

25. Junii. *12146. K. CHR. IV. dømmer i Henhold til en Afgjørelse af 13. Juni 1623 (Nr. *11947), at Aarhus Kapitel bør skaffe Universitetet Exekution over dem, der med Urette have oppebaaret Naadsensaaret af et Kannikedømme. — (25. Juni.) Brudst. i Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist II. 324.

28. Junii. *12147. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at han venter sig et godt Resultat af Sir Robert Anstruthers Sendelse til Danmark, hvis det ikke forhindres ved dette Riges Stridigheder med Sverig. — *Hagh*, this 8. of July, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 255—56.

29. Junii. *12148. Traktat mellem DANMARK og SVERIG om Bilæggelsen af Tvistighederne. — *Ulfsbek*, 29. Juni. Cfr. Reediz, Rep. hist. S. 84.

30. Junii. *12149. AXELII OXENSTJERNÆ, regni cancellarii Sveciæ, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, se sex septimanas in controversiis cum Danis componendis consumpsisse, et tandem, etsi bellum sæpe immineret, antiquam amicitiam inter regna renovatam esse. — *Markerid*, die 30. Junii. Moser, Patriotisches Archiv V. 40—41.

Junio? *12150. AXELIUS OXENSTJERNA, regni Sveciæ cancellarius, cum Camerario, consiliario regis Bohemiæ, tractationem in Marckarit inter commissarios Daniæ et Sveciæ de controversiis regnorum et pacta ibi conclusa communicat eumque, quomodo rex Daniæ illa acceperit, cognoscere jubet. — Uden Datum. Moser, Patriotisches Archiv VI. 11—15.

1. Julii. *12151. K. GUSTAF II. ADOLF paalægger Oberst Gustaf Horn at sende Spejdere over Grændsen for at undersøge, om Danmark vedblev med sine Udrustninger, i saa Fald skulde Oberst Johan Henriksen strax begive sig derned med tre Regimenter, medens dog en Del af Folkene skulde hjemsendes; hvis de Danske saa hjemsendte deres Folk, skulde hele den svenske Hær hjemforloves fra Calmar. — *Dalehamn*, d. 1. Julii. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 302—303.

2. Julii. *12152. Hertuginde ELISABETH af Braunschweig skriver til sin Broder K. Chr. IV. og beder ham om for en Tid tage hendes Søn Christian til sig og navnlig forbyde ham atter at drage til Nederlandene. — *Nykopen*, 2. Juli. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 19.

2. Julii. *12153. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til Niclaes van Sorgen, Advokat ved Hollands Ret, hvorefter han har til Hensigt at rejse til Holsten; imidlertid kommer der nu Efterretning om, at Kongen af Sverig har begyndt Krig med Danmark og med Generalstaternes Hjælp gjør Fordring paa Sundet. — *Rouen*, desen 12. Julii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 219—23.

3. Julii. *12154. K. CHR. IV. anbefaler Portrætmaleren Jakob de Dort til K. Jakob I. af England. — 3. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40

5. Julii. *12155. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Rigsraaden Stjernsköld at undersøge, om de Danske fremdeles rustede sig, og da beholde de to Regimenter hos sig, men i modsat Fald hjemsende dem og alle de øvrige Krigsfolk. — *Dalehamn*, d. 5. Juli. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 303.

7. Julii. *12156. Litteræ amicitiæ THOMÆ BANGII (ad Laur. Jac. Hindsholmium, præceptorem filiorum Oligeri Rosenkrandsii Soræ). — *Hafniæ*, 7. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 256—57.

7. Julii. *12157. Votum NICOLAI PETRÆI ARVILÆSII, quum Stipendium Regium acciperet, quo promittit, se semper servaturum Doctrinam conformem Augustanæ confessioni. — *Hafniæ*, 7. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 53—54

1624.

*12158. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, in aula regis Angliæ rumorem sparsum esse, ac si jam Svecus Danum inopinato superventu oppressisset; hunc casum valde dolet, sed eum monet, ne timeat, ne Jacobus rex bello se immisceat et Dano contra Svecum auxilio sit, qvamvis Robertus Anstroutherus plus nimis Dano faveat. — *Londini*, Non. Quintil. Hahn, Collectio monumentorum I. 1023—24. 7. Julii.

*12159. K. CHR. IV.'s Svar til den kejserlige Gesandt, Greven af Oldenburg, med Fordring paa, at Pfalz gives tilbage til Frederik V., og at han ogsaa efter Maximilian af Baierns Død faar Kurværdigheden igjen. — 8. Juli. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 58. 8. Julii.

*12160. RIGSRAADSDOM over Maurits Podebusk, som inden 6 Uger skal »rømme alle Vore Lande, Riger og Fyrstendømmer« og betale den Gjæld, han havde i Riget. — 9. Juli. Brudst. i Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 264. 9. Julii.

*12161. Dronning ELISABETH af Bøhmen beder K. Chr. IV. om ikke at svigte hendes og hendes Husbonds Sag. — *Hague,* 10. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 21. 10. Julii.

*12162. TØNNE FRIIS tilskriver Dr. Jesper (Brockmand) om nogle Forandringer i den frisiske Stipendieprotokol. — *Kiøbenhafn,* d. 12. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 54. 12. Julii.

*12163. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler, at de danske Hvervinger, som dog snart ere blevne aftakkede, vistnok have været den eneste Grund til Afslutningen af Stilstanden i Lifland. — 12. Julii. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 30—32. 12. Julii.

*12164. K. GUSTAF II. ADOLF befaler en Bonde ved Navn Brodde at skaffe sig Underretning om, hvorvidt den svenske Agent i Helsingør mulig er bleven fængslet, samt sende Spejdere ind i Skaane for at erfare, om Krigsudrustningerne fortsættes, og om Almuen mente, at deres Konge agtede at holde Bestemmelsen fra den Sjöredske Fred. — *Stockholm,* d. 14. Juli. Udt. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 303—4. 14. Julii.

*12165. Mr. de VILLIERS HOLMANS Brev til Cardinal Richelieu, hvori han udvikler de Hindringer, som stille sig i Vejen for et Giftermaal mellem Prinds Karl og en fransk Prindsesse, og særlig fremhæver, at mange i England ønske en Giftermaalsforbindelse med en protestantisk Prindsesse, og derigjennem en nøjere Forbindelse imod Katholikkerne med Danmark, Sverig, Holland, Hansestæderne og andre protestantiske Stater. — *(London,)* 21. Juillet. (Fransk.) The court of king James the first by Dr. Godfrey Goodmann, published by John Brewes II. 348—56. 21. Julii.

6343. Brudst. og Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 29 og Anm. 9. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit Hist 1629—1660 I. 28, Anm. 22. Julii.

*12166. K. CHR. IV. forlener Brødrene Hans og Ove Friedrich Barnekouw med Godset Ralszwigk og Grevskabet Strey samt Bisperugen paa Rügen som arveligt Len. — Auf vnserm Königlichen *Schlosse zu Copenhagen,* am drey und zwantzigsten Monatsthage July. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 116—19. 23. Julii.

*12167. RIGSRAADETS Svar paa Kongens Replik af 22. Juli (Nr. 6343), at det ikke vil erklære sig ganske imod al Understøttelse af den pfalziske Kurfyrste. — 25. Juli. Udt i Molbech, Chr. IV.'s egenhænd. Breve I. 165. 25. Julii.

*12168. DOMKAPITLET I HALBERSTADT beder K. Chr. IV. om Raad i Anledning af et modtaget keiserligt Pønal-Mandat af $\frac{4}{14}$. Juni, hvorved det befales inden 2 Maaneder at tilkjende Anshelm Casimir Wambold v. Umbstadt, Domkapitular i Mainz, Domprovstiet, 26. Julii.

1624.

da denne Sag mulig kunde blive til Skade saavel for Kapitlet som for Kongens Søns Rettigheder. — *Halberstadt*, 26. Juli. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 75.

27. Julii. *12169. K. CHR. IV.'s Svar til den engelske Gesandt, Robert Anstruther, hvori han foreløbig afslaar at gaa ind paa den engelske Konges Forslag om Medvirkning til Kurf. af Pfalz's Restitution. — (27. Juli.) (Latin.) Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 30 og Anm. 11 Slutn.

30. Julii. *12170. K. GUSTAF II. ADOLF forsikrer K. af Danmark, at Overenskomsten skal blive holdt strængt i Sverig, og haaber det samme for Danmarks Vedkommende. — *Stockholm*, d. 30. Juli. Udt i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 305.

30. Julii. *12171. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Instrux for Christian v. Bellin til K. Chr. IV. i Anledning af Oprettelsen af et almindeligt evangelisk Forbund. — 30. Juli. (Tydsk.) Udt. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 41; jvfr. Opel, Niedersächs-dänisch. Krieg II. 64.

30. Julii. *12172. Hert. CHRISTIAN den Yngre af Braunschweig erklærer, at, da Domkapitlet i Halberstadt ikke har villet modtage hans betingede Resignation af Stiftet til Fordel for K. af Danmarks Søn, Hert. Frederik, mod en Rekompens af 100,000 Rigsdaler, og da Kongen havde erklæret sig tilfreds med at modtage Koadjutoratet i Stiftet for sin Søn mod den nævnte Rekompens, frasiger han sig nu efter Kongens Begjæring alle sine Rettigheder til nævnte Stift. — Am 30. Juli. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 91—92.

31. Julii. 6334. For 31. Junii læs 31. Julii. Brudst. i Griebel, Bemerkungen über d. Aussendeiche in Norderdithmarschen S. 52—53.

Julio. *12173. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han omtaler, at han er kommen til et Forlig med K. af Danmark; dog ønsker han gjerne Oplysninger om dennes Stemning. — *Vom schif Apollo, beim Rotholm*, den . . . Juli. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 433—45. Brudst. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 74.

3. Augusti. *12174. RIGSRAADETS Betænkning om Afbetalingen af Rigets Gjæld. — 3. Aug. Brudst i Molbech, Chr. IV.'s egenhænd. Breve I. 165—66.

3. Augusti. *12175. Vurdering af Borgeren Jesper Knudsens rørlige Gods, foretaget efter hans Hustrus Død. — *Ribe*, d. 3. August. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 161—63.

4. Augusti. 6349. Tydsk Overs i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch II, 2 136—40

4. Augusti. *12176. K. CHR. IV.'s Brev til Domkapitlerne og den menige Gejstlighed om »en vis aarlig Defensions-Værk paa alle Stænder at lade gøre«, som dog kun skal fordres i stor Nøds Tid. — *Hafniæ*, 4. August. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist S. 7, Anm. 1.

5. Augusti. *12177. K. CHR. IV. beder K. Jakob I. af England om Tilladelse for Theophilus Eaton til at kjøbe i og udføre fra England forskjellige Manufakturvarer. — 5. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Murray, Second Report S. 40.

6. Augusti. *12178. DOMINICUS MOLINUS's Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han omtaler, at den danske Adelsmand, som skulde overbringe Brev fra ham, endnu ikke er kommen. — *Venezia*, li XVI. Agosto. (Italiensk.) Meursii Opera XI. 423—24.

7 Augusti. *12179. Instrux fra Domkapitlet i Halberstadt for J. L. v. Bennigsen, Dr. Christof Lüder og Justus Rauch til Administratoren Christian Wilhelm i Magdeburg. Kapitlet havde ikke modtaget Hert. Christians Resignation til Fordel for K. af Danmarks Søn Frederik,

1624.

men kun pure et libere og derefter udfærdiget Decretum postulationis for Administratoren, som de skulle overgive ham. — Am 7. Augusti. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 75—78.

*12180. J. HASEBARDI ad Oligerum Rosenkrandsium litteræ datæ, de dubitationibus quibusdam theologicis. — *Hafniæ*, 8. Augusti. Dän. Bibl. II. 192—93. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 297. 8. Augusti.

*12181. K. CHR. IV. tilskriver Kurf. Johan Georg af Sachsen, at Kapitlet i Halberstadt ved keiserligt Pønalmandat har faaet Befaling til at sætte Domkapitularen i Mainz, Anselm Casimir Wambold v. Umstatt, i Besiddelse af Domprovstiet, som allerede forlængst er confereret til Kongens Søn Frederik, og beder ham om ved passende Midler at sørge for, at de, de reformerede Stifter ved Religionsfreden forundte Friheder ikke blive krænkede. — *Schloss zu Ipstrup*, d. 9. Augusti. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 79—80. 9. Augusti.

*12182. K. CHR. IV. anbefaler Portrætmaleren Jakob de Dort fra Hamburg til Prinsen af Wales. — 10. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40. 10. Augusti.

*12183. MARIA VAN REIGERSBERGHS Skrivelse til sin Ægtefælle Hugo Grotius, hvori hun omtaler en Efterretning om et Forlig mellem K. af Sverig og K. af Danmark. — *Amsterdam*, XII. Augsti. (Hollandsk.) Scheltema, Geschied- en letterkundig Mengelwerk II, 1. 97—108. 12. Augusti.

*12184. Beretning fra den brandenburgske Gesandt i Danmark, CHRISTIAN V. BELLIN, til Georg Wilhelm, hvori han meddeler, at K. Chr. IV. udtaler sig vaklende og ubestemt om et evangelisk Forbund. — *Friedrichsburg*, 17. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl om en evang. allians 1624—25 S. 41—42, Anm. 9—11. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 65. 17. Augusti.

*12185. JOACHIMI RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se quæ ille de necessitate ac utilitate fœdus ac societatem cum Daniæ principe ineundi sæpius suggesserit, urgere non omisisse. — *Londini*, XV. kal. Septembr. Hahn, Collectio monumentorum I. 1031—36. 18. Augusti.

*12186. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburg skriver til K. Chr. IV. om det Svar, han har givet Sir Rob. Anstruther, og om den protestantiske Kirkes fortvivlede Stilling i Tydskland. — 22. Aug. / 2. Sept. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 66. 22. Augusti.

*12187. AXELII OXENSTJERNÆ, regni cancellarii Sveciæ, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, regem suum inter conditiones, quibus in Germaniam arma ferat, postulare, ut reges Angliæ et Bohemiæ ordinesque Belgii sibi securitatem a Dano præstent. — *Stockholmiæ*, die 24. Aug. Moser, Patriotisches Archiv V. 42—56. Svensk Overs. i Bidrag t. Kännedom af Finlands Natur och Folk 36 H. S XXXIX—XL. Udt. p Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 76—77. 24. Augusti.

*12188. K. CHR. IV.'s Kvittans til Fru Lisbeth Gyldenstjerne for al Indtægt og Udgift af Dragsholm Slot og Len, hvormed hendes afdøde Mand Oluf Rosensparre var forlenet fra Philippi Jacobi Dag 1610 til samme Dag 1624. — *Hafniæ*, d. 26. August. Udt. i Friis, Efterr. om Adelsfam. Rosensparre S. 27. 26. Augusti.

*12189. Instrux fra Domkapitlet i Halberstadt for Johan Levin v. Bennigsen, Domherre, og D. Christof Lüder, Syndicus, til Administratoren Christian Wilhelm; de skulle forestille ham deres Forpligtelser til K. Chr. IV., der i Anledning af Hert. Christians Resignation havde haft store Udgifter, der kunne falde tilbage paa Stiftet, og raadspørge ham, om man skulde indlade sig paa Forhandlinger og Traktat med Kongen om Koadjutoriet. — Am 27. August. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 80—81. 27. Augusti.

1624.

30. Augusti. *12190. K. Chr. IV. befaler Rektor og Professorer ved Kjøbenhavns Universitet at sende deres Bønder til Hjælp for at opfylde Christianshavn. — *Slot Kjøbenhaffn*, 30. August. Danske Mag. 5. R. I. 55.

30. Augusti. *12191. (JOHANNES WTENBOGAERT) meddeler (Adr. van den Borre), at hans paatænkte Rejse til Holsten over Hamburg er mislykket. — *Rouen*, den 9. Septemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 226—30.

31. Aug. vel 10. Septbr. *12192. JOHANNIS MEURSII ad Chr. IV. regem epistola, in qua munera professoris historiarum et politices et regii historiographi sibi oblata recipit, solum, ut moram in ver proximum sibi indulgeat, petens. — *Lugduni Batavorum*, ad diem X. Septembris. Meursii Opera XI. 424—25.

2. Septbr. *12193. K. LUDVIG XIII.'s Instrux for Deshayes som fransk Gesandt til Danmark og Sverig. — *Saint-Germain-en-Laye*, 12. septembre. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VII. 940.

3. Septbr. 6357. Brudst. i Greibel, Bemerkungen über d. Aussendeiche in Norderdithmarschen S. 53

3. Septbr. *12194. Administratoren CHRISTIAN WILHELM tilskriver Domkapitlet i Halberstadt, at han bifalder, at det indlader sig i Forhandlinger med K. af Danmark om Koadjutoratet under visse Betingelser, bl. a. at han skaffer Hert. Christians fuldstændige Resignation tilveie og giver Stiftet Forsikring mod fjendtlige Angreb; tillige omtaler han Kongens Interesse med Hensyn til Sagen om Domprovstiet, i hvilken Terminen efter det keiserlige Mandat snart er til Ende. — *Zinne*, d. 3. Septembris. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 81—83.

13. Septbr. *12195. Brev fra SVEND PEDERSSØN, Professor i Odense, til Otte Knudssøn, Bgm. sammesteds, hvori han bebrejder ham hans fornærmelige Opførsel mod ham den foregaaende Dag, da han offentlig nægtede at gaa i Led med ham. — *Odense*, d. 13. September. Almeennyttige Samlinger XXXVIII. 152—60.

16. Septbr. *12196. Hert. af BUCKINGHAM sender K. Chr. IV. politiske Nyheder fra England. — *Lond.*, 16. Sept. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 49. Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 63.

18. Septbr. *12197. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua ex litteris a Spensio acceptis commemorat, regem Daniæ transactione inter ipsum et Svecum inita contentum non esse, Svecos pactione inter se et Daniam facta gaudere. — $\frac{18}{28}$. Sept. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 331—32.

20. Septbr. *12198. BORGERSKABET I OSLOS Bønskrift til K. Chr. IV. i Anledning af deres Bys Brand. — *Oslo*, d. 20. Septbr. Lange, Norsk Tidsskrift II. 260—63.

23. Septbr. *12199. K. CHR. IV.'s Forsikring til Domkapitlet i Halberstadt i Anledning af hans Søn Frederiks Valg til Koadjutor. — Donnerstags post Matthæi, war der drei und zwanzigste Monatstag Septembris. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 84—87.

23. Septbr. *12200. DOMKAPITLET I HALBERSTADT takker K. Chr. IV. for hans Intercession hos Keiseren og underretter ham om, at Forhandlingerne med hans Gesandter ere bragte til en lykkelig Ende, og at det affattede Decretum postulationis super coadiutoratu snarest vil blive ham overrakt. — *Halberstadt*, d. 23. Septembris. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 83—84

29. Septbr. *12201. BORGERSKABET I OSLOS Andragende til Kongen om Hjælp til at gjenopbygge deres Stad. — *Oslo*, d. 29. September. Lange, Norsk Tidsskrift II. 263—65.

1624.

*12202. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han udtaler sin Frygt for, at K. af Danmark, saasnart han erfarer om Sverigs Virksomhed for den evangeliske Sag, skal blande sig deri, love Guld og grønne Skove, men i Virkeligheden intet udrette. — *Watstein,* 2. Oct. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 33—38. 2. Octobr.

*12203. K. CHR. IV.'s Brev til Jens Juell, Statholder i Norge, i Anledning af den ny afstukne Kjøbstad Christiania. — *Eiger,* d. 4. Octobris. Lange, Norsk Tidsskr. II. 265—69. 4. Octobr.

*12204. JOHAN. ISACII PONTANI epistola ad Christianum Friis, toparcham de Cragerup, Daniæ regis cancellarium, de historia sua Danica edenda et particula aliqua ejus prius publicanda, de Gothis, Vitungis etc. veterum. — *Harderovici,* 18. Octobr. A. Alciati Epistola 1695 S. 251—55. 8. Octobr.

*12205. AXELII OXENSTJERNÆ, regni cancellarii Sveciæ, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, Bellinum, legatum electoris Brandenburgensis, dixisse, se de restitutione rerum Germanicarum cum rege Daniæ egisse, hunc tamen se ambiguo responso dimisisse. — *Wadstenii,* die 10. Octobr. Moser, Patriotisches Archiv V. 58—62. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 77. 10. Octobr.

*12206. K. CHR. IV.'s Brev til Sir Rob. Anstruther, hvori han erklærer sig villig til at kæmpe mod Kejseren og Ligaen, naar Danmark blot blev sikret mod Krigens Ulykker. — Uden Datum. Udt. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 62, hvor det sættes til c. 10. Okt. c. 10. Octobr.

*12207. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han omtaler, at han nu rejser til Göteborg, fordi de Danske ville anstille en Revu ved Bahus. — *Jonckoping,* den 12, 8ber. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 445—47 Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. S. 78. 12. Octobr.

*12208. CHRISTIAN V. BELLINS Indberetning til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg om sin Sendelse til K. af Sverig, hvori han meddeler, at denne er villig til at bjælpe Protestanterne, hvis han selv faar den øverste Styrelse, hvorimod han ikke vil hjælpe, hvis K. af Danmark bliver øverste »Direktor«. — 13. Oktobr. (Tydsk.) Brudst. og Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 42—45. 13. Octobr.

*12209. K. LUDVIG XIII. af Frankrigs Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han omtaler sin Glæde over, at Rygterne om Udbrudet af en Krig mellem ham og K. af Danmark have vist sig falske. — *St. Germain en Laye,* le dernier jour d'Octobre. (Fransk.) Moser, Patriotisches Archiv V. 74—75. 21. Octobr.

*12210. LAURENTIUS REAEL Johannem Meursium, cui munus historiæ Daniæ scribendæ impositum sit, rogat, ut sibi, Danorum res gestas et regni statum cognoscere aventi, libros quosdam legendos præscribat. — *Amsterodami,* 11. Novemb. stili Gregoriani. Meursii Opera XI. 428. 23. Octobr.

*12211. Tillæg til den engelske Gesandt Sir Rob. Anstruthers Instrux, som meddeler ham Fuldmagt til at indgaa definitive Aftaler med K. Chr. IV. — Uden Datum. (Latin.) Udt. og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 64, jvfr. 62. post 24. Octbr.

*12212. HUGONIS GROTII ad Joannem Grotium, consiliarium comitis Hohenlo, epistola, in qua commemorat, multos sibi Daniam ita depingere, ut valde absterreant. — *Lutetiæ,* 8. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 778. 29. Octobr.

*12213. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til Hugo de Groot, hvori han omtaler en vis Vinck, der er rejst fra Holsten og Danmark til Paris. — Uden Aar, 9. Novemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stokken van Joh. Wtenbogaert II, 2 235—38. 30. Octobr.

1624.

31. Octobr. *12214. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Rigsraadet om med ham at underskrive den Forsikring, der skal gives Kapitlet i Halberstadt, for at hans Søn Hert. Frederik kan blive valgt til Biskop der. — D. 31. Oct. Tydsk Overs. i Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 208.

1. Novbr *12215. K. GUSTAF II. ADOLF meddeler Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, at K. af Danmark har sendt Kommissarier til Bahus for at undersøge de svenske Klager over Overgreb paa dette Sted; det er løbet af i Venlighed. — *Elfsburgh*, d. 1. November. (Tydsk.) Konnng Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 448—50.

8. Novbr. *12216. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Robert Anstruther er paa Tilbagevejen fra Sachsen til Danmark; de tydske Fyrster have talt til ham om Afholdelsen af et stort Møde af den over- og nedersachsiske Kreds under K. af Danmarks Medvirkning. — *Hagh*, this $\frac{8}{18}$. of 9 ber. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 307—309.

11. Novbr. *12217. K. CHR. IV. tilstaar, at han har formaaet Hert. Christian af Braunschweig til med Samtykke af hans Moder Hertuginde Elisabeth og hans Broder Hert. Friderich Ulrich at give en ubetinget Cession af Stiftet Halberstadt; af denne, dateret 30. Juli d. A., meddeler han et Transsumpt, og lover at udlevere Originalen, naar dens Forevisning skulde være nødvendig. — *Haterschleben*, am 11. Nov. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 90—92.

12. Novbr. *12218. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua inter alia scribit, Anstrontherum in Daniam rediisse, misso nobili in Augliam, qui ulteriora mandata sibi offerat. — *Hagæ-Comitis*, $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. II S. 103—105.

15 Novbr. *12219. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han udtaler sin Frygt for K. af Danmarks Hensigter. — *Steckburg*, d. 15. Nov. Moser, Neues patriotisches Archiv I. 38—40.

16. Novbr. *12220. AXELII OXENSTJERNÆ, cancellarii regni Sveciæ, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus famam de fœdere inter Polonum et Danum adversus Sveciam commemorat. — *Wendstenii*, die 16. Novembris. Moser, Patriotisches Archiv V. 76—80.

20. Novbr. *12221. Epistola CHRISTIANI LONGOMONTANI ad Joachimum Jungium, professorem Rostochiensem. — *Hafniæ*, 20. Novemb. Brudst. i Ave-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 372—73.

21. Novbr. *12222. JOHANNES WTENBOGAERT anfører for (Hugo de Groot) de Grunde, der have bevæget ham til at ville nedsætte sig i Holsten, navnlig Hensynet til den større Frihed der. — *Rouen*, desen 1. Decembris. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 235—50.

24. Novbr.? *12223. K. LUDVIG XIII.'s Instrux for Louis des Hayes, som skal drage til Danmark og Sverig; han skal foreslaa K. Chr. IV. et Ægteskab mellem hans ældste Søn og en Datter af Hert. af Savoyen og forestille ham de Farer, hvormed det habsburgske Hus Ærgjærrighed truer Frihedens Sag i Tydskland; endelig skal han søge at formaa ham til at træde aktivt op mod Kejseren. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 106—8. Dateringen er ikke sikker, maaske skal Aktstykket henføres til September.

25. Novbr. *12224. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps aabne Brev om den Bøde, de have erfaret at være idømt ved Landretten, men som endnu ikke er indkommen i

1624.

Landretskassen; de befale derfor, at den uopholdelig »sub pœna dupli«« inden 8 Dage efter førstkommende Antonii 1625 skal indbetales til Landretsnotarius i Kiel. — *Slot Haderslev,* 25. Novembris. Særtr. af Forordn.

*12225. K. CHR. IV.'s Brev til Tønne Friis, Lensmd. p. Aalborghus, om at rejse Tiltale imod Bgm. Jørgen Olufssøn som mistænkt for at være indviklet i Sagen mod de oprørske Borgere og Haandværksfolk i Aalborg. — 27. Novbr. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 20. 27. Novbr.

*12226. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua pollicetur, se operam daturum esse, ut rex Angliæ, qui cum populo suo quotidie inelementius de Daniæ regis actionibus et amicitia ejus cum imperatore sentiat, se arbitrum inter eum et Sveciæ regem ponat. — 2. (10!) Decembris. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 342—47. 30 Novbr. vel 2. Decbr.

*12227. Resumé af den franske Ambassadør DES HAYES Rapport om hans Modtagelse hos K. Chr. IV. og K. Gustaf II. Adolf. — Novembre. (Uden Dag.) (Fransk.) Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 106. Novbr.

*12228. L. CAMERARIUS ad A. Oxenstierna, cancellarium, responsum regis Daniæ legato cæsareo, comiti Oldenburgico, ante menses aliquammultos datum mittit; etiamque scribit, legatum Danicum in Hispania munus 9,000 coronatorum pretium æquans accepisse. — *Hagæ-Comitis,* $\frac{1}{11}$. Decemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36 H. S. 112—13. 1. Decbr.

*12229. Hert. FREDERIK af Gottorps Dom i en Sag mellem Interessenterne i den nye Kog ved Lunden i Ditmarsken og Bønderne i Preil og Dahrenwurth. — *Gottorff,* d. 4. Decbr. (Tydsk.) Griebel, Bemerkungen über d. Aussendeiche in Norderdithmarschen S. 80, jvfr. S. 64. 4. Decbr.

*12230. FREDERICH MARCHDANNER t. Langesøe tilskjøder sin Moder Sophia Oldeland t. Veilegaard Rønningesøgaard. — *Odense,* 8. Decbr. Bends, Efterretn. om Rønninge og Roifsted Sogne S. 63. 8. Decbr.

*12231. Epistola LUDOVICI CAMERARII ad Axelium Oxenstierna scripta. Inter alia scribit: »De Daniæ rege causæ sunt dubitandi, et dni. Anstrouteri ab illo ad nos reditus patefaciet nobis eius mentem ac consilia. Verum si fœdus ab ipso rege Magnæ Britanniæ expetitum recte coalesceret, ipsum etiam Danum hoc constringeret, ne solus Rempubl. deseruisse culpari posset.« — *Hagæ-Comitis,* $\frac{8}{19}$. Decemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 114—19. 9 Decbr.

*12232. K. GUSTAF II. ADOLFS og DET SVENSKE RIGSRAADS Forhandlinger og Beslutning angaaende Afsendelsen af et Sendebud til Danmark for at undersøge, om den danske Konge havde forbundet sig med K. af Polen. — (10. December.) (Svensk.) Handl. rör. Sveriges Historia 3. Serien I. 4—8. 10. Decbr.

*12233. K. GUSTAF II. ADOLF lader Peder Baner vide, at kun de øselske Bønder, som ere bleven tagne til Fange under Krigen, skulle udleveres til Danmark, og ikke de som før og efter Krigen ere gaaede over paa svensk Side. — *Stockholm,* d. 10. December. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 306. 10. Decbr.

*12234. Sir ROB. ANSTRUTHER meddeler Sir Thomas Roe, at han nu vil vende tilbage til K. af Danmark, hvem han nu kan give mere tilfredsstillende Oplysninger end sidst, og hos hvem han haaber at udrette noget; nu har han vel nemlig faaet det ventede Svar fra Kejseren i den pfalziske Sag og kan se England, Frankrig, Savoyen og Venedig beredte til fælles Handling. — *Hamburgh,* the 10. of December, stilo vet. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 321—23. 10. Decbr.

1624.

11. Decbr. *12235. K. CHR. IV. befaler de jydske Rigsraader, naar de foretage Taxeringen til Rostjenesten, da tillige at tilkalde nogle af Adelen og afgive Erklæring over nogle Forandringer i Gaardsretten. — D. 11. Dec. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Broeks Levn. 1. H. S. 126.

14. Decbr. *12236. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han bebrejder K. af Danmark hans uevangeliske Fremfærd, men stoler paa, at Gud har bestemt Grændse og Maal for enhver. — *Steckburg*, d. 14. Dec. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv 1. 40—42

16. Decbr. 6391. Jvfr. Qvistgaard, Forts. Efterr om Slagelse Skole S. 12—13.

20. Decbr. *12237. SIMON DE PAS's Revers, hvorved han forpligter sig til at gjøre sit Bedste for at gjøre Fyldest i det Embede som Universitetets Kobberstikker, Kongen har givet ham. — *Copenhaghen*, 20. Decembris. Danske Mag. 5. R. 1. 55. jvfr. 6392.

23. Decbr. *12238. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler Rygter om, at Anstruther er vendt tilbage med uforrettet Sag fra K. af Danmark, men at denne ruster sin Flaade. — 23. Dec. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv 1. 42—44.

23. Decbr. *12239. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua de consilio regis Sveciæ cum exercitu in Germaniam abeundi scribit; a nemine majus impedimentum, si suboleat, exspectandum quam ab Ulysse (rege Daniæ), dicit, rationesque et media ad hunc retinendum explicat. — *Hagæ-Comitis*, 2. Januar., stilo loci (1625). Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36 H. S. 124 -31.

24. Decbr. 6395. Saml. af Forordn. 1643 S. 10—25. Olsen, Det danske Postvæsen S. 215—23.

24. Decbr *12240. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna scripta, in qua de fœdere inter reges Daniæ et Poloniæ scribit, narratque, legatum Danicum, in Hispaniam missum, in Gallia dixisse, se non apud regem Hispaniæ obtinuisse, quæ speraverat. — Memingæ *(Hagæ)*, 3. Januarii (st. n.) 1624 (1625). Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 132—35.

26 Decbr. vel 5. Januar. a. s. *12241. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias v. Thurn, at han i 14 Dage intet har hørt fra K. af Danmark, men at denne ligesom Modparten daglig forstærker sig. — *Hag*, d. 5. Januarii 1625. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts Quellen XXXI. 381—82.

30. Decbr. *12242. HUGONIS GROTII ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua commemorat, milites aliquammultos, quibus pax inter Danum et Sveonem inita missionem dederit, Mansfeldio militaturos advenisse; incertum tamen esse, an Danus iis stipendium daturus sit. — 9. Januarii 1625. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 73.

31. Decbr. *12243. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua narrat, regem Bohemiæ ad Radzivilium, cancellarium Polonicum, de fœdere inter regem Daniæ et regem Poloniæ scripsisse, sed non responsum recepisse, quod Radzivilius ad fines Russiæ diu abfuisset. Idem rex etiam ad legatum regis Britanniæ apud regem Danicum de eadem re scripsit. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, 10. Januar. stil. n. (1625). Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 136—39.

Fin. anni. 6397. Brudst. i Droysen, Gustaf Adolf I. 267.

*12244. Monitum SYNODI, ne tintinnabula maiora moveantur in fine sacrorum, sed tunc potius fiat sonitus trinus campanæ maioris, sicut mane et vesperi, ut omnes, qui audiverint, de precibus suis iungendis admoneantur. Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Skielschiør S. 257—258.

1624.

*12245. K. CHR. IV.'s Instrux for et Gesandtskab til Kejser Ferdinand II., hvorefter denne skal opfordres til at føre de fremmede Tropper bort (fra den nedersachsiske Kreds) og prøve mindelig Forhandling med Pfalzgreven; ellers vilde Stænderne rejse sig. — (Tydsk.) Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. vaterländ. Geschichte II. 2. 121.

*12246. Qvarmløse By-Skraa. Weher, Saml. t. d. danske Hist. I. 86—112.

*12247. TINGSVIDNE angaaende en Gyde i Aarhus. Brudst. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 48.

*12248. Fundats af NICOLAUS GRIISBECK eller Friis, Borger i Ribe, paa 200 Rigsdaler til et brændende Voxlys i Ribe Domkirke. Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. S. 318.

*12249. W(ILHELMUS) ALARDUS (Præst i Krempe) takker Holger Rosenkrands for dennes Interesse for hans 2 Sønner og vil sende sin tredie Søn, M. Lampertus, til ham, for at han ogsaa kan tage sig af denne. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 297—98.

*12250. (JOHANNES WTENBOGAERT) forsvarer sig overfor (de Haen og A. van de Wael) imod Rygtet om, at Remonstranternes Bestyrelse skulde blive i Frankrig, og Forhandlingerne med Holsten ikke have været alvorligt mente; dog er der selvfølgelig for Adskillige mange Betænkeligheder ved at rejse til Holsten, bl. a. Rygtet om et Forbund mellem Generalstaterne og K. af Danmark. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 254—63.

*12251. Den pavelige Nuntius, Biskop MONTORIOS, Relation til Pave Urban VIII, hvori han omtaler Kurf. af Mainz Betænkeligheder ved Overdragelsen af den pfalziske Kurværdighed til Maximilian af Baiern af Hensyn til K. af Englands og Danmarks Trusler; tillige omtaler han Planen om Oprettelsen af et Seminarium i Altona, hvor der skal læres det danske og norske Sprog for at kunne udbrede den sande Tro blandt de nordlige Folkeslag. — (Italiensk.) Brudst. og tydsk Udt. i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd-Europa IV. 408—11 og Ranke, Die römischen Päpste in d. letzten vier Jahrh. Analecten S. 137—39.

*12252. Sir ROB. ANSTHUTHERS Beretning om sine Underhandlinger i Danmark, Holland og Tydskland i Aaret 1624. — (Engelsk.) Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 Bil. III.

*12253. Articuli ad fœdus inter regem SVECIÆ et ORDINES BELGII pro principibus, statibus et civitatibus Germaniæ ad mare Balticum et oceanum situatis faciendum spectantes; ad fœdus reges Angliæ et Daniæ, principes et civitates Germaniæ, si illis placuerit, admitti posse. — Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 262—63.

c. 1624.

c. 1624.

*12254. JANI DIONYSII JERSINI defensio pro grammaticis suis. Brudst. i Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 15-17, 77—78, 248—54.

*12255. HOLGER ROSENKRANDS's Brev til Just Hoeg, Hofmester paa Sorø Akademi, hvori han meddeler ham, at paa Grund af daarlig Undervisning skulle hans Børn for Fremtiden læse Grammatik, Latin og Katekisme med deres Privatpræceptor. — (Latin.) Suhms nye Saml. IV, 1. 183—84 Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 292—93.

*12256. (HERT. AF SACHSEN-WEIMARS fortrolige Meddelelser gjennem Oberstlieutenant Streiff) om K. af Danmarks Felttogsplan, Hærstyrke og den Hjælp, han ventede fra England og Generalstaterne. Hist. man. commission. The man. of the earl of Eglinton S. 118—19.

1624—1639.

1624—1639.

*12257. JOHANNES MEURSIUS (Christiano Friisio?), e mandato regis Daniæ quærenti, Cimbrorum veterum armaturam describit, et eum certiorem facit, regii ærarli quæstorem et Olaum Wormium reges antiquos pictos habere. — Meursii Opera XI. 648—49.

1625.

1625.

5. Januar. *12259. K. CHR. IV.'s Brev til Hert. Frederik af Gottorp, hvori han udtaler Ønsket om, at der maa udskrives en nedersachsisk Kredsdag, for at man der kunde søge at opnaa, at Pfalz blev givet tilbage til Kurfyrsten. — *Friderichsburch*, d. 5. Januarii. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 122

5. Januar. *12258. K. CHR. IV.'s Brev til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg med Meddelelse om, at han har lovet England at stille en Hær paa 1000 Ryttere og 4000 Fodfolk paa Benene. — 5. Jan. (Tydsk.) Brudst i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S 65. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 110, jvfr. 122.

6. Januar. *12260. Sir ROB. ANSTRUTHERS Svar paa de danske Propositioner om Forholdene i Tydskland. — 6. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

7. Januar. *12261. ANDERS SVENSSON WASS meddeler Kammerraad Hr. Johan Sparre, at en fransk Gesandt la Haye er hos K. af Danmark paa Frederiksborg visinok for at drage ham med ind i Unionen og faa ham til at erklære Kejseren Krig; ogsaa den engelske Gesandt Robert Anstruther er imod Forventning igjen kommen til Frederiksborg og skal have godt Haab om at opnaa sine Hensigter. — *Kjöpenhamn*, d. 7. Januarii. (Svensk.) Den Swenska Mercurius V, 4. 251—52.

8. Januar. *12262. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna scripta, in qua inter alia scribit, se de rege Daniæ nihil audivisse sed in inquirendum nihil omisisse. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{8}{18}$. Januar. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 140—41.

12. Januar. *12263. NIELS KRAG til Trudzholm, Landsdommer i Nørre-Jylland, stævner efter Anmodning af Claus Daa til Rauffnstrup, Befalingsmd. paa Draxholmb, Werner Parsbiere till Lynderup til at møde paa Landstinget for at afgive Forklaring i Anledning af, at han havde pantsat $^1/_8$ af Bonderupgaard til Claus Daa for 4000 Specier. — *Wiborre*, 12. Januar. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 38—39.

13. Januar. *12264. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua scribit, regi Sveciæ res diu non latere posse, si verum sit, regem Daniæ jam milites colligere. In Hollandia omnium studia in regem Sveciæ inclinare et regi Daniæ adversa esse dicit. — Ex loco consueto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{13}{23}$. Januarii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 142—45.

13. Januar. *12265. Sir ROB. ANSTRUTHERS Depeche til Dudley Carleton med Meddelelser om Forholdene i Danmark og K. Chr. IV.'s Fordringer til England som Betingelse for, at han vil tage Del i Krigen i Tydskland. — *Fridericks-Borg*, 13. January 1624. (Engelsk.) Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 Bil. I.

15. Januar. *12266. K. CHR. IV. befaler Just Høg at sørge for, at Jomfruerne Berthe og Lisebett Skinkel og Sophie Lindenou til Erstatning for det Gods, som er bleven tilskiftet Fru Ellen Marsvin og før var forlenet ovennævnte Jomfruer, faar det Gods, som Fru Ellen Marsvin har givet Sorø Kloster i Bytte. — d. 15. Januar. Udt. i Kail Rasmussen, Musse Herred S. 209.

1625.

*12267. Kontrakt imellem Hr. GERT RANTZAU, kongelig holstensk Statholder og Amtmand i Haderslev, og JACOB JANSEN, hvorved denne lejer Morsum Gaard af den førstnævnte. — *Kiehl*, d. 16. Januarii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 346–49. 16. Januar.

*12268. SOPHIÆ, reginæ Daniæ, litteræ amicitiæ Jacobo VI. Magnæ Britanniæ regi datæ. — *Ex arce nostra Neocopiæ*, die 17. Januarii. Facsimiles of national manuscripts IV. 37. 17. Januar.

*12269. SOPHIÆ, reginæ Daniæ, epistola Carolo nepoti principi Magnæ Britanniæ data, in qua reditu eius ex itinere Hispanico virtutibusque gaudet. *Ex arce nostra Neocopiæ*, die 17. Januarii. Facsimiles of national manuscripts IV. 37. 17. Januar.

*12270. VESTERVIG BIRKETINGS Vidne om Præstegaarden i Agger, som er ødelagt af Sandflugten. — 17. January. Wulff, Stat Bidr. t Vendelbo St Hist. S. 64–65. 17. Januar.

*12271. Litteræ D. CASPARI BROCHMANDI ad Oligerum Rosenkrandsium, de rebus theologicis; in fine dicit, sibi plura scribere non licere ob publicam Longomontani de Eclipsibus disputationem. — *Hafniæ*, 19. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 298–300. 19. Januar.

*12272. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Jacob de la Gardie hemmelig at skaffe nogle Bueskytter fra Danzig, som skulde bruges paa Flaaden mod Danmark, thi som Sagerne nu stode, frygtede han aabenbar Krig med K. Chr. IV. — *Jönköping*, d. 20. Januar. (Svensk.) Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 314–15. 20. Januar.

*12273. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Brev til K. Chr. IV., hvori han billiger hans Hensigt at faa samlet en Kredsdag. — 20. Januar. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 123. 20. Januar.

*12274. K. CHR. IV.'s Missive til Tønne Friis, Lensmd. p. Aalborghus, om, at han skal sørge for, at der vederfares en fattig Fisker Peder Pofvelsen, som Borgemesteren i Aalborg Jørgen Ollufsøn havde ladet fængle for Fornærmelser mod sin Hustru, hans Ret. — 21. Januar. Secher, Meddel. um Slægten Secher S. 20–21. 21. Januar.

6409. Saml. af Forordn. 1643 S. 31–32. 22. Januar

*12275. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, regem Angliæ dixisse, si rex Daniæ tali animo esset quali rex Sueciæ, rem jam confectam fore. — Loco consueto, *(Hagæ-Comitis)*, 22. Januar./1. Februar. Bidrag till kannedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 146–49. 22. Januar.

*12276. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus optat, dominum de Hayes, legatum regis Galliarum, regem Daniæ ad conjunctionem consiliorum cum Svecia disponere et a fœdere Polonico distrahere posse. — *Jenekopiæ*, die 23. Jan. Moser, Patriotisches Archiv V. 94–98. 23. Januar.

*12277. OLIGERI ROSENCRANTZII ad Johannem Meursium epistola, in qua morbum suum et filiæ puerperæ, Christiani Thomæi maritæ, et mortem filiolæ filiæ suæ deplorat professionemque ejus in Sorana academia obeundam commemorat. — *Ex Ottoniano Regio*, XXVI. Jan. Meursii Opera XI. 429–30. Udt. p Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R VI. 300 (med Dato 25. Jan.). 26. Januar.

*12278. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua imprimis de bello imminente inter regem Sueciæ et regem Daniæ scribit, narratque, Cæsarem admodum timuisse, ne uterque rex ex inopinato coniunctis armis se obrueret. — Loco consueto *(Hagæ-Comitis)*, 7. Februarii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 150–54 28. Januar.

1625.

30. Januar. *12279. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus scribit, se studium ejus in expiscando fœdere arcano inter reges Poloniæ atque Daniæ cognovisse. — *Jenekopiæ*, die 30. Jan. Moser, Patriotisches Archiv V. 99—100.

31 Januar. *12280. DOMKAPITLET I HALBERSTADT takker K. Chr. IV. for Modtagelsen af hans Forsikringsakt ved hans Gesandt Oberstlieutenant Bernhard von Hagen genannt Geist, til hvem de have udleveret de forlangte Akter vedkommende Koadjutor-Valget; tillige takker det for de tilsendte Foræringer og beder ham om at fortsætte sin Intercession ved den keiserlige Hofret i den der svævende Sag (angaaende Domprovstiet). — *Halberstadt*, am 31. Januarii. (Tydsk.) Neue Mittheilungen etc. von dem Thüring.-Sächs. Verein XIII. 92—93.

Jannario. *12281. WILHELMUS ALARDUS's Brev til Holger Rosenkrands, hvori han takker ham for den Velvilje, han viste hans Søn Lampert, og særlig fordi han havde støttet dennes Ansøgning om en Ansættelse ved Sorø Akademi. — *Crempis*, uden Datum. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 298.

Januario. *12282. Instructio GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ D. Johanni Salvio data, in qua eum jubet ad Ordines generales de metu belli cum regibus Poloniæ et Daniæ referre. — *In arce Stockholmensi*, die Januar. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 63—75.

Jannario. *12283. Grev TILLYS Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han meddeler hende, at K. af Danmark fortsætter sine Hvervinger, har afsluttet nye Forbund med England og Holland og søger at drage Hert. Christian af Lüneburg over til sig. — Uden Datum. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 721—22.

Januario *12284. Sir ROB. ANSTRUTHER skriver til den engelske Gesandt i Paris, Grev Carlisle, at Ludvig XIII.'s Forsøg paa at faa K. Chr. IV. til at intervenere i Tydskland ikke have ført til andet, end at denne har forlangt positive Forslag. — Uden Datum. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 112.

1 Febr. *12285. GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ ad Chr. IVtum regem litteræ in quibus gaudet, eum legatum regis Galliarum de animo erga publicum bonum propenso certiorem fecisse et collectionem militum ad hunc usum, sed sub prætextu contra Sveciam promisisse; eum, ut consilia secum communicet, hortatur. — *Ex arce nostra Jenecopensi*, die 1. Febr. Moser, Patriotisches Archiv V. 101—103. Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 113.

1. Febr *12286. Den franske Gesandt DES HAYES skriver til K. Chr. IV., at Gustaf II. Adolfs Interesse for den fælles Sag er saa stor, at han tror, han vil foretrække den for sine Sær-Interesser. — *Jönköping*, 11. Febr. (Fransk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 113.

3. Febr *12287. K. CHR. IV.'s Toldrulle, efter hvilken Smaatolden i Danmark og Norge med underliggende Lande og Øer skal opkræves. — *Kjøbenhaffn Slot*, d. 3. Februarii. Særtr. af Forordn.

5. Febr. *12288. K. GUSTAF II. ADOLF meddeler Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, at han har faaet et tilfredsstillende Svar fra K. af Danmark angaaende Rygterne om et Forbund mellem ham og Polen; en fransk Gesandt har opfordret ham til et Møde med den nævnte Konge; men han har afslaaet det; han ønsker Oplysninger om Kongens Planer. — Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 454—55.

1625.

*12289. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua refert, instructioni Anstrouteri informationem earum rerum, quæ ad citius emovendum Danum ad societatem fœderis et belli contra domum Austriacam suscipiendi dignæ sint, annexam esse. — 8. (18.) Febr. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 348—50. 8. Febr.

*12290. K. JAKOB I. af England befaler Sir Rob. Anstruther at bevæge K. Chr. IV. til en virksommere Indgriben i Tydskland og underretter ham om det Forslag til Forbund, som K. Gustaf II. Adolf (gjennem Spens) havde gjort ham. — 9. Febr. (Engelsk.) Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 54. 9. Febr.

*12291. HENRIK HUDEMAN skriver til Holger Rosenkrands og tilegner ham sine »Divitiæ Poeticæ«. — *Wewelsfleth*, 10. Febr. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 301. 10. Febr.

*12292. AXELIUS OXENSTJERNA, regni Sveciæ cancellarius, Camerario, consiliario regis Bohemiæ, diffidentiam suam in regem Daniæ metumque, ne tantummodo ardorem eorum, qui negotia publica agant, ab amicitia regis Sveciæ avertere cogitet, explicat. — *Marieholm*, die 10. Febr. Moser, Patriotisches Archiv V. 103—109. Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 81—82. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg II. 225, jvfr. S. 113. 10. Febr.

*13293. RIGSRAADETS Betænkning, hvori det fraraader Kongen at indblande sig i Krigen i Tydskland og tilraader hellere at give K. Jakob I. af England 100,000 Daler i Subsidier. — 11. Februari. Udt. og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 71. 11. Febr.

*12294. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, Anstruterum, qui ex Dania venisset, dixisse, regem Daniæ ad meliora nunc inclinasse animum, et in iis partibus futurum esse, quas antea rejecisset. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Februar. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 155—58. 11. Febr.

*12295. THOMAS LORKIN meddeler Lord Carlisle, at der inat er kommen gode Underretninger fra Danmark til Jakob I. — 12. Februar 1624 (25). (Engelsk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 72, Anm. 27. 12. Febr.

*12296. CASPARUS ERASM. BROCHMANN ad Oligerum Rosenkrantzium commentarium suum in epistolam ad Hebræos mittit. — *Hafniæ*, 13. Februarii. Dan. Bibl. III. 210—14. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 301. 13. Febr.

*12297. Svar fra REKTOR OG PROFESSORER ved Kjøbenhavns Universitet paa K. Chr. IV.'s Brev de sumptibus promotionum. — *Kiøbenhaffn*, d. 14. Feb. Danske Mag. 5 R. I 55—57. 14. Febr.

*12298. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han udtaler sin Glæde over K. af Danmarks Iver med Hensyn til Udskrivningen af en Kredsdag, men tillige sin Mistillid til hans Planer. — *Stockholm*, d. 14. Feb. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 456—60, jvfr. S. 646. 14. Febr.

*12299. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de expeditione regis Sueciæ in Germaniam scribit, et veretur, ne rex Daniæ ex inopinato novam tragulam injiciat. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{1}{2}\frac{8}{8}$. Februar. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 159—61. 18. Febr.

*12300. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Bethlem Gabor, Fyrste af Siebenbürgen, hvori han omtaler K. af Danmark og Sverigs Sympathi for Englands og Frankrigs Kamp mod Østrig. — *Constantinople*, $\frac{1}{2}\frac{8}{8}$. Feb. 1624 (25). (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 351—53. 18. Febr.

*12301. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua declarat, se in negotium Suecicum et Danicum se non ingessurum esse, antequam sui heri voluntatem et 19. Febr.

1625.

principum Germaniæ sententiam et regis Angliæ circa Dani propositiones animum cognoverit. — $\frac{10}{20}$. Febr. Monumenta pietat. et litterar. viror. illustr. II. 351—54.

20. Febr. *12302. Den engelske Statssekretær CONWAYS Brev til Sir Rob. Anstruther, hvori han takker ham for Afslutningen af Forbundet med K. Chr. IV. og beder ham om at meddele denne, at K. af England vil stille 6000 Md. Fodfolk og 1000 Ryttere foruden Artilleri. — 20. Februari 1624 (25). (Engelsk.) Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 Bil. II; jvfr Brudst. p. Svensk S. 73. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 115.

20 Febr. *12303. PETRUS GRUTERUS ad Johannem Meursium scribit, se eum in Daniam sequi cogitare, facultatesque, quæ se Danis adplicabilem reddant, nominat. — *Amstelodami*, postrid. kal. Mart. Meursii Opera XI. 430—31.

22. Febr. *12304. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Sir Rob. Anstruther til K. Jakob I. af England. — 22. Feb. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Second Report S. 40.

22. Febr. *12305. CHR. IVtus rex cum Gustavo Adolpho rege Sveciæ intentionem suam, ut sui pressi conserventur, communicat, certiorque fieri cupit, quibus modis ipse iis subsidio venire constituerit. — *Ex arce nostra Hafniensi*, 22. Febr. Moser, Patriotisches Archiv V. 126—28. Udt. p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 320. Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 70; jvfr. S. 85. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg II. 226.

23. Febr. *12306. K. CHR. IV.'s Forordning om Indskrænkning af Udgifterne ved Erhvervelsen af de akademiske Grader. — *Slott Kiøbenhaffn*, 23. Februarii. Danske Mag. 5. R. I. 57—58.

23. Febr. *12307. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, cursorem ex Anglia ad Anstruterum in Daniam cum mandatis accuratis missum esse, sed se non exacte scire, quid rex Daniæ regi Angliæ obtulerit. — Loco consueto *(Hagæ-Comitis)*, 5. Martii st. n. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 162—63.

24. Febr. *12308. K. CHR. IV. anmoder Sir Edw. Conway og Hert. af Buckingham om saa godt som muligt at fremme de Hverv, Anstruther skal overbringe. — 24. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 40.

25 Febr. *12309. GUSTAVI ADOLPHI Suecorum regis ad Ludovicum XIII. Franciæ regem litteræ, in quibus ei gratias agit, quod intellecta compositione controversiarum inter Daniam et Sveciam gavisus sit. — *Ex arce nostra Stockholmensi*, die XXV. mensis Februarii. Moser, Patriotisches Archiv V. 128—31.

1. Martii. *12310. K. CHR. IV. befaler Rektor og Professorer ved Universitetet i Kjøbenhavn at gjennemgaa de historiske Dokumenter, som findes hos dem, og at lade dem til Trykken forfærdige og udgaa. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 1. Martii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 155—56.

1. Martii. *12311. K. CHR. IV. tilkjendegiver Rentemesterene, at han har i Sinde at lade udgive de historiske Dokumenter vedrørende Danmarks Historie, som findes ved Universitetet i Kjøbenhavn, hvorfor han befaler dem at bekoste, hvad de Højlærde i saa Henseende finde fornødent til Afskrivning og Trykning. — *Haffniæ*, d. 1. Martii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 156.

1. Martii. *12312. CAMERARIUS' Skrivelse til Rusdorf, hvori han omtaler, at K. af Sverig er noget fornærmet over, at man har foretrukket K. af Danmark for ham. — 1. März (a. S.). (Tydsk.) Brudst. i Droysen, Gustaf Adolf I 252—53.

1. Martii *12313. KR. v. BELLINS Brev til Axel Oxenstjerna om de Tilbud, K. Chr. IV. havde gjort England. — *Paris*, 11. Marts n. s. (Latin.) Brudst i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians S. 57—58.

2. Martii. *12314. K. CHR. IV. tillader Professor D. Jesper Rasmussen (Brochmand) i ti Aar udelukkende at lade udgive og falholde Arild Huitfelds Krøniker paa Dansk samt

1625.

K. Frederik II.'s Historie forfattet af M. Claus (Lyskander). — *Kiobenhaffns Slott*, d. 2. Martii. Rørdam, Lyskanders Levned S. 159—60.

*12315. Alexander Rabe v. Papenheim tilskriver K. Chr. IV. ang. den slette Tilstand, hvori Holbæk Slots Bygninger befinde sig. — (D. 2. Marts.) Udt. i Friis. Bidr. t. Holbæks Hist. S 76. 2. Martii.

*12316. Hassing Herredstings Vidne om Vidbjerg Præstegaard og den Skade, Sandflugten har gjort derpaa. — 2. Martii. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist. S. 61—62. 2. Martii.

*12317. Administratoren Christian Wilhelm af Magdeburgs Instrux til samtlige magdeburgske og halberstadtske Landstænder, hvori han udtaler, at han hellere havde set, at Hert. Frederik Ulrik af Wolfenbüttel var bleven Kredsoberst end K. Chr. IV. — *Lübeck*, 3. März. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 130. 3. Martii.

*12318. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han udtrykker sin Uro over de danske Hvervinger. — *Stockholm*, d. 4. Mertz. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 369—70. 4. Martii.

*12319. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit de negotiis inter reges Sveciæ et Angliæ; item de secretis negotiis suis cum principe Auraico et Ordinibus Belgicis refert, quorum censio est, ut et rex Daniæ et rex Sueciæ seorsim quisque peculiarem exercitum habeant, utque unicuique et rex Angliæ et Germaniæ principes æqualiter contribuant, et simul Ordines Belgici totas suas vires in omnem eventum offerunt, quantum domestica ipsorum pericula permittent. — Loco consueto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{4}{14}$. Martii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 164—69. 4. Martii.

*12320. Axelii Oxenstjernæ, regni Sueciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, legatum regis Galliæ de compositis cum Dano controversiis gratulatum esse, Danumque regem milites conscribere, incertum quo fine. — *Stockholmiæ*, die 5. Martii. Moser, Patriotisches Archiv V. 131—33. 5. Martii.

*12321. Englands Gesandt i Haag Dudley Carleton skriver til Conway og forelægger et Forslag, han er bleven enig med de ledende i Nederlandene om, hvorefter der skulde virkes for Opstillingen af to Hære paa 20—25,000 Md. hver, som skulde stilles under de to nordiske Kongers Kommando. — 5. Mars 1624 (25). (Engelsk.) Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 Bil. IV., jvfr Udt. p. Svensk S. 78. 5. Martii.

*12322. Pfalzgrev Johan Casimirs Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han beklager, at K. af Danmarks Tilbud have standset K. af Sverigs Planer, men haaber, at disse dog i Fremtiden maa blive udførte, hvis K. af Danmark skulde blive træt. — 8. Merz. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 44—48. 8. Martii.

*12323. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna de diversis rebus politicis scribit; inter alia de conscriptionibus militum regis Daniæ refert, ex quibus dicit Hanseaticos in nonnullo metu esse. Tabellarius Anglicus, qui in Daniam profecturus erat, morbo gravi Hagis retentus est. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{10}{20}$. Martii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 170—73. 10. Martii.

*12324. Axelii Oxenstjernæ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus de subita consiliorum mutatione in Dania, quam solum ad consilia Sueciæ disturbanda factam existimat, queritur. — *Stockholmiæ*, die 13. Martii. Moser, Patriotisches Archiv V 146—53. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 118—19. 13. Martii

1625.

13. Martii. *12325. GUSTAVI ADOLPHI Suecorum regis ad Jacobum Spensium litteræ in quibus inter alia metum suum inopinatæ et insolitæ præparationis bellicæ a rege Daniæ institutæ commemorat. — *In arce nostra Stockholmensi*, die 13. Martii. Moser, Patriotisches Archiv V. 133—42. Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 92—96. Udt. og Brudst. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 227.

13. Martii. *12326. GUSTAVI ADOLPHI Suecorum regis ad Jacobum Spensium litteræ in quibus eum observare jubet, quo fundamento militum conscriptio in Dania nitatur. — *Stockholmiæ*, die 13. Martii. Moser, Patriotisches Archiv V. 142—46. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 227.

15. Martii. *12327. Instrux for JAMES SPENS, der skal søge at bevæge K. Gustaf II. Adolf til at opgive sine Fordringer paa Overkommandoen over Hæren. — 15. Mars. (Engelsk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 97.

15. Martii. *12328. Lord CAREWS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler K. af Danmarks og Sverigs Løfter om Foretagender mod Kejseren. — *Savoy*, this 25. of March. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 369—71.

17. Martii. *12329. Epistola LUDOVICI CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua de novo de necessitate concordiæ inter Gustavum Adolphum et Christianum IVtum scribit. — Loco consueto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{17}{27}$. Martii. Bidrag till kannedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 174—78. Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 79—80.

18. Martii. *12330. K. GUSTAF II. ADOLF lover K. Chr. IV. at hjælpe ham efter bedste Evne; dog kunde han ikke selv deltage i Krigen i Tydskland, da Stilstanden med Polen endnu var usikker, men vilde forhindre Polen i at hjælpe Katolikerne og træde op mod Danmark. — *Stockholm*, d. 18. Marts. Brudst. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 320—21.

18. Martii. *12331. Epistola LUDOVICI CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua scribit, Anstrutherum ex Dania advenisse. Iste asserit regem Daniæ omnia sincere agere et causam properatæ conscriptionis militum unam veramque fuisse, cum ut Tillium cohiberet, tum ut Ordines vicinæ Saxoniæ ad officium cogeret, qui nihil facturi sint nisi tali ratione instituta. Suspicatur quoque Camerarius, regem Daniæ æmulatione motum hæc consilia tandem suscepisse. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{18}{28}$. Martii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 179—83. Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 68, jvfr. S. 79.

20. vel 30. Martii. *12332. ÆRKEBISKOPPEN AF CANTERBURYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Sir Robert Anstruther har udrettet meget ved sit Ophold hos K. af Danmark og i Nedersachsen. — *Lambeth*, March 30. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 371—73.

22. Martii. *12333. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Kejser Ferdinand II., hvori han udtaler, at man endnu ikke ved, om K. Chr. IV. tager Del i Fjendens Planer, og opfordrer Kejseren til at formane ham til Fred. — 1. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 149.

23. Martii. *12334. Den engelske Agent i Hamburg AVERIE skriver til Conway, at han har sendt K. Chr. IV. den engelske Regerings (samtykkende) Svar paa hans Tilbud. — 23. Martii/3. April(!). (Engelsk.) Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 74, jvfr. S. 68.

24. Martii. *12335. Optegnelse om Fyrstemødet i Lauenburg. — 24. März/3. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 125.

ante 25. Martii. 6421. Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 85.

1625.

6422. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 541—43. Jahn, Danm. Delt. i Trediveaarskrigen S. 482—85. Udt. og Brndst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 126—27. 25. Martii.

*12336. Hugonis Grotii ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua commemorat, Danum et Svecum tria millia equitum, decem peditum conferre dici. — 4. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 73—74. 25. Martii.

*12337. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua dubitat, verumne sit, qvid de Dano et Sveone nuntiat. — *Lutetiæ*, 4. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 780. 25. Martii

6423. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 127. 26. Martii.

*12338. Gustavus Adolphus Suecorum rex Chr. IVto regi, quod negotium publicum susceperit, gratulatur, sed excusat, se durante Polonico bello ulterius nihil facere posse. — *Ex arce nostra Stockholmiensi*, 28. (24?) Martii. Moser, Patriotisches Archiv V. 153—58. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 226. 28. (24?) Martii.

*12339. K. Carl I.'s Skrivelse til K. Chr. IV., hvormed Sir Rob. Anstruther notificerer hans Tronbestigelse. — *Whitehall*, 28. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 48. 28. Martii

*12340. Johannes Wtenbogaerts Skrivelse til (P. Cupus), hvori han omtaler Farerne og Besværlighederne ved en Rejse til Holsten, hvad enten man gaar tillands eller tilsøs. — Desen 7. April. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 277—81. 28. Martii

*12341. Kristian v. Bellin skriver til sin Svoger Götz, at England var stemt for at give Danmark Direktoriet, fordi de danske Fordringer vare de mindste. — *Haag*, 29. Marts/8. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 117. 29. Martii.

*12342. K. Chr. IV. tilskriver Bisperne om Indførelsen af nogle af theologisk Professor Caspar Bartholin forfattede Skolebøger. — *Hafniæ*, d. 31. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 707. Lidt afvigende Breve udgik til D. Hans Reisener, D Matz Jensen og D. Hans Michelsen. Sstds. S. 707—708. 31. Martii

*12343. K. Gustaf II. Adolfs Brev til K. Chr. IV., hvori han i forsigtige og varsomme Udtryk svarer paa dennes Brev af 22. Febr. (Nr. *12305). — 31. Mars. (Svensk.) Udt. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 85. 31. Martii

*12344. Uddrag af K. Ludvig XIII.'s Resolution til Kr. v. Bellin, hvori han bl. a. udtaler Ønsket om, at K. Chr. IV., selv om Førerskabet overdroges K. Gustaf II. Adolf, dog vil gaa med mod at faa en Del af Subsidierne. — Uden Datum. (Fransk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 119—20. Martio

*12345. Sir Rob. Anstruthers Depeche, hvorefter man skulde overlade til K. Chr. IV., selv at stille en Hær paa Benene og blot yde ham Subsidier i Penge trods hans Fordring om at faa Hjælp og Trusel om ellers at ville slutte Fred. — (Uden Datum.) (Engelsk.) Brudst i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 213. Martio.

6436. Droysen, Gustaf Adolf I. 230 henviser Udkastet til Marts. Martio vel Aprili.

6427. Henføres i Vogelsang, Fortegn. ov. Haandskrifterne i Karen Brahes Bibl. S. 76 til 3. April. 1. Aprilis.

*12346. Ludovicus Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, et regem Angliæ et ordines Belgicos legatos ad reges Daniæ et Sueciæ mittere velle, hortaturos, ut inter reges tuta et perpetua conjunctio fiat, et ut uterque separatim exercitum habeat. — *Hagæ-Comitis*, $\frac{1}{11}$. Aprilis. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 189—91. 1. Aprilis.

*12347. K. Chr. IV.'s Brev til Hert. Frederik Ulrik af Wolfenbüttel, hvori han bl. a. opfordrer denne til foreløbig at opgive de Fordringer, han havde stillet til den 3. Aprilis.

1625. nedersachsiske Kreds om Erstatning for Udlæg, han tidligere havde gjort. — *Segeberg*, 3. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 131.

4. Aprilis. *12348. KR. v. BELLINS Brev til Kurf. Georg Wilhelm, hvori han anbefaler denne den hollandske Plan om to særskilte Hære til de to nordiske Konger og raader ham til at søge Støtte mod Kejseren i en Forbindelse med begge Kongerne. — *Haag*, 4. April. (Tydsk.) Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 86.

4. Aprilis. *12349. L. CAMERARIUS Axelium Oxenstierna de concertatione sua cum legato regis Angliæ ad regem Daniæ certiorem facit, qui affirmavit, regem Daniæ expeditionem in Germaniam suscipere velle. Item scribit, regem Hispaniæ brevi legatum ad duos reges (Daniæ et Sveciæ) missurum esse. — Loco consueto *(Hagæ-Comitis)*, d. 14. April. st. n. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36 H. S. 184—86. Brudst. i Schybergson, Underhandl om en evang. allians 1624—25 S. 68.

7. Aprilis. *12350. Brev, fra en unævnt, hvori der udtales Haab om, at begge de nordiske Konger ville kunne vinde Ære ved deres Deltagelse i Krigen i Tydskland. — *Haag*, $\frac{7}{17}$. April. (Engelsk.) Aftryk og svensk Overs. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 78.

8. Aprilis. *12351. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de communi fœdere inter reges Daniæ et Sveciæ scribit, dicens, Ordines Belgicos legationem ad regem Daniæ mittere velle et ei persvadere conaturos esse, ut regem Sueciæ impellere potius quam impedire velit; postea cum rege Sueciæ quoque eadem ratione acturos esse. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{8}{18}$. Aprilis. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 192—96.

9. Aprilis. *12352. AXELII OXENSTJERNÆ regni Sveciæ cancellarii ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus scribit, se nescire, an consilia Daniæ alio fine sint instituta, quam ut cogitata regis Sveciæ dissipentur; tamen regem Sveciæ eum retrahere non velle. — *Stockholmiæ*, die 9. Apr. Moser, Patriotisches Archiv V. 159—63. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 227.

10 Aprilis. *12353. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de negotiis regis Daniæ in Polonia scribit; item de legatione Ordinum Belgicorum in Daniam, de conjunctione classium Anglorum et Batavorum cum classibus Suecorum et Danorum regum adversus Hispaniæ regem, etc. — *Hagæ-Comitis*, $\frac{10}{20}$. Aprilis. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S 199—202.

11. Aprilis. *12354. Den pfalziske Gesandt JOHAN v. RUSDORFS Brev til K. Carl I., om hvor utilstrækkelige de billigere Forslag, der vare fremkomne fra Danmarks Side, vilde vise sig at være, han anbefaler derfor at gaa ind paa Sverigs større, men ogsaa mere formaalstjenlige Fordringer. — 11. April. Udt. p. Tydsk i Krüner, Rusdorf S. 91.

12. Aprilis. *12355. Den engelske Statssekretær CONWAY skriver til Carleton om Umuligheden af at skaffe Penge til at støtte K. Gustav II. Adolf uden at bryde de Løfter, som allerede vare givne K. Chr. IV. — 12. April. (Engelsk.) Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 94.

13. Aprilis. *12356. Byfoged JACOB PEDERSEN TØNDER i Kolding tilskjøder Gregers Ottesen, Bgm. og Hospitalsforstander Sstds, paa Hospitalets Vegne, sin Kaalhave, Jord og Grund norden for Reberbanerne under Kolding-Bjerge. — 13. April. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 170.

14. Aprilis. *12357. K. CHR. IV.'s Brev til K. Carl I. i Anledning af dennes Tronbestigelse med Kreditiv for Wilh. Below. — *Butzow*, 14. Aprilis. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

1625.

*12358. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de expeditione in Germaniam scribit, suadens, ut firma perpetuaque amicitia inter reges Daniæ et Sveciæ sit. Etiam scribit, regem Daniæ maguam partem Saxoniæ ad se traducere; restare Hanseaticos, qui lubentius regi Sveciæ quam regi Daniæ suas vires adjuncturi sint. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{15}{25}$. Aprilis. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 203—208. 15. Aprilis.

*12359. Den toscanske Agent i London SALVETTI indberetter, at Sir Rob. Anstruther er vendt tilbage fra Danmark med den Besked, at Kongen er rede til at rykke i Felten med 30,000 Md. — *London*, 25. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manusc. Commis. The Ms. of H. D Skrine S. 8. 15. Aprilis.

*12360. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus scribit, regem suum multo ante prævidisse, consilia sua pro re communi suscepta a Dania turbatum iri, sed tamen offerre, se per Poloniam in Silesiam quibusdam conditionibus contenturum esse, si rex Daniæ Germaniam ingrediatur. — *Stockholmiæ*, 16. Aprilis. Moser, Patriotisches Archiv V. 163—82. Udt. p. Svensk og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 89—90. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 228. 16. Aprilis.

*12361. Grev SCHWARZENBERGS Memoire til Kejser Ferdinand II. om Dannelsen af et spansk-østrigsk Handelskompagni, hvorfor Kejseren skulde bemægtige sig de to Havne Noort og Griet i Ostfriesland og for at berolige Danmark sende et fornemt Gesandtskab til K. Chr. IV. — *Wien*, 26. april n. S. (Tydsk.) Mittheil. d. Instit. f. österr. Geschichtsforsch. I. 573—76. 16. Aprilis.

*12362. K. CHR. IV.'s Brev til K. Gustaf II. Adolf med Forsikring om, at han har handlet uafhængig af dennes Planer (i Afslutningen af Forbundet med England). — 19. April. Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 68. 19. Aprilis.

*12363. Den engelske Gesandt i Haag CARLETON skriver til Conway, at skjønt den i Haager Traktaten berammede Forsamling skulde aabnes d. 20. April, var der endnu ikke kommet Repræsentanter fra de nordiske Konger, men kun et Brev fra K. Gustaf II. Adolf til James Spens om at tage Del i Forhandlingerne paa Sverigs Vegne sammen med Rutgersius. — *Haag*, 19. April. (Engelsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 218. 19. Aprilis.

6428. Goldschmidt, De liga evangelica anni MDCXXV S. 66. Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 88. 20. Aprilis.

*12364. Den franske Gesandt DES HAYES Proposition til K. Chr. IV. om Opstillingen af en fransk Hær i Elsass, som skulde indlede en Diversion til Fordel for Danmark. — 30. April. (Fransk.) Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 102. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 135—36. 20. Aprilis.

*12365. K. CHR. IV.'s Svar paa Des Hayes Proposition, hvori han takker for de franske Tilbud og særlig for Løftet om, at Frankrig ikke vilde slutte Fred uden hans og hans Forbundsfællers Samtykke. — 20. April. Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 102 (her med Datum 21. April). Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 137. 20. Aprilis.

*12366. K. CHR. IV.'s Memoire til Kurf. af Brandenburg, hvori han erklærer, at han vil være rede til at overlade den danske Hær i den nedersachsiske Kreds til K. Gustaf II. Adolf mod at faa sine Udgifter godtgjorte. — 20. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 134. 20. Aprilis.

1625.

20. Aprilis. *12367. GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ ad Janum Ruthgersium, residentem suum apud ordines fœderalarum provinciarum in Belgio, litteræ, in quibus, quamquam, quæ rex Daniæ regi Britanniæ obtulerit, et mutatio consiliorum hujus regis sibi non placeant, tamen assentitur, duo exercitus communibus sumptibus ali, quorum alterius directio sibi, alterius regi Daniæ tribuatur. — *In arce nostra Stockholmensi*, die 20. Aprilis. Moser, Patriotisches Archiv V. 183—87. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 227.

20. Aprilis. *12368. Conditiones GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ quibus rex ductum exercitus confœderatorum evangelicorum in Silesiam suscipere statuit, inter quas prima est, ut sibi amicitia regis Daniæ certa reddatur, atque communi consilio uterque rex causam communem agat. — (20. Apr. 1625.) Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 76—78.

20. Aprilis. *12369. AXEL OXENSTJERNAS Brev til Camerarius om Udsigten til, efter at have slaaet Polakkerne, at angribe Kejseren i Schlesien. — 20. April. (Latin.) Udt. p. Svensk og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 91.

22. Aprilis. *12370. J. BROCHMANDUS ad Oligerum Rosenkrandsium scribit et ei Andream Claudium, qui has litteras exhibet, commendat. — *Hafniæ*, 22. April. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 301—302.

22 Aprilis. *12371. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de expeditione regis Daniæ in Germaniam scribit. Sperat, regem Sveciæ ex ea priora illa prorsus heroica consilia non mutaturum. Item de colloquio regis Daniæ cum marchione Brandenburgico scribit. Veretur, ne rex Daniæ bellum suscipiat, ne Tillius episcopatus pro filio suo acquisitos occupet. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 2. Maji stilo novo. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 209—14.

26. Aprilis. 6430. Both, Kjøbenhavn S 245, 263—64. Dagbladet 1870 Nr. 131.

26. Aprilis vel 6. Maji. *12372. Udkast til en Plan om trods alle Vanskeligheder at opstille to Hære, en til hver af de nordiske Konger. — *La Haye*, 6. May. (Fransk.) Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 Bil. V, jvfr. S. 95.

27. Aprilis. *12373. K. CHR. IV.'s Bestemmelse, at Kaldsretten til den nye Kirke udenfor Nørreport af Kjøbenhavn skal være hos Universitetet, den kongelige Lensmand og 4 af Sognets bedste Borgere. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 27. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. I. 360.

27. Aprilis. *12374. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at han har beskikket Hr. Thor Rasmussen til at være Sognepræst ved den nye Kirke udenfor Kjøbenhavns Nørreport. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 27. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. I. 362—63.

27. Aprilis. *12375. GENERALSTATERNES Kreditiv for Gaspar van Vosbergen paa hans Sendelse til K. af Danmark. — *Hagæ*, d. 7. May. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 11—12.

27. Aprilis. *12376. GENERALSTATERNES Kreditiv for Gaspar van Vosbergen til Kurf. af Brandenburg, hvori omtales, at han ogsaa er sendt til K. af Danmark. — *Gravenhage*, d. 7. May. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 13—15.

27. Aprilis. *12377. GENERALSTATERNES Kreditiver for Gaspar van Vosbergen til Ærkebisperne af Magdeburg og Bremen, hvori disse opfordres til at lægge sig K. af Danmarks heltemodige Planer paa Sinde. — *Hagæ*, d. 7. May. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 15—16.

27 Aprilis. *12378. GENERALSTATERNES Kreditiver for Gaspar van Vosbergen til Hert. af Braunschweig, Lüneburg, Holsten og Mecklenburg samt til Lübeck, Bremen, Hamburg o. s. v., hvori disse opfordres til at lægge sig K. af Danmarks heltemodige Planer paa Sinde. — *Hage*, d. 7. May. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 16.

1625.

*12379. CARLETONS Brev til Conway om K. Chr. IV.'s Tilbud ved Mødet i Zechlin at stille hele sin Styrke under K. Gustaf II. Adolfs Kommando, hvilket han kun anser for et Udtryk for Kongens Skinsyge paa Sverig; han meddeler desuden, at de hollandske Statsmænd betragte K. Chr. IV. som Hovedlederen og ville støtte ham efter bedste Evne. — 29. April. Udt. p. Svensk og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 89, jvfr S. 96. 29. Aprilis.

*12380. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxensticrna scripta, in qua nuntiat, regem Daniæ et marchionem Brandenburgicum legatum ad regem Sveciæ mittere velle, cupientes, ut rex Sveciæ peculiarem exercitum versus Silesiam ducat. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, 9. Maj st. n. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. II. S. 215—17. 29. Aprilis.

6435. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 49. 30. Aprilis.

*12381. GENERALSTATERNES Instrux for Gaspar van Vosbergen paa hans Sendelse til K. af Danmark; han skal takke for Kongens Optræden i Tydskland, foreholde ham Nødvendigheden af et almindeligt Forbund mellem Fjenderne af det østrigske Hus, opfordre ham til i den Anledning at sende en Gesandt til Haag og stræbe at fjerne hans Mistanke mod Sverig. — *Gravenhage*, opten X. Mey. (Hollandsk.) Verhaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 2—10. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 228—29. (Med Datum 15. Maj.) 30. Aprilis

*12382. GENERALSTATERNES Biinstrux for Gaspar van Vosbergen paa hans Sendelse til K. af Danmark og Sverig, hvorefter han særlig skal virke for at fjerne Skinsygen mellem disse og faa dem til at befuldmægtige de Gesandter, som de ville sende til Haag, til at træffe Aftale om Oprettelsen af to Lejre, den ene under K. af Danmark, den anden under K. af Sverig. — *Gravenhage*, opten X. Mey. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 10—11. 30. Aprilis.

*12383. Skrivelse fra HAMBURG, hvori omtales K. af Danmarks, Kurf. af Brandenburgs og de nedersachsiske Fyrsters Rustninger. — Uden Aar og Datum. Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 634—35 (hvor Brevet vistnok med Urette er henført til 1627). Fin. Aprilis?

6436. Om Tiden jvfr. Goldschmidt, De liga evangelica anni MDCXXV S. 63. Aprili?

*12384. K. GUSTAF II. ADOLFS Resolution til Gaspar van Vosbergen om det af Prins Moritz fremsatte Forslag; skjønt han finder dette alt for ubestemt, vil han dog tage Hensyn til Generalstaternes og Prinsen af Oraniens deri udtalte Mening. — Uden Datum. (Latin.) Udt p. Svensk og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 92. Aprili vel Majo.

*12385. HOLGER ROSSENKRANTZ til Rosenholm, D. R. R. og Befalingsmd. p. Odensegaard, Dr. HANS MICHELSEN, Superintendent o. Fyns Stift, og Dr. JENSZ MULLE, Hospitalsforstander, tilskjøde Henning Walkendorph t. Brangstrup »Kirkelykken« og 4 Agre paa Hunderup Mark, som tilhøre Hospitalet. — *Ottensee*, d. 1. Maji. Saml. t. Fyens Hist. VII. 205—206. 1 Maji.

*12386. RHER SOGNEVIDNE om Præstegaarden i Rhers Tilstand. — 1. Maji. Wolff, Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist. S. 35—36. 1. Maji.

*12387. Propositio CHRISTIANI THOMASSON, legati regis Daniæ, ad Gustavum Adolphum regem Sveciæ, in quibus deplorat illum, quum rex suus negotium publicum susceperit, se a proposito circa Oderam in Germaniam ingrediendi retrahere, offert collectum exercitum regis sui ei potius extradere, et ejus consilia cognoscere cupit. — *Stockholmiæ*, 2. Maji. Moser, Patriotisches Archiv V. 194—99. 2. Maji.

*12388. K. CHR. IV.'s Brev til Anders Bille, Tage Tott Ottesen og Christoffer Ulfeld om i hans Fraværelse at have flittigt Tilsyn med, om noget fjendtligt skulde være i Gjære. — 3. Maj. Meldell, Bille-Ættens Hist. II. 177—78. 3. Maji.

1625.

3. vel 13. Maji. *12389. Kommissæren MASSONIS Indberetning til Kurf. Maximilian af Baiern, hvorefter Administratoren Christian Wilhelm havde overladt Halberstadt til sin Koadjutor, den danske Prins (Frederik). — *Hamburg*, 13. Maj. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 26.

4. Maji. 6440. Saml. af Forordn. 1643 S. 94—96. Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 9. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 428.

4. Maji. *12390. Forestilling af den kurfyrstelig-brandenburgske Afsending SIGMUND v. GÖTZE til K. Gustaf II. Adolf, hvori han beretter ham om sin Herres Forhandlinger med K. af Danmark, der har tilbudt mod Erstatning af Hvervingsomkostningerne at overlade sin Hær til K. af Sverig og er gaaet ind paa et Forslag om Dannelsen af to Hære. — *Stockholm*, d. 4. May. (Tydsk.) Moser, Patriotisches Archiv V. 220—26.

6. Maji. *12391. SEUREN CHRESTINSON fra Bergens Brev om Overførelsen af det Korn, Præsten Niels Pedersøn i Reer kjøbte af Fru Karen Gyldenstern til Torop. — *Reer*, 6. Maj. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist. S. 36.

6. Maji. *12392. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua inter alia scribit, legatum ordinum Belgicorum iter suum ad regem Daniæ ingredi cum mandatis idoneis. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{6}{16}$. Maji. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. II. S. 218—21.

8. Maji. 6442. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 97—126

9. Maji. *12393. K. CHR. IV.'s Bevilling for Gødert van Lyck, Borger i Kjøbenhavn, til Opretteisen af en Papirmølle. — *Frederixborg*, d. 9. May. Nyrop, Strandmøllen S. 14—15.

9. Maji. *12394. VESTERVIG BIRKETINGS Vidne om Præstegaarden i Agger, som er ødelagt af Sandflugt. — 9. Maji. Wulff, Stat. Bidr. t. Vendelbo St. Hist. S. 66.

9. Maji. *12395. JOHANNES KIRCHMANNUS Theodoro Bussio, ducatuum Slesvici et Holsatiæ canceliario, nuntiat, se in bibliotheca Lubecensi Theodorici Monachi historiam regum Norvegiensium in membrana scriptam et anonymi cujusdam scriptum de profectione Danorum in terram sanctam reperisse; scire cupit, num hi tractatus in Dania sive editi sive manuscripti existent. — *Lubecæ*, IX. Maji. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 284—85.

10. Maji. 6445. Særsk. Udgaver (uden Angivelse af den specielle Armé) p. Dansk i Kbh. 1625 og 1644 4°, og uden Aar 12°; p. Tydsk, Copenh. 1625 og 1644 4°, og Sstds. 1644 og 1645 12°. Brudst. i Jahn, Danm. Delt. i Tredivaarskr. S 485—89. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 161—66

10. Maji. *12396. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver K. Chr. IV., at da Krigen med Polen lagde Beslag paa ham, havde han ikke, som England foreslog, kunnet overtage Ledelsen af Krigen med Tydskland, men lover dog Kongen sin Bistand. Han anmoder om, at der maa sendes en Fuldmægtig til Sverig, med hvem han personlig kan træffe Bestemmelse om Krigsførelsen. — *Stockholm*, d. 10. Maj. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 325—30.

10. Maji. *12397. K. GUSTAF II. ADOLFS Resolution til Chr. Thomesson Sehested om det hollandske Forslag. — 10. Maj. Udt. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S 93.

10. Maji. *12398. GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ ad ordines fœderatarum provinciarum Belgii litteræ, in quibus commemorat, regem Daniæ per legatum se sollicitasse, ut restitutionem rerum Germanicarum secum susciperet, quare auxilium iis promissum retinendum sit. — *In arce nostra Stockholmensi*, die 10. Maji. Moser, Patriotisches Archiv VI. 5—8.

10. Maji. *12399. Resolutio GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ Sigismundo a Gøtzen, legato marchionis Brandenburgensis, data, in qua res consiliis regis Daniæ mutatas commemorat

1625.

declaratque, se a divisione exercitus in duas partes alienum non esse, modo ita suscipiatur, ut cum spe et fructu tentari possit. — *In arce Stockholmensi*, 10. Maji. Moser, Patriotisches Archiv V. 227—34.

*12400. K. KARL I.'s Instrux for Sir Rob. Anstruther, som skal love K. Chr. IV. 30,000 £ i maanedlige Subsidier foruden de 46,000 £, han medbragte i rede Penge. — 10. Maj. (Engelsk.) Udt. p. Svensk i Schybergs n, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 100. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 220. 10. Maji.

*12401. CONVAYS Instrux til Carleton i Haag om, at Overledelsen af Krigen i Tydskland maa gives til K. Chr. IV.; han udtaler det Haab, at K. Gustaf II. Adolf vil samtykke heri. — 10. Maj. (Engelsk.) Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 96. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 219. 10. Maji.

*12402. Beretning fra den baierske Gesandt i Wien LEUKER til Kurf. Maximilian, hvori det meddeles, at K. Chr. IV. næppe vilde kunne opstille sine Tropper før i Slutningen af Maj, og at Kurf. Johan Georg af Sachsen havde lovet, ikke at tillade K. af Danmark eller andre af Kejserens Fjender at hverve Folk i Thüringen. — 21. Mai. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 158—59. 11. Maji.

6449. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 142. 14. Maji.

6450. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 142. 14. Maji.

*12403. KREDSDAGEN I BRAUNSCHWEIGS Reces, hvorved Opstillingen og Mønstringen af Hæren overdrages til K. Chr. IV.; den skal tages i Ed til ham og Kredsen, men han skal være forpligtet til at høre Stændernes Raad. — $\frac{16}{26}$. Mai. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 138. 16. Maji.

6451. Istedetfor 1625 skal læses 1628, se Nr. 6877. 17. Maji.

*12404. Kgl. Bevilling for M. Jørgen Dybvad til at maatte faa udbetalt af hans afgangne Broder Kristoffer Dybvads Bo, hvad denne var ham skyldig. — (17. Maj.) Danske Mag. 4. R. II. 143. 17. Maji.

*12405. Den udvalgte K. CHR. (V.) udsteder Befaling om, hvorledes der i Kongens Fraværelse skal forholdes med de kgl. Slotte og Haver. — (17. Mai.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 56. 17. Maji.

*12406. Litteræ SVENONIS PETRI ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus scribit, Meursium cum uxore hesterna vespera advenisse et apud Chirurgum Meinertidem hospitio susceptum esse. — *E Musæo* [ɔ: Odense], 17. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 304. 17. Maji.

*12407. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Friherre von der Reck, hvori K. Chr. IV.'s mod Kredsforfatningen stridende Opstilling af sin egen Hær paa den nedersachsiske Kredses Omraade omtales. — *Wien*, $\frac{1}{2}\frac{7}{7}$. Mai. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 182. 17. Maji.

*12408. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler, at den svenske Konge har meddelt ham den Resolution, der er givet de danske Gesandter. — *Steckborg*, d. 17. May. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 48—50. 17 Maji.

*12409. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de impedimentis scribit, quæ hactenus regem Sveciæ, ne belli Germanici particeps fieret, retinuerunt. Originem mutationis principalem a rege Daniæ venisse censet, cujus ingenium semper metuit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{18}{28}$. Maji. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 222—30. 18. Maji.

1625.

18. vel 28. Maji *12410. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Edward Conway, hvori han omtaler at have modtaget Underretning om K. af Danmarks og Sverigs Beslutninger. — *Const(antinople)*, 28. May. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 400—405.

19. Maji. *12411. Grev TILLY underretter Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel) om de Forholdsregler, han har taget i Anledning af den forestaaende Krig med K. af Danmark. — *Hirsfeldt*, le 29. de may. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 703—704.

19. Maji. *12412. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, regem Daniæ suas copias in agro Bremensi et Verdensi distribuere et 12 naves bellicas onustas tormentis et pulvere nitrio versus Albim et Visurgim misisse. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{19}{29}$. Maji. Bidrag till kannedom af Finlands Natur och Folk 36. II. S. 231—32.

20. Maji *12413. HOLGER ROSENKRANDS's Brev til Kansleren Chr. Friis, hvori han beder ham om at skaffe et Pas til et Skib fra Odense, der agter sig til Spanien og Portugal, samt meddeler ham, at han for Tiden har Besøg af Meursius, og at Jacob Wlfeldt Corfitzsøns Gods ved Løffuitmoese er at faa til Kjøbs. — *Ottoniano Regio*, 20. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 305—307.

20. Maji. *12414. Fyrst EGGENBERGS Memoire til Kejser Ferdinand II. om den spanske Plan om Oprettelsen af et spansk-østrigsk Handelsselskab; han udtaler bl. a., at Kejseren vil være stærk nok til at holde England, Holland, Danmark og alle misfornøjede i Riget Stangen. — *Gräz*, 30. may. (Tydsk.) Mittheil. d. Instit. f. österr. Geschichtsforsch. I. 576—78.

21. Maji. *12415. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler, at Tiden vil vise, hvad Danmark vil gjøre mere end hindre hans Planer. — *Stockholm*, d. 21. Mey. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 370—71.

23. Maji. *12416. CHR. IV. rex Gustavo Adolpho, regi Sveciæ, pro resolutione Christiano Thomasson legato suo data gratias agit; sed quum tractatio de conditionibus multum temporis requirere videatur, rem electori Brandenburgensi commisit suumque inchoatum opus differre non vult. — *In arce nostra Steinbergensi*, die 23. Maji. Moser, Patriotisches Archiv VI. 8—11. Udt. p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 331 Udt. p Svensk i Sehybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 98.

24. Maji. *12417. K. CHR. IV.'s »Ordinantz« for Rytteriet. — *Steinburg*, d. 24. May. (Tydsk.) Jahn, Danm. Delt. i Trediveaarskr. S. 489—92.

24. Maji. *12418. Kejser FERDINAND II.'s Brev til de udskrivende Fyrster i den nedersachsiske Kreds, hvori han fordrer det »fremmede Konger og Potentater« tilhørende Krigsfolk fjernet fra Kredsen. — 3. Juni n. S. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 239.

24. Maji. *12419. Kejser FERDINAND II.'s Skrivelse til Hert. Frederik Ulrik af Wolfenbüttel om at faa de fremmede Tropper fjernede fra den nedersachsiske Kreds. — 24. Mai/4. Juni(!). (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 183.

24. Maji. *12420. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler Venetianernes Glæde over K. af Danmarks Indrykning i Tydskland. — *Venice*, 3. June, st. novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 405—407.

26. Maji. *12421. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, se a Vosbergio, legato ordinum Belgicorum in Dania, certiorem fieri de consiliis regis Daniæ exspectare, item nuntiat, Anstruterum ex Anglia in Daniam redire velle. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 5. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. II. S. 233—35.

27. Maji. *12422. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han omtaler et Møde med Hert. af Weimar, der er i stor Gunst hos

1625.

K. af Danmark, sin Audients hos denne, hvor der navnlig forhandledes om Danmarks Forhold til Sverig, og sine Samtaler med Kansleren Ulfeldt om de Kanoner, som Generalstaterne tilbyde at laane Kongen; endvidere meddeles Oplysninger om den kongelige Hærs Styrke. — *Op 't Slot tot Steenborch*, d. VI. Junii st. novo. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 25—32.

*12423. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til den brandenburgske Gesandt Christian Bellin, hvori han meddeler denne, at K. af Danmark beklager ikke at have faaet talt med ham, samt opfordrer ham til at støtte sig i sine Bestræbelser for at fjerne Kongens Mistanke mod Sverig. — *Steenbourg*, le 27. de May ou le 7.(!) de Juin. (Fransk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 33—34. 27. Maji.

*12424. Obligatio JANI GUIDONIS, quum stipendium Regium acciperet. — Sine die. Danske Mag. 5. R. I. 58—59. Majo.

*12425. Resolutio GUSTAVI ADOLPHI regis Sveciæ Christiano Thomasson, legato regis Daniæ, data, in qua consilia sua prolixe explicat, consentitque, duos exercitus æquales, quorum unus sibi, alter Daniæ regi submittatur, a confœderatis quibusdam conditionibus colligi. — Sine die. Moser, Patriotisches Archiv V. 199—220. Majo.

*12426. Kardinal RICHELIEUS Memoire til K. Ludvig XIII. om den politiske Situation; han omtaler Danmarks Rustninger for at hjælpe de fordrevne Fyrster mod Huset Østrig. — Uden Datum. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu II. 77—84. Majo.

*12427. En Ukjendts Besværing til Kansleren (Chr. Friis t. Kragerup) over Manglerne ved Ansættelsen af Postbude i Jylland. — Uden Datum. Olsen, Det danske Postvæsen S. 26—27. ante Junium.

*12428. K. CHR. IV.'s Brev til K. Sigismund af Polen om Arven efter Elisabeth Trolle, Gabriel Sparres til Svanholm Efterleverske, særlig det Gods ved Navn Knapstrop. — *Steinborg*, 2. Junius. Lunn, Knabstrup S. 52—54. 2. Junii.

*12429. K. KARL I.'s Kreditiv for Sir Rob. Anstruther til K. Chr. IV. — *Dover*, 2. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 48. 2. Junii.

*12430. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, se nihil de actionibus regis Daniæ audivisse, quod spem felicis successus sibi faciat, sed verere, ne rex Daniæ, nisi celeritate utatur, ab hostibus præveniatur et ne in freto suo quidem tutus sit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{3}{13}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 236—39. 3. Junii.

*12431. Den brandenburgske Gesandt v. GÖTZENS Relation om hans Forhandlinger med K. Chr. IV., hvorefter denne har afvist Tanken om at virke sammen med K. Gustaf II. Adolf. — 3. Juni. (Tydsk.) Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 88. 3. Junii.

*12432. Litteræ RECTORIS et PROFESSORUM HAFFNIENSIUM ad Dn. Mag. Christianum Severin. Longomontanum, in quibus cum eo communicant, eum Rectorem Magnificum votis omnium electum esse. — *Haffniæ*, 4. Jun. Danske Mag. 5. R. I. 59. 4. Junii.

*12433. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Borggrev Hannibal v. Dohna, som skal meddele Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, at Kejseren kjender hans Forbund med sin Modstander (ɔ: Danmark). — 14. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 183. 4. Junii.

*12434. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Fuldmagt for Sir Rob. Anstruther til at indlede Underhandlinger om Pfalz. — *Dover*, 4. June. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 48. 4. Junii.

1625.

4 Junii. *12435. Hert. FREDERIK ULRIK af Wolfenbüttel skriver til General Tilly, at han altid vil blive i skyldig Devotion overfor Kejseren, hvorfor han vil besætte alle Passene i sit Land, for at ikke Fjenden derfra skal true Tillys Hær. — 4. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 238.

4. Junii. *12436. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han meddeler, hvorledes han i sine Samtaler med K. af Danmark og Kansleren Ulfeldt har søgt at vise Sverigs gode Hensigter, og at han har faaet Kongen til at love at sende en Gesandt til Haag for at afslutte en Forbundstraktat, forudsat at Sverig gjør det samme; endvidere omtaler han sine Forhandlinger med Kansleren om Laan af Kanoner og om det nederlandske nordiske Kompagnis Sejlads ved Spitsbergen. — D. $\frac{4}{14}$. Junii. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 35—40.

4. Junii. *12437. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til K. af Bøhmen, hvori han meddeler ham, at K. af Danmark ikke vil tage nogen endelig Beslutning om sin Optræden i Tydskland, før han har Sikkerhed for, at K. af England vil holde, hvad hans Gesandt Anstruther har lovet; han arbejder paa at faa en Korrespondance i Gang mellem K. af Danmark og K. af Bøhmen og giver Oplysning om den førstes Forhold til Bethlen Gabor og Kejseren, ligesom om hans Hærs Stilling. — *Hambourg*, le $\frac{4}{14}$. de Juin. (Fransk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 41—44. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 232.

4. Junii. *12438. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til den engelske Gesandt Carleton, hvori han meddeler ham, at K. af Danmark stærkt beklager sig over, at K. af England intet gjør for at opfylde sine Løfter til ham. — *Hambourg*, le $\frac{4}{14}$. de Juin. (Fransk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 44—47.

5. Junii. *12439. RAADET I HAMBURG skriver til Raadet i Lübeck og foreslaar Indkaldelsen af en Hansedag for at drøfte, hvorledes man skal stille sig til K. Chr. IV. — 5. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 187.

5. Junii. *12440. Grev TILLYS Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han beder om Forstærkninger, da K. af Danmark skal være i Begreb med at rykke i Felten. — *Warburg*, le 15. de juin. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 704—705.

6. Junii. *12441. Brev fra LUDWIG V. VEM, Friherre til Erbach, til den østrigske Hofkammer-Præsident, Abbed Anton i Kremsmünster, hvori han omtaler, at Kejserens Mathematicus Keppler har lovet at udgive de af alle Lærde saa højt atraaede astrologiske Tabeller og Tycho Brahes Observationer. — *Vff Erbach*, d. 16. Juny. (Tydsk.) Notizenblatt. Beilage z. Archiv f. Kunde österreich. Geschichtsquellen VII. 78—79.

7. Junii. *12442. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Friherre von der Reck, som skal forestille Stæderne i den nedersachsiske Kreds, og især Hamburg og Lübeck, hvorledes de nordiske Konger kun have i Sinde at tilintetgjøre Stædernes Friheder og udbrede deres egen Magt. — 17. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 180—81.

7. Junii. *12443. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han meddeler, hvorledes han hos K. af Danmark har søgt at svække Indtrykket af Bredas Overgivelse, samt giver Oplysninger om Kongens Hvervinger. — D. $\frac{7}{17}$. Junij. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 56—57.

9. Junii. 6458. Særtr. af Forordn.

9. Junii. *12444. Litteræ GASPARI A VOSBERGEN, legati ordinum generalium provinciarum unitarum Belgii, ad Sigismundum Zakliliain, legatum Bethlen Gabor regis electi Hungariæ,

1625.

quibus commemorat, regem Daniæ potentissimum exercitum collegisse et Albim traduxisse. — *Lubecæ*, $\frac{9}{19}$. Junii. Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 61—62.

*12445. Litteræ Gaspari a Vosbergen, legati ordinum generalium provinciarum unitarum Belgii, ad Jacobum Spens, legatum regis Angliæ in Sveciam missum, quibus commemorat, regem Daniæ in colligendis copiis vehementer occupatum esse et reditum Anstruteri, legati Anglici, impatienter expectare; simul curam regis laudat. — *Lubecæ*, $\frac{9}{19}$(!) Junii. Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 62—64. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 232. 9. Junii.

*12446. Gustavus Adolphus, rex Sveciæ, Chr. IVto regi pro litteris ejus die 23. Maji scriptis gratias agit, sed declarat, se, dum de conditionibus a se propositis tractetur, in Livoniam transnavigare constituisse. — *Ex regia nostra Stockholmensi*, die 10. Junii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 15—20. Udt. p. Svensk i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 331—32. Brudst. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 98. 10. Junii.

*12447. Axelius Oxenstjerna, regni Sveciæ cancellarius, Camerario, consiliario regis Bohemiæ, nuntiat, regem suum in Livoniam transnavigare constituisse, quum e responsis regum Angliæ et Daniæ satis appareret, tempus rei in Germania gerendæ multo ante elapsurum esse, quam quidquam de negotio constitui posset. — *Stockholmiæ*, die 10. Junii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 20—24. 10. Junii.

*12448. L. Camerarius Axelio Oxenstierna relationem legati ordinum Belgicorum in Dania mittit; nuntiat, regem Daniæ Ulfeldium in Hollandiam mittere velle, et veretur, ne, nisi rex Daniæ celeritate Tillium præveniat et in hostium terra exercitum suum collocet, universa Saxonia in evidenti discrimine sit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{10}{20}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 240—43. 10. Junii.

*12449. Epistola L. Camerarii ad Axelium Oxenstierna, in qua inter alia scribit, regem Poloniæ regem Daniæ severe monuisse, ut quiesceret nec oppressis opem ferret, item Cæsarem eidem regi minatum esse, se, nisi rex ab armis abstineret, per Cosaccos Holsatiam ei erepturum esse. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{10}{20}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 244—46. 10. Junii.

*12450. Kejser Ferdinand II.'s Instrux for Hert. af Friedland, som skal overtage Overbefalingen over Hæren mod K. Chr. IV. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 295. Datoen er usikker, maaske 21. Juni ny Stil. 11. Junii.

*12451. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt Gaspar van Vosbergen til Generalstaterne, hvori han udtaler Haabet om, at K. af Danmark ved den engelske Gesandt Anstruthers Ankomst vil fremme Underhandlingerne med Sverig; Kongen er paa Slottet Rothenburg. Endvidere giver han Oplysninger om Forhandlingerne mellem den nedersachsiske Kreds og Kongen om Subsidier og Kontributioner. — D. $\frac{11}{21}$. Junii. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 64—66. 11. Junii.

*12452. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt Gaspar van Vosbergen til Pr. Frederik Henrik af Oranien, hvori han omtaler den Ubestemthed og de Mangler, som ere komne ind i K. af Danmarks Planer og Optræden, fordi England endnu ikke har opfyldt sine Løfter, samt den nedersachsiske Kredses Skinsyge mod Kongen og dennes Ængstelse for Sverig. — Uden Datum. (Fransk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 67—70. 11. Junii.

*12453. De lüneburgske Stænders Reces, hvorved de, trods Kredsdagenes Bestemmelser, afslaa at udskrive Tropper. — 14. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 184. 14. Junii.

1625.

14. Junii. *12454. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de statu regis Daniæ scribit: is exercitum suum in agro Verdensi disposuit, cum Cæsare negotia facit, queriturque, se a rege Angliæ in hoc bellum conjectum nunc deseri, et dicit, Cæsarem cum sociis adeo potentem esse, ut unus rex se illi opponere nec possit nec velit. Elector Saxoniæ regem Daniæ monuit, ne Cæsarem offendat, sed Bethlen Gabor promisit, si rex Daniæ et Mansfeldius in terram hostium ingressi sint, se quoque progressurum esse. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{14}{24}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 247—50.

14. Junii. *12455. Den engelske Gesandt i Sverig JAMES SPENS skriver til Carleton i Haag om Forholdet mellem de to nordiske Konger. — *Stockholm*, 14. Juny. (Engelsk.) Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 Bil. VI.

15. Junii. *12456. Kejser FERDINAND II.'s Brev til de udskrivende Fyrster i den nedersachsiske Kreds, hvori han fremhæver den aabenbare Modsigelse, der laa i, at Rustningerne vare begyndte, før Beslutningen derom var fattet i Braunschweig, en Fremgangsmaade, som K. af Danmark ikke havde kunnet retfærdiggjøre sig for. — 25. Juni n. S. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 240.

15. Junii. *12457. Kejser FERDINAND II.'s Skrivelse til Administratoren Christian Wilhelm af Magdeburg om at faa de fremmede Tropper fjernede fra den nedersachsiske Kreds. — $\frac{15}{25}$. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 183.

15 Junii. *12458. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han meddeler, at K. af Danmark er fornøjet med hans Rejse til Hamburg og Lybeck og har opfordret ham til at rejse til Sverig; Ærkebispen af Magdeburg og Oberst Fuchs, der af Kongen er antagen til General over Fodfolket og Artilleriet, ere komne til Kongen paa Rothenburg; endvidere omtaler han, at Kongen utaalmodig venter paa Anstruthers Komme, samt giver Oplysninger om den kongelige Hærs Stilling. — *Boxtehoede*, d. $\frac{15}{25}$. Junii. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 80—83.

17. Junii. *12459. Kgl. Befaling til Rentemesteren at give det franske Bud, der førte Pommeranstræerne med sig, 80 Dlr. — *Sorø*, d. 17. Juni. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 53 Anm.

18 Junii. *12460. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han omtaler, at noget af K. af Danmark ventet Krigsammunition er kommet til Elben; fra Anstruther hører man, at han har gode Efterretninger til Kongen; endvidere opfordrer han til at sende saamange Artilleriofficerer som mulig til Danmark, da der kun er lidet øvet Folk her. — *Hamborch*, d. $\frac{18}{28}$. Junii. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 84—86.

20. Junii. 6462. Udt. p. Tydsk i Villermont, Tilly S. 251—53. Fransk Overs. Sstds. S. 707—709. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 237.

24. Junii. *12461. K. CHR. IV. svarer General Tilly, at han støtter sin Optræden til det første Punkt i Kredsdagsrecessen. — *Wintheim*, 24. Juni. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 237.

24. Junii. *12462. REKTOR OG PROFESSORER ved Kjøbenhavns Universitet unde D. Claus Plum, Professor, hans Hustru, Børn og begges Livsarvinger frit Lejersted i Vor Frue Kirke, fordi han har foræret et Positiv til denne Kirke. — *Roskilde*, d. 24. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. i. 485.

25. Junii. *12463. Instrux for GABRIEL GUSTAFSSON OXENSTIERNA, der sendes til Tydskland for at fremføre K. Gustaf II. Adolfs Plan angaaende Krigsførelsen og Grunden, hvorfor han ej mente at kunne modtage Overledelsen af Hæren. Han skal tilsige Stralsund, Hamburg

1625.

og Lübeck Sverigs Venskab og Beskyttelse, samt tilbyde Bistand i Krigen saavel ved det engelske som ved det nederlandske Hof. — *Stockholm*, d. 25. Juni. Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 336—41.

*12464. ANDERS BILLES Brev til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup om de Rygter, der gaa i Sverig om, at K. Chr. IV. kun paa Skrømt er dragen til Tydskland, men derfra til Søs vil falde ind i Sverig. — *Rosendal*, 28. juny. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 183—84. 28. Junii.

*12465. Den baierske Gesandt i Wien LEUKERS Relation om Kejserens Planer, hvorefter der ved Hoffet var to Partier; ét (Strahlendorf), som mente, at man skulde holde inde med Hvervingerne, da Fjenden næppe vilde angribe, og et andet som troede, at Danmark og Frankrig trods alt vilde bryde løs. — 9. Juli n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 61. 29. Junii.

*12466. K. CHR. IV. befaler de jydske Rigsraader i Anledning af de Svenskes formodede Planer at tilsige Adelen at holde sin Rostjeneste i Beredskab under Skin af, at Prinsen vil foretage Mønstring; tillige skal Fodfolket tilsiges under samme Paaskud. — D. 30. Juni. Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Eske Brocks Levn. 1. H. S. 126—27. 30. Junii.

*12467. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, se in Germania apud Mansfeldium fuisse, cujus status miserrimus esset, et se de rege Daniæ et Saxonicis dubitare, quod Tillius copias suas auxerit, easque jam intermedias inter regem Daniæ et Mansfeldium cum magno damno electoris Brandeburgensis habeat. Nuntiat, Anstruterum ex Anglia in Daniam cum pecunia a rege Angliæ promissa redire. — Loco consveto (*Hagæ-Comitis)*, $\frac{1}{11}$. Julii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. II S. 254—57. 1 Julii.

*12468. ANDERS BILLES Brev til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup, hvormed han sender 3 Skrivelser fra Mogens Gyldenstjerne (Lensmd. p. Varberg), Erick Rosenkrantz (p. Halmstad) og Knud Grubbe (p. Fjerristofte). — *Rosendal*, 2. july. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 185—86. 2. Julii.

*12469. AITZEMAS Skrivelse til Generalstaterne om, at K. Chr. IV. er ved godt Mod og har 6 Regimenter Fodfolk og 5000 Ryttere. — *Hamburg*, $\frac{2}{12}$. Juli. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 179. 2. Julii.

6467. Udt. p. Tydsk i Villermont, Tilly S. 253; p. Fransk S. 709 (uden Datum). 3. Julii.

*12470. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han omtaler Skinsygen mellem de nordiske Riger, hvis Konger vilde skyde Skylden for et uheldigt Udfald af de tydske Sager over paa hinanden. — *Stockholm*, d. $\frac{4}{14}$. Julii. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 90—93. 4 Julii.

*12471. Kurf. MAXIMILIAN af Baiern tillader Tilly at rykke ind i den nedersachsiske Kreds og fordre Afvæbning af K. Chr. IV.; afslaar eller udskyder han Afvæbningen, skal Tilly selv sætte den i Værk. — 15. Juli n. S. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 243. 5. Julii.

*12472. Kurf. MAXIMILIAN af Baiern skriver til Leuker i Wien, at han nu har givet Tilly Ordre til at rykke ind i den nedersachsiske Kreds, da K. Chr. IV. stadig forøger sine Rustninger, og at han ønsker, at Kejseren snarest mulig afsender de lovede Hjælpetropper til Tilly. — 16. Juli n. S. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 62. 6. Julii.

*12473. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian, at Kejseren mener, at man ikke behøver at frygte for K. af Danmark, da dennes Forbundsfæller begyndte at falde fra, og at han derfor næppe vilde give Tilly Fuldmagt til at skride ind mod den nedersachsiske Kredses Rustninger. — 16. Juli n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 61. 6. Julii.

1625.

7. Julii. *12474. Hr. THOR RASMUSSEN, Sognepræst for Ovre og den nye Kirke udenfor Nørreport ved Kjøbenhavn, anmoder Professorerne om, at han maa blive sin Kapellan Hr. Christen kvit, da denne nu i sex Uger har forrettet Tjeneste i Helsingør. — D. 7. Juli. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. I. 361.

8. Julii. *12475. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I., at han har givet hans Gesandt Anstruther en indgaaende Fremstilling af sin Opfattelse af Forholdene i Tydskland. — *Hausberg,* 8. Julii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

8. Julii. *12476. K. CHR. IV.'s Brev til Jarlen af Pembroke. — *Hausberg,* 8. Julii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

8. Julii. *12477. K. CHR. IV. tilskriver Sir Edw. Conway, at Rob. Anstruther vil sætte denne ind i hans Forhold. — *Hausberg,* 8. Julii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

8. Julii. *12478. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna scripta, in qua dolet, regem Daniæ nihil cum rege Bohemiæ de suis consiliis communicare, svadet, ut rex Sveciæ cum legato regis Galliæ cum circumspectione agat, quia suspicatur, illum a rege Daniæ corruptum esse, ut pecuniam a rege Galliæ aliis destinatam regi Daniæ impetret, narratque legatum electoris Brandeburgensis in Dania Hagam venturum esse, ut adsit conventui. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis),* $\frac{8}{18}$. Julii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 258–59.

11. Julii. *12479. K. CHR. IV.'s Brev til Kansleren Christian Friis, hvori han udtaler sit Ønske om at have Kurf. af Sachsen paa sin Side. — *Winthem,* d. 11. Jul. Brudst. i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Chr. IV. durch Schlegel II. 254.

12. Julii. *12480. JOHAN SKYTTE meddeler K. Gustaf II. Adolf bl. a., at det nederlandske Sendebud i Stockholm har fortalt, at K. af Danmark har ytret til ham, at han ikke vilde have taget sig af den evangeliske Sag, hvis han ikke havde formodet, at Gustaf Adolf havde »gjort sit til udi Sagen«, samt at Kongen har railleret over det Svar, Gustaf Adolf havde givet hans Sendebud Christiern Thomassen, m. m. — *Stockholm,* d. 12. Juli. (Svensk.) (Hallenberg), Handl. t. Gustaf II. Adolfs hist. I. 151—54.

13. Julii. *12481. Kurf. MAXIMILIAN af Baiern befaler Leuker i Wien at meddele Kejseren, at Tilly alene ikke var K. Chr. IV. voksen, hvorfor der ikke kunde være Tale om at opløse Wallensteins Hær. — 23. Juli n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 62.

14. Julii. *12482. L. CAMERARIUS Axelium Oxenstierna de statu rerum Evangelicorum in Germania et Anglia et Hollandia certiorem facit. Dolet, quod rex Daniæ, cujus desideriis rex Angliæ in omnibus satisfecerit, nihil ad regem Bohemiæ scribere soleat. — Loco solito *(Hagæ-Comitis),* $\frac{4}{24}$. Julii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 260—62.

15. Julii. *12483. JOHANNES MEURSIUS Gerardo Vossio nuntiat, se, Oligero Rosæcrantio primum visitato, Soram, quam valde laudat, venisse, principem et duces Fridericum et Ulricum regis filios se sæpius ad prandium invitasse, et regem, antequam ad castra abiret, verba benevolentia de se habuisse sibiqve canonicatum primum vacantem destinasse. — *Soræ,* ad diem XV. Julii Juliani. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 45. Dansk Overs. i Blandinger fra Soroe 1. H. S. 160.

16. vel 26. Julii. *12484. (Dronning) ELISABETH (af Bøhmens) Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori hun omtaler, at K. af Danmark begynder at erklære sig for hendes Sag. — *The Hagh,* this 26. July. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 397.

17. Julii. *12485. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz's Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn, hvori han omtaler, at K. af Danmark har en skjøn Armé. — *Haag,* d. $\frac{17}{27}$. July. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 390—91.

1625.

*12486. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, se a Vosbergio certiorem factum esse, regem Daniæ promisisse, se suos legatos ad conventum Hagensem missurum esse, si rex Sveciæ idem facturus esset. Camerarius illum conventum svadet, ut inter reges Sveciæ et Daniæ omnis diffidentia in futurum tollatur. Cæsarem dici legatos ad Hanseaticos misisse, qui fortasse etiam ad regem Daniæ venturi sint. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{17}{27}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 251—53. 17. Julii.

6473. Brudst. og Udt. i Villermont, Tilly S. 254—55. 18. Julii.

*12487. K. CHR. IV.'s Brev til Kurf. Johan Georg af Sachsen med Opfordring til en Forbindelse mellem den øvre- og nedersachsiske Kreds. — *Hameln*, 18. Julii. (Tydsk.) Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 289. 18. Julii.

6475. Brudst. i Villermont, Tilly S. 256. 20. Julii.

6476. Brudst. i Villermont, Tilly S. 255—56. 20. Julii.

*12488. Den udvalgte K. CHR. (V.'s) Privilegium for Jens Lauritzsøn Wolf til at holde en offentlig Boglade i Bergen. — *Vordingborg*, 20. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 301. 20. Julii.

*12489. AITZEMAS Skrivelse til Generalstaterne om K. Chr. IV.'s Stemning og hans Hærs Størrelse. — *Hamburg*, $\frac{20}{30}$. Juli. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 179. 20. Julii.

6479. Brudst. i Villermont, Tilly S. 259 (Datum angivet som 3. Juli). Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 280. 21. Julii.

6480. Udt. i Villermont, Tilly S. 259—60 (uden Datum). Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 280. 22. Julii.

*12490. Hert. FREDERIK ULRIK af Wolfenbüttels Instrux for Heinrich v. Mengersen, som skal forestille Tilly, at K. Chr. IV.'s Plan kun gik ud paa at forsvare Kredsen ikke paa at angribe Kejseren, og derfor opfordre ham til atter at forlade Kredsen. — 22. Juli/1. Aug. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 248. 22. Julii.

*12491. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua inter alia scribit, Tillium in regem Daniæ vi acturum esse, nisi rex litteris Cæsaris pareat. — *(Hagæ-Comitis)*, 1. Augusti, st. loci. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 263—67. 22. Julii.

*12492. K. CHR. IV. befaler Holger Rosenkrantz at begive sig til Sorø for at høre Akademiets Regnskab. — 23. Juli. Tauber, Sorø Academi Bil. S. XVII. Udt. i Kirkehist. Saml 3. R. VI. 308. 23. Julii.

6484. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 280. 24. Julii.

*12493. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han meddeler, at K. af Danmark staar med sin Hær i Nærheden af Minden; Sir Rob. Anstruther forhandler med ham, og der er god Forstaaelse mellem ham og K. af Sverig. — *Hagh*, this 4. of August, st. novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 428—29. 24. Julii.

*12494. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han beklager sig over at savne Efterretninger om, hvad der passerer i K. af Danmarks Lejr. — *Riga*, d. 26. Julii/5. Aug. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 102—105. 26. Julii.

*12495. Infantinde (ISABELLA CLARA EUGENIA)'s Kreditiv til Grev Tilly for Johan Charles de Schomberg, som hun sender til Danmark. — *Bruxelles*, le 6. du mois d'aoust. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 711—12. 27. Julii.

*12496. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua censet, regem Daniæ statim a principio rem serio gerere debuisse et Tillium prævertere, dum iste imbe- 28. Julii.

1625.

eilis essct, sed nunc occasiones elapsas esse. Regem Daniæ cancellarium suum Hagam mittere vello ob causam fœderis communis. — Ex loco consvcto *(Hagæ-Comitis)*, 28. Julii/7. Augusti. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 268—72.

Julio. *12497. De danske Afsendinge Jacob Ulfelds og Joachim v. Mitzlaffs Indberetning til K. Chr. IV. om de magdeburgske Stænders Uvilje mod Danmark. — Uden Datum. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 262.

1. Augusti. *12498. Kurf. Johan Georg af Sachsens Svar til Sir Rob. Anstruther, hvori han afslaar K. Chr. IV.'s Opfordring til en Forbindelse mellem den øvre- og nedersachsiske Kreds. — $\frac{1}{11}$. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 289.

1. vel 11. Augusti. *12499. Den franske Gesandt de la Picardières Opfordring til Hansestæderne om at træde i Forbindelse med Danmark og Sverig, »Frankrigs Venner«. — 11. Aug. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 28.

4. Augusti. *12500. Den franske Ambassadør de la Picardières Proposition til K. Chr. IV., hvorefter K. af Frankrig lover ikke at slutte Fred med Huset Østrig uden at medtage K. af Danmark deri eller i det mindste meddele ham det; derimod vilde han ikke give ham mere end den allerede udbetalte Tredjedel af de lovede Subsidier, da Resten skulde forbeholdes K. Gustaf II. Adolf og Kurf. af Brandenburg. — *Verden*, 4. Augusti st. v. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 284—86.

5. Augusti. *12501. Axelii Oxenstjernæ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regni Bohemiæ, litteræ, in quibus invidiam et consilia Daniæ accusans expeditionem regis sui in Poloniam defendit. — *E castris ad Reggim*, die 5. Augusti. Moser, Patriotisches Archiv VI. 25—35.

5. Augusti. *12502. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, Tillium impune Vesurgim transmisisse, et regem Daniæ, postquam inter pocula ducem Brunsvicensem in suam sententiam pertraxisset, parum sobrium cum equo ex vallo in fossam decidisse, illisa graviter cervice et ejecto multo sanguine. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{5}{15}$. Augusti. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36 H. S. 273—77.

6. Augusti. *12503. D. Claus Plums Brev til Universitetets Rektor, M. Chr. Longomontanus, om den befalede Indsamling af Penge til at løskjøbe danske Fanger blandt Tyrkerne. — *Kjøbenhafn*, 6. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 60.

6. Augusti. *12504. Aitzemas Beretning til Generalstaterne om hans Besøg i Verden hos K. Chr. IV., som han har truffet sengeliggende. — *Hamburg*, $\frac{6}{16}$. Aug. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 280.

8. Augusti. *12505. Den udvalgte K. Chr. (V.'s) Mageskiftebrev paa den Kronen tilhørende Thorøe til Fru Ellene Marsstin til Ellenssborg, Knud Ruds Efterleverske, mod hendes i Nyborg Len beliggende Gods. — *Antuor.*, 8. Augustii. Hist. Tidsskr. 3. R. I. 408—11.

8. Augusti. *12506. Kurf. Frederik V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at K. af Danmark har gjort et slemt Fald, men nu er bedre, og at hans Armé tæller 14000 Fodfolk og 5000 Ryttere, medens Tilly har omtrent 30000 Mand. — *Haag*, $\frac{8}{18}$. Augusti. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 392—93.

9. Augusti. 6489. Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 86. Brudst. og Udt. i Villermont, Tilly S. 261—62.

10. Augusti. *12507. Indlæg fra den nederlandske Gesandt Gaspar van Vosbergen til K. Gustaf II. Adolf, hvori han opfordrer ham til at sende en Gesandt til Haag for at afslutte Forbund med K. af Danmark, England og Bøhmen og Generalstaterne, samt an-

1625.

moder ham om i det Hele at støtte K. af Danmark ved hans Optræden i Tydskland. — *Int leger te Reggouw* in Semigalle, d. $\frac{10}{20}$. August. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 123—29.

*12508. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua inter alia scribit, 12. Augusti.
regem Daniæ ex casu se satis collegisse, iterumque in equo fuisse, sed inbecillitatem mentis et difficultatem loquendi mansisse. Vereri se, ne principes Saxoniæ eum deserant, censereque, regem Daniæ multos errores fecisse. Legatum regis Franciæ regem Daniæ urgere, ut pergat; sed regem nescire, quid velit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{12}{22}$. Aug. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 278—83.

*12509. Den franske Gesandt DE LA PICARDIÈRES Depesche, hvorefter K. Chr. IV.'s 12. vel 22. Augusti.
Svar paa hans Proposition af 4. Aug. gaar ud paa, at han er ikke fornøjet med de franske Tilbud, og at han navnlig beklager sig over, at det Korps, der skulde have virket ved Rhinen, ikke er bleven opstillet. — 22. August. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 335.

*12510. WILHELM ALANDUS skriver til Holger Rosenkrands og anbefaler sin Søn 13. Augusti.
(Frants) til hans Velvilje. — *Krempe*, 13. Augusti. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 308.

*12511. HANSESTÆDERNES paa Hansedagen i Bergedorf vedtagne Svar paa K. Chr. IV.'s 13. Augusti.
Anmodning om Hjælp; de afslaa det, da deres Forbund ikke havde noget politisk Øjemed. — 13. August. (Tydsk.) Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 101. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 191.

*12512. STRASSBURGERI ad comitem de Thurn de legatione sua ad Bethlemum Gabor 15. vel 25 Augusti.
Hungariæ regem litteræ, quibus narrat se regi nuntiavisse, regem Daniæ per Holsatiam penetraturum esse, et regem declaravisse, se legatum in Daniam misisse. — *Alba Julia*, 25. Aug. Moser, Patriotisches Archiv VI. 35—61.

*12513. Resolutio GUSTAVI ADOLPHI, regis Sueciæ, Casparo a Vosbergen, legato 16. Augusti.
ordinum Generalium Provinciarum Unitarum Belgii, data, in qua conditiones, quibus una cum rege Daniæ bellum pro communi causa evangelica gerere vult, exponit. — *In castris ad Reggim*, die 16. Augusti. Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 133—43.

*12514. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han meddeler, at John Puley 18. Augusti.
(som fulgte ham under hele Felttoget) vil give ham fuldstændig Underretning om Sagernes Stilling. — *Verda*, 18. Augusti. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

*12515. K. CHR. IV. skriver til Hert. af Buckingham og takker ham for hans 18. Augusti.
Stilling. — *Verda*, 18. Augusti. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

*12516. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Anbefaling for Sir John Selby. — 18. Augusti.
Andover, 18. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 48.

*12517. L. CAMERARII epistola ad Axelium Oxenstierna, in qua dolet, regem 19. Augusti.
Daniæ ad regem Bohemiæ ne litterulam quidem scribere. Scribit, ordines Belgicos decrevisse, se ad regem Daniæ, si petierit, 1500 equites, 3000 peditum missuros esse, modo ne arma ponat et pacem accipiat. — *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{19}{29}$. Augusti. Bidrag til kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 284—87.

*12518. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han med- 22. Augusti
deler ham K. af Danmarks Fald ved Hameln, hvoraf han dog nu er i Færd med at komme vel 1. Sept.
sig; endvidere omtaler han den danske Hærs Stilling og Tilstand. — *Hagh*, this first of Sept. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 435—36.

1625.

23. Augusti. *12519. K. Chr. IV.'s Brev til Sir Dudley Carleton, hvorefter han har befalet Overbringeren, Johan Streif de Laubenstein, at hverve Soldater i Nederlandene. — *Verda*, 23. Augusti. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

23 Augusti. *12520. K. Ludvig XIII.'s Brev til Gesandten i Haag d'Espesses om Mansfelds Diversion mod Wallenstein og den gode Virkning, det kan antages at faa paa K. Chr. IV.; han tænker sig endogsaa den Mulighed, at det kunde bevæge Hansestæderne til at slutte sig til Kongen. — 2. Sept. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 363.

24. Augusti. 6493. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 287.

25. Augusti. 6494. Minerva Juli—Sept. 1799 S. 144—45 (med Aarstallet 1626).

26. Augusti. *12521. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ in summo esse discrimine, sive arma ponat sive retineat. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, 5. Septbr. stilo loci. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 288—90.

27. Augusti. *12522. Domherrerne i Magdeburg opfordre Administratoren Christian Wilhelm til straks at skille sig fra den nedersachsiske eller danske Hær. — 27. August. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 267.

28. Augusti. *12523. Udkast til et Svar fra K. Chr. IV. til den spanske Gesandt von Schönberg. — 28. Augusti. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 287.

28. Augusti. *12524. Georgii Ludovici Frobenii ad Johannem Meursium epistola, in qua pollicetur, operam suam ei semper paratam fore, dummodo observetur, ut internuncio Danico pro opera »tua« (ejus?) ab eo satisfiat. — *Hamburgi*, V. kal. Septembr. Meursii Opera XI. 433.

28 Augusti. *12525. Rusdorfii ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua existimat, regi Daniæ persvadendum esse, ut ad regem Angliæ iter faciat eumque, quomodo regni administratio componi, ipse et respublica Christiana ab interitu imminenti præservari debeat, doceat. — *Sudhamptonii*, 28. Aug. (7. Sept.). Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 357—59.

30. Augusti. 6496. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 270

30. Augusti. *12526. Hert. Frederik Ulrik af Wolfenbüttels Brev til sin Moder, hvori han beder hende om Raad, om han skal underkaste sig Kejseren eller lade udgaa et almindeligt Landeopbud, hvorved han ogsaa haaber paa Hjælp fra K. Chr. IV. — 30. August. (Tydsk.) Udt i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 252.

30. Augusti. *12527. Kejser Ferdinand II.'s Brev til Wallenstein, om saa vidt mulig at skaane Stiftet Halberstadt og istedet rykke ind i Holsten og tage Vinterkvarter der, især i den kgl. danske Del. — *Neustadt*, 10. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 307.

31. Augusti. *12528. Johan v. Rusdorf forestiller K. Karl I., at Farerne ved Toget mod Spanien ere store og, at man først og fremmest maa understøtte Danmark. — *Southampton*, 31. Aug. Udt. og Brudst. i Kröner, Rusdorf S. 92. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 223—24.

Augusto. *12529. Kejser Ferdinand II.'s Brev, hvori han lover, at de Indehavere af nordtydske Stifter, som øjeblikkelig ville skille sig fra K. Chr. IV. og melde sig hos Tilly, maa beholde deres Stillinger. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 283.

Initio Septbr. *12530. Hertuginde Elisabeth af Wolfenbüttel skriver til sin Søn Hert. Frederik Ulrik og beder ham om at forhøre hos K. Chr. IV., om han skulde rykke ham til Hjælp eller besætte Passene. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II 253.

1625.

*12531. K. CHR. IV.'s Brev til Generalstaterne, som opfordres til at indbyde Frankrig, England og de andre protestantiske Magter til en Kongres i Haag. — 1. Septembris. Udt i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 103. 1. Septbr.

*12532. LAURITZ FRIIS skriver til Rektor magnificus Chr. Lomborg og anmoder om det frisiske Stipendium for sin Søn, Matthias Friis. — Aff *Wiborg*, 1. Sep. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 551—52. 1. Septbr.

*12533. K. LUDVIG XIII. skriver til d'Espesses, at Formaalet med Blainvilles Sendelse til England er at virke for, at Mansfeldt faar Understøttelse og K. af Danmarks Hær opretholdes. — 11. septembre. (Fransk.) Udt. p. Tydsk og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 334, jvfr. 363. 1. Septbr.

*12534. Sir DUDLEY CARLETONS Brev til Thomas Roe, hvorefter K. Chr. IV.'s Hensigt er at bringe sin Hær paa Fode og afvente de af Frankrig lovede Diversioner. — *Haag*, 1. September. (Engelsk.) Udt. p. Tydsk og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 288. 1. Septbr.

*12535. L. CAMERARIUS Axelio Oxenstierna diversa nova mittit, Regem Daniæ misisse quendam nobilem ad ordines Belgicos, qui cum agente ordinum deinde ad Hanseaticos profectus esset militem, commeatum, tormenta petiturus. Etiam regem Daniæ legatum ad Bethlen Gabor misisse, ad quem ab initio ne literulam quidem scribere voluisset. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{2}{12}$. Septemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 291—94. 2. Septbr.

6498. Villermont, Tilly S. 716—17. 4. Septbr.

*12536. K. CHR. IV.'s Brev til Sir Dudley Carleton med Anbefaling for de danske Afsendinge i Haag Jakob Ulfeld og Christ. Thomassen. — *Verda*, 4. Septembris. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Third Report S. 67. 4. Septbr.

*12537. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, Vosbergium legatum ordinum egisse, ut Gustavus Adolphus rex legatum Hagam-Comitis de communi fœdere statuendo mitteret, dicentem, Daniæ regem idem facturum esse. — *E castris Regiis ad Birgas*, die 4. Sept. Moser, Patriotisches Archiv VI. 62—65. 4. Septbr.

*12538. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua de regis Angliæ tricis et comperendinationibus contra Danum queritur. — *Sudhamptonii*, $\frac{6}{16}$. Septembr. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 360—63. 6. Septbr.

*12539. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt GASPAR VAN VOSBERGEN til Generalstaterne, hvori han omtaler, at der fra England kun kan ventes lidet eller slet intet til Hjælp for den fælles Sag i Tydskland udover de 6000 Md. Fodfolk og de 1000 Heste, som K. af Danmark har. — *Stralesont*, d. $\frac{8}{18}$. Septembris. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 147—49. 8. Septbr.

*12540. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, se ex legatis Danicis apud ordines Belgicos audivisse, regem Daniæ, nisi ordines ipsius desideriis satisfaciant, non tantum cum Cæsare sed etiam cum rege Hispaniæ se conjungere velle. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{8}{18}$. Septemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 295—97. 8. Septbr.

*12541. HOLGER ROSENKRANDS skriver til Meursius, at han sender sin Søn Jørgen tilbage til Sorø. — *(Ex Ottoniano Regio)*, 9. September. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 433—34. 9. Septbr.

*12542. Den udvalgte K. CHR. (V.'s) Brev, hvorved han tilstaar Sognepræsten i Middelfart Hr. Niels Madsen Rybjerg Erstatning for den Afgang, han havde lidt i sine Tiendeindtægter ved Bortforlening til andre. — *Antvorskov*, 12. September. Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 499. 12. Septbr.

1625.

13. Septbr. *12543. OLIGERUS ROSENCRANTZ Johanni Meursio Georgium filium suum, cujus studiis M. Lampertum Alardum adjunxit, recommendat. — *Ex Ottoniano Regio*, Id. Sept. Meursii Opera XI. 433—34.

14. Septbr. *12544. Prof. D. CLAUS PLUM skriver til Universitetets Rektor M. Christianus Longomontanus, at de i Kjøbenhavn værende Professorer ere vel tilfredse med det paatænkte Valg af en ny Præst til Vor Frue Kirke, men at man nærer Frygt for, at den paagjældende ikke vil eller maa modtage Kaldelsen; han forebringer Pedellen Hr. Anders's Bøn om af pekuniære Grunde at maatte forblive en føje Tid endnu i Kjøbenhavn. — *Kiøbenhaffn*, d. 14. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 486—87.

14. Septbr. *12545. LAMPERTI ALARDI ad Johannem Meursium epistola, in qua scribit, se jam Lipsiam, jam in Belgium, jam Soram ire cogitare, sed quum nullibi certa spes promotionis sit, Hamburgi subsistere; eum rogat, ut se præsidi et Oligero (Rosenkrantzio) recommendet. — *Hamburgi*, XIV. Sept. Meursii Opera XI. 434.

16. Septbr. *12546. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, cancellarium Danicum Hagam venisse et ab ordinibus Belgicis postulasse, ut isti regi Daniæ auxilium mittant; se vereri, ne rex Daniæ, quum novus exercitus Cæsaris versus Albim descenderit, consistere non possit, a Saxonicis desertus; Ulfeldium dixisse, regem Daniæ pacis faciendæ arbitrium in manu habere; sed se credere, eum falli. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{16}{26}$. Septemb. Bidrag till kannedom af Finlands Natur och Folk 36. II. S. 300—303.

18. Septbr. *12547. Den udvalgte K. CHR. (V.'s) aabne Brev, at M. Anders Hansen, Skolemester i Kallundborg, naar der bliver noget Kald ledigt i Kallundborg, Antvorskov og Holbæk Len, skal have fortrinlig Adkomst til at blive Præst der, hvortil Lensmændene i de nævnte Len skulle være ham behjælpelige. — *Antvorskov Slot*, d. 18. Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 662.

18 Septbr. *12548. RECTOR ET PROFESSORES in academia Hafniensi M. Janum Dionysium Jersinum, physices professorem, expetunt, ut pastor B. Mariæ ecclesiæ Hafniensis sit. — *Roeschildiæ*, 18. Septembr. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 256—57.

18. Septbr. *12549. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at den danske Konges Kansler er ankommen (til Haag), efter sigende for at skaffe Ryttere og forsikre om Kongens stadige Iver for den fælles Velfærd; han udtaler sin Bekymring for Kongens Skjæbne, hvis Wallenstein skulde forene sig med Tilly, men siger, at han hidtil ikke har manglet Penge; han haaber, at Nederlandene ogsaa vil tage sig af Sagerne. — *Haag*, d. $\frac{18}{28}$. September. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 393—94

18 Septbr. *12550. Kurfyrstinde ELISABETH af Pfalz omtaler i et Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn Ankomsten (til Haag) af en Gesandt fra K. af Danmark; hun skriver, at man her (ɔ: i Nederlandene) vil gjøre noget til Fordel for Kongen. — *De la Haye*, ce $\frac{18}{28}$. de September (uden Aar). (Fransk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 394—95

19. Septbr. 6501. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 369.

19. Septbr.? *12551. K. CHR. IV.'s Brev til sin Søster Hertuginde Elisabeth af Braunschweig, hvori han udtaler sin Glæde over, at Tilly efter 3 Ugers forgjæves Belejring har maattet drage bort fra Nienburg. — $\frac{19}{29}$. Sept.(!) (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 352.

20. Septbr. *12552. M. JANUS DIONYSIUS JERSINUS professoribus academiæ Hafniensis pro vocatione ad pastoratum Hafniensem gratias agit, quam accipit. — *Soræ*, d. 20. Septemb. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 257—58.

1625.

*12553. De i Roskilde forsamlede Professoren svare D. Claus Plum, at det er dem kjært, at deres Kolleger i Kjøbenhavn ere tilfredse med M. Jens Dinesøns Vokation til Vor Frue Kirke, og at han er villig til at modtage Kaldelsen. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 487—88. post 20. Septbr.

*12554. Gerardus Vossius Johanni Meursio, quod florentissimum Daniæ regnum majore luce vestiat, gratulatur, eumque, ut (Jacobo) Ulfeldio et (Oligero) Rosecrantzio pro se salutem dicat, rogat. — *Lugd. Bat.*, Kal. Octob. Meursii Opera XI. 436—39. 21. Septbr.

*12555. Danielis Heinsii ad Johannem Meursium epistola, in qua gaudet, Soram ei placuisse. — *Lugduni Batavorum*, postridie Kal. Octob. Meursii Opera XI. 439—40. 22. Septbr.

*12556. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, Ulfeldium Haga profectum esse. De statu rerum regis Daniæ largiter loquitur et dolet, legatum regis Sveciæ cum legato Danico Hagæ conjunctis animis consiliisque de tota re statuere non potuisse. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 3. Octobris. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36 H. S. 304—308. 23. Septbr.

*12557. Brev (fra en Unævnt) om Krigsbegivenhederne. Wallenstein staar ved Alfeld, K. af Danmark har forgjæves søgt at sende Undsætning imod ham, Tilly har taget Lauenstein. — 3. October. (Tydsk.) Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 47—48. 23. Septbr. vel 3. Octobr.

*12558. Skrivelse (fra en Unævnt) til en tydsk Biskop om Krigstildragelserne. Wallenstein og Tilly have forenet sig; der siges, at K. af Danmark er brudt op med sin Hær og har besat Skanserne hinsides Nienburg, og at han har opfordret Hameln til Overgivelse. — 4. October. (Tydsk.) Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 48. 24. Septbr. vel 4. Octobr.

*12559. Generalstaternes Svar paa K. Chr. IV.'s Opfordring til dem om at samle en Kongres i Haag; de gaa ind paa hans Ønske. — 5. Oktober. Udt. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 103. 25. Septbr.

*12560. Peder Wibe skriver til K. Chr. IV. om en i Frankrig værende svensk Gesandt, som han frygter for arbejder paa et for Danmark fordærveligt Forbund mellem Sverig og Frankrig; han beder derfor om Befaling til selv at arbejde paa et Forbund mellem Danmark og Frankrig og haaber, at K. Ludvig XIII. vil foretrække Danmarks Venskab for Sverigs. — D. 26. September. Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges historia under Gustaf II. Adolf V, 2. 97. 26. Septbr.

*12561. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt Gaspar van Vosbergen til Generalstaterne, hvori han meddeler, at han i Morgen vil rejse til K. af Danmark, men forøvrigt med Hensyn til, hvad der er foregaaet i dennes Lejr, henviser til, hvad Kansler Ulfeldt og Residenten Aitzema ville berette Generalstaterne. — *Hamborck*, d. 8. Octob. (Hollandsk.) Verbaal van de Ambassade van G. v. Vosbergen S. 168—70. 28. Septbr.

6504. Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 9. 29. Septbr.

*12562. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, legatum regis Sveciæ ex Anglia venisse et semel atque iterum cum Ulfeldio locutum esse. Se vereri, ne inter regem Daniæ et Mansfeldium concordia sit. Matrem regis Daniæ ad conscribendos milites pecuniam dare velle. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 29. Sept./10. Octob. (!) Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H S. 309—11. 29. Septbr.?

*12563 Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, ea quæ de Dano nuntiet, spei aliquid bonæ præbere. — 10. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 786. 30. Septbr.

6505. Særtr. af Forordn 1. Octobr

1625.

1. Octobr. *12564. Den udvalgte K. CHR. (V.) bevilger Ebbe Brun Oprejsning for begaaet Lejermaal, saa at dette ikke skal hindre ham i at kaldes til Præst. — *Antvorskov Slot*, d. 1. Octobris. Kirkehist Saml. 3. R II. 699—700.

3. Octobr. *12565. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburg skriver til K. Chr. IV., at han allerede i August vilde have sendt en af sine Raader til ham, men at de halve af dem havde været syge. — $\frac{3}{13}$. Oktober. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 195.

3. Octobr. *12566. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se Conwaio monstrasse, Svecos bello cum Polonis efficere, ne illi Cosaccos auxilio imperatori contra Danos mittant. — *Salisburii*, $\frac{3}{13}$. Octobr. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 364—65.

5. Octobr. *12567. Hert. CHRISTIAN af Braunschweigs Revers til K. Chr. IV., hvorefter han lover at møde til Moustring inden to Maaneder med den ham som General overdragne Hær paa 2000 Ryttere og 6000 Md. Fodfolk. — *Nienburg*, $\frac{5}{15}$. Oct. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 358.

6. Octobr. 6506. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 351—52.

6. Octobr. *12568. K. CHR. IV.'s Brev til Administratoren af Magdeburg med Opfordring til at samle alle krigsdygtige og forene sig med Braunschweigerne i Grevskaberne Holstein og Regenstein. — *Nienburg*, 6. Okt. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 325.

6. Octobr. *12569. Litteræ RECTORIS ET PROFESSORUM in universitate Hafniensi, in quibus Petrum Gelstrupium, Logices professorem, reprehendunt, quod Nicolaum Johannem Clodium temere commendaverit, quamquam hujus vita minus est laudanda. — *Roeschildiæ*, 6. Octob. Danske Mag. 5. R. I. 61.

6. Octobr. *12570. ALBRECHT, Hert. til Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at Rygtet siger, at Greven af Mansfeld vil støde til K. af Danmark med 8000 Md., og at Hert. af Lüneburg vil »accommodere« sig med Kongen. — *Feldlager bei Alfeldt*, d. 16. Oktober. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 299—300.

6. Octobr. *12571. Sir DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmarks Kansler Ulfeldt ved en Ambassade til Generalstaterne har opnaaet, at disse ville sende et dobbelt Regiment til Hjælp for Kongen; desuden omtaler han Wallensteins og Tillys militære Planer mod denne. — *Hagh*, the 6. of 8ber, stilo vet. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 441—42.

6. Octobr. *12572. HUGONIS GROTII ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua commemorat, opes Palatini Dani felici pugna adversus partem copiarum Tiliaci auctoque ejus exercitu per accessionem Mansfeldii et Halberstadii non parum refoveri. — 16. Octob. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 74—75.

9. Octobr. *12573. K. CHR. IV.'s Brev til Sir Dudley Carleton med Tak for udviste Tjenester hos Generalstaterne. — *Nienburg*, 9. Octobris. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

10. Octobr. *12574. KNUD GYLDENSTJERNE t. Aagaard, Befalingsmd. p. Bergenhus, og MAGISTRATEN i BERGEN træffe en Ordning om Bredden og Retningen for Gader og Almenninger i Bergen, alt efter den udvalgte Prins's Befaling og paa hans Behag. — *Bergenhus*, d. 10. Octobris. Norske Mag. II. 305—13.

10. Octobr. *12575. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz's Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn, hvori han meddeler, at K. af Danmark daglig forstærker sig, og at Greven af Mansfeldt med sit Fodfolk vil støde til ham. — *Hag*, d. $\frac{10}{20}$. October. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 395—96.

1625.

6508. Villermont, Tilly S. 713—16. 12. Octobr.

*12576. ALBRECHT, Hert. til Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at Greven af Tillys Frygt for, at Hert. af Lüneburg vil slutte sig til K. af Danmark, kun har sin Grund i, at Tillys Hær huserer saa stærkt i hans Land; forøvrig agter han (Albrecht) til Foraaret at gaa over Elben og angribe Holsten. — *Feldlager bei Alfeld*, d. 22. Octobr. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI, 302—303. 12 Octobr.

*12577. Kurf. JOHAN GEORG af Sachsens Brev til de nedersachsiske Stænder, hvori han afslaar deres Bøn om væbnet Hjælp og erklærer, at der ikke har været nogen Grund for den nedersachsiske Kreds til at besvære sig over Kejseren; han misbilliger derfor hele den rejste Bevægelse. — *Leipzig*, $\frac{13}{23}$. Oct. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 370. 13. Octobr.

*12578. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, se ex fama audivisse, regem Daniæ fere totum suum equitatum in conflictu amisisse. Tamen se exspectare circumstantias verisimiles in singulos dies ex Domino Vosbergio, qui ex castris Danicis redeat. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{14}{24}$. Octobris. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 312—15. 14 Octobr.

*12579. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Anbefaling for Sir John Selby. — *Nienburg*, 15. Octobris. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67. 15. Octobr.

*12580. K. LUDVIG XIII.'s Brev til den franske Gesandt i England Blainville, hvori han udtaler, at det var ham, som havde vakt Urolighederne i den nedersachsiske Kreds, og at hans Ambassadør Des Hayes havde drevet K. Chr. IV. frem til Brud med Kejseren mod Løfte om 600,000 Livres i Subsidier. — 25. octobre. (Fransk.) Brodst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 111. 15. Octobr.

*12581. Sir ROB. ANSTRUTHERS Depesche til Conway, hvori han omtaler Rygtet om, at Kejseren havde stillet Wallenstein Kurfyrstendømmet Brandenburg i Udsigt, og udtaler, at K. af Danmark har meddelt ham det. — *Hamburg*, 15. octobre. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 194. 15. Octobr.

6509. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 463—64. Brodst. i Sehybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 107. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 341. 17. Octobr.

*12582. K. CHR. IV. anmoder Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig om at formaa Staden Hameln til at modtage en Garnison. — *Nienburg*, 18. Octob. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 122. 18. Octobr.

*12583. UNIVERSITETETS PROFESSORER underrette Kjøbenhavns Magistrat om, at Udgifterne ved Opførelsen af den nye Kirke (udenfor Byen), som fuldførtes 1566, ikke bleve baarne af Vor Frue Kirke alene, men at ogsaa de to andre Hovedkirker i Byen ydede Tilskud. — 18. Okt. Brodst. i Ny kirkehist. Saml. I. 354. 18. Octobr.

*12584. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, de milite Anglo ad regem Daniæ mittendo cogitari, quamquam, quum ipse Conwaio id commendaret, valde male acceptum esset. — *Saloburis*, $\frac{19}{29}$. Octobr. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 366—69. 19. Octobr.

*12585. Dr. JOACH. JUNGIUS skriver til Statholderen i Wulffenbüttel, at han paa Grund af K. (af Danmarks) Hvervinger og Indkvarteringer ikke har turdet vove Rejsen (fra Helmstädt) til Rostock, men er taget til Braunschweig. — *Braunsweig*, d. 20. Octob. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Joach. Jungius Briefwechsel S. 74—75. 20. Octobr.

*12586. L. CAMERARII epistola ad Axelium Oxenstierna, in qua scribit, singularem beneficium Dei futurum esse, si rex Daniæ se ex difficultatibus suis extricare possit; 20. Octobr.

1625.

bellum sine certo fundamento et sine fixo scopo initum esse; inter regem et Mansfeldium concordiam non esse, etc. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{20}{30}$. Octobris. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 316—23.

21. Octobr. *12587. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua sperat, Danum imperatoris litteris responsurum esse. — 31. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 787.

24. Octobr. *12588. K. CHR. IV.'s Instrux for Jacob Ulfeld og Chr. Thomessen (som skulle repræsentere Danmark paa Kongressen i Haag), hvorefter de ikke maa indgaa noget Forbund med Frankrig. — *Nyenburg*, 24. Oktober. Udt p Svensk med Dateringsted Kjøbenh. i Hallenberg, Gustaf II. Adolfs hist. V. 412—13. Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 102.

24. Octobr. *12589. ANDERS BILDES Brev til Kansleren Chr. Friis, hvori han meddeler, at han nok tror, at Axel Rosenkrands vil være villig til at laane Kongen 1800 Dlr. — *Rosendal*, 24. octobris. Danske Mag. 4. R. VI. 121—22.

24. Octobr. *12590. AALBORG BYTINGSDOM, at Peder Jensen, Skipper paa Peter Hestbechs Krejer i Nykjøbing, har forbrudt tre Læster spansk Salt, da det aalborgske Spanske-Saltkompagni efter Kongens Privilegium har Eneret paa at indføre fransk eller spansk Salt eller Vin. — D. 24. Oktober. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 297.

25. Octobr. *12591. Kejser FERDINAND II.'s Brev til Wallenstein, hvorefter han kun maa bevilge K. af Danmark og den nedersachsiske Kreds Fred mod en Skadeserstatning for den ny opstillede Hær. — *Oedenburg*, 4. Nov. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 383.

25. Octobr. *12592. Hert. JOHAN ERNST af Sachsen-Weimars Brev til K. Chr. IV. om Kampen ved Hannover med Tillys Hær. — 25. Oct. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 356.

25. Octobr. *12593. STADEN HANNOVERS Capitulation med K. Chr. IV. — *Nienburgk*, am 25. Octbr. (Tydsk.) Vaterl. Archiv von Broennenberg 1842 S. 194—99.

26. Octobr. *12594. General FUCHS's Brev til K. Chr. IV. med Melding om, hvorledes Stolzenau er gaaet over til de Danske. — 26. Oct. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 356.

27. Octobr. *12595. (MANSFELDS?) Brev til K. Chr. IV. om Bethlen Gabors Stilling og Planer, hvorefter denne først vil begynde Krigen til April, men tillader, at K. Chr. IV. lader hverve Folk i Ungarn. — 6. Nov. n. S. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 338.

27. Octobr. *12596. BALTHASAR BONIFACII ad Johannem Meursium epistola, in qua laudem ejus Daniæ approbat. — *Tarvisis*, postridie Nonarum Novembrium. Meursii Opera XI. 441—42.

28. Octobr. *12597. K. CHR. IV.'s Brev til Professorerne ved Kjøbenhavns Universitet, at Bønderne i Birket, som hidtil have søgt til Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn uden dog der at have Stolestader, skulle have en anden af Universitetets Kirker udvist, som kan være dem mest belejlig. — 28. Okt. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. I. 356—57.

28. Octobr. *12698. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ ad conventum Hagiensem legatos suos, cancellarium Ulfeldium, Gerardum Ranzovium et Christianum Thomæ, misisse. Item dicit, relationes Vosbergii, qui a rege Daniæ reverterit, in optimam partem Dominorum ordinum animos affecisse, ut speret, illos cuncta facturos, quæ in ipsorum potestate sint. — *(Hagæ-Comitis)*, 7. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 324—29.

29. Octobr. *12699. Administratoren CHRISTIAN WILHELMS Revers, hvorved han forpligter sig til at hverve 3000 Md. for K. Chr. IV. og føre dem ind i Ærkestiftet Magdeburg inden 6 Uger. — 29. Oktober. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 268.

1625.

*12600. K. Chr. IV.'s Brev til Sir Dudley Carleton. (Af samme Indhold som Nr. *12536.) — *Nienburg*, 30. Octobris. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67. 30. Octobr.

*12601. Kurf. Frederik V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at K. af Danmark snart vil have 30000 Md. til Fods og 9000 til Hest foruden Mansfeldts Folk, og at der meldes fra Kongens Lejr, at Hert. Christian (af Braunschweig) har slaaet noget fjendtligt Rytteri. — *Haag*, d. 9. Novembr. S. N. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 397. 30. Octobr.

6511. Udt p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 341. 31. Octobr.

*12602. K. Chr. IV.'s Brev til Hert. af Buckingham og Sir Edw. Conway angaaende deres Udnævnelse til at deltage i Kongressen i Haag. — *Nienburg*, 31. Octobris. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67. 31. Octobr.

*12603. Kurfyrstinde Elisabeth af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at K. af Danmark har Held med sig, og at Hert. Christian af Braunschweig har slaaet Fjendens Rytteri. — *De la Haye*, ce 31. d'Octobre st. n. (uden Aar). (Fransk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 396. 31. Octobr.

*12604. David Bramers Beretning til Kurf. (af Sachsen) om de wallensteinske Troppers Indrykning i Saalkredsen; i Halle havde de forbudt Kirkebønnen for K. af Danmark, men der gik Rygter om, at denne vilde undsætte Staden. — *Petersbergk*, d. 31. Oct. (Tydsk.) Neue Mittheilungen aus d. Gebiet historisch-antiquarisch. Forschungen, im Namen d. thüring.-sächsisch. Vereins hrsg. v. Opel XIII. 640—46. 31. Octobr.

*12605. Brev (fra en Unævnt) til Raadet i Göttingen, hvori berettes, at i Kahlenberg kommanderer en Kapitain over 400 udvalgte Musketerer af K. (af Danmarks) Folk og har faaet godt Haab af Kongen om Undsætning. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Brudst i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 92. Octobr.

*12606. Beretning (opsat af Raadet i Staden Hannover) om dets Forhandlinger og de øvrige Begivenheder ved de danske Troppers Indkvartering i Staden i October 1625. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1856 S. 113—17. Post Octobr.

*12607. Lord Conweys Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han meddeler, at K. af England har sendt Hert. af Buckingham og Jarlen af Holland til Haag for at forhandle med K. af Frankrigs, Danmarks og Sverigs samt flere tydske Fyrsters Gesandter om Forbund; K. af Danmark gjør Fremskridt i Tydskland. — November, 1. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 461—63 1 Novbr.

*12608. K. Gustaf II. Adolf af Sverigs Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler, at Meningen om de Danske nu har forandret sig, da de tage sig det alvorligt og have vundet Sejr. — *Riga*, d. 2. 9ber. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 371—74. 2. Novbr.

*12609. De nedersachsiske Stænders Memoire om de Betingelser, paa hvilke de ville foranledige den nye Kredsoberst (K. Chr. IV.) til at føre sin Hær bort. — $\frac{2}{12}$. Nov. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 374. 2. Novbr.

*12610. Hert. Johan Ernst af Sachsen-Weimars Brev til K. Chr. IV. om Bethlen Gabors Stilling. — $\frac{2}{12}$. Nov. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 338 2. Novbr.

*12611. Forordning af »mijne Heeren van den Gerechte« i Amsterdam, at Bergensfarerne selv maae bundle (kippen) deres egne Fisk uden Indsigelse af Oldermændene for »'t Kuypers-Gilde«. — 14. Nov. (Hollandsk.) Hand-Vesten, Privilegien &c. der Stad Amstelredam S. 476—77. 4. Novbr.

1625.

5. Novbr. 6513. Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 9—10.

5. Novbr *12612. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, se causas habere, cur metuat, ne rex Daniæ ad tractatus tandem delabatur. Cæsarem dici clam regi Daniæ splendidas conditiones, inter alias pro filio episcopatum Osnabrucensem, offerre, si arma deponere et causam regis Bohemiæ deserere velit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{5}{15}$. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S 330—33.

6. Novbr. *12613. Holger Rosenkrands's Skrivelse til Kansler Chr. Friis, hvori han omtaler, at han ikke har kunnet skaffe Kronen Laan hos Cornelius Hamsfort, da denne ligger dødssyg og desuden har største Delen af sine Penge staaende i Lanteholsten. — *Odensegaard*, d. 6. November. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. I. 694.

7. Novbr. *12614. Aalborg Bytingsvidne, at 4 Borgere i Aalborg vurderede for Hans Dyre til Boller det Guld og Sølv, som var udi Gabriel Bundtmagers Hus. — Mandagen, d. 7. November. Saml. t jydsk Hist og Topogr. V. 95—96.

7. Novbr. *12615. General Fuchs's Brev til K. Chr. IV., hvori han udtaler, at det eneste Redningsmiddel er en Hær paa 30,000 Md.; han tilraader derfor at søge Fred. — *Nienburg*, $\frac{7}{17}$. Nov. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 353

7. Novbr. *12616. Kommissæren Peblis skriver til Camerarius i Haag, at K. Chr. IV.'s Hær er Fjendens underlegen, og at man bør søge at bevæge Sverig og Ungarn til at skride hjælpende ind. — *Diepholz*, $\frac{7}{17}$. Nov. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 365.

8. Novbr. *12617. K. Chr. IV. sender den nedersachsiske Kredses i Braunschweig tilstedeværende Raader Lejdebreve for General Tillys Afsendinge til deres Forsamling. — *Neyburg*, d. 8. Nov. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 750 (hvor Aaret urigtig angives som 1626).

8. Novbr. *12618. De danske Repræsentanter paa den nedersachsiske Kredsdag i Gardelegen Sigward Pogwisch og Joachim v. Mitzlaf skrive til K. Chr. IV. om Kredsdagens Forløb og Stemningen hos de der repræsenterede Fyrster. — 8. Nov. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 372—73.

8. Novbr. *12619. L(aurentius) J(acobi) H(intzholmius) sender Holger Rosenkrands en Afskrift af et af hans religiøse Skrifter og udtaler Længsel efter mere fra hans Haand. — *Soræ*, 8. Novembris. Udt. i Kirkehist. Saml 3. R. VI. 310

8. Novbr. *12620. Skrivelse til Raadet i Göttingen, hvori berettes, at K. (af Danmark) har drevet et tillysk Regiment under Oberst Schmidt bort fra Pattensen. — *Einbeck*, 8. November. (Tydsk.) Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 94—95.

8. Novbr. *12621. (Kardinal Richelieus) Udkast til et Brev til den franske Gesandt i England de Blainville, hvorefter det er denne tilladt at tilbyde saavel K. af England som K. af Danmark franske Subsidier. — 18. Novembre. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu II. 145—50.

8. Novbr. *12622. Den franske Gesandt i England, Blainvilles Depesche, hvori han meddeler, at K. Ludvig XIII. i Overensstemmelse med, hvad han tidligere har lovet, vil give Subsidier til den danske Hær, i to Aar tilsammen 1 Mill. L., saa snart Danmark og Sverig ved en formelig Beslutning enes med den nedersachsiske Kredses Stænder, Brandenburg og England om Opretholdelsen af denne Hær. — 18. November. (Fransk.) Udt. p. Tydsk og Brudst i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 333.

1625.

*12623. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler sine Bestræbelser hos Hert. af Savoyen og Venedig for at skaffe Penge til K. af Danmark. — *Venice*, 18. 9ber, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S 575. 8. Novbr.

*12624. Grev TILLYS Skrivelse til Kurf. af Sachsens til Braunschweig sendte Kommissærer, hvori han erklærer sig villig til en Stilstand paa 14 Dage, men udbeder sig Meddelelse om K. af Danmarks og den nedersachsiske Kredses Erklæring desangaaende. — *Im quartier Roszwege*, d. 19. november. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 748 (hvor Aaret urigtig angives som 1626). 9. Novbr.

*12625. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus gaudet, cuncta feliciter regi Daniæ successisse, et narrat, Andream Suenson, qui hactenus in Dania nomine regis Sveciæ moratus sit, Leonardo van Sorgen substitutum esse. — *Rigæ*, die 10. Nov. Moser, Patriotisches Archiv VI. 65—69. 10. Novbr.

*12626. DE NEDERSACHSISKE STÆNDERS Brev til K. Chr. IV. med Bøn om, at han, hvis der kom en 14 Dages Vaabenstilstand i Stand, vilde bekræfte denne. — *Braunschweig*, 10. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 376 10 Novbr.

*12627. KURF. AF SACHSENS GESANDTER ved Mødet i Braunschweig sende Grev Tilly K. af Danmarks Lejdebrev til Mødet og meddele ham, at de forsamlede Stænder have oversendt Kurfyrstens Forslag til Kongen. — *Braunschweig*, d. 10. Novembre. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 750—52 (hvor Aaret urigtig angives som 1626). 10. Novbr.

*12628. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit de clade regis Daniæ a Tillio accepta, in qua inter alios dux Fridericus Oldenburgicus et multi præcipui tribuni vulnerati sunt. Dicit, uxorem regis et subditos ejus eum ut domum revertatur impellere. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Novemb. Bidrag til kannedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 334—37. 11. Novbr.

*12629. ÆRKEBISKOPPEN AF CANTERBURYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmark ønsker, at man ikke skal stole paa andre Fyrster end dem af den reformerte Religion. — *Croidon*, Novemb. 11. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 459—61. 11. Novbr.

*12630. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Conway, hvori han omtaler en Meddelelse om, at Kejseren paa Efterretningen om K. af Danmarks Fald med Hesten havde tilkjendegivet Fyrsten af Siebenbürgens Gesandter, at han var død. — *Constantinople*, 21. November. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 471—74. 11. vel 21. Novbr.

*12631. Skrivelse fra de (den?) til Braunschweig afsendte KURSACHSISKE GESANDTER (Gesandt?), hvori omtales, at K. af Danmark og den nedersachsiske Kreds have sendt Passer for Grev Tillys Afsendinge til Braunschweig. — *Im quartier zue Schulenburgh*, d. $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Novembir. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 749—50 (hvor Aaret urigtig angives som 1626; ikke heller kan Brevet, som angivet, være en Efterskrift til en Skrivelse til Tilly). 12. Novbr.

*12632. JOHANNIS V. RUSDORPHII libellus memorialis de conditionibus quibus cum Sveco agendum sit, ad regem Britanniæ directus; demonstrare conatur, Sveciam Daniæ præferendam esse principatumque belli Gustavo Adolpho dandum. — *Hamptencourt*, 13. Nov. Udt i Krüner, Rusdorf S. 92. 13. Novbr.

*12633. BUCKINGHAM, HOLLAND OG CARLETON, Englands Afsendinge i Haag, skrive til Conway om, at man bør søge at formaa K. Chr. IV. til at stille England til Søs i Krigen mod Spanien. — 15. November. Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 107. 15. Novbr.

1625.

17. Novbr. *12634. Brev fra Professor D. CLAUS PLUM til Universitetets Rektor M. Chr. Longomontanus om M. Jenses Vokation til Vor Frue Kirke, hvori han tilraader, at Kaldsbrevet ikke udstedes, før han er approberet af Sognemændene. — *Kiøbenhaffn*, 17. November. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 488—89.

17. Novbr. *12635. WALLENSTEINS Brev til Harrach om Fredsforhandlingerne i Braunschweig, som han ikke tror ville føre til noget paa Grund af Modstandernes (ɔ: K. Chr. IV.'s) Vægring ved at gaa ind paa Kejserens Fordringer. — 27. Nov. n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 63.

18. Novbr. *12636. De i ROSKILDE FORSAMLEDE PROFESSORER svare Professor D. Claus Plum, at Sognemændenes Mening om den ny Præst til Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn ikke skal æskes; M. Jens Dinesøn skal lade sig høre i Roskilde og siden i Kjøbenhavn, og de tvivle ikke om, at Borgemester og Raad vil lade sig hans Valg vel befalde. — *Roskilde*, 18. Novbr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 489.

18. Novbr. *12637. L. CAMERARIUS Axelium Oxenstierna de propositionibus legatorum Anglicorum apud ordines Belgicos certiorem facit. Scribit, legatos regis Daniæ, Ulfeldium et Christianum Thomæ, sub $\frac{1}{1}\frac{2}{2}$. venisse et propositiones suas in senatu exposuisse. Credit, regem Daniæ intelligere, se non extra periculum fore, nisi rex Sveciæ et Bethlen Gabor Cæsari in diversis locis negotium facessant. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{18}{28}$. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 338—42.

19. Novbr. *12638. TILLYS Brev til Hert. Johan Ernst af Sachsen-Weimar om den Vaabenstilstand paa 14 Dage, Kurf. af Sachsens Afsendinge have sluttet med K. af Danmarks Repræsentanter. — *Schulenburg*, $\frac{19}{29}$. Nov. (Fransk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 376.

21. Novbr. *12639. Den franske Gesandt DE LA PICARDIÈRES Proposition til K. Chr. IV., hvori K. af Frankrig lover at betale i Subsidier 200,000 L. den 1. Jan. og 300,000 L. i Amsterdam i Paasken 1626, forudsat at Danmark ikke uden Frankrigs Samtykke sluttede Fred med Kejseren og Spanien. — *Nienburg*, 21. Nov. st. v. (Fransk.) Udt. p. Svensk og Brudst. i Schybergson, Underhandl om en evang allians 1624—25 S. 102. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 334—35.

23. Novbr. *12640. BGM. OG RAAD i Helsingør skrive til Universitetet med Forespørgsel om, hvad de skulle foretage mod en Kvinde Marine Pommerantzis, som beskyldes for at have »læst Trolddom over Folk« og at have læst daglig Davids 109. Salme, indtil Slotsherren paa Kronborg Christoffer Basse var bleven syg. — *Hellsingør*, 23. Nouemb. Kirkeb. Saml. 3. R. III. 219—20.

23. Novbr. *12641. Litteræ JANI DIONYSII JENSINI ad professores academiæ Hafniensis, quibus moram in officio suscipiendo excusat, quia schola Sorana vacua rectore non relinquenda sit, sed recusat primam concionem Roschildiæ habere. — *Soræ*, d. 23. Novembr. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 258—59.

24. Novbr. *12642. Den franske Gesandt DE LA PICARDIÈRES anden Proposition til K. Chr. IV. om K. af Frankrigs Tilbud. — *Rothenburg*, 24. nov. st. v. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. S. 334.

27. Novbr. *12643. K. CHR. IV. meddeler Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, at Bethlen Gabor har indbudt ham til sit Bryllup. — *Rodenborch*, 27. Novemb. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft II, 2. 122.

29. Novbr. *12644. K. CHR. IV. beder Bgm. og Raad i Malmø om at kalde M. Jørgen Matzen til Sognepræst. — (29. Nov.) Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 10—11.

1625.

*12645. Litteræ CL. PLUMII, professoris juris, ad M. Chr. Longomontanum, rectorem magnificum, in quibus scribit, sibi placere, senatum Helsingorensem feminam a pœna civili immunem dicere, sed eam publica deprecatione culpam expiare debere. — *Hafniæ*, 29. Nov. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 220—21. 29. Novbr.

*12646. Kgl. og hertugelig Proposition til Landdagen i Kiel angaaende Holstens Bidrag til den af Kredsdagen i Braunschweig i Maj vedtagne Kontribution, Landsdefensionen samt eventuel Hjælp til Hert. af Mecklenburg. — 30. Novbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 73. 30. Novbr.

*12647. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ, nisi rex Angliæ promissa præstare possit, cum Cæsare transacturum esse, et electores Saxonicum et Brandeburgensem regi Daniæ svasisse, ut cum Tillio de pace ageret. — *Hagæ-Comitis*, 30. IXbr./10. Xbr. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 343—49. 30. Novbr

*12648. Den danske Gesandt hos Bethlen Gabor, BENBISDORF, skriver til K. Chr. IV., at Fyrsten forlanger Garantiakterne (fra Haager-Forbundet) og Subsidierne tilsendte i rette Tid, og at K. Gustaf II. Adolf er rede til Angreb. Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Gesch. u. Alterthum Schlesiens XX. 13. Novbr. vel Decbr.

*12649. Ordinans for SKIPPERNES LIGLAV i Aalborg. — *Aalborg*, d. 2. Dcbr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI 332—33. 2. Decbr.

*12650. Det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- OG LANDSKABS Resolution paa Landdagen i Kiel, hvori bevilges Holstens Bidrag til Kredskontributionen, udtales Ønske om Forhandling med Mecklenburg, om Ophævelse af Ølaccise i Stæderne, om Intercession for nogle af Ridderskabet hos de afdelte Herrer, og om frit Valg for Stæderne til at stille egne Folk eller hverve dem, m. m. — 3. Decb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 73—74. 3. Decbr.

*12651. Hert. JOHAN ERNST af Sachsen-Weimar skriver til K. Chr. IV. om et Strejftog, han har foretaget til Eldagsen. — $\frac{3}{13}$. Dec. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 357. 3. Decbr.

*12652. Hert. af BUCKINGHAM skriver til K. Chr. IV. om Fordelene af en Krig med Spanien. — 5. December. Udt. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 109. 5. Decbr.

*12653. DANIELIS HEINSII ad Axelium Oxenstiernam, regni Sveciæ cancellarium, litteræ, in quibus commemorat, regem Daniæ stipendio inusitato quendam e Batavia vocasse. — *Hagæ-Comit.*, 16. Dec. Moser, Diplomatische und historische Belustigungen IV. 104—107. 6. Decbr.

*12654. JOHANNIS MEURSII ad Gerardum Vossium epistola, in qua benevolentiam principis, ducum omniumque summorum et infimorum erga se commemorat. — *Soræ*, ad diem VII. Decembris Juliani. Meursii Opera XI. 442—43. Ger. Joan. Vossii Epistolæ (II.) 45—46. Dansk Overs. i Blandinger fra Soröe t. H. S. 160—61. 7. Decbr.

*12655. Instructio a REGE BOHEMIÆ ex consensu legatorum regum Angliæ et Daniæ et ordinum generalium Belgii Ludovico Camerario data, ut regem Sveciæ, ut fœdus commune Hagæ Comitis die 9. mensis Decembris ictum adeat, hortetur. — *Hagæ-Comitis*, $\frac{8}{18}$. Decembris. Moser, Patriotisches Archiv VI. 69—79. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 345—46. 8. Decbr.

6522. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 464—66. Udt. p. Tydsk i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1618—26 S. 29. Udt. p. Svensk i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 108—109. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 344. 9. Decbr.

1625.

9. Decbr. *12656. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorp befale alle Undersaatterne i Hertugdømmerne at indbetale den paa Landdagen i Kiel vedtagne Skat til Landenes Defension i Kiel til det næstkommende Omslag. — *Schlosse Hadersleben*, d. 9. Decbr. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

9. Decbr. *12657. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Ambrosius Spinola, K. af Spaniens General i Nederlandene, hvori han omtaler, at K. af Danmark endnu befinder sig i sine tidligere Kvarterer. — *Halberstadt*, d. 19. Dec. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I Briefe Waldsteins S. 29—30.

c. 9. Decbr. 6523. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 468.

10. Decbr. 6524. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 378.

10. Decbr. *12658. K. CHR. IV. skriver til Lensmanden (Hans Lindenov p. Kallundborg), at da Bonden paa Birkindegaard er død, skal han foreløbig lade Enken blive paa Gaarden og ej bortfæste den. — (10. Decbr.) Brudst. i Christensen (Hørsholm), Agrarhist. Studier I. 105 og Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 679.

10 Decbr. *12659. General FUCHS raader K. Chr. IV. til ikke at gjøre Administratoren Christian Wilhelm ene ansvarlig for det ham overdragne Korps, men stille en Major Damitz (Damnitz?) i Spidsen derfor som Oberstlieutenant. — *Ahlden*, $\frac{10}{20}$. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 361.

10. Decbr. *12660. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburg meddeler Albrecht, Herre af Waldstein, at han har sendt en Gesandt til K. af Danmark for at formaa denne til at hindre Greven af Mansfeld i at gjøre et Indfald i Kurfyrstendømmet. — *Cöln an der Spree*, am 10. December. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 310—11.

10. Decbr. *12661. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua scribit, legatos Anglicos et Danos ante paucos dies concluso fœdere discessisse. Ipsum ad regem Daniæ profecturum esse, ut in mentem regis penitus penetrare possit. — *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{10}{20}$. Decemb. Bidrag till kannedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 350—51.

12. Decbr. *12662. Litteræ M. LAMPERTI ALARDI ad Oligerum Rosenkrandsium, quibuscum ei exercitia filii G(eorgii) mittit. — *Soræ*, 12. Dec. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 310—11.

13. Decbr. *12663. M. DANKERTI LEJELI ad rectorem et professores Hafnienses litteræ, quibus se professionem philosophicam sibi oblatam accipere posse negat. — *Hafniæ*, 13. Decembr. Danske Mag. 5. R. I 61—62.

13. Decbr. *12664. K. KARL I. af Englands Instrux for Sir Dudley Carleton og Lord Holland, der skulle søge at bevæge K. Ludvig XIII. til at tiltræde Haager-Forbundet. — 13. Dec. (Engelsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 497.

15. Decbr. *12665. Hert. af BUCKINGHAM skriver til K. Chr. IV. om Forbundet i Haag med Løfte om, at K. Karl I. vil forhandle nærmere med ham om de Forholdsregler, der skulle tages, gjennem Rob. Anstruther. — 15. Dec. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 49—50.

16. Decbr. *12666. Den udvalgte K. CHR. (V.) befaler Christoffer Urne og Steen Villomsen at begive sig til Helsingør for at undersøge det skete Brud paa den nye Havn og indgive Beretning herom til ham. — 16. December. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 94.

16. Decbr. *12667. Den NEDERSACHSISKE KREDSES Hovederklæring, hvori det fordres, at begge Hære skulle trække tilbage; det udtales, at hele Kredsvæbningen kun havde haft til Formaal at beskytte Kredsen men aldrig at indblande den i fremmede, den uvedkommende Anliggender. — $\frac{16}{26}$. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 378.

1625.

*12668. Braunschweigs Gesandt E. v. Hagens Brev til Hertuginde Elisabeth, hvori han udtaler, at Wallenstein har forsikret ham højt og dyrt, at han vel ikke kunde gaa ind paa noget, som var »disreputerligt« for Kejseren, men at han heller ikke vilde byde Kongen noget »despecterligt«. — 16. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 384. 16. Decbr.

*12669. Johannes Wtenbogaerts Skrivelse til Hugo de Groot, hvori han omtaler Beretninger fra Hamburg om Fredsunderhandlinger mellem Kejseren og Danmark, hvorefter begge Parter fordre, at den anden først skal trække sine Tropper bort. — Desen 26. Decemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 345–49. 16 Decbr.

*12670. Den udvalgte K. Chr. (V.'s) Befaling til Rektor og menige theologiske Professorer ved Kjøbenhavns Universitet om at have flittigt Indseende med, at ingen Professor herefter antages ved Akademiet, førend han har forpligtet sig paa Confessio Augustana af 1530. — *Andtuorschouff Slott*, d. 17. Decembris. Ny kirkehist. Saml. V. 611. 17. Decbr.

*12671. Generalstaternes Fuldmagt for de nederlandske Gesandter til at underhandle om Forbund mellem Republiken og Danmark samt England til den borgerlige Ordens Gjenoprettelse i Tydskland. — *Haag*, 28. Decembr. (Hollandsk.) Lond. suppl. & contin. II, 2. 707—708. 18. Decbr.

*12672. Generalstaternes Memorial, meddelt deres Deputerede paa Kongressen i Haag (til Oprettelsen af et Forbund med Danmark og England mod Kejseren og de Katolske i Tydskland) og indeholdende, hvad bemeldte Deputerede mundtlig skulle forebringe. — *Haag*, 28. Decembr. (Hollandsk.) Lond. suppl. & contin. II, 2. 708. 18. Decbr.

*12673. K. Chr. IV. og Hert. Frederik af Gottorp befale Ridderskabet i Hertugdømmerne at møde til Mønstring i Kiel med Knægte og Heste i Begyndelsen af næste Omslag. — *Schlosse Hatersleben*, d. 20. December. Særtr. af Forordn. 20. Decbr.

*12674. Hert. Frederik Ulrik af Wolfenbüttels Skrivelse til Kejser Ferdinand II., hvori han undskylder og forsvarer de Skridt, han har foretaget; selv ved Valget af K. Chr. IV. til Kredsoberst mener han ikke at have fejlet, da denne hidtil havde holdt sig til Rigsforfatningen. — 30. Dec. n. S. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 399. 20. Decbr.

*12675. (Johannes Wtenbogaerts) Skrivelse til Hugo de Groot, hvori han omtaler Beretninger fra Hamburg om, at baade Tilly og de Danske forstærke sig. — 30. Decemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 355–58. 20. Decbr.

*12676. Kurf. af Sachsens og Brandenburgs Fredsforslag, overgivne de nedersachsiske Kredsstænder, hvorefter bl. a. K. af Danmark skal aftakke sine Krigsfolk, disse ikke tage anden Tjeneste, og han i Fremtiden ikke foretage noget imod Kejseren. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Villermont, Tilly S. 273—74. ante 21. Decbr.

6530. Udt. i Villermont, Tilly S. 275—76 og Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 380. 21. Decbr.

6531. Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 381. 21. Decbr.

*12677. Kurfyrstinde Elisabeth af Pfalz underretter Grev Heinrich Matthias von Thurn om, at hendes Broder K. af England sender 6000 Md. engelske Tropper under Oberst Morgan til K. af Danmark. — *De la Haye*, ce 4. Janvier (uden Aar). (Fransk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 397—98. 25. Decbr. vel 4. Januar.

*12678. Albrecht, Hert. til Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at K. af Danmark har holdt en Landdag i Holsten, at hans Folk endnu have Kvarter i Lüneburg, 27. Decbr.

1625.

og at han og Greven af Mansfeld forberede alt til at føre Krigen over i Kejserens Lande. — *Halberstadt*, d. 6. Januar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth XLI. 313—14. Udt. i Zeitschr. f. Gesch. u. Alterthum Schlesiens XX. 5.

28. Decbr. 6533. Udt i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 381.

28 Decbr. *12679. Mansfelds Brev til K. Chr. IV., hvori han melder om sine Forhandlinger med Braudenburgs Gesandt Samuel v. Winterfeld og beraaber sig paa Krigsretten for at kunne beslaglægge al Proviant, der sendtes op ad Elben. — 28. Dec. 1625/7. Jan. 1626. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 367.

29. Decbr. *12680. K. Chr. IV.'s Brev t. K. Karl I. om et Skib fra Bremen, der blev holdt tilbage ved Foie (Foy). — *Rotenburg*, 29. Decembris. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Third Report S. 67.

30. Decbr. *12681. K. Chr. IV.'s Brev til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg med Opfordring til at tiltræde Forbundet i Haag. — *Rothenburg*, 30. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 388, jvfr. 289.

30. Decbr. *12682. K. Chr. IV.'s Instrux for Sehested, der skal gaa som Gesandt til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg. — *Rothenburg*, 30. Dec. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 388.

30. Decbr. *12683. K. Chr. IV.'s Instrux for Kaspar v. Buchwald og Camerarius, der skulle opfordre Hansestæderne til inden 4 Uger at tiltræde Forbundet i Haag. — *Rothenburg*, 30. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel. Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 390.

30. Decbr. *12684. Den danske Afsending paa Kredsdagen i Braunschweig, Joachim v. Mitzlaf skriver til Sigismund v. Götz, at de kursachsiske Gesandter ikke ere upartiske. — 30. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 381—82.

Fin. Decbr. *12685. (Grev Tillys) Skrivelse til en Unævnt, hvori han omtaler, at, medens han selv har slette Kvarterer, har K. af Danmark, der skal ville angribe ham og vel vil give ham nok at gjøre, Braunschweig, Wolfenbüttel og Hildesheim med deres store Forraad til sin Raadighed. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Villermont. Tilly S. 719—21.

Decbr. *12686. (Grev Tillys) Skrivelse til (Kurf. af Baiern), hvori omtales Muligheden af, at Greven af Mansfeld vil forene sig med K. af Danmark; denne fortsætter sine Hvervinger. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Villermont, Tilly S. 718—19.

Decbr.? *12687. K. Karl I. af Englands Skrivelse til Hert. af Buckingham, hvori han beder ham paaskynde sin Rejse til hans Søster og til Frankrig, fordi hans Onkel (K. Chr. IV.) trænger til Opmuntring, endskjønt han har haft god Lykke. — Uden Datum. (Engelsk.) Halliwell, Letters of the kings of England II. 263—64.

*12688. Magistraten i Skjelskør skjøder Cappels Vænge til Albrecht Andersen. Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiør S. 204.

*12689. Bagernes Skraa og Lavsret i Nakskov. Friis, Mindeblade om Nakskov, udg. af Hansen S. 89—96.

*12690. Den Tydske Menigheds Ældste i Helsingør takke K. Chr. IV. for den nye Præst (M. Thomas Lund), som er beskikket istedenfor den forflyttede Augustinus Sand, men bede om, at det maa være ham tilladt foruden Soldaterne ogsaa at betjene de tydske Borgere og Fremmede i Byen. — (Tydsk.) Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 115.

1625.

*12691. M. LAMPERTUS ALARDIS Brev til Holger Rosenkrands om dennes Søn Jørgens Studier og med Bøn om hans Hjælp til at opnaa en eller anden Ansættelse. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 302.

*12692. M. LAMPERTUS ALARDI beder Holger Rosenkrands om at tage sig af ham, da han næppe kan opnaa nogen Ansættelse i Kjøbenhavn. — *Sorø.* (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 309.

*12693. D. CASPARUS BARTHOLINUS ad Oligerum Rosenkrandsium de valetudine sua vacillante scribit et exemplum compendiorum pro tyrunculis Rhetorices et Logices ei mittit. — *Hafniæ.* Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 307—308.

*12694. Litteræ JAC. MATTHIÆ ad Oligerum Rosenkrandsium de itinere suo. — *(Wittebergæ.)* Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 302—304.

c. 1625.

c. 1625.

*12695. BGM. og RAAD i Odense tilstaa at have modtaget af Kansler Christian Friis til Kragerup 500 Dlr., hvoraf Renten skal uddeles til fattige Husarme, hvilket de love at overholde. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 195.

1626.

1626.

*12696. K. CHR. IV.'s Instrux for Lorenz Wensin, der skal gaa som Gesandt til Haag for at forsikre Generalstaterne om Kongens Tilbøjelighed til at fortsætte Krigen, og til Paris for at forlange Udbetalingen af de 200,000 L., K. Ludvig XIII. havde lovet. — 2. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 496, jvfr. 502. 2. Januar.

6541. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 407. 3. Januar.

*12697. Administratoren CHRISTIAN WILHELM skriver til Kurf. af Brandenburg og udtrykker sin Beklagelse over, at Kurd v. Burgsdorff efter Fægtningen omkring Jüterbok havde drevet hans Soldater ud af brandenburgsk Gebet; han truer med at melde det til K. Chr. IV. — $\frac{3}{13}$. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 428. 3. Januar.

*12698. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. og Hert. af Buckingham med Fordring paa Udbetaling af de lovede maanedlige Subsidier. — *Rotenburg,* 6. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Third Report S 67. 6. Januar.

6543. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 382. 7. Januar.

*12699. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Tilly med Ordre til, at han i Tilfælde af, at han fører sin Hær ud af den nedersachsiske Kreds, skal sørge for, at Fjenden afskjæres fra at forfølge ham eller holde sig der i Landet samt fra at skaffe sig Proviant. — 20. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 386. 10. Januar.

*12700. ALBRECHT, Hert. til Friedland, meddeler Kejser Ferdinand bl. a., at Oberst Fuchs befinder sig ved Ulzen(?) med det danske Artilleri og Infanteri, og at Greven af Mansfeld vil støde til ham. — *Schleden,* d. 21. Januar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 319. 11. Januar.

*12701. ALBRECHT, Hert. til Friedland, skriver til Friherre Karl v. Harrach, at ifølge Meddelelse af Hert. Christian af Lüneburg søger K. af Danmark at indlade sig med Ligaen, og at han desuden venter 10 Regimenter Skotter og Irlændere. — *Schleden,* d. 21. Januar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 320 11. Januar.

6544. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 407. 12. Januar.

1626.

12. Januar. *12702. REKTOR OG PROFESSORER ved Kjøbenhavns Universitet skrive til D. Vilhelm Paludanus, at de ikke kunne gaa ind paa (Rektoren ved Viborg Skole) M. Niels Povelsens Ønske om at maatte beholde den Universitetet tilkommende Halvdel af Naadsensaaret af Kanikepræbendet efter hans afdøde Formand. — *Kjøbenhavn*, 12. Januarii. Kirkehist. Saml. 3 R. IV. 553.

12. Januar *12703. IUARI HEMMÆTTEI, Superintendentis Ripensis, litteræ M. Christiano S. Longomontano, Rectori magnifico Academiæ, scriptæ, exponentes, cur rationes de legatis pastorum Academiæ non miserit, easdem brevi promittentes. — *Ripis Cimbrorum*, 12. Jan. Ny kirkehist. Saml. VI. 551—52

12. Januar *12704. Litteræ D. JOAN. LAUREMBERGI ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus ab eo petit, ut filioli baptisma faciat. — *Soræ*, 12. Jan. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 311—12.

13. Januar. *12705. Litteræ CHRISTIANI LONGOMONTANI, rectoris universitatis, ad Johannem Michaelis, superattendentem Fionensem, in quibus vetat scholarum alumnos Hafniam venire, adhuc lue pestifera afflictam. — *Haffniæ*, 13. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 62—63.

14. Januar. *12706. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han beder om Tilladelse for Grev Mansfeld til at samle Tropper i Skotland. — *Rotenburg*, 14. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67.

14. Januar. *12707. DE NEDERSACHSISKE STÆNDERS Resolution, hvori det fordres, at de katolske Hære først skulle føres bort, inden Stænderne kunne tænke paa at aftakke deres Hær. — $\frac{4}{14}$. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 385.

14. Januar. *12708. DE NEDERSACHSISKE KREDSGESANDTERS Skrivelse til K. Chr. IV. med Bøn om, at han skal lade sine Gesandter blive endnu en Tid i Braunschweig og med alle Midler arbejde paa Fred. — 14. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 387.

14. Januar. *12709. Hert. CHRISTIAN af Braunschweigs Skrivelse til Gesandterne paa Fredskongressen i Braunschweig, hvorved han befaler dem ikke mere at rette sig efter de dem tidligere af Hert. Frederik Ulrik givne Instruxer, men altid stemme sammen med K. af Danmarks Repræsentanter. — 14. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 399.

14. Januar. *12710. CAMERARIUS og KASPAR V. BUCHWALD skrive til K. Chr. IV., at Lübeck har meddelt dem, at Spørgsmaalet om Tiltrædelsen af Forbundet i Haag kun kunde afgjøres paa et almindeligt Konvent, men at de havde faaet Løfte om Svar inden 4 Uger. — $\frac{4}{14}$. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 390.

16 Januar. *12711. Mæglingsforslag fra KURF. AF SACHSEN, hvori det fordres, at K. Chr. IV. og hans Forbundsfæller skulle gjøre Begyndelsen med at aftakke deres Tropper. — 16. Januarii. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 385—86.

16. Januar. *12712. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler et Rygte om, at K. af Danmark har blokeret Lübeck. — *Steckburg*, d. 16. Jan. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I 60—65.

16. Januar *12713. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han haaber, at Bethlen Gabor, der ved sit Giftermaal bliver knyttet til K. af Danmark, vil drage sit Sværd til Fordel for ham. — *Turin*, 26. Jan., st. novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 482—83.

17. Januar. *12714. WALLENSTEINS Erklæring, hvorved han slutter sig til de af Tilly d. 7. Jan. fremsatte Forslag (Nr. 6543). — $\frac{7}{17}$. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 382.

18. Januar *12715. DE NEDERSACHSISKE STÆNDERS Skrivelse til K. Chr. IV. med fornyet Bøn om, at han vil virke for Fred. — *Braunschweig*, 18. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 387.

1626.

*12716. ALBRECHT, Hert. til Friedland, udtaler til Friherre Karl v. Harrach sin Overbevisning om, at K. af Danmark ikke vil slutte Fred. — *Wernigeroda*, d. 28. Januar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 321. 18. Januar.

*12717. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han udtaler Ønsket om, at Skibet »Perlen« maa faa Lov til at overvintre og blive repareret i Youghal. — *Rotenburg*, 19. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67. Breve af samme Dato og lign. Indhold til Vicekongen i Irland, til Jarlen af Cork og Will. Stuart. 19. Januar.

*12718. K. CHR. IV.'s Svar paa Kredsstændernes Bøn af 14. Jan., hvori han lover at fortsætte Forhandlingerne om Fred. — *Rothenburg*, 19. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 387. 19. Januar.

*12719. ANDREÆ RIVETI ad Johannem Meursium epistola, in qua ei felicem adventum in Daniam, favorem principum, adplausum nobilitatis gratulatur et regis Daniæ fausto progressu gaudet; simul eum rogat, ut inter nobiles Danos de quodam Clemencello Gallo, qui in Daniam profectus sit, requirat. — *Lugd. Bat.*, IV. Kal. Febr. St. Gregor. Meursii Opera XI. 446–48. 19 Januar.

6546. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 218—19. 20. Januar.

*12720. Kurf. JOHAN GEORG af Sachsens Brev til K. Chr. IV., hvori han afslaar at tiltræde Forbundet i Haag, da dette maa anses for at være rettet mod Kejseren og de katolske Stænder. — *Dresden*, 20. Jan. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 388—89, jvfr. S. 396. 20 Januar.

6547. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 409. 21. Januar.

*12721. General FUCHS skriver til K. Chr. IV., at han for 5 Uger siden har skrevet til Hert. Christian af Braunschweig, men uden endnu at have faaet Svar. — 22. Jan. a. St. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 430. 22. Januar.

*12722. K. CHR. IV.'s Brev til Hert. af Buckingham, hvori han beder om øjeblikkelig Betaling af Subsidierne. — 24. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 24. Januar.

*12723. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvorved han (gjennem J. Bilde) fordrer øjeblikkelig Betaling af Subsidierne, som ere absolut nødvendige. — *Rotenburg*, 25. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 25. Januar.

*12724. Litteræ D. GASPARI BROCHMANDI ad Oligerum Rosenkrandsium quibus eum de consiliis Jacobi Matthiadis, in Germaniam redituri, certiorem facit. — *Hafniæ*, 25. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 312–13. 25. Januar.

*12725. K. CHR. IV.'s Brev til Conway om øjeblikkelig Betaling af Subsidierne. — 26. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68 26. Januar.

*12726. Indberetning fra den toscanske Agent i London, SALVETTI, hvori omtales Vanskelighederne ved at skaffe K. Chr. IV. de lovede Subsidier. — *London*, 6. Febr. (Italiensk.) Eng. Overs i Hist. Man. Commis The Ms. of H. D. Skrine S. 43. 27. Januar.

*12727. PEBLITZ skriver til Kurf. Frederik af Pfalz om sine Underhandlinger med den danske Kansler og om den danske Hærs Bevægelser. — *Lauenburg*, d. 29. Januar/8. Februar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 320—22. 29. Januar.

*12728. Grev ERNST AF MANSFELDS Brev til K. Chr. IV., hvori han taler om at angribe Fjenden paa denne Side af Elben for at bemægtige sig Dessauerbroen; dog vil han ikke sætte noget paa Spil eller letsindig give en god Stilling til Pris. — *Lauenburg*, 30. Jan. a. St. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch Krieg II. 432. 30. Januar.

1626.

1. Febr. *12729. JOH. RUSDORPHI examinatio politica, quid de expeditione regis Daniæ et de fœdere inter eum et regem Britanniæ ordinesque Batavos icto putandum sit, et an rex Sveciæ et elector Brandenburgensis illi accedere teneantur. — (Kal. Febr.) Udt. i Krüner, Rusdorf S. 95.

1. Febr. *12730. Den venetianske Gesandt i Wien, PADAVIN, skriver til Dogen om den Strid, der er udbrudt mellem Hert. af Friedland og Feltmarschal Collalto, og fremhæver, at dette kan udnyttes af de Danske og saaledes blive den katolske Sag til Skade. — 11. Febr. n. S. (Italiensk.) Brudst. p. Tydsk i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 77—78.

3. Febr.? *12731. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han opfordrer ham til at fremskjynde Afgjørelsen af en Proces, der var anlagt af John Ivarson mod James Hyckerssen i Dover. — *Rotenburg*, 3. Februarii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 67, hvor Brevet sættes til 3. Jan.

5. Febr. *12732. K. CHR. IV. tilskriver Hert. Frederik af Braunschweig, at, da de af den nedersachsiske Kreds foreslaaede Midler til Fred ikke ere blevne antagne, kan han ikke afvige fra sin Pligt. — *Rotenburg*, 5. Febr. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 122.

5. Febr. *12733. K. CHR. IV.'s Brev til Hertuginde Elisabeth af Braunschweig, hvori han forklarer, at han paa Grund af sine Forpligtelser mod Kredsen ikke kan gaa ind paa de foreslaaede Fredsbetingelser. — *Rothenburg*, $\frac{5}{15}$. Febr. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 387.

5. Febr. *12734. General FUCHS's Brev til K. Chr. IV., hvori han beklager den Modtagelse, de Brandenburgske have givet ham, og erklærer, at han ikke ved, hvor han skal drage hen. — *Betzendorf*, $\frac{5}{15}$. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 436.

5. Febr. *12735. En UNÆVNT underretter Hert. af Friedland om, at han har erfaret af en troværdig Person, at Oberst Fuchs og to andre høje Officerer ere blevne enige om at lade Tilly sove ud, trække Fredsunderhandlingerne i Braunschweig i Langdrag og angribe Wallenstein »paa tydsk«. — D. 15. Febr. styl. novo. (Tydsk.) Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 416.

6 Febr. *12736. K. CHR. IV. skriver til sin Søster Hertuginde Elisabeth af Braunschweig, at hun nok skulde faa at se, at han ikke manglede god Vilje til at slutte Fred, naar blot Kejseren vilde »forsikre« og den nedersachsiske Kreds i en særlig Skrivelse »assecurere« ham. — *Rothenburg*, $\frac{6}{16}$. Febr. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 387.

7. Febr. *12737. RECTOR ET CONCILIUM ACADEMICUM civibus suis imperant, ut luxuriem cultus deponant, ut ita iram Dei, lue pestifera intellectam, placent: qui hoc non fecerit, Mensa Regia privatum iri minantur. — *Hafniæ*, 7. Februarii. Danske Mag. 5. R. I 63—64.

10. Febr. *12738. K. CHR. IV.'s Brev til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, hvori han meddeler ham sin Beslutning at lade Mansfeld besætte Altmark, for at ikke Fjenden skulde komme ham i Forkjøbet; han lover dog atter at romme Stæderne Gardelegen, Salzwedel, Stendal og Tangermünde, saa snart Kurfyrsten havde foretaget saa store Hvervinger, at han selv kunde sikre dem. — 10. Febr. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 430—31.

13 vel 23. Febr. *12739. General FUCHS forespørger K. Chr. IV., om han skal blive staaende længere i Altmark. — 23. Febr. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 437.

1626.

*12740. Skrivelse fra Generalstaterne til deres Resident hos Hansestæderne Foppius van Aitzema, hvori siges, at man ikke er tilbøjelig til at gaa videre end den med K. af Danmark i October forrige Aar sluttede Overenskomst, i det mindste ikke førend det nøjere Forbund er ratificeret. — 24. Februar. (Hollandsk.) Udt. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 30. 14. Febr.

6556. Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 391—92. 15. Febr.

*12741. Hert. Adolf af Holsten beder Tilly om at trække sine Folk tilbage fra Kvartererne mellem Fulda og Werra, for at der kan blive Plads til hans Soldater. — *Schmalkalden*, 25. Februar. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII 45. 15. Febr.

6557. Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 10. Særtr. af Forordn. 16. Febr.

*12742. Albrecht, Hert. til Friedland, melder Friherre Karl v. Harrach, at Hert. Christian og Oberst Fuchs med den største Del af den danske Hær staa i Alt Mark for at standse ham. — *Aschersleben*, d. 26. Februar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 329. 16. Febr.

*12743. Skrivelse fra Alb. Joachimi, Generalstaternes Gesandt i London, til Generalstaterne, hvori han omtaler den engelske Konges Bestræbelser for at skaffe Penge i Amsterdam til at opfylde sine Løfter til K. af Danmark og Greven af Mansfeld. — *Londen*, d. XXVI. Februarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 22. Jaarg. S. 489—94. 16. vel 26 Febr.

*12744. Johan, Greve af Tilly, skriver til Hert. Adolf af Holsten og beder ham om at tillade, at det Herhersdorfske Regiment maa blive liggende i Kvarter imellem Werra og Fulda. — *Bockenem*, 1. März. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 46. 19. Febr.

*12745. Grev Tillys Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han omtaler, at K. af Danmark, Greven af Mansfeld og deres Tilhængere for Tiden ere forhindrede i at samle deres Styrke. — *Bockeln*, le 2. mars. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 723—24. 20. Febr.

6559. Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 392—93. 23. Febr.

*12746. Hert. Frederik Ulrik af Wolfenbüttel skriver til Gesandterne i Braunschweig og erklærer sig enig i sin Broders Befaling til dem af 14. Jan. — *Wölpe*, 24. Febr. a. St. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 399. 24. Febr.

*12747. Jani Gebhardi ad (Johannem Kirchmannum?) epistola, in qua commemorat, nobilem et opulentum adolescentem Holsatum operam suam expetiisse, ut aliquot annos contubernio illius et institutione per Belgium, Angliam, Italiam Galliamque frui sibi liceat. — *Rostochii*, XXIIII. Febr. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 300 -301. 24. Febr.

*12748. Kurf. Johan Georg af Sachsens Brev til K. Chr. IV., hvori han erklærer kun at ville virke for at faa den nedersachsiske Kreds befriet for de Hære, der opholdt sig i den; for at faa afgjort de øvrige Spørgsmaal maatte man lade et stort »Konvent« træde sammen. — *Dresden*, 25. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 395. 25. Febr.

*12749. Albrecht, Hert. til Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at K. af Danmark er i Wolfenbüttel og drager hele sin Hær til sig, samt at K. Chr. IV. stoler paa Bethlen Gabor, ligesom at Brandenburg understøtter ham paa alle Maader. — *Aschersleben*, d. 8. Martii. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2 Abth. XLI. 331. 26. Febr.

1626.

26. Febr. vel 8. Martii. *12750. Skrivelse fra ALB. JOACHIMI, Generalstaternes Gesandt i London, til Generalstaterne, hvori han omtaler, at (Sir Edward) Conway har udtalt, at han ikke kjender Midler til hurtig at yde K. af Danmark Subsidier. — *London*, d. achtsten Martii. (Engelsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 22. Jaarg. S. 495—98.

27. Febr. *12751. ALBRECHT, Hert. til Friedland, tilskriver Friherre Karl v. Harrach, at K. af Danmark sidste Torsdag kom til Wolfenbüttel, og meddeler ham nærmere Underretning om de fjendtlige Hæres Størrelse og deres Bevægelser. — *Aschersleben*, d. 9. Martii. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 332.

28. Febr. *12752. CAR. (I) regis ratificatio fœderis die nono mensis Decembris inter se et Carolum Magnæ Britanniæ regem et ordines Generales fœderatarum provinciarum in Belgio Hagæ Comitis facti (Nr. 6522). — *Wolfenbiti*, 28. Feb. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 467. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68 (uden Datum).

28. Febr. *12753. General FUCHS's Brev til K. Chr. IV. om Stillingen i Altmark. — 28. Febr./10. März. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 437.

Februario. *12754. Kardinal RICHELIEUS Memoire til K. Ludvig XIII. angaaende den politiske Situation; han omtaler bl. a., hvorledes K. af Danmarks Hær skal underholdes ved engelske og franske Subsidier. — Février. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu II. 193—202.

Febr. vel Martio. *12755. Instrux, meddelt (Pater Josef?) af Kardinal RICHELIEU; det udtales heri, at der bør sendes et Gesandtskab til Tydskland for at skaffe Danmark Fred. — Uden Datum. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu VII. 578—79.

1. Martii. *12756. ALBRECHT, Hert. af Friedland, melder Kejseren, at K. af Danmarks Afsending i Magdeburg offentlig har erklæret, at Kongen snart vil komme og aabne Byen Tilførsel af Korn. — *Haubt-Quarttier zu Aschersleben*, d. 11. Martii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XIX. 30—31.

2. Martii. 6566. Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 100—101.

2. Martii. *12757. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. om Fortsættelsen af Krigen i Tydskland og med Kreditiv for Sir Rob. Anstruther. — 2. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 48.

3. Martii. *12758. Kgl. Befaling, hvorefter Holger Rosenkrands, i Stedet for afg. Eske Brock t. Estrup, sammen med Chr. Holk t. Bustrup skal dømme i den Sag, der er rejst mod Præsten H. Søren Jensen i Vejlby for et Manddrab. — *Kjøbenhavn*, 3. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 313.

4. Martii. *12759. ALBRECHT, Hert. af Friedland, tilskriver Friherre Karl v. Harrach om K. af Danmarks Svar til hans og Tillys Gesandter i Braunschweig, og udtaler, at Rygtet gaar, at Kongen har friet til Kurf. af Brandenburgs Datter for sin Søn. — *Aschersleben*, d. 14. Martii. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 334—35.

5. Martii. *12760. Oberst WOLF HEINRICH V. BAUDISSINS Brev til General Fuchs, hvori han fremhæver, at han og hans Korps kun have været passive Tilskuere ved Mansfelds Overrumpling af Zerbst. — $\frac{5}{15}$. März. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 442.

6. Martii. *12761. ALBRECHT, Hert. af Friedland, tilskriver Friherre Karl v. Harrach bl. a., at K. af Danmarks og Greven af Mansfelds Hære ere større end hans og Tillys. — *Aschersleben*, d. 16. Martii. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 336—37.

7. Martii. 6567. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 409.

7. Martii. 6568. A. Höjer, Kurzgef. Dannemarck. Gesch. S. 318—19. Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. Jahrg. 1848 S. 100—101. Brudst. p. Dansk i Hammerich, Danmark under Adelsvælden III. 157.

1626.

*12762. Oberst BAUDISSINS Brev til General Fuchs om hans og Mansfelds Stilling. — $\frac{7}{17}$. März. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg II 442. 7. Martii.

*12763. Litteræ M. JANI GUIDONIS ad Christianum Longomontanum, rectorem universitatis, de statu rerum tam infelici in Germania, et de studiis suis. — *Witebergæ*, Nonis Martii. Danske Mag. 5. R. I. 65—66. 7. Martii.

*12764. Oberst BAUDISSINS Brev til General Fuchs, hvori han udtaler, at Hert. af Sachsen-Lauenburg, skjønt han havde faaet overladt 100 Musketerer af Regimentet Frenking, endnu har for lidt Mandskab. — *Loburg*, $\frac{8}{18}$. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel. Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 442. 8. Martii.

*12765. Den kejserlige Rigsraadspræsident Grev COLLALTOS Skrivelse til Hert. af Friedland, hvori han fremhæver, at da K. af Danmark nærmer sig saa meget til Hertugen, bør Tilly sætte sig i Bevægelse og gjøre en Diversion. — *Pirintz*, 18. Marzo. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Collaltos S. 314—15. 8. Martii.

*12766. Brev fra Grev TILLY til Hert. af Friedland, hvori han omtaler, at K. af Danmark har bemægtiget sig Stiftet Osnabrück og skal have indtrængt sin Søn som Biskop der. — *Bockenem*, d. 20. März. (Tydsk.) Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 420—21. 10. Martii.

*12767. K. CHR. IV.'s Brev til de engelske Afsendinge i Haag med Kreditiv for Laur. Wentsin, som overbringer hans Konfirmation paa Traktaten (Nr. 6522). — *Wolfenbüttel*, 12. Martii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 12. Martii.

*12768. LAURENTIUS JACOBI HINDSHOLMIUS) ad Oligerum Rosenkrandsium scribit et ab eo petit, ut aliquem mittat, cui Georgii filii cura committatur; sic enim sperat fore, ut felicius progrediantur parvuli. — *Ex illustri Sorana*, 12. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 313—15. 12. Martii.

6570. Villermont, Tilly S 271 (hvor Datum er trykt som 26. Februar). Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S 414—15. 13. Martii.

*12769. Den franske Statssekretær D'HERBAULT skriver til Gesandten i Haag, d'Espesses, om det daarlige Indtryk, den lige afsluttede Fred med Spanien nok vil gjøre der, og opfordrer ham til at udbrede den Mening, at den franske Underhandler du Fargis har overtraadt sin Fuldmagt; især var det vigtigt, at det blev forestillet K. af Danmark, at K. Ludvig XIII., naar han ikke skulde bruge sine Tropper andre Steder, bedre kunde støtte ham. — *(Paris,)* 23. mars. (Fransk.) Brudst. i Opel, Niedersachs.-danisch. Krieg II. 501. 13. Martii.

*12770. Grev ERNST af Mansfelds Brev til K. Chr. IV. med Bøn om at faa overladt det mecklenburgske og hollandske Regiment til Medvirkning ved et Angreb paa Dessauerbroen; han udvikler sine Felttogsplaner mod Schlesien og beder om at maatte blive understøttet af General Fuchs samt hentyder til, at ogsaa Wallenstein tænker paa et Tog mod Schlesien. — *Brandenburg*, $\frac{14}{24}$. März. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg II 439. 14. Martii.

*12771. JOACHIMUS MORSIUS tilbyder Holger Rosenkrands at skaffe ham et fortrinligt Bibliothek, som Ejeren paa Grund af Tidernes Ugunst vilde afhænde. — *Segeberg*, 15. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 315. 15. Martii.

*12772. Grev ERNST af Mansfeld skriver til K. Chr. IV. og beder om et Regiment Infanteri og 500 Ryttere til sit Tog sydpaa, hvorved han haaber at vinde Bethlen Gabor; General Fuchs skal nu blot holde Wallenstein tilbage, saa at han ikke kan følge ham. 15. Martii.

1626.

Endelig beder han Kongen om at søge at formaa Kursachsen til ikke at skride ind mod ham ved Løfte om at ville garantere Kurfyrsten Lausitz. — *Brandenburg*, 25. März. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 439—40.

15. Martii. *12773. PETRUS GRUTERUS Johannem Meursium commonefacit, eum promisisse, se de se certiorem facturum esse, si quid in Soræ confinio nasceretur, quo lapsanti rei occurri posset. — *Amsterodami*, VIII. Kal. April. Meursii Opera XI. 449—50.

18. Martii. *12774. CAROLI regis Angliæ ratificatio fœderis die nono mensis Decembris Hagæ Batavorum inter se et Daniæ regem et Belgii unitarum provinciarum ordines facti (Nr. 6522). — *Vestmonasterii*, 18. Martii anno regni nostri primo. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 467.

18. Martii. *12775. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler sin Konges Hensigt at vedblive at hjælpe K. af Danmark og hans Haab om Understøttelse dertil af Bethlen Gabor. — March 18. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 492—93

18. Martii. *12776. Grev TILLY meddeler Hert. Adolf af Holsten, at en Grev Philip Reinhard von Solms har faaet Patent og Penge af K. Chr. IV. til at hverve et Regiment Fodfolk og et Regiment Ryttere, som skulle møde ved Kassel; han opfordrer Hertugen til at hindre dette og holde Øje med Landgrev Moritz. — *Förste*, 28. März. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 46.

19. Martii. *12777. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. om et Skib fra Kjøbenhavn, som var opbragt af Englænderne. — *Wolferbüttel*, 19. Martii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

19. Martii. *12778. Instrux for Vagtmesteren og Officererne i Bergen, given af Slotsherren KNUD GYLDENSTIERN og BERGENS MAGISTRAT paa Kongens Behag. — *Bergenhus*, d. 19. Marts. Norske Mag. II. 313—16

19. Martii. *12779. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz udtaler i et Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn Haab om, at K. af Frankrig nu vil føre Krigen med større Eftertryk, saa at ikke hele Krigens Byrde kommer til at hvile paa K. af Danmark, der trolig gjør sit; han skriver, at denne Konge har sendt en Del af sin Hær under Oberst Fetz (ɔ: Fuchs) til Kurbrandenburg rimeligvis for at forhindre, at Wallenstein skulde hemægtige sig Passerne og Fæstningerne der. — *Hag*, d. $\frac{19}{29}$. Martii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 399—400.

21. Martii. *12780. Grev TILLY melder Hert. af Friedland, at K. af Danmark har givet Philip Reinhardt Greve af Solms Patent til at hverve 1000 Ryttere og 3000 Md. til Fods. — *Clausthal*, d. 31. März. (Tydsk.) Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 421—23.

23. Martii. 6572. Villermont, Tilly S. 271—72.

23. Martii. *12781. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Leuker i Wien, hvori han paalægger ham hos Kejseren at udvirke, at Hert. af Friedland faar Ordre til ikke uden absolut Nødvendighed at forlade den nedersachsiske Kreds, hvorat Følgen blot vilde blive, at K. af Danmark kastede sig over Tilly, som ikke vilde være stærk nok til at modstaa ham. — 2. April n. S. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 83—84.

24. Martii. *12782. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori han omtaler K. Karl I.'s Anstrængelser for at skaffe K. Chr. IV. de lovede Subsidier, samt en dansk Gesandts Ankomst til London. — *London*, 3. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Man. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 53—54.

1626.

*12783. VILHELM PALUDANUS, Universitetets Procurator i Viborg Kapitel, frem- 27. Martii.
sender med Mester Niels Povelsen, »vores Skolemester« 120 Sl. Dlr. $3^1/_2$ ₰ 6 ß fra de to Præbender, som ere lagte til Skoletjenesten i Viborg. — 27. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 106—107.

*12784. Grev ERNST af Mansfelds Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler denne, 28. Martii.
at Fjenden har foretaget saa store Rustninger, at han anser det for raadeligst at opgive Toget til Schlesien og foreslaar en ny Plan, efter hvilken Dessauerbroen først skal erobres. — *Burg*, 28. März/7. April. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. f. Gesch. u. Alterthum Schlesiens XX 31—32 og Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 441.

*12785. General FUCHS's Brev til K. Chr. IV. med Beretning om hans og Grev 28. Martii.
Ernst af Mansfelds Indtagelse af Rogäz ved Storm. — *Rogäz*, 28. März/7. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 444.

*12786. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Fuldmagt for Sigmund v. Götz 28. Martii.
til at forhandle med K. Chr. IV. og søge at formaa ham til at rømme Altmark. — 28. März a. St. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 448.

*12787. Litteræ THOMÆ FINCKII ad Christianum Longomontanum, rectorem univer- 29. Martii.
sitatis, de rebus academicis nonnullis. — *Roschild*, 29. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 66—67.

*12788. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in qua inter alia de legato 30. Martii.
aliquo ad regem Daniæ mittendo scribitur. — *Holmiæ*, 30. Martii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 352—54.

*12789. General FUCHS's Brev til K. Chr. IV. med Melding om, at Wallenstein 31. Martii.
nu rykker frem mod ham. — 31. März/10. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 445.

*12790. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter, at den danske Gesandt 31. Martii.
ikke vil forlade London, forend han har modtaget en Sum Penge til K. Chr. IV. — *London*, 10. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Man. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 56.

*12791. K. CHR. IV.'s Svar paa Kurf. Johan Georg af Sachsens Brev af 20. Jan.; Martio.
han lægger denne paa Sinde at beskytte Kirken og hjælpe de haardttrængte Kristne. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 396.

*12792. RAADET i GOTTINGEN anmoder Hert. Christian af Braunschweig og K. af 1.—8. Aprilis.
Danmark om at drage det umønstrede og tildels ubevæbnede Folk bort fra Staden og sende 100 gode Musketerer i Stedet, ligesom ogsaa et Kompagni hvervede Ryttere vilde foretrækkes for de af Adelen stillede Ryttere; forøvrig opfordres begge Fyrsterne til ikke at forlade Staden. — Uden Dag. (Tydsk.) Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 102.

*12793. Den hessiske Gesandt CHRISTIAN v. HARTLAUS Relation til Landgrev 1. Aprilis.
Moritz om, at K. Chr. IV. paa hans Bøn om Hjælp har svaret, at han allerede havde befalet Hert. Christian af Braunschweig at nærme sig Hessen med 3500 Ryttere og 6000 Md. Fodfolk, og at han til Opstillingen af et hessisk Korps paa 6000 Md. vilde yde Forskud og tage det i sin Sold. — *Kassel*, $\frac{1}{11}$. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 419—21.

*12794. General FUCHS's Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han havde 3. Aprilis.
villet ile Mansfeld til Hjælp, men ikke kunnet komme ned ad Elben, fordi Skipperne mod hans udtrykkelige Befaling havde ført Fartøjerne flere Mile ned ad Floden. — *Schönhausen*, $\frac{3}{13}$. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 446—47.

1626.

3. Aprilis. *12795. Landgrev MORITZ af Hessen skriver til Hert. Adolf af Holsten og erklærer at maatte beskytte sine Undersaatter mod saadanne Trængsler, som Hertugen paaførte dem. — 3. April. Rommel, Gesch. v. Hessen VII 615. Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 47.

4. Aprilis. *12796. Litteræ CHRISTIERNI JANI ad Oligerum Rosenkrandsium de rebus theologicis. — *Veillæ*, prid. Nonarum Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 316—17.

4. Aprilis. *12797. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beder om Tilladelse for nogle Kjøbmænd til at føre noget Krudt gjennem Sundet fra Danzig. — *Westminster*, 4. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

5. Aprilis. *12798. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps aabne Brev, hvorved de indkalde Stænderne i Hertugdømmerne til en Landdag i Kiel, Lørdagen før Jubilate d. 29. April. — Am 5. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

5. Aprilis. *12799. (Grev TILLYS) Skrivelse til en Unævnt, hvori han omtaler, at K. af Danmark paatænker at føre nogle Regimenter ind i Hessen. — *Clausenthall*, 15. Aprilis. (Tydsk.) Brudst. i Villermont, Tilly S. 728.

6. Aprilis. *12800. BETHLEN GABOR, Fyrste af Siebenbürgen, skriver til Kejser Ferdinand II. og meddeler ham, at han har opfordret K. af Danmark til at trække sine Tropper tilbage fra Brandenburg. — 16. April n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625–30 I. 101.

7. Aprilis. *12801. K. CHR. IV.'s Brev t. Hert. af Buckingham, hvori han anmoder om, at Francis Hamond og Alex. Seton maa hverve Tropper. — *Wolferbüttel*, 7. Aprilis. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

8. Aprilis. 6580. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 318.

8. Aprilis. *12802. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Ønske om, at Francis Hamond og Alex. Seton maa hverve Tropper. — *Wolferbüttel*, 8. Aprilis. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

8. Aprilis. *12803. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Raadet i Göttingen, hvori han lover at vedblive med Beskyttelsen af den nedersachsiske Kreds og særlig af patriotiske Stæder som Göttingen; Biskop Christian (af Halberstadt) er beredt paa at ile ethvert betrængt Sted til Hjælp. — *Wolfenbüttel*, 8. April. (Tydsk.) Brudst. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 102—103.

ante 9. Aprilis. *12804. Grev ERNST af Mansfelds Beretning til K. Chr. IV. om sine Planer: han vilde tage Skanserne og i heldigste Tilfælde ogsaa Broen ved Dessau, eller, hvis dette skulde mislykkes, sikre sig et Punkt mellem Magdeburg og Dessau for at gaa over Floden og forene sig med General Fuchs. — *Burg*. (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersachs.-dänisch. Krieg II. 450—51.

9. Aprilis. *12805. Hert. CHRISTIAN af Braunschweigs Brev til K. Chr. IV. med Bøn om Forstærkning af Infanteri mod Wallenstein. — *Grebenstein*, $\frac{9}{19}$. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 418.

10. Aprilis. *12806. K. CHR. IV.'s Brev til General Fuchs, hvorved han stiller denne under Grev Ernst af Mansfelds Overkommando. — $\frac{10}{20}$. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 452.

11. Aprilis. *12807. SIGISMUND VON GOTZ's Beretning til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, hvori han meddeler, at K. Chr. IV. selv overfor ham har tilstaaet, at han havde ladet Fuchs og Mansfeld rykke ind paa brandenburgsk Grund uden at have indhentet Kurfyrstens Tilladelse. — *Berlin*, $\frac{11}{21}$. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 434, jvfr. S. 449—50.

11. Aprilis. *12808. Den franske Gesandt i Haag, D'ESPESSES's Brev til d'Herbault, hvori han meddeler, at Generalstaterne gjøre Opfyldelsen af K. Chr. IV.'s Fordring til dem om at

1626.

rykke frem mod Ems og angribe Linjen afhængig af de fransk-engelske Beslutninger. — *Haag*, 21. April. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 415.

*12809. LAURENTIUS JACOBI H(INDSHOLMIUS) ad Oligerum Rosenkrandsium scribit et ex eo quærit, quem informatorem Georgii filii capere velit. — *Soræ*, 12. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 318—19. 12. Aprilis.

*12810. Hert. ADOLF af Holsten tilskriver Landgrev Moritz af Hessen og beder ham i Hert. af Friedlands Navn om Kvarter for de nyankomne kejserlige Tropper. — 22. April. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 49. 12. Aprilis.

*12811. Den venetianske Gesandt i Wien, PADAVIN, skriver til Dogen om Uenigheden mellem Hert. af Friedland og Tilly, som vedvarer til Trods for, at Tilly har i Sinde at belejre K. af Danmark i Wolfenbüttel. — 22. April n. S. (Italiensk.) Brudst. p. Tydsk i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 88. 12. Aprilis.

*12812. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at der skal sendes en Gesandt til Frankrig for at hæve Dronningens resterende Medgift, af hvilken K. af Danmark og Mansfeld skal have hver sin Del. — *London*, 24. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Man. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 59. 14 Aprilis.

*12813. K. CHR. IV.'s Brev til det af de braunschweig-wolfenbüttelske Stænder nedsatte Udvalg med kraftig Opfordring til at bevilge Kredsskatten, som Hert. Christian havde befalet dem. — 25. April n. S. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 405. 15. Aprilis.

*12814. HERT. AF FRIEDLANDS Brev til Kurf. af Sachsen om Sejren ved Dessauerbroen og de Planer, han har for om en Fremrykning i Holsten for at berede K. af Danmark en ny Forlegenhed. — 25. April n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 90—91. 15. Aprilis.

*12815. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, de armis Dani Lutetiis bene sperari. — 25. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 790. 15. Aprilis.

*12816. K. CHR. IV.'s Brev til General Fuchs om dennes Forhold til Greven af Mansfeld. — 16. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 459. 16. Aprilis.

*12817. HANS JENSEN og flere KALDSMÆND af JANDRUP SOGN tilslaa, at de i Nærværelse af Herredsprovsten, Hr. Kristen Høst i Lunde, og med Samtykke af Præsten til S. Kathrine Kirke i Ribe, M. Hans Olufsen, have kaldet Hans Pedersen af Ribe til Sognepræst i Jandrup Sogn, og bede Lensmanden paa Riberhus, Hr. Albert Skeel, om at bevilge og samtykke dette deres Kald. — *Jandrup Kirke*, den første Søndag efter Paaske, som er d. 16. Aprilis. Danske Saml. II. 34—35. 16. Aprilis.

*12818. K. CHR. IV.'s Brev til Mansfeld, hvori han billiger, at Fuchs har holdt sig tilbage, da netop en stor Del af hele Hæren den Gang befandt sig i Göttingen og Hessen, og befaler Greven for Fremtiden kun at handle efter forudgaaende Aftale med Fuchs. — 17. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 459. 17 Aprilis.

*12819. Hert. JOHAN ERNST af Weimar skriver til K. Chr. IV., at Generalstaterne have lovet at foretage en Kavalkade for ham i Stiftet Münster indtil Wiedebrück, saa snart Kongen vilde sørge for den nødvendige Proviant. — *Verden*, $\frac{17}{27}$. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 415. 17. Aprilis.

*12820. Landgrev MORITZ af Hessens Instrux for Chr. Feige, som skal begive sig til Hert. Christian af Braunschweig og paa ny bede om (de af K. Chr. IV. lovede) Subsidier. — *Kassel*, 17. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 421. 17. Aprilis.

1626.

17 Aprilis. *12821. De BRAUNSCHWEIG-WOLFENBÜTTELSKE STÆNDER gjentage deres Skattenægtelse (trods K. Chr. IV.'s Brev af 15. April) og opfordre Hert. Frederik Ulrik til at vende tilbage. — 27. April n. S. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 405.

18. Aprilis. *12822. K. CHR. IV. befaler Laur. Lindenov at forhjælpe Melchior Böehn af Hellmstadt til de Penge, han har at fordre hos Dr. P. Saxe i Aarhus. — *Wulffenbüttel*, d. 18. April. Udt. i Hüberts, Aktstykker vedk. Aarhus II. 50

18. Aprilis. *12823. Forslag, forebragte Kurf. af Sachsen i ALBRECHT, Hert. af Friedlands Navn; det hedder heri, at hvis Kurfyrsten vil forene sig med Tilly, vil Wallenstein gjøre en Diversion mod Mecklenburg og Holsten og derved tvinge K. af Danmark til at beskytte sit eget Land. — (*d. d. Moritzburg*, $\frac{18}{28}$. April.) (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 351—52. Kurfyrstens Svar dat. $\frac{1}{3}\frac{5}{0}$. April (Sstds. S. 352) var afvisende.

18. Aprilis. *12824. L. CAMERARIUS Axelium Oxenstierna certiorem facit, quosdam sinistre accepisse. regem Sveciæ in responso legato Danico, Christiano Thomæ, dato necessarium judicasse legatos ad se Holmiam potius quam Hagam-Comitis ad conventum mitti. — *Ex hospitio meo* (Holmiæ?), 18. Aprilis. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 356—58. Det er at bemærke, at Udgiveren i Overskriften har sat 17. Aprilis, mulig en Trykfejl.

20. Aprilis. *12825. Landgrev MORITZ af Hessens Svar til den danske Udsending Dr. Steinberg, hvori han afslaar at gaa ind paa dennes Fordring paa Kanoner og et Laan paa 6400 Rdlr. — 20. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 422.

20. Aprilis. *12826. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler de Forhandlinger, der have ført til Forbundet i Haag med Danmark og Generalstaterne, og deres Betydning for Forholdet til Bethlen Gabor. — *Whitehall*, 20. Aprill. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 501—502. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 346.

21. Aprilis. *12827. K. CHR. IV.'s Brev til Mansfeld med Befaling til, i Tilfælde af et fælles Angreb af Tilly og Wallenstein paa Hert. Christian af Braunschweig, snarest at forstærke Fuchs, som i saa Fald skulde følge efter Wallenstein med saa stor en Del af sine Tropper, som det var ham muligt. — 21. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 459.

21. Aprilis. *12828. Hert. CHRISTIAN af Braunschweigs Instrux for Dr. Steinberg, som skal opfordre Landgrev Moritz til at aabne de faste Pladser i Hessen for Hertugens Hær og der indkvartere Grev v. Solms nyhvervede Mandskab. — *Göttingen*, 21. April. (Tydsk.) Udt og Brudst i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 422.

21. Aprilis. *12829. Grev ERNST af Mansfelds Brev til K. Chr. IV., om Kampen med Wallenstein ved Dessauerbroen og General Fuchs's Skyld i det lidte Nederlag. — *Brandenburg*, 21. April/1. Mai. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 452.

21. Aprilis. *12830. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at den danske Gesandt har i Sinde at rejse hjem. — *London*, 1. May. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Man. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 60.

22. Aprilis. *12831. K. GUSTAF II. ADOLFS Resolution til Camerarius, hvori han afviser Opfordringen til at deltage i den nye Kongres, som skulde træde sammen i Haag d. 20. Marts. — 22. April. (Latin.) Udt. p. Svensk og Brudst. i Schybergson, Underhandl. om en evang. allians 1624—25 S. 110.

22. Aprilis. *12832. Hert. ADOLF af Holsten melder Grev Tilly, at Grev Merode er ankommen til Hessen med 22 Fænniker Knægte og 18 Kompagnier til Hest og ligeledes Oberst Hebrons(?) to Kompagnier; han selv har af Hert. af Friedland faaet Ordre til at holde sig til Defensiven og ikke angribe Landgreven af Hessen, men vil Tilly tage Ansvaret, er han

1626.

rede til at tage Kvarter mellem Kassel og Münden, hvis Tilly blot vil gjøre Udveje til at skaffe ham Munition. — *Schmalkalden*, 2. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 49.

*12833. Borggrev HANNIBAL v. DOHNAS Beretning til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvorefter Kurf. af Brandenburg havde forsikret ham, at K. af Danmarks og Mansfelds Indfald i hans Land var sket uden hans Vidende, og nu bad Kursachsen holde Wallenstein borte fra hans Land, da K. Chr. IV. i saa Fald bavde forpligtet sig til at rømme det. — *Glogau*, 2. Mai. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 460. 22. Aprilis vel 2. Maji.

*12834. Sir FRANCIS NETHERSALES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler K. af Danmarks Stilling i Tydskland, og udtaler Frygt for, at han paa Grund af den ringe Understøttelse fra England og Frankrig vil gaa ind paa en Fred, der kun berører ham selv og den nedersachsiske Kreds. — *Hagh*, 3. of May, new stile. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 506—507. 23. Aprilis.

*12835. AALBORG BYTINGSDOM over Herman Bødtzou af Lübeck, som fra sit Skib havde solgt en Tønde Humle. — D. 24. April. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 297—98. 24. Aprilis.

*12836. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS rector ad D. Olaum Wormium professorem carmen in laudem Fastorum Danicorum ab eo editorum transmittit. — *Slangendorphii*, VII. Kal. Maii. Danske Saml. III. 250—51. 25. Aprilis.

*12837. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han meddeler, at K. (af Danmark) er i Wolfenbüttel og har sendt flere Regimenter til Greven af Mansfeld; General Fuchs er i Tangermünde, hvor han synes at ville slaa en Bro. — *Aschersleben*, d. 6. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 33. 26. Aprilis.

*12838. K. CHR. IV.'s Udkast til et Svar paa Hert. Frederik Ulrik af Braunschweigs Skrivelse angaaende et Brev fra Tilly, og hvad man har svaret fra Braunschweig; om Vigtigheden af, at man der hindrer Tillys Gjennemmarsch og om Kongens Panteret til Amlet Syck. — Uden Datum. (Tydsk.) Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 193—94. (Udenpaa Brevet staar· 26. April 1626; hos Molbech findes det blandt Brevene fra 1625) 26 Aprilis (?).

*12839. TAGE THOTT OTTESEN skriver til Kansleren Chr. Friis om Udbedring af Forsvarsanstalterne paa Christiansstad Slot og om de udskrevne Soldaters daarlige Forsyning med Vaaben. — *Skabersø*, d. 27. Aprilis. Danske Mag. 4 R. VI. 123. 27. Aprilis.

*12840. ORDINUM GENERALIUM CONFŒDERATARUM PROVINCIARUM in Belgio ratificatio fœderis inter se et Carolum Magnæ Britanniæ et Chr. IVtum Daniæ reges die nono mensis Decembris facti (Nr. 6522). — *Hagæ-Comitis*, die 7. mensis Maji. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 467. 27. Aprilis.

*12841. Beretning fra HERT. AF FRIEDLAND til Kejseren, hvori han skriver, at Spejdere sige, at den danske Konge forbereder et Angreb paa ham. — *Haubtquartier zur Aschersleben*, d. 7. Mai. (Tydsk.) Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 424—25. 27. Aprilis.

*12842. ALBRECHT, Hert. af Friedland, forklarer Friherre Karl v. Harrach Grundene til, at han ikke har kunnet benytte sin Sejr over Greven af Mansfeld, hvoriblandt den, at K. af Danmark trækker alle sine Tropper til sig omkring Wolfenbüttel og agter at forsøge sin Lykke. — *Aschersleben*, d. 7. Maj. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 354—55. 27. Aprilis.

1626.

28. Aprilis. *12843. Den udvalgte K. CHR. (V.)'s Brev til Rektor og menige Universitet i Kjøbenhavn, hvorved han tillader, at Prof. Clüver fra Sorø maatte faa (den theologiske) Doktorgrad uden Disputats. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 28. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 67—68.

28. Aprilis. *12844. Grev ERNST af Mansfelds Brev til K. Chr. IV. om det ved Dessauerbroen lidte Nederlag til Trods for, at han selv havde attakeret med 4000 Md. Infanteri foruden Rytterne. — *Brandenburg*, 28. April. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 453.

28. Aprilis. *12845. Markgrev CHRISTIAN WILHELM af Brandenburgs Revers til K. Chr. IV., hvorved han forpligter sig til at tjene ham som Generallieutenant over hele Hæren. — 28. April. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 361.

28. Aprilis. *12846. BERTRAN v. PFUEL, brandenburgsk Afsending hos Hert. af Friedland, skriver til Kurf. Georg Wilhelm, at om højst 4 Uger vilde Friedlands Tropper rykke ind, hvis ikke inden den Tid de Danske og Mansfelds Tropper vare ude af Landet. — 8. Maj n. S. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 102.

28. Aprilis vel 8. Maji. *12847. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Conway, hvori han omtaler K. af Danmarks Løfter til Bethlen Gabor om at ville understøtte Greven af Mansfeld. — 8. May. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 510—11.

30. Aprilis vel 10. Maji. *12848. Borggreve HANIBAL v. DONA beder Kejseren fra Kurf. af Brandenburg om at forbyde Fyrsten af Friedland at besætte Mark Brandenburg, da K. af Danmark har lovet at opgive de Steder, han holder besatte der i Landet; han spørger, om Kurfyrsten kunde regne paa Kejserens Hjælp, hvis den danske Konge ikke skulde opfylde sit Løfte, og han vilde drive ham ud med Magt. — *Breszlau*, d. 10. Mai. (Tydsk.) Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 425—27. Brudst. i Förster, Wallensteins Process S. 18.

Aprili. *12849. Hert. ADOLF af Holsten skriver til Grev Tilly, at han lige har modtaget en Skrivelse fra Hert. af Friedland, hvorefter han, saa gjerne han end vilde, for denne Gang ikke kunde hjælpe Tilly. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 49.

Aprili. *12850. Landgrev MORITZ af Hessen skriver til Hert. Christian af Braunschweig og afviser hans Forslag om at overrumple Hert. Adolf af Holsten, da det stred mod Folkeretten, og Friedrich von Boyneburg, som skulde have udført det, slet ikke egnede sig dertil. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 48.

Aprili. *12851. Beretning om Hert. af Friedlands Sejr over den danske Oberst Fuchs ved Tangermünde. — Uden Datum. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 89—90.

1. Maji. *12852. LAMPERTI ALARDI ad Johannem Meursium epistola, in qua litteras suas ad (Oligerum) Rosencrantium et (Justinum Hoeg) præsidem Soranum, quibus illos ad nuptias suas invitat, commemorat. — *Crempis patriis*, Kal. Majis. Meursii Opera XI. 453—54.

1. Maji. *12853. Grev ERNST af Mansfelds Brev til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, hvori han anmoder ham om at søge at holde Wallenstein borte fra brandenburgsk Territorium. — 11. Maj n. S. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 102.

1. Maji. *12854. Grev TILLYS Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han omtaler, at, da K. af Danmark holder alle sine Tropper samlede, kan han ikke fjerne sig for langt fra Hert. af Friedland. — *Niedergeys, proche de Gottingen,* le 11. may. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 729—30.

1. Maji. *12855. SCHWARZENBERGS Brev til den kejserlige Gesandt i Madrid, Khevenhüller, hvori han udtaler, at den Plan, der havde været paa Tale, om at man skulde bemægtige

1626.

sig to »Øer i Norge« (Bergen og Mertfort), foreløbig maatte opgives, fordi Danmark og dets Forbundsfæller vare for stærke. — 11. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. I. 560.

*12856. ALBRECHT, Hert. af Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at Fyrst Christian af Anhalt har tilbudt paany at forsøge en Mægling hos K. af Danmark i kejserens Favør, men først vil undersøge, hvad Oberst Fuchs's Mening er. — *Aschersleben*, d. 12. Maj. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 355. 2. Maji.

*12857. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Tilly, hvori han som sin Hovedhensigt udtaler, at Tilly, med Understøttelse af et af Wallensteins Korpser skal angribe K. Chr. IV. og tvinge ham til at trække sig tilbage. — *München*, 13. Maj. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 488. 3. Maji

*12858. Landgrev MORITZ af Hessens Resolution til de danske Gesandter, Joachim v. Mitzlaff og Johann Zobel, hvori han atter nægter at optage Hert. Christian af Braunschweig i de hessiske Fæstninger og, før han bestemmer sig definitivt, forlanger en skriftlig Forsikring fra K. Chr. IV. om, at han virkelig vilde forsvare ham og hans Land. — *Kassel*, $\frac{5}{15}$. Maj. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 425. 5. Maji

*12859. Grev ERNST af Mansfeld tilskriver Kurf. Frederik af Pfalz, at han, hvis denne indvilliger deri, agter at gjøre et Indfald i Schlesien, og beder ham om at underrette K. af Danmark derom, som ogsaa antages at billige denne Plan. — $\frac{9}{19}$. Maj. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 359—60. 9. Maji.

*12860. ALBRECHT, Hert. af Friedland, tilskriver Friherre Karl v. Harrach bl. a., at K. af Danmarks Rytteri gjør Oprør og forlanger deres Betaling, at Kongen selv hver Dag er fuld og halv »desperirt«, og at der er Panik i den danske Hær. — *Aschersleben*, d. 22. Maj. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 361—62. 12. Maji.

*12861. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Johan Zobel til K. Karl I. — *Wolferbüttel*, 13. Maji. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 13. Maji.

*12862. K. CHR. IV. tillader Mogens Gyldenstjerne til Fulltofte, Befalingsmd. p. Varberg, at kalde Jacob Michelsen Greffue fra Bosie Sogn til Præst i Fultofte. — (13. Maj.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 27. 13. Maji.

*12863. SCHWARZENBERGS Proposition til Statholderinden i Nederlandene med Bøn om, at hun paa Grund af den stadig voksende Fare fra Danmark vil støtte Kejseren ved Afsendelsen af et Hjælpekorps paa 6000 Md. Fodfolk og 1000 Ryttere. — 23. Mai. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. inst. f. österr. Geschichtsforsch. I. 560-61. 13. Maji.

*12864. Landgrev MORITZ af Hessens Instrux for Kurt Heinrich v. Uffeln og Dr. Heinr. Kalkhoff, som endnu en Gang skulle anraabe K. Chr. IV. om hurtig Hjælp mod Tilly. — *Kassel*, 14. Maj. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 426. 14. Maji.

*12865. L. CAMERARIUS ad A. Oxenstierna scribit, Coldingæ Principem (Christianum) a se petisse, ut ad patrem suum ipse proficisceretur, sed se ob multas causas se excusasse. Etiam refert, regem Daniæ Laurentium Wenzinum, quem nuper in Galliam ablegaverit, Hagæ ut ordinarium residentem habiturum esse. — *Altenaviæ prope Hamburgum*, 15. Maji. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 359—62. 15. Maji.

*12866. ALBRECHT, Hert. af Friedland, tilskriver Friherre Karl v. Harrach, at han har sendt Herman Werda flere Skrivelser, hvoriblandt en fra K. af Danmark. — *Aschersleben*, d. 26. Maj. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 362—63. 16. Maji.

1626.

16. Maji. *12867. L. CAMERARIUS Axelium Oxenstierna de collocutione sua cum Dn. Anstrutero de regis Sveciæ participatione fœderis evangelici certiorem facit. Scribit, confusionem magnam in Danicis castris, nullam disciplinam, maximam penuriam necessariorum esse, inter milites morbos grassari, regem ipsum admodum anxium esse, etc. — *Altenariæ prope Hamburgum,* 16. Maji. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 363–67.

17. Maji. *12868. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS ad D. Olaum Wormium professorem de versibus quibusdam in carmine nuper misso mendosis expungendis scribit. — *Roeschildiæ,* d. 17. Maji. Danske Saml. III. 251.

18. Maji. *12869. Grev ERNST af Mansfelds Brev til K. Chr. IV., hvori han spørger, om han, som Kurf. af Brandenburg bestemt har forlangt, skal rømme Altmark, og hvorhen han i saa Fald skal begive sig; han beder, hvis man ikke mere havde Brug for ham »paa disse Steder«, om Lov til at forrette, hvad man i Begyndelsen havde forhandlet med ham om i Frankrig. — *Havelberg,* 18. Mai. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 518.

18. Maji. *12870. STATHOLDERINDEN OVER DE SPANSKE NEDERLANDES Svar paa Grev Schwarzenbergs Proposition med Løfte om, at hun vil stille 6000 Md. Fodfolk, 18 Kompagnier Kavalleri og 6 Kanoner med Munition mod K. af Danmark. Disse Tropper maa hjælpe til Forfølgelsen af K. Chr. IV. ud over Rigets Grænser, indtil man har sikret sig en af Spanien nærmere betegnet Havn ved Østersøen. — 28. Mai. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch I. 561.

19. Maji. *12871. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at Danmark atter har fordret de udlovede Subsidier samt begæret Tropper. — *London,* 29. Maj. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Man. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 66.

20. Maji. *12872. Litteræ amicitiæ M. CHRISTIANI JANI ad Oligerum Rosenkrandsium. — *Wiellæ,* 20. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 320–21.

20. Maji. *12873. Kejser FERDINAND II.'s Brev til Schwarzenberg, hvori han udtaler Ønsket om, at Statholderinden over de spanske Nederlande vil tillade Grev v. Isenburg med 6000 Md. at støtte Hert. af Friedland og Tilly, da Generalstaterne aldrig have skammet sig ved at sende K. af Danmark og de proskriberede Mansfeldere adskillige Regimenter til Hjælp. — 30. Mai. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. I. 558.

20 vel 30. Maji. *12874. Borggrev K. H. v. DOHNA skriver til Kejser Ferdinand II., at Grev v. Schwarzenberg, som han har truffet i Breslau, har meddelt ham, at han var bleven holdt saa længe tilbage af Bethlen Gabor paa K. Chr. IV.'s Foranledning, da denne havde haabet imidlertid at kunne drage Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg fuldstændig over paa sin Side. — *Breslau,* 30. Maj. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 462–63.

21. Maji. *12875. Den udvalgte K. CHR. (V.), som i Kongens Fraværelse er forordnet til Regeringen, erklærer Axel Urne, Dronningens Befalingsmd. paa Halsted Kloster, at Naadsens Aar skal nydes af Præsteenken ene og ikke af hendes Medarvinger. — *Koldinghus,* d. 21. Maji. Kirkehist. Saml. 3 R. II. 185.

24. Maji. *12876. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Generalkommissær Pöblis, som skal overbringe Mansfeld hans Ordre til foreløbig at udlevere sin Hær til ham og selv begive sig til England og Frankrig for at søge at rejse Penge. — 24. Mai. Udt. i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg II. 519.

24. Maji vel 3. Junii. *12877. Grev ERNST af Mansfelds Brev til K. Chr. IV., hvori han opfordrer denne til at hjælpe ham med 3000 Md. og noget Rytteri, samt bevæge Kurf. af Brandenburg til at aabne Passerne for ham. — *Havelberg,* d. 3. Juni. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 366–68.

1626.

*12878. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Joachim v. Mitzlaff, som skal ledsage Generalkommissær Pöblis og overbringe Kongens Ordrer til Grev Ernst af Mansfeld. — 25. Maj. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 519. 25. Maji.

*12879. K. CHR. IV. befaler Jørgen Skiell og Laur. Lindenov at undersøge Magistraten i Aarhus's Klage over nogle af Borgerskabet, der have bemægtiget sig noget af Byens Jord, og Havnens Tilstand. — 26. Mai. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 50–51. 26. Maji.

*12880. ALBRECHT, Hert. af Friedland, melder Kejseren, at K. af Danmark og Hert. Christian den yngre af Braunschweig have begivet sig med deres Folk til Oberst Fuchs og nu ville vende sig med deres hele Styrke mod ham, hvorfor han ønsker snarest at kunne mønstre de nyhvervede Regimenter. — *Haubtquartier zue Aschersleben,* d. 5. Juni. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XIX. 31–32. 26. Maji.

*12881. HERT. AF FRIEDLAND underretter Kejseren om, at K. af Danmark er i Holsten og holder Landdag der og opbyder sine »güldtpferde«; Hert. af Mecklenburg har forenet sig med Kongen; Svenske og Polakker ville støde til Mansfeld. — *Halberstadt,* d. 5. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 428–29. 26. Maji.

*12882. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales som et Rygte, at K. Chr. IV. vil komme til London. — *London,* 5. Juni. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Man. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 70. 26. Maji.

*12883. Litteræ CHRISTIANI MATTHIÆ ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus ab eo petit, ut sui sit memor, si professio quædam theologica in Academia vacarit. — *Meldorff,* 27. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 321–23. 27. Maji.

*12884. MANSFELDS Svar til K. Chr. IV., hvori han erklærer, at han, hvis han viste sig i Paris, kun vilde udsatte sig for at blive sat i Bastillen; havde Kongen ikke mere Brug for hans Tjeneste, vilde han drage bort og udføre, hvad der først var paalagt ham (et Tog gjennem Westphalen til Elsass). — *Havelberg,* 27. Mai/6. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 519. 27. Maji.

*12885. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Brev til Kejser Ferdinand II., hvori han søger at forsvare sig mod den Beskyldning, at han skulde have tilladt Mansfeld at rykke ind i sit Land. — 28. Mai. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625 30 I. 103. 28. Maji.

*12886. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de statu rerum evangelicorum largiter scribit. Inter alia refert, Laurentium Wencinium, residentem Danicum apud ordines Belgicos ab Hispanis in agro Oldenburgico captum esse, et Johannem Zobelium Bremensem eum subsecutum esse; Bilovium in Angliam proficisci et regem Britanniæ legatum suum Dickensonium ad regem Daniæ mittere velle. — *Ex loco futuræ Residentiæ meæ (Hagæ-Comitis),* 29. Maji/8. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. 368–79. 29. Maji.

*12887. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmarks Hærs Tilstand er god, og at Dickenson er sendt til Kongen for at forhandle om Modstanden mod Fjenden. — *Whitehall,* 29. May. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 517–19. 29. Maji.

*12888. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Palæmon Rozencrantz til K. Karl I., Dr. Henrietta Maria og det engelske Raad. — *Wolferbüttel,* 30. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 30. Maji.

1626.

30. Maji. *12889. K. CHR. IV.'s Brev til Grev Ernst af Mansfeld med Opfordring til, at han skal angive, om han med sine Tropper er i Stand til at udføre enten det, der var paalagt ham af Frankrig og England, eller noget andet. — *Wolfenbüttel*, 30. Mai. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 519.

Majo. *12890. Litteræ THEODORI BUSSII ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus cum eo communicat, Kirchmannum membranas Theodorici Monachi regum Norvagensium ducentorum et amplius annorum historiæ et anonymi de profectione Danorum in terram sanctam circa annum 1187 nactum esse, »quas nisi ante alibi exstare sciat, in publicum dare et Regiæ Majestati tanquam egregium antiquitatis thesaurum humiliter offerre operæ pretium se facturum sperat«. — *Ad Sliæ vicum*, (Majo). Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml 3. R. VI. 319—20.

Majo. *12891. K. LUDVIG XIII.'s Instrux for de Drouart, som skal begive sig til Grev Ernst af Mansfelds Lejr og, hvis han finder hans Tropper i god Stand, udbetale ham 80,000 Livres, som han i modsat Fald skal overgive K. Chr. IV., dog kun for saa vidt denne ikke har indledet Fredsunderhandlinger. — May. (Fransk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 580—81.

Post Majum. *12892. THEODORUS BUSSIUS skriver til Holger Rosenkrands og forelægger ham igjen Kirchmanns Begjæring samt beder om, at han vil prøve paa at skaffe denne en Fortegnelse over Ærkebisperne i Trondhjem. — Uden Datum. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R VI 323—24.

Initio Junii. *12893. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Borggrev Hannibal v. Dohna, hvorefter han bl. a. skal formaa Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg til hverken at give Mansfeld eller Fuchs Kvarter paa denne eller hin Side Elben eller paa nogen Maade støtte dem. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II 531.

1. Junii. *12894. K. CHR. IV.'s Resolution til Fyrsten af Siebenbürgens Afsending, Quad, hvori han forsikrer, at Mansfeld allerede har faaet Ordre til at rykke frem, og lover, at han, saa snart han hører om Fyrstens Indfald i Schlesien, vil betale den Part af de lovede Subsidier (40,000 Th.), der faldt paa ham. — *Wolfenbüttel*, 1. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 520.

2. Junii. *12895. SVENO PETRI skriver til Holger Rosenkrands, og opfordrer ham til ikke at lade den unge Hans Mule drage med Christian Thomesen til Frankrig, da han formentlig ikke kunde have nogen sand Nytte af en saadan hurtig Rejse. — *Otthoniæ*, 2. Juni. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 323.

2. Junii. *12896. ALBRECHT, Hert. af Friedland, skriver til Friherre v. Harrach bl. a., at han har erfaret af Hert. Wilhelm af Weimar, at K. af Danmark vil slutte Fred, og Wallenstein raader ogsaa til at gjøre det jo før jo bedre. — *Aschersleben*, d. 12. Juni. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 371—72.

3. Junii. *12897. Den danske Afsending JOHANN ZOBEL forestiller K. Karl I., at K. Chr. IV. haaber nu snarest at modtage en anseelig Sum rede Penge til sine Hvervinger. — 3/13. Juni. (Fransk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 511.

3. Junii. *12898. Grev ERNST af Mansfeld svarer K. Chr. IV., at han nu vil gaa mod Schlesien og forene sig med Bethlen Gabor. — 3. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 519.

3. Junii. *12899. Den hollandske Gesandt JOACHIMIS Memoire til K. Karl I. af England, hvori han bl. a. betoner de farlige Følger, Englands slette Opfyldelse af de Løfter om

1626.

Subsidier, hvortil de havde forpligtet sig i Haag, kunde faa, idet K. Chr. IV. saa enten vilde komme til at kæmpe og formodentlig lide et Nederlag eller vilde søge Fred. Han gjør ogsaa opmærksom paa, at Spanierne i saa Fald vilde faa Overvægten i Sundet og de nordiske Farvande. — $\frac{3}{13}$. Juni. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 510—11.

*12900. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Raadet i Göttingen, hvori han meddeler det, 4 Junii.
at han har sendt Kapitainmajor David Tonnies som Kommandant til Staden og har truffet andre Forholdsregler til dens Forsvar. — *Wolfenbüttel*, 4. Junius. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 105.

*12901. Den brandenburgske Gesandt LEVIN V. D. KNESEBECKS Relation til Kurf. 4. Junii.
Georg Wilhelm om Forhandlingerne med K. Chr. IV. om at faa de danske Tropper fjernede fra Brandenburgs Territorium. — *Wolfenbüttel*, $\frac{4}{14}$. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 522.

*12902. K. CHR. IV. sender Greven af Mansfelds Skrivelse (Nr. *12898) til General Fuchs 5. Junii.
og udbeder sig hans og Hert. Johan Ernst af Sachsen-Weimars Betænkning desangaaende. — *Wolfenbüttel*, d. 5. Junii. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 368.

*12903. Hert. JOHAN ERNST af Sachsen-Weimars og General Fuchs's Brev til 5. Junii.
K. Chr. IV., hvori de meget indtrængende tilraade Toget til Schlesien. — *Stendal*, $\frac{5}{15}$. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 521.

*12904. ALBRECHT, Hert. af Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at Tilly 5. Junii
har indtaget Minden, og at det nu er Tid at rykke frem med begge Armeer paa begge Sider af Elben og jage Fjenden ind i Danmark. — *Aschersleben*, d. 15. Juni. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 372.

*12905. Den danske Afsending JOHAN ZOBELS Brev til K. Chr. IV., hvori han med- 6. Junii.
deler, at Lord Kelly har foreslaaet, at Kongen selv skulde aflægge et kort Besøg i London for personlig at paavirke sin Nevø og faa ham til at lade Buckingham falde. — *London*, $\frac{6}{16}$. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 512.

*12906. K. CHR. IV.'s Instrux til Hert. Johan Ernst af Sachsen-Weimar og General ante 7. Junii.
Fuchs, at de begge skulle medvirke til Mansfelds Diversion mod Schlesien og om mulig forene sig med Bethlen Gabor. — (Uden Datum.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 528—29.

*12907. Hert. JOHAN ERNST af Sachsen-Weimars Brev til K. Chr. IV. om Hert. 7. Junii.
Christian af Braunschweigs Død. — *Wolfsburg*, $\frac{7}{17}$. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 526.

*12908. Hert. JOHAN ERNST af Sachsen-Weimars Brev til K. Chr. IV., hvori han 7. Junii.
svarer paa dennes Ordre til ham, om at slutte sig til Grev Ernst af Mansfeld med 6000 Md. Fodfolk og 1000 Ryttere, og fordrer, at der skal udbetales disse 2 Maaneders Sold eller i al Fald stilles Sikkerhed derfor. — *Wolfenbüttel*, $\frac{7}{17}$. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 527.

*12909. Den brandenburgske Gesandt LEVIN V. D. KNESEBECKS Beretning til Kurf. 7. Junii.
Georg Wilhelm om sine Forhandlinger med de Danske. — *Tilsen*, 7. Juni a. St. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch Krieg II. 523.

*12910. K. CHR. IV.'s Svar paa Hert. Johan Ernst af Sachsen-Weimars Brev af 8. Junii.
$\frac{7}{17}$. Juni, hvori han søger at tilfredsstille dennes Fordringer. — *Wolfenbüttel*, 8. Juni. (Tydsk.) Udt i Opel, Niedersäch.-dänisch. Krieg II. 527.

*12911. K. CHR. IV.'s Rettertingsdom, hvorved Gert Bryske t. Markgaard, der 8. Junii.
havde pantsat to Gaarde i Wisløw og i Wæde til sin Moder Else Bilde, sl. Carl Bryskes,

1626.

for 800 Rdlr., kjendes uberettiget til denne Pantsættelse, da Carl Bryske tilforn havde skjænket disse Gaarde til sin Sønnedatter Jomfru Abel Bryske, men at han iøvrigt skal holde Fru Elses Arvinger skadesløse. — 8. Juni. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 436—37.

8. Junii. *12912. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ nunc certum diem præfixisse dici, »in quo nisi Angli et fœderi et sibi inprimis satisfecerint, se cum hostibus transacturum comminetur quibuscunque conditionibus«. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{8}{18}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. 380—84.

9. Junii. *12913. HERT. AF FRIEDLANDS Brev til Kurf. Maximilian af Baiern med Løfte om, at han, saa snart K. Chr. IV. angreb Tilly, vilde ile denne til Hjælp med hele sin Hær. — 19. Juni n. S. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 98.

9. Junii. *12914. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at K. af Danmark atter gjør Fordring paa de forfaldne Subsidier. — *London*, 19. Juni. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 73.

11. Junii. *12915. LEVIN V. D. KNESEBECKS Beretning til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg om sine Forhandlinger med General Fuchs. — *Cölln a. d. Sp.*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 523—24.

12. Junii. *12916. Grev SOLMS skriver til K. Chr. IV. om Tillys Indtagelse af Münden og anmoder om at maatte blive kaldt tilbage fra sin Post som Kommandant i Göttingen. — 12. Juni. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 541.

13. Junii? *12917. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburg skriver til K. Chr. IV., at hvis han vilde trække sine Tropper bort og kalde Mansfeld tilbage, skulde brandenburgske Tropper straks besætte de Steder, de Danske forlode, samt at han ikke frivillig vilde give Wallenstein Lov til at marschere gjennem Landet. — $\frac{1}{2}\frac{3}{3}$. Juni(!) (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 103.

14. Junii. *12918. K. CHR. IV. meddeler Raadet i Göttingen, hvilke Forholdsregler han har truffet for at undsætte Staden. — *Wolfenbüttel*, 14. Junius. (Tydsk.) Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 108.

14. Junii. *12919. AITZEMAS Skrivelse til Generalstaterne om Wallensteins Planer og K. Chr. IV.'s Besættelse af Ottersberg, Bremervörde og alle faste Punkter i Bremen Stift, hvorfor Ærkebispen har forlagt sin Residens til Lübeck. — $\frac{1}{2}\frac{4}{4}$. Juni. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 525.

16. Junii. 6591. Brudst. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 240—44 (endvidere om Afskaffelse af Arbejdspenge, Indførelse af almindelig Væbning og Befæstning af flere Stæder). Udstedelsesst. er Kolding.

16. Junii. *12920. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ legatum suum Paulum Rosenkranzium in Angliam misisse, ceteris, qui in Anglia fuerint, revocatis. Addit, regem Daniæ in magno discrimine esse et non diu tantum onus solum ferre posse. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{1}{2}\frac{6}{6}$. Junii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 385—89.

16. Junii. *12921. JANI GEBHARDI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua profectionem suam in Holsatiam dolet. — *Rostochii*, XVI. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 46—47.

18. Junii. *12922. Litteræ L. J. HINDTZ(HOLMII), in quibus Oligero Rosenkrandsio gratias agit, quod se filio Georgio primum in patria, deinde et apud exteros comitem adjungere velit, sed affirmat, se in patria manere reliquosque filios informare malle. — *Ex musæolo nostro Sorano*, 18. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 324—26.

1626.

*12923. ALBRECHT, Hert. af Friedland, underretter Friherre Karl v. Harrach om, at saasnart K. af Danmark gaar imod Schlesien, vil han følge efter ham, og han haaber at berede ham den samme Medfart, som Greven af Mansfeld fik. — *Aschersleben,* d. 29. Juni. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 379—80. Den samme Ytring gjentager han i en Skrivelse til Samme, dat. Aschersleben 3. Juli 1626 (Smstds. S. 382). 19. Junii.

*12924. HERT. AF FRIEDLAND og Grev TILLY meddele Kejseren og Kurf. af Baiern de Forholdsregler, de have truffet, samt dem, de tilraade for at byde K. af Danmark Spidsen. — 2. Juli. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 730—31. 22. Junii.

*12925. L. CAMERARIUS Axelium Oxenstierna de negotiis inter regem Daniæ, Cæsarem regemque Hispaniæ et de bello Germanico certiorem facit. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis),* 2. Julii, stilo loci. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 391—94. 22. Junii.

*12926. ALBRECHT, Hert. af Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach den mellem ham og Tilly vedtagne Felttogsplan, ifølge hvilken den Sidste skal rykke frem paa venstre og Wallenstein paa højre Side af Elben, hvorved de haabe at tvinge Fjenden til Slag. — *Aschersleben,* d. 3. Julii. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 381—83 23. Junii.

*12927. ANDERS BILDES Brev til Kansleren Chr. Friis om Soldaternes daarlige Bevæbning. — *Rosendall,* 24. junii. Danske Mag. 4. R. VI. 123—24. 24. Junii.

*12928. Grev TILLYS Skrivelse til (Marquis) Spinola, hvori han omtaler, at en Del af K. af Danmarks Tropper ere gaaede over Weser og synes at true Stiftet Osnabrück. — *Liunden (Kiundenn?),* le 4 juillet. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 731—32. 24. Junii.

*12929. Hert. ADOLF af Holsten tilskriver Hert. af Friedland, at han efter den Befaling, han lige har modtaget, gjerne vil forskaane Greven af Nassaus Land for Indkvartering, men at det var umuligt at finde andre Kvarterer, da Hert. Georg af Lüneburgs Folk havde taget alle Kvartererne rundt om. — *Dietz,* 5. Juli. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 50—51. 25. Junii.

*12930. ALBRECHT, Hert. af Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at K. af Danmark har sendt en Gesandt, »den Bobischen«, til Kurf. af Sachsen; han ved ikke, hvad hans Andragende er, »sondern ist der Bobischen ein schlimmer Kerl«. — *Aschersleben,* d. 5. Juli. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 383—84. 25. Junii.

*12931. Hauptmann SCHONBERG DE WRENE erkjender at have modtaget af Hert. Adolf af Holsten 600 Dlr. til at hverve et Kompagni paa 300 Md. — *Dietz,* 5. Juli. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 51. 25. Junii vel 5. Julii.

*12932. BETHLEN GABOR, Fyrste af Siebenbürgen, skriver til K. Chr. IV. og opfordrer ham til at bevæge K. af Sverig til kraftig og hurtig Indgriben i Schlesien. — *Albæ Juliæ,* 6. Juliæ n. St. (Latin.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-danisch. Krieg II. 589. 26. Junii.

*12933. (K. CHR. IV.) anbefaler Bispen i Lund at indsætte Niels Hanssøn til Præst i Bunkeflod paa Grund af hans gode Vidnesbyrd, skjønt han ikke var 25 Aar gammel. — *Köpenhamn* (27. Juni). Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 50. 27. Junii.

*12934. Den udvalgte K. CHR. (V.) beder Bgm. og Raad i Helsingør om at lade afgangne Peiter Isaksens Døtre passere uhindret og ikke molestere dem med Sjette- eller Tiendepenge. — D. 27. Juni. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 241. 27. Junii.

*12935. RAADET I GÖTTINGEN meddeler K. Chr. IV., at det værste staar til at vente paa Grund af Borgernes Ængstelighed og Fjendernes Forberedelse til Storm. — 27. Junius. (Tydsk.) Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 110. 27. Junii.

1626.

28. Junii. *12936. Hert. ADOLF af Holsten beder Oberst Otto Schönbürger om at afskedige Hauptmann Schonberg de Wrede af sin Tjeneste. — *Dietz*, 8. Juli. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 51—52.

28. Junii. *12937. Hert. ADOLF af Holsten tilskriver Grev Wilhelm af Solms-Greiffenstein, at de Tropper, der ere indkvarterede i dennes Land, mangle Kontribution, hvorfor han beder ham om at befale sine Undersaatter sørge bedre for dem. — *Dietz*, 8. Julii. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 52.

28. Junii. *12938. Hert. ADOLF af Holsten meddeler Hauptmann Gellnauer, at kun de lydige Landsbyer vare givne ham til Kvarter, og at han havde skrevet til Grev Wilhelm af Solms-Greiffenstein om den manglende Kontribution. — *Dietz*, 8. Julii. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 52.

30. Junii. *12939. K. CHR. IV. lover Staden Göttingen Undsætning. — *Wolfenbüttel*, 30. Juni. (Tydsk.) Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. Jahrg. 1848 S. 111.

30. Junii. *12940. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorps aabne Brev, hvorved de bekjendtgjøre, at der omkring næstk. 17. Septbr. vil blive afholdt en almindelig Landretsdag for Hertugdømmerne i Rendsborg. — *Wulffenbüttel*, d. 30. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

30. Junii. *12941. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler Bethlen Gabors mulige Tilslutning til Forbundet i Haag af 9. Decbr. — *Constantinople*, 30. June, old stile. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 522—24.

30. Junii. *12942. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales, at der uden synderlig Held hverves Rekrutter for Danmark i London. — *London*, 10. Juli. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 77.

c. Junio. *12943. Grev HEINRICH SCHLICK udtaler sig i et Brev til den kejserlige Hofkrigsraadspræsident Collalto om det forestaaende Angreb paa General Fuchs og om Fjendens store Mangel paa Proviant. — Uden Datum. (Tydsk.) Trampler, Correspondenz des Card. Dietrichstein mit Collalto S. 112—13.

1. Julii. *12944. L. CAMERARIUS cum Axelio Oxenstierna communicat, quæ Dn. Voppius ab Aitzema Hamburgo ad se scripsit, vereturque, ne rex Daniæ cum Cæsare de sua pace et securitate agat, quum speciosum prætextum nunc dissoluto in Anglia parlamento habeat. — *Amstelrodami*, $\frac{1}{11}$. Julii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 395—98.

ante 3 Julii. *12945. HENRICUS HUDEMANNUS indbyder Holger Rosenkrands og hans Frue til sit Bryllup d. 3. Juli. — *Wevelflethi Holsatorum*. (Uden Datum.) (Latin.) Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 327.

3. Julii. *12946. ALBRECHT, Hert. af Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach bl. a., at Bispen af Bremen, som var bleven taget tilfange af K. af Danmark, fordi han havde korresponderet med »vor« Hert. af Holsten, er undkommet af Fangenskabet. — *Aschersleben*, d. 13. Juli. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 393.

4. Julii. *12947. K. CHR. IV. lover paany Staden Göttingen Hjælp. — *Wolfenbüttel*, 4. Julii. (Tydsk.) Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1848 S. 111.

4. Julii. *12948. K. KARL I.'s Rekreditiv for Joh. Bilde til K. Chr. IV. — *Westminster*, 4. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

5. Julii. *12949. ALBRECHT, Hert. af Friedland, tilskriver Hert. Adolf af Holsten og beder ham med sit Korps hurtigst mulig marschere til Bøhmen mod den Leitmeritzer Kreds, hvor han uden Tvivl vilde finde gode Kvarterer. — *Aschersleben*, 15. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 52—53.

1626.

*12950. General TILLYS Skrivelse til Raadet i Göttingen, hvori han opfordrer det til at sende K. af Danmarks Krigsfolk bort, samt for at berøve det Haab om Undsætning fra Kongen sender det en Afskrift af et opsnappet Brev fra denne. — *Im veldt vor Moringen*, d. 15. Julii. (Tydsk.) Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. Jahrg. 1848 S. 112—14. 5. Julii.

*12951. JOHAN. ISACII PONTANI epistola ad Franciscum Gomarum, Doct. Theol., rectorem academiæ Groningensis, qua professionem historiæ et linguæ Græcæ in hac academia abnuit, præsertim quum historia Danica conscribenda sibi a rege Danico et cancellario ejus commissa sit et nunc primo tomo typis describendo totus desudet. — *Hardervici*, XV. Jul. A. Alciati Epistole 1695 S. 249—51. 5 Julii.

*12952. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han opfordrer ham til at holde fast ved Forbundet med de protestantiske Fyrster. — *Westminster*, 6. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 6. Julii.

*12953. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Løfte om, at han ikke vil lade ham og den fælles Sag i Stikken, men give ham al mulig Understøttelse. — $\frac{6}{16}$. Juli. (Latin?) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 514 6. Julii.

*12954. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han udtaler, at det efter hans Mening vilde have været heldigt, om K. af Danmark var rykket frem til Kejserens egne Lande, hvor da Bethlen Gabor vilde have forenet sig med ham. — *Constantinople*, 16. July. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 526—30. 6. vel 16. Julii.

*12955. RICHARD BOYLE, Jarl af Cork, skriver til K. Chr. IV. og takker ham for Tilbagebetalingen af 700 £, der havde været om Bord paa et dansk Skib, som ilde medtaget havde overvintret i Youghal, for en Gave paa 100 £ til de fattige i Youghal og for en Guldkjæde til ham selv. — *Lismore Castle*, 7. July. (Engelsk.) Udt. i Macray, Second Report S. 50. 7. Julii.

*12956. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia de liberatione Laurentii Wencini legati regis Daniæ iussu Infantæ scribit; item de adventu Christiani Thomesen Hagas ob causam compromissi inter ordines Belgicos et regem Galliæ, de statu exercitus regis Daniæ, et de expeditione ejusdem regis versus Silesiam. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{7}{17}$. Julii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 399—404. 7. Julii.

*12957. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales, at der »i Gaar« var landet en extraordinær Gesandt fra Danmark i Gravesend. — *London*, 17. Juli. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 78 7. Julii.

*12958. JOH. QUISTORP skriver til Joachim Jungius, at En, som tjener Fuchs, er kommen fra Tangermund og melder, at hele Wallensteins Hær nærmer sig, og at Fuchs følger efter med sit Korps. — *Rostochii*, d. 7. Julii. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 86—87. 7. Julii.

*12959. Litteræ (OLIGERI) ROSÆKRANTZII ad Laurentium Jacobæum, in quibus probat, quæ de filiis hic scripsit, affirmatque, se filium Georgium domi secum retinere velle »usquedum in studiis humanioribus ac pietatis inprimis interiore sensu plenius maturescat«. — *Ex Johanneo Otthoniano*, 9. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 327. 9. Julii.

*12960. Den danske Kommissær JOACHIM v. MITZLAFF skriver til General Fuchs, at de Forhandlinger, han har ført med Brandenburg, ere endte med, at Kurf. Georg Wilhelm har tilladt, at Frankfurt a. d. O. aabnes for den bortdragende Hær, og udtaler sin faste Tro paa, at det kan lykkes Grev Ernst af Mansfeld at komme Fjenden i Forkjøbet. — *Frankfurt*, $\frac{9}{19}$. Juli. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 533, jvfr. S. 583. 9. Julii.

1626.

*12974. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorps aabne Brev, hvorved de under 4-dobbelt Straf befale alle i Hertugdømmerne, der endnu ikke have betalt den bevilgede Lande-, Rigs- og Kredsskat, at indbetale Restancerne samt de ifaldne Bøder til Landekassen i Kiel d. 10. Oktbr. — *Rendeszburg*, d. 15. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 15. Julii.

*12975. Instrux, istedenfor Proposition, foredragen i KONGENS og HERT. AF GOTTORPS Navn for det slesvig-holstenske Ridder- og Landskab paa Landdagen i Rendsborg, hvori Stænderne i Holsten og Slesvig opfordres til at erlægge Tripelhjælp in triplo i Betragtning af, hvad Kongerigerne Danmark og Norge have gjort for den fælles Sag. — 15. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 337. Udt. af Propositionen i III. 74. 15. Julii.

*12976. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- OG LANDSKAB paa Landdagen i Rendsborg, hvorefter det slesvigske Ridder- og Landskab, skjønt det uden Forpligtelse flere Gange bar hjulpet det holstenske med Bidrag og for nylig paataget sig en Kronskat, dog har bevilget 40,000 Dlr. til Landsdefensionen. — *Rendsb.*, 15. Juli. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 338. 15. Julii.

*12977. Klageskrift til Raadet i Göttingen fra Kommandanten DAVID TONNIES og Kapitainerne FREDERIK MORITZ AF USLAR, ANTON AF MEZERAD, KONRAD HILDEBRAND, FRITZ KOCK og WOLF ERNST AF GÜNDERODE, hvori de omtale, at de for 5 Uger siden ere komne til Staden med de 5 Kompagnier til Fods og 1 Kornet Ryttere, som Staden havde anmodet K. Chr. IV. om. — 15. Julius. (Tydsk.) Udt. i Archiv d. histor. Vereins f. Niedersachsen N. F. Jahrg. 1848 S. 112. 15. Julii.

*12978. Den venetianske Gesandt i Wien, PADAVIN, skriver til Dogen om de Rygter, der gaa om Hert. af Friedlands ærgjærrige Planer, som skulde gaa ud paa at vinde Brandenburg og Kurhatten eller maaske endog Danmark for sig selv. — 25. Juli n. S. Brudst. p. Tydsk i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 98. 15. Julii.

*12979. JAN JACOBSEN VAN NES's Skrivelse til Admiralitetsraaderne i Rotterdam, hvori han omtaler Opbringelsen i Nærheden af Oldenzaal af en Konvoj med 8 Karrer Ost, som sagdes at skulle føres til K. af Danmark. — *Vorr Oldenzeel*, desen 25. Julii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie 28. Jaarg. S. 149—50. 15. vel 25. Julii.

*12980. ALBRECHT, Hert. af Friedland, tilskriver Friherre Karl v. Harrach bl. a., at K. af Danmark tre Gange har foreslaaet ham Udvexling (»Quartier«) af Fangerne, men at han har vægret sig derved. — *Aschersleben*, d. 26. Juli. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abth. XLI. 401—402. 16. Julii.

*12981. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Dr. (Elisabeth) af Bøhmen, hvori han omtaler det som Bethlen Gabors Mening, at K. af Danmark spilder sin Tid i rent neutrale Egne, og at hele Ligaens Styrke burde mødes ved Wien. — *Constantinople*, $\frac{16}{26}$. July. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 530—32. 16. Julii.

*12982. Hert. ADOLF af Holsten tilskriver Hert. af Friedland og lover i Løbet af 3—4 Dage at bryde op og hurtigst mulig marschere til Bøhmen med det nyhvervede Regiment; ban beder Hert. af Friedland om at sende sin Kommissær Møzger til Bøhmen, for at han der kunde mønstre bans Regiment. — *Dietz*, 27. Juli. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 55—56. 17. Julii.

*12983. Hert. ADOLF af Holstens Hververpatent for Hauptmannn Caspar de Rogier til at bverve et Kompagni paa 300 Fodfolk. — *Dietz*, 28. Juli. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 56. 18. Julii.

1626.

20. Julii. *12984. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anbefaler ham Sir Donald Mackey, som kommer til Glykstadt med 3000 Md., han har hvervet i Skotland til Mansfeld. — *Theobald's*, 20. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

20. Julii. *12985. Grev TILLY anmoder Infantinde (Isabella Clara Eugenia) om Undsætning, da K. af Danmark rykker frem imod ham med hele sin Styrke, og han ikke kan vente Hjælp fra Hert. af Friedland. — *Au camp devant Göttingen*, le 30. juillet. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 734—35.

20. vel 30. Julii. *12986. HANNIBAL V. DOHNAS Skrivelse til Kejser Ferdinand II., hvori han meddeler, at Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg er villig til at opgive den danske Sag og stille sig helt paa Kejserens Side, dog kun mod at faa bevilget en Række Fordringer til Gjengjæld. — *Glogau*, 30. Juli. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 532—33.

20. Julii. *12987. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de bello Germanico scribit. — Ex loco consveto, *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{20}{30}$. Julii. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 410—14.

21 Julii. *12988. PETRI GRUTERI ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, eum ad se scripsisse, academiæ Soranæ desideriis completo doctorum numero satisfactum esse. — *Amsterodami*, Kal. Sextil. Meursii Opera XI. 460—62.

22. Julii. *12989. HANS ANDERSEN (VEDEL) tilskjøder sin Broder Søren (Andersen Vedel) sin Broderlod i en Gaard i Puggaardsgade og Søndergade i Ribe. — *(Ribe)*, 22. Juli. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 1. Udg. S. 267, 2. Udg. S. 268.

22. Julii. *12990. SINSEL ANDERSDATTER, M. Povel Mortensen Biskop i Lunds Enke, tilskjøder sin Moder Mette, sl. Anders Veyles i Ribe, syv Boder i Bispegade, som arvelig ere hende tilfaldne efter hendes Fader. — *(Ribe)*, 22. Juli. Udt. i Wegener, Om A. S. Vedel 2. Udg. S. 268.

23. Julii. *12991. Litteræ SVENONIS PETRI ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus scribit, misellam rusticorum turbam multiplicia gravamina queri. — 23. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 328.

27. Julii. *12992. Kejser FERDINAND II.'s Instrux til Grev Schwarzenberg, med Ordre til at paaskynde Afsendelsen af den lovede spanske Hjælp fra Statholderinden i Nederlandene, da Tilly uden den vilde være K. af Danmark langt underlegen. — 6. August. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. I. 568—69.

28. Julii. *12993. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, amicum ad se ex castris Danicis scripsisse, regem Daniæ in dies minus magno animo videri, lentum ac perplexum esse et tanto oneri imparem, non nisi suorum Danorum consilia sequi, quorum plerique pecuniis aucti non nisi domum itionem meditentur, ignari belli et rerum gerendarum imperiti. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 28. Julii/7. Aug. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 415—18.

30. Julii. *12994. NICOLAI WISMARI ad Johannem Meursium epistola, in qua Soranum bibliopolium commemorat. — *Nycopiæ Falstriorum*, proprid. Kal. Sextilis. Meursii Opera XI. 459—60.

30. Julii. *12995. General FUCHS's Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han udtaler Haabet om inden 3. August at kunne forene sig med Kongen. — *Wolfsburg*, 30. Juli/9. Aug. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 557.

31. Julii. *12996. General TILLYS Skrivelse til Raadet i Göttingen, hvori han omtaler en mellem ham og den danske Kommandant i Staden sluttet Kapitulation. — D. 10. August. (Tydsk.) Archiv d. histor Vereins f. Niedersachsen N. F. Jahrg. 1848 S. 115.

1626.

*12997. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, famam sparsam esse, regem Daniæ magna a Cæsareanis clade affectum esse. — *Hagæ-Comitis*, $\frac{1}{11}$. Augusti. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 419—23. 1. Augusti.

*12998. Grev Tillys Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia), hvori han underretter hende om, at K. af Danmark samler hele sin Styrke mellem Wolfenbüttel og Goslar, og at Oberst Fuchs har forenet sig med ham. — *Au Gottingen*, le 14. d'aoust. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 736—37. 4. Augusti.

*12999. Rusdorfii ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua refert, legatum Danicum instantissimis precibus nihil aliud quam prolixum responsum, quo non sit contentus, apud regem Angliæ obtinuisse. — *Londini*, $\frac{6}{16}$. August. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 369—73. 6. Augusti.

*13000. Kurf. Maximilian af Baierns Brev til Statholderinden i de spanske Nederlande, hvorefter Tilly, saa snart Grev v. Isenburg var stødt til ham med spanske Tropper, skulde angribe K. Chr. IV. og søge at spærre Elben og Weser samt bemægtige sig en Havn ved Østersøen. — 18. August. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 495. 8. Augusti.

*13001. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna scribit, Bukingamium ad regem Daniæ destinatum esse legatum, et legatum Danicum adhuc Hagæ esse. — *Hagæ-Comitis*, $\frac{8}{18}$. Augusti. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 424—27. 8. Augusti.

*13002. Sir Thomas Roes Skrivelse til Fyrst Bethlen Gabor, hvori han underretter ham om det imellem England, Danmark og Generalstaterne sluttede Forbund. — *Constantinople*, August $\frac{9}{19}$. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 539—41. 9. Augusti.

*13003. K. Chr. IV. og Hert. Frederik af Gottorp befale Indbyggerne i Hertugdømmerne at indbetale den paa Landdagen i Rendsborg bevilgede Skat til tre navngivne Kommissærer i Kiel i første Halvdel af Octbr. og samtidig godtgjøre med Ed, at de have opgivet deres Indtægt rigtig. — D. 10. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 10. Augusti.

*13004. Bethlemi Gaboris principis Transsilvaniæ ad legatum suum Constantinopolitensem litteræ, in quibus commemorat, regem Daniæ Joannem Ernestum, ducem Weymariensem, et Mansfeldium sibi in auxilium misisse. — Sine die. Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 549. 10.—28. Augusti

*13005. Sir Thomas Roes Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at han har aftalt med Bethlen Gabors Gesandt, at Fyrsten skal opfordre K. af Danmark og Sverig til Forbund baade med sig og med Porten. — *Constantinople*, $\frac{12}{22}$. August. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 542—43. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 588. 12. Augusti.

*13006. K. Ludvig XIII.'s Instrux for Mareschal Bassompierre og Grev de Tillières som extraordinære Ambassadører til England, hvori ogsaa Forholdet til Danmark omtales. — *Nantes*, le 23. jour d'aoust. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu II. 241—55 13. Augusti.

*13007. (Electoris Brandenburgici) ad (cancellarium regni Poloniæ) litteræ, in quibus miserias, quas terræ electorales ejus a militibus Danicis et Mansfeldicis perpessæ sunt, commemorat. — *Ex arce nostra Coloniensi ad Spream*, $\frac{14}{24}$. die August. Lengnich, Geschichte d. preussischen Lande V, Docum. S. 129—31. 14. Augusti.

*13008. Rusdorfii ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua deplorat, proceres Anglos non comprehendere, Angliam victa Dania et subjugata Germania diu subsistere non posse, et ceterum, etiam si vellent, Dano non debitam pecuniam solvere posse. — *Londini*, $\frac{14}{24}$. Augusti. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 373—81. 14. Augusti.

1626.

16. Augusti. *13009. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, Imperatorem regi Daniæ occulte honestas conditiones pacis offerre, et electorem Saxonicum ei persuadere dici; se autem credere, æmulationem apud regem Daniæ nasci, quod rex Sveciæ portus in Borussia suæ potestatis faciat, quo fiat, ut rex quacunque ratione cum Cæsare transigat. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{16}{26}$. Augusti. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 428—33.

17. Augusti. *13010. GEORG, III. Jarl af Wintoun, omtaler i et Brev til sin Broder Alexander, VI. Jarl af Eglinton, at den danske Gesandt var overtydet om K. Karl I.'s Venskab for den danske Konge. — *Colledge*, 17. August. Hist. manuscr. commission. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 45.

18. Augusti. 6605. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 562.

18. Augusti. *13011. Grev TILLY underretter Infantinde (Isabella Clara Eugenia) om sin Sejr over K. af Danmark i Slaget ved Lutter. — *Au camp proche du Lutter*, le 28. d'aoust. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 738—40.

19. Augusti. *13012. K. GUSTAF II. ADOLFS Resolution til K. af Danmarks Afsending Jørgen Seefeld, hvori han anerkjender det heldige i, at en Del af den danske Hær forenes med hans egen, men tilraader at lade disse Tropper rykke igjennem Polen mod Schlesien, istedenfor, som foreslaaet, mod Baiern og Franken. — *Lägret wid Dirschaw*, d. $\frac{19}{29}$. Augusti. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 285—90. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 529—30.

19. Augusti. *13013. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Skrivelse til (Infantinde Isabella Clara Eugenia i Brüssel), hvori han udtaler sin Mistillid til K. af Danmarks Forsikringer om sin Tilbøjelighed til Fred. — 29. August. (Tydsk.) Brudst. i Villermont, Tilly S. 337.

20. Augusti. *13014. K. GUSTAF II. ADOLFS Forslag til et offensivt og defensivt Forbund mellem Sverig og Danmark, hvori han lover, naar K. Chr. IV. inden Mikkelsdag vil lade 3000 Ryttere og 7000 Md. Fodfolk støde til ham og give dem Sold, at marschere mod Schlesien. — $\frac{20}{30}$. Aug. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 530.

24. Aug. vel 3. Septbr. *13015. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Brev til Kejseren, hvori han bl. a. forsikrer, at han ikke har kunnet hindre, at Fjenden (den danske Hær) drog igjennem hans Land. — 3. Sept. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 324—26.

24. Augusti. *13016. Grev TILLYS Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia), hvori han meddeler, at han har sendt hele sit Rytteri afsted for at forfølge K. af Danmark, der har trukket sig tilbage henimod Hamburg. — *Au camp proche de Leinen*, le 3. de septembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 741—42.

25. Augusti. *13017. K. CHR. IV. bevilger M. Anders Arrebo, der for nogen Tid siden for sin Forseelses Skyld blev afsat fra Embede, at han igjen maa admitteres til et Bondekald. — *Ferde*, d. 25. August. Hübertz, Beskr. over Ærø S. 74.

26. Augusti. *13018. K. CHR. IV. tilskriver Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig, at han ikke kan rømme Wolfenbüttel. — *In der Schanze gegen Schnakenburg*, 26. Aug. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 123.

26. Augusti. *13019. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Guilielmum Bosovellum epistola, in qua abitum collegæ sui Johannis Meursii in Daniam commemorat. — *Lugd. Bat.*, Nonis Sept. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 109—11.

1626.

*13020. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburg skriver til Borggrev Hannibal v. Dohna, at han ikke har kunnet hindre Fjendens (den danske Hærs) Gjennemgang gjennem hans Land. — 6. Sept. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 326—28. 27. Aug. vel 6. Septbr.

*13021. ANDERS BILDES Brev til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup, hvori han udtaler sig om, hvor vidt man skulde tillade 2 skotske Regimenter at passere Sundet paa Vejen til Sverig. — *Rosendal*, 28. Augusti. Meldell, Bille-Ættens Hist. II. 190—91. 28. Augusti.

6610. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 569. 29. Augusti.

*13022. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han giver General Fuchs og Rytteriet Skyld for Nederlaget (ved Lutter). — *An der skandtze kegen Snackenburch uber*, den 29. Augusti. (Tydsk.) Brudst. i Forsch. z. deutsch Gesch. I. 646 og i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 566. 29. Augusti.

*13023. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps aabne Brev, hvorved den ansatte Landret udsættes til fjorten Dage efter Mikkelsdag. — D. 29. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 29. Augusti.

*13024. (Infantinde ISABELLA CLARA EUGENIA) lykønsker (Grev Tilly) til Sejren over K. af Danmark og beder ham om at forfølge denne. — *Bruxelles*, le 9. septembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 752—53. 30. Augusti.

*13025. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian om det store Indtryk, Tillys Sejr over K. Chr. IV. ved Lutter har gjort, og om, hvor misfornøjet man i Wien er med Wallensteins Holdning overfor Mansfeld. — 9. Sept. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 113—14. 30. Augusti.

*13026. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I.'s Statsministre med Tak for deres Modtagelse af Rosenkrantz. — *Stipel*, 1. Septembris. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 1. Septbr.

*13027. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I.'s Gehejmeraad om de resterende Subsidier. — *Stipel*, 1. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 1. Septbr.

*13028. K. CHR. IV.'s Brev til det engelske Parlament med Ønske om, at Rosenkrantz maa faa Lov at afgive en Beretning for det om Forbundet mellem Danmark, England og Generalstaterne. — 2. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 2. Septbr.

*13029. (Infantinde ISABELLA CLARA EUGENIAS) Skrivelse til (Grev Tilly), hvori hun udtaler Haabet om, at Forfølgelsen af K. af Danmark maa have god Virkning. — *Bruxelles*, le 13. de septembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 742. 3. Septbr.

*13030. Amtmanden KAHRSTETT meddeler Hert. Christian af Celle, at K. Chr. IV. vil tage Kvarter i Blekede. — *Winsen an der Luhe*, 4. September. (Tydsk.) Brudst. i Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1858 S. 177—78. 4. Septbr.

*13031. Kurf. MAXIMILIAN af Baiern skriver til Infantinde (Isabella Clara Eugenia), at hun nu efter Grev Tillys Sejr over K. af Danmark ikke behøver at sende ham Forstærkninger. — Le 15. de septembre. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Villermont, Tilly S. 742. 5. Septbr.

*13032. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han udtaler Haabet om, at Bethlen Gabor ikke vil opgive sine Planer, hvis der ikke indtræffer Uheld i Tydskland eller med K. af Danmark. — *Constantinople*, $\frac{6}{16}$. Sept. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 547—51. Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 588. 6. Septbr.

*13033. Litteræ L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna, in quibus inter alia de lætitia Antverpiæ propter cladem regi Daniæ a Tillio infectam scribit et veretur, ne Tillius 8. Septbr.

1626.

loca maritima petat, et rex Hispaniæ magnam classem ad fretum Danicum destinandum paret. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{8}{18}$. Septemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 434—38.

8. Septbr. *13034. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmark med Ligaens Hjælp har sendt en Pengeunderstøttelse til Bethlen Gabor. — *St. Martins-lane*, 8. Sept. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 552--54. Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 588.

8. Septbr. *13035. JOHN WILKINSONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at der er kommen Efterretning om K. af Danmarks Nederlag, hvilket den spanske Gesandt fejrer med stor Højtidelighed og søger at overdrive. — *Venice*, September 18. stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 556—57.

9. Septbr. *13036. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Fyrst Bethlen Gabor af Siebenbürgen, hvori han meddeler ham, at hans Konge har sendt en Gesandt og Penge til K. af Danmark. — *Constantinople*, $\frac{8}{19}$. Sept. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 555—56.

10. Septbr. *13037. TOLDEREN I SCHNAKENBURGS Beretning til Hert. Christian af Celle om de af K. af Danmarks Krigsfolk i Mark Brandenburg ved Elben foretagne Udpresninger. — 10. September. (Tydsk.) Brudst. i Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1858 S. 178.

11. Septbr. *13038. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua commemorat, se et legatum Danicum officio suo non deesse monendo regem Angliæ ad auxilium Daniæ, sed obstacula, quum de mediis juvandi quæstio sit, semper objici; tamen Dano militem, quem alat Anglus Batavis, mitti constitutum esse. — *Londini*, 21. Sept. Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 381—83.

12. Septbr. *13039. Litteræ amicitiæ M. SVENONIS PETRI ad Oligerum Rosenkrandsium. — *Otthoniæ*, 12. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 328—29.

12. Septbr. *13040. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til Dr. Jacob le Petit, hvori han omtaler et Rygte om de Danskes fuldstændige Nederlag. — *Parijs*, desen 22. Septemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert II, 2. 431—35.

14. Septbr. *13041. Den kejserlige Raad HEINRICH v. HUSAN advarer Bgm. og Raad i Rostock mod Danmark og formaner dem til ikke at deltage i K. Chr. IV.'s saakaldte »Kredsdefension«. — 14. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. d. Vereins für meklenb. Gesch. LI. 291.

15. Septbr. *13042. K. CHR. IV. befaler Rentemester Ove Høgh at sende de to dygtigste af Sejldugsdrengene i Tugthuset med nogen Pension til Frankrig for at uddannes videre i deres Haandværk. — 15. Septbr. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 44.

15. Septbr. *13043. CAMERARII ad Axelium Oxenstjerna, regni Sveciæ cancellarium, litteræ, in quibus Dani magnam cladem commemorat refertque, Anglum Dano solutionem promissorum subsidiorum in futurum recusare, quod arcanos fœderis articulos nondum ratos habuerit. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{15}{25}$. Sept. Moser, Patriotisches Archiv VI. 89—95. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 439—44.

15. Septbr.—Octobr. *13044. LUDVIG CAMERARIUS's 4 (opsnappede) Breve til K. Gustaf II. Adolf, hvori flere Oplysninger om Aarsagerne til den danske Konges Uheld i Kejserkrigen, samt om hans private og offentlige Forhold efter Slaget ved Lutter. En disse Breve forudskikket Fortale er tydelig skreven af den Uven af Camerarius, som skildrer denne som en Vendekaabe og Praler. — *Haag*, $\frac{15}{25}$. Septembr.—Octobr. (Tydsk.) Lond. Acta publ. III, S. 952—60.

1626.

*13045. Grev TILLY opfordrer Raadet i Staden Hildesheim til uden at oppebie K. af Danmarks Resolution at fortsætte sine Bestræbelser for ved Interposition at faa den paa Slottet Neuwaldt liggende danske Kapitain til at drage bort. — *Seitsdorff*, d. 26. septembris. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 743—44. 16. Septbr.

*13046. Beretning til Hert. Christian af Celle om et Indfald i Bardowick af henved 1000 kongelige (danske) Ryttere. — *Winsen an der Luhe*, 16. September. (Tydsk.) Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1858 S. 178. 16 Septbr.

*13047. Grev TILLYS Skrivelse, bvori han stærkt roser K. Chr. IV.'s Evne til at ordne sin Hær og bans Aandsnærværelse i Kampen. — 28. September. (Tydsk; Overs. fra Fransk?) Brudst. i Villermont, Tilly S. 322. 18. Septbr.

*13048. Grev TILLYS Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia), bvori han omtaler, at ban trods sin Forfølgelse ikke bar kunnet forbindre K. af Danmark fra at naa Elben og forstærke sig der; ban har derimod givet sig til at indtage de af Fjenderne besatte Fæstninger. — *Au camp proche du Neustat*, le 28. de septembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 744—45. Brudst. i tydsk Overs. Satds. S. 323. 18. Septbr.

*13049. BGM. OG RAAD I ROSTOCK svare Heinr. v. Husan, at de underdanigst ville rette sig efter Kejserens Mandater og Rigsforfatningen og ikke indlade sig paa nogen Hverving til Krig, som er stridende derimod. — 18. September. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. Ll. 291—92. 18. Septbr.

*13050. Lord EDWARD CONWAY meddeler Sir Isaac Wake de Skridt, som K. Karl I. har gjort for at understøtte K. af Danmark i Anledning af bans Nederlag. — *St. Martins-Lane*, 20. Sept. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 557. 20. Septbr.

*13051. Litteræ amicitiæ TH. BANGII (ad Laur. Jacobi Hindsholmium). — *Hafniæ*, 21. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 257—58. 21. Septbr.

*13052. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., bvori ban udtaler sin Beklagelse over, at denne er bleven slaaet af Tilly, og meddeler, at han er villig til at sende 6000 Md., som nu tjene i Nederlandene, og Penge til Sold til dem. — *Westminster*, 21. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 21. Septbr.

*13053. CAMERARII ad Axelium Oxenstjerna, regni Sveciæ cancellarium, litteræ, in quibus commemorat, Daniæ regis cladem ingentem ordines Generales Belgii perculisse, sed tamen regem copias recollegisse; addit Cbristianum Tbomæ legatum (Hagæ) adesse in privata cum rege Galliæ controversia, quæ ordinum arbitrio commissa sit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, Kal. Octobr. st. loci. Moser, Patriotisches Archiv VI. 98—104. Bidrag till kannedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 445—49. 21. Septbr.

*13054. BETHLEN GABORS Gesandt skriver til Axel Oxenstjerna om de spansk-østrigske Planer mod Østersøen. — 1. Octbr. Udt. i Molbech, Nordisk Tidsskr. I. 246. 21. Septbr. vel 1. Octbr.

*13055. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales de Midler, hvormed man vil komme K. Chr. IV. til Hjælp efter hans Nederlag. — *London*, 2. October. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 84. 22. Septbr.

*13056. JACOBUS FINCKS Fortegnelse over Afleveringer til Universitetsbibliotheket fra Bogtrykkerne Salomon Sartor og Henrik Waldkirck. — 23. Septemb. Danske Mag. 5. R. I. 68—69. 23. Septbr.

*13057. Den udvalgte K. CHR. (V.'s) Forordning om Bede- og Bedringsdage, der skulle boldes i begge Riger. — Uden Datum. (25. Septbr.) Særtr. af Forord. Om Udstedelsesdagen se Secher, Forordninger etc. IV. 343. 25. Septbr.

1626.

25. Septbr. *13058. Skrivelse fra EN AF K. CHR. IV.'s OFFICERER, hvori han omtaler Hærens Udpresninger af Folk, Proviant og Penge i det Braunschweigske samt forsikrer, at Krigen ikke er en Religionskrig, men føres for at skaffe Kongens Sønner Lande. — *Wulffenbüttel*, veer dage voor Michaelis. (Plattydsk.) Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1859 S. 80—82.

29. Septbr. *13059. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, regem Daniæ nunc ad 8 millia equitum et 7 millia peditum secum habere præter illos, qui in præsidiis sint. Si vera sint, quæ de rusticis in Austria scribant, fieri posse, ut Tillius partem exercitus sui ad Bavarum transmittere cogatur. Tum regi Daniæ oportunitatem transferendi belli sedem in Westfaliam fore. — *Hagæ-Comitis*, 29. Septbr./9. Octbr. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 458—62.

30. Septbr. *13060. P. CUPUS's Skrivelse til Johannes Wtenbogaert, hvori han nævner K. af Danmarks sidste Nederlag. — Desen 10. Octob. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 8—10.

Septbr.? *13061. Forslag fra (FRIHERRE VON SCHÖNBERG) til (Infantinde Isabella Clara Eugenia) om Forbund med Kejseren og Kurf. af Baiern, hvori omtales, at disses Gesandter nu ikke som før K. af Danmarks Nederlag fordre Hjælp imod denne. — Uden Datum. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 724—26.

1. Octobr. *13062. Litteræ OLIGERI ROSENKRANDSII ad Christianum Frisium, cancellarium, quibus eum rogat et obsecrat, ut urgere velit, ut monita magistratus de publica in Deum *μετανοίᾳ* spectentur et observentur. — *Rauan-holtio meo*, Kal. Octobr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 329—30.

5. Octobr. *13063. Skraa for Bryggerlavet i Helsingør forfattet efter Kongens Befaling af Lensmanden paa Kronborg og Frederiksborg JØRGEN URNE og BGM. OG RAAD I HELSINGØR, og stadfæstet af den udvalgte K. Chr. (V.) — *Hafniæ*, d. 5. Octobris. Aarsberetn. fra Gehelmearch. III, Till. S. 94—97.

5. Octobr. *13064. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han tilraader Dannelsen af et Forbund mellem K. af Sverig og Danmark, Hert. af Mecklenburg og Pommern og Hansestæderne imod de Pavelige. — *Im lager vor Falckenow*, d. 5. 8ber. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 464—65.

5. Octobr. *13065. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, se de rege Daniæ multa scribere posse, sed non cuncta exprimere audere. Unum modo dicit, se plus mali metuere quam boni sperare. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{5}{15}$. Octobr. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 463—66.

5. Octobr. *13066. Sir DONALD MACKIE af Stranavers Udnævnelse (henvendt til K. Chr. IV.) af John Monro som Oberst i sit Sted, da han selv var bleven farlig syg, for et Korps paa 2000 Md., som K. Karl havde ladet hverve for at hjælpe Grev Mansfeld, men som nu skulde gaa over i K. af Danmarks Tjeneste. — *Cromarty*, 5. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 50.

5. Octobr. *13067. Oberst DONALD MACKIE af Stranavers Instrux for John Munro om at samle Tropper i hans Sted til K. Chr. IV. under Grev Mansfelds Ordrer. — *Cromarty*, 5. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

6. Octobr. *13068. (CAMERARII) ad Axelium Oxenstjerna, regni Sveciæ cancellarium, litteræ, in quibus causas cladis regis Daniæ, consveti recte monita spernere, et a rege Angliæ deserti, et mala ex ea sequentia explicat. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{6}{16}$. Octobr. Moser, Patriotisches Archiv VI. 104—115. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 450—57.

1626.

6622. Dansk Overs. i Engelstoft og Møller, Histor. Kalender III. 206—208. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 330. 8. Octobr.

*13069. Den udvalgte K. CHR. (V.) befaler Rentemesteren Christoffer Urne aarlig indtil videre at udbetale 500 Rdlr. til M. Christoffer Heitman, Professor i Sorø, der skal colligere de danske og norske Historier, som findes her udi Bibliotheket. — *Hafniæ*, 8. Octobris. Rørdam, Lyskanders Levned S. 160. 8. Octobr.

*13070. Den brandenburgske Gesandt Dr. KRATZ Beretning til Kurf. Georg Wilhelm om Tillys Svar paa hans Besværinger over Indkvarteringen i Mark Brandenburg, hvorefter denne havde bebrejdet Brandenburg, at det ikke med Magt havde holdt K. af Danmark borte. — 9. October. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 328—29. 9. Octobr.

*13071. JACOBUS MATTHIÆ skriver til Holger Rosenkrands om sine Studier. — *Lugd. Batavorum*, 20. Oktober. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 331. 10. vel 20. Octobr.

*13072. K. CHR. IV. erklærer bestemt Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig, at han ikke kan rømme Wolfenbüttel, og bebrejder ham hans Forbindelser med Tilly. — *Stade*, 11. Octob. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 123. 11. Octobr.

*13073. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at den danske Gesandt bliver holdt hen med Løfter. — *London*, 23. October. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 89. 13. Octobr.

*13074. JØRGEN BRAHES Erklæring om hans Rettighed udi Sundet ved Faaborg. — *Hagenskov Slot*, 14. Octbr. Brudst. i Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 104—105. 14. Octobr.

*13075. K. CHR. IV.'s Brev til den engelske Gesandt i Haag om Overførelsen af Tropper til Lands. — *Stade*, 18. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 18. Octobr.

*13076. K. CHR. IV.'s Brev til Sir Horace Vere om Overførelsen af Tropper til Lands. — *Stade*, 18. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 18. Octobr.

*13077. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna de adventu legati regis Daniæ in Hollandiam scribit et de rerum statu illius regis, quem tam periculosum esse putat, ut verendum sit, ne aut novam cladem aut turpissimas pacis conditiones accipiat. Addit se credere, regem Daniæ prosperos successus regis Sveciæ ægre ferre metuereque, ne in mari Baltbico nimis potens evadat. Hac de causa metuendum esse, ne rex Daniæ cum Cæsare in gratiam rediens cum ipso rege Hispaniæ se jungat. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{20}{30}$. Octobris. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 467—71. 20. Octobr.

*13078. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales den engelske Regerings Anstrengelser for at skaffe K. Chr. IV. 6000 Md. Hjælpetropper. — *London*, 30. October. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 90. 20. Octobr.

*13079. TILLY skriver til Kurf. Maximilian og beklager sig over, at Hert. af Friedland har kaldt de Regimenter, han tidligere havde overladt ham, tilbage efter hans Sejr over K. Chr. IV. — 3. Novembr. n. S. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 155—57. 24. Octobr.

*13080. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz's Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn, hvori han beklager den danske Konge, hvem man ikke har holdt de givne Løfter. — *Hag*, d. 4. Novemb. S. N. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 400—401. 25. Octobr.

*13081. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler de Skridt, K. Karl I. har gjort for at understøtte K. af Danmark baade med Tropper og Penge i Anledning af hans Nederlag. — *Whitehall*, 25. October. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 567—68. 25. Octobr.

1626.

26. Octobr. *13082. Brev fra LUSTRIER, kejserlig Agent i Konstantinopel, til den kejserlige Hofkrigsraadspræsident Collalto, hvori han bemærker, at Fjendens Anslag for største Delen gaa ud paa ved at forbindre den endelige Fredslutning med Tyrkiet at splitte Kejserens Krigsmagt til Fordel for den danske Konge og andre engelske Adhærenter, en Plan, som han raader til at tilintetgjøre. — *Constantinopel*, d. 5. 9bris. (Tydsk.) Trampler, Correspondenz des Card. Dietrichstein mit Collalto S. 84—85.

26. Octobr. *13083. GERARDI JOANNIS Vossii ad Johannem Meursium epistola, in qna optat, ut academiæ Soranæ brevi a typograpbo prospici possit, ut eo ad historiam suam Danicam utatur. — Non. Novemb. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 111—12. Meursii Opera XI. 466—67.

26. Octobr. vel 5. Novbr. *13084. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua operam suam, ut regem Angliæ ad accessionem ad fœdus regum Daniæ et inprimis Sveciæ permoveat, commemorat, sed addit, ne promissas quidem pecunias Dano solvi posse. — *Konigst.*, 5. Novembris (uden Aar). Monumenta pistat. et literar. viror. illustr. II. 384—86.

27. Octobr. *13085. K. CHR. IV.'s Svar til et Gesandtskab fra Hert. Frederik af Gottorp, hvori han i Anledning af dennes Bestræbelser for at opnaa Fred erklærer sig beredt til, hvis Kurf. af Sachsen berammer et Fredsmøde, da at sende Gesandter til det. — *Stade*, 27. October. (Tydsk.) Udt i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 124.

27. Octobr. *13086. HENRICI HUDEMANNI ad Johannem Meursium epistola, in qua eum rogat, ut fasciculum suum litterarum ad Christianum V. principem perferendum curet, eique fratrem suum in Daniam transfretaturum, ut in academia Sorana vivat et studiis cujusdam literati nobilis præfici possit, recommendat. — *Wevelsfleti Holsatorum*, XXVII. Octobris. Meursii Opera XI. 464—65.

27. Octobr. *13087. Epistola L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna scripta, in qua de perfidia regis Angliæ contra regem Daniæ loquitur. Item scribit, legatum Danicum, Christianum Thomæ, apud ordines Belgicos parum promovere. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 27. Octobr./6. Novbr. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 472—75.

1. Novbr *13088. Administratoren CHRISTIAN WILHELM af Magdeburgs Brev til Grev Ernst af Nassau, hvori han meddeler ham, at K. af Danmark nu har givet sit Minde til, at der oprettes et »formatum consilium«, men at det dog endnu ikke er blevet til noget. — *Statte*, 1. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 526—27.

3. Novbr. *13089. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, Christianum Thomæ dimissionem suam exoptare et nobilem Danicum venisse, qui eum in Angliam ire et Rosenkrantzium ad regem Galliæ se conferre, lubeat; ceterum largiter de rerum statu regis Daniæ scribit, de promissis regis Angliæ, de metu pro Holsatia et de reformatione exercitus regis Daniæ. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{3}{13}$. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 476—78.

3. Novbr. *13090. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales, at den Mand, der skal beordre de engelske Tropper i Nederlandene til K. Chr. IV., har faaet sine Depecher. — *London*, 13. November. (Italiensk.) Eng. Overs i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 92, jvfr. S. 91.

10. Novbr. *13091. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, Christianum Thomæ Haga discessisse aliis legatis insalutatis. Item refert, quendam Scotum ad se venisse, cum mandatis regis Daniæ, ut duas legiones Scotorum propere a se conscriptas ei quantocius adducat. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{10}{20}$. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 479—82.

1626.

*13092. RUSDORFII ad Ludovicum Camerarium epistola, in qua propositionem suam, 30 illa millia librarum sterlingarum, quæ Dano Anglus vigore confœderationis condixerit, cum rege Sveciæ dividi, commemorat. — 20. Novembris. Monumenta pietat. et literar. virorum illustr. II. 387—90. 10. vel 20. Novbr.

*13093. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis om Krigsbegivenhederne i Tydskland og K. Chr. IV.'s Ankomst til Stade d. 13. Oktbr. — *Aff Stade*, d. 14. 9bris. Danske Mag. 4. R. VI. 124—25. 14. Novbr.

*13094. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Angliæ voluisse, ut ordines Belgici duas Anglorum legiones ad regem Daniæ mitterent, sed neque certa mandata neque pecunias ex Anglia venisse, regemque Daniæ sic rursus omni ope destitui. Item scribit, Zobelium, qui apud regem Galliæ diu detentus fuerit, tandem pro rege Daniæ 50 m. coronatorum obtinuisse. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{15}{25}$. Novemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 483—87. 15. Novbr.

*13095. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han beder om Tilladelse for Jakob Sinclair af Mørkel til at hverve 3000 Md. i Skotland. — *Stade*, 17. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 17. Novbr.

*13096. Infantinden (ISABELLA CLARA EUGENIA) anmoder K. Chr. IV. om at sende Gesandter til Brüssel for at forbandle med Kejserens Repræsentanter. — 27. Nov. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 614. 17. Novbr.

*13097. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, bl. a. med Meddelelser om de Hjælpetropper, der skulle sendes K. Chr. IV. — *London*, 27. November. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 96, jvfr. S. 95. 17. Novbr.

*13098. K. CHR. IV.'s Dekret, hvorved en Strid om Jakob Sinclairs Kommando over et Korps udsættes til Oberst Mackies Ankomst. — 18. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 18. Novbr.

*13099. THAGE THOTT skriver til Kansleren Chr. Friis om Tillys Tilbageerobring af Retum. — *Aff Stade*, 20. novembris. Danske Mag. 4. R. VI. 125. 20. Novbr.

*13100. Litteræ OLIGERI ROSÆKRANTZII ad M. Chr. Johannis, Vado Cymbrico ecclesiæ Dei parentem, in quibus de diffluxionibus vehementioribus, quibus per dies aliquot denuo conflictatus est, scribit. — *Stowgardii*, 23. Novembr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 331. 23. Novbr.

*13101. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han glæder sig over, at K. af Danmark trods sit Nederlag har standset Tillys Fremrykning og agter at tage Vinterkvarter i Nienburg, Stoltenau og Wolfenbüttel. — *Venice*, 3. December, st. n. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 578—79 23. Novbr.

*13102. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ quædam loca ab hoste recepisse, regemque Carolum quatuor legiones ad avunculum missurum esse. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, 4. Decembris st. n. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 488—90. 24. Novbr.

*13103. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at den danske Gesandt nu efter 4 Maaneders Ophold er rejst fra England til Frankrig for at søge Hjælp. — *London*, 4. December. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 97. 24. Novbr.

*13104. Relatio L. CAMERARII ad Axelium Oxenstierna de negotiis inter ordines Belgicos et legatos Svecicos, Danicos Anglicosque de fœdere evangelico. — Loco solito *(Hagæ-Comitis)*, 25. Novemb./5. Decemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 509—18. 25. Novbr.

1626.

26. Novbr. *13105. K. LUDVIG XIII.'s Instrux for de Marcheville, der fra Baiern skal begive sig til K. af Danmark, hvem han skal foreslaa at afvæbne. — 6. décembre. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VII. 584—85 og 954.

27. Novbr. *13106. K. CHR. IV.'s Proposition til Landdagen i Rendsborg, hvori angives Grundene til, at Kongen har forandret det først bestemte Samlingssted Levensau; Hertugen deltager ikke i Propositionen for at undgaa Mistanke, da han virker for Fred. — 27. Novb. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 338—39.

27. Novbr. *13107. Det SLESVIGSKE OG HOLSTENSKE RIDDER- OG LANDSKABS Memorial til Hert. af Gottorp angaaende Opbudsordrer til de hertugelige Stæder, de afdelte sønderborgske Herrers Kontributionspligt samt Ridder- og Landskabets Tilladelse til at forhandle om Defension med Lübeck og Hamburg. — *Rendsburg*, 27. Nov. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek I. 65, jvfr. III. 75.

27. Novbr. *13108. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at K. af Danmark daglig forstærker sig, men at de lovede Midler kun langsomt komme fra Øerne. — *Hag*, 7. Decemb. St. N. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 401—402.

29. Novbr. *13109. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis om Kongens og Fjendernes Foretagender. — *Rensburgh*, d. 29. novemb. Danske Mag. 4 R. VI. 126—27.

1. Decbr. *13110. AITZEMAS Brev til Generalstaterne, hvorefter der paa Landdagen i Rendsborg af det holstenske Ridderskab er bevilget K. Chr. IV. en »triplicierte Tripelhilfe« paa omtrent 40000 Dlr. — *Hamburg*, $\frac{1}{11}$. Dec. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 578.

1. Decbr. *13111. L. CAMERARIUS ad Axelium Oxenstierna scribit, regem Daniæ ope electoris Saxonici cum Cæsare de pace agere cœpisse, quod ex adiunctis articulis a rege ad Vosbergium nuper missis videri possit. Item de legionibus ab ordinibus Belgicis et rege Angliæ ad regem Daniæ mittendis scribit. — Loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{1}{11}$. Decembris. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 491—96.

3. Decbr. *13112. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Fordring paa øjeblikkelig Hjælp til (Markgreven af) Badens Tropper. — *Steinburg*, 3. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

3. Decbr. *13113. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (Simon Episcopius), hvori han omtaler de Danskes slette Stilling i Tydskland. — Desen 13. Decemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 47—55.

4. Decbr. *13114. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han frygter for, at Efterretningen om K. af Danmarks Nederlag skal bringe Bethlen Gabor til at standse. — *Constantinople*, $\frac{4}{14}$. Decemb. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 579—80.

6. Decbr. *13115. K. CHR. IV.'s Svar paa Infantindens (Isabella Clara Eugenia i Brüssels) Brev (Nr. *13096), hvori han erklærer sig rede til, efter at have faaet Underretning om Infantindens eller den kejserlige Gesandts Fuldmagt, at sende Gesandter til Brüssel. — *Stade*, $\frac{6}{16}$. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 614.

6. Decbr. *13116. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler sine Forhandlinger med Bethlen Gabors Gesandt om Fyrstens Optagelse i Haagerforbundet samt om K. af Danmarks Andel i Subsidierne til ham. — *Whitehall*, 6. Dec. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 580—83.

1626.

*13117. General Tillys Erklæring om, at han for bedre at kunne forfølge den danske Hær maa lægge en Del Tropper ind i Hert. Christian af Celles Lande. — D. 17. Decbr. (Tydsk.) Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1858 S. 180—81. 7. Decbr.

*13118. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna inter alia scribit, regem Daniæ arcem Holam hostibus vi extorsisse, et legatum Christianum Thomæ, qui præ adversis ventis per Oceanum in Daniam proficisci non potuerit, terra per Orientalem Frisiam profectum esse. — Ex loco consveto *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{8}{18}$. Decembris. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 497—501. 8. Decbr.

*13119. Pfalzgrev Johan Casimirs Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han ønsker, at Resultatet af det Slag, K. af Danmark nyligt har leveret, maa have været lykkeligt, og at Gud stadig mere maa tilskynde ham til Virksomhed for den fælles Sag. — *Stockholm*, d. 10. Dec. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 74—75. 10. Decbr.

*13120. K. Chr. IV.'s Svar paa K. Gustaf II. Adolfs Forslag til Forbund mod Polen, holdt i almindelige Udtryk, men nærmest afslaaende. — *Stade*; $\frac{11}{21}$. Dec. Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 613. 11. Decbr.

*13121. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han omtaler den almindelige Forvirring i Forholdene, saa at mange ikke vide, om de ville være Kejserlige eller Danske, Frie eller Slaver. — *Stockholm*, d. 11. Xber. (Tydsk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 466—67. 11. Decbr.

*13122. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han glæder sig over den danske Afsending Dr. Joachim Kratz's Ankomst til Venedig. — *Venice*, 22. Dec. st. n. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 585—86. 12. Decbr.

*13123. K. Chr. IV.'s Bestalling for Iffuer Vind t. Klarupgaard som øverste Sekretær i danske Kancelli. — *Stadeby*, 13. decembris. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 235. 13. Decbr.

*13124. Iver Vinds Ed som øverste Sekretær i danske Kancelli. — *Stade*, 14. decembris. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 235—36. 14. Decbr.

*13125. Reinhard v. Walmerode skriver til Kejser Ferdinand II. om de Fredstilbud, K. Chr. IV. gjennem Greven af Oldenburg har gjort Tilly, og fremhæver, at der i dem aldeles ikke har været Tale om Pfalzgreven. — *Peine*, 26. Dec. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 614. 16. Decbr.

*13126. Aitzemas Brev til Generalstaterne om K. Chr. IV.'s Stemning over for og Stilling til K. Gustaf II. Adolf, særlig til dennes Forslag om et Forbund mod Polen. — $\frac{16}{26}$. Dec. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 613. 16. Decbr.

*13127. L. Camerarius ad Axelium Oxenstierna largiter de rerum statu Evangelicorum scribit. Inter alia refert, Morganium Scotum quatuor legiones ad regem Daniæ duxisse, ipsumque regem equites Streiffii et milites Teuffelii, quibus in Borussiam transitus denegatus fuerit, ad se recepisse. — *(Hagæ-Comitis)*, $\frac{16}{26}$. Decemb. Bidrag till kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 502—508. 16 Decbr.

*13128. K. Chr. IV.'s Brev til Hert. af Buckingham, hvori han takker ham for hans Iver for at faa de hvervede Tropper overførte. — *Stade*, 18. Decbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 18. Decbr.

*13129. Fritz von Schlez, Landsknægtoberst, tilskriver Hert. Adolf af Holsten om forskjellige Lønnings- og personlige Forhold. — *Aschau*, d. 28. (Decbr.?) (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 58—59. 18. vel 28. Decbr.?

1626.

20. Decbr. *13130. Litteræ amicitiæ SVENONIS PETRÆI ad Oligerum Rosenkrandsium de morbo ejus. — *Otthoniæ*, 20. Decembr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 331—33.

20. Decbr. *13131. Den baierske Gesandt i Wien LEUKERS Beretning til Kurf. Maximilian om de nye kejserlige Rustninger, som han anser for overflødige, da Danmark ønsker Fred. — 30. Dec. n. St. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 S. 175—78.

20. Decbr. *13132. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Edward Conway, hvori han omtaler, at der er sendt 30000 Dlr. fra K. af Danmark til Fyrst Bethlen Gabor. — *Constantinople*, $\frac{20}{30}$. Decbr. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 584—85.

21. Decbr. *13133. JOHANNES MEURSIUS ad Oligerum Rosenkrandsium scribit et ei gratulatur, quod valetudo ei restituta sit. — *Soræ*, 12. Kal. Jan. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 333—34.

24. Decbr. vel 3. Januar. *13134. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler de danske Subsidier, der ere sendte til Fyrsten af Siebenbürgen. — *Constantinople*, 3. Jan. 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 589.

24. Decbr. vel 3. Januar. *13135. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Fyrst Bethlen Gabor, hvori han omtaler, at K. af England har en stor Part i de Penge, der ere sendte ham fra K. af Danmark. — *Constantinople*, 3. Jan. 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 589—91.

25. Decbr. *13136. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at han har ladet forespørge hos K. af Danmark, om denne har Brug for Grevens Tjeneste, men endnu ikke modtaget Svar. — *Ins Grauenhagen*, d. 4. Januarii 1627. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 402—403.

26. Decbr. *13137. BALTH. BONIFACII ad Johannem Meursium epistola, in qua gaudet, eum industriam suam in bellicosæ Danorum gentis rebus conscribendis ponere. — Nonis Januarii 1627. Meursii Opera XI. 469.

27. Decbr *13138. Den svenske Gesandt RASCH tilskriver (K. Gustaf II. Adolf?) om Kansler Christian Friis's Forhold til de andre Raader og om Drikkegilderne ved det danske Hof. — *Lübeck*, d. 27. December. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 17.

*13139. K. CHR. IV.'s Instrux for sin Agent i Venedig Joachim Cratz, hvorefter han skal erklære, at Kongen er bestemt paa at fortsætte Krigen, skjønt der er tilbudt ham antagelige Fredsbetingelser igjennem forskjellige Fyrster, som Infantinden i Brüssel og Kurf. af Sachsen. — (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Villermont, Tilly S. 336.

*13140. Litteræ (D. CASPARI BARTHOLINI) ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus de mala valetudine sua scribit. — *Hafniæ*. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 315—16.

*13141. CASPARUS BARTHOLINUS ad Petrum Charisium nec non ad filiolos suos de studio medico. — *Hafniæ*, 1626. Bartholini Cista medica S. 257—72.

*13142. JEREMIAS HANSEN, Slotsskriver, skjænker 100 Slettedlr. til Husarme og faderløse Børn i Kolding. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 180.

*13143. GARBRANDT SMIDT, Borger i Bergen, der af Slotsherren paa Kongens og af Magistraten paa Byens Vegne er forordnet til Byens Stadshauptmand, aflægger Ed som saadan. — *Bergen*. Udt. i Norske Mag. II. 313.

*13144. GENERALSTATERNES Memorial angaaende de for Aaret 1626 nødvendige Omkostninger til Krigens Førelse i Tydskland. — (Hollandsk.) Lond. suppl. & contin. II, 2. 709—14.

*13145. DANIEL HEINSII ad Johannem Meursium epistola, in qua pro litteris cum poematis Græcis (Bertili Canutii Aquilonii) sibi missis gratias agit. — *Lugd. Bat.* Meursii Opera XI. 444—45.

1626? 1626?

*13146. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Davidem de Willem epistola, in qua cupit, se eum salvum in Daniam venisse propediem intellecturum esse. — *Lugd. Bat.* Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 112—13.

c. 1626. c. 1626.

*13147. K. CHR. IV.'s Liste over en Del Officerer ved Armeen i Tydskland. — Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 249.

*13148. JACOBUS FINCKES Fortegnelse over danske Bøger afleverede til Universitetsbibliotheket af Bogtrykkeren Henrich Waldkirch. — Danske Mag. 5. R. I. 69—70.

1627. 1627.

*13149. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at han, den danske og hollandske Gesandt arbejde paa at tilfredsstille Bethlen Gabors Afsendings Ønsker. — *Venice*, 13. Jan. stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 593—94. 3. Januar.

*13150. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han beder om fri Passage for John Balthasar med 4 Skibe ladede med Vin og Salt. — *Hafniæ*, 4. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 4. Januar.

*13151. Sir FRANCIS NETHERSOLES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Tilly har erobret Hoya tilbage og søger at drive K. af Danmark tilbage, inden han faar Forstærkninger fra Nederlandene; en dansk Gesandt, der har opholdt sig en Tid i Haag, er bleven fangen af den spanske Garnison i Lingen. — *Hagh*, $\frac{4}{14}$. January, stilo no. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 592. 4. Januar.

*13152. CHR. FRIIS, ANDERS BILLE og CHRISTOFFER ULFELD skrive til menige Professores ved Kjøbenhavns Universitet og opfordre dem til ved to Deputerede at give Møde paa det Stændermøde, der var udskrevet til Odense. — 6. Januar. Danske Mag. 5. R. I. 70. 6. Januar.

*13153. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han meddeler, at Fyrsten af Siebenbürgens Agent har erklæret, at han først efter Aftale med K. af Danmarks, Hert. Johan Ernsts og Greven af Mansfelds Sendebud har sluttet Vaabenstilstand med de Kejserlige. — *Constantinople*, 18. Jan. 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 597—99 8. vel 18. Januar.

*13154. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at hvis Nederlandene og de andre ikke ville gribe K. af Danmark under Armene, vil Byrden blive denne for tung; han ønsker, at Greven var i Kongens Tjeneste. — *Hag*, d. $\frac{4}{14}$. Januarii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 405. 14. Januar.

*13155. ZIDSEL HØEG forpligter sig og sine Arvinger til aarlig at betale 6 Rdlr. i Rente af 100 Rdlr. som hun har laant, hvilke ere skjænkede til fattige Husarme i Odense af sl. Dr. Eskild Christensen. — *Odense*, d. 15. Januar. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 220. 15. Januar.

*13156. NICOLAI VISMARI ad Johannem Meursium epistola, cum qua ei exemplar conciuncularum suarum funebrium mittit. — *Nycopiæ Falstriorum*, XIV. Kal. Febr. Meursii Opera XI. 469—70. 19. Januar.

1627.

22. Januar. *13157. K. GUSTAF II. ADOLFS Proposition til Sverigs Riges Stænder, hvori han fremstiller Udfaldet af Krigen mod Polen 1625—26 samt K. Chr. IV.'s Kamp mod Kejseren og udtaler sin Tvivl om, at K. Chr. IV. i Længden er i Stand til at fortsætte Modstanden. — *Stockholm*, (22. Januar). (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 291—303. Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokol 1. 29—36, jvfr. S. 18

ante 23. Jan. *13158. ISAACI WAKII ad principem Transylvaniæ litteræ, in quibus fœdus inter Anglum, Danum, confœderatos Belgiæ ordines plurimosque Germaniæ principes Hagæ Comitis factum commemorat factaque regia Daniæ regis laudat. — Uden Datum. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 607—608.

23. Januar. *13159. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at han samt den danske og den hollandske Gesandt have sendt en Skrivelse til Bethlen Gabor med Opfordring til ikke at slutte nogen Fred paa egen Haand; den danske Gesandt er siden afrejst. — *Venice*, 2. February, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 606.

26. Januar. vel 5. Febr. *13160. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Fyrst Bethlen Gabor, hvori han omtaler K. af Englands store Hjælp til K. af Danmark. — *Constantinople*, 5. Feb. 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 611—13.

27. Januar. *13161. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Dani legatum Lutetiis spe sustentari, et Anglum, Danum, Venetum, Gallos seorsim res suas agere et omnes ad pacem spectare. — 6. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 796.

30. Januar. *13162. Sir ROB. ANSTRUTHER anbefaler Kansleren Chr. Friis sin forhenværende Sekretær Mr. Gordon, som nu er engelsk Afsending i Polen. — *Hamburg*, 30. Jan. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

31. Januar. *13163. Sir THOMAS ROE meddeler Lord Edward Conway sine Forhandlinger med den tyrkiske Storvizir for at formaa ham til ikke at slutte Fred med Kejseren; under dem har han omtalt Danmarks Deltagelse i Forbundet mod denne. — *Constantinople*, Jan. 31. old stile 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 599—603.

Januario. *13164. Hert. ADOLF af Holsten skriver til Kejseren og forestiller ham de store Udgifter, han har haft ved at hverve 3000 Md., og hvorledes han havde gjort K. af Danmark til sin Fjende; han beder derfor om en »Assignation« paa 5 schwabiske Rigsstæder. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Lond., Acta publ. III. 997. Brudst. i Jahrb. f. die Landesk. d. Herzogth. VIII. 60—61.

2. Febr. *13165. Sir ROB. ANSTRUTHER anbefaler Kansleren Chr. Friis Mr. »Awerie« til at faa et Pas. — *Hamb.*, 2. Febr. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

3. Febr. *13166. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler, at Bethlen Gabor efter K. af Danmarks Nederlag ønsker at opnaa ny Sikkerhed for de ham lovede Penge. — *Constantinople*, $\frac{3}{13}$. Febr. 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 608—10.

4. Febr. *13167. ALBRECHT, Hert. til Friedland, meddeler Friherre Karl v. Harrach, at K. af Danmarks General-Kommissær har været hos Bethlen Gabor, og roser sig af, at denne til Foraaret vil sende Kongen nogle Tusinde Mand til Hjælp. — *Prag*, d. 14. Februar. (Tydsk.) Fontes rerum Austriacarum 2. Abt. XLI. 480—81.

8. Febr. *13168. DE NEDERSACHSISKE FYRSTERS OG STÆNDERS Skrivelse til Jobst Hermann Greve af Holsten, Schauenburg og Sternberg om, som Herre til Pinneberg at stille pro rata Tropper til den nedersachsiske Kredses Forsvar efter Hovedobersten Hert. Christian af Braunschweig-Lüneburgs Bestemmelse. — *Braunschweig*, 8. Februar. (Tydsk.) Lond. Acta publ. II, 6. 414—15.

1627.

*13169. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Anbefaling for Jarlen af Nithisdale, som vil komme med 3000 Md., han har hvervet i Skotland, og for hvis Troskab K. Karl I. garanterer, skjønt han er Katolik; han meddeler, at han har anvist Penge til Overførelsen af dette Korps sammen med de to, der tidligere er sørget for. — *Whitehall*, 8. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 8. Febr.

*13170. Hert. af BUCKINGHAM skriver til K. Chr. IV. og beder ham om ikke at tro Rygterne om, at han skulde være Skyld i, at England ikke overholdt de Forpligtelser, det havde paataget sig. Nu vilde Jarlen af Nithisdalle hverve 3000 Md. i Skotland, som sammen med de allerede hvervede og de 3000, der nu blev hvervede i Nederlandene, vilde udgjøre en Hær paa 18000 Md. — *London*, 8. Feb. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 50. 8. Febr.

*12171. K. KARL I. skriver til Jarlen af Nottingham og til Edward, Viscont Wimbledon, om K. af Danmarks uheldige Stilling og tilføjer, at han vil sende ham de 4 Regimenter, som for Øjeblikket befinde sig i Nederlandene. De faa Befaling til at hverve 100 Md. til at udfylde Regimenterne. — *Westmr.*, the 9. day of febr. 1626. (Engelsk.) Archæologia XVI. 192—93. 9. Febr.

*13172. K. KARL I. skriver til Jarlen af Northampton om K. Chr. IV.'s sidste Sommer lidte Tab og udtaler Ønsket om, at der skal sendes ham 4 Regimenter fra Nederlandene; heraf befaler han Northampton at rejse 200 Md. fra Grevskaberne Salop og Warwick. — *Westminster*, 9. February 1626. (Engelsk.) Udt. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of the Earl of Kilmorly S. 369—70. 9. Febr.

*13173. RIGSRAADETS Skrivelse til K. Chr. IV., hvori det tilraader Opkrævningen af en almindelig Kontribution over hele Norge, saavel af Adelen og Kapitlerne som af Præsterne, Kjøbstæderne og Bønderne. — 10. Februar. Brudst. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 128—29. 10. Febr.

*13174. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Dani legatum Lutetiis quotidianum pecuniæ flagitatorem esse, quum rex ejus aures pacis conditionibus præbere interim non cesset. — 20. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 796. 10. Febr.

*13175. Brev fra Kurf. FREDERIK V. af Pfalz til Grev Heinrich Matthias von Thurn, hvori han omtaler, at han endnu ikke har erfaret, hvad K. af Danmarks og Markgreven af Badens Gesandter have udrettet, men frygter det værste; han berører den danske Konges Stilling til Betlehem (ɔ: Bethlen Gabor), og at de lovede Penge fra England og Frankrig endnu ikke ere komne. — *Hag*, d. $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Februarii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 405—406. 11. Febr.

*13176. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, litteræ, in quibus difficultates, in quas rex Daniæ conjectus est, commemorat. — *Elbingæ*, die 12. Febr. Moser, Patriotisches Archiv V. 110—16. 12. Febr.

*13177. Kejser FERDINAND II.'s Skrivelse til Hert. Bogislaw XIV. af Pommern, hvori han formaner ham til ikke at lade sig overtale af K. Chr. IV. og hans Forbundsfæller til at tillade, at de maa occupere en Havn i hans Land. — 27. Februar. (Tydsk.) Baltische Studien XV, 1. 93—94. 17. Febr.

*13178. K. CHR. IV.'s aabne Brev til hele Danmarks Adel, at Adelen maa udvælge en af sin Midte til at være Rigens Marsk. — *Dalumkloster*, d. 18. Februar. Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. III. 584—85 18. Febr.

1627.

18. Febr. *13179. K. CHR. IV.'s Befaling til Christian Holck og Hr. Albritt Skiell om at sørge for, at den jydske Adels Kornkontribution leveres til Befalingsmændene over Coldinghus og Olborighus, og at dens Pengekontribution indkræves af Ritmestrene og af dem fremskikkes til Coldinghus, samt at Bøndernes, Gejstlighedens og Borgerskabets Ydelser snarest indsendes. — *Ottense,* d. 18. Februarii. Danske Saml. 2. R. III. 131—32.

21. Febr. *13180. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian af Baiern, at man i Wien almindelig antager, at Hert. af Friedland ikke vil foretage sig noget alvorligt mod Fjenden, selv om Spanien og Baiern ønske et Angreb, inden K. af Danmark faar forstærket sin Hær. — *Wien,* 3. März n. S. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 192—93.

23. Febr. *13181. Lord EDWARD CONWAYS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han berører det skadelige for K. af Danmark, hvis Bethlen Gabor opgiver sine Planer. — 23. February 1626. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 620—22.

25. Febr. *13182. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han indkalder Hertugdømmernes Stænder til en Landdag i Kiel næstkommende 15. Marts, hvor der skal forhandles om Midler til at afværge den Fare, der truer Landene. — *Glückstatt,* am 25. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

26. Febr. *13183. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Bøn om, at et Skib »vulgo Pynatha« maa blive sat til at bevogte Weserens Munding. — *Stade,* 26. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

27. Febr. *13184. K. CHR. IV.'s Brev til den engelske Gesandt i Venedig Sir Isaac Weake (Wake) angaaende en Forespørgsel om Hjælp, der var rettet til Dogen og Raadet. — *Stade,* 27. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

27. Febr. *13185. Viscount CONWAY skriver til Statssekretæren Sir John Coke om Hvervingen og Udskrivningen af Rekrutter til K. af Danmark. — *Newmarket,* 27. February 1626. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 297.

28. Febr. *13186. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Bøn om Tilladelse for Lord Sincklern (ɔ: Sinclair) til at samle 3000 Skotter, som skulle stilles under Kommando af Jarlen af Nithisdale. — *Stade,* 28. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68

28. Febr. *13187. K. CHR. IV.'s Brev til Hert. af Buckingham om Tilladelse for Lord Sincklern (ɔ: Sinclair) til at samle 3000 Skotter, som skulle kommanderes af Jarlen af Nithisdale. — *Stade,* 28. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

28. Febr. *13188. K. CHR. IV.'s Brev til Lord Sincklern (ɔ: Sinclair) med Bøn om, at han vil samle 3000 Skotter, som skulle stilles under Jarlen af Nithisdales Kommando. — *Stade,* 28. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

28. Febr. *13189. K. CHR. IV.'s Brev til Jarlen af Nithisdale med Meddelelse om, at Lord Sincklern (ɔ: Sinclair) vil samle 3000 Skotter, som skulle stilles under Jarlens Kommando. — *Stade,* 28. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

28. Febr. *13190. K. CHR. IV. skriver til den skotske Kansler Sir George Hay og takker ham for beviste Tjenester. — *Stade,* 28. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

7. Martii. *13191. (Grev TILLY) underretter Infantinde (Isabella Clara Eugenia) om, at K. af Danmark har samlet en betydelig Troppestyrke i Stade og agter at angribe Bremen og Verden. — (*Peyne,* 17. Marts.) (Fransk.) Villermont, Tilly S. 757.

7. Martii. *13192. Viscount CONWAY skriver til Statssekretæren Sir John Coke og bringer ham K. Karl I.'s Tak for hans Iver ved Afsendelsen af Hjælpekorpset til Stoade (ɔ: Stade). — *Theobald's,* 7. March 1626. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 298.

1627.

*13193. K. Chr. IV.'s Brev til Sir Isaac Wake om Underhandlingerne i Venedig. — *Stade*, 8. Martii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 8. Martii.

*13194. Albert Skeel skriver til Kansleren Chr. Friis om den Uorden, de Ryttere, der laa i Omegnen, foraarsagede baade i hans eget Len og Haderslevlen; han spørger, om han under disse Forhold maa forlade Lenet for at møde i Kjøbenhavn »efter Afsked til d. 1. April«. — *Riberhus*, 8. Martii. Danske Mag. 4. R. VI 127—28. 8. Martii.

*13195. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Hert. Frederik Ulrik af Braunschweig, hvori han erklærer sig villig til at rømme Wolfenbüttel, naar han faar Kejserens Assecuration for Religions- og Profanfreden, uden at nogen er udelukket derfra. — *Stade*, 9. Martii. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 124. 9. Martii.

*13196. Kurf. Maximilian af Baierns Skrivelse til sin Gesandt Leuker i Wien med Opfordring til denne om at virke for, at Tilly faar Understøttelse, da K. af Danmark foretager store Hvervinger og finder Understøttelse i Mecklenburg, Hamburg, Bremen og Oldenburg. — 19. März n. S. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 200—202. 9. Martii.

*13197. Sir Thomas Roes Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at efter Bethlen Gabors Gesandts Mening er hans Fyrste ved et Rygte om Fredsunderhandlinger mellem Kejseren og K. af Danmark selv bleven tilbøjelig til Fred med Kejseren. — *Constantinople*, 20. March. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 628—30. 10. vel 20. Martii.

*13198. Kurf. Frederik V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at Morgan med sine Folk endnu holdes tilbage af Modvind i Enckusen, og at han næppe vil bringe mere end en Tredjedel til Tydskland, men at Rekrutterne snart ville komme fra England, og at man der desuden hverver nogle skotske Regimenter til K. af Danmark. — *Hag*, d. $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Martii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 407. 11. Martii.

*13399. (Grev Tilly) opfordrer Infantinde (Isabella Clara Eugenia) til at sende sig Forstærkninger, da han ellers ikke kan forhindre K. af Danmarks Angreb paa Stiftet Osnabrück og Grevskabet Oldenburg. — (*Auffelt*, 22. Marts.) (Fransk.) Villermont, Tilly S. 757—58. 12. Martii.

*13200. Johann Zobels Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at K. Ludvig XIII., saa snart han viser sig gunstigere stemt mod Kjætterne, er i Fare for Anslag mod sit Liv fra Jesuiterne. — *Paris*, $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. März. (Tydsk.) Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 515, jvfr. 611. 12. Martii.

*13201. Kgl. Proposition til Landdagen i Kiel, hvori erklæres, at Kongen ikke mener, at det, at Hert. af Gottorp ikke har ønsket at deltage i den forrige og i denne Proposition, giver nogen Grund til at frygte for, at han vil trække sig tilbage fra Landsdefensionen. — *Kiel*, 16. Mart. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 349—40, Udt. Sstds. III. 76—77. 16. Martii.

6672. Er paa Tydsk. 17. Martii.

*13202. Sir Thomas Roes Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler K. af Danmarks igjennem den hollandske Gesandt i Constantinopel til Bethlen Gabor udbetalte Penge. — *Constantinople*, $\frac{1}{2}\frac{9}{9}$. March. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 626—27. 19. Martii.

*13203. Lady Marie Erskine skriver til William Delgarduo, at hendes Fætter Lairden af Dun har modtaget en Post som Kapitain i K. af Danmarks Tjeneste og skal hverve 300 Md. i Skotland. — 21. March. (Engelsk.) Udt. i Fifth Report of the royal commis. of histor manuscripts S. 637. 21. Martii.

*13204. Den spanske Gesandt i Wien Aytona skriver til K. Filip IV. og meddeler bl. a., at »da K. af Danmark ikke vil Fred, maa man være beredt paa Krig«, men 21. Martii.

1627.

at man maa frygte for denne, da man i Østrig blindt stoler paa Hert. af Friedland, og han intet foretager sig. — 31. Marts. (Spansk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 205—206. (Ogsaa i tydsk Overs.)

23. Martii. *13205. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- OG LANDSKAB paa Landdagen i Kiel, hvori det bevilger en Kontribution til Hverving og Underholdning af Soldater. — *Kiel*, 23. Mart. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 340—41. Udt. Satds. III. 77—78.

c. 23. Martii. *13206. Memorial af RIDDER- OG LANDSKABET paa Landdagen i Kiel, hvori navnlig opfordres til Anordningen af Bededage og til Deltagelse i Kontributionerne af de kgl. og hertugelige Amter, af Stifterne Slesvig og Lübeck, Grevskabet Pinneberg og de afdelte Herrer; Officererne og Soldaterne bør ogsaa aflægge Ed til Ridder- og Landskabet, Kongeriget Danmark yde Hjælp efter Unionen, og en adelig Statholder ansættes, m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek III. 78.

24. Martii. *13207. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han befaler Indbyggerne i Hertugdømmerne sub pœna duplici at indbetale den paa Landdagen i Kiel til Landenes Forsvar bevilgede Skat, for hvilken Ingen er fritagen, til Landekassen inden nærmere angivne Terminer. — *Kiel*, d. 24. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

25. Martii. *13208. K. CHR. IV. befaler Universitetets Rektor og Professorer i Anledning af den nu bevilgede Krigsskat at komme ham til Hjælp med 400 Dlr. og desforuden 2 Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge. — *Stade*, 25. Martii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I., Tillæg S. 36—37.

27. Martii. *13209. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han beklager sig over den ringe Fremgang af Forhandlingerne i Lübeck. — *Auf dem Schiffe Spes*, 27. März. (Tydsk.) Brudst. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 126—27.

28. Martii. *13210. K. CHR. IV. befaler Biskoppen og Lensmanden i Ribe at give Erklæring angaaende en Ansøgning af Bønderne i Jandrup og Billum Sogne, om at disse Sogne herefter maatte annekteres og betjenes af samme Sognepræst. — 28. Marts. Danske Saml. II. 43.

28. Martii. *13211. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian og meddeler, at hverken han selv eller den spanske Gesandt Aytona har synderlig Tro til, at Hert. af Friedland vil rykke frem mod de Danske. — 7. April n. S. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 203—204.

28. Martii. *13212. JANI GEBHARDI ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, principes (Megalipolitanos), palam Dani partes amplexos, in conventu Gustroviensi provincialibus injunxisse, ut omnibus viribus amicum regem juvarent. — *Rostochii*, XXVIII. Mart. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 302.

30. Martii. *13213. Skrivelse fra den (PAVELIGE) NUNTIUS (I PARIS), hvori han omtaler, at K. af England har tilbudt Spanien Vaabenstilstand paa tre Aar eller længere Tid i K. af Danmarks og Hollændernes Navn. — 9. Aprile. (Italiensk.) Brudst. i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd-Europa III. 520.

30. Martii. *13214. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori meddeles, at de engelske Tropper, der fra Holland skulle gaa til K. Chr. IV., desertere i Hobetal, samt, at der er kommet en dansk Gesandt til London. — *London*, 9. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 114—15, jvfr. S. 113.

1627.

*13215. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis, hvori han fortæller om Tillys Belejring af Nortem og om Fredsunderhandlingerne, som han dog ingen Tro har til. — *Aff Stade*, d. 1. Aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 128. 1. Aprilis.

*13216. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler sine Bestræbelser for at faa den venetianske Republik til ligesom K. af England og Danmark samt Nederlandene at yde Subsidier til Bethlen Gabor. — Uden Datum. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 633—34. 3. vel 4. Aprilis.

*13217. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at han efter Opfordring af K. af Danmark vil anmode den venetianske Republik om at laane Greven af Thurn for en Tid til K. af England. — *Venice*, 14. Apr. stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 632—33. 4. Aprilis.

*13218. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anmoder om, at hans Falkoner Martin Neale for 13 Aar maa faa speciel Tilladelse til at skaffe sig Falke ved Thoskeferdthing Cisley og Thurnistthing Cisley paa Island. — *Westminster*, 5. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 5. Aprilis.

*13219. K. CHR. IV.'s Brev til Sir Dudley Carleton, hvori han anbefaler ham Sigism. Buchner, der er sendt som Gesandt til Generalstaterne. — *Stade*, 6. Aprilis. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68. 6. Aprilis.

*13220. THAGE THOTT skriver til Kansleren Chr. Friis om K. Chr. IV.'s Tilbagekomst til Stade, efter at han havde beset en Skandse, der var anlagt ved Weseren; om Manglen baade paa Folk og Penge, samt om, at Tilly har hævet Belejringen af Northem. — *Aff Stade*, 6. aprilis. Danske Mag. 4. R. VI. 128—29. 6. Aprilis.

*13221. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori omtales den danske Gesandts Underhandlinger med K. Karl I. — *London*, 16. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis The Ms. of H. D. Skrine S. 115. 6. Aprilis.

*13222. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler K. af Englands, Danmarks og Bøhmens Ønske om at faa Greven af Thurn i deres Tjeneste. — *Venice*, 17. Aprill, stil. novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 635. 7. Aprilis.

*13223. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian og fortæller bl. a. om K. af Danmarks Planer om at forlægge Krigen til Kejserens Arvelande, især Schlesien, om hans Forhindelse med Bethlen Gabor og om de Forholdsregler, der maa tages for at imødegaa hans Planer. — *Wien*, 21. April. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 209—12. 11. Aprilis.

*13224. REINHARD V. WALMERODES Brev til en unævnt Friherre, hvori han beretter, at Arnim havde fortalt ham, at K. Chr. IV. flere Gange havde opfordret ham til at gaa i dansk Tjeneste. Af Sendebuddene havde Arnim erfaret, at Kongens Stilling var meget vanskelig, da de engelske Hjælpetropper vare svundne stærkt ind, og at han derfor var ivrig efter at slutte Fred og vinde Kurf. af Brandenburg for sig. — April. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 5. post 11. Aprilis.

*13225. De KURBRANDENBURGSKE RAADERS Relation, hvori meddeles, at Borgerne i Berlin og Köln modsætte sig de Rustninger, der skulle foretages for at holde de danske Tropper borte fra Landet. — 13. April. Brudst. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 15, Anm. 2. 13. Aprilis.

*13226. Hert. af FRIEDLAND skriver til Hert. af Mecklenburg, at Hert. af Lüneburg ikke kan forene sig med Grev Tilly, saa længe man ikke ved, hvor de danske Folk, som ere i Mecklenburg og Brandenburg, ville ud. — *Wien*, d. 24. Aprii. (Tydsk.) Aretin, Wallenstein Urk. S. 7—8. 14. Aprilis.

1627.

18. Aprilis. *13227. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (P. Cujus), hvori han omtaler sin Hensigt at flytte til Hamburg eller Fredriksstad. — Desen 28. Aprilis. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 276—83.

19. Aprilis. *13228. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med stærke Klager over det utilstrækkelige Antal Tropper, der var sendt under Morgan, og Fordring paa øjeblikkelig Supplering, hvis ikke hele Sommerfelttoget skulde forspildes. — *Wasserbad*, 19. Aprilis. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 68.

20. Aprilis. *13229. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. om hans Tilbøjelighed til at fortsætte Krigen af al Magt og Løfte om, at han vil sende Understøttelse af Tropper og Penge. — *Westminster*, 20. April. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

20. Aprilis. *13230. Hert. af BUCKINGHAMS Brev til K. Chr. IV., hvori han udtaler, at K. af England har gjort alt, hvad han kunde, for at støtte den fælles Sag ved Morgans Korps, til hvilket der nu skal sendes Forstærkning, og ved Ansættelsen af Anstruder, som er stillet ganske til K. Chr. IV.'s Raadighed. — 20. April. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 50—51.

21. Aprilis. *13231. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottops aabne Brev, hvorved de befale, at der for at afvende den truende Krigsfare skal afholdes almindelige Bededage i Hertugdømmerne d. 29., 30. og 31. Maj. — *Schlosz Gottorff*, am 21. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

23. Aprilis. *13232. K. CHR. IV.'s Befaling til Jørgen Skeel, Kn. Gyldenstierne og Thønne Friiss at undersøge Skovene i Aarhusgaards, Skanderborg og Silkeborg Len og udvise, hvor Hugst kan ske til Salpeterladen i førstnævnte Len, samt bestemme, hvor mange Læs Ved hver Bonde skal kjøre og til hvilken Tid. — *Haffn.*, 23. April. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 53.

23. Aprilis. *13233. De KURBRANDENBURGSKE RAADERS Relation, hvori klages over Mangel paa Krigsmateriel og Mandskab; hvorfor det vilde være umuligt at afværge K. af Danmarks Indfald. — 23. April. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Hans Georg von Arnim I. 15, Anm. 2.

24. Aprilis. 6683. Both, Kjøbenhavn S. 219—20.

24. Aprilis. *13234. GENERALSTATERNES Instrux for nederlandske Gesandter, sendte søvejs gjennem Øresund til Danzig for at underhandle med Preussen, Polen og Sverig angaaende Handelsforbindelsen med disse Riger. — *Gravenhaag*, 4. Maji. (Hollandsk.) Lond. suppt. & contin. II., 2. 735—41.

26. Aprilis. *13235. KURF. AF MAINZ skriver til Kurf. Maximilian af Baiern og tilraader at slutte Fred med Danmark og anvende Tillys Hær mod Wallenstein. — 6. Mai. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 238—39.

*13236. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til sin Gesandt Leuker i Wien, hvori
26. Aprilis. han forsvarer Tillys Optræden, som Wallenstein havde dadlet, og henviser til, at han har opholdt og tilsidst lykkelig slaaet K. af Danmarks Hovedmagt. — 6. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 213—15.

27. Aprilis. *13237. Hert. ADOLF FREDERIK af Mecklenburg svarer Schweriner-Domherrerne, som havde klaget over de danske Soldater, der vare indkvarterede paa deres Godser, at de nu for største Delen vare førte bort og havde begivet sig til Brandenburg. — 27. April. Udt. og Brudst. i Jahrb. f. meklenb. Gesch. Lt. 132.

28. Aprilis. *13238. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian, at han har forestillet Wallenstein, at Tilly alene ikke vilde kunne møde K. af Danmarks Hær,

1627.

og at Wallenstein ogsaa er gaaet ind paa at sende Hjælpetropper til Tilly, men at den spanske Gesandt har hørt, at Wallensteins Plan gik ud paa kun tilsyneladende at give efter og i Virkeligheden gjøre, som han selv vilde. — (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 216—17.

*13239. GEORGE TUCHER beder Statssekretæren Sir John Coke om, at der maa blive udstedt et Generalpas for de Kvinder, der ville gaa med Soldaterne til Danmark. — *Gravesend*, 28. April. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 303. 28. Aprilis.

*13240. K. CHR. IV. forpagter Frederik Urne t. Brentved Gaarden Hørsholm mod en Afgift af 400 Dlr. og dertil Kongetiende af de 4 Sogne i Birket mod en Afgift af 277½ Dlr. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 29. April. Christensen, Hørsholms Historie S. IX—X. 29. Aprilis.

*13241. GEORGE TUCKER meddeler Statssekretæren Sir John Coke, at de til K. af Danmark hvervede Soldater gjøre Mytteri, da de mangle Kapper; han har ladet en af Hovedmændene arrestere og raader til hurtig at træffe Forholdsregler til at dæmpe Urolighederne. — *Gravesend*, 29. April. (Engelsk.) Hist Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 308. 29. Aprilis.

*13242. Hert GEORG AF LÜNEBURG skriver til Kurf. af Sachsen, at efter at baade han og Tilly forgjæves havde bedt Kurf. af Brandenburg om Tilladelse til at besætte Havelpassene for at afværge de Danskes Indfald, havde han nu forekommet Fjenden ved at besætte dem med Magt. — 9. May. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 14, Anm. 2. 29. Aprilis vel 9. Maji.

*13243. Synsforretning over Seilstrup Slot, affattet af IVER DYRE t. Hvidstedgaard og NIELS ARENFELD t. Knivholt, da Anders Friis t. Krabbesholm overleverede Lenet til Kristen Thomesen t. Tandrup, D. R. R. — 30. April. Danske Saml. VI. 369—71. 30. Aprilis.

*13244. PHILIPPE BURLAMACHI skriver til Sir John Coke bl. a., at den danske Gesandt (i London?) paaskynder sin Afrejse. — April. (Fransk.) Hist Manuscr. Commis The Ms. of Earl Cowper I. 304. Aprilis.

*13245. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Francescum Gomarum epistola, in qua litteras quasdam e Dania acceptas commemorat. — *Lugd. Batav.*, V. Id. Maji. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 116—18. 1. Maji.

*13246. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian, at man i Wien er i høj Grad misfornøjet med Wallensteins Krigsførelse i Mark-Brandenburg, da det var en let Sag at indtage Fæstninger, hvor K. af Danmark ingen Tropper havde. — 12. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 218—20. 2. Maji.

6689. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1815 IV. 191—92. 4. Maji.

*13247. Kejser FERDINAND II.'s Svar til den brandenburgske Gesandt von Götz, hvorefter de i Mark-Brandenburg indkvarterede Regimenter ikke kunde forlægges til andre Steder, fordi K. af Danmark i saa Fald atter vilde trænge frem i disse Egne. — 15. Maj. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 339. 5. Maji.

*13248. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beder om Tilladelse for sin Falkoner Will. Draper til at fange Fugle ved Lesterlien og Stavanger i Norge. — *Westminster*, 7. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 7. Maji.

*13249. Sir ARCHIBALD DOUGLAS skriver til Sir John Coke, at Skibet »Peter« har lidt Havari; dog haaber han, at det kan følge med Flaaden til Danmark. Han beder om, at der maa blive afsendt et Skib med Proviant. — *Aboard the Angel Gabriel at sea*, 7. Maj. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 305. 7. Maji.

1627.

9. Maji. *13250. Den baierske Gesandt i Wien LEUKERS Beretning til Kurf. Maximilian om Kejserens Magtesløshed overfor Hert. af Friedland, saa at de Forestillinger, han har gjort for at faa sendt Hjælpekorps til Tilly mod K. af Danmark, ikke have ført til noget Resultat. — 19. Mai. (Tydsk.) Gindely, Waldstein I. 220—24.

9. Maji. *13251. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han takker ham, fordi han har givet Sir Charles Morgan Kommandoen over Infanteriet, meddeler, at Resten af Tropperne endelig er afsejlet, og erklærer, at han vil straffe den Søkapitain, som forlod sin Post. — *Westminster*, 9. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

9. Maji. *13252. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at den danske Gesandt nu er afrejst med Løfte om Subsidier. — *London*, 19. Maj. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 117.

11. Maji. *13253. Grev TILLY tilskriver Infantinde (Isabella Clara Eugenia), at han ikke kan afgive noget Infanteri, da han trænger til det saavel mod K. af Danmark, der stadig forstærker sig, som mod de belejrede Fæstninger. — *Peyne*, le 21. may. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 758—59.

11. Maji. *13254. Sir ROB. ANSTRUTHERS Brev til Kansleren Chr. Friis med Anbefaling for Mons. Weiss, som efter K. af Danmarks Ordre er paa Vej til Norge for at gjøre Experimenter med at grave efter Sølv. — *Hamburg*, 11. May. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

11. Maji. *13255. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (C. Rijckewaert), hvorefter han ikke har Lyst til at rejse til Fredericksstad, da han ikke kan rejse derfra igjen uden at krænke Hertugen og skade sine Venner. — Desen 21. Mey. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 294—97.

12. Maji. *13256. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg, hvori han beklager sig over, at Kurf. af Brandenburg ikke alene ikke giver ham Penge, men endogsaa mod sine Forpligtelser aabner sine Lande for Fjenden. — *Lauenburg*, 12. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 124.

12. Maji. *13257. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler K. af Danmarks Hærs Styrke; Kongen, der stoler paa Fyrsten af Siebenbürgen, har tilladt Administratoren af Siebenbürgen at blive General over den schlesiske Hær og har taget Oberst Morgan til hans Efterfølger i Anførselen af Infanteriet. — *Venice*, 22. May, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 643—44.

17. Maji. *13258. Den brandenburgske Gesandt i Wien VON GÖTZ skriver til Kurf. Georg Wilhelm om de Klagepunkter, Hert. af Friedland har anført mod ham; deriblandt ogsaa Bebrejdelser for Brandenburgs alt for stærke Tilnærmelser til K. af Danmark, som uhindret havde faaet Lov at besætte Passene ved Havel. — 27. Maj. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 335—38.

18. Maji. *13259. Dr. MICHAEL JERMYN skriver til Sir John Coke og sender ham bl. a. Efterretninger om K. af Danmarks Operationer i Tydskland. — *The Hague*, $\frac{18}{28}$. May. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 306.

19. Maji. *13260. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at han har erklæret Fyrsten af Siebenbürgens Agent, at Fyrsten har brudt sit Ord til K. af Danmark og sine andre Allierede ved sin Fredslutning med Kejseren. — *Constantinople*, $\frac{19}{29}$. May. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 645—46.

1627.

*13261. CHRISTIANI STOWGARDII Forpligtelse ved Modtagelsen af Stipendium Regium Med. — *Hafniæ*, 21. Maji. Danske Mag. 5. R. I. 71. 21. Maji.

*13262. JANI GEBHARDI ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, illum nobilem adolescentem Holsatum, quem præterita æstate in Belgium deducere cogitasset, a patre domum revocatum esse. — *Rostochii*, XXIII. Maji. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 308. 23. Maji.

*13263. PETRI GRUTERI ad Johannem Meursium epistola, in qua recentem ejus in Dania coloniam commemorat. — *Amstelod.*, pridie Nonar. Junii. Meursii Opera XI. 473. 25. Maji.

*13264. K. CHR. IV.'s Brev til Sir Edw. Conway, hvori han takker ham for Frigivelsen af Skibet »Den sorte Løve«. — *Beutzenburg*, 27. Maji. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 27. Maji.

*13265. En UNÆVNTS Skrivelse, hvori omtales Markgrev Sigismund af Brandenburgs Underhandlinger med de Kejserlige og Hert. af Lüneburg om at sikre Brandenburg mod den danske Hær. — *Sandaw*, am 6. Juny. (Tydsk.) Trampler, Correspondenz des Card. Dietrichstein mit Collalto S. 93—95. 27. Maji vel 6. Junii.

*13266. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Klager over Beslaglæggelsen af nogle Handelsskibe. — *Beutzenburg*, 28. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 28. Maji.

*13267. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian, at Collalto har meddelt ham, at K. af Danmark nu rykkede frem imod Mark-Brandenburg, saa at Hert. af Friedland ikke kunde undvære de Korpser, der vare lovede Tilly. — 9. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 229—32. 30. Maji.

*13268. CASPER BERTELSEN meddeler Bgm. og Raad i Malmø, at han har dediceret den første Bog, han har udgivet paa Dansk, til dem i Anledning af, at han er født og opdraget i deres By. — *Kiøbenhafn*, d. sidste Majl. Samlingar till Skånes hist. 1868—69 S. 71. 31. Maji.

*13269. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps aabne Brev, hvorved de indkalde en »Kvartalret« i Kiel til d. 4. Juli, hvorfor Parterne i god Tid skulle indlevere deres Indlæg til Landretsnotaren. — *Schlosz Gottorff*, d. 1. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 1. Junii.

*13270. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han udtaler Haabet om, at Burlacys Korps er ankommet, erklærer, at han har befalet Afsendelsen af andre 1000 Md., og henviser til Oversendelsen af Juveler, Tropper og Penge som Bevis paa hans alvorlige Ønske om at betale Resten af sin Gjæld. — *Westminster*, 1. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 1. Junii.

*13271. JOHN JACKSON meddeler Sir John Coke, at Transportflaaden med Tropperne er ankommen til Stade, hvor den blev beskudt af et af K. af Danmarks Skibe. — *Roads of Flyborough (ɔ: Freiburg ved Elben)*, 1. June. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 308. 1. Junii.

*13272. K. CHR. IV.'s Brev til Hert. af Buckingham med Kreditiv for Baron de Morian. — 2. Junii. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 2. Junii.

*13273. K. CHR. IV.'s Brev til Donald Mackie, angaaende Betalingen af Restancerne til ham og hans Soldater. — *Beutzenburg*, 3. Junii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 3. Junii.

*13274. PALLE ROSENKRANDS's Brev til Kansleren Chr. Friis om Krigsbegivenhederne saasom Belejringen af Blecke m. m., Markgreven af Badens Planer om at gjøre en Diversion og Udfaldet af hans eget Gesandtskab til Frankrig og England. — *Aff Krenckerup*, d. 3. junii. Danske Mag. 4. R. VI. 129—30. 3. Junii.

1627.

5. Junii. *13275. K. KARL I.'s Rekreditiv for Will. Below, der har været et Aar i England som Gesandt, til K. Chr. IV. — *Westminster*, 5. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

6. Junii. 6701. Villermont, Tilly S. 765—66.

6. Junii. *13276. K. CHR. IV. anmoder Grev Tilly om et Pas for sin Trompeter, der skal overbringe Breve til Kejseren og Kurf. af Sachsen. — *Botzenborg*, d. 6. Junii. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 764.

6. Junii. *13277. THAGE THOTT skriver til Kansleren Chr. Friis, at Markgreven af Durlach skal marschere til Havelberg, og at Rygtet siger, at K. af Sverig er saaret i Livet og Greven af Thurn i Armen. — *Aff Bossenborg*, 6. junii. Danske Mag. 4. R. VI. 130.

7. Junii. *13278. K. CHR. IV.'s Brev til Jarlen af Montgomery med Tak for beviste Tjenester og Beklagelse af, at han ikke kan give ham en saadan Stilling i Hæren, som han fortjener. — *Beutzenburg*, 7. Junii. (Latin.) Udt. p Eng i Macray, Third Report S. 69.

9. Junii. *13279. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmark i sine ugentlige Breve forsikrer ham om Fyrst Bethlen Gabors Fasthed. — *Padoua*, $\frac{9}{19}$. June. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 650—51.

10. Junii. *13280. THAGE THOTT skriver til Kansleren Chr. Friis om Stillingen ved Hæren. Tilly rykker nu frem til Angreb, men de ere vel forskandsede; dog ere Folkene meget uvillige, hvortil Kansleren let kan tænke sig Grunden; Kurf. af Brandenburg har nu erklæret sig mod K. Chr. IV., men Mecklenburg staar paa hans Side. — *Aff Bøzenborgh*, 10. junii. Danske Mag. 4. R. VI. 130—31.

15. Junii. *13281. THAGE THOTT skriver til Kansleren Chr. Friis, at Greven af Førstenberg to Gange forgjæves har stormet Nortem, og at Tilly marscherer mod Tangermønde, at der er kommet gode Tidender fra Schlesien, men at man i høj Grad mangler Penge, samt om Underhandlingerne om Stilstand mellem Sverig og Polen. — *Aff Bossenborg*, 15. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 131—32.

15. Junii. *13282. WALLENSTEINS Brev til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, hvori han takker ham, fordi han har indvilget i at lade sit Land (med Undtagelse af Fæstningerne) besætte af den kejserlige Hær, for at hindre K. af Danmark fredsfjendske Fremgang. — 25. Juni. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I 345.

16. Junii. *13283. Enkehertuginde HEDEVIG af Pommerns Instrux for sine Raader Andreas Bulgrim og Lupoldt Casper Glasenappe paa deres Sendelse til det af K. Chr. IV. berammede Møde i Hamburg, hvor de skulle raadføre sig med ham om hendes Moder Hertuginde Elisabeth af Braunschweig-Lüneburgs og hendes Broder Hert. Christians Ligbegjængelser samt overvære Aabningen af hendes Moders Testamente. — *Neuen Stettin*, d. 16. Junii. (Tydsk.) Schoettgen et Kreysig, Diplomataria et scriptores historiæ Germaniæ III. 362—64.

16. Junii. *13284. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at Fyrst Bethlen Gabors Gesandt paastaar, at Fyrsten kun har sluttet en midlertidig Fred med Kejseren, hvad der er sket med K. af Danmarks Samtykke. — *Constantinople*, $\frac{16}{26}$. June. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 651—55.

17. Junii. *13285. REINHARD v. WALMERODE indheretter til Kejser Ferdinand II., at der skal sendes Fodfolk fra Stade til Havelberg, saa at K. (af Danmark) kan koncentrere sin Styrke omkring Havel og Elben. — 27. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 19, Anm. 2

1627.

*13286. Amtmanden KAHRSTETTS Beretning til Hert. af Celle om de af de kgl. (danske) Krigsfolk i Bardowick anrettede Ødelæggelser. — *Wesin an der Luhe*, 17. Juni. (Tydsk.) Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersaehsen 1858 S. 184. 17. Junii.

*13287. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Kapitain Qvadt, Fyrst Bethlen Gabors Gesandt, hvori han forsikrer, at K. af Danmark utvivlsomt vil opfylde alle sine Løfter, men han kan ikke blande sig deri. — *Constantinople*, $\frac{18}{28}$. June. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 657—59. 18. Junii.

*13288. Amtmanden KAHRSTETTS Beretning til Hert. Christian af Celle om de kgl. (danske) Troppers Plyndringer og Ødelæggelser; de, der have sat Ild paa, undskylde sig med at have gjort det efter Kongens særlige Befaling. — 20. Juni. (Tydsk.) Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersaehsen 1858 S. 184—85. 20. Junii.

*13289. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmark har erobret en Del Pladser i Markgrevskabet Brandenburg tilbage fra Fjenden; Markgreven af Baden er ankommen til Kongen. — *Venice,* 30. June, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 661. 20. Junii.

*13290. Grev TILLY tilskriver K. af Danmark, at han ikke har villet sende hans Brev til sig tilbage trods Mangler i Titulaturen for Kurf. af Baierns Vedkommende; Brevene til Kurf. af Sachsen og til Kejseren ere sendte videre. — *Görleben*, d. 1. julii. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 766—67. 21. Junii.

*13291. Amtmanden KAHRSTETTS Beretning til Hert. Christian af Celles Raader om de af de kgl. (danske) Krigsfolk anrettede Brandstiftelser og Ødelæggelser i Wiesen an der Luhe, Landsbyerne Luhdorf, Roidorf og flere. — *Lüneburg*, 22. Juni. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1858 S. 185—86. 22. Junii.

6718. Lünig, Corpus jur. feud. Germaniei II. 813—16. 24. Junii.

*13292. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Klager over Behandlingen af Handelsskibe. — 26. June. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 26. Junii.

*13293. Grev TILLYS Skrivelse til Infantinde (Isabella Clara Eugenia), hvori han glæder sig til hendes Sendelse af Hjælp imod Fjenden, der forstærker sig mere og mere ved Elben. — *Peyne*, le 7. juillet. (Fransk.) Villermont. Tilly S. 760—61. 27. Junii.

*13294. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis med Meddelelse om, at Kongen har skrevet efter Christopher Ulffeld, som skal afløse Brevskriveren, der er »helt ilde tilpas«. — *Aff Lauenburgh*, 29. junii. Danske Mag. 4. R. VI. 132. 29. Junii.

*13295. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han i Anledning af forskjellige Defensionsværket betræffende Sager indkalder Hertugdømmernes Stænder til en Landdag i Rendsborg d. 18. Juli. — D. 30. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. I Justitsministeriets Exemplar er Indkaldelsesdagen rettet til d. 24. Juli. Jvfr. Nr. *13317. 30. Junii.

*13296. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han sender ham Falkoneren Rob. Quarrer. — *Westminster,* 30. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 30. Junii.

*13297. Den toscanske Agent i London, SALVETTI, indberetter bl. a., at K. Chr. IV. skal have beslaglagt engelske Skibe. — *London*, 10. Juli. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 121. 30. Junii.

*13298. Oberst ARNIM skriver (til Walmerode?), at de Danske have erobret det af ham besatte Templin paa Grund af hans Officerers Langsomhed. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I 19, Anm. 1, jvfr. S. 18, Anm. 4. Junio.

1627.

1. vel 11. Julii. *13299. Oberst ARNIM beklager sig til Markgreven af Brandenburg over, at mange af dennes Undersaatter ere upaalidelige og holde med de Danske. — *Berlin*, 11. Juli. (Tydsk.) Udt. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 19, Anm. 1.

2. Julii. *13300. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis, hvori han fortæller, at Iver Krabbe er sendt til K. Gustaf II. Adolf med Bøn om, at denne vil forhindre Tilførsel til Søs til Fjenden i Pommern. Desuden meddeler han, at Gabriel Kruse skal begive sig til Østersøen, og at der gaar Rygter om en Sejr i Schlesien. — *Af Lauenburgh*, 2. julii. Danske Mag. 4 R. VI. 132.

2. Julii. *13301. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (C. Rijckewaert), hvorefter han ikke har fulgt med Grevinckhovius til Holsten, men dog sandsynligvis senere vil rejse derhen. — 12. Julii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 397—400.

3. Julii. *13302. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis om Tillys Fremmarsch og Wallensteins tre Gange gjentagne forgjæves Storm paa Lybche (Leobschütz) m. m. — *Aff Lauuenburgh*, 3. julii. Danske Mag. 4. R. VI. 132—33.

4. Julii. *13303. K. CHR. IV.'s Brev paa 150 Dlr. til Christopher Urne for Kjøbstæderne paa Lolland og Falster at have i Forsvar. — *Beutzenborig*, d. 4. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 366.

5. Julii. *13304. Kurf. GEORG WILHELM af Brandenburgs Mandat, hvorved han paany befaler sine Undersaatter at forlade K. af Danmarks Tjeneste, og minder om, at de danske Krigsfolk plage hans Lande med Udskrivninger og Indkvarteringer. — *Königsberg in Preussen*, 5. Julii. (Tydsk.) Lünig, Corpus jur. feud. Germanici II. 815—18. Udt. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 15.

6. Julii. *13305. K. CHR. IV.'s Brev til Donald Mackay med Ordre til, at han skal lægge Besætning i en Del af Beutzenburg. — 6. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69.

6. Julii. *13306. Indberetning fra SALVETTI, toscansk Agent i London, hvori han dementerer sin Meddelelse om, at K. Chr. IV. skulde have beslaglagt engelske Skibe (Nr. *13297). — *London*, 16. Juli. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 122.

7. Julii. *13307. THAGE THOTTS Brev til Kansleren Chr. Friis med Meddelelse om, at her gaar den Tidende, »at Suendsken meget florerer«; fra Schlesien forlyder det, at Wallenstein har indtaget »thet libsche« (Leobschütz) og Jägerndorff, men at vore endnu holde Cossel og Tropau; Tillys Marscher frem og tilbage kan han ikke forstaa. Endvidere meddeler han, at Kongen har befalet Gunde Rosenkranz at følge Chr. Thomissøn og Jørgen Brahe til Frankrig. — *Aff Lauuenburgh*, 7. julii. Danske Mag. 4. R. VI. 133—34.

7. Julii. *13308. JOHN JACKSON sender Sir John Coke Nyheder fra Tydskland. K. af Danmark har slaaet en Bro over Elben ovenfor Hamburg og hærger Landet mellem Elben og Weser, for at Tilly ikke skal kunne sætte sig fast der; fire af hans Skibe blokere Elben. — *The River of Elbe*, 7. July. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Hist Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 309.

7. Julii. *13309. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at K. af Danmark stoler paa Bethlen Gabor og paa hans Anmodning har sendt Administratoren af Brandenburg til Schlesien for at anføre Hæren der. — *Venice*, 17. July, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 664—65.

8. Julii. *13310. Den spanske Gesandt i Wien AYTONA skriver til K. Filip IV., at Kurfyrstedagen i Mühlhausen vist ikke behøver at forurolige Kejseren, og at den kejserlige Hær er saa mægtig, at man, hvis Sachsen og Baiern vedblive at staa i et godt Forhold

til Kejseren, kan fratage K. af Danmark alle hans Besiddelser paa denne Side Sundet. — 18. Juli. (Spansk.) Brudst. p. Tydsk i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 261.

*13311. K. Chr. IV. takker Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg for hans Bestandighed og lover selv at holde ud til sidste Suk. — *Kremppe*, d 9. Julii. (Tydsk.) Brudst. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 124—25. 9 Julii.

*13312. K. Chr. IV.'s Brev til Donald Mackay, hvorved han afskediger de to Kapitainer Forbes og i deres Sted udnævner James Wilson og John Rudder. — 9. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 9. Julii.

*13313. Thage Thott skriver til Kansleren Chr. Friis, at Kejseren synes stemt for Fred. — *Aff Lauuenburgh*, 9. julii. Danske Mag. 4. R. VI. 134. 9. Julii.

*13314. Befaling fra Christian Friis, Christoffer Ulfeld og Frants Rantzou i Kongens Navn til Bgm., Raad og menige Borgerskab i Helsingør om daglig Anmeldelse til Byfogeden og Lensmanden af alle de Fremmede, som komme til Byen. — *Hafniæ*, 12. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 97. 12. Julii.

*13315. Oberst Arnim skriver til Markgreven af Brandenburg, at han vil holde hele sit Korps samlet mellem Schwedt og Angermünde, indtil han ser, hvilken Udgang det tager med Oberst Baudissin. — *Neustadt*, 24. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 23. 14.vel24.Julii.

6728. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56. 16 Julii.

*13316. Oberst Hans Georg von Arnims Skrivelse til Generalkvartermester Aldringer, hvori han omtaler K. af Danmarks Ødelæggelser paa hans egne boitzenborgske Besiddelser. — *Bernaw*, $\frac{16}{26}$. Juli. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv für sächsische Geschichte VIII. 391. 16. Julii.

*13317. Thage Thotts Brev til Kansleren Chr. Friis om Krigsbegivenhederne, Tillys Fremrykning og Kampen i Schlesien, om en Landdag, der er udskreven til Rendsborg til d. 25. Juli, og om Udsigterne til Fred. — *Aff Hamburgh*, 18. julii. Danske Mag. 4. R. VI. 135—36. 18. Julii.

*13318. Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg skriver til Wallenstein, at begge hans Svogre, K. af Danmark og Sverig, have handlet uretfærdigt og fjendtligt med ham, og at han derfor vil hjælpe Wallenstein af al Magt til at fordrive de Danske. — $\frac{18}{28}$. Juli. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 346. 18. Julii.

*13319. Pages Skrivelse til Thomas Jennings, Kjøbmand i London, hvori bl. a. berettes, at K. af Danmark har overdraget Kommandoen til Lord Durlock og er draget hjem, samt at Krigen i Schlesien skal være endt. — *Antwerp*, 29. July st. novo. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 311. 19. Julii.

*13320. K. Chr. IV.'s Kreditiv for Christ. Thomassen og Georg Brahe til K. Karl I. — 21. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. Ogsaa rettet til Dronning Henrietta Maria, Hert. af Buckingham og det engelske Gehejmeraad (»The Lords of the Council«). 21. Julii.

*13321. Salvetti, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at der er sendt en Afsending til K. Chr. IV. med 20,000 £. — *London*, 31. Juli. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 125. 21. Julii.

*13322. En Unævnts Beretning, at de Danske have plyndret Benschen og Klostret Paradis og ere gaaede over Warthe ved Schwerin. — *Krossen*, 22. Juli. (Tydsk.) Udt. i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 23, Anm. 2 22. Julii.

1627.

23. Julii vel 2 Augusti. *13323. EDW. MISSELDENI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua refert, Tillacum Albis transmigrasse flumen atque in Holsatiam, regis Daniæ ducatum proprium, invasisse; metuit, ne aetum sit de rege Daniæ. — *Delphis*, 4. Non. Augusti. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 54.

24. Julii. *13324. Oberst HANS GEORG VON ARNIMS Skrivelse til Generalkvartermester Aldringer, hvori han omtaler, at han søger at faa nogle Tropper, der ere paa Vejen fra Cosel nordpaa, til at falde fra deres Officerer ved at foreslaa disse en Konvoj under Paaskud af, at de saaledes hurtigere kunne tilbyde K. af Danmark deres Tjeneste. — *Neustadt*, 27. Juli/3. August(!) (Tydsk.) Brudst. i Archiv für sächsische Geschichte VIII. 392—93, 395 og i Irmer, Hans Georg v. Arnim I. 25, Anm. 1. (Her med Datum 27. Juli/6. August; efter Brevets øvrige Indhold maa det imidlertid være skrevet d. 24. Juli.)

25. Julii. *13325. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian, at Hert. af Friedland nu har fordrevet Fjenden fra hele Schlesien, og at han om 2—3 Dage vil marschere op til Mark-Brandenburg mod K. af Danmark. — 4. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 262—64.

26. Julii. *13326. K. KARL I.'s Kreditiv for Edward Clarke som Gesandt til K. Chr. IV. — *Easton*, 26. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

ante 27 Julii. *13327. FYRSTEN AF SIEBENBÜRGEN tilskriver sin Resident i Constantinopel Thomas Bursos, at han ikke vil lade sine Tropper forene sig med den danske Hær i Schlesien, fordi han ikke har faaet de lovede Penge fra K. af Storbritannien og Danmark. — Uden Datum. — (Italiensk.) Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 667—68.

27. Julii. *13328. THAGE THOTT skriver til Kansleren Chr. Friis om Landdagen i Rendsborg og meddeler, at Tilly ligger for Bøssenborgh, at der gaar Rygter om, at »vore« ere slaaede i Schlesien af Wallenstein, og at Iver Krabbe er kommen tilbage med Venskabsforsikringer fra K. Gustaf II. Adolf, som har god Fremgang mod Polakkerne. — *Aff Rensburgh*, 27. julii. Danske Mag. 4. R. VI. 136.

28. Julii. 6735. Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek II. 341.

28. Julii. *13329. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han befaler Indbyggerne i Hertugdømmerne at indbetale den paa den sidste Landdag i Kiel bevilgede Skat og de frivillige Bidrag i Dagene fra d. 20.—25. August samt de ældre Restancer inden næstkommende Mikkelsdag. — Schlosz *Renszburg*, d. 28. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

28. Julii. *13330. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler et forestaaende Møde i Mühlhausen, hvortil K. af England, Danmark og Sverig ville sende Gesandter for at forhandle om Opnaaelsen af en Universalfred i Tydskland. — *Venice*, 7. Aug., stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 668—69.

29. Julii. *13331. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor, Theologi og Oeconomus ved Universitetet og Klosteret, hvori han anbefaler en Søn af Provsten i Rendsborg Hr. Gerhard Cullmannus til Optagelse i Kommunitetet. — *Slott Rensborg*, 29. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 71.

29. Julii. *13332. De af K. CHR. IV. udnævnte kgl. Commissarier i Holstens Opbudsbrev til alle Indbyggere i Holsten og Slesvig over 18 og under 55 Aar at møde i Rendsborg. — *Rendsburg*, d. 29. July. (Tydsk.) Jahn, Danm. Deltag. i Trediveaarskrigen S. 519—20.

29. Julii. *13333. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (C. Rijckewaert), ifølge hvilken Beretninger fra Hamburg omtale, at de Danske opbyde Bønderne og herede sig til et Slag, medens Hert. af Holsten forsikrer sine Undersaatter, at de i hvert Tilfælde ingen Nød skulle lide. — Desen 8. Augusti. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 416—17.

1627.

*13334. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Dani negotium cum in numeranda ipsi pecunia, tum in milite conscribendo tarde procedere, quo magis et ipse et alii principes pacis Galliæ cum Anglo svasores sint. — 13. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 797—98. 3. Augusti.

*13335. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at der er sendt en Gesandt til Danmark for at forklare, hvorfor K. Karl I. har erklæret Frankrig Krig. — *London*, 14. August. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 126. 4. Augusti.

*13336. K. CHR. IV. opfordrer Staden Lübeck til at erklære, om den er fjendtlig stemt mod Grev Tilly, der nærmer sig dens Grændser, og ikke vil yde Greven eller hans Folk nogen Hjælp. — 7. August. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 125. 7. Augusti.

*13337. JEREMIAS HANSSSØNN, Skriver paa Coldinghus, kvitterer Bgm. og Raad i Aarss for Modtagelsen af 12 Dlr. kur. til Løn for Posthudene i Colding for et halvt Aar. — *Coldninghusss*, d. 7. Augusti. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 54—55. Udt. i Fybn. Efterr om Kolding S. 215. 7. Augusti.

*13338. Brev fra KRISTEN R., IVER JUEL, ANDERS BILLE, HANS LINDENOV, JUST HOG og FRANS RANTZOW, D. R. R., til enkelte Rigsraader i Jylland, Fyen og Skaane om at handle med Adelen om at yde Kongen et Laan. — D. 8. August. Udt. i Danske Saml. 2. R. III. 129—30. 8. Augusti.

*13339. Optegnelse af Sir JOHN COKE om, at der d. 20. August skal afsendes 2000 Md. fra Southampton til Danmark. — *Windsor*, 9. August. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I 313. 9. Augusti.

*13340. TILLY skriver til Kurf. Maximilian af Baiern og foreslaar, at nogle kejserlige Regimenter skulle sendes Polakkerne til Hjælp mod Svenskerne, og at nogle af Ligaens Regimenter skulle sendes mod Generalstaterne, for at disse kunne tabe Lysten til at støtte K. af Danmark. — 20. Aug. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 303—304. 10. Augusti.

*13341. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler, at han ikke ved, hvad Sikkerhed Bethlen Gabor har givet K. af Danmark, men vel, at han har sluttet Fred. — *Constantinople*, $\frac{11}{21}$. Aug. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 669—70. 11. Augusti.

*13342. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han siger, at kun Penge og ikke K. af Danmarks Gesandts Veltalenhed kan have nogen Virkning paa Bethlen Gabor. — *Constantinople*, $\frac{11}{21}$. Aug. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 670—71. 11. Augusti.

*13343. K. CHR. IV. opfordrer Staden Lübeck til at erklære sig bestemt angaaende sin Holdning, da han har faaet Efterretning om, at den hjælper Fjenderne med Tilførsler og Kvarterer. — *Crempe*, 12. August. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 125. 12. Augusti.

*13344. Hert. ADOLF FREDERIK af Mecklenburgs Forordning, hvorved hans Undersaatter i Amterne Doberan og Bukow faa Befaling til at flygte ind til Rostock for de plyndrende danske Tropper. — 12. August. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. meklenb. Gesch. LI. 301—302. 12. Augusti.

*13345. Lord CARLETONS Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler Tillys Overgang over Elben som et dødeligt Slag for K. af Danmark. — *Hagh*, this $\frac{13}{23}$. of Aug. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 671—72. Udt. p. Tydsk i Rassfeld, Zwei Monste Wallenstein'scher Kriegsführung S. 14. 13. Augusti.

1627.

c 13. Augusti. *13346. Lord CARLETONS Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler, at K. af Danmark har sendt to Gesandter til K. af England for at virke for en Udsoning mellem ham og K. af Frankrig. — Uden Datum. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 672—73.

15. Augusti. *13347. Staden LÜBECK erklærer K. Chr. IV., at den ikke har ydet hans Fjender nogen Hjælp, og at den ikke vil fornærme ham. — 15. August. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 125.

17. Augusti. *13348. K. CHR. IV. beklager sig til K. Gustaf II. Adolf over Lübecks fjendtlige Holdning og opfordrer ham til at anvende sin Flaade imod Staden og indskrænke dens Handel paa Sverig. — D. 17. Augusti. Brudst. og Udt. p. Svensk i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 46.

18. Augusti. *13349. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at K. af Danmarks Kansler er ankommet til England. — *London*, 28. August. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 128.

19. Augusti. *13350. Den engelske Gesandt EDW. CLARKES Proposition til K. Chr. IV. — 19. Aug. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 57.

19. Augusti. *13351. Uddrag af EDW. CLARKES Propositioner til K. Chr. IV., hvorefter K. Karl I. snarest mulig vil efterkomme sine Forpligtelser. — 19. Aug. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49.

21. Augusti. *13352. 14 RIGSRAADER tilskriver Dr. Morten Matsen, Biskop i Aarhus Stift, om Forstrækning fra Gejstligheden i hans Stift af Guld, Sølv og Penge til Kongens Tjeneste mod Rigsraadets Kavtion. — *Colding*, d. 21. Aug. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 55

23. Augusti. 6742. Brudst. i Boll, Geschichte Mecklenburgs II. 35.

23. Augusti. *13353. 12 RIGSRAADERS Kvittering for 1700 Lod Sølv, laante til Kongen af Bgm., Raad og Borgerskab i Kolding. — 23. August. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 191.

23. Augusti. *13254. RIGSRAADET advarer Raadet i Rostock mod den Fare, som truer fra de Pavelige og Ligisterne, og lover, at der fra dansk Side ikke skal blive undladt noget til Forsvar af den nedarvede »Libertät«. — *Kolding*, 23. August. Udt. og Brudst. i Jahrb. f. meklenb. Gesch. LI. 314.

23. Augusti. *13355. Hert. af FRIEDLANDS Skrivelse til Marquis Spinola, hvori han angiver Betingelserne for Fred med K. af Danmark: denne skal nedlægge Vaabnene, trække sine Tropper tilbage fra den nedersachsiske Kreds, opgive Posten som Kredsgeneral, afstaa Holsten og Glykstadt m. m. — *Lauenburg*, d. 2. September. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 354—56

24. Augusti. *13356. K. CHR. IV.'s Brev til Donald Mackay med Anbefaling for Major James Dumbar. — 24. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69.

24. Augusti. *13357. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Klager over Behandlingen af Handelsskibe. — 24. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69.

24. Augusti. *13358. Hert. ALBRECHT af Friedlands Beskyttelsesbrev for Slottet og Amtet Gottorp. — *Lawenburg*, d. 3. Septembris. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VII 406—407.

25. Augusti. 6744. Gindely, Waldstein 1625—30 I. 298.

25. Augusti. *13359. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han udtaler, at han trods K. af Danmarks Tillid til Bethlen Gabor ikke troer paa nogen aktiv Optræden af denne. — *Constantinople*, 25. Aug. old stile. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 673—74.

1627.

*13360. Grev HEINRICH SCHLICK skriver til den kejserlige Hofkrigsraadspræsident Collalto om den fangne Oberst Holcka, som har tilbudt 10,000 Rdlr. i Løsepenge; han melder, at han den foregaaende Dag er rykket ind i Holsten med 68 Kompagnier Hestfolk og har lejret sig for Slottet Trittau; han venter hver Time Fodfolk og Artilleri og vil da angribe Slottet. — *Ihm feldt bey Trittano(!)*, d. 5. Septbr. (Tydsk.) Trampler, Correspondenz des Card. Dietrichstein mit Collalto S. 111—12. 26. Augusti.

*13361. IVER VIND, Oversekretær i Kancelliet, skriver til Kansleren Christian Friis, at det ikke er Kancelliets Skyld, at Hr. Jørgen Skeel ikke har faaet Brev om at møde i Kolding, da Brevene ere udfærdigede hos Kongen. — D. 28. August. Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. III. 589. 28. Augusti.

*13362. Viscount CONWAY skriver til Sir John Coke, at Kongen har givet Gehejmeraadet Ordre til at være Kapitain Leslie, der skal hverve Tropper til K. af Danmark, behjælpelig. — *Oakinge (Woking?)*, 29. August. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 318. 29. Augusti.

*13363. Skrivelse fra GENERALSTATERNE til deres Resident hos Hansestæderne, Foppius van Aitzema, hvori omtales, at de ikke ere i Stand til at sende Skibe til Elben, som K. af Danmark venter. — 10. September. (Hollandsk.) Udt. i tydsk Overs. i Wurm, Studien über d. Lebensschicksale d. Foppius v. Aitzema S. 33. 31. Augusti.

*13364. (R. VAN ZUILS) Skrivelse til (Johannes Wtenhogaert), hvori han omtaler Tilbagekomsten af Remonstranter fra Holsten, der vel mere have frygtet danske Soldater, der ikke have faaet Løn, end Tillys. — Desen 15. Septemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 430—33. 5. Septbr.

*13365. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, legatos Danicos, qui nunc in Britannia sint, Lutetiis auxilium postulaturos et pacis svasores exspectari. — 16. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 799. 6. Septbr.

*13366. KLAUS DAA, JUST HOG og FRANS RANTZOW, D. R. R., tilskrive Kjøbstæderne Slagelse, Kallundborg, Kjøge, Helsingør, Nestved, Vordingborg, Præstø, Stege og Roskilde, at Kongen vel har anmodet dem om Hjælp i Guld, Sølv eller Penge, men at han kun vil modtage slig Hjælp som et Laan, hvorfor ingen maa tvinges dertil mod sin Vilje. — D. 7. September. Udt. i Danske Saml. 2. R. III. 130. 7. Septbr.

*13367. Viscount CONWAY meddeler Sir John Coke, at Kongen har overdraget ham, Conway, at underhandle med de danske Gesandter. — *St. Martins Lane*, 7. September. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 320. 7. Septbr.

*13368. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Friherre (Collalto?), hvori han tilraader at slutte Fred i Riget, da det ikke er muligt uden Penge at føre Krig i disse moradsige Lande. — *Izehoe*, 20. Sep. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten der Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 54. 10. Septbr.

*13369. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto om Betaling til Kapitain Pieroni. — *Hauptquartier zu Jetzehoe*, d. zwantzigsten Tag Monats Septembris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten der Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 54—55. 10. Septbr.

*13370. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Sesyma, Greve af Wirthy, om Betaling af Sold til Kapitain Pieroni. — *Hauptquartier zu Izehoe*, 20. Septembris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 55. 10. Septbr.

1627.

11. Septbr. *13371. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (C. Rijckewaert), hvori han omtaler Efterretninger fra Frederiksstad om, at Tilly gaar frem, medens de Danske vige tilbage og synes at tænke paa Gjennembrydning af Digerne. — 21. Sept. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 434—35.

12. Septbr. 6750. Datum er: *Luckstadt*, d. 12. September. Udt. og Brudst. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 19—20.

12. Septbr. *13372. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om Sagernes Stilling i Tydskland og om, i hvor høj Grad han trænger til den lovede Hjælp. — *Glückstadt*, 12. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69.

12. Septbr. *13373. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Hertuginden af Tremouille, omtaler forskjellige politiske Begivenheder og beklager, at hendes Onkels (K. af Danmarks) Sager ikke længere staa godt. — *De la Haye*, ce 22. Septembre. (Fransk.) Archæologia XXXIX. 168.

12. Septbr. *13374. Den baierske Gesandt i Wien LEUKER skriver til Kurf. Maximilian om Kejserens Glæde over Enigheden mellem Tilly og Wallenstein, som den har vist sig ved deres Forhandlinger med Hert. af Holsten om Fred med Danmark. — 22. Sept. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 301—302.

12. Septbr. *13375. Kardinal RICHELIEU meddeler (den i Fortet St. Martin belejrede Kommandant) de Toiras, at K. (af Frankrig) har erklæret Venedigs og Hollands Gesandter og den danske Konges Agent, at han ikke vil høre tale om Fred, saa længe Englænderne ere i Frankrig. — 22. Septembre. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu II. 620—21.

14. Septbr. *13376. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Friherre (Collalto?), at han har besat Mecklenburg og den største Del af Holsten og haaber endnu iaar at besætte Slesvig og Jylland; i saa Fald tilraader han at slutte Fred, da de omliggende Magter ikke ville kunne opgive K. af Danmark. — *Feldlager bey Bredeberg*, d. 24. Sep. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 55—56

16. Septbr. *13377. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto om Betaling af Sold til Kapitain Pieroni. — *Veldtleger bey Jetzehoe*, d. 26. Septembris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 56.

18 Septbr. *13378. CHRISTIANI GUILHELMI, postulati administratoris Magdeburgensis, ad dominum Thomam Roe litteræ, in quibus scribit, se exercitui Daniæ regis in Silesia existenti præfectum esse, sed pace principis Transylvaniæ ad regem reverti cogi. — *Albæ Juliæ*, XVIII. Septemb. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 679—80.

18 Septbr. *13379. Hert. ALBRECHT af Friedlands Brev til Kejser Ferdinand II., hvori han erklærer, at han ikke alene maa holde Øje med K. af Danmark, men ogsaa med Tyrkerne, Bethlen Gabor og Frankrig, og at det er derfor, at han har Brug for saa store Troppemasser. — 28. Septbr. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 266.

21. Septbr. *13380. Grev BAPENHEIMPS Beretning til Markgrev Christian af Culmbach om de seneste Krigsbegivenheder i Nordtydskland, hvor Tilly og Hert. af Fridtlandt have trængt den danske Konge op i Holsten, og om Belejringerne af Nienburg og Wolffenbüttel. — *Im Haubtquartier vor Wolfenbütl Khlain Stockhaim*, d. 1. Octob. (Tydsk.) Hesz, Gottfr. Heinr. Graf zu Pappenheim S. 57—63.

21. Septbr. *13381. RUSDORFIUS Ludovico Camerario refert, regem Daniæ ab Hamburgensibus petivisse, ut apud Wallestenium intercessionis officia, ut ad pacis conditiones admitteretur, præstarent, sed Wallestenium culpam belli Dano imputasse, tamen affirmasse, se impera-

1627.

lorem ad pacem hortari; addit, castellum Bredenburgum vi expugnatum esse. — *Hamburgi*, 21. Septembr. (Uden Aar.) Monumenta pietat. et literar. viror. illustr. II. 399—401.

*13382. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han benægter Rigtigheden af Bethlen Gabors Beretninger om K. af Danmarks Hær i Schlesien. — *Venice*, 1. October, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 684—85. 21. Septbr.

*13383. Hugonis Grotii ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua commemorat, imperatorem Dano continens omne extra duo oppida eripuisse. — *Lutetiæ*, 3. Octobr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 77—78. 23. Septbr.

*13384. Indberetning fra Salvetti, toscansk Agent i London, hvori omtales, at de danske Gesandter forgjæves havde anmodet K. Karl I. om at slutte Fred med Frankrig. — *London*, 3. October. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 129. 23. Septbr.

*13385. Oberst Arnims Brev til Markgrev Sigismund af Brandenburg om Indtagelsen af Bützow ved Warnow, hvorefter de Danske havde trukket sig tilbage til Øen Pöel, hvor han nu har indesluttet dem. — 24. Sept./4. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Forsch. z. deutsch. Gesch. XIX. 276, Anm. 2. 24. Septbr.

*13386. K. Chr. IV. sender K. Karl I. sit Svar paa den engelske Gesandt Edward Clarkes Propositioner. — *Glückstadt*, 25. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 25. Septbr.

*13387. K. Chr. IV.'s Skrivelse til den engelske Afsending Edward Clarke, hvormed han sender sit Svar paa dennes Propositioner. — 26. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 26. Septbr.

*13388. Brev fra Iver Juell til Claus Daa om Prinsens Ankomst til Thy og om de Voldsomheder, Kongens Folk have udøvet i Jylland, hvorover Bønderne ere blevne gaaske »opstændige« mod deres Herskab. — 26. Sept. Brudst. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 269. 26. Septbr.

*13389. K. Chr. IV.'s Brev til K. Karl I. med Bøn om, at Alexander, Jarl af Spini, maa hverve 600 Md., og Ønske om, at hver Soldat, af de Penge, der skyldes, maa faa 5 Dlr. — 28. Septbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 28. Septbr.

*13390. Albrecht, Hert. af Friedland, beder Oberst von Arnim om at have nøje Øje med Hert. af Mecklenburg og K. af Sverig. — *Rendsburg*, 9. Octobr. (Tydsk.) Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 185, 188, 192. 29. Septbr.

*13391. Hert. Frederik af Gottorp skriver til Kurf. Johan Georg af Sachsen om de Forhandlinger om Fred, han har ført med Tilly og Wallenstein. — 30. September./10. October. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 299—301. 30. Septbr.

*13392. K. Chr. IV.'s Brev til K. Karl I., hvorved han beder om Betaling til Oberst Donald Mackay og Tilladelse til at hverve 1000 Md. — 1. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 1. Octobr.

*13393. K. Chr. IV.'s Brev til Donald Mackay, hvorved han giver ham Tilladelse til at rejse til England i fire Maaneder. — 1. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 1. Octobr.

*13394. K. Karl I.'s Skrivelse til Hert. af Buckingham, hvori han omtaler, at han har givet K. af Danmarks Gesandter, der virke for Fred mellem ham og Frankrig, Afsked uden at aabenbare dem sine Planer. — *Hampton Court*, 1. of October. (Engelsk.) Halliwell, Letters of the kings of England II. 276—78. 1. Octobr.

*13395. Hert. Albrecht af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto om Forlæggelse af Tropper fra Mähren og Schlesien ind i Riget; han tilraader Fred. — *Renspurg*, 12. Octob. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren i. Briefe Waldsteins S. 56—57. 2. Octobr.

1627.

2. Octobr. *13396. Viscount CONWAY skriver til Sir John Coke, at det er Kongens Vilje, at de af Lord Sunderland tilbageholdte Frauskmænd skulle frigives som en Forbindtlighed mod K. af Danmark. — *St. Martins Lane*, 2. October. (Engelsk.) Udt. p Eng. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 326.

3. Octobr. *13397. MARKGREVEN AF BADENS Betænkning angaaende den danske Hærs Reorganisation. — *Assens*, d. 3. Octbr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Jahn, Danm. Deltag i Trediveaarskrigen S. 533—38.

5. Octobr. 6765. Jahn, Danm. Deltag. i Trediveaarskrigen S. 521—23.

5. Octobr. *13398. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at Rendsborg vil overgive sig imorgen, men at det er for sent at angribe Krempe og Glykstadt, undtagen forsaavidt det skulde være muligt at overrumple den sidste Fæstning. — *Renspurg*, 15. October. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 57. Rassfeld, Zwei Monate Wallenstein'scher Kriegsführung S. 39.

5. Octobr. *13499. TILLYS Brev til Kurf. Maximilian af Baiern, hvori han bl. a. skriver, at Wallenstein nu har besat Jylland og næsten hele Danmark, og at Kongen, efter hvad der siges, er retireret til Kjøbenhavn. — 15. Octbr. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 308—9.

5. Octobr. *13400. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han undrer sig over at være forbigaaet, hvis nogle af den nederlandske Gesandt til Bethlen Gabors Ministre lovede Penge skrive sig fra K. af England eller Danmark. — *Constantinople*, $\frac{5}{15}$. Octob. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 686.

5. Octobr. *13401. CHRISTOPHORI FORSTNERI ad Thomam Campanellam epistola, in qua refert, regem Daniæ ad sua defendenda, quod Vallensteinius in Holsatiam moverit, abiisse. — *Aureliani*, Idib. Octobr. Le Bret, Magazin z. Gebrauch f. Staats- u. Kirchengeschichte IV. 242—43.

8. Octobr. *13402. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler en unævnt Fyrste, hvorledes han paa sin Forfølgelse af Fjenden ved sin Nærmelse har fremkaldt Viborgs Rømning, derefter har drevet en Afdeling under Obersterne Nell og Callenberg henimod Havet en Mil hinsides Aalborg og taget den til Fange i et Antal af 3000 Ryttere; Oberst Baudissin er det lykkedes at undkomme paa et lille Skib. — *Alburgk*, 18. Octob. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 57—58.

8. Octobr. *13403. Grev SCHLICKS Brev til Hert. af Friedland med Beretning om de over de Danske vundne Fordele. — 18. October. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 303.

10. Octobr. 6767. Boll, Geschichte Mecklenburgs II. 82—84.

10. Octobr. *13404. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at han har ladet bygge et Fort ved Bernslütl for at spærre Elben, men at Hensigten ikke er bleven opnaaet; han vil undersøge, om det er muligt at indtage Glykstadt, men frygter for, at det er for sent iaar. — *Izehoe*, 20. Octob. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 58—59. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 4.

10. Octobr. *13405. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at der paa ny er ankommet en dansk Gesandt til England, som alt har forhandlet med K. Karl I. om Fred med Frankrig, hvorhen nu alle tre danske Gesandter ville begive sig. — *London*, 20. October. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis The Ms. of H. D. Skrine S. 130—31.

12. Octobr. *13406. K. CHR. IV. befaler Bisperne at tilholde Præsterne i deres Stift om at optage Kongens Gemal Fru Kristine, Grevinde til Slesvig og Holsten, og de kgl. Børn i Kirkebønnerne. — *Dalum*, d. 12. Oktobris. Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. XV.

1627.

*13407. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. om Begyndelsen af den Krig, der var udbrudt med Frankrig. — *Westminster*, 12. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 12. Octobr.

*13408. K. KARL I.'s Skrivelse til Hert. af Buckingham, hvori han omtaler, at han har svaret de danske Gesandter, at K. af Frankrig og ikke han maatte gjøre Begyndelsen til Fredsunderhandlingerne. — *Whitehall*, 13. October. (Engelsk.) Halliwell, Letters of the kings of England II. 278—80. 13. Octobr.

6770 = 6269. 1627 er en Fejl for 1623. 14. Octobr.

*13409. Hert. ADOLF af Holsten undskylder sig hos K. Chr. IV., fordi han paa Grund af Tidens Knaphed ikke personlig kunde tage Afsked med ham. — *Feldlager bei Derschow*, (15. October). Tydsk Udt. i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repert. S. 32. 15. Octobr.

*13410. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anbefaler ham Alexander, Baron Spynnie, som vil gaa i hans Tjeneste, med sin Lieutenant Patrick Coltburn. — *Westminster*, 15. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49. 15. Octobr.

*13411. K. CHR. IV. skriver atter til K. Karl I. og beder om Betaling til Oberst Donald Mackay og om Tilladelse til at hverve 1000 Md. — 18. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 18. Octobr.

*13412. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Bøn om, at Robert Monro, Baron Foulis, ikke maa lide nogen Uret for Retten i sine private Forhold paa Grund af, at han er fraværende ved den danske Hær. — 18. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 18. Octobr.

*13413. JOHANNES WTENBOGAERTS Skrivelse til Buyrman (?), hvori han omtaler sine dog nu opgivne Planer om at rejse til Holsten. — D. 28. Oct. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 448—52. 18. Octobr.

*13414. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Anmodning om, at den resterende Løn (500 Dlr. til hver) maatte blive udbetalt Kapitainerne Patrick Mackie og Alex. Annand. — 19. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 19. Octobr.

*13415. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto om Oberst Kraz, der er traadt i Hert. af Lothringens Tjeneste. — *Elmenshorn*, 29. Octob. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 59. 19. Octobr.

*13416. Viscount CONWAY skriver til Sir John Coke, at Hert. af Holstens og Staden Lübecks Handlinger have medført en stor Forandring i Englands Optræden mod dem. — *Whitehall*, 19. October. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 327. 19. Octobr.

6777. Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek I. 197. 20. Octobr.

*13417. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at Grev Schlick har afvæbnet 28 Kompagnier Ryttere i Jylland; Kongen er i Fyen, og det hedder, at hans Undersaatter gjøre Oprør imod ham; han selv anstrenger sig for at samle Skibe for til næste Sommer at angribe ham paa Øerne. — *Elmenshorn*, 30. October. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 59—60. Udt. i Mitth. d. inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 57. Brudst. i Rassfeld, Zwei Monate Wallenstein'scher Kriegsführung S. 38 (jvfr. S. 40, hvor det udtales, at Brevet er fra Grev Schlick til Wallenstein). 20. Octobr.

*13418. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler Beretninger om, at K. af Danmark har trukket sig tilbage til sine egne Lande. — *Constantinople*, $\frac{20}{30}$. Octob. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 693. 20. Octobr.

1627.

c 20 Octobr. *13419. Nogle RIGSRAADER begjære paa Kongens Vegne, at man vil forskaffe Tønne Fries, hvem de have befalet »med en 30 Heste noget at forrette« (jvfr. Nr. 6774), nøjagtig Underholdning og 3 Vogne fra Korsør til Kjøbenhavn. — Uden Datum. Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 284.

21. Octobr. *13420. Litteræ CHRISTIANI THOMÆ ad Oligerum Rosenkrandsium de statu rerum in Anglia. — *Londino*, 21. Octobr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 335.

21. Octobr. *13421. K. GUSTAF II. ADOLF besvarer K. Chr. IV.'s Skrivelse af 12. Septbr. (jvfr. Nr. 6750) og meddeler, hvorledes han ikke er gaaet ind paa Kejserens Forslag om Forbund mod Danmark; Aarstiden er imidlertid for fremrykket til, at han kan sende Skibe ud, men han opfordrer Kongen til at gjøre Forslag om Østersøens Forsvar. — *Kalmarsund*, d. 21. Okt. (Svensk.) Geijer, Svenska folkets hist. III. 161—62. Udt. og Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 20—21. Overs. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf I. 314—15.

21. Octobr. *13422. JANI GEBHARDI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua commemorat, Danum Rostochiensibus propemodum commeatum maritimum intercepisse. — *Rostochii*, XXI. Octob. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 59.

22. Octobr. *13423. Kejser FERDINAND II. takker Hert. af Holsten for den Bistand, han efter Hert. af Friedlands Meddelelser har ydet de kejserlige Vaaben med Raad og Daad. — *Prag*, 1. Novembris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe d. Ferdinand II.'s S. 265.

22. Octobr. *13424. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han opfordrer til kraftig Fortsættelse af Krigen og meddeler, at han har skrevet til Hansestæderne og K. Gustaf II. Adolf og givet Befaling til at betale de Tropper, der tjente under Charles Morgan. — *Westminster*, 22. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 49

22. Octobr. *13425. Hert. ALBRECHT af Friedland takker Grev Collalto, fordi han har skaffet ham Tilladelse til at komme til Hoffet. — *Elmenshorn*, 1. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 59—60.

22. Octobr. *13426. Hert. ALBRECHT af Friedlands to Skrivelser til Grev Collalto(?) angaaende Kraz's Rejse til Lothringen. — *Elmenshorn*, 1. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 60—61.

22. Octobr. vel 1. Novbr. *13427. Hert. ALBRECHT af Friedlands Brev til Grev Schwarzenberg med Bøn om, at denne vil virke for at skaffe Oberst Fahrenbach, som bliver sendt til Lübeck, en Art Skibe, der hedder »puntoni«, til Brug paa Østersøen (mod K. Chr. IV.). — *Witemberg*, 1. Nowemb. (Tydsk.) Mitth. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 77—78, jvfr. 57.

22. Octobr. vel 1. Novbr. *13428. Hert. ALBRECHT af Friedlands Brev til Grev Schwarzenberg med Meddelelse om, at Lübeckerne ville kunne skaffe 18 gode Orlogsskibe inden Pinse, hvorfor han haaber til Sommeren at faa en stor Sømagt. — *Witemberg*, 1. Novemb. (Tydsk.) Mitth. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 78, jvfr. 57.

23. Octobr. *13429. K. CHR. IV. udnævner Christopher Urne og Otto Povisch til Commissarier for Lolland og Falster med Hensyn til Landenes Defension. — D. 23. October. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 366. D. 11. Novbr. udnævnes tillige Boreart Rud og senere Christopher Steensen t. Steensgaard til Commissarier. Sstds. S. 366.

23. Octobr. *13430. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han udtaler sin Glæde over, at Grev Tilly har ødelagt Morgans Rytteri, og haaber paa, at K. af Danmark vil miste Fyen, saasnart Havarmen mellem denne Ø og Kolding fryser til. — *Friedland*, 2. November. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 61—62.

1627.

*12431. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han beder om, at den resterende Løn (2826 Dlr.) maa blive udbetalt Georg Frederik, Markgreve af Baden, som nu efter 5 Maaneders Tjeneste som Generallieutenant ønsker at trække sig tilbage paa Grund af sit daarlige Helbred. — 24. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 24. Octobr.

*13432. Epistola CHR. LONGOMONTANI ad Resenium episcopum, in qua ab eo petit, ut Martinum scolasticum ad examen admittat, a Sp. Dno. Decano instituendum. — 24. Octob. Danske Mag. 5. R. I. 71—72. 24. Octobr.

*13433. K. CHR. IV. svarer Bgm. og Raad i Helsingør paa deres Begjæring, at de kgl. Betjente maatte deltage i Byens Byrder, samt at Byen maatte blive befæstet, at det med Hensyn til Betjentenes Skat skulde forblive ved Forordningerne, og at han angaaende Befæstningen vilde sende en Ingeniør. — 25. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 90. 25. Octobr.

*13434. K. FREDERIK af Bøhmen meddeler Hertuginden af Tremouille forskjellige politiske Nyheder, iblandt andre, at Tilly og Wallenstein have besat Danmark. — *De la Haye*, ce 26. October/5. Novembre. (Fransk.) Archæologia XXXIX. 169. 26. Octobr.

*13435. JOHANNIS ISAACII PONTANI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua ab eo petit, ut sibi significet, utrum vita S. Gulielmi Parisiensis, qui in Dania abbas obierit cœnobii Ebretostrensis, a discipulis ipsius descripta penes eum sit, an ubi haberi possit. — *Hardervic*, V. Novemb. A Aleiali Epistola 1695 S. 247—49. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 60. 26. Octobr.

*13436. Brev fra CLAUS DAA til Albert Skeel, hvori han skriver, at Raadet er forskrevet til Slagelse til 1. Novbr. undtagen Jørgen Skeel, hvis Brev Kongen ikke har villet underskrive; han beretter om Sagen mod Bautzen, der har skudt Skylden over paa andre. — *Kjøbenhavn*, 28. Oct. Brudst. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 285. Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. III. 590. 28. Octobr.

6787. Særtr. af Forordn. Jahn, Danm. Deltag. i Trediveaarskrigen S. 532—33. Rigsraadets »udalerede« Erklæring er af 8. Novbr. (Slagelse). Jvfr. Hist. Tidsskr. 4. R. III. 590. 29. Octobr.

*13437. K. CHR. IV.'s offentlige Erklæring, at enhver, som tilskriver ham Skylden for, hvad der er sket i Jylland, er uredelig; alle, der ville forebringe noget herom, giver han frit Lejde. — *Dalum*, d. 29. Octob. Tydsk Overs. i Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 340. 29. Octobr.

*13438. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han med Hensyn til det danske Rigsraads Skrivelse til ham og det af ham paatænkte Svar henviser til Kejserens Skrivelse. — *Witenberg*, 10. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 62. 31. Octobr.

6790. Brevet er af 13. Novbr. og underskrevet af KNUD GYLDENSTJERNE, PEDER LANGE, ERIK JUEL, JOHAN BROKKENHUS, TYGE BRAHE og FRANDS LYKKE, se Hist. Tidsskr. 4. R. III. 592, hvor tillige Brevets Indledning, som mangler i Danske Mag., er trykt. Init. Novbr.

*13439. Kejser FERDINAND II. tilkjendegiver Grev Schlick sin Tilfredshed over hans Sejr over de Danske ved Alborekh. — *Prag*, 12. November. (Tydsk.) Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 79—80. 2. Novbr.

*13440. Sir ROB. ANSTRUTHERS Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han beretter, at de Kejserlige have Magten i hele Holsten og Jylland, samt opregner K. af Danmarks Styrke i Fyen, Stade og Glykstadt; de engelske og danske Gesandter have hidtil forgjæves anmodet de Kejserlige om Lejdebrev til Mødet i Mühlhausen. — *Ex loco solito*, 3. Novembris, stilo veteri. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 721—22. 3. Novbr.

1627.

3 Novbr. *13441. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler, at der gaar forskjelligartede Rygter om K. af Danmarks Tilstand; Bethlen Gabors Gesandt haaber paa at faa de fra Kongen til den hollandske Gesandt i Constantinopel sendte Penge. — *Constantinople*, $\frac{3}{13}$. 9ber. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S 695—98.

3. Novbr. *13442. Skrivelse fra Rom, hvori omtales de Katolskes Planer mod Danmark. — Li 13. Nouembre. (Italiensk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 775—76.

4. Novbr. 6792. Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. VIII.

4. Novbr. *13443. Litteræ CHRISTIANI FRISII cancellarii ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus eum considerare hortatur, Deum eum vocasse et posuisse in loco magistratus, quo etiam Dei ecclesiæ insignem navare operam possit. — Die 4to Novembr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 335—36.

4. Novbr. *13444. Domini THOMÆ ROE ad administratorem (Christianum Guilelmum) Magdeburgensem litteræ, in quibus se nihil omissurum esse, quo debitum suum servitium Daniæ regi præstare possit, promittit. — *Constantinopoli*, $\frac{4}{14}$. Nov. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 698—99.

5. Novbr. *13445. Hert. ALBRECHT af Friedland fraraader Kejseren at slutte nogen Vaabenstilstand med K. af Danmark i Betragtning af den Udsigt, der nu er til i Løbet af Vinteren at kunne erobre Øerne Fyen og Als. — *Ferberlin*, 15. November. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 62—63.

5. Novbr. *13446. Hert. ALBRECHT af Friedlands Brev til Grev Schwarzenberg med Bøn om, at han vil sørge for at beskytte de 24 polske Skibe, der vare sendte de Kejserlige til Hjælp og styrede mod Wismar, mod de danske og svenske Skibe, som vist vilde blive længe i Søen. — *Ferberlin*, 15. Novemb. (Tydsk.) Mitth. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 78, jvfr. 58.

5. Novbr. *13447. Hert. ALBRECHT af Friedland beder Oberst von Arnimb om at have god Opsigt med de danske Skibe. — *Fehrbellin*, d. 15. Nov. (Tydsk.) Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 193.

5. Novbr. *13448. Oberst HANS GEORG VON ARNIMS Skrivelse til Generalkvartermester Aldringer, hvori han omtaler Forhandlinger mellem sig og Wallenstein i Itzehoe. — *Rübbenitz*, $\frac{5}{15}$. November. (Tydsk.) Brudst. i Archiv für sächsische Geschichte VIII. 399.

5. Novbr. *13449. Sir THOMAS ROES Optegnelser om sine Forhandlinger med den tyrkiske Storvizir, hvori han omtaler, at den siebenbürgske Gesandt har fortalt ham en dog vist upaalidelig Beretning om et af K. af Danmark over Wallenstein vundet Slag. — $\frac{5}{15}$. of Nov. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 700—701.

6. Novbr. *13450. Hert. ALBRECHT af Friedland, beder paany Oberst von Arnimb om at passe paa de danske Skibe. — *Fehrbellin*, d. 16. Nov. (Tydsk.) Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III 193.

6. Novbr. *13451. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han overlader til ham, om han vil sende en Afskrift af en medfølgende Optegnelse om hans Forhandling med den tyrkiske Storvizir (Nr. *13449) til K. af Danmark — *Constantinople*, $\frac{6}{16}$. Novemb. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S 699—700.

8. Novbr. *13452. Den kejserlige Gesandt Grev LUDVIG v. SCHWARZENBERG forlanger af Hansestæderne, at de skulle opgive deres Neutralitet, stille sig under Kejserens Beskyttelse og udlevere deres Skibe til Krigen mod Danmark. — 18. November. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. mecklenb. Gesch. LI. 309—10. Udt. i Mitth. d. Inst. f. österr. Gesch. II. 59.

1627.

*13453. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at Bethlen Gabor har forraadt K. af Danmark. — $\frac{9}{19}$. November. (Engelsk.) Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 711. 9. Novbr.

*13454. Beretning af Kirkeværgerne og Sogneraadet i Sognet Mandelsloh i Braunschweig-Lüneburg til Konsistoriet i Braunschweig, hvori de klage over de under Krigen skete Indkvarteringer og Gjennemmarscher af saavel den kongelige (danske) som den kejserlige Hær. — 10. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Zeitschr. d. histor. Vereins f. Niedersachsen 1857 S. 264—65. 10. Novbr.

*13455. Sir Thomas Roes Optegnelse om sine Forhandlinger med den tyrkiske Storvizir, hvem han har fortalt Bethlen Gabors Gesandts Beretning om et af K. af Danmark over Tilly vundet Slag. — 10. Novemb. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 708—710. 10. Novbr.

6798. Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 194. Brudst. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 26. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 2. 11. Novbr.

6800. Brevet er ogsaa underskrevet af Tage Thott, se Hist. Tidsskr. 4. R. III. 593, hvor der tillige er et Par Rettelser til Aftrykket i Danske Mag. 12. Novbr.

*13456. Hert. Albrecht af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvorefter han ikke vil svare (de danske) Rigsraader før fra Gitschin. — *Frankfurth*, d. 23. Nov. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 63—64. 13. Novbr.

*13457. Den svenske Afsending Rasch tilskriver (K. Gustaf II. Adolf) om Partispaltningen i det danske Rigsraad, hvor navnlig nogle Medlemmer vare stemte for at overgive Sundet til Habsburgerne; tillige omtales den danske Hærs og Flaades slette Tilstand. — *Elsenoer*, uden Datum. (Fransk.) Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 21—22. ante 14. Novbr.

*13458. Rigsraadet tilraader Kongen at lade Stænderne saavel i Danmark som i Norge sammenkalde; »endog dette tilforn ikke altid har været brugeligt«. — 14. Novbr. Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 279. 14. Novbr.

*12459. Christopher v. d. Herborch bevidner for Jens Bang, at han d. 29. September er løbet paa Grund med Jens Bangs Krejer, hvorefter Fjenden kom ombord og førte dem tilbage til Aalborg. — D. 14. November. Wulff, Jens Bang S. 58. 14. Novbr.

6801. Tydsk Overs. i Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 348. 15. Novbr.

*13460. K. Chr. IV. tilskriver Lensmanden Frederik Urne, at de kgl. Kapitainer, Toldere, Visitører og Soldater paa Kronborg ikke kunne besværes med Indkvartering, da de ere fri for al borgerlig Tynge, med mindre de drive Kjøbmandskab og Næring; tillige tilkjendegiver han, at han paa Begjæring af Borgerskabet i Helsingør om Byens Befæstning har sendt en Ingeniør, der skal forberede Sagen; de til Havnen hidførte Kampesten maa bruges til Befæstningen. — *Anderschouff*, d. 15. 9bris. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 89—90. 15. Novbr.

*13461. K. Chr. IV. beder (den svenske Gesandt Rasch?) om at bringe sin Herre, K. Gustaf II. Adolf, hans broderlige Hilsen og minde ham om deres fælles Interesse. — *Anderschou*, d. 16. November. (Tydsk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 21. 16 Novbr.

*13462. Kurf. Frederik V. af Pfalz's Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn, om hvem han har erfaret, at han tillige med Prinsen er bleven tvungen af Uvejr til at 16. Novbr.

1627.

komme til Nederlandene; han skriver, at man her betragter K. (af Danmark)s Sag som fortabt. — *Hag*, d. $\frac{16}{26}$. Novemb. (Tydsk.) Archiv f. Konde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 407—408

16. Novbr. *13463. Grev Schlicks Forplejningsreglement for Slesvig, Holsten og Jylland. — *Rendsburg*, 26. Novembris. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 132—33.

16. Novbr. *13464. Salvetti, toscansk Agent i London, indberetter, at de danske Gesandter endnu ikke ere afrejste. — *London*, 26. November. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 132.

17. Novbr. *13465. Frantz Rantzow skriver til Sigvort Grubbe og meddeler ham, at det er K. Chr. IV.'s naadigste Befaling, at Herren af Kochtitski med hans to Sønner i Vinter skulle have deres Underhold paa Malmøhus. — *Slagelse*, 17. Novembris. Danske Saml. 2. R. V. 381.

18. Novbr. *13466. Den svenske Afsending Rasch skriver til (K. Gustaf II. Adolf?) om de danske Raaders Tilbøjelighed til Forbund med denne og om Manglen paa Omtanke og Orden i Danmark. — *Anderschou*, ce 18. November. (Fransk.) Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 22.

20. Novbr. *13467. Hert. Frederik af Gottorps Instrux for Ditlev Rantzau til Panker og Henrik Rantzau til Hohenfeld, der skulle begive sig til Danmark og især søge at stemme Rigsraaderne gunstige for Fred; Hovedpunktet ved en saadan er, foruden Spørgsmaalet om Stifterne, Udredelsen af en tilstrækkelig Pengesum til den kejserlige Soldateskes Afbetaling. — *Gottorp*, 20. Novemb. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch II, 2. 125—26.

20. Novbr. *13468. Rigsraadet opfordrer paa det indstændigste Kongen til at søge at skaffe Fred til Veje. — *Slagelse*, d. 20. Nov. Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I 296.

21. Novbr. 6804. Udt. i Boll, Geschichte Mecklenburgs II. 84—85.

24. Novbr. *13469. K. Chr. IV.'s Fuldmagt for Lord Spini til at kassere og afskedige Officerer og antage nye. — *Andvorschou*, 24. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69.

24. Novbr. *13470. Hertuginde Dorothea af Sønderborg tilskriver K. Chr. IV., at hun ikke længer kan holde Fjenden borte fra Als og derfor »nolens volens« maa tage mod fjendtlig Besætning. — D. 24. Nov. (Tydsk.) Brudst. i dansk Overs. og Udt. i Hist. Tidsskr. 3. R. VI. 77—78.

24. Novbr. *13471. Den svenske Afsending, Rasch tilskriver (K. Gustaf II. Adolf?) om K. Chr. IV.'s Tilbøjelighed til at slutte Forbund med ham og om den blandt Rigsraaderne, iblandt hvilke Holger Rosenkrands fortrinsvis nævnes, herskende Misstemning imod Kongen som Følge af dennes Egenmægtighed, Krigen og Christine Munks Indflydelse; Tage Thott kaldes Kongens Kreatur. — *Koppenhagen*, ce 24. November. (Fransk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II Adolf V, 2. 22—23.

24. Novbr. *13472. Skrivelse fra Hamburg, hvori omtales et Møde, som K. af Danmark holder i Sjælland med sin Adel, samt Stades tapre Forsvar under General Morgan. — 24. Novemb. stilo loci. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 713.

24. Novbr. *13473. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han beretter, at K. af Danmark har mistet næsten hele Holsten. — *Venice*, 4. December, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 717—18.

27. Novbr. *13474. Kurf. Maximilian af Baierns Skrivelse til von Preysing, hvori han omtaler Nederlændernes Hensigt at hjælpe K. af Danmark med at forsvare Sundet imod Kejseren. — 7. December. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Droysen, Gustaf Adolf I. 310.

1627.

*13475. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler Bethlen Gabors Bestræbelser for at faa Markgreven af Brandenburg til at falde fra K. af Danmark. — *Venice*, 10. December, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 722. 30. Novbr.

*13476. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler, at Bethlen Gabors Gesandt ved at fortælle Rygter om K. af Danmarks fuldstændige Nederlag søger at faa Porten til at slutte Fred med Kejseren. — Uden Datum. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 716–17. c. 30. Novbr.

*13477. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og beklager sig over Opbringelsen af Skibe, som overførte Soldater og Forraad, der tilhørte Jarlen af Montgomery. — *Andvorschou*, 1. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 169. 1. Decbr.

*13478. KONSISTORIUMS Dom mellem Emmeke Sparre t. Jonstrup og D. Claus Plum, Kirkeværge til Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, hvorved denne frifindes for at have brugt ærerørige Ord om hin i en Retstrætte om et Skjeltræ. — D. 1. December. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 489–90. 1. Decbr.

*12479. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Khevenhüller, som skal foreslaa K. af Spanien at kjøbe Slesvig og Jylland, der havde flere gode Havne, af Kejseren for 6 Mill. Kr., saaledes at han skulde have disse Lande som kejserlige Len. — 11. Dec. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch II 61–62. 1. Decbr.

*13480. Skrivelse fra Hamburg, hvorefter Stade, Glykstadt, Crempe og Wolfenbüttel holde sig endnu; K. af Danmark er trods alle falske Rygter i godt Forhold til sine Stænder; fra Holland ventes Undsætning. — Decemb. 1., stilo loci. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 713–14. 1. Decbr.

*13481. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter, at Generalstaternes Gesandt sammen med den danske og venetianske søger at formaa K. Karl I. til at slutte Fred med Frankrig. — *London*, 11. December. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 134. 1. Decbr.

*13482. K. CHR. IV. erkjender at have modtaget Subsidierne for to Maaneder af Sir Rob. Anstruther. — 2. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 2. Decbr.

6809. Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 195. Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 85. Brudst. i Förster, Wallensteins Process S. 25. 3. Decbr.

*13483. PEDER WIBE tilskriver K. Chr. IV. om de Vanskeligheder, der frembyde sig ved Udbetalingen af de Anvisninger, som Frankrig har givet Kongen Løfte paa. — D. 3. December. Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 99. 3. Decbr.

•*13484. Den kongelige Kansler CHR. FRIIS vægrer sig i en Skrivelse til Claus Daa ved at udlevere Rigsraadet et af Kongens Breve, for at man deraf kunde erfare, om Kongen har ment Raadet eller i Almindelighed dem, som have tillagt ham den jydske Desordres Aarsag. — *Stensmagle*, d. 4. Decbr. Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 288. 4. Decbr.

*13485. Sir ROB. ANSTRUTHERS Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler General Morgans gode Haab om at kunne holde Stade, indtil der kommer Undsætning. — *Hamburgh*, December 8., stilo loci. (Engelsk.) Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 730–31. Brudst. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf I. 325. 8. Decbr.

*13486. Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvori han klager over Indkvarteringen i sit Land og beder ham om at støtte sig hos Kejseren. — 9. Dec. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625–30 I. 320–21. 9. Decbr.

1627.

9. Decbr. *13487. Hert. FREDERIK af Gottorp skriver til Hert. af Friedland og beklager sig over den store Indkvartering i sit Land. — 9. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 319.

9. Decbr. *13488. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til Hugo de Groot, hvori han omtaler Rygter om, at Stænderne i Danmark ville vælge en anden Konge, enten den svenske eller Leopold eller Hert. af Holsten eller Kongens yngste Søn, da den ældste siges død. — 19. Decemb. (Hollandsk.) Brieven en onnitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 1. 472—76.

9. Decbr. *13489. Skrivelse fra D'ESPESSES, fransk Gesandt i Haag, til d'Herbault, hvori omtales, at Formindskelsen af K. af Danmarks Magt kan medføre Forandringer i Østersøhandelen. — 19. December. (Fransk.) Brudst. i Reichard, Die maritime Politik d. Habsburger S. 172

10. Decbr. 6812. Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 85—86. Brudst. i Förster, Wallensteins Process S. 25—26.

12. Decbr. *14390. Den danske Afsending Dr. JOACHIM KRATZ's Proposition til Hansestædernes Deputerede i Lübeck, hvori de advares mod de habsburgske Planer paa Østersøen, som kun gik ud paa at grundlægge et Universalmonarki, og opfordres til ikke at give Skibe til Kejseren. — 12. Dec. Lond. suppl et contin. II, 2. 776—77. Udt. i Jahrb. d Vereins f. meklenb. Gesch LI. 310. Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 60, hvor Datum angives at være 10. Decbr. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 8.

13. Decbr. *13491. K. GUSTAF II. ADOLFS Proposition til Sveriges Riges Stænder, hvori han bl. a. fremhæver den Fare, som truer Sverig ved Danmarks Erobring af de Kejserlige, og foreslaar en ny Udskrivning. — *Stockholm*, d. 13. Decemb. (Svensk.) Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 304—11. Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll I. 71—73.

13. Decbr. *13492. HUGONIS GROTII ad Guilelmum Grotium epistola, in qua, quid in freto Cimbrico futurum sit, discere avet. — 23. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 801.

13. Decbr. *13493. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler et Rygte om, at man i Wien vil erklære K. af Danmark i Akten og overgive hans Krone og Stater til Kejserens anden Søn. — *Constantinople*, $\frac{13}{23}$. Dec. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 723—24.

16 Decbr. *13494. J. PAGE skriver til Thomas Jennings, Kjøbmand i London, og meddeler bl. a., at K. af Danmark nu har tabt en Trediedel af sit Rige; mange af hans Mænd falde fra ham, og Kejseren, med hvem han gjærne vil slutte Fred, søger at ydmyge ham. Desuden holder man for sikkert, at hans ældste Søn, Prinsen, er død ved i Drukkenskab at springe af Vognen. — *Antwerp*, 26. December, N. S. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 332—33.

18. Decbr. *13495. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter, at de to danske Gesandter nu endelig ere afrejste til Frankrig. — *London*, 28. December. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 136.

post 19. Decbr. *13496. Hert. FREDERIK ULRIK af Braunschweigs Brev om, at han har lovet den kejserlige Generalvagtmester Pappenheim, der har bevirket, at den danske Garnison har forladt Wolfenbüttel, 20,000 Dlr. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv d. hist. Vereins f. Niedersachsen N. F. 1849 S. 156.

21. Decbr. *13497. K. CHR. IV. befaler Frederik Urne, Lensmd. paa Kronborg, at sætte Tolderen David Lucht og andre kgl. Tjenere i Helsingør i Skat, da disse have klaget over at blive for høit beskattede af Borgerskabet, som intet har med dem at skaffe; David Lucht skal eftergives, hvad han resterer, hvis hans Formue ikke tillader ham at betale det. — 21. Decbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 92.

1627.

*13498. J. PAGE sender Thomas Jennings, Kjøbmand i London, Efterretninger fra Tydskland bl. a. om, at Kejseren og Kurf. af Baiern skulle have anmodet Paven om at indsætte Ærkebiskopper og Biskopper i Holsten, Jylland og de andre erobrede Lande. — *Antwerp,* 2. January. (Engelsk.) Hist. Manuser. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 336. 23. Decbr.

6817. Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 198. Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 86. Brudst. i Förster, Wallensteins Process S. 26. 24. Decbr.

*13499. Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Kurf. Johan Georg af Sachsen med fornyede Beklagelser over den store Indkvartering, han havde i sit Land. — 24. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 321. 24. Decbr.

*13500. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Klager over Behandlingen af Handelsskibe. — 28. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 28. Decbr.

*13501. K. CHR. IV. meddeler Lübeck, at han har forbudt Tilførsel og Sejlads til alle de af Fjenden besatte Steder. — 28. Decemb. (Tydsk.) Udt. i Qvellensammt. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 125. 28. Decbr.

*13502. K. CHR. IV.'s Brev til Raadet i Rostock, hvori han meddeler det, at han har besluttet at lukke Tilførsel og Sejlads til alle sine Lande, og vil lade alle Skibe, som vove at overtræde dette Forbud, anholde og tage som Priser. — 28. December. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. LI. 314—15. 28. Decbr.

*13503. K. CHR. IV.'s Brev til Raadet i Greifswalde med Meddelelse om, at han har besluttet at lukke Tilførsel og »Segellation« til alle sine Lande og at lade alle Skibe, som vove at overtræde dette Forbud, anholde og tage som Priser. — *Schlosz Copenhagen,* d. 28. Decembris. (Tydsk.) Baltische Studien XV, 1. S. 128—29. 28 Decbr.

*13504. Kurf. MAXIMILIAN af Baiern takker Raadet i Staden Buxtehude, fordi det har skaffet den danske Garnison ud af Staden. — *München,* 8. Januar. (Tydsk.) Forsch. z. deutsch. Gesch. I. 126—27. 29. Decbr.

*13505. J. PAGES Skrivelse til Thomas Jennings, Kjøbmand i London, hvori han bl. a. fortæller, at Stoad (ɔ: Stade) belejres saa nøje af Tilly og Fyrsten af Anhalt, at den ej kan faa Undsætning. — *Antwerp,* 9. January. (Engelsk.) Hist. Manuser. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. S. 336. 30. Decbr.

*13506. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han udtaler Ønsket om, at Kapitain Alex. Stuart maa hverve 500 Md. og faa udbetalt 2500 Dlr. — 31. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 31. Decbr.

*13507. Erklæring af RAADET I STADEN HANNOVER, hvorefter den danske Garnison er bleven det paatvungen i October 1625, og det senere har skaffet den bort trods den kongelige Armes Trudsler. — Decbr. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Zeitschr. d. hist. Vereins f. Niedersachsen 1856 S. 117—18. Decembri.

*13508. BETHLEN GABOR, Fyrste af Siebenbürgen, skriver til K. Chr. IV., at han udtrykkelig havde opfordret Grev Ernst af Mansfeld og Hert. af Sachsen-Weimar til ikke at forlade Schlesien, men besætte et eller andet fast Punkt og der afvente hans Ankomst. — Uden Datum. (Latin.) Udt. og Brudst. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 592—93. Decembri?

*13509. PALLE ROSENKRANTZ, dansk Gesandt i London fremstiller for K. Karl I. de Farer, som nu true Verden efter Nederlaget ved Lutter am Barenberg, og Wallensteins hovmodige Anmasselse af Titel af General over Østersøen. — Uden Datum. (Latin?) Brudst. p. Dansk i Molbech, Nordisk Tidsskr. I. 245.

1627.

*13510. JOACHIM v. MITZLAFFS Beretning om Felttoget i Schlesien og Ungarn. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Opel, Niedersächs.-dänisch. Krieg II. 583 ff. 597 ff. Jfr. Nr. *13538.

*13511. GENERALSTATERNES Instrux for nederlandske Gesandter til K. af Danmark, for hvem det i Særdeleshed blev dem paalagt at foredrage en Sag angaaende en vis Jan Ettersen af Kjøbenhavn, som var taget af hollandske Krigsskibe, fordi han med en Ladning var løbet ind i den dengang af Hollænderne blokerede Dünkerkens Havn. — (Hollandsk.) Lond. suppl. et contin. II, 2. 741—43.

*13512. GENERALSTATERNES Deduktion overgivet til de nederlandske Gesandter til Forelæggelse for K. af Danmark angaaende Standsningen af de for Konfiskation af Jan Ettersens Skib og Varer tagne Repressalier og Sagens nøjagtigere Undersøgelse. — (Hollandsk.) Lond. suppl. et contin. II, 2. 743—44.

*13513. JOH. ISACIUS PONTANUS Christiano Friis, toparchæ in Cragerup, cancellario regis Daniæ, gratias agens pro observationibus ejus ad librum suum manuscriptum de chorographia et antiquitatibus Daniæ, ei de Dahis, Danschionibus, pago Cimbrico Bosphoroque Cimmerio veterum scribit. — *Harderv.* A. Alciati Epistola 1695 S. 240—242.

*13514. Sir JOHN COKE skriver til Hert. af Buckingham, at K. Chr. IV. venter 3000 Md., der fra Frankrig skulle afgaa til Danmark. — (Engelsk.) Hist. Manuser. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 335.

C. 1627.

C. 1627.

5 Junii. *13515. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til (Grev Collalto), hvori han taler om, hvorvidt nogen vil slutte sig til K. af Danmark. — *Nassau*, 15. Junii 1629. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 152—53. (Brevet kan ikke være fra 1629, men maa vistnok henføres til 1627.)

*13516. En UNÆVNT skriver til K. Chr. IV., at Kongen af Stor Britannia haaber snart at være i Stand til at vise K. af Danmark sin Iver for at hjælpe ham til at udføre sine gode Beslutninger. Jarlen af Nithesdalle var i Skotland ifærd med at rejse en Arme paa 3000 Md., som skulde forene sig med den, der allerede var i Nederlandene, og som forhaabentlig vilde gjøre sin Pligt og være ham til Hjælp. — (Engelsk.) Udt. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of the Earl of Eglinton S. 112—13. Jvfr. Nr. *13543.

1627—40.

1627—1640.

*13517. Regnskabsbog over Familien ROSENKRANDS's Indtægter og Udgifter indtil Aaret 1640 incl. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 334 og i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 670, Anm 1.

1628.

1628.

Init. *13518. Instrux for den til Frankrig sendte svenske Afsending Lars Nielsen Tungel, hvorefter han skal minde den franske Regering om, at Danmark kun kan reddes, saafremt de Magter, hvis Fordel fordre det, hjælpe det; Fjenderne true med at bemægtige sig de danske Øer og Øresund. — Uden Datum. (Latin.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 99—100.

1628.

*13519. K. Chr. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne at bekjendtgjøre paa Raadhuset i Helsingør, at ingen maa sejle ud til de fremmede Skibe, som komme til Øresund, og der tilforhandle sig noget, førend de først have angivet sig for Tolderne sammesteds. — *Haffniæ*, d. 1. Januar. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 97—98. 1. Januar.

*13520. Sir Robert Anstruther meddeler Sir Isaac Wake, at den danske Adel gjør sin Pligt imod sin Konge, der ogsaa bevarer sit Mod og fortsætter sine Rustninger; det er forgjæves, at de Kejserlige tænke paa at drage K. af Sverig over til sig; i Stade gaar Alt vel. — *Hamburgh*, January 5., stilo loci. (Engelsk.) Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 737—38. 5. Januar.

*13521. (Johannes Wtenbogaerts) Skrivelse til Hugo de Groot, hvori han omtaler, at hele Jylland er besat af Wallenstein. — 16. Jan. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 9—14. 6. Januar.

*13522. Rigsraadets Brev til Holger Rosenkrands om hans Ønske om, at af »Raads Bestilling erlediges«, hvori det opfordrer ham til ikke at trække sig tilbage i disse farlige Tider, men erklærer sig rede til, hvis han fastholder sit Ønske, at forebringe det for K. Chr. IV. — *Kiøbenhaffn*, 7. Jan. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 336—38. 7. Januar.

*13523. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han udtaler Formodning om, at den mantuanske Strid vil gavne K. af Danmark. — 7. Jan. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 734—35. 7. Januar.

6836. Arkiv till upplysn. om Svenska Krigens hist. I. 3—5. Brudst. i fransk Overs. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède III. 26. 12. Januar.

*13524. Albrecht, Hert. af Friedland befaler Oberst Hansz Georg von Arnimb at lade Søhavnene i Pommern og Mecklenburg befæste og forhindre, at Fjenden gaar i Land. — *Praag*, d. 22. Januarii. (Tydsk.) Zober, Ungedr. Briefe Wallensteins u. Gustav Adolfs S. 15—16. 12. Januar.

*13525. Lord Dudley Carletons Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han beretter, at Generalstaterne have fornyet deres Opfordring til den engelske Regering om at sende Penge og Proviant til de engelske Tropper i Stade, medens de selv ville understøtte Glykstadt og Krempe. — January 14, stilo veteri. (Engelsk.) Brudst i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 751—52. 14. Januar.

*13526. K. Chr. IV. henleder K. Karl I.'s Opmærksomhed paa Kapitain Alex. Stuarts Klager over de Hindringer, der lagdes i Vejen for, at han kunde samle Tropper. — 15. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 69. 15. Januar.

*13527. Grev Tilly skildrer Kurf. (af Baiern) den slette Tilstand, hvori de af hans Tropper, der belejre Stade, befinde sig — *Buxtehude*, d. 25. Januarii. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 365—66. 15. Januar.

*13528. K. Chr. IV. befaler Professorerne at revidere M. Thomas Lundius's Grammatik, og hvis de finde den nyttig for Ungdommen, da at anbefale den til Superintendenterne til Skolebrug. — 18. Jan. Ny kirkehist. Saml. III. 167. 18. Januar.

*13529. Kejser Ferdinand II.'s Instrux for Khevenhüller i Madrid, som faar Ordre til kun at forhandle med K. af Spanien om Salget af Jylland, medens Kejseren selv vilde beholde Slesvig. — 28. Januar. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 62. 18. Januar.

*13530. Lord Dudley Carleton meddeler Lord Edward Conway, at den nederlandske Gesandt til Danmark, Real, beretter om en daarlig Forstaaelse mellem Rigsraadet og Kongen og om dennes Ulyst til at modtage Generalstaternes Tilbud om at forsvare 18. Januar.

1628.

Sundet; han nærer Mistillid til dem og ønsker kun, at de skulle tage sig af den ene Elbbred. — January 18, stilo veteri. (Engelsk.) Brudst. i The negotiations of Sir Thomas Roe S. 753.

19. Januar. *13531. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua refert, legatos e Dania Lutetiis esse Brahe et Thomassonium, qui reginam matrem auctores pacis cum Britanno adierint. — 29. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 802—803.

21. Januar. *13532. Chr. IVti regis ad dominum Isaacum Wake litteræ, in quibus legatis Angliæ regis et Belgiæ Statuum in aula Turca liberam pecuniarum, quas præterito anno Gabori Constantinopolim transcribi jussit, dispensationem permittit, modo aliqua vel pacis Turcarum cum imperatore impediendæ vel diversionis faciendæ spes illis affulgeat. — *In regia nostra Hafniensi*, XXI. Jan. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 788—89.

21. Januar. *13533. Scultetus meddeler Sir Isaac Wake, at K. af Danmark ønsker de til Constantinopel sendte Penge anvendte til at paavirke de tyrkiske Ministre imod en Fred med Kejseren; et Forbund er nu sluttet med K. af Sverig, og Rustningerne fortsættes. — *Hafniæ*, 21. Jan. (Italiensk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 789—91.

21. Januar. *13534. Sir Isaac Wakes Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han bebrejder Republiken Venedig dens Tilbageholdenhed overfor K. af Danmark. — *Venice*, $\frac{2}{3}\frac{1}{1}$. January. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 745—47.

22. Januar. 6842. Brudst. og Udt. i Boll, Geschichte Mecklenburgs II. 41—42.

22. Januar. *13535. Joh. Isacii Pontani epistola ad Stephanum Stephanium de itinere ejus vicino in Angliam, de admirandis aquarum et de Saxone Grammatico imitatore Valerii Maximi. — *Hardervici*, ipsis Kal. Febr. A. Alciati Epistola 1695 S. 432—34.

24. Januar. *13536. Mogens Kaas forbyder Bgm. og Raad i Kjøge at paalægge Søren Kræmmer større Tynge med Indkvartering end hans Medborgere og beder dem om ikke at give nogen Soldat frit Kvarter uden efter udtrykkelig Ordre. — 24. Januarii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 258.

25. Januar. *13537. Grev Bapenheimp skriver til Markgrev Christian af Culmbach om Hert. af Braunschweigs Frafald fra den danske Konge og om Belejringen af Staden, Lückhstadt og Crempe, der antages at ville vare ved til ind i Foraaret. — *Garleben In der Alten Markh*, d. 4. Febr. (Tydsk.) Hesz, Gottfr. Heinr. Graf zu Pappenheim S. 56—57.

26. Januar. *13538. K. Chr. IV.'s Dom, hvorved Joachim v. Miedzlaf dømmes i Kongens Unaade, fordi han havde anmasset sig Overbefalingen over Tropperne i Schlesien og ved sine uheldige Manøvrer foraarsaget Rytteriets Nederlag. — *Copenhagen*, d. 26. Januar. (Tydsk.) Jahn, Danm. Delt. i Trediveaarskr. S. 514—15.

28. Jauuar. *13539. Skrivelse fra Haag, hvori omtales, at K. af Danmark ikke skal have modtaget de til Sundet sendte nederlandske Skibe; der er god Forstaaelse mellem ham og hans Undersaatter og ham og K. af Sverig. — *Hagh*, Febr. 7. stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 755—56.

28. Januar. *13540. Lord Dudley Carletons Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han omtaler, at Admiral Real, der har været sendt til K. af Danmark fra Generalstaterne med Tilbud om Forsvar af Sundet, er strandet ved Skagen og bleven fangen af Wallensteins Tropper. — *Hagh*, this 7. of February, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 754—55.

28. Januar. *13541. Lord Dudley Carletons Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Greven af Thurn og Markgreven af Baden ikke ere tilfredse med deres Ophold i Danmark, hvor Alt ogsaa er fortvivlet. — *Hagh*, this 7. of Feb., stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 753—54.

1628.

*13542. Rigsmarsken JØRGEN SKEL beder Slotsherren paa Kjøbenhavn Mogens Kaas om at holde skarpt Tilsyn med Færgestederne, især Kjøge, samt med alle fremmede og rejsende m. m. — *Vemmetoft*, d. 30. Januarii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 259—60. 30. Januar.

*13543. JARLEN AF NITHISDALE skriver til K. Chr. IV. og foreslaar at hverve 3000 Md. til ham. — *London*, 31. Jan. (Engelsk.) Udt. i Macray, Third Report S. 57. 31. Januar.

*13544. Den spanske Gesandt i Wien AYTONA skriver til K. Filip IV., at Kejseren har givet Wallenstein Mecklenburg efter at have frataget de sidste Ætlinge af det gamle Fyrstehus Landet, fordi de havde sluttet sig til K. af Danmark. — 12. Febr. (Spansk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 I. 368 (ogsaa i tydsk Oversættelse). 2. Febr.

*13545. Hert. FREDERIK underretter sin Fader, K. Chr. IV. om, at han efter mod sin Vilje at være kommen til Nederlandene vil besøge sin Slægtning Fru Sophie Hedevig i Lewarden, og at han nu med første Lejlighed med Grev Thurn vil begive sig hjem til Kongen. — *Grøningen*, d. 3. Febr. (Tydsk.) Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 342. 3. Febr.

*13546. K. CHR. IV.'s Instrux for Dr. Joachim Kratz, hvorefter han skal fordre af Hansestæderne, at de skulle nægte de Kejserlige Proviant og Skibe og ikke tilføre dem nogen Munition mod til Gjengjæld at faa Hjælp og Beskyttelse af Kongen. — 6. Febr. (Tydsk.) Udt. i Mitthell. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 68. 6. Febr.

*13547. Kardinal DIETRICHSTEIN melder den kejserlige Hofkrigsraadspræsident Collalto, at han har skrevet til Brünn, at de to Oberster Henrico Holca og Rumsai, Oberstlieutenant, skulle gives løs paa de af Collalto angivne Betingelser. — *Vienna*, 16. Febraio. (Italiensk.) Trampler, Correspondenz des Card. Dietrichstein mit Collalto S. 57—58. 6. Febr.

*13548. K. CHR. IV.'s Skrivelse til sin Raad, Dr. Cratz i Lübeck, hvori han beretter om sin Utilbøjelighed til Fred og befaler ham at komme til Kjøbenhavn, naar Hansedagen er forbi. — *Rosenburg*, $\frac{7}{17}$. Februar. (Tydsk.) Brudst. i Burmeister, Beiträge z. Gesch. Europas im sechszehnt Jahrh. S. 43. 7. Febr.

*13549. Lord SINCLAIRS Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han ved sin Hjemkomst har talt med Hert. af Buckingham, som er meget ivrig efter at tjene Kongen, og at K. Karl I. strax har anvist Penge for at sætte ham (Sinclair) i Stand til at hverve Tropper. Han vil derfor snarest begive sig til Skotland og ved første givne Lejlighed sende 3000 Md. Skotlands mægtigste Adelsmand, Jarlen af Nithisdale, vil gjøre sit yderste. Overbringeren, Thomas Kelly, vil give nærmere Oplysninger. — *London*, 8. Feb. (Engelsk.) Udt. i Macray, Third Report S. 57. Jvfr. Second Report S. 51. 8. Febr.

*13550. HUGONIS GROTII ad Joannem Grotium, consiliarium comitis Hohenlo, epistola, in qua commemorat, legatos Danum et Venetum negotium pacis Galliæ cum Britanno urgere. — 19. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 804. 9. Febr.

*13551. KEJSERENS Proposition til Hansestæderne om Midlerne til at læge alle de dem tilføjede Saar, hvori bl. a. omtales den uretfærdige som en skadelig og skammelig Tribut paalagte Sundtold; han opfordrer dem til rolig at lægge Sagen i hans Haand. — 23. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Fleischfresser, Die polit Stellung Hamburgs 1627—29 S. 10—11. 13. Febr.

*13552. Kejser FERDINAND II.'s Skrivelse til Grev Schwarzenberg og Dr. Wenzel, hvori han bl. a. beder dem om at holde Øje med den danske Afsending til Hansestæderne Dr. Kratz, (som havde lovet at forraade K. Chr. IV.'s Planer til Kejseren). — 23. Februar. (Tydsk.) Udt. i Mitthell. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 63—64. 13. Febr.

1628.

ante 16. Febr. *13553. Forestilling af den NEDERLANDSKE GESANDT til Venedigs Senat, hvori han omtaler K. af Danmarks nu brudte Modstand mod Huset Østrig; Generalstaterne have sendt en Flaade til Sundets Forsvar og provianteret Glykstadt. — Uden Datum. (Fransk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 770—72.

16. Febr. *13554. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvori han omtaler, at Alt gaar vel omkring Stade og Glykstadt. — *Venice*, 26. Feb., stilo nov. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 767—68.

17. Febr. *13555. Det kejserlige RIGSHOFRAADS Erklæring om Hert. Johan Frederik af Holstens Fordring paa den kgl. Del af Holsten, hvori det udtaler, at denne vel »ob crimen læsæ majestatis« er devolveret til Kejseren, der frit kan give den, til hvem han vil, men dog fraraader en øjeblikkelig Forlening til Supplikanten, da Kejserens Hænder derved ville blive bundne, og andre ligesaa fortjente Prætendenter præjudicerede. Det foreslaar at høre Hert. af Friedlands Mening. — 27. Febr. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 70—71. Diar. Europ. XXVIII, App. S. 148.

19. vel 29 Febr. *13556. Skrivelse fra PHILIPPE BURLAMACHI til Sir John Coke, hvori han bl. a. meddeler, at K. af Danmark faar Tropper fra Frankrig. — 29. February. (Fransk.) Eng. Udt. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 340.

19. Febr. *13557. Nuncii ministro Transylvaniæ partim ab Domino ISAACO WAKE partim ab aliis dati, ad principem Valsteinensem regnum Daniæ concessum esse, Norvegiam et partem Sveciæ Dano subjectam comiti Slich assignari. — Feb. 29., 1627. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 779.

24. Febr. *13558. K. CHR. IV.'s Brev til Fr. Urne, Lensmd. paa Frederiksborg, at Kronens og Gejstlighedens Bønder i Kronborg, Frederiksborg, Holbeks, Roskilde og Dragsholms Len skulle arbejde paa Frederiksborgs Befæstning. — D. 24. Febr. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 236.

24. Febr. *13559. Skrivelse fra Grev THURN til K. Chr. IV., hvori han beklager sig over sin Stilling, skriver, at Kongens Søn Prinsen og han i lang Tid ingen Befalinger have faaet fra Kongen, og melder, at Kongens Børn i Lewarden ere raske. — *Franecker*, d. 24. Febr./6. März. (Tydsk.) Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 327.

25. vel 27. Febr *13560. Skrivelse fra Memmingen, hvori omtales forestaaende Fredsunderhandlinger mellem Kejseren og K. af Danmark. — 27. Feb./6. Mar.(!) (Italiensk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 799.

Febr *13561. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvorefter han har forestillet den tyrkiske Vizir Kejserens Magtforøgelse ved K. af Danmarks Fare. — *Constantinople*, . . Feb. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 741—42.

1. Martii. *13562. HANSESTÆDERNE forsikre K. Chr. IV. om deres fredelige Sindelag og love indtil den yderste Nød ikke let at indvilge i Udleveringen af Skibe, men at trække Tiden hen saa længe som mulig. — 1. März. (Tydsk.) Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 10.

1. Martii. *13563. Skrivelse fra Hamburg, hvori omtales, at da 22 kejserlige Regimenter ere rykkede til Franken, ventes danske og svenske Tropper snart i Holsten; en italiensk Jesuit Ofondi, hvem Tilly og Wallenstein havde skjænket K. af Danmarks Gods Wandsbeck, og som havde indrettet Alt paa sin Maade og haanet Kongen, er bleven greben og ført til Glykstadt. — *Hamburgh*, March 1, stilo veteri. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 776.

1628.

*13564. MOGENS KAAS oversender Bgm. og Raad i Kjøge en fra Rigsmarsken Jørgen Skel modtaget Skrivelse (Nr. *13542) og beder dem om at udføre, hvad deri er befalet. — *Kiøbenhauffn Slott*, 3 Martii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 261. 3. Martii.

*13565. Den danske Afsending Dr. KRATZS Brev til Grev Schwarzenberg med (forræderisk) Meddelelse om sine Forhandlinger med Hansestædernes Kongres i Lübeck. — (6. Marts.) (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 69. 6. Martii.

*13566. Lord DUDLEY CARLETONS Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at Generalstaterne paa Grund af K. af Danmarks Hærs Opløsning regne paa let at kunne hverve 10000 Md. — 8. of March 1627 (?). (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 791—93. 8. Martii.

*13567. JOHN WARREN og HENRY DAVYE, Fogeder i Yarmouth, anmode Sir John Coke om, at Fiskerflaaden til »Westmony« Øerne og Nordsøen paa Grund af franske Krydsere maa blive konvojeret af 4 Skibe. — 10. March. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 340. 10. Martii.

*13568. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Kurf. af Køln, hvori han bl. a. skriver, at Wienerhoffet for Tiden ikke er tilbøjeligt til Fred, men at man der snarere vil fortsætte Krigen med Danmark. — 21. März. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 378—79. 11. Martii.

*13569. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Instrux for Riehel, som skal gaa som Gesandt til Kurf. af Køln og bl. a. udtrykke Kurfyrstens Beklagelse af, at man nu vilde komme til at kæmpe paa 5 Steder, nemlig mod Danmark, Hollænderne, Siebenbürgen, Frankrig og (paa Grund af Ærkestiftet) Kursachsen. — 22. März. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 I. 382—393. 12. Martii.

*13570. Sir ROB. ANSTRUTHERS Depesche (til K. Karl I.), hvori han omtaler Hansestædernes Vægring ved at laane Kejseren Skibe mod deres Naboer. — 15. März. (Engelsk.) Brudst. p. Tydsk i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 10. 15. Martii.

*13571. Skrivelse fra Hamburg, hvorefter Hansestædernes Forsamling har nægtet at laane Kejseren Skibe mod deres Naboer. — *Hamburgh*, March 15. stilo loci. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 799—800. 15. Martii.

*13572. Tillys Resident i Hamburg MICHAEL VON MENZELS Brev til Grev Schwarzenberg, hvori han anbefaler Kansleren for det tydske Kancelli (i Danmark) med den Motivering, at man ved hans Autoritet kunde fuldstændig ødelægge den danske, »rebelliske Amatur«. — 26. März. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 64. 16 vel 26 Martii.

6853. Brudst. i Hanssen, Nachr. v. d. Holst.-Ploenschen Landen S. 229. 18. Martii.

*13573. Dr. J. KRATZ's Brev til Lorenz von Landsberg (ɔ: Grev Schwarzenberg), hvori han raader til at gaa frem med Mildhed overfor Hansestæderne og oppuste deres gamle Had til Danmark; han meddeler endvidere Lübecks Resolution til de danske Fuldmægtige Palle Rosenkrantz og Fr. Günter samt anbefaler ham den danske Oberst Bauditz, som ønsker at gaa i Kejserens Tjeneste. — 19. März. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f. österr. Geschichtsforsch. II. 70—71. 19. Martii.

*13574. Sir ISAAC WAKES Skrivelse til Sir Thomas Roe, hvormed han sender ham et Brev fra K. af Danmark (Nr. *13532). — *Venice*, 30. March, stilo novo. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 786—88. 20. Martii.

*13575. Dominus ISAACUS WAKE Chr. IV^to regi refert, se litteras ejus (Nr. *13532) ad Thomam Roe Constantinopolim transmisisse, et eum hortatur, ut abrogata fide c. 20. Martii.

1628.

nimium incertorum rumorum de rebus Italiæ novandis, de instaurando exercitu et de mari Baltico muniendo unice cogitet. — Uden Datum. The negotiations of Sir Thomas Roe S. 789.

21. Martii. *13576. HENRICI SPELMANNI ad Johannem Meursium epistola, in qua regis Daniæ legatum laudat et commemorat, se ab eo audivisse, illum Soranam academiam radiis illustrare. — *Londini*, XII. Kal. Aprilis. Meursii Opera XI. 480.

22. Martii. *13577. Kejser FERDINAND II.'s Pantsættelse af Hertugdømmet Mecklenburg til Hert. Albrecht af Friedland; heri omtales Hert. Adolf Frederik og Johan Albrecht af Mecklenburgs Forbund med K. af Danmark. — *Prag*, der ersten Tag Aprilis. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 9. Pars spec. 5. Forts. d. 2. Cont. 4. Abth. 3. Abs. S. 532—34.

22. Martii. *13578. HANSEHAGEN I LÜBEK anmoder K. Chr. IV. om at ophæve Blokaden af Warnemünde og tilbagegive de ophragte Skibe. — 22. März. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. LI. 317.

24. Martii. *13579. Kejser FERDINAND II.'s Svar paa Hert. Adolf af Holstens Bøn om, at den Del af Holsten, K. Chr. IV. havde forbrudt, maatte overdrages til ham; Kejseren erklærer foreløbig intet at ville resolvere i denne Sag. — *Prag*, 3. April. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 70.

24. Martii. *13580. JOHN SKINE(?) skriver til K. Chr. IV., at han ihukommende den Tilgivelse, K. Chr. tidligere har udvirket for ham hos K. Jakob I., ved sin Tilbagekomst fra Irland har tilbudt Gesandten Rosincrance, som vidste, at han tidligere var bleven anvendt mod Sverig i Lord Willoughbys Regiment, sin Tjeneste, og lover at samle 1—2000 Md. paa saadanne Vilkaar, som man kunde enes om. — *Westminster*, 24. March. (Engelsk.) Udt. i Macray, Third Report S. 57.

24. Martii. *13581. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at K. af England og Lord Seglbevareren i deres Aabningstaler til Parlamentet bl. a. have anmodet dette om at bevilge Penge, for at man kunde understøtte K. af Danmark. — *London*, 3. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine. S. 143.

26. Martii. *13582. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til Hugo de Groot, hvori omtales dennes Meddelelse om, at de danske Gesandter have indbudt ham til Gjæst. — 5. April. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 28—31.

Martio? *13583. Sir ISAAC WAKES Beretning om sine Forhandlinger i Venedig i Aaret 1627, hvori han omtaler K. af Danmarks Afsending Doctor Kratz's Bestræbelser for at faa Penge af Republiken samt Markgreven af Badens og Greven af Thurns Rejse til K. af Danmark. — Uden Datum. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 783—86.

1. Aprilis. 6858. Konung Gustaf II Adolfs Skrifter S. 515—23.

2. Aprilis *13584. HANSESTÆDERNES Skrivelse til Kejseren, hvori de undskylde sig med mangelfulde Instruxer og henvise hans Fordringer paa Hjælp mod K. Chr. IV. til den næste Hansedag. — 2. April. (Tydsk). Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 12.

3. Aprilis. *13585. Den svenske Afsending LARS NILSSON (TUNGEL) tilskriver (K. Gustaf II. Adolf?) om den i Danmark herskende Sorgløshed, Officernes Praleri, Almuens Haab om Hjælp fra Sverig og Adelens Frygt for en saadan. — *d'Anvers*, le 3 Avril. (Fransk.) Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf. V, 2 22—23.

3. Aprilis. *13586. K. KARL I. af England skriver til Raadet i Lübeck og opfordrer det indtrængende til ikke at gaa ind paa Kejserens Fordringer om Hjælp mod K. Chr. IV. — 3. April. (Latin?) Udt. p. Tydsk i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 12.

1628.

*13587. Sir DUDLEY CARLETONS Brev til (den danske Kansler), hvori han takker ham for hans Hjælp til at skaffe Ryttere til engelsk Tjeneste, hvorom Dolbier har underrettet ham, og hvilket Generalstaterne og Pr. af Oranien ikke ville lægge Hindringer i Vejen, samt meddeler, at han er hjemkaldt. — *Hague*, 3 Apr. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 51. 3. Aprilis.

*13588. K. CHR. IV. skriver til Jarlen af Montgomery og irettesætter ham strængt, fordi han har bortført en Bonde som Fange uden nogen som helst Bemyndigelse dertil, og fordi han har tilladt en Fændrik, som to Gange har brudt sit Ord, at undslippe. — 4. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 4. Aprilis.

*13589. JOHANNIS MEURSII ad Gerardum Vossium epistola, in qua ei nuntiat, regem Daniæ Fimbriam insulam in potestatem suam redegisse et ex ea in Holsatiam impetum fecisse; Ditmarsos se regi reddidisse; cum Sveciæ rege arctum fœdus factum esse, et prodigia tristia hosti præcedere. — *Soræ*, ad diem VI. Aprilis Juliani. Gerardi Joan. Vossii Epistolæ II. 66—68. Meursii Opera XI. 477—79. 6. Aprilis.

*13590. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at K. af England for Parlamentet har stillet Forslag om at bevilge Penge til at udruste 6000 Md. Fodfolk til K. af Danmark. — *London*, 17. April. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H D. Skrine S. 145. 7. Aprilis.

*13591. Grev HEINRICH SCHLICK lover den kejserlige Hofkrigsraadspræsident Collalto, at han vil begive sig til Armeen, saa snart hans Sygdom tillader det; han skriver, at man ikke, før Græsset kommer frem, kan drive Kvæget ud af Jylland, da det ellers dør undervejs af Hunger, men han skal ingen Tid forsømme. — *Plan*, d. 18. Apprill. (Tydsk.) Trampler, Correspondenz des Card. Dietrichstein mit Collalto S. 112. 8. Aprilis.

*13592. Memoire fra Kardinal RICHELIEU til K. Ludvig XIII. om den politiske Situation; heri berøres bl. a. det danske Forsøg paa at mægle mellem Frankrig og England. — Uden Datum. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu III. 77—88. c. 10. Aprilis

*13593. Kejser FERDINAND II.'s Brev, hvorved Hert. af Friedland udnævnes til Generaladmiral paa det »Oceaniske og Baltiske Hav« og den derværende Armada. — *Prag*, 21. April. (Tydsk.) Jahn, Danm. Deltag. i Tredivesarskrigen S. 529—33. 11. Aprilis.

*13594. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler Danmarks Forbud mod Sejlads paa Danzig; K. af Danmark synes ikke at have udrettet noget for Kiel, og Tilstanden skal i det hele ikke være god. — *Calmar*, d. 13. Aprilis. (Tydsk). Moser, Neues patriotisches Archiv I. 78—80. 13. Aprilis.

*13595. RAADET I GREIFSWALDE skriver til Hert. Bogislav, at 4 danske Krigsskibe have lagt sig ved Havnen Wyken og have beskudt den og stukket de der liggende Skibe i Brand; det meddeler endvidere, at Oberst v. Arnimb har bragt en stor Del af deres Forraad af Munition o. l. til Rügen. — *Greyffswaldt*, am Ostermontage. (Tydsk.) Baltische Studien XV, 2. 113. 14. Aprilis.

*13596. RAADET I GREIFSWALDE skriver til Hert. Bogislav om Byens farlige Stilling, da de have maattet sende baade Skyts og Folk til Wyken for at forsvare dette Punkt mod K. Chr. IV. — 18. April. (Tydsk). Baltische Studien XV, 2. 114—15. 18. Aprilis.

*13597. HUGONIS GROTII ad Joachimum Camerarium epistola, in qua commemorat, Rupellanum negotium quicquid boni sperari posset impedire, frustra querentibus Mantuano, Danis et Svecis. — 28. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 805—806. 18. Aprilis.

1628.

19. Aprilis. *13598. AXEL OXENSTJERNES Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf af Sverige, hvori om Danmarks farlige Stilling, Misstemningen blandt Stænderne der, Sverigs Interesse i, at K. af Danmark i hvert Tilfælde beholder Øerne, og om den fælles Opgave for Sverig og Danmark at forbindre, at Andre blive mægtige i Østersøen. — D. 19. April. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf II. 323—26.

21. Aprilis. *13599. K. CHR. IV. paalægger Lensmanden Frederik Urne at true Prinsens Badskjærer med Straf, hvis han ikke tager Vare paa Prinsen, og sætte en Murmester i Hullet, fordi han ikke før er bleven færdig med sit Arbejde. — *Frederiksborg*, 21/4. Brudst i Brasch, Gamle Ejere af Bregentved S. 233.

25. Aprilis. *13600. Hert. FREDERIK af Gottorp opfordrer Hert. af Friedland til at bestemme Sted og Dag til en fredelig Forhandling mellem Kejseren og K. Chr. IV. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II. 2 126.

25. Aprilis *13601. Grev TILLY slutter Overenskomst med Ridder Karl af Morgan, General i K. af Danmarks Tjeneste, hvorved denne overgiver ham Byen Stade. — 5. Mai. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 378—81.

26 Aprilis. *13602. CHR. THOMESENS Brev til Holger Rosenkrands om de vanskelige politiske Forhold under hans Gesandtskab i Frankrig; hans sidste Brev var fra Februar, den Tid, da »bac transiret illustr. Dux Uldaricus«. — *Parisiis*, 26. April. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 338.

26. Aprilis. *13603. Grev TILLY underretter Infantinde (Isabella Clara Eugenia) om, at General Morgan har overgivet Stade. — *Au camp devant Staden*, le 6 de may. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 771.

28. Aprilis. *13604. Murmester SIMON WULF beder Professorerne om Erstatning for det Tab, han har lidt ved Opførelsen af Taarnet paa den nye Kirke udenfor Nørreport, da han ganske har fortinget sig og i den gunstigste Tid manglet Materialier. — 28. April. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. I. 364.

29. Aprilis. *13605. CORNELIUS VAN DER MYLIUS's Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han haaber, at K. af Danmark snart maa gjenvinde det tabte; hans Gesandter Gynther og Martin von Meden rejse snart herfra, veltilfredse med at have opnaaet gode Subsidier. — *De la Haye*, ce IX. de May. (Fransk.) Meursii Opera XI. 481—82.

30. Aprilis. *13606. K. CHR. IV.'s Brev til det skotske Parlament angaaende Kapitain Alex. Schirneseyde i en Sag, der var anlagt mod denne af James Sinclar. — 30. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S 70.

c. Aprili. *13607. Biskop FRANDS WILHELM af Osnabrücks Skrivelse til den pavelige Nuntius Pier Luigi, hvori han omtaler, at han har udvist en luthersk Præst i Fürstenau, som K. af Danmark havde indsat efter at have forjaget den katolske Gejstlige. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Forsch. z. deutsch. Gesch. I. 103.

3. Maji. *13608. Dom af HANS MICHELSEN, Biskop i Fyens Stift, m. fl. mellem Hr. Jakob Povelsens Døtre og hans Efterfølger som Præst i Væggerløse om Naadsens Aaret. — Onsdagen efter Quasimodogeniti. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 136—37.

3. Maji. *13609. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (Simon Episcopius), der indeholder enkelte Efterretninger om Danmark. — 13. May. (Hollandsk). Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 55—57.

1628.

*13610. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Lord Edward Conway, hvori han omtaler, at han har meddelt Fyrsten af Siebenbürgens Gesandt, at K. af Danmark og Sverig havde forenet sig om at gjøre Modstand med hele deres Magt. — *Constantinople*, $\frac{3}{13}$ May. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 810—12. 3. Maji.

*13611. DANIELIS HEINSII ad Johannem Meursium epistola, in qua ostendit, salutem omnium in bello Danico agi, et se bene sperare, ex quo reges Sveciæ et Daniæ conjunctis viribus negotium commune suscepisse intellexerit. — *Lugd. Batav.*, XV. Maji. Meursii Opera XI. 482 83. 5. Maji.

*13612. CORNELIUS VAN DER MYLIUS' Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han omtaler, at Secretær Gynther har vist ham den Venlighed at lade dette Brev blive besørget til Danmark. — *De la Haye*, ce XV. de May. (Fransk). Meursii Opera XI. 483—84. 5 Maji.

*13613. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua gaudet, meliora in posterum de regno Daniæ augurari. — *Lugd. Bat.*, Id. Maiis. Gerhardi Joan. Vossii Epistolæ II. 131 Meursii Opera XI. 484—85. 5. Maji.

*13614. Norges Riges Kansler JENS BJELKE anmoder Kansler Christian Friis om at virke for, at Adelen i Bahus Len og Vigen i Henhold til sine Privilegier maa have sine Ugedagsbønder frie for Skat. — *Ellingård*, 6. Maj. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 145—46 6. Maji.

*13615. Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Kejseren med Beklagelser over, at der nu var rykket nye Tropper ind i hans Land, lige efter at man havde opfyldt Løfterne om at ville trække nogle Kompagnier ud af det. — $\frac{7}{17}$. Maji. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30. I. 322. 7. Maji.

*13616. M. WICHMANN HASEBARDS Skrivelse til Kongen som Informator for Grev Valdemar og de unge Frøkener. — *Kiøbenhaffnn*, d. 8. May. Brudst. i Danske Saml. 2. R. I. 144 Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. 20. 8. Maji.

*13617. BGM. og RAAD I ROSTOCK skriver til Dronningen af Danmark og beder om en »Intercessionalskrivelse« til K. Chr. IV., for at de kunne faa de opbragte Skibe tilbage. — 8. Maj. (Tydsk). Brudst. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. LI. 318. 8. Maji.

*13618. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Meddelelse om, at han ikke kan skaffe, hvad denne har bedt om, fordi hans Undersaatter »sese in re subsidiaria ad disceptandum quam ad satisdandum nobis præbent promptiores«. — *Westminster*, 8. May. (Latin.) Udt p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 49. 8 Maji.

*13619. K. CHR. IV.'s Befaling til Helsingørs Hospitals Forstandere om at forskaffe en Del Viktualier til den tydske Præst og Kapellan i Helsingør, M. Thomas Lund og Peder Møller, da disse huse flere fra Flensborg fordrevne Præster. — *Hafniæ*, d. 9. Maj. Ny kirkehist. Saml. III. 186—187. 9. Maji.

6875. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 338. 13. Maji.

*13620. K. CHR. IV.'s Kreditiv for P. Rosenkrantz til K. Karl I., Dr. Henrietta Maria, Hert. af Buckingham og Parlamentet. — 14. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 14. Maji.

*13621. HOLGER ROSENKRANDS skriver til en af sine Sønner og opfordrer ham til fremdeles at lægge Vind paa Studeringerne, men fremfor alt stræbe efter Gudsfrygt. — *Helsingburgo*, Idib. Maji. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml 3 R. VI. 516. 15. Maji.

1628.

16. Maji. *13622. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (Simon Episcopius), hvori han omtaler, at Dünkerkerne have taget 6 Skibe, der kom fra Danmark med Oxer. — Desen 26. Mey. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 69—72.

17. Maji. 6877. Findes ogsaa anf. Skr. S. 198 (med det urigtige Aarstal 1625).

17. Maji. *13623. KEJSEREN erklærer Hert. af Friedland, at det ikke er paa Tiden at tale om Fuldmagt og Instruxer til Fredsforhandlingen, førend K. af Danmarks Commissarier ere komne til det af ham berammede Sted. — *Schloss Prag*, 27. May. (Tydsk). Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe d. Ferdinands II. S. 266—67.

17. Maji. *13624. KURF. AF MAINZ skriver til Kejseren og fordrer, at inden der kan være Tale om noget Valg af en romersk Konge, maa Rytternes Antal formindskes, da et saa stort Antal Ryttere slet ikke er nødvendigt mod K. af Danmark. — 27. Maj. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30. II. 41—42.

17. Maji. *13625. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Sir Isaac Wake, hvori han i Anledning af K. af Danmarks Skrivelse fraraader at anvende Penge til Bestikkelse af Tyrkerne. — *Constantinople*, $\frac{17}{27}$. May. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 813—15.

18. Maji. *13626. Statholder JENS JUELS og Kansler JENS BJELKES Befaling til Lensherrerne i Nordlands og Vardøhus Len om at sætte Strandvagt og Baal paa de farligste Steder samt Blokhuse for Indløbet af Vardøhus Slot. — *Akershus*, 18. Maj. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 411.

18. Maji. *13627. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at det har glædet ham at se af hans Brev af $\frac{17}{27}$. April, at han med begge de kongelige Prinser lykkelig er kommen til Kronborg, og at han haaber, at han vil blive godt modtaget af Kongen; han melder, at Stade har overgivet sig, at Morgan med sine Folk er kommen til Zwolle, og at Krempe skal belejres. — *Hag*, d. $\frac{18}{28}$. Maj. (Tydsk.) Archiv f. österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 409—10.

22. Maji. *13628. K. CHR. IV.'s Svar til Bgm. og Raad i Rostock, hvori han erklærer ikke at kunne hæve Blokaden, før Havnen var fri for de Kejserlige, og fri Indsejling sikret de danske Skibe. — *Kopenhagen*, 22. Maj. (Tydsk.) Udt i Jahrb. d. Vereins f. mecklenb. Gesch. LI. 318.

24. Maji. 6883. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 13. Pars spec. 9. 4. Cont. S. 1121—23. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S 15—16.

25. Maji. *13629. HERT. AF FRIEDLAND tilskriver Hert. Frederik af Gottorp som Svar paa dennes Skrivelse af 25. April (Nr. *13600), at Sagen endnu ikke er kommen saavidt; Danmarks Commissarier maa først komme til Kiel og forhandle om Hovedsagen. — *Reichenbergh*, 4. Juni. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 126.

25. Maji. *13630. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han tilraader ikke at afvise Forslag om Fredsforhandlinger; han beder om at faa tilsendt, hvad Kejseren tilskriver Hert. Frederik og de danske Rigsraader, for at han selv kan indrette sin Skrivelse derefter. — *Friedtlandt*, 4. Juni. Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren. I. Briefe Waldsteins S. 73—74.

28. Maji. *13631. PHILIPPE BURLAMACHIS Skrivelse til Sir John Coke, hvori han bl. a. underretter ham om Stades Fald. — *London*, 28. May. (Fransk.) Eng. Udt. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 345.

29. Maji. *13632. Kejser FERDINAND II.'s Bekræftelse paa den (fra dansk Side ikke anerkjendte) Told, Hamburgerne havde paalagt ved Neuwerk. — 8. Juni. (Tydsk.) Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 16.

1628.

*13633. Hert. ADOLF af Holstens Brev til Proviantmesteren Hermann v. Køln om at skaffe og levere Brød til Kaptain Jonas v. Croneghs Kompagni. — *Bergen*, 10. Juni. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. für d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 65. 31. Maji.

*13634. Kejser FERDINAND II. tilskriver Hert. Frederik af Gottorp, at da han af dennes Skrivelse af 17. Maj har set, at det danske Rigsraad er tilbøjeligt til Fred, har han givet Hert. af Friedland Ordrer i den Anledning. — *Prag*, 10. Juni. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 126. 31. Maji.

*13635. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han efter Meddelelser fra Oberst Aldringer haaber paa at kunne blokere Krempe. — *Sagan*, 10. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins I. 75. 31. Maji.

*13636. Diskurs (af en højtstaaende Person), vedlagt Kapucineren P. ALEXANDER DE HALES Relationer til Kurf. Maximilian af Baiern, hvori det undersøges, hvilket Formaal Hert. af Friedland forfølger med Kejserens Hær i Maj 1628; bl. a. skulde han ville tilbagegive de Danske Jylland og Holsten mod visse Kontributioner. — Uden Datum. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 16—21. Majo.

*13637. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han giver ham Bemyndigelse til at pantsætte et kostbart Armbaand, som delvis Betaling af de lovede Subsidier. — 2. June. (Latin.) Udt. paa Eng. i Macray, Third Report S. 49. 2. Junii.

*13638. Forslag af VAN DER DUSSEN fra Rotterdam, overgivet Spanierne, om Midlerne til at svække Holland, hvori gives Anvisning paa at ødelægge Handelen paa Grønland. — Uden Datum. (Spansk.) Hollandsk Overs. i Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 159—66. ante 6. Junii.

*13639. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz's Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn, fra hvem han har faaet en Skrivelse, dat. Kjøbenhavn d. 7. Maj. — *Ins Grauenhagen*, d. 17. Junii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 410. 7. Junii.

*13640. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han udtaler, at han af al Magt vil hindre, at Kejseren bemægtiger sig Stralsund, hvorved Danmark og Sundet vilde være tabt, og Turen derefter komme til Sverig. — 12. Junii. (Svensk.) Geijer, Svenska folkets hist. III. 167—68. Brudst. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf I. 336. 12 Junii.

*13641. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at det har glædet ham og hans Gemalinde, at K. af Danmark mindes dem med Venlighed; han beklager, at man ikke mere fra alle Sider byder Kongen Haanden, men mener, at en ikke ringe Skyld heri er det ulyksalige franske Væsen, hvortil Kongen er bragt ved slette Raad, og hvoraf ingen har Fordel uden K. af Spanien og hans Parti; han har sendt et Brev, som Greven har begjæret, til Kongens Sekretær Bunter (ɔ: Günther) og anbefaler ham Kapitain Duclas, der vil gaa i Kongens Tjeneste. — *Hag*, den $\frac{12}{22}$. Junii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 411. 12. Junii.

*13642. Kejser FERDINAND II.'s Dekret, hvorved de af K. CHR. IV. forbrudte Len erklæres hjemfaldne (uden Hensyn til Forleningen til fælles Haand), og Hert. Adolf kun faar Tilsagn om, at Kejseren senere vil resolvere i Sagen. — *Prag*, 23. Juni. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 70. 13. Junii.

*13643. Kejser FERDINAND II.'s Resolution om Kurfyrsternes og Stændernes Klager, hvori han omtaler Danmarks og dets Forbundnes Rustninger. — *Znaim*, 23. di Giugnio. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe d. Ferdinands II. S. 267—70. 13. Junii.

1628.

13. Junii. *13644. Kurfyrstinde ELISABETH af Pfalz's Brev til Grev Heinrich Matthias von Thurn i Kjøbenhavn, hvori hun udtrykker sin Glæde over, at K. af Danmark behandler ham saa godt og bevidner hende saa meget Venskab; hun anbefaler ham Douglas, som har maattet afskedige sine Skotter. — *De la Haye*, ce $\frac{1}{2}\frac{3}{3}$ de Juin (ud. Aar). (Fransk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 412.

13. Junii. *13645. HUGO DE GROOTS Skrivelse til (Johannes Wtenbogaert), hvori han omtaler, at de danske Gesandter ere rejste herfra (Paris), kun lidet tilfredsstillede. — D. 23. Junii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 106—108.

15. Junii. *13646. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Adam v. Schwarzenberg, hvori han beder om, at der maa blive sendt brandenburgske Afsendinge til Rostock, for at Raadet kan gaa ind paa at optage en Garnison i Byen. — *Neustadt*, 25. Juni n. S. (Tydsk.) Brudst. i Forsch. z. deutsch. Gesch. XIX. 286.

16. Junii. 6890. Brudst. i Förster, Wallenstein als Feldherr und Landesfürst S. 118—119.

16. Junii. *13647. K. CHR. IV.'s Brev til Fr. Urne, Lensmd. paa Frederiksborg, at han skal befale Bønderne i Lenet, som forgangen Vinter arbejdede paa Volden ved Frederiksborg, strax at forføje sig til dette Arbejde. — D. 16. Juni. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 236.

22. Junii. *13648. Grev ADAM VON SCHWARZENBERG skriver til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, at K. af Danmark og andre have søgt at mistænkeliggjøre Kurfyrsten hos Kejseren. — 22. Juni/2. Juli. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 81.

25. Junii. *13649. Forbund, afsluttet mellem K. CHR. IV. og Staden STRALSUND, som forpligter sig til at søge at drage de andre Hansestæder med ind i Forbundet og forbinde sig med Sverig til Østersøens Defension. — 25. Juni. (Tydsk.). Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 17.

27. Junii. *13650 D. JESPER BROCHMAND tilegner Holger Rosenkrands sit Skrift »De Pontifice Romano«. — *Hafniæ*, 27. Juni. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 517.

1. Julii. *13651. HOLGER ROSENKRANDS's Brev til sin Søn Erik, hvori han anbefaler ham næst Gudsfrygt at lægge Vind paa Sprogfærdighed. — *Ex Museo . . . Helsingburgi*, Kal. Jul. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 517.

1. Julii. *13652. HOLGER ROSENKRANDS skriver til sin Søn Otte og opfordrer ham til Flid. — *Ex Museo . . . Helsingburgi*, Kal. Jul. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 517.

4. Julii. *13653. Overenskomst mellem HERT. AF FRIEDLAND og Byen STRALSUND, hvorved denne sidste bl. a. forpligter sig til at afskedige de danske og svenske Tropper, der stode i dens Tjeneste. — $\frac{4}{14}$. Juli. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 82—83.

6. Julii. *13654. AXELIUS OXENSTJERNA, regni Sveciæ cancellarius, ad Camerarium, consiliarium regis Bohemiæ, scribit, Winterfeldsum legatum electoris Brandenburgici e consensu regis Daniæ regem Sveciæ, ut in Germaniam trajiceret et milites suos Camini exponeret, hortatum esse, sed regem recusasse et in Borussiam ingressurum esse. — *Stockholmiæ*, die 6. Julii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 81—89.

8. Julii. *13655. KRIGSCOMMISSARIERNE i Sjælland meddele Mogens Kaas, Slotsherre paa Kjøbenhavn, at der i Kjøge skal indkvarteres 86 Ryttere af Hennickes Kompagnier, og bede ham om at tilskrive Bgm. og Raad i Kjøge herom. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Julii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 262.

1628.

*13656. **Klavs Daa** og **Frederik Redtz** meddele Borgmestrene i Kjøge, at der skal indkvarteres 86 Ryttere i Byen, og bede dem om at skaffe dem selv Logi hos Claus Thor Schmedes. — *Kiøbenhaffn*, d. 9. Julii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 261. 9. Julii.

*13657. **Mogens Kaas** meddeler Bgm. Envold Rasmussen i Kjøge en fra Krigscommissarierne modtaget Skrivelse (Nr. *13655) og beder ham samt den øvrige Magistrat om at foranstalte det dertil fornødne. — *Kiøbenhaffn*, d. 9. Julii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 262—63. 9. Julii.

*13658. **Tonquato Conti**, kejserlig Artillerigeneral, opfordrer Hert. Frederik af Gottorp til at give sig Underretning om en tilsigtet Landgang af K. Chr. IV. ved Husum eller Gottorff, hvor Bønderne siges at ville staa ham bi. — *Hadersleben*, (19. Juli). Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 33. 9. vel 19. Julii.

*13659. Viscount **Conway** meddeler Sir John Coke bl. a., at man nu har gjort Overslag over Udgifterne til Tropper og Skibe, der i denne Sommer skulle sendes til Rochelle og Luxstadt (ɔ: Glykstadt). — *Whitehall*, 11. July. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 358. 11. Julii.

*13660. K. **Gustaf II. Adolf** giver sit Rigsraad Instruxer med Hensyn til den danske Kongedatter (Elisabeth Augustas) Ophold ved det svenske Hof. — D. 12. Juli. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 1. 47. 12. Julii.

*13661. Kurfyrstinde **Elisabeth** af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at det glæder hende at høre, at han har saa mange af den danske Konges Rigdomme, og at denne, hvem hun ærer saa højt, er saa godt forsynet, hvad hun ønsker maa vedvare. — *De la Haye*, ce 22./12. de Juilet (ud. Aar). (Fransk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 412—13. 12. Julii.

*13662. **Salvetti**, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at der endnu ikke er bevilget Penge til K. af Danmark; dog er der sendt en Sum til Hjælpetropperne. — *London*, 25. July. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 158. 15. Julii.

*13663. Litteræ **Svenonis Petri** ad Oligerum Rosenkrandsium de rebus theologicis. — *Otthoniæ*, 20. Juli. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 518. 20. Julii.

6898. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 20. 21. Julii.

*13664. K. **Chr. IV.**'s Brev til Hert. af Buckingham angaaende Joach. Carpzon. — 22. Julii. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 22. Julii.

*13665. De brandenburgske Raader **Wilmerstorfers** og Dr. **Fritz**'s Skrivelse til Kurf. Georg Wilhelm om deres Forhandlinger med General Arnim, hvorefter der først maatte sluttes Fred med Danmark, inden Brandenburg kunde befries for Indkvarteringen. — 22. Juli. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 108—10. 22. Julii.

*13666. **Axelii Oxenstjernæ**, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium litteræ, in quibus refert, regem Daniæ Stralsundii mediocrem manum militum habere, et nunc ipsum eo profectum esse dici; addit, minimum natu filium regis Daniæ, ut aliquamdiu apud regem Sveciæ maneat, missum appulisse. — *Elbingæ*, die 25. Julii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 129—32. 25. Julii.

*13667. K. **Chr. IV.**'s Brev til »Carenthon« (ɔ: Sir Dudley Carleton) angaaende Joach. Carpzon. — 31. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 31. Julii.

*13668. **Joh. Isacii Pontani** epistola ad Stephanum Johannis Stephanium de voce Jul, et de Olai Wormii de hac voce opinione, et de voce popularium, quæ apud Saxonem sæpe pro rusticis occurrit. — Uden Datum. A. Aleiati Epistola 1695 S. 110—19. Julio—Augusto.

1628.

1. Augusti. *13669. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Kejser (Ferdinand II.), hvori han omtaler, at Staden Stralsund opsætter Udførelsen af Fordraget med ham, fordi den venter mere Hjælp fra K. af Danmark, samt at hans egne Tropper ere spredte mange Mile over Holsten og Jylland til Sikring af Kysterne. — *Gustrau*, d. aylfften August. (Tydsk.) Fock, Rügensch-pommersche Geschichten VI. 493—94. Forsch z. deutsch. Gesch. XIX. 293—94. Gindely, Waldstein 1625 30 II. 83.

4. Augusti. *13670. Kejser FERDINAND II. skriver til Kurf. Maximilian af Baiern, at Wallenstein og Tilly skulle intervenere ved Fredsforhandlingerne med de Danske, men at den første skal have Forrangen, da han stod umiddelbart under Kejseren. — 14. August. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 90.

5. Augusti. *13671. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at han har ladet nogle Tusind Mand til Fods komme fra Holsten og Jylland til Pommern. — *Triebze*, 15. Aug. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 77.

7. Augusti. *13672. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at K. af Danmark har bemægtiget sig Usedom og Wolgast; han frygter for, at Pommeranerne spille under Dække med Kongen, men haaber paa, at denne, der hver Dag drikker sig fuld, engang i en Rus vil vove sig frem fra Øerne. — *Griepswalde*, 17. Aug. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 77—78.

7. Augusti. *13673. JOHAN KEPLER meddeler Hr. Georg Brahe (i Prag), at han nu agter at begynde Trykningen af Tyge Brahes Observationer, og beklager Savnet af det syvende Bind af dennes Protokoller, der maa være faldet i Willebrord Snellius' Hænder og af denne blevet benyttet til Skriftet Observationes Hassiacæ etc. (Lugd. Batav. 1618). — *Sagan*, d. 17. Augusti. (Tydsk.) Friis, Breve ang. Tyge Brahe S. 152—56.

8. Augusti. *13674. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at han frygter for, at Pommeranerne ville slutte sig til K. af Danmark, der har 7—8000 Md. hos sig og venter Hjælp fra Sverig, hvorfor han har kaldt flere Tropper til sig fra Holsten og Jylland. — *Griepswalde*, 18. Augusti. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 78.

8. Augusti. *13675. Den kejserlige Krigsraadspræsident Grev COLLALTOS Skrivelse til Hert. af Friedland, hvori han haaber, at denne vil blive fornøjet med Udgangen af den danske Strid. — *Sueinfurt*, 18. Agosto. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Collaltos S. 320—21.

8. Augusti. *13676. Den kejserlige Krigsraadspræsident Grev COLLALTOS Skrivelse til Hert. af Friedland, hvori han haaber, at det er sandt, at Holk ikke har kunnet vende tilbage til Stralsund. — *Sueinfurt*, 18. Agosto. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Collaltos S. 321.

11. Augusti. *13677. SALVETTI, toscansk Agent i London, omtaler i sin Indberetning de danske og hollandske Gesandters Iver for at mægle Fred mellem England og Frankrig. — *London*, 21. August. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 161.

15. Augusti. *13678. Den kejserlige Krigsraadspræsident Grev COLLALTOS Skrivelse til Hert. af Friedland, hvori han omtaler dennes Ordre til Grev Schlick om at begive sig til Rendsborg. — *Sweinfurt*, 25. Agosto. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I Briefe Collaltos S. 323—24

1628.

*13679. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at Oberst Morgan med nogle faa Tropper vil blive sendt K. af Danmark til Hjælp; dog er Expeditionen foreløbig udsat paa Grund af Pengemangel. — *London*, 25. August. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D. Skrine S. 161. 15. Augusti.

*13680. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Thomas Ferentius til K. Karl I., Hert. af Buckingham og Carleton. — 22. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 22. Augusti.

*13681. K. KARL I.'s Rekreditiv til K. Chr. IV. for de danske Gesandter Chr. Thomasen og George Brahe. — *Southwick*, 22. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S 49. 22. Augusti.

*13682. HERT. AF BUCKINGHAMS Propositioner angaaende Englands ydre Politik, efter hans Død indleverede til K. Karl I. af G. J. PERLIS og D. KNEJPHAUSEN, hvori bl. a., at det var hans Agt, hvis han kunde slutte Fred med Frankrig, da strax at ile K. af Danmark til Hjælp, hvorfor de havde raadet ham til at bemægtige sig Øen Strandt. Tillige udtale de sig om deres nære Forhold til K. af Danmark. — 25. August. (Fransk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 364—65. 25 Augusti.

*13683. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Questenberg, som skal forhandle med Hert. af Friedland om Opløsningen af en Del af hans Hær, saa han kun skulde holde Kysten besat mod Danmark og underholde 8000 Md. i Sydtydskland. — 5. September. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 111—15. 26. Augusti

*13684. GUSTAVUS II. ADOLPHUS rex civitati Stralesundensi refusionem expensarum ad liberationem civitatis factarum condonat, commemorans, regem Daniæ, si hoc fecerit, spem fecisse, se idem facere velle. — *In castris nostris ad Ossam*, die XXVIII. mensis Augusti. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 342—43. 28. Augusti.

*13685. GUSTAVI II. ADOLPHI regis resolutio ad proposita D. Lamberti Steinwich et Joannis Josquini legatorum civitatis Stralesundensis, in qua dicit, regis Daniæ præsidia omnibus bonis rationibus et cum suo consensu e civitate prius educi debere, quam legiones Svecanæ gentis ibi pro hiemalibus subsidiis acceptæ sint. — *In castris regis ad Ossam*, die 28. Aug. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 338—42. 28. Augusti.

*13686. Dr. HENRIETTA MARIA skriver til K. Chr. IV., at hun beklager ikke at kunne gjøre, som hun ønsker, i Overensstemmelse med, hvad Gesandterne Chr. Thomassen og George Brahe have fremsat, »quum aut parum possimus, aut siquid possumus a præsenti rerum scena et temporis iniquitate irritum omnino et inutile reddatur«. — *Somerset House*, 28. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 57. 28. Augusti.

*13687. THOMAS BANGIUS, cui stipendium Regium attributum erat, ad rectorem magnificum Wulfgangum Rhumannum et professores Hafnienses de itinere suo scribit. — *Franckeræ Frisiorum*, Aug. 1628. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 259—60. Augusto.

*13788. De pommerske Gesandter BONIN, SCHLIFF og PAULIS Relation om deres Forhandlinger med Hert. af Friedland om at bevæge K. Chr. IV. og K. Gustaf II. Adolf til at kalde deres Besætning i Stralsund tilbage. — $\frac{2}{12}$. Septembr. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 86—88. 2. Septbr.

*13689. JAKOB ULFELDTS Brev til Kansleren Chr. Friis med Klage over den »Ulejlighed og Besvær«, hvori Fyen er stedt paa Grund af, at der mangler Sold til de hvervede Folk, der ligge der. — *Nyborg Slott*, 3. septembris. Danske Mag. 4. R. VI. 136—38. 3. Septbr.

*13690. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Klager over Opbringelsen af nogle hamburgske Skibe. — 6. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng i Macray, Third Report S. 70. 6. Septbr.

1628.

6. Septbr. *13691. K. CHR. IV.'s Brev til Hert. af Buckingham med Klager over Opbringelsen af nogle Skibe fra Hamburg. — 6. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70.

6. Septbr. *13692. K. CHR. IV.'s Brev til det skotske Parlament med Klager over Opbringelsen af nogle Skibe fra Hamburg. — 6. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70.

8. Septbr. *13693. MOGENS KAAS meddeler Borgmestrene i Kjøge, at efter Statholderens Ønske skal der ikke udbetales Rytterne mere Lønning, og beder dem anbringe de to Kanoner yderst i Aaen ved Havnen paa en Pram. — (8. Septbr.) Brudst. i Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 263—64.

10. Septbr. *13694. JOH. ISACII PONTANI epistola ad Stephanum Johannis Stephanium, explicans obscurum Saxonis Grammatici locum, et de voce Lada. — *Amstelodami*, XX. Septemb. A. Aleiati Epistola 1695 S. 119—122.

11. Septbr. 6917. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 21.

12. Septbr. *13695. GUSTAVI II. ADOLPHI regis ad civitatem Stralesundensem litteræ, in quibus dicit, se quum primum intellexerit, regi Daniæ præsidia educere placuisse, promissa hiberna præsidia submissurum esse. — *In castris nostris ad Fl. Ossam*, die $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Septembr. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 345—46.

13. Septbr. *13696. CASPAR BARTHOLINS Klagepunkter mod Bogtrykkeren Salomon Sartor i Kjøbenhavn. — *Kiobenhafn*, 13. Septemb. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 770—71.

13. vel 23. Septbr. *13697. Den brandenburgske Gesandt i Wien Grev ADAM v. SCHWARZENBERGS Relation til Kurf. Georg Wilhelm om de Forhandlinger, han har haft med Kejseren om at faa Brandenburg rømmet af Wallensteins Tropper; han haaber, at dette vil lykkes ham, men 2000 Md. vil dog blive tilbage for at forsvare Landet mod et muligt Indfald fra dansk eller svensk Side. — 23. September. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 125—26.

15. vel 25. Septbr. *13698. CHR. THOMESEN skriver til Jørgen Rosenkrands om det Raad, han har givet hans Forældre, at sende ham til England trods de daarlige Sæder der; han opfordrer ham til ikke at gjøre hans Tillid til ham til Skamme. — *Amsterdam*, 25. Sept. (Latin.) Brudst. i Kirkehist. Saml 3 R. VI. 518—19.

16. Septbr. *13699. HANSEDAGEN i LÜBECKS Hovedresolution til Wallensteins Gesandter Wenzel og Walmerode, hvori den afslaar at gaa ind paa et Forbund med Kejseren, da dette vilde indskrænke Stædernes Handel og paadrage dem fremmede Potentaters Vrede. — 16. September. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Inst. f österr. Geschichtsforsch. II. 77. Brudst. i Fleischfresser. Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 22.

16. vel 26. Septbr. *13700. ERNST CASIMIR, Greve af Nassau, melder K. Chr. IV., at dennes Børn Grev Wolmar og Frøknerne Leonora og Sophia Elisabeth, som ere hos ham, have været syge af Børnekopper, men ere komne sig igjen, hvorimod Greven har mistet to Børn af samme Sygdom. — *Groningen*, d. 26. 7bris. (Tydsk.) Danske Saml. 2. R. I. 217—18.

17. Septbr.? *13701. General TILLYS Skrivelse til Kurf. af Baiern, hvori han omtaler den danske Hærs Ødelæggelser af Landet mellem Elben og Ems. — 27. Septbr. (eller 4. Octbr. eller 11. Octbr.). (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Forsch. z. deutsch. Gesch. I. 108.

18. Septbr. 6922. Saml. af Forordn. 1643 S. 44—49. Brudst. i Christensen, Agrarhist Studier I. 296—97.

18. Septbr. *13702. Oberst HANS GEORG VON ARNIMS Skrivelse til Generalkvartermester Aldringen, hvori han beder ham om at interessere sig for Frigivelsen af Oberst Bernd Geist, der er i Fængsel paa Wallensteins Befaling. — *Boezenburg*, $\frac{1}{2}\frac{8}{8}$. September. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Archiv für d. sächsische Geschichte VIII 399.

1628.

*13703. MOGENS KAAS tilskriver Bgm. og Raad i Kjøge i Anledning af en fra Oberstlieutenant Hennecke modtaget Klage over, hvorledes hans Ryttere bleve behandlede af Borgerne der i Byen. — (19. Septbr.) Brudst. i Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 264—65. 19. Septbr.

*13704. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvori han meddeler, at Kejseren er gaaet ind paa Kurfyrsternes Fordringer om en Reduktion af Hæren og har lovet kun at ville beholde, hvad der behøvedes til Kampen mod K. af Danmark. — 30. September. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 68—69. 20. Septbr.

*13705. K. CHR. IV. anbefaler K. Karl I. Jarlen af Spynie, som nu vender hjem efter 14 Maaneders Tjeneste. — 23. Sept. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 23. Septbr.

*13706. Slotsherren MOGENS KAAS t. Frøstrups Paabud til Bgm. og Raad i Kjøge om at sørge for, at Almuen gaar flittig i Kirke, om Orden, Lydighed m. m. — *Aff Kiøge,* 25. Septembris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 45—46. 25. Septbr.

*13707. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Edw. Clarke til K. Karl I. — 26. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 26. Septbr.

*13708. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. og det skotske Raad, angaaende en Sag, der skulde anlægges af Kapitain James Borthwick mod Oberst James, Lord Sinclair, som havde faaet Penge for at samle 3000 Md., men kun havde sendt 1600. — 28. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 28. Septbr.

*13709. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han anbefaler James Lindsay (som for nylig havde faaet 5 Saar i en Træfning) til en Hofstilling, der var ledig nu efter Patrick Cockburns Afstraffelse. — 29. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 70. 29. Septbr.

*13710. K. CHR. IV.'s Bestalling for Møntmester Peder Grüner. — 29. Septbr. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 428. 29. Septbr.

*13711. Kurf. FERDINAND af Kølns Skrivelse til Biskop Frants Wilhelm af Osnabrück, hvori han omtaler, at den danske Konge ikke har givet Afkald paa de tydske Bispedømmer for sine Sønner. — 9. Octbr. (Tydsk.) Udt. i Forsch. z. deutsch. Gesch. I. 115. 29. Septbr.

*13712. Bogtrykker SALOMON SARTORS Svar paa Caspar Bartholins Klagepunkter. — *Kiøbenhafn,* d. 4. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 772—73. 4. Octobr.

*13713. CORNELIUS VAN DER MYLIUS's Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han omtaler, at han hos Sekretær Gynther har søgt Oplysninger om Grundene til, at Meursius ikke havde faaet hans sidste Brev. — *De la Haye,* ce XIV. d'Octobre. (Fransk.) Meursii Opera XI. 489. 4. Octobr.

*13714. »MACKYE, M(aster) of Rey«, skriver til Sir Robert Farquhar, at K. af Danmark har sendt dem til »Soare« Universitet, hvor de faa fri Kost og Logis, medens deres Fader betaler deres øvrige Fornødenheder. — *Copinhome,* 6. ottobre. (Engelsk.) Brudst i Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 685. 6. Octobr.

*13715. ANDERS BILLES Betænkning om den af Kongen forlangte nye Madskat, hvori han henviser til de mange Paalæg, Bønderne allerede lede under, og derfor fraraader den nye Skat, ja endogsaa tilraader snarere at afskaffe Ægtpengene. — *Aff Dragsholm,* 7. October. Brudst. i Meidell, Bille-Ættens Hist II. 269—71. 7. Octobr.

*13716. CASPAR BARTHOLINS Replik i Anledning af Bogtrykker Salomon Sartors Svar paa hans Klage. — *Kiøbenhafn,* 11. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 773—76. 11. Octobr.

6934. Sach, Gesch. d. Stadt Schleswig S. 159. 12. Octobr.

*13717. SALVETTI, toscansk Agent i London, indberetter bl. a., at Oberst Morgan vil blive sendt til Glykstadt med 2000 Md. — *London,* 24. October. (Italiensk.) Eng Overs i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H. D Skrine S. 166, jvfr. S. 168. 14. Octobr

1628.

18. Octobr. *13718. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at han vil drage til Holsten. — *Hauptquartier bey Rostock*, 28. Oktob. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 79.

21. Octobr. 6935. Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627–29 S. 23.

25. Octobr. *13719. K. CHR. IV.'s Brev til Dr. Henriette Marie, hvori han beder hende om at anvende sin Indflydelse paa at gjenoprette Freden. — 25. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

25. Octobr. *13720. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Anbefaling for George, Jarl af Cranford, som ønsker at tjene i den danske Hær mod den fælles Fjende. — *Westminster*, 25. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

26. Octobr. *13721. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han roser dennes Søn Pr. Ulrik, der en Tid har opholdt sig hos ham, men nu er hjemkaldt. — D. 26. Oct. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf II. 386.

26. Octobr. *13722. SIXTINUS AMAMA Johanni Meursio Johannem Canuti quendam, quem filium non indecoris Patriæ nec degeneris Daniæ incolæ vocat, recommendat. — *Franekeræ Frisiorum*, V. Nov. Meursii Opera XI. 490–91.

28. Octobr. *13723. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og det engelske Parlament og fordrer de Penge, der vare laante K. Jakob I., betalte tilbage. — 28. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71

29. Octobr. *13724. K. CHR. IV. befaler Sigvord Grubbe at paatage sig Værgemaalet for Jfr. Else Bylov ved Skiftet efter hendes Moder, Fru Else Grubbe, Joakim Bylovs t. Engelsled og siden, da hendes Broder efter Forordningen ikke kan være hendes Værge. — *Haffniæ*, d. 29. Octobris. Danske Mag. 4. R. IV. 101.

30. Octobr. *13725. K. CHR. IV.'s Bestalling for Møntmester Peder Grüner. — 30. Oct. Brudst. i Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 429.

31. Octobr. *13726. K. CHR. IV. befaler Sigvord Grubbe at overgive Malmøhus Slot med underliggende Len og Ladegaard til Kongens Søn den udvalgte K. Chr. (V.). — *Haffniæ*, d. 31. Octob. Danske Mag. 4. R. IV. 102.

1. Novbr. *13727. Litteræ OLIGERI ROSENKRANDSII ad Georgium filium, in quibus eum hortatur, ne ab vera doctrina deficiat, narrat etiam suam ex filia neptem gravissimo morbo afflictam esse. — *Helsingburgo*, Kal. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 519.

1. Novbr. *13728. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Kejser Ferdinand II., hvori han meddeler ham, at den kongelige danske Besætning er ført bort fra Stralsund. — *Heiligenstett*, d. aylfften Novembris. (Tydsk.) Fock, Rügensch-pommersche Geschichten VI. 494–95. Gindely, Waldstein 1625–30 II. 89.

5. Novbr. *13729. Bogtrykker SALOMON SARTORS Gjensvar mod Caspar (Bartholins) Replik. — *Kiøbenh.*, d. 5. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 776.

6. Novbr. *13730. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at han har ladet Guvernøren i Krempe drage bort for to Dage siden med alle sine Folk og flyvende Faner til Glykstadt; hvis Kongen var hernede, vilde han kunne haabe, at »banke« ham endnu engang iaar, men nu vil han lade sine Tropper gaa i Vinterkvarter. — *Feldlager bey Krempe*, 16. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 79–80.

6. Novbr. *13731. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto angaaende en Befaling til Oberst Johan Rudolph von Ossa om Reformeringen af nogle Kompagnier. — *Veldtläger bey Crempe*, 16. Novembris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 80–81.

1628.

*13732. Hert. ALBRECHT af Friedlands Befaling til Oberst Johan Rudolph von Ossa om Reformeringen af nogle Kompagnier. — *Veldtleger bey Crempe*, 16. Novembr. (for: September). (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 80—81. 6. Novbr.

*13733. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto angaaende Reformeringen af nogle Regimenter. — *Hauptquartir vor Krempe*, 16. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 81. 6. Novbr.

*13734. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler en Aftale imellem dem om to Regimenter, der efter Indtagelsen af Krempe skulle sendes ind i Riget. — *Feldleger bey Krempe*, 16. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 82. 6. Novbr.

*13735. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler en Efterretning om, at de Tropper, der havde skullet undsætte Krempe, nu skulle gaa til Polen. — *Feldleger bey Krempe*, 16. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 82. 6. Novbr.

*13736. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto angaaende Reduceringen af de under Oberst Draghi staaende Croater. — *Veltläger bey Crempe*, 17. Nov. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 83. 7. Novbr.

*13737. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Oberst Johan Rudolph von Ossa angaaende Afskedigelsen af Oberst Draghi og Reductionen af hans Kompagnier. — *Veldtläger bey Krempe*, 17. November. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 83. 7. Novbr.

*13738. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han tilbagekalder en Befaling om at lade nogle af Oberst Isolanos Kompagnier Croater komme herhid. — *Veltläger bey Crempe*, 17. Novemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 83—84. 7. Novbr.

*13739. Dom af REKTOR og PROFESSORER ved Kjøbenhavns Universitet i Striden mellem Professor Caspar Bartholin og Bogtrykker Salomon Sartor. — *Kiøbenhafn*, d. 8. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 769—79. 8. Novbr.

*13740. PAUL DE BAKE underretter (de la Faille) om Crempes Overgivelse; nu staar kun tilbage at erobre Glykstadt, hvis der ikke forinden bliver Fred; thi denne ønskes saavel af Kejseren og de tydske Kurfyrster som af Hert. af Friedland. — *Boctzembur*, le 19. de novembre. (Fransk.) Villermont, Tilly S. 778—79. 9. Novbr.

*13741. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto angaaende Anbringelsen af nogle af Greven af Merodes Kompagnier Ryttere. — *Tremssbüttel*, 23. Novembris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 84—85. 13. Novbr.

*13742. FREDERIK ULRIK, Hert. af Braunschweig og Lüneburg, bevidner, at hans tro Undersaat Oberst Hans Christoph von Hardenberg aldrig har staaet i dansk Krigstjeneste. — *Wolfenbüttel*, am 14. Novembris. (Tydsk.) Wolf, Gesch. d. Geschlechts v. Hardenberg II, Urk. S. 310—11. 14. Novbr.

*13743. FILIPPE BURLAMACHI beder Sir John Coke om, at Provisionerne til Luckstad (ɔ: Glykstadt) maa blive afsendte. — 14. Novemher. (Fransk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 369. 14. Novbr.

*13744. Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Kejseren, hvori han bl. a. udtaler Haabet om, at denne ikke vil gjøre Fordring paa den kgl. Del af Hertugdømmet Holsten, og at Fredsunderhandlingerne maa blive førte lykkelig til Ende. — 25. Novembr. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 91—94. 15. vel 25. Novbr.

1628.

16. Novbr. *13745. Kejser FERDINAND II.'s Brev til K. Philip IV. af Spanien, hvori det bl. a. udtales, at K. af Danmark for at faa Fred skulde opgive Holsten, afstaa Jylland til Kurf. af Sachsen og forpligte sig til at holde Sundet aabent for Kejserens Venner og lukket for hans Fjender. — 26. Novbr. Udt. p. Tydsk i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 94.

29. Novbr. *13746. K. CHR. IV.'s Brev til Holger Rosenkrands med Ordre til, at Mads Koefoed skulde begive sig til Kjøbenhavn for at aflægge Ed som Landsdommer (paa Bornholm). — 29. Novbr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 709.

29. Novbr. *13747. SALVETTI, toscansk Agent i London, giver i sin Indberetning Meddelelse om Oberst Morgans Tog til Glykstadt, hvis Indbyggere af Mangel paa Proviant ej vilde modtage ham. — *London*, 9. December. (Italiensk.) Eng. Overs. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of H D. Skrine S. 172.

30. Novbr. 6944. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 5—14. Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 200—201.

1. Decbr. *13748. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (C. Rijckewaert), hvori han omtaler, at Frederiksstad paa Hert. af Friedlands Befaling igjen er bleven befriet fra Indkvartering, men at den apostoliske Kommissær skal residere der. — 11. Decemb. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 239—41

2. Decbr. 6946. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 14—20. Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 202.

4. Decbr. *13749. K. CHR. IV. paalægger Mandrup Abildgård inden 1½ Aar at skaffe Hr. Albert Skeels Gjældsbevis til ham paa 1000 Rdlr. tilveje, hvilket efter hans Sigende skal være forkommet ved Fjendens Indfald i Jylland. — 4. Dec. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 64.

4. Decbr. *13750. Hert. ALBRECHT af Friedlands Brev til Kejseren, hvori han bl. a. meddeler denne, at han er gaaet ind paa de danske Ønsker om, at Fredsunderhandlingerne skulde finde Sted i Lübeck i Stedet for som først tænkt i Hamburg. — 14. December. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 95.

8. Decbr. *13751. K. CHR. IV.'s Brev til Universitetets Professorer, at han har tilladt Joakim Moltken at holde offentlig Boglade i Frue Kirke i Kjøbenhavn, hvorfor de skulle have Indseende med, at han ikke handler med forbudte Bøger. — *Slott Kiøbenhaffn*, 8. Decembris. Nyrop, Bidrag t. den danske Boghandels Hist. I. 163 (uden Datum). Danske Mag. 5. R. I. 133.

12. Decbr. *13752. Den svenske Afsending RASCH skriver til K. Gustaf II. Adolf, at flere danske Adelsmænd havde udtalt Ønske om at tage Tjeneste hos Kongen, Prindserne Frederik og Ulrik havde ytret deres varme Hengivenhed for denne, og Fru Christine (Munk) meddelte ham Hemmeligheder, som han kun mundtligt kan berette Kongen; K. Chr. IV. har erkleret, at han ikke vil miste noget ved Freden. — *d'Elsenoer*, ce 12. Dec. (Fransk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 28—30.

15. Decbr. *13753. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og lykønsker ham i Anledning af Fredsunderhandlingerne med Frankrig. — 15. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71

15. Decbr. *13754. SVERIGS RIGSRAADS Raadslagning, hvori det bl. a. billiger Hjælpesendingen til Stralsund af Hensyn til, at K. af Danmark ellers vilde have antaget sig Stadens Patrocinium. — *Stockholms slott*, d. 15. Decembris. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 20—24. Udt p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 11

16. Decbr. *13755. KLAVS DAA og FREDERIK REDTZ bede Bgm. og Raad i Kjøge om ikke at tillade Soldaterne at have deres Kvinder og Børn med i deres Kvarter. — *Kiøbenhaffn*, d. 16. Decembris. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 265.

1628.

*13756. Klage, opsat af KATHARINE HAHN, Enke efter Hert. Ulrich af Schleszwigh og Holstein (K. Fr. II.'s Søn og Administrator af Stiftet Schwerin), til den mecklenburgske Hof- og Landret, hvori hun hævder, at Hertugen ved sit Ægteskab med hende under K. af Danmarks Ratifikation har lovet hende at maatte beholde 30,000 Rdlr. efter hans Død og skjænket hende Godset Ziebuhl; men nu har »den gamle Dronning« (Enkedr. Sophie) trods Kongens Intercession nægtet at ville give hende Pengene, ligesom det nævnte Gods er blevet forholdt hende. — (16. Decbr.) (Tydsk.) Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. XXIII. 36—37. 16 Decbr.

*13757. K. CHR. IV.'s Forordning, hvorved han tillader Handel paa de af de kejserlige Tropper besatte Punkter, men forbyder Tilførsel af Proviant og Ammunition og fordrer Erlæggelsen af en Afgift efter en fastsat Taxt. — *Schlosz zu Copenhagen*, d. 17. Decemb. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Udt. og Brudst. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 23. 17. Decbr.

6948. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 520. 20. Decbr.

6950. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 25—28. 26. Decbr.

*13758. Kejser FERDINAND II.'s Brev til Kurf. Maximilian af Baiern, hvori han meddeler, at han har givet Hert. af Friedland Fuldmagt til at slutte Fred med Danmark, mod at K. Chr. IV. forpligtede sig til at holde sig udenfor Rigets Anliggender, betale Krigsomkostninger og holde Sundet aabent for ham selv, de tro Rigsstænder og Spanien. — 5. Januar 1629. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 96. 26. Decbr.

*13759. Skrivelse fra Hamburg, hvori omtales Wallensteins Plan om at grave en Kanal fra Østersøen til Nordsøen for at undgaa Sundet. — *Hamburg*, 27. December. (Tydsk.) Brudst. i Reichard, Die maritime Politik d. Habsburger S. 190. 27. Decbr

*13760. (Sir THOMAS ROES) Memoire til Pr. Frederik Henrik af Oranien om Udsigterne til at kunne forhindre Kejseren i at faa Magten over Østersøen; dette skulde opnaas ved en Forhindelse mellem K. Gustaf II. Adolf og Fyrsten af Transylvanien, som saa skulde have Subsidier, hvortil ogsaa K. af Danmark vilde bidrage. — 27. Dec./6. Jan. (Engelsk.) Letters relating to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 2—4. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 33, Anm. 27. Decbr

*13761. Den danske Agent i Paris ZOBEL meddeler K. Chr. IV., at Richelieu havde spurgt ham, om det var sandt, at en af Kongens Sønner var bleven taget til Fange i Polen, og at K. Gustaf II. Adolfs Sager stode slet. — D. 8. Jan. 1629. (Fransk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 102. 29. Decbr. vel 8. Januar.

*13762. Kejser FERDINAND II.'s Brev til Hert. af Friedland med Ordre til at udsætte den paatænkte Arvehylding i den danske Del af Holsten til Fredsunderhandlingerne ere afsluttede. — 10. Januar 1629. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 96. 31. Decbr.

c. 1628.

c. 1628.

*13763. Vidnesbyrd, aflagt for den mecklenburgske Hof- og Landsret af Dr. HEINRICH STALMEISTER, forhenværende Kansler hos Hert. Ulrik (Administrator af Stiftet Schwerin), at den afdøde Hertug har med K. af Danmarks Samtykke testamenteret Fru Catharine Hahn 30,000 Rdlr., og at det derom udstedte forseglede Brev var underskrevet med Kongens egen Haand. — Uden Datum. (Tydsk.) Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. XXIII. 37—38. c. Decbr.

c. 1628.
Fin. anni. *13764. Optegnelser af (General PAPPENHEIM), hvori han efter at have udviklet Grundene for og imod Krigens Fortsættelse med Danmark omtaler en af ham fattet Plan til at erobre Fyen og Sjælland uden spansk eller hanseatisk Hjælp og udbeder sig Fyen til Belønning derfor. — Uden Datum. (Tydsk.) Villermont, Tilly S. 375—76.

*13765. Litteræ OTTHONI GIØE ad Oligerum Rosenkrandsium de magna sua in eum voluntate grata. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 516.

*13766. Skjøde, hvorved ERIK LYKKE t. Højris giver sin Morbroder Claus Daa t. Ranffnstrup 2 Gaarde i Aarup og 2 i Østrup. Brudst. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 37—38.

*13767. Legaten CARAFFAS Relation til Paven, hvori han udtaler, at de Franske uafladelig, men i største Hemmelighed, understøtte Kejserens Fjender, saa at denne baade før og efter, at Tilly har brudt K. af Danmarks Modstand, har maattet holde Tropper i Nedre Pfalz og Elsass for at sikre sig fra denne Kant. — (Italiensk.) Brudst i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd-Europa III. 508—509.

1628 vel post.

1628 vel post.

*13768. Specification over den af de Danske og de Kejserlige i Aarene 1626, 1627 og 1628 paa de kirkelige Bygninger i Bardewieck gjorte Skade. — (Tydsk.) Schlöpken, Chronicon d. Stadt u. d. Stiffts Bardewiek S. 390—91.

1629.

1629.

4. Januar. 6957. Brevet tilhører efter Birket Smith, Leonora Christina I. XXV 1630.

4. Januar. *13769. GASPARUS ERASMI BROCHMANDUS ad Johannem Meursium scribit, libros rerum Danicarum, quos cancellario regis legendos commiserit, huic placuisse; eum tamen subvereri, ne Sveci alicubi paulo mordaciore dictionis sale perfricentur. — *Hafn.* IV. Jan. Meursii Opera XI. 491.

4. Januar. *13770. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (Simon Episcopius), hvori omtales Breve fra Grev Ernst (af Nassau) til K. af Danmark. — 14. Jan. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 274—76.

5. Januar. *13771. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne at lade de 12 Børn, som findes i Hospitalet i Helsingør, sende til Tugthuset i Kjøbenhavn. — *Hafniæ*, 5. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 98.

5. Januar. *13772. K. CHR. IV. tilkjendegiver Hospitalsforstanderen i Helsingør, at de Lemmer, som indtil denne Dag ere indkomne i Hospitalet, maa forblive der, men at herefter ingen maa indtages uden i Overensstemmelse med Forordningen. — *Hafniæ*, 5. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 98.

6. Januar. *13773. K. CHR. IV. befaler Mogens Kaas, Slotsherre paa Kjøbenhavn, at sørge for, at de Vidnesbyrd, der skulle aflægges i Kjøge i Anna Mads Ravns Sag, tages paa rette Maade. — *Kiøbenhaffn Slott,* d. 6. Januarii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 266.

7. Januar. *13774. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Universitetets Rektor og Professorer i Anledning af et Andragende fra Møntmester Nicolaus Snab og hans Medkonsorter om Tilladelse til at oplægge den danske Bibel paa ny, at de skulle afgive Erklæring om, hvilken af Bibelens Versioner der synes dem bedst at kunne oplægges, og hvorledes den nye Udgave bør udstyres. — *Kiøbenhaffn Slott,* d. 7. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 431.

1629.

*13775. K. Chr. IV. skriver til Lord Mackay og anbefaler ham Thomas Kelly. — 7. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71. 7. Januar.

*13776. Erklæring (af Biskop Hans P. Resen?), at Christian III.'s Bibel er at foretrække for Frederik II.'s til at udgives paa ny. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. VI. 433—34. post 7. Januar.

*13777. Kurf. Maximilian af Baierns Brev til Kejseren, hvori han bl. a. fordrer, at K. Chr. IV. ogsaa skal yde Ligaen Erstatning for dens Krigsomkostninger. — 19. Jan. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 96. 9. Januar.

*13778. Kapitain John Mennes Skrivelse til Sir John Coke, hvori han bl. a. meddeler, at der er kommet Efterretninger fra Oberst Morgan i Luxstat (ↄ: Glykstadt). — *Aboard the Adventure in the Downs*, 9. January. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 378. 9. Januar.

*13779. Forslag (indgivet af Sir John Coke?) om Udrustningen af en (engelsk) Flaade i fem Eskadrer, af hvilke en paa 8 Skibe skal afgaa til Nordsøen for at beskytte Fiskerierne ved Island og Grønland, bevogte Sundet og hjælpe K. af Danmark og Sverig. — 12. January. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 378—79. 12. Januar.

*13780. Kejser Ferdinand II.'s Brev til Wallenstein, hvori han befaler ham ikke at afvente Spaniens Tilslutning, men ogsaa uden den at afslutte Freden. — 23. Januar. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 96—97. 13. Januar

*13781. Jørgen Mule skriver til Holger Rosenkrands og takker ham for hans Velgjærninger mod hans Søn Hans; han beder ham ogsaa om at raade denne nu, da han skal rejse til Udlandet. — *Odense*, 15. Jan. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 520. 15. Januar.

*13782. K. Ludvig XIII. befuldmægtiger sin Gesandt Baron de Charnacé til at arbejde paa et Forbund mellem den katolske Liga og Danmark. — 25. janvier. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VII. 975. 15. Januar.

*13783. Litteræ Christiani Thomæi ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus inter alia de rebus publicis sibi mandatis et de pace restituenda scribit. — 17. Jan. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 520—21. 17. Januar.

*13784. Overenskomst mellem K. Gustaf II. Adolf og Staden Stralsund, hvori omtales, at 300 tydske Soldater i K. af Danmarks Sold ville blive Vinteren over i Staden. — *Stockholm*, d. 17. Januar. (Tydsk.) Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurkunden II. 466—71. 17. Januar.

*13785. Wallensteins Brev til Kejseren, hvori han bl. a. fraraader at benytte Hert. af Holsten som Mægler ved Fredsunderhandlingerne med K. Chr. IV., idet han henviser til, at Mæglerne paa Kredsdagen i Braunschweig ikke havde skaffet Enighed til Veje. — 27. Januar. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 97. 17. Januar.

*13786. K. Chr. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han meddeler ham, at han har givet P. Rosenkrantz Instrux om at fængsle Jos. Vosberg, der var sendt til England for omtrent et Aar siden, fordi denne grovelig havde misbrugt sin Stilling og tilegnet sig Penge, der vare betroede ham. — 18. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71. 18. Januar.

*13787. Universitetets Rektor og Professorer afgive Erklæring om, hvilken Bibeludgave der bør lægges til Grund ved et nyt Oplag, og om hvorledes dette bør udstyres. — *Kiøbenhaffn*, d. 18. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 432—33. 18. Januar.

*13788. Mogens Kaas erklærer Bgm. og Raad i Kjøge, at deres Huse bør være fri for Indkvartering; dog skulle de betale for Soldaterne andetsteds. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 22. Januarii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 267 22. Januar.

1629.

23. Januar vel 2. Febr. (?) *13789. Oberstlieutenant SCHLEZ's Brev til Hert. Adolf af Holsten, hvori han erklærer sig villig til at afstaa sin Plads til Oberstvagtmester Sieghoffer mod Udbetalingen af de velfortjente Penge, Hertugen har lovet ham. — *Bergen*, d. 2. (?) Febr. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 74—75.

24. Januar. *13790. K. CHR. IV. forlanger af Universitetets Rektor og Professorer, at de, efter at de nu have erklæret, at den gamle Bibel, som følger Luthers Oversættelse, helst bør udgives paa ny, skulle angive, hvor der er Fejl i den, og hvorledes de bør rettes. — *Kiøbennhaffnn slot*, d. 24. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 434—35.

24. Januar. *13791. K. CHR. IV.'s Befaling til Professorerne (og flere andre) om at afgive en Erklæring angaaende en Trætte, der var imellem Madtz Rantfu og hans Hustru. — *Slodt Kiobennhaffn*, 24. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 138.

26. Januar. *13792. Erklæring, afgiven af REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet samt BISPERNE I FYENS OG AARHUS STIFTER om en Kvinde Cathrine Hechtes som gav sig ud for at kjende Planeternes Løb og Egenskab. — *Ex Consistorio, kiobenhaffn*, 26. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 138—39.

26. Januar. *13793. Kejser FERDINAND II.'s Instrux for Højmesteren for den tydske Orden Stadion, som skal forestille Ligaens Medlemmer paa Forsamlingen i Heidelberg, at der først maatte sluttes Fred med Danmark, førend Hæren kunde opløses. — 5. Februar. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 146.

27. Januar. *13794. Hert. ALBRECHT af Friedland anmoder Grev Collalto om hos Kejseren at udvirke en Udvidelse af hans og Grev Tillys Fuldmagt, saaledes at de kunne forhandle om Fred ikke alene med Rigsraaderne, men ogsaa med K. af Danmark, og saaledes, at der loves Ratifikation af det, de gaa ind paa. — *Küstrau*, 6. Febr. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 96—97.

28. Januar. *13795. Erklæring af Universitetets REKTOR og PROFESSORER, BISPERNE I FYENS OG AARHUS STIFTER og Hofpræsten CHR. JENSEN om den Trætte, der var mellem Matz Rantfn og hans Hustru. — *Ex Consistorio*, 28. Januar. Danske Mag. 5. R. I. 139—40.

29. Januar. *13796. HOLGER ROSENKRANDS skriver til Jørgen Mule i Odense og erklærer hellere at ville beholde hans Søn Hans i sit Hus end sende ham udenlands. — *Af Helsingør*, 29. Jan. Kirkehist. Saml 3. R. VI. 521—22.

29. Januar. *13797. Den sachsiske Gesandt LANKENS Beretning til Kurf. Johan Georg om de begyndte Fredsforhandlinger i Lübeck, og om Vanskeligheden ved at faa de to Parters Udsendinge til at anerkjende hinandens Fuldmagter, hvilket dog nu var opnaaet ved Hert. af Holstens Mægling. — 29. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 98—99.

29. Januar. *13798. Kardinal RICHELIEU tilskriver Marquis d'Effiat om Fredsunderhandlinger med England og befaler ham snarest at slutte Traktaten, enten ved Venedigs eller ved Danmarks Hjælp. — 8. février. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu III. 225—26.

2. vel 12. Febr. *13799. Oberstlieutenant SCHLEZ skriver til Hert. Adolf af Holsten, at han har modtaget hans Befaling (dat. Lübeck 26. Jan.) til ikke at tillade Oberst Götz at gjøre nogen Forandring med Hensyn til de tagne Kvarterer, men at denne fastholder sin Fordring, og at han derfor, hvis han følger Hertugens Ordre, er bange for at blive anklaget for General-Obersten (Wallenstein). — *Bergen*, 12. Febr. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth VIII. 72—73.

2. vel 12. Febr. *13800. Oberstlieutenant SCHLEZ skriver til Hert. Adolf af Holsten, at han har modtaget og inden fire Dage skal udføre hans Ordre om at fratage Kapitain Sattler hans Kompagni og forvise ham fra Regimentet og Hovedkvarteret. Han sender Hertugen nogle

1629.

Ansøgninger om den ledigblevne Post og beder ham om at føre dem ud af dette Hungerland. — *Bergen*, 12. Februar. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 74.

*13801. CASPARI BARTHOLINI ad Johannem Meursium epistola, in qua dolet, se ob exulum amicorum quorundam bona nuper ad se missa eum hospitio suo hoc anno non, ut soleat, excipere posse. — *Hafniæ*, III. Febr. Meursii Opera XI. 491. 3. Febr.

*13802. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at de danske Commissarier have overgivet deres Punkter, men at de kejserlige Subdelegerede vente med at overgive deres, indtil han fra Kejseren har faaet Befaling om, hvad der skal svares de danske; disse antage, at Hansestædernes Gesandter ville foreslaa en Vaabenstilstand. — *Küstrau*, 14. Febr. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 97. 4. Febr.

*13803. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at han vil forsøge det yderste, for at Freden kan fremmes. — (ad 14. Febr.) (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 97—98. 4. Febr.

*13804. K. CHR. IV.'s Brev til Holger Rosenkrands, Lensmd. p. Bornholm, med Ordre til, at denne skal tage »os elskelige« Mads Koefoed i Ed som Landsdommer. — 5. Febr. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 709. 5. Febr.

*13805. CHRISTIANUS THOMÆUS Johanni Meursio Hannibalem Sehested recommendat. — *Hafniæ*, V. Febr. Meursii Opera XI. 491—92. 5. Febr.

*13806. Hert. ALBRECHT af Friedlands Befaling til Friederich von Schletz om at fængsle Hert. Adolf af Holstens Hofmarskalk. — *Güstraw*, d. 17. Februarii. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VII. 407. 7. Febr.

*13807. Oberstlieutenant SCHLEZ skriver til Hert. Adolf af Holsten, at han har maattet gaa ind paa at afgive et af Regimentets Kvarterer i Bergen, da han følte sig bunden ved Generalvagtmester L. del Maestros Skrivelse, som han fremsender (men som nu er tabt); han meddeler, at det Hatzfeldske Regiment skal gaa til Westphalen, Oberst Götz's Regiment aftakkes. — *Bergen*, 21. Febr. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. VIII. 74. 11 vel 21. Febr.

*13808. Hert. ALBRECHT af Friedland forestiller Grev Collalto, at Grev Tillys Forslag om kun at forhandle om Fred med de danske Stænder og ikke med K. af Danmark, skriver sig fra hans Lyst til at lade Forhandlingerne strande; han vil ikke heller rette sig efter Tillys Ønske om at overlevere Punkter, inden der er sluttet Stilstand. — *Küstrau*, 23. Febr. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 104—105. 13. Febr.

*13809. En dansk Agent i Paris (ZOBEL?) giver (K. Chr. IV.?) nogle Meddelelser om den franske Diplomat Charnacé. — *Paris*, d. 25. Febr. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 106. 15. vel 25. Febr.

*13810. Hert. ALBRECHT af Friedland forestiller Grev Collalto det nødvendige i at tilbagegive K. af Danmark Jylland, Slesvig og Holsten, mod at han ikke antager sig Stifterne og andre Sager i Riget; Følgen vil da blive, at han kaster sig i Hænderne paa Huset Østrig; hans Medcommissarier modarbejde derimod baade Stilstand og Fred. — *Küstrau*, 26. Febr. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 105—106. 16. Febr.

*13811. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at Hansestæderne have foreslaaet en Stilstand, som han selv gjærne vil antage, men som Grev Tilly modarbejder; han beder ham udvirke, at der i hans Fuldmagt optages Løfte om Ratifikation og Tilladelse til Forhandling med K. af Danmark og ikke alene med Stænderne. — *Küstrau*, 26. Febr. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 106. 16. Febr.

1629.

16. Febr. *13812. Hert. ALBRECHT af Friedland anmoder Grev Collalto om at udvirke en kejserlig Resolution imod, at de svenske Gesandter efter deres Ønske deltage i Fredsforhandlingerne, hvilket de Tillyske ville gaa ind paa, men kun for at forstyrre Freden. — *Küstrau*, 26. Febr. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S 106—107. Brudst. og Udt. i Droysen, Gustaf Adolf I. 357. Brudst. og Udt. i Fleischfresser, Die polit. Stellung Hamburgs 1627—29 S. 26.

18 Febr. *13813. M. SVEND PEDERSENS Brev til Holger Rosenkrands, hvori han opfordrer ham til trods alle Trængsler, der paalagdes ham, at staa fast; desuden takker han for en Pengehjælp, han havde faaet. — *Otthoniæ*, 18. Febr. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI 523.

20. Febr. *13814. Litteræ LAURENTII JACOBI HINTZHOLMII ad Oligerum Rosenkrandsium, in quibus de strepitu in domo fratris ubi morabatur, queritur. — *Vigslebiæ*, 20. Febr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 523.

20. Febr. *13815. De kejserlige Subdelegerede JOHANN BALTHASAR VON DIETRICHSTEIN og REINHARDT VON WALLMERODE meddele Hert. Albrecht af Friedland, at de af de tillyske Subdelegerede have modtaget Underretning om, at Grev Tilly nu ogsaa har besluttet at nægte de svenske Gesandter Adgang til Fredsforhandlingerne. — *Lübekh*, 2. Martii. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 108—109.

21. Febr. *13816. Hert. ALBRECHT af Friedland anklager for Grev Collalto de Tillyske for at modarbejde Freden, men glæder sig over, at de kun have ringe Kredit hos dem, de forhandle med. — *Küstrau*, 3. Marcii. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 108.

23. Febr. *13817. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at Grev Tilly nu heller ikke mere finder det raadeligt at tilstede de svenske Gesandter Adgang til Fredsforhandlingerne. — *Gustrau*, 5. Martii. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 108.

24. Febr. *13818. LAMPERTI ALARDI ad Johannem Meursium epistola, in qua litteras suas ad (Justinum Høeg), præsidem Soranum commemorat. — *Crempis*, VI. Kal. Martii. Meursii Opera XI. 492.

24. Febr. *13819. Den baierske Raad JOCHER skriver til den pavelige Nuntius i Paris Kardinal Bagni, at de katolske Kurfyrster ville slutte Fred med Danmark for enhver Pris selv mod Kejserens Vilje. — 6. März. Udt. p. Tydsk i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 147.

24 Febr. *13820. Skrivelse fra C. B. DE D. til en unævnt Englænder (Statssekretæren Sir John Coke?), i hvilken han omtaler, at de kejserlige Hære under Wallenstein og Tilly, »der som Xerxes søge at gjøre sig Havene og Bølgerne underdanige«, daglig tiltage, men hvis Rygtet er sandt, at Sverig og Danmark samt Hansestæderne ville forene sig for at forsvare Weser, vil Alt dog endnu ikke være endt, i Særdeleshed ikke hvis England vil beskytte Ems. — *Embden*, 24. February/5. March. (Fransk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 380 (Brevet hører til 1628.)

25. Febr.? 6970. Brudst og Udt. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf I. 365.

27. Febr. vel 9. Martii. *13821. Oberstlieutenant SCHLEZ sender Hert. Adolf af Holsten en Skrivelse, han har modtaget fra Feldmarschal v. Arnim, hvori det udtales, at Wallenstein ikke vil have Kapitain Sattler stødt ud af Regimentet uden gode Grunde; han udbeder sig Hertugens Resolution. — *Bergen*, 9. März. (Tydsk.) Udt. i Jahrb. f. d. Landesk d. Herzogth. VIII. 75.

28. Febr. *13822. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han ganske kort omtaler den imellem K. af Danmark og Sverig stedfundne Sammenkomst. — *Jenecöping*, d. 28. Febr. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 82—84.

1629.

*13823. De fire KATOLSKE KURFYNSTERS Erklæring til Kejseren, hvori de bl. a. udtale, at de finde de Fredshetingelser, Kejseren har tilbudt K. af Danmark, for haarde og mene, at de maa mildnes, for at Freden kan blive gjenoprettet. — 10. März. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 147. 28. Febr.

*13824. K. GUSTAF II. ADOLFS Forslag til den danske Konge om, paa hvilke Betingelser der kan sluttes Fred mellem Kejseren og Sverig. — Uden Datum. (Svensk.) Udt. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 383—84. Februario.

*13825. K. GUSTAF II. ADOLFS Forslag til den danske Konge om et nøjere Forbund mellem de nordiske Riger lige overfor Kejseren. — Uden Datum. (Svensk.) Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 384. Droysen, Gustaf Adolf I 366—67. Februario.

*13826. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Ludvig Camerarius angaaende Oprettelsen af et Forbund mellem Sverig og Nederlandene; han skal forhandle med disse, om man, i Tilfælde af, at K. Chr. IV. sluttede sig til Kejseren, skulde bemægtige sig Besiddelsen af Sundet. — *Jenekőping,* d. 4. Martii. (Tydsk.) Bidrag till Kännedom af Finlands Natur och Folk 36. H. S. 96—100. Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 65 (her fejlagtig dateret 4. Juni). 4. Martii.

*13827. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at han vil sende sine Subdelegerede det idag fra Kejseren modtagne Svar paa de overleverede Punkter, for at de kunne trættes med de kongelige Commissarier derom; men selv vil han i al Hemmelighed ved von Schaumburg prøve, om Fred kan haabes ved en Tilbagegivelse af de tagne Steder; ellers frygter han, at K. af Danmark vil blive dragen ind i en ny Liga. — *Küstrau,* 14. Marci. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 109. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 47, Anm. 4. Martii.

6970. For: 25. Febr.?—5. Martii. Datum er: *Jönköpingh,* d. 5. Martii. Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 529—38. Arkiv till upplysng. om Svenska krigens hist. I. 29—33 5. Martii.

*13828. Brev, hvori siges, at der er ringe Udsigt til Fred med Danmark, da Kejseren fordrer, at Kongen skal afstaa alle sine Besiddelser i Tydskland og afskaffe Sundtolden for Kejseren og dennes Venner; Wallenstein har afvist de svenske Gesandter fra Deltagelse i Fredsunderhandlingerne i Lübeck; K. af Polen har sendt 13 Orlogsskibe til Hjælp til Angreb paa Danmark, og Wallenstein vil skaffe 60 store Skibe tilveje, men han har forbudt alt Røveri paa Søen; de Danske ere ubekymrede, uden at tænke paa Forsvar, uagtet der indtræffer skrækkelige Naturundere til Advarsel. — *Gardelegen,* 5. März. (Tydsk.) Udt. i Hesz, Gottfr. Heinr. Graf zu Pappenheim S. 69—70. 5. Martii.

*13829. N. GREVINCKHOVIUS's Skrivelse til (Johannes Wtenbogaert), hvori han omtaler den Skade, han lider i Holsten. — *Rotterdam,* 15. Martii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 2. 339—40. 5. Martii.

*13830. JOHANNIS ISACII PONTANI epistola ad Stephan. Joh. Stephanium scripta de libris, quos hic nomine illius et consulis Ernesti Brinckii in unpera auctione Elseviriana coemit, de libellis, quos Brinckius sibi optat, si haberi possint aut excusæ uspiam in Dania sint, et de mirandis quibusdam naturæ. — *Hardervici,* Martii XVI. A. Aleisli Epistola 1695 S. 202—203. 6. Martii

*13831. PHILIPPE BURLAMACHIS Skrivelse til Statssekretæren Sir John Coke, i hvilken han meddeler, at man ikke kan komme til Enighed paa Fredsmødet i Lübeck, samt at han om faa Dage vil afrejse til Glykstadt. — 24. March. (Fransk.) Hist. Manuscr. Comm. The Ms. of Earl Cowper I. 383. 14. vel 24. Martii.

6978. Brudst. i Droysen, Gustaf Adolf II. 59—60, Anm. 5. 16. Martii.

1629.

22. Martii. *13832. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Jyderne, hvori han takker dem for deres gode Affektion og lover at gjøre sig Flid for at redde dem af deres Trængsel og Nød. — *Haffniæ*, 22. Martz. Brudst. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 62.

22. Martii. *13833. Sir THOMAS ROES Brev til Dr. Elisabeth af Bøhmen, hvori han bl. a. fremhæver den gode Forstaaelse mellem K. af Sverig og Danmark. — 22. March. (Engelsk.) Brudst. i Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 5.

24. Martii. 6984. Tydsk Overs. i Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 380.

24. Martii. *13834. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han ivrigt opfordrer ham til at fremskynde en kejserlig Resolution om at give K. af Danmark hans Lande tilbage uden Pengeerstatning. — *Küstrau*, 3. April. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 111—12.

25. Martii. *13835. K. CHR. IV.'s Befaling til Rektor og Professorer ved Kjøbenhavns Universitet om saa vidt muligt at sørge for, at de paa Grund af Krigen hjælpeløse Studenter fra Jylland blive underholdte af Universitetet. — *Slott Kiøbenhaffn*, 25. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 140—41.

26. Martii. *13836. GUSTAVI II. ADOLPHI regis ad consules communitatis Stralzundensis litteræ, in quibus dicit, se in Dania opera ministrorum suorum res eorum promovere non desiturum esse. — *Stockholmiæ*, die XXVI. Martii. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 347—49.

27. Martii. 6985. Særtr. af Forordn (i tydsk Overs. 15. Bl. Kopenh. 1639.)

29. Martii. *13837. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han ivrigt tilraader Tilbagegivelse til K. af Danmark af de tagne Lande undtagen Stifterne uden Pengeerstatning; Grev Tilly er efter sin Herres Ordrer derimod utilbøjelig til Fred. — *Küstrau*, 8. Aprill. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 113.

Martio. *13838. Sir SHEFFIELD CLAPHAM skriver til M. Calandrini, at hvis man havde Penge til Soldaterne, kunde man endnu holde Byen (Stade) i 6 Maaneder, indeu hvilken Tid den nok vilde blive befriet. — *Stade*. (Engelsk.) Brudst. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 384.

Martio. *13839. PH. BURLAMACHI oversender Sir J. Coke Nr. *13838 og meddeler en Efterretning fra Nürnberg om, at Kejseren der aabenlyst havde sagt til forskjellige danske Adelsmænd, at Danmark tilhørte Huset Østrig i Kraft af K. Chr. (II.'s) Afstaaelse til Kejser Karl V. — *(Stade)*, uden Datum og Aar. (Fransk.) Udt. p. Eng i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 384.

4. Aprilis. *13840. HUGONIS GROTII ad Guielmum Grotium epistola, in qua eum rogat, ut Stephano Johannis Stephanio, an Andreas Sunerus Sialandicus rector universitatis Parisiensis circa annum 1193 fuerit, quærenti dicat, nulla in academiæ tabulis tam longi temporis monumenta, quæ quidem aeta vocari possint, reperiri, et illius Andreæ nullam memoriam esse. — 14. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 817.

5. Aprilis. *13841. Den svenske Adelsmand JOHAN SPARRE anbefaler til Kansleren Axel Oxenstierna sin Vært under et Ophold i Kjøge, Claus thor Schmeden, med Hensyn til nogle Varer, denne vilde føre til Preussen. — *Kiøge*, d. 5. April. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Gronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V. 1. 224.

9. Aprilis. *13842. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han udtaler Haabet om, at Kejseren vil følge hans, Grev Tillys og deres Subdelegeredes Raad med Hensyn til Fredsslutningen med Danmark. — *Küstrau*, 19. Aprill. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 114—15.

1629.

*13843. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han udvikler Vanskelighederne ved at udruste en Flaade og fremhæver, at Grev Tilly efter en Forhandling med ham har sluttet sig til hans Anskuelse om Freden. — *Küstrau,* 19. Aprill. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 115. 9. Aprilis.

*13844. WALLENSTEIN og TILLY skrive til Kejseren og opfordre ham til Eftergivenhed i Fredsbetingelserne, da de havde hørt, at K. Chr. IV. var fast bestemt paa at fortsætte Krigen, hvis Freden ikke tilstodes ham uden Betaling af Krigsomkostninger og Tab af Land. — 19. April. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 106. 9. Aprilis.

*13845. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at han har ladet det schlickske og det breinerske Regiment marschere ud af Jylland, fordi de ikke havde noget at leve af der. — *Küstrau,* 20. Appril. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 115—16. 10. Aprilis.

*13846. JOHANNES MEURSIUS Gerardo Vossio nuntiat, legatos utriusque partis sedulo de pace agere, et se Historiæ Danicæ libros tres paratos habere. — *Soræ,* ad diem XII. Aprilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 72—73. Meursii Opera XI. 493. 12. Aprilis.

*13847. C. L. RASCH, K. af Sverigs Raad, skriver til Fru Christina Munk om sin Konges Øuske om at modtage K. Chr. IV.'s og hendes Døtre efter Aftalen; er der taget en anden Bestemmelse, ønsker han Meddelelse derom. — *Stockholm,* d. 13. April. (Tydsk.) Slange, Geschichte Christ. IV durch Schlegel II. 379—80. 13. Aprilis.

*13848. K. CHR. IV.'s Instrux for Udsendingene i Lübeck. — (*Nakskov,* 14. April). (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 50—51. 14 Aprilis.

*13849. BERNHARDI LANGWEDEL ad Dr. Elerum epistola, in qua commemorat, regem Daniæ universalem et honestam pacem citra religionis orthodoxæ jacturam inclusis confœderatis reliquis mire desiderare, sed altera ex parte particularem saltem intendere videri. — *Hamburgi,* 14. April. Epistolæ ad Lucam Lossium S 268—70. 14. Aprilis.

*13850. Den udvalgte K. CHR. (V.) tilskriver Rhingrev Otto Ludvig, at han har erfaret hans løgnagtige Bagvadskelser og til sin Tid vil vide at lade ham afstraffe derfor. — *Schloss zu Malmoge,* d. 17. April. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 291—92. 17. Aprilis.

*13851. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvorefter han, hvis der bliver Fred med K. af Danmark, og det kommer til et Brud i Italien, om en Maaned vil begive sig derhen. — *Küstrau,* 27. Aprill. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 117. 17. Aprilis.

*13852. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler K. af Danmarks Pengefordringer paa Hertugdømmet Braunschweig som hjemfaldne til Kejseren. — *Gustraw,* 30. Aprilis. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 121—23. 20. Aprilis.

*13853. JESSENIUS CORVINUS skriver til Holger Rosenkrands, at han for at finde et passende Logis for hans Søn i Sorø har henvendt sig til Dr. Cluverius, men at der for Tiden ikke er nogen saadan Bolig ledig. — *(Sorø),* 23. April. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 524. 23. Aprilis.

*13854. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til de tydske Kurfyrster, hvori han omtaler, at Stralsund først har søgt Hjælp hos K. af Danmark. — *Vårt slott Stockholm,* d. 25. Aprilis. (Svensk.) Arkiv till upplysn om Svenska krigens hist. I. 33—37. Et ligelydende, men paa Latin udfærdiget, Brev til Kurf. af Sachsen i Droysen, Schriftstücke von Gustaf II. Adolf S. 1—5. 25. Aprilis.

1629.

28. Aprilis. *13855. GUSTAVI II. ADOLPHI regis ad consules communitatis Stralsundensis litteræ, in quibus commemorat, legatos cæsareanos Lubicenses respondisse, se mandata non habere, ut cum ullo alio quam rege Daniæ tractent. — *Stockholmiæ*, die XXIIX. mensis Aprilis. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 349–50.

29. Aprilis. *13856. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at han har sendt den modtagne kejserlige Skrivelse til Oberst Aldringer, som opholder sig i Lübeck ved Forhandlingen, fordi han har Cifrene. — *Küstrau*, 9. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 124.

April. *13857. Grev TILLY udvikler for Hert. af Friedland de Grunde, der tilraade Fred med Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Villermont, Tilly S. 395–96.

2. Maji. *13858. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler en Skrivelse, som han og Grev Tilly have sendt til Kejseren angaaende Fredsslutningen. — *Küstrau*, 12. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 125.

2. Maji. *13859. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han, da de Danske aldeles ikke ville gaa ind paa nogen Vaabenstilstand, ivrigt tilraader, at Kejseren hurtigt maa beslutte sig til at tilbagegive Holsten, Slesvig og Jylland. — *Küstrau*, 12. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 125–26.

3. Maji. *13860. Hert. ALBRECHT af Friedland opfordrer paany Grev Collalto til at paaskynde en kejserlig Resolution om Tilbagegivelsen af Jylland, Slesvig og Holsten, man maa ogsaa opgive at tænke paa at faa Sundet spærret for Huset Østrigs Fjender, men de tagne Beslutninger bør udfærdiges i største Hemmelighed. — *Küstrau*, 13. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 126. Brudst. i Droysen, Gustaf Adolf I. 362–63.

4. Maji. *13861. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler nogle Regimenter, der forlade Jylland. — *Küstrau*, 14. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 126–27.

6. Maji. *13862. OLLOFF KNUDSØN beder Professoren M. Peder Gielstrup med de andre Professorer om at afvende, at Sognene Fosie og Lockrup efter Provsten M. Jørgens Ønske lægges til Malmø Prædikestol. — *Fosie*, die 6. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 233–34.

7. Maji. *13863. Betænkning af SUPERINTENDENTEN og KONSISTORIALRAADERNE VED UNIVERSITETET I GREIFSWALDE afgivet til Hert. (af Pommern) angaaende Restitutionsediktet, hvori bl. a. fremhæves Faren for, at det vil gaa ud over Sognene paa Rügen, der høre under Roskilde Biskop, hvis der ikke sluttes en varig Fred med K. af Danmark. — *Greiffswalde*, d. 7. May. (Tydsk.) Schoettgen et Kreysig, Diplomataria et scriptores historiæ Germaniæ III. 364–67.

7. Maji. *13864. Litteræ JOH. SMITH ad Joh. Isacium Pontanum, in quibus hæc: »Historia Danica confecta, Geldrica te nunc totum occupat«. — Nonis Maji Jul. A. Alciati Epistola 1695 S. 186–87.

7. Maji. *13865. JOH. ISACIUS PONTANUS Stephano Stephanio scriptum Buræi descriptum mittit et dicit, se plures libros ad regnum Daniæ spectantes missurum fuisse, nisi sibi iis opus fuisset; scribit de loco apud Saxonem Grammaticum, quem corrigit. — *(Hardervici,)* XVII. Maji. A. Alciati Epistola 1695 S. 205–206.

1629.

*13866. Epistola regis Gustavi II. Adolphi ad electorem Saxoniæ, in qua cum eo conditiones a se propositas, super quibus de pace inter regem Daniæ et Cæsarem tractari posse putat, communicat. — *In arce nostra Stockholmensi*, die VIII. Mensis Maji. Droysen, Schriftstücke von Gustaf Adolf S. 6—10. 8. Maji.

*13867. Hert. Albrecht af Friedland fremhæver for Grev Collalto, at Hollændernes Bestræbelser for at faa Underhandlingerne til at strande ikke ville lykkes; Hert. af Gottorp, der ikke har villet optage de kejserlige Folk, fortjente, at Kejseren konfiskerede alt, hvad han har. — *Küstrau*, 19. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 128. 9. Maji.

*13868. K. Chr. IV.'s Befaling, at Landsdommer Jakob Ulfeld t. Ringsted Kloster og alle Herreds- og Birkefogeder, som vide noget derom, skulle give Johan Sparre t. Bolmerød, svensk Rigsraad, de Oplysninger, der kunne faas af Dom- og Tingbøgerne, om hans Strid med Frederik Parsbjerg t. Harrested om nogle Bønder i Huendet. — 10. Mai. Lunn, Knabstrup S. 54—55. 10. Maji.

6996. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 671—75. Jahn, Danm. Deltag. i Trediveaarskrigen S. 465—72. 12. Maji.

*13869. Hert. Albrecht af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han fremhæver, at man ikke kan holde Tropperne her oppe, nu da Freden er sluttet. — *Küstrau*, 23. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 129. 13. Maji.

*13870. Hert. Albrecht af Friedland underretter Grev Collalto om, at Freden (med Danmark) er sluttet. — *Küstrau*, 27. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 131. 17. Maji.

*13871. Hert. Albrecht af Friedland underretter Feltmarschal Arnim om, at Freden (med Danmark) er sluttet. — *Küstrau*, d. 27. Maii. (Tydsk.) Förster, Wallensteins ungedr. Briefe II. 45—46. 17. Maji.

*13872. Hert. Albrecht af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han fremhæver, at han, hvis det ikke bliver til Fred her, ikke er i Stand til at sende Tropper til de jülichske Lande. — *Küstrau*, 29. Mai. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 132. 19. Maji.

*13873. Hert. Albrecht af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han fremhæver, at de i Lübeck udspredte Rygter om, at K. af Danmark ikke vil ratificere Freden, maa være usande, hvis Kongen ikke er berøvet al Fornuft; han beder ham om at fremskynde den kejserlige Stadfæstelse. — *Küstrau*, 29. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 132—33. 19. Maji.

*13874. Bernhardi Langwedel ad M. Paulum Niebuhr epistola, in qua commemorat, confirmationi pacis Lubecensis hæc tria obstare videri, primum quod proceres regni Daniæ cum religionis orthodoxæ jactura quibusdam conditionibus subscripserint, quibus subscribere rex recusaturus esse dicatur, alterum, quod Wallensteinius ducatum Megalipolitanum acceperit, tertium, quod civitates nonnullæ sub transactionem pacis comprehensæ non fuerint. — *Hamburgi*, 19. Mai. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 270—71. 19. Maji.

*13875. Sir Thomas Roes Memoire (til Carlisle) om Muligheden af at forene de to nordiske Konger til fælles Optræden i Tydskland. — (Uden Datum.) (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 6—8. ante 20. Maji

*13876. K. Gustaf II. Adolfs Proposition til Sveriges Riges Stænder, hvori bl. a. fremstilles Kejserens Sejr over Danmark og de svenske Gesandters Afvisning fra Freden i Lübeck. — *Elbingen*, d. 20. Maji. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll I. 104—106. 20. Maji.

1629.

20. Maji. *13877. Rhingrev O(TTO) L(UDVIG)s aabne Brev, i hvilket han erklærer, at han allerede under sit Ophold i Danmark offentlig har udtalt, at den Drik, som han ved Taffelet paa Slottet i Kjøbenhavn fik af en af Pr. Chr.'s Tjenere, var forgiftet, og at Prindsen derfor allerede dengang burde have ladet ham tiltale. — *Elbingen in Preutzen,* d. 20. Maji. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II 292—93.

20. Maji. *13878. (Rhingrev OTTO LUDVIGS) Brev til Ritmester Moritz von Oynhausen, i hvilket han skriftlig gjentager sin for Ritmesteren mundtlig udtalte Overbevisning, at den Drik, som han under sit Ophold i Danmark fik af en af Pr. Chr.'s Tjenere, forekom ham mistænkelig paa Grund af dens ilde Lugt. — *Elbingen,* d. 20. maji. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 291.

20. Maji. *13879. (Oberst) SANT JULIANS Skrivelse til Hert. Albrecht af Friedland, hvori han omtaler Freden med Danmark som endnu ikke fuldt ordnet. — *Vienna,* 30. Maggio. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 151—52.

20. Maji. *13880. Beretning fra den nederlandske Agent CARL VAN GRACOU til Generalstaterne om Staden Stralsund og dens Kamp med de Kejserlige. — *Helsingör,* 20/30. Mai. (Hollandsk.) Brudst. og tydsk Udt. i Foek, Rügensch-pommersche Geschichten VI. 505—29.

21 Maji. *13881. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han fremhæver, at Morgans Foretagender mere ere fremkaldte af Hollænderne end af Kongen; hvis der ikke bliver Fred, kan han ikke undvære en Mand; han har i al Hast affærdiget Torqvato (Conti) til Jylland, men vil ikke følge Oberst Aldringers Raad om at ødelægge Jylland og saa forlade det. — *Küstrau,* 31. Maji. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 134—35.

22. Maji. *13882. HUGONIS GROTII ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua commemorat, regem Daniæ, ut sua omnia recipiat, cum imperatore transegisse, se fœdera, quæ imperatori obstent, relicturum esse. — *Lutetiæ,* Kal. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 83.

23. Maji. *13883. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han frygter for, at K. af Danmark, der allerede har glemt Wolgast og synes at trænge til en ny Lektion, har bemægtiget sig Slottene Tønder og Gottorp samt Frederiksstad. — *Küstrau,* 2. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 137.

24. Maji. *13884. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han tvivler paa, at Freden med Danmark kommer i Stand. — *Küstrau,* 3. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 138—39.

25. Maji. *13885. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han meddeler, at Freden, som han troede var bristet, nu er kommen i Stand; han beder ham om at fremskynde den kejserlige Ratifikation. — *Küstrau,* 4. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 139.

26. Maji. *13886. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet med Befaling til at udtale sig mere indgaaende om Tvisten mellem Madtz Raulfn og hans Hustru. — *Slott Kiobenhaffn,* 26. Maji. Danske Mag. 5. R. I. 141.

27. Maji. *13887. Hert. ALBRECHT af Friedland meddeler Grev Collalto, at han i Løbet af 3 Dage begiver sig til Holsten, da han ser, at K. af Danmark omgaas med Tanker om Bedrageri. — *Küstrau,* 6. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 143.

28. Maji. *13888. K. CHR. IV.'s Brev til Erik Rosenkrantz om at foretage yderligere Undersøgelser for at opklare det virkelige Forhold i Sagen mellem Mads Ravn, Raadmd. i

1629.

Kjøge, og hans Hustru og især forhøre et Vidne ved Navn Lavrits Hadbjerg. — *Hafniæ*, 28. Maj. Danske Mag. 5 R. I. 142.

*13889. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han udtaler sin Glæde over Fredens Afslutning. — *Kustrau*, 7. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 154—55. 28. Maji.

*13890. SIVERDT URNE meddeler Universitetets Rektor og Professorer, at Anders Jacobsen Bowense, som de have kaldet til Fusie Kirke og ønsket, at han paa Kongens Vegne skal kalde til Annexet Locherup, ikke har vundet Bifald hos Sognemændene, hvorfor han anbefaler en anden, Hr. Jørgen Trelleborg. — *Malmøhus*, d. 29. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 234—35. 29. Maji.

*13891. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS meddeler K. Gustaf II. Adolf, at K. Chr. IV. har afvist Forslag om svensk Mægling i hans Strid med Hamburg og henvist Sagen til Kejseren, med hvem Ryglet mener, at han er i hemmelig Forstaaelse. — d. 29. Maj. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 34—35. 29. Maji.

*13892. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at denne af Kejserens Skrivelse vil se, at Freden allerede er bekjendtgjort. — *Kustrau*, 8. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 143—44. 29. Maji.

7004. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 355—56. 30. Maji.

7007. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 6 Pars spec. Cont. 1. Abth. 1. Absatz 1. S. 349—59. 30. Maji.

*13893. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler Rygterne om, at Danmark har sluttet Fred, hvilket han dog ikke ret vil tro paa. — 30. May. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 85—87. 30. Maji.

*13894. Kurf. FREDERIK V. af Pfalz skriver til Grev Heinrich Matthias von Thurn, at det glæder ham at se den Affektion, som K. (af Danmark) viser ham (Greven) og hans. — *Hag*, d. 9. S. N. Junii. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXXI. 413—14. 30. Maji.

*13895. Den kejserlige Krigsraadspræsident Grev COLLALTOS Skrivelse til Hert. af Friedland, hvori han omtaler de forskjellige militære Forholdsregler, der skulle træffes, hvis der opnaas Fred, og hvis der ikke opnaas Fred med K. af Danmark; i sidste Tilfælde tilraader han at se at faa de Danske til at udvælge sig en ny Konge og at søge at skille Kongens Sønner fra Faderen. — 9. Gingnio. (Italiensk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Collaltos S. 327—29. 30. Maji.

*13896. HUGONIS GROTII ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua commemorat, successum colloquia inter Danum ac Svecum de pace hactenus destituisse. — 9. Junii. Hugonis Grotii epistolæ 1687 S. 82. 30. Maji.

*13897. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. om Fredsunderhandlingerne med Kejseren. — 31. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71. 31. Maji.

*13898. LIGAENS GESANDTER I WIEN henlede Kejserens Opmærksomhed paa, at Wallenstein vedbliver at hverve nye Folk, skjønt der nu var sluttet Fred med Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 154—55. Fin. Maji.

*13899. Oberst JOHAN VON ALDRINGER meddeler Hert. Albrecht af Meckleuburg, at han vil rejse til de kgl. Kommissarier i Slesvig for at træffe Aftale med dem om Fredens Publikation og om Troppernes Afmarsch; han har sendt en Skrivelse fra K. af Danmark til hans Admiral ved Wismar om Fjendtlighedernes Standsning videre. — *Renstburg*, 11. Juny. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 147—48. 1. Junii.

1629.

3. Junii. *13900. Kejser FERDINAND II.'s Ratifikation af Fredstraktaten med Danmark af 12/22. Maj (Nr. 6996). — *Wienn*, d. dreyzehenden Monaths-Tag Junii. (Tydsk.) Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 670—76.

3. Junii. *13901. Hert. ALBRECHT af Mecklenburgs Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at Fjendtlighederne nu vistnok ere standsede i Holsten i Anledning af Fredens Afslutning. — *Küstrau*, 13. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 147.

3. Junii. *13902. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han sender ham Admiral Pennington med fem Skibe. — *Greenwich*, 3. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50

5. Junii. *13903. K. CHR. IV. befaler Ernst Gardemein at begive sig til Amtet Schwabstedt og at overtage Befalingen paa Slottet efter de Kejserliges Afmarsch. — *Hauptquartier Oehe*, (5. Juni.) Tydsk Udt i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 35.

6 Junii. *13904. DANIEL WEIMANN tilsender Kurf. af Brandenburg en Afskrift af Generalstaternes Ordrer til Admiral Opdam og Gesandterne i Danmark om at forsvare de Dele af Danmark, som blive tilbageerobrede af dets Forbundsfæller. — *Haag*, 16. Juni. (Tydsk og Hollandsk.) Urk. u. Actenstücke z. Gesch. d. Kurfürsten von Brandenburg VII. 228—30.

9. Junii. *13905. Hert. FREDERIK af Gottorps Brev til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvori han bl. a. udtaler Haabet om, at de sidste kejserlige Tropper ville forlade Jylland, Slesvig og Holsten inden 10 Dage. — 9. Juni. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 106.

12. Junii. *13906. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at Tropperne af al Kraft marschere ud af K. af Danmarks Lande. — *Küstrau*, 22. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 159.

15. Junii. *13907. K. CHR. IV. meddeler Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg Fredens Afslutning. — 15. Juni. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. II, 2. 127.

15. Junii. *13908. Kejser FERDINAND II.'s Svar til de katolske Kurfyrsters Gesandter, hvori han bl. a. fremhæver, at han har vist, at han var lige saa længselsfuld efter Fred som Kurfyrsterne, idet han jo nu har sluttet Fred med Danmark uden at faa nogen Skadeserstatning. — 25. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 156.

15 Junii *13909. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvorefter Oberst Aldringer vil underrette denne om Indholdet af et Svar, han egenhændig har skrevet til K. af Danmark, men som han selv har glemt. — *Küstrau*, 25. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 159.

17. Junii. *13910. Hert. ALBRECHT af Friedlands tilskynder Grev Collalto til at formaa Kejseren til at antage Fredsbetingelserne, som de ere; ellers fremkommer et Brud, thi Kongen kan nu tvinge sit Rigsraad til, hvad han vil, og ønsker selv ikke Fred. — *Küstrau*, 27. Juni. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 160.

19. Junii. *13911. OLIGERUS ROSENCRANTZIUS ad Johannem Meursium scribit, (Johannem) Mulenium suum in Angliam ablegandum ei valedicturum esse, et se eum intra pauculos dies visitatum esse, ut inter alia cum eo de Ottone filio suo academiæ Soranæ committendo consultet. — *Helsinburgi arce*, XIX. Junii. Meursii Opera XI 494.

19. Junii. *13912. Den sachsiske Gesandt LANKENS Beretning til Kurf. Johan Georg, hvorefter de bortdragende kejserlige Soldater forte Kvæget bort med sig og af Ondskab ødelagde Kornet paa Markerne. — 19. Juni. (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 106.

1629.

*13913. K. KARL I.'s Instrux for Sir Thomas Roe, der skal gaa som overordentlig Gesandt til K. af Polen og andre Fyrster »i de østlige Egne« bl. a. ogsaa til K. Chr. IV. for at søge at tilvejebringe Fred mellem Polen og Sverig og sikre Forsvaret af Østersøen; han skal desuden søge at hindre Afslutningen af Freden i Lübeck eller, hvis den allerede er sluttet, skaffe sig dens Bestemmelser at vide. — *Greenwich,* this 20. of June. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 6—21. 20. Junii.

7025. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 356—57. Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 127. 23. Junii.

*13914. GUSTAVI II. ADOLPHI regis ad civitatem Stralsundensem litteræ, in quibus dicit, se scire, se pactis inter imperatorem et regem Daniæ, si recipi velit, inclusum esse, sed nescire, quibus conditionibus pax convenerit, et num civitatum marisque Balthici habita sit ratio. — *E castris nostris ad Mariæburgum,* die XXV. Mensis Junii. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 352—55. 25. Junii.

*13915. Cifferbrev fra en UNÆVNT til Jacques Elan, Kjøbmand i Antwerpen, og Ms. Damville i Liège. Brevskriveren udtaler bl. a. sin Glæde over, at K. af Danmark har sluttet Fred med Kejseren, hvad der er den sande Aarsag til, at saamange Kjøbmænd have sendt meget Klæde til Hamburg; nu frygte de imidlertid for, at K. af Danmark vil gjøre sig betalt i deres Varer for K. (Karl I.'s) Gjæld til ham og de lovede Subsidier. — *London,* 26. June. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 388. 26. Junii.

*13916. Hert. ALBRECHT af Mecklenburg underretter Kejseren om, at Oberst Aldringer har bragt K. af Danmarks Ratifikation af Freden; om 8 Dage ville vistnok alle Tropperne være ude af Holsten og K. af Danmarks Land. — *Güstrau,* 7. Juli. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 162. 27. Junii.

*13917. Hert. ALBRECHT af Mecklenburgs Skrivelse til Kejseren, hvori han fremhæver Nødvendigheden af ikke længere at opsætte Troppernes Bortmarsch, efterat K. af Danmark har ratificeret Freden. — *Gustrau,* 7. Julii. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 163—64. 27. Junii.

*13918. Hert. ALBRECHT af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han omtaler, at han sender de Tropper, der komme fra Jylland, henad Weseren og derefter til Frisland. — *Güstrau,* 7. Juli. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 161. 27. Junii.

*13919. Litteræ OLIGERI ROSENKRANDSII ad D. Joh. Meursium in quibus scribit, se intra paucos dies ei affuturum, et cum eo communicat, Mulenium suum in Angliam post octiduum geminatum ablegandum sibique in animo esse Otthonem filium Soram mittere. — *Helsingburgh,* 29. Juni. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 524. 29. Junii.

*13920. SVERIGS RIGSDAGSBESLUTNING hvori udtales, at da de Papistiske have undertvunget de evangeliske Stænder i Tydskland og hærget den bedste Del af Danmark samt belejret Stralsund, finder man, at Kongen baade har handlet vel og kristelig samt til Sverigs Fordel ved at komme Stralsund til Hjælp og takker ham, fordi han baade ved sine Gesandter i Vinter ved Forhandlingerne i Lübeck og gjennem særligt Sendebud har søgt at mægle Fred. — *Stockholm,* d. 29. Junii. (Svensk.) Stiernmann, Riksdag. besl. I. 810—16. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 37—41. Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf II. 30—31. 29. Junii.

*13921. Sir THOMAS ROES Beretning om hans Underhandling med Pr. af Oranien, som ikke har villet give bindende Tilsagn om at støtte K. Gustaf II. Adolf, og med Generalstaterne, hvor Vosbergen har fremhævet den indbyrdes Skinsyge mellem Danmark og Sverig, som vistnok vilde umuliggjøre en Samvirken. — 10. July. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 29—32. 30. Junii el. 10. Julii.

1629.

Junio vel Julio. *13922. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler, at Freden mellem Kejseren og Danmark nu er sluttet, men beklager, at de Nødlidende i Tydskland ikke ere blevne specificerede i den. — Uden Datum. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 87—91.

1 Julii. *13923. JOHANNES MEURSIUS ad Johannem Kirchmannum scribit, se, dum hic agat, quædam elucubrasse, sed quia nondum Soræ de typographo prospectum sit, premere cogi. — *Soræ Danorum*, Kal. Juliis. Meursii Opera XI. 494—95 Marquardi Gudii Epistolæ S. 280.

3 Julii. *13924. Sir THOMAS ROES Proposition til Generalstaterne, hvori han blandt Grundene til, at K. Karl I. vil mægle Fred mellem Sverig og Polen, nævner, at Kejserens Magt i Østersøen nu efter Freden med Danmark ellers vilde stige alt for stærkt. — $\frac{3}{13}$. Juliet. (Fransk.) Udt. i Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 22—25.

4. Julii. *13925. Sir THOMAS ROE skriver til Viscount Dorchester, at Freden i Lübeck i Holland udlægges til det værste, men at han nu selv vil begive sig til Danmark hurtigst mulig. — *Haghe*, $\frac{4}{14}$. July. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 27—29.

5. Julii. 7033. Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 30—32.

9 Julii. *13926. Kardinal RICHELIEU meddeler (den danske Agent) Zobel, at han ikke kan tro, at Danmark vil slutte Fred uden Frankrigs Mellemkomst. — 19. juillet. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu III. 387—88.

14. Julii. 7040. Cygnæus, Bidrag t. de nordeurop. folkslagens hist. S. 294—96

14 Julii. *13927. Sir THOMAS ROE skriver til K. Frederik af Bøhmen, at Udbyttet af hans Forhandlinger i Nederlandene kun har været ringe, og at han nu begiver sig til K. Chr. IV., som for Tiden er i Holsten. — *Hagh*, $\frac{14}{24}$. July. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 33.

15. Julii. *13928. K. CHR. IV.'s Vidnesbyrd for Oberst Donald Mackay, som nu tager Afsked efter at have tjent ham i tre Aar. — 15. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

18. Julii. 7043. Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 29.

19. Julii. *13929. ALBRECHT, Hert. af Mech(elnburg) og Fr(ie)d(land)ts Skrivelse til K. Chr. IV., at han har afsendt sin Oberst Wengerski til ham for at bevidne ham sin Højagtelse. — *Schwerin*, d. 29. Juli. (Tydsk.) Jahrb. d. Vereins f. meklenbg. Gesch. XXXV. 88—89.

22. Julii. *13930. Anordning, truffen i Anledning af den i Byen herskende Pest af BERGENS MAGISTRAT med Slotsherren Jens Juels Samtykke. — *Bergens Raadstue*, d. 22. Juli. Norske Mag. II. 317—20

24. Julii. *13931. Optegnelse om nogle Punkter, som HERT. AF MECKLENBURG OG FRIEDLAND har befalet Heinrich Kustosz at forebringe for de mecklenburgske Kammerraader; heri omtales Betalingen af de kejserlige Kommissariers Udgifter under Fredsforhandlingen i Lübeck. — *Güstrow*, am 3. Augusti/24. Julii(!). (Tydsk.) Jahrb. d. Vereins f. meklenbg. Gesch. XXXVI. 49—54.

25. Julii. 7044. Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sverigs hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 29. Brudst. og Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 127—28.

29. Julii. *13932. Litteræ regis GUSTAVI II. ADOLPHI ad electorem Saxoniæ, in quibus inter alia scribit, legatos suos »contra jus et morem humanarum gentium a tractatu Lubecensi ignominiose« rejectos esse. — *In castris ad Mariæburgum*, di(!) 29. Julii. Droysen, Schriftstücke von Gustaf Adolf S. 10—13.

1629.

*13933. Litteræ Oligeri Rosenkrandsii ad Fridericum Andreæ præceptorem Georgii filii Oxoniæ, in quibus cum eo pacem nuper factam et adventum Mulenii Oxoniam communicat. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 524—25. Julio.

*13934. Kgl. og hertugelig Proposition til Landdagen i Itzeho, hvori Ridderskabet opfordres til at overveje Nødvendigheden af en Forøgelse og hurtigere Erlæggelse af de til Soldateskens Aftakkelse bevilgede Penge; det er endvidere nødvendigt at sikre Grændserne, og Kongen og Hertugen ere blevne enige om Forholdsregler til at gjenoprette Justitsen. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 342. 1.—26 Augusti.

*13935. K. Chr. IV. befaler Hr. Jørgen Skeel t. Sonstrup, Christen Holck t. Silkeborg og Albert Skeel t. Riberhuus at tilsige Almuen i Ribe og Aarhus Stifter til at møde paa visse bestemte Dage med deres Klager over det af Fjenden borttagne Gods og afgjøre Tvistighederne. — D. 5. Aug. Udt. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 62. 5. Augusti.

*13936. K. Chr. IV. skriver til Kansler og Raad i Skotland angaaende Jonas Tett, som fordrer en Arv paa Grund af sit Giftermaal. — 5. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71. 5. Augusti.

*13937. Skrivelse fra (den baierske Agent) Menzel, hvori han forsikrer, at den danske Statsmand Levin Marschall har forfattet det mod Kejseren rettede Stridsskrift »Wilt Du den Kayser sehen?«. — 6. August. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 100, Anm. 4. 6. Augusti.

*13938. K. Chr. IV.'s aabne Brev, hvorved det befales Professorerne ved Kjøbenhavns Universitet at have Indseende med den Bogtrykker og Kobberstikker, der var forordnet i Kjøbenhavn. — *Hafniæ*, 8. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 142—43. 8. Augusti.

*13939. K. Chr. IV. befaler Biskop (Jens Dinesen Jersin) i Ribe at indievere en Liste over de Sogne, hvis Indtægter ere for ringe til at taale Afgiften til Præsteenkerne. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 9. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 186. 9. Augusti.

*13940. Sir Thomas Roes Propositioner, væsentlig angaaende Søfarten paa Østersøen og Forboldene i Tydskland. — *Copenh.*, $\frac{9}{19}$. Aug. (Engelsk.) Udt. i Macray, Third Report S. 57. 9. Augusti.

*13941. Kardinal Richelieus Skrivelse til (Statssekretær) Bouthiliier om Forholdet til Holland; han berører ogsaa den af Danmark sluttede Fred. — 21. aoùt. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu III. 413—14. 11. Augusti.

*13942. Christen Friis og Frants Rantzau skrive til Professorerne ved Kjøbenhavns Universitet og spørge, om Hans Jenssen Riber, som for Tiden studerede i Wittenberg, ikke vilde egne sig til at blive Rektor ved Viborg Skole. — *Kiobenhaffn*, 17. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 555. 17. Augusti.

*13943. Enkedr. Sophia underretter K. Chr. IV. om den ulykkelige Stilling, hvori hendes Slægtninge Hert. af Meckienburg ere komne ved, at Kejseren har skjænket deres Land til Wallenstein, og beder ham om at tage sig af dem. — *Nykiøping*, d. 18. Aug. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Slange, Geschichte Christ. IV. durch Schlegel II. 349—50. 18. Augusti.

*13944. Dorothea, Enkehertuginde af Slesvig-Holsten, tilstiller sin Sekretær Georgius Itzehoe en Underretning om hendes alsiske Godsers Beskaffenhed med Hensyn til den paabudne Indkvartering. — *Sunderburg*, d. 21. Augusti. (Tydsk.) Hist. Tidsskr. 3. R. VI. 86—88. 21. Augusti.

1629.

22. Augusti. *13945. Brev fra ERNST JOBST HEIDTMÜLLER til hans »Broder« om Indkvarteringen paa Als, hviiken Byrde ogsaa skal bæres af 28 Schwabstedske og Schelszwiske Bønder. — *Sønderborg*, 22. Aug. (Tydsk.) Hist. Tidsskr. 3. R. VI. 86.

23. Augusti. *13946. NICOLAI WISMARI ad Johannem Meursium epistola, in qua feminam reginæ (viduæ) ab eo recommendatam commemorat speratque, Deum eum a peste defensurum esse. — *Nycopia*, prid. Bartholomæi. Meursii Opera XI. 495.

25. Augusti. *13947. JANUS DIONYSII JERSIN, Superintendens Ripensis, præpositis diocesis litteras regias, die 9. Augusti datas (Nr. *13939) mittit et transmissionem claræ secundum litterarum tenorem designationis ab iis petit. — *Ripis*, XXV. d. Aug. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 186.

27. Augusti. *13948. Erklæring af LANDSKABET PAA LANDDAGEN I ITZEHO, hvorefter Prælater og Ridderskab gaa ind paa en Forhøjeise og tidligere Erlæggelse af Bevillingen til Soldateskens Aftakkelse; Tak aflægges for Justitsens nye Ordning; derimod er det umuligt at tilvejebringe de til Landsdefensionen nødvendige Midler. — 27. Aug. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 342. Udt. sstds. III. 78—79.

28. Augusti. *13949. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Itzeho, hvori den skete Bevilling til Soldaternes Aftakkelse erklæres for utilstrækkelig; det er ogsaa uforsvarligt at undlade at gjøre noget for Landsdefensionen. — *Crempe*, 28. Aug. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 343.

29. Augusti. *13950. Duplik af PRÆLATER, RIDDER- OG LANDSKAB PAA LANDDAGEN I ITZEHO, hvori angives Grundene til, at ingen yderligere Bevilling kan gives; tillige udtales Ønsket om Ansættelse af en Statholder i Hertugdømmerne. — *Itzehoe*, 29. Aug. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. 343.

4. Septbr. *13951. RIGSRAADET beder Kongen om at tilgive Egidius von der Lancke hans Forseelse, hvorom Hert. af Holsten har henvendt sig til Raadet. — 4. Sept. Brudst. i Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve I. 363—64

5. Septbr. *13952. LAMPERTI ALARDI ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, comitia provincialia nuper Itzehoæ celebrata esse, rege interim Crempis commemorante; plures ex tractu Bremensi suas parochias deserentes hic confluere, et cancellarium Levinum Mareschallum et commissarium a Buchwald mortuos esse. — *Crempis*, Non. Sept. Meursii Opera XI 496—97.

5. Septbr. *13953. GREVEN AF NASSAUS Skrivelse til Hert. (Albrecht) af Mecklenburg og Friedland, hvori han blandt Grundene til, at han har maattet rømme Amersfort, nævner, at danske, franske og svenske Tropper vare stødte til Fjenden. — *In Veldtleger bey der Issel*, 15. Septemb. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mahren I. Briefe Waldsteins S. 174—78.

6. Septbr. *13954. Litteræ MARTINI MATTHIÆ, Superintendentis Aarhusiensis ad D. Nicolaum Erasmi in Maliing, præpositum provinciæ Ningherrit, et D. Bartholomæum Johannis in Gylding, præpositum provinciæ Hatzherrit, quibus cum iis communicat, regem jussisse, vigesimum octavum hujus mensis diem solenniter celebrari pro pace cælitus restituta, et iis mandat, ut consulant, ne fratres provinciarum in negotio tam sancto segnes aut tepidi sint. — *Aarhusii*, 6. Septembr. Poulson, Bibliotheca Aarhusiensis S. 67—68.

11. Septbr. *13955. ERICH JACOPSEN, Notarius Vicariorum til Roskilde Domkirkes Vidnesbyrd til Jacob Andersen, Raadmd. i Roskilde, at tre Breve angaaende Henlæggelsen af S. Ivos Alters Vikariat i Roskilde til Konrektoratet i Odense ere rigtig udkopierede lige efter Originalbrevene. — *Roskild*, d. 11. Septembris. Rørdam, Hist. Kildeskr. 2. R. II. 74—77.

1629.

*13956. Synsforretning over Sejlstrup Slot og Len, affattet af Mogens Kaas t. Aas og Hans Basse t. Gjerumgaard, da det overleveredes til Reinholt Heidenstrup t. Rugballegaard. — 14. Sept. Udt. i Danske Saml. VI. 371—72. 14. Septbr.

7067. Lengnich, Geschichte d. preussischen Lande V, Docum. S. 163—69. 16. Septbr.

*13957. K. Chr. IV. befaler en af sine Raader at begive sig til Hamburg for at opfordre Michael Paul, forhenværende Major ved det Schlammersdorffske Regiment, til at indfinde sig hos Kongen for at underkaste sig en Anklage. — *Crempe*, d. 16. Septembris. (Tydsk.) Handlingar ur v. Brinkman'ska archivet II. 94. 16. Septbr.

7068. Konung Gustaf II. Adolfs Skrifter S. 604—605. 17. Septbr.

7070. Udt. og Brudst. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 61. 20. Septbr.

*13958. Gustavi II. Adolphi regis ad consules civitatis Stralsundensis litteræ, in quibus dicit, se instinctu Daniæ regis et electoris Brandenburgici interpositionem offerentium ad pacem incitari. — *In arce nostra Calmariensi*, die XXII. mensis Septembris. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 360—62. 22. Septbr.

*13959. A. van Nyevelts og Anthonis de Rodes Skrivelse til deres Kolleger, Utrechts Stater, hvori omtales Obersterne Holks og Rosenkrandses i Utrecht liggende Regimenter. — *Den Haghe*, desen 22. Septemb. olde stijl. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 23. Jaarg. S. 217—18. 22. Septbr.

7071. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 359—60. 26. Septbr.

*13960. Pfalzgrev Johan Casimirs Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han beklager Danmarks Nederlag af Hensyn til den sig til Østersøen nærmende Fare. — *Götheburg*, d. 30. Sept. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 96—100. 30. Septbr.

*13961. (Den kejserlige Kommissær Johan von Hyens) Skrivelse til (Greven af Tilly), hvori han omtaler Rygter om K. af Danmarks Sønners paatænkte Indfald i Stifterne Bremen og Verden. — *Verden*, 10. Octobris. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 184—86. 30. Septbr.

*13962. K. Chr. IV.'s aabne Brev til Provster og Præster i Hadersleffhus Len under Riber Stift, at de uden nogen Exception i gejstlige Sager skulle rette sig efter Ordinansen og andre kongelige Forordninger. — *Frederichsborg Slott*, d. 1. Octob. Ny kirkehist. Saml. VI. 539. 1. Octobr.

*13963. K. Chr. IV. bevilger, at Jandrup og Billum Sogne i Jylland maa annekteres og siden altid betjenes af en Sognepræst, Sognepræsten i Sortebrødre Kirke i Ribes Privilegier uforkrænkede. — *Frederiksborg Slot*, d. 1. Okt. Danske Saml. II. 43. 1. Octobr.

*13964. Johan, Greve af Tilly, meddeler Hert. af Mecklenburg og Friedland, at der ifølge en Skrivelse fra den kejserlige Kommissær i Verden Johan von Hyen er Fare for Udbruddet af en Krig med K. af Danmarks Sønner, ja maaske med Kongen selv. — *Staaden*, 11. Oct. (Tydsk.) Chlumecky, Die Regesten d Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 183. 1. Octobr.

*13965. Severinus Paulinus Judichærus Gotlandus ad M. Andream Petri Hægelund, Rectorem Scholæ Hafniensis scribit et ab eo petit, ut sibi testimonium vitæ, in officio scholastico apud eum exactæ, det. — *Orthungæ*, 8. Oct. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 70—71. 8. Octobr.

*13966. Gustavi II. Adolphi regis ad consules communitatis Stralsundensis litteræ, in quibus dicit, Daniæ regem et electorem Brandenburgicum interventionem suam controversiis, quæ nomine civitatis his annis enatæ sint, sopiendis obtulisse. — *Ex arce Nostra Regia Stockholmensi*, die IIX. Octobris. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II. 365—69. 8. Octobr.

1629.

10. Octobr. 7077. Saml. af Forordn. 1643 S. 97—103. Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 12. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 429—30.

12. Octobr. *13967. NIELS SKADE t. Østergaards Brev til Jens Dinesen Jersin, Biskop i Ribe Stift, hvori han beder denne om at tillade, at en Pige, som havde tjent ham i 7 Aar og nu fæstet et Hus af ham der i Sognet, maatte blive der, skjønt hans Frue tidligere havde beskyldt ham for at staa i Forhold til hende. — *Østergaard*, 12. Oktober. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Top. VIII. 297—98.

13. Octobr. *13968. JOH. ISACII PONTANI epistola ad Stephanum Stephanium de locis quibusdam apud Saxonem, de peste in Dania grassante et de Croneburgi incendio. — *Hardervici*, X. Kal. Novembr. A. Alciati Epistola 1695 S. 358—61.

20. Octobr. 7084. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Bd. 9. Pars spec. 5. Forts. d. 2. Cont. 4. Abth. 3. Abs. S. 536—41.

27. Octobr. *13969. Protokol over SVERIGS RIGSRAADS Forhandlinger om det tilraadelige i en Krig i Tydskland; Danmarks eventuelle Holdning under en saadan overvejes. — *Upsala slott*, d. 27. Octob. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 42—52. Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf II. 31—35.

28. Octobr. *13970. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han takker ham for den Modtagelse, han har givet Sir Thomas Roe; han sender nu denne tilbage til K. Chr. IV. med nye Instruxer, som han haaber ville udjævne alle Uoverensstemmelser. — *Westminster*, 28. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

Octobri. *13971. Memorial fra det SVENSKE RIGSKANCELLI til Hert. Adolph Frederik af Mecklenburg, hvori denne bl. a. opfordres til at overgive de Personer, som have anstiftet Uenighed mellem K. af Sverig og Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 245.

1. Novbr. 7093. Latin i Bartholini Cista medica S. 309—10.

2. Novbr. *13972. HUGONIS GROTII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua commemorat, Danum regem pericula Belgii in pacem suam vertisse. — *Lutetiæ*, 12. Novemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 85.

3. Novbr. 7094. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 55—60. Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf II. 35—37.

3. Novbr. *13973. Protokol over K. GUSTAF II. ADOLFS Forhandlinger med sit RIGSRAAD om det tilraadelige i en Krig i Tydskland; Kongen nævner K. af Danmarks Ulykke som Bevis paa en Krigs usikre Udfald. — *Upsala slott*, d. 3. Novemb. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 53—55.

4. Novbr. *13974. JACOB MATTHIESEN skriver til sine Venner Frederik (Andersen) og (Hans) Mule, at han for 3 Dage siden var kommen fra London til Cambridge; han meddeler, at Laurits Ulfeld nylig var ankommen til London. — *Cantabrigiæ*, 4. Novbr. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 525—26.

6. Novbr.? *13975. Kurf. JOHAN GEORG af Sachsens Kammertjener LEBZELTER skriver til Enkedr. (Sophie) af Danmark, at Wallenstein paa hans Henvendelse har svaret, at han var villig til at betale Renterne af den Fordring paa 300000 Dlr., Enkedronningen havde paa Mecklenburg, men at han dog udsatte Betalingen, til den truende Krigsfare var dreven over. — $\frac{6}{16}$. Novbr. (!) (Tydsk.) Udt. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 186.

7. Novbr. *13976. K. CHR. IV. befaler Rigets Biskopper at paase, at Forordningen af 7. Nov. 1629 om den theologiske Embedsprøve overholdes, men dog, uanset Professorernes Attestation, sig med Examina flitteligen forholde. — 7. Novemb. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. II. 623

1629.

*13977. K. CHR. IV.'s Befaling til Professorerne ved Universitetet angaaende den Examination af 3 Professorer, som enhver, der vil stedes paa Prædikestolen eller forestaa de øverste Lektier i de store Skoler, skal underkaste sig. — *Hafniæ*, d. 7. Novembris. Ny kirkehist. Saml. II. 622—23. 7. Novbr.

*13978. Pfalzgrev JOHAN CASIMIRS Skrivelse til Ludvig Camerarius, hvori han omtaler en skarp Skrivelse fra Kejseren til K. af Danmark i Anledning af dennes Krænkelse af det ærkebiskoppelige bremiske Territorium; Forslag fra kejserlig Side om at bruge danske Skibe imod Sverig ere blevne bestemt afviste. — *Calmar*, d. 8. Nov. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv I. 107—11. 8. Novbr.

*13979. Testimonium publicum GASPARI ERASMI BROCHMANNI, quo confirmat, Severinum Pauli Judichærum Gothum triennalem Academiæ Hafniensis civem fuisse. — *Roeschildiæ*, 11. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 71—72. 11. Novbr.

*13980. Kammertjeneren LEBZELTERS Beretning til Kurf. Johan Georg af Sachsen om hans Sendelse til Wallenstein, hvori han bl. a. skriver, at han har udrettet det, der var ham overdraget i Enkedr. af Danmarks Sag. — 22. Novbr. (Tydsk.) Gindely, Waldstein 1625—30 II. 188—201. 12. Novbr.

*13981. CORNELIUS VAN DER MYLES Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han beklager, at denne har maattet flytte paa Grund af den herskende Sygdom, og omtaler den svenske Resident i Haag Camerarius's Brevvexling med (den danske Resident) i Paris Zobel. — *De la Haye*, ce XXVII. de Novembre. (Fransk.) Meursii Opera XI. 497—98. 17. Novbr.

7097. Latin i Bartholini Cista medica S. 311—14. 18. Novbr.

*13982. UNIVERSITETETS Bestalling for Johan Lorenz som Organist ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn. — 22. November. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 467. 22. Novbr.

*13983. Doktor PETER ERASMI vidner, at han ikke har fundet Spor af Forgiftning ved det Sygdomstilfælde, hvortil han blev kaldet i Anledning af den Rus, Rhingreven havde faaet paa Kjøbenhavn Slot. — *Frankenhausen in Duringen*, d. 26. novemb. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II 294—95. 26. Novbr.

*13984. GUSTAVUS II. ADOLPHUS rex Otthonem Ludovicum, Wild- et Rheingravium, coram se ad primum diem mensis Junii 1630 citat, ut ad actionem regis Daniæ ratione diffamationis contra se respondeat. — *Ubsaliæ*, die XXVIII. novembr. Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 282—83. 28. Novbr.

*13985. REKTOR OG PROFESSORER ved Universitetets Supplik til Kansleren (Chr. Friis) om, at den tiende Penge af D. Leonh. Mezneri Broders Arvedel maa følge den sjette Penge og tilfalde Universitetet, for at der deraf kan dannes en Kapital til »Professorum Enkers Behielpning«. — *Roschild*, 29. Novemb. Danske Mag. 5. R. I. 143—44. 29. Novbr.

*13986. Sir THOMAS ROE skriver til Viscount Grandison, at hans Underhandlinger vel snart ere endte, men at han dog maa blive til Februar eller Marts, naar Søen bliver aaben; han vil saa rejse over Danmark. — *Dansicke*, 10. Dec. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 55—57. 30. Novbr. vel 10 Decbr.

*13987. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om en Misforstaaelse med Hensyn til Fredsunderhandlingerne, samt meddeler ham sit Svar paa Sir Rob. Anstruthers Forslag om at afgjøre Gjældsspørgsmaalet ved Voldgift. — 3. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71. 3. Decbr.

*13988. BALTZER NIELSØNS Revers ved hans Kaldelse til Sognekapellan ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn. — *Roschilld*, d. 3. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 491—92. 3. Decbr.

1629.

9. Decbr. 7103. Særtr. af Forordn. Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 61

10. Decbr. *13989. K. CHR. IV. tillader Almuen paa Gerlof Nettelhorsts Grund og Eiendom østen Ousz dersteds at lade opføre et Kapel, der skal betjenes af Sognepræsten til Ide Kirke. — *Kollinghuus*, d. 10. Decembris. Schrøder. Immanuels Kirkes Indvielse udi Friderichshald S. 103—105.

11. Decbr. *13990. Litteræ regis GUSTAVI II. ADOLFI ad proconsules et consules Magdæburgenses, in quibus inter alia de compositione a se Lübecæ oblata scribit. — *In arce nostra Upsaliensi*, 11. Decembris. Droysen, Schriftstücke von Gustaf Adolf S. 190—92.

11. Decbr. *13991. WILLEM VAN OLDENBARNEVELDS Skrivelse til Hugo de Groot, i hvilken han omtaler, at man daglig hører, at de Tropper, der ere i Danmark, blive forstærkede. — *Brüssel*, d. 21. December. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie 29. Jaarg. S. 467—68.

13. Decbr. *13992. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Adelen og Ridderskabet i Fyrstendømmerne, hvorved han befaler dem at indbetale den paa Landdagen i Itzehoe bevilgede Skat til næstk. Antonii og paafølgende to Dage hos Landretsnotaren, samt kundgjør, at alle Retsindlæg skulle indgives til Landskansleren paa Kieler Omslag. — *Unser Vestung Rendsburgk*, d. 13. Decembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

13. Decbr. *13993. Den venetianske Gesandt i Wien VICOS Beretning til Signoriet i Venedig, hvori han bl. a. udtaler, at Wallenstein vægrer sig ved at give Mecklenburg tilbage til de tidligere Fyrster, som havde sluttet sig til K. af Danmark. — 23. Decbr. (Italiensk.) Brudst. i Gindely, Waldstein 1625—30 II. 218.

16. Decbr. *13994. ANDERS BILDES absolut afvisende Betænkning om K. Gustaf II. Adolfs Anmodning (af 10. Nov.) om at maatte lade svenske Lejetropper fra Udlandet i Smaahobe marschere hjem til Sverig gjennem Danmark. — *Dragsholm*, 16. Decbr. Brudst. i Meldell, Bille-Ættens Hist. II. 221—23.

18. Decbr. *13995. Instructio REGIS SVECIÆ Ludovico Camerario data de fœdere cum deputatu regis Galliæ faciendo; inter alia postulare eum debere, ut rex Daniæ, si velit, in pace facienda comprehendatur. — *Upsaliæ*, die 18. Decembris. Moser, Patriotisches Archiv VI. 133—50. Brudst. og Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 43—46 (Her fejlagtig med Dato 10. December.)

29. Decbr. vel 8. Januar. *13996. Fortegnelse over de Pladser, som Nederlænderne have indtaget efter d. 18. Octobr. 1629; heri nævnes Staden Elberfeld, hvor Oberst Rosenkrands ligger med 4 Kompagnier. — 8. Januarii 1630. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 23. Jaarg. S. 227—29.

7113. Maa i Følge Danske Saml. 2. R. III. 379 sikkert henføres til 1627, hvis den i Instruxen nævnte Statholder er Frants Rantzon, eller til April 1637, hvis Statholderen som af Birket Smith, Leonora Christina I. XXXV—VI formodet er Korfits Ulfeld. Instruxen omtales formentlig i et Brev fra K. Chr. IV. til Kansler Chr. Friis af 24. April 1637.

*13997. Formula juramenti eorum, quibus ministerium evangelii committitur, a Jano Dionysii Jersino episcopo præscripta. Ny kirkehist. Saml. V. 612.

*13998. KAREN HVAS t. Søndergaards og hendes Døttre METTE, DORTE OG MARGRETE MOGENSDATTERS Vidne, at Otte Skeel t. Hammelmose har faaet udlagt af Hejselts Ejendom som Betaling for sine Fordringer til afg. Mogens Andersen t. Hejselt. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 267.

1629.

*13999. 4 BØNDER AF TORSLEV SOGNS Vidne om Udlæg af en Del af Hejselt Hovedgaards Ejendom til Otte Skeel t. Hammelmose som Betaling for hans Fordringer til sal. Mogens Andersen t. Hejselt. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 267—68.

*14000. Udkast til en Oktroy af GENERALSTATERNE for et Søassuranceselskab; heri angives Præmierne for Skibe, der sejle til Sundet og til Norge. — (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 23 Jaarg. S. 147—78.

c. 1629—30.

c. 1629-30.

*14001. Relation om, hvad der er bleven besluttet af GENERALSTATERNE mod Kejseren og det tydske Rige. Det hedder bl. a., at Oberst Mayer tillige med den unge K. af Danmark skal falde ind i Stiftet Bremen. — (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XI. 25—26.

post 1629.

post 1629.

*14002. (AARHUS) BYTINGSVIDNE om Jacob Hanszen Kjedelsmeds ulovlige Færd, medens Fjenderne vare her i Landet Brudst. og Udl. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 60—61.

1630.

1630.

*14003. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua post fœdus inter Cæsarem et regem Daniæ initum, se eum proximo autumno visurum esse, sperat, sed tamen hanc epistolam, Stephano Stephanio ad eum eunte, mittit. — *Lugd. Bat.*, Idib. Januarii 1630. Meursii Opera XI 498—501. 3. Januar.

*14004. JOACHIM V. MITZLAFFS Revers til K. Chr. IV. i Anledning af hans Løsladelse af Fængslet, i hvilken han lover ikke at ville hævne sig paa nogen paa Grund af sit Fangenskab samt at forlade Kongens Riger og Lande og ikke at foretage sig noget mod denne. — *Drageshólmb*, d. 6. Januarii. (Tydsk.) Jahn, Danm. Deltag. i Trediveaarskr. S. 516—17. 6. Januar.

*14005. Hert. ANOLPH FREDERIK af Mecklenburgs Instrux for sin Gesandt til K. Gustaf II. Adolf, Moriz von der Marwig, hvorefter denne skal meddele Kongen, at Hert. af Friedland har opfordret K. af Danmark til at medvirke til at tilintetgjøre den svenske Flaade ved Wismar, hvilket Kongen dog har afslaaet. — *Lübeck*, 6. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Lützow, Pragmatische Geschichte von Mecklenburg III. 248. 6. Januar.

*14006. Sir ROBERT ANSTRUTHERS Skrivelse til en Unævnt, hvori han udvikler Maaden, hvorpaa han overfor K. af Danmark og hans Ministre har forsvaret, at K. af England ikke var pligtig til at betale de i Haagertraktaten stipulerede Summer. — *Dansicke*, $\frac{8}{18}$. Jan. (Engelsk.) The negotiations of Sir Thomas Roe S. 731—33. 8. Januar.

*14007. En UNÆVNTS Skrivelse fra Nedersachsen, hvori berettes, at K. af Danmark hverver gamle Soldater, der skulle uddanne Bønderne. — $\frac{9}{19}$. Januar. (Tydsk.) Udl. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 67, Anm. 9. Januar.

1630.

9. Januar. *14008. Sir THOMAS ROES Brev til K. Karl I., hvori han bl. a. udtaler, at for stor Eftergivenhed overfor K. Gustaf II. Adolfs Fordringer vil fremkalde Uvilje i Holland og navnlig hos K. Chr. IV. — $\frac{9}{19}$. Jan. Brudst. i Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 57.

14. Januar. *14009. Sir THOMAS ROE skriver til Viscount Dorchester, at han har forhandlet med Oxenstjerna, som har meddelt ham, at Rygterne om, at Kejseren havde tilbudt Fred, vare rigtige, og at K. Chr. IV. havde tilbudt at mægle; desuden havde han anmodet ham om at virke for, at K. Chr. IV. ikke skulde lade sig formaa til at gaa over paa Kejserens Parti af Skinsyge mod Sverig. — *Elbing*, 24. Jan. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 57—67.

15. Januar. *14010. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Erick Jöranson at antage de Soldater, som komme fra Danmark og tilbyde sig til Tjeneste. — *Stockholm*, d. 15. Januarii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. t. 85.

15. Januar. *14011. Skrivelse fra en UNÆVNT, hvori berettes, at der er kommen svenske Ingeniører til Stralsund, som skulle befæste Staden yderligere, for at den ikke lettelig skal falde i K. af Danmarks eller andre Fjenders Haand. — *Stettin*, 15. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Droysen, Gustaf Adolf II. 140, Anm. 2

16. Januar. *14012. K. GUSTAF II. ADOLFS Memorial for Underadmiralen Hans Klerick for hans Sendelse til Holland; han skal være med de der kjøbte Skibe i Øresund omtrent d. 1. April. — *Stockholm*, d. 16. Januarii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 86—87.

21. Januar. *14013. K. CHR. IV.'s Møntordning om Udprægning af 14-lødige 8, 4, 2 og 1 Skillingstykker, 4-lødige Søslinger og 2-lødige Hvider. — D. 21. Januarii. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 430.

22. Januar. *14014. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS meddeler K. Gustaf II. Adolf K. Chr. IV.'s Mening om den Formindskelse i sine Fordringer, Sverig maatte gjøre, forat en Mægling mellem dette Rige og Kejseren skulde kunne føre til noget Resultat. — d. 22. Januari. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 35. jvfr. 38.

1. Febr. *14015. Biskop JANUS DIONYSIUS JERSINUS's Brev til Kansler Fris med Taksigelse for Kongens Tilbud om et Professorat i Theologi, men han foretrækker sit Embede som Biskop. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Febr. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 260—61.

1. Febr. *14016. ØVRIGHEDEN I STRALSUNDS Skrivelse til de i Stettin samlede pommerske Landstænder, hvori den gjør Indsigelse mod Rügens Afstaaelse til de Kejserlige, minder om de tidligere besværlige Forhandlinger med Danmark om denne Ø samt omtaler sine Bestræbelser for at faa den danske Rudentold afskaffet. — D. 1. Febr. (Tydsk.) Schoettgen et Kreysig, Diplomataria et scriptores historiæ Germanicæ III. 374—76.

4. Febr. *14017. Den svenske Afsending RASCH tilskriver K. Gustaf II. Adolf om et Gjæstebud ved det danske Hof, hvor de hamburgske Forhold navnlig bleve omtalte; K. Chr. IV. havde forevist ham forskjellige Mærkeligheder paa Frederiksborg Slot, men ytret sin Misfornøjelse med Sverigs Optræden med Hensyn til Stralsund. — Ce 4. Fevr. (Fransk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 33—34, 38.

5. Febr. *14018. Sir THOMAS ROE skriver til K. Frederik af Bøhmen, at den franske Gesandt M. Charnacé nu, skjønt han paa Hjemvejen var naaet til Danmark, er vendt tilbage til K. af Sverig, og at Oberst Kniphaussen, som ogsaa er vendt tilbage til Sverig, bringer Efterretninger om K. af Danmarks velvillige Stemning. — *Elbing*, $\frac{5}{15}$. Febr. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 72—74.

1630.

*14019. Sir Thomas Roe skriver til Sir Rob. Anstruther om den Skinsyge, der er mellem de to nordiske Konger, og om K. Chr. IV.'s Tilnærmelser til Wallenstein, som har taget en vis Enhuse, der stod K. og Pr. af Danmark nær, og Oberst Hulke i sin Tjeneste »in gratiam regni regisque Daniæ«. Han fremhæver, at det maatte blive de engelske Diplomaters Opgave at modarbejde den Skinsyge, der fandtes mellem K. Chr. IV. og K. Gustaf II. Adolf. — *Elbing*, $\frac{7}{17}$. Febr. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 68—71. 7. Febr.

*14020. Christophori Forstneri ad Ricardum Frideri̇cum Mockelium epistola, in qua existimat, neminem incrementa Sveci iniquius quam Daniæ regem propter veteres æmulationes et recentem ejus felicitatem laturum esse. — *Neostemii*, XII. Kal. Mart. Le Bret, Magazin z. Gebrauch f. Staats- u. Kirchengesch. IV. 287—300. 8. Febr.

*14021. Albrecht, Hert. af Friedland, fraraader Kejseren at overdrage Godset Siebull til Høvedsmanden Niclas Herman Niedrumb, da K. af Danmark er fremkommen med Fordringer derpaa, foregivende, at det er kjøbt for hans og hans Moders Penge. — *Gitschin*, d. 20. Feb. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XIX 38. 10. Febr.

*14022. Hugonis Grotii ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua Laurentium Realem, qui ad regem Daniæ missus a Cæsareis interceptus est, commemorat. — 20. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 85—86. 10. Febr.

*14023. Kansler Christian Friis tilskriver Bispen i Lund, at Konrektoren i Lund (Christen Hansen Sthen) ikke bør befordres til Rektor efter Rektoren Mogens Graves Forflyttelse til en anden Skole. — ($^{15}/_{2}$.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 11. 15. Febr.

*14024. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Hr. Sten Bjelke, hvori han billiger hans Plan om at besætte Rügen for at forekomme K. af Danmarks Forhandlinger med Hert. af Pommern om denne Ø. — *Westerås*, d. 17. Februarii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 94 96. 17. Febr.

*14025. A. van den B(onnés) Skrivelse til (Johannes Wtenbogaert), hvori han omtaler Beretninger fra Dwinglo i Glykstadt, hvori han stærkt roser Landet og sender de saavel til Stadens Indbyggere i Almindelighed som særlig til Remonstranterne tilstaaede Privilegier. — 27. Febrii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 3. 75—77. 17. Febr.

*14026. Kobberstikkeren Simon de Pas's Brev til Professor, Dr. Oluf Worm med Meddelelse om et Kobberstik, han havde under Hænder, nemlig »Staden Kjøbenhavn«, der hørte til en Descriptio Hafniæ, som Worm agtede at udgive. — *Utrecht*, 1. Martii. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 144. 19. Febr.

*14027. Madtzs Rauffn, Raadmd. i Kjøges, og Hustru Anne Hannsdattens Skifte. — D. 24. og 26. Februarii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 46—53. 24. et 26. Febr.

*14028. (N. Grevinckhovius's) Skrivelse til (Johannes Wtenbogaert), hvori han omtaler Planen om Oprettelsen af et Seminarium i Frederiksstad, hvortil han dog ikke tror, at der vil komme Penge nok ind. — *Amsterdam*, 7. Martii. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 3. 89 92. 25. Febr.

*14029. Sir Thomas Roes Brev til Viscount Dorchester, hvori han bl. a. udtaler, at der kun behøves en ringe Anledning til at faa Fjendskabet mellem de to nordiske Konger til at bryde ud i lys Lue; han tilføjer, at K. Chr. IV., for at modarbejde K. Gustaf II. Adolfs Planer i Tydskland, forgjæves har søgt at formaa Hert. af Pommern til at stille Rügen 26. Febr.

1630. under hans Beskyttelse, og at Wallenstein har sendt Oberst Hatzfeld til Pommern for at virke for det samme. — *Danzig*, 26. Febr./7. March. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 74—75.

27. Febr. *14030. Den svenske Afsending RASCH meddeler K. Gustaf II. Adolf Oplysninger om den danske Pr. Ulrik og om hans Taknemlighed mod Kongen; tillige omtales et Bal ved Hoffet. — Ce 27. Fevr. (Fransk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 34.

27. Febr. *14031. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS meddeler K. Gustaf II. Adolf en Samtale med Kansler Christian Friis, hvori denne stærkt havde fraraadet en svensk Krig i Tydskland. — d. 27. Febr. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II Adolf V, 2. 35—36.

28. Febr. *14032. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Oberst Arnim, hvori han takker ham for Underretningen og Tilbudet om de af ham ved Staden Bützous Erobring i Forvaring tagne Ejendele, som have tilhørt hans afdøde Broder Hert. Ulrich. Da hele dennes Arv er skjænket til Kongens Søn Hert. Ulrik, skal denne blive underrettet om Tilbudet og vil vistnok give nærmere Ordre om Afhentningen. — (28. Februar.) (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. XXVII. 93.

28. Febr. *14033. PETRUS SCRIVERIUS Johanni Isacio Pontano scribit, Stephanium nuper ejus nomine a se carmen encomiasticum petiisse, et se ipsi elegidion, quod in honorem Gelricæ historiæ condidisset, exhibuisse; se de poematio ad Danicam historiam nihil polliceri audere. — *Amstelredami*, X. Martii. A. Alciati Epistola 1695 S. 214—16.

28. Febr.? *14034. K. CHR. IV. forbyder Lord Reay at forlade Danmark, før han har tilbagebetalt Hugh Mouat (Mowat) 560 Dlr., som han med Urette havde faaet fra Patrick Cockburn, der nylig var dømt for Sodomiteri, medens hin var i Fængsel. — 29. Feb. (!) (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

Init. Martii. 7132. Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 129—31. Datum er: 3. Januar efter Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 132, Anm.

1. Martii. *14035. K. CHR. IV. befaler (Slotsherren) Jens Juel at undersøge, om man ikke kan tillade Bebyggelse af en Del af Vaagsalmenningen i Bergen. — *Kjøbenhavn*, 1. Marts. Udt. i Norske Mag. II. 320.

5. Martii. *14036. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio pro litteris ejus per Stephanium sibi allatis gratias agit; commemorat inter alia, Laurembergium Hafniam profectum esse. — *Soræ*, d. V. Martii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 77—79. Meursii Opera XI. 668—72.

6 vel 16. Martii. *14037. JOHANNIS CABELJAVII ad Axelium Oxenstjernam, cancellarium regni Sveciæ, litteræ, in quibus commemorat, Batavos telonium Svecicum in Borussia, simile, quod olim rex Daniæ tentaverit, haud bene ferre. — *Hagæ Comit.*, XVI. Martii. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 300—301.

7. Martii. *14038. ARN. BUCHELLIUS Johanni Meursio Passæum ad eum in Daniam profecturum recommendat. — *Trajecti in Batavis*, XVI. Kal. Aprilis. Meursii Opera XI. 502—3.

9. Martii. *14039. Epistola JOH. ISACII PONTANI ad Petrum Scriverium, in qua poematium hujus ad historiam Danicam commemorat. — *Hardervici*, XIX. Mart. A. Alciati Epistola 1695 S. 122—25.

10. Martii. *14040. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver K. Gustaf II. Adolf sin Opfattelse af Forholdet mellem K. Chr. IV. og hans Kansler og Raader, der paavirke ham stærkt imod Sverig trods hans personlige venlige Stemning; tillige skildrer han Kongens

1630.

daglige Liv og den i Almindelighed ved Hoffet herskende Tarvelighed. — d. 10. Mars. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 31—32.

*14041. K. CHR. IV. befaler Mogens Kaas, Christen Thommessen og Thønne Friis at tiltale Wulf Badskjær i Aarhus for utilbørlig Omgang mod Byens Indvaanere under de Kejserliges Ophold der, ligesom de tidligere have faaet samme Paalæg med Hensyn til Hans Dyster i Aarhus. — *Hafn.*, 11. Marts. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 58. 11. Martii.

*14042. (K. CHR. IV.)'s Brev til Sigward Urne, hvorved det tillades, at Henrik Lauritssen, fordum Præst ved Børnehuset i Kjøbenhavn, maa faa Thiuffwelse Kald. — (11/3.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 94. 11. Martii.

*14043. K. CHR. IV. befaler Lauritz Lindenov at sikre sig Wulf Badskjærs Tilstedeblivelse under Sagen mod ham og at tilholde Hans Dyster at tilbagelevere det Kobber, som er frakommet Undersaatterne, for samme Pris, hvorfor de have mistet det, samt tiltale ham, fordi han har udført Kobber af Landet. — 12. Marts. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II. 58. 12. Martii.

*14044. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio juris candidatum quendam, qui ethices aliquamdiu professorem extra ordinem in academia Sorana egerit, recommendat. — *Soræ Danorum*, d. XV. Mart. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 80—81. Meursii Opera XI. 672. 15. Martii.

*14045. CHRISTOPHER V. D. HERBORCH lader Fru Helvig Kaas vide, at, da han Mikkelsdag sejlede fra Aalborg med Jorgen Eskesen, kom Jens Bangs Dreng løbende og raabte, at hans Herre vilde tale med Jørgen, hvorefter Skipperen drog til Aalborg med Drengen og først 3 Dage efter kom ombord igjen. — 16. Marts. Wulff, Jens Bang S. 57—58. 16. Martii.

*14046. OLIGERUS ROSENCHANTZIUS Johannem Meursium de quibusdam quæstionibus Hellenisticæ linguæ consultat. — *Ex Rosenholmiano meo*, XVII. Martii. Meursii Opera XI. 503—504. Udt. i Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 526. 17. Martii.

*14047. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler K. af Danmarks Hvervinger, Forskandsning af Ruden og Forhandlinger med de pommerske Landstænder om Kjøbet af Rügen. — *Stockholm*, d. 17. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 100—101. 17. Martii.

7142. Udt. og Brudst. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 62, Anm. 19. Martii.

*14048. Sir THOMAS ROES Brev til Sir Rob. Anstruther, hvori han bl. a. udtaler Haabet om, at Gud vil vække gjensidig Tillid i de to nordiske Kongers Hjærter. — *Dansicke*, 19/29. March. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 77—79. 19. Martii.

7145. Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 36—37. Brudst. og Udt. i tydsk Overs. i Droysen, Gustaf Adolf II. 133. 21. Martii.

*14049. K. CHR. IV. befaler Claus Daa og Bispen i Sjælland at iudsende til Universitetet 1000 Rdlr. af de Kirkerne i Sjælland tilhørende Penge som Forskud til Bibelens Udgivelse. — *Hafniæ*, 22. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 447. 22. Martii.

*14050. K. CHR. IV. befaler det theologiske Fakultet flittig at gjennemse Frederik II.'s Bibel, der nu skal udgives paa ny, og træffe de nødvendige Aftaler med Trykkeren og Kobberstikkeren, at Bogen kan udkomme snart og sælges til en billig Pris. — *Hafniæ*, d. 22. Martii. Ny kirkehist Saml. VI. 446—47. 22. Martii.

*14051. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han udtrykker Bekymring over K. af Danmarks Hvervinger, Forskandsning af Ruden, Forhandlinger om Rügen, Opkrævning af Told paa Elben og Forbindelse med Wallenstein. — *Stockholm*, d. 24. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 103—105. 24. Martii.

1630.

25. Martii. 7148. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 229—30.

25. Martii. *14052. K. GUSTAF II. ADOLF meddeler Rigskansler Axel Oxenstjerna, at han paa K. af Danmarks Forslag er gaaet ind paa en Forhandling med de Kejserlige i Danzig i Begyndelsen af Maj og udbeder sig hans Betænkning desangaaende. — *Stockholm*, d. 25. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 105—106.

30. Martii. *14053. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., med Anbefaling for James Sincklair af Sincklairsholm, Søn af Sir Andrew Sincklair, med Hensyn til Udbetaling af Restancer. — 30. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

30. Martii. *14054. K. CHR. IV. befuldmægtiger Pross Knudtssen t. Nørholm, Agent i Sverig, til at lade Rhingreven tiltale for Retten for de letfærdige Ord, han har talt om Kongen. — *Kiøpenhaffn Slott*, d. 30. martii. Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 283—84.

30. Martii. *14055. K. CHR. IV. befuldmægtiger Pross Knutzen t. Nørholmb til at tiltale Rhingrev Otto Ludvig for hans løgnagtige Udtalelser om Pr. af Danmark. — *Auff unserm schloss zu Copenhagen*, d. 30. martii. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 284—85.

30. Martii. *14056. Den udvalgte K. CHR. (V.) befuldmægtiger Pross Knutzsen t. Nørholmb til at tiltale Rhingrev Otto Ludvig for hans letfærdige Tale mod ham. — *Kiøpenhauffns slot*, d. 30. martii. Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II 285. Smstds. S. 285—86 en Fuldmagt p. Tydsk dateret *Schloss zu Malmoo*, d. 24. Aprilis.

31. Martii. *14057. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrans at lade Anders Jespersen, Borger i Nykjøbing, bilægge en Tvist mellem Frederik Rostorff og hans Stiffader Falentin Kuentel angaaende et Skiftebrev, der i den førstes Barndom var gjort paa hans Fædrenearv. — 31. Martii. Barfod, Den falst. Gejstligh.s Personalh. II. 202, Anm. 3.

31. Martii. *14058. K. CHR. IV. tilskriver Oberst Hatzfeldt om hans Underhandlinger med Wallenstein samt om Forholdet til Stralsund. — (31. Marts.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Fridericia, Danm. ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 140.

3. Aprilis. *14059. REKTOR OG PROFESSORER VED KJØBENHAVNS UNIVERSITET henvise en Klage af Daniel Knutzøn over M. Anders Hegelund, Rektor ved Vor Frue Skole, til Paadømmelse af dennes »tilbørlige Øvrighed«. — *Kiøbenhaffn*, 3. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I 144.

3 Aprilis. *14060. NYKJØBING BYTINGSVIDNE, at blandt det Gods, som af Otto Skeel var sendt til Jens Gregersens Hus i Nykjøbing, var et Skrin med Brevskaber, som blev aabnet af den fjendtlige Øversteløjtnant og derpaa henstod, til det brændte i den Ildebrand, som opkom i Byen mellem d. 13. og 14. Oktbr. 1628. — 3. April. Brudst. i Ducholms Diplomatar, udg. af Nielsen, S. V.

4. Aprilis. 7157. Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 37.

6. Aprilis. *14061. RECTOR ET PROFESSORES ACADEMIÆ HAFNIENSIS cum civibus academicis edictum Chr. IVti regis, quo examen theologicum institui jubet, communicant. — *Hafniæ*, 6. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 144—45.

8. Aprilis *14062. K. GUSTAF II. ADOLFS Memorial om visse Punkter, med Hensyn til hvilke han ønsker sin Rigskanslers Betænkning; bl. a. hvorvidt der inden Aabningen af Krigen i Tydskland bør forlanges et Løfte af K. af Danmark om ikke at blande sig i den, og i Vægringstilfælde Krig begyndes med ham; om Rügen bør fratages ham, hvis han besætter det; om hvilke Forholdsregler, der bør træffes for at forhindre ham i at tiltage sig dominium maris Baltici m. m. — *Stockholm*, d. 8. Aprilis. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 108—14.

1630.

*13063. SALVIUS skriver til den svenske Resident i Danmark Fegræus, at det er velbekjendt, at K. af Danmark vil give en god Sum Penge for Rügen. — 8. April. Brudst. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 141, Anm. 1. 8. Aprilis.

*14064. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, conventum auctoribus Britanno, Dano, Sveco ad pacem omnium Protestantium cogi posse. — 18. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 827—28. 8. Aprilis.

*14065. Sir THOMAS ROE skriver til Sir Rob. Anstruther, at man i Danzig nu daglig venter Gesandter fra K. af Danmark og Kurf. af Sachsen og Brandenburg, som skulle mægle (mellem K. Gustaf II. Adolf og Kejseren). — *Dansicke*, $\frac{8}{18}$. Apr. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 79—80. 8. Aprilis.

*14066. Dr. JOHAN ADLER SALVIUS anmoder Anders Svensson om at tilskynde Fyrsterne og Stæderne til at sende Gesandter til det paa K. af Danmarks Mægling bevilgede Fredsmøde i Danzig; Hamburgerne skal han ved Løfter om Hjælp fra K. af Sverig formaa til at modsætte sig, at Kongen opfører Blokhuse ved Elben; han bør virke for, at Rügen ikke afstaas til K. af Danmark og skaffe Efterretninger om dennes Forhandlinger med Wallenstein. — *Stockholm*, d. 13. April. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 12—14. 13. Aprilis.

*14067. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (P. Cupus), hvori han omtaler Grevinckhovius's Hensigt at rejse til Holsten. — Desen 23. Aprilis. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 3. 148—52. 13. Aprilis.

*14068. K. GUSTAF II. ADOLF tilskriver Generalmajor Kniephausen, at han har befalet sin Agent i Helsingør at sende de af hans Folk, der maatte komme til Sundet, til Stralsund. — *Stockholm*, d. 16. Aprilis. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 127—28. 16. Aprilis.

*14069. HUGONIS GROTII ad Cl. Salmasium epistola, in qua Robertinum quendam in comitatu legati Danici commemorat. — 27. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 86. 17. Aprilis.

*14070. VIBORG DOMKAPITELS Brev med Fuldmagt for Kapitlets Notar M. Wilhelm Paludanus til at rejse til Læsø og bilægge de Tvistigheder, som sig der have begivet og endnu daglig begive. — *Viborg*, 20. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 25—26. 20. Aprilis.

*14071. K. GUSTAF II. ADOLF befaler (sin Agent i Helsingør) Johan Fegræus at sende de af Generalmajor Kniephausens Folk, som komme til Sundet, samt det af Forbes hvervede skotske Regiment til Stralsund, efterat de først ere forsynede med Proviant. — *Stockholm*, d. 20. Aprilis. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 128—29. 20. Aprilis.

*14072. Sir THOMAS ROE skriver til K. Frederik af Bøhmen, at han d. 19. April er kommen til Helsingør, men at K. Chr. IV. er i Holsten; han vil imidlertid vente paa ham, da der er sammenkaldt et »Parlament« inden tre Uger, hvor formodentlig »Lady Christiennes« Sag skal paadømmes. Den kejserlige Udsending Baron v. Donau var kommen til Danzig d. 19. April, men der var ingen dansk Udsending mødt for at mægle Fred. — *Elsenore*, $\frac{20}{30}$. Apr. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 80—83. 20. Aprilis.

*14073. Sir THOMAS ROE skriver til Dr. Elisabeth af Bøhmen, at han ikke har truffet K. Chr. IV. og maa vente paa ham og paa nye Ordrer. — *Elsenore*, $\frac{20}{30}$. Apr. (Engelsk.) Gardiner, Letters relat. to the mission of Sir Thomas Roe to Gustavus Adolphus 1629—30 S. 83—84. 20. Aprilis.

*14074. Responsum MEDICORUM HAFNIENSIUM in causa Jani Nicolai, homicidii fœtus in utero a Gertruda Martinia accusati. — Uden Dag. Bartholini Cista medica S. 318—40. Aprili—Majo.

1630.

post Aprilem. *14075. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Friderich Günther om Hamburgernes paaberaabte Privilegium paa Elben og Betingelsen derfor. — (Tydsk.) Molbech, Christian IV.'s egenhænd. Breve t. 449—50. Om mulig Datering se: Bricka og Fridericia, Christian den Fjerdes egenhænd. Breve II. 314, Anm. 2.

2. Maji. *14076. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua pro historia ejus Danica gratias agit eamque laudat; de adventu filii Oligeri Rosencrantzii nihil hactenus intellexit. — *Amstelodami*, IV. Idus. Maias. Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 172—74. Meursii Opera XI. 508—11. (Stds. S. 529—32 er det samme Brev ved en Fejltagelse gjenoptrykt med Aarstallet 1631.)

9. Maji. *14077. K. GUSTAF II. ADOLF befaler (sin Agent i Helsingør) Johan Fegræus, naar Mitschefals Soldater komme til Sundet, at sende dem til Stralsund. — *Stockholm*, d. 9. Maji. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 129.

10. Maji. *14078. VIBORG BYTINGS Dom, hvorved Peiter Buchner, Mestermand der i Byen, dømmes fra Livet, fordi han har gjort sig til en falsk og bedragelig Profet. — *Wiborg byeting*, d. 10. Maii. Ny kirkehist Saml. IV. 183—88.

12. Maji. 7189. Brudst. og Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustaf Adolf II. 64.

12. Maji. *14079. Den svenske Afsendig RASCH meddeler K. Gustaf II. Adolf en Samtale, han har haft med K. Chr. IV. om dennes Strid med Hamburgerne, hvori Kongen udtalte sin Harme over Hamburgernes Beskyldninger mod ham for Forbindelser med Katolikerne, meddelte sine Forhandlinger med Kejseren og udtalte Frygt for, at K. Gustaf II. Adolf vilde hjælpe Hamburg. — ce 12. Maj. (Fransk.) Brudst og Udt. i svensk Overs i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 32—33.

13. Maji. *14080. ALBERTT SKIELL opfordrer Biskop Jersin til at holde Takkeprædiken i Anledning af Aarsdagen for Freden. — Uden Datum. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 307

15. Maji. *14081. Litteræ SVENONIS PETREI professoris ad Georgium Rosenkrandsium, in quibus cum eo communicat, patrem, pace patriæ reddita, Rosenholmium rediisse, Gundæum fratrem in Belgium, Gallias, Italiam in comitatu Ducis Hulderici, cui cubicularius designatus sit, profectum esse. — *Otthoniæ*, pridie Pentecostes. Kirkehist Saml. 3. R. VI. 526—27.

15. Maji. *14082. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Hr. Sten Bjelke ikke at erklære det opbragte danske(?) Skib for Prisegods. — *Stockholm*, d. 15. Maji. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 132—34.

22. Maji. *14083. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beder denne om at betale, hvad han endnu skylder Sir Charles Morgan. — *Westminster*, 22. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

23. Maji. *14084. K. CHR. IV. skriver til Jarlen af Holland om Overholdelsen af Traktaten i Haag, ved hvis Indgaaelse denne havde medvirket. — 23. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

23. Maji. *14085. K. CHR. IV. skriver til Viscount Dorchester og lykønsker ham til hans Udnævnelse til Statssekretær. — 23. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

23. Maji. *14086. JOHANNIS LOCCENII ad Johannem Meursium epistola, in qua eum rogat, ut sibi statum gymnasii Sorani perscribat. — *Upsaliæ*, d. XXIII. Maii. Meursii Opera XI. 511—12.

23 Maji. *14087. JOHANNIS KIRCHMANNI ad Johannem Meursium epistola, in qua pro communicato indiculo eorum, quæ ab eo in Dania elucubrata erant, gratias agit. — *Lubecæ*, XXIII. Maii. Meursii Opera XI. 511.

27. Maji. *14088. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han særlig faar Befaling til at have Øje med en eventuel truende Fare fra Danmark. — *Stockholm*, d. 27. Maji. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 136—38.

1630.

*14089. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua Davidem Guilielmum in Daniam euntem commemorat, et (Henricum) Ernstium, Lugduni agentem, non semper secum esse voluisse, fortasse quod nobiles quidam Dani id non permitterent, scribit. — *Lugd. Bat*, VI. Id. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 198—99. Meursii Opera XI. 512—13. 29. Maji.

*14090. K. CHR. IV. befaler Frederich Urne at indhente Oplysninger om den Arv, som er tilfalden afdøde Hybert Villomsen i Helsingørs Børn, Hans von Steinwinckells Datterbørn, efter deres afdøde Farfader Willom Hybertsen, hvilken Arv dennes Enke endnu skal have inde hos sig udi Fællesbo uskiftet. — *Glückstad*, d. 30. Maii. Brudst. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus III. 71—72 30. Maji.

*14091. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for det svenske Rigsraad i Kongens Fraværelse. I § 9 bestemmes det, hvilke Forholdsregler der skulle tages, hvis Sverig trues af nogen Fare fra Danmark, og i § 15 hvorledes Raadet skal forholde sig i den af K. af Danmark anlagte Sag mod Rhingreven. — *Stockholm*, d. 30. Maji. (Svensk.) Brudst. i Arkiv till upplysng. om Svenska krigens hist. I. 138—41. Kullberg, Svenska riksrådets protokoll I. XLI—XLVI. 30. Maji.

7208. Dansk: Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 705. 2 Junii.

*14092. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansler Axel Oxensljerna, hvori han opfordrer ham til at besvare de Kejserliges Klager over, at de svenske Kommissarier til Mødet i Danzig ikke ere komne før, dermed, at de danske Interponenters Ankomst først maatte afventes. — *Elfsnabben*, d. 2. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 141—43. 2. Junii.

*14093. K. GUSTAF II. ADOLFS Fuldmagt for det svenske Rigsraad til i hans Fraværelse som øverste Dommere at dømme i den mellem K. Chr. IV. og Rhingreven for Kongens Domstol indankede Sag. — *Vår Skepsflotta vidh Elffsnabben,* dhen 3. Junii. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 281. 3. Junii.

*14094. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Feltherren Grev Jacob de la Gardie under sin Fraværelse, hvorefter han bl. a. skal skaffe sig Oplysninger om de Danskes Foretagender og faar Befalinger for Tilfælde af et Angreb af dem. — *Elfsnabben*, d. 3. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 143—45. 3. Junii.

*14095. HERREDAGSDOM i en Sag mellem Lauridz Schinchel og Erick Wrne angaaende Jordegods, som tilkjendes den sidste, da hins Forskrivelse til ham lyder ikke paa Pant, men paa evindeligt Eje. — 4. Juni. Udt i Matzen, Den danske Panterets Hist S. 353. 4. Junii.

*14096. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hr. Johan Skytte, hvori han omtaler K. af Danmarks Strid med Hamburg som en Vanskelighed ved Afleveringen af noget til denne Stad solgt Korn. — *Elfsnabben*, d. 4. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I 150—53 4. Junii.

*14097. GUSTAVUS II. ADOLPHUS rex ordinibus unitarum provinciarum Belgiæ nuntiat, se classe sua mare trajicere paratum esse, quum oblata regis Daniæ interpositione Cæsaris commissarius Dantiscium ingressus popularem auram ibi captare visus sit, ipsique Danici nondum apparuerint. — *Ex classe nostra Regia ad Elffsnabben,* die 5. mensis Junii. A. Alciati Epistola 1695 S. 188—89. Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie 29. Jaarg. S. 56—57. 5 Junii.

*14098. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Feltmarskalken Hr. Herman Wrangel, hvorefter han skal have Tilsyn med Jönköpings og Elfsborgs Fæstninger af Hensyn til et eventuelt Angreb fra Danmark. — *Elfsnabben*, d. 5. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 153—54 5. Junii.

1630.

6. Junii. *14099. DANIEL HEINSIUS Johanni Meursio Stephanium, quem professionem eloquentiæ in academia Sorana impetrasse intelligit, optime recommendat. — *Lugd. Bat.*, XVI. Junii. Meursii Opera XI. 515.

7. Junii. *14100. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han har faaet en Søn. — *Westminster*, 7. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

8. Junii. 7215. Udt. p Tydsk og Brudst. i Droysen, Gustaf Adolf II. 64, 65.

9. Junii. *14101. GUSTAVUS II. ADOLPHUS rex, Otthonem Ludovicum, Wild- et Rheingravium, coram se ad 8. diem mensis Septembris citat, ut ad actionem regis Daniæ ratione diffamationis contra se respondeat. — *In classe nostra regia ad Elfsnabben*, die 9. Junii. Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 283.

11 Junii. *14102. K. GUSTAF II. ADOLF befaler (sin Resident i Helsingør) Fegræus at søge at formaa visse Folk i Danmark til at levere en Del Øl og Brød til hans Hær til Brug for den, naar den kommer til Tydskland. — *Elfsnabben*, d. 11. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn om Svenska krigens hist. I 159—60.

19 Junii. 7223. Dithmarsisches Land-Recht Glückst. 1667 S. 166—70.

21. Junii. *14103. Biskop NIELS PAASKE beder Kansler Chr. Fris om at lade den til Medicus i Bergen udnævnte Otto Sperling snarest efter sit Bryllup rejse op til Norge. — *Hafniæ*, 21. Juni. Personalhist. Tidsskr. I. 36.

21. Junii. *14104. JOHANNIS MEURSII ad Gerardum Vossium epistola, in qua pro ejus epistola per mercatorem Slaglosiensem sibi reddita gratias agit et scribit, se historiam trium Daniæ regum Hafniæ impellentibus aliquot primatibus edere. — *Soræ*, d. XXI. Junii. Meursii Opera XI. 516—17. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II 82—83.

21. Junii. *14105. DAVID DE WILLEMI ad Johannem Meursium epistola, in qua eum rogat, ut Johanni fratri suo præsidium cancellarii regii in causa contra privignos, illi libros Apollonii lingua Arabica scriptos offerens, procuret. — *Hafniæ*, Kal. Julii, stilo Gregoriano. Meursii Opera XI. 517—18.

23 Junii. 7227. Udt. p. Latin i Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6 Serie 29. Jaarg. S. 57—61.

25. Junii. *14106. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han vil sende Sir Rob. Anstruther til Rigsdagen i Regensburg, og anmoder om, at K. Chr. IV. ogsaa vil medgive denne sine Instruxer. — *Westminster*, 25. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

27. Junii vel 7. Julii. *14107. SIMON GABRIEL ZUR NEDDENS Skrivelse til Hert. Adolf Frederik og Hans Albrecht af Mecklenburg, hvori han glæder sig over en fra Adolf Frederik modtagen Underretning om, at K. af Danmark for Hertugernes Skyld vil sende en Gesandt herhid. — *Regenspurgk*, d. 7. Julii. (Tydsk.) Klüver, Beschreibung d. Herzogthums Mecklenburg I. 320—32.

28. Junii. *14108. HERREDAGSDOM mellem Hr. Anders Bilde t. Rosendall, Befalingsmd. i Herridtzuad Kloster, og Hendrick Gyllenstiern t. Suanholm, Landsdommer i Skaane, hvorved en af denne fældet Dom, der frifinder en Del af Herridtzuad Klosters Bønder, som have huset og hælet Tatere, underkjendes, og Bønderne dømmes til at bøde 3 Mark. — *Kiobenhaffns Slott*, d. 28. Junii. Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 370—73.

28. Junii. *14109. K. GUSTAF II. ADOLFS Memorial for Underadmiralen Simon Styfwert angaaende hans Virksomhed under den pommerske og mecklenburgske Kyst; saasnart et af K. af Danmarks Skibe ses ved denne, skal han underrette sin Konge derom; under K. af Danmarks Lande maa han ikke undersøge noget Skib. — *Ysedom vid Peenemünde*, d. 28. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 169—70.

1630.

*14110. K. GUSTAF II. ADOLF befaler (sin Resident i Helsingør) Fegræus overfor K. af Danmark og i hans Fraværelse overfor Prinsen og Rigsraadet at forsvare Landgangen i Tydskland og særlig, at Resultatet af Danzigermødet ikke er afventet; han skal fremstille det nyttige for Danmark deri, navnlig Muligheden for Bispedømmernes Erhvervelse for Kongens Sønner, og opfordre til Understøttelse ved en Diversion; Salvius har det samme Ærinde til Kongen i Glykstadt. — *Ysedom*, d. 29. Junii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 174—76. 29. Junii.

*14111. Epistola MARCI BOXHORN ZUERII ad Joh. Isacium Pontanum, in qua epigramma suum in ejus Danorum historiam commemorat. — *Lugd. Bat.*, 10. Julii. A. Alcisti Epistola 1695 S. 189—92. 30. Junii.

*14112. DAVID DE WILLEM ad Johannem Meursium scribit, se Hafniæ languere et ad Amsterodamum revolventem Daniam velut carcerem habere videri. — *Hafniæ*, XII. Julii. Meursii Opera XI. 518—19. 2. vel 12. Julii.

*14113. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anmoder om Tilladelse for sin Falkoner John Barrow til at skaffe sig 12 Par Fugle. — *Westminster*, 5. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 5. Julii.

*14114. Den svenske Rigsadmiral CARL CARLSON GYLLENHJELMS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han omtaler, at hans Konge har efterladt nogle Tropper ved Peenemünde for eventuelt at forstærke Flaaden, hvis Danmark imod Forventning skulde begynde nogle Fjendtligheder tilsøs. — *Redden under Gripswaldes ön*, 7. Juli. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 20—21. 7. Julii.

*14115. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Mericum Casaubonum epistola, in qua commemorat, Meursium e Sorana Danorum academia aliquot epistolas ad se exaratas et prelo destinatas misisse. — *Lugd. Bat.*, XX. Julii. Stilo novo. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 174—75. 10 Julii.

*14116. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Anbefaling for John de Fleen som »tit og ofte har glædet os ved et nyt Musikinstrument, han selv har opfundet og med stor Kunst forstaar at haandtere«. — 12. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71. 12. Julii.

*14117. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Rigsraaden Claes Flemming at fremskynde Flaadens Udrustning i Anledning af Efterretninger om, at K. af Danmark ruster sin fra Vestersøen hjemkomne Flaade stærkt; dog maa de Danske ikke stødes. — *Af vårt fältläger vid Stettin*, d. 13. Julii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 188. 13. Julii.

*14118. DET SVENSKE RIGSRAAD meddeler Pfalzgrev Johan Casimir modtagne Efterretninger fra Residenten i Helsingør Fegræus, der gaa ud paa, at K. af Danmarks Flaade er kommen hjem, og at en Borger i Helsingør har bragt Efterretninger fra Usedom om et Sammenstød mellem K. af Sverig og de Kejserlige. — *Stockholm*, d. 13. Juli. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist 23—24. 13. Julii.

*14119. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium litteræ, in quibus commemorat, legatos regis Daniæ initio mensis Junii Gedanum appulisse, sed tractatum eodem loco semper manere, et se ab ipsis mediatoribus Danicis intellexisse, Donavinm potestatem cum Stralsundensibus, non cum rege Sveciæ tractandi habere. — *Elbingæ*, die 14. Julii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 154—59. 14. Julii.

7264. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 492—501. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 27—31. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. I. 371. 20. Julii.

*14120. K. CHR. IV.'s Dom i en Strid mellem Skrædderlavet i Kjøbenhavn og Dr. Frederik Petersen i Anledning af en Konsistoriums Dom af 14. Martii 1629. — *Kiøbenhaffn*, d. 20. Julii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 25—27. 20. Julii.

1630.

23. Julii. *14121. Depesche fra den pavelige Nuntius PALLOTTA, hvori han omtaler, at der paa Kurfyrstedagen i Regensburg bl. a. skal forhandles om, man bør give Nedrepfalz tilbage til Pfalzgreven til bestandig Skade for den katolske Religion, ligesom det var gaaet med Danmark. — 2. Ag. (Italiensk.) Brudst. i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd Europa III. 557.

ante 24. Julii. *14122. Den udvalgte K. CHR. (V.'s) Forbøn til Universitetets Professorer for Johannes Thomæ Schovius, der for 7 Aar siden er bleven relegeret bl. a. for at have rettet i et Testimonium, at han maa komme til sin forrige Libertet. — *Kiøbenhaffuen Slot*, d. ... Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 501—502.

25. Julii. *14123. K. CHR. IV. forlanger Universitetets Betænkning om Afstraffelsen af Peder Brocker i Viborg, der har gjort sig skyldig i Gudsbespottelse. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 25. Julii. Ny kirkehist. Saml. IV. 182—83.

26. Julii. *14124. (N. GREVINCKHOVIUS's) Skrivelse til (Johannes Wtenbogaert), hvori han skriver, at der her knap tales om Krigen mellem K. af Danmark og Hamburg, der vel heller ikke er saa betydelig. — *Frederickstadt*, 26. Julii o. st. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 3. 276—78.

27. Julii. *14125. BERNHARDUS MEYERUS Holsatus Gerardo Joanni Vossio pro comitate ejus erga filium suum et pro judicio ejus tragœdiarum suarum gratias agit. — *Hafniæ Danorum*, VI. Kal. Augusti. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 86—87.

28. Julii. *14126. K. CHR. IV. lykønsker K. Karl I. i Anledning af, at der er født ham en Søn. — 28. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

28. Julii. *14127. K. CHR. IV. anbefaler K. Karl I. Oberst Morgan med Hensyn til Betaling af Restancer. — 28. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

29. Julii. *14128. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Kjøbenhavns Universitet, hvori han befaler dem til M. Peder Skiellerop at afgive deres Erklæring om den Skilsmisse, der var begjæret af Dirich Hansøn Bager og Anne Løddingsdatter i Throndhjem. — *Slott Kiøbenhaffn*, 29. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 145.

30. Julii. *14129. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Lauritz Lindenov om at forfare Lejligheden med Apotheket i Aarhus, hvilket Folmer Thommessen agter paa ny at bringe paa Fode. — *Haffn.*, 30. Julii. Udt. i Hüberts, Aktstykker vedk. Aarhus II. 58—59.

30. Julii. *14130. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved han giver sit Samtykke til, at 3 Selvejergaarde, som Maren Pedersdatter, Borgerske i Randers, havde bevilget Kronen, stedse maatte blive under Dronningborg, mod at hun ogsaa afstod en fjerde Gaard til Kronen. — *Hafniæ*, 30. julii. Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 31.

30. Julii. *14131. K. CHR. IV. anbefaler K. Karl I. Kapitain James Borthwick, for at denne kan faa udbetalt sit Tilgodehavende. — 30. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

30. Julii. *14132. JOH. ISACIUS PONTANUS Marco Zuerio Boxbornio scribit, se meminisse ante annos plures in Dania degentem, advenisse legatos magni Moscorum ducis, qui ejus ac filiæ ipsius nomine ducem Johannem, fratrem Chr. IVti regis, maritum peterent; hunc principem eo profectum ante consummatas nuptias in urbe Moscova obiisse. — *Hardervici*, IX. Augusti. A. Alciati Epistola 1695 S. 131—32.

31. Julii. *14133. K. CHR. IV. bevilger Skrædderlavet i Helsingør den samme Frihed som Skrædderlavet i Kjøbenhavn. — *Frederichsborg*, d. 31. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 99.

1630.

*14134. K. Chr. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitet med Opfordring til, at de skulle yde Tilskud for at fremme Handelen paa Ostindien. — *Slott Kiøbenhaffn*, 2. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 146—47. 2. Augusti.

*14135. Odense Bytingsvidne, at der oplæstes og paaskreves en Skrivelse af Biskop Hans Michelszen, hvorved han, eftersom Skomagerne der i Byen have bevilget, at han maa sætte det østre Fodstykke af de fire Boder for 8 Skolepersoner, som han vil lade bygge i Skolemesters Gaard, paa det Sted, hvor Fodstykket af deres Plankeværk staar, lover, at en af Skomagernes Børn der i Byen altid skal annammes i samme Boder. — *Otthensee Byeting*, Mandagen d. 2. Augusti. Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. t. H. S. 53—54. 2. Augusti.

*14136. John Heldt, Marcus Brandt, John Vossenholen og Ulrich Grip, Ejere af Skibet »Den Gyldne Løve«, skrive til Lensmanden i Bergen Jens Juel angaaende hans Tilbageholdelse af Skibet. — *London*, 2. Aug. (Engelsk.) Udt. i Maeray, Third Report S. 57. 2. Augusti.

*14137. Will. Courten, Peter og Charles Bulteel, Jacob Hevverwijn og Sam. Fortrye, Assurandører for Skibet »Den Gyldne Løve«, skrive til Lensmanden i Bergen Jens Juel om hans Tilbageholdelse af Skibet. — *London*, 3. Aug. (Engelsk.) Udt. i Maeray, Third Report S. 57. 3. Augusti.

7283. Danske Mag. 5. R. I. 147. 6. Augusti.

*14138. Norges Riges Kansler Jens Bjelkes Skrivelse til Kansler Kristian Friis, hvori han anbefaler Dr. Peder Alfsen til et ledigt Lagmandsembede. — *Ellingaard*, 8. Aug. Brudst. i Nielsen, Jens Bjelke S. 152. 8. Augusti.

*14139. Kejser Ferdinand II.'s Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han bl. a. bebrejder ham ikke at have afsendt Gesandter i rette Tid til den af K. af Danmark overtagne Fredsmægling. — *Regenspurg*, d. Achtzehenden Augusti. (Tydsk.) Årsskrift, utgifv. af kongl. Vetenskaps-societeten i Upsala I. 99—101. 8. Augusti.

*14140. Sverigs Rigsraad underretter K. Gustaf II. Adolf om de Rustninger, det har foretaget tillands og tilsøs i Anledning af K. af Danmarks Udrustning af sin Flaade. — *Stockholm*, d. 9. Augusti. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 28—30. 9. Augusti.

*14141. Professorerne ved Universitetet svare Kongen, at de mene, at Peter Buchner, der af Byfogeden i Viborg er dømt fra Livet for Gudsbespottelse, bør straffes paa anden Maade og siden forvises Landet. — *Kiøbenhaffn paa voris Consistorio*, d. 11. Avg. Ny kirkehist. Saml. IV. 188—90. 11. Augusti.

*14142. K. Gustaf II. Adolfs (af Camerarius forfattede) Manifest om Grundene til sin Landgang i Tydskland. Heri omtales hans Gesandters Afvisning ved Forhandlingerne i Lübeck. — Uden Datum. (Tydsk.) Lünig, Teutsches-Reichs-Archiv VI. Pars spec. Cont. 1. Abth. I. Absatz 1. S. 359—65. Londorp, Acta publ. IV. 1. 73—77. Om Datum og Camerarius's Forfatterskab: Droysen, Gustaf Adolf II. 239, Anm. ante 15. Augusti.

*14143. Henrici Ernstii ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua nuntiat, se primo die Julii Bituriges venisse, ubi una cum Petro Guldensternio, qui illum salvere jubeat, usque ad festum Michaelis commoraturus sit. — *Biturigibus*, 26. Augusti. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 85. 16. Augusti.

*14144. Sekretær Lars Grubbes Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf om sine Forhandlinger med Generalkvartermesteren hos Torqvato Conti Oberstlieutenant Sparre; denne har bl. a. ytret, at de Kejserlige havde gjort et Spring fra Prag til Jylland. — *Stettin*, d. 19. Augusti. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II 31—37. 19. Augusti.

1630.

30. Augusti. *14145. DET ENGELSKE GEHEIMERAAD skriver til Lensmanden i Bergen Jens Juel om hans Tilbageholdelse af Skibet »Den Gyldne Løve«. — 30. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 57.

Augusto. *14146. Skrivelse fra PRIORINDEN (Domina) og PROVISORERNE FOR KLOSTRET RÜHN i Meeklenburg til K. Chr. IV., hvori de klage over, at foruden andre Stiftskister er ogsaa Klostrets Segl- og Brevkiste paa Grund af Krigsurolighederne for Sikkerheds Skyld bleven bragt til Danmark af Kongens Renteskriver Axel Christensohn; de bede om, at den maa blive tilstillet Kongens Kommissær Daniel Troje eller nedsat i Sikkerhed hos andre. — (August.) (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. XXVII. 86.

post 7. Septbr. *14147. Dr. MATTHIAS JACOBSONS Brev til Kansleren Chr. Friis om den Klage, Hr. Lauritz Pedersen usandfærdeligen havde fremført mod ham. — *Aff Aarhus*, d. . . . 7 bris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 351.

10. Septbr. 7302. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. 1, Tillæg S. 32—34.

10. Septbr. *14148. JOH. ISACIUS PONTANUS Stephano Stephanio in patriam reduci de oblato munere in academia Sorana gratulatur; scribit de tabula chorographica Daniæ frustra exspectata et de opera indicis conscribendi ad opus suum. — *Amsterodami*, 12. Kal. Octobr. A. Aleiati Epistola 1695 S. 362—63.

13. Septbr. *14149. Hert. FREDERIK, udvalgt Ærkebisp i Bremen, skjænker Staden Buxtehude de samme Rettigheder som Byen Stade. — Mandages na Marien Gebort, was de twölfte Dach Septembris. (Plattydsk.) Altes u. Neues aus d. Herzogthümern Bremen u. Verden V. 239. (Den 12. Septbr. var en Søndag.)

15. Septbr. *14150. (N. GREVINCKHOVIUS's) Skrivelse til (Johannes Wtenbogaert), hvori han omtaler, at K. af Danmark ligger med 25 Skibe foran Glykstadt og holder Elben besat. — *Fredericstadt*, 15. Sept. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 3. 327—29.

18. Septbr. *14151. KLAVS DAA meddeler Kansler Christian Fris, at han har talt med Kongen om den Hamburgske Sag og Foppius's Legation, men at Kongen var uvillig til at gaa ind paa hans Betragtning. — *Wdi den ny begynte schantze thuert for Friborre*, 18. September. Brudst. i Fridericia, Danm. ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 181, 182.

19. Septbr. *14152. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio aliquot exemplaria historiæ suæ Danicæ librorum trium, operæ majoris speciminis, mittit; putat, eum de victoria navali regis Daniæ contra Hamburgenses jam accepisse. — *Hafniæ*, XIX. Septembr. Ger. Joan Vossii Epistolæ II. 87—88. Meursii Opera XI. 673.

20. Septbr. *14153. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor, Svenonem Bechmannum, hactenus præceptorem liberorum Claudii Daa, munus ecclesiasticum prope arcem Drachsholmensem petentem, D. Olao Wormio commendat. — *Soræ*, die 20. Septembr. Danske Saml. III. 251—52.

21. Septbr. *14154. Litteræ RECTORIS ET PROFESSORUM HAFFNIENSIUM ad D. Jo. Nicolai Bangium, Flenningæ Fionorum pastorem, in quibus cum eo communicant, Thomam filium, ad professionem Hebræam nuper vocatum, jam, quum appareret, animi sui compotem non fuisse, ideo hac professione non fungi posse. — *Hafniæ*, 21. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 260—61.

27. Septbr. *14155. Det SVENSKE RIGSRAAD beder Assessorerne i Hofretten i Stockholm om at overvære Rettergangen imellem K. Chr. IV. og Rhingreven, som finder Sted paa Vaxholmen den 30. Septb. — *Vaxholmen*, d. 27. septembris. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 282.

1630.

*14156. Dr. Matthias Jacobsøns Beretning (til Kansleren Christian Friis t. Kragerup) om hans Mellemværende med Kapellanen Lauritz Pedersen. — (Uden Datum.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 351—54. Septbr.?

*14157. Anklageskrift indleveret af Pross Knudttzenn til (det svenske Rigsraad) imod Rhingrev Otto Ludvig i Anledning af de mod Pr. af Danmark rettede løgnagtige Rygter, som Rhingreven har udspredt. — Uden Datum. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 286—89. Septbr.-Novbr.

*14158. Viduesbyrd udstedt af Moritz Hermann von Oynhausen i Anledning af den af K. Chr. IV. mod Rhingrev Otto Ludvig rejste Anklage for løgnagtige Udtalelser om Pr. af Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 289—91. Septbr.-Novbr.

*14159. Jakob Merciers Vidnesbyrd i Anledning af den af K. af Danmark mod Rhingrev Otto Ludvig rejste Anklage for løgnagtige Udtalelser om Pr. af Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 293—94. Septbr.-Novbr.

*14160. (Carl Küchenthal), Mandatar for Rhingrev Otto Ludvig, indgiver Protest til (det svenske Rigsraad) om, at K. Chr. IV.'s Anklage imod Rhingreven bliver paadømt af en svensk Domstol, da han ikke er K. af Sverigs Undersaat, men Fyrste af det hellige romerske Rige. — Uden Datum. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 296. Septbr.-Novbr.

*14161. Carl Küchenthal, Rhingrevens Mandatars Indlæg til det svenske Rigsraad, hvori han forklarer, hvorfor han ikke er forsynet med gyldig Fuldmagt fra Rhingreven, forbeholder denne alle beneficia juris og begjærer Udsættelse i Rettergangen, indtil en lovlig Fuldmægtig kan indfinde sig. — Uden Datum. (Tydsk.) Svensk Udt. i Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 297. Septbr.-Novbr.

7312. Særtr. af Forordn. 1. Octobr.

*14162. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik af Gottorps Mandat, hvorved sub pœna quadrupli befales at indbetale Restancerne af de 1623, 26 og 27 bevilgede Skatter i Januar 1631. — *Schlosse Rendszburg*, d. 1. Octob. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 1. Octobr.

*14163. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik af Gottorps Forordning, hvorved de under Straf af Arveløshed forbyde adelige saavel som uadelige Personer under 25 Aar at indgaa Ægteskab uden Forældrenes Samtykke. — *Renszburg*, d. 5. Octob. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 5. Octobr.

*14164. Litteræ D. Jo. Nicolai Bangii ad rectorem et professores Hafnienses, in quibus ab iis petit, ut filio pareant et paulisper expectent, ut videri possit, utrum valetudinem recuperare possit an non. — *Flemløsæ*, 6. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 261—62. 6. Octobr.

*14165. Pros Knudsen, dansk Agent i Sverig, anholder hos det svenske Rigsraad om en retmæssig Dom over Rhingreven, som han beskylder for at have brudt sin Troskabsed mod K. af Danmark. — *Waxholm*, d. 6. Octobr. Svensk Udt. i Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 297. 6. Octobr.

*14166. Det svenske Rigsraads Dom, ifølge hvilken Sagen mellem K. Chr. IV. og Rhingreven udsættes, indtil bedre Beviser foreligge. — (*Vaxholmen*, 6. Octobr.) (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 262, jvfr. S. 297. 6. Octobr.

*14167. Det svenske Rigsraads endelige Dom, ifølge hvilken Sagen mellem K. af Danmark og Rhingreven udsættes, indtil de i Retten fremlagte Vidnesbyrd ere lovlig besvorne og forhørte, og Originaler af de i Retten fremlagte Kopier ere indleverede. — (*Waxholm*, d. 7. Octobris.) (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 263, jvfr. S. 297—98. 7. Octobr.

1630.

7. Octobr. *14168. (JOHANNES WTENBOGAERTS) Skrivelse til (P. Cupus), hvori han omtaler Grevinckhovius's Beretninger om Krigen mellem K. af Danmark og Hamburg. — 17. Octobris. (Hollandsk.) Brieven en onuitgegev. Stukken van Joh. Wtenbogaert III, 3. 360—68.

9. Octobr. *14169. Den svenske Adelsmand P. BANER tilskriver Axel Oxenstjerna om Rhingreveu Otto Ludvigs Proces med den udvalgte K. CHR. (V.). — D. 9. Oct. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf IV. 417.

13. Octobr. *14170. »VAND-COMPAGNIETZ Fundatz, som aff samptlige Participanterne er giort og indgaaet, paa det færske Vand, som dennem efter Kongl. Majest. Bevilling fra Emmendrup Søe her ind udi Byen at indlede, er bevilliget.« — *Kiøbenhaffn*, d. 13. Octobris. Særtr. af Forordn. (Kbhvn. 1631.) Særskilt trykt med Tillæg af 15. Octobr. 1657. 4°.

19. Octobr. *14171. OLIGERUS ROSECRANTZIUS ad Johannem Meursium scribit, se Ottonem filium suum, ab eo revocatum, per Belgium in Angliam mittere et Ericum filium cum Mulenio in academiam Lugdunensem ex Anglia hac hieme revocare constituisse. — *Rosenholmiano meo*, XIX. Octobr. Meursii Opera XI 519—20. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 527—28.

22. Octobr. *14172. DAVID DE WILLEM Johanni Meursio pro litteris ejus in Dania acceptis gratias agit. — *Amsterodami*, ipsis Kal. Novemb. Meursii Opera XI. 520.

28. Octobr. *14173. Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han omtaler, at der for Tiden ikke er nogen Misforstaaelse med Danmark. — *Elbingen*, d. 28. October. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 69—74.

28. Octobr. *14174. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han udtrykker sin Glæde over det Besøg, Kongens Søn Ulrik har aflagt ham. — *Hampton*, 28. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

30. Octobr. *14175. WILLIAM ASHWELL skriver til Sir John Coke, at Fyrsterne fra Rigsdagen (i Regensburg) have skrevet til K. af Danmark og Hamburg om at ophøre med deres Strid og demolere Forterne ved Elben, men desuagtet vedbliver K. af Danmark med at standse alle Skibe og kræve Told. — *London*, 30. October. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 414.

31. Octobr. *14176. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansleren Axel Oxenstjerna, hvori han udbeder sig hans Betænkning om, hvad han skal gjøre ved K. af Danmarks Told ved Ruden, som han nu har taalt hele Sommeren. — *Stralsund*, d. 31. October. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 244—46.

31. Octobr. *14177. GUSTAVI II. ADOLPHI regis ad Ferdinandum II. imperatorem litteræ, in quibus interpositionem regis Daniæ Gedanensem commemorat. — *Stralsundii*, die ultima Octobris. Årsskrift, utgifv. af kongl. Vetenskaps-societeten i Upsala I. 102—106.

1. Novbr. *14178. K. CHR. IV. tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at han gjærne vilde have antaget hans Mægling i Striden med Hamburg, hvis han ikke havde overladt Kejseren Afgjørelsen. — *Glückstadt*, d. 1. Nov. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 2. 77.

1. Novbr. *14179. UNIVERSITETETS Kontrakt med Peyter Musfeld, Vinfører i Kjøbenhavn, om Leverancen af 1700 Ris hollandsk Papir til den danske Bibel. — *Kiøbenhaffn*, 1. Novemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 448.

3. Novbr. *14180. Punkter, som Hert. FREDERIK af Gottorp har ladet opsætte til at proponere Landdagen i Kiel, navnlig angaaende Kiels og Rendsborgs Befæstning, Landdagenes Udskrivning, Recessers Oprettelse, et permanent Stænderudvalgs Indsættelse, Matriklernes Revision m. m. — *(Kiel)*, 3. Novb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 66, II. 344, jvfr. S. 360, III. 80.

1630.

*14181. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler sin Hensigt at ville søge Lejde hos K. af Danmark til at komme over Land hjem i Vinter. — *Stralsund*, d. 5. November. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska Krigens hist. I. 248—49. 5. Novbr.

*14182. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua refert, ducem Holsatiæ hodie apud se (Lutetiis) fuisse. — 15. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 834—35. 5. Novbr.

*14183. GREGERS KRABBE t. Tostelund, Lensmd. paa Hindsgavi, og HANS MICHELSEN, Superintendent i Fyens Stift, mægle Forlig i en Trætte, der var mellem M. Peder Michelsen (Arbo) i Gamborg og Hr. Jørgen Kjeldsen i Føns og Ørslev, saaledes at den Dom, Hr. Peder Griis i Gjeldsted havde afsagt, annuleres. — *Odense*, 6. Novemb. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 590. 6. Novbr.

*14184. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- OG LANDSKAB paa Landdagen i Kiel, navnlig angaaende Hverving af Ryttere, Straf for ubegrundet Udebliven fra Landdagene, Landdagsrecessers Forsegling m. m. — *Kiel*, 8. Novb. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. II. 344, jvfr. S. 360, III. 80—81. 8. Novbr.

*14185. MOGENS SEHESTED meddeler Bgm. og Raad i Kjøge, at Anne Hansdatter, Hans Holsts Efterleverske, har tilbudt at sørge for sin Datterdatter, Mads Ravns Barn. — *Kjøbennhaffnns Slott*, d. 16. Novembr. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 268—69. 16. Novbr.

*14186. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio Ericum Rosenkrantzium, magni Oligeri filium, et Johannem Mulenium, ephorum ejus, recommendat. — *Soræ*, XVIII. Novemb. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 90—91. Meursii Opera XI. 673—74. 18. Novbr.

*14187. ANDERS BILLES Betænkning til Kansleren Chr. Friis »om den Overflødighed til Bryllupper og Barsler sker«. — *Aff Dragholm*, 19. Novembris. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 237. 19. Novbr.

*14188. Den svenske Adelsmand GRUBBES Skrivelse til Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at han hos K. af Danmark har iagttaget, at han kalder Kejseren »Majestas et Dilectio vestra« og selv kaldes af Kejseren »Durchleuchtigster«. — *Lägret vid Stettin*, d. 20. November. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V, 2. 239. 20. Novbr.

*14189. K. CHR. IV. tillader Bgm. og Raad i Holstebro at indtage Biskopsgaarden under Byens Frihed. — 23. November. Brudst. i Frølund, Holstebro S. 193, jvfr. S. 217. 23. Novbr.

*14190. Baron DE CHARNACÉ beder Statssekretær Bouthellier bl. a. om at skaffe ham Kreditiver saavel til Hamburg og Lübeck som til K. af Danmark, der stadig er i Glykstadt. — *Hambourg*, le 4. Décembre. (Fransk.) Brudst. i Avenel, Lettres de Richelieu IV. 50—51. Richelieu har paa Brevet noteret, at de ønskede Kreditiver skulle tilsendes Gesandten. 24. Novbr.

*14191. MADS RAVNS Gjensvar paa Lensmanden Mogens Sehesteds Brev til Bgm. og Raad i Kjøge (Nr. *14185), i hvilket han nægter at skilles fra sin Datter. — *Kiøge*, d. 26. Novembr. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 269—72. 26. Novbr.

*14192. Bogtrykkerne SALOMON SARTORS og MELCHIOR MARTZANNS Kontrakt med Universitetet om Trykningen af den danske Bibel. — *Kiøbenhaffnn*, d. 1. Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 448—50. 1. Decbr.

*14193. DOMINICUS MOLINUS takker Johannes Meursius for hans tilsendte Danmarks Historie. — *Venetia*, li XII. Dicembre. (Italiensk.) Meursii Opera XI 520—21. 2. Decbr.

*14194. K. CHR. IV. tilskriver de højlærde i Kjøbenhavn om Thomas Bangs Ansættelse som Professor i Hebraisk, beder dem om at nægte de unge, der ere slet for- 6. Decbr.

1630.

beredte, Adgang til Universitetet, og forbyder at omgaa dette ved at deponere ved andre Universiteter, m. m. — *Hafniæ*, d. 6. Decembris. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 34—35. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 206.

6. Decbr. *14195. K. CHR. IV. befaler Dr. Hans Resener med Theologerne at overveje, hvorledes exercitia pietatis bedst kunne drives ved Skolerne. — *Hafniæ*, d. 6. Dec. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 100. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 708.

6. Decbr. *14196. K. CHR. IV.'s Brev til Kommunitetets Forstander Dr. Tommis Fincke, hvorved Antallet paa de af Kommunitetet underholdte Studenter forøges fra 120 til 144. — *Slott Kiøbenhaffn*, 6. Decemb. Danske Mag. 5. R. I. 148.

7. Decbr. *14197. K. CHR. IV. befaler Bisperne at sørge for Ansættelsen af dygtige Skoletjenere (ɔ: Lærere). — *Hafniæ*, d. 7. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 708—709.

8. Decbr. *14198. JOHANNIS CLUVERI ad Johannem Meursium epistola, in qua ei nuntiat, Dithmarsiam se incolumem excepisse, et litteras conjugis ejus ad civem Flensburgicam commemorat. — *Meldorpii*, VI. Idus Decemb. Meursii Opera XI. 521—22.

10. Decbr. *14199. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og forlanger Tilbagebetaling af det Laan, K. Jakob I. havde faaet. — 10. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Third Report S. 71.

13. Decbr. *14200. OLIGERUS ROSENCRANTZIUS Johanni Meursio pro libro ejus historiarum regni Danici sub tribus regibus Oldenburgicis primis, ab Stephano (Johanne Stephanio) exhibito, gratias agit et se eum ex adversariis suis privatis aut documentis aliis bibliothecæ suæ peculiaribus adjuvaturum esse, offert. — *Ex Rosenholm. meo*, XIII. Dec. Meursii Opera XI. 522. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 528.

16. Decbr. *14201. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, med Befaling til, at det nyoprettede theologiske Professorat skal overdrages M. Hans Rasmussen (Brochmand), Professor Physices, saaledes at han dog indtil videre ogsaa beholder det Stipendium, han nu har. — *Slott Frederichsborg*, 16. Decembris. Danske Mag. 5. R. I. 148—49.

21. Decbr. *14202. (Rhingrev OTTO LUDVIG) forpligter sig til at indfinde sig, hvor og naar K. Gustaf II. Adolf indstævner ham i Anledning af den mod ham af K. af Danmark rejste Anklage. — *Golnow*, d. 21. decembris. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 302.

22. Decbr. 7338. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 131—32.

22. Decbr. *14203. Kjendelse af THEODORUS BUSSIUS, Landkansler samt Archidiaconus og Thesaurarius for Slesvig Domkapitel, i en Sag mellem Harrcke Baensen i Offenhüll og Bane Payesen i Risummose angaaende en Gjældsfordring og et for denne pantsat Stykke Land i Størterværk. — *Sleszwich*, d. 22. December. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 349—50.

24. Decbr. *14204. K. CHR. IV. tillader Orgemesteren i Helsingør at maatte lade sig bestille til Bryllupper og Værtskaber, uanset det Privilegium, Taarnmændene paa Kronborg havde til alene at opvarte ved Bryllupper og Værtskaber i Helsingør, Helsingborg, Landskrone og Hillerød. — *Frederiksborg*, 24. Decbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 99.

28. Decbr. *14205. JACOB CHRISTENSEN, Borger i Odense, tilstaar at have modtaget af M. Jacob Sperling, Sognepræst i Odense, 100 kur. Dlr., som Kansler Hr. Christian Friis t. Kragerup har foræret til fattige Husarme i Odense, hvoraf han (Jac. Christensen) lover aarlig at betale 6 Dlr. i Rente til Sognepræsten ved St. Knuds Kirke, der skal uddele Pengene. — D. 28. Decbr. Saml. t. Fyens Hist. og Top. IV. 197—99.

30. Decbr. *14206. K. GUSTAF II. ADOLF befaler Generalmajor Dodo, Friherre af Ihn- und Kniphausen, at forbyde den kgl. danske Tolder Daniel Troije, som vil leje et Hus i Wolgast

1630.

og opkræve Told der, al Toldopkrævning, men tillade ham at opholde sig der som en fremmed og upriviligeret. — *Berowolde*, d. 30. Decemb. (Tydsk.) Feith, Lettres de Gustave Adolphe à Dodo von In- und Kniphausen S. 54—56.

*14207. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV. om Erstatning for Skibet »Golden Lion« af London, som Lensmanden i Bergen havde lagt Beslag paa, fordi han mistænkte det for at være hamburgsk. — *Westminster*, 30. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 30 Decbr.

*14208. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV., at han efter sine Venners Raad vil nedlægge Vaabnene og slutte Fred med Spanien. — *Westminster*, 30. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 30. Decbr.

*14209. Fortegnelse over den danske Flaade. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 418—19.

*14210. (Fru) Margrete Rosenkrands t. Hundslund og hendes Søn Hans Lindenov t. Hundslund vidne, at Tjeneren Peder Mogensen, forhen Skriver og Gaardsfoged paa Hundslund, har faaet Gaarden Hejselt i Torslev Sogn kvit og fri for Ægt og Arbejde mod 16 Rdlrs Afgift hver Martini Dag. — *Hundslund*. Saml. t. jydsk Hist. og Top. X. 269.

*14211. Extrakt af Hamburgernes Forsvarsskrift mod K. af Danmark i Anledning af dennes Forholdsregler med Hensyn til den glyckstadske Told. (Tydsk.) Londorpii suppl. & contin. IV, 2. 760—63.

1630?

1630.

*14212. Johannes Meursius Johanni Kirchmanno nuntiat, se Masium ad ministerium ecclesiæ promovisse et idcirco ab eo petere, ut sibi alium præceptorem filii sui recommendet. — *Hafniæ*, ad diem XX. Aprilis. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 281 (med det vistnok urigtige Aarstal 1620). 20. Aprilis.

1630—31?

1630—31?

*14213. Kopi af et Brev uden Underskrift med Paaskrift om at være fra Viscount Dorchester, hvori denne fuldstændig nægter, at der er nogen Forpligtelse for K. Karl I. til at give Danmark Penge til Krigen, alene med Undtagelse af Laanet til K. Jakob I. Traktaten i Haag er ikke bindende, da den aldrig er bleven ratificeret af K. af Danmark. Den Sum, han havde faaet fra England, (324,074 £) var frivillig ydet af K. Karl I. Den danske Krig var ogsaa afsluttet, som den var begyndt, uden Hensyn til England. Der maa derfor, efter at disse unyttige Krav ere opgivne, sluttes en ny, mere bindende Traktat. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 57—58.

1630—33.

1630—33.

*14214. Peder Jensen Hialdesøe, Præst paa Arnach, beder Kansleren (Christian Friis) om Hjælp af andre Kirker til sin Kirke, da den ved Bygningsarbejde er kommen i stor Gjæld og desuden trænger til yderligere Reparationer; han fremstiller sin egen daarlige Stilling og beder om Hjælp. Ny kirkehist. Saml. V. 646—47.

1631.

1631.

*14215. Christophori Forstneri ad Matthiam Stubik a Kønigstein epistola, in qua commemorat, imperatorem in conventu Ratisbonensi omnia belli mala Palatino ejus- 2. vel 12. Januar.

1631.

que sociis Mansfeldio, Brunsvicensi duci, Daniæque regi imputasse. — *Breitenfelda*, pridie Idus Jan. Le Bret, Magazin z. Gebrauch f. Staaten- u. Kirchengesch III. 616—31.

4. Januar. *14216. K. Chr. IV. tillader afdøde Hans Barnekows Søn Christian at beholde sin Faders Ralschwigiske Lensgodser paa Rügen, indtil han, naar han er bleven myndig, kan blive forlenet med dem. — *Schlosz zu Copenhagen*, d. 4. Januarii. (Tydsk.) Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen auf Rügen S. 120—21.

6. Januar. *14217. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til D. Salvius, hvem han befaler at opfordre Hert. Adolf Frederik af Mecklenburg til paany at begive sig til Danmark. — *Berowald*, d. 6. Januari. (Svensk.) Arkiv till upplysn om Svenska krigens hist. I. 301—02.

8. Januar. *14218. Christianus Thomæus Johanni Meursio pro historia ejus Danica gratias agit. — *Hafniæ*, VIII. Januar. Meursii Opera XI 523.

8 Januar. *14219. Den svenske Resident Johan Fegræus meddeler K. Gustaf II. Adolf Ytringer af K. Chr. IV., om hans Tilbøjelighed til at ville hævne sig paa Kejseren, hvis han havde Penge dertil; ligeledes Udtalelser af Pr. Frederik og Ulriks Misstemning mod Kejseren; Kansleren Christian Friis har forsikret ham om sin Sympathi for K. Gustaf II. Adolf, men tillige sagt, at denne har Fjender ved Hoffet. Endvidere omtales Kongens og Rigsraadets Stemning overfor K. Gustaf II. Adolfs Ønske om Lejde for sig og sine Tropper til Rejse gjennem Danmark, og nogle Ytringer af Kongen om Upaalideligheden af den franske Diplomat Charnacés Løfter; Kongen hævder sit Condominium med Sverig over Østersøen. — *Kjøbenh.*, d. 8. Januari. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V. 2. 136—37, 337. VI. 1. 1—4.

9. Januar. *14220. Gottfriedt Heinrich, Greve af Papenheim, anbefaler Oberst (Hans) Christoph von Hardenburghs Sag til Grev Trautmansdorf, da han, saa vidt Brevskriveren har erfaret, ingensinde har indladt sig med Mansfelderen, Hert. Christian, K. af Danmark eller andre Rigets Fjender. — *Im quartier Burgh bey Magdeburgh*, d. 19. Januarii. (Tydsk.) Wolf, Gesch. d. Geschlechts v. Hardenberg II, Urk. S. 319—20.

11 Januar. *14221. Thyrstrup Herredstings Vidne, at Karsten Knudsen og Hans Biornsen, som havde ihjelslaaet Peter Martensen Smey og hans Søn Peter, af disses Slægtninge have faaet »Urfejde«. — 11. Jan. Jahrb f. d. Landesk. d. Herzogth. VI 98—99

16. Januar. *14222. Menige Almue vidner, at de aldrig have vidst andet, end at den Skov ved Navn Setter altid har ligget under Bierby, og at aldrig nogen Embedsmand har bygt det, forend Anders Blomme byggede det og tog Penge deraf imod en Laugsmands Dom, dernæst at han har frataget dem deres Fiskeri og Fosser, hvorpaa de havde Kongebrev af Kong Magnus; endelig at han havde paalagt Setter Landskyld uden Lov og Dom og hugget 100 Tylter Tømmer i deres bedste Skove. — *Eningdallen vdi Idde Leen*, d. 16. Januar. Topograph. Journ. for Norge 6. H. S. 33—34.

17. Januar. *14223. K. Gustaf II. Adolf udbeder sig sit Rigsraads Betænkning, om hvad han skal gjøre i Anledning af K. af Danmarks Toldopkrævning ved Ruden, samt hvis Kongen gjør Fordring paa gejstlig Højhed over Rügen, eller vil have Del i de preussiske Tolde. — *Berowald*, d. 17. Januarii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I 313.

17. Januar. *14224. Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han omtaler, at Kongen af Spanien, Polen, Danmark og Frankrig betitle Kejseren Cæsarea Vestra Majestas. — *Elbingen*, d. 17. Januari. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 156—59.

1631.

*14225. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved C. Madsen i Gyskouf i Nørvangherred, der er bleven fældet af Landsdommerne i Nørrejylland, men nu har stillet saavel Kronen som Sagvolderen tilfreds, faar sit Mandhelg igjen. — *Hafniæ*, 18. Jan. Secher, Om Vitterlighed og Vidnebevis S. 165, Anm. 18. Januar.

*14226. K. GUSTAF II. ADOLFS Memorial for Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han befaler ham at holde Flaaden hjemme, hvis han bemærker truende Foretagender fra Danmarks Side, hvad han selv dog ikke venter. — *Berovalde*, d. 22. Januarii. (Svensk.) Brudst. i Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 314—15. 22. Januar.

*14227. K. GUSTAF II. ADOLF minder Feltherren (Grev Jacob de la Gardie) om de for et eventuelt Angreb fra Danmark givne Ordrer. — *Berowald*, d. 22. Januari. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 321—22. 22. Januar.

*14228. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at det Provstemøde i Ribe Stift, som hidtil plejer at holdes 3. Søndag i Advent i Varde, herefter skal holdes den foregaaende Onsdag. — *Haffniæ*, 24. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 655. 24. Januar.

*14229. Kaldsbrev, udstedt af 8 KALDSMÆND I DOVER OG VENGE SOGNE for Hr. Mickel Rasmussen til at være Sognepræst der. — *Sveistrup*, d. 30. Januar. Udt. i Hübertz, Aktstykker vedk. Aarhus II 59. 30. Januar.

*14230. Oberst HEPBURNES Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at en fransk Gesandt vil gaa i Forhøn for Rhingreven hos K. af Danmark. — *Soldin*, d. 30. Januari. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 162—65. 30. Januar.

*14231. K. CHR. IV. spørger Sjællands Biskop og menige Theologi udi Universitetet om, hvad der kan gjøres for at standse den store Hofart, der bruges i Klædedragt med loppede Luer og anden letfærdig Dragt, hvorover Gud giver sit Mishag tilkjende ved underlige Fødsler og adskillige Tegn. — *Hafniæ*, d. 31. Januarii. Werlauff, Hist. Antegnelser til Holbergs 18 første Lystspil S. 204. Ny kirkehist. Saml. IV. 182. 31. Januar.

*14232. HOLGEN ROSENKRANDS's Brev til sin Søn Jørgen med forskjellige gudelige Formaninger. — *Rosenholm*, 1. Februar. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 528. 1. Febr.

*14233. PETRI SCRIVERII epistola ad Johannem Isacium Pontanum de differentiis inter hujus et Meursii historias Danicas. — *Amsterodami*, XIII. Febr. S. N. A. Alciati Epistola 1695 S. 192—94. 3. Febr.

*14234. SVERIGS RIGSRAADS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori det tilraader, trods de forskjellige Aarsager til Krig, som K. af Danmark giver, ikke at begynde noget fjendtligt imod ham, medmindre man faar sikker Underretning om, at han hverver, sender hele Flaaden ud i Østersøen og korresponderer med Fjenden. — *Stockholm*, d. 4. Februari. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 167—71. 4. Febr.

*14235. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han bevilger Prof. Johannes Lauremberg aarlig 200 Rdlr. samt to Vogne med Forspand, for at han skal rejse rundt og samle Materiale til at udføre et Landkort over Danmark; naar dette var helt færdigt, faar han Løfte om yderligere 500 Rdlr. — 5. Febr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 294—95. 5. Febr.

*14236. Norges Riges Kansler JENS BJELKE takker Kansler Christian Friis, fordi han har undskyldt ham hos Kongen med Hensyn til Forstrækningen af 1000 Dlr. til den ostindiske Fart, og haaber kun, at Kongen ikke maa være vred derover; tillige udtaler han Ønsket om at blive forlenet med Trondhjems Len. — *Ellingaard*, 7. Februar. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 168—70. 7. Febr.

1631.

7. Febr. *14237. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at den danske Pr. Ulrik har stor Lyst til at deltage i dennes Krig; Kongen og de unge Herrer ere i det Hele venligt stemte, men modarbejdes af mange af deres Raadgivere; tillige omtales Commargo, som Tilly har sendt til Kjøbenhavn. — D. 7. Febr. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, t. 5, 6.

9. Febr. *14238. K. CHR. IV. befaler Bispen og Theologerne i Kjøbenhavn at konferere den norske Ordinans med den gamle og antegne, hvad der alene vedkommer Norges Indbyggere. — *Hafniæ*, d. 9. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 95.

9 Febr. *14239. K. CHR. IV. befaler Bisperne i Danmark at indsende Kopier af de gejstlige Forordninger, hvilke Kongen agter at trykke bagved Ordinansen og tillige meddele deres Betænkning, hvorvidt noget i Ordinansen trænger til yderligere Forklaring. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 9. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 94—95.

9. Febr. *14240. K. CHR. IV. befaler Jens Juel og Otte Skeel at stævne »Beuindtheberne« og Participanterne i det spanske Kompagni i Aalborg for sig, undersøge Regnskaberne og dømme Parterne imellem. — 9. Febr. Brudst. i Wulff, Jens Bang S. 14

9. Febr. *14241. K. CHR. IV. befaler »Beuintheberne« og Participanterne i det spanske Kompagni enten selv at møde eller sende deres Fuldmægtige, naar de blive indstævnede af Jens Juel t. Kjeldgaard og Otte Skeel t. Hammelmose. — 9. Febr. Wulff, Jens Bang S. 14.

18. Febr. *14242. K. CHR. IV.'s Missive til Mogens Seestedt, Slotsherre i Kjøbenhavn, med Befaling til, at Madtz Rauffn, Tolder i Kjøge, skal gaa fri for Tiltale for det Korn, han har tilstedt at udføres der fra Byen. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 18. Februarii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 53.

18. Febr. *14243. K. CHR. IV. tilgiver Mads Ravn, Raadmd. og Tolder i Kjøge, for hans Forseelse ved at have tilladt en Borger Peder Sørensen at udføre Korn af Byen mod kongeligt Forbud. — 18. Febr. Brudst. i Skand. Literat. Selsk Skrift. 1816 -17 S. 437.

18. Febr. *14244. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver K. Gustaf II. Adolf om K. Chr. IV.'s Misstemning mod Kejseren i Anledning af de hamburgske Forhold; han og Almuen ere mere stemte for en ny Krig med Kejseren end Rigsraadet; dog er man i det Hele skinsyg paa Sverigs Fremgang. — D. 18. Febr. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, t. 6, 8.

18 Febr. *14245. (Sekretær LARS GRUBBES) Relation til (den svenske Rigskansler Axel Oxenstjerna?), hvori han omtaler, at K. af Danmark har erklæret sig villig til at tilstaa K. af Sverig frit Lejde til Rejse gjennem hans Lande og hans Tropper fri Passage. — *Demmin*, 18. Februari. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I 718—21.

23. Febr. *14246. HANS PEDERSEN skriver til Rasmus Jensen, »Hr. Statholders Skriver udi Raadstuen for Kjøbenhavns Slot« og beder ham, i Anledning af Spørgsmaalet om Arven efter M. Hans Jensen, Professor i Kjøbenhavn, om at nedlægge Indsigelse mod M. Hans's Efterleverskes Fordringer og hævde den rette Arving Johannes Hansen i Skovbys Krav. — *Laugholmshus*, d. 23. Febr. Brudst. i Danske Mag. 5 R. I. 155.

24. Febr. *14247. KNUD GYLDENSTJERNE t. Timb, Befalingsmd. paa Hald, og THYGGE BRAAHE t. Tostrup, Befalingsmd. paa Skiffuehuss, indsende efter Kongens Befaling Beretning om Gods tilhørende Kronen og Mogens Kaass t. Støffringgaard i Medelsom, Støffring, Nørhald og Hedenste Herreder i Anledning af et Mageskifte mellem Kronen og Mogens Kaass. — *Wiborrig*, d. 24. februarii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. II. 387—92.

1631.

*14248. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS meddeler K. Gustaf II. Adolf, at Oberst Øynhausen har bedet ham om at forsikre Kongen om sin venlige Stemning; derimod burde man søge at vinde (Frederik) Günther, der efter et Besøg hos Wallenstein paavirker K. Chr. IV. til Fordel for denne. — D. 26. Febr. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 1. 12—13. 26. Febr.

*14249. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Meddelelse om, at han i Overensstemmelse med de Forslag, Sir Thomas Roe har bragt ham, er villig til at forny Traktaten af 1621 med nye og mere bindende Artikler. — *Westminster*, 1. March 1630. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 1. Martii.

*14250. CLAUS DAA (t. Ravnstrup) skriver til D. Jesper Brochmand og begjærer en Universitetsbetænkning for, at en af hans Bønder maa ægte sin Stedfaders Enke. — *Draxholmb*, d. 3. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 149. 3. Martii.

*14251. Epistola ANONYMI ad Johannem Isacium Pontanum, cujus historiam Danicam rogat ut maturrime, quam fieri potest, habeat. — XIII. Martii. A. Alciati Epistola 1695 S. 194 196. 3. Martii.

*14252. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Borgerne i Helsingør frit og uhindret maa handle i Aalborg Fjord; hvis nogen herved formener sig forurettet, skal han lade Sagen paakjende ved Retten. — *Frederiksborg*, 4. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 99—100. 4. Martii.

*14253. K. CHR. IV. befaler Indbyggerne i Viborg, Aalborg og andre Stæder at tillade Borgerskabet i Helsingør frit at handle i Aalborgfjord, da Byen ikke selv har noget Axeltorv. — D. 4. Marts. Udt i Saml. t. jydsk Hist. og Top. VII. 298. 4. Martii.

*14254. IVER KRABBE skriver til Universitetets Rektor, D. Claus Plum og beder ham om at hjælpe Johannes Hansen i Skovby, der var sl. M. Hans Jensens rette Arving, til hans Ret. — *Laugholm Slot*, d. 4. Marts. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 155. 4. Martii.

*14255. K. CHR. IV. befaler D. Hans Reisner, de theologiske Professorer og Hofprædikanten at sammenskrive de gejstlige Forordninger, hvilke Kongen agter at lade trykke bagved Ordinansen. — *Frederiksborg*, d. 5. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 95—96. 5. Martii.

*14256. K. CHR. IV. befaler D. Hans Reisner, de theologiske Professorer og Hofprædikanten at forhandle med de højeste Gejstlige i Sjællands Stift om en Form for Gejstlighedens Klædedragt. — *Frederiksborg*, d. 5. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 96. 5. Martii.

*14257. K. CHR. IV.'s Tilladelse for Søvren Tvilling til baade at være i Kapellet og betjene Degnekaldet paa Kronborg Slot, dog at han skal holde en Substitut til at besiyre det sidste Embede, naar han ved Sangopvartning er forhindret i at varetage det. — *Frederiksborg*, d. 13. Martii. Danske Saml. 2. R. II. 242—43. 13. Martii.

*14258. K. CHR. IV. henstiller flere Punkter vedrørende Undervisningen til Professorerne i Kjøbenhavn og Sorø og forlanger deres Betænkning derover. — *Frederiksb.*, 14. Martii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 629—31. 14. Martii.

*14259. RECTOR ET PROFESSORES HAFNIENSES ad D. Johannem Rhodium scribunt et ei Professionem Philosophicam vacantem offerunt. — *Hafniæ*, 14. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 150. 14. Martii.

*14260. N. N. ad Oligerum Rosenkrandsium scribit et ei gratias agit, quod opusculum sibi missum castigationibus et censuris afficere dignatus sit. — 14. Martii. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 528—29. 14. Martii.

1631.

14. Martii. *14261. Augusti Buchneri ad Martinum Opitium litteræ, in quibus commemorat, legatos regis Daniæ nudius tertius ad conventum principum (Lipsiensem) profecturos transiisse. — D. XIV. Martii. Aug. Buchneri epistolæ I. 20—23.

16. Martii. *14262. Sekretær Lars Grubbes Relation til Pfalzgrev Johan Casimir, hvormed han sender ham Afskrift af K. Gustaf II. Adolfs Svar paa K. af Danmarks Brev om Rhingrev (Otto Ludvigs) Sag. — *Werade i Ukermark*, d. 16. Mars. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist I. 723.

18. Martii. *14263. Den svenske Resident Johan Fegræus meddeler K. Gustaf II. Adolf Oplysninger om de fornemme danske Herrers Stemning overfor Sverig; K. Chr. IV.'s Fod er syg. — D. 18. Marts. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II Adolf VI, 1. 9 jvfr. S. 5.

22. Martii. *14264. Sekretær Lars Grubbes Relation til den svenske Rigskansler Axel Oxenstjerna og det svenske Rigsraad, hvori han udtaler Frygt for Danmarks af Spanien paavirkede Planer og især for dets stærke Rustninger tilsøs, der næppe kunne gjælde Hamburg. — *Schwedt*, d. 22. Mars. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 724—25.

22. Martii. *14265. Balthasadi Bonifacii ad Johannem Meursium epistola, in qua historiam ejus Danicam cum Tacito comparat. — *Tarvisii*, Kal. April. Meursii Opera XI. 523—24.

23. Martii. *14266. K. Chr. IV.'s Akkord med Kristopher Gøye t. Oxholt om Opbyggelsen af et Orlogsskib i Nedenes Len. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 23. Martii. Norske Mag. II. 320—22.

23. Martii. *14267. K. Chr. IV.'s Kreditiv for Will. Adamsen til K. Karl I. og Dr. Henrietta Maria. — 23. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

24. Martii. *14268. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til D. Salvius, hvori han beder ham om at give sig Oplysninger om de danske Foretagender, der begynde at blive ham mistænkelige paa Grund af Udrustningerne tilsøs; Ærkebiskoppen af Bremen bør han faa til at give et undvigende Svar paa K. af Danmarks Forslag. — *Schwedt*, d. 24. Martius (Svensk.) Arkiv. till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 401—04.

25. Martii. *14269. Johannis Meursii ad Vossium epistola, cum qua ei exemplar Ælnothi mittit et Othonem Rosæcrantzium »filium viri aut herois incomparabilis Oligeri« ei commendat. — *Soræ*, d. XXV. Martii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ (II.) 91.

26. Martii. *14270. Christiani Johannis superintendentis Alburgensis ad M. Vulfgangum Rhumannum, Eloquentiæ Professorem Hafniensem litteræ, in quibus gratias agit pro pecunia per tabellarium Regium sibi missa et pro cura ejus studiosos ad se mittendi. — *Alburgi*, 26. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 747—48.

26. Martii. *14271. K. Gustaf II. Adolfs Memorial for Feltmarskalken Hr. Gustaf Horn, hvori han faar Ordrer for det Tilfælde, at den danske Flaade begiver sig ind i Østersøen. — *Schwedt*, d. 26 Martius. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist I. 406—09

26. Martii. *14272. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til sit Rigsraad, hvori han udbeder sig dets Betænkning om Forholdet til Danmark — *Schwedt*, d. 26. Mars. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 409—11

28. Martii. *14273. Sverigs Rigsraads Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori det benægter K. af Danmarks Ret til at kræve Told ved Ruden og erklærer sig uvidende om hans Ret til gejstlig Højhed over Rügen; man bør finde sig i, at han med alle Rigets Stænder som Hertug af Holsten erklærer Kongen for Rigets Fjende, men ikke i, at han anvender Danmarks Magt imod ham; en Fordring om Andel i de preussiske Tolde bør man modsætte

1631.

sig med Vaabenmagt, og føjer han i det Hele et udfordrende Skridt til Tolden ved Ruden, kan Krigen ikke undgaas. — *Stockholm*, d. 28. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 208—12.

*14274. Sekretær Lars Grubbes Relation til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler Rygter om hemmelige Forhandlinger mellem Danmark og Kejseren og om Opbygningen af et dansk Stenblokhus paa Ruden; tillige udtaler han Frygt for de danske Udrustninger tilsøs. — *Stettin*, 28. Mars. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist I. 725—27. 28. Martii.

*14275. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han bevidner, at James Jukes, som havde ægtet Madelena, en Datter af Nicolas ab Annevelt, men ingen Medgift havde faaet udbetalt, fordi Konens Slægtninge hævdede, at hun havde giftet sig under sin Stand, »e generosa prosapia ortum . . . pro religione et publica libertate . . . meruisse« og var bleven Kapitain i den danske Hær. — *Westminster*, 28. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 28. Martii.

*14276. K. Gustaf II. Adolf indsætter Viceadmiral Erik Hansson Ulfsparre til Kommandant i Colberg og paalægger ham bl. a. at lade holde Søen ren imellem Bornholm, Gulland og Colberg. — *Schwedt*, Martii. (Tydsk.) Arkiv till upplysn om Svenska krigens hist. I. 400—01. Martio.

*14277. (Sekretær Lars Grubbes) Skrivelse til (Johan Adler Salvius i Hamburg), hvori han omtaler K. af Danmarks Toldhus paa Ruden og raader til at skaffe Oplysninger om Gabriel de Roys og Frederik Gynthers Forhandlinger. — Uden Datum. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 221—25. Martio.

*14278. Oligeri Rosenkrandsii ad Chr. Frisium cancellarium litteræ, in quibus ei Gundeum filium commendat et de presbytero Norvegico (D. Olavo) scribit. — *Kallø*, 1. Aprilis. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 529—30. 1. Aprilis.

7384. Minerva. Jan.—Marts 1804, S. 3—4. 2. Aprilis.

*14279. K. Chr. IV. befaler Jørgen Lykke og Johan Friis at udtage nogle Jfr. Elledtze Norbye vedkommende Breve af Brevskrinene i Uggerslev Kirke i Fyen og tilstille hendes Værge Hans Oldeland dem. — *Hafniæ*, d. 2. Aprilis. Wad, Om E. C. Knuth og S. Lerche S. XX—XXI. 2. Aprilis.

*14280. K. Chr. IV. befaler Biskopperne D. Reisner, D. Hans Michelsen og Jens Dynnesen at møde i Kjøbenhavn 14 Dage efter Trinitatis i Anledning af en Trætte mellem Biskop D. Mads Jensen i Skaane og Kanik Hans Oltsen i Lund. — *Hafniæ*, d. 2. April. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 177—78. 2. Aprilis.

*14281. Den svenske Resident Johan Fegræus meddeler K. Gustaf II. Adolf Efterretninger om Tillys Afsendinge, hvoriblandt (Henrik) Holk, til K. Chr. IV. for at vinde ham mod Sverig; Kongen synes ikke at ville lade sig paavirke deraf. — D. 8. April. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 1. 7—8, 9. 8. Aprilis.

*14282. K. Chr. IV. tillader Kjøbenhavns Universitet at antage Jochum Martzan til dets anden Bogtrykker, da en ikke er tilstrækkelig til baade at trykke Bibelen og udrette Universitetets Arbejde. — *Frederichsborg*, 10. Aprilis. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 35. 10. Aprilis.

7392. L. Daae, Johan Lauremberg S. 79. 11. Aprilis.

*14283. K. Chr. IV. befaler det islandske Kompagni at give Forskud og Udlæg til den Flaade, som nu skal sendes til Island. — (11. April.) Tidsskr. for Fiskeri III. 230. 11. Aprilis.

7394. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 262—63. 12. Aprilis.

1631.

18. Aprilis. *18284. SVERIGS RIGSRAADS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvorefter det modtager gode Efterretuinger fra Fegræus om Danmarks Holdning; der arbejdes ikke længere saa stærkt paa Flaaden. — *Stockholm,* d. 18. Aprilis. (Svensk). Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist II. 242—44.

20. Aprilis *14285. Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS meddeler K. Gustaf II. Adolf, at K. Chr. IV. efter Kanslerens og Statholderens Forsikringer er ham mere hengiven end de Kejserlige, skjønt disse have gjort ham store Indrømmelser i den hamburgske Sag. — D. 20. April. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 1. 9.

20. Aprilis. *14286. PETRUS CUNÆUS Johanni Meursio pro historia rerum Danicarum sibi missa gratias agit. — *Lugduni Batavorum,* pridie Kal. Maji. Petri Cunæi Epistolæ S. 250—51. Meursii Opera XI. 527—28.

21. Aprilis. *14287. Den svenske Adelsmand HERMAN WRANGEL tilskriver Kansler Christian Friis om sit Sammenstød med den danske Agent i Stockholm, Pros Knudsen. — *Stockholm,* d. 21. April. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf V. 1. 275.

22. Aprilis. *14288. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Fordring paa at faa tilbagebetalt det Laan, K. Jakob I. havde faaet. — 22. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

22. Aprilis. *14289. JOHANNES MICHAELIUS (episcopus Otthiniensis) omnes præpositos diocesis rogat, ut D. Ivaro Laurentii, pastori ecclesiæ Scherningis, ad reædificandam domum flammis absumtam subvenire velint. — *Otth.* (d. 22. April). Bloch, Den Fyenske Gejstligheds Hist. I. 721.

22. Aprilis. *14290. CORNELIUS VAN DER MYLENS Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han omtaler, at hans Danmarks Historie bliver rost af Statsmændene og Videnskabsmændene. — *De la Haye,* ce II. de May. (Fransk.) Meursii Opera XI. 528—29.

25. Aprilis. 7397. Brudst. p. Dansk i Journal for Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. IV. 208—09.

25. Aprilis. *14291. Sir JOHN COKES Anklagepunkter mod Sir Henry Marvin (Mervin) rettede til K. Karl I., hvoriblandt, at han havde ligget en Maaned i Helsingør og der givet en Fest for Lady Mackey i Stedet for, som hans Ordre lød, at rense Havet. — 25. Aprilis. (Engelsk.) Udt. i Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of the Earl Cowper I. 430—31.

27. Aprilis. *14292. Sir ROB. ANSTRUTHERS Memoire til K. Chr. IV. om den foreslaaede Fredstraktat mellem England og Spanien, Fornyelsen af den gamle Traktat mellem England og Danmark, det bøhmiske Kongepars Stilling og J. Jukes Sag. — *Glückstadt,* 27. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58.

29. Aprilis. *14293. MORTEN MADSENS, Superintendent i Aarhus Stift, Erklæring som Svar paa den kgl. Befaling af 9. Febr. (Nr. *14239) — *Aarhus,* d. 29. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3 R. II. 96—97.

30. Aprilis. *14294. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Kejser Ferdinand II., i hvilken han taler den fordrevne Kurf. af Pfalz's Sag. — *Glückstadt,* 30. April. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustav Adolf II. 470.

30. Aprilis. *14295. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. om foreslaaede Underhandlinger. — 30. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

3. Maji. *14296. K. CHR. IV. forlener efter Hert. Alexanders Død Hert. Hans d. Yngres Sønner med Holsten til fælles Haand. — 3. Maji. J. E. Larsen, Samlede Skrifter. 1. Afd. III. 308—09.

5. Maji. *14297. Overslag over Restancerne fra den kongelige Toldbod. — D. 5. May. Riegels, Christian V.'s Hist S. 707—08.

5. Maji. *14298. GUSTAVUS II. ADOLPHUS rex, Otthonem Ludovicum, Wild-et Rheingravium, coram se vel, in absentia sua, senatu regni Sveciæ ad 24. mensis Augusti citat, ut ad

1631.

actionem regis Daniæ ratione diffamationis contra se, respondeat. — *Coloniæ ad Spræevam*, die quinta maji. Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 299.

*14299. K. Gustaf II. Adolfs Memorial for Feltmarskalken Hr. Gustav Horn, 6. Maji.
hvori han faar Befaling til at have Øje med den danske Flaades Bevægelser. — *Spandau*, d. 6. Majus. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 431–35.

*14300. K. Gustaf II. Adolf tilskriver K. Chr. IV., at han efter dennes Begjæ- 6. Maji.
ring paa ny har indstævnet Rhingreven for Retten i Stockholm. — *Spandow*, d. 6. Maji. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 299–300.

*14301. Gerardi Joannis Vossii ad Johannem Rouse, bibliothecarium, epistola, 13. Maji.
in qua commemorat, Mulenium Danum, ephorum juvenis Rosæcrantzii, heri se convenisse et sibi Arontii exemplar inauratum ex dono typographi obtulisse. — *Amstelodami*, III. Id. Maias. St. vet. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 195–96.

*14302. Dominicus Molinus's Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han takker 13. Maji.
ham for hans Danmarks Historie, som han har tilsendt ham. — *Venezia*, li XXIII maggio. (Italiensk.) Meursii Opera XI. 532.

7402. Brudst p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneskekundskab IV. 216–17. 14. Maji.

*14303. Christoffer vonn Gerstorff i. Søbyegaard, Befalingsmd. paa Lønborg 20. Maji.
Bispegaard, og D. Jenns Dinnissøn Jersin, Superintendent i Riber Stift, afgive efter kongelig Befaling i Anledning af et Andragende fra Hr. Peder Iffuersøn, Præst til Lønnborig og Egevad Kirker, om at maatte nyde begge disse Sogne med deres Præstegaarde, den Betænkning, at de to Sogne mageligen kunne betjenes af en og samme Præst. — *Søebyegaard*, d. 20. Maj. Ny kirkehist. Saml. VI. 677–78.

*14304. Theologi anonymi ad Oligerum Rosenkrandsium de rebus theologicis 20. Maji.
litteræ. — 20. Maii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 530–31.

*14305. K. Chr. IV.'s Brev til K. Karl I. om foreslaaede Underhandlinger. — 21. Maji.
21. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

*14306. Hert. Albrecht af Friedlands Skrivelse til Grev Collalto, hvori han til- 21. Maji.
raader at opsætte at tage en Beslutning i den savoyiske Sag, indtil man er sikker paa Fred med Danmark. — *Küstrau*, 31. Maji. (Tydsk). Chlumecky, Die Regesten d. Archive im Mähren I. Briefe Waldsteins S. 134.

*14307. Commissarius Erik Andersson Tranas Skrivelse til Feltmarskalk Gustav 30. Maji.
Horn, hvori han omtaler, at der ligger 2 store danske Orlogsskibe, 1 Gallej og 1 Bojert ved Ruden for at vaage over Tolden. — *Wolgast*, d. 30. Maj. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 264–66.

*14308. K. Gustaf II. Adolf skriver til Kurf. Johan Georg af Sachsen om 1. Junii.
K. Chr. IV.'s Sag mod Rhingreven, udvikler sin Ulyst til at foretage noget heri og anmoder Kurfyrsten om at intervenere hos Parterne, for at Striden kunde blive bilagt med det gode. — *Spandow*, d. 1. Junii. (Tydsk.) Droysen, Schriftstücke von Gustaf Adolf zumeist an evang. Fürsten Deutschlands S. 34–36.

*14309. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik af Gottorps Brev, hvorved de ind- 3. Junii.
kalde Hertugdømmernes Stænder til en Landdag i Kiel d. 21. Juni. — *Schlosz Gottorf*, d. 3. Junii. Særtr. af Forordn.

*14310. Johannis Meursii ad Gerhardum Vossium epistola, in qua confirmat, 3. Junii.
sibi in Dania bene esse, quum proceres sibi faveant, docti se ament. — *Soræ*, III. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 94–95. Meursii Opera XI. 674.

1631.

4 Junii. 7410. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab IV. 210—16.

4. Junii. *14311. JOHANNIS MEURSII ad Petrum Cunæum epistola, in qua gaudet, Danicam historiam suam ei placuisse. — *Soræ*, IV. Junii. Petri Cunæi Epistolæ S. 251.

7. Junii. *14312. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Oberst Alexander Leslie angaaende forskjellige Troppebevægelser i Ærkebispedømmet Bremen, hvori han bemærker, at man ikke maa vække K. af Danmarks eller Kredsens Skinsyge. — *Spandau*, 7. Juni. (Tydsk.) Droysen, Schriftstücke von Gustaf Adolf zumeist an evang. Fürsten Deutschlands S. 208—09.

7. Junii. *14313. Feltmarskalk GUSTAV HORNS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han omtaler Commissarius Erik Anderssons Beretning om de danske Orlogsskibe ved Ruden (Nr. *14307). — *Schaumburg*, d. 7. Juni. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 268—69.

10. Junii. *14314. FUR BIRKETINGS Vidne, at ved sl. Christen Pedersen Schiøttis Begravelse kastede hans Hustru Maren Morthens Datter Nøgler paa Graven og frasagde sig Arv og Gjæld efter ham. — Fredag d. 10. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 637—38.

10. Junii. *14315. SVERIGS RIGSRAAD opfordrer Feltmarskalk Herman Wrangel til at tage over til Lifland i Henhold til Kongens Befaling om at gjøre det, hvis der ingen Fare truede fra Danmark. — *Dalehamn*, d. 10. Juni. (Svensk.) Arkiv til upplysn. om Svenska krigens hist. II. 270—71.

12. Junii. *14316. PETRI CUNÆI ad Gerhardum Johannem Vossium epistola, in qua scribit, se Rosencrantium cum ephoro Mullenio, sibi ab eo commendatos in ædes suas recipere non potuisse, sed iis operam suam in studiis eorum obtulisse. — *Lugd. Bat.*, 22. Junii. Petri Cunæi Epistolæ S. 317—18.

15. Junii. *14317. Den nederlandske Agent CARL VON CRACAUS Skrivelse til Generalstaterne om Magdeburgs Indtagelse. — *Helsingør* $\frac{15}{25}$. Juni. (Hollandsk.) Brudst. i Wittich, Magdeburg, Gustav Adolf und Tilly II. 11*.

16. Junii. *14318. BGM. og RAAD I VARDE stadfæste en Vide og Vedtægt for Byen, udgivet 1571 og konfirmeret 1604. — *Varde*, d. 16. Junii. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VI. 248—53.

17. Junii. *14319. Den afdøde JOHAN VON AHLEFELDT T. SATRUPHOLMS KREDITORER OG CAUTIONISTER overdrage deres Fordringer paa Godserne Satrupholm, Dollerød og Langsted til Hert. Frederik af Gottorp, der har kjøbt Godserne af Johan von Ahlefeldts Enke, Heilwig von Ahlefeldt. — *Gottorff*, d. 17. Junii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 351—53.

18. Junii. 7414. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 343.

24. Junii. 7417. Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab IV. 217.

25. Junii. *14320. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua Danum quendam mercatorem eam ad illum afferentem commemorat. — *Hamstelodami* III. Non. Julii 1631. Ger. Joan Vossii Epistolæ I. 196—97. Meursii Opera XI. 532—33. (Smstds. S. 547—48 ved en Fejltagelse gjenoptrykt med Aaret 1632).

28. Junii. *14321. Sekretær LARS GRUBBES Relation til (det svenske Rigsraad?), hvori han omtaler, at en Del af Fyrsterne og Stænderne i den nedersachsiske Kreds ere meget afhængige af K. af Danmark, og at denne synes at have hemmelige Forhandlinger for med Kursachsen. — *Gamla Brandenburg*, d. 28. Juni. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 750—56.

30. Junii. *14322. K. CHR. IV.'s Fuldmagt for Henrik Tott i den mellem Kongen og Rhingreven for det svenske Rigsraad indankede Sag. — (*Köpenhamn*, d. 30. junii.) Svensk Udt. i Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 298. Smstds. den udvalgte K. Chr. IV.'s) Fuldmagt for Henrik Tott i samme Anledning.

1631.

*14323. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til sit Rigsraad, hvori han udtaler Frygt Julii.
for K. af Danmarks hemmelige Krigsforberedelser og Forhandlinger med Kurf. af Sachsen, hvorfor Udskrivningen i Sverig hurtigt bør iværksættes. — *Jerichow*, d. 2. Julii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist I. 456-57.

*14324. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til D. Salvius, hvori han anmoder ham 6. Julii.
om at skaffe sig Oplysninger om det Konvent, som skal afholdes i Haag imellem K. af Danmark og England samt Generalstaternes Deputerede. — *Tangermünde*, d. 6. Julii. (Svensk.) Arkiv till upplysn om Svenska krigens hist. I. 464-66.

*14325. K. CHR. IV. paalægger Stiftsøvrigheden i Odense at afgive Betænkning 7. Julii.
over et Andragende fra Præsten Hr. Hans Andersen i Balslev om paa Grund af Kaldets Ringhed at maatte nyde Kirkens Jord for aarlig Afgift. — *Glückstadt*, 7. Juli. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 617.

*14326. K. CHR. IV. tilstaar Bgm., Raad og menige Borgerskab i Helsingør paa 9. Julii.
Grund af den lange Afstand 14 Dages Varsel til Sjællandsfar Landsting. — *Glückstadt*, 9. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till S. 100.

*14327. Rigsadmiral CARL CARLSON GYLDENHJELMS Skrivelse til K. Gustaf II. 10 Julii.
Adolf, hvori han omtaler, at Fegræus Efterretninger gaa ud paa, at de Danske kun ruste nogle Skibe til at sende til Elben. — *Wolgast*, 10. Juli. (Svensk.) Arkiv til upplysn. om Svenska krigens hist. II. 290—91.

*14328. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved den Frihed, Hans Hansen i Skjærup i Kol- 15. Julii.
dinghus Len har, efter hans Død overføres paa hans Søn unge Hans Hansen, mod at denne vedbliver aarlig at betale den Fjerding Smør, som deraf gives, og mod at gamle Hans Hansen afstaar den Frihed, han har paa en Gaard i Hatting Herred i Olsted. — *Glyckstad*, d. 15. Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. R. II. 135.

*14329. De svenske Rigsraader CLAES HORNS og JOHAN SPARRES Skrivelse til 15. Julii.
Pfalzgrev Johan Casimir, hvori de omtale, hvorledes Dr. af Sverig paa sin Rejse til Tydskland har maattet lægge an ved Bornholm; i Danmark skal alt være stille. — *Wolgast*, d. 15. Juli. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 291-93.

*14330. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beder om Tilladelse for 16. Julii.
Marquisen af Hamilton til at passere gjennem Danmark med Tropper til K. af Sverig. — *Oatlands*, 16. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S 50.

*14331. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Mandat, hvorved de befale 26. Julii.
at indbetale Restancerne af den paa Landdagen i Kiel forrige Aar til Underhold af 100 hvervede Ryttere bevilgede Skat paa $^1/_2$ Rdlr. af hver Plov eller 1000 Dlrs. Rente i Ugen efter Michaelis. Da Skatten har vist sig utilstrækkelig til Rytternes Underhold, befale de at indbetale det dobbelte af det bevilgede Bidrag. — *Schlosz Gottorff*, d. 26. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

*14332. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Mandat, hvorved de befale 26. Julii.
at indbetale Restancerne af de i 1623, 1626 og 1627 bevilgede Skatter in duplo i Kiel i de to Dage nærmest efter næstkommende Michaelis. — *Schlosz Gottorff*, d. 26. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. I Justitsministeriets Exemplar er Michaelis rettet til Andreæ.

*14333. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Mandat, hvorved de befale 26 Julii.
Ridderskabet at indbetale Restancerne fra de to første Terminer af den paa Landdagen i Itzehoe 1629 til Troppernes Aftakning bevilgede Skat i Kiel i Dagene fra 3. til 5. Octbr. 1631 og minde om, at Skattens sidste Termin skal udredes til Omslaget i 1632. — *Schlosz Gottorff*, d. 26. Julii. (Tydsk). Særtr. af Forordn.

1631.

28. Julii. *14334. K. Chr. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved det bestemmes, at af de to nylig kaldede Professorer Hans Rhode og Johan Christoffersen skal den første have den øverste Plads. — *Slott Fredericksborg*, d. 28. Julii. Danske Mag. 5 R. I. 150—51.

28. Julii. *14335. Den svenske Resident i Helsingør Johan Fegræus meddeler det svenske Rigsraad, at Marquisen af Hamilton, der er kommen til Sundet med 40 Skibe og 7000 Md., har været paa Frederiksborg, men ikke er ret fornøjet med sin Modtagelse af Kongen; denne rejser lovermorgen tilbage til Glykstadt, Rigsraaderne Jens Juel og Christopher Ulfeldt derimod til Norge; den hamburgske Sag er næsten bilagt. — *Helsingør*, d. 28. Juli. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 294—97.

30. Julii. *14336. Kapitain Richard Plumleighs Depesche til Sir John Coke, hvori omtales Skibet Henriettas Afsejling til Helsingør. — *The Antelope in the Downs*, 30. July (uden Aar). (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commts. The Ms. of Earl Cowper. I. 436.

2. Augusti. *14337. Obligatio Johannis Svaningii, quum Stipendium Theologicum acciperet. — *Hafniæ*, 2. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 151.

2. Augusti. *14338. Heinrich Holke underretter Wallenstein om, at han har tilkjendegivet den danske Konge Hertugens Hensigt at sælge ham en Del af Mecklenburg, hvorpaa Kongen først har svaret, at han vilde sende Oberstlieutenant Einhausen for at føre mundtlige Forhandlinger, men senere har han afslaaet at forhandle derom. — *Tangermünde*, $\frac{2}{12}$. August. (Tydsk.) Dudik, Waldstein 1630—32 S. 139.

3. Augusti. *14339. Rhingreve O(tto) L(udvig)s Brev til det svenske Rigsraad, i hvilket han undskylder sin Udeblivelse i Rettergangen mellem ham og K. Chr. IV. — *Alten Stettin*, d. 3. Augusti. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 303.

3. Augusti. *14340. Rhingrev O(tto) L(udvig) befuldmægtiger Gabriell Willichen, Advokat i Stettin, til at møde paa hans Vegne i den for det svenske Rigsraad indankede Sag mellem ham og K. af Danmark. — *Alten Stettin*, d. 3. Augusti. (Tydsk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 303—05.

5. Augusti. *14341. Niels Jørgensen begjærer paa egne og Medsøskendes Vegne Ret over Harder Sørensen, der har dræbt hans Broder Kristen Jørgensen. — *Ribe*, d. 5. Augusti. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VI. 166.

6. Augusti. *14342. K. Gustaf II. Adolf befaler det svenske Rigsraad at dømme i Sagen mellem K. Chr. IV. og Rhingreven, og tillader det i paakommende Tilfælde at meddele fremmede Akademier og Kollegier Sagen dog med Parternes Samtykke. — *Werben*, d. 6. Augusti. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 300—01.

8. Augusti. *14343. Sir Rob. Anstruther skriver til K. Chr. IV., at den foreslaaede Fornyelse af Traktaten af 1621 er bleven hindret ved nogle engelske Ministres Død og andre Forhold, men at der nu er givet ham Fuldmagt til at afslutte denne Fornyelse. — *Glückstadt*, 8. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58.

11. Augusti. *14344. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik af Gottorps Mandat til Hertugdømmerne om Erlæggelsen af en Skat paa 4 Rdlr. af hver Plov og af hver 1000 Rdlr., at anvende især til Defensionen. — *Schloss Gottorf*, d. 11. August. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 68. II. 345.

16. Augusti. *14345. K. Gustaf II. Adolf befaler det svenske Rigsraad at drage Sagen mellem K. Chr. IV. og Rhingreven i Langdrag, men, hvis Rhingreven ikke møder, da fælde endelig Dom. — *Vårt Fältläger vidh Brandenburg*, d. 16. Augusti. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 301—02.

1631.

*14346. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua legatos Belgicæ fœderatæ in Daniam euntes commemorat. — *Amstelodami*, VI. Kal. Sept. Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 199—200. (Her med Datum III. Kal. Sept.). Meursii Opera XI. 537—38. 17.vel 20. Augusti.

*14347. JOA. RHODII ad rectorem et professores Hafnienses litteræ, in quibus pro professione sibi oblata gratias agit, sed se Italiam relicturum negat. — *Stratii*, in Trincavelliano, Kal. Septemb. Danske Mag. 5. R. I. 151—52. 22. Augusti.

7442. H. v. Essen, Hist. Notitser om Horsens S. 26—27. 29. Augusti.

*14348. HENRIK TOTTS Indlæg i Sagen mellem K. Chr. IV. og Rhingreven, i hvilket han opfordrer Rigsraadet i Sverig til at fælde Dom, uanset at Rhingreven er udeblevet. — (Uden Datum.) Svensk Udt. i Kollberg, Svenska riksrådets protokoll II 300, jvfr. S. 265. Augusto.

*14349. HENRIK TOTTS Anklageskrift mod Rhingreven, indleveret til Rigsraadet i Stockholm. — Uden Datum. Svensk Udt. i Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 303. Augusto.

*14350. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Mandat, hvorved de befale dem, hvem det paa Grund af Tidens Knaphed er umuligt at betale Halvdelen af den d. 11. Aug. paalagte Skat til den ansatte Termin, at betale hele Skatten paa en Gang i Dagene 30. Septbr. og 1.—2. Octbr., samt udsætte Betalingsterminen for Nr. *14332 til Mandag efter Martini. — *Schlosz Gottorff*, d. 5. Septemp. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 5. Septbr.

*14351. BGM. og RAAD i RIBE stadfæste Tovsmændenes Ed, hvorved de svore Harder Sørensen Manddrab over og fra sin Fred, og erklære, at Morderen bør at straffes paa sin Hals. — *Riber Raadhus*, Fredagen d. 9. Septembris. Saml. t. jydsk Hist. og Top. VI. 164—67. 9. Septbr.

*14352. CORNELIUS VAN DER MYLENS Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han takker for det Brev, som Sekretær Gynther har bragt fra ham; han beklager de Ubehageligheder, som en Præst (Christianus Matthiæ) har voldet ham. — *De la Haye*, ce XXI.de (Septbr.). (Fransk.) Meursii Opera XI 538—39. 11. Septbr.

*14353. Lieutenant ADAM REGENSPERGERS Beretning til Kejseren om Slaget ved Leipzig; hertil er med en anden Haand føjet nogle Bemærkninger, i hvilke udtales Frygt for Danmark og Hansestæderne. — Uden Datum. (Fransk.). Villermont, Tilly S. 796—99. Post 11. Septbr.

*14354. RECTOR UNIVERSITATIS HAFNIENSIS studiosis imperat, ne quorumvis promiscue hominum cadavera ad locum sepulturæ efferant, posthabita et ordinis dignitate et contagionis malignitate, neve posthac hoc fiat, nisi defunctus ordinis litterarii fuerit et funebrem hanc operam præstandi veniam a magnifico academiæ rectore vel præposito etiam Communitatis Regiæ impetraverit. — *Haffniæ*, 12. Septembris. Danske Mag. 5 R. I. 152—53. 12. Septbr.

*14355. Rhingrevens Mandatar GABRIEL WILLICHENS første Indlæg indleveret til det svenske Rigsraad, hvori han søger at vise, at Rhingreven ikke er forpligtet til at møde personlig, og begjærer at blive anerkjendt som hans Befuldmægtigede. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Svensk Udt. i Kollberg, Svenska riksrådets protokoll II, 305, jvfr. S. 273. Ante 13. Septbr.

*14356. Rhingrevens Mandatar GABRIEL WILLICHENS andet Indlæg indleveret til det svenske Rigsraad, hvori han drager Raadets Kompetence til at dømme i Striden mellem hans Herre og den udvalgte K. Chr. (V.) i Tvivl. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Svensk Udt. i Kollberg, Svenska riksrådets protokoll II. 305, jvfr. S. 273. Ante 13. Septbr.

*14357. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. med Anbefaling for Maurice, en Søn af Gundæus Gald, som tidligere havde været Afsending i England og begunstiget af K. Jakob I. — 13. Sept. (Latin.) Udt. p. Eog. i Macray, Third Report S. 71 13. Septbr.

1631.

14. Septbr. *14358. Det SVENSKE RIGSRAADS enstemmige Votum, at Rhingrevens Mandatar paa Grund af utilstrækkelig Fuldmagt ikke kan admitteres, tilmed da Stævningen lyder paa personlig Comparition. — (d. 14. Septbr.) (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 305—06.

14. Septbr. *14359. Det SVENSKE RIGSRAADS Resolution, at Gabriel Willichen ikke kan anerkjendes for Rhingrevens Befuldmægtigede. — (*Stockholm*, then 14. Septembris.) (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 273—74, jvfr. S. 305.

17. Septbr. *14360. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for Johan Adler Salvius, hvorefter han skal søge at formaa de nedersachsiske Stænder, og deriblandt Holsten, til at indgaa Forbund med ham; til K. af Danmarks Officerer og Tjenere skal han bevare et godt Forhold. — *Hall i Sachsen*, d. 17. September. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 497—500.

17. Septbr. *18361. Kapitain THOMAS CHAMBERLAIN beklager sig til Sir John Coke over, at de Folk, han havde hyret til at kjøbe et større Kvantum Hvede i Rusland, i Helsingør havde forenet sig med hans Rival Kapitain Steward. — *Westminster*, 17. September. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 441.

20. Septbr. *14362. BALTHASARI BONIFACII ad Johannem Meursium epistola, in qua historiam ejus Danicam admiratur. — *Rhodigio*, Prid. Kal. Octob. Meursii Opera XI. 540.

Ante 22. Septbr. *14363. Rhingrevens Mandatar GABRIEL WILLICHENS tredie Indlæg til det svenske Rigsraad om Grunden til, at han ikke har kunnet faa en fyldigere Fuldmagt. Han anmoder om at maatte føre sin Herres Sag indenfor de i Fuldmagten givne Grændser. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Svensk Udt. i Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 306. jfr. S. 275.

Ante 22. Septbr. *14364. Rhingrevens Mandatar GABRIEL WILLICHENS fjerde Indlæg til det svenske Rigsraad, hvori han protesterer mod Raadets Resolution af 14. Septbr. og mod en Dom in contumaciam og forbeholder sin Principal alle beneficia juris. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Svensk Udt i Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 306. jvfr. S 276.

22. Septbr. *14365. Skrivelse fra Hert. ULRICH, Administrator af Stiftet Schwerin, til hans Kommissær Daniel Troje, om at han skal affordre den friedlandske Sekretær, hvis en saadan endnu er tilstede, de ham og Stiftet Bützow vedkommende Kancelli-Akter og andre Dokumenter, som Wallenstein har ladet bringe til Güstrow. — *In der Veste Glückstadt*, d. 22. September. (Tydsk.) Brudst. i Jahrb. d. Vereins f. meklenb. Gesch. XXVII. 88.

22. Septbr *14366. K. KARL I.'s Kreditiv (til K. Chr. IV.) for Sir Henry Fane (ɔ: Vane), »Privy Councillor and Controllor of the Household«, som Gesandt for at underhandle om den foreslaaede Fornyelse af Traktaten. — *Hamptonaulæ*, 22. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

27. Septbr. *14367. DAVIDI DE WILLEM ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, Guntherum ab Ordinibus Belgiæ torque aureo donatum esse. — *Amsterodamo*, VII. Octbr. Meursii Opera XI. 541.

4. Octobr. 7459. Brudst. i Hurter, Wallensteins vier letzte Lebensjahre S. 21. En Rettelse i Dudík, Waldstein 1630—32 S. 140.

4. Octobr. *14368. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved han indbyder Professorerne og Studenterne i Kommunitetet til at overvære Enkedr. Sophies Begravelse i Roskilde d. 14. November. — *Slott Nykiobingh*, 4. Octobris. Danske Mag. 5. R. I. 153.

4. Octobr. *14369. QVESTENBERGS Skrivelse til Albrecht (Wallenstein), Hert. af Friedland, hvori han opfordres til at søge at vinde K. Chr. IV. for et Forbund med Kejseren og Spanien; en Alliance med Sverig burde stærkt fraraades, Farerne for dette Riges og Hol-

1631.

lands Herredømme i Øster- og Nordsøen fremstilles; Kongen burde afslaa sine Fordringer paa Bremen og Verden, men oprørske Fyrsters Lande i Tydskland stilles hans Sønner i Udsigt som arvelige Besiddelser. — D. 14. Oct. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 1. 328–29.

7461. En Rettelse i Dudik, Waldstein 1630—1632 S. 140. 7. Octobr

*14370. VILHELM PALUDAN, Universitetets Prokurator i Viborg Kapitel, skriver til Rector magnificus M. Hans Brockmand om Naadsensaaret efter D. Peder Iversen, hvorpaa ogsaa Dr. Sophias Livmedicus D. Andreas Skytte havde gjort Fordring; foreløbig fremsender han 141 Sl. Dlr. med Bgm. Peder Biering. — 7. Okt. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 107. 7. Octobr

*14371. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Instrux for Obersterne Reinach og Comargo i Anledning af deres Forhandling med Statholderen (Pentz) i Glykstadt, som de skulle søge at vinde for den danske Regerings Tilslutning til de katolske Stænder i Tydskland mod K. Gustaf II. Adolf. — 21. Oct. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 1. 327–28. 11. Octobr.

*14372. Sir H. VANE skriver til K. Chr. IV., at han forgjæves har ventet to Dage i Glykstadt og tolv (? »sexiduo«) i Hamburg paa ham og nu er nødt til at rejse videre til K. af Sverig, men han sender den engelske Resident i Hamburg Joseph Avery som sin Stedfortræder og forpligter sig til at stadfæste enhver Overenskomst, han indgaar. — *Hamburg,* 11. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maersy, Third Report S. 58. 11. Octobr.

*14373. K. CHR. IV. melder K. Karl I. Enkedr. Sophies Død og skriver om Kongens Arvekrav. — 12. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Third Report S. 71. 12. Octobr.

*14374. Det SVENSKE RIGSRAADS Votum i Sagen mellem den udvalgte K. Chr. (V.) og Rhingreven, at da denne uden lovlig Forfald tre Gange har siddet Stævningen overhørig og ikke personlig givet Møde, bør han betragtes som fældet i Hovedsagen og paa Grund af sine ærekrænkende Beskyldninger dømmes til 40 Mks. Bøde. — (13. Octobr.) (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 306—07, jvfr. S. 277. 13. Octobr.

*14375. Feldmarschal ARNIMS af EUSTACHIUS LÖSER konciperede Memorial til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvori han bl. a. udtaler Ønsket om, at Hert. Ulrich af Danmark skal sættes i Spidsen for et Regiment, og at Kurfyrsten skal forhandle med den nedersachsiske Kreds. — 14. Octobris. (Tydsk.) Neues Archiv f. sächs. Gesch. IX. 258—59. 14 Octobr.

*14376. KURF. AF SACHSENS Resolution paa de af Oberst Eustachius Löser indgivne Punkter, hvori bl. a., at Kurfyrsten har sat sig i Forbindelse med K. af Danmark og Hert. af Holsten. — *Dressden,* am 15. Octobris. (Tydsk.) Neues Archiv f. sächs. Gesch. IX. 259—60. 15. Octobr.

*14377. JAN. DION. JERSINUS, episcopus Ripensis, præpositos et pastores diocesis suæ de comitiis Hafniensibus certiores reddens eos hortatur, ut absolvant, quod ibi ab episcopis in defensionem patriæ oblatum sit. — *Ripis,* die 21. Octobris. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 261—63. 21. Octobr.

*14378. Forslag af de Kgl. Kommissærer KRISTOFFER URNE, JENS BJELKE, STEN VILLEMSSEN ROSENVINGE og OVE GIEDDE om Indførelse af et ordnet Tilsyn med de norske Skove. — *Akerhus,* 27. Oktober. Brudst. i Norske Saml. I. 112–13. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 161–63. 27. Octobr.

*14379. Den svenske Rigsraad SALVIUS meddeler den svenske Adelsmand Grubbe Oplysninger om K. af Danmarks to Raad; det ene, hvori Bussins, der nu er død, har 29. Octobr.

1631. haft Sæde, bestaar af »patriotæ Germani«, det andet, hvori Penseinhäuser (Pents og Øynhausen?) og Günther, af aldeles »Machiavellistæ königliche«. Der er Fare for, at Kongen vil hjælpe til at drage Kursachsen over paa Kejserens Side. Tillige omtales Kongens Forhold til den nedersachsiske Kreds og Pr. Ulriks Ønske om at have Stemme i Kredsen som Biskop af Bützow. — *Rostock*, d. 29. Oct. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 1. 329—30, 336—37.

31. Octobr. *14380. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne og D. Hans Resen at undersøge, om det Salt, som de til Øresund kommende Skippere give, alene uddeles til de Husarme i Helsingør eller kommer til Hospitalet sammesteds, og derom at afgive Erklæring. — 31. Octbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimeareh. III, Till. S. 98.

31. Octobr. *14381. K. CHR. IV. lægger det første ledigblivende Vikarie i Roskilde Domkirke til Underhold for en Formsnider i Kjøbenhavn. — *Haffniæ*, 31. Octobris. Matzen, Kbhvns. Universitets Retsbist. I, Tillæg S. 36.

31. Octobr. *14382. Det SVENSKE RIGSRAADS Dom i Sagen mellem den udvalgte K. Chr. (V.) og Otto Ludwich, Vild- og Rhingreve, hvori den førstnævnte kjendes fri for al Mistanke, men Rhingreven efter Sverigs Lov dømmes til sine 40 Mk. — *Stockholm*, then 31. Octobris. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 307—08.

2. Novbr. *14383. HINDRICH TOTT protesterer paa den udvalgte K. Chr. (V.'s) Vegne mod den af det svenske Rigsraad i Sagen mellem ham og Rhingreven afsagte Dom. — *Stockholm*, d. 2. Novemb. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II. 308.

4. Novbr. *14384. Det SVENSKE RIGSRAADS Erklæring i Anledning af den paa den udvalgte K. Chr. (V.'s) Vegne mod deres Dom nedlagte Protest. — *Stockholm*, then 4. Novembris. (Svensk.) Kullberg, Svenska riksrådets protokoll II, 308—09.

4. Novbr. *14385. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad Camerarium litteræ, in quibus commemorat, legatum ex Anglia ad regem Sveciæ missum esse, qui in transitu regem Daniæ quoque permoveat, ut (pacis?) curam in se suscipiat. — *Elbingæ*, die 4. Nov. Moser, Patriotisches Archiv VI. 171—74.

6. Novbr. *14386. Brev fra M. SØREN VEDEL (Præst i Ribe) til Universitetets Rektor, M. Hans Rasmussen Brochmand, hvoraf ses, at han er antaget som Prokurator ved Kapitlet i Ribe af Universitetet. — 6. Novbr. Udt. i C. F. Wegener, A. S. Vedel. 1. Udg. S. 266. 2. Udg. S. 267.

8. Novbr. 7471. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 511—13.

ante 9. Novbr. 7472. Journal f. Politik-, Natur- og Menneskekundskab 1813. III. 52—53.

10. Novbr. *14387. M. JOHANNES ERASMIUS (Brochmannus) studiosis, qui exsequiis reginæ funeri exsolvendis intererunt, imperat, ut omnia ordinate procedant. — *Haff.* 10. No. Danske Mag. 5. R. I. 153—54.

20. Novbr. *14388. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler, at han har faaet en Dalter (Mary). — *Westminster*, 20. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

22. Novbr. *14389. Borggreven af Dobna melder Kejseren, at den holstenske Adel er forbitret paa Kongen af Sverig paa Grund af den dem af ham tilføjede slette Behandling, og at Franz Ranzau til Neuhausen og Elbefeld har tilbudt i Forening med flere holstenske Adelsmænd at hverve i deres Land 6000 Md. til Fods og 1000 til Hest for Kejserens Tjeneste. — *Breslau*, 2. December. (Tydsk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXXII. 344. Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf. VI, 1. 330. (Noget forskjelligt fra ovenstaaende.)

1631.

*14390. K. CHR. IV. minder Hertugdømmernes Stænder om Betalingen af den i Lübeck 1629 lovede Kontribution, da mange have vist sig meget forsømmelige heri. — *Schlosz zu Kopenhagen*, d. 23. Novemb. — (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 23. Novbr.

*14391. K. CHR. IV. egenh. Kreditiv for Frederik Günther paa hans Sendelse til Kurf. Johan Georg af Sachsen. — 24. November. (Tydsk.) Brudst. i Fridericia, Danm. ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 223, jvfr. 222 Anm. 7. 24. Novbr.

*14392. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Johan Adler Salvius, hvori han befaler ham at modarbejde K. af Danmarks Søns Valg til Krigsoberst i den nedersachsiske Kreds samt de danske Hvervinger; hvis disse dog bringes op over 2000 Md., skulle de standses med Magt ved en Indrykning af General Thott i Holsten. — *Höchst*, d. 26. November. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 519—20. 26. Novbr.

*14393. K. GUSTAF II. ADOLF befaler General Johan Banér at være rede til at forene sig med General Thott, hvis K. af Danmark skulde begynde noget. — *Höchst*, d. 28. November. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 523—24. 28. Novbr.

*14394. Hert. FREDERIK af Gottorps Dom i en Sag mellem Bønderne i Delve og Hans Wieber i Delverort angaaende Græsningen paa et Dige i Ditmarsken. — *Schlosz Gottorff*, d. 29. November. (Tydsk.) Griebel, Bemerkungen über d. Aussendeiche in Norderdithmarschen S. 81. 29. Novbr.

*14395. MORITZ HERMANN V. OYNHAUSENS Relation til K. Chr. IV. om sit Gesandtskab til Wallenstein i Prag angaaende Salget af mecklenburgske Landsdele til Danmark og for at vinde denne for Kongens Erhvervelse af Bremen og Verden. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34. I. 47—51. Novembri.

*14396. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Brev til Kurf. af Køln, i hvilket han omtaler, at man i Kampen med Sverig ikke blot vil faa med dette, men ogsaa med England, Danmark og Holland at gjøre. — (Uden Datum). (Tydsk.) Udt. i Droysen, Gustav Adolf II. 476—77. Novembri—Decembri.

*14397. Biskop CHR. HANSEN i Aalborg meddeler Kansleren Chr. Friis t. Kragerup, hvilke Sogne der ere de ringeste der i Stiftet; tillige udbeder han sig Hjælp til sin Residens's Vedligeholdelse. — *Alburgi*, 6 Xbris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 751—53. 6. Decbr.

*14398. K. CHR. IV. befaler Niels Krag og Gunde Lange at være tilstede ved næste Snapsting, naar Erik Juel frasiger sig Værgemaalet for sine tre Søstre, Lene, Maren og Margrete. — 9. Dec. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 94. 9. Decbr.

*14399. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om Fiskeriet under Island. — 13. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maersy, Third Report S. 71. 13. Decbr.

*14400. Den kejserlige Krigsraad v. QUESTENBERG skriver til Hert. Albrecht af Friedland, at han haaber at faa saa mange Penge i Polen, som behøves til den af Dona foreslaaede holstenske Hverving. — *Wien*, 24. December. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts Quellen. XXXII. 349. 14. Decbr.

7483. Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 230—31. 16. Decbr.

*14401. BORGGREVEN AF DOHNAS Anbefalingsskrivelse til Hert. Albrecht af Friedland for v. Ranzaw fra Holsten, som beretter, at Hert. af Holsten og Adelen, som var hos ham, ere blevne forbitrede paa K. af Sverig og Kurf. af Sachsen for den tilføjede slette Behandling, og at K. af Danmark ogsaa begynder at frygte Sverigs Sejre og derfor tilbyder i Holsten at hverve Folk til Kejserens Tjeneste. — *Breslau*, 29. December. (Tydsk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts Quellen. XXXII. 351—52. 19. Decbr.

1631.

20. Decbr. *14402. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmanden Frederik Urne, at Badskjæreren rigtignok for D. »Arnicinii« (Arnisæi) Skyld er bleven fritagen for at sættes i Hullet, men at han dog skal straffes bermed, hvis han ikke siger, hvem der har røbet for ham, hvad der truede ham. — *Frederiksborg*, 20/12. Brudst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved. S. 233—34.

20. Decbr. *14403. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Johan Adler Salvius, hvori han befaler ham at give Hert. Ulrik yderligere gode Udsigter, hvis han vil træde i hans Tjeneste; han ser gjærne en særlig Alliance med Hert. af Holsten, som kunde være til Nytte, hvis K. af Danmark vilde begynde noget uformodentligt. — *Maintz*, d. 20. December. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 530—32.

21. Decbr. *14404. TØNNE FRIISZ t. Hesselager, Befalingsmd. paa Stjernholm meddeler Hr. Holgier Gabrielsen, forhen Præst i Hølcki Sogn, Stadfæstelse paa hans Kaldelse til Sognepræst til Stoubye og Huornum. — *Stiernholm*, d. 21. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 329—30.

21. Decbr. *14405. K. KARL I's Brev til K. Chr. IV., hvori han kondolerer denne i Anledning af hans Moders Død. — 21. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

23. Decbr. *14406. Landgrev WILHELM af Hessen-Cassels Memoire om Fredsforhandlinger mellem de Evangeliske og Katolikerne. Som Repræsentant for de første foreslaas K. Gustaf II. Adolf; ønsker man en anden, skal han vælges mellem 6 Rigsfyrster, hvoriblandt Holsten. — 23. December. (Tydsk.) Udt. i Droysen, Gustav Adolf II. 501.

25. Decbr. *14407. K. CHR. IV. befaler Fredr. Urne, Lensmd. paa Frederiksborg, at han skal ordinere Stolestader i Frederiksborg Slotskirke for enhver efter hans Stand og Vilkaar. — 25. Dec. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 239. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 242.

26. Decbr. *14408. Den svenske Afsending i Dresden LAURENTIUS NICOLAIS Skrivelse til den svenske Sekretær Laur. Grubbe, hvori han bl. a. meddeler, at K. af Danmarks Sekretær Friedrich Günther er kommen til Dresden d. 24. Decbr. sammen med den darmstadtske Udsending Fr. List. — *Dresden*, 26. Dec./5. Jan. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I. 77—87.

30. Decbr. *14409. Den svenske Gesandt i Dresden LAUR. NICOLAIS Brev til Sekretæren L. Grubbe, hvori han bl. a. fortæller om Fr. Günthers Sendelse til Dresden, at han skal formaa Kurf. Johan Georg til at gaa ind paa Fredstraktaten og udvikle Kongens Svar paa Kurfyrstens Intercession for Rhingreven. — *Dresden*, 30. Dec. (Svensk.) Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34. I. 91—94.

31. Decbr. *14410. K. CHR. IV. skriver til Dr. Henrietta Maria om K. Karl I.'s Arvekrav efter Enkedr. Sophie. — 31. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 71.

7493. Brevet henføres til c. 18. Febr. af Fridericia, Danm. ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 185, Anm.

*14411. RECTOR ET SENATUS ACADEMIÆ LUGDUNI BATAVORUM eorumque nomine Daniel Heinsius Johanni Meursio causam Volckeri Johannis, civis Lugdunensis, qui a Nicolao Baggero, Christiani, urbis Keuck consulis, filio summam pecuniæ sibi pridem deberi conqueritur, commendant. — *Lugd. Bat.* Meursii Opera XI. 522—23.

*14412. JOH. ISACIUS PONTANUS Stephano Joh. Stephanio tertium exemplar tomi primi historiæ suæ Daniæ mittit; scribit de Val. Maximo a se edendo et de Saxone Grammatico hujus imitatore; quærit quis Johannes Rhodius Danus sit. — *Hardervici.* A. Alciati Epistola 1695 S. 373—374.

1631.

*14413. John Harrisons Skrivelse til Generalstaterne, hvori han omtaler et Tilbud fra Marokkanere til K. af England om at bjælpe ham til at erobre Gibraltar og derved blive Herre over Strædet, ligesom K. af Danmark er det over Sundet. — (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 23. Jaarg. S. 457—64.

1631 (?).

*14414. Aalborg Stifts Præster andrage Biskop Chr. Hansen om Forbedringer i Ordinansen, for at Præsterne kunne forskaanes for vidtløftig Tingtrætte. — Uden Aar. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 748—51. 1631 (?)

*14415. Gerardus Joannes Vossius Petro Cunæo filium Oligeri Rosæcrantzii, regii in Dania senatoris, sibi ab Johanne Meursio commendatum, commendat et ab eo, ut eum cum ephoro ejus Mullenio in domum suam accipiat, petit. — *Amstelodami.* Uden Aar. Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 185.

*14416. Gerardi Joannis Vossii ad Petrum Cunæum epistola, in qua gaudet, commendationem Rosæcrantzii ei gratissimam fuisse. — *Amstelodami.* Uden Aar. Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 184—85.

1631—36.

*14417. Den engelske Admiral Sir John Penningtons Dagbog ført paa hans Togter i Aarene 1631—36, under hvilke han flere Gange anløb danske Havne. — (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of the Earl of Westmoreland. S. 275—96. 1631—36

1632.

1632.

*14418. K. Chr. IV.'s Brev til Lensmanden Frederik (Urne) og Hofskjænken, at de skulle lade Rasmus Melchiorsen vide, at hvis han oftere forsømmer sin Pligt med Renligholdelsen af Kirken m. m., skal han »hugge sin Kaas«. — *Frederiksborg,* 8/1. Udt. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 234. 8. Januar

*14419. Aalborg Bytingsvidne, at Karen Pedersdatter udlagde Hr. Niels Person, Sognepræst i Sønderup, som Barnefader til den Pige, hun fødte i 1629. — Snapsmandag, d. 9. Januar. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 779—80. 9. Januar.

*14420. Pappenheim skriver til Kurf. Maximilian af Baiern, at han ved sine Forhandlinger med K. af Danmark angaaende nogle Garnisoner i Ærkebispedømmet Bremen haaber at obligere Kongen og efterhaanden fjærne ham fra Sverig. — *Hameln,* 21. Jan. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 I. 220, Anm. 5. 11. Januar

7497. Saml. af Forordn. 1643 S. 58—76. 12. Januar.

7499. Særtr. af Forordn. 12. Januar.

7500. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 531—32. 15. Januar.

*14421. Sekretær Lars Grubbes Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han meddeler, at Commissarius Erik Andersson antager, at Oberst Reinach vil overgive Stade til K. af Danmark; han vil paaminde Thott og Salvius om at give Agt paa Jydens Handlinger. — *Kniestadt,* d. 22. Januarii. (Svensk.) Arkiv till upplysng. om Svenska krigens hist. II. 348—50. 22. Januar.

1632.

23. Januar. *14422. K. CHR. IV. forlanger Erklæring af Lensmanden Frederik Urne og D. Hans Resen om Skolevæsenet i Helsingør i Anledning af den tydske og danske Skolemesters Klage over de mange Skolemestre i Byen. — *Hafniæ,* d. 23. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 98.

24. Januar. *14423. KGL. og HERTUGELIGT Monitorium, at alle, der endnu ikke have betalt de bevilgede 4 Rdlr. af hver Plov og af hver 1000 Rdlr. i rede Penge til Soldatescaens Underhold, sub pæna dupli og inden »en sachsisk Frist« skulle indbetale deres Restancer. — *Kiel,* d. 24. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

25. Januar. *14424. JOHAN ADLER SALVIUS's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han tilraader Udrustning af Flaaden i Anledning af Rygter om hemmelige Forbund mellem Dunkerquerne og K. af Danmark; Holsten udebliver med sin Andel af de af den nedersachsiske Kreds bevilgede Tropper. — *Hamburg,* d. 25. Januari. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 353—55.

26. Januar. *14425. Admiral ERIK RYNINGS Skrivelse til den svenske Resident i Helsingør Johan Fegræus, hvori han beder ham om at underrette sig om den danske Konges Flaadeudrustninger, og om hvor mange Skibe han har liggende paa Elben. — *Weimar,* d. 26. Januari. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 355—56.

28. Januar. *14426. JANUS DIONYS. JERSINUS, episcopus Ripensis, a M. Jobanne Erasmio, rectore academiæ Hafniensis, petit, ut Petrus Marebechius, antea collega scholæ Ripensis et nunc rector scholæ Rindcopiensis, testimonium publicum academiæ de fructuoso studio et bene transacta vita impetret, quum ab ecclesia Vorbassensi et Grenensi ad sacrum ministerium vocatus sit. — *Ripis,* d. 28. Januar. Ny kirkehist. Saml. II. 662—63.

28. Januar. *14427. SVERIGS RIGSRAADS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori det tilraader ikke at blotte Landet for Tropper af Hensyn til Rygterne om en Forbindelse mellem K. af Danmark og Dunkerquerne og hans Forhandlinger med Storfyrsten af Moskau. — *Stockholm,* d. 28. Januari. (Svensk). Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 357—60.

29. Januar. *14428. KGL. og HERTUGELIGT Patent, hvorved Stænderne i Fyrstendømmerne indkaldes til en Landdag i Rendsborg den 11. Marts. — *Hadersleben,* 29. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. (Indkaldelsesdagen er med Blæk rettet til: 11. April.)

30. Januar. *14429. BGM. og RAAD i ODENSE tilskjøde Henning Walckendorff t. Glorup, Befalingsmd. paa Ottensegaard, et Begravelsessted paa St. Knuds Kirkegaard. — *Ottennsee,* d. 30. Januarii. Saml. t. Fyens Hist. og Top. V. 161—63.

31. Januar. *14430. STEPHANUS JOHANNES STEPHANIUS Johannem Meursium rogat, ut sibi, qui nullum argentum a quæstore et scriba Jano Petræo ex residua salarii summa mutuum sumere potuerit, dilationem debiti, quo ei se obstrictum esse fateatur, concedat. — Prid. Kal. Febr. Meursii Opera XI. 542. Tauber, Udsigt over Sorøe Academies Forfatn. 1623—65. S. 42—43.

6. Febr. *14431. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmanden paa Lundenæs, hvorved det tillades ham at befale Bønderne i Nørre og Bølling Herreder at vedligeholde Tarm Kjærs Kjøresteder og Broer og tillige at reparere Skjærn Bro. — 6. Febr. Brandt. i Fløe og O. Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 71.

9. Febr. *14432. 6 BOGTRYKKERSVENDE forpligte sig til at arbejde paa Bibelens Trykning for en vis Løn. — *Kiøbenhaffn,* 9. Febr. Ny kirkehist. Saml. VI. 450—51.

15. Febr. *14433. K. CHR. IV. befaler Just Høg paa første Herredag at holde Dom over Fru Anne Wittrup, sl. Jesper Grubbes, som paa en skammelig Maade havde »raderit« og forandret Indskriften paa en Herremands Epitafium i Maribo Kirke og i Stedet ladet

1632.

indridse en Del falske Beskyldninger mod Kongens Person. — *Frederiksborg*, d. 15. Februar. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 225.

7505. Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1816. IV. 218—19. 18. Febr.

*14434. Lavsartikler for Skudeskipperne forfattede og samtykte af Bgm. og Raad i Helsingør. — *Helsingøers raadstue*, d. 23. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 100—06. 23. Febr.

*14435. Observationes professorum academiæ regiæ Soranæ de scholasticæ juventutis institutione. — *Soræ*, d. XXIV Februari. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 631—55. 24. Febr.

*14436. K. Chr. IV. lover K. Gustaf II. Adolf at ville bevare Venskabet med ham, saaledes som denne havde anmodet om ved et af Baudissin til den udvalgte Pr. Christian overleveret Memorial. — *Kopenhaffn*, d. 29. Febr. Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 2. 78. 29. Febr.

*14437. K. Chr. IV.'s Befaling til Lensmanden p. Riberhus at dømme i en Sag mellem Kristoffer Gersdorf og Kristen Lassen i Lønborg, hvilken sidste af Lensmanden var bleven dømt fredløs og ført til Frederiksborg at arbejde i Jærn. — 29. Febr. Udt. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 29—30. 29. Febr.

*14438. K. Chr. IV.'s Befaling til Rektor og Professorer ved Universitetet angaaende Prof. Hans Jensen (Alanus's) Bo. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 29. Febr. Danske Mag. 5. R. I. 154—55. 29. Febr.

*14439. K. Chr. IV. skriver til K. Karl I. om Administratoren Christian Wilhelm af Magdeburgs Tilfangetagelse af de Kejserlige. — Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. Februario.

*14440. Skudeskippere og Kjøbmænd i Helsingør ansøge K. Chr. IV. om Konfirmation paa deres 23. Febr. s. A. af Bgm. og Raad forfattede Lavsartikler. — 1. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 106. 1. Martii.

*14441. K. Gustaf II. Adolf befaler Pfalzgrev Johan Casimir at sørge for Befæstninger og for, at Tropperne ere i Beredskab i Sverig i Anledning af Efterretningerne om K. af Danmarks Anslag. — *Vårt hufvudquarter uti Askawenborg*, d. 7. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 565—67. 7. Martii.

*14442. Norges Riges Kansler Jens Bjelke anmoder Kansler Christian Friis om, at han i Betragtning af sine store Udgifter maa faa et større Len forundt; som Bilag medfølger en Designation over, hvad han har tilsat af sit eget, siden han blev Kansler 1614. — *Ellingaard*, 13. Marts. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 207—09. 13. Martii.

*14443. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Johan Adler Salvius, hvori han paabyder Oprettelsen af et Korps paa 6000 Md. ved Elben for at vsage over Danmarks Hensigter, forhindre dets Hvervinger og eventuelt falde ind i Holsten; dog bør K. af Danmark holdes uvidende om Hensigten. — *Kitzingen*, d. 13. März. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 570—73. 13. Martii.

*14444. Sverigs Rigsraad meddeler K. Gustaf II. Adolf, at det har forstærket Grændsefæstningernes Besætninger paa Grund af Efterretningerne om, at K. af Danmark vil antage sig Stade og allerede har bemægtiget sig Zwinge og Freiburg; det vil søge at udforske Hensigten med de russiske Gesandters Sendelse til Danmark. — *Stockholm*, d. 13. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 378—80. 13. Martii.

*14445. Kobberstikker Simon de Pas's Kontrakt med Universitetet om Forfærdigelsen af 4 Kobberstykker til den store Bibel. — *Haffniæ*, 14. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI. 451—52. 14. Martii.

1632.

14. Martii. *14446. K. GUSTAF II. ADOLF beder Johan Adler Salvius om at sørge for, at Grevskabet Ostfriesland og Oldenburg, uden at K. af Danmark krænkes, anvises Marquisen af Hamilton til Samlingssted for hans hvervede Tropper. — *Kitzingen*, d. 14. März. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 573—74.

17. Martii. *14447. K. GUSTAF II. ADOLFS Instrux for den svenske Rigsstaldmester Bengt Oxenstjerna for hans Rejse til Danmark, hvor han skal forhandle om Pr. Ulriks Fordringer paa Stiftet Bremen og søge at forhindre Forbindelse mellem Kejseren og K. Chr. IV. — *Uffenheimb*, d. 17. Martii. (Svensk). Brudst. og Udt. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 2. 74—76.

18. Martii. 7507. Brudst. og Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 2. 80—81. Archiv f. österreich. Geschichte XXXVI. 227—28.

18. Martii. *14448. Lavsartikler for Borgerlaget i Nykjøbing paa Falster. — *Nykjøbing*, d. 18. Marts. Holm, Borger- eller Kjøbmandslaget i Nykjøbing p. F. S. 3—12.

18. Martii. *14449. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvorefter han helst ser de danske Sager bilagte i Mindelighed, men om nødvendigt ønsker de Danskes Hensigter standsede i Tide; helst bør alt ske i Ærkebiskoppen (af Bremens) Navn og tillige den hamburgske Flaade forenes med den svenske. — *Windsheim*, d. 18. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 579 - 82.

18. Martii. *14450. Commissarius ERIK ANDERSON meddeler Feldmarskalk Thott K. Gustaf II. Adolfs Befaling, om hvis Fjenden rykker for stærkt frem, da at opgive Stades Belejring og Iagttagelsen af de Danskes Handlinger. — *Halberstadt*, d. 18. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 384—85.

23. Martii. *14451. Kurf. MAXIMILIAN af Baierns Skrivelse til Hert. af Friedland, hvori han erklærer sig enig med ham i, at man bør søge at bevæge K. af Danmark til aabent Brud med Sverig, og meddeler, at han har givet sine Oberster Reinach og Comargo i Bremen Stift de fornødne Anvisninger. — 2. April. (Tydsk.) Udt. i Hurter, Wallenstein's vier letzte Lebensjahre S. 138.

23. Martii. *14452. Landgrev WILHELM af Hessen-Kassels Resolution til Adrian v. Flodorf, Pfalzgrev Wolfgang Wilhelms Gesandt, om Bestræbelserne for at tilvejebringe en almindelig Fred, hvorved K. i Frankrig, England og Danmark samt Venedig og Generalstaterne vilde mægle. — *Cassel*, 2. April. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I. 148—50.

24. Martii. *14453. K. CHR. IV. opfordrer Hert. Albrecht af Friedland til at understøtte ham i hans Bestræbelse for at stifte Fred mellem Kejseren og K. af Sverig. — *Glückstatt*, d. 24. Martii. (Tydsk.) Archiv f. österreich. Geschichte. XXXVI. 229.

24. Martii. *14454. Feltmarskalk ACHATIUS THOTT meddeler Sverigs Rigsraad, at de Ærkebiskoppelige have forjaget den danske Besætning fra Freiburg; nogle Dage før have de Svenske opsnappet Overbringere af nogle Breve fra de Kejserlige i Stade til Guvernøren i Glykstadt Christian Pentz; to Afsendinge Detlev Rantzau og Jørgen Schulte have i den Anledning undskyldt Brevenes Indhold for ham og skudt Skylden paa Pentz; Tage Thott og Christen Thomsen Sehested ere afrejste som Gesandter til K. af Sverig. — *Hamburg*, am 24. Martii. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 388—91.

24. Martii. *14455. Rigsraad JOHAN SPARRES Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler Rygterne om Forhandlingerne mellem K. af Danmark og de Kejserlige i Stade. — *Frankfurth am Mayn*, d. 24. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 385—88.

1632.

*14456. Den svenske Resident i Dresden Lars Nilsson Tungels Brev til Sekretæren Lars Grubbe, hvori han bl. a. omtaler Sammenstødet mellem danske og svenske Tropper ved Freiburg og meddeler, at han har haft Audiens hos Pr. Ulrik. — 3. April. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedeus mit Wallensteiu u. d. Kaiser 1631—34 I. 150—57. 24. Martii vel 3. Aprilis.

*14457. Den svenske Resident i Dresden Lars Nilsson Tungels Brev til Postmester Wechel i Leipzig, hvori han bl. a. omtaler, at Pr. Ulrik af Danmark er kommen til Dresden. — *Dresden*, d. 6. aprilis. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallensteiu u. d. Kaiser 1631—34 I. 161—63. 27. Martii vel 6. Aprilis.

*14458. Pappenheim udtaler for Kurf. Maximilian af Baiern sit Ønske om et Brud mellem K. af Danmark og Sverig og tillægger et saadant stor Betydning. — *Einbeck*, d. 9. April. — (Tydsk.) Brudst. i Cronholm, Sveriges hist. under Gustaf II. Adolf VI, 2. 79. 30. Martii.

*14459. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han, samtidig med at han sender en Gesandt i Anledning af sin Bedstemoders Død, meddeler, at han har afstaaet sin eventuelle Arvepart til sin Søster paa Grund af hendes uheldige Stilling og store Familie. — *Westminster*, 30. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 30. Martii.

*14460. K. Gustaf II. Adolfs Skrivelse til Johan Adler Salvius, hvori han billiger hans Optræden imod de Danske, dog ikke Hert. Frants Karls Indkvartering i Holsten; de danske Hvervinger bør især forhindres, og om fornødent General Thott rykke ind i Holsten. — *Vårt Hufvudqvarter i Northen vid Donau*, d. 31. Martii. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 586—88. 31. Martii.

*14461. K. Gustaf II. Adolf omtaler for Rigskansleren Axel Oxenstjerna sin Tanke at holde Krigen defensiv her og selv i Anledning af de Danskes Holdning begive sig imod Nord. — *Vårt hufvudqvarter i Norten vid Donau*, d. siste Mars. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 588. 31. Martii.

*14462. Rigskansleren Axel Oxenstjerna befaler Feltmarskalk Thott at lade sin Hovedstyrke rykke mod Pappenheim og kun efterlade 5—6000 Md. i Bremen for at blokere Stade og vaage over de Danskes Foretagender. — *Mainz*, d. 3. Aprilis. (Svensk). Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 402—03. 3. Aprilis.

7509. J. E. Larsen, Samlede Skrifter I. Afd. II. 300. 5. Aprilis.

*14463. Brandani Dætrii ad Georgium Calixtum epistola, in qua hæc: »Rex Danorum, quem arma Sveco intentasse rumor ajebat, compressis manibus sedet, prætерquod nostris hominibus quotidie crucem figat.« — *Hamburgi*, 7. Idus Apr. Henke, Georg Calixtus' Briefwechsel S. 23—26. 7. Aprilis.

*14464. Oberst Grev Georg von Schlick melder Grev Gallas, at han har faaet sikker Underretning om, at den unge K. af Danmark er kommen med 1000 Kyrasserer fra Schmetzna til Prag, og at man tror, at Kurf. (af Sachsen) selv vil følge efter. — *Beraun*, d. 17. Aprilis. (Tydsk.) Archiv f. österreich. Geschichte XXXVI. 216—17. 7. Aprilis.

*14465. K. Chr. IV. befaler, at eftersom Johannes Hoberus har faaet Bevilling paa at holde et Apothek i Aalborg, maa ingen anden der falholde de Varer, som Apotheket alene tilhøre, dog hermed ikke ment Speceri. — *Otensee*, thend 8. Aprilis. Archiv f. Pharmaci og Chemi. XVII. 553—54. 8. Aprilis.

*14466. Salvius, K. af Sverigs Afsending i den nedersachsiske Kreds, opfordrer de holstenske Stænder til at opgive Neutraliteten og sende de lovede holstenske Tropper til K. af Sverig. — *Hamburg*, 10. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 67. 10. Aprilis.

1632.

12. Aprilis. *14467. KGL. og HERTUGELIG Proposition til den slesvigske og holstenske Landdag i Rendsborg navnlig angaaende en nærmere Forbindelse og Realdefension med Danmark og Befæstning af visse Passer. — 12. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 66.

13. Aprilis. *14468. Dr. HENRIETTA MARIA takker K. Chr. IV. for det Brev, hun bar modtaget gjennem P. Rosencrantz, og erklærer at ville gjøre, hvad der staar i hendes Magt, for at fremme hans Ønsker. — *Whitehall*, 13. April. — (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58.

15. Aprilis. *14469. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- OG LANDSKAB paa Landdagen i Kiel, navnlig angaaende to Personers Afsendelse til K. af Sverig, Bevilling af en Skat til 2400 Md. hvervede Tropper; Unionen med Danmark bør blive som 1623, Befæstninger fraraades m. m. — *Rendsb.*, 15. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. II. 346—47, III. 82.

16. Aprilis. *14470. STEPHANUS JOHANNES STEPHANIUS Gerardum Joannem Vossium rogat, ut sibi Vitam S. Wilhelmi abbatis monasterii ad S. Paracletum, tomo secundo de Historiis Sanctorum exstantem, describendam et ad se transmittendam curet, quod volumen Epistolarum Wilhelmi in membrana exaratum edere constituerit; addit, se indies novam illam Saxonis editionem adornare, et nuntiat, Selandiam d. XXIX. Feb. insolitis contremuisse motibus. — *Soræ*, d. XVI. April. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 105.

17. Aprilis. *14471. Hert. ALBRECHT af Friedland melder Kejseren, at K. af Danmark bar tilskrevet ham om en Fredsunderhandling mellem Kejseren og K. af Sverig, og udbeder sig Ordre om, hvad han skal svare. — *Tabor*, d. 27. Aprilis. (Tydsk.) Archiv f. österreich. Geschichte XXXVI. 227.

17. Aprilis. *14472. Petri Cunæi ad Johannem Meursium epistola, in qua aliquem ex Elzeviriis ad eum iter parare commemorat, et an historiam Danicam pertexat, interrogat. — *Lugduni Batavorum*, 27. April. Petri Cunæi Epistolæ S. 252—53. Meursii Opera XI. 544.

19. Aprilis. *14473. Rigskansler AXEL OXENSTJERNA og Rigsraad JOHAN SPARRES Skrivelse til Sverigs Rigsraad, hvori de omtale, at de danske Gesandter Christen Thomesen og Tage Thott ere passerede gjennem Frankfurt til K. Gustaf II. Adolf. — *Frankfurth*, d. 19. April. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 420—22.

20. Aprilis. *14474. SVERIGS RIGSRAAD meddeler K. Gustaf II. Adolf, hvilke militære Forholdsregler det har truffet i Anledning af Faren for et Angreb fra Danmark. — *Stockholm*, d. 20. Aprilis. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 422—24.

22. Aprilis. *14475. Sekretær LARS GRUBBES Relation til Rigskansleren Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at de danske Gesandter nu endelig ere komne; de undskylde, at deres Konge ikke kan medvirke i Krigen paa Grund af Freden i Lübeck, og tilbyde hans Fredsmægling. — *För Ingolstadt*, d. 22. April. (Tydsk og Svensk). Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 783—85.

23. Aprilis. *14476. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved han tilstaar Sognepræsten i Gamborg Kirketienden mod aarlig Afgift til Kirken til rette Tid. — *Slott Coldinghuus*, d. 23. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 590.

23. Aprilis. *14477. K. CHR. IV. befaler Biskop Hans Michelsen i Odense at tilholde Sognepræsten i Brændrup at yde sin Formands Enke Pension. — *Koldinghus*, 23. Aprilis. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 617.

23. Aprilis. *14478. K. CHR. IV. bevilger Præsteenken Karen, sl. Hr. Mads (Hansen Koldings), i Brænderup, at Præsten i Brænderup, saalænge hun lever, skal give hende 2 Pd.

1632.

Byg, 2 Pd. Rug, 4 Lam og 1 Fjerding Smør, da Brænderup er annekteret (til Ore), og hun derfor er kommen fra Kaldet. — *Kolding*, 23. Aprilis. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 617.

*14479. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet stævne afd. M. Hans Jensen Alanus's Arvinger til at møde for Konsistorium d. 2. Maj og fremkomme med deres Fordringer ved Opgjørelsen af M. Hans Jensens Bo. — 24. Aprilis. Udt. i Danske Mag. 4. R. I. 155. 24. Aprilis.

*14480. UNIVERSITETETS Erklæring i Anledning af en Sag, der var det forelagt af Palle Rosenkrantz t. Krenckerup, Lensmd. p. Wordingborg, Nykjøbing og Aalholm, som havde dømt en Kvinde, Anne Clauses, til Døden, da hun var anklaget for Trolddom. — *Hafniæ*, 24. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 155—57. 24. Aprilis.

*14481. JOHANNES MEURSIUS Gerardo Vossio nuntiat, superiore anno quendam theologum e collegis suis litem sibi de religione movisse, sed expertum, regem primates episcopos theologos sibi adversari, desistere coactum esse; theologos Daniæ propter moderationem animi valde laudat. — *Soræ*, d. XXIV. Aprilis. Meursii Opera XI. 542—43. 24. Aprilis.

*14482. BALTASAR NEU(KIRCH'S?) Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at de danske Gesandter for nogle Dage siden ere komne til Augsburg. — *Ahnspach*, d. 25. April. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 429—33. 25. Aprilis.

*14483. JOHANNIS MEURSII ad Petrum Cunæum epistola, in qua, typographos hic nihil nisi quæstum captare, queritur. — *Soræ Danorum*, ad d. XXVI. Aprilis. Petri Cunæi Epistolæ S. 252. 26. Aprilis.

*14484. Sekretær LARS GRUBBES Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at de danske Gesandter have forelagt deres Proposition for Kongen. — *Augsburg*, d. 27. April. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 435—36. 27. Aprilis.

*14485. KGL. og HERTUGELIGT Patent, at de paa den nys afholdte Landdag i Rendsborg til Underhold af 2400 Md. Fodfolk bevilgede 4 Rdlr. af hver Plov og hver 1000 Dlr. Rente skulle indbetales i Kiel i Dagene 28.—30. Maj, og at de, der endnu ikke have betalt den 1630 eller tidligere bevilgede Skat, skulle møde til den næste slesvigske eller holstenske Landret. — *Hatersleben*, d. 30. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 30. Aprilis.

*14486. SVERIGS RIGSRAADS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori det fremhæver Faren for, at K. af Danmark, hvis indgroede Avind daglig bemærkes, skal slutte sig til K. af Spanien, hvis Sverig erklærer denne Krig. — *Stockholm*, d. 30. Aprilis. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 436—42. 30. Aprilis.

*14487. Feltmarskalk ACHATIUS THOTT tilskriver K. Gustaf II. Adolf, at han ikke ser, hvorledes en Krig med K. af Danmark skal kunne undgaas, da denne, skjønt hans Stænder vel ere anderledes stemte, fortsætter Forhandlingerne med de Kejserlige og har ladet et til K. af Sverig fragtet Skib skyde i Sænk paa Elben. — *Buxtehude*, am 30. Aprilis. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 442—43. 30. Aprilis.

*14488. K. KARL I. skriver til K. Chr. IV., at han har meddelt sit Raad Kongens i et Brev af 13. Decbr. fremsatte Klager over, at nogle engelske Undersaatter misbrugte den Tilladelse, de havde faaet til at fiske og fange Falke; han overlader det til K. Chr. IV. at straffe dem efter sit Forgodtbefindende, hvis det gjentog sig. — *Westminster*, 30. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50. 30. Aprilis.

*14489. CLAUS JULL, Provst i Sunds Herred, og DREJØ SOGNEMÆNDS Kaldsbrev for Niels Christoffersøn, Kapellan til Vor Frue Kirke i Svendborg. — *Suendborg*, d. Anden May. Fabricius, Drejø S. 53—54. 2. Maji.

1632.

2. Maji. *14490. Sekretær LARS GRUBBES Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han fremhæver den Usikkerhed i Bevægelserne, der fremkommer ved de Danskes Forhandlinger med de Kejserlige. — *Erfurth*, d. 2. Maji. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 446—47.

5. Maji. *14491. Hr. NIELS, Præst i Søby, giver Hr. Søren Iversen, Præst i Rønninge, Rasmus Madsens Skudsmaal, et Menneske, som foragter Kirken og bekjender sig at være forfaren i Trolddomskunst. — *Søby*, d. 5. Mai. Udt. og Brudst. i Ny kirkehist. Saml. I. 225—26.

6. Maji. *14492. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anmoder om Tilladelse for sine Falkonerer Barthol og Henry »Henriccios« til at forskaffe sig 12 Par Fugle. — *Westminster*, 6. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

8. Maji. *14493. Den hessen-darmstadtske Gesandt i Dresden FREDERIK LIST skriver til Landgrev Georg af Hessen-Darmstadt, at K. af Danmarks Afsendinge have henvendt sig til K. Gustaf II. Adolf for at foreslaa Fred, og at denne havde givet et ret imødekommende Svar. — 18. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I, Einl. S. LXX.

11. Maji. *14494. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Feltmarskalk Aage Thott, hvori han i Anledning af den fra Danmark befrygtede Fare befaler ham at sætte en dygtig Kommandant i Spidsen for den Styrke, der skal blokere Stade. — *München*, d. 11. Maji. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist I. 614—16.

13. Maji. *14495. Sekretær LARS GRUBBES Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Underhandlingerne mellem Pappenheim og K. af Danmark om Besættelsen af Stade ere blevne afbrudte, da de ikke kunde blive enige om Betingelserne, og Kongen tilsidst erklærede intet at ville foretage uden K. af Sverigs og Ærkebispen af Bremens Samtykke. — *Kitzing*, d. 13. Maj. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 459—62.

14. Maji. *14496. Grev PHILIPP REINHARDS v. SOLMS's Brev til K. Gustaf II. Adolf, hvori han bl. a. omtaler, at K. Chr. IV. har tilbudt Hert. af Friedland at ville optræde som Mægler. — *Dresden*, 14. Mai. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I. 170—74.

15. Maji. *14497. ANDREÆ RIVETI ad Johannem Meursium epistola, in qua aucupem principis (Friderici Henrici) in Daniam profecturum esse, commemorat. — *Hagæ Comitis*, VIII. Kal. Jun. Meursii Opera XI. 544—45.

19. Maji. 7521. Udt. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 279.

19. Maji. *14498. JØRGEN BRAHE t. Huedholmb, Ridder, Befalingsmd. p. Haggenschouff Slot, giver og funderer 100 Sl. Dlr. til 6 Almisselemmer i Wøflinge Sogn i Schouby Herred. — *Haggenschouff Slott*, Pientze Afften. Vedel Simonsen, Bidr. til Jørgen Brahes Levn. S. 146—48 (med en Paategning af 1636, anden Pintzedag (ɔ: 6. Juni), hvorved Kapitalen forbedres med 50 Sl. Dlr.)

23. Maji. *14499. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansleren Axel Oxenstjerna, hvori han udtaler den Mening, at Kursachsen tilskyndet af K. af Danmark gjærne vil slutte Fred med Kejseren, paa hvilken Maade det kan lade sig gjøre. — *Augsburg*, d. 23. Maj. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 619—22.

25. Maji. *14500. SVERIGS RIGSRAADS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori det underretter ham om de militære Forholdsregler, det har truffet i Anledning af Frygten for Danmark. — *Stockholm*, d. 25. Maji. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II 474—78.

1632.

*14501. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorp befale Prælater og Ridderskab i Fyrstendømmerne at holde Heste og Ryttere i Beredskab, for det Tilfælde, at Rostjenesten i Anledning af Krigsurolighederne i Tydskland skulde blive opbudt. — *Schlosz zu Copenhagen*, d. 29. May. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 29. Maji.

*14502. Rector Academiæ Hafniensis, M. JOHANNES ERASMI, cum professoribus communicat, electionem novi rectoris propter luctum publicum in templo academiæ fieri non posse, et se decrevisse cras in domo consistoriali D. Nicolaum Petræum insequentis anni rectorem creare. — 30. Mai. Danske Mag. 5. R. I. 198. 30. Maji.

*14503. Biskop JENNS DINISSØN JERSIN skriver til Hr. Albret Skiell t. Fussingø, Høvedsmd. paa Riiberhuss, at han ikke ved noget Middel til at hjælpe Præsterne paa Mandø og Sønderboffuitt; han foreslaar, at Lønne og Lyddom annekteres, og anbefaler Præsten paa Rømø til Lensmandens Omsorg. — *Ribe*, d. 1. Juni. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 263—64. 1. Junii.

*14504. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansleren Axel Oxenstjerna, hvori han tilraader en ny Udskrivning hjemme i Sverig bl. a. af Hensyn til K. af Danmark. — *Donauwert*, d. 2. Juni. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 624—25. 2. Junii.

*14505. CORNELIUS VAN DER MYLENS Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han beder ham om at bringe en Hilsen til Sekretær Gynther. — *De la Haye*, ce XIV.de Juin. (Fransk.) Meursii Opera XI. 545—46. 4. Junii.

*14506. JOHAN ADLER SALVIUS's Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han omtaler, at han nu, da Stade og Buxtehude ere vel besatte, ikke frygter noget ondt af K. af Danmark, skjønt han sender en Del Skibe til Elben. — *Bremen*, $\frac{8}{18}$. Juni. (Svensk). Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 486—92. 8. Junii.

*14507. PEDER IFFUERSØN, Sognepræst i Lønborg og Egvad, beder Kongen om at maatte nyde og beholde begge de nævnte Sogne, der siden c. 1594 have været betjente af en Sognepræst, og begge Præstegaarde, saaledes at han bor i Egvad Præstegaard. — *Lønborg prestegaard*, d. 9. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 678—79. Aarstallet ikke ganske sikkert, maaske 1631. 9. Junii.

*14508. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Generalstaterne, hvori han udtaler, at han har villet gaa ind paa at afskaffe Øresundstoldens Forhøjelse, mod at hans Undersaatter bleve holdte skadesløse. Dette sidste havde Generalstaterne ikke gjort. Hamburg har traadt op ikke blot mod ham, men ogsaa mod Kejseren, men Kongen var dog villig til at forhandle. — *Friederichsburg* d. 11. Juni. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 4 Bl. 11. Junii.

*14509. TØNNE FRIIS's Tillæg til Fundatsen for det friiseske Legat, hvorved der til Nydelsen af Beneficiet knyttes den Betingelse, at Indehaveren ikke maa rejse bort mere end 3 Maaneder. — *Kiøbenhafn*, 11. Jun. Danske Mag. 5. R. I. 198—99. 11. Junii.

*14510. PROFESSORERNE ved Universitetets Betænkning om Herman Crum af Helsingør, som i nogle Aar ikke havde været til Alters og var angiven for at have nogle vildfarende Meninger. — 12. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 203—08. 12. Junii.

*14511. K. CHR. IV.'s Befaling, at ingen Handel eller Haandværk maa drives i Aahus eller Wæ, og at Aahus skal høre ind under Christianstads Stads Jurisdiction. — *Kiøpenhamn*, d. 14. Junii. Udt. p. Svensk i Gillberg, Christianstads Län S. 7. 14. Junii.

*14512. K. CHR. IV. skriver til Jarlen af Pembroke og anbefaler Fred. Lucht til Tjeneste i hans Familie. — 17. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 17. Junii

1632.

17. Junii. *14513. LAURTZ LINDENOV sætter i Rette, om Ore Sogn ikke maa agtes for Hovedsognet fremfor Brenderup Sogn, og om ikke Madtz Huidt, Konrektor i Roudschill, bør annammes til Præst i Brenderup saa vel som i Ore Sogn, da hans Kaldsbrev er beseglet af 4 Kaldsmænd og Herredsprovsten, og Brenderup Sogn skal betjenes af samme Præst som Ore Sogn. — *Oregardt*, d. 17. Juni. Ny kirkehist. Saml. VI. 768—69.

18. Junii. 7532. Rothe, Rescripter III. 797 ff.

18. Junii. *14514. ERICH BILLDE t. Kiersgard, LAURTZ LINNDENOV t. Oregord og 5 BONDER i ORRE OG BRENNERUP Sogne kalde Madz Huidt, Konrektor i Roudtschildt, til deres Sognepræst. — *Orre kierke*, d. 18. Juni. Ny kirkehist. Saml. VI. 766—67.

22. Junii. *14515. BEBOERNE i BRENNERUP SOGN udvælge Hr. Laurtz Nielssen, Kapellan i Odenssee, til deres Sognepræst og udnævne 5 Mænd til at eligere og udvælge ham. — *Brenderup kiercke*, Fredagen d. 22. Juni. Ny kirkehist. Saml. VI. 771—72.

22. Junii. *14516. 10 BONDER i HOLSØE erklære, at de ville være fornøjede med den Person, som af Ore Sognemænd og Jørgen Ibssen i Brohe er kaldet til Sognepræst i Ore og Brenderup Sogne i Hr. Knudt Erichsens Sted. — *Holsoe*, d. 22. Juni. Ny kirkehist. Saml. VI. 768.

23. Junii. *14517. K. CHR. IV.'s Erklæring til Generalstaterne om, at han fra førstkommende 10. Juli vil afskaffe Toldforhøjelserne, mod at den Skade, hans Undersaatter have lidt paa Skibe og Gods, bliver erstattet. Hamburg kan faa Fred ved bl. a. at betale 100,000 Rdlr. Generalstaterne burde foreslaa et Middel, hvorved man kunde skjelne mellem deres og Hamburgernes Skibe, naar de passerede Elben. — *Copenhagen*, am 23. Juni. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 4 Bl.

25. Junii. *14518. K. CHR. IV. befaler Biskoppen og de højlærde i Kjøbenhavn at examinere den Person, de agte at kalde til tydsk Kapellan, paa Tydsk, da han ikke kan Latin. — D. 25. Juni. Ny kirkehist. Saml III. 147. Danske Mag. 5. R. I. 199.

26. Junii. *14519. Sekretær LARS GRUBBES Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han advarer mod K. af Danmarks Planer i Anledning af hans Opbud af Landfolk og Hvervinger og tilraader eventuelt at anvende Baudissin til at falde ind i Holsten. — *Hildesheim*, d. 26. Juni. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 506—09.

27. Junii. *14520. CHRISTIANUS THOMÆUS Johanni Meursio pro libro ejus Solone inscripto gratias agit, eique donum exile mittit. — *Hafniæ*, XXVII. Junii. Meursii Opera XI. 546—47.

28. Junii. *14521. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Friederich Urne og D. Christian at foreholde Hofmesterinden, at hun ikke maa lade Herremændene have Omgjængelse med »Børnene«, for at der ikke i Kongens Fraværelse skal anstiftes »et nyt Kollegium paa Hørsholm af det Selskab, hiemme er«. — *Triggewelde*, d. 28. Juni. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved, S. 237, 552—53. Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. 58.

29. Junii. 7543. Særtr. af Forordn. (med Datum: 29. *Juli*).

29. Junii. *14522. KGL. og HERTUGELIGT Monitorium, at de, der endnu ikke have betalt deres bevilgede Bidrag til Soldatescaens Bortførelse i 1629, til Rytterpengene for de 100 Arkebusserer og til Defensionsværket, inden en vis given Frist sub pœna dupli skulle indbetale deres Restancer. — *Rendeszburg*, d. 29. Juni. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

29. Junii vel 9. Julii. *14523. Den svenske Resident i Dresden LARS NILSSON TUNGELS Brev til K. Gustaf II. Adolf, hvori han bl. a. meddeler, at Pr. Ulrik af Danmark er bleven udnævnt til General over Kavalleriet af Kurf. af Sachsen. — *Dresden*, 9. Juli. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I. 248—51.

1632.

*14524. (Sekretær Lars Grubbes) Relation til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler, at de danske Gesandter Tage Thott og Christen Thomesen Sehested strax efter modtagen Resolution ere rejste tilbage. — *Lägret vid Nürnberg*, d. 30. Juni. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 786—88. 30. Junii.

*14525. Sekretær Lars Grubbes Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han antager det for tilstrækkeligt at holde Baudissin, der synes at have stor Indflydelse i Holsten, i det Bremiske af Hensyn til K. af Danmark; Rygtet om dennes Hvervinger modsiges; men han har ophudt sit Landfolk og forstærket de holstenske Kredstropper. — Uden Datum. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 512—15. Junio?

*14526. Generallieutnant W. H. Baudissins Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvorefter han for Tiden søger Oplysninger om K. af Danmarks og dennes Søn Hert. Ulriks Hvervinger i Holsten. — *Im Lager vor Hildesheim*, d. 2. Juli. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 516—18. 2. Julii.

*14527. Sverigs Rigsraads Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori det omtaler, at det af Hensyn til de gode Efterretninger fra Fegræus om de danske Gesandters Tilfredshed med deres Modtagelse hos Kongen har tilbagekaldt Ordrerne om Forstærkning af Grændsefæstningernes Befæstning. — *Stockholm*, d. 6. Juli. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 522—24. 6. Julii.

7546. Resen, Descriptio Samsoæ S. 70—71. 7. Julii.

*14528. Sekretær Lars Grubbes Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han gjentager sine Advarsler mod K. af Danmark og sit Raad om eventuelt at anvende Baudissin i Holsten. — *Hildesheim*, d. 7. Juli. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 524—29. 7. Julii.

*14529. Erich Bilde t. Kiersgaard paa egne og Bøndernes Vegne i Brenderup Sogn og Niels Boldewin i Høyerup svare Anders Bilde t. Dambzbov, Gregers Krabbe t. Thorstelundt og Biskop D. Hans Michelssen paa Laurtz Lindenovs Beskyldning og forsvare deres Optræden ved Kaldelsen af en Efterfølger for Hr. Knudt Erichssen, idet de hævde, at Brenderup og ikke Ore er Hovedsognet, og bemærke, at de ønske en anden Præst end den i Ore valgte. — *Kiersgard*, d. 11. Juuli. Ny kirkehist. Saml. VI. 769—71. 11. Julii.

*14530. Erklæring af Bgm. og Raad i Helsingør, at der ved Kirken ligger et Kapel, hvori en ved Navn Peder Oxe er begraven, hvilket hidtil af Kirken er vedligeholdt, skjønt den tillagte Jordskyld, hvorom de dog ikke vide rigtig Besked, kun er ringe; de ville gjærne hjælpe dem til Ret, som ville tilholde sig denne Jordskyld. — *Helsingoer*, 13. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 106. 13. Julii.

*14531. Anders Bille t. Dambsbov, Befalingsmd. p. Rugardt, Gregers Krabbe t. Thorstedlund, Befalingsmd. p. Hindzgaffll, og Hans Michellssenn, Superintendent i Fyen, dømme i Striden mellem Ore og Brenderup Sogne, at det førstnævnte maa betragtes som Hovedsognet, og at Madz Huidt, Konrektor i Rouschilldt, som er kaldet af 5 Kaldsmænd og Herredsprovsteu, bør være Sognepræst i de to Sogne. — *Brenderup*, d. 17. Julli, Ny kirkehist. Saml. VI. 764—73. 17. Julii.

*14532. Kansleren Chr. Friis skriver til Holger Rosenkrands og tilraader ham at være forsigtig med at lade sine theologiske Skrifter trykke i Tydskland, »saa fremt det ringeste . . . var contra receptas Ecclesiarum nostrarum sententias.« — *Af Korsøer*, d. 18. Julii. Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 583. Helveg, D. danske Kirkes Hist. 2. Udg. I. 380 henfører Brevet urigtigt til 12. Juli. 18. Julii.

1632.

post 18. Julii. *14533. HOLGER ROSENKRANDS's Svar paa Kansleren Chr. Friis Brev, hvorved han fastholder sin Hensigt trods al Fare, der er forbunden dermed, at lade sit Skrift trykke i Tydskland. — Uden Datum. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 534—37.

19. Julii. *14534. K. CHR. IV.'s Befaling til Anders Bilde t. Damsbo, Lensmd. paa Rugaard, Gregers Krabbe t. Thorstedlund, Lensmd. p. Hindsgavl, og D. Hans Michelsen, Superintendent i Fyens Stift, om at afgive en Erklæring om, hvorvidt Brenderup eller Ore Sogn burde anses for Hovedsogn. — *Glückstadt*, 19. Julii. Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 617.

19. Julii. *14535. Generallieutenant W. H. BAUDISSINS Skrivelse til K. Gustaf II. Adolf, hvori han omtaler, at de Danske for Tiden holde sig stille, men at han dog bar et vaagent Øje med dem. — *Bei Duderstadt*, d. 19. Juli. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 545—48.

19. Julii. *14536. K. KARL I.'s Kreditiv (til K. Chr. IV.) for Robert Sidney, Jarl af Leicester. — *Westminster*, 19. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

21. Julii. *14537. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., med fornyet Forespørgsel angaaende James Jukes, hvis Kones Frænder ikke vilde lade sig forsone, skjønt han har ægtet hende med hendes fri Vilje, og de allerede have faaet Børn. — *Westminster*, 21. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 50.

27. Julii. *14538. ANNDERS BILLE t. Dambzbov, Befalingsmd. p. Rugaard, GREGERS KRABBE t. Thorstedtlundt, Befalingsmd. p. Hindzgaffll, og HANNS MICHELLSSEN, Superintendent i Fyen, afgive Indberetning om, hvad de have foretaget sig i Tvisten mellem Ore og Brenderup Sogne om, hvilket af disse der var Hovedsognet. — *Ottense*, d. 27. Juuli. Ny kirkehist. Saml. VI. 773—75.

29. Julii. 7559. Saml. af Forordn. 1643 S. 33—34.

31. Julii. *14539. HENRICI SPELMANNI ad Johannem Meursium epistola, in qua comitem Leicestrensem, ex Sidneiorum familia, legatum Angliæ in Daniam euntem commemorat. — *Londini*, prid. Kal. Aug. Meursii Opera XI. 548—50.

1. Augusti. *14540. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Generalstaterne om, at der ikke er kommet Svar paa Erklæringen af 23. Juni, og at Kongen, hvis der ikke foreligger Svar inden Udgangen af September, ikke vil føle sig bunden ved Erklæringen. — *Glückstatt*, am 1. Augusti. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 3 Bl.

8. Augusti. *14541. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio negligentiam in litteris ad se mittendis reprehendit. — *Soræ*, VIII. Aug. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 111—12. Meursii Opera XI. 675.

17. Augusti. *14542. HUGONIS GROTII ad Petrum Puteanum epistola, in qua commemorat, regem Daniæ civitati Hamburgensi, nisi mulctam satis grandem dependerit, hostilia minari, et Licestrium comitem, legatum a Britannis, in Dania exspectari. — $\frac{17}{7}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 109.

18. vel 28 Augusti. *14543. Den svenske Resident i Dresden, LARS NILSSON TUNGELS Brev til Postmester Andreas Wechel i Leipzig, hvori han bl. a. fortæller om Forhandlingerne mellem Danmark og Sachsen i Hamburg. — *Dresden*, 28. Augusti. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I. 260—61.

22. Augusti. *14544. JOH. ISACIUS PONTANUS Matthiæ Berneccero de Cimbris antiquis litteras scribens dicit, se de hac re in iterata editione tomi primi historiæ suæ Danicæ volente numine aliquando fortassis uberius scripturum esse. — *Hardervici Gelrorum*, ipsis Kal. Sept. A. Alciati Epistola 1695 S. 149—52.

1632.

*14545. Johannes Meursius Gerhardo Vossio nuntiat, cancellarium regium (Christianum Frisium) eum æstimare, et Casparum Brochmannum ab eo scire cupere, quisnam academiæ ejus status sit. — *Soræ*, d. XXIII. Aug. Meursii Opera XI. 675—76. 23. Augusti.

*14546. Hugonis Grotii ad Petrum Puteanum epistola, in qua commemorat, regem Daniæ nihil de rigidis suis postulatis contra Hamburgum remittere. — *Hamburgi*, postridie Kal. Septemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 109. 23. Augusti vel 2. Septbr.

*14547. Lensmanden Frederik Urne og D. Hans Povelsøn Resen erklære paa Forespørgsel af 31. Oct. 1631 og 23. Jan. 1632 (Nr. *14380 og 14420), at det Salt, som afgives fra Skibene i Sundet, fra gammel Tid er kommet de Fattige i Hospitalet i Helsingør tilgode, samt at de formene, at der kun bør være en Regneskole og en Regnemester i Byen, og at andre kun maa befatte sig med at lære Børn at læse og at lære dem deres Katekismus. — *Cronborig*, 24. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Tillæg S. 98. 24. Augusti.

*14548. Peder Iffuerssøn, Sognepræst i Lønborg og Egvad, gjentager sit Andragende til Kongen om at maatte betjene begge disse Sogne og beholde deres Indtægter og Præstegaarde samt om at maatte tage Ophold i Annexpræstegaarden. — *Lønborg prestegaard*, d. 6. Septembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 679—80. 6. Septbr.

*14549. Statholder Frandz Randzow tilskriver Frederik Urne t. Breigentued, Befalingsmd. p. Croneborgh, om at udbetale Universitetet de 200 Dlr. af Øresundstolden, som tilkom det, men dette Aar ikke vare betalte paa Grund af den nye Toldordinans. — *Kiøbenhaffuen*, 7. Septembris. Danske Mag. 5. R. I. 199. 7. Septbr.

*14550. Ernst Normanns Ansøgning til K. Chr. IV. angaaende Regnskabsaflæggelsen for hans Len. — (7. September.) Udt. i Friis, Bidr. t. Korsørs Hist. S. 34. 7. Septbr.

*14551. Gregers Krabbe, Befalingsmd. p. Hintzgaull, underretter Kansleren (Hr. Christian Friis) om Tvisten mellem Ore og Brenderup Sogne om, hvilket Sogn der er Hovedsognet, og om, hvad Erick Bilde har udvirket hos Kongen i denne Sag, hvilket tildels gaar imod den af Lensmændene og Bispen afsagte Kjendelse, samt spørger ham til Raads om, hvad han skal gjøre, ogsaa med Hensyn til den Modvillighed, der vises Præsten Hr. Madtz, hvem de i Brenderup Sogn ikke ville anerkjende. — *Odense*, d. 8. Septemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 775—77. 8. Septbr.

*14552. Oligerus Rosecrantzius Johanni Meursio se excusat, quod, in Fionia negotiis urgentibus detentus et postea valetudine tenuiore afflictus tam diu non ad eum scripserit; affirmat, uxorem partem aliquam canonis annui missuram esse et alteram partem intra pauculas septimanas submissuram esse. — *Rosenh.*, IX. Sept. Meursii Opera XI. 550. 9. Septbr.

*14553. K. Chr. IV. skriver til K. Karl I. og beder om nogle Heste. — 11. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 11. Septbr.

*14554. Kaj von Ahlefeldt t. Mehlbeck, K. af Danmarks holstenske Landraad og Amtmand i Flensborg, skjøder til K. Chr. IV. Godserne Bülck, Knoop, Seekamp og Rathmansdorf. — *Flenszburg*, d. 12. Monatstag Septemb. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 354—55. 12. Septbr.

*14555. Her Jens Christensen Ørom, Sognepræst paa Fur, vidner (sammen med flere Bønder), at Jens Mortensen i Debell og Søren Nielsen i Kubdall ere blevne saa forarmede i Krigen mod Kejseren, at de nu ikke mere kunne udrede deres Skyld og Landgilde. — *Fur*, d. 14. September. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 639. 14. Septbr.

1632.

15. Septbr. *14556. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua legatos Belgicos superiore anno in Daniam profectos, et Mulenium, adolescentis Rosecrantzii ephorum, commemorat. — *Amstelodami*, VII. Kal. Octobris. Meursii Opera XI. 550—52.

16. Septbr. *14557. CHRISTOPHER V. D. HERBORCH bevidner for Fru Helvig, at da han Mikkelsdag sejlede fra Aalborg med Jørgen Eskesen, kom Jens Bangs Dreng ridende og raabte til Jørgen, at Jens Bang vilde tale med ham, hvorefter Skipperen drog til Aalborg med Drengen. — *Lyckbygaard*, 16. September. Wulff, Jens Bang S. 57.

20. Septbr. 7565. Særtr. af Forordn.

20. vel 30. Septbr. *14558. Den svenske Resident i Dresden LARS NILSSON TUNGELS Brev til Sekretæren (Schwallenberg), hvori han bl. a. omtaler, at Pr. Ulrik har faaet Ordre af Kurfyrsten til, hvis Arnim tøvede længere, at gaa frem paa egen Haand. — *Dresden*, d. 30. septembris. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 I. 272—75.

20. Septbr. *14559. Den skotske Kansler GEORGE HAYS Brev (til den danske Kansler?) med Bøn om, at Modtageren vil anvende sin Indflydelse hos K. Chr. IV., for at hans Nevøer, Baronen af Spynie og andre Officerer, kunne faa udbetalt deres Tilgodehavende. — *Perth*, 20. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58.

21. Septbr. *14560. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Hert. Bernhard af Sachsen-Weimar, hvori han som sit sikre Skjøn udtaler, at den fjendtlige Hær i det højeste kan være 22000 Md. stærk; herfra maa tilmed drages Oberst Holcks »Parthie«, og hvad andet der bruges til Besætning o. desl. — *Vnserm hauptquartier zu Dinckelspiel*, d. 21. 7bris. (Tydsk.) Droysen, Schriftstücke von Gustaf Adolf zumeist an d. evang. Fürsten Deutschlands S. 236—37.

21. Septbr. *14561. JOHAN ADLER SALVIUS'S Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han omtaler, at K. af Danmark har sendt Krigsskibe til Elben og opbudt Lensheste fra Skaane og Sjælland til at møde i Kolding; nogle mene, at han har Planer mod Stifterne, andre, at han vil forene sig med Pappenheim, og atter andre, at han vil afgive Følge for den Kursachsiske Prindsesse fra Dresden til Danmark. — *Hamburg*, d. $\frac{21}{31}$. Septembris. Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 596—98.

1. Octobr. *14562. ANDREAS CHRISTIANI ARØENSIS, pastor ecclesiæ Oringburgensis, Accilium Johannis, rectorem scholæ Naxschovianæ, ad nuptias Margaretæ filiæ suæ cum Petro Andreæ Bredallino, pastore ecclesiæ Kettinganæ, die 21. Octobris celebrandas invitat. — *Oringburgi*, Kal. Octobris. Rørdam, Arrebos Levnet S. 302—03.

3. Octobr. *14563. K. CHR. IV.'s Brev til Frederik Reetz, Lensmd. p. Vordingborg Slot, angaaende Begjæring af Margrete, M. Hans Bangs Efterleverske, om at maatte bekomme Hammer Tiende, hvormed Sognepræsten der, Hr. Jørgen, var forlenet. — *Hafniæ*, 3. Oktober. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 121—22.

3. Octobr. *14564. FRANTZ RANTZAW skriver til Frederik (III.), Ærkebiskop i Bremen, om Papisternes store Magt i Tydskland, naar de faa Støtte fra Spanien, Frankrig og hele Italien. — *Haf.*, d. 3. October. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 235.

6. Octobr. *14565. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorps Patent, hvorved Stænderne i Fyrstendømmerne paa Grund af den truende Krigsfare i Tydskland indkaldes til en Landdag i Slesvig den 15. November. — *Schlosz Gottorf*, d. 6. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

7. Octobr. *14566. K. GUSTAF II. ADOLFS Skrivelse til Rigskansleren Axel Oxenstjerna, hvori han udtaler Frygt for en Forbindelse mellem England, Danmark og Generalstaterne for at holde Ligevægten mellem ham og Østrig og for Danmarks Forhandlinger med Kursachsen. — *Neuburg*, d. 7. Octobris. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. I. 677—79.

1632.

*14567. Hert. FREDERIK af Gottorps Fundats for Skolen i Husum. — *Gottorff*, d. 8. Octobris. (Tydsk.) Laas, Samml. Husumsch. Nachr. 1. Forts. S. 255–61. 8. Octobr.

*14568. NYHERREDS Tingsvidne, at den Kgl. Amtsskriver i Flensborg Johannes Holste bar ladet oplæse Kaj von Ahlefeldts Skjødebrev til Kongen paa Godserne Bülck, Kaoop, Seekamp og Rathmansdorf (Nr. *14554), og at der derefter er tilkjendt Kongen Ejendomsretten over dem. — D. 9. Monatstag Octobr. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 353–55. 9. Octobr.

*14569. K. CHR. IV. antager Henrik Povlsen til Gartner i Kjøkkenhaven ved Rosenborg. — (Den 10. October.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 56. 10. Octobr.

*14570. Litteræ JOANNIS LAUREMBERGII ad Dn. Joannem de Bielke, Regni Norvagici Cancellarium, quibus ei Petrum Andreæ, mercatorem Nestvediensem, commendat. — *Soræ* XI. die Octobr. Daae, Johan Lauremberg S. 79–80. 11. Octobr.

*14571. Litteræ RECTORIS ET PROFESSORUM universitatis ad Christianum Frislum, cancellarium, in quibus ab eo quærunt, quid opus factu sit de professione physica, duobus pæne annis ante Joh. Rhodio oblata. — *Hafniæ*, 13. Octobr. Danske Mag. 5. R. I. 200. 13. Octobr.

*14572. Den engelske Gesandt ROBERT SIDNEY, Jarl af Leicesters, Proposition til K. Chr. IV. angaaende Krigen i Tydskland og Forholdene i Pfalz, med Klager over Behandlingen af engelske Kjøbmænd paa Østersøen. — *Rendsburg*. Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58. Ante 14. Octobr.

*14573. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Jarlen af Leicester til K. Karl I. — 14. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 14. Octobr.

*14574. VILHELMUS PALUDANUS sender Universitetets Rektor D. Niels Pedersen ved Engelbret N. Slotsskriver paa Hald 259½ Dlr. som Naadensaar af 3 Præbender, men beklager, at den fulde Sum ikke var kommen ind paa Grund af den forarmede Tilstand, hvori Præbendetjenerne befandt sig efter Krigen. — 15. Oct. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 107. 15. Octobr.

*14575. Litteræ JOAN. RHODII ad rectorem et professores universitatis, quibuscum exemplar epistolæ, a se antea missæ, sed in itinere interceptæ, mittit. — *Venetiis*, XV Octobr. Danske Mag. 5. R. I. 200–01. 15. Octobr.

*14576. Litteræ CHR. IVTI regis ad Carolum Magnæ Britanniæ regem, in quibus ab eo petit, ut capitaneo Francisco Hamond de 4000 thaleris imperialibus satisfaciat. — *Ex Regia nostra Rendesburgi*, 16. Octobr. Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of Earl Cowper I. 478. 16. Octobr.

*14577. JOHANNIS KRYGER, chirurgi Malmogiensis, designatio medicamentorum chirurgi. — *Malmogiæ*, 21. Octobr. Bartholini Cista medica S. 349–52. 21. Octobr.

*14578. Kejser FERDINAND II.'s Skrivelse til Wallenstein, hvori bl. a. omtales, at ved eventuelle Fredsforhandlinger ville Protestanterne sikkert fordre Restitutionsediktet ophævet i Sachsen, Brandenburg, ja selv i Danmark. — *Wien*, 31. October. Udt. p. Tydsk i Droysen, Gustav II. Adolf. II 625–26. 21. Octobr.

*14579. JOH. ISACII PONTANI epistola ad Constantinum Hugenium equitem, Zuylichemi dominum, de Gothis et Getis, de nomine insulæ Gullandt, de Dahis et Danis. — *Hardervici*, 2. Kal. Novemb. A. Alciati Epistola 1695 S. 145–49. 21. Octobr.

*14580. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmanden Palle Rosenkrans, hvorved det befales denne at sørge for, at Borgerne i Stubbekjøbing forbedrede Sognepræsten Jesper Jepsens Indtægter, da han hos Kongen havde begjæret »nogen Forbedring for hans Kalds Ringheds Skyld«. — 23. Octbr. Udt. i Barfod, Den falst. Gejstligheds Personalhist. II. 4. 23. Octobr.

1632.

25 Octobr. *14581. Censura medicorum de cura chirurgi Johannis Krøgeri. — 25. Octobr. Bartholini Cista medica S. 347—49.

26. Octobr. *14582. HERT. ULRIKS Brev til K. Chr. IV., hvormed han sender denne Tyge Brahes Himmelglobus. — *Neusze*, 26. Octobris/5. Novembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Gehеimearch. VI, Till. S. 23—24.

29 Octobr. *14583. Kobberstikker CHRISTOFF VOGELS Kontrakt med Universitetet om Trykningen af 2800 Kobberstykker. — *Kiøbenhaffn*, d. 29. October. Ny kirkehist. Saml. VI. 452—53.

2. Novbr. *14584. JOH. ISACIUS PONTANUS Georgio Pasori, professori Franequeræ Frisiorum, notas in Lexicon ejus Novi Testamenti ab episcopo quodam Bergensi (sc. Nicolao Paschasio) scriptas mittit. — *Harderrici Gelrorum*, pridie Idus Novembr. A Aiciati Epistola 1695 S. 395—96.

3. Novbr. *14585. JOHANNES MEURSIUS Gerardo Vossio nuntiat, se litteras ejus tandem accepisse. Hortatu cancellarii regii in continuatione Saxonis usque ad domum Oldenburgicam se nunc versari. — *Soræ*, III. Nov. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 114. Meursii Opera XI. 552—53. (I Aftrykket her mangler en betydelig Del af Brevet.)

4 Novbr. *14586. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS Gerardum Joannem Vossium rogat, ut Vitam Wilhelmi Abbatis, quam primum fuerit occasio, describendam curet, quæ sibi multum in contexendis prolegomenis novæ Saxonis sui editioni præfigendis inservire possit. — *Soræ*, d. IV. Nov. Vet. Calend. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 115.

15. Novbr. *14587. Proposition til Landdagen i Slesvig navnlig angaaende Kontribution til Soldaternes Underhold samt Rostjenestens Beredskab, Fortifikationen, Bestemmelse af Terminer for Erlæggelsen af de paa sidste Landdag til Hertugen bevilgede 125,000 Rdlr. m. m. — 15. Novb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 83.

16. Novbr. *14588. BGM. og RAAD I HELSINGØR ansøge K. Chr. IV. om at befris for den paalagte dobbelte Skat, da Byen har haft store Udgifter at udrede og svære Byrder at bære. — *Helsingøer*, d. 16. Novembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 107.

17. Novbr *14589. Skrivelse fra Commissarius FABRICIUS ved Baudissins Hær til Johan Adler Salvius, hvori han omtaler, at General Baudissin har faaet Tilladelse af K. Gustaf II. Adolf til at rejse til Holsteu. — *Luiz am Rhein*, d. 17. November. (Tydsk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 659—61.

19. Novbr. *14590. Erklæring af det SLESVIG-HOLSTENSKE LANDSKAB paa Landdagen i Slesvig, hvori navnlig opfordres til at afskedige Soldaterne og opgive Bygning af Fæstninger; Rostjenesten bør ogsaa ydes af de afdelte Herrer for deres tilkjøbte Godser; Betingelser angives, under hvilke Ridderskabet vil give de bevilgede 125,000 Rdlr. m. m. — 19. Nvb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 83.

20. Novbr. *14591. K. CHR. IV. tilskriver Lensmanden Frederik Urne og D. Hans Resen, at uagtet det Salt, som afgives af Skibene i Sundet, er funderet saavel til Hospitalet som til de Husarme i Helsingør, skal det dog alene fordeles til de sidstnævnte, saafremt Hospitalet uden det kan underholde sine Lemmer. — 20. Novbr. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 98—99.

21. Novbr. *14592. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved han befaler, at det første ledige Rejsestipendium skal bortgives til en Mathematiker eller Astronom, som man saa siden kunde knytte til Universitetet. — *Slot Kiøbenhaffn*, d. 21. Novemb. Danske Mag. 5. R. I. 201.

22. Novbr. *14593. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Christoffer Urne, Statholder i Norge, at de Penge, som de norske Kirker have forstrakt til den danske Bibels Trykning, skulle

1632.

erstattes i Exemplarer af denne Bibel, hvilke Statholderen skal lade sælge til Fordel for Kirkerne. — *Kiobenhaffn Slott*, d. 22. Novemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 453. 22. Novbr.

*14594. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Universitetets Rektor og Professorer, at de Penge, som Kirkerne i Norge have forstrakt til den danske Bibels Trykning, skulle tilbagebetales i Exemplarer af denne Bibel, og at, hvad der ellers indkommer ved Salget af Bibelen, skal anvendes til Trykning af en hebraisk og latinsk Bibel, og Resten være en Kapital ved Universitetet til Dækning af Omkostningerne ved Udgivelsen af nyttige Bøger. — *Kiobenhaffn Slott*, d. 22. Novembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 455. 22. Novbr.

*14595. K. Chr. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet med Befaling om, at da Hans Rhode ikke havde indfundet sig for at disputere pro Cathedra, skulde Peder Vinstrup træde i hans Sted. — *Slodtt Kiobenhaffn*, d. 22. Novembris. Danske Mag. 5. R. I. 201—02. 22. Novbr.

*14596. Johan Adler Salvius's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han i Anledning af K. Gustaf II. Adolfs Død tilraader Afsendelsen af et Gesandtskab til Danmark for at forny de gamle Pacta; Danmarks Skinsyge har vistnok mere været rettet mod Kongens Person end Sverigs Krone, og det vil vistnok ikke hindre den evangeliske Sag, om det end haaber, at Sverig skal miste Østersøhavnene. — *Hamburg*, d. 25. November. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 670—73. 25. Novbr.

*14597. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV., hvormed han sender nogle Heste, denne havde bedt om. — *Westminster*, 27. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 27. Novbr.

*14598. Skrivelse fra en af Infantinde (Isabella Clara Eugenias) Agenter til en af hans Venner, hvori han omtaler, hvorledes en dansk Adelsmand ved Synet af den store Comet 1571 eller 1572 har spaaet Trediveaarskrigen. — Le 8. Xcembre. (Fransk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 23. Jaarg. S. 306—08. 28. Novbr.

*14599. Fortegnelse over de hertugl. sønderborgske Amter i Slesvig samt over de af Kongen og forskjellige Hertuger tilkjøbte adelige Godser. — Uden Datum. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieleruniversitätsbibl. III. 278—79. Novembri.

*14600. Axelii Oxenstjernæ, regni Sveciæ cancellarii, ad Chr. IV.tum regem litteræ, in quibus ei per dominum Johannem Heep mortem regis sui significat. — *Erfordiæ*, die 1. Dec. Moser, Patriotisches Archiv VI. 193—95. 1. Decbr.

*14601. Johannis Adler Salvii ad secretarium Laurentium Grubbe litteræ, in quibus commemorat, mensem Novembrem viceregi Daniæ fatalem fuisse. — 10. Dec. Brudst. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède. I. 11. 10. Decbr.

*14602. Johan Adler Salvius's Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at der forhandles om Forbund imellem Danmark og Kursachsen. — *Hamburg*, d. 15. December. (Svensk.) Arkiv till upplysn. om Svenska krigens hist. II. 675—77. 15. Decbr.

*14603. Declaratio Oligeri Rosenkrantzii ad facultatem theologicam de suo judicio de fide Christiana. — *Ex meo Rosenholmiano* XVII Dec. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 538—41. Jvfr. Pontoppidan, Annales ecclesiæ Dan. III. 803 og Helveg, Den danske Kirkes Hist. e. Ref. 2. Udg. I. 380—81. 17. Decbr.

*14604. H. G. v. Arnimbs Betænkning til Kurf. Johan Georg af Sachsen angaaende den politiske Stilling i Tydskland, i hvilken han bl. a. udtaler den Formodning, at K. af Danmark ikke vil kunne deltage i Krigen mod Kejseren paa Grund af Rigsraadets Modstand, men derimod vil være tilbøjelig til at paatage sig at mægle mellem de stridende Parter, hvilket sidste Arnim indstændigt tilraader Kurfyrsten at benytte sig af. — *Dreszden*, am 28. Decembris. (Tydsk.) H. Hallwich, Wallensteins Ende II. 247—55. 18. Decbr.

1632.

19. vel 29 Decbr. *14605. Den svenske Gesandt i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han beretter om sine Forhandlinger med den kursachsiske Sekretær John Palm, som bl. a. har udtalt, at Oberst Hoffkirchen havde faaet Afsked af sachsisk Tjeneste for at kunne gaa til K. af Danmark. — *Leipzig*, d. 29. decembris. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34. II. 9—10.

19. vel 29 Decbr. *14606. Den svenske Gesandt i Dresden L. NICOLAIS Brev til Johsnnes Spiring om den sachsiske Hærs daarlige Tilstand; baade Arnim og Pr. Ulrik af Danmark ville tage deres Afsked, den sidste for at begive sig hjem til sin Fader, som siges at foretage store Rustninger. — *Dresden*, 29. Dec. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d Kaiser 1631—34. II. 10—11.

20. Decbr. 7588. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

22. Decbr. *14607. K. CHR. IV. befaler Frederik Urne at lade Blytækkeren paa Kronborg begive sig til Frederiksborg for der at udføre nogle Reuder. — (22. Decb.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 231.

22. Decbr. *14608. K. CHR. IV. tilskriver Bgm. og Raad i Helsingør, at Christian Grubbe t. Lystrup ifølge forseglede Breve har nogle af de Oxers Jorder at fordre hos dem, hvilke Jorder han befaler dem at udvise. — *Hafniæ*, d. 22. Decemb. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Tilt. S. 106—07.

23. Decbr. *14609. K. CHR. IV. befaler Professorerne ved Universitetet, navnlig D. Niells Pedersen, M. Hans Rasmusen og M. Johan Christophersen, at foranstalte en Bibeludgave, hvis Omkostninger skulle dækkes med, hvad der indkommer ved Salget af den danske Bibel. — *Hafniæ*, d. 23. Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 454—55.

23. Decbr. *14610. FRIDERICUS GUNTHERUS Johanni Meursio litteras a van der Mylen scriptas per pastorem Liungensem, quem cum eo amicitiam colere audiverit, mittit. — *Liungæ*, profesto Natalis Dominici. Meursii Opera XI 554.

23. Decbr. *14611. MATTHIAS GALLAS, kejserlig Feltmarskalk, meddeler Wallenstein forskjellige Krigsefterretninger, hvoriblandt at Hert. Franz Albrecht (af Sachsen-Lauenburg) tilligemed Pr. Ulrik af Danmark ere ankomne til Grotka med 3000 Heste og 1000 Dragoner. — *Neiz*, d. 2. Januarii 1633. (Tydsk.) H. Hallwich, Wallensteins Ende I. 6—7.

29. Decbr vel 8. Januar *14612. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAI skriver til Sekretæren Philipp Sattler, at en dansk Commissarius Troye i forrige Uge er kommen igjennem Dresden paa Vej til Hert. Ulrik, og at Detlef Reventlow er ankommen d. 5. Jan. med Kreditiv fra K. Chr. IV. — *Dresden*, 8. Januar 1633. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 11—12. Sstds. S. 12—13 et Brev af samme Indhold og Dato til Axel Oxenstjerna.

29. Decbr. *14613. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua generosum Rosencrantzium in Daniam nunc abeuntem commemorat, nuntiatque, Guilielmum Jansonium Blauwium de edendis Danicis, tum ejus, tum Pontani cogitare. — *Amstelodami*, VI. Id. Jan. 1633. Ger. Joan. Vossii Epistolæ. S. 232—33. Meursii Opera XI. 554—55.

29. Decbr. *14614. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at K. af Danmark har sendt et Sendebud til Wallenstein i Prag for at erfare hans Sindelag mod ham under Sverigs Thronledighed, og maaske for at udforske Hærens Tilstand. — 8 gennajo 1633. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII, 364.

*14615. RETTERTINGSDOM, hvorved en Dom af Bgm. og Raad i Kjøbenhavn underkjendes, og Jacob Pedersen som Formynder for Henning Lydersen kjendes berettiget

1632.

til at nyde et Pant i nogle Gaarde og Boder i Kjøbenhavn, som Lauritz Pedersen havde givet sin Stifsøn Henning Lydersen for 2200 Dlr. Courrant. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 429—30.

*14616. FREDERIK RANTZOW begjærer af Kongen, at der i hvert Sogn paa Øsel maa udlægges en Gaard til en bekvem Person, der kan hjælpe Præsten med Undervisningen, fremdeles at Saltkompagniet maa blive opbævet. Danske Mag. 4. R. IV. 178—79.

c. 1632.

c. 1632.

*14617. Brev (fra ADOLPH TASSIUS?) til Johan Dergel, Forstander for de norske Bjergværker, hvori Brevskriveren beder Dergel om at sende ham Prøver paa de norske Bjergarter. — *Hamburg.* (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 301—02. Her formodes Brevet at være fra 1641, men ifølge Brünnich, Kongsberg Sølvbergverk S. 72, 80 døde Joh. Diegell i Nov. 1632 efter i to Aar at have været Berghauptmand. Stort senere end 1632 er Brevet vel næppe, tidligere kan det ikke godt være.

1632—33.

1632—33.

*14618. K. CHR. IV.'s Optegnelse om Flaadens Bemanding. Bruun, Curt Adelaer S. 419—20.

1633.

1633.

*14619. K. CHR. IV.'s Stadfæstelse paa det Skjøde, hvorved Hr. Anders Bille t. Rosendal overdrager Karen Hendrichsdotter og hendes Børn en Gaard i Helsingborg. — *Hafniæ,* 3. Januar. Meldell, Bille-Ættens Hist. II. 247—48. 3. Januar.

*14620. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAI skriver til Axel Oxenstjerna, at der er ankommen to danske Gesandter, Reventlow og Wartensleben, som, efter hvad man siger, skulle videre for at forhandle med Hert. af Friedland og Kejseren; deres Proposition til Kurfyrsten siges at være gaaet ud paa at hindre Afslutningen af en Særtraktat med Kejseren, opfordre ham til at holde fast ved Forbundet med Sverig og tilbyde Danmarks Mægling. — *Dresden,* d. 15. januarii. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34. II. 15—19. 5. vel 15. Januar.

*14621. Memorial indleveret af den danske Gesandt (DITLEV REVENTLOV) til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvori udtales K. Chr. IV.'s Iver for at mægle Fred i Tydskland, og hans Forvisning om, at baade de Lutherske og de Katolske ere trætte af Krigen. Gesandten anmoder Kurfyrsten om en Audients. — *Dresden,* d. 6. Jan. (Tydsk.) Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 52. 6. Januar.

*14622. K. CHR. IV.'s Frihedsbrev for det priviligerede Hvalfangskompagni i Kjøbenhavn. — (7. Jan.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 231. 7. Januar.

*14623. K. CHR. IV. anbefaler Wallenstein Oberst Heinrich Holck t. Ravnholt, som i Kongens Navn skal forebringe ham nogle højvigtige Sager. — *Schlosz zu Copenhagen,* d. 14. Januarii. (Tydsk.) H. Hallwich, Wallensteins Ende I 47—48. 14. Januar.

*14624. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler, at han har besøgt den danske Gesandt, som med Ed har bekræftet, at Rygterne om danske Hvervinger vare urigtige og kun foranledigede ved den 15. vel 25. Januar.

1633.

aarlige Mønstring af Rostjenestehestene i Holsten samt forsikret, at K. Chr. IV.'s Stemning overfor Sverig var meget god. — *Dresden*, 25. Januarii. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 23—24.

18. Januar. *14625. Oligeri Rosencrantzii ad Johannem Meursium epistola, in qua dolet, quod de academiæ Soranæ translatione diu deliberatum et sancta denique auctoritate sancitum sit, propter res, tam privatas, quam publicas duriter afflictas diu tamen impediri; sperat, comitiis intra pauculos menses indictis instituto opere consummando diem certum dicendum esse. — *E Rosenholmiano meo*, XV. Kal. Febr. Meursii Opera XI. 556—57. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 543.

ante 19. Januar. *14626. Bernhardi (Meieri), presbyteri Hafniensis, testimonium, se Georgio Meilando et Matthiæ Pkelhawero, studiosis theologiæ, potestatem concionandi pro se dedisse. — (Sine die) Ny kirkehist. Saml. III. 190.

21. Januar. *14627. Albrecht, Hert. af Mecklenburg, besvarer K. Chr. IV.'s Brev af 1. Dec. 1632 og forsikrer ham om sin Beredvillighed til at fremme Fredsforhandlingerne. — *Prag*, d. 31. Januarii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 80—81. Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 295—96.

22. Januar. *14628. Kgl. og hertugeligt Mandat, hvorved det befales Stænderne i Fyrstendømmerne at indbetale de paa den »nuværende Landdag« bevilgede 4 Rdlr. af hver Plov og hver 1000 Dalers Rente d. 28. Februar og følgende Dage. De, der betale deres Restancer d. 24.—26. Januar, fritages for den ifaldne Bøde. — *Fürstl. Hause zum Kiel*, d. 22. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

22. Januar. *14629. Wallenstein meddeler Biskop Anton af Wien sit Svar (se Nr. *14627.) paa K. af Danmarks Mæglingsforslag. — *Prag*, d. 1. Febr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 86—87.

24. Januar. *14630. K. Ludvig XIII.'s Instrux for de Feuquières som extraordinær Gesandt til Tydskland, hvori omtales, at Kurf. af Sachsen, der allerede er forbunden med K. af Danmark, ved et Ægteskab imellem sin Søn og Dr. af Sverig vil være i Stand til at bilægge de Tvistigheder, som kunne opstaa imellem disse to Kongeriger. — *S. Germain-en Laye*, le 3. jour de Février. (Fransk). Lettres du marquis de Feuquières I. 7—26.

26. Januar. *14631. Wallenstein meddeler Kurf. Maximilian af Baiern, at en dansk Adelsmand paa Vejen til Wien har passeret Prag og overbragt ham Breve og Mæglingsforslag fra K. af Danmark, af hvilke hermed sendes Kurfyrsten Kopier. — *Prag*, d. 5. Februarii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 93.

28. Januar. *14632. K. Chr. IV.'s Bestalling og Anvisning for Povil Michelsenn som Salpetersyder. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 28. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 343—44.

29. Januar vel 8. Febr. *14633. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolais Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler, at den danske Gesandt v. Wartensleben er i Znaym med Eckenberg og flere kejserlige Raader for at tilbyde Kejseren Danmarks Mægling, og at Reventlow har gjentaget sine Forsikringer om »Kongens gode Intension mod den fælles Sag«. — *Dresden*, 8. febr. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 48—51.

30. Januar. *14634. Matthias Gallas, kejserlig tydsk Feltmarskalk, meddeler Wallenstein forskjellige Krigsefterretninger, hvoriblandt at Arnimb, Hert. Frants Albrecht af Sachsen og Pr. Ulrich af Danmark ere rykkede frem mod Strele med betydelige Stridskræfter. — *Neisz*, d. 9. Februar. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 100—01.

1633.

*14635. Konferensprotokol over den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Forhandlinger med den KURBRANDENBURGSKE REGERING i Berlin, hvori bl. a. ogsaa Danmarks Mægling ved Fredsforhandlingerne omtales. — *Berlin,* 30./31. Januar. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 24—44. 30./31. Januar.

*14636. WALLENSTEIN befaler Falchetti at betale Daniel Schadt, Gjæstgiver i Prag, 239 Gylden 38 Kreutzer i Kost og Logi for Kongen af Danmarks Afsending. — *Prag*, d. 10. Februarii. (Tydsk.) Udt. i Hallwich, Wallensteins Ende I. 101. 31. Januar.

*14637. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at K. af Danmark har sendt en Adelsmand til Wallenstein i Prag og, uvist af hvilken Grund, men maaske af Skinsyge mod Sverig, tilbudt sin Mægling til at tilvejebringe Fred i Tydskland, men at Wallenstein har henvist Gesandten til Wien, hvor han nu er ankommen og har haft Audients hos Kejseren. — 12 febbrajo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII. 366—67. 2. Febr.

7610. Brudst. p. Fransk i Négociations secrètes de Munster et d'Osnabrug. I. 186. 4. Febr.

*14638. Hert. FRANTZ ALBRECHT af Sachsen-Lauenburg meddeler Feltmarskalk Gallas, at han nu har godt Haab om Fred, da han fra Dresden har faaet Underretning om, at K. af Danmark har sendt et Gesandtskab desangaaende til Kejseren. — *Grodtka,* d. 14. Febr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 115. 4. Febr.

*14639. RIES HERREDSTINGS Vidne om et Skjøde fra Hans Jensen paa noget Jord i »Brunde Veldtmarck«, hvorved denne overdrages Peter Røde. — 5. Febr. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 178—79. 5. Febr.

*14640. MATTHIAS GALLAS, kejserlig Feltmarskalk, skriver til Wallenstein: »Feltmarskalk Holks Brev i det danske Sprog til Hert. Julius har jeg ikke modtaget.« — *Landteckh,* d. 16. Febr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 116. 6. Febr.

*14641. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Mericum Casaubonum epistola, in qua commemorat, Holsatiæ ducem et alios principes id agere, ut Hugo Grotius ad se veniat. — *Amstelodami,* XIV. Kal. Mart. Stylo Gregor. (Uden Aar.) Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 236—38. 6. Febr.

*14642. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler, at Arnim og Pr. Ulrik ere ankomne, og at ogsaa v. Wartensleben er kommen tilbage, men han har ikke kunnet skaffe sig noget sikkert at vide om den Resolution, denne havde faaet af Kejseren og Hert. af Friedland. — *Dresden,* d. 19. Febr. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34. II. 51—54. 9. vel 19. Febr

*14643. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at Kejseren med Tak har modtaget den danske Konges Tilbud om Mægling. — 19 febbrajo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII. 367—68. 9. Febr.

*14644. K. CHR. IV. meddeler Wallenstein, at Kurf. af Sachsen er villig til at afslutte en Vaabenstilstand, men forinden Kongen foreslaar en saadan, ønsker han at høre Wallensteins Mening derom, og beder ham derfor om at udtale sig for Kongens Raadsherre Detlef Reventlow. — *Schlosz Friederichsburg,* d. 10. Februarii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 102. 10. Febr.

*14645. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. meddeler, at den danske Gesandt v. Wartensleben er død, og at han paa Grund af hans Sygdom vel ikke selv har talt med ham, men man siger, at Wallenstein havde lovet ham at gjøre Brug af den danske Interposition og i det hele var tilbøjelig til Fred. — *Dresden,* d. 22. Febr. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 54—58. 12. vel 22. Febr.

1633.

13. Febr. *14646. MATTHIAS GALLAS, kejserlig Feltmarskalk, meddeler Wallenstein bl. a., at den unge Pr. af Danmark er rejst til Dresden. — *Neisz*, d. 23. Februar. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 135. Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 305—06.

13. Febr. *14647. De KURSACHSISKE RAADERS Indlæg i deres Forhandling med de brandenburgske Raader om et evangelisk Konvent, hvori udtales, at K. af Danmark for nogle Uger siden havde sendt Gesandter til Kurf. af Sachsen for at tilbyde Mægling og til Kejseren for at undersøge dennes Stemning. Man ønskede at erfare Brandenburgs Mening herom. — *Dresden*, 13. Februar. (Tydsk.) Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 53.

Post 13. Febr. *14648. De BRANDENBURGSKE RAADERS Svar paa Nr. *14647, hvori de bl. a. udtale, at K. af Danmarks Tilbud om Mægling var dem bekjendt fra en Skrivelse fra det danske Rigsraad til Oxenstjerna; Kongens Mægling var ingenlunde Kurfyrsten imod, men man maatte tage sig vel i Agt for, at den danske Politik ikke under Skin af at virke for Fred bibragte de tydske evangeliske Stænder en hemmelig Gift. — (*Dresden*), uden Dato. Udt. og Brudst. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 53—61.

15. Febr. *14649. Landgrev GEORG' AF HESSEN-DARMSTADTS Skrivelse til Kejseren, hvori omtales K. af Danmarks Bestræbelser for at mægle Fred. Den danske Gesandt v. Wartensleben var nu atter ankommet med gode Efterretninger, og hans (Landgrevens) Svoger Hert. Frederik af Holsten havde lovet at støtte Fredsværket. — *Dresden*, d. 15. Februar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 97—98.

16. Febr. 7617. Brudst i Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 198.

16. Febr. *14650. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at den danske Gesandt paa Tilbagevejen fra Wien har forsikret Wallenstein om, at hans Konge vil gjøre alt for at sikre ham Hertugdømmet Mecklenburg eller i det mindste skaffe ham et Ækvivalent. — 26 febbrajo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 369.

18. Febr. 7619. Brudst. og Udt. p. Tydsk i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 61—62.

18. Febr. *14651. WALLENSTEINS Befaling til Falcbetti at udbetale flere Officerer og Soldater, hvoriblandt Jens Lohlandt »Holckischen Mitreuter«, hver en gylden Kjæde til 200 Dukater og desuden 500 Gylden i Penge. — *Prag*, 28. Febr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 158.

19. Febr. *14652. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han stadfæster K. Chr. III.'s Brev af 2. Juli 1547, dog saaledes at alle efterfølgende residerende Kapellaner i Taarnborg Sogn skulle nyde den Residents og Gaard sammesteds efter den Kontrakt, der er gjort mellem Sognepræsten i Korsør og hans Kapellan Hr. Oluf Christensen. — 19. Febr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 361.

19. Febr. vel 1. Martii. *14653. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. meddeler, at han om K. af Danmarks Mediation intet har hørt andet end et Rygte om et anseligt Gesandtskab til Kejseren. — *Dresden*, d. 1. martii. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 68—70.

19. Febr. *14654. De KURSACHSISKE RAADERS Erklæring til de brandenburgske, hvori bl. a. at da Kurf. af Brandenburg var af den Mening, at K. af Danmarks Mægling ikke burde

1633.

afvises, havde deres Herre givet den danske Gesandt et imødekommende Svar, der herved meddeles dem. — *(Dresden)*, 19. Februar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 61.

*14655. Kurf. af Brandenburgs Gjensvar paa den kursachsiske Erklæring (Nr. *14654), hvori bl. a., at han vilde forhandle om det danske Mæglingsforslag med den svenske Rigskansler; han kunde vel billige det, men man maatte beholde Vaabnene i sin Haand. — *(Dresden)*, uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 67—69, 70—74. Post 19. Febr.

7620. Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 84—85. 20. Febr.

*14656. Albrecht af Wallenstein udsteder Pas for K. af Danmarks Geheime-Raad og Gesandt Dietlof v. Reuentlou til Wien. — *Prag*, d. 5. Martii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 163—64. 23. Febr.

*14657. Den venetianske Resident i Wien Antonio Antelmi indberetter til sin Regering, at den danske Adelsmand fra Prag er gaaet til Dresden for der at træffe sammen med et andet dansk Sendebud og underrette Kurf. af Sachsen om Kejserens fredelige Sindelag; nærmere Aftale skal træffes, naar de danske Gesandter komme, som ventes til Paaske. — 5 marzo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 369—70. 23. Febr.

*14658. Kejser Ferdinand II.'s Skrivelse til Landgrev Georg af Hessen-Darmstadt, at ligesom han ikke havde afslaaet K. af Danmarks Tilbud om Interposition, saaledes vilde han ogsaa gjerne høre Landgrevens Mening ved den Konference, der skulde finde Sted. — *Wien*, d. 6. März. (Tydsk.) Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 99. 24. Febr.

*14659. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolai skriver til Axel Oxenstjerna, at der d. 28. Febr. er kommen Brev og Pas fra Wallenstein til den danske Gesandt Rewentloe, at Hert. Ulrich d. 3. Martii havde fejret v. Wartenslebens Begravelse, og at denne, skjønt Kalvinist, paa Dødslejet havde nydt Nadveren efter lutheransk Ritus. Endelig meddeler han, at den sachsiske Kammertjener var vendt tilbage fra Hamburg med Melding om, at K. af Danmark og Hert. af Holsten vare misfornøjede over Inhibitionen paa Konventsdagen i Lüneburg. — *Dresden*, d. 8. martii. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 72—76. 26. Febr. vel 8. Martii.

*14660. De kursachsiske Raaders Indlæg i deres Forhandling med Brandenburg, hvori bl. a., at eftersom Kurf. af Brandenburg fandt en Fred højst nødvendig og anerkjendte K. af Danmarks Mægling, burde denne Sag hurtig fremmes. — *(Dresden)*, 26. Februar. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 74—78. (Først overgivet 28. Febr.) 26. Febr.

*14661. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolais Brev til Friherre v. Zschörnhausen, hvori han bl. a. omtaler den danske Gesandt v. Wartenslebens Død efter hans Tilbagekomst fra Wien og Rewentloes Afrejse til Wien d. 6. Marts. — *Dresden*, d. 10. martii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 77—79. 28. Febr. vel 10. Martii.

*14662. De brandenburgske Raaders Svar paa det kursachsiske Indlæg (Nr. *14660), hvori bl. a. udtales, at det maa have sit Forblivende med, hvad man tidligere har ytret om Freden og K. af Danmarks Mægling. — *Dresden*, uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Günther, Politik d. Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs I. 78—81. Post 28. Febr.

1633.

2. Martii. *14663. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at den danske Konge har sendt Oberst Olch (ɔ: Holck) Instrux og Fuldmagt til at drive Fredsunderhandlingerne, og at han har kaldt sin Søn tilbage fra den sachsiske Hær. — 12 marzo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 371—72.

3. Martii. *14664. K. CHR. IV. beder Frederik Urne om at forhøre hos den hollandske Resident, om en hollandsk Stenhugger Lorentz (Petersen Swæs?), som tidligere havde gjort noget Arbeide for ham, maatte være villig til at komme hertil, da han ønskede Altertavlen i Frederiksborg Kirke forandret. — 3. Marts. Danske Saml. II. 119. Brudst. i Friis, Frederiksborg Slot i det 17. Aarh. S. 8. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 238.

4. Martii. *14665. K. CHR. IV. overlader ved Mageskifte noget Gods i Skaffsøbye og Fideby i Henne Sogn til Christopher Huas til Hennegaard mod andet Gods i Langkjer i Staffning Sogn, Meils i Varde Sogn og Diebell i Outrup Sogn. — *Hafniæ*, 4. Marts. Udt. i Hvaas, Personer og Familier af Navnet Hvas. II 97—98.

4. Martii. *14666. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I., at han sender sin Konditor Peter Gagelmann for at kjøbe nogle Kryderier. — 4. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

4. Martii. *14667. VLADISLAUS IV., rex Poloniæ, conventionem inter Stephanum Poloniæ et Fridericum II. Daniæ reges die 10. Apr. 1585 initam (cfr. Nr. 3865), et a Sigismundo III., rege Poloniæ, die 17. Apr. 1589 confirmatam (cfr. Nr. 4143) de cessione episcopatus Curoniensis et de privilegiis incolarum huius episcopatus et nobilium et oppidanorum conservandis, confirmat. — *Cracoviæ*, die decima quarto mensis Martii. M. Dogiel, Cod. dipl. regni Poloniæ. 420—23.

6. vel 16. Martii. *14668. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler, at Arnim ligger rolig i Dresden, formodentlig afventende den danske Gesandts Tilbagekomst fra Wien. — *Af Dresden*, d. 16. martii. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 85—87.

9. Martii. *14669. Kansleren CHR. FRIIS's Brev til Holger Rosenkrands om nogle theologiske Spørgsmaal. — *Kjøbenhavn*, 9. Marts. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 544.

9. Martii. *14670. Indberetning fra den svenske Resident i Danmark FEGRÆUS til den svenske Regering om de danske Statsmænds Anskuelser om Sverigs Krig mod Kejseren; han meddeler, at Flaaden udrustes til Beskyttelse af de danske Strømme og Island, hvorfra Tyrkerne have bortført 300 Mennesker. At General Holck er traadt i Kejserens Tjeneste, misbilliges ogsaa af den danske Konge. — 9. Martii. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarna i Tyskland I, 1. 63—64 og S. 265, Anm. 1.

9. vel 19. Martii. *14671. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til den svenske Postmester i Leipzig Andreas Wechel, hvori han bl. a. omtaler Pr. Ulriks Afrejse til Schlesien. — *Dresden*, 19. martii. (Tydsk.). Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34. II. 89—90.

9. Martii. *14672. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at den danske Konge gjennem Oberst Holch har foreslaaet Wallenstein Vaabenhvile mellem Kejserens Land og Sachsen, og at han arbejder paa at faa et almindeligt Fredsmøde i Stand i Frankfurt; hans Gesandt ventes i Prag. — 19 marzo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 372—73.

1633.

*14673. Wallenstein underretter K. Chr. IV. om, at han har besvaret dennes mundtlige Hverv gjennem Detlof von Revenclaw, og henviser Kongen til dennes mundtlige Relation. — *Prag*, d. 21. Martii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 227—28. Med Hensyn til Datoen bemærkes, at i Marginen af Brevet staar: Prag, den 1. April 1633. An Konig in Dennemark. 11. vel 22. Martii.

*14674. Den svenske Resident i Dresden, L. Nicolais Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler, at Landgrev Georg af Darmstadt har meddelt ham, at Kejseren er gaaet ind paa Danmarks Tilbud om Mægling og har overladt Sachsen og Danmark at bestemme Tiden derfor, medens Breslau er udset til Stedet for Forhandlingerne. Endelig omtaler han, at Wallenstein har sendt den danske Gesandt Rewentloe til Kurf. af Baiern. — *Af Dresden*, d. 22. Martii. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 90—96 12. vel 22. Martii.

*14675. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolais Brev til Andreas Wechel, hvori han bl. a. skriver, at den danske Gesandt v. Rewentlow igaar er kommen tilbage til Dresden fra Friedland og Baiern og imorgen vil rejse hjem til Danmark. — *Dresden*, 26. martii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 96—97. 16. vel 26. Martii.

*14676. Den venetianske Resident i Wien Antonio Antelmi indberetter til sin Regering, at K. af Danmark gjennem Oberst Olch har erklæret sig villig til at antage hvilkensomhelst Fyrste som Deltager i Mæglingen, med Forslag om dertil at vælge K. af England, og at han holder paa, at Pfalz skal restitueres; Wallenstein har ikke svaret herpaa, men ønsker, at Kongen af Polen optages som en tredje Mægler, og at Møderne hellere holdes i Breslau end i Frankfurt; den danske Gesandt ventes til Prag. — 26 marzo. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 373—75. 16. Martii.

*14677. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolais Brev til Grev Mathias v. Thurn, hvori han ogsaa berører K. af Danmarks Iver for at tilvejebringe Fred og den danske Gesandts (Reventlows) Hjemrejse fra Hert. af Friedland og Baiern. — *Dresden*, 30. März. (Tydsk.). Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 97—98. 20. vel 30. Martii.

*14678. En Unævnt skriver til Wallenstein om den Interposition, der af Kurf. af Sachsen var paalagt K. af Danmark, og om den franske Konges Rænker ved det sachsiske Hof. — *Dresden*, 20. März. (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. sächs. Gesch. N. F III. 297. 20. Martii.

*14679. Indberetning fra den svenske Resident i Danmark Fegnæus til den svenske Regering, i hvilken han meddeler en Samtale med K. Chr. IV. om Krigen i Tydskland, om hvilken denne yttrede, at K. Gustaf II. Adolf ogsaa af »libido dominandi« havde deltaget deri. — 23. Martii. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarna i Tyskland I, 1. 64—66. 23. Martii.

*14680. Landgrev Georg af Hessen-Darmstadt skriver til Wallenstein angaaende K. af Danmarks Mægling, og foreslaar ham at fastsætte et almindeligt Fredsmøde, naar den danske Gesandt kommer tilbage fra Baiern. — *Dresden*, d. 23. Martii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 232. Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 297—98. 23. Martii.

*14681. Den venetianske Resident i Wien Antonio Antelmi indberetter til sin Regering om den danske Konges Mægling mellem de krigsførende Fyrster. — *Vienna*, 2 aprile. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 375. 23. Martii.

*14682. Fortsættelse af den svenske Resident i Dresden L. Nicolais Relation, hvori han bl. a. omtaler, at den danske Gesandt v. Rewentloe er kommen tilbage fra Wallenstein og Baiern d. 23. Marts og har meddelt ham, at K. Chr. IV. havde foreslaaet Frankfurt a. O., Kejseren Prag til Fredsunderhandlingerne, men at man tilsidst var bleven 24. Martii vel 3. Aprilis.

1633.

enig om Breslau, og at Feltmarskalk Holk havde vist ham nogle Relikvier, han havde efter K. Gustaf II. Adolf. — 3. Aprilis. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 100—07.

26. Martii. *14683. WALLENSTEIN befaler Falchelli at udbetale af Krigskassen 218 Fl. 18 Kr. til Hans Girg(?), Borger i Prag, i Kost og Logis for K. af Danmarks Gesandt. — *Prag*, d. 5. April. Hallwich, Wallensteins Ende I. 237.

27. Martii. *14684. K. CHR. IV. meddeler Axel Oxenstjerna, at han og den engelske Konge ønske at mægle Fred mellem Sverig og Kejseren. — *Frederiksborg*, d. 27. Martii. Svensk Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarna i Tyskland I, 1. 63.

28. Martii. *14685. D. CHRISTIERNUS JANUS, concionator aulicus, a D. Nicolao Petræo, magnifico rectore, petit, ut Svaningium promoveat, et eum sibi aliquot exemplaria bibliorum Danicorum orat. — *Fridericiburgi*, 28. Martii. Ny Kirkehist. Saml. VI. 455

30. Martii vel 9. Aprilis *14686. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler Kursachsens Raadvildhed efter Heilbronner Konventet og de Forhaabninger. man ved Hoffet i Dresden sætter til Danmarks Mægling. — *Dresden*, 9. Aprilis. (Svensk.) Irmer, Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 108—10.

1. Aprilis. *14687. HUGONIS GROTII ad Jacobum Puteanum epistola, in qua refert, Wardislebium pacis svasorem ad Cæsarem et Saxonem a Daniæ rege missum esse. — 11. Aprilis novi kalendarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 112

2. Aprilis *14688. Litteræ ANTHONII episcopi Viennensis Alberto duci datæ, in quibus scribit: »Per expressum hunc cursorem Dilect. Vræ. tam diploma in passu vectigalis ad fluvium albis, in favorem regis Daniæ singulariter concessi, quam ....., transmittuntur.« — *Viennæ*, 12. Aprilis. Hallwich, Wallensteins Ende I. 256.

5. Aprilis. 7642. Særtr. af Forordn.

6. vel 16. Aprilis. *14689. Fortsættelse af den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Relation (til Axel Oxenstjerna), hvori han meddeler, at Kurfyrsterne, Kejseren og Wallenstein have besluttet at antage Danmarks Mægling i Breslau og have afvist den polske Gesandt Oberst Ernst Dønhoffs Tilbud. — Le 16. d'avril. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 116—21

6. Aprilis. *14690. WALLENSTEINS Skrivelse til Biskoppen af Wien, hvori han tilraader, at Kejseren udsteder et andet Elbtoldprivilegium end det paatænkte, da K. af Danmark vil blive mere misfornøjet end tilfreds med dette. — 16. April. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I 265—66. Udt. i Hurter, Wallensteins vier letzte Lebensjahre S. 38.

10. Aprilis. *14691. JOHANNIS MEURSII ad Gerardum Vossium epistola, in qua probat, Blavium opera sua conjunctim edere cogitare. — *Soræ*, die X. Aprilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 120. Meursii Opera XI. 558.

10. Aprilis. *14692. Landgrev GEORG AF HESSEN-DARMSTADS Skrivelse til Kejseren med Anmodning om, at Breslau i Stedet for Prag maa blive valgt til Mødested for Fredsforhandlingerne af Hensyn til den danske Gesandt. — *Dreszden*, 10. April. (Tydsk.) Udt. i Günther, Politik d Kurfürsten v. Sachsen u. Brandenbg. nach d. Tode Gustaf Adolfs. I. 111.

10. Aprilis. *14693. Landgrev GEORG af Hessen-Darmstadts Brev til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg, hvori han bl. a. meddeler, at han har faaet en Skrivelse fra Kejseren om Antagelsen af den danske Interposition. — *Dresden*, 10. April. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 397—98.

1633.

*14694. Biskop Anton af Wien meddeler Wallenstein bl. a., at det kejserlige Diplom til K. af Danmark angaaende Tolden (i Glykstadt) er blevet omskrevet efter Wallensteins Ønske. — *Wien*, d. 20. April. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 275. 10. Aprilis.

*14695. Litteræ Georgii, landgravii Hassiæ, Wallenstein datæ, in quibus de negotio pacis a rege Daniæ constituto scribit. — *Dresdæ*, 21. Aprilis. Hallwich, Wallensteins Ende I. 253—54. 11. Aprilis.

*14696. K. Chr. IV. bevilger Johan Ettersen, Borger i Kjøbenhavn, at bruge det Farveri bag Vandkunsten samt den Valkemølle liggende mellem Kjøbenhavn og Helsingør, som kaldes Strandmølle. — *Hafniæ*, 14. Aprilis. Nyrop, Strandmøllen S. 15—16. 14. Aprilis.

*14697. Den franske Gesandt de Feuquières Skrivelse til K. af Frankrig, hvori omtales, at de i Heilbronn forsamlede Stænder ere misfornøjede med Kurf. af Sachsen, bl. a. fordi han er for afhængig af K. af Danmark, og at de kejserlige i Leitmeritz have udtalt Ønsket til Landgreven af Hessen-Darmstadt om at faa Fredsforslag overgivne gjennem den nævnte Konge. — *Hailbron*, ce 25. Avril. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 135—52. 15. Aprilis.

*14698. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolai skriver til D. Jacob Steinberger, den svenske Gesandt i Braunschweig, og omtaler bl. a. Kursachsens Misfornøjelse med Konventet i Heilbronn og dets Forbaabninger om at kunne vinde Danmark. — *Dresden*, d. 26. Aprilis. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 128—30. 16. vel 26. Aprilis.

*14699. Wallenstein tilskriver K. Chr. IV., at han har besvaret den til ham gjennem Feltmarskalk Holck rettede mundtlige Forespørgsel, og at denne skal overbringe Svaret. Tillige sender han det kejserlige Patent angaaende Tolden i Glykstadt in duplo og lover at bidrage sit til, at det bliver opsat efter Kongens Ønske, hvis denne ikke er tilfreds med den foreliggende Udfærdigelse. — *Prag*, d. sechs vndt zwanzigsten Aprilis. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 286—87. 16. Aprilis.

*14700. Willem von Oldenbarnwelds Skrivelse til Hugo de Groot, hvori han fraraader ham at tjene Danmark. — D. 27. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 29. Jaarg. S. 484—86. 17. Aprilis.

7647. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert S. 99. 20. Aprilis.

*14701. K. Chr. IV.'s Befaling til Biskoppen i Sjælland, at han indstævner den tydske Prædikant i Kjøbenhavn og hans Kapellan for sig, dømmer den første for hans grove Forseelser og formaner den anden til ej at træde i hins Fodspor. — *Hafniæ*, d. 20. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. III. 195. 20. Aprilis.

*14702. Kejser Ferdinand II. sender Wallenstein Afskrifter bl. a. af sit Svar til K. af Danmark. — Wien, d. letzten Aprilis. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 291—92. 20. Aprilis.

*14703. H. G. v. Arnimb tilraader paany Kurf. Johan Georg af Sachsen at slutte Fred og vedligeholde det fortrolige Forhold til K. af Danmark. — *Bunzlau*, am 22. Aprilis / 2. Maji. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 262—63. 22. Aprilis.

*14704. Johann Frederik Breithaupt, hessen-kasselsk Agent i Wien, skriver til Grev Johan v. Merode og omtaler bl. a. Wallensteins Anseelse i Udlandet (som ses af, at han har haft Besøg af en dansk, en polsk og en savoyisk Gesandt) og hans og Kejserens velvillige Stemning overfor den danske Mægling. — *Prag*, d. 23. april. (Tydsk.) Irmer, Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 115—16. 23. Aprilis.

1633.

24. Aprilis. *14705. K. CHR. IV.'s Breve til Thønne Friis, Iffuer Krabbe og Christopher Huas, hvorved han beskikker dem til Ritmestre i Nørrejylland. — *Hafn.*, 24. Aprilis. Hvass. Personer og Familier af Navnet Hvas II. 17—18.

25. Aprilis. *14706. K. CHR. IV.'s Brev om en Kontrakt afsluttet mellem ham og Christoffer Giøe t. Oxholt om et Skib, som denne skal lade bygge i Nedenes Len mod en Betaling af 7000 Rdlr. — *Haff.*, 25. Aprilis. Bruun, Curt Adelaer S. 414—16.

25. Aprilis. *14707. WALLENSTEINS Brev til Aldringer, hvori han omtaler Muligheden af, at den svenske Hær vil rykke ind i Bøhmen, og i saa Fald befaler Aldringer at forene sig med Holk ved Eger, men forøvrigt holde sig til Defensiven. — *Gitschin*, 5. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 16.

27. Aprilis. *14708. Indberetning fra den svenske Resident i Danmark FEGRÆUS, i hvilken han skriver om den mellem K. Chr. IV. og Rigsraadet herskende Uenighed angaaende den danske Konges Ønske om at optræde som Mægler i Krigen i Tydskland. — 27. April. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarna i Tyskland I, 1. 66—67.

27. Aprilis. *14709. JOHAN FREDERIK BREITHAUPT, hessen-kasselsk Agent i Wien, skriver til Grev Johan v. Merode og omtaler bl. a., at Generalfeltmarskalk Holck har sendt den danske Trompeter tilbage til K. Chr. IV. med Kejserens Svar paa de i Leutmeritz stillede Fredsforslag. — *Prag*, d. 27. April. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 121—22.

4. vel 14. Maji. *14710. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAI skriver til Axel Oxenstjerna, at en dansk Trompeter er rejst hjem med Pas og Lejde for Udsendingene til Fredsunderhandlingerne, og at Kurf. af Sachsen atter har sendt sin Kammertjener Lebzelter til K. Chr. IV. og Hert. af Holsten for at underhandle med dem, »næppe til Bedste for os«. — *Dresden*, d. 14. Maji. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 158—61.

4. Maji. *14711. Den franske Gesandt DE FEUQUIÈRES Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier, hvori han omtaler, at Landgreven af Hessen-Darmstadt har meddelt ham, at Kejseren ligesom Kurf. af Sachsen og Brandenburg have antaget K. af Danmarks Mægling. — *Leypzick*, 14. Mai. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 160—75.

4. Maji. *14712. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at Kejseren har anmodet K. af Danmark og Polen om ikke at opgive Mæglingen. — 14 maggio. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 377—78.

7. Maji. *14713. K. LUDVIG XIII.'s Skrivelse til sin Gesandt de Feuquières, hvorefter denne hos de Tydske og Svenske skal mistænkeliggjøre K. af Danmarks Fredsmægling uden dog at krænke denne for ikke at knytte ham endnu mere til Østrig. — *Fontainebleau*, le 17. jour de Mai. (Fransk.) Lettres de marquis de Feuquières I. 178—89.

8. Maji. *14714. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvormed han sender en Falkoner for at faa 12 Par Fugle. — *Westminster*, 8. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

11. vel 21. Maji. *14715. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAI skriver til Grev Philipp Reinhardt v. Solms, bl. a. om Fredsforhandlingerne og Katolikernes Haab om at kunne skille Sachsen fra Sverig og praktisere »novos motus inter regem Danum et regnum Sveciæ«. — *Dresden*, d. 21. Maj. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 162—65.

1633.

*14716. Christian Grubbe t. Lystrup skriver til Poffuel Degn, Universitetets Fuldmægtig i Faxe, at han ikke tillod, at hans Bønder ydede Bidrag til Hjemførelse af den Klokke, Universitetet havde bestilt til Faxe Kirke. — *Lystrup*, d. 12. Maji. Danske Mag. 5. R. I. 202. 12. Maji.

*14717. K. Chr. IV. takker Wallenstein for hans Virksomhed i Sagen angaaende Tolden i Glykstadt, meddeler at han har faaet hans Svar gjennem Feltmarskalk Holk, hvem Kongen igjen har tilskrevet om at forhandle med ham paa sine Vegne, og foreslaar endelig Breslau til Mødested og d. 13. og 23. Juli til Termin for Fredsunderhandlingerne. *Glückstat*, am 15. May. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 358—59. In tergo: Rex Daniæ, 25. May. 15 Maji.

7657. Brudst. p. Fransk i Négociations secrètes de Munster et d'Osnabrug I. 188. 17 Maji.

*14718. Matthias Gallas, kejserlig Feltmarskalk, meddeler Wallenstein forskjellige Krigsefterretninger, bl. a. at Pr. (Ulrik) af Danmark har gjort et Angreb med noget Fodfolk og omtrent 1000 Ryttere. — *Münsterberg*, d. 27. May. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 373. 17. Maji.

*14719. Hugonis Grotii ad Joannem Cordesium, canonicum Lemovicensem, epistola, in qua commemorat, se hic Wybium res in Gallia Danicas curantem vidisse. — *Hamburgi*, Kal. Juniis, ex novo kalendario. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 113—14. 22. Maji.

*14720. Gerardi Vossii ad Johannem Meursium epistola, in qua eum, ut Stephanium salutet, rogat. — *Amstelodami*, Postrid. Kal. Jun. Stylo Gregoriano. Meursii Opera XI. 558—60. 23. Maji.

*14721. Povel Christensen Resen (Degn i Faxe) skriver til Professor Claus Plum, at han nu har talt med Hans Møller i Strandmøllen om Klokken til Faxe Kirke, og at Chr. Grubbe har ladet ham vide, at han ønskede sit Brev (Nr. *14716) tilbage og opgav sin Modstand. — 25. Maji. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 202—03. 25. Maji.

*14722. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolais Relation til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. udtaler, at Kejseren, K. af Danmark og Kurfyrsterne ere enige om, at Fredsunderhandlingerne skulle begynde i Breslau d. 20. Juli, men at England er derimod. — 4. Juni. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 189—96. 25. Maji vel 4. Junii.

*14723. Den brandenburgske Agent hos Axel Oxenstjerna, Johan Fischers Relation til Kansleren og Geheimeraaderne i Brandenburg, hvorefter Oxenstjernas Svar paa hans Forslag vil blive overbragt Kurfyrsten af Oberstlieutenant von Lampen, og der samtidig er udfærdiget Breve til Danmark, Kursachsen og Baden. — *Frankfurt am Mayn*, d. 25. Maji. Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 176—78. 25. Maji.

*14724. »Wollgemeinter und gantz unvergreiflicher Vorschlag de mediis pacis«, som er Bilag til en Skrivelse fra Wolfgang Wilhelm af Pfalz-Neuburg angaaende dennes Forhandlinger med den Kgl. danske Sekretær Frederik Günther. — *Brüssel*, 6. Juni. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 393—95. 27. Maji.

*14725. K. Chr. IV. skriver til Henrik Holck angaaende Tolden i Glykstadt, som først maa billiges af Kejseren, til hvem Kongen indlagt sender en Skrivelse desangaaende. Kurf. af Sachsen har gjennem Rewentlow ladet Kongen vide, at han ikke vilde gjøre Modstand mod hans Planer. — *Glückstadt*, d. 29. Maj. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 420. 29. Maji.

*14726. K. Chr. IV. skriver til Wallenstein angaaende Forhandlingerne med Kejseren om Tolden i Glykstadt. — *Glückstadt*, d. 30. May. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 385—86. 30. Maji.

1633.

4. Junii. *14727. Adolphi Vorstii ad Johannem Meursium epistola, in qua affert, eum in Dania in altissima pace vivere, dum Germanus, Belga, Gallus cum Hispano belligerantur. — *Lugduni Batavorum*, XIV. Junii. Meursii Opera XI. 560—61.

7. Junii. *14728. Den franske Gesandt de Feuquières underretter K. Ludvig XIII. om visse Anstrængelser, der hos Kurf. af Sachsen og den engelske Afsending (Anstruther) gjeres for at modarbejde K. af Danmarks Fredsmægling og det af ham berammede Fredsmøde i Breslau; den nævnte Konge har udtalt Ønsket om en Sammenkomst med ham, men uden Ordre tør han ikke indlade sig derpaa; derimod vil han søge at paavirke de danske Stænder imod en dansk Indblanding i de tydske Anliggender. — *Dresde*, du 17. Junii. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 225—54

8. Junii. *14729. Den venetianske Resident i Wien Antonio Antelmi indberetter til sin Regering, at den danske Pr. (Ulrik) har besøgt Wallenstein i Schlesien under Vaabenstilstanden. — 18. giugno. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII. 380—82.

11. Junii. *14730. K. Chr. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne at sætte hans Kusk Knud i Taarnet og siden lade ham gaa til Fods enten henad Kjøbenhavn eller Frederiksborg. — *Lundehave*, 11/6. Brudst. i Brasch, Gamle Ejere af Bregentved S. 234.

12. Junii. *14731. Studiosi Germani in academia Havniensi a rege petunt, ut sibi potestas comœdiam de Juditha et Holoferne agendi fiat. — *Havniæ*, 12. d. m. Junii. Ny kirkehist. Saml. III. 195—96.

13. Junii. *14732. K. Chr. IV. skriver til K. Karl I., at han sender Chr. Benzonius for at kjøbe noget Tin. — 13. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

14. Junii. *14733. Den svenske Resident i Dresden L. Nicolai skriver til Balthasar Scherling, at Kurf. af Sachsen og Brandenburg vistnok begge rejse til Breslau, hvor »det danske Interpositionsvæsen« skal begynde d. 1/11 Julii. — 14. Junii. (Tydsk.) Brudst. i Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 215—16.

15. Junii. *14734. Wallenstein meddeler Kejser Ferdinand II. K. Chr. IV.'s Forslag til Fredsunderhandlinger og beder ham om at sende Lejdebreve »in decuplo« til sig til videre Besørgelse. — *Heidersdorf*, d. 25. Juny. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 408.

15. Junii. *14735. Wallenstein beder Kejser Ferdinand II. om at gaa ind paa K. Chr. IV.'s Forslag angaaende Tolden i Glykstadt paa Grund af hans Bestræbelser for Fredens Tilvejebringelse. — *Heidersdorf*, d. 25. Juny. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 408.

15. Junii *14736. Den franske Gesandt de Feuquières Skrivelse til Kong Ludvig XIII., hvori han omtaler, at det er blevet forsikret ham, at Kurf. af Sachsen har henvist Wallensteins Fredsforslag til det af K. af Danmark berammede Møde, og meddeler, at K. af Danmark har underrettet den svenske Rigskansler om, at K. af England med Kejserens Samtykke vil deltage i hans Mægling. — *Dresde*, 25. Juin. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 362—69.

17. Junii. *14737. Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburgs Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler Kursachsens Tilbøjelighed til at ville udsætte alt til den af K. af Danmark udskrevne »Kompositionsdag« i Breslau d. 13. Juli, og hævder som sit eget Standpunkt hellere at fortsætte Underhandlingerne med Wallenstein, da han ikke har stor Tro til Danmarks Mægling. — *Cöln an der Spree*, am 17. Junii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 219—22.

1633.

*14738. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAIS Beretning til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. meddeler, at Oberstlieutenant v. Steinecker er ankommen den 6. Juni med Depescher fra Rigskansleren til Kurf. Johan Georg angaaende den danske Mægling, men at denne endnu ikke har givet noget Svar. — *Dresden*, 18. Juni. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 223—29. 18 Junii.

*14739. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAI skriver til Sekretæren L. Grubbe om Kursachsens Forhandlinger med Kejseren under dansk Mægling; han mener, at Iveren vil kølnes, saa vel paa Kejserens Side som ogsaa paa Danmarks, da de danske Rigsraader søge at holde Kongen tilhage. — *Dresden*, 18. Juni. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 232—34. 18. Junii.

*14740. BGM., RAAD og MENIGHED I MARIBO ansøge K. Chr. IV. om Afskaffelse af de Markeder, som før ere blevne holdte i Halsted, Saltuig, Toggerup og Olstrup, samt om Tilladelse til at tage Afgift af de Vogne og Heste, der komme til Byen, naar der holdes Marked der. — D. 19. Juni. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 366. 19. Junii.

*14741. HENRICH HOLCK meddeler Wallenstein K. Chr. IV.'s Ønsker angaaende Udfærdigelsen af Diplomet vedrørende Tolden i Glykstadt og tilføjer: »sonsten spüre ich so viel, das der König undt Chur-Brandenburg nicht gar grün gegen einander sein«. — *Pilsen*, d. 2. Julii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 419—20 Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 320. 22. Junii.

*14742. HUGONIS GROTII ad Martinum Ruarum epistola, in qua commemorat, se Gelvestadium ad regem Daniæ profectum esse. — *Hamburgi*, Julii secundo die ex Pontificis Kalendario. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 115. 22. Junii.

*14743. Ger. Joan. Vossii ad Joannem Meursium de variis quæstionibus litterariis litteræ. — *Amstelodami* postr. Kal. Jul. Styl. Gregoriano. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 242—43. 22. Junii.

*14744. Den franske Gesandt DE FEUQUIÈRES Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier, hvori han meddeler, at Kurf. af Brandenburg ikke tror paa, at det af K. af Danmark berammede Møde vil føre til noget, og ikke er tilbøjelig til at sende Gesandter til det. — *Berlin*, 2. Juillet. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 269—73. 22. Junii.

*14745. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at K. af Danmark har tilskrevet Kejseren om at sende Fuldmægtige til et Fredsmøde i Breslau, og at man i Wien ikke er bestemt paa, hvad man skal svare. — 2 luglio. (Italiensk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII. 383—84. 22. Junii.

*14746. WALLENSTEINS Brev til Kejser Ferdinand II., hvori han imødegaar dennes Betænkeligheder angaaende K. af Danmarks Forslag til Fredsunderhandlinger i Breslau. — *Zulzendorff*, d. 6. Julii. (Tydsk.) H. Hallwich, Wallensteins Ende I. 424 26. Archiv f. sächs. Gesch. III. 364—68. 26. Junii.

*14747. HERT. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvori han minder om, at af de af Landdagen i Kiel bevilgede 125,000 Rdlr., skal den første Termin betales til næste Kieler Omslag. — *Schlosse Gottorff*, d. 27. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 27. Junii.

*14748. STUDIOSI GERMANI in academia Havniensi professores hujus academiæ orant, ut sibi potestas comœdiæ de Juditha exhibendæ fiat. — *Havniæ*, 3. Kal. Julii. Ny kirkehist. Saml. III. 196—202. 29. Junii.

*14749. Kejser FERDINAND II. meddeler K. Chr. IV., at han er gaaet ind paa dennes Forslag til Fredsunderhandlinger i Breslau d. 29. Juli, og sender de forlangte 29. Junii.

1633.

Lejdebreve, ligesom han haaber, at Kongen ogsaa har sørget for, at der fra den anden Side er bleven udstedt Lejdebreve for Kejserens Sendebud. — *Wien*, d. 9. Julii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 435—36.

29. Junii. *14750. Kejser Ferdinand II.'s Lejdebrev for K. af Danmarks Sendebud til Fredsunderhandlingerne i Breslau den 23. Juli. — *Wien*, dem neunten Tag des Monaths July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 434—35.

29. Junii. *14751. Kejser FERDINAND II. underretter Raadet i Breslau om de paa K. af Danmarks Forslag fastsatte Fredsunderhandlinger i Breslau og befaler dem at sørge for, at de danske Gesandter og andre kunne faa godt Logis. — *Wien*, d. 9. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 436—37.

29. Junii. *14752. Kejser FERDINAND II. besvarer Wallensteins Indvendinger mod Kejserens Betænkeligheder ved at gaa ind paa K. af Danmarks Forslag til Fredsunderhandlinger i Breslau. — *Wien*, d. neunten July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 432—33.

29. Junii. *14753. WALLENSTEIN anbefaler Kejser Ferdinand II. K. Chr. IV.'s Forslag til Forandringer i det kejserlige Diplom angaaende Tolden i Glykstadt. — *Schweidtniz, d.* 9. July. (Tydsk). Hallwich, Wallensteins Ende I. 437—38.

29. Junii. *14754. WALLENSTEIN besvarer Henrik Holks Brev af 2. Juli og sender hermed Kopier af sine Intercessionsskrivelser for K. af Danmark til Kejser Ferdinand II. — *Schweidtniz*, d. 9. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 438.

29. Junii. *14755. HENRIK HOLK skriver til Wallenstein, at Kurf. af Baiern har opfordret ham til at trække sig ud af Bøhmen. — 9. Juli. (Tydsk.) Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 327.

29. Junii. *14756. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at man i Wien endnu ikke er bleven enig med Hensyn til den danske Konges Forslag om Mødet i Breslau. — 9. luglio. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII. 384.

30. Junii. *14757. WALLENSTEIN meddeler K. Chr. IV., at han har tilskrevet Kejseren angaaende Tolden i Glykstadt, og forsikrer Kongen om sin Beredvillighed til at fremme hans Sag. — *Schweidnitz*, d. 10. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 439—40.

30. Junii. *14758. Den franske Gesandt DE FEUQUIÈRES Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier, hvori han meddeler, at Kurf. af Brandenburg har lovet ham, at hans eventuelle Afsendinge til det af K. af Danmark berammede Møde i Breslau skulle indtage en rent iagttagende Holdning. — 10. Juillet. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 278—83.

5. Julii. *14759. Kejser FERDINAND II. beder Wallenstein om at underrette de danske Sendebud om, at hans Gesandter først kunne indtræffe nogle Dage efter den fastsatte Tid til Fredsunderhandlingerne i Breslau. — *Wien*, d. 15. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 446—47.

5. Julii. *14760. K. LUDVIG XIII. af Frankrigs Instrux for sin Gesandt Feuquières, hvorefter han ved at tilbyde Kurf. af Sachsen Penge skal modarbejde K. af Danmarks Fredsmægling; det er rigtigt, at han ikke har besøgt denne Konge; men skulde det dog blive nødvendigt, bør han optræde med Forsigtighed; overfor andre skal han forestille, at K. af Danmark gaar ud paa at bringe Separattraktater i Stand mellem Kejseren og de protestantiske Fyrster. — *Chantilly*, le 16. Juillet. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières I. 283—90.

1633.

*14761. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at det kejserlige Hof er gaaet ind paa Forslaget (fra K. af Danmark) om et Fredsmøde i Breslau og har udnævnt Befuldmægtigede. — 16 luglio. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 385—86. 6. Julii.

*14762. WALLENSTEIN underretter Arnim om, at Kejseren er gaaet ind paa de af K. af Danmark foreslaaede Fredsunderhandlinger i Breslau. — *Schweidnidz*, d. 17. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 449. 7. Julii.

*14763. Kejser FERDINAND II. udbeder sig Underretning af Wallenstein, om de de danske Gesandter ere ankomne. — *Wienn*, d. neunzehenden July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 451. Arch. f. sächs. Gesch. N. F. III. 323. 9. Julii.

*14764. ERNST NORMANDS Erklæring til K. Chr. IV. angaaende en Lade, der skulde være bygget ved det ham forlenede Korsør Slot. — (10. Juli). Udt. i Friis, Bidr. til Korsørs Historie S. 34—35. 10. Julii.

*14765. K. af Danmarks Gesandter til Fredsunderhandlingerne i Breslau, CHRISTOFF VLFELD, CHRISTOFF VON DER LIPPE og OTTHO M. v. KRELL bede Wallenstein om at faa tilsendt Lejdebrev paa Rejsen fra Frankfurt til Breslau. — *Franckfurt an der Oder*, d. 20. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I 480—81. 10. vel 20. Julii.

*14766. Den svenske Resident i Dresden L. NICOLAI skriver til Postmesteren i Leipzig, Andreas Wechel, at Lebzelter er vendt tilbage fra Hamburg og beretter, at de danske Udsendinge »til Interpositionsvæsenet« ere ankomne til Rostock den 30. Junii. — *Dresden*, 12. Juli. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 254—55. 12. Julii.

*14767. KGL. og HERTUGELIGT aabent Brev, hvorved bekjendtgjøres, at der d. 16. September og følgende Dage skal holdes en Landret i Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, d. 13. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 13. Julii.

*14768. WALLENSTEIN svarer Kejser Ferdinand II., at han har afsendt Lejdebrevet for de danske Gesandter til Feltmarskalk Holck, men endnu ikke har modtaget Modpartens gjennem K. af Danmarks Mægling. — *Schweidnitz*, d. 23. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 463—64. Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 323. 13. Julii.

*14769. HENRIK HOLK meddeler bl. a. Wallenstein, at han har sendt de ham tilskikkede Lejdebreve til K. af Danmark, men har beholdt den danske Trompeter hos sig, indtil Svaret angaaende Toldsagen kommer fra Wien. — (*Pilsen*, 23. Juli.) (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 465—66. 13. Julii.

*14770. KGL. og HERTUGELIGT Mandat til Prælater og Ridderskab i Fyrstendømmerne, hvorved bringes i Erindring, at den første Termin af de paa Landdagene i Slesvig, Rendsborg og Kiel bevilgede 125,000 Rdlr. skal hetales til næste Kieler Omslag. — *Schlosse Gottorff*, d. 16. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 16. Julii.

*14771. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier, hvori han omtaler, at Hert. af Holsten er ankommen i Besøg hos sin Svigerfader Kurf. af Sachsen, og at denne begynder at opgive alt Haab om det af K. af Danmark sammenkaldte Møde. — *Dresde*, 26. Juillet. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 17—20. 16. Julii.

*14772. PETRI P. WINSTRUPII professoris censura de comœdia Germanica de Juditha et Holoferne. — Ny kirkehist. Saml. III. 202. ante 17 Julii.

*14773. K. CHR. IV. tillader, at Kapitlet og Domkirken i Aarhus herefter maa nyde Gjæsteri, Sagefald, Ægt og Arbejde og al anden Herlighed. Kapitlets Tjenere 17. Julii.

1633.

skal til Gjengjæld være behjælpelige med at skibe Korn til Aarhusgaard, hvis det bliver nødvendigt. — 17. Julii. Rothe, Rescripter III. 104.

17. Julii. *14774. Biskop ANTON af Wien meddeler Wallenstein, at han har besørget K. af Danmarks Toldsag efter dennes Ønske og allerede afsendt Svaret til Holck. — *Wien*, d. 27. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 474—75.

17. vel 27. Julii. *14775. JOHANNIS CABELLIAVII ad Johannem Meursium epistola, in qua amicitiam suam cum Bartholino et Wormio commemorat. — XXVII. Julii. Meursii Opera XI. 561—62.

19. Julii. *14776. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om Restancerne af en Pension, der skyldes Brødrene Christ. og James Sinclar t. Sinclarsholm, som høre til en forarmet Familie. — 19. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. Breve af lign. Indhold: 8. Nov. 1634, 21. April 1638, 16. Sept. 1639, 20. Juni 1640.

19. Julii. *14777. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne at sætte Jakob Jensen, Borger i Helsingborg, paa Kronborg paa fem Nætters Tid og traktere ham med Vand og Brød. — *Kjøbenhavn*, $\frac{19}{7}$. Brndst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 234.

19. Julii. *14778. Den svenske Resident i Dresden, L. NICOLAIS Relation til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. omtaler, at Hert. Frederik af Holsten er ankommen til Dresden d. 14. Juli, hvilket sættes i Forbindelse med Breslauerkongressen. — *Dresden*, 19. Juli. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 255—63.

20. Julii. *14779. K. CHR. IV.'s Forordning om, hvad der skal gives i Havnepenge i Helsingør af Skibe og Baade. — *Kjøbenhavn*, 20. Juli. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 94.

20. Julii. *14780. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at det kejserlige Hof med Misfornøjelse har hørt, at den danske Konge vil møde i Breslau. — 30 luglio. (Italiensk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen. XXVIII. 388.

21. Julii. *14781. Kejser FERDINAND II. beder Wallenstein om at underrette de danske Gesandter om Grunden til, at hans Sendebud endnu ikke ere ankomne til Breslau, samt yttrer Ønske om, at Mødestedet kan blive forlagt til Prag. — *Wien*, d. letzten July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 481—82.

21. Julii. *14782. HENRIK HOLK meddeler Wallenstein bl. a., at det kejserlige Svar paa K. af Danmarks Forslag angaaende Toldsagen er bragt tilbage til ham af Ritmester Neumann. og at Kejseren er gaaet ind paa Nedsættelsen af Taxten. — *Pilsen*, d. 31. July. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 484—85.

26. Julii. *14783. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til Axel Oxenstjerna om Fredsunderhandlingerne, at Kejseren vil sende Trautmansdorf, Questenberg og D. Gebhardt til Breslau, men at man venter, at K. Chr. IV. vil bestemme en ny Tid, da den først bestemte Termin er udløben. — 26. Juli. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 264—66.

29. Julii. *14784. SOPHIA BRAHE Ottis Datter meddeler sin Brodersøn Hr. Jørgen Brahe t. Knudstrop, Befalingsmd. p. Hagenschouff, nogle Rettelser til hans Slægtebog, samt skriver om et Godskjøb i Skaane af hendes Søn Tage Tott t. Ericbsholm. — *Helsingør*, d. 29. Juli. Vedel Simonsen, Bidr. til Jørgen Brahes Levn S. 149—50.

30. Julii. *14785. BERNHARDUS MEYER, tydsk Præst i Kjøbenhavn, lover, at han for Fremtiden vil være Biskoppen og Ordinansen lydig, afholde sig fra Skjælden paa Prædikestolen og beflitte sig paa Enighed med Byens Gejstlighed, om hvilken han ikke ved andet end godt. — *Kopenhagen*, 30. Juli. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. III. 192.

1633.

*14786. WALLENSTEINS Brev til Henrik Holk, hvori han anmoder ham om at fremskynde sin Marsch mod Voigtland og Meiszen. — *Feldlager bei Schweidnitz*, 9. August. (Tydsk). Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 328—29. 30. Julii.

*14787. HENRIK HOLK skriver til Wallenstein og søger at forsvare sin Fremrykning til Amberg. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III 327—28. ante 31. Julii.

*14788. WALLENSTEIN meddeler de danske Gesandter, at det af Kejseren udstedte Pas til dem allerede forlængst er sendt til Feltmarskalk Holk, men at han for ikke at spilde Tid hermed sender dem et nyt Pas. — *Schweidnitz*, d. 10. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 507. 31. Julii.

*14789. WALLENSTEIN underretter Henrik Holk om, at de danske Gesandter ere indtrufne til Frankfurt. — *Schweidnitz*, d. 10. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 506—507. 31. Julii.

*14790. WALLENSTEIN underretter Arnim om de danske Gesandters Forlangende om Pas, og beder ham om at lade ledsage det Bud, som han sender med det forlangte Pas til Frankfurt. — *Schweidnitz*, d. 10. Aug. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 505. 31. Julii.

*14791. HUGONIS GROTII ad Jacobum Puteanum litteræ, in quibus commemorat, Danum volentibus et Cæsare et Saxone paci operam dare, sed Anglum et Polonum non ferre, eum solum id honoris occupare. — 11. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 116. 1. Augusti.

*14792. WALLENSTEIN meddeler Kejser Ferdinand II., at han har sendt et Pas til de danske Gesandter, og foreslaar, at Breslau trods Kejserens Indvendinger bliver fastholdt som Mødested. — *Schweidtnitz*, d. 12. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 514—15. — Smstds. S. 515—16 meddeles det kejserlige Raads Betænkning dat. d. 20. August, at Gesandterne skulle drage til Neisze og der forhandle med Hert. af Friedland. 2. Augusti.

*14793. HENRIK HOLCK tilskriver Wallenstein bl. a., at han har sendt Oberst (Frants) Ulfeld med et betydeligt Antal Ryttere mod Dresden og Freyberg. — *Pilzen*, 12. August. (Tysk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 522—23. Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 329—31. 2. Augusti.

*14794. HENRIK HOLK skriver til Wallenstein, at han nu er rykket frem til Joachimsthal og vil drage videre næste Dag, men om Fjenden har han ingen sikre Underretninger faaet. — *Joachimsthal*, 14. Augusti. (Tydsk.) Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 331. 4. Augusti.

*14795. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES Instrux for d'Avaugour som Afsending til den nedersachsiske Kreds, hvorefter han skal modarbejde Mødet i Breslau, men tage sig i Agt for at udtale sig derom til Afsendinge fra Hert. af Holsten og Braunschweig og alle andre, som han maatte antage for Venner af K. af Danmark og Kurf. af Sachsen. — *Leipsick*, le quatorzième Août. Lettres du marquis de Feuquières II. 84—88. 4. Augusti.

*14796. Den engelske Gesandt Sir ROB. ANSTRUTHERS Forestilling til K. CHR. IV. angaaende Fredsunderhandlingerne i Tydskland og Restaurationen i Pfalz. — 8. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58. 8. Augusti.

*14797. Sir Rob. ANSTRUTHERS Brev til K. Chr. IV. om det pfalziske Spørgsmaal. — *Gluckstadt*, 10. Aug. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58. 10. Augusti.

*14798. Den venetianske Resident i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at K. af Danmarks Gesandter ere komne til Breslau, men at de kejserlige vente paa Slichs Tilbagekomst for at træffe Aftale om Instruxerne. — 20 agosto. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 399. 10. Augusti.

*14799. ULDERICUS dux Martinum Opitium rogat, ut prima occassione ad castra advolet, ubi adventus ejus exoptetur. — (Uden Datum.) Palm, Martin Opitz v. Bobenfeld S. 6. ante 11. Augusti.

1633.

11. Augusti. *14800. Kejser FERDINAND II. skriver til Wallenstein angaaende det danske Gesandtskabs Komme. — *Wien*, d. 21. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 529—30.

12. Augusti. *14801. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om Underhandlingerne i Tydskland om Pfalz. — 12. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

12. Augusti. *14802. HENRIK HOLK skriver til Wallenstein, at Leipzig har overgivet sig til ham. — *Leipzig*, d. 22. Augusti. (Tydsk.) Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 332—34

12. Augusti. *14803. H. G. v. ARNIMB tilmelder Wallenstein, at Hert. Ulrik af Holsten den foregaaende Dag er bleven dødelig saaret og er død samme Nat Kl. 1, hvorfor han udbeder sig et Pas for at kunne meddele K. af Danmark og dennes Gesandter Dødsfaldet. — *Schweidnitz*, am $\frac{12}{22}$. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 535—36. D. 24. August udsteder W. et Pas for Oberstl. Ponikaw. Smstds. S. 536 Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 325—26.

12. Augusti. *14804. Sir ROB. ANSTRUTHERS Brev til K. Chr. IV. om det pfalziske Spørgsmaal. — *Hamburg*, 12. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58.

12. Augusti. *14805. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES Skrivelse til K. af Frankrig, hvori han omtaler, at Hensigten med Hert. af Holstens Rejse til sin Svigerfader Kurf. af Sachsen vistnok har været at vedligeholde den gode Forstaaelse mellem denne og K. af Danmark og at støtte Beslutningen om Afholdelsen af Mødet i Breslau. — *Erfort*, 22. Août. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 34—78.

13. Augusti. *14806. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til v. Tschirnhaus, at Fredsunderhandlingerne staa stille, og at man venter paa, at K. af Danmark som Mægler skal ansætte en ny Termin, da den første er udløben. — *Dresden*, 13. August. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 278—79.

13. Augusti. *14807. Kurf. JOHAN GEORG af Sachsens Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler ham Holcks Indfald og tilføjer, at han nærer godt Haab om, at der snart vil vise sig Midler, hvorved dennes Forebavende kunne forhindres. — *Dresden*, 13. Augusti. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 163.

13. Augusti. *14808. JOHANNIS KIRCHMANNI ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, se ante paucos annos cum Christiano Friis, cancellario regio, librum de profectione Danorum in terram sanctam nunquam editum et in bibliotheca Lubecensi publica repertum communicasse, interrogatque, num libellus ejusdem argumenti nunc Hafniæ editus ejusdem autoris sit. — *Lubecæ*, XIII. Aug. Meursii Opera XI. 562—63.

15. Augusti. *14809. ADLER SALVIUS tilskriver Axel Oxenstjerna om en Samtale med Administratorens Sendebud, Hans v. Bülow, der ønskede, at Oxenstjerna skulde bevæge Hert. af Holsten til at tilbagegive Administratoren Femern, som K. Chr. IV. havde inddraget i den sidste Fejde og givet til Hertugen. — *Hamb.*, d. 15. Aug. Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 1. 186, Anm. 3.

15. Augusti. *14810. H. G. v. ARNIMB meddeler Kurf. Joh. Georg af Sachsen Hert. Ulrichs Død og hans Bisættelse i Kirken i Liegnitz. — *Sweinitz*, d. $\frac{15}{25}$. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende II. 299. Udt. i Naues Archiv f. sachs. Gesch. I. 162—63.

16. Augusti. *14811. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til General Johan Banér og meddeler, at Holk med 16—18,000 Mand marscherer mod Chemnitz og har indtaget forskjellige Byer, endvidere at Rigskansleren har samlet de 4 øvre Kredses Stænder i Frankfurt bl. a. for at forhandle om den af Danmark fremsatte Interposition. — 16. August. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 280—83.

17. Augusti. *14812. Den venetianske Gesandt i Wien ANTONIO ANTELMI indberetter til sin Regering, at der i Schlesien har været en Sammenkomst mellem de krigsførende Parters

1633.

højere Officerer, hvoriblandt Pr. af Danmark, og at man er bleven enig om en Vaabenhvile paa 4 Uger. — 27 agosto. (Italiensk.) Udt. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 391—92.

*14813. Stephanus Johannis Stephanius Gerardo Joanni Vossio nuntiat, se conjugem et filiolam hoc anno amisisse. — *Soræ*, d. XVIII. Aug. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 126. 18. Augusti.

*14814. Johannis Meursii ad Gerardum Vossium epistola, in qua ei nuntiat, cancellarios regis et regni et Rosæcrantzium opera ejus et filii ejus sibi missa vidisse et valde laudare. — *Soræ*, d. XX. Augusti. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 125—26. Meursii Opera XI. 676—77. 20. Augusti.

*14815. Christoff Ulfeldt, Otto v. Krell og Christoff von der Lippe, K. af Danmarks Sendebud, hede Wallenstein om at undskylde, at de ikke før nu have takket for det dem tilsendte Pas. — *Hernstatt*, d. 30. Augusti. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 565. 20. vel 30. Augusti.

*14816. L. Nicolai, svensk Resident i Dresden, skriver til v. Tschirnhaus bl. a. om Hert. Ulriks Død og Holks Tilbagetog til Bøhmen. — *Dresden*, 20. August. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 290—91. 20. Augusti.

*14817. Johannes Meursius Johannem Kirchmannum hortatur, ut Bartholdum Hintzium, qui moderator studiorum filii sui futurus sit, ad iter ad se destinatum accelerandum impellat. — *Hafniæ*, XXI. Augusti. Meursii Opera XI. 563. Marquardi Gudii Epistolæ S. 281. 21. Augusti.

*14818. Sir Rob. Anstruthers Brev til K. Chr. IV. om det pfalziske Spørgsmaal. — *Hamburg*, 22. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58. 22. Augusti.

*14819. K. Chr. IV.'s Brev til Sir Rob. Anstruther om Underhandlingerne i Tydskland angaaende Pfalz og om Traktaten mellem Danmark og England. — 23. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 23. Augusti.

*14820. L. Nicolai, svensk Resident i Dresdens Relation til Axel Oxenstjerna med en udførlig Beretning om Hert. Ulriks Død og Meddelelse om, at Holk skal have tilbudt Kursachsen sin Tjeneste. — *Dresden*, 23. August. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 292—96. 23. Augusti.

*14821. Kurf. Johan Georg af Sachsens Skrivelse til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg; i en Efterskrift af 24. Aug. berettes det, at der lige er ankommen en Skrivelse fra K. af Danmark, som meddeler, at han allerede har affærdiget sine Gesandter til Mødet i Breslau, og oversender det kejserlige Lejdebrev for de kursachsiske. — *Dresden*, 23., 24. August. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 167. 23.-24. Augusti.

*14822. Hert. Bernhard af Sachsen-Weimars Brev til Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. udvikler sine Tanker om Holks Hensigt med Indfaldet i Kursachsen. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 297—98, hvor det sættes til 4. Sept. n. St. 25. Augusti.

*14823. Axel Oxenstjerna skriver til Hert. Bernhard af Weimar og raader ham til at holde Øje med Holk. — 26. August. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 299—300. 26. Augusti.

*14824. Axel Oxenstjerna skriver til Landgrev Wilhelm af Hessen-Kassel, bl. a. om et Brev fra Holk til Hert. Bernhard om den nylig afsluttede Vaabenstilstand i Schlesien. — *Frankfurth am Mayn*, d. 26. August. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 300—01. 26. Augusti.

1633.

26. Augusti. *14825. AXEL OXENSTJERNA skriver til Gustav Horn og tilraader ham at falde over Holk for at sikre Hert. Bernhard mod Angreb af Aldringer. — *Frankfurt a. M.*, 26. August. (Svensk.) Brudst. i Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 299.

26. Augusti. *14826. HENRIK HOLK skriver til Wallenstein, at han vil lade Hatzfeld og Grev Coloredo rejse til ham og paa Vejen lade dem henvende sig til de danske Gesandter i Breslau. — *Gretz*, d. 5. September. (Tydsk.) Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 335—37.

27. vel 29. Aug. 7684. Moser, Patriotisches Archiv XII. 440—42 (med Datum: 29. Aug.).

27. Augusti. *14827. KGL. og HERTUGELIGT aabent Brev til Ridderskabet i Fyrstendømmerne, hvori gjøres nærmere Rede for den første Termin paa 25,000 Rdlr. af den bevilgede Skat, der skal betales til næste Omslag. — *Schlosz Gottorff*, d. 27. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

28. Augusti. *14828. K. CHR. IV. paalægger Rentemestrene at skaffe ham en dygtig Kammertjener, da han har forordnet den forrige, Søren Terckelssøn, til Tolder i Glykstadt. — *Glyckstad*, d. 28. Augusti. Brudst. i Danske Saml. 2 R. II. 243.

28. Augusti. *14829. Feltmarskalk GUSTAV HORNS Brev til Hert. Bernhard af Sachsen-Weimar, hvori han tilraader et Overfald paa Holk. *Steiszlingen*, 28. August. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 305—06.

28. Augusti. *14830. WALLENSTEIN udbeder sig Oplysninger af de danske Sendebud om deres Rejse og opfordrer dem til at foreslaa et andet Mødested, hvis de af Frygt for Pesten ikke ville begive sig til Breslau. — *Schweidnitcz*, d. 7 Septembris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 552.

30. Augusti. *14831. WALLENSTEIN meddeler de danske Gesandter, at Kejserens Sendebud ere ankomne til Schlesien, og foreslaar, at Mødet finder Sted i Prag og ikke i Breslau paa Grund af Pesten. — *Schweidtnicz*, d. 9. Septbr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 557.

30. Augusti. *14832. RUDOLFF VON COLLOREDO meddeler Wallenstein, at Feltmarskalk Holkhe samme Nat er afgaaet ved Døden. — *Eger*, d. 9. Septembr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 568. Brudst i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 180.

30. Augusti. *14833. K. LUDVIG XIII. af Frankrigs Instrux for sin Gesandt de Feuquières, hvorefter denne skal udtale for Oxenstjerna, at K. af Danmark har forsikret ham om, at han aldeles ikke arbejder paa en Particulærfred, men at man dog bør tage sig i Agt for at bringe Mødet i Breslau til at strande. — *Au Camp devant Nancy*, le 9. jour de Septembre. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 105—16.

31. Augusti. *14834. ADLER SALVIUS tilskriver Axel Oxenstjerna om K. Chr. IV.'s Skinsyge mod Svenskerne paa Grund af deres Held i den tydske Krig; dog mener han, at Kongen hader Kejseren endnu dybere end Sverig, fordi den førstnævnte har tilføjet ham større Skade, end Sverig nogensinde har gjort. — *Hamburg*, 31. Aug. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 1. 68, Anm. 1—2, S. 69, Anm. 2 og S. 72, Anm. 2.

2. Septbr. *14835. Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Hertug Bernhard af Sachsen-Weimar, hvori han omtaler, at Generallieutenant Arnim har meddelt ham, at Hert. af Friedland under sine Samtaler med ham har udtalt sin Misbilligelse af den danske Mægling. — *Frankfurt am Mayn*, 2. Sept. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 309—12. Brudst. og Udt. i Dudik, Forschungen in Schweden f. Mährens Geschichte S. 431—33.

1633.

*14836. WALLENSTEINS Brev til Coloredo, hvori han skriver, at han med den højeste Smerte har erfaret Budskabet om Holcks Død. — *Feldlager bei Schweidnitz*, 12. September. (Tydsk.) Brudst. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 180 2. Septbr.

*14837. OLAUS WORMIUS a Johanne Meursio enodationem loci cujusdam Vitæ Hippocratis a Sorano descriptæ petit. — *Hafniæ*, III. Septemb. Meursii Opera XI. 563—64. 3. Septbr.

*14838. CHRISTOFF VLFELT, OTTO VON KHREL, CHRISTOPH VON DER LIPPE, K. af Danmarks Gesandter, underrette Wallenstein om, at de paa Grund af Pesten ikke ville rejse til Breslau. — *Hernstatt*, d. $\frac{3}{13}$. 7bris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 566—67. 3. Septbr.

*14839. Kejser FERDINAND II.'s Brev til Wallenstein, hvori han spørger, om det ikke vilde være nyttigt at lade Feltmarskalk Holk rykke frem mod Cronach, Forchheim eller Bamberg. — 13. Sept. — (Tydsk.) Brudst. i Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 337 3. Septbr.

*14840. WALLENSTEIN underretter de danske Gesandter om den mellem ham og Arnim sluttede Vaabenstilstand og opfordrer dem til hurtigst mulig at besvare hans Forslag om at forlægge Mødet til Prag. — *Schweidtnicz*, d. 13. Septbr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 565—66. 3. Septbr.

*14841. WALLENSTEIN oversender Greven af Trautmanszdorff den mellem ham og de danske Gesandter førte Brevvexling angaaende Mødestedet for Fredsunderhandlingerne. — *Schweiniz*, d. 13. Septbr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 564. 3. Septbr.

*14842. WALLENSTEIN meddeler Biskop Anton af Wien, at han paa Grund af den i Breslau stedfindende Pest har foreslaaet de danske Gesandter at afholde Fredsmødet i Prag. — *Schweidtnicz*, d. 13. Septbr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 564. 3. Septbr.

*14843. Skatteindkræveren SALOMON GERHARD skriver til Kurf. Johan Georg af Sachsen, at Holck er død af Pest i Adorf; han havde befalet, at man skulde hente en luthersk Præst, selv om det skulde koste 500 Dlr., men det havde ikke været muligt at opdrive en saadan. — *Leipzig*, 3. Septbr. (Tydsk.) Udt. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 179. 3. Septbr.

*14844. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til Axel Oxenstjerna, at Holk faa Dage efter, at han havde indtaget Leipzig, var død af Pest, at der den 27. August er kommen et dansk Gesandtskab til Grossen Hayn for at faa Ægteskab afsluttet mellem »Prinsen og den kurfyrstl. Frøken«, og at ogsaa Hamburgs Syndikus D. Heinrich Lutzmann er ankommen for at paavirke Kursachsen mod den af Danmark paalagte Told paa Elben; dog mener Nicolai, at Kurfyrsten allerede overfor Reventloe stiltiende har givet sit Samtykke. — *Dresden*, 6. Septbr. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 325—30. 6. Septbr.

*14845. L. N. TUNGEL tilskriver Rigskansleren Axel Oxenstjerna om en Samtale angaaende Elbtolden med en sachsisk Raadsherre, der yttrede, at Samtykke hertil maatte gives »collegialiter« af alle Kurfyrster. — 6. Sept. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget og underhandlingarne i Tyskland I, 1. 177. 6. Septbr.

*14846. WALLENSTEIN meddeler Kejser Ferdinand II., at Feltmarskalk Grev Holka er død af Pesten, og at Kejseren i ham har mistet en tro og flittig Tjener. — *Schweidnicz*, d. 16. Septembris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 570—71. Brudst. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 180. 6. Septbr.

*14847. SIGMUND v. GOTZEN, brandenburgsk Kansler, skriver til Kurf. Georg Wilhelm, at han paa Grund af Holks Korps' Strejftog har maattet rejse over Magdeburg, at han d. 2. Sept. i Frankfurt har haft Audients hos Axel Oxenstjerna, som udtalte, at K. af Danmarks Fremgangsmaade forekom ham meget »befremdet«, og at han næsten 6. Septbr.

1633.

tvivlede paa, at han mente det ærligt med sin Interposition. — *Franckfurdt am Meyn*, am 6. Septembris. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 316—25.

10. Septbr. *14848. JOHANNES MEURSIUS ad Olaum Wormium scribit, Johannem von Gendt, mercatorem Hafniensem, negotium litteras ad Cabeliavium sub involucro ad Gerardum Vossium mittendi libenter recepturum esse, eique locum Vitæ Hippocratis explicat. — *Soræ*, d. X. Septembris. Meursii Opera XI. 564.

10. Septbr. *14849. ANNA OWENA HOYERINNS versificerede Brev til »Peer, Nielsz sin Söhn tho Westerwyck.« — Den 10. 7bris. (Plattydsk.) Biernatzki, Schleswig-Holst.-Lauenb. Landesber. 1846 S. 62—64.

10. Septbr. *14850. L. NILSSON, svensk Resident i Dresden, skriver til Axel Oxenstjerna, at det danske Gesandtskab rejser frem og tilbage mellem Grossen Hayn og Moritzburg, men kommer ikke til Dresden for Pestens Skyld, og at K. af Danmark vedbliver at kræve Told paa Elben, saa 500 Kjøbmænd ere emigrerede til Glykstadt, Bremen og navnlig til Holland. — *Dresden*, 10. September. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 335—36.

10. Septbr. *14851. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til Andreas Wechel, Postmester i Leipzig, at Arnim har haft Audients bos Kurfyrsten, som opholdt sig med det danske Gesandtskab i Moritzburg. — *Dresden*, 10. Sept. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 337.

10. Septbr. *14852. WALLENSTEIN opfordrer de danske Gesandter til at begive sig til Breslau, da de kejserlige Sendebud ere undervejs dertil. — *Schweidtnitz*, d. 20. Sept. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 578.

10. Septbr. *14853. Skatteindkræveren SALOMON GERHARD skriver til Kurf. Johan Georg af Sachsen, at Holcks Lig er udstillet i Kirken i Eger i en Kiste med Glasvinduer; det skal føres i Procession til Prag og Wien. — D. 10. September. (Tydsk.) Brodst i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 180.

12. Septbr. *14854. GERARDI JOANNIS Vossii ad Hugonem Grotium epistola, in qua sibi perjucunda fuisse affirmat, quæ de colloquio ejus cum rege Daniæ cognoverit. — *Amstelodami*, X. Kal. Octobr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 246.

13. Septbr. *14855. OLAUS WORMIUS ad Johannem Meursium scribit, se mercatori Johanni von Gendt litteras ejus Cabeliavio destinatas ad Vossium transmittendas traditurum esse eique pro explicatione loci Vitæ Hippocratis gratias agit. — *Hafniæ*, XIII. Sept. Meursii Opera XI. 564.

13. Septbr. *14856. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til den svenske Sekretær L. Grubbe, at de danske Gesandter endnu forhandle med Kurfyrsten paa Moritzburg, og at den hamburgske Syndikus H. Luntzmann d. 11. Sept. har faaet et »responsum dilatorium« og derefter er afrejst til Brandenburg og Oxenstjerna. — *Dresden*, 13. Sept. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 338—39.

14. Septbr. *14857. JOHANNES MEURSIUS Olaum Wormium, ut se de conditione Cabeliavii certiorem faciat, rogat, eique gratulatur, quod iterum prole auctus est. — *Soræ*, XIV. Septembris. Meursii Opera XI. 564—65.

14. Septbr. *14858. Uddrag af DE KEJSERLIGE SENDEBUDS Skrivelse til de danske Gesandter angaaende de forestaaende Fredsunderhandlinger. — (*Peterwitz*) 24. Septembris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 586.

1633.

*14859. M. G. Z. TRAUTMANSTORFF lover Wallenstein at sende ham Svaret til de danske Gesandter in originali eller Kopi, som han da efter Behag kan afsende eller forandre. — *Peterwitz*, d. 24. 7bris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 585. 14. Septbr.

*14860. L. NICOLAI, svensk Resident i Dresden, skriver til Joachim Transehe, svensk Resident i Berlin, at de danske Gesandter stadig ere paa Moritzburg, og at de vistnok ville afvente Stilstandens Udløb. — *Dresden*, 17. September. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 345—47. 17. Septbr.

*14861. CASPARUS ERASMI BROCHMANDUS ad Johannem Meursium scribit, cancellarium, qui partem historiæ ejus perlectam quam maxime laudet, ut solutionem stipendii tardiorem æquo animo ferat, petere. — *Hafniæ*, XIX. Sept. Meursii Opera XI. 565. 19. Septbr.

*14862. OLAUS WORMIUS ad Johannem Meursium scribit, se litteras ejus ad Cabeliavium destinatas per mercatorem Johannem von Gendt ad Vossium transmisisse, eique litteras proximas Cabeliavii mittit; simul ei filium natum gratulatur. — *Hafniæ*, XIX. Septembr. Meursii Opera XI. 565. 19 Septbr.

*14863. WALLENSTEIN skriver til A. v. Waldstein om Grev Wilhelm von Wržeszowitz's og hans Gemalindes Krav paa afdøde Feltmarskalk Holks Ejendele og opfordrer ham til at faa dem til at frafalde deres Fordringer, da ellers han selv og K. af Danmark vilde tage sig af Sagen. — *Veldtleger bey Schweidnicz*, 29. September. (Tydsk.) Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 338. 19. Septbr.

*14864. Erklæring udstedt af ALBRECHT AF WALLENSTEIN, at han vil være afdøde Feltmarskalk Henrich Greve af Holkas Arvinger behjælpelig med at erholde saavel de Holk tilkommende »prætensionen« som den af ham velfortjente »recompens«. — *Schweidtnicz*, d. 29. Septembr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 599—600. Brudst. i Neues Archiv f. sächs. Gesch. I. 180. 19. Septbr.

*14865. WALLENSTEIN udbeder sig et Pas til en Trompeter af Hert. Franz Albrecht af Sachsen-Lauenburg for at kunne oversende et Brev fra de kejserlige Fredskommissærer til de danske Afsendinge. — *Schweidtnitz*, d. 29. Septembr. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 597—98. 19. Septbr.

*14866. Postscriptum til L. NICOLAIS Brev til den svenske Resident i Hamburg A. Salvius, hvori han meddeler, at den hamburgske Syndikus Luntzmann drog fra Dresden den 12. Sept. med et responsum dilatorium, at de danske Gesandter stadig ere paa Moritzburg, og at der cirkulerer en Skrivelse fra K. Chr. IV. til Arnim, angaaende Pr. Ulriks Død, som nogle anse for falsk, forfattet af en »ferdinandocolax«. — *Dresden*, 20. September. (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 353—57. 20. Septbr.

*14867. Den svenske Resident i Dresden, L. NICOLAI skriver til Axel Oxenstjerna, at de danske Gesandter ere paa Moritzburg endnu, og at der idag er afholdt en Takkeprædiken for det aftalte Giftermaal med Danmark, samtidig med at »Sponsalia« ere ansatte til den 26. Sept. — *Af Dresden*, d. 22. septembus (!). (Svensk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 II. 359—62. 22. Septbr.

*14868. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua ei nobilissimum juvenem Guldensternium Danum et Ernstium Helmstadiensem, qui in academia Sorana professor juris fuit, nunc lustratis Gallia, Italia Siciliaque domum redeuntes commendat. — *Amstelodami*, postr. Kal. Octobr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 244—45. 22. Septbr.

1633.

*14882. HUGONIS GROTII ad Joannem Cordesium, canonicum Lemovicensem, epistola, in qua Wibio gratias agit, quod sui memoriam non exuerit. — 15. Octob. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 117—19. 5. Octobr.

*14883. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Memorial til Rigsskatmesteren Gabriel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Saltlicenterne drive Handelen over til Danmark. — *Frankfurt vid Main*, d. 8. Oct. (Svensk.) Brudst. i Gjerwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna til Johan Oxenstierna I, 3. 51—55. 8. Octobr.

*14884. K. CHR. IV. befaler Universitetets Rektor og Professorer at fremskynde Gjennemsynet af Skolebøgerne. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 11. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 713—14. 11. Octobr.

*14885. K. CHR. IV. tilskriver Bisperne om Indførelsen af de ny Skolebøger. — *Hafniæ*, d. 11. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 714—16. Udt. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danmark og Norge III, 1. 99—101. 11. Octobr.

*14886. K. CHR. IV.'s Brev med Opfordring til de andre Kjøbstæder i Riget om at hjælpe Kjøge Borgere med at gjenopbygge deres Huse, som vare blevne hjemsøgte af Ildebrand. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 11. Octobris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 53—54. 11. Octobr.

*14887. Litteræ recommendatitiæ CHR. IV^ti regis Johanni Heigenii, medicinæ doctori, ad Carolum I., regem, datæ de causa fratris ejus, qui a quibusdam subditis Caroli regis veneno interfectus erat. — *E Regia nostra Haffniæ*, 14. octobr. State Papers collected by Edward, Earl of Clarendon. I. 68. 14. Octobr.

*14888. Hert. FREDERIK III. af Gottorp skriver til Magistraten i Burg, at der ikke er nogen Grund til at fritage Byen for de tre Kvartaler Soldaterpenge, den endnu er skyldig, og fordrer disse hurtigst mulig betalte. — *Gottorff*, 15. Octbr. (Tydsk.) Brudst. i Hanssen, Darst. d. Insel Febmarn S. 24. 15. Octobr.

*14889. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmanden Frederik Urne, at han skal paalægge Fogeden paa Frederiksborg i Kongens Fraværelse at give Agt paa Klokkestilleren og sætte ham, hver Gang han ikke forvalter sin Bestilling ret, i den spanske Tønde paa en halv Dags Tid; da han den foregaaende Dag har forsømt at ringe, skal han den næste Dag staa sex Timer i den spanske Tønde. — *Frederiksborg*, 17/10. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 253. Brudst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved. S. 234. 17. Octobr.

*14890. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved han befaler dem at kalde Helvaderus til Regnskab for adskillige utilbørlige Ting, han havde ladet trykke, og have Indseende med, at intet sligt mere udkom i Trykken. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 23. Octobr. — Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark. S. 309. (Med den urigtige Dato 28. Octobr.). Danske Mag. 5. R. I. 203. 23. Octobr.

*14891. ADLER SALVIUS tilskriver Axel Oxenstjerna, at Grev Pentz har ytret til en Ven af ham, at hvis det gik Svenskerne ilde, maatte ogsaa K. af Danmark søge at drage Fordel af den fælles Fjendes Nederlag. — *Hamb.*, d. 23. Oct. (Svensk.) Brudst. i Grønholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tydskland I, 1. 184, Anm. 2. 23. Octobr.

7700. Minerva Jan.-Marts 1804. S. 19—20.

*14892. BARON RORTES Skrivelse til den franske Gesandt Feuquières, hvori han omtaler, at Hert. Frands Albrecht af Sachsen for at indjage Kurf. af Brandenburg Skræk udspreder Rygter, om at K. af Danmark vil slutte sig til Kejseren. — *Tangermund*, 4. Novembre. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 142—57. 24. Octobr. 25. Octobr.

1633.

27. Octobr. *14893. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved han tillader, at de, der have lidt Skade ved Ildebrand i Kjøge, i 3 Aar maa være fri for Skat og al anden borgerlig og Byes Tynge. — *Slott Kiøbennhaffnn*, d. 27. Octobris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 54—55.

29. Octobr. 7705. Tillæg: og S. 32. Brudst. i Christensen, Hørsholms Historie S. 46.

29. Octobr. *14894. FREDERIK RANTZOW beder Kansleren Hr. Christen Friis om Besked, hvorledes han skal forholde sig i 2 Lejermaalssager paa Øsel. — *Arnsbock*, d. 29. Octobris. Danske Mag. 4 R. IV. 179.

29. Octobr. *14895. JOHANNES KIRCHMANNUS ad Johannem Meursium scribit, Christianum Friis cancellarium ante paucos annos, quum Lubecæ pacificationi inter Cæsarem et regem interesset, duos tractatus manuscriptos de regibus Norvagiensium et de profectione Danorum in terram sanctam a se repertos vidisse et editione dignos judicasse; rogat, num tale manuscriptum in Dania exstet. — *Lubecæ*, XXIX. Octobr. Meursii Opera XI. 568.

30. Octobr. *14896. K. CHR. IV.'s Befaling, at Hans Snedker skal begive sig til Kjøbenhavn for tilligemed Hans Steenvinkel at ophænge Tapetserierne fra Kronborg i den gamle Sal paa Slottet i Kjøbenhavn. — *Anderskauf*, d. 30. October. Burman Becker, Om vævede Tapeter i Danm. S. 23—24.

Octobri. *14897. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I. om en Sending Falke. — Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. Uden Dag.

c. Octobri. *14898. Relation om Hertugen af Friedlands Færd og Planer i Aaret 1633. Heri omtales en Træfning, hvori »il Principe di Danimarca« har deltaget, og Hertugens Underhandlinger med den danske Konges Afsendinge. (Italiensk.) Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XI. 28—40.

1. Novbr. *14899. Epistola D. HENRICI CUSTERI ad D. Petrum Dietericum Payngk de Hypochondriaco Scorbuto. — *Otthoniæ*, Kal. Novembris. Bartholini Cista Medica S. 354—56.

5. Novbr. *14900. SNEDKERLAVET i HAMBURGS efter Anmodning afgivne Erklæring til Lavet i Flensborg angaaende en Billedskjærer Klaus Gabriel fra Flensborg, der havde lært hos en Mester i Kjøbenhavn, som ikke var i Lavet, og nu vilde være Mester i Flensborg; det fraraades at optage ham. — *Hamburgk*, d. 5. Novembris. (Tydsk.) Mittheil. d. Vereins f. Hamburg. Gesch. X. 70—71.

6. Novbr. *14901. HUGONIS GROTII ad Benjaminum Maurerium epistola, in qua refert, Belgios novo vectigali a Cæsare Dano in Albim concesso excitatos Hamburgum vicinasque urbes, ut sibi concordes sint, hortatos esse, sed urbes credere, iis non tantum otii a re sua fore, ut in Danum verbis res addant. — $\frac{6}{16}$. Novemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 118—19.

8. Novbr. *14902. Sir ROB. ANSTRUTHERS Forestilling til K. Chr. IV. angaaende de engelske Kjøbmænds Klager. — *Scanderburg*, 8. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58.

12. Novbr. *14903. K. Chr. IV. tilskriver Landsdommeren i Jylland, at han har befalet Fru Helvig Kaas inden første Snapsting at føre sine Vidner i Sagen mod Jens Bang til Dommeren. — D. 12. Novbr. Wulff, Jens Bang S. 58—59.

12. Novbr. *14904. HENRICUS ERNESTIUS Gerardo Joanni Vossio pro voluntate erga se, cum cum Amstelodami invitet, præstita gratias agit refertque, Hugonem Grotium cum rege Chr. IVto Glucstadii fuisse et ab eo peculiari propemodum humanitate dimissum esse;

1633.

addit, regem Angliæ et civitatem Hamburgensem legatos Scanderburgum ad regem misisse. — *E prædio regio Hal in Cimbrica Chersoneso,* XII. Novemb. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 131–32.

*14905. Stephanus Johannis Stephanius a Johanne Kirchmanno petit, ut sibi aliquo modo lexicon Papiæ, ut eo in Saxone Grammatico notis uberioribus illustrando utatur, procuret. — *Soræ,* d. XIV. Novembris. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 308–09. 14. Novbr.

*14906. K. Chr. IV.'s Brev til Sir Rob. Anstruther om Underhandlingerne i Tydskland angaaende Pfalz og om Traktaten mellem Danmark og England. — 16. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 16. Novbr.

*14907. K. Chr. IV.'s Brev til K. Karl I. med Anbefaling for Kapitain Patrick Dumbar. — 20. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 20. Novbr.

*14908. Baron de Rortes Skrivelse til den franske Afsending Feuquières, hvori han omtaler, at han har faaet Underretning om, at K. af Danmark hverver Tropper, uvist i hvilken Hensigt. — *Berlin,* 3. Décembre. Lettres du marquis de Feuquières II. 166–70. 23. Novbr.

*14909. Ch. v. Ilow meddeler Wallenstein bl. a., at Hert. Franz Julius af Sachsen tre Gange har været hos K. af Danmark, hvorfor man ikke bør fæste Lid til, at denne som en ærlig Konge vil bringe en Fred i Stand efter Kejserens »reputation«. — *Pilsen,* d. 3. Decembris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende II. 142–43. Archiv f. sächs. Gesch. N. F. III. 363. 23. Novbr.

7709. Brudst. i Christensen, Hørsholms Historie S. 47. 24. Novbr.

*14910. Oligerus Rosencrantzius ad Johannem Meursium scribit, Georgium filium ex Germania cum legatis Danicis, nullam spem pacis facientibus, revertisse, sed nihil de negotio ab eo (Meursio) et se desiderato cognoscere potuisse; tamen ominis optimi loco se habere, catalogum bonorum omnium totius universitatis Aarhusiensis archivis regiis exhiberi jussum esse. — *Ex meo Rosenholmiano,* XXV. Novembr. Meursii Opera XI. 569–70. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 545–46. 25. Novbr.

*14911. Kejser Ferdinand II. skriver til Wallenstein om sin Tilbøjelighed til en sikker og varig Fred og sin Forundring over den lange Dilation med den danske Interposition. — *Wien,* 5. December. Archiv f. sächs Gesch. N. F. III. 362–63. 25. Novbr.

*14912. Biskop Anton af Wien skriver til Wallenstein angaaende Fredsunderhandlingerne. Han udtaler Frygt for, at den danske Mægling maa betragtes som strandet, og meddeler, at Hert. Franz Julius (af Sachsen-Lauenburg) ikke har medbragt noget Forslag hverken fra Danmark, Sachsen eller Brandenburg. — *Wien,* d. 5. Dezembris. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende II. 148. 25. Novbr.

*14913. Indberetning fra Biskop Jenns Dinnissen Jersin i Ribe til Kongen om Henne Præstekald i Westerherret og Waarbasse og Greene Præstekald i Slagsherred, deres Indtægter og Sognenes Tilstand. — *Ribe,* d. 26. Novembris. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin S. 264–65. 26. Novbr.

*14914. Kurf. Maximilian af Baierns Instrux for Vicekansleren Richel, som hos Kejseren i Wien bl. a. skal søge Oplysninger om hans Stilling til de danske Mæglingsforslag. — *Braunau,* 6. Decembris. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631–34 III. 53–60. 26. Novbr.

*14915. Johannis Meursii ad Gerardum Vossium de editione Jansonii operum suorum epistola. — *Soræ,* XXIX. Nov. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 129. Meursii Opera XI. 570–71. 29. Novbr.

1633.

29. Novbr. *14916. Udkast til en Instrux fra Kurf. MAXIMILIAN af Baiern til Vicekansleren Richel, som i Wien skal foreslaa, at han skal søge at faa Frankrig til at mægle Fred, da den danske Interposition har vist sig ikke at føre til noget. — 9. Dec. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 61—64.

30. Novbr. *14917. BARON DE RORTES Skrivelse til den franske Gesandt Feuquières, hvori han omtaler, at den brandenburgske Gesandt til Nedersachsen ikke vil gaa til Hamburg, da denne Stad ikke antages at ville slutte sig til den fransk-brandenburgske Alliance uden at indblande sine Stridigheder med K. af Danmark i den; Hert. af Holsten antages heller ikke at ville tiltræde den, da han er knyttet til Kurf. af Sachsen og K. af Danmarks Parti. — *Berlin,* 10. Décembre. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 171—85.

7. Decbr. *14918. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetets Skrivelse til Kansleren, hvori de nægte at tildele Hans Jacobsen Drejer, som studerer Matematik udenlands, et Lod af Stipendium Regium, da det strider mod Fundatsen, og undslaa sig ved at meddele en Erklæring, om man anser ham for skikket til at blive Professor i Mathematik. — *Kiøbenhaffn,* d. 7. Decembris. Danske Mag. 5. R. I. 211—12.

7. Decbr. *14919. Epistola JOH. ISACII PONTANI ad Marcum Zuerium Boxbornium, in qua errorem aliquem chorographicum Werdenbagii emendat diplomata Danica in historia sua proferens. — *Hardervici,* XVI. Kal. Januar. A. Alciati Epistola 1695 S. 396—99.

10. Decbr. *14920. CORNELIUS VAN DER MYLENS Skrivelse til Johannes Meursius, hvori han beder ham om at hilse Sekretær Gynther, der for nogle Uger siden er rejst herfra til Danmark. — *De la Haye,* ce XXde Decemb. (Fransk.) Meursii Opera XI. 571—72.

11. Decbr. *14921. PETRI CUNÆI ad Hugonem Grotium epistola, in qua commemorat, quanta contentione quantisque præmiis non a Svecis modo, sed etiam a rege Daniæ atque ab ipso imperatore invitetur. — *Lugd. Batavorum,* 21. Decembris. Petri Cunæi Epistolæ S. 103—04.

12. Decbr. *14922. Erklæring af BORGERSKABET I KORSØR om, hvad det vil yde til Istandsættelse af Byens Kirke. — (12. December). Udt. i Friis, Bidr. til Korsørs Historie S. 12—13.

13. Decbr. *14923. JOHANNIS MEURSII ad Johannem Kirchmannum epistola, in qua commemorat, collegam suum, D. Christianum Matthiæ literas ejns sibi tradidisse, et cancellarium jam ab aliquo tempore in Cimbria cum rege agere neque brevi rediturum esse; promittit, se eum, ubi occasionem nactus fuerit, illius verbis salutaturum esse; etiam Kirchmannum hortatur, ut duo manuscripta (de regibus Norvagensium et de profectione Danorum in terram sanctam) edat. *Soræ,* d. XIII. Decembris. Marquardi Gudii Epistolæ S. 282. Meursii Opera XI. 571.

17. Decbr. 7718. Brudst. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht d. Herzogthümer Schleswig-Holstein S. 85, 88—89. Warnstedt, Das Recht d. Erstgeburt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S. 133—40. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. CCVI—CCVII. Brudst. og Udt. i Hänel, Das Recht der Erstgeburt in Schleswig-Holstein S. 12—13.

21. Decbr. *14924. Baron DE RORTES Skrivelse til den franske Gesandt Feuquières, hvori han omtaler, at Kurf. af Sachsen endnu stoler paa K. af Danmarks Mægling og derfor ikke vil slutte sig til de andre Stænder; man har ikke villet opfordre Hert. af Holsten til at give Møde paa den berammede Forsamling af Stænderne paa Grund af hans Stilling til K. af Danmark. — *Berline,* 31. Décembre. (Fransk). Lettres du marquis de Feuquières II. 186—207.

23. Decbr. *14925. Den venetianske Resident i Holland ALVISE CONTARINI indberetter til sin Regering, at den danske Konge har ladet sine Kommissærer vende tilbage, og at det

1633.

synes, at han har tabt Lysten til at mægle i Tydskland. — *Aya*, 2 gennajo 1634. (Italiensk.) Brudst. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 465.

*14926. Nickel Gebhard v. Miltitz, kursachsisk Gehejmeraad, skriver til Georg v. Werthern, bl. a. at Arnim har foreslaaet Kurf. Johan Georg en Sammenkomst mellem ham selv og de to protestantiske Kurfyrster, for at de kunne forhandle om Fred, og at Kurf. af Sachsen har meddelt dette til K. Chr. IV. og Oxenstjerna. — *Dresden*, d. 25. Dec. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 108—109. 25 Decbr.

*14927. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Sverigs Rigskansler, hvori han omtaler, at han i afvigte Aar forgjæves har søgt at mægle, og foreslaar, at man skal mødes i Mühlhausen, Marburg eller Lübeck for at underhandle om Fred i Tydskland. — *Kopenhagen*, d. 28. Decembris. (Tydsk.) Samtidig Tryk 2 Bl. 28. Decbr.

*14928. K. Chr. IV.'s to Skrivelser til Hans Steenwinkel, hvori han gjør denne ansvarlig for Broderen Lauritz's Arbejder ved Kapellet i Roskilde Domkirke og befaler, at en Hvælving under Kapellet skal nedbrydes. — *Skanderborg*, i Dec. Friis, Kong Christian d. 4des Gravkapel S. 6. Decembri.

*14929. D. Johannis Michaelis superintendentis monita synodalia ad pastores præpositurae septentrionalis Falstriensis missa. — P. Rhode, Saml. til Laalands og Falsters Historie II. 206—208.

*14930. Stephanus Johannis Stephanius Gerardum Joannem Vossium rogat, ut judicet, an veræ justæque integritati aliquot versus Saxonis restituerit. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 127—28.

*14931. Kejser Ferdinand II.'s Diplom angaaende Oprettelsen af en Told paa 4 Aar i Glykstadt. — (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende I. 359—61.

c. 1633.

c. 1633.

*14932. Stephanus Johannis Stephanius Gerardum Joannem Vossium, ut sibi quædam loca Saxonis explicet, rogat. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 126.

*14933. Berent Falenkamp, Præst i Piedsted, spørger Kansleren til Raads om, hvorledes hans Datter og hendes Børn kunne komme til deres Ret over Hartuig Sax, som i Krigens Tid lod hendes Mand uforskyldt ihjelskyde. Ny kirkehist. Saml. VI. 403—04.

*14934. Berent Falenkamp, Præst i Piedsted, klager til Kongen over, at Jens Munck trods Kongens Forbud og Lensmandens Foranstaltning har indtrængt sig i den Bondegaard, som hans Broder, Hr. Berents Svigersøn, blev ihjelskudt fra. — Ny kirkehist. Saml. VI. 404—05.

1634.

1634.

*14935. Hert. Johan Christian af Sønderborg udbeder sig K. Chr. IV.'s Bekræftelse paa det imellem ham og hans Brødre oprettede Arveforlig. — *Sonderburg*, d. 2. January. (Tydsk.) Commissionsbetænk til d aabne Br. af 8. Juli 1846 S. 20. Hälschner, Die Staats-Erbfolge d. Herzogth. Schleswig-Holstein S. 172. Warnstedt, Das Recht d. Erstgeburt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S. 132. 2. Januar.

*14936. Hert. Franz Julius af Sachsen-Lauenburg skriver til Kurf. Johan Georg af Sachsen og foreslaar ham, da nu den danske Interposition er slaaet fejl, at begynde 2. Januar.

1634.

nye Forhandlinger med Kejseren, enten i Wien eller gjennem Wallenstein. — *Dresden*, d. 2. januarii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 122—25.

3. Januar. *14937. Kurf. Johan Georg af Sachsens Svar paa Hert. Franz Julius af Sachsen-Lauenburgs Skrivelse, hvori han bl. a. som Bevis paa sin Fredskjærlighed anfører, at han tidligere har antaget den danske Mægling. — *Dresden*, d. 3. januarii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 125—27.

8. Januar. *14938. Den baierske Vicekansler B. Richel skriver til Kurf. Maximilian om Forholdene i Wien bl. a., at man der nu ikke mere haaber noget af Danmark. — *Wien*, d. 18. januarii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 136—42.

8. Januar. *14939. H. G. v. Arnim skriver til Kurf. Johan Georg af Sachsen, at man (med Hensyn til det foreslaaede Møde af de evangeliske Stænder) maa tage Hensyn til K. af Danmark og ikke foretage noget, der kunde støde ham. — *Fürstenwalde*, d. $\frac{8}{18}$ januarii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 147—49.

10. Januar. *14940. K. Chr. IV.'s Brev til Tønne Friis (t. Hesselager) og Biskoppen over Aarhus Stift, hvorved han befaler dem at indsende en Erklæring til Kancelliet om, hvorfor de havde opsat en Sag mellem Hr. Holger i Gammelby og en Bonde. — *Skanderborg*, d. 10. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 331—32.

10. Januar. *14941. K. Chr. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvori han beder dem om at lade deres Bønder kjøre »en god Partie huggen Sten« til den nye Bro i Kjøbenhavn. — *Slott Skanderborg*, d. 10. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 212.

10. Januar. *14942. K. Chr. IV.'s Brev til M. Morten Madsen (Biskop over Aarhus Stift), hvori han befaler ham at undersøge Forholdene i Gammelby, hvor Hr. Holger, hans Fader (ɔ: Svigerfader), siges at være Herredsprovst, skjønt han har opladt Kaldet til sin Søn. — *Skanderborg*, d. 10. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 332.

12. Januar. *14943. K. Chr. IV. indbyder K. Karl I. til den udvalgte K. Chr. (V.'s) Bryllup den 16. Aug. og overgiver Brevet til Oversendelse til den engelske Agent i Danzig Francis Gordon. — 12. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

12. Januar. *14944. Biskoppen over Aarhus Stift M. Morten Madtsøn skriver til Oversekretæren Iver Vind og forklarer, at han har foreløbig suspenderet Hr. Holger, men at det er efter Bondens egen Begjæring og af ingen anden Aarsag, at Sagen (jfr. Nr. *14940) er opsat. — *Aarhuss*, d. 12. Januarii. Kirkehist Saml. 3. R. III. 334—35.

15. Januar. *14945. K. Chr. IV. bekræfter det mellem Hert. Johan Christian af Sønderborg og hans Brødre oprettede Arveforlig. — *Schloss Skanderburg*, d. 15. Januarii. (Tydsk.) Commissionsbetænk. til d. aabne Br. af 8. Juli 1846 S. 21. Warnstedt, Das Recht d. Erstgeburt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S. 133.

17. Januar. *14946. K. Chr. IV. befaler Tønne Friis ufortøvet at indkalde Præsterne i Bjerre Herred til at møde førstkommende Mandag paa Skanderborg Slot. — *Skanderborg*, d. 17. Januar. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 332.

18. Januar. *14947. Den venetianske Resident i Wien Antonio Antelmi indberetter til sin Regering, at Kejseren ønsker den danske Konges Mægling, da denne er misfornøjet med de Svenskes Fremskridt i Tydskland, og at man haaber at bringe et Forbund i Stand med ham, naar Underhandlingerne lige overfor Sverig vise sig frugtesløse. — *Vienna*, 28. gennajo. (Italiensk.) Udt. i Arch. f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 414—15.

1634.

*14948. PALLE ROSENKRANTZ spørger Kansleren Hr. Christian Friis t. Kragerup til Raads om, hvorledes han skal forholde sig med en Kvinde i Rødby, som er dømt til Baal og Brand af 16 Mænd, hvilken Dom, skjønt den er stadfæstet af Landsdommeren, synes ham altfor stræng. — *Krenckerup*, d. 20. Janu. Ny kirkehist. Saml. IV. 191—92. 20. Januar.

*14949. K. CHR. IV.'s Brev til Biskoppen i Aarhus (M. Morten Madsen), at han har faaet Chr. Pentz t. Neyendorfs Skrivelse, men at den ikke kan forklares som antaget af Biskoppen, saaledes at «Hr. Holger Gabrielsen af os var bevilget at maatte kaldes til hans Hustrus Faders, Hr. Niels Findsens udi Gammelby, Sogne udi Hr. Nielses levendes Live»; saadant er henvist til Ordinansen og Retten. — *Skanderborg*, 21. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 335—36. 21. Januar.

*14950. K. CHR. IV.'s Bevilling for Hr. Holger Gabrielsen, Sognepræst i Gammelby, at han maa faa det første Kald, han lovlig efter Ordinansen kan kaldes til, mod at han ikke befatter sig videre med det Kald, han nu er i, fordi han har opholdet en Ægtekvinde hos sig paa nogle Dages Tid imod hendes Husbonds Vilje og ført hende til Tings. — *Skanderborg*, d. 21. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 335. 21. Januar.

*14951. K. CHR. IV. tilskriver Hr. Christ. Friis og Christ. Thommesen, at D. Morten Madsens Forseelser med at tilstede en Præst at forlade sit Sogn uden Kongens Tilladelse, med at indsætte en Provst, som ikke var Præst i Herredet, og med at tie til en Mands Omgang med en andens Hustru ere ham tilgivne. — *Skanderborg*, 22. Janu. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 61. Udt. i Kirkehist. Saml. 3 R. III. 337. 22. Januar.

*14952. K. CHR. IV. befaler Tønne Friis og M. Morten Madsen i Aarhus intet videre at dømme i den Sag med Holger Gabrielsen. — *Skanderborg*, d. 22. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III 337. 22. Januar.

*14953. K. CHR. IV.'s Bevilling til Hr. Niels Findsen i Gammelby til atter at indtræde i sit Kald, som han havde afstaaet til sin Svoger Hr. Holger Gabrielsen, eller, hvis han er for svag dertil, at antage en Kapellan. — *Skanderborg*, d. 22. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 336. 22. Januar.

*14954. M. MORTEN MADSEN, Biskop i Aarhus, sender Oversekretæren Iffuer Wind t. Clarupgaard sin Erklæring angaaende Hr. Holgers Kald. — *Aarhuss*, d. 23. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III 337—38. 23. Januar.

*14955. M. MORTEN MADTSON, Biskop i Aarhus's Erklæring til Kancelliet om Hr. Holger Gabrielsens Kaldelse til sin Svigerfaders Sogne; han henviser paa ny til Chr. Pentzes Skrivelse, som han ikke har kunnet forstaa anderledes, end at den var bevilget af Kongen. — *Aarhusz*, d. 25. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 338—39. 25. Januar.

*14956. K. CHR. IV.'s Befaling til Rektor og Professorer ved Universitetet om at tilholde deres Tjenere til lige saa vel som andre at holde Soldater til Rigens Defension. — *Skanderborg*, d. 26. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 213. 26. Januar.

*14957. Den venetianske Resident i Holland ALVISE CONTARINI indberetter til sin Regering, at K. af Danmark igjen har optaget Fredsunderhandlingen og har skrevet til Oxenstjerna om Stedet og Tiden, hvor deres Kommissærer kunne komme sammen. — *Aya*, 6 febbrajo. (Italiensk.) Brudst. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 465. 27. Januar.

*14958. K. CHR. IV. befaler Professorerne ved Universitetet at sende Palle Rosenkrantz t. Krenckerup, Embedsmd. p. Nyekiøbing og Aalholmb, deres Betænkning om en Trolddoms-Sag, som en Kvinde i Rødby beskyldes for, da han har Betænkelighed ved at lade hende henrette. — *Skanderborg Slot*, d. 30. Januarii. Ny kirkehist. Saml IV. 192. 30. Januar

1634.

30. Januar. *14959. K. Chr. IV. forlanger Universitetets Erklæring i en Sag angaaende Niels Harboe og Hustru, som har hensat deres Barn til en Kvinde i Watterland ved Navn Birgitte Egebierg og opholdt det fra Daab og Kristendom, saa det saaledes skal være hendød. — *Slot Skanderborg*, d. 30. Januarii. Danske Mag 5. R. I. 213—14.

30 Januar. *14960. Den venetianske Resident i Schweiz Andrea Rosso indberetter til sin Regering, at den danske Konge har skrevet d. 1. Nov. f. A. (gl. St.) til Oxisterna(!), at han paa Kejserens Opfordring gjerne vil mægle i Striden, hvorfor han beder ham om at begive sig til Lübeck eller et andet Sted for at forhandle herom, men at den svenske Kansler har svaret den 19. Dec., at han, skjønt han ønskede Fred, ikke stolede paa Modstanderne, og at han paa det forestaaende Møde i Frankfurt vilde oppebie nærmere Underretning fra Kongen. — 9. febbrajo. (Italiensk.) Brudst. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 466.

post 30. Jan. *14961. Universitetets Professorer erklære, at det ikke er raadeligt uden klarere Bevis at »bortrette« den Kvinde i Rødby, som for Trolddom er dømt til Baal og Brand. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. IV. 193.

31. Januar. *14962. K. Chr. IV. befaler Christopher Urne, Jens Bjelke og Oluf Parsberg at sammenkalde Adelen og Borgerskabet i Christiania, Tønsberg, Skeen og Frederiksstad og søge at disponere dem til nye Udlæg til den ostindiske Handel. — 31. Januar. Wolff, Journal for Politik 1826 IV. 41—43.

Januario. *14963. Joh. Friedr. Breithaupt (hessen-kasselsk Agent i Wien) skriver til Detlef v. Reventlow om de svævende Fredsunderhandlinger og Utilfredsheden med Wallenstein, om den spanske Gesandt Oñates Forslag til Fred og om Frygten for Frankrig. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 101—05. Jvfr. Danske Mag. 3. R. II. 289.

2. Febr. *14964. Sophia Brahe Ottes Datter meddeler sin Brodersøn Hr. Jørgen Brahe t. Knudstrup nogle Oplysninger om Brahernes Familie. — *Helsingør*, d. 2. Februarii. Vedel Simonsen, Bidr. til Jørgen Brahes Levn. S. 150—51.

3. Febr. *14965. Markgrev Christian af Brandenburg-Culmbachs Brev til Hert. Bernhard af Sachsen-Weimar, hvori han bl. a. udtaler Frygt for, at Forhandlingerne om Fred kun ville splitte de Evangeliske, og tillige erklærer, at han overfor Forsøg paa at faa ham til at virke for en Partikulærfred har henvist til den danske Interposition og det berammede evangeliske Konvent i Frankfurt. — *Uf unserer festung Plessenburg*, d. 13. Februarii. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631—34 III. 281.

6. Febr. *14966. Overenskomst mellem Hert. Frederik, Philip, Joachim Ernst og Johan Christian af Slesvig og Holsten om Delingen af den dem efter den afdøde Hert. Christian tilfaldne O Ærø. — *Eckernførde*, d. Sechsten Tag Februarii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schlesvig III. 356—61.

6. Febr. *14967. Markgrev Christian af Brandenburg-Culmbachs Brev til Kurf. Georg Wilhelm, hvori han bl. a. meddeler, at han har afslaaet Hert. af Friedlands Opfordring til at mødes med ham og forhandle om Fred, idet han har henvist til det evangeliske Konvent i Frankfurt, der ved den danske Interposition var berammet. — *Uf unser vestung Plessenburg*, 16. Februarii. Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Walleustein u. d. Kaiser 1631—34 III. 303—04.

9.-10. Febr. *14968. Lars Grubbe beretter Axel Oxenstjerna, at K. Chr. IV. underhandler om Forbund med Hansestæderne, Braunschweig, Lüneburg og Kursachsen, og at alle hans

1634.

Bestræbelser gaa ud paa at contraminere Sverig og fremtvinge Freden i Tydskland. — *Hamburg*, 9. og 10. Febr. (Svensk). Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I. 1. 74.

*14969. Hert. Bernhard af Sachsen-Weimars Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. fremhæver det mærkelige i, at han er bleven opfordret til at gaa til Passauer Skovkvarteret for at modtage Oberst Ulfeldt. — *Regensburg*, 16. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Dudik, Forschungen in Schweden für Mährens Geschichte S. 439. 16. Febr.

7735. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 7. Pars spec. (3). 1. Cont. 2. Forts. S. 293—96. 17. Febr.

*14970. K. Chr. IV. beder Just Høeg om at tale med D. Johan Laurenberg og den Medikus sammesteds om at staffere og forfærdige den Komedie, »som vor Kapelmester vorder angiven«. D. 19. Februar. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 342. 19. Febr.

*14971. K. Chr. IV.'s Forordning for Søndre Ditmarsken om Retsforfølgning i Drabssager (Noth-Recht). — *Schlosz Schanderburg*, d. 22. Februarii. (Tydsk.) Dithmarsisches Land-Recht. Glücksb. 1667 S. 161—66. 22. Febr.

*14972. Dr. Christinas Proposition til Sverigs Riges Stænder angaaende Krigen i Tydskland, hvori bl. a. omtales K. af Danmarks Fredsmægling. — *Stockholm*, d. 22. Februarii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll II. 49—53. 22. Febr.

*14973. K. Chr. IV. forlanger Universitetets Erklæring angaaende et Drab, der er begaaet af en afsindig Person. — *Sloedt Schanderborrig*, d. 28. Februarii. Danske Mag. 5. R. I 214—15. 28. Febr.

*14974. Universitetets Erklæring om Niels Haarboe og hans Hustru, hvori det udtales, at de bør af Prædikestolen offentlig forkyndes at være Bandsmennesker og ikke annammes i Guds Menighed igjen, før de give Pønitensetegn fra sig. — (Uden Datum.) Danske Mag. 5. R. I. 214. Februarto.

*14975. Universitetets Instrux for D. Claus Plum og M. Hans Resen, som skulle rejse over til Skanderborg, »om den Ostindische Handel at deliberere«. — *Kiøbennhaffn*, 1. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 215—16. 1. Martii.

*14976. Peder Jonæsøn Charisii Andragende til Universitetet, hvori han besværer sig over, at Byfogeden i Kjøbenhavn Eske Jensen har truet ham med Arrest, hvis han ikke, inden han drog til Tydskland for at fortsætte sine Studier, stillede Kaution for $^1/_6$ af sin arvede Formue. Han tilbyder sin »ordinarie Øvrighed og det ganske hæderlige Consistorium ultroneam Cautionem at præstere«, og meddeler, at Professor Jak. Fincke gaar i Borgen for ham. — *Kjøbenhavn*, 1. Marts. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 216. 1. Martii.

*14977. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Lensmanden Frederik Urne om, at Fiskemesteren paa Kronborg skal indforskrive Krebs fra Tydskland; sker det ikke, skal det vist fortryde »den enøjede Monsieur«, naar Kongen kommer tilstede. — *Skanderborg*, $^2/_3$. Udt. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 234. 2. Martii.

*14978. Brev fra Kansler Christen Friis til Universitetets Rektor og Professorer, at han har leveret Bispen i Aars tre Fade med de nye Bibler og med det snareste skal sende Resten til de andre jydske Bisper. — *Aars*, d. 4. Martii. Ny kirkehist. Saml. VI 456. 4. Martii.

*14979. Eskild Jensen, Byfoged i Kjøbenhavn, spørger Universitetet om det agtede at tage Charisius i Forsvar, da han saa vilde tage sine Forholdsregler hos den høje Øvrighed. — 4. Marts. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 216. Rektors Skrivelse og Svar af s. D. S. 216. 4. Martii.

1634.

4. Martii. *14980. REINHARDT V. WALMERODE tilskriver Kejser Ferdinand II. bl. a. om et ham af Kansleren Joh. Eberhard Elz overgivet Brev, hvoraf han har gjenkjendt ham som »einen böshafften Canczlern bey Irer königl. Mt. in Dennemarkh«. — *Pilsen*, d. 14. Martii. (Tydsk.) Hallwich, Wallensteins Ende II. 519.

8. Martii. *14981. OLUF BOESEN, Lektor i Christiania, bevidner at have modtaget 50 danske Bibler, som Anders Pedersønn i Christiania har leveret ham fra Professor Jesper Brochmandt. — *Christiania*, d. 8. Martii. Ny kirkehist Saml. VI. 456—57.

9. Martii. *14982. Beretning, aflagt af ANDREAS VON BOCKLEBEN, Vagtmester ved Slotsgarnisonen i Varbjerg, til Lensmanden sammesteds, Henrik Gyldenstjerne angaaende den tidligere Lensmand Mogens Gyldenstjernes Fremgangsmaade mod den for Underslæb tiltalte Slotsskriver Christen Jørgensen. — 9. Mars. (Tydsk?) Brudst. i svensk Overs. i P. v Möller, Bidrag till Hallands Hist. I. 280—83.

10. Martii. *14983. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og beder om, at de Tropper, der ere samlede i England, maa faa Befaling til, under deres Overførsel til Tydskland at undgaa Greven af Oldenburgs Territorium. — 10. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

10. Martii. *14984. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier, hvori han meddeler, at K. af Danmark i en Skrivelse har opfordret Konventet til at undskylde, at han ikke har sendt Gesandter til det for ikke at blive mistænkt af Kejseren; Konventet har opfordret ham til dog at gjøre det. — *Francfort*, 20. Mars. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 257—62.

12. Martii. *14985. REKTOR OG PROFESSORER VED UNIVERSITETET andrage Kansleren om, at deres Bønder maa forskaanes for ordinariis oneribus med Jagt, Rejser, Salpeter i deres Huse at grave og føre og andet, undtagen Kgl. Majestæts Fadebur at føre, og at Universitetet for extraordinære Tilfælde maa faa Kongebrev for selv at kunne lægge sine Bønder i Læg. — 12. Martis. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 212.

13. Martii. *14986. Den venetianske Resident i Schweiz ANDREA Rosso melder i en Depeche til sin Regering, at nogle mene, at Wallenstein arbejdede paa i Forbindelse med Sachsen og Danmark at danne et tredje Parti. — *Zurigo*, 23. marzo. (Italiensk.) Brudst. i Archiv f. Kunde österreich. Geschichts-Quellen XXVIII. 467.

16. Martii. *14987 K. CHR. IV.'s Privilegium for et Kompagni, oprettet for Kjøbstæderne Kjøbenhavn, Malmø og Helsingør, til Sejlads paa Island, Færø og Vestmanø i 20 Aar. — (16. Marts.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 231.

17. Martii. 7745. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 68—69.

17. Martii. *14988. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Lykønskninger til hans Søns forestaaende Bryllup. — *Newmarket*, 17. March 1633. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

20. Martii. *14989. K. CHR. IV.'s Brev til Anders Bilde t. Damsbo, Befalingsmd. paa Rugaard, og Superintendenten i Odense, med Befaling til, at de skulde dele Enkepensionen for Præstekaldet i Brænderup mellem de to Enker, »efter som enhvers Nødtørft størst er til«. — *Skanderborg*, 20. Martis. Kirkehist. Saml 3. R V. 617—18.

20. Martii. *14990. K. CHR. IV. befaler Lauritz Lindenow at aftinge med Lauritz Fog paa hans yderste Formue, fordi han mod Kongens Forbud har udskibet Korn fra Aarhus til Lübeck. — *Skanderborg*, 20. Martz. Udt i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 61—62.

21. Martii. 7747. Samtidig Tryk 4. Bl.

1634.

*14991. Biskop Hans Wandal i Viborg skriver til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup og beder om Tilgivelse for Sognepræsten ved Graabrødre Kirke i Viborg, M. Oluf Christensen Kjedelsmed, som af Uagtsomhed til en to—tre Kommunikanter har uddelt Vinen før Brødet. — *Viborg*, 27. Marts. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 101, Anm. 1. 27. Martii.

7751. Hollandsk Overs. i Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 29. Jaarg. S. 91—112. 28. Martii.

*14992. Hans Marquartsen, Borger i Flensborg og Økonom ved det nye Universitet, opfordrer K. Chr. IV. til at iværksætte sin i Aaret 1632 i Rendsborg bebudede Plan til Oprettelsen af et Universitet i Flensborg, idet han henviser til en medfølgende Fortegnelse paa de Gaver og Indtægter, som ere lovede det paatænkte Universitet. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Danske Saml. III. 193—98. (Fortegnelsen gaar til 28. Marts 1634). post 28. Martii

*14993. K. Chr. IV.'s Brev til Bgm. og Raad i Aars om at samle 50 Drengebørn paa 15 Aar, som godvillig ville begive sig i Tugthuset i Kjøbenhavn, og levere dem til Lauritz Lindenov. — *Skanderborg*, d. 5. April. Udt. i Hübertz, Akst. vedk. Aarhus II. 62. 5. Aprilis.

*14994. Rektor og Professorer ved Universitetet skrive til Bgm. og Raad i Kjøbenhavn og beklage sig over, at to Studenter Chr. Sommer og Jens Knudsen af Byvagten uden bevislig Aarsag ere angrebne, indsatte og paa tredje Dag anholdte. — *Ex consistorio*, d. 12. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 216—17. 12. Aprilis.

*14995. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV., hvorved han tilbagekalder Anstruther og udnævner Joseph Averie til Agent. — *Westminster*, 14. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 14. Aprilis.

*14996. Kgl. Befaling til Adelen i Slesvig og Holsten om at modtage Fyrstinde Magdalena Sibylla, den udvalgte Konges Trolovede, paa Grændsen og føre hende til Danmarks Rige, hvor det danske Ridderskab vil vente hende. — *Glückstadt*, 19. April. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 69. 19. Aprilis.

*14997. Gerhardi Vossii ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, Elzevirium ante dies paucos in Daniam profectum esse, et Mulenium Lugduno Amstelodamum venisse et, se ad dominum Roseerantzium litteras missurum esse, dixisse. — *Amstel(odami)*, Prid. Kal. Maias. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 260. Meursii Opera XI. 573—74. 20. Aprilis.

*14998. Petri Cunæi ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, Elzevirium ante biennium litteras suas ad eum pertulisse. — *Lugduni Batavorum*, Kal. Maji. Petri Cunæi Epistolæ S. 253—54. 21. Aprilis.

*14999. Johannis Skytte junioris ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua refert, se Glucstadium, locum Daniæ regi quæstuosum et Hamburgensibus luctuosum, ejusque munitiones vidisse; addit, regem Daniæ et unum liberorum, nomine Fridericum Christianum (!), ibi fuisse, et rumorem esse, Grotium illuc a rege vocatum proximo die adfuturum esse. — *Hambur*, 22. die Apr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 133. 22. Aprilis.

*15000. Caspari Barthii ad Johannem Meursium epistola, in qua eum rogat, ut Justinum Hœgium, sibi ante viginti quatuor annos Witebergæ familiarem, consalutet. — *Halis Saxonicis*, XXIV. Aprilis. Meursii Opera XI. 572—73. 24 Aprilis.

*15001. Universitetets Forestilling til K. Chr. IV., hvori det angaaende Tilvejebringelsen af Gejstlighedens Bidrag til den ostindiske Handels Fremme erindrer om, at Gejstlighedens Lejlighed, især i Norge, er det ganske ubekjendt, men henviser til Bisperne, der vide bedre Besked. — 26. April. Danske Mag. 5. R. I. 217—18. 26. Aprilis.

1634.

28. Aprilis. *15002. PROPOSITION til Landdagen i Kiel, hvori den opfordres til at overveje, hvorledes Holsten bør stille sig til Konventet i Halberstadts Bestemmelser om den nedersachsiske Kredses Ydelser af Romermaaneder. — 28. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 84.

29. Aprilis. *15003. Resolution af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDER- og LANDSKAB paa Landdagen i Kiel, hvori fraraades at tiltræde Konventet i Halberstadts Beslutninger og tilraades at afvente Gangen af Fredsforhandlingerne, førend man tager Forsvarsforholdsregler. — 29. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 85.

2. Majl. *15004. PRÆLATER, RIDDER- og LANDSKABS Erklæring paa den slesvig-holstenske Landdag i Kiel som Svar paa den kgl. og hertugelige Replik, hvori tilraades Fornyelse af Unionen med Danmark og gives en betingelsesvis Bevilling til Defensionen. — *Kiel,* 2. Maj. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 85.

2. Majl. *15005. LANDSKABETS Fordringer og Besværinger paa Landdagen i Kiel navnlig angaaende Afholdelse af en Bededag, Indsættelse af en Landmarskalk, Afskaffelse af Accisen paa fremmed Øl i Kiel, Indførelse af en Taxt ved Land- og Kvartalsretterne samt Regeringskancellierne m. m. — *Kiel*, 2. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 85—86. Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repert. S. 37. (Her dateret 3. Maj.)

3. Majl. *15006. Erklæring af PRÆLATER, RIDDER- og LANDSKAB paa Landdagen i Kiel angaaende Kontribution til Defensionen, Forhandling angaaende Unionen og Udnævnelsen af et permanent Udvalg. — *Kiel,* 3. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 86.

3. Majl. *15007. NICOLAI PETRÆI, J. ERASMI et THOMÆ BANGII, professorum academiæ Hauniensis, testimonium, Johannem Corvinum haud ineptum esse, qui e loco superiore concionetur. — *Hauniæ,* 3. Maii. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 498—99.

4. Majl. *15008. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat om, at de som ikke behørig have betalt den dem fra Aaret 1630 paabvilende Kontribution, skulle møde for den slesvig-holstenske Landret. — *In unserer König Christians Feste Christianspries,* 4. Mai. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 70.

5. Majl. *15009. KGL. og HERTUGELIGT aabent Brev, hvorved bekjendtgjøres, at der den 30. Juni og næstfølgende Dage skal holdes Kvartalsret i Rendsborg. — *Veste Glückstatt,* d. 5. Maii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

5. Majl. *15010. Vidnesbyrd om de Beskyldninger for usædeligt Levned, der fremførtes mod Hr. Kjeld Christensen, Sognepræst til Gunderup. — *Aalborg Bything,* Mandagen d. 5. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 780—82.

5. Majl. *15011. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES meddeler Statssekretæren Bouthillier, at Konventet i Frankfurt trods hans Bestræbelser for at faa en saadan Beslutning udsat har antaget K. af Danmarks Mægling og foreslaaet ham Frankfurt, Speier, Erfurt eller Mühlhausen til Fredsforhandlingssted. — 15. Mai. (Fransk). Lettres du marquis de Feuquières II. 271—74.

11. Majl. 7774. Saml. af Forordn. 1643 S. 35—36.

12. Majl. *15012. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier hvori han omtaler den Uenighed, der er imellem de fire forbundne Kredse og de nedre Kredse om det Svar, der skal gives K. af Danmark angaaende hans Fredsmægling. — *Francfort,* 22. Mai. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 281—88.

1634.

*15013. Hert. FREDERIK III. af Gottorp opfordrer Hert. Joachim Ernst af Pløen til 14. Maji.
at sende en Befuldmægtiget til de til 2. Juni fastsatte Forhandlinger i Kolding angaaende Fornyelsen af Unionen mellem Danmarks Krone og Hertugdømmerne. — *Gottorf*, 14. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 70.

*15014. K. CHR. IV. beder Hert. Frederik III. af Gottorp om at tilendebringe den 16. Maji.
Proces, som Johan Frowius, Borger i Kjøbenhavn, fører mod sin Stedsøn Paul Puls's Arvinger for den fyrstelige Hofret paa Gottorff. — *Copenhagen*, (Mai 16). (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 37—38.

*15015. Hert. ADOLPH FREDERIK af Mecklenburgs Kapitulation om Administra- 17. Maji.
tionen af Stiftet Schwerin, hvori bl. a. omtales, at Hert. af Friedland har berøvet den afdøde Hert. Ulrik af Slesvig-Holsten Stiftets Godser og Intrader og beholdt dem endog efter Freden mellem Kejseren og K. af Danmark. — *Schwerin*, d. Siebenzehenden May. (Tydsk.) Jahrb. f. meklenburgische Gesch. u. Alterthumsk. XXIII. 159—63.

*15016. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's Skrivelse til Statssekretæren Bou- 19. Maji.
thillier, hvori han meddeler, at Konventet i Frankfurt endnu ikke er blevet enigt om Svaret til K. af Danmark. — Vingt-neuviéme Mai. (Fransk.) Lettres du marquis Feuquiéres II. 315—20.

*15017. Biskop HANS MICHELSEN skriver til Kansler Chr. Friis, at han rejser til 26. Maji.
Laaland og Falster og der skal gjøre sit bedste til at faa den nye danske Bibel solgt, hvis der kan ligge 20 Exemplarer af den til ham i Nykjøbing. — *Odense*, 2. Pindsedag. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 457.

*15018. (Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's) Beretning om Forhandlingerne paa 29. Maji.
Frankfurterkonventet, hvorefter den svenske Rigskansler forgjæves har søgt at faa dette til at overlade sig alene Forhandlingerne med K. af Danmark. — 8. Juni. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 327—38.

*15019. K. CHR. IV.'s Befaling til Biskoppen i Fyen om at fremskikke Præsten 30. Maji.
Jens Bidstrup til Sandager til Universitetet, for at han kan blive konfronteret med et Kvindfolk, der har udlagt ham for at have begaaet Lejermaal, medens han studerede i Kjøbenhavn. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 30. Maji Danske Mag. 5 R. I 218.

*15020. K. CHR. IV. befaler Universitetet, at det »med ministerio« skal undersøge 30. Maji.
den mod Jens Jensøn Bidstrup, Sognepræst i Sandager, fremsatte Beskyldning og derom afgive Erklæring. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 30. Maji. Danske Mag. 5. R. I. 218—19.

*15021. JOHANNES SVANINGIUS, Regiæ Scholæ Soranæ rector, rectori et profes- 5. Junii.
soribus universitatis exempla Compendii Historiæ Universalis, a se nuper emissi, mittit. — *Soræ*, ad diem V. Junii. Danske Mag. 5. R. I. 219—20.

*15022. REKTOR OG PROFESSORER ved Universitetet skrive til velb. Siffuerdt Urne 7 Junii
t. Raarupgaard og klage over, at han ulovlig har foretaget Pantning hos Universitetets Tjener Peder Anderssøn i Hadstrup og hos andre Bønder sammesteds. — *Kiøbenhaffn*, 7. Junii. Danske Mag. 5. R. I. 220.

*15023. Pr. THOMAS (af Carignans?) Indberetning til K. af Spanien angaaende 8. Junii.
Englands og Frankrigs Forhold til hinanden, i hvilken han fremstiller Fordelene ved et Forbund mellem Spanien og England, i hvilket da ogsaa K. af Danmark burde optages. — (18. Juni.) (Fransk.) State Papers collected by Edward Earl of Clarendon I. 96—98

*15024. ADOLFI VORSTII ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, 9. Junii.
Elzeviriorum suorum cognatum Ludovicum in Daniam profectum esse. — *Lugd. B.*, XIX. Junii die. Meursii Opera XI. 576—77.

1634.

13. Junii. *15025. CHRISTIANUS FRIIS ad Johannem Meursium scribit, se historiæ ejus partem legisse, sed cum totum percurrere non potuerit, opera Nicolai Eggebrechti, secretarii regli, usum esse, ejusque adversaria in unum aut alterum locum cum ipso opere ejus conjunxisse; addit, se reliquam partem historiæ domus Oldenburgicæ avide exspectare. — — *Hafn.*, XIII. Junii. Meursii Opera XI. 575.

16. Junii. *15026. RECTORIS et ceterorum PROFESSORUM academiæ Hafniensis ad M. Johannem Svannige litteræ, quibus opus ejus historiæ universalis maxime laudant. — *Havniæ*, 16. Junii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 98—99. Danske Mag. 5. R. I. 220—21.

17. Junii. *15027. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES sender d'Avaux, der gaar som Gesandt til K. af Danmark, Sverig og Polen, Cifre til Brug ved hans Skrivelser. — *Francfort*, 27. Juni. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 375—76.

18. Junii. *15028. K. CHR. IV. giver det islandske Kompagni i Kjøbenhavn Eneret til Hvalfangst under Island og Færø. — (18. Juni.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 231—32.

20. Junii. *15029. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad at indsamle hos Participanterne i det ostindiske Kompagni i deres By 15 Rdlr. af hvert 100 af deres Indtægt og søge at bevæge de mest formuende Borgere til et nyt Indlæg paa 2000 eller 3000 Dlr. — *Hafniæ*, 20. Junii. Wolff, Journal for Politik 1826. IV. 43—44.

23. Junii. *15030. K. CHR. IV. befaler Rigets Provster mindst en Gang aarlig at visitere deres Provstiers Kirker og flittig forfare Børnelærdommens Tilstand. — *(Kjøbenhavn)*, d. 23. Junii. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 125—26. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 187—88 (med Datum: 26. Junii.)

24. Junii. *15031. CASPARI ERASMI BROCHMANDI ad Johannem Meursium epistola, in qua præfationem, qua cancellarium honorandum esse censuerit, laudat. — *Hafniæ*, die Joanni sacro. Meursi Opera XI. 577—78.

29. Junii. 7795. Stolpe, Dagspressen i Danmark I. 233.

29. Junii. *15032. JACOBUS MATTHIAS Arhusius skriver til Holger Rosenkrands om sin Stilling og sine Arbejder ved Universitetet og meddeler, at han efter Kanslerens Ordre har valgt en Lærer til hans Søn. — *Hafniæ*, 29. Juni. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 546.

1. Julii. *15033. K. CHR. IV.'s Befaling til Slotsherren Niells Throlle, at han skal sørge for, at de mest formuende Borgerskaber i Kjøge drage til Ringsted for at opvarte de fyrstelige Gjæster, der ventedes, baade paa deres Frem- og Tilbagerejse. — *Slot Kiøbenhaffnn*, d. 1. Julii. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 58.

1. Julii. *15034. BIRGITTE BILLE JENSDATTER til Nørre Gammelkjøgegaard pantsætter en Gaard i Lille Salby til Fru Elisabet Gyldenstjerne, Oluf Rosensparre t. Valløs Efterleverske. — *Gammel Kjøgegaardt*, d. Første Julii. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 273—74.

1. Julii. *15035. Dr. CHRISTINAS Proposition til Sverigs Stænder om Rigets Forfatning og Styrelse under hendes Mindreaarighed og om Krigen i Tydskland, hvori bl. a. omtales den af K. af Danmark foreslaaede Fredsmægling. — *Stockholm*, d. 1. Julii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll II. 110—20.

3. Julii. *15036. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. angaaende en Konditor i hans Tjeneste, Robert Walthew, der ikke kan faa en Sum paa over 200 £, som Peter Gagelmann skylder ham. — *Westminster*, 3. July. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

4. Julii. *15037. HENRICI ERNSTII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua obitum filii ejus commiseratur et ab eo petit, ut se certiorem faciat, num libellus suus, in quo

1634.

Publii Mimi, apud eum depositus, excusus sit, et litteras Domino Johanni Mulenio, comiti Erici filii Domini Oligeri Rosekrantzii, quem valde laudat, tradendas dat. — *Rosenholmi*, IV. Non. Julii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 141—42.

*15038. OLIGERUS ROSENCRANTZ Gerardo Joanni Vossio nuntiat, se Ericum filium urgentibus de causis domum revocaturum esse, sed promittit, eum intra pauculos menses ad eum rediturum esse. — *Ex Rosenholmiano meo*, 3. Non. Julii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 142 5. Julii.

*15039. UNIVERSITETETS Betænkning om Oluff Kapeirod fra Norges Sag angaaende hans gruelige og uhørte Bespottelser imod Gud. — *Ex Consistorio*, 10. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 221—22. 10. Julii.

*15040. JOHANNES MEURSIUS Gerhardum Vossium hortatur, ut typographum in edendo suo opere urgeat, quum jam multis Daniæ eruditis et magnatibus salivam moverit fidemque suam perdere nolit — *Soræ*, XII. Julii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 140—41 Meursii Opera XI. 677—78. 12. Julii.

*15041. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS Johannem Kirchmannum, ut Theodorici Monachi historiam regum Norvegensium edat, hortatur, ei chronicon Norvegiæ a M. Johanne Martini Slangerupensi publicatum transmittit, eique nuntiat, D. Olaum Wormium ante biennium chronicon Norvegiæ luculentius edidisse, et se in nova Saxonis editione procudenda totum esse. — *Soræ*, Idibus Julii. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 309—10. 15. Julii.

*15042. De SLESVIGSKE og HOLSTENSKE STÆNDERS Erklæring om, paa hvilke Betingelser de ville antage Overenskomsten i Kolding angaaende en ny Union meliem Hertugdømmerne og Kongeriget. — (*Kiel*, 16.) Juli. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. VIII—IX jvfr. I. 71. 16. Julii.

*15043. Biskop HANS MICHELSØN bevidner at have modtaget af Student Jacob Skaaning 4 Fade med nye danske Bibler, 100 Exemplarer. — *Otthense*, d. 16. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 457. 16. Julii.

*15044. CHRISTIAN PENTZ, Amtmand i Rendsborg og Guvernør i Glykstadt, offentliggjør en af Kongen for den sidstnævnte By udstedt Havnepolitiforordning. — *Glückstadt*, d. 18. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 18. Julii.

*15045. Den SVENSKE ADELS og RIDDERSKABS Svar paa Dr. Christinas Proposition af 1. Julii til Rigets Stænder, hvori bl. a. ogsaa omtales K. af Danmarks Fredsmægling. — (19. Julii.) (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll II. 134—40. 19. Julii.

*15046. K. CHR. IV.'s Brev til Universitetet, hvorved det befales, at dets Tjenere i Roskilde Len skulle hjælpe til at befordre de fremmede Gjæster til Prinsens forestaaende Bilager. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 21. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 222. 21. Julii.

*15047. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Danum pacis negotium, annitente Anglo, commendare. — *Francofurti*, 31. Julii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 850. 21. Julii.

*15048. CASPARI BARLÆI ad Petrum Cunæum epistola, in qua commemorat, se hortatu Fred. Guntheri secretarii regii filio Danorum regis nuptias cum filia ducis Saxoniæ celebranti epithalamium scripsisse. — Ipsis Kal. Sextil. Petri Cunæi Epistolæ S. 280—81. 22. Julii.

*15049. UNIVERSITETETS Betænkning i Sagen mellem Hr. Jens Jensøn Bidstrup, Sognepræst i Sandager paa Fyen og Mette Nielsdatter, en Enke i Kjøbenhavn; det tilraades at tage stræng Straf over dem. — *Ex Consistorio*, 23. Julii. Danske Mag. 5. R. I. 332—33. 23. Julii.

1634.

30. Julii. *15050. KGL. og HERTUGELIGT Monitorium, hvorved det befales Undersaatterne i Fyrstendømmerne under Straf af Exekution at indbetale de paa Landdagen i Kiel bevilgede Skatter til rette Tid. — *Schlosz zu Kopenhagen*, d. 30. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

31. Julii. *15051. BISKOP WANDAL i Viborgs Dom over M. Oluf Christensen Kjedelsmed, Sognepræst til Graabrødre Kirke i Viborg, som havde af Uagtsomhed til en 2—3 Kommunikanter uddelt Vinen før Brødet; han skal bøde 100 Rdlr. til de fattige i Hospitalet. — *Viborg*, d. 31. Juli. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 101, Anm. 1.

2. Augusti. *15052. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved Mads Ravns Sag udsættes, indtil Prinsens Bilager er forbi, da Niels Throllde først derefter kunde faa Tid til at tage sig af Sagen. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 2. Augusti. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 59.

5. Augusti. 7812. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 221—22.

7. Augusti. *15053. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Sjælland, om at Skoleungdommen i Kirken skal have en Plads, hvorfra den bekvemt kan høre Prædikenen. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 7. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 716—17.

7. Augusti. *15054. Biskop HANS MICHELSENS Brev til Kansler Chr. Friis t. Kragerup, hvori han bl. a. meddeler, at han fra Fru Sofie Below har modtaget et Skrift af Provst Fr. Dames i Flensborg, hvoraf han har set, at Lægen Hartvig Lohmann i Odense havde religiøse Griller og var en Sværmer. — *Odense*, d. 7. August. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 4—5.

10. Augusti. *15055. Den franske Gesandt D'AVAUX meddeler Feuquières, at han for otte Dage siden er kommen til Kjøbenhavn, men først skal have Audients iovermorgen. — *Copenhagen*, 20. Août. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 393—94.

11. Augusti. *15056. Vidnesbyrd af AALBORG BYTING, at Søren Olufsen Bundtmager, Borger i Aalborg, lyste sin Hustru Margareta Frederiksdatters Datter Catrina i Kuld og Kjøn, saa at hun efter denne Dag skal være, agtes og holdes for hans rette ægte Datter. — Mandagen d. 11. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 96.

12. Augusti. *15057. K. CHR. IV.'s Brev til Universitetet med Befaling til, at dets Bønder i Roskilde Len skulle møde, naar Befalingsmanden i Roskilde Siguort Urne beordrede det, for at hjælpe med at befordre Bagagen for de fremmede, der kom til det forestaaende Bilager. — *Kiøbenhaffn*, d. 12. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 334.

24. Augusti. *15058. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmanden paa Odensegaard Henning Walckendorp med Befaling til at lade Hartvig Lohman, Læge i Odense, kalde til Regnskab for hans religiøse Meninger. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 24. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 5—6.

24. Augusti. *15059. K. CHR. IV. befaler Professorerne at sælge saa mange Exemplarer af den nye danske Bibel, som kunne indbringe 300 Rdlr., og levere Pengene til Johan Bram, Borger i Kjøbenhavn, som skal sende dem til den lutherske Kirkes Bygning i Amsterdam. *Hafniæ*, d. 24. Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 457—58.

25. Augusti. *15060. KGL. og HERTUGELIGT aabent Brev, hvorved den udskrevne Landret udsættes i fjorten Dage, nemlig til den 20. Oktober. — *Schloss zu Copenhagen*, d. 25. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

26. Augusti. *15061. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua quærit, nonne tandem Stephanius Saxonem Grammaticum daturus sit. — *Amstelodami*, Nonis Septembris. Ger. Joan. Vossii Epistolæ. S. 271 Meursii Opera XI. 578—79.

28. Augusti. *15062. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, quæ Danus Germaniæ conventum de pace moneat, in tempus aliud et in locum, de quo necdum

1634.

conveniat, differenda esse; putat, Anglum et Danum ad prorogandas inter Polonos Svedosque inducias legatos missuros esse. — *Francofurti*, 7. Septembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 850.

*15063. ROSKILDE KAPITELS Memorial til Universitetet om de formentlig utilbørlige Ægter, Lensmandens Skriver paa Roskildegaard paalagde dets Bønder ved Befordring af fyrstelige Personer til Bilageret i Kjøbenhavn. — (Uden Datum.) Danske Mag. 5 R. I. 333—34. Augusto.

7818. Lass, Samml. Husumsch. Nachrichten II. 30—36. 2. Septbr.

*15064. Sir ROB. ANSTRUTHER anbefaler K. Chr. IV. Oberst »Boubenou«, som har tjent i hans Kavalleri i Tydskland. — *Hamburg*, 2. Sept. (Uden Aar.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58, hvor Brevet henføres til 1634. 2. Septbr.

7819. Tysk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 59. Danske Saml. VI. 323. 5. Septbr.

*15065. K. CHR. IV. befaler D. Hans Reisner og menige theologiske Fakultet i Kjøbenhavn at indstævne M. Thomas Lund, tydsk Præst i Helsingør, for sig paa Grund af hans mistænkelige Ytringer i to i Kongens Nærværelse holdte Prædikener og undersøge disse, hvorom de kunne erholde nærmere Underretning af Hofprædikanten D. Christen Jensen. — *Hafniæ*, d. 9. Septembris. Ny kirkehist. Saml. III. 202—03. 9. Septbr.

*15066. K. CHR. IV.'s Befaling til sin Hofprædikant D. Christen om at give Biskoppen (i Sjælland) og det theologiske Fakultet Underretning om de mistænkelige Meninger, hvormed M. Thomas Lund har ladet sig formærke i to Prædikener. — *Hafniæ*, d. 9. Septembris. Udt. i Ny kirkehist. Saml. III. 203. 9. Septbr.

*15067. K. CHR. IV.'s Brev til Bgm. og Raad i Kjøge angaaende Bilæggelsen af den Uenighed, der var imellem Søren Jensen, Kræmmer i Kjøge, og hans Søn Claus Sørensen, Borger i Kjøbenhavn. — *Slot Kiøbennhaffn*, d. 9. Septembris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 59—60. 9. Septbr.

*15068. BOHE GOTTBERSEN, bosiddende i Bordelum, forpligter sig til aarlig at betale Hr. Christian Rantzau, kongelig holstensk Landraad, og Amtmand i Rendsborg, »Verbittelsgeld« for de af ham kjøbte adelige frie Stykker Land i Bordelum Kog, ligesom han anerkjender hans Jurisdiction derover. — *Lindewit*, am 11. 7bris. (Tydsk). Siemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 361. 11. Septbr.

*15069. K. CHR. IV.'s Privilegium for Joakim Moltke som Universitetets Bogfører. — *Kiøbenhaffn*, d. 13. Septembris. Matzen, Kbhvns Universitets Retshist. I, Tillæg S. 36. 13. Septbr.

*15070. GER. JOAN. VOSSII litteræ ad Joannem Meursium datæ, in quibus eum de victoriis a Hispanis reportatis et de variis suis rebus litterariis certiorem facit. — *Amstelodami*, 7 Kal. Octob. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 272—73. 15. Septbr.

*15071. Litteræ DANIELI HEINSII, professoris Lugd. Bat., rectori et professoribus Hafniensibus scriptæ, in quibus commemorat, Johannem Christophorum, professorem Hafniensem subsidiis pecuniariis, quum in academia Lugd. Bat. esset, adiutum esse; petit, ut de solutione moneatur. — *Lugd. Bat.*, XXIX. Septemb. Danske Mag. 5. R. I. 335. 19. Septbr.

*15072. CLAUDII SALMASII ad Adrianum Elichmannum epistola, in qua scribit, se ei litteras ad cancellarium Daniæ a se promissas cras missurum esse. — *Leydæ*, pridie Kal. Octobris. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 477. 20. Septbr.

*15073. BERNHARDI LANGWEDEL ad Doct. Wernerum Rolevinckium epistola, in qua Laurentium medicum quendam, qui modo Glückstadium, titulum medici regii affectando, modo ad oppidum Itzehoense sese subducendi animum induxerit, sed nuper in 22. Septbr.

1634. episcopatu Schlesvicensi ædes conduxerit, commemorat. — *Hamburgi*, 22. Septembr. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 293—96.

27. Septbr. *15074. JØRGEN PEDERSEN ASSENS's Forpligtelse til Universitetet ved hans Kaldelse til Degn i Faxe. — *Kiobenhaffn*, d. 27. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 393—94.

29. Septbr. *15075. Den franske Gesandt D'AVAUX underretter Feuquières om sine Forhandlinger med K. af Danmark angaaende Fredsmæglingen i Tydskland og om, hvorvidt der er opnaaet Enighed imellem dem; han omtaler dernæst Betydningen af og Glæden over Slaget ved Nørdlingen, Prinsessen af Sachsens forestaaende Indtog samt Rangstridighederne mellem ham og den spanske Gesandt og mellem den svenske og polske Gesandt. — *Copenhaguen*, 9. Octobre. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières II. 430—35.

30. Septbr. *15076. CHRISTEN PEDERSEN (Skomager i Odense) forskriver sig med sit eget Blod til Fanden mod at faa Penninge til Nødtørft sin ganske Livstid. — Anden Dag S. Michaelis. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 402—03.

3. Octobr. *15077. PETRI CUNÆI ad Casparum Barlæum epistola, in qua existimat, non verisimile esse, a Dano in maximo principum legatorumque conventu sub specie nuptiarum magni aliquid ad res Germaniæ componendas effici posse. — *Lugduni Batavorum*, 13. Octobris. Petri Cunæi Epistolæ S. 283—84.

18. Octobr. *15078. RECTOR ET PROFESSORES Universitatis Johanni Svaningio versionem veteris Testamenti morte D. Nicolai Petræi interruptam edendam tradunt. — 18. Okt. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 423.

20. Octobr. 7827. Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 1. 512, Anm. 1.

23. Octobr. *15079. PALLE ROSENKRANTZ skriver til Universitetet og klager over Lægen Henrik Paasche, som utilbørlig havde forsømt hans Tjener, til hvem han var kaldet. — *Kiøbenhaufn*, d. 23. Octobris. Danske Mag. 5. R. I. 336.

23. Octobr. *15080. JO. ISACIUS PONTANUS Stephano Stephanio, eloquentiæ professori in academia regia Sorana, gratulatur, quod Thaliam, filiam M. Eliæ Eisenbergii, in Samo Danica præpositi, in matrimonium duxit. — *Harderv*. 2. Novemb. Ant. Matthæi veteris ævi analecta III. 719—20.

26. Octobr. *15081. JOHANNIS MEURSII ad Petrum Cunæum epistola, in qua commemorat, Elzevirium in Daniam negotiorum causa accessisse. — *Soræ Danorum*, d. XXVI. Octobris. Petri Cunæi Epistolæ S. 254.

27. Octobr. *15082. JOHANNES MEURSIUS Gerardo Vossio pro litteris ejus et Reidani adjuncto exemplari a mercatore Slagoniensi acceptis gratias agit; addit, Stephanium Saxonem suum absolvisse, et secum æstate proxima editurum esse polliceri, nunc totum nuptiarum, quas iterato contraxerit, esse. — *Soræ*, d. XXVII. Octobr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 147—48. Meursii Opera XI. 579—80.

28. Octobr. *15083. K. CHR. IV. befaler Otte Skeel og Knud Gyldenstjerne at indstævne Jens Bang og hans Meddirektører samt de afdødes Arvinger og lade Regnskaberne undersøge af nogle forstandige og upartiske Kjøbmænd og Skrivere og adskille Parterne enten i Mindelighed eller ved Dom. — 28. October. Wulff, Jens Bang S. 17—18.

8. Novbr. *15084. Brev fra HERMANN WESTHOFF i Lübeck til Joachim Jungius i Hamburg om Joachimus Morsius, der efter sigende er rejst til Danmark til Bryllup. — 8. Nov. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 342.

10. Novbr. *15085. K. CHR. IV. opfordrer Rektor, Biskoppen, Professorer og menige Lærde i Kjøbenhavn til at yde et nyt Tilskud til det ostindiske Kompagni. — *Wor Gaard udi Roschilde*, d. 10. Novembr. Danske Mag. 5. R. I. 336.

1634.

7839. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 6—10. 12. Novbr.

*15086. Dom afsagt af LAURITS NIELSEN, Byfoged i Odense, over Christen Pedersen, som havde forskrevet sig til Fanden, hvori han udlaler, at Sagen først for den gejstlige Ret tilbørlig maa ageres. — *Odense*, 17. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 403—05. 17. Novbr.

7842. Særtr. af Forordn. 22. Novbr.

*15087. ODENSE KONSISTORIUMS Betænkende i Christen Pedersens Sag, hvorved det til verdslig Øvrighed remitteres, hvad legemlig Straf han skal være undergiven. — *Odense*, d. 26. Nouemb. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 405—07. 26. Novbr.

*15088. K. CHR. IV.'s Brev til Kansleren Chr. Friis med Befaling til, at han af Hvælvingen i Kjøbenhavn skal udtage en Obligation paa 46,000 Dlr., som Kongens Søster, Hertuginden af Holsten er ham skyldig. — *Flensborrig*, d. 28. Nouemb. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 236. 28. Novbr.

*15089. K. CHR. IV.'s egenhændige Brev (til Frederik Günther?) med Befaling til at udtage Hertuginden af Holstens Obligation af Brevkammeret, hvortil Kansleren har Nøglen. — *Flensburch*, d. 30. Nouemb. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 237. 30. Novbr.

*15090. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Claudium Salmasium epistola, in qua ei quomodo litteræ ad cancellarium Frisium inscribi soleant, indicat. — *Amstelodami*, IV. Id. Decemb. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 277. 30. Novbr.

*15091. ERASMI SUENONII, Provst i Faxes, Brev til Universitetet angaaende Ønsket om forskjellige Forbedringer ved Kirken der, fremsat af Sognefolkene. — *Fax.*, 8. Decemb. Danske Mag. 5. R. I. 337. 8. Decbr.

*15092. K. CHR. IV. befaler i Anledning af de i Flensborg Amt ved Præstevalgene forekommende Uenigheder og ved Slægtskab foranledigede Besættelser, at den riberske Kirkeordning nøje skal overholdes. — *Auf Unserm Hause Flenszburgh*, d. 11. Decembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 363—64. 11. Decbr.

*15093. Litteræ CHRISTOPHORI LUTZOWII, Oligero Rosenkrandsio scriptæ, in quibus cum eo communicat, se Gottorfii cum Duce Johanne, Episcopo Lubecensi, vivere, eumque quantum hactenus noverit non vitam tam perversam gerere, quam audivisset. — *Gottorfii*, 16. Decbr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 546—47. 16. Decbr.

*15094. BGM. OG RAAD I KJØGES Suplik til K. CHR. IV. angaaende forskjellige Begunstigelser for Borgerne i Anledning af »den store, forfærdelige og skadelige Ildebrand forleden Aar«. — *Aff Kjøge*, d. 19. December. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 55—56. 19. Decbr.

*15095. Beretning afgiven af SUPERINTENDENS, PASTORES ET PROFESSORES OTHONIÆ til Henning Walkendorph t. Glorup, Befalingsmd. paa Odensegaard, angaaende Hartvig Lohmans Sag. — *Othense*, d. 20. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 12—14. 20. Decbr.

*15096. Skrivelse fra BGM. og RAAD i Staden MAGDEBURG til Generalstaterne, hvori de anmode disse om at tage sig af dem ved de af K. af Danmark foreslaaede Fredsforhandlinger. — *Magdeburgh*, d. 22. Decembris. (Tydsk.) Wittich, Magdeburg, Gustav Adolf u. Tilly II. 11*—13*. 22. Decbr.

*15097. KONSISTORIET I ODENSES Betænkning til Lensmanden paa Odensegaard angaaende Hartvig Lohman, om hvem erklæres, at han »bør ingenlunde her hos os at tolereres, men bortskaffes jo før jo bedre.« — 30. Decbr. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 21—24. 30. Decbr.

1634.

23. Decbr *15098. Svar og Erklæring fra HARTWIG LOHMANN, Læge i Odense, paa Hr. Superintendenten og hans Assessorers Judicium og Begjæring. — *Othense,* d. 23. Decembris. (Tydsk.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 14—18.

23 Decbr *15099. Adskillige SKATTEBORGERE I ODENSE andrage K. Chr. IV. om, at Lægen Hartvig Lohmann umolesteret maatte forblive hos dem. — *Aff Ottenssee,* d. 23. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 19—20.

Decembri. *15100. KRESTEN PIRSON skriver til Lensmanden Henning Walkendorf paa Odensegaard, at han angrer sin store Synd at have forskrevet sig til Fanden, og nu kun tænker paa sine Synders Forladelse. — (Uden Datum.) Kirkehist. Saml 3 R. IV. 407—10.

*15101. Hert. PHILIP af Slesvig og Holsten bekræfter Staden Ærøskjøbings Privilegier. — *Arroeskjøbing.* (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 362—63.

*15102. KAREN LYKKE HANSDATTER sælger til Claus Daae 2 Gaarde i Søkbæk og i Svoldrup 7 Gaarde og 2 Gadehuse samt et øde Byggested. — Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 37.

1634—40.

1634—40.

*15103. Uddrag af Aalborg Tingbog angaaende M. Hans Ægidinssen, Rektor i Aalborg. Kirkehist Saml 3. R. III. 680—88.

1635.

1635.

2. Januar. *15104. GEORGIUS CALIXTUS Johanni Kirchmanno Titum Christianum, e proxima vicinia popularem suum recommendat. — *Flensburgi,* postridie Kal. Januarias. Marquardi Gudii Epistolæ S. 293.

2. Januar *15105. Bønskrift fra HARTWIG LOHMAN, Medicus i Odense, til K. Chr. IV., om at han maa faa Lov til atter at praktisere i Odense. — *Kolding,* 2. Januarii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml 3. R. V, 26—27.

3. Januar. *15106. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Lensmændene i Danmark, at de til de Kirker i deres Len, hvortil Kongen har jus patronatus, skulle kjøbe den nye danske Bibel, saafremt de ikke have Frederik II.'s Bibel. — *Coldinghuus,* d. 3. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 458.

3. Januar *15107. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Frederik Urne og D. Hans Reisner, at M. Thomas Lund, tydsk Præst i Helsingør, skal fritages for Tiltale for mistænkelige Ytringer og forestaa sit Kald som tilforn mod at afholde sig fra sligt herefter. — *Kolding(hus),* d. 3. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 224.

5. Januar. *15108. OLE WORMS Brev til Cabeljav, hvori han fortæller om den nye Elefantorden, som de erholdt, der havde udmærket sig i den svenske Krig 1616(!), og om den gamle Elefantorden. — (5. Januar.) (Latin.) Brudst. i Münter, De danske Ridderordener S. 82.

7. Januar *15109. K. CHR. IV.'s Resolution og Svar til Slotsherren Niels Trolle (jvfr. Nr. *15094), hvorefter Indbyggerne i Kjøge for tre Aar forskaanes for Skat og Byens Tynge, eftersom de ved Branden have lidt Skade til. — *Slot Koldinghus,* d. 7. Januar. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. 56—57.

1635.

*15110. K. CHR. IV. lover Mads Ravns Amme Frigivelse af Fængslet, hvis hun vil bekjende Sandhed i sin Husbonds Sag. — *Coldinghuus,* 7. Januarii. Brudst. i Skand. Literat. Selsk. Skrift. 1816—17. S. 433. 7. Januar.

*15111. K. CHR. IV.'s Bevilling for Johan Ettersen, Borger i Kjøbenhavn, til ved den ham undte Valkemølle mellem Kjøbenhavn og Helsingør at opbygge en Kornmølle, mod at han af denne aarlig giver 10 Species i Afgift. — *Coldinghus,* d. 7. Januar. Nyrop, Strandmøllen S. 16—17. 7. Januar.

*15112. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved det paalægges dem at drage Omsorg for, at en Sognepræst bliver kaldet til Vor Frue Kirke, da M. Johan Borchersen var befordret derfra (til Bisp i Ribe). — *Slott Koldinghuus,* d. 8. Januarii. Danske Mag. 5. R. 1. 339. 8. Januar.

*15113. K. CHR. IV.'s Brev til Henning Walkendorff t. Glorup, Befalingsmd. i Odense, og D. Hans Michelsen, Superintendent over Fyens Stift, hvorved han befaler, at Sagen mod Lohmand skal henvises til Behandling i Kjøbenhavn. — *Wort Slott Coldinghuus,* d. 8. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 28. 8. Januar.

*15114. HENNING VALKENDORFS Brev, hvorved han befaler, at Hartvig Lohman inden 6 Uger skal forlade Riget. — *Odense,* 8. Jan. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 24—25. 8. Januar.

*15115. K. CHR. IV.'s Missive til Biskoppen og Professores Theologiæ i Kjøbenhavn, hvorved det befales dem til førstkommende 15. April at foretage Lohmands Sag. — *Koldinghus,* d. 9. Januar. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 28—29. 9. Januar.

*15116. K. CHR. IV.'s Befaling til Professorerne ved Universitetet, at Studenterne skulle holde Øvelser i at prædike i Regensen, førend de ansættes i Præstekald, for hvilke Øvelser der gives Regler. — *Koldinghus Slot,* d. 9. Januarii. Ny kirkehist. Saml. II. 627—30. Udt. p. Tydsk i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III. 829. 9. Januar.

*15117. K. CHR. IV.'s Befaling til Kapitlerne i Danmark, at der til de Kirker, hvortil de have jus patronatus, skal kjøbes den nye store danske Bibel, saafremt de ikke eje Frederik II.'s Bibel, hvilket ogsaa gjælder de Kirker, hvortil Prælater have jus patronatus, men som ikke ere underlagte Kapitler. — *Coldinghuuss,* d. 9. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 460. 9. Januar.

*15118. K. CHR. IV. tilstiller Universitetet til videre Besørgelse Missiver til Kapitlet i Roskilde og Lensmændene i Sjælland om Anskaffelsen af de store nye Bibler til Kirkerne, og befaler at sælge dem Biblerne for den anordnede Betaling. — *Coldinghus Slott,* d. 10. Januarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 460. Lignende Breve udgik til Bisperne over al Danmark. 10. Januar.

*15119. K. CHR. IV. raadspørger Professorerne ved Universitetet om, hvorledes man skal straffe en Mand ved Navn Christenn Pedersenn i Odense, der har forskrevet sig til Djævlen. — *Coldinghuus Slot,* d. 10. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 450. 10. Januar.

*15120. Skrivelse fra BARTHOLOMÆUS SCHWARZKOPFF, forhenværende Protokollist hos Wallenstein ved det (lützowske) Kancelli, til Hert. Adolph Frederik I. af Mecklenburg, at han paa Friedlænderens Tid ikke har set noget til Arkivsager, men har hørt, at de vigtigste af dem 1627 bleve sendte til Danmark. — (*Wismar,* 17. Januar.) Brudst. i Jahrb. f. meklenburgische Gesch. u. Alterthumsk XXVII. 87. 17. Januar.

*15121. K. CHR. IV.'s Brev til Rentemestrene med Befaling til at fundere en Kapital, han skyldte D. Thomas Finche, til Løn for Provsten i Klosteret, »som over de 100 Studenter er«. — *Coldinghus,* d. 21. Januarii. Danske Mag. 5. R. 1. 339—40. 21. Januar.

1635.

21. Januar. *15122. K. CHR. IV.'s Brev til Professorerne ved Universitetet, hvorved han meddeler dem, at han bar funderet til Løn for »Provsten over de 100 Studenter« en Kapital, han skyldte D. Thomas Finche, og befaler dem dertil at udvælge en »smuk, lerdt Mandt«. — *Coldinghuus,* d. 21. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 340.

23. Januar. 7865. Saml. af Frdgn. 1643 S. 50—57.

24. Januar. *15123. K. CHR. IV.'s Befaling til Rektor og Professorer ved Universitetet at afgive Erklæring angaaende en Sag mellem to Ægtefolk, Maren Søffrensdatter, født i Korsør og Chr. Clausenn i Nyborg, under hvilken Konen beskyldte Manden for Impotens. — *Vort Slott Koldinghuus,* d. 24. Januarii. Danske Mag. 5. R. I. 340—41.

28. Januar. *15124. UNIVERSITETETS Betænkning i en Sag angaaende Christen Pederson, Skomager i Odense, som har forskrevet sig til Djævlen. — *Ex Consistorio,* 28. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 450—53.

28. Januar. *15125. HANS WANDALL, Biskop i Viborg, skriver til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup og anbefaler Niels Jensøn, forhen Hører ved 5. Klasse ved Skolen i Viborg, til det ledige Embede som Rektor, da han senere havde været i Udlandet med Hr. Knud Gyldenstiernis t. Tyms Søn og der ogsaa forholdet sig meget flittig. Tillige beder han om, at der maa blive tilsendt Lensmændene paa Dronningborg, Mariager Kloster og Aalborghus Befaling angaaende de danske Bibler til Kirkernes Behov. — *Wiborg,* d. 28. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 557—58.

28. Januar. *15126. FAABORG BYTINGSDOM, hvorved Rejnholdt Glarmester dømmes til at bøde som Løgner, fordi han havde sagt om Peder Møller, Borger i Faaborg, at denne havde slaaet ham som en Skjelm. — (28/1.) Brudst. i Jørgensen, Efterretn. om Faaborg S. 9.

28. Januar. *15127. PEDER OTTESEN, Raadmd. i Faaborg, tilskjøder Hr. Jørgen Brabe t. Hvedholm, Høvdsmd. paa Hagenskov, Fiskeriet i Bydammen og i Sundet for sine Grunde og Tofter ved Faaborg. — (28/1.) Jørgensen, Efterretn. om Faaborg S. 7—8.

29. Januar. *15128. K. CHR. IV.'s Privilegium til Johannes Laurembergius, Professor ved Akademiet i Sorø, paa at lade trykke de to Komedier, som bleve opførte ved Kongens Søns Bilager. — *Kiøbenhaffn,* d. 29. Januar. Daae, Johan Lauremberg S. 81.

3. Febr. *15129. Biskop H. P. RESEN paalægger Præsterne i Sjællands Stift, da Kongen har bevilget, at de Kirker, som have Formue og ikke eje Frederik II.'s Bibel, skulle kjøbe den ny Bibel, at opgive, hvilke saadanne Kirker ere. — *Hafniæ,* 3 Febr. Ny kirkehist. Saml. VI. 461.

4. Febr. *15130. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, litteræ, in quibus scribit, odia inter Danos et Batavos numquam bene sanata magis magisque inflammari. — *Ad Dionysii ædem,* 4/14. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 130—31.

5. Febr. *15131. K. CHR. IV.'s Brev til Henning Valkendorf t. Glorup og D. Hans Michelsen, Superintendent over Fyens Stift, hvormed han oversender Universitetets Erklæring i Chr. Pedersøns Sag, hvorved det tilraades at lade ham henrette (Nr. *15124), og befaler dem at iværksætte Betænkningen. — *Slot Koldinghus,* d. 5. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 411.

9. Febr. *15132. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmanden paa Lundenæs at indsende Jordebogen for Lønborg Bispegaard, som Kongen vil forpagte til Hartvig Saxe. — 9. Febr. Udt. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 30.

16. Febr. *15133. Erklæring af LUDVIG MICHELSEN, Sognepræst til Vor Frue Sogn i Odense, angaaende Hartvig Lohman, hvis Griller og Meninger i Religionen han ikke har kunnet

1635.

skaffe sig noget sikkert at vide om, og med hvem han aldrig før havde talt om den holstenske Religionsstrid. — *Othens*, d. 16. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 29—32.

*15134. JOHANNIS CABELIAVII ad Johannem Meursium epistola, in qua litteras 17. Febr.
suas ad Wormium et Brochmandum commemorat, et, ad historiographi munus a rege Daniæ vocato, gratulatur, et, ut cancellario, magno litterarum et litteratorum mæcenati, se commendet, rogat. — *Bremæ*, XVII. Febr. Meursii Opera XI. 580—83.

*15135. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet med Be- 18. Febr.
faling til, at M. Hans Resen skal være fjerde theologisk Professor, M. Niels Pouffvelssøn, Sognepræst i Aalborg, høres til Vor Frue Kald og M. Peder Winstrup være Hofprædikant. — *Slott Coldinghues*, d. 18. Februarii. Danske Mag. 5. R. I. 342

7875. Lass, Samml. Husumsch. Nachr. II. 227—34. 25. Febr.

*15136. HENDRICH MICHELSSEN, Sognepræst til S. Hans i Odense, skriver til 26. Febr.
Kansleren Chr. Friis t. Kragerup, at Hartvig Lohman skal have »tvende sælsomme Bøger fulde af Spejle og synderlige Characterer«, efter hvad Bogbinder Herman Rønnebek har aabenbaret. — *Othoniæ*, 26. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 33—34.

*15137. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam regni Sveciæ cancellarium 26. vel 27. Febr.
litteræ, in quibus commemorat, regem Daniæ metum de Bremensi episcopatu a Svedis in manum filii principis Arausionensis tradendo concepisse. — XXVII Febr./VIII. Martii. (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 14—16.

*15138. HERMEN RONNEBECK, Bogbinder i Odense, afgiver Erklæring om 2 Bøger, han 27. Febr.
havde indbundet for Hartvig Lohman. — *Othense*, d. 27. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 34—35.

*15139. CASPARUS ERASMI BROCHMANDUS ad Johannem Meursium scribit, cancel- 4. Martii.
larium Frisium sibi svadere, ut opera sua brevi priditura regi Daniæ inscribat, ut favorem regium sibi conciliet et cancellario viam ad impetrandum filio suo beneficium ecclesiasticum sternat. — *Hafniæ*, IV. Mart. Meursii Opera XI. 585.

*15140. ERASMUS JOANNIS Notar ved Roskilde Kapitel opfordrer Universitetet til 4. Martii
en fælles Optræden i Anledning af de Forurettelser, Salpetersyderen tillod sig mod deres Bønder. — *Ex domo nostra Capitulari*, d. 4. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 342—43.

*15141. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio nuntiat, se hortatu cancellarii 11. Martii.
regi Daniæ opera sua dedicaturum esse; eum, ut in inscriptione opusculorum suorum Atticorum nomen Gundæi Rosæcrantzii pro nomine Othonis Skielii nunc defuncti ponat, hortatur. — *Soræ*, XI. Martii. Ger. Joan Vossii Epistolæ II. 150—51 Meursii Opera XI. 678—79.

*15142. BGM. OG RAAD I HELSINGØR skrive til Rektor og Professorer ved Uni- 18. Martii.
versitetet og bede om deres Betænkning angaaende en letfærdig Kvindes Adfærd. — *Helsingoer*, d. 18. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 344—45.

*15143. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved 23. Martii.
han forlanger deres Betænkning angaaende Straf for usømmelig legemlig Omgængelse mellem Blodsforvandte. — *Slot Koldinghuus*, d. 23. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 345.

*15144. K. CHR. IV. tilskriver D. Hannss Reysener, Superintendent over Sjæl- 23. Martii.
lands Stift, og menige Professorer ved Kjøbenhavns Universitet om Betingelserne for tydske Studenters Adgang til Prædikestole i Kjøbenhavn eller til Præsteembeder. — *Koldinghuus Slot*, d. 23. Martii. Ny kirkehist. Saml. III. 203—04.

*15145. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Alexander von Kyckelzaum, hvem det Provsti 24. Martii.
i Fyen, som afg. Jørgen Brockenhus var forlenet med, er bevilget, at, da det er at frygte,

1635.

at han som fremmed ikke kan have tilbørligt Opsyn med Kirkerne under Provstiet, er det overdraget D. Hans Michelsen, Superintendent i Fyen, ogsaa at have Opsyn med disse Kirker. — *Koldinghus,* d. 24. Martii. Saml. t Fyens Hist. og Topogr. III. 292.

25. vel 26. Martii. *15146. HUGONIS GROTII ad dominum Witte epistola, in qua rumorem operæ suæ a Danis iterum expetitæ commemorat. — 26. Martii / 4. Aprilis (!) Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 142

28. Martii. *15147. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, angaaende Erik Torms Kaldelse til Professor Matheseos og Peder Spormands til Professor i Historie og Geografi samt om Provsten i Kommunitetet og de nye Skulebøger. — *Slot Koldinghus,* d. 28. Martii. Danske Mag. 5. R. I. 346.

28. Martii. *15148. Uddrag af de paa KONVENTET I WORMS tagne Beslutninger, hvorefter de forbundne tydske Stænder have besluttet at anmode K. af Danmark om at paatage sig Fredsmæglingen og bestemme Tid og Sted til Forhandling. — 7. Avril. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières III. 62—64.

28. Martii. *15149. VOSSIUS ad Meursium scribit, Blauwium Historia Danica ejus gavisum esse. — *Amstelodami,* 7. Idus Aprilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 283.

28. Martii. *15150. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's Instrux for Wulteius som Afsending til Hert. af Braunschweig og Lüneburg, hvem han skal meddele, at K. af Frankrig foretrækker K. af Danmark som Fredsmægler fremfor enhver anden. — *Worms,* 7. Avril. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières III. 66—69.

2. Aprilis. *15151. CASPARUS ERASMI BROCHMANDUS Johannem Meursium hortatur, ut Meditationes suas sacras pertexat. — *Hafniæ,* II. Aprilis. Meursii Opera XI. 585.

3. Aprilis. *15152. HARTWIG LOHMANS Supplik til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup, hvorved han beder om, at denne vil befale Bgm. og Raad i Odense at give ham et Vidnesbyrd om hans Levned og Forhold. — *Odensee,* d. 3. Aprilis. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. V. 37—38.

4. Aprilis. *15153. HARTWIG LOHMANS Brev til Sognepræsten ved Frue Kirke i Odense, Ludewig Michelsen, hvorved han beder om at maatte faa Adgang til at nyde Nadveren inden sin Bortrejse (til Kjøbenhavn). — *Odense,* d. 4. Aprilis. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. V. 39—40.

5. Aprilis. *15154. JACOB SPERLING, Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense, afgiver Erklæring om, at han i sit Sogn ikke har taalt Folk, som ikke vare »af vor Religion«, saaledes som paastaaet af Hartvig Lohman. — *Odense,* d. 5. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 35—37.

6. Aprilis. *15155. JO. ISACII PONTANI ad Ægidium Gelenium, canonicum Coloniensem, litteræ, in quibus origo Danica Mathildis matris Othonis Magni exploratur. — *Hardervici Gelrorum,* XVI. Kal. Maji. Ant. Matthæi, Veteris ævi analecta III. 736—37.

9. Aprilis. 7888. Engelsk Overs. i Marryat, A residence in Jutland etc. I. 394.

10. Aprilis. *15156. Litteræ RECTORIS et PROFESSORUM universitatis Haffniensis, Dn. Petro Spormanno scriptæ, quibus cum eo communicant, ei professionem Philosophicam vacantem (Geographiam et Historiam complectentem) oblatam esse. — *Havniá,* 10. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 346—47.

15. Aprilis. *15157. En UKJENDTS Brev til K. Chr. IV., hvori han gjennem Sir John Pooly forsikrer denne om sin Hengivenhed i hans Tjeneste. — *Whitehall,* 15. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58 (Underskriften odelagt af Fugtighed).

17. Aprilis. 7889. Pontoppidan, Ann. eccl. Daniæ III. 823—24.

1635.

*15158. K. CHR. IV. stadfæster Ernst Normand, Lensmd. paa Koldinghus's, Bortfæstelse af en Ørredgaard ved Kolding til Borgmesteren smstds., Gregers Ottesen. — (17 April). Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 246. Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 200. 17. Aprilis.

7891. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 42—49. 21. Aprilis.

*15159. K. CHR. IV.'s Brev til Bisper, Rektorer(!) og Professorer, hvorved han udbeder sig deres Betænkning, om man med en god Samvittighed og uden Menighedens Forargelse kan lade Hartuig Lovmand forblive i Riget. — *Slott Kiobenhaffn,* d. 23. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 50. 23. Aprilis.

*15160. Epistola MEURSII ad Vossium, in qua scribit, se monuisse præfationem ad cancellarium supprimendam esse, quando regi dedicanda opera ejus ille censeat. Typographum impellendum esse, quod rex, cancellarius aliique in hoc regno dignitate et doctrina eminentes, historiam videre discupiant. — *Soræ,* ad diem XXIII. Aprilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 151. 23. Aprilis.

*15161. KONSISTORIUMS Erklæring afgiven af Johannes Christophorus, juratus Academiæ Notarius, angaaende Hartwig Lohman, som de nu, da han har tilbagekaldt sine Forvildelser, mene med en god Samvittighed kan tolereres her i Riget, mod at hans Konfession offentlig forkyndes fra Prædikestolene i Odense, og han privatim i Konsistoriet i Odense deprecerer Ministerium. — *Af Consistorio,* 27. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 50—51. 27. Aprilis

*15162. JENS BANG ansøger K. Chr. IV. om at lade Maren Espensdatter forhøre og afstraffe. — 27. April. Wulff, Jens Bang S. 104—05. 27. Aprilis

*15163. K. CHR. IV.'s Brev til D. Hans Michelsen, Superintendent over Fyens Stift, hvorved han meddeler, at han nu har bevilget Hartwig Lohman at maatte forblive i Riget, mod at hans Confession offentlig forkyndes af Prædikestolene i Odense, og han privatim i Konsistoriet sammesteds deprecerer Ministerium. — *Slott Kiobenhaffn,* d. 29. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 51—52. 29. Aprilis.

*15164. K. CHR. IV.'s Rettertings Dom, der stadfæster en Fyenbo Landstings Dom, der havde opretholdt et Nævnings Toug, hvorved et af Anders Pedersen i Gatzbøll fremlagt Pantebrev, som afdøde Niels Rasmussen i Kostersleff skulde have givet ham, kjendtes falsk og uden Magt. — 29. Aprilis. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 508—11. 29. Aprilis.

*15165. K. CHR. IV.'s Brev til Indbyggerne i Mariager om den af Rigsraadet bevilgede Skat af alle Kjøbstæder, hvorved Mariager skal give 78 Speciesdaler samt 1 Dlr. af hver Tjenestedreng. — *Vort Slot Kjøbenhavn,* d. 29. Aprilis. Dsblerup, Mariager S. 168—69. 29 Aprilis.

*15166. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved han forpagter Lønborggaard til Hartvig Saxe for 952 Dl. 1 Sk. og 1 Hvid i aarlig Afgift. — 2. Maj. Udt. i Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 30—31. 2. Maji.

*15167. Relatio RECTORIS ET PROFESSORUM universitatis, Chr. Frisio cancellario data, de publico examine, quo Joh. Suaningius in Orientalibus lingvis profectum probavit. — *Havniæ,* 2. Mai. Danske Mag. 5. R. I. 347. 2. Maji.

*15168. Skrivelse fra HUGO GROTIUS til hans Svoger Reigersbergen, hvori gjengives Ytringer i en Samtale mellem K. af Danmark og K. Gustaf II. Adolf angaaende Oldenbarnevelts Politik med Hensyn til de nordiske Riger. — 16 Mey. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 32—33. 6. Maji.

*15169. JOHANNES CAUELIAVIUS Johannem Meursium instanter rogat, ut una cum Brochmando (Fridericum) principem Daniæ, ut se inter consiliarios suos adsciat, permoveat. — *Bremæ,* X. Maii. Meursii Opera XI. 586. 10. Maji.

1635.

16. Maji. *15170. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua eum, ut Stephanium et Laurenbergium salutet, rogat. — *Amstelodami*, VII. Kal. Jun. St. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 293—94. Meursii Opera XI 588—91.

20. Maji. 7908. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars gener. III. Zweite Fortsets. S. 87—102.

20 Maji. *15171. SKAANE LANDSTINGS Dom, at Hosinge Mænd have gaaet ulovlig til Værks ved deres Panteri i en Gaard, hvorfor de skulle give det tagne tilbage og desuden hver bøde 3 Mark. — 20. Mai. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 97.

20. Maji. *15172. PROFESSORERNES Erklæring i Sagen mellem Christen Clausen og Maren Sørensdatter, hvorved de, efter at Manden er undersøgt af syv forstandige Bartskjærer, udtale, at Ægteskabet ikke bør opløses, da Konens Beskyldning mod Manden for Impotens ikke var bevist. — 20. Maji. Danske Mag. 5 R. I. 341.

21. Maji. *15173. ALBRET SKIELLS Brev til Kansleren Chr. Friis t. Kragerup, hvori han i Anledning af nogle Optøjer af Disciple i Ribe Skole udbeder sig hans Betænkning om, hvorvidt Skolens Ret til selv at dømme i den Slags Sager gik. — *Ribehus*, d. 21. Maii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 171—72.

Ante 23. Maji. *15174. (JOANNES JACOBUS) CHIFFLETIUS Johannem Meursium rogat, ut curet, ut sibi iconismum novi ordinis anno 1616 per Chr. IVtum regem instituti delineatum una cum nominibus equitum mittat. — Uden Datum. Brudst. i Meursii Opera XI. 587.

23. Maji *15175. JOHANNIS CABELIAVII ad Johannem Meursium epistola, in qua dolet, se tam paucas litteras ab eo accipere, quod rarius Hafnia Soram excurratur, eum rogat, ut sibi ad Chifflețium iconismum novi ordinis per Chr. IVtum instituti delineatum mittat. — *Bræmæ*, XXIII. Maii. Meursii Opera XI. 586—88.

15. Junii. *15176. JOHANNES RHENIUS Joachimo Jungio tractatum de quæstione quapiam logico-theologica, quæ inter eum et M. Gottfried Beccerum, scholæ Husumensis rectorem, exorta et agitata est, mittit, eum orans, ut judicium suum de hac re sibi aperiat. — 15. Juni. Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 156.

23 Junii. *15177. JOHANNES MEURSIUS ad Gerhardum Vossium scribit, se, si typographus diutius cunctetur, libros decem historiæ Danicæ, quibus reges familiam Oldenburgicam præcedentes tractet, hic seorsim edere cogi; ei Fredericum Andreæ, quem cancellarius regius suo filio ephorum dedit, recommendat. — *Soræ*, d. XXIII. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 161. Meursii Opera XI. 679—80

28. Junii. *15178. Litteræ M. ANDREÆ PETRI ROMDORPHII, rectoris scholæ Ripensis, ad quendam professorem academiæ datæ, de excusatione sua manumissionis. — *Ripis*, 4 Kal. Julii. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. 97.

6. Julii. *15179. HUGONIS GROTII ad Christinam reginam Sveciæ epistola, in qua commemorat, virum nobilem a Dano missum ob Bremense negotium in aula Viennensi esse. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 160.

6 Julii. *15180. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Danum legatum in Viennensi aula habere, qui præsidia possessioni episcopatus Bremensis comparet. — 16. Julii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 161—62.

7. Julii. *15181. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, virum nobilem a rege Daniæ missum Cæsari possessionem Bremensis episcopatus commendaturum in aulam Viennensem venisse. — $\frac{7}{17}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 160—61.

1635.

*15182. JOHANNES RHENIUS Joachimo Jungio scribit, se tractatum sibi missum in pauciores pagellas contraxisse et ei mittere, ut judicium suum de controversia logica aperiat — 13. Juli. Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S 157—58. 13. Julii

*15183. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's Skrivelse til Kardinal de la Valette, hvori han omtaler, at Hert. Bernhard af Sachsen-Weimar har tilraadet at lade Hærene tilbringe Vinteren i sikre Stillinger for imidlertid at give K. af Danmark og Polen Lejlighed til at sætte sig i Stand til at gaa imod Huset Østrig. — *Camp de Merlebac*, 23. Juillet. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières III. 209—16. 13. Julii

*15184. FRAN. GORDON skriver til Kansleren Chr. Friis om den øjeblikkelige Situation, som han skildrer som rolig; han erklærer at ville give nærmere Oplysninger ved sin snarlige Tilbagekomst til Danmark. — $\frac{16}{26}$. July. (Latin?) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 58. 16. Julii.

*15185. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Seciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua declarat, se cum eo sentire, et Britannum et Danum facturos quod christianos et prudentes principes deceat, si curam pacis æquis legibus contituendæ in se suscipiant. — *Lutetiæ* $\frac{17}{7}$ Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 163—64. 17. Julii.

*15186. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Axel Oxenstjerna, hvori omtales Sverigs Forhold til Hert. Frederik i Bremen og Verden. — 18. Juli. (Svensk.) Udt. i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 141—42. 18. Julii.

*15187. Den franske Gesandt FEUQUIÈRES's Skrivelse til Statssekretæren Bouthillier, hvori han omtaler, at man tror paa, at K. af Danmark ruster til Fordel for det evangeliske Parti. — *Camp près de Landschiel*, le dernier juillet. (Fransk.) Lettres du marquis de Feuquières III. 218—23. 21. Julii.

*15188. JOHANNIS CABELIAVII ad Johannem Meursium epistola, in qua Svavium quendam Danum, juvenem candore et eruditione insignem et nunc Soræ commorantem, commemorat. — *In Nuclano nostro*, XXIV. Julii. Meursii Opera XI. 591. 24. Julii.

*15189. Censura UNIVERSITATIS in causa Ingeburgæ Petri filiæ in Hallandia, quæ peperisse judicatur, quia in mammis lac inventum sit. — *Ex consistorio*, 25. Julii. Bartholini Cista Medica S. 390—91 25. Julii.

*15190. OLIGERI ROSECRANTZII ad Johannem Meursium epistola, in qua scribit, Laurenbergium ad cum suis litteris vacuum dimittere se non decere. — *E. Rosenholmeo*, VI. Kal. Aug. Meursii Opera XI. 591—92 Udt. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 547. 27. Julii.

*15191. LAALANDS LANDSTINGS Dom, at Jens Laursen og hans Medfølgere bør være mandhelgsløse, indtil de efterkomme en tidligere Dom, hvorved de ere dømte at skulle stande til Rette for ulovlig Pantning. — 5. Aug. Brudst. i Matzen, Den danske Panteretа Hist. S. 103. 5. Augusti.

7934. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 158—61. 11. Augusti.

*15192. FRAN. GORDON skriver til K. Chr. IV., at Flaaden er kommen tilbage uden Resultat, og skildrer Englands Stilling og Planer for Øjeblikket. — $\frac{13}{23}$. Aug. (Latin?) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59. 13. Augusti.

*15193. AALBORG BYTINGS Dom, hvorved Jens Bang frikjendes i Sagen mod Fru Helvig Kaas. — 17. August. Wulff, Jens Bang S. 59—60. 17. Augusti.

*15194. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Seciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Sanctichaumontium (legatum Galliæ) jam accinctum esse præter alia Daniæ quoque amicitiam ambiturum. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{7}{7}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 177—78. 17. Augusti.

1635.

19. vel 29. Aug. *15195. K. CHR. IV.'s Befaling til Laur. Lindenov om at paase, at den Papirmølle, Hans Hansen Skoning med sine Konsorter har faaet Lov til at anlægge i Aarhus Stift, ikke lægges nogen anden Mølle til Forhindring. — *Haffn.*, 29. Aug. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 70. Datum er i Jydske Tegnelser 19. August, men 29. er dog muligvis rigtigere. Jvfr. Nyrop, Strandmøllen S. 18.

21. Augusti. 15196. K. CHR. IV.'s Brev til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvorved han meddeler dem, at der skal beskikkes en særlig Præst ved Studenterkirken i Regensen. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 21. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 347—48.

21. Augusti. *15197. K. CHR. IV.'s Bevilling for Hans Hansøn Skoning til at oprette en Papirmølle i Aarhus, idet det forbydes andre at gjøre dette i de første 10 Aar. — *Hafn.*, 21. Aug. Nyrop, Strandmøllen S. 17.—18.

31. Augusti *15198. K. CHR. IV. byder Jørgen Urne at rejse til Aarhus og Randers for at ophjælpe Klædemageriet der ved at faa de rigeste Borgere til at tage sig deraf. — *Haffn*, 31. Aug. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 70—71.

2. Septbr. *15199. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Forordning, hvorved han paa Grund af Krigsulykkerne og Stormfloden indskjærper Overholdelsen af den d. 12. Juni 1634 udstedte Anordning om Bededage samt hans Faders Politiordning. — *Schlosz Gottorff*, d. 2. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

6. Septbr. *15200. TYGE BRAHE, Lensmd. paa Tryggevælde, melder Kansler Christian Friis, at Hr. Niels, Sognepræst i Lyderslev og Frøslev, har taget sig af Dage, og spørger, om hans Lig maa jordes paa Kirkegaarden, da han i mange Aar ikke har været ganske ved sin Fornuft, men har haft et godt Rygte. — D. 6. Sept. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 176—77.

8. Septbr. *15201. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beklager sig over, at et Skib, der tilhørte en engelsk Kjøbmand George Price og styredes af Thomas Harrison, var bleven holdt tilbage i Helsingør. — *Windsor*, 8. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Third Report S. 51.

10. Septbr. *15202. HUGO GROTIUS's Skrivelse til hans Svoger Reigersbergen, hvori omtales Zobel, der har været Danmarks Ambassadør i Paris. — 20. Herfstmaant. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 46.

17. Septbr. *15203. Litteræ RECTORIS ET PROFESSORUM universitatis, Friderico Andreæ ab Orientalium Lingvarum studio commendatissimo scriptæ, in quibus, a rege jussi, eum hortantur, ut lingvis Orientalibus, in primis Arabicæ, excolendis operam det. — *Havniâ* 17. Septemb. Danske Mag. 5. R. I. 348.

23. Septbr. *15204. Hr. MOGENS VILLATSONS Revers ved hans Kaldelse til Præst ved Regenskirken. — *Kiobenhaffn*, thend 23. Septembris. Danske Mag. 5 R. I. 348—49.

25. Septbr. *15205. HUGONIS GROTII ad Gruberium epistola, ex qua videmus eum regis Daniæ ad Saxonem de pace Pragensi litteras legisse; annotat, frigida satis videri, quæ ille, ut se a Lubecensi pactione liberet, adferat. — *Lutetiæ*, 5. Octobris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 187—88.

25. Septbr. *15206. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Danum adhuc Bremensem episcopatum inhiare. — *Lutetiæ*, 5. Octobris, novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 186—87.

29. Septbr. *15207. K. LUDVIG XIII. udsteder et nyt Kreditiv for d'Avaux til K. Chr. IV. — *Au camp de Cœur*, le 9 Octobre. (Fransk.) Brudst. i Avenel, Lettres de Richelieu VIII. 280.

3. Octobr. *15208. J(OHANNES) A(DLER) S(ALVIUS) Petro Abeli Schmaltzio, secretario regni cancellarii, nuntiat, agentem regis Daniæ significasse, regem suum ab interpositione in

1635.

bello non alienum esse; addit, consilium ejus esse prospicere, ne filius magis excidat Brema, quam Sveci Stralesundio potiantur. — *Stockh.*, die 3. Octob. Den Sweuska Mercurius V, 4. 249—51.

*15209. DANIEL HEINSIUS skriver til Holger Rosenkrands og beder ham om at skaffe en Professorenke i Leiden en Sum paa 5892 Gylden, som den i Gjældsfængslet i Leiden døde Axel Urne skyldte hende. — *Lugd. Bat.*, 13. Octobr. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI 547. 3. Octobr.

*15210. JOHANNIS KIRCHMANNI ad Johannem Meursium epistola, in qua eum, ut D. Christianum Matthiæ et Laurenbergium salutet, rogat; ex opusculo De Profectione Danorum in terram sanctam nonnulla subjungit. — *Lubecæ*, XI. Oct. Meursii Opera XI. 592—93. 11. Octobr.

*15211. K. CHR. IV. befaler Niels Trolle at lade Johan Ettersen faa aarlig 20 Læs Ved til Klædevalken paa hans Valkemølle. — *Hafniæ*, d. 14. Octobris. Nyrop, Strandmøllen S. 18. 14. Octobr.

*15212. JOHANNES MEURSIUS Georgio Seefeldio, supremo per Sialandiam judici, se Vossio Vilhadum ejus maximopere commendaturum esse, pollicetur. — *Soræ*, XIX. Oct. Meursii Opera XI. 593. Marquardi Gudii Epistolæ S. 282. 19. Octobr.

*15213. JOHANNES MEURSIUS Gerhardo Vossio Petrum Wilhadum juvenem, qui in contubernio (Caspari) Brochmanni professoris aliquot annos vixerat, recommendat, in postscripto addit, se epistolam superiore anno scriptam, sed propter ingruentem pestilentiam dilatam, nunc demum mittere, et Petrum Wilhadum ob eandem causam iter distulisse; commemorat denique, se, si typographus procrastinare pergat, Danicam historiam Danico typographo tradere cogi. — *Soræ*, XIX. Octobris 1636(!) et XIX. Apr. 1636(!). Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 171. Meursii Opera XI. 681. Selve Hovedbrevets Aarstal maa være en Fejlskrift for 1635. 19. Octobr. et 1636 19. April.

*15214. K. CHR. IV.'s Optegnelse om Gyldenstykke og Atlask, der skal bestilles til Frøken Leonora Christinas Udstyr. — (24. Oktober.) Birket Smith, Leonora Christina I. 76. 24. Octobr.

*15215. DIGEDOMMERNE I SOGNENE HAMM, LYDT OG MORSUM paa Nordstrand afgive paa Opfordring Erklæring om, hvad Jacob Berentzen har inddiget af den afdøde Statholders Stykker Land i Morsum Kog før Vandfloden d. 19. og 20. October. — *Nordstrandt*, d. 26. Octobris. (Plattydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 364—65. 26. Octobr.

*15216. Den svenske Resident i Helsingør FEGRÆUS skriver til Axel Oxenstjerna, at K. Chr. IV. og Kansleren Chr. Friis i en Samtale med ham havde skudt al Skylden for, at den danske Mægling i Tydskland var mislykket, over paa Sverig. — 26. Oct. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 11. 26. Octobr.

7963. Brudst. i Christensen, Hørsholms Historie S. 47. 28. Octobr.

*15217. HOLGER ROSENKRANDS's Brev til Prof. Henrik Ernst i Sorø angaaende en Række vanskelige theologiske Spørgsmaal. — 5. Novbr. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 547. 5. Novbr.

*15218. LØ HERREDSTINGSVIDNE, at Niels Hanszen i Miolden afviste et Gjældsbrev paa 12 Sletdlr., som han skulde være Hans Anderszen i Ottersbul skyldig, og at to Mand vandt, at de aldrig kunde mindes, at han havde haft sligt et Mærke, som findes for samme Brev. — (7. November.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 24. 7. Novbr.

*15219. GUNDE LANNGHE HSØN beder Sekretæren Iver Vind t. Nørholm om at meddele Kongen, at der fattes Kul til Fyringen paa Skagen, hvorom han for nogen Tid siden, men uden Resultat havde skrevet til Jørgen Vind. Fra Aalborg er det umuligt at skaffe Kul, da ingen tør sejle til Skagen, og der er en meget ond Vej derhen. — *Viborg*, d. 10. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 190—92. 10. Novbr.

1635.

11. Novbr. *15220. K. CHR. IV. meddeler Frederik Urne, hvad Hans Stenvinkel efter Kongens Mening bør have for Reparationen af det store Taarn paa Kronborg. — (11. Novbr.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 360.

11. Novbr. *15221. K. CHR. IV. tillader M. Tilemand Villathsen, Sognepræst paa Frederiksborg Slot, at søge det første ledige Sognekald i Kjøbenhavn. — *Frederiksborg*, d. 11. November. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 319.

11. Novbr. *15222. JOHANNES CABELIAVIUS Johanni Meursio pro litteris ejus commendatitiis gratias agit, quas tamen nondum reddiderit, quum ille, cui destinatæ sint, cum principe (Friderico) absit; commemorat quæ a Wormio ad illustrandos Ordines Equestres Chiffletii acceperit, et addit se Janum Hubertum Hafniensem rogasse, ut quidquid litterarum Sora vel aliunde nancisceretur, procuraret. — *In Nuclano nostro*, XI. Nov. Meursii Opera XI. 594—95.

12. Novbr. *15223. Biskop JESPER BROCHMANDS Brev til Kansleren Chr. Friis, hvori han bl. a. anbefaler ham den fattige og fremmede Villichius. — *Hafniæ*, 12. Nov. Danske Mag. 5. R. I. 349—50.

14. Novbr. *15224. GRANDEVILKAAR FOR WINNUM By i Lø Herred indgaaet efter frivillig Overenskomst af 13 Bymænd. — (14. Novbr.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 24—26.

17. Novbr *15225. JENS HALS's BØRN og ARVINGER klage til K. Chr. IV. over Jens Bangs Overgreb paa deres Arv og deres Faders Regnskaber og ansøge om, at der maa nedsættes en Kommission, som kan undersøge Sagen og dømme dem og Jens Bang imellem efter Lov og Ret. — *Odense*, d. 17. November. Wulff, Jens Bang S. 20—24.

23. Novbr. *15226. K. CHR. IV.'s Rettertingsdom i en fra Viborg Landsting indanket Sag mellem Niels Arntfeldt t. Kniffholt og Christen Høeg t. Thuødbøll, angaaende et Guldarmbaand, som Førstnævntes Hustru Karen Dyre havde pantsat til Christen Høeg for 100 Rdlr. in specie, men af Fjenderne i Hobro var røvet tillige med hans eget Guld og Sølv, ved hvilken Dom Christen Høeg fritoges for at tilbagelevere Armbaandet, samt Niels Arnfeldt for at betale de 100 Dlr. — 23. Novbr. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 511—14

27. Novbr. *15227. K. CHR. IV.'s Befaling til Rektor og Professorer ved Kjøbenhavns Universitetet om at afgive Erklæring over en af M. Jacobus Engelbrecht foreslaaet Undervisningsmethode. — *St. Johans Closter zu Odensee*, d. 27. Novembris. (Tydsk.) Ny kirkehist. Saml. III. 204—05.

27. Novbr. *15228. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua scribit, regem Poloniæ sperare, conjugio cum Palatina regem Daniæ ob sanguinis vinculam, sibi, sinon aperte fautorem, certe non adversum fore. — *Lutetiæ*, 7. Decembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 199—200

30. Novbr. *15229. K. CHR. IV.'s Rettertingsdom, at Hosinge Bymænd skulle gjengive en Mand hans fratagne Pant og betale ham 10 Dlr., men være forskaanede for Rausdelemaal. — 30. Novbr. Brndst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 97.

30. Novbr. *15230. LAMPERTI ALARDI ad Johannem Meursium epistola, in qua eum, ut Christianum Matthiam et Justinum Hoeg, cui nuper Epiphyllidas quasdam Philologicas Sacro profanas inscripserit, salutet, rogat. — *Brunopoli Dithmars*, ultimo Nov. Meursii Opera XI. 595—96.

4. Decbr. *15231. K. KARL I.'s Brev til K. CHR. IV., hvori han takker for hans Svar angaaende Processen om George Prices Skib og for nogle Falke. — *Westminster*, 4. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

1635.

*15232. AXEL OXENSTJERNA skriver til Marquis de St. Chaumont, bl. a. at han har faaet et Brev fra ham, hvori han meddeler sin Afrejse til K. af Danmark. — *Stralsund*, d. 5/15. Decbr. (Latin.) Svensk Overs. i Fant, Samlingar i swenska Hist. I. 21—24. 5. Decbr.

*15233. JOHN TAYLOR, engelsk Gesandt i Wien, tilskriver Statssekretæren Windebank om Forholdene i Tydskland og udtaler bl a., at K. af Danmark vil blive forbitret, hvis Kejseren tilbyder Sverig Bispedømmet Bremen. — *Vienna*, 15. December. (Engelsk.) State Papers collected by Edward, Earl of Clarendon I. 372—75. 5 vel 15. Decbr.

*15234 K. CHR. IV.'s Skrivelse om Rangen mellem de Gejstlige og Borgmestrene i Odense. — *Vor Gaard i Odense*, d. 8. Decbr. Almeennytt. Samlinger XXXV. 345—47. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. 1818. II. 142—43 Bloch, Den Fyenske Gejstligheds Hist. I 372. Brudst. i Mumme, St. Knuds Kirke S. 179. 8. Decbr.

*15235. K. CHR. IV. lover Hert. August den Yngre af Braunschweig at støtte hans Successionsfordringer paa dette Land ved det kejserlige Hof og i Tilfælde af hans tidlige Død at overtage Formynderskabet over hans Børn. — *Flensburg*, am 8. December. (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. historisch. Vereins f. Niedersachsen Jahrg. 1851 S. 27. 8. Decbr.

*15236. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, regis Daniæ nothum hic esse et a rege Galliæ comiter exceptum esse, rem de Bremensi archiepiscopatu commendare putari. — *Lutetiæ*, $\frac{10}{20}$. Dec. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 204—05. 10. Decbr.

*15237. Judicium UNIVERSITATIS in casu Petri Petræi in Houff defuncti: nempe an dictus Petrus Petræus potuerit ex nimio spiritus vini potu sibi mortem advocare, quamquam probatum non sit, flammam ex faucibus prodiisse, aut labia fissa vel combusta. — *Hafniæ ex consistorio*, 14. Decembr. Bartholini Cista medica S. 392—93. 14. Decbr.

*15238. UNIVERSITETETS Betænkning om den Gulddaab og Særdaab, der har fundet Sted ved Erik Jensøns Barns Daab i Sæby, hvorved der er handlet mod Alterbogen, men hvorom der bør indhentes nærmere Underretning. — *Ex Consistorio*, d. 15. Decembris. Ny kirkehist. Saml. III. 453—54. 15. Decbr.

*15239. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, regis Daniæ nothum a Galliæ rege, ut qui Gallorum sub littus Norvegiæ balenarum capturam exerceant, id permissu regis Daniæ faciant, postulare, regique negotium de Albis vectigali commendare; addit, de fœdere inter Gallum, Anglum, Danum et Polonum mussitari. — *Lutetiæ*, $\frac{17}{27}$. Decbr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 205—06. 17. Decbr.

*15240. JOHN TAYLOR, engelsk Gesandt i Wien, tilskriver Statssekretæren Windebank, at K. af England bør sende en Gesandt til Sachsen og Brandenburg, og at K. af Danmark kan bidrage meget til at fremme Fredsværket. — *Vienna*, 29. December. (Engelsk.) State Papers collected by Edward, Earl of Clarendon I. 375—77. 19. vel 29. Decbr.

*15241. UNIVERSITETETS til Kansleren givne Fremstilling af Sagen mod Peder Charisius, mod hvem Byfogeden i Kbhvn. Eske Jensen havde udvirket et Kongebrev om han Sjette-Penning. — 29. December. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 216. 29. Decbr.

*15242. AXEL OXENSTJERNAS Brev til Gabriel Oxenstjerna, hvori han bl. a. antager, at det er Vibe, der har fremkaldt K. Chr. IV.'s Interposition ved at fremstille det, som om Sverig vilde Fred paa hvilkesomhelst Betingelser. — 31. Decbr. Udt p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit Historie 1629—1660 II. 20. 31. Decbr.

*15243. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Dani regis nothum de Bremensi 31. Decbr.

161*

1635. causa, de vectigali Albis et de piscatu sub Norvegiæ littora nisi regis permissu non usurpando hic fuisse. — *Lutetiæ*, 10. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 208—09.

31. Decbr. *15244. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Seldeni librum de mari clauso et Hispanos et Germanos et Danos tangere. — *Lutetiæ*, 10. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 858.

31. Decbr. vel 1636 1. Januar. *15245. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua scribit legatum Venetum sibi narravisse, Danum paci in Germania constituendæ sedulam operam dare. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{10}$ (!) Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 207—08.

*15246. MAGISTRATEN I AMSTERDAMS Skrivelse til K. af Danmark, hvori hævdes, at Spitsbergen ikke hører til Norges Krone, men oprindelig har været besat af Nederlændere. — (Hollandsk.) Scheltema, Aemstels Oudheid III. 226—28.

*15247. K. CHR. IV.'s Brev, hvori han udnævner Mag. Henricus Michaelis, Præst ved St. Hans Kirke i Odense, til Provst i Haderslev. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 163-64.

*15248. K. AF DANMARKS Skrivelse til Kurf. af Sachsen, hvori han siger, at det synes, som om det mellem Kejseren og Kurfyrsterne er afgjort, at Kongens Søn skal udstødes fra Bispedømmet Bremen, omendskjønt denne Sag intet har med Krigen at gjøre. Han forsvarer sin Søns Rettigheder. (Tydsk.) Samtidig Tryk. Aarstallet tilføjet med Blæk.

*15249. JOHANNES CADELIAVIUS Johannem Meursium rogat, ut unacum Wormio et Brochmando se filio regis Daniæ, nunc archiepiscopo Bremensi inaugurato, ad consiliarii munus recommendet. — *Bremæ* (uden Aar.) Meursii Opera XI. 583—84.

1635?

1635?

*15250. CHRISTOPH HARDER, som har tjent i den nys afdøde Erkebiskop Johan Frederiks Kancelli, ansøger K. CHR. IV. om at blive ansat som Notarius publicus i Helsingør og i Riget Danmark. (Tydsk.) Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 124—25.

*15251. JO. ISACII PONTANI ad Stephanum Jo. Stephanium, professorem eloquentiæ in academia Sorana, litteræ, in quibus retardationem litterarum ad eum mittendarum excusat et de exemplari quodam Papiæ vocabularii scribit. Ant. Matthæi, Veteris ævi analecta III. 737—38.

1636.

1636.

6. Januar. *15252. K. CHR. IV. udnævner Esaias Fleischer til sin Hofapotheker med en aarlig Løn af 200 Rdlr. Specie og 2 Hofklædninger foruden Kostpenge. — *Haderslevhuus*, d. 6. Januar. Brudst. i Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 256—57.

6. Januar. 15253. JOHANNIS MEURSII ad Gerhardum Vossium de editione operum suorum epistola. — *Soræ*, VI. Januar. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 167. Meursii Opera XI. 596—97.

7. Januar. *15254. HUGO GROTIUS ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, scribit se videre, amicitiam regis Daniæ Lutetiæ in pretio esse. — *Lutetiæ*, $\frac{7}{17}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 210.

15. Januar. *15255. JOHAN MESSENIUS's Optegnelse om hans i Fængslet fuldførte Værk om Sverigs, Danmarks og Norges Historie, kaldet Schondia illustrata. — *Vld*, then 15. Januarii. (Svensk.) Bring, Handlingar och Påminnelser I. 6—12.

1636.

*15256. A. GYLLES Skrivelse til Sekretær Schmalt, hvori han omtaler, at Tage Thott ventes hertil som K. af Danmarks Afsending for at tilbyde hans Mægling i den tydske Krig. — *Holmiæ*, d. 17. Januar. (Svensk.) Den Swenska Mercurius V, 4. 252—54. 17. Januar.

*15257. JES BOLDICH sælger paa egne og Slægtninges Vegne den saakaldte Mønnike-Kobbel sydfor Haderslev-Dam til Christian Rantzau, Kongens Kammerjunker. — *Haderszleben*, d. 18. Januarii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 365—66. 18. Januar.

*15258. Dr. ELISABETH af Bøhmen sender K. Chr. IV. en Kopi af et Brev, som hun har skrevet til en Forsamling af protestantiske Fyrster i Lüneburg angaaende Pfalzgrevens Gjenindsættelse. — *Hague*, 28. Jan. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Second Report S. 21. 18. vel 28. Jan.

*15259. K. KARL I. skriver til K. Chr. IV., at han har givet Averie Instruxer til at føre Pfalz's Sag frem paa den Rigsdag, der var sammenkaldt i Lüneburg for at slutte Fred mellem Kejseren og Kurf. af Sachsen, og at han ønsker, at han maa forhandle derom med de danske Udsendinge. — *Westminster*, 19. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 19. Januar.

*15260. Erklæring af LANDRAADERNE og de øvrige DEPUTEREDE af DET SLESVIG-HOLSTENSKE STÆNDERUDSKUD om, at Antagelsen af Pragerfreden bør henvises til det almindelige Landdagsmøde, hvis Betænkning ogsaa bør høres om Revisionen af Landretsordningen. — *Kiel*, 22. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 72. 22. Januar.

*15261. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved det sub pœna duplici befales alle, der endnu ikke have betalt de ved den sidste Landret idømte Bøder, at indbetale disse i Dagene 14., 15. og 16. Marts til Landretsnotaren. — *Veste Christianspreis*, d. 3. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 3. Febr.

*15262. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Daniæ regis nothum nihildum responsi ad sua postulata a rege Galliæ accepisse. — $\frac{4}{14}$. Febr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 215—16. 4. Febr.

*15263. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fæderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, Seldeni librum nihil, quod Sveciam tangat, habere, nisi mentionem fœderis, quo Norvegis jus in mare, quod ipsis objaceat, relinquatur. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 216. 4. Febr.

*15264. GEORGE LOW meddeler Jarlen af Middlesex bl. a., at K. Karl I. agter at sende M. de Vicke til K. af Danmark og Lord Berkeleys Broder til K. af Sverig. — (6. Febr.) Udt. p. Eng. i Fourth report of the Royal Commission on historical manuscripts S. 292. 6. Febr.

*15265. K. CHR. IV. befaler Christen Holch at modtage Betaling af D. Morten Madsen, Superintendent over Aarhus Stift, og hans Participanter for to Ege, de have faaet til deres Papirmølle. — *Hadersloff*, 7. Febr. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 71. 7. Febr.

*15266. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Claus Daa og Rigsraadet i Kjøbenhavn om Foranstaltninger for at hindre Fæsygdommens Udbredelse. — *Haderslev*, 14. Febr. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 313. 14. Febr.

*15267. Den engelske Resident i Hamburg JOSEPH AVERYS Memorial til K. Chr. IV. om Underhandlingerne i Tydskland. — *Hamburg*, 15. Febr. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59. 15. Febr.

8003. Saml. af Forordn. 1643 S. 37—43. Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 132—33. 18. Febr.

1636.

18. Febr. *15268. K. CHR. IV.'s Privilegier for et grønlandsk Kompagni. — (18. Febr.) Udt. i Tidsskr for Fiskeri III. 232.

2. Martii. *15269. Jo. ISACIUS PONTANUS Frederico Andreæ, ephoro nobilissimi juvenis Christiani Frisii, ad usum studiorum illius complures scriptores de Belgio ejusque statu commendat. — *Hardervici*, XII. Martii. Ant Matthæi Veteris ævi analecta III. 742—43.

3. Martii. *15270. BGM. og RAAD I AARHUS bestemme, at naar nogen lejer Huse til Folk, der ikke udrede Skatterne, skulle Ejerne udrede dem, og naar Lejerne bortrykkes af Pest eller andre farlige Sygdomme, skulle Ejerne i Mangel af andre bekoste dem i Jorden. — *Aarhuus Raadstue*, 3 Martz. Udt. i Hübertz, Akst vedk. Aarhus II. 197—98.

7. Martii. *15271. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua commemorat, nobilissimos Daniæ assidue pollicita Meursii opera exigere. — *Amstelodami*, XVII. Mart. Ger. Joan Vossii Epistolæ S. 309—10.

8. Martii. *15272. JOHANNIS ADLERI SALVII ad Hugonem Grotium litteræ, in quibus commemorat, Sveciam cum Dano et aliis vicinis alta pace frui. — Die 8. Martii. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède VI. 366.

9. Martii. *15273. Kardinal RICHELIEU tilskriver K. Chr. IV. angaaende dennes Gardekapitains Sendelse til Frankrig. — (19. Marts.) (Latin.) Udt. p. Fransk i Avenel, Lettres de Richelieu V. 968.

10. Martii. *15274. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Ernst Normand at lade Bønderne i Jerløf og Holmands Herreder sætte et fast Stengjærde omkring »de tvende Bjerge« ved Jellinge Kirke, hvilket Gjærde Bønderne i Jellinge Sogn skulle holde vedlige. — *Coldingh*, 10. Martii. Danske Saml. I. 101.

10. Martii. *15275. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Daniæ regis nothum nihil hic efficere. — *Lutetiæ*, 20. Martii, nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 222—23.

13. Martii. *15276. K. CHR. IV. forbyder at fange Hval paa de Grader og den Bøigd, paa hvilken det Christianske eller Spitsbergske Kompagni er priviligeret. — (13. Marts.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 232.

21. Martii. 8019. Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 1. 519. Jfr Fridericia, Danmarks ydre polit Historie 1629—1660 II. 20.

24. Martii. *15277. TINGSVIDNE om Markeskjellet mellem Præstegaardens Toft og Anders Thomesens Toft i Brandstrup. — *Medelsom Herredsting*, Torsdag d. 24. Marts. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 26.

26. Martii. *15278. Kejser FERDINAND II.'s Resolution til de danske Gesandter Pentz og v. Hagen, hvorved han erklærer sig villig til at antage K. Chr. IV.'s Mægling. — 5. April. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 17.

31. Martii. *15279. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad (Elisabetham), reginam Bohemiæ, litteræ, in quibus commemorat, eam a se petiisse, ut circa interpositionem Daniæ regis eo consilia dirigat, ut causa sua condignæ æstimationi subjiciatur. — *Wismariæ*, die ult. Martii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 206—10.

31. Martii. *15280. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. af samme Indhold som Nr. *15259. — *Westminster*, 31. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

1. Aprilis. *15281. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Indstilling til Stænderne i Hertugdømmerne angaaende gifte Kvinders Ret til at gjøre Testamente. — *Kiel*, 1. Apr. (Tydsk.) Brudst. i Vogt, De testamentis S. 27.

1636.

*15282. HERTUGDØMMERNES STÆNDERS Svar paa Indstillingen angaaende gifte Kvinders Testamentret, i hvilket fremhæves, at gifte Kvinder ikke ere berettigede til at disponere over urørligt Gods til Skade for Børnene. — *Kiel,* 5. Aprilis. (Tydsk.) Brudst. i Vogt, De testamentis S. 27—28. 5. Aprilis.

*15283. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Daniæ regis nothum nulla re magna, quantum intelligere possit, effecta hinc abscessisse. — *Lutetiæ,* $\frac{8}{18}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 227—28. 8. Aprilis.

*15284. HUGONIS GROTII ad Grubbium epistola, in qua conatus regis Daniæ archiepiscopatus Bremensis retinendi commemorat. — *Lutetiæ,* 18. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 228. 8. Aprilis.

8028. Særtr. af Forordn. 9. Aprilis.

*15285. STEPHANII litteræ ad Olaum Wormium de ephemeride itineris Grønlandici ab Anglo quodam (Allday) jussu regis Fr. II.[di] suscepti. — (*Sorø,* Palmesøndag.) Brudst. i Grønlands hist. Mindesm. III. 640. 10. Aprilis.

*15286. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetets Skrivelse til M. Rasmus Svendsøn, Sognepræst i Faxe, at de have kaldet Petrum Laurentium Bogonianum til Degn i Faxe, der har lovet at følge sin Forgjænger in chorum et thorum. — *Kjøbenhavn,* 11. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 350. 11. Aprilis.

*15287. Jo. ISACIUS PONTANUS ad Christianum Frijs, regis Daniæ cancellarium, scribit, se Christianum filium ejus Ultrajecti ad Rhenum vidisse et cum eo de Jo. Seldeni »mari clauso« et de jure Daniæ ac Norvegiæ in Oceanum Boreum locutum esse. — *Hardervici,* XXI. April. Ant. Matthæi veteris ævi analecta III. 744—45. 11. Aprilis.

*15288. K. CHR. IV.'s Befaling til Universitetet om ved en, som var forfaren in Mathesi, aarlig at udgive en Almanak. — D. 14. April. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 351. 14. Aprilis.

8032. Danske Mag. 5. R. I. 350—51. 16. Aprilis.

*15289. K. CHR. IV.'s Brev til Kapitlet i Aarhus om dets Forhold til Domkirken i Aarhus. — *Hadersleff Hus,* 17. April. Udt. i Hübertz, Akst. vedk. Aarhus II. 72. 17. Aprilis.

8037. Samtidig Tryk. 2 Bl. Jfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660. II. 18. 20. Aprilis.

*15290. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua ei pro transmisso responso ad conciliaturam a rege Daniæ oblatam gratias agit. — *Lutetiæ,* Kal. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 229—30. 21. Aprilis.

*15291. JOHANNIS MEURSII ad Gerardum Vossium epistola, in qua commemorat, se ante triduum ei per Petrum Vilbadum, juvenem litteras misisse; de cunctatione editionis historiæ suæ Danicæ valde queritur. — *Soræ,* d. XXII. Aprilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 168. Meursii Opera XI. 680. 22. Aprilis.

*15292. JOHAN BANÉR giver Rigskansleren Axel Oxenstjerna Meddelelse om Krigsoperationerne i Nordtydskland, han fremhæver den Fare, som truer fra Danmarks Side og fra K. Chr. IV.'s Rustninger, der kun kunne tilsigte et Angreb paa Sverig, og billiger Afslaget paa Kongens Forslag til Giftermaalet mellem Dr. af Sverig og hans Søn. — *Magdeburg,* d. 24. April. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioårige kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 2. 78—79. 24. Aprilis.

*15293. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, se ex Anglia discere, eum, qui Hamburgi res Anglicas agat, ad Daniæ regem ire jussum esse. — *Lutetiæ,* 8. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 231—32. 28. Aprilis.

1636.

1. Majl. *15294. Anders Bilde giver Kansleren Chr. Friis Underretning om Bartholemæus Wulfstorps Sag og klager over Øselboernes Irreligiøsitet og Manglen paa Præster. — *Arrensborig*, d. 1. May. Danske Mag. 4. R. IV. 179—82.

3. Majl. *15295. K. Chr. IV.'s Rettertingsdom i Sagen mellem Skuderløse Bys Gaardmænd og Frands Lykke t. Gisselfeld. Dommen stadfæster Herredstingets og Landstingets Dom, hvorefter det omstridte Overdrev tilhørte Bønderne i Skuderløse. Frands Lykke skal betale Sagens Omkostninger. — 3. Maj. Rasmussen, Gisselfeld S. 88.

5. Majl. *15296. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, regis Daniæ filio, dum vivat, archiepiscopatum Bremensem a Cæsare promissum esse dici. — $\frac{5}{15}$. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 232—33.

5. Majl. *15297. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, pro certo scribi Daniæ regem archiepiscopatus Bremensis fructum filio suo, dum vivat, Viennæ obtinuisse. — *Lutetiæ*, 15. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 232—33.

11. Majl. 8044. Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 1. 520—21.

12. Majl. *15298. K. Chr. IV.'s Rettertingsdom, at Landtingsdommen (af 5. Aug. 1635) over Jens Lauridtzen for ulovligt Panteri bør staa ved Magt. — 12. Mai. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 103.

20. Majl. *15299. Hert. Bugislav af Pommerns Memorial om, hvad der skal forelægges de pommerske Landstænder; blandt andet skulle disse underrettes om Forhandlingerne med K. af Danmark angaaende Opnaaelse af Fred. — *Alten Stettin*, d. 20. May. (Tydsk.) Schoeltgen et Kreysig, Diplomataria et scriptores historiæ Germaniæ III 381—83.

22. Majl. *15300. Den engelske »Prolegatus« Joseph Averys Proposition til K. Chr. IV., angaaende de foreslaaede Underhandlinger i Tydskland. — 22. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59.

22. Majl. *15301. Den engelske Resident i Hamburg Joseph Averys Memorial til K. Chr. IV. om Underhandlingerne i Tydskland. — *Copenh.*, 22. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59.

23. Majl. *15302. K. Chr. IV.'s Befaling, at Hans Snedker skal begive sig til Fyen for at beklæde Salen paa Nyborg Slot med Tapetseri ligesom Salen paa Kjøbenhavns Slot under Bilageret. — *Kjøbenhaufn*, d. 23. May. Burman Becker, Om vævede Tapeter i Danm. S. 24.

26. Majl. *15303. Jo. Isacii Pontani ad Wilhelmum Willichium, Camerarii Svecorum apud Ordines Belgii fœderatos legati secretarium, litteræ, in quibus contra Seldenum jus Daniæ Norvagiæque in mare Boreum vindicat. — *Hardervici*, V. Junii. Ant. Matthæi, Veteris ævi analecta III. 746—47.

27. Majl. *15304. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, legatos Danicos Viennæ præter suum Bremense et de Albis onere negotium in eudenda cum Svedis pace laborare et svadere, ut Svedis Rostochium, Wismaria, Stralsunda concedantur. — *Lutetiæ*, 6. Junii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 237—38.

30. Majl. *15305. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV. med fornyet Klage over, at Robert Walther ikke kan faa de Penge, han har til gode hos (Peter) Gagelmann, som han efter Kongens Ønske havde lært Konditorkunsten. — *Hampton Court*, 30. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

1636.

*15306. Dr. CHRISTINA af Sverigs Proposition til Rigets Stænder om Krigsbegivenhederne i Tydskland, hvori bl. a. udtales, at man er gaaet ind paa K. af Danmarks Forslag til et nyt Fredsmøde i Lübeck. — (1. Junii.) (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll II. 214—16 smlgn. S. 206. 1. Junii.

*15307. AUGUSTINUS EBBELL og JØRGEN FRIIS, Borgere i Odense, udstede Fundats for Anvendelsen af 200 Dlr., som afdøde Else Olufsdatter, sal. Hans Friises Efterleverske i Odense, har testamenteret til fattige Husarme i Odense. — *Odense,* fjerde Pintsedag. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 232—33. 8. Junii.

*15308. KIRKEÆLDSTE og FORSTANDERE for Mariekirke i Flensborg hævde Kirkens Ret til visse Ejendomme. — *Flensb.*, am 10. Junii. (Tydsk.) Cläden, Flensburgs Kirchenhölzungen S. 33—34. 10. Junii.

*15309. K. KARL I.'s Brev til K. CHR. IV. med Bøn om, at han maa skaffe sig nogle Falke. — *Westminster,* 10. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 10. Junii.

*15310. JOHANNIS MEURSII ad Gerhardum Vossium de editione operum suorum epistola, quam per Soranum civem ad eum mittit. — *Soræ,* d. XVIII. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 170—71. Meursii Opera XI. 600. 18. Junii.

*15311. JO. ISACII PONTANI ad Marcum Zuerium Boxhornium litteræ, in quibus demonstrat, jus Borei maris semper Daniæ ac Norvegiæ regum fuisse. — *Hardervici,* ipsis Kal. Julii. Ant. Matthæi veteris ævi analecta III. 747—49. 21. Junii.

*15312. AXELII OXENSTJERNÆ, regni Sveciæ cancellarii, ad (Elisabetham), reginam Bohemiæ, litteræ, cum quibus ei litteras regis Daniæ ad se scriptas cum exemplari plenipotentiæ Cæsareæ tractatus interpositione regis Daniæ suscipiendi mittit. — *Stralsundii,* die 24. Junii. Moser, Patriotisches Archiv VI. 219—24. 24. Junii.

*15313. HENNINGII VALCKENDORFS Skrivelse til Universitetets Rektor Oluf Wormb, hvori han anmoder om efter Fundatsens Indhold at maatte faa Regnskabet over Valckendorfs Kollegium tilsendt. — *Ottensegaard,* d. 26. Junii. Danske Mag. 5. R. I. 351—52. 26. Junii.

*15314. HUGO GROTIUS (Joachimo) Gersdorffio, nobili Dano, animi sui benevolentiam pollicetur et Septentrioni conservationem pacis optat. — *Lutetiæ,* 6. Julii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 244. 26. Junii.

*15315. K. CHR. IV. befaler Erich Grubbe at betyde Bernt Klodtt i Aars Mølle, at han ikke bruger Klosterengen, da den er skjænket Hospitalet til Græsning. — *Haffn.*, 28. Juny. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 73. 28. Junii.

*15316. K. CHR. IV. befaler Superintendenten D. Hans Reysener og Universitetets Professorer at lade to eller tre Studenter, der ere det øselske Sprog mægtige, have fri Bolig og Kost ved Universitetet, for at de siden kunne blive Præster paa Øsel. — *Kiøbenhaffn Slot,* d. 28. Junii. Danske Mag. 4. R. IV. 182—83. 28. Junii.

*15317. Landgrev HERMAN af Hessens Skrivelse til Universitetet i Kjøbenhavn, hvori han æsker de derværende Mathematikeres Mening om et hoslagt af ham selv forfattet astronomisk-meteorologisk Program. — *Cassel,* am 30. Junii. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 352—53. 30. Junii.

*15318. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, regis Daniæ legatos ab aula Viennensi satis lætos iis, quæ de archiepiscopatu Bremensi impetraverint, abiisse, additque, non dubium esse, quæ Danus agat, Batavis gravissime displicere. — *Lutetiæ,* 10. Julii Novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 244—45. 30. Junii.

1636.

11. Julii. *15319. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetets Skrivelse til Henningh Valckendorf, hvormed de oversende ham nogle af Valckendorfs Kollegiums Regnskaber samt et Register over Bibliotheket. — 11. Juli. Brudst. i Danske Mag. 5. R. I. 352.

14. Julii. *15320. HUGO GROTIUS ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua ducis Wirtembergici fratrem, qui apud Danum est, nominat. *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 248—49.

14. Julii. *15321. HUGO GROTIUS ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, scribit se audire, Pontanum aliquid pro Dano contra Seldenum scriptitare. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 249—50.

19. Julii. *15322. JOHANN CHRISTIAN, Arving til Norge, Hert. til Slesvig-Holsten-Sønderborg udsteder Instrux for D. Simon Gogrewe og Didrikh Costlede i hans Proces med D. Fürstenow. — (19. Juli.) (Tydsk.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schleswig-Holstein-Lauenburg. Gesch. X. 142.

23. Julii. *15323. K. CHR. IV. tilskriver Frederik Urne om de Indskrifter og Figurer, som M. Hans Rotgitter skal sætte paa Klokkerne til Kronborg. — (23. Juli.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S 360.

25. Julii. *15324. HUGO GROTIUS Sprechero Joachimum Gersdorfium, Danum prænobilem per Rhætos iter facientem, commendat. — 4. Augusti novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 252.

25. Julii. *15325. HUGO GROTIUS domino Guiscardi Joachimum Gersdorfium, Danum gente prænobili egregieque literatum, Italiam petentem commendat. — *Lutetiæ*, 4. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 252—53. Meursii Opera XI. 601—02.

4. Augusti. *15326. FREDERIK URNE, Lensmd. paa Kronborg, hans Brev om en Skatteansættelse, hvori omtales, at Kongens Tjenere skulle taxeres af ham og ikke af Borgermester og Raad. — (4. August.) Brudst. i Indbydelsesskr. fra Helsingørs Realskole 1866 S. 11—12.

4. Augusti. *15327. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua tributum piscarium ab Anglis postulatum cum onere in freto Danico comparat. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 254—56.

4. Augusti. *15328. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua eum, ut Laurembergium et Stephanium salutet, rogat. — *Amstel.*, Postridie Id. Sext. Ger Joan. Vossii Epistolæ S. 316—17. Meursii Opera XI 601—02.

5. Augusti. *15329. JOHAN BANÉRS Skrivelse til Axel Oxenstjerna, hvori han udtaler sin Frygt for K. Chr. IV.'s Hensigter og tilraader, at Buxtehude ikke aftrædes, for man er fuldstændig sikker paa Kongens Neutralitet. — *Im Feldtlager zu Werben*, d. 5. Augusti. (Svensk.) Brudst i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 2. 79, Anm. 3.

10. Augusti. *15330. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Kronens Bønder i Slavs Herred, liggende til Koldinghus Slot, herefter maa istedenfor Skovsvin yde 1/2 Rdlr. — 10. Avg. Brudst. i Danske Saml. III. 291.

10. Augusti. *15331. Erklæring, indgiven til Kongen af PROFESSORERNE ved Universitetet, angaaende M. Engelbertus og hans Undervisningsmethode, hvilken ingenlunde er noget nyt. *In Consistorio*, 10. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 205—07.

12. Augusti. *15332. CLAUS CHRISTOPH LÜTZOWS Brev til Holger Rosenkrands, hvori han udtaler sin Ærbødighed for ham og beder ham om at lade Menneskeheden nyde godt af hans Overvejelser og Visdom. — Prid. Id. Augusti. (Latin.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 551—52.

1636.

*15333. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, 12. Augusti.
epistola, in qua commemorat, legatum a Dano hic exspectari dici. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{12}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 256—57.

8070. Carl Bernhard, Saml. Noveller og Fortællinger XIII. 15—16. Birket Smith, Leonora 14. Augusti.
Christina I. 79.

*15334. HUGONIS GROTII ad ducem Bernhardum Vimariensem epistola, in qua 16. Augusti.
commemorat, se a cancellario Sveciæ de iis, quæ cum rege Daniæ acta sint, certiorem factum esse, additque, legatos a Svecia Stadam ad componendas controversias cum rege Daniæ mitti. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$ Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 258—59.

*15335. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, 18. Augusti.
epistola, in qua commemorat, Grubbium sibi scribere, se cum Salvio laborare, ut cum Daniæ rege concordia sanciatur, illique svadet, ut cogitet, num qua sit ratio, qua id regnum a Polonicis molitionibus abstrahi possit. — *Lutetiæ*, $\frac{8}{18}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 259—60.

*15336. HUGONIS GROTII ad Grubbium epistola, in qua metuit, ne Danus in res 18. Augusti.
Svediæ Poloni molitionibus implicetur, putatque, Anglum conciliaturam suam ad ea quæ Svedis Danisque intercedant negotia oblaturum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{8}{18}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 260—61.

*15337. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines 25. Augusti.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, regem Daniæ eo flecti posse, ut in pace cudenda illa, quæ religionem ipsius et in propinquos pietatem deceant, cordi habeat. — *Lutetiæ*, 4. Sept. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 261.

8071. Brudst. i Carl Bernhard, Saml. Noveller og Fortællinger XIII. 16. 26. Augusti.

*15338. K. CHR. IV. takker K. Ludvig XIII. for Indbydelsen til Fredsmødet i 27 Augusti.
Køln og tilføjer, at han under Mæglingen ikke vil arbejde mod den franske Konges og hans Forbundsfællers særlig den svenske Krones Interesser. — *Glückstadt*, 27. Aug. (Fransk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I. 1. 523.

*15339. K. CHR. IV. beder K. KARL I. om Tilladelse til at maatte udføre noget 29. Augusti.
Tin. — 29. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Mscray, Third Report S. 72.

*15340. K. CHR. IV.'s Missive til Rektor og Professorer ved Universitetet, at de 29. Augusti.
skulle examinere dem, der melde sig til det ledige Professorat i Odense, og indsætte den, der er bedst forfaren i Græsk og Latin. — *Slott Kiøbenhaffn*, d. 29. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 353.

*15341. HUGO GROTIUS (Joachimo Gersdorffio) duos suos amicos, Schmalchium, 31. Augusti.
secretarium cancellarii magni Svediæ, et genitum fratris conjugis suæ, iter in Italiam sub idem fere tempus, quod ei destinatum arbitretur, facientes, commendat. — 10. Septemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 263.

8075. Qvistgaard, Forts. Efterr. om Slagelse Skole S. 13. 1. Septbr.

*15342. Erklæring af JENS BJELKE, Høvidsmd. paa Bergenhus, o. fl., der efter 1. Septbr.
Kongens Befaling af 24. Febr. 1636 have undersøgt Hoperne og Tværgaderne i Vaagsbunden. — *Bergen*, 1. September. Udt. i Norske Mag. II. 324—25.

*15343. Erklæring af JENS BJELKE, Høvidsmd. paa Bergenhus, o. fl., der efter 5. Septbr.
Kongens Befaling af 24. Febr. 1636 have undersøgt flere fra Bergen indkomne Klager. — *Bergen*, 5. September. Udt. og Brudst i Norske Mag. II 325—28.

1636.

13. Septbr. *15344. CHRISTEN THOMESEN sender sin Svoger, Otte Rosenkrands, en spøgefuld Indbydelse til en Rævejagt. — *Calløe*, le 13. de Sept. (Fransk.) Danske Mag. 4. R. IV. 285.

17. Septbr. *15345. Kardinal RICHELIEU meddeler Kongens Sekretær de Charigny bl. a., at en Kurer fra Saint-Chaumont beretter, at K. af Danmark vil holde sig helt neutral, hvilket meget har glædet Svenskerne. — *De Roye*, ce 27 septembre. (Fransk.) Avenel, Lettres de Richelieu V. 588—89. Det samme meddeles Bullion i et Brev af samme Dag (Smstds. S. 589—90), og Dagen efter befaledes det ham at fortælle den engelske Gesandt derom. (Smstds. S. 595).

21. Septbr. *15346. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetets Skrivelse til Just Høg t. Gjorslev, Hofmester paa Sorø, hvori de opfordre ham til at lade den af ham anbefalede Janus Mayerus Cimber møde til Konkurrencen om Professoratet ved Gymnasiet i Odense sammen med de andre Ansøgere. — 21. Sept. Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 354.

21. Septbr. *15347. Epistola RECTORIS et PROFESSORUM Academiæ Hanniensis ad Episcopum Fionensium, qua eum hortantur, ut competitores professionis Ottoniensis ad proximum octavum diem Octobris examen publicum subire jubeat. — *Havniæ*, 21. Sept. Danske Mag. 5. R. I. 553—54.

26. Septbr. *15348. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Henricum Ernstium; Soram Danorum, epistola, in qua excusat, se ad eum et Rosecranzium tam diu non scripsisse. — *Amstelodami*, Prid. Non. Octobris. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 320.

27. Septbr. 8083. Særtr. af Forordn. (I Nytryk fra 1656)

28. Septbr. *15349. K. CHR. IV.'s Haandskrivelse til Kejseren, hvori han fremhæver, hvor ivrigt han virker for Freden, og at Kejseren, hvis det kom til Fredsforhandlinger, til sin fuldkomne Tilfredshed skulde spore hans Kjærlighed til ham og det romerske Rige. — 28. Septbr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 30.

1. Octobr. *15350. K. LUDVIG XIII. erklærer Saint-Chaumont sin Tilfredshed med dennes Underhandlinger med Danmark og beder Gesandten om at underrette K. Chr. IV. om, at han i Decbr. bør sende sine Deputerede til Køln. — *Au camp Demnein*, le 11 octobre. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Avenel, Lettres de Richelieu VII. 758—59.

6. Octobr. *15351. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Anglos legatos regis sui operam, si quid apud Danum e re Sveciæ fieri possit, offerre. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 270—71.

7. Octobr. *15352. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, Daniæ regem, quando mos ei a Svecis gestus sit, iis paulo plus quam non inimicum fore. — *Lutetiæ*, 17. Octobris nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 271—72.

17. Octobr. *15353. K. CHR. IV. befaler, at de, der fra Bergens Len ville rejse til Danmark eller Søndenfjelds, skulle rejse udenom Akers Herred for ikke at besvære Bønderne her for meget med Skyds. — *Kjøbenhavn*, 17. Oktober. Udt. i Norske Mag. II. 328.

17. Octobr. *15354. LAMPERTI ALARDI ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, se Justino Hoeg libellum nuncupasse. — *Brunopoli Dithmars.*, d. XVII. Octob. Meursii Opera XI. 602—03.

18. Octobr. *15355. K. CHR. IV. tilskriver Universitets Rektor og Professorer, at de Magistri, som ikke have bekommet deres Attestation, skulle tage den, saafremt de nogen Skole- eller Kirketjeneste ville betjene. — *Kjøbenhavn*, 18. Oktober. Ny kirkehist Saml. II 631. Forordningen sendes samme Dag til Biskopperne. Rothe, Rescripter III, 276—77.

1636.

*15356. K. Ludvig XIII. tilskriver Saint-Chaumont bl. a. om Nødvendigheden af en god Forstaaelse mellem Sverig og Danmark. — *Au camp de Demain*, 28 octobre. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VII. 1023. 18. Octobr.

*15357. K. Chr. IV. befaler Erik Grubbe at sende til Tugthuset i Kjobenhavn Børn, som Forældrene ikke ville holde af Gaden, og som, uagtet de ere saa til Alders, at de kunne tjene deres Brød, dog gaa ledige; han skal siden sende aarlig 4 til 5 af samme Slags. — *Hafn.*, 22. Octb. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 73. 22. Octobr.

*15358. Epistola rectoris et professorum Academiæ Hauniensis ad cancellarium Christianum Friisium, qua cum eo communicant, Ericum Olai Tormium ac Petrum Spormannum examen publicum, quo professione digni facti sint, expertos esse. — *Hauniæ*, 22. Octob. Danske Mag. 5 R. I. 54. 22. Octobr.

*15359. K. Karl I.'s Kreditiv til K. Chr. IV. for Alexander, Lord Forbes, som sendes for at danne Selskaber af skotske Kjøbmænd og ordne, hvor de maa nedsætte sig. — *Newmarket*, 24. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 24. Octobr.

*15360. Herredagsdom i en Sag mellem Eiler Quitzow og Holger Rosenkrantz om Lyckesholm, som den sidste har i Pant, men begjærer til Ejendom, at der skal udlægges Holger Rosenkrantz saa meget af nævnte Gods, som han har til gode, og dette være hans Ejendom, hvis det ikke bliver løst inden et Fjerdingaar. — 27. Oktbr. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 404. 27. Octobr.

8094. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Kathedralskole I, 1. 100—01. 28. Octobr.

*15361. Resolution af Landdagen i Kiel, hvori navnlig opfordres til Afskedigelse af de til Grændseforsvar bestemte 2000 Md., og til at Generalsuperintendenternes Kirkevisitationer maa være overensstemmende med Kirkeordinantsen. — 31. October. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler-Universitätsbibl. III. 89. 31. Octobr.

*15362. K. Chr. IV.'s aabne Brev, at der af hver Kirke i Fyens Stift skal inden førstkommende Fastelavn gives en halv Rdlr. til Gymnasiets Opbyggelse i Odense. — *Kjøbenhaffen Slot*, d. 2. November. Henrichsen, Bidrag til Odense Cathedralskoles Hist. I. 55. 2. Novbr.

*15363. K. Chr. IV.'s Forbud mod, at Skippere føre fattige til Kjøbenhavn over Søen, dog de undtagne, som flygte fra Tydskland paa Grund af Krigen. — 5/11. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 67—68. 5. Novbr.

*15364. K. Chr. IV. befaler, at hver af Kronens og Gejstlighedens Bønder i Aarhus Stift aarlig skal levere mod Betaling en 4—6 »Mrk. Plynder« til Papirmøllen i Aarhus, hvilken han tillader at mærke Papiret med det kgl. Navnechiffer. — *Haff.*, 8. Novemb. Nyrop, Strandmøllen S. 19. 8. Novbr.

*15365. K. Chr. IV.'s Forordning om Lejerstederne i S. Bodils og Vor Frue Kirke i Aalborg. — *Kjøbenhavn*, d. 17. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 256—59. Aarstallet er ved en Trykfejl angivet at være 1676, men skal være 1636. 17. Novbr.

*15366. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua cupit, regem Daniæ, sepositis privatarum rerum parum regalibus curis, serio animum ad ea, quæ ad salutem sint omnium Protestantium, versurum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{12}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 283—84. 2. Decbr.

*15367. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, optandum inprimis esse, ut Daniæ rex Protestantium saluti curas suas vertat. — *Lutetiæ*, 12. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 284—85. 2. Decbr.

1636.

9. Decbr. *15368. K. CHR. IV. tilskriver Lensmanden Frederik Urne, at da Smedene i Helsingør ved Herredagsdom ere befundne at have vedtaget ulovlige Skraaer, skal han, hvis dette er sket med Borgemestre og Raads Vidende, tiltale disse for Retten. — *Antuorschouff*, d. 9. Decemb. Aarsberetn. fra Gehelmearch. III, Tillæg S. 107—08.

12. Decbr. *15369. Hert. FREDERIK III. af Gottorps reviderede Exemtions-Ordning med Hensyn til Gjæld, Restancer etc. for Nordre Ditmarsken. — *Schlosz Gottorff*, d. 12. Decembris. (Tydsk.) Særskilt trykt.

16. Decbr. *15370. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK III. af Gottorp indkalde Stænderne i Hertugdømmerne til en Landdag i Flensborg den 16. Marts 1637. — D. 16. Decemb. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 366—67.

20. Decbr. *15371. JOHANNIS MEURSII ad Gerhardum Vossium epistola, in qua de typographi cunctatione editionis historiæ suæ Danicæ, a rege et proceribus Daniæ maxime desideratæ, valde queritur; addit, se præfationem ad cancellarium Christianum Frisium antiquatum cupere, et illius loco hanc ad regem, quam historiæ Danicæ libris quinque prioribus præfixerit, poni. — *Soræ*, d. XX. Decemb. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 174—76. Meursii Opera XI. 682—83.

22. Decbr. *15372. K. CHR. IV. forlanger Betænkning af Biskop D. Hans Reisner og menige Theologer i Kjøbenhavn om, hvorledes et Uddrag af, hvad Luther har skrevet om den hellige Skrift, bedst kan udgives paa Dansk. — *Antuorskouff*, d. 22. Decembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 461—62.

22. Decbr. *15373. K. CHR. IV. skriver til Bispen og de Fattiges Forstandere i Kjøbenhavn, at han har befalet Byens Borgmestre og Raad at anskaffe Karrer til at føre de syge til Pesthuset og de fattige Lig til Kirkegaardene samt at antage Folk til at bringe Medicinen om i Husene til de syge. — D. 22. December. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplelens Hist. i Danmark S. 314—15.

23. Decbr.? 8116. Rothe, Rescripter II. 318.

29. Decbr. *15374. OLIGERUS ROSENCRANTZ cancellario regis Christiano Frisio de suis controversiis cum theologis narrat. — *Ex Rosenholmiano*, IV. Kal. jan. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 552—53.

30. Decbr. *15375. K. CHR. IV. befaler Just Høg at sørge for, at Sara Heidenstorph faar det Gods i Fyen, som ejedes af en nu afdød Jomfru af Skenchlernes Slægt. — D. 30. December. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 209.

*15376. Klage fra STUDENTER over Universitetets Professorer. Danske Saml. III. 91—96.

*15377. JOHAN BANÉRS Skrivelse til Dr. Christina, hvori han omtaler K. af Danmarks Hensigt at paaføre Sverig Krig allerede 1635. (Tydsk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 2. 79. Anm. 3.

c. 1636.

c. 1636.

*15378. HOLGER ROSENKRANDS skriver til Henrik Ernst i Sorø og besvarer adskillige ethiske Spørgsmaal. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 548.

1636?

1636?

*15379. HERREDAGSDOM, hvorved Jørgenn Arendfeldt t. Vorgaard tildømmes at betale i rede Penge til Hermann Hanne, Borger i Odense, 200 Rdlr., da den Gaard, som

er indført i hans Pantebrev, ikke befindes saaledes, som Brevet formelder, og de Landgildepenge, som ere indførte i Brevet, befindes ikke at være Landgildepenge. — Udt i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 437—38. Pantebrevet angives at være af 30. Jan. 1646, saa at et af de to Aarstal maa være urigtigt.

1637.

1637.

*15380. Den svenske Resident i Hamburg Adler Salvius melder Axel Oxenstjerna om en Samtale med Kejserens Resident Menzel angaaende Fredsunderhandlingerne og den danske Konges Mægling, som Mentzel mente var mere til Skade end til Gavn; bl. a. udtalte denne, at K. Chr. IV.'s Sekretær Clain paa Gjennemrejsen havde vist denne et Punkt i hans Instrux, hvori Kongen lovede Kejseren 25,000 Md. imod Sverig. — *Hamburg*, d. 13. Jan. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland t. 1. 571—72. 13. Januar.

*15381. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua observat, plurimum referre, quod Danus agat et quo animo. — *Lutetiæ*, $\frac{19}{29}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 298—99. 19. Januar.

*15382. Hert. Frederik III. af Gottorps Forordning, hvorved det paa Grund af flere i Udlandet trykte Smædeskrifter befales, at alle, der ville have noget trykt, efter derom indhentet Tilladelse skulle lade det udføre paa Hertugens Trykkeri i Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, d. 22. Jan. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. t. 74. 22. Januar.

*15383. K. Karl I.'s Kreditiv for Henry de Vic, som skal melde K. Chr. IV. Resultatet af Jarlen af Arundel og Surreys Sendelse (til de tyske Fyrster). — *Hampton Court*, 24. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 24. Januar.

*15384. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Wyckium, qui hic res Angliæ egerit, ad regem Daniæ missum esse. — *Lutetiæ*, 6. Februarii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 298—99. 27. Januar.

8126. Lass, Sammt. Husomsch. Nachr. 1. Forts. S. 248—55 28. Januar.

*15385. Faxe Sognemænds Befuldmægtiges Skrivelse til Rektor og Professorer ved Universitetet, hvori de anholde om, at der maa tilbygges et Kapel, da Kirken er for lille for Menigheden. — *Faxe*, d. 29. Januarii. Danske Mag 5. R. t. 338—39. Ansøgningen er paategnet af Præsten og Leosmanden. 29. Januar.

*15386. Hugonis Grotii ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua refert, Wyckium, qui hic res Angliæ egerit, in Daniam mitti. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{12}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 301—02. 2. Febr.

*15387. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Svedos, quæ ab imperatore et a Dano proponantur, audire, sed ita, ut semper ad pacem communem consilia dirigant. — 12. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 865. 2. Febr.

*15388. K. Chr. IV.'s Kontrakt med Kobberstikkeren Simon de Pas, der ved nederlandske Malere skal lade udføre 84 Skitser, forestillende danske Kongers Bedrifter og udføre dem i Kobberstik. — *Kopenhagen*, d. 4. Febr. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 361—63. 4. Febr.

*15389. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Danos legatos Batavos legatos antehac non salutasse, sed apud se exspectasse. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 302—03. 9. Febr.

1637.

17. Febr. *15390. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Ransovium ad Danicum iter, res Gallicas ibi promoturum, se parare, et ingentia munera in Daniam, ut pax e maximo Galliæ usu concilietur, mitti. — *Lutetiæ*, $\frac{17}{27}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 303—04.

17. Febr. *15391. HUGONIS GROTII ad Stenonem Bjelke (et eadem ad Salvium et ad Camerarium) epistola, in qua refert, Ransovium in Daniam, non sine mandatis a rege Galliæ, ire. — *Lutetiæ*, 27. Februarii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 304—05

23. Febr. *15392. K. CHR. IV. befaler Universitetets Professorer strax at overdrage det til visse Personer at gjøre et Udtog af Luthers Opera og Commentaria over Bibelen. — *Antuorschouff*, d. 23. Februarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 462.

25. Febr. *15393. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, se legato Veneto respondisse, Daniæ regem pridem conciliatoris partes sumpsisse neque facile repudiari posse. — *Lutetiæ*, 7. Martii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 305—07.

25. Febr. *15394. JOHN DURYE meddeler Erkebiskop Laud bl. a., at en dansk Gesandt om kort Tid ventes til Stockholm og siges at ville overtale Sverig til at gaa ind paa Fred. — *Stockholm*, 25. Febr. (Engelsk.) Brudst. i Fourth report of the Royal Commission on historical manuscripts S. 161.

28. Febr. *15395. THOMAS JENSENS og NIELS ANDERSENS Vidnesbyrd om Grunden til, at en Jens Bang tilhørende Bøjert og Skude ikke vare sejlede bort fra Kvols Land, hvor de havde ligget i Vinterleje. — *Actum Hjarbæk*, $^{28}/_{2}$. Wulff, Jens Bang S. 117.

2. Martii. *15396. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, regem Angliæ pro promissis suis petere, ne Svedi, Galli, Batavi absque ipsius conscientia inducias faciant, donec eorum omnium, Danique regis insuper, instituatur conventus. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{12}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 307—08.

2. Martii. *15397. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, regem Angliæ cupere, ut conventus Anglorum, Svedorum, Gallorum, Batavorum, Protestantium Germaniæ principum, non præteritis Danis, Hamburgi constituatur. — 12. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 308—09.

8. Martii. *15398. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han erklærer, at det gjør ham ondt, at nogle tidligere sendte Falkonerer havde misbrugt dennes Gunst, og at Fuglene sjældent vare komne uskadte over, paa Grund af Fejl ved Skibene eller Sørejsen, men at han nu sender sin Falkoner Nederlænderen »Mæum Bartholomeum«, en paalidelig Mand som saavidt muligt vil bringe dem over til Lands. — *Westminster*, 8. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

10. Martii. 8134. Lasz, Samml. Husumsch. Nachr. 1. Forts. S. 248—55.

10. Martii. *15399. AUGUSTI BUCHNERI ad Zachariam Lundium epistola, in qua commemorat, amicum Hagmeierum in civitatem Lundii discedere. — D. X. Martii. Aug. Buchneri epistolæ I. 88—91.

15.–20. Martii. *15400. Resolution af LANDDAGEN i FLENSBORG, hvori fremmades Udvidelse af den fornyede Union med Danmark af 1623 og loves en god Orden med Hensyn til Prælaters og Ridderskabs Tjeneres Klædning; desuden fremføres en Række Fordringer og Besværinger (i 14 Punkter) navnlig angaaende Tolden, Klostrene, Kontributionerne og Politianordninger m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler-Universitätsbibl. III. 89—90.

1637.

*15401. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Gallis placere, quod Angli de conventu Hamburgi a Svedis, Gallis, Batavis, Danis, Germaniæ Protestantibus instituendo proposuerint. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 311—12. 16. Martii.

*15402. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Flensborg navnlig angaaende den 1634 i Kolding besluttede Union med Danmark, Kontributionen i den Anledning samt Overholdelsen af Politi- og Klædningsanordningen m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 90—91. 16.-21. Martii.

*15403. HUGONIS GROTII ad Camerarium (et eadem ad Salvium et ad Bielke) epistola, in qua commemorat, conventum ab Anglis propositum Hamburgi eorum, quibus bellum cum domo Austriaco sit, Danorum præterea et Germaniæ Protestantium Gallis placere. — *Lutetiæ*, $\frac{17}{27}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 312—13. 17. Martii.

*15404. DE SLESVIG-HOLSTENSKE LANDSTÆNDERS Duplik paa Landdagen i Flensborg, hvorved Appunctuationen i Kolding angaaende Udvidelsen af Unionen med Danmark ratificeres; der anmodes om Forlængelse af Terminerne for Kontributionen og om Afhjælpning af Besværingerne m. m. — 21. März. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 91. 21. Martii.

*15405. Baron D'AVANGOUR meddeler Charigni, at den svenske Resident i Danmark har sagt ham, at K. Chr. IV. aldrig har været mere østrigsk end nu; Kongen venter en Udsending fra Spanien for at forhandle om et Forbund. — $\frac{21}{31}$ mars. (Fransk.) Brudst. i Avenel, Lettres de Richelieu VIII. 131. 21. Martii.

*15406. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Davausium intra Pascha ad Batavos, Danum, Polonum legatum proficisci. — 2. Aprilis novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 313. 23. Martii.

*15407. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Davausium itineri se parare, ad Batavos, Danum, Polonum, ut credatur, iturum. — *Lutetiæ*, 2. Aprilis novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 314. 23. Martii.

*15408. H. DE VIC meddeler K. Chr. IV., at Jarlen af Arundels Underhandlinger i Tydskland angaaende Kurf. af Pfalz, som af Rigsdagen uretfærdig er udelukket fra Restitutionen af sine Besiddelser, ere mislykkede. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59. Ante 27. Martii.

*15409. HENRICI ERNSTII ad Johannem Meursium epistola, in qua eum, ut Stephanio unum exemplar Vitæ Attici a se editæ suo nomine offerat, rogat. — *Amstelodami*, VIII. Id. Apr. Meursii Opera XI. 606—07. 27. Martii.

*15410. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua Blauwil operam in historia ejus Danica edenda commemorat. — *Amstel.*, VIII. Id. Aprilis. Meursii Opera XI. 605—06. 27. Martii.

*15411. BYFOGEN, BGM. og RAAD i RIBE domme Karen Laster, Trogels Knudsen Remsniders Enke, fra Livet for et Drab paa hendes egen Husbond, hvori hun blev greben paa fersk Gerning. — *Riber Gjæsteting,* Fredagen, d. 31. Martii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 171—72. 31. Martii.

*15412. K. CHR. IV.'s Instrux for Pentz og Günther til Kejseren, hvori han tilbyder at lade sine Skibe paa Elben føre den kejserlige Ørn og det holstenske Vaaben, mod at Hamburg vilde opgive sit selvstændige Mærke, den bevæbnede Arm, og vende tilbage til det holstenske Neldeblad. — 3. Aprilis. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 37. 3. Aprilis.

1637.

3. Aprilis. *15413. PETRI CUNÆI ad Johannem Meursium epistola, in qua scribit, omnes historiam ejus Danicam exspectare. — *Lugd. Bat.* XIII. Apr. Meursii Opera XI 607.

3 Aprilis. *15414. K. LUDVIG XIII. meddeler K. Chr. IV., at han har overdraget d'Avaux at underhandle med ham enten personlig eller gjennem en Befuldmægtiget. — *Saint-Germain-en-Laye,* 13. avril. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VII. 1024.

7. Aprilis. *15415. HUGONIS GROTII ad dominum Schmalchium epistola, in qua commemorat Danum et Polonum ita nobilitati suæ obnoxios esse, ut non facile quidquam contra Svecos moveant. — *Lutetiæ,* $\frac{7}{17}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 318.

9. Aprilis. *15416. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Claudio Salmasio nuntiat, Henricum Ernstium, juris antea in Sorana academia professorem, nunc in Galliam, ephorum comitis Woldemari, filii regis Daniæ ex nobilissima matre ac quasi uxore regis, abire. — *Amstelodami,* XIII. Kal. Maias. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 324—25.

10. Aprilis. *15417. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til K. af Danmark, hvori han udtaler, at Pommern ikke bør komme i Sverigs Besiddelse. — D. 10. April. (Tydsk.) Udt i svensk Overs. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 33.

10. Aprilis. *15418. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Mericum Casaubonum epistola, in qua commemorat, historiam Danicam Meursii Amstelodami excudi. — *Amstelodami,* XII. Kal. Maji. S. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 324.

14. Aprilis. *15419. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua existimat, Danicam nobilitatem non ita Svecis infestam esse, ut non iis pacem æquam in Germania optet, regisque impetum cum ætate senescere. — *Lutetiæ,* $\frac{4}{14}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 321—22.

14. Aprilis. *15420. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, videndum esse, utrum Danus, Polonus, Germani Hamburgum an Coloniam missuri sint. — *Lutetiæ,* $\frac{4}{14}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 320—21.

16. Aprilis. *15421. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmændene i Fyen, Jylland og Sjælland om at udtage et vist Antal Løsgjængere, som skulle føres til Christianspris. — D. 16. april. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danm. S. 40.

20. Aprilis. *15422. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, se legato Veneto dixisse, antehac a rege Daniæ ea Svecis proposita esse, ex quibus justa esset suspicandi causa, non serio ab hostibus pacem expeti. — *Lutetiæ,* $\frac{10}{20}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 323—24.

20. Aprilis. *15423. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Hugoni Grotio Henricum Ernstium, antea in academia Sorana juris professorem, nunc ephorum comitis Woldemari filii matris admodum nobilis et a rege Daniæ prope uxoris loco habitæ, in Galliam abeuntem, commendat. — *Amstelodami,* Prid. Kal. Maias. St. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 326—27.

22. Aprilis. *15424. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat til Prælater og Ridderskab, hvorved der fastsættes nærmere Regler for Kirkevisitationer. — D. 22. April. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

22. Aprilis. *15425. SIMON DE PAS lover K. Chr. IV. at udføre det efter Kontrakt af 4. Febr. hos ham bestilte Arbejde inden 2 Aars Forløb. — *Copenhagen*, am 22. Aprilis. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 363—64.

26. Aprilis. *15426. CHRISTIANI RAVII ad Johannem Meursium epistola, in qua scribit, diem publici conventus Hafuiæ sibi transigendum esse. — *Hafniæ,* VI. Kal. Maii. Meursii Opera XI. 609—10.

1637.

*15427. WENDTZELL ROTKIRCH tilstiller Kancelliet en Forestilling, hvori han beder om at maatte faa Kongebrev paa Taarnborg Sogns Kongetiende, fordi den altid har ligget til Korsør Ladegaard. — *Andworschoff*, d. 28. Aprilis. Kirkehist. Saml 3. R. V. 359—60. 28. Aprilis.

*15428. WENDTZELL ROTKIRCH beder Kancelliet om som hidtil at maatte svare Tiende af Korsør Slots Ladegaard til Præsten i Taarnborg i Stedet for til Præsten i Korsør, da Ladegaardens Marker ligge i Taarnborg Sogn. — *Andworschoff*, d. 28. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 360—61. 28. Aprilis.

*15429. K. CHR. IV.'s Befaling til Steen Bille, at han skal lade alle Skorstenene paa Skinnerupgaard forfærdige med Mursten undtagen en; desuden skal han lade Taarnene og Karnappet tække med Bly og lægge Gulvene med Ølands Sten og Astrag. — 29. April. Meldell, Bille-Ættens Hist. II. 506—07. 29. Aprilis.

*15430. INSTRUX for den franske Udsending i Tydskland, Marquis de Saint-Chamond, hvori det bl. a. befales ham at »agir puissament vers les rois de Poulongne et de Dannmark« — *Saint-Germain-en-Laye*, 18 mai. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VIII. 312. 8. Maji.

*15431. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, se audire, nunc etiam in Dania Seldeno responderi. — *Lutetiæ*, 20. Maii nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 327—28. 10. Maji.

*15432. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua scribit, multum referre, quid Danus velit, sed vix credendum esse, quod hic dicatur, eum in aplustribus aquilam ostentare signum acceptæ ab imperatore maris Baltici præfecturæ. — $\frac{12}{22}$. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 328—29. 12. Maji.

*15433. K. CHR. IV. tilkjendegiver Lensmanden Frederik Urne, at han har ladet den Sag falde, som han havde befalet ham at anlægge mod Bgm. og Raad i Helsingør for deres Efterladenhed i at overholde de Haandværkerne sammesteds givne Lavsartikler. — *Hafniæ*, d. 14. Maii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 108. 14. Maji.

*15434. CHRISTIANUS RAVE Johanni Meursio nuntiat, ab Georgio Rosencrantzio et Christiano Sinclaro sibi duos juvenes nobiles Guldensternios Norvegica familia ortos educandos datos esse, cum quibus Soræ victurus sit; idcirco etiam operam suam in erudiendo filio ejus, ut ille antea cupiverat, offert. — *Hafniæ*, XVII. Kal. Junii. Meursii Opera XI. 611—12. 16. Maji.

*15435. REIGERSBERGENS Skrivelse til hans Svoger Hugo Grotius, hvori omtales en Strid mellem K. af Danmark og K. af England om Enkedronning Solles Efterladenskaber. — 26. Mey. (Hollandsk.) Udt. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 113. 16. Maji.

*15436. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Sten Bilde og Biskoppen over Fyens Stift at skaffe Maren, Enke efter Hr. Simon i Vigerslev, en billig aarlig Pension, da hun klager over, at hun er bleven udskudt af Præstegaarden og intet har at leve af. — 18. Mai. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. VI. 6. 18. Maji.

*15437. K. CHR. IV.'s Brev til Erich Grubbe, at han har tilladt Wolff Baltzerssen og Jens Jacobsen i Aars at opføre en »Kru Mølle« i Aarhus Len. — *Haffn.*, 18. May. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 73—74. 18 Maji.

*15438. Fru HELVIG KAAS gjør vitterligt, at hun har lejet sit Hus i Aalborg til Niels Andersen og hans Hustru Else Jensdatter for deres Levetid. — D. 18. Maj. Wulff, Jens Bang S. 145—46. 18. Maji.

1637.

19. Maji. *15439. K. CHR. IV. tillader nogle af Raadet og Adelsskabet samt af Indbyggerne i Kjøbenhavn at lede Vand ind til Staden fra Emmeudrup Sø paa nøjere angivne Betingelser. — *Vort Slot Kiobenhaffn*, d. 19. Maii. Trykt foran: Vand-Compagniets Fundatz.

20. Maji. *15440. K. CHR. IV.'s Brev, at kun de Borgere i Kjøge, hvis Huse ere nedbrændte, og ikke de, der sidde til Leje, skulle nyde godt af den under 27. Oktbr. 1633 tilstaaede Skattefrihed. — *Vort Slot Kjobenhavn*, d. 20. Maj. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S 57–58.

26. Maji. *15441. Grev HENRIK af Thurn skriver til den svenske Postmester Andreas Wechel om Arnims Tilfangetagelse og omtaler Danmarks og Polens Intercession for ham og hans mulige Udvexling mod Feltmarskalk Horn. — *Bernau*, d. 26. maji. (Tydsk.) Irmer, Die Verhandl. Schwedens mit Wallenstein u. d. Kaiser 1631–34. III. 342–43.

27. Maji. 8159. Samtidig Tryk (hvor det siges at være fra K. af Danmarks Kansler og Statholder).

27. Maji. *15442. JOHANNES MEURSIUS Gerhardum Vossium, ut typographum in historia sua Danica edenda urgeat, hortatur; specimen ejus per Elzevirium ad se missum accepisse se dicit, eumque rogat, ut sibi litteras per mercatorem Slaglosiensem negotiorum causa in Belgiam excurrentem mittat. — *Soræ*, d. XXVII. Maii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 177–78. Meursii Opera XI. 684.

28. Maji. *15443. FRIDERICUS LINDENBROGIUS Johanni Kirchmanno filium Benjamini Maurerii, Lubeca in Daniam proficiscentem, recommendat. — *Hamburg*, XXVIII. Maji. Marquardi Gudii Epistolæ S. 285–86.

1. Junii. *15444. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Davausium apud regem Daniæ fuisse. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{11}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 333.

2. Junii. *15445. CLAUS BROCKENHUS t. Broholms Skjøde, hvorved han sælger og afhænder Klindstrup Hovedgaard i Sunds Herred med alt sit Tilliggende til Henning Walckendorpf. — *Odense*, d. 2. Junii. Udt. i Saml. til Fyens Hist. og Topogr. IX. 39–41.

7. Junii. *15446. JOHANNIS MEURSII ad Gerhardum Vossium epistola, in qua commemorat, optimates atque doctos Daniæ historiæ Danicæ libros decem, quibus totum Pontani opus retractare jussus sit, flagitare, et propterea necesse esse, typographum, quantum possit, maturare. — *Soræ Danorum*, d. VII. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 178. Meursii Opera XI. 610.

8. Junii. *15447. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, se legatum Angliæ monuisse, Svecos sua memoria uno tempore Polonis, Russis, Danis restitisse. — *Lutetiæ*, $\frac{8}{18}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 333–34.

9. Junii. *15448. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Kejseren, hvori han klager over Hamburgernes Optræden og henstiller til Kejseren at skride ind imod dem. — *Glückstadt*, d. 9. Juni. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 4 Bl.

13. Junii. *15449. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Brev af 24. April, som han har modtaget af Hen. Below, og erklærer, at han ikke skjænker tomme Rygter Tiltro, naar det virkelige Forhold kan oplyses af Kancelliets Protokoller og andre Fyrsters Gesandter; Jarlen af Arundel nægter nogensinde at have omtalt Elbtolden (paa den tydske Rigsdag), og der vil intet ske for at ophidse Hamburg eller andre i den Anledning, men kun for at faa det afgjort fredeligt. — *Greenwich*, 13. Juue. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

1637.

*15450. DETLEF RANTZOW og CAY VON ALEFELT skrive i det holstenske Ridderskabs og Landskabs Navn til Hamburgs Bgm. og Raad, der havde klaget over Elbtolden, at K. af Danmark med Rette havde indført denne som Retorsion overfor Hamburg, og at Byen først maatte falde til Føje. — *Drage*, am 14. Juni. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 4 Bl. 14. Junii.

*15451. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Cluverium, invidia aut Danica mercede emptum, primum Svecis omnia nomina clarissimarum gentium Gothicorum, Wandalicorum ereptum ivisse. — $\frac{15}{25}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 334—35. Brudst. p. Hollandsk i Brandt og Caltenburgh, Hist. van het Leven de Heeren Huig de Groot II. 140. 15 Junii.

*15452. HUGONIS GROTII ad Stenonem Bielke (et eadem ad Salvium) epistola, in qua ei gratias agit, quod certior factus sit, quæ Danus agat. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 335—36. 15 Junii.

*15453. K. CHR. IV. tilskriver Frederik Urne, Lensmd. paa Kronborg, at Borgerskabet i Helsingør klager over, at de kgl. Kapitainer, der bo i Helsingør og ere skattefri, bruge stor Handel og Kjøbmandsskab med de Fremmede paa Rheden; Kongen befaler ham at sætte dem under Tiltale, da de ikke have Ret til borgerlig Næring. — *Glückstadt*, 16. Juni. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 92. 16. Junii.

*15454. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua refert, Dano minus bene cum imperatore convenire dici, quod rogatus paci Pragensi subscribere id subterfugiat. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 336—37. 16. Junii.

*15455. LANDGREVEN AF HESSENS Skrivelse til Universitetet, hvori han takker for den venlige Dom over hans Program (jvfr. Nr. *15317) og meddeler, at det nu er udkommet i Trykken. — *Cassel*, 21. Juni. — Udt. i Danske Mag. 5. R. I. 353. 21. Junii.

*15456. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Maurerium epistola, in qua gaudet, regis Daniæ adventum tam commode se Davausio obtulisse, et cupit, æquas rationes amicæ vicinitatis inter regem et Hamburgum inveniri. — *Lutetiæ*, 3. Julii nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 338—39. 23. Junii.

8162. Saml. af Forordn 1643 S. 1—4 26. Junii.

*15457. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, filium regis Daniæ e Christina, qui Sleswici et Holsatiæ comes dicatur, et qui magnis benevolentiæ testimoniis ab Hispano Cardinali exceptus sit, Lutetiæ esse. — *Lutetiæ*, 7. Julii nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 338—39. 27. Junii.

*15458. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, filium regis Dani e Christina, qui Lutetiæ sit, a Cardinale Hispano humanitate atque epulis acceptum esse. — *Lutetiæ*, 10. Julii ex novo Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 339—41. 30 Junii.

*15459. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium (et eadem ad Bielke) epistola, in qua refert, regis Daniæ e Christina filium, Slesvici et Holsatiæ comitem dictum, magnis honoribus ab Cardinale Hispano acceptum esse. — *Lutetiæ*, 10. Julii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 341. 30. Junii.

*15460. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Hugoni Grotio Joannem Mullenium, natione Danum, antea filii Rosekransii, nunc aliorum adolescentium nobilium ephorum, commendat. — *Amstelodami*, VI. Idus Quinctiles. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 328—29. 30. Junii.

1637.

7 Julii. *15461. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, regis Daniæ filium in usus Hispani militum non nihil obtulisse, et comitem Licestrium metuere, ne sub dominatum regis Daniæ Hamburgum cadat. — *Lutetiæ*, $\frac{7}{17}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 341—42.

7. Julii. *15462. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua refert, regem Daniæ Hispano militem offerre. — *Lutetiæ*, $\frac{7}{17}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 342—43.

10. Julii. *15463. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han beder om fri Gjennemgang for et Par engelske Regimenter under Oberst Fleetwood, (som vare sendte til Pfalz). — *Greenwich*, 10. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51.

12. Julii. *15464. JOHAN ADLER SALVIUS's Skrivelse til Feltmarskalk Banér, hvori han omtaler, at en engelsk Gesandt Wijk er paa Rejsen til K. af Danmark for at opfordre ham til at tiltræde det imellem England og Frankrig sluttede Forbund. — *Hamburg*, d. 12. Jul. (Svensk.) Den Swenska Mercurius IV, 2. 262—67.

12. Julii. *15465. AUGUSTI BUCHNERI ad Henricum a Frisen litteræ, in quibus commemorat, amicum sibi ex Dania nuper Johannis Isaaci Pontani Discussiones historicas, quas Seldeni Mari clauso opposuerit, misisse. — *Wittenbergæ*, ad d. 12. Julii. Aug. Buchneri Epistolæ I. 111—14.

14. Julii. *15466. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua nuntios de Pensio legato Dani in itinere a Cæsarianis spoliato commemorat. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 343—44.

16. Julii. *15467. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, legatum Angliæ dixisse, regem Daniæ et Norvagiæ Anglis priorem locum concedere. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 344—45. Brudst. p. Hollandsk i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 105—06.

19. Julii. *15468. Brev fra KURF. AF BRANDENBURG til K. af Danmark, hvori udtales, at Pommern ikke bør komme under Sverig. — D. $\frac{19}{29}$. Julii. (Tydsk.) Udt. i svensk Overs. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 33.

21. Julii. *15469. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua commemorat, Danum copiis Svecicis in Scotia conductis transitum per mare Balticum prohibere ne conari quidem, et addit, non dubium esse, quin Hamburgo majus in dies periculum a rege Daniæ ingruat. — *Lutetiæ*, $\frac{21}{31}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 346—48.

21. Julii. *15470. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua scribit regis Daniæ semper Svedis suspectam viciniam, si Hamburgum Bremamque suarum virium accessionem fecerit, periculosiorem fore. — *Lutetiæ*, $\frac{21}{31}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 346.

21. Julii *15471. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, regem Daniæ amnes præcludere dici. — *Lutetiæ*, $\frac{21}{31}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 345—46.

22. Julii. *15472. H. DE VICS Forestilling til K. Chr. IV. om Forholdene i Tydskland og om den Told, der er paalagt ved Elben. — 22. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59.

27. Julii. *15473. K. AF DANMARK anmoder Kurf. af Sachsen om paa Grund af de nødvendige Defensionsforholdsregler at fritage Holsten for Betalingen af det resterende af de i Pragerfreden bevilgede 120 Romermaaneder. — *Glückstadt*, 27. Juli. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 285.

1637.

*15474. K. CHR. IV. skriver til Kurf. Georg Wilhelm af Brandenburg og udtaler sin Misfornøjelse med Sverigs Planer mod Pommern og det af Frankrig og England foreslaaede Møde i Hamburg, som kun vilde vanskeliggjøre Fredsværket endnu mere. — 27. Julii. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 60. 27. Julii.

*15475. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, se intelligere, in aula Anglica laborari a Daniæ regis hominibus, ut societas mercatorum Anglica ab Hamburgo se Glückstadium transferat. — 6. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 348—49. 27. Julii.

*15476. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, filium regis Daniæ regem Galliæ incognitum vidisse, sermonem et exercitamenta Gallica discere, et Bruxellis quum esset, Hispano auxilia obtulisse dici. — *Lutetiæ*, 15. Augusti nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 350. 5. Augusti.

*15477. Brev fra CHRISTIAN SCHMILOW, Læge i Rostock, til D. Joachim Jungius, hvori han berører sin Rejse til Danmark. — 12. August. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 136—37. 12. Augusti.

*15478. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua scribit, se non videre, quid a Daniæ rege sperari possit, nisi eum non nocere. — $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 353. 12. Augusti.

*15479. K. CHR. IV. tilskriver Frederik Urne angaaende den store Klokke til Kronborg og dens Anbringelse. — (17. August.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 360—61. 17. Augusti.

8168. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 143—46. 18. Augusti.

*15480. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua commemorat, se nondum audiisse, novos delectus Svecos e Scotia per fretum Danicum transiisse. — $\frac{1}{2}\frac{9}{9}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 355. 19. Augusti.

*15481. (GENERALSTATERNES?) Resolution paa Residenten i Danmark Carl van Cracous Anmodning om Ordrer angaaende fire Skibes Konfiskation i Norge, Afskaffelsen af Elbtolden og Konvojeringen af Flaaden fra Vlie til Sundet. — 1. Septemb. (Hollandsk.) Udt. i Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 2. Serie 5. Jaarg. S. 434—35. 22. Augusti.

*15482. Skrivelse fra HAMBURGS MAGISTRAT til Marquardt Rantzow, K. af Danmarks Generalmajor og Guvernør i Glyckstad, hvori der under Henvisning til kejserlige og kurfyrstelige Forordninger bedes om Indstilling af Elbtoldens Opkrævelse. — D. 25. Augusti. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 25. Augusti.

*15483. Skrivelse fra MARQUARDT RANTZOW, K. af Danmarks Guvernør i Glyckstad, til Hamburgs Magistrat, hvori han siger, at K. af Danmark vil rette sig efter kejserlige og kurfyrstelige Forordninger, hvis Hamburg vil gjøre det samme. — *Glückstadt*, am 26. Augusti. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 26. Augusti.

*15484. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, S. Chaumontium, quantum intelligere detur, apud Daniæ regem nihil obtinuisse. — 5. Septembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 356. 26. Augusti.

*15485. CHRISTIAN BORDINGIUS, Ærkedegn i Ribe, kalder paa egne og sine Kollegers, Erich Juls t. Hundsbech og Iffuer Vinds t. Nørholm, Vegne Skolepersonen Jens Jacobsøn Hørup til Degn i Balgom i den afdøde Suen Pedersøns Sted. — *Ribe*, d. 27. Aug. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 144—45. 27. Augusti.

1637.

30. Augusti. *15486. ERIK CLAUSEN BAGGERS Indlæg til Sjællands Landsting paa sin Søsterdatter Bodild Madsdatters Vegne i en Sag om Arv efter Margrete Madsdatter. — 30. August. Brudst. og Udt. i Skand. Literat. Selsk. Skrift. 12.—13. Aarg. S. 414—15.

31. Augusti. *15487. SJÆLLANDS LANDSTINGS Dom, hvorved Bodild Madsdatter erkjendes for at være sin afdøde Søster Margretes nærmeste Arving. — (31. August.) Skand. Literat. Selsk. Skrift. 12.—13. Aarg. S. 415—17, jvfr. S. 411.

31. Augusti. *15488. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua dolet, mercatorem Danum, qui sibi litteras ejus attulisset, non ad se, ut responsum reciperet, revertisse. — *Amstelodami,* X. Sept. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 331—32. Meursii Opera XI. 612—13.

c. Augusto. *15489. FREDERIK GÜNTHERS Memorial til Chr. Pentz om de Betingelser, man bør stille for Danmarks Tilslutning til Kejserens Ønsker; han fremhæver Betænkelighederne med Hensyn til det tilladelige i at gribe til Næveretten og begynde Krig med Sverig uden først at have forsøgt alle Midler til Forsoning. — (Uden Datum.) Udt i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 40—41. Henhører til Tiden før Günthers og Pentz's Gesandtskab til Wien.

2. Septbr. *15490. DEN SVENSKE RESIDENT I HAMBURG tilskriver Dr. Christina om en Samtale med K. Chr. IV., hvori denne tilraadede at slutte Fred med Kejseren. — *Hamburg,* d. 2. Sept. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II. 1. 85—87.

2. Septbr. *15491. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Anglos, cur Hamburgum non sit conventus idoneus locus, adferre causam, quod Danus in urbem, quam suo juri vindicet, tanquam in urbem liberam, mittere abnuat. — *Lutetiæ,* 12. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 358—59.

7. Septbr. *15492. TINGSVIDNE om den Overlast, en Rytterkorporal Ficher i Fjendernes Tid tilføjede Anders Nielsen Sehegaldt, hos hvem han var indkvarteret. — *(Aarhus Byting),* d. 7. Sept. Brudst. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 58—59.

8. Septbr. 8172. Særtr. af Forordn.

9. Septbr. *15493. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, regem Daniæ Hamburgensibus minari dici, se, nisi secum transigant, in Oceano et in Baltico mari, non ut Holsatiæ ducem, sed ut Daniæ regem naves ipsorum hostiliter habiturum esse. — *Lutetiæ,* $\frac{9}{19}$. Septbr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 360—61.

9. Septbr. *15494. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, ab imperatore regi Dano scriptum esse, tempus vectigalis in Albi exiisse, sed regem Hamburgensibus bellum minari. — *Lutetiæ,* 19. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 361—62.

12. Septbr. *15495. KGL. OG HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel angaaende Udvidelse af Unionen med Danmark, Rostjenesten og Betaling af 240 Romermaaneder efter Pragerfreden. — 12. September. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 92.

15. Septbr. *15496. K. CHR. IV. befaler Biskoppen i Lund at handle med Stiftets Præster og Klokkere, at de skulle indsamle »Plynder« og Lumper til Papirmøllen i Herrisvad Klosters Len. — *Glückstad,* d. 15. Septembris. Nyrop, Strandmøllen S. 21.

15. Septbr. *15497. K. CHR. IV. befaler Jørgen Vind at skaffe Elias Biener og Mathias Smedt uden Betaling det fornødne Træværk til Opførelsen af en Papirmølle ved Herrisvad. — *Glückstad,* d. 15. Septembris. Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S. 21.

1637.

*15498. K. Chr. IV.'s Bevilling for Elias Biener, Ostindisk Bogholder, og Mathias Smed til at oprette en Papirmølle næst op til Messingmøllen i Slacherup under Herrisvad Kloster samt Privilegier for denne. — *Glückstadt*, d. 15. Septembris. Nyrop, Strandmøllen S. 19—20. 15 Septbr.

*15499. Hugonis Grotii ad Christinam reginam Sveciæ epistola, in qua commemorat, multa controversa cum Dano et Russo esse. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 363—64. 16. Septbr.

8175. Samtidig Tryk. 4 Bl. 21. Septbr.

*15500. Erklæring af Ridder- og Landskabet paa Landdagen i Kiel, hvori der i Anledning af Udvidelsen af Unionen med Danmark anmodes om, at for Fremtiden i lignende Tilfælde Stændernes Betænkning først maa høres; de hertugelige Stæder besvære sig over Kontributioner og Indkvartering, og de holstenske Stænder bede om at forskaanes for de 240 Romermaaneder, m. m. — *Kiel*, 22. Septbr. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 92—93. 22. Septbr.

*15501. Fru Abell Nordbye, afg. Christofer Baszes' Skjøde paa Bondegods i Skaarup By, som hun afhænder til Henning Walckendorpf. — *Sielleberg*, 25. Septembris. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IX. 41. 25. Septbr.

*15502. Vitzthumb von Eckstet svarer paa et Brev af 17. September fra K. af Danmark og Hert. af Gottorp som Fællesregering, at han vil forbyde sine Soldater at plyndre i Kongens og Hertugens Lande. — *Im Feld bey Rostock*, d. 6. Oktober. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 26 Septbr.

*15503. Marquardt Rantzow, Guvernør i Glyckstads Skrivelse til Hamburgs Magistrat, hvori han afviser dens Andragende om Elbtoldens Ophævelse under Henvisning til, at Hamburg har overtraadt kejserlige Forordninger. — *Glückstadt*, am 27. September. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 27. Septbr.

*15504. Stephanus Joh. Stephanius Gerardo Joanni Vossio gratias agit, quod, ut ablegatus Jansonii bibliopolæ in Daniam nuntiarit, Saxonis edendi curam in se suscipere offerat et typographum quempiam eo adducere constituerit; addit, se biennio frustra typographum implorasse et se post Saxonem editum editionem Quinctiliani suscipere velle. — *Soræ*, d. XXVIII. Sept. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 185-86. 28. Septbr.

*15505. Johannis Meursii ad Petrum Cunæum epistola, in qua commemorat, Sialandiam vehementer peste nunc laborare, Hafniæque aliquot millia exstincta esse, sed Soram adhuc immunem esse; addit, historiam Danicam suam nunc excudi. — *Soræ Danorum*, pridie Kal. Octobris. Petri Cunæi Epistolæ S. 255—56. 30 Septbr.

*15506. Claus Christoph Lützows Brev til Holger Rosenkrands, hvori han fortæller denne om sin Rejse. — *Roschildiæ*, 4. Octobr. (Latin.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 610. 4. Octobr.

*15507. Matthias Gallas svarer paa et Brev af 17. September fra K. af Danmark og Hert. af Gottorp som Fællesregering, at han vil lade udgaa en Forordning for hele denne kejserlige Hær, som strengt paabyder at skaane Kongens og Hertugens Lande. — *Im Feld bey Rostock*, d. 15. Oktober. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 5. Octobr.

*15508. Johannes Meursius Gerbardum Vossium, ut typographum in editione operum suorum cunctantem urgere pergat, hortatur eumque rogat, ut magistratum Amstelodamensis urbis, ut manuscriptos Græcos aliquot viri docti Sorani emat, permoveat. — *Soræ*, XII. Octobr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 186—88. Meursii Opera XI. 613—15. 12. Octobr.

1637.

21. Octobr. 8180. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 611.

21. Octobr. *15509. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua commiseratur, Blauwium cunctatione sua Meursium pretio, quod a magnatibus in Dania ex dedicatione rediret, frustrari. — *Amstelodami*, Prid. Kal. Novemb. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 333—34.

22. Octobr. *15510. K. CHR. IV. befaler Alexander von Kychels at fuldgjøre den Dom, som er falden mellem ham og Fru Margrete von der Lye t. Sebberkloster, Jørgen Brockenhuses Efterleverske, angaaende Naadsensaaret. — *Glückstad*, 22. Oktober. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 291.

27. Octobr. 8182. Jvfr. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 202—03.

28. Octobr. *15511. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Seciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, legatum Anglum sibi dixisse, de Daniæ regis filio marito dando reginæ Seciæ agi. *Lutetiæ*, 7. Novembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 375—76.

28. Octobr. *15512. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Seciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, regem Daniæ filio suo reginæ Seciæ matrimonium ambire dici. *Lutetiæ*, 7. Novembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 376.

28 Octobr. *15513. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua commemorat, multos sermones esse de reginæ Seciæ matrimonio, quod rex Daniæ filio suo minori expetiverit. — *Lutetiæ*, 7. Novembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 376—77.

31. Octobr. *15514. HUGONIS GROTII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua commemorat, Danum, quem sibi commendaverit, se non reperisse et colloquia suum in reditum distulisse. — *Lutetiæ*, 10. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 377.

Post Octobr. *15515. Den franske Gesandt ST. CHAMONTS Relation til Richelieu om hans Rejse i Tydskland fra Aug. 1635 til Oktbr. 1637, hvori han bl. a. giver en Karakteristik af K. Chr. IV. som en Fyrste, der er i højeste Grad forlystelsessyg, lidet energisk og kun tilsyneladende krigslysten. — (Uden Datum.) (Fransk.) Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 64, jvfr. S. 14.

2. Novbr. *15516. MEMOIRE for den franske Udsending d'Avaux; han skal bl. a. holde K. af Danmark ved god Vilje. — *Saint-Germain-en-Laye*, 12. novembre. (Fransk.) Udt. i Avenel. Lettres de Richelieu VIII. 320.

4 Novbr. 8184. Jfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 44.

4. Novbr. *15517. HUGONIS GROTII ad Stenonem Bielchium (et eadem ad Camerarium et ad Salvium) epistola, in qua scribit, Pontanum quæstionem de mari possidendo de industria involute tractare, ne quid Daniæ regi, cujus sit popularis et beneficiarius, incommodet. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 378.

4. Novbr. *15518. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua existimat, imperatorem regem Daniæ et civitatem Hamburgensem, quam diu fieri possit suspensos tenturum esse, ut ad suos usus et hunc et illum verset. — *Lutetiæ*, 14. Novembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 379.

9. Novbr. *15519. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Georgium Slupeskium Baronem epistola, in qua Dominum de Naglorice, regis Polonici ad Britannos, Belgos, Danos legatum, commemorat. — *Amstelodami*, 13. Kal. Dec. Ger Joan. Vossii Epistolæ S. 334.

13. Novbr *15520. De danske Gesandter CHR. PENTZ's og FR. GÜNTHERS Erklæring til Kejseren, hvori de udtale, at for det Tilfælde Sverig ikke vilde gaa ind paa ærbare,

1637.

kristelige og billige Fredsbetingelser, vil K. Chr. IV. indtræde i en nærmere Konjunktion med Kejseren mod at faa Forlængelse af Retten til at hæve Told paa Elben. — 13. Novbr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 44—45.

*15521. Bgm. og Raad i Kjøges Brev, at de af D. Jesper Rasmuszen (Brochmand), Professor ved Kjøbenhavns Universitet, have annammet 100 gode Dlr., der skulle funderes som et Legat til de fattige i Byen. — Actum *Kjøge*, d. 14. Novembris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktstk. S. 60—61. 14. Novbr.

*15522. Hugonis Grotii ad Johannem Duracum epistola, in qua optimum fore putat, regnorum Angliæ et Sveciæ ecclesias publica professione concordiæ suæ exemplum primum vicinis Danis et Norwegis et deinde aliis, quod unitentur, dare. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Nov. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 380—81. 14. Novbr.

*15523. K. Chr. IV. tillader Christen Lange at lade sig kurere af sin Præst i Heimerslev. — *Odense*, d. 18. November. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 348. 18. Novbr.

*15524. Vand-Kompagniets Fundats, som af samtlige Participanter er gjort og indgaaet paa det ferske Vand, som det af Kongen er bevilget dem at indlede »fra Emmendrup Sø her ind udi Byen.« — *Kiøbenhafn*, d. 20. Novembris. Særskilt trykt. Kbhvn 1637. 4°. 20. Novbr.

*15525. Brev fra Gymnasielærerne i Lund til Universitetets Professorer, hvori de nævne M. Michel Mauridsen med megen Ros. — (22. Novbr.) (Latin.) Brudst. i Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 296. 22. Novbr.

*15526. Kejser Ferdinand III.'s Brev til Kurf. i Mainz og Køln, hvori omtales et af Gesandterne Grev Pentz og Sekretær Günther d. 24. Nov. gjort Tilbud om K. af Danmarks Mægling, og om et eventuelt Forbund mellem Kejseren og K. af Danmark. — 4. Dec. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handlingar XXVII 95. 24. Novbr.

*15527. H. de Vic og J. Averie underrette K. Chr. IV. om K. Karl I.'s Forbitrelse over K. af Polens Optræden, idet denne ikke blot har afslaaet det ifjor paatænkte Ægteskab med en pfalzisk Prinsesse, men endog har forøget Fornærmelsen ved at indbyde Kongen til sit Bryllup med en Datter af den afdøde Kejser (Ferdinand II.) — *Hamburg*, 28. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59. 28. Novbr.

*15528. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium epistola, in qua commemorat, se Vosbergio dixisse, se non dubitare, quin Batavi, Angli, Dani acturi sint, quod e re sua esse existimeut. — $\frac{2}{12}$ Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 385. 2. Decbr.

*15529. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, multum referre, quid Danus de vectigali facturus sit. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{12}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 385. 2. Decbr.

*15530. Gunde Lange, Henrik Lange, Knud Sørensen, Fru Karen i. Rekkergaard samt 5 Præster og de menige Lodsejere i Skjærn Mærsk vedtage en Vide og Vedtægt. — *Bølling Herredsting*, d. 4. December. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 253—55. 4. Decbr.

*15531. K. Karl I.'s Brev til K. Chr. IV. angaaende Ninian Logie (Logæus), som beder om Betaling af de Restancer, der endnu skyldes Robert Lyell og James Logie, to Skotter som tjente og døde paa den danske Flaade, der sejlede til Ostindien. — *Westminster*, 4. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 51. 4. Decbr.

1637.

5. Decbr. *15532. Den danske Admiral KOCHS Brev til K. Ladislaus af Polen, hvori han omtaler, at Isaac Spiring kaldte sig det baltiske Havs Forsvarer og forhaanede K. af Danmark. — *Gedani*, 5. Dec. (Latin.) Brndst. og Udt. p. Tydsk i Urk. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenbg. I. 27, Anm. 57.

9. Decbr. *15533. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua putat, neque Danos neque Batavos Dantiscanis opem suam negaturos esse. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 386—87.

20. Decbr. *15534. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Meddelelse om, at de Vic og Avery ville underrette ham om den Retssag, den danske Kapitain John Greeting havde anlagt i Irland angaaende et lybsk Skib, den »Gyldne Løve«; han kan derfor ikke tro, at Lensmanden i Helsingør havde beslaglagt nogle Skibe med den Motivering, at der ikke var vist Retfærdighed. — *Westminster*, 20. Dec. — (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

*15535. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines
23. Decbr. fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, nullos in negotio de vectigali ad Dantiscum calidius agere quam Danum et Batavos. — Postridie Kal. januarias. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 391.

23. Decbr. *15536. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua scribit, non tantum Danos, sed etiam Anglos et Batavos contra vectigal ad Dantiscum commoveri videri. — *Lutetiæ*, postr. Kal. januarii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 391.

24. Decbr. *15537. BGM., RAAD og 12 BORGERE i ODENSE bekjende at have modtaget af Hr. Christian Friis t. Kragerup 1335 Rdlr., som han har funderet til fattige Enker og faderløse Børn. — Jule-Aften. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 203—04.

26. Decbr. *15538. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Maurerium epistola, in qua scribit, vectigal Dantiscanum Svediam, Prussiam, Daniam, Batavos, Anglos, Gallos commovere. — 5. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 392.

27. Decbr. *15539. OLIGERUS ROSENKRANTZ ad suum filium Gundeum de suis controversiis cum theologis scribit. — *Ex meo Rosenholmiano*, VI. Kal. Jan. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 613—16.

28. Decbr. *15540. HOLGER ROSENKRANDS skriver til Kansler Chr. Friis i Anledning af det kongelige Paabud om, at han for Fremtiden ikke maa lade Bøger trykke, uden at de først ere gjennemsete af det theologiske Fakultet. — *Rosenholm*, 28. Decembris. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 616—19.

Decembri. 8194. Udt. i tysk Overs. i Lengnich, Gesch. d. preussischen Lande VI. 126—27.

*15541. HUGO GROTIUS's Skrivelse til Camerarius, hvori omtales, at man ogsaa i Danmark vil besvare Seldenus's Skrift angaaende Højhedsretten over Søen. — (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Grot II. 110.

1637?

1637?

*15542. STEPHANUS JOHANNES STEPHANIUS, Hafniensis Danus, Gerhardo Johanni Vossio refert, se notas quasdam tam historicas quam censorias in libros Saxonis omnes procudere constituisse, et ab eo petit, ut, si quæ vel ipse ad Saxonem annotata habeat vel ab aliis criticis sciat esse observata, secum communicet, et ut sibi aliquot bonorum authorum monumenta e bibliotheca sua suppeditet. — Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 182—83.

1637 v. 1638. 1637 v. 1638.

*15543. DET THEOLOGISKE FAKULTET ved Kjøbenhavns Universitet afgiver i Følge kgl. Befaling Betænkning over Doktor Klotz's Dom angaaende Holger Rosenkrands's Meninger om Retfærdiggjørelsen. Jvfr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 612.

1638. 1638.

*15544. K. CHR. IV. skriver til Corfitz Ulfeld, at han skal bestille nogle Kobberplader, som skulle bruges til Landkort. — *Hadersleff,* d. 2. Januarii. L. Daae, Johan Lauremberg S. 82. 2. Januar.

*15545. K. CHR. IV. skriver til Jost Høg angaaende Størrelsen af de Landkort, som D. Lauremberg skal sætte Kobberstikkeren i Værk med. — *Hadersleff,* d. 2. Januarii. L. Daae, Johan Lauremberg S. 81—82. 2. Januar.

*15546. K. CHR. IV. udsteder i Anledning af den sig til Øen Rygen nærmende Krigsfare Beskyttelsesbrev for denne Øes under Roskilde Domkapitel hørende Kirker, Skoler og Hospitaler. — *Auf unserm Hause Hadersleben,* d. 2. Januar. (Tydsk.) Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurkunden III. 1255—56. 2. Januar.

*15547. INVENTARIUM over Kjøbenhavns Slot, modtaget af Slotfogeden Jochim Wallpurger. — D. 2. Januarii. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 60—74 (i tydsk Oversættelse, som af Fogeden overgaves til dennes Hustru Anna, med senere Tilføjelser.) 2. Januar.

*15548. Kansler CHRISTEN FRIIS's Skrivelse til Biskop Christen Hansen om et Testimonium til en, som skal være Kapellan. — *Kolding,* 4. Januar. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 755. 4. Januar.

*15549. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua scribit, quæ inter Daniæ Poloniæque reges gerantur, Svecis haud incommoda esse. — *Lutetiæ.* $\frac{6}{16}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 394—95. 6. Januar.

*15550. HUGONIS GROTII ad Schmalchium epistola, in qua scribit, se jam a Danliscanis didicisse, quid Daniæ rex adversus classem Spiringianam fecerit. — *Lutetiæ,* 16. Januarii Nov. Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 395. 6. Januar.

*15551. K. CHR. IV.'s Privilegium til Bønderne paa Langeland, at de maa tilforhandle sig de Varer, de behøve, fra andre Stæder (end Rudkjøbing), de forbudne Havne undtagne. — *Kjøbenhavns Slot,* 10. Jan. Udt i Rasmussen, Oplysn. betræf. Rudkjøbing S. 39. 10. Januar.

*15552. Lægen CÜSTER meddeler Ole Worm, at K. Chr. IV. har sendt Skarpretteren fra Glyckstad til Hoffet i Nykjøbing for at helbrede den udvalgte Prins's Benskade. — D. 12. Januar. (Latin.) Udt. p. Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 194. 12. Januar.

*15553. K. CHR. IV.'s Skrivelse til K. Ladislaus IV. af Polen, hvori der omtales, at Kjøbmænd har klaget over, at Spiringerne i den polske Konges Navn holdt den preussiske Kyst besat og opkrævede høj Told. Kongen havde under Henvisning til sit Overherredømme lovet Kjøbmændene Hjælp. — *Castro Christianoprisiano,* die 13. januari. (Latin og Tydsk.) Samtidig Tryk. Udt. p. Tydsk i Lengnich, Gesch. d. preussischen Lande VI. 127—28. 13. Januar.

*15554. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Danum regem contentum esse, quod ab imperatore Dilectio et Majestas appelletur. — *Lutetiæ,* $\frac{13}{23}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 395—96. 13. Januar.

1638.

13. Januar. *15555. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua commemorat, regem Daniæ ab imperatore Dignitatem Majestatemque nominari. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{3}{3}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 397—98. Brudst. p. Hollandsk i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 158—59.

13. Januar. *15556. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Dantiscanos vulgantes, quod rex Daniæ adversus Polonicas naves fecerit, se ignaris factum, ægre fidem invenire. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{3}{3}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 396—97.

17. Januar. *15557. Dr. CHRISTINA af Sverigs Proposition til Sverigs Riges Stænder, hvori bl. a. omtales det venskabelige Forhold til K. af Danmark og dennes frugtesløse Mægling i Trediveaarskrigen. — *Stockholms Slott*, d. 17. Januarii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll III. 64—67

20. Januar. *15558. Resolution af de HOLSTENSKE STÆNDER paa Landdagen i Kiel, hvori de anmode om, hvis Kongen og Hertugen have antaget Pragerfreden pure, da at forsøge om ikke Lübeckkerfreden kan bevares eller i det mindste Antallet af Romermaaneder afkortes. — 20. Januar. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 93.

23 Januar. *15559. KGL. og HERTUGELIG Replik til de holstenske Stænder paa Landdagen i Kiel, hvori erklæres, at Pragerfreden er antagen, Opgaven er at sikre Holsten for Fare, Kongen og Hertugen ville sende Gesandter til Kejseren, Kurf. af Sachsen og General Gallas. — 23. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 93—94

25. Januar. *15560. Erklæring af DE HOLSTENSKE STÆNDER paa Landdagen i Kiel, hvori Opfordringen til at betale Omkostningerne ved Gesandtskaber afvises; denne Sag vedrørte desuden ogsaa Slesvig; Erlæggelsen af 240 Romermaaneder vil trykke Holsten haardt; endvidere omtales Forholdsregler angaaende Hæren. — 25. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 94.

30. Januar. *15561. Hert. FREDERIK III. af Gottorp meddeler K. Chr. IV., at han efter Modtagelsen af dennes Skrivelse, dat. Christianspris, 27. Januar, har befalet Christoff Hans von Bülaw at begive sig til Hamburg for at træffe Forholdsregler angaaende Gjenopbyggelsen af Kongens og Hertugens fælles Gaard dersteds. — *Gottorpiæ*, d. 30. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Westphalen, Monumenta IV. Præf. S. 12.

3. Febr. *15562. PETER ABEL SCHMALTZ's Skrivelse til Rigskansleren Axel Oxenstjerna, hvori han omtaler, at han d. 17. (Januar) kom til Helsingør paa Rejsen fra Stockholm. — *Hamburg*, d. 3. Febr. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Linköping bibliotheks handl. II. 76—77.

3. Febr. *15563. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, regem Daniæ ob communis religionis curam ad pacificationis officium non inidoneum fore. — 13. Februarii, ut hic *(Lutetiæ)* scribitur. — Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 401.

3. Febr. *15564. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua Venetis Danum pacificatorem, quod eum propius Protestantium cura tangat, anteponit. — *Lutetiæ*, $\frac{3}{13}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 401—02.

5. Febr. 8209. Tydsk Udt i Zeitschr. d Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 99.

7. Febr. *15565. K. CHR. IV. befaler Kristen Holk at modtage af Superintendenten D. Morten Madsen Betaling for to Egetræer, som han har faaet af Silkeborg Skov til Stampetrug og Mølleaxel i Papirmøllen. — *Hadersleff*, 7. Februarii. Nyrop, Strandmøllen S. 21—22.

1638.

*15566. Niels Andersen, Borger i Aarhus, erklærer, at han aldrig har begjæret nogen skammelig Gjerning af Mergrete Lauritzdaater, ligesom han ikke ved andet om hende, end hvad en ærlig Dannekvinde anstaar, og hvis Christen Kier har sagt ham andet paa, er han en Æretyv og Skjelm. — *Aarhuus*, d. 7. Februarii. Hübertz, Akst. vedk. Aarhus II. 209. 7. Febr.

*15567. Gerardi Joannis Vossii ad Joannem Isaacium Pontanum epistola, in qua virtutem et doctrinam Stephanii laudat. — *Amstelodami*, XVII. Febr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 346. A. Alciati Epistola 1695 S. 441—42. 7. Febr.

*15568. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Erik Grubbe om Leverance fra Kronens og Kapitlets Bønder af »Lærreds Lumper« til Papirmøllen (ved Aarhus) og om Indsamlingen deraf paa Landet. — *Haderslöff*, 8. Febr. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 74—75. Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S 19 8. Febr.

8213. Saml. af Forordn. 1643 S 5—9. 10. Febr.

*15569. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, curam regis Daniæ, ut Holsatia ab infessione militum libera sit, et certamina ejus cum Polonia Svecis usui fore. — *Lutetiæ*, $\frac{10}{20}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 403—04. 10. Febr.

*15570. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, se Chavigniaco dixisse, quæ rex Daniæ Salvio significari jussisset. — *Lutetiæ*, $\frac{10}{20}$. Febr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 403. 10. Febr.

*15571. K. Chr. IV. tilskjøder D. Morten Madsen, M. Paaske Jensen og Hans Hansen Skoning, Kanniker i Aarhus, den Papirmølle, som de med Kgl. Privilegium have ladet opsætte. — *Hadersleff*, 11. Febr. Nyrop, Strandmøllen S 22. 11. Febr.

8214. Brudst. i Ny kirkehist. Saml VI. 593. 15 Febr.

*15572. Hugonis Grotii ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua Daniæ regis cum Polono certamine et altero propinquo cum Cæsarianis Holsatiæ agris insidere parantibus gaudet. — $\frac{16}{26}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 404. 16. Febr.

*15573. K. Chr. IV.'s Brev til Kurf. Johan Georg af Sachsen, hvori han bl. a. omtaler Kejserens Hensigt at fordele Gallas's Hær i den nedersachsiske Kreds, ogsaa til Holsten. — 17. Febr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 67. 17. Febr.

*15574. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua ejus litteras die 15. Februarii datas de Danicis ac Polonicis rebus commemorat. — 27. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 404—06. 17. Febr.

*15575. Hugonis Grotii ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua commemorat, videndum esse, quo se Gallasius, Holsatia exclusus, injecturus sit. — 6. Martii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 407. 24. Febr.

*15576. Kejser Ferdinand III.'s Fuldmagt for Grev Kurtz, hvori omtales et af de danske Gesandter Grev Pentz og Sekretær Günther den 24. Novbr. 1637 gjort Tilbud om et eventuelt Forbund mellem Kejseren og K. af Danmark. — 7. Mars. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh., Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 95. 25. Febr.

*15577. K. Chr. IV.'s aabne Brev til Provster og Præster i Danmark og Norge, at de skulle indsamle Penge til Hjælp for de mange fordrevne fattige lutherske Præster. — *Kolding*, d. 28. Febr. Ny kirkehist. Saml. III. 207. 28. Febr.

*15578. Instrux for Afsendinge fra den preussiske Landdag i Graudentz til den polske Rigsdag, hvorefter de bl. a. skulle fremføre deres Beklagelse over, at K. af Februario.

1638.

Danmark imod al Folkeret har borttaget nogle polske Skibe. — Uden Datum. (Latin?) Tydsk Udt. i Leognich, Gesch. d. preussischen Lande VI. 133—34.

Februario? *15579. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Dantiscanis ad immunitatem suam tutandam animos non defore dici, si fides iis fiat auxilii a Dano et Batavis. — Uden Datum. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 406—07.

5. Martii. *15580. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Gesandten i Stockholm Peder Vibe, hvori han befaler ham at opfordre den svenske Regering til at sende Gesandter til et Fredsmøde i Lübeck til Midten af Maj. — 5. Martii. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 69.

5. Martii. *15581. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua refert, Polonum novas vires ad vectigal Spiringianum contra Danum et Batavos tuendum parare. — $\frac{5}{15}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 409.

8. Martii. *15582. FYENBO LANDSTINGS Dom, at Steen Bilde bør betale Fru Zidsell Høgh den Omkostning, hun har haft paa hans Svin, som hun lod optage, da de gik i hendes Skov, og som han ikke vilde annamme til Tinge. — 8. Marts. Brudst. i Matzeo, Den danske Paoterets Hist. S. 73.

8. Martii. *15583. JOHANNIS MEURSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua studia ejus laudat, eique et Riveto exemplaria historiæ suæ Danicæ, simulac edita fuerit, promittit. — *Soræ*, d. VIII. mensis Martii. Meursii Opera XI. 617.

10. Martii. *15584. K. CHR. IV. beder D. Ole Worm om ufortøvet at begive sig til Antvorskov, da en af Frøkenerne er bleven meget ilde tilpas. — *Antvorskov*, 10. Marts. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 317—18.

10. Martii. *15585. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, Dantiscanis, nisi firma cum Danis Batavisque fœdera habeant, durum certamen fore. — *Lutetiæ*, $\frac{10}{20}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 411—12.

10. Martii. *15586. Pater JOSEF tilskriver d'Avaux om dennes Forhandlinger med Sverig; det er heldigt, at Stridighederne mellem K. af Polen og Danmark vedblive. — 20 mars. (Fransk.) Udt. i Avenel, Lettres de Richelieu VIII. 326.

13. Martii. *15587. Lægen CÖSTER giver Ole Worm Meddelelser om den Kur, Skarpretteren fra Glyckstad har foretaget med den udvalgte Prins, og underretter ham om, at »denne usle Markskriger« dog nu er bleven afskediget for to Maaneder siden. — D. 13. Marts. Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 194—96.

17. Martii. *15588. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Daniæ regem ad conventum Varsaviensem legatos missurum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{17}{27}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 413.

18. Martii. *15589. DOM, hvorefter Mag. Ingvard (Nielsen Mulvad) faar sin Prædikestol og sit Embede (Ballum) tilbage, da det ikke kan bevises, at han har brugt ukonsekreret Brød. — D. 18. Martii. Udt. i Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 388.

18. Martii. *15590. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua putat, a rege Daniæ ad conventum Varsaviensem legatos missum iri. — *Lutetiæ*, $\frac{18}{28}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 413—14

20. Martii. *15591. K. CHR. IV.'s Missive til nogle af Lensmændene i Jylland, at de skulle lade optage Børn paa 13 Aar og sende dem til Børnehuset i Kjøbenhavn, selvom de ikke godvillig ville did. — *Haffn.*, 20. Martii. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 76.

1638.

*15592. HOLGER ROSENKRANDS's Brev til Kansler Chr. Friis, hvori han søger at gjendrive Clotz's Sigtelser imod ham for allehaande Kjætteri, særlig Papisme og Arminianisme. — *Rosenholm*, XII. Kal. Apr. (Latin.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 622—28. 21. Martii.

*15593. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Stephano Stephanio excusat, se tam diu ejus literis non respondisse; nuntiat, Elzevirium, sed nondum se, desperare, Saxonem apud suos excudi posse, eique propediem certiora promittit. — *Amstelodami*, Kal. Aprilis, St. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 349—50. 22. Martii.

*15594. Erklæring (af UNIVERSITETETS REKTOR?) paa en Begjæring af Henricus Icking, der som immatrikuleret ønsker en Udskrift af Universitetets og de studerendes Privilegier til Brug i hans Strid med Kjøbenhavns Magistrat. — *Kjøbenhavn*, d. 28. Martii. Brudst. i Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. 357. 28. Martii.

*15595. Epistola CHRISTIANI JOHANNIS episcopi ad Christianum Severini f. Longomontanum, in qua Dr. Laurentium Jani Ursinum ad obtinendum testimonium Universitatis recommendat. — *Alburgi*, die 29. Martii. Kirkehist. Saml 3. R. III. 753—55. 29. Martii.

*15596. K. CHR. IV.'s Befaling til (Navnet in blanco), at han skal skaffe saa mange Kobberplader, som Kobberstikkeren har Brug for, for at kunne udstikke det Landkort, som D. Laurenberg, Professor i Sorø, har under Hænder. — *Chronborg* (Tallet in blanco) Martii. L. Daae, Johan Lauremberg S. 82. Martio.

*15597. Guvernør i Glyckstad MARQUARDT RANTZOWS Skrivelse til Bgm. i Hamburg, Hieronymus Voglem, hvorved han oversender ham et Deklarationsskrift i Anledning af Striden mellem K. af Danmark og Byen. — *Glückstadt*, d. 2. Aprilis. (Tydsk.) Samtidig Tryk 2 Bl. 2. Aprilis.

*15598. Lægen CÜSTER giver Ole Worm Meddelelser om Kurf. af Brandenburgs Mediko-Kirurg Dieterik, der skal helbrede den udvalgte Prins, og om hans usømmelige Opførsel. — D. 4. April. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III 196. 4. Aprilis.

*15599. Kardinal RICHELIEUS Skrivelse til den franske Gesandt i Nederlandene d'Estrades, hvori han gjør opmærksom paa, at en Kjøbmand i Amsterdam ved Navn Marcellus (Marselis), som er K. af Danmarks Agent, kjøber Krudt for Spanierne. — 20. Avril. (Fransk.) Lettres et négociations d'Estrades I. 25-26 Brudst. i Simons, Johann de Witt und seine Zeit I. 217. 10. Aprilis.

*15600. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Daniæ regem, ut Transamasiana loca Insessoribus liberentur, optare. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{3}{3}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 420—21. 13. Aprilis.

*15601. Reces oprettet mellem Feltmarskalk MATTHIAS VON GALLAS og de kgl. Afsendinge KAJ VON AHLEFELDT og MARQUARD RANZAU om Holstens Fritagelse for Indkvartering mod Erlæggelse af 240 Romermaaneder i to Terminer. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 76, III. 283—84. (Om Datum se Slange, Christian IV.'s Hist. S. 897.) 16. Aprilis.

*15602. K. CHR. IV. tillader Jens Bang at belægge alle Skibe fra Embden, som han maatte træffe paa i de danske Farvande, med Arrest, for paa denne Maade at tiltvinge sig de Penge for Korn, som Bgm. Lamholdt i Embden er ham skyldig. — D. 17. April. Wolff, Jens Bang S 141—42. 17. Aprilis.

*15603. Skrivelse fra den franske Gesandt i Nederlandene D'ESTRADES til Kardinal Richelieu, hvori han meddeler, at Kjøbmanden Marcellus (Marselis) i Amsterdam, anklaget 19. Aprilis.

1638.

for Handel med Spanierne, har erklæret at være K. af Danmarks Resident for Østersøhandelen og at ville trække sig tilbage til sin Herre, hvis de vilde gjøre ham noget. — 29. Avril. (Fransk.) Lettres et négociations d'Estrades I. 27—29.

26. Aprilis. *15604. K. CHR. IV.'s Brev, at Hr. Ole Clausen i Bork, som for sin Forseelse var bleven dømt fra sit Kald, faar det tilbage mod at betale 100 Speciedlr. til Kronen og ligesaameget til Hospitalet i Varde. — 26. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 212.

26. Aprilis. *15605. K. CHR. IV.'s Missive til Envoll Seefeld, at han maa afhænde noget af sin Datter Jomfru Sophie Seefeld t. Haunøøs Gods for dermed at betale hendes Gjæld. — $^{26}/_{4}$. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 340

27. Aprilis. *15606. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua gaudet, Galassii copias a Daniæ rege ex Holsatia exclusas esse. — *Lutetiæ*, 7. Maii Novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 425—26.

2. Maji. *15607. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Flensborg, hvori meddeles, at der er afsluttet en Reces med General Gallas for at undgaa Indkvartering; desuagtet maa der stadig underholdes Soldater, Kontributioner maa ydes, og Slesvig komme Holsten til Hjælp i Anledning af Defensionen. — *Flensb.*, 2. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 94—95.

4. Maji. *15608. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Flensborg angaaende Rigsskatterne, Udskrivning og Hvervning af Tropper samt Unionshjælpen fra Danmark. — 4. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 95.

6. Maji. *15609. KGL. og HERTUGELIG Qvadruplik til Landdagen i Flensborg angaaende Rostjenesten af Prælater og Ridderskab samt Kontributioner til Romermaaneder og Defensionen; de slesvigske Stænder opfordres paany til at komme Holsten til Hjælp. — 6. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d Kieler Universitätsbibl. III. 95.

6. Maji. *15610. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Erik Grubbe, at han skal tilholde Wolff Baltzerssen i Aarhus ikke at sælge »Spelsseri«, da det strider mod Apothekerens Privilegium, hvorimod Apothekeren ikke maa give sig af med andet Kjøbmandsskab. — *Flensborg*, 6. Mai. Udt. i Hübertz, Aktstk. vedk. Aarhus II. 76—77.

7. Maji. *15611. K. KARL I. foreslaar, sammen med K. Ludvig XIII., K. Chr. IV. et Møde i Hamburg af Repræsentanter for Fyrster, som kunne raadslaa om Fredens Gjenoprettelse, og sender Sir Thomas Rowe med Fuldmagt saa vel til at afgjøre alle Spørgsmaal med Danmark som til Fornyelse af Traktaterne og Betaling af Gjælden. — *Westminster*, 7. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

8. Maji. *15612. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. om Kjøbmændenes Klager over de nye Toldpaalæg paa Elben. — *Westminster*, 8. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

14. Maji. *15613. STEPHANUS JOHAN. STEPHANIUS a Gerbardo Johanni Vossio petit, ut se certiorem faciat, num apud eum typographus, qui Saxonem edere velit, reperiatur; ei sententias quasdam ex Quinctiliano excerptas typographo imprimendas dandas mittit. — *Soræ*, d. XIV. Maji. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 194—95.

15. Maji. 8239. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 145—46 (Uden Datum.)

15. Maji. *15614. K. CHR. IV. befaler Bisperne at tilholde Præsterne at føre et skikkeligt Levned. — *Glyckstad*, 15. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 188—89.

1638.

*15615. K. Chr. IV. sender Universitetets Rektor og Professorer Kopi af en samme Dag udgaaet Skrivelse til Bisperne og befaler dem at formane den studerende Ungdom til et sædeligt Levned. — *Glychstad*, 15. Maj. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 189. 15. Maji.

*15616. K. Chr. IV.'s Brev til Lensmændene i Danmark om i hvert Len at opsøge nogle Løsgjængere, som skulle sendes til Fæstningen Kristianspris for der at arbejde for Penge. — D. 17. maj. Udt. i Dyrlund, Talere og Nalmaudsfolk i Daum. S. 40. 17. Maji.

*15617. Anders Bilde meddeler Kansleren Hr. Christian Friis sin Erklæring om flere Punkter i et kgl. Brev af 27. Junii 1636, især angaaende Præsternes Stilling. — *Arensborig*, d. 17. May. Danske Mag. 4. R. IV. 183—87. 17. Maji.

*15618. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua responsum regi Daniæ datum probat. — *Lutetiæ* $\frac{18}{28}$. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 431—32. 18. Maji.

*15619. Helvicus Dictericus Johanni Meursio usum medicamentorum quorundam svadet. — *Neoburgi ad littora Baltica*, XX. Maii. Meursii Opera XI. 619—20. 20. Maji.

*15620. Gerardi Vossii ad Johannem Meursium epistola, in qua nuntiat, typographum Danica ejus intra mensem unum vel alterum absoluturum esse. — *Amstelodami*, uden Datum. Meursii Opera XI. 615—16. Ante 21. Maji.

*15621. Johannis Meursii ad Gerhardum Vossium epistola, in qua cupit, typographum semel tandem editionem operum suorum absoluturum esse, ut ea regi Daniæ ac senatui post tam longam exspectationem exhibere possit. — *Soræ*, XXI. Maii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 188—89. Meursii Opera XI. 620—21. 21. Maji.

*15622. Stephanus Johan. Stephanius Gerardum Johannem Vossium sollicitudine editionis Saxonis liberat, quum generosus præses Soranus, se sumptus in hanc rem liberaliter suppeditaturum esse, promiserit, quare propediem librum prælo committere velit. — *Soræ*, d. XXIV. Maji stylo vet. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 195. 24. Maji.

*15623. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, multos sperare, Danum ad derelictas partes reduci posse, quod Cæsariani milites Holsatiæ et archiepiscopatui Bremensi minentur; addit, eum iterum naves ad vectigal Polonicum prohibendum mittere. — 5. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 436—37. 26. Maji.

8240. Særtr. af Forordn. 27. Maji.

*15624. Holger Rosenkrands skriver til Kansler Chr. Friis, at det er Gud, der virker i det gode, vi gjøre, og at der derfor ogsaa bør lægges Vægt paa det. — Uden Datum. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 623. c. Majo.

*15625. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, regem Daniæ naves ad vectigal Dantiscanum prohibendum mittere; addit, tempus esse, ut appareat, an eidem regi curæ sit Bremensis et Oldenburgica terra. — *Lutetiæ*, 12. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 438. 2. Junii.

*15626. Gerardi Vossii ad Johannem Meursium epistola, in qua nuntiat, Blauwium certo addixisse, tres intra hebdomadas historica ejus et Danica et Belgica ad finem perductum iri. — *Amstelodami*, Prid. Id. Junias. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 355. Meursii Opera XI. 621—22. 2. Junii.

*15627. Gerardus Joannes Vossius Stephano Stephanio nuntiat, typographos de Saxone Grammatico excudendo nihil certi respondere velle, priusquam, quanta moles operis futura sit, viderint; approbat, Florilegium Fabianum excudi mereri. — *Amstelodami*, Prid. Id. Junias. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 354. 2. Junii.

1638.

5. Junii. *15628. JENS BANG bevidner skriftligt at have fragtet Christen Ibsen med Malt til Amsterdam og siden med fuld Last tilbage til Aalborg og lover at give ham af hver Læst 4 Stk. »von Acht«, saa længe han ligger med Skibet i Aalborg. — *Aalborg*, d. 5. Juni. Wulff, Jens Bang S. 193.

7. Junii. 8243. Wolff, Journal f. Politik 1825 IV. 233—34.

7. Junii. *15629. K. CHR. IV.'s Proposition til Gejstligheden i Sjælland om at sende befuldmægtigede til et Møde i Odense St. Hansdag for at forhandle om, hvad Hjælp de ville yde Riget. (Udfærdiget af Claus Daa, Just Høg og Corfitz Ulfeld.) — *Ringsted*, d. 7. Juni. Ny kirkehist. Saml. IV. 451 - 52.

9. Junii. *15630. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og anbefaler ham Knud Rugge, »magister pilarii nostri Haffniensis«, som ønsker Undervisning hos K. Karls »magister pilarum«. — 9. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

9. Junii. *15631. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua scribit, se expectare, an sine vi sit abitura classium Svedicæ Danicæque ad Varni ostia vicinitas, et præterea quid legati e Dania acturi sint. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 441.

13. Junii. *15632. J. P. RESENIUS, Biskop i Sjællands Stift, bevidner, at en Del Provster og Præster af Stiftet have været forsamlede i Kjøbenhavn og udvalgt 4 Provster til paa samtlige Sognepræsters Vegne at møde i Odense ifølge Kongens Proposition af 7. Juni. — *Hafniæ*, d. 13. Juni. Ny kirkehist. Saml. IV. 452.

14. Junii. *15633. Extract, opsat af CHRISTIAN PENTZ, over hvad K. af Danmark har forstrakt Hertugdømmet Holsten med som Forskud til Udgifterne ved dets Fritagelse for Indkvartering og ved Erlæggelsen af Romermaanederne. — *Glückstadt*, 14. Juni. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 282—83.

15. Junii. *15634. K. CHR. IV.'s Resolution til den engelske Gesandt Thomas Roe. — 15. June. (Latin.) Udt p. Eng. i Macray, Third Report S 72.

16. Junii. *15635. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua ei pro nuntiis de rege Daniæ gratias agit. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 441—42.

16. Junii. *15636. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, se intentum exspectare, quid Svediæ rectores de postulatu Danorum ad liberum Varni navigatum constituturi sint. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 442—43.

18. Junii. *15637. HENNING SCHRØDER, præceptor apud filios cancellarii regni Daniæ, litteras consolationis ad D. Joachimum Jungium de morbo uxoris ejus scribit, narrat, se libros ex bibliotheca Oligeri Rosencrantzii accipere; rationem pecuniarum suarum commemorat; scribit, se Basilio Grabio Thuring. 30 imperiales et liberalem dominum promittere posse, si is pædagogiam in Dania suscipere velit. — *In arce Calloe*, ad 14 Kal. Julias. Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 138—40.

19 Junii. *15638. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Francisco Junio Joannem Roue juvenem, quem inter alia Sveciam Daniamque lustrasse commemorat, commendat. — III. Kal. Jul. St. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S 352—53.

21. Junii. *15639. JOH. ISACII PONTANI epistola ad Stephanum Stephanium, professorem in academia Soraua, de ægritudine sua, de tomo altero historiæ Danicæ suæ nondum finito, de veterum Thule, quam non esse Islandiam demonstrare Arngrimus Islandus se parat. — *Harderv.*, Kal. Julii. A. Alciati Epistola 1695 S. 323—26.

1638.

*15640. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, videndum esse, quid Dani tam splendida legatio (ad Viennam) portatura sit. — *Lutetiæ*, 3. Julii novi Cal.. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 444—45. 23. Junii.

*15641. MARQUISEN af HAMILTONS Brev til K. Karl I. af England, hvori han bl. a. tilraader ham at formaa K. af Danmark til at tillade, at et engelsk Skib maa ligge ved »Elchenour« for at stoppe og undersøge engelske Undersaatters Skibe. — *Dalketh*, the 24. Juni. (Engelsk.) The Hamilton papers, ed. by Gardiner S. 13—17. 24. Junii.

*15642. RINDS HERREDS Tingsvidne, at Niels Basse i sin Husbonds Claus Daa til t. Borrebys Navn forbød Gjedsted Bymænd eller nogen anden i Rinds Herred at drive nogen Slags Fiskeri i Bonderup Aa og i Fjorden saa vidt, som hans Husbonds Laasebrev og Adkomstbreve formelder. — D. 25. Juni. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 101—02. 25. Junii.

*15643. 6 BISKOPPER og SOGNEPRÆSTEN TIL VOR FRUE i Kjøbenhavn love som Gejstlighedens befuldmægtigede en Extraskat af den og foreslaa Afholdelsen af Faste- og Bededage. — *Odense*, 28. Juni. Ny kirkehist. Saml IV. 453—54. 28. Junii.

*15644. Erklæring fra de SJÆLLANDSKE KJØBSTÆDERS FULDMÆGTIGE, at de ikke vove at love noget paa »enhver særdeles Person«, da deres Fuldmagt ej strækker sig dertil, men de haabe, at »enhver efter Formue, Evne og Lejlighed sig villigen lader befinde«, naar de blive anmodede af Lensmændene. — D. 30. Junii. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. 458. 30. Junii.

*15645. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua scire cupit, quid regni Svedici rectores super Danorum navigatu Roslochium decreturi sint; putat regem Daniæ aut certe populares ejus brevi impendii copiarum collectarum tædere. — Uden Datum. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 443—44 Junio.

*15646. K. KARL I. skriver til K. Chr. IV., at han nu sender sin Falkoner John Barrow til ham, og at de Fugle, Nederlænderen havde bragt, kom over i god Behold. — *Greenwich*, 1. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52. 1. Julii.

*15647. ADELENS Vedtægt om Landeværnets Indretning, vedtaget af alle Provinsers Deputerede. — *Odensze*, d. 4. July. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 26—27. 4. Julii.

*15648. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Dani copias diffluere, ex qua re rex neque sibi neque filio tale, quale concupierit, imperium per inferioris Saxoniæ circulum impetrare potuerit. — *Lutetiæ*, 17. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 448. 7. Julii.

*15649. Hert. FREDERIK III. af Gottorp stadfæster Hert. Adolfs Privilegier for Helgoland af 6. Juli 1584 (Nr. 3819). — *Gottorff*, 9. July. Schuback, De jure littoris S. 357—61. 9. Julii.

*15650. K. CHR. IV. befaler Universitetet, at Johannes Conrad Diederich skal admitteres til Disputation med de andre, som præsentere sig for at succedere M. Jacob Matthiesen, der nu er bleven Hofprædikant. — *Glückstadt*, d. 14. Juli. Udt. i Ny kirkehist. Saml. III. 142. 14. Julii.

*15651. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua existimat, si rex Daniæ armatos hospites armis arcere velit, in ea re id boni esse, ut prius cum Cæsarianis quam cum Svecis certandum ei sit. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{3}\frac{1}{1}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 451—52. 21. Julii.

*15652. JOHANNIS FREDERICI GRONOVII ad Gerhardum Joannem Vossium epistola, in qua commemorat, se literas quasdam ad Meursium destinatas ad Cracovium, agentem Ordinum in Dania, misisse. — *Hagæ*, ad diem Prid. Kal. Sextilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 195—96. 21. Julii.

1638.

22. Julii *15653. Lægen CÜSTERS Skriveise til Ole Worm, hvori han meddeler ham, at Prinsens Helbred er bieven siettere, og at der er Fare for Milten. — D. 22. Juli. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 197—98.

27. Julii. *15654. HUGONIS GROTII ad Martinum Opitium epistola, in qua existimat, vectigal Dantiscanum mansurum esse, nisi Danus et Batavus se moveant. — *Lutetiæ*, 6. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 452—53

28. Julii. *15655. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistoia, in qua rectorum Sveciæ prudentiam, qua certamen cum Dano vitarunt, laudat. — *Lutetiæ*, 7. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 453—54.

30. Julii. *15656. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anbefaler ham en Spanier, Clement de Campo. — *Westminster*, 30. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

31. Julii. *15657. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han anbefaler denne at lade sine Kommissærer faa ordnet i Mindelighed en Sag meliem Kapitain James Jewkes, som d. 18. Marts 1629 havde ægtet Magdaien ab Aiefeld uden hendes Forældres Vidende, og hendes Broder Nicolaus, som nu efter Faderens Død vilde beholde hele Arven. — *Oatlands*, 31. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

4. Augusti. *15658. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistoia, in qua existimat, Daniæ regem non æquis oculis incrementa Svecorum adspecturum esse. — *Lutetiæ*, 14. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 456.

5. Augusti. *15659. Feltmarskalk GALLAS's Skrivelse til K. af Danmark, hvori han fremstiller, at Forliget om Holstens Fritagelse for Indkvartering ikke er til Præjudice for Kongen eller Hertugdømmet Holsten, og udtaler Haabet om, at den sidste Termin af Romermaanederne maa blive betalt. — *Im Velde bei Strelitz*, 15. Aug. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 284

7. Augusti. *15660. JOHANNES BORCHARDI, Superintendens Ripensis, D. Johanni Eras. Brochmanno, Rectori magnifico Academiæ, 27 thaleros pro totidem ordinatis in diocesi Ripensi mittit eique nuntium, Johannem Bernhardi Faiencamp, quintæ classis schoiæ Ripensis informatorem, commendat, ut attestationis elogio a facultate theologica ornetur. — *Rip.*, 7. Aug. Ny kirkehist. Saml. VI. 552—53.

8. Augusti. *15661. HANS HANSØN SKAANING ansøger Kansleren om, at der maa bevilges ham noget Jord til Papirmøllen ved Aarhus, samt om Anbefaling til det liile Præbende, som kaldes Sinding og er ledigt ved Anders Berilitsøns Død. — *Kolding*, d. 8. Augusti. Nyrop, Strandmøllen S. 22—23.

11. Augusti. *15662. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua putat, regem Daniæ magis videri agere velle, quam agere. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 459.

12. Augusti. *15663. BERNHARDI LANGWEDEL ad Danielem Ranzovium, equitem Hoisatum, de sterilitate mulierum epistoia. — *Hamburgi*, 12. Augusti. Epistolæ ad Lucam Lossium S 303—04.

26. Augusti. *15664. Biskop JOHANNES VANDALUS i Viborg skriver til Universitetet, at han vil overlage Forretningerne som Universitetets Prokurator i Viborg Kapitel. — 26. Aug. (Latin.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 108.

30. Augusti. *15665. K. CHR. IV. befaler sine Admiraler, Skippere, Udliggere, Befalingsmænd, Fogeder, Borgmestre og andre at være Jens Bang behjælpelig med at arrestere de største Embdner Skibe i de danske Farvande. — D. 30. August. Brudst. i Wolff, Jens Bang S. 142.

1638.

*15666. K. CHR. IV. tilskriver Frederik Urne om Christian Ulriks Forelskelse i Niels Tolders Hustrus Søster Bente, hvem Svogeren snarest skal tage med sig til Norge. — *Cronborg*, d. 31 Augusti. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 222—23. 31. Augusti.

*15667. HUGONIS GROTII ad Christianum Cassium epistola, in qua commemorat, in Holsata nobilitate neminem sibi tam notum esse, cui aliquid injungere audeat. — *Lutetiæ*, 10. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 462. 31. Augusti.

*15668. K. CHR. IV. befaler i Henhold til Stænderforsamlingens Beslutning enhver at indbetale 2 Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge. — *Ottense*, d. 9. Septembris. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 37. 9. Septbr.

*15669. K. CHR. IV. beder Universitetets Professorer om at erklære, hvad de samt de Personer, der høre under deres Jurisdiction, ville yde til Fædrelandets Forsvar, og befaler dem at udgive 2 Dlr. af hver 100 Dl. Rentepenge efter det derom udgaaede Skattebrev. — *Ottense*, d. 9. Septembris. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 37. 9. Septbr.

*15670. K. CHR. IV.'s aabne Brev til de Gejstlige i Sjællands Stift, at de skulle indbetale den extraordinære Skat, som er bevilget under Stændernes Forsamling i Odense, nemlig 10 Rdlr. af hver Præst, til Superintendenten D. Hans Reisner, Halvdelen til Martini Dag og Halvdelen til Helligtrekongers Dag 1639. — *Vor Gaard i Odense*, d. 9. Sept. Ny kirkehist. Saml. IV. 454—55. 9. Septbr.

*15671. K. CHR. IV. befaler Bispen i Sjællands Stift at meddele Provsterne Kopier af hans aabne Brev (af samme Dag) og at ligne og lige Hjælpen mellem Præsterne, saaledes at den rige hjælper den fattige, og desuden at annamme 2 Rdlr. af hvert 100, som Præsterne have staaende ude paa Rente; Pengene skulle gives til Kommissarierne i Sjælland. — *Odense*, d 9. Sept. Ny kirkehist. Saml. IV. 455—56. 9. Septbr.

*15672. GERARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua gaudet, Danicam ac Belgicam ejus historiam tandem ad finem perductam esse. — *Amstelodami*, III. Kal. Oct. st. Greg. Meursii Opera XI. 625—26. 19. Septbr.

*15673. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Stephano Stephanio exemplar operis sui nondum absoluti de Gentium Theologia et Christianorum Physiologia promittit eumque hortatur, ut Saxo Grammaticus, quem valde in plurium esse manibus exoptat, in ipsa Dania impensis regiis vel nobilitatis aut academiarum sumptibus ab eo edatur; collegam ejus D. Christianum Matthiam, qui Amstelodami fuerat, laudat. — *Amstelodami*, III. Kal. Oct. St. Gregoriano. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 355—56. 19. Septbr.

*15674. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I., at han sender ham nogle Falke. — 22. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72 22 Septbr.

*15675. JOHANNES MEURSIUS Johanni Gronovio pro litteris et in Statium Diatribe gratias agit. — *Soræ Danorum*, XXIII. Septemb. Meursii Opera XI. 624—25 23. Septbr.

*15676. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua svadet, ut, sicut regis Daniæ omnes actiones inspectandæ sint, ita amicitia ejus, si quo modo parari possit, expetatur. — *Lutetiæ*, 8. Octobris Novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 469—70. 28. Septbr

*15677. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua non putat, regis Daniæ, a sua nobilitate frenati, odium in Svedos, aut obsequium ejus ab imperatore emptum in publicum aliquod malum erupturum esse. — *Lutetiæ*, 8. Octobris Novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 470. 28. Septbr.

1638.

1. Octobr. *15678. K. CHR. IV.'s Forbud mod at sælge Æventyr, ublu Skrifter og Viser i Kirkerne. — *Glykstad*, d. 1. Oktober. Nyrop, Bidrag t. d. danske Boghandels Hist. I. 164—65. Brudst. i Werlauff, Antegnelser t. Holbergs atten første Lystspil S. 143—44.

1. Octobr. *15679. K. CHR. IV. befaler Biskop H. Michelsen i Fyen at gjøre den Anordning i Stiftets Skoler, at Gudsfrygt og Børnelærdom daglig øves og drives og ikke tilsidesættes for Sprogene; Skolebørnenes Stolestader i Kirkerne skulle anbringes saaledes, at de kunne høre og se Præsten, og de skulle hver Søndag overhøres i, hvad de have lært af Prædikenen. — *Glyckstad Befestning*, d. 1. Octobris. Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. 8. H. S. 14—15.

3. Octobr. *15680. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Flensborg navnlig angaaende Bevillinger til Defensionen og til de General Gallas lovede Summer, m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 95—96 og 279.

4 Octobr. *15681. Fortegnelse over, hvad K. af Danmark har forstrakt Hertugdømmet Holsten med som Forskud til Soldaternes Underhold, Betalingen af Romermaaneder og til andre Udgifter. — *Flensburg*, 4. Oct. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 281—82.

4. Octobr. *15682. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua commemorat, in Germaniam iturum esse comitem Danum, natum ex eadem, imo iisdem, cujus filium ante annum vel amplius cum ephoro Ernestio viderit, sed majorem natu. — *Amstelodami*, XIV. Octobris. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 360—61.

5. Octobr. *15683. Resolution af PRÆLATER og RIDDERSKAB paa Landdagen i Flensborg angaaende de foruden Inddrivelsen af de ældre Kontributioner nødvendige nye Skatter. — 5. October. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 96 og 279—81.

6. Octobr. *15684. Memorial af LANDDAGEN i Flensborg om den af den foreslaaede Udvælgelse af Deputerede til at føre Tilsyn med Land- og Defensionkisten, med Oppebørslen af de til denne bestemte Penge og med deres Anvendelse. — *Flensb.*, 6. October. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 99 (Smstds. I. 77 med Datum 10. Octobr.)

6. Octobr. *15685. Erklæring af PRÆLATER, RIDDER- og LANDSKAB paa Landdagen i Flensborg, hvori de afslaa at eftergive Undersaatterne i Enkehertuginde (Augusta)'s Livgeding Trittau og Reinbeck de nuværende og fremtidige Kontributioner. — 6. Octob. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 97.

6. Octobr. *15686. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, responsum reginæ Sveciæ ad Danum verbis honestis et indefinitis datum iri, et specialia ad colloquium de pace remissum iri; non putat, Danum ad imperatoris partes transiturum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 471.

6. Octobr. *15687. HUGONIS GROTII ad Samuelem Andream epistola, in qua ab eo petit, ut sibi nuntiet, quid, qui regis Daniæ res apud eum agant, dignum cognitu attulerint. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 471—72.

6-10. Octobr. *15688. KGL. og HERTUGELIG Erklæring paa Landdagen i Flensborg, hvori angives Grunden til, at man ikke kan gaa ind paa Udvælgelsen af Deputerede til at føre Tilsyn med Landkisten. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 99—100.

1638.

*15689. Erklæring af STÆDERNES DEPUTEREDE paa Landdagen i Flensborg angaaende Tiden for Erlæggelsen af den til Defensionen bevilgede Skat samt Inddrivelsen af de tidligere Restancer. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 96 (jvfr. I. 76—77 og III. 281.) 8? Octobr.

*15690. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Flensborg angaaende Restancerne af de tidligere Skatter, nye Kontributioner til Defensionen, Indkvarteringen, de af General (Gallas) fordrede 32,000 Rdlr. m. m. — 9. Oct. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitatsbibl. III. 98. 9. Octobr.

*15691. STÆNDERNES Betænkning paa Landdagen i Flensborg, hvori de betingelsesvis indrømme Enkehertuginde (Augusta)'s tre trittauiske Landsbyer Erstatning for en dem tilføjet Skade. — (9. Octobr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 97—98 (jvfr. I. 78). 9. Octobr.

*15692. K. CHR. IV. tillader Hr. Anders Christensen Ribe, Sognepræst ved Hospitalet i Odense, og hans Efterfølgere at faa den nu bortfæstede Kongetiende af Annexsognet Paarup, naar denne bliver ledig. — *Flensborghuus*, d. 10. Octbr. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 863—64. 10. Octobr.

*15693. Erklæring af STÆNDERNE paa Landdagen i Flensborg som Svar paa den kgl. og hertugelige Replik, navnlig angaaende Inddrivningen af Restancerne af de tidligere Skatter, Indkvarteringen og Bevilling af en ny Kontribution til Officerernes Underhold m. m. — 10. October. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 98—99. 10. Octobr.

*15694. LANDSKABETS Erklæring paa Landdagen i Flensborg, hvori det afgiver Betænkning om Tilbagebetaling af de af Kongen til begge Hertugdømmernes Defension og til Fordel for Holsten alene laante Penge; det ønsker ikke at betale Udgifterne ved Grev Pentz's Rejse til Kejseren i Anledning af, at han har søgt salva guardia for Holsten, og opfordrer til at lade Grevskabet Pinneberg deltage i Erlæggelsen af de 240 Romermaaneder. — Uden Datum. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 96—97. c. 10. Octobr.

*15695. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, se responsum Danicis datum exspectare; addit, rumorem de matrimonio Danico sibi non credibilem esse. — *Lutetiæ*, 22. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 474. 12. Octobr.

*15696. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua non credit, Danum rebus Sveciæ non malis arma suis civibus improbata sumpturum esse. — *Lutetiæ*, 22. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 473—74. 12. Octobr.

*15697. K. CHR. IV.'s Ordre til Korfits Ulfeld, Statholder i Kjøbenhavn, om at lade lægge Render ind i Børnehuset fra »det springende Vand, som løber udi Renderne til Kjøbmagergaden«. — $^{13}/_{10}$. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 45. 13. Octobr.

*15698. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, regem Daniæ disputationem de diplomate, quod Sveci pro Germanis postulent, usquedum legati bellantium Lubecam venerint, differri velle. — *Lutetiæ*, $\frac{20}{30}$. Octobr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 475—76. 20. Octobr.

*15699. HUGONIS GROTII ad Samuelem Andream epistola, in qua pro missis oratione Danorum et reginæ Sveciæ responso, quod valde probat, gratias agit. — *Lutetiæ*, 30. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 476. 20. Octobr.

1638.

21. Octobr. *15700. K. CHR. IV. befaler Gunde Lange at sørge for, at enten Rudolf Camboldt selv eller hans Fuldmægtig paa hans Vegne inden Jul møder i Aalborg og der afgjør sit Mellemværende med Jens Bang. — D. 21. October. Wulff, Jens Bang S. 143.

24. Octobr. 8265. Skeel, Optegnelser om Fam. Skeel S. 159. Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 307.

27. Octobr. *15701. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, se Chavigniaco narrasse, quid in Svedia Danicis responsum esset. — *Lutetiæ*, 6. Novembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 477—78.

27. Octobr. *15702. HUGONIS GROTII ad Mulierum epistola, in qua commemorat, se aliquid de Reventlavio, quem Gelvostadii (!) cognoverit, intellexisse. — *Lutetiæ*, 6. Novembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 479.

28. Octobr. 8267. Jvfr. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 202—03.

3. Novbr. *15703. Indberetning fra Præsten i Hie, Hr. JENS CHRISTENSON GJØDSTRUP, til Ole Worm om hans Sogn. — 3. November. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. I. 41.

4. Novbr. *15704. OLIGERUS ROSENCRANTZIUS Johanni Meursio excusat, se tam diu ad eum non scripsisse, et se et Sophiam suam in canone solvendo justo tardiores fuisse. — *E Rosenholmiano meo*, Prid. Non. Nov. Meursii Opera XI. 626—27. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 625—26.

4. Novbr. *15705. CASPARI ERASMI BROCHMANDI ad Johannem Meursium epistola, in qua obitum filii sui unici et submissionem suam sub voluntatem divinam commemorat. — *Hafniæ*, IV. Nov. Meursii Opera XI. 627—28.

5. Novbr. *15706. Epistola OLIGERI ROSENKRANTZII ad Erasmum Brochmannum, in qua graviter defendit crimina de suo judicio de fide Christiana. — *E Rosenholmiano nostro*, nonis Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 626—28.

8. Novbr. *15707. ERICUS ROSENKRANTZ ad patrem suum Oligerum Rosencrantz de insidiis theologorum etc. scribit. — *Nycop.*, 8. Novembr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 628—30.

9. Novbr. *15708. K. CHR. IV.'s Befaling til Rodschild Kapitel at tilskrive Præsterne i Kjøbstæderne paa Sjæland om at møde snarest i Rodschild for at udvælge og foreslaa en ny Superintendent. — *Glyckstad*, d. 9. Novemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 110.

12. Novbr. *15709. JOHANNIS RAVII ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, se in bibliotheca Seefeldii, historiam paganam de Christo et Christianis conficientem, commorari. — *Ringstadi*, XII. Novemb. Meursii Opera XI. 628—29.

17. Novbr. *15710. HUGONIS GROTII ad Mulierum epistola, in qua scribit, se cogitare, an senatores et nobilitas Danica regem suum, ne quamvis sub Holsatici ducis titulo citra necessitatem se in pericula induat, dimovere possint. — *Lutetiæ*, $\frac{17}{27}$. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 482—83.

24. Novbr. *15711. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Hamburgenses ob vectigalia Danica imperatori alieniores esse. — *Lutetiæ*, 4. Decembris Novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 484.

1. Decbr. *15712. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua arbitratur, regem Daniæ propter veteres in Svediam æmulationes et spes suas non tantum episcopatus consequendi, sed etiam liberis civitatibus insidiandi, specie pacificantis res imperatoris agere. — *Lutetiæ*, 11. Decembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 486—87.

1638.

*15713. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua arbitratur, quæ Stadæ et Gluckstadii convenerint, non in id comparata esse, ut jugum pace Pragensi susceptum exuatur, sed ut qui bellum in Svecos voluerint, belli malis se eximant, ceteri cum imperatore colludendo res suas agant. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{11}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 487—88. 1. Decbr.

*15714. RIGSRAADETS Betænkning til K. Chr. IV., hvorved det stærkt fraraader ham at indlade sig paa en Konjunktion med den nedersachsiske Kreds mod Svenskerne. — 4. Decbr. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 93—94. 4. Decbr.

*15715. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua commemorat, Blaeuvios Meursii historiam Danicam impressisse. — *Amstelodami*, XV. Dec. st. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 362. 5. Decbr.

*15716. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit videndum esse, quale sit futurum diploma, quod pro Germanis in commune polliceatur se impetraturum Daniæ rex. — *Lutetiæ*, 18. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 489. 8. Decbr.

*15717. Skrivelse fra SJÆLLANDS KJØBSTADSPRÆSTER til Kansleren Hr. Christian Friisz, at de have valgt Professor D. Jesper Brochmand til Superintendent, hvilket Valg de bede om, at Kongen vil konfirmere. — *Conventhuset udi Roeschild*, d. 12. Decembr. Ny kirkehist. Saml. VI. 110—12. 12. Decbr.

*15718 BEFALINGSMANDEN PAA VARBERG SLOT tilkjendegiver Indbyggerne i Fauraas Herred, hvorledes der skal forholdes ved Udpantning hos Almuen, for »hvis de til Slottet skal yde, og for hvis Arbeide de pligtige ere at gjøre«. — *Varberg Slot*, d. 13. Dec. Malzen, Den danske Panterets Hist. S. 109—10. 13. Decbr.

*15719. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua existimat, Danicam cum Saxonicis coitionem Anglis placere. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 490. 15. Decbr.

*15720. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, Dano-Saxonicam nubem dissipatum iri. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 490. 15. Decbr.

*15721. Brev fra SADLER til Axel Oxenstjerna, hvori siges, at Sadler har rejst rundt paa Rygen for at opmuntre Folket til at give Agt paa de danske Foretagender. — D. 20. Dec. (Tydsk.) Udt. p. Svensk og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 66. 20. Decbr.

*15722. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Arminium apud Daniæ regem in auctoritate esse, et credit, fore ut Dani consilia multum in aula Anglica valeant. — *Lutetiæ*, 1. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 491—92. 22. Decbr.

*15723. HUGONIS GROTII ad Mullerum, reginæ Sveciæ a secretis, epistola, in qua commemorat, imperatorem valde improbare dici, quod rex Daniæ, magnus vectigalium concupitor, aliena per Poloniam vectigalia impugnet; addit, a rege Daniæ, ut recusatæ pacis invidia Svedos oneret, agi. — *Lutetiæ*, V. Januarii. Marqvardi Gudii Epistolæ S. 184. 26. Decbr.

*15724. K. CHR. IV.'s Proposition til Rigsraadet, hvorved han fordrer dets Betænkning om Forbedring af Krigsmagten for Landets Konservations Skyld; udførtes de af Kongen foreslaaede Forbedringer, »da kan det gjøre lige meget, hvad Svensken siger dertil«. — 29. Decbr. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 97—98. 29. Decbr.

1638.

29. Decbr. *15725. K. CHR. IV. tilskriver Frederik Urne angaaende Ophængningen af den store Klokke i Taarnet paa Kronborg. — (29. Decbr.) Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 361

30. Decbr. *15726. K. CHR. IV.'s Brev, at Bgm. og Raad i Ribe ej maa befatte sig med Skolens Personer mod deres Privilegier, med mindre de befindes i aabenbart Hor, Manddrab eller Trolddom, og at Borgerskabet ikke maa tage deres Bøger eller Klæder i Pant for Øl eller Penge. — *Hadersleb*, d. 30. Dec. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. 98.

*15727. Brev om Mageskifte mellem TAGE THOTT t. Eriksholm og CLAUS DAA, hvorefter Tage Thott skal have to Gaarde i Skaane mod til Vederlag at afstaa en Gaard i Glerup og en Gaard i Store-Thaarup. Udt. i Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 38.

*15728. JENS BANG ansøger K. Chr. IV. om at faa sit Regnskab med Borgmesteren i Embden undersøgt og de Penge udbetalt, som denne skylder ham. Wulff, Jens Bang S.142—43

*15729. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua Arminii apud Daniæ regem auctoritatem et regis cum imperatore arcanas conventiones metuit. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 492.

*15730. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Meursium epistola, in qua eum de morte Corneliæ filiæ suæ majoris natu certiorem facit. — *Amstelodami*. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 339—40.

1639.

1639.

3. Januar. *15731. Rigskansleren AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Residenten i Hamburg, Adler Salvius, hvori han billiger Salvius Optræden ligeoverfor K. Chr. IV.'s Mæglingsforsøg, og vidtløftig fremstiller Grundene til, at den danske Konge modarbejder Sverig. — 3. Janvier. (Fransk.) Svensk Overs. i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 1. 580—81. Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 101.

4. Januar. *15732. K. CHR. IV. tillader, at Laurids Madsen, fordum Skriver paa Aarhusgaard, maa gjøre sit Bryllup med Claus Vildskyttes Datter i Helsingør paa Raadhuset og skjænke Vin, samt indbyde flere Personer, end der er tilladt efter Forordningen. — *Haderslevhus*, 4. Januar. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 85.

5. Januar. *15733. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua distractionem regis Daniæ ab imperatore, qui, quod Danus Poloni commodis obstet, ægre ferre dicatur, sperat; quod Batavi a rege Daniæ postulant, probat. — *Lutetiæ*, $\frac{5}{15}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 494.

5. Januar. *15734. HUGONIS GROTII ad Israelem Iasky epistola, in qua refert, regem Daniæ naves Dantisco reduxisse dici, quod cœli procellas, forte et alias aulæ Viennensis metuat. — 15. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 495.

5. Januar. *15735. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua commemorat, imperatorem valde improbare dici, quod Daniæ rex Polonica vectigalia impugnet, et a rege Daniæ et aliis id agi, ut recusatæ pacis invidia Svedos onerent. — *Lutetiæ*, $\frac{5}{15}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 494—95.

6. Januar. *15736. Declaratio PETRI SCHIELDERUP, episcopi Nidrosiensis de superfœtatione uxoris honesti viri in Falleni-Fierding in Nerøgield habitantis. — *Nidrosiæ*, 6. Jan. Bartholini Cista medica S. 398—99.

8. Januar. *15737. Udkast til Proposition til de kgl. og hertugelige Raader paa Landdagen i Kiel, hvori de opfordres til at erklære sig, om de af de kejserlige Kommissarier forlangte 150 Romermaaneder skulle betales, om man skal forene sig med andre Lande,

1639.

eller om man skal søge at erholde Fritagelse hos Kejseren mod Erlæggelsen af en Sum. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. III. 100.

*15738. Lægen COSTERS Brev til Worm, hvori han meddeler, at Prinsens Tilstand endnu er slet, og at Kongens Livlæge D. Fabricius er meget misfornøjet over de udbredte Rygter om hans Helbredelse, der ere aldeles urigtige. — D. 8. Januar. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 198. 8. Januar.

*15739. JOHANNIS GRONOVII ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat Rivetum historiam ejus Danicam nondum accepisse. — *Hagæ*, XIII. Kal. Febr. Meursii Opera XI. 632—33. 10. Januar

*15740. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua Salvii ad Daniæ regem litteras laudat. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 497—98. 12. Januar.

*15741. JENS BANG ansøger K. Chr. IV. om Tilladelse til paa en øde Plads i Aalborg at lade opføre et Vejerhus, Huse til Skibsbyggere, Tømmermænd m. m. og ovenpaa Huset Kornlofter, samt om at maatte tage Told af de Skibe, som losse og lade i Byen. — Uden Datum. Wulff, Jens Bang S. 152—53. Ante 15. Januar.

*15742. K. CHR. IV.'s Brev til Gunde Lange, at da et af de Søtaarne, som staa ved Hals, er nedblæst, skal han med det allerførste lade det opbygge med Sten. — $^{17}/_{1}$. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 192. 17. Januar.

*15743. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved det indtil St. Hans Dag forbydes at udføre Hopper og Foler under 3 Aar og Heste af en vis opgiven Størrelse. — 18. Jan. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 44. Smstds gjøres Rede for de senere Indskrænkninger i Forbudet. 18. Januar.

*15744. K. CHR. IV.'s Mageskifte med Christoffer Huas t. Hennegaard, hvorved denne overdrager til Kapitlet i Ribe nogle Gaarde i Sønderborch og Nørborch mod 2 andre Gaarde i Jenderup Sogn i Kierup By og i Røttrup. — *Hadersleff*, 18. Jan. Udt. i Hvaas, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 98. 18. Januar.

*15745. K. CHR. IV. befaler Gunde Lange, at lade Jens Bang vide, at da ingen er mødt paa Rudolf Camholdts Vegne angaaende Sagen mellem ham og Jens Bang, skal han rette sig efter tidligere kgl. Bevilling. — D. 18. Januar. Brudst. i Wulff, Jens Bang S. 143. 18. Januar.

*15746. K. CHR. IV. befaler Erik Grubbe at erklære, om der kan bevilges Papirmageren ved Aarss et Par Køers Græsning og nogen Jord. — *Hadersleff*, 19. janv. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 77. 19. Januar.

*15747. Episcopus CHRISTIANUS JOHANNIS Jacobo Finckio Academiæ Hafniensis Professori scribit, ejus litteras una cum programmatibus, quibus bonarum artium studiosi ad magisterii gradum invitentur, sibi redditas esse et se effecturum esse, ut pastores vel studiosi id resciscant. — *Alburgi*, 19. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 756—57. 19. Januar.

*15748. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua exspectat, acta conventus Luneburgici consilia Dani et sociorum apertura esse. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{9}{9}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 499—500. 19. Januar.

*15749. LANDSTÆNDERNES Erklæring paa Landdagen i Kiel navnlig angaaende Restancerne af de tidligere Skatter, ny Kontribution til Officerernes Underhold samt Opfordring til at søge Antallet af de forlangte Romermaaneder formindsket. — *Kiel*, 22. Januar. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 100—01. 22. Januar.

*15750. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxensljernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Anglos legatos Dani regis actiones probare. — *Lutetiæ*, 5. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 500. 26. Januar.

1639.

26. Januar *15751. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua arbitratur, imperatorem Polono ita favere, ut Danum offensurus non sit, Danum vero ita gratias captare imperatoris, ut privata semper utilitas transluceat. — *Lutetiæ*, 5. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 501—02.

26. Januar. *15752. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua commemorat, legatos Anglos sermonibus suis Dani consilia approbare. — *Lutetiæ*, 5. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 500—01.

28. Januar. *15753. CASPARUS ERASMI BROCHMANDUS Johanni Meursio pro tomo primo operum ejus Amstelodami nitidissime excuso et a se recte accepto gratias agit. — *Hafniæ*, XXVIII. Jan. Meursii Opera XI. 633.

30. Januar. *15754. VINCENTII FABRICII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua legatum regis Daniæ Coloniam tendentem, ut pacificationis negotium auspicaretur, commemorat. — III. Kal. Februarii. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 789—91

31. Januar. *15755. Dr. CHRISTINAS Brev til K. af Danmark, hvori omhandles dennes Mæglingstilbud. — D. 31. Januarii. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 88.

31. Januar. *15756. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han takker ham, fordi han (efter hvad han hører af Sir Thomas Roe) har tilbageholdt Vaaben, der vare gjort rede i Sverig til Hjælp for Skotterne i deres vanvittige Bevægelser. — *Westminster*, 31. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 52.

Januario. *15757. JOSIAS RANTZOW, Feltmarskalk, og hans Hustru tilskjøde Svogeren og Broderen Christian Rantzow Godset Koxbüll med alle Rettigheder. — *Kyhl*, in octavis trium Regum. (Tydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. II. 217—19.

3. Febr. *15758. K. CHR. IV.'s Brev, at der skal gjøres et Overslag over Udgifterne ved Istandsættelsen af det store Stenhus paa Silkeborg Slot, som blev ruineret i sidste Fejde; i Stedet for Hvælvingen skal der indlægges Bjælkeloft. — *Haderslev*, 3. Febr. Udt. og Brudst. i Aarb. f. nord. Oldk. 1885 S. 334.

4. Febr. *15759. K. CHR. IV.'s Brev til Rigsraadet med Forslag om at hverve endnu nogle tusind Mand Fodfolk, dog kun for at bevare en fuldkommen Neutralitet og vare paa sine Grænsers og Rigers Sikkerhed. — *Haderslev*, 4. Febr. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 101

9. Febr. *15760. K. CHR. IV. befaler Universitetets Rektor og Professorer, da alle Exemplarer af den lille danske Bibel skulle være opkjøbte, at revidere og korrigere den og lade den trykke paa bedre Papir og med større Stil. — *Haderslefhuus Slott*, d. 9. Februarii. Ny kirkehist. Saml. VI. 425. (I Sjæll. Tegn. er Brevet dat. 13. Febr.)

9. Febr. *15761. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua responsum a regina Sveciæ Wibio datum laudat. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 507—08.

11. Febr. *15762. HANS CORTSSEN og HANS THOMESSEN, Kirkeværger for vor Frue Kirke i Ystad, tilskjøde Smedelavet i denne By 4 Kirkestole. — D. 11. Februarii. Udt. p. Svensk i Danske Saml. IV. 347.

11. Febr. *15763. Brev fra Grev KURTZ til den tydske Kejser, hvori omtales, at K. af Danmark flere Gange gjennem Pentz har henvendt sig til ham angaaende en spansk Hjælpeflaade. — 21. Febr. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 99.

12. Febr. *15764. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Bremen, hvori der klages over Opsætsighed mod hans Søn. En saadan Optræden var en Hindring for en fredelig Udjævning, og den

1639.

af Gud indsatte Landsfyrste bør der vises Respekt. — *Haderszleben*, d. 12. Februari. (Tydsk.) Særskilt Tryk 2 Bl.

*15765. Statholderen i Kjøbenhavn KORFITZ ULFELDTS Betænkning, hvori han tilraader, at der, uden Hensyn til Udgifterne derved, skulde hverves saa meget Folk, som Kongen ansaa for at være fornødent. — 14. Febr. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 114—15. 14. Febr.

*15766. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua gaudet, militem regis Daniæ provincialibus oneri esse incipere. — *Lutetiæ*, 26. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 509—10. 16. Febr.

*15767. Lavsskraa for Bagerne i Helsingør, udstedt af BGM. og RAAD sammesteds. — *Helsinør*, d. 18. Februarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 108—12. 18. Febr.

*15768. HUGONIS GROTII ad Mulierum epistola, in qua non arbitratur Daniæ proceres in bellum Svedis inferendum consensuros esse, sed non miratur, Penzium, tantis honoribus ab imperatore affectum, ejus rebus favere. — 5. Martii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 511. 23. Febr.

*15769. Dr. CHRISTINAS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori hun udtaler Formodningen om en snarlig Krig med K. af Danmark. — *Westeraas*, 25. Febr. (Tydsk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 202—03. 25. Febr.

*15770. K. CHR. IV. befaler Hofmesteren ved Sorø Akademi, Hr. Just Høg, at antage Abraham N. til Kontrafeier i Reinhold Thims Sted. — 27. Februar. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 147—48. 27. Febr.

*15771. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS Gerardo Joanni Vossio pro diligentia ejus in Saxone isthic edendo adhuc adhibita gratias agit, sed addit, se quum spes ejus typographo persvadendi falsa fuerit, magnates Daniæ, ut propositum suum munificentia juvent, sollicitasse. — *Soræ*, d. V. Martii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 202—03. 5. Martii.

*15772. BGM. og RAAD i AALBORG bede K. Chr. IV. om ikke at bevilge Jens Bangs Ansøgning om Tilladelse til at opføre en Vejerbod m. m. (Nr. *15741). — *Aalborg*, d. 8. Marts. Wulff, Jens Bang S. 153—55. 8. Martii.

*15773. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Interesse for Pfalz's Sag og erklærer, at der er ingen, hvis Raad han og hans Søstersøn have mere Tillid til. — *Westminster*, 8. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52. 8. Martii.

*15774. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Daniæ regis filium Veronæ, quod litteras pro tuto itinere secum non attulisset, libertatem Hispano legato debiturum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{8}{19}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 514—15. 9. Martii.

*15775. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua contendit, regem Daniæ nulla æquitatis specie postulare posse, ut aut sine Batavis Galli aut sine Gallis Svedi ad conditiones audiendas veniant. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 515—16. 9. Martii.

*15776. HUGONIS GROTII ad Mulierum epistola, in qua litteras Salvii ad regem Daniæ, qui nihil habeat, quod de Svecis in re colloquii pacis queratur, et qui nunc metuendus non sit, laudat. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 516—17. 9. Martii.

*15777. GERHARDI VOSSII ad Johannem Meursium epistola, in qua commemorat, se Stephanio exemplar Scylacis Caryandeni Isaaci filii sui nondum mittere posse; eum, 11. Martii.

1639.

ut D. Christianum Matthiæ collegam suum salutet, rogat. — *Amstelodami*, XII. Kal. Aprilis St. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 365—67. Meursii Opera XI. 633—36.

13. Martii. *15778. K. CHR. IV.'s Befaling til Bispen i Sjælland om at ordinere en tydsk Præst i Næstved og en i Kjøge, for saa vidt de ikke ere ordinerede, samt om at afsætte M. Rasmus Jensen, Kanik i Roskilde Kapitel, og indsætte den unge Cracowitz i hans Profession. — *Hafniæ*, d. 13. Martii. Ny kirkehist Saml. III. 208.

13. Martii. *15779. Brev fra Dr. CHRISTINA til Salvius, hvori udtales, at Kejseren »driver mere paa Konjunktionen» med Danmark og Lüneburg, og saaledes paa Krigen, end paa Fredstraktaten. — D. 13. Martii. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 91.

15. Martii. *15780. K. CHR. IV. befaler Albert Skeel og Christen Thomsen i Hast at befæste forskjellige Punkter, dog ej Pladsen »lige over for Medelfar«, da Fjenden kan gaa den forbi ligesaavel som Kolding. — 15. Marts. Brudst. og Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 115--16.

15. Martii. *15781. K. CHR. IV. befaler Ernst Normand, Lensmd. paa Koldinghus, at skikke Oddcrfangeren Hans Ross til Frederiksborg og Kronborg. — 15. Marts. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 100, Anm. 1.

15. Martii. *15782. Lensmanden GUNDE LANGE sender Iver Wind Jens Bangs Ansøgning og Bgm.'s og Raads Erklæring (jvfr. Nr. *15772) og tilføjer, at navnlig Kongens egen Part af Tolden kun er ringe. — *Aalborghus*, d. 15. Marts. Wulff, Jens Bang S. 155.

15. Martii. *15783. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han gaar i Forbøn for en Kjøbmand, Robert Va(u)ghan, hvis Skib Robert af London er blevet beslaglagt for Bedrageri begaaet af Kaptainen Francis Tenant. — *Westminster*, 15. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52

16. Martii. *15784. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua gaudet, constantia Svecorum tam brevi tempore Danica consilia adversum eos dissipata esse, sed exspectat, minas redituras esse, si fortuna se verterit. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 517—18.

18. Martii. *15785. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Løfte om at ville fremme Retfærdighed i James Jukes's Sag. — *Westminster*, 18. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

19. Martii. *15786. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor, a D. Olao Wormio petit, ut semina variorum florum sibi ut antea suppeditet. — *Soræ*, 19. Martii. Danske Saml. III. 352.

27. Martii. *15787. K. CHR. IV. skriver til Biskoppen i Odense, at han skal paalægge nogle Præster, at indfinde sig i Kjøbenhavn ved førstkommende Herredag. — *Lychsburg*, d. 27. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 615.

30. Martii. *15788. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Dantiscanis, si Batavi cunctentur, solam spem in Dano restare, amico non satis certo imperatoris gratiam respectanti nec amico liberis civitatibus. — *Lutetiæ*, 9. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 521—22.

30. Martii. *15789. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua gaudet, successus Svecorum et Curtianas circa pacem tergiversationes Daniæ regem, ut se in pella sua teneat, perduxisse; addit, eum regem cum Batavis controversiam de piscatu apud insulas Septentrionalis Oceani habere. — *Lutetiæ*, 9. Aprilis novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 522—23.

1639.

*15790. EDMUND ROSSINGHAM skriver til Edward Viscount Convay, at K. af Danmark har en Flaade paa 50 Skibe med 6000 Mand ombord liggende sejlklar. Kongen erklærer, at han ikke agter at gjøre Sverig Skade. Flaaden skal være blevet udrustet i Anledning af de Afgifter, som K. af Polen og Kurf. af Brandenburg har paalagt fremmede Varer. — 1. April. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 2—5. 1. Aprilis.

*15791. JOHANNES RAVIUS Johannem Meursium rogat, ut sibi in vacua professione logices Soranæ academiæ adipiscenda, ad quod munus a patrono suo Georgio Seefeldio commendetur, adsit. — *Ringstadii*, III. Non. April. Meursii Opera XI. 637—39. 3. Aprilis.

*15792. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua commemorat, Joannem Meursium, quemadmodum ejus collega Sora Danorum ad se scripserit, graviter adeo morbo decumbere, ut jam medici desperare incipiant. — *Amstelodami*, XVIII. Kal. Mai. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 368. 4. Aprilis.

*15793. K. CHR. IV.'s Resolution til den kejserlige Afsending Grev Kurtz, hvorefter han, hvor besværligt det end var, vilde fortsætte sine Bestræbelser for at tilvejebringe Fred, men paa Grund af Tidens Korthed, og fordi han i Øjeblikket kun havde saa faa af sine Raader om sig, ikke nu kunde erklære sig om Fred eller Krig og saaledes maatte opsætte sin endelige Resolution nogle Uger. — 5. April. (Tydsk.) Udt p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 110. 5. Aprilis.

*15794. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Danum Svediæ suspectum esse, et limitem contra Scaniam Norvegiamque multo milite custodiri; addit, Hamburgenses non immerito Danum timere. — *Lutetiæ*, 16. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 882. 6. Aprilis.

*15795. Brev fra Grev KURTZ til den tydske Kejser, hvori han omtaler et Besøg, han har aflagt hos K. af Danmark i Glyckstad, ved hvilket han opfordrede ham til at opfylde sine Løfter angaaende Sverig. — 22. April. (Tydsk.) Udt. p. Svensk i Kgl Vitterh. Hist. og Ant. Akad. Handl. XXVII. 96. 12. Aprilis.

*15796. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, regis Daniæ ex Christina filium, qui nunc Lutetiis sit, domesticosque ejus omnes, non obscurum præ se ferre studium in Hispanum et imperatorem. — *Lutetiæ*, $\frac{13}{23}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 525—26. 13. Aprilis.

*15797. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel navnlig angaaende Restancerne af de tidligere Skatter, nye Kontributioner til Soldaternes Underhold, Rostjenestens Beredskab, Erlæggelse af de paa Lüneburger Kredsdagen besluttede 100 Maaneder Romertog, Holstens Erstatning af Udgifterne ved Gesandtskabet til Kredsdagen m. m. — 15. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 101 (jvfr. S. 78.) 15. Aprilis.

*15798. Sir THOMAS ROE skriver til Windebanke om K. Chr. IV.'s nye Toldpaalæg, at »Penge er Kongens Formaal; han søger at erhverve dem paa enhver Maade og fra alle Nationer«. — 19. April. Brudst. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 223. 19. Aprilis.

*15799. Universitetets REKTOR og PROFESSORER erklære sig om Klagepunkterne mod Øsels Superintendent Christoffer Cothonius. — *Hafniæ*, 20. Aprilis. Danske Mag. 4. R. IV. 187—90. 20. Aprilis.

*15800. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, marchionem Brandenburgensem Jagrendorfium liberalitate Daniæ regis vivere. — *Lutetiæ*, $\frac{20}{30}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 526—27. 20. Aprilis.

1639.

20 Aprilis. *15801. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Daniæ regem gratias et concessiones imperatoris captare, sed non ad omnia sua cogitata obsequentem nobilitatem habere et cum Polono et Batavis sementem negotiorum habere. — *Lutetiæ*, 30. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 527—28.

20. Aprilis. *15802. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua sentit, regem Daniæ, quod vectigalia Polonica attineat, parum probabiliter in aliis rem, cujus ipse exempla augeat, damnare. — *Lutetiæ*, $\frac{20}{30}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 528.

20. Aprilis. *15803. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua scribit, actiones regis Daniæ sollicitum se facere, nisi sciret, moris esse ei regi multum commovere pulveris, et eum negotia duo gravia cum Polonis et cum Batavis habere; arbitratur, eum prorogationem vectigalis in Albi ab imperatore impetraturum esse. — *Lutetiæ*, ipso fine Aprilis ex hujus loci Calendario. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 528.

26. Aprilis. *15804. K. CHR. IV.'s Resolution angaaende Svar paa den kejserlige Gesandt Grev Kurtz's Henvendelse om Forholdet til Sverig. — 26. April. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 96.

26. Aprilis. *15805. Litteræ ANTONII SIZINI de soc. Jesu, in quibus sperat, Danum suum symbolum ad Hamburgum humiliandum adjecturum esse. — *Brünnæ*, die 6. Maj. Moser, Patriotisches Archiv VI. 533—37

27. Aprilis. *15806. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua ostendit, spem magnam, quam de Daniæ rege Cæsariani conceperint, suspectam ejus operam Svecis facere debere. — *Lutetiæ*, 7. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 528—29.

28. Aprilis. *15807. Biskop JOHAN BORCHERSEN gaar i Forbøn hos Kansler Christian Friis t. Kragerup for en forhenværende Hører ved Ribe Skole, Frederik Fuole, som havde krænket sit Næstsøskendebarn, men ved sit senere Forhold havde gjort sig værdig til Tilgivelse. — *Riibe*, d. 28. Aprilis. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 173—74.

1. Maji. *15808. Resolution af LANDDAGEN I KIEL, hvori afslaas Betaling af de paa Kredsdagen i Lüneburg besluttede 100 Romermaaneder, men derimod bevilges en Erstatning af Holsten for Udgifterne ved Gesandtskabet til Kredsdagen. — 1. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 101.

2. Maji. *15809. Accusatio TYCHONIS BRAHE in M. Tancredum Lælium de cura uxoris suæ gravidæ, Brigittæ Brock. — *Hafniæ*, 2. Maji. Bartholini Cista Medica S. 399—401. Smstds. S. 401—06 Defensio Tancredi Lælii og S. 407—08 Judicium D. Thomæ Finckii.

4. Maji. *15810. K. CHR. IV.'s Rettertings Dom i Sagen mellem Fru Zidsell Høgh og Steen Bilde (jvfr. Nr. *15582), at han skal have sine Svin igjen, som hun lod optage, da de gik i hendes Skov, men betale hende 4 Skil. for et stort og 2 Skil. for et lidet. — 4. Mai. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 73.

4. Maji. *15811. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, operam regi Angliæ a rege Daniæ ad pacificandum oblatam non acceptam esse. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 531.

4. Maji. *15812. JOHAN ADLER SALVIUS meddeler Rigskansler Axel Oxenstjerna, at den danske Sekretær Frederik Gynther i Aaret 1630 har klaget til ham paa sin Herres Vegne over, at der i K. Gustaf II. Adolfs Manifest til den tydske Krig fandtes en Sætning, hvorved Beskyttelsesretten over Østersøen tilkjendtes de svenske Konger. — *Hamburg*, d. 4. Maji. (Svensk.) Fant, Handling. till oplysn. af Svenska hist. I. 95.

1639.

*15813. K. Chr. IV. henlægger et Kanonikat til Underhold for en fjerde Professor ved hvert af Kollegierne ved Domskolerne i Roskilde, Lund, Ribe, Aarhus og Viborg. — *Haffniæ*, d. 7. Maji. Riets, Skånska Skolväsendets Hist. S. 620—21. 7. Maji.

*15814. Brev fra Grev Kurtz til Kejseren, hvori omtales et Besøg af Kurtz i Glyckstad hos K. af Danmark, ved hvilket han paany opfordrede denne til at opfylde sine Løfter angaaende Sverig. — 17. Maj. (Tydsk). Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 96. 7. Maji.

*15815. Kapitain James Sinclair og Thomas Harrison angive George Bland for at have fornærmet fem europæiske Konger, deriblandt K. af Danmark. — 7. Maj. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 130. 7. Maji.

*15816. K. Chr. IV.'s Rettertings Dom i en Sag, hvorunder Catharina afg. Cornelii von der Ammersforth i Odense klager over, at Eiler Quitzou t. Lyckesholmb havde forringet det hende givne Pant ved at nedlægge nogle hertil hørende Bøndergaarde og lade Jordene bruge til en Ladegaard ved sin Gaard Eluit, ved hvilken Dom hun afvistes med sin Stævning og dømtes til at give Eller Quitzou tilbørlig Erklæring. — D. 9. Maji. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 515—22. 9. Maji.

*15817. Sekretær Coke skriver til Sekretær Windebank, at Traktaten med K. af Danmark er bleven sluttet. — *Newcastle*, 9. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 143—44. 9. Maji.

*15818. K. Chr. IV.'s Fuldmagt for Kobberstikkeren Simon de Pas til hos udenlandske Malere at bestille et Antal Tegninger til Kongen. — *Copenhagen*, d. 10. May. (Tydsk.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 364. 10. Maji.

*15819. Edictum regis Chr. IV^ti de visitatione apothecarum et juramento pharmacopœum. — 11. Maji. Bartholini Cista medica S. 314—17. 11. Maji.

*15820. Hugonis Grotii ad Martinum Opitium epistola, in qua scribit, se non putare, rem inter Svecos et regem Daniæ in bellum prorupturam esse, sed eos ex vetere æmulatione suspectos mutuo vivere. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 532—33. 11. Maji.

*15821. Hugonis Grotii ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua arbitratur, regem Daniæ, tam bonis Svedicis rebus et nobilitate Danica et Holsatica quietem amante, vi armata in Svedos non incursurum esse, sed iis metum sui incutere sperare; addit, eum de vectigalibus et de jure piscandi in Arcticis insulis cum Batavis controversiam habere. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 533. 11. Maji.

*15822. K. Chr. IV.'s Rettertings Dom, hvorved Eyler Quitzou t. Løckesholm tilpligtes at indløse endel Perler og Sølv, som hans Hustru Anne Brahe havde pantsat til afg. Gert Rantzow, til næstkommende Omslag, eller og at holde Indmaning. — 13. Mai. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 308—09 13. Maji.

*15823. Det danske Rigsraads Betænkning om Rigets ydre Politik, hvori det fraraader en Tilslutning til det katolske Parti, anbefaler Aftakkelsen af en Del af de hvervede Folk og stærkt tilraader at raade Bod paa den Forbitrelse, Hollænderne have taget af Salpeteret og Tolden paa Spitzbergen, thi i modsat Fald »nøder man dem skinbarligt til baade at skynde os Svensken paa Halsen og sig med dem mod os at forbinde og konjungere.« — 13. Maji. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 225—26, jvfr. S. 115—17. 13. Maji.

*15824. K. Chr. IV.'s Svar paa Rigsraadets Betænkning af 13. Maj, hvori han nægter at have til Hensigt at støtte Kejseren og de katolske, spørger, om det var bedre at stole paa de Kalvinister (ɔ: Nederlænderne), hævder angaaende Salpeter, »som nu er saa 15. Maji.

1639.

stor Queruleren om«, ikke at have foretaget mere end alle Fyrsters Ret tillader og afviser Frygten for en Forbindelse mellem Nederlandene og Sverig. — 15. Maj. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660. II. 117, jvfr. S. 226—27.

17. Maji. 8325. Almeennytt. Saml. XXXV. 350—67. Bloch, Fyens Geistligheds Hist. I. 252—66. Rettelse til Aftrykkene hos Bloch og Hoffman i Nyerup, Hist. stat. Skildr. af Tilstanden i Danmark og Norge III, 1. Halvp. S. 106.

17. Maji. 8326. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 621—29. Lignende Brev udgik om Skolerne i Lund, Ribe, Viborg og Aarhus. Jvfr. Nr. 8325.

17. Maji. *15825. Sekretær COKE skriver til Sekretær Windebank, at Sir Thomas Roe har faaet Svar med Hensyn til K. af Danmarks Penge. — *Newcastle*, 17. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 188.

18. Maji. *15826. K. CHR. IV. affordrer Gunde Lange en Erklæring om, hvorvidt den Plads, Jens Bang omtaler, er saaledes beskaffen, som han siger, og om det kan være til Fordel for Byen, at den bliver bebygget efter hans Forslag, samt om Bgm. og Raad i saa Fald vil gaa ind paa at lade saadanne Bygninger opføre. — 18. Maj. Wulff, Jens Bang S. 155—56.

18. Maji. *15827. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, se audisse, legatos Daniæ in Suedia nihil egisse. — *Lutetiæ*, 28. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 533—34.

18. Maji. *15828. HUGONIS GROTII ad Camerarium juniorem epistola, in qua svadet, ut Batavi alios legatos in Daniam, alios in Poloniam mittant, tum ne rex postpositus ipsis fiat immitior, tum ut eodem tempore res utrobique gerantur. — *Lutetiæ*, 28. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 534.

22. Maji. *15829. Sekretær COKE skriver til Sekretær Windebank, at han har faaet tilsendt Ordlyden af den fornyede Forbundstraktat med K. af Danmark. K. af England har læst den, antaget den og paalagt ham at sørge for dens endelige Udfærdigelse. — *Newcastle*, 22. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 206

24. Maji. *15830. K. CHR. IV. afkræver Universitetets Professorer den af dem bevilgede Hjælp til Rigets Forsvar, der efter Landskommissærernes Beretning endnu ikke er betalt. — *Hafniæ*, d. 24. Maji. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 37—38.

24. Maji. *15831. Den engelske Gesandt Sir THOMAS ROE skriver til Cooke, at den kejserlige Gesandt, Grev Kurtz, havde foreslaaet K. Chr. IV. at erklære Sverig Krig og støtte Kejseren i Østersøen, mod at han til Gjengjæld opnaaede det kongelige Hus's Forlening for bestandig med Bremen Stift, Stadfæstelse paa Elbtolden paa 60 Aar og Udstedelsen af en Aktserklæring mod Hamburg, Lübeck og nogle andre Stæder, hvoraf Udførelsen skulde overdrages ham. — 24. Maj. (Engelsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 110.

29. Maji. *15832. JOHANNES MEURSIUS ignotum hortatur, ut sibi a Gerardo Vossio exemplar historiæ suæ Danicæ petat. — *Soræ*, d. XXIX. Maii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 189. Meursii Opera XI. 684—85.

1. Junii. *15833. JOHANNES MEURSIUS Gerardum Vossium hortatur, ut Blavio minetur, se, nisi in suis excudendis deinceps gnaviter pergat, Moltkenio historiam Danicam recudendam traditurum esse cum auctario rerum Friderici I, interregni atque Christiani III et tum ei privilegium curaturum esse, quo in Daniam importari Blavii editio prohibeatur. — *Soræ*, Kal. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 206. Meursii Opera XI. 685—86.

1639.

*15834. THOMAS HARRISON skriver til K. af England, at der fortælles saa meget løst og fast, f. Ex. snart at K. af Danmark vil hjælpe Oprørerne, snart at samme Konge er død. — 1. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 264. 1. Junii.

*15835. Sekretær COKE skriver til Sekretær Windebank, at han strax vil sende Traktaten med K. af Danmark tilbage, underskrevet, for at den kan forsynes med det store Segl. — *Berwick*, 3. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 266. 3. Junii.

*15836. DEN SVENSKE REGERINGS Instrux for Strömfeldt, hvori nævnes, at den tydske Kejser forsøger at misbruge K. af Danmarks Hjælp. — D. 4. Junii. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 89. 4. Junii.

*15837. Sekretær COKE skriver til Sekretær Windebank, at han nu sender Traktaten med Danmark tilbage til London, efter at den er underskrevet af K. af England, for at den kan forsynes med det store Segl. — *Berwick*, 5. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 S. 280. 5. Junii.

*15838. K. CHR. IV. erkjender, at da Universitetet har bevilget Riget en Hjælp uden at være pligtig dertil, skal dette ikke siden komme det til Skade paa dets Privilegier. — *Hafniæ*, d. 7. Junii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 38. 7. Junii.

*15839. K. CHR. IV.'s aabne Brev om hans Kontrakt med Christopher Giøe om Opbyggelsen af et Skib, hvorfor denne skal have 9000 Rdlr. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 8. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 416—18. 8. Junii.

*15840. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua ostendit, Dantiscanos nihil de Daniæ rege sperare posse, quod damnare non possit, quibus paria ipse faciat, et imperatoris gratias quærat. — *Lutetiæ*, $\frac{8}{18}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 538. 8. Junii.

*15841. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua gaudet, regem Daniæ militem dimittere, dum ne imperatori eum transscribat; commemorat, Daniæ regem Lubecam et Visurgim navibus suis observare. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 540. 15. Junii.

*15842. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum epistola, in qua commemorat, satis constare, a Daniæ rege militem dimitti, sed non item, an imperatori eum tradat. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 540 15. Junii.

*15843. CHRISTOPHORI COLERI ad Johannem Meursium epistola, in qua scribit, eum ex academia Leidensi in regis et regni Cimbrici oculos protractum in tractu Arctoo, ut inter ignes lunam minores, fulgere. — *Vratislaviæ*, XVII. Kal. Julii Juliani. Meursii Opera XI. 640—41. 15 Junii.

*15844. K. CHR. IV. antager Johan Funck til Opsynsmand i Rosenborg Have. — (D. 16. Juni.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 56. 16. Junii.

*15845. K. CHR. IV.'s Brev til Corfitz Ulfeld, at han skal lade Kobberstikkeren Johan von de Felde udstikke nogle Landkort over Danmark, som Lauremberg, Professor i Sorø, har forfærdiget. — *Hafn.*, d. 18. Junii. L. Daae, Johan Lauremberg S. 83. 18. Junii.

*15846. K. CHR. IV. byder Lensmanden Frederik Urne at forføje sig over til Fru Sophie Brahe og befale hende at fremvise det Brev, den »latinske« Rosenkrands har tilskrevet hende om Menneskenes Retfærdiggjørelse, hvilket han skal udkopiere til Kongen. — *Frederiksborg*, $\frac{21}{6}$. Udt. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 236. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 631—32. 21. Junii.

1639.

22. Junii. *15847. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua arbitratur, regem Daniæ neque Svecis neque Polono gravem fore. — *Lutetiæ*, 2. Julii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 541—42.

3. Julii. *15848. Synsforretning over Riberhuus, forfattet af ERNST NORMAN, Befalingsmd. paa Koldinghuus og PEDER LANGE t. Kjærgaard ved Overleveringen til Gregers Krabbe. — 3. Juli. Danske Saml. IV. 90—95.

5. Julii. *15849. Sir THOMAS ROE skriver til Cooke, at »naar Ulfeldts og Pentzes Pengepunge ere fulde, mener man, at alt vil komme i den gamle Gjænge« (med Hensyn til Toldpaalægene i Sundet.) — 5. Julii. (Engelsk.) Brudst. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 228.

6. Julii. *15850. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, esse, qui puteut, regis Daniæ paratus ad tertiam partem in Germania faciendam spectare. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 545.

6. Julii. *15851. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, esse, qui Danum mediam quandam partem cudere agitare arbitrentur. — *Lutetiæ*, 16. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 544.

7. Julii. *15852. PRÆSTEN I FOVLING sender efter Opfordring Bispen i Ribe Oplysninger om et Stykke i hans Sogn, som kaldes Danmarks Lund. — 7. juli. Danske Saml. 2. R. IV. 112.

13. Julii. *15853. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua se Daniæ regis animo diffidere, declarat. — *Lutetiæ*, $\frac{13}{23}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 547.

13. Julii. *15854. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua svadet, ut diligenter observetur, quid rex Daniæ agat et velit. — *Lutetiæ*, $\frac{13}{23}$. Julii, Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 546—47.

13. Julii. *15855. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Joannem Isacium Pontanum epistola, in qua Danicam ejus historiam laudat refertque, Meursii Danicam intra paucos dies publice distractum iri. — *Amstelodami*, X. Kal. Sextiles. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 372—73.

18. Julii. *15856. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I, angaaende James Sinclar. — 18. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

22. Julii. *15857. NICOLAUS HENELIUS Johanni Meursio Ernestum Rhedigerum a Stisa, a patre suo D. Gulielmo a Rhediger, ducatus Vratislaviensis consiliario, in academiam Soranam mittendum, recommendat. — *Ex Silesiorum metropoli*, Kal. Augusti. Meursii Opera XI. 642—44.

25. Julii. *15858. THOMAS ROE erkjender, at han idag har modtaget den Kjæde af Rubiner og Perler, som hørte til den engelske Krone og i Krigens Tid var bleven overdraget K. Chr. IV. — *Glückstadt*, 25. July. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 59.

30. Julii. *15859. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I om Thomas Roes Underhandlinger. — 30. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

1. Augusti. *15860. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne at forvare Brevviseren, Bgm. i Aalborg, »saa at Solen i disse Hundedage ikke stikker ham paa Hovedet«, fordi han har trykket den Løgn i Kansleren og Statholderen, at »her« var oprettet et Trælast- og Saltkompagni til Skade for alle Nationer; tre Dage før d. 24. Aug., da han skal møde for Retten, skal han slippes ud. — *Glückstadt*, $\frac{1}{8}$. Brudst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 234—35.

9. Augusti. *15861. CHRISTIANUS FRIIS Johanni Meursio Friderici IIdi historiam, a Lyscandro literis consignatam et a secretario Eggebrechto in linguam Germanicam translatam, sed

1639.

propter occupationes a se ipso non perlectam, mittit, existimans, eum facile dijudicaturum esse, quæ retinenda et quæ omittenda sint. — *Lindholm*, IX. Aug. Meursii Opera XI. 644.

*15862. Stephanus Johannis Stephanius Gerardum Joannem Vossium, ut excusionem Florilegii sui Fabiani urgeat, rogat nuntiatque, Saxonem circa ver sequentis anni lucem visurum esse. — *Soræ*, V. Id. Augusti. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 208—09. 9. Augusti.

*15863. Johannes Paludanus, Sognepræst i Ringkjøbing, meddeler efter Opfordring af Biskoppen i Ribe denne en Beskrivelse af en Høj, Kongens Høj kaldet, ved Ringkjøbing, hvilken han snarere antager for en Gravhøj end for de gamle danske Kongers Kroningssted. — 9. Aug. Danske Saml. 2. R. IV. 32—33. 9. Augusti.

*15864. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua non credit, sperandum esse, Batavos a rege Daniæ tam feroce æqua impetraturos esse. — *Lutetiæ*, 20. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 555. 10. Augusti.

*15865. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, fœdus inter Angliam Daniamque instauratum esse, et increscentem potentiam Danicam in mari maximisque amnibus viciniam ejus suspectiorem facere. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{7}{7}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 556—57. 17. Augusti.

*15866. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Angliæ fœdus cum Danis renovatum esse, quale antebac fuerit. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{7}{7}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 555—56. 17. Augusti.

*15867. Johannis Gronovii ad Claudium Salmasium epistola, in qua commemorat, se Dano culdam iter ad eum affectanti litteras dedisse. — *Londini*, X. Kal. Septemb. stilo vestrate. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 597. 23. Augusti.

*15868. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua non credit, Danum et Infrasaxonicos, quod velint, ab imperatore impetraturos esse. — *Lutetiæ*, 3. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 559—60. 24. Augusti.

8343. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 170—74. 30. Augusti.

*15869. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua credit, Batavos parum in Dania, rege lucri dulcedine capto, promoturos esse. — *Lutetiæ*, 10. Septembris novi Calend Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 561—62. 31. Augusti.

*15870. K. Chr. IV. tillader Jens Bang, som efter sin Hustrus Død ingen nære Arvinger har, fremdeles at nyde godt af Boet til egen Handel, som han hidindtil har gjort. — D. 4. September. Wolff, Jens Bang S. 168—69. 4. Septbr.

*15871. Nicolaus Fossius Johanni Meursio, dextri renis dolore affecto et purulentam urinam reddenti, medicamenta quædam transmittit. — *Hafniæ*, IV. Septemb. Meursii Opera XI. 644—45. 4. Septbr.

*15872. Hugo Grotius's Skrivelse til hans Svoger Reigersbergen, hvori han omtaler, at den danske Gesandt Zobel har modtaget sin Løn af de franske Subsidiepenge. — 16. Septbr. (Hollandsk.) Brndst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 226. 6. Septbr.

*15873. Hugonis Grotii ad Joachimum Camerarium epistola, in qua ostendit, regem Daniæ, Svedis non optime volentem, in Gallos tamen multo iniquiorem esse. — *Lutetiæ*, 17. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 564. 7. Septbr.

1639.

7. Septbr. *15874. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua ostendit, regem Daniæ res suas magis quam imperatoris, imperatoris autem magis quam Svecas agere. — *Lutetiæ*, 17. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 563—64.

14 Septbr. *15875. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua commemorat, Batavicam legationem negotia impedita cum rege Daniæ filioque ejus habere. — *Lutetiæ*, 24. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 566.

16. Septbr. *15876. Epistola TH. BARTHOLINI ad Olaum Wormium, in qua Petrum Vilhadum ei commendat. — *Leydis Batavicis*, 16 Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 493—94.

21. Septbr. *15877. HUGONIS GROTII ad Mullerum epistola, in qua scribit, regem Daniæ sua tantum agere nullamque gratiam iis, quorum ipse periculis extra pericula constituatur, habere. — *Lutetiæ*, Kal. Octobris novi Calend. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 568.

21. Septbr. *15878. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Batavicam in Daniam legationem parum ibi, quantum videat, gratiosam esse. — *Lutetiæ*, Kal. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 567—68.

24. Septbr. *15879. Brev fra DET SVENSKE RIGSRAAD til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori siges, at K. af Danmark paa forskjellig Maade stræber efter at tilintetgjøre Sverigs Alliance med Frankrig. — 24. Sept. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 90.

28. Septbr. 8348. Særtr. af Forordn.

28 Septbr. *15880 HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, imperatorem, regem Daniæ in communi negotio suas utilitates quærere, recte existimare. — *Lutetiæ*, 8. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 568—69.

1. Octobr. *15881. (ALBERT BURCH og BERENDT COENDERS VAN HELPEN, Generalstaternes Gesandter i Glyckstad) underrette (Groningens Stater) om den spanske Flaades Planer. — Uden Datum. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 24. Jaarg. S. 70.

5. Octobr. *15882. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua non putat, quidquam boni de Dano et de Infrasaxonicis sperandum esse. — *Lutetiæ*, 15. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 572—73.

5. Octobr. *15883. AUGUSTI BUCHNERI ad Joachimum Hagmeierum litteræ, in quibus commemorat, filium suum in aula regis Daniarum, cui ab electrice vidua (Saxonica) commendetur, fortunam experturum esse. — *Wittenb.*, d. V. Octobr. Aug. Buchneri Epistolæ II. 41—43.

7. Octobr. *15884. GRONINGENS STATER sende Generalstaterne en fra disses Gesandter, Albert Burch og Berent Coenders van Helpen, for Tiden residerende i Glyckstad, modtagen Skrivelse (Nr. *15881). — *Groeningen*, d. 7/17. Octobris. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 24. Jaarg. S. 69.

11. Octobr. *15885. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel om Nødvendigheden af nye Bevillinger samt om Præstationer til Kejseren. — 11. October. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 285.

12. Octobr. 8352. Anderwertige Remonstration. Beylagen S. 84.

12. Octobr. *15886. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua arbitratur, quæ Angli et Dani moliantur, inania fore, quia clam Svedis agant et sine Svedis sua negotia se efficere posse sperent. — *Lutetiæ*, 22. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 574.

1639.

*15887. REIGERSBERGENS Skrivelse til hans Svoger Hugo Grotius, hvori han omtaler Fordelen ved et Forbund mellem Nederlandene og Sverig i Anledning af Danmarks Toldforhøjelse i Sundet. — Den vierentwintigsten van Wynmaandt. (Hollandsk.) Udt. og Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 230. 14. Octobr.

*15888. JOHANNES MEURSIUS FILIUS Gerhardum Vossium de obitu et actu funebris patris sui more magnatum et equestris ordinis hominum habito, etiam de obitu cancellarii Christiani Fris certiorem facit. — *Soræ*, XVI die Octobr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 209—11. Meursii Opera XI. 662—63. 16. Octobr.

*15889. Resolution af STÆNDERNE paa Landdagen i Kiel, hvori Bevilling af nye Kontributioner, Anmodning om at fritages for at levere Levnedsmidler til Folkene paa Grænsen, Opfordring til at søge at faa Kejseren og Kurf. af Sachsen til at frafalde den fordrede Tillægsskat, m. m. — 19. Octb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 102—03. 19. Octobr.

*15890. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, Svecorum esse, si qua arte possint, Danum cum Polono committere. — *Lutetiæ*, 29. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 575—76. 19. Octobr.

*15891. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Kiel angaaende Reduktionen af Soldaterne, Skatterestancernes Inddrivelse, Kongens Forskud til Holsten, Stændernes Nægtelse af Præstationer til Kejseren, m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 285—86. Post 19. Octb.

*15892. K. CHR. IV.'s Bestalling for Abraham Kontrafejer som Lærer i Ridsen, Tegnen og Arkitektur ved Akademiet i Soer mod en aarlig Løn af 300 kur. Dlr. m. m. — *Haf.*, 24. October. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 148. 24. Octobr.

*15893. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. med Tak for dennes Brev af 17. Septbr. om Pfalz's Sag; da Mødet i Lübeck ikke har haft det forønskede heldige Udfald, foreslaar han et nyt i Hamburg eller andetsteds. — *Westminster*, 25. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52, jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 II. 134. 25. Octobr.

*15894. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua metuit, ne Batavorum successus invidiam apud Anglos, Polonos, Danos parent. — *Lutetiæ*, 5. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 577. 26. Octobr.

*15895. HUGONIS GROTII ad Joachimum Camerarium epistola, in qua scribit, regem Daniæ id agere videri, ut res omnes Infrasaxonicas in præparanda pace sui arbitrii faciat. — *Lutetiæ*, 5. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 576—77. 26. Octobr.

*15896. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmanden Iver Krabbe i Nørre Halland om at bemægtige sig de Løsgjængere og Trættesøgere, som udskatte de fattige ved at tilskynde dem til Trætter, hænde Dom over dem og skikke dem til Bremerholm. — $^{6}/_{11}$. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 69. 6. Novbr.

*15897. Epistola J. FABRICII ad decanum facultatis medicæ Thomam Finckium de juramento a pharmacopœis eorumque ministris præstando. — *Ex arce regia*, die 8. Novbr. Bartholini Cista medica S. 317—18. 8. Novbr.

*15898. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, se non putare, fœdus nuper inter Daniam Angliamque coitum pro Batavis esse. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Novemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 580. 9. Novbr.

1639.

15. Novbr. *15899. JOHANNES FRIDERICUS, rector scholæ Roëskildensis, ad D. Casparum Brochmannum, episcopum Sielandicum, de statu suarum rerum, inter alia de reditibus tenuissimis, scribit. — *Roëskild*, XV. IXbr. Ny kirkehist. Saml. IV. 159—61.

16. Novbr. *15900. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua dubitat, an Batavorum maritima victoria apud Danum ac Polonum plus auctoritatis an plus invidiæ datura sit. — *Lutetiæ*, 26. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 580—81.

21. Novbr. *15901. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua Johannem Christianum Volhart, quem Guil. Borelius syndicus Amstelodamensis in legatione ad Daniæ regem, partim ut medicum, partim ut secretarium adsumpsit, commendat. — *Amstelodami*, Kal. Decemb. St. Gregor. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 379—80.

23. Novbr. *15902. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, litteras Daniæ regis ad legatos Batavos non alio proposito quam ut tempus trahatur datas esse. — *Lutetiæ*, 3. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 582—83.

23. Novbr. *15903. GENERALSTATERNES Resolution, hvori omtales den Titel, K. af Danmark giver dem. — *A la Haye*, 3. Decembre. (Hollandsk.) Udt. i fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 239—41.

29. Novbr. *15904. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Indbyggerne i Amterne Steinburg, Flensborg, Segeberg, Rendsborg og Svabsted samt i de Stæder, hvorfra der kan appelleres til hans Amtsret, at han d. 22. Januar 1640 vil afholde en ordentlig Amtsret paa Slottet Rendsborg. — *Auf unserm Hausz Haderszleben*, d. 29. Novembris. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schlesvig III. 368—69.

30. Novbr. *15905. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, a Daniæ rege neque boni quidquam neque hoc tempore multum mali Svedis expectandum esse. — *Lutetiæ*, 10. Decembris novi Calend. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 584.

30. Novbr. *15906. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua dubitat, an Batavorum ingens decus iis in Anglia, Polonia et Dania plus auctoritatis an invidiæ allaturum sit. — *Lutetiæ*, 10. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 583.

7. Decbr. *15907. K. CHR. IV. befaler Bisperne at sørge for, at udygtige Skoletjenere afsættes, da der stadig klages over den store Uvidenhed hos dem, der dimitteres til Universitetet. — *Hafniæ*, d. 7. December. Rietz, Skånska Skolväsendets Hist. S. 88.

14. Decbr. *15908. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, Daniæ regem neutris bene volentem plus negotii Batavis quam Svedis exhibere posse. — *Lutetiæ*, 24. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 586—87.

14.-31. Decbr. *15909. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Claudio Salmasio nobilem quendam Reium, sibi ante biennium vel circiter a Poloniæ regis legato ad Magnæ Britanniæ ac Daniæ reges commendatum, commendat. — *Amstelodami*, anno 1639 vel si ab ipso natali Christi potius quam a Kalendis Januariis annos putamus 1640. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 382—83.

28. Decbr. *15910. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua optat, inter Daniam et Poloniam concordiam non sarciri. — Die septimo anni 1640. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 589—90.

1639. Decembri.

*15911. HOLGER ROSENKRANDS's Erklæring til K. Chr. IV., at han aldrig har ment, at gode Gjerninger skulle agtes ligesaa højt som Christi Vunder. Han forklarer nærmere, hvad Meningen med de paaklagede Udtalelser er. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 634—38.

*15912. K. CHR. IV. befaler de Højlærde i Kjøbenhavn at forfatte en Akt, som Apothekerne og deres Svende skulle holde. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 352.

*15913. Fortegnelse over det Fru Berthe, sal. Mads Bagges t. Holmegaard og hendes Børn tilhørende Jordegods med sammes aarlige Rente. Norske Saml. IV. 179—84.

*15914. Brev fra DR. AF SVERIG til Salvius (?), hvori udtales, at K. af Danmark har ladet sig forlyde med, at han vilde hjælpe Sverig til For-Pommern. — (Svensk.) Udl. og Brudst i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 92.

*15915. Beretning om et Gesandtskab fra Hert. af Braunschweig til K. Chr. IV. i Glyckstad, hvori omtales dets Forhandlinger med Kansler Reventlov, Grev Pentz, den bremiske Kansler Reinking, Hert. af Gottorps Kansler og flere om Forholdet til Kejseren og Sverig og om en nærmere Forbindelse mellem Hertugen og Kongen. — (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. Vaterländ. Gesch. II, 2. 127—28.

*15916. Epistola JOHANNIS ISACII PONTANI ad Stephanum Johannis Stephanium de morbo suo, de judicio ejus super discussionibus suis adversus Seldenum, quod libri sui editioni novæ præfigere vult, de Danica sua historia sive tomo secundo Gelricæ historiæ, quem paratum ad emittendum habet; quærit de rebus Arngrimi Islandi. — *Harderv.* A. Alciati Epistola 1695 S. 209—11.

*15917. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Cornelium van der Myllum epistola, in qua commemorat, Blauwium Meursii historiam Danicam jamdiu absolvisse, sed eam distrahi propter litem inter senioris Blauwii hæredes non sivisse. — *Amstelodami.* Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 363—64. Meursii Opera XI. 631—32.

1639?

*15918. K. CHR. IV.'s Brev til Holger Rosenkrands om, at han skal tilbagekalde sine Meninger om at blive salig ved gode Gjerninger uden Troen paa Christus. Udt i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 631.

1640.

1640.

*15919. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Hugonem Grotium epistola, in qua commemorat Meursium et Pontanum, utrumque regis Danici historicum, eodem tempore excessisse. — *Amstelodami*, Kal. Jan. St. V. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 380—81. 1. Januar.

*15920. NIELS SVENDSEN CHRONICH giver Herman Thuresen Fuldmagt til paa hans Vegne at give Professor Oluf Worm Afkald paa det Formynderskab over Niels Svendsen Chronichs Hustru, Maren Jensdatters Arv, som han har taget paa sig. — *Havniæ*, d. 2. Januarii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 511—12. 2. Januar.

*15921. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua dolet, quod Batavi in publicis edictis Svediam et Poloniæ et Daniæ perpetuo postponant. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 590—91. 4. Januar.

1640.

4. Januar. *15922. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua cupit, Batavos morem Svediam et Poloniæ et Daniæ posthabendi exuturos esse. — *Lutetiæ*, 14. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 591.

5. Januar. *15923. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at, da mange i Malt Herred ikke yde den bestemte Bygafgift i rette Tid til Vedligeholdelsen af Foldingbro, skulle alle Adelspersoner og Kanniker, som have Tjenere i Herredet, levere et rigtigt Mandtals-Register paa disses Navne tillige med Afskrifter af ældre Kongebreve om Brokornet, og sørge for, at dette gives i rette Tid. — 5. Jan. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 34—35.

9. Januar. *15924. K. CHR. IV. skriver til Korfits Ulfeld, at beslagte Skrivelser angaaende Holger Rosenkrands's sidste Erklæring om gode Gjerninger skal han tilstille Jesper Brochmand, for at det theologiske Fakultet kan udtale sig derom. — *Haderslev*, 9. Januar. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 638.

9. Januar. *15925. Erkebiskop LAUD skriver til Sir Thomas Roe, at K. af Danmarks Gesandtskab angaaende Kurf. af Pfalz ikke kan vente andet Svar fra ham, end han har givet. — *Lambeth*, 9. Jan. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 316—17.

12. Januar. *15926. JOHANNES MEURSIUS FILIUS Gerhardum Vossium hortatur, ut sibi ineunte vere omnes lucubrationes patris sui defuncti remittat. — *Soræ Danorum*, d. XII. Januarii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 213. Meursii Opera XI. 686—87.

18. Januar. *15927. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, famam de fœdere inter Hispanum, Anglum, Danum, Polonum vagare. — *Lutetiæ*, 28. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 594—95.

18. Januar. *15928. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, famam esse, fœdus inter Hispanum, Anglum, Danum, Polonum agitari. — *Lutetiæ*, 28. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 595.

20. Januar. *15929. K. CHR. IV.'s Instrux for Christian Ulrik Gyldenløve, der skal begive sig til Regeringen i Bryssel. — *Rendsborg*, d. 20. Januarii. Udt. i Slange, Christian IV.'s Hist. S. 1025—26.

24. Januar. *15930. OLE WORMS Brev til Lægen Cûster, hvori han fortæller ham om den Hunelefant, en Kjøbmand harført til Kjøbenhavn. — D. 24. Jan. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 199.

24. Januar. *15931. Statssekretær WINDEBANK skriver til Sir Thomas Roe, at K. af England havde paalagt ham at svare K. af Danmark, at han glædede sig over de Vidnesbyrd om oprigtig Hengivenhed for Kurf. af Pfalz's Sag, som han havde lagt for Dagen. — *Drury Lane*, 24. Jan. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 371—72.

26. Januar. *15932. K. CHR. IV. befaler Ernst Normand at sende to Kompagnier fra Kolding til »Snoghøj, som ellers kaldes Jyllandsby«. — 26. Januar. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 116. Samme Dag udgik lignende Ordre til Jørgen Urne og Palle Rosenkrands.

Januario? *15933. DET THEOLOGISKE FAKULTETS Erklæring til K. Chr. IV. angaaende Holger Rosenkrands's sidste Indlæg, hvori udtales, at hvis Holger Rosenkrands vil erklære, at han ikke paa Dommens Dag vil møde for Guds Domstol med anden Retfærdighed end Jesu Christi fuldkomne Retfærdighed, da er hans Lære om Retfærdiggjørelsen i Overensstemmelse med hans Majestæts Kirkers Lærdom. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. VI 638—40.

2. Febr. 8381. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 247.

7. Febr. *15934. K. CHR. IV.'s Forplejnings- og Lønningsreglement for saavel høje som lave Officerer og Soldater. — *Glücksburg*, d. 7. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1640.

*15935. Sir JOHN CONYERS's Brev til Edward Viscount Conway, hvori det siges, 7. Febr.
at Plymouths Guvernør Sir Jacob Ashley engang var $1\frac{1}{2}$ Aar fraværende i Danmark. — *Breda*, 7. Feb. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639 - 40 S. 421—22.

*15936. GEORGE RODOLPH WECKHERLIN skriver til Sir Thomas Roe, at hvad 7. Febr.
Uenigheden mellem K. af Danmark og Generalstaterne angaar, saa kan han ikke se, hvorledes Forsoning kan komme i Stand, med mindre Sir Thomas Roe vil tage sig af Sagen. — *Whitehall*, 7. Feb. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 434—35.

*15937. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, regni Sveciæ apud Ordines 8. Febr.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, regem Daniæ Lutetias et Norembergam legatos missurum esse dici. — *Lutetiæ*, 18. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 599—600.

*15938. K. CHR. IV.'s Laasebrev paa Klindstrup Gaard til Henning Walckendorpf 10. Febr.
t. Glorup. — *Caloe*, 10. Februarii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IX. 38—42. I Laasebrevet er indtaget to Breve af 2. Juni og 25. Septbr. 1637.

*15939. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvori han takker denne for de Fore- 13. Febr.
stillinger, han har gjort den franske Gesandt angaaende Kurf. af Pfalz, som uretfærdig blev holdt tilbage i Frankrig, hvorom den engelske Gesandt Roe havde underrettet ham. — *Westminster*, 13. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

*15940. Sekretær VANE skriver til Sir Thomas Roe, at han sender ham et Brev 14. Febr.
fra den engelske Konge til K. af Danmark, hvori denne takkes for de gode Tjenester, han har ydet Kurf. af Pfalz. — *Whitehall*, 14. Feb. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 459.

*15941. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Stephano Stephanio libros suos quatuor de 16. Febr.
theologia Paganica et philosophia Christiana mittit eumque, quid de Saxone ejus fiat, interrogat. — *Amstelodami*, V. Kal. Martiàs. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 485.

8385. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 140 17. Febr.

8387. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 140—41. 23. Febr.

*15942. K. KARL I.'s Befaling til Skatkammeret om at betale Sir Job Harby og 26. Febr.
Sir John Nulles 25,000 £ med Renter, hvilken Sum de havde udlagt for at indløse K. af Englands store Juvel, der var overladt (left with) K. af Danmark. — 26. Feb. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 487.

*15943. Sekretær VANE skriver til Sir Thomas Roe, at K. af Danmark har til- 28. Febr.
kjendegivet sit Ønske om Fredsmægling; der tales om Køln som Mødested. — *Whitehall*, 28. Feb. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 494.

*15944. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines 29. Febr.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, epistolam regis Daniæ sibi ab eo (Camerario) missam magis pro ingenio gentis quam ex usu temporum esse videri. — *Lutetiæ*, 10. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 605.

*15945. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Plan, at sende en Gesandt til 3. Martii.
Kurfyrstedagen i Nürnberg for at virke for Kurf. af Pfalz's Sag, og for hans Løfte om at ville opgive Tid og Sted, hvor deres Gesandter kunne mødes og forhandle; han beder ham om at give Roe, som nu bliver kaldt tilbage, Instrux herom. — *Westminster*, 3. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

*15946. JENS BANG ansøger K. Chr. IV. om Fritagelse for at betale saa stor 5. Martii.
Skat, som han er bleven sat til af Aalborgs Bgm. og Raad, da den efter hans Sigende er for høj. — D. 5. Marts. Wulff, Jens Bang S. 189—91.

1640.

6. Martii *15947. Erkebiskop LAUD skriver til Sir Thomas Roe, at han har gjort sine Sager godt med Hensyn til K. af Danmark. — *Lambeth*, 6. Mar. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 525—26.

7. Martii. *15948. K. CHR. IV. befaler Universitetet at forfremme M. Johannes Johannis Adolphi Zoega til det første ledigblivende Professorat. — *Vortt Slot Haddersslefhuus*, d. 7. Martii. Danske Mag. 4. R. V. 12—13.

7. Martii. *15949. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, Daniæ regem Batavis male velle, sed tamen illis non ultra nociturum esse videri, quam quod eos parte pecuniarum levaturus sit. — *Lutetiæ*, 17. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 606.

7. Martii. *15950. Litteræ CASPARI BARLÆI, Guil. Boreel datæ, in quibus mercatoris apud nos (ɔ: Amstelodami) celebris artis suæ periti N. N. (ut Fridericia, loc. cit., putat Gabr. Marselii), »qui ... res Daniæ regis hic agit«, mentionem facit. — 7. Martii. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660. II. 232.

14 Martii. *15951. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, Volkmarum (Valdemarum), regis Daniæ filium, tria millia militum in usum Hispani Bruxellæ colligere, et regem Angliæ arbitrum controversiæ inter Batavos et Danos se offerre, sed Angli Danique arctam conjunctionem Batavis suspectam esse. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 607.

14. Martii *15952. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua metum, quem Batavi de conjunctione Angliæ cum Dano rege, cujus filius Volkmarus (Valdemarus) nunc Hispano militat, habent, commemorat. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 607—08.

14. Martii. *15953. KARL LUDVIG, Kurf. af Pfalz, skriver til Sir Thomas Roe, at han med næste Post vil sende ham et Brev til K. af Danmark. — *Paris*, $\frac{14}{24}$. Mar. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 550.

15. Martii. *15954. JENS BANG forbeholder sig efter endt Registrering af sit Bo, ej senere at faa medtaget, hvad der af forskjellige Grunde, saa som uopgjorte Regnskaber, nu har været umuligt at medtage. — *Aalborg*, d. 15. Marts. Wulff, Jens Bang S. 170—80.

15. Martii. *15955. JOHANNIS CABELLIAVII ad Olaum Wormium epistola, in qua commemorat, se ad Kalendas Maias Haga Amstelodamum migraturum esse, ubi in gymnasio jus et historias professurus sit. — *Hagæ*, d. 25. Martii. Brudst. i Meursii Opera XI. 562.

15. Martii. *15956. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Joannem Meursium juniorem epistola, in qua excessum patris ejus commiseratur eumque, ut Stephanium salutet, rogat. — *Amstelodami*, VIII. Kal. April. St. Gregor. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 384—85. Meursii Opera XI. 663—64.

19. Martii. 8395. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 223.

21. Martii. *15957. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, Anglorum cum Danis conglutinationem et narrationem Daniæ regis de iis, quæ cum Batavis acta sint, illis nihil boni portendere, existimat tamen, si Svedis et Batavis cum uno Dano negotium esset, ægre hunc claustra freti Danici retenturum esse. — *Lutetiæ*, 31. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 609.

21. Martii. *15958. Sir HENRY MARTENS Certificat, hvori han omtaler, at han har skredet ind mod Folk, der havde sluttet Kontrakt med K. af Danmarks Undersaatter om at bringe Varer ind i Riget paa deres egne Skibe, hvad der stred mod Forordningen af 1629. — 21. Mar. (Engelsk.) State Papers. Dom Ser. 1639—40 S. 570.

1640.

*15959. Dr. ELISABETH af Bøhmen udtaler i et Brev til Sir Thomas Roe sin Mistillid til K. af Danmarks Holdning i hendes Søn Kurf. af Pfalz's Sag. — *The Hague*, 23. Mar./2. April. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1639—40 S. 571—72. 23. Martii.

*15960. Sir THOMAS ROES Skrivelse til Færenz, hvori han bl. a. hævder sin Opfattelse af Sundet som en »Verdenssamfærdselsvej for alle Kongeriger«. — 24. Martii. Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 238. 24. Martii.

*15961. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium epistola, in qua refert Batavos famam, suam societatem a Svedis ambiri, spargere, ut regem Daniæ ad transactionen aliquam perducant. — *Lutetiæ*, 7. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 610. 28. Martii.

*15962. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua veretur, ut Batavi diu edicta navigationem ad mare Balthicum et Norwegiæ portus prohibentia sustinere possint, et nescit, quis ad controversias Batavorum cum Danis componendas aptus sit. — *Lutetiæ*, 7. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 609—10; jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 235. 28. Martii.

*15963. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua commemorat, Batavos propter certamina cum Danis navigationem, quam illi onerare velint, præclusisse. — *Lutetiæ*, 7. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 610. 28. Martii.

*15964. Epistola REINHOLDI BLOMII ad Joachimum Jungium, in qua hæc: »Iter Danicum ob parentis mei litterarum emansionem valde ambiguum est, tamen in initium mensis Junii id conjicio«. — 7. April. Brudst. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 254. 28. Martii.

*15965. K. CHR. IV. meddeler Frederik Urne, at Hans Ulrik Gyldenløve skal forlenes med Hveen og ikke Johan Bøgvad, men at Lavrids Hammer skal forhandle med Karen Andersdatter om Fæet paa Øen. — *Kiøbenhaffns Slot*, d. 29 Mart. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 223. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 66. 29. Martii.

8399. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 66. 31. Martii.

8400. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 247. 31. Martii.

*15966. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Batavos conjunctionem regis Angliæ cum Dano timere. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 612—13. 4. Aprilis.

*15967. AARHUS DOMKAPITELS Dom i en Sag mellem Hr. Niels Pedersen, Præst i Ebeltoft, og Borgerskabet sammesteds, der har forebragt en Del Klager over hans Embedsførelse. — 10. April. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 77—78. 10. Aprilis.

*15968. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua ostendit, controversiam Batavorum cum Dano magni momenti esse, sed principem Arausionensem vias transactionis quærere, per quas et Danum sibi obliget, et Batavis aliquid injungat sumptuum. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 613—14. 11. Aprilis.

*15969. JOHANNIS MEURSII FILII ad Gerhardum Vossium epistola, in qua mortem patris sui dolet. — *Soræ*, d. XII. Aprilis. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 215. Meursii Opera XI. 687—88. 12. Aprilis.

*15970. DE SKOTSKE LORDER skrive til K. Chr. IV., at de sende Oberst Cochrane for at sætte ham ind i Forholdenes Udvikling i Skotland og for at bede ham om at mægle mellem dem og deres Konge. — *Edinburgh*, $\frac{1}{2}\frac{4}{4}$. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59. 14. Aprilis.

1640.

15. Aprilis. *15971. DR. AF SVERIGS Resolution paa P. Wiibes Henvendelser, hvori omtales, at K. Chr. IV. opfordrede den svenske Regering til strax at underhandle om selve Fredsbetingelserne uden Hensyn til Præliminærerne; det udtales, at det vilde være et Grundlag for Stridens Bilæggelse, om K. af Danmark kunde gjennemføre de protestantiske Fyrsters og Stænders restitutio in integrum; K. af Danmarks Anmodning om Neutralitet for den nedersachsiske Kreds afslaas. — D. 15. April. (Sveusk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 95.

16. Aprilis. *15972. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua commemorat, se partim legisse, partim audivisse, quæ Danlæ rex moliatur et quibus modis contra eant Batavi. — *Lutetiæ*, 26. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 614—15.

20. Aprilis. 8407. *Friderichsborg*, læs *Flensborghuus*. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 223. Brudst. p. Tydsk i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 66 (med Dateringssted: *Flensburg*). Brudst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 235.

22. Aprilis. *15973. Handelstraktat om de engelske Kjøbmænds Stilling paa Østersøen, afsluttet mellem DIETLOF REVENTLOW og Sir THOMAS ROE, med en Fortegnelse over Toldpaalæggene. — *Flensburg*, 22. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59.

27. Aprilis. *15974. K. CHR. IV. forbyder, paa Grund af Klager af Iffuer Prip, Provst over Thyholm Provsti, Befalingsmanden paa Ørumb Slot, Christoffer Huas t. Hennegaard, at befatte sig med Provstiets Kirketiender eller med de Kontributioner, som maatte blive Kirkerne dersteds paalagte. — *Hafn.*, 27. Apr. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 98—99.

30. Aprilis. *15975. K. KARL I. skriver til K. Chr. IV., at Forboldene ikke tillade ham at tiltræde dennes Anbefaling for Hert. Rudolf Maximilian af Sachsen. — *Westminster*, 30. April. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

2. Majl. *15976. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, regni Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, paratus legationum Batavorum et novarum societatum rumores eo tendere, ut controversiæ cum Dano minore dispendio componantur. — *Lutetiæ*, 12. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 618—19.

6. Maji. *15977. Rektor i Aalborg, HANS ÆGIDIISEN skriver til Kongen, at han i 10 samfældte Aar har tjent Aalborg Skole uden dog at have haft det, som han nødtørftig kunde have sit Underhold af, hvorfor han ansøger om, at Kongen vil bevilge ham efter Elsebe Pedersdatters Død de Tiender, som hun nyder i Øster- og Vester-Hassing Sogne i Kjær Herred. — *Kjøbenhavn*, d. 6. Maj. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 688—89.

6. Maji. *15978. JOHANNIS MEURSII FILII ad Gerhardum Vossium epistola, in qua eum de progressu editionis dissertationis suæ interrogat et commemorat, se sub prelo typographi (Sorani?) tractatum de Tibiis habere. — *Soræ Danorum*, d. VI. Maii. Meursii Opera XI. 689—90.

9. Majl. *15979. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, regni Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Danos et Batavos nova fœdera, rebus suis firmandis, mutuo minari. — *Lutetiæ*, 19. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 620—21

10. Maji. *15980. OLE WORMS Skrivelse, i hvilken han fortæller, at han ingen Omgang har med Grev Reventlow og i det hele kun nødtvungen gaar til Hoffet. — (10. Maji.) Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1796 I. 148—49

12. Maji. 8419. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 143.

12. Maji. 8420. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 236.

13. Maji. 8421. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 149.

1640.

*15981. Erklæring af Stænderne paa Landdagen i Kiel navnlig angaaende nye Bevillinger og den danske Unionshjælp m. m. — 14. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 103. 14. Maji.

*15982. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Danum ad Cæsarianam Hispanicamque amicitiam magis ac magis se applicare, eaque inflatum Svedos, Batavos et Anseaticas civitates spernere. — *Lutetiæ*, 26. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 622. 16. Maji.

*15983. K. Chr. IV.'s Brev, at han har eftergivet Jens Bang de 200 Rdlr., han skulde have betalt som Bøde for at have ladet sin Hustrus Ligkiste beklæde med Læder og beslaa med Messingsøm. — D. 21. Maj. Wulff, Jens Bang S. 167. 21. Maji.

*15984. Johannes Christophorus, Christianus Longomontanus, Thomas Bang, professores Academiæ, testantur insignes peritias litterarum Johannis Corvini, summæ laureæ philosophicæ candidati. — *Ex Consistorio*, XXI Maii. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 515—516. 21. Maji.

*15985. Johannes Zoëga begjærer af Universitetet nøjere Oplysning om, hvorvidt det vil stadfæste og udføre Kongens Kaldelse af ham til det første ledigblivende Professorat. — Uden Datum. Danske Mag. 5. R. V. 13. ante 23. Maji.

*15986. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, regem Daniæ Batavorum et Anseaticorum patientiam tentare videri, nisi vis occurrat, incendii modo semper ultra pervasurum. — *Lutetiæ*, 2. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 623. 23. Maji.

*15987. K. Chr. IV. befaler Universitetet at udlaane til den nye kgl. Historiograf, M. Stephanus Johannis i Sorø, hvad han maatte ønske af Dokumenter og Antikviteter fra Universitetets Bibliothek. — (25. Maj.) Birket Smith, Om Kbhvns. Universitetsbibliothek før 1728 S. 32—33. 25. Maji.

*15988. K. Chr. IV. bevilger paany Hr. Jacob Hansen, Kapellan i Maribo, de 6 Pund Korn, han tilforn havde haft, men som vare blevne ham fratagne. — D. 28. Maj. Udt. i Kall-Rasmussen, Musse Herred S. 366. 28. Maji.

*15989. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Batavos, si quomodo possint, controversias cum Dano compostituros esse. — *Lutetiæ*, 9. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 624—25. 30. Maji.

*15990. Augusti Buchneri ad Joachimum Hagmeierum epistola, in qua commemorat, Lundium superioribus septimanis Sora Danorum, ubi juveni nobili præfectus agat, et Ravium quoque, qui ibi geographiam doceat, ad se perscripsisse. — *Wittenbergæ*, d. XXX. Maii. Aug. Buchneri Epistolæ II. 43—48. 30. Maji.

*15991. Rigsraadets Betænkning og Forslag til K. Chr. IV. i Anledning af hans Proposition om Tilveiebringelse af Midler til at dække Kongens store Udlæg til Holmen og Flaaden. — *Hafniæ*, d. 1. Junii. Danske Saml. VI. 81—84. 1. Junii.

*15992. Dr. Christina af Sverig lover (Pfalzgrev Karl Gustaf) i sit næste Brev Underretning om, hvad der er foregaaet ved den danske Residents Audients hos hende iforgaars. — *Stockholm*, d. 3. Junii. (Tydsk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 46 (ogsaa i fransk Overs.). 3. Junii.

*15993. K. Chr. IV. befaler Laxmand Gyldenstern at indespærre sin Myndling, Jfr. Lisebet Friis t. Wosnisgaard paa en af sine Gaarde paa Grund af hendes sælsomme Levnet. — (4/6.) Brudst. i Cavallin, Lund Stifts Herdaminne I. 53. 4. Junii.

1640.

4. Junii. *15994. JOHANNES MEURSIUS FILIUS Gerhardum Vossium, ut sibi paterna monumenta et dissertatiunculam suam transmittat, hortatur. — *Soræ Danorum*, d. IV. Jun. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 217. Meursii Opera XI. 688—89.

5. Junii. *15995. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Hugoni Grotio Bartholum, Thomam, Casparum Bartholinos, liberos Caspari Bartholini, philosophiæ ac medicinæ, dum viveret, in academia Hafniensi professoris, in Gallias ituros, et eorum comitem ac consobrinum Theodorum Fuirenium, commendat. — *Amstelodami*, XV. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 392—93.

6. Junii. *15996. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum epistola, in qua scribit, Batavos nihil virile adversus Danos in animo habere et ad vias transactionis cuncta dirigere. — *Lutetiæ*, 16. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 626.

7. Junii. *15997. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Erich Grubbe, at de Varer, som det er forbudt Apothekerne at handle med, ere Korn, Smør etc. — *Haffn.*, 7. Junii. Udt. i Hüberts, Aktst. vedk. Aarhus II. 80—81.

7. Junii. *15998. K. CHR. IV. forhøjer den Genant, der er tillagt Gregers Krabbe som Lensmand paa Riberhus. — 7. Juni. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 417.

19. Junii. *15999. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og Dr. Henrietta Maria, at han sender Arnold a Cusa med nogle Heste. — 19. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72.

20. Junii. *16000. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, regem Daniæ ad illum modum vectigalium, qui ante aliquot annos fuerit, rediturum esse videri, nitro excepto, cui quantum lubeat, imponere velit, et Batavos id forte passuros esse. — *Lutetiæ*, exitu mensis Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 629.

25. Junii. 8437. Saml. af Forordn. 1643 S. 77—78

30. Junii. *16001. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvorved han anbefaler ham Generallieutenant Sir James King of Bernice, som staar i Begreb med at rejse til Danmark, og som skulde gjøre ham nogle Meddelelser om engelske Forhold. — *Westminster*, 30. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 52.

30. Junii. *16002. WECKHERLIN skriver til Edward Viscount Conway, at Sir Thomas Roe har fortalt, at K. af Danmark har afstaaet en Ø til Dantzigerne, for at de derfra kunne fortrædige Hollænderne. — *Whitehall*, 30. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640 S. 364—65.

Junio. *16003. Sir THOMAS ROES Regnskab for de Penge, for hvilke han har kjøbt Vaaben hos K. af Danmarks Leverandør, Albert Bearnes. — (June.) (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640 S. 374—75.

3. Julii. *16004. K. CHR. IV.'s Instrux for Hannibal Sehested paa hans Gesandtskabsrejse til Spanien. — *Glykstad*, d. 3. Julii. Udt i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1027—29.

4. Julii. *16005. HUGO GROTIUS ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, scribit sibi placuisse, quod elector princeps Palatinus dixerit, sibi ab aliis svaderi, ut in conventu Germaniæ auctoritate regis Daniæ pro se utatur. — *Lutetiæ*, 14. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 631—32.

4. Julii. *16006. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua cupit, si rex Daniæ negotium Palatinum per suos legatos in Germania commendare velit, aliquem electori fidum istis legatis adesse. — *Lutetiæ*, 14. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 632.

1640.

*16007. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, non arcanum fore, quid in Palatino negotio legati ab Anglia et Dania acturi sint, et commemorat, controversias Batavorum cum Danis ad aliquas pactiones ire videri. — *Lutetiæ*, 21. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 633–34. 11. Julii.

*16008. HUGONIS GROTII ad Israelem Jasky epistola, in qua commemorat, Batavos propter bellum cum Hispania ad pactiones aliquas cum Dano venturos esse videri, quanquam per eas ille magis in possessione vectigalium pro suo arbitrio augendorum confirmetur. — *Lutetiæ*, 21. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 634. 11. Julii.

*16009. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Generallieutenant Sir James King of Bernice til K. Karl I. — 12. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 72. 12. Julii.

*16010. JOHN DURY skriver til Sir Thomas Roe, at K. af Danmark har udtalt sig anerkjendende om hans Værk. En Strid er ved at bryde ud mellem de Svenske og de Danske, og flere svenske Skibe ere blevne opbragte i Sundet. Kongen er i Hast rejst fra Glyckstad. — *Hamburg,* 24. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640 S. 510–12. 24. Julii.

*16011. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxensljernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, se principem electorem Palatinum monuisse, ut sibi arbitrium acceptandi vel non acceptandi, quæ pro eo ab regibus Angliæ et Daniæ in Germania transagantur, reservet. — *Lutetiæ,* 4. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 635–37. 25. Julii.

*16012. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, principi electori Palatino a rege Galliæ propositum esse, ut in Hollandiam eat atque ibi, quid pro se Angliæ et Daniæ reges facturi sint, opperiatur. — *Lutetiæ,* 4. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 637–38. 25. Julii.

8456. Hofman, Efterretn. om danske Adelsmænd III. 224. Brudst. i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 66. Brudst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 235. 30. Julii.

8457. Hofman, Efterretn. om danske Adelsmænd III. 224. Brudst. i tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel. II. 66. 31. Julii.

*16013. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvormed han sender sin Falkoner John Barrow for at faa den aarlige Gave. — *Westminster,* 31. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. 31. Julii.

*16014. Kurf. KARL LUDVIG af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at han ikke tror, at K. af Danmark vil forsømme Mæglingen, selv om han underhandler med Frankrig. — *Paris,* $\frac{31.\ July.}{10.\ Aug.}$ (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640 S. 535–36. 31. Julii.

*16015. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, jam videndum esse, quid pro principe electore Palatino Anglus ac Danus facturi sint. — *Lutetiæ,* 11. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 639. 1. Augusti.

*16016. En UNÆVNTS Skrivelse om den svenske Enkedr. Maria Eleonoras Flugt fra Sverig, hvori omtales en Maler fra Danmark, der har fulgt hende og ombord paa et af de danske Skibe kaldt hende sin Fæstemø. — *Stockholm*, 2. August. (Tydsk.) Apelblad, Rese-Beskrifning öfver Saxen S 47–52. Dansk Overs. i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1794 II. 191–93. Maa være det samme Brev, som ifølge Skand. Lit. Selsk. Skr. 1811 S. 18 er skrevet af d'Avaux og dat. d. 22. Aug. (ɔ: 12. Aug. gl. St.). 2. Augusti.

*16017. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Uhlfeld og Krabbe til K. Karl I. — 4. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 4. Augusti.

1640.

5. Augusti. *16018. K. CHR. IV. stadfæster sin Faders Brev om, at Bønderne paa Fuer kun skulle regnes for at udgjøre $2^1/_2$ Lægd, naar Skat paabydes. — *Hafn.*, d. 5. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. I. 380.

6. Augusti. *16019. K. CHR. IV.'s Instrux til Gesandterne Ulfeld og Krabbe, hvori han paalægger dem at foreslaa K. Karl I. at afstaa Orknøerne til Danmark enten for Penge eller Soldater, da han havde hørt om Kongens Ønske om at faa Soldater fra Danmark. — 6. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Gardiner, The fall of the monarchy of Charles I. I. 398. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59.

7. Augusti. *16020. Sir THOMAS ROE skriver til Sekretær Vane, at han har faaet en Beretning med Hensyn til K. af Danmarks og hans Gesandters Svar angaaende Handelstraktaten, og at Kansleren Reventlow har skrevet til ham om samme Æmne. Disse Breve gaa ud paa, at Grunden til, at Traktaten ikke er bleven udført, er den engelske Regerings Uenighed med Parlamentet. — *Low Leighton*, 7. Aug. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640 S. 565.

8. Augusti. *16021. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, principem electorem Palatinum ad Batavos proficisci, quid pro se Anglus et Danus in Germania facturi sint, conspecturum. — *Lutetiæ*, 18. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 639—40.

9. Augusti. *16022. K. CHR. IV.'s Tillægs-Instrux for Corfitz Uhlfeld. — *Croneborg*, 9. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60.

13. Augusti. *16023. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at han af det Svar, som hendes Onkel, K. af Danmark, havde givet hende, kunde se, at han agtede at skille hendes Søns Sag fra den almindelige Underhandling. Han havde endvidere skrevet, at hendes Broder, K. af England, havde overdraget ham at underhandle paa hendes Søns Vegne. Hun var bange for, at K. af Danmark ikke vilde gjøre noget for hende og hendes Søn. — *Hague*, $\frac{13}{23}$. August. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640 S. 582—83.

15. Augusti. *16024. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, regem Daniæ nullum, qui ad principem electorem Palatinum pertineat, in comitatum legatorum suorum Waldemari et Pentzii recepturum esse videri. — *Lutetiæ*, 25. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 641—42.

15. Augusti. *16025. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, regni Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, principem electorem Palatinum non multum a Dano sperare. — *Lutetiæ*, 25. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 642.

20. Augusti. *16026. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua de Danica controversia cum Batavis sentit, intra pacatorum portus non hostilia exerceri deberi. — 30. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 902.

21. Augusti. 8466. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1023.

22. Augusti. *16027. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua sperat, principem electorem Palatinum bene cauturum esse, ne Danum, plane imperatoris gratiam captantem, dominum suarum rerum faciat. — *Lutetiæ*, Kal. Septembribus. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 642.

29. Augusti. *16028. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, optimum fuisse, si quis principi electori Palatino fidus, sed personam nullam publicam præferens in comitatu Danicæ legationis ad imperatorem ivisset. — *Lutetiæ*, 8. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 644.

1640.

*16029. Hert. ADOLF FREDERIK af Mecklenburgs Skrivelse til Hert. Frederik, Erkebiskop af Bremen, hvori han roser Dietrich von Reinking, der tidligere har været i hans Tjeneste. — 30. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Moser, Patriotisches Archiv XI. 389. 30. Augusti.

*16030. Forbund, afsluttet mellem SVERIG og GENERALSTATERNE paa 15 Aar til Hævdelse af Sejladsens og Handelens Fribed og Sikkerhed i Østersøen og i Nordsøen. — 1. Septbr. Udt i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 255—56. 1. Septbr.

*16031. K. CHR. IV.'s Privilegium for Carstenn Kønig, Grev Christian von Pentz's tidligere Mundkok, til at være Frikok i Crempe. — *Schlosz Glücksburg*, (3. Septbr.) (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repert. S. 56. 3. Septbr.

*16032. JORGEN KIELDSEN, Provst i Vends Herred, hans Dom mellem Erik Bilde t. Kjærsgaard og Hr. Mads Hvid, Sognepræst i Brænderup og Ore Sogne, hvem han beskyldte for at have modtaget Skjænk og Gave ved Begravelser. Da Vidne staar mod Vidne, ludskyder Provsten Sagen for »tilbørlige Dommere«. — *(Uby Kirke)*, 3. September. Udt. og Brudst. i Kirkehist Saml. 3. R. V. 618—19. 3. Septbr.

*16033. Skrivelse fra en UNÆVNT, hvori omtales, at der er ankommet en dansk Gesandt med et Følge paa 50 Md. — *London*, 3. September. (Engelsk.) Hist. Manuscr. Commis. The Ms. of the Earl of Westmoreland a. o. S. 393. 3. Septbr.

*16034. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua veretur, ne princeps elector Palatinus sinceri nihil a Daniæ rege exspectandum habeat. — *Lutetiæ*, 15. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 644—45. 5. Septbr.

*16035. Optegnelser af Statssekretær WINDEBANK om, hvad han har foretaget sig i Kongens Fraværelse. Bl. a. nævnes de danske Gesandter. — 11. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom Ser. 1640—41 S. 46. 11. Septbr.

*16036. K. CHR. IV.'s Skrivelse til D. (Johan) Borchardsen, Biskop i Ribe Stift, at han foreløbig ikke skal gaa videre med den paabudte Oprettelse af Gymnasiet i Ribe Skole. — *Vor Befæstning Glychsstad*, d. 13. Sept. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole I, 1. 102. 13. Septbr.

*16037. K. CHR. IV. befaler Domkapitlerne i Viborg, Aars og Ribe ikke videre at fortfare med Indretningen af Gymnasierne, da Kongen har erfaret, at der skal være adskillige Betænkeligheder derved. — *Glychstadt*, 13. Septbr. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 81. 13. Septbr.

*16038. Sekretær VANE skriver til Sekretær Windebank, at hverken Kongen eller han har hørt noget om, hvad den danske Gesandts Ærende er. — *York*, 14. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 60—61. 14. Septbr.

*16039. Sir THOMAS ROES Brev til Vane, hvori han bl. a. udtaler om Korfitz Ulfeldt, at han var en ung Mand, Kongen havde hævet op over den Plads, hans Erfaring kunde anvise ham, »bestemt paa at skabe sig sin Lykke ved at rette sig efter Forholdene og svømme med Strømmen«. — 14. Septbr. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 192. 14. Septbr.

*16040. K. CHR. IV. meddeler K. Karl I, at han har givet Henry Burdorff Tilladelse til at brænde Teglsten ved en mærkelig Opfindelse, uden Træ, kun med Stenkul til Brug for Slottet i Glycksborg og Omegnen, men da der findes Folk i England, som ere særlig dygtige i denne Kunst, beder han om, at Burdorffs Søn John maa faa Lov at tage 20 saadanne med hjem. — 15. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 15. Septbr.

8476. Efter anf. Skr. III. 267 er den angivne Datum 17. Sept. en Trykfejl for: 18. Septbr. 18. Septbr.

1640.

18. Septbr. *16041. JØRGEN BRAHE, FALCK GIØE, GUNDE ROSENKRANDS, FRANDS LYKKE, HENNING VALCKENDORPH, ERIK QVITZOW, JØRGEN MARSVIN og HENNING POVISK, Tyge Brahes Slægtninge, advare Eskild Giøe og Oluf Daa, Værgerne for hans Børn, mod at lade noget fremkomme i Talen over hans Lig, der kan være Axel Brahe præjudicerligt, og opfordre dem til at følge hans Slægts og Venners Raad. — *Odense*, d. 18. Septembris. Brasch, Vemmeloftes Hist. I. 154—155. En Rettelse til Dateringen i III. 267.

18. Septbr. *16042. OLUF DAAE og ESKILD GIØE, som Værger for Tyge Brahes Børn, paalægge Otte Giøe t. Thurebyholm, der skal tale over Tyge Brahes Grav, at erklære, at Arvingerne ej ville befatte sig med hans efterladte Gods, før hans Kreditorer ere betalte, men at de ville forsvare hans gode Navn og Rygte. — *Odense*, d. 18. Septembris. Brasch, Vemmeloftes Hist. I. 153. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 802—03.

19. Septbr. *16043. Forestilling fra den gottorpske Afsending, Præsident JOHAN ADOLPH v. KIELMAN, til Kejseren, hvori han gjør Indsigelse mod Hertugerne af Würtembergs samt Land- og Markgreverne af Hessens og Badens Ret til Sæde i det fyrstelige Raad foran K. af Danmark som Hert. af Holsten. — *Regensburg*, 19. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 193.

20. Septbr. *16044. Sekretær VANE skriver til Sekretær Windebank, at de danske Gesandter ere komne, og at de i Morgen skulle have Audients hos K. af England. — 20. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 79—80.

20. Septbr. *16045. Optegnelser af Statssekretær WINDEBANK om, hvad han har foretaget sig i Kongens Fraværelse. Bl. a. nævnes den danske Gesandts Forslag med Hensyn til en bedre Forstaaelse med Huset Østrig. — 20. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 79.

26. Septbr. *16046. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua scribit, imperatorem omni modo agere dici, ut regina mater Sveciæ regi Daniæ nubat, Pomeraniamque habeat dotalem, ut sic rex Daniæ bello in Svedos implicetur. — *Lutetiæ*, 6. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 647.

26. Septbr. *16047. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua rumorem, imperatorem, ut regina mater Sveciæ Daniæ regi nubat et pro dote jus Pomeraniæ afferat, laborare, commemorat; neque tamen credit, Daniæ regem hac ætate bellum in Svedos appetere, neque, si id velit, Daniæ principes id situros esse. — *Lutetiæ*, 6. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 647—48.

29. Septbr. *16048. HENRICH TORCHELSEN, Borger i Odense, bekjender at have laant af M. Jacob Sperling 100 Rdlr., som sal. Jens Ansgarris har skjænket til fattige Enker og faderløse Børn i Odense, hvorfor han forpligter sig aarlig at forrente Summen med 6 Rdlr. — S. Mikkelsdag. Udt i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 222.

30. Septbr. *16049. Kurf. KARL LUDVIG af Pfalz beder Sir Thomas Roe om at arbejde for, at K. af Danmarks Mægling ikke bliver til hans Skade. Han har takket Kongen for hans Tilbud om at skaffe ham frit Lejde til Regensburg og bedt ham om at virke for, at hans Interesser ikke bleve forsømte ved den almindelige Forhandling. — *The Hague*, $\frac{30. \text{ Sept.}}{10. \text{ Oct.}}$ (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 120—21.

30. Septbr. *16050. Sekretær VANE skriver til Sir Thomas Roe, at de danske Gesandter sidste Søndag toge Afsked fra Hans Majestæt. Deres Ærende var at mægle mellem Kongen og Skotterne, hvad han paa en høflig Maade afviste. De havde tre Audientser, og Kongen

1640.

spurgte dem, om de havde noget Mandat med Hensyn til den Handelstraktat, Sir Thomas Roe havde gjort de indledende Skridt til sammen med K. af Danmark, hvilket de benægtede. Derpaa bød Kongen ham at forhandle med dem om Handelstraktaten, uden at det dog førte til noget Resultat. — *York,* 30. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 120.

*16051. Traktat mellem DANMARK og ENGLAND, sluttet i Flensborg mellem D. Reventlow og Sir Thomas Roe. — Sept. (Uden Dag.) (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. Septembri.

*16052. Memorial fra den gottorpske Afsending, Præsident JOHAN ADOLF V. KIELMAN, til de kurfyrstelige Afsendinge, hvori han nedlægger Indsigelse mod Staden Hamburgs Ret til at overvære Forhandlingerne paa Rigsdagen i Egenskab af Rigsstad. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 193. Jvfr. Nr. 8479. Septembri.

*16053. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV. angaaende de Forestillinger, der ere gjorte ham om Forholdene i Skotland af dennes Gesandter Cornifix Ulfeld og Greg. Krabbe, hvem han ogsaa har meddelt nogle Klager over Misligholdelse af Handelstraktaten. — *York,* 1. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray. Third Report S. 53. 1. Octobr.

*16054. Sekretær VANE skriver til Sekretær Windebank, at de danske Gesandter sidste Søndag toge Afsked med Kongen. Deres Ærende var at mægle mellem Kongen og hans Undersaatter. — *York,* d. 1. Oktober. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 128—29. 1. Octobr.

*16055. Optegnelser af Statssekretæren WINDEBANK om, hvad han har foretaget sig i Kongens Fraværelse, der nævnes bl. a. den danske Gesandt. — 2. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 132. 2. Octobr.

*16056. JOHANNES MEURSIUS FILIUS Isaacum Vossium hortatur, ut Jacobum Marci, typographum Lugdunensem, de absolvendo libello suo de dominio Cretæ admoneat. — *Soræ,* d. III. Octobris. Meursii Opera XI. 665. 3. Octobr.

*16057. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua credit, regem Daniæ, si turbas in Svedia movere possit, non abstenturum esse, præsertim ubi inter Svedos et Batavos aliquid actum intellexerit, nec dubitandum esse, quin, ut vectigalia sua tueatur, Hispanorum et Anglorum viribus usurus sit. — *Lutetiæ,* 13. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 648—49. 3. Octobr.

8486. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 146. 4. Octobr.

*16058. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, at der den 24. Novbr. skal holdes en Kvartalsret i Staden Slesvig. — *Schlosz Gottorf,* d. 5. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 5. Octobr.

*16059. J. KRAKOWITZ, pastor Germanicus Soræ, ad D. Casp. Brochmannum, episcopum Sielandicum, de inquisitione in profectum juniorum et rudiorum in ecclesia scribit. — *Soræ Danorum,* d. 7. Octobr. Ny kirkehist. Saml. III 208-10. 7. Octobr.

*16060. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua consilium ejus, Daniæ regem, ut aliquid pro domo Palatina tentet, impellere conandi, probat, sed credit, eum ad amicitias Hispanicas ac Austriacas multum respicere. — *Lutetiæ,* 20. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 649. 10. Octobr.

*16061. K. CHR. IV. befaler, at Præsterne ikke maa nægte nogen Fredløs offentlig Absolution, men de skulle derpaa angive ham for Øvrigheden, for at han kan afsone sin Straf. — 12. October. Rothe, Rescripter III. 341. 12. Octobr.

1640.

13. Octobr. *16062. N. N.'s Brev, hvori det bl. a. omtales, at »vi have her« (nous avons ici) Chr. Ulrik (Gyldenløves) Elskerinde, som er fortvivlet over hans Død, og hvem han havde lovet at ville ægte, selv mod K. af Danmarks Ønske. — *Køln*, 23. Octobr. (Fransk.) Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 244.

15. Octobr. *16063. Pr. KARL af England takker K. Chr. IV. for hans Brev, hvori denne havde opfordret ham ad omnem bonæ mentis palæstram, og udtaler Haabet om, at han vil kunne vise sig en saadan Onkel værdig. — *Windsor*, 15. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. og Brudst. i Macray, Third Report S. 60.

17. Octobr. *16064. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua credit, regem Daniæ, quamvis male Svedis velit, ordinum regni auctoritate tamen retineri, ne iis noceat. — *Lutetiæ*, 27. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 650.

17. Octobr. *16065. Brev fra SALVIUS til Axel Oxenstjerna, hvori omtales K. Chr. IV.'s Virksomhed for at faa Grevskabet Pinneberg i sin Besiddelse. — D. 17. Oct. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 98.

17. Octobr. *16066. Dr. HENRIETTA MARIA takker K. Chr. IV. for et Brev, der var overbragt hende af hans Gesandter Corn. Ulefeld og Greg. Crabbe. — *Westm.*, 17. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60.

18. Octobr. 8493. Hofman, Efterretn. om Danske Adelsmænd III 224. Tydsk Overs. i Slange, Gesch. Christ. IV. durch Schlegel II. 67 (med Datum den 21 Oct.)

19. Octobr. *16067. Optegnelser af Statssekretæren WINDEBANK om, hvad han har foretaget sig i Kongens Fraværelse. Bl. a. skrev han til Statssekretær Vane en Bemærkning om K. af Danmarks ældste Søns Titler. — 19. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 181.

21. Octobr. *16068. Sekretær VANE skriver til Sekretær Windebank, at K. af Danmarks ældste Søn har samme Titel, som K. af England giver Pr. af England, nemlig Celsitudo ikke Serenitas. — *York*, 21. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 188.

23. Octobr. *16069. Sekretær VANE skriver til Sekretær Windebank, at K. af England har gjort Vanskeligheder ved at give Pr. af Danmark Titlen »Serenissimo«, men han har tilsidst formaaet ham dertil. — *York*, 23. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 192—93.

23. Octobr. *16070. SIDNEY BERE skriver til Sekretær Windebank, at Brevet til Pr. af Danmark, som er omtalt i Sir Vanes Brev, ikke vil følge hermed, da hans Majestæt vil tale mere med ham derom i Morgen. — *York*, 23. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 193.

24. Octobr. *16071. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvorved det under Trudsel af militær Exekution befales alle inden 14 Dage at indbetale deres Restancer af den skyldige Kontribution til Landekassen. — *Schlosz Gottorff*, d. 24. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

24. Octobr. *16072. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua metuit, ne princeps elector Palatinus nihil apud regem Daniæ, privatis rebus impense studentem et ob id Austriacas gratias captantem, nunc vero etiam filii morte efferatiorem, efficere possit. — *Lutetiæ*, 3. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 651.

25. Octobr. *16073. Sekretær VANE sender Sekretær Windebank Pr. af Danmarks Brev in forma og ønsker, at han skal overrække de danske Gesandter det. — *York*, 25 Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 195—96.

1640.

*16074. K. CHR. IV.'s Rettertings Dom mellem Eskild Gøye t. Brandholm og Oluf Daa t. Ravnstrup paa den ene, Falk Gøye t. Hvidkilde paa den anden Side angaaende det Opbud, der var sket ved Tyge Brahes Begravelse, hvilket kjendtes ved Magt. — *Koldinghus*, d. 29. October. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 801—05. 29. Octobr.

*16075. Den svenske Agent i Hamburg SALVIUS tilskriver Rigskansleren Axel Oxenstjerna bl. a., at den danske Kommissær Buckwaldt »inter pocula« har fortalt, at Danmark, Kursachsen og Braunschweig havde isinde at slutte Forbund, og at det danske Kancelli derfor var flyttet til Altona. — *Hamburg*, 30. Oct. Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland I, 2. 484, Anm. 30. Octobr.

*16076. K. CHR. IV. paalægger Gunde Lange at paase, at Jens Bang strax begynder paa Bygningen paa den ham tilstaaede Plads, samt at han nøjagtig holder sig til den Plan, han har forelagt Kongen. — D. 31. October. Wulff, Jens Bang S. 156. 31. Octobr.

*16077. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, Daniæ regem in nothi morte plus habere, quod doleat, quam quod queratur, quando illum Hispano militasse satis constet; credit, controversiam Dani cum Batavis de piscatu non facile sedatum iri. — *Lutetiæ*, 10. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 652—53. 31. Octobr.

*16078. HUGONIS GROTII ad Gullielmum Grotium epistola, in qua arbitratur, Danum, qui et Svedis et Batavis satis male velit, nihil tamen magni facturum esse. — *Lutetiæ*, 10. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 906. 31. Octobr.

*16079. Kurf. KARL LUDVIG af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at det lader til, at de danske Ministre ikke ved, at Hert. af Baiern havde underkastet Striden med ham K. af Danmarks Mægling. Han har sendt Bud til K. af Danmark om Sagen og for at høre, om han maatte komme til ham for den Sags Skyld. — *Hague*, $\frac{2}{12}$. Nov. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 241. 2. Novbr.

*16080. Consilium MEDICORUM de morbis inter nautas Regios grassantibus. — *Hafniæ ex Consistorio*, die 5. Novembr. Bartholini Cista medica S. 439—42. 5. Novbr.

*16081. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua judicat, simultatem Svecorum cum Dano in bellum facile erupturam esse. — *Lutetiæ*, 17. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 654. 7. Novbr.

*16082. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua, Batavos legatos Lutetiis priores ad Danos legatos ivisse, commemorat. — *Lutetiæ*, $\frac{7}{17}$. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 654—55. 7. Novbr.

*16083. Udkast til K. CHR. IV.'s Svar paa de skotske Lorders Bøn om, at han vil mægle mellem dem og K. Karl I.; han meddeler, at han har sendt et Gesandtskab til denne for at faa Tvistepunkterne ordnede ad fredelig Vej. — *Glückstadt*, 10. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 59. 10. Novbr.

*16084. GEORG. ANDR. RICHTERI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua itinera sua in Daniam nominat. — *Lugd. ad Rhenum*, X. Kal. Decembr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 222—23. 12. Novbr.

*16085. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua, quid legatus in Daniam missus in Palatino negotio reportaturus sit, scire optat. — *Lutetiæ*, 24. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 655—56. 14. Novbr.

1640.

18. Novbr. 8509. Særtr. af Forordn.

ante 20. Novbr. *16086. D. JOACHIM JUNGIUS skriver til Daniel Ranzow, Provst i Klosteret i Ietzeho, der ønsker en Præceptor for sin Brodersøn først hjemme i Holsten og derpaa ved fremmede Akademier, at han har talt med en Studiosus juris derom, og at denne ikke er uvillig til at overtage Hvervet; han udbeder sig nærmere Besked. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 129.

20. Novbr. *16087. D. JOACHIM JUNGIUS underretter Daniel Ranzow, Provst i Klosteret i Ietzeho, om de Betingelser, paa hvilke et Par Mænd ville overtage Præceptorpladsen paa en Udenlandsrejse eller hjemme i Holsten. — *Hamburg*, 20. Nov. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 128.

21. Novbr. *16088. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua commemorat, Bavarum non recusare, quominus rex Daniæ et electores conciliandæ paci operam dent. — *Lutetiæ*, 1. Decembris novi Calendarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 656—57.

21. Novbr. *16089. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, regem Daniæ haud dubie scripturum esse, ut regiones Oldenburgicæ et Bremensis ab armis liberentur, sed hoc tempore litteras eorum, qui magnas copias non habeant, sperni. — *Lutetiæ*, 1. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 657, 906—07.

23. Novbr. *16090. K. CHR. IV.'s Brev til Christen Thomesen Sehested, hvori han bl. a. skriver, at Banér og hans Selskab har gjort ham en god Tjeneste, idet de have drukket Greven af Schaumburg ihjel, »hvorudover det Grevskab Pinneberg er faldet mig og Hert. Frederik hjem igjen«. — 23. Novembris. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 152.

25. Novbr. *16091. K. CHR. IV.'s Kreditiv til K. Karl I. for Oberst Cocheran, som han sender for at mægle i Følge Opfordring fra det skotske Parlament. — 25. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

28. Novbr. *16092. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, se Paulio affirmasse, in Daniæ regis ad pacem conciliandam opera utendo nihil esse, quod Svedis displiciturum sit. — *Lutetiæ*, 8. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 658.

1. Decbr. *16093. Sir WILLIAM CALLEY skriver til Richard Harvey, at Kurf. af Pfalz formentlig endnu er i Danmark. — *Burdrop*, 1. Dec. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 293—94.

2. Decbr. 8518. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 268.

5. Decbr. 8520. Særtr. af Forordn.

5. Decbr. *16094. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Danam nobilitatem non facile ferre, suam quietem, securitatem ac reditus ob controversias regno inutiles turbari. — *Lutetiæ*, 15. Octobris (for: Decembris). Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 659.

7. Decbr. *16095. HANNIBAL SESTED beretter K. Chr. IV. om sine Forhandlinger i Spanien. — $\frac{7}{17}$. Dec. Brudst. i Aarsberetn. fra Gehelmearch. VI. 17, Anm., 27, Anm.

1640.

*16096. Den kejserligo Gesandt i Hamburg Lützow skriver til Kejseren, at »den danske Interposition vil bringe alt til at strande«, og udbeder sig Instrux til at forhandle med Salvius. — 18. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 160, jvfr. 161. 8. Decbr.

*16097. K. Chr. IV. befaler Lensmanden Frederik Urne at lade Laurits Randulf hænge, saa snart der er fældet Dom over ham. — *Koldinghus*, 10/12. Udt i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 235—36. 10. Decbr.

*16098. Corfitz Wllfelds Relation til K. Chr. IV. om hans Gesandtskab til England. — 12. Dec. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. 12. Decbr.

*16099. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua probat, principem electorem Palatinum iter ad regem Daniæ facere, refertque, Svecos se Batavis contra Danum obligare noluisse. — *Lutetiæ*, 22. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 661. 12. Decbr.

*16100. K. Chr. IV. befaler E. Grubbe at erklære, hvorfor Magistraten i Aars ikke vil rette sig efter Forordningen af 1619. — *Koldinghuss*, 18. Decbr. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 81. 18. Decbr.

*16101. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Daniæ legatum in Hispania ita gratiosum in aula esse, ut honores plane insoliti ei contigerint. — *Lutetiæ*, 28. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 661—62. 18. Decbr.

*16102. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam regni Sveciæ cancellarium, epistola, in qua refert, legatum Daniæ in aula Hispanica magnitudinem Danicam mire ostentare, eique ab Olivare honores, qui numquam legatis aliis, habitos esse. — *Lutetiæ*, 29. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 662 19. Decbr.

*16103. Resolution af Landdagen i Kiel navnlig angaaende nogle Godsers Skatterestancer og Klager over Indkvarteringen, m. m. — 20. Decb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 103—04. 20. Decbr.

8532. Samtidig Tryk 2 Bl. 21. Decbr.

*16104. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik III. af Gottorps aabne Brev, hvorved det sub pæna dupli befales rettelig at indbetale den paa den sidste afholdte Landdag i Kiel bevilgede Skat paa 6 Rdlr. af hver Plov og hver 1000 Rdlrs Rente. — *Schlosz Gottorff*, d. 23. Decembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 23. Decbr.

*16105. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, principem electorem Palatinum ex rege Daniæ, quid ab imperatore et Bavaro exspectare debeat, intellecturum esse. — *Lutetiæ*, 5. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 663. 26. Decbr.

*16106. K. Chr. IV. affordrer J. Beck Erklæring i Anledning af Henrik Gyldenstjerne t. Skovsbos Begjæring om at mageskifte Gods i Christianstads Len og Kjørsingegaard bort mod Krongods i hint Len og jus patronatus til Østerlef Kirke. — *Kjøb.*, d. 28. Dec. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. 131—32. 28. Decbr.

*16107. Fru Karine Langes (gift med Christoffer Gjøe) og Søskendes Slægtregister fra Henrik Henriksen Gyldenløwe og Fru Gyrete Raffn (fremlagt paa Nedenæs Ting i Aaret 1640.) Norske Saml. III. 475—76.

1640.

*16108. Succincta narratio quomodo a Daniæ rege legati dominorum Ordinum generalium fœderatorum Belgii excepti fuerint. — Danske Saml. V. 84. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629–1660 II. 228—30, 237. — Ogsaa særskilt trykt p. Latin (Hafniæ 1640), Tydsk og Hollandsk.

*16109. Dr. CHRISTINA (Formynderregeringen) forsikrer Pr. Christian om hendes kjærlige Interesse for ham og hans Gemalinde. — (Svensk.) Overs. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1021—22.

c. 1640.

c. 1640.

*16110. ERICUS OLAI (Torm) meddeler Otto Krag t. Trudsholm, Kongens øverste Sekretær, at han forgjæves har søgt at formaa Longomontanus til at stille den ønskede Nativitet, samt at det har været umuligt at skaffe en omspurgt tydsk Skolemester. — Danske Mag. 4. R. II. 233, Anm.

*16111. Consultatio de modis Lutheranos principes ad ecclesiæ communionem reducendi; inter episcopatus, de qnibus, ut ab Catholicis obtineantur, postulandum est, Slesvicensis nominatur. — Moser, Patriotisches Archiv VI. 367—89.

1641.

1641.

1. Januar. *16112. K. CHR. IV.'s Ordre, hvorved der tillægges Bgm. i Kjøbenhavn Jacob Michelsens Hustru 25 Rdlr. Spec. — *Koldingh.*, 1. Jan. Udt. i Nye Danske Mag. II. 6.

1. Januar. *16113. Hert. JOACHIM ERNST af Slesvig og Holsten (Pløen) opfordrer sine Brødre Hert. Frederik og Philip til at meddele sig deres Mening, om det ikke er rigtigt, at de i en fælles Skrivelse forlange deres Andel af de schauenburgske Lande af K. Chr. IV. og Hert. Frederik. — *Auf Unserm Hause Ploen*, d. 1. Januarii. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 73—74.

1. Januar. *16114. Indberetning fra DE BRANDENBURGSKE GESANDTER paa Rigsdagen i Regensburg, hvori de meddele, at de have foreslaaet at afsende gjennem K. af Danmark til den forestaaende svenske Rigsdag en Skrivelse, hvori de foreslaa en fast og evig Fred. — *Regensburg*, 1. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 700—01.

2. Januar. *16115. CHRISTOPHORI FORSTNERI ad Nicolaum Perdricium epistola, in qua svadet, ut imperator laboret, ut fœdus contra Gallos fiat; sperat, Daniæ regem illud fortasse aditurum esse. — *Ex Musæo*, prid. Id. Januar. Le Bret, Magazin f. Staats- u. Kirchengesch. V. 234—50.

3. Januar. *16116. K. CHR. IV.'s Brev til Korfitz Ulfeldt, hvori han bl. a. udtaler, at Riget burde betale ham de Penge, han havde lovet Arnim, thi hvis denne fik nogen hastig Fremgang, »da vil jeg vel komme til Rette med de Dannemænd i Sverig, hvor stolte og kloge de og lader dem tykkes med deres Alliancer, de sende over min Hats«. — 3. Jan. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 150.

4. Januar. *16117. Hr. KIELD CHRISTENSEN bevidner, at han paa Willerupgaard (ɔ: Ullerupgaard) har hørt en Kvinde tale med Fru Karen Dyre om en Buddike med noget hvidt Pulver, som Niels Arenfeld og Kvinden skulle have haft mellem sig, men at han ikke ved, hvor vidt det var skadeligt eller tjenligt. — *Hiellerslev Præstegaard*, d. 4. Januarii. Dansk Museum Juli—December 1782 S. 391—92.

1641.

*16118. K. CHR. IV. befaler E. Grubbe at tiltale og tage Dom over Borgmestrene i Aarss, som imod Forordningen i nogle Aar ere forblevne ved deres Bestilling. — *Koldinghuss,* 7. Janu. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 81. 7. Januar

*16119. K. CHR. IV.'s Mageskiftebrev med Henning Valckendorf, hvorved Kronen udlægger Gods i Skaarup og Aaby mod to Gaarde i Tved og to i Hundstrup Sogn. — *Koldinghuus,* 7/1. Brudst. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IX. 36 37. 7. Januar.

*16120. JOHANNIS DURÆI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua actiones suas cum Sveciæ et Daniæ theologis commemorat. — *Amstelodami,* Jan. 7/17. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 224—26. 7. Januar.

*16121. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, Batavos et Svedos apud Danum et apud imperatorem fama fœderis inter se, etsi nondum confecti, frui posse; refert, regem Daniæ investituræ comitatus Scanwenhurgici ab imperatore impetrandæ inhiare dici. — *Lutetiæ,* 19. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 665. 9. Januar.

*16122. Skrivelse fra Hert. JOACHIM ERNST, FREDERIK og PHILIP af Slesvig og Holsten til K. Chr. IV., hvori de opfordre ham til at overlade dem den dem tilkommende Del af de schauenburgske Lande. — *Ploen und Norburg,* 9.—14. Jan. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S 74. 9.-14. Januar

8542. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IX. 43—44. 11. Januar.

*16123. De BRANDENBURGSKE GESANDTER paa Rigsdagen i Regensburg meddele Kurf. Frederik Wilhelm, at der vil blive afsendt 3 Skrivelser med Forslag om Fred til Sverig, som K. af Danmark skal anmodes om at lade overlevere i Sverig gjennem sine Gesandter; tillige har han paataget sig Mæglingen i den kurpfalziske Sag. — *Regensburg,* 11. Jan. st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 701—04. 11. Januar.

*16124. Biskop NIC. KROKIUS i Wexiø opfordrer Axel Oxenstjerna til at oprette et Gymnasium i Wexiø for at forhindre Ungdommen i at gaa til Danmarks Akademi »riket till nesa«. — *Wexiø,* 13. Januar. Wieselgreen, Smålandske Archivet III. 111—12. 13. Januar.

8543. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 148—49. 16 Januar.

*16125. Brev fra SALVIUS til Axel Oxenstjerna, hvori omtales, at den franske Gesandt havde hemmelig arbejdet for, ved Hjælp af K. af Danmarks Paavirkning at formaa Kejseren til ikke at slutte en Partikulærtraktat, hvorved Pommern overlodes til Sverig. — D. 16. Jan. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 96. 16. Januar.

*16126. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua arbitratur, principem electorem Palatinum rem suam apud Danum non facturum esse, tum ob alia, tum quia Danus investituram comitatus Scauwenburgici ab imperatore calide expetat. — *Lutetiæ,* 26. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 665–66. 16. Januar.

*16127. K. CHR. IV.'s Svarskrivelse til Hert. Joachim Ernst, Frederik og Philip af Slesvig og Holsten (Jfr. Nr. *16122), hvori han minder dem om, at de ikke kunne gjøre Regning paa mere end, hvad der tilkommer dem efter de gamle Fordrag og Delingsrecesser. — *In Unser Vestung Christians Preiss,* d. 17. Januar. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 74—75. 17. Januar.

*16128. Skrivelse fra Brødrene, Hert. JOHAN CHRISTIAN, ERNST GÜNTHER, GEORG FREDERIK og AUGUST af Slesvig og Holsten til Hert. Joachim Ernst af Slesvig og Holsten, 18. Januar.

1641.

hvori de bebrejde ham ikke at have medoptaget deres Arvekrav paa de schauenburgske Lande i hans Skrivelse til K. af Danmark. — *Sonderburg*, d. 18. Januarii. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 75—76.

18. Januar. *16129. SEX TINGHØRINGSMÆND PAA HADERSLEV HERREDSTING erklære, at de ikke kunne give noget Vidnesbyrd, efterdi 2 af deres Medbrødre have forladt Tinget, inden det var »splittet«. — D. 18. Januar. Stemann, Schleswigs Recht und Gerichtsverf. in 17. Jahrh. S. 158.

23. Januar. *16130. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua nihil magni pro electore Palatino a rege Daniæ hoc tempore exspectat. — *Lutetiæ*, 2. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 666—67.

25. Januar. *16131. Lægen CÖSTER skriver til Worm, at Prinsen med stor Fornøjelse har gjennemlæst hans Dissertatio de Aureo Cornu, for hvilken han kan være sikker paa en stor Belønning. Fra Prinsessen skulde han forhøre, om han aldrig havde undersøgt en Runesten, der formentlig stod ved Stubbekjøbing. — *Anderskov*, d. 25. Januar. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 200—01.

30. Januar. *16132. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua et Batavos et Svedos vectigalibus Danicis infestos esse declarat. — *Lutetiæ*, 9. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 667—68.

31. Januar. *16133. Hert. JOACHIM ERNST af Slesvig og Holstens Skrivelse til sine Brødre (Hert. Frederik og Philip), hvori, i Modsætning til Kongens Skrivelse af 17. Januar (se Nr. *16127), fremhæves, at gamle Overenskomster og Delingsrecesser ikke kunne være til Hinder for deres Ret til Andel i pinnebergske Lande; en fælles Henvendelse til Kejseren tilraades. — *Auff unserm Hause Ploen*, d. 31. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 76—77.

1. Febr. *16134. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, at der d. 3. Maj d. A. skal holdes en almindelig Landret for Hertugdømmerne paa Gottorp. — *Schlosz Gottorff*, d. 1. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1. Febr. *16135. HADERSLEV HERREDS TINGSVIDNE, at Herredsfogden Jørgen Pedersen Nygaard har lovlig paa Tinget »forlagt« sit forrige Signet, som han mener har været misbrugt, og ladet sig gjøre et nyt. — 1. Februar. Stemann, Schleswigs Recht und Gerichtsverf. in 17. Jahrh. S 158.

1. Febr. *16136. CHRISTOFFER HUAS (t. Hennegaard) overdrager ved Mageskifte til K. Chr. IV. nogle Gaarde i Kæstkier i Lunde Sogn og i Lundager By mod andet Gods i Vribtorp i Outrup Sogn. — *Kolding*, 1. Feb. Udt. i Hvas, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 99.

1. Febr. *16137. D. OLUF WORMS Brev til Thomas Bartholin, i hvilket han beder ham om at hilse (Vitus) Bering, hvem han fra Biskoppen Jesper Brochmand skulde anmode om snarest at komme til Kjøbenhavn. — 1. Februar. Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 6.

2. Febr. *16138. Skrivelse fra (Hert. JOACHIM ERNST, FREDERIK og PHILIP af Slesvig og Holsten) til K. Chr. IV., hvori han opfordres til enten at gaa ind paa deres Forlangende om Andel i de pinnebergske Lande eller meddele dem de gamle Overenskomster, som maatte stride derimod. — *Norburg*, 2. Febr. (Tydsk.) Brudst i Warnstedt, Die Oldenburger u Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 78.

6 Febr. *16139. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om Underhandlingerne angaaende Pfalz og om Fornyelsen af Traktaten mellem Danmark og England. — 6. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73 Lignende Breve af 4. og 22. Martis, 10. April og 26. Aug. 1641.

1641.

*16140. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines 6. Febr.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua credit, electorem Palatinum bona verba et larga pocula a Daniæ rege obtenturum esse, et commemorat, Batavicam classem Daniæ minari videri. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 668.

*16141. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua comme- 6. Febr.
morat, se, quæ Daniæ rex propositurus sit, intelligere avere. — *Lutetiæ*, 16. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 668.

8559. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 268. 9. Febr.

*16142. Skrivelse fra VILHELM PALUDANUS, Universitetets Prokurator i Viborg 9. Febr.
Kapitel, til Chr. Longomontanus, Universitetets Rektor, angaaende det Universitetet tilkommende Naadensaar af Præbender i Viborg Kapitel. — *Wiborg*, d. 9. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 108—10.

*16143. REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet oversende Kansler Christian 11. Febr.
Thomæsøn det forlangte Udkast til Bestemmelser om, hvad der skal kræves af Dimittenderne til Akademiet. — *Kiøbenhaffn*, d. 11. Februarii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 721—22. Betænkningen er trykt Smstds. S. 722—28.

*16144. MAGISTRATEN I BERGEN forordner efter Oberstlieutenant Georg Reichweins 11. Febr.
Forslag Raadmanden Ove Jensen til Commissarius i Byen under Krigstilstanden. — *Bergens Raadstue*, d. 11. Februar. Norske Mag. II. 328—30.

*16145. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines 13. Febr.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua, controversias regis Daniæ cum Hamburgo Hispania Anglia et classem Svedorum et Batavorum freto Danico minantem commemorans, quo istius regis inquietum ingenium evasurum sit, miratur. — *Lutetiæ*, 23. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 669.

*16146. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines 20. Febr.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Daniæ legatum ab Hispanis pecunias pro jactura Norvagici commercii, siquid in Batavos, fœdus cum illis faciens, facere constituat, postulare; discordiam Daniæ regis cum imperatore ob Pinnebergam et Albim et Bremam deinde commemorat. — *Lutetiæ*, 2. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 669—70, 915—16.

*16147. K. CHR. IV.'s Befaling til Lensmanden Frederik Urne, at han, naar 21. Febr.
Laurits Randulf er dømt til en Falskner, skal lade Hovedet hugge af ham; »kommer han saa igjen, kan du lade ham hænge«. — *Koldinghus*, $^{21}/_{2}$. Brudst. i Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 236.

*16148. Hert. JOACHIM ERNST af Slesvig og Holstens Ordre til sin Agent ved det 21. Febr.
kejserlige Hof Rebenig von Rebenberg om at varetage hans Interesse i den pinnebergske Sag og overlevere Rigsraadet en derom opsat Deduction. — 21 Februar. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 78.

*16149. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines 27. Febr.
fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua, Batavorum invidiam, imperatoris cum Dano inimicitias, Poloniæ intestinam discordiam Svedis spem bonorum in Dania successuum facere posse videri, commemorat. — *Lutetiæ*, 9. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 670—71.

*16150. CHRISTOFFER VON DER LIPPES Beretning til K. Chr. IV. om Rigsdagen i 2. Martii.
Regensburg, hvori han bl. a. med Hensyn til Amnestien bemærker, at nu er »Bunden helt stødt ud paa Fadet«, og den er bleven til et rent Monstrum. — 2. Martii. (Tydsk.) Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 156—57.

1641.

3. Martii *16151. K. CHR. IV.'s Befaling til E. Grubbe om at tiltale og hænde Dom over Claus Badsker i Aars for hans ukristelige Forhold mod hans Hustru. — *Koldinghuss*, 3. Marts. Hübertz, Aktst vedk Aarhus II. 82.

4. Martii *16152. KURFYRSTKOLLEGIETS Skrivelse til Kejseren i Anledning af Striden mellem K. af Danmark og Hamburg, hvori man beder Kejseren om at lægge sig imellem og træffe en Afgjørelse i Overensstemmelse med de hos Fyrsterne i det romerske Rige sædvanlige Grundsætninger. — *Regenspurg*, d. 14. Marti. (Tydsk.) Anderwertige Remonstration Beylagen S. 24.

5. Martii. *16153. Kansler CHR. THOMESEN erklærer M. Christen Lombaard, Rektor i Kjøbenhavn, at han ikke vil offentliggjøre det tilsendte Forslag (jvfr. Nr. *16143), før han selv har konfereret med Professorerne derom. — *Colding*, d. 5. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 728—29.

6. Martii. *16154. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua refert, Danicum legatum in Svecia nihil ex voto fecisse et, forte quod paratus navales ei displicerent, rectoribus insalutatis, abiisse. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 671.

9. Martii. 8567. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 265—66.

9. Martii. *16155. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Mægling angaaende Pfalz sammen med K. af Ungarn og Hert. af Baiern og for hans Bestræbelser for at faa K. Karls Nevø Robert frigiven; han har opfattet det saaledes, at d. 6. Maj er bestemt til Underhandlingerne i Regensburg, og sender Sir Thomas Roe som sin Gesandt. — *Westm.*, 19. March n. st. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53.

10. Martii. 8568. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1065—66. Brudst. i Warnstedt, Staats-n. Erbrecht der Herzogthümer Schleswig-Holstein S. 124—25. Jvfr. Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogthümer X. 256—57

13. Martii. *16156. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua ostendit, Daniæ regem alienum suis rebus tempus in Hispania nactum esse. — *Lutetiæ*, 23. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 671—72.

15. Martii. *16157. ERRIGSTED Grandevide. — 15. Marts. Stemann, Schleswigs Recht und Gerichtsvorf im 17. Jahrh. S. 158—59.

19. Martii. *16158. JOH. FRIDERICUS, rector scholæ Roskildensis, a Casparo Brochmanno, episcopo Sielandico, petit, ut si quem noverit a musica pariter ac eruditione pro classe quarta paratum, transmittat in locum Nicolai Ydstadii; de crebra mutatione collegarum conqueritur. — *Roëskildiæ*, d. XIV Kal. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. IV. 161—63.

22. Martii. *16159. Traktat mellem K. CHR. IV. og K. KARL I. om Øresundstolden, hvilken Traktat skal gjælde indtil 1646. — *Kiøbenhavn*, d. 22. Martii. (Latin.) Dansk Overs. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1089—91. Traktaten sluttedes af Iver Reventlow og Thomas Rowe, men blev ikke ratificeret.

23. Martii. *16160. JOH. FRIDERICUS, rector scholæ Roskildensis, Casparum Brochmannum, episcopum Sielandicum, rogat, ut a rege impetret, ut beneficium rectoratui addatur. — *Roschildiæ*, d. 23. Martii. Ny kirkehist. Saml. IV 163—65.

23. Martii. *16161. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at Gesandterne fra Danmark, Brandenburg, Hessen og Lüneburg have overværet en Passionsforestilling. — *Ratisbona*, 2. Aprile. (Italiensk.) Tourtonal, Dispacci Ridolfi S. 44—46.

1641.

*16162. Kansler CHR. THOMESEN sender Otte Brockenhusz t. Sæberkloster Nøglen til sit Kammer i Kancelliet samt det store Segl. Begge Dele skal han fly Kongen og meddele ham, at Nøglen til Hvælvingen hænger i samme Kammer. — *Actum Kolding*, d. 25. Mar. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 237. 25. Martii.

*16163. Kurf. MAXIMILIAN AF BAIERN skriver til sin Afsending i Regensburg, D. Riechel, at han skal foreslaa Kejseren og hans Ministre at lade Lützow tilbyde Salvius hele Pommern uden Hensyn til, at Danmark vilde krænkes derved, da den Skinsyge mellem Danmark og Sverig, der vilde fremkaldes derved, vilde komme Riget til Gode. — 5. Aprilis. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 163. 26. Martii.

*16164. K. CHR. IV.'s Privilegier for den tydske Kirke og Menighed i Kjøbenhavn. — *Hafniæ*, 27. Martii. Boldt, Samml. d. Privilegien etc., welche die deutsche Kirche in Kopenhagen betreffen S. 2—3. 27. Martii.

*16165. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler K. af Danmarks Rustninger imod Sverig. — *Ratisbona*, 9. Aprile. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 60—62. 30. Martii.

*16166. Pfalzgrev KARL LUDVIG overgiver Varetagelsen af sin Sag paa Regensburger Rigsdagen til K. af Danmark og nogle af sine Raader. — *Londra*, 31. Marzo. Italiensk Overs. i Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 211—12. 31. Martii.

8576. Kirkehist. Saml. 3. R. I. 515. Brudst. i Birket Smith, Om Kbhvn.s Universitetsbibliothek før 1728 S. 29. 3. Aprilis.

*16167. K. CHR. IV. paalægger Lensmanden Frederik Urne at fremvise Stenen med det indhuggede Sæde i Dyrehaven til Grev Waldemar Christian og sige ham, at Stenen er lagt Mortens Dag, og at Mesteren, som huggede Sædet, hed Morten; men Grunden, hvorfor Stenen vises Greven, skal forties. — *Friederichsburg*, d. 3. Aprilis. Brasch, Gamle Eiere af Bregentved S. 239, 553. 3. Aprilis.

*16168. JOSEPH AVERY skriver til K. Chr. IV. og meddeler, at K. Karl I. (i Overensstemmelse med Kongens Raad) har besluttet at sende et Gesandtskab til Rigsdagen i Regensburg for at søge at faa Pfalz givet tilbage. — *Hamburg*, 3. Apr. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. 3. Aprilis.

*16169. JENS BJELKE t. Østeraat, Høvedsmand paa Bergenhus, bortfæster en af Slottets øde Grunde til Rmd. Søfren Jensen. — *Bergen*, 4. April. Udt. i Norske Mag. II. 331. 4. Aprilis.

*16170. VITUS BERINGS Brev til D. Oluf Worm, i hvilket han udtaler, at han er villig til at komme til Kjøbenhavn, men mangler Rejsepenge; forøvrig takker han Worm for den Interesse, denne viser for ham. — *Paris*, d. 5. April. (Latin.) Brudst. og Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 7. 5. Aprilis.

*16171. Brev fra Grev KURTZ til Feltmarskalk v. Arnim, hvori bl. a. omtales et af de danske Gesandter Pentz og Günther d. 24. Nov. 1637 gjort Tilbud om K. af Danmarks Mægling mellem Kejseren og Sverig, og om et eventuelt Forbund mellem Kejseren og K. af Danmark. — 16. April. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh., Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 95. 6. Aprilis.

*16172. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og beder denne om at sende nogle Skibsbyggere til Danmark. — 13. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 13. Aprilis.

8580. Anderswertige Remonstration. Beylagen S. 28. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 13. Pars spec. 9. 4. Cont. S. 1139. 16. Aprilis.

1641.

16. Aprilis. *16173. OLUF WORMS Brev til Thomas Bartholin i Paris, i hvilket han beder denne om at give Vitus Bering et indlagt Brev fra Biskoppen og sørge for, at han snarest vender tilbage. — D. 16. April. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr 5. R. I. 7.

16.-17. Aprilis. *16174. Det SVENSKE RIGSRAADS Protokol, hvori bl. a. findes en Udtalelse af Axel Oxenstjerna om, at »naar vi faa Pommern, have vi Dansken fast imellem os«. — D. 16. o. 17. April. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 122.

17. Aprilis. *16175. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua gaudet, Dani cum imperatore controversias ad actus parum amicos provectas esse, et fœdus, inter Batavos et Svedos conceptum et Danum maxime tangens, firmari. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{7}{7}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 675.

24. Aprilis *16176. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua arbitratur, quod rex Daniæ circa vectigalis negotium remissius agere incipiat, id partim Hispaniæ turbidis rebus, partim timori Svedorum cum Batavis fœderis deberi. — *Lutetiæ*, 4. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 675—76.

Aprili. 8586. Brudst. i Nyerup, Karakteristik af Christ. IV. S. 158—63.

1. Maji. *16177. HANNIBAL SESTEDS Indberetning til K. Chr. IV. om sine Forhandlinger i Spanien. — $^{1}/_{5}$. Brudst. i Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 42 Anm.

2. Maji. *16178. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua legatum Portugallicum, qui in Dania est, nominat. — 12. Maji. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 920.

7. Maji. *16179. Kurf. KARL LUDVIG af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at han af Afskriften af K. af Danmarks Brev til hans Onkel, K. af England, kan se, at den danske Gesandt til Regensburg kun skal blive i Glyckstad, indtil han hører, at han (Kurf.) er tilfreds med sit Pas, hvad Gesandten nu er bleven underrettet om, at han er. — *Whitehall*, $\frac{7}{17}$. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1640—41 S. 572.

8. Maji. 8590. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 271.

8. Maji. *16180. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, Danum in proposito suo pertinaciter instituturum fuisse, nisi turbata esset Hispania, unde pecuniariam opem speraret; putat, Arnimium moliturum esse, ut imperator Dano aliquid concedendo eum sibi adjungat. — *Lutetiæ*, 18. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 677.

14. Maji. *16181. BERTEL BARTHOLINS Brev til Ole Worm, hvori han beder ham om at tage sig af Vitus Bering. — *(Orleans)*, d. 14. Maj. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 7.

16. Maji. 8592. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 72—73.

16. Maji. *16182. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua putat, Batavos cum Dano, quam minimo possint damno, conventuros esse. — *Lutetiæ*, 26. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 677—78.

17. Maji. *16183. Skrivelse fra EN GOTTORPSK GESANDT ved Rigsdagen i Regensburg angaaende den pinnebergske og hamburgske Sag samt Trittauer Toldsagen. — *Regenspurg*, $\frac{1}{2}\frac{7}{7}$. May. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 181.

18. Maji. *16184. SAMUEL WINTERFELD tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at den danske Gesandt paa Rigsdagen i Regensburg, som nylig er kommet gjennem

1641.

Hamburg, har meddelt ham forskjellige Underretninger om Stemningen ved det kejserlige Hof ligeoverfor Sverig, samt at Kejseren vil understøtte Hamburg mod K. af Danmark i Striden om Tolden ved Glyckstad. — *Hamburg*, 18. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 534—38.

*16185. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at K. af Danmark i al Hemmelighed skal have meddelt Kejseren, at Storfyrsten af Moskau har besluttet at erklære Sverig Krig; det skal være betydet den nævnte Konge, at han skal lade Sejladsen paa Elben være fri. — *Ratisbona*, 28. Maggio. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 123—27. 18. Maji.

*16186. SAMUEL V. WINTERFELD meddeler (Sigmund v. Gøtze, brandenburgsk Kansler) forskjellige Efterretninger om K. Chr. IV.'s Ophold i Altona, om hans Samtale med den danske Gesandt D. v. der Lippe, om Stridigbederne angaaende Tolden i Glyckstad samt om Kongens Svar til den portugisiske Gesandt, at han ikke vilde have noget med slige Rebeller at gjøre. — *Hamburg*, 19. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 538—42. 19. Maji.

*16187. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua, legatum a Portugallia nunc in Dania esse, commemorat. — *Lutetiæ*, Kalendis Juniis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 678. 22. Maji.

*16188. SAMUEL V. WINTERFELD skriver til Kurf. Fredrik Wilhelm af Brandenburg om sine Underhandlinger med den franske Ambassadør Grev d'Aveaux, der bl. a. angaaende Forhandlingerne med Polen havde raadet Kurfyrsten til at søge Bistand hos Sverig og Danmark, der begge havde stor Interesse i hans »Konservation«. — *Hamburg*, 25. Mai. (Tydsk.) Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 542—47. 25. Maji.

*16189. K. CHR. IV.'s Brev til Korfitz Ulfeld, hvori han bl. a. meddeler ham, at han har befalet sine Kommissærer, der forhandlede med de hollandske Gesandter, at hvis disse gjentog deres mod hans Højhed og Regalier alt for nærgaaende Paastande, »da skulde de drage derfra og befale dem Fanden«. — 30. Maji. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 274. 30. Maji.

8598. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 88. 1. Junii.

*16190. SAMUEL V. WINTERFELD meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg forskjellige politiske Efterretninger bl. a. om K. Chr. IV.'s Ophold i Holsten, om Forhandlinger med Hamburg angaaende Tolden i Glyckstad og om den danske Kansler Rewentlows Opfattelse af dette Forhold. — *Hamburg*, 1. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 551—58 1. Junii.

*16191. SAMUEL V. WINTERFELD tilskriver Kansleren i Brandenburg v. Gøtze bl. a.: »Lasset Ser. noster an Danum was gelangen, so sehe der Herr unbeschwert datun, ob man per indirectum hinter die geheime Tractatus kommen könne«. — *Hamburg*, 1. Juni. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 558—61. 1. Junii.

*16192. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de indkalde Hertugdømmernes Stænder til en Landdag i Kiel d. 13. Juli. — *Schlozs Gottorff*, d. 4. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 4. Junii.

*16193. OLUF WORMS Brev til Bertel Bartholin, i hvilket han beder ham om at sørge for, at et under 16. April afsendt Brev til Vitus Bering kommer denne i Hænde, og paaskynde hans Hjemrejse, for at han ej skal gaa glip af en udmærket Plads. — *Kjøbenhavn*, d. 4. Juni. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 7. 4. Junii.

1641.

4 Junii. *16194. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Joannem Meursium Joannis filium epistola, per mercatorem Severinium tradenda, in qua eum, ut D. Laurenbergium, sæpius D. Ernestium, sæpissime M. Stephanium salutet, rogat. — *Amstelodami*, XIV. Junii St. N. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 417

5. Junii. 8601. Manifest Kön May. an Dennemarchen etc. an den Röm. Käyser 1641. Brndst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 79. Brudst. og Udt. i Warnstedt, Das Recht d. Erstgeburt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S. 109, 111, 112—13.

5. Junii. *16195. K. CHR. IV. udsteder Pas til forhenværende Provst i Haderslev, Mag. Henricus Michaelis og hans Familie. — *Glücksburg*, 5. Junii. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 174—75.

6. Junii. *16196. K. CHR. IV. bekræfter den Ministerne (Mennonisterne) tidligere givne Ret til at bo i Altona. — *Glücksburgh*, am 6. Juny (Tydsk.) Zeitschr. f. hamburgische Gesch. III. 81—82.

6. Junii. *16197. Epistola CHRISTIANI THOMÆI cancellarii Regii ad Oligerum Rosenkrantzium, in qua narrat se Doctori Lippe scripsisse, ut quid facto opus putet se edoceat. — *Haffn.*, 6. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 644.

6. Junii. *16198. THOMAS BANGIUS Danieli Heinsio Johannem Muleniun et Michaelem Johannæum recommendat. — *Hauniæ*, 6. Jun. Burmannus, Sylloge epistolarum II 458—59.

8. Junii. *16199. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at Lüneburg skal have forlangt at fritages for Betalingen af Tillys Gjæld, som i sin Tid blev anvist paa den Stat af K. af Danmark. — *Ratisbona*, 18. Giugno. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 144—46.

9. Junii. *16200. STEPHANI JOHANNIS STEPHANII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua mortem Meursii et Pontani commiseratur eumque, ut sibi favorem Salmasii conciliet, rogat. — *Soræ*, V. Id. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 235—36.

12. Junii. 8605. Samtidig Tryk 4 Bl. Anderwertige Remonstration. Beylagen S. 15.

12. Junii. *16201. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua putat, imperatorem et Bavarum de terris Palatinis plus aut minus remissurum esse, prout rem ab Anglis Danisque calide aut frigide agi viderint. — *Lutetiæ*, $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 680.

14. Junii. *16202. CHRISTENN SKIEELS Brev til Bgm. og Raad i Kjøge, at de skulle erklære, hvorvidt de ville unde ham en Have paa Kjøge Lyng, der ligger i fælled med Gammelkjøgegaard og Byen, eller ikke. I bekræftende Fald vilde han opgive al Tiltale mod Borgerne for de Haver, de havde indtaget. — *Datum Walloe*, d. 14. Juny. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 67—69.

15. Junii. *16203. Skrivelse fra Proviantkommissær SIEBER til Grev Kurtzen, Vicekansler, hvori der udtales Længsel efter kejserlig Hjælp. Gesandterne kan intet udrette, de ville kun give det Udseende deraf. Hollænderne lægge Orlogsskibe foran Elben under Paaskud af, at K. af Danmark har sat Tolden saa højt; Kejseren bør forekomme disse Ulykker. — *Hamburg*, am 15. Juni. (Tydsk.) Samtidig Tryk 4 Bl.

18. Junii. *16204. Kurf. KARL LUDVIG af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at han ikke nærer Tvivl om, at han allerede har hørt fra den danske Gesandt, som skulde være i Regensburg før ham. — *Whitehall*, $\frac{1}{2}\frac{8}{8}$. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 17.

1641.

*16205. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua Portugalliæ legatum, quod se a Danis minus pro dignitate haberi passus non sit, laudat. — *Lutetiæ*, 29. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 681. 19. Junii.

*16206. BERNHARDUS MAURITIUS, Provst i Tønder, hans Anbefalingsskrivelse til Keitum Sogn paa Sild for Bernhardus Boëtius, Sognepræst i Galmeshüll, der agter at søge Kaldet og gifte sig med Formandens Datter. — *Tundern*, de Maendag na Trinitat. (Plattydsk.) Biernatzki, Schleswig-Holst.-Lauenb. Landesber. 1847 S. 77. 21. Junii.

8612. Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 161—63. 24. Junii.

*16207. Testimonium JOH. MICH. CORVINI, rectoris scholæ Slagloslanæ, pro Johanne quodam, cognomine Palæmonis. — *Slaglosiæ*, ipso die Joh. Bap. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 565—66. 24. Junii.

*16208. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvorefter han har forestillet Francesco de Melo, at han ikke burde rejse netop ved den danske og engelske Gesandts Ankomst, for at dei ikke skulde se ud, som om Spanierne vilde undgaa en Forhandling om den pfalziske Sag. — *Ratisbona*, 16. Luglio. (Italiensk.) Tourtonal, Dispacci Ridolfi S. 166—70. 6. Julii.

8622. Anderwertige Remonstration Beylagen S. 88. 8. Julii.

*16209. JOHAN ROSENHANE tilskriver Pfalzgrev Johan Casimir bl. a., at hvad Dansken tænker paa, er uvist, men der fortælles mange Ting. — *Stockholm*, d. 10. Julii. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Saml. I. 238—43. 10. Julii.

*16210. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Batavos in controversiis cum Danis pactis cum domo Burgundica olim factis uti. — *Lutetiæ*, 20. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 683—84. 10. Julii.

*16211. Hert. JOACHIM ERNST, FREDERIK og PHILIP af Slesvig og Holsten opfordre paany K. Chr. IV. til at overlade dem den dem tilkommende Andel af de pinnebergske Lande, som de høre allerede ere delte mellem Kongen og Hert. Frederik III. af Gottorp. — *Norburg*, d. 11. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 78—79. 11. Julii.

*16212. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han meddeler, at K. af Danmarks Ambassadør idag skal have Audients hos Kejseren. — *Ratisbona*, 23. Luglio. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 185—86. 13. Julii.

*16213. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han meddeler, at K. af Danmarks Ambassadør Corfitz Ulfeldt er ankommen. — *Ratisbona*, 23. Luglio. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 188. 13. Julii.

*16214. Erklæring af STÆNDERNE paa Landdagen i Kiel, hvori Bevilling af nye Afgifter, Opfordring til ikke at lægge adelige Godser under de afdelte Herrer og til at lade Grevskabet Pinneberg bære sin Del af de almindelige Landskatter; Ridderskabet anmoder om, at Amtmandsposterne ikke maa gives til Udlændinge. — (*Kiel*, 14. Juli.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 104 (jvfr. I. 79). Jvfr. Nr. 8626. 14. Julii.

*16215. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de sub Pæna dupli befale rettidig at indbetale den af sidst afholdte Landdag i Kiel bevilgede Skat paa 6 Rdlr. af hver Plov og hver 1000 Rdlrs. Rente. — *Schlosz Gottorff*, d. 17. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 17. Julii.

1641.

19. Julii. *16216. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at hun kun har meget ringe Tillid til K. af Danmarks Gesandt, og hvad Sir Thomas Roe havde skrevet, bestyrkede hende heri. — *The Hague*, $\frac{19}{29}$. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 54—55.

20. Julii. *16217. Den toscanske Resident RIDOLFI meddeler den toscanske Statssekretær Gondi, at Kejseren har nægtet K. af Danmarks Gesandt Audients, fordi denne i sit Kreditiv kun har kaldt ham Cæsarea dignitas. — *Ratisbona*, 30. Luglio. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 195.

21. Julii. *16218. KORFITZ ULFELDTS Brev til K. Chr. IV., hvori han meddeler ham, at man ikke vilde lade ham faa Audients hos Kejseren, fordi denne i hans Kreditiv kun var kaldt »Eure Liebde und kaiserliche Würde« i Stedet for »Eure kaiserliche Majestät und Würde«, og at han havde afvist Thomas Roes Tilbud om Interposition, da han fandt, at Kejseren skulde give ham Audients »for Eders kongelige Majestæts egen Respekts Skyld.« — 21. Juli. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 157—58.

23. Julii. *16219. K. CHR. IV. tilskriver Hert. (Joachim Ernst, Frederik og Philip af Slesvig og Holsten), at han ikke har kunnet svare dem tidligere angaaende den pinnebergske Sag paa Grund af sin Rejse til Norge og endnu maa afvente en Erklæring fra Hert. Frederik III. af Gottorp. — *Auf unserem Hauss Glücksburg*, d. 23. Julius. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 79—80.

23. Julii. *16220. Sekretær VANE skriver til Sir Thomas Roe, at K. af England har besluttet, at den Handelstraktat, Sir Thomas Roe og de danske Sendemænd vare blevne enige om, ikke skulde ratificeres, da engelske og skotske Kjøbmænd derved bleve slettere stillede end Kjøbmænd af andre Nationaliteter. — *Whitehall*, 23. July. (Engelsk.) State Papers. Dom Ser. 1641—43 S. 58—59.

24. Julii. *16221. K. CHR. IV.'s Brev, at han har givet Jens Bang Dilation med Hensyn til den Bygning, denne vilde opføre ved Stranden i Aalborg, til det nødvendige Materiale er bragt tilveje. — D. 24. Juli. Wulff, Jens Bang S. 156.

24. Julii. *16222. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, Batavos in spem cum Dano transigendi adductos esse videri. — *Lutetiæ*, 3. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 684—85.

26. Julii. *16223. K. CHR. IV.'s Brev til Gesandten i Madrid, Ejler Ulfeldt, hvorved denne faar Ordre til at meddele K. Filip IV., at K. Chr. IV. vilde tillade sine Undersaatter at sælge deres Skibe til Spanien, naar de ønskede det, og at en eventuel spansk Afsending vilde have »godt Svar og saadan Resolution at forvente, som det gamle Venskab og begge Kroners fælles Gavn kræver.« — 26. Julii. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 267.

27. Julii. *16224. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de indkalde Hertugdømmernes Stænder til en Landdag i Kiel d. 27. August. — *Schlosz Gottorff*, d. 27. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

27. Julii. *16225. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at K. af Danmarks Skinsyge voxer, og at han samler Tropper. — *Ratisbona*, 6. Agosto. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 197—98.

27. Julii. *16226. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at K. af Danmarks Gesandt er hyppig hos den

1641.

engelske Gesandt, men endnu ikke har haft Audients hos Kejseren, da han venter et nyt Kreditiv fra sin Konge. — *Ratisbona*, 6. Agosto. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 200–05.

8628. Samtidig Tryk. Spansk: Brudst. i Tourtual, Dispacci Ridolfi S. 248. 28. Julii.

8629. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 68–84 (ogsaa i dansk Overs. S. 85–97.) 28. Julii.

*16227. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Korfitz Ulfeldt, hvori han med Bitterhed udtaler sig om Nederlændernes Fordringer og om dem, der havde virket for, at man skulde udsone sig med dem. »Vore Senatorer kunne nu se, hvad man har af de Kumpaner.« — 28. Julii. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629–1660 II. 276. 28. Julii.

*16228. Rubis Conradi de Spina, legati Caroli Ludovici Palatini, ad electores et principes et statuum ablegatos Ratisbonæ congregatos memoriale, in quo regis Daniæ ad universalem tranquillitatem restaurandam interpositionem commemorat. — *Ratisbonæ*, 30. Julii/9. Augusti. Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 227–31. 30. Julii.

*16229. Brev fra Johannes Seldener til Joachim Jungius, hvori han fortæller, at D. Diederieus, Medieus primarius hos den afdøde Kurf. af Brandenburg, er kaldet til Danmark af den unge Konge, og at D. Timmermann fra Holsten, som i dette Aar er bleven Doktor i Kønigsberg, skal opponere ved en Disputats der. — *Kønigsberg*, d. 30. Juli. (Tydsk.) Brudst i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 294–98. 30. Julii.

*16230. Gerardi Joannis Vossii ad Stephanum Stephanium, professorem historiarum, epistola, in qua valde gaudet, Saxonem ejus, scriptorem a se semper amatum, propediem lucem visurum esse. — *Amstelodami*, X. Augusti. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S 417–18. 31. Julii.

*16231. Dr. Elisabeth af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at hun er kjed af det Fejlgreb, som hendes Onkel K. af Danmarks Gesandt har gjort sig skyldig i. Hun ønsker, at man i Hast skal bøde derpaa, og mener, at det kan ske, hvis det ikke er et Træk for at vinde Tid, indtil man ser, hvad det bliver til med Svenskernes Hær. — *The Hague*, 2/12. Aug. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641–43 S. 69–70. 2. Augusti.

*16232. Den toscanske Resident Ridolfis Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at Forhandlingen om den pfalziske Sag ikke er begyndt paa Grund af det af den danske Gesandt givne Anstød; nogle mene, at dette var aftalt med England; K. af Danmark samler Tropper og siges at bestyrke Lüneburgerne og Hesserne i deres Modstand mod Kejseren. -- *Ratisbona*, 13. Agosto. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 206–10. 3. Augusti.

*16233. K. Karl I. sender K. Chr. IV. nogle Klager fra engelske Kjøbmænd og beder om Lettelse af Indskrænkninger og Byrder for dem; han samtykker i, at en dygtig Skibsbygger maa ledsage Kongens Agent, naar han vender tilbage. — *Westm.*, 5. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53 5. Augusti.

*16234. K. Karl I. udtaler for K. Chr. IV. sin Glæde over, at han har hørt, at dennes Gesandter ere ankomne til Regensburg; han ønsker alvorlig, at Gesandtskabet ikke skal gaa op i formelle Ceremonier, og fremsender en Erklæring, han har udstedt herom. — *Westm.*, 6. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. 6. Augusti.

*16235. Kurf. Karl Ludvig af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at hvis der ikke ved K. af Danmarks og Kurfyrstekollegiets Mægling kommer noget ud af Underhandlingen, saa har den engelske Konge intet imod, at han forhandler med Kejseren. Han er overbevist om, at han derved vil tage alle Hensyn for ikke at støde K. af Danmark. — *Whitehall*, 6/16. Aug. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641–43 S. 74. 6. Augusti.

1641.

7. Augusti. *16236. K. CHR. IV.'s Brev til Kansleren Christen Thomesen Sehested, hvori han udtaler sin Glæde over de Tilbud, der vare gjorte ham af Obersterne i de svenske Hære i Tydskland (efter Banérs Død) om at træde i hans Tjeneste med deres undergivne Folk; »naar det sker, da kan man komme til Rette med Lasse« (ɔ: Svenskerne.) — 7. Augusti. Udt. og Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660. II. 167.

9. Augusti. *16237. K. CHR. IV.'s og Hertug FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved den til den 27. August indkaldte Landdag prolongeres til d. 31. — *Schlosz Gottorff*, d. 9. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

9. Augusti. *16238. K. KARL I.'s Brev til K. Chr. IV., hvormed han sender sin Falkoner for at faa den aarlige Gave. — *Westm.*, 9. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53.

10. Augusti. *16239. Den toscanske Resident RIDOLFI meddeler den toscanske Statssekretær Gondi, at Forhandlingen om den pfalziske Sag til de pfalziske Deputeredes store Misfornøjelse ikke er begyndt, da den af den danske Gesandt til Danmark sendte Kurer endnu ikke er kommen tilbage. — *Ratisbona*, 20. Agosto. Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 212—14.

12. Augusti. *16240. BERTEL BARTHOLINS Brev til Worm, i hvilket han takker ham for den Interesse, han viser for Bering; denne er nu paa Hjemvejen, men er bleven opholdt i Dieppe. — *Orleans*, d. 12. August. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 7—8.

13. Augusti. *16241. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved det under Trudsel af militær Exekution befales at indbetale første Termin af den sidst bevilgede Skat i rette Tid. — *Schlosz Gottorff*, d. 13. Augusti. (Tydsk.) Særtr af Forordn.

14. Augusti. *16242. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvorved de udskrive en Mønstring af Rostjenesten til d. 6. Octobr. i Kiel. — *Schlosz Gottorff*, d. 14. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

14. Augusti. *16243. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, imperatorem legatos Anglum et Danum disjungere dici. — *Lutetiæ*, 24. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 686.

16. Augusti. *16244. Biskop PEDER VINSTRUP takker Gunde Rosenkrands, fordi han har undt ham hans Faders Skrift om alle tro Guds Børns Gjerningers Retfærdighed, og fremsætter derefter de Indvendinger, han har at gjøre mod Bogen. — *Lund*, d. 16. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 645—51.

16. Augusti *16245. Dr. ELISABETH af Bøhmen udtaler for Sir Thomas Roe sin Glæde over, at K. af Danmarks, hendes Onkels, Gesandt er saa velvillig stemt. — *The Hague*, $\frac{16}{26}$. Aug. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 90—91.

16. Augusti. *16246. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Row, at mange nære Mistanke om, at K. af Danmark staar i Forstaaelse med hendes Slægts Fjender. — *The Hague*, $\frac{16}{26}$. Aug. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser 1641—43 S 91—92.

19. Augusti. *16247. BYTINGSVIDNE om, hvorledes Jens Pallesen, Borger i Ribe, tog sig selv af Dage, da hans Hustru baade nægtede ham at faa Tobak og at gaa ud. — *Ribe*, Torsdagen d. 19. Augusti. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 172—73.

19. Augusti. *16248. Skrivelse fra Erkehertug LEOPOLD WILHELM til K. af Danmark, hvori han fortæller om den kejserlige Hærs sejrrige Fremgang i Tydskland. Hvad der videre bliver foretaget, og hvad Fremgang der gjøres, skal ikke blive forholdt Kongen. — *Im käyserl. Feldt Läger bey Waldenberg*, d. 29. Augusti. (Tydsk.) Samtidig Tryk.

1641.

*16249. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua intellexisse se dicit, controversiam inter Danos et imperatorem de titulis compositam esse. — *Lutetiæ*, 31. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 686–87. 21. Augusti.

*16250. HUGONIS GROTII ad (Johannem Adlerum) Salvium epistola, in qua putat, Batavos fama fœderis cum Svedis conspectioris cum Danis res suas facilius componere. — *Lutetiæ*, $\frac{2}{3}\frac{1}{1}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 687. 21. Augusti.

*16251. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvormed han sender et Indlæg af K. af Danmark (i den pfalziske Sag.) — *Ratisbona*, 3. Settembre. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 234–36. 24. Augusti.

*16252. Den toscanske Resident RIDOLFI meddeler den toscanske Statssekretær Gondi, at K. af Danmark viser flere Tegn paa Misfornøjelse med Kejseren, har udstedt et Manifest imod Rigshofrettens Kjendelse til Fordel for Hamburg og har bemægtiget sig Grevskabet Schauenburg, som Kejseren allerede sagdes at have bestemt som Len til Piccolomini. — *Ratisbona*, 3. Settembre. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 236–39. 24. Augusti.

8636. Brudst. og Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. II. XV-XVI. III. 287–88. 28. Augusti.

*16253. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel, hvori der meddeles den, at der i Regensburg er fordret 120 Maaneder Romertog, og den opfordres til nye Afgifter, der skulle anvendes til Dannelsen af en Lejr. — *Husum*, 28. Aug. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. der Kieler Universitätsbibl. III. 104–05. 28. Augusti.

*16254. HUGONIS GROTII ad Milonium epistola, in qua putat, Anglum et Danum principi Palatino auctores fuisse, ne conditiones quamvis non plane optimas repudiet; credit, regni Svedici rectores facile cognituros esse, quid in Moscovia pro Dania acturus sit comes Valdemarus. — *Lutetiæ*, 7. Septembris novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 687–88. 28. Augusti.

*16255. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han meddeler, at den Kurer, som den danske Gesandt havde sendt hjem, er kommen tilbage med et egenhændigt Brev fra K. af Danmark til Kejseren, hvori denne faar de gamle Titler; den danske Gesandt har ogsaa bragt den spanske Gesandt et Brev fra sin Konge. — *Ratisbona*, 10. sett. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 242–44 31. Augusti.

*16256. Skrivelse fra CUHRT VON LUTZOVEN, kejserlig Resident i Hamburg, til K. af Danmark, hvori denne paamindes om, at han i Forening med Hert. Frederik III. af Gottorp som Hert. af Holsten skal erlægge 60,000 Rdlr. i Romertogs Penge. — *Hamburg*, $\frac{1}{3}\frac{3}{}$. Septembris. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 3. Septbr.

8638. Tilf: Af andre Punkter mærkes: Anmodning om ikke at lade den kostbare Lejr dannes og om at indfordre Restancerne uden Undtagelse, Klage over det byrdefulde ved Indkvarteringen; Ridderskabet takker for Løfte om en Forordning imod de adelige Godsers Spredning til de afdelte Herrer m. m. Udt. i Ratjen, Vers d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. XIV–XV. III. 105. 4. Septbr.

*16257. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua svadet, ut, quod rex Daniæ cum tot principibus et vicinis et longinquis fœdera faciat, videatur, ne sub nomine mercatuum majora lateant. — *Lutetiæ*, 14. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 688–89. 4. Septbr.

*16258. Skrivelse fra K. CHR. IV. til Curht von Lutzowen, kejserlig Resident i Hamburg, hvori han skriver, at han har faaet Skrivelsen af $^{13}/_{3}$ hujus, og at han har meddelt den til Hert. af Gottorp. Erkehertugen har i sit Brev ikke med et Ord omtalt Sagen. — *Glücksburg*, am 5. Septembris. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 5. Septbr.

1641.

6. Septbr. *16259. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor, ad D. Olaum Wormium de matrimonio, quod Petrus Andreæ, consul Kalundburgensis, cum Ingertha Margareta, filia D. Matthiæ, episcopi quondam Lundensis, inire cogitat, deinde de typis iconum quarundam cædendis scribit. — *Soræ,* ad d. 6. Septembr. Danske Saml. III. 253—54.

6. Septbr *16260. GODEFRIDI CRETSCHMARI ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua panegyricum sermonem, quem ante biennium, quum adhuc Soræ viveret, memoriæ Johannis Meursii consecravit, commemorat. — *Ex Musæo meo Lugduni Batav.,* 16. Kal. Octobris. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 240—41.

11. Septbr *16261. Dr. CHRISTINAS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori hun omtaler K. af Danmarks Bestræbelser for at forlede hendes Hær til Frafald. — *Stockholm,* d. 11. Sept. (Tydsk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 210—11.

11. Septbr. *16262. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at hun stadig er af den Mening, at hvad den danske Gesandt har gjort, er sket for at vinde Tid. — *Rhenen,* $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 120—21.

12. Septbr. *16263. THOMAS JO. BANGIUS, professor, M. Johanni Corvino, scholæ Slaglosianæ rectori scribit, fratrem suum hoc autumno ad eum venire non posse, sed se operam navaturum, ut proximo vere ei adesse possit. — *Hauniæ,* 12. Septembr. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 566.

13. Septbr. 8639. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre politiske Historie 1629—1660 II. 277.

13. Septbr. *16264. ENOCHUS HUTZINGIUS, Theol. Dr. et Professor in Academia Rostochiensi, Casparo Brochmanno, episcopo Sielandico, petitionem Germanorum Kiøgensium, ut exercitium lingvæ Germanicæ in templo eorum restituatur, affert. — *Kiøgenii,* d. 13. Septembr. Ny kirkehist. Saml. III. 210—11.

14. Septbr. *16265. K. CHR. IV.'s Brev til Gesandten i Stockholm Peder Vibe, hvori han bl. a. udtaler sin Forbavselse over, at Oxenstjerna ikke har berørt »det, som i Hamburg gaar i Svang, nemlig at jeg vil debauchere deres Armé i Tydskland«. — 14. Septbr. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 168.

15 Septbr. *16266. Præsten DAVID LAUR. Foss vidner, at Jens Pallesen efter sit eget Udsagn kun af en Hændelse var kommen til at tilføje sig selv det Saar, hvoraf han siden døde. — *Ribe,* d. 15. Septembr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 174.

16. Septbr. *16267. M. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS a M. Johanne Corvino petit, ut secum tractatum de religionis negotio, a senatoribus regni Frederico regi olim oblatum et libellos de Bildorum familia et nobilitate Danica communicet. — *Soræ,* Die 16. Septembr. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 569. Brevet staar mellem Breve fra 1645 og er maaske fra samme Aar.

18. Septbr. *16268. TOVSED, hvorved Jens Pallesen »sværges sin egen Bane om«. — *Ribe,* d. 18. September. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 172—74.

18. Septbr. *16269. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, regem Daniæ ab utraque parte timeri velle, ut quæ ad suum commodum sint, præsertim de comitatu Pinnebergensi, obtineat. — *Lutetiæ,* 28. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 690.

21. Septbr *16270. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han meddeler, at K. af Danmark skal have erklæret at ville spærre Elben for Svenskerne, men tillige truer med at bemægtige sig Hamburg, hvis hans Fordringer ikke opfyldes. — *Ratisbona,* primo Ottobre. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 258—59.

1641.

*16271. Hugonis Grotii ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua credit, Cæsarianos legatorum Angliæ et Daniæ patientiæ illudere, Danum vero bona spe de Pinnebergo et vectigali lætantes, additis etiam minis, nisi se ipsorum desideriis aptaverit. — *Lutetiæ*, 5. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 691. 25. Septbr.

*16272. Den toscanske Resident Ridolfis Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at man med stor Spænding oppebier Efterretninger om Meningen med K. af Danmarks Rustninger ved Hamburg og Lübeck, tilmed da de under Sverig tjenende tydske Officerer skulle have ønsket at stille sig under hans Beskyttelse. — *Ratisbona*, 8. Ottobre. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 267—68. 28. Septbr.

*16273. Tydsk Rigsdagsreces i Regensburg. Bl. a. skulle de kejserlige Lejdebreve for den berammede Fredskongres i Osnabrück og Münster udvexles i Hamburg ved de kongelige danske Deputerede. Imellem Underskriverne findes D. Vilhelm Bidenbach, K. af Danmarks Raad og Resident ved det kejserlige Hof. — *Regenspurg*, d. zehenden Tag des Monats Octobris. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars general. III. Zweite Fortz. S. 183—60 30. Septbr.

*16274. Dr. Elisabeth af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at man ikke har villet taale, at K. af Danmarks Gesandt eller nogen anden gav hendes Søn hans Titel. Dette synes hende ikke at varsle godt for Forhandlingernes Resultat. — *Rhenen*, $\frac{30.\ \text{Sept.}}{10.\ \text{Oct.}}$ (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 127. 30. Septbr

*16275. Skrivelse fra en kejserlig Gesandt til en kejserlig Embedsmand om, at de danske Soldater bestandig mere nærme sig Hamburg. Denne By vilde med Glæde se den kejserlige Hær ved Elben. Han havde skrevet til Erkehertugen og forstod ikke, at nogen kunde tro, at K. Chr. IV. mente Kejseren det godt. — 12. Octobr. (Tydsk.) Abdruck zweyer Intercipirten Schreiben. 2. Octobr

*16276. Kjøge Bytings Dom mellem Chr. Skeel og Præsterne i Kjøge, hvorved han frikjendes for at svare disse Tiende af tvende øde Gaardes Jord, som han har lagt under Gammel-Kjøgegaards Brug. — 4. Octbr. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 69. 4. Octobr.

*16277. Den toscanske Resident Ridolfis Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han omtaler, at Erkebispen af Bremen, K. af Danmarks Søn, skal være død. — *Ratisbona*, 15. di Ottobre. (Italiensk.) Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 269—71. 5. Octobr

*16278. Det svenske Rigsraads Protokol, hvori findes Udtalelse om, at Sverig ved at tilbagegive Pommern skulde skaffe sig Kur-Brandenburgs Venskab og derved fjerne dette fra Kejseren, Polen og Danmark. — D. 6. October. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 122. 6. Octobr.

*16279. K. Karl I. anbefaler K. Chr. IV. Oberst John Henderson, som for 3 Aar siden med stor Dygtighed har tjent i hans Hær og har Anbefalingsbreve fra Kejseren af Tydskland og Hert. af Sachsen for tidligere Tjeneste. — *Holyrood*, 8. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. 8. Octobr.

*16280. K. Chr. IV. skriver til K. Karl I. om en Sending Falke. — 10. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 10. Octobr.

*16281. Skrivelse fra den kejserlige Kommissarius i Hamburg, Curdt von Lützow til Erkehertug Leopold Wilhelm, hvori han underretter Erkehertugen om, at K. Chr. IV. mere og mere nærmer sig Hamburg og har slaaet Lejr. Der advares mod Kongen, som ikke har godt i Sinde. — *Hamburg*, d. $\frac{11}{21}$. Octobr. (Tydsk.) Abdruck eines Intercipirten Schreibens. Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 171—72. 11. Octobr.

1641.

12. Octobr. *16282. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Erklæring til Hertugerne af den sønderborgske Linie, hvori han afviser deres Fordring paa Exspectance til Grevskaberne Oldenburg og Delmenhorst. — *Auf Unserm Schloss Gottorff*, d. 12. October. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 89—92.

12. Octobr. *16283. Den toscanske Resident RIDOLFIS Skrivelse til den toscanske Statssekretær Gondi, hvori han meddeler, at den danske Gesandt forbereder sig til at vende hjem en af Dagene. — *Ratisbona*, 22. Ottobre. (Italiensk.) Tourtonal, Dispacci Ridolfi S. 273.

13. Octobr. *16284. K. CHR. IV.'s Brev til Biskop Jesper Brochmand, hvori han beder ham om at paaminde de Præster paa Sjælland, som endnu ikke have gjort det, at yde Hr. Lavrits Jonsen, Præst i Hammer, Hjælp mod den Skade, han har lidt ved Ildsvaade 1639. — *Hafniæ*, d. 13. Oktober. Kirkehist. Saml. 3 R. III. 123.

16. Octobr. *16285. K. CHR. IV. befaler Universitetets Rektor og Professorer at forordne en ny Værge for Frue Kirke, da den dertil forordnede Blasius Miller, Bartskær, har nægtet at aflægge Ed til Universitetet. — (16. Oktbr.) Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. 230.

16. Octobr. *15286. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, regem Daniæ Hamburgum non obsessurum, sed circumjectis castellis aditus et exitus suæ potestatis facturum esse videri. — *Lutetiæ*, 26. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 693.

21. Octobr. *16287. K. CHR. IV.'s Rettertingsdom, at Niels Arenfeld t. Ullerupgaard, der af sin Hustru Fru Karen Dyren er sigtet for at have villet forgive hende, skal lovværge sig i Viborg førstkommende Snapsting med 12 Riddermændsmænd eller lide, som vedbør. — D. 21. October. Dansk Museum f. Juli—Decbr. 1782 S. 385—96.

21. Octobr. *16288. K. CHR. IV. befaler Niels Vind at lade Jan Ettersen faa et Egetræ af Skovene i Kjøbenhavns Len til Axelen i hans Valkemølle. — *Hafn.*, d. 21. Octob. Nyrop, Strandmøllen S. 24.

23. Octobr. *16289. K. CHR. IV.'s Befaling til Bgm. og Raad i Kjøge, at de ej maa forhindre de tydske Folk i deres By i at have deres egen Sjælesørger, hvis han erkjendes dygtig af Superintendenten i Sjælland. — *Hafniæ*, d. 23. Octobris. Ny kirkehist. Saml. III. 201.

27. Octobr. *16290. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Lensmanden paa Frederiksborg, Kronborg og Abrahamstrup, Hans Ulrik (Gyldenløve), at da M. Søren Povlsen Judichær, Sognepræst i Slangerup, er i Nød, skal han lade ham faa den første Krone- eller Kirketiende, som falder næst ved Slangerup, for billig Fæste og aarlig Afgift. — 27. Oktober. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 23.

28. Octobr. *16291. UGGEL HERREDSTINGS Dom over den for Trolddom anklagede Maria Thielsen fra Grønholz, der dømmes til »Skarpretterens Haand og Tortur«. — D. 28. Octobris. (Tydsk.) Biernatzki, Schlesw.-Holst.-Lauenb. Landesber. 1847 S. 64—76. Sagens Akter ere optagne i Dommen.

28. Octobr. *16292. OLUF WORMS Anbefalingsskrivelse til Professor Stephan Stephanius i Sorø for Vitus Bering, der skal have Tilsyn med »den unge Thott, som er hos eder«. — 28. Oktober. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 8.

30. Octobr. *16293. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, se, Danorum cum Batavis controversias magis suspensas quam finitas esse, et e re magis Danorum, videre. — *Lutetiæ*, 9. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 694—95.

1641.

*16294. K. KARL I.'s Kreditiv til K. Chr. IV. for Joseph Avery som Agent; denne faar Instrux angaaende Brevet af 26. Aug. dat. Glücksburg, og de pfalziske Forhold. — *Holyrood*, 31. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. 31. Octobr.

*16295. Forslag fra ADELENS DEPUTEREDE om Oprettelsen af et Landeværn, hvortil Adelen skal udskrive 4 Mand af hver 300 Tdr. Korn og Kjøbstæderne taxeres dobbelt. — *Kiøbenhavn.* Minerva. Jan.-Marts 1803 S. 180—81. Octobri.

*16296. Sekretær VANE skriver til Sir Thomas Roe, at den engelske Konge har givet Mr. Avery i Hamburg Befaling til at udforske, hvad Kongen af Danmarks Hensigt er. — *Edingburgh*, 2. Nov. (Engelsk.) State Papers Dom. Ser. 1641—43 S. 152—54. 2. Novbr.

*16297. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua credit, Danum regem cum imperatore de Pinnebergensi comitatu transacturum esse, nihil autem pro re communi Germaniæ facturum esse. — *Lutetiæ*, 17. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 696—97. 7. Novbr.

*16298. STEPHANIUS Brev til Worm, i hvilket han meddeler, at Vitus Bering i høj Grad har tiltalt ham, og lover at tage sig af ham. — 14. November. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 8. 14. Novbr.

*16299. KJØGE MAGISTRATS Bevilling, at Morten Wenstermand, der vil bruge Kjøbmandskab med Kornkjøb og Ølsalg, men paa Grund af sit Adelskab ej vil tage Borgerskab, i Stedet derfor maa give 15 sl. Dlr. til Byen. — Thisdagenn d. 16. Novembris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst S. 70. 16. Novbr.

*16300. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler en Skrivelse fra denne »af Rheden for Bornholm«. — *Tijdøen*, d. 16. Novemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna til Johan Oxenstierna I, 4. 48—50. 16. Novbr.

*16301. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua Danum cum imperatore controversias suas compositurum esse arbitratur. *Lutetiæ*, 20/30. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 697. 20 Novbr.

8661. Samtidig Tryk 4 Bl. Anderwertige Remonstration. Beylagen S. 1. 22. Novbr.

8662. Exemplum litterarum Bl. I 3. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 175. 25. Novbr.

*16302. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, Danum suas res in bono loco ponere velle, priusquam publicis se immisceat. — *Lutetiæ*, 7. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 697—98. 27. Novbr.

*16303. J. WICQUEFORTS Skrivelse til G Barlée, hvori han omtaler »Lieutenant Admiral« Ulfeldts Sendelse til Newcastle med 2 Skibe, som man tror, for at støtte det kongelige Parti. — *A la Haye*, 7. Decbr. (Fransk.) Lettres de M. J. de Wicquefort S. 188—90. 27. Novbr.

*16304. Propositioner fra JOSEPH AVERIE som Agent for K. Karl I. til K. Chr. IV. om de nye Underhandlinger i Tydskland angaaende Pfalz. — 30. Novbr. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. 30. Novbr.

*16305. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I., at han nu giver J. Averie sit Svar. — 1. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73 1. Decbr.

*16306. K. CHR. IV.'s Resolution til den engelske Gesandt Jo. Averie. — 1. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray Third Report S. 73 1. Decbr.

*16307. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel angaaende de Romermaaneder, som Holsten skal yde, samt nye Skatter til Defensionen og til Officerernes 1.-8. Decbr.

1641.

Underhold; endvidere opfordres Stænderne til at overveje Oprettelsen af et Universitet i Hertugdømmerne. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 105–06

2. Decbr. *16308. Propositioner fra JOSEPH AVERIE som Agent for K. Karl I. til K. Chr. IV. angaaende engelske Kjøbmænds Klager over uretfærdige Toldpaalæg. — 2. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60

4 Decbr. *16309. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, regni Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua scribit, se, quomodo Hamburgensis et Bremensis civitates malum a rege Daniæ ejusque filio imminens, nisi cum Batavis societate, evitare possint, non videre. — *Lutetiæ*, 14. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 699

4 Decbr. *16310. HUGONIS GROTII ad Baronem (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua existimat, imperatorem operam regis Daniæ concessione earum rerum, quæ Hamburgo magis quam imperatori nocitura sint, facile redempturum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{4}{14}$. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 698–99.

6 Decbr. *16311. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at hendes Søn Rupert er paa Rejse, og at han, naar han kommer til Hamburg, skal besøge hendes Onkel, K. af Danmark, som opholder sig i Glyckstad. — *The Hague*, $\frac{6}{16}$. Dec. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641–43 S. 191.

8. Decbr. *16312. Resolution af LANDDAGEN i Kiel, hvori bevilges nye Skatter, takkes for den paatænkte Ophævelse af Lejren og gjøres Indstillinger om Indkvarteringen; Oprettelsen af et Universitet foreslaas opsat til bedre Tider, m. m. — 8. Dec. Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 106–07.

Ante 15. Decbr. *16313. HANS HANSEN SKONNINGS Svar paa Aarhus Kapitels Beskyldninger mod ham. — Uden Datum. Udt. i Hübertz, Aktstk. vedk. Aarhus II. 93–94.

15. Decbr. 8669. Exemplum litterarum Bl. G 3. P. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1061–63. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629–1660 II. 176.

15 Decbr 8670. Exemplum litterarum Bl H 3. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. XLV–LI. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 5–9 og 10–14. P. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1061–63.

15. Decbr. 8671. P. Latin i Exemplum litterarum. Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 211–12.

15. Decbr. *16314. Brev fra SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori omtales, at K. af Danmark har lovet hos Kejseren at udvirke Lejde for nogle Gesandter, og at faa Kejseren til at bevæge K. af Spanien til at ratificere Traktaten. — D. 15. Dec. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioårige kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 100.

16. Decbr *16315. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Forordning, hvorved det forbydes paa det blotte Rygte at udskjælde Folk for Hexe og gives Regler for, hvorledes slige Smædere skulle behandles, naar de ikke kunne godtgjøre deres Beskyldninger. — *Gottorff*, d. 16. Decembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

21. Decbr. *16316. Biskop JESPER BROCHMAND skriver til Søren Povlsen Judichær om nogle Salmer, som han ønsker, han skal gjennemse. — *Kjøbenhavn*, d. 21. Dec. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 24.

22. Decbr. 8673. Exemplum litterarum Bl. K 2.

30. Decbr. *16317. K. CHR. IV. gjør vitterligt, at Fru Margrethe von der Lühe afg. Jørgen Brockenhuses t. Sebberkloster og hendes Efterkommere, som Sebberkloster kan tilfalde,

1641.

maa og skal nyde og beholde jus patronatus og Rettigheder til Sebber Kirke evindelig. — *Glückstad*, d. 30. December. Svanholm, Notitser om Sebberkloster S. 9—10.

*16318. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel, hvori meddeles, at efter Rigsdagsbeslutningen (i Regensburg) skal den kejserlige Hær indkvarteres i Holsten, og 120 Romermaaneder erlægges. — 30. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 107—08. 30. Decbr.

*16319. Baron DE LISOLAS Indberetning til Kejseren om Richelieus Forsøg paa at stifte en Liga mellem de protestantiske Magter, hvoriblandt ogsaa Danmark, til Fordel for Pfalz's Sag. — (Les derniers jours de decembre.) (Latin.) Udt. og Overs. p. Fransk i Revue historique XXVII. 332—36. Fin Decbr.

*16320. DE SØNDERBORGSKE HERTUGERS Memorial til Kejseren, hvori de udvikle, at de have samme Ret til Grevskaberne (Oldenburg og Delmenhorst) som Kongen og Hertugen. Ausführliche Refutation derjen. von Holstein Gottorp in pacto Oldenburg-Delmenhorst Succession eingebracht S. 227—28 Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 93

*16321. Brev om Mageskifte mellem CHRISTEN SCHIEL t. Walløe og SIGUORT WRNE t. Raarup, som paa Grev Valdemar Christians og hans Søskendes Vegne bestyrer Øster Walløe Gaard og Gods, hvorefter Christen Schiel skal have nogle af Øster Walløes Gaarde mod at afstaa Gaarde i Fyen og en Gaard paa Sjælland samt et Stykke af Vestre Walløes Marker. Petersen, Valløe S. 72—73

*16322. PEDER PEDERSEN HELT legerer 200 Dlr. til Kolding Skoles Disciple. Udt. i Fyhn, Efterr. om Kolding S. 131. Jvfr. S. 141 (hvor: »Slettedaler«.)

*16323. Dr. CHRISTINA af Sverigs Skrivelse til (Pfalzgrev Karl Gustaf), hvori hun omtaler en Beretning om, at Enkedronningen af Sverig har faaet et Skib af K. af Danmark til at føre hende til Preussen. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 56—57 (ogsaa i fransk Overs.).

1641 vel post.

1641 vel post.

*16324. Forsvarsskrivelse fra BERNARDUS DEVINGLO, tidligere Præst ved den nederlandske Menighed i Glyckstad til Præsidenten og Raaderne i Hollands Ret. (Hollandsk.) Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 22. Jaarg. S. 108—22.

c. 1641.

c. 1641.

*16325. HANNIBAL SESTEDS Relation til K. Chr. IV. om sit Gesandtskab til Spanien (Octobr. 1640—Marts 1641). Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 1—67.

1642.

1642.

8680. Dittmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667. S. 122—42. 5. Januar.

*16326. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at alle Rigets Slotsherrer have været samlede provindsvis til Forhandling om en Forøgelse af de extraordinære Subsidier; man er ivrig med at lade afhente det med K. af Spanien kontraherede Salt. — *Helseneur*, d. 18. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 390. 8. vel. 18. Januar.

1642.

18. Januar. *16327. K. CHR. IV. befaler Gunde Lange at sørge for, at nogle Jærnstykker fra Tøjhuset, som Saltkompagniet har laant, men som de kejserlige Krigsfolk havde anbragt paa Aalborghus, atter blive givne til Saltkompagniet. — D. 18. Januar. Wolff, Jens Baog S. 158.

18. Januar *16328. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Statholder Corfitz Ulfeld, at det vil være tilstrækkeligt at udruste 20 lempelige Skibe, og at der maa høres om Styrmænd til at fare til Spanien og Rusland og skaffes Penge til 300 Baadsmænd. — *Christianspriis,* 18. Januarii. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1101.

19. Januar. *16329. Resolution af LANDDAGEN I KIEL, hvori man gaar ind paa at erlægge 120 Romermaaneder, naar de andre Rigsstænder ogsaa gjøre det; derimod erklæres, at det at tillige modtage Indkvartering strider mod Fredsslutningerne i Lübeck og Prag. — 19. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 108.

20. Januar. *16330. Lægen CÜSTER beder Worm om at sende Hofmarschallen Prindsens Nativitet, som Dr. Longomontanus havde stillet og ladet udgive. — D. 20. Januar. (Latin.) Overs. p. Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 202.

20. Januar. *16331. VILLUM HANSEN lader ved Viborg Snaps-Landsting lyse efter Troldkvinden Anne Jensdatter, Byfoged Peder Pedersen i Ribes Hustru, der skal have bragt hans Svoger, Kristen Lambertsen, af Live. — *Viborg,* d. 20. Januari. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 184—85.

22. Januar. 8689. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 113—22. Exemplum litterarum Bl. C 2.

24. Januar. *16332. Skrivelse fra EN UNÆVNT, hvori K. af Danmarks Forbold til Pinneberg udvikles. — *H.,* 24. Januari. (Tydsk.) Einfältiges Gesprech zwischen zweien Patrioten.

25. Januar. *16333. Resolution af de SLESVIGSKE OG HOLSTENSKE STÆNDER, hvori de overlade Spørgsmaalet om Forlængelse af Unionen med Danmark til Kongens og Hertugernes Afgjørelse samt gjøre nogle Forslag om Skattepaalæggene. — *(Kiel),* uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. XVI—XVII. III. 108.

27. Januar. *16334. STEPHANUS JOHANNES STEPHANIUS Johanni Kirchmanno nuntiat, amicum quendam sibi duos manuscriptos tractatus, alterum anonymi scriptum de itinere Danorum versus Hierosolymam, alterum historiam Theodorici Monachi complectentem, tradidisse; mortem cancellarii Frisii miseratur eique orationem funebrem Resenii de eo mittit; provinciam historiæ Danicæ scribendæ a rege sibi demandatam esse, nuntiat. — *Soræ,* d. XXVII. Januar. Marquardi Gudii Epistolæ S. 310—11.

28. Januar. *16335. Hert. FREDERIK III. af Gottorp befaler sin Landkansler at overlevere til Prælater og Ridderskab eller, hvis disse ere gaaede fra hinanden, til de kgl. og hertugelige Landraader sin Erklæring angaaende Besværingen over Amtmandsposterne (Nr. 8693.) — *Gottorf,* 28. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 109.

30. Januar *16336. SOGNEVIDNE, givet Byfoged i Ribe, Peder Pedersen, at dennes Hustru, Anne Jensdatter, havde været ganske uberygtet, indtil nylig to Misdædere havde beskyldt hende for Troldom. — *Ribe Domkirke,* d. 30. Januar. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 185—86.

Jannario. *16337. OLUF WORMS Brev til Thomas Bartholin, hvori han meddeler, at Vitus Bering nu er den unge Thotts Hovmester i Sorø og om et Aars Tid skal rejse udenlands med ham. — Nytaarstid. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 9.

Februario — Julio. *16338. Brev fra den franske Gesandt D'AVAUS til K. af Danmark, hvori Skylden for Fredsunderhandlingernes Stranding lægges paa Kejseren. — Uden Datum. (Latin?) Udt. i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 108.

1642.

*16339. STEPHANIUS skriver til Worm og beder ham om ej at meddele Biskoppen noget om de Forhandlinger, der have været førte mellem ham og Bering om dennes Befordring til Professoratet i Poesi. — D. 2. Februar. (Latin.) Brndst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 9. 2. Febr.

*16340. Kapitain RICHARD SLYNGESBIE skriver til Sir John Penington, at man her nærer stor Frygt for Franskmændene og Danskerne. — *London*, 3. Feb. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 275. 3. Febr.

*16341. K. CHR. IV.'s Brev til K. Karl I., hvori han beklager, at der ikke er nogen Post ledig, som kunde passe for Sir John Henderson. — 4. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 4. Febr.

*16342. JOHAN ROSENHANE tilskriver Pfalzgrev Johan Casimir bl. a., at Ridder Jost Hansen er anklaget for forskjellige Ting, navnlig for paa den Tid, da der taltes meget om Danskernes Fjendskab, at have unddraget Kalmar Slot 1500 Tdr. Korn til egen Fordel. — 5. Febr. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Saml. i. 266—69. 5. Febr.

*16343. JUSTUS TEICHMEJERUS ad Casparum Brochmannum, episcopum Sielandicum, de rebus suis et Koagiensibus scribit. — *Malmogiæ*, d. 8. Febr. Ny kirkehist Saml. III. 212—13. 8. Febr.

*16344. Den franske Agent FORSTER skriver til Chavigny, at K. Karl I. havde sendt Digby til Danmark for at faa Hjælp der. — 13. Febr. (Fransk.) Udt. i Gardiner, The fall of the monarchy of Charles I. II. 410. 13. Febr.

*16345. Rigsbofkancellitjener LUDWIG BINER erklærer, at Dekretet af 18. Juli 1641, udstedt i Regensburg, bar han 21. Juli overleveret den holstenske Sendemand N. Kielmann. — *Wien*, d. 26. Februarii. (Tydsk.) Anderwertige Remonstration S. 90. 16. Febr.

*16346. Rigssekretær WILHELM SCHRØDER skriver til den kejserlige Rigsvicekansler Grev Kurtzen, at han, som det er befalet ham, har erkyndiget sig om, hvorledes det er gaaet med Udgivelsen og Insinuationen af Dekretet af 18. Juli 1641 angaaende det fyrstelige Hus Holstens Optagelse blandt de paa Rigsdagen alternerende fyrstelige Huse Pommern, Würtemberg, Hessen, Baden og Mecklenburg. — *Wien*, d. 28. Februari. (Tydsk.) Anderwertige Remonstration S. 86. 18. Febr.

*16347. Brev fra SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori siges, at »Kejseren har ved en Skrivelse til den danske Konge ratificeret alle substantialia af Præliminærtraktaten.« — D. 23. Febr. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 103. 23. Febr.

*16348. K. KARL I. af England skriver til K. Chr. IV. om de Vanskeligheder, hvori han er stedt. — *Dover*, 23. Februar. (Fransk.) Udt. i Gardiner, The fall of tha monarchy of Charles I. II. 449. 23. Febr.

*16349. K. KARL I.'s Kreditiv til K. Chr. IV. for et unævnt Sendebud. — *Dover*, 24. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. 24. Febr.

*16350. Kansleren CHR. THOMESEN SEHESTEDS Brev til K. Chr. IV., hvori han som Maal for Ledelsen af Fredsunderhandlingerne i Tydskland fremhæver, at de Svenske ikke maa faa en Fred nobis perniciosam. — 25. Febr. Udt i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 328. 25. Febr.

*16351. Erklæring fra DET KURMAINTZIGSKE DIRECTORIUM til Kejseren, hvori siges, at naar det fyrstelige Hus Holsten ikke har ladet sig repræsentere paa Rigsdagen, saa er det ikke, fordi nogen har forment det Adgang. Aarsagen er rimeligvis den gamle Præcedents-Strid. — *Wien*, d. 7. Martii. (Tydsk.) Anderwertige Remonstration S. 91. 25. Febr.

1642.

28. Febr. *16352. HOLGER ROSENKRANDS glæder sig over, at Henrik Ernst havde fundet Behag i de Bemærkninger, han efter Ernsts Ønske havde meddelt ham til hans »Ethica præcepta«. — *(Rosenholm)*, IV. Kal. Martii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 651.

26. Febr. *16353. Brev fra SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori refereres et Svar, som han og d'Avaus have givet Kejseren, i hvilket bl. a. udtales, at man umulig kunde mistænke Kejseren for at gaa fra sit Ord og beskjæmme en saa høj Mægler (K. af Danmark). — D. 26. Febr. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 103.

Ante 28. Febr. *16354. ANNE EBBES, der af Vilhelm Hansen i Tanderup beskyldes for Troldom, ansøger Kongen om et Beskjærmelsesbrev. — Uden Aar og Dag. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 188—89. (Med Paategning om Kongens Svar, dat Haderlev Kancelli, d. 28. Februarii.)

Februario. *16355. OLUF WORMS Svar paa Stephanius Brev af 2. Febr., i hvilket han lover intet at røbe om Forhandlingerne mellem ham og Bering. — Uden Datum. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5 R. I. 9.

7. Martii. *16356. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Joannem Thomam Bangium, sacræ lingvæ professorem in academia Hafniensi, epistola, in qua commemorat, cum Duusius sibi ab eo commendatus Amstelodami jam pluribus mensibus degat, Erasmum Hammerum, etiam sibi ab eo commendatum, Leidam sibi sedem esse maluisse et Gallias etiam lustrandas putasse. — *Amstelodami*, XVI. Kal. Apr. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 437.

11. Martii. *16357. K. CHR. IV. beder Universitetets Professorer om at bevilge endnu paa to Aar 8 Skill. af hver Td. Hartkorn og to Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge til Landets Forsvar, hvilket Adelen ved dens Provinsdeputerede allerede har bevilget. — *Hafniæ*, d. 11. Martii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. Tillæg S 88.

15. Martii et 12. Aprilis. *16358. JOHANNIS ADLERI SALVII ad amicum de tractatu pacis epistola, in qua operam D. Langermanni consiliarii regis Daniæ in pace præliminari facienda commemorat; in postscripto commemorat, regem Daniæ comitem Aversbergium interrogasse, quænam rationes, ne imperator conclusa præliminarium ratihabere velit, obstent. — *Hamburgi*, $\frac{15}{25}$. Martii et (in postscripto) $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Aprilis. Exemplum litterarum Bl. K 4. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I 123—27.

16. Martii. *16359. K. CHR. IV. forlanger Kansler Christen Thomesen Sehesteds skriftlige Erklæring om, hvem han anser for dygtigst til at være Rigens Marsk. — D. 16. Marts. Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. III. 587.

17. Martii. *16360. Kansler CHRISTEN THOMESEN SEHESTEDS Erklæring til Kongen om, hvem han anser for dygtigst til at være Rigens Marsk; han nævner Statholderen Corfitz Ulfeldt, Lensmanden Anders Bilde og Krigskommissæren Knud Ulfeldt. — D. 17. Marts. Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. III. 587.

20. Martii. 8705. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenborger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 94—95.

20. Martii. *16361. K. CHR. IV. befaler Slotsfogeden paa Kjøbenhavns Slot at sende til Frederiksborg 12 Portræter af fremmede Fyrster. — *Frederichsborrig*, d. 20. Martii. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 63.

20. Martii. *16362. JOHAN OXENSTJERNAS Memorial, hvori siges, at Indbyggerne i Forpommern se hen til Danmark. — D. 20. Mars. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 64.

1642.

*16363. K. CHR. IV. befaler E. Grubbe at tiltale og hænde Dom over Bernt Clodtt i Aarss, der har Møllen sammesteds i Fæste, fordi han ikke efter sin Forpligtelse har leveret Klæde paa »vort« Klædekammer. — *Haffn.*, 21. Martz. Udt. i Hüberts, Aktst. vedk. Aarhus II. 94. (I Overskriften staar 21. Maj.) 21. Martii.

*16364. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua existimat, regem Angliæ et ex Gallia et ex Dania auxilia habiturum fuisse, nisi Parlamentarii mare fecissent suæ potestatis. — 5. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 934. 26. Martii.

*16365. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at han har forebragt deres Forlangende om Titulaturen for Kongen og Kansler Christen Thomesen; Kongen er utilbøjelig til Forandring, men der er endnu ikke givet noget endeligt Svar. — *Coppenhagen*, d. 29. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 391—92. 29. Martii.

*16366. Fortegnelse over de danske Lensmænds Genanter med Angivelse af, hvormange gerust Heste hvert Len holder. — *Haffniæ*, 4. Aprilis. Grundtvig, Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 118—22. 4. Aprilis.

*16367. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun bl. a. meddeler ham, at hun arbejder paa at skaffe Penge og derfor maa sende et Bud til Danmark, da der intet kan faas til Laans paa Rubinerne. — *La Haye*, ce 16 avril. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 372—75. 6. Aprilis.

*16368. Skrivelse fra J. VAN BELLE (Sekretær hos den nederlandske Resident i Hamburg Hendrik Schrassert) til Generalstaterne, hvori han omtaler Forhøjelsen af Sundtolden for engelske og skotske Skibe og Varer. — *Hamburgh*, $\frac{9}{19}$. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 311—13. 9. Aprilis.

*16369. Indberetning fra DEN DANSKE RESIDENT I HAAG, hvori omtales en Samtale mellem ham og Dr. Henriette Marie. Dronningen sagde, at hun havde faaet et Brev fra K. Karl I., som skulde sendes til K. Chr. IV. per nobilem quem ex Hollandia, men da hun frygtede for, at en saadan Mission vilde vække Parlamentets Mistanke, havde hun foretrukket at give det til Residenten, quum sit de re tantum privata. — $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. April. (Latin.) Udt. p Engelsk i Gardiner, The fall of the monarchy of Charles I II. 449. 11. Aprilis.

*16370. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at K. af Danmark i Anledning af deres Forlangende om Titulaturen har bebrejdet dem deres uvillige Stemning; forskjellige nye Toldpaalæg ere indførte i Sundet; et dansk ostindisk Skib er anholdt i Teneriffa; Adelen i Sjælland og Skaane har været samlet i Anledning af Kongens Fordringer om Subsidier. — *Helseneur*, d. 12. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 392—95. 12. Aprilis.

8711. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1171 (dat. *Kiøbenhaffns Slott*). Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 301. 15. Aprilis.

*16371. JESPER BROCHMAND M. Severinum Judichær hortatur, ut librum suum publicet. — *Hafniæ*, 16. April. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 25. 16. Aprilis.

*16372. Skrivelse fra J. VAN BELLE (Sekretær hos den nederlandske Resident i Hamburg Hendrik Schrassert) til Generalstaterne, hvori han omtaler, at K. af Danmark er i Kjøbenhavn, hvortil Hansestæderne ville sende deres Gesandter. — *Hamburgh*, $\frac{16}{26}$. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 313—15. 16. Aprilis.

*16373. K. CHR. IV. befaler Niels Vind, at han tilholder Bgm. og Raad i Kjøge, at de ikke forhindre de tydske Folk i deres By i at holde sig en egen Sjælesørger; dog 18. Aprilis.

1642.

maa ingen, som har taget Borgerskab, unddrage sig fra den danske Menighed. — *Hafniæ*, d. 18. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. III. 213—14.

19. Aprilis. *16374. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at han ikke faar Svar paa sin Forestilling om Titulaturen for Rigsdagen, til hvis Begyndelse han vil begive sig til Kjøbenbavn; der ventes ogsaa Gesandter fra Danzig, Lübeck og Bremen for at anmode om Nedsættelse af Sundtolden. — *Helseneur*, d. 19. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4 Serie 17. Jaarg. S. 395—96.

21. Aprilis. *16375. K. CHR. IV. tilkjendegiver Lensmanden Henning Valkendorf t. Glorup og Biskop Hans Michelsen, at det er hans Vilje, eftersom der er »en temmelig Forraad af den Indkomst«, som er lagt til de 30 Degnes Kost i Odense, at endnu 6 fattige og flittige Personer maa bekomme et Maaltid Mad om Dagen. — 21. April. Mumme, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. 3. H. S. 37.

23. Aprilis. *16376. D. G. E. BROCHMAND, episcopus Sielandicus, M. Johannem Corvinum, scholæ Slaglosianæ rectorem, certiorem facit, quo die examen academicum fiat. — 23. April. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 566—67.

25. Aprilis. *16377. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun bl. a. beder ham om at sende hende Afskrift af et almindeligt Høflighedsbrev til K. af Danmark. — Ce 5 May. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 378—79.

26. Aprilis. *16378. K. CHR. IV.'s Beskjærmelsesbrev for Anne Jensdatter af Ribe, der beskyldes for Trolddom af Villum Hansen i Tanderup. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 26. Aprilis. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 189—90.

Aprili-Majo. *16379. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun bl. a. skriver, at hun med største Spænding venter Svar fra Danmark paa hendes Anmodning om at laane Penge. — May. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 376—78.

1. Maji. *16380. HANS POUCK, Hører ved Roskilde Skole, andrager Kongen om, at han vil eftergive ham de tre Aar, i hvilke han ikke kan faa noget Kald, saa at han imidlertid kan faa Lov til at betjene en Skole. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Personalhist. Tidsskr. IV 54—55.

4. Maji. *16381. RIGSRAADETS Svar paa K. Chr. IV.'s Proposition af 15. April (Nr. 8711), hvori Betydningen af den af Kongen paapegede Fare vel ikke benægtes, men det erklæres utilraadeligt med Alvor at foretage sig noget derimod af Frygt for, at Sverig saa skulde udsone sig med Kejseren og vende sig mod Danmark alene. — 4. Maj. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 302—03.

7. Maji. 8728. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1172. P. Svensk i Kgl. Vitterh. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 118. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 303.

7. Maji. *16382. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at et af de bedste Huse ved Siden af Maribo Kloster skal indrettes til Domhus for Lollandsfar Landsting. — D. 7. Maj. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 219.

8. Maji. *16383. JOHANNES RAVIUS Gerhardo Johanni Vossio, quod se inter meritos de arte logica retulerit, gratias agit et de calumniis et malevolorum insultibus queritur. — *Soræ Dan.*, VIII. Id. Maji. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 255—59.

9. Maji. *16384. K. CHR. IV. befaler Biskop Jesper Brochmand at ordinere M. Wichmand Hasenbart til Biskop i Viborg Stift. — *Hafniæ*, d. 9. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 112.

9. Maji. *16385. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at de Svenske ligesaalidt som de Danske have agtet paa

1642.

de Titler, der gaves dem af fremmede Lande; endvidere nævnes den Titel, Sverig ifjor gav Hert. af Holsten. — *Stockholm*, d. 9. Maji. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 3—8.

*16386. K. KARL I. sender K. Chr. IV. en Adelsmand, som skal fremstille Forholdenes Udvikling i England for ham og bede om hans Raad. — *York*, 10 May. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. 10. Maji.

*16387. JUSTUS TEICHMEIER ad Casparum Brochmannum, episcopum Sielandicum, de conditionibus vocationis suæ ad ecclesiam Germanicam Coagiensem curandam scribit. — *Coagii*, d. 11. Maji. Ny kirkehist. Saml. III. 214—16. 11. Maji.

*16388. PRÆSTEN I FØVLING giver Bispen i Ribe yderligere Oplysninger om Bakken »Danmarks Lund« i hans Sogn og sender ham en Tegning af en i Sognet værende Runesten. — 12. may. Danske Saml 2. R. IV. 112—13. 12. Maji.

*16389. JOHANNES RAVIUS Gerhardo Johanni Vossio nuntiat, se in scripto suo partem quandam omisisse propter invidiam contra se excitatam et accusationes, quod contra rationem status et privilegia nobilitatis dixisset. — *Soræ*, Id. Mai. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 262—63. 15. Maji.

*16390. K. CHR. IV. forbyder enhver Øl- og Vintapper som og alle andre i Kjøbenhavn at betro en Student en større Sum end 10 Speciesdlr. — (17. Maj.) Matzen, Kbhvns. Universitets Rtshist. II. 154 17. Maji.

*16391. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, hvad han har opnaaet i sine Forhandlinger med Kongen og Kansleren om Titulaturen i kongelige Skrivelser til dem; Gesandter fra Lübeck, Bremen og Danzig klage over Sundtoldforhøjelser; en dansk Officer i spansk Tjeneste anholder om Tilladelse til spanske Hvervninger; to store Pramme ere lagte ud i Drogden; Rigsdagen er endnu samlet; desuden omtales nogle Konfiskationer i Sundet. — *Coppenhagen*, d. 17. Mey. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg S. 397—401. 17. Maji.

8733. Exemplum litterarum Bt. A. 2. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 128—34. 20. Maji.

*16392. CHRISTEN OLSEN, Sognepræst i Fraugde, aflægger Vidnesbyrd om Mette Anderses i Fraugde, der er anklaget for at »omgaas med Signelse og Læsning baade over Mennesker og Kvæg«. — D. 20. Mai. Ny kirkehist. Saml I. 228. 20. Maji.

*16393. K. CHR. IV.'s Befaling til Statholder Corfitz Ulfeld om Indflyttelsen af hans kongelige Slægtninges Lig i den nye Begravelse i Roskilde Domkirke. — *Frederichsborg*, d. 21. Maji. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1139-40. Udt. i Friis, Christ IV.'s Gravkapel S. 7. 21. Maji.

8736. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 113—14. 24. Maji.

*16394. K. CHR. IV. befaler Gregers Krabbe og Gunde Lange at undersøge, om Brødrene Hans og Niels Harbo paa Nielsbygaard kunne fremvise deres 16 Aner, da de have været med at gjøre Ed med Niels Arenfeld, og samme Ed skulde gjøres med Riddersmænds Mænd. — 26. Maj. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 112. 26. Maji.

*16395. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Hans Ulrik at paase, at Præsterne i Helsingør overholde den kgl. Resolution af 24. Mai s. A. — 28. Maji. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 114. 28. Maji.

*16396. Skrivelse fra J. v. BELLE (Sekretær hos den nederlandske Resident i Hamburg Hendrik Schrassert), hvori han omtaler det forestaaende Bryllup mellem Erke- 28 Maji.

1642.

biskoppen af Bremen og Prinsessen af Lüneburg, samt Rygter om et nyt Forbund mellem K. af Polen og Danmark. — *Hamburgh*, d. $\frac{28. \text{Mey.}}{7. \text{Juny.}}$ (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 315–17.

30. Maji. *16397. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Otte Kr(ag) t. Trudsholm, hvorved han indbyder ham til Frøken Christianas Bryllup med Hannibal Sehested, der skal staa i Kjøbenhavn d. 6. November. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 30. Maj. Sehested, Hannibal Sehested I. 84, Anm.

31. Maji. *16398. Vibeke Kruse befaler Jochum Slotsfoged (i Kjøbenhavn) at sende to smukke Stole til Ulrik Christian i Sorø. — *Rossenborg*, d. 31. May. Frits, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 68.

7. Junii. *16399. Tovsed, hvorved Nævninge erklære ikke at ville sværge Anne Jenslev Kirkenævn eller Troldomssag over. — *Ribe*, 7. Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 195.

7. Junii. *16400. Brev fra C. B. v. Pfuel til K. Chr. IV. om nogle hvervede Regimenter, som han forsikrer ikke at have faaet Befaling til at anbringe i Holsten. — 7. Junii. Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioårigа kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 185.

11. Junii. *16401. Augusti Buchneri ad Henricum à Frisen litteræ, in quibus discessum Doct. Jani in Danias commemorat. — *Wittenbergæ*, ad d. 11. Junii. Aug. Buchneri Epistolæ I. 228 31.

12. Junii. *16402. Kurf. Karl Ludvig af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at K. af England har læst og overvejet den sidste Forhandling mellem ham og den danske Gesandt og er meget vel tilfreds med, hvad han har foreslaaet. — *York*, 22. june. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641–43 S. 345

22. Junii. *16403. K. Chr. IV. befaler Gunde Lange at lade Jens Bang vide, at han som Direktør for Saltkompagniet maa sørge for, at de 30 Jernstykker, som Tøjhuset havde laant Kompagniet, blive tilbageleverede, og betale for dem, der muligvis mangle. — D. 22. Juni Wolff, Jens Bang S. 158.

25. Junii. *16404. K. Chr. IV. stadfæster Staden Lütjenburgs Privilegier. — *Rendsburg*, (25. Juni). Udt. p. Tydsk i Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 105.

11. Julii. *16405. Laurentius Jonæ Haningus pastor Gasparum Brochmannum episcopum invitat, ut ad nuptias filiæ suæ adsit. — *Hammeræ*, 11. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 124.

11. Julii. *16406. Kejser Ferdinand III. giver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg Stadfæstelse paa Kejser Maximilians Privilegium til Markgreven af Brandenburg af 10. Maj 1517. — *Wien*, 21. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Aktenst. betr. d. preuss. Erbanspr. a. Schleswig-Holst. S. 38–39.

12. Julii. *16407. Hert. Adolph Frederik af Mecklenburgs Instrux for den til K. Chr. IV. afsendte danske Fodermarsk Balthasar Gerdt, at han skal anmode Kongen om at udlevere det biskoppelige schwerinske Stiftsarkiv, som først blev bragt af Oberst Arnimb til Rostock, men derpaa overført til Danmark. — (*Bützow*, 12. Julii). (Tydsk.) Brudst. i Jahrbüch. f. meklenburgische Gesch. XXVII. 91.

15. Julii. *16408. Augusti Buchneri ad Henricum à Frisen litteræ, in quibus scribit, Doct. Janum Tychopolin heri discessisse. — D. XV. Julii. Aug. Buchneri Epistolæ I. 231–32.

16. Julii. *16409. K. Chr. IV.'s Missive til Hannibal Sehested om Skriverpenge for Stævninger og Supplikatser. — *Vort Slot Aggerszhuus*, d. 16. Julii. Særtr. af Forordn.

20. Julii. *16410. K. Chr. IV. befaler Niels Krag at skifte mellem Mogens Juel t. Jullingholm, Mandrup Abildgaard t. Skodborg og Kristoffer Friis t. Aastrup efter Fru Anna Grubbe, Jens Juels, deres Moder og Svigermoder. — 20. Juli. Udt. i Nielsen, Hist. Efterr. om Mall Herred S. 65.

1642.

*16411. K. CHR. IV. beder Universitetets Professorer om, at de ville til Jul udgive 12 Sk. af hver Td. Hartkorn og 1 Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge, hvad Adelen for sit Vedkommende allerede er gaaet ind paa. — *Hafniæ*, d. 22. Juli. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 39. 22. Julii.

*16412. K. KARL I. sender, opfordret dertil af »the Company of Eastland merchants«, Joseph Avery til K. Chr. IV. med Instruxer om at tage sig af deres Sag. — *York*, 28. July. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 54. 28. Julii.

*16413. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburgs Instrux for Sigm. v. Götze og Gerhard Romilian v. Kalcheim til Dr. af Sverig angaaende Enkedronningens Flugt til Danmark. De medtage ogsaa Instrux til K. Chr. IV., men skulle ikke indlade sig i Underhandlinger om Sagen med den danske Resident i Stockholm. — *Königsberg*, (Juli.) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 566—72. Julio.

*16414. K. CHR. IV. befaler Erik Grubbe at tilkjendegive Magistraten i Aarhus, at han ønsker, at den kalder M. Christen Friis til Sognepræst for Vor Frue Kirke. — 2. August. Udt. i Hüberts, Aktst. vedk. Aarhus II. 103. 2. Augusti.

*16415. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler et Indlæg fra den danske Resident Peder Vibe (Myle) om den kejserlige Ratifikation af Præliminærtraktaten og om den svenske Enkedronning. — *Stockholm*, d. 3. Aug. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 21—23. 3 Augusti.

*16416. Kejser FERDINAND III.'s Instrux for A. v. Greiffenclaw som Gesandt til K. af Polen, hvori omtales, at K. af Polen opfordrede Kejseren til at søge at vinde Danmark ved at bevilge dets Fordringer angaaende Elbtolden m. m., samt lovede selv at afstaa til Danmark en Del af sit Arverige Sverig. — 17. Avg. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 117. 7. Augusti.

*16417. NIELS VIND t. Grunnet, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, og Biskop JESPER BROCHMAND erklære Hr. Justus Teichmejers Kaldsbrev for usandfærdigt. — 11. Aug. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 176. 11. Augusti.

8763. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 127. Exemplum litterarum Bl. N 1. 13. Augusti.

8766. Latin og Fransk: Negociations secretes de Menster et d'Osnabrug I. 135—37. Exemplum litterarum Bl. N 3. 18. Augusti.

8767. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 137—39. Exemplum litterarum Bl. O 3. 18. Augusti.

8769. Et fyldigere Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 195—97. 19. Augusti.

*16418. K. KARL I.'s Kreditiv for Oberst Johan Cochran, gjennem hvem han ønsker at raadspørge K. Chr. IV. angaaende nogle vigtige Spørgsmaal. — *York*, 19. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 53. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 314. 19. Augusti.

*16419. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Peder Vibe (Myle) har meddelt, at Grev Auersberg har modtaget den kejserlige Ratifikation paa Præliminærtraktaten, og at K. af Danmark ønsker, at Ratifikationerne maa udvexles d. 1. December. — *Stockholm*, d. 20. Aug. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 24—26. 20. Augusti.

1642.

20. Augusti. *16420. HUGONIS GROTII ad Ludovicum Camerarium, reginæ Sveciæ apud Ordines fœderatos Belgii legatum, epistola, in qua commemorat, auxilia maritima a Dania regi Angliæ destinata Portmuthum appellere posse. — 30. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 940—41

22. Augusti. 8771. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 192.

22. Augusti. 8772. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 186—87.

22. Augusti. 8773. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 189—90.

22. Augusti. *16421. K. CHR. IV.'s Forordning (for Hertugdømmerne) om Straffen for Hor. — *Glücksburg*, d. 22. Aug. (Tydsk.) Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 190—91.

23. Augusti. 8777. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 139—40. Exemplum litterarum Bl. P 2.

27. Augusti. *16422. CONSILIARII ET PROCURATORUM NATIONIS GERMANICÆ testimonium pro d. Michaele Petro Maria, qui die 15. mensis junii anni currentis exactissimam magnarum Antidotorum Theriacæ et Mithridatii compositionem ad normam medicorum præparavit. — *Patavii*, die 6 septembris. Bartholini Cista medica S. 155.

28. Augusti. *16423. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun meddeler ham, at Kurf. (Karl Ludvig) af Pfalz har foreslaaet hende, at han personlig vil drage til Danmark for Kongen. Hun spørger om hans Mening desangaaende, men tilraader ham alligevel at sende Cochrane derhen. — Ce $\frac{28.\ aoust}{8.\ septembre}$. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 409—11. I en Skrivelse af $\frac{30.\ August}{10.\ Septbr.}$ (Smstds. S. 411—14) udvikler hun mere vidtløftig Karl Ludvigs Forslag.

30. Augusti. 8782. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 140—42. Exemplum litterarum Bl. P 4.

30. Augusti. 8783. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 142—43. Exemplum literarum Bl. Q 2.

31. Augusti *16424. DE BRANDENBURGSKE GESANDTER i Sverigs Indberetning til Kurf. Frederik Wilhelm angaaende Forhandlingerne med Axel Oxenstjerna om Enkedronningens Apanage. Den danske Gesandt skal have meddelt Rigsraadet, at hvis Enkedronningen bliver stillet under Formynderskab og ingen Penge faar, vil K. Chr. IV. heller indtil videre underholde hende som hidtil. — *Stockholm*, 31. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 576—78.

5. Septbr. *16425. Enkedronning MARIA ELEONORA af Sverig tilskriver de brandenburgske Gesandter, at forinden hun tager en Beslutning om sin Tilbagevenden til Sverig, maa hun forhandle med K. af Danmark, der har antaget sig hendes Sag ikke som en Fætter eller Slægtning, men som en Fader. — *Friedrichsburg*, 5 Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 581.

6. Septbr. *16426. K. KARL I.'s Kreditiv for Oberst Sir John Henderson til K. Chr. IV., hvem han skal sætte ind i Kongens Strid med hans Undersaatter og udbede sig hans Hjælp under de vanskelige Forhold. — *Nottingham*, 6. Sept. (Latin.) Udt. og Brudst. i Macray, Third Report S. 54. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 314.

7. Septbr. *16427. Brev fra GRUBBE til Johan Oxenstjerna, hvori bl. a. siges, at Fjenden foruroligedes af de danske Garnisoner i Schweidnitz og Wohlau. — *Glogau*, d. 7. Sept. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 224.

1642.

*16428. Kgl. og hertugelig Proposition til Landdagen i Kiel, hvori Stænderne opfordres til at gjøre Forslag til Formindskelse af Defensionsomkostningerne samt til at overveje angaaende Unionen; Holsten maa erlægge 120 Romermaaneder. — *Hadersleben,* 10. Septbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 288. 10. Septbr.

*16429. Lauge Andersen Vedel, Præst ved Catharinekirke i Ribe, kjøber et Hus i Skolegaden i Ribe af sin Søstersøn Hans Ægidiusen, Rektor i Aalborg. — D. 10. Septbr. Udt. i Wegener om A. S. Vedel. 1. Udg. S. 267. 2. Udg. S. 268. 10. Septbr.

*16430. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Forhandlinger med Peder Vibe (Myle) om Fredstraktaten og Enkedronningens Sag. — *Stockholm,* d. 10. Sept. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 26—30. 10. Septbr.

*16431. De brandenburgske Gesandter i Sverig tilskrive Kurf. Frederik Wilhelm, at K. Chr. IV. tænker paa at benytte Enkedronningen af Sverig til at befordre et Giftermaal mellem Dr. af Sverig og hans Søn Frederik, i hvilket Tilfælde Forlovelsen med Hertuginden af Lüneburg vil blive hævet. — *Stockholm,* 10. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 578—79. 10. Septbr.

*16432. Dr. Henriette Maries Brev til K. Karl I., hvori hun bl. a. meddeler, at hun sender Cochrane til Danmark og haaber paa et godt Udfald. — Ce $\frac{10}{20}$. septembre. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 426—28. 10. Septbr.

*16433. Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg tilskriver sine Gesandter i Sverig, at han helst ser, at Enkedronningen vender tilbage fra Danmark, men hvis hun ikke er at formaa dertil, skulle de stille saadanne Forslag angaaende hendes Underhold, som ogsaa den danske Resident kan gaa ind paa. — *Königsberg,* 12. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 579—81. 12. Septbr.

*16434. Dr. Henriette Marie af England skriver til K. Chr. IV., at den Behandling, hans Gesandt i England har faaet, ikke skyldes K. Karl, men »det var den Gang Begyndelsen til alle de slette Planer mod Kongen, som nu ere ved at blive udførte.« — *Hague,* 22. Sept. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. 12. Septbr.

8787. Tilføj.: og S. 125. 16. Septbr.

*16435. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt Gerhard Severin de Cuyla om hans Sendelse til Danmark for at formaa Enkedronning Maria Eleonora til at vende tilbage til Sverig. — Uden Dag og Aar. (Tydsk.) Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 582—88. Ante 17. Septbr.

*16436. Augusti Buchneri ad Henricum à Frisen litteræ, quibuscum ei Galliarum regis legati epistolam ad Daniarum regem mittit. — *Wittenbergæ,* d. XXI. Septembr. Aug. Buchneri Epistolæ I. 234—37. 21. Septbr.

*16437. Resolution af Landdagen i Kiel, hvorved bevilges nye Skatter til Defensionen og for Holstens Vedkommende til Erlæggelse af 120 Romermaaneder; Klostrene og Stæderne forlange Erstatning for Indkvarteringen, og Stænderne erklære sig beredte til en Forlængelse paa 5 Aar af Unionen med Danmark. — *Kiel,* 23. Septb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 110. 23. Septbr.

*16438. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler et Svar, der er givet paa K. af Danmarks Proposition. — *Stockholm,* d. 24. Sept. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I. 4. 30—33. 24. Septbr.

1642.

1. Octobr. *16439. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat angaaende Indbetaling af den paa den sidst afledne Landdag i Kiel bevilgede Skat. — *Schloss Gottorff*, d. 1. Octbr. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

6. Octobr. *16440. Forestilling fra JOSEPH AVERIE til K. Chr. IV. angaaende de høje Toldpaalæg paa engelske Kjøbmænd. — *Copenh.*, 6. Oct. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60.

9. Octobr. *16441. ERIK QUITZOU indmaner Kornelius Ditlevsen, Borger i Ribe, for Gjæld til at blive i Holstebro hos Bgm. Anders Sørensen. — *Tanderup*, d. 9. Oktober. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 198.

9. Octobr. *16442. JOHANNES CHRISTOPHORUS KNOEBELIUS, Sveco-Germanus, Casp. Brochmannum, episcopum Sielandicum, rogat, ut sibi locum quendam in mensa regia concedere velit. — *Havniæ*, d. 9. Octbr. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 216—17.

13. Octobr. *16443. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Sehested, at Lensmændene i Norge og ej Nickel Kock skulle indsætte Toldere, Visitører og Toldskrivere. — *Vort Slot Fredericksborg*, d. 13. Octobris. Særtr. af Forordn.

14. Octobr. *16444. GERARDUS JOANNES VOSSIUS Hugoni Grotio Johannem Duus, natione Danum et igitur Augustanam confessionem complectentem, commendat. — *Amstelodami*, XXIV. Octob. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 453—54.

16. Octobr. *16445. K. CHR. IV.'s Pas for Johannes Mejer, der skal forfærdige et Kort over Landet »fra Støren og den gandske Kaas hen paa hin Side vor Kjøbstad Ribe« med »alle paa det Strøg liggende Insuler«. — 16. Oktbr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 262.

18. Octobr. *16446. K. CHR. IV.'s Kreditiv til K. Karl I. for Ulefeldt, som han sender for at skaffe sig nøjere Oplysninger om Grundene til Tilstanden i England, end han har faaet fra Oberst Cochran. — 18. Octbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

19. Octobr. *16447. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Oberst Cochran til K. Karl I. — 19. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

20. Octobr. *16448. Lavsartikler for Bryggerne i Helsingør udstedte af BGM. og RAAD sammesteds. — *Helsingøer*, d. 20. Octob. Aarsberetn. fra Gebeimearch. III, Till. S. 116—22.

21. Octobr. *16449. Livlægen JACOB FABRICIUS meddeler Johannes Mejer K. Chr. IV.'s Befaling til at kortlægge Jyllands Vestkyst fra Glyckstad til og med Ribe Amt samt Øerne og Flodmundingerne og tilstiller ham et kgl. Pas. — 21. Oktbr. (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 261—62.

24. Octobr. *16450. NIELS NIELSEN VARDE, Sognepræst paa Mandø, ansøger Kongen om Understøttelse, da han har lidt stor Skade, bl. a. ved Vandflod. — *Mandø*, d. 24. Oktob. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 145—48.

26. Octobr. *16451. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Ulefeldt til det engelske Parlament. — 26. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 315.

10. Novbr. *16452. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Oberst Henderson til K. Karl I. — 10. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

10. Novbr. *16453. K. CHR. IV.'s Resolution til den engelske Gesandt Oberst Henderson, hvorefter den begjærede Hjælp ikke kan ydes. — 10. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

17. Novbr. *16454. GREGERS KRABBE, Lensmd. paa Riberhus, erklærer sig om Niels Nielsen Vardes Supplik (Nr. *16450). — *Kjøbenhavn*, d. 17. Novbr. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 148.

1642.

*16455. K. KARL I. takker K. Chr. IV., fordi han har sendt ham »Cornifix Ulfilt«, hvem han nu har sat ind i Grundene til Striden i England, for at han atter kunde forklare Kongen dem. — *Redding*, 28. Nov. (Latin.) Udt. og Brudst. i Macray, Third Report S. 54. 28. Novbr.

*16456. Slotsherren NIELS VINNS Brev, at Malt ej maa udleveres fra Møllerne i Kjøge, førend der forevises en Toldseddel derfor. — *Actum Kopenhagens Slot*, d. 1. Decemb. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 70—71. 1. Decbr.

*16457. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i England ALB. JOACHIMI til Generalstaterne, hvori han omtaler, at en dansk Gesandt har haft Audients hos K. af England og vil rejse over Nederlandene hjem. — *Lonnen*, d. 12. Decemb. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 21—24. 2. vel 12. Decbr.

*16458. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua non dubitat, quin Daniæ rex, quum mare nunc pateat, regi Angliæ auxilia missurus sit. — 13. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 945. 3. Decbr.

*16459. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Justus Teichmeier maa prædike for de fordrevne Tydske i Kjøge. — *Hafniæ*, d. 15. Decembr. Ny kirkehist. Saml III. 217. 15. Decbr.

*16460. K. CHR. IV.'s Befaling til Niels Vind, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, at han skal undersøge, hvorvidt M. Oluf Bentsen, Sognepræst i Kjøge, opfører sig, som han bør. — 15. Decbr. Ny kirkehist. Saml. III. 177, jvfr. S. 846. 15. Decbr.

*16461. JOACHIMI GERDES ad Danielem Heinsium epistola, in qua commemorat, se ante annum cum Joakhimo Gerstorpio, viro nobili tam Græca quam Latina eruditione ornatissimo, et apud quem philosophia Stoica magno in pretio sit, in Scania vixisse, et ibi copiam Veneti codicis Simplicianorum in Epictetum habuisse. — *Hafn.*, XVI. Kal. Jan. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 461—63. 17. Decbr.

*16462. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun udtaler sin Forundring over, at han ikke har bedt om Vaaben i Danmark, og meddeler, at den danske Gesandt, med hvem hun har været sammen i Holland, har sagt hende, at K. af Danmark vilde staa ham bi, i hvad han kunde ønske. — Ce $\frac{\text{29 décembre}}{\text{8 janvier}}$. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 450—51. 29. Decbr.

*16463. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun giver ham forskjellige Raad i Anledning af den Traktat, der skal sluttes med Danmark. — Uden Datum. (Engelsk.) Brudst. i fransk Overs. i Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 448—49. Decembri.

*16464. K. CHR. IV.'s Befaling til Raadet og Rentemestrene, at disse »skal bringe til Papir« de to Rigers Indkomst med Undtagelse af Sundtolden og derfra drage Lensmændenes Deputater. Brudst. i Danske Saml. VI. 325.

*16465. Kort Overslag paa Rigens Indtægt og Udgift. Danske Saml. VI. 326—47. (Synes at være forfattet i Begyndelsen af dette Aar, jvfr. Nr 8685 og 8701.)

1643.

1643.

*16466. Brand- eller Ildordning for Kjøbenhavn By udstedt af BGM. og RAAD. — *Giffuit udi Kiøbenhaffn*, Nyt-Aars Dag. Særtr. af Forordn. 1. Januar.

*16467. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at hendes Onkel K. af Danmarks Søn, Grev Valdemar, opholder sig i Haag. Hun vilde gjerne 2. Januar.

1643.

sige noget om ham, men tør ikke gjøre det paa Prent. — *The Hague*, $\frac{2}{12}$. Januar. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 436.

2. Januar. *16468. Kurf. KARL LUDVIG af Pfalz skriver til Sir Thomas Roe, at K. af Danmark har bedt Kejseren om frit Lejde for ham og hans Følge til at rejse ind i og ud af Kejserriget og om at fastsætte en Dag og et Sted til at afslutte Underhandlingen. — *The Hague*, $\frac{2}{12}$ Jan. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 436.

3. Januar. *16469. MADS MORTENSEN, Tolder i Helsingør, beder den kgl. Sekretær Otte Brokkenhus t. Sebberkloster om at udvirke hos Kongen, at han kan faa den gamle Toldbod tilkjøbs eller til Foræring, da han er udsagt af sl. David Luchtes Gaard. — *Helsingør*, d. 3. Januarii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Tilt. S. 123.

4. Januar. *16470. K. CHR. IV.'s Reskript, at al den Indtægt, som til Dato er falden af det Kannikedom, som Dr. Peder Saxe er død fra, skal tilfalde hans Enke. — 4. Januar. Udt. i Hüberts, Aktst. vedk. Aarhus II. 103—04.

Ante 4. Januar *16471. Forestilling fra (Pater GEORG HERBERSTEIN) som Afsending fra den kejserlige Overhofmester, Greven af Trautmannsdorf til Kardinal Mazarin, hvori han omtaler, at Kejseren har paa K. af Danmarks Anmodning stadfæstet Præliminærtraktaten i Hamburg. — Uden Datum. (Italiensk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 29—31.

4. Januar. *16472. Kardinal MAZARINS Svar til Pater Georg Herberstein, hvori han omtaler den Bestemmelse i Præliminærtraktaten i Hamburg, at Ratificationerne skulle overleveres til K. af Danmark. — *St. Germain en Laye*, le 14. de janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 32—37.

5. Januar. *16473. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG meddeler K. Chr. IV., at K. af Spaniens Ratification paa Præliminærtraktaten i Hamburg og paa de udstedte Passer nu er ankommen, og haaber derfor, at Modpartiet vil skride til Udvexling af Lejdebrevene og til Bestemmelse af en Dag til Fredskongressen. — *Hamburg*, d. 15. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 49—52.

7. Januar. *16474. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG meddeler Kejseren, at K. af Danmarks Raad Dr. Langermann har underrettet ham om Salvius's og den franske Residents Utilbøjelighed til at antage Spaniens Ratification af Præliminærtraktaten og Lejdebreve, og at han derfor har forelagt den anden af Kejseren foreslaaede Form for Lejdebrevene. — *Hamburg*, d. 17. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 52—57.

9. Januar. *16475. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Korsør Slot Wenzel Rothkirk at indsende en Afridsning af Byens Kirke samt en Liste over, hvad Borgerne ville bidrage til Kirkens Istandsættelse. — (9. Januar.) Brudst. i Friis, Bidr. til Korsørs Historie S. 14.

10 Januar *16476. KJØGE RAADSTUEVIDNE angaaende den Troldom, der var bleven gjort mod Anne sl. Cort Richters, og som havde voldet hendes Død. — Tirsdagen d. 10. Januar. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 61—67.

10. Januar. *16477. Den kejserlige Afsending Grev AUERBERGS Skrivelse til de kejserlige Befuldmægtige i Køln, hvori han omtaler Forhandlingerne med K. af Danmark om de spanske Lejdebreve. — *Hamburg*, d. 20. Januarii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 44—49.

14. Januar. *16478. K. CHR. IV. forlanger Erklæring af Ebbe Ulfeldt og Bispen i Skaane i Anledning af Henrik Gyldenstjerne t. Svanholms Begjæring om jus patronatus til Østerlef Kirke mod at udlægge en Gaard i Foeslef og en Gaard i Vinslef. — *Frederiksborg*, d. 14. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 132.

1643.

*16479. HUGONIS GROTII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua scribit, se Danum, qnem ille sibi commendavisset, domui suæ, nisi eo Sveonum offensas veritus esset, adscripturum fuisse. — *Lutetiæ*, 24. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 712. 14. Januar.

*16480. Forestilling fra den kejserlige Afsending GEORG VON HERBERSTEIN til Kardinal Mazarin, hvori han opfordrer ham til at sørge for, at den hamburgske Traktat, som K. af Frankrig har stadfæstet paa K. af Danmarks Opfordring, bliver bragt i Udførelse. — Uden Datum. (Tydsk.) Eberstein, Gesch. d. Freiherren von Eberstein S. 693—95. Overs. p. Italiensk i Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 300—02. Ante 14 Januar.

*16481. K. AF FRANKRIGS Svar til den kejserlige Afsending Georg von Herberstein, hvori han skyder Skylden for, at den hamburgske Traktat ikke endnu er bleven bragt til Udførelse, over paa Kejseren, og omtaler de i denne Anledning førte Forhandlinger med K. af Danmark. — 24. Gennaro. Overs. p. Italiensk i Tourtoual, Dispacci Ridolfi S. 302—06. 14 Januar

*16482. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG meddeler K. Chr. IV., at han paa Grund af den franske Residents Misfornøjelse med den spanske Ratification har forelagt Lejdebreve, udstedte af Kejseren i K. af Spaniens Navn. — *Hamburg*, d. 29. Januarii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 61—63. 19. Januar.

*16483. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG tilskriver Dr. Langermann, at han efter Overleveringen af Kejserens i K. af Spaniens Navn udstedte Lejdebreve haaber, at Modparten strax vil skride til Udvexling af Lejdebrevene og Bestemmelse af en Dag til Kongressen. — *Hamburg*, d. 29. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 64—65. 19. Januar.

*16484. K. CHR. IV.'s Bevilling, at Jan Ettersen, Borger i Kjøbenhavn, maa opsætte en Papirmølle ved sin Valkemølle med det Privilegium, at i de næste tyve Aar maa ingen anden Papirmølle opsættes paa Sjælland. — *Hafniæ*, 20. Januarii. Nyrop, Strandmøllen S. 24. 20. Januar.

*16485. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun bl. a. minder ham om at sikre sig al den Hjælp i Tropper, Vaaben og Penge, han kan faa fra Danmark, da denne er af den yderste Vigtighed. — *La Haye*, 30 janvier. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 453—54. 20. Januar.

*16486. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at han som Mageskifte for en Del Gods i Christianstads Len og Kjersinge Gaard i Fyen afstaar til Henrik Gyldenstjerne en Del Gods i hint Len. — *Kjøb.*, d. 21. Jan. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 132. 21. Januar.

*16487. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 28. Februar i Kiel. — *Schlosz Gottorff*, d. 21. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 21. Januar.

*16488. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG underretter de kejserlige Befuldmægtigede i Køln om, hvad han har meddelt K. af Danmark og Dr. Langermann om de kejserlige i K. af Spaniens Navn udstedte Lejdebreve. — *Hamburg*, d. 3. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 65—66. 24. Januar.

*16489. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til de kejserlige Befuldmægtigede i Køln, hvori han omtaler, at K. af Danmark endnu befinder sig i Kjøbenhavn. — *Hamburg*, d. 10. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 67—69. 31. Januar.

*16490. Relatio AGENTIS CUJUSDAM ORDINUM FOEDERATORUM BELGII Hamburgi commorantis, in qua refert, regem Daniæ Kieliæ esse dici, rumoremque esse, ejus Januario.

1643.

legatum secreto in Brabantia Francisco de Melo adfuisse, et de liga inter Cæsarem, regem Hispaniæ, Danum et Anglum tractari. — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 93—94.

2. Febr. *16491. NIELS NELAUSONS Supplik til K. Chr. IV., hvori han forklarer Forholdet med det Ægteskabsløfte, som Karen Andersdatter og han havde givet hinanden. — *Lübeck*, d. 2. Febr. Personalhist. Tidsskr. II. 299—300.

2. Febr. *16492. NIELS NELAUSON anbefaler Oversekretær Iver Vind sin Supplik til Kongen. — *Lübeck*, d. 2. Febr. Personalhist. Tidsskr. II. 300—02.

7. Febr. *16493. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG meddeler de kejserlige Befuldmægtigede i Køln, hvad Langermann har berettet ham om den franske Residents Indvendinger imod de spanske Lejdebreve. — *Hamburg*, d. 17. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 73—75.

8. Febr. *16494. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG meddeler K. af Danmark, at han i Kejserens og K. af Spaniens Navn gaar ind paa hans Forslag om Fredskongressens Begyndelse den 15. Maj, og tilbyder, at Udvexlingen af Lejdebrevene kan ske strax. — *Hamburg*, d. 18. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 82—83.

13. Febr. *16495. MAREN, salig NELAUSIS, erklærer, at hendes Søn Niels Nelausen aldrig vil anmode Kongen om Ægteskab med Karen Andersdatter. — *Kiøbenhauffn*, d. 13 februari. Personalhist. Tidsskr. II. 302—03.

14. Febr. *16496. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til de kejserlige Befuldmægtigede i Køln, hvori han klager over stadig intet Svar at faa fra K. af Danmark. — *Hamburg*, d. 24. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 79—82.

15. Febr. *16497. GUNDE LANGE skriver til Iver Wind, at han maa hjælpe Aalborg By mod Jens Bang, samt udtaler sin Tvivl om, at denne virkelig skulde have i Sinde at bygge. — D. 15. Februar. Wolff, Jens Bang S. 156.

16. Febr. *16498. K. CHR. IV.'s Bevilling, at Johan Ettersen maa lade sine Folk indsamle »Lumper och Plyndring« til sin nye Papirmølle. — *Hafniæ*, d. 16. februarii. Nyrop, Strandmøllen S. 25.

18. Febr. 8832. Latin: Særskilt Tryk. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 89—91.

18. Febr. *16499. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Dr. af Sverig, hvori han klager over den danske Konges Partiskhed ved Mæglingen. — D. 18. Febr. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 131.

18. Febr. *16500. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori siges, at Grev Auersperg havde formaaet K. af Danmark til at fastsætte bestemte Dage for de diplomatiske Skrivelsers Udvexling, inden Hovedtraktaten sattes under Forhandling. — D. 18. Febr. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 132.

18. Febr. *16501. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG underretter Kejseren om sine Forhandlinger med Langermann angaaende Lejdebrevene, og hvad denne beretter om den franske og svenske Gesandts Indvendinger imod dem for at trække Tiden ud. — *Hamburg*, d. 28 Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 84—89.

19. Febr. *16502. K. CHR. IV.'s Konfirmation af Lavsartiklerne for Bryggerne i Helsingør af 20. Octob. 1642. — *Hafniæ*, d. 19. Feb. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 116—22.

19. Febr. *16503. JENS BANG ansøger K. Chr. IV. om Tilladelse til, hvor og naar han maatte træffe Skipper Anders Nielsen, som har paaført ham stor Skade ved at handle mod hans Ordre, at lade ham gribe og tvinge ham til at gjøre Regnskab. — D. 19. Februar. Wolff, Jens Bang. S. 204—05.

1643.

*16504. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel navnlig angaaende Afgjørelse af Defensionssagen og Forskud til de med Indkvartering bebyrdede Amter, Stæder og Klostre. — 20. Febr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 111. 20. Febr.

*16505. K. CHR. IV. udtaler for den kejserlige Afsending Grev Auersberg sit Haab om, at denne vil imødekomme den franske og svenske Gesandts sidste Fordringer med Hensyn til de spanske Lejdebreve, og bestemmer den 18. April til Lejdebrevenes Udvexling og den 15. Maj til Kongressens Begyndelse. — *Coppenhagen*, (d. 21. Febr.) (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 77—79. 21. Febr.

*16506. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG underretter Kejseren om, hvad Langermann har meddelt ham om den franske Residents fortsatte Indvendinger imod Lejdebrevene. — *Hamburg*, d. 3. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 94—96. 21. Febr.

*16507. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE BEFULDMÆGTIGEDE I KØLN til den kejserlige Afsending Grev Auersberg, hvori de haabe, at K. af Danmark alvorligt vil arbejde paa at overvinde Frankrigs og Sverigs Utilbøjelighed til Fredstraktatens Fortsættelse. — *Cölln*, d. 5. Martii. (Tydsk). Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 96—97. 23. Febr.

*16508. THOMAS Lord SAVILLE skriver til Lady Temple, at man er ved godt Mod, da man mener, at Dronningen sidste Nat er landet ved Newcastle med god Hjælp fra Danmark. — 23. Febr. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 445—46 23. Febr.

*16509. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Forordning, hvorved det forbydes unge Mennesker, synderlig fra Marskegnene, ved Foraarstid at rejse ud af Landet for at tage Sommerarbejde i de omliggende Provinser. — *Unserm Schlosz Gottorff*, d. 24. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 24. Febr.

*16510. DET DANSKE RIGSRAADS Indstilling til K. Chr. IV., hvem Rigsraadet fraraader at begynde Fjendtligheder med Hamburg, men se Tiden an, om Borgerne ikke kunde bevæges til bedre Tanker. — Uden Datum. Badens Danm. Hist. IV. 143 Datum er efter Erslev, Aktst. t. Rigsraadets etc. Hist. i Krist. IV.'s Tid II. 628—30 d. 25. Febr. 25. Febr.

*16511. K. CHR. IV.'s Svar paa Rigsraadets Indstilling angaaende Opfattelse af offensive Forholdsregler mod Hamburg, med Hensyn til hvilke Kongen lover at ville tage de Midler i Betragtning, som Rigsraadet maatte foreslaa til at gjøre Ende paa Uenigheden, saafremt de saaledes anbefalede Midler anstod ham. — (26. Februar.) Badens Danm. Hist. IV. 144. 26. Febr.

16512. K. CHR. IV. giver atter Jens Bang Henstand med at bygge, da han har lidt stor Skade til Søs. — D. 26. Februar. Udt. i Wulff, Jens Bang S. 156—57. 26. Febr.

*16513. K. CHR. IV. tillader Jens Bang at arrestere Anders Nielsen, hvor han i Danmarks Riger og Lande træffer ham, indtil han har gjort Rede og Regnskab for sin Handlemaade. (Jvfr. Nr. *16503.) — D. 28. Februar. Wulff, Jens Bang S. 205—06. 28. Febr.

*16514. Afsked af DE I DONAUWERTH FORSAMLEDE STÆNDER af den bajerske, frankiske og schwabiske Kreds, hvorefter de ville sende et Gesandtskab til Deputationsdagen i Frankfurt, der bl. a. skal søge at formaa denne til, hvis man gaar ind paa at sende særlige Gesandter til Frankrig og Sverig, da at betage K. af Danmark Mistanken om, at man herved vil tilsidesætte hans Mægling. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 104—14. Februario.

1643.

1. Martii. *16515. Brev fra RIGSDEPUTATIONEN I FRANKFURT A. M. til K. af Danmark, hvori dennes Iver for Mæglingen prises; K. af Danmark maa udslette Frankrigs og Sverigs Mistanke mod »Konventet« i Frankfurt. — *Frankf. a. M.*, d. 11. Martii. (Tydsk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 98.

2. Martii. *16516. Resolution af LANDDAGEN i Kiel, hvori gives nye Bevillinger til Defensionen; Ridderskabet vil kun tilstaa Stæder og Klostre en mindre Godtgjørelse for Indkvarteringen. — (2. Marts.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 111 (jvfr. I. 81).

2.-5. Martii. *16517. Memorial af STÆDERNES AFSENDINGE PAA LANDDAGEN i Kiel, hvorved de erklære sig misfornøjede med den af Ridderskabet foreslaaede Indkvarteringsgodtgjørelse for Klostre og Stæder, og hævde, at disse yde mere til Defensionen end Adelen. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. der Kieler Universitätsbibl. III. 111—12.

7. Martii. *16518. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til de kejserlige Befuldmægtigede i Køln, hvori han omtaler, at K. af Danmark har sendt en særlig Gesandt til det kejserlige Hof, uvist i hvilket Ærinde. — *Hamburg*, d. 17. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 103—04.

9. Martii. *16519. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE BEFULDMÆGTIGEDE I KØLN til den kejserlige Afsending Grev Auersberg, hvori de glæde sig over K. af Danmarks Opfordring til den franske Agent til ikke at tøve længere med at antage den til Fredstraktaten berammede Dag. — *Cölln*, d. 19. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 115.

9. Martii. *16520. Momenta quædam legato Galliæ Hamburgi degenti tradenda (a LEGATIS IMPERATORIS COLONIÆ MORANTIBUS proposita), in quibus originale præliminaris conventionis ad manus regis Daniæ depositum esse dicitur. — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 116—17.

10. Martii. *16521. KGL. og HERTUGELIG Proposition til en Forsamling paa Gottorp af nogle af de holstenske Prælater, Ridderskab og Stæder, hvori erklæres, at den anden Termin af Romermaanederne maa erlægges til Paaske. — *Gottorff*, 10. März. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 112.

10. Martii. *16522. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for den Hjælp, han har tilbudt gjennem »Wilfilt«, og beder om, at den maa komme nu i Foraaret; i Stedet for Julianus Fontaney, som paa Vejen til Danmark er bleven fængslet i London af Oprørerne, sender han John Pooly for at indlede Forhandlinger derom. — *Oxford*, 10 March. (Latin.) Udt. og Brudst. i Macray, Third Report S. 54.

11. Martii. *16523. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til Kejseren, hvori han omtaler, at han trods al anvendt Umage ikke har kunnet faa den af den franske og svenske Gesandt til K. af Danmark sidst oversendte Erklæring. — *Hamburg*, d. 21. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 117—19.

15. Martii. *16524. Lægen COSTERS Skrivelse til Worm om en Bog, Steenwinkel i hans Navn skulde have overrakt Prinsen. Han ved ikke, om det er besørget, men har set, at hans Monumenta Danica er bleven forelæst for Prinsen. — D. 15. Marz. Brudst. p. Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III 203.

16. Martii. *16525. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE BEFULDMÆGTIGEDE I KØLN til den kejserlige Afsending Grev Auersberg, hvori de beklage, at Frankrig og Sverig forkaste den dog af K. af Danmark som Mediator antagne spanske Ratification. — *Cölln*, d. 26. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 123—24.

1643.

*16526. D. LANGERMANNUS comiti Auersbergio, legato imperatoris, nuntiat, legatum Gallicum dilationem traditionis instrumentorum pacis in futuram septimanam postulare. — *Hamburg*, 28. Martii. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 132—33. 18. Martii.

*16527. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG underretter Kejseren om, hvorledes han har opfordret Langermann til at bevæge den franske og svenske Gesandt til en snarlig Udvexling af Lejdebrevene. — *Hamburg*, d. 28. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 128—32. 18. Martii.

*16528. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG beklager sig for Langermann over den franske Residents fortsatte Forsøg paa at trække Tiden ud, men erklærer endnu at ville vente fire Dage. — *Hamburg*, d. 28. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 133—36. 18. Martii.

*16529. Kejser FERDINAND III. takker K. Chr. IV. for hans Bestræbelser for Freden og haaber, at den franske og svenske Gesandt ville opgive deres Modstand mod Kongressens Aabning den 15. Maj; han har allerede opfordret Kurfyrsterne til at holde deres Afsendinge beredte til denne Dag. — *Wien*, d. 30. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 140—44. 20. Martii.

*16530. Kejser FERDINAND III. oversender Kurf. af Mainz (og ligeledes Kurf. af Køln, Bajern, Sachsen og Brandenburg) Afskrift af hans Skrivelse til K. af Danmark af samme Dag (Nr. *16529). — *Wien*, d. 30. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 144—45. 20. Martii.

*16531. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG opfordrer Langermann til at formaa den svenske og franske Gesandt til at afstaa fra deres Fordring om at faa den spanske Ratification paa Præliminærtraktaten inden 10 Uger og til i hvert Fald at lade sig nøje med at faa den ved Begyndelsen af Forhandlingerne i Münster. — *Hamburg*, d. 1. Aprilis. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 147—50. 22. Martii.

*16532. Grev KURTZ underretter de kejserlige Befuldmægtigede i Køln om Kejserens sidste Forhandlinger med K. af Danmark angaaende Dagen til Fredskongressen. — *Wien*, d. 2. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 154—56. 23. Martii.

*16533. Comes ab AUERSBERG, legatus imperatoris, promittit, Hispanicam ratihabitionem præliminaris tractatus Hamburgensis sub initium congressus principalis Monasterii traditum iri, et declarat, se interim Cæsaream Hispanicamque plenipotentias ratificationis in manus regis mediatoris ejusdemve Hamburgi degentis consiliarii, Langermanni, deposuisse. — *Hamburgi*, die 2. April. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 150—51. 23. Martii.

*16534. JOHANNES SALVIUS, legatus reginæ Sveciæ, regi Daniæ refert, hesternam diem præliminaribus tractatibus finem imposuisse, et initium congressus principalis in diem $\frac{1}{11}$. Julii constitutum esse. — *Hamburgi*, $\frac{24. \text{ Mart.}}{3. \text{ April.}}$ Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 156—57. 24. Martii.

*16535. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori siges, at Grev Auersperg havde formaaet K. af Danmark til at fastsætte bestemte Dage for de diplomatiske Skrivelsers Udvexling, inden Hovedtraktaten sattes under Forhandling. — D. 24. Martii. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 132. 24. Martii.

1643.

25. Martii. *16536. Axelii Oxenstiernæ, regni cancellarii Sveciæ, ad filium Johannem Oxenstiernam litteræ, in quibus narrat, ducem Megapolitanum Carolum heri per Daniam ad parentem discessisse. — *Holmiæ*, die 25. Martii. Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 66—68.

25. Martii. *16537. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua gaudet, esse in Germania, Polonia, Dania, quibus vota sua pro ecclesiæ pace et ad eam monstratæ viæ probentur. — 4. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 951.

25. Martii. *16538. Den kejserlige Afsending Grev Auersberg meddeler K. Chr. IV., at han af Hensyn til den franske og svenske Gesandts Paastande har fraveget den af Kongen bestemte Termin for Fredskongressens Aabning og er gaaet ind paa den 1. Juli. — *Hamburg*, d. 4. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 161—63.

25. Martii. *16539. Den kejserlige Afsending Grev Auersberg underretter Kejseren om, at hans Forhandlinger med Langermann og med den franske og svenske Gesandt have ført til Afslutning af Præliminærforhandlingerne. — *Hamburg*, d. 4. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 157—61.

25 vel 26. Martii. *16540. Hugonis Grotii ad Axelium Oxenstjernam regni Sveciæ cancellarium litteræ, in quibus diem pacis a Dano præfiniendum commemorat. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{XXVI. Martii}}{\text{IV. Aprilis}}$ (!) Hugonis Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 45—46.

2. Aprilis. 8836. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 152.

5. Aprilis. *16541. Kejser Ferdinand III. meddeler sine Befuldmægtigede i Køln, at man ved K. af Danmarks ivrige Mægling er kommen saa vidt, at den 11. Juli er bleven bestemt til Fredskongressens Aabning. — *Wien*, d. funffzehenden Monattes-Tag April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 176—77.

9. Aprilis. 8837. Saml. af Forordn. 1643 S. 79—93.

10. Aprilis. *16542. Kejser Ferdinand III.'s Instrux for Grev Auersberg, hvorefter han skal skjænke Langermann »den Gnaden-Pfennig«, opfordre ham til at fortsætte sin ivrige Virksomhed ved de fremtidige Forhandlinger og love ham Belønning derfor. — *Wien*, d. 20. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 184—91.

10. Aprilis. *16543. Kejser Ferdinand III.'s Kreditiv til Biskoppen af Osnabrück for hans Befuldmægtigede til Fredskongressen, som i Henhold til den ved K. af Danmarks Mægling oprettede Præliminærtraktat skal aabnes den 11. Juli i Münster og Osnabrück. — *Wien*, d. 20. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 182—84.

11. Aprilis. *16544. Bgm. og Raad i Kjøge antage Mester Lauridtz Hendrichsen, boende i Næstved, som Skarpretter og fastsætte en Taxt. — Actum *Kjøge*, d. 11. Aprilli. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst S. 71—72 jvfr. Anm.

11. Aprilis. *16545. Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg tilskriver Johan v. Hoverbeck bl. a., at efter Forlydende ville K. af Polen og Danmark holde en personlig Sammenkomst i Danzig. — *Colln an d. Spree*, $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Aprilis. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 119—22.

11. Aprilis. *16546. Den kejserlige Afsending Grev Auersberg meddeler de kejserlige Befuldmægtigede i Køln, at K. af Danmark har tilbudt sig til yderligere Medvirkning »in puncto principali«, hvorpaa han dog ikke har svaret, men underrettet Kejseren derom. — *Hamburg*, d. 21. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 197—98.

1643.

*16547. Kejser FERDINAND III. giver sine Befuldmægtigede i Køln nærmere Be- 12. Aprilis.
falinger i Anledning af den ved K. af Danmarks Mægling til den 11. Juli bestemte Fredskongres. — *Wien*, d. zwey und zwantzigsten Aprilis. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 198—210

*16548. Skrivelse fra den kejserlige Gesandt i Madrid Marchese DE CARETTO til 14. Aprilis.
de kejserlige Befuldmægtigede i Køln, hvorefter den spanske Regering haaber, at Stridspunkterne om dens Lejdebreve nu ere fjernede, da selv K. af Danmark har erklæret Manglerne for uvæsentlige. — *Madrit*, d. 24. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 213—15.

8839. Samtidig Tryk 4 Bl. 15. Aprilis.

*16549. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua gaudet, salem in Fen- 15. Aprilis.
ningia ea copia repertum esse, quæ externis laborem fretum Cimbricum transeundi et onera ibi semper crescentia persolvendi remittere possit. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 712.

*16550. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua deo gratias agit, 15. Aprilis.
quod viri magni in Anglia, Germania, Dania sint, qui de ecclesiæ pace serio cogitent; præterea commemorat, Danum vulgare, se ei hostem fore, penes quem steterit, quo minus pax fiat. — 25. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 952—53.

*16551 Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til de kejserlige 18. Aprilis.
Befuldmægtigede i Køln, hvori han omtaler, at de (Hamburgerne?) sandsynligvis forhandle med K. af Danmark om Forlig. — *Hamburg*, d. 28. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 219.

*16552. K. CHR. IV. forbyder Fiskeriet af Hvaler under den 67. Grad af andre 21. Aprilis.
end de dertil priviligerede. — (21. April.) Tidsskr. for Fiskeri III. 232—33.

8846. Richardson, Hallandia S. 52. 28. Aprilis.

*16553. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Landsdommerne Erik Juell og Mogens Høgh, 29. Aprilis.
at Aars's Magistrats Domme ikke skulle gaa Landstinget forbi, da saadan Fribed ej tilforn er paatalt i »vor« Regeringstid. — *Haffn.*, 29. April. Udt. i Hüberts, Aktstk. vedk. Aarhus II. 104.

*16554. K. CHR. IV. befaler Øvrigheden i Odense at flytte Bytinget, da det er 29. Aprilis.
bygget saa nær ved den Fru Sidtzel Høig, Ebbe Munches Efterleverske, tilhørende Gaard, at det er denne ej lidet til Skade. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 29. April. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. II. 332. Engelstoft, Odense Byes Hist. 2. Udg. S. 529.

8848. Samtidig Tryk 4 Bl. 30 Aprilis.

*16555. K. CHR. IV. tillader Christian Alkenbrekt at opsætte en Slibe- og Poler- 30. Aprilis.
mølle ved det Vandløb, som kommer fra Krudtmøllen og løber forbi Stobmølle. — (30. April.) Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S. 28.

*16556. K. CHR. IV.'s Rekreditiv til K. Karl I. for John Poley, som har bragt 30. Aprilis.
ham et Brev fra K. Karl, dat. Oxford, 10. Martii. — 30. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S 73.

*16557. K. CHR. IV.'s Resolution til den engelske Gesandt John Poley, hvorefter 30. Aprilis.
han vil søge at skaffe den begjærede Hjælp mod at faa Orknøerne og Shetlandsøerne tilbage. — 30. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre politiske Historie 1629—1660 II. 316.

*16558. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Staden Hamburg, hvori han fordrer, at de 1. Maji.
»urolige Hoveder«, der have ophidset Staden mod ham, skulle udelukkes af Raadet og

1643.

give ham billig Satisfaktion for den lidte Skade; i saa Fald vil han atter tage Byen til Naade. — *Copenhagen*, d. 1. Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

6. Maji. *16559. AXELII OXENSTIERNA, regni cancellarii Sveciæ, ad filium Johannem Oxenstierna litteræ, in quibus dicit, audaciam capitanei Danici ad Ruden solum præludia esse; Danos majora et deteriora agitare. — *Stockholmiæ*, die 6. Majo. Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 73—74.

12. Maji. *16560. Skrivelse til de til Mecklenburg i Anledning af den afdøde Stiftskommissær Daniel Trojes Efterladenskaber komne danske Afsendinge, hvori de opfordres til at anmode K. af Danmark om at udlevere det bützowske Stiftsarkiv, som er ført til Danmark. — (12. Maji.) (Tydsk.) Brudst. i Jahrbüch. d. Vereins f. meklenburgische Gesch. XXVII. 92.

13. Maji. *16561. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler den Opmærksomhed, man maa have rettet paa de danske Krigsplaner; overfor Capitainen ved Ruden skal han forholde sig mandigt, men forsigtigt. — *Stockholm*, d. 13. Maji. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 74—75.

16. Maji. *16562. DET SVENSKE RIGSRAADS Protokol, hvori bl. a. findes Udtalelse om, at »Kejseren kanske ligesaa gjerne vil unde os Pommern, som Jyden Holsten«, samt om andre Grunde til at beholde Pommern, bl. a. Muligheden af derfra at gjøre Indfald i Danmark; fra modsat Side fremhævedes bl. a., at Byerne i Pommern hældede til Jyden. — D. 16. Maji. (Svensk.) Udt. og Brndst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 120.

17. Maji. *16563. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til K. Karl I., hvori hun bl. a. minder ham om, at hvis han vil træffe en Afgjørelse i Forhandlingerne med Danmark, er der ingen Tid at spilde. Dersom han har i Sinde at afstaa »Oerne«, raader hun ham til at slutte en hemmelig Traktat med K. af Danmark for ikke at krænke Skotterne. — *York*, ce 27 may. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 485—90. Udt. p Eng i Gardiner, History of the great civil war I. 164.

18. Maji. 8858. Dittmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667. S. 146—58.

18 Maji *16564. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til Hert. af Hamilton, hvori bl. a., at hun har faaet gode Efterretninger saavel fra Frankrig som fra Danmark. — Ce 28 mai. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 490—91.

19. Maji. *16565. Sekretær NICHOLAS skriver til Sir Thomas Roe, at K. af England billiger, at det anbefales Frankrig, Danmark og Sverig at varetage Kurf. af Pfalz's Sag ved de forestaaende Forhandlinger. — *Oxford*, 19. may. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 461.

20. Maji. *16566. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG opfordrer Dr. Langermann til at formaa den svenske Gesandt Salvius til at sørge for Rømningen af Slottet Petersberg ved Osnabrück i Henhold til Præliminærfreden. — *Hamburg*, d. 30. Maji. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 270—72.

21. Maji. *16567. K. CHR. IV.'s Brev til Gesandten i Sverig Peter Wibe, hvori Kongen yttrer, »at det hamburgske Forlig vil være et godt Kjølplaster til Kansler Oxenstjernas podagriske Fødder, især naar han desuden erfarer K. af Frankrigs Død.« — *Glücksburg*, 21. Maji. Udt. i Holberg, Dannemarks Riges Hist. 2. Udg. II 770—71. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 325.

1643.

*16568. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til Marquisen af Montrose, hvori hun bl. a. lover ham nogle af de Vaaben, hun hver Dag venter fra Danmark. — *York*, 31 mai. (Engelsk.) Fransk Overs. i Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 492—93. 21. Maji.

*16569. Brev fra C. B. v. PFUEL til K. Chr. IV., hvori omtales, at Leopold Wilhelm havde lovet v. Pfuel en anseelig Hvervning, men at Overenskomsten senere ophævedes. — *Hamburg*, d. 22. Maji. (Tydsk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 185. 22. Maji.

*16570. Den kejserlige Afsending AUERSBERG underretter den kejserlige Rigshofraad Krane om sine igjennem Dr. Langermann førte Forhandlinger med den svenske Gesandt Salvius angaaende de svenske Passer og Kvartererne i Osnabrück. — *Hamburg*, d. 2. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphalische Friedens-Cantzley I. 275—76. 23. Maji.

*16571. HUGONIS GROTII ad Joannem Salvium epistola, in qua existimat, Danum civitatem Hamburgensem ad conditiones satis duras pertracturum, deinde omnia pro rege Britanniæ tentaturum, sed Seciæ magis invisurum quam nociturum esse. — *Lutetiæ*, 3. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 713 24. Maji.

*16572. DET SVENSKE REGERINGSRAADS Instrux til Feltmarskalk Torstenson om at falde ind i Danmark med sin Hær imod Slutningen af Aaret, tilligemed Angivelse af Grundene til dette Skridt. — D. 25. May. (Svensk.) Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1192—95. Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 356. 25. Maji.

*16573. BGM. og RAAD i HAMBURG udstede deres (anden) Afbigtsskrivelse til K. af Danmark og love at betale 280,000 Rdlr. — D. 25. May. (Tydsk.) Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1154—55. 25. Maji.

8860. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1155—56 (udst.). Dansk Overs. i Holberg, Dannemarks Riges Hist. 2. Udg. II. 771. 26. Maji.

*16574. K. CHR. IV.'s Brev til Gesandten i Stockholm Peder Vibe, hvori han fremhæver, at Freden med Kejseren kan ikke bringe Danmark noget godt, men stor Skade, naar den bliver fordelagtig for Svenskerne. — 27. Maji. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 328. 27. Maji.

8861. Særtr. af Forordn. 28. Maji.

*16575. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG meddeler den kejserlige Befuldmægtigede i Münster Krane, at K. af Danmarks Raad Langermann er i Færd med at rejse til ham. — *Hamburg*, d. 7. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 291—92. 28. Maji.

8864. Særtr. af Forordn. 1. Junii.

*16576. Dr. LANGERMANN underretter K. Chr. IV. om, at den svenske Gesandt Salvius efter forskjellige Modforslag er gaaet ind paa, at Slottet Petersberg ved Osnabrück rømmes af de Svenske. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzle y I. 278-80. Ante 2. Junii.

*16577. K. CHR. IV. underretter den kejserlige Afsending Grev Auersberg om, at den svenske Gesandt Salvius har givet efter for Langermanns Forestillinger om at rømme Slottet Petersberg ved Osnabrück. — *Auf Unsern Hause Glücksburg*, d. 2. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantsley I. 277—78. 2. Junii.

8866. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 356—57. 3. Junii.

*16578. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev om Indbetaling af Restancer for Plovskatten og de bevilgede Romermaaneder samt om Indkal- 5. Junii.

1643.

delsen af en Kommission til Revision af Landsmatriklen. — *Schlosz Gottorff*, d. 5. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

6. Junii. *16579. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til den kejserlige Rigshofraad Krane, hvori han meddeler denne, hvad K. af Danmark nyligt har skrevet til ham. — *Hamburg*, d. 16. Maji (for Junii). (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 303—04.

7. Junii. 8869. Særtr. af Forordn.

7. Junii. *16580. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANE meddeler Kejseren, at han har truffet K. af Danmarks Afsending Dr. Langermann i Osnabrück og i Forening med ham arbejdet paa de svenske Troppers Afmarsch — *Osznabrück*, d. 17. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 305—06.

7. Junii. *16581. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANES Skrivelse til den kejserlige Afsending Grev Auersberg, hvori han glæder sig over Tilstedeværelsen af K. af Danmarks Gesandt Langermann i Osnabrück, og over, at ogsaa denne har været Vidne til den svenske Garnisons Utilbøjelighed til Afmarsch. — *Osznabrück*, d. 17. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 306—07.

7. Junii. *16582. JOH. v. HOVERBECK meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at den projekterede Sammenkomst mellem K. af Danmark og Polen ikke vil finde Sted. — *Königsberg*, 7. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm v. Brandenburg I. 128—31.

8. Junii. *16583. Dr. HENRIETTE MARIES Brev til Greven af Newcastle, hvori hun til Tak for de gode Efterretninger, han har bragt fra Danmark, sender ham Nyheder fra Frankrig og Krigsskuepladsen i England. — *Newark*, 18 juin. (Fransk.) Baillon, Henriette-Marie de France, Reine d'Angleterre S. 494—95.

10. Junii. *16584. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Modtagelse af John Pooley, som han sender igjen med nye, fuldstændige Instruxer. — *Oxford*, 10 June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 54.

15. Junii. *16585. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til den kejserlige Befuldmægtigede i Osnabrück Krane, hvori han omtaler, at den svenske Resident er i Begreb med at rejse over Land gjennem Danmark til Münster. — *Hamburg*, d. 25. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphalische Friedens-Cantzley I. 341—42.

16. Junii. *16586. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANES Skrivelse til Kejseren, hvori han meddeler, at den danske Afsending Langermann er rejst fra Osnabrück to Dage før han selv for at opfordre sin Konge, der er i Glyckstad, til ved Afsendelsen af en Kurer at formaa den svenske Regering til at trække sin Garnison tilbage fra Osnabrück. — *Münster*, d. 26. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 346—52.

16. Junii. *16587. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANE meddeler den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG, at hverken han eller K. af Danmarks Raad Langermann have kunnet bevæge den svenske Garnison i Osnabrück til Afmarsch. — *Münster*, d. 26. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I 343-46.

20. Junii. *16588. BISKOPPEN AF OSNABRÜCKS Skrivelse til den kejserlige Befuldmægtigede Krane, hvori han omtaler, at hans Undersaatter have prøvet saavel Danske som Svenske og andre som Herrer. — *Cölln*, d. 30. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 358—59.

1643.

*16589. K. CHR. IV.'s Brev om, at han har afsendt Dr. Christoph von der Lippe, der sammen med flere andre er bestemt til Befuldmægtiget ved Fredstraktrakten, iforvejen og givet ham særlige Befalinger. — *Auf unseren Hause Glücksburg*, am 21. Juni. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzlay I. 359—60. 21. Junii.

*16590. Petition fra HAMBURGSKE BORGERE til K. Chr. IV. — *Hamburg*, 21. June. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. 21. Junii.

*16591. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANES Skrivelse til Kejseren, hvori han haaber ved Hjælp af den danske Gesandt at komme til Orden med det hessiske Indfald i det til Fredstraktaten bestemte neutrale Gebet. — *Münster*, d. 3. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 367—70. 23. Junii.

*16592. KURF. AF BAJERN anmoder Kejseren om, i Lighed med hvad han allerede selv har gjort, at underrette K. af Danmark om, at det til Pfalzgrev Carl Ludvig for den almindelige Fredskongres udstedte Pasbrev ikke maa forstaas, som om den pfalziske Sag skulde behandles paa den. — *München*, d. 8. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 383—86. 28. Junii.

*16593. UNIVERSITAS WITTEBERGENSIS Wittramo, consiliario regio Danico, cui a rege delegatum est, ut apud reginam Sveciæ pro universitate intercedat, res suas commendat. — *Wittebergæ*, d. 28. Junii. Aug. Buchneri Epistolæ II. 52—55. 28. Junii.

*16594. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANES Skrivelse til Kejseren, hvori han meddeler, at de danske Gesandter siges at være undervejs til Osnabrück. — *Münster*, d. 10. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 401—03. 30. Junii.

*16595. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANES Skrivelse til Kurf. af Køln, hvori han omtaler, at de kongelige danske Gesandter i denne Uge have ladet bestille Logis i Osnabrück. — *Münster*, d. 10. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 396—99. 30. Junii.

*16596. K. CHR. IV.'s Memorial til Hofmesteren, at han skal sende Peder Wibe (i Stockholm) Kopier af Dommene over dem, som have brugt falske Certifikater i Sundet; om et Smørfad af Guld; om en Bro ved Helsingborg, til hvis Opbygning der skal kræves Told; om Forfærdigelse af en Træhest til den unge Hert. af Gottorp; om Foranstaltninger mod Udførsel af Kvæg og Heste uden Told; om en Marskalk til Grev Waldemar Christian henad Moskov, om at sende Tinfade og Tallerkener til Glyckstad til Hert. Frederiks Bryllup. — Uden Datum. Nyerup, Karakteristik af Christ. IV. Bilag S. XXXXIX—L. Brevet sættes i Christ. IV.'s egenh. Breve udg. ved Bricka og Fridericia 1641—44 S. 363 til »Omtr. Juni«. c. Junio.

8872. P. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 114—17. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 357. 1. Julii.

8873. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S 191. 1. Julii.

*16597. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at hans Søn Erik paa sin Udenlandsrejse denne Gang har maattet undgaa Danmark. — *Stockholm*, d. 1. Julii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4 76—78. 1. Julii.

*16598. HUGONIS GROTII ad Johannem Salvium epistola, in qua, ut actiones et consilia regis Daniæ bene observentur, svadet. — $\frac{1}{11}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 714. 1. Julii.

*16599. SYNDICI i Staden OSNABRÜCK meddele den kejserlige Befuldmægtigede Krane, at den danske Afsending Hr. v. der Lippe igaar er ankommen til Staden og ønsker en Sammenkomst med ham. — *Osznabrück*, d. $\frac{1}{11}$. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 406—07. 1. Julii.

1643.

2. Julii. *16600. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANE svarer Syndici i Staden Osznabrück, at han er rede til den følgende Dag at indfinde sig til en Sammenkomst med den danske Afsending Hr. v. der Lippe i Slottet zur Marck i Grevskabet Decklenburg. — *Münster*, d. 12. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 407.

5. Julii. *16601. Kejser FERDINAND III.'s Kreditiv til K. af Danmark for sine til Kongressen i Osnabrück befuldmægtigede Gesandter, Grev Auersberg og Dr. Volckmar. — *Wien*, d. 15. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 441—42.

5. Julii. *16602. Kejser FERDINAND III.'s Instrux for sine til Kongressen i Osnabrück befuldmægtigede Gesandter, Grev Auersberg og von Vollckmar, hvorefter de skulle opfordre de danske Gesandter til at faa de svenske Afsendinge til at meddele deres Fordringer og til eventuelt at søge at faa disse nedstemte. — *Wien*, d. 15. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 431—41.

7. Julii. *16603. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANE meddeler Kejseren, at han har haft en Sammenkomst med den danske Gesandt von der Lippe paa Slottet Marck, hvor han har forsikret ham om de kejserlige Afsendinges snarlige Ankomst og opfordret ham til at sørge for de Svenskes Rømning af Osnabrück og for de Hessiskes Udmarsch af det neutrale Gebet, og hvor von der Lippe har udtalt sin Mistillid til de Svenske. — *Münster*, d. 17. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 445—56.

7. Julii. *16604. Den kejserlige Befuldmægtigede KRANE meddeler Grev Auersberg, at den danske Afsending Christoph von der Lippe er kommen til Osnabrück, og at han har haft en Sammenkomst med ham, hvor de have forhandlet om den hessiske Krænkelse af Neutraliteten, og hvor von der Lippe har ytret Ønsket om de kejserlige Gesandters snarlige Ankomst. — *Münster*, d. 17. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 443—44.

8. Julii. *16605. Kejser FERDINAND III. meddeler K. af Danmark, at den pfalziske Traktat vil blive gjenoptaget den 17. (7.) October i Wien, og udtaler Haabet om, at han og paa hans Opfordring K. af England ville sende Gesandter dertil. — *Wien*, d. 18. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 464—66.

8. Julii. *16606. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til Kurf. af Mainz, Køln og Sachsen, hvori han omtaler, at han har underrettet K. af Danmark om den pfalziske Traktats Gjenaabning d. 17. October. — *Wien*, d. 18. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 461—63.

8. Julii. *16607. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Hamburg og Münster, at den 17. Octobr. er ansat som Tiden til Reassumptionen af den pfalziske Accomodationstraktat ved det kejserlige Hof, hvorom han allerede har underrettet K. af Danmark som Mægler. — *Wien*, d. 18. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 459—60.

10. Julii. *16608. JENS BANG klager til K. Chr. IV. over, at Bgm. og Raad i Aalborg trods Kongens Bevilligelse ikke vil anholde Skipper Anders Nielsen, som imidlertid er kommen til Byen, og beder Kongen om, at han vil befale, at Anders Nielsen skal arresteres. — 10. Juli. Wolff, Jens Bang S. 206—07.

11. Julii. *16609. K. AF DANMARK opfordrer Landgrevinden af Hessen til at forbyde sine Troppers Indfald i Stiftet St. Mauriz ved Münster, da det hører til det til Fredstraktaten bestemte neutrale Gebet. — *Hadersleben*, d. 11. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 403—05.

1643.

*16610. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til Rigshofraad Krane, hvori han omtaler, at han med hver Time venter en Sekretær fra K. af Danmark. — *Hamburg*, d. 21. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 468—69. 11. Julii.

*16611. K. CHR. IV. tilskriver Rigsraadet om den Fare, der truer ved Sverigs mulige Erbvervelse af Pommern eller ved denne Provins's Aftrædelse til Polen; han foreslaar i saa Fald at lade Danmark forene sine Vaaben med Kejseren mod Sverig, vel at mærke, naar Kejseren først havde ratificeret Amnestien i Tydskland. — 12. Julii. Brudst. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1176. Udt i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 331. 12. Julii.

*16612. K. AF DANMARK befaler sin Afsending (Langermann), hvis en Henvendelse til Landgrevinden af Hessen ikke formaar noget med Hensyn til Krænkelsen af det neutrale Gebet, da at faa Frankrig og Sverig til en Mellemkomst. — *Auf unsern Hause Hadersleben*, d. 13. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 408 13. Julii.

*16613. Den danske Afsending (CHRISTOPH VON DER LIPPE) udtaler for de kejserlige Gesandter i Münster sin Glæde over Kejserens Forsikringer om sin Fredstilbøjelighed, haaber, at hans Kolleger snart ville ankomme, men klager over, at Streifkorpser foretage Excesser i Osnabrücks Omegn. — *Osznabrück*, d. 24. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 478—81. 14. vel 24. Julii.

*16614. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua optat, ut controversiæ Svecorum cum Dano ortæ ex vetere formula æquoque et bono componantur. — *Lutetiæ*, 25. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 715. 15. Julii.

*16615. KURF. AF BAJERN opfordrer Kejseren til ikke at rette sig efter K. af Danmarks Ønske om at henvise den pfalziske Sag til den almindelige Fredskongres. — *München*, d. 25. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 485—89. 15. Julii.

*16616. K. CHR. IV.'s Instrux for Just Høg og Gregers Krabbe, der skulle begive sig til Osnabrügge i Anledning af Fredsunderhandlingerne mellem Kejseren og Sverig. — *Haderslef*, d. 17. Julii. Udt i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1163—70. Udt. p. Svensk i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 119. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 332. 17. Julii.

*16617. Den danske Afsending VON DER LIPPE anmoder de kejserlige Gesandter i Münster om Oplysning om, hvornaar de pavelige, spanske og venetianske Gesandter kunne ventes, idet han antyder, at en længere Udsættelse let kan gjøre hans Konge tilbøjelig til at trække sig tilbage fra Fredstraktaten. — *Osznabrück*, d. $\frac{17}{27}$. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 490—92. 17. Julii.

*16618. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER forsikre den danske Befuldmægtigede i Osnabrück (von der Lippe) om Kejserens Fredstilbøjelighed og udtale Haab om de andre Magters Gesandters snarlige Ankomst. — *Münster*, d. 1. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 501—04. 22. Julii.

*16619. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER tilsende Grev Auersberg i Osnabrück deres Klage til den hessiske Generallieutenant Eberstein over hans Brud paa Neutraliteten, forat han kan meddele den til den danske Gesandt. — *Münster*, d. 3. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 510—11. 24. Julii.

*16620. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG underretter sin Kollega i Münster, Krane om, at efter von der Lippes Meddelelse har K. af Danmark opfordret Landgrevinden af Hessen til at standse med sit Brud paa Neutraliteten. — *Osznabrück*, d. 4. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 512. 25. Julii.

1643.

26. Julii. *16621. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG opfordrer K. af Danmark til ikke at modtage den portugisiske Gesandt og til at anmode Dr. af Sverig om heller ikke at gjøre det. — D. 5. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 517—19

27. Julii. *16622. Lægen CÜSTER skriver til Worm, at Prinsen igjen ligger meget syg af sin Benskade i Rendsborg; han ventes til Nyborg d. 15. August. — D. 27. Julii. Brudst. p. Dansk i Wolff, Journal f. Politik 1825 III. 203.

28. Julii. *16623. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER sende Kejseren en Afskrift af K. af Danmarks Skrivelse til Landgrevinden af Hessen angaaende hendes Troppers Indfald i Stiftet St. Mauriz. — *Münster*, d. 7. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 529—31.

28. Julii. *16624. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER sende Kurf. af Køln en Afskrift af K. af Danmarks Skrivelse til Landgrevinden af Hessen angaaende hendes Troppers Indfald i Stiftet St. Mauriz. — *Münster*, d. 7. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 526—27.

29. Julii. *16625. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, regem Daniæ ad imperatorem et principes Germanos scripsisse, se valde cupere, ut Palatina res in colloquio communi de pace tractetur. — $\frac{\text{XXIX. Julii.}}{\text{VIII Augusti.}}$ Hugonis Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 51—54.

29. Julii. *16626. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit, Danum multum movere, parum promovere. — *Lutetiæ*, 8. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 715.

29. Julii. *16627. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER udtale for den danske Afsending i Osnabrück (von der Lippe) deres Tillid til, at de hessiske Kontributioner i Stiftet St. Mauriz ville ophøre, og at de forskjellige Streifkorpsers Voldsomheder ville blive afhjulpne, naar Modpartens Gesandter ankomme, men beklage, at de franske Gesandter endnu ikke ere paa Vejen. — *Münster*, d. 8. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphalische Friedens-Cantzley I. 535—37.

29. Julii. *16628. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTERS Skrivelse til Grev Auersberg, hvori de takke for en Afskrift af hans Skrivelse til K. af Danmark angaaende den portugisiske Gesandt. — *Münster*, d. 8. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 538—39.

30. Julii. *16629. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Landgrevinden af Hessen, hvori de minde hende om K. af Danmarks Skrivelse til hende angaaende Krænkelsen af Stiftet St. Mauriz's Neutralitet. — *Münster*, d. 9. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 550—52.

30. Julii. *16630. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til den hessiske General Grev von Eberstein, hvormed de sende ham en Afskrift af K. af Danmarks Skrivelse til Landgrevinden af Hessen angaaende hans Krænkelse af Stiftet St. Mauriz's Neutralitet. — *Münster*, d. 9. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 542—50.

30. Julii. *16631. Skrivelse fra den kejserlige Gesandt i Osnabrück Grev AUERSBERG til sine Kolleger i Münster, hvori han omtaler, at de danske Gesandter allerede ere komne til Delmenhorst. — *Osznabrück*, d. 9. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 539—42.

1643.

*16632. Landgrevinden af Hessen lover K. af Danmark at foretage Undersøgelser i Anledning af Besværingerne over hendes Troppers Brud paa Neutraliteten, men klager tillige over, at Staden Münster heller ikke overholder denne. — *Cassel*, d. 31. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 499—501. 31. Julii.

*16633. Hugonis Grotii ad Johannem Oxenstjernam litteræ, cum quibus litteras reginæ regentis Galliæ ad regem Daniæ scriptas mittit. — Uden Datum. Hugonis Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 54—59. Augusto vel Septembri.

*16634. Kejser Ferdinand III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Münster og Osnabrück, hvori han omtaler, at han har underrettet K. af Danmark om den forestaaende Gjenoptagelse af de pfalziske Forhandlinger i Wien. — *Wien*, d. 11. Monaths-Tag Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 557—60. 1. Augusti.

*16635. Den kejserlige Afsending Grev Auersberg meddeler Kejseren Indholdet af en Samtale med den danske Gesandt von der Lippe, hvorefter denne, der venter sine Kolleger inden 3 Dage, er enig med ham i, at de danske Gesandter, hvis de svenske lade længere vente paa sig, ved en Skrivelse bør skynde paa dem, men klager over en Efterretning om, at man ved Kejserhoffet under Svenskerne hellere end K. af Danmark Pommern. — *Osznabrück*, d. 13. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 566—69. 3. Augusti.

*16636. Skrivelse fra de kejserlige Gesandter i Münster til Kejseren, hvori omtales, at der i K. af Danmarks Skrivelse til Landgrevinden af Hessen angaaende hendes Troppers Krænkelse af Neutraliteten særligt nævnes Stiftet St. Mauriz. — *Münster*, d. 14. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 572—75. 4. Augusti.

*16637. Knanii, legati imperatoris, ad Chisium nuncium apostolicum epistola, in qua commemorat, Cæsarianos ac Danicos legatos jam pridem Osnabrugi appulisse, et regem Daniæ ad Landgravium Hassiæ Cassalensis, qui civitati Monasteriensi neutralitatem denegaverit, satis prægnantes litteras dehortatorias emisisse. — *Monasterii*, 14. Augusti. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 569—71. 4. Augusti.

*16638. Den hessiske General, Grev Ebersteins Skrivelse til de kejserlige Gesandter i Münster, hvori han beklager sig over de falske Efterretninger, man har bragt K. af Danmark angaaende en haard Behandling af nogle Gejstlige fra Stiftet St. Mauriz. — *Cöszfeldt*, d. $\frac{4}{14}$. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 575—80. 4. Augusti.

*16639. Landgrevinden af Hessen sender de kejserlige Gesandter i Münster en Afskrift af sin Svarskrivelse til K. af Danmark angaaende hendes Troppers Krænkelse af Neutraliteten. — *Cassel*, d. $\frac{7}{17}$. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens Cantzley I. 534—35. 7. Augusti.

*16640. Den kejserlige Afsending Grev Auersberg meddeler Kejseren, at den danske Gesandt von der Lippe endnu ikke kan give nogen sikker Efterretning om sine Kollegers Ankomst, at han derfor har skrevet til Langermann, og at han, hvis han ikke inden to Dage faar Vished derom, selv vil skrive til de danske Gesandter. — *Osznabrück*, d. 17. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 591—92. 7. Augusti.

*16641. Den kejserlige Afsending Grev Auersbergs Skrivelse til sine Kolleger i Münster, hvorefter den danske Gesandt von der Lippe ikke har meddelt ham noget om sine Kollegers Ankomst; han selv opfordrer Langermann til ved Skrivelser at paaskynde de svenske Gesandters Rejse. — *Osznabrück*, d. 17. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 589—90. 7. Augusti.

1643.

7. Augusti. *16642. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERG beklager sig for K. af Danmarks Raad Langermann over, at de danske Gesandter endnu ikke ere komne til Osnabrück, da de svenske Gesandter undskylde deres Udeblivelse dermed. — *Osznabrück*, d. 17. Aug. — (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 593.

9. Augusti. *16643. Den danske Afsending VON DER LIPPE meddeler den kejserlige Gesandt i Münster Krane, at hans Kolleger igaar ere rejste fra Glyckstad, og at den svenske Gesandt Oxenstjernas Ankomst til Minden ventes som idag; han klager over, at begge Partiers Strejfkorpser vedblive at drive deres Uvæsen i Omegnen af Osnabrück. — *Osnabrugi*, d. $\frac{9}{19}$. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 597—99.

10. Augusti. *16644. Synsforretning over Hindtzgaufff Slot af HENNING VALKENDORP t. Glorup og STEEN BILDE t. Kjærsgaard, da Hans Lindenovs Enke, Fru Elisabet Sofie Rantzov, overleverede Lebnet til Claus Sested. — 10. Avgust. Brudst i Danske Saml. VI. 187—89.

11. Augusti. *16645. JACOBUS MATTHIÆ AARHUSIENSIS D. Olao Wormio litteras Schonningii, quas perlegens coborruit, mittit. — *Friderichsburgi*, 11. Aug. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 105.

11. Augusti. *16646. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de meddele, at ifølge en Skrivelse fra den danske Afsending von der Lippe have hans Kolleger tiltraadt Rejsen til Osnabrück. — *Münster*, d. 21. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 606—09.

11. Augusti. *16647. LEGATORUM IMPERATORIS MONASTERII degentium ad Cardinalem Roselti, legatum apostolicum, epistola, in qua regis Daniæ legatorum Osnabrugi perventionem laudant. — *Monasterii*, 21. Augusti. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 603—05.

11. Augusti. *16648. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER takke den danske Afsending von der Lippe for hans Meddelelse om hans Kollegers snarlige Ankomst, underrette ham om, at den venetianske, pavelige og spanske Gesandt ogsaa ere paa Vejen, men beklage, at det samme ikke gjælder den franske. — *Münster*, d. 21. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 610—13.

12. Augusti. *16649. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit, se non mirari, quod Svedi novas copias in Germaniam transmittere, quamdiu cum Dano pax suspecta sit, morentur. — *Lutetiæ*, 22. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 715.

14. Augusti. 8884. Særtr. af Forordn.

14. Augusti. *16650. Forordning (af DETLEV REVENTLOV, Amtmd. i Haderslev) angaaende Tienden. — D. 14. Aug. Udt. i Aagaard, Beskr. over Tørning Lehn S. 120.

14. Augusti. *16651. Den kejserlige Afsending Grev AUERSBERGS Skrivelse til hans Kolleger i Münster, hvori han omtaler, at han, da det danske Gesandtskab endnu for tre Dage siden ikke var brudt op fra Glyckstad, imorgen vil tale derom med von der Lippe, hvem han har faaet overtalt til ikke at rejse til Grevskabet Lippe. — *Osznabrück*, d. 24. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 618—20.

15. Augusti. *16652. Kejser FERDINAND III. meddeler sin Afsending, Greven af Nassau, de Forholdsregler, han har taget med Hensyn til Besørgelse af Breve og Tilførsel af Levnetsmidler til Fredskongressen, hvorom den danske Afsending von der Lippe havde forespurgt, og roser hans forsigtige Svar til denne angaaende en Vaabenstilstand. — *Nicolspurg*, d. 25. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 623—24.

16. Augusti. *16653. Den danske Afsending i Osnabrück VON DER LIPPE meddeler den kejserlige Gesandt i Münster Krane, at han venter sine Kolleger inden tre Dage, og at de franske Gesandter sikkert ville begive sig paa Vejen efter Slutningen af Belejringen af

1643.

Diedenhofen; Strejfkorpserne vedblive med deres Uvæsen. — *Osznabrück*, d. $\frac{18}{28}$. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 624—26.

*16654. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de indkalde en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 5. Octobr. i Kiel. — *Schlosz Gottorff*, d. 18. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 18. Augusti.

*16655. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale, at de danske Gesandter endnu ikke ere komne til Osnabrück. — *Münster*, d. 28. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 627—31. 18. Augusti.

8885. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 358. 19. Augusti.

*16656. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, ad Novum Castellum (Angliæ) naves ex Dania cum multo apparatu bellico appulisse. — $\frac{\text{XIX.}}{\text{XXIX.}}$ Augusti. Hugonis Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 68—71. 19. Augusti.

*16657. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Dr. af Sverig, hvori omtales, at K. af Danmark har desavoueret Gesandten Grev Pentz med Hensyn til dennes d. 24. Nov. 1637 for den tydske Kejser fremsatte Mæglings- og Forbundstilbud. — D. 29. Avg. (Svensk.) Udt i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 95. 19. vel 29. Aug.

*16658. KEJSEREN opfordrer paa Foranledning af den danske Gesandt i Osnabrück, von der Lippe, Kurf. af Mainz og Køln til ikke at lægge Hindringer i Vejen for Besørgelse af Breve til Fredskongressen og til ikke at tage Told af Levnetsmidler til Münster og Osnabrück. — *Nicolsburg*, d. 29. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 639—40. 19. Augusti.

*16659. KEJSEREN befaler Grevinden af Taxis i Anledning af en Henvendelse fra den danske Gesandt i Osnabrück til den derværende kejserlige Gesandt at sørge for Oprettelsen af Poststationer i Anledning af Fredskongressen. — *Nickelsburg*, d. 29. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 638. 19. Augusti.

*16660. KEJSERENS Skrivelse til General, Grev Hatzfeid, hvori omtales, at den danske Gesandt i Osnabrück har opfordret Grev Auersberg til at sørge for let Tilførsel af Levnetsmidler til Münster og Osnabrück. — *Nicolsburg*, d. 29. Augusti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 636—37. 19. Augusti.

*16661. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua gaudet, nebulas e Dania disparescere. — *Lutetiæ*, 30. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 716. 20. Augusti.

*16662. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Landgrevinden af Hessen-Cassel, hvori de omtale, at det er vel bekjendt for de danske Gesandter i Osnabrück, at det kejserlige Rytteri for mange Uger siden har forladt Münster. — *Münster*, d. 30. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 642—45. 20. Augusti.

*16663. K. CHR. IV. fraraader Kejseren at gjenoptage den pfalziske Sag til særskilt Forhandling og tilraader dens Henvisning til den almindelige Fredstraktat. — *Auf unseren Hause Glücksburg*, am 22. Aug. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 614—16. 22. Augusti.

*16664. Den kejserlige Afsending i Osnabrück Grev AUERSBERG spørger sine Kolleger i Münster tilraads, om han, hvis de danske Gesandter endnu ikke ere brudt op den 18. (28.), som von der Lippe har lovet, da skal rette en skriftlig Opfordring til dem om at fremskynde deres Rejse. — *Osnabr.*, d. 2. September. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 651—52. 23. Augusti.

1643.

23. Augusti. *16665. Den kejserlige Gesandt i Osnabrück Grev Auersberg meddeler sin Kollega i Münster Krane, at den danske Gesandt har faaet Underretning om, at hans Kolleger paany have udsat deres Afrejse til den 28.; disse Udsættelser bevirke, at de øvrige Interpositorer heller ikke skynde sig. — *Osznabrück*, d. 2. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 652—53

24. Augusti. 8886. Særtr. af Forordn.

24. Augusti. *16666. De kejserlige Gesandter i Münster underrette Kejseren om, hvad den danske Gesandt von der Lippe har meddelt Grev Auersberg angaaende sine Kollegers Udsættelse af deres Rejse til Osnabrück. — *Münster*, d. 3. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 654—55.

26. Augusti. *16667. Lægen Cüster skriver til Worm, at Prinsens Onde har formildet sig meget, og fortæller om de Læger, hvoriblandt han selv, der tilse ham. — D. 26. Aug. Brudst. p. Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 203—04.

26. Augusti *16668. Brev fra (Joachim) Morsius til Dr. Joachimus Jungius, Rektor ved Gymnasiet i Hamburg, om forskjellige litterære Sager; han nævner, til hvem han har uddelt Exemplarer af et Skrift af Dr. Joannes Valentinus Andreæ, som han fik 1629, deriblandt Hert. Frederik af Slesvig og Holsten, Oligerus Rosencrantzius og Henricus a Qualen. — *Slesvici*, XXVI Augusti. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 342—47.

28 Augusti. *16669. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de danske Gesandter ere komne dertil iforgaars, og at de idag ville aflægge dem et Besøg. — *Osznabrück*, d. 7. September. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 660—61.

30 Augusti. *16670. K. Chr. IV. befaler Høvedsmanden paa Bergenhus, Henrik Thott, og Superintendenten Ludvig Munthe at lade Bergen skifte i 3 lige Sogne. — *Glykstad*, d. 30. August. Norske Mag. II. 343—44.

30 Augusti. *16671. Hugonis Grotii ad Appelboom epistola, in qua optat, ut Deus bellum cum Danis a Svecis avertat, aut certe, prinsquam id erumpat, iis pacem cum Germanis det. — *Lutetiæ*, 9. Sept. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 716.

30. Augusti. *16672. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de for to Dage siden have aflagt et Besøg hos de fire danske Gesandter Just Høg, Gerhard (Gregers) Krabbe, Christoph von der Lippe og Dr. Langermann; de ere omgivne af en formelig Hofstat og optræde med megen Pragt, men have ikke villet indlade sig paa Forhandling om Fredsbetingelserne og kun talt om Sikkerhed for Tilførslerne og om de andre Magters Gesandters Ankomst. — *Osznabrück*, d. 9. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 663—68.

1. Septbr. *16673. De kejserlige Gesandter i Münster takke deres Kolleger i Osnabrück for Meddelelsen angaaende Forhandlingerne med de danske Gesandter. — *Münster*, d. 11. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 669—71.

4. Septbr. *16674. Vibeke Kruse befaler Slotsfogeden paa Kjøbenhavns Slot at hidsende tre gamle, blaa Fløjels »bortecken«. — *Glucksborg*, d. 4. Septembris. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S 68.

4. Septbr. *16675. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de danske Gesandter ved et Besøg have forespurgt, om det Rygte talte Sandhed, der fortalte, at Kejseren stod i hemmelige Underhandlinger med de Svenske, fra hvilke den danske Konge

1643.

skulde udelukkes; de have bestemt benægtet Rigtigheden. — *Osznabrück,* d. 14. September. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 673—77.

*16676. K. CHR. IV.'s Befaling til Raadet i Crempe angaaende Forplejning og Indkvartering af Capitain Walther og hans Kompagni. — (5. Septbr.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repert. S 58. 5. Septbr

*16677. K. CHR. IV. meddeler Kejseren, at han har afsendt sine Gesandter til Osnabrück og anmodet den franske Regering om at fremskynde Afsendelsen af sine, ligesom han opfordrer ham til at rette den samme Opfordring til Paven og Venedig. — *Glücksburg,* d. 6. September. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 655—57. 6. Septbr.

*16678. CHR. IV^TUS^ rex a rege Galliæ contendit, ne legatos suos Monasterium ablegare diutius differat, quum Sveciæ deputati Osnabrugum, antequam de ejus legatorum accessu certi sint, haud venturi sint. — *Glücksburgi,* 6. Septembris. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 657—58. 6. Septbr.

*16679. CHR. IV^TUS^ rex reginam viduam Galliæ rogat, ut promovere velit, ut legati Gallici Monasterium quam primum veniant. — *In Regia nostra Glücksburgi,* 6. Septembr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 659. 6. Septbr.

*16680. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter tage i Betænkning at minde de svenske om at paaskynde deres Rejse og frygte for hemmelige Forhandlinger mellem Kejseren og Generallieutenant Torstenson angaaende Pommern. — *Osznabrück,* d. 16. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 683—87. 6. Septbr.

*16681. LEGATI IMPERATORIS OSNABRUGI degentes legato regis Hispaniæ Zappadæ nuntiant, se de adventu ejus a Danicis legatis bis terve interrogatos esse. — *Osnabrugi,* die 16. Sept. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 682—83. 6. Septbr.

*16682. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER takke deres Kolleger i Osnabrück for Meddelelserne om de danske Gesandters Ankomst og Afventningen af de svenskes. — *Münster,* d. 17. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 689—90. 7. Septbr.

*16683. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit, ex legatione, quam rex Daniæ in Svediam mittere dicatur, brevi appariturum esse, casu enatæ an sponte quæsitæ fuerint controversiæ. — *Lutetiæ,* 19. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 716. 9. Septbr.

*16684. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, Danos a Batavis liberum ad Dunquerquam aditum expetere. — *Lutetiæ,* $\frac{IX.}{XIX.}$ Septembris. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 76—80. 9. Septbr

*16685. RESIDENTIS REGIS GALLIÆ HAMBURGI degentis ad regem Daniæ epistola, in qua affirmat, non Gallorum, sed aliorum, præsertim Hispanorum culpam esse, initium tractatuum retardari. — *Hamburgi,* die $\frac{10}{20}$. Sept. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 695—96. 10. Septbr.

*16686. Den svenske Gesandt JOHAN ADLER SALVIUS forsikrer Hert. Frederik, Erkebiskop af Bremen, at Grunden til, at han og Oxenstjerna ikke ere rejste videre til Osnabrück, udelukkende er den, at der til Fredskongressen ikke er kommet andre Magters Gesandter end Kejserens og K. af Danmarks. — *Minden,* d. 22. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 44—46. 12. vel 22. Septbr.

*16687. Den svenske Gesandt SALVIUS meddeler Landgrevinden af Hessen-Cassel, at han og hans Kollega Oxenstjerna ikke endnu ere rejste videre fra Minden til Osna- 12. vel 22. Septbr

1643.

brück, fordi der til Fredskongressen hidtil kun er kommet de kejserlige Gesandter Grev Auersberg og Krane samt den danske Interpositionsambassade. — *Minden*, d. 22. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 706—07.

12. Septbr. *16688. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter ville afvente en Resolution fra deres Konge, inden de minde de svenske om at paaskynde deres Rejse, og tillige forestille, at efter Sigende Hovedet for den kejserlige Legation ogsaa mangler endnu. — *Osznabrück*, d. 22. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 700—05.

13. Septbr. *16689. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück og Münster, at han trods K. af Danmarks Modforestillinger vil gjenoptage de pfalziske Forhandlinger i Wien. — *Ebersdorf*, d. 23. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 716 17.

13. Septbr. *16690. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter, efterat Langermann har modtaget en Skrivelse fra Salvius, hvori de svenske Gesandters Ankomst gjøres afhængig af de franskes og kurfyrsteliges, bestemt have nægtet at ville opmuntre de svenske til at paaskynde Rejsen; Rigskansler Just Høg har desuden forespurgt, om det var sandt, at Kejseren for nylig havde forbundet sig endnu nøjere end hidtil med de katolske Stænder og Spanien. — *Osznabrück*, d. 23. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 711—13.

13 Septbr. *16691. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette de gejstlige Kurfyrster om, at de danske Gesandter have meddelt dem, at den svenske Gesandt Salvius i en Skrivelse til Dr. Langermann har nægtet at bryde op fra Minden, førend de franske og de kurfyrstelige Gesandter ere komne. — *Osznabrück*, d. 23. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 709—10.

13. Septbr. *16692. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til deres Kolleger i Münster, hvori de omtale de danske og svenske Gesandters Misfornøjelse med de franskes lange Udeblivelse. — *Osznabrück*, d. 23. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 708—09.

13. vel 18. Septbr. *16693. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK anmode K. af Danmark om at opfordre de svenske Gesandter til at fremskynde deres Rejse til Osnabrück. — *Osznabrück*, den 23. (28?) Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 727—29.

Ante 15. Septbr. *16694. DE BISKOPPELIGE MÜNSTERSKE RAADER anmode de kejserlige Gesandter i Münster om at opfordre de danske Gesandter til en Mellemkomst for at formaa Hesserne til at modtage Rigsskillemynten. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 720—22.

15. Septbr. *16695. K. CHR. IV.'s Brev til Korfitz Ulfeld, hvori han omtaler den danske Gesandt i Stockholm Peder Vibes Advarsler og Forestillinger angaaende Udbruddet af Krig med Sverig som overdrevne. — 15. Septbr. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 359.

15. Septbr. *16696. K. CHR. IV. skriver til Gesandten i Stockholm Peder Vibe, at »det de der i Landet tale om Krig og Uro mellem Rigerne, dertil gives dem ingen Aarsag; men ville de endelig deran, da haaber jeg, at de som Kristne ville vare os ad, forinden de begynde noget af Importance«. — 15. Septbr. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 359.

15. Septbr. *16697. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de omtale, at de biskoppelige münsterske Raader haabe ved de danske

1643.

Gesandters Mellemkomst at opnaa Lettelse i de af hessiske Garnisoner paalagte Byrder. — *Münster*, d. 25. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 717—19.

*16698. Kansleren CH. THOMESEN beder Otte Brockenhus t. Sebberkloster, kgl. Sekretær, om at udvirke hos Kongen, at Henning Powisch maa nyde det Provsti i Assens, som nu vacerer ved Alexander Dansemesters Død. — *Hafniæ*, d. 16. Septembris. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III. 296. 16. Septbr.

*16699. SALVII legati Svedici, ad Langermannum, legatum Danicum, epistola, in qua defendit, se non Osnabrugum ante adventum ceterorum legatorum proficisci posse, imperatoris passiones accusat, et doceri cupit, utrum Langermannus credat, imperatori soli absque statibus imperii jus tractandæ pacis competere. — *Mindæ*, $\frac{16}{26}$. Septembr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 722—25. 16. Septbr.

*16700. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de have tilskrevet K. af Danmark i Anledning af deres Frygt for, at han paa Grund af de svenske Gesandters Udeblivelse skulde kalde sine Gesandter tilbage. — *Osznabrück*, d. 27. September. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 725—26. 17. Septbr.

8894. Særtr. af Forordn. Scherer, Der Sundzoll S. 195—206. 18. Septbr.

*16701. K. LUDVIG XIV. af Frankrigs Fuldmagt for sine til Fredskongressen i Münster afferdigede Gesandter, hvori han omtaler K. af Danmarks og Republiken Venedigs Fredsmægling. — *Paris*, le vingt huitieme jour de Septembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 151—52. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 271—75. 18. Septbr.

*16702. Skrivelse fra den kejserlige Gesandt i Osnabrück KRANE til Domkapitlet i Münster, hvori han omtaler, at de danske Gesandter i Osnabrück ere enige med ham om, at Gejstligheden i Stiftet Münster bør nyde Neutralitet. — *Osznabrück*, d. 29. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 732—34. 19. Septbr.

*16703. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter von der Lippe og Langermann have overgivet dem en Skrivelse fra Salvius til Langermann med Anmodning om at holde den skjult for deres egne Kolleger for ikke at ophidse disse mod Sverig, men at dette vistnok kun er et Paaskud for at forebygge yderligere Opfordringer til at skynde paa de Svenske. — *Osznabrück*, d. 30. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 734—37. 20. Septbr.

*16704. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK sende Kurf. af Mainz, Køln og Brandenburg et Udtog af den svenske Gesandt Salvius's Skrivelse til Langermann angaaende Aarsagerne til hans Ophold i Minden. — *Osznabrück*, d. 30. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 739—40. 20. Septbr.

*16705. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til deres Kolleger i Münster, hvori de udtale Frygt for, at de danske Gesandter skulle rejse bort. — *Osznabrück*, d. 30. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 737—39. 20 Septbr.

*16706. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de udbede sig en Afskrift af Salvius's Skrivelse til Langermann angaaende Grundene til de svenske Gesandters Udeblivelse. — *Münster*, d. 2. Octbr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 4—6. 22. Septbr.

*16707. DET ENGELSKE PARLAMENT skriver til K. Chr. IV. og sender et Kreditiv for Theodore Haak og Robert Lowther til at forebringe engelske Kjøbmænds Klager angaaende et Skib, der var holdt tilbage ved Glucksburg. — *Westm.*, 23. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. Smstds. et andet, lignende Brev af 30. Septbr. 23. Septbr.

1643.

23. Septbr. *16708. DEN FRANSKE RESIDENT I OSNABRÜCK udvikler for den danske Afsending Langermann Grundene til de franske Gesandters Forsinkelse, hvilke hovedsagelig ligge hos Spanien, men lover, at de dog snart skulle komme. — *Osnabrug*, 3. Octobr. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 7—8.

24. Septbr. *16709. Kejser FERDINAND III. befaler sine Gesandter i Osnabrück at give de danske Gesandter et undvigende Svar paa et muligt Spørgsmaal, om der endnu kan ventes et andet Overhoved for det kejserlige Gesandtskab, og at rette sig efter deres Instrux med Hensyn til de danske Gesandters Ønske om, at Alt maa forhandles skriftligt. — *Ebersdorff*, d. 4. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 9—11.

25. Septbr. *16710. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at den danske Gesandt von der Lippe har underrettet dem om, at han og hans Kolleger have faaet Befaling fra deres Konge til at opfordre de svenske Gesandter til at paaskynde deres Rejse, men tillige antydet, at der maaske vilde blive gjort Vanskeligheder med Hensyn til de kejserlige Lejdebreve. — *Osznabrück*, d. 5. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 13—16.

26. Septbr. *16711. CNANII, legati imperatoris Osnabrugi degentis ad legatum Venetiacum epistola, in qua affirmat, id a rege Daniæ gratanter ac optime acceptum iri, si iter suum maturare velit. — *Osnabrugi*, 6. Octobr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 16—18.

27. Septbr. *16712. Kejser FERDINAND III. lover sine Gesandter i Osnabrück snarligt Svar paa, hvad de danske Gesandter have forebragt om Privatforhandlinger mellem Kejseren og de svenske Ministre. — *Ebersdorff*, d. 7. October. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 20—21.

27. Septbr. *16713. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have ladet en Adelsmand af deres Følge overbringe deres Brev til de svenske Gesandter i Minden. — *Osznabrück*, d. 7. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 19—20.

28. Septbr. *16714. DE SVENSKE GESANDTER meddele de danske Gesandter, at deres Ophold i Minden er foranlediget af de andre interesserede Parters Udeblivelse fra Osnabrück, men at de om faa Dage ville afgive en yderligere Erklæring. — *Minden*, d. 28. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 729—32.

29. Septbr. *16715. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER opfordre deres Kolleger i Osnabrück til at paavise de danske Gesandter, at der ingen Mangler er i de kejserlige Fuldmagter, og at de ikke behøve at afvente noget andet Gesandtskab fra Kejseren. — *Münster*, d. 9. Oct. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 25—28.

30. Septbr. *16716. K. CHR. IV. tilskriver de kejserlige Gesandter i Osnabrück, at man efter hans Mening ikke kan bebrejde de svenske Gesandter, at de forblive i Minden, saalænge de franske, spanske, pavelige og venetianske ikke ere komne til Münster. — *Auf unserm Hause Glücksburg*, d. 30. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 742—44.

30. Septbr. *16717. ANNE MARCHDANER meddeler sin Fætter Henrich Gyldenstiern t. Bollinggaard, at hendes Mand Hans Kaas t. Lindschou er død, og beder ham om at give Møde ved Ligets Hensættelse i Vor Frue Kirke i Svendborg. — *Svenborgh*, d. 30. Sept. Personalhist. Tidsskr. V. 316—17.

30. Septbr. *16718. Skrivelse fra den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at der for Tiden er en Gesandt fra Hert. af Holsten i Stockholm. — *Stockholm*, d. 30. Sept. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 89—93.

1643.

*16719. Hugonis Grotii ad Appelboom epistola, in qua scribit, Dani et Poloni molitiones Svecos monere debere, ut si honeste fieri possit, se a bello Germanico explicent. — *Lutetiæ*, 10. Octobr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 716—17. 30. Septbr.

*16720. Hugonis Grotii ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, Danum ad Francofurtensem conventum scripsisse, non sperandum, ut Palatina causa alibi quam in conventu Monasteriensi et Osnabrugensi tractetur. — *Lutetiæ*, XXX. Vllbris. / X. Villbris. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 83—87. 30. Septbr.

*16721. Hugonis Grotii ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, se epistolam ducis Bavari ad Daniæ regem vidisse, in qua ei persvadeat, ut res Palatinæ non in conventu universali, sed Viennæ tractentur. — Uden Datum. Moser, Diplomatische u. hist. Belustigungen V. 20—27. Septembri.

8897. Af andre Punkter fremhæves: Forslag om nye Bevillinger til de hvervede Soldaters Lønning og til Indkvarteringsgodtgjørelse samt om Udnævnelse af Commissarier til Revision af Matriklen; de to adelige Skatteopkrævere, som skulde udnævnes af Stænderne til at have Tilsyn med Landekisten, bør ikke være skattefri. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 112—13 (jvfr. I. 81). 1. Octobr.

*16722. K. Chr. IV. tilskriver de kejserlige Gesandter i Osnabrück, at man ikke kan vente de svenske Gesandters Ankomst dertil, førend de spanske, pavelige og venetianske indfinde sig i Münster, og at Kejseren derfor bør gjøre sit til at fremskynde dette. — *Auf unsern Hause Glücksburg*, d. $\frac{2}{12}$. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 42—44. 2. Octobr.

*16723. Kejser Ferdinand III. meddeler K. Chr. IV., at han har anmodet Paven og Venedig om at støtte Kongens Opfordring til den franske Regering om at paaskynde sine Gesandters Afrejse til Fredskongressen. — *Ebersdorff*, d. 12. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 36—38. 2. Octobr.

*16724. Kejser Ferdinand III. befaler sine Gesandter i Osnabrück ikke at lade nogen Mistillid til Danmark komme til Syne, saalænge det ikke er sikkert, at de Svenske vise Tilbøjelighed til en Partikulærtraktat. — *Ebersdorff*, d. 12. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 30—35. 2. Octobr.

*16725. Ferdinandus III. imperator legatum suum Venetiis residentem jubet ducem ac rempublicam Venetam hortari, ut suo oratori Parisiis residenti injungant, ut sua officia cum rege Daniæ conjungat et profectionem Gallicorum plenipotentiariorum ad tractatus pacis Monasterienses urgeat. — *Ebersdorffii*, 12. Octobr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 39—40. 2. Octobr.

*16726. Ferdinandus III. imperator Savelli cardinalem hortatur, ut papam moneat, ut ejus nuncius Parisiis residens, eodem modo ut rex Daniæ, profectionem Gallicorum plenipotentiariorum omni studio urgeat. — *Ebersdorffii*, 12. Octobr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 38—39. 2. Octobr.

*16727. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at den af de danske Gesandter til Minden afsendte Adelsmand er kommen tilbage med et Svar fra de svenske Gesandter, som dog endnu ikke kjendes. — *Osznabrück*, d. 12. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 28—30. 2. Octobr.

*16728 Aloysii Contareni, legati reipublicæ Venetæ, ad Cranium, legatum imperatoris, epistola, in qua regis Daniæ studium diuturnum pacis adipiscendæ valde laudat. — *Coloniæ*, 13. Octobr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 47—49. 3. Octobr.

1643.

4. Octobr. *16729. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de have stillet de danske Gesandter de spanske og venetianske Gesandters snarlige Ankomst i Udsigt; de Danske have dernæst opfordret Kejseren til at virke for en almindelig Udsoning i Riget i det Tilfælde, at Sverig slet ikke vilde gaa ind paa Fred, og erklæret den hidtil udstedte Amnesti for utilstrækkelig. — *Osznabrück*, d. 14. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 57—62.

4. Octobr. *16730. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de danske Gesandter foruden at haabe paa hans gunstige Svar til deres Konge angaaende Grevskabet Pinneberg og den hamburgske Sag have udhedt sig hans Imødekommenhed med Hensyn til Samtykke til Erkebiskop Frederik af Bremens Ægteskab og til hans Besiddelse af Bremen, Ophævelse af Staden Bremens Ret til at tage Sæde paa Rigsdagen samt Udstedelse af Generalamnesti; de have endvidere udtalt sig, som om K. af Danmark, i Fald Kejseren opfyldte disse Ønsker, var tilbøjelig til en Offensivalliance mod Sverig. — *Osznabrück*, d. 14. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 63—66.

4. Octobr. *16731. Universitas Wittebergensis regi Daniæ, quod apud reginam Sveciæ securitatem inter media armorum negotia impetraverit, gratias agit. — *Wittebergæ*, IV. Nonar. Octobr. Aug. Buchneri Epistolæ II. 57—59.

5. Octobr. *16732. Befaling fra K. Karl I. til Skatkammerkansleren om at betale Andrew Growe, en Dansker, 50 £ for at have foranstaltet Fyrværkeri. — *Oxford*, 5. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1641—43 S. 489.

7. Octobr. *16733. Hugonis Grotii ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, Gallos velle, Cæsarianos et Danos, moræ impatientes, ex locis ad pacis negotium delectis abire. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{VII.}}{\text{XVII.}}$ Octobris. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 27—32.

8. Octobr. *16734. Erklæring af Stænderne paa Landdagen i Kiel, hvori gives Bevillinger til Soldaternes Lønninger; Stænderne anmode om, at ogsaa nogle af deres Midte maa udnævnes til at have Tilsyn med Landekisten. — *Kiel*, 8. Octb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 113.

9. Octobr. *16735. Kejser Ferdinand III. befaler sine Gesandter i Osnabrück paa de danske Gesandters Spørgsmaal om Gesandtskabets rette Hoved at svare, at de ere tilstrækkeligt instruerede og befuldmægtigede til Traktaten. — *Ebersdorff*, d. 19. Oct. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 72—74.

9. Octobr. *16736. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at Langermann har underrettet dem om, at K. af Frankrig har, maaske kun for at forlænge Traktaterne, opfordret K. af Danmark til at tage sig af Pfalzgrevens Sag ved Fredskongressen. — *Osznabrück*, d. 19. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 70—72.

10. Octobr. 8899. Særtr. af Forordn.

10. Octobr. *16737. K. Chr. IV.'s Brev til K. Karl I. angaaende en Strid, som i nogle Aar har staaet paa, mellem Dorothy Plessy, Enke efter Oberst Alexander de Hay, som døde uden Testamente, og hans Broder Patrick de Hay. — 10. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

10. Octobr. *16738. Forstanderne for det engelske »fellowship of Eastland« klage til Parlamentet over de overdrevne Paalæg, som K. af Danmark tvinger dem til at udrede, og over at 5 af deres Skibe ere blevne anholdte i Sundet. — (Octobr. 10). (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Fifth Report of the royal commission on historical manuscripts S. 108.

1643.

*16739. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til nogle danske Rigsraader, hvori han beklager sig over, at Kongen dels paa deres fælles dels paa sine særlige Strømme har lagt Udliggere for at kræve en uhørt stor Told af alle hans Undersaatter tilbørende, fra Hertugdømmerne udgaaende Varer. — *Gottorp*, 11. Octob. (Tydsk.) Udt i Quellenssmml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Gesch. II, 2. 128. 11. Octobr.

*16740. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have opfordret dem til at udvirke Opbævelse af Indskrænkningerne i Amnestien samt Ret for Stænderne til at indfinde sig ved Fredskongressen. — *Osznabrück*, d. 21. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 78—80. 11. Octobr.

*16741. K. CHR. IV. minder indtrængende det kurfyrstelige Collegium om Nødvendigheden af en snarlig Aabning af Fredskongressen, opfordrer det til at tilstaa Medlemmerne af Deputationsdagen i Frankfurt Ret til at forebringe deres Principalers Mening for Kongressen og foreslaar en Generalamnesti. — *Auf unserm Haus Glücksburg*, am 13. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 49—57. 13. Octobr.

*16742. DEN SVENSKE FORMYNDERREGERINGS Erklæring til en Afsending fra Staden Reval, hvorefter den vil lade Klagerne over Revalborgernes Besværinger i Øresund være sig magtpaaliggende, men forøvrigt mener, at de maa have Taalmodighed, indtil en almindelig Afhjælpning af Klagerne over Sundtolden kan ske. — *Stockholm*, d. 14. October. (Tydsk.) Bunge, Qvellen d. Revaler Stadtrechts II. 238—46. 14. Octobr.

*16743. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han lover ham Underretning om den holstenske Gesandts Ærinde. — *Stockholm*, d. 14. Octob. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 94—96. 14. Octobr.

*16744. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de paa Foranledning af en Skrivelse fra K. af Danmark paany have opfordret Kurf. af Mainz og Køln til at sende deres Gesandter til Fredskongressen. — *Osznabrück*, d. 25. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 85. 15. Octobr.

*16745. Hr. TAGE THOTTS Instruction for sin Søn Ove Thott og dennes Hofmester Vitus Bjering paa deres Udenlandsrejse. — *Malmøhus*, d. 16. Oktober. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 11. 16. Octobr.

*16746. BIEDENBACH, K. af Danmarks Resident ved det kejserlige Hof, forestiller for Kejseren K. af Frankrigs Undskyldningsgrunde for, at hans Gesandter ikke endnu ere mødte ved Fredskongressen, samt opfordrer ham til i Overensstemmelse med Frankrigs og Englands Ønske ikke at skille den pfalziske Sag fra den almindelige Fredstraktat. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 89—96. ante 17. Octobr.

*16747. Kejser FERDINAND III.'s Svar til den danske Resident i Wien, Biedenbach, hvori han fremhæver sine Bestræbelser for at faa de pavelige og venetianske Gesandter til snart at give Møde ved Fredskongressen, antager, at de spanske allerede ere komne dertil, og erklærer, at der ikke mangler noget i hans egne Gesandters Fuldmagter, samt at han afventer Kurfyrsternes Resolution i den pfalziske Sag. — *Wien*, d. 27. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 96—99. 17. Octobr.

*16748. Kejser FERDINAND III.'s Instrux for Grev Gallas, hvori han i Anledning af den svenske Feltmarskalk Torstensons Forslag om Vaabentilstand fremhæver Faren for derved at støde K. af Danmark og maaske bevirke hans Gesandters Afrejse fra Osnabrück samt de Antydninger, den danske Gesandt von der Lippe har ladet falde om en For- 17. Octobr.

1643. bindelse mellem Danmark og Kejseren, i Tilfælde af at denne ikke opnaar Overenskomst med Sverig. — *Wien*, d. 27. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 99—111.

17. Octobr. *16749. NUNCII APOSTOLICI ad Cranium, imperatoris legatum, epistola, in qua litteras Gallici ministri Hamburgi residentis ad Daniæ regem, quibus tarditatem Hispaniæ legatorum ad congressum pacis destinatorum arguat, commemorat. — *Coloniæ*, d. 27. Oct. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 88—89.

18. Octobr. 8901. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 290—91.

18. Octobr. *16750. Kejser FERDINAND III. lover sine Gesandter i Osnabrück sin nærmere Erklæring angaaende det, som von der Lippe har ladet sig forlyde med overfor Grev Auersberg. — *Wien*, d. 28. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 112—13.

18. Octobr. *16751. Kejser FERDINAND III. sender i Anledning af den danske Gesandt von der Lippes Forestillinger sine Gesandter i Osnabrück nye, mere bestemte Fuldmagter til Brug, hvis forlanges. — *Wien*, d. 28. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 113—15.

18. Octobr. *16752. Kejser FERDINAND III. befaler sine Gesandter i Osnabrück ikke at tale til de danske Gesandter om den af Feltmarskalk Torstenson foreslaaede Stilstand, undtagen hvis de selv bringe Sagen paa Bane, og i saa Fald holde sig til Fremstillingen i Instruxen for Grev Gallas. — *Wien*, d. 28. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 116—17.

18. Octobr. *16753. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandters Spørgsmaal om, hvad der er at gjøre, hvis Modparten ikke gaar ind paa Fred, er sket paa umiddelbar Befaling af deres Konge, og at de have fremhævet Frankrigs og Sverigs sandsynlige Utilbøjelighed til Fred, og at den i Sverig udskrevne Rigsdag synes rettet imod Danmark. — *Osznabrück*, d. 28. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 117—19.

18. Octobr. *16754. GERARDI JOANNIS VOSSII ad consules Amstelodamensis reipublicæ epistola, in qua legationem Alberti Conradi Burgii consulis ad Daniæ regem commemorat. — *Amstelodami*, V. Kal. Nov. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 3—9

19. Octobr. *16755. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK tilskrive K. af Danmark, at da nu de spanske Gesandter ere komne til Münster, og den venetianske er paa Rejsen dertil, have Modpartens Gesandter ikke længere nogen Undskyldning for deres Udeblivelse. — *Osznabrück*, d. 29. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 120—22.

20. Octobr. *16756. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori omtales K. af Danmarks Anmodning om at udvirke de pavelige og venetianske Gesandters snarlige Ankomst til Fredskongressen. — *Münster*, d. 30. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 122—24.

21. Octobr. *16757. K. CHR. IV. befaler Jørgen Seefeld paa Hald, saafremt Jens Bang skulde anmode ham derom, at hjælpe ham med at arrestere en Procurator Hans Kall, som har frastjaalet ham nogle vigtige Breve, og ikke slippe ham, før han har tilbagegivet Brevene. — D. 21. October. Wulff, Jens Bang S. 247—48.

21. Octobr. *16758. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Brevvexlingen med det danske Rigsraad. — *Stockholm*, d. 21. Octob. (Svensk.) Gjerwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 96—98.

1643.

*16759. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, Svecis cum Dano simultates perpetuas, non bellum fore, quanquam matrimonium Russicum suspectum esse possit; non iniquum putat, contra Parlamentarios Anglos regem Daniæ naves constituisse. — *Lutetiæ*, Kal. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 717. 22. Octobr.

*16760. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at de netop nu have meddelt K. af Danmark de spanske Gesandters Ankomst til Münster, fordi der er svenske Gesandter i Kjøbenhavn, som uden Tvivl ville vælte Ansvaret for Forsinkelsen over paa Spanien. — *Osnabrück*, d. 2. Novembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 124—25. 23. Octobr.

8903. Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 188—90. Henføres i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1189 til 26. Oktbr. 24. Octobr

*16761. K. CHR. IV. befaler Gunde Lange at paase, at Jens Bang ikke bliver sat i for stor Skat; samt at Tolder Hans Sørensen, som i Forening med ham har laant Jærnstykker til Saltkompagniet, bliver gjort ansvarlig for Tilbageleveringen af den halve Del af dem. — 24. October. Wulff, Jens Bang S. 248. 24. Octobr

*16762. K. CHR. IV. tillader Jens Bang trods hans Gjæld til Jørgen Arnfeld og Dommen desangaaende at afgjøre sine Sager ved Retten, saa at hans Kreditorer snarest mulig kunne blive betalte. — 24. October. Wulff, Jens Bang S. 216—17. 24. Octobr.

*16763. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück, at han er fornøjet med det Svar, de have givet de danske Gesandter angaaende Generalamnestien og Staden Bremens Sæde paa Rigsdagen. — *Wien*, d. 4. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 127—28. 25. Octobr.

*16764. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück, at han er vel tilfreds med deres Skrivelse til K. af Danmark. — *Wien*, d. 4. Novembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 129—30. 25. Octobr.

*16765. CRANIUS, legatus imperatoris Osnabrugi degens, legato reipublicæ Venetæ nuntiat, legatos regis Daniæ adventu ejus proximo lætari. — *Osnabrugi*, d. 5. Novembr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley I. 131—33. 26. Octobr.

*16766. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, legatos a Dania et Polonia adbuc (Lutetiis) latere. — $\frac{\text{XXIX. Octob.}}{\text{VII. Novemb.}}$ (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 93—98. 28. vel 29. Octobr.

*16767. Dr. HENRIETTE MARIE af England skriver til K. Chr. IV., at siden den Adelsmand, Kongen sender, næppe kan udføre sin Mission, da man vidste, hvorfra han kom, og der var sendt Folk ud for at gribe ham, er hun nødt til at sende en anden, mindre vel kjendt, for at bringe hans Svar, der er i Chiffre paa Grund af Farerne paa Rejsen; hun forsikrer, at det er Kongens Hensigt at komme de danske Ønsker i Møde. — Uden Datum. (Modtaget 31. Octobr.) (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 54. ante 31. Octobr.

*16768. K. CHR. IV.'s Resolution til den engelske Gesandt John Poley, hvorefter han foreløbig ikke vil gjøre mere for K. Karl I., da den sidste af de to Sendinger af Vaaben og Ammunition, han havde sendt ham, var bleven greben af Parlamentet, fra hvilket han nu havde hørt, at der var et Gesandtskab undervejs. — 1. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 1. Novbr.

*16769. K. CHR. IV.'s Rekreditiv til K. Karl I. og Dr. Henriette Marie for John Poley. — 1. Novbr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 1. Novbr.

1643.

1. Novbr. *16770. Kejser FERDINAND III. lover sine Gesandter i Osnabrück nærmere Instrux angaaende det af de danske Gesandter stillede Spørgsmaal om, hvad der er at gjøre, hvis Modparten ikke vil gaa ind paa Fred. — *Wien*, d. 11. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 138—39.

2. Novbr. *16771. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have stillet de svenske Gesandters Ankomst i denne Uge i Udsigt og forespurgt, om de selv i saa Fald vare befuldmægtigede til at begynde Hovedforhandlingen, hvilket Spørgsmaal de have besvaret bekræftende. — *Osznabrück*, d. 12. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 139—41.

4. Novbr. *16772. K. CHR. IV.'s Resolution til den engelske Gesandt John Poley, hvorefter han skal faa 4 Kanoner og tilstrækkelig Udrustning til to Skibe, for at han kunde vende hjem i Sikkerhed, og Ulefeldt skulde faa Ordre til at sætte Will. Craforth i Frihed. — 4. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

4. Novbr. *16773. K. CHR. IV. skriver til det skotske Parlament og Folk og opfordrer indtrængende til at undgaa Borgerkrig. — 4. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

4. Novbr. *16774. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, spem omnem domus Palatinæ in constantia Svediæ, Galliæque et conciliatoris Dani positam esse, et legatum Danum Lutetiis nulla re peracta abiisse. — *Lutetiæ*, $\frac{IV.}{XIV.}$ Novembr. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 98—104.

4. Novbr. *16775. Kardinal MAZARIN tilskriver de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien, at Kurfyrsterne forhaabentlig have opgivet Tanken om at henvise den pfalziske Sag til Afgjørelse i Wien, efterat dette er fraraadet dem af K. af Danmark. — 14. Novembr. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin ed. Chéruel I. LXXXVII—IX.

5. Novbr. *16776. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og beder om Tilladelse for Oberst N. Mackay til at hverve et Regiment i Skotland. — 5. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73.

6. Novbr. *16777. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK tilskrive Kejseren, at da General Torstensons Forslag om en Vaabenstilstand ere udkomne i Trykken, ville de forekomme de danske Gesandters Betænkeligheder ved selv at tale til dem derom i Overensstemmelse med Kejserens Instrux til Grev Gallas. — *Osznabrück*, d. 16. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 149.

6. Novbr. *16778. LEGATI REGIS HISPANIÆ MONASTERII degentes comiti Auersbergio, legato imperatoris, nuntiant, se plenipotentiariis Imperatoris Monasterii degentibus ratihabitionem regis sui tractatus præliminaris Hamburgensis, de cujus exhibitione penes regem Daniæ fidem suam ille oppignoravisset, porrexisse. — *Monasterii*, 16. Novembr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 150—51.

9. Novbr. *16779. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han omtaler Modtagelsen af Underretning om de danske Gesandters Meddelelser. — *Wien*, d. 19. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 156—57.

9. Novbr. *16780. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have glædet sig over snart at kunne vente hans Erklæring angaaende deres Forestillinger. — *Osznabrück*, d. 19. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 156.

11. Novbr *16781. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua optat, ut Svecorum cum Danis controversiæ æquis legibus componantur. — *Lutetiæ*, 21. Novembr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 718.

1643.

*16782. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kurf. af Køln, at de af ham ønskede svenske Pasbreve kun kunne skaffes tilveje igjennem de danske Gesandter, men at disse vægre sig ved at forebringe noget for de svenske før deres Ankomst. — *Osznabrück*, d. 23. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 161—62. 13. Novbr.

*16783. THEODORE HAACK og ROBERT LOWTHER skrive til K. Chr. IV. og meddele ham den Mission, der er overdraget dem af det engelske Parlament. — *Hamburg*, 15. Nov. (Tydsk). Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60. 15. Novbr.

*16784. TINGSVIDNE, at Erik Juel nu lader bruge Hyldelund med Avl og Sæd og holder Folk der paa Gaarden, og at hans Tjenere i Lindknud Sogn, baade Hovborg Mænd og de andre, gjøre Ugedagsarbejde til Hyldelund. — 16. Nov. Brudst. i Danske Saml. III. 332—33. 16. Novbr.

*16785. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK beklage sig til Kejseren over, at de ikke have faaet nogen Erklæring fra ham angaaende de danske Gesandters Forestillinger; Rygtet siger, at en polsk Gesandt er paa Vejen til K. af Danmark og derefter til Osnabrück. — *Osznabrück*, d. 26. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 163—64. 16. Novbr.

*16786. K. CHR. IV.'s Befaling til Erich Grubbe om at tage Forvaring af M. Christen Nielsen, som har Bispens Datter i Aarhus, at han bliver tilstede og svarer til, hvad Tiltale man har til ham; kan han ikke stille den, skal han sættes i Blaa Taarn. — 17. November. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 106. 17. Novbr.

*16787. K. CHR. IV. befaler M. Frantz Rosenberg strax at rejse til Aarhus og forbyde M. Christen Nielsen Prædikestolen samt erfare, hvad den derværende Biskops Enke under sin Sygdom har betroet en Præst. — *Bjerte Præstegaard*, 17. November. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 106. 17. Novbr.

*16788. Den svenske Resident STROMFELDTS Beretning til Axel Oxenstjerna om Rigshofmesteren Korf. Ulfeldts Overmod og spottende Bemærkninger om Sverig. — 17. Novbr. (Svensk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 360—62. 17. Novbr.

*16789. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit, facile evenire posse, ut rex Daniæ controversiis suis bellum in se vertat. — *Lutetiæ*, 28. Novemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 718. 18. Novbr.

*16790. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS, hvori han beretter om sin Modtagelse i Osnabrück, ved hvilken bl. a. de danske Mæglere medvirkede. — *Osnabrygge*, d. 18. Nov. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, I. 145. 18. Novbr.

*16791. KURFYRSTERNES GESANDTER paa Frankfurterdeputationsdagen forsikre K. af Danmark, at deres Herrer ere i Begreb med at sende Deputerede til Fredskongressen, at det aldrig har været Meningen at udelukke de øvrige Stænder fra Fredstraktaten, men at der kun har været Tvivl om den bedste Maade, hvorpaa Deltagelsen kunde finde Sted, samt at de have opfordret Kejseren til at iværksætte Generalamnestien. — *Franckfurth*, d. 30. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 168—76. 20. Novbr.

*16792. Kejser FERDINAND III. lover sine Gesandter i Osnabrück med det første ved en egen Kurer at sende dem sin Resolution angaaende de af de danske Gesandter foreslaaede Punkter. — *Wien*, d. 2. Decembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 177—78. 22 Novbr.

1643.

22. Novbr. *16793. DET ENGELSKE PARLAMENTS Tillægsinstrux for Richard Jenkes til den af Parlamentet allerede tidligere udstedte Instrux for Theodore Haak og Robert Lawther til K. af Danmark, Dr. af Sverig og andre Fyrster og Stater ved Østersøen. — (Novbr. 22.) (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Fifth report of the royal commission on historical manuscripts S. 114.

24. Novbr. *16794. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori han beretter om et Besøg, som den danske Kansler Høgh, Krabbe m. fl. aflagde hos ham, og om den politiske Samtale ved denne Lejlighed. — D. 24. Nov. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 146.

24. Novbr. *16795. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de omtale K. af Danmarks Skrivelse til Kurfyrsterne angaaende Rigsstændernes Deltagelse i Fredsforhandlingen. — *Münster,* d. 4. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 186—87.

25. Novbr. *16796. DET ENGELSKE PARLAMENTS Kreditiv for William Barker og Richard Jenks til at fremskynde Klagerne over Toldpaalæggene og give K. Chr. IV. en Fremstilling af Stillingen i England. — 25. Novbr. (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60.

26. Novbr. *16797. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, affinitatem, quam Muscovitus cum rege Daniæ contraxerit, Svediæ metum injicere. — *Lutetiæ,* XXVI. Novembris / VI. Decembris. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 108—15.

27. Novbr. *16798. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have beklaget sig over, at deres fremsatte Ønsker ere blevne offentlig bekjendte i Wien. — *Osznabrück,* d. 7. Decbr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 189—90.

30. Novbr. *16799. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK beklage sig til Kejseren over, at de danske Gesandter ikke have meddelt dem noget om den svenske Gesandt Salvius's Besøg hos dem. — *Osznabrück,* d. 10. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 195—96.

1. Decbr. 8914. Deduction dero Cron Dennemarcks von anno 1630 bis anhero geflogener Friedens Tractaten. 1644. C. Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 118—19. Fransk Overs. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 99—100.

1. Decbr. *16800. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvorefter han ikke mener, at Salvius's Ophold i Osnabrück vil tilvejebringe en bedre Stemning hos de Danske eller hos Kejseren. — *Stockholm,* d. 1. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 588—90.

2. Decbr. *16801. K. CHR. IV. spørger Erich Grubbe, hvorfor han strax har skikket M. Christen Nielsen til Kjøbenhavn, uagtet han tilbød Borgen. — 2. December. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 106.

2. Decbr. *16802. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua gaudet, tempestatem Danicam sedatam esse. — *Lutetiæ,* 12. Decembr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 719.

4. Decbr. *16803. K. CHR. IV. tilkjendegiver Erich Grubbe, at M. Christen Nielsen sendes tilbage igjen, og at der skal tages Forvaring af ham, at han bliver tilstede, og passes paa, at Bispens Enke ikke omkommer sig eller bortkommer. — 4. December. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 107.

4. Decbr. *16804. K. CHR. IV. melder Erich Grubbe, at Erich Juel og Mogens Høg have faaet Befaling til at rejse til Havreballegaard for at forhøre M. Christen Nielsen. — 4. December. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 107.

1643.

*16805. K. CHR. IV. befaler Erich Grubbe at tiltale Hans Hansen Skaaning i Aarhus, fordi han lader trykke Bøger og Pasqviller, som ikke ere reviderede af de bøjlærde. — *Kiøbenhavns Slot*, d. 4. Decbr. Nyerup. Langebekiana S. 386. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 106—07. 4. Decbr.

*16806. K. CHR. IV.'s Befaling til Biskopperne i Aalborg og Viborg at kjende paa de Sager angaaende M. Christen Nielsen, som blive dem forelagte. — *Haffn.*, 4. Decbr. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 107. 4. Decbr.

*16807. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have underrettet dem om, at den svenske Gesandt Salvius har erklæret ikke at ville begynde paa selve Fredstraktaten, førend de franske Befuldmægtigede ere komne til Münster, men derimod vel at ville forhandle om de forberedende Skridt. — *Osznabrück*, d. 14. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 199—201. 4. Decbr.

*16808. CRANIUS, legatus imperatoris Osnabrugi degens, comiti Zappadæ, plenipotentiario regis Hispaniæ, refert, Salvium, legatum Svecicum, legatis Danicis declarasse, se ante Gallorum Monasterium accessum ad nullos tractatus procedere velle. — *Osnabrugi*, 14. Dec. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 201—02. 4. Decbr.

*16809. Kejser FERDINAND III.'s Instrux for sine Gesandter i Münster, hvori han finder det rigtigst, at den spanske Ratification af Præliminærtraktaten overgives til de franske Gesandter, medens Grev Auersberg underrettes derom, for at han kan meddele det til de danske Gesandter i Osnabrück. — *Wien*, 15. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 207—10. 5. Decbr.

*16810. Kejser FERDINAND III. befaler sine Gesandter i Osnabrück paa en høflig Maade at afholde den forventede polske Gesandt fra et muligt Forsøg paa at ville deltage i de danske Gesandters Mægling. — *Wien*, d. 16. Decembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 212—14. 6. Decbr.

*16811. Professor STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS skriver til Otto Sperling angaaende Udbetalingen af sit Stipendium Historicum for det sidste halve Aar, hvorom Rigens Hofmester Hr. Corfitz Ulfeld havde givet ham Tilsagn; tillige sender han ham som Foræring et gammelt medicinsk Manuscript. — *Soræ*, Die 7. Decembris. Danske Saml. I. 308—10. 7. Decbr.

*16812. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter med Glæde have erfaret, at han vil sende sin Resolution angaaende de af dem opsatte Punkter med en egen Kurer. — *Osznabrück*, d. 17. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 214—15. 7. Decbr.

*16813. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua gaudet, tempestatem freti Danici consedisse. — *Lutetiæ*, 19. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 719. 9. Decbr.

*16814. K. CHR. IV.'s Befaling til Henrik Lindenov og Jacob Grubbe, at de, da Henrik Gyldenstjerne begjærer jus patronatus til Østerlef Kirke mod at udlægge Gods i Christianstads Len, skulle besigtige nævnte jus og Gods. — *Kjøb.*, d. 11. Dec. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 133. 11. Decbr.

*16815. K. CHR. IV.'s Brev til Rigshofmesteren Korfitz Ulfeldt, hvori han bl. a. skriver, at »Peder Vibe reder formeligt til Barsel med Krig«. — 12. Decbr. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 359. 12. Decbr.

*16816. K. CHR. IV. befaler Biskoppen i Aarhus, at paase, at de øverste Lærere i Aarhus Skole faa højere Løn end de andre, saa at disse efterhaanden rykke op. — 13. December. Rothe, Rescripter III. 539. 13. Decbr.

1643.

13. Decbr. *16817. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna, at de Danskes Foretagender og Intriger efter al Sandsynlighed ville føre til et Brud, og giver ham Instruxer for dette Tilfælde. — *Stockholm*, d. 13. Decemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 101—03.

14. Decbr. *16818. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Keiseren, at den til Münster sendte polske Resident von Grieszheim, der forøvrigt er en mistænkelig Person, har underrettet dem om, at medens hans Konge var sikker paa den nærforestaaende Afslutning af et Forbund mellem Polen og Danmark imod Sverig, have de herværende Gesandter ikke villet høre det ringeste derom, selv om Sverig skulde faa Pommern. — *Osznabrück*, d. 24. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 237—40.

16 Decbr. *16819. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua gaudet, Danicam controversiam cum Sveeorum honore et commodo compositam esse. — *Lutetiæ*, 26. Decembr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 719—20.

18. Decbr. *16820. K. CHR. IV. befaler Marsken Anders Bille at samle og indkvartere alle Tropper i Jylland i og omkring Snoghøj for at afværge et fjendtligt Indfald. — 18. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur og ældste Hist. S. 116—17.

18 Decbr. *16821. K. CHR. IV. tilskriver E. Grubbe, at han skal lade M. Christen Nielsen tale med hvemsomhelst, naar det kun sker i nogens Paahør, og at han ikke maa hindre nogen i at tale Bispindens Sag. — 18. Decbr. Udt. i Hübertz, Aktst vedk. Aarhus II 107—08.

18. Decbr. *16822. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele deres Kolleger i Münster, at den svenske Gesandt Salvius overfor de danske Gesandter har erklæret ikke at ville gjøre nogle Indvendinger mod de kejserlige Fuldmagter. — *Osznabrück*, d. 28. Debr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 258—59.

18 Decbr. *16823. Befaling til Skatkammeret om at udbetale Rejsepenge til Richard Fanshaw, der skal rejse som Gesandt til Danmark. — *Oxford*, 18. Dec. (Engelsk.) State Papers Dom. Ser. 1641—43 S. 505

18. Decbr. *16824. Forestilling fra THOMAS HAACK og ROBERT LOWTHER til K. Chr. IV. angaaende Toldpaalægene. — 18. Dec. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60.

19. Decbr. *16825. Hert. ADOLF FREDERIK af Mecklenburg opfordrer den kejserlige Gesandt i Osnabrück Grev Auersberg til ikke at lade det Afbræk, Fredstraktaten har lidt ved Udbrudet af Krigen imellem Danmark og Sverig medføre dens Afbrydelse. — *Schwerin*, d. 19. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 215—17.

20. Decbr. *16826. TUTORES REGINÆ REGNIQUE SVECIÆ Ordines generales fœderati Belgii hortantur, ut sibi in libertate navigationis in maribus Balthico et septentrionali, tot oneribus a rege Daniæ oppressa, vindicanda ex fœdere adsint. — *In Regia nostra Stockholmensi*, die 20. Dec. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 217—22.

20. Decbr. *16827. Kejser FERDINAND III.'s Kreditiv til K. Chr. IV. for sine til Fredskongressen i Osnabrück affærdigede Gesandter Grev Auersberg og Johan Crane. — *Wien*, d. 30. Decembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 269—71.

20. Decbr. *16828. Kejser FERDINAND III. tilskriver sine Gesandter i Osnabrück, at det ikke er ham bekjendt, at de af de danske Gesandter dem i Hemmelighed betroede Sager ere komne ud for Offentligheden, men at han kun har ladet judicialia overveje af Rigshofraadet og derefter meddelt den danske Resident Dr. Biedenbach sin Resolution derom. — *Wien*, d. 30. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 167—68.

1643.

*16829. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de danske Gesandter have forespurgt sig hos dem om Rigtigheden af en til dem kommen Beretning angaaende den svenske Hærs Indfald i Holsten og Afslutningen af en Vaabenstilstand imellem Kejseren og Sverig; med Hensyn til det første Punkt har den franske Resident bekræftet Beretningen, og angaaende Stilstanden have de svaret, at det vistnok indskrænkede sig til et Forslag fra General Torstenson til Grev Gallas; de have endvidere meddelt de danske Gesandter, at de have faaet nogle Oplysninger fra Kejseren om deres fremsatte Ønsker. — *Osznabrück*, d. 30. Decembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 260—64. 20. Decbr.

*16830. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at de have modtaget hans Instrux angaaende de af de danske Gesandter forebragte Punkter. — *Osznabrück*, d. 30. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 266—67. 20 Decbr.

*16831. K. CHR. IV. befaler Claus Sehested at indrette Artilleripark og Munitionsoplag i Medelfar. — 21. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur og ældste Hist. S. 117. 21. Decbr.

*16832. HUGONIS GROTII ad Johannem Salvium epistola, in qua existimat, eum Osnabrugi Gallos exspectantem, quo Danici et Cæsariani tendant, discere posse. — *Lutetiæ*, Kal. ut hic putamus, Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 720. 22. Decbr.

*16833. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de udbede sig deres Mening, om det ikke er rigtigt at indlægge en Protest hos Interpositorerne i Anledning af de franske Gesandters Udeblivelse. — *Münster*, d. 1. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 310—16. 22. Decbr.

*16834. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA udvikler for sin Søn Johan Oxenstjerna Grundene til, at Sverig har besluttet Krig mod Danmark, samt giver ham Ordrer i den Anledning; endvidere omtaler han Instruxerne til de Geer og Spiring i Nederlandene og forskjellige militære Forhold. — *Stockholm*, d. 23. Decemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 103—06. Brudst. i Odhner, Sveriges inre hist. und. Christinas Förmyndare S. 121. Brudst. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 II. 348. 23. Decbr.

*16835. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück, at han billiger deres Svar til de danske Gesandter i Anledning af, at Salvius havde meddelt disse, at han ikke vilde begynde paa Fredsforhandlingen før de franske Gesandters Ankomst, men vel gjøre de forberedende Skridt. — *Wien*, d. 2. Januarii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 316—17. 23. Decbr.

8921. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1201. 24. Decbr.

8922. Hollandsk: Særskilt Tryk. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 405. 25. Decbr.

8923. Hollandsk: Særskilt Tryk. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 256—58. 25. Decbr.

*16836. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK spørge Kejseren, hvorledes de skulle forholde sig, hvis de danske Gesandter rejse bort paa Grund af den svenske Hærs Indfald i Holsten, og de svenske regne en saadan Bortrejse for Konventets Opløsning. — *Osznabrück*, d. 4. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 318. 25. Decbr.

*16837. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER udbede sig deres Kolleger i Osnabrücks Mening om en Protest, som de i Anledning af de franske Gesandters Udeblivelse ere blevne enige med den spanske Gesandt om at overgive til den venetianske Ambassadør, og af hvilken en Afskrift bør overleveres til de danske Gesandter. — *Münster*, d. 4. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 318—21. 25. Decbr.

1643.

c. 25. Decbr. *16838. Exemplum protestationis LEGATORUM HISPANIÆ REGIS MONASTERII degentium legato reipublicæ Venetæ super cunctatione Gallorum legatorum tradendæ, in qua commemoratur, Sveciæ plenipoteutiarios et Daniæ interpositores ministros otiosos spectatores Osnabrugensis conventus esse. — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 321—24.

c. 25. Decbr. *16839. Exemplum protestationis LEGATORUM IMPERATORIS MONASTERII degentium legato reipublicæ Venetæ super cunctatione Gallorum legatorum tradendæ, in qua commemoratur, regis Daniæ legatos eos magno desiderio exspectare. — *Monasterii*, uden Dag og Aar. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 324—33.

26. Decbr. *8924. Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 187. Latin: Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 264—65 (med Datum: 30. Decembr.). Giorwell, Nya sw. bibliotheket II. 419—21. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1227.

26. Decbr. *16840. Den brandenburgske Gesandt WESENBECK skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg om Udbrudet af den svensk-danske Krig. Man havde talt om, at Tydskerne burde enes og hjælpe K. Chr. IV. — *Frankfurt*, $\frac{26.\ \text{Dec.}}{5.\ \text{Jan.}}$ (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 834—37.

27. Decbr. *16841. BGM. og RAAD i AARHUS melde Landkommissarierne, at de uagtet al Umage ikke have kunnet stille mere end 100 Mand paa Benene (Halvdelen af det forlangte Antal), hvilke de nu fremskikke tillige med Krudt og Lunter. — 27. December. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 108—09. Udt. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 65.

27. Decbr. *16842. WULLFF BALTZ(ERSEN) i Aarhus hans Regning for 19½ Td. Bøssekrudt og 25 »Buscher« Lunter, som Borgmesteren i Aarhus har udtaget hos ham efter Kommissariernes Ordre. — 27. December. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 109.

27. Decbr. *16843. Brev fra den franske Afsending RORTÉ til d'Avaux, hvori omtales, at Rorté har bebrejdet den svenske Regering, at den har angrebet Danmark uden Frankrigs Vidende eller Samtykke. — 6. Janv. (Fransk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 150.

28. Decbr. *16844. Skrivelse fra EN HERTUGELIG GESANDT til Hert. Frederik III af Gottorp, hvori han omtaler sine Forhandlinger med den svenske Generalmajor Stålhandske om Skaansel for Hertugens Besiddelser. — 28. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 181—82.

28. Decbr. *16845. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK fraraade deres Kolleger i Münster Indgivelsen af en Protest i Anledning af de franske Gesandters Udeblivelse, bl. a. af Hensyn til den svenske Hærs Indfald, der let kan medføre en stor Forandring, ja maaske en Afbrydelse af Fredsforhandlingen. — *Osznabrück*, d. 7. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 333—37.

29. Decbr. 8925. Udt. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 66.

29. Decbr. *15846. ZAPATÆ, legati regis Hispaniæ Monasterii degentis, ad Cranium, legatum imperatoris, epistola, in qua commemorat, Gallos imperatori metum belli cum Ragozcio injicere, ne suppetias Dano intendat. — *Monasterii*, 8. Jan. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 337—38.

30. Decbr. 8926. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 375.

30. Decbr. *16847. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna, at Torstenson er faldet ind i Holsten, hvilket uden Tvivl vil fremkalde Krig, og giver ham Instruxer i denne Anledning. — *Stockholm*, d. 30. Decemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 106—08.

1643.

*16848. DEN SVENSKE GESANDT I OSNABRÜCK skriver til den polske Resident von Grieszheim, at han ikke baaber, at den sveusk-danske Krig vil gjøre nogen Forandring i Fredstraktaten, da Sverig allerede tidligere har antaget Venedigs Mægling. — *Osznabrück*, d. 30. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 338—39. 30. Decbr.

*16849. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de formode, at de svenske Troppers Indkvartering i K. af Danmarks Gebet om kort Tid vil give mere Stof til at lægge Modpartens farlige Handlinger for Dagen. — *Münster*, d. 10. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 339—40. 31. Decbr.

*16850. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua scribit se didicisse, esse in Dania et in Svedia, quibus sua cogitata pro ecclesiæ pace non displiceant. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 950.

*16851. Consilium MINISTRI CUJUSDAM CÆSARIANI de armistitio cum Gallis et Svecis non faciendo, in quo commemoratur, imperatorem ob transactionem cum Brunsvicensibus initam atque regis Daniæ respectum præsidia sua ex toto circulo Inferioris Saxoniæ deduxisse. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 242—55.

*16852. Optegnelse om de forskjellige evropæiske Magters Stilling til den forhaandenværende Situation, hvori anføres, at K. af Danmark ingen Interesse har af en Fred, da hans Søn som gift ikke ved den vil kunne bevare Erkestiftet Bremen, og han selv ikke sine Toldpaalæg i Sundet og paa Elben. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 154—57.

*16853. Tractatus de pace facienda, in quo inter alia proponitur, sub induciis faciendis contributiones ex Holsatiæ ducatu exercitui Svedico assignandas esse. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 157—74.

*16854. HAMBURGERNES (paa Tryk udgivne) Forsvarsskrift mod Danmark for at vise, at Byen hverken var Danmark eller Holsten undergiven, men en fri Rigsstad. (Tydsk.) Londorpii Acta publ. Tom. V (Cont. 1 Th.) II. 824—26.

*16855. RAADET i GREIFSWALDE befuldmægtiger dets Syndicus, Dr. Henning Gerder, til at deltage i et Møde af de pommerske Hansestæder i Anclam for at forhandle om en Deputation, der skal sendes til Osnabrück, angaaende de svenske og danske Privilegier. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Gesterding, Erste Fortsetzung d. Beitrages z. Geschichte d. Stadt Greifswald S. 29—30.

*16856. Beretning af den pavelige Gesandt (CHIGI?) til Paven angaaende den almindelige Fredsforbandling; heri omtales de i denne Anledning med K. af Danmark siden 1641 førte Forhandlinger. (Italiensk.) Tourtonal, Dispacci Ridolfi S. 287—310.

1643?

1643?

*16857. UNIVERSITATIS WITTENBERGENSIS ad Christinam Sveciæ reginam litteræ, quibus eam laudat, quod Daniarum ac Norwegiarum regis intercessione academiæ inter media bella pacem quandam indulserit. Aug. Buchneri Epistolæ I. 450—53.

*16858. JOACHIMI JUNGII epistola ad Reinholdum Blomium de itinere futuro hujus in Daniam, ubi eum D. Joh. Laurentzio et Henrico Ernesto commendare pollicetur. — Uden Datum. Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 254 (hvor Brevet henføres til A. 1640, i hvilket Aar R. Blom imidlertid opholdt sig i Leyden, medens Jungius's Brev er Svar paa et Brev fra Helmstädt). post 20. Martii.

1643—44?

1643—44?

*16859. Forestilling fra WILLIAM BARLER og RICHARD JENKS til K. Chr. IV. angaaende Toldpaalægene. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 60, hvor den sættes til denne Tid.

1643 vel 1645.

1643 vel 1645.

*16860. AUGUSTI BUCHNERI ad Fridericum Güntherum litteræ, in quibus humanitatem ejus laudat, et Svecorum successus stupendos, Cæsareanorum in Moravia clades et despotæ Daciæ ad Ungariæ fines invasionem commemorat. Aug. Buchneri epistolæ II. 161—63.

1644.

1644.

1. Januar. *16861. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at den Adelsmand, som de danske Gesandter havde sendt til Oxenstjerna i Minden for at søge Oplysning om Indfaldet i Holsten, har faaet et næsten haanligt Svar, og at derpaa den danske Rigskansler Just Høg er rejst bort uden at tage Afsked, medens dog de øvrige danske Gesandter ere blevne tilbage. — *Osznabrück,* d. 11. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 340—43.

1. Januar. *16862. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren de Grunde, med hvilke de have fraraadet deres Kolleger i Münster Indgivelsen af en Protest i Anledning af de franske Gesandters Udeblivelse, og bl. a. ogsaa den, at de Svenskes Indfald i Holsten, hvorved Mæglingen med Magt drages ud af K. af Danmarks Hænder, tilstrækkeligt viser Modpartens Uvillje mod Fredstraktaten. — *Osznabrück,* d. 11. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 343—45.

2. Januar. *16863. MICHAEL KIRSTEN sender Dr. Joachim Jungius et Par Skrifter af Simon Pauli som Gave fra denne og et Carmen fra sig selv; han udtaler Ønsket om at erholde en Fysik fra Jungius's Haand. — *Kopenhagen*, am 2. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 426—27.

2. Januar. *16864. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de meddele, at den venetianske Ambassadør har opfordret de danske Gesandter til ikke at lade Indfaldet i Holsten gjøre nogen Forandring i deres Stilling. — *Münster,* d. 12. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 347—56.

3. Januar. *16865. K. CHR. IV. meddeler Raadet i Lübeck det Overfald, der havde hjemsøgt ham som Medlem af den nedersachsiske Kreds, og fordrer den Hjælp, som i saadanne Tilfælde skulde ydes, fremfor alt, at man paa ingen Maade understøttede Sverig. — 3. Jan. (Tydsk.) Udt i Zeitschr. f. lübeck. Gesch. III. 408

3. Januar. *16866. Kejser FERDINAND III. underretter sine Gesandter i Osnabrück om, at han har modtaget deres Meddelelse om, hvad den polske Resident von Grieszheim har berettet dem efter sine Forhandlinger med de danske og svenske Gesandter, og billiger deres Holdning overfor ham. — *Wien,* d. 13. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 358.

3. Januar. *16867. CRANII, legati imperatoris Osnabrugi degentis, ad Zapatam, plenipotentiarium regis Hispaniæ, epistola, in qua refert, Jodocum ab Hoye, cancellarium regni

1644.

Danici et caput legationis Danicæ, discessisse et reliquos legatos Danicos forte mox insecuturos esse; svadet, ne cum Svecis immediate tractetur; amicitiam enim regis Daniæ, quam Philippus Secundus ad Batavos domandos magno pretio emere voluerit, conservare interesse. — *Osnabrug.*, 13. Jan. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 356—57.

*16868. Brev fra den franske Afsending Rorté til d'Avaus, hvori bl. a. omtales, at Rorté har bebrejdet Sverigs Regering, at den har angrebet Danmark uden Frankrigs Vidende eller Samtykke. — 13. Janv. (Fransk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 150. 3. Januar.

*16869. K. Chr. IV.'s Afskedsskrivelse til den polske Gesandt Henrich Dønhof, at han ikke kan mægle Fred mellem Polen og Sverig, da han selv er bleven overfalden af de Svenske; han erklærer sig villig til at indgaa et evigt og uopløseligt Forbund med Polen mod Sverig. — *Assens,* d. 4. Januarii. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1175—76. 4. Januar.

*16870. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de have fraraadet, at den venetianske Gesandt opfordrer de danske Gesandter til at blive, og tilraade, at der arbejdes paa et offensivt Forbund med Danmark mod Sverig, hvorved det forpligter sig til ikke at slutte Fred uden Kejserens Samtykke. — *Osznabrück,* d. 14. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 362. 4. Januar.

*16871. Skrivelse fra de kejserlige Gesandter i Osnabrück til deres Kolleger i Münster, hvori de fraraade, at den venetianske Gesandt tilbyder at overtage Mæglingen eller opfordrer de danske Gesandter til at blive; Opgaven for Kejseren maa være at faa Uenigheden mellem Danmark og Sverig til at gaa over til formelig Krig og knytte det første Rige til sig ved Forbund. — *Osznabrück,* d. 14. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 365—66. 4. Januar.

8930. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 203—04. 5. Januar.

*16872. K. Chr. IV. skriver til det engelske Parlament, at han har udnævnt nogle Rigsraader til at forhandle med dets Udsendinge. — 5. Jan. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 73. 5. Januar.

*16873. Johan Adler Salvius's Skrivelse til Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler de Franskes Misfornøjelse med Torstensons Indfald i Holsten af Frygt for Sverigs for store Magtudvidelse. — 5. Jan. (Svensk.) Udt i Fant, Handl. till upplysn. af Svenska hist. IV. 96. Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 148. 5. Januar.

*16874. Kardinal Mazarin tilskriver de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien om Svenskernes Angreb paa Danmark, som er foretaget uden Frankrigs Vidende, men som man dog ikke finder uheldigt, da den danske Konge ikke er nogen Ven af Frankrig. — *Paris,* 15 janvier. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. LXXXIX—XCV. 5. Januar.

*16875. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjerna udvikler for sin Søn Johan Oxenstjerna de to Hovedgrunde til Krigen med Danmark, nemlig dette Riges Besværing af den svenske Handel i Sundet og dets Forbindelse med Østrig, Polen og Rusland; han skal fortsætte Fredsforhandlingerne som hidtil. — *Stockholm,* d. 6. Januar. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 109—13. 6. Januar.

*16876. Hugonis Grotii ad Appelboom epistola, in qua, ut causæ consiliorum Svecorum contra Danos propter invidiam facile orientem in publicum edantur, svadet. — *Lutetiæ,* 16. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 721. 6. Januar.

1644.

6. Januar. *16877. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua credit, Svedos, quod in Danum fecerint, necessario fecisse. — *Lutetiæ*, 16. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 962.

6. Januar. *16878. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, vehementem consternationem Francofurti ob irruptionem Svecorum in Holsatiam esse, et regem Angliæ magnam spem in rege Daniæ posuisse. — *Lutetiæ*, $\frac{VI.}{XVI.}$ Januarii. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 33—38.

6. Januar. *16879. HUGONIS GROTII ad Johannem Salvium epistola, in qua, successu Svecorum in Holsatia gaudens, ut causæ horum consiliorum vulgentur, svadet. — *Lutetiæ*, $\frac{6}{16}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 720—21.

6. Januar. *16880. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Johan Oxenstjerna, hvori fremstilles den franske Regerings Misfornøjelse med Sverigs Angreb paa Danmark. — 6. Jan. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 148.

6. Januar. *16881. STEPHAN MOLTICHIUS spørger Joachim Jungius i Hamburg, om denne kan aabne ham en videnskabelig Virksomhed i Hamburg, da Holsten saa uventet er bleven oversvømmet af fjendtlige Skarer. — *Rostock*, 6. Januar. Tydsk Udt. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 338—39.

7. Januar. *16882. HANNIBALL SEHESTEDTTS Skrivelse til Frederik Urne, Lensmd. i Trondhjem, hvori han underretter ham om de Svenskes Indfald i Jylland, sender ham 560 nye hollandske Musketter til det trondhjemske Regiment og beklager sig over Forsvarsvæsenets daarlige Tilstand. Han vilde gjerne skrive mere, men »jeg er sandelig saa okkuperet som Mus udi Barselseng«. — 7. Jan. Sehested, Hannibal Sehested I. 54—55, Anm.

8. Januar. *16883. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at Salvius nu selv tilstaar, at General Torstenson har haft Befaling af sin Regering til at angribe Danmark; de danske Gesandter forlange stadigt de kejserlige Troppers Fremmarsch for at skaffe deres Konge Luft. — *Osznabrück*, d. 18. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 369—71.

8. Januar. *16884. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele deres Kolleger i Münster, at medens det i Almindelighed foregives, at General Torstenson for at skaffe sine Tropper Vinterkvarter paa egen Haand er falden ind i Holsten, har Salvius i en Samtale erklæret, at han har gjort det efter sin Regerings Befaling, fordi den danske Konge har beslaglagt nogle svenske Skibe i Sundet; de svenske Tropper ere allerede i Jylland. — *Osznabrück*, d. 18. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 367—69.

9. Januar. *16885. HUGONIS GROTII ad Didericum Grotium epistola, in qua refert, arma Svedica e Germania in Daniam, Jutiam, Holsatiam versa esse, quod rex Daniæ cum Moscovita Svediæ bellum vere primo inferre conjurasset. — *Lutetiæ*, $\frac{9}{19}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 721.

9. Januar. *16886. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de meddele, at den venetianske Gesandt har lovet foreløbig ikke at opfordre de danske til at blive, han troede forøvrigt ikke paa, at Sverig vilde bryde med Danmark. — *Münster*, d. 19. Januarii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 372—74.

10. Januar. 8934. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1218—20. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 378.

1644.

*16887. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua sperat, Batavos, qui cum Dano commercia non habeant, facile prementi fauturos esse. — 20. Januarii. Hugonis Grotii Epistulæ 1687 S. 962. 10. Januar.

*16888. Den danske Rigskansler Just Høg meddeler den svenske General Torstenson, at han i Anledning af Indfaldet i Holsten er paa Vejen fra Osnabrück til sin Konge for at indhente Ordrer og udbeder sig derfor hans Pas. — *Hamburg*, d. 11. Januar. (Tydsk.) Gründliche Abbildung und vier unterschiedliche Manifesta 1644 C. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 345—47. 11. Januar.

*16889. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de have afvist et af den polske Resident von Grieszheim stillet Forslag om en Vaabenstilstand mellem de Kejserlige og de Svenske, fordi de antoge, at Salvius stod bagved, og at Hensigten var at vække Mistanke mellem Kejseren og Danmark; de have derfor ogsaa meddelt de danske Gesandter det; de tilraade ivrigt de kejserlige Troppers Marsch imod Nord. — *Osznabrück*, d. 21. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 384—87. 11. Januar.

*16890. Den kejserlige Gesandt i Osnabrück Grev Auersberg meddeler Kejseren, at han kun har besvaret Hert. Adolf Frederik af Mecklenburgs Skrivelse af 19. Decbr. (Nr. *16825) med en Recepisse, for ikke at give Salvius, der vist staar bagved, Lejlighed til at misbruge hans Svar til at vække Mistanke hos K. af Danmark mod Kejseren. — *Osznabrück*, d. 21. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 390. 11. Januar.

*16891. Cranii, legati imperatoris Osnabrugi degentis, ad Saavedram, legatum regis Hispaniæ, Monasterii degentem, epistola, in qua existimat, magni interesse, congressum pacis non dissolvi, ne Sveci se apud regem Daniæ pro tractatibus particularibus insinuent; contendendum esse ducit, ut isti regi quanto citius suppetiæ ferantur et nullum armistitium ineatur. — *Osnabrugi*, 21. Jan. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 387—89. 11. Januar.

*16892. Hanniball Sehestedtts Indberetning til Kongen om de i Norge trufne Foranstaltninger til Landets Forsvar mod et muligt Angreb fra Sverig. — *Aagershuus*, d. 12. Januarii. Molbech, Nord. Tidsskr. II. 593—96. 12. Januar.

*16893. Hugonis Grotii ad Appelboom epistola, in qua refert, multum de invasione Svecorum in Holsatiam Jutiamque sermonem gratulantium et invidentium hic esse; existimat, regem Daniæ posthac Osnabrugæ ad conciliationem procurandam aptum non fore. — *Lutetiæ*, 23. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 721. 13. Januar.

*16894. Hugonis Grotii ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus sententias varias Anglorum Parlamentariorum, Batavorum, Gallorum de bello Sveco-Danico ostendit. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{XIII.}}{\text{XXIII.}}$ Januarii. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 38—43. 13. Januar.

8936. Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 187. Latin: Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 366—67. Giörwell, Nya sw. bibliotheket II. 421—23. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1227—28. 14. Januar.

*16895. K. Chr. IV. befaler Marsken Anders Bille at lade Kommandanten i Skandsen ved Snoghøj overgive den mod Besætningens fri Afmarsch til Fyen. — 14. Januar. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 117. 14. Januar.

*16896. Brev fra den svenske Gesandt Salvius, hvori han udtaler sig om Nødvendigheden af, at der fra Sverig udgives et Manifest om Anledningen til Krigen med Danmark. — *Osnabrück*, d. 15. Jan. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 149. 15. Januar.

1644.

15. Januar. *16897. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at den danske Gesandt von der Lippe har udtalt sin Frygt for, at Kejseren skulde slutte en Partikulærfred med Sverig, samt, efter at være bleven beroliget i denne Henseende, sit Ønske om, at de kejserlige vilde rykke frem mod Halberstadt og General Königsmarck; tillige har han antydet, at de danske Gesandter, vel med Undtagelse af en, snart ville blive kaldte tilbage. — *Osznabrück*, d. 25. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 398—401.

15. Januar. *16898. Brev fra den franske Gesandt Rorté til St. Romain, hvori omtales Pr. Frederiks Stilling i Bremen og Verden under Krigen mellem Danmark og Sverig. — 25. Janv. (Fransk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 152.

16. Januar. 8937. Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 176—78.

16. Januar. *16899. Skrivelse fra Haag, hvori omtales den der herskende Misstemning mod Sverig i Anledning af Indfaldet i Holsten og Planerne om Erhvervelse af dominium maris Balthici; Hollands Stater forhandle om Afsendelsen af et Gesandtskab til Norden; den franske Ambassadør forsikrer, at Sverig ikke har forhandlet med hans Regering om denne Sag. — *Graven-Haag*, d. $\frac{16}{26}$. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 403—06

17. Januar. *16900. Feldmarskal Königsmarcks Skrivelse til Erkebiskoppen af Bremen i Anledning af, at han vil lade nogle Regimenter Soldater rykke ind i hans Stift. — *Werden*, d. 17. Januarii. (Tydsk.) Gründliche Abbildung und vier unterschiedliche Manifesten 1644 C.

17. Januar. *16901. Kejser Ferdinand III. befaler Lübeck (og ligeledes de andre nedersachsiske Kredsstænder) i Anledning af General Torstensons Indfald i Holsten ikke at yde Sverig nogen Hjælp, men derimod om muligt staa K. af Danmark bi. — *Wien*, d. 27. Jan. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 2 Bl. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 414—17.

17. Januar. *16902. Kejser Ferdinand III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück, at han har befalet sin Resident i Hamburg Georg von Plettenberg at underhandle med K. af Danmark om Forbund mod Sverig, og anmoder dem derfor om at give ham Oplysninger om de tidligere Forhandlinger. — *Wien*, d. 27. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 411—13.

17. Januar. *16903. Kejser Ferdinand III.'s Instrux for Residenten i Hamburg Georg von Plettenberg, hvorved denne faar Befaling til at begive sig til K. Chr. IV. og virke for Tilvejebringelsen af en »Real-Konjunktion« mellem ham og Kejseren mod Sverig. — 27. Jan. (Tydsk.) Udt p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 393—94.

18. Januar. 8941. Brocmann, De sanctitate legatorum sagatorum. Bilag. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 378.

18. Januar. *16904. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at den af den svenske Regering til Münster bestemte Resident Rosenhan for faa Dage siden har begivet sig til den svenske Hær i Holsten; det paastaas, at de Franske glæde sig over Indfaldet i Holsten som et Middel til at trække Fredsforhandlingen ud. — *Osznabrück*, d. 28. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 417—19.

18. Januar. *16905. De kejserlige Gesandter i Osnabrück sende deres Kolleger i Münster nogle fra Hamburg modtagne Efterretninger om Forholdene i Holsten. — *Osznabruck*, d. 28. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 420—21.

19. Januar. *16906. Den svenske Resident i Hamburg giver den franske Resident i Münster Underretning om Marskalk Torstensons Sejre ved Kolding og i Nærheden af Middelfart, der gjøre det sandsynligt, at han nu er Herre over hele Jylland og en god Del af Fyen;

1644.

Marskalk Horn vil i tre Afdelinger falde ind i Skaane, Halland og Bleking; Darlekarlene ville angribe Norge; den danske Resident i Stockholm Vibe er arresteret. — *Hamburg*, $\frac{18}{19}$. Jan. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 421—22.

*16907. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua successibus magnis in Dania gaudens existimat, Gallos Svecorum processus, si increverint, facile non laturos esse, et Batavos spectatores fore, donec videant, per utram partem res suas meliores reddere possint. — *Lutetiæ*, $\frac{2\,0}{3\,0}$. Januar. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 721. 20. Januar.

*16908. HUGONIS GROTII ad Johannem Salvium epistola, in qua refert, Davansium ad Meulium, qui Hamburgi sit, scribere jussum esse, ut is regem Daniæ, an Gallorum opera ad pacem uti velit, tentet, ut si ei placeat, legatio istuc mittatur. — *Lutetiæ*, $\frac{2\,0}{3\,0}$. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 722. 20. Januar.

*16909. JOHANNES ADLERUS SALVIUS, legatus reginæ Sveciæ Osnabrugi degens, legatis regis Galliæ, Hagæ Comitis degentibus, causas, cur pars exercitus Svecici apud Cimbros hiberna capere coacta sit, præsertim injurias navigationi in freto Orosunt factas et transactiones regis Daniæ in Vienna, Polonia et Moscovia, explicat; tamen pollicetur, Sveciam bellum in Cæsarem continuaturam esse. — *Osnabrugi*, die 20. Jan. Udt. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 188. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 379—83. 20. Januar.

*16910. DE KEJSERLIGE GESANDTEN I MÜNSTER meddele deres Kolleger i Osnabrück, at den franske Resident i Münster søger ved Løfte om en stor fransk Pension at formaa den hertugelige holstenske Kansler til at virke for en Udsoning mellem sin Herre, K. af Danmark og Sverig. — *Münster*, d. 30. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 423—24. 20. Januar.

*16911. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at ifølge Meddelelse fra de danske Gesandter befinder K. af Danmark sig paa Fyen; Rigskansleren Just Høg er endnu i Hamburg og har maattet bede Torstenson om Pas, dog betyder dette ikke nogen vigtigere Forhandling imellem dem. — *Osznabrück*, d. 31. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 424—27. 21. Januar.

*16912. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at det fortælles, at den svenske Gesandt Oxenstjerna og de franske Gesandter om faa Dage ville komme henholdsvis til Osnabrück og Münster, Heusigten er vistnok at vække Misstemning hos Danmark mod Kejseren og derved desto snarere bevæge det til Fred. — *Osznabrück*, d. 31. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 427—28. 21. Januar.

8942. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 9—10. 22. Januar.

*16913. ELISABETH, Dr. af Bøhmen, beder Sir Thomas Roe om at lade hende vide hans Mening om Svenskernes Indfald i Holsten. Hun har ikke hørt, hvad hendes Onkel K. af Danmark har gjort for at kunne modstaa dem. — *The Hague*, $\frac{22.\ \text{Jan.}}{1.\ \text{Feb.}}$ (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 6. 22. Januar.

*16914. Den svenske General TORSTENSON forsikrer Rigskansler Just Høeg som Svar paa hans Skrivelse af 11. Januar, at Grunden til Fredstraktatens Forsinkelse ikke ligger hos Sverig; han maa selv godt kjende Grundene til det svenske Indfald, og naar han kun rejser til sin Konge for at indhente Ordre om Fredstraktatens Fortsættelse, kan han jo gjøre det skriftligt; et Brev skal blive besørget. — *Haupt-Quartier zu Hadersleben*, d. 23. Jan. (Tydsk.) Gründliche Abbildung und vier unterschiedliche Manifesta 1644 C. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 394—96. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1210. 23. Januar.

1644.

24. Januar. *16915. Kejser FERDINAND III. befaler sine Gesandter i Osnabrück at forblive der, selv om de danske Gesandter forlade Staden. — *Wien*, d. 3. Februar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 429—30

24. Januar. *16916. EN UNÆVNT meddeler den danske Gesandt i Osnabrück von der Lippe, at den svenske General Königsmarck er falden ind i Erkestiftet Bremen og sandsynligvis vil blokere Erkebiskoppen i Stade, men hvis de kejserlige rykke frem imod Halberstadt, vil han vistnok trække sig tilbage. — D. 24. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 396—97.

25. Januar. *16917. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at de danske Gesandter have meddelt dem, at de med Undtagelse af Dr. Langermann ville rejse bort uden dog derved at ville have Interpositionen betragtet som opgiven; ved at forsikre dem, at Rygtet om en Stilstand mellem Kejseren og de Svenske var ugrundet, have de opnaaet, at de foreløbig ikke gjøre en lignende Meddelelse til de svenske Gesandter. — *Osznabrück*, d. 4. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 431—39.

25. Januar. *16918. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele deres Kolleger i Münster, at de danske Gesandter have taget Afsked med Undtagelse af Dr. Langermann; de arbejde paa at forhindre, at de ligeledes besøge de svenske Gesandter. — *Osznabrück*, d. 4. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 439—40.

26. Januar. *16919. WORMS Skrivelse til Dr. Cüster, i hvilken han udtaler sig stærkt om Rigets daarlige Forsvarsstand; hvis Cüster ligesom mange andre vil sende sine Sager til Kjøbenhavn, tilbyder han at forvare det i sin store Kiste sammen med sit eget. — (26.) Januar. Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1796 I. 152—53.

26. Januar. *16920. Hert. ADOLF FREDERIK af Mecklenburg udbeder sig Underretning af den kejserlige Gesandt i Osnabrück Grev Auersberg, om det er sandt, at der allerede er udvalgt andre Mediatorer istedetfor K. af Danmark. — *Schwerin*, d. 26. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 407.

27. Januar. *16921. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, navium a Danis captarum damnum facile aliunde resartum iri, et Anglos Parlamentarios et Scotos serio gaudere, quod vires Daniæ regis, qui regi Angliæ magna auxilia promisisset, infringantur. — *Lutetiæ*, 6. Febr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 722.

27. Januar. *16922. Brev fra DEN SVENSKE FORMYNDERREGERING til Enkedr. af Frankrig, hvori bl. a. klages over Øresundstoldens Forhøjelse, og udtales, at den danske Konge ikke skal forhindre Sverig i at samvirke med Frankrig i Tydskland. — 27. Januar. (Latin.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 154.

27. Januar. *16923. Kardinal MAZARIN beder de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien bl. a. om at ytre deres Mening om Afsendelsen af en Gesandt til Danmark. — *Paris*, 6. février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. XCVI—VIII.

28. Januar. 8943. Brudst. i Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 177.

29. Januar. *16924. DEN SVENSKE FORMYNDERREGERINGS Instrux for den til Frankrig afsendte Gesandt, hvori bl. a. siges, at naar Hindringerne fra dansk Side ere ryddede af Vejen, skal Torstenson hurtig vende tilbage til Danmark. — 29. Januarii. (Latin.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 154.

29. Januar. *16925. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at den franske Resident forgjæves har opfordret de danske Gesandter til at blive, men at disse ville rejse bort uden at hilse paa de svenske; ifølge Underretning fra von der Lippe har Braun-

1644.

schweig-Lüneburg forbundet sig mod Sverig med Erkebiskoppen af Bremen, der haaber, at Greven af Hatzfeld snart vil komme bam til Hjælp; Just Høg har sendt en Ranzau til sin Konge med deres Forslag og vil selv søge at komme til denne over Lübeck. — *Osznabrück*, d. 8. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cautzley II. 444—46.

*16926. ORDINES FŒDERATARUM PROVINCIARUM BELGII Christinæ reginæ Sveciæ interpositionem suam ad pristinam amicitiam inter eam et regem Daniæ restaurandam offerunt. — *Hagæ Comitis*, 8. Febr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 441—44. 29. Januar.

*16927. Brev fra den franske Gesandt RORTÉ til d'Avaux om Frankrigs eventuelle Mægling mellem Danmark og Sverig. — 8. Fevr. (Fransk.) Udt. p. Svensk i Crouholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 150. 29. Januar.

8944. Hollandsk og Latin: Særskilt Tryk. Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 181—85 (en noget forskjellig Gjengivelse S. 178—81). Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 376. 30. Januar.

*16928. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER underrette deres Kolleger i Osnabrück om, at de have meddelt de spanske og venetianske Gesandter de Danskes Afrejse; de sidste fortalte, at, efter hvad den franske Resident bavde sagt, havde de Danske ligeledes taget Afsked med Salvius, og denne udtalt sin Tilfredshed med, at de ikke opgav Mæglingen. — *Münster*, d. 9. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cautzley II. 446—48. 30. Januar.

*16929. MATTHÆUS WESENBECK tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at der vil blive opstillet 7 kejserlige Armeer, hvoraf den Hatzfeldske skal stilles til K. af Danmarks Disposition. — *Frankfurt*, 30. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 838—41. 30. Januar.

*16930. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han billiger, at de bave besvaret Hert. Adolf Frederik af Mecklenburgs Skrivelse angaaende Fredstraktatens Fortsættelse trods det svenske Indfald i Holsten med en Recepisse. — *Wien*, d. 10. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 448—49. 31. Januar.

*16931. Baron DE LISOLAS Indberetning til Kejseren om den politiske Situation i England, i hvilken han omtaler, at Kongen er misfornøjet over Sverigs Angreb paa Danmark, medens Parlamentet er knyttet til de Svenske. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Fransk i Revue historique XXVII. 338—40. Fin. Januarii.

*16932. K. CHR. IV.'s Forskrifter om Indretningen af Skibet Trefoldigheden for bam og bans Følge. — Uden Datum. Brnun, Slaget paa Kolberger Heide S. 16—17. Januario.

*16933. HUGO GROTIUS's Skrivelse til (Rigskansler Axel Oxenstjerna?), hvori ban tilraader et Forbund mellem Sverig og Nederlandene som Middel for Sverig til at erhverve bedre Betingelser i Sundet. — Januar. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 363. Januario.

*16934. Regnskab aflagt af LAURITZ BAGGESEN over den Skat, som han oppebar i Sølv og rede Penge af Ribe Borgere til Svenskerne. — Uden Datum. Brudst. i Adler, Efterr. ang. Ribe. 11. Saml. S. 4—6. c. Januario.

*16935. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK tilraade Kejseren, før at forhindre Planen om Fredstraktatens Forlæggelse til Frankfurt, at faa den venetianske Gesandt til, da de danske Gesandter og den svenske Resident allerede ere rejste fra Osnabrück, at indbyde de derværende Gesandter til at forlægge Konventet til Münster; det er næppe de danske Gesandter saa meget om at gjøre at bevare Mæglingen som at tage Parti. — *Osznabrück*, d. 11. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 449—54. 1. Febr.

1644.

2. Febr. *16936. K. Chr. IV.'s aabne Brev om Torstensons Indfald. Han paaminder heri sine Undersaatter saavel i Fyrstendømmerne som i Jylland om ikke at glemme deres Skyldighed. — *Odense*, d. 2. Februarii. Samtidig Tryk 2 Bl.

3 Febr. *16937. Den danske Gesandt von der Lippe sender den kejserlige Gesandt i Osnabrück Crane en modtagen Underretning (Nr. *16916) om General Königsmarcks Indfald i Bremen Stift og opfordrer til snarlig Hjælp. — *Delmenhorst*, d. $\frac{3}{13}$. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 457—58.

3. Febr. *16938. Hugonis Grotii ad Appelboom epistola, in qua commemorat, Gallos metuere, ne, si Dania Svedicos exercitus diu detineat, Cæsariani interim in Galliam incumbant, et tum his tum aliis de causis pacem in isto limite restitui velle. — *Lutetiæ*, 13. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 722.

3. Febr. *16939. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de danske Gesandter ere rejste bort uden at tage Afsked med de svenske; dog har Langermann underrettet disse om Afrejsen. — *Osznabrück*, d. 13. Febr. (Tydsk). Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 455—57.

3. Febr. *16940. Kardinal Mazarin udtaler til d'Avaux sin Forundring over, at de svenske Ministre ikke have underrettet Frankrig om deres Angreb paa Danmark. — *Paris*, 13. février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel. I. 584—86.

4. Febr. *16941. Brev fra K. Chr. IV. til K. af Frankrig, hvori han fremhæver, at Danmarks Fald muligvis vil drage andres med sig, og advarer mod den svenske Troløshed. — *Ottoniæ Fyonum*, 4. Febr. (Latin.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 149.

5. Febr. *16942. Den danske Gesandt von der Lippe meddeler den kejserlige Gesandt i Osnabrück Crane, at Torstenson og Königsmarck nægte ham og hans Kolleger Passer, vistnok i den Tanke, at der drives hemmelige Forhandlinger imellem dem og de Kejserlige. — *Bremen*, d. $\frac{5}{15}$. Februar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 462.

5. Febr. *16943. Brev fra den svenske Gesandt Salvius til Johan Oxenstjerna, hvori omtales Pr. Frederiks Stilling i Bremen og Verden under Krigen mellem Danmark og Sverig. — D. 5. Febr. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 152.

5. Febr. *16944. Kejser Ferdinand III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han omtaler den Instrux, han har givet Georg von Plettenberg til Forhandling med K. af Danmark, og den Befaling, han har givet Fyrsterne og Stænderne af den nedersachsiske Kreds om at staa denne bi. — *Wien*, d. 15. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 463—64.

5. Febr. *16945. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at de Svenske, for at vække Mistanke mod ham hos Danmark, udsprede, at Indfaldet i Holsten er sket i Forstaaelse med den kejserlige Hær; Rigskansler Just Høg har meddelt dem, at de Svenske have en katolsk Korrespondent ved Kejserens Hof. — *Osznabrück*, d. 15. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 460—61.

5. Febr. *16946. Cranii, legati imperatoris Osnabrugi degentis, ad Chisium, nuncium apostolicum, epistola, in qua commemorat, legatos Danicos Osnabrugo abiisse, et se non videre, qualiter conventus Osnabrugensis redintegrari possit, nisi cum Monasteriensi in unum coalescat. — *Osnabrugi*, 15. Febr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 458—59.

1644.

*16947. Kardinal MAZARIN meddeler Turenne bl. a., at Svenskerne endnu ikke have underrettet ham om Tanken med deres Angreb paa Danmark. — *Paris*, 16 février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 586—89. 6. Febr.

*16948. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Johan Oxenstjerna om Frankrigs eventuelle Mægling mellem Danmark og Sverig. — D. 7. Febr. (Svensk.) Udt. i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 150. 7. Febr.

*16949. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at den franske Resident i Münster er kommen til Osnabrück og har i en Samtale med Langermann opfordret de danske Gesandter til ikke at rejse, hævdet Frankrigs Uvidenhed om det svenske Indfald, men dog halvt forsvaret dette og ivrigt raadet til Imødekommenhed; Salvius har ligeledes i en Samtale med Langermann forsvaret Indfaldet navnlig med den svenske Regerings Kjendskab til Grev Pentz's Forhandlinger med Kejseren, fremstillet dennes Magt som ringe og Sverigs og Frankrigs som stor. — *Osznabrück*, d. 18. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 466—72. 8. Febr.

*16950. Den danske Gesandt VON DER LIPPE opfordrer indstændigt den kejserlige Gesandt Crane til at fremskynde den kejserlige Hjælp og meddeler, at hverken han eller hans Kolleger endnu have faaet noget Pas af de Svenske. — *Bremen*, d. $\frac{9}{19}$. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 478—79 9. Febr.

*16951. Relation fra Haag, hvori omtales, at Generalstaterne efter Sigende ville sende en Ambassadør til Sverig og en til Danmark for at tilbyde deres Mægling imellem de to Riger. — *Haag*, d. 19. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 479—82. 9. Febr.

*16952. ZAPATÆ, legati Hispanici, ad Cranium, legatum imperatoris, epistola, in qua commemorat, Danorum res non bono loco adbuc esse videri. — *Monasterii*, d. 19. Februarii. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 477—78. 9. Febr.

*16953. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua putat, expeditionem Hornii majora polliceri, et Ludovici Gerii negotia bene processura esse, siquidem pecuniæ satis afferat; refert, Gallos operam controversiæ Svecorum cum Dano componendæ offerre. — *Lutetiæ*, 20. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 722—23. 10. Febr.

*16954. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua observat, quo magis res per Daniam Svecis processerint, eo plus invidiæ iis creaturas esse. — 20. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 963. 10. Febr.

*16955. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus commemorat, se avide mandata de modo res contra Danum regem defendendi exspectare, Bregiacum parlamenti adsessorem, in Svediam et Daniam pacis procurandæ causa destinatum esse, et imperatorem Halzfeldium ad opem Dano ferendam mittere dici. — *Lutetiæ*, XX. Februarii. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 44—49. 10. Febr.

*16956. Brev fra den franske Gesandt RORTÉ til d'Avaux om Frankrigs eventuelle Mægling mellem Danmark og Sverig. — 20. Febr. (Fransk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioårigs kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 150. 10. Febr.

*16957. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han billiger, at de have fraraadet de danske Gesandter at aflægge et Besøg hos de svenske. — *Wien*, d. 22. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 483—85. 12. Febr.

*16958. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER bede deres Kolleger i Osnabrück om i største Hemmelighed at meddele de danske Gesandter nogle Tilbud, som den spanske Gesandt Don Francisco de Melo har gjort Danmark. — *Münster*, d. 23. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 485—87. 13. Febr.

1644.

12. Febr. *16959. Kardinal MAZARIN meddeler Turenne, at Frankrig vil afsende en extraordinær Ambassadør for at mægle i den mellem Sverig og Danmark udbrudte Strid. — — *Paris*, 22. février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed Chéruel I. 593—96.

14. Febr. *16960. Fortegnelse over Sølv, som Borgerskabet i Kjøge har forstrakt Kongen. — Onsdagen d. 14. Febr. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 73—74.

15. Febr. *16961. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at ifølge Meddelelse fra den franske Resident St. Romain til Langermann agter Frankrig at tilbyde sin Mægling imellem Danmark og Sverig. — *Osznabrück*, d. 25. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 489—92.

15. Febr. *16962. CRANII, legati imperatoris Osnabrugi degentis, ad Zapatam, legatum regis Hispaniæ, epistola, in qua refert, Gallos negotium inter Danos et Svecos separato tractatu componi velle et idcirco se apud regem Daniæ pro' mediatoribus insinuare. — *Osnabrugi*, 25. Febr. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 492—94.

15. Febr. *16963. K. KARL I. sender John Cochran til K. Chr. IV. for at fremstille Forholdenes Udvikling og bede om Hjælp mod det stadig voksende Oprør, hvori nu ogsaa Skotterne tage Del. — *Oxford*, 15. Febr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 54.

16. Febr. *16964. K. CHR. IV. sender Corfits Ulfeldt et tydsk Patent mod Sverig, som skal trykkes. — 16. Feb. Broocmann, De sanctitate legatorum sagatorum S. 29.

16. Febr. *16965. Kardinal MAZARIN tilskriver Kansler Oxenstjerna, at den af Svenskerne paabegyndte Krig mod Danmark forhaabentlig ikke vil hindre Sverig i med Kraft at fortsætte Kampen i Tydskland. — *Paris*, 26. février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 597—99.

16. Febr. *16966. Kardinal MAZARIN tilskriver de la Thuillerie, at han skal rejse til Danmark for at mægle i Striden mellem dette Rige og Sverig. — *Paris*, 26. février (Fransk.) Lettres du card. Mazarin ed. Chéruel I. 600—01.

16. Febr. *16967. Kardinal MAZARIN beder d'Avaugour om at gjøre sit bedste hos Torstenson, for at denne under Krigen i Holsten saavidt mulig skaaner den i fransk Tjeneste værende Grev Rantzaus Godser. — *Paris*, 26. février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 603—04.

17. Febr. *16968. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua plane necessarium esse arbitratur, causas belli Danici in publicum edi; refert, se Ludovico Gerio per litteras ad amicos viam sternere, Galliæque rectores spargere, se pacem velle et intra sex menses habituros esse. — *Lutetiæ*, 27. Febr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 723.

17. Febr. *16969. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua credit, Daniam partem Cæsariani militis a Gallo avocaturam esse. — 27. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 963.

17. Febr. *16970. Kardinal MAZARIN meddeler de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien, at det er besluttet at sende de La Thuillerie til Danmark for at mægle i Striden med Sverig. — 27. février. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. XCVIII—IX.

18. Febr. *16971. K. CHR. IV. klager til Rigsdeputationskonventet i Frankfurt over de Svenskes Indfald i Holsten, minder om Nødvendigheden af en Generalamnesti og udtaler Haabet om, at man ikke uden hans Vidende vil skride til en Partikulærtraktat med Sverig. — *Ottensee*, d. 18. Febr. (Tydsk.) Gartner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 472—76. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1212—13.

1644.

*16972. K. CHR. IV. befaler Claus Sehested at have Tilsyn med Skoven ved Medelfar i Anledning af Hugningen af Palisadetømmer. — 20. Febr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 117. 20. Febr.

*16973. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück, at Greven af Hatzfeld har faaet Befaling til at rykke de Bremiske til Undsætning, hvorom de kunne underrette Langermann. — *Wien*, d. 1. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 511—13. 20. Febr.

*16974. Den kejserlige Gesandt i Osnabrück CRANE meddeler den danske Gesandt von der Lippe, at de svenske Gesandter gjøre meget Væsen af deres Ankomst til Staden, vistnok kun for at vække Mistanke hos Danmark; han forsikrer, at de kejserlige ville holde deres Løfter; Salvins siger, at Frankrig har tilraadet Indfaldet i Holsten, og dog vil dette Rige nu være Mægler. — *Osznabrück*, d. 1. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 510—11. 20. Febr.

*16975. Kejser FERDINAND III. meddeler K. Chr. IV., at han har sendt sin Raad Georg von Plettenberg til ham for at aftale en fælles Optræden imod de Svenske; Greven af Hatzfeld har faaet Befaling til at forene sig med de bremiske og lüneburgske Tropper imod Königsmarck; hvis Plettenberg ikke skulde kunne naa til ham, beder han ham om paa anden Maade at underrette sig om sine Hensigter. — *Wien*, d. 2. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 514—17. 21. Febr.

*16976. Kejser FERDINAND III. befaler Greven af Hatzfeld at virke sammen med Erkebiskoppen af Bremens og Hert. af Braunschweigs Tropper imod de Svenske, forat ikke de nævnte Fyrster og derved tillige K. af Danmark skulle blive nødte til at slutte Fred med Sverig. — *Wien*, d. 2. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 517—21. 21. Febr.

*16977. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER meddele Kejseren, at de franske Gesandter næppe ville komme til Kongressen, førend det er lykkedes deres Regering at mægle Fred mellem Danmark og Sverig; det synes eventuelt at være Hensigten, hvis K. af Danmark ikke gaar ind derpaa, da at faa en Fredsforhandling i Stand imellem begge Rigers Stænder. — *Münster*, d. 3. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 525—30. 22. Febr.

*16978. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at Salvius har opfordret dem til at forhindre Greven af Hatzfeldt i at rykke Erkebiskoppen af Bremen til Undsætning og tillige erklæret, at Indfaldet i Holsten er sket efter Samraad med Frankrig; om dette sidste have de underrettet den danske Gesandt Christopher von der Lippe. — *Osznabrück*, d. 3. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 521—24. 22. Febr.

*16979. Kardinal MAZARIN meddeler de La Thuillerie bl. a., at det er oplyst, at K. af Danmark havde befuldmægtiget sine Agenter i Brüssel og Wien til at forhandle med Spanierne, før han blev angrebet af Svenskerne. — *Paris*, 4. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 605—06. 23. Febr.

*16980. Kardinal MAZARIN tilskriver General Torstenson, at denne forhaabentlig har truffet Forholdsregler til Fortsættelsen af Krigen i Tydskland, hvad enten Striden med Danmark udjævnes eller ej. — *Paris*, 4. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 607—08. 23. Febr.

*16981. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, Svecis, etiamsi controversia cum Danis componatur, aliqua pacis pignora mansura esse, refertque esse, 24. Febr.

1644.

qui dicant, imperatorem Daniæ regi, nisi is antea imperatori se in perpetuam belli societatem illiget, opem ferre nolle. — *Lutetiæ*, 5. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 723.

24. Febr. *16982. Kardinal MAZARIN tilskriver de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien bl. a., at Sverig næppe vil indlade sig i Strid med Polen, før det har bragt Affæren med Danmark til Ende. — 5. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. XCIX—CIII.

25. Febr. *16983. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA udtaler for sin Søn Johan Oxenstjerna Haabet om et lykkeligt Udfald af den danske Krig samt omtaler Gustav Horns Indmarsch i Skaane og Forhandlingerne med det danske Rigsraad. — *Stockholm*, d. 25. Feb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 113–19.

27. Febr. *16984. K. CHR. IV. beder Biskop, Dr. Jesper Brochmand om at skaffe at vide, hvorvidt der mulig kan opnaas Laan til Kronen af Professorer, Præster eller andre. — *Rosenborg*, d. 27. Febr. Matzen, Kbhvns. Universitets Retsbist. I. 341.

27. Febr. *16985. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER meddele deres Gesandter i Osnabrück, at den venetianske Gesandt har fortalt, at Torstenson skriftligt har lovet de franske Befuldmægtigede ved Sommerens Begyndelse paany at rykke imod de kejserlige Arvelande, da K. af Danmark til den Tid vilde blive angreben af en ny Hær fra Sverig under Gustav Horn. — *Münster*, d. 8. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 535—38.

28. Febr. *16986. JENS KIELDSØN, Præst i Landskrone, meddeler Kongen, at Gustav Horn har befalet gejstlige og verdslige at møde paa Helsingborg Slot og i modsat Fald truet med Ild og Sværd. — (28/2.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 270.

29. Febr. *16987. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at Salvius har fortalt, at den franske Gesandt d'Avaux, førend han kommer til Münster, vil rejse til Hamburg og afvente et gunstigt Resultat af den franske Interposition mellem Danmark og Sverig. — *Osznabrück*, d. 10. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 589—40.

2. Martii. 8959. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1222—23.

2. Martii. *16988. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua judicat, res Svecas in Dania neque tam celeres processus, quam nonnulli existimaverint, neque tantos oppositos quanti ab aliis timerentur, habere, speratque, se causas consiliorum bene explicatas brevi habiturum esse. — *Lutetiæ*, 12. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 723.

2. Martii. *16989. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua declarat, se nihil in publicum de re Danica locuturum esse, quamdiu mandata non habeat. — 12. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 964.

2. Martii. *16990. Kardinal MAZARIN tilskriver d'Avaux, at det ligger i Frankrigs Interesse, at søge Striden mellem Sverig og Danmark udjævnet, netop fordi Mødet i Passau vil stræbe efter at gjøre Striden skarpere. — *Paris*, 12. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 617—21.

2. Martii. *16991. CLAUDII SARRAVII ad Claudium Salmasium epistola, in qua commemorat, Peyrerium a Tegulario legato in Daniam proficiscente propter expeditam Latinæ linguæ facundiam invitatum ei sese comitem additurum esse. — *Lutetiæ*, XII. Martii. Marqvardi Gudii Epistolæ. Sarravii Epistolæ S. 66—67.

2. Martii. *16992. GASPARI SCIOPPII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua juvenem equitem Danum, eam reddentem commemorat. — *Patavii*, 12. Mart. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 289.

1644.

*16993. K. CHR. IV. befaler Kansleren Christen Thomesen Sebested at lade de bøjlærde overveje, hvorledes Christi Daab skulde males bag paa Skibet Trefoldigheden. — (4. Marts.) Udt. og Brudst i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 43. 4. Martii.

*16994. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at en oldenburgsk Sekretær, der har været i Holland, har fortalt, at man der vel maatte tillade Svenskerne Indkjøb af Skibe, men heller ikke vilde nægte K. af Danmark det. — *Osznabrück*, d. 14. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 540—42. 4. Martii.

*16995. TURENNE meddeler Kardinal Mazarin bl. a., at Torstensons Hær er stærkere, end den har været i de sidste ti Aar, saaledes at hvis han kunde forlade Danmark uden her at lade en Fjende bag sig, vilde dette være en stor Fordel for Sagerne i Tydskland. — *A Brisac*, ce 15 mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 643—45. 5. Martii.

*16996. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at de ville benytte hans Resident i Bremen til at give Erkebispen af Bremen hemmelige Meddelelser, da de danske Gesandter før deres Afrejse have advaret dem imod deres egen Kollega Langermann som ikke i Stand til at tie og altfor fortrolig med de Svenske og Franske; de have bedet Georg von Plettenberg om at forklare de i Hamburg tilstedeværende danske Gesandter, at deres Besøg hos Salvius kun er en ren Ceremoni. — *Osznabrück*, d. 17. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 542 44. 7. Martii.

*16997. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK bede den kejserlige Resident i Hamburg von Plettenberg om at forestille de derværende danske Gesandter, at deres Besøg hos de svenske Gesandter er en Nødvendighedssag og en ren Ceremoni uden Præjudice for Danmark. — *Osznabrück*, d. 18. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 560—62. 8. Martii.

*16998. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK bede den kejserlige Kommissær i Bremen, Bähr, om at underrette Erkebiskoppen af Bremen om, at Greven af Hatzfeld rykker frem til Hjælp for ham imod Königsmarck og med den Opgave i det Hele at staa K. af Danmark og det holstenske og braunschweigske Hus bi. — *Osznabrück*, d. 18. Marti. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 557—59 8. Martii.

*16999. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua discere desiderat, quot naves in Cimbrica ora Sveci ceperint, et quousque copiæ Svecicæ in Scania processerint. — *Lutetiæ*, 19. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 723—24. 9. Martii.

*17000. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Gallos sperare, partem hostium in auxilium Dani ituram esse. — *Lutetiæ*, 19. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 964. 9. Martii.

*17001. HUGONIS GROTII ad Johannem Salvium epistola, in qua refert, se de controversia Danica in publico nihil locutum esse, quia sine mandatis specialibus sit. — *Lutetiæ*, 19. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 723. 9. Martii.

*17002. Kardinal MAZARIN tilskriver de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien om den Vægt, han lægger paa en hurtig Tilendebringelse af Striden mellem Sverig og Danmark; de La Thuilleries Rejse er derfor fremskyndet. — 19. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. CIII. 9. Martii.

*17003. Kardinal MAZARIN beder de La Thuillerie om at fremskynde sin Afrejse til Danmark, da det er af stor Vigtighed at udjævne Striden mellem dette Rige og Sverig, hvortil der pustes fra andre Sider. — *Paris*, 19. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 629—30. 9. Martii.

1644.

11. Martii. *17004. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. om de to Gesandtskaber, han har modtaget fra Parlamentet siden Poleys Afrejse; paa deres Besværinger over den Told, Englænderne maatte betale i Sundet, havde han svaret, at de ikke skulde betale mere end andre Nationer, for saa vidt de viste deres Suveræn skyldig Lydighed. — 11. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74.

11. Martii. *17005. Ansøgning fra CHRISTEN NIELSEN DALBY til Kongen om at blive Feltpræst eller Præst i Vesterstad Sogn i Skaane eller i et andet Kald og om at faa lidt Proviant eller Almisse, da han i fast mer end 8 Dage ikke har haft Kjøds eller Brøds Smuler i Huset. — *Kjobenhavn*, 11. Marts. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. VI. 38.

11. Martii. *17006. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at den danske Afsending Langermann har erklæret sig misfornøjet med deres tilsigtede Besøg hos de svenske Gesandter, men derimod udtalt sin Tilbøjelighed til ikke at vægre sig ved en ham af Salvius foreslaaet hemmelig Samtale; de tilraade Optryk af det danske Manifest imod de Svenske; den franske Gesandt d'Avauxs Ankomst til Münster har uden Tvivl kun til Hensigt at vække Mistanke hos Danmark. — *Ossnabrück*, d. 21. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 563—68.

12. Martii. *17007. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Will. Barker og Rich. Jenks til det engelske Parlament. — 12. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74.

12. Martii. *17008. K. CHR. IV. tilkjendegiver Bgm. og Raad i Helsingør sin Tilfredshed med, at de have tilvejebragt 40 Ryttere, men ønsker, at de endnu bringe en 30 Ryttere tilveje. — *Hafniæ*, 12. Martii. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 124.

15. Martii. *17009. WORM skriver til Henrik Fiuren, at Svenskerne plyndre i nogle af Skaanes Egne; Kongen har nu udskrevet en stærk Armé, og Prinsen har med Held bekjæmpet de Svenske i Skaane. — 15. Marz. Brudst. p. Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 204

16. Martii. *17010. K. CHR. IV.'s Reskript til Superintendenten Dr. Jesper Brochmand, at Hospitalet i Helsingør kun skal give 2 Retter Mad til hvert Maaltid, saalænge det ikke kan oppebære sine Tiender i Skaane; desuden giver han det 431 Rdlr., Renter af de til Christnes Løskjøbelse hos Tyrkerne bestemte Penge. — *Hafniæ*, 16. Martii. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 124.

16. Martii. *17011. K. CHR. IV.'s Bestalling for Dr. med. Niels Wichmann som Medikus paa Skibsflaaden. — (16. Marts.) Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 72.

16. Martii. *17012. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, proceres Daniæ se bellicæ societati Imperatoris non illigaturos esse, et ne regem quidem id facere facile posse, cum multa invito Imperatore teneat. — *Lutetiæ*, 26. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 724.

16. Martii. *17013. Kardinal MAZARIN beder atter de La Thuillerie om at paaskynde sin Rejse og udtaler sig om Udsigterne for hans Mægling mellem Sverig og Danmark. — *Paris*, 26. mars. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 634—35.

18. Martii. 8967. Særtr. af Forordn.

18. vel 28. Martii. *17014. Relation fra den danske Agent LANGERMANN, hvori siges, at hverken Frankrigs Regering eller dets Afsendinge i Münster have været underrettede om Torstensons Indfald i Hertugdømmerne. — *Osn.*, d. 28. Martii. (Tydsk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 149.

1644.

*17015. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK tilraade ivrigt Kejseren hurtig 18. Martii.
Hjælp til K. af Danmark, da 8000 Mand svenske Tropper allerede ere faldne ind i Skaane.
— *Osznabrück*, d. 28. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 603—05.

*17016. HUGONIS GROTII ad Guldensternium epistola, cum qua ei undecim causas 19. Martii.
belli Sveco-Danici, inter quas læsa fœdera in freto Orisundæ et arcanæ conspirationes
cum Polono et Moscovita præcipuæ ei videntur, transmittit. — *Lutetiæ*, 29. Martii.
Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 724.

*17017. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA spørger sin Søn Johan 20. Martii.
Oxenstjerna om, hvad Indtryk den danske Krig har gjort i Osnabrück; endvidere omtaler
han Gustav Horns Angreb paa Skaane, et Rygte om, at Torstenson har indtaget Fyen,
Flaaderustningerne samt det danske Rigsraads Skrivelse af 9. Februar. — *Stockholm*, d.
20. Mart. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 119—24.

*17018. (LOUIS) DE GEER meddeler (Biskop Johannes Matthiæ af Strengnäs), at 20. Martii.
Generalstaterne have besluttet at føre deres Handelsflaade til Østersøen, men endnu ikke
bestemt, om den skal sejle gjennem Øresund eller Beltet. — *Amsterdam*, $\frac{20}{30}$. Mars. (Fransk.)
Fant, Observationes hist. Svecanam illustr. III. 25—26.

*17019. JOHN CLARKE skriver til Mr. Rollestone, at han har indbragt to danske 20. Martii.
Skibe til Tynemouth Havn. — *Dunkirk*, 20. March. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser.
1644 S. 61.

*17020. Hr. CHRISTIAN, Greve af PENTZ, Guvernør i Glyckstad, skriver til Ham- 21. Martii.
burgs Bgm. og Raad for at indskjærpe dem ikke at yde Svenskerne nogen Hjælp. —
Glückstadt, d. 21. Martii. (Tydsk.) Samtidig Tryk 2 Bl.

*17021. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, 21. Martii.
literarum vias impeditas obstitisse, quo minus causæ Svedici motus contra Danos pro-
dierint, sed sperat, se eas brevi habiturum esse. — *Lutetiæ*, 31. Martii. Hugonis Grotii
Epistolæ 1687 S. 965.

*17022. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, at 21 Martii.
de have meddelt Langermann, at den franske Resident Baron de Rortés Besøg bos dem
har indskrænket sig til almindelige Forsikringer om hans Regerings Fredstilbøjelighed. —
Osznabrück, den letzten Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 606—09.

*17023. Brev fra den franske Gesandt RORTÉ til d'Avaux, hvori omtales Pr. Fredriks 21. Martii.
Stilling i Bremen og Verden under Krigen mellem Danmark og Sverig. — 31. Mars.
(Fransk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 152.

*17024. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Sal- 22. vel 24. Martii.
vium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat,
Francofurti animos valde consternari per res Svedorum adversus Danicos. — *Lutetiæ*,
$\frac{\text{XXIV. Martii}}{\text{I. Aprilis}}$ (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 123—27.

*17025. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER meddele deres Kolleger i Osna- 22. Martii.
brück, at K. af Danmark har opfordret de kurfyrstelige Deputationsraader i Frankfurt til
ikke at foretage nogen Fredsforhandling med Sverig og Frankrig uden hans Vidende. —
Münster, d. 1. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 613—14.

*17026. Kardinal MAZARIN underretter Turenne om Udsigterne for den de La 22. Martii.
Thuillerie overdragne Mægling mellem Sverig og Danmark; Kejseren vil sende Danmark
Hatzfeld til Hjælp med 12000 Mand. — *Paris*, 1. avril. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin,
ed. Chéruel I. 643—47.

1644.

22. Martii. *17027. Skrivelse fra den franske Gesandt i Münster D'AVAUX til Enkedr. af Frankrig, hvori han omtaler, at han engang i en Strid om Forrangen har tvunget K. af Spaniens Gesandter til at forlade K. af Danmarks Hof. — 1. April. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 12—14. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II 615—22.

24. Martii 8973. Særtr. af Forordn. (Ogsaa i tydsk Udfærdigelse.)

24. Martii. *17028. Brev fra K. CHR. IV. til K. af Frankrig, hvori han besværer sig over, at Torstenson kalder sig Sverigs og Forbundsfællernes Hærfører. — *Hfn.*, 24. Martii. (Latin.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 149.

24 Martii. *17029. K. CHR. IV. meddeler Hannibal Sehested, at Henrik Bjelke t. Ellinggaard skal ligge i Slotsloven paa Bahus, indtil Hr. Oluf Parsberg t. Jernit kommer tilbage; desuden skal han tjene som Oberst. — *Hafn.*, 24. Marts. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 233

24. Martii. *17030. K. CHR. IV. befaler Henrik Bjelke, der ligger i Slotsloven paa Bahus Slot, tillige at lade sig bruge i Marken som en Oberst, hvorhen Hannibal Sehested beordrer ham. — *Hafniæ*, 24. Marts. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 233.

25. Martii. *17031. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de omtale, at de have meddelt den danske Gesandt Langermann, at den franske Resident, Baron de Rorté ved deres Gjenbesøg hos ham har indskrænket sig til almindelige Udtryk; de sende en Skrivelse fra K. af Danmark til Grev Auersberg. — *Osznabrück*, d. 4. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 627—29.

25. Martii. *17032. Hr. DROSSART HOOFTS Skrivelse til Ridder Joachim van Wikkevoort, hvori det siges, at Sendelsen af en anden svensk Gesandt til Frankrig istedetfor Hugo Grotius for at besmykke Krigen mod Danmark var mange en Torn i Øjet. — Den vierden van Grasmaandt. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 319—20.

26. Martii. 8974. Særtr. af Forordn.

26. Martii. *17033. K. CHR. IV.'s Brev til Rigshofmesteren Korfitz Ulfeldt, hvori han udtaler sit Haab om, at Elfsborg Len vil gaa over til ham, hvis han blot kan sætte en Fod der i Landet. — 26. Martii. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 398.

27. Martii. *17034. K. CHR. IV. befaler Rigshofmesteren Corfits Ulfeld at tilsige Iver Vind, Marskalken (Knud Ulfeld) og Ebbe (ɔ: Ejler) Ulfeld til at gaa om Bord paa Kongens Skib; alle Trompeterne, med Undtagelse af en, skulle ogsaa med. — (27. Marts.) Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 17—18.

28. Martii. *17035. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna Oplysninger om Angrebene paa Skaane og Norge. — *Stockholm*, d. 28. Martii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 124—27.

28. Martii. *17036. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at den franske Ambassadør de la Tuilleri er ved at forlade sin Herre for at mægle Fred mellem hendes Onkel, K. af Danmark, og Svenskerne. — *The Hague*, $\frac{\text{28. March}}{\text{7. April}}$ (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 76

28. Martii. *17037. »GUIL. NOVI-CASTRIENSIS« (Marquisen af Newcastle) skriver til K. Chr. IV. om K. Karl I.'s Troppers Fremgang i det nordlige og sender Oberst Sir John Cockeran med nærmere Oplysninger; hvad der mangler, er Krudt og Vaaben. — *Durham*, 28. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 61.

29. Martii. *17038. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburgs Instrux for Werner v. d. Schulenburg til Danmark og Sverig. Han skal tilbyde Kurfyrstens Mægling i Striden

1644.

mellem de to Stater og klage over Svenskernes Optræden i hans Lande. — *Cölln a. d. Spree*, 29. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 598—601.

*17039. HUGONIS GROTII ad Baronem (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua commemorat, Batavos occasione certaminis inter Svecos et Danos, quod ad freti Oresundani usum attineat, se in eum statum, in quo ante annos centum fuerint, reponere et se regum arbitros in rem suam facere velle videri. — *Lutetiæ*, 9. Aprilis novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 724. Brudst. i de Geer, Lodewijk de Geer S. 69. 30. Martii.

*17040. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem litteræ, in quibus commemorat, litteris Francofurto allatis dici, Hatzfeidium cum aliquo a Bavaris auxilio ad fulciendas res Daniæ nutantes ire, et Gallos proponere, tanquam rem aptam ad pacanda regna Svediæ et Daniæ, ut Helvetii milites in arcibus duabus ad fretum Orisondæ imponantur. — *Lutetiæ*, XXXI. Martii / IX Aprilis (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 127—31. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 50—51. 30. vel 31. Martii.

*17041. ENKEDR. AF FRANKRIGS Skrivelse til sine Gesandter i Münster, i hvilken hun minder om den Betydning, den venetianske Befuldmægtigede stadig vil beholde som Fredsmægler, selv om K. af Danmark slutter Fred med Dr. af Sverig og atter vil overtage Mæglingen, thi den gamle Mistænksomhed imellem dem vil dog vedblive. — *Paris*, le 9. Jour d'Avril. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 641—48. 30. Martii.

*17042. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler Fordelen for de franske Hære ved, at Kejseren maa dele sin Styrke for at hjælpe K. af Danmark og holde Ragotzi Stangen. — *Paris*, ce 9. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 9—11. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 649—57. 30. Martii.

*17043. Kardinal MAZARIN ønsker de La Thuillerie Lykke paa hans Sendelse til Mægling mellem Danmark og Sverig. — *Paris*, 9 avril. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 659. 30. Martii.

8978. Særtr. af Forordn. 31. Martii.

*17044. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua commemorat, exspectationem de Fionia Zelandiaque omnium animos habere, Batavos se Svedorum Danorumque discordiis frui posse sperare. — *Lutetiæ*, 10. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 725. 31. Martii.

*17045. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Münster, hvori han beklager, at de allerede have forevist deres Fuldmagter, da det gjælder om ikke at vække Mistanke hos Danmark ved at fremskynde Fredsforhandlingen. — *Wien*, d. 13. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 660—61. 3. Aprilis.

*17046. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua rumores varios super Elsinburgo a Svecis munito aut derelicto commemorat et existimat, Ragotskii magnos processus, ut imperator regi Daniæ magna auxilia mittat, non pati. — *Lutetiæ*, 14. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 725. 4. Aprilis.

*17047. Kardinal MAZARIN anbefaler de franske Gesandter d'Avaux og Servien Pr. af Würtemberg, der paa Grund af sit Kjendskab til K. og Pr. af Danmark anser sig i Stand til at kunne støtte de la Thuillerie ved hans Underhandlinger. — *Paris*, 14. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 14—15. 4. Aprilis.

1644.

6. Aprilis. *17048. K. CHR. IV. forlover Henrik Bjelke fra Fæstningen Bahus og befaler ham at begive sig til Hannibal Sehested. — *Trefoldighed*, 6. April. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 233.

6. Aprilis. *17049. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, invidiam Gallorum in Svecos eo magis crescere, quo magis res contra Daniæ regem procedant. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{VI.}}{\text{XVI.}}$ Aprilis. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 51—57.

6. Aprilis. *17050. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua credit, Batavos, ut soleant, controversiam Svecorum cum Danis in usus suos versuros esse. — *Lutetiæ*, 16. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 966.

6. Aprilis. *17051. K. AF FRANKRIGS Skrivelse til sine Gesandter i Münster, hvori han omtaler Hert. af Würtembergs Tilbud om at medvirke til et Forlig mellem Sverig og Danmark. — *Paris*, 16. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 18. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 676—77.

6 Aprilis. *17052. Skrivelse fra den franske Gesandt i Münster D'AVAUX til Kardinal Mazarin, hvori han lover paa enhver Maade at støtte de la Thuillerie i hans Bestræbelser for at udsone Danmark og Sverig. — *Münster*, le 16. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 19. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 677—81.

6. Aprilis. *17053. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at det synes, som om K. af Danmark ved Siden af at erklære sig særdeles tilfreds med den franske Mægling vil forlange de Svenskes Rømning af sine Lande som Betingelse for en Fredsforhandling; det hedder fra Wien, at en dansk Gesandt ivrigt anholder om Hjælp til sin Konge. — Le 16. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 21—23. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 686—97.

9. Aprilis. *17054. TH. JO. BANGIUS, professor, M. Johanni Corvino, scholæ Slaglosianæ rectori, gratias agit pro beneficiis ejus magnis erga fratrem orphanum suum. — *Haun.*, 9. April. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 567—68.

9. Aprilis. *17055. De i Frankfurt forsamlede AFSENDINGE FRA KURF. AF MAINZ, KØLN, BAJERN OG SACHSEN love K. af Danmark ikke at slutte nogen Partikulærfred med Sverig uden hans Deltagelse og opfordre ham til ikke at antage Frankrigs eller Generalstaternes Mægling, men slutte en Alliance med Kejseren og Kurfyrsterne. — (19. Avril.) (Tydsk.) Udt. i fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 283—84.

10. Aprilis. *17056. Kejser FERDINAND III. befaler sine Gesandter i Münster at søge at trække Fredsforhandlingerne med de franske Gesandter ud for ikke at vække Mistanke hos K. af Danmark. — *Wien*, d. 20. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 698—701.

11. Aprilis. *17057. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de meddele ham, at de ville søge at trække Begyndelsen af Fredsforhandlingen ud, indtil de have erfaret, hvad den kejserlige Raad von Plettenberg er kommen overens om med K. af Danmark og hans Rigsraader. — *Münster*, 21. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 701—14.

12. Aprilis. *17058. J. WICQUEFORTS Skrivelse til G. Barlée, hvori han omtaler den Mistanke, Nederlandenes Politik fremkalder baade hos Sverig og Danmark. — Le vingt-deuxiéme Avril. (Fransk.) Lettres de M. J de Wicquefort S. 200—01.

1644.

*17059. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, legatos a Dano ad Rakoczium missos Viennam venisse. — $\frac{XIII.}{XXIII.}$ Aprilis. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 131—32. 13. Aprilis.

*17060. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han mener, at det er tilraadeligt, at de la Thuillerie rejser til Søes til Danmark og Sverig, og antager, at Sverig vil føle, at det er i dets egen Interesse at antage Frankrigs Mægling og standse Krigen med Danmark. — *Paris*, le 23. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 191—92. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 715—22. 13. Aprilis.

*17061. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han udtaler godt Haab om et Resultat af de la Thuilleries Mægling imellem Danmark og Sverig; Hert. af Würtemberg vil rejse til Danmark for at medvirke til den. — *Paris*, le 23. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 24—26. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 723—30. 13. Aprilis.

*17062. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de meddele, at de gjøre Alt for at fremskynde og at lette de la Thuilleries Rejse, men at de svenske Gesandter kun have givet Baron de Rorté et svævende Svar angaaende deres Regerings Antagelse af den franske Mægling i Krigen med Danmark. — *Münster*, du 23. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 28—29. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 730—39. 13. Aprilis.

*17063. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til deres Regering, hvori de omtale, at de overfor den spanske Gesandt Saavedra have bævdet Nødvendigheden af at erfare, om Krigen i Danmark har formindsket Kejserens Fredstilbøjelighed. — Uden Datum. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II 30—31. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 740—44. 13. Aprilis.

8981. Brudst. i holl. Overs. i de Geer, Lodevijk de Geer S. 73. 15. Aprilis.

*17064. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor, ad Olaum Wormium figuras quasdam runicas remittit, nuncians, novam Saxonis editionem brevi apparituram. — *Soræ*, die 15. Aprilis. Danske Saml III. 254. 15. Aprilis.

*17065. MATTHÄUS WESENBECK tilskriver Kurf. af Brandenburg, at der paa Rigsdagen i Frankfurt blandt de katolske Stænder hersker megen Stemning for at staa Danmark bi. — *Frankfurt*, 16. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 848—49. 16. Aprilis.

*17066. PETER BERGMANN meddeler Conrad von Burgsdorf, at der for Øjeblikket ikke finder danske Hvervinger Sted i Danzig, og at Grev Wolmars (Valdemar Christian) Giftermaal med den russiske Prinsesse ikke vil finde Sted, før han er gaaet over til den græske Religion, ligesom Czaren ikke vil give ham de lovede Hertugdømmer, som grændse til Sverig, men to andre ved de tattariske Grændser. — *Danzig*, $\frac{16}{26}$. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 139—41. 16. Aprilis.

8982. Brudst. i holl. Overs. i de Geer, Lodewijk de Geer S. 73. 17. Aprilis.

*17067. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER meddele Kejseren, hvorledes de efter hans Ordre og for ikke at støde K. af Danmark søge at trække Begyndelsen af 18. Aprilis.

1644.

Forhandlingerne med de franske Gesandter ud, navnlig ved at benytte sig af, at man i Osnabrück ikke vil udvexle Fuldmagter uden Mediator. — *Münster*, d. 28. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 757—66.

19. Aprilis. *17068. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA skriver til sin Søn Johan Oxenstjerna om Landskrones Indtagelse, den danske Konges Planer mod Gøteborg og Flaadens Udrustning. — *Stockholm*, d. 19. April. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 127—29.

19. Aprilis. *17069. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Enkedr. af Frankrig, hvori de omtale, at de kejserlige Gesandter skyde Skylden for Forsinkelsen af Forhandlingerne i Osnabrück over paa den danske Resident, der erklærer, at de ikke kunne begynde uden hans Herres Mægling. — *Münster*, le 29. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 34—36. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 767—81.

19. Aprilis. *17070. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Kardinal Mazarin, hvori de bestemt fraraade en Vaabenstilstand, naar den ikke omfatter Danmark og Portugal. — *Munster*, le 29. Avril. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II 37—38. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 781—89.

20. Aprilis. *17071. HUGO GROTIUS Christinæ reginæ Sveciæ refert, se secundum edictum ejus ad subditos suos de bello Danico apud reginam regentem Galliæ disseruisse et illud Latine vertisse et nunc edere. — *Lutetiæ*, $\frac{20}{30}$. April. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 725—26.

20. Aprilis. *17072. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus exponit, quomodo bellum Sveciæ contra Daniam apud reginam Galliæ defenderit. — $\frac{XX.}{XXX.}$ Aprilis. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 132—37. Brudst. i Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 597—98

22. Aprilis. *17073. WERNER V. D. SCHULENBURG skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at han tænker, at han bliver den første af Gesandterne, som kommer til Danmark. Man giver ham kun ringe Haab om et godt Udfald af hans Sendelse. — *Hamburg*, 22. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 601.

23. Aprilis. *17074. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburg befaler sin Gesandt paa Rigsdagen i Frankfurt, Matthäus Wesenbeck, ikke at underskrive det krigerske Svar, som Kurfyrsteraadet har isinde at give K. Chr. IV. paa hans Anmodning om Hjælp. — *Cölln a. d. Spree*, 23. Apr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 849—50.

24. Aprilis. *17075. WERNER V. D. SCHULENBURG skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at han er nødt til at tage til Danmark over Lübeck, da i Jylland Bønder og Soldater husere umenneskeligt. I Krigen til Lands skal det gaa Danskerne ilde, men til Søs skal Kongen have gode Skibe, som han sætter sin Lid til. — *Lübeck*, 24. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 601—02.

27. Aprilis. *17076. HUGO GROTIUS Appelboom causas belli in Danum, quales regina Sveciæ populo suo significavit, Latine expressas mittit scribitque, bellum istud exspectato longius fore videri. — *Lutetiæ*, 7. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 726.

27. Aprilis. *17077. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, Svecorum cum Dano controversiam finitu difficilem fore. — 7. Maji. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 967.

1644.

*17078. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburg skriver til Wesenbeck med Hensyn til den svensk-danske Krig, at han maa overlade til andre hellere at bære Ved til Ilden end at slukke den. — *Cölln an d. S.*, 27. April. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Urk. u. Actenst z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 849. 27. Aprilis.

*17079. Major BAWRNS Skrivelse til Greven af Pentz, Guvernør i Glyckstad, hvori han giver Meddelelse om Sammenstød med Fjenden. — *Meldorff und Glückstadt*, d. 30. Aprilis. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk. Samtidig Tryk 2 Bl. 30. Aprilis.

*17080. MATTHÄUS WESENBECK meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at, da dennes Befaling endnu ikke er indløben, har han ikke underskrevet den af Kurfyrsteraadet afsendte Skrivelse til K. af Danmark; man agter ogsaa at afsende en Skrivelse til den nedersachsiske Kreds »pro assistentia Regis Daniæ«. — *Frankfurt*, 30. Apr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I 850—51. 30. Aprilis.

*17081. BGM. og RAAD i KJØGE antage paa Borgerskabets Vegne Georg Han til Kapitain over Borgerne i Byen for tre Maaneder. — *Kiøge*, d. 2. May. Carlsen, Efterretninger om Gammelkjøgegaard I. 274—75. 2. Maji.

*17082. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Enkedr. af Frankrig, hvori de fremhæve, at de almindelige Fredsforhandlinger meget afhænge af Resultatet af de la Thuilleries Sendelse til Norden; de Kejserlige sætte megen Lid til Krigen i Danmark, dog synes man i Osnabrück at begynde at indse, at K. af Danmark ikke kan vedblive at være Mægler. — *Munster*, du 13. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 44—48. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 5—22. 3 Maji.

*17083. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de raade til ikke at støde Generalstaterne af Hensyn til den Betydning, deres Holdning vil have i den nordiske Strid; Grev Auersberg lægger Hindringer i Vejen for de la Thuilleries Rejse; Baron Oxenstjerna raader denne til at gaa til Sverig førend til Danmark. — *Munster*, du 13. Maj. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 48—50. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 23—31. 3. Maji.

*17084. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit se sentire non parum favoris per evulgationem edicti reginæ Sveciæ ad subditos de causis belli Sveco-Danici Svecis partum esse; credit, Batavos spectatores in hoc intentos fore, ut aliena dissidia in suum commodum vertant, regemque Daniæ non a Svecis tantum sed et a popularibus suis sibi metuere. — *Lutetiæ*, 14. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 726. 4. Maji.

*17085. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus exponit, quomodo bellum contra Daniam defenderit; commemorat, Vienna Dano promissa auxilia non mitti, nisi prius se ipse Cæsarianæ causæ illigaverit. — Uden Aar, $\frac{IV.}{XIV.}$ Majl. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 259—64. 4. Maji.

*17086. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, bellum Svecis forte diutius cum Danis quam cum imperatore fore, sed a Moscovita nihil metuendum esse videri, quando matrimonium consummari princeps nolit, nisi Woldemarus sacra Russica amplectetur. — 14. Maji. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 967. 4. Maji.

*17087. WERNER V. D. SCHULENBURG tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at han den $\frac{2}{12}$ Maj er ankommet til Kjøbenhavn, men at Kongen belejrer Gothen- 4. Maji.

1644.

burg og hverken Kronprinsen eller Raaderne ville forhandle med ham. — *Kopenhagen*, 4. Mai. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 602—03.

4 Maji. *17088. ENKEDR. AF FRANKRIGS Skrivelse til sine Gesandter i Münster, hvori hun udtaler, at der er Grund til at haabe paa Forlig mellem de to nordiske Kongeriger, da deres Commissarier allerede have bestemt Sted og Dag til en Konference. — *Paris*, le 14. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 39—41. Gärtner, Westphalische Friedens-Cantzley II. 33—39.

4 Maji. *17089. GREVEN AF BRIENNE tilskriver de franske Gesandter i Münster, at den franske Regering ikke har noget imod at overtage en Garanti for Freden imellem Danmark og Sverig, men dog, for ikke at støde Sverig, helst ser, at denne Magt selv anmoder om den. — *Paris*, ce 14. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II 41—42. Gärtner, Westphalische Friedens-Cantzley III. 48—49.

4 Maji. *17090. Kardinal MAZARIN anbefaler Kansler Oxenstjerna de la Thuillerie og hans Mægling, idet han fremhæver, at Sverigs Maal især maa være at faa Danmark til ikke at hindre dets kraftige Optræden i Tydskland. — *Paris*, 14. mai. (Fransk.) Lettres du card. Masarin, ed. Chéruel I. 687—88. De la Thuillerie underrettes samme Dag om denne Skrivelse. Ssts. S. 688—89.

9. Maji. *17091. WILLIAM SANDYS Brev til Sir Hugh Chomley, Guvernør i Scarborough, hvori han omtaler nogle danske Skibe, som vare blevne tagne. — *Dunkirk*, 9. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 157—58.

11. Maji. *17092. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit, brevi, quid de insulis exspectandum sit, visum iri, quandoquidem conducta apud Batavos classis ad Daniam advenerit, refertque, electorem Brandenburgicum paci inter Svedos et Danos constituendæ operam dare voluisse, sed imperatorem et Bavarum ad eum scripsisse, ne id faceret. — *Lutetiæ*, 21. Maii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 726.

11. Maji. *17093. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, brevi fore ut bellum inter Svedos et Danos in Oceano et Codano sinu ferveat. — *Lutetiæ*, 21. Maji. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 967.

11. Maji. *17094. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, omnes Cæsarianos et Bavaricos censere, bellum inter Svedos et Danos alienum esse. — XI./XXI. Maji. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 137—41.

11. Maji. *17095. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han ønsker, at Sverig maa komme til Forlig med Danmark, til hvilket Rige Kejseren tilbyder Hjælp af Folk og Penge; K. af Spanien sætter stor Lid til den nordiske Krig. — *Paris*, le 21. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 50—51. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 56—60.

11. Maji. *17096. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de beklage sig over de Kejserliges ved Krigen i Danmark fremkaldte Mangel paa Fredstilbøjelighed og over, at Grev Auersberg har nægtet Pas til de la Thuillerie, som dog er kommen lykkeligt til Minden. — 21. May. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 57—58. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 60—66.

1644.

*17097. Dr. JOACHIM JUNGIUS i Hamburg skriver til Bernhard Varenius, at han vilde have kunnet gjøre ham bestemtere Forslag om et Professorat i Moralfilosofi, naar ikke en ny dansk Krig var kommen i Vejen. — Am 14. Mai. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Jungius Briefwechsel S. 314—15. 14. Maji.

*17098. Statholderen i Norge HANNIBAL SEHESTEDS Kapitulation med Oberst Henrik Bjelche, som Chef for det af Statholderen oprettede Livregiment til Fods, om Hverving, Kommando, samt Lønning og Underhold af Officerer og Mandskab. — *Aggershuss*, d. 15. Maji. Danske Saml. VI. 313—19. 15. Maji.

*17099. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburg tilskriver Matthäus Wesenbeck, at han billiger, at han ikke har underskrevet Kurfyrsteraadets Skrivelse til K. af Danmark; heller ikke Brevet til den nedersachsiske Kreds maa han underskrive. — *Cölln a. d. Spree*, 15. Mai. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 851. 15. Maji.

8982. Dansk Overs. i Danske Saml. VI. 269—70. 17. Maji.

*17100. Kardinal MAZARINS Skrivelse til Hert. af Enghien, hvori bl. a. omtales, at Hatzfeld er i de lüneburgske Lande, mulig for derfra at drage til K. af Danmarks Hjælp. — *Paris*, 27. mai. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel t. 716—18. 17. Maji.

*17101. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, ab imperatore et electoribus tribus promissa auxilia Daniæ regi, dum et ipse spondeat, nullam se pacem sine ipsis facturum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{XVIII.}}{\text{XXVIII.}}$ Maji. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 145—49. 18. Maji.

*17102. ENKEDR. AF FRANKRIGS Skrivelse til sine Gesandter i Münster, hvori hun fremhæver Grundene til at paaskynde en Fred i Norden for at fremme den almindelige Fredsforhandling, men beklager det svenske Indfald i Danmark og udtaler sig imod en fransk Garanti for Freden. — *Paris*, le 28. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 52—56. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 66—86. 18. Maji.

*17103. Skrivelse fra GREVEN AF BRIENNE til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler Efterretninger fra Danmark om, at Kongen synes godt om den franske Mægling og foretrækker Fred for en langvarig Krig. — *Paris*, le 28. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 198—99. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 104—09. 18. Maji.

*17104. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Enkedr. af Frankrig, hvori de omtale, at Staden Bremen har erklæret sin Erkebiskop, at han maa give Afkald paa denne Værdighed eller paa Generalatet over sin Faders Hære; der er endnu ingen Alliance mellem Kejseren og K. af Danmark, men kun et gjensidigt Løfte om ikke at forhandle uden at meddele hinanden det; K. af Danmark vil ikke binde sig yderligere. — 28. Mai. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 58—62. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 87—103. 18. Maji.

*17105. Den hollandske Admiral MARTIN THYSSEN sender Rapport til Holland om sit Sammenstød med den danske Flaade i Listerdyb. — *In't Lyster Diep op't Schip de Gulde Swaen*, d. 31. Mey. (Hollandsk.) Brudst. p. Dansk i Danske Saml. VI. 267—68. Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 74. 21. Maji.

*17106. K. CHR. IV.'s Ordre til Palle Rosenkrands, at han skal vise den Proviant, som Hr. Corfitz Ulfeld t. Urup har faaet Befaling til at sende op til Flaaden i Flekkerø, 22. Maji.

1644.

ben ad Kjøbenhavn, da Kongen nu efter fuldendt Rejse agter at gaa til Sundet. — *Trefoldighed*, d. 22. Mai. Danske Saml. VI. 274.

22. Maji— 5. Augusti. *17107. Admiralerne KLAES FLEMMING og K. G. WRANGELS Journal under Flaadens Tog mod Danmark. (Svensk.) Afsnittet fra 29. Juni ud: Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 199—217. Brudst. p. Dansk sstds. S. 152—53, 157—58.

24. Maji. *17108. De franske Gesandter D'AVAUX og SERVIENS Brev til de la Thuillerie, hvori de bl. a. beskylde den danske Resident i Osnabrück Langermann for at være mere kejserlig end dansk og at forraade til de Kejserlige, hvad man sagde ham. — 3. Junii. (Fransk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 388.

25. Maji. *17109. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua gaudet, versionem Latinam explicationis causarum belli contra Daniæ regem in Svecia factum iri, existimatque, proceres Danos se bello Cæsaris rursum illigari nolle. — *Luteliæ*, 4. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 726—27.

25. vel 26 Maji. *17110. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, reges Angliæ et Daniæ, nolentes Flandriam Gallis accrescere, domi negotiis, ne externis se misceant, prohiberi, et regem Daniæ novo fœdere cum imperatore illigatum esse credi. — *Luteliæ*, XXVI. Maji. / IV. Junii. (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 141—45.

25. Maji. *17111. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburg skriver til Wesenbeck, at han billiger, at han ikke har underskrevet Svarskrivelsen til Danmark. — *Cölln a. d. Spree*, 25. Maji. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 852.

25. Maji. *17112. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han opfordrer dem til at arbejde paa, at General Torstenson fører hele sin Hær tilbage til Tydskland og ikke efterlader en Tredjedel i Holsten. — *Paris*, du 4. Juni. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 202—04. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 111—18.

26. Maji. *17113. K. CHR. IV.'s Brev til Kansler Christian Thomassen om de Svenskes Planer og om Afholdelsen af Bededage d. 3., 4. og 5. Juni. — *Af mit Skib Trefoldighed i Fleckerøen*, d. 26. May. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1240—41.

27. Maji. *17114. DEN SVENSKE REGERING befaler Torstenson at forlade Jylland og gaa mod Gallas, for at Kejseren ikke skulde erobre Østersøens Kyst, thi Pommern og Søkysten vare som en Bastion for Sverigs Krone. — 27. Maji. (Svensk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 399.

30. Maji. *17115. DEN SVENSKE REGERINGS Instrux for Admiralen Clas Fleming, hvorefter han med Flaaden skal søge til Neustadt eller Christianspris for at føre Torstensons Tropper til Sjælland gjennem Grønsund, derefter bemægtige sig Kronborg og vende sig mod Kjøbenhavn. — 30. Maji. (Svensk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 400.

31. Maji. *17116. GENERALSTATERNES Resolution, hvori omtales et Møde af danske og hollandske Afsendinge 1641, ved hvilket en Toldtarif fastsattes. — 10. Junii. (Hollandsk.) Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodewijk de Geer S. 62.

1. Junii. *17117. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua sperat, quum jam naves apud Batavos conductæ et ex Svedia eductæ inter se convenire possint, brevi apparilurum esse, cui mare et cum eo insulæ Danicæ cedere debeant; monet, Danos ex Svedia orios esse. — *Luteliæ*, 11. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 727.

1644.

*17118. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua bellum inter Svedos et Danos exarsisse dolet, sed tamen illud necessitate impositum esse, præsertim propter coitionem Dani et Poloni et Moscovitæ, putat. — 11. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 968. 1. Junii.

*17119. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, fœdus inter imperatorem sociosque ejus et Danum prope confectum esse dici. — *Lutetiæ*, XI. Junii. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 150—53. 1. Junii.

*17120. Beretning om, hvad de to Kongerigers Komite har udrettet. Bl. a. har Sir Henry Vane junr. meddelt Underhuset, at de Mænd, som Parlamentet havde sendt til K. af Danmark, vare vendte tilbage. — 1. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 189. 1. Junii.

*17121. THOMAS THYNNES SENRS. Brev til Mr. Thomas Thynne, Kjøbmand i London, hvori han omtaler, at Mænd i Amsterdam have lidt stor Skade, fordi K. af Danmark har opbragt deres Skibe ved Glyckstad. — *Amsterdam*, 2. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 195—96. 2. Junii.

*17122. Beretning om, hvad en Rostocker Skipper har fortalt om den i Holland herskende Stemning mod Louis de Geer paa Grund af hans Skibes Nederlag i Listerdyb. — *Helsingør*, 3. Juni. Brudst. i Danske Saml. VI. 281—82. 3 Junii.

8999. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 126—38. 4. Junii.

*17123. WERNER V. D. SCHULENBURG meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at han efter i flere Uger forgjæves at have afventet K. Chr. IV.'s Ankomst og efterat have faaet Afslag af det danske Rigsraad paa sit Forlangende om Pas til Sverig, paany har begivet sig til Lübeck med uforrettet Sag, hvorfra han nu agter at rejse til Sverig. — *Lübeck*, 4. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 603—04. 4. Junii.

*17124. Kardinal MAZARIN fremhæver for de franske Gesandter i Münster, at der ingen Grund er for Frankrig til at betale Sverig Subsidier, saalænge det fører en uden Frankrigs Vidende begyndt og mod dets Interesser stridende Krig i Danmark; det gjælder at overbevise K. af Danmark om, at Frankrigs Forslag fører til hans Bedste, Kejserens til hans Ødelæggelse. — *Paris*, le 14. Juni. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 62—63. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 118—24. Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 751—55. 4. Junii.

*17125. Kardinal MAZARINS Memoire til de franske Gesandter i Münster om det tilraadelige i et Ægteskab mellem Dr. af Sverig og K. af Polen; heri omtales, at de kejserlige ere optagne af Krigene i Tydskland og Danmark. — 14. Juni. (Italiensk og Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 64—67. 4. Junii.

*17126. Kardinal MAZARINS Memoire til de franske Gesandter i Münster angaaende en Instrux for en Afsending til K. af Polen, hvorefter han skal takke denne, fordi han af Hensyn til Frankrig ikke har blandet sig i Krigen mellem Sverig og Danmark. — 14. Juni. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug III. 67—69. 4. Junii.

*17127. EN UNÆVNT beretter, at der er kommet Efterretning til Amsterdam om den Sejr, K. af Danmark har vundet i Listerdyb, og at der er opstaaet stor Bevægelse i Byen. — *Amsterdam*, d. 15. Juni. Dansk Overs. i Danske Saml. VI. 276–77. 5. Junii.

*17128. Dr. ELISABETH af Bøhmen skriver til Sir Thomas Roe, at Svenskerne i den sidste Tid ikke have haft samme Held med sig i Krigen mod hendes Onkel, K. af 6 Junii.

1644.

Danmark, som før. Kongen har slaaet dem til Søs. Svenskerne søge at gjøre Betydningen heraf saa ringe som mulig. — *The Hague*, $\frac{6}{16}$. June. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 209—10.

6. Junii. *17129. JOHANNIS GRONOVII ad Claudium Salmasium epistola, in qua commemorat, se nuper litteras Patavio ab Johanne Rhodio Dano, qui sibi commendari cupiat, accepisse. — *Daventriæ*, VIII. Id. Jun. Julian. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 605—06.

7. Junii. *17130. Den danske Resident i Holland MARTIN TANKE lykønsker K. Chr. IV. til den heldige Træfning i Listerdyb, beretter om den fjendtlige Flaade og om den forandrede Stemning mod Sverig i Holland, hvor den navnlig har vist sig imod Louis de Geer. — *Ambsterdam*, d. $\frac{7}{17}$. Juni. (Tydsk.) Danske Saml. VI. 278—80.

7. Junii. *17131. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler den svenske Flaades Udrustning og Gustav Horns Erobringer i Skaane. — *Stockholm*, 7. Junii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstjerna I, 4. 129—34. Brudst. p. Dansk i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 19.

8. Junii. *17132. Beretning om et sejrrigt Sammenstød, som den danske Konge har haft med de svenske Hollænder-Skibe i Lister Dyb. — *Glyckstad*, d. 8. Junii. Brudst. i Danske Saml. VI. 283.

8 Junii. *17133. HUGO GROTIUS Christinæ reginæ Sveciæ refert, se reginæ regenti Galliæ de re Danica omnia, quæ illius litteris continerentur, dixisse, et eam benevolentiam omniaque officia pollicitam esse. — *Lutetiæ*, $\frac{8}{18}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 727—28.

8. Junii. *17134. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, spiritus Batavis, si et a Dunquerca liberentur et a compedibus Albis et Balthici maris, ita accrescere, ut reges vix cum iis contendere possint. — 18. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 968

8. Junii. *17135. HUGONIS GROTII ad (Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium) litteræ, in quibus ostendit, quomodo bellum contra Danos defendat. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{VIII.}}{\text{XVIII.}}$ Junii. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 58—67.

8. Junii. *17136. Kardinal MAZARIN anbefaler de franske Befuldmægtigede d'Avaux og Servien at gjøre alt for at udvirke, at Torstenson kaldes tilbage fra Danmark; en hurtig Afslutning af Striden mellem Sverig og Danmark er af største Vigtighed for Frankrig. — 18. Juin. (Fransk.) Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. CXV—XVIII.

8. Junii. *17137. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de i Betragtning af en nordisk Fredsslutnings Vigtighed for den almindelige Fred tilraade at sende de la Thuilierie 10 til 12000 Dlr. til Uddeling imellem de havesyge danske Statsmænd. — *Munster*, du 18. Juin. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 70—72. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 139—50.

9. Junii. *17138. EN UNÆVNTS Brev om Louis de Geers Skibes Tilbagekomst til Vlie efter deres uheldige Sammenstød med de Danske; Matroserne have gjort Mytteri, og Stemningen imod ham er meget ophidset. — 19. Junii. Brudst. p. Dansk i Danske Saml. VI. 280—81.

9. Junii. *17139. HUGONIS GROTII ad Guldensternium epistola, in qua commemorat, edictum reginæ Sveciæ de bello Danico famas Danicas dissipasse. — *Parisiis*, 19. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 728.

10. Junii. *17140. Skrivelse fra Münster, hvori det antages, at Kejseren, der er glad over de Fordele, han drager af den danske Krig, ikke vil slutte Fred med Sverig uden K. af Danmarks Deltagelse. — *Munster*, du vingtiéme Juin. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 284—85.

1644.

*17141. SERVIENS Skrivelse til Greven af Brienne, hvori han omtaler, at de svenske Gesandter vel mene, at Spørgsmaal angaaende Holsten kunne forhandles i Osnabrück, men derimod ikke Sverigs andre Stridspunkter med Danmark, som Sundtolden, Handelens Frihed og flere. — *(Münster)*, du 21. Juin. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 72—74. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 151—60. 11. Junii.

*17142. Grev GALLASZIS Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han meddeler ham, at han af Kejseren har faaet Befaling til med største Hast at avancere mod Svenskerne. Han venter nu at høre videre fra Kongen. — *Zeitz*, d. 22. Junii. (Tydsk.) Samtidig Tryk 2 Bl. 12. Junii.

*17143. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua, pugnas maritimas neutri triumphum dedisse, commemorans judicat, plurimum referre, quid Batavi deinde facturi sint. — *Lutetiæ*, 25. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 728. 15. Junii.

*17144. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua scribit, incertum esse, utrum Danica controversia congressui universali pacis deferri an in finibus regnorum tractari debeat; Batavos in tam turbidis aquis piscari non abstenturos esse, putat. — *Lutetiæ*, 25. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 968. 15 Junii.

*17145. HUGONIS GROTII ad (Johannem) Oxenstjernam, epistola, in qua ex colloquio inter regni Svedici et Danici senatores propter asperum animum regis Daniæ ejusque æquam hactenus fortunam maritimam nihil boni sperat. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 728. 15. Junii.

*17146. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, victorias Dani Francofurti ebuccinari. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{XV.}}{\text{XXV.}}$ Junii. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 154—58 15. Junii.

*17147. HUGONIS GROTII ad Rosenban epistola, in qua promittit, se, cum fusiorem explicationem belli Danici in Latinum sermonem in Svedia versam habuerit, facturum esse, ut Lutetiis recudatur. — *Lutetiæ*, $\frac{15}{25}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 728. 15. Junii.

*17148. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han beder dem om at gjøre alt for at lette et Forlig imellem Danmark og Sverig for derved at fremkalde en forøget Virksomhed af de Svenske i Tydskland. — *Paris*, le 2. juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 85—86. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 214—18. Lettres du card. Mazarin, ed. Chéruel I. 765—68 (med Datum: *Ruel*, 25. juin). 15. vel 22. Junii.

*17149. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han udtaler Haab om, at K. af Danmark vil slutte en Separatfred, især da hans Raader ikke ønske Sagen henvist til Osnabrück; derimod er det tvivlsomt, om han vil antage Generalstaternes Mægling, da de optræde med Trudsler; de la Thuillerie har Ordre til at sørge for, at Frankrig kommer til at nyde godt af eventuelle Fredsartikler om Handelen; det er ikke troligt, at Sverig selv efter en Fred vil finde sig i Danmark som Mægler i Osnabrück. — 25. Juni. (Fransk.) Gartner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 172—79. 15. Junii.

*17150. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de meddele, at de Kejserlige ønske, at de danske Gesandter ville vende tilbage til Osnabrück, vistnok for derved at modarbejde de la Thuilleries Mægling. — 25. Juni. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 75—77. Gartner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 161—72. 15. Junii.

1644.

16. Junii. *17151. HUGONIS GROTII ad Axelium Oxenstjernam, regni Sveciæ cancellarium, litteræ, in quibus nihil boni ex colloquio inter regni Svedici et Daniel senatores propter animum regis Daniæ sperat; promittit, se iniquitatem objectionum Danicarum ostendere non desiturum esse. — XVI./XXVI. Junii. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 158—59.

17. Junii. *17152. CLAES FLEMMINGS Brev til Dr. Christina om den svenske Flaades Kampe med den danske. — D. 17. Junii. (Svensk.) Giorwell, Nya sw. bibl. II. 424—30.

17. Junii. *17153. KLAES FLEMMING meddeler Axel Oxenstjerna, at han har været for Kjøbenhavn med Flaaden og nu agter sig til Christianspris. — *Under Rostock*, 17. Juni. (Svensk.) Brudst. p. Dansk i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 20—21.

17. Junii. *17154. Den franske Gesandt SERVIENS Skrivelse til hans Collega d'Avaux, hvori han klager over, at det Raad, han strax ved den danske Krigs Udbrud gav i Haag om at arbejde paa dens Bilæggelse, endnu ikke er blevet fulgt, og over at det samme gjælder hans Opfordring til at lade den svenske Regering vide, at de franske Subsidier ikke maa anvendes til den nævnte Krig. — *Munster*, 27. Juin. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 75—76.

17. Junii. *17155. Skrivelse fra Münster, hvori omtales, at Sverigs Gesandter ikke vove at lade sig se udenfor Münster og Osnabrück af Frygt for Folk, der under K. af Danmarks Navn strejfe om i Westphalen. — 27. Juni. (Fransk.) Brudst. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 285.

18. Junii. *17156. CLAES FLEMMINGS Brev til Rigsadmiralen Carl Gyllenhielm om Søkampe med den danske Flaade. — D. 18. Junii. (Svensk.) Giorwell, Nya sw. bibl. II. 430—31.

18. Junii. *17157. Missive fra den hollandske Resident VAN CRACOUW i Helsingør, hvori berettes, at de Danske have holdt Takkegudstjeneste i de kjøbenhavnske Kirker i Anledning af de Geers Nederlag. — 18. Junii. (Hollandsk.) Udt. i de Geer, Lodewijk de Geer S. 74.

19. Junii. *17158. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Axel Oxenstjerna, hvori tales om Østrigs Misfornøjelse med en eventuel Fredsunderhandling mellem Danmark og Sverig paa disse Landes Grændse. — *Münster*, d. 19. Junii. (Svensk.) Udt. p. Svensk i Cronholm, Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland II, 1. 162.

22. Junii. *17159. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua de consiliis Batavorum in re Danica queritur. — 2. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 969.

22. vel 24. Junii. *17160. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, epistolam Palatini Posnaniensium omnibus æquis hominibus æquitatem causæ Sveciæ contra Danos persvadere, scribitque, D. Tuilleriacum regem Daniæ priorem adire. — XXIV. Junii/II. Julii. (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 160—64.

22. Junii. *17161. GEORG VON PLETTENBERG, Kejserens Udsending, meddeler Grev Trautmansdorf, at den svenske Flaade har været for Kjøbenhavn, men ikke vovet at gjøre Angreb og meues at være sejlet til Kiel, hvorfra den maaske vil gjøre Forsøg paa en Landgang paa Øerne. — *Kopenhagen*, 22. Juni/2. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 218—19; oversat p. Dansk, sstds S. 21—22.

22. Junii. *17162. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han beder dem om at sende de la Thuillerie henved 10000 Dlr. som Midler til at virke for den nordiske Freds Opnaaelse. — *Paris*, le 2. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 82—84. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 204—13.

1644

*17163. DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER meddele Kardinal Mazarin, hvorledes de have forestillet Salvius Nødvendigheden af, at Frankrig holder inde med Betalingen af Subsidierne, indtil General Torstenson rykker tilbage til Tydskland, og hvorledes han endeligt tildels er gaaet ind derpaa. — *Munster*, du 2. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 78—82. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 184—203. 22. Junii.

*17164. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at K. af Danmark ikke har nogen Grund til at klage, da de svenske Gesandter ere gaaede ind paa, at de franske Subsidier ikke betales, førend General Torstenson begiver sig paa Marchen til Tydskland. — *Munster*, 2. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 77—78. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 180—83. 22. Junii.

*17165. K. CHR. IV. takker Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg for hans Tilbud om Fredsmægling, men kan ikke afgive noget Svar, før han har erfaret Frankrigs og Generalstaternes Mening, med hvem han har indledet Underhandlinger. — *Copenhagen*, 24. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 604. 24. Junii.

*17166. CLAES FLEMINGS Brev til Carl Gyllenhielm om et i Kiel taget Skib, der skal tilhøre Peder Marselio, der nu er med Grev Valdemar i Rusland. — D. 25. Junii. (Svensk.) Giørwell, Nya sw. bibl. II. 431. 25. Junii.

*17167. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Josephum Laurentium epistola, in qua commemorat, typographos queri, libros non æque ob grave bellum in Germania Britanniaque, quibus nunc illud inter Danum ac Svevum accesserit, distrahi. — *Amstelodami*, III. Non. Qvinctiles. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 475—76. 25. Junii.

*17168. Memoire fra Oberst JOHN COCHRANE til K. Chr. IV. om den politiske Situation i England. — 25. June. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 61. 25. Junii.

9006. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 194. 26. Junii.

*17169. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Johan Cochrane til K. Karl I.; den begjærede Hjælp kan paa Grund af den uventede Krig med Sverig ikke ydes. — 26. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 26. Junii.

*17170. CLAES FLEMING skriver til Dr. Christina, at han har hørt af Feltmarskalken Lenhard Torstenson, at K. af Danmark for 8 Dage siden er løbet ud af Listerdyb ved Jylland. — *Christianspriis*, d. 26. Junii. (Svensk.) Giørwell, Nya sw. bibl. II. 431—34. 26. Junii.

*17171. KLAES FLEMMING skriver til Axel Oxenstjerna om Vanskelighederne ved den paatænkte Landgang paa Sjælland. — *Fra Rheden for Christianspris*, 26. Juni. (Svensk.) Brudst. p. Dansk i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 22—23. 26. Junii.

*17172. Den franske Gesandt D'AVAUXS Svarskrivelse til hans Collega Servien, hvori han forsvarer sig imod at have forsømt at arbejde paa Bilæggelsen af den danske Krig eller at erklære den svenske Regering, at de franske Subsidier ikke maa benyttes til denne Krig; derimod hævder han det rigtige i ikke at betro Hert. af Würtemberg nogen officiel Sendelse til K. af Danmark; en saadan bør alene overlades de la Thuillerie. — *Munster*, uden Datum. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 77—82 (jvfr. S. 204). 26. Junii.

*17173. K. CHR. IV. befaler Palle Rosenkrands at undersøge, hvorledes Præsten paa Christiansø plejer at læse Fader vor, idet han i Kongens Nærværelse havde ændret Ordene. — *Trefoldighed for Christiansø*, 27. Juni. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 117. Datum maa være forskrevet, da Kongen paa den angivne Dag laa paa Kjøbenhavns Rhed. 27. Junii.

1644.

29. Junii. *17174. Hugonis Grotii ad Appelboom epistola, in qua commemorat, litteras de classe e Svediæ portu profecta sibi bonam spem de maritimis Svecis rebus facere, præsertim si pecuniæ Batavis solvendæ adsint. — *Lutetiæ*, 9. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 728—29.

29. Junii. *17175. Hugonis Grotii ad Guilielmum Grotium epistola, in qua, quousque classis armata Batavorum in Septentrionem missa itura sit, quomodoque se adversum Svedos et Danos gestura sit, noscere avide exspectat. — *Lutetiæ*, 9. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 713.

29. vel 30. Junii. *17176. Hugonis Grotii ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, card. Mazarinum nuper dixisse, velle se quatuor milliones impensas, ut bellum Svedorum in Dania finem habeat. — $\frac{\text{XXX. Junii.}}{\text{IX. Julii.}}$ (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 165-69.

29 Junii. *17177. Hugonis Grotii ad Rosenhan epistola, in qua scribit, de maris possessione quid futurum sit, apparitururm esse, ubi Svedicæ naves se cum iis, quæ apud Batavos conductæ sint, conjunxerint. — *Lutetiæ*, 9. Julii novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 729.

29 Junii. *17178. Georg von Plettenberg meddeler Kejser Ferdinand III., at Kongen d. 26. gik om Bord paa Flaaden, men først er afsejlet samme Morgen. — *Kopenhagen*, $\frac{\text{29. Junii.}}{\text{9. Julii.}}$ (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 219.

29. Junii. *17179. Kardinal Mazarins Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han erklærer sig villig til at sende mere end 12000 Dlr. til de la Thuillerie til Uddeling iblandt de danske Statsmænd, saafremt det kan give et godt Resultat. — *Paris*, le 9. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 86 (fejlagtig med Datum 2. Juillet). Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 218—21.

29. Junii. *17180. Skrivelse fra de franske Gesandter i Münster (til Kardinal Mazarin), hvori de omtale, at de have forestillet Salvius de store Udgifter, som foraarsages Frankrig ved Sverigs Krig med Danmark. — *Munster*, du 9. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 90 Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 234—37.

29 Junii. *17181. Greven af Briennes Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han minder dem om, at de Kejserliges Hensigt med at søge at faa de danske Gesandter tilbage til Osnabrück kun er at hindre en Separatforhandling mellem Danmark og Sverig. — *Paris*, ce 9. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II 87—89 Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 222—33

29. Junii. *17182. Skrivelse fra de franske Gesandter i Münster til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de have meddelt de la Thuillerie, at de have taget det Løfte af de Svenske, at de franske Subsidier ikke maa anvendes til Krigen imod Danmark; Salvius har erklæret, at K. af Danmark hverken kunde have noget at gjøre i Osnabrück som Mægler eller som Part. — *Munster*, du 9. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes du Munster et d'Osnabrug II. 90—93. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 238—47.

30 Junii. *17183. Georg von Plettenberg meddeler Grev Trautmansdorf, at Kongen er afrejst med Flaaden den foregaaende Dags Morgen og er passeret Dragør. — *Kopenhagen*, $\frac{\text{30. Juni.}}{\text{10. Juli.}}$ (Italiensk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 219.

1644.

*17184. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua dubitat, an res Sveciæ cum Dano eo sint in loco, ut Torstensonius ex iis locis discedere debeat; origines Gothorum explicans sperat, ea loca, quæ per ipsorum traduces possessa sint, inprimis Jutiam, ad primogenos Gothos reditura esse. — Uden Datum. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 727. Junio?

*17185. K. CHR. IV. befaler Erik Ottesen, Pros Mund o. fl. at undersøge, hvad Skade Skibene have lidt. — *Trefoldighed for Femern,* 2. Juli. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 118. 2. Julii.

*17186. Skrivelse fra den kejserlige Feltmarskalklieutenant RAIMONDO MONTECUCCOLI til Fyrst Mathias af Medici, hvori han omtaler, at Gallas skal overskride Elben og søge Torstenson, som man siger alligevel er i Holsten. — Di presso Wittenberg, li 12. luglio. (Italiensk.) Campori, Raimondo Montecuccoli S. 215—16. 2. Julii.

*17187. JOACHIM JUNGIUS i Hamburg melder Caspar Westermann, at de Danske og Svenske have kæmpet sammen tilsøs, men med et saa tvivlsomt Udfald, at begge Partier tilskrive sig Sejren. — 3. Juli. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 361—62. 3. Julii.

*17188. K. CHR. IV.'s aabne Brev til Admiralerne og Viceadmiralerne, at de skulle holde deres Eskadrer samlede og fægte som ærlige Karle, efter at Skibene Patientia og Trefoldigheden i Slaget den 1. Juli næsten havde kæmpet alene. — *Trefoldighed ved Femern,* d. 4. Juli. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 121. 4. Julii.

*17189. K. CHR. IV. befaler Pros Mund med hans Eskadre at sejle til Christianspris for at søge den fjendtlige Flaade. — *Trefoldighed for Femern,* 4. Juli. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 120. 4. Julii.

*17190. K. CHR. IV. meddeler Korfits Ulfeld, at han nu igjen vil gaa løs paa Fjenden, som siges at være i Kielerfjord. — *Under Femern,* 5. Juli. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 122, 124, 124—25. 5. Julii.

*17191. K. CHR. IV. befaler Frederik Pappenheim at drage Omsorg for Besørgelsen af nogle Breve til Korfits Ulfeld. — *Trefoldighed ved Femern,* 5. Juli. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 122. 5. Julii.

*17192. K. CHR. IV. befaler Peder Galt med hans Eskadre at nærme sig Christianspris og lade Skibene lægge sig langs hen Neue Bülck. — (5. Juli.) Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 122. 5. Julii.

*17193. CLAES FLEMINGS Brev til Dr. Christina, hvori han udførligt fortæller om Søslaget ved Femern. — *Christianspriis,* d. 5. Julii. (Svensk.) Giørwells, Nya sw. bibl. II. 434—42. Brudst. p. Dansk i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 113—14. 5. Julii.

*17194. GEORG VON PLETTENBERG beretter Kejser Ferdinand III. om K. Chr. IV.'s Kamp med den svenske Flaade under Femern. — *Copenhagen,* id. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 219—20; delvis oversat p. Dansk. Sstds. S. 91. 5. Julii.

*17195. Den franske Gesandt DE LA THUILLERIES Skrivelse til d'Avaux, hvori han udtrykker sin Forbavselse over, at man har besluttet at sende Hert. af Würtemberg til Norden. — (*Copenhague,* du quinzième juillet.) (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug t. 209. 5. vel 15 Julii.

*17196. K. CHR. IV. befaler Frederik Pappenheim at sende 500 Mand fra Laaland ad Christianspris til og at lade Christoffer Stensen, Oberst over det laalandske Regiment Knægte, kompletere Antallet til 1000 Mand. — *For Langeland,* 6. Juli. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 123. 6. Julii.

1644.

6. Julii. *17197. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua collectione tot navium Svedicarum et Batavicarum gaudet. — *Lutetiæ*, 16. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 729

6. Julii. *17198. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, se comiti Chavigniaco necessitatem eorum, quæ adversus Danum acta sint, proposuisse et dixisse, si Gallia brevem optaret exitum belli, nihil melius posse fieri, quam ut Batavis consilium suam causam de commerciorum libertate cum Svecia jungendi daretur. — VI./XVI. Julii. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 169—73.

6. Julii. *17199. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Enkedr. af Frankrig, hvori de klage over de Kejserliges Utilbøjelighed til Fred, især efter Udbrudet af Sverigs Krig med Danmark, og over deres Paastand om ikke at kunne forhandle i Osnabrück uden de danske Gesandters Tilstedeværelse. — *Munster*, du 16. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes du Munster et d'Osnabrug II. 94—98. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 253—72

6. Julii. *17200. Skrivelse fra de franske Gesandter i Münster, D'AVAUX OG SERVIEN, til Kardinal Mazarin, hvori de meddele, at de overfor Salvius have frembævet, hvor store Udgifter Sverigs Krig med Danmark paadrager Frankrig. — 16. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 99.

6. Julii. *17201. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de hævde, at K. af Danmark kun ved en stiltiende Aftale og ikke ved Præliminærtraktaten er antagen til Fredsmægler, og at han selv har erkjendt ikke længere at kunne være det overfor Sverig. — *Munster*, du 16. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 93—94. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 248—52.

7. Julii. 9012. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 123.

7. Julii. *17202. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han beder dem om at minde de svenske Gesandter om det Tab, Frankrig lider ved Krigen i Danmark, og gjøre alt for at fremskynde en Fred i Norden; han anser Penge uddelte blandt danske Stormænd for godt anvendte. — *Paris*, le 17. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 100—02. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 273—84.

8. Julii *17203. HANNIBAL SEHESTEDS Overenskomst med Selius Marsilius angaaende Hvervingen af Orlogsskibe. — D. 8. Julii. Udt. i Marquardus, De jure mercatorum singulari Doc. S. 664.

10. Julii. *17204. KURF. AF MAINZ, KØLN, BAIERN og SACHSENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori de beklage, at hans Gesandt ikke har villet underskrive den af Kurfyrsteraadet afsendte Skrivelse til K. af Danmark. — 20. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 855—56.

12. Julii. 9013. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 96—97 og 135.

13. Julii. *17205. K. CHR. IV.'s Ordinans, hvorledes Admiralerne skulle fægte, naar den svenske Flaade vil løbe ud (af Kielerfjord). — *Trefoldighed for Christianspris*, d. 13. Juli. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 135—36.

13. Julii. *17206. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua judicat, Galliam quantocunque Svecorum cum damno pacem in Dania redimi velle, sed multum referre, quid Batavi facturi sint. — *Lutetiæ*, 23. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 729.

1644.

*17207. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua scribit, se, quæ mandata legati Batavi in Svediam Daniamque missi habeant, scire quidem velle, sed decem millibus Florinorum emere nolle. — 23. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 969—70. 13. Julii.

*17208. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, Langermannum Danicum, qui Francofurto in Hollandiam abierit, in amicis sermonibus ostendisse, se non intercedere, quominus controversia Danica seorsim tractetur. — XIII./XXIII. Julii. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 174—78. 13. Julii.

*17209. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua existimat, Svedis intutum fore Danis bello quæsita reddere, sed ea maxime, quæ suis terris cohæreant et olim a regno Svedico avulsa sint. — *Lutetiæ*, 23. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 729. 13. Julii.

*17210. GEORG VON PLETTENBERG meddeler Kejser Ferdinand III., at den svenske Flaade har spredt sig og søgt Tilflugt dels i Wismar, dels ved Christianspris. — *Kopenhagen*, 13/23. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 222—23; overs. p. Dansk Sstds. S. 69. 13. Julii.

*17211. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han udtaler, at de la Thuillerie ved sin Fredsmægling vil have Fordel af Aftalerne med de Svenske angaaende de franske Subsidier; Erkebispen af Bremen er vistnok ophidset af Kejseren til at lægge Hindringer i Vejen for de svenske Gesandter. — *Paris*, le 23. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 102—04. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 285—94. 13. Julii.

*17212. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de fremhæve, at de Kejserlige og de Danske ingenlunde ere enige, især da de danske Rigsraader ikke ville gaa ind paa, at Stridspunkterne med Sverig henvises til Osnabrück; de have allerede givet Ordre til at skaffe de la Thuillerie de bestemte Penge. — *Munster*, du 23. Juillet. (Fransk.) Negociation secretes de Munster et d'Osnabrug II. 95—108. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 295—311. 13. Julii.

9016. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 312—15. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 124. 14. Julii.

*17213. Dr. CHRISTINE af Sverig skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at hun med Tak modtager hans Tilbud om at mægle. — *Stockholm*, 16. Juli. (Tydsk.) Udt. p. Tydsk i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 604. 16. Julii.

*17214. Admiral WARWICK skriver til de to Kongerigers Komité, at hans Viceadmiral har opbragt et K. af Danmark tilhørende Skib, som kom fra Ostindien. Det blev bragt ind til Portsmouth. Her var der en Lejlighed til at faa Erstatning for de Tab, som K. af Danmark havde tilføjet engelske Kjøbmænd. Han ønskede at vide, hvad han videre skulde gjøre i denne Sag. — *Torbay*, 17. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 356—57. 17. Julii.

*17215. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua, quid in conspectu Hafniæ classis Svecica gestura sit et quid illa tam bene comitata legatio Batavica actura sit, cognoscere cupit. — *Lutetiæ*, 30. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 729—30. 20. Julii.

*17216. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua scribit, rem docturam esse, quæ sint mandata classis Batavæ et legationis in Septentrionem. — 30. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 970. 20. Julii.

1644.

20. Julii. *17217. GEORG VON PLETTENBERG beretter Kejser Ferdinand III., at K. Chr. IV. stadig blokerer den svenske Flaade ved Christianspris, og at Kongens Saar har vist sig baardere end først bekjendt. — *Kopenhagen*, $\frac{20}{30}$. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 221; overs. p. Dansk Sstds. S 97.

20. Julii. *17218. GEORG VON PLETTENBERG beretter Grev Trautmansdorf om K. Chr. IV.'s Forhaabning om at tilføje den svenske Flaade et Nederlag samt om Kongens Saar. — *Kopenhagen*, $\frac{20}{30}$. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 221; jvfr. S. 101. 103.

20. Julii. *17219. Skrivelse fra de hollandske Gesandter i Kjøbenhavn SCHAEP, SONK og ANDREAE, hvori omtales den hollandske Flaades Sejlads gjennem Sundet. — 30. Julii. (Hollandsk.) Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 80.

20. Julii. *17220. Brev fra DEN EXTRAORDINÆRE HOLLANDSKE AMBASSADØR om Forholdet mellem Holland og Danmark i Anledning af de Geers Udrustning. — 30. Julii. (Hollandsk.) Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 77.

20. Julii. *17221. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Kardinal Mazarin, hvori de omtale, at de ere uden Meddelelser fra de la Thuillerie og derfor kun af Rygtet vide om Søslag imellem de Svenske og Danske. — *Munster*, du 30. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 112—14. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 339—48.

20. Julii. *17222. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale de usikre Rygter om en Kamp mellem den svenske og den danske Flaade ved Femern, i hvilken begge Parter tilskrive sig Sejren; fra de la Thuillerie, til hvem de have sendt de 12000 Rdlr., høre de intet; K. af Danmark opfordrer ivrigt Kejseren til at sende Tropper til Holsten og har erklæret, at han ikke vil slutte Fred med Sverig. — *Munster*, du 30. Juillet. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 110—11. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 331—38.

23. Julii. *17223. K. CHR. IV. meddeler Korfits Ulfeld sine Forhaabninger om at tilføje den svenske Flaade et afgjørende Nederlag, før den slipper ud (af Kielerfjord). — (23. Juli.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 137.

25. Julii. *17224. K. CHR. IV. meddeler Korfits Ulfeld, at han har besat en Plads paa Landet lige over for Christianspris, hvorfra han agter at beskyde den svenske Flaade. — (25. Julii.) Brudst i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 137.

26. Julii. 9024. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 144.

26. Julii. 9026. Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 145—46.

27. Julii. *17225. Sekretæren BENGT BAAZS Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir angaaende den franske og hollandske Gesandts Ankomst til Sverig for at mægle Fred mellem Danmark og Sverig. — *Stockholm*, d. 27. Julii. (Svensk.) Adlersparre, Hist. Samlingar II. 145—47.

27. Julii. *17226. HUGO GROTIUS ad Guilielmum Grotium scribit, se audivisse, ab Hollandis non probari, quod Danis præter æquum et decorum mos gestus sit. — *Lutetiæ*, 6. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 970.

27. Julii. *17227. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua refert, rumorem dicere, Danos majus damnum in prœlio navali in Codano accepisse. — 6. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 970.

27. Julii. *17228. HUGONIS GROTII ad Baronem (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua Femera capta gaudet putatque, si Danicæ controversiæ per Gallos Batavosque legatos

1644.

componi non potuerint, nihil incommodi fore, si de iis Osnabrugæ et Monasterii agatur. — *Lutetiæ*, 6. Aug. novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 730. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 68—71.

*17229. GEORG VON PLETTENBERG heretter Kejser Ferdinand III., at Svenskerne have holdt Takkegudstjeneste for Sejren ved Femern, skjøndt den i Virkeligheden var et Nederlag. — *Kopenhagen*, $\frac{\text{27. Juli.}}{\text{6. August.}}$ (Tydsk). Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 222, overs. p. Dansk Sstds. S. 112. 27. Julii.

*17230. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler dem, at et Søslag mellem de Svenske og Danske er endt til Uheld for disse, og K. af Danmark er endog bleven saaret i Ansigtet, hvorfor der maaske er nogen Udsigt til Fred. — *Paris*, le 6. Aout. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 115—16. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 352—60. 27. Julii.

*17231. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at Kejseren skal være misfornøjet med, at K. af Danmark har afslaaet at slutte Forbund med ham, og skal have forlangt Glyckstad som Retrætested for Gallas's Hær. — *Munster*, du 6. Août. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 116—17. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 361—66. 27. Julii.

*17232. Den franske Gesandt SERVIENS Skrivelse til d'Avaux, hvori han bebrejder ham at tiltro sig selv alene Forstand paa nordiske Forhold, beskylder ham for ikke at have forstaaet den danske Krigs Betydning og derved at have forsinket Skridt til dens Standsning, særligt de la Thuilleries Ambassade, samt forsvarer sin Mening om Hert. af Würtembergs Sendelse til Norden. — 6. Aout. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 83—107. 27. Julii.

9028. Samtidig Tryk 4 Bl. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 148—51 (hvor Aaret urigtigt er angivet som 1643). Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 316—24. 29. Julii.

*17233. K. CHR. IV. befaler Peder Galt at fordele den Proviant, der var kommet fra Laaland, mellem Skibene. — (29. Juli.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 150. 29. Julii.

*17234. K. CHR. IV. befaler Peder Galt at nærme sig den svenske Flaade og beskyde den, dog uden at følge den ind i Hullet (ↄ: Kielerfjord). — *Trefoldighed for Christianspris*, 29. Juli. Bruun Slaget paa Kolberger Heide S. 151. 29. Julii.

*17235. K. CHR. IV. meddeler Kansleren Christen Thomesen Sehested, at den svenske Flaade søger at varpe sig ud, men at han haaber at kunne standse den. — (29. Juli.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 150, jvfr. S. 157 Anm. 29. Julii.

*17236. K. CHR. IV. meddeler Korfits Ulfeld, at han nu er i Færd med »at konvojere den svenske Flaade henad Bornholm til« og siden vil gaa imod de Geers Flaade. — (30. Juli.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 155. 30. Julii.

*17237. K. CHR. IV. befaler Erik Ottesen paa Skibet Patientia at være Generaladmiral og gjør Peder Galt til Viceadmiral under første Eskadre og Henrik Mund til Schoutbynacht. — *Trefoldighed for Christianspris*, 31. Juli. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 155. 31. Julii.

*17238. JOHAN ADLER SALVIUS's Skrivelse til (de kejserlige Gesandter i Osnabrück?), hvori fremhæves, at Kejseren og det tydske Rige ikke have noget at gjøre med Krigen mellem Danmark og Sverig. — (10. Août.) (Tydsk.) Udt. i fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 286—87. 31. Julii vel 10. Augusti.

1644.

31. Julii. *17239. GENERALSTATERNES Resolution, hvorefter de nederlandske Skibe, som befinde sig i Sundet for at gaa til de svenske Havne, skulle føres igjennem med Magt af den nederlandske Flaade trods K. af Danmarks Forbud. — *A la Haye*, Mercredi dixième d'Août. (Hollandsk?) Udt. i fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 287.

31. Julii vel 10. Augusti. *17240. Skrivelse fra EN AF DE NEDERLANDSKE GESANDTER TIL SVERIG, hvorefter dette Rige er gaaet ind paa en Fredsforhandling med Danmark; de selv foreslaa Helsingborg eller Gøteborg til Mødested, medens de la Thuillerie foreslaar Lübeck; de Svenske have sejret over de Danske ved Gøteborg. — *Stockholm*, 10. Août. (Hollandsk?) Udt. i fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 287—88.

Julio. *17241. Baron DE LISOLAS Skrivelse til Lord Digby, hvori han omtaler, at de Svenske ved deres Indfald i Danmark have hindret Fredsforhandlingerne, da de selv havde udvalgt K. af Danmark til Mægler, meddeler, at Gallas er paa Marschen til Danmark, og fremstiller sin Opfatning af de politiske Forhold i England og paa Fastlandet. — Uden Datum. Udt. p. Fransk i Revue historique XXVII. 343—46.

Julio. *17242. Baron DE LISOLAS Indberetning til Kejseren om K. af Englands politiske Stilling, hvori han udtaler, at hvis Frankrig kom Kongen til Hjælp, vilde dette medføre en Forsoning med K. af Danmark. — Uden Datum. Udt. p. Fransk i Revue historique XXVII. 346—48.

1. Augusti. *17243. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna, at den svenske Regering vil antage den franske og de nederlandske Gesandters Mægling, saafremt Danmark ogsaa antager den; endvidere omtaler han Sammenstødet mellem den svenske og den danske Flaade samt Modstanden mod Grev Valdemar Christians Giftermaal i Rusland. — *Stockholm*, d. 1. Augusti. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 134—37.

2 Augusti. *17244. K. CHR. IV. befaler de to af sine tre Eskadrer at forfølge den svenske Flaade ud i Østersøen. — *Trefoldighed for Femern*, d. 2. August. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 164—65.

2. Augusti. *17245. K. CHR. IV. befaler Peder Galt at begive sig til Kjøbenhavn, da han »ikke er til Sinds længere at bruge ham paa Flaaden«. — (2. August.) Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 174.

2. Augusti. *17246. K. CHR. IV. befaler Erik Ottesen at sejle ad Femern til og erfare, hvorhen den svenske Flaade er gaaet, efter at den samme Nat er sejlet ud (af Kielerfjord). — *Trefoldighed for Christianspris*, 2. August. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 160.

3. Augusti. *17247. Dr. CHRISTINAS Brev til Feltmarskalk Gustav Horn; heri berøres Slaget i Kielerfjord, og Dronningen glæder sig over dettes heldige Udfald for den svenske Flaade. — *Stockholm*, (3. August). (Svensk.) Brudst. p. Dansk i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 111.

3. Augusti. *17248. HUGONIS GROTII ad (Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem) litteræ, in quibus commemorat, nullum librarium esse, qui sine permissu, quem a cancellario Franciæ impetrare non possit, causas belli Danici recudere audeat. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{III.}}{\text{XIII.}}$ Augusti. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 71—78.

3. Augusti. *17249. GEORG VON PLETTENBERG beretter Kejser Ferdinand III. om Tilstanden ved Christianspris og om Louis de Geers Flaade. — *Kopenhagen*, $\frac{3}{13}$. August. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 222.

1644.

*17250. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han glæder sig over, at K. af Danmark har modtaget de la Thuillerie og henvist ham til Forhandling med sin Søn og sine Ministre. — *Paris*, le 13. Août. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 119—21. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 369—78. 3. Augusti.

*17251. Den franske Gesandt SERVIENS Skrivelse til Greven af Brienne, hvori han omtaler, at han ikke har kunnet nægte Salvius at ville udbetale Subsidierne, samtidigt med at den svenske Hær samler sig for at kæmpe imod den kejserlige Hær, som rykker frem i Holsten. — *Munster*, du 13. Août. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 121—23. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 379—89. 3. Augusti.

*17252. Den franske Gesandt DE LA THUILLERIE skriver til Statssekretæren de la Brienne om sine Forhandlinger med Axel Oxenstjerna, at denne som Hovedpunktet for Fredsslutningen med Danmark havde betegnet den frie Handel og fordret, at Traktaten skulde bringe en nøjere Fortolkning deraf. — *Stockholm*, 13. Augusti. (Fransk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 440. 3. Augusti.

*17253. K. CHR. IV. tilskriver Erik Ottesen om, hvorledes denne skal faa sin Mangel paa Proviant udfyldt fra Kjøbenhavn. — *Under Femern*, 6. August. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 165. 6. Augusti.

9034. Fransk Overs. i de Witt, Louis de Geer S. 111—12. Hollandsk Overs. i de Geer, Lodevijk de Geer S. 77—78. 7. Augusti.

*17254. K. CHR. IV. befaler Erik Ottesen, at han med sex Skibe af sine to Eskadrer skal sejle til Ystad og søge at ødelægge de dér liggende svenske Skibe. — *Under Femern*, 7. August. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 165—66. 7. Augusti.

*17255. BGM. og RAAD i RINGKJØBING meddele Eric Juul, at der ingen Geværer findes i Byen, at Slanghusk medtog alle Musketter og Degener, og at Capitain Anders Mogensen medførte Lunter og Lod til Middelfar Skanse. — 7. Aug. Frost, Ringkjøbing S. 13—14. 7. Augusti.

*17256. Missive fra den hollandske Resident VAN CRACAUW om Forholdet mellem Danmark og Nederlandene i Anledning af de Geers Udrustning. — 7. Avg. Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 77. 7. Augusti.

*17257. K. CHR. IV. befaler Erik Ottesen, at han med sine to Eskadrer skal ankre under Stevns. — *Under Møn*, 8. August. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 166. 8. Augusti.

*17258. Den franske Gesandt D'AVAUX's Skrivelse til Enkedr. af Frankrig, hvori han kalder det en Fejltagelse af Servien at tro, at de svenske Tropper, hvis den danske Krig ikke var udbrudt, endnu vilde være i Øvre-Tydskland. — 18. Août. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 107—09. 8. Augusti

*17259. Skrivelse fra Osnabrück, hvori omtales, at Kejseren opfordrer Frankfurterkonventet til at overveje, hvorledes man kan komme K. af Danmark til Hjælp imod Sverig. — *Osnabrug*, 18. Août. (Fransk.) Udt. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 286—87. 8. Augusti.

*17260. K. CHR. IV.'s Instrux for Erik Ottesen, hvorefter han med sine to Eskadrer skal sejle ad Laalands Albue til for at søge Louis de Geers Flaade. — *Trefoldighed under Møn*, d. 9. Aug. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 166. 9 Augusti.

*17261. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua reprehendit, legatos Batavos ad Septentrionem mandata timidiora, quam res exigat, habere, et Batavos magnam occasionem amittere. — 20. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 970. 10. Augusti.

1644.

10. Augusti. *17262. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, plerosque qui, Francofurti sint, censere, Monasterii, non Osnabrugæ agendum esse, quod Svedos, Danico bello implicatos, ad tempus seponi velint. — $\frac{X.}{XX.}$ Augusti. Hug Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 183–88.

10. Augusti. *17263. GEORG VON PLETTENBERG beretter Kejser Ferdinand III., at Louis de Geers Flaade er sejlet igjennem Sundet, dog ikke uden at blive beskudt, og, at man nu venter, at Kongen vil tilføje den et Nederlag. — *Kopenhagen*, $\frac{10}{20}$. August. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 222–23.

10. Augusti. *17264. GEORG VON PLETTENBERG meddeler Rigsvicekansler Grev Kurz Efterretninger om Louis de Geers Flaade og de danske Skibe. — *Kopenhagen*, $\frac{10}{20}$. August. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 223.

10. Augusti. *17265. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han haaber, at de la Thuillerie vil vide at drage Fordel af Kejserens Misstemning mod K. af Danmark. — *Paris*, ce 20. Août. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 126–27 (hvor Brienne anføres som Udsteder). Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 398–404.

11. Augusti. *17266. DITLEV REVENTLOV, tydsk Kansler, underretter Hans Leonard Klein (i Osnabrück) om Kampen i Sundet imod Louis de Geers Flaade. — *Kjøbenhavn*, d. 11. August. (Tydsk.) Brudst. p. Dansk i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 169 og 182.

15. Augusti. *17267. Missive fra den hollandske Resident VAN CRACAUW, hvori omtales forskjellige Beslaglæggelser af hollandske Skibe, der fra dansk Side ere foretagne. — 15. Augustus. Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 78–79.

17. Augusti. *17268. HUGONIS GROTII ad Baronem (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua confirmat, Danos Lutetias triumphos rerum inanes misisse, sed putat, iis leve lucrum ex fraude fore. — *Lutetiæ*, $\frac{17}{27}$. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 730–31. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 192–93.

17. Augusti. *17269. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus sperat, rem cum Danis minimo cum sanguine transigi posse. — *Lutetiæ*, $\frac{XVII.}{XXVII.}$ Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 731. Moser, Diplomatische u. historische Belustigungen V. 78–79.

17. Augusti. *17270. GEORG VON PLETTENBERG meddeler Kejser Ferdinand III., at den hollandsk-svenske Flaade er naaet igjennem Sundet og menes at være ved Bornholm, medens den fra Kiel flygtede Flaade er i Stockholm. — *Kopenhagen*, $\frac{17}{27}$. August. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 223–24; sml. S. 168.

17. Augusti. *17271. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han fastholder, at de franske Subsidier til Sverig ikke maa benyttes saaledes, at K. af Danmark har Grund til at beklage sig. — *Paris*, le 27. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 404–12.

19. Augusti. *17272. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua credit, si Deus armis classis Svedicæ et Batavicæ junctæ faverit, id Batavis animos ad consilia fortiora addīturum esse. — *Lutetiæ*, 29. Augusti. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 731.

20. Augusti. *17273. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til K. Chr. IV., hvori han fremstiller sin loyale Handlemaade mod ham under Krigen og beder ham for at lette Hvervingen af Tropper om at lade Erkebiskoppen af Bremen rømme Marsklandene samt for-

1644.

skaane Beboerne af Femern for at betale den kongelige Amtmand i Segeberg de af ham krævede 17000 Rdlr. — *Gottorf*, 20. August. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 188—90.

*17274. Missive fra den hollandske Resident VAN CRACAUW, hvori omtales forskjellige Beslaglæggelser af hollandske Skibe, som fra dansk Side ere foretagne. — 21. Augustus. (Hollandsk.) Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S 78—79. 21. Augusti.

9038. Frost, Ringkjøbing S. 14—15. 23. Augusti.

*17275. K. CHR. IV. overdrager Iver Vind paa Kongens Vegne at tiltale Peder Galt, fordi han d. foreg. 30. Juli for Christianspris ikke har forholdt sig efter Ordre. — *Hafniæ*, d. 23. August. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 174. 23. Augusti.

*17276. IVER VINDS Stævning mod Peder Galt og KONGENS og RIGSRAADETS Dom over denne. — Uden Datum. Samtidig Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 175. 23-31. Augusti.

*17277. GEORG VON PLETTENBERG beretter Grev Trautmansdorf om Flaadernes Bevægelser samt om den af K. Chr. IV. mod en Capitain (Peder Galt) rejste Klage. — *Kopenhagen*, 24. August./3. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 224, oversat p. Dansk sstds. S. 176. 24. Augusti.

*17278. ENKEDR. AF FRANKRIGS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori hun haaber paa, at General Torstenson vil slaa den kejserlige Hær i Holsten, og at Freden mellem Danmark og Sverig maa fremmes derved. — *Paris*, le 3. Septembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 130—31. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 412—17. 24. Augusti.

*17279. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han haaber, at Königsmarcks Fremskridt i Erkestiftet Bremen og Torstensons Afventen af Gallas i en for ham heldig Stilling vil gjøre K. af Danmark mere tilbøjelig til Fred. — *Paris*, le 3. Septembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 131—32. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III 417—21. 24. Augusti.

*17280. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de svenske Gesandter have lovet, at de franske Subsidier ikke skulle anvendes imod K. af Danmark. — *Munster*, du 3. Septembr. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 132—33. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 422—28. 24. Augusti.

*17281. Missive fra den hollandske Resident VAN CRACAUW, hvori omtales K. Chr. IV.'s Plan om at opsnappe de Geers Flaade i Sundet. — 25. Avg. (Hollandsk.) Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 79. 25. Augusti.

*17282. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, se duci Aurelianensi et legato Veneto causas belli in regem Daniæ exposuisse. — *Lutetiæ*, XXIX. Augusti./VII. Septembris. (!) Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 193—97. 28. vel 29. Augusti.

9041. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 440. 31. Augusti.

*17283. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, Torstensonium omnem Jutiam et Holsatiam dereliquisse. — *Lutetiæ*, XXXI. Aug./X. Sept. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 198—203. 31. Augusti.

*17284. HUGO GROTIUS's Skrivelse til hans Svoger Reigersbergen, hvori han beklager, at Holland ikke har benyttet den svenske Krig til at faa sin gamle Frihed i Sundet igjen. — 10. Septbr. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 363—64. 31. Augusti.

1644.

31. Augusti. *17285. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale Torstensons Udmarsch af Danmark samt den kejserlige General Gallas's og de Danskes gjensidige Klager over hinanden. — *Munster*, du 10. Septembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 135—36. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 432—39.

2. Septbr. *17286. K. CHR. IV. overdrager det ved Peder Galts Død ledigblevne Kanonikat i Lunde Domkirke til Hofprædikanten, Dr. Jakob Matthisen. — (2. September.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 186.

3. Septbr. 9045. Særtr. af Forordn.

3. Septbr. *17287. K. CHR. IV.'s Instrux for Rigsmarsken Anders Bille. Indtil Kongen kommer over til ham, hvad snarlig vil ske, skal han gjøre Fjenden det meste Afbræk uden dog at lade det komme til en Hovedaktion. — 3. September. Meldell, Bille-Ættens Hist. II. 429.

3. Septbr. *17288. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua putat, Batavos tandem moræ suæ et gratificationis erga Danos peccata correcturos esse, nisi apud omnes gentes ignaviæ nota affecti esse velint. — 13. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 971.

5. Septbr. *17289. K. CHR. IV. skriver til Raadet i Lübeck, at han igjen har tilladt Byen frit at handle paa Byerne ved Østersøen, dog maa der ikke tilføres Svenskerne Munition osv. — 5. Sept. (Tydsk.) Udt i Zeitschr. f. lüb. Gesch. III. 410—11.

7. Septbr. *17290. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua sperat, Batavos, si pax æqua cum Danis obtineri non possit, ad societatem cum Svecis venturos esse. — *Lutetiæ*, 17. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 731.

7. Septbr. *17291. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua refert, Brandeburgicum præter Gallos et Batavos conciliatorem pacis inter Svedos et Danos fore. — *Lutetiæ*, 17. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 971.

7. vel 17. Septbr. *17292. JOH. v. LØBEN tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at Kejseren ikke vil holde Overenskomsten med Danmark, at den ene Part ikke maa slutte Fred uden den andens Villie, da man ingen Tilid mere har til, at Danmark kan udrette noget. — *Ebersdorf*, 17. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 882—84.

7. Septbr. *17293. Den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT meddeler Generalstaterne, at Oberst Wrangel er rykket tilbage over Elben igjen og maaske vil benytte sig af, at Kongen har trukket de fleste Folk bort til Malmøs Undsætning; de Svenske stole paa de Danskes Eftergivenhed, skjøndt de foreløbigt ikke synes tilbøjelige til at rette sig efter Generalstaternes og Frankrigs Mægling. — *Hamburch*, d. $\frac{7}{17}$. Septemb. (Hollandsk.) Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 358—59.

7. Septbr. *17294. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Enkedr. af Frankrig, hvori de meddele, at Udtalelserne af K. af Danmarks Sekretær Klem (Klein), der er paa Vejen til Osnabrück, gaa ud paa, at Kongen ikke længere gjør Fordring paa at være Fredsmægler og ikke ønsker sine Stridspunkter med Sverig henviste til Fredskongressen, men paa den anden Side tror sig i Stand til at føre Krigen over paa svensk Grund. — *Munster*, du 17. Septembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 138—39. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 446—52.

9. Septbr. *17295. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna om Gallas's Udmarsch af Holsten, den danske Konges Samling af Tropper i

1644.

Malmø, Hannibal Sehesteds Tilbagetog, den svenske Flaades Operationer samt det danske Manifest. — *Stockholm*, d. 9. Sept. (Svensk.) Gierwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 137—40.

*17296. Beretning om, hvad de to Kongerigers Komite har foretaget sig. Bl. a. er det meddelt Underhuset, at Instruxerne for de Mænd, som skulle rejse til K. af Danmark, ikke ere blevne bekjendtgjorte, da de kun angik Handelen, men dette kan ske, hvis Huset bestemmer det. — 10. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 487—89. 10. Septbr.

*17297. Beretning om, hvad de to Kongerigers Komite har foretaget sig. Bl. a. er Kreditivet for de Mænd, der som Repræsentanter for to Handelskompagnier skulle sendes til K. af Danmark, blevet meddelt Underhuset. — 11. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1644 S. 492—93 11. Septbr.

*17298. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua sperat, Batavos, si classibus bonus successus adfuerit, consilia cum Svecis pro libero maris usu, nisi celeriter inter Svedos Danosque pax fiat, juncturos esse. — *Lutetiæ*, 22. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 731—32. 12 Septbr.

*17299. DET ENGELSKE PARLAMENTS Instrux for Richard Jenks og Thomas Skinner angaaende Forhandlinger med K. af Danmark om Handelsforhold. — ($^{13}/_{9}$.) (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Firth report of the royal commission on historical manuscripts S. 26. 13. Septbr.

*17300. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua scribit, super rebus Danicis videndum esse, utrum apud Batavos quæ publico expediant, an vis factionis prævalitura sit. — 24. Septembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 971. 14. Septbr.

*17301. CHRISTIAN BUNCKE skriver til Dr. Joachim Jungius, at General Torstenson d. 12. Sept. kom til Helmstädt med hele sin Hær, den Del undtagen, som igjen skal være marscheret til Holsten, og den næste Morgen drog videre til Bispedømmet Halberstadt. — *Helmstädt*, d. 16. Sept. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 391—93 16. Septbr.

*17302. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Instrux for sin Landkansler Dr. Henrik von Hatten paa hans Sendelse til K. Chr. IV. og den udvalgte Konge, hvorefter han skal opfordre Kongen til at give Erkebiskoppen af Bremen bestemt Ordre til at rømme Marsklandene, samt meddele ham, at en svensk Hærafdeling under Oberst Wrangel atter er falden ind i Landet, mod hvilken Hertugen ikke kan gjøre Modstand. — *Gottorf*, 17. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 190. Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. vaterländ. Geschichte II, 2. 129 17. Septbr.

*17303. Defensio curæ febris Petechialis D. Georgii Krugkii adhibitæ in nobilem virginem Abelem Bruske. — *Hafniæ*, 17. Septembr. Bartholini Cista Medica S. 444—57. 17. Septbr.

*17304. DET ENGELSKE PARLAMENT (Lord Grey of Wark for Overhuset, Lenthall for Underhuset) skriver til K. Chr. IV. med Kreditiv for Rich. Jenks og Thomas Skynner angaaende Kjøbmændenes Klager. — 17. Sept. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 61. 17. Septbr.

*17305. CORFITS ULFELDS Befaling til Fyrforvalteren paa Skagen Peder Jensen, at han med al Flid skal vedligeholde Fyringen. — $^{18}/_{9}$. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII 192. 18. Septbr.

9052. Rothe, Brave danske Mænd og Qvinders berømmelige Eftermæle II. 415—16. 19. Septbr.

*17306. HANS RODE meddeler Cassiano dal Pozzo i Rom forskjellige Efterretninger om Slaget under Femern, hvori Ejler Ulfeld faldt og K. Chr IV. blev let saaret. — (*Padua*, 30. September). (Italiensk?) Brudst. p. Dansk i Brunn, Slaget paa Kolberger Heide S. 92—93. 20. Septbr.

9053. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 225—26. 21. Septbr.

1644.

21. Septbr. *17307. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at al Tilførsel til Lejren for Malmø skal passere toldfrit. — *Vort Feldt Lejer for Malmøe*, d. 21. Septembr. Særtr. af Forordn.

21. Septbr. *17308. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Bilnstrux for Landkansler Heinrich von Hatten paa hans Sendelse til K. Chr. IV., hvem han skal forestille, at Hertugen ikke ret ved, om han ved Regeringens Vexling skal modtage Bestyrelsen ogsaa af de militære Sager, da man hidtil ikke har givet ham Del i Krigsraadsslagningerne; Erkebiskop Frederik har i Marsklandene gjort Indgreb i hans Autoritet. — 21. Sept. (Tydsk.) Udt. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. vaterländ. Geschichte II. 2. 129.

21. Septbr. *17309. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, propter victorias Torstensonii et maritimas Dani magis quam Svecorum interesse, pacem in illis locis constitui. — 1. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 972.

21. Septbr. *17310. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam litteræ, in quibus narrat, se intellexisse, quasdam obsidiones a Danis derelictas esse. — *Lutetiæ*, XXI. Sept. / I. Octob. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 207—08.

21. Septbr. *17311. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus usum classis Svedicæ in Americæ partibus, si citius quam existimetur pax cum Danis fiat, commemorat. — *Lutetiæ*, XXI. Septembris. / I. Octobris. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 208—12.

21. Septbr. *17312. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter, hvori han meddeler dem, at de la Thuillerie er misfornøjet med sin Modtagelse hos K. af Danmark, der er stolt af en Sejr til Søes og troer sig i Stand til at kunne forjage de Svenske fra sit Land. — *Fontainebleau*, le 1. Octobre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 127—29. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 477—86.

21. Septbr. *17313. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de, som Modsætning til Generalstaternes Gesandters Holdning ved Fredskongressen, omtale, hvorledes de la Thuillerie ikke har taget i Betænkning at lade dem deltage i Forhandlingerne med Danmark. — *Munster*, du 1. Octobre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 144—46. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 487—95.

22. Septbr. *17314. K. AF DANMARKS Resolution til den kejserlige Raad Georg von Plettenberg, hvori han erklærer ikke at have noget imod, at der skrides til Udvexling af Fuldmagter og Begyndelse af Hovedforhandlingerne i Osnabrück, dog at hans Interesser ikke forglemmes; han beklager, at de Kejserlige ikke have forhindret de Svenske fra paany at trænge ind i Holsten. — *Schlosz Malmoe*, d. 22. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphalische Friedens-Cantzley III. 457—59.

26. Septbr. *17315. SENTENTIA FACULTATIS MEDICÆ curæ Georgii Krugkil in Abelem Bruske, in qua professores deprehendunt eum ex methodo morbi istius curam instituisse. — *Hafniæ in consistorio*, 26. Septbr. Bartholini Cista Medica S. 458.

28. Septbr. *17316. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua deplorat, Batavos, quasi nulla futuri cura, brevi omnia vetera cogitata regi Daniæ reditura et vindictæ cupiditatem etiam accessuram esse, non considerare; credit, Gallos Svecos quovis modo ab bello Danico expeditos videre velle. — *Lutetiæ*, 8. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 732.

1644.

*17317. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Svedos æqua omnia a senatoribus Daniæ exspectare. — 8. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 972. 28. Septbr.

*17318. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler dem, at Danmark og Sverig have antaget Frankrigs og Generalstaternes Mægling. — *Fontainebleau*, le 8. Octobre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 146—47. Gärtner, Westphälisebe Friedens-Cantzley III. 496—500. 28. Septbr.

*17319. K. CHR. IV.'s Befaling, at Hr. Thage Thott skal lade begrave en af de Karle, som var tilforordnet at »berge« Kongen i hans Stol. — *Aff worisz hoffuit quarteer wdi Aagerup*, d. 30. Septembris. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 28. 30. Septbr.

*17320. Den franske Gesandt D'AVAUXS Erklæring, hvori han beskylder sin Collega Servien for at have overdrevet Betydningen af den svensk-danske Krig og forsvarer sin egen Handlemaade. — Uden Datum. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 205—15. Septembr.?

*17321. THOMÆ JOANNIS BANGII ad Gerardum Joannem Vossium epistola, in qua posthumum scriptum filii ejus Dionysii Vossii laudat et Nicolaum Matthiæ juvenem commendat. — *Hauniæ*, Kal. Oct. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 296. 1. Octobr.

*17322. Missive fra den hollandske Resident VAN CRACAUW, hvori omtales forskjellige Beslaglæggelser af hollandske Skibe, som fra dansk Side ere foretagne. — 1. October. (Hollandsk.) Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodewijk de Geer S. 78—79. 1. Octobr.

9057. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 304—07. Gärtner, Westphälisebe Friedens-Cantzley III. 501—07. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède II. Pieces just. S. 25-27. 4. Octobr.

*17323. Regnskab over Udgifterne ved Oele Hannsenns Begravelse, en af Kongens »rustbahr« Karle. — *Actum Mallmoehuusz*, d. 4. Octobris. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 28. 4. Octobr.

*17324. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua non miratur, Batavos a rege Daniæ ad pacem conciliandam admitti, quum Wittenittius post magna impendia domum redierit, ne hoc quidem impetrato, ut Batavorum mercatorum navibus in Svediam ire liceat. — *Lutetiæ*, 15. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 732. Brudst. p. Hollandsk i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 364. 5. Octobr.

*17325. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua timet, ne bellum contra Danos diuturnius, quam initio prudentes crediderint, futurum sit, quia Batavorum negligentia regem Daniæ ita inflaverit, ut, nisi magno Svedorum ictu is tumor dissecetur, vix sanitatem recepturus esse videatur. — *Lutetiæ*, $\frac{5}{15}$. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 732. 5. Octobr.

*17326. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor, ad Olaum Wormium de falsa sententia Spelmanni, Alfricum, quem Joannes Balæus archiepiscopum Cantuariensem facit, auctorem esse prologi in Saxonem contendentis, scribit. — *Soræ*, a. d. 6. Octobris. Danske Saml. III. 254—55. 6. Octobr.

*17327. REKTOR og PROFESSORER bede Kansleren om at udvirke kongeligt Forbud til Kjøbenhavns Indvaanere mod at antage fremmede Studenter til Pædagoger, førend de have ladet sig indskrive hos Rektor. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. III. 218—19. 7. Octobr.

*17328. RECTORIS et PROFESSORUM de disputatione M. Johannis Zoegæ pro obtinenda professione logica sententia, domino cancellario data. — *Hafniæ*, VIII. Octobr. Danske Mag. 4. R. V. 15. 8. Octobr.

1644.

8. Octobr. *17329. Dr. CHRISTINA af Sverigs Proposition til Sverigs Riges Stænder, hvori vidtløftig refereres Aarsagerne til Krigen med Danmark og dennes Fremgang samt fordres Bevillinger til Fortsættelsen deraf. — *Stockholm*, d. 8. Octobris. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 380—84.

12. Octobr. *17330. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Tolderne i Sundet, hvorved han befaler dem for Fremtiden kun at tage samme Toid af Franskmænd som af Hollændere. — 12. Octbr. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 444.

12. Octobr. *17331. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, regem Daniæ, si, ut sane videatur, a pace alienus sit, forte malum, quod sibi imputet, habiturum esse; commemorat, multos Tychonis Brahæ vaticinia ad exitum currere existimare. — *Lutetiæ*, 22. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 732.

12. Octobr. *17332. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Danum a pace satis aversum esse, quanquam non habeat secunda, quæ jactet. — *Lutetiæ*, 22. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 973.

12. Octobr. *17333. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at Frankrigs og Generalstaternes Fredsmægling er antagen af Danmark og udbeder sig deres Betænkning, om Frankrig bør overtage en Garanti for den eventuelle Fred. — *Fontainebleau*, le 22. Octobre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 161—62. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 568—77.

12. Octobr. *17334. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori deres Iver for at arbejde paa Udsoningen mellem Danmark og Sverig omtales. — *Munster*, du 22. Octobre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 157—60. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 554—67.

19. Octobr. *17335. K. CHR. IV.'s Brev til Rigshofmesteren Corfitz Ulfeldt, hvori han, trods den Ulykke der har ramt Flaaden, udtaler sin Tillid til Gud og Fremtiden. — 19. Octbr. Brodst. i Fridericia, Danmark ydre polit. Historie 1629—1660 II, 445.

19. Octobr. *17336. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua commemorat, belli vices ad Malmogium et Gothiburgum adhuc alternare. — *Lutetiæ*, 29. Octobris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 732.

19. Octobr. *17337. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus scribit se reginæ Galliæ res Svecicas in Holsatia, Scania, Norwagia exsecutum esse; commemorat, comitem Brieunium dixisse, Tuillerium scribere, credi Danum cum Polono se ad bellum contra Moscowitam propter captivitatem comitis Waldomari parare. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{XIX.}}{\text{XXIX.}}$ Octobris. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 224—29.

19. Octobr. *17338. GEORG VON PLETTENBERG beretter Rigsvicekansler Grev Kurz om den danske Flaades Nederlag d. 23. (13.) Octbr., hvorefter Svenskerne ere i Staud til at afbryde Forbindelsen mellem Skaane og Øerne. — *Kopenhagen*, $\frac{19}{29}$. October. (Tydsk.) Brudst. i Broon, Slaget paa Kolberger Heide S. 224—25.

24. Octobr. *17339. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor, ad Olaum Wormium scribit Ælfricum, testibus Balæo et ipso Spelmanno, anno 1006 mortuum, prologum in historiam Saxonis scribere non potuisse, scripsisse autem de Saxonica Grammatica; motum animi ob navalem victoriam Svecorum testatur. — *Soræ*, a. d. 24. Octobris. Danske Saml. III. 255—56.

1644.

*17340. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, meddeler K. Chr. IV., at han nærer Haab om med sin Hær at kunne afmarschere til »en fast Plads (Kiel), hvorfra han kan forbyde Fjenden videre Fremgang«. — *Lyksborg*, d. 26. Oktober. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 6. 26. Octobr.

*17341. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua, quo in loco conciliatores pacis Gallici, Brandeburgici, Batavici se habituri sint, dum Calmariæ sint Svedici, Danici Christianopoli, scire desiderat; sperat, aquam, prius quam gelascat, Svecis propitiam fore. — *Lutetiæ*, 5. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 733. 26. Octobr.

*17342. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua refert, cancellarium magnum Svediæ inter legatos, qui ad pacem cum Dano faciendam mandata habeant, fore. — *Lutetiæ*, 5. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 973. 26. Octobr.

*17343. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at den franske Regering er tilbøjelig til at overtage en Garanti for Freden mellem Danmark og Sverig, naar dette Rige anmoder dem derom; den danske Rigshofmester har ladet de la Thuillerie forstaa, at Danmark ønsker et nøje Forbund med Frankrig. — *Paris*, le 5. Novembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 164—66. Gärtner, Westphällsche Friedens-Cantzley III. 595—602. 26 Octobr.

*17344. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de fraraade den franske Regering at overtage den af Danmark ønskede Garanti for dette Riges Fred med Sverig. — *Munster*, du 5. Novembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 166—70. Gärtner, Westphällsche Friedens-Cantzley III. 604-21. 26. Octobr.

9062. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1265 28. Octobr.

*17345. Forestilling fra RICH. JENCKS og THOMAS SKYNNER til K. Chr. IV. angaaende Kjøbmændenes Klager. — *Copenh.*, 28. Oct. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 61. Sstds. Udt. af lignende Breve og Forestillinger af 6. Dec. 1644, 3. og 18. Februar, 26. Marts, 7. og 11. April og 2. Maj 1645. 28. Octobr.

9065. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1281—82. Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XI. 114. Jvfr Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 446. 29. Octobr.

*17346. K. CHR. IV.'s Skrivelse til sin Søn Hert. Frederik, hvori han beklager sig over, at Fjenden trods de Danskes Overmagt i Tal faar Lov til i Hærens nære Paasyn at husere efter Behag. — 29. Oktober. Brudst. i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 8-9. 29. Octobr.

*17347. SVERIGS RIGES RIDDERSKABS OG ADELS Svar paa Dr. Christinas Proposition af 8. October, hvorved (i 2den Post) bevilges Bidrag til Fortsættelsen af Krigen mod Danmark. — *Stockholm*, d. 29. Oct. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll III. 395—400. 29. Octobr.

*17348. AUGUSTI BUCHNERI ad Henricum à Frisen litteræ, in quibus eum rogat, ut Carolum fratrem hortetur, ut filium suum Johannem in Holsatiam ducat, vel ipse ministerio ejus usurus vel alteri hero traditurus. — D. XXX. Octobris. Aug. Buchneri epistolæ I. 267—69. 30. Octobr.

*17349. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua nuntios de classe Svedica et de Marescalli Hornii rebus desiderat judicatque, Batavos hoc anno res Danorum, quamquam ipsis infestissimos, magis quam suas egisse. — *Lutetiæ*, 12. Nov. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 734. 2. Novbr.

*17350. HUGONIS GROTII ad Johannem Oxeustjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem, litteræ, in quibus commemorat, 2. Novbr.

1644.

dici Galliam regi Daniæ millionem Francicarum librarum obtulisse, ut pacem faciat cum Svedis. — *Lutetiæ*, $\frac{II.}{XII.}$ Novembris. Hug. Grotii epistolæ ineditæ 1806 S. 238—40.

4. Novbr. *17351. SVERIGS RIGES RIDDERSKAB OG ADEL bevilger et yderligere Bidrag (end i Svaret af 29. Octobr.) til Fortsættelsen af Krigen med Danmark. — *Stockholm*, (4.) November. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll III. 400—02.

5. Novbr. 9068. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 446.

9. Novbr. *17352. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua Danorum maritima clade gaudet, sed Batavorum modum in causa septentrionali agendi reprehendit. — *Lutetiæ*, 19. Novembris. Hugonis Grotii Epistola 1687 S. 735.

9. Novbr. *17353. HUGONIS GROTII ad Vicquefortium epistola, in qua sperat, Svecos post victoriam maritimam magnam præcipuas Daniel imperii insulas intraturos esse. — *Lutetiæ*, 19. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 734.

9. Novbr. *17354. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han fremhæver Nødvendigheden af at fremskynde Freden i Norden, for at ikke K. af Danmarks Nederlag skal gjøre Sverig mere umedgjørligt. — *Paris*, le 19. Novembre. (Fransk.) Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug II. 175. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 670—73.

12. Novbr. *17355. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Kurf. af Mainz, Køln, Bajern og Sachsen, hvori han udvikler Grundene til, at hans Gesandt paa Rigsdagen i Frankfurt ikke har underskrevet den af Kurfyrsteraadet til K. af Danmark afsendte Skrivelse. — *Cölln a. d. Spree*, 12. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 856—57.

15. Novbr. *17356. HUGONIS GROTII ad Vicquefortium epistola, in qua victoria maritima Svecica gaudet declaratque, dierum aliquot inducias in Scania per Gallos et Batavos legatos effectas sibi spem aliquam de pace in illis locis dare. — *Lutetiæ*, 25. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S 735.

16. Novbr. *17357. HUGONIS GROTII ad (Johannem) Oxenstjernam, epistola, in qua res Svecicas mari prosperas, in Scania non malas appellat. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 735—36.

16. Novbr. *17358. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua sperat, Svecorum felicitatem maritimam iis effectus daturam esse, priusquam maris usum hiems præcluserit. — *Lutetiæ*, $\frac{16}{26}$. Novembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 736.

16. Novbr. *17359. DE PAA RIGSDEPUTATIONSDAGEN I FRANKFURT FORSAMLEDE KURFYRSTELIGE OG FYRSTELIGE GESANDTER opfordre K. af Danmark til ikke at indlade sig paa nogen Partikulærtraktat med Sverig, men holde fast ved Alliancen med Kejseren. — *Franckfurth*, d. 26. Nov. (Tydsk.) Gartner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 729—35. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1283

16. Novbr *17360. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at de la Thuillerie har Ordre til kun i yderste Nødsfald, hvis Freden mellem Danmark og Sverig ikke kan opnaas paa anden Maade, at lade den franske Regering overtage en Garanti for den. — *Paris*, le 26. Novembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 714—29.

16. Novbr. *17361. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de skarpt bedømme K. af Danmarks lidenskabelige og upaalidelige Politik og derfor

1644.

fraraade enhver større Tilnærmelse til ham eller en Garanti for hans eventuelle Fred med Sverig. — *Munster*, du 26. Novembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 691—711. Brudst. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 434.

*17362. K. CHR. IV. befaler Rigsmarsken Anders Bille at undsætte Pr. Frederik med saa meget Fodfolk og Rytteri, han kan undvære fra Fyen. — 19. Novbr. Brudst. i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 7. 19. Novbr.

*17363. K. CHR. IV. befaler Erich Grubbe at angive, hvor vidt Sagen mod M. Christen Nielsen var kommen, da Fjenderne brøde ind i Landet. — *Haffn.*, 19. November. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 110. 19. Novbr.

*17364. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler den Byrde, den danske Krig og Fredsforhandling paalægger ham, samt de danske Bestræbelser for at vinde Polen. — *Stockholm*, d. 21. Novemb. (Svensk.) Giørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 141—47. 21. Novbr.

*17365. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua successus in Dania commemorat gaudetque, quod Danus fretum Orisundæ compedibus liberavit et sic possessionem ejus Svecis aliquatenus adjudicavit. — *Lutetiæ*, 3. Decemb. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 737. 25. Novbr.

*17366. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, anmoder Rigsmarsken Anders Bille om at meddele, hvor stor en Styrke han kan ofre til den paatænkte Forening af Hærene, samt overlader ham at bestemme Mødestedet. — *Lyksborg*, 26. November. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 7-8. 26. Novbr.

*17367. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I, at da han hører, at flere af hans Skibe ligge ledige i Havn, sender han Sir John Henderson for at anmode om dem til at forøge den danske Flaade. — 27. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 27. Novbr.

*17368. K. CHR. IV. skriver til Jarl Patrick Ruthven og beder ham om at støtte Hendersons Anmodning. — 27. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 27. Novbr.

*17369. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Anders Bergenfelt er død i Landskrone i Skaane. — *Stockholm*, d. 28. Novembris. (Svensk.) Giørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 147—48. 28 Novbr.

9073. Wolff, Journal for Politik 1825 IV. 234—35. Mansa, Folkesygommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 359-60. 30. Novbr.

*17370. K. CHR. IV.'s Instrux for Sir John Henderson, som skal forlange 8 fuldt rustede Skibe, efter Traktaten af 1621, og tillige 4000 skotske Soldater; kunne de sidste ikke faas, skal han undersøge, om Soldater kunne hverves billigere i Skotland end i Tydskland. — 30. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 30. Novbr.

*17371. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua Mareschalli Hornii victoria speque pacis cum Danis gaudet. — *Lutetiæ*, 10. Decembr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 737. 30. Novbr.

*17372. K. CHR. IV. fritager Malmøs Borgerskab for al Skat, Told og Sise i 10 Aar. — *Kiøbenhaffns Slott*, d. 3 decembris. Saml. till Skånes hist. 1873 S. 41. 3. Decbr.

9076. Tillføjelser i Sveriges Ridderskabs och Adels Riksdags Protokoll III. 406—07. 7. Decbr.

*17373. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua exspectat, an per hæc tempora adhuc in Scania aliquid proficere possit Mareschallus Hornius, et an Wrangelius hostium in Jutia coeuntium copias intercipere possit. — *Lutetiæ*, 17. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 737. 7. Decbr.

1644.

7. Decbr. *17374. HUGONIS GROTII ad Vicquefortium epistola, in qua putat, hiberna in Scania Svedis quam Danis meliora fore, viamque illam mediam Ordinum fœderatorum in bello inter Svedos et Danos reprehendit. — *Lutetiæ*, 17. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 737—38.

10 Decbr. *17375. K. CHR. IV. skriver til Pr. Karl af Wales og beder ham om at støtte Hendersons Anmodning. — 10. Dec. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74.

11. Decbr. *17376. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, skriver til Kongen, at han med sin Hær er ankommen til Flensborg; han giver Meddelelse om sin og Fjendens Styrke. — 11. December. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 16.

11. Decbr. *17377. Rigsmarsken ANDERS BILLES Skrivelse til Hert. Frederik, i hvilken han udtaler sin Glæde over, at den »attraaede Konjunktion« i Morgen kan blive iværksat mellem Haderslev og Kolding. — 11. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 17.

11. Decbr. *17378. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han befaler dem at fortsætte den fortrolige Forbindelse med K. af Danmarks Sekretær Klein, men ikke opholde Traktaterne af Hensyn til ham. — *Lintz*, d. 21. Decembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley III. 767—69.

13. Decbr. *17379. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, meddeler Rigsmarsken Anders Bille, at han paa Grund af Uvejr og slette Veje ikke har kunnet naa længere end »hertil«, og befaler ham at indhente Kundskab, om Fjenden har noget for mod hans overskibede Tropper, i hvilket Tilfælde han skal rykke Hertugen i Møde. — *Riez*, d. 13. Decbr. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 18.

14 Decbr. *17380. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua credit, magnam paupertatem Danos pressuram esse, si freti Orisundæ usus iis eripi aut certe Svedia in ejus partem venire posset; minatur, Svedos Batavorum cum Dano discordiarum in futurum spectatores fore. — *Lutetiæ*, 24. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 738.

14. Decbr. *17381. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, res Svedicas et mari et terra tum in Scania, tum in Holsatia et Jutia, tum apud Albim satis prosperas esse, et tamen Svedos a pace se non alienos ostendere. — 24. Decembris. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 975.

14. Decbr. *17382. HUGONIS GROTII ad (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua successu Svecorum in Norvegia, Scania, Holsatia et Jutia gaudet. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Decembr. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 738.

16. Decbr. *17383. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Rigsmarsken Anders Bille, at han ikke tvivler om, at hans Søn Hertugen tager Marsken med i Raadet, naar noget skal foretages. — 16. December. Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 19.

18. Decbr. *17384. Rigsmarsken ANDERS BILLES og DE JYDSKE KRIGSKOMMISSÆRERS Skrivelse til Hert. Frederik, Erkebiskop af Bremen, i hvilken de anbefale at lade Hæren strax gaa løs paa Fjenden og tvinge ham til en Hovedtræfning i Stedet for som foreslaaet af Hertugen og de holstenske Herrer at gaa mod Ribe. — (*Seest*, 18. December.) Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 23–26.

19. Decbr. *17385. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremens Skrivelse til Marsken Anders Bille, hvori han som Øverstbefalende over alle Tropper i Jylland og Fyrstendømmerne befaler ham at begive sig tilbage til Fyen efter Kongens Ordre, men lade de dertil bestemte Tropper støde til Hertugens Hær. — (19. December.) (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 27—28

1644.

*17386. Hert. FREDERIK, Erkebiskop i Bremen, befaler Rigsmarsken Anders Bille at rejse saa mange Tropper som mulig og snarest sende dem over fra Fyen, da meget tydede paa, at Wrangel vilde tie Besætningen paa Riberhus tii Hjælp. — (22. Decbr.) (Tydsk.) Udt. og Brodst. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 32—33. 22. Decbr.

9080. Brudst. i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 30. 23. Decbr.

9081. Brudst. i Meldelt, Fra Enevældens Dæmring S 32. 23. Decbr.

9082. Udt i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 31. 23. Decbr.

*17387. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK tii Kejseren, hvori omtales Efterretninger fra Danmark og Sverig om, at Dr. af Sverigs Kroning var bestemt til den 8. December. — *Osznabrück*, d. 2. Januarii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 26—34. 23 Decbr.

*17388. K. CHR. IV. befaler Rigshofmesteren Korfits Uifeld at raadspørge alle Doctores medicinæ om Midler for hans Øje, der har tabt Synskraften og stadig smerter ham. — *Frederiksborg*, d. 24. Decem. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 98. 24. Decbr

*17389. Rigsmarsken ANDERS BILLES Skriveise tii Hert. Frederik, at han ikke uden Kongens Ordre kan sende Foik til Hæren ved Ribe fra Fyen, hvis Besætning er svækket af Sygdom; han raader ham til ej at opholde sig for iænge foran Ribe, men hurtig angribe Byen. — 25. Decbr. (Tydsk.) Udt og Brudst. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 33. 25. Decbr.

*17390. K. CHR. IV. befaier Lægerne i Kjøbenhavn i Anledning af den herskende hidsige Syge at forsamie sig og deiiberere om dens Aarsag, Remediis og Kur og siden udgive deres Raad i Trykken. — *Frederiksborg*, d. 27. December. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S 324. 27. Decbr.

*17391. K. CHR. IV. erkiærer, at de af Kjøge Borgere, som nu i Krigstiden forlade deres Huse og Gaarde, skuiie, naar de atter vende tilbage til disse, bære deres Del af de Byrder, Byen i Mellemtiden har baaret. — *Frederichsborg*, d. 27. Decemb. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 275—76. 27. Decbr.

*17392. Skrivelse fra EN RAADMAND I NÜRNBERG til en Ven i Nürnberg, hvori han omtaler, hvorledes K. af Danmarks Fredsmægiing biev antagen af begge Parter 1634 og optagen med almindeiigt Bifald paa Konventet i Frankfurt. — *Nüremberg*, le sexième janvier. (Tydsk.) Fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 325—26. 27 Decbr.

*17393. Consuitatio MEDICORUM de affectu regis Chr. IV^ti^. — *Hafniæ in consistorio*, die 28. Decbr. Bartholini Cista Medica S. 458—61. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 225—27; delvis oversat p. Dansk, sstds. S. 99—100. 28. Decbr.

*17394. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua non dubitat, quin nuntii de victoriis Svecicis in Germania animos Danorum, rebus apud ipsos satis malis et nulla spe auxiiii externi, valde percussuri sint. — *Lutetiæ*, 7. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 740. 28. Decbr.

*17395. HUGONIS GROTII ad Guilieimum Grotium epistoia, in qua commemorat, Svecorum res et contra Cæsarianos et coutra Danos puichre procedere. — 7. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 976. 28. Decbr.

*17396. HUGONIS GROTII ad Baronem (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua existimat, victorias Torstensonii et Cæsarianos et Danos ad pacem quamprimum expetendam impeiiere debere. — *Lutetiæ*, 7. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 740. 28 Decbr.

1644.

28. Decbr. *17397. HUGONIS GROTII ad (Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem) litteræ, in quibus commemorat, reginam Galliæ dixisse, regem Angliæ eorum consiliorum, quæ in exitium Svediæ a Dano, Polono, Muscovita suscepta fuissent, participem fuisse, gaudetque, Batavos ad meliora consilia in re Danica verti. — *Lutetiæ*, anni apud nos 1645 die septimo. Moser, Diplomatische u. hist. Belustigungen V. 85—92.

28. Decbr. *17398. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de mene, at en Alliance vel kan sluttes med K. af Danmark, forudsat at den ikke er i Strid med den allerede bestaaende med Sverig. — 7. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 66—81.

29. Decbr. 9084. Overs. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 38—41.

29. Decbr. 9085. Overs. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 37—38.

30. Decbr. 9086. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 447.

30. Decbr. *17399. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til de svenske Fredsunderhandlere (i Brømsebro), hvorefter de Svenske have plaget og ødelagt hans Lande, skjøndt han for at fritages derfor har betalt dem 10000 Dlr. — *Gottorp*, 30. Dec. (Tydsk.) Udt. i Quellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. vaterländ. Geschichte II, 2. 129.

31. Decbr. *17400. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, meddeler Rigsmarsken Anders Bille, at han har erobret Riberhus; Kongen har befalet ham at gaa tilbage til Østsiden og lovet ham Forstærkning fra Marsken, han spørger derfor om, hvor mange Mand han kan vente, og hvor »Konjunktionen« bør finde Sted. — 31. Decbr. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 33—34.

c. 31. Decbr. *17401. Liste over de Svenskes Styrke i Jylland og deres Tab ved Ribe. — Uden Datum. (Tydsk.) Aktst. udg. af Fyens Hi. Selsk II. 123—24.

9087. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 172—89 (er uden Tvivl kun en tænkt Beretning).

9088. Brudst. af Ulfelds Skrivelse i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1266—67.

*17402. DEN DANSKE REGERINGS Redegjørelse for sit Forbold til Sverig under 30 Aars Krigen (fra 1630), hvori den søger at bevise, at dette Rige aldrig oprigtigt har søgt Fred, men stedse ønsket Krig, og at det har benyttet Religionen som Skjul for egennyttige Hensigter. (Tydsk.) Lond. Acta publ. Tom. V. (Contin. 1 Th.) B. II. S. 872—77.

*17403. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremens, »Defensionsskrift«, udgivet i Anledning af de Svenskes Indfald i Stiftet Bremen under Generalmajor Königsmark. — (Tydsk.) Lond. Acta publ. Tom. V. (Contin. 1 Th.) B. II S. 888—96.

*17404. DE POMMERSKE HANSESTÆDER, Stralsund, Alten-Stettin, Greifswalde, Anclam, Colberg, Stargardt, Rügenwalde og Gollnow aftale en fælles Optræden for at forhindre K. af Danmarks Standsning af deres Handel og Skibsfart. Tydsk Udt. i Gesterding, Beitrag z. Geschichte d. Stadt Greifswalde S. 268.

1645.

1645.

1. Januar. *17405. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori hævdes, at Kejseren har større Ret til at betragte Portugiserne som Fjender, end den svenske General Torstenson havde til uden foregaaende Krigserklæring at falde ind i K. af Danmarks Lande. — *Münster*, d. 11. Januarii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 95—101.

1645.

*17406. Rigsmarsken ANDERS BILLE lykønsker Hert. Frederik i Anledning af Riberhus' Indtagelse og erklærer, at Besætningen i Bjergsodde-Skandsen er rede til at slutte sig til Hertugens Hær, men da Styrken er for lille til paa egen Haand at marschere til Ribe, kan det kun ske ved Kolding eller mellem Kolding og Vejle. — 2. Januar. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 45—46. 2. Januar.

9098. Sehested, Hannibal Sehested II. 8—10. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 449—50. 3. Januar.

*17407. K. v. ALEFELDTS Fortegnelse over danske Tropper i Jylland. — *Ripen*, d. 3. Jan. (Tydsk.) Aktst. udg. af Fyens lit. Selsk. II. 124. Adler, Efterr. ang. Ribe. 11. Saml. S. 35—36. 3. Januar.

9100. Særtr. af Forordn. 4. Januar.

9101. Sehested, Hannibal Sehested II. 10—12. 4. Januar.

*17408. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, regem Daniæ, si proceres et plebs Danica pacem desiderent, contra nitendo periclitaturum esse, ne quando cetera de illo vaticinia rata fiant. — *Lutetiæ*, 14. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 740. 4. Januar.

*17409. HUGONIS GROTII ad (Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem) litteræ, in quibus commemorat, comitem Bryennium ostendisse, pacem Sveciæ cum Danis a Gallis vehementer desiderari. — *Lutetiæ*, $\frac{IV.}{XIV.}$ Januarii. Moser, Diplomatische u. hist. Belustigungen V. 92—97. 4. Januar.

*17410. DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER bede deres Kolleger i Osnabrück om at lade K. af Danmarks Sekretær Klein vide, at der er sluttet en of- og defensiv Alliance mellem Sverig og det engelske Parlament. — *Münster*, d. 14. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV 133—34. 4. Januar.

*17411. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at Erkebiskop Frederik af Bremen har forenet sig med Rigsmarsken for at gaa imod Oberst Helmold Wrangel, der opholder sig i Nærheden af Vendsyssel; til Fredsmødet er bestemt et Sted mellem Christianopel og Kalmar. I en Efterskrift af 7. Januar omtaler han, at Mødet er udsat til d. $\frac{8}{18}$. Februar. — *Helseneur*, d. 4. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 401—03. 4. Januar

*17412. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at han med Utaalmodighed venter Efterretninger fra de la Thuillerie, skjøndt han ved, at Sammenkomsten mellem de danske og svenske Commissarier er fastsat til d. 15. Januar. — *Paris*, du 14. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 135—40. 4. Januar.

*17413. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Kardinal Mazarin, hvori de erklære sig rede til at betale Baudissin 3000 Rdlr., for at han skal paavirke K. af Danmark til Fred med Sverig. — *Munster*, du 14. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 151—77. 4. Januar.

*17414. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til deres Kolleger i Münster, hvori de meddele dem, at den danske Sekretær Klein har berettet, at den danske Feltmarskalk Hannibal Sehested har erobret en vigtig Skandse i Sverig og derved aabnet sig Vej til Stockholm. — *Osznabrück*, d. 16. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 191—92. 6. Januar.

1645.

7. Januar. *17415. K. CHR. IV.'s Bestalling for Johan Christian Lopin til at have Generalkommando over alle Bergamter og Underofficerer; Christian III.'s Bergordning skal følges. — *Frederichsborg*, d. 7. Januarii. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1420—21.

7. Januar. *17416. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, forlanger, at Rigsmarsken og de jydske Kommissærer, førend Tropperne forene sig, skulle udtale sig, om det kan være til Gavn at angribe Fjenden i den Stilling, han nu har inde. — 7. Januar. (Tydsk.) Oversat p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 49—50.

7. Januar. *17417. Rigsmarsken ANDERS BILLE OG DE JYDSKE KOMMISSÆRER udtale i Anledning af Hertugens Forespørgsel af s. D., at de fra Begyndelsen af aldrig have ønsket noget hellere, »end at man havde grebet Hovedsagen an for Alvor«; de troede, at »Konjunktionen« ikke stilede mod Ribe, men skulde befri Jylland for Fjender, og anmode Hertugen om at bestemme Mødetid og Sted for Tropperne fra Bjergsodde. — 7. Januar. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 50—51.

7. Januar. *17418. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremens Svar paa Rigsmarskens og Kommissærernes Resolution, i hvilket han befaler Marsken at fremsætte »bestemte og holdbare Forslag« om det gavnlige i at angribe Fjenden, da det af Resolutionen synes at fremgaa, at man er uvidende om Fjendens Stilling og Forskandsninger. — 7. Januar. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 51—52.

7. Januar. *17419. Rigsmarsken ANDERS BILLES OG DE JYDSKE KOMMISSÆRERS Replik, i hvilken de udtale, at Fjenden staar i en ikke stærk Stilling ved Randers. De vide ikke, om Kongen mod deres Ønsker har resolveret, at Ribe »skulde være Endemaalet for denne Konjunktion«, men bede om, at Hertugen vil betænke, om der ikke kan gjøres noget for den Del af Landet, som Fjenden ikke allerede har ruineret; Enkelthederne i en Felttogsplan kunne bedst drøftes i et Krigsraad. — (7. Januar.) (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 52—54.

8. Januar. 9107. Wolff, Journal for Politik 1825 IV. 235—36.

8. Januar. 9108. Sehested, Hannibal Sehested II. 12—17.

8. Januar. *17420. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, udtaler i Anledning af Rigsmarskens Skrivelse (Nr. *17419), at det vilde være for dristigt at agere mod Fjenden i Jylland; han kan derfor ikke se rettere, end at han maa vende tilbage til Holsten med sine Tropper. Han havde »haabet at blive forskaanet for saadanne Sticklerier«, som at Ribe skulde være Konjunktionens Endemaal, forsvarer Toget derhen og bævder i Anledning af Henstillingen om Krigsraadet, at Marsken jo selv har ønsket at votere skriftligt. — (8. Januar.) (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 54—56.

9. Januar. *17421. Skrivelse fra RIGSMARSKEN ANDERS BILLE OG DE JYDSKE KOMMISSÆRER, i hvilken de atter bævde, at man bør rykke frem mod Fjenden, og anføre deres Grunde dertil. — *Kolding*, d. 9. Januar. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 56—59.

9. Januar. *17422. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de omtale, at Hansestædernes Afsendinge have slaaet paa, om det ikke var muligt, at K. af Danmark paany kunde overtage Fredsmæglingen; den danske Sekretær Klein har meddelt, at Hannibal Sehested har erobret Moritz-Skandsen og Carlsstad i Sverig. — *Osznabrück*, d. 19. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 195—202.

1645.

*17423. Betænkninger afgivne af OVERANFØRERNE FOR DE KGL. HOLSTENSKE TROPPER, hvori de indtrængende tilraade at forlade Jylland og trække sig ned i Marsklandene. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Brudst. p. Dansk og Udt. i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 60–65. c. 9. Januar.

*17424. Hert. FREDERIK, Erkebiskop af Bremen, befaler i Anledning af sin Afmarsch til Holsten Rigsmarsken atter at overføre de fra Fyen overskibede Tropper. Hvad Demoleringen af Riberhus angaar, skal han rette sig efter Kongens Ordre og sende Besætningen over Tønder til Østkysten. — 10. Januar. (Tydsk.) Overs. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 65—66. 10 Januar.

*17425. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de meddele, at de franske Gesandter have anmodet de la Thuillerie om at opfordre K. af Danmark til at virke hos Kejseren for Kurf. af Triers Frigivelse. — *Münster*, d. 20. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV 207–15. 10. Januar.

*17426. 8 NEDERLANDSKE SKIPPERES Vidnesbyrd for Capitain Andries Douwes Pascaert, hvori omtales en i Octobr. 1643 fra Vlie til Sundet afgaaet Flaade paa 100 Sejlere. — *Oost-Vlielandt*, d. 20. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 23. Jaargang S. 530—32. 10. Januar.

*17427. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua commemorat, regem Daniæ pecunia carere, nobilitatem et plebem langvere, et ad belli mala morbos accedere. — 21. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 741. 11. Januar.

*17428. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT (nederlandsk Resident i Hamburg) til Generalstaterne, hvori han omtaler de Danskes Misfornøjelse med, at de nederlandske Gesandter ere rejste hjem fra Sverig uden at passere Danmark; Hannibal Sehesteds Sejre i Norge og Erkebiskoppen af Bremens ved Ribe overdrives meget af de Danske; Hamburgerne ville ogsaa sende Deputerede til den svensk-danske Fredstraktat. — *Hamburch*, d. $\frac{1}{2}\frac{1}{1}$. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 4 Serie. 17. Jaarg. S. 317—19. 11. Januar

*17429. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han fremhæver, at man kan forestille den svenske Regering, at naar man anbefaler K. af Polens Plan om Ægteskab med den svenske Dronning, er det for at forebygge, at deres fælles Fjender formaa ham til Brud med Sverig under dets Krige i Tydskland og Danmark. — *Paris*, du 21. janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 228—38. 11. Januar.

*17430. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han udtaler sig om det nyttige i en Alliance med Danmark, naar dette Rige først har sluttet Fred med Sverig. — *Paris*, du 21. janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 216—27. 11. Januar.

9112. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629–1660 II. 447, 451. 13. Januar.

*17431. K. CHR. IV.'s Befaling til Rigsmarsken Anders Bille, at han strax skal lade Besætningen fra Riberhus gaa til Marsklandene. — *Frederiksborg*, d. 13. Januar. Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 66—67. 13. Januar.

*17432. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at den danske Sekretær Klein har berettet dem, at Meningen med, at Hansestæderne have sendt Afsendinge til Kongressen, er, at de ville have Hanseforbundet fornyet og antage Sverig og Holland til Direktorer, og at Sverig af denne Grund holder paa alle Stæders Repræsentation ved Kongressen. — *Osznabrück*, d. 23. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 258–60. 13. Januar.

1645.

e. 13. Januar. *17433. Causæ a LEGATIS IMPERATORIS OSNABRUGI degentibus propositæ, cur legatis electorum prædicatum Excellenciæ dari non possit; commemoratur, ducem Holsatiæ, in nuptiis sui fratris ducis Holsatiæ, d'Avaux legato Gallico istum titulum expresse denegasse. — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 263—65.

15. vel 25. Januar. *17434. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT (nederlandsk Resident i Hamburg) til Generalstaterne, hvori han omtaler, at Erkebiskoppen af Bremen og Rigsmarsk Bilde ere vendte tilbage til Rendsborg og Fyen med uforrettet Sag, for en Del paa Grund af Uenighed om Overkommandoen; Grev Pentz blokerer Pinneberg. — *Hamburch*, d. 25. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 319—21.

16. Januar. *17435. K. KARL I. anbefaler K. Chr. IV. Oberst Sir James Murray, som nu, da han er sluppen ud af Fængslet hos Oprørerne i London, vil rejse til Danmark. — *Oxford*, 16. Jan. 1644. (Latin.) Udt. p. Eng. i Murray, Third Report S. 54.

17. Januar. *17436. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han meddeler ham, hvem der er udnævnt til svenske og danske Commissarier ved Fredstraktaten. — *Stockholm*, d. 17. Jan. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 148—54.

17. Januar. *17437. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de omtale, at den svenske Resident til Støtte for sin Regerings Paastand om Mediat-Stændernes Deltagelse i Fredskongressen har henvist den venetianske Gesandt til nogle Ytringer i et Brev fra Salvius til den danske Kansler, dat. Hamburg d. 29. Septembr. 1638. — *Münster*, d. 27. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 282—85.

17. vel 27. Januar. *17438. PAULUS PELS, nederlandsk Commissarius i Danzig, tilskriver Generalstaterne om de russiske Prælaters og Bojarers sandsynlige Modstand mod Grev Valdemar (Christians) Ægteskab med en russisk Prindsesse. — *Dantzich*, d. 27. Jan. (Hollandsk.) Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 24. Jaarg. S. 712.

18. Januar. *17439. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua scribit, se non desperare, quin Hollandiæ Zelandiæque exemplo ceteræ quoque nationes Batavorum aliquando visuræ sint, quam nulla amicitia tutior quam Svedica sit; consilium reginæ Sveciæ, ne Jutia et, quæ ei vicina sint, ob libertatem Germaniæ negligantur, laudat. — *Lutetiæ*, 28. Januarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 742.

18. Januar. *17440. GEORG VON PLETTENBERG beretter Grev Trautmansdorf om K. Chr. IV.'s lidende Tilstand, der dog ikke hindrer ham i at udfolde sin sædvanlige Virksomhed. — *Kopenhagen*, d. $\frac{18}{28}$. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 225. Brudst. af et noget andet Indhold i Schested, Hannibal Sehested I. 70, Anm.

19. Januar. 9133. Sehested, Hannibal Sehested II. 18.

e. 20. Januar. *17441. Causæ, a LEGATIS IMPERATORIS OSNABRUGI degentibus propositæ, cur Salvii ad cancellarium regium Danicum litteræ anno 1638 datæ, in quibus de admissione Non-Statuum ad congressum pacis agitur, in ea quæstione nihil valeant (jvfr. Nr. *17437). — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 307—08.

23. Januar. *17442. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale, at Hansestædernes Afsendinge ikke overfor dem, saaledes som i Osnabrück, have udtalt sig for Gjenoptagelsen af K. af Danmarks Mægling. — *Münster*, d. 2. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 327—31.

1645.

*17443. K. CHR. IV. beder Universitetets Professorer om at bevilge et Laan af 24. Januar.
1 Dlr. af hver Td. Korn og 3 Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge, ligesom Adelen allerede har gjort. — *Frederichsborg*, d. 24. Janvarii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. Tillæg S 39.

*17444. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua credit, Danis pecuniam 25 Januar.
deesse, idque malum non crescere non posse, si ad communem maris tutelam se Svecis allæ gentes adjungant; librum Germanico sermone contra scriptum Danorum laudat. — *Lutetiæ*, 4. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 742—43.

*17445. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua responsum a Svecis 25. Januar
contra edictum Danicum sermone Germanico factum commemorat; putat, Gallos Svecos quovis modo ab armis in Dania discedere velle, ut totis viribus in Germania utantur. — *Lutetiæ*, 4. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 742.

9146. Sehested, Hannibal Sehested II. 18—22. 28. Januar.

*17446. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburgs Instrux for sine Gesandter, 28 Januar.
Grev Johan af Sayn og Wittgenstein, Johan Friedrich von Löben og Dr. Peter Fritze til Fredsunderhandlingerne i Osnabrück, i hvilken ogsaa fremstilles Udfaldet af K. af Danmarks Mægling i Trediveaarskrigen mellem Sverig og Kejseren. — *Cöln a. Sp.*, 28. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 364—76.

*17447. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Kejseren om, hvad 30. Januar.
den danske Sekretær Klein har berettet dem om d'Avauxs Forhandlinger med de svenske Gesandter. — *Osznabrück*, d. 9. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 345—49.

*17448. K. CHR. IV. forestiller Kurf. af Sachsen, at han ikke har kunnet undlade 31. Januar.
at antage Frankrigs og Generalstaternes Mægling, da den kejserlige Hjælpehær ikke har udrettet tilstrækkeligt, der ingen Udsigt er til Enighed i Osnabrück, og Kejseren trods sine Gesandters tidligere Udtalelser ikke er kommen ham imøde med Hensyn til Pinneberg og den hamburgske Told. — *Auf unserm Schlosz Friedrichsburg*, d. 31. Januar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 316—21. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1284—85.

*17449. K. CHR. IV. forestiller Rigsdeputationsdagen i Frankfurt, at han ikke 31. Januar.
har kunnet undlade at antage Frankrigs og Generalstaternes Mægling, da den kejserlige Hjælpehær ikke har udrettet tilstrækkeligt, der ingen Udsigt er til Enighed i Osnabrück, og Kejseren trods sine Gesandters tidligere Udtalelser ikke er kommen ham imøde med Hensyn til Pinneberg og den hamburgske Told. — *Auf unserm Schlosz Friedrichsburg*, d. 31. Jan. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 309—14.

*17450. K. CHR. IV.'s Befaling, at de Misdædere, som inden Marts Maaneds Ud- Januario.
gang dømmes til at hænges, skulle sendes til Kjøbenhavn for at justificeres, for at Ligene kunne komme paa Anatomihuset. — Januar. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 331.

*17451. Memoire fra EN BRANDENBURGSK AFSENDING til de franske Befuldmægtige Jannario.
ved Fredsunderhandlingerne i Münster, hvori disse opfordres til at formaa K. af Frankrig til at instruere sin Gesandt de la Thuillerie, at han virker for, at den Told, som K. af Danmark afkræver ved »le Kuder« (ɔ: Ruden), maa blive afskaffet. — Januar. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 9.

*17452. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua existimat, videndum esse, 1. Febr.
quid post adventum Bickeri et Stavenessii Batavi facturi sint, priusquam certi aliquid cum Danis statuatur, multumque prodesse posse, si Norvagos Danici imperii tædere incipiat. — *Lutetiæ*, 11. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 743.

1645.

1. Febr. *17453. HUGO GROTIUS's Skrivelse til sin Svoger Reigersbergen, hvori han tilraader et Forbund mellem Nederlandene og Sverig mod Danmark. — Den elfden van Sprokkelmaandt. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 389—90.

1. Febr. *17454. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT (nederlandsk Resident i Hamburg), hvori han omtaler, at Oberst Helmold Wrangel har udskrevet Kontributioner i Neumünster uden at finde Modstand hos de Danske; det siges, at de nederlandske Gesandter ville fremtvinge Freden; Kongen har forhandlet med Rigsraaderne om denne; Belejringen af Pinneberg er hævet. — *Hamburch*, d. xi. Feb. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 323—25.

3. Febr. *17455. K. CHR. IV. befaler Doctores medicinæ i Kjøbenhavn snarest mulig at forsamle sig for at udfinde Raad mod den i Landet saa gjængse Skjørbug, hvilke de skulle publicere paa Dansk. — *Kronborg*, 3. Februar. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 327.

3. Febr. *17456. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at Grev d'Avaux overfor den danske Sekretær Klein har beklaget, at de Svenske have nødet K. af Danmark til at opgive Mæglingen, men forøvrigt har nævnet forskjellige Grunde, der medføre en Udsættelse af den franske og svenske Propositions Indgivelse. — *Osznabrück*, d. 13. Februar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 374—77.

4. Febr. *17457. HANNIBAL SEHESTEDS Overenskomst med Selius Marsilius angaaende Hvervingen af Orlogsskibe. — Den 4. Febr. Udt. i Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. S. 664.

4. Febr. *17458. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne den franske Ambassadør de la Thuilleries og de danske Deputeredes Afrejse til Christianopel. — *Helseneur*, d. 4. Feb. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 403—04.

6. Febr. *17459. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til den svenske Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori han beder denne om at høre sin til Fredstraktaten afsendte Landraad Claus von Qvalens Forestillinger samt forskaane sig for yderligere Krigsbesværligheder i Henhold til den trufne Akkord. — 6. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 186. Her urigtig med Aarstallet 1644.

7. Febr. *17460. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de berøre Grev d'Avaux's, i de osnabrückske Gesandters Skrivelse af 3. (13.) Februar omtalte Samtale med den danske Sekretær Klein. — *Münster*, d. 17. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 389—93.

8. Febr. *17461. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua commemorat, Coningsmarckii adventum in partes Holsatiæ ad spiritus Danicos reprimendos necessarium fuisse. — *Lutetiæ*, 18. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 743.

8. Febr. *17462. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, Batavorum ipsorum magis quam Svedorum interesse, ut fœdus cum his contra Danos arctius stringant, et civitates maritimas, quid illi facturi sint, exspectare. — 18. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 976. Brudst p. Hollandsk i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 390.

8. Febr. *17463. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT (nederlandsk Resident i Hamburg) til Generalstaterne, hvori han omtaler Fægtninger i Holsten mellem Oberst Helmold Wrangel

1645.

og de Danske samt de forskjellige Gesandters Afrejse til det dansk-svenske Fredsmøde. — *Hamburch*, d. $\frac{8}{18}$. Februarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 321—23.

*17464. Skrivelse fra Münster, hvori omtales, at der er kommet Deputerede fra Hamburg, Lübeck og Bremen for at klage over de Indgreb, K. af Danmark gjør i deres Handelsfrihed. — *Munster*, le 20. Fevrier. (Fransk.) Udt. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 328. 10. Febr.

*17465. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han omtaler den danske Sekretær Kleins Meddelelse til dem om Forhandlingerne mellem de franske og svenske Gesandter. — *Prag*, d. 22. Februar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 409—10. 12. Febr.

*17466. HANSESTÆDERNE bede indtrængende K. Chr. IV. om at støtte Fredsbestræbelserne. — 12. Februar. (Tydsk.) Brudst i Zeitschr. f. lübeck. Gesch. III. 414. 12. Febr.

*17467. DE SVENSKE FREDSUNDERHANDLERES første Proposition til de danske Gesandter om fri Gjennemfart gjennem Sund og Belt. — *Soderager*, 13. Febr. (Svensk.) Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1321. 13. Febr

*17468. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua Danorum confidentiam, qui jam Holmiam a suis obsideri et loca Svediæ complura capta esse ajunt, miratur; gaudet, cancellarium (Oxenstjernam) colloquio cum Danis adfuturum esse. — *Lutetiæ*, $\frac{14}{24}$. Februarii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 744. 14. Febr.

*17469. HUGONIS GROTII ad (Johannem Oxenstjernam et Johannem Adlerum Salvium, legatos Svedicos ad pacificationem Osnabrugensem) litteræ, in quibus commemorat, legatos Batavos, qui posteriores venissent, antehac legatis Danicis in hac urbe accessionem priorem concessisse. — *Lutetiæ*, $\frac{\text{XIV.}}{\text{XXIV.}}$ Februarii. Moser, Diplomatische u. hist. Belustigungen V. 110—14. 14. Febr.

*17470. HUGO GROTIUS's Skrivelse til sin Svoger Reigersbergen, hvori han fremhæver det mislige for Nederlandene i at skille sin Sag overfor Danmark fra Sverigs. — 24. Febr. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 390. 14. Febr.

*17471. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT (nederlandsk Resident i Hamburg), hvori han omtaler en Fægtning mellem de Svenske og Danske ved Elmshorn samt de store Krigsforberedelser, man træffer i Sverig i Modsætning til Danmark, hvor man synes at stole paa et godt Resultat af Fredsforhandlingerne. — *Hamburch*, d. $\frac{15}{25}$. Februarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 325—27. 15. Febr.

9182. Sehested, Hannibal Sehested II 22—23. 16. Febr.

9185. Sehested, Hannibal Sehested II. 23—24. 17. Febr.

*17472. DE DANSKE FREDSUNDERHANDLERES Svar paa de Svenskes Proposition (Nr. *17467), hvori de forlange en Erstatning, fordi Danmark er bleven overfalden af Torstenson, og erklære sig imod at indrømme de Svenske Toldfrihed i Øresund. — *Christianopel*, d. 17. Februarii. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1322—23. 17. Febr.

*17473. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de gjengive en Meddelelse fra den danske Sekretær Klein om, at de franske Gesandter i Münster have forestillet de Svenske Nødvendigheden af at fremkomme med en Proposition. — *Osnabrück*, d. 27. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 433—36. 17. Febr.

1645.

18. Febr. *17474. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Begyndelsen af Fredsforhandlingen i Brømsebro samt et dansk Anfald fra Norge. — *Söderåkra Prästegårdh*, d. 18. Febr. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 154—61.

18. Febr. *17475. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de svenske Gesandter i Osnabrück have erklæret, at deres Regerings Forhandlinger med det engelske Parlament kun have til Hensigt at forhindre, at K. af England sender Danmark de lovede Krigsskibe. — *Munster*, du 28. Fevrier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 438—96.

20 Febr. *17476. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, et ex re Batavorum ipsorum esse et fœderi convenire, ut se cum Svedis contra Danos conjungant. — *Lutetiæ*, 2. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 977.

21. Febr. *17477. DE SVENSKE FREDSUNDERHANDLERE svare de danske, at det undrer dem meget, at disse have leveret et Manifest istedenfor en til Fred sigtende Resolution; de fordre paa det bestemteste Sundtoldens Ophævelse for Sverigs Vedkommende. — D. 21. Februarii. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1323—24.

21. Febr. *17478. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale den danske Sekretærs Meddelelser til Gesandterne i Osnabrück om, at de Franske kun tænke paa at trække Forhandlingerne ud. — *Münster*, d. 3. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 502—09.

c. 21. Febr. *17479. Exemplum responsi legatis Galliæ a LEGATIS IMPERATORIS MONASTERII degentibus dandi, in quo contestatio publica conventionis præliminaris Hamburgensis per comitem d'Avaux in manus Daniæ regis deposita commemoratur. — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 509—19.

22. Febr. *17480. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT (nederlandsk Resident i Hamburg), hvori han omtaler Svenskernes Plan om at angribe Glyckstad, hvor der er Uenighed mellem Generalerne. — *Hamburch*, d. 22. Feb. stilo vetri. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4 Serie. 17. Jaarg. S. 328—29.

22. Febr. *17481. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han forudsætter, at de fra de la Thuillerie have Underretning om Begivenhederne i Danmark. — *Paris*, du 4. Mars. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 526—30.

24. Febr. *17482. DE DANSKE FREDSUNDERHANDLERE gjentage deres Fordring paa Skadeserstatning for den uretfærdig paaførte Krig og erklære det for umuligt, at der kan indrømmes de Svenske Frihed i Sund og Belt. — D. 24. Febr. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1324—25.

25. Febr. *17483. K. CHR. IV.'s Bekjendtgjørelse om ikke at lægge den nederlandske Handel paa de svenske Havne Hindringer i Vejen. — 25. Feb. Udt. p. Hollandsk i de Geer, Lodevijk de Geer S. 86.

25. Febr. *17484. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne om Hannibal Sehesteds Fremrykning i Sverig, om Hans Ulrik Gyldenløves, Admiral Erik Ottesens og Generalvisitør Nikkel Koks Død samt om Aabningen af Fredstraktaterne, til hvilke de danske Ministre udtale gode Forhaabninger. — *Helseneur*, d. XXV. Feb. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 404—06.

1645.

*17485. KURF. AF SACHSEN sender Kejseren en Afskrift af K. af Danmarks Svarskrivelse til sig (Nr. *17448). — *Dreszden*, d. 26. Febr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 428—29. 26. Febr.

*17486. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale, at Mediatorerne havde indvendt imod deres Replik til de franske Gesandter, at der i den er givet K. af Danmark, men ikke K. af Frankrig Titlen af Serenissimus. — *Münster*, d. 10. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 566—72. 28. Febr.

*17487. Sir SIMONDS D'EWES skriver til K. Chr. IV. og opfordrer ham indtrængende til nu, da Krigen med Sverig er endt, at ophøre med Toldpaalæggene. — *Westm.*, 28. Febr. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 61. 28. Febr.

*17488. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA skriver til sin Søn Johan Oxenstjerna, at Traktaterne med Danmark ikke have Udsigt til noget Resultat paa Grund af de Danskes store Fordringer om Højhed i Sundet — *Suderåkra*, d. 1. Martii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 161—62. 1. Martii.

*17489. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua commemorat, Gallos laborare, ut Daniæ rex et filius ejus Bremensis antistes liberos esse litterarum commeatus sinant. — *Lutetiæ*, 11. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 744—45. 1. Martii.

*17490. Skrivelse fra HENDRIK SCHRASSERT, nederlandsk Resident i Hamburg, hvori han omtaler Fægtninger mellem de Danske og Svenske i Holsten og ved den svenske Grændse. — *Hamburch*, d. $\frac{1}{11}$. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 329—31. 1. Martii.

*17491. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at han giver de la Thuillerie Ordre til at virke for Betingelser, der kunde sikre en varig Fred i Norden, og til at formaa K. af Danmark til at fastsætte maadeholdne Toldafgifter i Sundet. — *Paris*, le 11. Mars. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 578—84. 1. Martii.

*17492. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Per Brahe, hvori han udtaler sig om de Grunde, der tale imod at give Bremen og Verden tilbage til Hert. Frederik. — 3. Mars. (Svensk?) Udt. i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 142. 3. Martii.

*17493. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne om Fredsmødets Aabning d. 8. Februar og om danske Rustninger tilsøs; en ny Skat er bevilget af Rigsraaderne; de hamburgske Kjøbmænd have tilbudt K. af Danmark et Laan af 600,000 Rdlr. mod Pantsættelse af Island og Færøerne. — *Coppenhagen*, d. 4. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 407—09. 4. Martii.

*17494. JOHANNIS OXENSTJERNÆ et JOHANNIS ADLERI SALVII ad comitem d'Avaux epistola, in qua commemorant, neminem res in Svecia, Dania, Polonia, Germania illo exactius novisse. — *Osnabrug*, le 16. du mois de Mars. Latin og Fransk i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 337—39. 6. vel 16. Martii.

*17495. Dr. CHRISTINA tilskriver Axel Oxenstjerna om Forholdsregler til at fortsætte Krigen med Danmark, da der kun er ringe Haab om Fred. — *Stockholm*, d. 8. Martii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. III. 119—20. 8. Martii.

*17496. HUGONIS GROTII ad Baronem (Johannem) Oxenstjernam epistola, in qua gaudet, res Svedorum in terra continenti multo esse meliores, quam Dani Lutetiis vulgaverint. — *Lutetiæ*, 18. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 746. 8. Martii.

1645.

8. Martii. *17497. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at K. af England ingen Skibe har til at hjælpe K. af Danmark med, og Parlamentet heller ingen Midler til at staa Sverig bi med. — *Paris*, du 18. Mars. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 609—18.

8. Martii. *17498. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til Baron de Rorté; han faar paa sin Rejse til Sverig intet Brev med til K. af Danmark, da det vilde være at fornærme ham at sige ham, at man sendte en Ambassadør til Sverig; men efter Freden kan man forhandle med ham om Oprettelsen af en Postbefordring gjennem hans Land til at faa Efterretninger fra Sverig. — *Paris*, du 18. Mars. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 619—21.

9. Martii. 9228. Both, Kjøbenhavn S. 218—19.

9. Martii. *17499. K. CHR. IV.'s Befaling til Hendrik Ramel, at han skal paalægge Lauremberg, Professor i Sorø, strax at forfærdige de Landkort over Danmark, hvortil han en Tid lang har oppebaaret mange Penge. — *Hafniæ*, d. 9. Martii. L. Daae, Johan Lauremberg S. 83. Udt. og Brndst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 295

12. Martii. *17500. Forestilling fra ADELENS DEPUTEREDE til K. Chr. IV., hvori det paavises, hvor ynkelig Hærens Tilstand er, og hvor nødvendigt det derfor var at faa Fred. — *Kjøbenhavn*, 12. Martii. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 470.

12. Martii. *17501. DE DANSKE FREDSUNDERHANDLERE bede K. Chr. IV. om en endelig Erklæring paa nogle Poster, da der i længere Tid intet var gjort ved Fredsforhandlingen, og Mediatorerne bleve kjede af deres forgjæves Arbejde. — D. 12. Martii. Udt. i Slange, Christ. IV's Hist. S. 1327—28

12. Martii. *17502. K. KARL I. takker K. Chr. IV. for hans Brev, dat. Kjøbenhavn 30. Nov., som han har modtaget fra sin Agent John Henderson, men han kan desværre ikke hjælpe ham tilsøs, som han ønsker, thi hans egen Flaade er i Oprørernes Hænder, og af Handelsskibe har han heller ingen ledige. — 12. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S 55

13. Martii. *17503. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de meddele, at de svenske Gesandter have forestillet dem Grundene til, at den svenske Krone ikke havde kunnet finde sig i den danske Mægling, navnlig fordi Danmark ikke kunde antages at ville støtte dens Planer med Hensyn til Pommern. — *Osznabrück*, d. 23. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 630—38.

15. Martii. *17504. HUGONIS GROTII ad Appelboom epistola, in qua nuntiis de Coningsmarckii et Wrangelii rebus gaudet. — *Lutetiæ*, 25. Martii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 746 - 47.

15. Martii. *17505. HUGO GROTIUS's Skrivelse til sin Svoger Reigersbergen, hvori han udtaler sin Glæde over, at Holland har bragt de andre 5 Provindser til at forbinde sig med Sverig mod Danmark. — 25. Marts. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 390—91.

17. Martii. *17506. Skrivelse fra PAULUS PELS, nederlandsk Commissarius i Danzig, til Generalstaterne, hvori han omtaler, at Grev Valdemar (Christian) ønsker at maatte anvende de donske Kosakker til et Indfald i Lifland, men at dette vist bliver ham nægtet. — *Dantzich*, d. 17. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 24. Jaarg. S. 713—14.

18. Martii. 9238. Schested, Hannibal Sehested II. 24—26.

18. Martii. *17507. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at Fredsmødet kun ved Mæglernes Mellemkomst er blevet forhindret fra at brydes; de danske Søudrustninger fortsættes. — *Helseneur*, d. 18. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie. 17. Jaarg. S. 409—11.

1645.

*17508. DE DANSKE FREDSUNDERHANDLERE raade K. Chr. IV. til at slutte Fred, da de Svenskes Magt er meget truende; de spørge, om Stiftet Bremen skal indesluttes i Freden mellem Danmark og Sverig. — D. 19. Martii. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1329—30. 19. Martii.

*17509. JOH. v. HOVERBECK meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at der er en dansk Gesandt i Warschau for at bede om Hjælp imod Sverig. — *Warschau*, 19. März. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 159. 19. Martii.

*17510. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de meddele et Rygte om, at der er sluttet Fred mellem Danmark og Sverig, og frygte for, at i saa Fald den danske Hær skal forene sig med den svenske. — *Osznabrück*, d. 30. Martii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 658—60. 20. Martii.

*17511. DE DANSKE FREDSUNDERHANDLERE underrette K. Chr. IV. om Svenskernes Fordringer og raade ham til at give efter, da det er at frygte, at Nederlandene ellers skulle slutte sig til Sverig. — D. 21. Martii. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1330—31. 21. Martii.

*17512. HUGONIS GROTII ad Appelhoom epistola, in qua sperat, Batavos tandem consensuros esse, ut se Svedis contra Danos adjungant, sed etiam, ubi id decretum fuerit, tamen moras novas, priusquam id in rem conferatur, prospicit. — *Lutetiæ*, 1. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 747. 22. Martii.

*17513. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua existimat, se forte a Danis impetrato commeatu per terras et breves trajectus in Svediam venire posse. — *Lutetiæ*, 1. Aprilis. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 747. 22. Martii.

*17514. HUGONIS GROTII ad Rosenhan epistola, in qua existimat, negotium intricatum et lentum de pace cum Danis fore, sed Batavos in hac re se parare incipere. — *Lutetiæ*, primo Aprilis ex novo Calend. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 747. 22. Martii.

*17515. Skrivelse fra Münster, hvori omtales Efterretninger fra Hamburg og Lübeck, om at man ved Fredstraktaten mellem Danmark og Sverig er kommen overens om Hovedpunkterne. — *Munster*, 1. d'Avril. (Fransk.) Udt. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 341. 22. Martii.

*17516. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at Frankrig ikke har opfordret Generalstaterne til at forbinde sig med Sverig imod Danmark. — *Paris*, du premier Avril. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 665—70. 22. Martii.

*17517. K. CHR. IV. giver sine Gesandter ved Fredsunderhandlingen i Brømsebro Fuldmagt til at slutte Fred med Sverig saaledes, som de agte det tjenligst og gavnligst. — *Kiøbenhafn Slot*, d. 23. Martii. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1332. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 470—71. 23. Martii.

*17518. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Münster og Osnabrück, hvori han omtaler Kurfyrsternes og K. af Danmarks forgjæves Opfordring til de Fyrster, som understøtte Rigets Fjender, om at forene sig med Kejseren. — *Wien*, d. 3. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 676—77. 24. Martii.

*17519. J. WICQUEFORTS Skrivelse til G. Barlée, hvori han omtaler, at Generalstaterne kun vente paa Zeelands Tilslutning for at tage Beslutning om et Søtogt mod Danmark. — *A la Haye*, le 4. Avril. (Fransk.) Lettres de M. J. de Wicquefort S. 213—14. 25. Martii.

1645.

26. Martii. *17520. Dr. Christina skriver til Rigskansleren Axel Oxenstjerna og anbefaler ham at trække Fredstraktaten med de Danske saalænge ud, at det kunde vise sig, hvorledes Nederlandene vilde stille sig. — 26. Martii. (Svensk.) Udt. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 472.

26. Martii. *17521. Den franske Regerings Instrux for sine Gesandter i Münster, hvorefter de overfor den svenske Regering skulle undskylde den franske Gesandt i Haag, d'Estrades's Opfordring til Generalstaterne til ikke at indlade sig paa nogen Krig med Danmark. — *Paris*, du 5. Avril. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 696—715.

27 Martii. *17522. Fuldmagt fra K. Chr. IV. for Kommissærerne ved Fredsmødet til at indlade sig paa en særlig Forhandling med de nederlandske Gesandter om deres Stats private Besværinger, saaledes at han var villig til at indrømme, hvad han kunde uden Skade for sine Regalier. — 27. Martii. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 486.

27. Martii. *17523. De kejserlige Gesandter i Osnabrück meddele Kejseren, at den danske Sekretær Klein har underrettet dem om, at hans Konge i Anledning af de Svenskes ubillige Fordringer og vistnok ogsaa, fordi Hollænderne skulle være enige med dem om helt at ville afskaffe Sundtolden, ønsker en Tilnærmelse til Spanien og har givet ham Ordre til at begive sig til de spanske Gesandter i Münster for at opnaa en Pengeunderstøttelse; de have givet ham en Anbefaling med til dem. — *Osznabrück*, d. 6. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 720—25.

27. Martii. *17524. Greven af Brienne giver de franske Gesandter i Münster nye Instruxer om, hvorledes de overfor de Svenske skulle undskylde den Tale, hvori den franske Gesandt i Haag, d'Estrades har opfordret Generalstaterne til ikke at erklære Danmark Krig. — *Paris*, du 6. April. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 727—33.

28. Martii. *17525. K. Chr. IV.'s Instrux for Kommissærerne ved Fredsmødet, hvorved han tillader dem under deres særlige Forhandlinger med de nederlandske Gesandter at gaa ind paa Toldfoden af 1628, selv for en vis Aarrække. — 28. Martii. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629–1660 II. 486.

31. Martii. *17526. Hert. Frederik III. af Gottorps Skrivelse til de svenske Deputerede ved Fredsforhandlingerne, hvori han beklager sig over de af Oberst Wrangel trods den med Feltmarschallen trufne Overenskomst foretagne Udpresninger af Penge og Levnedsmidler. — 31. Marts. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 186—87.

31. Martii. *17527. Paulus Pels, nederlandsk Gesandt i Danzig, meddeler Bgm. i Amsterdam, at den af den danske Gesandt i Warschau begjærede Hjælp er afslaaet; dog gaar der Rygter om en Diversion af Rusland og Polen imod Sverig til Danmarks Fordel; i Moskau voxer Mistanken mod Grev Valdemar (Christian). — *Dantzig*, d. 31. Martii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 24. Jaarg. S. 714—15.

1. Aprilis. *17528. Bened Bahrius Georgio Calixto scribit, bellum navale magno studio comparari adversus Danos, a quorum rege animi multorum in variis locis alienati sint, quia per illorum freta tuto navigare non liceat; Hispanos ad opem regi Daniæ ferendam insignem classem comparare dici. — *Stralsundi*, Kal. April. Henke, Georg Calixtus' Briefwechsel S. 73–75.

2. Aprilis. *17529. Kejser Ferdinand III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han gaar ind paa den venetianske Mægling, hvis Fredstraktaten kan samles paa et Sted; thi i saa Fald vilde K. af Danmark ikke have nogen Grund til Misfornøjelse. — *Wien*, d. 12. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 756—58.

1645.

*17530. Winand Rodt tilskriver Conrad v. Burgsdorf bl. a., at trods Pr. af Oraniens og Provindsen Zeelands Modstand bave Generalstaterne udrustet en Flaade paa 54 Krigsskibe med 7000 Soldater foruden Matroser imod Danmark. — *Haag*, 12. April. (Tydsk.) Brndst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 745—49. 2. vel 12. Aprilis

*17531. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Langsomheden ved Fredsforbandlingerne med Danmark og Wrangels Besættelse af Marsklandene og Jylland. — *Calmar*, d. 4. April. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstjerna till Johan Oxenstierna I, 4. 162—66. 4. Aprilis.

*17532. Skrivelse fra de kejserlige Gesandter i Münster til Kejseren, hvori de meddele ham, at den danske Sekretær bar forebragt dem det samme, som Gesandterne i Osnabrück, har erboldt en Anbefaling til de spanske Gesandter og er vendt vel tifreds tilbage til Osnabrück. — *Münster*, d. 14. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 760—68. 4. Aprilis.

*17533. Joh. v. Hoverbeck meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at den danske Gesandt, som har søgt Hjælp i Polen, er bortrejst og medbringer 100,000 fl. pol. — *Warschau*, 6. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 161—62. 6. Aprilis.

*17534. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg Hendrik Schrassert, hvori han omtaler den kejserlige Resident Plettenbergs Klager over de Danskes Tilbøjelighed til Fred, Rendsborgs Belejring samt en i Glyckstad stedfindende Uenighed mellem Erkebispen (af Bremen) og Grev Pentz. — *Hamburch*, d. 16. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 331—33 6. Aprilis.

*17535. Kejser Ferdinand III. fremstiller for Kurf. af Sachsen, hvad han har gjort for at hjælpe K. af Danmark, og bvorledes han har standset Actionen imod bam i den pinnebergske Sag, og beder ham om at forestille Kongen dette og endnu engang advare bam imod at skille sig fra Kejseren. — *Wien*, d. 19. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 785—92. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1365—66. 9. Aprilis.

*17536. Kejser Ferdinand III. meddeler sine Gesandter Afskrifter af Brevvexlingen mellem Kurf. af Sachsen og K. af Danmark og sin Skrivelse af samme Dag til den førstnævnte. — *Wien*, d. 19. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 784—85. 9. Aprilis.

*17537. Sir John Seton skriver bl. a. til Alexander, Jarl af Elington, at K. af Danmark paa ingen Maade vil formindske Tolden i Sundet, hvorfor Regeringen i Nederlandene ruster en Hær paa 6000 Md. i Holland og vil sende 60 dobbeltmandede Skibe, som skulle forene sig med Svenskerne. — 9. April. Hist. Manuscr. Commis. The man. of the earl of Eglinton etc. S. 55. 9. Aprilis.

*17538. Skrivelse fra de kejserlige Gesandter i Osnabrück til Kejseren, hvori omtales de würtembergske og tidligere de danske Gesandters Henvendelse om Amnestien. — *Osznabrück*, d. 20. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 793-96. 10. Aprilis.

*17539. Den franske Regerings Instrux for de Brégy de Flecelles, som skal rejse som Gesandt til Polen, bvori det paalægges ham at lægge Vejen gjennem Danmark til Christianspris for at forbandle med den extraordinære franske Gesandt de la Thuillerie. — *Paris*, 20. Avril. (Fransk.) Recueil des Instructions IV. Pologne I. XXX—XXXV. 10. Aprilis.

1645.

11. Aprilis. *17540. K. CHR. IV. giver Henrik Bjelke efter bans mod Svenskerne udviste gode Opførsel den fulde Kommando over Bahus Slot, dog at han i alt følger Hannibal Sehesteds Ordrer. — *Hafniæ*, 11. April. Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 234.

12. Aprilis. *17541. Dr. CHRISTINA af Sverig befaler Rigskansler Axel Oxenstjerna ved Fredsforhandlingen med de Danske at fastholde Fordringen om Garanti og trække Tiden ud for at opnaa denne. — *Stockholm*, d. 12. April. (Svensk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 63—64 (ogsaa i fransk Overs.)

15. Aprilis. *17542. NICHOLAS RYTER, Capitain paa K. af Danmarks Skib »den gyldne Sol«, beder det engelske Parlament om, at hans Skib og Mandskab maa blive løsladt. — (15. April.) Udt. p. Engelsk i Firth report of the royal commission on historical manuscripts S. 54.

16. Aprilis. *17543. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han omtaler den danske Sekretær Kleins Meddelelser til dem. — *Wien*, d. 26. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 821—23.

16. vel 26. Aprilis. *17544. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler Fægtninger ved Husum og Frederiksstad mellem Oberst Wrangel og de Danske samt Rygter om, at K. af Danmark giver efter for de Svenske i Sundtoldsagen, og at der er Udsigt til en snarlig Fred. — *Hamburch*, d. 26. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 333—35.

19. Aprilis. *17545. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til Grev d'Avaux, hvori han haaber, at Sverigs Forbund med England kun har til Hensigt at drage dette Rige ind i Krigen mod Danmark. — *Paris*, du 29. Avril. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IV. 859—61.

20. vel 30. Aprilis. *17546. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler et Nederlag, som Oberst Wrangel har bibragt Oberst Buchwald; Fredstraktaterne skulle ikke gaa fremad, dog tvivler man ikke paa store Indrømmelser fra dansk Side. — *Hamburch*, d. 30. April. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S 342—44.

21. Aprilis. *17547. K. CHR. IV.'s Rekreditiv for Rich. Jenks og Thomas Skinner til det det engelske Parlament. — 21. Apr. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74.

22. Aprilis. 9269. Fuldstændigt i Ny kirkehist. Saml. IV. 457—58 (til Bisperne i Sjælland, Fyen og Skaane).

22. Aprilis. *17548. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at Gesandter fra det engelske Parlament forhandle med K. af Danmark om Erstatning for nogen tilføjet Skade, og at Gesandter fra Hansestæderne ere ankomne for at varetage deres Interesse ved Forhandlingerne, især i Sundtoldsagen. — *Helseneur*, d. 22. Aprilis. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 411—13.

23. Aprilis. *17549. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han omtaler deres Meddelelse om, at den danske Sekretær Klein vel tilfreds er kommen tilbage fra Münster. — *Wien*, d. 3. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 16—17.

25. Aprilis. *17550. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler de Indrømmelser, de Danske ere gaaede ind paa, og Sverigs Fordring om Garanti. — *Calmar*, d. 25. April. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 166—70.

26. Aprilis. 9275. Særtr. af Forordn.

1645.

*17551. K. CHR. IV.'s Brev til Chr. Thomesen Sehested, hvori han bl. a. skriver om Rigsraaderne, at de søge flittigt Raadstuen baade om Formiddagen og om Eftermiddagen, indtil Klokken er slagen syv, og endda kan der i 8 Dage ingen Resolution faas af dem. — 27. Aprilis. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 494. 27. Aprilis.

*17552. K. CHR. IV.'s Brev til de danske Fredsunderhandlere i Christianopel om Grunden til, at Flaaden er bleven sendt ud i Vestersøen. — 27. Aprilis. Brudst. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1308. 27. Aprilis.

*17553. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de meddele, at Salvius skal være kommen overens med den franske Gesandt Servien om, at de ikke skulde begynde paa Hovedforhandlingen, førend Kejseren er gaaet ind paa fem Punkter, hvoriblandt Afskaffelsen af alle nye Tolde ved Elben og Undladelsen af at tage Hensyn til Danmarks Interesser ved Fredsforhandlingen. — *Münster*, d. 11. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 59—64. 1. Maji.

*17554. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til deres Kolleger i Münster, hvori de omtale, at Kejseren, for ikke at krænke K. af Danmark, kun vil antage Venedigs Mægling, hvis begge Konventer samles til et. — *Osznabrück*, d. 11. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 49—51. 1. Maji.

*17555. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de i deres Forhandlinger med de svenske Gesandter have forestillet dem de Tjenester, Frankrig har gjort Sverig med Hensyn til den danske Krig; de svenske Gesandter have benægtet, at deres Regering forhandlede om andet med det engelske Parlament end om at forebygge, at K. af England sendte K. af Danmark Krigsskibe til Hjælp. — *Munster*, du 13. Maj. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 66—103. 3. Maji.

*17556. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at han af Hensyn til Klagerne over den fast ulidelige Pris paa Medikamenter har ladet forfatte en almindelig og billig Taxt paa alle de Medikamenter, som bør findes i et Apothek, hvilken Taxt det indskærpes Apothekerne paa det nøjeste at efterfølge. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 4. Maji. Archiv f. Pharmaci og Chemi XX. 492—93. 4. Maji.

*17557. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de omtale Kurf. af Sachsens Brevvexling med K. af Danmark angaaende dennes Fredsforhandling med Sverig. — *Osznabrück*, d. 15. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 104—09. 5. Maji.

*17558. K. CHR. IV. befaler Hans Lindenov og Frederik Redtz at forhandle med Stænderne i Ringsted d. 15. Maj angaaende de paatænkte Mandtals- og Hovedpenge. — *Hafniæ*, 6. Maji. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 39—40 (et lignende Brev udgik til Anders Bilde og Mogens Kaas om Forhandling i Odense). 6. Maji.

*17559. K. CHR. IV. angiver, hvorledes de paatænkte Hoved- og Mandtalspenge bedst kunne oppebæres. — *Hafniæ*, 6. Maji. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 40—41. 6. Maji.

*17560. Kejser FERDINAND III. meddeler sine Gesandter i Osnabrück, at han har overgivet den danske Sekretær Kleins Memorial angaaende Glyckstad til sine Hofkrigsraader. — *Wien*, d. 17. Maj. (Tydsk.) Gartner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 115—17. 7. Maji.

*17561. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de omtale, at de overfor de protestantiske Gesandter have fremhævet, at en Opfordring til Venedig om at være Mægler i Osnabrück vilde krænke Danmark. — *Osznabrück*, d. 18. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V 120—23. 8. Maji.

9293. Særtr. af Forordn. 10. Maji.

1645.

10. Maji. *17562. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Arndt von der Kula at tilholde den danske og den tyske Præst i Helsingør at møde for Kongen i Kjøbenhavn den 20. Maj næstkommende med deres Breve og Privilegier, hvorefter han vil lade gjøre en vis Skik og Ordinants imellem dem. — 10. Maj. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 114.

10. Maji. *17563. Kansleren CHR. THOMESEN SEHESTED skriver til K. Chr. IV., at han ikke tvivler paa, at denne ikke tilskriver nogen uden Gud i Himlen, hvad der sker. — 10. Maji. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 495, jvfr. 491.

10. Maji. *17564. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler Rendsborgs Belejring og svenske Planer om at anholde Danske, der findes i Skibe paa Elben. — *Hamb.*, desen $\frac{10}{20}$. May. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 344—45.

13. Maji. *17565. Protokol over den i Münster imellem de kejserlige, kurfyrstelige kølnske og bajerske Gesandter holdte Konference, hvori bl. a. forhandledes om en ny Fredsmægler istedenfor K. af Danmark. — *Münster*, d. 23. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 149—59.

13. Maji. *17566. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler Forskrækkelsen hos Generalitetet i Glyckstad over Oberst Buchwalds Nederlag; Generalmajor Bauer har faaet sin Afsked; Oberst Wrangel er rykket mod Haderslev for at rekognoscere, og Martin Thijssen er passeret Beltet med 14 Skibe for at forene sig med den wismarske Flaade. — *Hamburch*, d. 13. May. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 345—47.

14. Maji. *17567. K. CHR. IV. paalægger Rentemestrene at tilholde den forrige Skriver i Børnehuset uden Forhaling at gjøre sit Regnskab klart. — D. 14. maj. Udt. i Dyrlund. Talere og Natmandsfolk i Danmark S. 46.

20. Maji *17568. K. CHR. IV. befaler Bisperne hver i sit Stift at paase, at Præsterne herefter holde Bog over, hvormange der hvert Aar døbes, vies og dø i deres Sogn, samt hvem der staar Fadder til Børnene; Præsterne trues med Embedsfortabelse, hvis de ikke overholde Befalingen. — 20. Maj. Rothe, Reskripter II. 383 f.

21. Maji. *17569. Instrux for den svenske Flaade under Admiral Erik Rynnings Befaling. — D. 21. May. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1310—11.

21. Maji. *17570. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Münster, hvori han befaler dem ikke at indlade sig paa Forhandling om de af de franske og svenske Gesandter opsatte fem Punkter, hvoriblandt Ophævelse af Elbtoldene og Opgivelse af Hensyn til K. af Danmarks Interesser. — *Wien*, d. 31. Maji. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 201—06.

22. Maji. *17571. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Fleming Ulfeldt t. Gundersløvholm, Befalingsmd. paa Holbæk Slot, om Indkrævelsen af den bevilgede Hovedskat. — *Kjøbenhavn Slot*, d. d. 22. Maj. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1872 S. 209—10.

22 Maji. *17572. Designation paa, hvad hver, der er over 15 Aar, skal give i Skat. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 22. Maj. Grundtvig, Meddelelser fra Rentekammerarch. 1872 S. 210—11.

22. Maji. *17573. K. CHR. IV. opfordrer dem, som have fæstet de Hospitalet i Helsingør tilhørende Tiender, at komme det til Hjælp, for at det kan have noget til de Fattiges Underholdning. — 22. Maj. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 124.

1645.

*17574. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de meddele, at den danske Sekretær Klein indstændig anmoder om Hjælp til Glyckstad og fremhæver den gode Lejlighed, der for Tiden er til atter at faa Fodfæste i Bremen. — *Osznabrück*, d. 1. Juni. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 206—10. 22. Maji.

*17575. RIGSRAADETS Resolution angaaende de nederlandske Gesandters Fordringer. — *Af Raadstuen paa Kjøbenhavns Slot*, 23. Maji. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 II. 495—96. 23. Maji.

*17576. HUGO GROTIUS's Skrivelse til sin Svoger Reigershergen, hvori han omtaler, at hans Efterfølger som svensk Gesandt i Paris, Cerisantes, har bragt ham nye Kreditiver, selv angaaende de Sager, hvorfor han (Cerisantes) er sendt, nemlig de danske. — 2. Juni. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Catteoburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 398. 23. Maji.

*17577. PAULUS PELS, nederlandsk Commissarius i Danzig, underretter Generalstaterne om Raadet i Danzigs Bestræbelser for at faa sine Interesser varetagne ved den dansk-svenske Fredsforhandling. — *Dantzich*, d. 2. Junii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 24. Jaarg. S. 716—17. 23. Maji vel 2. Junii.

*17578. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han fremhæver, at det er umuligt at opnaa en paalidelig Fred med Danmark, saalænge det er Herre paa begge Sider af Sundet; Hollænderne have ophørt at være Mediatorer; de og de Svenske ville kun slutte Fred pari passu; den svenske Flaade er vistnok løbet ud. — *Suderåkra*, d. 24. Maji. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 170—73. 24. Maji.

*17579. THALLE ULFFSTANDS Skrivelse til Othe Krag t. Thrudsholm, i hvilken hun udtaler sin Frygt for de Svenskes Anfald og beder ham om at sende sig den Slægtebog, Edell Grubbe og Iffuer Krabe havde laant Knud Ulfeild, efter hvem hun havde faaet Lov til at laane den. — *Aff Malmøe*, 3. pindzedag. Danske Mag. 4. R. V. 357. 27. Maji.

*17580. THALLE ULFFSTANN Skrivelse til Othe Krag t. Thrudsholm, hvormed hun tilhagesender den laante »vaben hog«. — *Af Mallmøe* med hast, thisdagen. Danske Mag. 4. R. V. 357—58. post 27. Maji.

*17581. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler de vanskelige Forhandlinger om Danmarks Landafstaaelser samt den svenske og danske Flaades Udrustning. — *Suderåkra*, d. 29. Maj. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 173—77. 29. Maji.

*17582. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua commemorat, Wrangelium præfectum Wismariæ nuntios accepisse, Danos classem Svecicam incendere velle. — *Colmariæ*, 8. Junii Novi Cal. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 749—50. Brudst. p. Hollandsk i Brandt og Cattenborgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 405. 29. Maji.

*17583. K. CHR. IV. befaler Marsken Anders Bilde at lade Fyenboerne underholde Besætningen i Bjergsodde-Skandse og giver Anvisning paa Palisader til den. — 30. Maj. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 117. 30. Maji.

*17584. K. CHR. IV. skriver til det skotske Parlament, beklager sig over, at Donald Mackay, Baron de Rees, som han for 1½ Aar siden havde befalet at hverve et Regiment til sig, er bleven fængslet i Newcastle, og fordrer ham øjeblikkelig frigivet. — 30. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 382. 30. Maji.

9328. Sehested, Hannibal Sehested II. 26—27. 31. Maji.

1645.

31. Maji. *17585. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler Rendsborgs Belejring og den svenske Flaades Bevægelser. — *Hamburch*, d. 31. Mey, st. vet. (Hollandsk.) Kroniјk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 347—49.

3. Junii. *17586. K. CHR. IV.'s Brev til Arent von der Kuhla, hvorved han tillader ham at lade den hollandske Flaade passere Kronborg uden at angribe den. — 3. Juni. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 500.

4. Junii. 9336. Særtr. af Forordn.

4. Junii. *17587. K. CHR. IV.'s Ordre til Arndt von der Kula, Befalingsmd. paa Kronborg, om at lade Ridefogderne paa Kronborg og Frederiksborg ved Bønderne indsamle Kammelblommer, som skulle opbevares paa de nævnte Slotte. — *Hafn.*, 4. Juni. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 325. Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 256.

5. Junii. *17588. K. CHR. IV. antager Esaias Andersen til Foged i Kongens Have (ved Rosenborg). — (D. 5. Juni.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 57.

5. Junii. *17589. K. CHR. IV. skriver til det engelske Parlament, at han hører, de have fængslet hans Udsending John Henderson, og fordrer ham øjeblikkelig frigiven. — 5. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Third Report S. 74. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 382.

5. Junii. *17590. Indberetning fra PRÆSTERNE I CHRISTIANSSTADS LÆN om Svenskernes Optræden i Lenet 1644. — (^{5}/$_6$.) Brudst. i Cavallin, Lund Stifts Herdaminne S. 54—56.

5. Junii. *17591. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler den svenske og danske Flaades Bevægelser, Gustav Horns Blokade af Christiansstad, Fredsforhandlingernes Langsomhed og Hollændernes Forhandlinger med de Danske. — *Suderåkra*, d. 5. Junii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 177—81.

5. Junii. *17592. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale dennes Befalinger med Hensyn til de franske og svenske Gesandters Fordringer angaaende Ophævelsen af Elbtoldene og Opgivelse af Hensyn til K. af Danmarks Sag. — *Münster*, d. 15. Junii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 289—94.

5. Junii. *17593. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de omtale en Meddelelse fra den danske Sekretær Klein om en Liste, som Salvius i sin Tid ved Præliminærforhandlingerne i Hamburg har overgivet paa de Stænder, som Sverig ønskede, skulde have Lejdebreve til Fredskongressen. — *Osznabrück*, d. 15. Junii. (Tydsk.) Gartner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 279—88.

7. Junii. *17594. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler et fra Glyckstad gjort fruglesløst Forsøg paa at undsætte Rendsborg. — *Hamburch*, d. $\frac{7}{17}$. Junii. (Hollandsk.) Kroniјk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 349—51.

7. Junii. *17595. Den franske Gesandt DE LA THUILLERIE skriver til Statssekretæren de Brienne om K. Chr. IV., at alt, hvad han gjør, vender sig til hans Ulykke; »det synes, som om Gud vil straffe ham«. — 17. Juni. (Fransk.) Brudst. p. Dansk i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 505.

8. Junii. *17596. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler sine Fordringer paa en reel Fredsgaranti af de Danske. — *Suderåkra*, d. 8. Junii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 181—83.

1645.

*17597. Skrivelse fra den nederlandske Afsending i Paris WILLEM VAN LIERE til 8. Junii.
Generalstaterne, hvori han omtaler, at Kardinal Mazarin har lovet, at Hr. de Thuillerie skal gjøre det første Besøg hos de nederlandske Gesandter i Danmark. — *Paris*, d. 18. Juni. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg S. 299—302.

9351. Nye Danske Mag. II. 308 (med Datum: 10. Junii). 10. Junii.

*17598. Admiral DE WITTES Skrivelse til de nederlandske Afsendinge i Søder- 11. Junii.
ager, hvori han meddeler, at han ved at passere Kjøbenhavn har hilst den danske Flaade med Strygning af Flag og Salut, hvilket besvaredes af det danske Admiralskib med 3 Skud. — (21. Junii.) (Hollandsk.) Brudst. i Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Jaarg. S. 172.

*17599. K. CHR. IV. meddeler Lensmanden paa Malmøhus, Tage Tot Ottesen, 12. Junii.
at han vil forlænge Byen Malmøs Privilegium endnu for 10 Aar, hvorfor han haaber, at Borgerne ville paatage sig at holde Officerer og Ryttere efter den trykte Ordinans. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 12. juni. Saml. till Skånes historia 1873 S. 41—42.

*17600. Professor STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS sender M. Johannes Corvinus, 12. Junii.
Rektor i Slagelse, et uindbundet Exemplar af sin Udgave af Saxo og lover at tilbagebetale ham de laante 10 Rdlr., saasnart han faar sin Besoldning. — *Soræ*, die 12. Junii. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 568—69.

*17601. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan 14. Junii.
Oxenstjerna, hvori han siger, at den danske Fredsforhandling er nærmere ved et Brud end ved Fremgang. — *Suderåkra*, d. 14. Maii (skal være: Junii). (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 183—85.

*17602. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua, Batavos qui- 15. Junii.
dem cum classe armata fretum Orisundæ transisse, sed non milites nec mandata se cum Svedis jungendi habere, refert; Svedos Bornholmiam cepisse, addit. — *Colmariæ*, $\frac{5}{15}$. Junii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 750.

*17603. DE DANSKE FREDSKOMMISSÆRERS Brev til K. Chr. IV., hvori de udtale 16. Junii.
sig om Nødvendigheden af at tage Freden, som den kunde faas, »eftersom Tilstanden intet forbedres, og Krigen er umulig i Længden at udføre.« — 16. Junii. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 505.

*17604. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at Stalder Kaas skal antage sig afg. Hr. Anders 17 Junii.
Bildes Datter Kirstens Værgemaal. — *Hafniæ*, 17. Juni. Meidell, Bille-Ættens Hist. II. 253.

*17605. Skrivelse fra de nederlandske Afsendinge, JACOB DE WITT, SCHAEP, 17. Junii.
SONCK og ANDREAE, til Generalstaterne, hvori meddeles, at Admiral de Witte er passeret Sundet under Strygning af Flag og Salut saavel for Kronborg som for den kongelige Flaade ved Kjøbenhavn. — *Suderokra*, d. 27. Junii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Jaarg. S. 171—72.

*17606. K. CHR. IV.'s Befaling til de fyenske Lensmænd, at de skulle tilforordne 19. Junii.
nogle Personer, der under Gudstjenesten skulle vække de sovende ved at slaa dem paa Hovedet med lange Kjæppe. — 19. Juni. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældata Hist. S. 67. D 17. Maj 1646 udgik lignende Breve til Lensmændene i Jylland.

*17607. NIELS KRAG skriver til sin Broder Otte Krag, at de Svenskes »meget 19. Junii.
ulidelige og bedrøvede Forslag« synes ham aldeles uantagelige; »det var meget bedre, at vi samtlige satte Livet til«. — *Nyborg*, 19. Junii. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Hist. 1629—1660 II 508.

1645.

20. Junii. *17608. Dr. CHRISTINA af Sverigs Skrivelse til Rigskansler Axel Oxenstjerna, hvori hun erklærer sig enig med ham om, at man bør søge en reel Sikkerhed af de Danske og holde fast paa Afstaaelsen af Halland og Bleking, men fremhæver som Grund til, at hun i sin Resolution er gaaet videre i Indrømmelser, de fleste Rigsraaders modsatte Mening; hun haaber dog paa gode Resultater ved Flaadens Virksomhed. — *Stockholm*, d. 20. Junii. (Svensk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 65—67 (ogsaa i fransk Overs.).

20. Junii. *17609. HUGO GROTIUS's Skrivelse til sin Svoger Reigersbergen, hvori han meddeler ham, at han har faaet forskjellige Breve fra Dr. af Sverig med Ordrer angaaende de danske Sager. — 30. Juni. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburgh, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 398.

21. Junii. 9377. Sehested, Hannibal Sehested II. 27—28.

21. Junii. *17610. K. AF FRANKRIGS Instrux for sine Gesandter i Münster, hvorefter de skulle berolige de svenske Gesandter med Hensyn til deres Frygt for, at en Vaabenstilstand mellem Frankrig og Spanien skal sætte dette Rige i Stand til at sende Krigsskibe til Hjælp for K. af Danmark. — *Paris*, du 1. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 353—61.

21. Junii. *17611. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han opfordrer dem til at berolige de svenske Gesandter med Hensyn til deres Frygt for, at Spanien skal sende Krigsskibe til Hjælp for K. af Danmark. — *Paris*, ce 1. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 362—71.

22. Junii. *17612. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Forhandlingerne med Danmark om Hallands Pantsættelse. — *Suderåkra*, d. 22. Junii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 185—86.

23. Junii vel 3. Julii. *17613. JOHANNES GRONOVIUS Claudio Salmasio Nicolaum Frisium Danum iter in Galliam adornantem, recommendat. — *Daventriæ*, V. Non. Jul. Burmanns, Sylloge epistolarum II. 610.

24. Junii. 9387. Brudst. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 67—68 (ogsaa i fransk Overs.).

24. Junii. *17614. REIGERSBERGENS Skrivelse til sin Svoger Hugo Grotius, hvori han meddeler ham, at Cerisantes alene er instrueret (som svensk Gesandt i Paris) med Hensyn til de danske Sager. — Den vierden van Hooimaandt. (Hollandsk.) Brudst. i Brandt og Cattenburg, Hist. van het Leven des Heeren Huig de Groot II. 400—01.

25. Junii. *17615. K. CHR. IV. overdrager de Højlærde i Kjøbenhavn at udarbejde en dansk Urtebog. — 25. Juni. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 328.

26. Junii. *17616. Erklæring af KURF. AF MAINZ, BAJERNS OG BRANDENBURGS GESANDTER I OSNABRÜCK, rettet til Kejseren, hvori de bl. a. beklage den ved det svenske Indfald i Danmark fremkaldte Afbrydelse af K. af Danmarks Mægling. — *Osznabrück*, d. 6. Julii. (Tydsk.) Müller, Entdecktes Staatscabinet VI. 50—71.

28. Junii. *17617. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne. hvori de fremhæve, at Sverig har nok at gjøre i Danmark og Tydskland til ikke at kunne indlade sig paa noget med Polen. — *Munster*, du 8. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 420—23.

1645.

*17618. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at han venter Dronningens Beslutning, om hun er tilfreds med Halland som Depositum; Hollænderne have ved de svenske Vaaben aftvunget Danmark adskillige Betingelser; Carl Wrangel har indtaget Bornholm. — *Suderåkra*, d. 29. Junii. (Svensk.) Gjorwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 187—89. 29. Junii.

*17619. Dr. CHRISTINA af Sverig erklærer sig overfor Rigskansler Axel Oxenstjerna villig til Antagelsen af de Danskes sidste Tilbud for at vikle sig ud af denne Sag, inden Naboers og Forbundnes ildesindede Planer vise sig. — *Stockholm*, 30. Juni. (Svensk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 212—13 (ogsaa i fransk Overs.). 30. Junii.

*17620. Litteræ CONSILIARIORUM ANGLICORUM (»W. Say and Seale, J. Jhonston«) Chr. IVto regi scriptæ, in quibus cum eo communicant, equitem Johannem Henderson, Scotum, perduellionis reum a Parliamento in carcerem conjectum, jam libertati restitutum esse; simul a rege petunt, ne in posterum talibus perduellibus et in hæc Magnæ Britanniæ regna hostiliter affectis utatur, ut mandata sua exsequantur. — *Westm.*, 30. June. Macray, Third Report S. 61. 30. Junii.

*17621. Protokol over en Forhandling imellem de kurf. mainziske og kølnske, bajerske og brandenburgske Gesandter, hvorefter de mainziske og brandenburgske Gesandter med Forbehold af K. af Danmarks suspenderede Ret til Mægling skulle føre Forhandlingerne mellem de modsatte Parter i Osnabrück. — *Lengerig*, d. 10. u. 11. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 427—30. 30. Junii et 1. Julii.

*17622. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Münster og Osnabrück, hvori han befaler dem ved Forhandlingerne om en Vaabenstilstand ikke at glemme Hensynet til K. af Danmark. — *Wien*, d. 11. Julii. (Tydsk). Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 434—51. 1. Julii.

*17623. Fortsættelse af Protokollen over Forhandlingerne mellem de kurf. mainziske, kølnske, bajerske og brandenburgske Gesandter, hvorefter Mainz og Brandenburg, indtil man kan komme til et andet Resultat med K. af Danmark, skulle overbringe Meddelelserne imellem de Kejserlige og de Svenske i Osnabrück. — *Lengerig*, 11. Julii. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 430—32. 1. Julii.

*17624. Overenskomst mellem KEJSEREN og KURF. AF MAINZ, KØLN, BAJERN OG BRANDENBURGS GESANDTER angaaende Fredsforhandlingen, hvorefter bl. a. Kurf. af Mainz og Brandenburgs Gesandter skulle, som Erstatning for K. af Danmarks Mægling, overbringe Meddelelser fra det ene Parti til det andet. — *Lengeric*, le onzième juillet. (Tydsk.) Udt. i fransk Overs. i Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 381. 1. Julii.

*17625. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler Generalmajor Wrangels Tab af Folk ved Rendsborgs Belejring; hamburgske Sendebud ere afrejste til Danmark for at opnaa Formindskelse i eller Afskaffelse af Glyckstadtolden. — *Hamburch*, d. ersten Julii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 351—52. 1. Julii.

*17626. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler de la Thuilleries Frygt for, at Hollændernes og de Svenskes store Fordringer skulle gjøre hans Mægling i den nordiske Krig resultatløs. — *Paris*, le 15. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V 462—65. 5. Julii.

1645.

5. Julii. *17627. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de love at opfordre de Svenske til Eftergivenhed i Forhandlingerne med Danmark. — *Munster*, du 15. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 466—81.

6. Julii. 9427. Sehested, Hannibal Sehested II. 28—29.

6. Julii. *17628. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han udtaler Haab om et godt Udfald af de danske Fredsforhandlinger. — *Suderåkra*, d. 6. Julii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 189—90.

7. Julii. 9432. Sehested, Hannibal Sehested II. 29—30.

12. Julii. *17629. Urmager CHRISTOFFER KLETTIS Erklæring om det Sejrværk, der tilforn brugtes paa den store Ladegaard ved Frederiksborg, hvilket han har undersøgt efter Slotsherren Arndt von der Kulas Befaling. — *Cronborrig*, d. 12. July. Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 211—12.

12. Julii. *17630. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at Sverig i Fredstraktaten med Danmark vil betinge sig, at Lifland skal nyde de samme Friheder, som de egentlige svenske Provindser. — *Paris*, le 22. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 533—42.

12. Julii. *17631. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de danske Troppers Indrykning i Erkestiftet Bremen vil nøde Königsmarck til at holde nogle Tropper der. — *Munster*, ce 22. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 533—50.

13. Julii. *17632. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han meddeler ham, at man er kommen overens med de Danske om alle Fredsbetingelserne undtagen om Bleking og Bremen. — *Suderåkra*, d. 13. Juli. (Svensk.) Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 190—93.

14. Julii. *17633. Dr. CHRISTINAS Proposition til det i Stockholm forsamlede Stænderudvalg, i hvilket hun meddeler det Udgangen af Fredsforhandlingerne med Danmark i Brømsebro og opfordrer det til at erklære sig om, hvorvidt Bestemmelsen om Hallands Afstaaelse paa 25 Aar er tilstrækkelig Sikkerhed for mulige Hævnlyster fra Danmarks Side. — *Stockholm*, d. 14. Julii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 23—26.

18. Julii. *17634. HUGONIS GROTII ad Guilielmum Grotium epistola, in qua refert, spem aliquam esse pacis cum Dano, ex qua provincias alias in perpetuum, alias in multos annos daturus sit, et omnes naves e Svedico imperio fretum Orisundæ sine ulla inquisitione transituræ sint. — *Stokholmii*, $\frac{1}{2}\frac{8}{8}$. Julii. Hugonis Grotii Epistolæ 1687 S. 750.

18. Julii. *17635. AUGUSTI BUCHNERI ad Godofredum Schneiderum, jurisconsultum et consiliarium ducis Holsatiæ, litteræ de rebus litterariis. — *Wittenbergæ*, d. XVIII. Julii. Aug. Buchneri epistolæ II. 109—19.

19. Julii. *17636. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han beder dem om at benytte Kejserens Handlemaade, da K. af Danmark blev angreben af de Svenske, som Argument, hvis han nægter Ragnczy Lejdebrev. — *Paris*, ce 29. Juillet. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 586—96.

20. Julii. *17637. Liste over Inventar paa Frederiksborg Slot, som Opsynsmanden Johan Adam Berck tilbageleverede. — *Frederichsborrig*, d. 20. Jully. Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr. S. 177—78

1645.

*17638. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna, at der er Udsigt til en snarlig, gunstig Ende paa Forhandlingerne med Danmark. — *Suderdkra*, d. 20. Julii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 193—95. 20. Julii.

*17639. K. KARL I.'s Brev, hvorved han sender »le Chevalier Cokran« til K. Chr. IV. for nu, da denne har faaet Fred, at anraabe om hans Hjælp. — *Hereford*, 20. July. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 55. 20. Julii.

*17640. Dr. CHRISTINA af Sverig tilkjendegiver sine Fredsunderhandlere, paa hvilke Betingelser de maa restituere Erkebispen af Bremen i Besiddelsen af hans Lande. — 23. Julii. (Svensk.) Brudst. i dansk Overs. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1358. 23. Julii.

*17641. K. af Danmarks Statholder paa Øsel, EBBE ULFELT, hans Brev til Hans v. Essen paa noget Skyts, der findes under Murteil. — 24. Julii. (Tydsk.) Brudst. og Udt p. Svensk i Wieselgreen, De la Gard. Arch. X. 109. 24. Julii.

*17642. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna om Fægtninger i Vestergøtland, samt at man ved Fredsforhandlingerne kun har tilbage at blive enige om Hallands Grændser og Tiden for dets Pantsættelse. — *Suderdkra*, d. 26. Julii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 195—97. 26. Julii.

*17643. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at Freden imellem Sverig og Danmark nu er fuldbragt og det til Sverigs store Fordel ved Hjælp af den franske Mægling. — *Paris*, le 5. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 636—50 26. Julii.

*17644. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at den bajerske Hær forstærker sig vistnok i Frygt for, at Freden i Danmark skal føre flere Tropper imod den. — *Munster*, le 5. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 651—59. 26. Julii.

*17645. Den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT meddeler Generalstaterne, at nogle svenske Skibe, der have drevet de danske tilbage til Hamburg, lægge Handelen paa Elben Hindringer i Vejen; de Danske forskandse sig paa Krautsand ligeoverfor Glyckstad; den svenske Hovedflaade ligger under Møen. — *Hamburch*, d. $\frac{26. \text{Julii.}}{6. \text{Augusti.}}$ (sic). (Hollandsk.) Kroniijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17 Jaarg. S. 354—57. 26. vel 27. Julii.

9481. Sehested, Hannibal Sehested II. 30—32. 29. Julii.

*17646. DET SVENSKE RIDDERSKABS OG ADELS Svar paa Dr. Christinas Proposition af 14. Juli, i hvilket det tilraader at modtage de Fredsbetingelser, som ere tilbudte i Brømsebro, og foreslaar, at Danmark desuden endnu afstaar enten Landskrona og Christianopel, eller Halland til evig Ejendom. — *Stockholm*, d. 29. Julii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 26—31. 29. Julii.

*17647. BGM. OG RAAD i HELSINGØR skrive til Generallandskommissæren i Sjælland Joachim Gersdorff om den haarde Indkvartering og Borgerskabets Forarmelse. — 30. Julii. Brudst. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 506. 30. Julii.

*17648. Dr. HENRIETTA MARIA af England beder K. Chr. IV. om at sørge for, at Skibet »Tre Svaner«, som tilhørte K. af England og var beslaglagt ved Havnen Hakerley i Danmark, blev frigivet. — *St. Germain*, 10. Aug. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 61. 31. Julii.

1645.

2. Augusti. *17649. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han meddeler, at Spørgsmaalet om Bremens Restitution til Hert. Frederik foraarsager Opholdelse af Freden med Danmark. — *Suderåkra*, d. 2. Aug. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 198—200.

2. Augusti. *17650. Den nederlandske Resident i Danmark CARL VAN CRACAU meddeler Generalstaterne, at Fredsforhandlingerne saavel imellem de Danske og de Nederlandske som imellem de Danske og de Svenske kun mangle den endelige Afslutning. — *Helseneur*, den 11. Augusti. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 413

2. Augusti. *17651. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori omtales, at de svenske Gesandter i Osnabrück have faaet Underretning om, at Freden i Danmark er i Færd med at afsluttes, men tillige stærkt have antydet deres Regerings Ønske om at erhverve Erkebispet Bremen. — *Munster*, ce 12. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 703—26.

2. Augusti. *17652. Dr. HENRIETTA MARIA skriver til K. Chr. IV., at Overbringeren, »le Chevalier Cokeram« vil meddele ham K. Karls Ønsker. — *St. Germain en Laye*, 12. Aug. (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62.

post 2. Augusti. *17653. Dr. HENRIETTA MARIAS Kreditiv for »Ser Jean Cochram« til K. Chr. IV. — (Uden Datum.) (Fransk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62.

3. Augusti. *17654. K. CHR. IV. tilskriver Lensmanden Arndt von der Kula, at da nogle Borgere i Helsingør klage over, at de af den danske Præst tribuleres med idelig Stævning til at vidne om, hvad de have givet den tydske Præst, skal han tiltale ham for Overskridelse af sin Myndighed. — 3. August. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 114.

4. Augusti. *17655. Skrivelse fra PAULUS PELS, nederlandsk Commissarius i Danzig, til Generalstaterne, hvori han omtaler et Gesandtskab, som fra Moskau skal sendes til K. af Danmark for at klage over Grev Valdemar (Christian). — *Dantzich*, d. 4. Augustii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 24. Jaarg. S. 717—18.

6. Augusti. *17656. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Arndt von der Kula at have Indseende med, at det gaar rigtig til med den begyndte Proces mellem den tydske og den danske Præst i Helsingør, og at den tilbørlig fremmes. -- 6. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 114

6. Augusti. *17657. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han betegner de Svenskes Fordele ved Freden med Danmark som en Vinding af Lande, en Forbedring af deres egen Handels Vilkaar og en Ødelæggelse af deres Naboers, Hollændernes ikke undtagen. — *Paris*, ce 16. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 752—62.

7. Augusti. 9499. En Tilføjelse i Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 31—32.

9. Augusti. *17658. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler de Fremskridt, Sverig vil være i Stand til at gjøre i det tydske Rige, naar Freden er sluttet med Danmark. — *Paris*, le 19. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 795—802.

11. Augusti. 9514. Baden, Danm Hist. IV. 227—28. Nyt hist. Tidsskr. V. 349—50. (Hos Nyerup findes kun et Brudst.)

11. Augusti. *17659. K. CHR. IV. befaler Bispen og Provsten at tiltale den danske Præst i Helsingør for ærerørige Beskyldninger, han i Rigsraadets Paahør havde fremsat mod den tydske Præst sammesteds. — 11. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 114—15.

1645.

*17660. DET DANSKE RIGSRAADS Proposition til Adelen om, hvad der bør forhandles paa Rigsdagen. — (11. August.) Udt. i Nyt hist. Tidsskr. V. 350—51. 11. Augusti

*17661. WITTE CORNEL. DE WITT, Admiral paa den nederlandske Flaade, svarer K. Chr. IV., at han endnu ikke har erholdt nærmere Ordre fra Generalstaterne, at det, at nederlandske Skibe følge de danske Skibe, sker uden Svig, og at der intet svensk Skib findes i hans Flaade, ligesaa lidt som det er med hans Vilje, hvis Svenske fører »Printzen-Flag«. — *Paa det Skib Brederode, liggende Nord for Grundene,* d. 21. Augusti nye Stiil. (Hollandsk.) Overs. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1318—19. 11. Augusti.

*17662. Den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT meddeler Generalstaterne, at de danske Tropper have indtaget Bremervørde, de Svenske derimod en Skandse mellem Crempe og Glyckstad. — *Staden,* desen 12. Augusti. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 357. 12. Augusti.

*17663. Verbal fra DE NEDERLANDSKE GESANDTER I CHRISTIANOPEL, hvori findes en Udtalelse af de danske Befuldmægtigede om K. af Danmarks Højhedsret paa Søen. — Uden Datum. (Latin.) Udt. p. Hollandsk og Brudst. i de Geer, Lodevijk de Geer S. 8—9. ante 13. Augusti.

9523. Paa Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 130—61. (Det af de svenske Kommissærer udstedte Instrument). Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XI. 114—16 Jvfr Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 516. 13. Augusti.

9524. Paa Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 124—30. Brudst. i Scherer, Der Sundzoll S. 193—94. Jvfr. Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 516—17. 13. Augusti.

*17664. Øresunds-Toldrulle for nederlandske Undersaatter. — *Christianopel,* d. 13. Augusti. (Tydsk.) Scherer, Der Sundzoll S. 195—205. 13. Augusti

*17665. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNA meddeler sin Søn Johan Oxenstjerna Afslutningen af Freden i Brømsebro og gjengiver ham Betingelserne samt Nederlændernes Overenskomst med Danmark. — *Suderåkra,* d. 13. Aug. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 200—03 13. Augusti

9526. Gadebusch, Pommersche Sammlungen II 169—70. 14. Augusti.

*17666. THE PRÆSTER erklære sig paa Rigsdagen i Kjøbenhavn paa den laalandfalsterske Gejstligheds Vegne rede til at komme Riget til Hjælp med 2130 Rdlr. — *Kjøbenhavn,* d. 15. August. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 806—07. 15. Augusti.

*17667. Puncta, quæ baro D'AUCHY a rege Hispaniæ ad regem Daniæ ablegatus proponit, de auxilio regis catholici contra hostes communes. — 16. Aug. (gl. Stil). Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 26—27. 16. Augusti

*17668. FULDMÆGTIGE FOR DEN SJÆLLANDSKE OG FYENSKE ADEL tilbyde paa Rigsdagen i Kjøbenhavn at give af hver Td. Korn 4 sl. Mark, FULDMÆGTIGE FOR DEN JYDSKE ADEL 2 Mark for hver Td. Korn. Paa Gejstlighedens Vegne tilbyder BROCHMANNUS at bevilge Femtedelen af deres Tiende og bonis mensalibus. — 18. August. Kirkehist. Saml. 3 R. V. 807. 18. Augusti.

*17669. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at den svenske Gesandt Oxenstjerna har fremhævet, at kun Hensynet til at bringe Tydskland i samme Stand som før Krigen har formaaet Sverig til at afslutte Krigen i Danmark. — *Munster,* le 28. Août. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley V. 863—77. 18. Augusti.

9558. Særtr. af Forordn. 20. Augusti.

1645.

20. Augusti. *17670. K. CHR. IV. befaler Bispen i Sjælland at forbyde den danske Præst i Helsingør Prædikestolen, indtil Sagen med den tydske Præst lovligen var udført. — 20. August. Udt. i Aarsberetning. f. Geheimearch III, Till. S. 115.

20. Augusti. *17671. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Erik Oxenstjerna, hvori han meddeler ham, at han efter Afslutningen af Freden med Danmark idag vil rejse til Stokholm. — *Calmar*, d. 20. Aug. (Svensk.) Gjorwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 206.

20. Augusti. *17672. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Freden med Danmark og Fornyelsen af Alliancen med Nederlandene. — *Calmar*, d. 20. Aug. (Svensk.) Gjorwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 203—06.

21. Augusti. *17673. K. CHR. IV. befaler Lensmanden paa Antvorskov at hidskikke en Bonde, som ofte havde ladet sit udøbte Barn sætte paa sygt Kvæg for saaledes at helbrede det. — 21. Aug. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. XXXVII, Anm. 1.

21. Augusti. *17674. FULDMÆGTIGE FOR PRÆSTERNE I FYENS STIFT andrage Kongen om at maatte beholde deres gamle Rettigheder samt om at blive fri for aarlig Skat i Fredstid. — *Kjøbenhavn*, d. 21. Aug. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 808—09.

22. Augusti. *17675. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler, at man er begyndt at opsætte de aftalte Fredsartikler mellem Danmark og Sverig skriftligt, og at de la Thuillerie haaber at overvinde de tilbagestaaende Vanskeligheder. — *Paris*, ce 1. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 12—16.

25. Augusti. *17676. ADELENS DEPUTEREDE tilbyde at stille en Karl af hver 200 Tdr. Korn til Fæstningsarbejde i 4 Maaneder paa Husbondens Bekostning, hvis det samme maa ske med Kronens og Gejstlighedens Bønder. — *Kiøbenhavn*, d. 25. Aug. Brudst. i Minerva, Jan.—Marts 1803 S. 181—82.

25. Augusti. *17677. Den kejserlige Rigskansler Grev KURTZ's Skrivelse til Kejseren, hvori han meddeler, at Kurf. af Bajerns Raader i en Konference have omtalt Muligheden af, at England, Danmark, Holland og de tydske Protestanter efter Afslutningen af Freden paany ville forbinde sig imod de katolske. — *München*, d. 4. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 46—60.

25. Augusti. *17678. Skrivelse fra PAULUS PELS, nederlandsk Commissarius i Danzig, til Generalstaterne, hvori omtales den forestaaende Afsendelse af Indbydelsesbreve til Danmark til K. af Polens Bryllup. — *Dantsich*, d. XXV. Augusti. (Hollandsk.) Kroniijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 24. Jaarg. S. 719—20.

28. Augusti. *17679. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori de underrette ham om, at efter Meddelelser fra den danske Sekretær Klein er Freden sluttet imellem Danmark og Sverig, men Spørgsmaalet om Erkestiftet Bremen henvist til Forbandling i Stockholm. — *Osznabrück*, d. 7. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 94—95.

30. Augusti. *17680. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler den Grund, de Svenske have havt til at glæde sig over den Anseelse, de la Thuillerie har vundet hos de Danske. — *Paris*, le 9. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 99—111.

30. Augusti. *17681. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de meddele, at Fredstraktaten mellem Danmark og Sverig er bleven bekjendtgjort i

1645.

Kjøbenhavn, men at der samtidig, trods deres egne Bestræbelser i Holland, er indløben en Desavouering fra Generalstaterne af deres Gesandters Handlemaade. — *Munster*, du 9. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 111—19.

*17682. OLUF PARSBERGS og STEN BILDES Relation til K. Chr. IV. om Grev Valdemar Christians Hjemrejse fra Rusland. — 31. Augusti. Udt. i Fridericia, Danmarks ydre polit. Historie 1629—1660 II. 385—86 31. Augusti.

*17683. Regnskab over, hvormeget Klæde Johan Ettersen har valket, farvet og beredet for Kongen i Aarene 1640—44. — *Kiøbenhaffn*, d. 4. Septembr. Nyrop, Strandmøllen S. 25—26. 4. Septbr.

*17684. JACOBUS MATTHIAS, episcopus Aarbusiensis, Christiano Thomæo, Cancellario Regio, scribit famam pacis conciliatæ æqualem lætitiam per omnes partes Cimbriæ nuper excitavisse, sed subito intervenientem Wrangelium omnium animos voltusque confudisse. — *Aarhusii*, 4. Septemb. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 598—99. 4. Septbr.

*17685. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at det siges, at K. af Danmark paany vil sende Gesandter til Konventet, og udbede sig hans Instrux for det sandsynlige Tilfælde, at Meningen dermed er, at han paany ønsker at overtage Mæglingen. — *Osznabrück*, d. 14. Sept. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 182—83. 4. Septbr.

*17686. DE BRANDENBURGSKE GESANDTERS Relation, hvori det hedder, at Oxenstjerna var meget glad over Freden med Danmark. — *Osnabrück*, 5. September. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 400—01. 5. Septbr.

*17687. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han fremhæver Frankrigs Virksomhed ved Mæglingen mellem Danmark og Sverig, og at Freden endnu var usikker d. 15. August paa Grund af Striden om Bremen, men efter Efterretninger fra Hamburg er undertegnet d. 17. — *Paris*, le 15. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 197—99. 5. Septbr.

9625. Sehested, Hannibal Sehested II. 32—34. 9. Septbr.

9630. Sehested, Hannibal Sehested II. 34—38. 10. Septbr.

*17688. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og tilbyder sin Mægling mellem ham og Parlamentet. — 10. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 10. Septbr

*17689. K. CHR. IV. skriver til det engelske Parlament og tilbyder sin Mægling mellem det og K. Karl I. — 10. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 10. Septbr.

*17690. K. CHR. IV. skriver til det skotske Parlament og opfordrer det indtrængende til at lade ham mægle mellem K. Karl I. og hans Folk. — 10. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 10. Septbr.

*17691. K. CHR. IV.'s Befaling til den danske Resident ved det kejserlige Hof, Wilhelm Bidenbach von Trewenfels, om at underrette Kejseren om, at Freden mellem Danmark og Sverig er sluttet, og angive, hvorfor Danmark er bleven nødt til at indgaa denne Fred, med Beklagelse over, at det ikke har været muligt at faa Kejseren indesluttet i den. — *Kiøbenhafn*, d. 11. Septembr. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S 1367—69. 11. Septbr.

*17692. JOHANNIS CHRISTIANI de Boineburg ad Johannem Conradum Dietericum epistola, in qua commemorat, sibi cancellarium regni Sveciæ, per ea, quæ pax cum rege Daniæ nuper sancita plene expediri postulet, implicitum, adire nondum licuisse. — *Holmiæ*, 11. Sept. Jo. Chr. de Boineburg ad Jo. Conr. Dietericum Epistolæ S. 5—13. 11. Septbr.

*17693. K. CHR. IV.'s Brev til Biskop Winstrup, hvori han bebrejder ham, at han ikke har fornøden Opsigt med Gejstligheden i sit Stift. — (13/9.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 11. 13. Septbr.

1645.

13. Septbr. *17694. K. LUDVIG XIV. af Frankrigs Instrux for sine Gesandter i Münster, hvorefter de overfor mulige Paastande af de svenske Gesandter om, at deres Regering var gaaet ind paa Freden med Danmark for at kunne virke des kraftigere i Tydskland, skulle minde om, at Grunden snarere var de opnaaede store Fordele. — *Fontainebleau*, le 23. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 245—59.

13. Septbr. *17695. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler, at de la Thuillerie, som er rejst til Kjøbenhavn for at faa Ratificationen af Freden i Stand, tillige der skal indlede Forhandlinger om en Traktat med Kongen og søge at skille ham fra Kejseren og knytte ham til den gode Sag, dog alt med den største Forsigtighed af Hensyn til Sverig. — *Fontainebleau*, le 23. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantsley VI. 238—44.

18. Septbr. *17696. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de meddele, at de la Thuillerie arbejder paa at forhindre, at de af K. af Danmarks Tropper, der skulle aftakkes, tage deres Fjenders Parti, og at han haaber at faa dem til at gaa i fransk Tjeneste, hvis han faar Ordre dertil. — *Munster*, le 23. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 259—66.

15. Septbr. *17697. K. Chr. IV. tilskriver Rigshofmester Corfitz Ulfeldt, at han ikke finder Grund til at afskedige ham for hans Skrøbeligheds Skyld. — *Kbh.*, 15. Sept. Hist. Tidsskr. III. 361.

16. Septbr. 9639. Sehested, Hannibal Sehested II. 38—39.

16. Septbr. *17698. K. CHR. IV. lader Biskopperne vide, at de Bønder, som i Krigens Tid have slaaet Svenskere ihjel, ikke skulle straffes for Manddrab. — 16. September. Rothe, Rescripter III. 1466.

16. Septbr. *17699. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRIK SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler, at de nederlandske Ambassadører have meddelt Hamburgerne, at de først her havde modtaget eu Befaling fra Generalstaterne til hos K. af Danmark at virke for Glyckstadtoldens Afskaffelse. — *Hamburch*, d. 16. September. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 360—61

18. Septbr. *17700. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK meddele Kejseren, at de ikke senere have hørt noget til det forventede danske Gesandtskab. — *Osznabrück*, d. 28. Septembr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 291.

ante 19. Septbr. *17701. Ansøgning til K. Chr. IV. fra DINES SØRENSEN KJØBENHAVN, der har rejst Indsigelse mod den skete Kaldelse til Vormslev og Koldt Sogne som ulovlig, om, at Kongen vil give ham Kommendats til Biskop Dr. Jacob Matthisen og Bgm. Christen Carlsen i Aars, som staa den kaldede nær, og om at Kaldet maa bevilges Ansøgeren, dersom Sagen gaar ham med. — (Uden Datum.) Ny kirkehist. Saml. V. 662—63. Med Paategning af Oversekretæren Otthe Kragh, dat d. 19. Sept. 1645.

19. Septbr. *17702. K. CHR. IV. befaler E. Grubbe at tilholde Magistraten i Aarhus at udlevere en Kuffert og et Skrin, som have tilhørt Lauritz Ebbesen til Reffstrups Ridefoged Paaske Jensen, der blev ihjelslagen af Aarhusgaards Lens Bønder. — D. 19. Sept. Udt. i Hübertz, Aktstk. vedk. Aarhus II. 111.

20. Septbr. *17703. K. LUDVIG XIV. af Frankrigs Instrux for sine Gesandter i Münster, hvori han meddeler dem, at de la Thuillerie har faaet Ordre til at forny Forbundet med K. af Danmark og til at søge at faa saamange som muligt af dennes aftakkede Tropper i fransk Tjeneste, bl. a. for at forhindre, at Sverig tager dem alle. — *Fontainebleau*, le 30. Septembre (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 318—30.

1645.

*17704. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler dem, at man har besluttet at tage de Tropper i Tjeneste, som blive aftakkede af K. af Danmark, og at forny Forbundet med denne for i det mindste at drage ham bort fra Kejseren. — *Fontainebleau,* le 30. Septembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 315—17. 20. Septbr.

*17705. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de paa Grund af Fredsslutningen indkalde en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 23. Octobr. i Kiel. — *Schlosz Gottorff,* d. 21. September. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 21. Septbr.

*17706. Kansler CHRISTEN THOMESEN SEHESTED meddeler Biskop Peder (Vinstrup) i Skaane, at en Del Præster have forladt deres Menigheder og have begivet sig til Christiansstad, og beder ham om at undersøge deres Forhold, ligesom de mod Præsten i Ronneby rettede Klager. — *Kiøbenhavn,* d. 21. Sept. Samlingar till Skånes historia 1871 S. 134. 21. Septbr.

*17707. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de Svenske trække alle de Tropper, som de have haft i Holsten, ned i Tydskland. — *Munster,* le 1. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 338—46. 21. Septbr.

*17708. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til sine Gesandter i Osnabrück, hvori han befaler dem ikke at gaa ind paa Gjenoptagelsen af den danske Fredsmægling, men indskrænke sig til at tage Forsøg derpaa ad referendum. — *Lintz,* d. 5. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 379—85. 25. Septbr.

*17709. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale, at den venetianske Ambassadør har forespurgt, om hans Regering kunde overtage Mæglingen uden at krænke K. af Danmark, og at de dertil have svaret, at Sverig næppe vilde finde sig i denne Mægling. — *Osznabrück,* d. 5. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 371—79. 25. Septbr.

*17710. HENRIK THOTT, Befalingsmd. paa Bergenhus, bortfæster en af Slottets Grunde til forrige Vagtmester Jacob Rasmussen. — *Bergenhus,* 26. September. Udt. i Norske Mag. II. 336. 26. Septbr.

*17711. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvori de omtale, at efter den venetianske Gesandts Meddelelse ere Generalstaterne meget misfornøjede med den danske Fred og med det ringe Hensyn, der ved den er taget til deres Interesser. — *Münster,* d. 6. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 388—92. 26. Septbr.

*17712. K. LUDVIG XIV. af Frankrigs Instrux for sine Gesandter i Münster, hvori omtales de beordrede franske Hvervinger i Danmark. — *Fontainebleau,* le 7. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 404—11. 27. Septbr.

*17713. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler de paatænkte franske Hvervinger i Danmark samt den Taknemlighed, alle i dette Rige vise imod de la Thuillerie for hans Fredsmægling. — *Fontainebleau,* le 7. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 399—404. 27. Septbr.

*17714. K. CHR. IV. forlanger Rigsraadets Betænkning om Tilraadeligheden af en Alliance med Frankrig. — D. 29. Septembr. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1375—76. 29. Septbr.

*17715. Kejser FERDINAND III.'s Skrivelse til Kurf. af Sachsen, hvori omtales dennes Frygt for en Forøgelse af Belejringsstyrken foran Magdeburg efter Sverigs Fred med Danmark. — *Lintz,* d. 9. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 412—13. 29. Septbr.

1645.

Septembri. *17716. Exempium responsi LEGATORUM IMPERATORIS OSNABRUGI degentium ad propositionem coronæ Sveciæ, in quo rex Daniæ inter eos, qui cum Svecia et Francia pacem facturi sunt, nominatur. — Uden Datum. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 126–36.

Septembri? *17717. Betænkning (af DE KEJSERLIGE GESANDTER?) om det Svar, der skal gives paa de franske Gesandters Proposition, hvori fastholdes, at K. af Danmark bør nævnes imellem Kejserens Forbundne. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 148–55.

1. Octobr. *17718. FREDERICH BELOU begjærer, at Konsistorium vil undersøge og paadømme Sagen mod Student Frederic Oszvald, som han paa Kongens Vegne skal tiltale for hans utilbørlige, oprørske, løgnagtige og vidtudseende Diskurser i nogle af hans Skriveiser. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Octobr. Nye Danske Mag. VI. 210–11.

2. Octobr. *17719. K. CHR. IV.'s Brev til Biskop Peder Winstrup, hvori han tillader M. Jørgen (Braad) at forblive i sit Embede paa den Betingelse, at han forpligter sig til ikke oftere at føre »verdsiig Discours og Paafund« paa Prædikestolen. — (2/10.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 11.

3. Octobr. *17720. Student FREDERIC OSZVALD beder Professorerne om Tilgivelse for de Ytringer, han af Ungdoms Uforstandighed har brugt (mod Adelen) i Breve til sine Slægtninge. — *Datum in squalore carceris*, 3. Octbr. Nye Danske Mag. VI. 213–14.

4. Octobr. *17721. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved den til Kiel indkaldte Landdag forlægges til Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, d. 4. October. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

4. Octobr. *17722. JORGEN HANSEN vidner, at Jochim Slotsfoged paa Kongens Mønt har ladet veje en stor Sølvring. — *Haffnie*, d. 4. October. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 77.

4. Octobr. *17723. K. AF FRANKRIGS Instrux for sine Gesandter i Münster, hvori omtales, at General Torstenson er blevet forstærket med et Korps, som har været anvendt i Krigen mod Danmark. — *Fontainebleau*, le 14. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 454–64.

4. Octobr. *17724. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler de gjentagne Ordrer til de la Thuillerie om at tage saamange Tropper, som han kan, i fransk Tjeneste, deriblandt ogsaa saadanne, der tidligere have tjent K. af Danmark. — *Fontainebleau*, le 14. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 448–53.

6. Octobr. *17725. Dr. CHRISTINAS Instrux for Admiralen Erik Ryning, der skulde modtage Hyldingen af Indbyggerne paa Gotland. De, der ikke ønskede at underkaste sig, skulde have et Aars Frist til at sælge deres Ejendomme, paalidelige danske Embedsmænd skulde blive i Tjenesten. — D. 6. Oct. (Svensk.) Udt. i Gahne, Bidr. t. Gotlands Hist. 1645–1654 S. 3.

7. Octobr. *17726. K. CHR. IV.'s Kreditiv for Sir John Henderson, som skal mægle mellem K. Karl I. og Pariamentet i England. — (7. October.) (Latin.) Udt. p. Eng. i Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 79. Parlamentets Svar findes i Udtog S. 81.

8. Octobr. 9680. Rothe, Rescripter III. 1418.

8. Octobr. *17727. K. CHR. IV. befaler Bisperne at tilholde alle Provster og Præster at hindre den Ugudelighed, der mange Steder gaar i Svang paa Landsbyerne med udøbte Børn, som sættes paa sygt Kvæg for at helbrede det. — 8. Oktober. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. XXXVII, Anm. 1.

1645.

*17728. K. Chr. IV.'s Befaling til Mogens Bille t. Thiersbeck, Befalingsmd. paa Coldinghusz, og Petter Reedtz t. Tyggestrup, kgl. Sekretær, om at begive sig til Aarhus Stift og optage Syn over Kronens Gods i Aarhusz Gaard, Calloe, Droninghorig, Silkeborig, Schanderborrig og Stiernholmbs Len og ligeledes undersøge Kjøbstædernes Tilstand, Bøndernes Lejlighed og Besigtelsen af Skovene. — *Kiobenhaffn Slott*, d. 8. October. Udt. i Orion, Qvartalskr. II. 187. 8. Octobr.

9684. Sehested, Hannibal Sehested II. 39. 10. Octobr.

*17729. Tingsvidne om, hvorledes Skoven i Gjærndrup, Brørup Sogn, er bleven forhugget i Krigens Tid. — 11. Okt. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 135 (uden Datum). Brudst. i Danske Saml. IV. 94. 11. Octobr.

*17730. Skrivelse fra den nederlandske Agent i Luik, J. van der Burch, til Generalstaterne, hvori han omtaler den svenske Hærs Fremrykning fra Holsten og Danmark til Tydskland. — *Luyck*, d. 21. Octob. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 104—05. 11. vel 21. Octobr.

*17731. K. af Frankrigs Instrux for sine Gesandter i Münster, hvori han omtaler General Torstensons Forstærkning med den Hær, der har været anvendt i Danmark. — *Fontainebleau*, le 21. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 512—19. 11. Octobr.

*17732. Skrivelse fra de franske Gesandter i Münster til Greven af Brienne, hvori de billige den paatænkte Fornyelse af Forbundet med K. af Danmark. — *Munster*, le 21. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 520—38. 11. Octobr.

*17733. K. Chr. IV.'s Befalinger til Lensmanden paa Kronborg Arndt v. d. Kula dels om Aftakningen af Henrik von Ahlefeldts Kompagni, dels om at tilholde Bgm. og Raad i Helsingør at levere Henrik von Ahlefeldt de lovede 2000 Rdlr. til Afbetalingen af hans Folk. — 13. October. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 124. 13. Octobr.

*17734. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Ratifikationen af den danske Fredstraktat samt Udleveringen af de afstaaede Provindser. — *Stockholm*, d. 13. Octob. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 207—09. 13. Octobr.

*17735. K. Chr. IV. befaler Professorerne Th. Fincke og O. Worm at forhandle med samtlige Apothekere i Kjøbenhavn og Dr. Paulli om dennes aarlige Besoldning som Stadsfysikus og træffe Bestemmelse derom. — D. 14. October. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 339. 14. Octobr.

*17736. De kejserlige Gesandters Protokol over en af dem med de svenske Gesandter afholdt Konference, under hvilken de som Bevis paa, at den kejserlige Hjælpesending til Polen ikke betød Krig imod Sverig, have mindet om Generalstaternes Hjælpeflaade til Sverig i den sidste Krig med Danmark, der dog ikke hindrede dem i at være Mediatorer ved Fredsforhandlingen. — *Osznabrück*, d. 27. Octobr. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 569—77. 17. Octobr.

*17737. Greven af Briennes Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler de la Tbuilleries Meddelelser om den svensk-danske Traktats Ratifikation og Ikrafttræden, og at han vedbliver at tage Folk i fransk Tjeneste. — *Paris*, le 28. Octobre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 582—85. 18. Octobr.

9702. Særtr. af Forordn. 20. Octobr.

9703. I Sjæll. Registre, hvorefter et Udt. er meddelt i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till S. 115, er dette Brev dateret 17. October. 20. Octobr.

1645.

20. Octobr. *17738. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Arndt v. d. Kula at handle mellem Borgerskabet og Kongens Tjenere om den Maaneds Sold, de skulle udgive til Henrik v. Ahlefeldts Rytteres Aftakkelse, samt med Borgerskabet om 10 til 12 Dages Proviant til de der indkvarterede 2 Kompagnier Ryttere. — 20. October. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 124.

20. Octobr. *17739. LEGATORUM SVECICORUM OSNABRUGI degentium responsum legatis imperatoris datum, in quo negotiationes anni 1638 inter Salvium et Reventlovium, cancellarium regis Daniæ, et hunc ipsum regem de admissione adhærentium ad congressum commemorant. — *Osnabrugi*, die 20. (30.) Octobr. Latin og Fransk: Negociations secretes de Munster et d'Osnabrug I. 454—57. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 595—601.

23. Octobr. *17740. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig navnlig angaaende Sikring af Hertugdømmerne mod Indfald, Soldaternes Aftakkelse, Kontributioner, Aflæggelse af Regnskab over Landekisten m. m. — *Gottorff*, 23. Octb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 113.

23.-29. Octobr. *17741. Resolution af LANDDAGEN I SLESVIG, hvori der foreslaas at beholde 1000 Md. i Tjeneste og lægge dem ved Holstens Grændser, tilbydes nye Kontributioner og gjøres Forslag om Udnævnelse af Mænd til at undersøge Landekistens Regnskab; endvidere anmode Klostre og Stæder om Erstatning for Indkvarteringen, m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 113—14.

24. Octobr. *17742. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at han har tilladt Hr. Jürgen Brache t. Hvedholm, Befalingsmd. paa Hagenschouff, at bortføre fra Hven Stene fra Thyge Braches Tid forsynede med »nogen Opskrift eller udhugne Figurer eller andre Karakterer«. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 24. Oct. Vedel Simonsen, Jørgen Brahes Levnetsbeskriv. S. 156—57.

25. Octobr. *17743. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de meddele, at de ville sende de la Thuillerie 40,000 Rdlr. til at hverve Tropper for i Danmark. — *Munster*, le 4. Novembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 636—46 (tillige trykt S. 354—64 med urigtig Datum 4. Octobre).

27. Octobr. *17744. CHRISTINA regina Svecorum ad consules civitatum maritimarum Pomeraniæ scribit, tractatibus inter se et Daniæ regem factis desiderio eorum restitutionis pristinorum privilegiorum, circa telonium cum primis in freto Oresundæ, satisfactum esse. — *In Regia nostra Stockholmensi*, die 27. Octobris. Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurkunden II. 487 (hvor ogsaa tydsk Overs. S. 488).

c. 27. Octobr *17745. I. ISRAËLSON, Dr. Christina af Sverigs Sekretær, tilsender de pommerske Stæder Kopi af Artikel 16 og 34 af Brømsebrofreden. — Uden Datum. (Svensk og Tydsk.) Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurkunden II. 488—90.

29. Octobr. *17746. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Slesvig, hvorefter 2000 Soldater ere nødvendige, og Prælater og Ridderskab opfordres til at yde en klækkelig Afgift; Kongen og Hertugen vil tilforordne de af Stænderne til Modtagelse af Landeregnskabet udnævnte to Mænd; m. m. — *Gottorff*, 29. Octb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 115.

post 29. Octobr. *17747. Duplik af de SLESVIGSKE OG HOLSTENSKE STÆNDER, hvori de tilbyde mod Løfte om Afskedigelse af Krigsfolkene og andre Betingelser at forøge deres tidligere Bevilling fra 160,000 Rdlr. til 200,000 Rdlr. — *(Schleswig)*, uden Dag. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. XVIII (jvfr. I. 81). Udt. III. 115.

1645.

*17748. Skrivelse fra Greven af Brienne til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler, at der er sendt de la Thuillerie 24,000 Rdlr. til at hverve Tropper for i Danmark. — *Paris*, l'onziéme de Novembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 687—96. 1. Novbr.

9736. Brudst i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1376—77. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 168—71. 5. Novbr.

*17749. Skrivelse fra de kejserlige Gesandter i Münster til deres Kolleger i Osnabrück, hvori de omtale, at den fyrstelig magdeburgske Afsending von Einsiedel har forladt Osnabrück og begivet sig i dansk Tjeneste. — *Münster*, d. 21. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 767—73. 11. Novbr.

*17750. Kardinal Mazarins Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler, at den svenske Resident i Münster Rosenhan siges at arbejde paa en Partikulærfred mellem Kejseren og Sverig, og at han bl. a. skal have fremhævet forskjellige Magters, som Englands, Hollands og Danmarks Mistanke imod Frankrig; skulde en saadan Fred sluttes, er Frankrig dog stærkt nok og vil maaske endog kunne faa K. af Polen og Danmark til at virke med sig i Tydskland. — *Paris*, ce 21. Novembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 785—806. 11. Novbr.

*17751. Skrivelse fra Biskop Jacob Matthisen til Hr. Christian Thomesen t. Stougaard, kgl. Maj.s Kansler, hvori han imødegaar Dines Sørensens Bemærkninger mod Lovligheden af den skete Kaldelse (til Vormslev og Koldt Sogne). — *Aarhus*, 14. Novembris. Ny kirkehist. Saml. V. 664—65. 14. Novbr.

*17752. Jacob Matthisen, Biskop i Aarhus, forsvarer sig mod Dines Sørensens Beskyldninger mod ham med Hensyn til begaaede Misligheder ved Kaldelsen til Vormslev og Kolte Sogne. — (Uden Datum.) Ny kirkehist. Saml. V. 665—667. c. 14. Novbr.

*17753. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Grev Valdemar (Christian) er afrejst fra Rusland og de la Thuillerie paa Vejen herhid fra Kjøbenhavn. — *Stokholm*, d. 15. Novemb. (Svensk.) Gjörwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 210—12. 15. Novbr.

*17754. Greven af Briennes Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han udtaler Haabet om at faa Tropper fra Danmark. — *Paris*, ce 25. Novembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 823—28. 15. Novbr.

*17755. Betænkning af von der Lippe, Kongens holstenske Kansler, om Forhandlingerne med Hamburg. — Uden Datum. (Tydsk.) Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1379. ante 17. Novbr.

9764. Særtr. af Forordn. 17. Novbr.

9765. Et noget forskjelligt Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1379—80. 17. Novbr.

*17756. Det engelske Parlament skriver til K. Chr. IV. og udtaler sin Forbavselse over, at han, trods deres Klage mod Henderson, atter har sendt denne til England; det takker for Kongens Tilbud om at ville mægle mellem det og K. Karl, men meddeler, at de Forslag, der bidtil havde været stillede, vare blevne forkastede af denne. — *Westm.*, 17. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62. 17. Novbr.

*17757. Skrivelse fra de kejserlige Gesandter i Münster til Kejseren, hvori de omtale, at Salvius i en Samtale har fremhævet, at hvis man ved Magt vilde fordrive Sverig fra Pommern, burde det betænkes, at Danmarks Vinger vare saaledes stækkede, at der ikke var noget at frygte fra dets Side. — *Münster*, d. 28. Nov. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VI. 835—50. 18. Novbr.

1645.

22 Novbr. *17758. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler de Besværligheder, den danske Krig har paaført Sverig, de afstaaede danske Fæstningers Udlevering samt Ebbe Ulfeldts mislykkede Forsøg paa at skaffe K. af Polen Øsel. — *Stokholm*, d. 22. Novemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 212—14.

22. Novbr. *17759. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori omtales de la Thuilleries Meddelelser fra Kjøbenhavn om hans Forhandlinger med Generalmajor Asfeld (Ahlefeldt) om at overtage Hvervingen af 3000 Fodfolk og 500 à 1000 Ryttere. — *Munster*, le 2. Decembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 17—22.

24. Novbr. *17760. DET ENGELSKE PARLAMENT skriver til K. Chr. IV. og stadfæster den Overenskomst, der var sluttet af Jenks og Skinner. — 24. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Maeray, Third Report S. 62.

26. Novbr. *17761. JOHANNIS GRONOVII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, cum per (Johannem) Rhodium Danum, quidquid Patavii sit, facile impetraturum esse, si illic sit. — VIII. Id. Decemb. Burmannus Sylloge epistolarum III. 163—64.

28. Novbr. *17762. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER til Kejseren, hvorefter den venetianske Gesandt har omtalt, at de Franskes Bestræbelser for at faa de danske Tropper for Infanteriets Vedkommende næsten have været ganske frugtesløse. — *Münster*, d. 8. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 41—43.

28 Novbr. *17763. Dr. JOHANN MARQUARDT, Lübecks Sendebuds Beretning om sin Gesandtskabsrejse til Danmark og Sverig Marts til Novbr. 1645. — 28. November. (Tydsk.) Zeitschr. f. lübeck. Gesch. III. 417—88.

29. Novbr. *17764. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at en russisk Gesandt har været i Danmark, og at de la Thuillerie og Erkebiskoppen af Bremens Gesandter ere paa Vejen hid fra Kjøbenhavn. — *Stockholm*, d. 29. Novemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 215—17.

29. Novbr *17765. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori omtales Forhandlingerne med Generalmajor Asfeld (Ahlefeldt) angaaende Hverving af Tropper. — *Munster*, le 9. Decembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 45—52.

3. Decbr. *17766. Protokol over Forhandlingerne mellem de kejserlige Gesandter i Osnabrück og den lybske Afsending, Dr. Gloxinus, hvorunder de førstnævnte fremhæve Farerne for Hansestædernes Handel, naar Sverig med sine i den danske Fred opnaaede Toldfriheder erhverver Pommern, den sidstnævnte slutter sig hertil og tillige minder om den Skade, det har været for Hansestæderne, at Huset Holsten er kommet paa Danmarks Trone. — *Osznabrück*, d. 13. Dec. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 141—47.

4 Decbr. *17767. Den venetianske Ambassadør i Münster, ALUISE CONTARINI, opfordrer K. Chr IV. til at komme Venedig til Hjælp mod Tyrkerne. — *Munster*, 14. Decemb. (Italiensk.) Bruun, Cort Sivertsen Adelaer S. 352—53

5. Decbr. *17768. Dr. G. E. BROCHMAND, episcopus Sielandicus, M. Johanni Corvino, scholæ Slaglosianæ rectori, scribit, se Michaelem ad vacantem locum docentium in ejus schola promotum cupere neque Biørnonem, nisi alius locus vacuerit. — *Hafniæ*, 5. Dec. Hist. Tidsskr. 3 R. IV. 569.

1645.

*17769. Greven af Briennes Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han meddeler, at de la Thuillerie har sluttet en saavel i politisk som kommerciel Henseende særdeles fordelagtig Traktat med K. af Danmark; der er Sandsynlighed for, at den vil blive fornyet med dennes Søn, og Erkebiskoppen af Bremen vil man ogsaa kunde vinde, hvis de la Thuillerie kan bevæge Sverig til at gjengive ham Stiftet. — *Paris*, ce 16. Decembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 158—64. 6. Decbr.

*17770. Andreas Iversen i Tonningsted kjøber et Fjerdedels Bol sammesteds af Hr. Christian Rantzau, kgl. holstenske Landraad, Amtmd. paa Rendsborg og Tranekjær samt Domprovst i Hamburg; dog forbeholder denne sig Jurisdiktion derover. — *Lindewil*, d. 7. Decembris. (Tydsk.) Stemann, Geschichte d. öffentlichen u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 369—70. 7. Decbr.

*17771. Beretning af Joachim Reppenhagen, forhenværende Registrator ved Stiftet Schwerin, om at han 1626 af den danske Regering blev ansat som Registrator i det biskoppelige Kancelli i Bützou, og 1627 af Enkedronning (Sofie) ansat som Sekretær hos hende i Niecøpen, og at ved von Arnheims Angreb paa Landet den nu afdøde Kansler Dr. Stallmeister lod de vigtigste Dokumenter i Stiftsarchivet i Bützow for Sikkerheds Skyld sende til Kongen i Kjøbenhavn, hvor han ikke tvivler paa, at de findes endnu. — (*Schwerin*, 7. December.) (Tydsk.) Brudst. i Jahrbüch. d. Vereins f. meklenburgische Geschichte 27. Jahrg. S. 86—87. 7. Decbr.

*17772. K. Chr. IV. tilskriver Kansleren, at han haaber at kunne sætte Rigerne i en sikker Tilstand og komme til Rette med sin egen Dont og med det, som Kronen kan tilfalde. — *Flensborg-Huus*, d. 8. Decembr. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1383. 8. Decbr.

*17773. K. Chr. IV. befaler Krigskommissærerne i Jylland at lægge jydsk Mandskab i Bjergsodde-Skandsen, da Fyenboerne besværes ved at skulle provlantere en fyensk Besætning. — 8. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Frederícias Kultur- og ældste Hist. S. 118. 8. Decbr.

9786. Særtr. af Forordn. 10 Decbr.

*17774. Kartografen Johannes Mejers Skrivelse til K. Chr. IV., hvormed han overrækker ham et Partikulær-Kort over Landet fra Husum til Glyckstad, foreslaar at medtage hele Jylland paa det Generalkort over Vestkysten, han skulde lave, og ansøger Kongen om et nyt Pas. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. p. Dansk og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I 264—65. ante 12. Decbr.

*17775. K. Chr. IV.'s Pas for Kartografen Johannes Mejer, der skal undersøge Stederne i begge Hertugdømmer. — (*Flensborg*), d. 12. Decbr. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 265. 12. Decbr.

*17776. Lægen Cöster skriver til Worm, at den udvalgte Prinds og hans Gemalinde vil rejse til Surbrønden og Badet ved Langensalza og Wiesbaden, og udtaler sin Mening herom. — *Nykiøbing*, 12. Decbr. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 205—06. 12. Decbr.

*17777. Joachimus Jungius Reinholdo Blomio scribit, controversias inter regem Daniæ et Hamburgum omnino sopitas esse inexspectata regis clementia; portorium Glückstadense abrogatum esse. — 12. Decembr. Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 267—68. 12. Decbr.

*17778. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler den Byrde, de danske Fredsforhandlinger have været for ham, samt at de la Thuillerie er paa Vejen herhid fra Danmark. — *Stockholm*, d. 13. Decemb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 218—20. 13. Decbr.

1645.

13. Decbr. *17779. K. LUDVIG XIV.'s Instrux for sine Gesandter i Münster, hvorefter de skulle minde de kejserlige Befuldmægtigede om, at Kejserens Eftergivenhed i Freden med Danmark, hvorved han opgav den katolske Religions Interesser, kun skrev sig fra Hensigten at staa Spanien bi i Kampen om Mantua. — *Paris,* 23. Dec. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 211—24.

13. Decbr. *17780. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han minder om, hvorledes det var Spanien, der i sin Tid trængte paa Kejseren for at faa ham til at slutte Fred med K. af Danmark. — *Paris,* ce 23. Decembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 204—10.

20. Decbr. *17781. JOHANNIS CHRISTIANI DE BOINEBURG ad Johannem Conradum Dietericum epistola, in qua promittit, se in reditu et transitu per Daniam fratris ejus Helvici non obliturum esse. — *Holmiæ,* 20. Dec. Jo. Chr. de Boineburg ad Jo. Conr. Dietericum Epistolæ S. 17—26.

20. Decbr. *17782. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de tilraade Bestræbelserne for at hverve de i Danmark aftakkede Tropper. — *Munster,* le 30. Decembre. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 311—20.

21. Decbr. 9799. Udt. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 69.

24. Decbr. *17783. Indberetning til Kongen afgiven af MOGENS BILLE t. Thiersbeck, Lensmd. paa Coldinghusz, og PETTER REEDTZ, kgl. Sekretær, om »Stiernholmb, Skanderborig, Aakjær, Aarhuszgaard, Calløe, Dronningborg og Silkeborig Len med under- og tilliggende Skove, Kjøbstæder og Bønder, deres Besigtelse, sket i November og December«. — *Koldinghusz,* d. 24. December. Orion, Qvartalskr. II. 187—274. Brudst. i Aarb. f. nord. Oldk. 1885 S. 335—36 (om Silkeborg).

26. Decbr. *17784. K. CHR. IV. bortforpagter til Povel Steffken af Hamburg Østersfanget ved Listerfjord og Amrum paa 10 Aar mod en aarlig Afgift af 100 Species. — (26. Decb.) Tidsskr. for Fiskeri III. 233—34.

26. Decbr. *17785. Oberstlieutenant HENRIK SANDBERGS Beretning om Stormen paa Riberhus d. 30. Decbr. 1644. — 26. Debr. Brudst. i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 36.

27. Decbr. *17786. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori omtales Forhandlingerne med General Ahlefeldt angaaende Hvervingen af Tropper. — *Paris,* du 6. Janvier 1646. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 343—55.

28. Decbr. *17787. Protokol over Forhandlingen mellem de svenske og kejserlige Gesandter i Osnabrück; ifølge denne have de sidste fremhævet, at der ved den dansk-svenske Fredsunderhandling ikke er bleven givet Hansestædernes Afsendinge noget bestemt Løfte om Stadfæstelse af deres Friheder. — *Osznabrück,* d. 7. Jan. 1646. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 380—411.

30. Decbr. *17788. Betænkning af DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK i Anledning af deres forestaaende Konference med deres Kolleger i Münster angaaende det Svar, der skal gives de franske og svenske Gesandter; heri omtales den ved Freden med K. af Danmark tilstaaede Amnesti. — *Osznabrück,* d. 9. Jan. 1646. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 417—27.

c. 1645.

c. 1645.

*17789. EN BORGER I VEJLE opregner de Udgifter og Tab, han har haft under Krigen. Hist. Tidsskr. II. 218—19.

1646.

*17790. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han haaber, at Spaniernes Beslutning om at hverve nogle af de af K. af Danmark aftakkede Soldater er tagen for sent. — *Paris*, du 12. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 517–22. 2. Januar.

*17791. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler den svenske Krones Ønske om at blive Medlem af Riget ligesom K. af Danmark, ved at faa Pommern. — *Paris*, du 13. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 529–34. 3. Januar.

9819. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 169. 4 Januar.

*17792. Brandordning for Bergen, vedtaget af HENRIK THOTT t. Boltinggaard, Høvedsmd. paa Bergenhus, og BORGERSKABET. — *Bergen*, d. 10. Januarii. Norske Mag. II. 547–54. 10. Januar.

*17793. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler K. af Polens Protest mod K. af Danmarks Aftrædelse af en Ø (Øsel) til Sverig. — *Paris*, du 20. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 578–84. 10. Januar.

*17794. Dr. CHRISTINA af Sverigs Instrux for de til Halland forordnede Commissarier, Hr. Sevedh Bååth, Casper Otto Sperling, Generalmajor over Infanteriet og Guvernør i Halland, samt Israel Israelsson Lagerfeldt. — *Stockholm*, d. 14. Januarius. (Svensk.) Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiske etc. förening I. 2–13. 14. Januar.

*17795. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Plettenbergs Afsendelse fra Trautmansdorff til K. af Danmark. — *Stockholm*, d. 17. Jan. (Svensk.) Gjörwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 226–27. 17. Januar.

*17796. GABRIEL OXENSTJERNA skriver til A. Forbus, at den russiske Gesandt til K. af Danmark vel først blev modtaget, men senere hemmelig maatte flygte, da Kongen om Natten havde rejst en Galge for hans Logis, og Folket udskjældte ham for en moskovitisk Skjælm. — 17. Jan. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XVII, Bihang S. 70–71. 17. Januar.

*17797. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler Nødvendigheden af at maatte gjøre K. af Danmark forstaaelig, at hans Søn for Fredens Skyld maa ofre Erkestiftet Bremen. — *Paris*, du 27. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 674–76. 17. Januar.

*17798. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori de omtale, at de Kejserlige have klaget over, at de Franske have betaget dem Lejligheden til at benytte sig af de danske Troppers Aftakning. — *Munster*, le 27. Janvier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VII. 693–99. 17. Januar.

*17799. K. CHR. IV.'s Befaling til Oluf Parsbjerg t. Jernet, Niels Krag t. Trudsholm, Mogens Høeg t. Kjærgaardsholm og Gregers Krabbe t. Thorstedlund at dømme i en Sag mellem Peder Seefeld og hans Sødskende. — $^{21}/_{1}$. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 343. 21. Januar.

9825. Ny Minerva. Jan.—Marts 1806 S. 29–30. 22. Januar.

*17800. Kardinal MAZARINS Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han minder om Frankrigs Fortjenester af Sverig ved at have forhindret Polen fra at angribe det under dets Krig med Danmark. — 3. Février. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VIII. 37–48. 24. Januar.

1646.

24. Januar. *17801. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori han omtaler Vanskeligheden ved at faa K. af Danmark til at gaa ind paa, at hans Søn giver Afkald paa Stiftet Bremen. — *Paris*, du 3. Fevrier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VIII. 49—61.

26. Januar. *17802. Betænkning af DE KEJSERLIGE GESANDTER I MÜNSTER OG OSNABRÜCK om et Svar, der skal gives de svenske Gesandter; heri omtales Betydningen af Krigen mellem Kejseren og K. af Danmark med Hensyn til Fastsættelsen af Terminen for Amnestien. — 5. Februar. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VIII. 93—109.

30. Januar. *17803. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Flensborg navnlig angaaende Nødvendigheden af at holde 1500 Md. Soldater, en Befæstning paa Gesten, Unionen med Danmark, en Hovedskat paa Tjenestefolk i Slesvig, nogle Adeliges Bortrejse for at unddrage sig de paalagte Byrder m. m. — 30. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 116.

31. Januar —4. Febr. *17804 Resolution af LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori Stænderne anmode, om at der kun maa holdes 1000 Md. Soldater, Befæstningen paa Gesten fraraades, det tilraades at udsætte Forhandlingerne om Unionen, Hovedskatten i Slesvig afvises; endvidere Indstillinger om Kontributionerne og forskjellige Fordringer paa Skadeserstatning m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d Handschrift. d Kieler Universitätsbibl. III. 116–17.

31. Januar. *17805. GREVEN AF BRIENNES Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori omtales, at efter Fjendernes egen Tilstaaelse har den franske Resident i Hamburg de Meules's Anstrengelser forhindret dem i at drage Fordel af de danske Troppers Aftakning. — *Paris*, du 10. Fevrier. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VIII. 148—55.

1. Febr. *17806. K. CHR. IV. befaler Arndt v. d. Kula at lade Hans Snedker og Adam Berg paa Kronborg og Frederiksborg begive sig til Kjøbenhavn for at beklæde den store Sal med Tapetseri. — *Flensborghuus*, 1. Febr. Burmann Becker, Om vævede Tapeter i Danm. S. 24

1. Febr. *17807. Lægen CÜSTER skriver til Worm om Prindsens Baderejse og de Læger, Dr. Dieterik og Dr. Janus, der skulle ledsage ham paa Rejsen. — *Nykiøbing*, 1. Febr. (Latin.) Overs. p. Dansk. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 206.

2. Febr. *17808. Brev fra den svenske Gesandt SALVIUS til Gyldenklou, hvori han omtaler de Grunde, der talte mod at give Hert. Frederik Bremen og Verden tilbage. — 2. Febr. (Svensk?) Udt. i Kgl. Vitterh. Hist. och Ant. Akad. Handl. XXVII. 141—42.

5 Febr. *17809. Replik af KONGEN og HERTUGEN til Stændernes Resolution paa Landdagen i Flensborg, hvori Fordringen om 1500 Soldater og de dertil nødvendige Kontributioner fastholdes; om Unionen med Danmark bør der forhandles; Kongen og Hertugen forbeholde sig Ret til en Hovedskat paa Tjenestefolk i deres slesvigske Amter; Skadeserstatning nægtes m. m. — *Flensb.*, 5. Febr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 117—18.

6. Febr. *17810. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG navnlig angaaende Kontributionerne, Fritagelser for disse for Enkeltes Vedkommende, Unionen med Danmark, Skadeserstatninger m. m. — (6. Febr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 118—19 (jvfr. I. 82).

14. Febr. *17811. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han meddeler ham, at den franske Gesandt Chanut har søgt at bortforklare de Franskes i Osnabrück fremsatte Bebrejdelser for den danske Krig og den danske Mæglings Ophør. — *Stockholm*, d. 14. Feb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna I, 4. 229—32.

1646.

*17812. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at han overfor den franske Gesandt Chanut har fremhævet som Grund til, at Sverig burde erholde de gejstlige Stifter, at K. af Danmarks Søn var Possessor af det vigtigste, Bremen, og gjorde Fordring paa Coadjutoriet i Halberstadt. — *Stockholm*, d. 21. Febr. (Svensk.) Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 233—40. 21. Febr.

*17813. Kardinal Mazarins Skrivelse til de franske Gesandter i Münster, hvori omtales de franske Hvervinger i Holsten. — *Paris*, du 3. Mars. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley VIII. 382—402. 21. Febr.

*17814. K. Chr. IV.'s Vidnesbyrd for John Taylor, som i den sidste Krig med Sverig tjente 13 Maaneder i Norge. — 23. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 23. Febr.

*17815. Johannis Gronovii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, se per Bartholinum Danum Vintimigliæ librum ad se missum accepisse. — *Daventriæ*, prid. Non. Martias. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 167—68. 24. Febr.

*17816. K. Karl I. skriver til K. Chr. IV. om sin ulykkelige Stilling overfor Oprørerne og beder ham i Kongedømmets fælles Interesse om at hjælpe sig med 3—4000 Md. til Foraaret i Yarmouth eller Lynn, og lade Svaret gaa gjennem den engelske Resident i Frankfurt, Curtius. — *Oxford*, 26. Febr. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Eng. i Macray, Third Report S. 55 26. Febr.

*17817. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Durel skal være Resident i Danmark. — *Stockholm*, d. 27. Febr. (?) (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 261—63. 27. Febr. (?)

*17818. Beretning fra de pommerske Gesandter i Osnabrück, hvorefter det antages, at de svenske Rustninger sigte til at behandle Kurf. af Brandenburg paa samme Maade som K. af Danmark for to Aar siden. — 27. Februar. (Tydsk.) Brudst. i Bohlen, Die Erwerbung Pommerns durch d. Hohenzollern S. 29—30. 27. Febr.

*17819. Thomæ Bartholini Caspari filii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eruditionem ejus, a se Lutetiæ cognitam, valde laudat, quæstiones quasdam doctas tractat narratque, se patriam diu desideratam meditari. — *Lugd. Bat.*, 18. Mart. Burmannus, Sylloge epistolarum II. 815—17. 8. vel 18. Martii.

*17820. Det engelske Parlament (Jarlen af Manchester og Lenthall) skriver til K. Chr. IV., befuldmægtiger Rich. Jenks til at ratificere Traktaten og takker for Kongens Svar angaaende Henderson. — 9. March. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62. 9. Martii.

*17821. K. Chr. IV.'s Forpagtningsbrev til Bryggerlavet i Helsingør for 3 Aar paa Told og Accise af fremmed Øl, dansk Øl og Malt der i Byen. — 19. Marts. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 123. 19. Martii.

*17822. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler et Møde af svenske og danske Commissarier for at afstikke Grændsen mellem Halland og Skaane. — *Stockholm*, d. 21. Martii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 248—51. 21 Martii.

*17823. K. Chr. IV.'s Skrivelse til Kansleren, at Hofmesteren (Korfits Ulfeld) tilsiges til at møde med de andre Rigsraader paa Raadstuen, da Kongen, siden han er bleven Hofmester, ikke har bekymret sig om Kjøbmands-Handel. — D. 23. Martii. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1400—01. 23. Martii

*17824. K. Chr. IV. tillader Christian Alkenbrekt at opsætte en Hammermølle ved Siden af den tidligere anlagte Slibe- og Polermølle. — (23. Marts.) Brudst. i Nyrop. Strandmøllen S. 28. 23. Martii.

1646.

23. Martii. *17825. Skrivelse fra DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til Kejseren, hvori omtales, at den kurbrandenburgske Afsending har fremhævet Polens, Danmarks og Hollændernes Modstand mod, at Sverig faar de pommerske Havne. — *Osznabrück*, d. 2. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 4—7.

27. Martii vel 6. Aprilis. *17826. Relation fra DE BRANDENBURGSKE GESANDTER ved Fredsunderhandlingerne i Münster og Osnabrück, i hvilken det bl. a. omtales, at ved Fredslutningen med Danmark (i Brømsebro) skal Sverig have erklæret, at hvis Freden blev sluttet til Fordel for det, vilde man ikke gjøre Fordring paa Pommern. — *Münster*, 6. April. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 432—33.

28. Martii. *17827. Projectum instrumenti pacis a LEGATIS IMPERATORIS OSNABRUGI degentibus propositum, secundum quod Friderico duci Holsatiæ arbiepiscopatu Bremensi cedenti locus pro residentia relinqui et summa annuatim solvi debeat; in pace inter alios rex Daniæ comprehenditur. — *Osnabrugi*, die 7. Aprilis. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 24—27.

Martio. *17828. Skrivelse fra den kursachsiske Raad JOH. GEORG OPPEL til (Oberst Wolf Christoph von Armin?), hvori han omtaler, at kejserlig Hjælp ligesaalidt kan redde Sachsen, som Gallas har reddet K. af Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Archiv für sächsische Geschichte V. 277.

4. Aprilis. *17829. Rigens Marsk ANDERS BILDES til Rigsraadet afgivne Betænkning om Forsvarsvæsenets Tilstand i Danmark. — *Ex. Haff.*, d. 4. Aprill. Danske Mag. 5. R. I. 276—80.

6. Aprilis. *17830. Rigens Marsk ANDERS BILDES yderligere Betænkning om Forsvarsvæsenets Tilstand i Danmark. — *Haff.*, d. 6. Aprilis. Danske Mag. 5. R. I. 280—87.

7. Aprilis. *17831. Memorial af ERKEBISKOPPEN AF BREMENS SEKRETÆR til de kejserlige Gesandter i Osnabrück, mod at Stifterne Bremen og Verden afstaas til Sverig; det fremhæves, at Erkebiskoppen af Bremen har bevaret sin Nevtralitet lige til den danske Krig. — *Osznabrück*, d. $\frac{7}{17}$. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 138—41.

post 7. Aprilis. *17832. BORGERSKABET I VISBY, deres Supplik til Arveprindsen, at Gotlands Mønt foreløbig maatte være gangbar der paa Øen, bl. a. fordi de fast ingen anden Handel havde end med de Danske og Lybske og ej kunde undvære deres Mønt. — Uden Datum. (Svensk.) Brudst. i Gahne, Bidr. t. Gotlands Hist. 1645—1654 S. 8.

8. Aprilis. *17833. K. CHR. IV.'s Forordning, at da det slesvigske Domkapitels Folk for Fremtiden skulle have deres eget Ting og egen Ret, saa skulle alle Kontrakter vedrørende dem opsættes af Kapitlets Ridefoged. — *Copenhagen*, 8. April. (Tydsk.) Stemann, Geschichte d. öffentlichen u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III 371—72.

10. Aprilis. *17834. HERREDAGS DOM, hvorved J. Graadick, der har udtaget sin Hest af Byens Fold, benaades for efter Landstingsdommen at bøde Vold og dømmes til at betale 10 Rdlr. til sine Bymænd. — 10. April. Brudst. i Matsen, Den danske Panterets Hist. S. 74—75.

10. Aprilis. *17835. Lægen CÖSTER skriver til Worm, at Dr. Dieterik fra Hamburg efter Kongens Befaling er kommen til Nykjøbing, men atter afrejst, fortæller om de store Fæstningsanlæg og spørger, hvem den Italiensk-Dansker, der brovter saa meget af sin Guldmixtur, vel kan være. — *Nykiøbing*, 10. April. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 206—07.

10. vel 20. Aprilis. *17836. DE BRANDENBURGSKE GESANDTERS Relation, hvori det bedder, at den franske Gesandt d'Avaux havde sagt, at hvis Kurfyrstens Stater laa bedre ved hinanden, kunde de danne et bedre Kongerige end Danmark. — *Münster*, 20. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. und Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 436

1646.

*17837. HERREDAGS DOM, at Vagtmester Lauritz Schouff har været berettiget til at lade Peder Jyde pante, fordi denne forsømte sin Pligt. — 11. Apr. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 85. 11. Aprilis.

*17838. JENS ANDERSENS Vidnesbyrd om, at hans Fader Anders Christensen døde i en Alder af 127 Aar. — *Aarhuus*, 13. April. Wolff. Journal for Politik 1826 IV. 27—28. 13. Aprilis.

*17839. K. CHR. IV.'s Bestalling for M. David Kønig som Gartner i Lysthaven ved Rosenborg. — (D. 14. April.) Udt. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 57. 14. Aprilis.

*17840. K. CHR. IV. bevilger Hieronymus Heinrichsen paa Sprogø, som under Fejden er blevet helt udplyndret af Svenskerne, at hans Kvinde og et af hans Børn skal nyde Øen i Fæste efter hans Død. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 16. Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 155. 16. Aprilis.

*17841. LANDCOMMISSARIERNES Forslag til Rigsraadet om Befæstning af flere Punkter i Landet, deriblandt paa begge Sider af Medelfar Sund og ved Indløbet til Limfjorden, og om alle unge og ugifte Karles Indexercering ved tilforordnede Officerer. — D. 16. April. Brudst. i Minerva. Jan.—Marts 1803 S. 182—87. 16. Aprilis.

*17842. Betænkning, overgivet til de kejserlige Gesandter i Osnabrück af KURFYRSTERNE, angaaende Frankrig og Sverigs Replik; heri omtales den nu af K. af Danmark ophævede Elbtold, samt at Kejserens Eftergivenhed i Freden med denne Fyrste skrev sig fra Ønsket om at grundlægge en varig Forstaaelse med ham. — *Osznabrück*, d. 26. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley II. 215—67 16. Aprilis.

*17843. Svar af DE BAJERSKE GESANDTER I OSNABRÜCK til de brandenburgske Gesandter angaaende Restitutionen af Kurværdigheden til Pfalz, hvori fremhæves, at K. af Danmark, der var antagen som Mægler i denne Sag, har givet Kurf. af Bajern Kurfyrstetitlen. — 26. April. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 334—41. 16. Aprilis.

*17844. K. CHR. IV. tildømmer Universitetet Sjettepengene i Arven efter den under dets Jurisdiktion hørende Bogtrykker Salomon Sartor og underkjender Kjøbenhavns Magistrats Paastand derpaa. — (17. Apr.) Brudst. i Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. II. 330. 17. Aprilis.

*17845. OLE WORM skriver til Lægen Cüster, at den Italiensk-Danske, om hvem han har spurgt (jvfr. Nr. *17835), sikkert er Ole Petersen fra Kjøbenhavn, der har taget Graden i Padua; Fru Wibekes Sygdom er ikke synderlig farlig; hvorfor Dr. Dieterik er bleven afskediget som Livlæge, ved han ikke. — *Kbhv.*, 17. April. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 207 17. Aprilis.

*17846. KJØGE BYTINGSVIDNE, at Christen Nielsen Bager havde erklæret Envold Gundersen for sin rette Arving. — $^{20}/_{4}$. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 74—76 i Tingsvidnet er optaget et Tingsvidne fra Skanderborg Birketing af 10. April om de ovennævnte Personers Slægtskab. 20. Aprilis.

*17847. K. CHR. IV.'s Toldrulle for Norge, hvorefter Tolden skal oppebæres i 1646. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 21. Aprilis. Særtr. af Forordn. 21. Aprilis.

*17848. Duplik af DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK til de svenske Gesandter, hvori berøres Kejserens Fred med Danmark. — *Osznabrück*, d. 1. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 536—58. 21. Aprilis.

*17849. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Kjøbenhavn under en Bøde af 1000 Rdlr. at have Indseende med Gadernes Renholdelse. — D. 22. April. Brudst. i Manss, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 374 22. Aprilis.

*17850. K. CHR. IV.'s Befaling, hvorefter Antallet af Bagerne i Helsingør fastsættes til 16. — 22. April. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch III. Till. S. 113 (Med et Udt. af Kongens Missive til Lensmanden Arndt v. d. Kula af samme Dag i samme Anledning.) 22. Aprilis.

1646.

23. Aprilis. 9858. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 234.

24. Aprilis. *17851. STEPHANUS JOHANNES STEPHANIUS Gerardo Joanni Vossio Saxonem suum transmittit, sed valde de Batavorum cum Svecis conjunctione queritur; addit, se totum nunc in eo esse, ut historiam Christiani III. ad finem perducat. — *Soræ*, XXIV. April. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 313.

25. Aprilis. *17852. K. CHR. IV.'s Instrux for de Kommissærer, som skulle forhandle med Hamburgerne. — D. 25. Aprilis. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1415.

25. Aprilis. *17853. K. CHR. IV.'s Konfirmation af Helsingørs Bageres Lavsskraa af 18. Februar 1639. — *Hafniæ*, 25. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimeareh III, Till. S. 108—12.

27. Aprilis vel 7 Maji. *17854. DE BRANDENBURGSKE GESANDTERS Relation, hvori det hedder, at den svenske Gesandt Salvius beklagede sig over, at Kurfyrsten førte hemmelige Forhandlinger i Polen, Danmark og Nederlandene, aabenbart for med Magt at kunne sætte sine Fordringer med Hensyn til Pommern igjennem. — *Münster*, 7. Maj. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 437—38.

27. Aprilis *17855. GREVEN AF SERVIENS Relation om sine Forhandlinger i Osnabrück; den kejserlige Afsending Grev Trautmansdorf og han selv vare enige om ikke at trænge for stærkt ind paa Sverig med Hensyn til Bremen og Verden, for at det ikke skulde gaa ud over Kurf. af Brandenburg snarere end over K. af Danmarks Søn. — *Osnabrug*, 7. Mai. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 617—34

28. Aprilis. *17856. Projectum instrumenti pacis a LEGATIS IMPERATORIS OSNABRUGI degentibus propositum, secundum quod Friderico duci Holsatiæ archiepiscopatu Bremensi cedenti locus pro residentia relinqui et summa annuatim solvi debeat; in pace inter alios rex Daniæ comprehenditur. — *Osnabrugi*, die 8. Maji. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 642—61.

Aprili. *17857. Projectum pacis inter imperatorem et regem Galliæ a LEGATIS IMPERATORIS MONASTERII degentibus propositum, secundum quod in pace inter alios rex Daniæ comprehenditur. — *Monasterii Westphalorum*, uden Dag. Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 509—24

Aprili? *17858. Betænkning af DE TYDSKE RIGSFYRSTERS RAAD angaaende Frankrigs og Sverigs Replik til den kejserlige Proposition, hvori Kejserens Fred med Danmark kortelig berøres. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 267—300.

Aprili? *17859. Partikulærvotum af DE KURBRANDENBURGSKE GESANDTER I OSNABRÜCK imod Pommerns Afstaaelse til Sverig, hvori fremhæves Faren for Brandenburg, hvis Afstaaelsen finder Sted, under en eventuel Krig mellem Danmark og Sverig. — Uden Datum. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 316—33.

2. Maji. *17860. Sir WILL. CURTIUS, engelsk Resident i Frankfurt, sender K. Chr. IV. K. Karl I.'s Brev af 26. Febr. (Nr. *17816), og beder om, at Svaret, hvis det skal sendes gjennem ham, maa blive rettet til Dronningen i Paris. — *Frankfort*, $\frac{2}{12}$. May. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Eng. i Macray, Third Report S. 55.

2. Maji. *17861. Sir WILL. CURTIUS skriver til K. af Danmarks Sekretær Klein og beder ham om at besørge hans Brev af samme Dag til K. Chr. IV. sammen med K. Karl I.'s Brev af 26. Febr., som først er kommet ham i Hænde d. 28. April. Han beder om, at Svaret maa gaa gjennem en Hamburger Kjøbmand Langermann, og henviser Klein til Sir John Henderson, som paa Tilbagevejen fra Kejseren vilde give ham nærmere Oplysninger mundtlig. — *Frankfort*, $\frac{2}{12}$. May. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 55.

1646.

*17862. Protokol over Forhandlingerne imellem de kejserlige og svenske Gesandter i Osnabrück, hvorefter de sidste have gjort Forslag om at overlade den nuværende Administrator af Bremen Stiftet Osnabrück, hvortil han har en gammel Ret, og hvor han i sin Tid har uddelt over 4000 Rdlr. blandt Domherrerne. — *Osznabrück*, d. 13. Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 713—18. 3. Maji.

9862. Jørgen Brabe siger i sin Dagbog, at Dommen afsagdes d. 16. Maj. Vedel Simonsen, Jørgen Brahes Levnetsbeskriv. S. 83. 4. Maji.

*17863. Hert. af Gottorps Kammerraad, MARCUS LÜDERS, Testament. — *Husum*, d. 6. May. (Tydsk.) Lasz, Samml. Husumsch. Nachr. II. 181—84. 6. Maji.

*17864. Skrivelse fra Hert. Joachim Ernst af Slesvig og Holstens Agent ved det kejserlige Hof REBENICH VON REBENBERG til Hertugen, hvori han angiver Grundene til, at han hidtil ikke har kunnet udrette noget i den pinnebergske Sag; nu haaber han dog, at Sagen vil blive fremmet. — *Wien*, 16. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 80. 6. vel 16. Maji

9864. Særtr. af Forordn. 8. Maji.

*17865. K. CHR. IV.'s aabne Brev om Afbetalingen af Kronens Gjæld til Hannibal Sehested for hans Udlæg i den sidste Fejde, nemlig 94,379 Rdlr., af hvilke han dog vil lade sig nøje med 50,000 Rdlr., der skal betales af den Kontribution, de norske Stænder aarlig udgive. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 8. Maj. Sehested, Hannibal Sehested II. 41—43. 8. Maji.

*17866. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Generalkommissæren i Norge Niels Lange om Betalingen af det Hannibal Sehested tilkommende Beløb. — *Kjøbenhavn*, 8. Mai. Sehested, Hannibal Sehested II, 40—41. 8 Maji.

*17867. K. CHR. IV. skriver til Lensmanden Arndt v. d. Kula, at da der ej tidligere har været nogen Kapellan paa Frederiksborg Slot, skal den Mand, Menigheden selv har kaldet, søge andetsteds hen, og hans Løn lægges til Sognepræstens. — 10. Maj. Theol. Tidsskr. 1872 S. 116—17. Brudst i Kirkehist Saml. 3. R. II. 319—20. 10. Maji.

*17868. K. CHR. IV.'s Skjøde til Urtegaardsmanden Mester David paa en Plads udenfor Nørreport i Kjøbenhavn. — 11. Maj. Brudst. i Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 57. 11. Maji.

*17869. Skrivelse fra DE FRANSKE GESANDTER I MÜNSTER til Greven af Brienne, hvori omtales, at de Svenske gjøre Fordring paa Bispedømmerne Halberstadt, Minden, Osnabrück og Paderborn som Erstatning til K. af Danmarks Søn og Kurf. af Brandenburg. — *Munster*, du 21. Mai. (Fransk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 857—68. 11. Maji.

*17870. K. CHR. IV.'s Brev til Knud Ulfeldt, at han maa paase, at Doctores i Randers ej tiltage sig ulovlig Frihed. — *Hafn.*, 14. Maj. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 114. 14. Maji.

9868. Særtr. af Forordn. 16. Maji.

*17871. K. CHR. IV.'s Befaling om at forordne nogle i hvert Sogn til at gaa rundt i Kirkerne med lange Kjeppe og slaa dem paa Hovedet, som sove under Prædiken. — 17. Mai. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 114—15 17. Maji.

9869. Særtr. af Forordn. 18. Maji.

*17872. K. CHR. IV.'s Brev til Biskop Peder Winstrup, hvori han befaler, at der i hver Sognekirke skal gaa nogle Mænd omkring med lange Kjeppe og slaa dem i Hovedet, som falde i Søvn under Prædiken. — ($^{19}/_{5}$). Brudst. i Cavallin, Lunds Stifts Herdaminne I. 53. 19. Maji.

1646.

21. Maji. *17873. DE KEJSERLIGE GESANDTER I OSNABRÜCK underrette Greven af Trautmanndorf om deres Forbandlinger med de protestantiske Gesandter, hvorimellem de holstenske, angaaende Amnestien. — *Osznabrück*, d. letzten Maj. (Tydsk.) Gärtner, Westphälische Friedens-Cantzley IX. 1047—48.

22. Maji. *17874. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Erik Juel, at han skal lade opkræve 24 Dannemænd af Hamrum Herred, som kunne granske og syne en belejlig Plads midt i Herredet, hvorhen Herredstinget da skal flyttes, eftersom det nu ligger paa et ubelejligt Sted. — 22. Maj. Ny kirkehist. Saml. III. 835—36.

22. Maji. *17875. NI RIGSRAADER indstille til Kongen, at Vinhandelen saavelsom anden Handel gives fri, hvorved Kjøbstæderne »mærkelig skal forhedres og tiltage«. — *Kjøbenhaffn*, 22. May. Danske Mag. 4. R. II. 198.

23. Maji. 9873. Særtr. af Forordn.

post 23. Maji. *17876. Relation fra RICH. JENKES til Parlamentet om et Møde d. 23. Maji. — (Uden Datum.) (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62.

29 Maji *17877. Dr. CHRISTINAS Resolution, at alle Retssager, der fra Gotland vare indstævnede for den danske Konge, skulde behandles af Svea Hofret. — 29. Maj. (Svensk.) Udt. i Gahne, Bidr. t. Gotlands Hist. 1645—54 S. 3.

30. Maji. *17878. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmændene paa Sjælland og Smaalandene, at de skulle meddele Kronens Bønder i deres Len, at Kongen vil give dem løs for deres Fødested, der i de næstfølgende 6 Aar ville betale 60 Rdlr., og bandle med dem derom. — D. 30. Maj. Hist. Tidsskr 5. R. IV. 523.

30. Maji. *17879. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Erik Grubbe t. Thiele, Embedsmd. paa Aarhusgaard, om at forhandle med Bønder og menige Almue og Præsterne om at yde en Kobberskat til Ophjælpning af Artilleriet. — 30. Mai. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 115.

30. Maji. *17880. TINGSVIDNE om den ilde Medfart, Peder Byrgesen, Slotsskriver og Ridefoged paa Riberhus, har lidt af Fjenden 1644, og om hans fortjenstlige Forhold mod Bønderne. — 30. Maj. Udt. i Danske Saml. II. 22.

31. Maji. *17881. K. CHR. IV. forlener Christopher Huassz paany med Ørum Slot og Len mod en aarlig Afgift af 2850 Rdlr. in specie og 6 geruste Heste. — 31. Mai. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 100.

31. Maji. *17882. K. CHR. IV. befaler (Lensmanden paa Kronborg) at forordne 2 Borgmestre i Helsingør, da »Fastelavns Borgmestrene« herefter skulle afskaffes. — *Kjøbenhavns Slot*, d. 31. Mai. Indbydelsesskr. fra Helsingørs høj. Realskole 1866 (Arnholtz, Bidr. til Helsingørs Hist.) S. 18.

31. Maji *17883. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmanden Oluf Brockenhuus, at Fastelavnsborgmestrene skulle afskaffes i Kjøge, hvorfor han skal indsætte tvende vederhæftige og forstandige Dannemænd til Borgmestre. — *Wort Slott Kiøbinghaffnn*, d. 31. May. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 77.

init. Junii. 9876. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1401—02 (med Datum 1. Juni.)

1. Junii. 9876—9877. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 162—67 (Instruxen mangler her Datum, men, som det fremgaar af en Afskrift i Rigsarkivet, er ogsaa den til Holland af 1. Juni).

1. Junii. 9877. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1436—37.

1. Junii *17884. K. CHR. IV.'s Forordning hvorved Accisen for Vin og fremmed Øl forhøjes med en Sjettedel. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 1. Junii. Særtr. af Forordn

1646.

*17885. K. CHR. IV. befaler Marsken Anders Bille og Axel Urop m. fl. at udvælge de jydske Pladser, der skulle befæstes. — 1. Juni. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 118. 1. Junii.

*17886. GERARDUS JOANNES VOSSIUS M. Stephano Joannis Stephanio, regis Daniæ historiographo, de editione Saxonis Grammatici gratulatur eumque, ut alios etiam rerum Danicarum scriptores in apertum proferre pergat, hortatur. — *Amstelodami*, XI. Jun. Ger. Joan. Vossii Epistolæ S. 495—96. 1. Junii.

*17887. K. CHR. IV. bevilger, at Kronens Bønder af hver 200 Tdr. (Hart-) Korn skulle udgjøre en Karl til Bygning af Fæstninger. — D. 2. Junii. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 141 (Tilføjet er en lignende Bevilling af Adelen af Juli s. A.) 2. Junii.

*17888. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmændene paa Sjælland og Smaalandene, at de skulle gjøre deres Bedste til, at saa mange Bønder som mulig frikjøbe sig for deres Fødestavn (jfr. Nr. *17878). — D. 3. Juni. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 523. 3. Junii.

*17889. K. CHR. IV. skriver til det engelske Parlament, at han gjennem deres Agent Jenck har hørt deres Beskyldninger mod Henderson og deres Indvendinger mod hans Mægling for Øjeblikket; han finder, at Henderson burde være bleven behandlet bedre, og skal gjennem deres Udsending fremstille sine Grunde til at tilbyde sin Mægling for dem. — 3. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Sixth Report of the royal commission on historical manuscripts S. 144. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 74. 3. Junii.

*17890. K. CHR. IV. skriver til det engelske Parlament og meddeler det, at han har overdraget nogle af Rigsraaderne at forhandle med deres Udsending angaaende nogle Punkter i Overenskomsten af 26. April 1645. — 3. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 144. Udt. p Eng. i Macray, Third Report S 75. 3. Junii.

*17891. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de bekjendtgjøre, at en Landret og en Kvartalsret for Fyrstendømmerne skal holdes i Rendsborg henholdsvis d. 28. Septbr. og d. 17. August. — *Geben auff unserm K. Chr.'s Hause Flensburg*, am 16. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 16. Junii.

*17892. JOH. v. HOVERBECK meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg bl. a. en Ytring af Torstenson, »at han vel kjendte den store Forskjel mellem Danmark og Polen; thi dér kunde man ved Besættelsen af Mittelfarth blokere hele den danske Stat ligesom en By, medens det i Polen havde en ganske anden Beskaffenhed.« — *Warschau*, 17. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 199—201. 17. Junii.

*17893. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Eric Grubbe og Bispen i Aarhus at undersøge Hans Skonings Klage over, at han hindres i at betjene sit Embede af M. Søffren Anderssen og M. Jacob Knudsen, Lektor og Rektor i Aars. — *Haderslev*, d. 18. Junii. Nyerup, Langebekiana S. 387. Udt i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 116. 18. Junii.

*17894. K. CHR. IV.'s aabne Brev, hvorved han forsikrer, at den Frihed, der ved tidligere Brev (jvfr. Nr. *17878) er bleven lovet alle de af Kronens Vornede, der ville løskjøbe sig, i alle Maader skal blive overholdt. — D. 26. Juni. Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 523—24. 26. Junii.

*17895. K. CHR. IV. befaler Anders Bille sammen med tre andre Adelsmænd at udvælge de Pladser paa Fyen, der skulle befæstes. — 26. Juni. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 118. 26. Junii.

1646.

28. Junii *17896. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de befale Fyrstendømmernes Indbyggere at betale de udestaaende Skatterestancer sub pœna dupli og under Trusel af militær Exekution. — D. 28. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

29. Junii. *17897. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Bisperne i Danmark om at lade Præsterne formane Folket til Bøn for at formilde Guds Vrede, der aabenbarer sig i store Vinde og Jordskjælv. — *Kjøbenhavn*, d. 29. Juni. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 328.

Junio. *17898. Rapport af JÜRGEN SEEFELDT og JÜRGEN BRAHE om den Traktat, de have afsluttet med Parlamentets Udsending Rich. Jenks. — *Copenh.*, June. (Tydsk.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62.

9. Julii. 9887. Særtr. af Forordn.

9. Julii. *17899. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, at der ej maa tages større Bygsel af Bønderne, end det kan være billigt og forsvarligt efter Gaardenes Godhed. — *Wort Slot Aggershuus*, d. 9. Julii. Særtr. af Forordn.

12. Julii. *17900. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, at han skal overveje, hvormeget Sorenskriveren og andre Betjente maa tage af Bønderne for at skrive Stævninger og Supplikatser. — *Vort Slot Aggerszhuus*, d. 12. Julii. Særtr. af Forordn.

13. Julii. 9891. Særtr. af Forordn.

16. Julii. *17901. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, hvorved Skriverpenge for Stævninger og Supplikatser fastsættes. — *Vort Slott Aggerszhuus*, d. 16. Julii. Særtr. af Forordn.

18. Julii. *17902. K. CHR. IV. giver den norske Adel nye Privilegier. — D. 18. Juli. Aschehoug, Statsforfatningen i Norge og Danmark S. 407.

18. Julii. *17903. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, at Officererne i Norge skulle nyde samme »Tractemente« som i Danmark, da der for Tiden ej som foreslaaet af ham kan udlægges Gaarde til dem. — *Vort Slot Aggerhuus*, d. 18. Julii. Særtr. af Forordn.

24. Julii vel 3. Augusti. *17904. DE BRANDENBURGSKE GESANDTERS Relation, hvori det hedder, at Salvius havde yttret om Oberst Booth, at han var i Danmark og der havde lignende Ting for som før i Lifland. — *Osnabrück*, 3. August. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 453—54.

25. Julii. *17905. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted angaaende Tilsyn med »Strandriddere« og Bissekræmmeres Handel, Bøndernes Handel med Fremmede, Prisen for Tømmer og Deller og Christiania Bymark. — *Arendal*, d. 25. Juli. Særtr. af Forordn.

27. Julii. *17906. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, at han skal have Indseende med, at de andre Stænder ej lide Skade ved, at han har tilstaaet Adelen i Norge de samme Friheder som i Danmark; han skal undersøge noget Kobber, der er til Salgs ved Kongsberg. — *Arendal*, d. 27. Julii. Særtr. af Forordn.

31. Julii. *17907. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, at »Mutsedler« skulle udstedes af Berghauptmanden, paategnes af Statholderen og Lensmanden og tilskikkes Kongen til videre Ratifikation. — *Arendal*, d. 31. Julii. Særtr. af Forordn.

Init. Augusti. 9900. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1421 (med Datum 1. Aug.)

6. Augusti. *17908. Pr. KARL af England skriver til K. Chr. IV. og sender John Poley for at underrette denne om sin Ankomst til Frankrig og om Grundene til, at han er rejst derhen. — *St. Germain-en-Laye*, 16. Aug. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62.

1646.

*17909. Christophori Fonstneri epistola ad Scipionem Scaligerum, in qua exclamat: »quid si Polonus, Moscus, Danus in Sveciæ viscera bellum revocent, quem tunc statum fore Protestantium?« — *Monasterii*, $\frac{7}{17}$. Augusti. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 1—25. 7. Augusti.

*17910. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at der er holsten-gottorpske Gesandter i Stockholm for at lykønske Dronningen til hendes Regeringstiltrædelse. — *Stockholm*, d. 15. Aug. (Svensk.) Gjorwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 282—84. 15. Augusti.

*17911. Johan. Corvinus, rector scholæ Slaglosianæ, D. Casparo Brochmanno, episcopo Siælandiæ, Andream Matthæi ad provinciam primanos docendi suscipiendam commendat, vacante classe Biornonis collegæ discessu. — *Slaglosiæ*, d. 18. Augusti. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 570. 18. Augusti.

*17912. K. Chr. IV.'s aabne Brev, hvorved han beder K. af Englands Embedsmænd paa Shetlandsøerne om at hjælpe nogle af hans Undersaatter, der havde bortforpagtet nogle Gaarde dèr, som tilhørte Provstiet i Bergen, til at faa den Afgift, der skyldtes dem. — 20. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 75. 20. Augusti.

*17913. Christophori Forstneri epistola ad Scipionem Scaligerum, in qua scribit, regem Daniæ, nuper injuriis damnisque irritatum, coacta fœdera non diutius quam necessum observaturum esse. — *Monasterii*, 3. Kal. Sept. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 25—36. 20. Augusti.

*17914. Lægen Jacobus Suabius giver Henning Stockfleth, Biskop i Christiania, Raad mod en Sygdom, han lider af. — *Copenhagen*, 25. Augusti. (Latin og Tydsk.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 782—83. 25. Augusti.

*17915. K. Chr. IV. erklærer Kansleren Sehested, at han (Kongen) ikke længer er forpligtet til at holde sit Løfte til ham og Statholderen i Norge angaaende Fru Kirsten, da hun har forladt Boller og besøgt ikke alene Fyen, men endogsaa Glyckstad. — 29. Aug. Hist. Tidsskr. III. 354—55. 29. Augusti.

*17916. Indberetning fra Christoffer Urne, Lensmd. paa Dragsholm, til Kancelliet, at Kronens Vornede der i Lenet erklære, at de ikke ere saa velhavende, at de kunne frikjøbe sig, ligesom de ogsaa hellere ville forblive paa Kronens Gods end flytte andensteds hen. — 1. Septbr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 525—26. 1. Septbr.

*17917. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne til den 13. Octobr. i Rendsborg. — *Itzehoe*, d. 8. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 8. Septbr.

*17918. K. Chr. IV.'s Brev til Dr. Henrietta Maria og Pr. Karl, hvorved han erklærer sig villig til at bidrage til dennes Underhold i Frankrig, men paa Grund af den ved Krigen mod Sverig voksede Statsgjæld foreløbig er ude af Stand dertil. — 13. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 75. 13. Septbr.

*17919. Christophori Forstneri epistola ad Scipionem Scaligerum, in qua inter adversarios Svecorum regem Daniæ nominat, cujus legatum Ulfeldium ab aliquot mensibus Hagæ degere, neque sane bona Svecis officia præstare credi scribit. — *Monasterii*, Prid. Kal. Octobr. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 36—56. 20. Septbr.

*17920. Augusti Buchneri ad Christianum Daumium litteræ, in quibus scribit, Thomam Bangium, professorem regium et amicum suum, dissertationem de stylo a se 21. Septbr.

1646.

ante decem annos editam denuo in Dania se imprudente excudendam curasse. — D. XXI. Sept. Aug. Buchneri epistolæ I. 284—85.

21. Septbr. *17921. LEGATORUM GALLIÆ (ad pacificationem Monasteriensem) ad Christinam reginam Sveciæ litteræ, in quibus commemorant, Danos, Polonos, Batavos, Anseaticos potentiam ejus parum æquis oculis intueri. — *Monasterii Westfalorum*, 1. die Octobris. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Snède IV. 376—78

23. Septbr. 9915. Dithmarsisches Land-Recht Glückst. 1667 S. 184—86.

23. Septbr. *17922. K. CHR. IV.'s Deklaration, at Bestemmelsen i Forordningen for Søndre Ditmarsken af 5. Januar 1642 (§ 16) om Immissioner til Præjudits for ældre Panthavere ikke vedkommer casus præteriti, men kun casus futuri. — *Glücksburg*, d. 23. Septemb. (Tydsk.) Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 142—43.

26. Septbr. *17923. K. CHR. IV.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev angaaende Indbetalingen af den paa Landdagen i Flensborg til Kongen alene bevilgede Plovskat. — *Unserm König Christians Hausz Glücksburg*, d. 26. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

Septembri. *17924. K. CHR. IV.'s Instrux for Klein, kgl. Sekretær, der skal begive sig til Mønster for at erfare, hvorledes det staar sig med Fredsforhandlingerne; han skal virke for Kongens Bedste, især hos de franske Gesandter. — September. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1411—12.

10. Octobr. *17925. Tingsvidne fra ODS HERREDS TING, at menige Almue takkede Kongen »for stor Naades Tilbud« (nemlig Tilladelse til at frikjøbe sig), men formedelst stor Skat, Tynge og Udgift maatte de foreløbig nøjes med den Frihed, »Gud og Lykken haver dem tilføjet«. — 10. Oct. Brndst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 526.

12. Octobr. *17926. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Rendsborg navnlig angaaende nye Kontributioner til Soldaternes Underhold og Revision af Matriklen m. m. — 12. Octb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d Kieler Universitätsbibl. III. 119.

13.-26. Octobr. *17927. Resolution af LANDDAGEN I RENDSBORG navnlig angaaende Matrikiens Revision, Skatterestancerne og nye Kontributioner; Klostre og Stæder anmode om Erstatning for Skaden under Krigen, Forliget mellem Kongen og Hertugen angaaende Unionen bedes meddelt; endvidere forskjellige Klager fra Itzeboe Kloster. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 119—20.

14.-26. Octobr. *17928. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Rendsborg navnlig angaaende Nødvendigheden af Bevillinger til Soldaternes Lønning og Aftakkelse, angaaende Anvendelsen af Landekistens Penge, Revisionen af Matriklen, Unionen m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 120—21.

15.-26. Octobr *17929. Duplik af LANDDAGEN I RENDSBORG, hvori anmodes om Fritagelse for nye Kontributioner og om Soldaternes Indskrænkning til 1000 Mand, endvidere omtales Prælaters og Ridderskabs tidligere Bevillinger, Matrikelsagen m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 121.

18. Octobr. *17930. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Seehsted, at Hert. af Gottorps Undersaatter ej skulle betale større Told i Norge end Hollænderne og de Lybske. — *Vort Slot Renszborghuus*, d. 18. October. Særtr af Forordn.

26. Octobr. *17931. KGL. og HERTUGELIG Triplik til Landdagen i Rendsborg, hvori Nødvendigheden af en ny Bevilling fastholdes; Soldaternes Reduktion til 1000 Md. indrømmes; uden Kongens og Hertugens Vidende kan intet hæves af Landekisten m. m. — 26. Octobr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 121—22 (Stds. I. 82 har 22. Octobr.).

1646.

*17932. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK III. af Gottorp bekjendtgjøre for Indvaanerne i Slesvig og Holsten, at der ifølge Overenskomst paa sidst afholdte Landdag til Landets Defension skal udredes i Fyrstendømmerne 1 Rdlr. af hver Plov og 1 Rdlr. af hver 1500 Rdlr. Rente, hvilken Skat foruden den tidligere udskrevne skal indbetales inden næstkommende Martini. — *Schlosz Gottorff*, d. 29. Octobris. (Tydsk.) Særskilt trykt. 29. Octobr.

*17933. K. CHR. IV. befaler Erich Grubbe at tage de fornemste og bedste Borgere til Nævninge i Sagen mod M. Christen og hans Hustrus Moder. — 30. October. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 116. 30. Octobr.

9930. P. Dansk: Sehested, Hannibal Sehested II. 45—57. 3. Novbr.

*17934. Sir ROBERT MURRAYS Brev til Marquisen af Hamilton, hvori han bl. a. meddeler et Rygte fra Holland om, at Pr. af Danmark skal være død. — 4. Nov. (Engelsk.) The Hamilton Papers, ed. by Gardiner S. 120—21. 4. Novbr.

*17935. K. CHR. IV.'s Reskript om Psalmerne, som skulle synges i Kirkerne, om Kvinderne, som under Psalmesangen skulle sidde overende og deltage i den, om Tyendets Overhøring og om unge Folks Prøvelse i deres Troslærdomme, før de troloves. — *Khaffn.*, 11. Novbr. Udt. i Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus II. 116. 11. Novbr.

*17936. K. CHR. IV.'s Befaling, at Præsterne i Lillebrænde og Bogø formedelst deres Kalds Ringheds Skyld tilsammen maa udgjøre de paabudte Præsteskatter lige mod en af de andre Præster. — 12. Nov. Udt. i Barfod, Den falst. Gejstligh. Personalb. II. 173. 12. Novbr.

*17937. Postscriptum til et Brev fra SIVERT URNE til Otto Krag, at han nu for tredje Gang havde forhandlet med Kgl. Majestæts Bønder der i Lenet, om de ville frikjøbe sig, men »der er aldeles ingen befunden, som haver det været begærende«. — *Tryggevælde*, 12. Nov. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 527, Anm. 1. 12. Novbr.

*17938. RAADET i CREMPES Skrivelse til K. Chr. IV. angaaende Umuligheden af at betale deres Kreditorer uden efter den gamle »modus collectandi secundum æs et libram«. — (12. Novbr.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repert. S. 59—60. 12. Novbr.

*17939. K. CHR. IV. befaler alle Hovedlensmændene i Norge nøje at paase, at Adelen ikke udvider sin Skattefrihed udover Privilegierne, samt at indlevere en Fortegnelse over Adelen og dens Gods til Statholderen. — *Kjøbenhavn*, 13. Nov. Aschehoug, Statsforfatningen i Norge og Danmark S. 416. 13. Novbr.

*17940. K. CHR. IV.'s Missive til Hannibal Sehested, at han inden Jul skal klarere Restancerne i sit Len for den norske Generalcommissarius og gjøre Rede for alle Afkortninger i Skatterne m. m. — 13. November. Sehested, Hannibal Sehested I. 101—02. 13. Novbr.

*17941. CHRISTOPHORI FORSTNERI epistola ad Scipionem Scaligerum de tractationibus pacis inter Svecos et Cæsareanos, quorum illos quiddam pro duce Holsato petere, hos ei nihil offerre scribit. — *Monasterii*, 8. Decembris. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 58—71. 28. Novbr.

*17942. RIS HERREDS Tingsvidne, at Thomas Lowssen i Barsmark har solgt sin Arvepart til Peter Rohde i Brunde. — 1. Decembris. (Plattydsk.) Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 179—80. 1. Decbr.

*17943. Dr. OLUF WORMS Brev til Vitus Bering, hvori han takker ham for hans Brev og beder ham om, naar han kommer til Rom, at skaffe ham Mexicos Naturhistorie, forfattet af Lyncæerne. — *Kjøbenhavn*, d. 3. December. (Latin.) Brudst. i dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5 R. I. 12—13. 3. Decbr.

1646.

4. Decbr. *17944. CORFITS ULFELDS Indberetning til Kongen om Udfaldet af hans Underhandlinger med Nederlænderne og om Grunden til hans lange Ophold i Nederlandene. — (*Haag*, 4. Decbr.) Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S 1408—10. (Sted og Tid ses af Kongens Svar.)

post 4. Decbr. *17945. K. CHR. IV. tilkjendegiver Corfits Ulfeld sin Misfornøjelse med hans lange Ophold i Nederlandene og skriver, at hvis Generalstaterne ønske, at Tolden i Sundet skal sættes paa noget vist, maa de sende Gesandter til ham. — (Uden Datum.) Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1410.

6. Decbr. *17946. K. CHR. IV. tilskriver Ritmester Niels Lykke en aarlig Løn af 430 Rdlr. — *Kjøb. Slot*, d. 6. Decb. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 150.

10. Decbr. *17947. RICHARD JENKS, som flere Gange har været sendt til Danmark med Hverv fra det engelske Parlament, beder dette om at besvare K. af Danmarks i Juni 1646 skrevne Brev, for at han kan medbringe denne et tilfredsstillende Svar. — (10. December.) (Engelsk.) Udt. i Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 144.

12. Decbr. 9950. Særtr. af Forordn.

16. Decbr. 9951. Særtr. af Forordn. Rothe, Rescripter III. 1120 f.

18. Decbr. 9952. Udt. p. Dansk i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1427.

18. Decbr. *17948. JO. LAURENBERG, professor Soranus, M. Johanni Corvino, scholæ Slaglosianæ rectori, sphæram armillarem mittit eique scribit, exemplaria libelli sui sphærici præsto esse. — *Soræ*, d. 18. Dec. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 570—71.

20. Decbr. *17949. K. CHR. IV. befaler Axel Urop at indsende Afrids paa den Plads tvert for Medelfar, han for en rum Tid siden havde gjort. — 20. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 118.

22. Decbr. *17950. CHRISTOPHORI FORSTNERI epistola ad Scipionem Scaligerum, in qua de Friderico Holsato, archiepiscopo Bremensi, conquerente de episcopatu spoliato scribit. — *Monast.*, Cal. Januarii 1647. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 71—79.

25. Decbr. *17951. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Kjøbenhavn at tilholde Christoffer Iversen at betale hans Svigersøn Johan Ettersen den Sum, han er ham skyldig. — *Fredericksborg*, 25. Decembris. Nyrop, Strandmøllen S. 26—27.

9960. J. E. Larsen, Samlede Skrifter 1. Afd. I. 300—01.

1646?

1646?

30. Jannar. *17952. JØRGENN ARENDSFELDT t. Vorgaard pantsætter til Hermann Hanne, Borger i Odense, en Gaard ved Navn Lindet i Harsysel i Huonsherrit og 3 Huse i Rauffnsberg i Skadtzberrit. — 30. Januarii 1646. Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 437—38. (Indført i en Dom af 1636, saa at et af Aarene maa være urigtigt.)

1647.

1647.

3. Januar. *17953. Lensmanden GREGERS KRABBE og Superintendenten ERICH MONRAD træffe Bestemmelser om Gudstjenesten i Ribe. — *Ribe*, d. 3. Januarii. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 149—51. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 546—48.

4. Januar. *17954. DIETLOFF REVENTLOWS Brev til Marquard Sture, Provst i Toftlund, i hvilket han tillader ham at tage en Medhjælper og anbefaler en Mand i Hviding Herred. — *Hadersleff*, d. 4. Jan. Rhode, Saml. til Hadersiev Amts Beskrivelse S. 483—84.

1647.

*17955. K. CHR. IV.'s Befaling til Jørgen Arnfeld, at han skal paatage sig Fru Kirsten Munks Værgemaal, da hendes næste Frænde Jørgen Marsvin ikke var vederhæftig nok. — 6. Jan. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 346. 6. Januar.

*17956. K. CHR. IV.'s Brev, hvorved han fritager Hannibal Sehested for at oppebære og gjøre Regnskab for Indtægterne af de norske Len, hvilken Bestilling overføres til de tre Generalkommissærer. — *Kjøbenhavn*, 9. Januar. Sehested, Hannibal Sehested II. 44—45. 9. Januar.

9962. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1427—28. 11. Januar.

*17957. Indberetning til Kancelliet fra Elmelundegaard paa Møen, at ingen af Kronens Bønder der paa Øen ville frikjøbe sig, men begjære, at det naadigst maatte blive ved den gamle Sædvane og Skik. — 12. Jan. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 525. 12. Januar.

*17958. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, se litteras ejus ad (Johannem) Rhodium non accepisse. — *Romæ*, XXV. Jan. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 175—76. 15. Januar.

*17959. Indberetning fra FLEMMING ULFELDT, Lensmd. paa Holbæk Slot, at ingen af Bønderne der i Lenet ville frikjøbe sig; alle have svaret, »at de vare fri nok, thi de tjente en god Herre og Konning«. — 16. Jan. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 526. 16. Januar.

*17960. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Brevvexlingen mellem Dr. (Christina) og K. af Danmark angaaende Bremen og Verden. — *Stockholm*, d. 16. Jan. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 347—54. 16. Januar.

9965. P. Dansk: Sehested, Hannibal Sehested II. 57. 17. Januar.

*17961. RICHARD JENKS beder Jarlen af Manchester om at udvirke hos Parlamentet, at dette besvarer K. af Danmarks sidste Brev, da Jenks er ifærd med at begive sig til Dantzig og frygter for, at det vil vække Mistanke, hvis han drager gjennem Kongens Lande uden at bringe noget Svar. — (20. Januar.) (Engelsk.) Udt. i Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 153. 20. Januar.

*17962. Dr. CHRISTINAS Proposition til Sverigs Riges Stænder, hvori vidtløftig refereres Fredstraktaten med Danmark i Brømsebro 1645. — *Stockholm*, d. 21. Januarii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 89—96. 21. Januar.

*17963. Den kgl. Sekretær KLEIN protesterer imod, at Stiftet Halberstadt, hvor Hert. Frederik er valgt til Koadjutor, overlades Kurf. af Brandenburg. — D. 24. Januarii. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1428—29. 24. Januar.

*17964. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Lensmændene, hvorved den i Skrivelse af 30. Maj 1646 Bønderne tilstaaede Ret til Frikjøbelse nærmere forklares; for 60 Rdlr. kunne de frikjøbe sig selv og de Børn, der fødes »efter den Dag«, derimod ikke de tidligere fødte. — D. 25. Januar. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 525. 25. Januar.

*17965. K. CHR IV.'s Brev, hvorved han udnævner Johannes Mejer til kgl. Mathematiker og tilstaar ham en aarlig Pension paa 300 Dlr., indtil hans Kortarbejder ere afsluttede. — D. 27. Jan. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 289—90. 27. Januar.

*17966. OLAUS WORMIUS a S. Stephanio petit, ut Principi Serenissimo (Christiano) scribat »de Sirene quadam juxta Samum in mari habitante, quæ rusticum ad Regem (Fridericum II) ablegavit, secreta quædam ut exponeret«. Eidem litteras mittit Theologi cuiusdam Lovoniensis Hybernicæ nationis, qui Antiquitates Hybernicas scripturus est, et ab eo petit, ut quæ de hac re sciat, secum communicet. — (*Hafniæ*, prid. Kal. Febr.) Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 598. 31. Januar.

1647.

31. Januar. *17967. STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS, professor Soranus, M. Johanni Corvino, scholæ Slaglosianæ rectori, de transmisso »Heptachordo« gratias agit eique libros quosdam petitos mittit. — *Soræ*, Prid. Kal. Febr. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 571.

1. Febr. *17968. TINGSVIDNE, givet Jens Nielsen, Byens Kæmner i Schaffuen, om to Bønder fra Aalbeck, der havde drevet Handel paa Lübeck og derved skadet Borgernes Friheder. — *Skagens Bything,* d. 1. Februar. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 124—25.

5. Febr. *17969. CHRISTOPHORI FORSTNERI epistola ad Scaligerum Rosenhaan, Ostrogothis a regina præfectum, in qua inter hostes Svecorum regem Daniæ et Fridericum Holsatum nominat, qui conjurationi adversos illos accedere non dubitaturi sint. — *Osnabrugæ*, die $\frac{5}{15}$. Februarii. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 79—91.

7. Febr. *17970. K. CHR. IV. stadfæster Apothekeren i Itzehoe, Joachim Schmiedling, i Besiddelsen af 4 Stykker Land, som Klosterkonventet i Itzehoe 1453 har udstedt Brev paa. — *Kopenhagen*, (7. Februar). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repert. S. 99—100.

14. Febr. *17971. Indberetning til Kancelliet fra JØRGEN SEFELD, Lensmd. paa Ringstedkloster, at Bønderne der paa Lenet gjerne ville frikjøbe sig, men fattes de nødvendige Midler. — 14. Febr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 525.

17. Febr. *17972. K. CHR. IV. giver Johan Ettersen Eneret paa at kjøbe Lumper til Papirmøller i Kjøbenhavn og Christianshavn. — *Haffniæ*, d. 17. februarii. Nyrop, Strandmøllen S. 27.

28. Febr. *17973. K. CHR. IV. befaler Henrik Thott, Befalingsmd. paa Bergenhus, at nedskikke en Skibsladning af de Stene, hvoraf Kakkelovne gjøres i Bergen. — *Kjøbenhavn*, 28. Februar. Udt. i Norsk Mag. II. 340.

2. Martii. 9982. Særtr. af Forordn.

ante 5. Martii. *17974. Statholder HANNIBAL SEHESTEDS Befaling angaaende Formaliteterne ved den Duel, som ifølge Krigsraadets Kjendelse skal finde Sted mellem Oberstlieutenant Willumsen og hans Capitainlieutenant. — Uden Datum. Nye Danske Mag. III. 56.

5. Martii. *17975. S. STEPHANIUS Olao Wormio respondit, de Sirena Sami insulæ luculentam exstare Historiam, a Claud. Lyschandro descriptam »in M. S. Codice Bibliothecæ vestræ«; de antiquitatibus Hibernicis nullum subsidium apud se esse. — *Soræ*, d. 5. Martii. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 598—99.

15. Martii. *17976. CHRISTOPHORI FORSTNERI epistola ad Scipionem Scaligerum, in qua scribit, Friderico Holsato, Daniæ regis filio, non eundem, qui Brandeburgico, honorem habitum esse, et Theodorum Reinking ab eo nuper Monasterium advenisse, non jam Bremensem archiepiscopatum, sed adempti compensationem petiturum. — *Monasterii*, $\frac{5}{15}$. Martii. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 92—106.

18. Martii. *17977. K. CHR. IV. overlader til Lærerne ved Skolen i Haderslev, som i 4 Aar ikke have faaet Renter af Skolens til sl. Jomfru Sissel Tott udlaante Kapital, Halvdelen af de Penge, som aarlig gives 3 Stipendiater, og af de Bordpenge, som gives 6 Drenge, indtil Sagen endelig ordnes. — *Auf unserm Schlozs zu Kopenhagen*, d. 18. Martii. (Tydsk.) Tbrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles ældste Hist. S. 16.

19. Martii. *17978. GUNDÆUS ROSENCRANTZIUS a M. Johanne Corvino, scholæ Schlagloviensis rectore, petit, ut filium D. Jani Severini Montani in clientelam suam sub se informandum inducat. — *Vinding*, 19. die Martii. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 572—73.

1647.

*17979. Herredsfoged PEDER GUNDESEN i Ellitsbøj m. fl. give Præsten i Nibe, 29. Martii.
Hr. Niels Pedersen, Vidisse af en kgl. Dom af 1452, der havde været nedgraven i Krigens Tid og derved havde mistet Seglet. — *Hornum Herredsting*, 29. Marts. Udt. i Heise, Diplomat. Vibergense S. 80.

*17980. HENRICUS ERNSTIUS Gerhardo Joanni Vossio libellum Anonymi Scrip- 4. Aprilis.
toris a se notis illustratum transmittit. — *Ex Academia Sorana*, Prid. Non. April. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 318.

*17981. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig, hvori forlanges 6. Aprilis.
Bevillinger til Soldaternes Underholdning; det ønskes overvejet, om Breitenburgs Befæstning ikke bør demoleres m. m. — *Gottorf*, 6. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 122.

*17982. K. CHR. IV. udsteder paa Grund af Klager over Præsteskabet i Fyen 7. Aprilis.
nogle Befalinger til Præsterne om, hvorledes de herefter skulle opføre sig. — 7. April. Rothe, Reskripter II. 293 ff.

*17983. K. CHR. IV.'s aabne Brev om Rangen mellem de fyenske Gejstlige. — 8. Aprilis.
Kiøbenhavn Slot, d. 8. April. Almeennytt. Samlinger XXXV. 347—49. Bloch, Den fyenske Geistligheds Hist. I. 373—74.

*17984. (JOHANNES MICHAELIS, episcopus Otthiniensis) omnes præpositos diocesis 8. Aprilis.
implorat, ut dominum Ivarum Andreæ, pastorem parochiæ Næraae, cujus habitatio incendio conflagrata sit, adjuvare velint. — *Otthoniæ*, 8. Ap. Bloch, Den fyenske Geistligheds Hist. II. 71—72.

*17985. Indlæg af Staden ITZEHOE paa Landdagen i Slesvig, hvori klages over 8. Aprilis.
en Bro ved Breitenburg over Støren, der er skadelig for Stadens Skibsfart. — 8. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 124.

*17986. Erklæring af LANDDAGEN I SLESVIG navnlig angaaende nye Bevillinger til 9. Aprilis.
Soldaternes Underhold, Grev Rantzaus Strid med Itzehoe om Breitenburg, Unionen med Danmark, Klager fra Itzehoe Kloster m. m. — (9. April.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 123—24 (jvfr. I. 82).

*17987. K. CHR. IV. befaler Ørum Bønder at age Slottets Korn en 8 eller 9 17. Aprilis.
Miles Vej til de omliggende Kjøbstæder, hvor Lensmanden Christopher Huassz bedst kan afhænde det. — *Hafn.*, d. 17. Aprilis. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 100

*17988. Skrivelse fra JEREMIAS PISTORIUS VON BURGDORFF til (Hert. Joachim Ernst 21. Aprilis
af Slesvig og Holsten), hvori han tilbyder sig som hans Agent ved Kejserhoffet; han om- vel 1 Maji.
taler de af Greven af Lippe og Biskoppen af Minden mod K. af Danmark og det holstenske Hus opstillede Fordringer paa de schaumburgske Lande. — *Wien*, 1. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 80—81.

*17989. K. CHR. IV. tilstaar, at Anders Bille t. Damsbo, Rigens Marsk, i Mage- 24. Aprilis.
skifte har udlagt til ham og Kronen noget Gods i Huare i Gamdrup og Storre Arden i Hindsted Herred i Mariager Len imod andet Gods i Brandstrup By og Sogn i Medelsom Herred i samme Len. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 24. April. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 185—86.

*17990. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at alle, der eje Gaarde og Jorder i Kjøge, 28. Aprilis.
som ligge øde efter Ildebranden for fjorten Aar siden, skulle inden 3 Aar bebygge dem med Kjøbstadbygning. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 28. April. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 76—77.

1647.

28. Aprilis *17991. K. CHR. IV. tillader Christian Alchenberg at overtage Johan Ettersens Valkemølle og sidstnævnte at opføre flere Hammermøller eller Papirmøller. — *Haffn.*, d. 28. Aprilis. Nyrop, Strandmøllen S. 27—28.

30. Aprilis. 9999. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 98—105.

ante 4. Majl. *17992. K. CHR. IV. Indstævner for Herredagen Arvingerne efter Holger Ulffstand t. Vornborg, Steen Maltesen t. Holmbgaardt, Tøgge Krabbe t. Jordbirgh og Christian Barnekow t. Birckholmb samt Hanss Lindenow t. Ingelsted, hvilke ere gaaede i Borgen for Jomfru Zitzel Tott for 4500 Rdlr., som hun 1605 laante af Haderschleff Skole, eftersom de have erklæret, at Gjældsbrevet bør være dødt og magtesløst. — Uden Datum. Thrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles ældre Hist. S. 17—18.

4. Majl. *17993. KONGENS RETTERTINGS Dom, hvorved Niels Krabbe t. Sanndboldt kjendes ikke at være pligtig at betale de 4500 Rdlr. til Hadersleff Skole, som Jomfru Sidsel Tott laante af den 1605, og hvorfor hans Fader m. fl. gik i Borgen. — *Kjøbennhauffn Slott*, d. 4. May. Thrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles Hist. S. 18—28.

5. Majl. 10002. Særtr. af Forordn.

6. Majl. *17994. K. CHR. IV. befaler sine Lensmænd og Fogeder at hjælpe Fiskemester Niels Olufsen til Fangsten og Førslen af Krebs. — (6. Maj.) Tidsskr. for Fiskeri III. 222.

7. Majl. *17995. BERNHARD VARENIUS melder Joachim Jungius, at Pells Bog imod Longomontanus allerede er trykt og til Salgs i Bogladerne. — *Amsterdam*, am 17. Mai (styl. nov.). (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 319—23.

12. vel 22. Majl. *17996. Skrivelse fra den nederlandske Resident i Hamburg HENDRICH SCHRASSERT til Generalstaterne, hvori han omtaler, at der paa den nu endte Rigsdag vistnok er blevet forhandlet om Afbetaling af den under den sidste Krig paadragne Gjæld; Kongen og Erkebiskoppen (af Bremen) ventes inden 14 Dage til Glyckstad; Pr. af Danmark er rejst over Rostock til Eger. — *Hamburch*, d. 22. May. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 4. Serie 17. Jaarg. S. 361—63.

13. Majl. *17997. K. CHR. IV.'s Konfirmats for Søren Povlsen Judichær paa Kongens og Kronens Anpart i Tienden af Jørlunde Sogn for hans og hans Hustrus Levetid. — D. 13. Maj. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 23.

15. Majl. *17998. K. CHR. IV.'s aabne Brev, at han har udnævnt sin Søn Hert. Frederik udvalgt Erkebiskop af Bremen til Statholder over Fyrstendømmerne. — *Unserm Schlosz zu Kopenhagen*, d. 15. Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

16. Majl. *17999. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Kjøbenhavn at tilholde Borgerne at betale til Byens Befæstning 1 Rdlr. af hver 100 Rdlrs. Værd af deres Grund og Ejendom efter den 1645 satte Taxt; han tilføjer, at Rigsraadet har bevilget det samme af sine Gaarde, og at han venter, at Adelen og Gejstligheden heller ikke ville undslaa sig, samt at han har befalet sine Tjenere, af deres Gaarde at betale det samme Beløb. — *Kiøbenhavn*, d. 16. Mai. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 149—50.

18. Majl. *18000. K. CHR. IV. og Hert. FREDERIK af Gottorp befale Johan Friedrich Marschalck som Besidder af deres Gaard i Hamburg at tillade David thor Møhlen at opbygge et Hus paa den ved Gaarden liggende Plads. — *Reinbeck*, 18. May. (Tydsk.) Westphalen, Monumenta IV, Præf. S. 144—45.

18. Majl. *18001. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Lensmanden og Bispen, at Hr. Jakob Nielsen, Sognepræst i. Ørslev for sit Kalds Ringheds Skyld aarlig maa faa 3 Pund Byg af Falster

1647.

Sønder-Herreds mest formuende Kirker, indtil et Nabosogn bliver annekteret hans Sogn. — 19. Maj. Udt. i Barfod, Den falsterske Gejstligheds Personalhist. I. 165—66.

*18002. K. CHR. IV. befaler Lensmændene paa Sjælland at tilholde Bønderne af hver 200 Tdr. Hk. at sende en Karl med Skovl og Spade til Kjøbenhavn til Arbejde paa Fæstningen i 2 Maaneder, eller ogsaa for hver Karl en Rdlr. ugentlig; de skulle den 9. Juni melde sig hos Axel Urup. — *Kiøbenhavn,* d. 20. Mai. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 144—46. 20. Maji.

*18003. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Kapitlet i Ribe, at det ikke maa gjøre Superintendenten Dr. Erich Monrad nogen Forhindring i den ham tilkommende Inspektion med Ribe Skole. — *Hafniæ,* d. 21. Mai. Thorup, Hist. Efterr. om Ribe Cathedralskole 1. D. 1. H. S. 107—80. 21. Maji.

*18004. K. CHR. IV. tilkjendegiver Axel Urup, at han har overdraget ham Ledelsen af Arbejdet ved den nye Fortifikation for Kjøbenhavn, hvorom han skal modtage videre Ordre af Rigens Marsk; der vil blive ham tilforordnet 3 Capitainer, og selv maa han antage en Skriver. — *Kiøbenhavn,* d. 22. Mai. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 150—51. 22. Maji.

*18005. K. CHR. IV. befaler Bgm. og Raad i Kjøbenhavn, af alle og enhver, som have Gaarde og Ejendom i Staden, at indkræve den til dens Fortifikation anordnede Grundskat, 1 Rdlr. af hver 100 Rdlrs. Værd, og at indsende Beløbet til Axel Urup. — *Kiøbenhavn,* d. 22. Mai. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 150. 22. Maji.

*18006. K. CHR. IV. befaler Christen Skeel og Oluf Daa at tilholde Adelen i Sjælland til efter dens Bevilling at sende en Karl med Skovl og Spade til Kjøbenhavn inden 12. Juni til Arbejde paa Fæstningen, eller ogsaa en Rdlr. ugentlig for hver Karl. — *Kiøbenhavn,* d. 24. Mai. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 146. 24. Maji.

*18007. LANDKOMMISSARIERNES Forslag til Kongen om Indexerceringen af hele Landets unge Mandskab. — D. 24. Mai. Minerva. Jan.- Marts 1803 S. 187—88. 24 Maji.

*18008. K. CHR. IV. befaler Universitetet i Henhold til dets tidligere Bevilling af dets Hartkorn (3077 Tdr. 1 Skp.) at skikke 15 Karle til at arbejde paa Kjøbenhavns Befæstning i en tre Maaneders Tid. — *Hafniæ,* 25. Maj. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 146—47. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 41. 25. Maji.

*18009. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Kapitlet i Roskilde, at det, paa Grund af Vanskeligheden ved at samle dets spredte Gods til Lægd, skal af hver 200 Tdr. Hk. istedet for en Karl sende en Rdlr. ugentlig til Arbejdet paa Fæstningen ved Kjøbenhavn. — *Kiøbenhavn,* d. 25. Mai. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 147—48. 25. Maji.

*18010. JOANNES GOTZOW, pastor Undalensium, Joanni Laurenberg, doctori in academia regia Sorana, gratias agit, quod filios eius comiter exceperit et eos paterne docuerit. — *Valle pastophoria Undalensi,* die Urbani. Daae, Johan Lauremberg S. 84—85. 25. Maji.

*18011. K. CHR. IV. lader Hendrick Ramell vide, at han billiger, at Præsten i Maribo Hr. Hans Dynessen faar Bolig i Klostret samt nyder godt af den tilliggende Frugt- og Humlehave som Erstatning for det Tab, han har lidt ved, at Klostret blev underlagt Sorø Akademi. — *Frederiksborg,* d. 29. Maj. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 221. 29. Maji.

*18012. (Hofpræst Dr. LAVRIDS JAKOBSEN) indskærper efter Kongens Befaling den paabudte Ordning med Stolestaderne i Frederiksborg Slotskirke, hvorefter Mænd og Kvinder skulle sidde hver paa sin Side. — *Fridericksborg,* d. 1. Juni. Danske Mag. I. 154. Rasbech, Frederiksborg Slots Beskr S. 127. 1. Junii.

1647.

2. Junii. *18013. THOMÆ BANGII, academiæ Hauniensis rectoris, ad Gerardum Joannem Vossium epistola de quibusdam suis operibus literariis. — *Hauniæ*, 2. Junii. Ger. Joan. Vossii Epistolæ II. 319—20.

2. Junii. *18014. ERICUS MATTHIADES, Præst i Rakkestad, lykønsker Henning Stockfleth til Værdigbeden som Biskop i Christiania. — *Rackestad*, 4. non. Jun. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 783.

3. Junii. *18015. K. CHR. IV. tilskriver Parlamentet i England, at han gaar ind paa Forslaget til Ratifikation af Fredstraktaten, og lover, at de Kjøbmænd, som han skylder Penge, skulle faa god Sikkerhed. — *Frederichsburg*, 3. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Sixth report of the royal commission on historical manuscripts S. 181.

8. Junii. *18016. K. CHR. IV. paalægger Claus Sebested t. Ørslev Kloster, Lensmd. paa Hindsgavl, og Biskop Hans Michelsen i Odense at afgive Erklæring over et Andragende fra Sten Bilde t. Kjærsgaard, Lensmd. paa Rugaard, om at faa Patronatsret til Brænderup og Fjeldsted Kirker. — *Kjøbenhavn*, 8. Junii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 619.

9. Junii. *18017. Lægen DIETERIK skriver til Worm om Prindsens Død og om Baderejsen til Eger, som han meget misbilliger. — *Hamburg*, d. 9. Juni. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Wolf, Journal for Politik 1823 III. 209—10.

12. Junii. *18018. K. CHR. IV.'s Skrivelse (til Lensmanden i Odense), at alle, som have Tiender, enten Kronens eller Kirkens, i Fæste eller have Jus patronatus, skulle erlægge 4 Rdlr. for hver Tiende. — *Frederichsborg Slot*, d. 12. Junii. Almeennyttige Saml. XXXVIII. 236—37.

12. Junii. *18019. RIS HERREDS Tingsvidne om et Ejendomssalg til Niss Rohde i Brunde. — 12. Juni. (Plattydsk.) Zeitschr. d Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb Gesch. III. 181—82.

13. Junii. *18020. K. CHR. IV. skriver til det engelske Parlament, at han af Rich. Jencks har modtaget et Brev med Meddelelse om, at Traktaten forrige Aar er bleven bekræftet. De Summer, der skyldes engelske Kjøbmænd, kunne ikke udbetales straks, men han har meddelt Jencks, hvorledes det senere kan ske. — 13. June. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 75.

15. Junii. *18021. K. CHR. IV. tilkjendegiver Lensmændene paa Sjælland, at Adelen har lovet at lade sine Karle arbejde paa Fæstningen ved Kjøbenhavn i 4 Maaneder, hvorfor han befaler dem at tilholde Bønderne i Lenene ligeledes at holde deres hidsendte Karle ved Arbejdet i 4 Maaneder. — *Kiøbenhavn*, d. 15. Juni. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 148—49.

20. Junii. *18022. K. CHR. IV.'s Brev til Lensmanden, at han skal paabyde Bgm. og Raad i Kjøge at forhandle med Borgerskabet og Bryggerlavet om, hvad de aarlig ville give, hvis Kongen forbyder Indførsel af Rostockerøl. — *Frederiksborg*, d. 20. Juni. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 78.

20. Junii. *18023. OLE WORM skriver til Lyser i Wittenberg om den udvalgte Prinds Død og det Indtryk, Efterretningen herom har gjort i Danmark. — D. 20. Juni. (Latin.) Brudst. p Dansk i Wolff, Journal for Politik 1825 III. 210.

1. Julii. *18024. Lensmanden HENNINGH WALCKENDORFF tilstiller Ulrich Christian Gyldenløffue t. Uldrichsholm tre Kopier af en kongelig Missive, som skal forkyndes paa tilbørlige Steder. — *Ottensegaard*, d. 1. Juli. Almeennyttige Samlinger XXXVIII. 238.

1647.

*18025. K. Chr. IV.'s Brev (til Amtmanden i Haderslev?), hvori han beklager, at Haderslev Skole har mistet de Tottske Penge, og erklærer, at Erstatning maa søges hos dem, der ere skyldige i Tabet. — *Friedrichsburgh Schloss*, d. 3. Julii. (Tydsk.) Thrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles ældre Hist. S. 28. 3. Julii.

*18026. K. Chr. IV. erklærer Kansler (Christian Sehested) sin Misfornøjelse med Rigsraadets afvisende Holdning overfor hans Forslag til Forbedringer. — *Frederiksborg*, 4. Juli. Brudst. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1453. Brudst. i Baden, Daum. Hist. IV. 231. 4. Julii.

10017. Falck, Staatsbürg. Mag. X. 754—58. 6. Julii.

*18027. K. Chr. IV. tilskriver Rentemestrene, at de skulle sende den Mester, som gjør Langværk, til Frederiksborg og ligeledes befale Murmesteren M. Isak at sende flere Mursvende derhen. — (6. Juli.) Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 252. 6. Julii.

*18028. K. Chr. IV. befaler Rentemestrene at paase, at Bgm. og Raad i Kjøbenhavn lade Portnerens Hus ved den gamle Østerport flytte til den nye Østerport og at forhjælpe Hans Ahnemøller til at forfærdige en Corps de garde ved denne Port. — *Frederiksborg*, d. 20. Juli. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 152. 20. Julii.

*18029. Peder Gad, Ridefoged paa Gisselfeld, tilraader Fru Elisabeth Brok, at hun og hendes Mand, Frands Lykke, skulle afkjøbe Fru Ida (Daa) hendes Gaard paa Øen. — D. 28. Juli. Brudst. i Rasmussen, Optegnelser om Gisselfeldt S. 90—91. 28. Julii.

10025. Særtr. af Forordn. 31. Julii.

*18030. K. Chr. IV. beder Kapitlerne i Danmark om at komme Riget til Hjælp med 2 Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge, hvad Adelen allerede har bevilget for sit Vedkommende. — *Fredericksborg*, d. 31. Julii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S 41—42 (ligelydende Breve udgik til Universitetet samt til Bispen i Fyen og Professorerne ved Gymnasiet i Odense). 31. Julii.

*18031. Hert. Frederik III. af Gottorps Revers til Domkapitlet i Lübeck i Anledning af dettes Erklæring om Valget af fremtidige Bisper i Lübeck. — *Gottorff*, den - - Julii. (Tydsk.) Teutsches Reichs-Archiv. Bd. 17. Spicil. eccles. II. 468—70 Julio.

*18032. Professor Stephanus Johannis Stephanius i Sorø beder M. Hans Raffn, Rektor i Slagelse, om et Laan paa 30 Dlr., som han skal bruge i Anledning af Dr. Claus Plums Datters Bryllup. — *Soræ*, Postrid. Kal. Avgusti. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 573. 2. Augusti.

*18033. K. Chr. IV.'s og Hert. Frederik III. af Gottorps aabne Brev angaaende Indbetalingen af den anden Part af det bevilgede Donativum paa 10 Rdlr. af hver Plov eller 1000 Dlrs. Rente. — *Schlosz Gottorff*, d. 3. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 3. Augusti.

*18034. K. Chr. IV. tillader Bgm. og Raad i Helsingør til deres Skibsbros Reparation indtil videre at oppebære en halv Skilling af Rigsdaleren af alle Varer, som opskibes eller sælges der for Byen. — *Kjøbenhavn*, 10. August. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 94. 10. Augusti.

*18035. Korfits Ulfelds Brev til Kansler Chr. Thomesen Sehested, hvori han bl. a. beklager sig over Kongens fremmede Raadgivere. — (11. Augusti.) (Fransk.) Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. LVIII. 11. Augusti.

10033. Den rette Dato er 14 April, se Ny kirkehist. Saml. V. 607. 14. Augusti.

*18036. K. Chr. IV. skriver til Kansleren, at den brandenburgske Minister kan komme stiltiende, han skal faa Avdiens og Afsked med det samme, thi deres Kunster ere Kongen bekjendte. — D. 14. Augusti. Brudst. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1461. 14. Augusti.

*18037. Olaus Wormius S. Stephanio authographum suum Erasmi Læti mittit, »in quo quædam notavi, quæ in altero offendi, quod possidet Vir quidam nobilissimus, qui 17. Augusti.

1647.

eo nullo modo carere vult»; negat, apud se esse codicem Svaninglanum, quem Moltkenius sceleste apud eum esse dixerit. — *Hafn.*, d. 17. Augusti. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskr. II. 599.

17. Augusti. *18038. JOHAN FRIDERICH SCHLETZEN, Kurf. af Brandenburgs Gesandt, beder K. Chr. IV. om at forunde de Skibe, som under Kurfyrstens Flag sejle gjennem Sundet, nogen særdeles Høflighed i sin Toldrettighed, da Kurfyrsten vil drive Handel fra sine preussiske Lande. — 17. Augusti. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1461.

post 17. Augusti. *18039. K. CHR. IV. svarer den brandenburgske Gesandt, at han stedse har begegnet Kurfyrstens Undersaatter vel, hvad ogsaa herefter skal ske, men at han ikke kan lade sin Toldrettighed ydermere beskære. — Uden Datum. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1461—62.

18. Augusti. *18040. GJÆSTETINGSVIDNE om, hvorledes man havde fundet Liget af Jens Pallesen, Bager i Ribe, der havde dræbt sig selv. — *Ribe*, d. 18. Augusti. Udt. i Saml. t. jydsk Hist og Topogr. VI. 173.

19. Augusti *18041. Slotsherren OLLE BROCKENHUUS's Brev til Bgm. og Raad i Kjøge, at de skulle forhandle med Kapellanen om hans Jord, som Christen Skeel begjærer mod fuldt Vederlag. — *Kjøbenhavns Slot*, d. 19. Aug. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 78—79.

19. Augusti. *18042. Den brandenburgske Gesandt JOHAN FRIDERICH SCHLETZER andrager paany hos Kongen om Afslag i Sundtolden, da der i det tidligere Andragende ikke menes Königsbergske eller Memelske Skibe, men ganske nye, under Kurfyrstens eget Flag, hvori denne Fyrste for en stor Part er interesseret. — D. 19. Aug. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1462.

20. Augusti. *18043. Fortegnelse over Drægtigheden af de hollandske Skibe, der sejle paa Norge, samt K. CHR. IV.'s Reskript, at Defensionsskibenes Privilegier ikke maa stride mod den med Hollænderne sluttede Kapitulation. — *Vort Slot Kiøbenhafn*, d. 20. Augusti. (Tydsk og Dansk.) Særtr. af Forordn. (Fortegnelsen er trykt som et Tillæg til Nr. 9985.)

28 Augusti. *18044. K. CHR. IV. befaler Arndt v. d. Kula at sende til Kjøbenhavns Slot de Tapeter, hvormed den store Sal plejer at beklædes, samt den Snedker, som plejer at ophænge dem. — 28. Aug. Burman Becker, Om vævede Tapeter i Danm S. 24.

28. Augusti. *18045. KJØGE BGMS. og RAADS Brev til Slotsherren Olle Brockenhuus, hvori de erklære, at Kapellanen ej kan undvære sin Jord for sin Fodrings Skyld, da det er forbudt Bønderne at sælge Hø eller Foder fra deres Gaard. — *Actum Kjøge*, d. 28. Augusti. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 79—80.

30. Augusti. *18046. Hert. FREDERIK III. af Gottorp takker Rigshofraad Chramer for de Tjenester, han har vist Hertugens Landkansler og Afsending Dr. Henrik von Hatten. — *Gottorf*, 30. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz d. Handschrift. d. Kieler Universitatsbibl. I. 191.

30 Augusti. *18047. K. KARL I. anbefaler K. Chr. IV. John Ellmore, hvis Skib »Den hvide Løve« af London for 4 Aar siden var blevet taget og konfiskeret i Norge. — *Hampton Court*, 30. Aug. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

5. Septbr. *18048. K. CHR. IV. befaler de Højlærde i Kjøbenhavn at registrere Simon de Pas' Bo og tilstille den hollandske Resident en Kopi af Registreringen. — D. 5. Septb. Udt. i Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 365.

7. Septbr 10036. Særtr. af Forordn.

9 Septbr. *18049. K. CHR. IV.'s Svar paa en Anmodning fra Lord Mackay om Udbetalingen af Pension; Pensionen var aldrig bleven virkelig bevilget, men kun foreslaaet. — 9. Sept. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 75.

1647.

*18050. Dr. SIMON PAULI beder Dr. Joachim Jungius i Hamburg om en dygtig Huslærer for sine 3 Sønner. — *Kopenhagen,* 18. Sept. Tydsk Udt. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 45. 18. Septbr

*18051. TH. BANGIUS, professor, in litteris M. Johanni Corvino, scholæ Slaglosianæ rectori, adscriptis hujus Rythmologiam Danicam valde laudat. — *Hauniæ,* 22. Sept. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 574 (Et Brudst. p. Dansk sstds. S. 535.) 22. Septbr.

*18052. JOHANNES RHODIUS Nicolao Heinsio consilia quædam de rebus Genuensibus litterariis dat. — *Patavii,* VI. N. Oct. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 443. 22. Septbr.

*18053. Dr. SIMON PAULI spørger Dr. Joachim Jungius i Hamburg, om en af dennes Disciple, en ung i Hamburg levende Mand, som er anbefalet ham af Pastor Simon Hennings, vilde være en god Lærer for hans 3 Sønner. — 25. September. Tydsk Udt. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 45—46 25. Septbr.

*18054. K. CHR. IV.'s Brev til Kansleren Christian Thom. Sehested om M. Jens Dolmer, der bør tiltales, ogsaa fordi han skammelig har forsømt Ulrich Christian. — *Frederiksborg,* d. 26. September. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1808 III. 37—38. 26 Septbr.

*18055. K. AF SPANIENS Kreditiv for Grev Rebolledo, der ansættes som Gesandt ved det danske Hof. — 6. Oktober. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 14 26. Septbr.

*18056. Dr. JOACHIM JUNGIUS svarer Dr. Simon Pauli, at han har opfordret Petrus Wolrich fra Ditmarsken, Pedel ved Gymnasiet i Hamburg, til at overtage Pladsen som Huslærer hos Dr. Simon i Kjøbenhavn, og anbefaler den unge Mand. — Am 1. Oct. (Tydsk.) Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 46. 1. Octobr.

*18057. S. STEPHANIUS Olao Wormio Historicum illud Erasmi Læti de nato baptizatoque Chr. IV^to tractatum remittit; miratur qua fronte Lyschander »qui tantus haberi voluit Historicus«, persuadere conetur, sibi soli illud ascribendum esse. Petit, ut Wormius D. Thomæ Bartholino in memoriam revocet nupere editum de Armillis Opusculum, quod secum se communicaturum promiserit. — *Soræ,* Postrid. Kal. Octobr. Brudst. i Rørdam, Hist. Kildeskrifter II. 599—600. 2. Octobr.

*18058. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, (Johannem) Rhodium se rogasse, ut ad Smithium de editione Fortuni Liceti de Lucernis veterum commentarii scribat. — *Patavii,* die XVI. Octobr. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 190—91. 6. Octobr.

*18059. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Rigsraadet, hvori han bævder, at Rigshofmesteren ikke uden Kongens Befaling skal tage sig af det, der angaar Hofstaten, og udtaler sig stærkt mod hans egenmægtige Færd. — *Frede.,* d. 7. Octobris. Molbech, Nordisk Tidsskrift II. 433—34. 7. Octobr.

*18060. Ansøgning fra FLERE BORGERE I BERGEN om, at der maa benlægges en Brygge fra Vaagsalmenning til Torvet. — *Bergen,* d. 8. October. Norske Mag. II. 341—43. Med Paategning af Magistraten (23 Novbr. 1647) og af (Slotsherren) Ove Bjelke (Kristiania, d. 25. August 1648). 8. Octobr.

*18061. HENRIK THOTT t. Holtinggaard, Høvedsmd. paa Bergenhus, Superintendent LUDVIG MUNTHE og Lagmand JACOB HANSEN vedtage en ny Sogneinddeling for Bergen i Henhold til, hvad Kongen havde befalet de to førstnævnte under 30. August 1643. — *Bergens Raadstue,* d. 13. Oktober. Norske Mag II. 343—46. 13. Octobr.

*18062. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Hr. Christian Tommessen om Forholdet mellem Rentemestrene og Rigshofmesteren, der havde forbudt dem at udbetale Penge »uden paa 14. Octobr.

1647.

hans band«, medens Kongen til Gjengjæld havde befalet dem kun at udbetale efter hans egen Anvisning; han udtaler sig stærkt om Rigshofmesterens Ødselhed og hele Færd paa den store Rejse. — *Frederigsborg*, d. 14. Octobris. Molbech, Nordisk Tidsskr. II. 434—35.

23. Octobr. *18063. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Hr. Christian Tommissen om Rigshofmesterens Bestilling. — *Frederigs.*, d. 23. Octo. Molbech, Nordisk Tidsskr. II. 436.

23. Octobr. *18064. CORNIFIS ULLFELDTS Skrivelse til Hr. Christian Thomasen, hvori han forsvarer sig mod de af Kongen fremsatte Beskyldninger og udtaler sig stærkt mod den Myndighed, der er tillagt »Vicekongen af Norge« (Hannibal Sehested). — *Kopen.*, le 23 d'octobre. (Fransk.) Molbech, Nordisk Tidsskr. II. 436—38.

24. Octobr. *18065. JOHANNIS GRONOVII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eum, ut (Johannem) Rhodium salutet, rogat. — *Daventriæ*, IX Kal. Nov. Jul. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 191—93.

25. Octobr. *18066. K. KARL I. kondolerer K. Chr. IV. i Anledning af Pr. Christians Død og sender Sir John Henderson for at forklare ham sin øjeblikkelige Stilling og modtage hans Raad. — *Hampton Court*, 25. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 56.

25. Octobr. *18067. Indberetning fra MELCHIOR DE ST. ROMAIN, fransk Sendebud ved Fredsunderhandlingerne i Münster, i hvilken det bl. a. meddeles, at Kurf. af Brandenburgs Afsending ved det danske Hof skal fordre den samme Behandling for preussiske Skibe, der sejle gjennem Sundet, som for hollandske. — *Münster*, 4. Nov. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 14—16.

29. Octobr. *18068. JEREMIAS PISTORIUS' for Hert. af Holsten Frederik, Philip og Joachim Ernst til K. af Danmark og Hert. af Gottorp indgivne Indlæg i den schaumburgske Arvesag. — 29. Oct. (Tydsk.) Udt. i Moser, Familien-Staatsrecht I. 697—99. Brudst. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht des Herzogthums Schleswig-Holstein S. 104—05.

Octobri. *18069. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Hr. Christian Tommissen, hvori han hævder, at det ikke er hans Mening, at Rigshofmesteren ingen Myndighed skal have, men han selv vil være med i Spillet; vil han ikke gjøre, hvad der befales ham, vil Kongen se sig om efter en anden. — *Frederigsborg*, Octo. Molbech, Nordisk Tidsskr. II. 435.

9. Novbr. *18070. Grev OTTO af Lippes til de kejserlige Gesandter i Münster og Osnabrück indgivne Indlæg imod K. af Danmarks og Hert. af Gottorps Krav paa den schaumburgske Arv. — 9. Nov. (Tydsk.) Udt. i Moser, Familien-Staatsrecht I. 699—700.

11. Novbr. *18071. RIGSRAADET fraraader Kongen videre at inklinere til farlige Forandringer med Lenene og Rostjenesten, hvorover Adelens tro Affektion kunde altereres. — D. 11. Novembr. Brudst. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1454

13. Novbr. *18072. K. CHR. IV. opfordrer Rigsraadet til at vælge hans Søn Frederik til Tronfølger, efter at den udvalgte Pr. Christian er død. — 13. Novbr. Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1454. Baden, Danm. Hist. IV. 233. Brudst. i Nyerup, Efterretninger om Frederik III. S. 4.

15. Novbr. *18073. RIGSRAADET erklærer K. Chr. IV. sin Villighed til at vælge Hert. Frederik til Tronfølger, Privilegiernes Stadfæstelse forudsat, og foreslaar Stændernes Indkaldelse til d. følg. 17. April. — (15. Novbr.) Baden, Danm. Hist. IV. 234. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1454—55.

15. Novbr. *18074. LANDKOMMISSARIERNE fra Jylland, Fyen og Sjælland begjære af Rigsraadet paa Adelens Vegne, at den store Forandring med Lenenes Afgift og Rostjenesten maa tages tilbage igjen. — (15. Novbr.) Brudst. i Baden, Danm. Hist. IV. 235—36 Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1455—56.

1647.

10054. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1456—57. 16. Novbr.

10056. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1457—58 (med Dateringssted: *Kiøbenhafns Slot*). 19. Novbr.

10057. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1458. 20. Novbr.

*18075. K. CHR. IV. skriver til K. Karl I. og beder om Lejde for to portugisiske Jøder, Brødrene Simon og Henry de Casseres, til at handle paa Øen Barbados. — 20. Nov. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 75. Et lignende Brev af samme Dato til Barbados' Guvernør, Philip Belke. 20. Novbr.

*18076. Rigens Marsk ANDERS BILDES Iredje, til Rigsraadet afgivne, Betænkning om Forsvarsvæsenet i Danmark. — *Ex Haffnie*, d. 22. Novembr. Danske Mag. 5. R. I. 287—88. 22. Novbr.

10058. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1458—59. 23. Novbr.

*18077. Professor STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS beder Dr. Olaus Worm om at anholde hos Steen Beck om en Udbetaling af Renteriet af 3 eller 400 Rdlr. paa hans resterende Stipendium historicum, der nu beløber sig til 900 Rdlr. — *Soræ*, die 23. Novembr. Danske Saml. III. 256—57. 23. Novbr.

*18078. Relation fra DE BRANDENBURGSKE GESANDTER paa Fredskongressen i Münster og Osnabrück, i hvilken berettes om de svenske Sendebuds Bekymringer i Anledning af den brandenburgske Sekretær Schlezers Sendelse til Kjøbenhavn. — *Osnabrück*, $\frac{23.\ Nov.}{3.\ Dec.}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 631—32, jvfr. S. 685. 23. Novbr.

10059. Særtr. af Forordn. 27. Novbr.

*18079. K. CHR. IV. befaler Rigsraadet, Adelen, Gejstligheden og Borgerskabet i Danmark at møde eller sende deres Fuldmægtige til Kjøbenhavn d. 17. April næstkommende til hans Søns Hert. Frederiks Udvælgelse. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 2* . . vembr. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 12—13. Jvfr. Nyt hist. Tidsskr. V. 369. 28. Novbr.

*18080. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburgs Instrux for Conrad v. Burgsdorf til Kurf. af Sachsen og Hert. af Braunschweig, i hvilken foreslaas en fælles Optræden for at fremtvinge Freden. Heri frembæves bl. a., at Danmark ikke rolig kan se paa, at Øresundet bliver ligesom blokeret, ved at Sverig erholder de pommerske Havne. — *Sparenberg*, $\frac{1}{11}$. Dec. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 762—68, jvfr. S. 771. 1. Decbr.

*18081. K. CHR. IV.'s Brev til Gunde Lange, at han skal tilholde Bgm. og Raad i Aalborg at bruge de Penge, de oppebære af hvert indløbende Skib til Vedligeholdelse af Søvarderne og Vejderne ved Hals, til disses Istandsættelse, da de »udi seneste Krigs Tid« vare blevne ganske ruinerede. — $^{9}/_{12}$. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 192. 9. Decbr.

*18082. K. CHR. IV.'s Forordning angaaende Værdien af forskjellige Guld- og Sølv-Mønter. — *Hafniæ*, 10. Decembris. Særtr. af Forordn. Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 13. 10 Decbr.

*18083. Liste over den danske Flaade og Oplysninger om Marinen. — D. 12. Decemb. (Svensk.) Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 420—22. 12. Decbr.

*18084. Forordning om Børnehuset i Bergen, udgivet af (den kgl. Befalingsmd.) HENRIK THOTT. — *Bergen*, d. 12. December. Norske Mag II. 346—49. 12. Decbr.

*18085. K. CHR. IV.'s Befaling til Residenten i Stockholm Peder Juel om at forestille den svenske Regering, at Idre og Zerne Sogne høre til Aggershus Stift og ikke 20. Decbr.

1647.

ligge i Herrdalen; vil den svenske Regering heri ikke give efter, maa han udvirke, at der holdes et Grændsemøde af Kommissærer fra begge Riger paa Aastederne. — D. 20. December. Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1472.

27. Decbr. *18086. K. AF SPANIENS Depeche til Grev Rebolledo, at han skal undersøge, hvorledes det hænger sammen med det Forbund, der skal være sluttet mellem Danmark, Holland og Hansestæderne. — 6. Jan. 1648. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 17—18.

29. Decbr. *18087. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Corfitz Ulfeld, at den nye Skat, 1 Rigsort af hver Selvejergaard og 1/2 Rigsort af hver Fæstegaard i Danmark, og 1/2 Rigsort af hver fuld Gaard og 6 Skilling af hver halv Gaard i Norge, efter Befaling til Lensmændene i Riget og til Statholderen i Norge vil blive tilstillet ham for at anvendes til den nye Fortifikation for Kjøbenhavn. — *Kiøbenhavn*, d. 29. December. Lassen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 151—52.

30. Decbr. *18088. K. CHR. IV. forlener Korfits Ulfeld, Rigens Hofmester, og Frøken Leonora Christine med Hirtzholm Birk, frit for begges Livstid. — *Frederiksborg*, d. 30. December. Christensen, Hørsholms Historie S. X—XI.

31. Decbr. *18089. K. CHR. IV. befaler Lensmanden Arndt von der Kula og Hofprædikanten, at de til Ophjælpning af Skolen i Hillerød skulle træffe følgende Foranstaltninger: udsætte Skolens Kapital saaledes paa Rente, at Renten betales halvaarlig, forøge Antallet af dem, der nyde fri Kost, anvende, hvad der findes i Blokken i Slotskirken, til Skolebørnenes Klæder, Bøger, Papir osv. og hvert Fjerdingaar holde Examen. — *Frederiksborg*, d. 31. Decemb. Dahl, Efterretn. om den lærde Skole ved Frederiksborg 1. H. Bilag S. XI.

31. Decbr. *18090. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel navnlig angaaende Skatterestancerne, Soldaternes Underhold, Skatternes Opkrævning, Defensionspengene, Rostjenestens Ordning, Kongens Forskud til Romermaanederne og Soldaterne m. m. — *Flensburg*, 31. Dech. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 124—25.

*18091. MARTIN TANKE, dansk Resident i Nederlandene, fremsætter for Generalstaterne en Række Grunde for, at Stifterne Bremen og Verden bør restitueres i samme Stand som før Krigen. Dansk Udt. i Slange, Christ. IV.'s Hist. S. 1431—33.

*18092. Mathematikeren JOHANNES MEJER indgiver til Kongen en Memorial om, hvad han har til gode for de siden 1642 udførte Kortarbejder. — Uden Aar. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. V. 79—82.

*18093. Dr. CHRISTINAS Resolution paa den af Præsteskabet paa Gotland indgivne Supplik i Anledning af Forordn. af 7. April 1646. Det tilstaas dem i alt, hvad der angaar de kirkelige Ceremonier, at holde sig til den gamle Skik og Brug, med mindre denne stred mod svensk Lov. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Gahne, Bidr. t. Gotlands Hist. 1645—54 S. 10.

c. 1647.

c. 1647.

*18094. CORFITZ ULFELDTS Relation angaaende hans Ambassade i Frankrig 1647. Nye Danske Mag. IV. 297—310.

*18095. JOHANNES GUDMANDIUS SASCERIDES, qui pastor fuit, Henningio Stockflet scribit, se ei gratias agere, quod sibi ægroto auxilio fuerit et se rursus ab episcopo auxilium petere. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 783—84

Ante 1648. ante 1648.

*18096. AUGUSTI BUCHNERI ad Henricum à Frisen litteræ, in quibus scribit, se putare, se in Dania haud difficulter nidulum aliquem propter miserias patriæ et suas ipsius reperturum esse. Aug. Buchneri epistolæ II. 190—97.

1648. 1648.

*18097. TH. BANGIUS, professor, ad M. Joh. Corvinum, rectorem scholæ Slagtosianæ, scribit, se propter morbum et obitum filii nondum litteras ad eum de Rythomologia scripsisse, sed prima quaque opportunitate scripturum esse. — Kal. Jan. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 574—75. Smslds. Brudst. p. Dansk S. 535—36. 1. Januar.

*18098. Klage fra SOGNEMÆNDENE PAA FANØ til Biskoppen i Ribe over deres Degn. — Uden Datum. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 151—53. Klagen er paategnet: Accepi 7. Jan 1648. ante 7. Januar.

*18099. K. CHR. IV. befaler de Højlærde i Kjøbenhavn at lade registrere de Kobberplader med Fremstillinger af den danske Historie, der findes i Simon de Pas' Bo. — *Flensborg*, d. 11. Januar. Friis, Saml til dansk Bygningshist. S. 365. 11. Januar.

*18100. Sognepræst PETRUS BUSSIUS beder Biskop Henning Stochfleth om, at han paa Grund af sin Alder og Svagelighed maa faa en Kapellan. — *Walle*, 13. Januar. (Latin.) Brudst. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 784. 13. Januar

*18101. LANDDAGEN I KIEL erklærer, at det er med Urette, at de af Haderslev Skole udlaante Penge ere gaaede tabt (jfr. Nr. *17993), saafremt den Bestemmelse, hvorpaa Dommen er grundet, ikke er bleven bekjendtgjort i Herlugdømmerne. — *Kiel*, d. 15. und folgenden 20. Januarii. (Tydsk.) Thrige, Bidr. t. Haderslev lærde Skoles ældre Hist. S. 28—29. 15. et 20. Januar.

*18102. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL navnlig angaaende Skatterestancerne, Enkeltes Fritagelse for deres Betaling, Stændernes Tilsyn med Landekisten og Landeregnskabet, Soldaternes Underhold; Omordning og Fordobling af Rostjenesten fraraades; de slesvigske Stænder ville som hørende til Danmarks Rige ikke bidrage til Omkostningerne ved Legationerne til Osnabrück, de holstenske Stænder fordre, at Regeringen skal betale dem; m. m. — *Kiel*, 20. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 125 27. 20. Januar.

*18103. Indlæg af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL navnlig angaaende Generalvagtmester Hans Rantzaus Proces med de rosenkrandsiske Arvinger, en executorisk Inddrivelse af Skatter i Norgoesherred. en af Hert. Hans den Ældre stiftet Skole i Haderslev, Stædernes Fordring paa Erstatning for Indkvartering i Krigen; m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 127—28. c. 20. Januar.

*18104. KONGENS og HERTUGENS Erklæring som Svar paa Landdagen i Kiels Resolution, hvori de erklære sig utilfredse med denne; en ny Landdag er nødvendig, men før denne bør Stænderne indsende deres Erklæring til Regeringskancelliet. — *Kiel*, 22. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. III. 128-29. 22. Januar.

*18105. K. CHR. IV. befaler Kommissærerne i Jylland at skaffe Johannes Mejer et Aars Løn, for at han kan paabegynde sin Beskrivelse af Jylland. — D. 23. Jan. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 290. 23. Januar.

1648.

28. Januar. *18106. K. CHR. IV.'s Brev til Statholderen i Hertugdømmerne, Pr. Frederik, hvorved det paalægges denne at udstede et Mandat for at hjælpe Johannes Mejer til at faa de ham bevilgede Plovskatspenge. — 28. Jan. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr 6. R. I. 283—84.

30. Januar. *18107. K. CHR. IV.'s Toldrulle, hvorefter Tolden i Norge skal oppebæres 1648. — *Vort Slot Frederichsborg*, d. 30. Januarii. Særtr. af Forordn.

30. Januar. *18108. Brev fra CASPAR WESTERMANN til Dr. Joachim Jungius om en af denne opdaget Stjerne, som hverken Tycho Brahe eller Longomontanus have iagttaget eller opført i deres Fortegnelser. — 30. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 370—72.

Januario. *18109. Den brandenburgske Geheimeraad SEBASTIAN STRIEPES Skjøn over de franske og kejserlige Allianceforslag, hvori bl. a. en Alliance med Danmark omtales. — Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg I. 667—73.

4. Febr. 10070. Kirkehist. Saml. I. 518—19.

6. Febr. *18110. HANNIBAL SEHESTED befaler Fogederne i Lenet at møde paa Akershus efter først at have efterforsket, hvad der maatte findes af Klager og Tvistigheder i hvert Fogderi, og taget det beskrevet og beseglet af Sorenskriverne. — 6. Februar. Udt i Sehested, Hannibal Sehested I. 124.

8. Febr. *18111. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de libris quibusdam epistola. — *Patavii*, XIIX. Febr. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 443.

9. Febr. *18112. K. CHR. IV.'s Befaling til Rigens Hofmester om at tilsige to af de fornemste Læger i Kjøbenhavn til strax at forføje sig til Frederiksborg i Anledning af Kongens Sygdom. — D. 9. Februar. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 542.

9. Febr. *18113. K. CHR. IV.'s Skrivelse til Rigshofmesteren Korfits Ulfeldt, at en anden skal indsættes ved Hove (som Kammerjunker) i Stedet for Kaj Lykke, der ej har villet afgive en Erklæring om at drage udenlands »og gjøre sig kapabel til at tjene«. — *Friderigs.*, d. 9. Februar. Bruun, Kaj Lykke S. 11.

10. Febr. *18114. Hert. FREDERIK udnævner Dietrich von Reinking til sin Raad »von Haus aus«. — 10. Febr. Brudst. i Moser, Patriotisches Archiv XI. 391.

14. Febr. *18115. (K. CHR. IV.) opfordrer Lensmanden i Landskrone Knud Ulfeld til at befordre Hans Arnoldisøn til Præst i Asmuntorp. — (14/2.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne II. 163.

14. Febr. *18116. JOHANNES RHODIUS Nicolao Heinsio nuncios aliquot de bibliothecis et libris quibusdam dat. — *Patavii*, XXIV. Febr. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 444.

15. Febr. *18117. K. CHR. IV. skriver til Oberst Henderson, at han, hvis der sluttes Fred i England, maa sørge for, at den ikke kommer til at indeholde noget, der var præjudicerligt for Danmark; det overlades ham selv, om han anser det for passende at meddele K. Karl dette. — 15. Feb. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 75.

21. Febr. *18118. HANNIBAL SEHESTED meddeler sine Fogeder, at han med det første vil rejse rundt i Lenet for at undersøge de indkomne Klager og fornemmelig høre, om nogen havde at beklage sig over nogen Standsperson. — D. 21. Februar. Udt. i Sehested, Hannibal Sehested I. 124—25.

21. Febr. *18119. HANNIBAL SEHESTED forbyder de norske Officerer at affordre Bønderne fri Skydsfærd, uden de rejse med Statholderens Fripas; Misbrug ved Udskrivningen skal straffes ikke blot efter Krigsretten, men ogsaa efter Landsloven. — (21. Februar.) Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 125.

1648.

*18120. Skrivelse fra (Kartografen JOHANNES) MEJER til K. Chr. IV., hvori han beklager sig over ikke at kunne faa det mindste Tiiskud af Fyrstendømmernes Prælater. — $^{22}/_{2}$. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 287, Anm. 1. 22. Febr.

*18121. HANNIBAL SEHESTEDS Anordning om Skatteligning, Skydsfærd, Udskrivning, Mønstring og Exercits samt Arbejde til Slottet i Akershus Len. — *Buskerud Fogedgaard*, d. 26. Februar. Udt. i Sehested, Hannibal Sehested II. 125—27. 26. Febr.

10082. P(ans), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 172—73. 27. Febr.

1648 vel ante.

1648 vel ante.

10083. Wolff, Journal for Politik 1826 I. 172.

10090. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1818 I. 272.

10098. Brudst. i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1814 II. 83—84.

1648.

1648.

*18122. GERARDI JOANNIS VOSSII ad Georgium Ratalierum Doubletium, in suprema Hollandiæ curia senatorem, epistola, in qua legationem avi ejus Ratalieri Belgarum nomine ad regem Daniæ commemorat. — *Amstelodami*, III. Idus Martias. Ger. Joan. Vossii Epistolæ I. 31—34. 3. Martii.

*18123. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler Forhandlinger mellem Polen, Danmark og Nederlandene, som vistnok gjælde Sverig. — *Stockholm*, d. 4. Martii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 455—58. 4. Martii.

10106. Særskilt trykt, 2 Bl. (med Dato 21. Martii). Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 14. 12. Martii.

10108. Særtr. af Forordn. 14. Martii.

*18124. DANMARKS RIGES RAADS Forordning om fremmede Guld- og Sølvmønters Værdi. — *Kiøbenhaffn*, d. 21. Martii. Særtr. af Forordn. 21. Martii.

*18125. Overenskomst mellem DR. AF SVERIGS COMMISSARIER og STADEN REVAL, hvori omtales Tolden for Varer, der indføres til Reval fra Danmark. — *Reval*, d. 24. Martii. (Tydsk.) Bunge, Quellen d. Revaler Stadtrechts II. 253—71. 24. Martii.

*18126. Professor STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS tilbagesender Dr. Olaus Worm nogle græske og romerske Mønter, som han efter bedste Evne har søgt at bestemme. — *Soræ*, d. 25. Martii. Danske Saml. III 257. 25. Martii.

*18127. Den kejserlige Afsending, Grev AUERSBERG meddeler den kejserlige Befuldmægtigede i Køln, Greven af Nassau, at han henimod Slutningen af Præliminærforhandlingerne har modtaget en kejserlig Instrux til at opfordre K. af Danmark til at afgive et Løfte om den spanske Ratifikation, og at han derfor har foretrukket selv at afgive det. — *Hamburg*, d. 7. Aprii. (Tydsk). Gärtner, Westphälishe Friedens-Cantzley I. 163—64. 28. Martii.

10117. Brudst. i Saml. t Fyens Hist. og Topogr IV. 229—30. 6. Aprilis.

*18128. Universitetets REKTOR og PROFESSORER bevidne, at Martin Andersen, Borger i Aabenraa i Slesvig, »som er én af Danmarks Provinser«, har overdraget Professor Hans Zoega en Arvepart efter Broderen Frederik Andersen, mod at han skal betale 2000 Sletdlr. til Kreditorerne, og at disse Penge ere udbetalte til indenlandske Mænd, saa- 7. Aprilis.

1648.

ledes at Zoega ikke deraf er pligtig til at betale Sjette- og Tiendepenge. — *Hafniæ*, d. 7. Aprilis. Danske Mag. 4. R. V. 16—17.

8. Aprilis *18129. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de bibliothecis et libris epistola. — *Patavii*, XIIX. Aprilis. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 444—45.

12. Aprilis. *18130. Hert. FREDERIK udvalgt Erkebiskop til Bremen og Verden og Hert. FREDERIK III. af Gottorp deres aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 29. Maj i Rendsborg. — *Flenszburg*, d. 12. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

13. Aprilis 10122. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I 208—09.

15 Aprilis. 10124. Brudst og Textrett. i Birket Smith, Leonora Christina I. 173—74 og LXV—VI.

16 Aprilis *18131. Universitetets REKTOR og PROFESSORER give Dr. Lavrids Mortensen, Dr. Hans Resen, Dr. Klavs Plum og M. Jørgen From Fuldmagt til at deltage i Kongevalget. — *Kiøbenhafn*, d. 16. Aprilis. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 46—47.

17. Aprilis. 10125. Særtr. af Forordn.

17. Aprilis. *18132. ADELENS Indlæg i Forhandlingen angaaende den nye Haandfæstning, hvori det bl. a. forlanges, at ingen ny Lov, hvorved Landets »Fundamentalvæsen og Statuter« kunde lide Skade, maatte udgaa uden Stændernes Samtykke. — 17. April. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 762—63.

18. Aprilis. 10126. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 193—94.

19. Aprilis. 10127. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 198—200.

28. Aprilis. *18133. SUPERINTENDENTERNE og FULDMÆGTIGE FOR PROVSTER OG PRÆSTER i Danmark vælge og samtykke Hert. Frederik til Konge og anmode ham om Bekræftelse paa og Udvidelse af Gejstlighedens Privilegier, ligesom om Lettelse i dens Byrder. — *Hafniæ*, d. 17. April. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 195—98 Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 170—72. At 17. April skal rettes til 28. April, siges i Nyt hist. Tidsskr. V. 379—80.

28. Aprilis *18134. UNIVERSITETET samtykker ved sine dertil udnævnte Befuldmægtigede i Valget af Hert. Frederik til Danmarks Konge. — *Kiøbenhauffn*, d. 28. Aprilis. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I., Tillæg S. 47—48.

29. Aprilis *18135. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua quædam sibi a Bartholino relata commemorat. — *Patavii*, VII. Id. Maii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 445—46.

30. Aprilis *18136. Testimonium Paulo Nicolai Helsingorensi datum. — *Herloviæ*, xxx. Aprilis. Personalhist. Tidsskr. I. 262.

8. Maji. 10134. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 201—02.

8. Maji. 10135. Svensk Udt. i Handl. rör. Skand. Hist. XXXV. 496.

8 Maji. 10137. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 177—92 (Dateret 8. Marts).

8 Maji. *18137. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua, se litteras Thomæ Furenii e Belgio habuisse, commemorat. — *Patavii*, XV. Kal. Jun. Burmannus Sylloge epistolarum V. 446—47.

11. Maji. *18138. HANNIBAL SEHESTEDS til Rigsraadet indgivne Memorial om adskillige Spørgsmaal vedrørende hans Embedsstilling med Raadets vedføjede Svar og Resolutioner. — *Actum Kjøbenhavn*, 11. Mai. Sehested, Hannibal Sehested II. 58—89.

c. 11. Maji. *18139. »Kort Underretning belangendes Norges Riges og dessen Undersaatters itzige Tilstand« indgivet til Rigsraadet af HANNIBAL SEHESTED. — Uden Datum. Sehested, Hannibal Sehested II. 89—92, jvfr. I. 123.

1648.

*18140. Johannis Rhodii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eum, ut Genevæ Casparum Bartholinum civem suum salutet, rogat commemoratque, Wallum Thomæ Furenio civi suo, se e suis variis Celsi lectionibus, quæcunque sibi suspecta sint, excerpturum esse, promisisse. — *Patavii*, X. Kal. Jun. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 447. 13. Majl.

*18141. Danmarks Riges Raad opfordrer menige Provster og Præster samt menige Bønder, Fogeder og Herremænd i Sjællands Stift til at sende Provsten og en Præst af hvert Herred samt en af de ældste Bønder i hvert Sogn med Fuldmagt til Kjøbenhavn til den udvalgte Pr. Fr. III.'s Hyldning den 6. Juli, da denne efter Tidens Lejlighed ikke kan foregaa i hver Provinds for sig. — *Kiøbenhavn*, d. 16. May. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 202–04. 16. Majl.

*18142. Johannis Rhodii ad Nicolaum Heinsium de manuscriptis quibusdam et de motu Neapolitanæ gentis epistola. — *Patavii*, Prid. Kal. Jun. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 448. 21. Majl.

10142. Særtr. af Forordn. 30. Majl.

10143. Særtr. af Forordn. 30. Majl.

*18143. K. Fr. III.'s Forordning om Guld- og Sølvmønters Værdi. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 30. Maj. Særtr. af Forordn. Er enslydende med Raadets Forordn. af 21. Marts (Nr. *18124) 30. Majl.

*18144. Proposition af Fr. III., udvalgt Pr. til Danmark, og Hert. Frederik III. af Gottorp til Landdagen i Rendsborg navnlig angaaende Skatterestancerne, Kontributionernes Opkrævelse, Landekisten, Tilsynet med denne, Fordeling og Lønning af de fornødne Soldater, Stændernes Pligt at betale Udgifterne til Gesandtskaberne i Tydskland, Kongens og Hertugens Forskud til Romermaanederne, Prindsens forestaaende Hylding m. m. — Uden Datum. Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 129–30. ante 31. Majl.

*18145. Erklæring af Stænderne paa Landdagen i Rendsborg navnlig angaaende Skatterestancerne, Kontributionernes Opkrævelse, særlige Fritagelser for Skatter, Soldaternes Lønning og Forskudet til Romermaanederne; Stænderne erklære sig villige til at aflægge Arvehylding til den udvalgte Pr. Frederik og meddele, at de have nægtet Hert. Joachim Ernst af Sønderborg den; de holstenske Stænder bevilge Penge til Udgifterne ved Gesandtskaberne til Osnabrück; m. m. — *Rendsburg*, 31. May. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 130–34. 31. Majl.

*18146. Nicolaus S. Chronius ad M. Erick Matzen de fide Christiana scribit. — *Christianiæ*, 4 die Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 560–62. 4. Junii.

*18147. Bispen i Ribe formaner St. Kathrine Menighed i Ribe til flittig at deltage i de Bededage, der af Rigsraadet ere udskrevne til førstkommende 7., 8. og 9. Juni. — Uden Aar og Dag Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VII. 153–54. ante 7. Junii.

*18148. Den svenske Rigskansler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at nogle Fregatter fra Ostende have imellem Holland og Skagen passet svenske Skibe op. — *Stockholm*, d. 10. Junii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 485–87. 10. Junii.

*18149. Jonas Gudmundi manus suæ subscriptione dominum Johannem Lucianum, pastorem Oddeualdensem præpositum eligit et vocat. — *Ex Dragsmarck*, 18. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 784–85. 18. Junii.

1648.

19. Junii. 10151. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 173—74.

21. Junii. *18150. Propositioner fra det engelske Parlaments Agenter, RICH. JENKES og HENRY TAYLOR angaaende Handelstraktaten med Danmark. — 21. June. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 63.

2. Julii. *18151. Universitetets REKTOR og PROFESSORER give Dr. Oluf Worm, Dr. Hans Reisner, Dr. Clavs Plum og M. Jakob Fincke Fuldmagt til at deltage i K. Fr. III.'s Hylding. — *Kiøbenhaffn*, d. 2. Julii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S 48.

8. Julii. *18152. DE DANSKE KJØBSTÆDER fremføre, i Henhold til det kgl. Priv. af 18. Septbr. 1645, flere Gravamina for Kongen og stille adskillige Forslag til deres Opkomst. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Julii. Danske Mag. IV. R. II. 198—202. Jvfr. Nyt hist. Tidsskr. V. 289—90.

8. Julii. *18153. DET KEJSERLIGE RIGSHOFRAADS Kjendelse om den pinnebergske Sags Henvisning til »Austrags«domınerne i Henhold til den holstenske Afsending Heinrich von Hattens Forhandlinger paa K. Fr. III.'s Vegne med de kejserlige Befuldmægtigede i Osnabrück. — Die Sabbathi 18. Juli. (Tydsk.) Wernstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 81—82.

11. Julii. 10158. Resen, Descriptio Samsoae S. 71—72.

ante 13. Julii. *18154. IVER VIND, Lensmd. paa Lundenæs, hans Erklæring til Kongen i Anledning af Bølling Herreds Bønders Klage over forøget Hoveri, hvilket kommer af, at han havde mere »Lyst til Avling« end Formanden, hvad der ikke var Kongen ukjært. — Uden Datum. Brudst. i Christensen, Agrarhist. Studier I. 187. Med Paategning om, at Erklæringen er læst for Kongen d. 13 Juli.

14. Julii. *18155. K. FR. III. forbyder, at der maa drives Hestemarked og andet Kjøbmandsskab i Sundby, da dette er til Skade for Kongens Told og Undersaatterne i Aalborg. — D. 14. Juli. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 299.

17. Julii. *18156. Declaratio UNIVERSITATIS in casu feminæ Christinæ Benedictæ. — *Hafniæ in consistorio*, XVII. Julii. Bartholini Cista Medica S. 520—22.

19. Julii. *18157. K. AF SPANIENS Depeche til Grev Rebolledo, hvori han udtaler, at Tiden ikke er belejlig til som foreslaaet af Rigshofmester Ulfeldt at sende nogle Skibe til Norden for at tvinge Svenskerne til ombyggeligere Bevogtning af deres Fæstninger. — 29. Juli. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 18.

20. Julii. *18158. K. FR. III. befaler Marsken Anders Bille at lade Christianspris demolere og sende det brugbare Materiale til Bjergsodde-Skandsen eller lade det sælge. — 20. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidrag t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 118. Befalingen tilbagekaldes 11. Oktobr.

21 Julii. *18159. K. FR. III.'s Bestalling for Gregorius Crøger som Sekretær og Registrator ved det nyoprettede kgl. slesvigske og holstenske Kancelli (i Flensborg.) — *Copenhagen*, d. 21. Julii. (Tydsk.) Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 238—39.

22. Julii. *18160. K. FR. III. befaler Universitetet at fremsende 15 Karle til at arbejde paa Kjøbenhavns Befæstning, saa som det allerede er paabudt saavel Kronens som Adelens Bønder at stille en Karl af hver 200 Tdr. Hk. — *Hafniæ*, d. 22. Julii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 42.

24. Julii. *18161. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til menige Almue i Heggens og Frølands Fogderi, der ikke havde villet give Møde i Moss efter hans Indkaldelse; han meddeler dem, at han har opnaaet Skattelettelser for dem hos Kongen og Raadet, sender dem en Extrakt af Resolutionen paa den øvrige Almues Klage og befaler dem at afbede

1648.

deres begangne Forseelse og for Fremtiden indsende deres Besværinger gjennem Sorenskriverne. — *Moss*, d. 24. Juli. Sehested, Hannibal Sehested I. 129—30.

*18162. Fornyet Forslag fra det engelske Parlaments Agenter JENKES og TAYLOR til en Handelstraktat med Danmark. — 24. July. Udt. p. Eng. i Macray, Third Report S. 62. 24. Julii.

10170. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 95—96. 25. Julii.

*18163. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, at Fyrstendømmernes Prælater, Ridderskab og Stæder skulle aflægge Arvehyldingsed til Kongen som deres regerende Landsfyrste og Herre d. 26. Septbr. i Flensborg. — *Schlosz Copenhagen*, am 25. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 25. Julii.

10177. Ditmarsisches Land-Recht. Glueckst. 1667 S. 174—78. 1. Augusti.

*18164. K. FR. III. forlener paany Christoffer Huas med Ørum Slot og Len, Thisted Bispegaards Gods, det Gods afg. Christen Skeel havde i Pant, og en Gaard i Ydeby mod en aarlig Afgift af 2303 gode Rdlr. og 6 geruste Heste. — *Hafniæ*, 5. Aug. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 100. 5. Augusti.

*18165. Skrivelse og Memorial fra den i Hamburg bosatte portugisiske Jøde ABRAHAM ELDRES til den spanske Statssekretær Gerónimo de la Torre ombandlende spanske Finantser og den Politik, K. af Spanien bør føre i Nordevropa. — 8. August. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 23—24. 8. Augusti.

*18166. DEN NORSKE GEJSTLIGHEDS Bønskrift til K. Fr. III. — *Christiania*, 21. Augusti. Heffermehl, Geistlige Møder i Norge S. 180—87. 21. Augusti.

*18167. K. FR. III. tilkjendegiver Vincentz Bildt, Lensmd. i Tønsberg Len, at han har bevilget Almuen en vis Nedsættelse i Skatten. — 28. August. Brudst og Udt. i Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 379—80. Herom udgik ogsaa Breve til Lensmændene i Bahus, Bradsberg og Augdesiden. 28. Augusti.

*18168. Kansler JENS BIELKES til Statholder Sehested indgivne Memorial, i hvilken han bl. a. meddeler, at han vil udtage Stævning mod to Bønder fra Hedemarken, fordi de havde indgivet en Klage uden først efter Forordningen at have suppliceret til ham. — 28. August. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 139—40. 28. Augusti

*18169. HANNIBAL SEHESTEDS Svar paa Kansler Jens Bielkes Memorial. — Uden Datum. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 140. post 28 Augusti.

10191. Særtr. af Forordn. 29. Augusti.

10198. Udt. i Sehested, Hannibal Sehested I. 137—38. 31. Augusti.

10203. Særtr. af Forordn. 31. Augusti.

10204. Udt. i Bruun, Slaget paa Kolberger Heide S. 234—35. 31. Augusti.

*18170. Skrivelse fra PISTORIUS VON BURGDORFF til (Hert. Joachim Ernst af Slesvig og Holsten), hvori han takker for Ansættelsen som de sønderborgske Hertugers Agent i Wien og omtaler, at den holstenske Landkansler Heinrich von Hatten har forhandlet med de kejserlige Befuldmægtigede i Osnsbrück om den pinnebergske Sag, og at Hr. Christian Rantzau er paa Vejen hertil. — *Wien*, d. 15. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 81. 5. vel 15. Septbr.

10213. Hundrup, Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole S. 8—9. 14. Septbr.

*18171. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori erklæres, at Demoleringen af Christianspris tilkommer Landsfyrsterne; der bør sørges for, at Stif- 29. Septbr.

1648.

terne og Kapitlerne Lübeck, Hamburg og Eutin bære deres Del af Byrderne; Kongen og Hertugen opfordres til at afslaa de afdelte Herrer af det sønderborgske Huses Forlangende om Hylding; m. m. — (29. Septbr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 135—37 (jvfr. I. 83).

30. Septbr. *18172. Memorial af STÆNDERNE I SLESVIG OG HOLSTEN PAA LANDDAGEN I FLENSBORG om Opretholdelsen af deres Privilegier med Hensyn til Forbud mod Bryggerier, Herberger, Haandværks- og Handelsdrift i deres umiddelbare Nærhed og om Befaling til dem i Stæderne, der gjøre Fordring paa særegne Skattefritagelser, at yde de almindelige Stad- og Landeafgifter. — 30. Septb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 137.

30. Septbr. *18173. Fornyet Memorial af STÆNDERNE I SLESVIG OG HOLSTEN PAA LANDDAGEN I FLENSBORG om Opretholdelsen af deres Privilegier med Hensyn til Forbud mod Bryggerier, Herberger, Haandværks- og Handelsdrift i deres umiddelbare Nærhed. — 30. Septb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 137—38.

3. Octobr. *18174. STÆNDERNES Duplik PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori navnlig om Amternes Besættelse med indfødte Adelige samt om Told og Licenter; de gaa ind paa, at Kongens Ed paa Privilegierne optages i Bekræftelsen af dem. — (3. Octobr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 139 (jvfr. I. 83).

4. Octobr. 10221. Brudst. i Warnstedt, Das Recht d. Erstgeburt in dem schleswig-holstein. Fürstenhause S. 130—31.

4 Octobr. *18175. KONGENS og HERTUGENS Triplik og endelige Resolution til Landdagen i Flensborg, hvori loves Overholdelse af Privilegierne med Hensyn til Besættelsen af Amtmandsposterne; Stædernes Besværinger og Ønsket om Afskaffelsen af Licenterne, Toldene og Accisen opsættes til næste Landdag; derimod fordres uafhængigt deraf Hylding til Kongen strax; om han vil aflægge Eden skriftligt eller mundtligt, afhænger af ham selv. — *Flensburg*, 4. Octb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 139—40.

7. Octobr. *18176. K. FR. III. stadfæster Staden Itzehoes Privilegier. — *Flensburg*, (7. October.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repert. S. 100.

10. Octobr. *18177. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler K. af Danmarks Fredsmægling i 1633. — *Tijdöön*, d. 10. Octob. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II 520—21.

12. Octobr. *18178. K. FR. III. stadfæster S. Johannis Klostret i Itzeboe dets Privilegier. — *Flensburg*, (12. October.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI. Repert. S. 126.

12. Octobr. *18179. K. FR. III. stadfæster Staden Lütjenburgs Privilegier. — *Flensburg*, (12. October). Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI., Repert. S. 105.

18. Octobr. *18180. K. FR. III.'s Konfirmation paa Staden Wilsters Privilegier. — *Hanszburg*, (18 October.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repert. S. 104

24. Octobr. *18181. K. KARL I. skriver til K. Fr. III. og kondolerer ham i Anledning af K. Chr. IV.'s Død. — *Newport in the Isle of Wight*, 24. Oct. (Latin.) Udt. p. Eng. i Macray. Third Report S. 56.

25. Octobr. *18182. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de i Anledning af den ved Fredsslutningen bevilgede »militarische Satisfaction« uden at sammenkalde en Landdag, hvilket erklæres at være citra præjudicium consequentiæ, ud-

1648.

skrive en Skat paa 6 Rdlr. af hver Plov og af hver 1500 Dlr. af Holsten til Betaling af dette Fyrstendømmes første Kvota. — *Schlosz Gottorff*, d. 25. Octob. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

*18183. K. FR. III. stadfæster K. Fr. II.'s Privilegium for Staden Wilster af 25. Maj 1575 og tilføjer, at alle Kongens Undersaatter skulle have Tilladelse til at føre Tømmer til eget Brug nedad Stør. — *Flensburg*, (26. October.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VIII, Repert. S. 104. 26. Octobr.

*18184 NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, (Johannem) Rhodium errorem a se in Elegia ad Fabricium commissum negasse. — *Lugd. Bat.*, Nonis Novembr. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 202—03. 26 Octobr.

*18185. PHILIP JULIUS BORNEMANN, K. af Danmarks Sekretær, faar kgl. svensk Konfirmation paa et Beneficium ved Domkirken i Verden. — D. 4. Novbr. (Tydsk.) Udt. i Altes und Neues aus den Herzogthümer Bremen u. Verden V. 335. 4. Novbr.

*18186. K. FR. III.'s Brev til Hannibal Sehested, at han med sin Hustru og hendes Jomfruer skal give Møde til den afdøde Konges Ligbegjængelse og den følgende Kroning. — 6. November. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I 142. 6. Novbr.

*18187. Epistola J. DOLMARI ad Henningium Stockfleth, episcopum Christianensem, in qua scribit de funere mortui regis et de coronatione. — *Hafniæ*, 24. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 785—86. 24. Novbr.

*18188. K. FR. III.'s Skrivelse til Hert. Adolph Frederik af Meklenburg, at han har ladet anstille Undersøgelse i Kancelliet angaaende det schwerinske Stiftsarkiv, hvorved det har vist sig, at Oberst Arnheimb vel 1630 har tilbudt K. Chr. IV. Arkivet, men at der under 28. Februar samme Aar er blevet svaret ham af Kongen, at dette Tilbud var blevet meddelt Hert. Ulrik, hvem de bützouske Efterladenskaber vare skænkede, idet Kongen ikke tvivlede paa, at denne vilde tage Bestemmelse om dets Modtagelse og Afhentning; bemeldte Arkiv var aldrig kommet hertil, men vel deponeret et andet Sted af Hertugen. — (28. Novbr.) (Tydsk.) Brudst i Jahrbüch. d. Vereins f. meklenburgische Geschichte XXVII. 92. 28. Novbr

*18189. EWALD V. KLEIST meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg bl. a., at »Ulefeldt« staar i nøje Brevveksling med indflydelsesrige Mænd i Amsterdam, og tilraader Kurfyrsten paa Enkeprindsessen af Oraniens Vegne at sætte sig i Forbindelse med Danmark, hvad der vil være til stor Nytte for hans Forhold til Nederlænderne. — *Haag*, 8. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 87—89. 28. Novbr. vel 8. Decbr.

*18190. Statssekretæren LA TORRES Skrivelse til den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo om dennes Lønningsforhold. — 9. Dec. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S 48, Anm. 4. 29. Novbr

*18191. K. FR. III. stadfæster Christianstads Privilegier. — 30. Novbr. Sv. Udt. i Handl. rör Skand. Hist XXXV. 496. 30 Novbr.

*18192. K. FR. III. stadfæster Helsingørs Privilegier. — 30. November. Udt. i Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 72. 30. Novbr.

*18193. K. FR. III. stadfæster Odense Bys Privilegier. — 30. November. Rothe, Reskripter II. 134. 30 Novbr.

*18194. K. FR. III. stadfæster Ringkjøbing Bys Privilegier. — 30. November. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 8. 30. Novbr.

1648.

1. Decbr. *18195. Epistola J. Dolmari ad Henningum Stochflet, episcopum Christianiensem, quacum ei ritum coronationis reginæ et equitum creatorum numerum mittit. — *Hafniæ*, 1. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 786.

4. Decbr. *18196. K. Fr. III. befaler Anders Bille af de til Militsens Underholdning henlagte Midler at erstatte Lensmanden paa Ørum Slot Christoffer Huas 2 Aars Besoldning til Profossen og 2 Stoknægte ved det jydske Regiment, som denne havde udgivet af Lenets Indtægt, og hvorover der var gjort Udsættelse ved hans Regnskab. — *Hafniæ*, 4. Decbr. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 100—01.

4. Decbr. *18197. K. Fr. III. befaler Lensmanden Christoffer Huas i dette og næste Aar at anvende 300 Rdlr. aarlig af Lenets Indtægt til Istandsættelsen af Ørum Slot. — *Hafn.*, 4. Decbr. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 100.

5. Decbr. *18198. K. Fr. III. befaler Erik Juel at have Tilsyn med, hvorledes det gaar med Betaling for de 30 Jærnstykker, Tøjhuset i sin Tid har laant Saltkompagniet, og som der skal skaffes Betaling for ved Anvisning paa afd. Jens Bangs Ejendom. — 5. December. Wolff, Jens Bang S. 251.

6. Decbr. *18199. K. Fr. III.'s Resolution paa den af Udsendinge fra Lübeck, Hamburg, Rostock og Danzig indgivne Anmodning om Bekræftelse af Privilegierne, om Sundtoldea og Tolden i Storebelt. — 6. December. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Mittheil. d. Vereins f. Lübeckische Geschichte I. 43—45.

15. Decbr. *18200. K. Fr. III.'s Bekræftelsesbrev paa alle de Privilegier, som af fremfarne Konger ere givne Hollænderne paa Amager. — 15. Dec. Udt. i Thurah, Beskrivelse over Amager S. 65.

22. Decbr. *18201. K. Fr. III.'s Kvittering til Christoffer Huas for aflagt Regnskab for Indtægterne af Ørum Len fra Philippi Jacobi Dag 1635, da han modtog Lenet efter Gunde Lange, til 5. Aug. 1648, da Lensbrevet blev ham fornyet. — *Hafniæ*, 22. Decbr. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 101.

24. Decbr. 10267. Særtr. af Forordn.

28. Decbr. *18202. K. Fr. III.'s Missive til Hannibal Sehested, at han skal lade de Personer, der for at have skrevet ugrundede Klager paa Almuens Vegne ere blevne dømte til nogle Aars Arbejde paa Holmen, straffe med at arbejde i Bjergværkerne, dog paa Ejernes Bekostning. — *Vort Slot Frederichsborg*, d. 28. Decembr. Særtr. af Forordn.

\. *18203. Rigsraad Johan Adler Salvius's Skrivelse til Dr. Christina af Sverig, hvori han omtaler en for nogle Aar siden stedfunden Titelstrid imellem Rigsraaderne i Sverig og dem i Danmark. (Fransk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine reine de Suède I. 135—38.

*18204. Optegnelse angaaende de af Staden Lübeck i Anledning af Kroningen til K. Fr. III., Dronningen og Ulfeldt givne Foræringer. (Tydsk.) Udt. i Mittheil. d. Vereins f. Lübeckische Geschichte I. 46—48.

post 1648.

Post 1648.

*18205. Hert. Frederik III. af Gottorps Skrivelse til Kejseren, hvori han anbefaler sin Fætter Philip, der ønsker at træde i kejserlig Tjeneste. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. I. 191.

1649. 1649.

10281. Særtr. af Forordn. 1. Januar.

*18206. K. FR. III.'s Forordning mod de ugrundede Klager og Supplikatser, der af Løbesvende og urolige Hoveder i Norge sammenskrives paa Almuens Vegne, hvilket strængt forbydes. — *Vort Slot Frederichsborg*, d. 1. Januarii. Særtr. af Forordn. 1. Januar.

*18207. K. Fr. III.'s Missive til Hannibal Sehested, hvorved han befaler ham at lade forskjellige ham tilsendte Forordninger (Nr. 10267, 10281 og *18206) trykke og uddele til Lensmændene. — *Vort Slot Frederichsborg*, d. 2. Januarii. Særtr. af Forordn. 2. Januar.

*18208. OVE BJELKE t. Østeraat, Befallngsmd. over Bergenhus Len, og Bergens Magistrat udstede en Forordning for Byen. — *Bergen*, d. 10. Januar. Norske Mag. II. 349—64. 10. Januar.

*18209. Grev JOSIAS RANTZOWS KREDITORER sælge med fyrstelig Samtykke og efter afholdt Licitation Riddergodset Bothkamp med Avlsgaarden Boeckhorst og alt Tilliggende til Landraad Paul Rantzow t. Kohøvet, Doberstorff og Bienebegk, Amtmd. i Kiel, for 109,150 Rdlr. in specie. — *Kiel*, in Octavis trium Regum. (Tydsk.) Kurtze Naehricht von dem seiler An. 1682 beym K. Cammer-Gericht reehtshängig gewesenen Processen das Guth Bothkamp betreffend. Beyl. S. 15—20. 13. Januar.

*18210. KGL. og HERTUGELIG Proposition til den holstenske Landdag i Kiel om Indkvartering af de Tropper, som Sverig har anvist Holsten til Opholdssted. — *Kiel*, 15. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 140—41. 15. Januar.

*18211. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDOS Indberetning til sin Regering om de Foræringer, der bør gives K. af Danmark i Anledning af hans Tronbestigelse. — 7. Febr. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 21—22. 28. Januar.

*18212. Skjøde fra BIERGITTE BRAHE, sl. Hans Casper von Rebenidz t. Bechmarck, til Woldemar Daa t. Bunderup paa et Bol i Gislum Herred, Vogenssil Sogn og By. — *Wiborig snabsting*, d. 29. Januari. Kristensen, Lerchenfeldts Hist. S. 102. 29. Januar.

*18213. TH. BANG, professor, M. Johanni Corvino, rectori scholæ Slaglosianæ, librum suum »Phosphorum« una cum excerptis Danicæ poeticæ mittit et ab eo petit, ut comoediam Petri Hegelund, quo genere scribendi rex delectetur, et Bibliorum Latinum exemplar sibi mittat. — *Hauniæ*, 29. Jan. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 575—77. Et Brudst. i dansk Overs. S. 553—54. 29. Januar.

10289. Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 82. 29. Januar.

*18214. OVE BJELKE t. Østeraat, Befalingsmd. over Bergenhus Len, beskikker paa Kongens Vegne Jens Madsen til Underfoged i Bergen. — *Bergenhus*, d. 30. Januar. Norske Mag. II. 364—65. 30. Januar.

10292. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 220. 31. Januar.

*18215. P. WIBES Brev til Residenten i Stockholm P. Juel om Rigens Hofmesters »Abuesent«, og om hvem der skulle ledsage ham paa hans Legation, hvis Formaal er ubekjendt. — *Kbh.*, 1. Febr. Brudst i Hist. Tidsskr. III. 386. 1. Febr.

10300. Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 239—40. 10. Febr.

*18216. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvem han beder om at skaffe Oplysninger om Hensigten med Rigshofmesteren Corfitz Ulfeldts Rejse til Nederlandene, hvilken har en Rejse til England til Paaskud. — *Stockholm*, d. 17. Feb. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 547—48. 17. Febr.

1649.

28. Febr. *18217. K. FR. III. befaler Statholderen i Fyrstendømmerne, Christian Rantzow, at indsende Betænkning over Capitain Hans Wittmaks Andragende angaaende Overdragelsen af det halve Bondegods Oldenhütten, som nu er i Timm Harders Besiddelse. — *Schloss Friederichsburg*, (28. Februar). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 44.

2. Martii. *18218. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig angaaende en ligelig Fordeling af Byrden ved Indkvarteringen af de svenske Tropper, Bidrag til Landekisten til Lønning af de hvervede Tropper, Prindsessestyr, Revision af Matriklen m. m. — *Gottorff*, 2. März. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vera. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 141–42.

6. Martii. *18219. K. FR. III. befaler Jokum Gersdorf at forlige Johan Ettersen og hans Svigerfader Christoffer Iversen eller, hvis dette mislykkes, da lade ske tilbørlig Exekution. — (6. Marts.) Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S. 27.

11. Martii. *18220. Erklæring af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG, hvori Forestillinger om de Klostrene Itzehoe, Pretz og Uetersen paahvilende Byrder, Klager fra Stæderne over Indkvarteringen, Bevillinger til Soldaternes Lønning, Anmodning om Soldaternes Aftakkelse, om Formindskelse i den foreslaaede Prindsessestyr, om Udsættelse af Matriklens Revision m. m. — (11. März.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vera. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 142–44 (Jvfr. I. 83).

c. 11. Martii. *18221. Anmodning af samtlige LANDSTÆNDER PAA LANDDAGEN I SLESVIG om Ophævelse af alle nye Tolde, Acciser og Licenter. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vera. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 144–45.

17. Martii. *18222. K. FR. III.'s Brev til Erkehert. Leopold, hvori han ansøger denne om en spansk Obersttitel og et Rytterregiment for sin Svoger Hert. Johan Frederik. — 17. Marts gl. St. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 30.

17. Martii. *18223. Forordning, hvorved Handel med Vin og Øl i Altona, samt Ølbrygning og Brændevinsbrænding smstds. reguleres, udstedt af K. AF DANMARKS FORORDNEDE RAADER, DROST OG AMTMAND. — *Pinnenberg*, 17. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

17. Martii. *18224. BØNDERNE i SØRBY S. klage til K. Fr. III. over Joakim Beck t. Gladsaxe, som vil paatvinge dem Christen Iffuersen til Præst og derved hindre Præsteenkens »Konservation«, medens de have valgt Hans Pedersen til Præst, der vil gifte sig med Enken. — (17/3). Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III 387–88.

17. Martii. *18225. Den svenske Rigskansler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til sin Søn Johan Oxenstjerna, hvori han omtaler, at Landgrev Georg af Darmstadts Søn er kommen hertil med et Brev til ham fra Hert. af Holsten-Gottorp. — *Stockholm*, d. 17. Martii. (Svensk.) Gjørwell, Bref ifrån Axel Oxenstierna till Johan Oxenstierna II. 552–55.

17. Martii. *18226. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDOS Skrivelse til K. af Spanien, hvori han beklager sig over sin slette finantsielle Stilling. — 27. Marts. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 49.

18. Martii. 10317. J. E. Larsen, Saml. Skrifter 1. Afd. III. 233–34.

22. Martii. *18227. Dr. G. E. BROCHMAND, episcopus, ad M. Corvinum, scholæ Slagloslanæ rectorem, scribit de quodam homine a præside commendato, qui instituendis supremæ classis discipulis impar sit; Corvini de juventutis scholasticæ institutione sententiam placuisse, scribit. — *Hafniæ*, 22. Mart. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 577–78.

24. Martii. 10318. Kirkehist. Saml. 3 R. V. 262–63.

1649.

*18228. GREGORIUS CRÖGERS Kvittering for Leje af 4 Vogne, der befordrede Kancelliarkivet fra Flensborg til Rendsborg. — 28. Marts. (Tydsk.) Dansk Udt. i Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 240. 28. Martii.

*18229. TIMM HARDER, Ejer af Godset »zur alten Hütten«, beder Statholderen (Christian Rantzow) om at værne ham i hans retmæssige Besiddelse imod Capitain Wittmaks uretfærdige Fordringer, og at indlægge Forbøn for sig hos K. Fr. III. — Uden Datum. Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 44. ante 1. Aprilis.

*18230. CHRISTIAN RANTZOW afgiver Betænkning for K. Fr. III. i Sagen mellem Wittmak og Timm Harder, og udtaler sig til Fordel for den sidst nævnte. — *Rendsburg*, (1. April). Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 44—45. 1. Aprilis.

*18231. K. FR. III. befaler Skolemestrene i hele Landet ikke at modtage nogen Dicipel fra en Skole, med mindre han medbringer Testimonium. — 13. April. Rothe, Rescripter III. 527. Af det til Fyen udfærdigede Exemplar er et Brudst. trykt i Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist. 8. H. S. 31. 13. Aprilis.

10337. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 96—100. 16 Aprilis.

*18232. K. FR. III.'s Bevilling for Søren Povlsen Judichær, Sognepræst i Slangerup, og hans Efterfølgere paa en vis aarlig Afgift af et Gods i Slangerup. — 24. April. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 23. 24. Aprilis.

*18233. K. FR. III.'s aabne Brev, at Hert. af Gottorps slesvigske Undersaatter i Sundet skulle betale samme Told som Hollænderne, Hamburgerne og de Lybske, medens de i Norge skulle rette sig efter Toldrullen af 1648. — *Schlosz zu Copenhagen*, d. 26. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 26. Aprilis.

*18234. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDOS Skrivelse til Statssekretæren la Torre, at han er bleven udjaget af sin Bopæl af sine Kreditorer, men at K. Fr. III. har betalt hans Husleje og skaffet ham en Fribolig. — 15. Mai. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 49—50. 5. Maji.

*18235. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig, om Grundene til dens Sammenkaldelse saa hurtigt efter den forrige, Bevillingerne til Defensionsfolkene, Prindsessestyr, den svenske Indkvartering m. m. — *Gottorf*, 12. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. der Kieler Universitätsbibl. III. 145—46. 12. Maji.

*18236. K. FR. III. besvarer, efter Overlæg med Rigsraadet, de danske Kjøbstæders Indstilling af 8. Julii 1648 (Nr. *18152). — *Wortt slott Kiøbenhaffn*, d. 20. May. Danske Mag. IV. R. II. 202—05. Jvfr. Nyt hist. Tidsskr. V. 391. 20 Maji.

*18237. Supplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG til Hert. Frederik III. af Gottorp, hvori de anmode om Afskaffelsen af de nyligt indførte Tolde, Acciser og Licenter og om Overholdelse af Privilegierne med Hensyn til Amtmandsposternes Besættelse med Adelige. — *Schleswig*, 23. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 146—47. 23. Maji.

*18238. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Svar paa Stændernes Suplik, hvorefter de nye Toldpaalæg kun kunne afskaffes, hvis Stænderne paatage sig andre Byrder; med Hensyn til Amtmandsposternes Besættelse henholder han sig til Resolutionen paa den sidste Landdag i Flensborg, Stænderne skulle overveje, om der skal sendes Gesandter til Konventet i Nürnberg, m. m. — *Gottorf*, 24. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 147—48. 24. Maji.

1649.

24. Maji. *18239. Suplik fra Fru ANNA RUHMOHR, Enke efter Schack Rumohr, til de kgl. og hertugelige Statholdere og Amtmænd samt Ridder- og Landskab i Slesvig og Holsten. hvori anmodes om Stændernes Intercession i hendes Strid med de hertugelige Embedsmænd angaaende Indskrænkninger i Slistrømmens frie Løb. — *Schleswig,* 24. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 153.

26. Maji. *18240. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG, hvori indstændigt gjentages Anmodningen til Kongen og Hertugen om Ophævelsen af de nye Tolde, Acciser og Licenter samt Opfordringen til Hertugen om Amtmandsposternes Besættelse med Adelige; Penge bevilges til Defensionen; den tidligere Norm for Prindsessestyren bedes ikke overskreden; endvidere afgives Erklæringer om den svenske Indkvartering i Holsten, Udgifterne til Gesandtskaber og til Christianspris's Demolering m. m. — *Schleswig,* 26. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 148—53.

30. Maji. *18241. K. FR. III. forhøjer Tienden i Haderslev Amt til Fordel for Skolen i Haderslev. — *Auff unserm Königl. Schloss zue Copenhagen,* d. 30. Maji. (Tydsk.) Thrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles ældre Hist. S. 29—32. Dansk Overs. i Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 123—24.

30. Maji. *18242. K. FR. III.'s Forordning, at Bøder paalagte for ulovlig Skovhugst i Haderslev Amt skulle gives til Lærerne ved Haderslev Skole til Dækning af det Tab, de have lidt i de sidste Aar. — *Auff unsserm Königl. Schloss zue Copenhagen,* d. 30. Maji. (Tydsk.) Thrige, Bidrag t. Haderslev lærde Skoles ældre Hist. S. 32—33.

31. Maji. *18243. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev angaaende Indbetalingen af den paa afvigte Landdag i Slesvig bevilgede Skat paa $^1/_2$ Rdlr. af hver Plov og af hver 1500 Dlrs. Rente. — *Schlosz Gottorff,* d. 31. Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

11. Junii. 10367. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 445.

12. Junii. *18244. K. FR. III. stadfæster sin Faders Privilegium for Carsten König, Frikok i Crempe. — *Schlosz zu Copenhagen,* (12. Junii). Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VII, Repert. S 60.

21. Junii *18245. PROVSTERNE I RIBE STIFT bede Stiftslensmanden Hr. Gregers Krabbe t. Torstedlund og Biskoppen Dr. Erick Monrad om at udvirke hos Kongen, at de forskaanes for det Provstemøde i Waarde, der aarlig skal holdes ved S. Luciæ Dags Tider, paa Grund af Dagenes Korthed, Vejenes Ubekvemmelighed og Julens Nærhed. — *Ribe,* d. 21. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 655—57.

23 Junii. 10374. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I 149—51.

23. Junii. *18246. Dr. G. E. BROCHMAND, episcopus, concedit M. Corvino, rectori scholæ Slaglosianæ, ut qui tertianis adhuc præfuerit in classem quartam evehatur, et ei Johannes Chiliani f. succedat. — *Hafniæ,* 23. Junii. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 578.

29. Junii. 10381. Rothe, Reskripter II. 135 ff.

30. Junii. *18247. Reskript udstedt i K. af Danmarks Navn af REGERINGEN I GLYCKSTAD, hvorved det befales Advokaterne under Trudsel af Bøder at møde for Retten til de angivne Tider. — *Glückstadt,* unter Ihr Königl. Maytt. Insiegel, d. 30. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

4. Julii. *18248. STATSRAADET skriver til Capitain Peacock, Chef for den nordlige Eskadre, at han skal sende et eller to Skibe ud for at konvojere nogle Koffardiskibe fra Helsingør.

1649.

De Skibe, han sendte ud, skulde han paalægge ikke at komme ind under noget dansk Forts Rækkevidde. — *Whitehall*, 4. Julii. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1649—50 S. 222—23.

*18249. DET KEJSERLIGE RIGSHOFRAADS Protokol, hvori omtales et Indlæg fra de (sønderborgske) Hertugers Agent Jeremias Pistorius om disses Ret til Andel i Grevskabet Pinneberg. — Veneris, 16. Julii. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 82—83. Udt. i Moser, Familien Staats Recht I. 700. 6. Julii.

*18250. GREGORIUS KRABBE medicorum judicium expetit, an femina, quæ non nuper pepererit, in mammis lac habere possit. — *Hafniæ*, 7. Julii. Bartholini Cista medica S. 522. 7. Julii.

*18251. MEDICI ad quæstionem Gregorii Krabbe, an femina, quæ non nuper pepererit, in mammis lac candidum habere possit, respondent, se non perspicere, qua ratione hoc signum indubitatum censeri possit, feminam vel prægnantem esse vel peperisse. — *In consistorio Hafniæ*, die XI. Julii. Bartholini Cista medica S. 522—24. 11. Julii.

10389. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811 II. 241—44. 16. Julii.

10390. Særtr. af Forordn. 19. Julii.

*18252. Biskop JESPER BROCHMANN og DE ANDRE FATTIGFORSTANDERE I KJØBENHAVN ansøge Kongen om en Plads i Børnehuset til deri at indsætte fremmede Betlere. — Uden Datum. Brudst. i Mause, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 456. ante 24. Julii.

*18253. K. FR. III.'s Brev, at Kjøbenhavns Bgm. maa faa udvist en Plads i Børnehuset til der at indsætte fremmede Tiggere og andre, som stærke ere, til Tvangsarbejde. — D. 24. juli. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 46. 24. Julii.

*18254. K. FR. III.'s aabne Brev, at der skal indsættes en Generaltoldforvalter i Norge. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 24. Julii. Særtr. af Forordn. Ogsaa trykt som Tillæg til den d. 19. Aug. 1650 udstedte Toldrulle for Norge. 24. Julii.

*18255. K. AF SPANIENS Depeche til Gesandten i Kjøbenhavn Grev Rebolledo angaaende en gjennem ham fra en i denne By bosat Tydsker indsendt Plan til at sikre de spanske Flaader; han skal forhandle nærmere derom med Manden. — 3. Aug. (Spansk.) Dansk Overs. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 37—38, Anm. 3. 24. Julii.

10400. Særtr. af Forordn. 30. Julii.

*18256. Kapitulation mellem K. af Danmark og Spanien, underskrevet af H. VILLUMSEN og D. MANUEL PANTOJA Y ALPUCHE, om Leveringen af de 55004 Cahices Salt, der restede i Henhold til Traktaten af 1641. — Juli. Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 95—97. Ratificeret af K. Fr. III 9. Aug. 1649 af K. Filip IV 6. April 1650. Julio.

*18257. WOLF BLOME, Amtmand, befaler Indbyggerne paa Sylt at indlevere Levnedsmidler til Tønder Slot i Anledning af et forestaaende fyrsteligt Bryllup d. 2. Septbr. — *Tundern*, d. 19. Augusti. (Tydsk.) Biernatzki, Schlesw.-Holst.-Lauenb. Landesber. 1846 S. 280—81. 19. Augusti.

*18258. K. FR. III. tilkjendegiver Christoffer Huas, Lensmd. paa Ørum Slot, at han har eftergivet Tved Sogn i Thy, der havde lidt meget af Sandflugt, en Tredjedel af Kongens, Kronens og Kirkens Tiender. — *Hafn.*, 20. Aug. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 101. 20. Augusti.

*18259. Den brandenburgske Gesandt MATTHIAS DÖGENS Proposition til Holland og Vestfriesland angaaende Alliancen mellem Staterne og Kurf. af Brandenburg; mellem de Omstændigheder, der gjøre denne ønskelig, omtales ogsaa Forholdet mellem Danmark og Sverig. — 31. Aug. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 56—64. (Refereret mundtlig d. 27. Aug.) 21. vel 31. Augusti.

1649.

22. Augusti. *18260. K. FR. III. ændrer Dagen for Hestemarkedet i Aalborg fra Søndagen efter Pinse til anden Søgnedag efter vor Herres Himmelfart. — D. 22. August. Udt. i Saml. t. jydsk. Hist. og Topogr. VII. 299.

23. Augusti. *18261. Rigshofmester CORFITS ULFELDTS Brev til Kansleren Sehested om den svenske Gesandts forgjæves Bestræbelser for at forhindre Afsluttelsen af Traktaten mellem Danmark og Nederlandene. — 23. Aug. Brudst. i Hist. Tidsskr. III. 388.

23. Augusti. *18262. ERIK FREDERIKSEN paa Rygaard klager paa sin Husbondes Tjeners, Lavrids Andersens, Vegne over et paa denne af Niels Hansen forøvet Overfald. — (23. Augusti.) Udt. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 233

27. Augusti. *18263. (K. FR. III.) befaler Henrich Lindenow at sørge for, at Præsten Hans Hansens og hans Hustrus Lig ikke blive optagne af deres Begraveise i Winsløf Kirke, hvilket Fru Lene Daa har i Sinde at gjøre. — (27/8.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 314.

28. Augusti. *18264. K. FR. III.'s Brev til Stiftsamtmanden Hr. Gregers Krabbe i Ribe, at Provsterne i Riber Stift indtil videre maa være forskaanede for det Provstemøde, som er bestemt aarlig at skulle holdes i Warde ved Luciæ Dags Tider. — *Hafniæ*, d. 28. Augusti. Ny kirkehist. Saml. VI. 657.

29. Augusti. *18265. K. FR. III. afskaffer den Sildetold, som gaves aarlig i Kjøbenhavn fra Bartholomæi til Dionysii Dag og nu kun er af ringe Vigtighed, men meget hindrende for Færdselen. — (29. Avg.) Tidsskr. for Fiskeri III. 234—35.

29. Augusti. *18266. K. FR. III. befaler Frantz Povisk, Lensmd. paa Hald, og Frantz Rosenberg, Biskop over Viborg Stift, at indgive Betænkning om Hr. Anders Bildes Andragende om at erholde Jus patronatus til Vindum og Brangstrup Kirker. — *Kbhvn. Slott*, 29. Aug. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 27

29. Augusti. *18267. K. FR. III.'s Forordning for Flensborg Amt om, at Amtsskriveren skal føre en Skyld- og Pantebog samt udelukkende have Ret til at udføre forskjellige Slags Forretninger. — *Copenhagen*, 29. Aug. (Tydsk.) Stemann, Geschichte d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 372—73.

1. Septbr. 10411. Særtr. af Forordn.

1. Septbr. *18268. Hr. MADS SØRENSEN RAVNSØ, Præst til Nykirke, forpligter sig til aarlig at give sin Moder visse Naturalydelser og Penge samt Husrum. — 1. Septbr. Udt. i Nielsen, Histor. Efterr. om Skads Herred S. 144—45.

2. vel 12. Septbr. *18269. Hert. GEORG ERNST af Slesvig og Holsten til Kejseren i sit og sine Brødres Navn indgivne Indlæg om Exspektance paa Grevskabet Oldenburg-Delmenhorst. — 12. Sept. (Tydsk.) Udt. i Moser, Familien Staats-Recht I. 700—01.

4. Septbr. *18270. K. FR. III.'s Befaling, at Niels Nielsen Amldsbøl skal erklære, om han vil holde Snoghøj Værtshus og Færge for en billig Pris. — 4. September Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 118 19.

9. Septbr. 10420. Særtr. af Forordn.

12. Septbr. 10422. P(ans), Corfits Ulfeldts Hist. I. 221—22.

13. Septbr. *18271. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Walaeum jam defunctum sibi per Thomam Bartholinum pararium omnia, quæ ad oram Ceisi sui notata haberet, promisisse, eique Martinum Schavenium civem suum, qui fratrem linguarum perstudiosum Patavii habeat, recommendat. — *Patavii*, IX. Kal. Octobr. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 448—50.

1649.

*18272. K. FR. III. befaler Marsken Anders Bille ufortøvet og hemmelig at lade Fæstningerne udruste. — 26. September. Udt. i Berg, Smaa Bidrag t. Frederiks Kultur- og ældste Hist. S. 119. 26. Septbr.

10428. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 214—20. 29. Septbr.

10429. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. I. 222—28. 29. Septbr.

*18273. K. FR. III. befaler Christoffer Lindenov, Admiral paa Bremerholm, at 1. Octobr. han, naar Skibet »Friderich«, som Kongens Faktorer i Hamburg Albert Baldtzar Berns og Lenert Marsilius have ladet bygge i Nyenstad, kommer til Kjøbenhavn, lader alt paa det registrere og kvitterer de nævnte Faktorers Fuldmægtige for Modtagelsen; Skibet skal indføres i Havnen, men ikke aftakles. — *Flensborg*, d. 1. Oktober. Bruun, Cort Sivertsen Adelser S. 224—25.

*18274. Kejser FERDINAND III.'s Anbefalingsskrivelse for Waldemar Christian, 8. Octobr. Greve af Slesvig-Holsten, der agter at »anbringe sine høje Anliggender« hos K. Fr. III. — *Wien*, 13. Okt. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 123, Anm. 1.

*18275. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Flensborg, hvori den 11. Octobr. paa den sidste Landdag afgivne Erklæring om de nye Toldpaalæg stærkt dadles; Fordringen om den forøgede Prindsessestyr fastholdes; Betænkning forlanges om Marquisen af Montroses Anmodning om Hjælp til K. af England; de holstenske Stænder bør betale den paa Kredsdagen i Braunschweig bevilgede Romermaaned; Bevillinger fordres til Fæstningen Glyckstad og Tønningen; m. m. — (11. Octobr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 154—55 (jvfr. I. 84).

*18276. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de quibusdam libris et hominibus doctis epistola. — *Patavii*, XII. Kal. Nov. Burmannus Sylloge epistolarum V. 450. 11. Octobr.

*18277. K. FR. III. befaler vedkommende Øvrigheder at være Povel Steffken behjælpelig mod dem, der gjøre Indgreb i hans Forpagtning af Østersfiskeriet i Riberhuslen. — (12. Okt.) Tidsskr. f. Fiskeri III. 235—36. 12. Octobr.

10438. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 148—49. 13. Octobr.

*18278. Erklæring af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori anmodes om, 13. Octobr. at for Fremtiden kun den sædvanlige Prindsessestyr maa forlanges; Hjælp til K. af England fraraades; Ophævelse af de nye Toldpaalæg og Licenter, Aftakkelse af Defensionsfolkene og fuldstændig Demolering af Christianspris ønskes; m. m. — (13. Octobr.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 155—57 (jvfr. I. 84).

*18279. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Flensborg, hvori Fordringen 16. Octobr. om Prindsessestyret fastholdes; med Hensyn til England hævdes blot Kongens og Hertugens Ret til at slutte Forbund; Soldaterne kunne ikke afskaffes, og Licenterne ikke ophæves, m. m. — *Flensburg*, 16. October. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 157—58.

*18280. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori anmodes om 22. Octobr. med Hensyn til Forøgelsen af Prindsessestyren at lade det blive ved frivillige Bidrag; Toldpaalægene bedes afskaffede; til Gjengjæld tilbydes et særligt Donativ; desuden Indstillinger angaaende Udgifterne ved Romermaanederne og den svenske Indkvartering, m. m. — (22. Octobr.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 158—59.

*18281. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de 23. Octobr. samtidig med Landretten udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne i Rendsborg. — *Schloss Flensburg*, d. 23. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1649.

23. Octobr. *18282. Tingsvidne udstedt af 8 Dannemænd i Toftlund Sogn, at svenske Ryttere havde afbrændt Toftlund Præstegaard, og at Præsten Hr. Anders Clausøn derved bavde lidt en ubodelig Skade. — D. 23. Octbr. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 484—85.

29. Octobr. *18283. Professor Stephanus Johannis Stephanius beder Dr. Olaus Worm om at tale med Statholderen (Joachim Gersdorff) om snart at erholde noget af sin Besoldning, hvortil han er meget trængende. — *Soræ*, die 29. Octobris. Danske Saml. III. 257—58.

Octobri. *18284. Erklæring af de slesvigske og holstenske Stænder, hvori de mod Afhjælpning af deres Besværinger og virkelig Nydelse af Privilegierne tilbyde samlede at give Kongen en extraordinær Bevilling. — (*Flensburg*), uden Datum. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. XXIII.

4. Novbr. *18285. K. Fr. III.'s Privilegium for Martin Petzold, Okulist, Sten- og Broksnider, Medikus og Saarlæge, at han med sine tre Sønner maa drage om i Landet og udøve sin Kunst. — *Flensburg*, 4. Nov. (Tydsk.) Archiv f. Pharmaci og Chemi XVIII. 202—04

4. Novbr. *18286. Brev fra Professor Johannes Vorstius i Rostock til Dr. Joachim Jungius i Hamburg; blandt dem, der ere betroede til hans Opsyn, nævner han Martin Nordan fra Husum, Samuel Rachel fra Ditmarsken og Frederik Fabricius. — 4. Nuvember. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 419—22.

6. Novbr. *18287. Tingsvidne om det Spøgeri, hvurmed sl. Hr. Klavs Barfods Hus og Allerup Præstegaard 1634—37 var beladt. — 6. Novbr. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr om Skadst Herred S. 55—66.

12. Novbr. *18288. (Udkast til) kgl. og hertugelig Revers til de slesvigske og holstenske Stænder, hvori loves dem Afskaffelse af de 1630 indførte Toldpaalæg, Acciser og Licenter, Stændernes Samtykke til fremtidige Skatter, Amtmandsposternes Besættelse med Indfødte, m. m. — *Flensburg*, 12. Novb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 165.

12. Novbr. *18289. Kgl. og hertugelig Proposition til Landdagen i Rendsborg, hvori forlanges Prindsessestyr, Afgifter til Erlæggelse af Romermaaneder, nye Plovskatter som Betingelse for Afskaffelse af Licenterne og Toldpaalæggene, m. m. — *Flensb.*, 12. Novb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 159—60.

17. Novbr. *18290. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo skriver til Statssekretæren la Torre og beklager sig over, at han stadig ikke har faaet sin tilgodehavende Besoldning. — 27. Nov. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 52.

21. Novbr. *18291. Frantz Povisk, Lensmd. paa Hald, og Frantz Rosenberg, Biskop over Viborg Stift, indgive efter Befaling Betænkning til Kongen om Vindum og Brangstrups Kirkers Formuestilstand og om Kirkens og Kronens Tiender af de to Sogne; de mene, at der intet er til Hinder for, at Hr. Anders Bilde faar Jus patronatus til de to Kirker. — *Haltz Slott*, d. 21. November. Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 26—28.

29. Novbr. *18292. Resolutiun af Stænderne paa Landdagen i Rendsborg, hvori anmodes om, at Forøgelsen af Prindsessestyren kun maa fremkomme ved frivillige Bidrag; en ny Plovskat bevilges paa Betingelse af de nye Toldpaalægs, Licenters og Accisers Afskaffelse, Amtmandsposternes Besættelse med Adelige, Privilegiernes Overholdelse, m. m. — 29. Novb. (Tydsk.) Udt. i Ratjeu, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 160—62.

1649.

*18293. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Rendsborg angaaende Forøgelsen af Prindsessestyren, Bevillingerne til Udgifterne ved Romermaanederne og den svenske Indkvartering, Plovskat som Erstatning for Toldpaalægene, Benægtelse af Overtrædelse af Privilegierne m. m. — *Rendsb.*, 30. November. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 162—63. 30. Novbr.

10457. Særtr. af Forordn. 1. Decbr.

*18294. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I RENDSBORG, hvori fastholdes Ønsket om Frivillighed i Ydelsen af den forøgede Prindsessestyr samt opsættes Betingelser for Erlæggelsen af Plovskat til Erstatning for Toldpaalægene m. m. — *Rendsb.*, 1. Dcb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 163—65. 1. Decbr.

10462. Brudst. i Warnstedt, Das Recht der Erstgeburt in d. schleswig-holstein. Fürstenhause S 121. 6 Decbr.

*18295. K. FR. III. befaler Lensmændene i Jylland at lade gjøre Hjulbøre, Skovle og Hakker til Brug ved Anlægget af Fæstningen ved Bjergsodde. — 11. Decbr. Brudst. og Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 119. 11. Decbr.

*18296. K. FR. III. tilskriver Lensmanden Arndt von der Kula, at Regnskabet for Hospitalet i Helsingør viser, at der ikke er krævet Penge af dem, som have skjænket Vin til deres Brylluper, og at han derfor skal tilholde Byfogden at indkræve disse Penge, hvis denne ikke selv vil udlægge dem. — *Hafniæ*, 12. Dec. Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 85. 12. Decbr.

*18297. K. FR. III.'s nærmere Forordning for den kgl. Andel af Slesvig og Holsten om Dispensation til Ægteskab i forbudne Led. — *Schlosz zu Copenhagen*, d. 12. Dec. (Tydsk.) Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S 188—89. 12. Decbr.

*18298. K. FR. III. stadfæster den Hieronimus Heinrichsen paa Sprogø af K. Chr. IV. givne Bevilling (Nr. *17840). — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 15. Decembris. Danske Mag 4. R. V. 155. 15. Decbr.

*18299. EWALD v. KLEIST meddeler Kurf. af Brandenburg, at dennes Underhandlinger med Generalstaterne angaaende Staden Kolberg og Nederlændernes Ret til ifølge Alliancen med Danmark at sejle med hele Flaader gjennem Sundet, vækker stor Opmærksombed i Sverig. — *Stockholm*, $\frac{\text{22. Decbr. 1649}}{\text{1. Jan. 1650}}$. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 866. Jvfr. Smstds. S. 866—67. 22. Decbr.

1650.

1650.

*18300. Erklæring af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvori udtales Ønsket om en Del af Soldaternes Aftakkelse og om Afhjælpning af de paa sidste Landdag fremførte Besværinger; endvidere gjøres Indstilling om Matriklens Revision. — *Kiel*, 22. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 165—66. 22. Januar.

*18301. Professor STEPHANUS JOHANNIS STEPHANIUS beder Dr. Olaus Worm om at være sig behjælpelig med Trykningen af hans Historia Christiani III., at pryde Bogen med et Carmen og at bede Dr. Caspar Bartholin og M. Vitus Bering om at bevise ham samme Ære, han klager over sit Helbred og spørger, om der er nogen Forhaabning om Penge fra Renteriet. — *Soræ*, die 23. Januarii. Danske Saml. III. 258—59. 23 Januar.

*18302. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvori bevilges en Skat til Defensionen og gjøres Indstilling om Matriklens Revision. — 28. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 166. 28. Januar.

1650.

30. Januar. *18303. K. Fr. III. befaler, at alle fremmede Studenter skulle lade sig indskrive hos Universitetets Rektor, især de, som give sig af med Ungdommens Undervisning. — *Hafniæ*, 30. Januarii. Ny kirkehist. Saml. III. 219—20.

Januario. *18304. Hannibal Sehesteds Skrivelse til Kongen, i hvilken han erindrer denne om, at bans Afregninger over Hvervingerne i den sidste Krig vare blevne approberede af K. Chr. IV., men beder om, at Kongen, nu da der til Skade for hans gode Navn og Rygte fortaltes saa meget derom, vilde lade Afregningerne undersøge. — Januar. Udt. i Sehested, Hannibal Sehested I. 159—60.

6. Febr. 10677. For 1651 — 1650. Brudst. i P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 4—5 (ogsaa her er angivet 1651; men Originalen i Rigsark. har 1650) Beretning om Dinas og Walters Proces. Bil. Litr. D (med Aar 1651).

10. Febr. *18305. Christoffer Huas, Lensmd. paa Ørum Slot, beder Kongens øverste Sekretær Otte Kragh t. Wolbierig om at skaffe Kongens Tilladelse for hans Søn Jens Huas til at rejse udenlands, skjøndt ban ikke har været paa Sorø og endnu ikke fyldt sit 19. Aar. — *Ørum Slot*, d. 10. Februari. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 101—02

18. Febr. *18306. Declaratio Thomæ Bartholini et Henrici Fuiren de apertione cadaveris Svenonis Olai lingva bubula extincti. — *Hafniæ*, die 18. Febr. Bartholini Cista medica S. 524—25

22. Febr. 10506. Udt. i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 70

22. Febr. *18307. K. Fr. III.'s Befaling til Lensmændene i Danmark om at tage sig af de fattige. — D. 22. Februar. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 381.

22. Febr. *18308. K. Fr. III. befaler Manderup Due og Chr. Lange at lade afd. Jens Bangs Kister og Skrin, som staa enten paa Raadhuset eller i hans Gaard, aabne og gjøre rigtig »Reversal«, saa at hans Kreditorer kunne faa, hvad der tilkommer dem. — D. 22. Februar. Wolff, Jens Bang S. 251—52.

26. Febr. *18309. K. Fr. III. tillader Christopher Huas t. Hennegaard at sende sin Søn Jens Huas ud af Landet, uanset at han endnu ikke har fuldendt sit 19. Aar. — *Hafniæ*, d. 26. Februarii. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 102.

26. Febr. *18310. Erklæring af de forhenværende Domherrer ved Stiftet Schwerin, at alle Stiftsarkivets Dokumenter i Aaret 1626 ere blevne bragte til Kjøbenhavn. — (26. Februar.) (Tydsk.) Brudst. i Jahrbüch. d. Vereins f. meklenburgische Geschichte XXVII. 90.

post 26. Febr. *18311. Beretning af Lucas Hansen, forbenværende Dom-Structuarius ved Stiftet Schwerin om Stiftets Arkiv, bvori bl. a. at Dekanten von Wackerbart bar erklæret, at de vigtigste og bedste Arkivsager vare i Danmark, hvorhen Biskop Ulrich bavde ladet dem føre med Tilbud om, at man altid der kunde komme over dem, bvis man vilde bave noget til Stiftets Bedste. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Jahrbüch. d. Vereins f. meklenburgische Geschichte XXVII. 90.

6. vel 16. Martii. *18312. Isaaci Vossii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eum rogat, ne in itinere suo in libros manuscriptos bibliothecæ ducis Holsatiæ, in qua optimi codices adserventur, inquirere obliviscatur. — XVI. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 582—83.

15. Martii. *18313. K. af Danmarks Søpas, der beretter Indehaveren til at hente saa og saa mange Cabices Salt i Spanien, efter den Kapitulation, der fornylig er sluttet med K. af Spanien. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 15. Martii. Særtr. af Forordn. Ogsaa i latinsk Udfærdigelse.

1650.

*18314. K. FR. III. befaler Erik Rosenkrands t. Rosenholm at have Opsyn med Kjøbstæderne paa Lolland og Falster. — D. 21. Marts. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 367. 21. Martii.

*18315. K. FR. III. befaler Kjøbstæderne paa Lolland og Falster at være Erik Rosenkrands t. Rosenholm lydige. — D. 21. Marts. Udt. i Kali Rasmussen, Musse Herred S. 367. 21. Martii.

10516. Betænkning fra Commissionen ang. Sløjfningen af Kjøbenhavns Fæstningsværker 1858 Bilag S. V—VII. 26. Martii.

10519. Betænkning fra Commissionen ang. Sløjfningen af Kjøbenhavns Fæstningsværker 1858 Bilag S. VII. 28. Martii.

*18316. Litteræ ISAC. PRÆAUMONTII ad Petrum Scavenium, quem ut Danorum decus salutat. — *Venetiis ex ædibus speculi Fabri in Campo St^æ Sophiæ,* V° Id. April. Brunn, Det st. Kgl. Bibliotheks Stiftelse S. 76. 30. Martii.

*18317. K. FR. III. befaler Marsken Anders Bille at lade Skandsen ved Bjergsodde »med forderligste . . . . reparere og forfærdige« efter den af Kongen tiltraadte Plan. — 7. April. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 119. 7. Aprilis.

*18318. K. FR. III. forlener Christoffer Huas med Panumgaard mod en aarlig Afgift af 160 Rdlr. og Forpligtelse til at stille en gerust Hest. — *Hafniæ,* 18. April. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 103. 18. Aprilis.

*18319. ISAACI VOSSII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua dolet, Holsatum ducem, manuscriptis suis libris delectantem eosque sæpius eminus adspicientem, eos difficulter venditurum esse; in regis Daniæ bibliotheca nihil præter pulverem et sordem reperiri, et Zeveldii bibliothecam satis bonam esse, sed prodigo emptore egere, existimat. — *Holmiæ,* IV. Maj. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 586—87. 24. Aprilis vel 4. Maji.

*18320. JOHANNIS RHONII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Walaeum sibi per Thomam Bartholinum pararium sua notata ad Celsum promisisse. — *Patavi,* III. Non. Mai. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 450—52. 25. Aprilis.

10533. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 66. 27. Aprilis.

*18321. ISAAC VOSSIUS Nicolao Heinsio pro catalogo manuscriptorum codicum in bibliotheca ducis Holsatiæ adservatorum sibi transmisso gratias agit. — Uden Datum. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 585. Aprili?

*18322. K. FR. III. tilskriver Otto Povisk angaaende det Inventarium, der skal tages paa Frederiksborg Slot ved Overleveringen til Karl Drejer. — *Frederiksborg Slot,* d. 2. Mai. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 268. 2. Maji.

*18323. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, hvori han meget indtrængende beder denne om at skaffe ham hans Besoldning. — 14. Mai. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 102—03. S. 104—06 Udt. og Brudst. af flere Skrivelser af lignende Indhold fra Aaret 1651. 4. Maji.

*18324. ANDERS PEDERSSONS Beretning om, hvorledes Pengene, som laa i de fattiges Bøsse i Halmstad, bleve borte, da Bøssen aabnedes den 19. Decbr. 1649 paa Raadstuen. — *Halmstad,* d. 11. Maji. Hallands Fornminnes-Förenings Årsskrift 1873 S. 223—24. 11. Maji.

*18325. Frederiksborg Slots Inventarium, optaget af PEDER IBSEN, Slotsfoged paa Frederiksborg, og JACOB THRUELDSEN, Tingskriver paa Frederiksborg Birketing, ved Overleveringen til Slotsforvalteren Carl Rytter. — D. 12. May. Danske Saml. II. 118—234. 12. Maji.

10568. Særtr. af Forordn. 18. Maji.

1650.

20. Maji. *18326. TH. BANGIUS, professor, M. Johannem Corvinum, scholæ Slaglosianæ rectorem, de examine academico futuro certiorem facit eique librum mittit. — *E Museo*, 20. Maji. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 578—79.

29 Maji. 10572. Særtr. af Forordn. Brudst. i Wolffs Encomion regni Daniæ S. 376—78. Both, Kjøbenhavn S. 222—23.

29. Maji. *18327. GIERTTRUD PEDERSDATTER, sl. Dr. Søffrens Hoffmands Andragende til Kongen om som Enke efter en gradueret Person at maatte sidde skattefri, saa meget mere som hun ikke bruger borgerlig Næring. — *Randers*, d. 29. Maii. Secher, Medd. om Slægten Secher S. 52—53.

4. Junii. *18328. Brev til Georg Calixtus, hvori det siges, at Mons. Ranzov for vist er bleven papistisk og overordentlig godt modtaget af Paven. — *Nürnberg*, d. $\frac{4}{14}$. Juni (Tydsk.) Brudst. i Henke, Georg Calixtus' Briefwechsel S. 248.

8. Junii. *18329. Universitetets REKTOR og PROFESSORER give Dr. Peder Spormand, Dr. Hans Resen, Dr. Oluf Vorm og M. Thomas Bang Fuldmagt til at deltage i Valget af Hert. Christian til Tronfølger. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Junii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 48—49.

11. Junii. *18330. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Rendsborg, hvori opfordres til Bevillinger til Defensionen og til Udgifterne ved de fremmede Troppers Rømning af Tydskland, Revisionen af Matriklen skal tages under Overvejelse; m. m. — 11. Junii. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 166—67.

12. Junii. *18331. SUPERINTENDENTERNE hylde Hert. Christian og bede samtidig Kongen om at bevare Gejstlighedens Rettigheder og hjælpe Præsterne til bedre Kaar. — *Kjøbenhavn*, d. 12. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 760—63.

12. Junii. *18332. UNIVERSITETET samtykker ved sine dertil udnævnte Befuldmægtigede i Hert. Christians Valg til Tronfølger, da K. Fr. III. har lovet, at han skal stadfæste Universitetets Privilegier. — *Haffniæ*, d. 12. Junii. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Till. S. 49—50.

14. Junii *18333. K. FR. III.'s Resolution, at Gertrud Pedersdatter maa nyde samme Privilegium som andre graduerede Mænds Enker og være fri for Skat. — $^{14}/_{6}$. Brudst. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 53.

17. Junii. *18334. Sententia EPISCOPORUM 6 de scholis, quomodo iis recte consulatur, quod attinet ad viros, qui scholis præficiantur, et autores, qui juventuti prælegantur. — *Hafniæ*, 17. Junii. Henrichsen, Bidrag t. Odense Cathedralskoles Hist 8. H. S. 16—18.

18 Junii. 10583. Sv. Udt. i Handl. rör Skand. Hist. XXXV. 496.

18. Junii. *18335. DANMARKS RIGES RAAD og FULDMÆGTIGE FOR DET MENIGE RIDDERSKAB kaare og udvælge Hert. Christian til Konge efter sin Faders Død og forpligte sig til, hvis det begjæres, at aflægge Hylding, naar han »opvoxer«. — *Kjøbenhaffn*, d. 18. Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 45—47. Trykt efter en 6. Juli samme Aar udfærdiget officiel Kopi.

post 18. Junii. *18336. DANMARKS RIGES PROVINCIERS DEPUTERENE AF ADELEN, deres til Rigsraadet indgivne Memorial om den udvalgte Prinds Opdragelse, som de ønske maa ledes af gode ærlige indfødte danske Mænd; ligeledes foreslaa de, at der skal udarbejdes en vis Regeringsform for det Tilfælde, at Kongen skulde dø, medens Prindsen endnu var umyndig. — *Datum Kjøbenhaffn*, d. ... Junii. Danske Mag. 4. R. VI. 47—48.

1650.

*18337. K. Fr. III. tillader Jens Pedersen, Bgm. i Maribo, i de 3 næstfølgende Aar at være fri for Skat og Indkvartering, paa Grund af det store Tab han nylig har lidt ved en Ildebrand. — D. 19. Juni. Udt. i Kali Rasmussen, Mosse Herred S. 367. 19. Junii.

*18338. Hannibal Sehesteds Designation paa, hvad han ejer i Norge, samt Forklaring af, hvorledes han har samlet sin Formue. — Uden Datum. Sehested, Hannibal Sehested II. 356—68, jvfr. I. 167. c. 24. Junii.

10587. Resen, Descriptio Samsoae S. 72—73. 28. Junii.

10591. Sveriges Riderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 456—61. 6. Julii.

*18339. K. Fr. III.'s og Hert. Frederik III. af Gottorps Forordning, hvorved det forbydes at anvende mere end højst 500 Rdlr. paa en Adelsmands Begravelse, naar det kan befrygtes, at hans Efterladenskaber ej ere tilstrækkelige til at dække Kreditorernes Fordringer. — *Veste Glückstadt*, d. 8. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 8. Julii.

10593. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IV. 32—33. 10. Julii.

*18340. K. Fr. III.'s Befaling til Holmens Admiral Christoffer Lindenov at foretage en Prøvefart med det nye Skib »Frederik«. — 12. Juli. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 39. 12. Julii.

*18341. Erklæring af Stænderne paa Landdagen i Rendsborg angaaende Bevillinger til Defensionen, Soldaternes Aftakkelse, Udgifter til de fremmede Troppers Rømning af Tydskland, Matriklens Revision m. m. — *Rendsburg*, 12. Juli (20. Juni.) (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 167—68. 12. Julii. (20. Junii.)

*18342. K. Fr. III. bevilger Sognepræsten i Gimlinge, Hr. Ebbe Jensen Brun, og hans Efterfølgere Ægt og Arbejde af den tidligere Annexgaard. — *Hafniæ*, d. 15. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 701. 15. Julii.

*18343. Henrik Below t. Hindstedgaard, Befalingsmd. paa Aastrup, Tyge Below Befalingsmd. paa Hindsgavl, Lauritz Below, kgl. Sekretær, og Anne Ulfstand, sl. Frederik Belows t. Axelvold, sælge og bortskjøde til Fru Sophie Staverskov t. Refstrup, Lauritz Ebbesen t. Sonnerups Efterleverske, Hovedgaarden Spøttrup med dens Tilliggende i Rødinge, Kreiberg og Limb Sogne. — 18. Juli. Udt. i Hist. Tidsskr. I. 236. 18. Julii.

10597. Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 75, Anm. 5. 20. Julii.

*18344. Kgl. og hertugelig Replik til Landdagen i Rendsborg, hvori fordres større Bevillinger til Defensionen end tilbudt af denne, og Aftakkelse af Soldater erklæres for betænkelig. — *Rendsburg*, 20. Juli. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 168. 20. Julii.

*18345. Nicolai Heinsii ad Isaacum Vossium epistola, in qua eum rogat, ut aliquo modo Ovidianos Gottorpianæ bibliothecæ codices in unum mensem alterumque obtineat. — *Holmiæ*, XX. Julii Juliani. Burmannus, Sylloge epistolarum III 590—91. 20. Julii.

*18346. Duplik af Stænderne paa Landdagen i Rendsborg, hvori fastholdes Ønsket om Soldaternes Aftakkelse. — 21. Juli. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 168. 21. Julii.

*18347. K. Fr. III. befaler Lensmanden paa Riberhus, Hr. Gregers Krabbe, at afsætte Borgmestre, Byfoged og Byskriver i Ribe, fordi de havde udstedt et falsk Tingsvidne. — D. 22. Juli. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 389. 22. Julii.

10598. Krieger, Den danske Privatrets almind. Del S. 191—95. 24. Julii.

10605. Særtr. af Forordn. 30 Julii.

1650.

30. Julii. *18348. K. FR. III. befaler Marsken Anders Bille at lade Capitain Jørgen Hoffmann begive sig til Bjergsodde og der udarbejde en endelig Plan over Befæstningsværkerne, som skal indsendes til Kongens Approbation. — 30. Juli. Brudst. og Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 119—20.

30. Julii. *18349. K. FR. III. befaler Ebbe Gyldenstjerne at gøre Forslag om en Tegloven og en Skibsbro ved Bjergsoddeskandsen samt angive de Steder, hvor Tømmer og Materiale til de fornødne Huse bedst kan tages. — 30. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidrag t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 120.

30. Julii. *18350. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev angaaende den Takkefest, der i Anledning af Freden skal holdes i Fyrstendømmerne d. 5. Septbr. — *Veste Glückstadt*, d. 30. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

30. Julii. *18351. SEVERINUS A. VELLEJUS (Præst i Ribe), GEORGIUS PALÆMON, Præst i Varde, ANSGARIUS SEVERINI, Præst i Kolding, og HENRICUS ERICUS PONTOPPIDANUS, Præst i Vejle, underrette Kansleren Christianus Thomæus t. Stougaard om, at de med Fuldmagt af de andre Kjøbstadpræster i Ribe Stift have valgt Hofprædikanten Lauritz Jacobsen til deres Superintendent, og bede ham om at udvirke, at Kongen konfirmerer Valget. — *Riber-Domkircke*, d. 30. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 112—13.

3. Augusti. *18352. K. FR. III.'s Bestalling for M. Vitus Bering som »vor og Kronens Historicus« med en aarlig Løn af 600 Dlr. — 3. August. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 21.

8. Augusti. *18353. K. FR. III. underretter Lensmanden paa Riberhus (Hr. Gregers Krabbe) om, at Maren, Enke efter Tolderen Peder Baggesen, skal fritages for den resterende Malttold og Accise af Øl, Brændevin og Eddike for A. 1646—50, medens det skal paalægges Magistraten at Indkræve den hos Borgerne. — D. 8. August. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 390.

9. Augusti. 10611. Danske Mag. 4. R. VI. 48—49.

9. Augusti. *18354. K. FR. III. stadfæster Valget af M. Peder Kragelund, Sognepræst til Faarevejle, til Superintendent i Ribe Stift. — 9. August. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 74.

11. Augusti. *18355. K. FR. III.'s Svar paa Rigsraadets og Adelens Indstilling (Nr. 10611), hvori han bifalder deres Forslag om Prindsens Opdragelse samt om Udarbejdelsen af en Regeringsform. — *Uor Slot Kiøbenhaffn*, d. 11. Augusti. Danske Mag. 4. R. VI. 50.

14. Augusti. 10615. Særtr. af Forordn.

14. Augusti. *18356. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO skriver til K. Filip IV. om Forboldene i Danmark, bl. a. at man har vedtaget en Skat for at faa Rigets Gjæld betalt, samt at Rigshofmesteren er saa krænket, at han hverken møder hos Kongen eller i Rigsraadet; tillige omtales, at den danske Sendefærd til Kejseren vil blive paaskyndet. — 24. Aug. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 57, 66.

15. Augusti. *18357. CHRISTIAN RANTZAU anmoder Hert. Joachim Ernst af Slesvig og Holsten om at give sit Samtykke til hans Kjøb af Amtet Barmstedt. — *Aschberg*, 15. Aug. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 87.

16. Augusti. 10619. Særtr. af Forordn.

19. Augusti. *18358. K. FR. III.'s Toldrulle for Norge. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 19. Aug. Særtr. af Forordn.

24. Augusti. *18359. K. FR. III.'s Brev til Raadet i Jylland, at da Kongen vil anlægge en Fæstning ved Bjergsodde, skulle de forebolde Adelen at »befordre« Anlægget med deres Hjælp. — 24. August. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 120—21.

1650.

*18360. K. AF SPANIENS Skrivelse til K. af Danmark, hvori han lover dennes Svoger Hert. Johan Frederik af Braunschweig-Lüneburg Ansættelse i den spanske Hær, naar der bliver en Plads ledig. — 6. Sept. (Latin.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 31. 27. Augusti.

*18361. K. FR. III.'s Skrivelse til Henr. Villumsen, fhv. Resident i Spanien, at han skal overlevere sit Arkiv til sin Efterfølger Cornelius Lerche og udbetale hans Besoldning og Kronens Gjæld til ham af de spanske Saltpenge. — 7. Sept. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 97—98. 7. Septbr.

*18362. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Rendsborg, hvori forlanges Bevillinger til Defensionen; en Ulvejagt maa anstilles og Forordninger udstedes om Skatterestancerne, Vejenes Forhedring og forgjældede Adeliges Begravelse. — *Rendsburg,* 13. Septemher. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 168—69. 13. Septbr.

*18363. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I RENDSBORG, hvori tilhydes Bevillinger til Defensionen, som man haaber, vil være tilfredsstillende; endvidere gjøres Indstillinger om Ulvejagt, Indkvarteringsgodtgjørelse m. m. — 14. Septb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 169—70. 14. Septbr.

*18364. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Rendsborg, hvori opfordres til yderligere Bevillinger til Soldaternes Underhold, da det ikke for Tiden er tilraadeligt at afskedige dem. — 15. Septb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 170—71. 15. Septbr.

*18365. K. FR. III. befaler Universitetets Professorer aarlig at indbetale til Kronen 1/8 af deres Indtægt i de følgende 3 Aar, idet det til Gjengjæld loves dem, at deres Enker eller Arvinger skulle nyde et Naadsensaar. — *Haffniæ,* d. 16. Septembris. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 42—43. 16. Septbr.

*18366. Skrivelse fra BGM. OG RAAD I FLENSBORG til K. Fr. III., hvori de udtale deres Uvilje mod at give noget Tilskud til Kartografen Johannes Mejer, især da de formene, at han af egen Drift og ikke efter Øvrighedens Befaling har paabegyndt sit Arbejde. — 23/9. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 287—88. 23. Septbr.

*18367. K. FR. III.'s aabne Brev, at han den 20. Novbr. i sin Fæstning Glyckstad ved sine dertil deputerede Landraader, Kansler og Raader vil lade afholde en slesvigsk og holstensk Overamtsret. — *Glückstadt,* am 25. Septembris. (Tydsk.) Stemann, Geschichte d. öffentlichen u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 374. 25. Septbr.

*18368. K. FR. III.'s Befaling til Bisperne om at paase, at ved Præstevalg ikke mer end en Person prædiker paa samme Dag og ikke heller paa andre Tider end om Søndagen, og at ingen tilstedes at prædike uden i præstelig Habit. — *Kjøbenhavn Slot,* d. 28. Septembris. Ny kirkehist. Saml V. 667. 28. Septbr.

*18369. K. FR. III.'s Befaling til Fru Jytte Høeg om at aftinge med Søffren Søffrensen Prydtz, Søffren Oluffsen, Jesper Jenssen og Jens Bragaard, Borgere i Aars, der have været Sandemænd i Kirsten Doktors Sag, paa deres yderste Formue for noget, de have skrevet Højesteret for nær. — *Hafn.,* 9. Octb. Udt. i Hüberts, Aktst. vedk. Aarhus II. 143. 9. Octobr.

*18370. K. FR. III.'s Skattebrev, ifølge hvilket hver 10 jordegne Bønder skulle lægges i Lægd og betale 20 Rdlr. in Specie, eller deres Værd Daleren beregnet til 6 Mk. dansk, og hver 10 Bønder, som ikke have frit Jordegods, hetale 10 Rdlr. — 15. Octbr. Udt. hos Paludan, Møens Beskrivelse II. 312. 15. Octobr.

1650.

17. Octobr. *18371. K. FR. III. og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 12. Decbr. i Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, d. 17. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

18. Octobr. *18372. Skrivelse fra den danske Resident i Wien GEORG MELCHIOR GANS til K. Fr. III., hvori omtales, at Grev Valdemar Christian havde søgt at bevæge Kejseren til at interessere sig for ham. — 28. Okt. ny St. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 123, Anm. 1.

19. Octobr. *18373. K. FR. III. og Hert. FREDERIK III. af Gottorp opfordre Stæderne Lübeck og Hamburg til at foranstalte en Ulvejagt. — *Gottorff*, 19. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen. Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 85.

22. Octobr. vel 1. Novbr. *18374. Skrivelse fra den danske Resident i Spanien HENRIK VILLUMSEN til Andres Gallart angaaende en dansk Prinds (Jørgen Ulrik), der foregiver at være en Søn af den afdøde Konge og Christina Marsuin, hvilket Residenten benægter. — *Madrid*, 1. November. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 371—72.

28. Octobr. 10636. Rothe, Rescripter III. 458.

28. Octobr. *18375. K. FR. III. tillader Ove Bjelke, Befalingsmd. paa Bergenhus, at lade de ofte ankommende skotske Officerer og Betjente forblive i Bergen. — *Kjøbenhavn*, 28. Oktober. Brudst. i Norske Mag. II. 367.

31. Octobr. 10638. Danske Mag. 4. R. VI. 50—51.

3. Novbr. *18376. CORFITZ ULLFELDTS Svar paa K. Fr. III.'s til Rigsraadet indgivne Proposition om Regeringens Førelse under et Interregnum; han henholder sig til den Anordning, der »for mange utenckelige Tider siden« er truffet herom. — *Kiøbenh.*, d. 3. 9vember. Danske Mag. 4. R. VI. 53.

3. Novbr. *18377. NIELS TROLLES skriftlige Betænkning om og Svar paa K. Fr. III.'s Proposition til Rigsraadet om Regeringens Førelse under et ved den udvalgte Konges Umyndighed foraarsaget Interregnum. — *Haff.*, 3. Novemb. Danske Mag 4. R. VI. 51—52.

5. Novbr. *18378. K. FR. III.'s aabne Brev, at han har tilladt Dr. jur. Basilius de Rubus at søge godt Folk i Kongens Riger og Lande om Hjælp til at udløse af Tyrkernes Fangenskab sine ved Indtagelsen af Retimo i Kandia tilfangetagne Slægtninge. — 5/11. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 62.

6. Novbr. *18379. Kejser FERDINAND III. tilstaar Grev Christian Rantzau, Statholder i Slesvig og Holsten og K. Fr. III.'s Afsending, pfalzgrevelige Rettigheder. — *Wien*, 16. Novbr. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 11. Pars spec. 7. 2. Forts. d. 2. Cont. 6. Abth. S. 189—99

7. Novbr. *18380. K. FR. III. befaler Oluf Brokkenhus at udvise Johan Ettersen to Bøgetræer, som denne mod Betaling skal have til sin Mølledæmnings Reparation. — *Hafn.*, d. 7. Novemb. Nyrop, Strandmøllen S. 29.

8. Novbr. *18381. K. FR. III.'s Forordning om Accisen og Handel med fremmed Drik. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 8. Novemb. Særtr. af Forordn.

8. Novbr. *18382. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig, hvori fremstilles, at Totalafskedigelsen af Soldaterne er umulig, og Prælater og Ridderskab opfordres til ikke at skille sig fra de øvrige Stænder med Hensyn til at bære Byrder i den Anledning. — (*Gottorf*, 8. Nov.). (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 171 (jvfr. I. 85).

9. Novbr. *18383. LAURENTIUS PETRI SVERDRUPIUS beder Biskop Henning Stockfleth om at faa Lov til at prædike i en anden Præsts Kirke. — *Agershus*, 9. Novemb. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 787.

1650.

10646. Danske Mag. 4. R. VI. 53—55. 11. Novbr.

*18384. K. af Danmarks Afsending ved Kejserhoffet CHRISTIAN RANTZAU ansøger om, at der maa blive udstedt en ny Konfirmation for Kongen og hans mandlige Arvinger paa deres Ret til Oldenburg og Delmenhorst. — 21. Nov. (Tydsk.) Udt. i Moser, Familien Staats-Recht I. 701. 11. vel 21. Novbr.

*18385. Den Sønderborgske Linjes Mandatarius ved Kejserhoffet JEREMIAS PISTORIUS anmoder om at blive underrettet om, naar de kgl. danske Gesandter ansøge om noget angaaende Successionen til Pinneberg og Exspektancen paa Oldenburg, der kunde blive til Linjens Præjudits. — 21. Nov. (Tydsk.) Udt. i Moser, Familien Staats-Recht I. 701. 11. vel 21 Novbr.

*18386. K. FR. III. stadfæster Salget af den frie adelige Rantzauske Gaard ved St. Laurentius i Itzeboe til Amtsforvalteren Jacob Steinmann i Steinburg. — (20. November.) Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 100. 20. Novbr.

*18387. Indlæg fra de sønderborgske Hertugers Agent JEREMIAS PISTORIUS VON BURGDORFF til Kejseren, hvori han opfordrer denne til først at høre Hertugerne, inden han paa den kgl. danske og gottorpske Gesandt Christian Rantzaus Opfordring bekræfter Kongens og Hert. af Gottorps Overenskomst angaaende Successionen i Grevskabet Pinneberg og Exspektancen paa Grevskabet Oldenburg og Delmenhorst. — D. 3. Decbr. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 83—84. 23. Novbr. vel 3. Decbr.

*18388. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori han bl. a. meddeler, at Dronningens Slægtning Landgreven af Hessen-Darmstadt er kommen til Danmark for at studere. — 3. Dec. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 59. 23. Novbr.

*18389. K. FR. III.'s Brev, at Mogens Høg, Lensmd. paa Silkeborg, maa anvende 400 Rdlr. fordelte paa to Aar til Udbedring af Slottet. — 25. Novbr. Udt. i Aarb. f. nord. Oldk. 1885 S. 336. 25. Novbr.

10653. Særtr. af Forordn. 26. Novbr.

10655. Krieger, Den danske Privatrets almind. Del S. 190—98. 29. Novbr.

*18390. Indlæg fra CHRISTIAN RANTZAU, K. af Danmarks Gesandt, til den tydske Kejser angaaende Kongens Forlening med Holsten. — 12. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Geschichte II, 2. 130—31. 2. vel 12. Decbr.

*18391. K. FR. III.'s Skjøde til Christoffer v. Gencbel paa afd. Jens Bangs Stenhus ved Østeraa i Aalborg. — D. 11. December. Brudst. i Wulff, Jens Bang S. 252. 11. Decbr.

10661. Særtr. af Forordn. 14. Decbr.

*18392. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev angaaende Betalingen af den paa sidst afvigte Landdag bevilgede Skat paa 6 Sk. af hver Plov og hver 1500 Dlrs. Rente. — *Schlosz Gottorff*, d. 14. Decembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 14. Decbr.

*18393. K. FR. III. og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, at der til Landets Defension skal udredes 1 Rdlr. af hver Plov og af hver 1500 Rdlr., hvilken Skat skal indbetales til næstkommende Omslag i Kiel. — *Schlosz Gottorff*, d. 14. Decembris. (Tydsk.) Særskilt trykt. 1 Bl. fol. pat. 14. Decbr.

*18394. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG, hvori ydes Bevillinger til Defensionen med bestemt Anmodning om for Fremtiden at være fritagne derfor. — 14. December. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 171—72. 14. Decbr.

10662. Særtr. af Forordn. (Saavel i dansk som i tydsk Udfærdigelse.) Wolff, Encomion regni Daniæ S. 32—34. Both, Danmark II. 548—49. Møller, Fredericia i det 17. og 18. Aarh. S. 11—13. 15. Decbr.

1650.

15. Decbr. *18395. Kgl. og hertugelig Replik til Landdagen i Slesvig, hvori fastholdes Umuligheden af at kunne afskedige alle Tropperne, førend Fredstilstanden er mere sikret. — 15. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 172.

15. Decbr. *18396. Duplik af Stænderne paa Landdagen i Slesvig, hvori ønskes, at Soldaterne maa betales af Skatterestancerne. — 15. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 172.

15. Decbr. *18397. Hert. Joachim Ernst af Slesvig og Holstens Instrux for sin Agent Jeremias Pistorius med Hensyn til hans Optræden overfor Kejseren i Anledning af Christian Rantzaus Anmodning til denne om Kongens Forlening med Holsten samt om Bekræftelse af Førstefødselsretten i Holsten og af Kongens og Hert. af Gottorps Overenskomst om Grevskaberne Pinneberg, Oldenburg og Delmenhorst. — *Auf Unserm Hause Ploen*, d. 15. Decbr. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 84—85.

21. Decbr. *18398. K. Fr. III.'s Missive til Lensmanden paa Aalborgbus Erik Juel, at han mod Jordskyld skulde bortforunde Slottets Grund ved Østeraa, hvor fordum Kongens Kornhus stod, til at bygge Boder paa. — $^{21}/_{12}$. Udt. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 34.

27. Decbr. *18399. K. Fr. III.'s Brev, at Lensmændene og Kapitlerne i Jylland skulle fremskikke Bønder til Arbejde ved Bjergsodde Skandse, da Adelen bar bevilget en Karl af hver 100 Tdr. Hartkorn. — 27. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidrag t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 121.

30. Decbr. *18400. K. Fr. III.'s Missive til Lensmændene, hvorved han befaler dem at indsende Fortegnelser over, hvor mange Vornede der have løskjøbt sig, og opbæver de Vornedes Ret til for Fremtiden at løskjøbe sig hos Lensmændene. — 30. Dec. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 527.

30. Decbr. *18401. Skrivelse fra Bgm. og Raad i Stades Afsending til Dr. Christina af Sverig, hvori omtales, at de Kjøbmænd i Stade, som have paalaget sig Handel og Skibsfart paa Guinea, men ere blevne hindrede deri af Louis de Geer, have truet med at flytte til Glyckstad og stille sig under K. af Danmarks Beskyttelse. — *Stockholm*, d. 30. Dec. (Tydsk.) Altes u. Neues aus d. Herzogthümern Bremen u. Verden V. 224—28.

*18402. Hannibal Sehesteds Forsvarsskrift og Redegjørelse for sin Embedsførelse i Norge. Brudst. og Udt. i Sehested, Hannibal Sehested II. 126—348, jvfr. I. 160—62.

1650?

1650?

*18403. Isaaci Vossii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, se manuscriptos libros Goldasti longe majoris, quam illos, quos Heinsius in bibliotheca ducis Holsatiæ viderit, facere. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 585—86.

c. 1650.

C. 1650.

*18404. Theodorus Lentes Projekt til Ordningen af det tydske Kancelliarkiv i Kjøbenhavn. (Tydsk.) Brudst. i Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 240—42.

29. Decbr. *18405. Hert. Frederik III. af Gottorp anbefaler Joh. Philip B . . . ., Rigshofraad, sine Sager ved det kejserlige Hof. — Uden Aar, *Gottorf*, 29. Dec. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 191.

1650—1655. 1650-1655.

*18406. Fortegnelse paa, hvad der er oppebaaret af de tvende Brandskatter, som bleve lagte til Svenskens Krigsfolk i Ribe, udi og efter Svenskens Tid. Adler, Efterretninger ang. Ribe. 11. Saml. S. 8—13.

1651. 1651.

*18407. KGL. og HERTUGELIGT aabent Brev, hvorved en Landdag sammenkaldes til Kiel d. 16. Januar. — 14. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 173 (jvfr. I. 85). 14.? Januar.

*18408. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel, hvorved Prælater og Ridderskab bestemt opfordres til at bevilge Penge til Soldaternes Underhold og til ikke at skille sig fra Stæderne. — 16. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 173 (jvfr. I. 85). 16? (14.) Januar

*18409. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvorved de bede sig fritagne for fortsat Underhold af Soldaterne. — 17. Jan. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 174. 17. Januar.

*18410. Skrivelse fra JEREMIAS PISTORIUS (Agent for de sønderborgske Hertuger) til Hert. Joachim Ernst af Slesvig og Holsten, hvori han beretter, at den danske Gesandt Christian Rantzau er bleven udnævnt til Greve, og at Kongen har opnaaet Førstefødselsretten for Holsten; Forhandlingerne om Pinneberg og Oldenburg og Delmenhorst holdes hemmelige. — *Wien*, 28. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 86. 18. vel 28. Januar.

*18411. Skrivelse fra CHRISTOFFER URNE, Lensmd. paa Dragsholm, hvori han udtaler, at det var godt, at ingen af Kronens Bønder der i Lenet vilde frikjøbe sig, da man saa let vilde faa mange øde Gaarde, eftersom en Del af Godset »er saa meget højt forsat paa Landgildet«, og Egnen er meget skarp. — D. 22. Jan. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 527. 22. Januar.

10675. Særtr. af Forordn. 1. Febr.

*18412. PETRUS SPORMAND sender som Dekan i det filosofiske Fakultet Biskop Stockfleth i Christiania 10 Indbydelser til den forestaaende Magisterpromotion, hvilke han beder Biskoppen om at meddele til Mænd i Stiftet, som han anser for værdige til Magistergraden. — *Hafniæ*, nonis Febr. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 787. 5. Febr.

10676. Særtr. af Forordn. Nathanson, Historisk Fremstilling af Jødernes Forhold og Stilling S. 1—2. 6. Febr.

*18413. K. AF SPANIENS Depeche til Gesandten i Kjøbenhavn Grev Rebolledo angaaende en gjennem den danske Resident i Madrid indleveret Ansøgning om, at de Danske i visse Tilfælde maatte nyde samme Begunstigelser som Hollænderne, hvilket afslaas. — 20. Febr. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 92. 10. Febr.

*18414. JOHANNES RHODIUS Nicolao Heinsio nova quædam litteraria ex Italia nuntiat. — *Patavii*, VII. Kal. Mart. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 452. 13. Febr.

*18415. K. FR. III. befaler Lensmanden og Biskoppen at lade alle Skolemestre vide, at de Disciple, som agte at lade sig examinere til Deposits, skulde indstille sig til Examen otte Dage efter Paaske, eller efter Sct. Michaelis. — 14. Februar. Rothe, Rescripter III. 603. 14. Febr.

1651.

17 Febr. *18416. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved det forbydes at udføre Hopper, Køer, Lam, Faar, Svin, Gjeder og Bukke. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 17. Februarii. Særtr. af Forordn.

18. Febr. *18417. K. FR. III.'s Brev til Marsken Anders Bille, at da Tiden tilstunder, hvor man skal begynde paa Fortifikationen »her for Byen« og i Særdeleshed udstikke Pladser og Haver, skal han befale Gotfrid Hoffmand, der har alle Bestikkene i sin Forvaring, enten selv at komme hid eller levere nogle fra sig til Peter Gyssen. — 18. Febr. Brudst. og Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericlas Kultur- og ældste Hist. S. 121—22.

20. Febr. *18418. Indberetning fra KAPELLANEN I KORNERUP om Ejendomsforholdene i Kornerup og Suogersløff. — *Kornerups Præstegaard*, d. 20. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 530—31.

25. Febr.—12. April. *18419. En Seddel, hvori DINA (VINHOFVERS) beder Leonora Christina om en Samtale samme Aften. — Uden Datum. (Tydsk.) Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. Dansk i P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 54.

25. Febr.—12. April. *18420. En Seddel, hvori DINA (VINHOFVERS) beder Leonora Christina om en Samtale samme Aften, thi ellers kommer der »nogle Djævle med Rævehaler i Nat eller imorgen Nat«. — Uden Datum. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 54—55.

26. Febr *18421. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de bekjendtgjøre, at der d. 14. April vil blive afholdt en Kvartalsret for Fyrstendømmerne i Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, d. 26. Februar. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

26. Febr. *18422. ADOLF FR. SCHLEZER underretter Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg om de i Sverig stedfindende Rustninger; ingen ved, om de gjælde Polen eller Danmark, mod hvilken sidste Stat der hersker stor Misfornøjelse i Anledning af Forpagtningen af Sundtolden, og fordi Danmark støtter sig til Holland. — *Stockholm*, 8. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 652—53.

28. Febr. *18423. K. FR. III.'s aabne Brev til Undersaatterne i Norge, at han vil sende nogle Kommissarier derop for at forfare et og andet angaaende Rigets Tjeneste og deres egen Velfærd. — 28. Febr. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 672, Anm. 2.

1. Martii. *18424. K. FR. III. befaler Frederik Barnewitz t. Rubjergaard at have Opsyn med Kjøbstæderne paa Lolland og Falster. — D. 1. Marts. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 367.

5. vel 15. Martii. *18425. ISAACI VOSSII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua scribit, se de libris Stephanii cum Stirnhelmio acturum esse, et litteras ejus Rhensburgi in Dania exaratas commemorat. — XV. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 592—93.

10. Martii. *18426. K. FR. III.'s aabne Brev, at han skylder sin afdøde Broder Prindsens Hofapotheker Christopher Herfordt en Sum af 11,220 Rdlr. for Leveringer til Prindsens Behov. — *Hafniæ*, 10. Marts. Archiv f. Pharmaci og Chemi XVII. 279—80.

13. Martii. *18427. K. FR. III. befaler Falk Gjøe, Hofmester paa Sorø Akademi, at indsætte M. Vitus Bering til Professor i Historie i Sorø. — 13. Marts. Hist. Tidsskr. 5. R. I. 21—22.

15. Martii. *18428. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren la Torre om K. Chr. IV.'s foregivne Søn Don Jørgen Ulrik, der var kommen til Helsingør fra Spanien sammen med en Valencianer. — 25. Marts. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 78.

1651.

*18429. JACOMO DA RIVA, Fører for Republiken Venezias Flaade, giver Curt 15. Martii.
Siuersen Adelbors, Capitain paa Skibet San Zorsi, Vidnedsbyrd om hans udmærkede Tjeneste. — *Porto di Standia*, di 25 Marzio styll novi. (Italiensk.) Mylins, Cort Adelar S. 80—82 (med dansk Overs.) Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 156.

10688. Corfitz Ulfeldts »højttrængende Æresforsvar« S. 20—21. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. 18. Martii.
II. 12 (ogsaa i dansk Overs.)

*18430. K. FR. III. befaler Laurits Vello og Oluf Rosenkrans m. fl. at undersøge 19. Martii.
den Skade, som Hendrik Møller skal have tilføjet Johan Ettersens Papirmølle ved at inddæmme Vandet til Iljortholms Mølle. — *Hafniæ*, d. 19. Martii. Nyrop, Strandmøllen S. 29—30.

*18431. Den sønderborgske Linjes Mandatarius ved Kejserhoffet JEREMIAS 20. vel 30. Martii.
PISTORIUS indgiver en ny Protest og anmoder om at blive underrettet om de danske og holsten-gottorpske Gesandters Forhandlinger. — 30. Marts. (Tydsk.) Udt. i Moser, Familien Staats-Recht I. 701-02.

*18432. K. FR. III.'s Missive til Lensmanden paa Kronborg Arendt v. d. Kuhla, 22. Martii.
at, da der til Helsingør er ankommen en Person, der udgiver sig for en Søn af K. Chr. IV., saml en Spanier, der har Pengekrav paa ham, skal han lade dem begge rejse til Kjøbenhavn, dog saaledes at det gaar uformærket af. — *Kbh.*, d. 22. Marts. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 79.

*18433. ISAACI VOSSII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua existimat, se, 30. Martii.
quum bibliothecæ aliquot a regina (Sveciæ) ex Gallia exspectatæ advectæ fuerint, bibliotheca Stephanii minime indigiturum esse. — IX. Aprilis st. N. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 593—94.

*18434. K. FR. III. befaler Kjøbstæderne paa Lolland og Falster at vise Lydighed 8. Aprilis.
mod Frederik Barnewitz t. Rubjergaard. — 8. April. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 367.

*18435. K. FR. III.'s Brev til Bisperne i Danmark om at forelægge for Provster 9. Aprilis.
og Præster en Bøn for Indbyggerne i Augsburg om Hjælp til Istandsættelse af deres i Krigen ødelagte Kirker og indsende de mulig indkommende frivillige Gaver til Biskop Jæsper Brochmand til videre Besørgelse. — 9/4. Udt. i Dyrlund, Tatere og Natmandsfolk i Danmark S. 61.

*18436. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de suis studiis epistola. — 9. Aprilis.
Patavii, XIII. Kalend. Maii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 453—54.

*18437. ISAACI VOSSII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua litteras ejus 9. vel 19. Aprilis.
Rheinsburgo in Dania ad se missas nominat. — XIX. Aprilis. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 595—96.

10696. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. A, G. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. 12. Aprilis.
II. 14—15.

*18438. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDOS (til Offentliggjørelse 12. Aprilis.
bestemte) Skrivelse til sin Slægtning D. Ramiro de Quiñones i Leon, hvori han skildrer det danske Hof, danske Forhold og sin egen Tilstand. — *Kbhvn.*, d. 22. April. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 31—37, 39—42.

*18439. En Seddel, hvori DINA (VINHOFVERS) beder Leonora Christina om at c. 12 Aprilis.
tage sig i Agt for Walter og siger, at denne er bleven hende selv meget fjendtlig. — Uden Datum. (Tydsk.) Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 55.

10697. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil Litr. B. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 16—19. 13. Aprilis.

1651.

14. Aprilis. *18440. Rigens Hofmester CORFITZ ULFELDTS Skrivelse, hvori han beretter, at Dina Skomagers har meddelt ham noget angaaende et paatænkt Overfald mod ham, hvortil Walter skal have nogen Kjendskab, men hvorom han selv dog ikke endnu har tilstrækkeligt Vidnesbyrd til at anlægge Sag mod nogen. — (*Kjøbenhavn*), dend 14. Aprilis. Udt. i Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G (i en Extrakt af 16. April)

15 Aprilis 10699. For 14. April — 15. April. For Forhør — Beretning om Forhør. »Søndagen« bør udgaa, da det var Søndag d. 13. April. Beretning om Dinas og Walters Proces. Bil. Litr. E, L. P(ans), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 23—25.

16 Aprilis. *18441. ERICH KRAGS og HACK VINNS Extrakt af Corfitz Ulfeldts Skrivelser af 12. og 14. April 1651. — *Aff Canceliet for Kiøbenhaffns Slot*, dend 16. Aprilis. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G.

18. Aprilis. *18442. GEORG VON WALTERS Brev til Kansleren, hvori han beder om at maatte faa det Spørgsmaal, der Mandagen den 14. April blev gjort ham i Raadstuen om hans Kjendskab til et mod Rigshofmesteren Corfitz Ulfelt rettet Mordanslag, opsat skriftligt for ogsaa at kunne besvare det skriftligt. — *Kopenhagen*, d. 18. Aprilis. (Tydsk.) Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G.

18. Aprilis. *18443. GEORG WALTERS Brev til Kansleren Christen Thomesen Sehested, hvori han benægter at have nogetsomhelst Kjendskab til noget Mordanslag mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfelt og kalder dem, der beskylde ham herfor, for Mordere og Skjælme. — *Kopenhagen*, d. 18. Aprilis. (Tydsk.) Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G.

19. Aprilis. 10705. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. B. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist II. 19—20.

19. Aprilis. 10706. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. F. P(ans), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 25—26.

19. Aprilis. *18444. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, at den danske Regering ej vil betale den Sum Penge, Lars Ulfeldt skylder den flanderske Kjøbmand Cornelius Zeghers. — 29. Apr. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 100.

20. Aprilis. 10708. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. C. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist II. 20—21.

23. Aprilis. *18445. Udskrift af Kjøbenhavns Bytings Protokol om Dina Vinhofvers Forhør i Anledning af Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldts Anklage mod hende for falske Beskyldninger. — Onszdagen d. 23. Aprilis. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H, L.

23 Aprilis. *18446. GEORG VON WALTERS skriftlige Spørgsmaal til Dina Skomagers, om hun nogensinde har sagt, at nogen vilde overfalde Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt i hans Hus, eller hørt, at Walter har sagt noget saadant til hende. — (*Kjøbenhavn*), d. 23. Aprilis. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G, L. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 32—33.

23. Aprilis. *18447. SCHLEZER skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at man er utilfreds med Toldforhøjelserne i Sundet. — *Stockholm*, 3. Mai. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 653.

26. Aprilis. *18448. TINGSVIDNE, udstedt paa Kjøbenhavns Byting, om de af Margreth Vinhoffvers, hendes Mand Samson Gertzen og hendes Datter Dina paa Kjøbenhavns Raadstue aflagte Vidnesbyrd i Sagen mellem nævnte Dina og Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt. — (26. Aprilis.) Udt. i Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H.

26 Aprilis. *18449. Den spanske Agent i Hamburg, MANUEL BOCCARROS Skrivelse til G. de la Torre, i hvilket han giver denne Oplysninger om Dinas Beskyldninger mod Rigshofmester Ulfeldt og om Forholdene i Kjøbenhavn. — 6. Maj. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 82—83.

1651.

10712. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 82, Anm. 2. 27. Aprilis.

*18450. Udskrift af Gejstlighedens Protokol, udstedt paa Konventhuset, angaaende de Forhør, som der ere optagne i Anledning af Sagen mellem Dina Vinhofvers og Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt. — D. 28. Aprilis. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H. 28. Aprilis.

*18451. NICOLAII HEINSII ad Isaacum Vossium epistola, in qua Stephanianam bibliothecam fortasse per partes fore vendendam commemorat, et ei svadet, ut in hac causa opera Danielis Elzevirii, qui in Daniam nuper discesserit, utatur. — *Lugd. Bat.*, d. VIII. Maii stilo novo. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 599—601. 28. Aprilis.

*18452. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori han giver sin Regering Oplysninger om den til Danmark ankomne foregivne Søn af K. Chr. IV. samt om Dinas Beskyldninger mod Rigshofmester Ulfeldt m. m. — Uden Datum. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 79—80. 82—85. Fin. Aprilis.

*18453. TINGSVIDNE, udstedt paa Kjøbenhavns Byting om de paa dette den 30. April afholdte Forhør og aflagte Vidnesbyrd i Sagen mellem Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt og Dina Vinhofvers. — D. 1. Maii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H. 1. Maji.

*18454. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om Processen mod Dina samt om nogle danske Kjøbmænds Klager over de danske Konsuler i Spanien og om et af danske Kjøbmænd indgivet Andragende til den spanske Regering (jvfr. Nr. *18413). Tillige omtales, at de ndanske Regering har lovet at forbyde portugisiske Hvervinger i Holsten. — 13. Maj. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 74, 85—86, 99—100. 3. Maji.

10715. Treschow, Danske Jubel-Lærere S. 74—75. post 4. Maji.

*18455. Spørgsmaal stillede til norske Officerer af de til Norge afsendte Kommissarier STEEN BILDE, NIELS KRABBE og JØRGEN BIELCHE. — *Christiania*, d. 6. Mai. Sehested, Hannibal Sehested II. 349—53. Trykt sammen med de af Capitain Nicolaus Wormb d. 8. Maj afgivne Svar. 6. Maji.

*18456. M. SIMON HENNINGS' skriftlige Vidnesbyrd, fremlagt paa Konventhuset for den gejstlige Ret, angaaende hvad Dina har berettet ham om Mordplaner mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt. — *Kopenhagen*, d. 6. Maii. (Tydsk.) Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr G (ogsaa i et Tingsvidne udstedt paa Kjøbenhavns Byting d. 7. Maj Smstds Litr. H). Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 46—47. 6. Maji.

*18457. LEONORA CHRISTINAS skriftlige Vidnesbyrd angaaende, hvad Dina har berettet hende om Mordplanerne mod hendes Ægtefælle. — *Kiøbenhaffn*, d. 7. Maii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II 51—54. 7. Maji.

*18458. Dr. OTTE SPERLINGS' skriftlige Vidnesbyrd, fremlagt paa Kjøbenhavns Byting, at Dina Vinhofvers har bedt ham om at formaa Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt til ikke at nævne hende i Sagen mod Walter. — D. 7. Maii. Udt i Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. Udt. i P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 48—51. 7. Maji.

*18459. NIELS BANNER beder Kongen om, at en Række navngivne Personer maa blive indbudt til hans Bryllup. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Maii. Personalhist. Tidsskr. V. 313—15. 8. Maji.

*18460. K. FR. III.'s Befaling, at Møntmestren indtil videre skal slaa hele og halve Rigsdaler, slette Daler og Rigsorter efter samme Skrot og Korn som i K. Chr. IV.'s Tid. — *Hafniæ*, d. 9. Maii. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 430—31. 9. Maji.

*18461. Hert. JOACHIM ERNST af Slesvig og Holstens Skrivelse til sin Agent Jeremias Pistorius, hvori han fastholder sin Ret til Andel i de to Trediedele af Pinneberg, 11. Maji.

1651.

der ere tilfaldne Kongen; Grev Rantzau er paa Tilbagerejsen til Kjøbenhavn. — *Auf Unserm Hause Ploen*, 11. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 86.

14. Maji. *18462. K. FR. III.'s Ordinans om Toldens Forvaltning og Administration. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 14. Maji. Særtr. af Forordn.

14. Maji. *18463. K. FR. III.'s Ordinans om Fortoldning, Toldtider m. m., som skal opslaas paa Toldboderne. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 14. Maji. Særtr. af Forordn.

14. Maji. *18464. K. FR. III.'s aabne Brev om Generaltoldforvalterembedet i Danmark. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 14. Maji. Særtr. af Forordn.

15. Maji. *18465. KJØBENHAVNS RAADSTUERETS Kjendelse, hvorved Gyldigheden af det af Dr. Otto Sperling for Bytinget d. 7. Maji aflagte Vidnesbyrd hævdes trods de af Dina Skomagers derimod gjorte Indsigelser. — D. 15. Maj. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G.

16. Maji. *18466. Den svenske Resident i Kjøbenhavn MAGNUS DUREL skriver til K. Karl X. Gustaf, at Partierne forstærke sig, og at to af Landets rigeste Adelsmænd Kaj Lykke og Albret Skeel ere komne til Byen, hvilket har vakt stor Alteration ved Hoffet. — 16. Maj. (Svensk.) Brudst. p. Dansk i Brunn, Kaj Lykke S. 12—13.

17. Maji. *18467. CORFITZ ULFELDT tilskriver Generalstaterne, at de om ham udspredte Rygter ere Opdigtelser af hans Fjender, og at hans Sag nu er for hans Dommere, hvorved hans Uskyldighed snart vil blive bevist. — *Coppenhague*, ce 17. May. (Fransk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Snède IV. 381

24. Maji. 10729. Rothe, Reskripter II. 295 f.

28. Maji. *18468. KJØBENHAVNS BYTINGS Dom, hvorved Dina Viinhofvers Beskyldninger mod Corfitz Ulfeldt og hans Hustru for Planer mod Kongens Liv dømmes magtesløse. — D. 28. May. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 57—60. Udt. i Holberg, Dannemarks Riges Hist. III. 68—69.

30. Maji *18469. K. FR. III. konfirmerer K. Chr. IV.'s Bevilling af 30. December 1641 paa, at Sebberklosters Ejere have Jus patronatus til Sebber Kirke. — *Sloth Kjøbenhaffn*, d. 30. May. Svanholm, Notitser om Sebberkloster S. 9—10.

3. Junii. *18470. K. FR. III. giver Jacob Petz og Konsorter Brev paa Stackerup Mølle, som tilforn skal have været et Messingværk, til der at oprette en Hammermølle. — — (3. Juni). Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S. 21.

4. Junii. *18471. K. FR. III.'s Befaling til Marsken Anders Bille at yde et aarligt Traktement til de to kgl. Ingeniører Hofmand og Gyssen. — 4/6. Udt. i Berg, Smaa Bidr. til Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 122, Anm. 1.

8 Junii. *18472. GENERALSTATERNE meddele Corfitz Ulfeldt deres Glæde over hans Skrivelse af 17. Maj (Nr. *18467) og forsikre ham, at de altid have bevaret deres gode Mening om ham. — *A la Haye*, le 18. Juin. (Fransk.) Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Snède IV. 382.

9. Junii. 10739. Særtr. af Forordn. (Ogsaa i tydsk Udfærdigelse.) Wolff, Encomion regni Daniæ S. 385—90.

9. Junii. *18473. K. FR. III.'s Befaling til Marsken Anders Bille, at han tilligemed fire andre Adelsmænd skal have Direktion og Indseende med den Fæstning, som skal bygges paa Bjergsodde. — 9. Juni. Brudst. og Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 122.

1651.

*18474. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig, hvori opfordres til Bevillinger til de Soldaters Underhold, som ikke kunne afskediges; Vejene bør repareres, og de holstenske Stænder erklære sig om Nürnbergerkonventets Beslutninger angaaende de fremmede Troppers Rømning af Riget. — (10. Juni). (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 174—75 (jvfr. I. 85). 10. Junii.

10740. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G, H. 11. Junii.

*18475. KONGENS RETTERTINGS Dom, ifølge hvilken Kaldsbrevet til Niels Jensen, udstedt af Borgmestrene, og Kaldsbrevet til Svend Christensen, udstedt af Raadmændene i Horsens, erklæres for ugyldige. — 11. Juni. Rothe, Rescripter II. 281 f. 11. Junii.

*18476. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG, hvori bevilges Penge til Soldaternes Underhold; hvad Udgifterne til det tydske Riges Rømning af fremmede Tropper angaar, vil Holsten erlægge i Forhold til, hvad de andre nedersachsiske Kredsstænder paatage sig; m. m. — 11. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 175 (jvfr. I. 85). 11. (? 12.) Junii.

*18477. KJØBENHAVNS RAADSTUERETS Dom, hvorved Bytingsdommen af 28. Maj bekræftes og Dina Vinhofers formedelst løgnagtige Beskyldninger mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfeld dømmes til at have sit Liv forbrudt. — D. 12. Junii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil Litr. H. 12. Junii.

*18478. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Slesvig, hvori under Løfte om Aftakkelse af Soldaterne saa snart som gjørligt forlanges en yderligere Bevilling til deres Underhold. — (13. Juni). (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz d. Handschrift. d. Kieler Universitatsbibl. III. 175—76 (jvfr. I. 85). 13. Junii.

*18479. CORFITZ ULFELDTS Indlæg for Kongens og Rigsraadets Domstol, hvori han i Anledning af Walters Tiltale mod ham for falske Beskyldninger paastaar ikke at have anklaget Walter, fordrer forskjellige Vidnesbyrd fremlagte og udtaler Ønsket om, at Dina maa nøje forhøres, for at man kan komme til Erkjendelse af Sandheden. — *Kiøbenhaffn*, d. 13. Junii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G (Paus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 77—79. 13. Junii.

*18480. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG, hvorved bevilges en Afgift til Soldaternes Underhold. — (14. Juni). (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 176 (jvfr. I. 86) 14. Junii.

*18481. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, hvori omtales Festligheder ved det danske Hof. — 24. Juni. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 93. 14. Junii.

*18482. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Vorstium Scaligeri varias lectiones Thomæ Bartholino sibi excerpendas concessisse, eique Petrum Scavenium civem suum recommendat. — *Patavii*, III. Kal. Jul. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 454—56. 19. Junii.

*18483. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua scribit, libros, qui Hafniæ sint, nihil negotii facere. — *Patavii*, Kal. Jul. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 453 (hvor uden Tvivl ved en Trykfejl Aaret 1650). 21. Junii.

*18484. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken han bønfalder om »at maatte accordere paa det, som muligt er«, da han ikke kan efterkomme de opstillede Betingelser uden at geraade udi yderste Armod med Hustru og Barn og ruinere sine Kreditorer. — 23. Junii. Sehested, Hannibal Sehested II. 354. 23. Junii

1651.

24. Junii. 10748. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 60—61. Sehested, Hannibal Sehested II. 354—55. Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. 1. 676, Rettelser og Tilf. Smstds i Anm. 2.

25. Junii. 10750. Sehested, Hannibal Sehested II. 356.

25. Junii. *18485. GEORG VON WALTERS Indlæg for Kongens og Rigsraadets Domstol, hvori han fordrer Oprejsning for den af Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt fremsatte Beskyldning for at have været Medvider i et Mordanslag mod ham. — *Hafniæ*, d. 25. Junii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 65—70.

25. Junii. *18486. GEORG VON WALTERS Indlæg for Kongens og Rigsraadets Domstol, hvori han søger at gjendrive forskjellige mod ham afgivne Vidnesbyrd i Anledning af hans mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt anlagte Sag for falske Beskyldninger. — *Hafniæ*, d. 25. Junii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr G. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 71—76.

27. Junii. *18487. Rigens Hofmester CORFITZ ULFELDTS Indlæg for Kongens og Rigsraadets Domstol i Sagen mellem ham og Dina Vinhofvers, hvori han søger at gjendrive hendes Beskyldninger mod ham for at have villet ombringe Kongen. — *Kiøbenhaffn*, d. 27. Junii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H.

1. Julii. *18488. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, at der d. 9. Septbr. og følgende Dage vil blive afholdt en Landret for Slesvig og Holsten paa Gottorp, med en Fortegnelse over de Retssager, der skulle forhandles. — *Schlosz Gottorff*, d. 1. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1. Julii. *18490. K. FR. III.'s Befaling til Marsken Anders Bille og fem andre Adelsmænd, at de ufortøvet skulle begive sig til Bjergsodde og tage den Grund i Øjesyn, der hører til de tre nærmest derom liggende Landsbyer, undersøge, hvormeget deraf kan lægges til den nye By, og forhandle med Bønderne om Erstatning. — 1. Juli. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 122—23

1. Julii. *18489. KJØGE BGMS. og RAADS Bestalling for Mester Osvald Rebellt, boende i Roskilde, som Skarpretter. — 1. Juli. Udt. og Brudst i Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 72. Jfr. en lignende Bestalling af 21 Septbr. 1652 i Udt. Smstds.

3. Julii. 10753. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. H.

3. Julii. *18491. KONGENS OG RIGSRAADETS Dom i Sagen mellem Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt og Oberst Georg von Walter i Anledning af, at den førstnævnte har angivet Walter som Medvider i et Mordanslag mod sig, hvorved Ulfeldt frikjendes, og Walter ogsaa bør fri at være for nævnte Beskyldning, men dog skal blive tilstede for, hvad han videre skal tiltales for. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 3. Julii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. G. Brudst. i P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 61—79.

3. Julii. *18492. K. FR. III.'s Befaling til Jørgen Seefeld, at han paa Ansøgning i Kronens Skove i sit Len skal lade udvise Tømmer til Skibbro, Brokar og Palisader til Fortifikationen ved Bjergsodde. — 3. Juli. Berg, Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 123

3. Julii. *18493. K. FR. III.'s Befaling til Jørgen Seefeld, at han skal anlægge et Teglværk paa Treldenæs. — 3. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 123.

5. Julii. 10756. Særtr. af Forordn.

5. Julii. 10758. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. I (hvor ogsaa Johan Damianus's Beretning om Dinas Forhør d. 6. Juli).

8. Julii. *18494. Kansler CHRISTIAN THOMESEN paalægger Universitetet at give Thomas Bang og en anden Professor det Hverv at skaffe de til den afdøde Historiograf Stephanius

1651.

udlaante Dokumenter og Skrifter tilbage til Universitetsbibliotheket. Tillige skal det paalægges disse to at søge at erhverve af Stephanius's Bibliothek Skrifter, som kunde volde Ufred mellem Danmark og Sverig. — *Kjøbenhaffn*, 8. Julil. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 265—67.

*18495. UNIVERSITETETS Instrux for Mag. Bangius og Mag. Zoega at modtage de Bøger, som Mag. Stephanius havde laant af det, og at udlaane M. Vitus Bering de Bøger, han ønsker. — 8. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 23. 8 Julii.

10762. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. M. 11. Julii.

*18496. GEORG VON WALTERS Indlæg for Kongens og Rigsraadets Domstol i Anledning af den mod bam rettede Anklage for at have meddelt Kongen Dinas løgnagtige Beskyldninger mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt, skjøndt han kjendte hendes Uhæderlighed. — *Kiøbenhaffn*, d. 11. Julii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. L. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 86—90. 11. Julii.

*18497. Erklæring af JENS JACOBSEN, Kapellan ved St. Nicolai Kirke om, at Dina den 10. Juli og paa Retterstedet har gjentaget sine Beskyldninger mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt og M. Simon (Hennings). — Uden Datum. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. K. post 11. Juli.

*18498. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, se a (Johanne) Rhodio litteras nuper habuisse. — *Lugd. Bat.*, XXIV. Julii Gregor. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 277—78. 14. Julii

10764. Særtr. af Forordn. 15. Julii.

*18499. Indlæg for Kongens og Rigsraadets Domstol af OTTE KRAG t. Voldbjerg, Kongens øverste Sekretær, hvori han anklager Jørgen Walter for at have meddelt Kongen Dinas løgnagtige Beskyldninger mod Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt, skjøndt han kjendte hendes Uhæderlighed. — *Kiøbenhaffn*, d. 20. Julii. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. L. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 83—86. 20. Julii.

*18500. Kejser FERDINAND III.'s Fuldmagt til Hert. af Holsten-Gottorp om sammen med Biskoppen af Münster at gjenoprette den gamle Tilstand i Byen Höxter. — *Wien*, 30. Juli. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I 58. 20 Julii.

10769. Beretning om Dinas og Walters Proces Bil. Litr. L. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd II. 265. Brudst. i P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 81—91. 21. Julii.

10773. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 112 26. Julii.

*18501. K. FR. III.'s Befaling til Erik Juel og andre jydske Adelsmænd om at have Indseende med Frederiksoddes Fæstnings Bygning. — 28. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 123. 28. Julii.

*18502. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de suis Celsi studiis epistola. — *Patavii*, X. Augusti. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 456. 31. Julii.

*18503. Udkast til Beskyldningsposter mod Corfitz Ulfeldt. — Uden Datum. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 113. Julio?

*18504. CORFITZ ULFELDTS Brev til Albrecht Balthasar Berns og Leonard Marsilius i Hamburg, hvori han forklarer dem Grundene til, at han med sin Familie for en Tid har forladt Danmark. — *Rohan*, d. 2. Aug. Styl. vet. (Tydsk.) P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II 95—96. 2. Augusti.

*18505. KORFITZ ULFELDTS Brev til Gabriel Marselius, K. af Danmarks residerende Commissarius i Amsterdam, hvori han forklarer ham Grundene til, at han med sin Familie for en Tid har forladt Danmark. — *Rohan*, d. 6. Aug. Styl. vet. (Tydsk.) P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 93—94. 6. Augusti.

1651.

10. Augusti *18506. THOMAS VIOLLETS Betænkning, indgivet til Møntkommissionen, hvori det hedder, at Kobbermynt bruges i alle Lande, deriblandt i Danmark. — 10. August. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1651 S. 313 15.

13. Augusti. *18507. K. FR. III.'s Toldrulle for Danmark. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 13. Augusti. Særtr. af Forordn.

13 Augusti. *18508. K. FR. III.'s Brev til Jørgen Seefeld, at Kongen har forskaanet Bønderne i Errisøe for den Ægt, de daglig gjøre »fra Sundet» til Friderichs Oddes Befæstning, da de have klaget over, at de have næsten alle Ægter mellem Snoghøj, Kolding og Pedsted. — 13. August. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 123—24.

15. Augusti. *18509. K. FR. III.'s Befaling til Universitetets Professorer om at forhøre Niels Svendsen Chronich, Lektor i Christiania, om hvis Prædiken der bereites forargelige Ting. — *Hafniæ*, d. 15. Augusti. Kirkehist. Saml. 3 R III. 517.

15. Augusti. *18510. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 27. Septbr. — *Schlosz Gottorff*, d. 15. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn

17. Augusti. 10784. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 104—05

21. Augusti. *18511. K. FR. III.s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev angaaende Indbetalingen af Restancer til Landekassen fra Aarene 1636—43. — *Schlosz Gottorff*, d. 21. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

25. Augusti *18512. Skrivelse fra den kgl. Kammerjunker HUGO LÜTZOW til den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Robulledo (!), hvorved han efter Dronningens Befaling tilsender denne en af hendes Majestæt skudt Hjort. — *Friderigsburg*, li 25 Agosto. (Italiensk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S 94.

26. Augusti. *18513. M. NIELS SVENDSENS Svar paa de ham af Konsistorium ifølge kgl. Befaling forelagte Spørgsmaal om hans Prædiken, Lære og Opførsel. — *Kjøbenhavn*, d. 26. Augusti. Kirkehist. Saml 3 R. III 518-45.

8. Septbr. *18514. K. FR. III.'s Befaling til Theologerne ved Universitetet om at indsende deres Betænkning angaaende M. Niels Svendsen. — 8. September. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 545.

12. Septbr *18515. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn, Grev REBOLLEDO, hvori han giver Meddelelser om det dansk-ostindiske Kompagnis Reorganisation. — 22. Sept. (Spansk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 75—76.

13 Septbr 10791. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 106—08.

14. Septbr *18516. Dr. SOFIE AMALIES Bestalling for Lorentz Tuxen som Ridefoged over Hirschholm Len. — *Copenhagen*, d. 14. September. (Tydsk.) Christensen, Hørsholms Historie S. LXXXIV—V.

19. Septbr. *18517. Rektoren SEVERINUS UDBINÆUS Skrivelse til Biskop Stockfleth, hvori han indstiller to norske Studenter til de ledige Hørerpladser ved Skolen og beklager, at denne mangler Midler til Underhold af norske Studenter. — *Christianiæ*, die 19. Septbr. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml 3 R. V. 787-88

22. Septbr. *18518. K FR. III. bevilger sin Dronning, Sofie Amalie Hirtzholmbs Birk frit for hendes Livstid. — *Kjøbenhavns Slot*, 22. Septbr. Christensen, Hørsholms Historie S. XI.

22 Septbr. *18519. K. FR. III.'s Befaling til Statholderen i Norge og Biskoppen over Stavanger Stift, at de skulle kjende og dømme over de forargelige Poster, for hvilke M. Niels Svendsen beskyldes. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 22. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 546-47.

1651.

*18520. K. FR. III.'s Befaling til Biskoppen over Oslo Stift, at han skal suspendere M. Niels Svendsen, Lektor i Christiania, og tage Stævning over ham hos Statholderen og Biskoppen over Stavanger Stift. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 22. Septembris. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 547. 22 Septbr.

*18521. K. FR. III. tillader Universitetets Professorer til Betaling af den Gaard ved Regensen, som de for 7000 Rdlr. have afkjøbt Fru Barbara Wittrup, afg. Hr. Christian Frisis t. Kragerup, at tage 4000 Rdlr. af Bibelpengene samt 2000 Rdlr. af Kirkernes Midler, og skriver, at han har anbefalet Professor Dr. Thomas Fincke at levere 1000 Rdlr. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 23. Septembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 463. 23. Septbr.

10794. Særtr. af Forordn. 24. Septbr.

*18522. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Slesvig angaaende Skatterestancerne, nye Bevillinger til Soldaternes Underhold, Prælaters og Ridderskabs Betaling til Johan Meyer for hans Udarbejdelse af Kort over Hertugdømmerne, Generallieutenant Bauers Fordring paa Løn for sin Tjeneste m. m. — 26. Septb. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 177. 26 Septbr.

*18523. Indberetning fra den svenske Resident DURELL, i hvilken han bl. a. meddeler, at der ikke er synderlig god Forstaaelse mellem K. Fr. III., Raadet og Adelen, eftersom man tror, Kongen stræber efter »absolutum« og kun betror »arcana consiliorum« til faa, der enten ere fremmede eller ikke af adelig Stamme; man giver Dronningen stor Skyld herfor. — 26. Septbr. (Svensk.) Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 171, Anm. 26. Septbr.

*18524. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I SLESVIG, hvori bevilges en ny Skat til Soldaternes Underhold; derimod ønsker man sig fritagen for at dække Restancerne; Prælater og Ridderskab bede sig forskaanede for Betaling til Johan Meyer for hans Kort; en Sum bevilges til General Bauer m. m. — *Schleswig*, 29. September. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 177—78. Jvfr. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 288—89, Anm. 29. Septbr.

*18525. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Statholder Joachim Gersdorf, i hvilken han beder ham om at staa ham bi, saa han kan faa sit Tilgodehavende og dermed tilfredsstille Marsilius. — 30. September. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 72. 30. Septbr.

*18526. Censura MEDICORUM HAFNIENSIUM de filio Christiani Sthenonis, consulis Roëskildensis, mercurio sublimato mortuo. — *In consistorio Academico*, 30. Septembr. Bartholini Cista medica S. 534—38. 30. Septbr.

*18527. Defensio HENRICI PREUSZMANN, med. doctoris, in casu filii Christiani Stensen. — *Ex musæo Roëschildiæ*, 30. Septbr. Bartholini Cista medica S. 538—56. 30. Septbr.

*18528. K. FR. III.'s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Juel, hvorefter denne skal give Agt paa Corfitz Ulfeldts Foretagender, forklare Dr. af Sverig og hendes fornemste Ministre Omstændighederne ved hans Flugt og faa hende til ikke at antage sig hans Sag og til at give Kongen Medhold i, at han bør møde for Herredagen. — *Hafniæ*, d. ... Septbr. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 109—10. Septembri.

*18529. K. FR. III.'s Befaling til Professorerne Ole Worm og Simon Paulli om at udarbejde »paa vor Ratifikation« en Apothekertaxt samt en Ordinans og en Ed for Apothekerne og deres Svende og Drenge. — D. 2. October. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 452. 2. Octobr.

1651.

8 Octobr. *18530. Dr. CHRISTINAS Proposition til Sverigs Riges Stænder, i hvilken bl. a. begjæres deres Overvejelse af, hvorledes Toldfriheden i Øresund og Belterne uforstyrret kan bevares. (Art. 5.) — *Stockholm*, d. 8. Octobris. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 603—08.

14. Octobr. *18531. K. FR. III. befaler, at afg. Jens Bangs Hus i Aalborg skal indrettes til Toldbod og Vejerhus; Bgm. og Raad skal selv holde Huset vedlige. — D. 14. October. Wulff, Jens Bang S. 252.

15. Octobr. *18532. Dr. CHRISTINA af Sverigs Bekræftelse af Staden Verdens Privilegier, hvori omtales Stadens med den forrige Biskop og nuværende K. af Danmark d. 12. Juni 1622 oprettede Kapitulation. — *Stockholm*, d. funfzehenden Monatstag Octobris. (Tydsk.) Altes u. Neues aus d. Herzogthümern Bremen und Verden V. 146—59.

23. Octobr. *18533. SVERIGS RIDDERSKABS OG ADELS Svar paa Dr. Christinas Proposition af 8. October, i hvilket det besvarer Artikel 5 om Øresundstolden saaledes, at Sverig bør søge at formindske Handelen med Holland og skaffe sig nærmere Forbindelser med England, Frankrig og Spanien. — *Stockholm*, d. 23. Octobr. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll IV. 612—17. Et ligelydende Forslag af et paa samme Rigsdag nedsat Adelsudvalg findes smstds. S. 608—12.

24 Octobr. 10808. Særtr. af Forordn. Collin, Om Rigsmønt og Courant Bil. Nr. 15.

30. Octobr. *18534. GEORGIUS CALIXTUS ad Schwartzkopff, cancellarium, scribit, Ranzovium Viennæ factum esse »Reichshofrath und ein Graf«. — 30. Oct. Brudst. i Henke, Georg Calixtus Briefwechsel, S. 248.

1. Novbr. *18535. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori han omtaler, at Rantzau skal sendes til Mecklenburg for at forhandle om en meget stor Sum, Hertugen skylder K. af Danmark, samt giver Meddelelse om hemmelige svenske Forhandlinger. — 11. Nov. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 66, Anm. 2, S. 73—74.

5.-6. Novbr. *18536. Den wolfenbüttelske Kansler SCHWARTZKOPFS Referat fra en Konference i Braunschweig, hvori bl. a. udtales Frygt for at støde Danmark og Sverig ved at indbyde Hamburg og Bremen til Deltagelse i en nedersachsisk Kredsdag. — *Braunschweig*, Act. 5. u. 6. Nov. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 37.

11. Novbr. *18537. TINGSVIDNE, at Jomfru Sofie Vognsdatter t. Sønderris for omtrent 5 Aar siden har kjøbt Gaarden Sønderris med dens Tilliggende, og at hun nu paabor Gaarden, og at de Bønder i Sognet, som høre under den, ere hendes daglige Ugedagstjenere. — 11. November. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 218

11. Novbr. *18538. DET KEJSERLIGE RIGSHOFRAADS Beslutning om, at efter Anmodning af den kgl danske Gesandt Christian Rantzau skal Konfirmationen af den mellem Kongen og Hert. Frederik III. af Gottorp sluttede Overenskomst angaaende Successionen i Oldenburg og Delmenhorst samt angaaende Delingen af Pinneberg gives ham tilbage. — 21. Novbr. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 87. Udt. i Moser, Familien Staats-Recht I. 702.

15. Novbr. *18539. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori han meddeler, at Danmark sandsynligvis vil sende en Gesandt til England for at anerkjende Republiken, men at man dog for alle Tilfældes Skyld ruster nogle Orlogsskibe. — 25. Nov. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 92.

1651.

*18540. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, hvori han bl. a. meddeler, at man i Danmark beklager sig meget over den Langsomhed, hvormed Saltpengene betales. — 25. Novbr. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 98. 15. Novbr.

*18541. NICOLAI HEINSII ad Isaacum Vossium epistola, in qua commemorat, Salmasium Gottorpii in Holsatia decubuisse. — XXV. Novemb. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 633—34. 15. vel 25. Novbr.

*18542. K. FR. III. befaler Gregers Krabbe og Ove Bjelke, Befalingsmd. paa Akershus og Bergenhus, at indlevere Overslag over, hvad det vil koste at istandsætte Alfarvejen over Fillefjeld mellem de to Slotte. — *Kjøbenhavn*, 24. November. Brudst. i Norske Mag. II. 367—68. 24. Novbr.

*18543. K. FR. III. tilstaar Christoffer Huas 1000 Rdlr., som Landkommissærerne aarlig skulle udbetale ham af Skatterne i Nørrejylland for Afstaaelsen af hans Len Panumgaard, der var udlagt til Betaling af Rigets Gjæld. — *Hafniæ*, 27. Novbr. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 103. 27. Novbr.

*18544. ERICH KRAGS og JØRGEN REEDTZ's Erklæring om, at de i den udgivne »korte og sandfærdige Beretning om Dinas og Walters Proces« indførte Domme, Extrakter og Bilag ere overensstemmende med Originalerne. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 30. Novembr. Beretning om Dinas og Walters Proces. 30. Novbr.

*18545. Den lüneburgske Oberstlieutenant GÖRTZES Relation angaaende Hert. Johan Frederiks Overgang til Katolicismen, hvori bl. a. udtales, at Johan Frederik meget vel havde overvejet, at dette Skridt vilde mishage hans Moder og hans Søster, Dr. af Danmark. — *Rom*, $\frac{30. \text{ Nov.}}{9. \text{ Dec.}}$ (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 366. 30. Novbr.

*18546. ADOLF FR. SCHLEZER tilskriver Kurf. af Brandenburg, at den svenske Regering søger at puste til Uenigheden mellem England og Holland for derved at skille den sidstnævnte Stat fra Danmark. — *Stockholm*, 13. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 656—57. 3. Decbr.

*18547. K. FR. III.'s Befaling til Statholderen i Norge og Biskoppen over Stavanger Stift, at de skulle udstede Stævning mod M. Trugels Nielsen, Sognepræst i Christiania, der er indviklet i M. Niels Svendsens Sag. — *Vort Slot Kjøbenhavn*, d. 5. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 563. 5. Decbr.

*18548. K. FR. III.'s Forordning om Toldens Forhøjelse paa fremmed Allun og Vitriol. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 14. Decembris. Særtr. af Forordn. 14. Decbr.

*18549. K. FR. III.'s Brev til de jydske Raader, at de skulle forordne en Foged i Frederiksodde, der kan dømme Indbyggerne imellem, indtil Byen tiltager saa meget, at Retten kan betjenes ved Ryting og 8 Mænd. — 14. Decbr. Brudst. og Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 124. 14. Decbr.

*18550. K. FR. III.'s Befaling til Anders Bille og Henrik Ranzau at skaffe Bøgetræer til Brokar i Frederiksodde. — 14. Decbr. Udt i Berg, smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 124. 14. Decbr.

*18551. VITUS BERINGS Skrivelse til K. Fr. III, hvori han beder om Fritagelse for sit Professorat i Sorø for at kunne skrive Christian IV.'s Historie. — Uden Datum. Hist. Tidsskr 5. R. I. 26—27. ante 18. Decbr

1651.

18. Decbr. *18552. K. Fr. III.'s Brev til Falk Gjøe, at Vitus Bering maa fritages for at holde historiske Forelæsninger for at kunne varetage sin Bestilling som Historiograf. — D. 18. December. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 26.

20. Decbr. *18553. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, i hvilken han i Anledning af Dr. Sophie Amalies Nedkomst beklager sig over, at han saa vanskelig kan faa Audients hos Kongen, der personlig gjerne ser ham. — 30. Dec. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 94—95.

27. Decbr. *18554. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo om Udrustninger til det dansk-ostindiske Kompagni, »hvoraf man lover sig noget betydeligt«. — 6. Januar 1652. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 151.

28. Decbr. *18555. K. Fr. III. bortforpagter Østersfiskeriet i Riberhusien til Anders Thomsen af Ballum mod en Afgift af 120 Rdlr. og 20 Tdr. Østers aarlig — (28. Dec.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 236.

28. Decbr. *18556. K. Fr. III. befaler Jægermesteren Hans Dibolt at sende den spanske Gesandt »et stort Vildt« til Nytaar. — 28. Dec. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 94

*18557. Overslag over Udgifter til Søetaten. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 446—47

*18558. Rektoren i Christiania Severinus Udbinæus anbefaler Biskop Stockfleth to Studenters Dimission til Universitetet. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. V. 788.

*18559. Studenten Petrus Theodorus beder Biskop Stockfleth i Christiania om Rejsepenge. (Latin.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 788.

*18560. Skrivelse fra Chanutus Georgii Winterus til en Unævnt, hvem han beder om at anbefale ham til Biskop Stockfleth i Christiania. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 788.

1651—52.

1651—52.

*18561. Brev fra (Hans Lindenov) til hans Hustru (Elisabeth Augusta), hvem han foreholder hendes skammelige Opførsel, truende med at aabenbare, hvad han ved derom. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 313—16.

1652.

1652.

2. Januar. *18562. Johannis Rhodii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua ei Guilielmum Langium Danum Hafniæ professorem, si eum Florentiæ apud S. Laurentii priorem invenerit, recommendat. — *Patavii*, XII. Januar. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 456—57.

6. Januar. *18563. Ebbe Ulfeldt beder Kongen om Tilladelse til at maatte gaa i fremmed Tjeneste paa Grund af sine betrængte Pengeforhold. — *Ferlöffholmb*, 6/1. Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 309.

17. Januar. *18564. K. Fr. III. beder de højlærde i Kjøbenhavn om at bevilge 8 Skill. af hver Td. Hartkorn og 1 Dlr. af hver 100 Dlr. Rentepenge til at indlægge i Landekisten til Rigets Forsvar, hvilket Adelen allerede er gaaet ind paa at give. — *Hafniæ*, 17. Januarii. Matsen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S 43—44.

23. Januar. *18565. K. af Spaniens Skrivelse til Gesandten i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, i hvilken han udtaler sin Forbitrelse over den Handel, den danske Krone og andre Fyrster vil drive paa Indien og Guinea, hvorved hans Ret som K. af Portugal krænkes. — 2. Febr. (Spansk.) Overs. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 151.

1652.

*18566. K. FR. III. befaler Christoffer Hvas at gjøre Regnskab for Afgiften af Panumgaard, i Anledning af denne Gaards Pantsættelse til Samuel Surch. — *Hafn.*, 24. Januar. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 104. 24. Januar.

*18567. Hert. ERNST af Sachsen-Gothas Skrivelse til den kursachsiske Overhofpræst, Dr. Weller, hvem han opfordrer til at medvirke til at forebygge, at en ung Hert. af Holsten-Gottorp, der med sin Hofmester von Maltz skal rejse til Strasburg, af en Chemiker ved Navn Helmond bliver dragen over til den katolske Religion. — *Friedenstein*, d. 26. Jan. (Tydsk.) Moser, Neues patriotisches Archiv II. 518—21. 26. Januar.

*18568. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om det Rygte, der gaar, at det danske Kongepar ved Grændsen skal mødes med Dr. af Sverig. — 10. Febr. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 118. 31. Januar.

10858. Særtr. af Forordn. 10. Febr.

*18569. K. FR. III.'s Skrivelse til Hert. Christian Ludvig af Lüneburg, hvori han beklager, at Hert. Johan Frederik af Lüneburg er gaaet over til Katolicismen, og at hans Broder Hert. Ernst August delvis er vundet for denne Lære. — *Kbh.*, 10. Febr. (Tydsk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 156—57. 10. Febr.

*18570. K. FR. III.'s aabne Brev til Bønder og menige Almue i Norge om en Skat at betale i indeværende Aar. — *Kjøbh.*, d. 14. Februar. Nyerup, Efterr. om Friderik III S. 381—85. 14. Febr.

10863. Særtr. af Forordn. 17. Febr.

*18571. Skrivelse fra HEINRICH BLOME til K. Fr. III. om Grev Valdemar Christians mulige Planer mod Danmark. — *Rendsb.*, 29. Febr. (Tydsk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 126. 29. Febr.

*18572. Grev VALDEMAR CHRISTIANS egenhændige Skrivelse til K. Fr. III., hvori han beklager sig over Kongens Unaade og anmoder om at maatte faa den ham lovede Pension paa 10,000 Rdlr. aarlig. — 13. Marts ny St. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 136—37. 3. Martii.

*18573. Hert. KARL IV. af Lothringens Kreditiv for Rousselot, der skal gaa til K. Fr. III. for at forhandle om nogle »partikulære Affærer«. — *Brüssel*, 13. Marts ny St. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 135. 3. Martii.

*18574. Hert. KARL IV. af Lothringens »Proposition«, medgivet den til K. Fr. III. bestemte Gesandt Rousselot, hvori han anmoder Kongen om at overlade ham en Søhavn og meddeler, at Grev Valdemar Christian tænker paa at ægte hans Svigerinde. — Uden Datum. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 135—36. 3. Martii.

*18575. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvorved de befale Fyrstendømmernes Indbyggere inden 6 Uger at indbetale til Landkasserne alle Restancer fra 1645 exclusive til Dato. — D. 6. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 6. Martii.

*18576. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved de indkalde en Kvartalsret for Hertugdømmerne til d. 11. Maj i Rendsborg. — *Veste Glückstadt*, d. 11. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 11. Martii.

*18577. Stævning udstedt af STATHOLDEREN I NORGE og BISKOPPEN OVER STAVANGER STIFT mod M. Trugels (Nielsen) og Niels (Svendsen), der indkaldes til at møde paa Christiania Kapitelshus for at svare paa de mod dem rettede Beskyldninger for utilbørlig Prædiken. — 12. Marts. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 548. 12. Martii.

1652.

12. Martii. *18578. KAY LÜKE skriver til Uldrich Christian (Gyldenløve), at ingen ærlig Karl skal sige ham paa, at han har nægtet hans sl. Moder en Vogn, hun vilde have haft i Kongens Have. — *Af Hamborrig*, d. 12. Martii. Bruun, Kaj Lykke S. 75.

15. Martii. 10880. Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1827 IV. 260—61.

19. Martii. *18579. K. FR. III.'s Skrivelse til Statholderen Chr. Ranzau, at han skal skaffe sig Underretning om de »nachdenkliche Discurse« angaaende »Grev Valdemar Gyldenløve«. — 19. Marts. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 128—29.

20. Martii *18580. Skrivelse fra den franske Gesandt CHANUT til K. Fr. III., hvorved han beder ham om at forbyde Grev Valdemar Christians Hvervning til den lothringske Hær i Holsten. — 30. Marts ny St. (Latin.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 132.

23. Martii. *18581. K. FR. III.'s Bestalling for Jørgen Biørnsen som Viceadmiral paa Bremerholm. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 23. Martii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 381—88.

27. Martii. *18582. Skrivelse fra Statholder RANZAU til K. Fr. III. om den lothringske Gehejmeraad Rousselot, hans Forbindelse med Grev Valdemar Christian og hans Sendefærd til Danmark. — *Glückstadt*, 27. Marts gl. St. (Tydsk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 129—31.

27 Martii. *18583. Indberetning fra den danske Resident i Hamburg MARTIN TANCKE om et heftigt Sammenstød mellem Kaj Lykke og Ulrik Christian Gyldenløve, der havde udfordret den førstnævnte paa Grund af hans Adfærd mod hans Moder, Vibeke Kruse. — 27. Marts. (Tydsk.) Udt. i Hist. Tidsskr. III. 375 Udt. og Brudst. i Bruun, Kaj Lykke S. 13—15.

29. Martii. *18584. Biskop HENNING STOCKFLETHS Anklageskrift mod Niels Svendsen Chronich, Læsemester i Christiania og Kannik ved Christiania Domkirke. — *Oslo Bispegaard*, d. 29. Marts. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 548—60.

3. Aprilis. *18585. K. FR. III.'s Stadfæstelse for Gertrud Pedersdatter paa en Kronens Gaard i Kaarde udstedt i Henhold til Kong Hans' Brev af 27. Febr. 1496. — $^3/_4$. Udt. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 52

3 Aprilis. *18586. Skrivelse fra Statholder RANZAU til K. Fr. III. om Ulfeldt og Grev Valdemar Christians Forbindelse med Hert. af Lothringen og deres mulige Planer mod Danmark, om hvilket han havde faaet Underretning gjennem en Oberst Baumann. — *Pinneberg*, 3. Apr. gl. St. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 138—40.

3. Aprilis. *18587. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO bl. a. om et Forslag, han har gjort Kansleren, om at Spanien aarlig maatte hverve Tropper i Danmark mod at overlade dem til dette Land, naar der her var Brug for dem, og om den lothringske Gesandt Rousselot, der nu var ankommen. — 13. Apr. (Spansk.) Udt. og Brudst. p Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 133, 34—35

6. Aprilis *18588. STATHOLDEREN I NORGE og BISKOPPEN OVER STAVANGER STIFT deres Kjendelse mod Sognepræsten i Christiania, M. Trugels Nielsen. — Actum d. 6. Aprilis. Kirkehist Saml. 3. R. III. 562—68.

9 Aprilis. *18589. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de quibusdam libris et hominibus doctis epistola. — *Patavii*, XIX. Aprilis. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 457

10. Aprilis *18590. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvorved de befale Indbyggerne i Hertugdømmerne at gribe Jochim Rahtlow og udlevere ham, der ej har villet begive sig i Indlager efter sine Kreditorers Forlangende, til Øvrigheden. — *Vestung Glückstadt*, d. 10. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1652.

*18591. K. FR. III.'s Skrivelse til Fyrsten af Salm, hvori han beder ham om at udlevere et Dokument, i hvilket nogle af Rigsraaderne og de fornemste i Danmark skulle have sammensvoret sig med Ulfeldt. — *Kbh.*, 10. Apr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 140—41. 10. Aprilis.

*18592. K. FR. III.'s Gavebrev til Ringkjøbing Bys Fattige paa 400 Rdlr. af de 1000 Rdlr., Hofjunker Anders Lange t. Vennergaard maatte betale for Bevilling til at ægte Jfr. Paavisk, med hvem han var beslægtet i 2det og 3dje Led. — 12. April. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 117—18. 12. Aprilis.

*18593. K. FR. III.'s Befaling, at Møntmestren indtil videre skal slaa Slettedaler paa lige Skrot og Lod, som 2 Mark-Stykker nu slaas i Norge. — *Hafn.*, 13. Apr. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 431. 13. Aprilis.

*18594. K. FR. III.'s Brev til Jørgen Seefeld, at han skal lade Ullerup Kirke nedbryde og flytte til Frederiksodde, samt at de Aalegaarde, der ligge indenfor Fæstningen, skulle komme Indbyggerne til gode, naar Lejemaalene ere udløbne. — 13. April. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 124. 13. Aprilis.

10896. Fuldstændigt i Erichsen, Udtog af C. Lunds Indberetn. af 1664 om Søetoge til Grønland S. 66—69. 15. Aprilis.

*18595. K. FR. III.'s Pas for Skibet St. Peder, som udrustet af det grønlandske Kompagni skal under Kapitain David Dannells Kommando sejle til Grønland. — *Haffniæ*, d. 15. Aprillis. Erichsen, Udtog af C. Lunds Indberetn. af 1664 om Søetoge til Grønland S. 69—70. 15. Aprilis.

*18596. K. FR. III.'s Pas for Skibet St. Jacob, som Kapitain David Danell skal føre for det grønlandske Kompagni til Grønland. — *Haffniæ*, d. 15. Aprillis. Erichsen, Udtog af C. Lunds Indberetn. af 1664 om Søetoge til Grønland S. 70—71. 15. Aprilis.

10899. Schwarze u. Vehse, Nachr. v. d. Stadt Kiel S. 234—46. 16. Aprilis.

*18597. K. FR. III.'s Brev til Jørgen Seefeld, at han skal tilholde Bønderne i Ullerup at indflytte Præstegaarden til Frederiksodde. Bønderne i de tre nærmeste Landsbyer skulle ligeledes indflytte deres Huse og have Hjælp dertil fra de tre omliggende Herreder. — 17. April. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 124. 17. Aprilis.

*18598. K. FR. III.'s Skrivelse (Koncept) til Hert. af Lothringen, i hvilken han afslaar dennes Anmodning om en Havn i Danmark og beklager, at han ej kan imødekomme Hertugens Forbøn for Grev Valdemar Christian. — 17. April. (Latin.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S 143—44. Jvfr. den lothringske Gesandt Rousselots Memorial af 23 April. Smslds. S. 145, Anm. 4. 17. Aprilis.

*18599. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO bl. a. om den danske Handel paa Guinea, der er opgivet, det dansk-ostindiske Kompagni, som han ikke mener, kan forbydes, samt om Danmarks Forhold til England. — 27. Apr. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 108—09, 152—53. 17. Aprilis.

*18600. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Hertugdømmerne til d. 11. Juni i Flensborg. — *Veste Glückstadt*, d. 19. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 19. Aprilis.

*18601. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Langium bibliothecæ Mediceæ operam non pœnitendam commodasse. — *Patavii*, III. Maji. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 458. 23. Aprilis.

1652.

1. Maji. *18602. K. FR. III. beder Gejstligheden i Fyen om at bevilge Kronen Fjerdeparten af deres Folks Løn, hvilket Adelen allerede har samtykket i. — *Hafniæ*, 1. Maji. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S. 44 (lignende Breve udgik til alle Stifter samt til Professorerne i Kjøbenhavn og Sorø).

3. Maji. 10911. Ny kirkehist. Saml. VI. 85—86.

4. Maji. *18603. K. FR. III. befaler Christoffer Huas strax at levere Panum Gaard og Gods til Samuel v. Surch, hvem dette Gods var tilskjødet af Kronen. — *Hafniæ*, 4. Maj. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 104.

5. Maji. 10914. Rothe, Brave danske Mænd og Qvinders berømmelige Eftermæle II. 116—17.

5. Maji. *18604. K. FR. III.'s Oprejsningsbrev for Mag. Jakob Birch, Sognepræst i Stubbekjøbing, for Lejermaal med en Kvinde, han senere havde ægtet. — 5. Maj. Udt. i Barfod, Den falst Gejstligh. Personalh. II. 5.

7. Maji. *18605. K. FR. III. befaler Lensmændene i hele Riget at sørge for større Sikkerhed i Landet og ikke lade Løsgjængere og Tiggere løbe bevæbnede om uden Pas. — 7. May. Rothe, Rescripter III. 1042.

7. Maji. *18606. K. FR. III.'s Skrivelse til de »udskrivende Fyrster« i den nedersachsiske Kreds, i hvilken han udtaler, at han vil forbyde al spansk og lothringsk Hvervning i sine Lande. — *Kbh.*, 7. Mai. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 146.

8. Maji. *18607. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, at Sverig begynder at blive et Samlingssted for danske misfornøjede, samt at der underhandles om et Giftermaal mellem Pfalzgreven og en Datter af Hert. af Gottorp; tillige omtales den lothringske Gesandt Rousselots Afrejse. — 18. Maj. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 118—19, 45—46.

15. Maji. *18608. JOAN LAUREMBERG indbyder Rigsraaden Joachim Gersdorf til sin Datters Bryllup med Mag. Bernhardt Ulrick, Sognepræst til Aasum. — *Soroe*, d. 15. May. Daae, Johan Lauremberg S. 86—87.

17 Maji. *18609. FYRSTEN AF SALMS Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken han udtaler, at han ikke kjender det Dokument, Kongen havde begjæret af ham (jvfr. Nr. *18591), og at alle Rygter om Ulfeldts Forbindelser med Hert. af Lothringen og Planerne mod Danmark ere løst Opspind. — *Datum auf meinem Schlosz Anhalt*, 17. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 141—42.

20. Maji. 10933. P(ans), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 115—16.

20. Maji. *18610. K. FR. III.'s Befaling, at Møntmestren i Kjøbenhavn strax skal udmønte enkelte Skillinger for 2000 Specie-Daler af lige Værd som de sidste Skillinger, K. Chr. IV. lod mønte. — *Hafn.*, 20. Maji. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 431.

22. Maji. *18611. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om det dansk-ostindiske Kompagni, der foreløbig er stillet i Bero. — 1. Juni. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S 153.

26. Maji. *18612. HADRIANI VALESII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua quasdam ejus litteras ad Johannem Rhodium »quisquis ille est« commemorat. — *Lutetiæ Parisiorum*, Nonis Junii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 703—4.

29. Maji. 10944. Brudst i Manss, Folkesygdommenes og Sundhedsplelens Hist. i Danmark S. 385—86

29. Maji. *18613. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre om den danske Kongefamilies Rejse til Holsten, samt om den i Danmark herskende Frygt for de svenske Rustninger, hvorfor man havde i Sinde at udskrive nye Skatter. — 8. Juni. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 119—20, 155.

1652.

*18614. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Flensborg angaaende Skatter til Soldaternes Underhold, Stiftet Eutins og Lübecker Domkapitlets Bidrag til Landekisten, Toldenes og Accisernes Ophævelse mod Erstatning; endvidere ønskes overvejet, om Holsten bør indtræde i nærmere Forbindelse med de øvrige Stænder i den øvre- og nedersachsiske Kreds; m. m. — *Flensb.*, 8. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 179. 8. Junii.

*18615. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO bl. a. om Sognerytterne samt om de udskrevne Skattepaalæg, der nedsættes. — 21. Juni. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 120. 11. Junii.

*18616. Skrivelse fra den spanske Resident i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, hvori omtales, at Don Hannibal (Sehested) paa Vejen til Helsingør er ankommen der til Byen; han anstrænger sig for at faa Regeringen til at stille ham tilfreds, hvilket dog bliver meget vanskeligt. — 21. Juni. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 124, Anm. 1. 11. Junii.

*18617. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori fordres Revers som Betingelse for nye Bevillinger; Skatterestancerne ønskes ikke dækkede, Toldene og Licenterne ønskes afskaffede uden Erstatning; om Holstens Forhold til de neder- og øvresachsiske Kredse skal nærmere forhandles m. m. — 12. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 179—80. 12. Junii.

*18618. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Flensborg, hvori Revers for Bevillinger erklæres for unødvendig, Fordringerne om nye Afgifter, Dækning af Skatterestancerne, Erstatning som Betingelse for Afskaffelse af Tolden fastholdes, m. m. — *Flensburg*, 12. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 180. 12. Junii.

*18619. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori under Betingelse af Revers loves Bevillinger til Soldaternes Underhold; Prælater og Ridderskab fastholde deres tidligere Beslutning med Hensyn til Dækning af Skatterestancerne og Erstatning for Toldene, Arvestæderne undtagen Kiel bevilge en Afgift til begge Dele, m. m. — 14. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 180—81. 14. Junii.

*18620. KGL. og HERTUGELIG Triplik, hvori udtales Haab om, at Prælater og Ridderskab ogsaa ville bevilge en Afgift til Skatterestancerne, og Kiel dadles for dets Separaterklæringer m. m. — *Flensburg*, 15. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 181—82. 15. Junii.

*18621. Qvadruplik af det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDERSKAB PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori det beder undskylde, at det ikke kan afgive nogen yderligere Erklæring, da Størstedelen af Prælater og Ridderskab allerede er bortrejst. — 15. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 182. 15. Junii.

*18622. Qvadruplik af de SLESVIG-HOLSTENSKE STÆNDER PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori de anmode om foreløbig Udsættelse af Erlæggelsen af Bevillingerne til Defensionen og om at lade det blive ved den af dem foreslaaede Afgift til Dækning af Skatterestancerne; Kiels Deputerede undskylde deres Separaterklæring; m. m. — *Flensburg*, 16. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 182—83. 16. Junii.

*18623. K. FILIP IV. giver den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo Tilladelse til at vende hjem og lover, at hans Gjæld skal blive betalt. — 26. Juni. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 207. 16. Junii.

1652.

24. Junii. *18624. Kgl. og hertugeligt aabent Brev, hvorved en Landdag sammenkaldes til Flensborg d. 13. Juli; tillige bebrejdes det en Del af Prælaterne og Ridderskabet, at de forlode den forrige Landdag uden at afvente Kongens og Hertugens Triplik. — *Glückstadt*, 24. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 87.

1. Julii. 10957. Brudst. i dansk Overs. i Wolff, Journal for Politik 1827 IV. 261.

8. Julii. *18625. Nicolai Heinsii ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, se Danos contubernales hic habere. — *Florentiæ*, XVIII. Jul. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 299—300.

12. Julii. *18626. Hert. Frederik III. af Gottorps Skrivelse til K. Fr. III. angaaende dennes Opfordring til Forbindelse med den nedersachsiske Kreds for at sikre Hertugdømmerne; han beklager tillige, at Prælater og Ridderskab paa de sidste Landdage ikke have villet gaa ind paa at forstærke Defensionen, hvorved hele Byrden er falden paa Stæderne, Landene og Amterne. — 12. Juli. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. vaterländ. Geschichte II, 2. 131.

14. Julii. *18627. Kgl. og hertugelig Proposition til Landdagen i Flensborg navnlig angaaende Skatterestancerne, Acciserne, Holstens Bidrag til Romermaaneder m. m. — (14. Juli). (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. III. 183 (jvfr. I. 86).

15. Julii. *18628. Resolution af Landdagen i Flensborg, hvori mod Reverser tilbydes en Bevilling til Dækning af Skatterestancerne; Prælater og Ridderskab anmode om Ophævelse af de siden 1636 indførte Tolde og Licenter mod Erlæggelse af nye Afgifter og mod Reverser; endvidere gjøres Indstillinger om Indkvarteringsgodtgjørelse, Defensionen m. m. — 15. Juli. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 183—84.

17. Julii. *18629. Kgl. og hertugelig Replik til Landdagen i Flensborg, hvori Reverser for Bevillinger erklæres for unødvendige; Stændernes Forslag om Toldenes Ophævelse antages ikke; nye Skatter kræves til Defensionen m. m. — (17. Juli). (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 184—85 (jvfr. I. 87).

17. Julii. *18630. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, hvori omtales, at den kurlandske Guineaflaade er ankommen der til Byen. — 27. Juli. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 153—54.

18. Julii. *18631. Duplik af Stænderne paa Landdagen i Flensborg, hvori fastholdes Ønsket om Reverser for Bevillinger og om Toldenes Afskaffelse; Stændernes egne Ydelser af Soldater ere lige saa gode som hvervede Folk m. m. — *Flensburg*, 18. Juli. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 185—86.

18. Julii. *18632. De slesvigske og holstenske Stæders Bønskrift paa Landdagen i Flensborg til Kongen og Hertugen, hvori klages over en ubillig Fordeling af Skattebyrden og anmodes om Overholdelse af Stædernes Privilegier med Hensyn til Handel, Haandværk og Ølbrygning. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 186.

20. Julii. *18633. Augusti Buchneri ad Johannem Sigismundum à Zeidler literæ, in quibus Godofredum Schneiderum, juris utriusque doctorem et ducis Holsatiæ designatum consiliarium, commemorat. — *Wittenb.*, d. XX. Julii. Aug. Buchneri epistolæ I. 324—27.

21. Julii. *18634. Christophori Forstneri ad Wolfgangum Forstnerum epistola, in qua gaudet, Svecos et Danos in bellum Belgarum Fœderatorum cum Anglis tractum iri. — *Mombeligardi*, Pridie Kal. Aug. Le Bret, Magazin z. Gebrauch f. Staats- u. Kirchengesch. V 285—88.

1652.

*18635. Skrivelse fra Henningius Henningii Brandt, Kapellan i Marstrand, til Biskop Stockfleth i Christiania, hvem han beder om hans Samtykke til hans Udnævnelse til Skolemester i Marstrand og lover 4 Rosennobler »til et ringe Takuemlighedstegn«. — *Marstrandiæ*, 22. Julii. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 788—89. 22. Julii.

*18636. K. Fr. III.'s Brev, at Lærernes Løn ved Haderslev Skole skal forhøjes med 1 Sk. Danske af hver Td. Korn. — *Flensburg*, d. 24. Julii. (Tydsk.) Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 125. 24. Julii.

*18637. Skrivelse fra den danske Resident i Haag P. Charisius til Rigsraad Gersdorf, at man der anser Danmark for at være svagt. — 29. Juli. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 115, Anm. 2. 29. Julii.

*18638. Johannis Rhodii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Langium Amstelodamo ad se scripsisse, se amicis Lutetiæ salutatis cum veredario Bruxellensi abiisse, in patriam contendere et in Belgio libellum Vandalini Dani, quo ejus de Annis Christi sententia non sine felle examinetur, vidisse. — *Patavii*, IX. Augusti. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 458—59. 30. Julii.

*18639. Supplik fra Bgm. og Raad i Haderslev (til Kongen og Hertugen) om, at Staden paa Grund af overgaaet Brandskade indtil 1660 maa forskaanes for Forhøjelse af Plovskatten. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 186—87. Julio.

*18640. Hert. Frederik III. af Gottorp stadfæster den Husum Magistrat tilkommende jus præsentandi Presbyteros. — *Gottorff*, 7. August. (Tydsk.) Lass, Samml. Husumsch Nachr. 1. Forts. Anlage S. 1. 7. Augusti.

*18641. Litteræ a L. Paschasio pastore ad episcopum Henningium Stockfleth datæ, in quibus de preposito Oddeualdensi queritur. — *Marstrandiæ*, 7. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 789—90. 7. Augusti.

*18642. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, hvori han omtaler, at man der glædede sig over Rygtet om, at Hollænderne havde vundet en Sejr over den engelske Flaade. — 17. Aug. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 110. 7. Augusti.

*18643. Hannibal Sehested anmoder det danske Rigsraad om at udvirke hos Kongen, at der udlægges ham et arveligt Gods i Danmark, saa at han kunde blive i Landet og tjene Kongen og Riget. — (*Lybæk*), 14. August. Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 680. 14. Augusti.

10978. Særtr. af Forordn. 17. Augusti.

*18644. K. Fr. III.'s og Hert. Frederik III. af Gottorps Brev, hvorved de bekjendtgjøre, at der d. 3. November skal afholdes en Landret for Hertugdømmerne paa Slottet i Flensborg. — *Veste Glückstadt*, d. 26. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 26. Augusti.

*18645. Norges Riges Kansler Jens Bjelkes Skrivelse til sin Søn Ove Bjelke, hvori han meddeler ham, at Rygtet om Kristoffer Ulfeldts Død er usandt, og beder ham om at sende sig Torsk og Sild. — *Sande*, 26. August. Brudst. og Udt. i Y. Nielsen, Jens Bjelke S. 371—72. 26. Augusti.

*18646. Den danske Resident Peder Juel beretter til Residenten Charisius i Holland om Salvius's Død i Stockholm, om Ankomsten af et polsk Sendebud Canaziles, og om General-Lieutenant Douglas's Udnævnelse til Rigsstaldmester. — *Stockholm*, d. 28. Augusti. Danske Saml. III. 199—200. 28 Augusti.

1652.

28 Augusti. *18647. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, at den hollandske Deputerede Keyser har gjort ham sin Opvartning. — 7. Sept. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 111, Anm. 2.

30. Augusti. *18648. DET ENGELSKE STATSRAADS Instrux for Kapitain Ball paa hans Rejse, hvori det paalægges ham at tage skyldigt Hensyn til K. af Danmark, til hans Skibe og hans Fæstninger. — 30. Aug. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1651—52 S 386.

1. Septbr. *18649. ADOLF FR. SCHLEZER tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at Corfitz Ulefeld er meget yndet af Dr. Christina. — *Stockholm*, 11. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 660.

2. Septbr. *18650. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua scribit, non opus esse ei Rosenkrantzium, quippe quem ipsius virtus commendet, conciliare. — *Patavii*, XII. Sept. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 459.

4. Septbr. 10986. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IX. 46—49.

4 Septbr. *18651. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om Danmarks Forhold til England og Holland. — 14. Sept. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 111—12.

13. Septbr. *18652. HENRIK THOTT meddeler (Ove Bjelke, Befalingsmd. paa Bergenhus?), at han har solgt en Grund i Bergen til Bgm. Hans Hansen. — *Kjøbenhavn*, 13. September. Brudst. i Norske Mag. II. 368—69.

18. Septbr. *18653. K. FR. III.'s aabne Brev, hvori Handlemaaden mod Corfitz Ulfeldt forsvares, og det efter Samraad med Rigsraadet paabydes alle Undersaatter at aflevere til Øvrighederne de Exemplarer af hans »højttrængende Æresforsvar«, som de maatte have, ligesom det under streng Straf forbydes at forfatte og udsprede lignende Skamskrifter. — *Kiøbenhavn Slot*, d. 18. September. Særtr. af Forordn. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 122—28.

24. Septbr. *18654. DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse, at eftersom Hannibal Sehested havde anmodet dem om at være ham behjælpelige i hans Ulykke, tyktes det dem bedst, hvis Kongen vilde yde ham et Len, hvor han kunde tage sin Rente og Pension. — 24. September. Udt. i Sehested, Hannibal Sehested I. 175.

30. Septbr. 10998. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 119—21 (Datum efter Originalen i Rigsark.).

Septembri. 10999. Dansk: (Paus). Corfits Ulfeldts Hist. II. 116—19.

1. Octobr. *18655. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, at den udskrevne Retsdag for Hertugdømmerne maa udsættes (jvfr. Nr. *18644). — *Schlosz Gottorff*, d. 1. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

2. Octobr. *18656. Ansøgning fra BERGENS MAGISTRAT til Kongen, af hvem den bl. a. begjærer Tilladelse til at bebygge nogle ved Slottet liggende Grunde. — *Bergen*, 2. Oktober. Brudst. i Norske Mag. II. 369.

4. Octobr. *18657. K. FR. III. befaler Ove Bjelke, Befalingsmd. paa Bergenhus, at undersøge, om det kan tillades Bergens Magistrat at sælge nogle Grunde bag Slottet. — *Kjøbenhavn*, 4. Oktober. Udt i Norske Mag. II. 369.

4. Octobr. *18658. Hert. FREDERIK III. af Gottorp befaler 4 af sine Raader at begive sig d. 6. Oktober til Kiel for der at forhandle med de kgl. danske Kommissærer angaaende Formindskelse af den store Gjæld, som paahviler det fyrstelige Kammer, og om Paalæggelsen af en Generalkontribution. — *Gottorff*, (4. October). (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw. Holst.-Lauenb. Gesch VI, Repert. S 46.

1652.

*18659. DET DANSKE RIGSRAADS Vota paa en Rigshofmester i Stedet for Corfitz Ulfeldt, hvorved Hr. Jochum Gerzdorph fik de fleste (11) Stemmer. — D. 6. Octobris. Danske Mag. 4. R. V. 355–56. 6. Octobr.

*18660. SCHLEZER skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at man forhandler med Korfits Ulfeldt om et Laan paa 2 Mill. Rdlr. I Kjøbenhavn er der fældet en haard Dom over ham. — *Stockholm,* 16. Okt. (Tydsk.) Udt i Urk. u. Actenst. z. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 660. 6. Octobr.

*18661. K. FR. III.'s Befaling til Anders Bille, at han skal annamme den halve Beholdning fra de jydske og fyenske Kirker til Bygning af en Kirke i Frederiksodde. — 7. Oktbr. Udt. i Berg. Smaa Bidrag t. Fredericias Kultur- og ældste Hist S. 125. 7. Octobr.

*18662. K. FR. III. forunder atter Povel Støffken, som nu af Hert. af Holsten er frikjendt for Tiltale for Drab, Østersfiskeriet i Riberhusien. — (9. Okt.) Udt. i Tidsskr. f. Fiskeri III. 236–37. 9. Octobr.

*18663. G. NAUDÉS Skrivelse til Gassendi, hvori han omtaler, at han ikke har brugt en hel Dag til at passere Lille- og Storebelt og Sundet. — *Stockholm,* ce 19. Octobre. (Tydsk.) Arckenholtz, Mémoires concern Christine, reine de Suède II, Pieces just. S. 38–39. 9. vel 19. Octobr.

*18664. JOHN BONKER skriver til Flaadekommissionen om Forhandlinger, der ere førte med K. af Danmark og nogle af hans Raader angaaende nogle Skibe, som Kongen tilsidst lovede at ville beskytte. — *The Prosperous, Burlington Bay,* 15. Oct. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1651–52 S. 442. 15. Octobr.

*18665. Brev fra Grevinde ELISABETHA AUGUSTA til hendes Søster Grevinde Eleonora Christina indeholdende bitre Beklagelser over hendes Mand, Hans Lindenov; hun skriver, at Svogeren Hannibal (Sehested), »den Skjelm«, hvem hun ønsker alt ondt, ventes til Jylland til deres Moder, efter at han er blevet forliget med Kongen og Raadet; hun omtaler Forordningen mod Indførelsen af Korfitz Ulfeldts »Æres-Forsvar«, hvori hendes Mand erklærer, at han ingen Andel har, og Valget af en ny Rigshofmester; hun skriver, at der hersker smitsom Sygdom i Kallundborg, men at det dog er bedre end den Galskab, der grasserer i Kjøbenhavn, hvor »Meninger skal drive den ganske Regering«, og hvor man nylig har anholdt 18 engelske Skibe, men ladet 18 andre passere; hun beretter, at hendes Mand vil laane 16,000 Rdlr. af deres Moder, og truer, hvis han ikke faar dem. — *Kallingborg slot,* 21. octobris. Danske Saml. 2. R. II. 316–22. 21. Octobr.

*18666. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om de Forhaabninger, Holland under sin Krig med England stiller til Danmark, samt om Hert. af Kurlands til Guinea og Indien bestemte Flaade, til hvilken det er bleven forbudt at hverve Matroser i Danmark. — 9. Nov. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 113, 154. I en Indberetning af $\frac{11}{21}$ Decbr. (Smstds.) siges, at Flaaden endnu ligger ved Helsingør. 30. Octobr.

*18667. Forhandlingsprotokol for den nedersachsiske Kredsdag, hvori omtales Holstens Forhold til Kredsarméen samt dets Stræben efter at faa Stemme paa Deputationsdagene. — *Lüneburg,* uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 75—77. Octobri

11013. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 113, Anm. 5. 6. Novbr.

*18668. K. FR. III.'s Befaling til Bisperne i Danmark og Norge om Bededages Afholdelse den 15., 16. og 17. Decbr. paa Grund af de herskende Synder, Misvæxt og Sygdomme. — 8. November. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 384. 8. Novbr.

1652.

8. Novbr. *18669. Andragende fra KLÆDEHANDLERNE i ENGLAND til Statsraadet om at faa at vide, hvilke Nationer der ere venligsindede, for at det ikke skal gaa som i Portugal, Holland og Danmark, at deres Gods pludselig bliver beslaglagt. — 8. Nov. (Engelsk.) State Papers Dom. Ser. 1651—52 S. 481.

12. Novbr. *18670. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, se Hafnia cognovisse, sævissimum morbum dysenteriæ in maximam partem regni Daniæ, etiam in optimates et luculentiores, vulgari, Langium eo decubuisse, Bordingium ex eodem malo convaluisse; etiam legatum Batavorum cum senatoribus regni primis res magni ponderis pertractare. — *Patavii*, XXII. Novemb. Burmsoons, Sylloge epistolarum V. 460.

12. Novbr. *18671. JACOMO DA RIVA, Republiken Venezias »proveditore generale« paa Candia, giver Curt Siuersen, Kapitain paa Skibet San Georgio grande, Vidnesbyrd om hans udmærkede Tjeneste, hvoraf særlig fremhæves Provianteringen af Suda. — *Candia*, 22. November. (Italiensk.) Mylius, Cort Adeler S. 87—90 (med dansk Overs.). Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 158—59.

13. Novbr. *18672. C. VAN BEUNINGEN meddeler (Øvrigheden i Amsterdam), at han ved en Audiens hos Dr. af Sverig har foreslaaet hende et Forbund mellem Generalstaterne, Sverig og Danmark; hun studsede først derover, men viste sig dog ikke utilbøjelig til Forhandling derom, omend hun foretrak et Forbund med Generalstaterne og England. — *Stockholm*, 23. November. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie 6 Jaarg. S. 83—89.

19. Novbr. *18673. NIELS NIELSEN meddeler Sekretær Erik Krag, at Laurids Povisk har truet med at ville kjøbe ham af Kongen, og beder Erik Krag i Stedet selv kjøbe saavel ham som hans Søskendebarn, Niels Kristensen i Obling. — *Bork*, d. 19. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 42—44.

20. Novbr. *18674. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved de indkalde en Landdag for Hertugdømmerne til d. 24. Januar i Kiel. — *Schlosz Gottorff*, d. 20. Novemb. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1. Decbr. *18675. Betænkning afgivet af SVERIGES RIGES STÆNDERS HEMMELIGE UDVALG, i hvilket fremhæves den Fare, som Forbundet mellem Danmark og Nederlandene medfører for Sverig, og den Udsigt til Deltagelse i Krigen mellem England og Holland, som Danmarks Optræden imod engelske Skibe i Sundet har fremkaldt. — *Stockholm*, d. 1. Decembris. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll V. 151—57.

2. Decbr. *18676. Hert. FREDERIK III. af Gottorp befaler 4 af sine Raader paany at forhandle med de danske Kommissærer (Nr. *18658) og at lade alle Betænkninger angaaende Generalkontributionen falde. — *Gottorff*, (2. December.) (Tydsk.) Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI, Repert. S. 46.

3. Decbr *18677. HERMANNI CONRINGII ad Christinam Sveciæ reginam litteræ, in quibus scribit, se ad ea, quæ defendere jussus sit, reginæ jura in Ditmarsiam et comitatum Delmenhorstanum, aggressurum esse. — *Helmstadii*, 3. Decembris. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède II, Pièces just. S. 64.

6. Decbr. *18678. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvorved det befales Undersaatterne at indbetale deres Skatterestancer til Landskassen i Kiel in octavis trium Regum. — *Schlosz Gottorff*, d. 6. Decembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

9. Decbr *18679. Det hollandske Sendebud i Stockholm (BEUNINGEN) tilskriver Regeringen i Haag, at Oxenstjerna har talt imod Forslaget mod Danmark, som derfor er opgivet. — *Sthlm.*, d. 19. Dec. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges hist. IV. 281.

1652.

*18680. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori meddeles, at de danske Gesandter ere vendte tilbage fra England; de sige, at de have godt Haab om at opnaa Neutralitet (i Krigen mellem England og Holland), hvilket han dog finder lidet sandsynligt; tillige omtales Hert. Johan Frederik af Lüneburgs Religionsdisputer med K. og Dr. af Danmark. (Spansk.) — 21. Decbr. Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 114, 157. 11. Decbr.

*18681. K. FR. III.'s Brev til Jørgen Seefeld, at han skal lade Bønderne i Kolding Len føre noget Otte Krag tilhørende Egetømmer fra Snoghøj til Frederiksodde. — 15. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 125. 15. Decbr

*18682. JAKOB KRABBE ansøger K. Fr. III. om, at det ham betroede Værgemaal for hans Broder Olufs Børn maa overdrages til den ældste af Sønnerne, Henrik Krabbe. — *Damsgaard*, d. 16. December. Udt. i Personalhist. Tidsskr. III. 53. 16. Decbr.

*18683. Det hollandske Sendebud i Stockholm BEUNINGEN meddeler Regeringen i Haag, at Dr. Christina har paatænkt et stort Angreb paa Danmark og Norge, at Ulfeldt har stor Indflydelse, og at den spanske Gesandt i Kjøbenhavn har omtalt de svenske Planer for den danske Regering. — *Sthlm.*, d. 28. Decbr. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. IV. 281. 18. Decbr.

*18684. Den hollandske Gesandt i Stockholm BEUNINGEN meddeler Regeringen i Haag forskjellige Rygter om Sverigs Planer om at yppe Strid med Holland og Danmark. — *Sthlm.*, d. 4. Jan. 1653. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. IV. 281. 25. Decbr.

*18685. JØRGEN BJELKE anbefaler paa sin Broder Ove Bjelkes Vegne Kongen, at give Major Iver Due en god Bestalling. — *Kjøbenhavn*, 27. December. Udt. i Norske Mag. II. 369—70. 27. Decbr.

11029. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 131—35. Svensk: Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 378—80. 28. Decbr.

11030. Dansk: P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 135—40. 28. Decbr.

*18686. CHRISTIANUS SKEEL ad medicos de uxoris Margarethæ Lungæ diuturno morbo scribit. — 28. Decembr. Bartholini Cista medica S. 556—59. 28. Decbr.

*18687. Responsio MEDICORUM in casu de morbo Margarethæ Lunge. — *Hafniæ*, 29. Septembr. (ɔ: Decbr.) Bartholini Cista medica S. 560—62 29. Decbr.

*18688. Den hollandske Gesandt i Stockholm BEUNINGEN meddeler Regeringen i Haag, at Rigsraadet og Ministrene i Stockholm modarbejde Dronningens Planer om at føre Krig med Danmark. — *Sthlm.*, d. 9. Jan. 1653. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. IV. 281—82 30. Decbr.

*18689. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eum rogat, ut se certiorem faciat, si quid certi de rumoribus novarum inter Svecos et Danos dissensionum habeat. — *Patavii*, X. Januar 1653. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 460—61. 31. Decbr.

1652?

1652?

*18690. Præsidenten PALUMBUS i Visby indberetter, at med Undtagelse af Skræddere, Skomagere, Smede og Tøndebindere, der havde deres egne af de danske Konger konfirmerede Skraaer, havde alle andre Embeder givet sig under »Kjøbenhavns Embedsbrødres Ret«. (Svensk.) Brudst. i Gahne, Bidr. t. Gotlands Hist. 1645—1654 S. 9.

*18691. JACOMO DA RIVA, Republiken Venezias »proveditore generale« paa Candia, giver Kapitainen Curt Siuersen Vidnesbyrd om hans Tapperhed overfor Tyrkerne og udmærkede Opførsel, da han skulde føre Riva selv samt Bragadin til Candia og deres Skib gik under. (Italiensk.) Mylius, Cort Adeler S. 83—87 (med dansk Overs.). Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 157—58.

1652—54.

1652—54.

8. Martii. *18692. (HR. JØRGEN SEFELDTS) Brev til Bgm. Christen Mattsøn i Slagelse, hvori det tillades ham af Kirkens Penge at give M. Jens (Bircherod) 24 Slette Daler, indtil Skoleresidensen bliver ombygget. — *Ringsted Kloster*, d. 8. Martii, uden Aar. Qvistgaard, Forts. Efterretn. om Slagelse Skole S. 10—11.

1653.

1653.

7. Januar. *18693. J. H. BOECLERI ad Johannem Albertum Portnerum epistola, in qua commemorat, se, ne historia sua belli Danici postremi se vivo lucem videat, operam daturum esse. — *Argentorati*, 7. Januar St. v. Epistolæ ad Lucam Losslum S. 350—53.

8. Januar. *18694. Den hollandske Gesandt BEUNINGEN i Stockholm skriver til Regeringen i Haag, at Hollands Sejre over England troligvis vilde tilintetgjøre Forslaget mod Danmark. — *Stockholm*, 18. Januar. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. IV. 282.

11. vel 21. Januar *18695. J. H. BOECLERI ad Christophorum Forstnerum epistola, in qua ei Gravium quendam, præfectum adolescentiæ cujusdam nobilis Dani Tubingæ agentis, recommendat. — *Argent.*, 21. Jan. Epistolæ ad Lucam Losslum S. 444—45.

13. Januar. *18696. K. FR. III.'s Privilegier for nogle bøhmiske Tøjmagere, der for Religionens Skyld ere flygtede fra deres Fædreland og agte at nedsætte sig i Kjøbenhavn. — *Copenhagen*, d. 13. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

13. Januar. *18697. BGM. OG RAAD I RIBE optage paa Byens Vegne et Laan paa 1000 Rdlr. af Asmus Eggebeck o. fl. som Formyndere for Kristian Nielsens Børn i Flensborg. — *Ribe*, d. 13. Januar. (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 391.

14. Januar. *18698. K. FR. III. tilskriver Ove Bjelke (Befalingsmd. paa Bergenhus) om Befæstningsarbejde til Forsvar for Bergens By og Havn. — *Kjøbenhavn*, 14. Januar. Udt. og Brudst. i Norske Mag. II. 370.

18. Januar. *18699. Hertuginde MARIA ELISABETH skriver til Husums Bgm. og Raad om at gjøre deres til, at Mag. Hollmer bliver indsat i det ledige Præsteembede i Husum. — *Gottorff*, d. 18. Januarii. (Tydsk.) Lass, Samml. Husumsch. Nachr. 1. Forts. S. 261—62.

25. Januar. *18700. Litteræ a JACOBO JOHANNIS BUDÆO SPOROP ad episcopum Henningium Stockfleth datæ, in quibus ab eo petit, ut sibi Academiæ attestationis et dimissionis schedulas mittat. — *Morland*, 8. Kal. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 790—91.

25. Januar. *18701. Hertuginde ANNA ELEONORA af Braunschweig-Lüneburgs Brev til sin Broder Landgrev Georg II. af Hessen-Darmstadt, hvori hun taler om sine Sønner Christian Ludvigs og Johan Frederiks Rejse til Danmark. — *Hannouer*, d. 25. Januarii. (Tydsk.) Brudst. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 717.

1653.

*18702. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel, hvori de holstenske Stænder opfordres til Erlæggelse af Romermaaneder og Bidrag til Kredstropperne, de slesvigske til at bjælpe de holstenske og gaa ind paa Bevillinger til Landsdefensionen. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 187—88 ante 26. Januar.

*18703. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvorved de holstenske Stænder gaa ind paa Erlæggelse af Romermaaneder og Bidrag til Kredstropperne, de slesvigske derimod bede sig forskaanede for at hjælpe Holsten og yde Bevillinger til Landsdefensionen; endvidere gjøres Indstilling om Indkvarteringsgodtgjørelse til Itzehoe Kloster og om Betalingen til General Bauer. — *Kiel*, 26. Jan. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 188—90. 26. Januar.

*18704. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, multa de regis Daniæ sui providentia, qui communem Belgii tutelam in se receperit et operam subditorum promtissimam nactus sit, circumferri, et eum rogat, ut se certiorem faciat, num Cornificius Ulfeldt, eques Danus, suus a multis annis patronus, ne dicat familiaris, in aula Svecica sit. — *Patavii*, VII. Februarii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 461—62. 28. Januar.

*18705. DET ENGELSKE STATSRAAD skriver til Admiralitetet, at det tillades to engelske Kjøbmænd at hente noget Gods, de have i Norge, paa to danske Skibe, som holdes tilbage i England. — *Whitehall*, 28. Jan. (Engelsk.) State Papers Dom. Ser. 1652—53 S. 131. 28. Januar.

*18706. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Kiel, hvori fastsættes Terminen for Erlæggelse af Holstens Bidrag til Kredstropperne; de slesvigske Stænder opfordres paany til at hjælpe Holsten og til at give Bevillinger til Landsdefensionen; Patenter skulle udgaa om Indkvarteringsgodtgjørelse til Itzehoe Kloster og om Betalingen til General Bauer. — *Kiel*, 29. Jan. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. III. 190-91. 29. Januar.

*18707. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til A le Brun i Haag, hvori han forsvarer sin Optræden overfor den nederlandske Afsending i Kjøbenhavn, Keyser. — 8. Febr. (Spansk). Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 161, Anm. 3. 29. Januar.

*18708. Duplik af DE SLESVIGSKE STÆNDER PAA LANDDAGEN I KIEL, hvori de erklære kun at ville understøtte Holstenerne ved Udgifterne til Forbundet med den nedersachsiske Kreds, hvis ogsaa Slesvig optages i Kredsens Alliance og Beskyttelse. — (*Kiel*, 30.) Januar. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. II. XXVIII jvfr I. 87 Udt. III. 191—92. 30. Januar.

*18709. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat, hvorved det befales Undersaatterne i Holsten og Ditmarsken at betale den paa sidste Landdag i Kiel til den nedersachsiske Kreds Anliggender bevilgede Skat. Det bekjendtgjøres endvidere, at der skal holdes en Mønstring af Rostjenestefolkene samt af Stædernes og Amternes Mandskab. — *Schlosz Gottorff*, d. 31. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 31. Januar

*18710. Skrivelse fra LE BRUN til den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, hvori han opfordrer ham til at paatale den danske Regerings Optræden mod Hollænderne, der er et Brud paa den mellem Danmark og Spanien sluttede Traktat. — Uden Datum. (Fransk.) Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 164. Januario.

1653.

*18723. K. FR. III.'s Svar paa det af den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo indgivne Klageskrift over Danmarks uvenlige Forhold overfor Spanien. — 26. Febr. gl. Stil. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 167—68. 26. Febr.

*18724. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om den Audiens, han har haft hos K. Fr. III. — 8. Marts. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 164—66. 26. Febr.

*18725. AUGUSTI BUCHNERI ad Johannem Davidem ab Oppel litteræ, in quibus commemorat, doctorem Janum ex Dania ad se perscripsisse, res regni ibi mire turbatas esse, Batavorum juxta atque Anglorum oratores adesse, Svecosque copias in Scaniam Livoniamque adducere. — *Dresdæ*, d. XXVI. Febr. Aug. Buchneri epistolæ I. 330—33. 26. Febr.

*18726. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDOS Replik indleveret til Rigshofmesteren og Kansleren angaaende den uretfærdige Sundtold, der opkræves af spanske Skibe. — 11. Marts. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 274—76, Udt. og Brudst. p. Dansk S. 168—69. 1. Martii.

*18727. GIERTTRUD PEDERSDATTERS til K. Fr. III. indgivne Ansøgning om, at hun maa lade nedgrave Render og indlede Vand fra Aaen til hendes Gaard i Randers, med hvilket Arbejde Magistraten ikke blot ikke havde været hende behjælpelig, men som den endogsaa havde søgt at forhindre. — *Af Randers*, d. 2. Martii. Seeher, Meddel. om Slægten Seeher S. 53—54. 2. Martii.

*18728. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Ulfeldium sibi semper in Gallia et Italia fuisse conjunctissimum. — *Patavii*, XIV. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 462—63. 4. Martii.

*18729. GUSTAF HORN EVERTSON tilskriver Rigsmarsken Gustaf Horn bl. a. om det danske Gesandtskabs Ankomst til Stockholm. — *Stockholm*, d. 5. Martii. (Tydsk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 255—56. 5. Martii.

*18730. Regnskab over Udgifter til Klædninger til Kjøge Bys to Trommeslagere. — 9. Marts. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 81—82. 9. Martii.

11068. Petersen, Kjøge Byes Hist., Akst. S. 82. 11. Martii.

*18731. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de libris quibusdam epistola. — *Patavii*, XXI. Mart. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 463. 11. Martii.

*18732. Fru KIRSTEN MUNCK udvikler for Datteren Leonora Christina, hvorfor hun har kjøbt Tybreng Gaard af Hans Lindenov. — $^{14}/_{3}$. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 321. 14. Martii.

*18733. BEUNINGEN skriver til Regeringen i Haag, at man i Sverig foregav, at Danmark i Lübeck hemmelig havde modarbejdet Sverigs Forsoning med Polen. Ulfeldt forhandlede stadig med Dronningen og talte stedse ilde om Danmark. — *Stockholm*, 29. Marts. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. IV. 283. 19. Martii.

*18734. TINGSVIDNE om forskjellige Vidnesbyrd om Tildragelsen i Nørre-Alslev Kirke d. 14de Søndag eft. Trinit. 1652, da Kjeld Jensen prædikede i Stedet for den Valgkandidat, hvis Prædikedag det var. — *Nørreherreds Ting*, d. 22. Marts. Udt. og Brudst. i Ny kirkehist. Saml. V. 674—75. 22. Martii.

*18735. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium de quibusdam rebus doctis epistola. — *Patavii*, Kal. April. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 463—64. 22. Martii.

*18736. Skrivelse fra HENRIK WILLUMSEN ROSENVINGE til den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, hvori han anbefaler ham at gaa direkte til K. Fr. III. med sine Klager. — 24. Marts. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 140. 24. Martii.

1653.

25. Martii. *18737. Biskoppen over Aalborg Stift ANDERS ANDERSENS Skrivelse til Kansleren angaaende Rektoren M. Hans (Ægidiisen) og den latinske Skole i Aalborg, der er kommen i Forfald. — *Aalborg*, d. 25. Marts. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 689—90.

25. Martii. *18738. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Henr. Villumsen angaaende hans Forhandlinger med den danske Regering. — 4. April. (Spansk.) Udt. i Gigas. Grev Bernardino de Rebolledo S. 170.

1. Aprilis. *18739. LAURITZ PEDERSSEN, Sognepræst i Nykjøbing og Provst i Sønderherred paa Falster, afgiver Beretning om de af Hr. Hans Theophilisen Sadolin, Hr. Frantz Nielsen Bruun og Sognedegn Jens Pedersen Castrup aflagte Vidnesbyrd om, hvorledes Student Kjeld Jensen anstillede sig Dominica 14 a Trinit. 1652 i Nørre-Alsleff Kirke, da han trængte sig op paa Prædikestolen i Stedet for Valgkandidaten, og om Kjeld Jensens Modbemærkninger herimod. — *Nykjøbing Præstebolig*, 1. April. Ny kirkehist. Saml. V 668—74.

2. Aprilis. *18740. K. FR. III.'s Svar paa den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledos Replik, hvori hævdes, at Klagerne over uretfærdig Behandling af spanske Skibe i Sundet ere ganske ugrundede. — $\frac{2}{12}$. Apr. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 171.

2 Aprilis. *18741. KONTORET i BERGEN beder Kongen om at stationere et Orlogsskib ved Norges Kyst under Krigen mellem Holland og England. — *Bergen*, 2. April. (Tydsk.) Udt. i Norske Mag. II. 371.

6. Aprilis. *18742. Provst OLAUS THEOCARI TOXOTIUS vidner for det akademiske Senat, at han ingensinde har givet Kjeld Jensen Slagelse Forlov til at prædike i Nørre-Alslev Kirke Domin. 14 a Trinit. 1652, og at han ikke saa ham hin Dag, før han stod paa Prædikestolen. — *Taadderup Præstebolig*, d. 6. April. Ny kirkehist. Saml. V. 675.

13. Aprilis. *18743. Biskop LAVRITS JACOBSEN i Odense opfordrer Universitetets Rektor og det akademiske Senat til at straffe Student Kjeld Jensen for hans uforskammede og forargelige Adfærd i Nørre Alslev Kirke. — 13. April. Udt. i Ny kirkehist. Saml. V. 675.

16 Aprilis. *18744. OVE BJELKE meddeler Sekretær Otto Kragh, at han har ladet Kapitajn Brun med Højenhald konvojere de til Kjøbenhavn sendte Tropper indtil Skutesnes og i Stedet henlagt en Skjærbaad ved Toldhoden (i Bergen). — *Bergenhus*, 16. April. Udt. i Norske Mag. II. 371.

16. Aprilis. *18745. BEUNINGEN skriver til Regeringen i Haag, at Ulfeldt, som stadig var syg i Benene, havde besluttet sig til med det første at rejse til Lifland eller Preussen. — *Stockholm*, 26. April. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges hist. IV. 283—84.

18 Aprilis. *18746. K. FR. III. befaler alle, som hidindtil have givet Sundkorn til Hr. Henrich Belov, Lensmd. paa Hald, at vedblive dermed. — 18. April. — Rothe, Rescripter III. 1016.

21. Aprilis. *18747. K. FR. III. befaler med Rigsraadets Samtykke, at der i Kjøbenhavn skal udskrives en Grundskat af 1 Dlr. af hver 100 Dalers Ejendom til Brug ved Befæstningen af Byen. — *Hafniæ*, d. 21. Aprilis. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I, Tillæg S 44—45.

21. Aprilis. *18748. K. FR. III. befaler Christoffer Huas og Jacob Grubbe at modtage Værgemaalet for Claus von Andersens Børn af Otte Krag og overgive det til Sønnen Hans Jørgen von Andersen, der vil overtage det for sine Søskende. — *Hafniæ*, 21. Apr. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 105.

1653.

*18749. K. FR. III.'s Bevilling til Gertrud Pedersdatter, at hun uhindret maa lade grave Render ved Sønderbro i Randers og indlede Vand til sin Gaard. — ²²/₄. Brudst. i Secher, Medd. om Slægten Secher S. 54. 22. Aprilis

*18750. K. FR. III.'s Skrivelse til den danske Gesandt i Madrid, Lerche, hvori det befales ham at udbetale 6000 Stück von Achten til Manuel Pantoxa og andre spanske Ministre, der kunne have Indflydelse paa Betalingen af Saltpengene. — 23. Apr. Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 183—84. 23 Aprilis.

*18751. Skrivelse fra K. Fr. III. til K. af Spanien angaaende Betalingen af de resterende Saltpenge, hvori der antydes en Maade, hvorpaa Summen kan blive betalt. — 30. Apr. (Latin.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 183. 30. Aprilis.

*18752. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori bl. a. omtales Mogens Høegs Ambassade til Sverig samt Danmarks Forhold til Nederlandene. — 10. Maj. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 174, 75. 30. Aprilis.

11245. Foldstædigt i Særtr. af Forordn. og i Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 391—413. 1. Maji.

*18753. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 3000 Rdlr. aarligt af Langelands visse Indtægter til det »frugtbringende Selskabs« første Klasse, saalænge nogen af dennes Interessenter er i Live. — *Vort Slot Kiøbenhafn*, 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 7 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 423. 1. Maji.

*18754. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 1600 Rdlr. aarligt af det østerdaliske Kobberbjergværk i Norge til det »frugtbringende Selskabs« første Klasse, saalænge nogen af dennes Interessenter er i Live, og derfor befaler de nuværende Forpagtere af Bjergværket, hans residerende Commissarier i Hamburg, den afdøde Albert Baltzar Berrnts Arvinger og Leonard Marselis, at betale den nævnte Sum, ligesom han lover, at hvis det skulde gaa tilbage med Kobberværket, Pengene da skulde tages fra Indtægterne af Trundhiem Len. — *Vort Slot Kiøbenhafn*, d. 1. Maji. Særtr af Forordn. Bil. Nr. 9 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 424—25 1. Maji.

*18755. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 2000 Rdlr. aarligt af Ribe Lens Indtægter til det »frugtbringende Selskabs« anden Klasse, saalænge nogen af Klassens Interessenter er i Live. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 12 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 427—28. 1. Maji.

*18756. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 2000 Rdlr. af Koldinghuus Lens Indtægter til det »frugtbringende Selskabs« tredje Klasse, saalænge nogen af Klassens Interessenter er i Live. — *Vort Slot Kiøbenhafn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 14 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 429. 1. Maji.

*18757. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 2500 Rdlr. af Toldkisten i Kjøbstaden Kolding til det »frugtbringende Selskabs« fjerde Klasse, saalænge nogen af Klassens Interessenter er i Live. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 16 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 430—31. 1. Maji.

*18758. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 2000 Rdlr. aarligt af Toldkisten i Kjøbstaden Ribe til det »frugtbringende Compagnis« sjette Klasse, saalænge nogen af Klassens Interessenter er i Live. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 18 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 432—33. 1 Maji.

*18759. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved han assignerer 2000 Rdlr. aarligt af Toldkisten i Kjøbenhavn til det »frugtbringende Compagnis« ottende og sidste Klasse, saalænge nogen af Klassens Interessenter er i Live. — *Vort Slot Kiøbenhafn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 20 til Nr. 11245. Wolff, Eocomion regni Daniæ S. 434—35. 1. Maji.

1653.

1. Maji. *18760. K. FR. III.'s og RIGSRAADETS aabne Brev, hvorved de forpligte sig til at overholde det om »det frugtbringende Compagni« udgaaede Patent, og til nøje at betale de fastsatte Renter. — *Kiøbenhafn*, den første Dag i Maymaaned. Særtr. af Forordn. Bil. Nr 21 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 435—37.

1. Maji. *18761. N. N. Befalingsmd paa Tranekier Slot, hans Brev, hvorved han forpligter sig i Henhold til sit Lensbrev til at betale 3000 Rdlr. aarligt af Langelands Indlægter til det »frugtbringende Selskabs« første Klasse. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 8 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 424.

1. Maji. *18762. Hr. MOGENS SEHSTED t. Holmegaard, Befalingsmd. paa Riberhuus, hans Brev, hvorved han i Henhold til sit Lensbrev forpligter sig til aarligt at betale 2000 Rdlr. af »de første Riberhuses Indkomster« til det »frugtbringende Selskabs« anden Klasse. — *Kiøbenhafn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 13 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 428.

1. Maji. *18763. Hr. MOGENS SEHSTED t. Holmegaard, Befalingsmd. paa Riberhuus, hans Brev, hvorved han forpligter sig til at betale 2000 Rdlr. aarligt af Toldkisten i Ribe til det »frugtbringende Compagnis« sjette Klasse. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 19 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 433—34.

1. Maji *18764. Hr. STEEN BILDE t. Kierszgaard, Befalingsmd. paa Koldinghuus, hans Brev, hvorved han i Henhold til sit Lensbrev forpligter sig til aarligt at betale 2000 Rdlr. af »de første Koldinghuses Lens Indlægter« til det »frugtbringende Selskabs« tredje Klasse. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 15 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 430.

1. Maji *18765. Hr. STEEN BILDE t. Kierszgaard, Befalingsmd. paa Koldinghuus, hans Brev, hvori han forpligter sig til at betale 2500 Rdlr. aarligt af Toldkisten i Kolding til det »frugtbringende Compagnis« fjerde Klasse. — *Kiøbenhaffn*, d. 1. Maji. Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 17 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 431—32.

1. Maji. *18766. ALBERT BALTSAR BERRNTS ARVINGER og LEONARD MARSELIS's Brev, hvorved de i Henhold til deres med Kongen oprettede Kontrakt forpligte sig til at betale 1600 Rdlr. aarligt af det østerdaliske Kobberværks Indtægter til det »frugtbringende Selskabs« første Klasse. — *Hamburg*, d. 1. Maj. Særtr af Forordn. Bil. Nr. 10 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 425—26.

1 Maji. *18767. PAUL KLINGENBERGS Brev, hvorved han forpligter sig til at forestaa Direktionen af det »frugtbringende Selskab« med største Ombu og stiller hele sin Ejendom, men især sine Godser i Mors og Salling som Kaution. — *Kopenhagen*, den ersten Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 22 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 437—39.

1 Maji. *18768. PAUL KLINGENBERG, Commissarius og Direktør for det »frugtbringende Selskab«, hans Brev, hvorved han tilstaar at skylde det nævnte Selskabs første Klasse 400 Rdlr. aarligt, som han forpligter sig til at betale. saalænge nogen af Klassens Interessenter er i Live. — *Copenhagen*, den ersten Tag Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 11 til Nr. 11245. Wolff, Encomion regni Daniæ S. 426—27.

1 Maji *18769. NANNINGH KAISER anmoder Johan de Witt, Raadspensionær i Holland og Vestfriesland, om at sørge for, at Junker Ludvig Rosenkrands, Søn af den i Nederlandenes Tjeneste 1634 faldne Oberst Rosenkrands, efter K. af Danmarks Ønske bliver ansat hos Admiral Tromp ombord paa dennes Skib. — *Hoorn*, d. 11. May. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 29 Jaarg. S 604—05.

1653.

*18770. Kongens Statholder og Landraader i Fyrstendømmerne Slesvig og Holsten samt Amtmændene paa Steinburg, i Syd-Ditmarsken, i Hadersleben, Segeberg, Rendeszburg og Flenszburg, nemlig CHRISTIAN Greve til RANTZAU, Hr. KAY VON ALEFELT, Hr. CASPAR VON BUCHWALT, Hr. HENRICH BLUHME og DITLEFF VON ALEFELT udstede Erklæring om, at de af det »frugtbringende Selskabs« første Klasse have modtaget 83333⅓ Rdlr. til Brug i Kongens Tjeneste, af hvilken Sum de forpligte sig til at betale 5000 Specdlr. i aarlig Rente, saalænge nogen af Interessenterne i Selskabets første Klasse er i Live. — Uden Datum. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Bil. Nr. 6 til Nr. 11245 Wolff, Encomion regni Daniæ S. 420—22. c. 1. Maji

*18771. Raadspensionæren JOHAN DE WITT anmoder Cornelis de Witt, Raad i Admiralitetskollegiet i Rotterdam, om at sørge for, at Kollegiet lader Junker Byrge Rosenkrands, Søn af den danske Adelsmand Palle Rosenkrands, paa K. af Danmarks Ønske blive ansat hos Admiral Tromp ombord paa dennes Skib. — *Haege*, d. 12. May. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 6. Serie. 29. Jaarg. S. 605—06. 2. Maji.

11103. Særtr. af Forordn. 5. Maji.

*18772. J. H. BOECLERI ad Christophorum Forstnerum epistola, in qua conqueritur, quanta vehementia se apud omnes salutatores, præsertim Svecos et Danos, non desistat insectari Lansius. — *Argent.*, 22. Maii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 447—49. 12. vel 22 Maji.

*18773. TINGSVIDNE (?), at Niels Lavridsen, Fuldmægtig for Mogens Sehested t. Holmegaard, Befalingsmd. paa Riberhus, paa dennes Vegne bød Indbyggerne i Skadsherred under Livsstraf at lade vaage Nat og Dag ved de oprejste Bavner. — 17. Maj. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 9—10. 17. Maji.

*18774. K. FR. III.'s Kvittering til Christoffer Huas for aflagt Regnskab for Pandumgaard fra Philippi Jacobi Dag 1650, da han modtog den efter Henrik Belov, til Philippi Jacobi Dag 1652, da afg. Samuel v. Sorck af Polen bekom den. — *Hafniæ*, 21. Maij. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 105. 21. Maji.

*18775. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, at der tales om, at den danske Resident i Madrid vil komme hjem, da man ikke havde indrømmet ham nogle Friheder, som han forlangte. — 31. Maj. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 184. 21. Maji.

*18776. K. FR. III. stadfæster en Vide og Vedtægt af Lodsejerne i Skjærn Mærsk af 4. Decbr. 1637. — *Haffn.*, 22. Maj. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 253—55. 22. Maji.

*18777. CHRISTEN MADZØN TAUSEN, Præst i Kjøge, voterer paa Professor Laurits Mortensen Scavenius til at være Biskop i Sjælland. — *Roeschild*, d. 24. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 114. Samme Sted og Dag afgave de øvrige Kjøbstadpræster i Sjælland deres Vota. 24. Maji.

*18778. JOHAN PORTMAN skriver til Robt. Blackmore, at de ere blevne stationerede for at forhindre Admiral Tromps Forbindelse med 20 danske Skibe i Sundet. — »*The Resolution*«, 26. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1652—53 S. 253—54. 26. Maji.

*18779. RICH. BRADSHAW, Resident i Hamburg, skriver til Rob. Blackmore, at K. af Danmark bestræber sig for at rejse Penge, hvad enten det nu er for at opretholde Krigen med Hollænderne eller for at betale for de tilbageholdte Skibe og andet. — *Hamburg*, 31. May. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1652—53 S. 365—66. 31. Maji.

*18780. Biskop ANDERS ANDERSENS Skrivelse til Kansleren angaaende den slette Tilstand, i hvilken Latinskolen i Aalborg paa Grund af Rektorens Uduelighed er kommen, 1. Junii.

1653.

hvorfor han beder om, at denne maa blive afskediget, saaledes at Skolen blev ham kvit »med Maner«. — *Aalborg*, d. 1. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 690—91.

2. Junii. *18781. (PEDER JENSEN KRAGELUND, Biskop i Ribe), anbefaler Konrektoren ved Ribe Skole, M. Matthias Clausen Bang, til at faa Rektordømmet i Odense. — *Ripis*, 2. Jun. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 403—04.

5. Junii. *18782. Kapitajn THOMAS POINTER skriver til Flaadekommissionen, at K. af Danmark vil sende en Gesandt til England. Han haaber, at der nu vil være Lejlighed til at gjengjælde ham for hans uretfærdige og troløse Adfærd. — »*The Resolution*«, 5. June. (Engelsk.) Stata Papers. Dom. Ser. 1652—53 S. 385.

7. Junii. *18783. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel, hvori de holstenske Stænder opfordres til Erlæggelse af Bidrag til Kredstropperne og af Romermaaneder samt de slesvigske til at hjælpe de holstenske; endvidere forlanges af begge Hertugdømmers Stænder Bevillinger til Landsdefensionen. — 7. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 192—93.

10. Junii. *18784. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvori de holstenske og de slesvigske Stænder gjøre deres Bevillinger henholdsvis til Kredstropperne og til Landsdefensionen afhængige af, at Hvervinger ikke foretages uden i højeste Nødsfald; de slesvigske Stænder afslaa at hjælpe de holstenske med Hensyn til Kredsdefensionen. — *Kiel*, 10. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 193—94.

10. Junii. *18785. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Kiel, hvori fastholdes, at Hvervingerne ikke kunne opsættes; de slesvigske Stænder dadles stærkt for deres ringe og betingede Tilbud om Bevillinger til Defensionen og trues med Privilegiernes Fortabelse. — 10. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 194—95

11. Junii. *18786. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvori fastholdes Ønsket om Hvervingernes Udsættelse samt de slesvigske Stænders Anmodning om at fritages for yderligere Bevillinger end allerede tilbudt; Stænderne støtte et Andragende fra Kaj von Ahlefeldt om Erstatning for Tilbagebetaling af et i Hamburg af Hertugdømmerne optaget Laan. — 11. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 195—96.

c. 11. Junii. *18787. Ansøgning fra KAJ VON AHLEFELDT paa egne og Statholder (Grev Christian Rantzaus) Vegne til de slesvig-holstenske Stænder om at sørge for, at de faa Erstatning for Tilbagebetalingen af et i Hamburg af Hertugdømmerne i Aaret 1645 optaget Laan. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 196—97.

15. Junii. *18788. K. Fr. III.'s aabne Brev, at alle engelske Skibe skulle beslaglægges, da danske Skibe ere blevne beslaglagte i engelske Havne. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 15. Junii. Særtr. af Forordn.

15. Junii. *18789. K. AF SPANIENS Depeche til Gesandten i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, hvori det befales ham at optræde mindre skarpt mod Hollænderne og den danske Regering. — 25. Juni. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 172—73.

22. Junii. *18790. ADOLF FR. SCHLEZER meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg bl. a., at Corfitz Ulefeldt i Løbet af 3 Uger vil begive sig til Wismar og tage fast Ophold der. — *Stockholm*, 2. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 661.

1653.

*18791. RIGSRAADETS Skrivelse til Rigshofmesteren, Rigsmarsken og Rigskansleren, der anmodes om at tale Hannibal Sehesteds Sag hos Kongen, saa at han kunde faa et Len i Stedet for sin Pension, eller, hvis Kongen ej vilde bruge hans Tjeneste, at han da maatte søge Tjeneste i Udlandet. — 26. Juni. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 681—82. 26. Junii.

*18792. K. FR. III.'s Befaling til Biskop Anders Andersen i Aalborg, at han skal drage Omsorg for, at Rektoren ved den latinske Skole der, M. Hans Ægidiisen, hvem Kongen har forlenet med et Præbende, opgiver sin Bestilling, og indsætte en ny. — (27. Junii.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 691. 27. Junii.

11132. Særtr. af Forordn. 28. Junii.

*18793. HANS HANSON, Sognepræst i Taagerup og Provst i Fuglse Herred, HANS DINESEN, Sognepræst i Maribo, MADS HANSØN, Sognepræst i Taars, og JAKOB CLAUSØN, Sognepræst i Ærindlev, afslutte Kontrakt mellem Hr. Peder Thomæsøns, forrige Sognepræst i Hunseby, hans Børn og Hr. Niels Pral, nu Sognepræst sammesteds, angaaende Naadensaaret. — *Maribo*, d. 30. Junii. Ny kirkehist. Saml. I. 138—41. 30. Junii.

*18794. K. FR. III.'s Missive til Erik Juel t. Hundslund. Befalingsmd. paa Aalborghus, at han skal begive sig over til sit Len og der ved Hjælp af Kronens og Gejstlighedens Tjenere i de omliggende Herreder lade opkaste en Skandse paa hver Side af Indløbet (til Limfjorden). Skyts og Ammunition skal udleveres ham af Tøjhuset. — 1. Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 258. 1. Julii.

*18795. HENDRIK DUYR i Kjøbenhavn ansøger (K. Fr. III.) om at maatte betale Lejen af Papirmøllen ved Herrisvad, hvori hans Fader efter Forstrækninger til Mathias Smed fra Bremen, som byggede Møllerne, havde over 1000 Dlr. til Gode. — *Hamburg*, (2. Juli). (Tydsk.) Udt. p. Dansk i Nyrop, Strandmøllen S. 31. 2. Julii.

*18796. K. FR. III.'s Missive til Christian Friis, Lensmd. paa Mariager, at han skal gjøre en Anordning om, at Bønderne i Lenet deltage i Arbejdet paa Skandserne ved Hals, da den ene Grund hører under hans Len. — 4. Juli. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 258—59. 4. Julii.

*18797. TI ENGELSKE KJØBMÆND indberette til Statsraadet, at deres Skibe ere blevne opbragte i Øresund (?Denmark Sound) af hollandske Krigsskibe. — 6. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 7. 6. Julii.

*18798. P. WINE tilskriver Residenten i Stockholm Peder Juel om Sagen mod Corf. Ulfeldt, hvis Tjener Kield Friis har indleveret et uforskammet Indlæg; Kongen og Raadet have ikke denne Gang villet dømme. — 7. Juli. Brudst. i Hist. Tidsskr. III. 407. 7. Julii.

*18799. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eum rogat, ut in Svecia Cornificium Ulfeldium, et si per Daniam commeaverit, Bangium affinem suum cum Wormio, Bartholinis ac Fureniis salutet. — *Patavii*, XXIV. Jul. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 464. 14. Julii.

*18800. Kontreadmiral BOURNE skriver til Flaadekommissionen, bl. a. at et af hans Skibe har indbragt en dansk Prise. — 15. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 29. 15. Julii.

*18801. Andragende fra ENGELSKE KJØBMÆND til Statsraadet om, at deres Skibe maatte blive konvojerede til Hamburg. Paa Grund af K. af Danmarks Holdning kunde de ikke sejle gjennem Sundet. — 16. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 31. 16. Julii.

*18802. Ansøgning fra CORNELIUS OLUFSEN LIP til en »gunstig« Herre (Kansleren Christen Thomesen Sehested?) om at udvirke ham venia ætatis hos Kongen, da han af 18. Julii.

1653.

Sognepræsten i Skamby er kaldet til hans Medhjælper, men fattes næsten 1 Aar i Alderen — 18. Juli. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. Vt. 8—9.

23. Julii. 11153 Danske Saml. III. 329.

23. Julii. *18803. K. FR. III.'s Befaling til Henning Valkendorf og Bispen i Fyen at erklære sig over Jørgen Brahes Andragende om Jus patronatus til Balslev Kirke. — 23. Julii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 619.

24. Julii. *18804. BEUNINGEN skriver til Regeringen i Haag, at Ulfeldt skulde rejse bort, man vidste ikke hvorhen. — *Stockholm*, 3. August. (Hollandsk.) Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör Sverges Hist IV. 284—85.

27. Julii. *18805. K. FR. III.'s Brev til Biskop Lauritz Jakobsen i Fyen, hvorved han tillader Studiosus Cornelius Olufsen at være Kapellan i Skamby, uagtet han ikke har naaet den lovbefalede Alder. — *Kjøbenhavn*, 27. Juli. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 280.

28. Julii. 11155. Særtr. af Forordn.

28. Julii. *18806. K. FR. III. befaler Flemming Ulfeldt, Lensmd. paa Halstedkloster, at lade enhver Kjøbstad paa Lolland grave sin Part af Nakskov Volde. — D. 28. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 368.

28. Julii. *18807. K. FR. III. befaler Frederik Barnevitz at give Borgerne i Maribo Tilhold om at betale de Skatter, de skylde for de sidste 2 Aar. — D. 28. Juli. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 367.

28. Julii. *18808. K. FR. III.'s Befaling til de jordegne Bønder i Kolding Len, at de skulle yde gode Palisader til Frederiksodde. — 28. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 125.

29. Julii. *18809. K. FR. III. befaler Ove Bjelke saavidt mulig at hindre engelske eller andre Kapere i at overfalde Skibe i Havnen for Bergen. — 29. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 371—72.

29. Julii. *18810. K. FR. III.'s Tilladelse for Erik Krag til at lade sig vie til sin trolovede Fæstemø Vibeke Rosenkrands d. 28. Aug. paa Stuen paa hans Gaard Endrup. — 29. Juli. Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 120.

30. Julii. *18811. Kontreadmiral BOURNE skriver til Admiralitetet, at et af hans Skibe har indbragt en dansk Prise. — 30. July. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 30.

6. Augusti *18812. DE SØNDERBORGSKE HERTUGERS Skrivelse til Grev Anthon Günther af Oldenburg, hvori de beklage sig over de Arvetraktater, han skal have sluttet med K. af Danmark og Hert. af Gottorp. — D. 6. Aug. (Tydsk.) Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 101—03.

6. Augusti. *18813. 15 BORGERE i BERGEN ansøge Kongen om at faa Privilegium paa Vestindiefart. — *Bergen*, 6. August. Brudst. i Norske Mag. II. 372.

8. Augusti. *18814. K. FR. III. befaler Lensmændene samt Bgm. og Raad i Kjøbstæderne at paase, at de Rejsende ere forsynede med »Kundskab« eller Pas. — *Kiøbenhaffn Slot*, d. 8. Augusti. Særtr. af Forordn.

10. Augusti *18815. ADOLF FR. SCHLEZER meddeler Kurf. af Brandenburg, at K. af Danmark i Anledning af Søkrigen mellem England og Holland har ladet udruste 30 Orlogsskibe. — *Stockholm*, 20. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 662.

11. Augusti. 11162. Brudst. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 100

1653.

*18816. Hert. Frederik III. af Gotlorps Skrivelse til K. Fr. III. angaaende nogle oldenburgske Forhold. — 12. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 180. 12. Augusti.

*18817. (Nicolaas) Stellingwerffs Skrivelse, hvori han omtaler, at det er Hensigten i de første Dage at sende en Flaade under de Witte til Sundet. — 22. Aug. (Hollandsk.) Brudst. i Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie IX. Jaarg. S. 342—43. 12. Augusti.

*18818. K. Fr. III.'s Missive til Rigsmarsken Anders Bilde, at han skal kommandere en Ingeniør til at afstikke de Skandser, der skulle anlægges ved Hals og Mov, forordne, hvilke Folk der skulle ligge i dem, og hvad Løn de skulle have. — 13. Avgust. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 259. 13. Augusti.

*18819. Skrivelse fra Sognepræsten i Aaby Georgius Jacobi Slavlosius til Sognepræsten i Faaborg angaaende Valget af en Provst i Salling Herred, hvilket Brev han beder maatte blive oplæst i Biskoppens Nærvær paa Valgmødet. — *Aabyæ*, Dominica x post Trin. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 785—87. 15. Augusti.

*18820. K. Fr. III.'s Brev til de jydske Raader, at de skulle udvise Plads for Hans Villumsen af Odense, der har tilbudt Kongen at anlægge et Teglværk ved Frederiksodde. — 16. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 125—26. 16. Augusti.

*18821. K. Fr. III.'s aabne Brev, hvorved Corfitz Ulfeldts Grundejendomme belægges med Sekvester, indeholdende Klager over hans Embedsførelse. — 18. Aug. Brudst. i Hist. Tidsskr. III. 405. 18. Augusti.

*18822. K. Fr. III. stadfæster Lensmanden Peder Vibes Brev af 30. Juli, hvorved denne fæster Papirmøllen ved Herrisvad til Jesper Krefting paa 15 Aar. — *Hafniæ*, d. 18. Augusti. Udt. og Brudst. i Nyrop, Strandmøllen S. 31. 18. Augusti.

*18823. K. Fr. III.'s Privilegier for Jesper Krefting paa Papirmøllen i Hagenstrup under Herridsvad Kloster. — *Hafniæ*, d. 18. Augusti. Nyrop, Strandmøllen S. 30—31. 18. Augusti.

*18824. Tingsvidne, krævet af Hr. Anders Bille t. Damsbo, Marsk og Befalingsmd. paa Skanderborg Slot, om Brandstrup Kirkes Brøstfældighed. — *Medelsomheridsting*, thorszdagen d. 25. Augusti. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. II. 284—85. 25. Augusti.

*18825. K. Fr. III. befaler Møntmester H. Køhler at udmønte $4^1/_2$ lødige 2 Skillinger og $2^1/_2$ lødige 1 Skillinger, ligeledes Dukater af $23^1/_2$ Karat, 67 Stykker paa en lødig Mark m. m. — *Hafn.*, 29. Augusti. Scharling, Pengenes synkende Værdi S. 431. 29. Augusti.

*18826. Iver Pedersen Schioldborg ansøger Kongen om en Bestilling, idet han opregner sine Tjenester i Ind- og Udlandet. — *Moss*, 29. August. Udt. i Norske Mag. II. 372. 29. Augusti.

*18827. K. Fr. III.'s Bestalling for Johannes Mejer som Kongens Mathematiker og Geograf; det paalægges ham at udføre et Generalkort over Kongeriget Danmark. — D. 2. Septbr. (Tydsk.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6 R. I. 319—20. 2. Septbr.

*18828. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo om Hert. af Kurlands Handel paa Guinea. Gesandten havde sagt, at han skulde have udbedt sig K. Filip IV.'s Tilladelse hertil, men han har ej svaret derpaa, og gjør han det, bliver det ligesaa afvisende som K. af Danmarks Svar vedrørende Skibsfarten paa Ostindien. — 13. Sept. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 181—82. 3. Septbr.

*18829. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo til Statssekretæren La Torre; han er sengeliggende og saa blottet for Penge, at han endog har pantsat sine Sølvskeer. — 13. Sept. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 209—10. 3. Septbr.

1653.

5. Septbr. *18830. David Heckstetters Brev til Kontreadmiral Ino Lawson, hvori det bl. a. hedder, at de Danske have nægtet at laane Hollænderne Skibe; de er Forrædere mod alle. — *Hamburg*, 5. Sept. (Engelsk.) State Papers Dom. Ser. 1653—54 S. 129—30.

6. Septbr. *18831. K. Fr. III. befaler Offe Skade at lade Hr. Niels Kristiernsen, Sognepræst i Nørre-Vedby, aarlig bekomme et Træ af Nørre-Vedby Skove, eftersom Præstegaardens Skovslod skal være ganske forhugget. — 6. Sept. Udt. i Barfod, Den falsterske Geistligh. Personalbist. II. 231.

6. Septbr. *18832. Det engelske Statsraad skriver til Kapitajn Willoughby Hannam paa »the Katherine«, at han skal konvojere nogle Kofardiskibe til Gøteborg. Han faar Ret til at tage og eventuelt ødelægge alle Skibe, som tilhøre de forenede Provinser eller K. af Frankrig og Danmark. — 6. Sept. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 131.

8. Septbr. *18833. Margrethe van der Lühe Enke efter Jørgen Brockenhuus t. Sebberkloster gjør vitterligt, at hun har laant 100 Rdlr. af Søffren Bertelsen i Klitgaard. — *Sebber Closter*, d. 8. September. Svenholm, Notitser om Sebberkloster S. 12.

10. Septbr. *18834. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, hvori han meddeler en Samtale, han havde haft med Rigshofmester Gersdorf om Danmarks Stilling til England og Nederlandene, samt om de Farer, der truede fra Sverig. — 20. September. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 178—79.

15. Septbr. *18835. K. Fr. III. befaler Hr. Niels Trolle at udrede M. Vitus Bering hans aarlige Løn af sit Len. — 15. September. Hist. Tidsskr. 5. Række I. 31.

19. Septbr. *18836. K. Fr. III.'s Pas for Johannes Mejer, der vil forfærdige og lade udgaa Landtavler over Danmark. — D. 19. Septbr. Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 320. Fornyes 2. Marts 1655 og 12. Jan 1657.

22. Septbr. *18837. Jan de Witts Skrivelse til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han omtaler, at K. af Danmark havde støttet forskjellige af den nederlandske Flaades Bevægelser og forsynet den med Ammunition m. m. — *A la Haye*, le 2. Octobre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 14—16.

23. Septbr. *18838. Jørgen Bjelke beder paa sin Broder Ove Bjelkes Vegne Kongen om at sende Skyts, Ammunition og Vaaben til Bergenhus, hvor Garnisonen er bleven stærkt forøget. — *Kjøbenhavn*, 23. September. Udt. i Norske Mag. II. 372.

23. Septbr. *18839. Henrik Gyldenstjerne skriver til Hertug Philip af Glycksborg, at han ikke som paatænkt kan indfinde sig ved Brylluppet i Celle, da Rigens Marsk og Rigsraaderne ikke ville give ham Orlov paa Grund af de Forretninger, der paahvile ham som Kommissarius. — *Skousbo*, d. 23. Septb. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 136.

ante 24. Septbr. *18840. Bønskrift fra Ridderskab og Stæder i Hertugdømmet Slesvig, hvori de beklage, at deres Indlæg paa den sidste Landdag have mishaget Kongen og Hertugen, og minde om den fra gammel Tid indførte nære Forbindelse mellem begge Hertugdømmerne Slesvig og Holsten. — September. (Tydsk.) Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 197—99. Brudst. Smatds. I. 88.

24. Septbr. *18841. K. Fr. III. meddeler Ove Bjelke, at de paa Bergenhus indkvarterede 150 Mand skulle underholdes af Almuen og lønnes af Skatterne i Lenet. — *Kjøbenhavn*, 24. September. Udt. i Norske Mag. II. 372—73.

1653.

*18842. KGL. og HERTUGELIG Resolution til de slesvig-holstenske Stænder angaaende Anvendelsen af den bevilgede Plovskat af de hvervede Tropper samt angaaende de holstenske Stænders Bevillinger til den nedersachsiske Kredsforfatning. — *Gottorff*, 24. Septbr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 199. 24. Septbr.

*18843. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat om Indbetaling af de paa den sidste Landdag i Kiel bevilgede Skatter. — *Schlosz Gottorff*, d. 24. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 24 Septbr.

*18844. K. FR. III. befaler Ove Bjelke i Overensstemmelse med dennes Indstilling, at de 6 Skjærbaade fra Omegnens Fogderier skulle blive ved Bergenhus Slot, og at der skal bygges Huse til dem. — *Kjøbenhavn*, 28. September. Udt. i Norske Mag. II. 373 28. Septbr.

*18845. JAN DE WITTS Skrivelse til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. omtaler et Brev fra Residenten Keyser i Kjøbenhavn, om at en stor Handelsflaade vilde afsejle under Konvoj af 13—14 danske Krigsskibe. — *A la Hay*, le 9. Oct. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 19—24. 29. Septbr.

*18846. PEDER NIELSEN, Forvalter paa Bramming, skriver til sin Husbond Erik Krag, at nogle af Vardho Tjenere trykke sig ved at gjøre Ægter til Opførelsen af Bramminggaard, og udbeder sig hans Ordre derom til disse. — 2. Okt. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 49. 2. Octobr.

*18847. K. FR. III. befaler Biskop Lavrits Mortensen Scavenius at gjøre den Anordning, at Slotspræsten paa Frederiksborg M. Hans Husvig besørger Herløf Sognekald, saa længe Præsten Hr. Svening lever, og at Sognet siden lægges som Annex til Frederiksborg. — *Hafniæ*, 4. Octobr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 320—21. 4. Octobr.

*18848. Superintendenten Hr. LAVRITS JACOBSENS Indlæg mod Sognepræsten i Aaby Hr. Jørgen Jacobsen i Anledning af et Skandskrift, han havde udsendt til Præsterne i Salling Herred. — *Actum Odense*, d. 5. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 787—89. 5. Octobr.

*18849. Sognepræsten JØRGEN JACOBSEN til Aabys Indlæg mod den af Superintendenten mod ham udtagne Stævning i Anledning af hans usømmelige Opførsel ved Valget af en Provst i Salling Herred. — Uden Datum. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 789—90. 5. Octobr.

*18850. FYENS PRÆSTEMODES Dom mellem Superintendenten Hr. Laurits Jacobsen og Sognepræsten Hr. Jørgen Jacobsen i Aaby, hvorved denne suspenderes for sine Fornærmelser mod Bispen i Anledning af et Provstevalg i Salling Herred. — 5. Octobris. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 784—93. 5. Octobr.

*18851. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. omtaler Breve fra Residenten Keyser i Kjøbenhavn om Redemptionstraktatens Ophævelse og den danske Flaades Bevægelser. — *A la Haye*, le 16. Oct. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 27—29. 6. Octobr.

*18852. K. FR. III.'s Befaling til Lensmanden paa Kjøbenhavns Slot Hr. Axel Urop, at han skal forhandle med Bgm. og Raad i Kjøge om at have Indseende med det Magasinkorn, Adelen har bevilget, og som skal opbevares hos en Borger i Kjøge. — *Wort Slot Kiøbenhaffn*, d. 8. Octobris. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 83. 8. Octobr.

*18853. K. FR. III.'s Reskript til de theologiske Professorer, at ingen Studiosus maa bekomme sin Attestats, med mindre han har studeret to Aar ved Akademiet. — 8. Okt. Ny kirkehist. Saml. II. 632—33. 8. Octobr.

1653.

14 Octobr. *18854. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris G. BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han udtaler Haabet om, at Redemptionstraktaten vil blive hævet paa en for K. af Danmark tilfredsstillende Maade, for at de ildesindede ej skulle benytte sig heraf. — *A Paris,* le 24. Oct (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 42–44.

20. Octobr. *18855. KÆJE LYCKES Skrivelse til Superintendenten Hr. Lorents Jacobsen, hvori han beklager sig over, at en af hans Præster, Hr. Jørgen Jacobsen til Aaby, er bleven suspenderet, og anmoder om hans foreløbige Gjenindsættelse. — *Rantzouholm,* d. 20 8bris. Kirkehist Saml. 3. R. IV. 793–94.

26. Octobr. *18856. Rigsraad CHRISTEN SKIELS Instrux for sine to Døtre Birrete og Birte, der skulle opdrages hos hans med Manderup Due gifte Søster Ane. — *Trygevelde,* d. 26. Octob. Danske Mag. 5. R. I 372–75.

26. Octobr. *18857. Skrivelse fra Hr. JØRGEN JACOBSEN, Sognepræst til Aaby, til hans Patron Kay Lycke, hvori han hævder, at han uskyldig er bleven suspenderet fra sit Embede, og anmoder om hans Bistand. — *Aaby Præstegaard,* d. 26. Octobr. Kirkehist. Saml. 3. R IV. 794–98.

27. Octobr *18858. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. meddeler, at Keyser nu endelig har afsluttet Forhandlingerne om Redemptionstraktatens Ophævelse til K. af Danmarks Tilfredshed. — Le 6. Novembre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 50–54

28. Octobr. *18859. K. FR. III. befaler Ove Bjelke at forordne Iver Pedersen Schioldborg til Stadsmajor i Bergen. — *Kjøbenhavn,* 28. Oktober. Udt. i Norske Mag. II. 373.

30. Octobr. *18860. KÆYE LYCKES Skrivelse til Superintendenten Hr. Lorents Jacobsen, hvormed han fremsender Sognepræsten i Aabys Erklæring (Nr. *18857) og beder om, at denne maa blive skaansomt behandlet. — *Rantzouholm,* d. 30. 8bris. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 798–99.

4. Novbr. *18861. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han giver Meddelelser om Frankrigs Politik overfor England, der gaar ud paa at støtte Kongen, hvorfor han er bleven adspurgt, om K. af Danmark i saa Henseende vil følge Nederlandenes Politik. — *A Paris,* le 14. Novembre. (Hollandsk.) Fransk Overs i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 59–62.

4. Novbr. *18862. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han, bl. a. udtaler sin Glæde over de Forholdsregler, der ere trufne med Hensyn til K. af Danmarks Sikkerhed. — *A Paris,* le 14. Oct. (for Novembre). (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 62–65.

9. Novbr. *18863. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren La Torre, hvormed han sender ham en Afskrift af Fredspræliminærerne mellem England og Holland samt meddeler, at de danske Ministre nu vise sig meget velvillige mod ham. — 19. November. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 179–80.

11. Novbr *18864. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han bl. a. meddeler, at et fra London kommende Bud fortæller, at man der er træt af Krigen, især efter at man ikke havde kunnet bemægtige sig de Skibe, der havde søgt Tilflugt i Danmark og Norge. — *De Paris,* le 21. Novembre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 73–75.

1653.

*18865. Ansøgning fra Renteskriveren JENS LASSEN og HANS KOMPAGNI til K. af 17. Novbr.
Spanien om at maatte drive Slavehandel paa Amerika fra Guinea. — *Copenhagen*, en 17 de Noviembre. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 377. Jfr. det S 181 givne Udtog af Reb.'s Skrivelse af $\frac{21.\ Novbr.}{1.\ Decbr.}$ til Statssekretæren La Torre.

*18866. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, 17. Novbr.
i hvilken han bl. a. meddeler, at nogle af det ostindiske Kompagnis Skibe, der vare efterladte i Bergen, lykkelig ere ankomne til Walkeren, og at Østersøflaaden er kommen tilbage fra Sundet. — *A la Haye*, le 27. Novemb. (Hollandsk.) Fransk Overs i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 66—69.

*18867. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Mandat til Undersaatterne 18. Novbr.
i Holsten og Ditmarsken om Indbetalingen af de paa den sidste nedersachsiske Kredsdag bevilgede Romertogspenge. — *Veste Glückstadt*, d. 18. Novembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

*18868. K. FR. III.'s Befaling til Rentemesteren at udbetale M. Niels Svendsen 21 Novbr.
100 Rdlr. aarlig. — 21. November. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R III. 569.

*18869. K. FR. III.'s Befaling til Proviantskriveren, om hvad der aarlig skal ud- 21. Novbr.
leveres til M. Niels Svendsen. — (21. November.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 569—70.

*18870. CHRISTOPHORI FORSTNERI ad Job. Albertum Portnerum epistola, in qua 21. Novbr.
sperat, Prostestantes, Svecos, Danos et Germanos, vicinarum furiarum contagione afflatos arma sibi ipsis illaturos esse. — *Mombeligardi*, Kal. Decembr. Le Bret, Magazin z. Gebrauch f. Staats- u. Kirchengesch. VI 614—16.

*18871. Litteræ regis FR. III^{TII} ad regem Hispaniæ, cum qua ei quatuordecim 24. Novbr
falcones Islandicos mittit. — *Kbh.*, 24. Nov. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 180.

*18872. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, 25. Novbr.
rumorem esse, Meibomium a rege Daniæ plenum bibliothecarii titulum obtinuisse. — *Upsaliæ*, Nonis Decembribus Gregorian. Burmanns, Sylloge epistolarum III. 327—28.

*18873. K. FR. III. bortforpagter Fiskeriet i Kjøbenhavn, Frederiksborg og Kron- 26 Novbr.
borg Len til Jørgen Jentzmer for 6 Aar paa nøje opregnede Vilkaar. — (26. Nov.) Tidsskr. for Fiskeri III. 213—16.

11230. Særtr. af Forordn.; ogsaa i tydsk Udfærdigelse. 30. Novbr.

*18874. GENERALSTATERNES Resolution med Udtalelse af Jan de Witt om Nød- 1. Decbr.
vendigheden af Forbundet med Danmark. — 11. Dec. (Hollandsk.) Udt p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 178

*18875. THOS. NORES Andragende til Statsraadet om Tilladelse til fra England at 1. Decbr.
udføre forskjellige Varer i danske Fartøjer. — *Whitehall*, 1. Dec. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 293.

*18876. K. FR. III.'s Skrivelse til Biskop Laurits Jacobsen i Fyen, at Hr. Jørgen 4 Decbr.
Jacobsen i Aaby, der er suspenderet fra sit Embede for fornærmelige Udtalelser mod Bispen, selv skal lade sine Sogne forsyne med Gudstjeneste, medens han er suspenderet, da Nabopræsterne have nok at tage vare i deres egne Sogne. — *Hafniæ*, 4. Decemb. Ny kirkehist. Saml. VI. 337—38. Udt. i Kirkehist. Saml. 3 R IV. 799.

*18877. CHRISTOFFER HUAS beklager sig for K. Fr. III. over, at han efter at 7. Decbr.
have mistet sine Len (først Ørum og derpaa Panumgaard) ikke kan komme ud af det med den ringe Hjælp, der er tillagt ham af Landekisten; han beder ham derfor om at betænke ham med et Len, hvortil han ved sin lange og tro Tjeneste som Ritmester og Oberstlieutenant tror at have gjort sig fortjent. — *Hennegaard*, d. 7. December. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 106—07.

1653.

9. Decbr. *18878. TINGSVIDNE fra Hals Birketing om de Folk, Jens Mortensen Ridefoged paa Aalborghus fast daglig har lejet til Arbejdet paa Skandsen. — 9/12. Saml. t jydsk Hist og Topogr. VIII. 259

12. Decbr. *18879. BEREND og CATHARINA MÜNDENS Testamente, hvori nævnes den førstnævntes Gjældsfordringer paa Landskabet Eiderstedt, Staden Tønningen og Kirkerne dersteds. — (*Hamburg*), 12. Decemb. (Tydsk.) Staphorst, Hist. eccles. Hamb. 1. Th. IV. 735–39

25. Decbr. *18880. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori bl. a. omtales, at man forsikrer, at den danske Resident i Madrid vil blive hjemkaldt. — 4. Jan. 1654. (Spansk.) Brudst. p Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 184. Anm 3

28. Decbr. *18881. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Fyrstendømmerne til d. 20. Febr. i Flensborg og befale at indbetale Skatterestancerne til Landekassen. — *Veste Glückstadt*, d. 28. Decembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

29. Decbr. *18882. K. FR. III.'s Brev til Steen Bille, at han skal udvise Plads til et Teglværk udenfor Frederiksodde til Byfogeden Hans Madsen og Thomas Tygesen fra Tønder. — 29. Decbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 126. D. 18. Febr. 1654 udgik der Brev til de jydske Raader om samme Sag. Smstds.

29. Decbr. *18883. MATTHÆUS WESENBECK tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at hvis det kommer til Krig mellem Danmark og Sverig, maa det hænge sammen med den engelsk-hollandske Krig og har formodentlig sit Ophav i den engelske Ambassade til Sverig. — *Petershagen*, 29. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 486

30. Decbr. *18884. DE SØNDERBORGSKE HERTUGERS til Kejseren indgivne Memorial om deres Arveret til Grevskaberne Oldenburg og Delmenhorst. — 30. Decbr. (Tydsk.) Udt. i Warnstedt, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 103.

31. Decbr. *18885. ING. FOWLER skriver til Admiralitetet, at Hollænderne stole paa Frankrig og Danmark og haabe maaske paa en Forbindelse med Sverig, men det kan være, at de tage fejl. — *Porthsmouth*, 31. Dec. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 319—20.

*18886. Regis FR. III^TII confirmatio articulorum capituli ecclesiæ Lundensis. Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening II. 62.

*18887. Optegnelse om en Proces mellem Mette, sl. Johan Ettersens, og Kronen om Afgiften af Strandmøllen ved Helsingørsvejen. Nyrop, Strandmøllen S. 31—32.

*18888. NICOLAI HEINSII ad Christinam Augustam reginam Sveciæ epistola, in qua confidit, codicum Gottorphianorum ac Bremensium manuscriptorum catalogum ei exhibitum esse. — *Lugduni Batavorum*, uden Dag. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 764 65

C. 1653.

Circa 1653.

*18889. Den svenske Resident MAGNUS DURELLS Relation til sin Regering om Forholdene i Danmark. (Svensk.) Udt. i Geijer, Svenska Folkets Hist. III. 379–87 (hvor den siges at være fra 1649). Dansk Udt. i Suhms Saml. t. d. danske Hist. II, 3. 44—133 Brudst. (om Marinen) i Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 422–29. Brudst. p. Svensk (om Kancellierne) i Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 243—44. — Om Tiden for dens Affattelse se Hist. Tidsskr. 3 R. II. 38 (af Hammerich) og Bruun, anf. Skr. S 429. Jvfr desuden om Relationens historisk-statistiske Betydning J. A. Fridericia i Hist. Tidsskr. 6. R. II. 471—73.

1654.

1654.

*18890. Kaptajn NICH. FOSTERS Brev til Admiralitetet, hvori han fortæller om et Sammenstød med Hollænderne under den jydske Kyst. — »*The Phoenix*«, 3. Jan. (Engelsk.) State Papers. Dom. Ser. 1653—54 S. 346. 3. Januar.

*18891. DE LÜNEBURGSKE GESANDTERS Relation, hvori de bl. a. udtale sig om Holstens Stilling til de Evangeliske og Østrig. — *Regensburg*, 9/19. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brodat. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 128. 9. Januar

11253. Datoen er efter venetiansk Stil, altsaa = 11. Jan. 1655. Se Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 68. 11. Januar.

*18892. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori bl. a. forsikres, at den danske Gesandt i Madrid vil blive hjemkaldt. — $\frac{11}{21}$. Jan. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 184. 11. Januar.

*18893. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han meddeler ham, at Fredstraktaten med England efter Gesandternes mundtlige Beretning var nærved at strande paa Forstaaelsen af den Paragraf, der bestemte, at K. af Danmark skulde være indbefattet i Traktaten. — Le 22. Janvier. (Hollandsk.) Fransk. Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 123—24. 12. Januar.

*18894. Skrivelse fra Grev MONTECUCCOLI til Fyrst Mathias, at han er ankommen til Kjøbenhavn og bleven godt modtaget af Kongen, med hvem han skulde forhandle om Forholdene i Stiftet Bremen. — Il 24 di gennaio. (Italiensk.) Udt. i Campori, Raimondo Montecuccoli S. 293. 14. Januar.

*18895. K. FR. III. kundgjør, at Fiskeriet i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Kronborg Len er bortforpagtet til Jørgen Jentzmer, som skal føre Titelen af kgl. Fiskemester (sml. Nr. *18873). — (15. Jan.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 216 15. Januar.

*18896. CHRISTOPHORI FORSTNERI epistola ad Johannem Albertum Portnerum, consiliarium Ratisbonensem, in qua famam fœderis inter Hispanos, Anglos, Danos, Svecos et civitates Hanseaticas confecti commemorat. — *Mompelgardi*, V. Kal. Febr. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 107—20. 18. Januar.

*18897. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han refererer Gesandternes Forhandling med England, bl. a. om K. af Danmarks Skadeserstatning for engelske Skibe beslaglagte i Sundet. — Le 29. Janvier. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 128—33. 19. Januar.

11264. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 156—58 (med dansk Overs. S. 158—59 og Datum 11. Januar). At den 20. Januar er den rette Dag, siges ogsaa i Danske Mag. 3. R. II. 71. 20. Januar

*18898. Den danske Resident i Madrid CORN. LERCHE skriver til Rigshofmester Gersdorf, at han har indgivet nogle Memorialer (om Saltkompagniet) til den spanske Regering, men endnu ej faaet noget Svar; han meddeler desuden, at en Oberst Jacob Schlehbusch fra Hamburg skal hverve 2000 Md. for Spanien i Holsten. — 14. Febr. Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 249, 199, Anm. 2. 4. vel 14 Febr

*18899. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han bl. a. meddeler, at man udtaler sig meget rosende om, at Nederlandene har været lige ved at afbryde Forhandlingerne med England for at udvirke, at K. af Danmark 6. Febr

1654.

som Allieret blev indbefattet deri, hvad man jo endelig bar opnaaet. — *De Paris*, le 16. Février. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 143—46.

8. Febr. *18900. Don ANTONIO DE SANDOVALS Skrivelse til Jesuiten Pater Guemez om Jesuiten Gotfred Frankens Disputats med Hans Zoëga, Professor ved Kjøbenhavns Universitet. — (*Kjøbenhavn*, d. 18. Februar, ny Stil.) (Spansk.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 646—50.

10. Febr. *18901. Raadspensionæren JAN DE WITTS Skrivelse til Nederlandenes Gesandt i London van Beverningk, hvori han omtaler Forhandlingerne i Generalstaterne om Englands Fordring paa Erstatning for de i Danmark anholdte Skibe. — *Haege*, d. 20. Febr. (Hollandsk.) Sypesteijn, Geschiedkoodige Bijdrageo II. 17—25.

13. Febr. *18902. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved den til d. 21. Febr. til Flensborg udskrevne Landdag udsættes til d. 3. April. — *Veste Glückstadt*, d. 13. Febr. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

13. Febr. *18903. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Befaling til Prælater og Ridderskab i Holsten, at de skulle udbetale deres Bidrag til den svenske »Hospitation«, for at Klostret Preetz, der har udlagt langt mere, end det har modtaget, kan faa sine Udgifter dækkede. — *Veste Glückstadt*, d. 13. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

15. Febr. *18904. JENS JENSEN HERSLEFF og PEDER PALLESEN JERNE tilskrive den kgl. Sekretær Erik Krag t. Bramming i Anledning af, at deres Broder og Svoger Hr. Hans Jensen Hersleff, Sognepræst til Jærne og Skadst Sogne, er død, efterladende sig 5 forældreløse Børn, med Anmodning om, at han som den, der har Jus patronatus, vil lade den voxne Datter nyde Kaldet, der i omtrent 150 Aar har været i Familien, med den Person, han fremsendte, hendes fattige Søskende til Trøst og Husvalelse. — *Ribe*, d. 15. Februar. Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 35—36.

15. Febr. *18905. DET SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Dr. Christina af Sverig, hvori det fraraader hendes Tronfrasigelse, bl. a. af Hensyn til, at Forholdet til Danmark og andre Magter endnu ikke er ordnet. — *Stockholm*, 15. Febr. (Svensk.) Fransk Overs. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède IV. 353—57.

16. Febr. *18906. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han giver ham Oplysninger om Fredsforhandlingerne med England og bl. a. omtaler Spørgsmaalet om Skadeserstatningen fra Danmark. — Le 26. Février. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 152—53.

20. Febr. *18907. K. FR. III.'s Befaling om Udskrivning af Matroser. — (D. 20. Februar.) Udt. i Garde, Efterretn. om den danske Sømagt I. 150—52.

23. Febr. *18908. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua eum rogat, ut litteras suas ad Cornificium Ulfeldum ipsi tradat. — *Patavii*, V. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 465.

23. Febr. *18909. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. meddeler, at den danske Gesandt Henri Willemse Rosewinge, der skal til England, har været i Haag, men alt er afrejst; han sender Afskriften af dennes Propositioner til Generalstaterne. — Le 5. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 156—57.

24. Febr. *18910. K. FR. III.'s Forordning om Lejermaal i de forbudne Led i Norge. — *Vort Slot Kjøbenhaffn*, d. 24. Februarii. Særtr. af Forordn.

25. Febr. *18911. Flensborg Skipperlavs Skraa givet af BGM. OG RAAD. — 25. Februar. (Tydsk.) Udt. i Wedel, Gilder og Laug i Flensborg S. 103—06.

1654.

*18912. MATH. BIÖRENKLOUS Skrivelse til den svenske Resident i Kjøbenhavn Magnus Durel, hvori han omtaler den almindelige Forundring over Danmarks Optræden under den engelsk-hollandske Krig. — *Ratisb.*, d. 9. Martii. (Svensk.) Den Svenska Mercurius V, 4. 183—85. 27 Febr vel 9. Martii.

*18913. Hert. CHRISTIAN LUDWIG af Braunschweig klager til K. af Danmark over, at Hert. Christian af Mecklenburg hverver Tropper i Grevskabet Pinneberg. — *Celle*, 27. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI 516. 27 Febr.

*18914. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris, Boreel, i hvilken han bl. a. meddeler, at den danske Afsending til England Rosewinge incognito opholder sig i Rotterdam, og omtaler K. af Danmarks retfærdige Klager over de engelske Skibes Toldsvig i Sundet. — Le 12. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 161—63. 2. Martii.

*18915. Den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL skriver til Jan de Witt bl. a., at han har erfaret, at man i Danmark meget længes efter Freden med England af Frygt for dette Land og Sverig. — *De Paris*, le 20. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 172—74. 10. Martii.

11302. P(aus), Corfits Ulfeldts Hist. II 159—60 (med dansk Overs. S. 161). 13. Martii.

*18916. K. FR. III.'s Forordning for Hertugdømmerne, at Renters Rente ikke maatte tilkjendes Umyndige hos andre end deres Formyndere. — *Glückstadt*, am 23. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Dithmarsisches Land-Recht Glückst. 1667 S. 180—82. Revidierte Landgericht-Ordnung Udg. 1717 S. 218—19. Udg. 1741 S. 218—19. M. Tönsens Udg 1821 S. 130—31. Cronhelms Udg. i Corp. stat. prov. Holsat. S. 180—81 Corpus constit. Regio-Holsat. I. 117—18 23. Martii.

*18917. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. giver ham indgaaende Oplysninger om Forhandlingerne angaaende Danmarks Erstatning til England for de beslaglagte Skibe. — Le 9. Avril. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 184—87. 30. Martii.

*18918. SØREN NIELSEN, Tingskriver i Hals, forbyder paa Lensmandens Vegne menige Mand i Hals og Skovshoved at lade deres Svin. Fæ eller Kvæg komme i Skandsen at rode eller kaste, under samme Fæmons Fortabelse. — $^{31}/_{3}$. Udt. i Saml t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 259—60. 31. Martii.

*18919. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han bl. a. omtaler et fra Brüssel stammende Rygte om, at en engelsk Flaade paa 120 Skibe skulde afgaa til Sundet. — *De Paris*, le 10. Avril. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 188—90. 31. Martii.

*18920. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Flensborg angaaende Forlængelsen af den 1643 udvidede Union, Holstens Erlæggelse af Romermaaneder, af Kontingent til Udgifterne ved Hert. af Lothringens Rømning af de af ham besatte Pladser i det tydske Rige samt af Restancerne af de svenske Satisfactionspenge, endvidere angaaende Opkrævelse af Skatterestancerne hos den sønderborgske Linje m. m. — 6. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 199—200. 6. Aprilis.

*18921. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han giver ham yderligere Oplysninger om de fastsatte Forhandlinger angaaende Skadeserstatning for de i Danmark beslaglagte engelske Skibe. — Le 16. Avril. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 190—93. 6. Aprilis.

1654.

Ante 7 Aprilis. *18922. Bønskrift fra HEINRICH VON WULFRAMSTORFF t. Lundsgaard til de paa Landdagen i Flensborg tilstedeværende slesvig-holstenske Statholdere, Grever og Ridderskab, hvori han klager over Indgreb i hans Jagtret paa Dollerup Mark. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 202.

7. Aprilis. *18923. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori man ønsker at kjende Betingelserne for Forlængelse af Unionen; nærmere Oplysninger udbedes om Romermaanederne, Bidragene til Udgifterne ved Rømningen af de af Hert. af Lothringen besatte Pladser, og om de holstenske Restancer af de svenske Satisfactionspenge; de sønderborgske Hertuger have erklæret sig villige til Betaling af Skatterestancerne; endvidere fremføres forskjellige Besværinger og Intercessioner for Private. — *Flensburg*, 7. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 200—02.

7. Aprilis. *18924. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han bl. a. fortæller, at der gaar det offentlige Rygte, at de nederlandske Gesandter i London have faaet Ordre til »quovis pretio« at fuldende Forhandlingerne om de i Sundet beslaglagte Skibe. — *De Paris*, le 17. Avril. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 194—96.

9. Aprilis. *18925. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved det paa det strengeste befales Hertugdømmernes Stænder at indfinde sig fuldtallige til en Landdag, der skal holdes d. 1. Maj i Flensborg, da adskillige af Ridderskabet ikke havde givet Møde til den sidst udskrevne Landdag. — *Schlosz Flensburg*, d. 9. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

11. Aprilis. *18926. K. FR. III. giver Povel Støffken fornyet Forpagtning paa Østersfangsten i Riberbuslen for 20 Aar. — (11. April). Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 237.

11. Aprilis. *18927. K. FR. III. befaler Lensmændene i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Kronborg Len at hjælpe Fiskeriforpagteren Jørgen Jentzmer mod dem, der uretmæssig fiske især i Arresø. — (11. April.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 216—17.

17.-25. Aprilis. *18928. Den WOLFENBÜTTELSKE REGERINGS Diarium og Protokol fra det nedersachsiske Kredsudvalgsmøde i Hamburg, hvori bl. a. omtales, at Hert. Christian Ludwig af Hannover i Forbindelse med Schwerin og Holsten havde opfordret Regeringen i Stade til at afsende sit Kontingent til Bardewick. — *Hamburg*, 17.—25. April. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 145.

20. Aprilis. *18929. Mag. JOH. VORSTIUS skriver til Dr. Joachim Jungius i Hamburg om en Sygdom, denne har lidt af, og opfordrer ham til i Tide at lade sine Tanker komme for Dagens Lys. — *Flensburg*, 20. April. (Tydsk.) Brudst. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 422—24.

27. Aprilis. *18930. K. FR. III.'s Befaling til Mogens Kaas at modtage det Korn, Kaj Lykke t. Rantzausholm godvillig havde udlovet. — 27. April. Udt og Brudst. i Bruun, Kaj Lykke S. 16.

27. Aprilis. *18931. JOHANNIS RHODII ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, se civibus suis in patriam redituris libros quosdam commisisse, ut Hafnia eos in Sveciam accurent. — *Patavii*, VII. Maji. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 465—66.

30. Aprilis. *18932. KGL. og HERTUGELIG anden Proposition til Landdagen i Flensborg, hvori opfordres til at sende Deputerede til Kolding til Forhandling om Unionens Forlængelse; Fordringen om Betaling af Romermaaneder og af de lothringske Rømningspenge fastholdes; om de svenske Satisfactionspenge skal forhandles videre i Kiel; endvidere svares paa forskjellige Besværinger og Intercessioner for Private. — *Flensburg*, 30. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 89. III. 202—03.

1654.

*18933. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved bekjendtgjøres, at der d. 14. Juni og følgende Dage skal holdes en Kvartalsret for Hertugdømmerne i Rendsborg. — *Schlosz zu Flensburg*, d. 1. Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 1. Maji.

*18934. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Biproposition til Landdagen i Flensborg, hvori den opfordres til at deputere nogle af sin Midte til at underskrive og forsegle Unionen af 1623. — *Flenssburg*, 1. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibliothek I. 89. 1. Maji.

*18935. Resolution af LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori den erklærer at ville anerkjende de ældre Unionsoverenskomster af 1533 og 1623 som stadigt bestaaende, men ikke at ville forhaste Afgjørelsen om Udvidelserne af 1634 og 1643; forøvrigt omtales nogle Forhold vedkommende Itzehoe Kloster. — *Flenssburg*, 3. Maj. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 89. III. 204—06. 3. Maji.

*18936. DE SLESVIGSKE STÆNDERS Supplik til Kongen og Hertugen, hvori de bede sig fritaget for en af disse fordret, men af dem aldrig bevilget Afgift. — *Flensburg*, 5. Mai. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 206—07. 5. Maji.

*18937 REGENSBURGERRIGSDAGENS Reces. Imellem Underskriverne findes Grev Christian Rantzau, K. af Danmarks Gehejmeraad og Landraad, Statholder i Slesvig og Holsten. — *Regenspurg*, den siebenzehenden Tag des Monats May. (Tydsk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv. Pars generalis I. 585—639. 7. Maji.

*18938. TINGSVIDNE fra Hals Birketing, at hvad der er hugget i Skovene, siden det sidste Syn gik, er mesten kommen til Skandsen ved Hals m. m. — 12/5. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 260. 12. Maji.

*18939. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, i hvilken han bl. a. fortæller, at der tales meget om, at Hert. af Gottorp, Hansestæderne, Greven af Oldenburg og de schweitsiske Kantoner ved en Særartikel skulde være optagne i den med England sluttede sidste Traktat. — *De Paris*, le 5. Juin. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 215—16. 26. Maji.

*18940. K. FR. III.'s Forordning om Ligbegjængelser under den nu grasserende Sygdom i Kjøbenhavn. — *Vort Slot Koldinghuus*, d. 27. Maji. Særtr. af Forordn. 27. Maji.

*18941. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hert. Christian Ludvig af Celle, hvori han efter at erklære, at han fordum har fejlet, anmoder Hertugen om at tale hans Sag hos sin Svoger K. Fr. III. — *Hamburg*, 30. Maj. (Tydsk.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 683—84. 30. Maji.

*18942. Litteræ LAURENTII JACOBÆI, Superintendentis Fionensis, quibus Dn. Janum Matthiæ, pastorem ecclesiæ Kierte, et Dn. Laurentium Pauli, pastorem ecclesiæ Svenstrup, qui incendiis damna magna acceperunt, misericordiæ pastorum commendat. — *Stubcopiæ*, 1. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 351—52. 1. Junii.

*18943. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, i hvilken han som Svar paa en fra Spanien modtagen Forespørgsel om en passende Gjenforæring som Tak for de modtagne Falke, erklærer, at Kongen vil blive meget glad for nogle vellugtende Sager eller Heste til Dronningen, da han er meget galant mod hende. — 14. Juni. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 203. 4. Junii.

*18944. Dr. OLUFF WORMS Testamente. — *Kiøbenhaffn*, d. 7. Junii. Danske Saml. V. 377—78. 7. Junii.

1654.

9. Junii. *18945. BGM. og RAAD i Odense tillade Knud Knudszen, Borger i Byen, at flytte en Port fra den Gaard, hvor han før boede, til den Gaard, han nu ibor, mod aarlig at betale 3 slette Dlr. — *Ottense*, d. 9. Juni. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. II. 332—33. Engelstoft, Odense Byes Hist. 2. Udg. S. 529—31.

10. Junii. *18946. LUNARDO FOSCOLO, Republiken Venezias procuratore, capitano generale, giver Curt Servisen, Kapitain paa Skibet San Zorsi grande, Vidnesbyrd om hans udmærkede Tapperhed i Kampen mod Tyrkerne ved Dardanellerne og skjænker ham en Guldkjæde. — *Dato di galera nostra generale*, li 20 Zugno. (Italiensk.) Mylius, Cort Adeler S. 99—101 (med dansk Overs.). Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 161—62.

17. Junii. *18947. K. FR. III. bevilger Hr. Jørgen Nielsen, Sognepræst til Neraa Sogn paa Nørreslette i Fyen, en »Gangbolig« i Badstrup i hans Levetid kvit og fri for Hovning til Kronen, men mod at svare aarlig Landgilde til Kongen og Kirken. — *Koldinghuus*, 17. Juni. Udt. i Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. IV. 282.

20. Junii. *18948. HANNIBAL SEHESTEDTS Billet til den engelske Gesandt Whitelocke, i hvilken han beder ham om at tænke paa de Ting, om hvilke de have talt, og takker for den udviste Opmærksomhed med Saluteringen. — *(Glückstadt)*, 20. Juin. (Fransk.) Sehested, Hannibal Sehested I. 179—80

20. Junii. *18949. Den engelske Gesandt B. WHITELOCKES Billet til Hannibal Sehested, i hvilken han takker for hans Besøg og lover at slaa ham bi, naar han kommer tilbage til England. — *A bord le Président, rade de Glückstadt*, 20. Juin. (Fransk.) Sehested, Hannibal Sehested I. 180—81.

21. Junii *18950. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO skriver til K. Filip IV., at man havde ventet Dr. af Sverig i Helsingør, men at det nu hed sig, hun vilde sejle til Tydskland. — 1. Juli. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 197

22. Junii. *18951. Fru KIRSTEN MUNK beklager sig til Datteren Leonora Christina over H. L. (ɔ: Hans Lindenov) og »det Fordærvelsens Barn« (ɔ: Sønnen Valdemar Christian), der gjøre hende al mulig Fortræd. — $^{22}/_{6}$. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 303

23. Junii. *18952. JAN DE WITTS Skrivelse til Nederlandenes Gesandt i London van Beverningk, hvori han omtaler, at han af Residenten Hr. Carisius har faaet Efterretning om en mellem England og Portugal sluttet Traktat. — *Haege*, d. 3. July. (Hollandsk.) Sypesteijn, Geschiedkundige Bijdragen II. 85—86.

7. Julii. *18953. K. FR. III. tillader Anders Thomsen, Tolder i Ballum, at maatte opsøge Østersfiskesteder i Jylland. — (7. Juli). Tidsskr. for Fiskeri III. 237.

11. Julii. 11368. Særtr. af Forordn.

11. Julii. *18954. K. FR. III.'s Forordning om Adelens Bryllupper, Begravelser og Klædedragt. — *Vort Slot Koldinghus*, d. 11. Juli. Særtr. af Forordn. Petersen, Kjøge Byes Hist. Aktst. S. 83—86.

12. Julii. *18955. HEINRICH RUDOLPH REDECKERS Skrivelse til Greven af Nassau om dennes Søn Frederik Ludvigs Rejse til Norden. Paa Grund af den i Danmark herskende Pest har man foreløbig slaaet sig til Ro i Hamburg. — *Hamburg*, 12. July. (Tydsk.) Annalen d. Vereins f. Nassauische Altertumskd. u. Geschichtsforschung XVII. 62—64.

14. Julii. 11369. Særtr. af Forordn.

15. Julii. *18956. K. KARL X. GUSTAF forbyder Almuen i Calmar Len at føre Varer over den danske Grændse paa Grund af den i Danmark herskende Pest. — D. 15. Julii. (Svensk.) Brudst. i Löfgreen, Calmar och dess Stift S. 116.

1654.

*18957. K. Fr. III.'s Ordre til Thyge Belov, Lensmd. paa Hindsgavl, at levere 10 Skippund Flesk til Frederiksodde. — 16. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr t Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 126. 16. Julii.

*18958. K. Fr. III.'s Skrivelse til de jydske Rigsraader, at de skulle forsamle Øvrigheden og nogle af Borgerne i Vejle, og foreholde dem, at Kongen agter at forbyde al Søhandel paa Vejle, hvorfor de, der ville drive saadan Handel, skulle drage til Frederiksodde. — 19. Juli. Berg, Smaa Bidr. til Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 126—27. 19. Julii.

*18959. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at der overalt har været Trængsel for at se Dr. (Christina), som blev gjenkjendt, uagtet hun rejste i Mandsklæder; den danske Dronning havde saaledes udklædt sig som Værtshuspige og hjulpet til med Madlavningen for at faa hende at se. — D. 19. Julii. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 206—07. 19. Julii.

11374. Brudst. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. 1796. I. 151—52 og i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplelens Hist. i Danmark S 394—95. 22. Julii.

*18960. JØRGEN ROSENKRANTZ t. Kieldgaard, Hofmester for det adelige Akademi i Sorø, hans Ordinans om de Forholdsregler, der skal træffes for at afværge den nu grasserende Pests Udbredelse til Sorø. — *Soerøe*, d. 26. Julii. Særtr. af Forordn. 26. Julii.

*18961. K. Fr. III.'s Brev, at Kristen Jakobsen, Rektor i Nykjøbing Skole, der er kaldet til Sognepræst i Væggerløse, maa nyde Kaldet, uagtet han ikke er fulde 25 Aar. — 27. Juli. Udt. og Brudst. i Barfod, Den falst. Geistligheds Personalhist. I. 264. 27. Julii.

*18962. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori omtales Dr. af Sverigs Rejse fra Kolding til Haderslev; Dr. af Danmark havde fulgt hende forklædt som Bondepige, men ej talt med hende. — 9. Aug. (Spansk.) Brudst. p Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 197. 30. Julii.

*18963. K. Fr. III.'s Skrivelse til Bgm. og Raad i Kjøbenhavn om Foranstaltninger mod den i Staden grasserende Pest. — *Flensborghuus*, 2. August. Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplelens Hist. i Danmark S. 393—94. 2. Augusti.

*18964. GUSTAF HORN EVERTSSON skriver til Rigsmarsken Gustaf Horn bl. a. om Pesten i Danmark. — *Stockholm*, d. 3. Augusti. (Tydsk.) Giørwell, Nya sw. bibl. II. 365—66. 3. Augusti.

*18965. NICOLAI HEINSII ad Johannem Rhodium epistola, in qua commemorat, reginam Sveciæ imperio abdicasse, et filiam ducis Holsatiæ regi Sveciæ desponsatam esse. — *Holmiæ*, XV. Aug. Gregor. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 466—67. 5. Augusti.

*18966. K. Fr. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved det befales Prælater og Ridderskab at indfinde sig d. 28. August i Kiel til Frk. Hedevig Eleonores Bryllup med K. af Sverig. — *Schloss Flensburg*, d. 12. Aug. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 12. Augusti.

*18967. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, i hvilken han taler om den nye svenske Konges Krigsiver, meddeler, at Striden med Bremen er tiltagen i Styrke, og fortæller om den franske Gesandts Møde med K. Fr. III. i Flensborg samt om Pesten i Danmark. — 30. Aug. (Spansk.) Udt. og Brudst. p Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 191, 201, Anm. 1, 201—02. 20. Augusti.

*18968. Hofraad MOLZANS Relation som lüneburgsk Gesandt i Stockholm, hvori bl. a. refereres en Udtalelse af Drosten Peter Brahe, at hvis England ganske havde besejret Holland, vilde det være gaaet med Danmark paa samme Maade som med Polen, hvilket Land Sverig enten maatte hjælpe mod eller dele med Rusland. — *Stockholm*, 23. August. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 177. 23. Augusti.

1654.

30. Augusti. *18969. K. FR. III. meddeler Hr. Axel Urup, at da Ny Amagers Præst paa forrige Ladegaards Marken er død, maa Amagerne efter deres Ønske komme overens med Præsten i Rødovre om for nogle Aar at forrette Gudstjenesten blandt dem. — *Flensborghus*, 30. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 341.

30. Augusti. *18970. K. FR. III.'s Skrivelse til Bispen i Fyen, at Hr. Gotfried Hansen, Sognepræst til Snøde og Stoense paa Langeland, som har forset sig ved Nadverens Uddeling, maa blive i Kaldet og holde Kapellan, men ikke selv forrette noget for Alteret eller paa Prædikestolen. — *Flensborghuus*, d. 30. Aug. Ny kirkehist. Saml. VI. 353.

1. Septbr. *18971. K. FR. III.'s Brev til D. Manuel Pantoja, der takkes for den Venlighed, han havde vist Corn. Lerche. — 1. Septbr. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 249. Under samme Dato afgik en lignende Takkeskrivelse til D. Luis de Haro. (Smstds.)

1. Septbr. *18972. K. FR. III. befaler Tygge Belou og Bispen i Fyen at erklære sig om et Forslag af M. Hans Hansen Aalborg, Sognepræst i Gamborg, om Foreningen af Gamborg og Ubye Sogne. — *Flensborghuus*, d. 1. Septembris. Ny kirkehist. Saml. VI. 777.

2. Septbr.? *18973. Fru KIRSTEN MUNK skriver til Datteren Leonora Christina, at hun (Kirsten Munk) forfølges af W. C. (ɔ: Sønnen Valdemar Christian) som af sin argeste Fjende; han ydmyger sig for Kongen for at faa Lov til at bo i Landet, og han truer med at fremlægge Breve fra Moderen og Søsteren, der skulle bevise, at de ere Skyld i, at han drog til Sverig; H. Sehested og H. Lindenov ere ham behjælpelige. — (2. Septbr.?) Brudst. og Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 303.

6. Septbr. *18974. JOCHIM WALLPURGER, Slotsfoged, overleverer efter Rigshofmesteren Jockim Gersdorfs Befaling forskjelligt Kirkeinventar til Jens Tursen mod dennes Kvittering. — *Sloss kirchge*, d. 6. September. (Tydsk.) Friis, Saml. t. dansk Bygningshist. S. 78—79.

8. Septbr. 11397. Dansk Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 400.

16. Septbr. *18975. Fru KIRSTEN MUNK beklager sig bittert for Datteren Leonora Christina over sin Søn, der vil fordærve hende, og ønsker alt ondt over ham. — 16/9. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 303.

23. Septbr. *18976. K. FR. III. befaler Laurids Ulfeldt t. Harritzlefgaard, Hr. Steen Bilde t. Kjersgaard, Erik Qvitzov t. Sandager og Tyge Belov t. Frøstrup at begive sig til Wöffling Heed og som Ridemænd afgjøre Trætten mellem Fru Anne Brahe, afg. Eiler Qvitzovs t. Löcksborg, og Henrik Gyldenstjerne t. Skousbo om Retten hertil. — *Flensborghuus*, d. 23. Septbr. Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 137.

25. Septbr. *18977. K. FR. III. paalægger Amtmændene i Haderslev og Flensborg efter Skjøderne at afgjøre en Strid om nogle Marker, som var opstaaet mellem Ejeren af Hackstedgaard og Beboerne af en nærliggende Landsby. — *Flensburgh*, d. 25. Septembris. (Tydsk.) Jahrb. f. d. Landesk. d. Herzogth. X. 201.

26. Septbr. *18978. K. FR. III. forlener M. Vitus Bering med et Kannikedømme i Roskilde efter Dr. Thomas Lindemanns Død. — 26. September. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 31.

26. Septbr. *18979. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved i Anledning af, at den kgl. Skovrider Henrik v. Alefelt er bleven dræbt af en Krybskytte, Forbuddene mod Jagt i Kongens og Hertugens Skove yderligere indskærpes. — *Schlosz Flensburg*, d. 26. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

26. Septbr. *18980. MENTZ CHRISTOPHERSENS Ansøgning til Fredrick Urne, Befalingsmd. over Trondhjems Len, og M. Erik Bredal, Biskop over Trondhjems Stift, om, at det paa Grund af den farlige Pestilens maa paa Kongens Behag tillades hans Søn Peder Mentzon at

1654.

modtage Kaldelsen som Huskapellan hos Hr. Jørgen Schielderup, Sognepræst i Skougen, uagtet han endnu ikke er 25 Aar. — *Trondhiemb*, d. 26. Sept. Almeennyttige Saml. XXIX 74—75.

*18981. FRIDERICK URNE, Lensmd. i Trondhjem, tillader, at Peder Mensøn maa paa Kongens Behag admitteres til Kapellaniet i Skougens Gjeld. — *Aff Trondhiemgaard*, d. 26. Septbr. Almeennyttige Saml. XXIX. 75—76. 26. Septbr

*18982. Biskop ERICH BREDAL i Throndhjem giver sit Samtykke til Petrus Mentzeri Kaldelse til Kapellan hos Hr. Jørgen Schelderup. — *Trondhiems Bisperesidentze*, d. 26. September. Almeennyttige Saml. XXIX. 76. 26. Septbr.

11411. Orion, Maanedsskr. II. 375—76. 30. Septbr.

*18983. ISEPPO DOLFIN, Kapitain i Republiken Venezias Tjeneste, giver Curt Seruisen Vidnesbyrd om hans udmærkede Opførsel i Kampen ved Rhodos og Dardanellerne. — *Data di nostra naue capitana*, li X. Ottobre. (Italiensk.) Mylius, Cort Adeler S. 102—04 (med dansk Overs). Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 162. 30. Septbr.

*18984. Forhandlingsprotokol fra den nedersachsiske Kredsdag i Braunschweig, hvori bl. a. omtales Holstens Stilling til Kredskontingentet m. m. — *Braunschweig*. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 186. Octobr.-Novbr

*18985. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev til Undersaatterne i Holsten angaaende Indbetalingen af de til Kejseren bevilgede Romertogspenge, der skal udredes i tre Terminer. — *Schloss Gottorff*, d. 2. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 2 Octobr

*18986. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK af Gottorps Brev, hvorved det befales Undersaatterne i Hertugdømmerne at indbetale en dobbelt Frøkenskat, 2 Dlr. af hver Plov, i Anledning af Hertugens Døtres Giftermaal med K. af Sverig og Hert. af Mecklenburg. — *Schlosz Gottorff*, d. 25. Octobris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 25. Octobr.

*18987. FRANCESCO MOROSINI, Republiken Venezias proveditore dell'armata, giver Kapitainen Curt Seivas, »Fiamengo«, Vidnesbyrd om hans udmærkede Opførsel, især i Træfningen ved Dardanellerne. — *Di Galea Candia*, li 17. Novembre styl. nov. (Italiensk.) Mylius, Cort Adeler S 104—06 (med dansk Overs.) Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III 162—63. 7. Novbr

*18988. Frøken CHRISTIANES Brev til Søsteren Frøken Hedvig, hvori hun omtaler sit spændte Forhold til sine Søstre, navnlig Leonora. — *Hamborg*, $^{18}/_{11}$. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 304. 18. Novbr.

*18989. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved der paalægges en Skat paa 8 Sk. l. af hver Plov til Tilbagebetaling af et af Stænderne hos Landekassen optaget Laan paa 500 Rdlr. — *Schlosz Gottorff*, d. 1. Decembr. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 1. Decbr.

*18990. RABAN V. CANSTEIN tilskriver Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg bl. a., at Huset Gottorp stiller sig i venskabeligt Forhold til Brandenburg; derimod mener han, at man ikke kan vente nogen Understøttelse af Danmark, som, fordi det ligger in extremo angulo Germaniæ, kun lidet bryder sig om de tydske Anliggender, og i meget afhænger af det kejserlige Hof siden den sidste ulykkelige Krig med Kejseren. — *Halberstadt*, 8. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VI. 636—37. 8. Decbr

*18991. HERREDAGS DOM, hvorved Løgtued og Skioldemoese Mænd fritages for Tiltale, fordi de paa egen Haand have pantet Maren Nielsdatter, da hun ikke ved Ransagning efter stjaalne Koster vilde følge med. Brudst. i Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 94.

1654.

*18992. Esaias Fleischer tilskriver sin Skriftefader Hr. Andreas, Præst ved Helliggejstes Kirke i Kjøbenhavn, at han ikke vil tage Absolution eller Nadveren af ham, med mindre han vandrer den Helligaands Vej og forbedrer sit Levnet. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811 II. 248—49.

*18993. Memorial af Pr. Willem Frederik af Nassau om Fredsslutning med England, hvori omtales Hensyn til Danmark og Sundets Vigtighed for Nederlandene. (Hollandsk.) Sypestejn, Geschiedkundige Bijdragen II. 106—08.

1655.

1655.

11 Januar. 11253. Mylius, Cort Adeler S. 91—93 (med dansk Overs.). Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 159—60. Da Brevet er dateret efter venetiansk Tidsregning, er Aaret 1655.

16 Januar. *18994. Bispen (over Sjællands Stift) og Ministerii Spørgsmaal til M. Niels Svendsen om Forfatterskabet til nogle Paskviller mod nogle af Kjøbenhavns Præster samt dennes derom afgivne Svar. — *Kjøbenhavn udi Bispens Hus*, (16. Januarii.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 571—73.

20 Januar. *18995. Ericus Oxenstjerna Axelii filius, duci Gottorpiensi pro votis ejus pro salute et incolumitate sua gratias agit. — *Holmiæ*, 20. Jan. Ludewig, Reliquiæ manuscriptorum V. 399—400.

23 Januar. *18996. Ch(ristian) Thomesen tilskriver Hr. Axel Urop, Befalingsmd paa Kjøbenhavns Slot, angaaende den papistiske Tumult med Grev Rebolledos Tjenere og beder om Oplysning, om Klagerne mod M. Niels (Spend), Sognepræst til Holmen, ere berettigede. — *Odense*, d. 23. Januar. Danske Mag. 4. R. V. 36.

24. Januar. *18997. Ch(ristian) Thomesen beder Hr. Axel Urop t. Beltebjerg, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, om at beklage for den spanske Gesandt Rebolledo det Optog, som de spanske Tjenere have begyndt i Kjøbenhavn. — *Lykkesholm*, d. 24. Januar. Danske Mag. 4. R. V. 34.

25. Januar. *18998. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo til Slotsbefalingsmanden Axel Urop, i hvilken han gjør Rede for det Sammenstød, der har været mellem flere af hans Husstand, særlig Diego, og M. Hans Brockman. — *Horsholm*, 4. Februar. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 378—80.

26 Januar. *18999. Litteræ Christiani Stockflethii ad patrem episcopum de rebus familiaribus datæ. — *Ex diatribe nostra, quam paterno foves umbraculo*, 7 Kal. Febr. Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 791—92.

28 Januar. *19000. K. Fr. III. tillader Povel Støffkens Enke at bruge det af hendes Mand forpagtede Østersfiskeri i Riberhus Len paa samme Vilkaar, som han havde det. — (28. Jan.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 237.

28. Januar. 11444. Danske Mag. 4. R. V. 34—35.

29. Januar. *19001. Jiokum) Gerstorf besvarer nogle Forespørgsler fra Hr. Axel Urop, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, angaaende de skibbrudne Englændere og Striden mellem M. Hans Brokmand og Grev Rebolledos Folk. — *Lillø*, d. 29. Januarii. Danske Mag. 4. R. V. 35—36.

30. Januar. *19002. K. Fr. III. befaler Kansler Hr. Christen Thomesen at skrive alvorlig til den spanske Gesandt Grev Rebolledo om hans Tjeneres Optræden mod Præsten til Nicolai Kirke. — *Flensborg*, 30. Januar. Danske Mag. 4. R. V. 37.

1655.

*19003. CH(RISTIAN) THOMESEN takker Hr. Axel Urop, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, for Oversendelsen af Akterne om det papistiske Optog og udtaler sig om Nødvendigheden af en skarp Optræden mod Katolikerne. — *Odense*, d. 2. Febr. Danske Mag. 4. R. V. 37—38. 2. Febr.

*19004. K. FR. III.'s Reskript til Bgm. og Raad i Kjøbenhavn om Rensning af Gader og Huse efter Pesten. — 3. Februar. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedspleiens Hist. i Danmark S. 408—09. 3. Febr.

*19005. AXEL UROP, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, skriver til den spanske Gesandt Grev Rebolledo, at han sender den kgl. Sekretær Bartolmes Pedersen til ham for at underrette ham om et Sammenstød, M. Hans Brockman har haft med Gesandtens Tjener Diego. — *Kjøbenhavn*, 3. Februar. (Fransk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 378. 3. Febr.

*19006. J(OKUM) GERSTORF tilskriver Hr. Axel Urop, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, angaaende Grev Rebolledos Forsvar for hans Tjeneres Optræden mod Præsten. — *Lillø*, d. 4. Februarii. Danske Mag. 4. R. V. 38—39. 4. Febr.

*19007. CH(RISTIAN) THOMESEN oversender Hr. Axel Urop, Befalingsmd. paa Kjøbenhavns Slot, en Skrivelse til Grev Rebolledo. — *Odense*, d. 5. Febr. Danske Mag. 4. R. V. 39. 5. Febr.

*19008. CHRISTIANI THOMESEN cancellarii epistola ad comitem de Rebolledum, legatum regis Hispaniarum, data de rebus inter pastorem Hafniensem M. Johannem et quendam Diego actis quas dn. Guilhelmus von Aelst contra statuta regis publicare ausus est. — *Otthoniæ*, ad diem $\frac{5}{15}$ februarii. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 381—82. 5. Febr.

*19009. Kancellisekretær BANT[ne] PETERSEN underretter den spanske Gesandt Grev Rebolledo om, at han har overbragt hans Brev til Axel Wrup, og raader ham til at lade »vedkommende» forblive nogen Tid paa Landet. — *De Copenhagen*, y febrero 7. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 380—81. 7. Febr.

*19010. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Hertugdømmerne til d. 26. April i Kiel. — *Schlosz Gottorff*, d. 8. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 8. Febr.

*19011. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Forordning, hvorved det tidligere udstedte Paabud om Vedligeholdelse af Veje, Stier, Broer og Dæmninger atter bringes i Erindring. — *Gottorff*, d. 8. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 8. Febr.

*19012. Skrivelse fra den spanske Gesandt Grev REBOLLEDO til Kansler Christen Sehested, i hvilken han søger at forsvare sin Tjeners og Vilhelm von Aelsts Optræden under Henvisning til den mellem Danmark og Spanien sluttede Traktat af 1641. — *Hørsholm*, 19. Februar. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 382—83. 9. Febr.

*19013. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDOS Indberetning, med hvilken han fremsender Afskrifter af de i Sagen mellem M. Hans Brockman og Diego vexlede Skrivelser; han meddeler, at Kongefamilien er i Holsten, samt fortæller, at mange protestantiske Fyrster vare ifærd med at samles hos Kurf. af Sachsen. — 28. Febr. (Spansk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 233—34, 378, Anm. 1. 18. Febr.

11452. Brudst. og Udt. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811 II. 252, 254—56. Udt. og Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 569—78. 20. Febr.

*19014. HENNING WALCKENDORFF t. Glorup, Befalingsmd. paa Ottennse Gaard, overdrager en Bondegaard i Ørsted til St. Knuds Kirke i Ottense, mod at denne skal være pligtig at vedligeholde hans Gravkapel. — *Ottensegaard*, d. 21. Februarii. Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. V. 164—66. 21. Febr.

1655.

27. Febr. *19015. K. FR. III. befaler Hr. Henning Valkendorf og Bispen i Fyen at afgjøre, om Jes Jessens Kald til Sognepræst i Nykjøbing bør stande ved Magt, da han kun er kaldet af 4 Mænd og de andre have protesteret. — *Flensborg*, d. 27. Febr. Ny kirkehist. Saml. V. 676—77.

28. Febr. *19016. K. FR. III. befaler Bygmester Albertus Mathisen at gjøre Overslag paa Bygningen af en Kirke i Hillerød. — *Flensborg*, 28. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. II 321—22.

28. Febr. *19017. K. FR. III.'s aabne Brev, at enhver Kirke i Sjælland skal give 3 Rdlr. til Hillerød Kirkes Bygning. — *Flensborghuus*, d. 28. Februar. Underholdende Læsning. Følgeblad til Dagblad f. Frederiksborg Amt. Nr. 17. (⁹/₂ 1869).

25. Martii. *19018. K. FR. III. befaler Rentemestrene at lønne de Arbejdsfolk, som Kasper Herbach har Brug for ved sit Arbejde paa den forrige Mynt paa Kjøbenhavns Slot. — *Flensborg*, d. 25. Marts. Friis, Saml. til dansk Bygningshist. S. 204.

31. Martii. 11469. Orion, Maanedskr. II. 376.

31. Martii. *19019. Brev fra WOLFGANG CHYTRÆUS til Dr. Joachim Jungius i Hamburg, hvori han skriver, at Jungius maaske vilde kunne finde Venner i Danmark eller tiltales af dette Lands og dets Beboeres Særegenheder. — *Leipzig*, 31. März. (Tydsk.) Brudst. i Avé-Lallemant, Des Dr. Joach. Jungius Briefwechsel S. 451—52.

Martio-Aprili. *19020. WICQUEFORTS Memoire til Kardinal Mazarin, hvori han hævder, at Frankrig for at forbindre Kejservalget skal støtte Kurfyrsterne særlig Køln og Brandenburg; blandt de Stater, der ville følge Brandenburg, nævnes Holsten. — Uden Datum. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 38—39.

1.-28. Aprilis. *19021. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Kiel, hvori fastholdes Umuligheden af at kunne afskedige de hvervede Tropper og fremhæves Nødvendigheden af Bevillinger fra begge Hertugdømmer til Defensionen, af Holstens Erlæggelse af Romermaaneder samt af Rendsborgs Befæstning; Slesvigerne bør hjælpe Holstenerne med at bære Kredsbyrderne, m. m. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 207—08.

2. Aprilis *19022. Rigsraad JØRGEN BRAHES Optegnelser om Forhandlingerne paa Herredagen i Ribe fra 29. Marts til 2. April 1655. — Uden Datum. Aktstykker, udg. af Fyens lit. Selsk. II. 145—47.

4. vel 14. Aprilis. *19023. Den danske Resident i Madrid LERCHE meddeler K. Fr. III., at han intet kan berette om Saltkompagniet, da Statsraadets Møder ere udsatte paa Grund af Helligdage. — 14. Apr. Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 249—50.

8. Aprilis. *19024. K. FR. III.'s Brev, at Rigshofmesteren skal forordne en Tolder i Fredericksodde. — 8. April. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 127.

9. Aprilis. *19025. K. FR. III. tillader Sognepræsten Hans Laugesen Weddel i Andst at fiske frit i Andst Sø. — (9. April.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 225—26.

14. Aprilis. *19026. Litteræ OLIVERII, protectoris Angliæ, ad regem Daniæ datæ, quibus eum rogat, ut duobus mercatoribus Londinensibus, quorum navis apud Elsenoram, nullo portorio soluto, retenta sit, ipsam navem reddat. — *Westmonasterio*, April 14. Leti, La vie d'Olivier Cromwell. Nouvelle édition. Amsterdam 1703. Seconde partie S. 396—98.

22 Aprilis. *19027. 7 KALDSMÆND I FJELDERUP og GLÆSBORRIG SOGNE kalde Niels Christensen Bøgh til at være deres Sognepræst efter sl. Hr. Hans Hansen Vinboldt. — D. 22. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. III. 7—9.

1655.

*19028. Frøken CHRISTIANE skriver til Søsteren Frøken Hedvig, at hun anser det for Guds Straf, at deres Moder bliver mer og mer forhadt, fordi hun kun tror faa af sine Børn; hun ønsker, at Moderens Affektion var falden paa de rette Steder. — *Hamborg*, 28/4. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 304. 28. Aprilis.

*19029. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I KIEL, hvori de slesvigske Stænder bede sig fritagne for at hjælpe de holstenske og disse for foreløbig at erlægge Romermaaneder; der gives en betinget Bevilling til Landsdefensionen; Rendsborgs Befæstning fraraades; endvidere forebringes forskjellige Besværinger, især over de nye Licenter. — *Kiel*, 28. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 208—10. 28. Aprilis.

*19030. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Kiel, hvori bestemt fastholdes Nødvendigheden af at bære de i Rigs- og Kredsafskedene begrundede Byrder samt af større Bevillinger til Defensionen; Klagerne over Licenterne dadles, dog stilles en mindelig Afgjørelse i Udsigt; m. m. — 29. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 210—12. 29. Aprilis.

*19031. RIDDERSKABS og STÆNERS Erklæring paa Landdagen i Kiel, hvori de bede sig undskyldt for ikke at kunne svare paa den kgl. og hertugelige Replik, da den største Del af dem allerede er bortrejst. — *Kiel*, 30. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 212—13. 30. Aprilis.

*19032. DEN BRANDENBURGSKE GESANDT skriver til Kurf. Frederik Wilhelm, at den danske Envoyé Rosewinus havde sagt ham, at han ikke kunde sige, hvor meget Sverig laa Cromwell paa Sinde. — *Haag*, 11. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 120—22. 1. vel 11. Maji.

*19033. NIELS HIERONYMISØN KNOPFS Borgen for sin Broder Trugillus, at han skal blive tilstede efter sin Øvrigheds gode Behag. — *Herfolgæ*, 2. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 574. 2. Maji.

*19034. K. FR. III.'s Fuldmagt for den danske Resident i Madrid til at ansætte Konsuler i spanske Havne. — *Flensborg*, 4. Mai. (Latin.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 249. Dansk Udfærdigelse af 28. Nov. 1654. 4. Maji.

11491. Dansk: Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811 II. 251. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 375. 5. Maji.

11492. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 239. 5. Maji.

*19035. NIELS BANNER beder Lauritz Hansen, Bgm. i Faaborg, om at give hans Moder en Kopi af det Dokument, hvorpaa Faaborgs Borgere begrunde deres Ret til Fiskeri i Sundet udenfor hendes Grund, eller ogsaa lade hende se Originalen. — *Finstrup*, 6. May. Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 102—03. 6. Maji.

*19036. K. Fr. III.'s Befaling til Sten Bille, Lensmd. paa Koldinghus, at han skal hugge Palisader til Frederiksodde. — 8. Maj. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 127. 8. Maji.

*19037. SÆBY Bys Vide og Vedtægtsbrev om Strandhaven og den Jord, Præsten har i Hævd og Brug. — *Sæbye*, d. 9. Maji. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. I. 64—67. 9. Maji.

*19038. Kommissarierne NIELS TROLLES og CHRISTEN SKEELS Skrivelse til Otte Povisch om Islandsættelse af Bavner og Skandser samt Almuens og Sognerytternes Exercering. — *Gammelkjøgegaard*, d. 10. Maj. Petersen, Kjøge Byes Hist. Aktst. S. 87—88. 10. Maji.

1655.

13. Maji. *19039. JORGEN BRAHE klager til Bgm. og Raad i Faaborg over det uberettigede Fiskeri, som fornylig er foretaget af nogle Personer i Sundet ved Faaborg. — *Hagenschou slott*, d. 13. May. Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 103—04.

18. Maji. *19040. K. FR. III. overdrager M. Vitus Bering Lundegaard, som skal kunne indløses igjen af Kongen mod 500 Rdlr. — D. 18. Maj. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. 1. 30.

19. Maji. *19041. Residenten i Stockholm PEDER JUELL tilskriver sin Fader Erik Juel forskjellige Efterretninger fra Sverig, saaledes om Enkedronningens Begravelse, om Rigsdagen, om Stridigheder mellem flere højtstaaende Svenske, om den svenske Konges Underhandlinger med Danzig og Polen, om den franske Ambassadørs Optræden i Sverig, m. m. — *Stockholm*, d. 19. Maj. Orion, Qvartalskr. I. 168—72.

21. Maji. *19042. Brev fra Fru KIRSTEN MUNK til Datteren Leonora Christina om, at dennes Søster Christiane har skrevet, at den svenske Konge ønsker at laane 20,000 Rdlr. af Fru Kirsten, hvilket hun frygter er en List for at forskaffe den forhadte Valdemar Christian Penge. — 21/5. Udt. i Danske Saml. 2. R. II. 303—04.

23. Maji. 11502. Leti, La vie d'Olivier Cromwel. Nouvelle édition. Amsterdam 1703. Seconde partie S. 377—78. Smslds. S. 378—79 i fransk Overs.

25. Maji. *19043. Dr. JOHAN DIRICHSØNS Indlæg for Rektor og Professorer ved Universitetet mod Studenterne Esaias og Johannes Fleischer samt Troels Knoph. — *Kjøbenhavn*, d. 25. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 575—79.

25. Maji. *19044. ESAIAS FLEISCHERUS' til Rektor og Professorer afgivne skriftlige Forsvar og Forklaring anlangende de af ham mod Præsterne i Kjøbenhavn forfattede Paskviller. — D. 25. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 592—602.

25. Maji. *19045. Dom fældet af REKTOR og PROFESSORER ved Universitetet over Studenterne Esaias og Johannes Fleischer samt Troels Knoph for de af dem mod Præsterne i Kjøbenhavn skrevne eller udspredte Paskviller. — D. 25. Maji. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 575—603.

26. Maji. *19046. Residenten i Stockholm PEDER JUELL underretter sin Fader Erik Juel om Indskibningen af det svenske Fodfolk, om den svenske Rigsdag, som snart skal endes, om Krigsbegivenhederne i Kurland, om den svenske Flaades slette Tilstand, om at den svenske Konge snart forlader Stockholm, men vil vende tilbage inden Vinterens Komme, om at Sverig underhandler med Holland, hvis Flaade man frygter, og at man er urolig over de danske Rustninger. — *Stokholm*, d. 26. Mai. Orion, Qvartalskr. I. 172—75.

31. Maji. *19047. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved de bekjendtgjøre, at der d. 29. Juli vil blive afholdt en Kvartalsret for Hertugdømmerne i Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, d. 31. Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

1. Junii. 11503. Særtr. af Forordn.

4 Junii. *19048. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev om Indhetalingen af den til Soldaternes Forplejning bevilgede Skat. — *Schlosz Gottorff*, d. 4. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

4. Junii. *19049. KGL. og HERTUGELIG Opfordring til de slesvigske og holstenske Stænder om at erlægge de for næste Aar bevilgede 4 Rdlr. allerede iaar. — *Gottorff*, 4. Juni. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 90.

12. el. 22. Junii. *19050. WESENBECK skriver til Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg bl. a. om, hvorledes man kunde iværksætte en defensiv Alliance mellem England, Danmark, Brandenburg og Nederlandene. — *Haag*, 22. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IV. 132—34.

1655.

*19051. Kgl. Hofprædikant JOHAN DIRICHSØNS Indlæg for Universitetets Rektor og 13. Junii.
Professorer mod Mag. Niels Svendsen (Chronich). — *Kjøbenhavn*, d. 13. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 563—65. Tydsk Udt. i Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. IV. 424—25.

*19052. Mag. NIELS SVENDSØN CHRONICHS til Universitetets Rektor og Professorer 13. Junii.
indgivne Forsvarsskrift mod den mod ham rejste Anklage for Vranglærdom. — *Kjøbenhavn*, d. 13. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 565—68. Tydsk Udt. i Pontoppidan, Ann. eccl Dan. IV. 425—26.

*19053. Den svenske Resident i Kjøbenhavn, MAGNUS DUREL, meddeler K. af 14. Junii.
Sverig, at han har havt Audients hos K. Fr. III. og hos de til Forhandling med ham udnævnte Kommissærer, nemlig Rigshofmesteren, Kansleren og Rigsmarsken, hvem han har overgivet sin Proposition; privat har han talt med dem om en Alliance til Østersøens Befrielse og faaet Løfte af dem om at ville forebygge, at Hollænderne sende en Flaade til Østersøen; i Søndags udblæstes Herredagen. Raadet bar paa et Møde i Ribe nægtet Kongen at hverve 4000 fremmede Tropper, hvorfor han skal have vexlet skarpe Ord med Rigsmarsken. — *Kiöpenhamn*, d. 14. Jun. (Svensk.) Den Svenska Mercurius IV, 1. 281—87.

*19054. K. FR. III.'s Befaling til Lunds Domkapitel om at være tilstede i Kjøben- 18. Junii.
havn den 6. August i Anledning af hans Søn Hert. Christians Hylding af Undersaatterne i Sjælland og Skaane, for at samtykke, hvad de andre Stænder anse for godt. — *Wort Slott Kiøbenhaffn*, d. 18. Junii. Samlingar till Skånes historia 1870 S. 3—4.

*19055. K. FR. III.'s Brev til Otte Krag, at han skal annamme Penge af Kirkerne 19. Junii.
paa Fyen til Kirken i Frederiksodde. — 19. Juni. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128.

*19056. NIC. HEINSIUS skriver til Griffer Ruysch, at Sverig bad Danmark om at 19. Junii.
stænge Sundet for fremmede Krigsskibe. — *Danzig*, 19. Juni. Sv. Udt. i Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. IV. 288.

11509. Brudst. og Udt. p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811 II. 20. Junii.
253—59. Dansk: Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 579—614.

*19057. ERIK JUEL sender Mogens Sehested de to sidste Breve, som Peder Juel 22. Junii.
har skrevet fra Sverig, hvorfra han haaber, at han snart skal vende tilbage; han skriver, at Prindsen skal hyldes i Avgust i Kjøbenhavn af Sjælland og Skaane, i hvilken sidste Landsdel Pesten regerer. — *Kjøbenhavn*, d. 22. Juni. Brudst. i Orion, Qvartalskr. I. 167—68.

*19058. K. FR. III.'s Brev til Roskilde Kapitel om at udskrive et Møde i Ros- 26. Junii.
kilde af alle Kjøbstadpræster i Sjælland for at votere paa en Biskop i Dr. Laurids Mortensøns Sted. — *Haffniæ*, 26. Junii. Ny kirkehist. Saml. VI. 115.

*19059. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Skibet, hvorpaa han befandt sig 29. Junii.
i Christer Bondes Ambassade, er sprunget læk. — *Helsingör*, d. 29. Junii. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 216.

*19060. K. FR. III.'s aabne Brev om den Told, der ved Frederiksodde skal be- 9. Julii.
tales af Skibe, som sejle gjennem Medelfarsund. — *Vort Slot Kiobenhaffn*, d. 9. Julii. Særtr. af Forordn.

*19061. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, hvorved der til 9. Julii.
Advokaternes Lon paalægges Hertugdømmerne en Skat paa 8 Sk. af hver Plov. — *Schlosz Gottorff*, d. 9. Julii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

11521. Særtr. af Forordn. 10. Julii.

1655.

11 Julii. *19062. Dr. SVANINGIUS og Dr. JACOBUS K(NUDSENS) Vota samt KONSISTORIUMS Dom i Sagen mod Mag. Niels Svendsen. — (D. 11. Juli). Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 618—20. Tydsk Overs. i Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. IV. 442 (der fejlagtig har Juni for Juli). Brudst. i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1811 II. 260.

ante 12. Julii. *19063. Skrivelse fra Mag. HANS JENSEN (VIBORG), Præst i Lund, hvorved han beder om Tilgivelse for sin Optræden mod Biskop Peder Vinstrup. — (Uden Datum.) Brudst. i Cavallin, Lund Stifts Herdaminne I. 221—22.

12. Julii. *19064. HERREDAGSDOM, hvorved Mag. Hans Jensen (Viborg), Præst i Lund, bliver afsat fra sit Embede paa Grund af sin Opførsel mod Biskop Peder Winstrup, men faar Lov til at beholde sin Plads i Kapitlet. — ($^{12}/_{7}$.) Brudst. i Cavallin, Lund Stifts Herdaminne I. 222.

17. Julii. *19065. K. FR. III. befaler Borgerskabet i Ribe strængelig at udgive den Skat, der var paabudt 1654 og lagt af Bgm., Raad og 24 Mænd. — 17. Juli. Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 392.

17. Julii. *19066. NICOLAI HEINSII ad Ruyschium Graphiarium epistola, in qua rumorem per aulam Svecicam sparsum commemorat, tam Galliæ Daniæque reges quam protectorem Britanniarum a senatu Fœderatorum Belgarum de fœdere contra Svecos ineundo per litteras tentatos esse. — *Holmiæ*, 17. Julii. Franc. et Joan. Hotomanorum Epistolæ S. 485—86.

17. Julii. *19067. Skrivelse fra DE LUMBRES til Brienne bl. a. om, at Kurf. af Brandenburg aldrig vil gaa ind paa at afstaa det hertugelige Preussen, selvom Sverig og Polen enes herom; han er overbevist om, at bl. a. Danmark vil føle som han. — *Berlin*, 27. Juli. (Fransk.) Udt. p. Tydsk og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 45—46.

20. Julii. *19068. JOHAN EKEBLAD meddeler sin Fader, at de paa Rejsen vare blevne forslaaede til en norsk Havn. — *Gravessand*, d. 20. Julii. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. X. 216—17.

21. Julii. *19069. K. FR. III.'s Befaling til Biskop Peder Winstrup om at ordinere Professor Dr. Hans Hansen Suane og Mag. Marcus Christensen til Superintendenter i Sjællands og Staffangers Stifter. — *Haffniæ*, d. 21. Julii. Ny kirkehist. Saml. VI. 115—16.

21. Julii. *19070. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev, at der d. 25. Septbr. vil blive afholdt en almindelig Landret for Hertugdømmerne paa Gottorp. — *Schloss Gottorff*, d. 21. Julii. (Tydsk). Særtr. af Forordn.

21. Julii. *19071. Residenten OVE JUEL beretter til Rigshofmester Joachim Gersdorf om Dronningens Afrejse til Gripsholm, om Dünaburgs Indtagelse og om den ved Kobberværket skete store Skade; endvidere omtaler han, at Gustaf Bjelke er rejst til Rusland, Bengt Skytte til Estland, og Axel Lilje til Halmstad. — *Stockholm*, 21. Juli. Danske Saml. III. 201—02.

25. Julii. *19072. K. FR. III.'s Fuldmagt for Jens Justesen til at tiltale Mag. Anders, Sognepræst ved Hellig-Gejstes Kirke, der har forset sig med Esaias Fleischers Absolution. — *Hafniæ*, 25. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 607.

25. Julii. *19073. Forma juramenti NICOLAI LAURENTII NOR(VEGI) in pastoratum Spegerødensem a communi plebe vocati. — *Spegerød*, die 25. Julii. Kirkehist. Saml. 3 R. V. 793—94.

26. Julii. *19074. K. FR. III.'s Brev til Sten Bille, at han skal lade Teglovnen i Frederiksodde arbejde til Kirkens Bygning. — 26. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128.

1655.

*19075. Flakkebjerg Herreds Tingsvidne, at Sognepræsten i Høve og Flakkebjerg, Hr. Michel Jensen, havde nedlagt Forbud imod, at der sænkedes Hør eller Hamp i Render eller Grave udfor hans Enge og Agre paa Oreby Mark m. m. — *Flakkebjerg Herredsting,* Torsdag d. 26. Juli. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 356. 26. Julii.

*19076. Patris Jesuitæ Monasteriensis litteræ de adventu Christinæ reginæ Sveciæ in urbem Monasteriensem; commemorat, eam dixisse, se per Daniam plane ignotam transiisse. — *Monasterii Westphaliæ,* Sexto Augusti. Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède II, Pièces Justif. S. 106—08. 27. Julii.

*19077. C. J. Lucianus ad munus in Torsby pastorale vocatus, se juramentum episcopo M. Henningio Stockflet præstitisse, testatur. — Die 31. Julii. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 794. 31. Julii.

*19078. Indberetning fra Matthias Dögen til Kurf. af Brandenburg om nederlandske Flaadeudrustninger; ved Norge ligger bl. a. tre Skibe. — *Amsterdam,* 11. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brndst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 6—7. 1. vel 11. Augusti.

*19079. Universitetets Rektor og Professorer give Mag. Peder Spormand, Dr. Thomas Bang, Dr. Johan Müller, Dr. Thomas Bartholin og Mag. Hans Zoega Fuldmagt til at deltage i Hyldingen af Hert. Christian. — *Kiøbinhaffn,* d. 5. Augusti. Matzen, Kbhvns. Universitets Retshist. I. Tillæg S. 50—51. 5. Augusti.

*19080. Udkast til Ordningen af Admiralitetskollegiet. — (D. 9. August.) Udt. i Garde, Efterr. om d. danske Sømagt I. 158—59. 9. Augusti.

*19081. Knud Ulfeln, Høvedsmd. paa Landskrone Slot, anbefaler Præsten Hans Hanssen i Nøbøle og Filested Sogne til et andet Kald, da de fleste Byer i disse Sogne ere øde efter den sidste Fejde. — *Kiøbenhaffn,* d. 12. Augusti. Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 33. 12. Augusti.

*19082. Skrivelse fra den spanske Gesandt Grev Rebolledo til Don Garcia de Villamizar, i hvilken han skildrer en Hoffest paa Ibstrup, hvori han har deltaget. — *Kbh.,* 22. Aug. (Spansk.) Overs. p. Dansk (ej fuldstændig) i Nyerup, Efterr. om Frederik III. S. 408 ff. Jvfr. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 221, Anm. 2 og S. 237, Anm. 4. 12. Augusti.

*19083. Matthias Dögen meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg bl. a., at Hr. van Beuningen er rejst til Haag for at modtage sine Instruxer og haaber inden 10 à 12 Dage at kunne begive sig til Danmark. — *Amsterdam,* 24. Aug. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 7. 14. vel 24. Augusti.

11542. Særtr. af Forordn. 15. Augusti.

*19084. Antoine de Lumbres, fransk Afsending ved Hoffet i Berlin, meddeler den franske Statssekretær de Brienne bl. a., at Holland har sendt Admiral Tromp til Sundet med 16 Krigsskibe, og at Opdam senere vil følge efter med 24 Skibe. — *Berlin,* 26. Aug. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 50—51. 16. Augusti.

11543. Brndst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 240. 18. Augusti.

*19085. Residenten Ove Juel beretter til Rigshofmester Joachim Gersdorf, at man ingen Efterretninger har fra K. af Sverig, men at det berettes, at Fyrst Radziwil og næsten hele Lithauen har underkastet sig de Svenske; han har erfaret, at 8 eller 10,000 Md. skulle beordres til Grændsen, hvad dog Rigens Drost benægter; man frygter, at K. af Danmark skal indgaa Traktater med Holland og Brandenburg. — *Stockholm,* 18. August. Danske Saml. III. 202—03. 18. Augusti.

1655.

22. Augusti. *19086. K. Fr. III.'s Brev til Mogens Høg og Henrik Ranzau, at de skulle forhøre Valdemar Lykkes Regnskab for Frederikoddes Fæstnings Bygning. — 22. August. Udt. i Berg, Smaa Bidrag t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128

23. Augusti. 11546. Særtr. af Forordn.

23. Augusti. *19087. K. Fr. III. tillader Aalborg Borgere frit at handle og sejle i Limfjorden, dog at Tolden af Varerne skal erlægges i Aalborg eller Hals; til Gjengjæld skulle Borgerne være betænkte paa at bygge saadanne Skibe, at de i Krigsfald kunne bruges til Landets Forsvar. — D. 23. Avgust. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VII. 300.

24. Augusti. 11548. Dansk: Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 239—42. Dansk Wolff, Greve Peder Griffenfeldts Levnet S. 10—12.

26. Augusti. *19088. K. Fr. III.'s Brev til Marsken Anders Bille, at han skal forberede Jyllands Forsvar. — 26. August. Udt. i Berg, Smaa Bidrag t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128

27. Augusti. *19089. Appelbooms Indberetning til den svenske Regering, at nogle af de hollandske Stater, og særlig Zeeland, hævde, at der skal underhandles saavel med Danmark som med Sverig. — 27. Aug. (Svensk.) Brudst. i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernes dipl. Förb. under Karl X Gustaf S. 29, Anm. 3.

29. Augusti. *19090. K. Fr. III.'s Instrux for Admiralitetet. — *Hafn.*, 29. Aug. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 388—89.

31. Augusti. *19091. K. Fr. III.'s Brev til Marsken Anders Bille, at han skal lade et Adelskompagni arbejde to—tre Maaneder paa Frederiksodde. — 31. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128. Kompagniet hjemforloves d. 21. Oktbr.

31. Augusti. *19092. Instrux for den brandenburgske Gesandt Daniel Weiman til Generalstaterne angaaende Forbund mellem Holland og Brandenburg; han skal tillige undersøge, hvorledes Danmark for Øjeblikket stiller sig ligeoverfor Generalstaterne. — *Cölln a. Spree*, 31. Aug. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 7—10.

ante 1. Septbr. *19093. Querimonia contra vicerectorem a discipulis scholæ Christianiensis ad rectorem data. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 792—93.

1. Septbr. *19094. Skrivelse fra Samuel Zachariæ Frendizonius til Biskop Stockfleth i Christiania, i hvilken han erklærer, at han ikke har forfattet Klageskriftet mod Skolens Konrektor, og sender Bispen politiske Nyheder. — *Hafniæ*, 1. Septembris. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 794—95.

4. Septbr. *19095. K. Fr. III. befaler Erik Juel at lade forfærdige Pakhuse, Vejerhuse, Skibbro og fornøden Pram ved Hals, da Tolden af ind- og udgaaende Skibe paa Limfjorden skal opkræves der; Pengene skal han tage af Tolden. — 4. September. Saml. t. jydsk. Hist. og Topogr. VIII. 260.

4. Septbr. *19096. Dom afsagt af Søren Povelsøn Gotlænder, Viceprovst over Liunge Herred, mellem Lensmanden Niels Banner paa Abrahamstrup og Jakob Thagesen, Sognepræst i Draaby og Gjerlev Sogne. — (4. Septbr.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 73—79.

4. vel 14. Septbr. *19097. Matthias Dögen underretter Kurf. af Brandenburg om Stemningen i Holland og meddeler ham, at saasnart Flaaden er i Sundet, vil man strax forhandle med Danmark og bevæge det til at deltage i Krigen. — *Amsterdam*, 14. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 11—12.

6. Septbr. 11556. Særtr. af Forordn.

8. Septbr. 11558. Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 240.

1655.

*19098. K. FR. III. befaler de kongelige Rentemestre at give M. Vitus Bering Indvisning i Bøvling Lens Afgift for 900 Rdlr. af hans tilbagestaaende Løn. — D. 8. September. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 31. 8. Septbr.

*19099. Brev fra Grevinde HEDEWIG til hendes Søster Grevinde Leonora Christina, hvori hun i stærke Udtryk beklager sig over sin Mand Ebbe (Ulfeldt), der truer hende med Prygl; hun beder Søsteren om at leje et lille Hus til hende i Stralsund, da hun ikke vil blive hos ham. — *Af det forbandet nest*, d. 10. Septemb. Danske Saml. 2. R. II. 305–07. 10. Septbr.

*19100. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev til Undersaatterne i Holsten om Indbetaling af Restancerne af de 1654 bevilgede Romertogspenge. — *Schlosz Gottorff*, d. 14. Septbr. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 14. Septbr.

*19101. K. FR. III. giver Peiter Holmer Inspektionen over det kgl. Fiskeri i Sjælland, Skaane, Laaland og Falster paa nøjere betegnede Vilkaar. — (18. Sept.) Tidsskr. for Fiskeri III. 217–18 18. Septbr.

*19102. MATTHIAS DÖGEN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne arbejde ivrigt paa at faa Danmark med i Forbundet mod Sverig, men Gesandten antager, at dette ikke vil opnaas, før der har vist sig en betydelig hollandsk Krigsmagt i Østersøen. — *Amsterdam*, 28. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 13. 18. vel 28. Septbr.

*19103. Grevinde HEDEWIG skriver til Søsteren Grevinde Leonora Christina om sin Mand Ebbe (Ulfeldts) slette Opførsel mod hende, hvorfor hun paa ny beder Søsteren om at leje en lille Vraa til hende, hvor hun kan ty hen. — *Det wlyckelig nest*, d. 20 September. Danske Saml. 2. R. II. 308–11. 20 Septbr.

11563. Dansk: Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 243–46 (med Datum: 6. Okt.). Dansk: Wolff, Greve Peder Griffenfeldts Levned S. 12–14. 26. Septbr.

*19104. K. FR. III.'s Brev, at det Privilegium, som Kongen kort tilforn havde givet Jonas Heinemars, Tolder i Øresund, paa at maatte udføre her af Riget levende Aal, ikke skulde ophæve den ældre Frihed, som Amagerne have dertil. — 26. September. Udt. hos Thurah, Beskrivelse over Amager S. 65. 26. Septbr.

*19105. Skrivelse fra DE LUMBRES til Mazarin, at han bar indskærpet den svenske Resident det nødvendige i, at Sverig vedblivende staar paa en god Fod med Brandenburg; i saa Fald vilde næppe hverken Danmark eller Kejseren røre sig. — *Berlin*, 6. Oct. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 58. 26. Septbr.

*19106. CHRISTOPHORI FORSTNERI epistola ad Johannem Albertum Portnerum, consiliarium Ratisbonensem, in qua de rege Chr. IV^to bello Germanico se immiscente scribit et Danos inter hostes naturales Svecorum nominat, qui periculis stimulati se conjungant. — *Mombelgardi*, ad d. X. Octob. Chrph. Forstneri Epistolæ de pace Osnabr.-Monast. S. 131–44. 30. Septbr.

*19107. K. FR. III.'s Toldrulle for Norge samt Bestemmelser om Toldens Forvaltning. — *Vort Slot Kiøbenhafn*, d. 6. Octob. Særtr. af Forordn. 6. Octobr.

*19108. J. H. BŒCLERI ad Johannem Albertum Portnerum epistola, in qua commemorat, se, annon editionem historiæ Danicæ differat, cogitare cœpisse. — *Argentorati*, 23. Octobr. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 380–84. 13. vel 23. Octobr.

*19109. J. H. BŒCLERI ad Johannem Albertum Portnerum epistola, in qua commemorat, se historiam belli Danici quamprimum, si subsidio ejus potiri liceat, publicaturum esse. — *Argentorati*, 24. Octobr. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 369–73. 14. vel 24. Octobr.

1655.

15. Octobr. *19110. Bremerholms Mandtal. — (D. 15. Oktober.) Udt. i Garde, Efterr. om d. dansk Sømagt I. 152—55.

17. Octobr. *19111. CASPARI DANCKWERTHI consulis Husumensis ad Henricum Bangertum epistola de opere suo geographico et editione sua Chronici Holsatici. — *Husemi*, XVII. Octobr. Westphalen, Monumenta III. Præf. S. 17.

18. Octobr. *19112. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. meddeler ham, at der skal indledes Underhandlinger med K. af Sverig og Danmark samt med England for at forebygge mulige Forhindringer for Sejladsen paa Østersøen. — *A la Haye*, le 28. Octobre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 346—47.

18. Octobr. *19113. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, se Daniam navi petentem atrocissima tempestate in portum Dantiscanum conjectum esse. — *Hagæ Com.*, XXVIII. Octobr. Gregorian. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 345—46.

21. Octobr. *19114. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLENO skriver til Plettenberg, at Danmark gjerne vil gaa med Kejseren ja endog med Paven, naar det blot kan faa Nederlænderne til Allierede. — 31. Okt. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 241. Jvfr. Skrivelse af lignende Indhold af 7. Novbr. (Smstds.)

22. Octobr. *19115. EBBE VLFELDT CHRISTOF. bebrejder sin Hustru Grevinde Hedeuig i de skarpeste Udtryk, at hun hemmelig er flygtet bort fra hans Hus med en Student, og forsvarer sin Færd mod hende. — *Braheberg*, d. 22 october. Danske Saml. 2. R. II. 311—13

4. Novbr. 11571. Særtr. af Forordn.

4. Novbr. 11572. Ny kirkehist. Saml. VI. 657—58.

4. Novbr. *19116. K. FR. III. annekterer Herløv Kald til Sognepræsteembedet ved Frederiksborg Slot, efter at Præsten i Herløv, Hr. Suening, nu er død. — (4. Novbr.) Underhold Læsning (Følgeblad til Dagblad for Frederiksborg Amt) 1869 Nr. 16.

6. Novbr. 11573. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 153—54 (med Fortegnelsen over Ulfeldts Debitorer).

7. Novbr *19117. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLENO, i hvilken han fortæller om sine Forhandlinger med den hollandske Resident de Vries samt om Danmarks eventuelle Forbund med Kejseren. — 17. Nov. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 242—43.

10. Novbr. 11576. Særtr. af Forordn.

11. Novbr. 11580. P(aus), Corfits Ulfeldts Hist. II. 162—63 (med dansk Overs. S. 163—64).

15. Novbr. *19118. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, hvori han bl. a. meddeler, at Gesandtskabernes Afrejse til Sverig og Danmark paaskyndes. — *A la Haye*, le 25. Novembre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 354—56.

16. Novbr. *19119. GENERALSTATERNES Instrux for en Ambassade til Danmark. — 26. Novbr. (Hollandsk.) Udt. i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X Gustaf S. 31—32.

17. Novbr. *19120. Gesandtskabssekretæren JENS JACOBSEN beretter til Rigshofmester Joachim Gersdorf, at der er kommen Efterretninger fra K. af Sverig, hvorefter Krakau skal have overgivet sig til denne. — *Stockholm*, 17. November. Danske Saml. III. 203.

19. Novbr. 11585. Særtr. af Forordn.

20. Novbr. *19121. Skrivelse fra HENNINGIUS HENNINGII BRANDT til Biskop Stockfleth i Christiania angaaende to Tdr. Fisk, han havde lovet Bispen. — *Marstrandiæ*, 12. Kal. Decemb. (Latin.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 795.

1655.

*19122. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, tres legatos ab Ordinibus generalibus in Daniam mittendos esse. — *Hagæ Comitum,* XXX. Novemb. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 347—48. 20. Novbr.

11587. Særtr. af Forordn. Brudst. i (Hayberg), Kjøbenhavnske Samlinger af rare Piecer I 230. 24. Novbr.

*19123. K. FR. III.'s Forordning om de i Kjøbenhavn værende fremmede Gesandters fri Religionsøvelse, der dog ikke maa udstrækkes ud over deres Bolig. — *(Kjøbenhavns Slot),* 25. Nov. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 224. 25. Novbr.

*19124. Jesuiten PAOLO CASATIS Beretning til Pave Alexander VII. om sin Rejse til Dr. Christina af Sverig, hvori han omtaler sit Ophold i Roskilde, hvor de danske Konger ere begravede med Undtagelse af St. Knud, der ligger i Ringsted. — *Dal collegio Romano,* li 5 Dec. (Italiensk.) Brudst. i Ranke, Fürsten u. Völker von Süd-Europa IV. 563—66. Brudst. i Ranke, Die römischen Päpste in den letzten vier Jahrhunderten. Analecten S. 183—86 25. Novbr.

*19125. K. FR. III. befaler Christen Skeel (og flere andre Lensmænd i Sjælland) i ethvert Sogn, hvor smitsom Sygdom findes, at forordne nogle til at begrave de døde. — *Kjøbenhavn,* 26. November. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 409. 26. Novbr.

*19126. Brev fra SAMUEL BUGGE, Sognepræst til Eid i Nordfjord, til Ove Bjelke, Lensmd. paa Bergens Slot, hvori han omtaler den i hans Egn herskende Pest samt den af Kongen forlangte Undsætning af Stænderne. — *Mel,* 26. November. Brudst. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 410. Udt. i Norske Mag. II. 373—75. 26. Novbr.

*19127. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. meddeler, hvem der skal afgaa som Gesandter til Danmark, Sverig og Brandenburg. — *A la Haye,* le 9. Decembre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 361—62. 29. Novbr.

*19128. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne have besluttet at sende et Gesandtskab bestaaende af v. Hubert, Issbrands, Herr de Grave, Amerongen og Vierssen til Danmark. — 13. Decbr. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 22—24. 3. Decbr.

*19129. Den spanske Gesandt Grev REBOLLEDOS Billet til Oversekretær Erik Krag om den ilde Medfart, hans Folk lide for Religionens Skyld. — 14. Dec. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 225. 4. Decbr.

*19130. Skrivelse fra Baron GEORG v. PLETTENBERG til den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, i hvilken han bl. a. beklager sig over, at den danske Konge efter den svenske Ministers Opfordring har udstedt en Forordning til Skade for Katolikerne. — *Hamburg,* 15. December. (Italiensk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 383—84. 5. Decbr.

*19131. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, esse in aula Svecica, qui ad bellum Danicum propendeant, et Cromwellium regiis studiis coercendæ Hollandorum ac Dani potentiæ adstipulaturum sperent. — *Thorn,* Decbr. 18. Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 127—30. 8. Decbr.

*19132. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om en Audients, han havde haft hos K. Fr. III., samt om en Samtale, han havde haft med Oversekretæren om sin Husstands frie Religionsøvelse. — 18. Dec. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 225—26, 245. 8. Decbr.

*19133. Skrivelse fra en UNÆVNT i den spanske Gesandt Grev Rebolledos Tjeneste, hvori han omtaler de fra dennes Hus udgaaende Bestræbelser for at omvende Dr. Chri- 10. Decbr.

1655.

stina af Sverig, og den Frygt, der er paakommet Protestanterne i Danmark ved hendes Overgang til den katolske Religion. — *Copenhague*, 10. Dec. (Fransk.) Brudst. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 465—68, 490.

15. Decbr. *19134. Grevinde ELISABETHA AUGUSTA klager bæftig over sin Mand (Hans Lindenov) til sin Søster Grevinde Leonora Christina og fortæller denne om et voldsomt Sammenstød, hun har haft med sin Svoger Hannibal (Schested). — *Kallingborg-slot*, d. 15. Decembris. Danske Saml. 2. R. II. 323—25.

19. Decbr. *19135. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om en Samtale, han havde haft med Rigshovmester Gersdorf om Holland og Kejseren samt om en eventuel Traktat mellem Danmark og Sverig m. m. — 29. Dec. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 245, 46—47, 48.

22. Decbr. *19136. K. FR. III.'s aabne Brev, at Hals skal være et almindeligt Toldsted, hvor Kronens og Kommissarietolden skal erlægges af alt, der ind- og udskibes paa Limfjorden; de andre Toldsteder ophæves. — 22. December. Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VIII. 260.

22. Decbr. *19137. Skrivelse fra Baron GEORG VON PLETTENBERG til den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo, i hvilken han bl. a. siger, at den mod Katolikerne udstedte Forordning ej vil hjælpe den danske Krone overfor K. af Sverig, »der ikke bryder sig om slige Smigrerier.« — *Hamburg*, 1. Januar 1656. (Italiensk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 384—85.

26. Decbr. *19138. K. FR. III.'s Brev til Lensmændene og Kapitlerne i Jylland, at de skulle bevæge Adelen til at lade deres Folk arbejde paa Frederiksodde, hvilket endnu haardt tiltrænges. — 26. Dec. Udt i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128.

27. Decbr. *19139. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, bl. a. om at det til Danmark bestemte Gesandtskab skal afrejse i Morgen. — *A la Haye*, le 6. Janv. 1656. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 376—77.

29. Decbr. *19140. K. FR. III.'s Missive til Malte Sehested, Lensmd. over Aastrup Len, at han, naar det begjæres af Erik Juel, skal lade Kronens Bønder i Lenet deltage i Arbejdet ved Hals. — 29. December. Saml t. Jydsk Hist. og Topogr. VIII. 261.

29. Decbr. *19141. K. FR. III.'s Missive til Erik Juel, Lensmd. paa Aalborghus, at han med Kronens og Gejstlighedens Tjenere skal forfærdige den Plads ved Hals, saa Bygninger der kan opsættes. — 29. December. Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VIII. 260—61.

30. Decbr. *19142. Hert. FREDERIK III. af Gottorp underretter Hert. af Sachsen-Weimar om sin Søn Hert. Johan Georgs Død den 25. Novbr. — D. 30. Dec. (Tydsk.) Möller, Entdecktes Staatscabinet IV. 309—10.

31. Decbr. *19143. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om Kejserens Politik over for de nordiske Magter, om Danmarks Traktat med Sverig, samt om at der var lovet Dantzig Bistand bl. a. fra Danmark, hvis den kunde forsvare sig til Sommeren. — 10. Jan. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 253—54.

*19144. Andragende fra PEDER NIELSEN MEHRN, i hvilket han bl. a. udtaler sig om sin Virksomhed i Sorø. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. V. 290, Anm. 1.

*19145—46. G. LILLIECRONAS Beretning til K. Karl X Gustaf om Dr. Christinas Indtog i Rom og om de cirkulerende Fortællinger om hendes Krig med Danmark. (Fransk.) Brudst. i Arckenholtz, Mémoires concern. Christine, reine de Suède I. 499.

1656.

1656.

*19147. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel bl. a. om, at Gesandtskabet til Danmark er afrejst og paaskynder Rejsen saa meget som muligt. — *A la Haye*, le 13. Janv. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 381—84. 3. Januar.

*19148. Skrivelse fra D. JUAN DE CARVAJAL, Præsident for det spanske Finantsraad, til K. Fr. III. angaaende de Erstatninger, Residenten Cornelio Lerque skal søge af den spanske Krone; han roser meget Residenten for hans kloge Optræden. — *Madrid*, 13. Jan. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 396—97. 3. Januar.

*19149. Brev fra PEDER SCHUMACHER til en Rosenkrands om sin forestaaende Rejse til England, hvor han ret med Flid vil studere. — *Leiden*, d. 8. Januar. Udt. og Brudst p. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 237—38. Brudst. og Udt. i Overs. i Wolff, Greve Peder Griffenfeldts Levned S. 9. 8. Januar.

*19150. FRANTS v. LISOLA, kejserlig Resident ved det svenske Hof, udtaler i en Indberetning, at Sverigs Forbund med England vistnok først er rettet mod Holland og Danmark. — *Elbing*, Januar 18. (Latin.) Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 134. 8. Januar.

*19151. Skrivelse fra (Feltmarskalk) ERNST ALBRECHT VON EBERSTEIN til Landgrev Georg af Hessen-Darmstadt, hvori omtales K. af Danmarks Rustninger; han har udnævnt Oberst Wancke til Generalmajor. — *Leinungen*, d. 10. Janu. (Tydsk.) Eberstein, Geschichte d. Freiherrn v. Eberstein S. 1055—56. 10. Januar.

*19152. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua suspicatur, regem Sveciæ confectis Prussiæ rebus subito impetu regis Daniæ novam factionem, antequam invaluerit, oppressurum esse. — *Elbing*, Januar. 25. Brudst. og Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 134 ff. 15. Januar.

*19153. K. FR. III. tillader Anders Thomsen at bruge de Østersfang, som han har fundet under Bøvling Len. — (22. Jan.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 237—38. 22. Januar.

*19154. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han meddeler ham den Instrux, der er givet det til K. af Danmark affærdigede Gesandtskab. — *A la Haye*, le 3 Février. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 392—95. 24. Januar.

*19155. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, ministrum quendam Svecicum nuper sibi inter pocula sancte iurasse, totam confœderationem Svecorum cum Anglia in Danorum et Hollandorum excidium unice directam esse. — *Elbing*, Februar. 8. Brudst. og Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 138 ff. 29. Januar.

*19156. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Forordning om, at alle Obligationer skulle underskrives af Land-, Amt- eller Stadsskriveren, og at Kreditorernes Rækkefølge skal bestemmes ved denne Underskrifts Datum. — *Gottorf*, d. 31. Jan. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig S. 374—75. 31. Januar.

*19157. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om de hollandske Gesandters Ankomst til Byen og den Krænkelse, han ved denne Lejlighed havde lidt, da man havde anvist hans Vogn Plads bagved Rigsraadernes; tillige fortæller han om en Samtale, han havde haft med den svenske Gesandt om Sverigs Politik. — 16. Febr. (Spansk.) Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 256—58. 6. Febr.

1656.

6. Febr. *19158. Skrivelse fra EN I KJØBENHAVN BOSAT KATOLIK om Virkningen af den mod Katolikkerne udstedte Forordning. — 6. Februar. (Spansk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 385—89. Oversendtes af Grev R. til den spanske Regering.

7. Febr. *19159. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, i hvilken han bl. a. berører den mellem Generalstaterne og K. af Danmark sluttede Traktat angaaende Sundtolden samt sender ham Nyheder om det til Kongen affærdigede Gesandtskab. — *A la Haye*, le 17. février. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 398—400.

8. Febr. *19160. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, bl. a. om at han fra Tydskland har erfaret, at Sverig og Danmark vare enige. — *De Paris*, le 18. Fev. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 402—03.

15. Febr. *19161. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua dicit, se, si sola Prussia in hoc bello Sveciæ regi cessisset, omnino sibi persvasisse, regem conatus omnes suos ad boreales plagas directurum. — *Warschau*, Februar 25. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 147.

16. Febr. *19162. THOMAS BANG professor ad M. Henningium Stockfled, Christianiensis diœcesis episcopum, scribit, se antiquos libros de Danicis et Norvagicis rebus novo Regali palatino librario destinasse; porro ei promotionem Sebastiani Claudii commendat. — *Hafniæ*, 16. Febr. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 267—68.

21. Febr. *19163. Skrivelse fra JAN DE WITT til den nederlandske Gesandt i Paris Boreel, hvorved han bl. a. sender ham Afskrift af de nye Instruxer, man har maattet give Gesandterne til Danmark og Sverig paa Grund af dette Riges Alliance med Brandenburg. — *A la Haye*, le 2. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 405—06.

22. Febr. *19164. Skrivelse fra den nederlandske Gesandt i Paris BOREEL til Jan de Witt, hvori bl. a. fortælles, at han fra Zeeland havde hørt, at dettes Stænder havde bifaldet Udrustningen af de 48 Skibe, der skulde sendes til Sundet. — *A Paris*, le 3. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 406—10.

23. Febr. *19165. K. FR. III.'s Instrux for Ove Juel, der skal begive sig til den svenske Konge i Polen. — *Kiobenhavn*, d. 23. Februar. Udt. og Brudst. i Becker, Saml. t. Frederik III.'s Hist. I. 445—46. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. III. 331.

25. Febr. *19166. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg om Stemningen i Holland angaaende Forbundet mellem Brandenburg og Sverig samt meddeler, at Generalstaterne mulig ville indlede en nærmere Forbindelse mellem Frankrig, England, Sverig, Brandenburg og Danmark, hvilken sidste Stat tager meget Hensyn til Kurfyrsten. — *Haag*, 6. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 40—42.

27. Febr. *19167. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, i hvilken han meddeler en Samtale, han har haft med Rigshofmester Gersdorf væsentlig om Kejserhoffets vankelmodige Stilling overfor Danmark, samt fortæller om et Besøg, han havde haft af den svenske Afsending Dureel. — 8. Marts. (Spansk.) Brudst. og Udt. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 261—62, 62—63.

1. Martii. *19168. K. FR. III.'s Brev til de jydske Kommissærer, at Kongen intet har at indvende mod, at Kanalen ved Frederiksodde gjøres færdig i Aar; dog maa selve Fortifikationen ikke forsømmes. — 1. Marts. Brudst. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 128—29.

1656.

*19169. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Hertugdømmerne til d. 29. April i Rendsborg. — *Glückstadt*, d. 4. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 4. Martii.

*19170. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO bl. a. om Indkjøb af Skibsfornødenheder til Spanien; han har skrevet til de norske Søhavne om det rentable ved at udføre Tømmer til Spanien. — 15. Marts. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 277—78. 5. Martii.

*19171. Hert. FREDERIK III. af Gottorp dadler skarpt Domkapitlet i Slesvig, fordi det ved Afsigelsen af en Dom i en Kriminalsag mod Hans Petersen i Rantrum for Brodermord har gjort Indgreb i hans Jurisdiction, og erklærer Dommen for ugyldig. — *Gottorff*, d. 6. Martii. (Tydsk.) Stemann, Gesch. d. öffentl. u. Privat-Rechts d. Herzogthums Schleswig III. 376. 6. Martii.

*19172. Skrivelse fra JAN DE WITT til Boreel, nederlandsk Gesandt i Paris, hvori han bl. a. giver Oplysning om Forholdet til de nordiske Riger. — *A la Haye*, le 16. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 412—15. 6. Martii.

*19173. En »VELBEKENDT OG UBENÆVNTS« Trudselsbrev til Niels Parsbjerg paa Lynderupgaard, at han skal lade Jørgen Marsvin umolesteret; hvis ikke skal den røde Hane gale over hans Gaard, og »han eller hans skal skjænkes nogle Blypiller, som ikke ere gode i Maven«. — *Af Himmersyssel*, d. ottende Marts. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 348—49. 8. Martii.

*19174. K. FR. III. befaler Steen Hondorff og Jacob Rodsteen at forevise Værelserne i Corfitz Ulfeldts Gaard for de hollandske Gesandter og derpaa indelukke og forsegle alt Gods og Boskab, men overlade Tapetseri, Borde, Bænke, Stole, Kakkelovne o. desl. til Mette Rode, forsaavidt hun ønsker det, tilligemed Nøglen til Huset, mod at hun svarer dertil. — *Haffniæ*, 9. Mart. Danske Saml. 2. R. I. 358—59. 9. Martii.

*19175. Den spanske Gesandtskabssekretær SANDOVALS Skrivelse til K. af Spanien, hvori han beklager sig over, at Gesandten ikke vil give ham den af Kongen fastsatte Løn. — *Kjøbenhavn*, d. 19. Marts. (Spansk.) Dansk Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 652. 9. Martii.

*19176. Skrivelse fra den spanske Sekretær SANDOVAL til Statssekretæren Gerónimo de la Torre, hvori han beklager sig over, at Gesandten Grev Rebolledo ikke vil give ham den af Kongen bestemte Lønning, og nærmere omtaler Forholdene ved Gesandtskabet. — (*Kjøbenhavn*, d. 19. Marts.) (Spansk.) Dansk Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 652—53. 9. Martii.

11639. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 258, Anm. 3. 18. Martii.

*19177. Skrivelse fra JAN DE WITT til Boreel, nederlandsk Gesandt i Paris, hvori han bl. a. giver Oplysning om Forhandlinger med den danske Gesandt Rosewinge angaaende Maalingen af Skibe, der sejle paa Norge. — *A la Haye*, le 30. Mars. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 424—28. 20. Martii.

*19178. DE SØNDERBORGSKE HERTUGERS til Kejseren indgivne Klage, hvori de anmode om, at det i 1649 i Rendsborg sluttede Arveforlig om Oldenburg og Delmenhorst maa blive ophævet. — 21. März. (Tydsk.) Udt. i Wersebe, Die Oldenburger u. Brandenburger Erbansprüche auf Schleswig-Holstein S. 103. 21. Martii.

*19179. KAJ LYKKES Memorial til hans Foged Peter Børting paa Rantzausholm, om hvad han skal udrette i hans Fraværelse. — 22. Martii. Bruun, Kaj Lykke S. 17—22. 22. Martii.

1656.

25. Martii. *19180. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at Hadet i Holland mod Sverig er stort, medens man derimod har mere Tillid til Danmark, som forøvrigt raader til at forhandle med Sverig. — *Haag*, 4. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 46—47.

27. Martii. *19181. NIELS PASZBERG WERNERSZ. anmoder K. FR. III. om Beskyttelse mod sin Svoger Jørgen Marsvin, der ikke efter Rettens Dom vil udlevere ham Restrup Hovedgaard, men tværtimod truer ham med Mord og Brand. — *Lynderupgaard*, d. 27. Marts. Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VIII. 349—50.

31. Martii. *19182. K. FR. III.'s Bevilling for Jesper Krefting til at indsamle Lumper og Plyndring til Papirværket i Herrisvad Klosters Len. — *Hafn.*, 31. Martii. Nyrop, Strandmøllen S. 33.

Martio. *19183. Trudselsbrev givet til en af Niels Parsbjerg paa Lynderupgaards Tjenere, at han og de andre strax skulle pakke sig fra Restrup og hjem til deres Junker, hvem de skulle melde, at lader han ikke Jørgen Marsvin sidde i Rolighed, skal den røde Hane gale over begge hans Gaarde. — *Af Himmersyssel*, 1 Faste i Marts Maaned. Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VIII 349.

1. Aprilis. *19184. TINGSVIDNE, at Gaarden Abildhede i Øse Sogn, som tilforn gav Skat for en Helgaard, den har Iver Vind t. Nørholm ladet sætte Bygge paa og holder Foged og Folk derpaa og kalder Gaarden nu Østerholm; og alle sine Tjenere i Øse Sogn har han lagt til Gaarden som Ugedagstjenere. — 1. April. Brudst. i Nielsen, Hist. Efterr. om Skadst Herred S. 162.

5. Aprilis. *19185. Fru KIRSTEN MUNK skriver til Datteren Leonora Christina, at H. L. (ↄ: Hans Lindenov) forfølger hende (Fru Kirsten) med en ond Mund og truer hende med, hvor ilde det skal gaa hende paa Herredagen. — 5/4. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 304.

8. Aprilis. *19186. Skrivelse fra Oversekretær E. KRAGH til Jørgen Marsvin, hvori han anmoder ham om at forlige sig med sin Svoger Niels Parsbjerg. — *Kjøbenhavn*, d. 8. Aprilis. Saml. t. Jydsk Hist. og Topogr. VIII. 350—51.

8 Aprilis. *19187. Overenskomst mellem BØNDERNE I BRØNSHØJ og ARENT BERNTSEN, Byskriver i Kjøbenhavn, om at denne skal uddybe Gadekjæret i Brønshøj, mod at han og hans Efterkommere paa Teglgaarden skulde have Lov til at sætte og avle Fisk i Gadekjæret. — 8. April. Personalhist. Tidsskr. 2. R. II. 264—65.

8. Aprilis. *19188. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg om Generalstaternes Instrux for deres Admiral til Østersøen og yttrer bl. a., at Danmark afventer, hvad Holland vil gjøre, og at Hadet der er »uendelig stort« mod Sverig. — *Amsterdam*, 18. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 47—48.

9. Aprilis. *19189. Skrivelse fra den spanske Gesandtskabssekretær i Kjøbenhavn SANDOVAL til Statssekretæren de la Torre, hvori han beklager sig over Gesandtens Adfærd overfor ham. — 19. April. (Spansk.) Dansk Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 654.

9. (?29.) Aprilis. *19190. KGL. og HERTUGELIG Proposition til Landdagen i Rendsborg, hvori forlanges Bevillinger til Defensionsfolkene og til Fortifikationen samt de holstenske Stænders Erlæggelse af Restancerne af Romermaanederne og af de svenske Satisfaktionspenge. — *Copenhagen*, 29(?). April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl III. 213—14 (jvfr. I. 90).

1656.

*19191. K. FR. III.'s Bevilling for Jesper Krefting paa toldfri Forsendelse af Papir og Klude til hans Papirmølle i Herrisvad Klosters Len. — *Hafniæ*, d. 12. Apr. Nyrop, Strandmøllen S. 33. 12. Aprilis.

*19192. KÆJE LYCKES Brev til Sophie Abelsdatter, hvori han beder hende ikke at bekymre sig om, hvad man siger om hende, da Rygtet her siger, at Dronningen »ligger i« med sine Lakeier. — *Kjøbenhaffven*, d. 12. Aprill. Rasmussen Søkilde, Kaj Lykkes Fald S. 8, Anm. Hermod, et Tidsskrift 1876 S. 131, Anm. Brunn, Kaj Lykke S. 24. 12. Aprilis.

*19193. K. FR. III. tilskriver Rentemestrene, at Mag. Vitus Bering maa have sin Løn af det Gods i Romsdalen, som har været udlagt til Kreditorer. — D. 22. April. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 31—32. 22. Aprilis.

*19194. NIELS PARSBERGHS Skrivelse til Oversekretæren Erik Kragh, hvori han beklager sig over, at han ikke har villet overgive hans Supplikation til Kongen, førend Jørgen Marsvin havde afgivet sin Erklæring om Sagen. — *Af Lynderupgaard*, d. 22. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 351—52 22. Aprilis

11659. Særtr. af Forordn. 26. Aprilis.

*19195. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO beklager sig for Statssekretæren de la Torre over de Fornærmelser, han er udsat for, saavel af de hollandske Gesandter som af andre. — 7. Mai. (Spansk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 260. 27. Aprilis.

*19196. Skrivelse fra den spanske Gesandtskabssekretær i Kjøbenhavn SANDOVAL til Statssekretæren de la Torre, i hvilken han beklager sig over de Fornærmelser, han stadig maa lide af Gesandten. — 7. Maj. (Spansk.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 654—55. 27. Aprilis.

*19197. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I RENDSBORG, hvori der indrømmes en Bevilling til Soldaternes Underhold, men ingen til Befæstningerne; Inddrivelse af Skatterestancerne tilstaas, og forskjellige Besværinger fremføres. — *Rendsburg*, 30. April. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. der Kieler Universitätsbibl. III. 214—15. 30. Aprilis.

*19198. Duplik af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I RENDSBORG, hvori de erklære sig beredte til i Nødsfald at stille Rostjeneste og Udbud og indrømme en Forøgelse af den tidligere Bevilling til Defensionen; endvidere omtales Inddrivningen af Skatterestancerne. — *Rendsburg*, 2. (?3.) Majl. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 216—17. 2 (?3.) Maji.

*19199. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Rendsborg, hvori fastholdes Fordringen om Bevillinger til Bevarelsen af de allerede nu existerende Fæstninger og om Slesvigs Pligt til at hjælpe Holsten; med Hensyn til Besværingerne over Toldpaalæggene henvises til de tidligere Erklæringer. — *Rendsburg*, 24.(?) Maj. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 215—16. (jvfr. I. 90). 2. (?24.) Maji.

*19200. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps Brev om Indbetaling af Skatterestancer samt af de paa sidst afvigte Landdag bevilgede Skatter. — *Veste Glückstadt*, d. 8. Majl. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 8. Maji.

*19201. ANTOINE DE LUMBRES, fransk Afsending ved Hoffet i Berlin, tilskriver Kardinal Mazarin om Kurf. af Brandenburgs Underhandlinger med den russiske Gesandt om Forbund, og mener ikke, at Frygten for, at Generalstaterne og K. af Danmark ikke skulde ville slutte sig dertil, volder ham nogen Bekymring. — *Königsberg*, 18. Mai. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 97. 8. Maji.

*19202. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Kvartalsret for Hertugdømmerne til d. 22. Juli i Rendsborg. — D. 16. Maji. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 16. Maji

1656.

16. Maji. *19203. TINGSVIDNE af Amtsskriver Henrich Badendiek, Sandemænd, Bønder og Indbyggere i Søndergoesherred, at der er tilkjendt Claus Henrichs i Tønder Ejendomsret over 8 Demat Land, som han har kjøbt. — *Zur Milstette auffm allmanssdinge*, 16. Mai. (Tydsk.) Brndst. og Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III 513.

30. Maji. 11680. Dansk Overs. i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 246—49 (med Datum: 8. Juni).

8. Junii. *19204. K. FR. III.'s Befaling om Fordelingen af Opsynet paa Bremerholm, da Admiralen og Viceadmiralen ikke kunne overkomme det. — *Hafn.*, 8. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 389—90.

8. Junii. *19205. K. FR. III.'s Instrux for Admiralen og Viceadmiralen paa Bremerholm om Generalinspektion paa Holmen. — *Hafn.*, 8. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 390—91

8. Junii. *19206. K. FR. III.'s Instrux for Kapitain David de Neel, som paa Holmen skal have Opsynet med Udspisningen, Bødkerarbejdet og Forfærdigelsen af Sejl, Kompasser osv. — *Hafn.*, 8. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 391—94.

8. Junii. *19207. K. FR. III.'s Instrux for Kapitain Nicolai Heldt, som skal forestaa Skibsbygningen paa Bremerholm. — *Hafn.*, d. 8. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 394—96.

8. Junii. *19208. K. FR. III.'s Instrux for Kapitain Cornelius Kruse om Opsynet med Reberbanen og Skibsudtaklingen paa Holmen. — *Hafn.*, 8. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 396—97.

9. Junii. *19209. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, i hvilken han beklager sig over de idelige Forespørgsler om, naar han skal rejse; navnlig ønskede Kansleren ham bort, thi »for at faae Kirken i mit Hus lukket, vil han gjerne bryde Freden, med hvem det skal være.« — 19. Juni. (Spansk.) Udt. og Brndst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 260—61.

13. Junii. *19210. E. KRAGHS Skrivelse til Niels Parsbjerg, at hvis han formener sig at være forurettet af Jørgen Marsvin, kan han efter Kgl. Resolution lade sig forsikre »ved ordentlig og landbrugelig Proces«. — *Cancelliet for Kjøbenhavns Slot*, d. 13. Juni. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 352.

13. Junii. *19211. Pater VAN AELSTS Vidnesbyrd til Gunst for den spanske Gesandtskabssekretær i Kjøbenhavn Sandoval. — 23. Juni. (Spansk.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3 R. III 656.

14. Junii. *19212. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, sibi Sveciæ pertæso de Dania adeunda eventum apparere incertum, et idcirco se munus secretarii Amstelodamensis accepisse. — *Hagæ Comit.*, XXIV. Junii Gregor. Burmanns Sylloge epistolarum III. 351—53.

17. Junii. *19213. K. FR. III.'s Brev til de jydske Kommissærer, at de skulle levere Valdemar Lykke de Penge, Rigsraadet begjærer af Landekisten til Arbejderne paa Frederiksodde. — 17. Juni. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 129.

18. Junii. *19214. ANTOINE DE LUMBRES, fransk Afsending i Brandenburg, tilskriver de Brienne, at man frygter for, at den russiske Ambassadørs Afrejse til Danmark tilsigter et Forbund mellem Polen, Rusland, Danmark og Generalstaterne. — *Königsberg*, 28. Juni. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II 101.

19. vel 29. Junii. *19215. J. H. BOECLERI ad Johannem Albertum Portnerum epistola, in qua commemorat, Rhodium Patavii Minervam Sanctianam sive observationes Scioppii et Sanctii in lingvam Latinam prælo commisisse. — *Argentorati*, 29. Junii. Epistolæ ad Lucam Lossium S 403—04.

1656.

*19216. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, sibi constare, a Mosco legatum ad Daniæ regem destinatum fuisse, ut ei fœdus contra Svecos proponeret. — *Thorn*, Juli 2. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 180—81. 22. Junii.

*19217. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, i hvilken han fortæller, at den moskovitiske Afsending vil rejse hjem over Archangelsk. — 2. Juli. (Spansk.) Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 264. 22. Junii.

*19218. K. KARL X. GUSTAFS Instrux for Erik Oxenstjerna, Shering Rosenhane og Sten Bjelke, der skulle underhandle med de nederlandske Gesandter om et Forbund; der gives dem Ordre til officielt at fremhæve Sverigs Forbund med Danmark. — *Strassburg*, d. 23. Juni. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 38—39. 23. Junii.

*19219. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg om Forbitrelsen i Holland mod Sverig og mener, at K. af Danmark har Lyst til at »tage Del i Legen«, ligesom han formoder, at den russiske Gesandt i Kjøbenhavn er bleven opfordret til hurtigst mulig at vende tilbage til Rusland for at meddele sin Herre Sagernes Stilling og bringe ham i Vaaben mod Lifland. — *Haag*, 4. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 60—61. 24. Junii.

*19220. Fru HILLE GYLDENSTJERNE anmoder paa sin Mands Vegne Rigsraadet om at udvirke et Beskjærmelsesbrev mod Jørgen Marsvin. — 25. Juni. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 352. 25. Junii.

*19221. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for den til Danmark bestemte Gesandt Kleist. — *Königsberg*, 5. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 113. 25. Junii.

*19222. K. FR. III.'s Missive til nogle unævnte Adelsmænd, at de med det forderligste skulle begive sig til Rantzausholm og forsegle eller registrere, hvad der forefindes. — 27. Juni. Bruun, Kaj Lykke S. 26. 27. Junii.

*19223. K. FR. III.'s Missive til nogle unævnte Adelsmænd, at de skulle begive sig til Frands Brockenhuses Gaard »her i Byen« og forsegle eller registrere, hvad der forefindes. — *Hafniæ*, d. 29. Junii. Bruun, Kaj Lykke S. 26. 29. Junii.

*19224. Skrivelse fra den spanske Gesandtskabssekretær SANDOVAL, hvori han giver Statssekretæren de la Torre Underretning om Gesandtens uhøflige Optræden mod de hollandske Gesandter m. m. — 10. Juli. (Spansk.) Dansk Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 655. 30. Junii.

*19225. K. FR. III.'s Brev til Anders Bille, at han skal lade et Kompagni af Adelens Folk arbejde 4 Maaneder paa Frederiksodde. — 4. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 129. 4. Julii.

*19226. Residenten OVE JUEL anbefaler til Rigshofmester Joachim Gersdorf Overbringeren Gottfried Ohll, der har været Toldbogholder »over ganske Kron Polen« og nu ønsker Ansættelse i Danmark. — *Marienburg*, $\frac{4}{14}$. Juli. Danske Saml. III. 203—04. 4. Julii.

*19227. K. FR. III.'s Brev til Sten Bille, at han skal tillægge Kirken og Skolen i Frederiksodde hver to Kirketiender. — 7. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 129. 7. Julii.

*19228. Residenten OVE JUEL meddeler Rigshofmester Joachim Gersdorf forskjellige Efterretninger fra Polen, Rygter om Moskoviternes Indfald i Lifland, om Kosakkers og Tartarers Fremrykning til K. af Polens Undsætning m. m. — *Marienburg*, $\frac{7}{17}$. Juli. Danske Saml. III. 204—05. 7. Julii.

1656.

10. Julii. *19229. K. FR. III.'s aabne Brev, at hver Præst i Jylland skal yde to Dlr. til Kirken og Skolen i Frederiksodde. — 10. Juli. Udt. i Berg. Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 129.

11. Julii. *19230. Residenten OVE JUEL anbefaler Overbringeren Jacqves Vemys til Rigshofmester Joachim Gersdorf; han har været General for Artilleriet i Skotland, derefter i engelsk Fangenskab og siden i svensk Tjeneste; her er han ilde tilfreds og agter at tilbyde K. af Danmark sin Tjeneste; han skal have opfundet en ny Slags lette Kanoner. — *Marienburg,* $\frac{11}{21}$. Juli. Danske Saml III. 205—06.

12. Julii. *19231. AXEL LILLIES Brev til Sverigs Riges Raad, hvori han omtaler sine Bestræbelser for at formaa Befolkningen, saavel Adel som Bønder, i Halland til at udgjøre Rusttjenesten og Udskrivningen, saaledes som det er brugeligt i Danmark. — *Halmstadh,* d. 12. Julii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VI. 278—80

15. Julii. *19232. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg bl. a., at K. af Danmark har skjænket Admiral Opdam sin Orden. — *Haag,* 25. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 62—63.

19. Julii. *19233. J. VAN WASSENAERS Skrivelse til (Hollands Stater), hvori han omtaler sin sidste Skrivelse af Kjøbenhavn, d. 22. (12.) ds. — *In't schip d'Eendracht, liggende op de reede voor Dantsick,* (29. Juli.) (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie X Jaarg. 479—80.

28 Julii. *19234. THOMAS BANGIUS professor Henningio Stockfled, Christianiensis diocesis episcopo Bredonem Claudium in Norvegiam redeuntem commendat. Ludos literarios quam primum pleniores constitutiones habituros esse scribit, eiusque consilium petit de M. Ivaro Petri præposito, qui sibi ultra 200 Joach. debeat et solutionem aliquot annos hactenus distulerit. — *Hauniæ,* XXVIII. Jul. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 268—69.

28. Julii. *19235. KURF. AF BRANDENBURGS yderligere Instrux for den til Danmark bestemte Gesandt Kleist. — *Warschau,* 7. Aug. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 113—15.

31. Julii. *19236. Den svenske Resident MAGNUS DUREELS Skrivelse til Raadet og Rigsmarsken Gustaf Horn af samme Indhold som Nr. 11736. — *Kjöpenhamn,* d. 31. Jul. (Svensk.) Giörwell, Nya sw. bibl. II. 160—62.

1. Augusti. *19237. Residenten OVE JUEL beretter til Rigshofmester Joachim Gersdorf, at K. af Polen efter et stort Slag har trukket sig tilbage og opgivet Warschau; den franske Gesandt de l'Ombre er ankommen til den svenske Hær; Underhandlingerne med Holland fortsættes med Iver. — *Elbing,* 11. Aug. Danske Saml. III. 206—07.

1. Augusti. *19238. Den svenske Resident MAGNUS DUREEL skriver til Raadet og Rigsmarsken Gustaf Horn, at der ingen Soldater er i Skaane; Flaaden er ikke udrustet; Artilleri er der Mangel paa. Man kunde nære Mistanke om, at Kongen tænkte paa at gjøre et Indfald fra Norge. Aldrig saa han slettere Soldater, kun drikke kunne de. — *Kjöpenhamn,* d. 1. Augusti. (Svensk.) Giörwell, Nya sw. bibl. II. 162—64. Brudst. i Svenska Mercurius 1763 S. 679

2. Augusti. *19239. Den brandenburgske Gesandt EULENBURGS Indberetning til Kurfyrsten, hvori bl. a., at der er ankommen en dansk Gesandt til Byen sammen med en russisk Knes Musciecki. — *Mitau,* 12. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 18—19.

1656.

*19240. P. Charisius's Brev til Rigshofmester Gersdorf, i hvilket han i Anledning af Hollands Underhandlinger med Sverig udtaler, at man »ikke andet end sine egne Interesser søger.« — *Haag*, 15. Aug. Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 269, Anm. 2. — 5. vel 15. Augusti.

*19241. Den brandenburgske Gesandt Eulenburgs Indberetning til Kurfyrsten, hvori bl. a. om hans Samtale med den fra Danmark tilbagevendte russiske Gesandt Musciecki, der havde sagt, at dette Land var saa ødelagt af Sverig, at det intet kunde gjøre uden Hjælp fra Holland og Czaren. Den danske Gesandt i Byen havde han ej besøgt, bl. a. fordi han hver Dag skulde være beruset. — *Mitau*, 18. Aug. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 20—21. — 8. Augusti.

*19242. Den svenske Resident Magnus Dureels Skrivelse til Raadet og Rigsmarsken Gustaf Horn af samme Indhold som Nr. 11748. — *Kjöpenhamn*, d. 14. Aug. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 165—67. — 14. Augusti.

*19243. Residenten Ove Juel beretter, at intet er foregaaet i Polen efter den sidste Træfning, i hvilken K. af Polen ikke, som Rygtet sagde, var bleven fangen; Efterretninger fra Lifland holdes hemmeligt, dog siger man, at Russerne skulle have gjort Indfald der; der skal ogsaa have vist sig massuriske Tropper i den kurfyrstelige Del af Preussen. — *Elbing*, $\frac{5}{15}$. Aug. Danske Saml III. 208—09. — 15. Augusti.

*19244. Gesandtskabssekretær Jens Jacobsen beretter til Rigshofmester Joachim Gersdorf, at der er kommen Efterretning om, at K. af Sverig efter et 3 Dages Slag er rykket ind i Warschau, men at Moskoviterne derimod have erobret Dünaburg i Lifland; han omtaler, at nogle svenske Skibe ere afviste i Sundet, samt at 8 monterede Skibe nu ligge ved Stockholm. — *Stockholm*, 16. August. Danske Saml. III. 207—08. — 16. Augusti.

*19245. Gesandtskabssekretær Jens Jacobsen beretter til Rigshofmester Gersdorf, at nogle russiske Kjøbmænd, der ere flygtede for Russernes Tyranni, sige, at Dünaborg og Nöteborg skulle have overgivet sig til disse; han omtaler, at Borgerskabet i Stockholm er blevet mønstret. — *Stockholm*, 23. August. Danske Saml. III. 208. — 23. Augusti.

*19246. Den brandenburgske Gesandt Eulenburgs Indberetning til Kurfyrsten om sin Samtale med den danske Gesandt, der er vendt tilbage fra Czaren veltilfreds med sin Rejse, men uden at have faaet Forhandlingerne afsluttede. — *Dühnehof a. d. Dühne*, 2. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 21. — 23. Augusti.

*19247. K. Fr. III.'s Privilegier for den nye Stad og Fæstning Hals i Jylland. — *Slot tot Copenhaven*, d. 25. Augusti. (Hollandsk.) Særtr. af Forordn. Smstds. ogsaa i tydsk Udfærdigelse med Datum 28. Augusti. Saml t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 263—64. — 25. Augusti.

*19248. K. Fr. III.s Missive til Erik Juel, at da der skal anlægges en Handelsplads ved Hals, skal han udvise Byggepladser til dem, der ville nedsætte sig der, og ansætte hver Grund til en billig Jordskyld. — 25. Avgust. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 262 — 25. Augusti.

*19249. K. Fr. III.'s Missive til Erik Juel, at han skal lade gjøre et Skrin til de Læstepenge, Tolderen ved Hals opkræver; det skal have to Laase, og selv skal han have den ene, Tolderen den anden Nøgle. Pengene skulle Bgm. og Raad i Aalborg efter hans Forgodtbefindende anvende til Havnens Forbedring. — 25. Avgust. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 261—62. — 25. Augusti.

1656.

25. Augusti. *19250. K. FR. III.'s Missive til Michel Langemach, at han skal befale Tolderen i Hals foruden den ordinære Told at opkræve 1 Rigsort af hver 10 Læsters Drægtighed af alle Skibe; Pengene skulle aarlig leveres til Bgm. og Raad i Aalborg. — 25. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 261.

25. Augusti. *19251. K. FR. III.'s Missive til Christian Friis, Lensmd. paa Mariager, at han til Arbejderne ved Hals skal levere Erik Juel Ris og Staver fra Mov og Egense Skove, der af Bønderne i hans Len skulle nedføres til Fjorden. — 25. Avgust. Saml. t. jydsk Hist og Topogr. VIII. 262.

26. Augusti. *19252. K. FR. III.'s Missive til Erik Juel, at han skal tilse, at der tillægges de i Birket boende Bønder, som ville indflytte i Hals, inden Fæstningen afridses, »en vis Del Avl« arvelig til deres Gaarde, samt sætte Jordskylden efter Gaardens Størrelse. — 26. Avgust. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 262—63.

26. Augusti. *19253. K. FR. III.'s Missive til Erik Juel, at han skal afhente en Skudefuld Fyr- og Granspir i Aggershus Len og nedføre dem til Hals. — 26. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 264—65.

26. Augusti. *19254. BERNHARDUS VOOGT beder paa Prioren Martin Thems Vegne fra Dantzig Rigshofmester Gersdorf om, at en Person ved Navn Jacobus Benedictus Glasz, med hvem han har en Retssag, maa blive fængslet og hans Gods registreret. — *Kiøbenhaffn*, d. 26. Augusti. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 391.

26. Augusti. *19255. Prioren MARTINUS THEMS Skrivelse til Rigshofmesteren, hvori han beder om, at Bernhardus Voogt maa repræsentere ham i hans Sag mod Jacobus Benedictus Glasz, da han ej selv er det danske Sprog mægtig. — *Copenhauen*, d. 26. Augusti. (Tydsk.) Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 391—92.

28. Augusti. *19256. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua inter alia de litteris refert a rege Sveciæ proximo vere ad regem Daniæ scriptis, ne Dani ullum cum Gedanensibus frequentarent commercium. Postea Dano connivente Hollandos classem in mare Balticum traduxisse. Daniæ regem bellum parare, et residentem Danicum asseruisse, se apud regem Sveciæ, Gedanenses in ultimo pacis instrumento inter Sveciam et Daniam conclusæ comprehensos esse, affirmaturum. — *Sonnenberg*, Septbr. 7. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 192—94.

30. Augusti. *19257. Gesandtskabssekretær JENS JACOBSEN tilskriver Rigshofmester Gersdorf om Hr. Ebbe Ulfelds Afrejse til Armeen, og om Rygter om et Brud mellem Danmark og Sverig; om Russernes Fremgang høres ikke meget. — *Stockholm*, 30. August. Danske Saml. III. 209.

31. Augusti. *19258. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEISTS Indberetning, at Danmark ønsker at lære den mellem Brandenburg og Sverig sluttede Traktat at kjende, førend det indlader sig paa Underhandlinger. Flaaden udrustes, der hersker stor Fortrolighed overfor det hollandske Gesandtskab. — $\frac{\text{31. Aug.}}{\text{10. Sept.}}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 115.

31. Augusti. *19259. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori han bl. a. meddeler, at Svenskerne have foreslaaet den danske Regering at udelukke alle fra Østersøen; Danmark vil imidlertid ej skille sig fra Hollænderne. — 10. Septbr. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 271.

1656.

*19260. K. FR. III. tillader Maribo Borgere indtil videre kun at holde 7 Baadsmandshold i Stedet for 14. — D. 1. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 368. 1. Septbr.

*19261. K. FR. III.'s Brev til Sten Bille, at Teglovnen i Frederiksodde skal arbejde for Fæstningen. — 1. September. Udt i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 129—30. 1. Septbr.

*19262. K. FR. III. befaler Universitetet at paakjende, om Mag. Hans Zoega bør beholde sin Profession og sine Beneficia, efter at han understaaet sig til at disputere pro gradu in theologia ved et fremmed Akademi. — *Kiøbenhaffn Slott,* d. 3. Septembr. Danske Mag. 4. R. V. 20—21. 3. Septbr.

*19263. Den svenske Resident MAGNUS DUREELS Skrivelse til Raadet og Rigsmarsken Gustaf Horn af samme Indhold som Nr. 11763. — *Kjöpenhamn,* d. 3. Sept. (Svensk.) Giörwell, Nya aw. bibl. II. 167—73. 3. Septbr.

*19264. Den brandenburgske Gesandt KLEISTS Indberetning til Kurfyrsten om sin Audients hos K. Fr. III. i Anledning af hans sidste Instrux (Nr. *19235). Kongen havde svaret undvigende paa Anmodningen om at mægle mellem Sverig og Generalstaterne. — *Kopenhagen,* $\frac{8}{18}$. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u Actenst. s. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 115. 3. Septbr.

11766. Udt. i Urk. n. Actenst. s. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 115. 6. Septbr.

*19265. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEISTS Indberetning til Kurfyrsten, at Danmark øjensynlig ikke ønsker at binde sig ved et Forbund med Sverig. I en Efterskrift tilføjes, at Moskoviterne gjøre Danmark meget store Tilbud. — $\frac{7}{17}$. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. n. Actenst. a. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 115—16. 7. Septbr.

*19266. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg bl. a., at den hollandske Gesandt v. Beuningen synes at ophidse Danmark mere end Generalstaterne have ønsket, og at man ikke er tilfreds med Gesandtens Breve. — *Haag,* 19. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. a. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 68—71. 9. Septbr.

*19267. AXEL LILLIE meddeler Sverigs Riges Raad, at han ifølge dets Befaling har sammenkaldt til d. 20. Septbr. alle de hallandske Godsejeres Fuldmægtige for at erholde Midler af disse — det gamle danske Frelset undtagen — til Oprettelsen af en Milits. — *Halmsta,* d. 10. September. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Rikadags-Protokoll VI. 280. To Skrivelser af 17. og 20. Septbr. (Smstds. S. 281—83) angaa det samme Spørgsmaal. 10. Septbr.

*19268. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, hvori han bl. a. siger, at de danske Ministre ere »betuttede« over den Traktat, Hollænderne have sluttet, og opbragte over deres Forlig med de Svenske, men hvis Kejseren vilde tage en Beslutning, vilde de dog gaa angrebsvis til Værks. — 20. Septbr. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 271—72. 10. Septbr.

11775. Særtr. af Forordn. 11. Septbr.

*19269. Den brandenburgske Gesandt SCHWERINS Skrivelse til Kansler Oxenstjerna, hvori bl. a. at K. af Danmark stadig bliver vanskeligere at stille tilfreds. — *Königsberg,* 22. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. n. Actenst. s Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 120—21 12. Septbr.

*19270. Residenten OVE JUEL beretter til Rigshofmester Gersdorf, at han har forebragt den ham meddelte Proposition, for K. af Sverig, men taget i Betænkning at levere ham den skriftlig; han giver Efterretning om Armeernes Stilling, om Kongens formodede Rejse til Sverig, om de franske Gesandters Ankomst hertil fra Polen og om 15. Septbr.

1656.

Hollændernes tilbudte Mediation; tillige beder han om en kort Permission i Anledning af hans Hustrus Sygdom. — *Frauenburg*, 15. September (gl. Stil). Danske Saml. III. 209—11.

16. Septbr *19271. K. FILIP IV.'s Skrivelse til den spanske Gesandt i Wien, at han skal anvende al sin Indflydelse paa at faa Kejseren til at gaa ind paa den Koalition, der bl. a. af Danmark skal dannes mod Sverig. — 26. Sept. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 268.

18. Septbr. *19272. TINGSVIDNE, at Jørgen Marsvin med Familie og Tyende har holdt Hus paa Restrup siden 14 Dage efter Kyndelmisse. — 18. Septbr. Udt. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 352.

20. Septbr. *19273. LAVRIDS JAKOBSEN (HINDSHOLM, Biskop i Odense) paaminder Fru Hylleborg om Indbetalingen af det Legat, som hendes afdøde Husbond havde bestemt til Odense Skole. — *Otthense*, d. 20. Sept. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 116—17.

20. Septbr *19274. Gesandtskabssekretæren JENS JACOBSEN meddeler Rigshofmester Gersdorf forskjellige Efterretninger om Krigsforetagenderne mod Russerne i Lifland, samt Ryglet om en fuldkommen Akkord med Hollænderne. — *Stockholm*, 20. September. Danske Saml. III 211.

23. Septbr. *19275. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg bl. a., at Danmark har arbejdet imod Traktaten i Elbing mellem Sverig og Holland. — *Haag*, 3. Sept. (ɔ: Octbr.) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 74—76.

24. Septbr. *19276. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til sine Gesandter hos K. af Sverig bl. a. om de store Tilbud, Moskoviterne have gjort Danmark, hvilket de skulle forestille Kongen. — *Königsberg*, $\frac{24. \text{ Sept.}}{4. \text{ Oct.}}$ (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 125—26.

24. Septbr. *19277. Den brandenburgske Gesandt KLEISTS Indberetning til Kurfyrsten om sine Forhandlinger med K. af Sverig om sin Sendefærd til Danmark. — *Frauenburg*, 4. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 116. Jvfr. S. 124.

25. Septbr. *19278. Residenten OVE JUEL beretter til Rigshofmester Gersdorf, at Kongen har opsat sin Afrejse til Armeen, samt at der er ankommet brandenburgske Gesandter, hvis Negoliationer holdes hemmelige. — *Frauenburg*, 25. September (gl. Stil). Danske Saml. III. 212—13.

25. Septbr. *19279. M. DUREEL skriver til Gustaf Horn, at der vises den moskovitiske Gesandt stor Ære. Tiden maa vise hvorfor. Han henstiller til Horn, om man ikke snart skal gjøre Miner til Strid. Moskoviternes Hensigt er at faa K. af Danmark til at bryde med Sverig. — *Kjöpenhamn*, d. 25. Sept. (Svensk.) Giörwell, Nya sw. bibl. II. 173—79.

27. Septbr. 11785. Giörwell, Nya sw. bibl. II. 179—80.

27. Septbr. *19280. EBBE UL(FELD) anmoder den svenske Rigsfeltherre, Grev (Gustaf Horn), om at tage sig af ham og skaffe ham i Kronens Tjeneste, idet han minder ham om sin Nød i Danmark; tillige omtaler han Rygter om Fred med Danmark. — *Sundby*, d. 27. Sept. Handlingar ur v. Brinkmanska archivet II 120—21.

27. Septbr *19281. L(AVRIDS) J(AKOBSEN, Biskop i Odense), tilskriver Kansler Christen Thomsen Sehested om de særegne Forhold ved Odense Skole, der vanskeliggjøre Efterlevelsen af de omsendte tabulæ scholasticæ. — 27. Sept. Bloch, Den fyenske Geistligheds Hist. I. 117—19.

1656.

*19282. Daniel Weimann tilskriver Kurf. af Brandenburg om en Samtale mellem ham og Borgmesteren i Amsterdam, de Graeff, angaaende Hollands nordiske Politik. — *Haag*, 10. Octobr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 76—77. 30. Septbr.

*19283. K. Fr. III.'s Missive til Rigsraaderne Iver Vind og Jørgen Brahe, at de skulle sende Ingeniøren i Fyen, Helge Pedersen, til Hals, hvor han sammen med Ingeniøren fra Frederiksodde skal gjøre et Afrids færdigt og sætte det paa Papir. — 4. Oktober. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 265. 4. Octobr.

*19284. K. Fr. III.'s Missive til Rigsmarsken, at han skal afsende Ingeniøren Erik (Kaad) fra Frederiksodde til Hals for der at afstikke Gader og en Kanal. — 4. Oktober. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 265. Udt. i Berg, Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 130. 4. Octobr.

*19285. Gesandtskabssekretæren Jens Jacobsen beretter til Rigshofmester Gersdorf, at 16 af de Skibe, som have ligget i Skjærene, ere indkomne til Stockholm; han meddeler Rygter om Russernes forgjæves Anfald paa Riga, samt om deres Tyranni i Lifland; der siges, at den russiske Gesandt i Danmark har forlangt Kongens Bistand mod Riga. — *Stockholm*, 4. October. Danske Saml. III. 213. 4. Octobr.

*19286. K. Fr. III.'s Brev, at Bønderne i Koldinghus Len skulle age Sten til Frederiksodde. — 5. Oktober. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 130. 5. Octobr.

*19287. Residenten Ove Juel beretter til Rigshofmester Gersdorf, at Gronzewsky med den lithauiske Hær og Tartarerne har slaaet Pr. Radziwil og Greven af Waldeck, samt andre Efterretninger om den polske og den svenske Hære Stillinger; han melder, at 5 svenske Orlogsskibe ere komne til Pillau; at den hollandske Gesandt Slingeland er rejst hjem over Kjøbenhavn; at den svenske Resident Durelius vil erholde Fuldmagt til at reassumere Traktaterne i Kjøbenhavn, m. m. — *Frauenburg*, $\frac{6}{16}$. October. Danske Saml. III. 213—14. 6. Octobr.

*19288. Indberetning fra Generalstaternes Gesandter i Preussen, hvori bl. a. at de brandenburgske Gesandter havde meddelt dem, at man vilde gjenoptage Underhandlingerne med Danmark. — *Frauenburg*, 17. Oct. (Hollandsk.) Udt. p. Tydsk i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 99. 7. Octobr.

*19289. K. Fr. III.'s Brev til Mogens Høg, om at han skal forhøre Valdemar Lykkes Regnskaber over Bygningen i Frederiksodde. — 9. Oktober. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 130. 9. Octobr.

*19290. K. Fr. III.'s Brev til Sten Bille, at han skal udlægge to Gaarde i Børkop, Velling og Gade, der mod Frihed for Ægt skulle befordre Posten mellem Frederiksodde og Vejle-Kolding. — 9. Oktober. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 130 9. Octobr.

*19291. Magnus Dureel skriver til Rigsmarsken Gustaf Horn, at man i Danmark regner med, at Bremen og Halland ere utilfredse. Det er beklageligt, at der i 11 Aar ikke til Stadighed har været nogen Guvernør i Halland. Der burde tages Hensyn til, at Halland ligger Danmark nærmere end andre svenske Provinser. Han var rede til at give sine Raad med Hensyn til Halland. — *Kjöpenhamn*, d. 10. Octobr. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 181—83. 10. Octobr.

*19292. Supplik til Kongen og Hert. af Gottorp fra Ridderskabet i Slesvig og Holsten om, at det maa komme sammen til næste Omslag og forhandle om Midlerne til at frembringe et større Besøg af de fremtidige Landdage. — 12. Oct. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 91. 12. Octobr.

1656.

14. Octobr. *19293. Den svenske Resident MAGNUS DUREELS Indberetning til Raadet og Rigsmarsken Gustaf Horn af samme Indhold som Nr. 11795. — *Kjöpenhamn*, d. 14. Octob. (Svensk.) Görwell, Nya sw. bibl. II. 183—85.

16. Octobr. *19294. Residenten OVE JUEL beretter til Rigshofmester Gersdorf om Dr. af Sverigs Hjemrejse under Ledsagelse til Pillau af Kongen; om forskjellige Fredsunderhandlinger mellem Sverig, Brandenburg og Polen, samt om Krigsforetagender i Lithauen og ved Riga. — *Frauenburg*, $\frac{16}{26}$. October. Danske Saml. III. 214—16.

16. vel 26. Octobr. *19295. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Kleist, der atter skal gaa som Gesandt til Danmark. — *Neuhausen*, 26. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 175—76.

23. Octobr. *19296. Den svenske Resident MAGNUS DUREELS Skrivelse til Raadet og Rigsmarsken Gustaf Horn af samme Indhold som Nr. 11797. — *Kjöpenhamn*, d. 23. Octob. (Svensk.) Görwell, Nya sw. bibl. II. 185—86.

27. Octobr. *19297. K. FR. III.'s Brev til Offe Skade om aarlig at lade udvise til Hr. Jørgen, Sognepræst i Stubbekjøbing, 40 Bønderlæs Ved. — 27. Okt. Udt. i Barfod, Den falst. Gejstligheds Personalb. II. 20.

8. Novbr. *19298. Gesandtskabssekretæren JENS JACOBSEN beretter til Rigshofmester Gersdorf om Dr. af Sverigs Hjemkomst, samt om ugunstige Efterretninger, som skulle være komne fra Dantzig. — *Stockholm*, 8. November. Danske Saml. III. 216.

9. Novbr. *19299. Den spanske Gesandtskabssekretær SANDOVALS Skrivelse til K. Filip IV. om det Sammenstød, han havde haft med Gesandtens Tjener Diego de Uarte, i hvilket denne havde saaret ham. — 19. Novbr. (Spansk.) Dansk Overs. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 657—60.

11. Novbr. *19300. K. FR. III. befaler den tydske Kancellisekretær Christian Weinmar at indstævne Mag. Hans Zoega, der har disputeret pro gradu in theologia ved et fremmed Akademi. — *Kiøbenhaffn*, d. 11. November. Danske Mag. 4. R. V. 21.

15. Novbr. *19301. Gesandtskabssekretæren JENS JACOBSEN beretter til Rigshofmester Gersdorf, at Dorft er indtaget af Russerne; at alle beklage Sverigs miserable Tilstand, da man ikke kan føre det herværende Krigsfolk ud af Landet og især ikke har Raad til nye Hvervinger; K. af Polen skal være i Dantzig med 18,000 Md.; man frygter for, at K. af Danmark vil søge at faa sine tabte Lande igjen. — *Stockholm*, 15. November. Danske Saml. III. 216—17.

16. Novbr. *19302. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt KLEIST til Kurfyrsten, at hverken Danmark eller Sverig synes at være ivrige efter at afslutte nogen Traktat, hvilket ogsaa modvirkes af det hollandske Gesandtskab. Man er misfornøjet over Traktaten i Elbing. — *Kopenhagen*, $\frac{16}{26}$. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 176.

18. Novbr. *19303. Den spanske Gesandtskabssekretær i Kjøbenhavn SANDOVAL skriver til Statssekretæren de la Torre om en fra Dantzig der til Staden kommen Munk, der var gaaet over til den evangeliske Tro, men om hvem det var bleven opdaget, at han havde bestjaalet sit Kloster. — 28. November. (Spansk.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 660.

19. Novbr. *19304. PAUL KLINGENBERGS Brev til Rigshofmester Gersdorf, hvori han fremsætter den Mening, at Hollænderne alt have ratificeret den Elbingske Traktat, men holdt dette hemmeligt, da de gjerne vilde have Haand i Hanke med den Traktat, der muligvis skal sluttes mellem Danmark og Sverig. — *Hamborg*, 19. Nov. (Tydsk.) Brudst. i Gigas Grev Bernardino de Rebolledo S. 271, Anm. 1.

1656.

*19305. Instructio JOHANNIS CASIMIRI, regis Poloniæ, legatis de Wicquefort et Nicolao de Bie penes Fœderati Belgii Ordines Generales, data. Inter alia procurare iubentur, ut ne tractatus quidem de moderatione transactionis Elbingensis in Dania reassumantur: Danum ideo suspectum esse, quia classem Hollandicam per Oresundum transire permiserit. — *Dantisci*, d. 29. Nov. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 91—92. 19. Novbr.

*19306. KNUD JENSEN i Hals bekjendtgjør paa Lensmandens Vegne, at alle, der ville flytte ind i Byen (Hals), skulle give det tilkjende inden Juleaften; ligeledes forbyder han dem at saa ved de Gaarde, de nu ibo, samt befaler, at de inden 1. Marts skulle have deres Svin af Byen, for at de ej skulle omrode Afridset. — $^{21}/_{11}$. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 265—66. 21. Novbr.

*19307. CHRISTIAN WEINER sætter i Rette for Universitetets Rektor og Professorer, om Mag. Hans Zoega ikke bør miste sin Profession, fordi han uden Tilladelse har begivet sig ud af Riget og disputeret pro gradu in theologia paa et fremmed Sted. — *Hafniæ*, d. 22 Novembr. Danske Mag. 4. R. V. 23—24. 22. Novbr.

*19308. Den brandenburgske Gesandt KLEISTS Indberetning til Kurfyrsten, at han har haft Audients hos K. Fr. III.; den svenske Resident er ankommet. — *Kopenhagen*, $\frac{23.\ Nov.}{3.\ Dec.}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 177. 23. Novbr.

*19309. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Hr. v. Kleist, som paany er kommen til Kjøbenhavn, har tilskrevet ham, at K. af Danmark ikke vil approbere Traktaten i Elbing og er tilbøjelig til at slutte en nærmere Forbindelse med Generalstaterne. — *Haag*, 5. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 86—87. 25. Novbr.

*19310. Den brandenburgske Gesandt KLEIST indberetter til Kurfyrsten, at Forhandlingerne om den svensk-danske Traktat gaa meget langsomt; man er i Danmark venlig stemt overfor Spørgsmaalet om Kurfyrstens Suverænitet. — *Kopenhagen*, $\frac{26.\ Nov.}{6.\ Dec.}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 177. 26. Novbr.

*19311. Relation fra EN KATOLIK om Sagen mod Munken Jacobo Benedito Glas fra Dantzig, der var gaaet over til den lutherske Tro, men af sit Kloster blev beskyldt for at have stjaalet en i det paa Grund af Krigen deponeret Sum af 6000 Dlr. — *Kjøbenhavn*, d. 28. Novbr. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 389—91. Indsendtes af Grev R. til den spanske Regering. 28. Novbr.

*19312. HANS ZOEGAS Forsvarsskrift i Anledning af Christian Weiners Indlæg mod ham (Nr. *19307). — *Hafniæ*, d. 29. Novemb. Danske Mag. 4. R. V. 25—31. 29. Novbr.

*19313. Residenten OVE JUEL beder Rigshofmester Gersdorf om, at der dels paa Grund af hans Helbred, dels af Familiehensyn maa forundes ham Hjemlov, naar de hollandske Gesandter have taget deres Afsked herfra (fra Frauenburg?). — Uden Datum. Danske Saml. III. 217—18. Novembri?

*19314. Den franske Gesandt D'AVENCOURTS Forslag til K. af Sverig paa K. af Polens Vegne bl. a. gaaende ud paa, at Kejseren og K. af Danmark skulle optages mellem Mæglerne og være Garanter for Freden. — Uden Datum. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 137—38. Novembri?

1656.

1. Decbr. *19315. MOGENS SEHESTED t. Holmegaard udsteder Gavebrev til Ringkjøbing Magistrat paa 1000 Rdlr. in Specie til en Hospitalsstiftelse. — 1. Decbr. Udt. i Frost, Ringkjøbing S. 120.

2. Decbr. *19316. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at K. af Danmark paany har tilbudt Generalstaterne et Forbund, som skulde knytte begge Landes Interesser endnu fastere end før, men at Hollænderne nære Frygt for, at Tilbudet kun er beregnet paa at hindre Ratifikationen af Elbiuger Traktaten. — *Haag*, 12. Dec. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 87—88.

3. Decbr. *19317. Den brandenburgske Gesandt KLEISTS Indberetning til Kurfyrsten om Kanslerens Svar paa hans Proposition og om de store Løfter, det moskovitiske Gesandtskab gav. — *Kopenhagen*, $\frac{3}{13}$. Dec. Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 177—78.

3. vel 13. Decbr. *19318. Brandenburgske Optegnelser om K. af Sverigs og Polens naturlige Allierede; blandt den sidstes nævnes K. af Danmark. — (13. Dec.) (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 140—42.

4. Decbr. *19319. Skrivelse fra JAN DE WITT til Boreel, nederlandsk Gesandt i Paris, hvori berøres, at Forholdet til Danmark atter er bleven godt, ja at det endog synes, at man ønsker at slutte en snævrere Alliance med Republiken. — *A la Haye*, le 14. Decembre. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 490—91.

8. Decbr. *19320. JOHAN VON KAULBARS beretter den svenske Rigsmarsk og Feltherre Grev (Gustaf Horn), om K. af Danmarks Mønstringer af Folk og andre Rustninger; tillige omtaler han, at Kongen har befalet Rigshofmesteren Corfitz Ulfeldts Grevinde, der vilde gjøre ham sin Opvartning, at forlade Landet. — *Hamburg*, d. 8. Decemb. (Tydsk.) Handlingar ur v. Brinkman'ska arehivet I. 125—26.

9. Decbr. *19321. HANS ZOEGA bønfalder Kongen om Tilgivelse for den af ham uden Tilladelse foretagne Rejse til Rostock. — *Kjøbenhaffn*, d. 9. Decemb. Danske Mag. 4. R. V. 31—32.

11. Decbr. *19322. Raadmd. OLLUFF SANDERSZENS Brev, hvorved han pantsætter Peder Gad i Aarløsze sin Have med tilliggende Huse Nord for Kjøge, Rauffnsborig kaldet, for 500 Rdlr. — D. 11. December. Udt. i Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 88—89.

12. Decbr. *19323. K. FR. III.'s Befaling til Hr. Sivert Urne og Bispen i Fyen om med det første at hjælpe Hr. Hans Faxe, Skibspræst, til et Kald eller Kapellani. — *Hafniæ*, 12. Decemb. Ny kirkehist. Saml. V. 677.

17. Decbr. 11827. Særtr. af Forordn.

24. Decbr. *19324. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt KLEIST til Kurfyrsten, at man ved det danske Hof ikke tror paa Sverigs Oprigtighed og er forberedt paa Krig. — *Kopenhagen*, $\frac{24.\ \text{Dec.}}{3.\ \text{Jan.}}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 178.

27. Decbr. *19325. GOTFRED HANSEN, Sognepræst i Snøde, ansøger Kongen om igjen at maatte tjene Gud og Menigheden med det hellige Kirkeembede, hvilket har været ham forment paa tredje Aar for begaaet Forseelse ved Nadverens Uddeling. — *Snøde Præstegaard paa Langeland*, 3. Juledag. Ny kirkehist. Saml. VI. 353—55. Med Paategning af Grev Christian Randtzow, dat. Kiøbenhaffn d. 8. Januarii 1657.

1656.

*19326. Den brandenburgske Gesandt KLEIST meddeler Kurfyrsten, at Hoffet og den hollandske Ambassade ere misfornøjede over Traktaten (i Labiau) og Modstandere af, at Sverig faar større Magt i Østersøen. — *Kopenhagen*, $\frac{30\ \text{Dec.}}{9.\ \text{Jan.}}$ (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 148—49. 30. Decbr

11842. Udt. i Nyerup, Hist.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danmark og Norge III, 1. Halvpart. S. 124—30.

*19327. Erklæring fra ANDERS PEDERSEN boende paa Hegnet, at han aarlig skal give 5 Rdlr. for nogen Ager og Eng, Fru Ida Skeel sl. Frederik Rantzaus t. Asdal, har forpagtet til ham. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 268.

*19328. GREVEN AF OLDENBURG anmoder Hert. Frederik III. af Gottorp om at opfordre Hert. af Sachsen til ikke at modsætte sig Approbationen af en ny Wesertoldrulle. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 192.

*19329. (JOHANNIS ALBERTI) PORTNERI ad Christophorum Forstnerum epistola, in qua commemorat, Svecum Batavis ob cultam cum Dano amicitiam infensum esse. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 509—19.

*19330. Storhert. FERDINAND af Toscanas Anbefalingsskrivelse til K. af Danmark for Steno Andrea Bille, som i flere Aar havde tjent i hans Kyrasserlivvagt og i Halvpikegarden i Rom. — *Loggia a Caiano.* (Italiensk.) Meidell, Bille-Ættens Hist. II, 2. 87—88.

1657.

1657.

*19331. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til sin Afsending i Kjøbenhavn Kleist, at han skal bestræbe sig for at mægle mellem Danmark og Sverig. — *Labiau*, 11. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 179. 1. Januar.

*19332. JOHAN STIERNHÖÖKS Skrivelse til den svenske Rigsmarsk, Grev (Gustaf Horn), hvori han omtaler, at K. af Danmark skal have Spioner i Sverig til Undersøgelse af Fæstningerne. — *Stockholm*, d. 3. Januar. (Svensk.) Handlingar ur v. Brinkman'ska archivet II. 123—24. 3. Januar

*19333. Gesandten H. VON BEUNINGEN skriver til Generalstaterne bl. a. om Danmarks Krigsforberedelser. — *Copenhagen*, d. 13. Januarii. (Tydsk.) Samtidig Tryk. 6 Bl. 3. vel 13. Januar.

*19334. Hert. PHILIPPUS beskikker Claus Hansen i Duncker til Landsdommer paa Ærø. — 5. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hübertz, Beskr. over Ærø S. 98. 5. Januar.

*19335. JØRGEN MARSVIN ansøger K. Fr. III. om, at han paa egen Kost maa holde en Præst paa sin Gaard Restrup, der for ham og hans Husfolk kunde forrette Gudstjeneste i Kapellet paa Gaarden, eftersom hans Sognepræst Hr. Niels Eskildsøn har vist sig stiv og trodsig mod ham. — *Kjøbenhavn*, d. 6. Januar. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 353—54. 6. Januar.

*19336. Den brandenburgske Gesandt KLEIST skriver til Kurfyrsten, at Stemningen i Danmark er for at komme Ulykken i Forkjøbet ved selv at begynde Krigen; der skal forhandles herom paa et Slændermøde i Odense. — *Kopenhagen*, $\frac{6}{16}$. Jan. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 179. 6. Januar.

*19337. K. FR. III.'s Bevilling til Kaj Lykke paa at hverve et Regiment Ryttere, som skulde hedde Kongens Livregiment. — 12. Januar. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 28. 12. Januar.

1657.

12. Januar. *19338. K. Fr. III. tilgiver Hr. Godtfred Hansen, Sognepræst i Snøde paa Langeland, hans Forseelse ved Nadverens Uddeling og tillader ham atter at forrette Kirketjenesten, dog at han af Prædikestolen gjør Tilhørerne en fuldkommen Afbedelse. — *Hafn.*, d. 12. Janu. Ny kirkehist. Saml. VI. 356.

13. Januar. *19339. Den brandenburgske Gesandt Kleist skriver til Kurfyrsten om Ulysten til at forhandle med den svenske Resident, før han har faaet en ny Fuldmagt; der rustes stærkt i Stilhed. — *Kopenhagen*, $\frac{13}{23}$. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 179.

14. Januar. 11849. P(ans), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 185—86. Both, Danmark II. 582—83.

15. Januar. *19340. Den svenske Resident M. Dureel skriver til Erik Stenbock, at Danmark ikke paatænker at slutte Traktat om noget, før Odensemødet, som skal finde Sted 23. Februar, er overstaaet. Danmark vil ikke lade sig Lejligheden slippe af Hænde til at faa Halland igjen. K. af Sverig burde ikke afvente Overfaldet. — *Kjöpenhamn*, d. 15. Jan. (Svensk.) Glörwell, Nya sv. bibl. II. 443—44.

15. Januar. *19341. Grev Charles d'Avaugour meddeler Kardinal Mazarin, at Kurf. af Brandenburg har givet General Baur, som har tjent K. af Danmark i den sidste Krig, Befaling til at hverve 5000 Md. — *Marienbourg*, 25. Jan. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 123.

17. Januar. *19342. Censura medicorum ex jussu regis de qualitate radicis cujusdam, dictæ Munckeroed. — *Hafniæ*, XVII. Januarii. Bartholini Cista Medica S. 608—09.

17. Januar. *19343. Relatio Francisci de Lisola, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, regis Daniæ summe interesse, ne Hollandorum et Svecorum monopolium in mari Baltico coalescat. Legatum Danicum et ante aliquot menses residentem Danicum dixisse, regem suum resolutionem Cæsaris præstolari, ut ad eius exemplum suos in regem Sveciæ conatus exsequatur. — *Danzig*, Januar 27. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 229—31

20. Januar. *19344. K. Fr. III.'s Brev til Thyge Belov om to Mænd, der skulde besørge Færgen mellem Strib og Frederiksodde. — 20. Januar. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 130.

20. Januar. *19345. K. Fr. III. tilskjøder M. Vitus Bering Lundegaard. — 20. Januar. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 30.

22. Januar. 11858. Særtr. af Forordn.

22. Januar. *19346. Den svenske Resident Magnus Dureel skriver til Erik Stenbock, at der tales stærkt om Krig, at Fæstningerne i Skaane skulle forsynes med stærke Garnisoner, og at Flaaden gjøres i Stand. Kongen og en Del ældre og yngre Mænd, der mene at ville skabe deres Lykke derved, arbejde for Krigen. En stærk Orlogsflaade fra Holland ventes til Foraaret. — *Kjöpenhamn*, d. 22. Januari. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 445—46.

24. Januar. *19347. Relatio Francisci de Lisola, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua de bellicis regis Daniæ contra ipsam Sveciam præparationibus refert. Nihil eum nisi Cæsaream resolutionem et exemplum præstolari et comitem Ransavium ad Cæsarem ablegare destinasse. — *Danzig*, Februar 3. Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 234

26. Januar. *19348. K. Fr. III.'s Kreditiv for Willemsøn Rosenvinge, der skal gaa som Gesandt til Kurf. af Brandenburg. — *Kopenhagen*, 26. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 186.

1657.

*19349. Den svenske Resident Magnus Dureel skriver til Rigsmarsken Gustaf Horn, at Traktaten var ved at komme i Stand, men saa forstyrrede Hollænderne det hele. Havde han haft Fuldmagt i rette Tid, var meget ondt usket. Han beder om snart at høre noget om Rigsmarskens og Rigsraadets Beslutning. Kleist forsikrer, at Rigshofmesteren havde erklæret, at man ikke tænkte paa at indføre noget om Hallands Restitution i Traktaterne. — *Kjöpenhamn*, d. 27. Jan. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 186—87. 27. Januar.

*19350. Den svenske Resident Magnus Dureel skriver til Erik Stenbock, at Kaj Lykke og Frants Brockenhuus hverve for egen Regning. Det siges, at i paakommende Tilfælde skal Ulrik Christian have Kommandoen i Skaane, Rigsmarsken i Jylland og Holsten, Ivar Krabbe i Norge. Det hedder sig, at en hollandsk Flaade vil komme her til Foraaret. Man tænker sig, at K. Fr. III. vil blive Konge over de tre Riger, saa det vil blive som i Dronning Margrethes Tid. — *Kjöpenhamn*, d. 27. Jan. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 447—48. 27. Januar.

*19351. Den brandenburgske Gesandt i England, Johan Schlezer, skriver til Kurfyrsten bl. a. om den af Cromvell den 25. Januar til Parlamentet holdte Tale, hvori han udvikler for det Forholdene mellem Sverig og Danmark. — *London*, 29. Januar. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 787-89. 29. Januar.

*19352. Jan de Witts Brev til van Beuningen, hvori omtales, at Generalstaterne fraraade K. Fr. III. Krigen mod Sverig. — 9. Febr. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 252. 30. Januar

*19353. Rigsmarsken Anders Billes Kontrakt med Kaj Lykke om det Rytterregiment, han skulde hverve, hvori dets Størrelse og Løbepladser angives. — 31. Januar. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 28. 31. Januar.

*19354. Relatio Francisci de Lisola, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, se cum legato Danico prohibuisse, ne Poloni mediantibus legatis Gallicis pacem cum Svecis facerent. — *Danzig*, Februar 10. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 237 ff. 31. Januar.

11871. Samtidig Tryk. 6 Bl. 2. Febr.

*19355. K. Fr. III.'s Befaling til Slotsfogeden paa Kjøbenhavns Slot Jokum Waldpurger, at han skal lade nedtage Kirstine Munks Børns Vaaben i Kirkerne og over Portene til deres Gaarde. — 4. Februar. Udt. i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 110, Anm. 2. 4. Febr

*19356. Den svenske Resident Magnus Dureel skriver til Rigsmarsken Gustaf Horn, at naar han i Morgen faar Rigsraadets Resolution, vil han ikke længere opholde den brandenburgske Ambassadør. Det er beklageligt, at den gunstige Lejlighed til at slutte Traktaten gik tabt. Holmens Admiral Lindenow er bleven Uvenner med Kongen. Hvervingerne og Rustningerne fortsættes. — *Kjöpenhamn*, d. 5. Febr. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. Bibl. II. 188. 5. Febr.

*19357. Den svenske Resident Magnus Dureel skriver til Erik Stenbock, at Kongen bereder sig til at tage til Odensemødet. Imidlertid skal Flaaden gjøres i Stand. Holmens Admiral, Lindenow, er falden i Unaade. Grunden skal være den, at Henrik Bjelke er bleven Rigsadmiral, og at han har forholdt Baadsmændene deres Lønning. Rustningerne drives med Kraft. — *Kjöpenhamn*, d. 5. Febr. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 622-23. 5. Febr.

*19358. Kurf. af Brandenburgs Instrux for Grev Waldeck, der skal gaa til K. af Sverig med Forstærkning; bl. a. berøres Danmarks fjendtlige Stilling. — *Königsberg*, 15. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 153—54. 5. Febr.

1657.

8. Febr. *19359. K. FR. III. sender Rigsmarsken Anders Bilde Bestallingsbreve for Christoffer Huas t. Hennegaard som Oberst, og for Niels Lycke som Oberstlieutenant til Hest. — *Hafn.*, 8. Febr. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 107.

8 Febr. *19360. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten, at den svenske Resident nu har forevist ham sin nye Fuldmagt; Hollænderne anstrænge sig stærkt for at hindre en Traktat mellem Danmark og Sverig. — $\frac{8}{18}$. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 180

11. Febr. *19361. Den brandenburgske Gesandt SCHWERIN skriver til Kurfyrsten om sin Samtale med K. af Sverig, der bl. a. havde talt om Danmarks Forhold; paa Spørgsmaalet. om det var sandt, at han vilde gaa med hele sin Magt mod Danmark eller Moskovien, havde han svaret nej, i saa Fald kunde Kurfyrsten frit sige, at han havde handlet uredeligt mod ham. — *Marienburg*, 21. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 154—56.

13. Febr. *19362. K. FR. III.'s Brev, hvorved han uden Landdagens Medvirkning udskriver en Skat paa 6 Rdlr. af hver Plov af sine Amter og Stæder i Hertugdømmerne. — *Glückstadt*, d. 13. Februarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

14. Febr. *19363. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landret for Hertugdømmerne til d. 21. April paa Gottorp. — *Schlosz Gottorff*, d. 14. Feb. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. Med tilføjet Liste over de Sager, der skulle forhandles.

17. Febr. *19364. Den brandenburgske Gesandt SCHWERIN skriver til Kurfyrsten om sin Samtale med Bengt Oxenstjerna, der havde sagt, at Kongen ikke vilde forlade Kurfyrsten for at drage til Danmark. — *Marienburg*, 27. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 156—57.

19. Febr. *19365. Den svenske Resident MAGNUS DUREEL skriver til Rigsmarsken Gustaf Horn, at Kleist har skrevet til Kurf. af Brandenburg, at det er Meningen at holde bam hen, indtil man har faaet rustet sig. Var det ikke bedre, om man opfordrede Danmark til at beslutte sig. Nu afhænger det af Odensemødet. Det er forbudt at hidføre Viktualier fra Skaane. Paa Flaaden arbejdes der ivrigt. — *Kjöpenhamn*, d. 19. Febr. (Svensk.) Giörwell, Nya sw. bibl. II. 188—89.

19. Febr *19366. Den svenske Resident MAGNUS DUREEL skriver til Erik Stenbock, at K. af Danmark gjennem Rigssekretæren Hr. Krag bar bedt ham og de andre Ministre om at have Taalmod, indtil Raadet havde truffet en Afgjørelse. Fra Skaane maa ingen Viktualier udføres. Alle Mobiller i Skaane flyttes til Fæstningerne. — *Kjöpenhamn*, d. 19. Febr. (Svensk.) Giörwell, Nya sw. bibl. II. 623—24.

20. Febr. *19367. K. KARL X. GUSTAFS Proposition til Sverigs Riges Stænder, i hvilken han fremstiller Sverigs udenrigske Politik fra 1654—1656. Heri refereres ogsaa Forhandlingerne med K. af Danmark angaaende en gjensidig Traktat til Østersøens Forsvar mod fremmede Magter. — *Marienburg i Pryssen*, d. 20. Febr. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll. VI. 131—54. (S. 136 og 152.)

22. Febr. *19368. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten om Forhandlingerne angaaende Traktaten mellem Sverig og Danmark, der haaber, at Brandenburg vil skille sig ud fra den svenske Sag. Kongen er rejst til Odense for at forhandle med Stænderne. — $\frac{22.\ \text{Febr}}{4\ \text{Marz.}}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 180.

1657.

*19369. K. KARL X. GUSTAFS Instrux for de svenske Rigsraader, som paa Kongens Vegne skulle fremstille for Folket i de forskjellige Landsdele de politiske Forhold. Heri omtales i Art. XX—XXII og XXVI Forholdet til Danmark og den Fare, som truer fra den danske Regerings Hensigt at tilbageerobre de ved Freden i Brømsebro afstaaede Provinser. — *Marienburg*, d. 27. Februarii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VI. 195—209. 27. Febr.

*19370. HARALL STAKE underretter den svenske Rigsmarsk Grev (Gustaf Horn) om sine Bestræbelser for at faa nogle svenske Forbrydere, der ere flygtede til Norge og af Kommandanten paa Bahus tvungne til at stille sig under den danske Krone, tilbage igjen. — *Biurum*, d. 27. Feb. (Svensk). Handlingar ur v. Brinkman'ska archivet II. 122—23. 27. Febr.

*19371. KAJ LYKKES Forskrivning til Jochum Gersdorf paa 10,000 Rdlr. Specie mod 6 p. C. Rente og Pant. — (*Odense*), 28. Februar. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 37, jvfr. Anm. 1. 28. Febr.

*19372. HERTUGDØMMET PREUSSENS LANDRAADER bede Kurf. af Brandenburg om at slutte Fred med K. af Polen, bl. a. fordi ingen ved, hvad Kejseren, K. af Danmark og Generalstaterne, der alle ruste sig, ville foretage. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 147—48. Februario.

*19373. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved de udskrive en Landdag for Hertugdømmerne til d. 17. Marts i Flensborg. — *Schlosz Gottorff*, d. 4. Martii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn. 4. Martii.

*19374. Indberetning fra Oberst NICLAS BAUMANN til K. Fr. III. om Ulfeldts Forhold til Hert. Karl IV. af Lothringen. — *Amsterdam*, 18. Marts. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 149—50. 8. vel 18. Martii.

*19375. K. FR. III. befaler Oberst Christoffer Huas at sende et Kompagni Ryttere til Segeberg for at holde Vagt og lade det afløse hver ottende Dag. — *Glyckstad*, 11. Marts. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 108. 11. Martii.

*19376. K. FR. III.'s Befaling til Lensmanden Christen Lange om sammen med Biskoppen over Aalborg Stift at dømme mellem Claus Hansen Bang, Sognepræst til Arsdal og Horen, og Præsteenken Maren Hansdatter. — *Glycksborg*, d. 12. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 769. 12. Martii.

*19377. OVE BJELKE (Befalingsmd. paa Bergenhus) beder Kongen om at tænke paa Defensionen af Slottet og Bergens By og gjør dertil forskjellige Forslag. — *Bergenhus*, 12. Marts. Udt. i Norske Mag. II. 375. 12. Martii.

*19378. Andragende fra SLANGERUPS BORGERSKAB til K. Fr. III., at de Slangerup Mænd, der udflytte til Sundby Ladested, maa deltage i Byens Tynge og agte Bgm. og Raad for deres rette Øvrighed. — *Slangerup*, 12. Martii. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 81. 12. Martii.

*19379. Memoriale FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in quo scribit, regem Sveciæ altiores in perniciem Danorum ac Germaniæ cogitationes alere et nunc cum Gedanensibus compositionem facturum esse, ut specie securitatis Hollandica Danicaque auxilia ab iis removeat. E Svecia Danorum formidine perculsa novos milites accersi non posse. Regem Daniæ exercitum collegisse classemque instruxisse in Svecos destinatam, nihil tamen acturum nisi secundum intentionem Cæsaris. Provinciam Hollandicam clam cum rege Daniæ in Svecos conspirare dici. — Svadet, ut imperator cum Dano fœdus in Svecos faciat. — *Wien*, März 23. Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 242—60 13. Martii.

1657.

18. Martii. *19380. Resolution af STÆNDERNE PAA LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori de gaa ind paa en Bevilling under Betingelse af at fritages for andre Skatter og for Indkvartering; de holstenske Stænder klage over at prægraveres fremfor de slesvigske. — 18. März. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 218—19.

19. Martii. *19381. K. FR. III.'s Brev til Iver Vind og Mogens Høeg, at de skulle tage Ophold i Frederiksodde. — 19. Marts. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131.

19. Martii. *19382. KGL. og HERTUGELIG Replik til Landdagen i Flensborg, hvori dennes Bevillinger erklæres for utilstrækkelige; der gives Løfter om Lettelse i Indkvarteringsbyrden. — 19. März. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 293.

20. Martii. *19383. Duplik af LANDDAGEN I FLENSBORG, hvori paa visse Betingelser indrømmes de af Regeringen forlangte Bevillinger. — 20. März. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. III. 293—94.

20. Martii. *19384. MATH. BIÖRENKLOUS Skrivelse til den svenske Resident i Kjøbenhavn Magnus Durel, hvorefter han imødeser Efterretninger om Mødet i Odense. — *Marienburg*, d. 20. Martii. (Svensk.) Den Swenska Mercurius V, 4. 185—87.

22. Martii. *19385. K. FR. III.'s og Hert. FREDERIK III. af Gottorps aabne Brev, hvorved den udskrevne Landret udsættes. — *Schlosz Gottorff*, d. 22. Martii. (Tydsk.) Særtr af Fororda

23. Martii. *19386. Den danske Gesandt ROSENVINGES Proposition til Kurf. af Brandenburg: det var Danmark magtpaaliggende at sikre den fri Handel paa Østersøen og Staden Dantzigs Konservation. — *Königsberg*, 2. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 186—87.

ante 24. Martii. *19387. Klageskrift indgivet til K. Fr. III. af Sognepræsten i Slangerup SEUREN POUELLSØN G. om det Tab i Indtægter, han lider ved, at mange Borgere flytte til Sundby. — Uden Datum. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 79—81. Brevet er 24. Martii paategnet af Lensmanden.

27. Martii. *19388. KURF. AF BRANDENBURGS Svar paa den danske Gesandt Rosenvinges Proposition. — (6. April.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 187.

Martio? *19389. Dr. MARIE LOUISE af Polen skriver til Enkekurf. Elisabeth Charlotte af Brandenburg om dette Lands uheldige Stilling og Forbundsfæller, blandt hvilke Danmark. — Uden Datum. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 202—05.

1. Aprilis. *19390. LANDSTINGSDOM, at Disputen mellem Finstrop, Hvedholm og Faaborg om Fiskeriet i Sundet bør procederes paa højere Steder. — 1. April. Brudst. i Schrøder, Meddelelser om Faaborg S. 105—07.

3. Aprilis. *19391. Den brandenburgske Gesandt i England JOH. SCHLEZER meddeler kurfyrsten, at Cromwell mulig tænker paa at sende en anseelig Flaade til Sundet. — *London*, 3. April. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 762—63.

5. Aprilis. *19392. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten om Underhandlingerne mellem Sverig og Danmark, der nu væsentlig dreje sig om Toldforhold; Hert. af Holstens Anmodning om Nevtralitet er afslaaet; Hæren ruster stærkt. — $\frac{5}{15}$. Apr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 180—81.

1657.

*19393. LENSMANDEN og BISKOPPEN I RIBE træffe en Anordning om Fordelingen 7. Aprilis.
af Forretningerne mellem Sognepræsten og Kapellanen ved Domkirken. — D. 7. April.
Udt. i Kinch, Ribe Bys Hist. fra Reform. S. 545—46.

*19394. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST meddeler Kurfyrsten, 8. Aprilis.
at den svenske Plenipotentiar havde sagt til Rigshofmesteren, at hvis man ej afstod fra Ønsket om Forandring i Brømsebrotraktaten, nødtes han til at tage sin Afsked. — $\frac{8}{18}$. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 181.

*19395. Den svenske Resident MAGNUS DUREEL skriver til Rigsmarsken Gustaf 9. Aprilis.
Horn, at Gud maa vide, hvad Folket stoler paa. Det raaber op, som om det vilde indtage Verden, og saa mangler det alt. Kongen er kommen hjem igjen. Det er sagt ham, at den sjællandske Adel ikke vil yde Bidrag, og vil den ikke, vil de andre Landsdeles Adel heller ikke. Chr. Skeel skal have sagt: Vil Kongen have Krig, maa han se, hvor han faar Penge fra. — *Kjöpenhamn*, d. 9. Apr. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 189—90. Brudst i Den Swenska Mercurius 1763 S. 679—80.

11988. Hollandsk: Kroniјk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 678—80. 12. Aprilis.

*19396. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten, 12. Aprilis.
at Underhandlingerne mellem Sverig og Danmark føres meget spændt; de danske Befuldmægtigede havde slaaet paa en billig Satisfaktion eller Krigen. — $\frac{2}{12}$. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 181.

*19397. KAJ LYKKES Forskrivning til Mette Krabbe t. Farstrup paa 2000 Rdlr. 13. Aprilis.
Specie mod 6 p. C. Rente og Pant. — 13. April. Udt. i Brunn, Kaj Lykke S. 37.

*19398. K. FR. III.'s Ordinants om Krigsfolkenes Underholdning og Forplejning 18. Aprilis
i Hertugdømmerne. — *Vnser Residentz zu Copenhagen*, d. 18. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

*19399. Gesandtskabssekretæren JENS JACOBSEN beretter til Rigshofmester Gers- 18. Aprilis.
dorf om Vanskeligheden ved den forestaaende Udskrivning i Sverig, om Gustaf Duvals Afrejse til Danmark, om modsigende Efterretninger fra Polen, om Flaaden, samt om Befæstningen af Sødermalm, hvortil Sekretæren endog var bleven tilsagt, men havde undslaaet sig. — *Stockholm*, 18. April. Danske Saml. III. 218—19.

*19400. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST meddeler Kurfyrsten, 19. Aprilis.
at en polsk Gesandt havde haft Audients hos Kongen, der skal opfordres til at tiltræde det mellem Polen, Kejseren og Storf. af Moskau sluttede Forbund. — $\frac{9}{19}$. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 181.

*19401. Skrivelse fra den spanske Gesandtskabssekretær i Kjøbenhavn SANDOVAL, 19. Aprilis.
hvorved han til det spanske Statsraad oversender et af Professor Villum Lange udarbejdet Projekt til at forhindre Skibe fra at brænde, synke eller entres. — 29. April. (Spansk.) Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 661.

*19402. MATH. BIÖRENKLOUS Skrivelse til den svenske Resident i Kjøbenhavn 21. Aprilis.
Magnus Durel, hvori han glæder sig over, at de danske Sager snart synes at ville komme til en Afgjørelse, samt giver Oplysninger om de tidligere Forhandlinger om Bremen Stift. — *Marienburg*, d. 21. April. (Svensk.) Den Swenska Mercurius V, 4. 187—88.

*19403. Brev fra AUGUSTUS, Hert. af Wolfenbüttel, og AUGUSTUS, Administrator 21. Aprilis.
af Magdeburg, til K. af Danmark, hvori protesteres mod Danmarks Angreb paa Bremen og Verden. — 21. April. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 211.

1657.

23. Aprilis. *19404. Den svenske Resident MAGNUS DUREEL skriver til Rigsmarsken Gustaf Horn, at Flaaden langtfra er færdig. Hverken i Holsten eller Skaane findes der nogen imponerende Styrke. Man stoler paa den kejserlige Hær i Schlesien. Den skulde med det første rykke ind i Polen. — *Kjöpenhamn,* d. 23. Apr. (Svensk.) Glörwell, Nya sw. bibl. II. 190.

25. Aprilis. *19405. LÜBECK STIFTS Brev til Hert. Christian Ludwig af Lüneburg, hvori han opfordres til som Kredsoberst at protestere mod K. af Danmarks Indfald i Bremen og Verden. — *Lübeck,* 25. April. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I 211.

25. Aprilis vel 5. Maji. *19406. Skrivelse fra SEHESTED til Rigshofmester Gersdorf, hvori han bl. a. udtaler, at han kun optog La Fuentes Forslag om, at Danmark skulde indtræde i en større Koalition, ad referendum. — (*Wien,* 5. Mai.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 297, Anm. 2.

27. Aprilis. 12016. Særtr. af Forordn.

29. Aprilis. *19407. H. WIND træffer Overenskomst med Suend Poffuelszen om, at denne skal hverve et Kompagni paa 100 Dragoner. — *Helsingborg,* d. 29. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 226.

Ult. Aprili. *19408. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, tractatum inter Poloniæ regem et electorem Brandenburgicum facilius promoveri posse, si Cæsar cum rege Daniæ conveniat et rex Daniæ eodem tempore electorem per legatum aliquem invitet, prout iam Moscus fecerit. — Anfang Mai. Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 260—63.

1. Maji. 12019. Særtr. af Forordn.

2. Maji. *19409. ANDREAS NEUMANN skriver til Kurf. af Brandenburg bl. a., at en dansk Gesandt af Slægten Seestät opholder sig her incognito for at bevæge Kejseren til at hjælpe K. af Polen mod Sverig. — *Wien,* $\frac{2}{12}$. Mai. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 211—12.

3. Maji. *19410. Den danske Gesandt ROSENVINGES Proposition til Kurf. af Brandenburg, hvori han giver Sverig Skylden for de resultatløse Underhandlinger og forsikrer om Danmarks Interesse for Kurfyrsten. — *Königsberg,* $\frac{3}{13}$. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 187—88.

3. Maji. *19411. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten, at den danske Underhandler Peter Reetz nu har overbragt ham Danmarks kategoriske Svar til Sverig. — $\frac{3}{13}$. Maj. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 181—82.

4. Maji. *19412. K. FR. III. antager Povel Nielsen til at opvarte i det kongelige Bibliothek og til at informere Prinsen in minutiis grammaticalibus eller andet mod en aarlig Løn af 200 Rdlr. — *Kiøb.,* 4. Mai. Werlauff, Efterr. om det st. kgl. Bibliothek. 2. Udg. S. 45.

4. Maji. *19413. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg bl. a., at de hollandske Gesandter skrive, at alt tegner til et fuldstændigt Brud mellem denne Stat og Sverig. — *Haag,* 14. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 97.

5. Maji. *19414. KURF. AF BRANDENBURGS Svar til den danske Gesandt (jvfr. Nr. *19410); det fraraades at afbryde Forhandlingerne med Sverig. — *Königsberg,* 15. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 188.

6. Maji. *19415. K. FR. III. stadfæster K. Fr. II.'s Gavebrev til Helsingørs By af 11. Mai 1586 paa nogle Løkker udenfor Byen. — 6. Maj. Aarsberetn. for Geheimearch. III, Till. S. 72.

1657.

*19416. CHRISTEN SKIEL ALBRETSØN beder Commissarierne Niels Krabbe, Iffuer Krabbe Mogensen og Kield Krag om at levere Generalkrigscommissarien Hr. Niels Krabbe, hvad Svend Povelsen i Engelholmb skal have for at hverve sit Kompagni Dragoner. — *Haffniæ*, 6. May. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 226—27. 6. Maji.

*19417. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Sveciæ, in qua scribit, se regi et reginæ Poloniæ svasisse, ut legatum Gallicum a se dimitiant. Regem enim Daniæ et Moscos magnam e præsentia eius havsuros diffidentiam. — *Dankow*, Mai 16. Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 264 ff. 6. Maji.

*19418. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten, at de svenske Underhandlere have overgivet ham en Protest, som han skal overbringe til de danske; K. af Ungarn og Polen love Hjælp, Amsterdam opfordrer til Fredsbrud. — $\frac{6}{16}$. Mai. (Tydsk.) Udt. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 182. 6. Maji.

*19419. DEN I SKARA FORSAMLEDE SVENSKE ADEL skriver til Adelen ved Mødet i Stockholm, at da man ikke længere tør have noget Haab om Fred med Danmark, maa man indvillige i Forslaget saavel til Udskrivning som til Kontribution. — *Af Skara*, d. 7. Maji. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VII. 174—75. 7. Maji.

*19420. Den lüneburgske Hert. CHRISTIAN LUDWIGS Brev til Kapitlet i Lübeck, hvori ytres Betænkeligheder mod, at Kredsdirektoriet protesterer mod K. af Danmarks Indfald i Bremen og Verden. — *Celle*, 8. Mai. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 211. 8. Maji.

*19421. Hert. CHRISTIAN LUDWIG af Lüneburg opfordrer Hert. af Holsten til at staa Lübeck Stift bi under den danske Konges Indfald. — *Celle*, 8. Mai. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 211. 8. Maji.

*19422. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii Cæsaris, in qua litteras ad regem Daniæ de proxima sua in Poloniam expeditione commemorat. — *Dankow*, Mai 18. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX 271—75. 8. Maji.

*19423. Postscriptum FRANCISCI DE LISOLA ad relationem pridie scriptam, in qua conjicit, quod rex Sveciæ locum ac plenipotentiarios pacis designaverit, id, ut Moscorum et Danorum cum Polonis fœdera meditata dissipentur, ad vanam ostentationem factum esse. Quod Poloniæ regem et reginam, ut suis apud Moscos et Danos deputatis inculcent, monuisse se scribit. — Mai 19. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 275. 9. Maji.

*19424. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST meddeler Kurfyrsten, at Underhandlingerne mellem Danmark og Sverig ere afbrudte; man tænker paa Rustninger og mener sig tryg for Overfald, saalænge Krigen i Polen vedvarer. — $\frac{10}{20}$. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 182. 10. Maji

12038. Særtr. af Forordn. 12. Maji.

*19425. Den brandenburgske Gesandt CANSTEIN skriver til Kurfyrsten bl. a., at man mener, Sverig vil forlade Preussen for at gaa mod Danmark. — *Bonn*, 22. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 440—41. 12. Maji

*19426. HENRIK THOTT beretter til Mogens Høeg, at af de 120 Mand, der skulle udskrives af Dronningborg Len, har det, uagtet al anvendt Flid fra egen og fra Delefogedernes Side, næppe været muligt at skaffe en halv Snes tilveje; Grunden søger han i den langvarige Retsforfølgning og den Lethed, hvormed Kongens Bønderkarle blive optagne paa Adelens Godser. — *Droningborig*, d. 13. Maji. Danske Saml. I. 39—40. 13. Maji.

1657.

14. Maji. *19427. K. FR. III.'s Missive til Manderup Due t. Halkjær, Lensmd. over Ørum Len, at han skal have Indseende med, at det, der er begyndt ved Hals, ikke forfalder. — 14. Maj. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 266.

14. Maji. *19428. APPELBOOM indberetter til den svenske Regering, at Generalstaterne trække Ratifikationen af Elbing-Traktaten i Langdrag for at vinde Tid og favorisere Danmark. — 14. Maj. (Svensk.) Brudst. i Fries, Bidrag t. Känned. om Sveriges och Nederländernes dipl Förb. under Karl X. Gustaf S. 74, Anm. 3.

14. Maji. *19429. KURF. AF BRANDENBURGS Befaling til sin Gesandt i Kjøbenhavn, at hvis Underhandlingerne mellem Sverig og Danmark strande, skal han rejse hjem efter først indtrængende at have forsikret Kongen om Kurfyrstens venskabelige Sindelag. — *Königsberg*, 24. Mai. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 182.

16. Maji. 12044. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 680—82

16. Maji. *19430. OFFUE GEDDE og CHRISTEN SKIEL ALBRETSØN bede Generalkrigscommissarien Hr. Niels Krabbe om at udbetale Suend Powelsen i Engelholmb 500 Rdlr. til at hverve et Kompagni. — *Haffniæ*, 16. May. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 227.

17. Maji. *19431. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten, at den svenske Underhandler Durell er rejst; man er fast besluttet paa Krig og har alt opbragt tre svenske Skibe; Kongen vil med det første rejse til Hæren. — $\frac{17}{27}$. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 182—83

17. Maji. *19432. Depeche fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO, i hvilken han bl. a. siger, at den svenske Befuldmægtigede under sit Afskedsbesøg havde beklaget sig over, at Danmark saa »uformodet og hastig« havde aabnet Fjendtlighederne. — 27. Mai. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 289.

19. Maji. *19433. Den østrigske Resident FR. v. LISOLA skriver i en Indberetning, at ifølge en Skrivelse fra den polske Gesandt Morstim i Danmark vil den danske Konge skride til Krig mod Sverig, saa snart han har Efterretning om aktive Skridt fra Kejserens Side. — *Dankow*, Mai 29. (Latin.) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 277—79.

20. Maji. *19434. K. FR. III.'s Kreditiv for Drost i Pinneberg v. Ørtzen som Afsending til forskjellige tydske Hoffer. — *Kopenhagen*, 20. Mai. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 211.

21. Maji. *19435. KURF. AF BRANDENBURG befaler sin Gesandt i Kjøbenhavn at meddele Kongen, at hvis Danmark ej blander sig i de polske Forbold, vil han ej tage Del i en eventuel Krig mellem Sverig og Danmark. — 31. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 182.

23. Maji. *19436. K. FR. III.'s aabne Brev, at Fru Sofie Sehested, afg. Erik Juels, skal være fri for al Tiltale i Anledning af de Kongens og Kronens Midler, som hendes afg. Husbond har haft i Hænde og ikke gjort Rede for, eftersom hendes Sønner have tilbudt at erstatte det, han befindes at være Kongen og Kronen skyldig. — 23. Maj. Nielsen, Hist. Efterr. om Malt Herred S. 95.

24. Maji. *19437. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua scribit, se regem et reginam Poloniæ monuisse, præsentiam legati ad evertendos Moscorum et Danorum tractatus fomitem perpetuum esse. — *Dankow*, Juni 3. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 279—81.

1657.

*19438. K. FR. III. bevilger Mads Jensen, Borger i Vejle, Ratsborg Ørredfang for hans og Hustrues Livstid. — (27. Maj). Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 200—01. 27. Maji.

*19439. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Svar paa den lüneburgske Hertugs Opfordring om at værne Lübeck Stift under de Danskes Indfald, hvori han viser denne Opgaves Umulighed. — *Gottorff*, 29. Mai. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 211. 29. Maji.

*19440. K. FR. III.'s Skrivelse til Kaj Lykke om de Plyndringer, hans Ryttere have begaaet i Fyen, hvilket han skal forhindre. — 30. Maj. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 30. 30. Maji.

*19441. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten om sine Forhandlinger med de hollandske Gesandter, overfor hvem han havde udtalt, at Danmark jo ligesaalidt som andre evangeliske Stater burde forbinde sig med Huset Østrig, hvis Gesandt, Baron de Goys, ventedes. — $\frac{31.\ \text{Mai.}}{10.\ \text{Juni.}}$ (Tydsk.) Udt og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 183. 31. Maji.

12067. Særtr. af Forordn. 1. Junii.

12068. Særtr. af Forordn. 1. Junii.

*19442. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver bl. a. til Kurfyrsten, at Rigshofmesteren havde meddelt ham, at Huset Østrig tog nogle Bemærkninger om Kejservalget meget ilde op, som den brandenburgske Minister i England havde ladet falde. — $\frac{3}{13}$. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 183. 3. Junii.

*19443. Skrivelse fra PAULUS PELS, nederlandsk Commissarius i Dantzig, til Generalstaterne, hvori omtales, at K. af Danmarks Afsending Rosenvinge har taget Afsked fra Kurf. af Brandenburg i Königsberg uden at have udrettet noget. — *Dantzig*, le 13. juin. (Fransk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 24. Jaarg. S. 724. 3. vel 13 Junii.

*19444. K. FR. III.'s Brev til Skibskapitain Mathias Bolt, at han skal bemægtige sig alle svenske Skibe i Beltet. — 6. Juni. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131. 6. Junii.

*19445. Den danske Afsending v. ØRTZENS Proposition til Hert. Christian Ludwig af Lüneburg om at slutte sig til K. af Danmark. — 6. Juni. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 211. 6. Junii.

*19446. K. FR. III. meddeler de hollandske Gesandter, at han gjerne vil ophæve Saltkompagniet og gjøre Salttolden ens for Hollænderne og hans egne Undersaatter. — 9. Juni. Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 249, Anm 2. 9. Junii.

*19447. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST skriver til Kurfyrsten om opsnappede svenske Breve til den ottomaniske Port; Baron de Goys er ankommen. — $\frac{10}{20}$. Juni. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 183. 10. Junii.

*19448. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til La Fuente, i hvilken han fortæller ham om den kejserlige Afsending Baron de Goes' Ankomst m. m. — 20. Juni. (Spansk.) Overs. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 292—95. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 661. 10. Junii.

*19449. K. FR. III.'s aabne Brev, at alle »Vasaller og Underdaner«, der befinde sig i fremmed Tjeneste, inden tre Maaneder skulle indfinde sig ved Hæren eller Flaaden. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 12. Junii. Særtr. af Forordn. Ogsaa i tydsk Udfærdigelse. 12. Junii.

1657.

12. Junii. *19450. DE LUMBRES skriver til Kurf. af Brandenburg, at Underhandlingerne skride langsomt fremad, da Polen forlanger, at bl. a. Danmark skal være medindbefattet. — *Krepitce*, 22. Juni. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 212—13.

12. vel 22. Junii. *19451. J. H. BOECLERI ad Johannem Albertum Portnerum epistola, in qua Dn. Matthiam Johansen, principis ac ducis Holsatiæ Argentorati agentis secretarium, nominat. — *Argentorati*, 22. Junii. Epistolæ ad Lucam Lossium S. 422—24.

13.-16. Junii. *19452. DE LÜNEBURGSKE RAADERS Forhandlingsprotokol, hvori findes Beslutning om at forbyde Danmark al Gjennemmarsch gjennem Lüneburg, hvorimod man erklærede sig for ubeføjet til at forbyde Svenskerne Gjennemmarsch. — *Hildesheim*, 13.—16. Juni. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 212.

14. Junii. *19453. K. FR. III.'s Bestalling for Nielss Juell t. Hundtzbecb som Tilsynsmand paa Bremerholm. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 14. Junii. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 397—404.

15. Junii. *19454. Koncept til Instrux for de tre lüneburgske Afsendinge til Kjøbenhavn, Winterstädt, Heimburg og Grapendorf. — 15. Juni. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 212.

17. Junii. *19455. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST oversender Kurfyrsten det danske Krigsmanifest mod Sverig og giver Meddelelse om Hær og Flaade. — $\frac{17}{27}$. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 183—84.

18. Junii. *19456. KURF. AF BRANDENBURGS Resolution, at Gesandten i Kjøbenhavn Kleist fremdeles trods alt skal virke for Udsoning mellem Danmark og Sverig. — *Königsberg*, 28. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 184.

18. Junii. *19457. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Dobrczenski, der skal bevæge K. Karl X. Gustaf til at slutte Fred bl. a. paa Grund af Forholdet til Danmark. — *Königsberg*, 28. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 223—24.

post 18. Junii. *19458. DOBRCZENSKI skriver til Kurf. af Brandenburg bl. a., at det var K. af Sverigs Plan at drage med Hæren til Danmark; om et Par Maaneder baabede han at komme tilbage. — Uden Datum. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 224—25.

19. Junii. *19459. Den brandenburgske Gesandt i England JOHAN SCHLEZER meddeler Kurfyrsten bl. a., at Cromwell vil opfordre Nederlænderne til ikke at yde Danmark »rigorose Assistentz«. — *London*, 19. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 773—75.

21. Junii. *19460. K. FR. III.'s i Anledning af hans Krigserklæring mod Sverig udstedte aabne Brev til Indbyggerne i Hertugdømmerne Bremen og Verden. — *Vnser Königl. Residentz zu Kopenhagen*, d. 21. Junii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

21. Junii. *19461. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST sender Kurfyrsten Efterretninger om den danske Flaade; i Bremen ere Fjendtlighederne alt begyndte. — 21. Juni. / 1. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 185.

24. Junii. *19462. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua scribit, probabile videri, regem Sveciæ Danum invasurum esse sive statim sive debellato prius cum Cæsare et Polonis. Duglarum ad Sveciæ contra regem Daniæ defensionem destinatum esse. — *Danzig*, Juli 4. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 284—86.

1657.

*19463. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn Kleist meddeler Kurfyrsten, at K. af Danmark har begivet sig ombord paa Flaaden; selv er han taget til Pommern. — *Colberg*, $\frac{\text{24. Juni.}}{\text{8. (!) Juli.}}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. o. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 184. 24. Junii.

*19464. Brev fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo til La Fuente, i hvilket han fortæller om den danske Flaades Afsejling, og at Kongen i al Hemmelighed er gaaet ombord paa den. — 4. Juli. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 298—99 24 Junii.

*19465. K. Karl X. Gustaf skriver til Kurf. af Brandenburg, at intet kunde være heldigere for Paven end den af Danmark paabegyndte Krig, hvorved to evangeliske Konger kunde ødelægge hinanden; han vilde kvæle denne Fare i Spiren. — *Bromberg*, 25. Juni. (Latin.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 226. 25. Junii.

*19466. Den brandenburgske Gesandt ved Rigsdagen i Frankfurt, Johan Portmann, meddeler Kurfyrsten de Danskes Indfald i Hertugdømmet Bremen. — *Frankfurt*, 28. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 696—97. 28. Junii.

*19467. Tøjmester Christian Friis' Brev til Rigens Hofmester Gersdorf, hvori omtales, at Major Bernekou er ivrig for at skaffe Skyts fra Glyckstad. — *Glückstadt*, 29. Juni. Udt i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 136—37, Anm. 29. Junii.

*19468. K. Fr. III.'s Skrivelse til K. Filip IV. af Spanien, hvem han beder om Hjælp i den Krig, han tvungen af Nødvendighed havde begyndt mod de overmodige Svenske. — 11. Juli ny Stil. (Latin.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 299—300. 1. Julii.

*19469. Axel Urop beder Generalkrigscommissarien Hr. Niels Krabbe om at forstrække Generaladjudanten paa hans Besoldning 100 Rdlr., Suend Pouelsen 200 Rdlr., samt Regimentets Badskærs Kiste 100 Rdlr. — *Helsenborg*, d. 4. Julii. Aarsberetn fra Geheimearch VI. 227—28 (med en Paategning af Niels Krabbe af samme Datom). 4. Julii.

12109. Udt. i Meldelt, Fra Enevældens Dæmring S. 124. 6. Julii.

*19470. K. Karl X. Gustafs egenhændige Skrivelse til Kurf. af Brandenburg bl. a. om Angrebet paa Bremen og om hans Samtale med Kleist angaaende Danmark. — *Stettin*, 6. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 228. 6. Julii.

*19471. Relatio Francisci de Lisola, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua scribit, regem Sveciæ Danum aggredi deliberasse; metuere, ne rex Daniæ sibi, si in Polonia diutius cunctetur, transitum maris intercipiat; persvasum habere, extraneos regis Daniæ milites ad suas partes convolaturos, ipsum regem, ubi arma sua Daniæ regno imminentia conspexerit, ad æquam pacem compulsum iri. Constare ducem Luneburgicum, in quem fiduciam habeat rex Sveciæ, Daniæ regi addictum esse et pecuniam a quodam exule ex Dania mutuam accepisse. Legatos in Angliam missos esse, ut Cromwellius apud Danum officia et minas interponat aut eum aliqua diversione terreat, alios ad comitia imperii, ut regis in Danum molimina exponant, missum iri. Ut oppressio Dani vel privati eius cum rege Sveciæ tractatus avertantur, svadet, ut Poloni Pommeraniam invadant, ubi rex Daniæ conatibus eorum transmissis bellicis navibus et peditibus cooperari possit, et ut Cæsar et rex Daniæ regis Sveciæ in Germania delectus impediant. Scribi dicit, regem Daniæ, quod Cæsar regem Sveciæ e Polonia evadere permiserit, summe offensum esse. — *Königsberg*, Juli 17. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 289—300. 7. Julii.

1657.

8. Julii. 12112. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 682—84

10. Julii. 12115. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 684—85.

10. Julii. *19472. K. KARL X. GUSTAFS aabne Brev, i hvilket han lover Corfitz, Greve af Uhlefeldt, at han vil skaffe ham hans Ejendomme og Værdigheder tilbage i Danmark, og optager ham iblandt sine »fornemste Ministre«. — *Stralsund*, d. 10. Juli. (Tydsk.) Weiboll, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 34—36.

12. Julii. 12123. Særtr. af Forordn.

12. Julii. *19473. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua scribit, per aliquam diversionem versus Pomeraniam efficiendum esse, ut Danus in constanti suo proposito maneat. In postscripto certum putat, regem Daniæ numquam libenter ruinam Brandenburgici passurum esse. — *Königsberg*, Juli 22. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 301—05.

14. Julii. 12126. Samtidig Tryk.

14. Julii. *19474. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua scribit, ministros electoris, qui partes Svecicas foveant, autumare, Danum brevi ac infallibiliter a rege Sveciæ profligatum iri. — *Königsberg*, Juli 24. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 306—07.

15. Julii. *19475. HENRIK BJELKES Skrivelse til Rigshofmester Gersdorf, i hvilken han beder ham om at ombytte 250 Sjællændere og Lolliker med 200 Jyder, Nordbagger eller Snapbaner; »disse Lollænder gjør sig alle syge paa Søen og æde som Heste«. — 15. Juli. Udt. og Brudst. i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 113, Anm. 1

15. Julii. *19476. FRANÇOIS BLONDEL, fransk Afsending ved Hoffet i Berlin, meddeler Kardinal Mazarin, at K. af Danmark ønsker, at den forrige brandenburgske Resident, Kleist, skal vende tilbage til hans Hof. — *Rostock*, 25. Juli. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 128—29.

16. Julii. *19477. K. FR. III.'s Brev, at Kjøbstæderne paa Fyen skulle proviantere Frederiksodde, hvorhen Bønderne skulle begive sig, naar Fjenden kommer. — 16. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131.

16. Julii. *19478. Beretning fra Ebsdorf, hvori meddeles, at Danskernes Invasion i Bremen lykkedes uden at overskride den lüneburgske Grændse. — *Ebsdorf*, 16. Juli. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 212.

19. Julii. 12136. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 685—87

19. Julii. *19479. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua ministrorum electoris Brandenburgici de Dani cum rege Sveciæ bello sententiam iisdem atque antea (cf. Nr. *19474) verbis commemorat. — *Königsberg*, Juli 29. Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 309.

19.-20. Julii. *19480. DE LÜNEBURGSKE RAADERS Protokol, hvori bl. a. udtales, at de katolske Fyrster vilde afvente Udfaldet af den danske Krig ved Elben. — *Peine*, 19-20. Juli. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 229.

20. Julii. *19481. K. KARL X. GUSTAF sender Kurf. af Brandenburg en Redegjørelse for sit Forhold til Danmark. — *Dat. in castris ad Dützow*, 20. Juli. (Latin.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 228.

21. Julii. 12139. Særtr. af Forordn.

1657.

*19482. Den brandenburgske Gesandt KLEIST meddeler Kurfyrsten, at han er vendt tilbage, og underretter ham om sine Forhandlinger med det danske Hof angaaende Suveræniteten. — *Kopenhagen*, $\frac{21}{31}$. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 184. 21. Julii.

*19483. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg bl. a., at K. af Danmark vil blive ladt i Stikken af Generalstaterne, som endog erklære, at man bar fraraadet Bruddet med Sverig, og nægte at ville afbryde Handelsforbindelserne med det. — *Haag*, 31. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 100—02. 21. Julii.

*19484. DE HOLLANDSKE AMBASSADØRER skrive til Generalstaterne om en paa Grændsen af Skaane mellem de Svenske og de Danske under Generalmajor Gyldenløve forefalden uafgjørende Træfning; fra Holsten meldes, at Rigsmarsken er gaaet tilbage over Elben for at møde de Svenske; i Stockholm arbejdes stærkt paa Flaadens Udrustning. — *Copenhagen*, d. 1en Aug[ti]. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 23. Jaarg. S. 687—88. 22. Julii.

*19485. Brev fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til La Fuente, hvori bl. a. at Rigshofmesteren bar udtalt, at hvis Huset Habsburg ikke vilde lønne Danmarks Iver for dets Sag, vilde man søge de Alliancer, der passede bedst. — 1. August. (Spansk.) Brndal. p. Dansk i Gigss, Grev Bernardino de Rebolledo S. 298, Anm. 2. 22. Julii.

12143. Særtr. af Forordn. 24. Julii.

*19486. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST meddeler Kurfyrsten, at K. af Danmark vil sende Gesandter til ham og K. af Polen for at forbandle om Suverænitetsspørgsmaalet. — $\frac{24. \text{ Juli.}}{3. \text{ Aug.}}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 184. 24. Julii.

*19487. Den kongelige Kommissær KAY V. ALEFELDT beretter til Fr. III. om et heldigt Sammenstød af Oberst Hinrich v. Alefeldt med Fjenden, om Rigsmarskens Tilbagetog for at forene sig med det kgl. Livregiment, om Manglen paa Penge, Proviant og Ammunition og om den ringe Tillid, man kan have til de højere Officerer; tillige beder han om sin Permission paa Grund af sin Alder. — *Grevenkope*, d. 25. Julii. (Tydsk.) Danske Saml. V. 379—81. Brndal. p. Dansk i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 128—29. 25. Julii.

*19488. SCHENK V. WINTERSTÄDTS Relation om de lüneburgske Raaders Forhandlinger med Grev Christian v. Rantzau om Lüneburgs Tilslutning til Danmark. — *Hannover*, 25.—27. Juli. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 214. 25.-27. Julii.

12145. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 688—90. 26. Julii.

*19489. Den brandenburgske Gesandt KLEIST meddeler Kurfyrsten, at den østrigske Gesandt afventer Begivenhedernes Gang, de nederlandske vilde helst rejse bort for ej at blive nødte til at holde deres Løfter, den franske anstrænger sig meget for at mægle. — *Kopenhagen*, $\frac{26. \text{ Juli.}}{5. \text{ Aug.}}$ (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 184—85. 26. Julii.

*19490. Den brandenburgske Gesandt ved Rigsdagen i Frankfurt PORTMANN meddeler Kurfyrsten, at den svenske Gesandt Björenklaw agter at forebringe en Klage over det danske Indfald i Bremen, men at de katolske Stænder gjerne se, at to evangeliske Konger bekæmpe hinanden. — *Frankfurt*, 26. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 698. 26. Julii.

1657.

28. Julii. *19491. Rigsmarsken ANDREAS BILLE og Kommissærerne KAY V. ALEFELT og DITLEFF V. ALEFELT berette til K. Fr. III., at da de Svenske have trukket alle deres Tropper fra Polen til sig og med en langt overlegen Styrke ere rykkede ind i Pinneberg, og tillige al Proviant i Marsklandene er konsumeret, have de ladet Rytterlet marschere til Rendsborg, hvorfra det i et Krigsraad er besluttet at føre det til Frederiksodde; de haabe, at Kongen snart sender dem en anseelig Hjælp af Rytteri og Fodfolk med behørigt Artilleri og Ammunition. — *Im Haubt Quartier zue Grevenkoep*, am 28. Julii. (Tydsk.) Danske Saml. V. 381—83.

28 Julii. *19492. Den brandenburgske Gesandt ved Rigsdagen i Frankfurt, JOHAN PORTMANN, meddeler Kurfyrsten, at K. af Sverig har fordret det tydske Riges Hjælp imod Danmark. — *Frankfurt*, 28. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 698.

29. Julii. 12147. Særtr. af Forordn.

30. Julii. *19493. KURF. AF BRANDENBURG befaler sin Gesandt i Kjøbenhavn Kleist at udvirke, at Danmark bliver Garant for den Fred, der skal sluttes mellem Polen og Brandenburg; Forhandlingerne skulle holdes hemmelige for Sverig. — *Königsberg*, $\frac{30\ \text{Juli.}}{9\ \text{Aug.}}$ (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 579.

31. Julii. *19494. K. FR. III.'s Brev, at de fyenske Kommissærer skulle sekundere Frederiksodde. — 31. Juli. Udt. i Berg, Smaa Bidr. til Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131.

31. Julii. *19495. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua scribit, exspectationem successuum regis Sveciæ, in Danum magno impetu contendentis, electorem Brandenburgicum cunctabundum reddidisse; dixisse illum, regem Daniæ sibi litteris significasse, se nullum cum domo Austriaca fœdus iniisse. — *Königsberg*, August 10. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 311—14.

2 Augusti. *19496. K. FR. III.'s aabne Brev til Hertugdømmerne Bremen og Verden i Anledning af den af den svenske Regering udskrevne Rostjeneste og Udbud. — 2. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

2. Augusti. *19497. K. KARL X. GUSTAF giver Kurf. af Brandenburg Underretning om Felttoget i Holsten. — *Hauptquartier Wedel*, 2. Aug. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 229.

3. Augusti. 12155. Stiftverstolpe, Historiskt Bibliotek I. 323—33.

3. Augusti. *19498. Erklæring fra CHRISTIANUS OSTENFELD, Universitetets Rektor, om forskjellige Studenters for ham afgivne Vidnesbyrd om, hvorledes Student Jens Christensen var omkommen paa Regensen ved et Vaadeskud. — 3. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 221—22.

3. Augusti. *19499. Erklæring fra JENS JOSTSSØN BIERE (Præst ved Studenterkirken) om hans Besøg hos Student Jens Christenssøn, der kom af Dage ved et Vaadeskud. — *Hafniæ*, 3. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 222—23.

3. Augusti. *19500. Erklæring fra JOCHIM MOLTKE, PEDER JENSEN, JÜRGEN HOLST og PETER HAKE, der efter Rektors Begjæring have synet Studenten Jens Christensen. — (3. Augusti.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 223.

4. Augusti. *19501. Vagtordning for Kjøbenhavn udstedt af BGM. OG RAAD. — *Kiøbenhaffn*, d. 4. August. Særtr. af Forordn.

4. Augusti. *19502. Erklæring fra NIELS RASMUSØN BROBERG om, hvorledes Student Jens Christensen ved egen Uforsigtighed blev dræbt ved et Pistolskud. — *Kiøbenhaffn*, d. 4. Augusti. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 224—26.

1657.

*19503. Christian Thomsen (Sehested) takker nu, da Døden nærmer sig, K. Fr. III. for al ham vist Naade og anbefaler ham sine Børn, især Sønnen Erik. — Uden Datum. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III 54—55. ante 5. Augusti.

*19504. K. Fr. III.'s Brev, at Markus Rodsteen og Thyge Belov skulle følge Rytteriet fra Frederiksodde gjennem Fyen for at hindre Excesser. — 5. Augusti. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131. 5. Augusti.

*19505. K. Fr. III.'s Befaling til Mathias Bolt at lade tre nærmere betegnede Skibe blive i Lillebelt. — 6. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131. 6. Augusti.

*19506. Den brandenburgske Gesandt i London, Johan Schlezer, underretter Kurfyrsten om Afsendelsen af engelske Gesandter, Gebson (Jephson) og Middus (Meadow), til K. af Sverig og Danmark. — *London*, 7. Aug. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 779. 7. Augusti.

12167. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 5. Serie 25. Jaarg. S. 690—95. 9. Augusti.

*19507. Den brandenburgske Gesandt ved Rigsdagen i Frankfurt, Johan Portmann, meddeler Kurfyrsten, at Sverig har fordret en kategorisk Erklæring af Braunschweig om dets Optræden i Bremen. — *Frankfurt*, 9. Aug. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 699. 9. Augusti.

*19508. Den brandenburgske Gesandt ved Rigsdagen i Frankfurt, Johan Portmann, meddeler Kurfyrsten, at den danske Gesandt, Grev von Rantzow, er ankommet til Frankfurt med et lille Følge. — *Frankfurt*, 11. August. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 699. 11. Augusti.

12170. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 166—70. Brudst. og Udt. i Høst, Korfitz Ulfelds og Eleonora Christina Ulfelds Levnet S. 245—49. 12. Augusti.

*19509. Brev fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev Rebolledo til Statssekretæren La Torre bl. a. om Kansler Sehesteds Død, som han mener skyldes Sorg over, at man er begyndt Krig med et andet lutbersk Rige. — 22. Aug. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 302. 12. Augusti.

*19510. Kurf. af Brandenburgs egenhændige Skrivelse til sin Gesandt i Kjøbenhavn Kleist, at han ønsker at vedligeholde Venskabet med Danmark, hvorfor han skal optræde derefter. — *Königsberg*, (23. Aug.) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 185—86. 13. Augusti.

*19511. K. Karl X. Gustaf skriver til Kurf. af Brandenburg, at han mod sin Vilje er bleven tvunget til Krig mod Danmark; Angrebet paa hans tydske Provindser er endog blevet begunstiget af Riget. — *Dat. in castris ad Giettorp*, 14. Aug. (Latin.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 229. 14. Augusti.

*19512. K. Fr. III.'s Skrivelse til Kaj Lykke, at han skal gaa over til Sjælland med sit Rytterregiment; saa vidt mulig skal han vaage over, at der ej plyndres paa Marschen. — 15. August. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 30. 15. Augusti.

*19513. K. Fr. III.'s Brev, at han har sendt Oberstlieutenant Niels Lykke til Nørrejylland og navnlig til Vendsyssel, Thy, Salling og Mors for at varetage Landets Defension; han opfordrer derfor Undersaatterne til at indstille sig hos ham med Gevær, følge hans Kommando og være ham behjælpelig med Proviant og andre Fornødenheder; det er foreløbig befalet Niels Lykke at besætte Aalborghus og Hals Skandse. — 16. Aug. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 364—65. Udt. i Danske Saml. I. 32—33. 16. Augusti

1657.

16. Augusti. *19514. K. FR. III.'s Brev til Thyge Belov, at han skal lade alle Skuder fra Assens og Midelfart løbe til Frederiksodde. — 16. August. Udt. i Berg. Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131.

16. Augusti. *19515. K. FR. III.'s Befaling til Iver Vind, at han skal begive sig fra Frederiksodde til Fyen for at vaage over Øens Defension. — 16. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131.

16. Augusti. *19516. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn KLEIST indberetter, at da han forgjæves har søgt at bevæge K. af Sverig til at fortsætte Forhandlingerne med Danmark, vil han drage hjem. — *Hamburg*, $\frac{16}{26}$. Aug. (Tydsk.) Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 186.

18. Augusti. *19517. K. FR. III.'s Befaling til Oberst Jørgen Rosenkrantz, at han skal begive sig til Frederiksodde med sit Regiment. — 18. Augusti. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 131—32.

19. Augusti. *19518. K. FR. III.'s Befaling til Thyge Belov, at han i Midelfart skal oplægge Korn og Materialer fra Frederiksodde. — 19. August. Udt. i Berg. Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 132.

19. Augusti. *19519. K. FR. III.'s Befaling til Bgm. og Raad i Odense, at de skulle lade brygge og bage i Midelfart. — 19. August. Udt. i Berg. Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 132.

20. Augusti. *19520. K. FR. III.'s Manifest i Anledning af det fjendtlige Indfald, hvori Kongen udtaler, at han ikke tvivler om sine Undersaatters Troskab, og lover at belønne dem, som paa en eller anden Maade gjør Fjenden Afbræk. — *Kjøbenhafn*, 20. Augusti. Samtidig Tryk

21. Augusti. *19521. K. FR. III.'s Befaling til Johan Chr. v. Kørbitz, at han skal lade bestille 30 Soldaterfaner og fremskikke dem til Kommandanten i Frederiksodde. — 21. Augnst. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 132.

22. Augusti. *19522. Ritmester VOM HAUS' Relation, hvori udtales, at man i det svenske Hovedkvarter ansaa det for afgjort, at Lüneburg spillede under Dække med Danmark. — *Hamburg*, 22. Aug. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 214.

23. Augusti. *19523. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn, Grev REBOLLEDOS Indberetning, at Grev Lisola har meddelt ham, at Kurf. af Brandenburg havde sluttet Forbund med Polen og rustede sig for at komme Danmark til Hjælp. — 2. Sept. (Spansk.) Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 304. Anm. 1.

24. Augusti. *19524. K. FR. III.'s Befaling, at der af det Korn, Henrik Ranzau har ladet bringe til Bogense fra Frederiksodde, skal brygges Øl til denne Fæstning. — 24. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist S. 132.

24. Augusti. *19525. K. FR. III.'s Befaling til Sivert Urne, Lensmd. paa Odensegaard, at han skal fremskikke Tømmermænd til Frederiksodde og 6 Amer Vin til Midelfart. — 24. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 132.

24. Augusti. *19526. K. FR. III.'s Befaling til Kapitain Stiholt Pedersen paa »Gribben«, at han skal afgive sin Storbaad. — 24. Augusti. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 132.

24 Augusti. *19527. Rigshofmester GERSDORFS Brev til den spanske Gesandt Grev Rebolledo, hvori han meddeler, at Kongen var meget taknemlig for Efterretningen (om Brandenburgs Forbund med Polen) og ikke vilde lytte til Svenskernes Tilbud, før han var helt forladt af sine Venner. — 3. Septbr. (ny St.) (Fransk.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 305.

1657.

*19528. P. SCHUMACHERUS tilskriver N. Stubeus i Leyden et Brev, indeholdende et latinsk Digt til ham og Hilsener til Høeg og Steensøn. — *Rovan in Vlissingen*, 24. Augusti. Rothe, Brave danske Mænds og Qvinders berømmelige Eftermæle II. 430—32. Giessing, Jubellærere III, t. 322. Jooroal f. Politik, Natur og Meoneske-Kuodskab 1807 IV. 250—51. Wolff, Greve Peder Griffenfeldts Levnet S 15—16. 24. Augusti.

12191. Særtr. af Forordn. 25. Augusti.

*19529. K. FR. III. befaler Fogeder, Præster og alle andre at være Oberst Christoffer Huas behjælpelig med at bringe hans umonterede Ryttere paa Benene, samt med at overføre dem til Sjælland og Fyen. — *Medelfar*, d. 25. Aug. Udt. i Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 108. 25. Augusti.

*19530. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua se metuere scribit, ne rex Daniæ, nisi Poloni partem Svecicarum virium distrahant, ad pacta adigatur. — *Königsberg*, September 4. Udt. og Brudst. i Arch f. oesterr. Gesch. LXX. 316—17. 25. Augusti.

*19531. K. FR. III.'s Befaling, at Henning Powisch skal proviantere Frederiksodde. — 26. August. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 132—33. 26. Augusti.

*19532. DE LÜNEBURGSKE RAADERS Forhandlingsprotokol om, hvorvidt Lüneburg bør hjælpe Sverig med at fordrive Danskerne fra Bremervörde. — *Hildesheim*, 27. und 28. Aug. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v Hanuover u. Braunschweig I. 215. 27.-28. Augusti.

*19533. Protokol over Konferencen mellem de braunschweigske og hessiske Ministre, hvori udtales, at Mainz havde ladet sig forlyde med overfor Hessen, at de først vilde optage Bremen og Verden i Rhinforbundet, naar disse vare rømmede af de Danske. — *Hildesheim*, 27.—28. Aug. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hanover u. Braunschweig I. 230. 27.-28. Augusti.

*19534. Den brandenburgske Gesandt i England JOHAN SCHLEZER tilskriver Kurfyrsten bl. a., at den engelske Gesandt, Mr. Meddus (Meadow), den foregaaende Dag er afrejst til Danmark. — *London*, 28. August. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 780—82. 28. Augusti.

*19535. Den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO skriver til Gersdorf for at opfordre Danmark til at holde ud; »naar Modstanden blot varer en Maaned endnu, ville Tingene faa et andet Udseende«. — 8. Sept. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 305—06. 29. Augusti.

*19536. K. FR. III.'s Brev til Ove Gjedde, Christen Skeel, Otte Krag og Peder Reedtz, hvorved han sender dem en »Forsichring« paa 10,000 Rdlr., som de skulle levere til Grev Rebolledo mod at faa en Vexel paa samme Beløb, som skal sendes til Kommissæren i Glyckstad Johannes Svertfeger. — 31. August. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 392. 31. Augusti.

12198. P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 171—72 (kun de to førstnævnte vare Rigsraader). 1. Septbr.

*19537. K. FR. III.'s Befaling til Steen Bille, som fører Befalingen paa den fyenske Side af Beltet, at forhandle med Kommissærerne om Strandvagter o. l. — 2. September. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 133. 2. Septbr.

*19538. K. FR. III.'s Befaling til Joh. Chr .v. Körbitz om at besolde Artilleristerne i Frederiksodde efter Peter Kalthofs Designation. — 2. Septbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 133 2. Septbr.

*19539. K. FR. III.'s Befaling til Peter Kalthof om at lade Stykker forfærdige i Midelfart og selv gaa til Frederiksodde. — 2. September. Udt. i Berg, Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 133. 2. Septbr.

1657.

4. Septbr. *19540. K. FR. III. befuldmægtiger Rigsraadet til at iodlede Forhandlinger med K. af Ungarns Gesandt om et gjensidigt Forbund. — 4. Septbr. Udt i Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 148, Anm. 1.

7. Septbr. *19541. K. FR. III.'s Befaling til Mathias Bolt om at krydse med »Højenhald« mellem Ærø, Als og Femern. — 7. Septb. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist S. 133.

9. Septbr. 12210. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Pars spec. Bd. 5. 4. Abth. 3. Absatz S. 166—71.

10. Septbr. *19542. K. FR. III.'s Befaliog til Joh. Chr. v. Körbitz om at skulle lade forfærdige 240 Morgenstjerner til Frederiksodde. — 10. Septbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 133.

12. Septbr. *19543. DE WITTS Brev til Vogelsangh, hvori omtales, at K. Fr. III. haabede at drage Nederlandeoe med ind i Krigeo mod Sverig. -- 22. Sept. (Hollandsk.) Udt. p Fransk i Lefèvre Portalis, Jean de Witt 1 252.

13. Septbr *19544. THOMAS BANGIUS professor M. Heoningio Stockfleth episcopo promittit, se in ingenio filii eius formando, quod suum sit, effectum daturum. Addit intra Bornholmiam et promontorium Moense navalem coofiictum fuisse, regemque rediisse et in Scaniam ad exercitum coocessisse. — *Hafniæ*, 13. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 269—70

14. Septbr. *19545. Ansøgning fra P. SCAVENIUS til den kgl. Sekretær Erik Krag om at ud virke, at han ansættes med Løn som secundus ordinarius juris professor med Ancieonitet fra den Dag, han blev professor mathematicus. — *Hafniæ*, 14. Sept. st. v. Bruun, Det st. kgl. Bibliotheks Stiftelse S. 77.

14. Septbr. *19546. KURF. AF BRANDENBURG meddeler K. Karl X. Gustaf, at han paa Grund af, at Kongeo har kastet sig ind i den danske Krig, er bleven nødt til at slutte Stilstand med Polen. — *Königsberg*, 24. Sept. (Tydsk.) Udt i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Braodenburg VIII 233.

14. Septbr. *19547. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til sin Gesandt i Kjøbenhavn Kleist, hvorved han kaldes tilbage. — (*Königsberg*, $\frac{4}{14}$. Sept.) (Tydsk.) Udt. i Urk u. Actenst. z. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandeoburg VIII. 581.

14 Septbr. *19548. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for v. Wreich, der skal gaa som Gesandt til Danmark for at slutte en Alliance med dette Land. — *Königsberg*, $\frac{4}{14}$. Sept. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Urk u Actenst z Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandeoburg VIII. 579—81.

16. Septbr. *19549. K. FR. III.'s Befaling til Henrik Ranzau om at lade Stribs Skibsbro befæste. — 16. Septbr. Udt i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 133—34

16 Septbr. *19550. K. FR. III.'s Brev om Øxne, der fra Fyen skulle leveres til Frederiksodde. — 16. Septbr. Brudst. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 134

20. Septbr. *19551. K. FR. III.'s Befaling til Thyge Belov om at lade hugge Brændsel til Frederiksodde. — 20. Septbr. Udt i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 134

20 Septbr. *19552. Den spaoske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO fortæller La Fuente om en Samtale med Rigshofmester Gersdorf om Daomarks Forhold til Østrig og om de gjeonem Ulfeld fremsatte svenske Forslag. — 30. Sept. (Spaosk.) Udt. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 307.

21. Septbr. 12226. Særtr. af Forordn.

1657.

*19553. Oberstlieutenant NIELS LYKKE beretter til Rigens Marsk Anders Bilde om de af ham trufne Foranstaltninger til at sikkre Vendsyssel og Thy mod de Svenskes Angreb; medens han tror at have Mandskab nok, klager han over Mangel paa Officerer. — *Sundbye*, d. 21. Septembris. Danske Saml. I. 29—32. 21. Septbr.

12228. Samtidig Tryk. 22. Septbr.

12228—29. Svensk Udt. i Såve, Kejsarevalet i Frankfurt 1657—58 S. 28—30. 22. Septbr.

*19554. Grev WALDECK skriver til Kurf. af Brandenburg, at man i Wolfenbüttel ikke ønsker at tage Parti i Striden mellem Danmark og Sverig. — 3. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 248. 23. Septbr.

*19555. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua fœdus inter electorem Brandenburgicum et regem Poloniæ factum nutantem regis Daniæ animum erecturum scribit et commoda inde ei nascentia commemorat. Electorem e condicto cum rege Daniæ Sveciæ regem aggredi cupere scribit et svadet, ut rex Sveciæ subito opprimatur, ne, si negotia protrahantur, rex Daniæ cum eo pacem faciat. — *Danzig*, October 3. Udt. og Brudst i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 321—27. 23. Septbr.

*19556. FRANÇOIS BLONDEL, fransk Afsending ved det brandenburgske Hof, tilskriver Kardinal Mazarin, at Kurf. Frederik Wilhelm hemmelig har sendt en Gesandt til K. af Danmark enten for at underrette ham om Freden med Polen eller for at bevæge ham til ikke at indlade sig i Partikulærunderhandlinger med K. af Sverig. — *Königsberg*, 4. Oct. (Fransk.) Urk. u. Actenst z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 137—39. 24. Septbr.

*19557. K. FR. III.'s Brev til Bgm. og Raad i Hasle om, at Indbyggerne paa Bornholm skulle levere 1000 Par Strømper, Sko og Skindbuxer til Lensmanden over Christiansstads Len, Hr. Henrik Lindenov, mod Betaling i sin Tid af Kronen. — *Vordt Slot Kiobenhaffn*, d. 28. September. Samlinger til Skånes historia 1870 S. 11. 28. Septbr.

12253. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25 Jaarg. S. 695—96. 4. Octobr.

*19558. JAN DE WITTS Skrivelse til Kornelis de Graeff, Herre af Zuidpolebroek, hvori han omtaler Amsterdams Iver for at formaa de andre Provindser til at hjælpe Danmark, medens Staden 1644 og 1645 havde modarbejdet dette Rige. — *Haege*, d. 18^en Octob. (Hollandsk.) Kinderen, De nederlandske Republiek en Munster S. 432—37. 8. Octobr.

*19559. DE BRAUNSCHWEIG-LÜNEBURGSKE Rhinforbundsgesandters Fællesrelation, hvori bl. a. udtales, at blandt de Grunde, der talte for Tilslutning til nævnte Forbund, maatte ogsaa regnes Hensynet til Sverigs Indfald i Holsten og Jylland, og til, at den svenske Konge først i Gottorp vilde give de lüneburgske Hertuger Løfte om, at deres Lande skulde blive skaanede. — *Frankfurt*, 9. October. (Tydsk.) Brudst. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I 635 9. Octobr.

*19560. Instructio LEOPOLDI, regis Bohemiæ et Hungariæ, ad Franciscum de Lisola, residentem suum, in qua confidit ita inter Poloniam et Brandenburgiam pactionem constare, ut etiam sine accessione Austriæ velint ac debeant regi Daniæ assistere. — 22. October. Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 334, Anm. 1. Jvfr. S. 71. 12. Octobr.

*19561. K. FR. III.'s Brev til de fyenske Lensmænd, at de skulle være Anders Bille behjælpelige med Palisader og andet til Landets Forsvar. — 13. Oktober. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 134 13. Octobr.

1657.

13 Octobr. *19562. Den brandenburgske Gesandt HÜBNER meddeler Kurfyrsten den af Sverig til Rigsdagen indgivne Memoire, hvori ogsaa Forholdet til Danmark omtales. — *Frankfurt*, $\frac{13}{23}$. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 465—66.

15. Octobr. 12269. Særtr. af Forordn.

15. Octobr. *19563. UNIVERSITETETS VANDKOMPAGNIS Fundats af 13 Octobr. 1630 med Participanternes siden vedtagne Tilføjelser. — *Kjøbenhaffn*, d. 15. Octobris. Særtr. af Forordn (Tryk fra 1666 og 1724; begge 8 Bl. i 4to.)

16. Octobr. *19564. H VILLUMSEN ROSENVINGES Skrivelse til Rigshofmester Gersdorf, at han er meget besværet ved jævnlige Visiter og Bud fra en forarmet Pr. af Portugal, der for nogle Aar siden havde bedt K. Fr. III. til Fadder for et af sine Børn og nu ventede en Faddergave. — *Haag*, 26. Okt. n. St. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 61 Anm. 1.

17. Octobr. *19565. K. FR. III.'s Befaling til Henrik Ranzau om at indsætte Jørgen Rylter til Kapitain paa »Gribben« i Stedet for Stibolt Petersen. — 17. Oktbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 134.

20. Octobr. *19566. K. FR. III. befaler Felttøjmesteren Christian Friis at underrette ham om Aarsagen til den burtige Retræte til Frederiksodde, forlanger Krigsraadets Beslutning desangaaende tilsendt og ønsker at vide, om man har indhentet Rigsmarskens Approbation paa Raadets Beslutning. — *Hafn.*, 20. 8br. Meldell, Fra Enevældens Dæmring S. 145—46, Anm

20. Octobr. *19567. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Holland har anbefalet Generalstaterne at gaa ind paa at yde Danmark et Laan, og at denne Provinds selv bar forudbetalt det imod Sikkerhed i Sundtolden. — *Haag*, 30. Oct. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 105—06.

21. Octobr. *19568. K. FR. III.'s Befaling til Gunde Rosenkrantz om at akkomodere Officererne ved hans afdøde Søns Regiment. — 21. Oktober. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 134.

21. Octobr. *19569. Protokol over Rhinforhundstraktaterne, hvori findes en Udtalelse af den svenske Afsending SNOILSKY om, at denne Alliance vilde være K. af Sverig til ringe Nytte, naar man ikke vilde hjælpe bam i Pommern og Bremen mod Polakkerne og de Danske. — 21. Oct. (Tydsk.) Udt. i Köcher. Gesch. v. Hannover u Braunschweig I. 236.

21. Octobr. *19570. Den brandenburgske Gesandt i Wien KITTELMANN skriver til Kurfyrsten, at man har den bedste Tro til Brandenburg, da man mener, at dets Interesser kræve et Forbund med Østrig, Sachsen, Polen og Danmark og ikke med Sverig, Frankrig eller England. — *Prag*, 31. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 348—49.

22. Octobr. *19571. Den svenske Overkrigskommissær ALBERT SILTMANDS Brandskatningsbrev for adelige Godser, Præstegaarde og Sogne i Jerlev Herred. — *Aalborg*, d. 22. Oktober. (Tydsk.) Dansk Overs. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 147—48

26. Octobr. *19572. K. FR. III.'s Kreditiv for Detleff v. Ahlfeld, der skal fortsætte Underhandlingerne med Brandenburg. — *Kopenhagen*, 26. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 581.

26. Octobr. *19573. K. FR. III.'s Rekreditiv for den brandenburgske Gesandt v. Wreich. — *Kopenhagen*, 26. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 581.

1657.

*19574. K. Fr. III.'s Befaling til Jørgen Brahe, Sivert Urne og Thyge Belov om at skulle levere Ved og Proviant til Frederiksodde. — 26. Oktbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S 134—35. Samme Dag udgik Brev om Transporten af Ved fra og til Fæstningen. 26. Octobr.

*19575. K. Fr. III.'s Brev, at Generalproviantmesteren i Frederiksodde Hans Villumsen hver Uge skal have 294 Dlr. 5 Mk. af Odenses Konsumption. — 27. Oktbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist S. 135. 27. Octobr.

*19576. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at Provindsen Holland har udbetalt den danske Gesandt Rosewing 600,000 Gylden i Subsidier imod Pant i Tolden i Øresund og i Norge. — *Haag*, 6. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 106—08. 27. Octobr.

*19577. K. Fr. III.'s Befaling til Henrik Ranzau om at skulle indkvartere Rytteriet i Søstæderne og erobre eller ødelægge de Pramme og Baade, Fjenden har erobret ved Frederiksodde. — 28. Oktbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 135—36. 28. Octobr.

*19578. Johan Ekeblad skriver til sin Fader, at Grev Stenbock i Morgen skal drage til Halmstad; hvis Bønderne ej hjælpe, er Hæren fortabt, hele Halland er opspist; Wrangel skal være gaaet over til Fyen. — D. 28. Oct. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 220. 28. Octobr.

*19579. Instrux, hvorved den østrigske Resident Fr. v. Lisola beordres til at give Kurf. af Brandenburg Underretning om Allianceforhandlingerne mellem Østrig og Danmark. — 8. November. (Latin?) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 12. 29. Octobr.

*19580. Johannis Georgii Graevii ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua commemorat, Reinesium sibi dixisse, manuscriptos Ovidianos jam pridem a se accepisse nobilem Danum. — *Duisburgi*, VI. Idus Novemb. Burmannus, Sylloge epistolarum IV. 17—20. 29. Octobr.

*19581. Ratificeret Alliance mellem K. af Danmark og Kurf. af Brandenburg. — *Kopenhagen*, 30. Oct. Jvfr. Urk u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 581. 30. Octobr.

*19582. Relatio Francisci de Lisola, residentis et consiliarii regis Hungariæ, in qua svadet, ut Polonorum, Danorum, electoris consilio unitis conatibus in regem Sveciæ irrumpatur, ne rex Daniæ cum Sveco reuniatur. — *Bromberg*, November 9. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX 328—33. 30. Octobr.

*19583. K. Fr. III.'s Brev til Otte Krag om at skulle sørge for Fyens Defension bl. a. ved Befæstning af Nyborg og Slipshavn. — 31. Oktbr. Udt. og Brudst. i Berg, Smaa Bidr t. Fredericias Kultur- og ældste Hist S. 136. 31. Octobr.

*19584. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at Holland vil foreslaa Generalstaterne at laane Danmark 1,500,000 Gylden imod Pant i Øresundstolden. — *(Cleve?)*, October. (Tydsk.) Brudst i Urk u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 104—05. Octobr?

*19585. Grev Schlippenbach giver Kurf. af Brandenburg Underretning om Svenskernes Erobring af Frederiksodde. — *(Stralsund)*, $\frac{1}{11}$ Nov. (Tydsk.) Udt i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 233. 1. Novbr.

*19586. Den hollandske Ambassadør van Beuningen meddeler Generalstaterne Efterretningen om Frederiksoddes Indtagelse, hvorved bl. a. Rigsmarsken og Rigsraaden Mogens Høg skulle være omkomne eller fangne; General Gyldenløve er afgaaet til Fyen for at varetage Øens Forsvar; Hæren i Halland skal lægges i Vinterkvarter; General Krabbe har sejret i Norge. — *Coppenhage*, d. 11en Nov. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5 Serie 25 Jaarg. S. 696—97. 1. Novbr.

1657.

1. Novbr. *19587. Den hollandske Resident LE MAIRE meddeler Generalstaterne, at Glæden over General Krabbes Sejr paa den norske Grændse har indgivet det danske Hof forskjellige Planer om Indfald i Sverig, Ødelæggelse af den svenske Flaade i Wismar og Fordrivelse af de Svenske fra Halvøen ved Forbindelse med Charnesky og Kurf. af Brandenburg; men disse Planer ville vistnok nu blive til Intet ved Frederiksoddes Indtagelse. — *Coppenhage*, d. 11en Nov. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 5. Serie 25. Jaarg. S. 697—99.

4. Novbr. *19588. Den svenske Overkrigskommissær ALBERT SILTMANDS Rekvisition af Proviant, der skal leveres fra Hjermitslevgaard. — *Aalborg*, d. 4. November. (Tydsk.) Dansk Overs. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 147.

6. Novbr. *19589. DE LÜNEBURGSKE RAADERS Forhandlingsprotokol med Udtalelser om den Stilling, de enkelte Medlemmer af den nedersachsiske Kreds indtoge til Spørgsmaalet om at hjælpe Svenskerne med at fordrive de Danske fra Bremervörden. — *Hannover*, 6. November. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 215.

7. Novbr. *19590. TH. BANGIUS professor M. Henningio Stochflet, episcopo Christianiensis diœceseos, Joh. Gangolphum in Norvegiam redeuntem commendat, et Christianum, filium episcopi, probe iam studiosi munere fungi scribit. Nonnulla de bello addit. — *Hafniæ*, 7. Nov. Kirkehist. Saml. 3 R. V 270—71.

8. Novbr. *19591. Oberst CHRISTOFFER HUAS beder K. Fr. III. om Tilgivelse for sin Søn Jens Huas, der den 12. Oktober paa Torsing i ærlig Duel havde dræbt Lieutenant Berendt Gamelen, tilligemed en Erklæring af J. Ernst Baltzar og Hans Scheel angaaende Duellen. — *Waldemar Slott*, d. 8. 9bris. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 108—10. Kun Erklæringen er dateret.

8. Novbr. *19592. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua scribit, electorem Brandenburgicum, si fœdus offensivum admittatur, regem Sveciæ in Holsatia vel in Pomerania, ut Holsatiam deserere cogatur et rex Daniæ eum insequatur, aggredi cupere; si ei eædem militis et pecuniæ conditiones offerantur, quæ regi Daniæ concessæ fuerint, etiam defensivo fœdere electorem ad invadendos Svecos obligari posse; omnino impediendum, ne Danus transigat. — *Posen*, November 18. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 333—38 jvfr. S. 73.

9. Novbr. *19593. K. FR. III.'s Befaling, at Mathias Bolt skal iagttage Fjenden i Medelfartsund. — 9. Novbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 136.

9. Novbr. *19594. K. FR. III.'s Brev, at den fangne Ingeniør Peter Gyszen skal løskjøbes for 150 Dlr. — 9. Novbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 136.

10. Novbr. *19595. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg om den Uro, som hersker i Holland, i Anledning af K. af Sverigs Fremskridt i Danmark, og at man ønsker at vide, om Kurfyrsten vil slutte Forbund med Danmark, for hvilken Stat man mener, at der bør gøres mere end hidtil. — *Haag*, 20. Nov. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 108—09.

13. Novbr. *19596. K. FR. III.'s Fuldmagt for Ulrik Christian Gyldenløve til at underhandle med Feltmarskalk Wrangel samt lade den i Frederiksodde fangne Stykmajor blive udvekslet, da der er Mangel paa Artilleriofficerer. — 13. Novbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 136.

13. Novbr. *19597. CHRISTOPHORI FORSTNERI ad Henricum Bœclerum epistola, in qua convivia pridem Viennæ a ministris Cæsarianis habita, in quibus multa libertate de publicis

1657.

rebus disserebatur neque minus libere Daniæ regis quam Cæsaris causam agere licebat, commemorat. — *Mombeligardi*, 9. Kal. Decembr. Le Bret, Magazin z. Gebrauch f. Staats- u. Kirchengeschichte III. 635—40.

*19598. Ulrik Christian Gyldenløves Skrivelse til Kjøbenhavn om de daarlige Forsvarsforanstaltninger paa Fyen. — D. 15. Novbr. Brudst. i Vort Forsvar 1886 Nr. 132 A. 15. Novbr.

*19599. Den svenske Overkrigskommissær Albert Siltmands Salvegardebrev for Gejstligheden i Aalborg samt deres Bønder og synderlig for Mag. Jacob Paulssen (Sognepræst ved Vor Frue Kirke). — *Alborg*, d. 17. Novembr. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 764—65. 17. Novbr.

*19600. Relatio Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua legatum Danicum se de auxiliis adire scribit; fœdus inter Daniam et Brandenburgiam factum esse, sed electorem regi Daniæ declarasse nunquam se in Svecos hostile quicquam tentaturum absque Austriæ auxiliis. — *Posen*, November 27. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 339—40. 17. Novbr.

*19601. Den franske Gesandt Blondel skriver til Kardinal Mazarin bl. a., at Kurf. af Brandenburg fører et andet Sprog efter Affæren ved Frederiksodde. — *Berlin*, 27. Nov. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 145—46. 17. Novbr.

*19602. K. Fr. III.'s Instrux for Peiter Bredal, der skal søge at erobre de svenske Skibe i Medelfartsund, men dog, naar Frosten indtræffer, gaa til Slipshavn. — 18. Novbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 137. Sammesteds et Tillæg til Instruxen af 12. Decbr. 18. Novbr.

*19603. K. Fr. III.'s Befaling til Otte Krag, at de Soldater, som daglig ankomme fra Frederiksodde, skulle gjøre Tjeneste i Nyborg. — 18. Novbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 137. 18. Novbr.

*19604. Lustratio cadaveris fabri illustr. Gyldenløwii. — *Hafniæ*, 18. Novembr. Bartholini Cista medica S. 609—10. 18. Novbr.

*19605. Den lüneburgske Afsending, Hofraad v. Heimburgs, Protokol over hans Forhandlinger med Brandenburg angaaende Spørgsmaalet om væbnet Hjælp til Svenskerne til Fordrivelse af Danskerne fra Bremervörde, hvori findes Brandenburgs afvisende Svar paa Lüneburgs Opfordring. — 19. Nov. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v Hannover u. Braunschweig I. 216. 19. Novbr.

12317. Brudst. i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 163—65. Med den urigtige Datum: 2. Novbr. 21. Novbr.

*19606. K. Fr. III.'s Befaling til Ulrik Christian Gyldenløve, at han skal udvexle Stykmajor Barnekow med den svenske Major i Odense, der dog skal udstede en Revers om, at han ej vil brænde i Jylland. — 24. Novbr. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 136—37. 24. Novbr.

*19607. K. Fr. III.'s Befaling til Major Anders Laursen, at han skal tjene under Oberst Frants Eidmand, der er antaget til Kommandant i Fæstningen Stapelholm. — D. 24. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 369. 24. Novbr.

*19608. Kurf. af Brandenburgs Instrux for Fr. v. Löben, der skal gaa som Gesandt til K. af Ungarn; han skal bl. a. forestille, at lader man Sverig i Ro, er det usikkert, om Polen og Danmark ikke burtigst slutte Fred. — *Cölln a. d. Sp.*, 25. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 351—52. 25. Novbr.

*19609. Daniel Weimann tilskriver Kurf. af Brandenburg bl. a. om den daarlige Tilstand i Danmark, fra hvilket Land Hr. von Beuningen kun skriver om Mangler og 25. Novbr.

1657.

Ulykker, og om de Raadslagninger, som finde Sted i Holland, om at komme Danmark til Hjælp. — *Haag*, 4. Dec. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 110—12.

27. Novbr. *19610. K. Fr. III.'s aabne Brev til Adelen i Sjælland, hvori han beder den om, at den ligesom Adelen i Skaane og Fyen vil samtykke i, at dens Ugedagstjenere paa nogen Tid gjøre Tilførsel til Folket, som skal indkvarteres langs Stranden. — D. 27. November. Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 49—50.

27. Novbr. *19611. K. Fr. III.'s Befaling til Jørgen Retz, Hugo Lützow, Oluf Brokkenhus og Oluf Rosenkrants om at paase, at Officererne ikke tage flere Heste med sig paa de farlige Poster, end de have nødig, men lade de andre blive i de gamle Kvarterer, hvor de af Borgerne skulle underholdes. — D. 27. November. Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 50.

27. Novbr. *19612. K. Fr. III.'s Befaling til Kaj Lykke, at han med sit Regiment skal gaa til Vordingborg og Præstø og have god Agt paa fjendtlig Indfald og Landgang. — 27. November. Udt. og Brudst. i Bruun, Kaj Lykke S. 28—29.

27. Novbr. *19613. K. Fr. III. befaler Bertram Ranzov at lægge sig med sit Regiment i Korsør og Skjelskjør og passe paa, at Posterne for al fjendtlig Indfald og Landgang blive vel forvarede. — D. 27. November. Brudst. i Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 49.

27. Novbr. *19614. Den danske Gesandt D. v. Ahlfelds Memorial til de brandenburgske Gehejmeraader v. Schwerin og v. Somnitz om en Samvirken mellem de to Lande. — *Berlin*, 27. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 582—83.

29. Novbr. *19615. K. Fr. III.'s Befaling til Major Anders Laursen, at han maa forlade Stapelholm Skandse, naar han derom faar Befaling af Hr. Henrik Blome. — (29. November.) Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 369.

30. Novbr. *19616. K. Fr. III.'s aabne Brev til Hertugdømmerne om Indbetalingen af Restancerne af den paa den sidste Landdag i Flensborg til Defensionen bevilgede Skat. — *Vnsere Veste Glückstadt*, d. 30. Novembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

30. Novbr. *19617. K. Fr. III.'s Lejde og Fredsbrev for Jens Hvas, der i Duel havde dræbt Lieutenant Bernt Gamelin. — *Hafn.*, d. 30. Novembr. Hvass, Personer og Familier af Navnet Hvas II. 110.

30. Novbr. *19618. K. Fr. III.'s Ordre, at Tøjmester Peter Kalthof skal sende 200 Pund Krudt og 6 Lispund Bly til Vordingborg og ligesaa meget til Byerne Kjøge, Præstø og Korsør. — 30. November. Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 51.

30. Novbr. *19619. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at der hersker stor Uro i Holland over Svenskernes Fremskridt i Danmark, og at man allerede har foreslaaet ham en Alliance mellem Generalstaterne og Brandenburg for med Magt at diktere Freden i Norden og tvinge den gjenstridige Part til Eftergivenhed. — *Haag*, 10. Dec. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 112—13.

1. Decbr. *19620. K. Fr. III. forlænger Generalmajor Fr. v. Buchwalds Orlov til at rejse uden Riget til Fyrstendømmerne, dog skulde han til Fasten indfinde sig i Kjøbenhavn for overfor en Krigsret at forsvare sig mod Kongens og Marskens Beskyldninger. — 1. Decbr. Udt. i Meidell, Fra Enevældens Dæmring S. 122, Anm. 1.

1. Decbr. *19621. Votum Deputatorum i Wien om Svar til Habbæus, der uden at være akkrediteret har anvendt »böse officia« hos Danmarks Repræsentant Sehestedt. — *Wien*, 11. December. (Tydsk.) Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 344, Anm. 4.

1657.

*19622. Den lüneburgske Afsending WITTES Relation, hvori bl. a. udtales, at alt afhænger af, om K. af Sverig vil beslutte sig angaaende den forud betingede Ikke-Indblanding i den polske og danske Krig. — *Frankfurt*, 1. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 237. 1. Decbr.

*19623. Den østrigske Resident FR. v. LISOLA beordres til at virke for, at Polen og Brandenburg med forenede Kræfter angribe Svenskerne i Pommern og Holsten. — 12. December. (Tydsk.) Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 341, Anm. I. 2. Decbr.

*19624. K. FR. III.'s aabne Brev om Underholdningen af de i Kjøbstæderne indkvarterede Ryttere. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, 4. Decembr. Særtr. af Forordn 4. Decbr.

*19625. Den brandenburgske Gesandt i Frankfurt PORTMANN skriver til Kurfyrsten bl. a., at den danske Gesandt roser sig af, at der er sluttet Forbund mellem Danmark og Brandenburg. — 15. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 539. 5. vel 15. Decbr.

*19626. K. FR. III. befaler Henning Quitzow at indkjøbe 1200 Palissader til Voldenes Forsikring fornemmelig mellem Dronningens Have og Løngangen. — *Kiøbenhavn*, d. 6. December. Larsen, Kjøbenhavns Befæstnings Hist. S. 176. 6. Decbr.

*19627. K. FR. III. befaler Ove Gedde med det forderligste at forestille Niels Juel til at være Tilsynsmand paa Holmen, saa at han kan tage Sæde i Admiralitetet. — D. 7. December. Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 187. 7. Decbr.

*19628. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at den Tanke vinder mere og mere Herredømme i Holland, at man skal tvinge de krigsførende Magter i Norden til Fred og erklære Sverig for den offentlige Freds Forstyrrer. Fremfor alt frygter man for, at Norden skal blive forenet til et Rige »seu victo Dano, seu victore ultra non auso.« — *Haag*, 17. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 113—14. 7. Decbr.

*19629. Den brandenburgske Gesandt FR. v. LÖBENS Indberetning, hvori bl. a., at Østrig helst ønskede at lade sin Hær blive i Polen og ikke direkte understøtte Danmark. — *Prag*, 9. Dec. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 353—54. 9. Decbr.

*19630. K. FR. III.'s Skrivelse til Kaj Lykke om hans Rytteregiments Proviantering; han beklager sig over den Langsomhed, hvormed det marscherer, og befaler ham alvorlig at forføje sig til sin Post. — 10. December. Udt. og Brudst. i Bruun, Kaj Lykke S. 30—31. 10. Decbr.

*19631. Oberst ANDERS SINCLAIR skriver til A. Forbus, at K. af Danmark skal være saa kjed af de Danske, at han tænker paa at flytte til Norge; han fremsender et Smædeskrift mod den danske Adel kaldet »Diskurs zwischen ein Hofdinner undt ein Bürger zu Dannemark«. — *Calmar*, 12. Dec. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. X. 76—77. 12. Decbr.

*19632. K. FR. III.'s Skrivelse til Bispen i Fyen, at han tilholder den Præst, hos hvem Hr. Michel Hansen Vinding, der »udi forleden Sommer« var Skibspræst paa Flaaden, tilforn var Kapellan, at han igjen tager denne sin forrige Kapellan til sig, »indtil han paa anden Manér kan vorde akkommoderet.« — *Hafn.*, 14. Decemb. Ny kirkehist. Saml. V 694. 14. Decbr.

1657.

14. Decbr. *19633. Kurf. FREDERIK WILHELM af Brandenburg befaler sin Gesandt hos Generalstaterne, Daniel Weimann, at fordre virkelig Understøttelse og Hjælp til at bekæmpe Sverig. — *Berlin*, 14. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 114—15.

15. Decbr. *19634. K. FR. III.'s Befaling til Kaj Lykke, at han skal holde Ordonantsryttere af sit Regiment i Kjøbenhavn saavel som i »Rungste« og Kjøge Kro. — 15. December. Udt. og Brudst. i Bruun, Kaj Lykke S. 29.

15. Decbr. *19635. Kammerjunker JEAN LEDEBAURS Relation til Kurf. af Brandenburg om hans Forhandlinger med K. af Sverig, med hvem han ogsaa havde talt om Forholdet til Danmark. — *Berlin*, 15. Dec. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 236—38

15. Decbr. *19636. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Holland nu endelig har besluttet at hjælpe Danmark med 6000 Mand og en anselig Flaade, men at adskillige Medlemmer af Generalstaterne endnu ikke have afgivet deres endelige Beslutning. — *Haag*, 25. Dec. (Tydsk.) Urk u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII 115.

16. Decbr. *19637. K. FR. III.'s Befaling til Joh. Chr. v. Körbitz om at sende en Maaneds Sold til de 6 fangne franske Officerer i Frederiksodde. — 16. December. Udt. i Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 137.

19. Decbr. *19638. K. FR. III. giver Biskop Hans Svane Ordre, om hvorledes han skal optræde i Anledning af, at Anne Barbra von Wilckens Barn mod Moderens Vilje er blevet døbt af den katolske Gesandtskabspræst. — *Hafniæ*, 19. Decemb. Danske Mag. 4. R. V. 39—40.

21. Decbr. *19639. DEN CELLISKE REGERINGS Skrivelse til Dr. Witte, hvori meddeles, at K. af Danmark paa Lüneburgerkonventets Opfordring er gaaet ind paa at forhandle med Sverig om at rømme Bremervörde, og at Kredstropperne derfor have opløst sig. — *Lüneburg*, 21. Dec. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I 216.

23. Decbr. *19640. K. FR. III.'s Missive til Kaj Lykke, at han Philippi Jacobi førstkommende skal blive forlenet med Aalborghus. — 23. December. Bruun, Kaj Lykke S 31.

23. Decbr. *19641. Skrivelse fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO til Statssekretæren de la Torre, hvori han meddeler, at hans Sekretær Antonio de Sandoval i et halvt Aars Tid har holdt sig skjult hos en Professor og nu er bleven Lutheraner. — 2. Januar 1658. (Spansk.) Overs. p. Dansk i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 662—63.

28 Decbr. *19642. K. FR. III. giver Suend Poffuelsen Bestalling som Kapitain over et Kompagni Dragoner. — *Hafniæ*, d. 28. Decembris. Aarsberetn. fra Geheimearch VI. 228.

28. Decbr. *19643. Beretning fra DE HOLLANDSKE GESANDTER I BRANDENBURG om, at General Montecucoli, K. af Ungarns Resident Lisola, Palatinen af Posen og den danske Gesandt Ulefeldt (ɔ: Ahlefeldt) ere rejste til Berlin for at bevæge Kurf. Frederik Wilhelm til at erklære Sverig Krig. — *Wismar*, 7. Jan. 1658. (Hollandsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 112.

29. Decbr. *19644. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. Frederik Wilhelm af Brandenburg, at Dort og Rotterdam have gjort deres Tiltræden til Beslutningen om at hjælpe Danmark afhængig af, om Sverig forkaster Hollands Mægling eller ej. — *Haag*, 8. Januar 1658. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII 115—16.

1657.

*19645. Generalstaternes Resolution, at Deputerede skulle træde i Forbindelse med de brandenburgske Gesandter for at foreslaa fælles Forholdsregler til Afgjørelsen af Striden mellem de nordiske Stater. — (8. Jan. 1658.) (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 112. 29. Decbr.

*19646. François Blondel, fransk Afsending ved det brandenburgske Hof, meddeler Kardinal Mazarin bl. a., at han har haft en Samtale med den danske Gesandt (Detlef Ahlefeldt). — *Berlin*, 8. Jan. 1658. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 150—51. 29. Decbr.

*19647. K. Fr. III.'s Befaling til Bgm. og Raad i Kjøbenhavn, at de skulle anholde en fra England hidkommen Kvæker. — *Hafniæ*, 30. December. Ny kirkehist. Saml. III. 253. 30. Decbr.

*19648. K. Fr. III. befaler Borgerne i Maribo og Nysted paa Grund af Tidernes Ugunst at hjælpe Saxkjøbing og Rødby med Indkvartering. — D. 30. December. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 368. 30. Decbr.

*19649. Relatio Montecuccoli, legati, et Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua inter alia commemorant, electorem Brandenburgicum Velaviæ post conclusos tractatus Polonicos necessitatem invadendi hostis in Pomerania vel Holsatia exposuisse. — *Berlin*, 1658, Januar 9. Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 341—51. 30. Decbr.

*19650. Relatio Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, de commissione Ahlfeldii, ablegato regis Daniæ, ad electorem Brandenburgicum et regem Poloniæ. Inter Brandenburgiam et Daniam fœdus factum sed nondum ratificatum esse scribit. — *Berlin*, 1658, Januar 9. Brudst. og Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 352—53. 30. Decbr.

*19651. K. Fr. III. sender Otto Povisk, Lensmd. paa Frederiksborg, et Elendsdyr, hvilket han skal lade gaa i den lille Dyrehave, og som han skal sørge for. Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 399.

1657—58.

1657—58.

*19652. Regnskab over Indtægter og Udgifter under Grev Johan Casimir de la Gardies Guvernement paa Fyen. (Tydsk?) Udt. p. Svensk i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XII. 157—59.

1658.

1658.

12380. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 699—701. 2. Januar.

*19653. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at Dortrecht og Rotterdam have givet efter i Spørgsmaalet angaaende Hjælpen til Danmark, og at der i Generalstaterne hersker stor Iver for at bevare Danmark, ligesom ogsaa England og Frankrig siges at have tilraadet K. af Sverig ikke at sætte Alt paa Spidsen, for at ikke den gamle Ligevægt i Østersøen paany skulde blive forstyrret. — *Haag*, 15. Januar. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 116—20. 5. Januar.

*19654. De lüneburgske Raaders Forhandlingsprotokol, hvori findes Udtalelser af Kansleren Schwartzkopf om, at Danmark hjælper Østrig til Fredsbrud og ikke kan bruges til Allieret, da det kun tænker paa Sundet. — *Celle*, 5. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 217. 5. Januar.

*19655. François Blondel, fransk Afsending ved det brandenburgske Hof, meddeler Kardinal Mazarin, at Efterretningen om Svenskernes Landgang paa Sjælland(!) har 5. Januar.

1658.

vakt stor Skræk i Berlin, hvor man frygter, at Danmark nu er nødsaget til at slutte særskilt Fred med Sverig. — *Berlin*, 15. Jan. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 152—53.

6. Januar. *19656. K. Fr. III.'s Naturalisationsbrev for Hans Sch(a)ck, Generallieutenant og Oberst til Hest og Fods, og hans Efterkommere som danske Adelsmænd, givet med Rigsraadets Samtykke. — *Kiøbenhavn*, d. 6. Januarii. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 363.

6. Januar. *19657. Relatio Montecucculi, legati, et Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua scribunt, se, ne apud Danos invidia moræ in Austriam derivaretur, sua de fœdere defensivo mandata proposuisse, sed electorem maiorem militum numerum postulantem, prout rex Daniæ aliique e fœderibus secum factis duplum sibi numerum militum suppeditassent, rem diu protraxisse cum summa legati Danici anxietate, cui se affirmasse scribunt, domum Austriacam quantocius Daniæ regi opem laturam. Svadent propter hiemem proveciam, ut res ad aliquot adhuc hebdomadas protrahatur, ita ut Danus spe auxilii lactetur, ne ad pacem convertat animum, quod ne fiat prospiciendum esse censent, et si parum ei auxilli mittatur aliam ei subveniendi et in fœdere retinendi rationem quærendam, ut in electorem recidat rei neglectæ invidia. In postscripto addunt se effecisse, ut legatus Danicus responsum huius relationis præstoletur; impossibile esse, ut rex Daniæ diutius in hoc statu subsistat. — *Berlin*, Januar 16. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 353—61.

7 vel 17. Januar. *19658. Beretning fra de hollandske Gesandter i Brandenburg, at det endnu er usikkert, om Kurfyrsten vil erklære Sverig Krig; i saa Tilfælde vil en fransk Hær — efter Sigende — angribe Jülich og Cleve. — *Wismar*, 17. Jan. (Hollandsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 112—13.

8. Januar. 12385. Særtr. af Forordn.

9. Januar. *19659. Relatio Montecucculi legati et Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua scribunt electorem dixisse, hostem in Holsatia 44 squadrones, singulos 200 equitum, peditatum vero paucissimum habere et regi Daniæ necessario subveniendum esse. Monent, si rex non ante electionem auxilia Danis mittere velit, maximo secreto opus fore, ne id ad Danorum notitiam perveniat. — *Berlin*, Jänner 19. Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 361—65.

11.-12. Januar. *19660. Protokol over Forhandlingerne mellem den brandenburgske Gesandt Schwerin og Grev Schlippenbach bl. a. om Betingelserne for en Fred med Danmark. — *Neu-Brandenburg*, d. 11. u. 12. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 238—40.

15. Januar. *19661. Biskop Peder Winstrup i Lund befaler Provsten i Bjæra Herred at forbyde Studenten Lauritz Taagelycke at prædike. — ($^{15}/_{1}$.) Brudst. i Cawallin, Lund Stifts Herdaminne III. 286.

15. Januar. *19662. De brandenburgske Gesandter i Holland, Daniel Weimann og Johann Copes erklære ligeoverfor Generalstaterne, at de ere villige til at træde i nærmere Forbindelse med deres Deputerede, og at Kurf. af Brandenburg Intet bellere ser, end at Freden i Norden paany bliver gjenoprettet. — *Haag*, 25. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 113.

16. Januar. 12395. Brudst. i Save, Kejsarevalet i Frankfurt 1657—58 S. 69, Anm.

1658.

*19663. DR. AF POLENS egenhændige Skrivelse til Kurf. af Brandenburg om de politiske Udsigter; man bør knytte Nederlandene og Danmark fast til sig. — 26. Januar. (Fransk.) Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 278—79. 16. Januar.

12397. Berg, Smaa Bidr. t. Fredericias Kultur- og ældste Hist. S. 137—38. 17. Januar.

12398. Efter vor Tidsregning er Brevet at henføre til 18. Jan. 1659. Se Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 73. 18. Januar.

*19664. MONTECUCCOLI og FR. V. LISOLA skrive i en Indberetning til Regeringen i Wien, at den polske og den danske Gesandt have meddelt dem Indholdet af en Samtale mellem Schlippenbach og Schwerin. — *Berlin*, Januar 28. (Latin.) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 365—66. 18. Januar.

*19665. MONTECUCCOLI og FR. V. LISOLA fraraade i en Indberetning til Regeringen i Wien i Anledning af nogle Ytringer af Schlippenbach at gaa ind paa at forhandle med Udelukkelse af Danmark. — 28. Januar. (Latin.) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 366, Anm. 1. 18. Januar.

*19666. FR. V. LISOLA skriver til Portia, at han paa Forespørgsel har svaret den polske Vicekansler, at det vilde vække Anstød i Østrig og Danmark, hvis Polen begyndte Forhandlinger med Frankrig uden at underrette sine Forbundsfæller derom. — *Berlin*, 28. Januar. (Italiensk.) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 366, Anm. 2. 18. Januar.

*19667. MONTECUCCOLI og FR. V. LISOLA meddele Hoffet i Wien de enkelte Punkter af den dansk-brandenburgske Alliance. — *Berlin*, Januar 29. (Latin.) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 367—68. 19. Januar.

*19668. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Provindsen Holland paany har laant Danmark 400,000 Gylden proprio periculo, samt at Generalstaterne ville søge at formaa Protektoren til at støtte Danmark mod Sverig. — *Haag*, 29. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Acteust. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 120—21. 19. Januar.

*19669. CARL GUSTAF WRANGEL melder K. Karl X. Gustaf, at Isen, ifølge erfarne Folks Udsagn, hvis det vedbliver at fryse, om 4 Dage vil kunne bære mellem Kolding og Assens. Ved Middelfart er der endnu aabent Vande midt i Strømmen. — *Colding*, 23. Jan. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 203—04. 23. Januar.

*19670. CARL GUSTAF WRANGEL meddeler K. Karl X. Gustaf, at han overalt fra Kolding til Frederiksodde har fundet aabent Vande, men med Utaalmodighed venter Efterretninger fra Vagten ved Assens Færge. — *Fredriksodde*, 24. Jan. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 204. 24. Januar.

*19671. CARL GUSTAF WRANGEL melder K. Karl X. Gustaf, at der overalt er aabent Vande, og at der er Udsigt til Tøvejr. — *Fredriksodde*, d. 25. Jan. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 204. 25. Januar.

*19672. CARL GUSTAF WRANGEL melder K. Karl X. Gustaf, at et Rekognosceringsparti er taget af Fjenden ved Brandsø; Isen er endnu tynd, men det begynder at fryse. — *Fredriksodde*, d. 26. Jan. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 204. 26. Januar.

*19673. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om Generalstaternes Forhandlinger angaaende Hjælpen til Danmark, hvorom Provindsen Holland har indbragt Forslag, uden at der imidlertid endnu er taget nogen Beslutning; han meddeler tillige Underretning om Cromwells Stilling til Sverig. — *Haag*, 5. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 121—24. 26. Januar.

1658.

26. Januar. *19674. FRANÇOIS BLONDEL, fransk Afsending ved det brandenburgske Hof, meddeler Kardinal Mazarin, at da det er stærk Frost, nærer man stor Frygt i Berlin for, at K. af Sverig skal kunne gaa over Isen til de danske Øer. — *Berlin*, 5. Febr. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 153—54.

27. Januar *19675. K. KARL X. GUSTAF befaler Carl Gustaf Wrangel at lade Kavalleri rykke frem til Haderslev og billiger hans Tanke at gaa over ved Assens og gjøre en Diversion ved Middelfart. — *Flensburg*, d. 27. Jan. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 204.

28 Januar. *19676. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader om den Krigslist, hvormed Generalmajor Oxenstjerna erobrede Skandsen ved Uddevalla; da Besætningen førtes til Bahus, blev et dansk Kompagni overrasket og nedbugget. — D. 28. Jan. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 220—21.

30. Januar *19677. GENERALSTATERNES Instrux for Johan Ysbrandts til Kurf. af Brandenburg. Han skal fremstille Nødvendigheden af, at Freden mellem Danmark og Sverig bliver gjenoprettet paa Betingelse status quo ante, og foreslaa Kurfyrsten fælles Forholdsregler til Iværksættelsen heraf. — *Haag*, 9. Febr. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 113—16.

c 30. Januar. *19678. Conventio inter LEOPOLDUM Hungariæ et Bohemiæ regem et FREDERICUM WILHELMUM electorem Brandenburgensem, in qua elector inter alia promittit, se nunquam consensum præbiturum esse, ut rex Daniæ ullum cum Svecis tractatum pacis aut induciarum absque consensu regis Hungariæ ineat. — Uden Datum. Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd 9. Pars spec. (5). Forts. d. 2. Contin. 4. Abth. 3. Abs. S. 121—23.

1. Febr. *19679. K. FR. III.'s Befaling til Kaj Lykke, at han skal gaa til Kjøbenhavn med Livregimentet, men dog lade 50 Md. blive i Vordingborg og holde Forbindelsen vedlige gjennem Ordonantser. — 1. Febr. Udt i Brunn, Kaj Lykke S. 29.

1. Febr. *19680. K. KARL X. GUSTAF befaler Carl Gustaf Wrangel at iværksætte Overgangen til de danske Øer over Taasing, Langeland og Lolland og giver nærmere Instruxer for Udførelsen deraf. — *Odense*, d. 1. Febr. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 205

1. Febr. *19681. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne endelig have besluttet at sende Gesandten Ysbrandts til Kurfyrsten med vidtgaaende Fuldmagt, og at de ville arbejde hen til i Forening med England og Frankrig at bevæge de nordiske Magter til Fred. — *Haag*, 11. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 124.

2. Febr. *19682. K. KARL X. GUSTAF svarer Carl Gustaf Wrangel, at han maa oppebie nærmere Underretning om Isens Beskaffenhed, inden han iværksætter Overgangen til Øerne, samt befaler ham, hvis det er muligt, at erobre Skibene i Nyborg Havn. — *(Odense)*, d. 2. Febr. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 205—06.

2. Febr. *19683. K. KARL X. GUSTAFS Bimemorial for hans Commissarier ved den moskovitiske Fredstraktat. — *Odensee på Fyhnen*, d. 2. Februarii. (Svensk.) Den Svenska Mercurius VI. 680—87.

2. Febr. *19684. FRANÇOIS BLONDEL, fransk Afsending ved det brandenburgske Hof, meddeler, at Afsendinge fra det lüneburgske Hof ere ankomne til Berlin for at bevæge Kurfyrsten til at forene sine Tropper med deres til Danmarks Understøttelse. — *Berlin*, 12. Febr. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 154.

1658.

*19685. K. Karl X. Gustaf tilskriver Carl Gustaf Wrangel, at, hvis Isen bærer, skal Rytteriet gaa til Langeland og Laaland og Fodfolket til Korsør. — *Dalhems Kloster*, 3. Febr. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 206. 3. Febr.

*19686. Carl Gustaf Wrangel melder K. Karl X. Gustaf, at Isen til Sprogø er fast nok, men derfra saa løs, at Overgang vil være meget vovelig. — *Nyborg*, 3. Febr. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 206. 3. Febr.

*19687. K. Karl X. Gustaf meddeler Carl Gustaf Wrangel, at han den følgende Dag kommer til Nyborg for selv at se Forholdene dèr. — *Odense*, 4. Febr. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 206. 4. Febr.

*19688. K. Karl X. Gustaf skriver til Overkrigskommissær Alert Siltman, at hans Kancelli i Stedet for tidligere bevilget Bøndergods i Jylland skal have St. Knuds Kirke i Odense med Undersaatter og Tilhørige. — *Odense*, 5. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126. 5. Febr.

*19689. Carl Gustaf Wrangel melder K. Karl X. Gustaf, at han anser det for altfor voveligt at gaa over Store Belt, men har givet Infanteriet Ordre til at følge Kongen over til Langeland. — *Nyborg*, 5. Febr. (Svensk.) Svensk hist. Tidskr. I. 207. 5. Febr.

*19690. Relatio Montecuccoli comitis et Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua scribunt legatum Danicum, quia plenipotentia fœderis faciendi instructus non esset, hoc unum polliceri potuisse, regem suum nunquam invitis fœderatis pacem facturum; electori statutum fuisse statim post conclusionem tractatuum diversione in Pomeraniam aliquod solatium regi Daniæ afferre; se coram legato Danico cum generalibus electoralibus de expeditione in Svecos deliberasse; quod secreto convenerit ad finem tantum Martii exercitum movere, id iustis de causis Danico et Polonico legatis dissimulandum fuisse. — *Berlin*, Februar 15. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 369—84. 5. Febr.

*19691. Den danske Gesandt D. von Ahlfeldt skriver til Kurf. af Brandenburg om Krigens Gang i Danmark og anmoder om hurtig Hjælp. — *Ferberlin*, 7. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 583—85. 7. Febr.

*19692. K. Fr. III.'s Instrux for Joach. Gersdorff og Chr. Skeel, der d. 13. Febr. skulle være i Rudkjøbing for at handle om Fred med den svenske Konge, hvori det paalægges dem at protestere mod, at Corfitz Ulfeldt bruges til at føre Underhandlingerne, men dersom det ej staar til at afvende, maa de finde sig deri. — 8. Febr. Brudst i Nyt hist. Tidsskr. III. 359. 8. Febr.

*19693. K. Karl X. Gustaf skriver til Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at Jylland, Vendsyssel og Fyen skulle levere 3000 Øxne til Magasinet i Bremen. — *Vaalse paa Falster*, 9. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126. 9. Febr.

12432. Særtr. af Forordn. 10. Febr.

*19694. Oberst Hinrich Volrat Boths Beretning (til Kongen) om sit Forhold ved Nakskov Fæstnings Overgivelse til de Svenske. — *Coppenhagen*, am 10. Februarii. (Tydsk.) Danske Saml. I. 34—38. 10. Febr.

*19695. K. Karl X. Gustaf overdrager Grev Corfitz Uhlefeldt Øen Langeland som Pant for 300,000 Dlr. — *Wåhls auf Falster*, d. 10. Februarius. (Tydsk.) Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 36—37. 10. Febr.

1658.

11. Febr. *19696. K. FR. III.'s Befaling til Lauge Beck og Otto Povisk om at udbetale en Maaneds Sold til Kaj Lykkes Regiment. — 11. Februar. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 29. Sammesteds Skrivelser om lignende Udbetalinger af 14. og 18. Febr.

12. Febr. 12438. Betænkning fra Commissionen ang. Sløifningen af Kjøbenhavns Fæstningsværker 1858 Bilag S. VIII.

12. Febr. *19697. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Overkrigskommissær Alert Siltman, hvori han assignerer Artillerimajor Christer Carlsen Broholms Gods i Fyen. — *Faxe.* 12. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126.

12. Febr. *19698. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at forsyne Korn- og Provideringsmagasinerne for Flaaden i Frederiksodde og Sønderborg med alt nødvendigt samt at anvise Rigsadmiralen en hel By til Traktement. — *Thorslundemagle,* 12. Febr. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126.

13. Febr. *19699. Den danske Gesandt D. v. AHLFELD underretter Kurf. af Brandenburg om Fyens Erobring, ved hvilken de Svenske have lidt store Tab; da der staar faa Tropper i Hertugdømmet, og Storebelt er aabent, er der gode Chancer for et Angreb. — *Hamburg,* 13. Febr. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 585—86.

14. Febr. *19700. K. KARL X. GUSTAFS Beskjærmelsesbrev og Salvegarde for Matz Povelsen, Niels Bentssen og Clement Clementsen. — *In unserem Hauptquartier Kjøge,* d. 14. Februarii. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 765—66.

15. Febr. *19701. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at der skal anvises Generalmajor Kozitzky en af de bedste adelige Gaarde i Fyen. — *Kjøge,* 15. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126.

16. Febr. *19702. Den svenske Overkrigskommissær ALLERTZ SILTMANS Bevis, at Godset Eschebirge paa Fyen er assigneret Grev I. C. de la Gardie. — *Odensee,* d. 16. Febr. (Tydsk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XII. 159. Med Udt. af Regnskabet over Indtægt og Udgift.

16. Febr. *19703. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at de sidste Efterretninger fra Fyen kunne blive af stor Betydning for Generalstaternes Optræden ligeoverfor Danmark. — *Haag,* 26. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 124—25.

16. Febr. *19704. Indberetning fra den franske Gesandt ved det brandenburgske Hof, BLONDEL, i hvilken det meddeles, at den danske Gesandt ilsomt har forladt Berlin for at formaa sin Konge til ikke at indgaa nogen Fred med Sverig. — *Berlin,* 26. Febr. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 155.

17. Febr. *19705. K. KARL X. GUSTAF af Sverig befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at afskaffe de grove Exorbitantier med Rov og Plyndring, som ere begaaede i Fyen. — *Thorslundemagle,* 17. Febr. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126.

18. Febr. 12458. Efter vor Tidsregning er Brevet af 18. Febr. 1659, se Bruun, Curt Sivertsen Adelser S 74

18. Febr. *19706. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense inden Fredens Publikation at inddrive den udskrevne Brandskat og tilstille Regimenterne den med Afdrag af 10,000 Rdlr., som skulle til Hamburg. — *Thorslundemagle,* 18. Februar. (Svensk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126.

1658.

*19707. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at anvise Oberst Bünau et Kvarter i Fyen. — *Thorslundemagle*, 18. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126. 18. Febr.

12461. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 701—07. 20. Febr.

*19708. Oberst HINRICH VOLRAT BOTH bønfalder Danmark Riges Raad om Løsgivelse af sin Arrest, idet han henviser til en af ham tidligere til Kongen indgiven Relation om Nakskovs Overgivelse til de Svenske og beraaber sig paa flere Øjenvidners Vidnesbyrd. — *Haffn.*, 20. feb. Danske Saml. I. 33—34. 20. Febr.

*19709. Skrivelse fra LEONHARD MARSELY til en unævnt dansk Resident i Tydskland om K. af Sverigs Landgang paa Sjælland; naar Kjøbenhavn og Kronborg holde sig, vil han sidde i en farlig Klemme, da det begynder at tø. — *Hamburg*, 20. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 373—74. Bilag til Nr. *19747. 20. Febr.

*19710. K. KARL X. GUSTAF gjør i Anledning af Opnaaelsen af en fordelagtig Fred med Danmark visse Indskrænkninger i sin Bimemorial af 2. Febr. for sine Commissarier ved den moskovitiske Fredstraktat. — *Kiøge pá Seeland*, d. 20. Febr. (Svensk.) Den Svenska Mercurius IV. 687—88 20. Febr.

*19711. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltmann i Odense at betale Hofraad Kleyhen i Bremen og Verden 4000 Rdlr. af den fyenske Brandskat. — *Kjøge*, 20. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126. 20. Febr.

*19712. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at de til den kgl. Hof- og Staldstat i Jylland assignerede Kvarterer skulle vedblive at være dette. — *Kjøge*, 20. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126. 20. Febr.

*19713. Den hollandske Ambassadør VAN BEUNINGEN meddeler Generalstaterne, at da K. af Sverig over Laaland er rykket frem til Kjøbenhavns Nærhed, er der under Terlons og Meadows Mægling afsluttet en Fred med ham. — *Coppenhagen*, 2. Marts. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 707—08. 20. Febr.

*19714. K. KARL X. GUSTAF befaler Appelboom at underrette Generalstaterne om Freden i Roskilde og formane dem til ej at lade sig drive fra »det gamle Venskab«. — *Kjöge*, d. 21. Febr. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernas dipl. Förh. under Karl X. Gustaf S. 84. 21. Febr.

*19715. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om den slette Maade, paa hvilken Danmarks Krig med Sverig var bleven ført; han havde raadet Kongen til at føre den skaanske Hær til Holsten, men Ministrene holdt paa, at Kampen skulde føres i Skaane, hvor de havde deres Godser, »dette lagde Grunden til det Heles Ruin«. — 3. Marts. (Spansk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 301—02. 309. 310—11. 21. Febr.

*19716. K. KARL X. GUSTAFS Sikkerhedsbrev for Oluff Rasmussen Thestrup, Præst i Dalby paa Fyen. — *Haupt-Quartier Kög*, d. 22. Febr. (Tydsk.) M. P. Farstrups og L. Axelsons Dagbog, udg. af Becher S. 279—81. 22. Febr.

*19717. Grev SCHLIPPENBACH skriver til Kurf. af Brandenburg, at Afslutningen af Striden med Danmark vil føre til en almindelig Fred. — *Lübeck*, 22. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 240. 22. Febr.

*19718. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at den almindelige Mening i Holland er, at Kurfyrsten ikke behøver at frygte de nordiske Rigers Forening, 22. Febr.

1658.

da Sverig vil faa nok at bestille med at holde Danmark i Ave, de gamle Unionsstridigheder blive kaldte tillive og Sverigs Indflydelse paa de tydske Forbold efterhaanden tage af. — *Haag*, 4. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 125—27.

23. Febr. *19719. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Oberst v. d. Goltz, der skal begive sig til Grev Montecuccoli for at bevæge ham til at rykke frem mod Danmark. — *Cölln a. d. Sp.*, 23. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 355—56.

23 Febr. *19720. NICOLAI HEINSII ad Johannem Gronovium epistola, in qua commemorat, sibi in aula Danica confugium a rege ultro oblatum patuisse, sed nunc principem illum optimum regno propemodum excussum esse. — *Amstelaedami*, V. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum III. 383—85.

24. Febr. 12470. Særskilt trykt, 2 Bl., med Aaret 1654, hvilket ogsaa efter »Norske Rigsregistranter« XI. 179—80 er det rette.

24. Febr. 12471. Äldre Handlingar rör. Skåne, Halland, Blekinge o. Bohuslän S. 24—27.

24. Febr. 12474. Hollandsk: Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 708—09

25. Febr. *19721. Den svenske Overkrigskommissær ALLERTZ SILTMANS Bevis, at Godset Dallund er blevet assigneret Grev I. C. de la G(ardie). — *Odensee*, d. 25. Febr. Udt. p. Svensk i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XII 159.

25. Febr. *19722. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at der paa Grund af Fredslutningen ikke maa fordres mere Brandskat end den allerede paalagte, at Regimenterne fra nu af skulle have deres Underhold i Kvartererne, og at det Ascheubergske Regiment skal gaa tilbage til Jylland. — *Kjøge*, 25. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 126—27.

25. Febr. *19723. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at det Rantzowske Regiment skal have sine Kvarterer i Fyen samt 1200 Rdlr. til Beklædning. — *Kjøge*, 25. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127.

26. Febr. 12478. Svensk i Äldre Handlingar rör. Skåne, Halland, Blekinge o. Bohuslän S. 4—20. Brudst. (§ 24) i Birket Smith, Leonora Christina I. 303—04.

26. Febr. 12479. Udt. i P(aus), Corfitz Ulfeldts Hist. II. 180—84.

26. Febr. *19724. K. FR. III. meddeler Lunde Domkapitel, at han har afstaaet Skaane til K. af Sverig, og beder det underrette Indbyggerne af alle Stænder om, at han har løst dem fra deres Hyldingsed til sig. — *Vort Slot Kiøbenhagen*, d. 26. februarii. Samlingar til Skånes historia 1870 S. 4—5

26. Febr. *19725. D. v. AHLEFELD underretter Kurf. af Brandenburg om K. Karl X. Gustafs Landgang paa Sjælland; han tror ikke paa Rygterne om, at der er sluttet Fred, og beder om hurtig Hjælp. — *Glückstadt*, 26. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 586—87.

26. Febr. *19726. K. KARL X. GUSTAF sender Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense en Fortegnelse over, hvorledes den svenske Armé efter Fredslutningen skal fordeles i de danske Provindser, samt anbefaler god Disciplin. — *Kjøge*, 26. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127.

26. Febr. *19727. I et Bilag til Brev fra DANIEL WEIMANN til Kurf. af Brandenburg, meddeles, at den engelske Gesandt i Haag træder op til Fordel for Sverig og har bebrejdet

1658.

den danske Ambassadør, at Danmark har stolet for meget paa Hollands Hjælp. — *Haag*, 8. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 127.

*19728. Dr. af Polen skriver til Kurf. af Brandenburg, at Frankrig har foreslaaet en Mægling mellem Polen og Sverig med Udelukkelse af Danmark, hvad hun har afslaaet. — *Varsovie*, 8. März. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 281—82. 26. Febr.

*19729. Den brandenburgske Gesandt v. Canstein skriver til Kurfyrsten bl. a., at paa Grund af de slette Efterretninger fra Danmark have de gejstlige Stater, Braunschweig og Hessen nærmet sig til Sverig. — *Frankfurt*, $\frac{27.\ \text{Febr.}}{9.\ \text{März}}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 483—84. 27. Febr.

*19730. K. Fr. III.'s Missive til Otto Powisch, at han skal skaffe Kvarter til de to danske og to svenske Eskadroner Ryttere, der skulle ledsage Kongerne til Frederiksborg. — (28. Februar.) Udt. i Danske Saml. 2. R. VI. 300. 28. Febr.

*19731. K. Fr. III.'s Missive til Rektor og Professorer ved Universitetet om at laane Kongen 12 gode Postvogne med Heste, da han agter sig til Frederiksborg for at mødes med K. af Sverig. — (28. Februar.) Udt. i Danske Saml. 2. R. VI. 300. 28. Febr.

*19732. K. Fr. III.'s Missive til Bgm. og Raad i Kjøbenhavn, at de skulle skaffe 50 Vogne med Forspand hos Borgerne, da Kongen vil begive sig til Frederiksborg for at mødes med K. af Sverig. — 28. Februar. Danske Saml. 2. R. VI. 299. 28. Febr.

*19733. Hert. Frederik III. af Gottorps Besværinger, overgivne af Hertugens Gesandt, Levin Claus Moltke, til de kgl. danske Commissarier, hvori klages over, at Kongen ikke har overholdt Unionen og Odenseforliget af 1579, samt over at Stiftet Slesvig og Svabsted ere uretmæssigt tagne i Besiddelse; Fællesregeringen bør ophæves, og en ny Deling foretages m. m. — *Rothschildt*, 28. Febr. (Tydsk.) Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Gesch. II, 2. 134—35. 28. Febr.

*19734. Svar af K. af Danmarks Commissarier Hr. Henrik Rantzau og Hr. Frederik Ahlefeldt paa de af den hertugelig-gottorpske Afsending Levin Claus Moltke fremførte Besværinger og Fordringer navnlig angaaende Krigens Begyndelse uden Hertugens Vidende, den svabstedske Sag, fremtidig Ikke-Forlening med Slesvig, Peræquationssagen m. m. — *Rotschild*, 28. Febr. (Tydsk.) Udt. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 237—38. Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 2. 136. 28. Febr.

*19735. Relatio Francisci de Lisola, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua Polonos privatos regis Daniæ cum Sveco pertimescere scribit. — *Warschau*, März 10. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch LXX. 384. 28. Febr.

*19736. De lüneburgske Raaders Forhandlingsprotokol, hvori bl. a. findes den Udtalelse af Kansleren Schwartzkopf, at Østrig og Spanien vilde lade Kurf. af Brandenburg i Stikken ligesom K. af Danmark. — *Hannover*, 28. Febr.—1. März. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 243. 28. Febr.—1. Martii.

*19737. Ehrensteens Brev til sin Søn om Underhandlingerne i Taastrup, hvori han skriver, at hans Konge havde paalagt ham at sørge for om muligt at faa baade Bornholm og Trondhjem, men hvis der viste sig at være stor Vanskelighed derved, skulde han slaa af paa sine Fordringer. Ved Forhandlingerne stod han fast paa, at man burde have baade Bornholm og Trondhjem, og Englands Mægler Meadow formaaede de Danske til at gaa ind herpaa. — Febr. Udt. p. Svensk i Gynther, Blekings Hist. I. 93—94. Februario.

1658.

1. Martii. *19738. K. Fr. III.'s Missive til Jochum Gersdorff og Christen Skeel om Forberedelserne til at modtage K. af Sverig paa Frederiksborg. — (1. Marts.) Danske Saml. 2. R. VI. 300–01.

1. Martii. *19739. K. Fr. III.'s Befaling til Kay Lykke og Ove Tott om at afgive Heste fra deres Regimenter til Edelknaherne. — (1. Marts.) Udt. i Danske Saml. 2. R. VI. 300.

1. Martii. *19740. K. Fr. III.'s Befaling til Kaj Lykke, at han skal afgive Heste af sit Regiment til Brug for Edelknaberne, der skulle ledsage Kongen til hans Møde med K. af Sverig i Frederiksborg. — 1. Marts. Brunn, Kaj Lykke S. 29.

1. Martii. *19741. K. Fr. III.'s Missive til Bgm. og Raad paa Christianshavn, at de skulle handle med Borgerne om Proviant til Gjøngerne af Kongens Livdragoner, der skulle ledsage ham til Frederiksborg. — (1. Marts.) Udt. i Danske Saml. 2. R. VI. 300.

1. Martii. *19742. K. Fr. III.'s Missive til Tøjmesteren Peder Kalthoff om ti Feltstykker, der skulle sendes til Frederiksborg. — (1. Marts.) Udt. i Danske Saml. 2. R. VI. 300.

1. Martii. *19743. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at omlægge de svenske Regimenter, navnlig saaledes at Laaland og Falster rømmes. — *Ringsted*, 1. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127.

2. Martii. 12492. Brudst. i Säve, Kejsarevalet i Frankfurt 1657—1658 S. 72, Anm. 2. Udt. i Vort Forsvar 1882 Nr. 39.

2. Martii. *19744. K. Fr. III.'s Missive til Fru Anna Wind, at alle Præste-, Foged- og Bøndervogne i Kronborg Len d. 3. om Aftenen skulle sammenbringes ved Frederiksborg Slot, og de modvillige tvinges ved Soldater. — 2. Marts. Udt. i Danske Saml. 2. R. VI. 301

2. Martii. *19745. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at udbetale 5000 Rdlr. af den fyenske Brandskat til Markgreven af Baden, paa Grund af at Ærø har været ham assigneret. — *Ringsted*, 2. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127.

2. Martii. *19746. Daniel Weimann skriver til Kurf. af Brandenburg om den almindelige Bestyrtelse, som Sverigs Sejr over Danmark har fremkaldt i Holland, og at Danmark ikke har nogen Bistand at vente fra dette Land. — *Haag*, 12. März. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 128.

2. Martii. *19747. K. Leopold af Ungarn og Bøhmen skriver til Kurf. af Brandenburg om Sveriges Angreb paa Danmark og udvikler Planer til et Forbund med det. — *Aschaffenburg*, 12. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 371–73.

3. Martii. *19748. Rigsraaden Christen Skel tilbyder sine Bønder paa Gammelkjøgegaard forskjellige Begunstigelser efter Krigens Slutning, om de ville love ham Flittighed og Lydighed. — *Vallø*, 3. Marts. Brudst. og Udt. i Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 185.

4. Martii. *19749. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at assignere Generalmajor Kozitzky et saadant Kvarter i Fyen, at han faar Erstatning for, hvad der afgaar i det ham assignerede Kvarter i Jylland. — *Frederiksborg*, 4. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127.

4. Martii. *19750. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommisær Alert Siltman i Odense at moderere den Fyen paalagte Brandskat, skaffe Provision til Flaaden, skaffe Regimenterne de i de holstenske og jydske Kvarterer resterende Rekrutpenge og betale det Ranzouske Regiment før Ophruddet en Maaneds Sold. — *Frederiksborg*, 4. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127.

1658.

*19751. Beretning om K. KARL X. GUSTAFS Ankomst, Modtagelse og Ophold paa Frederiksborg Slot i Dagene fra 3. til 5. Marts. — *Kjøbenhavn*, d. 6. Marts. Danske Saml. 2. R. VI. 301—03. 6. Martii.

*19752. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at anvise Sekretær Edvard Philipsons Heste og Folk nødtørftigt Underhold ved Armeen paa Grund af Fodermangel i Helsingborg. — *Helsingborg*, 6. Marts. (Svensk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 127. 6. Martii.

*19753. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at anvise den franske Gesandt Terlon og den engelske Jepson Kvarterer i Fyen. — *Helsingborg*, 6. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128. 6. Martii.

*19754. Indberetning fra JOHAN YSBRANDS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, angaaende Kurf. Frederik Wilhelms venlige Modtagelse af Generalstaternes Forslag (af 9. Febr.), samt angaaende Fredslutningen mellem Danmark og Sverig. — *Berlin*, 16. März. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 116—17. 6. Martii.

*19755. CENSURA MEDICORUM de lustratione chirurgorum in cadavere fabri Generalis Gyldenløwii. — *Hafn.*, 8. Martii. Bartholini Cista medica S. 611. 8. Martii.

*19756. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at lade et af de i Kiel liggende Regimenter indtage det Seheriske Regiments Kvarterer i Jylland. — *Landskrone*, 8. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128. 8. Martii.

*19757. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at anvise Generalmajor Weyer Kvarter i Fyen, og at de i Frederiksodde indlagte Knægte skulle have deres Underhold i Proviant-Perzedler. — *Landskrone*, 8. Marts. Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128. 8. Martii.

*19758. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua lamentabiles Danorum questus Polonos exulcerare scribit metu, ne Dano oppresso bellum in Polonia redintegretur; dicere regem Poloniæ, Daniæ regem Cromwellium mediatorem pacis assumpsisse et se nulla alia conditione mediationem Gallorum declinare velle quam si exercitus Austriæ intra duas aut tres hebdomadas in Pomeraniam vel Holsatiam contra Svecos progrediatur. — *Warschau*, März 18. Udt og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 385—93. 8. Martii.

*19759. KURF. AF BRANDENBURG underretter Grev Montecuccoli om Freden i Roskilde; han tilføjer, at han ofte bar sagt, at Sagen vilde faa det Udfald, naar man tøvede saa længe. — *Cölln a. d. Spr*, $\frac{9}{19}$. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 356. 9. Martii.

*19760. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg om de i Holland herskende Anskuelser angaaende Freden i Roskilde, idet nogle mene, at Danmark kun sker dets Ret, andre, at Holland øjeblikkelig burde have sendt en Flaade til Østersøen. — *Haag*, 19. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 128—29. 9. Martii.

12513. Dansk Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 5. 10. Martii.

*19761. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Bjørnklou, hvori han fremhæver Hensynet til Østrig og Polen samt den Omstændighed, at Danmark ikke længere er farligt og maaske af sig selv med Tiden vil søge Forening med Sverig, som Grunde til Freden i Roskilde. — 12. Mars. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Skånes politiska historia II 2. 12. Martii.

1658.

12. Martii *19762. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense snarest muligt at inddrive Provianten til den svenske Flaade. — *Malmø*, 12. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128.

13. Martii. *19763. K. KARL X. GUSTAFS Instrux for Sten Bjelke og Coyet, der skulle underhandle med K. Fr. III. om et Forbund mellem Sverig og Danmark. — 13. Mars. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 3—4.

13. Martii. *19764. Den brandenburgske Gesandt v. CANSTEIN skriver til Kurfyrsten bl. a. om Østrigs Forhold til Danmark — *Frankfurt*, $\frac{3}{13}$. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 485—86.

13. Martii. *19765. Den brandenburgske Gesandt v. CANSTEIN skriver til Kurfyrsten om sine Forhandlinger med Braunschweigs Gesandter, der bl. a. havde sagt, at man af Danmarks Skjæbne kunde lære, hvorlidet man maatte stole paa Katolikkerne og særlig Østrig. — *Frankfurt*, $\frac{3}{13}$. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 547.

c. 13. Martii. *19766. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Dr. af Polen, hvori han bl. a. underretter hende om Freden mellem Danmark og Sverig. — Uden Datum. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 282—83.

15. Martii *19767. K. KARL X. GUSTAFS Instrux for Hr. Corvitz Uhlfeldt, Greve til Syllisborgh, Hr. Gustaf Otto Stenbock og Hr. Johan Gyllenstierna som forordnede Kommissarier i Halland, Bleking, Skaane og Bornholm. — *Malmöe*, d. 15. Martii. (Svensk.) Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening I. 13—21.

15. Martii. *19768. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at udbetale Rigsraad Baron Bielke og Statssekretær Coyet til deres Ambassade til Kjøbenhavn 4000 Rdlr. af den fyenske Brandskat. — *Lund*, 15. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128.

15. Martii. *19769. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at udbetale for 21 i Fyen tagne Faner og Standarter i alt 1440 Rdlr. af den fyenske Brandskat. — *Malmø*, 15. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128.

15. Martii. *19770. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at eximere Rigshofmester Grev Ulfeldts Svigermoders Gods, hans Broder Lorentz Ulfeldts Gaard Harritslevgaard samt hans Søsters Gods Ørbeklunde fra Brandskatning og al anden Besværing. — *Malmø*, 15. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128.

16. Martii. *19771. Grev MONTECUCCOLIS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken han bebrejder Danmark, »der er stærkt og beldig beliggende,« at det ikke har fortsat Krigen et halvt Aar til. — *Zduni*, $\frac{16}{26}$. März. (Fransk.). Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 356—57.

16. Martii. *19772. Indberetning fra JOHAN YSBRANDTS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, ifølge hvilken der daglige ankommer svenske Regimenter fra Holsten og Jylland til Pommern, hvor de blive lagte i Garnison. — *Berlin*, 26. März. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 117—18.

17. Martii. *19773. EBBERUS JANI BRUN, præpositus, D. Johanni Suaningio, superintendenti diocesis Selandicæ, scribit, D. Laurentium Erici, pastorem Maglebyensem, miserum propter res suas perditas et pecunias a Sveticis petitas, se de ponte Schelschorensi in amnem præcipitasse, et eum interrogat, quid in hac causa agendum sit. — *Gimlinge*, 17. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 302—03.

1658.

*19774. JOHAN EKEBLAD meddeler sin Fader, at han var paa Bahus, da Ivar Krabbe overleverede Fæstningen til Rigstøjmesteren; hele den svenske Hær staar paa Sjælland og kan ej komme bort før med aabent Vande. — D. 19. Mars. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 221. 19. Martii.

*19775. KURF. AF BRANDENBURG spørger K. af Ungarn, om han fastholder sine Planer, efterat Danmark har sluttet Fred. — *Cölln a. d. Sp.*, $\frac{19}{29}$. März. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 374. 19. Martii.

*19776. Kardinal MAZARINS Depeche til Blondel, hvori han udtaler Haabet om, at der snarest maa blive sluttet Fred med Danmark. — *Paris*, 29. März. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 159. 19. Martii.

*19777. K. FR. III. forlanger Universitetets Erklæring om, hvor vidt det kan bevilges Hr. Laurits Eriksen, Sognepræst i Magleby, herefter at betjene Prædikestolen, da han af Melankoli over, at de Svenske have frataget ham en stor Del af hans Formue, og at han har lovet dem en Sum Penge, har styrtet sig i Aaen ved Skjelskør. — *Kjøbenhavn Slot*, d. 20. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 303—04. 20. Martii.

*19778. De braunschweig-lüneburgske Raader Schwartzkopfs, Heimburgs, Langenbecks og Speirmanns Instrux for deres Mission til Berlin, hvori Kurf. af Brandenburg advares mod at træde op mod Sverig; efter den Vending, som den danske Krig har taget ved Svenskernes Aktioner paa Fyen og Sjælland, vil Danmark, der staar paa Nippet til at slutte Fred med Sverig, ikke være tjent med Kurfyrstens Hjælp; og hvis Kurfyrsten paa egen Haand bryder med Sverig, vil han ligesom Danmark forblive isoleret. — *Celle*, 20. März; *Hannover*, 21. März. (Tydsk.) Brudst. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 644. 20. el 21. Martii.

*19779. Huset Braunschweig-Lüneburgs Berlinergesandtskabs »Neben-Memorial«, indeholdende Instruxer for det Tilfælde, at Sverig skulde angribe Brandenburgs Rigslande, bl. a. paa Grund af den Hjælp det efter Forlydende har tilbudt Danmark. — 21. März. (Tydsk.) Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 650. (Hannoveransk Udlærdigelse.) 21. Martii.

*19780. Indberetning fra den spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLEDO om K. Fr. III.'s og K. Karl X. Gustafs Møde paa Frederiksborg. — 31. Marts. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 330—31. 21. Martii.

*19781. Grev MONTECUCCOLI skriver til Kurf. af Brandenburg, at K. af Ungarn fastholder sine Planer mod Sverig, uagtet Danmark har sluttet Fred. — *Zduni*, 1. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 357. 22. Martii

12535. Äldra Handlingar rör. Skåne, Halland, Blekinge o. Bohuslän S. 3—24. 24. Martii.

*19782. Magnus Durels Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han advarer imod Iver Krabbe som et muligt Hoved for den skaanske Adel. — D. 24. Mars. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 34—35. 24. Martii.

*19783. Den svenske Krigskommissær HEINRICH GAUS Befaling til Fogeden paa Hjermitslevgaard, at han det forderligste skal levere de pligtige 50 Staldøxne; 6 Læs Hø skulle medfølge til Foder. — *Aalborg*, d. 24. Martii. (Tydsk.) Dansk Overs. i Saml t. jydsk Hist og Topogr. IX. 148. 24. Martii.

*19784. UNIVERSITETETS Betænkning afgivet til Kongen om Hr. Laurits Eriksen, Sognepræst i Magleby, som til Trods for sit Forsøg paa at tage sig af Dage anbefales til fremdeles at betjene sit Embede. — *Ex Consistorio*, 27. Martii. Ny kirkehist. Saml. V. 304—05. 27. Martii.

1658.

27. Martii. *19785. KONSISTORIUMS Erklæring, at der er givet Dr. Thomas Bang, Professor Theologiæ, Afkald og Kvittering i forskjellige Arvesager. — (27. Martii.) Kirkehist. Saml. 3. R. V. 271—73.

28. Martii. *19786. NICOLAUS SVENONIUS CHRONIUS N. N. legatum Anglorum obsecrat, ut pro se apud regem intercedat. — *In custodia mea Draxholmiana*, 28. Martii. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 622—23.

28. Martii. *19787. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at anvise Oberstlieutenant Schierstädt med 150 hvervede Rekruter Kvarterer i Fyen. — *Göteborg*, 28. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128.

29. Martii. *19788. K. FR. III.'s Missive til Bgm. og Raad i Holbæk, at de skulle advare Borgerne om ikke at tvinge Bønderne til at levere flere Fødevarer til de Svenske, end Ordinantsen paabyder. — D. 29. Marts. Udt. og Brudst. i Vort Forsvar 1882 Nr. 39.

29. Martii. *19789. STEN BJELKE og COYET meddele K. Karl X. Gustaf, at Forhandlingerne om et Forbund mellem Sverig og Danmark ere begyndte; de danske Underhandlere fordre, at de Svenske skulle fremsætte Forslag til en Traktakt, hvilket afslaas. De klage over, at de Danske vise sig meget koldsindige overfor Hert. af Holsten. — 29. Marts. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 5.

30. Martii. 12540. Særtr. af Forordn.

30. Martii. *19790. KURF. AF BRANDENBURG giver sine Gesandter ved Valgrigsdagen nye Instruxer bl. a. paa Grund af Freden mellem Sverig og Danmark. — *Cölln a. Sp.*, 30. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 493—96.

31. Martii. *19791. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua expeditionem regis Sveciæ in Fünelandiam et inde in Zeelandiam, pacem Danicam factam et metum inde ortum commemorat. — *Posen*, April 10. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 394—98.

Martio. *19792. VITUS BERING takker K. Karl X. Gustaf for hans Tilbud om at blive kgl. svensk Historiograf. Han modtager det, men undslaar sig dog for at skildre hans Krige mod Danmark og beder om, at der maa tillægges ham et Kanonikat i Lund. — Uden Datum. Hist. Tidsskr. 5. R. I. 38—39.

2. Aprilis. 12548. Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 37.

2. Aprilis. *19793. K. KARL X. GUSTAF skriver til Appelboom, at Hvervingerne i Nederlandene skulle indstilles, da der jo nu er sluttet Fred med Danmark. — 2. April. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Fries, Bidr. t. Kännedomen om Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 86, Anm. 4.

2. Aprilis. *19794. K. KARL X. GUSTAF meddeler Sten Bjelke og Coyet, at han ikke anerkjender en fra den danske Rentemester Hondorp modtagen Klage over opkrævede Brandskatter, da disse vare paalagte før Freden. — D. 2. April. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 7.

2. Aprilis. *19795. 37 SKAANSKE ADELIGE henvende sig til de kgl. svenske Commissarier i Skaane med Anmodning om, at deres gamle Friheder maa i Henhold til Roskildefredens Artikel 9 stadfæstes dem, som det har været Skik ved alle Hyldinger. — *Kiøbenhaffn*, d. 2. Aprilis. Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 82—84.

2. vel 12. Aprilis. *19796. APPELBOOMS Indberetning til den svenske Regering, i hvilken bl. a. udtales, at K. af Danmark ej har notificeret Freden for Generalstaterne, som derfor betragte den som »branlabel og ustadig«. — 12. April. (Svensk.) Brudst. i Fries, Bidr. t. Kännedomen om Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 85, Anm. 1.

1658.

*19797. Skrivelse fra den spanske Gesandt Grev REBOLLEDO, i hvilken siges, at Kansler Sehested paa sit Dødsleje havde ytret, at han vidste, hvilke Farer der truede Landet, og bad Gud om ej at maatte opleve dem. — 14. April. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 302, Anm. 2. 4. Aprilis.

*19798. Skrivelse fra REGERINGEN I WIEN til Fr. v. Lisola, hvori Kolowrats Sendelse motiveres ved Frygten for, at Freden mellem Sverig og Danmark skal skræmme Polen til at slutte Fred. — 15. April. (Latin?) Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 407, Anm. 1. 5. Aprilis.

*19799. K. KARL X. GUSTAFS Relation til Sverigs Riges Stænder angaaende de politiske Forhold og Krigen med Danmark fra Februar 1657 til Freden i Roskilde. — Actum thend 8. Aprilis. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VI. 307—42. 8. Aprilis.

*19800. K. KARL X. GUSTAFS Propositioner til Sverigs Riges Stænder angaaende Forholdet til Kejseren og Behandlingen af de fra Danmark erobrede Provindser, om disse skulle beholde deres gamle Privilegier, eller de skulle læmpes efter svensk Sædvane. — *Götheborgh*, d. 8. Aprilis. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VI. 342—44. 8. Aprilis.

*19801. GUSTAV OTTO STENBOCK, Generalguvernør i Skaane, meddeler K. Karl X. Gustaf en Samtale mellem Sekretær Taubenfeldt og Niels Krabbe, hvori denne har udtalt Ønsket om, at den skaanske Adel maa faa sine Privilegier bekræftede af K. af Sverig og nyde lige Rang med den svenske Adel. — D. 8. April. (Svensk.) Brudst. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 26—28. 8. Aprilis.

*19802. K. FR. III.'s Skrivelse til Rigsraadet, hvori han udtaler, at han ikke kan forstaa, hvorledes den ene Halvdel af Hertugdømmet Slesvig kan blive ved Kronen, naar den anden Halvdel er afstaaet. — 10. April. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 725. 10. Aprilis.

*19803. K. KARL X. GUSTAFS Memorial for Lenshøvdingen J. Printzensköld og Herredshøvdingen J. Sylvius paa den dem befalede Kommissionsrejse til Bornholm. — *Göteborg*, d. 10. April. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 374—81. 10. Aprilis.

*19804. K. KARL X. GUSTAF meddeler Generalguvernøren i Skaane, at kun en eller to skaanske Adelsmænd maa ansættes ved de skaanske Regimenter, de andre skulle anbringes ved de svenske Regimenter. — *Göteborg*, 12. April. (Svensk.) Udt. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 92. 12. Aprilis.

*19805. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at anvise de i England hvervede og i Listerdyb ankomne Knægte 1 Maaneds Lønning af den fyenske Brandskat, at opgive, om de den engelske Gesandt Medow assignerede Penge af samme Brandskat ere sendte til Hamburg, samt fra Fyen at skaffe Proviant til Flaaden. — *Gøteborg*, 12. April. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 128—29. 12. Aprilis.

*19806. STEN BJELKE og COYET give K. Karl X. Gustaf Meddelelse om det danske Allianceforslag; de have klaget over de endnu ikke udleverede Ryttere. — D. 13. April. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 6—7. 13. Aprilis.

*19807. K. FR. III. befaler Christen Lange paa Deibierglund og Bispen i Ribe at afgjøre, om det af Sognemændene i Sneibierg og Thøring Sogne udstedte Kaldsbrev bør staa ved Magt, da de ved Kaldelsen havde forbigaaet den bedste Sognemand, Fru Lisbeth Skade. — *Hafniæ*, d. 15. April. Ny kirkehist. Saml. V. 678. 15. Aprilis.

1658.

16. Aprilis. *19808. K. KARL X. GUSTAFS Pas og Kreditiv for Erik Dahlberg, som efter en Paategning af denne skulde drage til Rigsadmiral Wrangel paa Sjælland for i største Hemmelighed at meddele ham, at Kongen pønsede paa at gjenoptage Krigen med Danmark. — *Gøteborg*, d. 16. April. (Svensk.) Brudst. i Vort Forsvar 1882 Nr. 39.

17. Aprilis. *19809. NI DANSKE RIGSRAADERS Svar paa K. Fr. III.'s Skrivelse angaaende den kgl. Del af Slesvigs Stilling til Kronen (*19802), hvori de beklage Kongens Forlangende, men ere villige til at gaa ind paa hans Fordringer for ej at udsætte Landet for en længere svensk Indkvartering. — 17. April. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 725—26.

17. Aprilis *19810. Oberstlieutenant ADAM WEESES Skrivelse til K. af Danmarks Feltmarskalk (Ernst Albrecht) von Eberstein angaaende Tilvejebringelse af Rytlere, (som skulle leveres til de Svenske). — *Glückstadt*, d. 17. Aprill. (Tydsk.) Eberstein, Geschichte d. Freiherrn v. Eberstein S. 1064—65.

21. Aprilis. *19811. De svenske Kommissærer (STEN BJELKES og COYETS) Memorial til den danske Regering om adskillige Punkter vedrørende Fredstraktaten. — *Köpenhamn*, d. 21. April. (Svensk.) Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 33—34.

22. Aprilis. *19812. DET DANSKE RIGSRAADS Betænkning, bvori bl. a. foreslaas Indførelsen af Regeringskollegier. — (22. April.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 655—56.

23. Aprilis. *19813. K. KARL X. GUSTAFS Memorial og Befaling til Underhandlerne i Danmark Sten Bjelke og Coyet, at de skulle opgive Forhandlingerne om et Forbund og fordre et »kategorisk Svar« angaaende Stridspunkterne og hurtigst meddele Kongen Resultatet, da han maa tage sine Forholdsregler derefter; Hveen maa Sverig absolut have. — 23. April. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 8—9.

23. Aprilis. *19814. K. KARL X. GUSTAF befaler Grev Otto Stenbock, Guvernør i Skaane, at paalægge Kommandanterne i dette Lands Stæder og Slotte, at de skulle vogte de dem betroede Poster og have et vaagent Øje med den i Sundet ankomne Milits. — *Gothenborg*, d. 23. April. (Svensk.) Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 8.

23. Aprilis. *19815. K. KARL X. GUSTAF befaler Wrangel ikke at rømme Fyen, førend Stridspunkterne med Danmark ere afgjorte. — 23. April. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 8.

23. Aprilis. *19816. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense nu, da Tiden til Rømningen nærmer sig, at inddrive Brandskatten i Fyen, dog med en vis Moderation. — *Goteborg*, 23. April. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129

23. Aprilis *19817. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua se scribit regi Poloniæ svasisse, ut ad moderandas regis Daniæ duras conditiones et eum ad suas partes revocandum aliquem ad fœderatos Belgii ordines mittat; Morstenium Hauniæ de consiliis regis Sveciæ ad regem Poloniæ scripsisse. — *Posen*, Mai 3. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 402—06.

24. Aprilis. *19818. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD underretter Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om at han i 8 Dage forgjæves har ventet Sekretær Sylvius, som i Forening med ham skal afgaa til Bornholm; han angiver Størrelsen af den Styrke, han har under sig. — *Christianopel*, d. 24. April. (Svensk.) Udt. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 7—8.

1658.

*19819. De svenske Kommissærer (STEN BJELKE og COYETS) Forslag til en Alliance mellem Sverig og Danmark. — 25. Apr. (Svensk.) Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 34—37. 25. Aprilis.

*19820. K. KARL X. GUSTAF befaler Sten Bjelke og Coyet at paaskynde Underhandlingerne samt lade det danske Hof vide, at han ikke agter at trække Hæren bort, førend Forhandlingerne ere sluttede. — 26. April. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 9. 26. Aprilis.

*19821. K. KARL X. GUSTAF befaler Wrangel at bryde op, saasnart Recessen med Danmark er sluttet. — 26. April. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 9. 26. Aprilis.

12584. Krieger, Den danske Privatrets alm. Del S. 173—77. Brudst. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht der Herzogthümer Schleswig-Holstein S. 4—5. 2. Maji.

12585. Brudst. i Warnstedt, Staats- u. Erbrecht d. Herzogthümer Schleswig-Holstein S. 5. 2. Maji.

*19822. K. KARL X. GUSTAF tilskriver sine Kommissærer i Kjøbenhavn, at han er villig til at betale Told af svensk Gods, der passerer Sundet paa fremmede Skibe, mod at Danmark afstaar Nordland. — 3. Maj. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 11—12. 3. Maji.

*19823. DET DANSKE RIGSRAADS Brev til Kongen, hvori det udtaler sit Ønske om, at Stænderne maatte sammenkaldes i alle magtpaaliggende Sager, Udgifter og Paalæg angaaende. — 4. Mai. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. 465—66. 4. Maji.

*19824. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua metuit, ne Danus desperatione ad fœdus offensivum cum Sveco alliciatur, et ne rex Sveciæ cum Cromwellio vel cum Daniæ rege maris Balthici monopolium meditetur. — *Posen*, Mai 16. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 407—10. 6. Maji.

*19825. FRANCISCI DE LISOLA, residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, »humillima informatio eorum, quæ circa negotium pacis Polono-Sveciсæ consideranda occurrunt«, in qua scribit, ordines fœderatorum Belgii statuum profligato rege Daniæ, ut iram regis Sveciæ ob præbita regi Daniæ auxilia mitigent, amicitiam eius sollicitare, et Polonos salvos conductus pro legatis regis Daniæ, quem inter fœderatos suos nuncupent, ad pacificationem postulare. — *Ad Posen*, Mai 16. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 410—23. 6. Maji.

*19826. PALLE URNE tilskriver de kgl. svenske Commissarier i Skaane, at han, der endnu er i K. af Danmarks Tjeneste, ikke kan følge deres Opfordring til at aflægge Hylding til nogen anden Herre. — *Haffn.*, 7. May. Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 90—91. 7. Maji.

*19827. Fogeden CHRISTEN HANSEN sender sin Husbond Jørgen Krusse Afskrifter af Svenskernes Brandskatningsbrev samt af de øvrige Leverancer fra Hjermitslevgaard, om hvis Tilstand han meddeler forskjellige Efterretninger. — *Torsdag*, d. 7. May. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 144—47. 7. Maji.

12593. Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 13. 8. Maji.

*19828. Den svenske Kommissær COYETS Brev til K. Karl X. Gustaf om Underhandlingerne om, hvorvidt Hveen hører til Skaane eller ikke. — *Köpenhamn*, 8. Maj. (Svensk.) Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 38—44. 8. Maji.

1658.

10. Maji. *19829. Skrivelse fra HANNIBAL SEHESTED til Leonore Christine, i hvilken han bifalder alt, hvad hun har ordnet »med vores sl. Fru Moders Ligbegængelse«, og lover at være hende behjælpelig, naar det gjøres nødig. — *Lundegaard*, d. 10. Mai. Sehested Hannibal Sehested I. 186—87.

11. Maji. 12595. Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 44—47.

11. Maji. *19830. NIELS KRABBE til Skellinge tilskriver de kgl. svenske Commissarier i Skaane, at han er forhindret fra at efterkomme deres Begjæring om at møde i Malmø d. 15. Maj ved sin Konges Befaling om at gjøre Afregning med Officererne; han minder om at han er K. af Danmark forpligtet af sit Gods her i Riget, men tilbyder at gjøre al den Tjeneste til K. af Sverig af sit Gods i Skaane, som kan fordres efter dansk Ret. — *Kiøbenhavn*, d. 11. May. Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 89—90.

11. Maji. *19831. HOLGER WIND beder de kgl. svenske Commissarier i Skaane undskylde, at han, hvem K. af Danmark har betroet Bestyrelsen af Helsingborg og Landskrone Len samt Len i Norge, ikke kan aflægge Ed til nogen anden Herre. — 11. Maj. Brudst. og Udt. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 91.

12. Maji. *19832. DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken det indstændig opfordrer ham til at opfylde Fredsbetingelserne med Hensyn til Udleveringen af Rytterne. — 12. Maj. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 729—30.

12. Maji. *19833. JACOB JACOBSEN, Skolemester i Rudkjøbing, beder Kongen om at maatte beholde sit Embede, uagtet hans Hustru er i Utide forløst og ikke har ganget sin Tid ud. — *Rudkjøbing*, d. 12. Maj. Ny kirkehist. Saml. VI. 357.

12. Maji. *19834. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til sine Kommissærer i Kjøbenhavn angaaende Fredstraktatens Bestemmelser om svensk Gods' Toldfrihed i Sundet. — 12. Maj (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerna till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 13.

12. vel 22. Maji. *19835. Den svenske Gesandt i Frankfurt BJÖRNKLOUS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, at hvis Niels Brahe skal sendes som extraordinær Ambassadør til Frankfurt, bør han udrustes saaledes, at han i det mindste kan maale sig med den danske Ambassadør Grev Ranzan. — 22. Maj. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Såve, Kejsarevalet i Frankfort 1657—58 S. 77.

13. Maji. *19836. Rigsadmiral OVE GJEDDE beder de kgl. svenske Commissarier i Skaane undskylde, at han ikke selv kan aflægge Ed til K. af Sverig; han ser derimod gjerne, at hans Fogeder gjøre det, og beder dem hjælpe til, at Adelen beholder sine Privilegier. — 13. Maj. Brudst. og Udt. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 92.

15. Maji. *19837. LAURITZ GALTUNG beder de kgl. svenske Commissarier i Skaane undskylde, at han, der nu i atten Aar har tjent K. af Danmark som Kapitain, ikke kan møde den 15. Maj i Malmø for at aflægge Ed til K. af Sverig. — *Malmøe*, d. 15. May. Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 91.

17. Maji. 12604. Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 15.

17. Maji. *19838. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLDS og J. SYLVIUS' Brev til K. Karl X. Gustaf, hvormed der sendes Beretning om Bornholms Forhold. — *Rona*, d. 17. Maj. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 381—83.

17. Maji. *19839. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLDS og J. SYLVIUS' Beretning til K. Karl X. Gustaf angaaende Bornholm. — *Roene*, d. 17. Maj. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 383—414.

17. Maji. *19840. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD anmoder Gustaf Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, og de kgl. Commissarier dersteds om at faa sendt en Foged til at

1658.

forestaa Sagsøgerembedet paa Bornholm og spørger, om Forbudet mod Udførslen af Landets Varer, hvorover Borgerne klage, ogsaa gjælder Udførsel til Sverig. — *Rønne*, d. 17. Maj. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 8.

12606. Dansk i Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 254—57. Dansk i Wolff, Greve Peder Griffenfeldts Levnet S. 18—20. 18. Maji.

*19841. DANIEL WEIMANN underretter Enke-Prinsessen af Oranien om sin forestaaende Gesandtskabsrejse i Forening med Grev Schwerin til K. Karl X. Gustaf, og udtaler bl. a., at det var Østrigernes Langsomheds Skyld, at Danmark ikke blev reddet. — *(Berlin)*, 18. Mai. (Fransk.) Brudst. og Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 131—32. 18. Maji.

*19842. De svenske Kommissærer STEN BJELKE og COVET skrive til K. Karl X. Gustaf, at de danske Underhandlere vare gaaede ind paa, at der fra svensk Side gjordes Udkast til en »Nebenreces«; de havde forsikret, at der var udstedt Ordre om Afleveringen af 500 Rytlere og 1000 Knægte. — 20. Maj. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 15—16. 20. Maji.

*19843. K. KARL X. GUSTAFS Meddelelse til Sverigs Riges Stænder om Udførelsen af Fredstraktaten i Roskilde og om Grundene til, at den svenske Hær imod Bestemmelserne i Fredstraktaten endnu ikke har forladt Danmark. — *Göteborg*, d. 21. Maj. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VI. 345—50. 21. Maji.

*19844. K. KARL X. GUSTAFS Resolution paa den af Kommissærerne (hvoriblandt Hr. Corvitz Uhlefeldt) i de fra Danmark erobrede Provindser afgivne Betænkning om disses Indretning. — *Giöteborgh*, d. 21. Maji. (Svensk.) Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening I 21—35. 21. Maji.

*19845. K. KARL X. GUSTAF befaler Sten Bjelke at meddele K. Fr. III., at det højlig skulde mishage ham, om den danske Adels Frihed indskrænkedes. Tillige skal han opfordre Kongen til at overholde Fredstraktaten. — 22. Maj. (Svensk.) Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 16. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 729, Anm. 1. 22. Maji.

*19846. CHRISTOFFER ANDERSEN HAARLEV ansøger K. Fr. III. om at maatte faa gejstligt Embede til Trods for et begaaet Lejermaal. — *Spjellerup*, d. 23. Maj. Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 21. 23. Maji.

*19847. K. KARL X. GUSTAFS Brev til Grev Corfitz Uhlefeldt, hvori han spørger ham om Grunden til, at de Danske ikke endnu have udført Fredsbetingelserne, og ytrer Frygt for, at Beuningen stadig lægger Raad imod ham, hvorfor Kongen beder Uhlefeldt om at komme over til Pommern, saa snart han er bleven rask. — *Giötheborg*, d. 27. maj. (Svensk.) Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 37—38. Brudst. og Udt. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 2—3. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 6—8. 27. Maji.

*19848. De svenske Kommissærer STEN BJELKE og COYETS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf om Afstaaelsen af Hveen, der nu er godkjendt af Kongen. — 28. Maji. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 16—17. 28. Maji.

*19849. K. KARL X. GUSTAFS Instrux for Hr. Christer Bonde, som skal drage ned til de fra Danmark erobrede Provindser og undersøge alle Forhold til Handelens Forbedring. — 30. Majus. (Svensk.) Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. förening I. 35—41. 30. Maji.

*19850. De svenske Kommissærer STEN BJELKE og COYETS Forslag til en Bireces til den Roskildske Fredstraktat. — Uden Datum. (Svensk.) Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 47—58. Fin. Maji.

1658.

1. Junii. 12620. Datoen 1. Juni antages af Birket Smith (Danske Saml. 2. R. I. 385) at være en Trykfejl for 1. Juli.

2. Junii. *19851. Biskop LAURITS JACOBSENS Indberetning til Kongens Sekretær Erik Krag om Skolemesteren i Rudkjøbing Jacob Jacobsens Forseelse, at hans Hustru er med sin Barnefødsel kommen meget for tidlig, og om hans øvrige Forbold; med mindre Kongen vil tilgive ham, maa han afsættes. — *Odense*, 2. Juni. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. VI. 358.

2. Junii. *19852. Relatio KOLOWRAT legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis regis Bohemiæ et Hungariæ, in qua scribunt, ex Svecica pace facile sequi posse ultimum exterminium regis Daniæ. — *Posen*, Juni 12. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 425—30.

3. Junii. *19853. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Kommissærerne Sten Bjelke og Coyet i Anledning af de Danskes Vægring ved at lade Romsdalens Len følge med Trondhjem. — 3. Juni. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 20.

3. Junii. *19854. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Lorentz Creutz, at han skal forfare, om Peter Vibe har bestemt Befaling til ej at udlevere Romsdalen. — 3. Juni. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 20.

5. Junii. 12623. Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 21.

7. Junii. *19855. K. FR. III.'s Bestalling for Frederik von Ahlefeldt t. Marsleben som Oberst over Garden til Fods med en aarlig Løn i Fredstid paa 1200 Rdlr. og 400 Rdlr. til Hestehold. — *Kiøbenhaffn Slott*, d. 7. Juni. Lövenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 3.

11. Junii. 12631. Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 23.

13. Junii. *19856. K. FR. III.'s Befaling til Ulrik Chr. Gyldenløve, at han med det forderligste skal overlevere det Brockenhusiske Regiment med Præsteheste og Sogneryttere til Feltmarskalk Wrangel og kompletere det, hvis det ej er fuldtalligt. — D. 13. Juni. Brudst. i Vort Forsvar 1882 Nr. 39.

13. Junii. *19857. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD anmoder Gustav Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om at sende sig Midler til Garnisonens Underhold og Lønning og beder om, at det maa tillades at udføre Kornvarer fra Bornholm til Sverig. — *Hammershuus*, d. 13. Juni. (Svensk.) Samlingar till Skånes historia 1870 S. 9.

15. Junii. 12639. Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 23—24.

16. Junii. *19858. CORNIFIS ULLFELDTS Brev til K. Karl X. Gustaf, hvori han udtaler sig om Grundene til, at Danmark endnu ikke har afvæbnet, fraraader strænge Forholdsregler i Skaane og beder om Lov til at trække sig tilbage og leve som Privatmand. — *Malmoe*, le 16 de Juin. (Fransk.) Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. forening V. 39—40.

17. Junii. *19859. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Kommissærerne Sten Bjelke og Coyet, at han gjør Troppernes Bortmarsch afhængig af Erstatning til det afrikanske Kompagni; de skulle foreløbig vedblive med Underhandlingerne. — 17. Juni. (Svensk.) Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 24.

17. Junii. *19860. GUSTAV OTTO STENBOCK, Generalguvernør i Skaane, skriver til K. Karl X. Gustaf om Corfitz Ulfeldts Ytringer af Misfornøjelse over den skaanske Adels Behandling, især over Ophævelsen af dens Toldfrihed. — D. 17. Juni. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 37—39, 66.

21. Junii. *19861. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Kommissærerne Sten Bjelke og Coyet, at de skulle søge at skaffe sig en »reel Assecuration« i Spørgsmaalet om det afrikanske

1658.

Kompagni; Nordland kan være en passende Erstatning. Han udtaler, at hvis K. Fr. III. ej giver sine Folk andre Ordrer, end bidtil sket er, »så råka wij wist oförmoodeligen i hoop«. — 21. Juni. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustaf Anfall på Danmark S. 25—26.

*19862. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD anmoder Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om Tilladelse til at maatte antage en af Borgerskabet i Rønne fra Ystad indforskrevet Mand til Feltskjær for Garnisonen, og om at der efter Landets Skik maa paalægges Almuen en lille Afgift til at lønne ham. — *Hammarshuus*, d. 21. Juni. (Svensk.) Udt. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 10. 21. Junii.

*19863. Indberetning fra AHLEFELDT, at det er lykkedes ham at opdrive 300 Rytterbeste i Marsken. — *Glyckstad*, d. 22. Juni. (Tydsk.) Udt. i Vort Forsvar 1882 Nr. 39. 22 Junii.

*19864. Indberetning fra den svenske Kommissær i Nederlandene MARTENSON hvori bl. a., at nagtet Freden mellem Danmark og Sverig ville de nederlandske Østersøhandlere dog ikke udsende nye Varer, men stille sig afventende. — *Amsterdam*, 2. juli n. st. (Svensk.) Brudst. i Fries, Bidr. t. Kännedomen om Sveriges och Nederländernas dipl. Förh. under Karl X. Gustaf S. 85, Anm. 1. 22 Junii.

*19865. Frøken CHRISTIANE skriver til en af sine Søstre, at hun, saa længe hun lever, vil nedbede Guds Hævn over H. L. (ɔ: Hans Lindenov), der har været Aarsag til deres Moders Død. — *Boller*, $^{24}/_{6}$. Brudst. i Danske Saml. 2. R. II. 304. 24. Junii.

*19866. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD underretter Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om den stedfundne Udskrivning af Mandskab paa Bornholm og om adskilliges Modstand mod at tjene udenfor Landet; Befolkningen vil heller ikke uden Betaling, i Henhold til et af K. af Danmark givet Løfte, levere de paabudte Klædningsstykker. — *Hammarshuus*, d. 24. Junii. (Svensk.) Brudst. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 10—11. 24. Junii.

*19867. K. KARL X. GUSTAF meddeler sine Commissarier i Skaane, at han ikke vil gaa ind paa et Møde af den skaanske Adel, da han ikke vil underhandle med dem, som ikke have villet aflægge Ed til ham; heller ikke maa nogen af dem senere antages til Ed uden hans eget Samtykke; han vil ikke gaa ind paa at stille den skaanske Adel bedre end den svenske. — *Flensburg*, 25. Juni. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 39. Brudst. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 92—93, 96. 25. Junii.

*19868. K. FR. III. befaler Jørgen Seefeld og Bispen i Sjælland at dømme, om det af Sognemændene i Hjertebjerg paa Møen til Gellius Jensen udgivne Kaldsbrev bør staa ved Magt, da de ved Kaldelsen have forbigaaet Lensmanden Peder Reetz, der residerer paa den i Sognet liggende Elmelundgaard. — *Hafniæ*, d. 26. Juni. Ny kirkehist. Saml. V. 678—79. 26. Junii.

*19869. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD underretter Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om forskjellige Forhold ved Fiskerlejerne og Baadsmandsudskrivningen paa Bornholm samt om Mangler ved Hammershus Slot. — *Hammarshuus*, d. 26. Juni. (Svensk.) Samlingar till Skånes historia 1870 S. 11—12. 26. Junii.

12664. Udt. i Geijerstam, Orsakerne till K. Carl X. Gustafs Anfall på Danmark S. 26. Udt. i Vort Forsvar 1882 Nr. 39. 27. Junii.

*19870. K. KARL X. GUSTAFS Befaling til Generalguvernøren i Skaane om at have nøje Øje med Corfitz Ulfeldt, da han selv gjør Opposition og styrker Adelen i dens Modstand. — *Flensburg*, 28. Juni. (Svensk.) Udt. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 95. 28. Junii.

1658.

29. Junii. *19871. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Grev Montecuccoli, at han har erfaret, at K. af Sverig i disse Dage vil bryde op fra Flensborg for at gaa mod Brandenburg. — *Cölln a. Sp.*, 29. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 359.

30. Junii. *19872. K. FR. III. befaler Feltherren Hans Schack, at han strax forestiller Frederik von Ahlefeldt til at være Oberst over de Tropper, som ere forordnede til Kongens Livregiment. — 30. Juni. Løvenskiold. Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 2—3.

5. Julii. *19873. Biskop PEDER VINSTRUP af Lund minder K. Karl X. Gustaf om hans Hensigt at oprette et Universitet i Skaane og fremhæver bl. a., at det ikke kan tillades de Studerende at rejse til Akademierne i Danmark; han udbeder sig skriftlig Stadfæstelse paa Kongens Løfte om, at de Studerende, som, skjøndt ikke fødte i Skaane, men i de andre danske Provindser, have tilbudt at være Kongens Undersaatter, maa forfremmes til Kirke- og Skolebestillinger. — *Lund*, 5. julii. Samlingar till Skånes historia 1871 S. 135—37.

5. Julii. *19874. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at de ere blevne overflødigt trakterede og forlystede med Dans og Ringrenden, men Kulden er saa stærk som i December Maaned. — *Gottorp*, d. 5. Julii. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 223—24.

6. Julii. *19875. K. FR. III. tillader Universitetet berefter at oppebære Studieskatten af Kirkerne i Nørrejylland, samt Indtægterne af de to Vikarlater i Roskilde Domkapitel, som Studiosi Matheseos før have haft. — 6. Julii. Rothe, Rescripter III. 750.

7. Julii. 12682. Eberstein, Gesch. d. Freiherrn v. Eberstein S. 1066—67.

7. Julii. *19876. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD skriver til K. Karl X. Gustaf, at han har modtaget hans Befaling til at holde Halvdelen af det unge Mandskab, som er indført i Rullerne, rede til at afgaa til Pommern for der at bruges i Kongens Tjeneste. Han har udtaget Folkene dertil og vilde have udtaget flere, hvis ikke derved Gaardene vare blevne øde. En Del opsætsige ere blevne borte. — *Ronna*, d. 7. Julii. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 415—18.

8. Julii. *19877. K. KARL X GUSTAFS Skrivelse til Christer Bonde, hvori han omtaler de Danskes frugtesløse Bestræbelser under Fredsforhandlingerne for at opnaa Toldfrihed for Adelen i Skaane. — 8. Juli. (Svensk.) Brudst. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 94—95.

8. Julii. *19878. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, hvori han udtaler sin Misbilligelse af Corfitz Ulfeldts Optræden til Forsvar for den skaanske Adel og hævder sin Ret til Ophævelse af dennes Toldfrihed. — *Gottorp*, 8. Julii. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Ny hist. Tidsskr. IV. 16—19. Udt. og Brudst. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 39—40.

9. Julii. *19879. KURF. AF BRANDENBURG skriver til sine Gesandter ved Valgrigsdagen, at han har erfaret, at den svenske Hær vil bryde op fra Holsten for at gaa mod Havelberg. — *Cölln a. Sp.*, 9. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 514.

9. Julii. *19880. Forbund mellem K. LUDVIG XIV. af Frankrig og DET SCHWEIZISKE EDSFORBUND. K. Ludvig optager bl. a. K. af Danmark deri. — *Calais*, le 19. juillet. (Fransk.) Lünig, Teutsches Reichs-Archiv Bd. 7. Pars spec. 3. Anh. z. 1. Forts. d. 1. Cont. S. 286—90.

10. Julii. *19881. K. FR. III.'s Missive til Christopher Bilde, at han skal erklære sig, om Fiskeriet til Eszerums Mølle uden Skade kan forundes Svend Povelszen. — *Hafniæ*, d. 10. Julii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 28.

1658.

*19882. Ove Juel beretter til K. Fr. III., at K. af Sverig d. 8. Juli har begivet sig fra Gottorp til Oldeslo, hvor han samler et Korps, hvormed han siges at ville gaa til Minden; endel af Armeen skal strax drage derhen. Den øvrige Del skal drage bort, naar Traktaterne med de svenske Gesandter ere førte til Ende; Admiral Wrangel er tilskibs afgaaet til Frederiksodde eller Middelfart; den brandenburgske Hær skal være kommen til Pommern. — *Flensborg,* d. 10. Julii. Danske Saml. III. 219—20. 10. Juli.

*19883. Instructio conventus generalis Gedanensis terrarum Prussiæ nunciis ad conventum Warsauiensem mittendis data, qua iis facultas conjunctionem armorum cum rege Daniæ approbandi conceditur. — Die 10. Julii. Lengnich, Geschichte d. preussischen Lande VIII, Docum. S. 125—32. 10. Juli.

*19884. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Lübeck der at indkjøbe 1500 Tdr. Havre og levere dem i Kiel. — *Oldeslo,* 15. Juli. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129. 15. Juli.

*19885. Oberst Johan Printzensköld underretter Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om at adskillige af de Udskrevne paa Bornholm unddrage sig Tjeneste og opholde sig i Skovene; han omtaler forskjellige Arbejder paa Hammershus. — 16. Juli. (Svensk.) Udt. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 10, 12. 16. Juli.

*19886. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Lübeck snarest at sende tilsøs til Kiel de af Lübeck bevilgede 100,000 Pd. Brød og 1000 Tdr. Øl. — *Oldeslo,* 18. Juli. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129. 18. Juli.

*19887. K. Karl X. Gustaf af Sverig befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Lübeck at fragte 6 eller flere Skibe og afsende dem til Kiel. — *Oldeslo,* 18. Juli. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129. 18. Juli.

*19888. Tyge Below, Lensmd. paa Hindsgaul, beder Erich Krag, Kongens øverste Sekretær, om at udvirke en kgl. Befaling til Stiftslensmanden Mogens Høeg og Bispen om at dømme mellem Baldtzleff og Eigbye Sogne, da der er Tvist mellem dem angaaende Præstekaldelse om, hvilket Sogn der er Hovedsognet. — *Hindsgaul,* d. 19. Jully. Ny kirkehist. Saml. VI. 777—78. 19. Juli.

*19889. Frederich van Dorp, hollandsk Gesandt i Brandenburg, tilskriver Generalstaternes »Griffier« om en Samtale med K. af Sverig, i hvilken denne ankede over Generalstaternes Bestræbelser for at hindre Udførelsen af Art. 3 i Roskildefreden (om Udelukkelsen af alle fremmede Orlogsskibe fra Østersøen) og Kongens Fordring paa Dominium maris balthici. — *Oldesloh,* 29. Juli. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 124—25. 19. vel 29. Juli.

*19890. K. Karl X. Gustaf giver Overkrigskommissær Alert Siltman i Lübeck Ordre angaaende Leveringen af Brød og Øl af Lübeck og Befragtningen af nogle store Skibe. — *Oldeslo,* 20. Juli. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129. 20. Juli.

*19891. Skrivelse fra Blondel til Kardinal Mazarin, hvori han fortæller, at Kurf. af Brandenburg i en Samtale med ham havde sagt, at Sverig snart vilde faa Generalstaterne og Danmark til Fjende; Terlon er endnu i Kjøbenhavn. — *Berlin,* 30. Juli. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 175—76. 20. Juli.

*19892. Andragende fra Bergens Borgere til Kongen, hvorved bl. a. begjæres en Opsættelse af Møntens Værdi samt Eftergivelse af en Del af Tolden for saadanne Skibe, som egne sig til Krigsbrug. — *Kjøbenhavn,* 23. Juli. Udt. og Brudst. i Norske Mag. II. 376—77. 23 Juli.

1658.

24. Julii. *19893. K. FR. III.'s Befaling til Mogens Høeg og Bispen i Fyen om at dømme mellem Baltzleff og Eigbye Sogne, dersom der indfalder nogen Tvistighed mellem disse Sognes Kald. — *Hafniæ*, d. 24. Juli. Ny kirkehist. Saml. VI. 778.

24. Julii. *19894. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD meddeler Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, et Overslag over de Bønder paa Bornholm, som kunne bære Gevær. — *Hammarshuus*, d. 24. Juli. (Svensk.) Udt. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 13.

25. Julii. *19895. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Lübeck snarest mulig at levere Provianten fra Lübeck i Kiel. — *Wismar*, 25. Juli. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser i Rentekammerarchivet 1871 S. 129.

26. Julii. *19896. K. FR. III. fastsætter med Rigsraadets Samtykke en Forandring med Mønten i Bergen. — *Kjøbenhavn*, 26. Juli. Udt. i Norske Mag. II. 377.

26. Julii. *19897. C. G. WRANGELS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, at han, saasnart Vinden bliver gunstig, skal indfinde sig hos Kongen i Kiel med de fleste af de Skibe, der have ligget ved Frederiksodde. — *Datum Middelfahrt*, d. 26. Julii. (Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 290—91.

27. Julii. *19898. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Lübeck at skaffe Provianten fra Lübeck til Kiel. — *Wismar*, 27. Juli. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129.

28. Julii. *19899. K. KARL X. GUSTAF tilskriver Generalguvernøren i Skaane Grev Stenbock, at han har besluttet at angribe Danmark, og befaler ham at træffe Foranstaltninger til at hindre, at den danske Konge skal undkomme. — *Wismar*, d. 28. Jul. (Svensk.) Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 19.

Julio-Augusto. *19900. En UNÆVNT, der er i Tjeneste hos den danske Konges Fjende, advarer K. Fr. III. om, at den svenske Konge agter at tage Sjælland og berøve ham Kronen, og raader ham til at flygte til Norge eller andetstedshen. — Uden Datum. Dansk Overs. i Nyerup, Efterr. om Friderik III. S. 72.

3. Augusti. 12723. Udt. p. Fransk i Lefèvre Pontalis, Jean de Witt I. 253.

4. Augusti. *19901. THOMAS BANGIUS professor M. Henningum Stockfleth, Asloensium Ecclesiarum episcopum, rogat, ut M. Ivarum Petri, Pastorem et Præpositum Froensem, de solvendo quod æris alieni solvendum restet, moneat, eique de filii studiis scribit. — *Hafniæ*, 4. Aug. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 273—74.

6. Augusti *19902. Andragende til Kongen indgivet paa Bergens Borgeres Vegne af CHRISTEN HANSEN, hvori han klager over Ansættelsen af Tolden. — *Kjøbenhavn*, 6. August. Udt. og Brudst. i Norske Mag. II. 377—78.

6. Augusti. *19903. K. KARL X. GUSTAFS Befaling til Generalguvernøren i Skaane om at behandle dem af den skaanske Adel, som have villet blive paa den danske Side, som Fjender. — *Skeppet Draken*, 6. Augusti. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 96.

6. Augusti. *19904. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Dr. af Polen, at han lige har erfaret, at K. af Sverig er afsejlet fra Kiel sandsynligvis for at gaa til Preussen. — $\frac{6}{16}$. Aug. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 287—88.

8. Augusti. 12730. Udt. og Brudst. i Vort Forsvar 1882 Nr. 46.

8. Augusti. *19905. K. FR. III.'s Ordre til Oberst Benfeldt, at han strax skal begive sig til Kronborg og kommandere Soldatesken der; uden Kongens Ordre maa han ej overgive Fæstningen. — *Kiøbenhaffn*, d. 8. Aug. Danske Mag. 5. R. I. 317. Udt. og Brudst. i Vort Forsvar 1884 Nr. 94.

1658.

*19906. K. FR. III. befaler Adelen og Hoftjenerne i Kjøbenhavn at møde Kl. 2 vsd den runde Kirke ved Østerport. — (8. Augusti). Hist. Tidsskr. 4. R. V. 385—86. 8. Augusti.

*19907. Renteskriver JENS LASSEN opfordrer sine Medborgere i Kjøbenhavn ikke blot til kjækt at gaa Fjenden under Øjne, men ogsaa at komme til Hjælp med Midler og Kredit til Folk at hverve og underholde, idet han for sin Person lover at antage og underholde 50 Soldater, saalænge Krigen varer. — *I Wagten (for Kjøbenhavns Slott)*, d. 8. Augusti. Danske Saml. IV. 313—15. 8. Augusti.

*19908. K. FR. III. befaler General Schack med forderligste at nedbryde og nedbrænde Kjøbenhavns Forstæder og Kirken der. — *Hafn.*, 9. Avg. Ny kirkehist. Saml. I. 378. 9. Augusti.

*19909. HANNIBAL SEHESTEDS gjennem Rigsadmiral Wrangel indgivne Skrivelse til K. af Sverig, hvori han som værende i spansk Tjeneste anmoder om at blive løsladt for efter at have ordnet sine Sager i Kjøbenhavn at rejse til Brabant. — *Ringsted*, 9. Aug. Udt i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 692. 9. Augusti.

*19910. K. KARL X. GUSTAF tillader Hannibal Sehested at drage til Kjøbenhavn for at melde Kongen sin Fængsling, derefter skulde han vende tilbage til Hovedkvarteret og forholde sig som en neutral Person og spansk Minister. — 10. Avg. (Svensk.) Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 693. 10. Augusti.

*19911. CHRISTEN SKEELS Skrivelse til den franske Gesandt Terlon, hvori han beder ham om i Hannibal Sehesteds Nærvær at forbøre, om K. af Sverig bavde noget Fredsforslag. — 21. Aug. (ny St.). Udt. og Brudst p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 694. 11. Augusti.

12744. Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 268. 12. Augusti.

12748. Særtr. af Forordn. (Tydsk Udfærdigelse.) 13. Augusti.

*19912. K. FR. III. befaler Krigskommissær Lauritz Powisch af Hofjunkerne og Adelen at danne en Trop, hvorover der skal forfattes en Rulle. — (D. 13. August.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 386. 13. Augusti.

*19913. K. FR. III. befaler Hofmarskalk Kørbitz altid at lade ham følge af 16 Drabanter og nogle Lakejer. — (D. 13. August.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 386. 13. Augusti.

*19914. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD underretter Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om forskjellige militære Forhold paa Bornholm. — *Hammarshuus*, d. 13. Augusti. (Svensk.) Brudst. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 13—14. 13. Augusti.

*19915. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han, hvis Gud det »haver skikket at forandre den Konge og Øvrighed, som jeg har været født og baaret under«, beder ham befordre ham paa en eller anden Maade i Danmark eller Norge; skulde det komme til nogen Fred eller Traktat, beder han om at maatte blive indesluttet deri; forøvrig forpligter han sig til underdanig og oprigtig Troskab. — *(Hovedkvarteret)*, d. 14. August. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 695—97. 14. Augusti.

*19916. H. G. ROSENWINGHES og P. CHARISIUS' Henvendelse til Generalstaterne angaaende K. Karl X. Gustafs Angreb paa Danmark. — *A la Haye*, ce 25. Aoust. (Fransk.) Mémoires de Terlon I. 229. 15. vel 25. Augusti.

*19917. Relatio A COLLOWRATH legati et FRANCISCI A LISOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt Danum opprimi, dum opportunissimum anni tempus præterlabatur. — *Wiasdowa*, August 25. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 440—44. 15. Augusti.

12759. Brudst. p. Dansk i Vort Forsvar 1883 Nr. 68. 16. Augusti.

1658.

16. Augusti. *19918. KURF. AF BRANDENBURG underretter Kejseren om K. af Sverigs »uformodede Overfald« paa Danmark. — 16. Aug. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 377.

16. Augusti. *19919. KURF. AF BRANDENBURG underretter Grev Montecuccoli om K. af Sverigs Anfald paa Danmark; selv vil han drage til Holsten og befaler Greven at gaa sammesteds hen. — *Cölln a. Sp.*, 16. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 360—61.

16. Augusti. *19920. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Hofraad v. Wreich, der skal forhandle med Grev Montecuccoli om Felttoget mod K. af Sverig. — *Cölln a. d. Sp.*, 16. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 361—62.

17. Augusti. *19921. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han meddeler, at han forrige Nat er kommen til Helsingør og har paabegyndt Belejringen af Kronborg; Fjendens Kanoner gjøre ej synderlig Skade, men han anmoder om, at der maa blive sendt Skibe for at sikre Forbindelsen med Skaane, da Admiral Gerttsonn er sejlet til Kjøbenhavn. — *Datum Hellsingöör*, d. 17. Augusti. (Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 291—92.

17. vel 27. Augusti. *19922. JOHAN YSBRANDTS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, meddeler Hr. Schulenborch, Medlem af Generalstaterne, at den danske Gesandt indtrængende har opfordret Kurfyrsten til at komme Danmark til Hjælp, at denne ogsaa er beredt dertil, men endnu er tvivlraadig, om paa hvilken Maade det skal ske; han (Kurfyrsten) ønsker at vide, om han kan vente Generalstaternes Understøttelse i den forestaaende Krig. — *Berlin*, 27. Aug. (Hollandsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 128—30.

18. Augusti. *19923. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han anmoder om at faa noget Krudt og sender ham Efterretninger om Kronborgs Belejring. — *Datum Helsingöör*, d. 18. Aug. (Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 292—93.

18. Augusti. *19924. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Lazarus Kittelmann, der skal forhandle med den Kgl. danske Regering i Glyckstad. — *Cölln a. Sp.*, $\frac{18}{28}$. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 588.

19. Augusti. 12767. Brudst. i Gyнther, Blekings Hist. I. 103—18.

19. Augusti. *19925. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han udvikler sin Stilling til K. Fr. III. og ansøger om Restitution af de ham fratagne Godser. — (19. August). Sehested, Hannibal Sehested II. 383—92. Udt. og Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. 423—26. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 697—98.

20. Augusti. *19926. K. Fr. III.'s Ordre til Niels Krabbe og Christen Skeel om næste Dag at mønstre Livregimentet til Fods og et Kompagni Borgere, som er i Kastellet og paa Posterne derfra til Østerport. — 20. August. Brudst. i Løvenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 7.

20. Augusti. *19927. K. FR. III.'s Skrivelse til Kaj Lykke, hvori han beder ham underholde Oberstlieutenant Meltzin, der havde klaget over, at han intet Underhold kunde faa. — 20. August. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 32.

20. Augusti. *19928. K. KARL X. GUSTAFS Brev, i hvilket han lover, naar den nuværende Krig med Danmark er endt, at sørge for Hannibal Sehesteds Retablissement. — 20. August. (Svensk.) Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 698

20. Augusti. *19929. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, at han nu har faaet sit Skyts i Land og vil begynde Beskydningen af det store Taarn. Han sender Efterret-

1658.

ninger om et fra Slottet foretaget Udfald, under hvilket hele Styrken kunde have været fanget, hvis det svenske Rytteri havde gjort sin Pligt. — *Datum Helsingöör,* d. 20. Augusti. (Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 293—94.

*19930. APPELBOOMS Indberetning til den svenske Regering, at Kongens Landgang paa Sjælland selv hos den franske og engelske Gesandt har vakt stor Alteration. — 30. Aug. (Svensk.) Brudst i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 89—90. 20. vel 30. Augusti.

*19931. GENERALSTATERNES Resolution om Afsendelsen af en Flaade til Danmark. — 30. Aug. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 253. 20. Augusti.

*19932. Oberst PAUL BENNFELLTS Skrivelse til K. Fr. III., at Fjenden allerede ligger i den gamle Grav, Klokketaarnet er næsten nedskudt. Han klager over, at Borgerne skyder ligesaa godt paa Slottet som Fjenden, og beder om at faa en »Soldaten Ordre« fra Kongen. — *Cronenburg,* d. 21. Aug. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 317—18. 21. Augusti.

*19933. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, at han haaber, Kongen gjennem Generalkvartermesterlieutenanten Dahlberg er blevet underrettet om hans Angrebsplan; han giver Underretning om Belejringens Forløb og glæder sig til at faa mere Skyts. — *Helsingöhr,* d. 21. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 294—95. 21. Augusti.

*19934. K. FR. III.'s aabne Brev til Almuen paa Sjælland, at den af al Magt skal være Svend Povelszen behjælpelig med at gjøre Fjenden den størst mulige Afbræk. — *Hafniæ,* d 22. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI, Till. S. 29. 22. Augusti.

*19935. K. FR. III.'s Befaling til Christoffer Bille, Lensmd. paa Kronborg, at han ej maa samtykke i nogen Akkord med Fjenden, men opmuntre Besætningen det mest mulige. — *Aff Kiøbenhaffn,* d. 22. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 318. 22. Augusti.

*19936. K. FR. III.'s Skrivelse til Kommandanten paa Kronborg Bennfeld, at han under ingen Omstændigheder maa overgive Fæstningen, men skal oppebie den hollandske Undsættelse. — *Aff Kiøbenhaffn,* d. 22. Augusti. Danske Mag. 5. R I. 318—19. 22. Augusti.

*19937. K. FR. III.'s Befaling til Oberstlieutenant Brunow, at han skal bistaa Kommandanten med at forsvare Kronborg »til den yderste Mand« og i Nøds Fald overtage Kommandoen i dennes Sted. — *Aff Kiøbenhaffn,* d. 22. August. Danske Mag. 5. R I. 319. 22. Augusti.

*19938. K. FR. III. lover Kapitain Suend Poffuelszen, at han ikke blot skal faa sine Fordringer betalte, men ogsaa blive tilbørlig belønnet. — *Kiøbenhafn slott,* d. 22. Augusti. Aarsberetn. fra Geheimearch VI. 228—29. 22. Augusti.

*19939. Proposition fra Hert. FREDERIK III. af Gottorp til Guvernøren i Staden og Fæstningen Rendsborg om at overgive den til ham, da i saa Fald den svenske Hær vilde indstille alle Fjendtligheder og ophæve Belejringen. Til Gjengæld skulde den nuværende Garnison træde i hans Tjeneste. Naar der blev sluttet Fred, og K. af Danmark atter kom til Scepter og Krone, skulde Byen og Fæstningen overgives til ham. — *Rendsburg,* 22. Aug. (Tydsk.) Helmcke, Die Belagerung Rendsburgs im Jahre 1645. 22. Augusti.

*19940. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, at det store Taarn og Bastionen mod Stranden har lidt saa meget, at Besætningen har taget Kanonerne bort derfra; han beder om flere Skibe, spørger, hvorledes han skal forholde sig med de Handelsskibe, der ville sejle gjennem Sundet, og fraraader paa given Foranledning Kongen foreløbig at forsænke Indløbet til Kjøbenhavn. — *Helsingöhr,* d. 22. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 296—98. 22 Augusti.

1658.

22. Augusti. *19941. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, at han ikke har kunnet faa Byen til at udrede større Brandskat end 5000 Rdlr. — *Hellsingöör*, d. 22. Augusti. (Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 295—96.

22. Augusti. *19942. ARVID FORBUS skriver til sin Hustru, at den svenske Konge har forordnet hver af Raadet en Gaard til Kvarter; hans hedder Lindenows Gods. — *Belägr. för Köpenh.*, d. 22. Aug. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 77.

22. Augusti. *19943. DR. AF POLEN skriver til Kurf. af Brandenburg om K. af Sverigs Angreb paa Danmark; Kurfyrsten bør rykke op i Jylland. — 1. Sept. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 290—91.

23. Augusti. *19944. Kommandanten PAUL BENNFELTS Skrivelse til K. Fr. III., at Wrangel har opfordret Fæstningen til Overgivelse, da der underhandledes med Kjøbenhavn; han ønsker derfor nærmere Underretning herom fra Kongen; til Hollænderne har han kun ringe Haab. — *Cronneborg*, d. 23. Augusti. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 319—20.

23. Augusti. *19945. JENS PEDERSENS Erklæring, at han har ladet den Trætte, han havde med Hans Iversen, som var hans sl. Søns forrige Præceptor paa Søliestedgaard, falde, da han ikke vil hindre ham i hans Lykke. — *Nysted*, 23. Aug. Kirkehist. Saml. II. 233.

23. Augusti. *19946. HANS IVERSEN NYSTED forpligter sig til at sky og fly Jens Pedersens Omgjængelse og Samkvem og ikke komme for hans Øjne, da denne til Gjengæld har ladet sin Trætte imod ham for hans Søns dødelige Afgang falde. — *Nysted*, d. 23. Aug. Kirkehist. Saml. II. 233—34.

23. et 27. Augusti vel 2. et 6. Septbr. *19947. APPELBOOMS Indberetning til den svenske Regering om Hollands Staters Forhandlinger om den Hjælp, der skal ydes Danmark. — 2. och 6. Sept. (Svensk.) Udt. i Fries, Bidr. t. Kännedomen om Sveriges och Nederländernas dipl. Förh. under Karl X. Gustaf S. 90.

24. Augusti. *19948. CARL VON BRUNAWS Skrivelse til K. Fr. III., at han har modtaget Kongens Befaling om at forsvare Kronborg til det yderste. Han giver Oplysninger om Belejringens Forløb og meddeler, at Admiral Wrangel samme Dag har opfordret til Overgivelse. — *Cronenburg*, d. 24. Augusti. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 320—21.

24. Augusti. *19949. C. G. WRANGELLS Takskrivelse til K. Karl X. Gustaf, fordi Kongen har foræret ham den Helsingør paalagte Brandskat. Han meddeler, at nogle i Gaar fra Holland ankomne Skibe forsikre, at der hverken i Holland eller Frisland høres det mindste om Flaadeudrustninger; Belejringen gaar godt fremad. — *Helsingöhr*, d. 24. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 298—99.

24. Augusti. *19950. Relatio A COLLOWRATH legati et FRANCISCI A LISOLA residentis Cæsaris, in qua Moscos scribunt regem Sveciæ aliis in Dania negotiis implicitum animadvertere, et Polonos nova in Daniam irruptione conturbatos in liberando Daniæ rege Svecisque a Zundtis occupatione divertendis summam rerum constituere. — *Wiasdowa*, September 3. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 444—47.

24. Augusti. *19951. Skrivelse fra BLONDEL til Kardinal Mazarin, bl. a. om, at de danske Affærer vække stor Uro, uden at man endnu har sikre Efterretninger om dem. — *Berlin*, 3. Sept. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenborg II. 179

25. Augusti. *19952. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han beder om, at Dahlberg hurtigst maa komme op til ham for at være ham behjælpelig med Anlægget af Angrebsværker; han sender Fortegnelse over den Ammunition, der haves i Behold. — *Datum Helsignör*, d. 25. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 299—300.

1658.

*19953. C. G. WRANGELL giver K. Karl X. Gustaf Meddelelse om Belejringens Fremadskriden og hans forgjæves Opfordring til Kapitulation; han anmoder om Krudt og Lunter. Toldboden er næsten ganske bleven ruineret fra Slottet og en Del af Bøgerne og Dokumenterne skjult hos Borgerne. — *Helsingöhr*, d. 25. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 300—02 25. Augusti.

*19954. Den svenske Overkrigskommissær A. SILTMANS Salvegardebrev for Lægen Dr. Niels Benssen. — *Aalborgh*, d. 25. Aug. (Tydsk.) Kirkehist. Saml. 3. R. III. 766—67. 25. Augusti.

*19955. GENERALSTATERNES Resolution om Afsendelsen af en Flaade til Danmark. — (4. Septbr.) (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 253. 25. Augusti.

*19956. Lensmanden CHRISTOFFER BILLE sender K. Fr. III. Efterretninger om Belejringens Forløb. Der er ingen Mangel paa Proviant, Ammunition eller Kourage, men derimod paa Mandskab, hvorfor han spørger, om ikke 60 Mand kan sendes derop paa Skjærbaade. — *Croneborg*, d. 26. Augusti. Danske Mag. 5. R. I. 321—22. 26. Augusti.

*19957. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf om Skyts og Ammunition til Belejringen af Kronborg samt om de engelske Kompagniers Ankomst. — *Helsingohr*, d. 26. Augusti. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 302—04. 26. Augusti.

*19958. C. G. WRANGELL meddeler, at Fjenden har ødelagt et nyanlagt Batteri. Han beder om en Fyrværker, da hans egen er bleven utjenstdygtig ved et Ulykkestilfælde. — *Helsingohr*, d. 26. Augusti. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 304—05. 26. Augusti.

*19959. K. FR. III. befaler Hans Skack at fordele Svend Povelszens Soldater i tre Parter mellem Ulrich Christians, hans eget og Oberst Frederik von Ahlefelds Regiment. — *Hafniæ*, d. 27. Augusti. Aarsberetn. fra Gehelmearch. VI. 229. 27. Augusti.

*19960. C. G. WRANGELL sender K. Karl X. Gustaf et fra Generalmajor Weyher i Frederiksodde modtaget Brev og meddeler, at det ødelagte Batteri er gjort i brugbar Stand og gjør Fjenden god Skade. -- *Helsingohr*, d. 27. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5 R. I. 305. 27. Augusti.

*19961. K. FR. III.'s Brev, hvori han som Hert. af Holsten kræver den nedersachsiske Kredses Hjælp mod Sverig. — *Kopenhagen*, 28. Aug. (Tydsk.) Udt. i Köchar, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 268. 28. Augusti.

*19962. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Aalborg at fremskynde den paalagte Udskrivning, at anvise Oberst Øffener Skanderborg og Stjernholm, Grev Königsmark Samsø og Oberst Peter Aakjær Len, og af Stæderne, navnlig Aarhus og Nyborg, at skaffe et Par hundrede Baadsmænd. — *Uttersløv*, 28. August. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129. 28. Augusti.

*19963. C. G. WRANGELL meddeler, at man fra Fæstningen har skudt en af de Svenske erobret Galliot i Sænk, og beder om flere Ryttere, da Snaphanerne, navnlig under Swen Paulson, blive meget nærgaaende. — *Helsingöhr*, d. 28. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 306—07. 28. Augusti.

*19964. Kommandanten PAULL BEENFELTS Skrivelse til K. Fr. III. Han anmoder om 200 Mands Forstærkning, gjør Rede for de foretagne Udfald og meddeler, at han ikke har villet opfylde den hollandske Residents Ønske om at forlade Fæstningen. — *Croneborg*, d. 29. Augusti. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 322—23. 29. Augusti.

*19965. Oberstlieutenant CARL VON BRUNAWS Skrivelse til K. Fr. III., hvori han beder om, at Forstærkningen snart maa blive afsendt. — *Cronenburg*, d. 29. Aug. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I 323. 29. Augusti.

1658.

29. Augusti. *19966. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at en Overløber fra Fæstningen fortæller, at der hver Nat sendes Smaabaade til Kjøbenhavn; han stiller Forslag om at forbindre dette. — *Helssingöhr*, d. 29. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag 5. R. I. 307—08.

30. Augusti. *19967. K. FR. III.'s Missive til Lensmanden Christoffer Bille, Kommandanten Beenfelt og Oberstlieutenant Brunaw, at Forstærkningen er afsendt. Egenhændig gjentager Kongen sin Befaling om at holde Slottet til sidste Mand; i Nødsfald skulle de lade Stykkerne springe, sprænge Slottet i Luften og selv begive sig til Norge eller Holland. — *Aff Kiøbenhaffn*, d. 30. Augusti. (Dansk og Tydsk.) Danske Mag. 5 R. I. 323—24.

30. Augusti. *19968. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Appelboom, at han skal gjøre alt for at vinde Tilhængere i Nederlandene og afværge, at der ydes Danmark Hjælp. Han lover 10—20,000 Rdlr. til Uddeling og er villig til at give enkelte vigtige Personer store Handelsbegunstigelser. — 30. Aug. (Svensk.) Brudst. og Udt. i Fries, Bidr. t. Känned. um Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 91—92, 91, Anm. 3.

30. Augusti. *19969. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han som Svar paa Forespørgsel raader til at tilbageholde de fra Østersøen kommende hollandske Skibe, for at de ej skulle bringe Efterretninger om Kongens Planer, førend Slottet er erobret. — *Helsingöhr*, d. 30. Augusti. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 308—09.

31. Augusti. *19970. K. KARL X. GUSTAF forlanger Oplysning af Overkrigskommissær Alert Siitman i Aarhus om, hvorvidt Oberst Seher har bævet Rekruteringspenge af sine Kvarterer og anvendt dem til sit Regiments Forstærkning. — *Uttersløv for Kjøbenhavn*, 31. Augusti. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 129.

31. Augusti. *19971. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at en anlagt Mine nu er eksploderet, men at dens Virkning foreløbig ej kan afgjøres, da den ogsaa har ødelagt Løbegraven. — *Helssingöhr*, d. 31. Aug. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 309.

1. Septbr. *19972. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at den omtalte Løbegrav paa Grund af det fugtige Vejr er styrtet sammen og har dræbt Ingeniøren. En i Dag fra Rotterdam ankommen Skipper beretter, at der ved hans Afrejse ikke var Tale om nogen Flaadeudrustning. — *Helsingöhr*, d. 1. Septembris. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag 5. R. I. 309—10.

1. Septbr. *19973. KURF. AF BRANDENBURG anmoder Grev Montecuccoli om hurtigst mulig at sende Rytteri til Kavalkaden mod Holsten, af hvilken han venter sig meget. — $\frac{1}{11}$. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 363.

1. Septbr. *19974. Relatio A COLLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt, comitem Montecuculi ad Lisolam scripsisse, electorem Brandenburgicum propter Svecorum cum Danis rupturam cum fœderatis Svecos aggredi velle. Postulasse se referunt, ut Dania ad pacis tractatus admittatur, obstare Gallos huic postulato. Negotium Danicum summa consideratione dignum esse censent, neque regi Sveciæ subiugandæ Daniæ libertatem permittendam. — *Wiasdowa*, September 11. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr Gesch LXX. 447—51.

2. Septbr. *19975. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at Løbegraven nu er gjort i Stand, og at Fjenden har gjort et resultatløst Udfald. — *Helsingöhr*, d. 2. Septembris. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 310—11.

3. Septbr. *19976. GENERALSTATERNES Resolution om Admiral Wassenaars Instrux paa Toget til Danmark. — 13. Sept. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I 253.

1658.

*19977. K. FR. III.'s Brev, hvori han som Hert. af Holsten kræver den nedersachsiske Kredses Hjælp mod Sverig. — *Kopenhagen*, 4. Sept. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 268. 4. Septbr.

*19978. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at han har truffet de fornødne Foranstaltninger til at udføre Kongens Befaling om at sende et Par gode Skibsofficerer til Göteborg for at samle Baadsmænd. — *Helsingöhr*, 4. Septembris. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 312. 4. Septbr.

*19979. C. G. WRANGELL sender K. Karl X. Gustaf Uddrag af en fra Generallieutenant Horn i Odense modtagen Skrivelse og giver ham Oplysninger om Belejringsarbejderne, der hindres af den stadige Regn. — *Helsingöhr*, d. 4. Septembris. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 311—12. 4. Septbr.

*19980. C. G. WRANGELLS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf om hans Underhandlinger med Fæstningen, hvorfra man ønsker at sende en Officer til Kjøbenhavn for at erfare Stillingen; der er ankommen Forstærkning til Fæstningen, men han haaber dog, at den snart vil overgive sig. — *Helsingöhr*, d. 4. Septemb. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 312—14. 4. Septbr.

*19981. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at han atter er begyndt paa Beskydningen af Slottet; han vil forsøge at tage Ravelinen i Nat. — *Helsingöhr*, d. 5. Septembris. (Tydsk.) Danske Mag. 5. R. I. 314. 5. Septbr.

*19982. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at han underhandler med Oberstlieutenant Brünaw om Slottets Kapitulation; man ønsker at faa fri Afmarsch til Kjøbenhavn, hvilket han har afslaaet; han beder dog om en Udtalelse fra Kongen desangaaende. — *Helsingohr*, d. 5. Septembris. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 314—16. 5. Septbr.

*19983. KURF. AF BRANDENBURGS Anbefalingsskrivelse til Dr. af Polen for den danske Gesandt Juel. — *Cölln a. Spr.*, 5. Septb. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 292. 5. Septbr.

*19984. K. FR. III.'s egenhændige Skrivelse til Kurf. af Brandenburg med Bøn om hurtig Hjælp. — *Kopenhagen*, 6. Septbr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 589. Lignende Skr. af 10. Septbr. Smstds. 6. Septbr.

*19985. C. G. WRANGELL meddeler K. Karl X. Gustaf, at Fæstningen har ønsket Frist til næste Dag Kl. 9 for at overveje Kapitulationen, hvad han har indrømmet dem, han stoler paa, at Slottet inden Aften vil være i hans Haand, da de Befalende indbyrdes ere uenige. — *Helsingör*, d. 6. Septembris. (Tydsk og Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 316. 6. Septbr.

*19986. C. G. WRANGELL ønsker K. Karl X. Gustaf til Lykke med Kronborg Slot, der alt er besat af Oberst Ferssen med 300 Mand. Han fremsender en Afskrift af Kapitulationen. — *Helsingöhr*, d. 6. Septembris. (Svensk.) Danske Mag. 5. R. I. 316—17. 6. Septbr.

*19987. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Kittelmann, der atter sendes til Holsten for at forhandle med de danske Kommissærer om den brandenburgske Hofstats og Hærs Forplejning. — $\frac{6}{16}$. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 589. 6. Septbr.

12814. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 180—83. 7. Septbr.

*19988. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen beskyder Kjøbenhavn stærkt efter at have faaet Skyts fra Kronborg; han er nu med hele sin Flaade sejlet til Helsingør; en Gesandt skal sendes til England. — *Ipstro, lägret utanför Köpenhamn*, d. 7. och 26. Septb. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 224. 7. og 26. Septbr.

1658.

7. Septbr. *19989. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til de tre lüneburgske Hertuger, hvori han notificerer dem sin Indmarsch i Holsten. — *Cölln a. Spree*, 7. Sept. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I 270.

8. Septbr. *19990. Professor THOMAS BANGS Begjæring til Prorector og Consistorium, at hans Salarium pro Bibliotheca maa blive ham udbetalt. — *Hafniæ*, 8. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 274—75.

8. Septbr. *19991. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltmann i Aarhus, at de i Jylland udskrevne Knægte skulle sendes til Fyen, og at Magasinerne i Frederiksodde og Middelfart skulle forsynes. — *Helsingør*, 8. September. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 130.

9. Septbr. *19992. Oberst JOHAN PRINTZENSKIÖLD tilskriver Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om Transporten af de bornholmske Ryttere til Riga og om Reparationer paa Hammershus Slot. — *Hammarshus*, d. 9. September. (Svensk.) Brudst. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 14.

10. Septbr. *19993. K. FR. III.'s Forsikring at ville erstatte de af Undersaatterne i Holsten, der ønske at tage Tjeneste som Friskytter, de Tab, Svenskerne maatte tilføje dem. — *Copenhagen*, d. 10. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

10. Septbr. *19994. Den brandenburgske Gesandt i England JOHAN SCHLEZER meddeler Kurfyrsten bl. a., at den engelske Regering sender K. af Sverig 20 Skibe til Hjælp. — *London*, 10. Septbr. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 798—99.

10. Septbr. *19995. EN UNÆVNTS Memoire til Kurf. af Brandenburg, hvem det tilraades at bemægtige sig Glyckstad, førend Hollænderne tage den, og støttet herpaa lade sig udnævne til Rigets Admiral-General og skabe en stærk tydsk Sømagt. — D. 10. September. (Tydsk.) Märkische Forschungen XX. 143—48.

11. Septbr. *19996. Grev WALDECKS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori han hævder sin Ret til at træde i svensk Tjeneste, tilmed da han ikke lader sig bruge mod Kurfyrsten, men mod en fremmed Potentat, K. af Danmark. — *Hauptquartier vor Kopenhagen*, 11. Aug. (for Septbr.) (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 255—56.

12. Septbr. *19997. Professor THOMAS BANGS Kvittering for Halvdelen af hans Salarium for Bibliotheca publica. — *Hafniæ*, d. 12. Septemb. Kirkehist. Saml. 3. R V. 276.

12. Septbr. *19998. DR. AF POLENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori bl. a. at efter Rygtet skal han have erobret Holsten, over hvilket hun glæder sig. — 22. Septbr. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 292—93.

13. Septbr. *19999. K. FR. III. formaner Hofbetjentene til bedre Paapasselighed paa den vigtige Post, der er betroet dem. — (D. 13. September). Hist. Tidsskr. 4. R. V. 391—92.

14. Septbr. *20000. Kejser LEOPOLD meddeler Kurf. af Brandenburg, at nogle nordtydske Fyrster have vægret sig ved at yde den fornødne Kredshjælp mod K. af Sverig; denne har faaet Mod til sit Overfald paa Danmark ved sin nylig sluttede Alliance med nogle rhinske Fyrster. — *Linz*, 24. Septbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 377—78.

14. Septbr. 12831. Udt. med en ikke tidligere trykt Efterskrift i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 589. Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 270. Datoen maa rettes, da Brevet er dateret efter gl. Stil.

17. Septbr. *20001. K. FR. III. underretter Kurf. af Brandenburg om Kronborgs Fald og anmoder ham om at fange Guvernøren Christoffer Bilde og Kommandanten Oberst Benfeldt,

1658.

der begge opholde sig i Jylland, forat de for en Krigsret kunne faa deres fortjente Løn. — *Kopenhagen*, 17. Septbr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 590.

*20002. KURF. AF BRANDENBURG meddeler K. Fr. III., at han er undervejs for at rykke ham til Undsætning. — *Wittenberg in Mecklenburg*, 17. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 590. 17. Septbr.

*20003. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at han staar i Begreb med at komme Danmark til Undsætning. Fra K. af Danmark er lige ankommet et Expresbud med Anmodning om Kredsens og Rigets Hjælp, hvorfor han beder ham om at lade de fornødne Skrivelser udgaa til Kreds- og Rigsstænder. — *Wittenberg in Mecklenburg*, 17. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 377. 17. Septbr.

*20004. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til de tre lüneburgske Hertuger, hvori han understøtter den fra dansk Side fremsatte Begjæring om den nedersachsiske Kredses Hjælp mod Sverig. — *Wittenberg in Mecklenburg*, 17. Sept. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 270. 17. Septbr.

*20005. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense indtil videre at slukke Skagens Fyr og fjærne alle Materialier til atter at tænde det. — *Ibstrup*, 19. September. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 130. 19. Septbr.

*20006. K. FR. III.'s Brev, hvori han som Hert. af Holsten kræver den nedersachsiske Kredses Hjælp mod Sverig. — *Kopenhagen*, 20. Septbr. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 268. 20. Septbr.

*20007. K. FR. III. oversender Kurf. af Brandenburg det danske Modskrift mod det af de Svenske udgivne Forsvar for Fredsbruddet. — *Kopenhagen*, 20. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 590. 20. Septbr.

*20008. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at han i Dag er rykket ind i Holsten; Fjenden er gaaet tilbage over Ejderen. — *Hauptquartier Trittau*, 20. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 377. 20. Septbr.

*20009. K. FR. III.'s Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, at han med Tak modtager dennes Tilbud om at sende nogle Tropper til Sjælland; den svenske Flaade er gaaet under Sejl. — *Kopenhagen*, 22. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 590—91. 22. Septbr.

*20010. SOPHIE, Enke efter Bogtrykker Peder Morsing, ansøger K. Fr. III. om, at hendes Mands Bestilling som kongelig Universitets Bogtrykker maa overføres paa hende. — (22. Septbr.) Brudst. i Stolpe, Dagspressen i Danmark I. 182—83. 22. Septbr.

*20011. K. FR. III. meddeler Kurf. af Brandenburg, at der er opsnappet en Ordre til Feltmarskalk Douglas om at bemægtige sig Mitau. — *Kopenhagen*, 23. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 591. 23. Septbr.

*20012. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Hert. Frederik III. af Gottorp, hvori han forklarer Hensigten med sin Indmarsch i Hertugdømmet og erklærer ikke at kunne tro paa Rygtet om, at Hertugen har taget Parti for Sverig. — *Bordesholm*, 24. Sept. (Tydsk.) Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ Geschichte II, 2 137. 24. Septbr.

*20013. K. KARL X. GUSTAF forlanger Underretning af Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense om de jydske adelige Godser, deres Værd og deres Ejeres Opholdssteder. — *Kronborg*, 25. September. (Tydsk.) Udt i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 130. 25. Septbr.

12862. Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 555—57. 25. Septbr.

1658.

25. Septbr. *20014. Relatio A COLLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua auxilia a statibus Hollandicis Daniæ lata commemorant, et scribnnt, si rex Daniæ ad tractatus admittatur, necessarium fore adniti, ut Cæsareis ad mediationem Gallicam excludendam se adiungat. Zarnezkium ad expeditionem Danicam profectum commemorant. — *Thorn*, October 5. Udt og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 451–54.

26. Septbr. *20015. Oberst FREDERIK VON AHLEFELDTS Forslag til Kongen om en Forøgelse af Garderegimentet, om at gjøre det til Dragoner, og om dets Forsyning med Heste, Klædninger og Vaaben, m. m. — D. 26. September. Udt. i Løvenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 6—7.

27. Septbr. *20016. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori han protesterer mod dennes Indmarsch i Hertugdømmet; han selv har, da K. af Danmark har brudt Aftalerne og ført Tropper ind i Hertugdømmerne, maattet begive sig ind i Fæstningen Tønningen. — *Tönning*, 27. Septemb. (Tydsk.) Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Geschichte II, 2. 137.

27. Septbr. *20017. Kejser LEOPOLD meddeler Kurf. af Brandenburg, at han i Anledning af den dansk-svenske Krig sender en Gesandt til Braunschweig og Hessen. — *Wien*, 7. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 379.

28. Septbr. *20018. K. FR. III.'s Kreditiv for sine Gesandter til Kurf. af Brandenburg, Henrik Rantzow og Fr. v. Ahlfeld. — *Kopenhagen*, 28. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 591.

28. Septbr. *20019. K. FR. III.'s Skrivelse, at Otto Paanisch(!) tilforordnes Kurf. af Brandenburg som Krigskommissær i Jylland. — (*Kopenhagen*, 28. Sept.) (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 591.

28. Septbr. *20020. K. FR. III.'s Patent, at Overvagtmester i Livregimentet til Fods Ullrich von Debwitz maa hverve et Kompagni paa 150 Md. — *Copenhagen*, d. 28. Septbr. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

28. Septbr. *20021. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Joh. Butendack, der paa den Konference, Rhinforbundet agter at holde, skal udvirke, at der ikke ydes K. af Sverig nogen Bistand i hans Krig mod Danmark. — *Vorstadt Rendsburg*, 28. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 557—58.

28. Septbr. *20022. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt i Wien FR. v. JENA, i hvilken bl. a. at Kejseren vilde anvende alt paa at redde Danmark. — *Wien*, 28. Septbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 363—65.

29. Septbr. 12870. Udt. i Vort Forsvar 1884 Nr. 101.

29. Septbr. *20023. KURF. AF BRANDENBURG beretter sine Gesandter hos Generalstaterne, Dan. Weimann og Copes, at han er ankommen til Slesvig med Hæren, og befaler dem at udvirke hos Generalstaterne, at deres Flaade forhindrer ethvert svensk Angreb paa Halvøen. — *Friedrichsburg in der Vorstadt vor der fürstl. Residenz Gottorf*, 29. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 135—36.

2. Octobr. *20024. Andragende fra Dr. TH. BANG til Bispen og to Professorer om at erholde de resterende 60 Dlr. af sin Løn som Universitetsbibliothekar. — *Kbhvn.*, 2. Okt. Udt. i Kirkehist. Saml. 3 R. V. 276.

2. Octobr. *20025. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt i Wien FR. v. JENA om hans Forhandlinger med Grev Kurtz bl. a. om Krigen i Danmark. — *Wien*, 2. Oct. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 366—67.

1658.

*20026. KURF. AF BRANDENBURG sender Kejseren Efterretninger fra Krigsskuepladsen i Jylland; Kronborg bar overgivet sig, men Kjøbenbavn holder ud. — *Husum*, 3. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 378. 3. Octobr.

*20027. Supplik fra KJOBENHAVNS BEFULDMÆGTIGEDE og Stadens 32 MÆND om, at Stadens Privilegier maatte komme i fuldkommen Brug. — (4. Oktbr.) Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 744. 4. Octobr.

*20028. KURF. AF BRANDENBURG beder K. Fr. III. om Efterretninger fra Kjøbenhavn og underretter bam om Krigens Gang; Fjenden er gaaet tilbage til Frederiksodde. — *Husum*, 4. Oct. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 591—92. 4. Octobr.

*20029. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at den hollandske Flaade paa Grund af Modvind er bleven forhindret i at løbe ud, men at Stemningen for Kurfyrsten og Danmark er overordentlig god; de danske Gesandter have opfordret Generalstaterne til at stille nogle Skibe til Kurfyrstens Disposition, et Forslag, som Gesandten ogsaa støtter; endelig ønske Generalstaterne, at Kurfyrsten besætter et Punkt ved Elben. — *Haag*, 14. Oct. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 136—37. 4. Octobr.

*20030. DE LÜNEBURGSKE RAADERS Concept til Svarskrivelse paa K. Fr. III.'s Anmodning om den nedersachsiske Kredses Hjælp mod Sverig, bvori denne Begjæring afvises. — *Wolfenbüttel*, uden Datum. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 268. 5.-8. Octobr.

*20031. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader om Belejringsarbejderne ved Kjøbenbavn og meddeler, at Kongen ud for Helsingør blev paasejlet af Rigsadmiralens Jagt og nær var druknet. — *Helsingör*, d. 6. Oct. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 224. 6. Octobr.

*20032. Elector Brandenburgensis, FRIDERICUS WILHELMUS, omnes ecclesiæ et scholæ oppidanæ ministros in tutelam et patrocinium suscipit. — *Husi*, 7. Oct. Lass, Samml. Husumsch. Nachr. I. 181—82 7. Octobr.

*20033. APPELBOOMS Indberetning til den svenske Regering, hvori bl. a. at den nederlandske Flaade endnu ej er afsejlet, og selv Provindsen Holland stundom ønsker, at det kunde undgaas »med bonne grace«. — 18. Okt. (Svensk.) Brudst. i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernas dipl Förh. under Karl X. Gustaf S. 92, Anm. 4. 8. Octobr.

*20034. GENERALSTATERNES Resolution om Admiral Vassenaars Instrux paa Toget til Danmark. — 18. Oct. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre Pontalis, Jean de Witt I. 253. 8. Octobr.

12895. Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 253. 9. Octobr.

*20035. JOHAN EKEBLAD meddeler sin Fader, at Generalen for Infanteriet Jacob de la Gardie forleden blev dræbt, og fortæller om Livet paa Slottet (Kronborg), der er bleven stærkt ødelagt, Borgerne knurre over, at de maa tilkaste Løbegravene, hvad de betragte som Bondearbejde. — D. 9. Oct. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 224—25. 9. Octobr.

*20036. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD tilskriver Gustav Otto Stenbock, Generalguvernør i Skaane, om de bornholmske Rytteres Transport til Riga og om de forskjellige Afgifter, Øen skal yde. — *Hammarshuus*, d. 9. October. (Svensk.) Brudst. i Samlingar till Skånes historia 1870 S. 15—17. 9. Octobr.

1658.

9. Octobr. *20037. Skrivelse fra Hert. AUGUST, CHRISTIAN LUDWIG og GEORG WILHELM af Braunschweig-Lüneburg til K. Fr. III, hvori de paa Grund af, at de have tiltraadt Forbundet i Frankfurt med Frankrig og Sverig, erklære ikke at kunne yde den af ham af den nedersachsiske Kreds forlangte Hjælp. — 9. Octob. (Tydsk.) Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Geschichte II, 2. 137.

11. Octobr. *20038. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at den hollandske Flaade under Admiral Opdam d. 17. Octobr. n. St. er stukken i Søen og har Ordre til at forene sig med de danske Skibe og undsætte Kjøbenhavn, samt til at holde en stadig Forbindelse vedlige med Kurfyrsten og forhindre, at Svenskerne sætte Tropper over til Jylland. — *Haag*, 21. Octobr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 138—39.

12. Octobr. *20039. Skrivelse fra den franske Gesandt BLONDEL til Kardinal Mazarin, hvori bl. a. siges, at Kurf. af Brandenburg er i Holsten. — *Berlin*, 22. Oct. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 185.

13. Octobr. *20040. Instrux fra DEN KEJSERLIGE REGERING til Gesandterne Kolowrath og Lisola om at arbejde for, at Danmark faar Adgang til Kongressen. — 23. October. (Latin?) Udt. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 458. Anm. 1.

15. Octobr. *20041. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Appelboom, hvori han er villig til at tilstaa Nederlandene store Handelsbegunstigelser, naar der ej sendes Hjælp til Danmark. — 15. Okt. (Svensk.) Udt. i Fries Bidr. t. Kanned. om Sveriges och Nederlandernas dipl. Forb. under Karl X. Gustaf S. 92.

15. Octobr. *20042. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen i Gaar kom hid fra Lejren, han fortæller ham om Kampen paa Amager mellem de to Konger samt om et Besøg, Dronningen har aflagt paa Frederiksborg. — *Helsingör*, d. 15. Oct. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 225.

15. Octobr. *20043. KURF. AF BRANDENBURG takker K. Fr. III. for de modtagne Skrivelser og underretter ham om Frankrigs Forsøg paa at faa sluttet en Separatfred mellem Polen og Sverig. — *Husum*, 15. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 592—93.

16. Octobr. *20044. K. FR. III. meddeler Kurf. af Brandenburg, at han paa Grund af Usikkerheden har afsendt fire Bud, der mundtlig skulle underrette ham om Sagernes Stilling; han forsikrer, at han ikke tænker paa at slutte en Separatfred, og tilraader et Angreb paa Bremen og Verden. — *Kopenhagen*, 16. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 593.

16. Octobr. *20045. Skrivelse fra REGERINGSRAADERNE I GLYCKSTAD til Kurf. af Brandenburg, hvori de fraraade Planen om at sende 500 Md. til Sjælland. — *Glückstadt*, 16. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 591, Anm.

17. Octobr. *20046. GREVEN AF OLDENBURG meddeler Hert. Frederik III. af Gottorp, at han vil sende sin Søn til ham. — *Oldenburg*, 17. Octobr. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift d. Kieler Universitätsbibl. I. 191.

19. Octobr. *20047. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen, der d. 15. var rejst til Lejren, vendte tilbage d. 17. ved Efterretningen om Hollændernes Komme. — D. 19. Oct. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 225.

19. Octobr. *20048. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg sine Bestræbelser hos Generalstaterne for at faa Instruxen for Admiral Opdam udvidet til at gjælde hele Øster-

1658.

seen, samt underretter ham om, at de danske Gesandter bestræbe sig for at faa samlet Tropper til et Angreb paa Bremen og igjennem Norge paa selve Sverig. — *Haag*, 29. Oct. (præs. Flensburg $\frac{28. \text{ Oct}}{7. \text{ Nov.}}$) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 140—42.

*20049. EBBE ULFELT skriver til Forbus, at K. (af Sverig) nu havde ladet sin Vogn komme fra Vordingborg; han beder ham lade hans Hustru komme over fra Skaane med næste Færge. — (*Ur fältlägret för Köpenhamn*), 20. Oct. Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. X. 109. 20. Octobr.

*20050. KURF. AF BRANDENBURGS Brev til Daniel Weimann angaaende den hollandske Flaades Udløben og hans Villbøjelighed til at indlade sig i Partikulærtraktater med nogen Stat, fra hvilke Danmark skulde blive udelukket. — *Husum*, 20. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 139—40. 20. Octobr.

*20051. KURF. AF BRANDENBURG meddeler K. Fr. III., at den hollandske Flaade er afsejlet d. 7.; han har anmodet Admiral Opdam om to Orlogsskibe for at erobre »Øen Sonderburg« samt om Transportskibe for at sende Tropper til Fyen eller Sjælland; Sverig, Frankrig og England arbejde for, at Holland skal trække Flaaden tilbage. — *Husum*, 21. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 593—94. 21. Octobr.

*20052. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at den hollandske Undsætningsflaade er afsejlet, og anmoder ham om alvorlig at paalægge Hert. af Gottorp at iagttage en bedre Holdning overfor de forbundne Hære, da han spiller under Dække med Sverig. — *Husum*, 23. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 379. 23. Octobr.

*20053. Den brandenburgske Gesandt i Wien FR. v. JENA indberetter, at efter Kurfyrstens Ønske har Kejseren antaget sig den svensk-holstenske Sag »som Kejser« og udstedt Advocatoria og Monitoria. — *Wien*, 23. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 367 23. Octobr.

*20054. Indberetning fra JOHAN YSBRANDTS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, i hvilken han melder, at Kurf. Frederik Wilhelm ønsker, at Hollændernes Flaade hjælper ham til at sætte nogle Tropper over til de danske Øer, og ønsker at træde i nærmere Forbindelse desangaaende med Admiral Opdam. — *Husum*, 2. Nov. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 130—32. 23. Octobr. vel 2. Novbr.

*20055. JENS PEDERSENS Erklæring, at han har ladet den Sag, som var mellem ham og Hans Iversen, falde, hvilket han vil overholde, saa længe denne efterkommer sin Forpligt. (jvfr. Nr. *19945.) — *Nysted*, 25. Octobr. Kirkehist. Saml. II. 234. 25. Octobr.

*20056. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann at begive sig som Gesandt til England for at hindre, at der derfra kommer Hjælp til Sverig. — *Hauptquartier p. Husum*, 25. Oct. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 142. 25. Octobr.

*20057. Den kejserlige Resident FR. v. LISOLA skriver i en Indberetning, at den danske Gesandt ved Forhandlingerne i Wilna søger at bevæge Polen til at gjøre Fredsslutningen afhængig af, at den danske Konge indbefattes deri. — *Lager vor Thorn*, Novembr. 5. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 457. 26. Octobr.

*20058. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg bl. a., at Generalstaterne have udstedt Patenterne for de 4000 Md. Hjælpetropper til Danmark, og at 26. Octobr.

1658. Admiralitetet udruster de fornødne Skibe til at overføre dem. — *Haag*, 5. Nov. (præs. Flensburg $\frac{5}{15}$. Nov.) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 142—43.

27. Octobr. *20059. Den brandenburgske Gesandt BRANDT underretter Kurfyrsten om sin Audients og sin Samtale med Kardinal Mazarin, der havde billiget, at han havde grebet til Vaaben mod Sverig for at sikre sig selv og hjælpe Danmark. — *Paris*, 6. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 648—49.

29. Octobr. *20060. K. FR. III. udtaler overfor Kurf. af Brandenburg sin Mistillid til det i Frankfurt sluttede Forbund og underretter ham om Slaget i Sundet og den hollandske Flaades Ankomst. — *Kopenhagen*, am 29. Oct. des Abends um 9 Uhr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 594—95.

29. Octobr. *20061. Den brandenburgske Gesandt i England JOHAN SCHLEZER meddeler Kurfyrsten, at den engelske Regering har opgivet sin Beslutning om at sende Sverig en Hjælpeflaade. — *London*, 29. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 802—03.

29. Octobr. *20062. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Hjælpetropperne til Danmark ere udrustede, men at man endnu er i Usikkerhed om, hvorvidt de skulle sendes til Sjælland eller under Befaling af den danske Feltmarsk v. Eberstein til Bremen. Tillige tilskriver han Kurfyrsten, at Generalstaterne forhandle med Danmark om at modtage Glyckstad i Pant for deres Laan. — *Haag*, 8. Nov. (præs. Flensburg $\frac{1}{2}\frac{8}{0}$. Nov.) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 143—45.

30. Octobr. 12929. Udt. og Brudst. i Vort Forsvar 1884 Nr. 101.

30. Octobr. 12932. Brudst. i Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 153—54.

30. Octobr. *20063. JOHAN EKERLAD fortæller sin Fader om Kampen mellem den svenske og hollandske Flaade d. 29.; »Batailliens Udfald er utvivlsomt Sejr paa vor Side«. — D. 30. Oct. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 225—26.

30. Octobr. *20064. Kejser LEOPOLD skriver til Kurf. af Brandenburg, at han har erfaret, at Grev Schlippenbach er afsendt for at underhandle med ham, han haaber, at han vil meddele eventuelle Fredsforslag til samtlige Allierede. — *Wien*, 9. Novbr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 379.

30. Octobr. *20065. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt BRANDT, i hvilken han bl. a. udtaler, at Sverig sikkert kun underhandler med Polen for at vinde Tid til sine Planer mod Danmark. — *Paris*, 9. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 649.

31. Octobr. 12934. Dansk Overs. i Nyerup, Efterretninger om Friderik III. S. 151—53.

Post 31. Octobr. *20066. Skrivelse fra EN UNÆVNT om den gode Pleje, de hollandske Saarede finde i Kjøbenhavn. — Uden Datum. Brudst. i Vort Forsvar 1886 Nr. 132 A.

1. Novbr. *20067. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren Grev Montecuccolis Ankomst; han har erfaret, at Hert. af Gottorp søger Hjælp i England, og har besluttet sig til at sætte sig i Besiddelse af Slottet Gottorp. — *Flensburg*, 1. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 379.

1. Novbr. *20068. KURF. AF BRANDENBURG sender Dr. af Polen Efterretninger fra Krigsskuepladsen og fraraader, at Polen slutter en Separatfred med Sverig. — *Flensburg*. 1. Nov. (Fransk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 293—95.

1658.

*20069. KURF. AF BRANDENBURG tilskriver Daniel Weimann om Alliancen med Holland, i hvilken han ogsaa ønsker, at Polen, Danmark og Østrig maa blive optagne. — *Flensburg*, 1. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 145—46. 1. Novbr.

*20070. KURF. AF BRANDENBURGS GESANDT I DANMARK opfordrer Dr. af Polen til at virke for, at Brandenburg bliver optaget i Freden med Sverig, og henviser til Danmark for af dets Exempel at lære, hvad en partikulær Fred med Sverig fører med sig. — *De Flensbourg*, ce 1. Novembre. (Fransk.) Silfverstolpe, Historiskt Bibliotek II. 426—27. 1. Novbr.

*20071. Indberetning fra JOHAN YSBRANDTS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, at det i et Krigsraad er blevet besluttet at erobre Als; at man sender 1000 Md. til K. af Danmarks Understøttelse og har forlangt, at Hert. af Holsten skal rømme Gottorp Slot; endvidere meldes, at H. v. Ranzau og F. v. Alefeld ere ankomne fra K. af Danmark for at slutte en ny Alliance med Kurfyrsten. — *Flensburg*, 11. Nov. (Hollandsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 132—33. 1. vel 11. Novbr.

*20072. K. FR. III.'s aabne Brev til Øvrigheden i Malmø, indeholdende Opfordring til ved alle mulige Midler at søge at bringe Byen og Slottet igjen under Danmark. — D. 2. Nov. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 28—29. 2. Novbr.

12939. Roths, Brave danske Mænds og Qvinders berømmelige Eftermæle II. 464—65 (udateret). 3. Novbr.

*20073. Den kejserlige Afsending NOTHAFTS Proposition til de lüneburgske Hoffer, hvori han begjærer disses Udtalelser i Anledning af den fra dansk Side fremsatte Anmodning om den nedersachsiske Kredses Hjælp overrakt. — *Wolfenbüttel*, 3. Nov. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 272. 3. Novbr.

*20074. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD skriver til K. Karl X. Gustaf, at han har modtaget og efterkommet hans Skrivelse om at sende 38 Baadsmænd. Han har paalagt Bornholms Almue en extraordinær Skat, nemlig 16 Dlr. Sølvmønt af hver hel Gaard at betale i 3 Terminer, men Landet er fattigt paa Penge, saa det er tvivlsomt, om Skatten kan udredes. — *Af Hammershuus*, d. 7. Novembris. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 419—20. 7. Novbr.

*20075. Relatio FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris apud regem Poloniæ, in qua scribit, Morstenium Hauniæ nondum negotiationes cum Danis conclusisse, cum Poloni, quid rex Daniæ Wilnæ, si admittatur, postulaturus sit, prius scire, et quid Cæsarei cum eodem rege acturi sint, præstolari cupiant. Hoverbeckium iussu electoris, ut admittatur Danus, postulare. — *Lager vor Thorn*, November 17. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 458. 7. Novbr.

*20076. KURF. AF BRANDENBURG tilskriver Daniel Weimann, at han misbilliger Generalstaternes Forslag om at besætte Glyckstad under Henvisning til, hvilket Had der har rejst sig imod Sverig, fordi det har gjort andre Stater lignende Forslag. — *Flensburg*, 8. Nov. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 146—47. 8 Novbr.

12947. Paludan, Møens Beskrivelse I. 354. 9. Novbr.

*20077. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om Kampen mellem den danske og hollandske og den svenske Flaade, da denne vilde sejle til Landskrona. — D. 9. Nov. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 226—27. 9. Novbr.

1658.

9. Novbr. *20078. DET FYRSTELIG LÜNEBURGSKE HUSES Resolution paa den kejserlige Afsending Nothafts Proposition, hvori udtales, at det fyrstelige Hus gjerne vilde medvirke med fredelige Midler til at bilægge den danske Krig. — $\frac{9}{19}$. Nov. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 272.

12 Novbr. *20079. K. FR. III. befaler Oberst Frederik Ahlefeldt at levere Lange Beck og Holger Wind en Fortegnelse over, hvor mange af hans Regiment der ere paa Flaaden, og hvor mange der ere døde og kvæstede. — D. 12. November. Løvenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 8.

14. Novbr. *20080. DET DANSKE RIGSRAADS Indlæg til Kongen om, at der maa forfattes »visse Ordinanser« angaaende Stænderforsamlingerne og fastsættes Tider til deres Sammenkaldelse, samt hvilke Sager de skulle forhandle. — 14. Novbr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 763.

15. Novbr. *20081. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at man endnu ikke kjender andet til Begivenhederne i Sundet end gjennem Avisefterretninger fra Lübeck, og at Hollænderne nære Betænkelighed ved at sende 4000 Md. Hjælpetropper til Danmark nu ved Vintertid, hvortil imidlertid han og de danske Gesandter indstændig raade. — *Haag*, 25. Novbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm v. Brandenburg VII. 150—51.

15 Novbr. *20082. Den brandenburgske Afsending JOHAN TORNOWS Proposition til det braunschweigske Hof, hvori han bl. a. forsvarer Kurf. af Brandenburgs Intervention til Fordel for Danmark. — *Wolfenbüttel*, 15. Nov. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 273.

16. Novbr. *20083. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen er rejst til Landskrona, hvis Havn de Danske ville forsænke. — D. 16. Nov. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 227.

16. Novbr. *20084. De lüneburgske Raader SCHENCKS og BÜLOWS Protokol over deres Forhandling med den brandenburgske Afsending Tornow, hvori bl. a. findes den Udtalelse af denne, at Brandenburg først ved K. af Sverigs Attentat paa Danmark var blevet tvunget til at gribe til Vaaben mod Sverig. — 16. Nov. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 274.

17. Novbr. *20085. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at lade Skibsmajor Uggla faa 500 Rdlr. af de 10,000 Rdlr., som Odense skal betale. — *Landskrone*, 17. November. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 130.

17. Novbr. *20086. CONSTANTIN HUYGENS' Skrivelse til »Monsieur de Wassenaer et d'Obdam«, hvori han udtaler Haabet om, at dennes næste Sammenstød med Svenskerne maa blive ligesaa lykkeligt og hæderligt som det første. — 27. Nov. (Fransk.) Mémoires de Constantin Huygens S. 190—91.

18. Novbr. *20087. Oberst JOHAN PRINTZENSKÖLD skriver til K. Karl X. Gustaf, at Fæstningen er forfalden og Besætningen ringe i Tal. Han beder om Forstærkning, ellers kan han ikke føle sig mere sikker overfor Indbyggerne end overfor aabenbare Fjender. Befolkningens Stemning er meget fjendsk. — *Hammershuus*, d. 18. Novembris. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX 420—23.

19. Novbr. *20088. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Kejseren, at han ikke vil gaa ind paa mulige Fredsforslag uden sammen med de Allierede. — *Flensburg*, $\frac{19}{29}$. Nov. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 379.

1658.

*20089. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Efterretningerne om den hollandske Flaades Sejr i Sundet bave bevirket, at Generalstaterne strax ville afsende 4000 Md. og 4 Orlogsskibe til Danmark. — *Haag*, 29. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brndst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 152. 19. Novbr.

*20090. DR. AF POLENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, at Polen ikke tænker paa at svige sine Allierede ved at slutte en Særfred; hun lykønsker ham til Erobringen af Als og opfordrer ham til at gaa til Sjælland. — (*Au Camp devant Thorn*), 2. (5.) Dec. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 295—97. 22. vel 25 Novbr.

*20091. K. FR. III.'s Fuldmagt for Henrik Rantzow og Fr. v. Ahlfeld til at slutte Forbund med Brandenburg. — *Kopenhagen*, 23. Nov. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 597. 23. Novbr.

*20092. K. FR. III.'s Bestalling for Henrich Mathesius, »vor forrige Agent«, som Informator for Prindsen med en aarlig Løn af 800 Rdlr. — D. 23. Nov. Rahbek, Tritogenia II 31—33. 23. Novbr.

*20093. K. FR. III.'s Bestalling for Ulrich Luft som Hert. Jørgens Præceptor med en aarlig Løn af 450 Rdlr. — Uden Datum. Rahbek, Tritogenia II. 33—34. 23. Novbr.?

*20094. Den kejserlige Resident FR. v. LISOLA lover i en Indberetning at optræde i Henhold til sin Instrux i de danske Anliggender. — *Lager vor Thorn*, December 3. (Latin.) Udt. i Archiv f. oesterr. Gesch. LXX. 458—59. 23. Novbr.

12993. Skeel, Optegnelser om Fam. Skeel S. 375—82. 24. Novbr.

*20095. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader om Fjendens Angreb paa den i Landskronas Havn liggende svenske Flaade. — (*Helsingør*), d. 24. Nov. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 227—28. 24. Novbr.

*20096. Lensmanden CHRISTOPHER BILLES Relation, om hvad der skete baade før og efter Kronborgs Belejring. — *Helsenør*, d. 26. Novembris. Danske Mag. 6. R. I. 324—31. 26. Novbr.

*20097. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Efterretningen om, at Protektoren af England vil sende en Flaade til Sundet til Understøttelse for K. af Sverig, har bragt Modet til at synke bos Hollænderne, som allerede havde forberedt alt til Hjælpetroppernes Afsendelse og endog tænkt paa at udnævne Pr. Wilhelm af Nassau til Anfører; Flaadens Afsejling er derfor stillet i Bero. — *Haag*, 6. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 154—56. 26. Novbr.

*20098. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg om Hollændernes Raadslagninger i Anledning af Efterretningen om Protektorens paatænkte Hjælp til Sverig, han mener, at de modige bidtil have Overvægten, og at man ikke vil lade Danmark i Stikken. — *Haag*, 9. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 156—58. 29. Novbr.

*20099. Den brandenburgske Gesandt i England JOHAN SCHLEZER tilskriver Kurfyrsten, at Efterretningen om den svenske Flaades Nederlag i Sundet har bevæget den engelske Regering til at fatte en definitiv Beslutning om at komme K. af Sverig til Hjælp; man fortæller, at denne vil indrømme Englænderne Kronborg og tilstaa dem Toldfrihed i Sundet. — *London*, 29. Novbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 803. 29. Novbr.

*20100. K. FR. III.'s Ordre til Oberst Frederik Ahlefeldt om at lade sit Regiment mønstre næste Dag af Lauritz Powisch og Peder Pedersen og overlevere dem en rigtig Rulle. — *Hafn.*, d. 30. November. Løvenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 8—9. 30. Novbr.

1658.

30. Novbr. *20101. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at Forhandlingerne om Gottorps Overgivelse ere lykkelig tilendebragte; han paatænker et Angreb paa Als. — *Hauptquartier Satrop*, 30. Nov. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 380.

30. Novbr. *20102. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann at underrette den franske og engelske Gesandt i Haag om, at deres Forsøg paa at bringe en Separatfred istand mellem Sverig og Danmark vil tvinge ham til at gribe til andre Forholdsregler. — *Satorp*, 30. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 153—54.

1. Decbr. *20103. NIELS HARDEBOU og hans Søn CHRISTIAN HARDEBOU svare paa Kongens Begjæring om at sørge for et Rytterregiments Indkvartering paa Smaaøerne, at de indgaa derpaa paa den Kondition, at ingen maa kjøbe sig fri for Indkvarteringens Byrder, og at den fattige forskaanes saa meget som muligt. — *Egelycke*, 1. Decembris. Personalhist. Tidsskr. 2. R. II. 241—42.

3. Decbr. *20104. Den brandenburgske Gesandt i London JOHAN SCHLEZER meddeler Kurfyrsten, at Modvind forhindrer den engelske Flaade, som skal gaa til Sundet, i at løbe ud. — *London*, 3. Decemb. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 804.

3. Decbr. *20105. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at de franske og engelske Gesandter gjentagende have forsikret, at man ikke tænker paa at iværksætte en Separatfred mellem Sverig og Danmark, men man turde ikke lade Sverig gaa tilgrunde. — *Haag*, 13. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 158—59.

5. Decbr. *20106. BARTHOLOMÆUS MIKKELSEN opfordrer Corfitz Ulfeldt til at skrive til den danske Konge og lover at skaffe hans Brev sikkert i Kongens egen Haand. — *Liimhavnen*, d. 5. Dec. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 60—61.

6. Decbr. *20107. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Hollænderne vel ville hjælpe Frankrig og England i deres Mægling mellem Sverig og Danmark, men altid kun armata manu; dog tilraader han Kurfyrsten at slutte Fred i Forening med Danmark og ikke bekymre sig om Preussen. — *Haag*, 16. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 160.

8. Decbr. *20108. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader, at han efter at have ledsaget Kongen paa Vejen til Fyen atter er i Helsingør; det halve Sund er fuldt af Is. — D. 8. Dec. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 228.

9. Decbr. *20109. Den danske Generalfeltmarskalk EBERSTEINS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg om Muligheden af at føre Tropper til Fyen og Sjælland. — *Lunden*, 9. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 595.

10. Decbr. *20110. KURF. AF BRANDENBURG tilraader Landgreven af Hessen-Cassel at træde ud af det rhinske Forbund, han henviser bl. a. til Sverigs Behandling af Fyrstendømmet Holsten, som det agter at erobre. — *Hauptquartier Sonderburg auf der Insel Alsen*, 10. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 569—70.

11. Decbr. *20111. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Poloniæ, in qua scribit, Polonos in fœdus cum rege Daniæ facile consensuros, si ceteri omnes, quorum id intersit, in illud convenerint, privatim se adstringi nolle et ideo semper ratihabitionem procrastinari. — *Lager vor Thorn*, December 21. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 459—61.

1658.

*20112. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Hollænderne stadig erklære, at de ikke ville lade Danmark og Preussen i Stikken, men man bør ikke stole for sikkert paa, at de ville bryde med Frankrig og England for Danmarks Skyld. — *Haag*, 21. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 160—61. 11. Decbr.

*20113. KURF. AF BRANDENBURG meddeler »le roy de la Grande Bretagne« sine Foretagender imod den svenske Hær og haaber snart at kunne befri K. af Danmark og tvinge K. af Sverig til Fred. — *Sonderburg*, 12. Dez. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 805. 12. Decbr.

*20114. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann med Iver at virke for den nye Alliance med Holland samt at tilbagevise den engelske Gesandts Ytringer, at man vil lade Sverig gaa til Grunde. — *Sonderburg*, 12. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 164. 12. Decbr.

*20115. K. FR. III.'s Befaling til Rentemesteren om at udlevere til Frederik von Ahlefeldt 2500 Alen Klæde til Livregimentet. — *Hafn.*, d. 13. Xbre. Levenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 9. 13. Decbr.

*20116. DET HAMBURGSKE DOMKAPITELS Bestemmelser om Dekanatsværdigheden, efterat Laurentius Langermann, kgl. dansk og fyrst. braunsw.-lüneburgsk Raad, er afgaaet ved Døden. — *Hamburg*, d. 13. Tag des Monahts Decembris. (Tydsk.) Staphorst, Hist. eccles. Hamb. 1. Th. II. 531—32. 13. Decbr.

*20117. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Hr. von Slingeland og Hr. Vogelsang skulle sendes som Gesandter til Danmark, at de Witt har erklæret, at Holland ikke vil opgive Danmarks Forsvar, og at K. af Danmark ikke vil overgive Hollænderne Glyckstad, men har lovet dem Sikkerhed i den throndhjemske Told. — *Haag*, 23. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 162—64. 13. Decbr.

*20118. KURF. AF BRANDENBURG underretter K. Fr. III. om Erobringen af Als og foreslaar, at der sendes nogle Krigsskibe til Sønderborg; paa Grund af Aarstiden kan der ej være Tale om at føre Tropper over til Øerne. — *Sonderburg*, 14. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 595—96. 14. Decbr.

*20119. K. FR. III. lykønsker Kurf. af Brandenburg til Erobringen af Als og haaber, at han hurtigst mulig vil føre Tropper over til Sjælland, saa meget mere som det formodes, at England vil komme Sverig til Hjælp; for at forebygge dette har han sendt Grev Rantzow til England. — *Kopenhagen*, 15. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 596—97. 15. Decbr.

*20120. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at drage Omsorg for, at Hannibal Sehestedts Svigermoders Godser holdes frie for al Besværing og Overlast. — *Nyborg*, 16. December. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 130. 16. Decbr.

*20121. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg angaaende Hollændernes Forhandlinger med Frankrig og England om Iværksættelsen af Mæglingen mellem Sverig og Danmark, mener, at Hollænderne frygte for Krig med England, lykønsker til Erobringen af Als og meddeler, at der føres almindelig Klage over, at Admiral Opdam lader Svenskerne dominere i Østersøen. — *Haag*, 27. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 165—66. 17. Decbr.

*20122. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen haster fra Fyen til Holsten, Brandenburgeren har taget »Sunnerberg« (Sønderborg), Clas Ugla har gjort de 18. Decbr.

1658.

Danske stor Afbræk i Beltet, og deres Admiral er falden; han fortæller om en Episode af Kjøbenhavns Belejring og meddeler, at der er kommen en engelsk Fregat med Breve fra Protektoren. — D. 18. Dec. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard Arch. VIII. 228.

18. Decbr. *20123. Beretning til Kejseren (fra MONTECUCOLI) angaaende Overgangen til Als og Erobringen af Sønderborg. — *Sonderburg*, 18. December. (Tydsk.) Silfverstolpe, Historiskt Bibliothek II. 424—25.

20. Decbr. *20124. JOH. COPES meddeler Kurf. af Brandenburg, at Kejserens Gesandt i Holland skal foreslaa en Defensivalliance til Befordring af den almindelige Fred, og underretter nærmere om Hollændernes Misfornøjelse med Admiral Opdsms Optræden i Danmark. — *Haag*, $\frac{20}{30}$. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 166—67.

21. Decbr. *20125. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen atter kommer tilbage, efter at Protektoren har lovet ham 24 Orlogsskibe, der alt ere under Vejs; der er udsendt Lodser for at tage mod dem; Sagen har gjort stærkt Indtryk i Kjøbenhavn. — (*Helsingør*), d. 21. Dec. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard Arch. VIII. 228.

22. Decbr. *20126. K. FR. III.'s Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken han roser den ved Sønderborg faldne Viceadmiral Peter Bredahl og anbefaler hans Familie til Kurfyrstens Omsorg; i en Efterskrift meddeles den lige ankomme Underretning om, at Bornholm har befriet sig. — *Kopenhagen*, 22. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 597.

22. Decbr. *20127. K. KARL X. GUSTAF skjænker Grev M. G. D(e la Gardie) unge Christen Skeels Godser i Jylland, Sjælland og andet Steds i Danmark til Erstatning for hans tabte Godser i Lithauen. — *Slagelse*, d. 22. Dec. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard Arch. XI. 155.

24. Decbr. *20128. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Dr. af Polen, at man ved Fredsunderhandlingerne bør tage Hensyn til Danmark, for at dette Land ej skal slutte en Separatfred. — *Ripen*, 24. Dec. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 299—300.

25. Decbr. *20129. Kejser LEOPOLDS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken han bl. a. takker for Efterretningen om Erobringen af Als. — *Wien*, 4. Jan. 1659. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 383—84.

25. Decbr. *20130. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at den kejserlige Gesandt har faaet fuldstændig Afslag i Holland, og at Danmark ikke vil faa nogensomhelst ny Pengehjælp uden at pantsætte Glyckstad. — *Amsterdam*, 4. Jan. 1659. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 167—68.

26. Decbr. *20131. K. FR. III.'s Befaling til Hans Schack, at skal han kommandere Fredrich von Ahlefeldt til med 450 Knægte af Byens danske Garnison og 400 Hollændere, som Kommandør Pücer skal anmodes om at overlade ham, at gaa til Skibs og angribe Malmø Slot og By. — *Hafn*, d. 26. Xbre. Løvenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 10.

26. Decbr. *20132. OTTO V. SCHWERIN tilbageviser den brandenburgske Gesandt i London Johan Schlezers Forlangende om Pengehjælp. — *Riepen*, 26. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 806—07.

27. Decbr. *20133. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann paany at modarbejde Separatforhandlinger om Fred mellem Danmark og Sverig og især at formaa Generalstaterne til at forhandle med Østrig. — *Hauptquartier zu Ripen*, 27. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 168—69.

1658.

*20134. Indberetning fra JOHAN YSBRANDTS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, at Kurfyrsten har anket over, at Generalstaterne føre Separatforbandlinger med Sverig, og erklæret, at han ikke kunde tage Del i Forhandlinger, i hvilke Kejseren blev medoptagel. — *Ripen*, 6. Jan. 1659. (Hollandsk.) Tydsk Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 133—34. 27. Decbr.

13061. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 808-13. 28. Decbr.

*20135. OVE BJELKE t. Østeraat, Befalingsmd. over Bergenhus Len, lover Bergens Borgere, der have forpligtet sig til at yde Assistance til Erobringen af Throndhjem, til Gjengjæld at skaffe dem de tidligere Friheder i Trondhjems Len og Nordlandene tilbage. — *Bergenhus*, d. 29. December. Norske Mag. II. 378—80. 29. Decbr.

*20136. K. FR. III. beder Hofbetjentene om endnu i 5 Maaneder at vedblive med deres Pengebidrag til Garnisonens Underhold. — *Hafn.*, d. 31. December 1659 (for 1658). Hist. Tidsskr. 4. R. V. 393 En vedføjet Liste over Betjentene og deres Bidrag Smstds. S. 393—95. 31. Decbr.

*20137. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Poloniæ, in qua scribit, regem Daniæ ad congressum præliminarem Thorunii celebrandum invitatum esse. Tali congressu particulares eius cum Svecis tractatus diverti. — *Thorn*, 1659, Januar 10. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 463—64. 31. Decbr.

*20138. JOH. COPES meddeler Kurf. af Brandenburg om Forhandlingerne i Haag med de danske og svenske Gesandter og om det ubeldige Indtryk, som Coyets bovmodige Optræden bar gjort. — *Haag*, 10 Jan. 1659. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 286—87. 31. Decbr.

*20139. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at det svenske Parti i Holland forgjæves bar forsøgt at hindre Afsendelsen af Hjælpetropper til Danmark, og at Viceadmiral de Ruyter tværtimod har faaet Ordre til strax at afsejle med Flaaden. — *Haag*, . . . Decbr. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII 153. Decembri.

*20140. Fortegnelse over Bornholms Præster, da Sverig 1658 tog Øen i Besiddelse. Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 21.

1659.

1659.

*20141. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at da Hollænderne havde hørt om den engelske Flaade, havde de erklæret, at Slaget ved Helsingør skyldtes en Misforstaaelse, og at de ej vilde have Krig med Sverig. — *Helsingör*, d. 1. Jan. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard Arch. VIII. 228—29. 1. Januar.

*20142. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Grev v. Sayn-Wittgenstein, der skal underhandle med det danske Hof om en Landgang paa Øerne og forhøre sig om Hærens og Flaadens Stand, samt for Hofraad v. d. Marvitz, der skal gaa som fast Gesandt til Kjøbenhavn. — *Ripen*, 1. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 614. 1. Januar.

*20143. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til Hert. Frederik Wilhelm af Braunschweig-Lüneburg, bvori ban beklager sig over de brandenburgske og polske Troppers Indfald og Udsugelser i hans Lande. — *Tönningen*, 2. Jan. (Tydsk.) Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterlaud. Geschichte II, 2. 137—38. 2. Januar.

1659.

2. Januar. *20144. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Hannibal Sehested, hvori han lover med det første at give ham Tilladelse til at rejse til Bryssel. Han vil beflitte sig paa, at Sehested faar fuld Amnesti og sine Godser tilbage, ligesom han efter Freden vil tage ham i sin Tjeneste. — 2. Januar. (Svensk.) Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 701—02.

2. Januar. *20145. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Czaren, hvem han fraraader at slutte Fred med Sverig, bl. a. fordi de allierede Fyrster ere enige om ikke at slutte nogen Separatfred. Tillige sender han ham Meddelelse om Krigens Gang. — *Hauptquartier Ripen*, 2. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 70—74.

3. Januar. *20146. APPELBOMS Indberetning til den svenske Regering, at Beuningen for nogle Dage siden overfor de Thou har tilstaaet at have forhindret Udførelsen af Freden i Roskilde navnlig angaaende Passagen af Flaader til Østersøen og Opsigelsen af Traktaten med andre Magter. — 3. Jan. (Svensk.) Udt. i Fries, Bidr. t. Känned. om Sveriges och Nederländernes dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 89, Anm. 7.

5. Januar. *20147. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Kejseren bl. a., at der i Danmark er opsnappet et Brev, som viste, at de Svenske pønsede paa et Anfald paa Brandenburg. — *Ripen*, 5. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 381—82.

5. Januar. *20148. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Statholderen i Cleve, Grev von Nassau, i hvilken han giver ham Underretning om en heldig Træfning imod Svenskerne og om Planer til at erobre Frederiksodde. — *Riepen*, $\frac{5}{15}$. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg V. 920.

5. Januar. *20149. KURF. AF BRANDENBURG tilskriver Joh. Copes, at han skal understøtte den kejserlige Gesandts Bestræbelser i Holland, og at han kaster hele Ansvaret for, at det paatænkte Forehavende ikke kommer i Stand, over paa Admiral Opdam. — *Hauptquartier zu Ripen*, 5. Jan. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 167.

5. Januar. *20150. KURF. AF BRANDENBURG tilbagekalder Johan Schlezer fra hans Post som Gesandt i England og bebrejder ham hans svenskvenlige Sindelag. — *Hauptquartier Ripen*, 5. Jan. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 818. Smstds. findes Brev af samme Dato til Elias Straus fra Kurfyrsten.

7. Januar. *20151. K. FR. III.'s Patent, hvorved et af Kejser Leopold d. $\frac{4}{14}$. October 1658 til Kurfyrsterne og alle Rigsstænder i Anledning af Angrebet paa Holsten udstedt Monitorium bekjendtgjøres. — *Veste Glückstadt*, d. 7. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

7. Januar. *20152. K. FR. III.'s Patent, hvorved et af Kejser Leopold i Anledning af Angrebet paa Holsten udstedt Mandatum Advocatorium bekjendtgjøres. — *Veste Glückstadt*, d. 7. Januarii. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

7. Januar. *20153. K. FR. III. befaler Hofmarskalk Kørbitz at lade Fodermarsken ordinere nogle Enspændere til at holde Vagt paa Rosenborg hos den svenske Rigsraad Sten Bjelke. — (D. 7. Januar.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 397—98.

7. Januar. *20154. K. FR. III. befaler Oberstlieutenant Bearefort at lade Halvdelen af Kongens og Dronningens Ridestaldfolk holde Vagt ved Batteriet bag Bryggerhuset. — (D. 7. Januar). Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 398.

8. Januar. *20155. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at det menes, at Flaaden skal gaa til Bornholm for at erobre Øen tilbage; han fortæller ham om Opstanden og om Printzenskölds Drab. — (*Helsingør*), d. 8. Jan. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 229.

1659.

*20156. KURF. AF BRANDENBURG beklager ligeoverfor Kardinal Mazarin, at Frankrig 9. vel 19. Januar.
understøtter K. af Sverig, og beder om, at samme Gunst maa bevises ham. — *Ripen*, 19. Jan. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 193—94.

*20157. K. FR. III. befaler Hofbetjentene, saalænge Vinteren vedvarer, hver Morgen at sende en eller to Personer til Isning. — (D. 12. Januar.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 402. 12 Januar.

*20158. Rulie over Hofkompagniet. — (D. 12. Januar). Hist. Tidsskr. 4. R. V. 387—91. 12. Januar.

*20159. K. FR. III.'s Anordning angaaende de kgl. Tjeneres Vagt og Indstilling, 13. Januar.
naar Allarm paakommer. — (D. 13. Januar.) Hist. Tidsskr. 4. R. V. 398—401.

*20160. K. KARL X. GUSTAFS Skriveise til Overkrigskommissær Alert Siltman 13. Januar.
i Odense om at forsyne Frederiksodde tilstrækkelig med Levnedsmidler og ligeledes Rytterregimenterne i Stribsodde og Middelfart for 2—3 Uger. — *Brønshøj*, 13. Januar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 130.

*20161. Brandenburgsk-kejserlige Krigsraadsforhandlinger om det af Danmark 14. Januar.
ønskede Tog til Sjælland; det udtales, at man først maa erobre Fyen; Danmark maa skaffe Transportfartøjer til 6000 Ryttere og Krigsskibe til deres Bedækning. — *Ripen*, 14. Jan. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 598.

*20162. JOH. COPES underretter Kurf. af Brandenburg om, at paa Hollands Ind- 17. Januar.
stilling har Generalstaterne besluttet at tilbagekalde Flaaden fra Sundet, og at Befalingen dertil allerede er udgaaet; man venter med stor Utaalmodighed, men ogsaa med nogen Tvivl, Resultatet af Kurfyrstens Foretagende mod Frederiksodde. — *Haag*, $\frac{17}{27}$. Jan. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 169—70.

12398. Mylius, Cort Adeler S. 109—10 (med dansk Overs.) Hofman, Efterr. om danske Adels- 18. Januar.
mænd III. 164.

*20163. JOH. COPES meddeler Kurf. af Brandenburg, at det er Generalstaternes 19. Januar.
Hensigt at udruste en ny Flaade, som inden 6 Uger kan afgaa til de danske Farvande. — *Haag*, $\frac{19}{29}$. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 171.

*20164. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen nu i 8 Dage har været 21. Januar.
i Lejren for at forberede en Storm; »Landgreven af Hamburg« har faaet sit Ben afskudt, da han kastede et Udfald tilbage; Kjøbenhavnerne ville forsvare sig til sidste Mand. — (*Helsingør*), d. 21. Jan. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 229.

*20165. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at han forgjæves har 21. Januar.
bestræbt sig for at hindre Iværksættelsen af Generalstaternes Beslutning om Flaadens Tilbagekaldelse, men at han tror paa Forsikringen om, at Hollænderne ikke ville svigte deres Forbundsfæller; en stor Pengesum vil blive laant den danske Konge; man venter med Spænding Efterretningen om Frederiksoddes Erobring; den kejserlige Gesandt har paany faaet Afslag og afventer bedre Tider. — *Haag*, 31. Januar. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 171—72.

*20166. KURF. AF BRANDENBURG befaler Joh. Copes indtrængende at modarbejde 23. Januar.
Planerne om den hollandske Flaades Tilbagekaldelse fra Sundet, som i lange Tider vil hindre Afslutning af Freden; tillige skal han formaa Generalstaterne til at sende Transportskibe. — *Ripen*, 23. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 172—73 Den samme Befaling gjentoges 28/1 og 1/2 1659 fra Viborg.

1659.

24. Januar. *20167. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne holde fast ved den engang fattede Beslutning. — *Haag*, 3. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 173.

28. Januar. *20168. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at han har forlagt Hovedkvarteret til Viborg; Generalstaterne have besluttet at trække deres Flaade bort fra Kjøbenhavn, hvad der vil give Fjenden Mod, selv om en langt større Flaade efter Sigende skal komme igjen til Foraaret. — *Hauptquartier Wiborg*, 28. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 384—85.

28. Januar. *20169. JOH. COPES meddeler Kurf. af Brandenburg, at der er sket et pludseligt Omslag i Generalstaternes Beslutninger angaaende Flaadens Tilbagekaldelse, og at Admiral Opdam samme Dag har faaet Befaling til at blive Vinteren over, medens betydelige Pengesummer bringes tilveje til Udrustningen af en ny Flaade til Marts. — *Haag*, $\frac{28.\ \text{Jan}}{7.\ \text{Febr}}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 173—74.

29. Januar. *20170. GUNDE ROSENKRANDS's Betænkning om Rigets forvirrede Tilstand tilligemed Forslag om, hvorledes det bedst igjen kan bringes paa Fode. — D. 29. Jan. Udt. i Orion, Maanedsskr. II. 81—92.

29. Januar. *20171. JOHAN EKEBLAN skriver til sin Fader, at Dronningen er rejst til Frederiksberg (ɔ: Frborg) for at være der under Stormen, den engelske Flaade er ej naaet frem paa Grund af Storm, den danske Konges uægte Søn Gyllenløw er taget til Fange i Mecklenburg, og hans Broder er nylig død i Kjøbenhavn. — (*Helsingør*), d. 29. Jan. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 229—30.

29. Januar. *20172. MATTHIAS DÖGENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori han indtrængende paaviser Nytten af en preussisk Flaade: man vilde have kunnet faaet fast Fod i Skaane, erobret Helsingborg og afskaaret Svenskerne fra al Tilførsel. — *Amsterdam*, 8. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 174—75.

c. Jannario. *20173. Koncept om Svenskernes forehavende Storm paa Kjøbenhavn. — Uden Datum. Nyt hist. Tidsskr. IV. 96—98. (En lignende Smstds. S. 94—96.)

1. Febr. *20174. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Dr. af Polen, bl. a. at det ikke nyttede Polen, om Sverig tilbagegav Preussen, naar det samtidig vedblev at være Herre over Sundet og Danmark. — *Wiburg*, 1. Febr. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 300—01.

3. Febr. *20175. K. FR. III. befaler Frederik Ahlefeldt af de Penge, han endnu skal have tilovers paa sit Regiment, at betale de udtagne Folk under Kapitajn de la Hayes Kompagni, som i 6 Dage ingen Underholdningspenge have bekommet. — *Hafn.*, d. 3. Februar. Løvenskiold, Efterr. om den kgl. Livgarde til Fods S. 9.

4. Febr. *20176. Den brandenburgske Gesandt i England JOH. SCHLEZER tilskriver Kurfyrsten om de forskjellige Partianskuelser i England angaaende den dansk-svenske Krig. — *London*, 4. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 815—16.

4. vel 14. Febr. *20177. Indberetning fra JOHAN YSBRANDTS, hollandsk Gesandt i Brandenburg, at Kurfyrsten er alvorlig bekymret over, at Generalstaterne agte at lade deres Flaade vende tilbage fra Sundet. — *Wiborg*, 14 Febr. (Hollandsk.) Tydsk Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 134.

5. Febr. *20178. Præsten ANDERS MATTHIESØN, »fra Hus og Hjem exul« beder Kongen om at maatte erholde Levnedsmidler af Proviantskriveren for sin resterende Løn, da

1659.

ban har mistet alt ved Ildebranden i Anledning af Fjendens Ankomst. — *Havniæ*, 5. Febr. Ny kirkehist. Saml. V. 305—06.

*20179. Hert. Frederik III. af Gottorps Skrivelse til K. Fr. III., hvori ban beder ham om ikke at lade sine Tropper optræde fjendtligt mod ham samt forsikrer, at han har været aldeles uvidende saavel om K. af Sverigs Hensigt at angribe Sjæland som særligt om, at ban vilde tage bans Søn Christian Albrecht med dertil. — 6. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 187—88. 6. Febr.

*20180. K. Fr. III.'s Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, at han trofast holder fast ved det sluttede Forbund. — *Kopenhagen*, 7. Febr. (Tydsk.) Udt i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 598 7. Febr.

13114. Vort Forsvar 1886 Nr. 156 B. 8. Febr.

*20181. K. Fr. III. underretter Kurf. af Brandenburg om den afslaaede Storm, der skal have kostet Fjenden over 2000 Md.; Øjebiikket er nu kommet til at gaa over til Sjælland. — *Kopenhagen*, 11. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 598—99. 11. Febr.

*20182. Indberetning fra Mathias Dögen til Kurf. af Brandenburg om hans Forhandlinger i Holland angaaende Udførelsen af en Diversion ved Hjælp af hollandsk Tilførsel og Skibe mod de danske Øer eller imod Sverig. — (21. Febr.) (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 175—79. 11. Febr.

*20183. K. Fr. III. befaler Proviantskriveren Hans Hansen at udlevere til Hr. Anders Mattbiesen Proviant eller Rug for et Aars Besoldning. — *Hafniæ*, 12. Febr. Ny kirkehist. Saml. V. 306—07. 12 Febr.

*20184. K. Karl X. Gustafs Skrivelse til Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at den afdøde Markgreve af Badens Folk og Heste maa beholde de bidtil hafte Kvarterer i Fyen til deres Underhold. — *Lejren for Kjøbenhavn*, 16. Februar. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 131. 16. Febr.

*20185. G. H. Taubenfeldts Beretning til K. Karl X. Gustaf om Oprøret paa Bornholm og Prinzenskiölds Død. — *Mallmö*, d. 17. Februar. (Svensk.) Handl. rör. Skand. Hist. XXXIX. 424—30 17. Febr.

*20186. Johan Ekeblad fortæller sin Fader om Stormen paa Kjøbenhavn; nu søger man at erobre de Stæder, hvorfra Byen faar Levnedsmidler; Dronningen vil blive her, indtil man faar at se, naar den næste Storm skal være. — *Fredricksberg*, d. 18. Febr. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 230. 18. Febr.

*20187. Matthias Dögen meddeler Kurf. af Brandenburg, at Pengevanskeligbeder synes at skulle hindre Udførelsen af den i hans forrige Relation omtalte Plan, og at det Hele beror paa, om den danske Faktor i Amsterdam vil gaa i Borgen for den nødvendige Pengesum. — *Amsterdam*, 1. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 179—80. 19. Febr.

*20188. K. Fr. III. bevilger, at M. Niels Andersen maa være forskaanet for at staa aabenbart Skrifte for et for nogle Aar siden begaaet Lejermaal, da han har vist sig flittig i disse Tider til fælles Defension mod Fjenden. — *Hafn.*, 20. Febr. Ny kirkehist. Saml. IV. 446—47. 20. Febr.

*20189. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at det er lykkedes ham i Forening med Charisius at formaa euten Holland eller Generalitetet til at tilskyde den 21. Febr.

1659.

21. Febr. nødvendige Pengesum til Transportflotillen, hvis Hr. Rosewing ikke selv kan skaffe Udveje. — *Haag*, 3. März. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 181.

22. Febr. *20190. KURF. AF BRANDENBURGS Brev til Mathias Dögen, hvori han billiger dennes Forholdsregler. — *Wiborg in Jütland*, 22. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 179.

22. Febr. *20191. KURF. AF BRANDENBURG afsiaar den brandenburgske Gesandt i London Johan Schlezer hans Fordring om Pengehjælp. — *Wiburg*, 22. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 816.

22. Febr. *20192. KURF. AF BRANDENBURG udtaler for Daniel Weimann og Joh. Copes sin Glæde over Hollændernes »rühmliche resolution«. — *Wiborg*, 22. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 174

23. Febr. 13132. Betænkning fra Commissionen ang. Sløjfningen af Kjøbenhavns Fæstningsværker 1858 Bilag S. IX.

24. Febr. *20193. AUGUSTI BUCHNERI ad Johannem Davidem ab Oppel litteræ, in quibus percontatur, quid de rebus Danicis ominaturi sint. — *Wittenbergæ*, d. XXIV. Februarii. Aug. Buchneri epistolæ I. 415—17.

27. Febr. 13141. Skeel, Optegnelser om Fam. Skeel S. 382—85. Udt. i Fr. Carlsen, Efterr. om Gammelkjøgegaard I. 177—78.

28. Febr. 12458. Mylius, Cort Adeler S. 111—12 (med dansk Overs., hvori Datum angives som 28. Januarii). Den rette Datum er 18. Febr. Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 165.

28. Febr. *20194. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg om Udrustningerne i Holland til Transportflaadens og Hjælpetroppernes Afsendelse, hvis Anfører Pr. Wilhelm eller Fyrst Moritz skulde være; de engelske og franske Gesandter søge ivrig at bevæge Generalstaterne til at deltage i Separatforhandlinger angaaende Freden mellem Sverig og Danmark, men, som det synes, uden Resultat. — *Haag*, 10. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 181—82.

28. Febr. *20195. DR. AF POLENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg hvori bl. a., at hun ønsker at vide, hvilken Sikkerhed man har for, at Danmark ej bliver tvungen til at slutte en Separatfred. — *Warschau*, 10. März. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 303—04.

28. Febr. *20196. DR. AF POLENS Skrivelse til Joh. v. Hoverbeck hvori bl. a., at man ikke kan være sikker paa, at Danmark ikke indlader sig paa Underhandlinger om en Særfred. — *Varsovie*, 10. März. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 304—05.

Ultimo Febr. *20197. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Poloniæ, in qua scribit, in libello hic (Warschawiæ) nuper vulgato, ut rex Daniæ pace excludatur, svaderi; legatum Gallicum omnem spem pacis Polonis adimere, si ad includendum regem Daniæ animos obfirment; reginam pacem etiam excluso rege Daniæ velle, regem contra putare regem Daniæ non deserendum; procancellarium Lithvaniæ, ad pacis tractatus legatum, sibi affirmasse, se nunquam consensurum, ut rege Daniæ excluso tractetur. — (Anfang März.) Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 465—74.

Ultimo Febr. *20198. Relatio FRANCISCI DE LISOLA, residentis Cæsaris apud regem Poloniæ, in qua scribit, impossibile esse publicæ securitati consuli, nisi Danus in integrum restituatur et ab imminenti oppressione defendatur. — Anfang März. Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 474—92.

1659.

*20199. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til K. Fr. III., hvorefter han sender sin Kammerjunker Egidius von Wittorf til ham, forsikrer, at han har ubrødeligt overholdt Forliget i Kjøbenhavn og intet vidst om Svenskernes Indfald i Sjælland, samt anmoder ham om at lade sine Tropper rømme hans Lande. — Uden Dag. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 187. Februario.

*20200. DR. AF POLENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg bl. a. om de Svenskes Nederlag ved Kjøbenhavn. — *Varsovie*, 13. März. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 305—06 3. Martii.

*20201. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Dr. af Polen hvori bl. a., at det er nødvendigt at medtage Danmark i Freden. — Uden Datum. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 306—07. post 3. Martii.

*20202. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Testamente, hvorefter hans Søn Christian Albrecht skal følge ham efter Førstefødselsretten, hans Enke have sit Livgeding, og hans anden Søn August Frederik Bispedømmet Lübeck; Bestemmelser gives om Regeringens Førelse, medens Christian Albrecht er i Udlandet hos K. af Sverig; Opnaaelse af Fred og Bevarelse af godt Forhold til Sverig tilraades; Kansler Johan Adolf Kielman anbefales; m. m. — *Tönningen*, 4. März. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Quellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Gesch. II, 2. 138—40. 4. Martii.

*20203. JOHAN EKERLAD skriver til sin Fader, at Kongen er rejst fra Landskrona til Christianstad efter at have ladet Flaaden udruste, og efter at han havde udskrevet hver femte Bonde paa Sjælland; »vi fordrive Tiden med at dræbe Jydernes Hjorte«. — *Frederiksberg*, d. 5. Mart. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 230—31. 5. Martii.

*20204. KURF. AF BRANDENBURG befaler Dan. Weimann og Joh. Copes indtrængende at formaa Generalstaterne til Afsendelsen af en Transportflaade, som netop nu efter Svenskernes mislykkede Angreb paa Kjøbenhavn vilde have været til stor Nytte. — *Wiborg*, 5. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 181. 5. Martii.

*20205. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at i de nærmest følgende Dage vil Alt være bragt i Orden, de danske Gesandter ville have tilendebragt Forhandlinger om Pantsættelse af Tolden i Glyckstad, og saavel Transportskibe som Orlogsskibe ville da blive kjøbte og udrustede. Englænderne siges at ville sende en Flaade til Sundet. — *Haag*, 15. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 185. 5. Martii.

*20206. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om Forhandlingerne med de hollandske Statsmænd, om Staternes Forhold til Spørgsmaalet om Flaadens Afsendelse, om de danske Forhandlinger angaaende Tolden i Glyckstad og om en Samtale med den engelske Gesandt Downing vedrørende Sverigs Hensigter med Angrebet paa Danmark. — *Haag*, 17. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 186. 7. Martii.

*20207. K. FR. III.'s Biinstrux for Cornelius Lerche, der skal gaa som Gesandt til Spanien for at modtage de resterende Saltpenge samt sætte forskjellige danske Undersaatters Erstatningskrav igjennem. — 8. Marts. Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 351—52. 8. Martii.

*20208. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om, at den engelske og franske Regering synes at forhandle med Generalstaterne om en fælles Optræden som Mæglere i den nordiske Krig paa Basis af Freden i Roskilde; meddeler tillige Indholdet 11. Martii.

1659.

af en Samtale med de Witt desangaaende, som har erklæret, at disse Forhandlinger ingen Indflydelse skulle have paa Udrustningen og Afsendelsen af Flaaden. — *Haag*, 21. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 187—89.

12. Martii. *20209. JOHAN EKEBLAD meddeler sin Fader, at han nu er i Helsingør, nogle Forrædere, som havde staaet i Forbindelse med Kjøbenhavn, og af hvilke en havde Planer mod Kongens Liv, ere fængslede; de Huse, der ere til Hinder for Kronborgs bedre Befæstning, nedrives. — D. 12. Mars. (Svensk). Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 231

14. Martii. 13161. Særtr. af Forordn. Dithmarsisches Land-Recht. Glückst. 1667 S. 178—80.

14. Martii. *20210. ERIK DAHLBERG, K. af Sverigs Felttøjmester, meddeler Bgm. og Raad i Helsingør, at paa Grund af Fæstningsværkernes Udvidelse om Kronborg vil det blive nødvendigt at lade nedrive nogle Huse i Staden. — *Helsingöör*, d. 14. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 26—27.

15. Martii. *20211. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Dronningen i Gaar fra Volden længe betragtede en Kamp mellem et svensk og et hollandsk Skib, der er løbet paa paa Grund ved Hven. — *(Helsingør)*, d. 15. Mart. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 231.

15. Martii. *20212. MATTHIAS DÖGEN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Bgm. i Amsterdam have erklæret sig villige til at bringe Penge tilveje til Udrustning af Transportflaaden, og at han selv tilligemed Hr. Rosewing vilde udvirke hos Admiralitetet, at den bliver ledsaget af en Konvoj, og at Admiral Opdam bliver befalet at indfinde sig i Aalborg og understøtte Kurfyrstens Foretagende — *Amsterdam*, 25. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 190—91.

16. Martii. *20213. K. FR. III. erklærer Lauge Bech, Holger Vind og Christopher Gabel, at Svend Poulszen indtil videre maa trakteres lige med andre reformerede Kapitainer til Fods. — *Hafniæ*, 16. Marti. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 229.

16. Martii. *20214. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Kejseren om Vanskelighederne ved Hærens Forplejning, der vil nødvendiggjøre, at man drager andelsteds hen. — *Wiborg*, 16. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 384—85

16. Martii. *20215. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann og Joh. Copes at gjøre indtrængende Forestillinger hos Generalstaterne om Transportflaadens hurtige Afsendelse, da alle Levnedsmidler i Landet snart ere ifærd med at slippe op. — *Wiborg*, $\frac{16}{26}$. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 191

17. Martii. *20216. ERIK DAHLBERG, K. af Sverigs Felttøjmester, svarer Bgm. og Raad i Helsingør, at det ikke tilkommer dem at spørge om, hvor langt Udvidelsen af Fæstningsværkerne skal strække sig, og befaler dem at lade alle Bygninger indtil de to Kirker nedrive. — *Helsingöör*, d. 17. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. IV, Till. S. 27.

19. Martii. *20217. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader om en Ulykke, der i Landskronas Havn har ramt Skibet »Samson«; Kongen lader Rytterne fra Østergøtland gaa til Skaane for at passe paa »Forræderne« der; Skibe, der udgive sig for engelske, snige sig ind til Kjøbenhavn med Vin og Varer. — *(Helsingør)*, d. 19. Marts. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 231.

19. Martii. *20218. MATTHIAS DÖGEN underretter Kurf. af Brandenburg om Udrustningen af Transportflaaden og om, at de 4000 Md. Hjælpetropper til Danmark ere samlede. — *Amsterdam*, 29. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 192.

1659.

*20219. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommisær Alert Siltman i Odense, at Generalmajor Weyher indtil videre skal beholde sit Kvarter i Fyen. — *Kronborg,* 20. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 131 (med Aarstallet 1658). 20. Martii.

*20220. Relatio Colowrath legati et Francisci de Lisola, residentis Cæsaris, in qua commemoratis Lysolæ cum legato Danico aliisque colloquiis scribunt, Posnaniensem palatinum fateri, quamdiu Suntis possessio penes regem Sveciæ maneat, commercium non liberum neque Poloniam securam fore, Cæsareanos vero et electorales nunquam in Hafniam penetrare posse, se autem, regem Daniæ ab Hollandorum arbitrio pendere, agnoscere. Polonos metuere scribunt, ut rex Daniæ, si a congressu exclusum se senserit, ad particulares tractatus et fœdera offensiva se præcipitet, admittere eum non audere. Svadet Lysola, ut Cracoviæ evacuetur ea condicione, ut Poloni tractatum cum Dania ratificent. — *Thorn,* März 30. Udt p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. œsterr. Gesch LXX. 492—99. 20. Martii.

*20221. Matthias Dögen meddeler Kurf. af Brandenburg, at alle Transportskibene ville være samlede i Slutningen af Ugen, men at han og den danske Gesandt Rosewing ere uenige om det nødvendige Antal. — *Haag,* 1. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 192. 22. Martii.

*20222. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg om Forhandlingerne mellem England, Frankrig og Holland angaaende Mæglingspolitikken, og om Udrustningen af Flaaden. — *Haag,* 1. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 192—93. 22. Martii.

*20223. Kurf. af Brandenburgs Brev til Dan. Weimann, hvori han udtaler sin Uoverensstemmelse med den af England og Frankrig drevne Mæglingspolitik og erklærer i alt Fald ikke at ville indlade sig paa Separatunderhandlinger. — *Wiborg,* 23. März / 2. Aprilis. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 189—90. 23. Martii.

*20224. K. Fr. III.'s fornyede og forbedrede Privilegier for Kjøbenhavn og Christianshavn. — *Vort Slott Kjøbenhaufn,* d. 24. Martii. Særtr. af Forordn. 24. Martii.

*20225. Kurf. af Brandenburgs Skrivelse til K. Fr. III., hvori han beklager, at han paa Grund af sine Troppers slette Tilstand for Tiden umuligt kan foretage det ønskede Tog til Sjælland. — *Wiborg,* 24. März. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 599 24. Martii.

*20226. K. Karl X. Gustafs Skrivelse til Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense om Oprettelsen af en ny Eskadron af de danske Ryttere, som befinde sig paa Langeland, og om Udskrivning af 400 Knægte paa Øen til Rekrutering af Oberst Roths Regiment. — *Kronborg,* 25. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 131. 25. Martii.

*20227. Johan Ekeblad skriver til sin Fader, at han giver ham Ret i hans Klage over Kontributionerne, varer Krigen længe, gaar den svenske Adel til Grunde; Kongen har i to Nætter været paa Flaaden i Landskrona og rejser nu til Lejren, uagtet han skulde medicinere; iforgaars fik han Melding, at Rigsadmiralen havde indtaget Langeland og nu gik til Lolland. — *(Helsingør),* d. 26. Mars. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 231—32. 26. Martii.

*20228. Generalstaternes Instrux for de extraordinære Afsendinge til K. Karl X. Gustaf, Huybert og Slingelandt, der skulle mægle mellem de stridende Magter. — 5. April n. st. (Hollandsk.) Udt. p. Svensk i Fries, Bidr. t. Kännedom om Sveriges och Nederländernas dipl. Förb. under Karl X. Gustaf S. 97. Jfr. Appelbooms Skrivelse S. 97, Anm. 1 om Vanskelighederne ved at faa denne Instrux. 26 Martii.

1659.

27. Martii. *20229. K. KARL X. GUSTAF skriver til Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at hvis General Waldeck afsendes til Preussen, skal han have Markgrevens Regiment med; om de fyenske Kvarterer og Forandring af de derværende Regimenters Opholdssteder; om Afstraffelse af Major La Roche for de mod Siltman brugte Trusler og ligeledes af Oberst Peter. — *Kronborg,* 27. Marts. (Tydsk). Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 131.

28. Martii. *20230. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Transportflaaden en af de følgende Dage vil stikke i Søen, at Overenskomsten mellem Danmark og Holland angaaende Tolden i Glyckstad nærmer sig sin Afslutning, og at Forhandlingerne om Mæglingspolitikken efter hans Mening ikke ville føre til noget Resultat. — *Haag,* 7. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 193—94.

30. Martii. *20231. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Oveskrigskommissær Alert Siltman i Odense, at han har tilladt afdøde Fru Christine (Munks) Arvinger frit at udføre Oxer fra deres Godser i Sjælland og Fyen og sælge dem til to Bremer Kjøbmænd, og ligeledes Korn. — *Kronborg,* 30. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 131—32.

31. Martii. *20232. K. FR. III. befaler den nys udnævnte Vagtmester-Lieutenant i Tønning, Hans Ketel at anvise Kvarterer. — *Tönning,* (31. März). Tydsk Udt. i Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. VI. Repert. S. 47.

31. Martii. *20233. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Nyborg at anvise Oberst Schwengel Kvarter paa Langeland, hvor han skal bygge Befæstninger. — *Kronborg,* 31. Marts. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 132.

31. Martii. *20234. Relatio a COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua se varia cum Polonis de rege Daniæ non deserendo egisse et de eadem re cum ministro Danico deliberasse scribunt. Asseruisse Overbokium optimum securitatis medium fœdus fore inter Daniæ regem ceterosque interessatos, et cancellarium Poloniæ hanc propositionem approbare videri. Palatinum Posnaniensem dixisse legatis Polonicis recentiora mandata supervenisse, ut non in Dani causam se oppignorarent. 4to et 6to Aprilis legatos Polonicos et Gallios acerrime inter se de Danis admittendis egisse. — *Thorn,* April 10. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 499—504.

2. Aprilis. *20235. Grev MAGNUS DE LA GARDIES Brev til Terlon, hvori han udtaler, at dennes Nærværelse i Danmark vil fremskynde Freden. — *Stétin,* le deuxième Avril. Fransk Overs. i Mémoires de Terlon II. 353—54.

2. Aprilis. *20236. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Flaaden fra Sundet er sejlet til Storebelt for at forene sig med Rigsadmiralen, sammesteds hen gaar ogsaa den danske og hollandske Flaade, der er 12 Skibe stor; Rigsadmiralen har meddelt Kongen, at han sejler til Flensborg for at erobre 4 danske Skibe, som har ligget i Vinterhavn der. — (*Helsingør*), d. 2. Apr. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 232.

2. Aprilis. *20237. MATTHIAS DÖGEN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Transportflaaden vil stikke i Søen den følgende Tirsdag, og omtaler et Rygte, om at en engelsk Flaade er set i Nordsøen. — *Amsterdam,* 12. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII 194—95.

3. Aprilis. *20238. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten om K. Fr. III.'s Planer om selv at samle Tropper til en Landgang paa Øerne, der klages meget over Hollænderne. — $\frac{3}{13}$. April. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 615.

1659.

*20239. K. FR. III.'s Kreditiv for Christian Scheel Jürgensohn, der skal afløse bans tidligere Gesandter hos Kurf. af Brandenburg. — *Kopenhagen*, 4. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 599. 4. Aprilis.

*20240. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Mæglingsforhandlingerne synes at være standsede; ban ytrer Betænkeligheder ved at lade Transportflaaden afgaa, saa længe Danmark og Holland ikke ere fuldstændig Herre til Søs; ny Instrux er sendt til Admiral Opdam, og Forhandlingerne om Glyckstad-Tolden ere bragte til Ende paa Ratifikation, hvorefter Rosewinge er gaaet til England. — *Haag*, 14. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 195—96. 4. Aprilis.

*20241. KURF. AF BRANDENBURGS Brev til Kardinal Mazarin, i hvilket han fremstiller sin ligeoverfor Sverig fulgte Politik og erklærer, at hans Maal kun er at redde K. af Danmark fra at blive detroniseret af K. af Sverig og ingenlunde det at gjøre sig til Herre over Sundet. — (7. April.) (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 197—98. 7. Aprilis.

*20242. K. FR. III.'s Befaling til Lensmanden Hr. Peder Reetz, at da Ritmester Jacob Dannefer har faaet Nyegaard paa Møen, som Skovrideren Hans Hagedorn paaboede, skal ban lade Skovrideren faa et Genant, der svarer til denne Gaards Indkomst. — 8. April. Udt. i Paludan, Moens Beskr. I. 355. Udt. i Danske Mag. 3. R. VI. 177. 8. Aprilis.

*20243. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at der er ankommen en engelsk Flaade til Sundet, hvis Admiral, Montagu, tillige skal mægle Fred mellem Danmark og Sverig. — 8. April st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 615. 8. Aprilis.

*20244. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Efterretningen om den engelske Flaades Afsejling har vakt stor Uro i Holland, at Mæglingsforhandlingerne paa ny ere gjenoptagne, men at man stadig forsikrer, at Hollænderne ikke ville svigte deres Forpligtelser imod deres Forbundsfæller. — *Haag*, 18. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 196—97. 8. Aprilis.

*20245. DETTLEF V. AHLFELD underretter Kurf. af Brandenburg om Viceadmiral Heldts sejrige Kamp mellem Ærø og Langeland og om forskjellige Flaadebevægelser. — *Flensburg*, 9. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 599—600. 9. Aprilis.

*20246. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader om Kampen mellem den danske og svenske Flaade ved Flensborg, den engelske Flaade, 44 Skibe stærk, er ankommen, de Danske vente en ny hollandsk Flaade. — (*Helsingør*), d. 9. Apr. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 232—33. 9. Aprilis.

*20247. Kejser LEOPOLDS Instrux for Gesandterne Kolowrath og Lisola, hvori Nødvendigheden af at medtage Danmark ved Fredsforhandlingerne atter fremhæves. — 19. April. (Latin.) Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 497, Anm. 1. 9. Aprilis.

*20248. K. KARL X. GUSTAF irettesætter Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, fordi der imod givne Ordrer er paalagt afdøde Fru Christine Munks Arvingers Godser Kontributioner. — *Kronborg*, 10. April. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 132. 10. Aprilis.

*20249. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at England, Holland og Frankrig foreløbig ere komne overens om Betingelserne for en fælles Mægling i den nordiske Krig, at ban selv og de polske, kejserlige og danske Gesandter bave for- 11. Aprilis.

1659.

enet sig til en energisk Indstilling derimod, og at Charisius allerede har indleveret en Betænkning desangaaende i Generalitetet. — *Haag*, 21. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 197—200.

12. Aprilis. *20250. DETTLEF V. AHLFELD meddeler Kurf. af Brandenburg, at de Svenske have gjort Landgang ved Sønderborg og plyndret Byen. — *Flensburg*, 12. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 600.

14. Aprilis. *20251. (DETTLEF V. AHLFELD) meddeler Kurf. af Brandenburg, at de Svenske forgjæves have forsøgt en Storm paa Sønderborg Slot. — 14. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 600.

14. Aprilis. *20252. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at endnu har ingen fra den engelske Flaade været i Land, Clas Ugla er sejlet gjennem Beltet for at forene sig med Rigsadmiralen. — (*Helsingør*), d. 14. Apr. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch VIII. 253.

15. Aprilis. *20253. K. FR. III.'s aabne Brev til Indbyggerne i Hertugdømmerne, hvorved det forbydes dem at forhugge Kronens Skove. — *Glückstadt*, d. 15. Aprilis. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

15. Aprilis. *20254. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at han forgjæves har demonstreret imod Mæglingsoverenskomsten og kun har opnaaet, at Kurfyrsten ogsaa bliver medoptaget. — *Haag*, 25. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 201—02.

16. Aprilis. *20255. (DETTLEF V. AHLFELD) meddeler Kurf. af Brandenburg, at de svenske Tropper og den svenske Flaade have forladt Als. — 16. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 600.

18. Aprilis. *20256. K. KARL X. GUSTAFS Instrux for General Forbus, der skal opholde sig i Skaane, helst i Landskrona, og bl. a. holde et Øje med K. af Danmarks Planer om at forsænke denne Havn. — *Croneborg*, d. 18. Apr. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. XI. 155—56.

18. Aprilis. *20257. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at Hans Hansen, Borger i Odense, skal være fri for al Kontribution og Besværing mod at have Overkrigskommissær Johan von Buso i Kvarter og forpleje ham med Folk og Heste. — *Kronborg*, 18. April. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 132.

18. Aprilis. *20258. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at den engelske og franske Gesandt pludselig have nægtet at underskrive Mæglingstraktaten, efterat den engelske Flaade var ankommet til Sundet, og at Generalstaterne nu igjen vise stor Iver for Flaadeudrustningen. — *Haag*, 28. Aprilis. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 203—05.

19. Aprilis. *20259. K. FR. III.'s Skrivelse til Peter Reetz, Lensmd. paa Stege, angaaende Erstatning til Herredsfogeden i Østerherred paa Møen for en Gaard, som var forundt Jakob Dannefer. — 19. April. Udt. hos Paludan, Møens Beskrivelse I. 355.

19. Aprilis. *20260. K. FR. III. tillader Herredsfogeden i Møens Østerherred, Lauge Hansen, at tage Bolig i Stege. — 19. April. Brudst. i Danske Mag. 3. R. VI. 177.

19.-20. Aprilis. *20261. KURF. AF BRANDENBURGS Resolution til sin Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at han skal modarbejde Admiral Montagus Planer om en Partikulærfred, oplyse Kongen om, at der ikke kan skaffes Tropper fra Holsten og forhandle med ham om en Landgang paa Øerne; i en Efterskrift gjøres der Rede for Haager Koncerten, mod hvilken han skal protestere. — *Wiborg*, 19. (20.) April. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 615—16.

1659.

*20262. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at han fra sin Gesandt i Haag har erfaret, at Frankrig og England have i Sinde at udvirke en Partikulærfred mellem Danmark og Sverig. — *Wiborg*, 20. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 387. 20. Aprilis.

*20263. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann og Joh. Copes at nedlægge en energisk Protest imod Hollændernes Optræden i Mæglingsforhandlingerne saavel for hans eget som for K. af Danmarks Vedkommende. — *Hauptquartier Wiborg*, $\frac{10}{20}$. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 202—03. 20. Aprilis.

*20264. JOHAN FRISCHMANN, fransk Afsending hos Kurf. af Brandenburg, tilskriver Kardinal Mazarin politiske Nyheder. — *Wiborg*, 30. April. (Fransk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 198—99. 20. vel 30. Aprilis.

*20265. K. KARL X. GUSTAFS Skrivelse til Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense, at Hannibal Sehesteds og hans Medarvingers Godser skulle lades ubesværede og de dem fratagne Oxer, som de vilde udskibe, erstattes. — *Korsør*, 21. April. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 132. 21. Aprilis.

*20266. K. FR. III.'s Brev til Lensmanden paa Møen Peder Reetz at lade Murmester Knud Joensen i Kjøbenhavn bekomme 30 Favne stakket Brændeved. — 22. April. Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 372. 22. Aprilis.

*20267. JOH. COPES underretter Kurf. af Brandenburg om Hollændernes Forbitrelse mod Frankrig og England, hvorfor ogsaa Flaadeudrustningen bliver dreven med den største Iver; et Gesandtskab bestaaende af Vogelsang, Syndicus i Amsterdam, Hr. Haren fra Frisland og Slingelant, Syndicus i Dort, skulde afgaa til Danmark. — *Haag*, $\frac{\text{22. April.}}{\text{2. Maji.}}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 205—06. 22. Aprilis.

*20268. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Indbyggerne i Malmø konspirere, og »her« vil det snart gaa ligesaa, efter at man er begyndt at nedrive de Huse, der ere til Hinder for Fæstningen; Kongen er rejst til Fyen; der er ankommen en russisk Gesandt. — (*Helsingør*), d. 23. Apr. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 233. 23. Aprilis.

*20269. KURF. AF BRANDENBURG skriver til K. Fr. III. om Frankrigs, Hollands og Englands Fredsmægling og opfordrer ham til at holde fast ved Forbundet og ikke slutte nogen Separatfred. — *Wiborg*, 23. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 601. 23. Aprilis.

*20270. JOHAN FRISCHMANN, fransk Afsending hos Kurf. af Brandenburg, skriver til Kardinal Mazarin om politiske Nyheder og om Krigsbegivenheder i Jylland. — *Wiborg*, 3. Mai. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 199. 23. Aprilis vel 3. Maji.

*20271. K. FR. III.'s Brev til Lensmanden paa Møen Peder Reetz at lade hugge 2000 Favne stakket Ved til Kongens Hofholdningsfornødenheder. — April 25. Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 372. 25. Aprilis.

*20272. K. FR. III.'s Tilladelse for Peder Nielsen Hobro, at han først maa lade sig høre til Vesterborg Kald, som siges at være ledigt. — *Hafn.*, d. 26. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 679—80. 26. Aprilis.

*20273. JØRGEN MARSVIN ansøger K. Fr. III. om, at der ved de rette Øvrigheder maa gaa Dom mellem ham og hans Sognepræst Hr. Niels Eskildsøn i Sønderholm, der viser sig stiv og trodsig mod ham, hvorfor han hævder, at han ej bør tage Korntiende lige med ham, da dette er givet Præsten som en Benaadning, men ene nyde den tredje Part. — *Kjøbenhavn*, d. 26. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 354—55. 26. Aprilis.

1659.

26. Aprilis. *20274. Biskop PEDER WINSTRUPS Skrivelse til Hr. Arvid Forbus om Forholdene i Skaane, hvori han foreslaar forskjellige Forholdsregler for at holde Landet roligt. — *Af Lund*, d. 26. Apr. Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 97—106.

27. Aprilis. *20275. K. FR. III.'s Brev til Peder Reetz, Lensmd. paa Møen, at lade Peder Hoppensach, Borger i Lübeck, bekomme 10 Favne lang Ved, som er 30 Favne stakket Ved, af Møens Skove. — April 27. Udt. i Paludan, Møens Beskrivelse I. 373.

27. Aprilis vel 7. Maji. *20276. JOHAN FRISCHMANN, fransk Afsending hos Kurf. af Brandenburg, meddeler Kardinal Mazarin politiske Nyheder fra Krigsskuepladsen i Jylland, bl. a. en Ytring af General Czarnecki, »at de Forbundne ruinere K. af Danmark, som har været uklog nok til at drage Fjenden og Krigens Ulykker fra dem over paa sig.« — *Wiborg*, 7. Mai. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 200—01.

29. Aprilis. *20277. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg om Samtaler med Bgm. i Amsterdam og de Witt angaaende Mæglingsforhandlingerne. — *Haag*, 9. Maj. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 208—09.

30. Aprilis. *20278. K. FR. III. befaler Biskop Dr. Hans Svane at examinere Gregers Hansen Roskilde, der af Dronningen er kaldet til Præst i Karlebo, og ordinere ham, hvis han befindes dygtig. — *Hafniæ*, 30. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 680.

30. Aprilis. *20279. K. FR. III. skriver til Kurf. af Brandenburg, at den danske og hollandske Flaade have forenet sig for at dække Overføring af Tropperne til Øerne. — *Kopenhagen*, 30. April. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 601.

30. Aprilis. *20280. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Nyborg at anvise Kommissær Gutthelmb nogle af de i Fyen værende Proviantbetjente. — *Nykjøbing paa Falster*, 30. April. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 132.

30. Aprilis. *20281. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Statholderen i Cleve, Greven af Nassau, at han om 8 Dage vil angribe Frederiksodde, at K. af Sverig, som nu er paa Fyen, vil komme Fæstningen til Undsætning, og at den dansk-hollandske Flaade paa Grund af Admiral Opdams Udygtighed er kommet i den største Fare for at blive taget af den overlegne svenske Flaade. — *Wieborg*, $\frac{\text{30. April.}}{\text{10. Mai.}}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg V. 920—21.

Aprili. *20282. Brev fra TERLON til K. Karl X. Gustaf angaaende Fredsunderhandlingerne med Polen; hvis det er uden Nytte, at han rejser til Warschau, agter han at vende tilbage til Sjælland. — (*Dantzig*). (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 366—68.

1. Maji. *20283. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om de Svenskes Indtagelse af Falster. — (*Helsingør*), den dag man begynner mjölka middag på Stola (1. Maj). (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 233—34.

2. Maji. *20284. JOH. COPES meddeler Kurf. af Brandenburg, at Mæglingsforhandlingerne paany ere gjenoptagne, men at den danske Minister har erklæret, at Danmark ikke vil forhandle paa Grundlag af Freden i Roskilde og heller ikke skille sig fra sine Allierede; hele den udrustede Flaade udgjør 43 Skibe og 10,500 Md. — *Haag*, $\frac{2}{12}$. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 209—10.

3. Maji. *20285. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Nyborg snarest mulig at skaffe Proviant til Flaaden. — *Nykjøbing Slot*, 3. Maj. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 132.

1659.

*20286. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Møen er bleven erobret tilbage, saaledes at den danske Konge nu snart ikke har mere Land end Amager. — (*Helsingør*), d. 4. Maji. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 233—34. 4. Maji.

*20287. KURF. AF BRANDENBURG meddeler K. Fr. III., at han har besluttet at erobre Frederiksodde og derfra gjøre Forsøg paa at komme over til Fyen. — *Wiborg*, 4. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 601—02. 4. Maji.

*20288. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at den hollandske Flaadeudrustning er i fuld Gang, at man vil udstede én bestemt og »rigoureuse« Instrux for de Ruyter, og at dette Omslag skyldes det Indtryk, som Revolutionen i England har gjort. — *Haag*, 16. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 211—14. 6. Maji.

*20289. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen er kommen tilbage efter at have erobret Falster og Lolland; Admiral Bjelkenstjerna er bleven saaret; den engelske Flaade synes nu at ville gjøre andet end at stifte Fred. — (*Helsingør*), d. 7. Maji. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 234. 7. Maji.

*20290. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at iværksætte Udskrivningen af Knægte paa Langeland og undergive dem Oberst Roth indtil nærmere Ordre. — *Kronborg*, 8. Maj. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 133. 8. Maji.

*20291. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Nyborg, at der skal dannes en Eskadron af de paa Langeland udskrevne Knægte og en anden paa Falster, og at Præsterne, Fogederne og Sognefolkene paa Langeland skulle udskrives for deraf at danne 2 Kompagnier. — *Kronborg*, 9. Maj. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 133. 9. Maji.

*20292. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Mæglingsforhandlingerne paany ere i Gang, og at den danske Gesandt Charisius i en Audients, som han den følgende Dag skal have, vil erklære, at den danske Konge hellere vil lide alt end antage Freden i Roskilde eller indgaa Separatforlig. — *Haag*, 19. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 214—17. 9. Maji.

*20293. Hert. FREDERIK III. af Gottorps Skrivelse til Kurf. (af Brandenburg?), hvori han meddeler ham, at K. af Danmark paa Grund af K. af Sverigs Brud paa Roskilde Freden har erklæret sig for ikke længere bunden til det i Kjøbenhavn d. 12. Maj 1658 med Hertugen sluttede Forlig. — 10. Mai. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 181. Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 2. 140. 10. Maji.

*20294. K. FR. III. befaler Biskop Hans Svane med det forderligste at indvie Dr. Johan Dirichsen til Biskop i Viborg Stift. — *Hafniæ*, 11. Maji. Ny kirkehist. Saml. VI. 116. 11. Maji.

*20295. GENERALSTATERNES Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, hvori de officielt underrette ham om Afslutningen af Traktaten af 21. Maj med England og Frankrig til Opnaaelse af Freden mellem Sverig og Danmark og opfordre ham til at sende Gesandter til Forhandlingerne. — *Haag*, 22. Maj. (Hollandsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 217. 12. Maji.

1659.

13. Maji. *20296. Daniel Weimann underretter Kurf. af Brandenburg om Forhandlingerne i Haag og meddeler, at den hollandske Flaade for 4 til 5 Dage siden er stukken i Søen og antagelig nu maa være i Sundet. — *Haag*, 23. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 220—22.

14. Maji. *20297. Johan Ekeblad skriver til sin Fader, at Christer Bonde er død, Kongen har lidt et stort Tab derved paa Grund af hans Kjendskab til engelske Forhold, der for Tiden ere saa vigtige for Sverig. — *Fredriksb.*, d. 14. Maji. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen. De la Gard. Arch. VIII. 234.

15. Maji. 13261. Fransk i Leti, La vie d'Olivier Cromwel. Nouvelle édition. Amsterdam 1703 II. 510—41

15. Maji. *20298. Det engelske Parlaments Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken det meddeler, at det har givet Philippe Meadowes Fuldmagt til at mægle Fred imellem Danmark og Sverig. — *A Westmunster*, le 15. Mai. (Fransk.) Leti, La vie d'Olivier Cromwel. Nouvelle édition. Amsterdam 1703 II. 541—42.

16. Maji. *20299. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at Admiral Opdams Rapport om hans Søkamp med den svenske Flaade har vakt almindelig Utilfredshed i Holland, og at han kaster Skylden paa den danske Admiral Bjelke. — *Haag*, 26. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 223—24.

16. Maji. *20300. De Witts Brev til Opdam, hvori klages over den danske Konges Uvilje mod Fredslutning. — 26. Mai. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 255.

17. Maji. *20301. K. Fr. III. skriver til Kurf. af Brandenburg, at da den svenske Flaade ligger i Sundet, er det den rette Tid at gaa over til Øerne; den engelske Flaade i Sundet har endnu intet fjendtligt foretaget sig. — *Kopenhagen*, 17. Mai. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 602.

18. Maji. *20302. Kejser Leopold skriver til Kurf. af Brandenburg om Faren ved Partikulærfred mellem Danmark og Sverig. — *Laxenburg*, 28. Mai. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 388.

20. Maji. *20303. Kejser Leopold befaler som Svar paa Kolowrath og Lisolas Indberetning af 10. April (Nr. *20234), at Danmarks Deltagelse i Forhandlingerne skal hævdes saa meget des stærkere, som den nye Overenskomst med Danmark forbyder den ene Part at slutte Fred eller Vaabenstilstand uden den anden. — 30. Mai. (Latin?) Udt p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 520, Anm. 3.

20. Maji. *20304. Brev fra Kardinal Mazarin til Johan Frischmann, fransk Afsending hos Kurf. af Brandenburg, angaaende Fredsunderhandlingerne med Danmark og Polen. — *Vincennes*, 30. Mai. (Fransk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 201

21. Maji. *20305. K. Karl X. Gustaf befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Odense at afhjælpe den Nød, Regimenterne, især det Arendsoiske og det Darmstadtske, lide for Underbold og, hvor Kvartererne ej strække til, tage hvor det er at finde uden Hensyn til eximerede Godser, dog mod Betaling. — *Landskrone*, 21. Maj. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 133.

23. Maji. *20306. K. Fr. III.'s Befaling til Byfogeden i Kjøbenhavn Claus Rafn, at han skal tilholde Prammændene at levere Ballast til den spanske Gesandt Grev de Roubolledos. — 23. Mai. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 338.

23. Maji. *20307. Daniel Weimann tilskriver Kurf. af Brandenburg, at den danske Resident har underrettet ham om, at man har opgivet at sende Transportskibe til Danmark. — *Haag*, 2. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 224.

1659.

*20308. K. FR. III. lykønsker Kurf. af Brandenburg med Erobringen af Frederiksodde og opfordrer ham ivrigt til at gaa over til Øerne. — *Kopenhagen*, 24. Mai. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 602. 24. Maji.

*20309. ERNST HEINRICH BORCK meddeler Raadet i Bayreuth, at Kurf. af Brandenburg efter at have besat Frederiksodde agter at sætte over til Fyen, hvis han kan faa Skibe af de Danske. Han er noget uvis, om det vil ske, thi Hollænderne ville absolut have Fred, hvorover Kurfyrsten er meget forbitret. — *Im Lager vor Friedrichsode*, d. 25. May. (Tydsk.) Märkische Forschungen IV. 312—13. 25 Maji.

*20310. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Dr. af Polen om Haager Koncertens skadelige Virkning; han vil anstrænge sig for, at Danmark vedbliver at være standhaftigt og ikke slutter nogen Særtraktat. — *Im Lager vor Frederiksodde*, 26. Mai. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 308—09. 26. Maji.

*20311. KURF. AF BRANDENBURG tilskriver Daniel Welmann, at Angrebet paa Fyen er nærforestaaende, men at han er usikker paa, hvad man kan vente sig af den hollandske Flaade. — *Der Feldlager bei Fridrichsode*, 26. Maj. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 224—25. 26. Maji.

*20312. KURF. AF BRANDENBURG tilskriver Generalstaterne, at han ikke vil gaa ind paa de i Haag trufne Bestemmelser, og udvikler vidtløftigt, at K. af Danmark heller ikke kan gaa ind paa en saa skadelig Fred, idet Bruddet med Sverig væsentlig er fremkaldt ved, at han ikke har villet nægte Generalstaternes Krigsskibe Passagen gjennem Sundet. — *Friderichsode*, 26. Maj. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 217—20. 26. Maji.

*20313. K. FR. III. meddeler Kurf. af Brandenburg, at den hollandske Hjælpeflaade under Admiral Ruyter er ankommen, men har faaet Ordre til intet at foretage; han agter ikke at lade sig tvinge til at slutte en Separatfred. — *Kopenhagen*, 27. Mai. (Tydsk.) Udt i Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 603. 27. Maji.

*20314. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Stiltman i Odense at gjøre sig al Fiid for paa Kredit, mod Løfte om Erstatning fra Laaland og Falster eller Betaling efter Overenskomst, at tilvejebringe det nødvendige Korn til Militsen i Fyen. — *Kronborg*, 27. Maj. (Tydsk.) Udt i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 133 27. Maji.

*20315. DANIEL WEIMANN gratulerer Kurf. af Brandenburg til Erobringen af Frederiksodde. — *Haag*, 6. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 225—26. 27. Maji.

*20316. K. LUDVIG XIV. underretter Kurf. af Brandenburg om Afslutningen af Haager Koncerten til Ordning af Forholdene mellem Danmark og Sverig. — *Paris*, 6. Juni. (Fransk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 670—71. 27. Maji.

*20317. Brev fra DE THOU til de Terlon, om at han, naar han kommer til Sjælland, skal arbejde energisk for Gjennemførelsen af Roskildefreden. — *A la Hage*, ce 6. Juin. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 413—15. 27. Maji.

*20318. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om den svenske Konges Forhandlinger; Kronborg befæstes stærkt; Stenbock skal fortsætte Belejringen af Nakskov; Kongen har befalet at fængsle Corfitz Ulfeldt paa Grundlag af de Bekjendelser, de Sammensvorne i Malmø have aflagt. — (*Helsingør*), d. 28. Maji. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 234—35. 28. Maji.

1659.

29. Maji. *20319. Corfitz Ulfeldt forsikrer Sekretær Taubenfeldt om sin Uskyldighed i Sammensværgelsen i Malmø og om sin Troskab mod K. af Sverig. — *Malmoe*, le 29. Maj. (Fransk.) Brudst. i Cronholm, Skånes politiska historia II. 18.

29. Maji. *20320. Relatio a Colowrath legati et Francisci de Lisola, residentis Cæsaris, in qua se credere scribunt, Polonos studio resolutionem de Danis admittendis protrahere, ut interim observent, quorsum deveniant res Danicæ. Quod sibi ex novissimo Cæsaris 17 Maji (st. n.) rescripto de ratihabitione Cæsaris cum rege Daniæ pactorum constet, Cæsarem de pace vel induciis absque hoc rege tractare non posse, nova de hoc mandata quærunt. — *Warschau*, Juni 8. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 505—20.

30. Maji. *20321. Corfitz Ulfeldts Erklæring til den svenske Konge, hvori han tilbageviser Beskyldningen for forræderiske Forbindelser med Danmark som usand. — D. 30. Mai. Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 41—42.

30. Maji. *20322. Daniel Weimann meddeler Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne foreløbig afvente Resultatet af det hollandske Gesandtskabs Underhandlinger i Kjøbenhavn. — *Haag*, 9. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 226—27.

31. Maji. *20323. Hert. Frederik III. af Gottorps Erklæring til Greven af Oldenburg, hvori han erklærer sig villig til en Sammenkomst med K. af Danmark under Grevens Mægling, dog ikke i Kjøbenhavn; han har intet imod, at Grevskaberne Oldenburg og Delmenhorst betragtes som et fra Rigerne og Hertugdømmerne separatum corpus. — 31. Mai. (Tydsk.) Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterl. Gesch. II, 2. 140—41.

31. Maji. *20324. Johan Ekeblad skriver til sin Fader bl. a., at Kongen har trakteret den engelske Admiral paa Slottet. — *Helsingör*, Pingstafton. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 234.

31. Maji. *20325. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten, at to hollandske Gesandter ere ankomne, Kongen har ikke ændret sine Beslutninger, uagtet kun Kjøbenhavn holder sig, men Menigmand taler meget underligt og forstaar ikke, hvorledes Fjenden endnu kan have Øerne inde, og at der aldrig høres andet fra de Allierede, end om hvor mange Penge Officererne faa. — 31. Mai st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 616.

Majo. *20326. Daniel Weimann tilskriver Kurf. af Brandenburg, at den store hollandske Flaade med det første vil løbe ud, at han har haft en Samtale med de Witt angaaende Mæglingsforhandlingerne, og at disse synes at skulle gjenoptages. — *Haag*, ... Maj. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 206—08.

3. Junii. *20327. Daniel Weimann tilskriver Kurf. af Brandenburg, at Hr. Rosewing har underrettet K. af Danmark om, at den engelske Regering ikke vil lade sig binde af Traktaten i Haag. Alt Haab er derfor ikke forbi. — *Haag*, 13. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII 227—28.

4. Junii. *20328. Kurf. af Brandenburg underretter Kejseren om Erobringen af Fænø og meddeler, at Opdam har faaet Ordre til intet videre at foretage mod Fjenden. — *Im Feldlager am Strande des Belts gegen der Insel Fennöh*, 4. Juni. (Tydsk.) Udt og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friederich Wilhelm von Brandenburg VIII. 386. Samtidig udgik lignende Skrivelser til K. af Danmark og Polen.

5. Junii. *20329. Ernst Heinrich Borck meddeler Raaderne i Bayreuth, at Kurfyrsten den 25. Maj med 7000 Md. er afmarscheret fra Frederiksodde og den 1. Juni har fordrevet

1659.

Svenskerne fra Øen »Fannow«; nu afventer han flere Fartøjer for at føre Hæren over til Fyen, hvor Svenskerne have koncentreret deres Tropper. — *Dat. im Lager vor Fühnen*, 5. May (er Juni). (Tydsk.) Märkische Forschungen IV. 313—14.

*20330. K. Fr. III.'s Befaling til Biskop Svane, at han skal optage den forrige spanske Residents Tjener i Kirkens Samfund. — 6. Juni. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 666. 6 Junii.

*20331. Relatio a Colowrath legati et Francisci de Lisola, residentis Cæsaris, in qua expeditionem contra Svecos accelerandam esse censent, antequam Svecus militem suum Hafnia in Pomeraniam reducat, ut animus regis Daniæ erigatur, ne ad iniquas conditiones adigatur. Legatum Danicum subito profectum et Polonos inde pacem inter Daniam et Sveciam metuere scribunt. — *Warschau*, Juni 16. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 521—22. 6. Junii.

*20332. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten om sin Samtale med de hollandske Gesandter, hvem han til Kongens Tilfredsstillelse havde bebrejdet Koncertmagternes Partikulærfredspolitik. — 7. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 616—17. 7. Junii.

*20333. Kurf. af Brandenburg befaler Daniel Weimann at foreholde Generalstaterne, at deres Politik vil fordærve alle Udsigter til Fred i Norden, og at Opdam maa instrueres til at gaa defensivt frem imod den svenske Flaade. — *Feldlager gegen der Insel Fennoe über*, 8. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 231—32. 8. Junii.

*20334. Indberetning fra den kejserlige Gesandt Kolowrath og Residenten Fr. v. Lisola, hvori siges, at den danske Gesandts Rejse skyldtes personlige Grunde, og at han d. 17de Juni sammen med de kejserlige og brandenburgske Gesandter satte igjennem, at Konferencerne om Fredspræliminærer gjenoptoges. — *Warschau*, Juni 20. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 523. 10. Junii.

*20335. K. Fr. III. befaler Hofmarskalk Kørbitz at indskrænke Spisningen ved Hoffet, da Tilførsel til Staden næsten er umulig. — (D. 11. Juni.) Hist. Tidsskr. 4. R. V. 408—10. 11. Junii.

*20336. Indberetning fra den kejserlige Gesandt v. Kolowrath og Residenten Fr. v. Lisola om Vanskelighederne ved at opnaa Danmarks Deltagelse i Konferencen. — *Warschau*, Juni 21. Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 523—24. 11. Junii.

*20337. Beretning (til Kurf. af Brandenburg) angaaende Erobringen af Øen Fenør. — 11. Juni. (Tydsk.) Silfverstolpe, Historiskt Bibliotek II. 433—35. 11. Junii.

*20338. Kurf. af Brandenburg befaler Daniel Weimann at underrette Generalstaterne om, at K. af Danmark i intet Tilfælde vil slutte en Partikulærtraktat. — *Bei der Insel Fanøe gegen Fühnen*, 12. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 228. 12. Junii.

*20339. Daniel Weimann underetter Kurf. af Brandenburg om den almindelige Misfornøjelse, der hersker i Holland imod de Witts Politik i den nordiske Krig, og om den Glæde, som Erobringen af Fænø har fremkaldt. — *Amsterdam*, 24. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 232—34. 14. Junii.

*20340. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten, at de hollandske Gesandter nu synes at indse, at Fredspolitiken er forfejlet; Hollænderne lade Byen lide Nod, især skorter det paa Brænde, der koster 24. Rdlr. Favnen. — 16. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 617. 16. Junii.

1659.

16. Junii. *20341. DE WITTS Brev til Opdam, hvori klages over den danske Konges Uvilje mod Fredslutning. — 26. Juni. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 255.

17. Junii. *20342. KURF. AF BRANDENBURG sender Dr. af Polen Nyheder fra Krigsskuepladsen bl. a. om Erobringen af Fænø; alle Efterretninger fra Sundet gaa ud paa, at K. af Danmark haardnakket vægrer sig ved at slutte nogen Særtraktat. — *Au camp vis à vis au l'isle de Fenoe*, 17. Juni. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 310—11.

17. Junii. *20343. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Haager Koncerten vækker mere og mere Misfornøjelse i Holland, og at de Witt har sammenkaldt Generalstaterne i Anledning af den nye Forlæugelse af Traktaten mellem Holland og England angaaende Flaadernes Optræden i Østersøen. — *Haag*, 27. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 234.

17. Junii. *20344. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne, hvori klages stærkt over, at disse, skjøndt de bevidste 3 Uger ere gaaede, dog søge at forlænge Tiden for at ødelægge K. af Danmark og gavne K. af Sverig; derimod haabes, at de engelske Kommissærer, der skulle sendes til Danmark, bedre ville befordre Freden. — *London*, d. 27. Junii st. n. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 760—63.

20. Junii. 13362. Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 234.

20. Junii. *20345. DE WITTS Brev til Opdam, hvori atter klages over den danske Konges Uvilje mod Fredslutning. — 30. Juni. (Hollandsk.) Udt. p. Fransk i Lefèvre-Pontalis, Jean de Witt I. 255.

20. Junii. *20346. MICHIEL ADRIAN DE RUIJTER meddeler (Generalstaterne?), at, medens han selv har maattet ligge stille, have de Svenske gjort Jagt paa to hollandske Skibe, hvoraf det ene har maattet stikkes i Brand; han haaber, at Vaabenstilstanden ikke maa blive forlænget. — *Int slandts ship, t'Huijs te Swieten, voor ancker liggende bij het eijlandt Rooms*, den laetsten Junii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Gezelschap te Utrecht 2. Serie 5. Jaarg S. 81—82.

20. Junii. *20347. J(ACOBI VAN WASSENAER meddeler (Generalstaterne?), at Vaabenstilstanden med de Svenske nu er endt, tilmed da disse under den have gjort Jagt paa to hollandske Skibe, hvoraf det ene har maattet stikkes i Brand; han haaber paa en Overenskomst med den engelske Admiral Mountagu om at beskytte begge Staters Skibe. — *In ons schip d'Endraght bij Romps*, desen 30. Junii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Gezelschap te Utrecht 2. Serie 5. Jaarg. S 82—84.

21. Junii. *20348. De brandenburgske Gesandter WEIMANNS og COPES Memoire til Generalstaterne, hvori de udtale Kurfyrstens Misfornøjelse med Traktaten af 21. Maj, som har muliggjort K. af Sverig Erobringen af de danske Øer, og fordre nye Instruxer for Admiral Opdam. — 1. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 235.

22. Junii. *20349. KURF. AF BRANDENBURGS Brev til K. Ludvig XIV., hvori han beklager, at man ved Fredsunderhandlingerne i Haag intet Hensyn har taget til hans Gesandt, og ene bekymret sig om de svenske Interesser og aldeles ikke om Brandenburgs og dets Allieredes. — *Fanö*, 22. Juni. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 201—02.

1659.

*20350. Den kejserlige Gesandt v. KOLOWRATH og Residenten FR. v. LISOLA skrive i en Indberetning, at den hollandske Gesandt har erklæret, at Afslutningen af den svensk-danske Fred er nær forestaaende. — *Warschau*, Juli 3. (Latin.) Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 524—25. 23. Junii.

13339. Brndst. i Hojer, Kurzgef. Dannemärk. Geschichte S. 450. 24. Junii.

*20351. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at den danske Resident i England Hr. Petknm paa Gjennemrejsen til Danmark har opholdt sig i Haag. — *Haag*, 4. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 235. 24. Junii.

*20352. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Stilstanden med Holland er bleven forlænget, den engelske Flaade holder Øje med den hollandske, Admiral Wrangel er bleven arresteret paa Grund af et Sammenstød med Hollænderne; den franske Ambassadør er kommen fra Dantzig. — (*Helsingør*), d. 25. Junii. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 235—36. 25. Junii.

*20353. Fyrst WILHELM FREDERIK af Nassaus Brev til Kurf. af Brandenburg, hvori han klager over Admiral Opdams Optræden. — *Groeningen*, 5. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 236. 25. Junii vel 5. Julii.

*20354. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken han beklager sig over Admiral Opdams Ulyst til Kamp; trods denne vil han dog gjøre et Landgangsforsøg paa Fyen, men anmoder Kongen om at udvirke nogen Hjælp hos Opdam. — (*Colding*), 27. Juni. Brudst. og Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 603. 27. Junii.

*20355. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Kejseren om et mislykket Landgangsforsøg ved Middelfart. — *Feldlager bei Coldingen*, 28. Juni. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 388. Ligelydende Skrivelser udgik z. D. til K. af Danmark og Polen. 28. Junii.

*20356. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann at fordre Satisfaktion af Generalstaterne for den Krænkelse, som Opdam har tilføjet ham ved sin Optræden mod hans Sendebud. — *Feldlager bei Coldingen*, 28. Juni. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 237. 28. Junii.

*20357. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Daniel Weimann om et mislykket Angreb paa Middelfart, klager over, at Admiral Opdam ikke direkte har villet understøtte Angrebet, og fordrer, at Generalstaterne skulle udtale deres Misfornøjelse med Admiralens Optræden. — *Feldlager bei Colding*, 28. Juni. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z Gesch d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 230—31. 28. Junii.

*20358. Skrivelse fra JAN DE WITT til Boreel, nederlandsk Gesandt i Paris, hvori bl. a. berøres, at den franske Gesandt Terlon den 27. Juni er afrejst fra Dantzig til Sverig og Danmark. — *A la Haye*, le 10. Juillet. (Hollandsk.) Fransk Overs. i Lettres et Negociations de Jean de Witt I. 507—08. 30. Junii.

*20359. DR. AF POLEN skriver til Kurf. af Brandenburg, at hvis England og Holland fordre det, nødes Danmark til at underhandle uden at tage Hensyn til sine Allierede; Kurfyrsten bør gaa over til Sjælland. — Uden Datum. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 311—12. Med Paategning: »Praes. im Feldlager den 4. Juli.« Junio.

*20360. JOH. COPES skriver til Kurf. af Brandenburg, at Holland har fattet den Resolution at foreslaa Generalstaterne at afsende en kategorisk Erklæring angaaende Fredslutning mellem Sverig og Danmark, og i Tilfælde af K. af Danmarks Vægring trække 1. Julii.

1659.

deres Flaade og Tropper tilbage. Alle de Grunde, som Gesandten er fremkommet med for at afværge denne Erklæring, have været frugtesløse. — *Haag*, 11. Juli. (Tydsk.) Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 237—39.

1. Julii. *20361. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvorefter den engelske Regering er utilbøjelig til at følge Generalstaternes Opfordring til at ratificere Haagertraktaten; de til de nordiske Konger bestemte Commissarier ere nu i Begreb med at rejse. — *Londen*, d. $\frac{1}{11}$. Julii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 763—66.

2. Julii. *20362. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at en Præst, der havde lovet den danske Konge at praktisere K. af Sverig fangen til Kjøbenhavn, nu sidder i Arrest med flere Borgere; Rigsadmiralen har fordrevet Brandenburgerne fra Fyen, hvorved de lede stort Tab. — (*Helsingør*), d. 2. Julii. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 236.

3. Julii. *20363. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at den engelske Admiral har sendt en Galiot med Levnedsmidler til Hoffets Damer. Hollænderne bekymre sig derimod ikke om Kongen; Opdam er i Dag gaaet til Ankers to Mil fra Byen. Han opfordrer til at lade betone i Haag, at Kongen ej vil indlade sig paa en Partikulærfred. — 3. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 617.

4. Julii. *20364. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at der hersker Usikkerhed hos de hollandske Statsmænd om, hvad man skal gjøre, men at de Witt, trods kraftige Forestillinger af ham selv og af den danske Gesandt, staar fast ved sin Beslutning. Den kejserlige Gesandt agter med »esclat« at træde tilbage fra Forhandlingerne, hvad der muligvis vil vække nogen Forstyrrelse i de Witts Planer. — *Haag*, 14. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 239—41.

5. Julii. *20365. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for v. d. Marwitz og v. Somnitz, der skulle forhandle med K. Fr. III. om Landgangen paa Fyen, en Diversion mod Pommern og Angreb paa Bremen. — *Feldlager bei Colding*, 5. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 618—19.

8. Julii. 13378. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 244—46.

8. Julii. *20366. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Forhandlingerne i Holland have taget en alvorlig Vending, fordi den franske Gesandt de Thou har erklæret, at Frankrig vil stille sig paa K. af Sverigs Side, hvis man ikke vil følge Traktaterne i Haag. Nærmere Oplysninger om Generalstaternes Politik, om K. af Sverigs Erklæring af 20. Juni etc. — *Haag*, 18. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 241—44.

8. Julii. *20367. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts, Sekretær hos de Thou, fransk Gesandt ved Generalstaterne, hvorefter han igjennem Hr. Petkum har modtaget et Brev fra ham. — D. $\frac{8}{18}$. Julii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 5. Serie. 25. Jaarg. S. 766.

8. Julii. *20368. EN UNÆVNT meddeler (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), at Rosenvinge har forestillet Statsraadet Skadeligheden af en særskilt, paa Roskildefreden eller Haagertraktaten baseret Fred imellem Danmark og Sverig; den engelske Regering har imidlertid alligevel ratificeret Haagertraktaten; det er ufatteligt, hvorfor Frankrig er saa fjendsk imod Danmark; de til K. af Danmark og Sverig bestemte Commissarier ere afrejste i Mandags til Yarmouth. — *Londen*, d. $\frac{6}{16}$. Julii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 766—69.

1659.

*20369. Dr. af Polens Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken hun bl. a. beder om Efterretning om hans Overgang til Fyen og de Svenskes Tab. — *Varsovie*, 18. Juli. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 318. 8. Julii.

*20370. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten om sit Sammenstød med Opdam, der paastaar, at de Allierede med Vilje intet have udrettet paa Fyen. — 9. Juli st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 619—20. 9. Julii.

*20371. Johan Copes underretter Kurf. af Brandenburg om den imellem England og Frankrig den 3. Februar sluttede Traktat, hvori begge forpligte sig til at understøtte Sverig imod alle, som ville optræde fjendtlig imod det. — *Haag*, 19. Juli. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 246—47. 9. Julii.

*20372. Den franske Gesandt de Terlon tilbyder K. Fr. III. Frankrigs, Englands og Hollands Mægling mellem Danmark og Sverig. — 9. Juillet. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 404—05. 9. Julii.

*20373. Brev fra de Terlon til Rigshovmesteren, hvori han raader til at modtage den tilbudte Mægling. — Uden Datum. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 405—07. 9. Julii.

*20374. Brev fra de Terlon til Generalstaternes Ambassadører om Mæglingen mellem Danmark og Sverig. — *A Elseneur*, le 9. Juillet. (Fransk.) Mémoires de Terlon II 407—10 9. Julii.

*20375. Johannis Christiani de Boineburg ad Johannem Conradum Dietericum epistola, in qua commemorat, in Dania res retro sublapsas in deterius esse videri. — *Mogunt.*, 20. Jul. Jo. Chr. de Boineburg ad Jo. Conr. Dietericum Epistolæ S. 194—95. 10. Julii.

*20376. Daniel Weimann skriver til Kurf. af Brandenburg, at de Witts Anskuelser have Overvægten i Generalstaterne, og at man kun tør haabe nogen Forandring under Forudsætning af en almindelig politisk Vending, idet England og Frankrig begge nære Mistro til hinanden og søge Hollands Venskab. — *Haag*, 21. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 247—49. 11. Julii.

*20377. Brev fra Generalstaternes Ambassadører P. Vogelsang og V. Harren til de Terlon, hvori de, efter at have omtalt den danske Konges Vægring ved at slutte Fred uden sine Allierede, tilsige ham deres Bistand ved Mæglingen. — *De Copenhague*, le 11. Juillet. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 411—13. 11. Julii.

*20378. K. Fr. III.'s Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken han beder om et Hjælpekorps til Undsætning af Nakskov. — *Kopenhagen*, 12. Julii. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 604. 12. Julii.

*20379. Johan Ekeblad skriver til sin Fader, at Hofretsherrerne ere rejste til Malmø for at forhøre Ulfelts Sag; der ventes to Gesandter fra hver af Hollands Stater. — *Fredriksburg*, d. 13. Julii. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 236. 13. Julii.

*20380. K. Fr. III.'s Svar til de Terlon, hvori han modtager Tilbudet om Mægling. — *Fait à nôtre Palais Royal*, le 14. Juillet. (Fransk). Mémoires de Terlon II. 410—11. 14. Julii.

*20381. Thomæ Bangii professoris ad M. Henningum Stochflet, episcopum Asloensis diœceseos, litteræ, quibus in dimissione filii eius, de Hafniæ in bello meritis et exterarum nationum de Norvagico exercitu fama scribit. In postscripto baccalaureum quendam ad conrectoratum Asloensem vacantem commendat. — *Hafniæ*, 14. Jul. (Latin og Postscriptum paa Dansk.) Kirkehist. Saml. 3. R. V. 276—78. 14. Julii.

*20382. Daniel Weimann underretter Kurf. af Brandenburg om den mellem den engelske Gesandt og Generalstaterne den 24. (14.) Juli trufne Overenskomst (Nr. 13396) om i 15. Julii.

1659.

Forening at bringe Danmark til at antage Freden i Roskilde, og om Stemningen i Holland. — *Haag*, 25. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 249—51.

16. Julii. *20383. Kurf. af Brandenburg klager til Statholderen i Cleve, Greven af Nassau, over Hollændernes Optræden i den nordiske Krig, som kun bliver bestemt af deres Had til det oranske Hus. — *Im Lager bei Mittelfahrt*, $\frac{16}{26}$. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg V. 921—22.

16. Julii. *20384. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten om en Audients, han og Somnitz havde haft hos Kongen i Anledning af Toget til Pommern; Terlon foræller til alle, at kejserlige Tropper alt ere paa Vejen til Pommern, hvorfor han tilraader at føre Forhandlingerne med større Forsigtighed. — 16. Juli st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 620—21.

18. Julii. 13416. Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 255—56.

18. Julii. *20385. K. Fr. III.'s Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken han indtrængende tilraader at angribe Pommern samt forurolige Fjenden i Bremen og Verden. — *Kopenhagen*, 18. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 604—05.

21. Julii. *20386. K. Fr. III.'s Bestalling for Generalmajor Adolf Fuchs som Guvernør over Bornholm. — 21. Juli. Udt. i Nyt. hist. Tidsskr. IV. 384.

21. Julii. *20387. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz meddeler Kurfyrsten, at han trods en ny Audients kun har kunnet opnaa, at et dansk Regiment deltager i Toget til Pommern. — 21. Juli st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 621.

22. Julii. *20388. Kurf. af Brandenburgs Resolution, i hvilken han billiger den Tilrettevisning, v. d. Marwitz har givet Opdam, og udtaler sin Harme mod denne. — *Middelfahrt*, 22. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 620.

22. Julii. *20389. Daniel Weimann underretter Kurf. af Brandenburg om, at den franske Gesandt de Thou har benægtet at have nogen Del i Englands og Hollands sidste Erklæring om Fredsunderhandlingerne i Norden. — *Haag*, 1. August. (Tydsk.) Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 253—54.

22. Julii. *20390. Johan Copes meddeler Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne have forlangt en skriftlig Erklæring af den hollandske Gesandt i England, Nieupoort, fordi han egenmægtig har forlænget Haager Traktaten paa 3 Uger. — *Haag*, 1. August. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 259—60.

22. Julii. *20391. En Unævnt forestiller (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne) Umuligheden for K. af Danmark ved at slutte en særskilt Fred uden sine Forbundne, da disse have Halvøen inde; ombord paa den engelske Flaade i Sundet skal herske Sygdom. — *Londen*, d. 22. Julii st. v. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 769—71.

24.-30. Julii. *20392. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten, at Stemningen mellem Adelen og Kjøbenhavns Borgere er saaledes, at hvis Hollænderne ej snart skifte Politik, kan det befryktes, at det vil komme til Fredsunderhandlinger. — 24.-30. Juli st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 622.

1659.

*20393. Daniel Weimann tilsender Kurf. af Brandenburg en Afskrift af Generalstaternes Skrivelse af 21. Juli til K. af Danmark (Nr. 13419), tilligemed nærmere Oplysninger om den engelske Ratifikation af Traktaten af 21. Maj. — *Haag*, 4. August. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 254-55. 25. Julii.

*20394. Kurf. af Brandenburg meddeler K. Fr. III., at det ønskede Troppekorps til Nakskovs Undsætning skal afgaa til Kiel. — *Feldlager bei Colding*, 26. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 604. 26. Julii.

*20395. Kurf. af Brandenburg skriver til K. Fr. III. om Træfningen ved Æbeltoft, for hvilket Nederlag de hollandske Kapitajner bære Skylden. — *Lager bei Colding*, 26. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 606. 26. Julii.

*20396. Kurf. af Brandenburg giver Kejseren Meddelelse om den paa Grund af Hollændernes Ulyst til Kamp tabte Søtræfning (ved Æbeltoft). — *Feldlager bei Colding*, 26. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 389. Ligelydende Skrivelse afgik til K. af Polen. 26. Julii.

*20397. Kurf. af Brandenburgs Resolution til sin Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, i hvilken han udtaler sin Betænkelighed ved Toget til Pommern. — *Colding*, 26. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 620. 26. Julii.

*20398. Kurf. af Brandenburg underretter Generalstaterne om et Nederlag, som danske og hollandske Skibe have lidt imod de Svenske, og opfordrer dem til at træde fra Beslutningerne i Haag. — *Feldlager bei Colding*, 26. Juli. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 257—58. 26. Julii.

*20399. Kurf. af Brandenburg tilsender Daniel Weimann en Afskrift af Brevet af samme Dato til Generalstaterne, og befaler ham at forebringe disse de Grunde, som have foranlediget de hollandske og danske Skibes Nederlag. — *Feldlager bei Coldingen*, 26. Juli. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 256—57. 26. Julii.

*20400. Skrivelse fra v. d. Marwitz, brandenburgsk Gesandt i Kjøbenhavn, til Kurfyrsten, hvori han klager over, at Terlon holder fuldstændigt med Sverig og haaner den brandenburgske Hær. — 27. Juli st. v. (Tydsk.) Brudst. i Forschungen zur Deutschen Gesch. IV. 35. 27. Julii.

*20401. Johan Ekeblad skriver til sin Fader om Nakskovs Indtagelse og Erobringen af en Førselsflaade paa 30 Skibe i Beltet, de engelske Gesandter have allerede forhandlet med de franske og hollandske, hvorover Kongen er ilde tilfreds; de paa Kronborg fængslede Forrædere have faaet deres Dom. — *Fredriksburg*, d. 29. Juli. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 236—37. 29. Julii.

*20402. Kurf. af Brandenburg skriver til Dr. af Polen, at der afgaar 1500 Ryttere til Danmark, som Admiral Obdam har lovet at overføre; selv om Sverig vilde afstaa Skaane, vilde Danmark ikke indlade sig i Særunderhandlinger, men Polen maa vise større Iver for Krigen. — *Middelfart*, 29. Juli. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 314—15. 29. Julii.

*20403. Skrivelse fra en Unævnt til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, hvorledes de Svenske arbejde hos den engelske Regering paa en for dem fordelagtig Fred i Norden. — *Londen*, d. 29. Julii st. v. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 5. Serie. 25. Jaarg. S. 771—73. 29. Julii.

1659.

30. Julii. *20404. THOMÆ BANGII professoris ad M. Henningium Stochflet, Episcopum Asloensem, litteræ, in quibus pacis negotii mentione facta de morte Ulfeldii quærit. Addit, se domo sua Norvagicos aliquot et Islandicos studiosos accipere posse. — *Hafn.*, 30. Jul. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 278—79.

30. Julii. *20405. Skrivelse fra v. D. MARWITZ, brandenburgsk Gesandt i Kjøbenhavn, til Kurfyrsten, hvori han klager over Terlons løse Snak. — 30. Juli. (Tydsk.) Brudst. i Forschungen zur Deutschen Gesch. IV. 35.

Julio. *20406. Admiral MONTAGUS Svar paa en Skrivelse fra de Terlon, hvori han henviser denne til Forhandlinger med Medoué. — Uden Datum. (Fransk.) Memoires de Terlon II. 417—18.

1. Augusti. *20407. OTTO POWISCH, Generalkommissær, befaler og befuldmægtiger Oberst Lauridtz Powisch t. Schrumsagger til ved militærisk Exekution at lade paagribe de unge Karle, som af Kommissærerne eller Lensmændenes Fuldmægtige blive udskrevne til Soldater, for at han snarest kan kompletere sit Regiment. — *Viborg*, d. 1. Augusti. Orion. Qvartalskr. II. 285—86.

2. Augusti. *20408. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om Kampene i Jylland; Aarhus er brændt, Fanø indtaget og mange Skibe dels erobrede dels ødelagte af de Danske selv; de engelske Gesandter have haft Audients hos Kongen, de ville blot bilægge Krigen, hvilket synes at lykkes. — *Fredriksburg*, d. 2. Aug. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 237—38.

5. Augusti. *20409. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg, at de hollandske Skibes Nederlag har vakt stor Forbitrelse i Holland; tillige meddeler han, at det truer med en Katastrofe i England, hvorfor K. af Danmark bør holde ud og afvente bedre Tider. — *Haag*, 15. August. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 260—61.

5. Augusti. *20410. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at den engelske Regering trods Rosenvinges Forestillinger har stadfæstet de i Haag den 24. Juli tagne Beslutninger; men disse ville de Svenske, og kunne de Danske ikke antage. — *Londen*, d. $\frac{5}{15}$. Augusti. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht. 5. Serie. 25. Jaarg. S. 773—76.

6. Augusti. *20411. Judicium MEDICORUM in casu Torberni Petræi, in quo censere debent, penes quem culpa sit, sive penes doctorem sive ægrotum Torbernum, quod sanitatem suam hic æger non recuperaverit. — *Hafniæ*, 6. Augusti. Bartholini Cista Medica S. 529—30.

6. Augusti. *20412. Skrivelse fra v. D. MARWITZ, brandenburgsk Gesandt i Kjøbenhavn, til Kurfyrsten, hvori han omtaler, at Terlon har forladt Kjøbenhavn, fordi hans Konge ikke har villet gaa ind paa Bestemmelsen i den anden Haager Koncert om at paatvinge Konger noget; nogle mene, at han er rejst til Svenskerne. — 6. August. (Tydsk.) Brudst. i Forschungen zur Deutschen Gesch. IV. 35.

8. Augusti. *20413. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om de forskjellige Anskuelser i Holland angaaende Fredsforhandlingerne i Norden, nogle mene, at begge Konger ville slutte en Separatfred. Hert. af Gottorp har ladet indlevere en Klage til Generalstaterne over de Allierede. — *Haag*, 18. August. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 261—63.

10. Augusti. *20414. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at de svenske Gesandter have været i Kjøbenhavn; Adelen modsætter sig Freden, Folket ønsker den; Kongen har sendt

1659.

Tropper til Pommern, da en stor kejserlig Hær staar tre Mil fra Stettin. — *Fredriksburg*, d. 10. Aug. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 238.

*20415. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om den engelsk-hollandske Mægling mellem Danmark og Sverig, det opgivne Forsøg paa at undsætte Nakskov m. m. — *Kbh.*, 20. Aug. n. St. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr 5. R. III 162—69. 10. Augusti.

*20416. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Kongen bestemt har afvist Hollands og Englands Fordring om at slutte Fred inden 14 Dage. — 10. Aug. st. v. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 622. 10. Augusti.

*20417. AUGUSTI BUCHNERI ad Johannem Davidem ab Oppel litteræ, in quibus scribit, beri allatum esse, pacem inter Svecum et Danum conventam esse, nec Brandeburgicum exclusum, si in leges consentiret. — *In Polsdorfiano rusculo*, d. X. Augusti. Aug. Buchneri epistolæ I. 425—28. 10. Augusti.

*20418. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader bl. a., at der tvivles stærkt om Freden, da Englænderne ere blevne »studse« og ville have, at Kongen skal tilbagegive Trondhjem og Bornholm, medens han snarere tænker at faa noget mere; »bedre endnu at friste Krigslykken end at indgaa en skammelig Fred«. — *Helsingör*, d. 13. Aug. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 238—39. 13. Augusti.

*20419. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LYSOLA, residentis Cæsaris, in qua aulam Svecicam metuere scribunt, ne elector Brandenburgicus particularibus tractatibus Danis accedat, cuius suspicionis causas et deputati statuum fœderatorum de privata Daniæ pace sententiam recensent. Semper novos de pace Daniæ nuntios venire dicunt. — *Warschau*, August 23. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 529—30. 13. Augusti.

*20420. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Hollænderne og Englænderne ere meget fortørnede paa K. af Sverig, der ikke vil udtale sig om Fredsprojektet. — 13. Aug. st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenbnrg VIII. 623. 13. Augusti.

*20421. Skrivelse fra den fhv. spanske Gesandt i Kjøbenhavn Grev REBOLLENO til K. af Spanien, i hvilken han udtaler sin Harme over de Allieredes og Hollændernes Adfærd mod Danmark. — 23. Aug. (Spansk.) Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 342. 13. Augusti.

*20422. Oberst HÅKON NILSSON SKYTTES Skrivelse til A. Forbus, at han ej har kunnet afsende Lavetterne, da han manglede Jærn til at beslaa dem med; hvad Karlen (en svensk Spion?) angaar, sidder han i Blaa Taarn i Kjøbenhavn, hvis han ej alt hænger i Galgen. — *Christionstad*, d. 15. Aug. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. X. 80. 15. Augusti.

*20423. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at K. af Danmarks Skrivelse af 31. Juli har vakt stor Ærgrelse i Holland, og at man spotter over de mange Fejl, som findes i den. — *Haag*, 25. August. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 263. 15. Augusti

*20424. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Fyrst Moritz af Nassau, Statholder i Cleve, hvori omtales en i Frankfurt a. Main paa Tryk udkommen, mod Kurfyrsten rettet Extrakt af en Skrivelse fra den kurfyrstelige Lejr i Nærheden af Kolding, dat. $\frac{10}{20}$. Juni. — *Besthoft*, 16. August. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Forschungen zur Deutschen Gesch. IV. 38—39. 16. Augusti.

1659.

16. Augusti. *20425. Krigsraadsprotokol over Forbandlingerne angaaende den brandenburgske og kejserlige Expedition til Pommern og om de Tropper, der skulle efterlades i Danmark. — 16. Augusti. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 608.

ante 19. Augusti. *20426. Henrik Thomasøn Gerner meddeler sin Hustru, at han skal henrettes den kommende Fredag, og giver hende i den Anledning forskjellige Befalinger. — Uden Datum. Christensen, Hørsholms Historie S. 352.

19. Augusti. *20427. K. Fr. III. opfordrer Søffren Poffuelsøn, Bgm. i Christianopel, og Bartolomeus Halder, Raadmd. smstds., til at understøtte Kapitajn Michel Skov under hans Foretagender i de skaanske Provinser. — 19. Augusti. Udt. p. Sv. i Gynther, Blekings Hist. I. 97—98

19. Augusti. *20428. Johan Copes meddeler Kurf. af Brandenburg, at Admiral Wassenaers Skrivelse til Generalstaterne, hvori ban klager over, at den Bagvadskelse, ban bar været Gjenstand for, har fremkaldt stor Forbitrelse, og at man har opstillet 19 Artikler imod bam; Gesandterne i Kjøbenbavn meddele, at de have befalet baade Skibe og Soldater at blive i Landet. — *Haag*, 29. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 266—67.

19. Augusti. *20429. Skrivelse fra en Unævnt til (Bernbarts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), bvori han udtaler, at disse næppe ville tvinge K. af Sverig til at antage Haager Koncerten; fra den engelske Flaade i Sundet er kommen en Expres med Breve. — *Londen*, d. $\frac{19}{29}$. Augusti. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 777—79.

20. Augusti. *20430. Johan Ekeblad skriver til sin Fader om Fredsforhandlingerne, der efter Bjelkes Løsladelse synes at have bedre Fremgang; Hollænderne og Englænderne ville imponere med deres Flaader og ønske Fred for Pandeleus Skyld, K. af Danmark »venter alt af Tiden«. — *Fredriksb.*, d. 20. Aug. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard Arch. VIII. 239.

20. Augusti. *20431. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenbavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten, at da K. af Sverig har nægtet at antage Fredsforslaget, søge Holland og England at bevæge K. Fr. III. til af gaa ind herpaa, hvorefter Sverig vil blive behandlet som Refusant; Kongen har forhandlet herom med ham, den kejserlige og den polske Gesandt, uden at der blev taget nogen bestemt Beslutning. — 20. Aug. st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 623—24.

21. Augusti. *20432. Protokol over Forhandlingerne mellem Kurf. af Brandenburg og Rigsraad Otto Kragge angaaende Haager Koncerten. — *Gottorp*, 21. Aug. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 607.

24. Augusti. *20433. Skrivelse fra Christoph Parsberg, som endnu ikke har kunnet rejse til Dantzig; han skriver, at de brandenburgske Tropper for største Delen ere rykkede ned i Holsten, men at nogle endnu staa i Jylland, og at Kurfyrsten selv ligger syg i Haderslev; han mener, at det er bedst paa Grund af de indtraadte Forandringer at opsætte Rejsen til Polen. — *Lübeck*, 24. August. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II 3. St. S. 138.

24. et 28. Augusti. *20434. Indberetning fra Goes til K. af Spanien om den engelsk-hollandske Mægling mellem Danmark og Sverig; Gesandternes Optræden har i høj Grad ophidset den svenske Konge. — *Kbh.*, 3. (og Efterskrift 7.) Septb. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 169—76.

1659.

*20435. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. n. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at K. af Danmark nu har antaget Haager Traktaten, hvorimod K. af Sverig vægrer sig derved og kun vil forhandle direkte med Danmark. — 24. Aug. st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 624. 24. Augusti.

*20436. LYDER SIFFUERS for Kjøge By indgivne Ansøgning til K. Karl X. Gustaf om at forskaanes for at udrede 4000 Tdr. Korn og 500 Rdlr. rede Penge. — *Helsinghør,* d. 25. Augusti. Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktst. S. 89—90. 25. Augusti.

*20437. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at nogle engelske Skibe skulle blive i Sundet, Resten vende hjem; Nederlandene ville næppe bringe K. af Sverig til at antage Haager Koncerten og ere i det Hele den eneste Aarsag til Danmarks Ødelæggelse. — *Londen,* 26. Augusti / 5. September. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 779—81. 26. Augusti.

*20438. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Fredsforhandlingerne fortsættes daglig, den engelske Flaade er klar til Afsejling. — *Frb.*, d. 27. Aug. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 239. 27. Augusti.

13535. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 265—66. 28. Augusti.

*20439. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann at overrække Generalstaterne hans Skrivelse af samme Dato og at søge at bevæge dem til at kalde Opdam tilbage og lade de Ruyter faa Overanførselen. — *Hauptquartier Rellinghausen,* 28. Aug. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 264—65. 28. Augusti.

*20440. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at Efterretningen om K. af Sverigs Vægring ved at bifalde Traktaterne i Haag har vakt stor Bestyrtelse, og at der straks er indledet Underhandlinger med den danske Gesandt om Afsendelsen af Krigsfornødenheder til Danmark. — *Haag,* 7. Septbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 267—68. 28. Augusti.

*20441. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. n. MARWITZ skriver til Kurfyrsten om de resultatsløse Forhandlinger mellem de danske og svenske Kommissarier; Montagu er afsejlet med Flaaden til England; Hollænderne have nu besluttet at gaa angrebsvis frem mod de Svenske. — 29. Aug. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 624—25. 29. Augusti.

*20442. Admiral MICHIEL ADRIAAN RUYTER meddeler Amsterdammer Admiralitetets kommitterede Raader, at hans Flaade er kommen til Sundet; den engelske Flaade er derimod sejlet hjem; Udsigterne til Fred ere kun smaa; der trænges højligt til Proviantsendelser fra Holland. — *Int slant schip Thuys te Zwieten, voir ancker leggende omtrent Elseneur,* d. 9. September. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie. 6. Jaarg. S. 367—70. 30. Augusti.

*20443. KURF. AF BRANDENBURGS Rekreditiv for Rigsraad (Otte) Kragge og Fr. v. Ahlfeld. — 1. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 607. 1. Septbr.

*20444. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Fredsmæglerne, i hvilken han beder dem om at antage sig hans Sag hos K. af Danmark og virke for, at han faar sine Godser tilbage, og at der gives ham Oprejsning for al den Krænkelse, han og hans Hustru have lidt. — 2. Septbr. Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 703—04. 2. Septbr.

1659.

2. Septbr. *20445. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om Stemningen i olland efter K. af Sverigs Vægring, om Forberedelser til at sende Hjælpetropper og Proviant til Danmark, om Subsidier fra Spanien til K. af Danmark, og om Forhandlinger mellem ham og Generalstaterne angaaende Overførelse af brandenburgsk Kavalleri til de danske Øer. — *Haag*, 12. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 268—72.

2. Septbr. *20446. Admiral J. VAN WASSENAAR (OBDAM) meddeler Amsterdammer Admiralitetets kommitterede Raader, at Svenskerne ifølge et Brev fra Sekretær Erik Krag til Admiral Bjelke have tilbudt at forhandle alene med K. af Danmark uden nederlandsk eller engelsk Mægling; Hensigten er kun at trække Tiden ud til Vinteren; men det er tvivlsomt, om Kjøbenhavn kan holdes saalænge. — *Inde Endracht omtrent Siro*, d. 12. Septembris. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie. 6. Jaarg. S. 370—71.

3. Septbr. *20447. CHRISTOPH PARSBERG melder til Kjøbenhavn, at Otto Kragh har berettet fra Hovedkvarteret, at 1800 Kejserlige, 1800 Brandenburgere og 1200 Polakker blive staaende i Holsten. — *Lübeck*, 3. Sept. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 139.

3. Septbr. *20448. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at den engelske Flaade er sejlet hjem, den hollandske Flaade er fra Kjøbenhavn gaaet dels til Hveen dels til Beltet. — D. 3. Sept. (Svensk.) Udt i De la Gard. Arch. VIII. 239—40.

5. Septbr. *20449. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om det bratte Omslag i Stemningen i Holland, om Forberedelser til at lade Ruyter angribe den svenske Flaade i Sundet og til at sende Proviant til Kjøbenhavn. — *Haag*, 15. Sept. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 272—73.

5. Septbr. *20450. DE SOUCHES anmoder Kurf. af Brandenburg om, at der maa blive sendt nogle danske eller hollandske Skibe til Bevogtning af den erobrede Ø Wollin. — *Vor Damm*, 15. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 402.

7. Septbr. *20451. CHRISTOPH PARSBERG melder, at han har modtaget Kongens Ordre om strax at sejle til Dantzig, hvortil han dog endnu ikke har fundet Lejlighed; han sender Efterretninger om de Svenskes Ubeld i Preussen og Pommern, hvor Graudenz og Wollin ere dem fratagne. — *Lübeck*, 7. Sept. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 139.

7. Septbr. *20452 Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. u. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at trods forskjellige Svingninger ere Hollænderne dog stemte for Krig, og at det synes, som Byen endnu skal udholde en Vinters Belejring. — 7. Sept. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 625

9. Septbr. *20453. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om, at den engelske Flaades Affart fra Sundet har vakt Mistanke og Betænkeligheder i Holland. — *Haag*, 19. Sept. (Tydsk.) Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 273.

10. Septbr. *20454. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at 6—800 »Jyder« ere gaaede i Land ved Ystad, men Stenbock er gaaet mod dem med 2000 Mand »for at give dem Ben at løbe paa«. — D. 10. Sept. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 240.

10. Septbr. *20455. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om den engelsk-hollandske Mægling mellem Danmark og Sverig, de Danskes Erobring af Utsted (ɔ: Ystad) m. m. — *Kbh.*, 20. Sept. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist Tidsskr 5 R. III. 176—83.

1659.

*20456. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om den almindelige Raadvildhed, som bersker i Holland angaaende de Beslutninger, man skal tage med Hensyn til Krigen i Norden. — *Haag*, 22. Sept. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 373—74. 12. Septbr.

*20457. Artikler for Kjøbenhavns 32 Mænd vedtagne af Bgm., Raad og 60 Borgere og Lavs-Oldermænd og -Bisiddere. — *Kiøbenhavn*, d. 14. September. Thaarup, Journal for Kjøbenhavnere I. 117—24. 14. Septbr.

*20458. E. DAHLBERG skriver til General Forbus i Helsingborg og beder om 80—100 Tdr. Kalk. — *Helsingör*, d. 15. Septemb. (Tydsk.) Udt. og Brudst. p. Svensk i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 36—37. 15. Septbr.

*20459. KURF. AF BRANDENBURG skriver til K. Fr. III. om Generalstaternes forandrede Politik; saasnart som muligt skal han sende Tropper til Øerne; den danske Flaade maa søge at hindre de Svenske i at sende Undsætning til Pommern. — *Hauptquartier Walckendorf*, 15. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 609. 15. Septbr.

13598. Rothe, Rescripter III. 282 f. 16. Septbr.

*20460. Erklæring af 12 MÆND I STEPPING OG FRORUP SOGNE, at de efter at have hørt Hr. Nicolaus Lauritzens Prædiken have udvalgt ham til deres rette Sognepræst og Sjælesørger. — *Hadersleff*, d. 16. Sept. Rhode, Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse S. 343. 16. Septbr.

*20461. K. KARL X. GUSTAF befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Fyen at lade forfærdige der paa Øen et Parti Sko og Strømper til det der staaende Infanteri og snarest indberette, hvilket Forraad der er for Haanden deraf. — *Stubbekjøbing*, 16. September. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 133. 16. Septbr.

13611. Cawallin, Lund Stifts Herdaminne V. 271—72. 17. Septbr.

*20462. Den kejserlige Gesandt v. KOLOWRATH og Residenten FR. v. LISOLA skrive i en Indberetning, at der er ringe Haab om, at Polen vil tage Hensyn til Danmark. — *Warschau*, September 29. (Latin.) Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX 531—32. 19. Septbr.

*20463. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg, at der nu er fattet Beslutning om Tilsendelsen af Proviant til Kjøbenhavn, og at man venter et svensk Gesandtskab til Holland. — *Haag*, 29. Sept. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 274—75. 19. Septbr.

*20464. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at Admiral Montagu til almindelig Forundring er kommen tilbage med sin Flaade fra Sundet; Generalstaterne have ikke længere nogen Grund til ikke at yde Danmark Hjælp. — *Londen*, d. 19. Sept. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 782—83 19. Septbr.

*20465. Skrivelse fra CHRISTOPH PARSBERG, at de svenske Fredskommissærer ere ankomne til Nærheden af Dantzig, og at de franske Gesandter ivrig arbejde for Freden. — *Lübeck*, 21. Sept. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 139—40. 21. Septbr.

*20466. K. FR. III.'s Instrux for Hans Schack, at han med en Del Tropper skal sejle til Kiel, der trække Forstærkninger til sig og med hele Styrken gjøre Landgang, hvor han maatte finde det fordelagtigst. — D. 23. September. Udt. i Lövenskiold, Efterr. om den kgl. Livgards til Fods S. 11—12. 23. Septbr.

1659.

24. Septbr. *20467. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om det første Møde mellem de danske og svenske Commissarier samt Mediatørerne, Svenskernes Belejring af Nykjøbing p. F. m. m. — *Kbh.*, 4. Okt. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 183—86.

24. Septbr. *20468. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt, regem Danicum nondum ad congressum invitatum esse, quamquam hoc legato eius discedenti promissum esset, et omnino animos Polonorum non alienos videri, quin rex Daniæ seorsum res suas componat. — *Warschau*, October 4. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 532.

24. Septbr. *20469. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han beklager Generalstaternes store Hensyntagen til Sverig, samt at Admiral Montagu uden Ordre har forladt Sundet. — *London*, d. 24. September st. vet. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg S. 783—86.

27. Septbr. *20470. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om den af de danske og brandenburgske Gesandter til Generalstaterne indleverede Memoire af 2. Oktbr., som er bleven optaget med Glæde. — *Haag*, 7. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 275.

30. Septbr. *20471. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at en stærk Flaade under Anførsel af »Siaken« (Schack) krydser ud for Møen og synes at ville gjøre Landgang paa Øerne, uagtet Ruyter havde forsikret Coyet, at han havde Ordre til at fremskynde Freden. — *Nyköping på Falster*, d. 30. Sept. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 240.

30. Septbr. *20472. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at Cojet i Haag forsøger paa at faa Generalstaterne fra deres Beslutning om at proviantere Kjøbenhavn; en af de nederlandske Gesandter i Danmark skader dette Rige og hjælper Sverig. — *London*, d. 30. Septembris. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 786—88.

Septembri. *20473. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen har afværget Hollændernes Landgang ved Kjøge, og fortæller om de Danskes Planer mod Skaane. — *Helsingborg*, d. ? Sept. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 240—41.

Septembri. *20474. Indberetning fra Dr. MATTHIAS ROMSWINCKEL, Vicekansler i Cleve og Kurf. af Brandenburgs Udsending til Generalstaterne, angaaende hans Sendelse, i hvilken han paa Kurfyrstens Vegne har nedlagt Protest imod Haagers Koncerten og fremhævet, at denne, hvis Danmark og Sverig slutte særskilt Fred, vil være stillet »midden in't vier ende op die spitte des sweerts«. — Uden Dag og Sted. (Hollandsk.) Brudst. og Udt. p. Tydsk i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 135—37.

Septbr.-Octob. *20475. Den franske Gesandt FRICHMANNS Generalrelation om hans Mission til Kurf. af Brandenburg i Jylland. — Uden Datum. (Fransk og Latin.) Brudst. og Udt. p. Tydsk i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg II. 215—27.

1. Octobr. *20476. CHRISTOPH PARSBERG melder, at han har modtaget Kongens Befaling om, at han skal rejse til Dantzig og blive der, uden for det første at drage til den polske Konge i Warschau. — *Lübeck*, 1. Oct. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung z. Dän. Gesch II. 3. St. S. 140

1. Octobr. *20477. Den brandenburgske Gesandt v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Underhandlingerne staa stille; den svenske Gesandt Coyet, der skulde rejse til Holland, har lidt Skibbrud. — 1. Oct. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 625.

1659.

*20478. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorp meddeler K. Fr. III., at han har tiltraadt Landsregeringen, og anmoder ham om at vedblive med sin kongelige Bevaagenhed. — *Tönningen*, 3. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 191. 3. Octobr

*20479. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Dr. af Polen bl. a., at der gjøres store Anstrængelser for at bevæge Danmark til at slutte en Særfred; Hollænderne have vist sig upaalidelige. — *Richtenberg en Pomeranie*, 4. Oct. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 315—16. 4. Octobr.

*20480. JOH. COPES underretter Kurfyrsten af Brandenburg om den forestaaende Afsendelse af den hollandske Transportflaade til Kjøbenhavn, og om det engelske Parlaments Beslutning ikke at afsende nogen Flaade til Sundet. — *Haag*, 14. Oct. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 276. 4. Octobr.

*20481. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts, (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at K. af Sverig ikke vil rette sig efter Haagerbeslutningerne, skjøndt de engelske Gesandter opsætte at erklære dette; den engelske Regering synes i det Hele kun lidet at bryde sig om de nordiske Sager. — *Londen*, $\frac{4}{14}$. Octobris. (Hollandsk.) Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 788—90. 4. Octobr.

*20482. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om de nye Forsøg, Mediatørerne have gjort paa at faa den svenske Konge til at gaa ind paa Haager Traktaten m. m. — *Kbh.*, 15. Okt. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 186—92. 5. Octobr.

*20483. Beretning fra DANIEL WEIMANN om Generalstaternes Instrux for Nieupoort, der gaar ud paa at formaa Parlamentet til med Magt at tvinge K. af Sverig til Fred og i den Hensigt sende en stor Flaade til Sundet. — (*Haag*, 17. Oct.) (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 276. 7. Octobr.

*20484. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at han har erfaret, at K. af Sverig vil efterlade stærke Garnisoner i Danmark og forlægge Krigsskuepladsen til de kejserlige Arvelande. — *Richtenberg*, 8. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 406. 8. Octobr.

*20485. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann at underhandle med Generalstaterne om Subsidier og at formaa dem til at sende Krigsskibe til Stralsund. — *Hauptquartier zu Richtenberg*, 8. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 276—77. 8. Octobr.

13671. Mylius, Cort Adeler S. 113—18 (med dansk Overs.). 10. Octobr.

*20486. Skrivelse fra den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ til Kurfyrsten, hvori han skildrer sin Nød og beder om Penge. — 12. Oct. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 626. 12. Octobr.

*20487. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om den svenske Konges krigerske Planer, Admiral Opdams Ankomst med en hollandsk Flaade m. m. — *Kbh.*, 23. Okt. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 192—95. 13. Octobr.

*20488. K. FR. III.'s Missive til Kaj Lykke, at han uden al Forsømmelse fra sit Len skal indsende forskjellige Kvanta Fisk, Flæsk og Smør til Hofspisningen. — 15. Oktober. Udt. i Bruun, Kaj Lykke S. 32, Anm. 2. 15. Octobr.

*20489. KURF. AF BRANDENBURG befaler Daniel Weimann at opmuntre Generalstaterne til at arbejde paa en Generalfred, da Partikulærtraktaterne i Danmark alle ere 15. Octobr.

1659.

gaaede istaa, og klager over, at Svenskerne uden nogen Forhindring føre deres Tropper fra Danmark over til Pommern. — *Hauptquartier Proen bei Stralsund*, 15. Oct. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 277—78.

19. Octobr. *20490. Ansøgning fra den forrige spanske Gesandtskabssekretær SANDOVAL til K. Fr. III. om nu, da han er gaaet over til den lutherske Lære, at maatte blive naturaliseret. — D. 19. Oktober. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 675—76.

20. Octobr. *20491. HANNIBAL SEHESTEDS Indlæg til K. Fr. III., indgivet fordi han erfarer, at Kongen efter at have taget ham til Naade er bleven saa fortørnet paa ham, at ingen tør nævne hans Navn. — *Nyekiøbing*, 20. 8br. Sehested, Hannibal Sehested II. 392—405.

20. Octobr. *20492. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Kongen i Nykjøbing venter paa de 3000 Heste, Fjenden har indskibet i Kiel; de hollandske Gesandter komme i Morgen, de franske og engelske ere alt ankomne. — *Nyköbing*, d. 20. Oct. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 241.

22. Octobr. *20493. KURF. AF BRANDENBURGS Resolution til Gesandten i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ, at hvis K. af Danmark atter sender Fredscommissarier til K. af Sverig, skal han protestere; derimod skal han stadig virke for en Universalfred. — *Hauptquartier Barth*, 22. Oct. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 626

22. Octobr. *20494. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Opdam er afsejlet til Holland; han har forsynet Staden saa slet med Brænde, at Kongen ikke engang kan koge sig et Stykke Kjød; en Partikulærforhandling lader sig næppe undgaa. — 22. Oct. st. v. Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 627.

23. Octobr. *20495. K. FR. III.'s Bestalling for Hans Rostgaard som Fiskemester i Kronborg Len. — (23. Okt.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 219.

24. Octobr. *20496. Den svenske Hofauditør MAGNUS LARSON retter paa K. Karl X. Gustafs Vegne Anklage mod Korfits Ulfeld. — (24. Oktober.) (Svensk.) Udt. i Birket Smith, Leonora Christina I. 336—38.

26. Octobr. *20497. JØRGEN MARSVIN ansøger K. Fr. III. om at unde ham i hans og Hustrus Levetid noget Gods i Aalborghus Len som Godtgjørelse for hans Udlæg i den sidste svenske Fejde, da han paa sin egen Pung hvervede et Kompagni paa 120 Heste. — *Restrup*, d. 26. Okt. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VIII. 356.

26. Octobr. *20498. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Admiral Opdam, der er sejlet tilbage til Holland, medtagende det Brænde, der var bestemt til Kjøbenhavn, m. m. — *Kbh.*, 5. Nov. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist Tidsskr 5. R. III. 195—200.

28. Octobr. 13706. Mylius, Cort Adeler S. 119—21 (med dansk Overs.).

28. Octobr. *20499. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori Oberst Sidney og Sir Robert Honnywood nævnes som to af de Befuldmægtigede i Danmark. — *Londen*, d. 28. Octobris / 7. Novemb. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5 Serie. 25. Jaarg. S. 791—92.

29. Octobr. *20500. LEONORA CHRISTINA besvarer det mod hendes Ægtefælle Korfits Ulfeld rettede Anklageskrift. — (29. Oktober.) Udt. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 51—56. Udt. i Birket Smith, Leonora Christina I. 336—46.

Octobri. *20501. CORNELIUS LERCHES Brev til K. Fr. III., hvori han bl. a. beretter om sin Hustru Anna Christina Friis' Død. — (Slutningen af October). Brudst. i Wad, Om E. C. Knuth og S. Lerche S. 24.

1659.

*20502. Beretning fra CHRISTOPH PARSBERG, at han den 28. Oktbr. er ankommen til Dantzig, hvis Magistrat har budt ham velkommen og bedt om, at den danske Konge vilde tage sig af Staden ved de forestaaende Underhandlinger; i Preussen og Kurland ere Svenskerne indskrænkede til Besiddelsen af enkelte Fæstninger; der har været megen Uenighed mellem Polen og Sverig om Stedet, hvor Fredsunderhandlingerne skulle føres, og den største Vanskelighed er, at de Svenske have villet udelukke de Danske fra disse Forhandlinger; Russerne ønske stærkt Fred. — *Dantzig* $\frac{2}{12}$. Nov. Tydsk Udt. i Schlegel, Sammlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 140—41. 2. Novbr.

*20503. Den danske Afsending CORNELIUS LERCHES Indberetning til K. Fr. III., hvori han bl. a. ytrer sin Forundring over, at Hollænderne ere saa partiske for Svenskerne. — *Madrid*, 12. Nov. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 182—83. 2. vel 12. Novbr.

*20504. RECTOR ET SENATUS REGIÆ UNIVERSITATIS HAFNIENSIS civibus academicis publico edicto denunciant, ne quisquam eorum cum M. Nicolao Svenone excommunicatione multato ullum congressum habeat, et in huius edicti contemptores se ex Recessu animadversuros minantur. — *Haufniæ*, IV. Non. Novemb. Kirkehist. Saml. 3. R. IV. 625—26. 2. Novbr.

*20505. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at der gaar Rygter om, at Feldmarskalk Schack har erobret Fyen. — 2. Nov. st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 627. 2. Novbr.

*20506. K. KARL X. GUSTAF af Sverig befaler Overkrigskommissær Alert Siltman i Fyen, at alle de paa Øen værende Forraad af Korn, Furage og Levnetsmidler, hvem de saa tilhøre, snarest skulle bringes til Nyborg, da Fjenden allerede har taget Stilling paa Øen. — *Korsør*, 3. November. (Tydsk.) Udt. i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 133—34. 3. Novbr.

*20507. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Gesandten i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at der snarest skal blive sendt ham en Vexel; han skal stadig modarbejde de danske Separatforhandlinger. — *Barth*, 3. Nov. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 626—27. 3. Novbr.

*20508. KURF. AF BRANDENBURG opfordrer K. Fr. III. til ikke at slutte nogen Partikulærfred med Sverig. — *Barth*, 3. Nov. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 609—10. Jvfr. Skrivelse af 18 Novbr. af lignende Indhold S. 610. 3. Novbr.

*20509. Brev fra CHRISTOPH PARSBERG, at de Svenske have indvilliget i, at Fredsunderhandlingerne føres i Oliva, og at der har været stridt meget om, hvorvidt de skulle føres skriftlig eller mundtlig; han tror, at Polen ikke vil bekymre sig om Danmark og sine andre Allierede, hvis Sverig tilfredsstiller det. Tartarerne og Kosakkerne have stor Fremgang i Rusland. — *Dantzig*, $\frac{5}{15}$. Nov. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3 St. S. 141—42. 5. Novbr.

*20510. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Mediatørernes Forhandlinger med K. af Sverig, de allieredes Landgang paa Fyen m. m. — *Kbh.*, 15. Nov. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 200—02. 5. Novbr.

*20511. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt, legatum Gallicum de Terlon, qui iam Danicis tractatibus incumbat, legato de Lombres mediationi pro Polono-Svecicis neque adfuturum credi ante conclusionem Danicæ pacis. — *Labischin*, November 15. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 534—35. 5. Novbr.

*20512. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ beder om en nøjagtig Instrux om, hvorledes han skal forholde sig overfor Bestræbelserne for at slutte 5. Novbr.

1659.

en Separatfred; man er i Kjøbenhavn meget misfornøjet over, at Kurfyrsten har bevilget Hert. af Gottorp Neutralitet. — 5. Nov. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 627—28.

7. Novbr. *20513. Hofauditøren MAGNUS LARSONS Replik mod det af Leonora Christina paa Korfits Ulfelds Vegne afgivne Svar paa hans Klageskrift. — (7. November). (Svensk.) Udt. i Birket Smith, Leonora Christina I. 346—55.

8. Novbr. *20514. DIRCK SIERCKX, Skriver paa Skibet Oostergoo, giver Hr. Barthold van Ayluva Underretning om Landgangen ved Kjerteminde og de dermed i Forbindelse staaende Begivenheder; i en senere Efterskrift berører han Slaget ved Nyborg. — *In d boot voor d revier van Niborg, int landtschip Oostergoo*, d. 8. November. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 2. Serie. 7. Jaarg. S. 245—51.

9. Novbr. *20515. CHRISTOPH PARSBERG melder, at de Svenske have rejst nye Vanskeligheder med Hensyn til Stedet for Fredsunderhandlingerne; frygtede man ikke i Polen for, at Danmark skulde slutte en Partikulærfred, vilde Underhandlingerne vist ikke finde Sted. — *Dantzig*, $\frac{9}{19}$. Nov. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 142.

9. Novbr. *20516. Den lüneburgske Delegerede HARDENBERGS Protokol over Konference med Kurbrandenburg, hvori bl. a. findes Udtalelser af Kurf. af Brandenburg om det ønskelige i, at Danmark blev bedre informeret om Rhinforbundet, for at det ogsaa kunde faa en bedre Opinion derom. — 9. November. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 287.

10. Novbr. *20517. JACOB NIELSZON RANDERS ansøger som Værge for sl. Gertrud Pedersdatters Børn Kongen om, at der maa blive givet Øvrigheden i Randers Befaling til at foretage en ny Registrering og Deling af Boet. — 10. Novbr. Udt. i Secher, Meddelelser om Slægten Secher S. 54—55.

11. Novbr. *20518. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at hverken Danmark eller Sverig kunne vente sig noget af England under de nærværende Uroligheder; Generalstaterne ville ikke gjennemføre Haagertraktaten. — *Londen*, d. 11. Novembris stilo loci. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 794—96.

12. Novbr. *20519. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at de Svenske tøve med at tage en Beslutning om de polske Traktater for at afvente Udfaldet af deres Underhandlinger i Danmark, og at man i Polen nu mindre frygter for, at Danmark skal slutte en særskilt Fred, siden man har erfaret Schacks Landgang i Fyen; Belejringen af Stettin er ophævet. — (*Dantzig*), $\frac{1}{2}\frac{2}{2}$. Nov. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 142.

12. Novbr. *20520. Baron GOES meddeler Grev Rebolledo Underretning om de sidste Begivenheder, især Landgangen i Fyen, og beder ham om ikke at blive træt af at tale Danmarks Sag hos K. af Spanien. — *Kbh.*, 22. Nov. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 205.

12. Novbr. *20521. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Schacks Landgang paa Fyen, hvor Fjenden trak sig tilbage til Nyborg m. m. — *Kbh.*, 22. Novbr. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5 R. III. 202—04.

12. Novbr. *20522. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Terlon arbejder ivrig for at faa en Separatfred i Stand; han raader til at arrestere nogle danske Skibe som Modtræk mod de danske Kaperier, over hvilke han forgjæves beklager sig. — 12. Oct. (for November) st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 628.

1659.

*20523. Hannibal Sehesteds Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, hvori han beder ham om at skaffe sig et Pas fra K. af Danmark til sin forestaaende Rejse, ligeledes beder han om at faa Aarsagerne til dennes Vrede mod ham at vide og anmoder Kongen om en Anbefaling til K. af Spanien og Regeringen i Bryssel, hvis K. Fr. III. ej vil give ham noget Pas. — 15. Novbr. Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 705—06. 15. Novbr.

*20524. K. Fr. III. opfordrer Generalfeltmarschal Ernst Albrecht von Eberstein til, naar Fjenden først er slaaet paa Fyen, da derefter i Forening med Feltmarschal Schack og de hollandske Orlogsskibe at angribe en af Naboøerne. — *Auf Unserer Residenz zu Coppenhagen*, d. 16. Nov. (Tydsk.) Eberstein, Geschichte d. Freiherren v. Eberstein S. 1075—76. 16. Novbr.

*20525. Leonora Christinas Duplik, afgivet paa Korfits Ulfeldts Vegne mod Hofauditøren Magnus Larsons Replik af 7. Novbr. (Nr. *20513). — (16. November.) Udt i Birket Smith, Leonora Christina I. 355—63. 16. Novbr.

*20526. Christoph Parsberg skriver, at den polske Konge ikke vil komme til Dantzig, før Traktaterne begynde, og at man mener, at Efterretningerne om de Danskes Held ville gjøre de Svenske føjeligere, men de Danske vanskeligere. — (*Dantzig*), $\frac{16}{26}$. Nov. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 142—43. 16. Novbr.

*20527. Biskop Hans Svane begjærer af Rector Magnificus en Stævning mod Dr. Christen Ostenfeld for, hvad han uforsvarlig har paaskrevet sl. Dr. Henric Fuiren og hans Arvinger. — *Kjøbenhafn*, d. 18. Novbr. Engelstoft og Møller, Histor. Calender I. 305. 18. Novbr.

*20528. K. Karl X. Gustafs Skrivelse til sine Underhandlere med K. af Danmark, at de skulle antage sig Hannibal Sehesteds Sag og medtage ham ved Forhandlingerne. — D. 18. Novbr. (Svensk.) Udt. og Brndst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 707—08. 18. Novbr.

*20529. Skrivelse fra en Unævnt til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvorefter en Expres, der var afsendt til de Befuldmægtigede i Danmark for at kalde dem hjem, har maattet vende om paa Grund af Modvind. — *Londen*, d. 18. Novemb. (Hollandsk.) Kroniјk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 796—98. 18. Novbr.

*20530. Christoph Parsberg melder, at han ikke har fundet Lejlighed til at betage den polske Regering dens Frygt for, at den danske Konge tænker paa at slutte Fred med Sverig uden sine Allierede; for at opnaa denne Lejlighed maa han begive sig til det polske Hof. — (*Dantzig*), $\frac{19}{29}$. Nov. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 143. 19. Novbr

*20531. Kurf. af Brandenburgs Resolution til Gesandten i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at han skal virke for, at der ikke gives Svenskerne frie Hænder til Søs, da de overføre mange Tropper til Pommern. — *Grimmen*, 19. Nov. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 629. 19. Novbr.

*20532. Joh. Copes underretter Kurf. af Brandenburg om Afsendelsen af Transportflaaden til »Orizunt«, om Afsluttelsen af et Laan paa 10,000 Dlr. mellem de nederlandske Gesandter i Kjøbenhavn og den danske Konge, som er blevet optaget ilde i Holland, om Undersøgelsen af Opdams Optræden i Norden, og om dennes Forsvar, bl. a. hvorfor han ikke undsatte Nakskov. — *Haag*, 29. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 279—80. 19. Novbr.

*20533. Joh. Copes meddeler Kurf. af Brandenburg, at Efterretningen om Slaget ved Nyborg har vakt stor Glæde, at man venter, at der snart vil ske en Landgang paa 19. Novbr.

1659.

Sjælland, og at de Ruyter vil opsøge og slaa den svenske Flaade, som ligger i Landskrona. — *Haag*, 29. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 278—79.

20. Novbr. 13759. Blandinger fra Soroe 3. H. S. 14—15.

21. Novbr. *20534. K. FR. III. underretter Kurf. af Brandenburg om Sejren ved Nyborg. — *Kopenhagen*, 21. Nov. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 610.

23. Novbr. *20535. Brev fra CHRISTOPH PARSBERG, at Svenskerne endnu ikke have bestemt sig angaaende Stedet for Fredsunderhandlingerne; de gode Tidender fra Fyen foraarsage stor Glæde ved det polske Hof og i Dantzig; Svenskerne have indvilliget i, at Kejseren og Brandenburg optages i de polske Traktater; Storfyrsten af Moskau forlanger Fred; de la Porte, Kjøbmand i Dantzig, anbefales til at være Faktor dér istedenfor Anton de Cuyper, der er svensk-sindet. — (*Dantzig*), $\frac{23. \text{ Nov.}}{3. \text{ Dec.}}$ Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 143—44.

23. Novbr. vel 3. Decbr. *20536. CORNELIUS LERCHE, dansk Gesandt i Madrid, meddeler K. Fr. III., at den kgl. Skatmester i Sevilla havde lovet at udbetale »en goed Parti« af de resterende Saltpenge 4 Maaneder før Tiden, tillige beretter han om sine Bestræbelser for at faa Spanien til at godtgjøre den Skade, danske Undersaatter tidligere havde lidt ved Kaperier. — 3. Dec. Udt. og Brudst. paa Dansk i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 353, 357, Anm. 1.

23. Novbr. *20537. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Slaget ved Nyborg og om de derefter gjenoptagne Mæglingsforhandlinger. — *Kbh.*, 3. Dec. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 205—09.

23. Novbr. *20538. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten om Sejren paa Fyen, som Hollænderne ikke ville hjælpe med til at forfølge, da de ikke ønske, at Kongen skal blive Herre paa Sjælland; fra dansk Side vil man meget gjærne have Kurfyrstens Tropper overførte til Sjælland. — 23. Nov. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 629.

24. Novbr. 13764. Brudst. i Eberstein, Geschichte d. Freiherren von Eberstein S. 1076—77.

24. Novbr. *20539. Hofauditøren MAGNUS LARSONS Triplik, afgivet som Svar paa Leonora Christinas Replik af 16. Novbr. (Nr. *20525). — (24. Novbr.) (Svensk.) Udt. i Birket Smith Leonora Christina I. 363—69.

26. Novbr. *20540. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at Svenskerne nu ville underhandle i Oliva, og han haaber, at de ville gaa ind paa, at Danmark medoptages i Forhandlingerne; han ønsker at erholde Ordre til at bivaane disse, hvorimod han mener, at det ikke vilde være til nogen Nytte, om han rejste til Lemberg for at overvære den polske Konges Underhandlinger med Russerne og Kosakkerne. — (*Dantzig*), $\frac{26. \text{ Nov.}}{6. \text{ Dec.}}$ Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 144.

26. Novbr. *20541. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at han paa Grund af Sygdom maa lades tilbage, naar Dronningen rejser til Sverig; Gesandterne ere som oftest paa Slottet hos Kongen og arbejde ivrig paa Fred. — *Helsingör*, d. 26. Nov. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 242.

30. Novbr. *20542. CHRISTOPH PARSBERGS Skrivelse, at de kejserlige og brandenburgske Gesandter have faaet Ordre til at lade deres Herrer optage i de svensk-polske Traktater, og at de Svenske forhaabentlig ville indrømme, at det samme sker for Danmarks Vedkommende; den næste Dag kommer K. af Polen til Dantzig. — (*Dantzig*), $\frac{30. \text{ Nov.}}{10. \text{ Dec.}}$ Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 144—45.

1659.

*20543. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at han er ført til Helsingør for at plejes under sin Sygdom; Kongen passer paa Fjenden i Korsør, en svensk Eskadre har fornylig taget et dansk Orlogsskib. — *Helsingör*, Nov. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII 241—42. Novembri.

*20544. Concept til et Tillæg om det, som Admiralitetet skal forhandle ved næste Sammenkomst. — (D. 1. December.) Udt. i Garde, Efterretn. om d. danske Sømagt I. 159—60. 1. Decbr.

*20545. K. FR. III.'s Skrivelse, i hvilken han takker den kejserlige Oberst Grev v. d. Nath for hans i Slaget ved Nyborg udviste Tapperhed. — *Vnszer Residentz zu Copenhagen*, d. 2. December. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 290—91. 2. Decbr.

*20546. KURF. AF BRANDENBURG lykønsker Generalfeltmarschal Ernst Albrecht von Eberstein til Sejren ved Nyborg og udtaler Haabet om, at han maa faa sin Del af Byttet. — *Cölln an der Spree*, d. 2. Dec. (Tydsk.) Eberstein, Geschichte d. Freiherren v. Eberstein S. 1077. 2. Decbr.

*20547. LEONORA CHRISTINAS Indlæg, afgivet paa Korfits Ulfeldts Vegne imod Hofauditøren Magnus Larsons Triplik af 24. Novbr. (Nr. *20539). — (4. December). Udt. i Birket Smith, Leonora Christina I. 369—76. 4. Decbr.

*20548. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken han takker ham, fordi han gjennem den franske Deputerede har hørt, at Kongen naadig har modtaget hans sidste Skrivelse, og beder om, at han ved et skriftligt Svar fra Kongen eller Rigshofmesteren i dennes Navn maa faa Vished om Kongens Gunst og Naade og faa et Lejdebrev til Brabant. — 4. December. Sehested, Hannibal Sehested II. 405—07. 4. Decbr.

*20549. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Dronningen rejser om to Dage; de hollandske Gesandter have nu sluttet Fred efterat have opnaaet, hvad de ønskede, og rejse nu til Kjøbenhavn for at tvinge den danske Konge til Fred; ogsaa de engelske og franske Gesandter drage didhen. — (*Helsingør*), d. 4. Dec. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 242. 4. Decbr.

*20550. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om de forskjellige Partianskuelser i Holland angaaende Forholdene i Norden; han frygter, at Fredspartiet vil gaa af med Sejren. — *Haag*, 16. Dec. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 280—81. 6. Decbr.

*20551. CHRISTOPH PARSBERGS Indberetning om hans Avdients hos K. og Dr. af Polen, hvem han har forestillet, at Danmark og Polen have fælles Interesse i ikke at gaa ind paa en Partikulærfred med Sverig. — (*Dantzig*), $\frac{7}{17}$. Dec. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 145. 7. Decbr.

*20552. Protokol over de danske Afsendinge OTTO KRAGS og GÖSCHE VON BUCHWALDS Mission til de lüneburgske Hoffer, hvori K. af Danmark opfordrer disse til at afholde sig fra saadan svensk Liga som Rhinforbundet; saalænge Bremen og Pommern vare i Sverigs Hænder, var det en Kilde til evig Uro; dog tilbød Danmark ikke at angribe det Bremiske, hvis Sverig ikke fik Rekrutter eller anden Understøttelse derfra. — *Celle*, 7.—9. Dec. (Tydsk.) Udt. i Köcher, Gesch. v. Hannover u. Braunschweig I. 288. 7.-9. Decbr.

*20553. DE BRAUNSCHWEIGSKE DEPUTEREDE RAADERS Svar til det danske Gesandtskab i Anledning af dets Forespørgsel om Hertugernes Stilling overfor et Angreb paa Bremen; dette fraraades. — *Celle*, 9. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 611. 9. Decbr.

*20554. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader bl. a., at »den danske Fred koger nu som bedst«. — *Helsingborg*, d. 10. Dec. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 242. 10. Decbr.

1659.

11. Decbr. *20555. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om de fortsatte Mæglingsforhandlinger, Ruyters Ankomst med sin Flaade og Generallieutenant Bielkes Fremgang i Bahus Len. — *Kbh.*, 21. Dec. (med en Efterskrift af 1. Jan. 1660, ɔ: 22. Decbr.). (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 209—14.

12. Decbr. *20556. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ meddeler Kurfyrsten, at Sverig og Holland ere blevne enige om Tillægsbestemmelser til Traktaten i Elbing, hvorved Indskrænkninger i Østersøhandelen bæves. Betingelsen herfor er, at der sluttes Fred med Danmark, men de Danskes Krigslyst er for Tiden ikke stor. — 12. Dec. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 629—30.

13. Decbr. *20557. DANIEL WEIMANN tilskriver Kurf. af Brandenburg, at der endnu ikke er nogen Udsigt til at vinde de Witt for en kraftig Optræden, og at man i Holland er stødt over, at de Danske paabyrde Hollænderne alt og ovenikjøbet ofte paa en uhøflig Maade. — 23. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 281—82.

14. Decbr. *20558. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til K. Karl X. Gustaf, med hvilken han fremsender et Udkast til en Forsoning mellem ham og K. Fr. III. — 14. Decbr. Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 708—09.

14. Decbr. *20559. Brev fra CHRISTOPH PARSBERG om, at de polsk-svenske Traktater nu drives med Iver; Fæstningen Haupt har overgivet sig, men Parsberg har ikke villet give den bortdragende Garnison et Pas til Sverig, hvorimod han raader til at lade den opfange ved Krigsskibe; Russerne og Kosakkerne gjøre store Fremskridt og have erobret Grodno, hvad der forøger Polakkernes Fredslyst. — $\frac{14}{24}$. Dec. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 145—46.

14. Decbr. *20560. Historica morbi et symptomatum Cornificii Ulfeld a CHRISTOFORO ROSTIO enarratio. — (*Malmogiæ*), XIX. Kal. Januarii. Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening VI. 31—33.

14. Decbr. *20561. Litteræ MICHAELIS WILDE, med. Dr., senatoribus regni Sveciæ datæ, in quibus de morbo Cornificii Ulfeld scribit. — *Malmogiæ*, 14. Xbr. Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening VI. 30—31.

15. Decbr. *20562. UNIVERSITETETS REKTOR OG PROFESSORER indstævne Studiosus Laurits Christenssøn for sig i Anledning af Klage fra Hr. Poul Ancker, Sognepræst for Hasle og Rutzkircke Menigheder, over, at han med haarde Skrivelser har overfuset Borringholms Gejstlighed og mod givet Forbud ofte betraadt Prædikestolen uden at have Attestats. — *Kiøbenhaun*, d. 15. December. Ny kirkehist. Saml. VI. 407—08.

15. Decbr. *20563. Dr. NICOL. WICHMANNS Erklæring om Corfitz Ulfeldts Sygdom. — *Lund*, d. 15. decemb. Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening VI. 33—34.

16. Decbr. *20564. K. Fr. III.'s Privilegium for Præsten ved Kvæsthuset Hendrick Madsen Vallensbeck at maatte lade trykke en »Diarium Latino-Danicum metricum« anlangende Kjøbenhavns Belejring. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 16. Decem. Særtr. af Forordn.

16. Decbr. *20565. Den kejserlige Gesandt v. KOLOWRATH og Residenten FR. v. LISOLA skrive i en Indberetning, at v. Kolowrath søger at varetage den danske Konges Interesser. — *Danzig*, December 26. Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 535.

17. Decbr. *20566. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at Stemningen i Polen, især hos Dronningen og de fornemme, er for Freden; han søger at opholde Garnisonen i Haupt, for at

1659.

der kan blive Tid til at udruste Skibe til dens Tilfangetagelse; paa den polske Storkanslers Begjæring har han dog maattet udstede et Pas for Garnisonen. — $\frac{7}{17}$. Dec. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 146—47.

*20567. Protokol over Forhøret i Grev Uhlefeldts Hus i Malmø. — (17. Decbr.) (Svensk.) Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening VI. 40—43. 17. Decbr.

*20568. Den brandenburgske Gesandt v. WREICH i Wien indberetter, at Kejseren har modtaget K. af Spaniens Tilbud om sammen med Frankrig at mægle i Stridighederne i Norden. — $\frac{7}{17}$. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 417—18. 17. Decbr.

*20569. K. KARL X. GUSTAFS Resolution, at han vil antage sig Hannibal Sehesteds Sag; han gjentager sine Ordrer af 18. Novbr. til Kommissarierne og tillader ham at forhandle med det danske Rigsraad, ja med K. af Danmark selv om Forsoning. — (*Kronborg*), 20. Decbr. (Svensk.) Udt. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 709—10. 20. Decbr.

*20570. CHRISTOPH PARSBERG melder, at han igjen har haft Avdients hos K. og Dr. af Polen for at bede om, at Polen ikke vilde indlade sig paa en Partikulærfred, men at et Brev fra Kjøbenhavn har indvirket skadeligt ved at omtale, at Hollænderne vare enige med Sverig, og at der var Udsigt til Fred mellem Danmark og Sverig; de kejserlige, brandenburgske og franske Gesandter ønske en almindelig Fred; Kronmarschallen Lubomirsky synes gunstig stemt mod Danmark. — *Oliva*, $\frac{11}{21}$. Dec. Weber, Saml. til den danske Historie I. 35—36. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 147. 21. Decbr.

*20571. CORNELIUS LERCHE beretter K. Fr. III., at han har modtaget Underretning om Schacks og Ebersteins Fremgang paa Fyen; efter hvad Don Luis (de Haro) vil vide, skal K. af Sverig være død, hvorover der er stor Glæde ved Hoffet. — *Madrid*, 31. Dec. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 206. 21. vel 31. Decbr.

*20572. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Per Ribbing »i Dag« har faaet Ordre til at opbyde Adel, Borgere og Bønder i sit Len (Gøteborg) for at falde ind i Norge; Nordmændene have trukket sig tilbage fra Uddevalla. — (*Götheborg*), d. 21. Dec. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. VIII. 242—43. 21. Decbr.

*20573. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til K. Fr. III., i hvilken han beklager sig over, at hans Tropper behandles uretfærdigt; efter Slaget ved Nyborg have de saaledes ikke faaet det dem tilkommende Antal Fanger m. m. — *Cölln a. Sp.*, 22. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 610—11. 22. Decbr.

*20574. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ meddeler Kurfyrsten, at han siden d. 3. Novbr. intet Brev har modtaget fra denne; K. af Sverig er rejst til Gøteborg. — 22. Dec. st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 630. 22. Decbr.

*20575. Sognepræsten JACOB THOMSØN MUMS Skrivelse, hvori han nedlægger Indsigelse mod at kontribuere til Rytterbestehold af Præstegaarden. — *Albeck Præstegaard*, d. 23. December. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. 2. R. II. 227—28. 23. Decbr.

*20576. Den kgl. svenske Kommissions Dom i den mod Grev Corvitz Uhlefäldt og Grevinde Fru Leonora Christina anlagte Højforræderisag, i hvilken den førstnævnte dømmes til Døden, og Grevinden til at være i Kongens Unaade. — *Malmö*, d. 23. December. (Tydsk.) Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 43—45. 23. Decbr.

*20577. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt, se causam Danorum minima spe boni eventus agere et articulum eius ita 23. Decbr.

1659.

construxisse, ut et ei satisfacerent nec tamen Polonis diffidentiam injicerent. — *Danzig*, 1660, Januar 2. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 535—36.

23. Decbr. *20578. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernharts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han beklager K. af Danmark i Anledning af Efterretningen om en Overenskomst mellem K. af Sverig og Generalstaternes Deputerede. — *Londen*, d. 23. Decembris stilo loci. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 803—05.

24. Decbr. *20579. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at de svenske Kommissærer ere ankomne til Oliva, men at de ikke ville udstede Lejdebrev for en dansk Gesandt, hvilket maa erholdes gjennem Mediatørerne; de kejserlige og brandenburgske Gesandter arbejde paa Danmarks Optagelse i Traktaterne, og to polske Deputerede have lovet det samme. — 3 Jenner 1660, neuen Stils. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 147—48.

24. Decbr. *20580. Grev HENRIK RANTZOW sender Kurf. af Brandenburg Afskrifter af de til Braunschweig sendte danske Gesandters Akter. — *Hamburg*, 24. Dec. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 611.

27. Decbr. *20581. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader, at Freden endnu ej er sluttet, men den hollandske (Fred) er bleven bestyrket, efterat den norske Hær er begyndt at trække sig tilbage; alt er rede til et Indfald i Norge. — (*Götheborg*), Tredjedag Jul. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 1.

27. Decbr. *20582. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg bl. a., at de danske extraordinære Ambassadører samme Dag ere ankomne til Delft og den følgende Dag ville blive afhentede til Haag. — *Haag*, 6. Jan. 1660. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 282—84.

28. Decbr. *20583. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps Skrivelse til K. Fr. III., hvori han tilbyder, hvis Kongen ønsker det, at sende en Gesandt til Haag for at forny den gamle Forstaaelse med Generalstaterne. — *Tönning*, 28. Dec. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 182.

28. Decbr. *20584. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at Polakkerne nære Mistro til det danske Hof, fordi han ikke efter Forlangende har faaet Ordrer fra sin Konge, og fordi man saa slet forfølger Sejren i Fyen; den danske Faktor og den danske Resident i Dantzig, la Porte og Rötling, have tilbudt Parsberg et Laan paa 4000 Rdlr. — 7. Januar 1660. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S 148.

31. Decbr. *20585. CHRISTOPH PARSBERG melder, at Gesandterne have udvexlet deres Fuldmagter i Oliva og den næste Dag skulle overlevere Propositionerne; Polakkerne, der hemmelig længes efter Fred, foreslaa, at Forhandlingerne skulle være endte i Løbet af 8 Uger, hvorimod de kejserlige og brandenburgske Gesandter forgjæves protestere; det vil ogsaa være til Skade for Danmark; de Allieredes Gesandter mene, at kun ved, at den danske Konge hidskikker en befuldmægtiget Minister, kunne Traktaterne trækkes ud. — 10 Jenner 1660. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 148—49.

31. Decbr. *20586. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om de fortsatte Mæglingsforhandlinger. — *Kbh.*, 10. Jan. 1660, med Efterskrifter af 14. Jan. og 11. Febr., ɔ: 4. Jan. og 1. Febr. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 215—20.

Decembri. 13826. Wieselgreen, De la Gard. Arch. XII. 132—44.

*20587. Brev fra TØNNE JUEL til Fru Ane Ramel om et omstridt Præstevalg i Qvandløse og Nørrejernløse Sogne, hvor hans Kandidat, Mads Christensen, ikke blev valgt. Brudst. og Udt. i Brasch, Vemmetoftes Hist. I. 174—75.

1659.

*20588. Liste over Kostpenge, der skulle udbetales af Kjøkkenskriveren. — Hist. Tidsskr. 4. R. V. 410—12.

*20589. Generalguvernøren G. O. STENBOCKS Indberetning til K. Karl X Gustaf om Lunds Domkapitels Gods, i hvilken bl. a. meddeles, at Gunde Rosenkrands er Domkapitlet en Sum Penge skyldig og har tilmageskiftet sig en Del Kapitelsgods til sin egen store Fordel, som han derpaa har solgt til andre Adelsmænd. — (Svensk.) Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening II. 63—65.

*20590. CONSTANTIN HUYGENS Skrivelse til »Monsieur de Wassenaer et d'Ohdam« hvori han gjentager, at han i Slutningen af November forrige Aar har lykønsket ham til hans Sejr af 8. Novbr. — (Fransk.) Mémoires de Constantin Huygens S. 191—92.

1660.

1660.

*20591. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps Skrivelse til K. Fr. III., hvori han beder ham om at antage sig hans Lande og værdige ham Titel af lydig Søn og Tjener. — 1. Jan. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 182. 1. Januar.

*20592. CHRISTOPH PARSBERG indberetter, at han ved en Audients hos den polske Konge og Droning har vist dem, hvilken Fordel Svenskerne og hvilken Skade de Danske havde af særskilte Traktater, og forlangt, at man ikke maatte ile med dem, men tillade fra svensk Side, at en dansk Gesandt deltog i dem, hvorpaa den polske Konge blot svarede, at hans Rige trængte til Fred. — D. 11. Jenner. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 149. 1. Januar.

*20593. K. FR. III.'s Skrivelse til det spanske Statsraad, i hvilken han foreslaar, at Spanien i Stedet for de Erstatninger, det skylder danske Undersaatter, skal betale en Sum Penge til Krigen mod den fælles Fjende, Sverig. — 2. Januar. (Latin.) Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 358. 2. Januar.

*20594. KURF. AF BRANDENBURGS Resolution til sin Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at Danmark ej bør slutte en Separatfred; de Allierede have langt større Grund til at beklage sig over Danmark og Holland end omvendt. — *Cölln a. Sp.*, 3. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 630—31. 3. Januar.

*20595. K. KARL X. GUSTAFS Proposition til Sverigs Riges Stænder, hvori fremstilles Aarsagerne til Krigen med Danmark og Forløbet af samme. — *Götheborg*, d. 4. Januarii. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VII. 105—11. 4. Januar.

*20596. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at K. af Danmark søger at trække Fredsforhandlingerne i Langdrag; man ser ikke ugjærne, at saa mange svenske Tropper som mulig føres til Pommern, mangler dog paa den anden Side ogsaa Skibe til at forhindre det. — 4. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 631. 4. Januar.

*20597. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at ifølge Aftale med de danske Ministre have de forsøgt at bestikke de Witt og at formaa ham til at virke for, at Huset Oranien paany bliver indsat, og at Pr. Wilhelm bliver Statholder. — *Cleve*, 14. Jan. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 284—86. 4. Januar.

*20598. Statssekretæren Env. EHRENSTÉENS Relation til Sverigs Riges Stænder, hvori fremstilles Kongens Politik fra hans Tronbestigelse indtil 1660. — *Götteborgh*, d. 5. Januarii. (Svensk). Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VII. 112—204. 5. Januar.

1660.

5. Januar. *20599. KURF. AF BRANDENBURG skriver til K. Fr. III., at selv om Kongen frafalder Fordringen om, at de danske Fredskommissærer i Polen skulle være indbefattede i de svenske Lejdebreve, vil han dog opretholde den. — *Cölln a. Sp.*, 5. Jan. Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 611—12.

6. Januar. *20600. Skrivelse fra EN UNÆVNT til (Bernbarts, Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at Boon, en af Kommissærerne hos de nordiske Konger, hvis Rapport Parlamentet har hørt idag, ingen Breve har fra K. af Danmark. — *London*, d. $\frac{6}{16}$. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg S. 808—810.

7. Januar. *20601. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at han har modtaget og igen overrakt sit nye Kreditiv til den polske Regering og tilkjendegivet, at der var lidet Haab om at opnaa Fred ved Møderne i Kjøbenhavn; den polske Konge ønsker Nærværelsen af en dansk Minister med Fuldmagt til at deltage i en Generalfred, da han ellers er nødt til at indgaa en Partikulærfred; Parsberg lover at gjøre alt for at trække Underhandlingerne i Oliva i Langdrag og stoler paa Hjælp i saa Henseende af de kejserlige og brandenburgske Gesandter; den franske Konge har tilskrevet Kurf. af Brandenburg et Truselsbrev til Fordel for Sverig. — 17. Jenner. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 150—51.

8. Januar. *20602. Brev fra DE TERLON til K. Karl X. Gustaf, bvori han raader Kongen til at modtage Vestmagternes Mægling. — *De Copenhague*, le 8. Janvier. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 575—77.

9. Januar. *20603. Brev fra DE TERLON til K. Karl X. Gustaf med yderligere Opfordringer i Tilslutning til foregaaende. — *d'Elseneur*, du 9. Janvier. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 577—79.

10. Januar. *20604. BGM. OG RAAD i Nykjøbing paa Morsø andrage hos Kongen om at maatte faa Hr. Jens Sørensen Morsing, hvem de have kaldet, til Sognepræst. — *Nykjøbing Raadstue*, d. 10. Januarii. Ny kirkehist. Saml. V. 684—85.

13. Januar. *20605. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han beklager Striden mellem den franske Gesandt de Thou og de danske Gesandter ved disses Indtog i Haag. — *London*, d. $\frac{13}{23}$. Januarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 810—13.

14. Januar. *20606. CHRISTOF PARSBERGS Brev til Kjøbenhavn indeholdende en Opfordring til at sende en Galiot til Dantzig til Besørgelsen af hans Breve, da han har erfaret, at hans sidste 8—9 Breve ligge i Lübeck paa Grund af Frosten, og til ligeledes at sende en dansk Befuldmægtiget, hvad ikke alene de kejserlige og brandenburgske Gesandter, men ogsaa den polske Konge ønsker. — 24. Jenner. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 151.

14. Januar. *20607. De brandenburgske Gesandter i Holland, DANIEL WEIMANN og JOHAN COPES, indlevere til Generalstaterne en Erklæring, i hvilken de bede disse om ikke at tabe Øjemedet med den lange og kostbare nordiske Krig af Sigte, nemlig at restituere Danmark i status quo ante, sikre de Allierede mod Sverigs Overmagt og oprette en almindelig Fred. — 24. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg III. 137.

15. Januar. *20608. K. FR. III. stadfæster Hofbetjentenes Valg af 12 Personer, der skulle taxere Betjentene til Bidrag til Garnisonens Underhold. — (D. 15. Januar). Brudst. i Hist. Tidsskr. 4. R. V. 396.

1660.

*20609. Daniel Weimann underretter Kurf. af Brandenburg om sine og de danske Gesandters Bestræbelser for at besejre Fredspartiet i Holland, men tror ikke, at der er noget grundet Haab om Forandring i den hollandske Politik. — *Haag*, 26. Jan. (Tydsk.) Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 287—89. 16. Januar.

*20610. Beretning af en Borger i Malmø om Exekutionen af de for Deltagelse i den malmøske Konspiration anklagede og deres sidste Bekjendelser om Corfitz Ulfeldts Forhold dertil. — 17. Jan. Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. IV. 91. 17. Januar.

*20611. Christoph Parsberg melder, at de svenske Fredskommissærer i Oliva endelig have erklæret sig villige til at udstede et Lejdebrev for de danske Gesandter, mod at disse medbringe et lignende for dem og tilbørlig Fuldmagt. — 28. Jenner. Tydsk. Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 151. 18. Januar.

13855. Brudst. i tydsk Overs. i Simons, Johann de Witt und seine Zeit I. 79—80. 20. Januar.

*20612. Joh. Copes meddeler Kurf. af Brandenburg en Beretning om hans og Daniel Weimanns Konference med de nederlandske Deputerede, som erklærede at ville støtte Danmark og tvinge Sverig til at antage Fredsbetingelserne. — *Haag*, 31. Jan. (Tydsk.) Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 295—96. 21. Januar.

*20613. Den brandenburgske Gesandt v. Brandts Indberetning til Kurfyrsten, i hvilken han beklager sig over den Gunst, Sverig nyder ved det franske Hof; de svenske Ministre bruge den Trafik langt at overdrive den Fare, der truer Landet fra Danmark, for at faa Penge og Understøttelse. — *Paris*, 31. Jan. (Tydsk.) Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 575—78. 21. Januar.

*20614. Johan Ekeblad skriver til sin Fader om Kampene i Norge, særlig Stormen paa Hall (Frederikshald). — (*Götheborg*), d. 22. Jan. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 3. 22. Januar.

*20615. Kurf. af Brandenburg opfordrer K. Fr. III. til at give sine Kommissærer i Polen Fuldmagt til at slutte en Generalfred, da Sverig nu synes at ville gaa ind herpaa. — *Cölln a. Sp.*, 24. Jan. (Tydsk.) Udt. i Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 612. 24. Januar.

*20616. Daniel Weimann skriver til Kurf. af Brandenburg om en Samtale med de Witt, hvem han og de danske Gesandter ville søge at bestikke til at forandre sin Politik. — *Haag*, 3. Febr. (Tydsk.) Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 289—91. 24. Januar.

*20617. Christoph Parsberg skriver, at man af opsnappede Breve har erfaret, at det er Sverigs Hensigt at slutte Fred med sine øvrige Fjender for at bekæmpe Danmark, og at han har faaet at vide af den danske Ambassadør i Haag, at man der er tilbøjelig til at fortsætte Krigen; er dette saa, har K. af Polen lovet ikke at slutte en Partikulærfred; Parsberg gjentager sin Opfordring til at bringe en bedre Postforbindelse tilveje mellem ham og Kjøbenhavn og tilraader, at den danske Konge en Gang imellem skriver til Vojvoden af Posen og Kronmarschallen Lubomirsky. — 4. Febr. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 151—153. 25. Januar.

*20618. Dr. af Polens Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken hun bebrejder ham, at han tilsidesætter Polens Interesser for Danmarks; man kan ikke vente paa, at dette Land skal faa sluttet Fred med Sverig. — *Danzig*, 4. Febr. (Fransk.) Urk. n. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 322—23. 25. Januar.

*20619. Brev fra Grev de Toot til de Terlon om Tilbagegiveisen af Bornholm. — *de Stockholm*, le 26. Janvier. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 339. 26. Januar.

1660.

27. Januar. *20620. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt, Hoverbeckium, legatum Brandenburgicum, perfidiam regis Sveciæ adversus regem Daniæ commemorasse, et se ut Hoverbeckium restitutionem Dani in responso ad propositionem Svecorum dando involvere velle. — *Danzig*, Februar 6. Udt. og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 539—40.

28. Januar *20621. JOH. COPES underretter Kurf. af Brandenburg om de danske og svenske Gesandters Forhandlinger med Generalstaterne, og om hvorledes den franske Gesandt de Thou støtter Sverig, idet han søger at hævde, at det dansk-hollandske Angreb paa Bremen Stift er en Krænkelse af det romerske Rige. — *Haag*, 7. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 301—02.

31. Januar *20622. Brev fra CHRISTOF PARSBERG om, at den polske Konge har erklæret de polske Fredskommissærer, at han vilde, at det skulde staa K. af Danmark frit for at deltage i Traktaterne, og at han har lovet Parsberg ikke at lie med disse, men oppebi den danske Konges Svar. — 10 Febr. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 153.

31. Januar. *20623. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg om sin og de danske Gesandters Konference med de nederlandske Deputerede, om de Witts Anskuelser angaaende Koncertpolitikken, om den almindelige venlige Stemning blandt Folket mod Danmark, og Hadet til Sverig, som viser sig i Uhøflighed mod den svenske Gesandt Coyet. — *Amsterdam*, 10. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 291—94.

Januario. *20624. K. AF SVERIGS særskilte Proposition til Adelen paa Rigsdagen i Gøteborg, hvori bl. a. foreslaas en Udvidelse af Flaadens Mandskab, saa længe den danske Krig varer. — Uden Datum. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VII. 206.

Januario. *20625. DET SVENSKE RIGSRAADS Votum om Skatter og Udskrivning, hvori bl. a. en Forøgelse af Flaademandskabet anbefales, saa længe den danske Krig varer. — Actum *Götheborg*, i Riksdaghen 1660. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VII. 213.

Januario. *20626. DET SVENSKE RIDDERSKABS OG ADELS Svar paa Kongens Proposition paa Rigsdagen, hvori bl. a. den begjærede Udvidelse af Flaademandskabet bevilges, indtil Gud skjænker en sikker Fred mellem Danmark og Sverig. — Uden Datum. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdags-Protokoll VII. 221.

1. Febr. *20627. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om Kampene i Norge; Kommandanten i Rotskild er bleven plyndret ved et Udfald fra Kjøbenhavn. — (*Götheborg*), d. 1. Febr. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 4.

3. Febr. *20628. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Dr. af Polen, i hvilken han hævder, at det er muligt at faa en almindelig Fred. og at Danmark bør medoptages i denne. — *Berlin*, 3. Febr. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhem von Brandenburg VIII. 324—26.

4. Febr. *20629. CHRISTOPH PARSBERG melder, at den danske Ambassadør i Haag, Otto Kragh, har udvirket en Ordre til den hollandske Gesandt i Oliva, at han med Parsberg skal modarbejde Freden og erklære, at Generalstaterne ikke ville garantere den, hvis den bringes istand; herimod har den polske Regering gjort Indvendinger; de kejserlige Gesandter have lovet at forhindre en Fremskyndelse af Traktaterne. — 14. Febr. Tydsk Udt. i Schlegel. Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S 153—54.

6. Febr. 13874. Udt. i Sehested, Hannibal Sehested II. 408—28. Jvr. Hist. Tidsskr. 6. R. I. 691. Anm. 4. 710.

7. Febr *20630. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg om en Samtale mellem ham og de Witt, hvori begge have fremstillet deres forskellige politiske Anskuelser, idet

1660.

de Witt mente, at det var fordelagtigst for Danmark, om Holland ikke deltog i Krigen, og K. af Sverig derved bevægedes til at fortsætte sin haardnakkede Modstand mod alle Fredsbetingelser, medens Weimann bævdede en modsat Anskuelse. — *Haag*, 17. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 297—300.

*20631. CRISTOPH PARSBERGS Indberetning om Fredskonferencerne i Polen, som kun give ringe Udbytte, da det synes, at Polakkerne hemmelig gjennem den franske Gesandt arbejde paa en særskilt Fred med Sverig; den hollandske Trusel om Garantien agtes ringe. — 18. Febr. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 155. 8. Febr.

*20632. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LYSOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt, Danos iam nihil aliud requirere, nisi ut hic tractatuum conclusio suspendatur, donec res Danicæ penes ipsos ad conclusionem perductæ sint, Polonos et Hollandos varie hac de causa inter se agere, et se non facile Daniæ consulere posse. Sperant tamen, regi Daniæ, postquam alibi sua composuerit, aditum apertum fore beneficio tractatuum (Olivensium) fruendi. In responso Svecis dato pacta cum rege Daniæ se involvisse scribunt. — *Danzig*, Februar 18. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 541—47. 8. Febr.

*20633. Oberst W. KILLEGREW klager til Generalstaterne over de nederlandske Troppers Tilstand (paa Fyen); dog haaber han ifølge Ordre at kunne forøge deres Styrke; Feltmarschal Schack er marscheret med de danske Tropper mod Stiftet Bremen, og Generallieutenant Ahlefeldt er nu Statholder paa Øen. — $\frac{8}{18}$. Februari. (Hollandsk). Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 3. Serie. 13. Jaarg. S. 66—68. 8. Febr.

*20634. K. FR. III. skriver til Kurf. af Brandenburg, at det er med Urette, at dennes Tropper beklage sig over at være forfordelte efter Slaget ved Nyborg. — *Kopenhagen*, 9. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 612—13. 9. Febr.

*20635. JØRGEN JØRGENSØN, CHRISTIAN HANSØN LUND og JØRGEN BERTELSØN, Professorer ved Gymnasiet i Odense, bede Kongen om at forny sit Benaadningsbrev af 25. Juli 1658, der fritager dem for virkelig Indskrivning. — *I Odense Consistorio*, d. 9. Februarii. Ny kirkehist Saml V. 307—08. Biskop Lauritz Jacobsen har paategnet sin Anbefaling i Odense d. 9. Febr. 9. Febr.

*20636. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at K. af Danmarks Afsending har overgivet Statsraadet en Memorial om K. af Sverigs Uredelighed, især med Hensyn til hans Fordringer paa Trondhjem. — *Londen*, d. 10. Februarii. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie 25. Jaarg. S. 817—20. 10. Febr.

*20637. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at de svenske Fredskommissærer have indbudt de polske til at komme til Oliva for at fremskynde Fredsafslutningen, og at den polske Storkansler har udtalt sig om det ønskelige i en snarlig Fred paa Grund af Frygten for Russerne; Feltherren Lubomirsky er rejst bort til sine Godser. — 21. Febr. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 155. 11. Febr.

*20638. Beretning fra den brandenburgske Gesandt JOH. COPES, at England og Frankrig ikke ville taale, at Danmark pantsætter Trondhjem eller Glyckstad til Hollænderne, og at de danske Gesandter som en Følge deraf ikke kunne faa et Laan bragt tilveje. — *Haag*, 21. Febr. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 303. 11. Febr.

*20639. HANNIBAL SEHESTEN skriver til K. Karl X. Gustaf, at han endnu ikke har faaet Svar paa sine Ansøgninger til K. Fr. III. — 13. Febr. Udt. og Brudst i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 711. 13. Febr.

1660.

13. Febr. *20640. KURF. AF BRANDENBURGS og Grev MONTECUCCOLIS Felttogsplan for det kommende Foraar, hvori bl. a. at det bør fraraades de Danske at angribe Bremen; gjøre de det, skulle de dog understøttes af de i Holsten staaende Regimenter. — *Cölln a. d. Spre*, d. 13. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 423—24.

13. Febr. *20641. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om det Udkast til en Fred, som Mediatørerne have forelagt Kongen af Danmark, og om Udsigterne til et endeligt Resultat. — *Kbh.*, 23. Febr. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 221—24.

post 13. Febr. *20642. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om den svenske Konges Død; Portene have været lukkede, for at Fjenderne intet skulle faa at vide om det pludselige Dødsfald. — *(Götheborg)*, d. 10. Febr. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen. De la Gard. Arch. IX. 4—5. Da Kongen døde d. 13. Febr efter gl. Stil, som Brevskriveren stadig bruger, er Datum urigtig, sandsynligvis skal det være d. 20.

14. Febr. *20643. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Hollænderne øve stort Tryk paa Kongen for at faa ham til at give efter; til Gjengjæld have de stillet i Udsigt at ville indespærre den svenske Flaade i Landskronas Havn. — 14. Febr st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 631.

14. Febr. *20644. JOH. COPES meddeler Kurf. af Brandenburg, at Generalstaterne ikke ville tillade, at de hollandske Tropper overføres til Bremen, og at der forhandles med de danske Gesandter om et maanedligt Forskud paa 20,000 Dlr. — *Haag*, 24. Febr. (Tydsk.) Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 304—05.

14. Febr. *20645. DANIEL WEIMANN meddeler Kurf. af Brandenburg, at alt endnu staar ved det Gamle, og der er ingen Udsigt til Forandring. Den danske Gesandt Rosenwinge har indleveret et Memoriale til det hollandske Raad imod Sverig. — *Haag*, 24. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 303—04.

15. Febr. *20646. Skrivelse fra CHRISTOPH PARSBERG, at de polske Kommissærer have begivet sig til Oliva, hvad der vækker Uro hos de Allieredes Gesandter. — 25. Febr. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 155.

17. Febr. *20647. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LYSOLA residentis Cæsaris, in qua scribunt satis liquere, causam Danicam iam a Polonis pro derelicta haberi, et metuunt, ne Sveci pacem cum imperatore, nisi fœdus cum Dano renuntiet, facere nolint. Hollandos scribunt Brandenburgicum, quando ipsi libuerit, paci Danicæ inclusuros. — *Danzig*, Februar 27. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 549—52.

18. Febr. *20648. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at Forhandlingerne i Oliva næppe ville vare længe, skjønt han stoler paa de kejserlige og brandenburgske Gesandter, og at der derfor ikke er Tid til at opsætte at meddele ham Betingelserne for Danmarks Deltagelse i dem; han omtaler de brandenburgske og hollandske Gesandters Rangstrid indbyrdes og med ham. — 28. Febr. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 156—57.

18. Febr. *20649. THOMAS BANGIUS, professor in litteris, ad M. Henning Stockflet, episcopum Asloensem, datis de universis belli infortuniis suaque pecuniæ iactura queritur. — *Hafniæ*, ipso die Concordiæ. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 279—80.

19. Febr. *20650. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om Stemningen i Holland mod Danmark og Sverig. — *Haag*, 29. Febr. (Tydsk.) Urk u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 305—06.

1660.

*20651. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps Skrivelse til Kurf. (af Brandenburg), hvori han forsikrer ham om sine redelige Hensigter og opfordrer ham til ved Interposition at faa K. af Danmark fra hans Hensigt at angribe ham, indtil han giver Afkald paa Forliget i Kjøbenhavn. — 20. Febr. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 182—83. 20. Febr.

*20652. Kjøbmand PETER LUTZENS Forslag om Christianshavns Forbedring. — 21. Febr. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse S. 130—33. 21. Febr.

*20653. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til K. Fr. III. med Beklagelse over, at Danmark synes at have opgivet Kravet om en Generalfred. — *Cölln a. Sp.*, 21. Febr. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 613. 21. Febr.

*20654. KURF. AF BRANDENBURGS Resolution til sin Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at da Danmark stadig fortsætter sine Separatforhandlinger, skal han kræve en Udtalelse, om man vil ophøre hermed eller ikke. — *Cölln a. Sp.*, 21. Febr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 632. 21. Febr.

*20655. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn V. D. MARWITZ meddeler Kurfyrsten K. af Sverigs Død. — 21. Febr. st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII 631. 21. Febr.

*20656. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg om den heldige Virkning for Danmark, det vil have, hvis Monarkiet bliver gjenindført i England. — *Amsterdam*, 2. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 306—07. 21. Febr.

*20657. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader bl. a., at de Svenske atter have tabt 100 Mand foran Hall (Frederikshald); Ordre til Tilbagetog er udfærdiget. — (*Gotheborg*), d. 22. Febr. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 5—6. 22. Febr.

*20658. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for Friherre v. Blumenthal, der skal gaa som Gesandt til Frankrig og Spanien; heri berøres ogsaa Forholdet til Danmark. — *Cölln a. Sp.*, 23. Febr. st. v. (Tydsk.) Udt i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 569—71. 23. Febr.

*20659. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om den hollandske Flaades Optræden, K. af Sverigs Død og Fredsforhandlingerne. — *Kbh.*, 5. Marts. Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 224—27. 24. Febr.

*20660. Den kejserlige Gesandt v. KOLOWRATH og Residenten FR. V. LISOLA skrive i en Indberetning til Kejseren, at den polske Storkansler d. 1. Marts har erklæret ikke at kunne tage Hensyn til Danmark. — *Danzig*, März 5. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 552. 24. Febr.

*20661. ISMAELIS BULLIALDI ad Nicolaum Heinsium epistola, in qua Jacobi Scotiæ regis in Daniam et ad arcem Uraniburgam navigationem commemorat. — *Parisiis*, d. 5. Martii. Burmannus, Sylloge epistolarum V. 600—02. 24. Febr.

*20662. CHRISTOPH PARSBERG melder, at den polske Konge har tilsagt ham at ville gjøre sit bedste for at skaffe ham Adgang til Traktaterne, men at den polske Dronning og de polske Kommissærer modsætte sig dette, hvorimod de Allieredes Gesandter støtte ham og have foreslaaet en Opsættelse af Ratifikationen, til Freden mellem Danmark og Sverig er bragt istand, hvilket Forslag dog ikke er vedtaget; Polen har afstaaet Livland til Sverig, men opnaaet Hert. af Kurlands Gjenindsættelse i hans Land; de Allierede ere meget velsindede mod Danmark, især de Kejserlige. — 6. März. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 157—58. 25. Febr.

1660.

25. Febr. *20663. De svenske Kommissærer ROSENHANE og STEN BIELKE udbede sig af Formynderregeringen Fornyelse paa K. Karl X. Gustafs Ordrer angaaende Hannibal Sehested. — 25. Febr. (Svensk.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 712.

28. Febr. *20664. Brev fra OLUF BORCK til Ambrosius Rhodius, hvis mathematiske og mediko kemiske Meditationer, som Forfatteren ønsker tilbage, han beklager, at han ikke har faaet gjennemstuderet paa Grund af Fjendens pludselige Komme; han hilser hans Hustru, den modigste Kvinde, han har set. — D. 28. Februar. Udt. i Koeh, Oluf Borck. S. 28.

28. Febr. *20665. DANIEL WEIMANN underretter Kurf. af Brandenburg om sine Forhandlinger med Raadet i Amsterdam om Anskaffelsen af Krigsskibe, og om Indtrykket i Holland af General Monks Optræden, samt om Fredsbestræbelser fra Polens, Kejserens og Brandenburgs Side. — *Haag*, 9. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 307—10.

29. Febr. *20666. CHRISTOPH PARBERGS Indberetning om hans Forhandlinger med den polske Regering om Danmarks Stilling til de næsten ganske afsluttede Traktater mellem Polen og Sverig. — 10. März. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II 3. St. S. 158—60.

29. Febr. vel 10. Martii. *20667. CORNELIUS LERCHE, dansk Gesandt i Madrid, udtaler over for K. Fr. III. sin Frygt for, at de Afgifter, af hvilke de resterende Saltpenge skulde betales, alt vare beslaglagte; man kan ikke være sikker paa noget hernede, før man har det i Hænderne. — 10. Marts. Udt. og Brudst. i Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo S. 353.

29. Febr. *20668. ELISABETH BJELKES Skrivelse til sin Broder Ove Bjelke, i hvilken hun bl. a. omtaler, at Kaj Lykke bejler til Øllegaard Gyldenstjerne. — (*Christiania*), 29. Februar. Brudst. i Bruun, Kaj Lykke S. 33.

29. Febr. *20669. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua de difficultatibus regis Daniæ realiter iuvandi scribunt. — *Danzig*, März 10. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 552—53.

29. Febr. *20670. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn V. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at efter K. af Sverigs Død anstrenge Hollænderne sig endnu mere for at faa K. af Danmark til at antage det sidste Fredsudkast; Gesandten søger at afværge det, og til Hollændernes store Forbitrelse har Kongen ogsaa vægret sig ved at gaa ind herpaa. — 29. Febr. st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 632.

Februario. *20671. DR AF POLENS Skrivelse til Kurf. af Brandenburg om Freden; hun beklager sig stærkt over, at Danmark ikke har taget noget Hensyn til Polen og ej medtaget hendes Gesandt ved de forskjellige Forhandlinger. — Uden Datum. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 327—28.

Init. Martii. *20672. Den kejserlige Gesandt COLOWRATH og Resident FR. V. LISOLAS Udkast til Fredsartikler mellem Østrig og Sverig, hvori om Udlevering af de af kejserlige Tropper besatte Pladser i Jylland og Holsten. — Uden Datum. (Latin.) Udt. paa Tydsk. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 553, Anm 2.

2. Martii. *20673. KURF. AF BRANDENBURG skriver til Kejseren om Polens Forsøg paa at slutte Fred med Forbigaaelse af Danmark. — *Cölln a. Sp.*, 2. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 426—27.

2. Martii. *20674. KURF. AF BRANDENBURGS Skrivelse til Dr. af Polen, i hvilken han bl. a. indtrængende opfordrer hende til ikke at svigte Danmark. — *Cölln a. Sp.*, 2. März. (Fransk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 328—29.

1660.

*20675. CHRISTOPH PARSBERG skriver, at, efter at han har modtaget Fuldmagt til at deltage i Traktaterne mellem Polen og Sverig, ere Polakkerne i stor Forlegenhed for at forhindre dette som hidtil. — 13. März. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 160. 3. Martii.

*20676. Indberetning fra den kejserlige Gesandt KOLOWRATH og Residenten FR. v. LISOLA om en resultatløs Konference d. 10. Marts om det danske Spørgsmaal. — *Danzig*, März 13. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 553. 3. Martii.

*20677. FREDSPRÆLIMINARIER, afsluttede mellem Hannibal Sehested og de svenske Kommissarier, Schering Rosenhane og Sten Bjelke. — *Lejren foran Kjøbenhavn*, d. 4. Marts. Brudst. (§ 3) i Christensen, Hørsholms Historie S. 12. 4. Martii.

*20678. NILS TROLLE, Statholder i Norge, meddeler Oversekretær Erik Krag, at han har udnævnt Ejlerik Visborg til Oberstlieutenant paa Grund af hans berømmelige Adfærd ved Trondhjem. — 4. Marts. Norsk hist Tidsskr. IV. 288. 4. Martii.

*20679. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg om det Indtryk, K. Karl X. Gustafs Død har gjort i Holland, om de Thous kraftige Optræden for Sverig, og om Pacifikationspartiets Fastholden ved sine Anskuelser. — *Haag*, 16. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 310—11. 6. Martii.

*20680. K. FR. III.'s Bestalling for Friderich Wolff som Sekretær og Archivarius eller Registrator i det tydske Kancelli. — *Copenhagen*, d. 7. Martii. (Tydsk.) Jørgensen, Uds o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 245—46. 7. Martii.

*20681. Brev fra CHRISTOPH PARSBERG, at Polakkerne endnu ikke vide, hvorledes de skulle slippe fra deres forrige Erklæringer til Fordel for Danmark, medens de Svenske bruge et Paaskud for at undgaa at stede ham til Forhandlingerne; nogle af de polske Ministre ere meget ligegyldige over for Danmarks Interesser; Efterretningen om K. af Sverigs Død, der ankom den foregaaende Dag, vil frembringe store Forandringer. — 17. März. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 160—61. 7. Martii.

*20682. Instrux fra KEJSEREN til Kolowrath og Lisola om at staa fast i det danske Spørgsmaal. — 17. März. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 556, Anm. 3. 7. Martii.

*20683. CHRISTOPH PARSBERG melder, at der intet er forefaldet i de svensk-polske Forhandlinger, nærmest paa Grund af den svenske Konges Død, men at K. af Polen er rejst til et Kloster i Nærheden af Dantzig, hvorimod hans Dronning vil forblive den hellige Uge over i Oliva. — 20. März. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 161. 10. Martii.

*20684. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Formynderstyrelsen i Sverig, den hollandske Flaades Tilbagekaldelse fra Blokeringen af Landskrona og Fredsforhandlingerne. — *Kbh.*, 21. Marts. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 227—31. 11. Martii.

*20685. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at da K. af Danmark har svaret undvigende paa Mæglernes Forslag, have Hollænderne hævet Blokaden af Landskronas Havn; de kræve Skadeserstatning og Trondhjem i Pant, medens de Danske ønske Landafstaaelser fra Sverig. — 12. Märtz. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 632—33. 12. Martii.

*20686. KURF. AF BRANDENBURG meddeler Kejseren, at han ved med Sikkerhed, at der i Kjøbenhavn føres Forhandlinger om Fred bag deres Gesandters Ryg. — *Cölln a. Sp.*, 13. Märtz. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 427. 13. Martii.

*20687. DANIEL WEIMANN skriver til Kurf. af Brandenburg, om de Forsøg, der fra hans og andre Gesandters Side ere blevne gjorte for at udnytte K. af Sverigs Død til 13. Martii.

1660.

Danmarks Fordel, men hidtil forgjæves, da de Witt ogsaa nu fastholder sin engang fattede Politik. — *Haag*, 23. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VII. 312—13.

14. Martii. *20688. Relatio KOLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua se postulasse scribunt, ut articulus regis Daniæ in pacem insereretur. Declarasse Polonos, se protracturos ad trimestre ratificationem pacis suæ, ut interea rex Daniæ res suas posset componere, et postea se illum in futuros tractatus suos inclusuros. — *Danzig*, März 24. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 554—55.

16. Martii. *20689. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt i Holland DANIEL WEIMANN, hvori bl. a. meddeles, at den danske Regering har faaet 60,000 Dlr. til Laans i Holland. — (*Haag*, 26. März). (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 314.

17. Martii. *20690. Beretning fra Hert. Christian Albrecht af Gottorps Gesandter CLAUS VON QVALEN og LEVIN MOLTKE til Hertugen, hvorefter intet kan forudsiges om Forhandlingerne i Itzehoe; af de danske Gesandter er (Frederik) Ahlefeldt kommen, men (Christian) Rantzau endnu ikke. — *Itzehoe*, 17. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Qvellensamml. d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellschaft f. vaterländ. Geschichte II, 2. 142.

19. Martii. *20691. KAREN LAVRSDATTER, Enke efter Bgm. Kristoffer de Hemmer, skriver til Landsdommer Jørgen Sefeld om at opnaa Lettelser i Indkvartering og Skat og fortæller om sin Mands trælsomme Færd, medens Fjenden var i Byen. — 19/3. Udt. og Brudst. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 34—35.

19. Martii. *20692. Indberetning fra den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ om en Samtale, han havde haft med Kongen; denne var meget ængstelig over Hollændernes Trusler, men Gesandten havde dog opnaaet, at Kongen vilde afvente den næste Post fra Dantzig, før han gav Mæglerne noget Svar. Forøvrigt var man paa det rene med, at der ikke kunde være Tale om en Universalfred. — 19. März st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 633—34.

20. Martii. *20693. K. FR. III. befaler Rigshofmesteren Jochum Gersdorff, naar noget Middel dertil haves, at betale Jørgen Holst, Borger og Bogfører i Kjøbenhavn, hvad denne har tilgode for Bøger, som han har leveret til K. Chr. IV. — 20. Martz. Werlauff, Efterr. om det st. kgl. Bibliothek 2. Udg. S. 14.

21. Martii. *20694. K. FR. III. bevilger Steen Bille t. Kjærsgaard Brugen af Ratsborg Ørredfiskeri. — (21. Marts.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 201.

21. Martii. *20695. Grev JOHAN af Waldeck erkjender at skylde Generallieutenanterne Hans og Claus von Ahlefeldt 1200 Rdlr. — *Odense*, an 21. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 238.

23. Martii. *20696. K. FR. III.'s Skrivelse til Kurf. af Brandenburg, i hvilken han forklarer og undskylder Danmarks Politik med Hensyn til Fredsforhandlingerne med Sverig. — *Kopenhagen*, 23. März. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 613.

23. Martii. *20697. K. FR. III. tillader den i Fyen fangne Generalmajor, Grev Johan af Waldeck, at maatte rejse til Tydskland i 3 Maaneder. — *Copenhagen*, d. 23. Martii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 236.

23. Martii. *20698. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvorefter de engelske Befuldmægtigede i Sundet i deres sidste Skri-

1660.

velse have erklæret om K. af Danmark, at han modsætter sig Freden. — *London*, d. 23. Meert st. vet. (Hollandsk.) Kronijk van het hist. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg S. 830—33.

*20699. Christoph Parsberg beretter, at der er opstaaet Uenighed mellem de svenske og polske Fredskommissærer, og at de sidste have forladt Oliva, men at det nu hedder, at de vende tilbage til Oliva; der er ingen Sandsynlighed for, at han faar Adgang til Forhandlingerne, da ogsaa Holland har forligt sig med Sverig; kun den kejserlige Gesandt har forsikret, at han havde Ordre til ikke at gaa ind paa nogen Fred uden med K. af Danmarks Indvilligelse. — 3. April. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S 161—62. 24. Martii.

*20700. Indberetning fra Goes til K. af Spanien om, at K. Fr. III. endelig har givet efter for Mediatørernes Opfordring og erklæret sig rede til at aabne Fredsunderhandlinger med Svenskerne. — *Kbh.,* 3. April. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 231—35 24. Martii.

*20701. Den kejserlige Gesandt Goes meddeler Marquien af La Fuente, at K. af Danmark har udvalgt 3 Rigsraader til at forhandle med Svenskerne. — *Kbh.*, 3. Apr. (Spansk.) Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 235. 24. Martii.

*20702. Skrivelse fra den kejserlige Gesandt i Kjøbenhavn Goes til Kolowrath, hvorefter den danske Konge, da han ikke kan vente at blive optaget i Traktaterne i Oliva, har besluttet at optage Fredsunderhandlinger med Sverig. — *Kopenhagen*, 3. April. (Tydsk?) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 556, Anm. 4. 24. Martii.

*20703. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten, at Kongen har meddelt ham, at da der nu saa godt som var sluttet Fred i Polen, agter han med det første at begynde Underhandlingerne med Sverig. — 24. März st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 634 24. Martii.

*20704. Relatio Colowrath legati et Francisci de Lisola residentis Cæsaris, in qua scribunt, nullam spem neque modum esse regis Daniæ ad hos tractatus admittendi, et Danicum ablegatum nihil aliud prætendere, quam ut pacis executio ad conclusionem pacis Danicæ suspendatur, quod Svecos non permissuros putant. — *Danzig*, April 3. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 555—56. 24. Martii.

*20705. Kurf. af Brandenburg opfordrer Kejseren til en Fællesoptræden overfor de hemmelige Fredsforhandlinger i Kjøbenhavn. — *Cölln a. Sp.*, 27. März. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 427. 27. Martii.

*20706. Kurf. af Brandenburg skriver til sin Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at han ej mere saa stærkt skal modvirke en Separatfred mellem de nordiske Riger, men blot sørge for, at han og Kejseren blive medindbefattede i den. — *Cölln a. Sp.*, 27. März. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 634. 27. Martii.

14007. Ifølge Rettelser, anf. St. III. 267, skal dog Aaret 1661 være det rigtige. 28. Martii.

*20707. Christoph Parsberg skriver, at ved den franske Gesandts Mægling har de to Partiers tilsyneladende Uvilje forvandlet sig til usigelig Længsel efter Fred; dog ville de Allierede næppe rømme Svensk-Pommern, før Freden mellem Danmark og Sverig er sluttet; ad punctum Daniæ er man endnu ikke kommet i Oliva, men de Allierede have lovet at staa fast paa dette Punkt; Polakkerne bryde sig slet ikke om Danmarks Interesse, siden de have erfaret Stilstanden mellem Sverig og Holland. — 7. April. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän Gesch. II. 3. St. S. 162 63. 28. Martii.

1660.

28. Martii. *20708. JOHAN EKEBLAD skriver til sin Fader om Fredsunderhandlingerne; de franske og engelske have faaet Hollænderne til at blive ved, hvad der en Gang var aftalt, og drive nu paa den danske Konge. — (*Götheborg*), d. 28. Marts. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 6.

31. Martii. *20709. Brev fra CHRISTOPH PARSBERG, at Freden i Oliva endnu støder an paa Tilbagegivelsen af Svensk-Pommern, hvortil de Allierede dog nu lettere ville lade sig bevæge, da der igjen er god Udsigt til Forhandling i Kjøbenhavn; der er kommen en spansk Minister uden Karaktér til Dantzig med Underretning om, at en spansk Ambassadør er undervejs, hvilket ansporer Polakkerne til at ile endnu mere med Traktaterne. — 10. April. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 163.

31. Martii. *20710. Indberetning til Kejseren fra KOLOWRATH og LISOLA om Vanskelighederne ved det danske Spørgsmaal. — *Danzig*, April 10. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 556.

Martio. *20711. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps Skrivelse til Kurf. (af Brandenburg), hvori han tager sin Tilflugt til denne paa Grund af Rygterne om, at K. af Danmark vil aftvinge ham Annullation af de kjøbenhavnske Traktater eller belejre ham i Tønningen. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Verz. d. Handschr. d. Kieler Universitätsbibl. I. 183.

Martio-Majo *20712. Hert. CRISTIAN ALBRECHT af Gottorp opfordrer Kurf. (af Brandenburg) til at udvirke en mildere Stemning mod ham hos K. af Danmark. — Uden Datum. (Tydsk.) Brudst. i Ratjen, Vers. d. Handschrift. d. Kieler Universitätsbibl. I. 183.

2. Aprilis. *20713. Den kejserlige Gesandt v. KOLOWRATH og Residenten FR. v. LISOLA skrive i en Indberetning, at det er umuligt at opnaa noget for den danske Konge. — *Danzig*, April 12. (Latin.) Udt. p. Tydsk i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 556.

3. Aprilis. *20714. HENRIK SCHUM ansøger K. Fr. III. om Konfirmation paa sin Badstue i Bergen og lover derfor at betale 250 Dlr. — *Bergen*, 3. April. Udt. i Norske Mag. II. 380.

4. Aprilis. *20715. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps Instrux for sine Gesandter (i Itzehoe) om de Betingelser, paa hvilke de skulle slutte Forlig med de Kongelige. — 4. April. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Geschichte II. 2. 142—43.

5. Aprilis. *20716. CHRISTOPH PARSBERGS Skrivelse, at der mellem Sverig og Polen er underskrevet visse Punkter, men at Traktaten næppe vil være endt før om 2—3 Uger, hvis ikke Polakkerne mod Forventning slutte en Partikulærfred; Rømningen af Svensk-Pommern vil volde ikke ringe Vanskelighed; de Svenske gaa langsomt tilværks, øjensynlig for at rette sig efter Forhandlingerne i Kjøbenhavn; Dr. af Polen er meget glad, da hun stoler paa, at han ikke vil faa Adgang til Forhandlingerne i Oliva, men han haaber, at det dog skal lykkes ham at faa Danmark indesluttet i denne Fred. — 15. April. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 163—64.

6. Aprilis. *20717. Biskop HANS SVANE indstiller til Kongen at inkorporere Rødovre, hvis Kirke er helt nedbrudt af Fjenderne, i Brønshøj Sogn. — *Kiøbenhafn*, d. 6. April. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 343—44.

7. Aprilis. *20718. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om de den 6. April (ny Stil) paabegyndte Fredsunderhandlinger mellem Danmark og Sverig og Mediatørernes for Danmark ugunstige Optræden. — *Kbh.*, 17. Apr. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 235—39.

9. Aprilis. *20719. (Krigskommissærerne) STHEN BILDE, HENNING POWISCH og ERICH KAASZ befale Proviantmester Pouell Cornelisen at udlevere Magistraten i Rudkjøbing 100 Tdr. Byg, naar det kræves. — *Odense*, d. 9. Aprilis. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 237.

1660.

*20720. Fru Helvig Sandberg, Sivert Brockenhuses t. Ulderup, gjør vitterligt, at Bgm. og Raad i Nykjøbing paa Mors have kaldet Hr. Jens Sørensen Morsing til deres Sognepræst, og lover, at bvis dette befindes usandt, skal Hr. Jens Sørensen aldrig herefter begjære at betjene noget Kald. — *Kjøbenhavn*, d. 10. Aprilis. Ny kirkehist. Saml. V. 685—86. 10. Aprilis.

*20721. Kurf. af Brandenburgs Skrivelse til K. Fr. III., at han ved sine Forhandlinger om en Partikulærfred med Sverig i det mindste maa sørge for ikke at skade sine Allieredes Interesser. — *Cölln a. Sp.*, 10. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 613—14. 10. Aprilis.

*20722. Kurf. af Brandenburg skriver til Kejseren, at det er utvivlsomt, at der i Kjøbenhavn føres Partikulærunderhandlinger, og opfordrer til at følge det her givne Exempel. — *Cölln a. Sp.*, 10. April. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 427. 10. Aprilis.

*20723. K. Fr. III.'s Skrivelse til Bispen i Aalborg, at han maa konfirmere den af Magistraten i Nykjøbing kaldede Person til Sognepræst, hvis ikke den af ham allerede begangne Forseelse er af en saadan Beskaffenhed, at Bispeu agter ham uværdig til at betjene Præsteembedet, i hvilket Tilfælde der skal indsendes Relation berom til Kancelliet. — *Hafniæ*, d. 11. April. Ny kirkehist. Saml. V. 686—87. 11. Aprilis.

*20724. Generallieutenant Claus von Alefeld meddeler til Generallieutenant Hans von Alefeld, hvorledes Greven af Waldeck har modtaget det ham tilsendte Pas (Nr. *20697), og beder ham om at udvirke hos Kongen, at Greven ikke rejser, før han har tilfredsstillet sine Kreditorer. — *Odense*, d. 13. Aprilis. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 237—38. 13. Aprilis.

*20725. Tingsvidne, krævet af Delefoged Jens Madsen paa Fru Ide Skeel t. Asdals Vegne, at 4 Synsmænd erklærede, at de 3 Parter af Gaardbogaards Ager og Eng vare fordærvede af Sandflugt. — *Gaardbo Birketing*, Løverdagen, som var d. 14. April. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. III. 51—52. 14. Aprilis.

*20726. Indberetning fra Goes til K. af Spanien om, hvorledes den hollandske Flaade atter har tvunget den svenske til at gaa ind til Landskrona, om hvorledes Svenskerne have fanget Marschal Schack, samt om Fredsforhandlingerne. — *Kbh.*, 24. Apr. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 239—42. 14. Aprilis.

*20727. Den kejserlige Gesandt Goes skildrer Marquis La Fuente Underhandlingernes Gang mellem Danmark og Sverig og beretter om Forholdene ligesom i Brevet til K. af Spanien (Nr. *20726). — *Kbh.*, 26. Apr. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 243—47. 16. Aprilis.

*20728. Christoph Parsbergs Skrivelse, at han i to Maaneder intet har faaet meddelt fra det polske Hof, men at en Borger i Dantzig har skaffet ham de nu afgjorte Punkter; den kejserlige Gesandt har meddelt ham, at han skal holde paa, ikke alene at Danmark optages i Fredstraktaten, men ogsaa at Freden ikke fuldbyrdes, før Freden mellem Danmark og Sverig har sin fulde Rigtigbed; Parsberg udbeder sig Instrux om, med hvilke Ord K. Fr. III vil medoptages i Traktaten. — 28. April. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 164. 18. Aprilis.

*20729. Den kejserlige Gesandt v. Kolowrath og Residenten Fr. v. Lisola skrive i en Indberetning, at de er gaaede ind paa Svenskernes Fordring om Vaabenstilstand fra den Dag, Traktaten underskrives, paa Betingelse af, at alle andre Spørgsmaal, ogsaa Danmark angaaende, afgjøres først. — *Danzig*, April 28. (Latin.) Udt. p Tydsk i Arch f. oesterr. Gesch. LXX. 557—58. 18. Aprilis.

222*

1660.

19. Aprilis. 14053. Sært. af Forordo.

20. Aprilis. *20730. NIELSZ MADZEN BANG, Borger i Rudkiøbing, kvitterer Provianimester Poffuel Cornelisen for 100 Tdr. Byg efter Commissariernes Ordre (Nr. *20719). — *Nyeborg*, d. 20. Aprilis. Aarsberetn. fra Gehelmearch. VI. 238.

21. Aprilis. *20731. KURF. AF BRANDENBURG skriver til K. Fr. III, at han giver sin Tilslutning til Danmarks Forhandlinger om en Partikulærfred, uagtet en saadan strider mod de afsluttede Forbund. — *Cölln a. Sp.*, 21. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Aetenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 427—28.

25. Aprilis. *20732. CRISTOPH PARSBERG skriver, at Svenskerne i Begyndelsen slet intet vilde høre om, at Danmark medoptoges i Traktaterne, men at han bevægede de Allieredes Gesandtskaber til at holde fast herpaa og forelægge det af ham forfattede Punctum Daniæ; da K. og Dr. af Polen, som imidlertid vare komne til Oliva, fordrede, at Sagen skulde afgjøres i Hast, blev Artiklen vedtaget i en Form, som han ikke er ganske tilfreds med; Fredstraktaten er underskreven Natten mellem $\frac{\text{23. og 24. April}}{\text{3. og 4. Maj}}$ og dens Indhold meddelt ham af en privat Person; han undrer sig over, at Kurf. af Brandenburg har beklaget sig over Forhandlingerne i Kjøbenhavn. — 5. May. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 164—66.

25. Aprilis. *20733. Relatio COLOWRATH legati et FRANCISCI DE LISOLA residentis Cæsaris, in qua se effecisse scribunt, ut rex Daniæ in tractatu nunc subscripto ita includeretur, »ut ea omnia, quæ inter alte memoratos Sveciæ et Daniæ reges conclusa et constituta fuerint, ad hanc pacem pariter, ac si in hoc instrumento specifice inserta forent, pertinere censeantur«. — *Danzig*, Maj 5. Udt. p. Tydsk og Brudst. i Arch. f. oesterr. Gesch. LXX. 559.

post 25. Aprilis. *20734. Brev fra DE THOU til K. af England med Klager over Ruyters Opbringelse af de svenske Skibe. — Uden Datum. (Fransk.) Mémoires de Terloo II. 484—86.

27. Aprilis. *20735. Skrivelse fra Oberst H. FRIISZ til Grev v. d. Nath, i hvilken han spørger, om det er sandt, at Greven har udspredt det Rygte, at han under Slaget ved Nyborg havde skjult sig ved Trosset, og hævder, at han har kæmpet tappert. — *Odense*, d. 27. April. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 291—92.

28. Aprilis. 14072. Mémoires de Terlon II. 477—81.

28. Aprilis. *20736. De kgl. danske Gesandter (FREDERIK AHLEFELDT og CHRISTIAN RANTZAU) opfordre Hert. Christian Albrecht af Gottorp til Fred og retfærdiggjøre Kongens Fremgangsmaade. — *Breitenburg*, 28. April. (Tydsk.) Brodst. og Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Geschichte II, 2. 143.

28 Aprilis. *20737. CHRISTOPH PARSBERG melder, at K. af Polen med sit Hof er rejst til Warschau, at Marienburg inden 3 Dage skal rømmes af de Svenske, og at der arbejdes paa et Forbund mellem Sverig og Polen mod Rusland. — 8. May. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 166.

29. Aprilis. *20738. JOHAN EKEBLAD skriver bl. a. til sin Fader, at Feltmarschal Siak (!) og Generalmajor Ulfeldt ere blevne tagne til Fange. — *Linköping*, d. 29. Apr. (Svensk.) Udt. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 6.

29. Aprilis. *20739. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at der stadig er Spænding mellem Holland paa den ene Side, Frankrig og England paa den anden; for at tvinge Sverig til Fred har de Ruyter lagt Beslag paa 11 af dets Krigsskibe. — 29. April. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Aetenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 635.

1660.

*20740. CHRISTOPH PARSBERGS Brev, at fire Exemplarer af det oliviske Freds-instrument ere blevne underskrevne d. 10. Maj (n. St.), og at Gesandterne med det første ville rejse hjem, hvorom han ogsaa venter Ordre. — 12. May. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 166. 2. Maji.

14084. Brudst. i Schested, Hannibal Schested I. 209—12. 4. Maji.

*20741. De svenske Kommissærer ROSENHANE og STEN BIELKE erklære paa Hannibal Sehesteds indstændige Begjæring at ville udvirke Regeringens Afkald paa nogle adelige Godser i Skaane, afstaa fra Erstatning i den guineiske Strid og gaa ind paa, at Bornholm foreløbig bliver ved Danmark m. m. — 4. Maj. (Svensk.) Udt. og Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 718. 4. Maji.

*20742. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han omtaler, at K. af Danmarks extraordinære Afsending har uddelt Vin for sin Dør i Anledning af Parlamentets Beslutning om Kongens Gjenindsættelse; 20 Orlogsskibe udrustes for at sendes til Sundet. — *London*, d. 4. Mey st. vet. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootschap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 837—40. 4. Maji.

*20743. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om, hvorledes Ruyter forbereder alt til et Angreb paa den svenske Flaade, og om Fredsforhandlingernes Gang. — *Kbh.*, 15. Mai. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 247—51. 5. Maji.

*20744. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Fredsunderhandlingerne atter ere gjenoptagne, omend der er stor Spænding mellem England og Holland. — 5. Mai st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 635. 5. Maji.

14092. Udt. i Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 279. 7. Maji.

*20745. K. FR. III.'s Instrux for Hannibal Sehested angaaende Underhandlingerne om Afstaaelsen af Bornholm; der loves ham Belønning for udvist Tjeneste. — 7. Maj. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 720. 7. Maji.

*20746. KURF. AF BRANDENBURG meddeler sin Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz, at der er sluttet Fred i Oliva, og oversender en Skrivelse til Kongen. — *Cölln a. Sp.*, 7. Mai. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 635. 7. Maji.

*20747. CHRISTOPH PARSBERG beretter, at de Svenske opsætte Rømningen af Marienburg, da de mangle Penge til Garnisonens Lønning; Grev Slippenbach gaar til Warschau for at afslutte Forbundet mod Rusland; den brandenburgske Gesandt Overbeck rejser skyndsomst til Berlin, og man mener, at han skal sendes til Kjøbenhavn. — 19. May. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 166—67. 9. Maji.

*20748. Skrivelse fra CHRISTOPH PARSBERG, at de Svenske have rømmet Marienburg, og at deres Soldater af Nød maa sælge Heste og Klæder; Grev Magnus de la Gardie anstrænger sig for at rejse et Laan i Danzig. — 22. May. Tydsk Udt. i Schlegel, Samlung zur Dän. Gesch. II. 3. St. S. 167. 12. Maji.

*20749. Hert. CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps Skrivelse til K. af Sverig, hvori han erklærer, at Hensigten med hans Partikulærtraktater med K. af Danmark ikke er at vige fra Bestemmelserne i Roskildefreden og Overenskomsten i Kjøbenhavn, men at vinde Tid for at afvente Resultatet af Generaltraktaterne. — *Tönning*, 14. Mai. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Qvellensammlung d. schlesw.-holst.-lauenb. Gesellsch. f. vaterländ. Geschichte II, 2. 143. 14. Maji.

*20750. Beretning fra DE THOU'S SEKRETÆR om sin Sendelse til K. af England med de Thou's Brev (Nr. *20734), i hvilken Anledning Kongen har forsikret om sin absolute Neutralitet. — *Fait à la Hage*, le 24. May. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 486—89. 14. Maji.

1660.

16. Maji. *20751. Erklæring fra MAX PHILIPS GREVE AF MANSFELD, at Oberst Friesz ved sin Tjener tilforn i Jylland havde fornærmet Overvagtmester Lafelt og ladet ham udfordre, hvilket han senere havde benægtet, ligesom han havde vægret sig ved at gjøre Overvagtmesteren en Undskyldning. — *Ekelfort*, d. 16. May. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 293—94.

post 16. Maji. *20752. (Grev V. D. NATHS) Skrivelse til (Oberst Friis) som Svar paa dennes Brev af 27. April, i hvilken han erklærer, at han i Slaget ved Nyborg har vist sig som en Poltron og senere i Jylland har opført sig som en »oprigtig Cujon«. — Uden Datum. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 294—95.

ante 17. Maji. *20753. Skrivelse (fra Grev V. D. NATH til Generallieutenant Claus Ahlefeldt), i hvilken han gjør Rede for Striden mellem ham og Oberst Friesz, »der har vaigt Blækhuset i Stedet for Kaarden«, og for begges Forhold i Slaget ved Nyborg. — Uden Datum. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 296—99.

17. Maji. *20754. Skrivelse fra Feltmarschal V. EBERSTEIN til Grev de Nath, at han erindrer i Slaget ved Nyborg at have befalet Oberst Fries at rykke frem, men ellers ikke mindes, hvorledes Sagen er gaaet til. — *Hauptquartier vff Hoyerzworth*, d. 17. May. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 299—300.

18. Maji. *20755. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om de Danskes Misnøje med Freden i Oliva, Fredsunderhandlingernes Fortsættelse gjennem Hannibal Sehested m. m. — *Kbh.*, 28. Mai. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 251—58.

18. Maji. *20756. Skrivelse fra EN UNÆVNT til Bernharts (Sekretær hos den franske Gesandt ved Generalstaterne), hvori han ønsker, at de Thou maatte opsætte en Memorial til Fordel for Danmark. — *London*, d. 18. Mey. (Hollandsk.) Kronijk van het histor. Genootshap te Utrecht 5. Serie. 25. Jaarg. S. 841—43.

20. Maji. *20757. Skrivelse fra (Oberst) V. D. GRÖBEN til Grev v. d. Nath, hvori han undrer sig over, at bemeldte Oberst (Friis) vil lade det komme til slig Vidtløftighed; han mindes kun lidet om Slaget, men henviser ham til Feldmarschallen. — *Foenen*, d. 20. Mayo. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 300.

21. Maji. *20758. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn V. D. MARWITZ skriver til Kurfyrsten, at Kongen føler sig højlig krænket over den i Dantzig sluttede Fred, i hvilken der ikke er taget Hensyn til Danmarks Interesser. — 21. Mai st. v. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 635—36.

22. Maji. *20759. Den brandenburgske Gesandt WEIMANN skriver til Kurfyrsten, at saavel Enkedr. af Behmen som Pr. Vilhelm II.'s Enke ved en Audients havde udtalt sig om det intime Venskab, de ønskede at pleje med Husene Danmark og Brandenburg. — *Hage*, 1. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 481—82.

23. Maji. *20760. K. FR. III.'s Bestalling og Instrux for Johan Funch som Fiskemester paa Kjøbenhavns og Frederiksborg Len. — (23. Maj.) Tidsskr. for Fiskeri III. 219—20.

23. Maji. *20761. SNESERØE SOGNEVIDNE, at Peder Christofferszen fra Smidstrup var berygtet for Snaphaneri, og at Lauridz Hemingszen af Sieoldte var med Suend Pouelszen og hans Selskab, da de tvende Kvartermestre bleve ombragte. — *Actum Snesseroe*, d. 23. May. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. Till. S. 29—30.

24. Maji. *20762. Generaladjudant HINRICH V. ALEFELTS efter Grev v. d. Naths Anmodning givne Vidnesbyrd om Oberst Frieszes Deltagelse i Slaget ved Nyborg. — *Haupt-Quartier Hoyersworth*, d. 24. May. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 302—03.

1660.

*20763. Skrivelse fra Feldmarschal v. Eberstein til Oberst Grev de Nath, i hvilken han som Svar paa hans Anmodning om en Erklæring om Oberst Frös's Forhold raader ham til at indbringe Sagen for Kongen. — *Hauptquartier Hoyersworth*, d. 24. May. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 301. 24. Maji.

*20764. Vidnesbyrd udstedt af (Oberst) v. d. Gröben om Oberst Friisz's Holdning i Slaget ved Nyborg. — 24. May. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 301—02. 24. Maji.

*20765. Turbye Birketings Dom over Lauridz Hemingszen af Sioalte, som var med at ombringe to Kvartermestre af Grev Weirichs Regiment. Han dømmes fra Livet, med mindre Greven vil benaade ham — (Fredagen d. 25. May.) Aarsberetn. fra Geheimearch VI, Till. S. 29—31. 25. Maji.

*20766. Major Petter Forbes skriver til Rigsraad A. F.(orbus), at Freden mellem de Danske og Svenske sluttes i Dag, de blive højst fire Dage endnu i Lejren. — *Brindzhög*, d. 26. Maji. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 67. 26. Maji.

14116. P. Svensk i Äldre Handlingar rör. Skåne, Halland, Blekinge o. Bohuslän, S. 30—52. 27. Maji.

*20767. Erklæring fra Officeren de Saincte Coullombe, at han har leveret til Grev Vandrenac (v. d. Nath) et Brev med brudt Segl, som han havde modtaget i Kiel fra Krigskommissæren. — *Coheut*, ce vengt septiesme May. (Fransk.) Danske Mag. 4. R. VI. 298. 27. Maji.

*20768. Indberetning af Goes til K. af Spanien, om hvorledes Fredstraktaten mellem Danmark og Sverig er bleven undertegnet, om Betingelserne i denne og om K. Fr. III.'s Personlighed. — *Kbh.*, 6. Juni. (Spansk.) Dansk. Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 258—61. 27. Maji.

*20769. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz meddeler, at Freden er bleven sluttet d. 27. — 28. Mai st. v. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 636. 28. Maji.

*20770. Betænkning af det spanske Statsraad om Fredsunderhandlingerne i Norden. — 8. Juni. (Spansk.) Udt og Brudst. p. Dansk i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 231—32. 29. Maji.

14121. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. 1821 I. 34. 31. Maji.

*20771. Carl Rosenmeyer, Borger og Sergeant ved Strandkompagniet i Kjøbenhavn, bevidner, at Lorenz Tuxen har boet i hans Hus fra 31. Aug. 1659 til 1. Maj 1660, deltaget i Byens Forsvar og underholdt og udmunderet tre Personer. — 31. Maj. Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. 1821. I. 35. 31. Maji.

*20772. Brudst. af en af (Grev v. d. Nath) udstedt Erklæring om Oberst Friesz's fejge Adfærd i Slaget ved Nyborg, hvor han ikke efter Ordre havde hugget ind i Spidsen for sit Regiment, men holdt sig til Siden. — Uden Datum. (Tydsk.) Danske Mag. 4 R. VI. 296. Majo?

14124. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 218. 2. Junii.

*20773. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten om forskjellige Formaliteter ved Fredstraktaten; Hollænderne have opnaaet fornyet Ratifikation af Traktaten i Elbing. — 2. Juni st. v. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 636. 2. Junii.

14126. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 143. 3. Junii.

*20774. Hannibal Sehesteds Skrivelse til Leonora Christina, at han skal affærdiges til det svenske Hof »udi nogle Ærinder«; han tilbyder derfor at forrette, »hvad I vil, jeg skal negotiere paa Eders Vegne«. — *Kjøbenhavn*, d. 3. Juni. Sehested, Hannibal Sehested I. 221—22. 3. Junii.

1660.

3. Junii. *20775. (Oberst Grev v. d. Naths) Skrivelse til Grev (Eberstein), i hvilken han beder ham som daværende General om at bevidne, at Oberst Friisz i Slaget ved Nyborg har vist sig som en forsagt Soldat, og at han, medens hans Eskadron huggede ind, havde holdt sig paa Siden af den med tilknappet Kappe. — *Auf Hackstede*, am 3. Junii. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 304—05.

4. Junii. *20776. Brev fra de Thou til de Terlon om Frigivelse af de svenske Skibe og den følgende Fredsslutning. — *De la Hage*, le 14. Juin. Mémoires de Terlon II. 588—89.

5. Junii. *20777. K. Fr. III. paalægger Biskop Dr. Laurits Jabcobsen i Anledning af Anders Engbergs Supplikation anlangende Morsby Præstekald at undersøge og paadømme Sagen. — *Hafn.*, 5. Junii. Ny kirkehist. Saml. V. 693.

5. Junii. *20778. Den brandenburgske Gesandt Weimann skriver til Kurfyrsten bl. a., at der er stor Glæde over Freden i Kjøbenhavn. — *Hage*, 15. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 482—85.

6. Junii. *20779. K. Fr. III. oversender Kurf. af Brandenburg Fredstraktaten med Sverig og anmoder om, at de brandenburgske og de østrigske Tropper snarest maa blive trukne bort. — 6. Juni. (Tydsk?) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 717.

6. Junii. *20780. Nielsz Harderou ansøger Kongen om, at Generalmajor Waldeck maa tilholdes at tilbagebetale 200 Rdlr., som Brevskriveren har maattet laane af Fru Helvig Sckenckell for at tilfredsstille hans Krav. — *Egelycke*, d. 6. Juni. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 239—40.

6. Junii. *20781. Nielsz Harderou sender Erick Kaasz en Skrivelse til Kongen, idet han undrer sig over, at kun det menige Sognefolk har faaet Befaling til at erklære sig om Grev Waldecks Regimente paa Langeland, da dog Adelen har lidt meget mere. — *Egelycke*, d. 6. Juni. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 239.

6. Junii. *20782. Vidnesbyrd af Præsten Hr. Pouell Anderszen om Greven af Waldecks tyranniske Fremfærd mod ham og hans Sognefolk. — *Bøstrup preste gaard*, d. 6. Juni. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 240—41.

6. Junii. *20783. Sognevidne af Traneker og Thulebølle og Vidnesbyrd af Præsten smstds., Hr. Andersz Pedersen, om Grev Waldecks tyranniske Fremfærd. — *Tranekerby paa Langeland*, onszdagen d. 6. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 241—42.

7. Junii. *20784. Sognepræsten Hr. Gottfrid Hanszen og Clausz Einfeldt i Snøde paa menige Sognemænds Vegne vidne om Greven af Waldecks Tyranni i Snøde og Stoense Sogne. — *Rudkiøbing*, d. 7. Junii. Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 243—44.

8. Junii. *20785. Christen Mogenszens Klage til Kongen over Greven af Waldeck, der har berøvet ham en Skude m. m. — *Rudkiøbing*, d. 8. Juni. Aarberetn. fra Geheimearch. VI. 245.

8. Junii. *20786. (Generallieutenant Claus von) Allfelltt beretter Kongen, hvorledes det i Virkeligheden hænger sammen med Kjøgemester Hans Oluffsøns Skib, der nemlig har været fragtet til Svenskerne. — *Niebourg*, d. 8. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 245—46.

9. Junii. *20787. Rigshovmesteren Gersdorfs Brev til de Terlon om Svenskernes Opgivelse af Kronborg. — *De Copenhague*, le 9. Juin. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 511—12.

9. Junii. *20788. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. d. Marwitz skriver til Kurfyrsten, at det vækker nogen Uro, at de Svenske ikke afskedige deres Tropper; nogle mene, at de ville gaa mod Kejseren, andre, at Toget gjælder Moskau. — 9. Juni. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 636. Jfr. Brudst. i IX. 717—18

1660.

*20789. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Underlegningen af Fredstrak- 9. Junii.
taten, Svenskernes Bortdragen fra Lejren udenfor Kjøbenhavn m. m. — *Kbh.*, 19. Juni. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 261—64.

*20790. (Generallieutenant CLAUS VON) ALLFELLTT beretter Kongen, at han efter 13. Junii.
Ordre skal bestræbe sig for at føre Folk over til Besættelse af Korsør, klager over Proviantmangel m. m. — *Odensé*, d. 13. Junii. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimeareh. VI. 246—47.

14135. Paa Svensk i Äldre Handlingar rör. Skåne, Halland, Blekinge o. Bohuslän S. 28—57. 14. Junii.

*20791. Brev fra Sverigs Ambassadør i Polen Grev v. SLIPENBACK til de Terlon 14. vel 24. Junii
med Lykønskninger i Anledning af Freden mellem Danmark og Sverig. — *de Sopotte*, le 24. Juin. (Fransk.) Mémoires de Terloo II. 590—91.

*20792. HANNIBAL SEHESTENS Skrivelse til Leonora Christina, hvori han lover at 16. Junii.
tage sig af Ulfeldts Sager i Sverig og beklager al den Modgang, hun har haft. — *Stockholm*, d. 16. Juni. Sehested, Hannibal Sehested I. 222—24. Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina I. 430—31.

*20793. Indberetning fra GOES til K. af Spanien om Svenskernes kommende Rømning 16. Junii.
af Laaland, Falster og Møen, Frederik Ahlefelts Sendelse til England m. m. — *Kbh.*, 26. Juni. (Spansk.) Dansk Overs. i Hist. Tidsskr. 5. R. III. 564—66.

*20794. K. FR. III. tilgiver Jacob Jacobsen, Skolemester i Rudkjøbing, hans For- 18. Junii.
seelse, at hans Hustru er kommen for tidlig i Barselseng, saa at han nu kan lade sig høre og kalde til Præstekald eller Skoletjeneste. — D. 18. Juni. Udt. i Ny kirkehist. Saml. VI. 358.

*20795. HANNIBAL SEHESTED skriver til K. Fr. III, at han haaber at kunne være 20. Junii.
hos Kongen til Evakuationens sidste Termin, han har ikke tidligere kunnet føre Forhandlingerne til Ende, da alt er meget vanskeligt »formedelst de mange Hoveder, som derudi haver at sige«. — *Stockholm*, d. 20. Juni. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 231.

*20796. JOHAN EKEBLAD skriver bl. a. til sin Fader, at de engelske Gesandter, 20. Junii.
Hannibal Sehested og Hr. Slingeland ere blevne trakterede af Rigsmarsken paa Djurgården. — (*Stockholm*), d. 20. Juni. (Svensk.) Udt i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 7.

*20797. Den franske Ambassadør i England DE BOURDEAUX lykønsker de Terlon 20 Junii.
i Anledning af Freden. — *A Londres*, le 30. Juin. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 591—92.

*20798. K. FR. III.'s Missive til Bispen og Kapitlet i Ribe, at Anders Diriksen 21. Junii
Textor maa forfremmes til Rektor ved Ribe Skole. — *Hafn.*, d. 21. Junii. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 175.

14137. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 224—25. 22 Junii.

14138. Paa Dansk i Äldre Handlingar rör. Skåne, Halland, Blekinge o. Bohuslän S. 58—60. 23. Junii.

*20799. HANNIBAL SEHESTED underretter Leonora Christina om de Forhandlinger, 23. Junii.
han i Stockholm har ført angaaende Ulfeldts Begjæringer. — *Stockholm*, d. 23. Juni. Sehested, Hannibal Sehested I. 225—27. Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina paa Maribo Kloster S. 114—15.

*20800. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn v. n. MARWITZ underretter 23. Junii.
Kurfyrsten om den svenske Hærs Reduktion. — $\frac{\text{23. Juni}}{\text{3. Juli}}$. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 718.

*20801. (BARONIS DE GOIS, Cæsareæ majestatis ad regem Daniæ oratoris) informatio 23. Junii.
super statu catholicæ religionis in Dania. — *Hauniæ*, 3. Julii. — Ny kirkehist. Saml. V. 827—34

1660.

25. Junii. *20802. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han beder om, at hans Andragender paa hans og hans Svogres Vegne strax maa blive forhandlede, for at han kan faa sin Afskedsaudients og vende tilbage til sin Konge. — 25. Juni. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 231—32.

26. Junii. *20803. ADOLF FOXS (Kommandant paa Bornholm) anbefaler Jens Lauritsen Risum til Kongen som en af dem, der mest har bidraget til »Bornholmerværket« (ↄ: Øens Befrielse). — *Bornnholm*, d. 26. Juny (Tydsk.) Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. VI. 19—20.

28. Junii. *20804. K. FR. III. tilgiver studiosus Christoffer Andersen Haarlev det af ham begaaede Lejermaal og giver ham Tilladelse til at søge præsteligt Embede. — *Kjøbenhavns Slot*, d. 28. Juni. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 22

28. Junii. *20805. Testimonium REGIS SVECIÆ Hanniball Sehestedt propter ejus diuturnam moram in castris et aula Svecica datum. — *Stockholm*, 28. Juni. Sehested, Hannibal Sehested II. 428—30.

post 28 Junii. *20806. HANNIBAL SEHESTED takker K. Karl XI. for det udstedte Vidnesbyrd om hans »Detention« hos den afdøde Konge og om hans »oprigtige Comportement«. — Uden Datum. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 228—29.

29. Junii. *20807. THOMÆ BANGII professoris ad M. Erasmum Brochmand, philos. decanum, prof. eloq., epistola, qua ei Gerhardum Nicolai Bechium commendat petitque, ut Simonem Hoffium in Norvegiam eodem die navigaturum viatico instruat. — *E Museo*, 29. Jun. Kirkehist. Saml. 3. R. V. 280—81.

30. Junii. *20808. Dr. HEDEVIG ELEONORA takker i K. Karl XI.'s Navn de Terlon for hans Virksombed for Freden med Danmark. — *Donné à Stockholm*, le 30. Juin. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 593—94.

1. Julii. *20809. K. KARL XI. lover Grev Ulfeldt sin Yndest og Naade, naar han vil forpligte sig og sit Hus til ikke at foretage noget mod Kongens eller Rigets Velfærd. — 1/7. (Svensk.) Udt. og Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina paa Maribo Kloster S. 29.

3. Julii. 14148. Jvfr. Reedtz, Rep. hist. S. 111.

3. Julii. *20810. KURF. AF BRANDENBURG ønsker K. Fr. III. til Lykke med Freden; de allierede Tropper skulle strax blive førte ud af Holsten. — *Cölln a. Sp.*, 3. Juli. (Tydsk.) Udt. i Urk. u Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg VIII. 614

5. Julii *20811. Skrivelse fra Bispen i Ribe Dr. PET. J. KRAGELUND til den øverste Sekretær i Kancelliet angaaende Besættelsen af Rektorembedet i Ribe. — *Ripis*, festinantissimo calamo, d. 5. Julii. Kirkehist. Saml 3. R. VI. 175—77.

5. Julii. *20812. Dr. HEDEVIG ELEONORA skriver til de Terlon, at Hannibal Sehesteds Forslag have fundet velvillig Modtagelse. — *Donné à Stockholm*, le 5. Juillet. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 596—97.

6. Julii. *20813. HANNIBAL SEHESTED skriver til sin Søstersøn, at han frygter for, at det Brev, han sendte ham i Gaar, er ulæseligt paa Grund af hans Sygdom; han beder ham overfor Kongen at imødegaa »Impressioner«, der kunde være ham skadelige, da han ikke tør lade denne Lejlighed til atter at bringe sine Sager paa Fode slippe sig af Hænde. — D. 6. Juli. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 232.

7. Julii. *20814. DET SVENSKE RIGSRAADS Erklæring i K. Karl XI.'s Navn, i hvilken denne atter tilsiger Grev Uhlefeldt og hans Familie sin Yndest og Naade og affordrer Corfitz Uhlefeldt en Forsikring om, at han Intet vil foretage sig hverken i Ord eller Gjerning imod Kongen og Sverigs Rige. — *Stockholm*, d. 7. Juli. (Svensk.) Weibull, Samlingar utgifna för de skånska landskapens historiska etc. förening V. 45—46.

1660.

*20815. HANNIBAL SEHESTED skriver til den franske Gesandt Terlon, at efterat han havde endt sit officielle Hverv, har han faaet sin Svoger (Ulfeldts) Sag; da han ikke ved, hvorledes dennes Stilling til K. af Danmark er, beder han Terlon om at raade ham til hans Bedste; han er bleven opholdt, men haaber om faa Dage at kunne afrejse. — 10. Juli. (Fransk.) Sehested, Hannibal Sehested I. 238. Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina paa Maribo Kloster S. 115. 10. Julii.

*20816. K. FR. III.'s Reskript om den Tjeneste, som Kapellanen ved Christianshavns Kirke skal udføre. — 11. Juli. Udt. i Ny kirkehist. Saml. III. 157. 11. Julii.

*20817. M. RASMUS BYSSING, Sognepræst paa Christianshavn, underretter Biskop Hans Svane om, hvorledes det gaar til med Prædikener og Messer i hans Kirke, og andrager om, at Bispen vil haandhæve ham ved hans Prædikener, om saa er, at Kapellanen Jens Hansens Vokation taler noget herom. — 11. Juli. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 156. 11. Julii.

*20818. K. FR. III.'s Missive til Dr. Peder Kragelund, Biskop i Ribe, at da Kongen har erfaret, at han alt havde kaldet M. Hans Rosenberg til Rektor i Ribe, førend Kongens Missive om Andreas Dideric Textor fremkom, maa det blive herved. — *Hafn.*, d. 12. Juli. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 177—78. 12. Julii.

*20819. C. ALEFELDTS Skrivelse til Oberst Grev v. d. Natte, i hvilken han lover at sende den Oberst Frisze angaaende Skrivelse med Bilag til denne, der af Kongen er kaldet til Kjøbenhavn. — *Odensehe*, am 12. Julii. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 303—04. 12. Julii.

*20820. Skrivelse fra KJØBENHAVNS BGM. OG RAAD, 32 MÆND samt LAVENES REPRÆSENTANTER, hvori de anmode om, at Privilegierne maa træde i Kraft, at Toldrullen maa blive ophævet for Byens Vedkommende, samt at de ligesom Adelen maa være fri for Told, Cise og anden Tynge. — 18. Juli. Brudst. og Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 732. 18. Julii.

*20821. Skrivelse fra Oberst Grev V. D. NATH til K. Fr. III. om den mellem ham og Oberst Frijsz opstaaede Strid; han beder om, at det maa blive paalagt Feldmarschal v. Eberstein at indsende en Rapport om Oberstens Forhold. — *Koehofft*, am 19. Julii. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 305—06. 19. Julii.

*20822. Brev fra Dr HEDEVIG ELEONORA paa Kong Karl XI.'s Vegne til de Terlon med Tak for hans Virksomhed ved de svenske Troppers Hjemsendelse. — *Donné à Stockholm*, le 20. Juillet. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 519—21. 20. Julii.

11464. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 4—5. 21. Julii.

*20823. K. FR. III.'s Brev til de i Kjøbenhavn værende Rigsraader, at de med Adelen der paa Stedet skulde votere paa 6 eller 8 Adelsmænd til afg. Tage Totts Plads i Raadet. — 21. Julii. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 8. Samme Dag udgik lignende Breve til Raaderne i Sjælland, Fyen og Jylland. Udt. Smstds. 21. Julii.

*20824. KURF. AF BRANDENBURG skriver til sin Gesandt i Danmark v. d. Marwitz, at han har forhalet sine Troppers Bortmarsch fra Holsten, fordi de Svenske ruste saa stærkt i Bremen; nu har han dog givet Ordre til Bortrykning. — 21. Juli. (Tydsk.) Udt i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 718. 21. Julii.

*20825. Den brandenburgske Gesandt i Kjøbenhavn V. D. MARWITZ underretter Kurfyrsten om Corfitz Ulfeldts Flugt fra Fængslet i Malmø. — $\frac{2}{3}\frac{1}{1}$. Juli. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX 718—19. 21. Julii.

1660.

22. Julii. *20826. ANDERS MADTZON, Sognepræst t. Vemmeløv og Hemmersbøj, som er bleven saaret af Fjenden og berøvet alt, ansøger Kongen om at maatte faa til sin Gaards Reparation de tre Fjerdedele af de 500 Rdlr., som hans Kirker eje, og desuden 1 Rdlr. af hver af Kongens Kirker »her i Landet«. — *Kjøbenhavn*, d. 22. Juli. Ny kirkehist. Saml. V. 308—09. Lensmanden Hugo Lûtzow har paategnet sin Anbefaling i Kbh. d. 26. Juli.

24. Julii. 14167. Særtr. af Forordn.

24. Julii. *20827. Den brandenburgske Gesandt COPES indberetter bl. a., at det fortælles, at man i det engelske Gehejmeraad har foreslaaet en Alliance af alle protestantiske Magter, deriblandt ogsaa Danmark og Sverig, mod de katolske; han tror dog ikke paa dette Rygte. — *Hage*, $\frac{24. \text{ Juli}}{3. \text{ Aug.}}$ (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 486—87.

25. Julii. 14169. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 5 med Datum 26. Julii.

25. Julii. *20828. HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Grev Stenbock, hvori han beder ham om at befordre Ulfeldts Sag »paa sine behørige Orter«, skøndt »Frygt for haardere Procedurer have precipiteret hans Tanker til saadan desperat Entreprise«, som han af Hjertet beklager. — *Kjøbenhavn*, d. 25. Juli. Samlingar till Skånes historia 1868—69 S. 73. Sehested, Hannibal Sehested I. 237—38.

25. Julii. *20829. Den brandenburgske Gesandt v. HOVERBECK indberetter bl. a. til Kurfyrsten, at de Svenske have hvervet saamange af de aftakkede danske Tropper, at de have kunnet oprette to nye Regimenter. — *Danzig*, $\frac{25. \text{ Juli}}{4. \text{ Aug.}}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 52—54.

26. Julii. *20830. Ansøgning fra RASMUS HANSEN SMED til Kongen om Tilladelse til at lade sin Søster Lucie Hansdatters Lig jorde paa Kirkegaarden, da hun, fordi hun havde dræbt en Polak, der vilde voldtage hende, er bleven henrettet af de Svenske og begraven i Heden-Jord. — *Everdrup*, d. 26. Julii. Ny kirkehist. Saml. V. 310—11.

28. Julii. *20831. KORFITS ULFELDTS Skrivelse til K. Fr. III, i hvilken han anraaber Kongen om Naade. Han tilbyder ham sin Tjeneste, men hvis Kongen finder Betænkelighed herved, er han villig til at tage Opbold i Udlandet. — *Rønne*, 28. Juli. Udt. i Birket Smith, Leonora Christina II. 2—3.

29. Julii. *20832. Epistola ASSVERI PAYNGK ad Thomam Bartholinum, in qua scribit se ad eum catalogum diu multumque expetitum mittere, qui chymica quædam tam communiora quam rariora a se elaborata contineat. — *Hafniæ*, 29. Julii. Bartholini Cista Medica S. 631—32.

30. Julii. *20833. Oberst FUCHS's Indberetning til K. Fr. III. om Ulfeldt og Leonora Christina; Ulfeldt er syg og forstyrret i Hovedet, men for at de alligevel ikke skulle undslippe, har han ladet dem sætte i Rustkamret i Taarnet. — (30. Juli.) (Tydsk?) Udt. og Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina II. 4, 5—6, 7, 8, 9—10.

30. Julii. *20834. KURF. AF BRANDENBURG skriver til sin Gesandt v. Hoverbeck i Anledning af dennes Meddelelse (Nr. *20829), at det tværtimod er de Danske, der have hvervet en Mængde svenske Soldater. — $\frac{30. \text{ Juli}}{9. \text{ Aug.}}$ (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 56—58.

31. Julii. *20835. BERGENS MAGISTRAT afslaar en Ansøgning fra 41 Borgere om at tillade Henrik Schum at drive en Badstue, idet den henviser til, at han har solgt sit kgl. Privilegium til Fenne Slûters. — *Bergen*, 31. Juli. Brudst. i Norske Mag. II. 381—82

1660.

*20836. De i Kjøbenhavn tilstedeværende Rigsraader indstille Hr. Iver Krabbe, Hans Skak og Ove Jul til afg. Hr. Tage Totts Plads i Raadet. — 1. Aug. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 8. 1. Augusti.

*20837. Menigheden i Rødby beder Kongen om, at Ringsebølle Kirke med sin Indkomst maa lægges til Rødby Kirke, og Ringsebølle Menighed tilbydes at søge til denne Kirke. — *Rødby*, d. 1. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 311—14. Med Lensmanden P. Barstoffs paategnede Erklæring, dat. Kbh. d. 12. Sept. 1. Augusti.

*20838. K. Fr. III. tilskriver Bispen i Aarhus, at Bønderne i Bispens Mensal i Aarhus og særlig de paa Hesselballegaard maa være fri for Indkvartering. — 3. August. Rothe, Rescripter III. 437. 3. Augusti.

*20839. Den franske Gesandt Terlons Skrivelse til Hannibal Sehested, i hvilken han roser ham for de med saa megen Ære og til Fordel for K. af Danmark fuldbragte Forhandlinger, angaaende Ulfeldt ved han ikke, hvorledes han skal kunne hjælpe, hvis de Rygter, der gaa om ham (nemlig om Flugten), ere sande. — *(Hamborg)*, 13. August. (Fransk.) Brudst. i Birket Smith, Leonora Christina paa Maribo Kloster S. 115. Udt. og Brudst. p. Fransk i Sehested, Hannibal Sehested I. 234. 3. Augusti.

14173. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 10. Smstds. S. 10—11 Udt. af Missivet til Lensmændene, der skulle tilstille Adelen dem og tilholde Kjøbstæderne at sende Fuldmægtige. 5. Augusti.

14174. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 11. 5. Augusti.

*20840. K. Fr. III.'s aabne Brev til Universitetet, at de skulle udvælge nogle Befuldmægtige, samt til Kapitlerne, at de skulle befuldmægtige hver to Capitulares til den forestaaende Rigsdag. — (5. Aug.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 11. 5. Augusti.

*20841. K. Fr. III.'s aabne Brev til Bgm. og Raad i Kjøbenhavn og Christianshavn, at de skulle befuldmægtige tvende Deputerede til den forestaaende Rigsdag. — (5. Aug.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 11. 5. Augusti.

*20842. Knud Olufsens Ansøgning til Kongen om at maatte beholde Sejerslev Kald paa Mors, som han har betjent, medens Tvistigheden om dets Besættelse har staaet paa, eftersom hans Kompetitor Jens Sørensen nu er kaldet til Sognepræst i Nykjøbing paa Mors. — *Sejrslev Præstegaard*, d. 6. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 681—82. Med paategnet Anbefaling af Biskop Anders Andersen, dat. Aalborg 27. Augusti. 6. Augusti.

*20843. Niels Søffrensen, Præst t. Rødovre, andrager K. Fr. III. om Understøttelse, da Fjenderne have ødelagt hans Præstegaard, Indbo og Sæd. — *Kjøbenhavn*, d. 6. Avgust. Kirkehist. Saml. 3. R. ii. 342—43. 6. Augusti.

*20844. K. Fr. III.'s Befaling til Biskop Dr. Laurits Jacobsen, at om Peder Skov, som af Kaj Lykke har faaet Løfte om at maatte lade sig høre til Skjerning og Hundstrup Præstekald, ikke fremkommer inden de 6 Uger, skal der ventes, til han kommer. — *Hafniæ*, 8. Aug. Ny kirkehist. Saml. V. 688. 8. Augusti.

*20845. Frantz Frantzon, Kapellan i Vixnæs, ansøger Kongen om at maatte forloves fra sit ved Krigen ødelagte Embede og forfremmes til Taars Sognekald, hvor Menigheden ønsker ham, med mindre det maa tilstedes ham at betjene begge Sogne. — *Kjøbenhavn*, d. 11. Aug. Ny kirkehist. Saml. V 315—16. Med Lensmanden P. Barstorffs Anbefaling, dat Kbhvn. d. 11. Aug. 11. Augusti.

*20846. Bønskrift fra Søfren Frandtzon, forrige Præst t. Fosie og Lokkerop Sogne i Skaane, til Kongen om, at han, der i Malmø har været dømt fra Livet for sin Troskab mod den danske Konge, men har løskjøbt sig, maa nyde dobbelt Skipperkost af Proviantgaarden med nogle faa Skillinger til Husleje og Ildebrand, da han og hans Familie befinde sig i den største Nød. — *Hafniæ*, 13. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 317—18. 13 Augusti.

1660.

14. Augusti. *20847. K. FR. III.'s Rekreditiv for den brandenburgske Gesandt v. d. Marwitz. — 14. Aug. (Tydsk.) Udt. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenborg VIII 637

14. Augusti. *20848. K. FR. III. tillader, at Vixnæs Kald paa Lolland, som udi forleden Fejdetid næsten skal være bleven ganske ruineret, maa indtil videre annexeres til Taars Kald, som nu skal være ledigt. — *Kbhvn.*, 14. Aug. Kirkehist. Saml. II. 242.

18. Augusti. *20849. K. FR. III.'s aabne Brev, hvorved Brugen af stemplet Papir paabydes i Hertugdømmerne. — *Copenhagen*, d. 18. Augusti. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

18. Augusti. *20850. Sognepræsten PEDER HANSEN MØRCHS Erklæring, om hvad han har maattet yde til de Svenske og til Hs. Majestæt i den sidste Fejde. — *Understed Præstegd.*, d. 18. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 150.

18. Augusti. *20851. WILLIAM SMITH skriver til John Langley bl. a., at det extraordinaire Gesandtskab fra Danmark »allerede« er kommet. — *Drury Lane*, 18. Aug. (Engelsk.) Brudst. i Fifth report of the royal commission on historical manuscripts S. 174.

19. Augusti. *20852. PEDER HENDRIKSEN MYLTING beder Kongen om, at Hr. Knud Olufsen, Kapellan i Hvidbjerg, maa konfirmeres som Præst i Sejerslev. — *Sø udi Mors*, d. 19. Augusti. Ny kirkehist. Saml. V. 683.

20. Augusti. *20853. Fortegnelse over Penge og Viktualier ydede af Understed Sogn i Børglum Herred til de Svenske i Krigen 1657—58. — *Understed Sogn*, d. 20. August. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 149—50.

21. Augusti. 14187. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 6. R. I. 723.

24. Augusti. 14189. Særtr. af Forordn.

25. Augusti. *20854. WILLIAM SMITH meddeler John Langley bl. a., at de danske og svenske Gesandter ere ankomne. — *Drury Lane*, 25. Aug. (Engelsk.) Brudst i Fifth report of the royal commission on historical manuscripts S. 174.

29. Augusti. *20855. Fortegnelse over, hvad der af Steen Bille t. Ørumgaards Tjenere i Ørum er udgivet til Polakkerne, de Kejserlige, Brandenburgerne og Kongens egne Folk. — *Ørumb*, d. 29. Augusti. Orion, Qvartalskr. II. 277—78.

29. Augusti. *20856. Fortegnelse over, hvad der af Steen Bille t. Ørumgaards Tjenere i Daugaard er udgivet til Polakkerne, de Kejserlige, Brandenburgerne og Kongens egne Folk. — *Dauggaard*, d. 29. Augusti. Orion, Qvartalskr. II 279—83.

29. Augusti. *20857. JOHAN IBSDATTER opgiver, hvor meget hun og hendes sl. Mand Michel Hansen Møller i 18 Uger har udgivet til Polakkerne i Daugaard af den Stien Bille t. Ørumgaard tilhørende Suendtzmølle. — *Suendtzmølle*, d. 29. Augusti. Orion, Qvartalskr. II. 283.

30. Augusti. *20858. K. FR. III.'s Befaling til Christen Skeel Jørgensen t. Soestrup og Jens Rodsteen t. Lengsholm, at de skulle besigtige Kronens Gods, Skoven og Kjøbstæderne i Vendelbo Stift og indsende Relation derom til Kancelliet. — *Wort Slot Kjøbenhauffn*, d. 30. Augusti. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 137—38.

1. Septbr. *20859. K. FR. III.'s Skattebrev for Hertugdømmerne, hvorefter der til Soldaternes Underhold skal gives 3 Rdlr. af hver Plov. — *Glückstadt*, d. 1. Septembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

2. Septbr. *20860. (Oberst Grev V. D. NATH) takker K. Fr. III for hans gjennem Generalkrigskommissæren Kay v. Ahlefeldt overleverede Billede. — *Kiehl*, am 2. Septembris. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 306—07.

1660.

*20861. LAURITZ POULSØN og JOHANNES MONRADI, Sognepræster t. Svenstrup og Ketting paa Alsø, bede Lensmanden Hr. Otto Krag om, at deres Kapellanier, der ere ledige, maa bevilges dem for en Tid for at forbedre deres ved Krigen ødelagte Kaar. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. V. 318—19. Lensmanden har paategnet sin Anbefaling i Kbhvn. d. 4. Sept. ante 4 Septbr.

14195. Særtr. af Forordn. Rothe, Reacripter III. 1419. 4. Septbr.

14196. Særtr. af Forordn. 4. Septbr.

*20862. K. FR. III. befaler Frederik v. Ahlefeld at flytte Indkvarteringen fra Maribo til Nakskov. — 5. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 368. 5. Septbr.

*20863. K. FR. III. forbyder Møllere og andre at fiske i Frederiksborg Søer og Fiskevande. — (6. Sept.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 208. 6. Septbr.

*20864. RIGSRAADETS FORESTILLING til K. Fr. III om de 15 Adelsmænd, der have opnaaet de fleste Stemmer til de ledige Pladser i Raadet. — 7. Sept. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 9. 7. Septbr.

*20865. Skrivelse fra Bispen over Aalborg Stift ANDERS ANDERSEN til Erik Krag t. Lundenæs, Sekretær i Danske Kancelli, om Præsten Hr. Claus i Horne, der trods gjentagne Paabud ikke vil nedlægge sin Bestilling. — *Kjøbenhavn*, d. 8. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 769—71. 8. Septbr.

*20866. SØREN ANDERSØN JELLING, Sognepræst t. Glud og Hjarnø Sogne i Aarhus Stift, beder Kongen om, at der maa bevilges ham 1 Rdlr. af hver Kirke i Aarhus Stift til Oprettelse af den Skade, han har lidt under Krigen. — *Glud Præstegaard*, d. 8. Sept. Ny kirkehist. Saml. V. 120—21. 8. Septbr.

*20867. M. JUSTUS VALENTIN STEMAN, tydsk Præst i Helsingør, ansøger Kongen om at erholde sin resterende Løn udbetalt af Toldboden i Helsingør, da han i den svenske Tid ikke har faaet en Hvid. — 8. Sept. (Tydsk.) Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 170. 8. Septbr.

*20868. 24 BØNDER I NØRRE JERLØSE SOGN i Mierløse Herred henvende sig til Kongen om at maatte faa Jørgen Lukassøn til Sognepræst, hvem de tilligemed Fru Anne Ramel have kaldet, men i hvis Kaldelse Fru Karen Krabbe og Tønne Juel ikke have deltaget. — *Nørre Jerløse*, d. 9. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 689—91. 9. Septbr.

*20869. KONGENS OG RIGSRAADETS til Stænderne indgivne Proposition om at samtykke i, at der paalægges en Konsumption. — *Raadstuen*, d. 11. Septeb. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 19. 11. Septbr.

*20870. STÆNDERNES Begjæring til de deputerede Rigsraader, hvori de udbede sig nærmere Forklaring af den forelagte Proposition. — (11. Sept.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 20. 11. Septbr.

*20871. K. FR. III.'s Befaling til Rigshofmesteren og sex Raader, at da Stænderne begjære Forslag til en Konsumption, skulle de udarbejde et Forslag paa Grundlag af de allerede tidligere indgivne. — D. 12. September. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 21. 12. Septbr.

*20872. Svar fra DE DEPUTEREDE AF ADELEN paa den indgivne Proposition; i Betragtning af nærværende slette Tilstand ville de en Gang for alle give noget vist for deres Tjenere og Daglønnere, men som en frivillig Gave ikke som Skyldighed. — (12. Sept.) Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 22—32. 12. Septbr.

*20873. Indberetning fra Bispen over Aalborg Stift ANDERS ANDERSEN til Kansleren om forskjellige Kirke- og Skolesager samt om Præsten Hr. Claus i Horne, der trods Forbud betjener Præsteembedet. — *Kjøbenhavn*, 12. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 771—72. 12. Septbr.

*20874. K. LUDVIG XIV.'s Rappelskrivelse til de Terlon. — *Paris*, le 22. Septembre. (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 601—03. 12. Septbr.

1660.

ante 13. Septbr. *20875. ANDERS BEYERHOLM, Sognepræst t. Hagenbjerg paa Alsø, ansøger Kongen om, at han vil bevilge ham noget af Kirkens Beholdning til hans Præstegaards Reparation, da han med Gjæld har overtaget sit Kald og senere er kommen i stor Elendighed formedelst Krigen. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. V. 320. Med paategnede Anbefalinger af Lensmanden Otthe Kragh og Biskoppen Lauritz Jacobsen, dat. Kbhvn. d. 13. og 14. Sept.

13. Septbr. *20876. K. FR. III. befaler Otte Krag og Bispen i Fyen at afgjøre det stridige Præstevalg i Skjerninge, da Kaldet ikke længere kan staa ubesat. — *Hafniæ*, 13. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 688–89.

15. Septbr. *20877. K. FR. III.'s Befaling til Kaj Lykke, at han skal forbyde Hr. Claus i Horne at befatte sig med Præsteembedet. — 15. Sept. Udt. i Kirkehist. Saml. 3. R. iii 772. Anm. 1.

17. Septbr. 14206. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 31–37.

17. Septbr. *20878. ANDERS HANSØN FABRITIUS, der i 8 Aar har været Skibspræst og nu er kaldet til Gamborg Kald ved Middelfart, bønfalder Kongen om at faa noget af sin tilgodehavende Løn til Rejsepenge og til at sætte Bo for, da Præstegaarden og dens Tilliggende i Krigstiden er bleven ødelagt, saa han forefinder bar Grund og ledige Huse. — *Kjøbenhavn*, d. 17. September. Ny kirkehist. Saml. V. 323–24.

17. Septbr. *20879. HANS JACOBSEN, Præst i Avnsløv og Bogense Sogne, ansøger Kongen om Understøttelse af Kirkerne, da han ved Krigen er ødelagt i Bund og Grund, og hans Præstegaard er brændt. — *Skalkendrup*, d. 17. Sept. Ny kirkehist. Saml. V. 321–23. Med paategnede Anbefalinger af Biskop Lauritz Jacobsen, dat. Kbhvn. d. 14. Novbr., og Lensmand Otthe Kragh.

18. Septbr. *20880. PEDER J. KRAGELUND, Biskop i Ribe, ansøger Kongen om flere Forbedringer af hans Indtægter, da han har lidt store Tab under Krigen. — *Kjøbenhavn*, d. 18. Septembris. Ny kirkehist. Saml. V. 123–24.

18. Septbr. *20881. NIELS NIELSEN BØGVAD, Præst i Nørre Stenderup, beder Kongen om at maatte faa en Gaard, Skovgaard kaldet, som ligger i hans Annexsogn Vilstrup, da han er geraadet i den yderste Armod under Krigen. — *Kjøbenhavn*, d. 18. Septemb. Ny kirkehist Saml. V 121–22. Med paategnet Anbefaling af Lensmanden Sthen Bilde, dat. Kbhvn. d. 18. Sept.

18.–22. Septbr. *20882. Inventar over Grev Corfitz Ulfeldtz Gods i hans Hus i Malmø. — (Uden Datum). Weibull, Samlingar utg. för de skånska landskapens historiska etc. forening V. 27–30.

19. Septbr. 14212. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 40–43.

19. Septbr. *20883. K. FR. III. befaler Rentemesteren at lade Hr. And. Hansen Fabritius bekomme noget af det, han med Rette har tilgode hos Kronen. — D. 19. Sept. Brudst. i Ny kirkehist Saml V. 324.

19. Septbr. *20884. GEJSTLIGHEDENS og BORGERSTANDENS Vilkaar, paa hvilke de samtykke i den foreslaaede Konsumption. — 19. September. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 39.

20. Septbr. *20885. K. FR. III.'s Skrivelse til Biskop Dr. Anders Andersen, at Hr. Knud Olufsen, Kapellan i Hvidbjerg, maa blive Sognepræst til Sejrslev Kald, saafremt Sognefolket er tilfreds dermed. — *Hafniæ*, d. 20. Sept. Ny kirkehist. Saml. V. 684.

20. Septbr. *20886. BORGERSTANDENS Indstilling til Kongen om Midlerne til at ophjælpe Landet. — *Kiøbenhavn*, d. 20. Septbr. Riegels, Christian V.'s Historie S 57–60.

20 Septbr. *20887. LAURITZ JACOBSEN, Biskop i Fyen, som i tre Aar ikke har bekommet sin Underholdning, beder Kongen om at give hans Hustru to eller tre gode Konge-Korntiender i Fyen uden Afgift, for at hun efter hans Død ikke skal lide Nød. — *Kjøbenhavn*, d. 20. Sept. Ny kirkehist. Saml. V. 324–25.

1660.

*20888. ADELENS Erklæring til de øvrige Stænder om de Vilkaar, paa hvilke de ville samtykke i Konsumptioneu. — 21. September. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 45. 21. Septbr.

*20889. TINGSVIDNE om en paa Hals Birketing afhjemlet Synsforretning over Birket. — 21. September. Udt. og Brudst. i Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 162—63. 21. Septbr.

14215. Riegels, Christian V's Historie S. 60—65. 22. Septbr.

*20890. K. FR. III. bevilger Bgm. i Vejle Hans Svane Brugen af Ratsborg Fiskeri for egen og Hustrus Levetid. — (22. Sept.). Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 201. 22. Septbr.

*20891. PEDER LAURITZØN SKANING beder Kongen om igjen at maatte tiltræde sit Embede som Kapellan hos en Provst i Vester-Flakkebjerg Herred ved Navn Hr. Ebbe Jensen, hvorfra han har været suspenderet som mistænkt skyldig i et i Febr. 1658 paa en Svensk begaaet Drab. — *Kjøbenhavn*, d. 22. Septembr. Ny kirkehist. Saml. V. 826—27. Med paategnet Erklæring af Lensmanden Hugo Lytzov, dat. Kbhvn. d. 30. Sept. 22. Septbr.

*20892. K. FR. III.'s Befaling til Rentemestrene, at de uden Ophold skulle levere Kongen en Jordebog over alle Lenene med Gaardene anslaaede i Hartkorn. — 23. September. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 46. 23. Septbr.

*20893. K. FR. III.'s Befaling til Gunde Rosenkrantz, Otte Krag og Peter Retz, at de skulle begjære Adelens Jordebøger med Gaardene ansatte i Hartkorn, hvorefter der skal anvises en Rytter paa hver Tdr. Hartkorn. — 23. September. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 46. 23. Septbr.

*20894. K. FR. III.'s Befaling til Lensmændene og Kapitlerne om Indsendelsen af Jordebøger. — 23. September. Udt i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 46. 23. Septbr.

*20895. K. FR. III. befaler Frederik v. Ahlefeld at flytte Indkvarteringen fra Maribo til Stubbekjøbing. — 23. September. Udt. i Kall Rasmussen, Musse Herred S. 368. 23. Septbr.

14218. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 48—49. 25. Septbr.

*20896. K. FR. III.'s til Adelen i hver Provinds udgivne Revers, at dens Samtykke i Rytterholdet og Konsumptionen ikke skal være dens Privilegier til Præjudits. — (25. Septbr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 50. 25. Septbr.

*20897. RIGSRAADETS Indstilling til Kongen om Indrettelsen af Militien til Hest og til Fods. — (25. Septbr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 49—50. 25. Septbr.

*20898. Indstilling fra DE DEPUTEREDE FOR KJØBSTÆDERNE I FYENS STIFT til Kongen om Hjælp i deres ved Krigen og Indkvarteringen fremkaldte ulykkelige Tilstand. — *Kiøbenhavn*, d. 25. Sept. Riegels, Christian V.'s Historie S 69—71. 25. Septbr.

*20899. GEJSTLIGHEDENS OG BORGERSTANDENS Indstilling til Kongen angaaende Stempelpapirafgiften og Konsumptionsskatten. — *Kiøbenhavn*, d. 25. September. Riegels, Christian V.'s Historie S. 65—69. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 47—48. 25. Septbr.

14219. Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 738. 26. Septbr.

*20900. K. FR. III.'s Forbud mod, at Officerer og andre bruge Jagt og Skytteri tre Mil omkring Staden. — (26. Septbr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 53, Anm. a. 26. Septbr.

*20901. K. FR. III befaler Dr. Hans Svane at meddele M. Hans Huusvig, at han indtil videre ikke skal befatte sig med sit Slotspræstembede paa Frederiksborg. — *Hafniæ*, d. 26. Sept. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 322. 26. Septbr.

1660.

26. Septbr. *20902. TINGSVIDNE, æsket af Hr. Søffren Hanszen, Sognepræst t. Linderup og Hammer, om disse Sognes og hans egen ødelagte Tilstand og om den haarde Medfart, han og hans Familie have lidt af Krigsfolket. — *Vrads Herreds Ting*, d. 26. Sept. Brudst i Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 108—09.

27. Septbr. *20903. Skrivelse fra Bgm. THOM. BRODERSEN fra Odense til sine Børn bl. a. om Dr. Christine af Sverigs Besøg i Kjøbenhavn og om Tilstanden der i Byen. — (*Kjøbenhavn*), 27. Septbr. Brudst. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 58, Anm

27. Septbr. *20904. JOH. HUUSWIIGHS Ansøgning til K. Fr. III. i Anledning af hans Suspension som Slotspræst paa Frederiksborg. — *Kjøbenhavn*, d. 27. Septembr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 322—23.

27. Septbr *20905. K. AF SVERIGS Proposition til Rigsdagen i Stockholm, hvori bl. a. gjøres Rede for Fredsslutningen med Danmark d. 27. Maj. — *Gifwen i Stockholm*, d. 27. Septembris. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdagsprotokoll VIII. 157.

29. Septbr. *20906. K. FR. III. forlanger Betænkning af Dr. Hans Svane og Professorerne i Kjøbenhavn angaaende en Vise, Guds Liv kaldet, med tilføjet Bøn. — Uden Datum. Nyerup, Langebekiana S. 385—86. Datum er 29. Septbr. Jvfr. Danske Mag. 5. R. II. 344.

30. Septbr. *20907. Erklæring udstedt af RIGSRAADET OG ADELEN, hvori de paa en 3 Aars Tid samtykke i Konsumptionen. — 30. September. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 57.

Septembri. *20908. Dr. HEDEVIG ELEONORA opfordrer i K. Karl XI.'s Navn de Terlon til før sin Afrejse fra Danmark at protestere mod de Danskes og deres allieredes Besættelse af Hert. af Gottorps Lande. — *Donné à Stockholm*, le 1661 (sic!). (Fransk). Mémoires de Terlon II. 599—601.

1. Octobr. *20909. K. FR. III. befaler Dr. Hans Svane at forordne M. Hans (Allesen) af Bunkeflod til at gjøre Kirketjenesten paa Frederiksborg Slot i M. Hans Huusuigs Sted. — *Hafniæ*, d. 1. Octobr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 323—24.

c. 2. Octobr. *20910. Udkast til en Forordning om Konsumptionen og Kvægskatten forelagt Gejstligheden og Borgerstanden af Rigsraadet. — Uden Datum. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 59—60. Forelægges d. 2. Octobr.

3. Octobr. *20911. Relation om Sverigs politiske Situation forelagt paa Ridderhuset i Stockholm, hvori bl. a. gjøres udførligere Rede for Fredsbetingelserne med Danmark, Nødvendigheden af at give Afkald paa Throndhjem, Bornholms Særstilling m. m. — *Stockholm*, d. 3. Octobris. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdagsprotokoll VIII. 169 ff.

4. Octobr. *20912. GEJSTLIGHEDENS OG BORGERSTANDENS Indstilling til Kongen om Konsumptionsskatten og Formindskelsen af Indkvarteringsbyrden i Kjøbstæderne. — *Kiøbenhavn*, d. 4. October. Riegels, Christian V.'s Historie S. 72—76. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 61—62.

4. Octobr. *20913. Forslag til Erklæring af BORGERSTANDEN, hvori udtales, at da Stænderne formodentlig snart skal hjemforloves, ville de takke Kongen for hans Heltemod, samt at de for at knyttes fastere sammen med ham enstemmig have besluttet at anerkjende ham for en ret Arveherre og hans Børn efter ham. — 4. Oktbr. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 84 Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 63—64. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 743.

1660.

*20914. Skrivelse fra Kjøbenhavns Magistrat og 32 Mænd til K. Fr. III., hvori de aomode om at maatte faa Svar paa deres under 18. Juli indgivoe Supplik, om at Stadens Privilegier maatte komme i fuldkommeo Brug. — (4. Oktober.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 62—63. 4. Octobr.

*20915. Fornyet Fuldmagt fra Provsterne paa Sjælland til deres Deputerede i Kjøbenhavn, hvorved de godkjende alt, hvad disse bidtil have besluttet. — *Roskilde*, d. 4. October. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S 59. 4. Octobr.

*20916. Jens Lassens Erklæring om den ruinerede Tilstand, hvori han traf Jullingsholm og de dertil hørende Bønder, da hao efter Ordre af sin Hushond Otte Friis kom til Gaarden. — *Jullingsholm*, 5. Octbr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 16—17. 5. Octobr.

*20917. Beboerne af Sønder Omme Sogn indgive Beretning om, hvad de i denne store Ufredstid have udgivet til Fjeoderne, de Allierede og Koogeos egne Folk. — *Omme*, 5. Oktbr. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. V. 32—36. 5. Octobr.

*20918. K. Fr. III.'s Befaling til nogle navngivne Rigsraader og Adelsmænd, at de skulle udtale sig om Officerernes og Maodskabets Forplejniog i Fredstid efter deo hollandske Ordinants. — (6. Oktober). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 71. 6 Octobr.

*20919. K. Fr. III. befaler Dr. Hans Svaoe til Frederiksborg Slotspræstekald at ordinere M. Hans af Buokeflod, der er fradømt Præstekald samt Kjortel af den sveoske Bisp. — *Hafniæ*, d. 6. Oktobr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 324 6. Octobr

*20920. K. Fr. III. befaler Dr. Haos Svane at lade M. Hans Huusvig indtil videre betjene Herløvs Sognekald. — *Hafniæ*, d. 6. Octobr. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 324. 6. Octobr.

*20921. Rigsraadets Iodstilling til Kongeo om Militiens Aftakning og Reduktion. — (6. Oktober). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 68—70. 6. Octobr.

*20922. Fortegnelse over, bvad Tolstrup Sogn har maatte udgive til de Svenske i Februar, Marts og September 1658. — *Tolstrup Sogn*, d. 7. October. Saml. t jydsk Hist. og Topogr. IX. 151—52 7. Octobr.

14228. Latin: O Rosencrantii Apologia nobilitatis Danicæ S. 107—13 Riegels, Christian V.'s Hist. S. 79—84 Dansk: Den af Frederik III. givne Kongelov. Kbhvn. 1849. S. 15—16. Udt. i Engelstoft og Møller, Hist. Calender I. 250—52. Udt og Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark. S. 13—14. Jvfr. Hist. Tidsskr. 5. R VI. 744—47. 8. Octobr.

*20923. K. Fr. III. meddeler Dr. Haos Svane, at M. Hans Huusvig igjen maa betjeoe sit forrige Kald paa Frederiksborg Slot, mod at han aarlig iodtil videre afgiver 100 Dlr. til M. Hans til Bunkeflod. — *Hafniæ*, d. 8. Octbr. Kirkehist. Saml. 3. R II. 325. 8. Octobr.

14229. Riegels, Christian V.'s Historie S. 77—78. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 81. 9. Octobr.

*20924. K. Fr. III. tillader M. Mikkel Henrik Tistorf at sammenskrive og udgive en Ligprædiken over Jokum Bruun, som udi Malmø skal være død og beosat. — 10. October. Nyerup, Efterretninger om Frederik III. S. 256. 10. Octobr.

*20925. Rigsraadets Betænkoing i Anledniog af de uprivilegerede Stæoders Forslag om Arveregeriogen. — (10. Oktobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 83—84. 10. Octobr.

*20926. Sunns Herbens Kundgjørelse givet Ridefogden paa Raotzausholm, Peder Børting, i en Strid om Hr. Mads Gregersens Kaldelse til Præst i Hundstrup og Østerskjerninge. — (10. Oktober). Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 191—94. 10. Octobr.

*20927. Borgerstandens Indstilling til Kongeo, om at Rigsraadet maatte kompletteres af alle Stænder m. m. — (Uden Datum.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 87—88. c. 10. Octobr.

1660.

11. Octobr. *20928. K. Fr. III.'s hemmelige Befaling til Ulrich Friderich Gyldenløve, at han skal holde Rytteriet paa Sjælland rede til at forsvare denne Provinds indad- og udadtil og befordre det kgl. Hus' Interesser. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 92.

11. Octobr. *20929. K. Fr. III.'s Befaling til Feldtmarschal Eberstein, at da der forestaar Forandringer i Riget, skal han holde Garnisonerne i Fyrstendømmerne rede til at forsvare disse og Kongens Interresser. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 92.

11. Octobr. *20930. K. Fr. III.'s Befaling til Generallieutnant Claus v. Alefeldt, at han skal forføje sig til Nyborg Fæstning og gjøre saadan Anstalt, at Militien til Fods og til Hest paa Fyen kan være rede til at forsvare Kongens Interesser. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 93.

11. Octobr. *20931. K. Fr. III.'s hemmelige Befaling til Generalmajor Frederik v. Alefeldt, at han skal holde god Vagt i Nakskov og holde Militien paa Smaalandene rede. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 93.

11. Octobr. *20932. K. Fr. III.'s hemmelige Befaling til Generalmajor Fuchs, at han skal lade holde god Vagt paa Bornholm og i Nødsfald forrette alt, hvad der kan være tjenligt for Kongens Interesser. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 93.

11. Octobr. *20933. K. Fr. III.'s Befaling til Generalmajor Tramp, at da der forestaar Forandringer i Rigets Stat, skal han begive sig til Jylland og holde Rytteriet rede til at hævde Kongens Interesser og dæmpe Uroligheder. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 92.

11. Octobr. *20934. K. Fr. III.'s Befaling til Kommandanten paa Kronborg Oberstlieutnant Stochmann, at han skal lade holde god Vagt og holde Fæstningen til Kongens og Kongehusets Haand. — (11. Octobr.). Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 93.

11. Octobr. *20935. Rigsraadets Indlæg mod Gejstlighedens og Borgerstandens Forslag om Arveregeringen. — 11. Octobr. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 89—90.

11. Octobr. *20936. Fru Anna Ramel og Tønne Juul bede Kongen om at befale Lensmanden og Bispen at indstævne Fru Karen Krabbe og dem for sig for at faa hvers Ret til at kalde Sognepræsten til Nørre Jerløse og Qvandløse Sogne afgjort. — *Hafniæ*, d. 11. Octobr. Ny kirkehist. Saml. V. 691—92.

11. Octobr. *20937. Bendix Norby t. Urup beretter om den Ødelæggelse, som er overgaaet hans Gaard og Gods under sidste Krig først af de Svenske og derpaa af Brandenburgerne. — *Urup*, 11. Okt. Danske Saml. III. 315—16.

11. Octobr. *20938. Beretning af Grinsted Sogns Beboere og Præsten Cornelius Jørgensen Choren om den Ødelæggelse, der under sidste Krig var foraarsaget dem først af de Svenske, derpaa af de Kejserlige, Brandenburgerne og Polakkerne og endelig af en dansk Kommando under Henrik Herloff. — *Grinsted*, d. 11. Okt. Danske Saml. III. 296—99.

12. Octobr. *20939. Rigsraadet erklærer Kongen, at det er enigt med Gejstligheden og Borgerskabet om det ønskelige i at gjøre Regjeringen arvelig paa hans Mandslinje, uden at dog derfor nogen Stands Privilegier blive beskaarne; det tilraader strax at fornemme Adelens Mening herom. — *Hafniæ*, 12. Octobris. Riegels, Christian V.'s Historie S. 84—85. Danske Saml. 2. R. II. 111. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 96. Brudst. i Brunn, Enevældens Indførelse i Danmark S. 14.

1660.

*20940. Lykønskningsskrivelse fra UNIVERSITETET til K. Fr. III. i Anledning af Arveregeringens Indførelse. — 12. Oktober. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 98—99. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 36. 12. Octobr.

14231. Riegels, Christian V.'s Historie S 85—87. Udt i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 103—04. Udt. og Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 15—16. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5 R VI. 766—67. 13. Octobr.

14232. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 103. 13. Octobr.

*20941. RIGSRAADET giver sit Samtykke til, at Kronen bliver arvelig i Kongens Mands- og Kvindelinje. — *Kiøbenhavn*, d. 13. October. Riegels, Christian V.'s Historie S. 87. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 101—02. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 15. 13. Octobr.

14233. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 647—48. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien II. 109—12. c. 13. Octobr.

*20942. KJØBENHAVNS BYS Andragende til Kongen om Forandringer i Rigets Forfatning og Bestyrelse. — Uden Datum. Riegels, Christian V.'s Historie S. 90—97. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S 104—07. Henføres af Riegels til 30. October, hvilket dog næppe kan være rigtigt. Jvfr. Bruun i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 651, Anm. c. 13. Octobr.

14234. Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 16, Anm. 1. 14. Octobr.

14235. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 645. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 118. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 16—17. Forskjellige Udkast til Erklæringen Smstds. S 20—21. 14. Octobr.

*20943. Optegnelser af Dr. LUDVIG POUCH om Stænderudvalgets Møde d. 14. Oktbr. 1660. — (14. Oktober). Hist. Tidsskr 5. R VI. 812—16. Jvfr. S. 767, Anm. 1. 14. Octobr.

*20944. Slotsskriveren JACOB EILERSEN faar Befaling til sammen med Proviantskriveren Hans Hansen at ledsage Borgerskabets Deputerede ved Arvehyldingen den 18. Oktober op til Slottet, derfra til Hyldingsstedet og derpaa atter tilbage til Slottet. — *Kiøbh.*, d. 15. October. Riegels, Christian V.s Historie S. 88—89. 15. Octobr.

14236. Riegels, Christian V.'s Historie S. 88. Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 645. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 119. Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 8—9. 16. Octobr.

*20945. Andragende fra UNIVERSITETET til Kongen om Bekræftelse paa dets Privilegier, der ikke strider »mod Arverigets Rettigheder eller en souveræn Konges Stat.« — 17. Oktober. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 121. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 36—37. 17. Octobr.

*20946. JOHAN EKEBLAD fortæller sin Fader om Striden mellem Adelige og Borgerlige i Kjøbenhavn. — *(Stockholm)*, d. 18. Oct. (Svensk.) Brudst. i Wieselgreen, De la Gard. Arch. IX. 11. Datum skal muligvis være 18. Novbr. 18. Octobr.?

*20947. K. FR. III. underretter forskjellige Fyrster om Arveregeringens Indførelse i Danmark. — Uden Datum. (Latin og Tydsk.) Brudst. p. Latin og Tydsk i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 59. post 18. Octobr.

*20948. Skrivelse fra (Oberst Grev v. D. NATH) til Feldtmarschal Grev (Eberstein), at han paa Grund af nogle Stridigheder mellem ham og Generalmajor Fr. v. Allfeldt er bleven nødt til at opsætte sin Rejse. — Uden Datum. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 308. post 19. Octobr.

14243. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 129. 20. Octobr.

14244. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 129. 20. Octobr.

*20949. K. FR. III.'s og Dr. SOPHIE AMALIES Brev til Dr. af Sverig om Overdragelsen af Arveligheden paa Mands- og Kvindelinjen. — 20. October. Brudst. i Riegels, Christian V.'s Historie S. 106. 20. Octobr.

1660.

20. Octobr. *20950. K. FR. III. befaler Stiftslensmanden Henrich Tot i Aarhus at møde i Kjøbenhavn for at aflægge personlig Hylding. — (20. Octobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 130.

20. Octobr. *20951. K. FR. III. befaler Bisperne personlig at give Møde i Kjøbenhavn for at aflægge Hylding samt tilsender dem aabne Breve desangaaende til Gejstligheden, af hvilke der fra hvert Herred skal møde Provsten og to Præster. — (20. Octobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 130.

20. Octobr. *20952. K. FR. III. befaler Decanus og Professorerne ved det ridderlige Akademi i Sorø enten selv at møde i Kjøbenhavn for at aflægge Hylding til ham eller sende Fuldmægtige. — (20. Octobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 130.

20. Octobr. *20953. K. FR. III. befaler de Kjøbstæder, der ej have deputerede i Kjøbenhavn, at sende en Borgmester, en Raadmand og en Borger for at hylde ham. — (20. Octobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 130.

20. Octobr. *20954. JACOB ULLFELDTS Erklæring om, hvad han i Fejden har udgivet til de Svenske, de Allierede og kgl. Majestæts egne Folk. — *Aorstoft*, d. 20. Okt. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. X. 6—8.

20 Octobr. *20955. BORGERSTANDENS Supplik om at maatte blive befriet for den store Indkvartering. — 20. October. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 128—29.

23. Octobr. 14249. Særtr. af Forordn.

23. Octobr. *20956. M. JUSTUS VALENTIN STEMANN, tydsk Præst i Helsingør, klager til Kongen over, at Hr. Laars Rhode, forhen Skibspræst og senere Diakonus til Frederiksborg, gjør ham Indpas i hans Embede, og beder om, at dette maa blive ham forbudt. — 23. Okt. (Tydsk.) Brudst. og Udt. i Ny kirkehist. Saml III. 170—71.

23. Octobr. *20957. Indberetning fra den kejserlige Gesandt i Kjøbenhavn, GOES, i hvilken han bl. a. giver en Karakteristik af Hannibal Sehested og giver Meddelelse om Forhandlingerne mellem Kongen og Stænderne. — 2. Novbr. (Tydsk.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 740, Anm. 3. og S. 749.

24. Octobr. 14252. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 132—34.

24 Octobr. *20958. Supplik indgivet af de DEPUTEREDE FRA KJØBSTÆDERNE I PROVINDSERNE angaaende Lettelsen af Indkvarteringen. — (24. Octobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 134.

25. Octobr. *20959. K. FR. III.'s Forbud mod at sejle paa Dantzig formedelst den der grasserende smitsomme Syge og mod, at nogen indkommer i Kjøbenhavn, som ikke med Pas kan bevise, at han kommer fra ubefængte Steder. — 25. October. Udt. i Mansa, Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Hist. i Danmark S. 423.

25. Octobr. *20960. K. FR. III.'s Befaling til Hofmarskalken v. Kørbitz, at Kongen for sig alene vil beholde det Gemak ved Sovekammeret, hvorfor der gives Regler for, hvor de Avdientssøgende skulle opholde sig. — (D. 25. October.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 134—35.

25 Octobr. *20961. Staden LÜBECK beder Grev (G. O. Stenbock) om at opretholde Byens Privilegier i Skaane, der oprindelig ere givne af den svenske Konge Magnus (Smek). — 25. October. (Tydsk.) Saml. till Skånes Historie 1873. S 80—83.

26. Octobr. 14254. Brudst. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 136—37.

26. Octobr. 14255. Brudst. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 142.

1660.

*20962. Beretning af Grene Sogns Beboere om den dem under sidste Krig foraarsagede Ødelæggelse af de Svenske, derpaa af de Kejserlige, Brandenburgerne og Polakkerne og tilsidst af et Parti danske Ryttere under Ritmester Gram. — 26. Okt. Danske Saml. III. 299—300. 26. Octobr.

*20963. Memorial indgivet af Kjøbstædernes Deputerede til Rigsskatmesteren m. fl. angaaende Indkvarteringen og Kopskatten. — (27. Octobr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 143. 27. Octobr.

*20964. K. Fr. III.'s Befaling til Kansler Peter Reets, at han med begge Rentemestrene skulde give Rigens Skatmester Hannibal Sehested Underretning om Rigernes Indkomst samt gjøre den Anordning, at intet, der vedrører Intraderne, mere skal ekspederes i Kancelliet, men i Rentekammeret. — D. 28. Octobr. Udt. og Brudst. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 144. 28. Octobr.

*20965. K. Fr. III. befaler de Deputerede for alle Stænder at befuldmægtige nogle af hver Stand til at forhandle den næste Dag med Landkommissær Pogvisch om Indkvarteringen. — 28. October. Riegels, Christian V.'s Historie S. 106—07. Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 144. 28 Octobr.

*20966. Skrivelse fra en Unævnt (Henrik Alefeldt?) til Feldmarschal Grev (Eberstein), hvem Kongen har befalet at indgive Rapport om Oberst Fries's Holdning i Slaget ved Nyborg; han fortæller om de forskjellige Befalinger til at hugge ind, der gaves Obersten. — *Glückstadt*, d. 29. Octob. (Tydsk.) Danske Mag. 4. R. VI. 307—08. 29. Octobr.

*20967. Det svenske Ridderskabs og Adels Betænkning, hvori bl. a. udtales, at de 8500 Tdr. Hartkorn, som K. af Danmark har givet i Bytte for Bornholm, bør »til Kronens Tarv employeres og ikke bortdoneres«. — *Actum Stockholm*, d. 29. Octob. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdagsprotokoll VIII. 249. Jvfr. S. 236. 29. Octobr.

*20968. Kjøbstædernes Deputeredes Indlæg til Kongen om Indkvarteringen, Hovedskatten, Lenene, Ladegaardene, Kronens Bønder og Hartkornskat. — *Kiøbh.*, d. 30. October. Riegels, Christian V.'s Historie S. 97—101. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 145—47. 30. Octobr.

*20969. K. Fr. III.'s Befaling til Oberst Ejler Holch, Kommandant paa Kronborg, at tilholde Hr. Lauritz Rode, at han ikke gjør M. Steeman Indpas i hans Bestilling som tydsk Præst i Helsingør. — 31. Okt. Brudst. i Ny kirkehist. Saml. III. 171. 31. Octobr.

*20970. Sunds Herreds Tingsvidne om Hr. Mads Gregersens Kaldelse til Præst i Østerskjerninge og Hundstrup. — (31. Oktober.) Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. II. 194—97. 31. Octobr.

*20971. Jens Søfrensen Bjerg, Præst i Egense, erklærer Peder Rasmussen efter dennes Opfordring, at Junker Erik Kaas' Stolestader i Egense Kirke ere meget trange, og at denne altid har ofret meget liberalt til Præsten. — *Egense Præstegaard*, 31/10. Kirkehist. Saml. 3. R. II. 196—97. 31. Octobr.

14261. Dansk Journal f. Politik, Natur- og Menneske-Kundskab 1807 IV. 260—62. Dansk Wolff, Greve Peder Griffenfelds Levned S. 21—22. 1. Novbr.

*20972. K. Fr. III.'s Skrivelse til Hannibal Sehested, at Holmens Admiral og Obersten paa Tøjhuset skulle overantvorde ham rigtige Inventarier og for Fremtiden underrette ham om enhver Udgift. Han skal befale Proviantskriveren og Væveren paa Klædekamret at gjøre det samme. — (1. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 149. 1. Novbr.

1660.

1. Novbr. *20973. K. FR. III.'s Befaling til Holmens Admiral Niels Juul, at han skal gjøre Hannibal Sehested Rede og Regnskab for Holmen og Flaaden og overgive ham et Inventarium. — (1. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 149.

1. Novbr. *20974. K. FR. III.'s Befaling til Marcus Rothsten, at han skal gjøre Hannibal Sehested Rede for Tøjhusets Tilstand og overantvorde ham et Inventarium. — (1. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 149.

2. Novbr. *20975. K. FR. III.'s og Hertug CHRISTIAN ALBRECHT af Gottorps aabne Brev, hvorved Betalingen af den d. 1. Septbr. (Nr. *20859) paabudte Skat indskærpes. — *Glückstadt*, d. 2. Novembris. (Tydsk.) Særtr. af Forordn.

2. Novbr ? *20976. Forslag til et Indlæg fra KJØBSTÆDERNES DEPUTEREDE til Kongen om en ny Reces, Lenene, Generalmøder osv. — D. 2. November. Riegels, Christian V.'s Historie S. 102—05 Udateret Udt. hos Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 108—09, der sætter det til Tiden før Arvehyldingen.

4. Novbr. 14266. Brudst. i Riegels, Christian V.'s Historie S. 122—24. Jvfr. Hist. Tidsskr. 5. R. II 654. Brudst. i Bruun, Til Erindr. om d. danske Udenrigsministeriums 100aar. Bestaaen S. 25—27.

5. Novbr. *20977. K. FR. III.'s Befaling til Jochum Gerstorf, Hannibal Sehested, Peter Reetz og Hans Schack, at de i Forening med forskjellige Embedsmænd, Gejstlige og Borgere skulle forsamles i Morgen for at forhandle om Konsumptionen, saa at den med forderligste kan blive paabudt. — *Hafn.*, 5. Novbr. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 151. Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 44—45.

5. Novbr. *20978. K. FR. III.'s Befaling til Bisperne med aabne Breve angaaende Gejstlighedens Kopskat, som inden Jul skal betales til Bisperne, der atter skulle indbetale den til Rentekamret. — (5. Novbr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 150. Lignende Breve udgik samtidig til Adelen. Jvfr. Smstds. S. 150—51.

5. Novbr. *20979. THOS. GOWES skriver til Sir Richard Leveson angaaende den store Nyhed, at de danske Stænder have givet Kongen Arveret til Thronen, og at man nu taler om et Giftermaal mellem K. af England og den danske Konges Søster. — (5. Novbr.) (Engelsk.) Udt. p. Eng. i Fifth report of the royal commission on historical manuscripts S. 196.

5. Novbr. *20980. FRANCESCO MONOSINI, giver »il tenente generale«, Cavaliere Curt Siuers Vidnesbyrd om, at han i det sidste Felttog mod Tyrkerne har udvist den samme Tapperhed som tidligere. — *Pansa*, 15. Nouembre, styll novi. (Italiensk.) Mylius, Cort Adeler S. 123—25 (med dansk Overs.). Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd III. 170.

6. Novbr. *20981. K. FR. III.'s Befaling til Hanibal Sehested og Hans Schack, at de sammen med Henning og Otte Povisk samt nogle af det fyenske Borgerskab skulle forhandle om Indkvarteringens Fordeling paa Fyen. — (6. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 151. Samme Dag udgik et lignende Brev om Indkvarteringen paa Sjælland og d. 7. Novbr. om Indkvarteringen i Jylland. Smstds. S. 152, 153.

6. Novbr. *20982. Memorial indgiven af KJØBSTÆDERNE, hvori de beklage sig over at skulle give lige Kopskat med Adelen og Kjøbenhavns Indbyggere. Samtidig bede de om at maatte blive hjemforlovede. — (6. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 152.

6. Novbr. *20983. Ansøgning fra POUEL BAGGER, Sognepræst t. Kølstrup og Agedrup Sogne, til Kongen om at faa Kronens Part af Korntienden af hans Annexsogn Agedrup til Erstatning for de Tab, Svenskerne have tilføjet ham i Novbr. 1659 til Straf for den Underretning, han gav General-Feltmarschal Schack i Kjerteminde om deres Planer og Styrke. — *Kølstrup*, d. 6. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 328—29.

1660.

*20984. BORGERSKABETS Forslag til Kongen om lige Fordeling af Skatter og Byrder mellem Stænderne. — *Kiøbenhavn*, d. 8. November. Riegels, Christian V.'s Historie S. 110—12. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 153—54. 8. Novbr.

*20985. Forslag indgivet af KJØBSTÆDERNE PAA LOLLAND OG FALSTER om Ordningen af Indkvarteringen paa disse Øer. — (9. November.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 154—55. 9. Novbr.

14271. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. I. 44—45. 10. Novbr.

*20986. Skrivelse fra BGM., RAAD OG MENIGHED I RINGSTED, hvorved de lykønske Kongen til Arveregeringen og bifalde alt, hvad deres Bgm., Claus Povelssen, har bevilget paa Herredagen. — (10. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 156. 10. Novbr.

*20987. Litteræ M. PETRI PETRI SEPTIMII, rectoris scholæ Nestvedensis, ad M. Johannem Corvinum, pastorem de Ørsløff et Bierre, quibus se excusat, quod non ut testis baptismi filioli ejus adesse potuerit, propter negotia quædam publica. — Uden Datum. Hist. Tidsskr. 3. R. IV. 579—80. (Brevet er fra Tidsrummet 1658—63 og maa henføres til 1660, da 11. Novbr. faldt paa en Søndag.) ante 11. Novbr.

*20988. K. FR. III. beder Universitetets Professorer og Undergivne om at deltage i den af Stænderne bevilgede Hovedskat. — *Hafniæ*, 11. Novembris. Matzen. Kbhvns. Universitets Retshist. I. Tillæg S. 45. 11. Novbr.

*20989. Memorial indgiven af DE JYDSKE KJØBSTÆDERS DEPUTEREDE til Rigsskatmesteren og Feldtmarschallen angaaende Ordningen af Indkvarteringen og deres Hjemforlovelse. — (11. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 157. 11. Novbr.

*20990. Memorial indgivet til Kongen af KJØBSTÆDERNES DEPUTEREDE angaaende Lettelsen af Indkvarteringsbyrden. — (11. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 157—58. 11. Novbr.

14272. Udt. i Kofod-Anchers Skrifter III. 398, Anm. 12. Novbr.

14273. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 160. 13. Novbr.

14274. Udt. og Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 255—56. 13. Novbr.

*20991. K. FR. III.'s Befaling til Erkebispen, at der Dagen efter af Prædikestolen skulde ske tilbørlig Taksigelse for Sejren ved Nyborg. — (13. Novembr.) Udt i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 160—61. 13. Novbr.

*20992. LAURITZ MADTZEN, Sognepræst t. Ejlby og Melby i Fyen, som er bleven ganske udplyndret af de Brandenburgske, beder Kongen om at faa nogle Bøger fra Universitetets Bibliothek, om at forundes Kirkejorden i hans Sogne uden Indfæstning og om aarlig at erholde et Træ af Rugaard Skov. — *Kjøbenhavn*, d. 13. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 330. 13. Novbr.

*20993. OLUF SIMONSENS Ansøgning om Morsby Præstekald paa Falster, som han støtter paa, at han under Krigen har tjent paa Volden hos Studiosos og siden paa anden Maade gjort sin Pligt. — *Kjøbenhavn*, d. 13. Novemb. Ny kirkehist. Saml. V. 693—94. 13. Novbr.

*20994. Den brandenburgske Gesandt v. HOVERBECKS Diarium over hans Audients hos Dr. af Polen; hun havde bl. a. beklaget sig over, at Kurfyrsten i Krigen mere havde begunstiget de danske end de polske Interesser. — *Krakow*, $\frac{13}{23}$. November. (Tydsk.) Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 154—57. 13. Novbr.

14276. Minerva. Juli-Sept. 1787. S. 274—77. Riegels, Christian V.'s Historie S. 112—14. Nyerup, Histor.-stat. Skildr. af Tilstanden i Danmark og Norge. I. 424—27. Brudst. i tydsk Overs. i Dahlmann, Gesch. Dänemarks III. 83. Brudst. i Allen, Haandb. i Fædrelandets Hist. 7. Udg. 431—38. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 164. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 40. 15. Novbr.

1660.

c. 15. Novbr. *20995. Udkast til en »fuldstændig Akt«, hvormed alle Stænder erklære Haandfæstningen for tilintetgjort og stadfæste den Kongen overdragne Arveret, ligesom det udtales, at Kongen vil fæstne denne ved en »Arveforordning«. — Uden Datum. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 786.

16. Novbr. *20996. K. FR. III.'s aabne Brev, at da Danmarks Riges Stænder have forandret dette Rige til »et frit, fuldkomment og evigt Arverige«, vil Kongen lade indrette en Regeringsform. — 16. Novbr. Udt. og Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 12—13.

16. Novbr. *20997. K. FR. III.'s Befaling til Rigsdrosten, at han i Anledning af Arveregeringens Indførelse skal lade forhandle i Statskollegiet, hvad der bør forandres i den til Gesandten i England givne Instrux. — (16. November.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 165.

16. Novbr. *20998. Skrivelse fra FRANCESCO MOROSINI til Dogen i Venedig, hvori han fremhæver Ridder Curt Siversens store Fortjenester af den venetianske Stat især ved at lade sit Skib blive ved Flaaden 24 Dage længere, end hans Lejekontrakt fordrede det. — *Parisi*, li 26. Novembre N. S. (Italiensk.) Bruun, Curt Sivertsen Adelaer S. 369. Dansk Overs. Smstds. S. 91—92.

17. Novbr. *20999. Erklæring udstedt af SAMTLIGE RIGENS RAAD, ADEL OG DEPUTEREDE AF VERDSLIG OG GEJSTLIG STAND, hvorved de annulere K. Fr. III.'s Haandfæstning og løse Kongen fra hans derpaa aflagte Ed. — *Kjøbenhavn*, d. 17. November. Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 166.

c. 17. Novbr. *21000. RASMUS JENSØN, Sognepræst i Gaverslund, ansøger Kongen om en Hjælp af Kirkerne i Aarhus Stift, for at han og hans Familie ikke skal omkomme af Hungersnød, da Fjenden har berøvet dem alt. — Uden Datum. Ny kirkehist. Saml. V. 124—25. (D. 17 Nov. har Lensmanden Sten Bilde paategnet sin Anbefaling.)

18. Novbr. 14279. Riegels, Christian V.'s Historie S. 108—09. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 167—68. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 39.

18. Novbr. *21001. K. FR. III.'s Forordn. om Konsumptionen, Vognmandstaxter og Bryllupper m. m. — *Vort Slot Kiobenhaffn*, d. 18. Novembr. Særtr. af Forordn. Brudst. i Bruun, Enevældens Indførelse i Danmark S. 45.

19. Novbr. *21002. Forslag indgivet til Kongen af DE KOMMITTEREDE AF DE JYDSKE STÆNDER om Fordelingen af Indkvarteringen i Jylland. — (19. November.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 168—69. Jvfr. for de øvrige Landsdele Smstds. S. 166—67.

19. Novbr. *21003. JENS LAURITZEN MARIAGER, Sognepræst t. Viby og Thisinge, beder Kongen om at maatte erholde til Erstatning for sine store Tab under Krigen to smaa øde Gaardes Jord i Viby kvit og frit for sig, Hustru og Barn. — *Kjøbenhavn*, d. 19. Novembris. Ny kirkehist. Saml V. 126—27

19. Novbr. *21004. JAKOB NIELSENS Skrivelse til Oversekretæren Erik Krag, i hvilken han beklager sig over, at Magistraten i Randers ikke har villet foretage en ny Registrering af Gertrud Pedersdatters Bo, og udbeder sig en ny kgl. Befaling desangaaende. — $^{19}/_{11}$. Udt. i Secher, Meddel. om Slægten Secher S. 52.

20. Novbr. *21005. CHRISTEN NIELSØN SPEND, Sognepræst i Vordingborg, indgiver Ansøgning til Kongen om, at de tre Mænd, som af de Svenske ere stejlede ved Vordingborg, maa nedtages og begraves, da de uforskyldt ere henrettede som Snaphaner. — *Vordingborg*, d. 20. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 331.

1660.

*21006. Knud Berentsen og Hans Nielsen Aarøe bede for Borgerne i Nykjøbing paa Mors Kongen om, at de, da de nu næsten i et Aar have været uden Præst, eftersom den af dem kaldede Hr. Jens Durop er udi vidtløftig Tvist om et Kald, han tilforn var kaldet til, og han ikke heller efter Løfte har leveret dem deres Kaldsbrev tilbage, maa foretage en ny Kaldelse. — *Kjøbenhavn*, d. 20. Novembr. Ny kirkehist. Saml. V. 687—88. 20. Novbr.

*21007. K. Fr. III.'s aabne Brev, at han har tilladt de fem Præster i Holmands og Eld Herreder i Koldinghus Len, der ere blevne forarmede i Fejdetiden, at søge Hjælp hos Gejstligheden i Vendsyssel, som Kongen opfordrer til at yde den. — *Hafniæ*, d. 21. Novbr. Ny kirkehist. Saml. V. 127. 21. Novbr.

*21008. K. Fr. III.'s Befaling til Kommissæren Niels Kaas og Christian Wind, at de uden Ophold skulle fordele Indkvarteringen ligelig mellem alle Stifter. — (21. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 170. 21. Novbr.

*21009. Memorial udgiven af Kapitlernes Deputerede til Kansleren og Oversekretæren om Kapitlernes Privilegier. — (21. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 169—70. 21. Novbr.

*21010. Supplik indgivet til Kongen af M. Hans Rhuman, Deputeret fra Kapitlet i Aarhus; han beder om Tilladelse til at rejse hjem samt om Svar paa den tidligere indgivne Supplik om Kapitlernes Konservation. — 21. Novembr. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 169. Med en paategnet kgl. Resolution. 21. Novbr.

*21011. Memorial indgivet til Kongen af Kjøbstædernes Deputerede om, at der maa blive taget Hensyn til deres tidligere indgivne Ansøgninger samt om forskjellige Forhold vedrørende Indkvarteringen. — Uden Datum. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 170—71. c. 21. Novbr.

*21012. K. Fr. III.'s Skrivelse til Bisperne, at den af Gejstligheden bevilgede Kopskat maa fradrages ved Fordelingen af Indkvarteringen. — (23. Novembr.) Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 172. 23. Novbr.

*21013. K. Fr. III.'s Befaling til Rigsdrosten Hr. Jochum Gersdorf, at han den følgende Dag skal sammenkalde Statskollegiet og fremsætte Forslag om, hvad der er mest fornødent til Regeringens lykkelige Fortsættelse. — D. 24. Novembr. Udt. i Langebek, Udkast til Souverainitets Historien S. 172. 24. Novbr.

*21014. Protokol over Forhøret i Krigsretssagen mod Ritmester Jacob Dannenfehr. — 26. Novembris. (Tydsk.) Aarsberetn. fra Geheimearch. VI. 256—57. 26. Novbr.

*21015. Tingsvidne om Synsforretning over Aastrup Slot afhjemlet paa Vennebjerg Herredsting. — D. 26. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 141. S. 153—54 er trykt et Brudst. af en samme Dag afhjemlet Synsforretning over en Del af Godsets Tilstand. 26. Novbr.

*21016. Tingsvidne om Synsforretning over Sejlstrupsgaards Bygninger afhjemlet paa Børglum Herredsting. — D. 27. November. Saml. t. jydsk Hist. og Topogr. IX. 141—42. 27. Novbr.

*21017. K. Fr. III.'s Forordning om Brugen af stemplet Papir. — *Vort Slot Kiøbenhaffn*, d. 28. Novembris. Særtr. af Forordn. Lovsamling 1668, fol. Lllllj—Mmmij. 28. Novbr.

*21018. Regeringens Udkast til et af Danmark Riges Indbyggere udstedt aabent Brev om den Kongen overdragne Arveret, hvori de henstiller til Kongen selv at ordne Regeringen og Successionen. — Uden Datum. Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. VI. 788—89. Novembri.

1660.

Novembri. *21019. ADELENS Besværing paa Rigsdagen i Stockholm, hvori bl. a. udtales, at Interessenterne i det svenske guineiske Kompagni, der ved Fredsslutningen have maattet afstaa deres Krav til Danmarks Krone, bør have »tilbørlig Satisfaktion«; de af Ridderskabet og Adelen, som eje Gods i Halland eller de andre fra Danmark erhvervede Lande, klage over »Tributer og Exactioner« og kræve deres vanlige Friheder »maintenerede«. — Uden Datum. (Svensk.) Sveriges Ridderskaps och Adels Riksdagsprotokoll VIII. 261 ff.

2. Decbr *21020. K. FR. III.'s Befaling til Hannibal Sehested, at han i Kammerkollegiet skal deliberere om Norges Riges Indkomster og Administration. — D. 2. December. Brudst. i Sehested, Hannibal Sehested I. 257.

4. Decbr. *21021. JENS BREDAL ansøger paa egne og Sødskendes Vegne Kongen om Hjælp til at paagribe deres Broders, Anders Bredals, Drabsmand, om en Befaling til alle Dommere og Rettens Betjente paa Laaland om at aflægge sanddru Vidnesbyrd om de Urigtigheder, som i Ketting Kald forefaldt, og om Bevilling til at lade deres dræbte Broders Lig føre til Laaland og begraves der og lade Ligtalen holde af en anden end Stedets Præst. — *Kjøbenhavn*, 4. Dec. Ny kirkehist. Saml. V. 331—32.

6. Decbr. *21022. KGL. SVENSK Forordning om Tolden i Tribsees (i Pommern), hvori nævnes Tolden for Heste fra Danmark. — 6. December. (Tydsk.) Dähnert, Sammlung pommersch-rügischer Landesurkunden III. 1143—44.

7. Decbr. *21023. K. FR. III.'s Befaling til Bispen i Ribe, at Niels Kjeldsen skal forordnes til Rektor ved Skolen i Lemvig. — *Hafniæ*, 7. Decbr. Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 184.

7. Decbr. *21024. Skrivelse fra Bispen over Aalborg Stift ANDERS ANDERSEN til K. Fr. III., hvori han klager over, at Præsten Hr. Claus i Horne trods gjentagne Forbud ikke vil nedlægge sin Bestilling, hvorfor han anmoder om, at han maa blive sat til Rette. — *Aalborg*, d. 7. Decemb. Kirkehist. Saml. 3. R. III. 772—73.

7. Decbr. *21025. Skrivelse fra Bispen over Aalborg Stift ANDERS ANDERSEN til Erik Krag, øverste Sekretær i Danske Kancelli, hvori han beder ham om at tage sig af Sagen mod Hr. Claus i Horne. — (7. Decemb.) Udt. og Brudst. i Kirkehist. Saml. 3. R. III. 773.

9. Decbr. *21026. K. FR. III. befaler Statskollegiet at undersøge, hvorledes Garnisonen i Kjøbenhavn kan underholdes i de første Maaneder. — (9. December.) Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. II. 676.

9. Decbr. *21027. KURF. AF BRANDENBURGS Instrux for v. Marenholtz, der skal gaa som extraordinær Gesandt til Kjøbenhavn i Anledning af Suverænitetens Indførelse. — *Sparenberg*, $\frac{9}{19}$. Dec. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Urk. u. Actenst. z. Gesch. d. Kurf. Friedrich Wilhelm von Brandenburg IX. 719.

14. Decbr. *21028. Skrivelse fra VON OYNHAUSEN til Dr. Sophie Amalies Hofmesterinde Fru Haxthausen, hvori han takker for den Tjeneste, Dronningen har tilbudt ham; han vil saa meget hellere modtage den, som den Ansættelse ved Hoffet, Dronningen for 10 Aar siden havde tilbudt ham, var bleven forhindret af de dengang overmægtige danske Patrioter. — 14. Decbr. (Tydsk.) Udt. og Brudst. i Hist. Tidsskr. 5. R. V. 635.

15. Decbr. *21029. 3 SOGNEMÆND I ØLSTED SOGN vidne, at deres Sogn i den langvarige Fejde næsten er blevet ganske ødelagt, saa at deres Sognepræst ikke kan ernære sig af sin Rente og Indkomst. — *Ølsted*, 15. Decemb. Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 109—10.

16. Decbr. 14298. Særtr. af Forordn.

16. Decbr. *21030. PALLI AMDISZEN, Præst til Agri og Egens Sogne, hans Fortegnelse over Udgifter, Tab og Lidelser i Fejdetiden. — *Agri Præstegaard*, d. 16. Decbr. Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 112—15.

1660.

*21031. Niels Pederszen Maaltbeck, Sognepræst i Galten, hans Optegnelser om 16. Decbr.
Udgifter og Tab i Fejdens Tid. — *Galten*, d. 16. Dcbr. Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 110—11.

*21032. K. Fr. III. befaler Fiskemester Johan Funch at levere Halvdelen af 17. Decbr.
Fiskene fra Bastrup-, Bure- og Lange-Sø til Kongen og Halvdelen til Søernes Panthavere. — (17. Dec.) Udt. i Tidsskr. for Fiskeri III. 224.

*21033. 4 Præster i Sleuringsherrit, nemlig Jens Bloch i Buorup, Jørgen Christenszen i Harridzslefl, Jens Clog i Sleuring og Bertel Frandtzøn i Gimming andrage 17. Decbr.
hos deres Biskop om en Lindring i Skatten paa Grund af den haarde Indkvartering, hvormed deres Sogne have været plagede, og bede ham om at udvirke hos Erkebiskoppen, at de faa Hjælp af Kronens Skove til deres Præstegaardes Reparation. — *Randers*, d. 17. Decbr. Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 116—17.

*21034. Hans Lauritzen, Provst i Nørhald Herred, fremstiller for Biskoppen den 17. Decbr.
slette Tilstand, hvori Herredets Præster ere komne ved Krigen. — *Gassum*, d. 17. Decbr. Hübertz, Et Blik paa Aarhus S. 118.

*21035. Tingsvidne, æsket af Hr. Hans Nielsøn, Sognepræst t. Kjelby Sogn paa 20. Decbr.
Møen, om de Tab, han har lidt under Krigen. — *Østerherreds Ting*, Torsdagen d. 20. December. Ny kirkehist. Saml. V. 334—35.

14307. Særtr. af Forordn. Udt. i Kofod-Anchers Skrifter S. 398—99. Udt. i Langebek, Udkast 30. Decbr.
til Souverainitets Historien S. 178—79.

*21036. Gunde Rosenkrands's Betænkning og Forslag med Hensyn til Hæren, Kronens Indkomster og Gjæld og Adelen. — Udt. i Orion, Mndskr. II. 92—108.

*21037. Udkast (rimeligvis forfattet af Frans Rasch, Sekretær i Statskollegiet) til en Instrux for en Arkivar og til en Ordning af Kancelliarkiverne. — (Tydsk.) Brudst. i Jørgensen, Uds. o. de danske Rigsarkivers Hist. S. 247—49.

*21038. Dr. Hedevig Eleonoras Brev (i K. Karl XI.'s Navn) til de Terlon om Ulfeldts Løsladelse. — (Fransk.) Mémoires de Terlon II. 515—16.